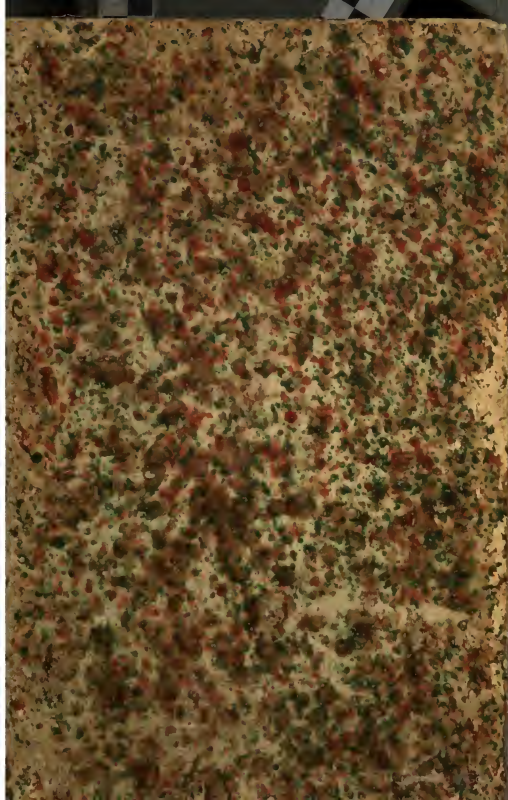
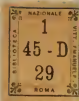

38

IOANNIS CARAMVELIS

PRIMVS

CALAMVS

OB OCVLOS PONENS

METAMETRICAM

QV AE VARIIS

Currentium, Recurrentium, Adscendentium, Descendentium,
nec-non Circumvolantium Versuum Ductibus,

AVT AERI INCISOS, AVT BVXO INSCVLPTOS,
AVT PLVMO INFVSOS,

MVLTIFORMES

LABYRINTHOS

EXORNAT.

Alexandri Lepadii

J. M. Bauchaj

XXII. A. 12

ROMAE,

Fabius Falconius excudebat Anno MDCLXIII.

Superiorum Consensu.

IOHANNIS CARVAMEL

P. R. I. M. V. S.

CALAMV

OR OGVALOS

METAMETRIA

Imprimatur. / Q. V. A. E.

Raymundus Capisuccus Ordinis' Prædicatorum;
Sacri Apostolici Palatii Magister:

Q. V. A. E.

VALTIO

L. A. B. Y. R. I. N. T. H. O. S.

E. X. O. R. N. A. T.

D. SEBASTIANO LOPEZ
YERRO DE CASTROEQVITI MILITARIS ORDINIS
DE CALATRAVA,Marchioni de Castelforte, Suæ Majestatis Consiliario;
Camera Neapolitanæ Præfidi, &c.

S. P.

EFERVNT libros suos Me-
cenatibus pleriquè omnes; & si
causam inquirem, tres invenio. Tres cause
ob quas lu-
cubratio —
nes suas Au-
thores cō-
secrāt Me-
cenatibus.
Alii ducuntur Ambitione, alii
Timore, alii Virtute. Ambitio-
ne illi, qui Cesarum, Regum,
Principumquè sumosis Stemmatis-
bus, & Heroicis Nominibus Li-
bros suos insigniunt, ut illos à

censu Vulgarium eripiant, & ad spectram sublimiorem extollant.
Timore, aut etiam Spe illi, qui experti ex pralo in pralium libros mitti,
Herculem quarunt, sub cuius patrocinio contra insolentia Invidia ful-
mina protegantur. Tandem illi Virtute, qui gratitudinis ergò se A-
maltheæ devorent, qua in se favorum copiam, cornu tantum non pro-
digo, munificentissima offundit.

Ductos ambitione pusillanimitatis incriminor; in Mundo enim Mortalia
omnia.
mortali omnia sunt moritura: & nihil Letæis undis propinquius,
quam

Vnde Prin-
cipis, fortis-
tur amor
calamitatis

Vnde exi-
stat Mate-
ria?

A literis
pedit AE-
ternitas,

Probat
Horatius
Enis im-
mortalita-
tē à Cala-
mo: nō au-
tē Calami
immortalit-
atem ab
Enis pen-
dere.

quàm Cydaris, Corona, Laurus: Perennant Hercules, Lamedon,
Priamus, Paris, Menelaus; & etiamnum Homeri Calamus: at
illi propter hunc, non contra: tolle Homerum, & unā illorum o-
mnium gloriam, qui ab illo laudantur, sustuleris. Ergo, qui Regum
Coronas, & Scriptorum Calamos componi videris, ad ΘΥΣΙΚΗΝ
conuerse oculos; nam sicut Materia existit existentia Forma, non For-
ma existentia Materia, sic Corona aternitate Calamorum, non verò
Calami aternitate Coronarum perennant. Fortè nimium viderer dicere,
si Fideiussore carerem. Stat ab hac Resolutione Horatius Carm. iij.
Ode 8. dicens:

Dignum laude Virum Musa vetat mori:

Ecce Heroës, & proceres sunt immortales. Sed cur? An-ne ΑΠΟ-
ΘΕΙΩΣΙΣ sunt causa generosa facinora? minimè. Quid ergo? Musa:
hoc est illustris Historiographi Calamus. Sed quo id modo probabitur?
An debemus dicere, ΑΥΤΟΣ ΕΘΑ, Horatius dixit? Non. Quid igitur?
Horatius demonstravit Attendite. Ode ille nona sic inquit:

Vixere fortes ante Agamemnona
Multi, sed omnes illachrymabiles
Vrgentur, ignotique longa
Nocte, carent quia Vate sacro.
Paulum sepultæ distat Inertiæ
Oblata Virtus. Non ego te meis
Chartis inornatum fileri
Tot-ve tuos patiar labores
Impunè Lolli carpere lividas
Oblivionis, &c.

Eandem ergò ac nos, Horatius conclusionem proponit, & eodem prorsus modo persuadet.

Metum

Metum siquem habent Autores, cum Libros suos in lucem mittunt, An liceat
Scriptoribus
esse timi-
do?
[licet ex Horatio sermonum lib. 1. Satyr. 4. Scriptores, & Poëtas praci-
pue solere timeri, non timere, discamus: ait enim. Omnes hi me-
tuunt versus &c.] accenseo reverentia, & prudentia; videtur enim
Posteritati injurius quisquis Ideas suas negligenter edisserit. At spes,
quam à Mecænatum protectione concipiunt, ne quidem rationis est Ens;
nam labio effertur, stylo exprimitur, nusquam verò à ratione, vel ex-
orbitante percipitur: Et hoc ipsum duplici ratione confirmo. Est pri-
ma: nam Calamus, si benè paratus, est extra Invidia sp̄særam. Ovi-
dius Artis amandi lib. 3.

Quid sit
vana spes,
que aliena
protectio-
ne fideatur!

Adde, quod infidiæ sacris à Vatribus absunt.

Est secunda: quia, si imminerent pericula, subiret illa Calamus, tam-
etsi Herculi sacer: quis enim unquam Caesar valuit, voluit-ve, aut gla-
dium, aut stylum stringere, ut Librum sibi dedicatum defenderet? Vnus
pro multis prodeat Ennius. Scripsit doctissimè, & ingeniosissimè. Afri-
cani Scipionis fuit familiaris, & tam intimo amore coniunctus, ut tegat
utrumquè idem lapis. Marco Fulvio nobiliori, quem ad AEtolicū
bellum comitatur, Calamum Militarem dedicat. Fulvii filium erudit.
Catonem jam senem, Gracas literas docet. Et tamen lingua, & Calamo
invasus, Hyperaspiste indiguit. Ab Horatio enim intemperantia arguitur:

Ennius in
tumulo Sci-
pionis con-
ditur.

AEtolia, v-
bi Lepanto
Civitas ob
victoriam
Joânis Au-
striaci con-
tra Turcas
celebris.

Ennius ipse pater nunquam nisi potus ad arma
Profiluit dicenda.

Sordidi styli à Marone, nam rogatus, quid faceret? aurum se ex Ennii
sterculinio congregare, respondit, unde Ourvenus.

Aurum Virgilius de stercore colligit EnnI.

Macrobius

Sed à quo Marone? ab illo, qui opera sua furto ablati ex hoc Poëta
Carminibus Divina reddidit. Successerunt, & multi Ennio contume-
liosi.

Ennium nō
pateat Me-
cenas;

loso. Sed tamen nec Scipio, nec Fulvius licet illius Fautores expeditionem aliquam instituerunt; nec Fulvius junior, nec Cato Senior, licet ipsius discipuli, contra obrectatores ensē evaginarunt. Hinc scite ad Scriptores, qui sibi non sufficiunt, quidam junior.

Penē viti-
man habet
breve, at
eo furz vi-
locam a-
pud Ovidi
Artis ama-
di libr. 3.
Decrepi-
tusi a de-
creto fit,
habet cre-
longum: si
a decrepo,
hoc est in-
crepo; nam
senes inue-
nibus pice-
dunt; bre-
ve.

Ennius acquirit Calabris in montibus hortos

Contiguos penē Scipio Magne Tuis.

Est senis hic Fulvi socius, juvenisq; Magister,

Artes decrepitum Te Cato Græca docet.

Invidiam patitur: neuter tamen adstitit illi

Fulvius; Afer obest Scipio; abestq; Cato.

Ergo (Tyro) auspiciis Procerum ne fide: tueri

Qui Tua scis olim non potuisse, tace.

His ergo exemplis, & rationibus monitus (Illustrissime Marcio) cum has lineas scribo, non primum finem; non secundum intendo: nec enim Nominis aternitatem ambio; nec, ut defendar, conduco Mecanates ad prælium. Omnia humana caduca, & sicut mei styli tenuitas donare aternitatem aliis nequit; sic nec recipere. Volo videri prudens; prudentesque sicut neminem alterius gratia ad duellum provocant; sic nec sui causa alios in duellum prodire permittunt. Serio rem ago; nec meo pectori adulator, nec Nominibus alienis glorior; non enim puto duas lineas curvas idēo directas reddi, quod Mecanati eximio consecrentur: nec idēo rectas in curvas verti, quod fauitore careant. Sanē

An duellū
alius ergo
unum aut ac-
ceptum pos-
sit?

Favitor.
Lucilius li.
29.

Cassura Pē-
tameri a-
pud Ovi-
dium est in
dithyrea.

Sunt supra Invidiam Conceptus; namq; potestas

Nulla malis poterit adnumerare bonos,

Nulla bonis poterit adnumerare malos.

Gellius li.
pro 7. cap.
2.

Sveronius
in Calig.
cap.

*Homeri gloriam incriminatus fuit MASTIX (aliud habet nomen) Vir-
gilii pompam Parus, Ciceronis elegantiam Licinius, Seneca Sententias*

Cali-

Caligula. Et tamen illi aternant, et sola hac laus manet ΜΑΣΤΗΓΑΣ
quod in Magnos sint ausi: unde, ut confidentius dicam aliquid, forte
nonnullus hodie legitur, si legitur, aut etiam citatur, si citatur; quod in
Caramuelem scripserit: et tamen in huius operibus, quae sunt ingenio-
se perpenſa, erunt bona; et quae hallucinationi obnoxia, mala: et hoc
quidem non obſtante, aut Zoisorum invidia, aut Fautorum applausu.

Tertium ergo finem in scopum ponam, desiderans Amico optimo,
Faatori antiquo, non ingratus videri. Madrita, specioſiſſimo totius Mun-
diconpeditio, primum lucem debemus; eandem plateam tenero pede
trivimus in pueritia; eandem ſcholas frequentavimus in adoleſcentia: et
etiam in aetate matura ſervimus Deo, et Regi, et imperamus homini-
bus in eadem Italia Regione. Antiqua gloriſior tanti Herois amici
et quia dilectus diligo, volo obſervantia mea relinquere testimoniū
publicum Poſteritati.

Cur libri
Authorhic
Illustris.
Marchioni
dedicet?

Hic in tuas ego laudes diffunderer, si modestiam, qua polles, igno-
rarem. Est avita in te prerogativa, multa facere summa laude di-
gnissima, et sola virtute contentum, laudes externas non morari. Qua-
rant alii ſolliciti Musas adulatrices, patiantur non quaſitas alii: has
nec quaris, nec toleras; ubi enim à Te, et Tuis praestita Corona Hi-
ſpania obſequia, et in rebus arduis conſilia, Regni Proceres celebrant,
experiantur Miniſtri: et quod summa omnium eſt, ipſemet Rex Di-
plomatis diſerſis proſitetur; ſuperſui ſumus fortuna ingnobilioris ca-
lami, ut merita tua diſlaudemus. Ergo, ne, cui ſervire volo, di-
ſpliceam, Aris Nominis Tui taciturnus appendo illas IDEAS,
quas puer vidisti, audisti, legisti, imo et laudaſti. Appen-
do antiquas; nec enim ΑΝΑΛΟΓΑΙ eſſent Amori, et amicitia no-
ſtra, niſi eſſent ΣΤΥΧΡΟΝΑΙ, et traherent à ſenectute laudem.
Illas exemplis alienis, aliquando diſlucido; nec ideo erunt, ut pu-

Cur non e-
diſſerat e-
uſilem lau-
des?

Cur Ideas
Author ſu-
as alienis e-
xemplis co-
belata.

An Ingenia
antiqua Tu-
rioribus
sint prae-
stidia?

to, minus grata. Metalla, & gemmas produxit. Natura, rerum pa-
rens, non homo: & tamen in Annulo, & Aurifex, & Adamantici-
da gloriam habent: illa enim figura, quae refultat, Idcirco respondet: non
Natura, sed Artis. Sic multa, quae in Virgilio, aut Ovidio, vel etiam
in juniorum Ingeniorum Operibus (ita enim antiqua veneror, ut siem
hodiernum hesterno doctiorem, imò & esse politiorem supponam) sine
debita consideratione legebantur, sic attente expenduntur, ut sua maneat
laus Veteres, & sua in Iuniorum etiam speculationes refundit. Om-
nia ergo; Illustrissime Marchio; seu aliena, seu propria; aut maneat
libera, aut in ambages Labyrinthicas coguntur; Tui Nomini Immor-
talitati, Gratitude ergo, rogo, & defero; & oro. Deum, ut Te
Regi, & Hispania saluum incolumemque servare dignetur multos an-
nos. Sancti angelii Idibus Februarii M. DC. LXII.

Vestra Illustrissima Dominationis

Obsequentissimus Servus

Jo. Caramua

AMICORVM ADVERSVS AVTHOREM AFFECTVS.

VIRO ingenio adamantinum, præceptum est Amici antiqui & fidelis petitio; & quia Eximius & Erenditissimus Pater Eugenius à S. Iosepho, Carmelita exaltatus, Concionator Cæsareus, & sacre Theologiae Professor, meus optimus & antiquus amicus, cuius argumentationes, ingenium, & angelicæ declamationes eloquentiam & eruditionem commendant, iure postulat, ut sent alios libros, quibus altiores Facultates inuatur, in lucem prodire permit, sit etiam Poci, nobilissima Scientiæ, lucem indulgeam, edendo Rhythmicam, & Metametricam, quas moræ impatiens, ut ait, iam à plurimis annis Orbis literatus expectat: preces has ut præcepta suscipio, fateorque me repetere in illis obediendi summam necessitatem. Porro ille, ut sua esset efficacia petitio, illam minuit, aut etiam acuit his numeris.

IOANNES DE CARAMVEL

A τὰς γαμψαῖς.

EDE LVMINOSA CANORA

Ἐν ῥυθμῷ.

ESt adhuc sola in tenebris Poesis
Abdita Pindi latuere gaze,
Detegi haud possunt sine luce Magni
Caramuelis.

Ergo thesauros aperi latentes,
Et non pandas Heliconis arte
Metricas Venas, quoque luminosa
Ede Canora. (2)

(2) Adhuc ad nomen Canora: nam in Rhythmica qui curiosissimus est liber, & iam cum alijs proximo scribit, Scrophas, quas Canciones Hispanus, Canzoni Ita-

lus, Canties Latinus vocat, Canoras, ob consonantias Musicas, quibus conformantur, appellamus.

QUod obediare vult, cum respondet, non diffunditur, nec rhetoricatur, sed vincto aut altero verbo satisfacit. Sic ego Eugenio meo brevissime.

--- Tuum (o Vir doctè) quid optes,
Explorare labor, mihi iussa capessere fas est.

Ex Virgilio, Diuisi Operis lib. 1.

NOTA. Quo Fas & Nefas modo opponantur, non constat. Contradictorie opponi, sicut Licitum & Illicitum, plurima testimonia evincunt. Plantus in *Asin*. Neque potest te aceso, neque id me facere fas (licitum) existimo. Vnde Iacobus Paleo ad occasionem Statnam.

Cur præcinitia es, non potest me crine tueri.

Fas est ante fugam, post data terga nefas.

At ex hoc Virgilij loca contraria oppositio, & non contradictoria colligitur; qualis Necessario & Impossibili, nec non Obligatorio & Illicito interest: non enim timidum & perturbatum sedaret, & tranquillum redderet Iunonis animum Acolus, dicens: sibi esse licitum obedire; ergo ut satisfaceret Deæ, obediendi obligationem & necessitatem expressit. Quo etiam conceptu, licet clarioribus verbis usus est Augustus Caesar Virgilij in ealambi positione discipulus; agens enim de eiusdem testamento, sic inquit.

---suprema voluntas

Quod mandat ferique iubet, parere necesse est. Idem igitur apud Virgilium ibi significat Fas est, ac apud Augustum Cæsarem Necesse est.

AUTHOR

AD CONDISCIPVLOS.

VOS Puer quondam colui sodales ;
Quosq; collegas luuennis ; celubro
Semper vos chordis fidibusq; amabo
Corde, fideque .

Milites inter triplici Mineruæ (1)
Optimos inter genios acutos ,
Quos lubens doctis numeris coruscus
Cantat Apollo .

Te Petre applausu veneror pereani , (2)
Te quoque æternâ colo Ferdinande (3)
Laude , Te Villalua Scholæ peritum ,

Scotica Atlantem , (4)
Grande Te Euclidis decus Ildephonse , (5)
Teq; Simancas honor Æsculapi , (6)
Teq; Spinosa eloquio potentem , (7)
Teque Philippe . (8)

Magne Ioannes neque Te flebo , (9)
Ore sed grandi celebrabo dotes ,
Contulit Numen Tibi ; quasq; Virgo
Mater adauxit .

Lineas primis Labyrinthica huius
Artu , Ideas , Numeros , Figuras ,
Ecce vidisti tenero scorsim
Pectine duci . (10)

Monstra seruaslis Labyrintho adaesta , (11)
Pegasus ventos super euolare , (12)
Portites subter regredi Hippocrenes (13)
Fulmina ab vndis . (14)

Vos Amabais numeris Camænas (15)
Ludere audistis , (16) Metrico sagittas (17)
Marte duplodi , Genios cieri (18)
Carmina circum .

Omnia hæc olim teneris sub annis
Nostra Parnasso dederat Thalia :
Nec noua hic Orbi modò Litterato
Pegmata cudit . (19)

Cùm tamen solers adoleuit ætas ,
Nunc locum ducit Charites in vnum , (20)
Vt si nul possint oculo lib-ari ,
sure videri . (21)

Ergo , sauisistis calamo tenello

Qui prius ; iam forti iterum fauete :
Paginas nostras radijs obumbret
Gloria vestra .

(1) Mineruam triplicem vocamus , quia in Aca-
demia facultates superiores sunt tres ; Theologia , Iurispri-
dencia , Medicina : in hæc enim aut acquirendas , aut or-
nandas , Artes inferiores collimant .

(2) Inter nostros condiscipulos nullus est , aduersus
quem maiori cultu & affectu feramur , quam Illustrissimus
D. Petrus Varais ; qui etiam dnm parus erat , magnus
fuit . Polluit in aures teneris ingenio vinido , memoria
vberi , & prudentia senili . Superato bonarum littera-
rum studio applicuit animum Iuri Poluico , & ita emi-
nuit ; vt ad magnas dignitates promotus , nunc tandem
Neapoli in S. Claræ Senatu Regius Consiliarius , integer
vta , seclerisque parus , Ius dicat .

(3) Mihi etiam charus fuit D. Ferdinandus Franck-
eus de la Rua , qui sub illud tempus Metametricis solle-
citer adlaborabat : postea Iurispudentem operam dedit ;
vixit Medioli ad Senatoriam dignitatem euectus , &
summum sui desiderium reliquit .

(4) Reuerendissimum P. Bartholomæum Villalua ,
Ordinis S. Francisci , S. Theologia Lectorem , S. Inqui-
sitionis Qualificatorem , Tolenti Guardianum , & in Ver-
be Procuratorem Generalem : Virum sanè eminentis
ingenij , argumentantem & concionantem admirata est
Europa ; & sicut olim dum liberales Artes doceretur ,
mihi fuit accerrimus antagonista ; sic etiam hodie Acha-
tes charissimus , & fidelissimus .

(5) D. Ildelphonfus de las Infantas , Poeta laureatus ,
in literis humanis eminens : Philosophicæ scientiæ ad-
iunxit Mathematicas , & in Geometria præcipuè excel-
luit .

(6) Clarissimus D. Simancas ex Aristotele ad Ga-
lenum transiit ; est hodie Principibus & Regi charus ,
& summa prudentia scientiæque Medicinam practicam
proficitur .

In voce Æsculapius secunda videtur iudifferens . Il-
lam non faciliè apud classicos scriptores inuenies . Pra-
dentius dixit .

Placet sacratu apud Æsculapij .
Qui versus , si sit iam brevis puerus , illud seu erit breues si
impurus , longum .

(7) Eximium & Eruditissimum P. Martinum Spinosa
Clericum Regularem S. Th. Professorem , sui Ordinis
Secretarium Generalem , &c. Sanè quem in pueritia
sollicitè rhetoricentem vidimus , anno 1655. Romæ
concionantem suspexit . Scripsit Evangelicas Orationes
politissimo calamo , ingenio & conceptibus pleuas .

(8) Eruditissimus D. Philippus de Valnerria nomen
dedit Ordini S. P. N. Benedicti in Hispania in Eccle-
siarum-valle , quæ ad Congregationem Cisterciensem
spectat . In Speculatiua & Practica Theologia eminuit
& propter morum innocentiam & suauitatem iam ab au-
nis multis ad Dei maiorem gloriam Hispaniam Cister-
cium gubernat .

(9) Eruditissimus P. Ioannes Ensebius Nierenber-
gius inter Societatis Theologos , qui multi & magni ,
velut inter Astra Luna minor ,
dabit operam Compluti Physicæ , cùm ego Logicæ . Ma-
gistros habuit Societatis Doctores , sub quibus in profes-
sit

et ut magna accurſu & applauſu Accademiæ doceret iuuentutem ea, quæ docebatur. At ego eximio D. Maſtilro noſtro, D. Benedicte Sanchezio, Viro iugeniſſimo & doctiſſimo; & quod prius debuiffem dicere, modèſſimo, preſentiſſimo, ſuaviſſimo operam dabam. Docebat nos ille habio ſcholaſticæ ſciætiæ, viæ Morales. Illum merita ad varia loca promouerunt, & modo ſeruit Deo & Eccleſiæ ad Monopolitanum Pontificatum proueetus: vbi eſt ſuorum Prælatorum exemplar.

Redeo ad P. Ioannem. Noſtri Parentes D. Godeſſus & D. Laurentius fuerunt intimi amici: & idèd nos ſinceram ſemper fuimus amicitiam profeſſi: quam ingeniorum & ſtudioꝝ ſimilitudo intendit: nam lingua Græca, Hebræa, Chaldaea, &c. & Mathematica Medicationibus ſummopere delectabatur. Scripſit plurima quæ cum magna utilitate leguntur: & tandem obiit cum opinione ſauitatis.

Habui etiam nonnullos Condiſcipulos Principes, nonnullos Proceres, quos quia alibi digiſſe celebro, ſubiceo nunc: magis enim illorum laudes lineis pauculis capere poſſunt.

(10) *Idæ* (nō *Idas*) apud Latinos primam & ſecundam producit. Viſtor.

Semper adeſt, triſteſque animos idæa fatigat. Interim Græcè dicitur *idæa* τὴν ἰδέαν. & nescio quid mali accidere poſſet Metametrico, qui corripere. Immo vtramq; ab Orpheo in Hymno abbreviari reperio:

Τῶνδ' ἀλλήλων ἰερὸν ἰδέαις πλοῦν' ἔχοι
& iterum.

Ἀλλήλων ἰδέαις, &c.

Ergo ſi Latini vtramque producant, Græci vtramque corripunt, vtraque poterit ceaeſeri indiſſerens.

Eſt autem *Idæ* idolum, quod mente formatur. In Metametricis à materia omni abſtrahitur, vt num. 5. luculenter expono.

Peſſen pertinet ad Textoriam, & Muſicam. Virgilius 1. Georg.

Arguto coniux percurrit peſſine telas;

Et Æneid. 6. vitæ peſſine pro plectro.

— *Iam peſſine pulſat æburno.*

Hinc, cum carmina texantur [in verbo *Texo* Calepinus. *Per tranſſationem Texere* ponitur pro *componere, fabricare, ſcribere, compingere, concinnare*] & cauentur [Virgilius Æneid. 1. *Ide* ego, qui quondam *græcilis modalis* tæna carmen, & mox. *Arma Virumque cano.*] peſſine vitimur, vt primas inſolentium verſuum concinnationes exprimamus.

(11) *Seruari* à Poetis ponitur pro *Obſeruare* Paſſionis apud Virgilium Æneid. 6. lapſus in vodus fuit, dum *ſydæra ſeruat*, hoc eſt, *obſeruat*.

De labyrinthis ago num. 5. & ſeqq. Et hic obiter noto omnes concinnationes Metametricas eſſe quodaſdam curioſos Labyrinthos.

Monſtrum eſt, inquit Calepinus, *omne contra* (adde, & ſupra) *naturam*. Vnde Plautus in Euſoeb. *Quid iſſud monſtriſuit?* Hinc Polyhemus *monſtrum* à Virgilio vocatur. Poſuiſſet & Mirtialis *monſtrum* dich inq̄oit enim de Zoilo,

Rumpitur inuidia, quod turba ſemper in omni
Monſtrum digito: rumpitur inuidia.

Et ſuper P. Richardus, Ordinis Prædicatorum gloria,

obeximium ingenium & eloquentiam ſomnam, quia ſupra communes humanæ legis regulas ſe ſubrigebat. *Monſtrum* fuit dictus. Erunt igitur *Monſtra Metrica*, carmina, quæ ſupra communes eruditionis regulas contextator.

(12) Carmina ſurſum voluntia (quæ ab inferiori parte in altiore leguntur) ponit ob oculos *Apollo volat*.

(13) Recurrentia verò, quæ more aduerſo à fine ad principium reſiliunt, *Apollo Retrogradus*.

(14) Decidentia autem, quæ deorſum legi poſſunt *Apollo Ruens*, ſeu *Fulminans*.

(15) *Alternis cantetis, amant alterna Camæna*, ait Virgilius: & idèd, in quibus alternantur voces, carmina, nouo Apollini adſcripſimos, quem *Amæbeum* vocauimus.

(16) De luſu Metametrico *Apollo Orchiſtes* diſſerit, & Philoſophos rectando ſumma donat carminis condendi notitia. I Legant, quaſo, Profeſſores Grammaticæ hunc Apollinem, & examinent, ac vtiliſſimum ſuis poſſint indulgere diſcipuliſ: io hoc enim intenditur pietas, & deuotio i recreator animus i acuius ingenium i adquiritur conſormandi carmina ſumma facilitas i & ſi de pretio agatur (nam victoria ſine premio langueſcit) æquè ac in alijs ludis poterunt Philomus, aut perdere proprias pecunias, aut alienas lucrari. Si petat aliquis, au hic Metricos lodendi modus fuerit antiquis notus i Dicam me in Horatio legiſſe.

Verſibus exæmit dicta per carmina ſortet,
Et vita monſtrata vias eſt, & gratia Regum
Pirry tentata modis, Ludusque reperiunt, &c.

Sic ille in Arte Poeticæ i quos verſos, per me ſtat, vnoſquique, vt voluerit, interpretetor.

(17) Sagittæ collinantur in ſcopum, & in murum impaſſæ reſiliunt i & idèd genus illud carminum quod pellitur repelliturque ſolemas *sagittas* appellare. Interdum voce vtrem liberiùs, nam hæ accipiuntur ad placitum.

(18) De circumactis verſibus agit vberimè *Circularis Apollo*, ad quem Coeli Metametrici pertinet.

(19) Pegmata (Hiſp. *Figuras de reſtine*. *Πεγμᾶτα* videlicet τὸ πῦρ πηγαμα, à pangendo.) ex marmore conſormantur antiqui i ſed multò poſtea ſpecioſius ex ære. Sic Feſtus. Caus arte prodiga, vt Pegma faceret, argento abusus. Audi lib. 3. cap. 3. Plinium *Princeps Caius in circo pegmas duxit, in quo centum viginti quatuor argenti pondus fuit*. Hanc vocem, vt ex Tabula XIX. conſtat, ad Metametricam tranſtulit Reuerendiſſimus D. Gaſpar Lemeus Poeta celeberr i hanc etiam alij: & Ego hæ occasione Mouitum hoc Politi-com addo.

Tradunt Claudiom obiceſſe aliquando beſtijs, qui Pegmata in ſcenam parùm feliciter produxiſſent. Ne ergo miretur Philomus, ſi & obijeatur beſtijs (Zoilius) quorties minùs feliciter Metametricum Pegma producit. Sed cor beſtijs i Quia quoque ratione vtuntur, cognouit Metametricorum Pegmatum difficultatem, quæ ſicut ex Artiſciis negligentiæ aut etiam ignorantia, interdum, ſic etiam frequenter oritur ab ipſa Idiomatis Latini paupertate: vbi enim ad formandum Labyrinthum materia deſicit, quid, quæſo, faciet vel ingeniſſimus Dædalus)

(20) Dicimus hæ Pegmata Ideas à nobis in ipſa-

met pueritia iuventas, & in cœtera adducimus condiscipulos omnes: & illos præcipue quorum nominibus Tabulam istam honoramus. Illas, ne perirent evisionimus & coordinavimus: & nunc simul in locum publicum prodire iussimus.

(11) Legi in Plauto, *Habeo aures oculatas; vident, quod vident.* Volo igitur, ne ex aure cœca Cætones rigidi, si qui fortasse hunc Librum legerint, in indicium prorumpant: libentem singula oculis, aures oculosa penderent, & nihil invenirent in Ideis, quod dignè condemnent aut rejiciant. In verbis, quibus vestuntur illæ, fortè aliquid intererret nonnunquam, quod non placeat. At tunc ab Aure cœca ad Autem oculatam appello. Videant, obsecro, Cæum Principem libertissimum magnam argenti vim eliquisse, ut fundereur Pegmata. Sub quo Artifex, qui inscienter produxisset imagines, dignus erat profectò, qui bestiarum dentibus obijceretur. At Metametrici Pegmata (sic vocamus, qui elinamus hæc Pegmata) à Nomenclatoris avaricia pendimus; & nobis illi imaginem texturæ, filæ; picturæ, colores; fustia, aræ; adhecturæ, marmora; aut clarior; ille, ille, eloquentia, voces denegat: ergo siquidem nobis Nomenclator Latinus non subministrat necessaria, non venimus statim condemnandi, si Ideam nobilem & pulchram, minus nobili, aut minus pulchro paludamento vestiri aliquando sinamus: Nec tamen ita discursum vacuosum, ut existimem me Cætoni cuiuslibet suscesisse; debebat enim Artifex, qui carebat pretioso lapide annulum non formare, & qui vocibus aptis non concejunctum Labyrinthum. Prædest Horatii Monumentum, qui libello illo doctissimo, qui de Arte Poetica inscribitur, sic inquit.

*Sumite materiam vestris, qui scribitis, æquam
Versibus, & versate diu quid ferre recusant,
Quid valeant numeri. &c.*

Quæ sic intelligo. Sicut plus in marmore quàm in luto, plus in adamante quàm in marmore audent Artifex: sic plus Poeta in hac, quàm in illa materia. Peccat in legem latam ab Horatio Rhythmagraphus, qui hanc ideam mente concipiens videlicet, ABAHAB CC fatiget mentem, ut Ogdoasieam sic inceptum,

Entra Hispanren en un vndoso golfo

Donde el fluxo y refluxo es de agua dulce,
Absolvat: nam Hispanica vocem hanc perniciem strapham recusant: dictiones enim golpho & dulce consouantes non habent. Ergo peccabit etiam, qui Ideas aliquas à vobis traditis grandi ore conetur exprimere, siquidem Idioma Latium interdum grandes voces Idæz respondentes non habet. Sed tamen non obstante Romanæ Lingux pauperare nostram semper. Ideam mauebit gloria & laus: & quæ Latuis vocibus dignius exornare non potuit, transcretabit in Græciam, ut in

Editione secunda speciosius & ornatiùs vestiatur.

D. IOANNES CARAMVEL

Anagramma purum

Lucens videns Romana Omnia.

DISTICHON.

EXTRA tibi, Romana vides nunc
Omnia? Lucens
O fidus, cernes dexteriora magis.

Dominus Ioannes Caramuel, Illustrissimus &
Reuerendissimus Episcopus
Campauus.

Anagramma purum.

Sapientum Dea Pallas cedit: Pulcris Musis es
mirus:

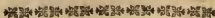
Si vno munere insuis: Coronas sume.

TETRASTICHON.

ER Dea iam Pallas Sapientum pro-
tuida, cedit:
Es pulcris Musis mirus, Alumne
Iouis.

Insuis hæc vno si munere; sume Coronas
Hinc duplices sacras, quas tibi Roma parat.
F. Bernardinus à Cassano Ord. Min. Strict. Obseruan.
D. Nicolai Reform. Prouinc. alumnus D. C.

CLIO NOVITER NATA

*Cuius egregiam formam in sua Poesi, veluti hodie
renouiscensem, atque efflorescentem, alit,
ditat, venustat*

Illustris. ac Reuerendiss. Episc. Campanus

D. IOANNES CARAMVEL

Anagramma purum.

Noua Clio, es Mundi Ara, Mens.

PARAPHRASIS HEXASTICHA

Noua Clio

ASCERIS ut Phoenix nunc post tot
sæcula: nata
Nunc semel, haud nunquam iure
perire times.

Es Mundi Ara

In te Musæ omnes sacrant sua pectora: sacrat
Ut sua vir magni quilibet ingenij.

Mens

Mens

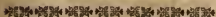
Hac Phoenix, hac Ara, Ara ignis, surgit ab igne
Ceus Phoenix, ardens quæ tua scripta docet.

Contradiſiō

ARA noua es, Chio, Mens Mundi
Mundus in ara
Se facret ergo tua, ut quoque men-
te tuus.

Fr. Didacus Lequile.

Per l'Illustris. e Reuerendis. Monſig.

C A R A M V E L E

In lode della ſua Metametrica, che ſtampa
in Roma. regnando la Santità
di N.S. Aleſandro VII.

S O N E T T O.

OR che candido cigno al Tebro in ſeno
Canta carmi celeſti a l'ombra aſſiſo
De la Quercia Real del Paradifo
Che'l fruſto ha d'oro, e di dolcezza è
pieno.

Volino gli altri ſin dal Ciel ſereno

Dal Meandro, da l'Arno, e da l'Anfiſa

E quelli ancor, che con eterno riſo

Cinto di bianco vel portano il ſeno;

Cantin ſublimi carmi al gran Giouanni

Che ſpande gratie, e rai da l'aurea bocca

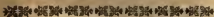
Da l'Oſtro ſino a gli ultimi Britanni.

Tutto ſa, tutto insegna. A l'alta Rocca

De le Diue, e di Febo or ſpiega i vanni,

E contro il labil Tempo i dardi ſcecca.

Dell'Illuſtriſ. Sig. Giulio Bucellini Barone del S. R. I.

D. IOANNES CARAMVEL

Optimus Præſul.

Anagramma purum.

O Amator Lucis alis Pauperes, mons mundum

Clauis Anagrammatica.

A c c e i l m n o p r ſ t u.

4 1 1 3 2 2 3 2 3 2 3 4 1 4.

D. IOANNES CARAMVEL

Anagramma purum.

Enjam nos, ac mundum alis ore.

Clauis Anagrammatica.

A c c e i l m n o r ſ u.

3 1 1 2 2 1 2 3 2 1 2 2.

D. IOANNES CARAMVEL

Anagramma purum.

O Lumèn vera dicis, ama nos.

Clauis Anagrammatica.

A c c e i l m n o r ſ u.

3 1 1 2 2 1 2 2 1 2 2.

IOANNES CARAMVEL

Pastor Campaniæ.

Anagramma purum.

At Calamo, nempe ſuperas omnia; Carmina.

Clauis Anagrammatica.

A c c i l m n o p r ſ t u.

7 2 3 2 1 2 3 2 2 2 1 1.

Illuſtriſſimus Paſtor.

IOANNES CARAMVEL.

Anagramma purum.

En iam alter Apollo, Carus Muſis.

Clauis Anagrammatica.

A c c i l m n o p r ſ t u.

4 1 2 2 3 2 1 2 1 2 3 1 2.

Epigramma.

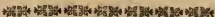
VI æthereos peragis Titan modo mé-
te recessus,

Et Calamo hæreſeos figure monſtra
peris.

I quoque Pleſtra cie Gemini ſpes grata Lycei.

En carus Muſis, iam alter Apollo Micas.

D. Antónius de Ianuario Patr. Neapol.

E L O G I V M.

C A R A M V E L I

Illuſtriſſimo dignitatis ornamento,

Inclitæ Hiſpaniæ, ac noſtri ſæculi Gloriæ

Bonarum litterarum emporio,

Cui heroico ingenio

Grandiloquo cothurno

Poetico, & Rhetorico decoro ſuco,

Hiſtorico ſucco & omnigena eruditione

ſcientiarum omnium fulgoribus

Lustraui, atque illuſtranti

Laus eſt

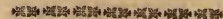
Totius literarij Orbis Accademia

† 3 quo

Quo,
Senescente mundo,
Magis adolescit Sophia;
Obstrueta sacrorum referantur Arcana.

Cuius
Lacertosis & acuris ratiocinijs,
Iauidia prosternitur;
&
Difficultatibus exenterafis,
Veritas extracta
Inspicitur
Fides propugnanda propagatur
Heretici profigantur, aut luce veritatis fruuntur
Cui
Roma debet decorem, solitudo sapientiam,
Amicitia integritatem.

D. Franciscus Verde, se suaque dicit.

All'Illustrissimo Monsignor

GIOVANNI CARAMVELE

Per la sua Metametrica.

SONETTO.

VAL GIOVE (che in tuo nome alto
risona)
GIOVANNI, dal tuo senno, ampio
e profondo,
Madre d'ogni fauer, noua Bellona
Mirabilmenre partoristi al mondo.
Hor produci, qual Giove, anco secondo,
Altre Dee più canore in Helicon:
E qual Giove pur sei, che dolce intona
Fatto in Eurora già Cigno secondo.
L'Aquila inuita è la tua stessa mente.
Che vola al Sol del vero, e fiso il mira:
E d'ogni sfigio error sbrana il serpente.
Ben dunque Aonia cetra hora in te spira:
Che de l'Aquila in seno ancor si sente
Spirar sù i Cieli alte armonie la lira.

Del Sig. Eragio Cusano.

Illustrissimo Antistiti

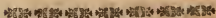
CARAMVELI

Poetica syntagmata edenti.

EPIGRAMMA.

RECTORE qua Domini recubans arcana
Ioannes
Carpssit, su noctu peruigilando rapis.
Que mane in Caelis Cherubin, qua ve-
spere cernunt
Assidue spectas lucida sub senebris.
Digne ergo nunc alta doces qua metra Ioannes
Audit Angelicos explicuisse choros.

Eiusdem.

Per la Poetica di Monsignor

D. GIOVANNI CARAMVELE

Vescouo di Campagna.

CANZONE.

ASCIA l'erto di Pindo,
Bella Clio, che ti chiama
Il deuoro mio cor: spiega qui l'ali,
Dall'Eritra, e dall'Indo
Non m'inuoglia la fama
A mendicar tesor labili, e frali,
D'alimenti immortali
Bramo, che Palla appaghi il mio digiuno,
Ed adori chi vol Venere, e Giuno.
Sia la Fenice Ibera,
Il miracol dell'Istro
Gloriosa cagione a questi inchiostri;
Mandino a schiera, a schiera
Il Meandro, e'l Caistro
Stuoli di Cigni a raddolcirse i rostri
In questi Fogli nostri
Pretiosa mareria habbia il lauoro,
Non spande arene il Tago altre, che d'oro.
Riuersici, ed ammira
Rediuiuo il Dirceo,
E racchiusa in vn sen l'ombra di Manto;
Quanto l'Aufonia lira
Trasse dal lido Acheo
(Mirabil mostro) è d'vna penna il vanto:
Sotto sacrato ammantato
Comparso è Febo, e per virtude occulta
Hoggi in faccia del Tebro il Reno esulta,
Pompa della Natura
CARA all'Itale piagge
Sparge MEL d'Helicon Ape ingegnosa
Corra

Corra a lei, chi procura
Tra le menti più sagge
Del tempo trionfato irne fastosa:
Degn'è vita famosa
Ch'estratti dalla man d'Atropo hostile,
Stami di gloria eternità gli file.

Contremendo ardimento
Aggropò monti a monti
Per farsi scala al Ciel l'antica Etade;
Impeto violento
Con disulati ponti
Delle nubi calò l'aeree strade;
D'Abisso le contrade
Tremar svenate, e dall'estrema possa
Traballaro schiantati Olimpo, ed Ossa.

Ma che prò! fu l'ardire
Cagion della caduta;
Mentre vanno di par ruina, e volo:
Di Giove esposta all'ire
L'Arroganza abbattuta
Si rimirò precipitata al suolo,
Per segno in faccia al Polo
Del castigo l'immagine seuera
Scritta a note di fumo il Cielo annera.

Lungi, lungi, ò profani
Da veridica Musa
Fantasmi, imaginati, ombre mentite:
Non penetra gl'arcani
La sù pupilla otusa,
Per vagheggiare il Ciel senz'occhi e Dite,
Deliranti, o sopite
Fur le menti de' Vati: ha vista frale,
Sela se non l'affina, occhio mortale.

Da penna vaneggiante
Tranne senzo affodato,
Musa, e scrivi a caratteri immortali,
Questi è'l vero Gigante,
Che sù'l monti appoggiato
Di Pindo al Ciel di Gloria impenna l'ali:
Di fulmini mortali
Paurentar non può mai l'ire, e i furori;
Son sicuri da fulmini gli allori.

Da suoi colli natiui
Spiccò volo lontano,
E se l'mira vicin l'Etrusco Atlante,
Fra'l Senato de i Diui
Collocarlo la mano,
Che le chiaui ha del Ciel, sarà bastante:
Quando ciò fia fumante
Vò che d'ambo sù l'Ara i simulacri
All'Immortalità meco confacri.

Del Sig. Carlo Plamamuro.

AQVILA LAVREATA (*)

Illustrissimo Domino

IOANNI CARAMVELI

Alluditur ad eius Insignia.

*ELLATRIX Volucris eury hic spectatur
inermis.*

*Qua solet irato fulmina ferre loui?
Antra Aetnaea tonent, sudate metalla.*

Cyclopes,

Ionibus alatis Muleiber armet Auem:

Ab non Phlegra gemat, silcant incudibus iellus.

Dormient fabri, fulmina capta cadunt:

Hac volucrum Regina, Dei ingeniosa Minистра

Non est externis indiga fulminibus:

Est calamus fulmen, lauro galeata perenni,

Harefibus domitis, saera trophaea refert:

Fulmina cum lauro rumpant diuortia: Dampne,

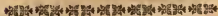
Phabaos ignes Virgo fouere potest:

Hinc Regine Aquile Paean modulentur olores,

Fulmina fert calamo, laurea ferta comis.

(*) Meminit libri P. Francisci Bonz-Spei contra Caramuclem editi, qui inferibitur NOCTVA AD AQVILAM

D. Dominicus Baptista.

*DECVS Hesperix ad Pindi culmen
leuitatem*

Corrige Pieridū vel grauitate tua.

Eiusdem.

Circa operis titulum: primus Io: Caram. calamus oculos ponens Metametricam.

Quis volat in summo Parnassi vestire montis?

Est Magnus primo Caramuel Calamo.

Si suprema petit dum primas explicat alas,

Non habet vltra quod penna secunda volet;

Scribere res metricas post hac non audeat vllus:

Scribi quę possunt hac *Metametrica* habet.

Eiusdem.

Caramuel multiformes exornat labyrinthos.

Dum labyrinthæ Musas in flexibus arces,
Per terras penna liberiore volant.

P. Eugenius à S. Iosepho

All'Illustris. e Reuerendiss, Monfig.

GIOVANNI CARAMVELE

Abb ate di Monserrato, e Vescouo di Camagna.

SONETTO.

MONSERRATO o Muse. Or quiui

Apoll'o

Col plectro d'er grandeggia e spande-
rai,

Vanne coro diuin, che ben vedrai
Di quanto lume il gran Fattor colmoſſo.
De le Due lo ſiuol bene aſcoltoſſo
E diſſe, che tropo lo non l'inalzai,
Ma co'l douuto titolo il nomai,
Che'n vero Febo il Ciel gia transformoſſo.
Volino i Cigni dal vſato luogo
Laſciando il Dio di Delo, e diano omaggio
A queſti, e ſia lor vanto il nuouo giogo.
Col ribellarſi acquiſſeran vantagio
A le lor glorie, e al vero io non derogo,
Che'l Gran Caramuel di Pindo e'l ſuggio.

E I V S D E M.

Caramuel vel Theologicis, ac Philoſophicis
occupatus præclare de Poëſi ſcribit,

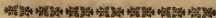
D I S T I C H O N.

GREGIE hic Phœbum pingit, colis ipſo
Minerum;

Omnes miramur Caramuelis opus.

Del Canon. D. Gio: Battista Aloisio Dottor di Legge.

T R I V M P H V S

ELEGIA

Ad Illuſtriſſimum, & Reuerendiſſimum

IOANNEM CARAMVELEM

VALITER immenſam nullis auge-
tur ab vndis

Oceanum, quamuis cuncta ſuen-
ta bibat;

Sic rua, Caramuel, creſcet nil gloria lauſque
Te celebris quamquam tollat ad aſtra Maro.
Tollat ad aſtra Maro ſtygijs reuocatus ad vndis,
Natus & Vrania, Mercurioq; Linus,

Haud vaſto iacet Orbe locus tam diſſitus, in quo

Non ſit Virtutis Fama vagata tuæ.

Omne tibi plaudit Latium, plauditq; ſuperbum

Accola Danubium qui bibit, atque Tagum.

Auguror & plaudet gelido ſubiecta Trioni,

Atq; Hyperionij Gens male aduſta facit.

Oſophicæ lumen præſtans, ò Pallados alta

Maxima cura Deæ, mnemoſidumq; decus l

O qualem, gemino quondam cui nulla ſub axe

Secula tulere parem, ſera nec vlla ſeren!

Quas, erenim Natura ærata clauſerat arca,

Ille Tibi arcanas prodiga prompſit opes.

Nec gazas credidiſſe ſuas nunc pœnitet, illas

Ipſe augere potes, dilapidare nequis.

Enthea naſcenti finxit pectora Phœbus,

Edocuitque ſacram ſollicitare chelym.

Qua modo vitales potis es dare cautibus au-

ras,

Er potis es rigidi ſiſtere corda Iouis.

Aſt vbi maturos ætas adoleuit in annos,

Maior & in membris vis generoſa fuit,

Ingenio; ſimul & ſophiæ penetralia diuæ

Intima pulſaſti proſperiore gradu.

Hic Te feſtiuo excepit ſapientia vultu

Er Pitho, ambroſius cui ſiur ore liquor:

Oſcula figentes manibus, frontique venuſtæ,

Oſcula ſiderijs inuidioſa dijs

Oſcula, quæ melius, quam Helenes mirabilis

herba

Perfundunt hominum pectora lætitia.

Oſcula, quæ melius, quam pocula nobilis He-

bes

Æternos donant vivere poſſe dies

Dumque manu preſenſ tota ſpatia ſus in æde es,

Omniaque hauſiſti mente, oculoque pede:

Agmine Te faſto comitatur Turba Dearum,

Quæ quondam Terris corripuere fugam.

Scilicet aſſulgens dextera cui fulguratenſis,

Et geminas lances celſa Virago regit:

Quæque almo Populos moderari ſodere Pacis

Præmiaque & pœnas diſtribuenda docet.

Maturoſque agitans ſolers prudentia motus

Omnia lynceo lumine proſpiciens.

Armipotenſq; tegit forti quæ robore peſtus

Et rutilans validum cui grauat vmbo latus;

Ne forſis cedat iaculis cor, neue tumefcat

Inſtabilis ridet quando ſecunda Dea.

Vltima baccantes animi quæ temperat iras r

Luxuriæque ſeram Gorgona calce premit.

Parte alia occurrunt nuptæ velamine frontes

Simplicitas, Pietas, Religio, atque Fides.

Sicq; omnes blandis paſſim venerantur ocellis,

Munera certatim dantq; ſubinde Tibi.

Ipfæ ſed in primis Sapiencia ſede locata

Stellanti tandem, nobile cinſta caput,

Nobile cinſta caput varia Nereide bacca

Te prope, subridens dulce, sedere iubet.
 Equè suis tollens digitis Adamanta, micabat
 Plurima quem circum gemma reuineta simul
 Aptauit iuuenis digito, sic labia resoluens:
 Accipe, macte, meum pignus amoris adest
 Sic tua, sic virtus toto fulgebit in Orbe,
 Gemmarum medio cen nitet iste lapis.
 Quin veluti Noctis tutulos intermicat ignes
 Pulchrior argento Luna superba suo:
 Sic Tu illos inter finxit queis ora Prometheus
 Iapetionides, igne animata Poli,
 Ingenio stabilis maior, Genioque, Ioannes
 Cara; spes Hominum, spes quoque; cara Deū
 Nec mora, Cynæis properat peruecta quadri-
 gis

Fama, per æthereas currere docta vias
 Et iuuenem gemine attollit super Eßeda dextre
 Auxilio, volucres istimulatque feras:
 Instimulat: placidæ per inania Regna Iunonis
 Quaq; dies oritur, qua moriturque dies:
 Quaq; fluit Tanais, Xanthus, Mæander, Orontes
 Termoodon, Ganges, Phrasis, & Ister Halys:
 Et rutulis Pactolus aquis, flauusq; Lycormas.
 Mygdoniusq; Melas, Hesperiusq; Padus:
 Quaq; tumet Patris septano colle Quirini
 Imperij, tollens Tybridis vnda, caput.
 Sicq; regens Volucres læua, vocale metallum.

Dextera, quo resonat grandia gesta Virum:
 Æra inflat passim complens mugitibus Orbem
 Immenſum, & voces vocis imago refert:
 Aurea felici, remeant iam tempora signo
 (Illa ait) imperium falciferique senis
 Cedite Romani scriptores, cedite Graii,
 Omnis cui virtus debeat, vnus adest.

Dumque rotis liquidam tranat feruentibus æ-
 thram.

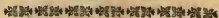
Currus, & Aligeris ocyor, atque Notis;
 Obſtipam Terris frontem declinat Olympus,
 Claraque qui tangit sidera celsus Atlas.
 Pictorum latè exultant conuexa Polorum,
 Et plaudunt tremulum, sidera prona caput.
 Sol medio ſiſtit Cælo, ſigitque quadrigam
 Flammiſeram, fundit mitor atque iubar.
 Ante triumphantem ludunt chariteſque ſociiq;
 Et ducunt agiles Turba nouena choros.
 Hinc dulci ſpirant ſtatu Zephyritides Auræ,
 Indeque Orontæus ſuauior halat odor.
 Hinc caput lrotrat roſeo Matura liquore,
 Floræque odoratis floribus indè tegit.
 Vndique feſtiuus Florum perſunditur imber,
 Vndique congeſta copia verſat opes.
 Dumq; igitur, ſuperum cætu ſpectante, theatro
 Aeris in medio hæc feſta peracta manent:
 Attoniti ſurſum mortales ora fatigant,
 Murmure plaudentes, nutibus, arque manu:
 Vna, nigras lacerata comas, peſtuſq; cruenta,

Torua oculis, vultu putida, dente ferox!
 Exilis collo, oblongas nudata papillas,
 Tum monogramma manu, tum monogram-
 ma pede

Aspiciens, triſtes perſundit peſtore voces,
 Sanguineis, turpes ſeſtibus vda genas;
 Et nunc prædura contundit peſtore ſaxo,
 Et nunc latratu percutit aſtra fero;
 Tabificum patulo paſſim vomit ore venenum,
 Et ſtygia ſordent labra cruenta lue;
 Immanèſque vocat ſuperos, immania Fata,
 Totaque ſic luſta contumulata ſuo eſt:
 Inuidia olli nomen, Auerni erupta Tenebris,
 Alterius ſemper fœda inimica Boni.
 Hæc mihi, CARAMVEL decorat cui nobile mi-
 træ

Infula ſacra caput, Calliopea tulit.
 Illa etenim mecum Permeſſidos amne relicto
 Degebat, longos poſt habitura dies,
 Cum Te ſic tenuem peruectum vidit in æthram,
 Lætrix, & tantas cœbit aure vices:
 Et mox occurrens choreis ſe miſcuit illis.
 Eia age, macte Patet, viue, reuiue, Vale:
 Viue, reuiue, vale Phrygiam tranſcende ſeneſtam
 Atque memor noſtri viue, reuiue, Vale.

D. Ioseph Veſſilani Caramvel.

Illustris, & Reuerendiſſi, Dominus

IOHANNES CARAMVEL

Episcopus Satrapienſis, atque Campanus.

ANAGRAMMA PVVRVM.

Sollicitans plectrum, en lenis es, en ſuavis es, en ra-
 dianſ ouas, ſummusque triumphos
 Cynus Amoris Paradys.

HARMONICVS CONCENTVS.

VIS modò telluris ſpatioſis viuut ia
 oris?

Sceptra quis alta regens, modera-
 tur numine Vates?

Quis patrios intet numeratur in Orbe Pena-
 tes,

Lege vitos, cithariſq; beans Heliconæ ſonoris.
 Ne mirum. En ſummus Paradys Cynus Amoris
 Sollicitans plectrū, legum pretioſus Achates
 Ecce Lycurgus ouas, charites cui peſtore gra-
 tes

Perſolunt, Muſæq; modis dant vota canoris;
 Ferrea prætereant, ſin pluribus aurea luſtris
 Sæcla, minax teprimant liuoris edacia roſtrū
 Tem-

Temp ora, Rana nocens cesset blaterare palu-
stris
Gestiat, A struam gestans, moderamine, plostrum
Iubilet aonijs victrix Orchestra ligustris:
Lex ubi, Metra vigent, maiestas Imperatostru.
Canonis. D. Lucas Carolusius Altamuranus.

Omine ceu clarus fablus Pan tale Poësis
Sed potius Poëan Pana sonare doces:
Ergo tibi cædat Lyricen Venerinus Alumnus,
Ac sophix Princeps ipse poësis honos.
D. Paulus Oronotus Altamuras Academ. Furiasus.

SONNET (a)

De Monfig. de S. Seruais François a
Monfig. L'Euefque

IEAN CARAMVEL

Espagnol, &c.

C A R A M V E L

ANAGRAMMA PVRVM

CAELVM.

CCE ex quippè sonat, dat CAELVM
lumine pompas;
Tu Calum fulges, munera Cara-
pluens;

Tu nunc Melle in eis fundamina mista Polorum,
Es præ calle simul lactea dona paris;
Præ muris condus crystallos ordine, Phœbam
Ac præ Rege refert, sidera proque viris;
Præque plagis zonas, pro ludicibusque Planetas,
Præque petris gemmas, aurea sceptra locas;
Spiritus è nidiâ venit ille potius Aëtris;
Es cælestis olor, fersa poësis olens;
En sua sub Alexandro splendet fabricata Poësis,
Lauriferis palmita ritè dicata viget;
Te Calum Cælis meritis sub sidere montes
Tollent, sacra Ioui Quercus ad aëtra vebes.

L. iusdem.

QUEL Comble d'honneur, Vierges
dignes d'enûie?
Vous Voyons nous fleurs? Par un sort
plus qu'heureux

Musés par quels attrait, vôtre mont glorieux
A-t'il Rendu l'Espagne a vos loix asseruë?
Terrestres Deitez? Ditez le vous en Prio
Le parnasse est il bien si fort délicieux?
Qu'à vous le Cultuer, d'en sôin tant studieux
Soit Induis son plus Rare & plus ample genie?
Nos fleurs delys sans doute y Perdront de l'esclat
A l'aspect fleurissant d'un si digne Prelat
Qu'on peut dire d'Espagne estre la fleur d'élite
Mais sans Decboir Pourtant de leur noble Vigueur
On ne les y Verra lamais Mieux estre en fleur
Que lors qu'il y faudra Couronner son merite.

(a) A sono. ar, habet Latinus sonitum: hinc dedux-
rant nomen Hernica illa Poemata, quæ apud Italos &
Hispanos frequentissima sunt, & binis Tristichis Tetra-
stichis binæ præmittunt, ut conspiciat. At nomen soni-
tum variè diuersæ Nationes corrumpunt. Omnes con-
uertunt I in E. G. duplicant N. Itali T. hic obiter
admonuisse sufficiat.

IOANNES CARAMVEL

Episcopus

ANAGRAMMA:

A poësis omine, ceu Pan clarus.

EPIGRAMMA.

PAN, qui curat oues, calamos con-
iungere plures
Instituit cera, qui inde debere so-
num.

Caramuel hominum custos sic reperis artem,
Pangere quæ Vates metra sonora q leant.

TYPOGRAPHVS

N Carminum præcedentium ordine, ne
quæras ordinem; omnia sunt optima,
omnia prima. Sed quia omnia, quæ
veneramus eodem loco, in eundem
non potuimus componere, ne omnino
carent ordinem, Abecedarij litteras sequuti sumus.

LECTVRO

*Quid in CVRSV HVMANIORVM LITERARVM
continueatur, expendo?*

ARTIVM liberalium nomine Mathematicę, Humanioresque significantur; quas quidem distinxisse videtur Cicero 3. de Orat. nam ait, *Omnis Ingeniarum & Humanarum Artium doctrina uno quodam societatis vinculo continetur* Ecce scitę Ingenuas, seu Mathematicas, ab Humanis secernit & de his in Orat. pro Archia.

Poeta differens Omnes Artes, inquit, quę ad Humanitatem pertinet (hoc est, Omnes Artes Humana) habent commune quoddam vinculum, & quasi cognatione quadam inter se continentur. Et quidem summam Mathematicę inter se, summam Humanę inter se seruant Analogiam: [Stat enim illud semper Axioma, *Oportet ita scribere, ut loquamur.* Si Orthographia perfecta sit, esse verum. Etiam illud, *Oportet, sicut de metricis metricę, ita de Rhythmicis rhythmicę philosophari.* &c. & transiēdo ad Mathesim. Sicut de Arithmeticiis arithmeticę, & de Geometricis geometricę, & de Logarithmicis logarithmicę, sic etiam oportet de Musicis musicę philosophari. D. ci debet J. at ex Humanioribus scientiis ad Mathematicas, aut saltem ad omnes, aut contrā, per Analogiam dari transitum necessarium non video: nec enim aliquis inter Orthographiam & Astronomiam parallelam aliquam, quę doctrinalis sit, connexionem ostendit [nemo enim dicit, *sicut de Rhythmicis rhythmicę, sic etiam de Astronomicis astronomicę; aut de Astrologicis astrologicę debemus philosophari.*]

Omnes hę sanę scientię liberales dicuntur, quod à liberis tantūm discantur: & vulgo censentur esse septem, sed plures possent. Continentur hoc Carmine.

Litera, Lingua, Tropus, Numerus, Tonus, Angelus, Astrum. Penthemimeris ob oculos ponit Humanas; nam ceterę Mathematicę sunt.

Litera significat Orthographiam, ad quam Polygraphia, & steganographia reduci debent.

Lingua Grammaticam: & quia Rhythmica & Metrica seorsim non recensentur, huc pertinere dicendę sunt.

Artes Humana, quę ad primum Cursum pertinent, varię sunt, at hę nostro calamo dilucidantur. [Noto pręcipuas: multę enim ornatus gratia interseruntur, quę in hoc Summario Indice recenseri non debent.]

I. Tractatus Proœmialis, de ordine subalternatione & diuisione scientiarum. Prębet lucem, ut pręcognoscat Lector omnes Artes & Scientias, omnes Inertias etiam, quę vel à nobis tractandę, aut repudiandę.

Tropus ob oculos ponit Rhetoricam, quę dat Linguę, ut ornate loquatur.

Sunt, qui Dialecticam liberalibus scientiis accenseant sed iam obtinuit vsus, ut Philosophia in Logicam, Physicam & Ethicam diuidant Scholastici. Transeamus ergo ad Mathematicas

Numerus Arithmeticum indigat: quę Logarithmica nobilitat, & summā donat facilitate. Addimus & nos Anarithmicam, quę quęstiones dirimit, quę in numeris ignotis fundantur.

Angelus Geometriam in memoriam reducit: quō alię omnes Facultates attinent, quę in continua quacumque quantitate mensuranda occupantur.

Tonus Musicam exhibet; & meritō inter Arithmetica & Geometria locatur, nam utriusque confors, vocis sonorę numerum, nec non longitudinē, latitudinem, profunditatemque contemplatur. Hęc est duplex: nam vel Cantum Firmū, vel Harmonicum speculatur. Vtramque faciliorem reddidimus, & nouis inuentis ditauimus.

Astra, illorumque motus Astronomia metitur: secumque Astrologiam conducit, quę nisi sobria sit, homines in errores propellit: & sobrietate caret, ubi liberum Arbitrium subicit stellarum influxui: nam, ut prudentissimē affatur Ptolemęus, *sapiens dominabitur Astris.*

Nos igitur, ut omnis vitetur confusio, liberales scientias, ut diximus, in duas cl. s. diuidimus: quarum Humanas prior, posterior contineat Mathematicas: & quia in singulis à calce ad metam currimus, in quinque Cursus, quia longum est, diuidimus scientiarum stadium.

Cursus Artium Humanarum est primus: quem sequitur *Cursus Mathematicarum Facultatum*: tertio ponitur loco: *Cursus Philosophię*: sibi vendicat quartum *Cursus Theologię*: & tandem quintum *Cursus Ethicę seu Moralis*: & huius vltimi Philosophia secundum dicti, Logica Moralis, Philosophia Moralis, & Theologia Moralis sunt partes.

De alijs Cursibus multis in locis dissero, nunc breuiter de primo tractabo.

II. *Orthographia*, quæ omnium nationum, quæ hodie notæ, characteres delineat & exponit.

III. *Sieganographia*, quæ de clandestinis litteris disputat, & multas cyphas ingeniosas proponit. Huc pertinet commentarius ille in Ioannem Trithemium, quem Colonia Agrippinæ anno 1635. in lucem misimus: qui tamen nunc prodibit & correctior & auctior.

IV. *Grammatica Latina*. Cuius specimen nunc ob oculos ponit Metametricus Prodromus, at scholijs opportunis illustrata dabitur. Accedent Antiqui Idiomatis Meditationes, quæ Criticis sunt necessariæ.

V. *Grammatica Græco Latina*. Agit de Græcis vocibus Latine donatis, multæ enim iura originis retinent, nec semper volunt legibus Romanis coarctari.

VI. *Grammatica Græca*. Et hæc, quæ ab alijs difficilior, summa facilitate tradit.

VII. *Grammatica Hebræa*. Ortam à punctorum irregulari multitudine tempestatem proscribit, demonstratque litteras Aleph, He, Vau, & Iod esse vocales: quod tentarunt nonnulli, nemo absoluit. Huc pertinet linguæ sanctæ Thesaurus, in quo cogitatum Historiam paucis Carminibus Latinis expressam Philomusus addidit, nullamque vocem aut litteram Hebræam inueniet, & tamen inde una facili Regula ad cuiuscumque Hebrææ dictionis significationem perueniet. [Accedunt *Grammatica Syriaca* & *Arabico Hispana*, illa etiamnum peregrinatoris ad Maronitas proderit: hæc dabit linguam, quæ iam perijt: quæ videlicet utebantur in Hispania Maurisci, qui anno 1610. summa Philippi III. prudentia & providentia expulsi sunt.]

VIII. *Grammatica Hispana*. Volui hanc in gratiam nostræ Gentis scribere: quæ enim hucusque vulgata, non placet: nam lingua nostra plurimum abest à Latina, & tempus perdunt, qui illam omnino instar Latine volunt tradere.

IX. *Grammatica Sinesis*. Hæc, quod magis ignota, magis à Belgis & Germanis experitur. Habeo etiam huius linguæ Lexicon, quod iam iam edidissem, si fuisset idoneos sculptores nactus.

Adduntur aliquæ Observationes in alijs linguas, quæ eruditis curiosisque seruire poterunt.

X. *Grammatica Catholica*. Ante turris Babelicæ erectionem erat terra, ut habet sacer Textus, *lulij vnus, & sermonum eorumdem*. Huc redire impossibile est. Ut ergo saltem torus orbis terrarum vnus calami. Ut obtinerem hoc paucis, hisque ab omni gente admissis characteribus vtor, & tali arte dispono, ut quæ Romanus Italicè scripserit, legat Pragensis Bohemicè, Brugensis Belgicè, Coloniensis Germanicè, ludæus Hebraicè, Sarcenus Arabicè. &c.

XI. *Rhetorica Eccllesiastica*. Erit Concionatoribus utilis: & præcipuè illa pars, quæ *Facundia temporanea* nominatur. Huc pertinent Tractatus aliquot: quorum duo sunt præcipui; alter exhibet descriptas verbis rerum præcipuarum Imagines: alter proponit, dirimitque Quæstiones, quæ iam olim plurimis ab hinc annis Criticos nobiliores vexarunt.

XII. *Rhythmica*. Hæc Hispani & Itali excoluerunt præcipuè: & à nobis vberiori calamo dilucidatur.

XIII. *Metametrika*. Varijs hæc currentibus; Recurrentibus; Ascendentibus, Descendentibus; necnon Circumuolantium Versuum ductibus, aut æri incisos, aut buxo insculptos, aut plumbo infusos, multiformes Labyrinthos exornat.

Hæc est (Amice Lector) Cursus literaturæ Humanioris Synopsis: ex qua rescire poteris, quid expectare à prælo Lugdunensi debeas.

Sed rogas. Cum supersem initium à fine? Cur ante priores Tomum vltimum in lucem miserim? Et duas ad hoc me causas impulisse respondeo. Sunt illæ, Amor Necessitatis. Amore hunc tomum præ alijs prosequor; quia fui primus, quem scripsi: &, si libri sunt liberi, ut primogenitus amari debet. Video in illo ebullientis ingenij tyrocinia, quæ tametsi cogitata à puero, sensibus eruditus sunt grata. Alios cursus huius Tomos scripsi iuuenis, cum Philosophiæ aut Theologiæ studium: hunc Puer, dum adhuc vacarem Grammaticæ; apud me enim etiamnum extant Pegmata, quæ ante annum ætatis decimum exaravi. Fui primus, qui Artem hanc, aut inuenerim, aut reducendo ad le-

ges scientificè tractauerim, & dilucidauerim. Vt sit ist, dicar aut non Narcissus, me librum hunc specialiter amare fateor. Vrsit hæc etiam editionem *Necessitas*; nam absente Authore fortè alij imprimi poterunt, hic autem omnino non potuit: tot enim sunt in illo apices, ut Typographos multos terruerit, typi præos fugauerit, & plurimis molestissimus fuerit: tot, inquam, ut aliter quam Authore dirigente, aut cooperante verius, in lucem prodire non posset. Iam semel typo expressus, negotio facili recudi poterit. Improbum & perrinacem debui adhibere laboranti; lamina, quas vides, æri insculpere; novos characteres apicibus ornatos plumbo fundere; magnam argenti vim perfundere, ne hic prius meus periret Calamus. Si Tibi profui, mihi aggratulor iam enim adeptus præmium sum, quod optaram.

P R O D R O M V S M E T A M E T R I C V S.

*Qui Latium septem potuisti Idioma doceri
Vix annis, iam illud discere mense potes.*

POMON, *Carsum* appellant Græci ΠΡΟΔΡΟΜΟΝ *Præcurforem*: unde & hic Proximalis Tractatus *Prodromus Metametricus* debet dici, quod Metametricam necessario præcedat. Erit brevis, nec aliter corresponderet nomini; nam *Cursores*, non præcurrent, nisi esse veloces, & festini contendant.

Diuidam illum in duas partes: in prima succinctas linguæ Hispanicæ, & Italicæ (nam Hispanicum, & in Italiâ hæc edo) Institutiones præmittam. In secundâ Latinas, quanta breuitate potero elucidabo. Sed quo fructu, maternæ Linguæ reddebo Grammaticam, cum tu doceri Latinam desideras? Attende.

Improbo hodie labore Institutores tradunt linguam Latinam (tribus, aut quatuor annis Hispani: sex,

vel octo Germani) at Grecam multò facilius, citius, clarius. Ista dum essem Auditor Madriti, duobus, vel tribus Mēsis tradebatur. Et cur quæso adolescens annos tres in acquirenda Latina Grammaticâ infumit: & in Græca tres menses? Quia prius addidit Latinam, Græcam postea: nam si prius vellet Græcam acquirere, deberet proculdubiò tres, vel quatuor annos in ea infumere, & in Latinâ paucos menses. Stat igitur [*& hoc notari volo bene.*] cum, qui vnâ scit Grammaticam, posse aliam quamcumque facillimo negotio addiscere. Expertus loquor; & summas Institutori primo meo gratias ago, quod me Materni Idiomatis Artem accuratè docuerit, priusquàm rudimenta Latina. Iudico igitur puerum, antequam linguam peregrinam addiscat, Vetraculam fore docendum, vt quam cum lacte suxerit, arte sciat. Nulla est omnino lingua, cui non sint partes Orationis octo, *Nomen, Pronomen, Verbum, Participium, Præpositio, Aduerbium, interiectio, & Coniunctio*. Nam cum Græci Articulum addunt, non nouam Orationis partem, sed Pronominis speciem peculiarem produciunt; & cum Hebræi ad Nomen, Verbum, & Millam omnes partes Orationis reduciunt, Millæ nomine omnes indeclinabiles voces comprehendunt.

Docendus igitur primò puer est Linguam Maternam, & in ipsâ instruendus, vt sciat singulas Orationis partes internoscerè, distinguereque. Docebitur etiam declinare, Adiectiua substantiui adnectere: Verba variare per modos, tempora, & personas; quia omnia hæc omnibus sunt Linguis totius mundi communia.

Pone mihi Puellum Hispanicum, vel Italum tradi; & vt cum ab ipsis primis rudimentis erudiam, sic incipio.

L Arte perficiona a la naturaleza (Angel mio) y así lo que sabes sin arte, es menester fundarlo bien, para proseguir a delante. Dos facultades son las que ya sabes, y esas mismas, las que quiero perfeccionar esta semana, para que concida la Orthographia, y Grammatica de la lengua Española, facilmente puedas aprender la Latina.

ORTHOGRAFIA.

L A S Letras de que usamos son estas, A, B, C, D, E, F, G, H, I, J, K, L, M, N, O, P, Q, R, S, T, V, VV, X, Y, Z. Sus nombres: A, Be, Ce, De, E, Efe, Ge, Hache, I vocal, Ijota, Ka, Ele, Eme, Ene, O, Pe, Quu, Ere, Efe, Te, V, VV, Equis, Y, Zeda.

Entre estas son vocales, A, E, I, O, V, o con otro orden I E O V A, qua según los Hebreos es nombre ineffable de Dios. La K, y la VV, no entran en dición Española: pero tienen dellas necesidad, para explicar algunos nombres propios Alemanes, los que escriben historias. El Y, es charatter superfluo, y muchos no le admitten en nuestro Abecedario; otros usan del, y le ponen ya por vocal, y ya por consonante.

Las consonantes se diuiden en semiuocales y mudas. Las nombres destas empiezan por vocal, y los de aquellas no. Son pues mudas B, C, D, G, K, P, Q, T, y semiuocales F, L, M, N, R, S, pero las liquidas, son, L, y R.

Es menester, que la pluma se ajuste con la lengua quanto fuere posible, y no es malo tener cuenta con la deriuacion de los vocablos.

De lo dicho consta como se ha de definir la Orthographia. Decimos, que es Arte de escribir, o Modo de escribir bien.

GRAMMATICA.

E L Arte de hablar, o El Modo de hablar bien, así se llama: y para conseguir su fin, nos enseña, que las partes de la Oracion son ocho; Nombre, Pronombre, Verbo, Participio, Preposicion, Aduerbio, Interjeccion, y Conjunction.

El Nombre es el que haze, o padece: El verbo de uota la misma accion: y así quando decimos, Pedro y Iuan corren, Pedro, y Iuan son nombres; y el correr es verbo. Nombre Substantiuo es el, que significa la misma cosa. Adjetiuo el que la significa determinada a alguna circunstancia como

L Arte reduce à perfeccion la natura (Figlio mio) e perciò bisogna fondar bene tutto quello, che sai senz' arte per poter passar auanti. Due facultà sono quelle, che già sai, e queste medesime voglio questa settimana ridurre à perfeccion, acciò che, conosciuta l'Orthografia, e Grammatica della lingua Italiana, possi facilmente imparare la Latina.

ORTHOGRAFIA.

L E lettere delle quali si seruiamo, sono A, B, C, D, E, F, G, H, I, J, K, L, M, N, O, P, Q, R, S, T, V, VV, X, Y, Z. Gli suoi nomi A, Be, Ce, De, E, Efa, Ge, Hacha, I, vocale, jota, Ka, El, Em, En, O, Pe, Quu, Erra, Efa, Te, V, VV, Ixa, Y, Zeta.

Trà di queste sono vocali A, E, I, O, V, o con altr'ordine I E O V A, che appresso gli Hebrei significano l'ineffabile nome di Dio. La lettera K, e la VV, non entrono in nessuna parola Italiana, però sono necessarie à quelli, che scriuono Historie: per poter tal volta esprimere alcuni nomi proprij Alemanni. L' T, è vn carattere superfluo, e molti non l'ammettono nel nostro Abecedario: Altri se ne seruono hor per vocale, & hor per consonante.

Le consonanti si diuidono in semiuocali, e mute. Gli nomi di queste cominciano per vocale, e di quelle no. Sono dunque mute B, C, D, G, K, P, Q, T, semiuocali F, L, M, N, R, S, le liquide sono, L, & R.

Bisogna, che la penna s'aggiusti con la lingua quanto sia possibile, e non è fuor di proposito l'hauer sempre riguardo alla deriuatione delli vocaboli.

Dalle cose sopradette consta come si deue definir l'Orthographia. Diciamo, che è Arte di scriuere, ouero Modo di scriuer bene.

GRAMMATICA.

L 'Arte di parlare, ouero il modo di ben parlare, così si chiama: e per conseguir il suo fine c'insegna, che le parti dell' Oratione sono otto: Nome, Pronome, Verbo, Participio, Prepositione, Aduerbio, Interiectione, e Coniunctione.

Il Nome è quello, che fa, e patisce; il Verbo dinota la medesima attione; e così quando diciamo Pietro, e Giovanni corrono; Pietro, e Giovanni sono nomi, e il correre è verbo: Nome substantiuo è quello, che significa la medesima cosa; Adiettiuo è quello, che

la si-

como Hombre blanco; porq en esta connexion des vocablos, el Hombre es Substantiuo, y el blanco Adiectiuo. El Nombre Proprio se distingue del Appellatiuo, en que aquellos particular de vna persona, como Pedro Philipp Ferdinando, y este conuienen muchos, como Hombre, Angel Caballo.

El pronombre es vna voz, que se pone en lugar del Nombre; conuiente a saber. Yo, Tu, Aquel; Nosotros, Vosotros, Aquellos. Estos son Pronombres personales. Posseſſiuos son Mio, Tuyo, Suyo; Muestro, Vuestro, Suyo. Ofensiuos o Demonstratiuos son, Este, Ese, Esotro, Estotro, Otro, Elmisimo, Alguno, &c. Interrogatiuo? Quien, &c. Relatiuo, El qual Que, &c. Como si dixessimos, Yo amo vueſtras virtudes; à Paulo estimo, no à los suyos; los quales me an offendido mucho.

El participio es vn Nombre verbal, que significa accion, o passion; como Amante, Oyente, Estudiante: Amado, Oydo, Estudiado.

La Prepositiuo es vna circunstancia, que precede à los nombres, como Con, Sin, Por, y otras innu-merables. Pongo exemplo, Con lagrimas, y sin sosiego intercedi por ti, mas Pedro salio con su intento.

El Aduerbio es vna circunstancia, que modifica al Verbo tales son Velozmente, Precipitadamente; Animosamente; como si dixeramos, Francisco corre velozmente, precipitadamente Antonio, y Nicolas lo sigue muy animosamente.

Interiection es vna particula, que significa varios efectos del animo, Ay! Dios! Iesus!

Coniunction iunta entre si diuersas partes; como Pedro, e Iuan mi vinieron a veer; a quel y es coniunction, qua iunta à Pedro y Iuan.

DECLINATIONES.

Significa vno, el Singular, el Plural curhos, como El Nombre, los Nombres; El Animal, los Animales. Declinanse desta manera.

Sing. Nominatiuo,	La Republica.
Genitiuo,	De la Republica.
Datiuo,	Para la Rep. [a la Rep.]
Accusatiuo,	A la Republica.
Vocatiuo,	O Republica.
Ablatiuo,	Por la Republica.
Plural. Nominatiuo	Las Republicas.
Genitiuo,	De las Republicas.
Datiuo,	Para las Republicas.
Accusatiuo,	A las Republicas.
Vocatiuo,	O Republicas.
Ablatiuo,	Por las Republicas.

GE.

la significa determinata à qualche circostanza, como sarebbe à dire *l'huomo bianco*, perche in questa concessione de vocaboli l'huomo è substantiuo, e'l bianco adiectiuo. Il nome Proprio si distingue dall'appellatiuo, in che quello è particolare d'vna persona, como *Pietro, Filippo Ferdinando*, e questo conuiente à molti, come *huomo, Angelo, Cavallo*.

Il Pronome è vna voce, che s'vsa in vece del Nome; come sarebbe à dire *io, Tu, Quello, Noi, Voi, Quelli*. Questi sono pronomi personali. Possessiuui sono *Mio, Tuo, Suo, Nostro, Vostro, Suo*. Ostensiuui, o Demonstratiui sono *Questo, Eſſo, Quel, Altro, Coteſt'altro, Il medesimo, Quale'vno, &c.* Interrogatiuo *Chi?* &c. Relatiuo *Il quale, Che, &c.* Come se diceſſimo, *Io amo le vostre virtù; Faccio stima di Paolo, non delli suoi, che m'hanno molto offeso*.

Il Participio è vn nome verbale, che significa attione, o passione, come *Amante, Ascoltante, ſtudente; Amato, Ascoltato, Studiato*.

La Prepositioue è vna circostanza, che precede gli nomi, come sarebbe a dire *Con, Senza, Per, &* altre innumerabili. Dò vn' esempio. *Con lagrime, e senza ſparagno di fatica intercedei per te; mà Pietro ne riusti col suo intento*.

L'Aduerbio è vna circostanza, che modifica il Verbo; tali sono *Velozmente, Precipitosamente, Animosamente*. Come se diceſſimo, *Francesco corre velocemente; precipitosamente Antonio, e Nicolò gli seguia molto animosamente*.

Interiectione è vna particola, che significa varij affetti dell'animo, come *Ai! Dio! Giesù!*

Coniunctione vnisce trà di se diuerſe parti; como *Pietro, e Giovanni mi vennero à viſitare*. Quel E è coniunctione, che vnisce *Pietro, e Giovanni*.

DECLINATIONI.

IL Nome Singolare significa vno, il Plurale molti, come *l'huomo, gli huomini; l'animale, gl'animali*. Si declinano in questa maniera.

Sing. Nominatiuo,	La Republica.
Genitiuo,	Della Republica.
Datiuo,	Alla Republica.
Accusatiuo,	La Republica.
Vocatiuo,	O Republica.
Ablatiuo,	Dalla Republica.
Plural. Nominatiuo,	Le Republiche.
Genitiuo,	Delle Republiche.
Datiuo,	Alle Republiche.
Accusatiuo,	Le Republiche.
Vocatiuo,	O Republiche.
Ablatiuo,	Dalle Republiche.

§ 2

GENERI.

GENEROS.

GENERI.

SON sette, Masculino, Femenino, Neutro; Comun de dos, Comun de tres, Ambiguo, y Epiceno.

El Masculino conuiene a los Varones, y a las cosas, que se conciben o pintan en forma varonil, como Pedro, el Rey, el Otoño, el Rio, &c.

El Femenino conuiene a las Mujeres, y a todas las cosas, que se conciben o pintan en forma mugeril, como, Petronila, la Reina, la Primavera, la Corriente, &c.

El neutro, ni conuiene a hembra ni varon, como lo Docto, lo Summo, lo Excelso, &c.

Es comun de dos, el nombre appellativo, o adietiuo, que conuiene a Varon, y Muger sin diferencia, como Poeta, &c. porque solemos decir, Poeta fue Homero, y Sappho tambien fue Poeta.

Es Comun de tres el que conuiene a todos tres generos, como Dulce, Grande, quando decimos, el Dulce, la Dulce, lo Dulce; el Grande, la Grande, lo Grande.

Es ambiguo, el que no tiene genero determinado, y esto de dos maneras, o mudando significacion, o conseruandola. El puente, es puente militar. La puente es puente hecha en paz. El mar, y la mar son una misma cosa: y asi otros muchos.

El Genero Epiceno conuiene en particular a especies de animales, cuyos nombres, si tienen masculino y femenino no son epicenos, sonlo quando en terminacion masculina, o femenina, significan entrambos a dos generos. Los nombres Toro, Bucy, Carnero, Caballo, Perro, no son Epicenos, sino masculinos, y otros, tienen otros femeninos, que se corresponden, conuiene a sabor, Baga, Oveja, Yegua, Perro, pero estas, el Lebre, la Liebre, el Halcon, la Garca, y otros semejantes son Epicenos, y debaxa de un genero comprehenden entrambas especies, porque decimos, este Lebre, es Hembra, esse Macho, esta Garca, es Macho, esta Hembra, &c.

CONIVGACIONES.

Cada lengua tiene diuerso numero de Coniugaciones: la Española tiene tres, la Latina, y la Italiana quatro, la Hebrea ocho. Tiene dos voces Actiua, y Passiua, tres partes Imperfecta, Perfecta, y Indiferente quatro modos

SONO sette. Masculino, Femenino, Neutro; Commune de due, Commune di tre. Ambiguo, & Epiceno.

Il Masculino conuiene a gli huomini, & alle cose, che si concepiscono, o pingono in forma d'huomo, come farebbe à dire Pietro, il Rè, l'Autunno, il Fiume, &c.

Il Femenino conuiene alle Femine, & à tutte quelle cose, che si concepiscono, o dipingono in forma femminile, come farebbe à dire, Petronilla, la Regina, la Primavera, &c.

Il Neutro, ne conuiene à Femina, ne à Machio, come farebbe à dire, l'inteso, il sublime, l'indiniduo, &c.

Commune di due è il Nome Appellativo, o Adietiuo, che conuiene à Machio, e Femina senza differenza, come farebbe a dire Poeta, &c. perche soliamo dire, Poeta fu Homero, e Saffo ancora fu Poeta.

Commune di tre è quello, che conuiene à tutti tre gli generi, come Dolce Grande, quando diciamo, il Dolce, la Dolce, lo Dolce; l'Possibile, la Possibile, lo Possibile.

L'Ambiguo è quello, che non hà genero determinato; e ciò di due maniere, o mudando significacione, o conseruandola, come Genere, che benchè per l'ordinario sia femino, tal volta si pone masculino; e così il Marino nella sua Lira, nel Sonetto à Torquato Tasso [pag. 217. edit. Ven. An. 1621. disse.]

Oh Amor del suo suoco il gener scerra.

Il Genero Epiceno conuiene in particolare à specie d'animali, gli cui nomi, se hanno il masculino, e femino, non sono Epiceni; all'ora lo sono, quando in terminatione masculina, o femina ambedue significaho due generi. Questi nomi Toro, Bue, Castrato, Cavallo. Cane, non sono Epiceni, mà masculini, perche hanno altri femminini, che gli corrispondono, come farebbe à dire; Vacca, Pecora, Cavallo Cagna; Questi però l'Elefante, il Pesce, la Lepre, la Tortora, & altri simili sono Epiceni, e sotto d'un genero comprehondono ambedue le specie, perche soliamo dire. Questo Elefante è femina, questo è machio; Questa lepre è machio, e questa è femina, &c.

CONIVGATIONI.

OGni lingua hà diuerso numero di coniugationi; La Spagnuola ne hà tre; la Latina, e l'Italiana ne hà quatro, l'Hebrea otto. Ha due voci, Actiua, e Passiua: tre parti, Imperfecta, perfecti, & indifferete: quattro

modos, Indicatio, Imperatio, Subiunctio, Optatio, y Infinitiuo. La energia de cada vocablo, uero, modo, y tiempo no se puede conocer mejor que poniendo vn exemplo.

CONIUGACION DEL VERBO SVBANTIVO.

Indicatio:

Presente. *To soy, Tu eres, Aquel es, Nosotros somos, Vosotros soys, Aquellos son.*

Preterito imp. *To era, Tu eras, Aquel era, Nosotros eramos, Vosotros erays (erades), Aquellos eran.*

Preterito perf. *To fui, Tu fuiste, Aquel fue, Nosotros fuimos, Vosotros fuistes, Aquellos fueron.*
Otto Preterito perf. *To e sido, Tu ad sido, Aquel a sido. Nosotros amos sido, Vosotros aueis sido, Aquellos an sido.*

Preterito mas que perf. *To auia sido, Tu auias sido, Aquel auia sido. Nosotros auiamos sido, Vosotros auiays sido. Aquellos auian sido.*

Futuro imperf. *To serè, Tu seras, Aquel será. Nosotros serèmos, Vosotros serays, Aquellos serán.*

Futuro perf. *To aurè sido, Tu auràs sido, Aquel aurà sido. Nosotros auremos sido, Vosotros aureys sido. Aquellos auràn sido.*

Imperatio.

Presente y futuro. *Se tu, Sea aquel, Sean vosotros, Sean aquellos.*

Subiunctiuo.

Presente. *To sea; Tu seas. Aquel sea. Nosotros seamos, Vosotros seays. Aquellos sean.*

Preterito imperf. *To fuera seria y fuese, Tu fueras serias y fueses. Aquel fuera seria y fuese. Nosotros fuèramos, seriamos, y fuèsemos, Vosotros fuèrades seriadés, y fuèsedes, Aquellos fueran, serian, y fuesen.* Es trifotme.

Preterito perf. *To ayra sido, Tu ayas sido, Aquel aya sido. Nosotros ayaramos sido, Vosotros ayays sido, Aquellos ayaran sido.*

Preterito mas que perf. *To uuiera y uuiése sido, Tu uuieras y uuiesses sido, Aquel uuiera y uuiésse sido. Nosotros uuièramos, y uuièsemos sido, Vosotros uuièrades y uuièsedes sido. Aquellos uuièran y uuièsen sido.* Es bifotme.

CONIUGATIONE DEL VERBO SVBANTIVO.

Indicatio.

Presente. *Io sono, Tu sei, Quello è. Noi siamo, Voi siete, Quelli sono.*

Preterito imperf. *Io era, Tu eri, Quello era. Noi eravamo, Voi erauate, Quelli erano.*

Preterito perf. *Io fui, e sono stato; Tu fosti, e sei stato; Quello fu, & è stato; Noi fuimo, e siamo stati; Voi foste, e siete stati; Quelli furono, e sono stati.*

Preterito più che perf. *Io eto stato, Tu eri stato, Quello era stato. Noi eravamo stati, Voi erauate stati, Quelli erano stati.*

Futuro imperf. *Io farò, Tu farai, Quello farà. Noi faremo, Voi farete, Quelli faranno.*

Futuro perf. *Io farò stato, Tu farai stato, Quello farà stato. Noi faremo stati, Voi farete stati, Quelli faranno stati.*

Imperatio.

Presente. *Sij tu, Sia quello. Siamo noi, Siate voi, Siano quelli.*

Futuro. *Sarai tu, Sarà quello. Sarete voi, faranno quelli.*

Subiunctiuo.

Presente. Conciosia cosa che Io sia, ò essèdo Io; Tu sia, ò essendo tu; Quello sia, ò offendo Quello. Noi siamo, ò essendo noi; Voi siate, ò essendo voi. Quelli siano, ò essendo quelli.

Preterito imperfetto. Conciosia cosa, che Io fossi, & laresi, ò essendo Io; Tu fossi, & laresi, ò essèdo Tu; Quello fosse, & farebbe, ò essendo Quello. Noi fossimo, & faressimo, ò essendo noi; Voi foste, & fareste, ò essendo voi; Quelli fossero, & farebbono, ò essèdo quelli.

Preterito perf. Conciosia cosa, ch' Io sia stato, ò essendo Io stato; Tu sia stato, ò essendo Tu stato; Quello sia stato, ò essendo Quello stato; Noi siamo stati, ò essendo noi stati; Voi siate stati, ò essendo voi stati; Quelli siano stati, ò essendo quelli stati.

Preterito più che per. Conciosia cosa, che Io fossi stato, & laresi stato, ò essendo io stato; Tu fossi stato, & laresti stato, ò essendo tu stato; Quello fosse stato, & farebbe stato, ò essendo quello stato. Noi fossimo stati, & faressimo stati ò essèdo noi stati; Voi foste stati, & fareste stati, ò essendo voi stati; Quelli fossero stati, & farebbero stati, ò essendo quelli stati.

Futuro perf. *To auria fido, Tu aurias fido, Aquel auria fido. Nosotros auriamos fido. Vosotros auriais (auriades) fido, Aquellos aurian fido.*

Infinitiuo.

Presente. *Sér. Seer.*

Preterito. *Auer fido.*

Participio (tiene todos los tiempos.) *El que es, El que era, El que fué, El que ha fido. El que aia fido, El que será, El que haurá fido. Y puede tener los tienpos tambien dal sub-iunctiuo.*

SV PINO. Afer.

Esta es la Conjugacion del Verbo Substantiuo. Es menester para maior claridad, y facilidad saber tambien como se conjugan otros verbos.

CONIUGACION DEL VERBO ADIECTIVO.

Tiene tres Conjugaciones: AR. ER. IR. como Amár, Leer, Oír. Bastará explicar la primera.

ACTIVA. Indicatio.

Presente. *Amo, amas, ama, amamos. amays, amán.*

Preterito imperf. *Amaba, amabas, amaba, amabamos, amabays (amabades) amaban.*

Preterito perf. *Amé, amásste, amó, amásstis, amáron.*

Otro preterito perf. *E amado as eis (ancis) amado, an amado.*

Preterito mas que perf. *Ania amado, anias amado, &c.*

Futuro Imp. *Amaré, amarás, amará, amarémos, amaréis, amarán.*

Futuro perf. *Auré amado, aurás amado, aurá amado, &c.*

Imperativo.

Presente y Futuro. *Ama tu, Ame aquel. Amad vosotros, Amen aquellos.*

Subiunctiuo.

Presente. *Ame, ames, ame, amémos, améis, amen.*

Preterito imperf. *To amára amaría y amase Tu amáras amarías y amases. Aquel amara amaria y amase. Nosotros amáramos amariamos, y amásemos. Vosotros amarades amariamos, y amásemos. Aquellos amaran amarian y amasen. Es triforme.*

Preterito perfecto. *To aya amado. ayas, aya, &c.*

Futuro. Quando io farò, & farò stato; Tu farai, & farai stato; Quello farà, & farà stato; Noi faremo, & faremo stati; Voi farete, & farete stati; Quelli faranno, & faranno stati.

Infinitiuo.

Presente. *Essere.*

Preterito perf. *Essere stato.*

Participio (tiene tutti gli tempi) Quello, che è, quello, che era, quello, che fù, quello, che è stato, quello, che era stato, quello, que farà, quello, que sarà stato: e può tener ancora gli tempi del Subiunctiuo.

SV PINO. Ad essere.

Questa è la Coniugatione del Verbo Substantiuo. Bisogna adesso per maggior facilità è chiarezza saper ancora come si coniugano altri

Verbi.

CONIUGATIONE DEL VERBO ADIETTIVO.

Tiene quatro Coniugationi. AR. ER. ERE. IRE. come farebbe à dire Amare, vedere, Leggere, Vdire.

ATTIVA. Indicatio.

Presente. *Amo, ami, ama, amiamo, amate, amano.*

Preterito imperf. *Amauo, amauì, amaua. Amauamo, amauate, amauano.*

Preterito perfetto. *Amai, amasti, amò: Amassimo, amaste, amarono.*

Altro preterito perfetto. *Hò amato, hai amato, hà amato; Habbiamo amato, haucte amato, hanno amato.*

Preterito più che perfetto. *Haueuo amato, haucui amato, haueua amato; Haueuamo amato, haueuate amato, haueuano amato.*

Futuro imperf. *Amarò, amarai, amarà. Amaremo, amarete, amaranno.*

Futuro perfetto. *Hauerò amato, hauerai amato, hauerà amato; Haueremo amato, haucte amato, haueranno amato.*

Imperativo.

Presente, e futuro. *Ama tu, ami quello. Amate voi, amino quelli.*

Subiunctiuo.

Presente. *Io ami, tu ami, quello ami. Noi amiamo, voi amiate, quelli amino.*

Preterito imperf. *Io amassi, amaresti, ò amando tu; Quello amasse, amarebbe, ò amando quello. Noi amassimo, amaremmo, ò amando noi; Voi amaste, amareste, ò amando voi; Quelli amassero, amarebbono, ò amando quelli.*

Preterito perfetto. *Io habbia amato, ò habiendo io amato, &c.*

Preterito mas que perf. *To viese amado. Tu viefes amado, &c.*

Futuro perfecto. *To aura amado. Tu aurias amado, &c.*

Infinitiuo.

Presente. *Amar.*

Preterito. *Auer amado.*

Participio. *El que ama. El que amaba, &c. por todos los tienpos.*

Supino. *A amar.*

PASSIVA.

Componese del verbo substantiuo y del participio passiuo *Amado. como.*

Indicatio. *To soy amado. Era amado, Euy amado. E sido amado. Aua sido amado. Sere amado. Aue sido amado. Estos son todos los tienpos del Indicatio.*

Imperatio. *Seas amado. Sea amado. Sed amados. Sean amados.*

Subiunctiuo. *To sea amado. Fuera seria, y fuese amado. Aya sido amado. Fuese amado. Auria sido amado.*

Infinitiuo. *Ser amado. Auer sido amado. Participio sing. Amado, amada. Plur. Amados, amadas. Tienpos del Participio. El que es amado, el que era amado, el que fue amado, &c.*

Supino. *A ser amado.*

SYNTAXIS.

ES artes, que junta las partes de la Oracion entre si. I entre otras especiales estas reglas sirven en otras lenguas.

I. El Substantiuo y Adiectiuo an de concordar en genero numero y caso; como quando decimos, Este libro es de la Bibliotheca antigua, o es de la antigua Bibliotheca. donde si ve que aquel nombre antigua conuene en genero, numero y caso, con el nombre Bibliotheca.

II. El Nombre, y el verbo conuerdan en numero y persona. como. Tu amas, Vosotros soys amados, Francisco viene. Todos los nombres substantiuos, y adiectiuos casi siempre se construen en tercera persona.

III. El Relatiuo Que es indeclinable; pero los Relatiuos, El qual, la qual, lo qual: Los quales, las quales, lhs quales, y el que, la que, &c. nos duran luz en otras lenguas; A de concordar con su antecedente el Relatiuo en genero y numero. Pongo exemplo. Pedro, el que vino ayer Maria la que se casó con Frederico. Di Dineros: los que merecia, y no mas. Padesce el hombre miseria, las que quiere, y quando quiere; porque en su mano esta ser dicho so y bien auenturado.

Preterito più che perf. Io haueffi, & haurei amato; Tu haueffi, & haureffi amato, Quello haueffe, & haurebbe amato, &c.

Futuro perfetto. Io hauero amato, &c.

Infinitiuo.

Presente. *Amare.*

Preterito. *Hauer amato.*

Participio. *Quello, che ama; quello, che amaua, &c. per tutti gli tempi.*

Supino. *Ad amare.*

PASSIVI.

Si compongono del Verbo Substantiuo, e del participio passiuo *Amato*, come farebbe à dire.

Indicatio. Io son amato, io era amato; io fui amato, io son stato amato; io ero stato amato; io farò amato, io sarò stato amato; *Questi sono tutti tempi del modo Indicatio.*

Imperatio. *Sij amato. Sia amato. Siate amati. Siano amati.*

Subiunctiuo. Io sia amato; io fossi, e farei amato; io sia stato amato; io fossi, e farei stato amato; io sarò stato amato.

Infinitiuo. *Essere amato. Essere stato amato.*

Participio sing. *Amato, Amata. Plur. Amati, Amate. Tempi del participio. Quello, che è amato. Quello, che era amato. Quello, che fu amato, &c.*

Supino. *Ad essere amato.*

SYNTAXIS.

E' Arte, che vnice le parti dell' Oratio- ne trà di se. E trà altre speciali queste regole seruono in altre lingue.

I. Il Substantiuo, & Adiectiuo hanno da concordare in genero numero, e caso; come quando diciamo. *Questo libro è della Biblioteca antica, è dell' antica Biblioteca.* douc si vede che quel nome antica conuene in genero, numero, e caso con il nome *Biblioteca.*

II. Il Nome, & il Verbo concordano in numero, e persona, come farebbe à dire, *Tu ami, Voi siete amati, Francesco viene.* Tutti gli nomi Substantiuo, & adiectiuo quasi sempre si costruiscono in terza persona.

III. Il Relatiuo Che è indeclinabile; mà gli Relatiui, *Il quale, la quale, lo quale: li quali, le quali, li quali e Quello, che, quella che, &c.* ci daranno lume nell' altre lingue. Hà da concordare col suo antecedente il Relatiuo in genere, e numero pongo esempio. *Pietro quello, che venne bieri. Maria, quella, che si maridò con Francesco. Diedi denari, quelli che meritaui, e non più. Patisce l' homo miserie, quelle, che vuole, e quando vuole; perche è in sua mano l' essere fortunato, e beato.*

Del Genitiuo.

IV. Quando dos nombres se juntan y el uno significa al possedor, el otro la cosa possedida; este se pondra en el caso, que otras reglas pidieren, mas el possedor se a de poner en genitiuo. como, Dieronme la capa de Pedro, el sombrero de luan.

Del Datiuo.

V. Siempre la cosa o persona a quien se da daño o prouecho se pone en datiuo. Como, Este libro es para ti. Yo te dare a ti muchas cosas.

Estas paresce ser Reglas generales en casi todas lenguas, o por lo menos recibidas tambien en la lengua latina, y asi no pongo mas, que no quiere poner particulares.

Del Genitiuo.

IV. Quando due nomi si vnifcono: e l' vno significa il Possessore, e l'altro la cosa posseduta; questo si porrà nel caso, che altre regole richiederanno, mà il Possessore si hà da porre in genitiuo. Per essemplio, *Mi diedero il mantello di Pietro, il capello di Giouanni.*

Del Datiuo.

V. La cosa, ò persona à chi si da danno, ò vtile sempre si pone in datiuo. Per essemplio *Questo libro è per te. Io ti darò molte cose.*

Pare che queste siano Regole generali in quasi tutte le lingue, ò almeno riceuute ancora nella lingua Latina, e perciò non agiongò altre, non volendo porre regole particolari.

SIC instruerem Studiosum Hispanum, vel Italum: quem multum iuuabit exactior lingue propriæ cognitio, vt acquirat alienas.

An-ne Ego primus huius Methodi inuētor? Afferro, nego. Sunt enim in ipsa, quæ inueniunt, sunt quæ nō inueniunt, sed exposui: nā etiā veteres tametsi hanc non inierint viā, in eundā putauerunt.

Cornelius Valerius lib. i. in Prol. sic inquit erunt fortasse qui prælegendum aliquid initio putabunt, etiam ante prima Grammaticæ elementa: quibus hætenus assentientur, vt præcepta non longo intervallo subsequantur. Ecce viderunt illi, Institutiones Grammaticas vacillare, & præuiā aliquā instructione, & prolusione egere; sed quid deberet prælegi, aut non prælegi, non obseruauerunt, ac insinuarunt saltem aliqui, & inter ipsos Cornelius Valerius adlegatus. Sed hic illud præterea nobis admonendi sunt, atque etiam quo facilius impetremus, orandi liberales, & p̃j, atque eruditissimi puerilium studiorum formatores (nam hos solum præfici pueris ingenuis optamus) vt prima illa rudimenta sermone Vernaculo propriè, ac perspicuè pueris explicent, eademq; sine acerbitate sæpius inculcata repetant. Ecce sub initium solam Vernaculam linguam Cornelius approbat; mox vtramque tandem solam Latinam. De vtrāque sic. Tantisper (Præceptor) dum rudimenta prima diligenter explanas, vtriusque linguæ simul, & latinā, & Vernaculā vti velimus, quod ipsum nos experiri perutile fuisse cognouimus. Et postea, Consueſcant pueri latinè loqui; nihil audiant linguā patriā dictum; quod non continuo latine reddatur à Præceptore sermonis vtriusque bene docto. Ait post-patrica, Nobis omnia in docendo sunt ad captum puerorum accommodanda; & imprimis est cauendum, ne tenera ingenia præceptis oneremus: præstat in his tradendis interdum de iusti Artis viā, quam præcipit Methodus, paululum deflectere, quā puerorum utilitatem, quā potius nobis esse debet, negligere. At Ego iustam Artis viam, & præscriptam à Methodo nunquam illam dicturus sum, quæ inutilis, aut pernicioſa; nam cum Methodi finis sit Studiorum utilitas, quæ hanc pueris utilitatem inuidet, non est perfecta Methodus, sed potius quæ corrigi debeat.

En videris omnia optari à Cornelio, quæ præstitimus. Primis Linguæ Latinæ rudimentis Vernaculæ Linguæ Institutiones breues præmisimus quantæ sufficiant formæ potius intelligendæ, quā materię, nam hanc præſcribi ponimus. Postea ipsam Grammaticam Isagen duplici charactere distinximus, omniaq; quæ cursu sunt posita (nam exempla semper debent latina esse) aut solum linguā Patriā, aut vtrāque tradi desideramus: qui nihilominus consulimus, ne in Gymnasio permittantur aliter quā latinè disputare, vel agere.

At iniques nec labia mouere poterunt, qui syllabarum quantitates ignorent, & tamen hæ solent sæpe post septennium dictari. Hęc ratio vrsit nonnullos, qui subdubitauere, an-ne deberent Profodiam Orthographiæ subiungere, illamq; primam dilucidare. At nobis Cornelius placuit; ait enim. Profodiæ tractationi rectè, & vtiliter postremum dedisse locum videmur. Interim pueri ex docti Præceptoris emendatā pronuntiatione, & ex declinationibus, atq; coniuſationibus bene pronuntiandum percepit, quantum opus fueris faciliè paulatim discens. Et vt video pueri etiam in ipſo Grammaticæ addiscendæ limine Profodiæ cognitione indigent; eos vult Cornelius à labio Præceptoris pendere: nos facilius, & aptius omnium syllabarum quantitatem notauimus, vt cum lætè incrementorum varietatem, & quantitatem fugant, ne postea indigeant alijs regulis, vt eas cognoscant. Et quia vocali accētū nulla dictio carere potest, hac regulā linguas studiosorum dirigo.

Confide-

Consideranda est penultima syllabe quantitas. Si longa fuerit in ipsâ erit vocalis accentus, si brevis in antepenultima.

Hic imbitur tota accentuum doctrina, & ut illam intelligas adnotato in calamo esse tres accentus; unum in linguâ. Calamus exprimit Grauem Acutum Circumflexum, hoc modo, *Longè, Longissimus, Longâ*, de quibus agemus alio loco; at lingua alio diuersissimo utitur, quem uocalem uolui dicere, ne cum reliquis confunderetur. Hunc nunquam Latinus in fine collocat; non enim audiendi illi sunt; qui in aduerbio *Aliàs* acune ultimam; nam si *aliàs* ab *alias* debet distingui, etiam *Longè, Doctè, Facile*, & innumera Aduerbiorum multitudo à nominibus è quibus orta. Manet ergo solam penultimam esse considerandam, quæ acui uoce debet, si sit longa; uel aliàs sequi accentum efferendum in antepenultimâ.

GRAMMATICA

LINGVÆ LATINÆ.

VÆSTIO illa diu vexans & vexata, quæ inquit, *Quo debeant modo proferri litera Latine?* solutionem nō habuit, nec olim habitura est. Omnes illas proferimus ferè vt maternas, & dū Ger-

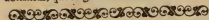
mani Hispanos rident, quod suauiter voces Latinas proferant: rident Germanos illi, quod durius loquantur, quàm deberent. Si petat ab Hispano Germanus, cur literas non proferat durius: petet ab illo Hispanus, cur non proferat lenius. Et hanc ob rem Hispani vt maternas, sic etiam Latinam Græcamq; Linguam pronunciare permisi: alijs (Germanis, Gallis, Italis, &c.) Latinam, Græcam, & quascumque alias linguas proferre materno accentu & labio permittimus.

Interim hoc vnicum monere volumus; apud omnes receptum, vt si sequenti aliâ vocali, proferatur vt ci; scribinus enim *Lucretia, Lucretia; Laurentius, Laurenty, Laurentio, &c.* & proferimus *Lucretia, Incretia, Laurentius, Laurentj, Laurencio*. Hoc etiam addere: diphthongos æ & æ sonare simpliciter vt æ.

His ergo præmissis studiosus, qui iam ex arte didicit Linguam Maternam, & desiderat acquirere Latinam, notare debet tot esse partium Orationis in Latinâ, quàm in Hispanâ aut Italâ. Tot nomina habere numeros: tot casus: tot verba voces, tot modos, tot tempora: & si non vno & eodem modo, saltem parallello & analogo Linguas istas profuere. Et, si hoc bene intelligat & supponat, magnâ lucem acquireret, & in linguæ Latinæ acquisitione nec tenebras nec moras reperiet. Ergo ab inferiori incipiendo per gradus ad sublimiora progrediamur.

DECLINATIONES.

Q Vinque sunt . I. *Musa* . II. *Dominus* . *Templum* . III. *Sermo* . *Tempus* . IV. *Sensus* . *Genus* . V. *Dies* . Prima & vltima neutra non habent . Solent hic aliqui addere declinationes Græcas, quas nunc non esse necessarias putamus; rara enim Græca nomina Latino donantur, quin lege Latinâ declinentur .

PRIMA DECLINATIO.

Casus	N.	G.	D.	Ac.	V.	Ab.
Sing.	<i>â</i>	<i>a</i>	<i>a</i>	<i>am</i>	<i>â</i>	<i>â</i>
Plur.	<i>a</i>	<i>arum</i>	<i>is</i>	<i>as</i>	<i>a</i>	<i>is</i>

	Singularis		Pluralis
N.	<i>Musâ</i>	N.	<i>Mūsâ</i>
G.	<i>Mūsâ</i>	G.	<i>Mūsârum</i>
D.	<i>Mūsâ</i>	D.	<i>Mūsâs</i>
Ac.	<i>Mūsam</i>	Ac.	<i>Mūsas</i>
V.	<i>Mūsâ</i>	V.	<i>Mūsâ</i>
Ab.	<i>â Mūsâ</i>	Ab.	<i>â Mūsâs</i>

Vocativus singularis Latinus desinit in A brev. Græcus verò in A long.

Accentus vocalis in Genitivo plur. afficit penultimam: in cæteris casibus sicut in Nominativo.

SECUNDA DECLINATIO.

Casus	N.	G.	D.	Ac.	V.	Ab.
Sing.	<i>ūs</i>	<i>i</i>	<i>o</i>	<i>um</i>	<i>ē</i>	<i>o</i>
Plur.	<i>i</i>	<i>orum</i>	<i>is</i>	<i>os</i>	<i>i</i>	<i>is</i>

	Singularis		Pluralis
N.	<i>Dōmīnūs</i>	N.	<i>Dōmīnī</i>
G.	<i>Dōmīnī</i>	G.	<i>Dōmīnōrum</i>
D.	<i>Dōmīnō</i>	D.	<i>Dōmīnis</i>
Ac.	<i>Dōmīnum</i>	Ac.	<i>Dōmīnūs</i>
V.	<i>Dōmīnē</i>	V.	<i>Dōmīnī</i>
Ab.	<i>â Dōmīnō</i>	Ab.	<i>â Dōmīnīs</i>

Multi Critici-ablativos sing. & plur. primæ & secundæ Declinationis circumflectunt.

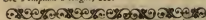
Accentus vocalis in Genit. plurali acuit penultimam: in cæteris, ut in Nominativo.

Neutrorum Declinatio.

Habent tres casus similes (Nom. Acc. & Voc.) qui in plurali desinunt in A. aliâs declinantur ut *Dōmīnūs* .

Casus	N.	G.	D.	Ac.	V.	Ab.
Sing.	<i>um</i>	<i>i</i>	<i>o</i>	<i>um</i>	<i>um</i>	<i>o</i>
Plur.	<i>â</i>	<i>orum</i>	<i>is</i>	<i>â</i>	<i>â</i>	<i>is</i>

Sic *Templum Pilâgrus*, &c.

TERTIA DECLINATIO.

Casus	N.	G.	D.	Ac.	V.	Ab.
Sing.	<i>ō</i>	<i>ōnis</i>	<i>ōnī</i>	<i>ōnem</i>	<i>ō</i>	<i>ōnē</i>
Plur.	<i>ōnēs</i>	<i>ōnum</i>	<i>ōnībūs</i>	<i>ōnēs</i>	<i>ōnēs</i>	<i>ōnībūs</i>

	Singularis		Pluralis
N.	<i>Sermō</i>	N.	<i>Sermōnis</i>
G.	<i>Sermōnis</i>	G.	<i>Sermōnum</i>
D.	<i>Sermōnī</i>	D.	<i>Sermōnībūs</i>
Ac.	<i>Sermōnem</i>	Ac.	<i>Sermōnēs</i>
V.	<i>Sermō</i>	V.	<i>Sermōnis</i>
Ab.	<i>Sermōnē</i>	Ab.	<i>Sermōnībūs</i>

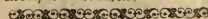
Accentus vocalis in Dativo, & Ablativo plur. acuit antepenultimam: in cæteris sequitur Genitivum.

Neutrorum declinatio.

Habent etiam tres casus similes, qui in plurali desinunt in A. in cæteris declinantur ut *Sermo*

Casus	N.	G.	D.	Ac.	V.	Ab.
Sing.	<i>ūs</i>	<i>ōnis</i>	<i>ōnī</i>	<i>ūs</i>	<i>ūs</i>	<i>ōnē</i>
Plur.	<i>ōrâ</i>	<i>ōrum</i>	<i>ōnībūs</i>	<i>ōrâ</i>	<i>ōrâ</i>	<i>ōnībūs</i>

Sic *Tempus*, *Dicūs*, *Plūs*, &c.

QUARTA DECLINATIO.

Casus	N.	G.	D.	Ac.	V.	Ab.
Sing.	<i>ūs</i>	<i>ūs</i>	<i>ūi</i>	<i>um</i>	<i>ūs</i>	<i>ū</i>
Plur.	<i>ūs</i>	<i>uum</i>	<i>ībūs</i>	<i>ūs</i>	<i>ūs</i>	<i>ībūs</i>

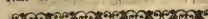
	Singularis		Pluralis
N.	<i>Sensūs</i>	N.	<i>Sensūs</i>
G.	<i>Sensūs</i>	G.	<i>Sensuum</i>
D.	<i>Sensūi</i>	D.	<i>Sensībūs</i>
Ac.	<i>Sensum</i>	Ac.	<i>Sensūs</i>
V.	<i>Sensūs</i>	V.	<i>Sensūs</i>
Ab.	<i>â Sensū</i>	Ab.	<i>â Sensībūs</i>

Accentus vocalis in Dat. singul. & in genit. Dat. & Abl. plurali acuit antepenultimam: in cæteris ut in Nominativo.

Neutrorum Declinatio.

In singulari omnes casus terminantur in V, in plurali habet Nom. Acc. & Voc. in A. in cæteris sunt, ut *Sensūs* .

Casus	N.	G.	D.	Ac.	V.	Ab.
Sing.	<i>ūs</i>	<i>ū</i>	<i>ū</i>	<i>ū</i>	<i>ū</i>	<i>ū</i>
Plur.	<i>ūs</i>	<i>uum</i>	<i>ībūs</i>	<i>ūs</i>	<i>ūs</i>	<i>ībūs</i>

QUINTA DECLINATIO.

Casus	N.	G.	D.	Ac.	V.	Ab.
Sing.	<i>ēs</i>	<i>ēi</i>	<i>ēi</i>	<i>em</i>	<i>ēs</i>	<i>ē</i>
Plur.	<i>ēs</i>	<i>erum</i>	<i>ebūs</i>	<i>ēs</i>	<i>ēs</i>	<i>ebūs</i>

	Singularis		Pluralis
N.	<i>Dīēs</i>	N.	<i>Dīēs</i>
G.	<i>Dīēi</i>	G.	<i>Dīerum</i>
D.	<i>Dīēi</i>	D.	<i>Dīebūs</i>
Ac.	<i>Dīem</i>	Ac.	<i>Dīēs</i>
V.	<i>Dīēi</i>	V.	<i>Dīēs</i>
Ab.	<i>Dīē</i>	Ab.	<i>Dīēbūs</i>

Poëtz Genit. sing. aliquando habent *Dīē*. Virg. *Libra die, formæque pares ubi fecerit horas* .

In Genit. Dat. sing. & Genit. Dat. & Ablat. plur. accentus vocalis acuit penultimam: cæteri casus, ut in nomin.

HÆ sunt substantivorum nominum Declinationes; in quibus adnotare oportet, neutra sequi formam aliorum nominum, hoc excepto, quod in vtroque numero habeant tres casus similes. (videl. No. Ac. vo.) Eisdem etiã declinationum formas sequuntur Adiectiva; considera sequentia exempla.

N. *Bonus, bñd, bonum*, declinatur vt *Dominus, Mús, Templum*.

Nom. *Brëvis, & brëvz*. Abl. *à brëvõ* declinatur, vt *Sermò, Tempùs*.

Nom. *Brëvior, & brëviùs*. Abl. *à brëviorz, vel brëviùr*, similiter vt *Sermò, Tempùs*.

Nom. *Felix, icis*. Abl. *icè, vel icè*, etiam vt *Sermo, Tempus*. Eodemque omnino modo adiectiva in AS, vt *Arpinas Fulginas*. Abl. *àt & àt*.

Nom. *Amanus, nris*. Abl. *àb àmanz vel àmanti* etiam vt *Sermò, Tempùs*. Nec scio cur hic diutius debeat in hærecere.

IRREGVLARIA.

Sing. nom. *Hec Dòmus*. gen. *mì*, vel *mùs*. dat. *mò* l, *mùl*. Ac. *man*. V. *mùs*. Ab. *mò*. Plural. nom. *dòmus*. gen. *mòrum*. l. *mùum*. D. *mibùs*. Ac. *mòs*. l. *mùs*. V. *mùs*. Ab. *mibùs*.

Pluraliter nom. *Dòò, a, d*. gen. *òrum, àrum, òrum*. D. *òbùs, òbùs*. Ac. *òs, às, ò*. Voc. *ò. a. ò*. Ab. *òbù, àbùs, òbùs*. In *Duo* poterit *O* produci.

Pluraliter nomin. *Ambo, a, d*. in omnibus vt *Dòò*. [N.B. in *Ambo* vltima est brevis.

Sing. nom. *egò*. gen. *mèi*. D. *mihl*. l. *mì*. Ac. *mè*. Abl. *àm*. Plur. nom. *Nòs*. gen. *nostrum*. l. *nostrì*. D. *nòbis*. Ac. *nòs*. Ab. *à nobis*.

Sing. nom. *Tù*. gen. *tui*. D. *tibi*. Ac. *Tè*. V. *tù*. Ab. *àtè*. Plur. nom. *Vòs*. gen. *vestrum*. l. *vestrì*. D. *vòbis*. Ac. *vòs*. V. *vòs*. Ab. *à vòbis*.

Singul. & Plur. genit. *Sui*. D. *Sibi*. Ac. *se*. Abl. *à se*.

Sing. nom. *Hic, hac, hęc*. gen. *huiùs*. D. *hùie*. Ac. *hunc, hanc, hęc*. Abl. *àb hęc, hác, hęc*. Plur. no. *bi, ba, hac*. gen. *hòrum, hàrum, hòrum*. dat. *hìs*. acc. *hòs, hàs, hac*. ab *àb hìs*. [Huic est (—) sæpe Virgilio: & est (vv) Paulino.]

Sing. nom. *is, èa, id*. gen. *eiùs*. dat. *ei*. acc. *èum, èam, id*. ab. *àb èo, èa, èo*. Plur. nom. *ei, i*. l. *ii*. *èa, èa*, gen. *èòrum, àarum, èòrum*. dat. *èis*. l. *is*. acc. *èos, èas, èa*. ab. *àb èis*. l. *is*.

Singul. nom. *idem, èadẽm, idẽm*, vt *Is, ea, id*, videlicet. gen. *èiusdẽm*. dat. *èidẽm*, &c.

Sing. nom. *Miùs, à, um*. voc. *mì, l. miùs, mèa, mèum*. vt *Bònus, à, um*. i vocat. *Mens* raris est.]

Etiã vt *Bònus, à, um*. declinantur, *Tùùs, à, um*. *Sùus, à, um*; *Nostèr, trà, trum*; *Vestèr, trà, trum*. Reperiuntur nonnulla Adiectiva, quæ quamvis sequantur *Bònus, à, um*, habent nihilominus genitiuum in *is*, & dativum in *i*. talia sunt.

Vniùs, unà, unum. *uniùs, uni*.
Solùs, solà, solum. *Solùs, solì*.
Totùs, totà, totum. *Totùs, totì*.
Nullùs, nullà, nullum. *Nullùs, nullì*.
Villùs, villà, villum. *Villùs, villì*.
Aliùs, alià, aliud. *Aliùs, aliì*. l. *alè*.
Alter, alterà, alterum. *Alteriùs, Alteri*.
Vter, utrà, utrum. *utriùs, utrì*.

Vterq; utrùq; utrumq; utriùsq; utrìq;
Istè, istà, istud. *Istùs, isti*.
Illè, illà, illud. *Illùs, illi*.
Ipsè, ipsà, ipsum. *Ipsiùs, ipsi*.

Puncta posui, qualia Oratores proferunt: & vt dem regulam aliquam generalem sic inquam.

In genitivo *Alteriùs* semper est brevis penultima: in *Alius*, semper longa. In genetiuis cæteris in iur penultima apud Oratores est longa, & apud Poetas indifferens.

Alteriùs variat secundam partem: interim habet gen. *Alteriùs* vel *Alteriùs-teriùs*. dat. *Alteriùr*. &c.

Pronomen interrogativum. Sing.

N. *Quis vel qui, quæ, quòd vel quid*.

G. *Cuiùs*

D. *Cui*

Ac. *Quem, quam, quòd vel quid*

Ab. *à Quò quà quò vel quì*.

Plur.

N. *Qui, quæ, quæ*,

G. *Quòrum, quàrum, quòrum*.

D. *Quis, vel quis, vel quibùs*.

Ac. *Quos, quæ, quæ*.

Ab. *Quis, vel quis, vel quibùs*.

Dativus *Cui*, vel est dissyllabon, (to) vel monosyllab. (—)

In abl. dicimus sæpe *Quicum*, & aliquando *Quibuscum*.

Pronomen Relativum *Qui* quæ quòd, sumitur ex Interrogativo, ablatis vocibus, *quis* & *quid*.

Pronomen *Quis, Qui* hæc sequuntur composita.

Quisnam, quenam, quodnam, l. *quidnam*.

Quispiam, quæpiam, quodpiam, l. *quodpiam*.

Quisque, quæque, quodque, l. *quidque*.

Aliquis, aliquæ, aliquòd, l. *aliquid*.

Equus, equa, equòd, l. *equid*.

Nequis, nequæ, nequòd, l. *nequid*.

Siquis, siquæ, siquòd, l. *siquid*.

Quisquis, quæquæ, quidquid, l. *quidquid*.

Unusquisque, unæquæque, &c.

Equisnam, equenem, &c.

Aliquis, Equis, Nequis, Siquis, habet N. dem. singularem, & nom. & acc. neutrum pluralem, non in *a*, sed in *e*.

Pronomen *quis, quæ, quòd*, hæc sunt composita, *quicumque, quidam, quilibet, quivis*.

COMPARATIVA, ET SUPERLATIVA.

VT formentur, considerandæ sunt terminationes. Nos præcipuas subseribimus.

VS. l. *Dignus, qui*. gnior, gnissimùs.

IS. IS. *Brëvis, vis*. vior, vissimùs.

ER. ERI. *Tènèr, nèrì*. nèriòr, nèrriùs.

ER. ERIS. *Cillèr, lèrìs*. lèrriòr, lèrriùs.

ER. RI. *Pulchèr, chrì*. chrriòr, chrriùs.

ER. RIS. *acèr, crìs*. crriòr, crriùs.

Carent Comparativo & Superlativo nomina finita in *Bundis* dicùs, èus, fer, Flùs, gèr, èus, vt *Cogitabundus, Maledicùs, Aurùs, Crucifèr, Magnificùs, Scepriphèr, Altiùs*, quoniam *Mali* dicuntur, *visimùs, Maledicentior, visimùs, Magnificentior, visimùs*.

ūs, ūris.
ūs, ūdis.
ūs, ūdis.
ūs, ūdis.
ūs, ūdis.
ūs, ūdis.
ūs, ūdis.
ūs, ūdis.

Lutūs, ūris.
Pēcūs, ūdis.
Pālūs, ūdis.
Ōpūs, ūdis.
Tellūs, ūris.
Intercūs, ūdis.
Sālūs, ūdis.
Dux, ūdis.

Tbs. ybis.
yn, ynīs.
ynx, ynīs.
yps, yphis.
ys, ydis.
yt, ytīs.
ys, ynīs.
yr, ychīs.
yx, iels.
yx, igīs.

Calybs, ybis
Lynx, lyncīs.
Gryps, yphis.
Clāmy's, ydis.
Cāpy's, Cāpyīs.
Phorc's, ymīs.
ōnyx, ōnychīs.
Bombyx, iels.

Præter ista dantur etiam alia, quæ vsus docebit, à quibus excerpō sequentia. *isr, isinīs. Sipellex, sipellexīs, plur. Sipellexīs. Iēcūr, iēcōrīs, l, iēcōrīs. ōs, ōfīs, Lacallīs. Merx, mercīs. Stirps, stirpīs. Sōl, sōlīs. &c. quibus similia vix pauca reperturus sis.*

Nomina propria, & noua, poterunt habere genitiuum terminationi suæ congruentem.

Accusatiuum in *IM*, & Ablatiuum in *I*. & plur. Gen. in *IVM* habent, *Būris, būrim, d būrī. Cūcūmīs, cūcūmīm, d Cūcūmī. Pelūs, pelnīm, d pelūi. Rātīs, rātīm, d rāsi. Sēcūris, Sēcūnim, d sēcūrī. Sītīs, sītīm, d sīti. Tufīs, tussīm, d tussī.*

Accusatiuum in *EM*, l, *IM*, & ablatiuum in *E*, vel *I*. formant, & plural. Genit. in *IVM*. *Fēbrīs, Clāuis' Nānīs, Pēpīs, Resīs, Turīs.*

Ablatiuum in *I*. postulant Neutra in *AL AR*, *B*, & Mensium nomina, vt *Anīmālī, Calcārī, Monīlī, Dīcembri*. Item substantiua orta ab adiectiuis in *IS*. vt *Fāmilīārī*. excipio propria locorum, hominum, & dignitatum nomina, vt *sōrāstē, Marīālē, Iūrēnālē, Cardinālē*.

Dicimus in Ablatiuo, *Fārē, Neārē, Hēpātē, Vālcērē, Rādē*: item Pluri, *Strīgīlī, Cānālī, Mēmārī*: nec non *Ignē, Iugnī*.

Nominatiuus pluralis latinis est *ēs*, Græcis *ēs*. vt *Sermōnēs, Arcādēs*.

Genitiuus pluralis regulariter definit in *VM*. Cæterum, quæ habent ablatiuum sing. in *I*. Monosyllaba, quæ desinunt in duas consonantes, polysyllaba, quæ in *NS*, *NTIS*, & *IS*, *IS*, lormant genitiuum in *IVM*. vt *Anīmālīm, Arcēlūm, Artūm, Rūdenlūm, Nāvōlūm, Clādūm*; quibus adde, *Sannīs, Linēr, Cōhōr, ūtēr, Venēr, Fornax, At, Glīs, Līs, Mūs, Nix, Nox, ōs ōriūm, Ōfīūm, Fancēs*, sunt nonnulla adiectiua, quæ tametsi habeant genitiuum in *IVM*, syncopen libentius admittunt: talia sunt quæ desinunt in *ans*, & *ens*, vt *Petulantūm, Parenūm, Adolescēntūm*. adde *Cohortūm, Locupletūm, Quiritūm, Paludūm, Confortūm, Exortūm, Ciuitanūm, Penatūm, &c.*

Cūm Genitiuus est in *Iam*. Accusatiuus pluralis masc. aut etiam fem. exir in *ēs ēis*, & *īs*, & in nominibus neutris in *īa*. vt *Prudentēs, l*

prudentēs, vel prudentēs, & Prudentīa. Vocatiuus similis Nominatiuo est; Ablatiuus Dauuo. Et Græca habent Nominatiuum in *ēs*, & Accus. in *ēs*.

QUARTA DECLINATIO.

Regulam sequitur; notari tamen debet, nomina *Archs, Ariūs, Lēcūs, Partūs, Portūs, Spīsūs, Tribūs, Questūs*: habere in Dativo, & Ablatiuo plurali, *Archūs, Ariūbūs, Lēcūbūs, Partūbūs, Portūbūs, Spēcūbūs, Tribūbūs, Questūbūs*. à verbo *Quērōr*.

QUINTA DECLINATIO.

Pauperrima est; nam præter *Dīēs, & lēs*, fere omnia nomina, in plurali genitiuo datiuo & ablatiuo carent.

SYNCOPE

Pud Pœtas frequentius, & etiam apud Oratores aliquando illam patiuntur multæ Declinationum casus. In

Primā	Cellōlārūm, Cellōlōm.
Secundā	Libērōrūm Libērūm.
Tertiā	Clādūm, Clādūm.
Quartā	Omnēs, Omnēs, l, Omīs.
Quintā	Sensū, Sensū.
	Pasiūm, Pasiūm.
	Dīē, Dīē.

In verbis etiam Syncope reperiuntur. Dicimus enim, *āmāuīstī, amānīmūs, amāuīstīs, amāuērūs vel amāuērē*. & etiam, *amāstī, amāmus, amāstīs, amāuēs vel amāuērē*.

Item *audiuīstī, audīnēt, audīuīmūs, audīuīstīs, audīuērūt, l, audīuērē*, & per syncopen, *Audiīstī, vel audīstī, audīit, l, audīt, audīuīmūs, vel audīuīs, audīuērūt, l, audīuērē*. Non reperitur *Audiī* pro *audiuī*; at reperitur *Pēlī* pro *pēluī* &c.

CONIVGATIONES

Abest suis casus Nomina, habent & verba; illorum Variationes Declinationes appellantur; istorum verò Coniugationes. Coniugatio consideratur ut totum vel ut pars; Primo modo est aggregatio omnium Variationum, quæ ad unicum Verbum spectat; Secundo, significat Variationem alicuius temporis determinatam.

Partialium Variationum quinque sunt Formæ, quar si quis bene sciāt, non poterit Coniugationes igno rare Illas in parua Tabulā representemus.

FORMA	Ego	Tu.	Ille.	Vos	Iis	Illi
PRIMA	Amō mās Amem mēs Amānērim rīs	māt mēt rīs	māt mēt rīs	māt mēt rīs	māt mēt rīs	mant. ment. rint.
SECUNDA	Amābō bis Andiō is	bīs is	bīs is	bimūs imūs	bīis īis	bunt. luot.
TERTIA	Anāui āsti	āuit āsti	āuit āuit	āuimūs āimūs	āuīis āiis	āuerūt, l. āuērē. āuot l. ārē
QUARTA	Amōr Amīr	māris, l. mārē. mātūr mēris l. mērē mātūr	māmūr mēmūr	māmūr mēmūr	māmūr mēmūr	manūr. menūr.
QUINTA	Amābōr Andiōr	bēris, l. bērē. bātūr dīris, l. irē. dītūr	bimūr dīmūr	bimūr dīmūr	bimūr dīmūr	bimūr. dīmūr.

Verbum est duplex; Substantivum, & Adiectivum; illud existens aut coram essentia exercitum significat; hoc altiorum. De isto recurret sermo inferius, non aliquid de illo dicamus.

Verbum Substantivum Sum, es, fui, quatuor Modos habet; Indicativum, Imperativum, Optativum vel Subiunctivum, & Infinitivum. Tempora sunt sex; Præsens imperfectum, Præteritum imperfectum, Præteritum perfectum, Futurum imperfectum, & Futurum perfectum. In singulari temporibus sunt duo Numeri; Singularis, & Pluralis; tres Personæ: nempe in singulari Ego, Tu, Ille; & in plurali Nos, Vos, Illi.

Verbum Substantivum Sum.

Indicativus.

Præsens imp.	Sim, es, est; sūmūs, estis. sunt.	
Præt. imperf.	eram, es, est	Form. I.
Præt. perfect.	Fui, isti.	III.
Præt. plusq. p.	Fueram, rās.	I.
Futur. imperf.	erō, rīs.	II.
Futur. perfect.	Fuerō, rīs.	I.

Imperativus.

Tū es, l. estō. Illi estō. Vōs estē l. estōtē Illi suntō.

Optativus, subiectivus.

Præsens imp.	Sim, sis	Form. I.
Præt. imperf.	Essem, es.	I.
Præt. perfect.	Fuissim, rīs.	I.
Præt. plusq. p.	Fuissem, sis.	I.
Futur. perfect.	Fuero, rīs.	I.

Infinitivus.

Præsens imp.	Esse.
Præt. perfect.	Fuisse.
Futurum	Fore à Forem, i, Essem.
Participium.	Futurus, ā. uns.
Supinum.	—

NOTA Legimus, Fōrēm, forēs, forēs, forēt, non autem foremūs, foretis. inde utam afforem;

Et reperitur non solum Fōrē, sed & affōrē, confōrē, dēfōrē, persōrē, prōfōrē.

Composita Verbi. Sum.

Hæc vitima, quæ notabam, postulare videntur, ut aliquid de compositis verbi substantiui dicatur. Multa illa, sed usus approbavit sequentia.

Adsum, ādēs; Adfui.

Absum, ābēs; Absui, l. affui hinc Absens.

Disum, dēs; Disui [ee sæpe transit in ē]

Iusum, iūs; Infui.

Possum, pōēs; Pōui & hinc Potens.

Præsum, prēs; Præfui .. & hinc Præsens.

Prorsum, prōdēs; Prorsui.

Omnia sequuntur verbum Sum, præter Possum & Prorsum, de de quibus nonnihil addendum.

Possum.

Indicativus

Præsens imperf.	Possim, pōēs, pōest; Possimūs, pōestis, possunt.
Præt. imperfect.	Pōeram, pōerās, &c.
Præt. perfect.	Pōui, pōuisti, &c.
Præt. p. q. perf.	Pōueram, pōuērās, &c.
Futur. imperf.	Pōerō, pōeris, &c.
Futurum. perf.	Pōuerō, pōuērīs &c.

Imperativus.

Pōēs, pōestō, pōestē (potestote, possento.) Priora raro, & postetjora nunquam leguntur.

Optativus, Subiunctivus.

Præt. imperf.	Possim, possis &c.
Præt. imperf.	Possē, possēs. &c.
Præt. perfect.	Pōuissim, pōuērīs, &c.
Præt. p. q. perf.	Pōuissē, pōuērīs, &c.
Futur. perfect.	Pōuerō, pōuērīs, &c.

Infinitivus.

Præsens imp.	Possē
Præt.	

Præter. perfect. Præteritū.
Participium Præteritū.

NOTA III.

De Optatiuo.

Profum.

Coniugatur vt *Sim*. omnibus personis inelipentibus à vocali præponit *Prod.* cæteris *Pro.* subscriptis primas.

Indicativus. *Prōsum*. *Prōderam*. *Prōfui*. *Prōfueram*. *Prōderō*. *Prōfuerō*.

Imperativus. *Prōdes*. *Prōdesse*. &c.

Optativus. *Prōsum*. *Prōdessem*. *Prōfuerim*. *Prōfuissem*. *Prōfuerō*.

Infinitivus. *Prōdesse*. *Prōfuisse*.

Participium *Prōfuitūrus*.

NOTA I.

De Futuro Perfecto, & Imperfecto.

Duo Futura in verbo *Sum* posuimus, videlicet *Ero*, & *Fuero*: & vt doctrinam consequentiam seruemus, duo etiam ponemus in alijs, *Amabo*; *Amauerō* &c. *Docebo*, *Docuerō*, &c. *Legam*, *Leguerō*, &c. *Audiam*, *Audiuerō*, &c. *Audiero*, &c. primum imperfectum, secundum perfectum vocamus.

Ero, *Io sarò*, *Yo serè*. non dicit existentia terminum, finem-ve: at *Fuero*, *Io sarò* estato, *Yo aurè* lido, finem importat; idem est enim *Fuero*, ac *Tempus* erit, in quo ego iam non sum, sed ante fuerim: nempe, *Tempus*, in quo esse desierim. et hanc ob rem hoc *Futurum* Exactum à *Varrone* vocatur. *Cicero* ad *Atticum* lib. 9. Epist. 13. Cum tu hæc leges, ego illum fortasse conuenero. *Sarò* surse andato à trouare colui, *Aurè* quibus tractato con el. Idem *Appian* lib. 2. Cum in provinciam veneris, ego annuum munus confectero. *Harò* finito, *Quando* vendras (vengas) à la provincia, *yo ya aurè* acabado el tiempo de mi cargo, que no dura sino por vn año. *Terentius* *Adolph.* Act. 2. Vbi illinc rediero, retraxerit res. *Quando* io di la sarò tornato, la cosa sarà raffreddata. *Quando* yo voluerè (vbiere vuelto) de allá, esta dificultad estará resfriada (acabada).

Interdum *Viri* *Eruditi* perfectum pro imperfecto adsumunt. *Terentius* *Andr.* Act. 2. Si te æquo animo terre accipiet, negligentem feceris. *Sege* seoprisse, ebe tu non riceui in mala parte il suotrattare, *sarà*, que proceda con negligencia. Si legare a entender, que tu no te entadas (enoras) de sus acciones, *haràs*, quæ proceda con negligencia. *Sensus* huius, vt in hoc *Autore* sape solet. *Debit* dicere, Si te æquo animo id terre dices (melius, dixeris, aut ostenderis) negligentem inno, audientiorē feceris.

NOTA II.

De Imperatiuo.

Modum Imperatiuum à Mandatiuo, & in ipsi *Præfens* à *Futuro* nonnulli *Viri* docti distinguunt, sed: quo fructu? Multa dicuntur ingeniose, & subtiliter, quæ à *Magistris* scæpe possunt aut debent, & à discipulis nulliter ignorantur.

Patres Societatis *Madridi* *Anthonij* *Nebriensis* Institutiones reformatas, nec Optatiuum à *Subiunctiuo* distinxerunt, sic docti ab ipsis fuimus, nec hodie hanc distinctionem esse *Philomuso* necessariam putamus. Interim, siuei *Modorum* multiplicatio placeat, sic illos ordinet.

Optatiui *Præfens*, & *Imper.* vtinam essem. *Perf.* Vtinam fuerim. Plus quam *perf.* Vtinam fuissim. *Futurum*, Vtinam sim.

Coniunctiuus *Præfens*, Cum sim *Imperf.* Cum essem. *Perf.* Cum fuerim. Plus quam *perf.* Cum fuissim. *Futurum*, Cum fiero.

Sunt, qui duos etiam *Modos* (*Potentialem*, & *Permissiuum*) addunt, sed quia nec distinctionem ipsi bene exponunt, nec nos bene intelligimus, de illis non sumus solliciti. Interim, ne nihil dixisse videamur, lineas subsequentes scribimus.

Præfens. *Cicero* in *Verr.* Sit sacrilegus (*Perme* licet: sit sacrilegus. *Eslo*: sit sacrilegus.) *Que* me importa à mi? ita sacrilego, o lo dexe ac fer, si quisierit.

Præter. perfect. *Cicero* in *Verr.* Seditiosus homo *C. Carbo* fuit. (vultis) fuerit alijs. A la Republica le fue pernicioso con sus sediciones *Cayo Carbon*, demos, que à osros le aya sido útil, que importa?

Præter. plus quam perf. *Virgilius* 4. *Æneid.* Verum anceps pugne fuerat fortuna. &c. *Martialis* lib. 1. epist. 78. de *Mutio Scaevola*. Si non errasset, fecerat ille inimis. *Pompeius* hie fuerat pro fuisset. *Paulo* aliter diceret hæc *Hispanus*. *Yo*, si no viniera *Pedro*, le mataba (le mato).

Futurum. *Cicero* 2. *Academ.* sic inquit. Age: resistere *Peripateticis*, *Subiunctiuo* *Epicuro*s. *Clarissimo*. Age: resistens *Peripateticis*, sustinueris *Epicuro*s. *Hæz* lo que quisieres: te oppondas à las *Peripateticos*, toleraras à los *Epicuro*s (resiste, tolera) y que se me da à mi de todo eso?

VERBA

Adiectiua.

Habent *Latini* quatuor Coniugationes; videlicet *Amo*, *Docco*; *Lego*; *Audio*; quas *præfens* *Tabula* ob oculos representabit. *Habet* duas *Voces*, *Coniugatio*; *Alliuvum*, & *Passivum*: in *præterito* habet omnia tempora, & *modi*; quæ Verbum *Substantivum* in *posteriore* caret *Præteritis* perfectis, & *plusquam* perfectis; & *Futuris* perfectis: & loco illorum utitur Verbo *Substantivo*, & *Participio* *Præteriti* *passivi* dicem: in *Præterito* perfecto *Indicativæ*, *Amatus* sum, vel fui; *Amatus* es, vel fuisti: &c. in *plusquam* perfecto, *Amatus* eram, vel fueram. *Amatus* eras, vel fueras. &c. in *Futuro* perfecto, *Amatus* ero, vel fuero. *Amatus* eris, vel fueris. Eodem omnino modo proceditur in *Subiunctivo*; nam in *Præterito* perfecto dicitur *Amatus* sim, vel fuerim. in *plusquam* perfecto *Amatus* essem, vel fuissim. in *Futuro* perfecto *Amatus* fuerim. & tandem in *Infinitivo* *Præterito* *Amatum* esse vel fuisset. Sed quia de participio rediturus est sermo, consideremus, & bene *Pandemus* memoria *Verbum* ipsum.

Prima Coniugatio Amo!

ACTIVA.	Indicativus.	
Præfens.	<i>Amō. amās.</i>	I. forma
Præt. imperf.	<i>Amābam. bās.</i>	I. forma
Præt. perfect.	<i>Amāvī. vīstī.</i>	III. forma
Præt. p. q. perf.	<i>Amāvīram. rās.</i>	I. forma
Futur. imperf.	<i>Amābō. bīs.</i>	II. forma
Futur. perfect.	<i>Amāverō. rīs.</i>	I. forma

Imperativus.

Tū amā, vel amāto. Illi amāto. Vos amāte vel amāti. Illi amant.

Optativus, Subiunctivus.

Præfens.	<i>Amem. amēs.</i>	I. forma
Præt. imperf.	<i>Amārem. rēs.</i>	I. forma
Præt. perfect.	<i>Amāvīrim. rīs.</i>	I. forma
Præt. p. q. perf.	<i>Amāvīssēm. sīs.</i>	I. forma
Futur. perfect.	<i>Amāverō. rīs.</i>	I. forma

Infinitivus.

Præfens. imperf.	<i>Amārē</i>
Præt. perfect.	<i>Amāvīssē.</i>
Gerundia.	<i>Amāndi, dō, dum, dō.</i>
Particip. præf.	<i>Amans. ntis.</i>
Particip. futur.	<i>Amātūrus, rā, rum.</i>
Supinum.	<i>Amātum.</i>

PASSIVA. Indicativus.

Præfens.	<i>Amor. amāris.</i>	IV. forma
Præt. imperf.	<i>Amābār. bāris.</i>	IV. forma
Futur. imperf.	<i>Amābōr. bōris.</i>	V. forma
Caret Præterito perf. & plus quam perf. & Futuro perfect.		

Imperativus.

Tū amārē, vel amātōr. Illi amātōr. Vos amāmini, vel amāminōr. Illi amantōr.

Optativus, Subiunctivus.

Præfens.	<i>Amīr. amēris.</i>	V. forma
Præt. imperf.	<i>Amārēr. rēris.</i>	V. forma
Cæteris temporibus caret.		

Infinitivus.

Præt. imperf.	<i>Amārī</i>
Futurum.	<i>Etunc, hanc, hōc; būs, bās, bac</i> <i>Amātum irī</i>
Particip. præf.	<i>Amāns, ā, um.</i>
Particip. futur.	<i>Amāns, ā, um.</i>
Supinum	<i>Amātū.</i>

Secunda Doceo!

ACTIVA	Indicativus.	
<i>Dōcēō. dōcēs.</i>		I. forma
<i>Dōcēbam. bās.</i>		I. forma
<i>Dōcui. iſtī.</i>		III. forma
<i>Dōcuiſſem. rās.</i>		I. forma
<i>Dōcēbō. bis.</i>		II. forma
<i>Dōcuerō. rīs.</i>		I. forma

Imperativus.

Tū dōcē! dōcētō; Illi dōcētō. Vos dōcētē. I. dōcētō; Illi dōcentō.

Optativus, Subiunctivus.

<i>Dōcēam. cētās.</i>		I. forma
<i>Dōcērem. rēs.</i>		I. forma
<i>Dōcuiſſim. rīs.</i>		I. forma
<i>Dōcuiſſēm. sīs.</i>		I. forma
<i>Dōcuerō. rīs.</i>		I. forma

Infinitivus.

<i>Dōcērē.</i>
<i>Dōcuiſſē.</i>
<i>Dōcendi, dō, dum, dō.</i>
<i>Dōcens, nīs.</i>
<i>Dōcūrus, rā, rum.</i>
<i>Dōctum.</i>

PASSIVA Indicativus.

<i>Dōcōr. docēris.</i>		IV. forma
<i>Dōcōbār. bāris.</i>		IV. forma
<i>Dōcōbōr. bōris.</i>		V. forma
Caret Præterito perf. & plus quam perf. & Futuro perfect.		

Imperativus.

Tū dōcērē. I. dōcētōr. Illi dōcētōr. Vos dōcēmini. I. dōcēminōr. Illi dōcentōr.

Optativus, Subiunctivus.

<i>Dōcōār. cōārīs.</i>		V. forma
<i>Dōcōrēr. rērīs.</i>		V. forma

Infinitivus.

<i>Dōcērī.</i>
<i>Dōctum irī.</i>

<i>Dōctūs. ā. um.</i>
<i>Dōcentūs ā, um.</i>
<i>Dōctū.</i>

Tertia Lego.

ACTIVA.

Indicativus.

Præfens.	— <i>Lēgō. lēgis.</i>	II. forma
Præf. imperf.	— <i>Lēgēbam. bās.</i>	I. forma
Præf. perfect.	— <i>Lēgi. iſti.</i>	III. forma
Præf. p. q. perf.	— <i>Lēgēram. rās.</i>	I. forma
Futur. imperf.	— <i>Lēgam. lēgēs.</i>	I. forma
Futur. perfect.	— <i>Lēgērō. rīs.</i>	I. forma

Imperativus.

Tū lēgē. I. lēgētō. Illē lēgitō. Vōs lēgitē. I. lēgitōtē. Illi lēguntō.

Optativus subjunctivus.

Præfens.	— <i>Lēgam. lēgās.</i>	I. forma
Præf. imperf.	— <i>Lēgērem. rēs.</i>	I. forma
Præf. perfect.	— <i>Lēgērim. rīs.</i>	I. forma
Præf. p. q. perf.	— <i>Lēgiſſem. fiēs.</i>	I. forma
Futur. perfect.	— <i>Lēgērō. rīs.</i>	I. forma

Infinitivus.

Præf. & imp.	— <i>Lēgērē.</i>
Præf. perfect.	— <i>Lēgiſſē.</i>
Gerundia.	— <i>Lēgendī. dō, dum, dō.</i>
Particip. præf.	— <i>Lēgens. nīs.</i>
Particip. futur.	— <i>Lēgēns. ā. nō.</i>
Supinum.	— <i>Lēctum.</i>

PASSIVA

Indicativus.

Præfens.	— <i>Lēgōr. lēgēris.</i>	IV. forma
Præf. imperf.	— <i>Lēgēbār. bāris.</i>	IV. forma
Futur. imperf.	— <i>Lēgār. lēgāris.</i>	IV. forma

Imperativus.

Tū lēgērē. I. lēgētōr. Illē lēgitōr. Vōs lēgimīnī. I. lēgimīnōr. Illi lēguntōr.

Optativus, subjunctivus.

Præfens.	— <i>Lēgār. lēgāris.</i>	IV. forma
Præf. imperf.	— <i>Lēgērēr. rēris.</i>	IV. forma

Infinitivus.

Præf. imperf.	— <i>Lēgērē.</i>
Futurum.	— <i>Lēctum irē.</i>

Particip. præf.	— <i>Lēgēs. ā. nō.</i>
Particip. futur.	— <i>Lēgendūs. ā. nō.</i>
Supinum.	— <i>Lēctū.</i>

Quarta Audio.

ACTIVA

Indicativus.

<i>Audiō. audīs.</i>	II. forma
<i>Audiēbam. bās.</i>	I. forma
<i>Audiui. iſti.</i>	III. forma
<i>Audiēram. rās.</i>	I. forma
<i>Audiam. ēs, ēt.</i>	I. forma
<i>Audiērō. rīs.</i>	I. forma

Imperativus.

Tū audi. I. audītō. Illē audītō. Vōs audītē. I. audītōtē. Illi audiuntō.

Optativus subjunctivus.

<i>Audiam. ās, āt.</i>	I. forma
<i>Audiērem. rēs.</i>	I. forma
<i>Audiērim. rīs.</i>	I. forma
<i>Audiuiſſem. fiēs.</i>	I. forma
<i>Audiērō. rīs.</i>	I. forma

Infinitivus.

<i>Audiērē.</i>
<i>Audiuiſſē.</i>
<i>Audiendī. dō, dum, dō.</i>
<i>Auditēns. nīs.</i>
<i>auditōrūs. ā. nō.</i>
<i>Auditum.</i>

PASSIVA

Indicativus.

<i>Audiōr. īris.</i>	V. forma
<i>Audiēbār. bāris.</i>	IV. forma
<i>Audiār. diēris.</i>	IV. forma

Imperativus.

Tū audiērē. I. audītōr. Illē audītōr. Vōs audimīnī. I. audimīnōr. Illi audiuntōr.

Optativus, Subiunctivus.

<i>Audiār. audīāris.</i>	IV. forma
<i>Audiērēr. rēris.</i>	IV. forma

Infinitivus.

<i>Audiērē.</i>
<i>Auditum irē.</i>
<i>Audiūtūs. ā. nō.</i>
<i>Audiendūs. ā. nō.</i>
<i>Auditū.</i>

Verbum Deponens.

Habet formam passivam, & activam significationem. Pono exemplum.

Indicativus.
Præf. imperf. *utôr, utêris*, vt *Lêgôr*.

Præter. imperf. *utêbâr, utêbâris*.

Futuro imperf. *utâr, utêris*.

Imperativus.

Tû utêrê, vel *utlôr*, &c.

Optativus Subiunctivus.

Præf. imperf. *utâr, utâris*.

Præter. imperf. *utêrêr, utêrêris*.

Infinitivus.

Præf. imperf. *utî*.

Part. præsent. *utens, utentis*. a *Quiuê*.

Partic. præter. *utens, a, um*. passivè.

Partic. futur. *uturus, a, um*. activè.

Part. futuri. *utendus, a, um*. passivè.

Gerundia *utendi, dō, dum, dō-*

Sunt & aliqua verba irregularia, quæ debuerunt subiungi.

Fero, Tuli. Latum.

Indicativus.

Præf. imperf. *Fêrō, fers, fert*; *fêrmus, fertis, ferma*.

Præter. imperf. *fêrēbam, bās*.

Præter. perf. *tulî, tulistî*.

Præter. p. q. perf. *tulēram, tulēras*.

Futuro. imperf. *fêram, fêrēs*.

Futuro. perf. *tulērō, tulêris*.

Imperativus. *Fêr, l. fêrō, fert; fêrê, l. fêrō-*
id. fêrimō.

Subiu. Præf. imp. *Fêram, fêrās*.

Præter. imperf. *ferrem, ferēs*.

Præter. perf. *tulêrim, tulêris*.

Præter. p. q. perf. *tulîsem, tulîsēs*.

Futuro perf. *tulêrō, tulêris*.

Infinit. Præf. *ferre*.

Præter. perf. *tulîsse*.

Gerundia *fêrendi, dō, dum, dō*.

Part. præf. *fêrens, fêrentis*.

Part. futur. *laturus, a, um*.

Supinum. *latum*.

PASSIVA Indicativus.

Præf. imperf. *fêrōr, ferris, l. ferrê, fertur, fê-*

rimur, fêrimini, fêromur.

Præter. imperf. *fêrēbâr, fêrēbâris*.

Futuro imperf. *fêrâr, fêrêris*.

Imperativus. *ferrê, l. ferrôr, ferrôr. fêrimini*;
l. fêriminôr, fêromôr.

Subiu. Præf. imp. *Fêrâr, fêrâris*.

Præter. imperf. *ferrêr, ferrêris*.

Infinitivus.

Præfens. *Ferrî*.

Futurum. *latum irî*.

Partic. præf. *latus, a, um*.

Partic. fut. *fêrendus, dā, dum*.

Supinum. *latû*.

Volo, volui.

Coniungatur, vt *Lego*, si hæc pauca excipias.

Indicat. Præf. imp. *Vôlō, vis, vult. vólumûs, vultis, vólunt*.

Vôlēbam. vólui. Vólēeram. vólui. vóluerō.

Imperativus caret, & subrogatus subiunctivum. *Vêls, vêlit, &c.*

Optat. *Vêlim, is. vellem, es. vóluerim, is.*

vóluisse, es. vóluerō, ris.

Infinit. *vellê. vóluisse.*

Nolo. nolui.

Indicat. Præf. imperf. *Nôlō, non-vîs, non-vult; nólumûs, non-vultis, nólunt*.

Nôlēbam, as. nólui, istî. nólēeram, as. nólui, es. nóluerō, ris.

Imperativus. *Nôli, l. nólîd. Nôlitd. nólitê, vel nólîtê, noluntd.*

Subiunctivus. *Nôlim, is. nollem, es, nóluerim, is. nóluisse, es. nóluerō, ris.*

Infinitivus. *Nollê. nóluisse.*

Malo. malui.

Indicativus. Præf. imp. *Mâlō, māvîs, māvult. māl'mûs, māvultis, māl'unt*.

Mâlēbam, as. malui, istî. mâlēeram, as. mâlui, es. mâluerō.

Apud aliquos habet Imperativum, sed tutius loqui poteris per Subiunctivum.

Optativus. *Mâlîm, is. mâllem, es. mâluerim, ris. mâluisse, es. mâluerō, ris.*

Infinitivus. *Mallê, mâluisse.*

Fio. Factus sum.

Indicativus. Præf. imperf. *Fîd, fis, vt Audio.*

Fîēbam, as. factus sum, vel fui. factus eram, vel fûēram. fiam, es, et. factus erō, vel fûerō.

Imperativus caret.

Optativus. *Fîam, as. fîerem, es. factus sim, vel fûerim. factus essem, vel fûissem. factus fûerō.*

Infinit. Præf. *Fîrî*.

Particip. præf. *Faciens, ntis. activè.*

Particip. præf. *Factus, a, um. passivè.*

Particip. futur. *Facturus, a, um. activè.*

Particip. futur. *Faciendus, a, um. passivè.*

Gerundia. *Faciendû, dō, dum, dō.*

Supina. *Factum act. factû pass.*

Dic. Duc. Fac.

Diçd, Dûçd, Fûçd habent in Imperativio *Dic, Duc, Fac.*

Vnde oriuntur composita, vt *Pradic, Dêdûç, Câlçfâc*. Composita ex *Faciō*, quæ mutant *A* in *I*, habens Imperativum in *fic*, vt *Persicê, Desic, confic*.

Eo. Ivi Itum.

Indicar.	<i>ēd, ēs, īt, īmūs, ītīs, ēunt;</i> <i>ībās, ās &c. īuī, īstī &c. īuē-</i> <i>ram, ās &c. ībō, īs, īt, īmūs,</i> <i>ītīs, ēunt. Iuēro, īs.</i>
Imperativus.	<i>ī uel īd. īd. īt uel īuē. Iuēro,</i>
Subiunct.	<i>īam, ēas. īrem, ēs īuērim, rīs.</i> <i>īuēssēm, īs. īuērō, rīs.</i>
Infinitivus.	<i>īrē, īuīssē. Sup. Itum. Partic.</i> <i>ītens, ēmūs, īturūs, ā. nom.</i>

Defectiua.

Multi sunt, quæ aliquibus temporibus carent. Notiora scribo.

Esse, comedere.

Indic.	<i>Præfens. ēs uel cōmēs, cōmēdīs. est uel exest,</i>
	<i>cōmēdit.</i>
Imperatiu.	<i>ēs, estō, cōmestō.</i>
	<i>Subiuncti. Præfenti caret. Præter. imperf. Essem,</i>
	<i>ēs, ēs; ēmūs, ētīs, ent. Cōmestem. ēs, ēs; ēmūs,</i>
	<i>ētīs, ent.</i>
Infinitivus.	<i>Esse. Cōmestē.</i>

Inquam.

Indicativus. Præf.	<i>Inquam, inquīs, inquīs, inquīs-</i>
	<i>quīs, * * inquāt.</i>
Præter. imp.	<i>Inquēbās.</i>
Præter. perfect.	<i>Inquīssī.</i>
Futur. imp.	<i>Inquēs, inquēte.</i>

Imperativus.	<i>Inqui uel inquit.</i>
Partic. præf.	<i>Inquens. nris.</i>

Aio.

aiō, āis, āis. aiunt. aiēbam, ās, āt; aiūs, āis.
ant. Imperat. *ai tantum Opt. aiāt. Part. aiens,*
nris.

Alia.

Reperimus etiam. *Fōrem, ēs, ēs; ēmūs, ent:*
essim. Affūrēt, Virg.
Fōrē futurum esse.
Faxō faciam.
Quēsō, quæsumus.
Auc, aucrē, aucrē Oro, oramus.
Saluē, Saluēte, Saluēte Et aliquādo Saluēas, Saluēāt.
Infir. inquit, aut incipit.
ōnāt. ōnus, nris.
Ausim, is, it. Audcam, as, at.

Personalia.

Habent tertias personas tantum.
Indicativus. *Panlēt. Panlētāt. Panlētīs.*
Panlētāt. Panlētāt. Panlētēt.
care.
Imperatiu. *Panlētāt. Panlētēt.*
Subiunctiu. *Panlētēt. Panlētēt.*
Panlētēt. Panlētēt. Panlētēt.
Infinit. *Panlētēt, Panlētēt. Panlētēt.*
dō, dms, dō. Panlētens, nris.
Sc etiam. *Libēt, Mīrēt, Pīgēt, Tadēt,*
& alla multa.

PARTICIPIORVM VSVS

*U*tiatur Participiis interdum Cicero, quia non potest non uti, & tunc est in causa necessitas: interdum, quia uult, & tunc est in causa copiosa idiomatis Latini ueritas: ubi enim Verba Passiua carent temporibus debemus ad Participia, & Verbum Substantiuum recurrere: at uero quando non caret, nulla nos propellit necessitas, & interim aliquando propellimur, illi eleganti modo significandi.

Ut rem Philomusæ intelligat, Verbum Amo Participii expressum proponam: Tu poteris ad ceteras extendere Coniugationes, quoniam eadem est ratio.

ACTIVAE Indicativus.

Præfens.	<i>Sum amans. es, est. &c.</i>
Præteritum imperf.	<i>Eram amans.</i>
Præteritum imperf.	<i>Fui amans.</i>
Præter. plus quam perf.	<i>Fueram amans.</i>
Futurum imperf.	<i>Pro amans.</i>
aliter.	<i>Sum amaturus.</i>
Futurum perf.	<i>Fueris amans.</i>

Imperativus.

Præfens	<i>Sis amans.</i>
Futurum	<i>Sis amaturus.</i>

Subiunctivus!

Præfens.	<i>Sim amans. sis, sit &c.</i>
Præteritum imperf.	<i>Essem amans.</i>
Præteritum perf.	<i>Fuissim amans.</i>
Præter. p. q. perf.	<i>Fuissim amans.</i>
Futurum perf.	<i>Fuero amans.</i>

Infinitivus.

Præfens.	<i>Esse amantem.</i>
Præteritum.	<i>Fuisse amantem.</i>
Futurum.	<i>Fore amantem.</i>
aliter	<i>Esse amaturum.</i>

PASSIVAE Indicativus.

Præsens.	Participio caret.
Præteritum imperf.	Etiā caret.
Præteritum perfect.	Sim amatus. alit. fui
Præt. plus quam perf.	Eram amatus.
aliter.	Fueram amatus.
Futurum imperf.	Sum amandus.
Futurum perf.	Fuero amatus.

Imperativus.

Præsens.	Participio caret.
Futurum.	Sis amandus (sis, sit, sūtis, sint.)

Subjunctivus.

Præsens.	Participio caret.
Præteritum imperf.	Etiā caret.
Præteritum perfect.	Sim amatus.
aliter.	Fuerim amatus.
Præteritum plusquam perfectum.	Essem amatus.
aliter.	Fuissem amatus.
Futur. perfect.	Fuero amatus.

Infinitivus.

Præsens.	Participio caret.
Præteritum.	Esse amatum.
aliter.	Fuisse amatum.
Futurum.	Esse amandum.

Ha sunt Participiorum compositiones, quibus, si sobrie utaris, eloquenter loqueris, & scribes.

Sunt, & alia, quæ ad tempora Grammaticis nota non possunt reduci, ut Fui amaturus, Fui amandus, Ero amatus &c. quorum significationem, & energiam in Grammatica audaci luculenter expono, quod poteris Grammatica Professor recurrere: quoniam, quæ ibi dicuntur, sunt altiora, quàm quæ possunt à pueris intelligi, & ideo debuerunt impræsentiarum intermitteri.

GERVNDIORVM VSVS.

Pud Latinos, & Italos Laborans æquivocatione, quam tollit distinguendo Latinus. Hæc vox Hisp. Siendo yo. & hæc Ital. Essendo io iam præsentis, iam præteriti est, & debet aliter, & aliter in linguam

Latinam converti. Pono exemplum.

GENERA NOMINVM.

Entra apud Latinos sunt septem. Masculinum, Femininum, Neutrum; Commune duum, Communetrium. Ambiguum, Epicœnumque. Masculinum convenit maribus. Femininum feminis, &c. Neutrum neutris. Appellativa quæ aequè de viris ac feminis dicuntur, ut hic, & hæc Sacerdos, hic et hæc Martyr, hic, & hæc Testis. &c. sunt communia duum. Et tandem adiectiva (serè omnia) sunt communia trium, siue unicam habent terminationem, ut hic hæc hoc Prudens. siue duas, ut, Hic hæc Brevis, & hoc Breve. siue tres, ut Hic Bonus, hæc Bona, hoc Bonum.

Hisp. Como, siendo yo tu superior, te atreves a hablarme con descortezia:

Ital. Come; essendo io il tuo Superiore, artificiosi parlarmi scortemente.

Lat. Quomodo mihi obloqui audes, cum sum tuus Superior. & brevis. Quomodo mihi Superiori tuo obloqui audes. (obloqui sonat hablar descortemente) Et nunc est præsentis, ut sensus manifestat expressè. Addo aliud exemplum, quod ad præteritum pertineat.

Hisp. Siendo yo Presidente, murió el Conde Fernelio.

Ital. Essendo io Presidente, morì il Conte Fernelio.

Lat. Cum essem Præses, Fernelius Comes obiit, (vixit.) vitam eum morte commutavit. [Nota bene, vixit, est, acabò de vivir.] vel aliter, Præside me Fernelius obiit. &c.

Transit ad alia tempora, ut

Auiendo yo fido. Essendo io stato, Hauendo io stato. Cum iam fuerim (siquidem fui) Centurio, Decurio esse non possum.

Auiendo tu de ser su luz, no puedes recibir presentes deslos pteitantes. Hauendo tu da esere Giudice di questi Litiganti, non poi riceuere presenti da loro. Cum Clientum ludex futurus sis, munera ab illis acceptare non potes.

Apud Latinos Gerenda sic fluunt,

Nom. Studendum est mihi virtuti. Amandum est mihi Deū. vel Amandus est mihi Deus.

Genit. Tempus est querendi diuinas. vel Tempus est, ut queram diuitias. pass. Tempus est, ut diuitie querantur. &c.

Dat. Epidicum querendo operam dedi. Sic Plantus in Epid. sed nolim, ut illam imiteris. Ergo, si forte utaris Datino Gerando, ne illi des casum.

Accus. Veni ad consulendum Reipublicæ, vel Veni consulum Reipublicæ. vel Veni consulturus Reipublicæ. vel tandem, Veni, ut consulerem Reip. &c.

Ablat. Lapis dicitur à lædendo pede. Vnus homo nobis custando restituit rem. Mortem nostram moriendo destruxit, & vitam reliquendo reparauit.

Adiectiva in er, sic cum pronomine componi debent. Hic acerhic, & hæc acris, & hoc acre. Hic volucrer; hic, & hæc volucris. & hoc volucris. Hic syluester; hic, & hæc sylvestris; & hoc sylvestre. & hoc notes omnino.

Nomina, de quorum genere non conveniunt Authores, sunt Ambigua: ut Dies; nam alij dicunt hunc, & alij hanc Diem. Epicœnum est genus valde commune & valde ignotum; sub tria illud terminatione, & articulo significat otramque sexum; ut Aquila; dicimus enim hanc Aquilam maculata, & hanc Aquilam femellam. Sequentes Regulas consideremus

METAMETRICVS REGVLAE.

xxj.

N Ominis vndæ genus? vel significatio monstrat.
Illud, vel finis, veterum vel scripta Virorum.

De Significatione.

Veris, seu pictis maribus data, mascula sunt
Nomina: pingē mares cum Ventis: Flumina, Menses.
Fœmina fœmineum cum picta vera reposcit:
Insula, & vrbs Pagus, Regio cum Naue Poësis.
Sulmo, Hipoque: & in l pluralia, mascula sunt
Oppida: in VR vel VM, vel E ternæ iungito neutris:
Neutrius est generis quodcumque inflexile nomen.
Est commune duum sexum, quod claudit vtrumque.
Articulo gemino, veluti cum Vate Sacerdos.
Est commune trium, generi quod conuenit omni,

De Fine.

I. Declinatio.

Hæc portA, hæc crambE BoreAS bonus, almus AchatES.

II. Declinatio.

Mascula sunt DominVS, CancER, VIR, & SatVR: adde
VM (Græcè ON) neutris, hominum si propria tollas.

III. Declinatio.

Masculus est fermO, ventER, clamORque, lepoOSque.
TitAN, & DelphIN, & agON polysyllaba in AX, EX.
ENS atque OPS; vt Hydrops, Terens, Teraxque, Pulexque!
Fœminea esto decAS, vulpES, avIS, actIO, imaGO,
VirtVS, atque palVS: granDO, monosyllaba pAX, IEX.
NIX, noX, nVX, impuro-S. in IX polysyllaba iunges.
Neutrum ænigma, mare, his animaL, laC: addito nomEN,
CalcAR, gutrVR, & VS breuiter, quod crescere debet.

IV. Declinatio.

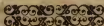
Masculus est senVS, sed neutris iungito cornV.

V. Declinatio.

Tolle Dies, & voces reliquas sibi fœmina poscet.

Pluralia.

Hi canl, hæ nugAE, rastrA hæc pluralia sunt.

HAEC carmina, quae non iam significationem, sed terminum vocum respiciunt, indigent expositione. Consideres ergo Lector literas capitales, quae nomina claudunt, & fiat agi de nominibus, quae in illas desinunt: quam ob rem primum versum sic profero.

Hec portA, hec crambE, BoreAS bonus, almus AchatES.

Et sic expono. Nomina prima declinationis habent quatuor terminationes, videlicet A, E, AS, ES. (prima convenit Latinis nominibus, caetera Graecis iuris Latini scilicet) Nomina igitur in A, sunt fœmenina, ut hec

porta. Nomina etiam finita in E, sunt fœmenina, ut hec crambE. At nomina finita in AS, sunt masculina ut Boreas bonus. Et tandem nomina in ES, sunt masculina, ut Almus Achates.

Eodem modo expono sequentem versum: dico, enim in secunda declinatione esse quatuor terminationes, nimirum, VS, ER, IR, VR, & omnes masculinas, ut Dominus, Cancer, Vir, Satur, esq, & duas neutras VM, & ON. quarum prior competit nominibus Latinis, Graecis posterior. Et sic caeteros versus intelligo, & expono.

I R R E C V L A R I A.

I. Declinatio.

ADRIA mas esto, cui iunge Planeta, Cometa.

II. Declinatio.

FOEMINEA hæc: Vannus, Domus, Alvus, Ficus, Humusque Neutraque sunt Pelagus, Virusque: hic & hoc quoque Vulgus.

Græca.

MASCVLA sunt Tropus atque Typus, Crocus, ac Hyacinthus, Et Logus, atque Planus, Zelus, Narcissus, Acanthus, Cantharus, atque Cadus: Cyathus, Scyphus, ac Paradisus,

Iiis Prologus, Stilus, ^(a) Costus, iunges Alabastrus.

FOEMINA Saphirus poscitque Papyrus, Heremus, Biblus & Hissopus, Diphthongus, Bissus, Abyssus, Nardus, & Antidotos, Balanus, Dialectus, & Arctos, Lecythus atque Phorrus, Crystallus, tum Diametrus, Et quod ὁδὸς format, veluti Methodus, Synodusque Hic aut hæc Atomus, Costusque, & nomina plura.

A multis scribitur Stylus, ut Graeci sequantur: his autem multi etiam Græca lingua positi contradicunt.

III. Declinatio.

MASCVLA Sal, Mugil, Sol, Pugio, & Vnio gemma, Harpago, Cudo, Vdo, Margo, Ordo, Cardo, Ligoque. Hic Atragen Splen, Renque, Lien cum Peetine, Lichen, As, Furfur, Vultur, Turtur, cum Limite, Cespes. Et Fomes, Termes, Gurges, cum Stipite, Poples, Pes, Aries, Paries, cum Verre, & Acinace, Vepres. Indiges, & Trames, Magnesque, Tapesque, Lebesque, Ilic Ames atque Tudes: Palmes, Præ. Fascis & Ensis. Maialis, Pollis, Callis, cum Cassibus Orbis, Mensisque, & Piseis, Caulis quoque, Vomis, Aqualis. Et Fustis, Postis: sic Vectis, Torris, & Axis, Glis, Lapis, & Pulvis, Collis cum Sanguine, Cossis, Igni Follis adest, cum Verme est Mugilis, Vnguis Et Cucumis, Delphisque, Anguis, Cinis, atque Canalis,

Et

Et Sentes plurale ferè. tunc Panis, & Amnis
 Et Crinis. Finis, Funis, Penisque, Licebit
 Grammatico huc omnes Affis coniungere partes.
 Pus podos orta. Lepus Sus, & Mus. Grypsque, Calybsque,
 Fons, Mons, Dens, Pons, Seps: his omnibus addito Phoenix
 Et Fornix, Sandix, Bombyx, cum Varice, Natrix,
 Et Coccyx, & Erix, & Oryx; Spadixque Calixque
 Tradux, & Volvox: & quæ Vncia nomina gignit.
 FOENINEA est Linter, Caro, Tulio, Syndon, Aëdon,
 Alcyon ac Icon: Dos, Cos, Glos: Arbor, & Arbos.
 Laus, & Fraus. Fornax, Smilax, cum Forcipe Forfex.
 Vibex, Vomex, Halex, Carex atque Supellex.
 NEUTRA Cadauer, Iter, Ver, Spinter, Tuber, & Vber.
 Quæque notant herbas Cicer, & Piper, atque Papauer.
 AEs, Caput, Hippomanes, Nepenthes, ceu Cacoëthes.
 Vās Epos, atque Chaos. Melos, ac Os, oris; Os, ossis.
 AEquor, Ador, Crus, Ius: Pus, Rus, cum Marmore Cor, Thus.

IV. Declinatio.

Hæc Acus atque Manus, Tribus, aurea Porticus, Idus,
 Clara Domus, perplexa Colus, dulcissima Ficus.

Pluralia.

Neutra Mele, Cete, Tempe, & pluralia sunt.

Incerta.

Sunt dubia. Hic aut hæc Corbis, cum Torque, Dies-que
 Grossus, Adeps, Atomusque, Rubus, Scrobs, Margo, Phaselus,
 Hic, rarò hæc, Finis, Serpens, cum Pumice, Cortex,
 Bubo, Specus, Pulvis. Calx pars pedis, atque, Palumbes.
 Atque Silex, Vepres. Hæc, rarò hic, Talpa, Cupido,
 Lynx, & Onyx, Linter, Clunis, Stirps Dama, Penusque;
 Grus, Animans, Ales, Volucris, Verum tamen hic hoc
 Sal, Anxur, Vulgus, nec non Nar. Est Sifer hæc hoc.
 Et laver: His poteris, si occurrant addere plura.

Adiectiua Substantiue posita.

Adiectiua gens tacitè dicuntur auere
 Nominis illius, tacita quod mente sub audis.
 Si nil mente subauditum sit, dicito neutrum!

Epicæna.

Ignotus species animantium hæc nomina signant;
 Et sexum articulo vno complectuntur vtrumque.

xxiv. PRODROMVS VERBORVM PRAETERITA, ET SUPINA

Rafens Præteritum, & Supinum radices sunt, ex quibus cætera tempora suboriuntur.

Ex Præfenti *Amo*, nascuntur *amabam*, *amabo*. imp. *ama*. subiunct. *amem*, *amarem*. infinit. *amare*. & tandem participium *amans*. Et in passivâ. Indicativ. *amor*, *amabar*, *amabor*. Imper. *amare*. Subiunct. *amer*, *ameret*. Innit. *amari*, & particip. *amandus*. Hinc gerundia *Amandi*, o, um, o.

Ex præterito *Amavi*. prodeunt *amaveram*, *amavero*, & subiunct. *amaverim*, *amavissim*, *amavero*. Infinit. *amavisse*.

Ex supino *Amatum* descendunt in act. partic.

amatus, & in passivâ particip. *amatus*, & supin. *amatu*.

Aliqua verba carent supino tantum, alia præterito, & supino. Quæ aliquâ ex his radicibus carent, etiam carent temporibus, quæ inde inferuntur. Hanc ob rem *Cæpi* omnibus temporibus, quæ ex præfenti nascuntur: *Lægo* omnibus, quæ ex supino: *Vado* omnibus, quæ ex præterito, & supino, caret.

TA M est exlex vocabulorum radicalium (præteriti, & supini) deductio, ut multi Eruditi Grammatici noluerunt cogitare de regulis. Nos proponemus pauculas: & postea verba irregularia subiiciemus.

Conjugationes apud Latinos quatuor sunt, & ab Infinitivo dignoscuntur: hic enim definit (1.) in *âre*, (2.) *êre*, (3.) *êre*, (4.) *îre*; ut *Amare*, *Docere*, *Lêgere*, *Audîre*.

Coniugatio I.

AmO, AS, ARE. amAVI, amATVM.

Amare.

Coniugatio II.

MonEO, ES, ERE. monVI, monITVM.
MovEO, OVES, OVERE. mOVI, mOTVM.

Mouere.

Coniugatio III.

BiBO, BIS, BERE. biBI, biBITVM.
CuDO, DIS, DERE. cuDI, cuSVM.
ReGO, GIS, GERE. reXI, reCTVM.
DistinGVO, GVIS. GVERE. distinXI, distinCTVM.
ASPICIO, IS, ERE. aSPExI, aSPECTVM.
AILICIO, IS, ERE. alLEXI, alLECTVM.
MoLO, LIS, LERE. moLVI, moLITVM.
VoMO, MIS, MERE. voMVI, voMITVM.
CarPO, PIS, PERE. carPSI, carPTVM.
AccerSO, SIS, SERE. accerSIVI, accerSITVM.
StatVO, IS, ERE. statVI, statVTVM.

Bevere.
Bastere alla Zecca.
Reggere.
Distinguere.
Guardare.
Allettare.
Macinare.
Vomitare.
Reprendere.
Chiamare.
Determinare.

Coniugatio IV.

AudIO, IS, IRE. auDIVI, auDITVM.

Vdire.

Debet Studiosus Grammatica bene perspicere, qua charactere capitali scribuntur, nam illa ponuntur pro Regulis, quoniam in primâ coniugatione: O, AS, ARE, AVI, ATVM. significat verborum ad ipsam spectantium defluxum; dicimus enim

Amo, amas, amare, amavi, amatum.
I laudo, laudas, laudare, laudavi, laudatum.
Firmo, firmas, firmare, firmaui, firmatum.
& sic in secundâ, tertiâ, & etiam quartâ.

Composita sua sequuntur simplicia, unde apud Grammaticos traditur bae generalis Regula.

Simplex, Cöpositumque modo variantur eodê. In enim, si simplex primam syllabam geminet in præterito, compositum illam non geminabit. Ex cido enim cecidi cäsium, fit occido, occidi, occasum & ex Cado cecidi cäsium, fit occido, occidi occisum. Excipe, Disce, Do. Posco, Sio, quorum composita etiam duplicant: dicimus enim Didici, addidici, &c. & ex Curro, cucurri, habemus Pracurro, praeucurri. & ex Pungo, Rêpungo, rêpunxi, vel rispungi, rêpunctum. In secundâ, tertiâ, & quarta coniugatione, si in præteriti A transeat in E, vel I in supino transit in E, vt faciô feci factum, Infecit, infecit infectum.

Verba alia perfecta sunt, alia imperfecta. Illa sequuntur positum paradigmata, hæc deficiunt; & subdiuiduntur in classes: alia enim carent Præterito, & Supino simul: alia Supino tantum; alia exoritantur, & tempora irregulari modo gi- gnunt. Singula scorsim repræsentato.

CARENTIA PRÆTERITO, ET SUPINO.

Ambigô, gis
Aotô, es
Difficilior, eris
Furô, is
Feriô, is
Fatisô, scis
Fatisor, feris
Gibfô, scis
Hisô, scis
Labo, as.
Liquor, eris.
Medô, es
Medeor, eris
Merô, es
Nexo, as
Pollô, es
Quæso, sinis
Reminiscor, feris.
ungor, gis
Satagô, gis (rarô sa-
tigi, sataglum)
Vadô, dis
Vergô, gis
Vescor, feris
Ouat, dinat

bramare.
desiderare appetere.
negare.
furiare, esser furioso.
ferire, o percuotere.
aprire grandemente.
suauire.
crescere, augmentarsi.
aprire la bocca, aprirsi
cadere.
esser fatto liquido.
medicare, o remediare.

meritare.
Aggroppare.
potere, valere.
dimandar in gratia.
ricordarsi.
torcer la bocca.
andare.
volgere.
mangiare.
quasi trionfare.

Huc spectant verba meditativa, & inchoati-
ua, vt Canaturô, & Flamescô.
at tueriô habet tueriô tueritum.

CARENTIA SUPINO.

Coniugatio prima.
Iuô, as, iuôti.
giouare.

Micô, as, micôti
risplendere, rilucere.

Coniugatio secunda.

Algô, es, alôti.
arcô, es, arcôti
Connivô, es, connixi
vel conuiui
Ferbô, es, ferbôti, ferôti
flavô, es, flavôti
frigô, es, frigi
fulgô, es, fulgi
Luvô, es, luvôti
lucô, es, luci.
luggô, es, luxi
Siltô, es, silti
sorbô, es, sorbôti
stridô, es, stridi
Timô, es, timôti
turgô, es, tursi
urgô, es, urxi
Omnia neutra carent supino. Excipe.
Câlô, es, uis, itum
cârô, es, uis, itum
nôcô, es, uis, itum
Pârô, es, uis, itum
placô, es, uis, itum
vâlô, es, uis, itum
hauer freddo.
tener lontano.
lerrar gli occhi.
bollire. (oro.)
bidoleggiare esser di color d' -
frigere.
risplendere.
esser lino.
rilucere, o far lume
piangere.
tacere.
inghiottire.
stridere.
temere, o hauer paura.
gonfiare.
spingere.
hauer caldo.
non haurere,
nocere, o far male.
obedire.
piacere.
star sano, valere.

Coniugatio tertia.

Angô, gis, anxî, lan-
xius sum
annô, is, annôti
antecellô, is, antecellôti
Bâtô, is, bâti
Cernô, is, crevi
congrô, is, congrôti
compestô, is, compestôti
Dispestô, is, dispestôti
discô, is, disci
dêgô, is, dêgi
Ingrô, is, ingrôti
incepsô, is, incepsi.
Lûô, is, lûti
Lambô, is, lambôti
linquô, is, liqui
Malô, uis, mâlôti.
mêtiô, is, m'ôti
mingô, is, minxi
Nolô, non-pis, nolôti
Pêdô, is, pêdôti
plô, is, plôti
posô, is, posôti
præcellô, is, præcellôti
prodigô, is, prodigi
psallô, is, psalli
Rêfêllô, is, rêfelli
respô, is, respôti.
rûdô, is, rûdi
Sâpiô, is, sâpiôti, lpiôti
scabô, is, scabi
scandô, is, scandôti
siddô, is, sidi
stêdô, is, stêdôti
stido, is, stidi
affinare, & accorare.
collar il capo, e far cenno.
auanzare, vincere.
battere.
vedere.
constarsi.
raffrenare.
diuidere.
imparare.
condurre menare.
sopraftare, venir sopra.
molestare prouocare.
purgare, pagare.
leccare.
lasciare, & abbandonare.
voler più tosto, amar meglio
hauer paura.
picciare, vrinare.
non volere.
piouere.
dimandare, o chiedere
supetare, auanzare.
consumare prodigamente.
cantare, o sonare.
confutare.
sputar fuori cosa, che non
piaccia.
raggiare.
hauer sapore, o esser sauo.
grattare, fregare.
alcendere, amare in su.
posare.
iontare.
far liandore, o frepito.

alō, is, alūi, alitum, altum.
Bibō, is, bibi, bibitum.
 Cello, antiquum est.
hinc antecellō, cellū, caret
& excellō, cellū, celsum
& Percellō, cūli, cūcti, cul-
sum.

Cernō, crēvi, caret. com-
posita, crēvi, crētum
 cumbo non est in usu, eius
 composita cūbūi, cu-
 bitum, vt accumbō, re-
 cumbō.

Quailō, is, cūssi, cūssum
candō, is, cecini, cantum.
 composita, ciniū, cen-
 tum, vt acelinō, oculinō.
cōlō, is, cōlūi, cultum.

consulō, is, consulūi, nltum

cādō, cecidī, cāsum.
cadō, cecidī, casum
claudō, is, clausi, clausum
cādō, is, cēssi, cessum
cāpiō, is, cāpiui, cāptum.
cāpiō, is, cēpi, capium.
comō, is, compsi, comptum
contemnō, is, mpsi, prum
cōquō, is, coxi, coctum
curo, is, cūcturi, cursum.
 Do, dis, non est in usu.
 composita dīdī, dīrum,
 vt addō, riddō, prōdō.

dico, is, dixi, dictum.
dūcō, is, duxi, ductum
dīuīdō, is, dīuīsi, dīuīsum
dēmō, is, dempsi, deceptum
ēdō, is, ēdī, ēsum, vel ēctum
ēdō, is, ēdīdī, ēditum

ēmō, is, emi, emptum
fundō, is, fūdī, fūsum.
finō, is, fidi, fīsum.
frido, is, fīsi, sum.
fringō, is, frinxi, fīsum.
frīgō, is, frīxi, fruxum.
frigō, is, frīxi, fruxum.
fīangō, is, frēgi, frāctum.
fodiō, is, fodi, fossum.
fueiō, is, feci, factum.
fugō, is, fugi, fūctum
fulō, is, fēfeli, fūsum.
hinc, Rēfeli, refeli, caret
fēuō, is, fūli, lūsum.
fluō, is, fluxi, fluxum.
gerō, is, gēsi, gestum.
gignō, is, gēni, gēntum
haerō, is, haesi, haesum.
hēō, is, hēi, hēsum.
laedō, is, laesi, laesum.
laquo, is, liqui, caret com-
posita liqui, lūsum
 vt Relinquō, Dērlinquō

nodrire.
 bere.
 percuotere.
 auanzar, o esser eceel-
 lenre.
 superare, ananzare.

vedere.
 giacere appresso.
 sedere alla mensa.
 sbattere.

cantare.
 cantare incontro.
 coltiuate, adorare, o
 corteggiare.
 domandare consiglio,
 o prouedere.

cadere.
 battere, ouero tagliare
 ferrare.
 cedere, dar luogo.
 desiderare.
 pigliare.
 conciar, o far bello.
 disprezzare.
 cuocere.
 correre.
 dare.

aggiungere, rendere.
 gettar via, manifestar,
 prodire.
 dire, parlare.
 menare, o guidare.
 diuidere, o spartire.

tor via.
 mangiare.
 mandar fuori, dare in
 luce.

computare.
 spargere.
 fendere, o spaecare.
 fidarsi.
 fingere, formare.
 ficcare.
 friggere.
 sprezzare.
 zappare.
 fare.
 fuggire.
 ingannare.

portare.
 scorrere.
 portare.
 generare.
 trarre, tirare, lanciare.
 percuotere.
 offendere.
 lasciar, o abbandonare.

linō, is, lini, līvi, leui, li-
tum.
ludō, is, lūsi, lūsum.
lēgō, is, lēgi, lēctum.
 composita exi, lēctum,
 vt lūelligō, dīligō.
lleiō, antiquum est. cō-
posita lēxi, lēctum,
 vt Allielō, Illielō.

Mēdō, is, minxi, minctum.
mergō, is, mersi, mersum.
mōlō, is, mōlūi, mōllitum
mētō, is, mēsi, mēsum.
mittō, is, misi, missum.
nectō, is, nexi, xi, xum.
Nūbō, bis, nupsi, nuptum.
nosco, is, nōvi, nōtum
 sed Agnosco, & cognosco ha-
 bent nōri, nīrum.
oculō, is, oculūi, ocul-
tum.

Pascō, is, pāui, pāsum.
 Composita si feruant
 A habent etiam pāui
 pāsum. hinc compositō,
 scūi, caret. hinc Dispe-
 scō, scūi, caret.
paugō, is, pāpigi, pauctum.
 composita pauxi pauctum
 vt Dispaugō.
Parcō, is, pēperi, parsi,
parsum.
Pandō, is, pandi, passum.
Pendo, is, pēpendi, pensum.

Plandō, is, plausi, plausum
pergō, is, perrexi, perrellum
pingō, is, pinxi, pīsum
pāgo, is, pēpigi, pāsum.
pāriō, is, pēperi, partum.
pellō, is, pēpuli, pulsus.
prēmō, is, promsi, promptum
prēmō, is, presii, presum.
pōnō, is, pōsi, pōitum.
pinō, is, pinxi, pinistum,
pinsum, pīsum.
plellō, is, plaxi, plexum.
pellō, is, peti, pexum.
pētō, is, peti, petium.
plūd, is, plūi, caret.
 hinc complūd, is, dī ūtum.

Quailō, is, quāsi, quāsum.
 composita, cūsi, cūsum,
 sic Concūtiō, excūtiō.
quarō, is, quāsi, quāsum
quōd, quēti, quēti, quēsum.
Rūō, is, rūi, rūitum, olit-
rūsum.
 Composita rūi, rūsum, ūt
Erūd, dīrūd.
Rādō, is, rāsi, rāsum.
rāpiō, is, rāpi, rapum

lenire.
 giocare, o scherzare.
 leggere.
 orinare.
 attusare.
 macinare.
 mictere.
 mandare.
 aggroppare, o annodare
 maritarsi.
 conoscere.

ascondere.

pascere.
 andare, o pefare, oue-
 ro pagare.
 pianzare, ouero com-
 porre.

pungere.

perdonare, sparmiare.
 aprire, o stendere.
 attaccare, o pefare, oue-
 ro pagare.
 far festa con le mani.
 andare, far viaggio.
 dipingere.
 patuire, far patto.
 partorire.
 spingere, o caeciar via.
 cauare fuora.
 calcare.
 mettere.

pestare.
 punire.
 pettinare.
 dimandare in gratia.
 piouere.

Sbattere.

cercare.
 potcre.
 andare, in ruina.
 cauare, tirare.
 radere.
 rapire.

ruptō, *is*, *rūpi*, *ruptum*. rompere
salō, *is*, *salī*, *salum*. salare
serō, *is*, *seruī*, *seruon*. seminare
 Composita *rufica*, *seruī*, *istum*.
reliqua, *seruī*, *sertum*.
fistō, *is*, *fisti*, *istum*. fermarsi
 Composita, *fisti*, *istum*.
sugō, *is*, *suxi*. aliquando succhiare
sultum.

scribō, *is*, *scripi*, *scriptum*. scriuere, segnare,
stingō, *is*, *sinxī*, *stinctum*. estinguere
surgō, *is*, *surrexi*, *surrectum*. sorgere o leuarsi in pie
stringō, *is*, *strinxī*, *strictum*. stringere
spargō, *is*, *sparsi*, *sparsum*. spargere
sumpō, *is*, *sumpsi*, *sumptum*. pigliare
spernō, *is*, *spreui*, *spretum*. dispregiare
sternō, *is*, *straxī*, *stratum*. gittar à terra o coprire
stinō, *is*, *stui*, *istum*. lasciare
strepiō, *is*, *strepiui*, *streptum*. far strepito

struō, *is*, *struxi*, *structum*. comporre e mettere in
soluō, *is*, *solui*, *solutum*. sciogliere o pagare
spiciō, *is*, *spexi*, *spicium*. guardare

Composita, *exi*, *estum*.
 vt *Aspiciō*, *Conspiciō*, &c. vedere guardare
scindō, *is*, *scidi*, *scissum*. spartire o stracciare
Tangō, *is*, *tangi*, *actum*. toccare
 Composita, *tigi*, *actum*.
 vt *Attingō*, *Perungō*, &c.
texō, *is*, *texui*, *textum*. tessere o intrecciare
tergō, *is*, *terxi*, *tersum*. far polito
terō, *is*, *trui*, *tritum*. lograre o consumare
tundō, *is*, *tudi*, *tusum*. pestare

Composita, *tudi*, *tusum*.
 vt *Contundō*, *Extundō*, &c.
tollō, *is*, *tuli*, *latum*. alzar da terra o tor via
 Composita, *tuli*, *latum*.
 vt *Extollō*, *Attollō*, &c.
tendō, *is*, *tendi*, *tensum*,
tentum.

trudō, *is*, *truxi*, *trusum*.
trahō, *is*, *traxi*, *tractum*.
versō, *is*, *verxi*, *versum*.
uisō, *is*, *uixi*, *uisum*.
urō, *is*, *uxi*, *ustum*.
verto, *is*, *verxi*, *uersum*.
uiudō, *is*, *uiuxi*, *uisum*.
uolo, *is*, *uoli*, *uolatum*.
uado, *is*, *uadi*, *uatum*.
 Composita, *uadi*, *uatum*.
 vt *Euado*, *Peruado*, &c.

uincō, *is*, *uici*, *uisum*.
uexo, *is*, *uexi*, *uexum*.
uellō, *is*, *uelli*, *uolui*, *uolsum*.
vincere
 portar sopra bestie ca-
 ri o vascelli
 stirpare

Conjugatio IV.

amiciō, *is*, *amixi*, *amictum*. coprire
farsiō, *is*, *farsi*, *factum*. ingrassare, unpire
fuleō, *is*, *fulsi*, *fulum*. sollentare
hauriō, *is*, *hauri*, *haurum*. attingere cioè con
 aqua o vino
 partorire

pariō, *est* tertie coniug.
 Composita *pəri*, *partum*.
 vt *Camperiō*, *Rèperiō*, &c.
salō, *is*, *salui*, *salum*. salare
salui, *saluium*, à sale
salio, *is*, *salui*, *salutem*, à saltu
 saltum, à saltu

Composita *salui*, *salutem*.
 vt *Insalio*, *Rèsalio*, &c.
sancio, *is*, *sanci*, *sancum*, confermare
 sanctum.

sarcio, *is*, *sarsi*, *sartum*. rappezzare
sensio, *is*, *sensi*, *sensum*. sentire, & esser di pa-
 rere

sepiō, *is*, *sepsi*, *septum*. circondare, attorniare
 (*sepiui*, *sepitum*.)

sepeliō, *is*, *sepeliui*, *sepulcrum*. sepolire
singulo, *is*, *singului*, *singulum*. hauere in singhiozzo
 gultum.

uaniō, *is*, *uaniui*, *uanum*. esser veduto
 ueniam.

ueniō, *is*, *ueni*, *uentum*. venire
uinciō, *is*, *uixi*, *uincum*. ligare

Deponentia.

Multa passim legun-
 tur, sed hæc irregularia
 sunt.

adpiscor, *sceleris*, *adpiscor*. acquistare
rus.

Commiscescor, *sceleris*. commiscere. fantasticare, o cercare
 o trouare fantastican-
 do

Experscor, *sceleris*. experscor. suegliarsi
reus.

Fatiscor, *terris*. *fatiscor*. confessare
friscor, *heris*. *friscor*. fodere
Grassor, *deris*. *grassor*. camminare
Labor, *heris*. *labor*. scortere o sdrucciolare
loquor, *queris*. *loquor*. parlare, ragionare
Menscor, *terris*. *menscor*. misurare
Miscor, *terris*. *miscor*. hauere compassione
morior, *terris*. *morior*. morire
moriturus.

Nascor, *sceleris*. *nascor*. nascere
sceleris.

Nasciscor, *sceleris*. *nasciscor*. trouare apostando
niscor, *terris*. *niscor*. sforzarsi o appoggiarsi
obliscor, *sceleris*. *obliscor*. dimenticare
ordior, *deris*. *ordior*. ordire o comminciare
orior. *terris*. *orior*. nascere
oritur, &c. *oritur* ; *oritur*
sum.

Prosciscor, *sceleris*. *prosciscor*. partirsi e andare
sum.

patiō, *terris*, *passus*. patire, sostenere
piscor, *sceleris*. *piscor*. far patto

Queror, veris. questus.
Reor, veris. ratus.
Vlescor, sceleris. ultus.
Utor, teris. usus.

lamentari
penfare
vindicari
vlare, o scrutari

Reliqua regularia sunt quorum vt participium cognoscatur, actiua singlur; Dicimus enim, Si daretur *Imitō*, haberet *imitatū*, *imitatū*. ergo, *Imitor*, *aris*, habebit *imitatū* sum.

SYNTAXIS

Id Græcè dicitur, quæ Latine Confirmatio. Illam, Artem ponendi partes Orationis in casibus congruas desinio, & ad Regulas paucas reduco.

DE NOMINIBVS. [1]

Substantiuum adiectiuumque concordant genere numero, & casu. Vt Amo homines doctos. Nomen cum verbo, numero, & personâ, vt Ego lego. Et cum utimur participijs, etiam genere, vt Virgo sine peccati maculâ concepta fuit. Concordat tandem Relatiuum, cum Antecedente genere, & numero, vt Homo, quem vidi, est ille, qui tibi locutus est. Interrogatio, & responsio omnino coherere, vt, Cuius librum legis? Aristotelis. Cui facultati studes? Rhetoricæ. Quem alloqueris? Ioannem. De Reciproco, sui, sibi, se, multa nimis scrupulosè scribunt aliqui: quæ Veterum scripta non approbant. Si tertia persona cum primâ aut secundâ concurret, sermonem Italicum aut Hispanicum sequere. Quid, si dua tertia persona adsint? ad utram referretur Reciprocum? Emanuel Aluarez lib. 2. cap. 14. respondet dicens, Si duæ tertiæ personæ interponantur, Reciprocum plerumque ad priorem referri solet. Nota illud plerumque, non ergo semper. Hinc, si dicat, Petrus occidit Paulum in domo sua, domus est Petri: si autem dicat, in domo eius, domus est Pauli.

De Genitiuo. [2]

Possessio postulat, vt res possessa ponatur in casu, quem verbum exigit, & in genitiuo possessor, vt Dedi Francisco Petri chlamydem.

Adiectiuum in *Ax*, *Ius*, *Idus*, & *Osus*, & quæ significant scientiam, participationem, abundantiam, gaudent Genitiuo. Genitium autem, & Datiu quo similitudinem aut dissimilitudinem important; quibus Communis, & Proprius addi possunt.

De Datiuo. [3]

At Datiuo gaudent, quæ significant vtilitatem, voluptatem, fauorem, æqualitatem, fidelitatem, & eis contraria. Vbi nota huic datiuum solere transire, in accusatiuum cum Ad; sed tu, quousque multa in auctoribus obserues, sis datiuo contentus.

Hunc etiam casum amant verbalia in bilis, & multa quæ componuntur à con, vt Amabilis, honorabilis &c. Consonus concolor, coactaneus. &c. Ad. possunt Supplex, Obuius, Pervius, Absolutus Obnoxius &c.

De Ablatiuo. [4]

Laus, vituperium, pars, materia, mensura in ablatiuo debent poni. Adiectiuum diuersitatis requirit ablatiuum cum præpositione A. vel Ab.

Ablatiuum petunt hæc nomina, Alienus, Captus, Contentus, Cassius, Dignus, Dives; Extorsis, Fretus, Inanis, Immutis, Locuplex, Liber, Nudus, Onustus, Orbus, Plenus Potens, Præditus, Refertus, Vacuus. Sed apud apud plurimos hæc ablatiuum conuertitur in genitium.

Cum aliquod nomen non habes unde casum determinet, ponitur in ablatiuo, qui absolutus vocatur, vt Sedente Urbano, Regnante Philippo. &c. Græci Accusatiuum solent ponere, & illos imitatus Virgilius Æneid. 6.

Quatuor hinc primum nigranter terga iuuenecos. &c. Subintellige Græcè *κατά*, & Latine secundum.

Phrases Speciales. [5]

Petrus est similis Ioanni vel Ioannis, Parcere peccatoribus Dei vel Deo proprium est. Fidelitas omnium Germanorum omnibus Germanis, apud omnes Germanos communis est. Opus est mihi liber, vel libro. Opus est mihi diuitijs, non verò diuitiæ. Natus, aptus sum huic rei, ad hanc rem.

Numeri Cardinales sic construntur. Hoc fecerunt quatuor Hispani: vel quatuor Hispanorum, vel quatuor ex (de, è) Hispanis.

Sic Ordinales. Primus à Rege, l. post Regem, id ait. Obiit hodie primus ciuitatis, primus ciuium; primus inter ciues: vel primus è (de, ex) ciuibus.

Sic comparatiua; Petrus est doctior Ioanne, vel quam Ioannes. Est Candidior vel magis candidus. Hoc, Petrus est magis doctus Ioanne, transiit in hanc, Ioannes est minus doctus Petro.

Sic tandem Superlatiua construntur; Franciscus est doctissimus totius Hispaniæ, omnium Hispanorum; inter omnes Hispanos.

DE VERBIS NEVTRIS. [6]

De duobus Nominatiuis.

Omnia verba, quæ significant esse, haberi, aslari, requirunt duos nominatiuos. Consideranda hæc phrases sunt. Michael est, dicitur, vocatur, habetur, creditur, asseritur sanctus: Ioannes vult esse, dici, vocari, haberi, credi asseri videri sapiens.

De Genitio. [6b]

Egeo, Indigeo, Satago, & Sum cum possessionem sonat, petunt Genitivum. Memini, & Recordor Genitivum vel Accusativum, vel etiam Ablativum cum præpositione De. Mentionem facio, Genitivum vel Ablativum cum eadem præpositione.

De Dativio. [7]

Composita ex præpositionibus Ad, Con, In, Inter, Ob, Pæ, Pro, Sub. Et quæ significant auxilium; adulationem, commoditatem, voluptatem, favorem, studium, & his contraria Dativum postulant.

Talia sunt, Adsum, Adsurgo, Adhæreo, Consûno, Concordo, Insûm, Insisto, Inhæreo, Imminco, Impendo, Incommodo, Indulgeo, Interum, Obsto, Obsisto, Obedio, Obtempero, Præsum, Profum, Subsum, Succurro, Subvenio. &c.

Talia etiam Auxilior, Faveo, Opitulor, Opem fero, Adulor, Placco, Displacco. Nocco, Studeo. &c.

Consûlo te est, Peto à te consilium: Consûlo tibi, & Do tibi consilium. Sunt mihi tres libri, Est, Ego habeo tres libros. Hoc est mihi curæ (cordi, gloriæ, laudi, &c.) etiam frequentissime dicimus.

Gaudet etiam Dativio. Absûm, Acclamo, Accumbo, Accubo, Accedo (hoc est, Assentior) Adquiesco, Adhæreo, Adhæresco, Allaboro, Adequito, Adiaceo, Adno, Adnato, Adfulgeo, Antecedo, Antecello, Anteco, Anteco, Anteuerto, Appægo, Applaudo, Appropinquo, Arrideo, Assentior, Assisto, Assideo, Assuesco, Attendo, Ausculto (pro morem gero) Benecupio, Beneculo, Benefico, Benefacio, Benigne-facio, Caueo, Confido, Consensio, Congruo, Consûno, Consuesco, Commodò (pro profum) Cedo, Concedo (pro locum do) Detraho (pro obrecto) Despero, Deseruo, Desum, Displacco, Discrepo, Dissentio, Dissido, Doleo, Difficio, Excello, Fido, Hæreo, Illudo, Insûm, Insulto, Insuo, Insusurro, Insisto, Ignosco, Illachrymor, Indormio, Incubo, Incumbo (pro innotor) Impono (pro decipio) Inhæreo, Ingenuesco, Innuo, Inuideo, Insto, Insuesco, Invidio, Intervenio, Intercuro, lateriaceo, Interum, Intercedo (hoc est, oppono me ut impediam) Interdico (pro veto) Maledico, Malefacio, Meruo (amicè) Nubo, Nocco, Obsequor, Obsecundo, Obsûm, Obstrepo, Occurro, Occurro, Officio, Parco, Placco, Præsto, (pro antecello) Præcurro, Præco, Præluco, Præstideo, Præsum, Protum, Prouideo, Prospicio (pro consûlo tibi) Proficio (pro profum) Resisto, Respondeo, Reclamo, Renuncio, Repugno, Satisfacio, Subiaceo, suboleo, subrepro, Subfertui, Subscribo (pro assentior) Subsum, Succedo, Succensco, Succelamo, Succesco, Succumbo, Sufficio (pro par sum) Supplicio, Tempero (pro abstino) Tinace (amicè) Vaco, (pro operam do.)

Aut Dativum, aut Accusativum adfiscunt Antecedo, Antecello, Anteco, Anteco, Anteuerto, Antecurio, Præcedo, Præcurro, Præco, Præsto, &c.

Interdico præter Dativum persone habet Ablativum rei, ut Tibi totâ Hispaniâ interdixit.

De Ablativio. [8]

Hoc casu gaudent, Abundo, Consto, Confido, Carco, Delictor, Egeo, Fido, Fluor, Fruor, Fungor, Glorior, Indigeo, Labor, Lætor, Mano, Nitro, Oblector, Periclitor, Pluo, Patior, Redundo, Scateo, Sto, Superledeo, Vaco, Valeo, Vescor, Visito, Vino, Vtuo.

Phrases speciales. [9]

Interest, Refert mea, tua, sua, nostra, vestra, Interest, vel Refert Regis, Joannis, Populi, nimirum, magni parvi, tanti, quanti. Mihi liquet hæc questio. Ambrosio libet, licet hoc facere. Francisco licet esse bono, sed libet esse malo. Fecit hoc Petrus cognomine, cognomine, agnomineq Africanus, Magnus, Anomofus. Mihi est nomen Petro. Vapulo ab hostibus, Venco ab amicis, & tandem quid Joanni (Joanne, vel de Joanne) fiet (futurum sit) ignore.

DE VERBIS ACTIVIS. [10]

Verbum Activum postulat accusativum, ut cum dico, Ego amo Deum, quæ oratio in passivum transit hoc modo: Deus amatur à me. Activa à Neutris facile distinguuntur, quoniam verba omnia neutra, passiva carent.

De Genitio. [11]

Verba, Miseret, Miserefecit, Penitet, Pudet, Tædet, sic construuntur, Miseret meum, Tædet me Philosophia, &c.

De Genitio, & Ablativio. [12]

Elisum, pretium, valor, laus, & contraria ponuntur in genitio, aut ablativio. Crimen, postulat genitivum, aut ablativum cum de. Pena etiam, & materia (ex) & instrumentum (cum) causa (à, ab) & excessus (in) cuius ablativii præpositiones elegantius tacentur.

Verba etiam remouendi, abstinenti, asserendi, postulant ablativum cum præpositione à, vel ab, & aliquando etiam sine præpositione. Considera lineas sequentes.

Accuso, Arguo, Appello, Defero, Postulo, Absolvo, Damno, condemno, Clodium proditori, vel de proditore. Capite, verberibus, carcere exilio, &c, Ferdinandum panno, plecto, &c.

Supplicio Antonium absolvo, libero, adligo, adstringo, obstringo, multo, obligo, &c.

Vendo, loco, æstimo, facio, duco hanc domum, quanti? tanti, pluris, plurimi, minoris, minimi, tantidem, quantum.

ticumq; parvi, magni, maximi, &c. mille aureis, vel mille aureorum pretio.

*Domus erat ex pario marmore, Calo perpolita à Phid-
dia: muri altitudine Capitolium excedens,*

Semotus ab omni curâ publicâ Furius, à Sophistarum colloquio, toto mense abstinerat.

Cæsarem antiqui fœderis Fabius admonuit, commo-
nuavit, commonefecit.

De duobus Accusariis. [13.]

Monco, doceo, & eorundem composita: item Celo, petunt duos accusatiuos, alterum personæ, alterum rei: vt *Monco te periculum*, doceo te literas. Cum loquimur passiuè, persona ponitur in nominatiuo, & res manet in accusatiuo, vt *Tu moneris de me periculum*, *Tu literas doceris de me*.

Dicimus eleganter *Monco, Commonco, Admonco, Doceo, edoceo, Erudio Franciscum de hac re.*

Infirmus, Inflicto, Informis, Imbuis, non solent habere Accusativum rei, sed hanc ponunt in ablativo, & sine prepositione eloquentius.

Flagito, Posco, reposco, peto, oro, rogo, interrogo liberiori modo construuntur: Dicimus enim, *Iohannes orat pacem Deum*, vel *pacem à Deo*: & passivè *Deus oratur pacem à Iohanne*, vel impersonaliter *O-ratur pax à Deo*.

DE INFINITIVO. [14]

A Nte se accusativum, & post se sui verbi casum postulat, vt *Petrus desiderat me amare virtutem*. Ad passivum poterit alterutra, vel veraque pars transire, vt *Petrus desiderat virtutem amari à me; à Petro desideratur virtutem amari à me*. Sic etiam. *Ioannes cult Franciscum studere Rhetoricæ*.

Gerundium. [15.]

GErundia habent sui verbi casum, & sic construuntur: In nominatiuo, *Amandum est mihi Deum*; passiuè *Amandus est mihi Deus*. In genitiuo, *Tempus, occasio, causa, ratio datur videndi Petram*; passiuè, *Tempus est Petri videndi*. In datiuo *Bonus est gerendo magistratum*; passiuè *Bonus est Magistratus gerendo*. In accusatiuo *Apertus est ad regendum Republicam*, passiuè, *Natus est ad regendam Republicam*. In ablatiuo: *Abstinere de gerendo coronam*; passiuè *Abstinere de coronâ gerendâ*.

Participium. [16.]

Participium presentis actiue construitur cum genitiuo, vel casu verbi: vt *Amans Dei*, vel *Deum*.

Participium futuri semper definit in *rus*, & casum verbi postulat: reliqua participia in *tus*, & *dus* sunt passiva.

Verbo aliquo substantivo, aut etiam adiectivo, & participiis eloquentius sume, & breuissimè multa exprimitur, quæ aliàs vix possent multis verbis; Dicis, *Cæsari*, cum velles sacrificare, *tradita est hostia*, sub onere, quod illam immolaret *Marti*. Resumo; *Cæsari iam iam sacrificaturus tradita hostia*, sed *Marti immolanda*.

Verbo substantiuo, & participiis actiuis totam actiuam vocem opulētissimē exprimimus; totam passiua eodem verbo, & participiis passiuis, cum vel verba adiectiua carent personis, vel temporibus, vel volumus stylium variare.

De Temporum commutatione. [17.]

PRO Imperativo Præfens Subjunctivi sumi
solet. Vt *Ama*, I. *ames*; *Amato*, I. *amet*, &c.

Haec orationes, *Factum fuit, enīmet, accidit, ut Petrus iret Romam, Factum est, enīmet, accideret, ut Ioannes eat Constantinopolin*, æquivalent his, *Petrus fuit Romam, Ioannes ibit Constantinopolin*: & huiusmodi loquendi sunt utiles, cum vitimur verbis defectivis.

DE PRAEPOSITIONE. [18.]

Verfus postponitur accusatio, *Tenus* etiam postponitur, sed ablativo singulari, & genitиво plurali. *In*, & *sub* cum quiete regunt ablativum, & cum motu accusativum. *Sub*, cum significat tempus, vel ponitur pro simultaneitate accusativum; *Super* cum motu accusativum cum quiete, vel posita pro *de*, ablativum.

Aliis accusatiuum postulant, ab, aduersum, aduersus, ante, apud; Circa, circiter, circum, citra, contra; Erga. extrax, inter, intra, iuxta; Ob; Penes, per, post, pro, prater, propè, propius, proxime, propter; Secundum, supra; Trans, ultra; Et ablatiuum A, ab, abs, absq; Clam, coram, cum; De, ex, ex; Palam, pra, pro, procul; Sine, reus; Longè, longius, longissime.

DE ADVERBIIS. [19.]

E*N*, & ecce nominativum, & accusativum efflagitant. *Pridie*, & *Postridie* genitivum, & accusativum

Affatus, partum, satis, instar, regunt genitivum. Quæ à superlativis deducuntur sapiunt naturam nominum è quibus orta. Cicero de Orat. Maxime omnium nobilissimum Græcis literis fudit. & 2. de Finib. Non quero quid dicitur, sed quid convenienter rationi possit, & sententiæ suæ dicere.

PRæter hæc scitu digna sunt, quæ tempus, & locum concernunt.

Tempus quidem, ut *Quando?* & *quandiu?* & sic
construuntur. *Quando* est *naturae* *Aut* *facti*. *Quanto*
ab *hinc annis*, vel *annis*. *Quandiu* *vixit* *Decem annis*,
vel *annis*. Ab *usque* *etate* *Cæsaris*. *Quemdiu* *domi-*
nabitur? *Quattuor annis*, vel *annis*. Ad *usque* *adven-*
tum *Cassiodori*. Sicut *menſura* *tempori*, sicut *per*
Accuſ., aut *Ablat.* *exponitur* *omnis menſura*,
vel si dixeris, *Lapis erat quattuor ulnis*, (vel *quattuor*
ulnas) *longus*.

O Væ locum respiciunt sunt interrogatiua, & responsiua. Illa sunt.

Adverbia *Vbi? unde? quid? quid? quorsum?*
 Responditur distinguere debet nomina Pro-
 vinciarum à Civitatum, Oppidorum-ve; & in
 his nomina, primæ, secundæq; declinationis à
 nominibus terræ, singularia à pluralibus; Pro-
 pria etiam à appellativis: & tandem nomina *Rus*

& Domus à reliquis; & hoc præciouè, si interrogatio fiat per ubi. Sũto loco Regulariũ hæ phrales.

Vbi est? *In Hispania; Rome, Toleti, Barcinone, At benis, Burgis, Montibus*, hi sunt quædam Hannonicæ Ciuitas. Nami si vox hæc appellativa, debet dicere, *in montibus, in sylvis, in terris, in calia*, &c. *Eure, Kuri, do mi* item *Domi mee, tua, sue, nostræ, vestræ, aliena*. *Alias in domo magnâ, parvâ, pulchrâ*, &c. *En urbe, in oppido, in castris, in balneo*, &c. *illi locorum primæ, & secundæ declinationis Genitui reguntur a subintellecto nomine in ciuitate, in oppido, in oilla*, &c. idem enim est dicere, *Sum Toleti, ac sum in urbe Toleti* idem *sum Madriti, ac sum in villa Madriti*.

Vnde venis? *Ex Hispaniâ venio Româ, Toletò Barcinonæ; Athenis, Burgis, Montibus. Venio Rure, Domo, app. Ex urbe, ex oppido, è castris, ex montibus, &c.*

Quo pergis? In Hispaniam, Romam, Toletum, Barcinonem, Athenas; Burgos, Montes, Rus, Dominum. Ad urbem, ad oppidum, ad castra, ad balneum, &c.

Quæ ibas? Per Hispaniam, per Hispaniam, per Hispaniam, Romæ
Tolæ, Barcinonæ, &c. Athenis, Rure, Domo; Per Rus,
per Dominum. Per urbem, per oppidum, per castra, per
bathrum, per systas per montes, &c.

Quorsum tendis? *Hispaniam versus, Romam versus, Toletum versus, Barcinonem versus*, &c. semper ponendo *versus*.

Adherentibus interdum Adnerviis aliqui genitivi, quos lineæ sequentes expouunt. *Vbi* (vbi nam? ubi cumq? ubius, quous, quomo, nasquam) *genium* (terrarum, &c.) *Longe genium*. Eo infelicitatis res perducta est. *Hinc* malorum periculum est, &c.

TAmetsi non scribimus Lexicon, sed Syntaxim, quam esse brevisissimam desideramus, varia genera adverbiorum subiungimus.

Sunt optandi, *I'tinam, O'itinam, O si*.

Vocandi, Obeas, Hens t n, Elbo, O

Interrogandi, Cnr? quare? quid? quid ita? Ita-
ne, (quomobrem)?

Affirmandi. *Etiā, ita, ita quidem, maxime, quidni?* (Nulla est vox, quæ exactè respondeat Hisp. aut Ital. *Si.*)

Confermandi. Profetia, sand, cert.

Negandi. Non, nequaquam, minime, haud, haud-quaquam.

Dubitandi. *Fortè, fortè an, forsan, forſiſie, forſaſis, forſaſie, an forſitan.*

Hortandi . *Ela, age, agendum, agite, agiredum .*

Prohibendi, Ne.

Demonstrandj. *En, ecce.*

Eligendi. Potius, praestat, praestant.

Comparandi. *Magis, minus-quam, & instar;* (*Petrus instar omnium est.*)

Congregandi. *Singul, ond, patrety.*

Separandi. *Scorsum, separatim.*

Intendendi. *Acriter*, *audiosè*, *animosè*, *vehementer*.

Remittendi. *Segniter, remissè, oscitanter, vel languabilis, dulciter, suaviter, pedetentim, paulatim, morosè*

Temporis. *Hodie, cras, Pertinax!* *heri, nudius tertius, nudius quartus, quatuor, &c.*

Numeri. *Semel*, *sapè*, *rare*, *frequentèr*, *aliquoties*, *roties*, *quoties*, &c. *Bis*, *ter*, *quater*, &c. *Centies*, *millies*, &c.

Ordinis, *Primum, secundum, tertium, &c. Dein*

de, subinde, denique, postremo.

Enantius. Foré, formito.

Similitudinis . *Sicut, fienti, et tui, non fecus, non aliter.*

Diverſitatis . Secus, aliter .

Qualitatis. Prudenter, graviter, modestè, &c.
Precipitanter, temerè, arroganter, &c.

Quantitatis. Parum, multum, satis, superfluum, minimum. (ut satis iam verborum est.)

ADVERBIA loci. Interrogativa sunt, ut diximus. *Ubi? unde? ad? ab? quorsum?*

Vbi terrarum? vbi gentium? *Hic, illic, ibi, ibi, ibidem, alibi, alicubi, ubique, ubiobique, ubilibet, ubinvis, ubicumque, passim, vulgò, intus, foris, nusquam, longè, perigrè:* Item *supra, subter, infra, ante, post, extra;* E quibus, *ubicumque, ubinvis, nusquam,* recipiunt genitulos terrarum, & gentium.

Vnde venit? *Hinc, istinc, illic, inde, indidem.*
aliunde, undelibet, undenisi, undique, undecumque, om-
nequeque, utrinque Eminus, cominus, supernè, Infernè,
peregrè, intus, foris.

Quo pergis? *Huc, illuc, illuc, eò, eodem, illo, ali-*
quo, aliò, neutro, utroque, quoquò, quocumque, quo-
vis, quolibet, intro, foras, Peregrinè, longè, nusquam.
E quibus, quomò; quoquo, nusquam admittunt ge-
nitibus terrarum, & gentium.

Quia progredietis? *Hac, istac, illac, ead, eadem, aliqua, alia, neutra, utraque, quaquā, quavis, quilibet, quacumque.*

Et postea quorū ibis? Quem locum ver-
sus? *Horsum, istorsum, illorsum, aliorsum, deorsum,
sursum, dextrorsum, sinistrorsum, laevorsum, proorsum, rursus,
inorsum, introrsum, introorsum, exorsum, velexorsum. Re-
torsus, quoquoersus, vel, rursus.*

DE INTERIECTIONE. [20.]

Vocativo, nominativo, & Accusativo coniunguntur *O, Heu, Proh*, & interdum subintelligi solent, vt si quis in afflictione consiliatus exclamet *Me miserum!*

Ceterum *Hei*, & *Va* volunt datium.

DE CONVIVCTIONE. [21.]

Plerumque casus similes necite Considera
sequentes Pharaes. *Petrus est bonus, et dives;*
maioris facit virtutem, quam diuitias; maxime habitare
Romae, quam Constantinopoli. Omnia breuia, et si ma-
xima, tolerabilia sunt. *N'ne est idem ac ne, Vereor*
te, Timeo os, metuo ut, est, ipso, et, desidero, quod
sit. Vereor ne, timeo ne, metuo ne, est, horreo, scilicet
desidero, quod non sit.

NOTA.

VT Philomifus feiat, quomodo he regulae reducantur ad praxim, addam hanc Orationem quam d. Satrianenfis in fua miffa addit, & in febolâ declamari: ut non Syntaxim folam, fed & pietatem doceantur, & ab ipfam pueritia inciperent, S. Francis de Sales Viribus eximias imitari.

B. FRANCISCI

S A L E S I I

PANEGYRIS.

Ut præcedentes Regulas melius Philomusus percalleet, sequentem Orationem in paragraphos diuisimus, illosque ut Periodus responderet Periodo, numeris Arabicis distinximus, notauimusque, sicut & Syntaxim ipsam distinximus, & notauimus.

EATVM FRANCISCVM SALESIVM, Gallie Phœnicem, Europæ Decus, ornamentum Scholæ, Pontificiæ perfectionis ideam, generis humani prodigium: cujus jam Anno MDCXXII. in Emphyreo celebraverunt Angeli *admodum* (a) in terris debere à Petro nunc sedente (nempe Alexandro VI. Sanctissimo D. N.) Cœlitum Albo inscribi, itum

penda prodigia, prodiosa miracula, miraculose suadent gratiæ, quibus decoratur diuinitus, & ob quas à toto orbe Christiano celebratur humanitus. Rem ergo faciet (b) suâ Majestare, & infallibilitate dignissimam Sanctissimus Dominus Noster, rem ejus meritis, virtutibusque consentaneam, si tot Regum votis, & Theologorum consiliis adnuens B. Salesum adsumptum esse in Cælum, & Deum ibi pro nobis orare definiat.

Supereſt, ut ad majorem Divi gloriam, & Lectorum solamen, exponam breviter dotes, prærogatiuasque, quibus illum Dominus condecorauit.

[1.] Parentes habuit Franciscum Saleſij Comitem (hinc famulix Illustrissimæ nomen, & Franciscam Syonnasij Dynastæ filiam; quos nobilitas claros, sed pietas clariore reddidit.

Cani sunt sensus hominis; & ideo, ne in eo pueritiam quæras, qui nil vnquam habuit puerile præter ætatem. Monet antiquus juvenes [Ovidius 3. Art.]

Ventura memores jam nunc ætate senectâ.

Sic nullum vobis tempus abibis iners.

Et quia noster Saleſius etiam pueritiam ad mores antiquos composuit, nullam ipse horam, aut inertem egit, aut iners.

Fuit, etiam dum esset adoleſcens, recti tenax, nullius culpæ conscius, virtutis avidus, & scientiarum sublimium studiosus; semper beneficii, vel leuissimi memor, injuriæ, vel gravissimæ immemor, rumorum, & murmurationum securus. Diuinarum fuit rerum peritus, certus, (c) & Deo inspirante diebus singulis certior, & tandem ætate maturiore Theologicorum mysteriorum scientissimus, at scientiæ illius, quæ non ædificat, sed inflat, imperitus, ignarus.

Habuit à Deiparâ, quam diligentissimâ pietate coluit, ut esset partheniæ puritatis confors, tranquillitatis compos, mentis potens (d) consilij & publici, & privati inſons: adeoque semper impuritatis exfors, perturbationis impos, numquam animi impotens, & nunquam consilij dati ſons, nusquam reus

Ecclesia Græcæ, Latine Cœtus, Cœcilium. Hinc Vniuersitas fidelium Ecclesiæ Catholica dicitur, & Christus Caput Ecclesiæ. Et per translationem locum ipsum significat, in quem Christiani ad orandum conveniunt.

Contra Panegyris locum ipsam significat, in quo Heroes laudantur, & per translationem pro Oratione ipsâ sumitur, quæ laudantur, quæ Panegyrici propriis vocari solent.

De Nominum appositione. 1.

Pura Substantia, aut Substantivum, & Adiectivum si componantur, aut apponantur veris, concordant casu, ut conspicitur.

(a) *Quæ est Deus, & tuus Divus.* Deorum numero Cæsares adscripserunt Gentiles; at numero Divorum Ecclesiæ illos, qui vixerunt sanctissime, & clarent post mortem miraculis. Ideo Apocryphum non per a, sed per ei scribi debere à nobis iudicamus. [Sub dio in loco aperto, & libero.]

(b) *Sua, hoc est Paucissima; ejus, hoc est, B. Francis Saleſij.* Et nota hoc bene: quia tertie personæ, quæ regit, respondet nomen suus. Illi verò, quæ regitur nomen is.

De Genitiui Possessionis. 2.

Possessor ponitur in Genitiui, ut conspicitur.

Hic Genitivus transit in Adiectivum, ut liber mei, tui, & liber meus, tuus, &c. Gladius Cæsaris, Gladius Cæsareus.

Genitiui post Nomē.

(c) *Hic certior pertinet Te faciam (reddam) mei consilij certiorum, inquit Cicero, & de meo consilio potius dicere, aut enim abbi.* De his rebus te certiorum faciam:

(d) *Potens participium regit accusativum, ut Multa quidē Regina potest. Si nomen sit, regit genitivum. [Virgo viri potens, est nubi-*

nobilis, viro matris.] *interdum etiam ablativum.* Virg. Terra antiqua potēs armis, atq; vberē glebā.

(e) Illud bene me monuit, ut Philomusum, rigorem Dialecticum doceam, quem non semper observare possumus, aut debemus. In Definitione nihil poni debet superfluum: unde hac hominis de finis, animal sensibile rationale, mala est; quia sensibilitas posita bis; iterum in sensibili, & iterum in animali. Hac igitur definitio, Grammatica est ars bene loquendi. mala est: quia illud bene posita bis, iterum in se, & in arte, non enim datur ars male loquendi.

Genitivus abundantiae, & inopiae.

Dives, Opulentus, Vacuus, Nudus, eleganter ablativo iunguntur.

Dives est nomen commune trinum, ut Clemens habet in accusativo; divitem & dives. unde lib. 1. de de Arte Ovidius, Addidit extremo marmore dives opus. Hinc Ditor Ditissimus. Hinc & Divitior. Cicero de Oratore, Licentior, & divitior dithyrambus fluxit. nondum autem reperi Divitissimus Vir. 2. Geor. Dives opum. & Cice ro 2. o. P. Crassus tum Cognomine dives, tum copiis.

Similis, & Dissimilis.

Maiorem similitudinem exprimit genitivus, quā Dativus unde aliquid internū Genitivo, externum Dativo non ineptè significat.

Comunis, & proprius.

VTriūq; nomen apud Ciceronem de Senectute invenio. Id quidem aut, non proprium senectutis est vitium, sed cōmune valetudinis. Potius dicere senectuti, & valetudini. Sed illud multis videtur elegantius.

Dativus post nomen 3.

Fidus, Par, & Aequalis Dativum, aut etiam genitivum adsciscunt.

Conicius unde Dativū persone, & genitivum rei, ut Con-

Anesij humanioribus literis operam dedit. Bene (e) facere jam ab Spiritu-Sancto didicerat, hanc autem scientiam bene (e) dicendi facultate, quæ humanitatis adquiri solet, exornavit. Parisiis Philosophiam scholasticam didicit, Ethicam docuit; tanta enim fuit morum elegantia præditus, tot divinis prerogativis suffultus, ut dum terrena audiendo, & loquendo addisceret, Divina, modestè tacendo, & sanctè operando doceret. In Theologicis esse voluit Angelici Doctoris discipulus, ut Angelicos mores notitijs exornaret Angelicis. Perplacuit Erudito, & ingenioso Adolescenti Marfilii Ficini in Plat. Parm. sententia: ait enim, Theologiam, qui lecturus accedat, prius sobrietate animi, mentisque libertate se præparet, quam attingere mysteria celestis operis audeat. & hanc ob rem sine præparatione audire noluit celestis doctrinæ mysteria. Sensus summā sobrietate, & cor præviā semper oratione excitabat, ut res sublimes, & obscuras facilius, & securius addisceret. Tandem Patavium venit, ne Pontificiū, & Cæsarii Iuris notitiā viris doctis necessariā careret. Sciebat enim Theologiam, & Iuris-prudentiam tam arcto vinculo connexas esse; ut sicut qui Canones, & Iura Theologi, sic etiam Canonistæ, & Iuristæ, qui Philosophiam, & Theologiam ignorant, errores non mediocres committant.

Erat Patavijs sub illud tempus Univerſitas numerosa, & ut solet numerosis acedere, illustrium Doctorum referta, Præceptorum eruditorum diues, virorum nobilium opulenta, clarebant in illā homines opum liberales; pecuniæ, ut pauperibus subvenirent, benigni, largi, aut etiam iudicio impentorum prodigi. Florebant ibi ingenia subtilium speculationum fecunda, eloquentiæ præstantia: quæ ornare Patriam poterant, & peregrinis studiosis prodesse. Librum non paginam deberem scribere, si omnes Viros Illustres, qui illam tunc academiam illustrabant, recensere deberem; si labio exprimere me tempus, & memoria deficerent. Nobilium multi, Auditorum ingeniosiores, atq; Doctorum sapientissimi erant incomparabili toti regioni gloriæ, & Academico vulgo summo exemplo. At quia perfectissimæ imagines carere vmbris non solent; erat ibi Academicum vulgus, in quo multi discipuli suorum Magistrorum videbantur antipodes. Erant non pauci ingenii inopes, argenti pauperes, consilii indigi, rerum omnium egeni: erant & ibi alij prudentiæ vacui, pudoris nudi, honorum parci, laudum avari, nec non aliqui membrorum trunci.

Alterutros prudentiā summā conspiciebat Franciscus, & vt se proborum similem, sic improborum dissimilem studio summo reddere conabatur. Et quia veracissimus est ille, qui [Psalm. 17.] dixit, Cum Sancto Sanctus eris, & cum viro innocente Innocens eris: & cum electo Electus eris: & cum perverso perversus eris. pio Virorum illustrium vebatur consortio, indisciplinatosq; aut prudentiā fugiebat, aut modestiā, & severitate fugebat.

Corporis morbis, & animi superatis insidijs, Romam venit, ubi multas virtutes reperit totius civitatis communes, multas Religionum proprias: vt omnibus pectus suum decoraret, summam diligentiam adhibuit. Reperit ibi multos Prælatos modestissimos, hoc est, sibi simillimos, quibus erant virtutes nobiliores communes, & heroicæ nonnullæ, velut propriæ.

[3.] Fuit Romæ Franciscus omnibus gratus, multis utilis, salutaris, iropitius, sortitusq; aliquos Deo, & sibi fideles socios, pauperibus solamini, & auxilio fuit. Tam erat humilis, vt inferioribus æqualis, & æqualibus esse vellet inferior. Et licet par dignitati vel maximæ, se imparem cuicumque oneri iudicans priua-

ta con-

ta conditione contentus, cum ad sublimes posset, ad nullam promotionem aspiraret. At licet vniuersis amabilis, quia boni improbis placere non solent, illis inuisus erat, quibus iucunda, & grata videbatur conuersatio liberior, & pietas molesta, & importuna.

Confines, non solum Romæ, sed toti Latio populi, aut etiam his ipsis contermini, sibi conscii nullam rem magis effe rationi consentaneam; Francisco, siquæ iter ageret obui, accurrunt: censescentes rationi absconum, nisi supplices adessent illi, qui pro Deo, & pietate tot periculis fuerat obnoxius.

[4.] Tandem Annesium rediit; & non Cælo pendentia ædificia, non Pario marmore ædificata Mausolea; non tempe longo tractu protensa, & curâ diligenti exulta: sed Claudium de Granerio, virum ætate gravem, vitæ innocentia magnum, mundo alienum, tenui victu contentum, meritis diuitem, Genervâ extortem, favoribus Divinis fretum, superbiâ inanem, gloria vanâ immunem, gratiis locupletem, animi perturbationibus liberum, pauperum curâ plenum, refertum, aut verius onustum: mundanisq; sollicitudinibus vacuum, nudum, aut etiam orbem; Religionis, & observantiæ gratiâ inuifit. At senex in Adolescentem modestia, & moribus nescio quid Divinum sentiscens, exclamasse dicitur, *Hic mihi in Episcopatu succedet.*

[5.] Opus esset mihi & tempus, & otium liberius, vt recensere omnia, quæ in hoc itinere evenere Francisco. Ex ægrotis, qui Annesii jacebant quatuor, sicut pientiores cæteris, sic foeliciores fuerunt. Vbiq; primi ex civibus, cum omnes non possent, accurrebant venienti. Et illo in Gallia xuo, sicut omnium erat modestissimus, sic & Sanctissimus judicabatur. [6.]

[6.b.] Egebant sub illud tempus non pauci Principum Ministrorum fidelium, indigebant solidi, & sinceri consilij; Sabaudusq; nam erat prudentissimus, vt publici boni satageret, & supremum honoraret Senatam, advocavit Franciscum. At ille Dei erat, non hominum: & dum meminit plurium, quorum animæ periclitantur, quod imprudenter se regimini admoventi permiserint; de hac, aut alia promotione mentionem agentes, non libenter audiebat, raro auscultabat; & sæpè forti resolutione rejiciebat.

[7.] Tandem, vt sibi benè consulere, & Deo tutius serviret, Clericali militiæ adscribi voluit, & antiquæ pietati, & puritati incumbens, & consonans, Evangelicis Illustrum Concionatorum Orationibus frequenter interfuit, vitæq; exemplo sibi subditis, & præfuit; & profuit: nemini offuit, aut nocuit, sed omnibus fauens, & auxilians, singulis charissimus fuit.

[8.] Sacris postea initiatus Ordinibus, quidquid ad æternitatem non conducere, vanum esse censebat; adeoque suens (manans, fundans, & abundans) virtutibus, charitate confidens, distractionibus carens, assiduâ librorum spiritualium lectione summo perè delectabatur; humanitûs nullâ indigebat re, quia tranquillitate cordis, quæ beatitudinis imago est, semper sibi similis perfruebatur. Morbis laborabat interdum, sed nec tunc oratione, & mortificatione vacabat: & malens potius corpore, quàm animo periclitari, vescabatur (viuebat, vivebat) communi cibo, & licet tenui, corpore valebat, & animo.

[9.] Ecclesiæ intererat, ne hic splendidissimus Sol lateret; Illas

Cofcius mihi sũ huius rei. Accommodus, Appositus, Aptus, Idoneus, Habilis, Inhabilis, Vtilis, Inutilis, Pronus, Natus, huc rei, vel ad hanc rem.

Vtilis, Inutilis mihi ad talem rem.

Propensius, Alacer, Factus, expeditus, Promptus, Paratus, Propensus, Appositus, ad illam rem, Ablativus post Nomen. 4.

Aliqua nomina, quæ hic ablative gaudent, solent habere genitivum. Ita immūnis, Dignus, & aliquando Orbis, Castus, Onustus, &c.

Opus indeclinabile. 5. **P**otius dicere, Opus esset mihi & tempore, & otio.

Comparativa, Superlativa, Partitiva, & Numeralia sunt nota & communia, nec debent exemplis pluribus dilucidari.

Genitivus post verbū. 6. b. **E**Geo, Indigeo, etiam regere possunt ablativum.

Memini (hoc est Recordor) postulat genitivum, Accusativum, & ablativum cum de, vt senes huius rei, hanc rem, vel de hac re meminere.

Dativus post verbum. 7.

Incubo obnoxio alicui rei ope. *Iram do' aut dationem: aut accusativum cum in aut ad Cicerone de Orat. In id studium, in quo estis, incumbite. Et libro 10. Epistol. 10. Incumbo toto pectore ad laudem.*

Ablativus post verbum. 8.

Conspicitur est, & valde liber hic loquendi modus: ubi enim ablativus à verbo non bene regatur, diceretur absolutus: hinc dicimus, Maeste animo, Ello tranquillo corde &c.

Mano, Fluo, redundo etia alter effertur: enim, Vultus manavit sanguine, vel sanguis manavit è vulnere. Sic etiam, Cælum pluit lac, &c. vel lac pluit è cælo.

Phrases speciales. 9.

Illas

Illas voces mea tua, sua, nostra, vestra, qua verbum inter se aut refert eodem modo ad ablativum spectare Lipsius affirmat, & idem ultimum circumscribit. at ego accuratius distinguo; nam Inter se mea, significat, Est inter negotia mea. Ergo mea pertinet ad accusat. & Refert mea significat. Est de mea. ergo nunc mea est in ablativo.

(a) Verbum Venco, dicitur quasi venum eo, habet præter. venivi, vel venii, & supinum venium, non veniturum. sequitur verbum Eo; idem dic, venibam non veniebam. Apud veteres reperio venco, est autem venco; vendor; venum eo; ut vendar eo.

Verba Activa. 10.

Sunt multa, & notissima propter Accusativum, quem regunt; & ut vel pueri sciunt, hæc posito, Timet Calvinista Salecium transit in passivum hoc modo, A Calvinista Salecius timetur.

Genitivus post Accusativum. 11.

Hæc sunt impersonalia; & si scire desideres, unde ille genit. aut etiã Accusativus regatur? dicam hanc positionem v. gr. Tendet animã meam vitæ meę aquivalere huic, Vitę meę tegidum tenet animam meã.

Genitivus, aut ablativus post Accusativum. 12.

Genitivus criminalis cū verbis accusandi trāsire in ablativum potest cū propositione de, idem ubi dixi Accusabat blasphemiarum Calvinum, potui dicere de blasphemis. Sed unde ille Genitivus nascebatur? de voce de crimine substantivitate; est enim idem, Appello Ioannem proditoris, ac Appello Ioannē de crim. proditoris.

Materia, Institutum, Causa

In his Ablatiis semper subintelligitur aliqua propositio, quę interdum eleganter exprimitur, & videre poteris, si textum adiacentem consideres.

Accusativus post Accus. 13.

Considera illud doceri, volui enim hęc bisloria per passivã exprimere, ut conversio omnibus innotesceret: nã Accusativus res manere debet, & Accusativus persona in Nominativum mutari unde hæc, Lutherus Germanos falsam Doctrinã docuit

tran-

referebat Reipublicæ, ut qui lucebat, alios illuminaret: & idem rite, & legitime Cathedralis Ecclesiæ Præpositus denominatur. Ad tantam dignitatem euecto, quia sua referebat communis boni cura & licuit, & placuit esse aliorum sollicito; & vitã, & linguã aduersus vitia declamare. O quanta ille in regimine passus! vapulabat sæpè à maledicis (a) venibat à vaftris; sed, quia in libertate meritum, & libertas in actione consistit, operationes suas ad legem elimabatur æternam, quid autem de se fieret (futurum esset) relinquebat providentiæ diuinæ, cui sunt curæ vniuersæ.

Mirabantur in illo inimici, & amici tantum rerum terrenarum neglectum; at ille sibi constans, causam Dei agebat, & suæ vitæ negotia Divinæ protectioni committens, tranquillo animo in extremis periculis fruebatur. Quam esset grata Numini sincera hæc animi resignatio, demonstrarunt stupenda prodigia, quibus universi instituimur, nihil esse, à quo non timere non possit iniustus Cain: nihil à quo timere Abel innocens debeat.

[10] Tanta contra Calvinistas concionabatur efficacità, ut Auvijacum perillustrem Dynastam, Hæreticum pertinacissimum, & in controversiis apprimè versatum ita perstrinxerit, ut abjuratã hæresi Religionem Catholicam amplexus sit. Hinc ab Orthodoxis suspici, timeriq; ab Heterodoxis, incepit.

[11.] Tantã Hæreticas omnes sectas esse falsas, execrabilisq; claritate probavit, ut multos vitæ libertinæ tederet, alios puderet, aliquos pœniteret: quorum omnium miserebat Altissimum, nam singulos copiosis excitabat, & fouebat auxilijs, ut possent saluari, si vellent.

[12.] Accusabat (arguebat, postulabat, damnabat) blasphemiarum horribilium Ioannem Calvinum, à Republicã olim lili Gallici inuisione punitum: & licet non absolutum crimine, supplicio ultimo per imprudentiam liberatum. Catholicæ doctrinæ veritatem tam efficaciter singulis persuadebat, ut Heresiarcha inciperet parui (minoris, minimi) fieri (haberi, estimari) flocci duci seductor, & qui pendere debuisset, nauci pendere.

Hinc deuotio adolescens optimo ex lapide edificavit nova templa, quę maiestate edificijs ab Hæreticis profanata exequarent, pietate, & religione excederent: in quibus Orthodoxi semoti, & remori ab Hæreticis possent à consortiõ pernicioso abstinere, & laudi Divinę vacare.

[13.] Irã perciti Calvinianę superstitionis Præceptores in Franciscum commoti, doceri ab illo populum falsam, & perniciosam doctrinam vociferantur; monent illum periculum, ut sponte discedat: celant eum auctores, ne remedium adhibeat: sed, quia concionari pergit, ut veneficum, pacis publicæ perturbatorem, & populi seductorem appellant. At Deum Franciscus parientiam, constantiamq; orat (petit, poscit, reposit, flagitat, rogat) & impetrat. Quæstiones Hæreticis proponit necessarias

cessarias quotidie, eisdemq; congruas solutiones interrogat; hi autem cum exhibere illas non possent, partim in rabiem aguntur: partim fauente Deo illam religionem abjurant, quæ nec ratione, nec autoritate defenditur.

[14.] Crescunt pericula; Baroque Ermancianus Arcis Allingianæ Præfatus, Franciscum esse tutum desiderans, suadet ne sine militum præsidio ad concionem accedat. Non persuadet. Respondet enim ei Franciscus nullas se insidias pertimescere, & se malle concedere protectioni Diuinæ, quam militum humanæ potentie.

[15.] Cum tandem Chaballicenses ab ejus, non concionibus, & disputationibus modò, sed & colloquio, sic imperante Magistratu, abstinere cogentur, pugnandum fuit Francisco calamo; & idè scriptis literas, quæ multos disitos populos, & Tononienfes præcipuè, ad græmium Ecclesiæ reuocarunt.

[16.] Addunt militi strenuo animum Clementis VIII. Diplomata; & Geneuam ipsam, sedem Caluini, ubi Bezà erat Supremus Prædicans, Orthodoxæ Veritatis dogmata declamaturus, imò plurimis persuasurus ingreditur. Eum ibi à Prædicantibus præcitis repulsum, à vulgo miserrimè decepto injuriis lacessum legimus, sed quia insuperabilis est Prædestinationis efficacia, gratia Dei cooperante, septuaginta duo Hæreticorum ille millia ad fidem Orthodoxam conuertit.

[17.] Accidit, ut è prædicatione redeuntem gratulationibus, & applausibus exciperet populus, Granerius Episcopus Coadiutorem elegerit; & Clemens VIII. confirmari. Auctoritate auctore, majori se potentia Calvinianis opposuit, & Chablasio, Torniacoque Catholicis Concionatoribus restituit, & sectariis ab agro Gexensi expulsi, nullum non movit lapidem, ut Heterodoxorum superstites reliquias exstingeret. Interea obiit Granerius, & Torrentini à Viennensi Metropolitano, Tricastrensi, & Damasceno assistentibus in Geneuensem Episcopum consecratur.

[18.] At quia hæresis est ingeniosa, & pertinax, multa adversus virum Sanctum molitur, & vtra inhumanitatis terminis præterlapsa, cui argumentanti respondere non poterat, è visis tollere desiderabat. At pijs Francisci conatibus favit è Cælis Deus tam immensâ potentia, ut malignantium vota remanent elusa, & Veritas semper triumpharet.

[19.] Ecce Pictaris, & Iustitiæ supra omnia Fortunæ discrimina positam felicitatem! Ecce Virtutem, securissimum Virtutis præmium! Ecce Numibus Omnipotentiam à pijs Sancti hominis votis stantem. Ecce, ut dicitur Salesium, si terra ingrata insidias apparet, ipsemet Athet dimicat, injustosq; inimicorum eludit quoscumque conatus. At non obstante protectione celestis gravia est passus! Quid inde? Multa fuit in ipsius pro Iustitiâ perpeffus, at nihil omnino sine lauro. Ecce gloria, & honore coronatur, dum vivit. Ecce pro Deo exantlatos labores, viam ad beatitudinem æternam sternentes.

Hanc tandem felicitatem indeptus est: nam cum pridie Sanctorum Innocentium solemnitatem apoplexiâ corripitur, transitum instare sentiscit, & Ecclesiæ mysterijs Sacrosanctis munitur.

Vixerat Deo, & Ecclesiæ quinquaginta quinque annos: & anno Christi millesimo sexcentesimo vigesimo secundo esse mortalis desijt; nempe ipsomet Sanctorum Innocentium die: hoc enim

transire debet in hanc A Luthe ro Gerniani fallam Doctrinam docti sunt.

De Infinitivo. 14.
Infinitus cum verbo Sum possulas duos accusativos, cum alijs verbis, habet accusativum ante verbum, & casum verbi post verbum; ut in contextu videre est.

De Gerundio. 15.
Ius usus est frequens, & elegans nec occurrit, quid debeat necessariò adnotari: textum ipsum considera.

De Participio. 16.
Mltis temporibus caret Lingua Latina, & in coe passiva præcipuè, quæ Participijs supplentur, ut amatus sum, eram, fui, fueram, ero, fuero, &c. Etiam ubi verbum abundat, eloquimur interdum ad participium recurrimus, ut Amans tui sum, hoc est, Amo te.

De temporum commutatione. 17.
Nota illud Accidit ut verba cum deflectione huiusmodi circumloquio iuvant, Pono exemplum Petrus ivit Romam. Quomodo hoc ipsum dicà, si loco verbi Ego, poverit inbeat verbum Vado? Recurram ad Cænnem hunc, dicamq; Accidit (evenit) coniigit, & cat.) ut Petrus Romam vaderet.

De Propositione. 18.
Omnia quæ de Propositionibus dici possunt, sunt peruvia, & clara, nec cum cævo indigent.

In verbo Pono Auctores variant, alii enim dicunt Pone librum in mensa alij in mensâ.

De Adverbio. 19.
En, Ecce.

EN Ecce adverbium demonstrativa sunt, quod ostendunt, ponitur in Nominativo, aut accusativo: & persona, cui ostenditur, in Dativo. Sæculo Att. 2. Epist. 15. Cum hæc maximè scriberem, ecce tibi Sebotius, pertinet ad secundam personam & idè dicere poteris Ecce vobis; notum legi Ecce Petro.

Quando? Quamdiù?
Illi cum Ablativo, hoc cum Ablativo, aut cū accusativo constructur: nec contra stat Ciceronis auctoritas, qui in Ferr. dixit, Horum pater ab hinc duos

eius, & viginti annos est mortuus. *Nā tempus à morte metitur, & non quando sit ille mortuus, sed quantum ab eius morte elapsam sit tempus, expendit.*

Adverbia loci.

Doctrina de Adverbijis est facilis, & superius clarissimè in Syntaxi tradita.

(a) *Deipara solemnitates non semper Scriptores legitime profecerunt, cum ad participium reducunt. Dicunt communiter. In Annuntiatione, Visitatione. Purificatione, Assumptione B. Virginis Mariæ. Repomus Critici, In B. Virginis Annuntiatione, visitatione, Purificatione Assumptæ solemnitate. Tu rem bene considera: & ut alicui participia cum passivis, aut contra, consideris.*

enim, non jam, ut alii solent, vitam cum morte, sed mortem cum vita commutavit. Qui enim forte insipientium oculis videretur interitus, iste, iste, ad quietem, ad gloriam, ad triumphum, beatitudinemque æternam, fuit introitus.

Genevæ, Logræ, Mozæ, Vcenæ; Sinleri, Lugduni, Evii, Megine, Thenone, Auenione; Ayrans, Parisiis, Cheruiis, Vallibus; & ubicumque nuncium ejus mortis advenit, lachrymis Viro felici parentarunt.

Corpus Lugduno effertur, & ut in funere honoraretur, ex Civitatibus, & Oppidis vicinis utriusque sexûs, & conditionis homines magno numero concomitantur.

Lugduno Masconem versùs magnâ pompa deducitur: Ternis, Romejano, & per loca intermedia transiens à populo accursu numero honoratur, & tandem Annesum delatum, honorificè à Clero, & populo devoto suscipitur; & in B. Virginis Visitationis (a) Ecclesiâ conditur: ubi magnâ religione à multis peregrinis invisitur, à Deoq; crebris illustratur miraculis.

N O T A:

SIC volui de B. Francisco Salesio, ut Philomusos docerem Syntaxim, & adversus Virum Sanctissimum auferem devotionem, scribere: cuicumque Magistro erit liberum hanc Orationem imitari, & sibi aliud qualecumque argumentum proponere, imò vberius si voluerit discurrere: mihi enim placuit esse brevi.

METAMETRICVS xxxjx. QUANTITAS SYLLABARVM.

Aliæ sunt longæ, aliæ breues, aliæ indifferentes.

Omnis diphthongus; omnis vocalis ante duas consonantes, ante l. consonantem, ante x. vel z. longa est. Vt *Terrâ*, *Dixi*, *Garâ*, *Trôia*, & quia hæc regula generalissima est, syllabas positione, & diphthongo longas suppono, & vix notâ productionis afficio. Vocalis natura sua breuis ante mutam, & liquidam sequentis syllabæ, est in prosâ breuis, in carmine. indifferens, vt *Tênbra*. Si prior dictio desinat in consonantem, & subsequens à consonante, incipiat. vltima prioris dictiōis longæ est, vt *At pius*. Si vltima prioris dictiōis sit vocalis breuis, tamen si sequens dictio incipiat à duabus consonantibus, brevis frequētius, remanet, vt *Lūcētiq; Smārū gēis*.

Excipe diphthongon *Præ* in compositione, si sequatur vocalis; quoniā in *Præamō*, *Præcō*, *Præcibō*, *Præcōrō*, &c. breuis est. Excipe etiā deriuatā à iugo vt *Bilingū*, *Trilingū*, *quadrilingū*. &c.

Vocalis ante vocalem breuis est vt *Lūciūs*, *Pier*. Dicimus *ô Pompēi ô Cai*. &c.

Item *Plitēā*, *illegiā*, *Dāriū*, *Bāsilū*, *Clūbērā*, *acir*, *acēciūs*. (Apud Auditores optimos harum vocum, *idēā*, *Orthographiā*. *Philosophiā*, *Erymologiā*, *Symphoniā*, & similitum penultima producit; apud alios æquē illustres breuiatur.)

Præterita, initium geminantia primam corripunt, vt *ecceidi à cado*. *ecceidi à cado*. *mōmordi* (olim *mimordi*) à *mordeo*.

Præterita, dissyllaba habent primam longam, vt *Vidi*, *Veni*, *Vixi*, *Mōtum*.

Excipio *bibi*, *fidi* à *fido* *fidi*, *iuli*; cum compositis vt *ebibi*, *disidi*, *confedi*, *protuli*.

Virgilius dixit *lūuit*. præterito ne tempore, in præsentis, ita vt. verbum sit *Laus*, *vis* tu videris.

Excipio etiā *dātum*, *cipum* à *cileo*, *rātum*, *situm*, *rūtem*, *sātum*, *situm*, *situm*, *ad situm*, *con situm*, *illitum*, *pulitum* extrinsece, *cognitum*. Habemus à sto statum. cuius a alia deriuata esse breues, & alia esse longum evincunt. Hinc, *stātus*, &. *um. stātus*, *us. stāturus*, & in compositis manente a, *constātum*, *constāturus*; *præstātum*, *præstāturus*. Et ab ambio habemus. *ambibam*, & *ambibham*. *ambitiūs*, a. *um. ambitiūs*, *us. ambitiūs*, *ōnis*. & *ambitiōis*.

In præterito perfectio indicatui dicimus *erunt*, *l. ēre*, & Poëtæ aliquando *erunt*, *l. ērē*. In subiunctiu præterito, *rimus*, & *ritis* habent Poëtæ, Orator sequatur Patris vsum.

Casus, Deriuata, & Composita, siue mutant vnam vocalem in aliam, siue non, sequuntur quantitatem suæ originis. *Dōminūs*, *Dōminū*, *Dōminōrum*, *Ligō*, *Perligō*, *Intellegō*.

In cōpositione hæ præpositiones breues sunt, *ad*, *ad*, *antē*, *circū*, *in*, *ob*, *pér*, *vē*, *sub*, *super*, quibus adas a, & *Prō* græcas. Hæ sunt longæ, a, e, dē, dī, sē, *prō*, & etiā *rē*, si dupli-

cetur sequens litera, vt *Rēlligō*, *Rēffert*.

Si prior compositæ dictiōis pars terminetur in *E*, vel *I*, erit brevis apud Latinos: vt *liquificiō*, *trēmificiō*; *omnipotens*, &c. Apud Græcos *T*, *O* in cōpositione breues sunt, *Ω* longa, vt *Ωlidiōrūs*, *Astrōlōgūs*, *Gēmōtriā*.

Incrementa Nominum, & Vethorum, communique quantitates iam superius exposita sunt.

DE VLTIMIS SYLLABIS.

Nominum, Pronominum, Verborū, & participiorū vltimas syllabas, earumque quantitates ferē habes in declinationibus. Pro aliquorum Nominum rectis, & vocibus indeclinabilibus, pauca addimus.

Producuntur in fine, a, i, & ū, vt *Contrā amāvi*, *mānū*. Hanc Regulam sequuntur vocativi græci, vt *AEneā abla*. Græca in i, vel y sunt brevia, ut *Palladi*, *Moly*. ē in fine corripitur, vt *pōnē*, *penē*, nempē Adverbia ab adiectiuis secundæ declinationis habent ē longum, vt *longē*; nam adverbia tertiæ brevia sunt, ut *facilē* *sublimē*.

O in fine ambigua est, vt *vigilabō*. Græca, quæ habent o sunt longa, vt *Andrōgō*; Item adverbia à nominibus orta, vt *multo*, *mērito*, *subito*.

B. D. L. M. R. I. S. T. S. T. & polysyllaba in V'S, brevia sunt, ut *ab*, *ad*, *Consul*, *Sermōnis*, *Tibys*, *Dōminūs*, *impētāt*.

In fine longæ sunt C. N. A. S. E. S. O. S. ut *Sic*, *Tibian*, *Eas*, *Nefas*, *Eccepiēs*, *O's*, *oris*, *Hērōs* [s. os]. breue dicitur. sed videre testimonium authenticum desiderarem.]

N. est brevis in accusativo nominis græci, cuius nominativus habet vltimam breuem, vt *Scorpiōs* *Scorpiōn*, *Thērys*, *Thēryn*.

ELISIO.

Cum vna dictio desinat in vocalem, aut M. & quæ sequitur, incipit à vocali, vltima prioris eliditur, & hæc elisio, si sit puræ vocalis, synalepha; si sitere M, & eius vocalis, Ecchilipis nominatur. Pono exemplum.

Ecce *intēr primōi Tolētum armatūs inieit*, sic scanditur:

Ecce *interprī, mōlō, lēt'ar, mātūs in, iēit*.

Irregularia.

Aliqua nolunt sequi communēs Regulas: illa iam dedimus: si qua rariora, & minus usitata adhuc maneant, usus ea docet, & Auditor, qui Prosodias curiosas edidit. Præcipua intermet ad Syllam specialem reducimus in Metametricā a num. 45.

Pedes Versuum.

Illos numeramus, metimur, & exponimus a num. 52. sed quo fructu? vt Philomusus meus loqui

loqui possit cum cæteris : omnia enim, quæ de pedibus dicuntur, superflua sunt.

Phalæuchus :

Versus.

AD varias classes reducuntur: nos suaviore, & communiores damus: & ut eorundem Ideas melius intelligere possis, his notis (v, —, —, —) utimur. Quatuor sunt, quarum prima syllabam brevem, secunda longam, tertia unam longam, aut duas breves, ultima unam longam aut vnam brevem adsignificat.

Hexameter Heroicus.

Illum post quintum characterem intercudit Penthemimeris, & Hephthemimeris post septimum: & hinc innotescit, cur hæ Cæsura 5. & 7. denominentur?

Pentameter Elegiacus.

Senarius Iambicus purus.

Dimeter purus.

Iyricus tactus duplò velocior est, quam Epicus: & quia unu tactui quatuor characteres respondet, Senarius nominatur *Trimeter*: Quaternarius *Dimeter*.

Anapaestus.

Gliconius.

Asclepiadeus.

Sapphicus.

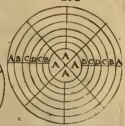
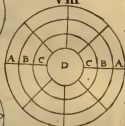
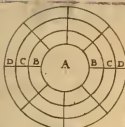
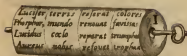
Ex his versibus hodie in vsu præcipuè sunt Heroici: nec-non Distichi Elegiaci, qui Hexametro, & Pentametro constant: etiam Sapphici interdum concinnantur: rariùs Trimetri, aut Dimetri puri: nam impari, toti, & tam inæquales pedes admittunt, ut potiùs malam proflam redolcant, quàm legitimum metrum. Sed de hoc Apollo Metricus uberius à nam. 55.

De Accentu.

ESSE deberet linguæ: sed ferè est calami. Vt voce syllabas legitime acuas, ad penultimam conuerte oculos, & si fuerit longa, illam producas: si brevis, tardè proferas, antepenultimam, sit longa, aut brevis. Vt eandem legitime pungas, adnotato accentus esse in calamo tres, gravem, acutum, & circumflexum: ut á, á, á. Gravem Adverbia postulant, ut *longè, doctè*: & hic solummodo onerat ultimam. Acutus numquàm scribitur in ultimam: afficit penultimam positione longam, si vè ultima sit longa, si vè brevis, vel penultimam naturam longam, quando vltima est longa, & antepenultimam, quando penultima est brevis, ut *Circúmflo, Sermónes, Sermónibus*. Circumflexus nunquam pingitur in antepenultimam: exprimitur, in penultimam, naturam longam, quando vltima est brevis: & in ultimam ablativi singularis primæ declinationis, ut *Sermône, Dóctrinâ* (sunt multi viri docti, qui longam in fere omni ablativo circumflectant, scribantq; *Mund, Mundi, Dominò, Dominis, Deòbus, Duòbus, Sermòne, Sensù, Diè, Dièbus*. Et hos, magnam ex parte sequitur Salisburgensis Univerſitas semper à linguæ, & calami puritate laudata.) Quæ de Accentu linguæ diximus, sunt necessaria: at pleraque omnia, quæ de Accentu calami, nesciri poterunt.

TABULA

ATHENARUM, *videlicet,*

REALIS, quæ est Doctoris Angelici:

MODALIS, quæ est Ambrosii:

FORMALIS, quæ est Ioannis Duns Scoti:

EXPRESIVÆ, quæ est Mellistui Doctoris et

DIVINÆ, quæ est Aurelii Augustini,

PENTACYCLICA — INSCRIPTIO.

TAB. XI.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

HIEROTHECÆ,

*in quâ Apostolorum, Evangelistarum, multorumque aliorum
Martyrum et Confessorum continetur reliquia, TITULUS
HEXACYCLUS.*

TAB. XII.

Acentro quocumque pergatur, Disticha Retrograda inveniuntur.

Ad gloriam laudemque
S. THOMÆ
 DOCTORIS ANGELICI,
Labyrinthus Hexagonus
Retrogradus

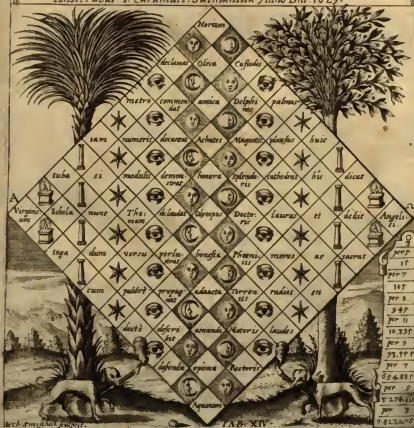

S. THOMÆ AQVINATI

Doctori Angelico: Præceptorî Virgineo: Literarÿ Orbis Soli: Naturæ Oculis:
Academiae Phœnici: Scholarum Stella: et
Gymnasiorum Lauro et Palma . .

Viro scilicet miraculoso, qui omnibus amnia factus, cœcis est
Splendor: viam ignorantibus Rector, hærentibus Motor:
fugientibus Magnes: periclitantibus Custos
nauigantibus Torrens: et passis naufragium
delphinus

Hoc Retrogradum Distichum: et in ipso 9823.275. Disticha recurrentia:
adeoq; 39.293.100. simplicia carmina: devotionis gratiâ
consecrabat I. Caramuel. Salmantica Anno Dñi 1629.

THE YOUNG MAN

OR
THE HISTORY OF A YOUNG MAN'S LIFE

IN WHICH ARE
DESCRIBED
THE SEVERAL
PERIODS OF HIS
EDUCATION
AND THE
MANNER OF HIS
CONDUCT
IN THE
VARIOUS
SITUATIONS
OF HIS
LIFE

ILLVSTRISS^o ET REVERENDISS^o D.D.

doctrina THOMÆ; nobilitate SARRIÆ;
eloquentiâ REGIO CONCIONATORI:
prudentiâ CONSILIARIO CÆSARIO.

Orbis Hispani decori; Ordinis Prædicatorii gloriæ:
Ingeniorum Aquilæ, Eruditorum Soli, Theologorum Phœnici:
ob vitæ merita, et præstita Europa et Imperio servituti ad
Transensem . Archiepiscopatum: evecto

MONSSERRATENSES STVDIOSI

hunc Labyrinthum Metricum, et in ipso 14; 996, 480
(hoc est: quatuordecim milliones, nonaginta nonaginta sex milia,
quadringenta et octoginta) Carmina legenda à centro ad angulos:
totideniq; legenda ab angulis ad centrum, hilares et gratulabundi

CONSECRABANT.

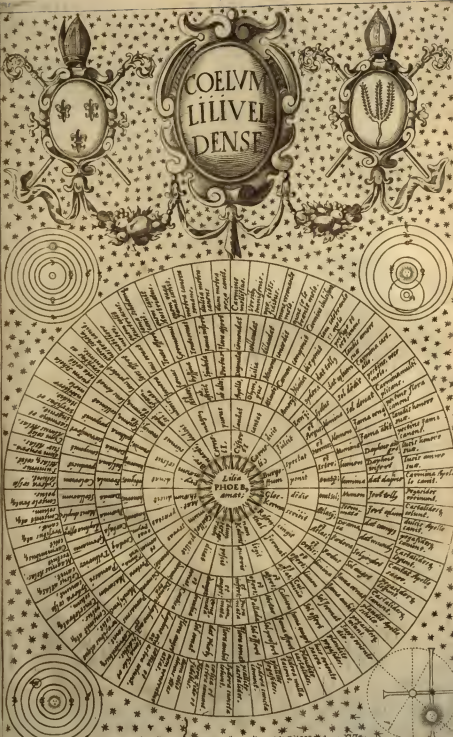
TABVLA. XV.

Sarrïa vive diu.		quem Rex		exal: tat		Ibe: rus		Con: cla: mes		Ly ceus.		Sarrïa vive diu.
	Cæ: lum		extol: lit		ho: no: rus		Ore: stes		depar: gat		Mars: dus	
quem Sol		Te illu: stras		ad as: tra		Te Ca: stor		Abro: nus		sub: iur: gat		reboet
	fortu: nat		hono: re.		Te Or: phæus		Te im: men: sus		Aratus		condi: cat.	
promu: vit		ador: nans		Te Mun: dur		dulci:		Te gra: rus		Acha: tes		Divi: nus
	horo: rans		Te Pon: tus		Com: pto.		mul: to		Te au: ratus		Eous	
Aqui: nas.		Par: nassus		docto.		Carmina con: celebra:		pul: chro		Te ex: colfus		Olym: pus
	Hori: zon		Te il: lustris		picto		Viri: cto.		Te e: lectus		Agâ: thon	
Cælo: stis		Apel: lis		Te ar: gutus		pexo		Te ar: matus		Abro: nus		cur dixit
	subti: lis		Ar: on		Te dul: cis		Te Pro: sul		Vly: ser		vas: pondet	
Tho: ma		subli: mis		Ara: xes		Te Pha: bus		ami: re.		cui in: culcat		Pro: tas
	Do: ctor		sis orbis		Hy: darpus		ubi: que		cui fa: tur		Bo: nitas	
Sarrïa vive diu		Speci: men		Virtu: tis		Ovar: ti		Cui ac: ela: mas		Pro: bitas		Sarrïa vive diu

THE HISTORY OF THE
CITY OF LONDON
FROM THE FIRST
SETTLING OF THE
TOWNE TO THE
PRESENT TIME
BY
JOHN STOW
1597

COELVM LILIVEL DENSE

Reverendissimo & Exumo D. Mag. nrō.

D. MICHAEL I

Augustissimo apud S. Crucem Abbati: Cisterciensis Ordinis Visitationi et Vicario Generali S. Theol. Doctori. m. sue Ces. Mai. Consiliario. nuper coninifer Austria Statum Depudato ordinario. ac anno MDC LIII. ipsomet Archangelū Patroni dce utramq; felicitatem vovens hoc Paradigma complentis 9.644.117.432.719.628. (sunt novies mille sexcenti et quadragesima quatuor billiones sex millionum miliones) centis: decies septies mille et quadragesimi triginta duo miliones, septingenta quiddecim milia sexcentos octo (carmaria) dedicavit

Monsstratenses *Caultra alicia Crux* studiosi.

EXIMIUM :
DD. PETRUM

PASSE

SS. THEOLOG.
PROTONOT

ET CLARISS
FRANCISCUM

RINUM

ET I.U. DOCT.
APOSTOLICUM

EQUITEM AURATUM. COMIT. PALAT. etc.

AMA FAMA.

*Sic iubent Monserratenses Studiosi, eius virtutem
Pracones, et doctrinae Discipuli.*

TAB. XVIII.

A	ur	ia	M	redempt	A	ur	tempo	I	oseph	A	lia	M	usa.	A
centu	M	agn	A	re	E	epi	est	E	auris	A	ultoru	M	ris, va	
M	etias	A	t	E	lores in	A	t	E	riatum	A	cade	M		
icus	A	Imum	E	r	A	cicms	L	A	udens	E	undit	A	s ore	
A	m	lorida	A	r	M	in	A			E	undit:	A	melos	
lia	E	atidice	A	tes	M	uratur	A	an	C	A	stalg.	E	ontis	
E	secund	A	e Nu	M	ine	A	e hic	M	o Char	A	sthera	E		
ert Hoc	E	lorens	A	duc Ex	M	in do	N	uratur	A	inena.	E	aculta	er M	
A	cores A	E	urmas	A	dices	M	ittunt	A	claret	E	ama	A		
Pl	A	ude	E		A	ve que	A	ngelico	E	acum	A	gesti	ingre	
N	ph	A	nis	E	celicia	A	lauro	E	otrum	A	m rige	M		
ritas,	M	c	A	udat	E		E	ert ex	A	Exi	M	in Ver	tutis	
A	r	N	me da	A	re que	E	amam	A	ima	M	inse	A		

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

LIBRARY

1917

1917

1917

1917

1917

1917

1917

1917

1917

1917

1917

1917

1917

1917

1917

1917

1917

1917

1917

1917

1917

1917

1917

1917

1917

1917

Hoc R^m Domini G. Lemens Abb: Virbacensis Ordinis S. Benedicti.

DE AUGUSTISSIMO

EUCCHARISTIAE SACRAMENTO

Ε Π Ι Γ Ρ Α Μ Μ Α

*Amplissimo et Reverendissimo Domino Dño. PETRO FRANGISCO PAS-
SERINO; Protonotario Apostolico; Philosophiæ, Juris utriusque, ac SS. Theologiæ
Doctori Collegæ S. Inquisitionis Placentina Consultori digniss. etc.*

Calendis Januarij Anni MDCC LIX.

Xenij et Observantiæ gratiâ offerebat.

D. Dominicus Platus.

TABVLA XIX.

Corpus virginea Ma. R. I. a quod traxit ab aluo
Ætherei quond. A. m sobole S. sanctissima Patris.
Nunc casto al. T. arit. E. git. H. ostia sacra repositum
Eximio semper c. V. ltu. Decorand. a. pi. O. rum
Nam licet. a. L. bent. Is videas lib. I. obuia. S. igna
Tanto ast m. A. gna. l. a. ten. T. myl. T. era. S. ac. T. o.
Chri. S. tim. quo. pictas. E. luct. pharimaq. I. nos
Corp. O. ris ipse sou. ET proprij (mir. A. bile) pastu.
Christiadum tur. B. æ. tenero sub. B. panis amictu
Cœl. E. stem. ambros. I. am, ac diuin. I. nectaris ha. V. ultum
San. G. uineu. pra. Bens blando su. B. munere. I. acchi
Mens comin. O. ta. et. I. miretur m. I. stica. D. ona.
Deve. ro. m. L. as. T. dubi. T. at; c. E. rtissima na. M. aque
Autip. C. eres. Di. V. umr. E. ctor. E. tenetur. I. es. V.
Vitæ. C. ertifici. S. e. X. pr. E. ssi. T. p. A. gina. se. R. iptis
Hinc dign. E. qu. I. cup. X. Christi. N. omine n. O. men
Ferre cu. P. it. N. iuco. C. H. rist. subte. G. mine. L. ibi
Occultu m. A. gno. G. ener. O. sa. M. etisador. E. t
Affectu, atque pi. V. s. sa. C. ra. V. enerabile men
Delitium gu. S. tet. qu. O. vinat. i. N. æthere felix.
Quin etiam. T. turbet. Metem. ne. per. D. itus error
Huc. A. des. vt la. N. casto. N. iti. diff. I. ma lampas
Affulgens tenu. E. scab. um. E. ximat. vmbras.
Atque ammo. S. pu. chra. S. inceros luce perornet

Contruxi Pe G^{ma} hoc VATES iuven L^{ibus} annis
Salutis 1588. Etatis 23.

Sculptum Lovanij anno 1623. et iterum Praga anno 1649.

THE CHURCH OF THE FUTURE

THE CHURCH OF THE FUTURE

THE CHURCH OF THE FUTURE

THE CHURCH OF THE FUTURE

THE CHURCH OF THE FUTURE

THE CHURCH OF THE FUTURE

THE CHURCH OF THE FUTURE

THE CHURCH OF THE FUTURE

THE CHURCH OF THE FUTURE

THE CHURCH OF THE FUTURE

THE CHURCH OF THE FUTURE

THE CHURCH OF THE FUTURE

THE CHURCH OF THE FUTURE

THE CHURCH OF THE FUTURE

THE CHURCH OF THE FUTURE

THE CHURCH OF THE FUTURE

THE CHURCH OF THE FUTURE

THE CHURCH OF THE FUTURE

THE CHURCH OF THE FUTURE

THE CHURCH OF THE FUTURE

THE CHURCH OF THE FUTURE

THE CHURCH OF THE FUTURE

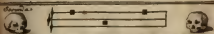
THE CHURCH OF THE FUTURE

THE CHURCH OF THE FUTURE

THE CHURCH OF THE FUTURE

THE CHURCH OF THE FUTURE

M DVOVS DVOVS

CON : TE ♡, SI ✕ SION,
YES ♡, QV' EL ♡

DE MI AMOR. O DE MI VIDA

ET ET
RQ IORS

IL IO COMME

Undecima

Duodecima

Sexta decima

Tertia decima

Quarta decima

TABVLA XX

Quinta decima

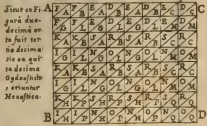
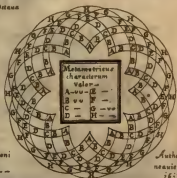

Figura Septima decima

CUBVS METAMETRICVS

Figura Octava decima

N. B.
Potesz poni
O M
vel - v -
vel - o -

Author deli-
neavit anno
1616

LOGOGRIPHORVM EXPOSITIO

- I. Emendez-vous qu'attendez-vous la mort.
- II. Mort la mir la mort.
- III. Consuelate Corazon, si has passion, y espera, que el Mundo rueda.
- IV. Laurel y corona a las letras.
- V. De mi amor, o de mi vida sera fin.
- VI. Et libri et gladij errores correximus Orbis.
- VII. Il faut disne, comme soufpe
- XIV. Soles (Sol ar) coronata miri corona soles.

Reuerendo adm. et Eximio D. Magistro nro. D.D.

IOSEPHO

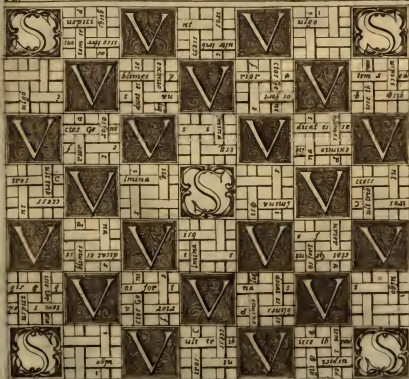
COSTALTÆ

honores dignitates promotiones,
 quas habebat aut etiam sperare poterat
 in Almâ Vniuersitate in Aula Pontificia: et
 ut in Sublacensi Sanctuario Deo et sibi
 vacans posset dicere,

ALTERIUS NON SIT QUI SUUS ESSE POTEST.
 relinquente, ineuntis anni foelix auspiciū
 apprecantur, et hunc Labyrinthum Pane
 gyricum dedicant.

*Monfferatmiser
 suatose.*

TABVLA XXI.

1021 PHO

COASTAL

Ob expugnatas Gentes Ethnicas confutatos ueteres,
et futuros errores: reformatos mores Christiani
Populi: nec non ob uitæ puritatem, Doctrinæ
securitatem, rationumq; pondus, et efficaciam.

ANGELICI DOCTORIS
Cognomen tum

I V R E M E R V I

I	ure	V	iri	R	ef	E	ra	M	Laud	E	s	deft	R	uctaq	V	eFort	I
V	the	R	i	z	E	Lo	M	artem	M	ent	E	mque	R	e	V	ulfam	
V	i	R	gin	E	aCal	M	anu d	E	su	M	ptau	E	F	R	uct	V	
He	R	cuL	E	oTho	M	eV	E	t	E	ru	M	d	E	creta	R	entum	
	E	a	M	ertale	E		R	et m	E	a	M	axim	E	Docto	R		
	E	ria	M	ura	E	t	R	apitu	R	que	E	r	o	M	niaVol	E	ns
E	rent	M	il	E	s	R	ess	V	e	R	em	E	enque	M	lazz	E	
In	M		E	me	R	in	V	ict	V	m	R	adies	E	reTho	M	am	
M	art	E	sue	R	uhl	V	me	T	epia	V	gu	R	a	V	E	zu	M
M	Fid	E	i	R	edi	V	i	V	am	R	ger	E		M	etem		
E	thnica	M		E	ite	R	.	V	i	R	ilit	E	r	o	M	n	E
E	is irru	M		E	ne Vi	R	usupe	R	ata	E		M	n	E	ny		
R	elligion	E	patru	M	d	E	de	R	at	E	passi	M	us	E	vre	R	
R	din	E	sum	M	a	V	E	ignifid	E	i	M	caum	E	nta	R	esferri	
V	c	R	bifue	E		M	pyr	E	oTho	M	a	M	E	nz	R	edita	V
de	V	sa	R	Amibag	E		M	entoru	M		E	alaby	R	inth	V	m	
I	nn	V	mo	R	as	E	lebran	M	ament	E	In	R	e	t	V	list	I

Illustrissimo et Reuerendissimo D.D. Iosepho Ciantes Marficensium Episc. &c.

TAB VLA XXI.

Domino suo Colendissimo.

D. Michael Weyms C.D.Q.

BREUEM HUNC

DE SANCTI

BAS

ILII

MAGNI

LAUDIB.

ΛABYP

IN ΘON

*Admodum Reuerendo et Eruditissimo Viro
P. Basilio de AEREA Capucino. etc.
in festo Patroni: observantie ergo consecrabat.*

Anno era Christiana
CIC. IDC. LVIII.

D. Claudius Clemens
Monserr. Religiosus.

TABVL AXXII.

A ugustu	E mcern	R ns vul-	R atagu	E membr	A
suspi-	E licum	R matu-	R ---	E corpus	
corang	fo-	mexae			
E xplo	R om	E lius	R simile-	E	
quans		miro		m esse	columna
iussit	R a	E castris	E li	R e	
Dominus		Jera			
R ecto	E t nos-	A mite	E quantu	R	
haec	tr	in asi-			
conduc		tra: S			
flectu-	R d.	E nt	E ni mira-	R is irans	
nt a			cula Ca-		
			sa		
E xilium	R rust	E ma	R ---	E	
in just:	dum p	nota			
um					
Docto-	E ndo	R Pate	R eximius:	E magister	
rum			qu		
sue spl					
A lque	E ta	R utts Pho	E nix laus	A	
asc			gloria		
			nomi		

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

1872

BENEDICTO:

*Falicia anni ineuntis auspicia apprecans,
hanc PANEGYRIN LABYRINTICAM
dedicabat*

TABVLA. XXIII.

[illegible]

I È-SÚ TIË CIÀM Societas Iesu.

SINENSIBUS EXPRESSA HEPTASTICHIS QUAE XVI^{te} LEGUNTUR
Admodum R^{do} et Eruditissimo P. Athanasio Kirchero, Orientalium
omnium linguarum peritissimo: Philosopho et Theologo profundissimo D. C. Q.

TABULA XXIV.

月 IE Sol
情 S Ori-
ens
王馬 MALIA
亮 Gem-
ma Cla-
ra.

德	勤	慈	淑	孝	友	愛
提	下	中	下	書	的	心
及	竹	也	墨	逃	辰	勤
綸	脩	對	拘	悔	勇	下
法	戒	松	下	盤	兩	其
淨	下	標	懷	下	金	附
真	聖	可	腿	史	逃	附

Di es ue-
rax. de-
cla-
mans
sa-
cr a.
NACIO
161

Naturæ uisæ sinenses u-
niuersis sunt blasi, et ideo
non proferunt R sed lo-
to eius substituit L. Ergo
ad illorum labium MALIA
est MARÍA.

Habet ob oculos tria Di-
agrammata. I. exhibet si-
nensæ characteres II. eo-
rundem prolationem III.
significationem Ordinem
latina littera in secundo
ostendunt.

Legit Sina deorfum

Virtus	dans am- mer ui- res	Phalena auethe viz	exercitus peregrini- nomi	Fons a- qua da- re	Diadema ti	Diva pultura	VV	NN	FF	Y	B	H	A
							u te	mái	lò	liu	lin	leu	yú
elevans	contra	mundi ge- udis con- temnent	aduersus	Liber	7 8	credens et docens uero.	XX	OO	GG	Z	Q	I	B
							ti	hía	chũm	hía	xú	tiě	yùn
et	homines maior	etiam	Demo- nos	carens	Sydu	conscribe as mili- ter	YY	PP	HH	AA	R	K	C
							kiě	tím	sě	mò	tao	ihín	lě
ornans	Societas	uiuens in mortifi- catione	Abundan- da et gen- flando	desubina iniqua	Arma	contra	ZZ	QQ	II	BB	S	L	D
							Siũ	yèu	chuèn	iin	chui	meu	hía
Regulam	plantata et insti- tuta	cum huius re et tpe	dans ma- discinam	Lampas	defensi- ua	errorum tenebras	Ab	RR	KK	CC	T	M	E
							Fa	cai	chũm	hía	tēm	leam	mao
immacu- latam	contra	a Vene- ris con- tagio	marori	educsa- ria	Ensis	ad aquila ne ad Au- son Via	Ac	SS	LL	DD	V	N	F
							ciĩm	hía	piáo	chue	hía	lièu	ciēn
semper	pericula	reparata	cadent- um seu penconh- um	poscato- rum ca- ligini	haster fugans	Iter re- curum	Ad	TT	MM	EE	X	O	G
							xí	niě	lĩm	yèn	nùn	tao	mě

1791-1807
1807-1812

IESUS SOL

LAUDATUS HOC LABYRINTHO

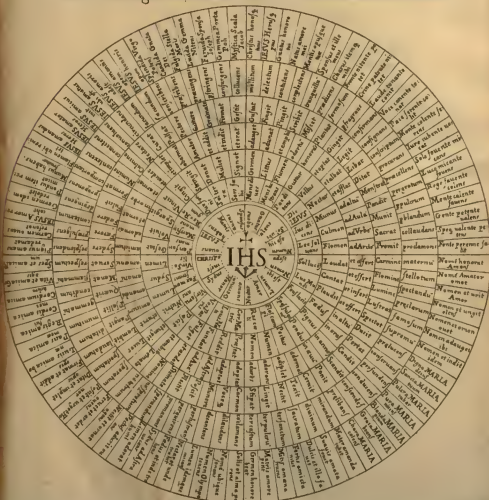
CONTINENTE

Disticha retrograda. 69. 902: 227, 517, 327, 040 hoc est, uernus simplices, 279, 608: 910, 057; 708, 160.

Ideam [- u u - u -] - - - [- u] u - - [- u] - - - [- u u - u u -] dedit I Caramuel anno j 6 j 6.

Voces R.P. Nicolaus Lucensis Capucinus, Theologus, Concionator, Vir eruditissimus, anno j 6 49.

NOBILISSIMO ET REVERENDISSIMO DD PATRI RAYMUNDO CAPISUCCO, ORD.
 PRAEDIC. SACRI APOSTOLICI PALATII MAGISTRO. &c. D.^{no} SVO COLENDISS^{mo}
 Obseruantiae ergo Satrianenses Alumni consecrabant anno MD CLXII.

201

LESSUS

LAURENCE, THE BABY RING

THE RING

MARIA STELLA

CELEBRATA LABYRINTHO CONTINENTE

Disticha retrograda, 69, 902: 227, 514: 327, 040 id est uersus simplices, 279, 608: 910, 057: 308, 160.

Ideam [-uu-uu]- -- [-uu]- -- [-uu]- -- [-uu-uu]- inuenit J. Caramuel anno j6j6.

Voces addidit RPNicolaus Lucensis Capucinus, Theologus, Concionator, Vir eruditissimus, anno j649.

RPHIPPOLYTO MARRACCIO LUCENSI, E CONGR. CLER. REGULARIUM

MATRIS DEI PARTHENIARUM LAUDUM ENCOMIASTAE, &c.

Obseruantiz gratia Satrianenses Alumni consecrabant anno j662.

MARY STELLA

LABYRINTHUS

de laudibus PHILIPPI Magni, huius nominis IV. Hispaniarum Regis Catholici, Indiarum Monarchæ, etc.

FIGURA XXVI.

Bereas gentes Ma- uoribus debellasti	insolen- tes au- daces peregrinas	Australes splendo- res ceras- ti	Percussio- ti regio- nes que marinas	Dux fu- veres inui- ctas Su- perasti	Acceptis Dux laudes que diuinas	Cum can- dides co- pules pur- bas	Reballi- necem Vi- tristi tam da- bas
Euerter- tes sub- sectas pius et aras	Eminen- tes des- tructas genis ades	das ho- nares per- senas etiam cla- ras	reduxis- ti jam Dux ad patrias sedes	foues fiores quos cumq; debellaras	composu- isti su- rare sa- cras pedes	Aduersus quos fu- reres rum	et durum adjecis- ti Zui- ngis la- rum.
Vim Nep- tuni uiguis mitigasti	De can- muni can- firmas g marinas	Galate- as vit- dere gu- em sacrasti	Qui reg- nabis offine terras his uicinas	Cauca- sas qui gentes expugnasti	undas nauis inui- ctas pere- grinas	Adpelles Parna- sas cauas	Qua præ- tua est la- bis Fama que micabis
Inuide- runt tuas laudes sicut tra- nas	Subieci- runt qui laures ante pedes	Tu Ma- uertem cui sars laures au- ras	Fors ad- scribit ad athera peredes	Reddis fortem quam gentem subjugaras	Fama in- scribit re- gaes apud ades	Et con- sortem effi- cies tro- phæorum	Per te ad- idit Pie- tatis Pri- ceps forum
Sam tibi uni cer- nam con- parasti	Vim Nep- tuni diui- tias Nerinas	Si Insu- las præ- uincias debellasti	Debellas- bis regi- anes pe- regrinas	Londona- as cen- turias humiliasti	Expugna- bis di- uitias g marinas	Denue- meas qui atiqui- tus trium- phabas	Famam dabis et terra quæ bellas
Cantaue- runt uir- tutes tu- as præclaras	Predida- runt im- perian- tigu sedes	Belgam faciem que armis subjugaras	Fatis uiuit quod nomen Fama redd- it	Qui uiri- bus Ma- suarie peraras	Regio au- diuit rema- ta quod tuse des	Laudo ser- uotem ex- tollis Ze- landorum	(Fama scribit) hinc abi sub- jectorum
bellabant et jojeu- centrio- nes	Armatis tribus netran- tes	Dinmar- quas uice- runt com- fusiones	Qua uolap- nedum dis- auis cursan- tes	uenerunt ad Ti- relas giones	Est ubi Mundi præ- clauis peran- tes	Transfor- mat Ga- lata et Jethis as	Potitur, suauis undis latis
Philippi caslimus regi- runt ones	Plorau- runt chri- stalli la- crimantes	Victa Sor- tem mira- ntur Se- ptentrione	Nunc per- ibit qui subdit dominatos	multiplicat et mar- ones	Fama seri- bit et Musa disertantes	Virum fop- tem Par- nasia celebrebis	Qui laude per- uinit ænetis

Illustrissimo et Reuerendissimo DD. Antonio del Yerro, Militaris Ord. de Alcantara Equiti, Priori de Burgitabus Abbati de Sancta Catherina etc.

D. B. rnanandus Weymi D.C

TABLE I

of the various kinds of the same

as they are found in the

different parts of the

EN ALABANZA DEL ILL.^{MO} Y REVEND.^{MO} SEÑOR DON ANGEL MANRIQUE DE LARA

Catre datico de Prima de la Uniuersidad de Salamanca.&c.
General de la Orden de Cister.&c. Obispo da Badaxos.&c. mi Maestro.

L A B Y R I N T H O.

A Manri- que la gloria de estas pra- des	Sacrifi- gue mil palma- as y laure- les	los dulces instru- bien men- templa- dos	Corona- dos de flores y daueles	Estiendan por los delfi- uientes cados	Los rey- nos con- a Cybe- sag- rales	Multiplica- do acer- con cancio- nes	Venera- ran pro sustla siones
Sacrifi- gue mil lauro y corona- nas	En nomb- re de Ma- ague- ste Mon- te	Los acen- de de Marte y Bello- nas	Desterra- dos es- ten del Ori- zente	los lauros auaruen- que corenas	Con rayos argenteos gual ados Faeton- te	Mas con- tentos pre- gon g postrados	ya los hados estan mas en- galeados
Con lirios crista- sus dos Estados	Coronados las Sienes de clau- les	Pregon a gla- gla- mon- nados	Con coro- nar de palmas y laureles	Por todo el Horizon der- ramado	Confiesan g coro- un nas Apeles	Qual Far- tonte sus lauros y lasiones	Perfiesan con todas sus acciones
En todas oc- siones los coronas	Con tantas perfecti- ones Creante	los laure- les las palmas las coronas	los ramos esmalta- dos este monte	la flor de sus say da a reles personas	Mas lleno de Cuy- se dado remonte	Guarnace- le a Cy- sus beles senbra- dos	sus toca- de dos año farador- nados
De alfo far adorna sus des tocados	sus senbra- dos guar- necera a Cybeles	Se remonte mas lleno de cuydados	Da aper- ta sonas f. de sus clau- les	De este monte los ramos esmalta- dos	las palmas lar coro- nas laure- les	gual Cre- onte tantas perfectio- nes	las coro- nas en to- das oc- siones
Con todas sus acci- ones per- ficionas	sus lauros y blaso- gual Faeote	un Ape- con- fiesan g corenas	Derrama- per- dos todo el Horizonte	De palmas y lauro- con- les corenas	Que los hados pre- gon a gla- te	las sienes de clau- coro- nados	sus estados con lirios es- malta- dos
Estan mas encalca ya dos los ha- dos	Pregon g mas prostra- conten- dos	g Faeton- te con- rayos ar- genteados	g Coronas los lauros auarientos	esten del Horizon der- ramado	De Martes y Beis- los nas asientos	Aguerte Monte enno- mbre de Manrique	Mil lauros y coro- nas sacri- figue
los blaso- nes suic- taran prostrados	cen canci- ones mul- tiplica- do acento	De Cybeles los labios esmalta- dos	Delicados de ramen por los uien- tos	De flores y clau- coro- nados	Bien tem- plados los dulces instrumen- tos	Mil palmas y lauro- sacri- figue	la gloria de estos año prad- rique

Illu.^m scripsi Iuuenis sub annum MDCXXIV. dum nostrum ipse Philosophicum Collegium uisitare: et quia etiamnum grati-
ssima mihi e't tanti Viri memoria, ut nos ter aduersus illum innoceat a. rectus, edi in lucem curauimus, anno MDCXII
[Se decim modis legi potest.]

THE LARVAE OF THE
COMMON MANTID

BY J. G. REEB, F.R.S.
GEO. ALLEN & CO. LTD., LONDON

LARVAE

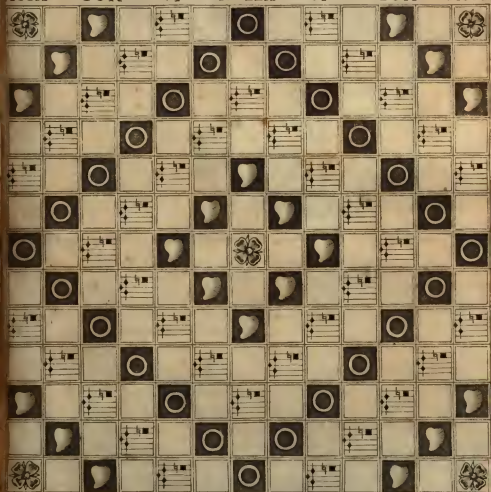

SANCTUS BENEDICTUS

Monachorum Occidentalium Pater Et Dux

*Homo verè Parthenius;
speciali Benedictæ fauore fuit*

ROSA COR- VI NVLLA VI COR- ROSA

ILLVSTRISSIMO D-D. EMANVELI DEL YERRO, EQVITI MILITARIS ORDINIS
de Alcantara, nec non D-Sebastiano, et D-Angustino eiusdem Fratribus.

Licet ueteres Patres corui symbolo intellaxerit Dāmonem, qui tentationibus cor humanum nubilat, hoc præcipuè in S-Benedicti
uerificatur, nam in Sublacensi ualle Deo uocatus sub cornibus specie aggeratus Dāmon, generosissimè repulsus est: Vi huius Par
thenie uictoria celebrem memoria Benedicti Rosæ inter spinas intactæ et illibatæ dilaudamus Rosæ uidelicet nullo Dāmonis astu, ni
llā uolentiā corrosæ aut dedecoratæ hoc Pægma Metrametrico labore eliminauim⁹, dedicauimusq⁹ Vobis Ill-Dominationib⁹, quib⁹ Benedictus
cælitus benedicat.

*Sic optant uouang Vroiani Ill-D-D. Dāmon
humiliter Serui, Reuerent. Iulio Satran.*

RENTAL LIST

Obijt Natalis Sudorius (Gallicè Noël Sueur) Cantor Excellentissimus, et Musica et Choro-
Magister: et ut ipsummet marmor lachrymas enarmonicè postularet, aut exorqueret uerit-
Officialis Langrensis, Vir quidem doctus et ingeniosus, hoc insculpi Epitaphium curauit.

DEO OPT. MAX.			
DIES XVIII. MAII, UT NATALITIUS, SIC FATALIS FUIT ANNO			
MDLXXIII. NATALI SUDORIO, EXIMIO MUSICO, MORIB' ET VITA'			
Hic post anno- rum LXXII. uita	_____	_____ completa, Nos exigua	_____ superstites,
_____	cantum uerum desiderans re- liquit	_____	_____ que memoriam in hoc templo. Faxit Deus, ut
Miseri cordia largitiones sen- tiat; et	_____	hostibus.	_____ poenas susti- neat: atque
_____	_____ loco Purgatorij liberatur, nostra- rum precum	_____ earumq. fre- quenti	_____
adiutus Coelum conscendat	_____	Diuias cum An- gelis laudes de- cantaturus	Amen. Amen. Amen.

Exstat hoc Epitaphium apud aliquos Autores Gallos, at Com-
positorum inscitia tam male expressum, ut referri et recudi,
deberit, ne Author laude debita careat, et Lector instructione pri-
uetur. Vt autem uideas quid singula Nota Musica in hoc Epitaphi-
o significant, illud rescribimus, diuerso expressis caractere uocibus,
qua notis enarmonicis designabuntur.

D.O.M. Dies 18 Maij, ut natalitius, sic et fatalis fuit anno 1573.
Natali Sudorio Eximio Musico moribus et uita graui. Hic post an-
norum 72 uitæ spatia completa, nos exigua paula superstites, suspiriis
et semisuspiriis cantum uerum desiderans, reliquit; longam que memo-
riam in hoc Templo, Faxit Deus ut maximas Misericordiæ largitiones
sentiat: et suis hostibus breues, semibreues, et minimas poenas sustine-
at, atque balso loco Purgatorij liberatusstrarum precum tenore, ea-
rumq. frequenti repetitione adiutus, Coelum conscendat superius.
Diuias cum Angelis laudes decantaturus sine fine Amen

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

I

PROOEMIUM.

B tuos oculos posui, dum essem adhuc puer (Lector Eruditissime) Labyrinthorum ingeniosas Ideas, quæ confluentes huc, composuerunt hunc Librum, in quo de illarum conditione, & exornatione tractatur. Et quidem, si non excusat errores, solatur tamen Genium meum Festinatio, quæ alios Libros concepi, scripsi, edidi; quam obijciens inuidiæ, solebam dicere,

Hos perfecturus, si licuisset, eram.

at nunc interposita mora, non annorum novem, aut decem, quam Horatius præscribit, sed quadraginta, aut plurium, sicut non abstergit *Sphalmata* sic nec excusationi locum, nec solamini præiudicium relinquit. Rem hic ego cum rubore fatebor.

Formare hunc Librum occæpi puerilibus annis,

Quem nondum senior finio, semper ago.

Subrides, Lector; rideo, & Ego, & te Kreihingij numeris moror, & sic inquit:

Quem legis, hunc nobis pepererunt otia partum:

Forfan in hoc aliquid, nescio an Albe probes.

Quid? nasum crispas? quare? quia displicet, inquis.

Hæc soboles: mihi plus displicet Albe parens.

Et meritò. Nam libri dicuntur, quasi liberi; nec, si deformes sint, carpi possunt; Eorum enim conformatio, & natiuitas, pependit ab alius ingenio. In parentem igitur criminatio deuoluitur; qui, si noluit fieri um exornare Charitibus, fuit inuidus; si nescijt, impotens; & se potius continere debebat, quam montium instar parturire. In me igitur vertantur tela omnia, Liberque a dentibus Inuidiæ liber, tandem aliquando in lucem prodire sinatur. Sed quia illa non modò est cæca, sed & surda, & Parentis negligentias, aut culpas vindicabit in sobole, ideo ad librum orationem conuertam; & ut se, si inuadatur, propugnet, Monitis nonnullis armabo. Sit igitur Prooemij huius

ARTICVLVS I:

Ad Librum.

II.

RGO, qui tanto tempore, vt conformareris, prius in mente Parentis, deinde in ceris, aut etiam palimpsestis hæsi-
sti, ne festines obsecro, sed quem Anthorem, etiam, In-
structorem patiaris. Cum
primum prodeas, à Gram-
matico, vulgo legèris. O quã

multum, paucis verbis complexus sum! Sanè sub
infaustis syderibus, lucis es horizontem ingressus;
habuisse Martem in octaua, & Saturnum in nona
videns: ille enim in ipsa natiuitate inuidias appa-
rat, iste in itinere, ne incolumis ad manus Amico-
rum peruenias: licet enim sydera non habeant vi-
res, vt tuam gloriam impediunt, si armentur Le-
storum inuidia, sunt fortissima, & Elementa Scho-
lastici Mundi perturbant. Quid vitro fragilius, vi-
lius-ve? & tamen Sol, Planeta innocens, astrum
proprium, & beneficium, si armetur vitro, metal-
la solidissima liquat, & vegetatini ordinis Maie-
stem comburit. Lux Soli est similis: est pulcherrima
qualitas, ac infici solet à medio. In lucem pro-
dis, sed obfessam Grammaticorum insolentia, &
inuidia; ergo tibi prospice, & caue; nam, vt scitè
dixit Laurentius Valla, inter Animalia à Deo condita,
Grammatico superbius nullum. Ne igitur te concedas
Abecedariorum Magistrorum censuræ, si enim
elati sunt, nil humilitate proficies. Cognosce pro-
bè improbitatem singulorum; & ne aliquando
elegantia verborum, si fortè rhetoricantur, incau-
tè hallucineris, conuertere ad hanc Tabulam ocu-
los, in qua D. Franciscus Borgias, Scquilachius Prin-
ceps, [cuius numeris, vt Te insituiam, pluries vsus
sum] vnumquemque depinxit. Sic ait.

Contra poco de Latin

En Grammatico atreuido,

De si presume que à fido

Pinto menos, que Agustin.

T que es su ignorancia el fin,

Donde toda Ciencia cabe,

T que el mas docto le alabe

Por lo que razona y muestra

Su Latin, llame maestro.

Pava entrar donde no sabe.

Ergo, vt Te à Grammaticorum dente, & felle pro-
priam, vt altis Nominibus, quæ contra pericula
omnia Mundi prænalere dicuntur: & Te vocabo
METAMETRICVM, vt licet plura stigmata habcas,
quàm Lazarus, inter re, & Grammaticos, epulo-
nes anaros, chaos maximum firmatum sit; vt;
nec illi te aggredi, nec deprimi ad illos tu possis.

Placeant alijs Græcæ linguæ fluissæ, dicant-
que Tibi à paræ utrâ, & pæcor version grande no-
men imponi: non contraeo. At hodie, quia cum
Latinis dissero, Metametria mihi erit Meta Metrica,
vt liber ab his sis, qui in humaniori Disciplina ad
Metam peruenire non possunt.

At dices, Te non esse in sublimi securum:
nam poteris eminus impetierit enim Ardea ala-
rum remigio anbes peccat, & Auceps terram pe-
de incerto fatiget, triumphum hic occidit, iuxta
notum Axioma.

Fistula dulcè canit volucrum cum conficit Auceps
A te flo: bene mones. Grammatici ergo Auceps,
examinemus pharetram, & singulas sagittas dis-
cutiamus.

Prima styli inæqualitatem criminatur. Serpit,
attollitur; languet, luxuriat; stipem postulat, co-
pias cornu liberali profundit, tantà inconstantia, vt
liber videatur non fuisse scriptus vno calamo.

Fateor; plures attemperavi, vt hunc librum
scriberem: iuuenis, senex; æger, sanus; otio in-
dulgens, negotiis obrutus; aliquando diligenter
attendens, aliquando inuius, aut spontè distra-
ctus; & vt libere dicam,

Ardea, Camelus, Equus, non me iouere meum: at
Nunc licet ire rota, nunc libet ire rate.

Quam ob rem, si seueri Censores

Encontraren versos mozos,

T mucha desigualdad,

Los que escribi en mas edad

Les seruian de rebobos:

T sean pocos los trozos,

En que puede hauey exceso;

Que reconosco y confieso,

Que entones naturaleza

Obrará con equidez,

Si despaes obrá con seso.

Quod, si aliquis, profutientem grandius voluerit
cum humili phrasi componere, Te non tanget;
in quo, nec slyus altior, nec depressior à consilio
se insinuat: mediam enim elegi viam, quæ, nec
esset fracta, nec ardua, sed explicande nouæ scienti-
æ, & legibus ferendis commodior; criminor
enim Regum Tabulas, quæ absente Commenta-
tore silent. Hanc ob rem

A manos de muchos vais

Rasgos mios sin defensa,

T sueros à tu ofensa

De quien menos la esperais:

T si en tal peligro estais,

Injustamente me animas,

Los que piden, que os impriman;

Pues quando largie pretendes,

Si sueros son, no se entienden,

T si claros, no se estiman.

Et, quia non volo, ita cultus videri, vt & oc-
cultus sum; nec, ita clarus, vt nil ignorum occul-
tumque in medium protulisse dicar,

Sigo en medio en la jornada,

T de mi estylo despiro

O palabras de ruido,

O llaneza demasfiada:

T escuridad afectada

Es camino de ataxar,

No saberse declarar.

T asi te quiero aduertir,

Que estudie para escribir,

No escribir para estudiar.

Sivocabulorum non sit transpositio continua, me
tuebantur Reges, & Principes, qui mechanico,
aut rustico viro grauius, & modestius ornantur.

A limi-

In carminibus non so-
let esse equalitas.

Subtilis, & acutior
illa a iuueni. profutien-
tia conducunt a seue.

A cultus minus pueri,
scriptorum aliando
imprudens.

Stylus, si est obscurus
non intelligitur; & si
est clarus, committitur.
Quia igitur ait, vt
placet?

Sylus inter superbum,
& humilem medium est
locutus, erudenda ap-
pinitum.

Scilicet, vt scriberem:
non vno, vt studerem,
non pl.

Grammaticus est su-
perbus, & audax: mo-
do quædam bona La-
tina sicut, omnia au-
tem constanter sicut
de rebus ignotis su-
perbiunt.

A limine ad metam Operis de transpositione vocum ago; & si hoc ipsum transposito stylo edissererem, rebus nouis obfcurisque lucem inperitiret, aut nullam, aut crepusculinam; nec addisceret Lector, quā deberet arte, vel methodo in tantā laborum varietate vocabula concinnē transponere; nam, si vocum fulgura medullarum exanimentur.

Non est sententia, si es obscura:

*Porque en darla lustre y ser,
Colocar, no transponer;
Es verdadera cultura:*

T'es noche sin la hermosura

De la luz de la mañana

T' así no sigue profana.

Mi Thalia mena seta,

Porque siempre fue Poeta

De la Escuela Castellana.

Quod ipsum sectata est etiam in Latinis Carminibus acutissima Martialis Musa, in cuius subtilissimis numeris acumina, & phrales Hispanorum refulcent; quod ipse non modo fatetur, sed sibi gloriosum existimat.

Hæc fortē fuisse iunt (Liber mi) vt contra Inuidios, & Aemulos tuam sinceritatem propugnes: at post omnes agones suos, Hercules debuit pati ab amicis, quos ego interdum magis timeo, quā hostes. Hi, si indocti, dum concepum non capiunt, contemnere solent, quæ intelligunt & illa solummodo laudare, quæ non penetrant. Et ideo orare instantissimè, vt Amicus indoctus à tua protectione desisteret.

Ponpa el en vatio cōtiente,

Pues quando mas se fatiga,

Lo que al discreto le obliga,

Al ignorante le ofende.

Mas como todo se vende,

No se igualan los aprecios,

Que ay a diferentes precios,

Como se fuesen vestidos,

Dedelos para entendidos,

Icaros para los necios.

Et quidem, vel doctissimus Liber, Icarus est, si sub umbram Indocti Mœcœnatis proueniat. Singula tueri vult, dilucidare, & illustrare; & plus nocet ruendo, quā hostis inuadendo faceret; nam

En necio Comentaror

(El mas presumido digo)

Es el mayor enemigo,

Que tener puede un Autor;

Es de su ingenio el primor,

Vender lo que dize, caro;

En carecer su reparo;

Ofensar gran variedad;

Huir la dificultad;

T' hazer efuero, lo claro.

Animos Tibi volebam addere, Liber mi, & vt videre, terrorem, & horrorem incussi. Vt ab inimicis, vt ab amicis caueas iussi: qui ergo super sunt, à quibus speres applausum? Etiam, qui loquuntur clarissimè interdū non intelliguntur. Id mihi hodie accidit, non enim, vt caueas ab amicis præcipio, sed ab indoctis. At, dices, Viri docti, & amici erunt pauci. Quid inde? modò docti, vel paucis placeas, indoctis infinitis displiceas.

Porque los Libros censuran

Oy muchos cuerdos y locos,

Los que rezgan, son los pocos;

Los muchos, los que murmuran.

Si lastimamos procurar

Los muchos, eslad contento;

Porque a nuestro lucimiento

Tanto importa os menoscabe

Censura de los indollos,

Como que la de los doctos

Os engrandezca y alabe.

Dux ale requiruntur, vt Aquila supra pennas ventorum se subrigat: sinistra, dextera: nec altera potius, quā altera: si enim sinistra careret, caderet; nam dextera non posset sufficere. Fama est Aquila Mystica, & volando Viros doctos exultat: diutius alis est prædita, Eruditorum dexterā approbatione, & sinistra indoctorum censurā. Acque indiget alterā, & alterā: ruit enim, vbi applausus non concitatur ab inuidiis; quod adfirmant Exempla, quæ, quia sunt quotidiana, & nota singulis, recenseri non debent.

Hæc Ego præuentus notitiā, omnibus placere non volui; scio enim lucem esse optimam, & tamen agere in Nycticoracis tribunali. Volui doctis: & quia pauci sunt isti, volui paucis: & si in aliqua regione sit vnicus, ille mihi Theatrum frequens, & numerosum est. Igitur (Liber mi) vestigijs tui Parentis insiste, contentus paucorum, aut etiam vnus, aut alterius applausu: nam, si loqui permittatur sinceritas,

El que sabe, estimará,

Si algun estudio tenes;

A mas gloria no aspiréis,

Ni mas el tiempo os dará:

Quen defenderos podrá,

Sera quando mas, alguno,

T' si es docto, basta uno,

Que en las Reglas y los Ados,

Querer contentar à todos,

Es no agradar à ninguno.

Hæc (Liber mi) de studio, & calamo Authoris tui insinuas sufficere: at scrupulis superest, qui interdum pupugit Lectoris Eruditi candorem. Dicere posset aliquis, Cornix in Generalibus Comitibus Auium, plumis alienis exornata comparuit; & plagij appellata, & conuicta, fuit summo imperio ad restitutionem coacta; & alienā exuta pulchritudine, nuda, & torpescens. An idem euenire Tibi poterit (Liber mi) in quo vix est Veteris, aut Iunioris Poetæ pluma, quæ non conducatur ornatum. Si semel cogeris ad restitutionem, nudus eris: manebunt in Te solum antiquæ gloriæ prædictæ, & viuacis Magisterij caduæ. Cur hoc negem? Alienis te illustrari conceptibus, alienis te ditari carminibus, plumis alienis te exornari: at hoc sine iniuria alicuius. Quidquid aliud est in Te suum Authorem cognoscit, nec linea est, quæ suo Euclidi negetur. Imò in Te gloriosius sunt carmina aliena, quā in Fontibus ipsius, vnde fuerunt extracta. Ibi enim laude digna sunt, hic laudata: ibi gloriam merentur, hic habent: semper enim Authores cum elogio citantur: Ex est non parua eruditionis pars, proprii animi Ideas, Iuniorum, Veterumque Poetarum numeris dilucidare.

Interlegit, quam intelligit verius, Veterum Philosophorum monumenta Aristoteles, vt eruar, aut conformet sententias, quas improbet, nec tamen arrogantis Hominis ingeniosa xmulatio; & crudita inuidia laude carcent; ergo potiori iure commendandus occurrit Neposianus, qui ex Patribus colligebat Flores, quos ad fertum reduccret, quo singulorum ingenia coronaret. Audi Hieronymum. *Quid cuius esset, simpliciter confitebatur: atque in hoc modum eruditionis gloriam declinando, eruditissimus habebatur. Illud aiebat Tertullianus, istud Cyprianus, hoc Lactantius, istud Hilarius est, &c.* Et, quia Neposiani Tu sinceritatem, & humilitatem sectaris, tunc merito daminari poteris, cum Censura Hieronymi improba, & iniusta dicatur. Nil tibi alienum arrogas; sed illud esse Homeri, istud Virgilii, hoc Ovidii, &c. candidè; & iugentis fateris; & quando plagii crinen vitas, alios non paucos toleras, qui me conficio, vel inscio, meas speculationes ediderunt. Filius es, ergo, & hæres: ergo, quia restitutionis lex singulos obligat, annuissas opes, quibus locupletari poteras, Te aliquando obtenturum spera; Ego enim

Hære, que ex Censura tanta

Vivos y muertos se absueluan;

T mucho verso me vueluan;

Que en nombre ageno se canta;

T si la Semana santa

A quien robó, quita el Sueño,

Ten lo grande y lo pequeño

Obliga a restitucion,

Tambien hará la Impression

Voluer lo hurtado a su dueño.

Liber igitur mi; plenus pie, timoris exors, in publicam lucem egredere: et quia, vt superuoles: quibus alis, dexterâ et sinistra, opus est; ad vtramque paratus, cor animo, quoruncumque Letæorum cœnitiuram dexteram et sinistram expecta.

ARTICVLVS II.

De Labyrinthis.

III.

V M ingruit difficultas, & se periculo imminenti obicere iuberet Hispanus, reclamare prouident. et ait: *T quien a mi me mate en Labyrinthos?* Et quæ sit o. inagno Dei beneficio, in Hispania sum natus, & hoc ipsum, tunc debuisse reponere, cum nescio quis Genius, adhuc puero suggestit, vt Mæandros Metricos, & Poeticas Ambages conformarem. Arincantus,

Ingenio fretus tenui, vestigia filo

Carca regens.

me commissi periculo, si fortè Monstra latentia superare. Passus sum in ipsa tellure procellas: quas tamen malicia superueniente vici; & applausu Amicorum audeatur, Dædalum ad Parnassum conduxi, Mæandrumque in Aganippen deriuau.

Et quasi non sufficeret Thefeo, semel inextricabilem errorem illufisse, vt periclitari pluries, vt pluries in discrimen traheret, Artem composui, quæ Labyrinthorum Metricorum Poeticam exponeret Architecturam. Quæcepi primas lineas ducere anno ætatis decimo: & in Certaminibus nonnullis ludicrum fauorem sentiens, Schedas in librum compegi, & calamo Hispano illustraui. Sumpsit in se, & laminas cupreas sculpendi, & librum edendi, curam Ioannes Cnobartius, Anturcipiensis Typographus anno 1636. sed morte præcunctus, voto respondere non potuit. Redijt Liber ad me, & in angulo iacuit multis annis: quoufque tandem nouus superuenientibus Speculationibus illum auxi; & vt prodesse posset omnibus, transfuli in Idioma Latinum. De Labyrinthis totus est; & vt inofenso pede percurrat, debet in ipso limine doceri Lector, quæ fuerint illa Orbis miracula, quæ etiamnum vocamus *Labyrinthos?* Attende.

Locum ambagibus Mæandris, & erroribus plenum veteres dixerunt *λαβύρινθος* locum nempe subterraneum, obfcurum: in quem facili te negotio ingeras, difficulter expedias; vnde Catullus.

Ne labyrinthis flexibus egredientem

Tecti frustraretur inobseruabilis error.

Formari possit rectis lineis, at Artifices vsi fuerunt obliquis, vt esset mirabilior, & pulchrior. Ouidius in quadam epistola.

Curus meæ fugiit tecta fororis ope. Et alibi

Quam tibi, nec tuctis tecto moriere recarno.

Labyrinthi celebres, vt inglorios, inuifque notos ficeam, fuerunt quatuor; Aegyptius, Creticus, Lemnius, Italicus. Omnium antiquissimus, Aegyptius fuit; in nomo Hieracæ leopoldite erectus; ad quem videndum è tota Asia accurrebant Artifices: tanta enim arte ædificatus fuerat, vt multum adiferent illum speculando, & meditando. Creticus vix erat pars crenesima illius: at ipso ingeniosius descriptus, & politius elaboratus: nempe à Dædalo Minoe Rege imperante. Formatus dicitur, vt Minotaurus, qui Atheniensium nutriendus erat filius, stabularetur. Hunc Thefeus occidit, qui filio ab Ariadne recepto cœca regens vestigia ad lucem redijt. Lemnius centum & quinquaginta pulcherrimis columnis ornatus laudem meruit. Tandem Italicus à Porsena Hetruscorum Rege, in sepulchrum erectus: vt, qui aliunde mortalis erat, à tumultu nancisceretur famæ, & nominis immortalitatem. Sed quo fructu hæc sumptuosa ædificia à Regibus constructa sunt? Respondet Plinius lib. 30. cap. 13. *Vesaniam fuisse dementiam, querere gloriam impendens nemini profuturam: & fatigasse regni vires, cum tamen laus maior artificis esset.*

Architectos sunt imitati Rhetores, & orationem vehementer implicatam, & inextricabilem *Labyrinthos* appellant. Sequuti sunt Poetæ, & Musici, qui numeris metricis, & sonoris multos formarunt labyrinthos. Artem hanc, quam veteres Musæ non docent, quam nescit antiquus Parnassus, ultra Parnassum, & Scientiæ Meretricam reperi, & ideo *Metametricam* vocari volui; & qua est ditissima, & opiosissima, per vltiora tempe distributam Apollinibus diuersis consecraui. Vni tantum vncraui sunt Vteteres; at nos in vltioribus Ethus, triginta, vel plures inuenimus, omnes

con-

Ineis testis circulares succurrunt, & per illas promouentes ingenium, Carmina sphaerica formauimus, & consecranimus cognatis Musis, quarum esset Antistes

XVII. APOLLO CIRCULARIS.

Aget ipse de Cylindro Poetico, de Coelis Castallis, de Cruce Metrica, de Polycycliis (Tricyclis, Tetracyclis, Pentacyclis, Hexacyclis, Heptacyclis: &c. & edisseret plurima supra cothurnum fororum, quae huc vsque incoluerunt Parnassum.

celos Artificialis Apollo Circularis construxit, & quasi nouus Prometheus coelesti igne voluit suos Orbes animare. Analogie doctrina postulat, vt

XVIII. APOLLO ASTRONOMICVS

illum sequatur; nam coeli circuli imaginarii sunt, qui a Mathematicorum ingenio conformantur. Seruit huic Apollini Vrania, & dat carmina, ex quibus Solis & Lunae locum in Zodiaco; diem menscm, annumque; & alia valde vtilia noscimus.

Via iste mons est bicollis, vallem habet, quae inter vtrumque iugum media, christallos excipit ab vtroque culmine deriuatas. In vallibus franguntur voces, & dum numerosè hinniunt

Pegasus, Echo resonat, & fractae dictiones percipiuntur. Has ad Leges & Regulas

XIX. APOLLO ECHETICVS,

reducit; & condit carmina plurium etiam linguarum; & ne voces refractae desint, syllam conferit, in qua per areolas & emblemata distributas, plurimas fractas vocum particularis sis inueniuntur.

Rdinem seruant littere in syllaba, syllabae in dictione: dictiones in castmine; carmina in libro: si inuertatur ordo, succedet immenso confusio, nisi hanc ingeniosè euitemus. Ergo addi debet Ars, quae litteras inuenerere doceat; Ars, quae syllabas; Ars, quae dictiones; Ars, quae versus, aut saltem hemistichia deordinando ad sensus alios eruditè, & argutè propellat. Commutationes, quae exercentur in literis, vocantur *Anagrammata*; quae in syllabis, *Anasyllabae*; quae in vocibus eiusdem carminis, dicuntur *Analexica*; & quae in versibus eiusdem Poematis *Anametricalia*. Omnes istae commutationes in genere vocantur. *Protei*, & distinguuntur materialiter; quoniam alius litterarum, alius syllabarum, alius dictionum, & alius est hemistichiorum Proteus. His quatuor conformandis & transformandis Proteis Genius quadruplex praesidet: nimirum,

XX. APOLLO ANAGRAMMATICVS.

XXI. APOLLO ANASYLLABVS.

XXII. APOLLO ANALEXICVS.

XXIII. APOLLO ANAMETRICVS.

In singulis dabimus multa cnirofa & varia, quae suo loco legentur.

Equantur *Centones*, qui ex diuersis Poetarum alicuius veteris & celebris hemistichis fariuntur; inuenti à Proba Falconia summis laudibus digna Viragione, fuit enim Sanctissimi P. N. Bene-

dicti Abauia, & Sexti Anicii Petronij vxor, Ab hoc versicolore versuum genere

XXIV. APOLLO CENTONARIVS.

nomen sumpfit. Dormisse videtur annis mille: at iam hodie excitatus, influxum suum multis Viris doctis communicat, qui elegantissimos Centones faciunt.

Lassa à Centone differt; nam in Centone omnes Versus alieni sunt, In Glossa verò ille vnicus, qui stropham claudit. Differt iterum, quia summa in illo, nulla in hac variandi inuenitur libertas. Qui huic generi compositionis praest,

XXV. APOLLO GLOTTOGRAPHVS

dicitur, cuius in fluxu, & apud Hispanos praecipue curiosa & ingeniosa carmina conformantur.

Rovas Hispanus, quas Graecus *Parodias* appellat; quae si accuratè fiant, gratia non carent: earum syntaxi praesidet.

XXVI. APOLLO PARODICVS,

qui legi vult non solum carmina, sed in arena expressas earumdem litterarum vmbas. Hac arte vtens Hispanorum deuotio, omnia Veterum profana Cantica ad pios sensus reduxit; alij populi diuerso ducti spiritu etiam sacra Paginae textus in sensus profanos conuertunt.

Vias delectari Amœbzis testatur tota antiquitas, & inter plurimos praefae eruditionis auctores Virgilius, qui *Egl. 3:* cecinit, *Alternis dicentis, amant alternam Camœna:* & fororibus alternantibus adsunt eruditi Genii, quibus

XXVII. APOLLO AMOEBAEVS

antestat: qui multi-genera metra diuersa alternatione modulatur.

D miracula & prodigia subuenio: frustra enim Apollini Poetae Diuinitatem accenderent, nisi & haberet prodigia patrandi artificialem & ingeniosam postestatem. Est ergo.

XXVIII. APOLLO THAUMATURGVS

Parnassi Metametrici Genius, qui horae quadrante quaque animi potest tanto ornare lumine, vt Graeca, Latina, aut alterius cuiuscumque idioma Carmina, de quocumque argumento, eloquenter & argutè componat, quod sine artis stupendo miraculo fieri non potest. Reddit etiam hoc Numen Poeticum, si à curiosis consulatur, Oracula, et futura contingentia praedicat.

Auet Thaumaturgo alius genius, qui eius vtitur ingeniosis miraculis, vt litteras occultè scribat. De hoc plura Ioannes olim Trithemus, & nuper D. Ioannes d'Espiers, Princeps Lunenburgensis, & alij. Sanè hic vocatur

XXIX. APOLLO STEGANOGRAPHICVS,

et Rhythmis et metris à Thaumaturgo inspiratis, et dictis vtitur, vt occultissimas ciphras componat, quas sine clauui intelligere nequeas.

De Steganographia Opus speciale edidimus Coloniae anno 1635. quod recudi curauimus Duaci anno 1643. & ad nouam formam redactum, positum fuit superius suo loco.

Antæ rerum varietate & versum multitudinem obruti recreare animum desiderantes. Philomeli iubentur Apollinem penitentiorem inuisere; qui illos libenter excipit, & Metricos ludos instituit, ut simul se exerceant & recreant. Est igitur.

XXX. APOLLO ORCHESTRES, quidam Iouialis Genius, qui ludendo, Discipulos studiosius erudit; & dum illos exercet talis, reseris, aleis pictis, chartis &c. singulorum ingenium acuit, perficitque, ut pangant carmina, & facilius, & melius. Est hic Apollo hominibus nostris inuisus, at summè utilis; nam Adolescentes carere ludis nequeunt; & ipse prestat, ut vtiliter & doctè concitent, & zelum consequantur boni, si distractionibus alijs exclusi obtineant illæ, quæ simul erudiunt & recreant. Vtor Latina linguâ in huius Parnasi erectione; apertamque viam, ut ingeniosis Lector generalem doctrinam ad linguam Hebræam, Græcam, aut aliam qualemcumque transferat.

Ræcedentes Apollines, tamen si nulli idiomatici illigati. (sunt enim liberi, & per omnes provincias & linguas discurrunt) non tamen aut esse in duobus locis simul, aut vti duabus linguis simul ausi sunt. Hanc ob rem

XXXI. APOLLO POLYGLOTTVS addi debuit: qui vno & eodem tempore residet in diuersis provincijs, & loquitur linguis diuersis. Debit post Thaumaturgum poni: quoniam hæc prodigia sine miraculo Metrico fieri non possunt: debuit post ceteros, quoniam, quæ vnâ fecerunt linguâ, ipse pluribus conficit. Ab eius peregrino influxu Rhythmos & Metra etiam Diglossa, Triglossa, Tetraglossa, &c. interdum etiam orationem solutam: cum enim diuersis linguis loquitur non semper vult numerum, quantitateque syllabarum curare.

T quò tandem tendet eruditio, cum non solum Musarum communes & ordinarias vias attriuerit, sed, & eas prætergressa super summa Parnasi culmina fuerit euecta? Ad finem. Est enim, ut vetus Poeta cecinit, *Mors ultima linea rerum*: quoniam Iabyrinthi præfici aut nobiliores videntur fuisse opulenta quadam & ingeniosa Mausolea, sive per ambages & mæandros, siue per rectam lineam tendunt in metram metricam (hoc est in mortem) omnia, quæ tractantur in Metrica. Ouidius ad Liuiam.

*Fata mæuent omnes, omnes expectat avaris
Portior, & turba vix satis vna ratis.*

Tendimus hinc omnes, metram properamus ad vnam:

Omnis sub leges mors vocat atra fuit.

Ergo, ne exleges lacrymas in funere fundant Poetæ, & ne eleges incertes marmoti & æri inscribant, claudat eliorum.

XXXII. APOLLO SEPVLCHRALIS, qui pulchra aliqua Epicedia proponat, quæ possit quicumque imitari.

Hæc sunt, Candide Lector, Metametricæ Artes, quas tradunt Apollines noui, quos proposui; hi sunt vocales Mæandri & Metrici Iabyrinthi,

quos conformant; hæc scienciâ generali institutus, singulos perlege, & quia à te fauoreui & honorem expectant, Tuis singulos inuentis auge

ARTICVLVS IV.

Quid sit Idea? quid Carmen? an debeant res diuersæ confundi?

V.

RODIERVNT nonnulli Labyrinthi à me luene, aut etiam puero elaborati; & quia alij etiam adolefcentes ingeniosi alios à se. constructos reposuerunt, nonnihil hic de Ideis & exemplis præfabo: qui eorum ideam cum exemplo confundit à Metametricæ Palatio multum abest. Ideâ profecto inuentâ, facillimum est Diagrammata multiplicare: at Ideam nouam inuenire.

Hæc opus, hic labor est: pauci quos æquus amant

Aspicer, aut ardens euertit ad æthera Virtus,

Dys geniti potuere.

Et quidem ut rem bene intelligas, vnam aut alteram Historiam cogitatum produco.

Cœpit Musarum Deus Apollo benignè respicere Græciam, & Philippus illius Regionis Archon Poeticum certamen instituit, & quia præter Iambicæ & Dactylicæ, illo æuo nulla adhuc erant metra, optimi Metri Inuentori laurum auream promisit. Multa fuerunt ab alijs vario pede constructa; sed Sappho, ingeniosa adolefcent, hoc Tetralichon cecinit

Laudibus nostri celebrat Philippi

Asperius infans, iuuenis, sensique?

Rara virtutum documenta; cantes

Dogmata Calum.

Se Sappho oppoluit Amyrallus; lætissima stirpis Senatocæ propago; inter aures totius orientis Philomela; & dulcissimo labio istud fuit modulata.

Vine, qui Princeps; membra nepotes

Plurimos; vimar peregrina castra;

Atque Victori pelagus Latinum

Littora subdat.

Agebatur de præmio; Vulgusque Amyrallidi applausit: si enim vel generis nobilitatem, aut vitæ puritatem, aut vocis suauitatem, aut versuum sententiam obfideres, debebat anteponi Sappho: vtpotè minus nobili, minus castæ, minus suauis, & minus eloquenti, si yclis.

At Archon (cui enim doctissimus & prudentissimus: hic non debet, inquit, confecti personæ, non fumosa veterum auorum stemmata, non vitæ virtutes aut vitia, non vocum suauitas, & elegantia: imò nec ipsi versus, sed metra, hoc est versuum Ideæ, quoniam de istis, & non de cæteris in Certamine agitur. Ergo proponant suas Ideas Amyrallus & Sappho. Sumperunt calamos, & hæc Sappho proposuit.

(— — — —)	v v — v —	P
(— — — —)	v v — v —	P
(— — — —)	v v — v —	P
(— — — —)	v v — v —	P

Sed quam quæso, Amaryllis? Nullam, nil-
lam. Erat enim via Sapphus metro, & quando
omnium iudicio videbatur præcellere, & præ-
mium victoriæ promereri, nihil omnino fece-
rat, ob quod posset in litem & certamen admit-
ti. Ergo pronunciat Archon, non iam victricem
esse Sappho, victamque Amavillida: sed hanc
non descendisse in arenam, nondum ingressam
in certamen: non enim habuit Metrum (Ideam)
à se inventum aut cogitatum, quod Sapphico
posset opponere.

Hinc patet, quid dicendum de Theodomi-
ro sit, qui in quodam à nobis invento Labyrin-
tho verba pulchriora posuit (sic inquit: & licet
fortè non sit verum, patienter & libenter con-
dono.) Ergo, si fit de Labyrinthis componen-
dis certamen, Theodomirus debet auteponi
nostro? Minime: si adit integer Iudex. Dedi-
mus Ideam A, illamque ornavimus, vt volui-
mus: ergo Theodomirus, vel est Asæcla, vel An-
tagonista. Si primum, Ideâ A, tamen nostrâ,
victus, nemini enim invidemus applausum. imò
illi agemus multas gratias, quod Ideam illam no-
stram voluerit suo ingenio honorare, & ornare;
& vt gloria sit maior, applaudemus. Si secun-
dum, orabitur, ne armis nostris vtatur, vt nos
confundat. Dedicimus Ideam A: & quid contra
Theodomirus opponit? Ideam alteram? mini-
mè. Quid ergo? eandem ideam, alijs vestibus
(aut alijs verbis) exornatam. Ergo nondum
habet, quod nostris inventis opponat, quando-
quidem nostram ipse Ideam pictam alijs colori-
bus, & alijs verbis exornatam reponit. Quoniam
Ideæ A, à nobis inventæ & excultæ, non debet
opponere eandem Ideam A aliter comptam &
ornatam: sed Ideam B. nobis ignotam & invisâ,
quam ipse excoGITaverit, & numeris tam pul-
chris construxerit (distinguo numeros à vocibus)
vt nostris mereatur anteferri.

Hæc à nobis sunt dicta, non quod putemus
neminem esse in Mundo, qui nobiliores possit
Ideas Orbi Litterario indulgere: non quod inge-
nia Europæ in arenam vocemus aut provo-
cemus: non quod meliora non speremus, aut
etiam exspectemus ab alijs: sed vt hallucinatio-
ni subventum Academici Vulgi, quod nec Me-
trum à Carmine, nec Labyrinthi Ideam ab ipso
Labyrintho discernit.

VII.

Etiam in vno & eodem versu genere Idea
debet à verbis distingui: nam potest diver-
sis idem conceptus explicari: quam ob rem in
Certa minibus Poëticis, quæ in Hispaniâ sunt
frequentia, consulerit, ne quis suos Versus an-
te tempus exponat: est enim valde facile cõcep-
tum alienum furari, & verbis diversis vestire.
Hanc Fortunam subijt Arfendus gloriæ avidus,
& moræ impatiens. Versus ipse suos nimis ma-

turè exposuit; leguntur, suspiciuntur, laudan-
tur: & non eodem animo ab omnibus: nam Fi-
dentius singulos conceptus notavit, & quia lo-
quacior erat, pulchriori dictione exornavit, &
præmium & applausum obtinuit. Quid hic Ar-
fendus? Veritatem & sinceritatem appellans, de
Fidentio conqueritur; atque

*Metiò con mano bastarda
En consonantes per versos
Los Idolos de mis versos
Como Rachel en su albarda.*

Ergo Arfendi & Fidentij carmina, licet verbis
differrent, erant eadem: materiâ differrebant, non
forma: ornatu, non Ideâ, non conceptu.

Ergo prudens Lector, secernat ab animâ
corpus, conceptum ab ornatu, Ideam à verbis:
& tunc poterit de Poëmate quocumque iudicare.

ARTICVLVS V.

*An Idea Metametrica veteres sint?
an, si, nova inveniri a quocum-
que potuerint?*

VIII.

E mones (ingeniose Theodore) Ideas nostras, quas
dedit Metametrica, à Paul-
lo Vticellio cõtemni, quod
vel antiquæ sint, & à Ma-
ioribus nostris cognitæ, &
neglectæ aut contemptæ:
aut si novæ, & inventæ à
nobis, non tam arduæ, &
subtiles, quin ab alijs inveniri poterint. Hoc
præiudicium, ais firmari ab Vticellio nostro con-
dem Opere, nam exemplis vimur Veterum &
Recentiorum.

Et quid ego tibi aliud possum reponere,
quàm quod in simili occasione quidam iunior
Astronomus Mauritio Hassiæ Iansgravius cuius
discensum placuit hic ad verbum reponere. In-
quit enim. *Vestra celsitudini non ignotam fore credo, lepidam illam ac festivam, sive historiam, sive fabulam, quam novi Orbis Scriptores tradunt de Christophoro Colombo Gennevse, cuius opera atque industria, diuina Matheos scientia ac beneficio celestisque Astronomia arte atque adminiculo freti adituque novus Terrarum Orbis, ante annos iam plûs minus centum, primum patefactus ac detectus est, quique inde in Hispaniam triumphans redux ab insulso, arrogante, irriduloque quodam Hispano in publico convivio convitatumque medio in iuriis vexatus est tanquam in novi Orbis inventionem nihil aliud ipse prestasset, nisi quod aquè ab alijs etiam prestari potuisset. Ad que ipse nihil respondit: sed orans poscens, eoque accepto assidentes & circumstantes omnes rogavit, vt oram in cuspidiore ejus parte, seu in conum ovalem desinente termino, ita vt in neutram partem cadat, mense imponant. Cumque omnes se id prestare non posse fatebantur, imò*

omnino impossibile fore affirmabant, ipseque è contrario, possibile quidem fore, at illos saltem ignorare inferens, recepto oro, cuiusque putamine in cuspudato termino ad mensam leuiter confuso & confusio, prater omnem omnium expectatorem, contrarie falsam omnium negationem, orum mensa, ita ut postularer, imponebat. Oroque cretè sic staret. Iam num idem omnes vos poteritis efficere? dicebat: Imò quid n? respondentibus omnibus, addebat: Ideam de intentione rari Orbis sentendum: qui cum iam à me sit primum interitus & detectus, in postem à quavis vestrum facili negotio inueniri detegere poteris: sed autem nullus id effectum dare potuit. Ita Vrsus Dithmarus in epist. dedic.

Has periodos adduxerim (non ut Vrsium contra Tychonem tuear: nam illorum dissertatio & controversia me non tangit: fortè enim, uterque habet rationem, fortè neuter) sed ut ostendam facillimum esse vi aliorum inventis: at difficillimum invenire, quibus uti alii possint.

ARTICVLVS VI.

An Metametrica sit scientia.

IX.

1 Aristotelica Definitio Demonstrationis admittatur, quia rara, aut nulla potest Demonstratio formari, rara aut nulla erit Scientia. At nos aliter, & bene Demonstrationem definimus quia Peripateticorum Demonstrationes, sunt rituli sine

re; & voces expertes significationis. Quod si nimis alicui videar, ex toto Peripatu eruat vel vnicam Demonstrationem, quæ suis numeris perfecta sit. Ergo, si nec Aristoteles, nec Peripatetici vquam à se hanc Demonstrationis Ideam, reduxerunt, aut reducant ad proximam: Idea illa tuit in originali hallucinatione concepta, & debet corrigi; & si non possit correctionem subire, reprobari.

Demonstratio igitur nobis sit, Argumentatio, cuius forma est secuta, & præmissæ sunt certa. Hinc patet posse conformari Demonstrationem, quæ non sit syllogismus: nam etiam aliæ formæ, quæ in scholâ admittuntur, sunt tute, & nulli periculo obnoxie.

Scientia est Demonstrationis conclusio; & quia in Metricâ sunt Demonstrationes, etiam Metrica est Scientia. Vel dic, quid possit negari, aut in dubiis verti in argumentatione sequenti

Omnis uersus qui correspondet huic Ideæ

— — — — — | — — — — — u o — — —

est Hexameter. At hic uersus Quidam,

(Omnia si pereant, famam servare memento. Huic Ideæ correspondet: Ergo est Hexameter.

Est syllogismus in Darn; figurâ securissimâ & notâ: habet præmissas certas: Ergo est demonstrationis.

Eodem modo Metametricam esse Scientiam probare potero. Sic inquam.

Quicumque uersus cooperari possit huic Ideæ,
|, o — — — — — |, — o — — — — — |
— u, | o — — — — — |

erit Hexameter Retrogadus. At hic Jacobi Falconi, (Magorum sermo crudelem turbat Herodem. Huic idea cooperatur. Ergo & Hexameter & Retrogadus est.

Patet, quia etiam possemus dicere.

(Herodem turbat crudelem sermo Magorum.

Consequentia est legitima, etiam in uero Darn: maior & minor certæ: ergo demonstrativè concluditur.

Sicut hanc Demonstrationem conformavimus, possumus & alias nullenas. Stat igitur Metametricam esse demonstrativam facultatem ac proinde esse scientiam.

Si cui occurrat aliquid contra: illud statim in Iogicam, Physicam, & Metaphysicam, quas Scientias esse, opinio communis affirmat. retorquebo: et consequar, aut has ab albo Scientiarum expungi, aut istam admitti debere.

ARTICVLVS VII.

De Facultate illâ, quæ in Scholis Rabinorum traditur, & ideo vocatur CABALA.

An & quomodo differat a Metametrica.

X.

ÆRES interdum Lector, cum Authores nostros de Cabalâ differentes interlegis: pauci illam laudant, pauci excusant, plerique vituperant, & vndis Lothæis, aut flammis stygiis condemnant. Hæres, mirarique, eandem posuisse

Facultatem ab hominibus probis & eruditis Artem & Inertiam vocari; eandem commendari & damnari; eandem tandem alis in cœlum tolli, & vituperiorum onere in abyssum dilabi. At cessabit admirationis causa, cum audias, omnium censuras esse bonas, & omnium iudicia legitima: cum adducas tres esse apud Hebræos Cabalas: Liberalem, Cœlestem, Thaumaturgicam: omnes vocari Theologicas: primam laudari ab universis; secundam, tertiamque condemnari.

Prima est quedam Metametrica Hebræa: intra Sacre Scripturæ terminos ingeniosè discurrens: quæ Orthographica literas Sacri Codicis perpendit & numerat; finales distinguat à cæteris: in varias notat: & inde mysteria Iobnè & religiosè deducit. Quæ Steganographica, diversâ Alephbetha considerat, illa clavibus convenientibus aperit: & novas inveniendos sententias ingeniosè dilucidat: Quæ Arithmetica (à Rabbi

nis nominatur Geometrica) de numeris à literis significatis disputat. Quia Grammatica inflexiones & acceptationes vocum Hebraicarum considerat, Institutiones scribit, & thesauros componit. Quia Rhythmica conuocet oculos ad periorum exitus, & suis locis consonantias accenset. Quia Metrica vocales per classes distinguat, & præter longas breuicque quas Græci & Latini etiam habent, correptis vititur, quæ gentibus aliis ignorat. Quia Metametrica, de Dictionum seu Versuum capitibus disserit, & Acrosticha condit: Voces transformat: & ordinem litterarum transmutat. Hæc agit de Retrogradis elementis, syllabis, & Dictionibus: nam in voce Roma (pono exæplata maioris claritatis causâ) Recursus literarius dat Amor; syllabaticus Maro; & in hoc vertit,

Magorum sermo crudelem turbat Herodem.
recurrus dictionarius dat hunc

Herodem turbat crudelem sermo Magorum.
Hæc etiam agit de Anagrammatibus, in quibus recondita eruditio invenitur, & pulchræ interdum transfigurationes resultant. Quia Logica argumentandi modos, quibus Prophetæ vti sunt imitatur: & quia Philologica de rerum essentia & passionibus disserit, argumentum ab Erymologia & nominum naturâ desumpto.

Secunda rota est ספירי Saphiris nomenclandis, nominandis, exponendis, & dilucidandis: agit de חסדו נר infinito Numine: & est purè speculativa, nec pertinet ad operationem. Celestis dicitur, quod Rabbinoꝝ opinione Saphiræ hæ Peripateticis Intelligentiis Cælorum Motricibus respondere videantur. [Contra hanc copiosè scripsi, & anno 1657. Romæ edidi Tractatum, qui D. Thomæ ab Illustrissimo DD. Iosepho Ciantes Maricensium Episcopo in linguam Hebraicam translatò præfigitur. Illum curiosus legat, & multa valde necessaria, paucissimis nota reperiet.]

Tertia prodigia patràt: putatque voces Biblicas habere vim, non solum præservandi homines, aut etiam liberandi à morbis, sed etiam excitandi à mortuis. Iubet hæc Vmbris, ut ocula reveleat, & prædicat futura. [Contra hanc sæpe in Morali Theologia disputavi; arte enim & verbis nec patràri prodigia, nec possunt præsciri futura, quæ à liberâ voluntate dependent.]

Opus Magnum, quod inscribitur Cabala, composui, in quo has tres Facultates à primis fundamentis examino: in quo duas posteriores esse vanas superfluas, inò etiam sacrilegas probo: in quo primam, quæ sola est ingenua, dilucido. Illud eadè cum aptum Typographum habeam. Interim, ut Lector, non omnino caret Cabalæ sinceræ notitiâ Epitomen quamdam conformavi, quam Specimen dixi, & à Iusto Cæcilio Puteano edi, & Diatribæ de Anagrammatismo, quam Erycius Iusti Parens scripserat, adiungi permisi anno M. DC. XLIII. Cum ergo jam apud Bibliopolas huius libelli nulla reperiantur exempla: ut Lector generalcm aliquam Cabalæ ingenue, & licita indispicatur cognitionem, illum huc posui, & esse volui quasi faculam, quæ operi majori præluceat.

XI.

Cabala Totius brevissimum Specimen Amplissimo, & Clarissimo Viro D. Ezycio Puteano Historiographo & Consiliario Regio.

Non erant arcana plurimi, & maluerunt Inventores, quàm Auctores vocari: arcana, inquam, in naturæ præcordiis sublatentia. Sed quis quæretis secreta in publico? quis occulta in propatulo? Hæc nostri ævi felicitas, subiens ab ingenij auliciâ. Dubitarène priscum? An Saturnus inauribus exornaretur? An Iuppiter habere pedissequos? An Sol Ephēbos? Patuit invictum computum auri quasi quinquies mille sexcentis totum calum; & quia maxime patuit, tot in latuit. Nulla erat stella cognita, quia nulla bene, quosque Lansbergij pertinax diligentia inerrantium stellarum loca, instigabile Lansbergij studium errores Planetarum, Saturni inauris Lynceæ Galilæi perspicacia, Iovis quaternos Ganymedes Marius, Martiales per medium Solis Sphæram excursiones Brahmæ, & maculæ Solena circumcurrentes Scheinerus, Venetis transfigurationes meus Opt. Parens Laurentius Caramellæ, Mercurium in Sole Cassendus, Montes Luna Keplerus observant. Tu vero præcedis, comitatus, prosequeris: & solus dicas nostras Athenas frequentissimè & curiosis inventis. Tibi Encyclopædia Olympus est: iam olim tota patet, & latuit, grandi observatione, & per vigili studio indigebat. Supervenisti, qui in illius clarissimo lumine arcana referas. Saturnus, Græcis Χρῆνος, cœn Κρόνος, ætatem desinitor, à te habet quod audiat ornare; illam variis Historiis illustrando, aurem recreat, & animum studiosum erudit. Iuppiter divitiarum Praeses suos habet nam tant intransibiles quàm incusos Ganymedes, qui thesauro, exauriant; hos detecti longe experientia tuloscopio, bonum erroribus posuisti leges singularem, aureo tamen libello, qui lapidis Philosophici instar convertit: mediocres diligentius in aurum. Principes, qui hoc lapillo pretiosissimo utuntur, erant participes Triumphali liberalitatis, quem aliquando descriptisti. Martis efferi audaciam, dum Loovonium, Academicarum lumen intercipere tentares, oppugnasti, scripisti: tunc incantans Gallicæ illius expeditionis miles, tametsi infelice scriptis, feliciter descriptus est. Solis cursum nova temporis facula, quam de Biseto inscribis, metitur: ut tuus Sol celestis illustrior, faculis splendoris exuberet, maculæ careat; Et ut Principium haberemus Diei, novo & Vrbano Circulo Orbem terrarum exornando, frustra latrante Urbinate quodam, effecisti. Venere & lepores, qui quærat, legat Poëmata, quæ ex temporis influxu exuberant, tuæ dem Musæ sine otio otiantur. Legat Epistolæ, quas vina & mella magnus ille Lipsius esse scribit, acumen five acrimoniam insensibus in verbis puritatem atque enām suaviorem habere. Legat Orationes, & Atticæ Susea Thesaurus habet. Legat Amicitias, & vera ac verba litterarum Tempore invenies. Si Mercurium in Sole se observasse alij negent, Cassendus asserit; negat & asserit Keplerus, non sui immemor, sed

inamidata metamorphosi in se diuisus, indiuisus ab alijs; sed Cryptographia Tassiana praece est clandestina; uisa & inuisa; uisa, quia characteres communes legimus; inuisa, quia indiuisibilis eorumdem potestas. Mercurius est, qui triumphat centoculum Argenti. Lunam Genebharum Antistitem expressit Censorinus tuus de Die Natali inscriptus, doctrina rarioris thesaurus. Terra debet tibi radiantem coronam, sive diem apud Indos Diorthosin, fastis exaquantis necessariam: coronam quidem, sed ellipticam; dies enim radij sunt, & hi in omni climate inaequales. Calum habeat sua Astra, in tuo reperio Astram Imperatricem stellarum. Hanc tot lucis comitantur, quot libri; tot splendoris, quot capita; tot radij, quot lineae. Deerat motus, ne stella censeretur exanimis; motu Literis ille Troncus Genius, dum promouet; motum, ut utrant; artificiosè, ne errone evadant. Hunc ista de Anagrammatismo Diatriba, amonitatis causâ scrippta, utilitatis edita. Iam olim Anagrammatismus patuit, latuit; patuit, quia vulgare opus fuit; latuit, quia ante te nemo illius areanas leges invenit, aut potius solis; ed enim Te tua Litera evahunt, ut tot leges eruditionis feras, quot verba proferas. In Cryptographiâ, in hac Diatriba in alijs similibus operibus Romanus Cabalista, quidquid Hebraicè olim Mecubalinus, iam Latine tradidit; si illis sua laus debetur, quod clara obscure dixerint; nonnihil laude maius tibi debetur, quod obscura clare elucidaveris. Ut confites igitur iure an inertia adornare Cabalais tua Inventa dixerim hoc Specimen perlege; in quo videbis curiosas Speculationes Rabbiorum quas in censis simillimas; videbisque deberi tuo ingenio eruditionis Hebraicae & Latinae concordiam, ut dum Rabbios in Latinis adlegamus scripseris, citari Latinos in Hebraicè audiamus. Vale. Iovany, sexto Kalendas Iulias M. DC. XLII.

Ioann. Carameuel.

CAPVT I.

Cabala origo, Magistri, partes.

XII.

REALIVM, & Nominalium, ut vocari solent frequentibus diffidijs excitantur Grecorum, & Latinorum animi, ne desides, & ignavi evadant. Dux scholæ sunt celebres, & olim à Græcis, & etiamnum à nostris frequentatæ. At Hebrææ Athenæ nonnisi Nominales soli exanimi literarum insudant; in quibus arcana curiosissima inveniunt.

Primò Cabalæ candidatis discenda sunt nomina communia: postea tradendæ Regulæ subalteronarum facultatum.

Theologia igitur Hebræa קבלה CABALA dicitur à verbo קבל CABAL, Accipere auscultare. Omnes enim scientiæ, quod voce traderentur ab auscultando dictæ sunt. Physiologicas Aristoteles Stagyrta libris de mirabili Auscultatione tradidit. Ethicas Bene-

dictus traditurus præloquitur: *Auscultra sibi præcepta Magistri*. Guido Fabricius Boderianus; cum de Cabalæ Doctoribus sermonem faceret verbo אבן IBEN eos peritos scientiæ de demino auditu nominat. Et similibus Phrasisibus utuntur, qui de alijs disciplinis agunt.

Huius sapientiæ professores מוֹדֵבִים MICYBALIM, dicuntur, seu potius audire facientes nominantur. Author creditur Moyses.

Hinc lux Græcorum sacramentis. מוֹדֵבִים, Deæ scientiarum præfides vocantur. & Deus illarum Antistes מוֹדֵבִים, & corruptè מוֹדֵבִים iam frequentius Apollo. Creditur etiam nomen CABALAE in Parnassum Caballum inuexisse, & occasionem præbuisse omnibus illis fabulis, quas veteres Græci modulantur.

CABALA igitur, seu Hebræorum Theologia, sex facultates sacras (nimirum Transmaterializationem, Transformationem, Transfigurationem, Transpositionem, Transpunctionem & Transnumerationem) velut species habet.

CAPVT II.

De קריאת ראשי תיבות CARIATH RASCE-TEBOTH, seu Theologia Transmateriali.

XIII.

ELEMENTA Vocalia sunt dictionum materia, ideòque Transmaterializatio erit elementorum, transmutatio, & hæc augmentatione, & diminutione conficitur: augmentationem quidem, si in singulis literis integram dictionem intelligas: ut cum scribimus אדם ADAM, nempe tres literas, & tres dictiones, legis literis singulis correspondentes; nimirum, אבדן אבדן אבדן ABDABAK-MASCIAH, Passer-Verbi, quod est Christus.

Vocatur hæc Cabalæ pars CARIATH RASCE TEBOTH, Capium dictionum enuntiatio. Aptè scriptas literas capita dictionum appellat, quia sunt dictionum initiales. Extant libri integri, in quibus de exponendis huiusmodi Theologicis abbreviationibus curiosè disputatur.

Hebræos imitati sunt Græci, imò, & Latini. Exculpimus in Templorum frontispicijs D. O. M. & legimus Deo optimo Maximo. Occurrunt frequentissimè in marmoribus literæ pro integrâ dictione suppositæ; quæ à nostris Criticis Nota vocantur, & à Valerio probò Grammatico, & alijs postea curiosè exponuntur.

Græci etiam hoc modo exponendi vocabula

bula deletabantur. Redeat noster Protoplastus Adam, & quoniam eius Hebraicum nomen exposuimus, etiam Græcum ad veterum mentem exponamus.

Ἀνατολή.	Oriens.
Δύσις.	Occidens.
Ἀρκτος.	Septentrio.
Σημερινή.	Meridies.

Singulis nominis literis singulas Mundi plagas indigitari constat ex præmissis paradigmata, quod confirmant Sybillina carmina:

Αὐτός, &c.

Quæ Sixtus Senensis suæ Bibliothecæ tertio, & alij per hæc, aut similia verba transulerunt.

Nimirum Tridens finxit terragrammatō ADAM, Qui primus factus fuit, & qui nomine complet Ortumq; Occasumq; Austrum, Boreamq; rigenti. Opponitur augmentationi diminutio, & accidit cum ex singulis dictionibus una, & sola initialis adsumitur. Fit exemplo primus vetus Geneseos

BERESITH ELOHIM ET HASCANAINVETH HAAKETH In principio creauit Deus Cælos, & terram Sume initiales literas, & habebis

BIBO EEEY In occasu ero. Quod est iustorum lemma, qui tamen si videantur oculis insipientium mori, ipsi tamen sunt in pace.

C A P V T I I I.

De תחור THOAR, seu Theologiæ Transformatiua.

✠ XIV.

FORMA nominis Cabalisticè sumpti finis est, & ijs ex literarum discretionem suboritur, quod potest verbis Latinis illustrari, Hæ literæ Dominare, si indiuisæ sint, ad imperatiuum verbi Dominos pertinebunt: & si diuiduntur in primâ, secundâ, aut tertiâ syllaba, significationem mutabunt, vt constat ex hoc paradigmata.

Soles nom.	Dominare.
Soles verb.	De-Minare.
Soles	Domi-Nare.
Solees	Domina-Re.

Hac lege Hebræi dictiones diuidendæ noua verba multiplicat. Mulra Guido Fabricius Boderianus in Bibliorum Regionum apparatus, multa alij collegerunt: sed eorum placitis examinatis dictiones, quæ transformari dicuntur, reducam ad duas classes. In

priori dictiones continuas, contiguas in posteriori collocabo. Continuæ dicuntur, quarum partes copulantur termino communi, nimirum litera communi, quæ sit vltima primæ dictionis, & prima subsequæntis: vt patet in dictione Corus, quæ dissoluta est Cor-us. Contiguæ appellantur, quæ constant partibus, quæ non vniuntur literâ communi, vt Magister, Mug-ster. Vbi vltima primæ dictionis non est litera prima subsequæntis.

His ideis instructi ad Cabalam Transformatiuam deueniamus, & videamus, qui citatus Guido Fabricius Boderianus, nomen אבן EBEN, lapis continuum, exponat. Apud Peritis scientia de Diuino auditus, ait quos פקידים MEVBALIN vocant, אבן EBEN significat Patrem, & Filium, uno complexu, ad ostendendum Patris, & Filij unitatem in essentiâ. Tres autem literæ, tres Hypostasies in una viciâ demonstrant. Et hoc est mysterium, quod scribitur in Psalmis: Lapis, quem reprobaucrunt adificantes, factus est in caput anguli. Et ideo Christus vocatur à Daniele אבן, lapis abscessus sine manibus. Huc vlque ille.

Si contiguæ dictionis exemplum aliquod desideres, dabit vox ארז ARZITH, Cedrus, quæ post diuisionem est ארזית OK ZAITH splen dens Oliua.

Hanc Hebræe Theologiæ partem delucidat liber ille, qui inscribitur Apparatus reuelationum Iesu Christi, à paucis annis publicatus, cuius artificiosam methodum Auctores aliqui sequuti sunt.

C A P V T I V.

De תמירא THAMYRA, seu Theologiæ Transfiguratiua.

✠ XV.

MVLTA de Thamyra cantore Græci auctores, quæ non vacat expendere. Modus est exponendi Sacram Scripturam Cabalisticè, & docet manente eadem pronuntiatione, & significatione characteres mutare: vt cum A legitur pro B, C, &c.

Hieremias contra Babylonios Prophetizans, capitis 25. versu 26. inuenit figuras characterum, & accepit vltimum pro primo, penultimum pro secundo, antepenultimum pro tertio, &c. Et contra, vt conspicias in Alephbeto subsequenti.

אבגדהוזחטי
כ
חטקצפצנסכמ

Ergo cum reperis in citato oraculo טטר

Seef-ck

Seeſiek: lege בבל *Babel*, & ſcies, quo colli-
ment minꝑ, quę à Prophetā præſago cſulmi-
natur.

Hebręorum *Thamyram* etiam Gręci, &
Latini imitantur. Inter alios felix huius
ſcientię emulatio reddidit celebrem Ioānem
Trichemium Spanheimēſem Pręſulem, quem
à Necromantię notā editis commentarijs de-
monſtratiuē vindicaui. Legantur *Polygraphia*.
& *Steganographia*, quę meram Hebręorum
Thamyram Latine tradunt.

Huius artis vtilitate adlecti, & curioſitate
delectati leguntur antiqui Imperatores. Ta-
les fuerunt Iulius Cęſar, & Octavianus Au-
guſtus, referentibus, Suetonio, & Dione
Caſſio; tales etiam C. Oppius, & Balbus
Cornelius, Aulo Gellio lib. xvij. Noct. At-
tic. cap. jx. adnotante. Hi verò Heroēs
excelluerunt aliorum Magiſterij, & do-
ctrinā. Nunc autem mundus Cęſare frui-
tur Ferdinando III. huius ſcientię Principe
peritiſſimo, lectionum plurimum occultiſſima-
rum inuentore. Fruitur Lüneburgenſi, qui
Cryptographiam edidit, & voluit *Gustavus*
Selenus nominari. Fruitur Domino Ignatio
Bernardo Comite de Martinitz, Cęſari ab
intimis, librum de admirabili lectione edi-
turo. Ante omnes illos noſter Erycius Pu-
teanus Cryptographiam Taſſianam edidit,
quę laude non indiget: nam oracula non e-
gent Patrono. *Steganographię* ſpecimen D.
Ioannes d'Espires, S. Theologię Doctōr, &
Aquicincenſis Monaſterij ſummus Prior iam
nuper euulgauit. Hoc qui non legerint, in
eruditionis materiā carebunt notijs peni-
tioribus.

CAPVT V.

De תשומת *THESCVMETH*, ſeu *Theologia*
transpoſita.

XVI.

Hebręorum ſententia omnia ſancti idio-
matis verba, quę eiſdem conſtantur li-
teris, habent analogam ſignificationem.
Vnde radicum obſoletarum ſignificatio ſub-
oritur artiſcioſe. Exponamus vnam, & ſolam
vocem, vt analogia, & methodus clare no-
ſcatur.

שחר *ſchahar* *meſurare* ſignificat, re vel
cogitatione, & tranſpoſitione elementorum
alia verba producit ſimillimę ſignificationis.
Conſidera ſubiectum Paradigma.

MENSVRARE.

RATIONE. RE.

שחר *ſchahar*,

*Opinari; Metiri; Men-
ſurare.*

שרע *ſcharah*,

*Proſicere in Meſuram an-
liſeris. inquam vita-
liter excede-
re creſcere.*

עשר *haſar*,

*Cenſeri, ac Meſuram de
definiri bo nary habere.*

ערש *haratc*,

*Quietus locus
ſis; Extra- ad meſurā
taſis. 10. pedum;
Leſus.*

רשע *raſath*,

*Cenſeri, ac Violenter mē-
definiri ſuram exce-
dare; Mēſu-
ram legis te-
merare; In-
aquarem, &
iniquum eſſe
Vincere.*

רעש *rahasc*,

*Cogitare Excedere mē-
ſredipē. ſuram inad-
quare; Mone-
ri; Tremere;
Vibrare; Ra-
reſeri.*

Latini, & Gręci maiori vocatione, & ſigni-
ficationum differentiā ſua Anagrammata in-
uertunt; Sed pulchrior omnino eſt vocatione
Hebraicarum ſyntaxis: vtpotē analogiā pe-
renni prædita.

Paro Hebraici idiomatis Lexicon Ratio-
nale, in quo ſingulę literę conſeruam par-
tialē aliquam notiſſimam ſignificationem
habent: verba verò compoſita: vbi, & o-
ſtenditur Anagrammatiſmo literas alterari,
non mutari, & arte Theſchumethiā ſigni-
ficationem alterari non mutari, non tolli. Per-
tinebit illud ad hanc Cabalę partem.

Præter tranſpoſitionem literarum, etiam di-
ctionum tranſpoſitione Cabaliſtę pulcherrimas
ſententias efformant, quos videtur imi-
tatus Bernardus Bahuſius in ſuo Protheo
Parthenio, quem pulcherrimis, & amoeniſ-
ſimis Thaumatis Erycius Puteanus illu-
ſtravit.

CAPVT VI.

De מִסּוֹרֶת MASORETH, seu Theologia Transpunctura.

✠ XVII.

מִסּוֹרֶת MASAR. Tradere significat, & teste Eliâ in Thlsbi, non reperitur in Biblijs, sed inde deducitur nomen Theologiæ Transpunctatoriz, quæ מִסּוֹרֶת MASORETH vocatur. Elias loco citato: *Ipsa MASORETH scripta est in circumcisa (marginibus) Bibliorum. Iam verò librum composui, qui vocatur מִסּוֹרֶת הַמִּסּוֹרֶת HA MASORETH, Traditio Traditionis, in quo declaravi uniuersam eius normam.* Vocalium mutatione varij vocēs resultant, imò, & varij sensus V.G.

דַּבָּר DABAR. Loquutus est.
 דִּבְרֵי DIBLER. Alloquutus est.
 דִּבְרֵי DIBER. Loquitar.
 דָּבָר DABAR. Verbum.
 דֵּבֶר DEBER. Pestis, &c.

Ideoque eadem Sacræ Scripturæ periodus, diuersimode puncta, sensus diuersos exhibet, & aliquando aptissimos, & necessarios: quia cum puncta Iuniorum sint inuenta, non raro contingit, literas ita subpunctas esse, vt & melius potuerint.

Non satis benè punctâ Biblica esse posita recentiores contendunt: sed qui veterum ostendunt errores, non corrigunt: fortè facilius est illos cognoscere, quàm emendare. Et quidem characteres Biblicos aliâ normâ subpungo, & sententias Latinas lego, & infero Latium idioma Hebræi dialectum esse: nam Hebræa, si benè pungatur, non differt à linguâ latina.

CAPVT VII.

De GIMATRIA, seu Theologia Transnumeratoria.

✠ XVIII.

ELIAS apud Boderianum, GIMATRIA, ait est dictio plane Græca, subnotationem, sine numerum significans. Ex attribuitur illi Cabalæ parti, quæ numeros dictionum significat: sibi enim persuadent Hebræi, dictiones esse eiusdem significationis, quæ eiusdem nu-

meri. Vt si Latine dicerēs Vocēs Tribunus, & Axis æquipollentes esse, quia vtraque numerum xj. complectitur: & postea Tribuni obliuiscuntur expōsiturus, ad metaphoram Axis recurrunt. Hac arte vocem MITATERON exponit Elias in Thlsbi MITATERON Principem facierum dñum, ait, Angelum illum esse, qui respicit semper facies Regis exaltandi, ac de ipso dictum est illud Exodi 23. Quia nomen meum in medio eius est; quippe cuius nomen est ad instar nominis Domini sui. MITATERON enim in Gimatria, seu numerandi per literas arte est S Q A D A I: nam vtriusque litera seorsim assiciunt 314.

Huc respexisse videtur Euangelista Apoc. lypseos c. 13. vbi bestię numerum dicit esse 666. fortè nomen componetur literis, quæ numerum eundem complectantur.

ARIGVLVS VIII.

De Characteribus, & Notis Metametricis.

✠ XIX.

VLTA olim de Steganographi- cis signis, multa de diuersarum Gentium characteribus, notis, literisq; dixi & scripsi; nunc debeo recognoscere singula, & ex omnibus deligere pauca, quibus nostri Apollinēs indigent; quibus & nos in his Labyrinthis vsuti sumus. Sequentes Characteres consideta;

----- - v o u ∞ + 1
 + / \ A : ? m [] ()

Præter hos characteres etiam interdum vtor Muscis, qui quoniam vniuersis noti, non videntur commentario indigere.

Hæc sub ipsum initium Te scire volui Lector ingeniosissime; nunc nil occurrit aliud, nisi vt orem Deum, vt Te saluum incolumemq; ad sui maiorem gloriam, & Orbis literarij vtilitatem conseruare dignerur multis annis.

NOTA.

CABALA, qualem hucusque edisserui, ad scientias liberales spectat; est enim curiosa quædam Grammaticæ Metricæ, & Di-
 lectica

Iestica: at maiori Rabbinū audaciā, se in Theologiam insinuant, & R. Isachorio, qui Moyseos Pefach filius fuit, & librum *Iure binah* scripsit, duce decem sephiras *binah* quas sic nominant, & cognominant.

NOMINA.	COGNOMINA.	
j. E HIE.	Kether.	Magnitudo.
jj. I A.	Chokma.	Sapientia.
ijj. IEVA.	Bina.	Intelligentia.
iv. ELOHA.	Gedula.	Magnitudo.
v. ELOHIM.	Gebura.	Fortitudo.
vj. ADONAI.	Thiphereh.	Pulchritudo.
vij. ADONAI.	Netfa.	Victoria aeterna.
TSEBAOTH.	****	****
viii. ELOHIM.	Hod.	Gloria, & honor.
TSEBAOTH.	****	****
ix. EL-CHAI.	Iesod.	Fundamentum.
SCIADAI.	****	****
x. ADONAI.	Malkuth.	Regnum.

Harum Spherarum successuam diminutionem, & conclusionem conatur explicare Isachorius probatione oculari.

Diminutionem hac figurā triangulari dilucidat: nam Sephira inferiores, apud G, superioribus minores sunt: & quę sunt immediatę se immiscunt, vt in DC. ita vt inter superiorem, & immediatę sequentem sit aliquid medium, nec totaliter ab illā, nec totaliter

ab illā differens. Hanc viam ingredi voluit Paradisi autor (Doctores, qui apud Hebręos in pretio) hanc alij, qui putāt se, sicut de Physicis physicę, sic de Theologicis Theologicę philosophari, cū ad elementa materialia conuertunt oculos, vt inde per analogam proportionem discunt. Tres, inquit, sunt regiones in Aere: infima, media, summa: in mediā Aëreum Elementum est purum: in summā est Igni similis; in infimā Terrę, & Aquę cognatum. Hanc ipsū alterationem ab aliorum Elementorum propinquitate, aut contactu nanciscitur. Ergo similiter: si vltima, & suprema Sephira est ABCDA nempe Kether: & DCFED. nempe Chokma, penultima: se in lineā DC. contingunt, & apud hanc eandem lineam Chokma scet Kether, & Chokma Ketherascet: hoc est Kether in Chokmam, & in Ketherem Chokma degenerabit. Alij figurā circulari vti malunt, vt ob oculos ponant, quo istę Sephirę modō à se ipsis includantur, & distinguantur. Sequentem figuram considera.

Schema hoc Tempe malorum Granatorum explicant, aperitq; Porta II. cap. VII. in ipso decem circulos cōspicis, & monētis spheram AV. esse Ketherem, & vniuersas claudere. Chokmam esse BT, eamq; cingi - Kethete, & Binam cingere: & sic de ceteris ordine debito confuato.

Hęc doctrina, quę tantum vana, & fabulosa Lectori meo videri posset, tam est permittosa, vt nisi diruatur, ludę conuertri ad Fidem Orthodoxam non poterunt: & ideō in Tractatu illo, quem paulō antē citauī, has Propositiones studio, & curā summa edidit, & vt puto demonstro. Est videlicet.

PRIMA. Supremę (vel si denominationem a fundamentis, & principij, quibus vti debet. Summę (supernaturali) Theologię est Scholastica quedam fatalitas. Sacra Scriptura testimonij præmitteat, & ex illis Dei perfectiones, & attributa inferens, & exponens.

SECUNDA. Theologiā Naturalis ancillatur, non vero dominatur (supremę non enim naturalis debet, aut potest corrigere supernaturalis: sed debet ab illa potius in veritatē adiutoris firmari, nec non corrigi, & iuari in erroribus, si quos forte contempeando commiserit).

TERCIA. Habent etiam Iudei quādam Theologiam Fundamentalem, quę alijs ob materiam supremam, ob auxilium Secretum, ab eodem docendi CABALAM (Traditionem) appellant.

QUARTA. Hęc ipsa Supremę, & Fundamentalis Iudeorum Theologiā est chemicę.

QUINTA. Scire hac Iudeorum fundamentali, & Suprema Aduersaria, tota Theologiā verā, tam naturalem, quā supernaturalem, conuicit.

COROLLARIUM. Ergo, nisi funditus euertatur illa, contra Dei præsentem vniuersam, Mundusq; in Aithusiā vanae cimmerię submergetur.

SEXTA. Scire eandem Supremā Habentem Theologiā omnes Sacra Scriptura Cōdicē Aithiā fore. Et cur? Quia contra illius rei Iudibus a R. abbas celebrata præcipia, in toto Tribuente Vetus, ibi, vinctum verbum reperitur de Deo.

SEPTIMA. Scire eandem Secretiori Habentem Theologiā omniū est segredis Religio, & omnis cultus Divinus, & obsequia illi præstibenda.

COROLLARIUM. Ergo suprema hac Theologiā tollit a Iudeorum animis omnem Divinum Religionem, & fidem: non solum potentiam, præsentemq; sed & futuram.

OCTAVA. Scire eandem vocum Meronymia, seu Theologiā sublimi, impossibile est non solum conuerti, sed ne tangere quidem Iudeos argumentis ex Verbi Testamento desumptis.

COROLLARIUM. Ergo vt conuerti Iudei possint, debet Theologiā Cabalisticā eueni.

Non est animus tractata olim iterum retractare: harum Positionum demonstrationes alibi videri possunt, prodijit enim doctissimus ille Illustris D. Iosephi Ciantes liber, Rone ex Iacobi Phæi Typographia: & in Bibliothecis nobilioribus prostat, & huic præmittitur noster ille de Theologicā Cabala Tract.

APOLLO

A P O L L O

R H Y T H M I C V S

*Aplaudas Lector, si vis, accentibus istis:
Accinere aut versus dulcius ipse doce.*

XX.

PYTHOMOS dicitur Græcè, qui Latine Numerus aut Harmonia. Et quidem non omnes aut Græci, aut Latini Rhythmorum cognoverunt ingenium: non omnes illud bene descriperunt, aut dilucidarunt Quintilianus li. 9 Instituit. cap. 4. Sicut numeri

Rhythmici, qui neque suum certum, nec ullum in contextu varietatem, sed quæ experient sublatione ac compositione ad finem usque decurrunt. Nimirum hic ab scopio & veritate recedit Quintilianus. Diomedes propius, sed etiam ludit aut ablutit: ait enim: Rhythmus est versus imago modulata, servans numerum syllabarum, positionem sæpe sublationemque continens. Differt à metro, quia temporum syllabarum pedumque congruentia in infinitum multiplicatur ac proficit. Reiecit igitur Diomedes, Quintilianus, aut etiam aliorum definitio-nibus, sic vocem minus notam interpretor. Rhythmus est syllabarum definitus numerus, ornatus accentibus determinatis. Vnde, si vocum stetur rigori, Rhythmus etiam est Metrum: at quia Metri vocabulo iam versusum Græcorum & Latinorum intelligere solemus ideam, convenientiam & differentiationem Metri & Rhythmici propono. In Rhythmico syllabarum, in Metro temporum determinatus numerus reperitur: & hæc ipsis est quædam communis & generica ratio. At in Metro præter syllabarum numerum consideramus quantitatem: In Rhythmico autem præter numerum non quantitates, sed solos accentus contemplamur. Fateor apud Latinos tam arctè connecti accentus quantitatesque, vt vix aut ne vix quidè illi intelligi aut exponi possint sine istis: at hæc pertinere videtur illa Metaphysicorum distinctio, cui possumus consistere & dicere, Metricæ meditari syllabarum quantitates per se, & accentus accidere: Rhythmicæ, cõtra accentus per se, & temporum quantitates per accidens.

Posset Rhythmica vocari Prosodia; quæ est ars accentus debitis debitis locis pronunciandi: sed iam hoc ipsum nomen Metricæ adfingitur, vnde Smetius alii quæ Metricam Prosodia nomine exornant. Sunt autem accentus inveniendi, distinctionis & ornatus gratiæ; voces enim distinguunt, & orationem exornant. Est accentus dictionis tonus; & hoc fortitur nomen, quod fit ratio ob quam syllabæ syllabis accinunt: ita Lelius Giral-dus Dialog. 1. de Histor. Poetarum. pag. 11. Vocatur

ab Hebræis TAHAN sapor: quod orationis elegantia & dulcedo ab accentu dependeat.

Iuvat notitia accentuum ad intelligendos libros sacros. Et quanta sententiarum iacturâ negligantur accentus ex Rab. Salomone Isaacus explicat, dilucidans enim illud Ezechielis (1. vers. 11.) *Facies eorum, & pennæ eorum extente desuper*, pag. 151. docet dictionem illam PANEMEM habere diuersum sensum propter accentum Regium Zakeph. ibidem collocatur, ita vt illud eorum ad animalia referatur. Verget Hieronymus tom. 4. pag. 290, huius scientiæ necessitatem, & sine illâ existimat non posse perueniri ad perfectam intelligentiam Scripturæ. Vide Andream Masium in libr. Iosue cap. 3. vers. 11. & cap. 7. vers. 15. & cap. 10. 11. & 17.

Accentus apud Hebræos triplex; Grammaticus, Rhetoricus, Musicus: de quibus multa singuli Grammaticæ Authores & Institutores; & inter ipsos varia & docta Bonaventura Bertramus in sua *Aramadæ & Hebrææ compilatione* pag. 19. Scio esse, qui plures accentuum classes adfingunt, quos eruditè impugnât Isaacus pag. 154. & 157. motus non debere accentus ob nomen, sed officij varietatem multiplicari.

Sed quot sunt, quæso accentus? Plures in quâquâ serie admittunt Massorethæ: nempe, Regios 22. Ministeriales 16. & Rhetoricos 4. (ergo 42.) quibus, si adscribas Musicos, in magnam summam accentuum multitudo excresecet.

Latini (nec ab his multum differunt Græci) tres accentus cognoscunt: Acutum, Grauem, & Circumflexum. quorum prius potest & solet afficere antepenultimam & penultimam: secundus ultimam: tertius penultimam & ultimam.

Multa de hoc argumento Viri docti; illos legere & sequi poteris, si volueris. Ego ab omnibus abeo; & aure, non autem arguentis, in re, quæ pender à sensu, gubernor. Aio [& id notari bene volo] vnicum esse accentum, quem Acutum vocamus: eumque in morâ & syllabæ productione consistere; vnde rideo Græcos, aut etiam inter-dum Latinos, conantes syllabas correptas acuerè. quis enim vnquâ bene profert *κίπρος, κίπρον, κίπρω* Ky' rîs, Ky' rî, Ky' rî. &c? quis quæso *ἐγγράμμα* ad- di' gram, Accentum grauem non omnino relicto: aio enim cum esse acuti absentiâ. Addo circumflexû, si ponatur in ultimâ, esse notâ calami, nec ad linguam & vocem pertinere: Si ponatur in penultimâ, esse reuera acutum, sed alio modo figurari. Sicut hæc videantur minus columuniâ, non habebit me sibi contrarium: fateor enim omnia

qua, quæ relictis, nullis annis obtinuisse in scholis: at sunt omnia & singula certissime & clarissime falsa: vel, qui vera putet has voces, quas calamo distinguo lingua separet, *sermone, sermones, Doctrina, doctrinæ, doctrinæ.*

Exclusis accentibus graui & circumflexo, manet acutus, qui esse potest in vltima, penultima, & antepenultima. Dictio, quæ illum habet in vltima dicitur oxytona; Hispan. *aguda*: quæ in penultima paroxytona; Hisp. *grave*: quæ in antepenultima, proparoxytona, Hispan. *esdrucida*. Nulla dictio Itinæ habet accentum acutum in vltima.

De Insonantiâ, Consonantiâ, Adsonantiâ, Acquisonantiâ, Vnisonantiâ.

Armonia Rhythmica incipit ab vltimo accentu: & vel abest, vel adest: & si adest, vel consistit in vocali tantum, vel in consonanti tantum, vel in vtrarumque concordia. Si harmonia & finalium similitudo deit, versus dissoluitur, & vocantur *solui*, tunc enim non connectuntur inter se: si concordia in vocalibus solis consistat, *Assonantia* vocatur. Si in vocalibus & consonantibus simul, dicitur *Consonantia*. Sola consonantium concordia nec sensibilis, nec utilis est, & ideo non dum nomen habet, nec illo etiamnum indiget, non enim illa nostros versus aut rhythmos onerabimus: interim, si fortè sit reuocanda ad memoriam, *Consonantia imperfecta* vocetur. Hinc patet, quid sit *Dissonantia*? voces enim, quæ nec assinant, nec consonant, *dissonantes* vocantur.

MVSA I. METRO-RHYTHMICA

E sis anceps, & quæras ad quem Apollinem hæc Musa spectet? an ad Metricum, an potius ad Rhythmicum? est enim Metro-Rhythmica, & ad vtrumque simul pertinet.

Est ergo Methodus Metro-Rhythmica, Ars, quæ componit versus, qui simul sint metrici & rhythmici. Sint loco regularum exempla.

SAPPHICA. Ad Manrique. SONETO.

XXII.

*Phæbus curatos renouat colores,
Lampade illustrans superos micante,
Quando in excelsis residens Atlante
Laureæ accenset multos homines.*
*Luce ut inceptis redimere flores,
Capit: ut lucis redimere omne
Flores, virtutes canit insonante
Vocis Manrique generosiores.*
*Te Scholæ, Musæ celebrant: Apollo
Te Patrem, Regem, Vigilem, Magistrum,
Litra, lauri, studiū decore:
Aula Te solo, Schola Tenet solo
Crescit, & primis recolit Ministram,
Nostra quo clares Scholæ Conditor.*

SAPPHICA. De Modestia. SONETO.

*Filius Phæbi Phaethon ouant,
Quos sibi præbet sacra Flora flores,
Dum prociac queris superos homines,
Virtutis lucis pædet nescitis.*

*Sic Fridericus tholamos Atlantis
Ambiens, summi Iouis & fauores,
Despicit Regni Proceres priores,
Et perit trussis pede fulminantis.
Aulici discent Superis subesse,
Subditis discent superi fauere;
Ne cadant cælo, pereantque terræ.
Inter ardentis Proceres obera,
Providet: prodest medium tenere,
Ant palam totâ Iouis arce abesse.*

Dedi Sapphica, quæ nostris maioribus versibus respondere videntur. Addam Iambicam Dimetra, quæ æquant versus, quos nominamus de Romance. Apollinem ob oculos ponam, & sic inquam

IAMB. DIMET. ROMANCE
*Faciunde Parnassi Pater,
Accende conatus meos,
Insonde Phæbe Rex potens,
Menti facem, lingue melos.
Cantabo concussa breui,
Quas Mars dedit lauros Deo,
Quas & dedit lauros Viro,
Dactili tibi, mihi fero. &c.*

Hi versus, vt Metrico-Rhythmici sint, postulant hanc mensuram

loco (— — —) parientur (— — —) quando vocalis ante vocalem ita propter, vt coire cum sequenti videatur. Accentus vltimus esse debet in septima; & hanc ob causam versus isti claudi debent dissyllabis, nec possunt polysyllabis vocibus.

Onremplor illos versus Hispanicos, quos *siguillitas* dicimus, & priorem singulorum partem Anacreonticis, & posteriorem Adonicis correspondere video, & ad Regis Hispaniæ laudem sumo calamum, & hastineas scribo.

Anatr. — — — — — | Signi-
Adonic. — — — — — | dillas.
Canat Polus PNEUMI * *sternuata clara*;
Canatque leta Musa * *Ceffet amara*.
Loquax recludat Echo * *Laudis banores*,
Quibus PHILIPPO (*Princeps*) *Maxime*) *floris*.
Canat pium Monarcham * *Carmine Mundus*.
Tibique nemo primus * *Nemo secundus*, &c.

Eximius Dominus Corra, Salvantice S. Theol-
ogiae Doctor & linguarum Orientalium Profes-
sor in natiuitate Hispaniae Principis ann. 1639.
Anacreontico-Adonica (Hispan. Seguidillas)
cecinit, quae Graeca sunt, & alibi a nobis propofita.

M V S A II. L E O N I N A.

XXIV.

ETRA Latina, quae simili-
ter defuncti, dici solent
Leonina: & si nominis rati-
onem quaeras ad Autho-
rem recurrunt, quem di-
cunt Leonem quemdam
fuisse: quod ipsum facilius
credere potero, quam exa-
minare. Fuerunt ante quin-
gentos annos summo in pretio: & in tanto, ut vix
sit Epitaphium illo auro excusum, quod eiusmodi
versibus carcat. In Menologio Chrysostomi
Henriquez, in Notitia Abbatiarum Gasparis long-
gelini, & in alijs illius temporis historijs multa oc-
currunt. Pono aliqua. Frederici Imperatoris tu-
mulus hoc dicitur habere Epitaphium.

Si probat, sensus, virtutum gratia, census
Nobilitate viri, possent offscere morti,
Non fore extindus Fredericus, qui iacet intus.

Cuiusdam Durandi hoc Epicedium circumfertur.

Durus Durandus iacet hic sub marmore duro:
An sit saluandus nec ego scio, nec ego curo.

Non fuit Durandus iste, ille Magnus Theologus,
qui libris doctissimis contra D. Thomae aureas
opinionis scriptis Praedicatorum etiam Ordinem
nobilitauit: sed alius, quem nec ego scio, nec ego
curo. Circumfertur hoc etiam Epicedium.

Nudipes Antistes, non curat Clerus, ubi stes:
Si non in caelis stes ubique vells.

Fuit ab antiquo Haeretico ingenioso compositum:
& quia plurimos habuit Ordo S. Francisci ad sum-
mas cignitates promotos, inuidia prout affectu-
bus inersis agit, diuersis illud adscripsit aut ad-
finxit. Gressibus Professores Nudipedis Anstistis
nomine intelligant Henricum II. Archiepiscopum
Moguntinum ex Ordine S. Francisci assumptum.
Alij maiori aui Sixtum V. Pontificem Maxi-
mum alij alios. Ut ipsamet varietas probe hanc
inscriptionem nusquam esse.

Obtinuit haec Leonina Musa, praecipue in
Epitaphijs usque ad nostram aetatem, quae illam
respuat. aetate enim nostrorum auium Thomas
Morus (volebam aliquid ad eius gloriam addere:
sed Virum maximum nominasse sufficiat) roga-
tus ab haerede, ut Henrici Abyngdonij Cantoris
tumulo inscriberetur, hoc composuerat Epita-
phium.

Attrahat huc oculos (aures attraxerat olim)
Nobilis Henricus Cantor Abyngdomius.

Vnus erat nuper mira qui voce sonaret:
Organa, qui scite tangeret, unus erat.
Vellentis primò templi decus: inde sacellum
Rev illo voluit nobilitare suum.
Nunc illam Regi rapuit Deus, intulit astris:
Ipsus ut noua sit gloria calicibus.

Ianus (id Henrici haeredi nomen fuit) contem-
platur haec disticha: illa cum alijs Ecclesiarum
Epitaphijs componit, & quia consonantias non
reperit, erroris arguit, & imperat alia conscribi.
Obcedit Morus Oratori imperito, & praeparato al-
tero longè diuerso calamo, has lineas scribit.

Hic iacet Henricus, semper pietatis amicus:
Nomen Abyngdon erat, si quis sua nomina quaerat,
Vellit hic Aulâ fuerat succentor in alma,
Regis & in bellâ cantor fuit ipse capellâ.
Mullus in mille cantor fuit optimus ille.
Præter haec & ista fuit optimus Organo mista.

Datur Iano hoc Hexastichum: placet summo pe-
re, & curat insculpi marmori. Et Morus, ne hæc
historia petiret, illam æternæ memoriæ com-
mendauit, his versibus ad Amicos transmissis:

Scripti elegam Carmen, Iano me haerede rogante,
Quod tumulum Henrici, signet Abyngdonij.
Displicet: & doctis bene displicasset, atelli
Displicet hoc tantum, si quod inest melius.
Non resonant illi versus, ait, illicd sensu
Quales laetas talia labra petant.

Ridendus ergo ridens effusio versus:
Hos vorat, applaudens Ianus utrâque manu.
Hos tumulo insculpsit sub eundem, prociuis obdi,
Atque usdem dignos versibus ipse legi.
Ante retroque bisfons Ianus Deus, omnia videt:
Talpa effrons videt hic Ianus utrimque nihil.

XXV.

Ræter lachrymas etiam reperiuntur
Leonini. Aliqui hoc genere conso-
nantiarum delectati integros libros
ediderunt: & inter ipsos Godofridus
Viterbiensis, qui Nabuchodonoso-
rem etymologicè pingit, & ait.

Nabuc, id est, bubo: chadir, capra: nosora lepra.
Hæc tria: singula tam bene confusa uomina tetra:
Sunt Nabuchodonosor. Sic docueri Metra.
Armenâ linguâ noscas hæc dicta fuisse:
Hæc & ab Armenis faveat me sic didicisse:
A modò Rex idem somnia magna videt.

Sic Nabuchodonosoris nomen interpretatur.
Addam eiusdem Poetæ carmen de Sardanapalo.

*Vltimus Assyria Rex, nomine Sardanaपा,
Fecerat ex pluma plumatia clausus in Aula,*

Facta suis digitis culeitra prima fuit.

*Fils videns Regem contemere turba virorum,
Obstupuit dicens, Perit decus Assyriorum.*

Famulus Rex est, famuleusque thronus.

Interim aliquid addisco, etiam cum ridco, & hæc Tristicha lego. Disco igitur primò, non esse omnino contemnenda Tristicha, in quibus duo Hexametra claudat Pentametrum. Disco secundò in diphthongo AV. illo ego non sonare V, vt vocalem, sed vt consonam: ita vt *aula* non multum differat ab *abla* aut *apla*: nam aliis resonantia periret. Disco tertio, quoniam Viterbiensis opinione culeitra inuentor sit.

XXVI.

Dixi Leonina Carmina veteribus non fuisse cognita: non dixi à veteribus non fuisse condita: quoniam aliqua exciderunt interdum, in quibus non affectata consonantia inueniuntur. Quidiana sunt hæc:

Nec nisi finitâ per plurima pondera vna.

Si Troia facis aliquid restare putaris.

Quæ callem stellas, tot habet tua Roma puellas.

Ipse ego librorum video delicta meorum.

Quærebant flamas per nemus omne sanos.

Si mihi quod prodest, hoc tibi Lector ohest.

A R S.

Quæ Leonini versus condi possunt.

XXVII.

Sunt compositi hucusque arte nullâ, jam raro vel nunquam conduntur: & hæc ob rem non eronimus in hac arte explicandâ. Interim, vt nihil arte carcat, has lineas scribo.

Consonantiarum loca sunt penthemimeris & finis versûs, & à locorum numero periodus vocabatur Diphona, Triphona, Tetraphona: &c. Diphona sunt, quorum periodus contenta est duobus locis: Triphona, quorum periodus postulat loca tria: &c.

Diphoni Hexametri.

aA. bB. cC. dD. eE. fF. &c.

aB. bC. cC. dE. eF. fG. &c.

XXVIII.

Binas ideas carminum diphonon proposui: & consonantias penthemimeris parâ literâ, & alias, quæ in finem versûs cadunt, capitali distincti. Prima reperitur in illis quæ euulgauit Academia Viennensis, cum Ferdinandus III. Apostolicæ Regni Hungariæ laureâ coronabatur.

Institiam cura, clamant celestia iura.

Premia da dignis, penas insigne malignis.

Maxus amor Iuris non est in pectore furis.

Dum capis occulte quod non consensit multæ.

Comprime periueros, Babylonis destrue muros.

Fac superis festum nullum tolerando scelestum.

Pauperes ad vocem fuscem depone ferocem.

Rege opus est dignum vulnere monstrare benignum.

Minis ne credas, verum procul inde recedas,

Blandus adulator non est sincerus amator.

Ne quare externos mores, imitare paternos,

Est una virtutis secura magistra salutis.

Ne te terrenis stringi patiaris habenis,

Res malè mensurat, quosque mortalia curat.

Sperne voluptates earl subitare penates,

Clauditar atriâ, quisquis semel intrat Atrium:

Pluma, Venus, Vinum regnum domare Latinum,

Dum faciunt mites ad Martia bella Quirites.

Quam bene nunc flores, dum regni scandis honores!

Sed matutinam, caue, ne patiare priuam.

Profer & obdura, nec vlla gramina cura,

Post modicum fellis dabitur tibi copia mellis.

Ad mortis metas currit velociter atas,

Fas bene dum tuus, rei est gratissima Diui.

Secundam Diphonon Verium ideam non reperio apud veteres, sed ad illam Hexametra hæc pauca conformo.

Hæremus dubij: vox abstulit atra colores,

Nam nigri mores luci se credere nolant.

Doctus astra colunt, indoctus præuidet tellus

Afferit esse scelus venerari. Regnat Apollo,

Præsident atque solo sperio generosa Thalia

Quæ virtute pia necnon splendore ferem,

Musarum pleno monero dat carmina mira;

Quæ cantare lyra possunt in pegmate ameno.

Triphoni Hexametri.

aBa. bCb. cDc. DeD. &c.

XXIX.

Maiori artificio versus componuntur Triphoni: at in illo interdum viri celebres hallucinantur; meam consule Rhythmicam, in quâ D. Cancrî celeberrimi Poetæ errores eximios notauit. Alii Religiosius leges ab arte præfixas obseruant. Dedi ideam, & exemplum subscribo.

Virgo potens, Christi mater sanctissima; amaram

*Vocem exaudisti * populi venientis ad aram*

*Serrati montis. Calces pia ianua. Claram **

Diui fontis Virgo undam candida odauge.

Coli & horizontis riuillas quæ semper in auge.

Stellulæ ternas quasque consonantias distinguunt. [Augem vocant Astronomi summam absidem orbitæ Planetariæ.]

Versus Tetraphoni

aBaB. cDcD. eFeF. gHgH. &c.
aBbA. cDdC. eFfE. gHhG. &c.

XXX.

Hæc periodis distichis compleri poterunt: & illa illustro his exemplis.

Fuit Garzia de Verâ à nobilibus parentibus ortus; in pueritia & adolescentia liberalibus literis operam dedit, & multum profecit in singulis. Postea, ut tulerunt tempora, Regi & Patriæ in militia servavit, in qua fuit ad magnas dignitates promotus. Soculo tandem valedicens habitum Cisterciensem suscepit in Monasterio de Huerta apud Hispanos: & ibidem virtutibus clarus quievit in Domino, & sepultus est in Mausoleo elevato ad ostium capituli in claustris. Et lapidis inscriptio est hæc,

*Hæc metra Garzia de vera inscribere cogor,
Per quem crevit bonus equitum, cultusque sophia.
Magnanimis magnus, fuit & ferus hostibus hostis,
Et zelati nostris, ut leo, placabilis agnus.
Consilio fretus pacis vel tempore guerra
Aspera perferre didicit vel prospera lætas.*

Mortuorum talem tantum prociat exiit forde
Compunctum corde, cultum tulit ad Monachalem.
Hi versus characteribus distincti Gotticis etiamnum in ipsomet saxo leguntur.

Eadem arte scriptum fuit Joannis Rickingalis, S. Th. Doctoris, & supremi Cancellarii Cantabrigienfis Academiæ apud Anglos Episcopi, postea Ceceestrensis Epitaphium. illud subiungo.

*En modo qualis eris! qui mundo quæris honores?
Crimina deplores, & me nunc speculeris.*

Altera Versuum tetraphono idea etiam debet aliquo exemplo confirmari. Propono ergo Epitaphium Ludouici de Beaumont Episcopi Dunelmensis in Angliâ, in quo leguntur isti versus.

*De Bello monte iacet hic Ludovicus humatus,
Nobilis ex fonte Regum Comitumque creatus.*

Possent Disticha Elegiaca tetraphono concentu exornari: possent etiam fieri versus Pentaphoni, Hexaphoni: &c. sed quoniam isti numeri sunt durationes, & insolentiores, non est cur de illis vberius differamus.

Sapphici Heptaphoni.

aBaBcBC. dEdEfEF.

XXXI.

Onstant septem membris, & videntur totidem recipere posse consonantias. Essent multæ possibiles, at non omnes auri cultæ & politæ gratæ. Ideam, quæ placuit, dedimus, illâ exemplo aliquo ornemus. Mors parci nulli. Claudianus.

*Pauper occumbit: moritur Monarcha;
Pisla succumbit: cadit & Tetrarcha;
Ira perdurat, furibunda Parca.
Cuncta liturat.*

Possunt consonantiarum loca aliter distingui, & componi, sed iste modus mihi arrisit, tu alium pone, si velis.

Hexametri Ogdoaphoni.

aBaBaBcC. dEdEdEfF.

XXXII.

Thomas Cramnerus, Archiepiscopus Canthuariensis in Angliâ ob hæresim & perniciam flammis damnatus est. Casim Rodolphus Skinnerus concelebrat, & hæresiarchæ cor, toto corpore in cineres reducto, illæsum permansisse mentitur, & insolenti in Deum & Ecclésiæ Orthodoxam stilo, has blasphemias scribit.

*Succubus Sanctus Præsul Cramnerus iniquus
Pontificem rabie, fraude, doloque perit, &c.*

Hæc impia carmina ante annos multos Parodiâ & antiphrasi vsus, ad sequentia reduxi: in quibus si quid in Prosodiâ leges videatur delinquere (nâ vox Papatus. habere deberet primam longam) non nobis imputandum, qui priorum versuum voces & numeros quantis permixsit Parodiâ, retinimus.

Succubus sceleratus homo Cramnerus, iniquus.

Schismaticos inter fraude doloque priores.

*Quod verbi Strygi tenebris dissilare Papatum
Est & contus templa negare Deo.*

Quodque Antichristi pyæcor, in impia, regna

Anglica conuertit: sua toleranda diu!

Impius inclemens crispanti addicitur igni,

Et dant Hæretici membra cremanda viri.

Vi ventum, Lictor dextram porrexit in ignem,

Porrextamque tenens talia verba dedit.

Prima (!!) peccasti, primam & sentire dolorem

Debes, ô summo dextra inimica Deo.

Et merito, siquidem de dextra oppugnaveras Orbem

Romanum: Summam Pontificisq; sedem.

Immoceas tenui, dum deflagraueris omnis

In cineres, totam dum cecidisse vides.

Cetera cum pereant flammâ: referre Poetâ,

Permanet illesum cor ubi flamma perit.

Vitæ aut, Metris semper concessa facias

Quæ fuit, aut versa vera Poeta canit.

Si primam. Hæretico additis mendacia cantat,

Nam conscripta rei carda fure, furo.

Si tantum indicium re: um probet esse secundum.

Siquid miramur, Dæmonis astus erit.

Hæc omnia sunt præmissa, ut intelligantur ogdoaphoni versus, qui sequuntur.

Romana Mundi iubar est Ecclesia: Cæli

Est lampas mundi: & populo crux dura rebellis;

Hæretici immundi hoc debent d' culmine pelli

Comburi hîc flammis, quas claudat Auericus annis.

Thomas Cramnero dederunt Ecclesia honorem;

Iudicio à vero discessit propter amorem

Immundum; at verò gens huic Hispana decorum

Abstulit infigem, & meritum superaddidit ignem.

Vna salus gentis nostra est Romana carina:

Talem prudenter noscunt, reuocantque ferina

Agmina serpentes, manet attamen ipsa ruina;

Sunt torti in Atlando: in Strygia barrenda profundo.

In Romanâ arte à gens est secunda fidelis;

Non timet à Parcâ, patitur quam turba rebellis:

Hæc

*Hæc manet in parca Styge, & altera debita cælis,
Hoc & cognoscit, sacra quisquis dogmata nescit.
Conspice Cramærum, per vastas naufragus undas,
Conspice Sicanærum, tenebras petiit ipse profundas
Infelix: verum quisquam pro hoc vota refundat;
Nam Stygium aduenit, multos Deus inde redemit.*

Hexametri Decaphoni.

aBbA; aCcDd c. eFfE; eGgHhG.

XXXIII.

Lias possem ideas proponere; sed modo placet Spinellia tetraphonio & hexaphonio composita. quam dilucidant sequentia carmina.

Ver.

Noctes æquales formabat Apollo diebus,
Splendorem rebus dedcrat speciosaque Pales.

Inter mortales spargebat lūcis honorem.
Phœbus splendorem, & cœli prima astra tenebat,
Vndo resundebat cœlis terrisque decorem.

Aurora.

Phœbus horis tangebat limina claro
Lumine: Sol raro ornatu depingere montes
Cœperat, & pontes radijs fabricare decoris.
Inter splendoris caliginis atque flauissas
Umbras concessissas nostris prohibebat ab oris.

Flora.

Accumula terra polis nunc est: venit aurea Flora,
Cedunt absque morâ nunc florida lumina Soles.
Vranix est proles, quâ ornat diademate Phœbus.
Noctis enim rebus, quæ sustulit atra colores,
Reddit splendores bisungos velut alter Ephœbus.

Possem vltius progredi, & Strophas numerosiores conformare. Sed quo fructu, siquidem hæc Leonina Musa hoc æuo est à toto Parnasso proscripta?

A P O L L O M E T R I C V S.

*Carminis has leges condendi publico: Lector
Dogmata dilauda nostra, vel ede tua.*

XXXIV.

HYTHMICA, & **Metrica** facultates sunt duæ: illa omnibus populis communis, hæc Græcorum, & Latinorum propria: illa accentus, ista quantitates considerat. De Rhythmis disputavi superius: de Metris nunc acturus sum.

Sanè, si loqui rigorosè velimus, Carmen cõponitur versibus: quoniam Poema integrum dicitur *Carmen*: Versus Metris, nam aliqui dicuntur *Dimetri*, *Trimetri*, *Tetrametri*, *Pentametri*, *Hexametri*, &c. Metrum Pedibus, Pes syllabis: at iam voces confunduntur à vulgo, versusque & Carmina, & Metra vocantur. Erego, quia hanc homonymiam apud alios obseruo, ne lineas has vlli confusioni aut æquiuocationi exponam, Metrum in incompletum, & completum distinguo: & hoc confundi cum Versu patior, sed non illud. Addo definitiones.

I. Versus est vox (simplex aut composita) tot, & talia, & tali ordine Metra complectens.

II. Metrum est vox (simplex aut composita) tot, & tales, & tali ordine pedes complectens.

III. Pes est vox (simplex aut composita) tot, & tales, & tali ordine syllabas complectens. Pono exempla. Versus Adonius est iste [-ov-æ] & clauditur hac voce simplici Consideramus. & hæc composita Carmina condo. &c. Pes Dactylus est iste [-ov] & reperitur in hac simplici voce Iuppiter, & in hac composita Vir pius.

Reperio apud alios Authores alias definitiones, eloquentius scriptas, sed non clariùs. Professores Giesleni asserunt *Pedem esse numerosam syllabarum dispositionem, certis temporibus definitam*: & debent subiacere *Metrum esse numerosam pedum dispositionem certo ordine definitam*. At definitiones hæc & aliæ similes, obscuriores sunt nostris, & tamen bene examinatæ & expositæ in nostras incidunt.

M V S A I. M E T R I C A.

De Syllabarum quantitate.

XXXV.

N Grammatica de syllabarum quantitate discitur: & quia, fortè placebit alicui Metametricam hanc seorsim dare, ne necessarissima carere dicatur, eandem doctrinam, & institutionem, alio tamen modo, scribo.

Syllabarum alia sunt breues, alia longae, & alia indifferentes. Breues in prolatione sua consumunt vni tempus, longae duo: [vel aliter, nam mensura à proportionē pendet: breues sunt, quae semitempus: longae, quae integrum tempus impendunt. Vide *mon.* §. 8. *§. Aio.*] Et tandem indifferentes sunt, quae corripri possunt, aut produci.

Sed quae sunt breues? & quae longae? quae indifferentes? Indifferentes multas congerit Apollō Ametricus, qui paulò post sequetur: vt verò à breuibz longas distinguas, has regulas obseruare debebis.

XXXVI.

Omina omnia & Verba, quae in Grammatica pro variadis nominibus & verbis, loco regularum ponuntur, qualia sunt *Musa, Dominus, &c. Amo, Docet, &c.* aliorum, quae ea sequuntur, incrementorum & finalium quantitates definiunt, exceptis illis, de quibus in specie agemus: nam in dictione *Geminorum* incrementum & vltima est sicut in dictione *Dominorum, &c.*

XXXVII.

Præter regulam istam generalem sciendum est, omnem vocalem ante duas consonantes; imò & ante vnicam, si illa sit *L. X.* aut *Z.* longam esse. vt *Arctus, Axis, Gazæ.* Vocalis natura brevis ante mutam & liquidam in prosa brevis, in carmine indifferens est. vt *Pharitra.* Si prior dictio desinat in consonantem, & immediatè subsequens incipiat à consonante, vltima prioris dictionis vocalis longa est, vt *Vir facit.* Si autem prior dictio desinat in vocalem breuem, & posterior incipiat à duabus consonantibus, vltima prioris dictionis syllaba brevis est, vt *Carmina scribe.* At hæc Regula non est omnium sententia vera, vt n. 110. videbitur.

XXXVIII.

Mnis diphthongus longa est, excipe *Præro.* in compositione, si sequatur vocalis, vt *Præro.* Horum etiam nominum quantitates considera, *Vulgius, Bisulgius, Triligijs, Quadriligijs.* &c. in quibus; non habet vim duarum literarum.

XXXIX.

Ocalis ante vocalē; oreus est, vt *Marius.* excipe vocatiuos his similes, *Pompeius, Caius, &c.* Considera attentè istas voces, *Plautus, Eligia, Darius, Basilus, Cithæra, ætæ, ætrius.* [Harum vocum *Idea, Orthographia, Philosophia,* & similia in vltima producit apud multos Auctores, sed & ipsa etiam corripitur apud alios.

XL.

Nitium geminantia præterita primam corripunt, vt *ecceidi à cado, ecceidi à cædo, mómordi (olim mómordi) à mordeo.* Præterita dissyllaba sunt longa, vt *vidi, vñ.* Excipiuntur nonnulla —: quæ statim dabimus. Composita se attemptant simplicibus: vnde *Abscidi à cado* habet secundam longam; à scindo breuem. *Martialis; Abscidit vñus enis vterque sacro.* *Carullus; Abscidit à misero fratre adempte mihi.* (Sunt duo Pentametra.) In indicatiui perfectio habent Poetæ *Stiterunt, Didierunt, &c.* & in subiunctiuo *rimis & stis,* quorum penultimam aliquæ nationes corripunt, alia producant, & alia distinguunt.

Vt melius cognoscatur singulorum præteritorum quantitas, hanc tabellam subiungo.

u	carui	nitui	strepui
ii	cecidi	nocui	subui
	ecceidi	patui	tacui
bibi	colui	peperi	temui
dedi	crepui	peperi	tepuui
fidui	cupi	peperi	tepuui
fui	duci	peti	tonui
lui	docui	popugi	tremaui
rui	dolui	puerui	tribui
scidi	domui	rapui	tumui
fieri	fremui	reperi	tutui
fui	frui	redj	ului
tuli	gemui	retudi	vetui
o u	gemui	retudi	uigi
adij	iacui	rubui	uui
alpi	tacui	salj	uui
egui	linij	sapui	uui
habui	madui	fecui	uui
inij	uerui	fecui	uui
obij	uerui	fecui	uui
olui	uerui	fecui	uui
calui	uerui	fecui	uui

abui	addidi	confili	praeſcidi	vendidi	intremui	delinxi	praeſcui
adeui	adſtiti	conuuli	praſtiti	vili	obſtupui	depoſui	praeſcidi
adiui	ambui	corruui	prodidi	Aſſerui	occuui	deſecui	praeſcui
adeui	arui	credidi	proſui	edomui	occubui	deſilxi	praeſcui
ademi	argui	debuui	prolui	elicui	occuui	deſipui	praeſcui
iniui	arui	dedidi	propuli	emiciui	commerui	denotui	praeſcui
obui	ebui	deſix	prorui	emiui	commolui	deſtitui	praeſcui
cecidi	exceui	deſtixi	proſcidi	enecui	commolui	detinui	praeſcui
cegei	exceui	diſcidi	protuli	enitui	compoſui	detonui	praeſcui
concedi	horui	dirui	putui	eripui	compuſui	diminui	praeſcui
cucurui	imbibi	ſtipuli	putrui	erubui	conciui	diſcipui	praeſcui
cupiui	imbui	dormui	quai	excolui	concrepui	diſcubui	praeſcui
deuſi	inui	ferui	reddidi	exerui	concupui	diſcupui	praeſcui
direui	irui	florui	repperui	expetui	conſcripui	diſcipui	praeſcui
ſeſulli	obui	ſrendui	reppui	expolui	conſecui	diſpoſui	praeſcui
memordi	occidi	frontui	reſcidi	euui	conſenſui	diſſecui	praeſcui
pendi	adidi	longui	reſtiti	enomui	conſerui	diſſerui	praeſcui
peperi	elui	malui	ſorbui	inmadui	conſonui	diſſolui	praeſcui
popoſci	erui	marui	ſorui	imminui	conſtitui	diſſimui	praeſcui
prebendi	impuli	meſſui	ſplendui	implitui	conſului	diſtribui	praeſcui
peredi	indidi	miſcui	ſqualui	impolui	conſului	percolui	praeſcui
peregi	candui	mutui	ſubdi	incolui	continui	percrepui	praeſcui
praeſi	enſui	uxui	ſubſtiti	increpui	contremui	perdomui	praeſcui
profudi	calui	malui	ſterui	incubui	contribui	perfricui	praeſcui
quien	comperi	pollui	ſubdi	infremui	corripui	perpolui	praeſcui
redegi	compulsi	parui	ſuſtiti	ingemui	conualui	perſonui	praeſcui
redixi	corui	peridi	vabui	inſcui	decubui	perſonui	praeſcui
ſponendi	conci	perui	terrui	inferui	dedidi	perſtrepi	praeſcui
teſendi	conci	perui	texui	inſilui	dedidi	perſtrepi	praeſcui
teſendi	conci	perui	torui	inſenſui	deſcui	poſthabui	praeſcui
abdidi	conſcidi	prabui	torui	intolui			praeſcui

XLI.

Vpina diſſyllaba habent primam longam: & multa ſunt. Nonnulla à regulari generali excipiuntur: horum quantitate conſidera: *dātum* à do, *clātum* à cico. *rātum*, *ſitum*, *rūtum*, *sātum*; *ſitum*, *itum*, *quātum* cum compoſitis, vt *additum*, *adſitum*, *conciuium*, *illitum*, *inuitum*, *exitum*, *cognitum*.

Habemus à ſto *ſtātum*, *ſtātus*, à *tem*, *ſtātus*, à *ſtātus*. & in compoſitis manente A, *conſtātum*, *conſtātum*: *praſtātum*, *praſtātum*: &c.

Etab ambio habemus *ambibam*, *amblebam*: *ambibis*, à *tem*, *ambibis*, à *tem*. *ambibis*, à *tem*. *ambibis*, à *tem*. &c.

XLII.

Aſus, Deriuata, & Compoſita, ſive mutet vnam vocalem in aliam: ſive non, ſequuntur quantitate ſuz originis: vt *Dominus*. *Dominus*, *Dominorum*, &c. *Ligō*, *līgō*, *līgō*, *līgō*, *līgō*, &c. *Ligō*, *līgō*, *līgō*, *līgō*, *līgō*, &c.

In compoſitione hae propoſitiones breues ſunt: àb, àd, àne, circū, in, ob, per, re, ſub, ſuper: Hae longae ē, de, di, ſi. Apud Gracos a, & pro breues ſunt: apud Latinos longae. Re, ſi duplicetur ſequens litera, etiam eſt longa. vt *reſſere*, *reſſigō*, &c.

Quando vna diſſio eſt duabus componitur, ſi

prior terminetur in e, vel i, hae ſyllabae erunt breues, vt *Liquificō*, *trēmificō*, *omnipotens*, *Lūifer*, &c. apud Gracos o, & o, in ſimili compoſitione breues ſunt, & longa, vt *Polydōrus*, *Aſtrōlogus*, *Cōmētā*.

XLIII.

Ominum, Pronominum, Verborum, & Participiorum, incrementa, & vltimas ſyllabas, eorumque quantitates ſere habes in declinationibus: nihilominus pauca hae notamus.

Vocatiui Graci in a, ſunt longi, vt *antē*, *antē*. & datiu, alique obliqui, in i, vel y, etiam apud Gracos ſunt breues, vt *Palladi*, *Moly*.

E, in fine corripitur vt *antē*, *antē*. Aduerbia ab adiectiuis ſecundae declinationis, habent e, longum, vt *longē*. nam aduerbia à tertiā declinatione nata, breuia ſunt, vt *ſciē*, *ſublimē*.

O, in fine eſt indifferens, vt *quandō*, *vigilandō*. Graeca in o ſunt longa, vt *Andrōgō*. item aduerbia à nominibus orta, vt *multō*, *mētiō*, *ſubliō*.

In fine B, D, L, M, R, S, T, & polyſyllaba in us, breuia ſunt, vt *ab*, *ad*, *conſul*, *circum*, *igō*, *vili*, *Tiphys*, *amāt*, & *Dominus*.

At verō longa ſunt C, N, AS, ES, OS, vt *ſic*, *Tiā*, *ſi*, *neſi*, *amāt*, *locuplet*, *Herō*. Apud Gracos N, eſt brevis in fine accuſatiui, cuius nomina

tius habet ultimam breuem, vt *scorpiōs, scorpiōn* : *Tbērys, Tbērya*.] *Tēbrys* habet primam longam, & ultimam indifferentem.

XLIV.

Elisio contingit hoc modo. Cū prior dictio desinit in vocalem aut M. & altera incipit à vocali, vltima primæ dictionis eliditur. Er hæc ipsa elisio, si sit puræ vocalis, dicitur *Synalepha* : si vocalis & consonantis M. nominatur *Eschipsis*. Pono exemplum.

Ecce inter primos Toletum armatus inuit.
Heroicus versus est, & sic debet scandi.
Ecc' in—ter pri—mos To—let' ar—matus in—uit.
Hodie (& nota id bene) elisio videtur ad mentem pertinere : quia syllabæ, quæ elidi dicuntur, æquæ ac cæteræ scribuntur & pronunciantur.

XLV.

Ræter hæc notandum omnino est, esse quædā vocabula, quæ & leges Grammaticas, & exceptiones, quas posuimus, fastidiunt, & irregularia nominantur. Ea subscibo.

IRREGVLARIA.

yrhōr arbūs arbōrīs
Arī d, arīstā
Anthrax, anthracēs
ātax, ātācēs
ānās, ānācēs
Atbrax, āthrācēs
ātr, ātrīs
attāmā
abscond, abscondi
Advō. aduerb.
ān
Bēnē
Bigā, trigā, quādrāvigā
Bitūm, tridūm, quātridūm [quātūr, quātēr]
Bōs, bōuis
Bacchār, bacchārīs
Beax, beaxcēs
cætrā aduerb.
climax climācēs
cōxendix, cōxendicēs
clix, cllicēs
chamix, chenilēs
calix, callicēs
cālix, cālicēs
clōd aduerb.
cocix cocygis
cappadox cappādūcēs
cyclops, cyclopīs
cercops, cercopīs
cūr
cāutō, ēs, cāut
cūr
celhibēr
Diō, Māllēcēs, Bēnēd.
cūs, caxidicēs, vērīd.
cūs, &c.
Dirimō, dī, dīrmē
Diserius. Dēserius
Drīpax, drōpācēs
Dis, dīrīs
Dō, dāt, dābam, ās, dābō, bīs
Dā, dārō, dāt, dātōt damō
Dārem, dārē, dēdī : ipī, &c.
Dātum. & composita, vt venundō ; venundābam &c. venundēdī, &c. venundātum. venundātūrus.
Primum incrementum in A, semper breue est in Do.
Dūō, dūa, dūō, dūntē
ērīx, ērīcēs
ēiā
Fāutō : ēs. fōnē
Fōmēs, līs
Formix, formicēs
Fūr, furīs
frūgi, frūgi, frūgem
Fāmēs, īs, ī, em. ē
Fērē, fermē
Fār, farris
Foriān. forītiān
Clis gliris.
Gryp, gryphīs incr. long.

Hydrophyrōpīs
Hōdīē : hoc diē
Hīc, hæc, hōc. hīc aduerb.
Hares, harēdis
Histrīx, hīstricēs
Ibī, Ibīdem.
īdem, īdem, īdem.
īlicēs, scilicēs
Iūbār, Iūbārīs
Ibēr, ērī, b, ērīs.
hinc celībēr
Itā, Itānē
Idēs
Imudō, Imō
In, In'ō &c.
Istēr Itinērīs
Iūro, dētrō
Lācō, ēs : lāternā
Lūcō, ēs. lūcernā
Lār, lārīs
Lōcōples, lōcōplēcīs
Līs lītīs
Lārex, lārīcēs
Lēphs, lēpōrīs
Lēpōr, lēpōrīs
Lux, lūcīs
Mōnēb, mōbīlē
Mēliphylōn
Mēridiēs
Mās, mārīs.
Mercēdis
Maflux, mafluxīs
Mēmōr, mēmōrīs
Mālē
Mōdō, aduerb. quomōdō
demmodō, post mōdō
Nūbō, īs, pronūbā, innūbā
Nēquīs, ā, bō, id
Nēquāquam
Nēquāquam
Nēclār, nēclārīs
nefis, necidīs
nātrix, nātrīcēs
nix ; nūlīs
nīl
nīl, nīl : nīlūm, nēc hīlūm
nēc, vcl, nē : sed nē?
ō : ēbē
ōs orīs
ōs ofīs
ōnyx, ōnychīs, sardānyx, Sardānychīs incr. br.
Prōnēpūs, prōnēpūcēs
Prōnēpūs, īs
Prōfundō, ās Prōfundūs,
Prōfundō, īs
Prōfūgiō, Prōfūgūs
Prōfūgiūs
Prōfītōr
Prōfanūs
Prōfār, prōfārīs
Prōfīscīōr, ērīs
Prōpētō
Prōcellā
Prōpāgō, genus, & vitis.
Prōpīnō
Prōcurrō
Pār, pārīs. sic composita, vt Compār, Disspār. suppār.
Par. compos. compos, & impūs, impōcīs
Pānax, pānācēs
Pix, pīcīs.
Pūs, pūdōr, sequuntur cōposita, vt trīpūs, bōdīs.
Pracox, pracōcīs
Pollux, pollūcīs
Polld
Prō
Plētēs
Quōtidīē, quōtidīānūs
Quītēs, quītīs
Qujz itēs
Quid
Quārē. l. quārē
Quāt
Rīgō, rēpūllā.
Sōpiō, sōpōr, sōpiācēs
scmīsōpiūs
Siquīs, siquā, siquōd
Scilicēs, illicēs
Sāl, sālīs
Smīlax, smīlācēs
Stryax stryācēs, est y. br.
Samnīs samnītīs
Sālax, sālīcēs
Sīlēr, sīlīcīs
Stō, stās, stēr, stātum
Scīō, nescīō
Serō, aduerb.
Sol sōlīs
Tāmēn, attāmēn
Tibicēs tibīcīnūs
Trīnacrlā
Tempē
Vādō, dīs, vādum
Vēnēficūs
Videlicēs
Vbīquē, ubīcumquē
Vipērā, s.
Vas, vādīs
vās, vācīs, vāsā ōrūm
vībex vībīcīs
vārix, vārīcīs
vērīs : aduerb. vērō.
vīs, nom. & verb.
vēr vērīs
vidēn? vidēs-nē?

M V S A I I . F V N D A M E N T A L I S .

Quam Metrogononiam appellamus .

XXIV.

V N C scire dicimur, cum rei causas, & prima elementa, & fundamenta penetramus. Ita Aristoteles Physices lib. 1. cap. 1. text. 1. Ergo, vt Artem Metricam scire dicamur, oportebit versuum causas, & elementa omnia cognoscere. Agemus igitur de versuum causis (Authoribus) elementis (pedibus) & origine: & quia materia copiosa est, quantam claritas toleret, breuitatem sectabimur.

A R T I C V L V S I .

De Nomine, & Obiecto huius Artis, seu Musæ.

XLVII.

Q Vam Metrogoniam vocari volui, est quædam Metrica Fundamentalis, cuius debet essentia, nomenque, in ipso principio explicari est igitur, si Græcè scribatur, Metrogonia, Anterior vocis nota est: Metron enim licet ex prima sua institutione generalius significet, & pro mensura qualibet usurpetur, in Poetica habet significationem contritiorem, & numerum syllabarum denotat, quem Versuum dicimus. Posterior, si proueniat à γένος, quod flexum & angularum est, ponitur pro loco secreto & abscondito, in quo aliqua concluduntur: si autem deriuetur à γένος (contractum γένος) quod est Cigno, Pario, Proculo, ponitur pro Principio aut Origine: vnc sicut Διογύσιος, Deorum genesim dixit Hesiodus, nos Metrogoniam genesim Versuum appellabimus.

Hinc patet Metrogoniam Artem esse ingeniosam & nouam, quæ docet, Metra condere: explicatque ubi contineantur & abscondantur, & vnde & qualiter in lucem prodeant.

In ipso Philosophicarum Acroasium limine tunc nos rem aliquam scire, aiunt Philosophi, cum eius principia & causas percallemus: Artem igitur Poeticam nesciunt, qui ignorant originem versuum & causam. Ergo vt huic malo obuiam iretur, Metrogoniam inuenire debuimus, quæ nihil aliud est, quam quædam Metrica Fundamentalis, quæ ad prima Poeticæ principia & fundamenta oculos intellectus conuertit, & versuum originem & causas examinat.

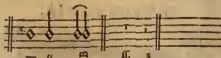
A R T I C V L V S I I .

De Characteribus, quibus utimur in Metrogonia.

XLVIII.

Pluribus, quos in Mathematicâ vsurpo, quatuor seligo, vt rem totam expediam: videlicet [P — M — V] Primus notat breuem syllabam, secundus longam; tertius duas breues aut vnam longam disjunctiue; quartus longam vel breuem: ubi enim iste character ponitur, leuiter syllabam longam aut breuem perinde est. Indigeo duobus characteribus aliis, quibus silentia exprimam: sunt hi [s. ff.] & prior significet silentium breue (simplex); posterior longum (duplex). Facilius id exponam, si vtar characteribus Musicis.

Secundus significat syllabam breuem; Primus longam, hoc est duplò extensioiem & productiorem breui; tertius ligat duas notas, & ligando illas insinuat à s notari & postulari, aut vnam longam, aut duas breues: quintus silentium paruum, quartus magnum, quorum illud syllabæ breui, & istud longæ correspondet.

Possẽm vti aliis modis, in omnibus enim secunda vox respectu primæ, & secunda pausa respectu primæ subdupla est. Ceterum, vt meum calamus attemperem aliis, qui de hac rescripserunt, & mihi etiam sim similes, characteribus vtar quos modus expressus præ se tulit: nam in illo dug semibreues vni Taqui seu Metro correspondent. Interim, si aliquis malit vti aliis modis, perinde erit, modò inter se longæ & breues duplam proportionem obseruent. Vt autem omnia, quæ sunt necessaria, dicantur, non nihil de Taqui subijcio: non enim est animus omnia exponere, quæ illum concernunt, sed illa tantum, sine quibus non possẽm mentem meam representare.

XLIX.

Actus (Hisp. El Compas; Italicè La Batuta; Germanicè Schlag; Latinè Pes, Gallicè La Misure; Belgicè De Maet; Græcè Metron) est mensura temporis; nisi enim aliquis motu manus temporis metiretur, non possent plures voces concurrere, & debitis momentis consonare. Vocum etymon & rationem subiungo.

Circi-

Circinus ab Hispanis dicitur *El Compas*. & quia sicut circini extremitatibus metimur longitudinem lineæ (puta, digiti, palmi, pedis) quæ pluries repetita dabit, longitudinem domus, vrbis, prouinciæ, &c. sic etiam tactibus metimur tempora, quæ repetita dabunt longitudinem Cantici. Hispani igitur vocem à Quantitate permanente ad successiuam transtulerunt, & temporum mensuram in Musicis *Compas*, hoc est, *Circinum* appellarunt.

Italus motum illum respexit, quo distinguitur Tactus, & quia apud illos *Battere* est pulsare & percutere, pulsatio & percussio illa, qua Tactus Musici distinguuntur, la *Battuta* vocatur.

Eandem ob causam Germanicum nomen obtinuit: nam *Schlag* à percutiendo deriuatur.

Hæc tempora, quæ singulis percussionibus respondent, Græcè dicuntur *Metra*, hoc est, *Mensura*, generali vocabulo.

Græcos sequuntur Galli, & aliæ Gentes. Has eandem mensuras Latinus *Pedes* vocat, vel quod curramus pedibus, vel quod pedibus prouincias & regna metiamur.

Tactus, quia ex depressione & eleuatione manus nascitur, in duas partes diuiditur, quarum prior vocatur *Thesis*, posterior *Arsis*.

Tactus est duplex Epicus & Lyricus: in illo æquali tempore manus & descendit & ascendit; in isto inæquali; nam vnum tempus Tactus Epicus in excurso, & alterum in reursu consumit, vnde Cantica Epica dicuntur æquali proportionē procedere; nam *Thesis* est qualis *Arsi*. At verò Tactus Lyricus duplum tempus in descensu (*thesis*) quàm in ascensu (*arsis*) (& hoc Trochaicè) aut contrà (& hoc Iambicè) impendit; & hæc proportio vocatur sciquialtera; qualis reperitur inter 8 & 12. inter 4 & 6. inter 2 & 3. inter 1 & 1½. nam fit in i medium tempus consumitur, & vñ integrum in reditu, vñquo tactui tempus & medium respondebit. His positis Regulas practicas ponamus.

I. *Musica Epica illa est, quæ per æquales Thesis & Arsis durationes percurrit* (in quâ videlicet tantum descendendo manus tempus, quantum ascendendo consumit) Admittit in singulis tactibus duas semibreues, aut quatuor minimas [qui aliter loqui volunt, proportionē percurrant.] Hæc Musica nullo speciali charactere notatur: vbi enim Lyricus non exprimitur, Epicus subintelligi debet.

II. *Musica Lyrica illa est, quæ per inæquales Thesis & Arsis durationes percurrit* (in quâ videlicet minus ascendendo manus vel minus tempus quàm descendendo consumit) admittit in singulis tactibus tres minimas, aut semibreuem cum minimâ, & vno ex istis characteribus significatur.

$$\begin{array}{|c|c|c|c|c|c|c|} \hline 1 & 2 & 3 & 4 & 5 & 6 & 7 \\ \hline \end{array}$$

& sequialtera ab omnibus vocari solet.

III. *Modus, est Musica qualitas, quæ habet voces aut tardius aut velocius desinere. Tardus vocatur Perfectus, & hoc modo O pingitur. Velox autem dicitur Imperfectus, & pingitur hoc modo C. apud aliquos verò sic*

$$\begin{array}{|c|c|c|c|c|c|c|} \hline 1 & 2 & 3 & 4 & 5 & 6 & 7 \\ \hline \end{array}$$

Modus velox singulis notis median valoris partem auferit, quam ob rem, si modus perfectus singulis Tactibus binas semibreues cooptas cooptabit imperfectus quaternas.

ARTICVLVS III.

De primo Carmine.

L

Merito Veteres Poeticam accensent Apollini; ipse enim primus fuit, qui voces & numeros impetu naturali profusus ad methodum & artem reduxit. Historiam recenset ex Antiquis Athenæus, & Terentianus; ex Iunioribus aurem Scaliger, lib. 2. cap. 30. & 37. Christophorus Heluicus, & Conradus Bachmannus in *Poeticis* lib. 2. cap. 3. §. 1. illam paucis repono.

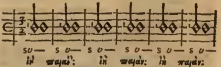
Vt finem habuit Deucalionis diluuium, è putredine natus fuit serpens perniciosissimus, quem *pitona* à *pitro*, quod est *putredo* nominarunt. Nocebat ille plurimis, & nemo erat, qui in eum auderet. Superuēnit Apollo, & pietate generosa communis, vt Delphicos liberaret à periculo, monstrum intusit, & sagittis consecit. Illum arcum animosæ intendentem accolere terrore aut periculoso aur deiecit, exclamatione hæc tardè pronuntiata animarunt.

Est autem hæc læticia quædam interiectio, qua aut homines ad res claras faciendas exhortamur; aut ob generosè gestas celebramus.

Et *Pæan* deriuatur *pæno*, quod est *finem impono*, *præno*, *coerceo*, nam *PEAN* apud Hebræos est *finis*. Dicebant ergo Græcè *hæ pæan*, qui Latinè dicerent, *Eux*, *cia*, *mahe* animo, qui finem imponis malo publico, monstrum horrendum vitâ prius, & nobis inferorum Numinum potestatem coerces.

Cæruleus tali prostratus Apolline Python (Claud. 7. Pang.) suo lapsu restituit annimos Accolis; qui intercisâ acclamatione victoriam celebrant dicentes,

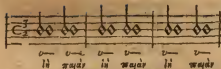

Pedem à pede separant intercidentem, & alteratis pulsibus & cordis motibus syrtos & diastoles differentia in voce euidenter percipitur. Resumunt animos, & concitatore voce pausis intermissis occlamant.

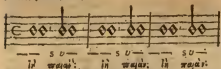
ARTICVLVS V.

De Spondeo, & Pedibus ab illo natis.

LII.

Alij interim timoris prius concepti tarditatem cum lætitiæ superuenientis velocitate committentes, dicebant,

Hinc nata sunt duo Iambicorum carminum genera: alterum quod homogeneas alterum quod heterogeneas, partes habet, de quibus suo loco disputabo.

ARTICVLVS IV.

De Carmine spondaico puro, seu Materia primâ Poeticâ.

LII.

N Materia, quam Philosophi nominant Primam, latere de factis omnibus Corporeis Formis, multorum est Veterum & Iuniorum Opiniorum: cum enim lignum exempli gratia in ignem transit, non inducitur in illud Formam nouam, quæ abfuerit, nec expellitur Forma præcedens, sed noua quæ latuerat, educitur; & antiqua quæ patuerat, iterum occultatur. Doctrinam hanc Aristoteles explicat, ad materiam artificialem recurrens. Ex rudi enim lapide poteris conficere globum, cubum, pyramidem: &c. caput equi, vel hominis, &c. Feceris caput Cæsaris. Deuisti, interrogo, aliquid lapidi, quod non habuerit: an tantum partes superfluas abstulisti? Ergo illa superficies, quæ Cæsaris caput conformat, ibi erat: at prius non erat: ista, sed latebat infra partes, quas cælum abstulit. Vnde mirum est Peripateticos *Edutitionis* vocabulo, Inductiorem intelligere. & contra Magistri sui mentem negare Formas præexistere & latere in Materia: & asserere illas de nouo in materiam venire: nam, si id esset verum induci illas, non autem educi coningeret.

Quod in Philosophia (Naturali & Artificiali) Materia prima, hoc in Matâ-metrica Carminis Spondæum purum: in illo enim, velut in marmore omnes figuræ, omnia versusum genera continentur & latent. Nam sicut sola diuisione & ablatione partium superfluarum e saxo figuræ exoriuntur, ita etiam sola diuisione & ablatione syllabarum, exoriuntur ex spondæo omnia genera Carminum. Quod ipsum breuiter, & monstrabimus mus & dilucidabimus.

Armen Spondaicum purum dicitur, quod tantum ex spondeis pedibus coalescit: est autem spondeus; qui duas syllabas habet longas; vt *Prudentis*, vel in Delphicorum carmine Apollini cantato, *Pain*. Quia tempus longum in duo breuia diuiditur, & breue quodlibet potest pronuciari aut taceri, ideo ex spondeo plurimi pedes suboriuntur fas subicio, & expono.

Spondeus grandis & stabilis est propter tarditatem & pondus: non ergo *Spondos* dicitur ab *spondi*, seu festinatione, sed à *spondi* libamine, quod in sacrificiis, in quibus omnia tarda & grauitur erant facienda, esset frequens. Illum Ausonius *Lenripedem*. Alij *Herosum*, *Deliacum*, & *Gradium* appellant. Duas syllabas habet, quarum quilibet duobus temporibus breuibus, vel vni longo correspondeat, vt *Princeps*.

Si Spondei prima nota in duas correptas dissoluatur, erit *Pes Anapestus*, vt *Animans*. Multi hunc pedem *Daetylum retroactum* appellant. Sed cur? Nonne eodem poterunt iure *Daetylum* dicere *Anapestum retroactum*?

Si in pausa conuenientem notam primam anapesti conuertas habebis *Pedem Iambum*, vt *Parens*. *Pes* iste *Præpes* vocatur à Terentio, ab Ausonio *Volucrispes*. Hunc & *Trochæum*, de quo inferius, *Cursores* Rufinus appellat.

Si autem in eodem Anapesto pauset nota vltima, quæ producta est, & duobus temporibus breuibus correspondet, resulabit *Pyrrichius*, vt *Deus*. Hic *Pes*, vt alijs placet, à saltatione; vt alijs, à *Pyrrho*, qui victoriam adeptus, frequentibus *Pyrrichijs* fuit laudatus, nomen tulit.

Soluimus spondei notam primam secundam irrefracta manente: modò contrâ iubentes primæ esse integre, dissoluamus secundam, pedesque, qui ex dissolutione ipsa oriuntur, exponamus.

Pes, qui habet primam longam, & duas sequentes breues, vt *Iuppiter*, vocatur *Daetylus*. Habere nomen dicitur à similitudine, at illam ego nec in *daetylo* (fructu), nec in *daetylo* (digito) inuenio. Ergo sic ille dicitur, quia sic *Nomenclatoribus* antiquis placuit.

Si vltima filere inbeatur, & eius loco pausam correspondentem colloques, suborietur Trochæus, qui duas syllabas, primam longam, & secundam breuem habeat, vt *Musa*. Pes iste *Curfor* vocatur à Rufino; *Rotulus* & *Rotatilis* ab Aristotele. Et quia Mercurius apud Deos Curforis fingitur habere officium, eidem est sacer, & ab illo nomen fortitur, & ideo etiam *Mercurius*, aut *Mercurialis* nominatur. Hunc quod frequenter cantaretur in choro, *Chorem* appellant Cicero & Quintilianus.

Si vtramque notam dissoluamus, inueniemus Pedem Proceleusmaticum, habentem quatuor syllabas breues, vt *Dominicus*.

Si prima aut vltima nota Proceleusmatici iubeatur in pausam transire, manebunt tres syllabæ breues, quæ Tribrachyn pedem collituens, vt *Dominus*.

Ex istis pedibus componuntur Bipedes, voco autem Bipedes illos, qui constant duobus pedibus simplicibus, quorum notissimus est Dispondeus, compositus quatuor syllabis longis, vt *Conculcantes*.

Si vltima filcat & in pausam vertatur, prodibit Molossus, qui tres syllabas longas postulat, vt *Maiestas*.

Pœones quatuor syllabas habent, tres breues & vnam longam. Primus primam, Secundus secundam, Tertius tertiam, Quartus quartam, vt *Magnificus*, *Beatior*, *Generosus*, *Coluerant*. Notas subijcio.

Magnificus. *Beatior*.
Generosus. *Coluerant*.

Primus Pœon ex Trochæo & Pyrrhichio: Secundus ex Iambo & Pyrrhichio: Tertius ex Pyrrhichio & Trochæo: & Quartus ex Pyrrhichio & Iambo coalescit.

Pœonibus opponuntur Epitriti, nam vnam breuem habent, & tres longas: Primus videlicet primam; Secundus secundam; Tertius tertiam; Quartus denique quartam: vt *Salutantes*, *Imperantes*, *Præcogniti*, *Commendantur*. Notas subscribo.

Musa.

Dominicus.

Dominus.

Conculcantes.

Maiestas.

Salutantes, *Imperantes*,

Præcogniti, *Commendantur*.

Primus Iambo & Spondeo, Secundus Trochæo & Spondeo, Tertius Spondeo & Iambo, Quartus Spondeo & Trochæo constituitur.

Ionici etiam Tetrasyllabi sunt, & sicut Pœones vnam omnes longam, & tres breues: & sicut Epitriti vnam omnes breuem & tres longas; sic etiam omnes Ionici habent duas longas, & duas breues. Pœones plures, quàm quatuor, esse nequeunt; item Epitriti: at Ionici debent necessariò esse sex. Notas subsecquentes considera.

	Pœones		Ionij
I	—vvv	I	vv—
II	vv—vv	II	—vvv
III	vv—v	III	vv—v
IV	vvv—	IV	—vv—
	Epitriti.	V	v—v—
I	v—v—	VI	—v—v
II	—v—v		
III	—v—v		
IV	—v—v		

Primus Itonius Maior dicitur, & constat Pyrrhichio & Spondeo, vt *Paraphraſtes*. Secundus, qui dicitur *Minor* illi opponitur, constat enim Spondeo & Pyrrhichio, vt *Sanctissimus*. Mensuram reponunt istæ Notæ.

Paraphraſtes. *Sanctissimus*.

Tertius habet primam & vltimam breuem & intermedias longas: Quartus contra primam & vltimam longam, alias breues. vt *Adulator*, & *Insidians*.

Adulator. *Insidians*.

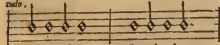
Ille *Antipastus* dicitur, & constat Iambo & Trochæo: iste vero Trochæo & Iambo & Choriambus vocatur.

Bacchus ex Antipastio nascitur, si enim ultimam in pausam conuertas, manebit Pes trisyllabus, in quo prima sit brevis, & longæ cæteræ, vt *Saluans*.

Salutans.

In quinto & sexto pede Ionio ponuntur alternatiue longæ & breues in illo quidem sic v — v —: in isto vero sic — v — v: vt *Sodalitas* & *Seruitudo*.

Sodalitas.

Seruitudo.

Ex duobus Iambis constat ille, & ideo *Dijambus* dicitur: iste ex duobus Trochæis, & ideo *Ditrochæus* appellatur. Illi autem, qui Trochæum vocant Choriæum, hunc dicunt Dichoriæum, ex eâdem causâ.

Si fideat vltima nota in *Dijambo*, manebit brevis longa & brevis, quæ constituent Amphibrachym, vt *Beatus*.

Beatus.

Si vero in *Ditrochæo* fideat & in pausam conuertatur vltima, supererunt longa brevis & longa, & hanc ob rem pes Amphimacrus, vt *Excitans*.

Excitans.

Sic fluunt Pedes omnes ab Spondeo. Et quidem tametsi nosse præcedentes sufficeret, vberioris doctrinæ gratiâ volo tabulam sequentem subiungere, in quâ & præcedentes debito ordine, & alios multos, quibus Authores vtuntur, inuenies.

Pedes Monosyllabi.

Anonymus	v Vir.
Anonymus	— Nox.

Diffyllabi.

Pyrrichius	v v Deus.
Iambus	— v Amans.
Trochæus	— v Omnis.
Spondeus	— — Clemens.

Trisyllabi.

Tribrachius	v v v Canis.
Dactylus	— v v Sydera.
Amphibachius	— — Carus.
Anapæstus	v — Numeri.
Bacchius	— — Penates.
Amphimacer	— — Audient.
Palimbacchius	— — Formosus.
Molossus	— — — Currentes.

Tetrasyllabi.

Proceleusmaticus	v v v v Celeriter.
Pæon primus	— v v Propere.
Pæon secundus	v — v Poeticus.
Pæon tertius	v v — Manifestus.
Pæon quartus	v v — Misericors.
Epitritus primus	v — — Salubans.
Epitritus secundus	— v — Comprobans.
Epitritus tertius	— — v Circumferens.
Epitritus quartus	— — — Circumspex.
Ionicus à minore	v v — Generosus.
Ionicus à maiore	— — — Circumdedit.
Dijambus	v — — Amantiss.
Ditrochæus	— v — Audiebat.
Antipastus	v — — Legebamus.
Choriambus	— v — Armigeri.

Pentasyllabi.

Orthius	v v v v v Analogia.
Molossospondæus	— — — — — Exultandi.
Pyrrichianapæstus	v v v — — Retinuerant.
Calotypus	— — — — — Admirabuntur.
Hegemoscolius	v v v — — Dominastis.
Spondeocreticus	— — — — — Coniuncturæ.
Mesomacer	v v — — — Prohibebimus.
Mesobrachys	— — — — — Præuaricantes.
Periambus	v — — — — Adulterium.
Hyperbrachys	— v — — — Concionantes.
Dafius	v v v — — Retinuerant.
Spondæodactylus	— — — — — Internecere.
Musicius	v v — — — Populabundus.
Amocbæus	— — — — — Carnaturus.
Iambodactylus	v — — — — Repugnabile.
Choræobacchius	— v v — — Exuperantes.
Diphyes	v v — — — Redamauerunt.
Symplectus	— — v v — Inuicere.
Cyprius	v — v v — Aristoteles.
Anticyprius	— v — — — Concionator.
Hegemocreticus	v v — — — Sapientia.
Spondæoscolius	— — v — — Internecere.
Periodicus	v — v — — Remugiebat.
Antiperiodicus	— v — — — Liberalitas.
Probrachys	v — — — — Laborauerunt.
Parapæon	— v v v — Coniunctus.
Dochmius	v — — — — Ineffabiles.
Doriscus	— v v — — Tyndaridarum.
Strophus	— v v — — Coniunctus.
Anistrophus	v — — — — Reuelabatur.
Periambodes	v — v — — Amantiss.
Choræodactylus	— v — v — Valerabatur.

Hexasyllabi.

Dichoriæus	v v v v v v Lazibulicula.
Dicanus	— — — — — Interpellatores.
Choræantidactylus	v v v v — — Reclesciens.
Caniolatus	— — — — — Auspiciamentorum.
Choræoscolius	v v v v — — Beneficiarius.
Caniocreticus	— — — — — Exspersimini.
Charæodactylus	v v v — — Malevolentia.
Caniobacchius	— — v — — Aneftiones.
Anapæstochoriæus	v — v v v — Inimicitia.
Laticaninus	— — — — — Sermocionentes.

Scholiochoræus	u - u u u	Bipennigerulus.
Cretico canius	- u - - -	Concionabundi.
Choræobacchius	u u u u	Inhibitiones.
Caniodactylus	- - - - u	Propugnatoribus.
Choreantibacchius	u u u - -	Humiliabantur.
Canianidactylus	- - - u u	Acceptabiles.
Anapæstodactylus	u u - - u	Relipscentia.
Latiobacchius	- - u u -	Apparitiones.
Bacchiochoræus	u - - u u	Suppellestilibus.
Dactylocanius	- u - - -	Induperatores.
Choreoreticus	u u u - -	Revereamini.
Caniofolius	- - - u -	Revompublicarum.
Anapæstocolius	u u - u u	Sapientia.
Latiocreticus	- - u u -	Illyberalitas.
Scholioactylus	u - u - u	Amarulentia.
Creticobacchius	- u - - -	Concitatores.
Dibacchius	- u - - -	Confusiones.
Dilarius	- - u - u	Circongerebamus.
Scolianapæstus	u - u u u	Repercutimini.
Creticolatius	- u - - -	Concionabantur.
Choræomolossus	u u u - -	Recuperatores.
Molossochoræus	- - - u u	Appennicola.
Anapæstolatus	u u - - u	Redamaturarum.
Lariandactylus	- - u u u	Indivisiuitas.
Bacchiadactylus	u - - - u	Inenutabile.
Dactylobacchius	- u u - -	Dissimilitudo.
Scoliocreticus	u - u - u	Amaritudines.
Creticofoleus	- u - - u	Elegantiarum.
Scoliobacchius	u - u - u	Superfitiones.
Bacchiofolius	u - - - u	Recantatione.
Creticodactylus	- - u - u	Competitoribus.
Dactylocreticus	- u - - u	Imperiositas.
Scoliolatius	u - - - u	Tyrannidatrum.
Creticanapæstus	- u - - u	Munerabilitas.
Anapæstocreticus	u u - - u	Legionarij.
Latiocolius	- - u - u	Desideriorum.
Bacchianapæstus	u - u u u	Adorabimini.
Dactylocanius	- u - - u	Emoriturorum.
Anapæstobacchius	u u - - -	Benedictiones.
Latiadactylus	- u - - u	Considerabitur.
Scoliocanius	- - u - -	Remuneratores.
Creticochoræus	- u - u u	Comprehensibiles.
Diantidactylus	u u - - u	Saturabimini.
Dactylus	- u - - u	Insatiabiles.
Difolius	u - u - u	Superfusus.
Dicreticus	- - u - u	Eruditiſſimi.
Bacchiocreticus	u - - - u	Reluctabimini.
Dactylofolius	- u u - u	Perpetuatarem.
Bacchiolatus	u - - - u	Recompensabitur.
Dactylanapæstus	- u u u u	Semimulieres.
Anapæstomolossus	u u - - -	Superincumbentes.
Latiocchoræus	- - u u u	Petterrefactus.
Bacchiocanius	u - - - u	Senatusconsulto.
Dactylochoræus	- u u u u	Interieritis.

Nota. Placuit Typographo ita longer in hac Tabella exponere, ut duo in singulis temporibus designarentur: unde Anapæstulatus per prolatum suum longus & quatuor breves: Percolatus nam brevis & quatuor longi: Vltimus vltim longus & quinque breves. Hinc ergo scio quo debitas modo de cæterorum pedum characteribus indicare.

Isti sunt omnes Pedes, quos in Authoribus Græcis & Latinis reperio. Et quidem meo iudicio Pedes tetrasyllabi, pentasyllabi, & hexasyllabi, non essent necessarij: verum debuerunt poni, quia à Grammaticis & Poetis eruditis admissi, à nobis ignorari non debent.

Dubium I. succurrens.

LIII.

Idisti in Tabella præmissa monosyllabos Pedes, & inquiris, An revera sint admittendi tales Pedes? Et ratio dubitandi est; quia in re tam communi non videntur omnes Scriptores errasse; & tamen nemo monosyllabos Pedes admittit.

Respondeo Primò, hanc quæstionem cooptandam esse duabus alijs, quæ hodie sunt celebres, quarum prior est Arithmetica, & inquit, An *Unitas numerus sit*? & secunda est Geometrica, & interrogat, An *Punctum sit quantitas*? Professores Gieslani in *sua Poetica lib. 1. cap. 7.* sunt à parte negatiuà: inquit enim: *Pedis appellatio vni syllabæ convenire non potest.* Et cur? *Quia monosyllabæ particula & veluti articuli sunt pedum.* Nulla est responsio. Id enim ipsum quærimus, An, scilicet, dictiones monosyllabæ sint Pedes, aut Pedum articuli: Præterea, nec bene colligunt, cum argumentantur, *Est pars Pedis; non ergo Pes.* nam partes numerorum sunt numeri; & partes linearum sunt lineæ: & omnes pedes tetrasyllabi, pentasyllabi, & hexasyllabi pedibus dissyllabis trisyllabisque componuntur.

Respondeo secundò, has Quæstiones non esse de re, sed de nomine tantum. Et quid, quæso, malì accideret humano generi, si diceremus, *Unitatem esse numerum indivisibilem. Punctum esse Quantitatem indivisibilem: & syllabam esse Pedem indivisibilem?* Ioannes Heurius Alstedius in *Cyclopadia tom. 2. lib. 14. part. 1. cap. 1. regula 7.* ait. *Unitas est numerus faciens ad consecrationem rerum.* Ergo consequenter debet dicere) *Punctum est quantitas faciens: & addere syllabam est per faciens: nam cæteri sunt pedes facti.*

Dubium II. succurrens.

LIV.

Ostulas. An hæc Pedum notitia, tam sit necessaria, ut sine illà nullus possit, versus concinnos & perfectos componere?

Respondeo doctrinam, quæ de pedibus est, turbasse Discipulorum mentes potius, quàm adiuvisse: & posse omnino antiquari & omitteri. Et sanè illam non esse necessariam nullo alio meliùs probare aut demonstrare modo potero, quàm omnia Carminum genera explicando, quin Pedum vel minima fiat mentio. Considera lineas sequentes.

Carminum Hexametrum.

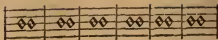
— u — u — | — u — u — | — u — u — u

Spondaicum, vel Spondiacum.

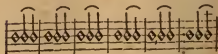
— u — u — — u — — — — —
— u — — — — u — — — — —
— u — — — — u — — — — —
— u — — — — u — — — — —
— u — — — — u — — — — —
— u — — — — u — — — — —

Carmen Pentametrum.
 1 B — | — u — u — u — u
Carmine ciusilem forma noua.
 1 B — | — u — u — u — u Vide num. 62.
Carmen Aclepiadeum.
 1 — | — u — u — u — u
Virgineum.
 1 — | — u — u — u — u
Anapesticum.
 B B | B B | B B | B B |
 1 — | — u — u — u — u
Adonicum.
 1 — | — u — u — u — u
Iambicum purum.
 u — | u — u — u — u — u — u
Iambicum impurum.
 u B | u B | u B | u B | u B | u B |
 1 — | — u — u — u — u — u — u
Scalon.
 1 — | — u — u — u — u — u — u
Anacreonticum.
 1 — | — u — u — u — u — u — u
Phaleucum.
 1 B | — u — u — u — u — u — u
Trochaicum purum.
 1 — | — u — u — u — u — u — u
Trochaicum impurum.
 B B | B B | B B | B B | B B | B B |
Sapphicum.
 1 — | — u — u — u — u — u — u
 1 — | — u — u — u — u — u — u
 1 — | — u — u — u — u — u — u

Spondaicum purum.

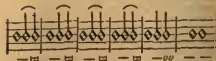
Dactylicus purus.

Simon Verrepæus hæc adducit.

*At tuba terribilem sonitum procul excitat horrida
 Sydera pallida diffugiunt face territa luminis.*

Si ex duodecim his notis, quæ purum Spon-
 daicum componas, omnes, quæ in loco impari
 ponuntur (quales sunt prima, tertia, quinta, &c.)
 manere integras iubeas: si secundæ, quartæ, sextæ,
 & octauæ permittas ut frangantur, aut integrita-
 tem conseruent: si decimam necessariò diuidas,
 & duodecimam necessariò non diuidas, habebis
 versum Heroicum, cuius ideam subijcio.

Et quidem, qui sequi voluerit hos apices, & iuxta illos Carmina sua conformare, nunquam pedum notitia indigebit. Nam reponendo ob oculos Sapphicum, quod fuit vltimo loco depictum, dicam, illud constare longâ, breui, tribus longis, & casurâ: & postea duabus breuib, longâ, breui, longâ & breui: & me non indigere vlla pedum, ut illud conficiam, notitia.

Interim maioris eruditionis gratia, ea, quæ per modum synopsis posuimus, vberiori calamo dilucidemus.

ARTICVLVS VI.

De Carmine Dactylico Heroico.

LV.

I in Carmine Spondaico puro, quod pedibus Spondeis componi debet, notam secundam singulorum pedum in duas partes dissoluas, habebis Dactylicum purum, sic dictum, quod componatur puris Dactylis. Subijcio exemplum.

In quatuor pedibus prioribus dissolutionem notæ secundæ arbitrarium dixi; quoniam apud illustrissimos Poetas vel omnes illos quatuor pedes spondeos, vel omnes Dactylos, vel etiam mixtos reperio. ecce Spondeos tantummodò.

Virg. *Ulli sedato respondit corde Latinus.*

Ouid. *Nituntur longo vestigia ponere cliu.*

Prop. *Quid me scribendi tam vastum mittis in æquor?*

Ecce iam solos Dactylos. Virgilius.

Inde ubi clara dedit sonitum tuba, finibus omnes

Haud mora profuere suis; ferit æthera clamor.

Ouid. *Parue, nec inuideo, sine me liber ibis in urbem.*

Hei mihi, quod domino non licet ire tuo.

Qui ex solis Spondeis constant, videntur nimis tardi, & qui est Dactylis solis nimis celeres, & ideo apta horum pedum commixtio est semper procuranda & laudanda. Nam apud Virgilium, Ouidium, & ceteros plerumque est horum pedum alternatio, & varietas. Virgilius.

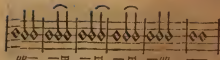
Arma virumque cano, Troia qui primus ab oris

Italiam fato profugus Laviniaque venit

Littora. &c.

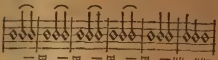
Tamet si secundam pedum solam dissoluant

Iuniores Poetæ, Veteres suo iure vsi primam aliquando, & aliquando vtramque aperuerunt & diuiserunt. In primo pede non iam secundam, sed primam notam aperuit dissoluitque Virgilius, cum dixit.

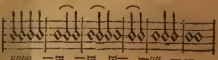
Fluviorum Rex Eridanus camposque per omnes.
Quem fuit imitatus Horatius.

Felemens & liquidus puroque similis amni.
Quo, in primo pede Virgilius, & Horatius, hoc
in ultimo facit Lucretius; inquit enim.

Quippe etenim ventus subtili corpore tenuis.
Nec est dicendum hos Poetas, liquā necessitate,
compulsos à viā communi deuisse: potuerunt
enim dicere.

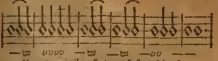
Eridanus fluviorum Rex, camposque per omnes.
Liquidus & vehemens, puroque similis amni.
Quippe etenim tenuis subtili corpore ventus.
Vtramque notam primi pedis dissoluit aliquando
Virgilius; concipit enim hanc Ideam,

& illam manuteneas dixit.

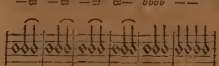
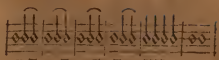
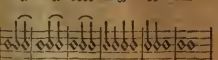
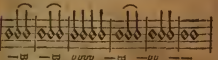
Gemma lanant, vastos quatit æger anhelitus artus.
Tenuia nec lana per calum vellera ferre.
Arietat in portas, & duras obice posles.
Parietibus texnom cæcis iter, ancipitemque.

Sed & alibi vtramque notam dissoluit in secundo
pede. & cecinit,

Hærent parietibus scæla, postisque sub ipsos
Nitotus gradibus.

Ergo dissoluturus erat loco tertio & quarto, si tem-
pus & occasio tulissent: eadem enim libertate aut
licentia, quā in præcedentes pedes Poetæ veteres
sibi præscripserunt Ideas, potuerunt etiam in sub-
sequentes, ut constat è notis, quas subscribo.

Potro hæc ipsa Spondei [— —] in Proceleusma-
ticum [uuuu] dissolutio, quam in prima, & se-
cunda, ut vidistis regione, admisit aliquando Vir-
gilius nunquam in tertiā, aut quartā reperimus
[sed cur non? Non quia non potuit, sed quia non voluit.
nulla enim, vt dicebamus, succurrit ratio, ob
quam in prima & secunda potuerit, in aliis verò
non potuerit hoc facere] at illam reperimus in
quinta. Versus subsequentes considera.

Aedificans, sellæque intextum abiecte costas.
Nepudquam in rectis certatim tenuia cera
Custodes sufferre valent, labat ariet crebro.
Scio esse aliquos, qui hanc licentiam reiiciant,
asserentes in propositis casibus non esse pedem
Proceleusmaticum, sed Dactylum, vel Spodeum,
quod I & V quas nos vocales esse volumus, sint
consonantes:

legimus	cum de-
enim,	beremus;
Fluviorum	Fluviorum
Vehemens	Vemens
Tenuis	Tenuis
Tenuia	Tenuia
Gemma	Gemma
Parietibus	Parietibus
Abiete	Abiete
Arietæ	Arietæ

Ad quam ego obiectionem & instantiam
duo dico. Alterum durius esse vocalem in conso-
nantein vertere, quā primam notam Spondei
dissolvere, hic enim apud Poetas, hoc est, paucos,
ibi apud Grammaticos, & adco, plurimos peccat-
ur. Ergo, ut Virgilius, & alii Veteres levis au-
dacie suspicione purgantur, noui & granioris cri-
minis accusantur. Alterum, Virgilium & cæteros
fuisse imitatos Ennium, qui dixerat,

Capitis' uicantes pinos, vellosque cupressos.
in quo versu vocem *Capitis* esse proceleusmati-
cam euident est. Addo etiam ex eodem Ennio
versum alterum.

Velui si quando vinculis tenatica venor.
& quis hic quæso audebit dicere vocem *Velut*
non esse Anapaesticam. Et, ne Ennius temerè
procelesse dicatur, exempla ex Homero, subiugā.
Ἰαδ'. ζ. dixit

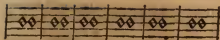
Βαγίνης καὶ ζήφου, &c.

& iterum *Ἰαδ'. ψ.*

Βαγίνης καὶ ζήφου, &c.

& etiam *Οδ'. στ.*

Ἰβιδουρι τὴν κατὰ τὴν ἡμῶν δακρυχόνην.
E Quo.

libi præfixit Innuit, cum dixit,
Olli respondit Rex Albat longai.
quem imitans est Lucretius libr. 6.
An Celum nobis naturam incorruptam.

ARTICVLVS VIII.

De Cæsura, aut Inciso.

LVIII.

Cæsura, Sectio, Inciso, tria sunt nomina, sed vna res. Primum placuit Grammaticis, secundum Diomedem, tertia alius. Sic vocatur decora & sonora versus sectio, cum post pedem aliquem superest syllaba, quæ dictionem claudat sic dicta, quod eâ verus cædatur.

Porro illam Priscianus scriuulque *Comma* dicitur inter Cæsuras & Comma interest non nihil discriminis commata enim apud Aegyptios cataractæ, emissoria, seu valvæ, quibus Nili aqua detinebatur, dicebatur: Vulpianus de *extraord. crim. leg. fecul.* Ergo Coninata, non solum aquas diuidebant, sed detinebant. Hinc consilio opportuno vocem hanc in propriis vsus Rhetores & Poetæ traxerunt. Oratio Cicerone asserente in periodos diuiditur, & periodi in cola: cola in commata. Ista sunt minutissimarum partium diuisiones, in quibus vox non solum interciditur, sed detinetur. aliter enim proferemus hanc Assertionem; *Magister, Virgili libror legi*: aliter hanc, *Magister Virgili, libror legi*: in primâ enim libri Virgilio leguntur: in secunda Virgilij Magister legit. Dictiones, quæ commate non separantur, sunt contiguae; quæ autem commate separantur, moram interpolitam habent.

Hinc iam patet, quæ sit Commatis, & Cæsurae differentia, si loqui religiose velimus, quoniam in hac dictione *Dominus*, prima & secunda syllabæ sunt continuæ: in hac *Do minus*, sunt contiguae: in hac verò, *Talentum do*, minus non deceret, &c. syllabæ *do* & *mi* non solum interciduntur, sed interiectâ morâ separantur. Ergo *Cæsura* est inuentio orationis diuisionis, *Comma* fluentis est orationis morâ interiectâ separatio. Igitur de Cæsura prius & postea de Commate agemus.

Cæsura in	Triemimeris.
Parnasso re-	Penthemimeris.
cepta quatuor	Hepthemimeris.
sunt	Ennemimeris.

Qui has ad pedes reducunt, et mi rationem explicare non possunt. Has Cæsurarum definitiones apud Grammaticos eruditos reperio.

Triemimeris, est cum post primum pedem superest syllaba, quæ dictionem finiat.

Penthemimeris est, cum post duos pedes superest syllaba, quæ dictionem terminet.

Hepthemimeris est cum post tres pedes relinquatur syllaba, quæ dictionem claudat.

Ennemimeris, cum post quartum pedem manet syllaba dictionem terminans.

Vera sunt omnia, at non aperiuntur, cur prima Cæsura à ternario, secunda à quinario, tertia à septenario, quarta à nouenario nomen ducat. Ergo aliter loquendum est.

Aio carmina constare temporibus: tempus, quæ vni syllabæ longæ, aut duabus breuibus correspondere. In Heroico singuli pedes binis constant temporibus, & hanc ob rem tempora sunt semipedes. Hic positis, Cæsuras definitio.

Triemimeris vocatur intercalio, quæ cadit post tertium tempus, vt

Insidias | patiuntur opes. &c.

vbi vox *insidias* tria habet tempora, & à sequenti diuiditur.

Penthemimeris dicitur, quæ cadit post quintum tempus, aut semipedem, vt

Arma virumque cano, | *Troia qui primus ab oris.*

vbi post *cano*, hoc est, quintum tempus, diuisio est.

Hepthemimeris nominatur, quæ cadit post septimum tempus, vt

Ille meos errare viros | *permisit in agris.*

vbi, si tempora numeres, ros erit septimum.

Ennemimeris tandem quæ cadit post nonum tempus, vt

Egregios Vates | *Musa semper* | *celebrant.*

Armipotens Bellona viros | *celebrant* | *gentrosos.*

Lucentem tuæ Luna globum | *velox* | *peragebat.*

Porro *Ennemimeris* est dura, & vitanda. Præcedit semper *Penthemimeris*, aut *Hipthemimeris*. Dura quidem, cum sequitur *Penthemimeris*, vt ex versu primo colligitur; durior, cum *Hepthemimeris*, maximè, si inter duas cæsuras duæ tantum syllabæ cadant; considera duos versus v timos.

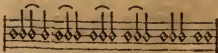
ARTICVLVS IX.

De Commate.

LIX.

I Cæsura affecta sit pausa, *Comma* dicitur; non enim solummodo fluxum vocis excidit, sed & moratur. Pono exemplum in *Triemimeri*.

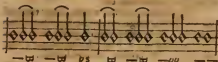
Pausa complet tertium tempus, & ideo hoc *Comma* appellatur *Triemimeris*. Et quidem secundus ille pes est integer, tametsi sit v, cum esse deberet —; quoniam mora & silentium complet, quod voci deficit.

Hinc patet, cur apud Virgilium, Ouidium, & alios Scriptores clarissimos, syllaba interdum, quam sequitur cæsura sit brevis, quia mora sequitur, quæ illam complet, sine vilo detrimento carminis. Considera lineas sequentes.

Invalidas | animusque tremens, & iam infans ævo.

Lemnaque | laurifolia Des. potiusque micromeri

Comma etiam in Penthemimeri inuenitur: ex
voce enim correpta & pausi etiam correpta tem-
pus quintum componitur. Ideam propono.

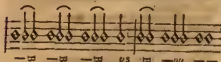
Huc pertinent multa Virgilii & aliorum illustriū
Poetarum carmina, pauca hæc subscribo.

Olli serua datur | operum band indignata Minerva.

Desine plura puer | , & quod nunc iussit agamus.

Ecce trahebatur | a templo adytisque Minerva.

Hepthemimerim afficit interdum Comma,
& He. oici ideam in sequentem transmutat.

quam sequuntur hi versus.

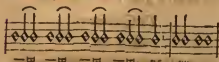
Agricolis Pomona faciet, olimque favebit.

Coccineis Aurora rubet; undique marinis.

In ramum infiliebat axis, & amata recludens.

in quibus quartus pes tres syllabas breues habet,
nec tamen cæteris est minor, nam comma & pau-
sa vni syllabæ breui, quæ deficere videretur, æqui-
ualet.

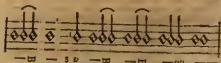
Tandem in Enneemimeri comma & pau-
sam, vt tempus nonum compleatur, inuenies.
Confidera sequentes notas.

Quas sequuntur fuit Virgilius cum dixit.

Ille lacus interea molle fulvus | hyacintho

E Thic obiter notare oportet Comma ita tem-
pus à tempore diuidere, vt alterum com-
picat. Sed vtrum? antecedens plerumque; inter-
dum autem sequens. Tricimmetum hanc con-
templeris.

Cui respondet iste versus Virgilii

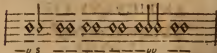
Domus trucidant | it basta Tago per tempo utramque.

Placuit Poetis licentia Musica, & postquam
in Cælis tempora pausis occiperunt com-

plere, ardentiores redditi, etiam extra Cæsionum
loca moras interpoluerunt. Leges in Lucilla
libro 10.

Quod duas laudes culpes, non proficis bilium.

& ais esse imperfectum & incompletum, quoniam primus pes, non est Spondeus, quia secunda est brevis; non est Dactylus, nam est dissyllabus, quid ergo? Trochaeus, qui exulare debet ab Heroico. At si has notas.

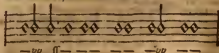

confideres, nullum defectum in versu Lucilij re-
peries. Huic est similis illi Virgilij 2: Georg.

Troilus affurgit, quibus & Rex ipse Phœbus.

In quo primus per *Tmolus*, non est — *p Trochæus*, sed — *os Dactylus*, nam dimidium illud tempus, quod *os* deficit, silentium addit. Eodem modo defendi possunt alia eiusdem Virgilii carmina. In isto. Ferre citi ferrum, date telli, si audire murmur. vox telli non est *Trochæa*, nam vel secunda syllaba ob sequentes duas consonantes (quod aliqui volunt; iubenque notari & doceri) producitur: & sic erit spondaica, habens duas longas vel addenda fuit pausa, quæ compleat *Dactylum*. In isto.

Rumpere moras omnes, turbataque arripe castra.
vel si nalcepha non admittitur, vel quartus etiam
pes pausa seu silentio completur. Et quidem Eni-
nus interdum versus suos pausa seu silentio com-
plevit. Libro 2. istum reperio.

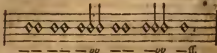

Annuit se se maximum decernere ferro.

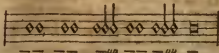
Dixit alibi

Aestatem Autumnus sequitur, post acer hiems.

& quia ultimus pes vnicam tantum habet syllabam, aut debemus illam complere pausam vniū s
integri temporis hoc modo,

aut, si hoc minus placeat, ad Veterum illam opinionem recurrere, quæ docet, nec omnes breves inter se, nec omnes longas inter se esse æquales. Et tunc Ennij versum ad notas istas reducemus.

Militum debet Parnassius istis pausis: nam illæ
omnia genera Carminum, quæ sunt in usu,
repe-

pepererunt: sine quibus solum Heroicum componeretur, & cantaretur. Quod non alio meliori modo demonstabo, quam ab heroico omnia Carmina tam Epica, quam Lyrica educendo.

ARTICVLVS X.

De Pentametro.

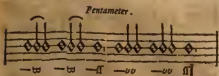
LX.

Pentaeus, seu Spondaeus, seu Daetylius, seu Mixtus sit; sex pedes habet, & adeo vocatus Hexameter: Pentameter Elegiacus quinque, unde nomen sortitur. Sed quos? Rem facilem reddere ad difficilem Iuniores vario modo loquentes & metientes. Verrepeus Grammatica Desponsiana lib. 4. pag. milii c. 24.

Pentametrum vult quinque pedes. Per tertius esto Semper Spondeus. Quartus, quintusque Anapestus; In reliquis Spondeus erit vel Daetylus, ut vis. Et statim, ut hos versus exponat, aliter discurtit, & ait, Pentametrum Carmen, ut à quinque mensuris nomen habet, ita etiam quinque constat pedibus: diuiditurque in duo hemistichia, id est, versus dimidians. Prins constat duobus Daetylis, vel Spondeis, vel bis mistis, & syllabâ longâ, qua dictionem finiat. Posterius vero duobus Daetylis & syllabâ, quæ cum alterâ prioris Hemistichii syllabâ Spondeum conficit; etiam si posterior semipes constet syllabâ brevî; nam, ut supra dictum est. Prima cuiusque est communis syllaba versus.

Quæ prius dixerat oratione legata vera sunt: quæ subiungit soluta, etiam sunt vera: at non coherent inter se, neque hoc posterius est Tristichi præmissi explicatio: nam ibi vlnâ Anapesticâ [—] hic Daetylicâ [—] posterius hemistichium metitur. Ego rem facillimo negotio expedit; hanc enim Hexametri, & Pentametri ideam propono.

Hexam. — — — — —
Pentam. — — — — —
Hinc patet Pentametrum suboriri ab Hexametro & in hoc differre; quod terti & sexti pedis secunda nota, quæ in isto resonant, in illo sileant. Lineas subsequentes considera:

Doctrinam hanc aliquibus exemplis illustro. Considera & perpende hoc Distichum.

Europa inclamat concurrere posse magistros:

Europa inclamat — currere posse magis —

ex quo constat Hexametrum, cuius quartus & quintus pes sint Daetyli, Pentametrumque sive ad Penthemimerim æquo passu procedere: in complemento differre. quod complementi primum & vltimum tempus in Pentametro sileat. Aliud exemplum addo.

Portabant Charites pia, ferula quando canistro.

Portabant Charites — ferula quando canis —

Ergo manifesta est sileus Pentametri ab Hexametro versu natiuitas.

Patet prior demonstrat Pentametrum Penthemimeri carere non posse: quo enim modo possetur, si prima pedis tertii syllaba dictionem non claudat? Unde illud Carmen à Diomede positum.

Hæc quæque nostra sententia mentis erat.

reprehensione non caret: nam in voce sententia, syllaba sen pertinet ad prius hemistichium; & inter illam & sequentem debet pausa intercedere.

Hi numeri lachrymas fundentibus sunt: com modi: & ideo senuibant olim luctibus, doloribus, querelis: & ut verbo comprehendam, rebus tristibus: unde dicti sunt Elegiaci, nam iustitiam & iustitia mactum poema significat; unde Tercentianus.

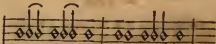
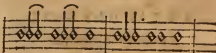
Hos Elegos dixere; soles quid clausula talis

Tristibus, ut tradunt, aptior esse modis.

Dubium.

LXI.

Petis, An sicut inter Hexametra reperiuntur interdum spondaica, ita etiam inter Pentametra? Me nulla spondaica Pentametra in Veterum libris inuenisse respondeo: at nescio cur sint reiicienda ista Idæ?

Et has notas ad Metricos characteres reducamus.

I. — — — — —

II. — — — — —

Addere adhuc formas nonnullas volo, quas iudico duriores; non tamen ideo reiiciendas inam & Hexametra Spondaica, nisi accuratè conformentur, sunt dura. Formæ de quibus loquar, sunt hæc.

III. — — — — —

IV. — — — — —

V. — — — — —

Proponamus exempla.

I. Acberis ignis nascitur ex astris

*Sut tibi cura
Fortè valeat
Carminibodi
Condere versu,
Semper ut unus
Ordine certo
Dactylus isthic
Incipiâpes.*

*Inde sequenti
Parte Trochaus
Proximus illi
Ritè loetur.
Sæpe duabus
Claudere longis
Vltima versus
Iure licet.*

Et, vt illa intelligas, adnotato carmina vocari à Columbano, linæ singule, quæ à nobis versus. & Versus dici apices, quæ à nobis Idez. Iubet Trochæo Adonicum claudi, aut duabus longis (hoc est, Spondeo) qua vltima cuiuscumque carminis indifferens est.

Vt vitia, quæ in hoc genere versuum, fugienda sunt à Philomuso, euidentius perspicias, lege & considera sequentes.

Cæsarianum

*Amphiteatrum
Concelebrato
Bellipotentem.*

Intrat ovas Rex

*Cui triferus Thorax
Cessit. Ovas flos
Et Speria laus.*

Carminè te Rex

*Concino; nam nunc,
Persone te te,
Plurima mors dat.*

Lauriger ergo

*Sæpe triumphans,
Vinito longos
Nestoris annos.*

Ob oculos ponunt hæc Tetraistica quatuor Adonicorum differentias. Primum tot continet dictiones, quot versus, & est durum. Secundum desinit in monosyllabas, & durius est. Tertium singulos versus claudit binis monosyllabis, & auri non ita est incommodum. Vltimum desinit in dissyllabas & trisyllabas voces, & est suauissimum.

Carmina Lyrica.

Cognoscunt etiam hodie Musici duplicem statum; Epicum, Lyricum: in illo Theſis & Arſis (manus Descensus & Ascensus) sunt æquales: in ijs inæquales, nam sesquialteram proportionem obseruant. Hanc veteres differentiam transulerunt ad Carmina, quæ in Epica & Lyrica diuidi solent.

ARTICVLVS XV.

De Iambico.

LXVIII.

Estinct huc præcipuè versus Iambiens, qui per sesquialtera intervalla procurrit; constat pedibus Iambicis, in quorum priori parte est

in posteriori verò

Ideam metri subijcio.

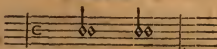
Integrum | 0 — 0 | — | *Beatus est.*

Dissolutum. | 0 0 0 0 | — | *Ea cecinimus.*

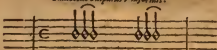
Conformantur Iambici, Trimetri, Dimetri, & olim solebant Tetrametri & Monometri: qui omnes à numero metrorum dicuntur. [Vulgus hodie Trimetros Senarios nominat, quod sex procurrant iambis: nam, vt vidimus, metrum componitur duplici iambo.]

Diuiditur Iambicus in Purum & Impurum, ille solos Iambos admittit: hic alios etiam pedes, & iterum Impurus subdividitur in Vniformem & Difformem. Prior singulos pedes sesquitempore (hoc est, sesquialtera proportionè) meti tur: iste in locis imparibus admittit dupli temporis pedes: videlicet — Spondeum, 00— Anapestum, & — ou Dactylum, quæ licentiæ aut libertas (nisi in deformitate ipsâ teneatur vniformitas) ex carmine profam inconcinnam formabit. Quæ enim lege inæquales pedes possunt inter se servato metro (hoc est, mensurâ) commutari? At Veteres fecerunt, inquires. Id non nego: aio tamen, me inter male compactam profam, & eorumdem licentiosa carmina nullum reperire deservimen. Sanè tolerabilia viderentur, si impari in loco semper duplam, & impari sesqui alteram proportionem haberent; hoc est, si impari in loco Spondeum, Dactylum, aut Anapestum; & pari Iambum aut Tribachum pedem admitterent; idque semper: si enim in regionibus imparibus, (primâ, tertiâ, & quintâ) ex triplâ transitur ad quadruplam, ametria potius, quàm metrum, committitur. Sequentes Notas mediteris.

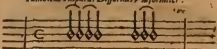
Iambicus Purus.

Iambicus Impurus Vniformis.

Iambicus Impurus Difformis Vniformiter.

Iambici puri in locis imparibus breuem, in paribus longam syllabam habere debent. Sine alteratione temporis poterit nota producta in duas correptas solui, & tunc versus est Iambicus, non purus, sed vniformis: sanè non purus; quia, vt purus sit, debet consistui solis Iambis; est tamen vniformis, nam 0— Iambus, & 000 Tribachys sunt æquales. Versus impurus difformis locis imparibus alios pedes admittit: hos iubeo esse æquales, vt difformes vniformiter sint.

Habito metro versus integri, qui per antonomasiam Purus dicitur, & metro versus Dissoluti & Impuri, erit valde facile condere Monometros, Dimetros, Trimetros, & Tetrametros; quos elegantes facies; primò, si ita voces cooptaveris, vt metrum prius eum sequenti connectas: ubi enim eadem est vltima syllaba dictioni & metro (partiali scilicet) hiant voces, & nihil delectabile auditur; secundò, si vltimos pes semper sit Iambus.

Ut igitur omnium laticiorum, perfectorum & imperfectorum, excedentium & deficientium,

tium, ideam exactam affequiars, subscriptam tabellam contempleris.

Ita est	Monometer Brachycatalecticus.									
Profec-	Eō,	Monometer Catalecticus.								
emētis	pī	Monometer Acatalecticus.								
Dēum	vērūn-	tūr	Monometer Hypercatalecticus.							
et nō-	mēt il-	lūs	Dimeter Brachycatalecticus.							
Hōnō-	rē prō-	sēquū-	tūr,	Dimeter Catalecticus.						
Eiuf-	que sūm-	flīs lē-	gībūs	Dimeter Acatalecticus.						
Obit m-	pīrā-	rē mēn-	tē pū-	rā,	Dimeter Hypercatalecticus.					
Quantum	facil-	cās sūf-	ficit,	flūdēt,	Trimeter Brachycatalecticus.					
os	viciſt-	sīm Mā-	ximūs	libō,	vā	Trimeter Catalecticus.				
ex o-	mībūs	mālīs	potēn-	tērē	ripit,	Trimeter Acatalecticus, vulgō Senarius				
ēs	quē col-	locāt	redēm-	piōs īn-	salū,	tīs	Trimeter Hypercatalecticus.			
d sy-	lō, &	nūtā-	lēs sūb-	lēvāt	ūz,	Tetrameter Brachycatalecticus.				
Hinc sūa-	vis ex-	nītō	prōin-	bēat	pīo-	rūm	Tetrameter Catalecticus.			
Hinc iō-	tūs or-	bis al-	lēlu-	jā Chri-	stī ā-	nus cōn-	Tetrameter Acatalecticus.			
							vulgō Octonarius.			

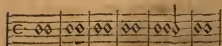
Verfus *Brachycataleſticus* eſt cui pes integer deſicit: *Cataleſticus* cui deſicit ſyllaba (vel ſemipes:) *Acataleſticus*, cui nihil deſicit, nec ſuperſt: & tandem *Hypercataleſticus*, cui ſemper (vel ſyllaba) ſuperſt.

☛ LXIX.

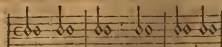
Petis, Cur Heroicus, cum habet sex pedes v^o
catur Hexameter: & Iambicus, cum hab^{et}
etiam pedes sex, vocatur Trimeter?

Respondeo hanc Quæstionem ex solâ Metri-
câ solui non posse: sed habere rationem eviden-
tem ex Musicâ: Versus Epici sunt grauiores Ly-
ricis, sunt tardiores: hi autem leuiiores & concita-
tores, & ideo aliter fiunt: illi per maiores, illi
per minores figuras. Pono exemplum.

Heroicus.

Lambicus.

Heroicus habet sex pedes, & sex metra (Hispan. *Compases*) at Iambicus sex etiam pedes, ideo *Senarius* dicitur sed tria metra (Hispan. *Compases*) tantummodo: nam nota illa Cest duplo velocior, quam O: & singulis notis mediam valoris partem admittit.

NOTA

*De Hymnis Iambicis, quæ in Ecclesiâ
cantantur.*

卷 LXX

Non est, cur ad lambici carminis numeros
Hymnos elinare velimus: non enim Ve-

terres regulas feueras curauerunt: non illas lunio-
res obiciunt: cum, quia deuotioni potius stu-
duerunt, quam verbis: tum, quia musice voces
attemperarunt. Idea lambici puri hoc est.

si maneat octo syllabæ (turbaret enim tantum
numerorum imparitas) adhuc tolerat schola
hanc Idem.

nam in primo & tertio loco multi audent collo-
care Spondeum. At verò Idea Ecclesiastica
hæc est.

verfus habere debet octo ſyllabas, quarum ſeptima brevis ſit & erit clariſſime brevis, ſi ſit vltima accentus in ſextâ) nec maior diligencia in Hymnis plurimis reperire eſt: nec maiorem poſtulat cantus, cui numerus ſyllabarum ſubſeruit. Interim diſſerui non volo Hymnos nonnullos (puta Ambroſii, & aliquorum Veterum: necnon Urbani Octavi, & aliquorum Iuniorum) ſcholaſticis numeris correſpondere. Purus eſt ille verſus.

Demz ere mor omuñme

& multi vni ex his tribus Idcis (omnes tolerant schola) cooptantur. Est enim.

— — — — — *Prima.*

$\nu - \nu - \nu - \nu - \nu$, Secunda.

— — $\nu \vdash$ $\nu^2 \vdash$ $\nu \nabla$, *Тема.*

Et exempli gratiâ ponamus Hymnum, quam can-
tamus ad Tertiam.

Nunc sancte nobis Spiritus, Ideo Prima.

Præter Patri cum Filio, Prima.

Dignare promptus interi Tertia.

Notum refusus peccatori.

De lingua, mens, sensus, etiam.

Confessionum perfect.

Conflagration in personae,	Personae:
Flammescit igne: bases,	Of terra.

Accedat, order proximus: Prima.

Prof. Peter Schmitt

Phryga paller pygmaea = Pygmaea

Patrique comp. par un a e	10:13.
Caus. Solmit. p. anelete	10:13.

Chrysosplenium parviflorum	Tenn.
Ranunculus abortivus	Tenn.

At, verò vix ad illam ex his tribus Ideis reducere
poteris hunc Hyminum, quem in o mniū San-
ctorum sollemnitate modulamur. Perpende &
confidera singulas syllabas.

ARTICVLVS XVII.

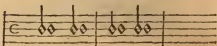
De Carmine Anacreontico.

LXXII.

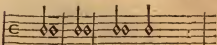

Ritur ex Iambico Dimetro puro ex-
citâ vltimâ syllabâ, vt patet ex sequenti
figurâ, in quâ Idcam vtriusque car-
minis repræsentamus.

Iamb. Dimetrum.

Anacreonticum.

Præcedentes Notæ sunt Musicæ, & respondent
his Metricis.

Iamb. Dimet. u — u — u — u —

Anacreont. u — u — u — u

loco primi pedis admittit —, hoc est anapæ-
stum & spondeum. [& cur hos quæro, qui lon-
giores sunt Iambo? & si hos, cur non etiam ip-
sis æqualem dactylum? Respondeo recipere Ana-
pæstum & Spondeum regione primâ; illum, quia
pausa potest in syllabam æqualem verti: istum,
quia pausa & nota correpta possunt in syllabam
productam transire. Addo non recipere Dacty-
lum, quia nolucrunt Antiqui; nam, si à Dactylo
sumant initium, vel inuitis Veteribus erunt boni.
Hoc exemplum subscribo.

Maxima videtur ista

Insula, mari ressit

Hic scopulus altus acrit

Possumus eam videre,

Dum mare citâ procellâ

Concussit: ergo eamus. &c.

Hoc genus carminum, si bene elaboretur,
est suauissimum, & Musis benignioribus aptum.
Huc consuunt multa verborum schemata, quæ
vicio non carerent in seriis. Antiquos nostros
irridemus Hispanos, quod aliterum interdum car-
men altero faserint & fulerint; & tamen non
videbuntur Anacreontica bona, nisi se sustul-
ciant, & fiant. Considera sequentes lineas.

O Chrysalice calce.

O calce Chrysalice.

O Ludouice doctæ

O doctæ Ludouice

O Ferdinande magne

O magne Ferdinande.

O Magdalena pulchra.

O pulchra Magdalena.

O Catharina pura.

O pura Catharina.

O Virginella bella

F 2

O bella

Christe Redemptor omnium
Conserua tuos famulos
Beate semper Virginis.
Placatus Sanctis precibus.

Beata quoque agmina
Cælestium Spirituum
Præterita, præsentia,
Futura mala pellite.

Vates æterni Iudicis
Apostolique Domini
Suppliciter exposcimus
Saluari vestris precibus.

Martyres Dei incliti
Confessoresque lucidi
Vestris orationibus
Nos ferre in cælestibus.

Chori sanctarum Virginum,
Monachorumque omnium,
Simul cum Sanctis omnibus
Consortes Christi facite.

Gentem auferre perfidiâ
Credentium de sinibus,
Vt Christo laudes debitas
Perfoluamus alacriter.

Gloria Patri ingenito;
Eiusque Vngento;
Vna cum sancto Spiritu
In sempiterna sæcula.

Primò Synalepha vix cognoscitur in Hymno hoc.
Recognosce versum v. xiii. xiv. & xvij. Etiam
leges Ecchlipeos non obtinent, nam M non eli-
ditur versu xxi.

Secundò nulli ex illis tribus Ideis, quas paulò
ante posuimus, correspondent hi versus, sed sta-
tuendum est illos fuisse conformatos hæc lege,
Singuli octo syllabas habere debent, quarum septima sit
brevis; cætera vel breues vel longæ. Et hæc de Hym-
norum metro, aut ametriâ verius, adnotasse
sufficiat.

ARTICVLVS XVI.

De Carmine Scæzonte.

LXXI.

On mulùm differt à Timetro Iambi-
co puro, nam Scæzontis character est
iambus in quinto loco, & in sexto
Spondeus: in primo & tertio loco
etiam admittit Spondeum; An-ne &
alios pedes? Negat Scaliger, cui credendum, au-
rem enim huic generi modulationis conforma-
uit: mihi credi non volo, quia Scæzontes, etsi ad
leges exactè conformati, non placent. Vt autem
inter eum & purum Scenarium differentiam per-
cipias, ideam vtriusque componamus.

Scæzont. u — u — u — u — u — u —

Scæzon. u — u — u — u — u — u —

O bella Virginella
Ego te meam (Licoris)
Materculam vocabo
Ego te meam (Licoris)
Sororculum vocabo
Et corculo voraci ,
Et vocula Salaci
Et ofenilo procaci
Et lingua loquaci
Ego te meam vocabo .
Quid Chrysalice dicam ?
Fraterculum : sed adde :
Paterculum : quid inde ?
Anserculum : sed adde :
Cuniculum : quid inde :
Vulpeculam : sed adde .
Furunculum , quid inde . &c.

ARTICVLVS XVIII.

De Carmine Phaleucio.

LXXIII

Nacreonticum, Iambicum-ve Dime-
trum composuimus , & ostendimus ;
illum , si addatur syllaba , transire in
hunc thunc , si demitur syllaba , redire
in illum : nam , si vltimas horum ver-
sum qui sunt amibici Dimetri, deas .

O bellicosa Phillidis

Magistra , chara , Martia .

minuetur si syllabarum numerus , & metrum dege-
nerabit in Anaereonticum , vt versus sequentes
demonstrant :

O bellicosa Phylli :

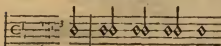
Magistra chara Marti .

Nunc ad Phaleucium transio , & aio Anaereon-
ticum esse Phaleucium accephalum : nam si epi-
tetrum quartum (nempe — — — — —) An ereon-
tico addideris, Phaleucium feceris, vt subsequens
linea persuadet .

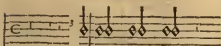
Iracunda magistra chara Marti .

quæ est Phaleucia , & prima voce excisâ Ana-
ereontica . Ergo maioris claritatis gratiâ horum
verbum ideas Notis Musicis dilucidemus .

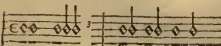
Iambicus , Dimeter .

Anaereonticus .

Phaleucius .

Ecce ob oculos habes clarissimam analogiam, vi-
desque qualiter hæc carmina ab illis proueniant .
Ergo eadem omnia ab characteres Metricos
transferamus -

Iamb. Dimeter .

— — — — —

Anaereonticus .

— — — — —

Phaleuc. us .

— — — — —

Posui post sextam syllabam diuisionem, quia hoc
genus carminum in eo loco conciditur, vt patet
in hoc Taubmani disticho :

In re coniugij | mecerde rarâ

Festinum simul est | idemque restum .

Sententia est pulchra, & quæ possit parodias mul-
tas parere , si temponi calamus attemperando ,
loco coniugij vnâ ex dictionibus istis substitua-
mus .

Coniugij

militia

Rhetoricâ .

Coniugij

Grammaticâ

conjugij .

Iustitia .

nanomachia

conjugij .

Diffusij

gymnasij

iudicij

Lingij

praesidij

seruicij .

Seruitij

subsidij

supplicij . &c.

Queris , An in hoc versuum genere aliqua sit
syllabarum libertas, an semper necessariô debea-
mus constare paradigmati ? Respondeo duas me
ideas propositurum, vt possis eligere, quam velis .

— — — — —

Ex his constat, debere verius singulos habere vn-
decim syllabas, vnde Hendecasyllabi sæpe vocan-
tur, quare duæ priores Martiali, & aliis seueris le-
gum obsecratoribus ferè sunt longæ ; aliis autem
authoribus magnitudinis indeterminatæ . Ergo
loco — — poteris ponere — — , aut — — , aut — — ,
vel, vt vulgus loquitur, loco primi spondei po-
teris ponere Pyrrichium, Iambum, aut Trochæum.

NOTA.

De alio Metro :

LXXIV.

Phalæcium, vel vt Gerardus Ioannes Vossius
de veterum Poetarum temporibus lib. 1. contendit,
Philicium, & vt Marius Plotius in arte Poetica col.
265. Philicum, carmen est, quod à Philico in-
uentum multi viri docti putarunt . Fundat hanc
opinionem & numeros exponit hæc pericodus .

Καὶ ὁ ἄλλος οὐκ ἐστὶν ὁ ἄλλος
τὸς φιλίκοι | γὰρ μὲν τὸν
δὲ φιλίκοι | φιλίκοι

Fortunatianus in Arte cap. 6. sic inquit : Phalæcius ver-
sus ex duplici pede constat, quem Bacchium Musici, Cho-
riambicum Grammatici vocant . Habet longam & duas
breues . & longam . Hoc autem Phalæcius conscripsit hym-
nos Cereri & Libero tali genere metri, quod scilicet est .

— — — — —

& Deorum conuenerit venerationi credidit .

Se hoc metrum inuenisse iactabat Philicus :
at eius arrogantiam retulit eo Hephaestion, quod
eodem metro vsus antea fuerit Simmias Rhodius
in

in Securi, & in Alis. Versus ipsos videre poteris apud Gerardum Ioann. Vossium citatum.

Cæterum non mihi videtur magna esse contentionis occasio: nam mensuræ displicent, & miror ita placuisse Philico, vt tota hac metro Poëmata scripsisse dicatur. Sequentia Latina considera.

* *Stella maris, Virgo potens.*

Empyrei candida lux,

Sandia faue Maria.

* *Quæ miseris Virgo soles*

In tenebris semper opem.

Ferre, faue Maria.

Possent hæc metra ornari aliqua consonantia, ne tam cura & inconcinna viderentur. Ista sūt loco exempli.

* *Astra terent Calicde,*

Astra vident Terricolæ,

Astra canunt Poetæ,

* *Iuppiter est calipotens.*

Mars ferus est bellipotens.

Suntque boni Planete.

Suntque mali Comete.

ARTICVLVS XIV.

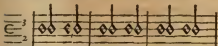
De Carmine Trochaico.

LXXV.

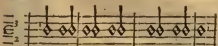

Anemns adhuc in proportione fesi qui alterat, at mutat mensurâ longam breui preponimus, qui hucusque contra breuem longam præposueramus.

Sic non solent cantare nostri Musici, qui vulgò in thesi systolen, & diastolen in arsi collocant. Considera notas sequentes.

Possêt reduci ad Iambicum, & habere contractionem in thesi & dilationem in arsi, si â pausâ incipiat: vt

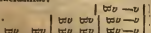

Trochaici hi versus (quod de Iambicis iam dictum est) sunt vel Monometri, vel Dimetri, vel etiam aliquando Tetrametri: quod sequentibus apicibus dilucidamus.

Monometer

Dimeter

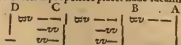
Trimeter

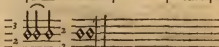
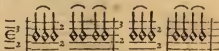
Vltimus cuiuscumque versus pes latitudinem nullam admittit: alias in Trimetris secundus pes, in Tetrametris secundus, & quartus duorum esse Temporum poterit: & vbique prima pedis Trochæi dissolui poterit in duas breues, singula metra esse hæc solent.

quæ cùm maiores sūt, quam deberent æqualitatem tollunt. & ametriam indecentem inducunt: quam tolerarem, si constans esset: at ex triplâ ad quadruplam inconstanter excurrere non paritur nec probat methodus, quæ regularis esse desiderat. Interim proponere placet hæc ideam,

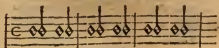
in quâ singula metra sunt æqualia: tantum enim est ED, quantum DC. &c. in quâ pedes, qui in loco impari ponuntur, ad illos, qui in pari, habent proportionem vt 3. ad 4. quam aliqui sesquiquartam appellant: in quâ BA est versus Trochaicus monometer) CA dimeter: DA trimeter: & EA (si volueris, tetrameter. Vel vtendo characteribus Musici.

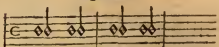
Sed hic erit mixtus ex Lyrico & Epico.

Ex Senario Trochaico nascitur Quaternarius, Ternarius, intermediusque, quem aut Ternarium abundantem, aut Quaternarium deficientem appelles. Considera notas sequentes.

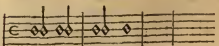
Senarius Trochaicus.

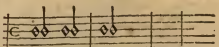
Quaternarius.

Intermedius.

Ternarius.

Ternarius Trochaicus (vt ab hoc vltimo incipiam) tribus constat Trochæis. & correspondet Ternario Iambico, qui tribus componitur Iambis. Hymnus *Aue Maris stella*, huc pertinet: nam habet aliquos versus Iambicos, aliquos Trochæicos,

cos, & alios ex pedum mixtione resurgentes, & alios tandem spondaicos. Si impurus sit, in primo, aut secundo loco admittit spondeum: aut etiam aliquando Pyrrichium. Maioris cruditionis gratia totum Hymnum consideremus, & iudicemus.

*Aue maris stella
Dei mater alma
Atque semper virgo
Felix celsi porta:
Sumens illud Aue
Gabrielis ore
Firma nos in pace
Mutans Eux nomen.
Solue vincla reis,
Profer lumen caecis,
Mala nostra pelle,
Bona cunctis posce.
Monstra te esse matrem,
Sumas per te preces
Qui pro nobis uatus
Tulit esse tuus.
Virgo singularis
Inter omnes mitis
Nos culpis solutos
Mites fac & castos.
Vitam praesta puram
Iter para tutum,
Vt videntes Iesum
Semper collaemur.
Sit laus Deo Patri,
Summo Christo decus,
Spiritus sancto:
Tribus honor unus.*

Quaternarii & intermedij habemus exemplum in Hymnis *Pange lingua*: in quibus licet sint aliquae syllabae, quae exorbitant, nihilominus versus impares omnes sunt Quaternarii Trochaici, & pares Intermedij: hoc est, ultima carentes syllaba. Vnam aut alteram stropham contemplemur.

*Pange lingua gloriosi
Corporis mysterium
Sanguinisque pretiosi
Quem in mundi pretium
Fructus ventris generosi
Rex effudit gentium.*

Primus versus est quaternarius Trochaicus purus, cui esse deberent similes quotquot in impari loco ponuntur. Secundus est impurus & defectuosus: illud, quia in secunda regione habet spondeum, cum deberet Trochaicum: hoc, quia caret vna syllaba in fine. [Primum Textu Alcanium catalecticum, secundum Euripidum catalecticum nominat.] Huic Hymno est similis

*Pange lingua gloriosi
Pratum certaminis,
Et super Crucis trophaeo
Dic triumphum nobilem,
Quasi Redemptor Orbis
Immolatus vicemus. &c.*

qui videtur accuratius scriptus, sunt enim primus versus tertius quintusque Trochaici puri, & ceteri huic idem [— — — — —] correspondent.

ARTICVLVS XX.

De Carmine Sapphico.

LXXVI:

ST suauissimum & frequentissimum: & hodie apud omnes in pretio: nam praeter Heroica, Elegiaca, & Sapphica vix Metra condimus. Suos habet determinatos numeros. Ideo eius est hec.

— v — — — | v — v — v |

vt, si quis deccret.

*Phaebus auratis citharis canorus
Magna Alexandri modulatur aethra;
Monte quo excelsi celebrant Sabaei:
Aethra qua septem celebrant Triones. &c.*
solet quarto quoquo loco versus Adonicus interseri, vt melior concentus reddatur. Pono exemplum ex Sanderio ad Albertum.

*Prima deuorum tibi plaudet hymnus
Musa vocali cythara, piaque
Concinet laudes, meritosque dicet
Phaebus honores.*

*Belgica tutor dominusque Nympha,
Certa maiorum soboles Deorum,
Caesarem germen, decus Austrorum
Nobile Regum.*

*Sola felici populi voluptas,
Cura seruati columenque Pindi:
Huc ades vultu facili, tuoque
Respice vatem.*

*Dum tibi sancta modulis Thalia
Accinit letum melos, & sonoro
Barbico ludens numerat beata
Munera Dextera.*

*Quaque per nositam benefacta gentem
Sparsa, dum longos patriae tumultus
Vincis, & saltem reparas quietis
Otia terris.*

*Has tua dicam pietatis artes,
Quas ad ignotum properauit orbem
Impius mauus, geldumque tandem
Fugit ad Istrum.*

*Hausit infantes satis ille venas,
Inchyta arces satis ille parem
Stranit in terram, satis immerentes
Perdidit urbes.*

*Hunc modo latius equitare campis
Sarmata & tristes glomerare turmas
Speffat infans veteres minantem
Murmure clades.*

*Sancta pax lator agitant triumphos
Scandit auratum generosa currum:
Lucidum spargens inbar & sereni
Sidera vultus.*

*Cognitas calo reuocat sorores,
Latus Astra comitante candor
Deserit sanctos superum penates
Regnaque Diuum.*

*Ponderat iustam Themis aqua lancem
Incubans dias pietas ad aras,
Fada non illo simulacra fumo
Dicas & edes.*

LXXXI.

— — — — —
 — — — — —
 — — — — —
 — — — — —

Huc pertinet Oda v. quæ incipit.

*Quis multa gracilis te puer in rosa
 Perfusus liquidis urget odoribus
 Grato Pyrrha sub antro
 Cui flammam religas comam.*

Hos apices conseruat libr. i. Oda xiv. xxi. xxii. & lib. iij. Oda xiii. & lib. iv. Oda xii.

LXXXII.

— — — — —
 — — — — —
 — — — — —
 — — — — —

Non multum distat à præcedenti: & legem dat Oda vi. videlicet.

*Scribēris Vario fortis & hostium
 Vidor Maonij carminis alite
 Quam rem cumque ferax nauibus, aut equis
 Miles te duce gesserit.*

Ode vndecima & octaua-decima seruant primi versus mensuram. Est tamen huic Oda similis lib. j. Oda xv. xxxij. & lib. iij. Oda xij. xiv. & lib. iij. Oda v. vij. x. xvi.

LXXXIII.

— — — — —
 — — — — —

His numeris respondet Oda vij. cuius sunt priora disticha.

*Laudabunt aliq̃ claram Rhodon aut Mylenem
 Aut Epheſum, bimariſque Corinthi
 Munia: vel Baccho Thebas, vel Apolline Delphos.
 Insignes, aut Theſſala Tempē.*

Huius carminis quantitatem obſeruat lib. j. Oda xxvij. & Epod. xij. [Prior versus ad Hexametrum, poſterior ad Tetrametrum Epicum reduci poſſeſt.]

LXXXIV.

— — — — —
 — — — — —

Ad hos apices conformata eſt Oda viij. cuius initium eſt:

*Lydia dic, per omnes
 Te Deoro, Sybarim cur properes amando
 Perdere, cur apicem
 Oderis campum patiens, pulueris atque ſolis.*

Pauperrima eſt hæc idea apud Horatium, nihil enim præter hanc Odam, quod ipſi correfpondeat, inuenio.

LXXXV.

— — — — —
 — — — — —
 — — — — —
 — — — — —

Hanc ideam tenet Oda ix. quæ incipit.

*Vides ut alta ſiet nive candidum
 Sorabile: nec iam ſuſtineant omes
 Sylua laborantes: geluſque
 Flumina conſtiterint acuto.*

Hoc carmen per antonomafiam dicitur Horatianum, ita enim arſiſit Horatius, ut frequentiffima illo vsus fuerit. Ad hos numeros conformauit libri j. Oden xvi. xvij. xxiv. xxvi. xxvij. xxix. xxxi. xxxiv. xxxv. xxxvij. & libri ij. Oden j. iij. v. vij. ix. xi. xiiij. xv. xvij. xix. xx. & libr. iij. Oden f. ij. iij. iv. vi. ix. xxi. xxij. xxvi. xxix. & libri iv. Oden iv. ix. xiv. xvi.

LXXXVI.

— — — — —
 — — — — —

Huius numeri non reperitur vllum carmen in libro Odarum primo: at in ſecundo Ode xxij. hoc eſt artiſicio concinnata.

*Non ebur, neque aureum
 Mea renſdes in domo lacunar
 Non trabes Hymettia
 Premunt columnas vltima recisas
 Africæ. &c.*

LXXXVII.

— — — — —
 — — — — —
 — — — — —

His cooptatur apicibus Ode xij. libri iij. cuius initium eſt.

*Miferarum eſt, neque amori dare ludum,
 Neque dulci mala vino lauere, aut ex-
 animari mutantes patria verbera lingua.
 Tibi qualum Cytherea puer ales,
 Tibi telas operosaque Minerva
 Studium anſerit, Neobula, Lipari mitor Hebræ.*

LXXXVIII.

— — — — —
 — — — — —

Hoc metro Horatius vitur libri quarti ſeptimâ, dum concinit.

*Diſſigere nives redeunt iam gramina campis
 Arboribusque coma.
 Mutat terra vires, & decreſcentia ripas
 Flumina prætereunt.*

Primus versus eſt Hexameter: & ſecundus eſt media pars Pentametri; cui, ſi penthemimerim addideris, habebis diſtichos elegiacos. Pono exemplum.

*Diſſigere nives, redeunt iam gramina campis,
 Et flores pratis, arboribusque coma.
 Mutat terra vires. & decreſcentia ripas,
 Quas prius undarum, flumina prætereunt.*

LXXXIX.

— — — — —
 — — — — —

Sunt iambici: prior trimeter, poſterior dimeter: & Epodo j. correfpondent: videlicet,

*Ibis Liburnis inter alta nauium
 Amice propugnacula:
 Paratus omne Caſaris periculum
 Subire Mæcenat tuum.*

Huic etiam metro correspondent Epodus ij. iij. iv. v. vi. vij. viij. ix. x.

XC.

— — — — —
— — — — —
— — — — —

Primus versus Trimeter iambicus: tertius Dimeter iambicus: secundus est Pentametri elegiaci posterior pars: & hæc tristicha Epodo xi. respondent.

*Petti, nihil me, sicut antea inuas.
Scribere versiculos
Amore percussam gravi:*

XCI.

— — — — —
— — — — —
— — — — —

Primus est Hexameter heroicus, secundus est Dimeter iambicus: tertius est media pars Pentametri. Horatius Epod. xiii. sic habet.

*Horrida tempestas caelum contraxit, & imbres
Nivesque deducunt Iovem.
Nunc mare nunc sy lica.*

Quid si versus ultimus sit Spondiacus? Vide n.6.

XCII.

— — — — —
— — — — —
— — — — —

Epodo sexto-decimo disticha pulcherrima conficit ex Heroico & Senario iambico puro: ait enim.

*Altera iam teritur bellis civilibus atas
Suis & ipsa Roma viribus ruit
Quam neque finitimi valuerunt perdere Marsi
Minacis aut Hetrusca Persena manus. &c.*

XCIII.

— — — — —
— — — — —
— — — — —

Idea est Hexametri Heroici, ad quam suas Satyras, imò & Epistolas climavit Horatius.

Nota.

IN tantâ varietate carminum calamus Horatianus luxuriat: at auris non approbat omnia, ea enim præcipuè rejicit, quæ æqualitatem syllabarum non seruant. Hodie ferè negliguntur Lyrica: omnes enim frequenter vitium Heroicis & Elegiacis: interdum Sapphicis: aliquando Iambicis: rarò vel nunquam cæteris.

ARTICVLVS XXII.

De Hebraicis versibus.

XCIV.

Hebraei vocales sitas in breues & longas diuidunt: Sed ipsi, vbi ad Metricam ventum, breues syllabas iubent vocari longas, ita vt inter longas breuesque nullam differentiam inueniant: & scheinam & scheinatos apices, breues appellant: & illis suos versus componunt.

Hebræorum antiquorum Metricam frustra quærimus: vix enim colligi ex sacro textu potest, qua sunt arte aut lege Psalmi, aut alij versus concinnati: & hanc ob rem Hebræi iuniores, ne omnino metris destituerentur, octodecim hæc Carminum genera adinuenerunt.

1	— — — — —
2	— — — — —
3	— — — — —
4	— — — — —
5	— — — — —
6	— — — — —
7	— — — — —
8	— — — — —
9	— — — — —
10	— — — — —
11	— — — — —
12	— — — — —
13	— — — — —
14	— — — — —
15	— — — — —
16	— — — — —
17	— — — — —
18	— — — — —

Possent aliquis Latinus aut Græcus hos obseruare numeros, & iuxta eos carmina concinnare. Mihi non libet esse onoto, & ideo metra hæc alijs exprimienda relinquens, ad vtiliora transeo.

ARTICVLVS XXIII.

De Hyporchemate.

XCv.

Armen est, quod nullam syllabam longam admittit: & quidem difficillimum & operosissimum. Ioannes Alstedius Encyclopadie lib. 10. sect. 4. cap. 5. §. 25. pag. 554. hoc exemplū producit.

Iulij Cæsaris Sciligeri Hyporchema Baccho, Sileno, Pani, Gratiis, Cupidini, Cybelæ Veneri, Heræ, Nemesi.

*Bene citus ego pede celere magis ago numeros
Abæque Venere duce super alia loca volitans
Me humero Amor ibi gerit: obit iubi munda Charis.
Age frenigena dea, deus age puer, ubi feror?
Prius agillis anima mea, modò pauiat: aliàs
Cæta refugere voluit: adeò stupida metuit.
Sine mihi quæ habeo vetera: nona nihil ego moror.
Dubia mala nimis audius oculus opera bibis
Video quid? an adis ea iuga Satyrica fera vir?
Tenuia folia, rhyafitega, sacrifera quantis
Versus humiliter alibi sedet bomulus asino.
Stata creperipeda ciet alia tripudia cohors.
Furor, odia mera, calida, tumida, rapida fuga.
Latuci hic opicus onere madidus. At et etiam
Grauius gladii gemina, abi, abi, aliò age tua sagra.
Capra, lepus, equus, onis, aquila, leo, lupus, aries.
Iatribulicola pecora frutice latera simant.
Strepsit ibi caua specula, viridula memora fremunt.*

Sacra neque sat abolita repetere loca pedum;
Facilis tibi memoria statuit initia animi;
Memoria tremula fluida: beneficia percipit,
Vacua rota velut. Ea paribus habita radys
Spacia premis alia, & alia, sinibus tibi agitur.
Ruit ita cor alacre, validasque nonaque rabies.
Quis erit ad ea bonus, & ad ea quis erit habilis?
Ades hedera nemori vaga, pe te, rape, quate, trahere.
Resiluit ago crepitus, aderit ibi latro minax.
Specus sapor tibi liquidus animi bebetat obiens.
Quid ero? gelida mora negat hilaritas ea dare.
Vtinam habeam aliquid, inopia quod abeat aliò ablime.
Labor inerit in oneribus: onera graula igitur erunt.
Ita honor adigit ea facere, quibus anima sapit.
Fatiuus hiat honor, onus tibi placida bona premit.
Celebris habitat apud olida pecunia stoliditas,
Facilior ut opera dabitur ab homine nihil.
Trahere iubet animus avidus in apicibus iter,
Focare aliud opus in agitibus opere frui.
Ea blatero, sibi ita loquitur, ut inhiat opibus.
Date, dabitur: habet habeo: fero, feri ut ago, ita tu agas.
Minima religio est opiorum capita populi:
Vitrea, venus, & amor heri, Hera bona, Nemesitis.

*Palagidome Nowie, Barybromis, femorigena.
Pater Ewe, Cybela Phrygia domena, dace locum.
Rapior. Animula miserula propenter abijt.*

Christiani Bechmanni.
Hyporchema.

Ad Christianum II. Ducem Saxoniz.

<i>Sacra age religio</i>	<i>Beneficia ab eo</i>
<i>Themis age celebris</i>	<i>Studia sacra serunt,</i>
<i>Medicæque uergeta</i>	<i>Studiaque Themidos,</i>
<i>Sophiæque nitida;</i>	<i>Studiaque Medica</i>
<i>Noua capite roca;</i>	<i>Studiaque Sophia</i>
<i>Noua canite mele;</i>	<i>Beneficia ab eo</i>
<i>Noua facite metra.</i>	<i>Paria sibi ferunt.</i>
<i>Hilaria noua sint;</i>	
<i>Citharæque tubæque.</i>	<i>Igitur ea licent</i>
<i>Lepudæque cherys, &</i>	<i>Pariter age preces</i>
<i>Alia bene sonent.</i>	<i>Duce Triade uale.</i>
<i>Quia dominus adest</i>	<i>Duce Triade uige,</i>
<i>Facilis & alacris,</i>	<i>Duce Triade bibe</i>
<i>Pia bonæque iuuant,</i>	<i>Dux anime patriæ.</i>
<i>Patriæ, amor, & honor,</i>	<i>Quasque Ducum oculo.</i>
<i>Faculaque Ducum adest.</i>	

MVSA III. DIMETRICA.

XCVI

ST ingeniosa & rara hæc
Methodus: & ita verba co-
ordinant componitque, ut
vnâ & eadem uocum serie
duo metra differentia com-
ponat. Fator esse difficilè:
sed difficultas pulchritudi-
nem carminum, si benè cõ-
formantur, non tollit. Mul-
ta quidè in schedis meis inuenio: pauca excipio.
Pentametro Iambici: sic nominare placuit ver-
sus, qui simul sint Pentametri Elegiaci & Senarii
Iambici: qualis est subsequens.

Voluit Amor pharetras (nigra Me-
lissa) nouas.

Ecce habes ab oculis Pentametrum Elegiacum,
& Senarium Iambicum. Pentametrum,
[[Vôlút à]môr phârêtrâ, nigrâ Mēlissâ nô]vâs.]]
Senarium Iambicum.

[[Vôlút à]môr phârêtrâ]nigrâ Mēlissâ nô]vâs.]]
Præna vox, si secundum V sit consonans, est tro-
chæa; si vocale, tribrachia. Melissa, (Græcè
μήλισσα) nomen est Reginz Peguensis in
India: & si sequamur leges Græcas habet vltimam
longam, & si Latinas, breuem. Idea huius Di-
metri hæc est.

— 0 0 — 0 — 0 0 0 — 0 0 0.

Huic respondent hæc lineæ.

Quando inbet Princeps patris houiō dapes.

Virgo fave miseris, patria quando ruit.

*Edo, sed in tabulis, metra reformo prius.
Dono, peto; taceo, replico: iurgo: eado:
Crebrò Ducis surgit fabrica, crebrò cadit, &c.*

Artem Dimetricam apud nullum Authorem
Græcum Latinum-ve lego. Apud Hebræos vni-
brascian hodie reperio huius artis. Librum Sa-
lomon scripsit, & inscripsit שְׁחִיר הַשִּׁיר שְׁחִיר הַשִּׁיר
Sēbir hā-
sēirām: hoc est Metrum Dimetricum. Verunt non-
nulli cum Marco Marino Brixiano in suâ Arcâ
Nohæ, Canticum opimum, Hymnum excellentissimum:
sed non benè; quoniam rigorem non attingunt.
Vulgatus optime, Canticum Canticorum: sed, quia
Latina lingua non habet numeros duales, expri-
mere rigorem non potuit. Potuit Græcus inter-
pres, sed non præstitit:

Hexametro Sphici.

XCVII.

Potestimus conformare etiam alios, qui simul
sint Hexametri, Heroici, & Saphici. Metho-
dum & artem subiicibo.

— 0 — — — | 0 0 — 0 — 0 | * 0 |
— 0 — — | 0 0 — | 0 — — | 0 — — |
† — 0 — — | 0 — — | 0 | 0 0 — |
0 — — | 0 — — — | 0 0 0 | * — |

* Significat 0 — quæ transire in — possint, ut
deinde * 0: est enim vel 0 — 0 trisyllabum.
vel — 0 dissyllabum. Ita Ianus, Iulus, &c.
† significat duas breues quæ in longam transi-
re possunt vt mihi, quod potest transire in
mī. Habenda est consonantium finalium ratio,
ne per

Vidit Bassæam vallis & milite cinctum :

Territus, inuitus vidit ad inuidiam.

Fugit, ut ille fugam cassaret, quam intulit olim

Cassalæ, cassans gestaque & acta fugax.

Trans Alpes fortuna manet sua Martia, Mellis

Huc venit, vidit, vicit; lo! ter lo!

Non sine fuga Melos.

Abque fugis catus non est, nec mellus hymnus:

Abque fugis non dat Musica grata sonos.

Melle tibi cupiens victori plaudere Musa

Capta Bassæa, non licet abire & fugis.

Has Franciscæ dedit fugiens Arcurius, ergo

Mellifluis plaudit, cantat & ore Melos.

Magne triumphator vicisti, quem pauci hostis.

Ille videri dæ, teque videre fugit.

Auctor est Anonymus. Carmina sunt edita Antuerpiæ apud Martinum Bismar anno 1642.

Fugam ego militarem hac Fugâ Metricâ ad maiorem fugantis gloriam scriptâ tenui. Scripti sic.

S

Fulminco Hispani Cali te carmine cantat

Atlantem armipotens Maurus, te fronde coronat

Athletam inuictum; cuius fortissima castra

Refracti hostiles cunei venerantur; & arma

Regressi Arcuri celebrant. &c.

Secutus fui ideam facillimam, quam pono & explio. (Versus singuli à duobus hemistichis componuntur, quorum prius scinditur penthemimeris.

Prima primi carminis dictio esse poterit vel — vet — uo. illa enim resummi non debet. Caterorum versuum prima est o — u; hoc est,

habet tres syllabas, primam anticipem, secundam

longam, tertiam cuiuscumque mensuræ. Secunda dictio debet incipere à vocali & elidere ultimam dictionis præcedentis; eius mensura est hæc, — u —; Hemistichium posterius conficitur more ordinario, postulat tamen ut prima illius dictio sit u —; & syllaba ultima ultimi pedis sit brevis. Si carmen præcedens desinit in vocalem, sequens à consonante incipit, & contrâ. His positis, quid ter Fuga videamus.

S

Hispani Cali te carmine cantat Atlantem

Armipotens Maurus, te fronde coronat Athletam

Inuictum; cuius fortissima castra refracti

Hostiles cunei venerantur, & arma regressi

Arcuri celebrant. &c.

Hæc iterum carmina includunt fugam; nam incipiendo à voce *Atlantem*, in quâ est signum S, possunt legi.

NOTA II:

De Idemitate Metricâ.

CL

AD Dimetricam pertinent Carmina in quibus voces aliquæ communes sunt. De illis agit lo. Alstedius Encyclopediæ lib. 10. sect. 4. c. 5. §. 20. & illa concordantia siue symphona appellatur. Ad Dimetricam illa reduco, quoniam illorum multæ voces pertinent ad duos versus. ut constat ex exemplis sequentibus.

Qui } os { an } guis { di } rus { t } risti { m } ulcedine { p } auit
H } sin } mi } ch } d } avit

Quas anguis diris tristi maledine pavit.

Hos sanguis miris Christi dulcedine lavit.

Et canis } in sylvis { vena } tur, & omnia { servat }.
Et lupus } nutri } vastat.

Et canis in sylvis venatur, & omnia servat.

Et lupus in sylvis nutritur, & omnia vastat.

Le chien } au bois { va chasser } tout { gardant }.
Le loup. } se nourrit } perdant.

Le chien au bois va chasser tout gardant.

Le loup au bois se nourrit tout perdant.

Nunc bonus } in mundo { tristatur } & Astra { capeffit }.
Nunc malus } letatur } relinquit.

Nunc bonus in mundo tristatur, & Astra capeffit.

Nunc malus in mundo letatur, & Astra relinquit.

Qui } capit } ambro } Christi } ille } salutem
M } caret } siâ } carct } salute

Qui capit ambrosiam Christi capit ille salutem.

Qui caret ambrosiâ Christi caret ille salute.

Quæ } ira Dei { p } attris { propter pec } cata { per } emit.
M } fr } facies pla } red }

Quæ ira Dei Patris propter peccata peremit.

Mira Dei fratris facies placata redemit.

MVSA IV. HYPERMETRICA.

CII.

VPRA communem Musarum cothurnum sunt aliqua genera carminum, in quibus præter pedū & syllabarum numerum, etiam literæ & literarum genera numerantur, & considerantur. Articulos sequentes perpende.

Carmen Panagrammaton.

Dicitur *παναγράμματος* omniſiterum, meorum, quod omnes literas Abecedarij complectitur. Est tam difficile, ut pauci Poëte se voluerint in eius conformatione fatigare. Hoc quidam Germanus dedit.

Duc Zephyre exſurgens carorum cunæ ſtatibus æquor.
Scaliget conſtruxit hoc.

Vix Pblegetum Zephyri quæres modò ſlabra Micyllo.
Stephano Tabourot excidit hoc, ut ipſe cap. 20. ſactur.

Qui flamboyant guidoit Zephyre ſur ces canx.
Et quidem in ſingularis his Metris omnes literæ Abecedarij continentur.

Carmen Panalexicon.

CIII.

Illud in quo omnes partes Orationis incluſæ; *παναλιξικόν* vocari poterit, qualia ſunt, quæ ſequuntur.

Προς δ' ἡ μὲν δ' ἔστιν ἡ τὴν φωνὴν ἡ τὴν λέξιν.

Ad me continuò licet ab ſera verte precantem.

Αὐτὸς ἰδὼ λυγρὴν δὲ τὸν σὺν γὰρ ὁ ἔπος ἡ δ' ἔπος.

Vide Plutarchum in quaſtionibus Platoniciſ, & alios, qui de hoc argumento ſcripſerunt.

In duobus prioribus verſibus nomen, pronomen, verbum, participium, præpoſitio, adverbium, interiection, & conjunctio; & in poſteriori articulus etiam invenitur.

Carmen Agrammaton.

CIV.

Sunt literæ quæ facili negotio abeſſe poſſunt, quod raro ad labium veniant, quales ſunt z & y apud Iatinos; & apud Græcos, &c. Vocantur in genere Carmina *ἀγράμματα*, quibus abeſt aliqua litera Abecedarij. & in ſpecie Analpha, in quibus nulla eſt Alpha; Abeta, in quibus nulla eſt Beta. &c.

Analphos eſt verſus ille Davidis, *Noliſte fieri*

ſicut equus & mulus, quibus non eſt intellectus.

Aſigmaton Hermoneus, Poëta clarus, compoſuit, in quo nulla S. reperitur.

Libellus ille Gallicus, qui inſcribitur, *T. R. abandoné*. præter illam, quæ ponitur in titulo, nullam R. habet.

Sicut vnica litera excluditur, poſſunt duæ vel tres, poſſunt plures. Rara exempla ſuccurrunt, ſed nihilominus aliquot dabimus. Sancti Ioannes Valentini ſupremus Muſicæ Cæſaræ Præſectus, Vir pius & eruditus anno 1647. curioſum, & ingenioſum librum edidit, in quo varia & pulchra carmina legere poteris, & inter alia Hexaſtichum, nullam literam ex nomine LEOPOLDVS continens. Verſibus præſcripſit hanc Epigraphen.

In ſeſtuoſitatibus Beata Maria Virginis ex humilitate ſine bis literis L, E, O, P, O, L, D, V, S, ait Leopoldus (Caſaris Filius, Frater, Patruus.) Verſus ipſos ſubſcribo.

*Gratiâ Nati tantâ
Anima Matri canta;
Carmina canta rara;
Cantica Matri chara;
Amica Magni Nati
In ciſſarâ iam canta Trinitati.*

Et in ipſis nullâ literam ex nomine LEOPOLDVS inuenio. Sicut has literas proſcripſit, reſtentis cæteris, ſic potuit cæteras proſcribere, his retētis: & hoc præſtitit in nomine IEHOVA; in hac enim ad Regnâ Angelorum Oratione, præter ſex has nominis Diuini literas, nullam leges.

*Aue Via, aue; Aue Via; iſua.
Eue ea verbo: Verbo ea vi.
Aio, Heu, ben?
Aia ai, ſua.*

Et quidem hæ voces *Aue*, *Eue*, & *ue* maximam habent connexionem. Ab *Eue* prouenit, ut *ue* generi Humano concepto in peccatis dicatur; à *Deiparâ*, vt natus ſit Redemptor; vnde Eccleſia in Hymno.

*Sumens illud Aue
Gabrielis ore
Funda nos in pace
Mutans Evæ nomen.*

Carmen Monosyllabicum.

CV.

Aliqua Gallica ex meris monosyllabis compoſita, ponit Stephanus Tabourot cap. 20. Latini, quia non habent tot monosyllaba, ut poſſint ſuos bene explicare conceptus, ſunt contenti ſi à dictione monosyllaba incipiant, & in monosyllabam definant. Verbi gratiâ.

*Res hominum fragiles alit, & regit atque premittit forſ,
Forſ dubia æternæque labans quam blanda ſunt ſpes,
Spes*

vt per 10. multiplices, adde vnam ciphrā :	A. 16
vt per 100. duas, vt per 1000. tres	B. 160
&c. vnde respectu A. numerus B	C. 1600
erit decuplus, C centuplus, D mil-	D. 16000
lēcuplus.	

Hæc Regula etiam in diuisione habet vsum:
nam atferre vnam ciphram, est diuidere per decem; auferre duas, est diuidere per centum. &c.
vnde respectu E, erit F decima pars; | E. 2643
G centesima; & H millesima. &c. | F. 2643

METAMETRICA

APOLLO

ANCEPS.

57

*Vocales damus abstractas; has Zoile lauda,
Aut præscindi alias fac meliore modo.*

CVII

PHYSCICA Scientiarum est illustrissima, sed metâ habet; nō enim caret termino Mundi, nec termino Mundi consideratio. A metâ Physicâ incipit ius dicere Ingeniis alia scientia, quæ non solum potest vocari Meta-

physica, sed meta Physicæ: & considerat ens in communi à suis differentiis præcisum. Qui enim dicit ens, nec dicit substantiam, nec accidens, sed conceptum aliquem indifferentem, qui contrahi possit & esse substantia vel accidens. Hanc ipsam Facultatem Apollo transulit ad Parnassum, iubetque Poetas suos Metaphysicos esse, & syllabas abstractas meditari. Syllabarum alæ sunt longæ, & alæ breues; & præscindendo vocales à differentiis istis, manebit syllaba abstracta & indifferens vt contrahi possit. Sed vbi? In solo conceptu? an in rebus? Me vocas, video, & ad illam illicis controuersiam, quæ inquit, An vniuersalia formentur à solo Intellectu, an verò in rebus sint ante omnem Mentis operationem? Respondet, vt vellet Metalogicus; scio enim extra Parnassum illam obtinere sententiam, quæ statuit Vniuersalia ad Mentem, sicut Picturam ad Appelletm comparari, est enim Intellectus qualis Meditatio Vniuersalium omnium conditrix. At in Parnaso apud Apollinem Plato est, qui Poeta Philosophicus fuisse videtur, & admittit vniuersales, & indifferentes entitates, non tantum à contractius differentiis, sed etiā ab omni speculatione præcisas. Et quia in Parnaso omnia aut ferè componuntur literis, syllabis, & locis, admittit plures indifferentes. *Primò* literas in vocales & consonantes diuidit, & abstractione factâ ponit nobis ob oculos I, & V. Literas indifferentes, quæ possint esse vocales, & consonæ, prout Poetæ, & Metametrico præcipuè, placuerit. *Secundò*, licet Metaphysici non habeant conceptum aliquem mediū inter Ens, & Non-Ens, Metametrici habent mediū inter literam, & Non-literam, & hæc est H, quam aliquando esse consonantem, & aliquando non, inferius demonstraturus sum. *Tertiò*, inter corruptas, & productas reperit enudito syllabas communes, & indifferentes, quæ contrahi possint, si vel carmen

postulet, vel Poeta velit. *Est autem syllaba brevis, quæ simpliciter longa, quæ duplum tempus in sua prolatione requirit. Et indifferens est syllaba à longitudine, & à breuitate præcisâ, quæ contrahi possit, & si Poeta placeat, contrahi vel produci.* In sensum etiam carminum datur abstractio. *Primò* enim, si Vniuersalitas in confusione consistit, Logogriphi; quos ista Facultas proponit, confusissimi, & plerumquæ obscurissimi, luce carent. *Secundò*, si Vniuersale terminos contradictorios simul capiat, vt Animal, quod & rationale, & irrationale simul est: etiam dabit Metametricus carmina, quæ simul contradictorios sensus habent, quod vix poterit Rhetor, vix Poeta, qui studuit Facultati vulgatæ. Tandem datur etiam locus indifferens, in quo ponuntur istos, vel illos pedes perinde sit: quæ omnia viris eruditis sunt nota, notioraque à nobis redduntur.

Terna attributa Apollo in vniuersalibus, & indifferentibus speculatur; Vnitatem, Veritatē, Bonitatem. Vnitati correspondet Pluralitas, & Vnitas reperitur in syllaba, quando stante eadem significatione mutatur quantitas, vt *Cicli*, cuius prima syllaba est indifferens, vnâ & eadem significatione permanente. Pluralitas significationis varietatem insinuat, vt videre est in hac voce *Lepōrēs*; aliud enim intelligimus, cum *Lepōrēs*, aliud cum *Lepōrēs* audimus. Indifferentia Veritas pendet à veterum auctoritate & varietate; nam quæ à Virgilio, Ouidio, & alijs clarissimis illius æui Poetis variè acceptæ, indifferentes verè sunt. Indifferentia Bonitas est vtilitas; tolle enim syllabas indifferentes, & funditis euerteris Parnassum, quem subigimus. Ambages enim labyrinthorum ingeniosas fluxuum refluxuumque reciprocationes, quæ reperiuntur in Retrogradis; Fulmina & Pyroboli, Gyri; & alia innumera noua carminum genera, quæ fluunt in nostri Parnasi *polydromo*, deberent necessario perire.

Regulæ Indifferentium.

CVIII.

Peræ pretium erit aliquas scribere regulas, quæ nos manu ducant, cum indifferentes venamus: in quibus probatissimos auctores sequemur, opinantes, peruersum in Dedalo in labyrinthorum difficillimâ fabricâ, quæ Archi-

H

rectis

tedis ceteris in erectione simplicis ædificij : hoc est, censentes indulgendum labyrinthorum carminum conditoribus , quò licuit veteribus Poetis, nulla necessitate aut ratione compulsi .

De Positione in eadem voce .

✠ CIX.

Generalissima est positionis Regula , quæ docet vocalem naturâ breuem , si dux aut plures sequantur consonantes, produci . Interim circa hanc ipsam vniuersalem legem , aliqua viri illustres notarunt .

Primò enim placet ponere verba Heluici & Bachmanni lib. 1. Poeticæ §. 4. pag. 19. agunt enim de deriuatione, & sic inquirunt [*A Templis si mporis secundam in Tempistius Comici corripere possunt ; alij non item . Scaliger Poeticæ pag. 26.] Et secundò dubitare quis posset, an H, sit consonans? Occurrunt enim pro utrâq; parte exempla, nec pauca, nec ignobilium Scriptorû . Non esse consonantem probò ex*

Ouid. 6. Met. *Et anti nominis heres Tantalus.*

Virg. 10. æn. *Orator inueni mox; hoc ita ponere sentis.*

Ibid. *Inflat cni Taurus, stridentemq; eminus bastam.*

Ibid. *Credidit, atq; animo spem turbidus hausit inanem.*

At esse consonantem probò ex

Virg. 4. æn. *Genis bonor, harent infixi pectore vultus.*

Propertio. *Et tibi Paronias inter Heroidas omnes .*

Aulonio. *Mercator bodie cras citharodus erit .*

Ouidio. *Et quæ præteritis hora redire nequit .*

Vir. *Qui tenet, nã inculta videt homines, ne, fera, ne.*

Eodem. *Ille latus mureum molli saltus Hyacintho .*

Ibid. *Gratus homo infelix fugis profugus Hymenæus.*

Scio aliquos Vell. libros corrigere, & tyrionibus temerè imitando non esse, docere Christophorum Heluicum, & Conradum Bachmannum Academiæ Giesfenzæ Professores: noto tamen illos non dicere nunquam fore imitando . Quo ergo imitari illo poteris, quin temerè audere dicaris ?

Respondeo in Metricis non esse locum imitationi horum Authorum , at fore in Metametricis ; quis enim æquus censor negabit posse aliquando fieri in illis , quæ in illis legitur ; Ergo maneat hæc Regula, *Prima syllaba pedis Dactyli, vel Spondæi, si sit vltima dissilons desinentis impure, quando dissilus sequens incipit ab H, in Metametricis poterit aliquando produci .* Consultò posui illud, aliquando , ne semper aut frequenter id fiat .

✠ CX.

Minima vocalis dissilons purè desinentis, si brevis sit, & sequatur vox incipiens ab SC.SP. S.Q. ST. X. aut Z. sit indifferens . Ago de dictione purè desinente ; nam si hæc in consonantem desinat erit longa . Vultus Poetarum illam breuem iudicat ; Christophorus Heluicius, & Conradus Bachmannus in Poeticæ lib. 1. cap. 2. §. 1. pag. 9. eandem rectius produci quàm corripì : iubentque videri

Scaligerum in Catull. Fridericum Taubmannum in Culic. Virg. vers. 193. & Præf. Melodæf. Melissum in Salam Fidl. p. 30. Ianum Gruterum in Medeam Seneca ; qui præcipit etiam , vt Iuuenes hoc semper meminerint & imitentur . Addo exempla .

Cum primum locum tenet in pede Dactylo vel Spondæo eiusmodi vocalis producit .

Silius. *Immane stridens agitur crebroque caecis .*

Catullus. *Nulla fuga ratio, nulla spes, omnia muta .*

Tibullus. *Pro segge spicas, pro grege ferre dapem .*

Iuuenalis. *Occulta spolia & plures de pace triumpho .*

Statius. *Perceles agile studiû, & tenuissima virtus .*

Virgilius. *Venisti tandem, inique spectas parenti .*

Cum secundum locum tenet in pede Spondæo, etiam producit .

Virg. *Ferte citi ferrum, date tela, scandite murum .*

Mart. *Quid gladium demens Romana stringis in omi .*

Cum secundum locum occupat in pede Dactylo, corripitur ,

Horatius. *Sape stylum vertias .*

Ovidius. *Nemorosa Zacynthos .*

Catullus. *Consulidique striges .*

Virgilius. *Vada Scamandri .*

Et tandem cum tertium tenet in pede Dactylo corripitur .

Virgilius. *Ponite spes .*

Et iterû. *Horrida symonosi voluentia mœbra draconis .*

Horatius. *Formice flantem .*

Pidæus. *Cumla ubi spes stabili supplicat ore Deû .*

Ergo eiusmodi syllaba est, quantum volumus . Ergo hæc ipsa libertas summè erit Metametricis vtilis, vt constat ex sequenti Retrogrado .

Retrodûens cunctâ spe, hosti si scdâ respiciat .

Respiciat Scæa si hosti, spc cunctâ respiciens .

Scæa est porta Trojana .

✠ CXI.

Uoce in eadem syllaba, si brevis est naturâ, & muta sequatur cum liquida, (puta si utraque consona pertineat ad sequentem syllabam) semper breuiabit sermo solutus, at carmen poterit producere, seu breuiare . Vt constat ex vocibus *Respecto, Resclamo, âplustis, Rêpleo, âilas, âgri, T'ndra* . Liquidæ apud Latinos sunt L, & R: apud Græcos etiam M, & N. vt apparet in vocibus *Cygnus, Dâphne, Prigæ, Têchna, Têmeffas*, &c. Vnde etiam apud ipsos vocalis ante MN, GD, PT, &c. corripit solet . Apud Latinos non seruatur hæc Regula, voces enim *Agmen, Cognitus, Ignis, Scriptus*, &c. habent primam longam .

An ne imitari Græcos Latinos poterit ? In Latinis dictionibus non poterit, at Græcos ipse voces efferat, prout maluerit . Exemplo nobis sit *Smaragdus* .

Ouid 2. Amor. Eleg. 6. *Tu poteris strides pennis hebetare Smaragdus .*

Martialis lib. 3. *Sardonychas Smaragdos adamantes Iaspides vno .*

Portas in articulo .

Vbi, vt videt Ovidius *Smaragdus* dixit more Latino : & *Smaragdus* Martialis more Græco .

Quando muta pertinet ad priorem syllabâ, liquida ad posteriorem, duarum consonantium vim

vim habent, vt *ſb-ro, ſb-luctor*. Hinc patet vocem *Tenebra* ſic proferendam ac diuidentā eſſe; nimirū, *Tēnē-bra, Tēnē-bre*.

CXII.

S una diſſio deſinat in puram vocalem, & ſequens incipiat à muta & liquidā, locum habebit opinionum varietas, adeoque indiſſerentia. Pono correptionis exemplum.

Virgilius. *Quo nos ſata trahit, retrahuntque ſequamur.*
Addo & productionis.

Ouidius. *Nil opus eſt morte pro me.*

Virgilius. *Terraque tractuſque maris.* Eclog. 4.

Idem. *Lappaeque tribulique.* Georg. 1.

Idem. *Tribulaeque trabeaeque.* Georg. 2.

Caeſar Scaliger videtur non iam velle eiusmodi vocalem eſſe indiſſerentem, ſed longam; libri enim ſexti Poeticæ pag. 810. reprehendit hunc verſum Pontani, *Chriſtus, cui parent ſydera, terra fretum*. Sed deſcendunt Pontanum Heliucius & Bachmannus, imitatus enim fuit Ouidium, qui hac voce Pentametra clauiſit. Sequentia carmina conſiderentur.

Virg. 2. Georg. *Quæ maxima frondeſcit Beſculus.*

Et ibidem. *ſcleratum exquirere frigus,*

Martialis. *Nec maxima ſi mihi fronte venis.*

Ergo, ſi Metametricus aliquando faciat, quod non poſſe non facere contendit Scaliger, nō erit erroris arguendus.

CXIII.

*M*itatio Antiquorum decet Poetas, & illi, non *Qu*, ſed *QV* ſcribebant, & præcedentem prolongabant, quod duas conſonantes præcederet: quem ſcribendi modum reperio in Mathe-

maticis Romani Doctōris Louaniēſis libris ante viginti annos impreſiſ. Dicebant igitur veteres *æquā*, vbi nos *æquā*. Paulatim cœpit *V*, poſt *Q*; liqueſcere. Et tunc, quia liberum erat Poetis *vti*, vel *V*, poſt *Q*, hoc eſt, conſonantes vel liquidā vocalis quæcumque ante *Q*, credebatur indiſſerens, teſte Bedā *lib. de Metris cap. 18*. Pono exempla:

Lucretius. *Quæ calidum faciunt æquæ taſtum atque vaporem.*

Et iterum. *Fit quoque vbi in magnas æquæ vaſtaſque lacinas.*

Prudentius. — *Vetus illa tamen de crimine auctum.*

Dicitur illata, quoniam concreta veterum eſt.

Vbi conſtat vocalem ante *Q*, non ſolū in eadem, ſed etiam in diuerſis vocibus poſſe produci: quod ſi Prudentio licuit, cur non etiam Metametrico noſtro, ſi neceſſitas urgeat, licebit. Ille verſus Virgilij 9. *Aeneid.*

Rumpite moras omnes, turbataeque arripe caſtra.

Duobus poſſet modis deſcendi: nam, vel *bātā-quæ arripē*, ſunt duo dactyli; & tunc ſi nalexpha intermititur: aut ſunt, *bātā-quæ arripē*, Spondæus, &

dactylus; & tunc firmatur hæc doctrina. Hæc antiquitati & Metametricis relicta ſunt: nam hodie paucae ſunt vocales indiſſerentes ante *Q*, aliquæ tamen, dicimus enim, *Liquor, Liqueſco, Liquor, Liquidus*: dicimus etiam *Quandō*, & tamen inde *Quandōque*, & *Quandōquidem*: & ex *Vbi* habemus *Vbiq*, quæ *QV*, duas eſſe conſonantes oſtendunt.

CXIV.

P Ametſi illa Regula, *Omniſ diphthongus longa eſt, excepta Præ*, qua in compoſitione ſequenti vocali corripitur, videatur temerari non poſſe: aliqua nihilominus notanda duxi, quibus meus Metametricus adiungeretur. Reperiō in *Praire*, & *Praoptare* diphthongum eſſe indiſſerentem. Ecce *Pra breuem*.

Ouid. 8. Met. *Et Dñ præſuntibūs ambo Membra lauant.*

Idem ad Iulian. *Et veniſſeſta non præſente die.*
Ecce etiam longam.

Statius 6. Theb. *Pramia cum vacuus domino præire Arion.*

Martianus Cappell. *Præſparare cures, ſi quod placeat atque neceſſe eſt.*

CXV.

*D*iphthongi Græcæ in lingua Latinā produciuntur, niſi contrarium poſtulet noſter accentus. Acuit Latinus antepenultimam, cum penultima eſt brevis, & cum in vocibus Græcis accentum retinet, penultimam corripit, etiam ſi ſit diphthongus. Pono exempla.

Ἡράκλεις, Herakleus;
Ἑλικόνης, Heliconus;
Κορόωνες, Corōones; & *Κοροῖες*
Ἀλβίδα, Albida. Martiali.

Dicimus etiam à *Συρακώσις, Syracuſus;* & *Συρακῆς, Syracuſus*. Item à *Χέρσα, Chersa;* & *Πλάτῃ, Plata*. In vocatione latinatæ donaturum diphthongis, ſtandum vſui eſt; qui audax ſub initium, iam iam præſcripiſſe videtur.

CXVI.

*A*liquando poterit diphthongum Metametricus ſi noſter reſoluere, (hoc eſt, in duas ſyllabas diuidere) nā hoc licuit ſæpè liberioribus Muſis; dixit enim

Catullus *Cādet* pro *Cādet*, aut *Cādet*.
Ouidius *Orphīs* pro *Orphīs*, aut *Orphīs*.
Virgilius *Abūctūs* pro *abūctūs*.

CXVII.

*I*cuit aliquibus diphthongo claudente priorē vocem, & vocali aperiente poſteriorē, ſynalephemam vitare; & diphthongum corripere aut producere; & Virgilio (obſervantibus Ni-

colao Erythreo, Scaligero lib. 4. Poetic. cap. 47. Christophoro Heluico, & Conrado Bachmanno in Poeticæ lib. 2. pag. 151.) vt minimum tribus & quadraginta vicibus; ergo non erimus temerarii aut audaces, si nostro Metametrico eadem licentiam vna aut altera vice concedamus; maxime, si carminis transfiguratione synalephem proficiat. Sicut diphthongis, sic etiam interdum alijs vocalibus dictiones subsequentes parant, vt constat ex subiectis exemplis,

Virgilius. *Et succus pecori, & lae subducitur agnis.*

Idem. *Tor sunt conati imponere Pelio Ossam.*

Idem. *Amphion Dirceus in Atlas Hyacintho.*

Idem. *Credimus, an qui amant, ipsi sibi somnia fingunt.*

Idem. *Rompe moras omnes, turbataque arripe carra.*

Idem. *Implebant montes, sterant Rodopeja arces.*
Ovidius. *Iactari quos, cernis in sono immenso.*

Si quas car-hanc sibi licentiam arrogant Poetae, respondeo eos non tam sibi indulgere, quam Græcos imitari, apud quos frequenter intermituntur synalepiz. Consono Verepreo lib. 4. Gramm. pag. 516. & Scaligero lib. 4. Poet. c. 43.

CVXIII

Iximus §. 1. literam H. consonantibus accenseri aliquando, adeoque quando prior dictio desinat in H, & posterior incipiat a consonantibus vltimam prioris syllabam, et si alijs breuem positione produci: (Vide Micyll. lib. 1. de re Metric. pag. 136. & seqq. Agellium lib. 13. cap. 10. & Accium Pontani.) & iucō interrogas, an litera H, synalephem impediat? Et dubitandi ratio est, quia si H, est consonans, vox quæ ab H, incipit, a consonante incipit; nec potest vocalem præcedentem elidere. Et respondeo, eos, qui H, consonam dicunt, vtrumque necessario admissuros. Igitur aut H, non semper vocalem præcedentem elidit, aut sunt condemnanda ista carmina.

Virgilius. *Posthabuit colasse famo; hic illius arma.*

Virgilius. *Clamasset, vt litus Hyla, Hyla omne sonaret.*

Iuuenalis. *Si fur displiceat Verri, homicida Miloni.*

Idem. *Vivendum recte est, cum propter plurima, tum bis.*

Claudianus. *Nec vaga Humorum feritas.*

Sed vnde habet H, quod sit consona? A pronuntiatio, quæ apud varios est varia. Apud plebsque Hispanos tam lenis aspiratio est, vt vix sentiantur; plerique illam conseruamus in calamo, vt de iurationum habeatur ratio, & etymon patere possit: omitunt aliqui, quod nolunt scribere licetam, quam non proferunt. Interim tam durè Corduensis eam efferunt, vt frequentissimè apud Gongoram non admittatur synalephea. Consule nostram Rhythmicam. Germani fortius inspirant syllabas, & tam intensè aliqui, vt Hheth Hebræum, aut fortè X, Græcorum, exprimere labio videantur. Puto igitur

aspirationem, si leniter proferatur, non esse ex consonantium cœnũ; at ipsam, si durè, non minus claudere vocalem, quam cæteræ solent consonantes. Vide libros Hispanos P. Roz, Vinidolentissimũ, à quibus exulant H, & Y.

CVXIX

Ocalis ante vocalem plerumque brevis est. Isti Genitui apud Poetas gaudent indifferentiã, *Illius, istius, ipsius, tuus, illius, totius, nullius, solus* & Omnes dicimus *Alterius, & alius*. Hispani communiter docemus *Neutrius, & utrius, Alterius, & utrius, & alius*, penultimam habere indifferentem, quam longam tamen tantum esse voluit Bachmannus & Heluicus. Aliqua exempla subseribo.

Vnius. Vnius ob noxam & furas. Virgil.

Vnius. Vnius ob iram Prodimur. Idem.

Nullius. Nullius addictus iurare in verba Magistri. Hor.

Nullius. Musa loqui præter laudem nullius avari. Idem.

Dixi *Alterius* penultimam esse breuem, & apud omnes; nempe Metricos: nam Metametrici possent eandem habere indifferentiam propter sequentia carmina.

Nec alterius indigens opis veni.

Nec concupiscis alterius concinnum.

Sunt lambica; & prius Terentiani Mauri apud Scaligerũ in Catalect. pag. 226. & posterius Melissi lib. 1. Melet. Oda 6.

Eodem modo Genituius & Dativus quintæ declinationis producimus, vt *Diæ*. exceptis *Rēi*, *Fidēi*, *Spēi*; & productionis causa est, quia inter vltimam, & penultimam veteres i, consonans, quod duorum vim habet scribebant: quã via Lucretius *Rēi* produxit, & Paulinus *Fidēi*, scripserunt enim *Rei*, & *Fidei*. Reperimus etiam in antiquorum libris. Nominat. *is, eja. id.* Genit. *eius. Dat. eij. Accus. eium, eiam, id.* Ablatiu. *eo, e d, eo,* &c. quam etiam hodie prolationem multi recentiores vsurpant.

Lucretius lib. 6. *Ipsius Reji ratione reddere possis.*

Et iterum lib. 2. *Nec facile in venas cibis omnis dedimur eji.*

In verbo *Fio*, aliquando I, est breue, aliquando longum: sed quando illud, vel hoc? Antonius Nebricens. *R, nisi succedat, recipit duo tempora. Fio*, ait enim

Virgilius. *Fiet enim subito sus horridus ære.*

Et iterum. *Pastores mandat fieri sibi talia Daphnis. Interim R, succedente Comici Fi, producent, & Arator non succedente corrigunt. Habet iste,*

Credite vera fient, nec spe frustrabor inani.

Ex illis habet exempla Muretus in Neautont. act. 3. scen. 3. Taubmannus Amphitruon. act. 2. scen. 2. & Trin. act. 2. scen. 4.

CXX

Nterictio *Hen* est monosyllaba & 16-ga: at posse in duas syllabas diuidi obseruauit Philippus Melancthon in in-Profod. Reg. II. & adducit Martialem lib. 8. epigr. vltim. dicentem.

Hen

*Hæc quàm bene nunc Papyriane
Anni faceres manus feruere.*

CXXI.

Porro interiectiones in omnibus linguis sunt lingua affectuum, & quia hiam vehemens & celeres, & iam tardi sunt, corripri vel produci solent. Hanc obrem *ohè*, primam habet indifferentem. [Sanè, si fastidientis sit, tutius produciur: si incitantis verò, tutius corripitur.]

ohè. obe iam satis est, ohè libele. Martial. libr. 4. epist. vlt.

ohè. Satur est, cum dicis Hdratius obe. Iuuenal. sat. 7.

Ingerere appello trecentos inferis, obe. Horat. Primum verum Heluicus & Bachmannus adfingant Virgilio, cum tamen Martialis ille sit, vt notat Philippus Melanchthon. Sed cur obe habet primam longam? quia H, vt consonans potest proferri.

CXXII.

Nomina Græca desinentia in IA, penultimam habent communem, dicimus enim *Philosophia*, & *Philosophia*: illud prius more Latino: hoc posterius more Græco, nam legimus *ερσία*, non *ερίσια*.

CXXIII.

Metamorphoses litera I.

Inita in IVS, possunt solui in plures syllabas, ita vt illud i consonans transeat in I vocale. sic dicimus *Pompeius* vel *Pompeius*, *Caius* vel *Caius*. Et notari oportet vocatiuos *Pompèi*, & *Caii*, non à *Pompeius* & *Caius*, sed à *Pompèius* & *Caius* exoriri.

Mart. *Pernigil in plumis Caij's ecce iacet.*

Idem. *Quod peto de Caii, non peto consilium.*

In nominibus propriis frequenter, & interdum in appellatiuis, incipientibus à i consonante, solet illud i transire in vocale, & corripri, vt probant exempla subsequencia.

Virg. *Julius à magno dimissum nomen Iulo.*

Claud. *Ne laceres versus Dux Iacobe meos.*

Mart. *Et pretium maius fecit Iaspidebus.*

In illo versu Virgilij, *Connubio iungam stabili*, propriamque dicabo, sunt qui putent vocem *Connubio* esse — u — Ita Calepinus, qui ait. [*Connubium* à *Nubo*, cuius prima produciur: cum in *Connubio* quandoque propter metri necessitatem corripitur.] Faucit huic sententia *Prônuba*, & *Imnuba*, quæ etiam à *Nubè*. Stando huic opinioni *Connubium* potest Pentametrum claudere: puta, si dicerem, *Iungere promitto connubio stabili*. vel *Promitto stabili iungere connubio*. At contra multi, à quibus clamat deriuatio, quia venit à *Nubo* primâ longâ; vnde Heluicus, Bachmannus, & alij *Connubio*, esse — — —, hoc est, trissillabum & habere secundam longam, vt in *Aræte* & *Pariete*, quod Erythræus agnoscit, & cum serui per syllolam excusat.

CXXVI.

Sicut I consonans in vocale conuertitur, sic & vocale in consonans, Demonstrat hoc rationis paritas, & plurima adfirmant exempla.

Virgilius

Hærent parietibus scæla, postesque sub ipsas

Nituntur gradibus. &c.

Aedificant, festaque interuunt adijcere costas.

Custodes sufferre valent, labat ariste crebro.

Scio aliquos Proceleusmaticum pedem [o u u u] male admittere, quàm I vocalem in consonantem vertere: scio aliquos sentire contrâ. Interim dum illi dissentiunt, Metametricus subscribat, quibus velit.

CXXV.

Metamorphoses litera V.

UT I, ita etiam V. Metametrici variant, & transformant, cum volunt. V. vocale in consonans, & consonans in vocale conuertunt: vbi enim cæteri *Genuâ*, dicunt *Genuâ*; & vbi illi *Sylva*, ipsi *Sylvâ*. Virgilius.

Genua lauant, vastas quatit æger anbeliquis artus.

Terrua nec lana per calum vellera ferre.

Nec quidquam in vestis certatim terrua cera.

CXXVI.

De Præteritis.

Abent dissyllaba primam longam: at tamen *Dæda*, *Tæli*, *Sæli*, *Bibi*, *Fidi*, *Scidi*, & eorû composita *Addidi*, *Arctidi*, *Restidi*, *Ebibi*, *Diffidi*, *Conscidi*, eandem breuem: & *Iæui* indifferentem. cui adiungæ *Abscidi*, nam si veniat *Cado* habet I longam, & si à *Scindo* breuam.

Iæui. Nomita me Diu, vera gemunt, inuocant. Catul.

Abscidit. Abscidit ô misero frater adempte mihi. Idè.

Abscidit. Abscidit vultus ensis uterq. sacros. Mart.

Si Præteriti prima geminetur, erit breuis, vt *Cæcidi*, *Pæpægi*, Præteriti *Tutudi*, videtur secunda esse breuis in Metricis, in Metametricis indifferentem, illam enim produxit Ennius, Heluico, & Bachmanno obseruantibus.

CXXVII.

De Nominum incrementis.

EGI de ORIONE voce indifferentissimâ ego alibi: nunc de alijs.

CASPARIS libentius corripio: at docent Eluicus & Bachmannus tutius produci.

MVLIERES apud Terentium, Plautum, & Martialem habent penultimam breuem: apud Fortunatum, Mantuanum, & Ovvenum longam. Ille versus Plauti.

Tres vnam pertinet adolescentes mulierem.

si dicatur lambicus, probat breue incrementum, si Dactylicus, longum. Sed qualis ipse? Totus Dactylicus præter vltimum lambum, inquit Ioachimus Camerarius de Carmin. Cohuc. Et si talis, monstrum est, & non verus.

ADOR, nomen esse indeclinabile putat Ambrosius Calepinus; alii contra tenent Veteres dixisse *adōr*, *adōris* hoc enim hodie nomine non vitimur. Priscianus citat antiquum Poetam Ganniu.

Illam sponte sua adōris strauisse maniplos. &

Emicat in nubes nidoribus ardor adōris.

Sunt qui inter *Aēlis*, *adōris*, & *Adōr*, *adōris* distinguant, sicut inter *Dicōr*, *dēcōris*, & *Dicōr* *dēcōris*. Est autem ador frumenti genus, quod & Farapellatur.

Ab *adōrē* dicimus *adōrēā*, quod significat gloriam. Plinius libr. 18. cap. 3. *Gloriam denique ipsam à Farris honore Adoream nominabant.* Festus: *Adorea laus, quæ gloriosum putabatur, quæ farris capia abundabat.* Hinc *Adoreus*, a, um. Virgilius Aen. 7. *Instruuntque dapēs & adōrē à liba per herbas subyiciunt epulis.* A *Dēcōrē* habemus *Dēcōrū*, d, um: & à *Dicōrē*, *Dēcōrū*, d, um: cur ergo non habebimus *adōrēum* ab *adōrē*, & *adōrēum* ab *adōrē*?

BOS, habet incrementum breue *bōuis*. In plurali deberet habere *Bōibūs*. at per syncope n mittit *uē* & manet *Bobus* & per crasin qui tres litteræ contrahuntur in vnam longam, & fit *Būbūs*.

Anonius. *Aes veluti spīrās cum bōbū exagitas.*

Ouidius. *Non profectus littora bōbū aras.*

Et iterum. *Nauiā de venis, de bōbū narrat arator, Enumerat miles vulnera, pastor oues.*

SYPHAX, habet *Syphāci*. hoc enim incrementum Claudianus corripuit, & produxit Propertius.

MASTIX habet incrementum Indifferens, nam tametsi hodie semper dicamus *Mastīgis*, Homertus corripuit *liad. 4. vers. 500.*

ELIX, *elici*. Quantum habet incrementum? Non reperi apud aliquem: sed neque Heluicus, nec Bachmannus: isti analogia ducti corripendum existimant, dicitur enim ab *Eliciendo*. nam sicut à *Nutrire* dicuntur *Nutritēs*, sic ab *Elicere* dicuntur *eliciēs*. Sed hæc ratio non conuincit omnino, quia ab *struere* habemus *struētēs*. Plautus in Menæchm.

Cerales canas dat, ita mensas exstruit,

Tentat struētēs, concinuat pannarias.

Poterit ergo Poeta dicere *Ellices* vel *Ellices*. quando, qui contradicat, rationes grauiores nō habeat.

PHOENIX, incrementum longum habet apud Virgilium, & Latinos. At Homerus *liad. 4. Phānicūs, & Phānicūs à Phānicē?*

BEERYX habet incrementum indifferens; dicimus enim *Beeryels*, hoc est *Bebryels* vel *Bebryels*.

CXXVIII.

De Patronymicis.

RONIVS *non tē nepōr*, hoc est à Saturno Iupiter, & vnus à Centauris dictus. Cronium etiam pelagus ab Apollonio libr. 4. cap. 16. dicitur Mare Adriaticum; ab alijs teste Plinio libr. 4. cap. 16.

Mare conerctum. & tamen ab Homero corripitur *liad 8.* & producitur *liad. 9.* Reperitur etiam *Cronūs* Vir prima longa.

AENEIS habet *Aenēdōs*: at posse aliter hoc incrementum effici constat clarissime ex Quintio cuius sunt hæc duo carmina.

Et tantum ille tui felix Aenēdōs auctor.

Aenēdōs suum grande fuisset opus.

Videtur in hoc vltimo carmine, aut *Aeneidos* esse — o v — tetrasyllabum: aut forte — — — trisyllabum, si dicantur E & I coire in vnam syllabam per crasin.

Nomina finita in EVS, proueniunt à Græcis in EIOZ, aut in AIOZ si ex EIOZ corripiantur more Latino, aut producantur more Græco. Dicunt Græci *Καράριος* & Latini *Casariū*: & hinc denominatur *Καραγάδα*, Palestinae vrbs, Latine *Qasariā*. si ex *aus* transeunt in *aus*, aut *eus*, ubi enim dicunt Græci *Πυθαγόρας*, nos dicimus *Pythagoreus*, aut *Pythagorēus*.

Iuuenalis. *Vine bibentis amans & culti villicus hortus.*

Vnde epula; possis centum dare Pythagorēis.

CXXIX.

De Verbo, Sum, es fui.

Ræsentis secunda personas, ES, est indifferens; & tamen cum significat *Es* est longa.]

Virgilius. *Egredere & quicumque es, ait, coramque parentem.* Aeneld. 8. 122.

Idem. *Ille autem expirans; non me quicumque es multo.* Aeneld. 10. 379.

Mart. *Scriptus es æternæ moræ primum.* &c.

Mantuan. *Tu quoque, ut hinc video, non es ignarus amorum.* Ecl. 1.

Fortè inciderat in hunc versum Mantuani scilicet nescio quis, qui reprehendit Euricium Cordum Poetam Hassum (cuius ingenium non vulgare prædicat Sealiger) quod libr. 2. Epig. es corripuisset. In quem Cordus his Distichis ostendit illud es, corripui potuisse vel debuisset.

Si nescis, erras. Breues est ES syllaba, quam tu

Proterabis, & male me corripuisse refers.

Id mihi non credis, sed plurimus undique testis,

Qui te conuincat, me teneatur, erit.

Persus hinc, illinc cui patria Bilbilis auctor,

Alter fuit es ait; Moechus es, alter ait.

Et quid ad hoc dicis? Delator es? & quid ad illud,

Dignus es aut procos pascere? sunt-ne satis?

Plura vides forsitan, possum tibi dicere plura.

Magnus es Ardelio. si vir es ecce nega.

Hic, si non fueris contentus, habebis & istud.

Tu quod es, è populo quilibet esse potest.

Factus es ipse caper. Fraudator es, obicit idem;

Et Fellator es, & Non es & es Chrone.

Qui etiam accedet maior vel viroque Catullus,

Et sua cui tantum Delia fecit opus.

Hic tibi reclamation. Puerum corrumpere es ausus!

Alter, Descendis mulres & patichus.

Consentire mihi iam te puto, supra negabis.

Contra te reses moueris esse tuos.

CXXX.

D illis duabus personis *Fuerimus, Fueritis*: magna est concertatio inter doctos: quæ quidem ad omnia verba se extendit, habemus enim, *Amaverimus, amaveritis; Docuerimus, Docueritis; Legimus, Legistis; Audivimus, Audiveritis*. &c. & inquirimus, an penultima sit brevis, vel longa? Lego in Hehuico & Bachmanno, *Futurum subinfinitum* modi à quibusdam tantum produci censetur, à quibusdam tantum corripitur: hinc à plerisque commune esse statuitur. Antonius Nebricensis, *Orator Patria doctum ne speraveris usum*. Diomedes inter præteritum & futurum distinguit, ita ut præteritum acutatur & corripitur, & futurum circumflectatur, & producat. Favet ei ratio, quia breviora citius præteribuntur, & præteritum citius elapsum est, quam futurum. Ergo ad eius labium & calammum sic debet scribi, & prosperi hæc perodus,

Si te viderimus sanctissimæ Celsibæ avos

Ante duos, vel etas Romæ fuerimus apud te,

Curatæ exploso superi nos fulmine perdat.

Mycillus aristipulatur Diomedei exemplis, duos: quæ enim producantur, futuri significationem habere videntur, non præteriti. Seruius, Probus, & Georg. Valla utrumque tantum corripunt, eosque barbari sui agunt reos, qui producant. Petrus Ramus contra utrumque tantum corripit, & exempla ad diasolem & Poeticam licentiam retorquet.

Ego ab hac difficultate sic me expedio. Vtrumque Orator in Hispaniâ producat, in Germaniâ corripiat, & ubicumque fuerit, loquatur cum doctis illius loci: at Poeta vtatur illa syllabâ tanquam indifferenti. Illam enim corripuerunt, vt hæc suadent exempla.

Virgilius. Egerimus nostri & nimium meminisse necesse est.

Onidius. Videritis stellas illic ubi circulus ævæ.

Idemque. Hæc ubi dixeritis seruet sua dona rogata.

produxeruntque & circumflexerunt eandem.

Ennius. Nec mi aurum posco, nec mihi pretium dederitis.

Catullus. Dein cum nullis multa fecerimus.

Onidius. Vitam dederitis in vultu.

Idem. Et maris Iony transferitis aquas.

Et iterum. Consulæ vos lumen congeritis, erit.

Sunt aliqua apud veteres carmina, quæ faciliè ad hoc tempus reducatur: & non faciliè dixeris pertinere ad præteritum.

Virgilius. Matrî longa decem tulerint fastidia mensæ.

Idem. Obstupui steteruntque comæ, vix sancibus hæse.

Horatius. Dn tibi diuinis dederunt, &c.

Silius. Ter ruerunt pauidos, &c.

Despauterius lib. 4. Grammaticæ, vt illud incrementum saluet, ad licentiam recurrit: Antonius Nebricensis, quo auctore Hispani vtuntur, ad ius & legem; inquit enim,

Corripit iusuram, Steterunt, Dederuntque Poeta.

Et D. Laurentius Ramirez de Prado ad subiun-
ctum. in suo enim Pentecontarcho, siue quin-
quaginta militum Duode, cap. 3. sic inquit.
[Virgilius in Butcolis Eclog. 4. vers. 61.

Matrî longa decem tulerint, &c.

quo in loco digladiantur Grammatici, *Tulerint* media breui; an *Tulerint* legendum? Ego *Tulerint* retineo, sed alio sensu, quam ipsi putant. id est, *Ride d puer matrî, nam sis auferes fastidium decem mensum matrî tuæ.* At ego bene dici *Tulit* non inquam mediâ breui: hoc enim ab autoritate pendet: & omnes, quos viderim, præter D. Laurentium id admittunt. Addam, etsi verbum ad subiunctum spectet, expositionem D. Laurentij non probari: non enim *Tulerint* esset *Abstulerint*, sed *Attulerint*: melius Virgilium exponeret, si diceret, esse illud *Tulerint* in tempore dubitatio, & æquivalere huic periodo, *Ride matrî tuæ, d pueri multo enim tempore, & fortè decem mensibus, illi fuisti fastidio.*

CXXXI.

De ultimis syllabis.

Recognoscamus etiâ vitimas syllabas, & quam sint indifferentes videamus. & hic notari volo ditiores esse Græcos Latinis, habereque multo plures syllabas indifferentes quam nos, & præcipuè finales: quæ apud Homerum & alios veteres aut sere sunt indifferentes, aut ægrè poterunt ad certas regulas & leges reduci.

De finitis in A.

Vox *Bônâ*, ad varios casus & genera pertinet. In nominatio, & vocatio sing. fœmen. & in nominatio accusativus, & vocatio plur. neut. habet ultimam breuem. In ablativo singul. fœm. longam. Interdum Philomusus ignorare non debet A in ipsius nominatiui sine fuisse interdum productam; dixit enim Aufonius.

Odit utrâque, aliud da modò consilium.

Non festinato tempore utrâque daret.

Et Prudentius.

Tua sunt tua, Reslor, utrâque?

Frivola utrâque? & utrâque? nihil.

An hoc est privilegium solius vocis *utrâque*? an ad alias etiam voces extenditur? an saltem voci *Neutra* convenit? Tu considera.

Sed quantum est imperativum *Amâ*? Catullus corripuit *Commôdâ*: etiam *Plûd*: & hoc Cordus Poeta Hassus, & alij excellentissimi Authores etiam hodie imitantur. Ergo *Commôda*, & *Plûd* ultimam habent indifferentem: Cur non de alijs pariformiter poterimus philosophari? [Vide Seruium ad vers. 65 i. lib. 2. æneid.]

VOCATIVI Græci in A producantur; sed hæc regula violatur à Propertio & Ouidio: ille enim à *Attidâ* corripuit; & iste à *Orestâ*.

Propertius. Non ita Dardanio gausus *Attidâ* triump-
pho es.

Ouidius. *Fecerunt fiora tristis Orestâ tua.*

An ne & ab alijs poterit? Cur non? Nam *Plû-*
lip.

lippus Melanchthon (quidquid de fide sit) opus fuit Grammaticus; & interim lib. 4. *Epigramm.* corripit vocatum *Andrēā*.

Hinc Andrēā diem ubi dicitur cuncti conhibere moras.

Spero equidem factis contemnere moras.

PARTICVLA indeclinabilis *Ultimam* habet communem. Virgilius videtur fugisse hanc potius questionem, quam dilucidasse, ubi visum habet vocem posuit, vocalent adiecit, quā postrema vocis esse deglubretur. *Aeneid.* 4. 569. *Est age rumpe moras.* & *Aeneid.* 9. 38. *Hostis adeo,* *etia inquit, et amore per omnes.*

PRÆPOSITIO *Contra* a Virgilio, & aliis omnibus Poetis producit, ut illam Manilius, & Ausonius corripuit.

Manilius. *Contra iacet cancer patulæ discentis in alium.*

Ausonius. *Sape morā est, quoties contra parem duces.* *Pentam.*

ETIAM vox *Quia*, quæ vulgò corripitur, habet aliquando ultimam longam: nam apud Ausonium producit.

NVMERALIA *Triginta*, *Quadragesima*, &c. ultimam habent communem. Virgilius ultimam in *Triginta* produxit: & illo multo senior Manilius corripuit.

In *Quadragesima*, Victor ultimam corripuit. In *Quinquagesima*, Manilius produxit, & Martialis corripuit. In *Sexagesima*, vnus & idem Martialis iam produxit, iam corripit. corripit etiam eandem Petrus Arbiter. In *Nonagesima*, Ausonius corripit.

Voces peregrinæ, quarum quantitas ex regulis inferri nequit, syllabas habent indifferentes. Vnde *Alleluia*. Habere dicitur, quatuor syllabas: primam longam positione, secundam indifferentem; tertiam longam, tum ratione accentus, quàm literæ; consonantis, quæ sequitur: & tandem ultimam, ut docent Heluicus & Bachmannus, etiam indifferentem. Hinc sequitur vocem *Hosānā* habere omnes syllabas indifferentes. Die Palmarum Cantores apud valvas Ecclesiæ modulantur.

Gloria, laus, & bonis, tibi sit Rex, Christe, Redemptor;
Cui puerile decus prompsit orānā piam.

De finitis in B.

Latina corripunt ultimam: ut *Ab*; peregrina sibi leges poni non patiuntur. Quæ Graeci scribunt per *ω*, vel *υ*, solemus producere: sed illi sicut per *ω*, & *υ*, ita per *α*, *υ*, potuerunt, nec possunt nos suo exemplo vincere. Nominis *Iacob* ultimam (hoc est; *Iacobi* penultimam) Victorinus; & Fortunatus corripuerunt: & Iuuenius produxit. Nominis *Iob* penultimam (hoc est, *O*.) producendam putant Heluicus, & Bachmannus; sed posset alius *Iobum* proferre sicut *Iohannem*, *Bonum*, *Robur*, &c.

De finitis in C.

PRONOMEN *Hic* utroque modo reperitur. Aduerbiū *Hic* semper est longum. *Dati-*

uus *Hic* si sit vna syllaba, est longus: at Terentianus Maurus in duas diuidit, & iambicum facit, nūpne *Hic*. Neutrum *Hoc* vulgò producimus, & bene: at Comici breuiarunt teste Scalligero: quod ipsum confirmat vox *Hic*, ut ille vult, quia *Hoc* est idem ac *Hic*: dicitur ergo si ablatum C manet *Hoc* breue, patet ablatiuum masculinum *Hoc* apud antiquos breue fuisse. [Vide Scalligerum de Carnianibus Comici. Erythraum in Indici-Virgiliano, & Velium longum de Orthographia.]

NOMEN *Lac* dicitur esse breue. Sic vulgò. Ergo nemo reprehensionem erit dignus, qui communem sequatur sententiam: At quia excellentissimi Poetæ illud producant, dicamus indifferens esse.

Serenus. *Lac* asine, *placidaque bonis* prodesse feruntur.

Producis etiam Ennius apud Heluicum & Bachmannum. Philippus Melanchthon de Prosodia sic ait. [In *C*: longa sunt, *vit* *Dic*, *Duc*, &c. Breuia sunt *Lac*, *Nex*, & *Danc*.] & Ioachimus Camerarius in margine *Lac* omnes Grammatici excipiunt, sed exemplum nullum adducunt, inquit Despatérius.

EST ETIAM indifferens *Fac*. Eobanus Haustus, Princeps sui seculi Poeta, ratione ductus corripiebat. ideo enim *Dic* & *Duc* producuntur, quia *Dico* & *Duco*, habent primam longam, & eandem breuem habet *Facio*: ergo *Fac* corripitur. Sed rationi non est standum in rebus quæ arbitrio dependent. maxime cum vtriusque reperiantur exempla. Breue est *Fac* apud:

Lutretium. *Non possunt, fac enim nimis, & pariter esse.*

Martialem. *Signa rariis, aut semel fac illud.* *Phaleuc.*

Quintium. *Mille fac esse iocos.*

Et iterum. *Fac te ambulet.*

Qui producendum dicunt hanc ultimam lineam corrigunt, leguntque. *Fac ambulet*: in cæteris *Fac* legi contendunt, & authores proferunt, qui producant. Nimirum.

Quintium. *Hos fac Armenios; hac est Dancia Petris.* Mantuanus *Eclor* 3. etiam produxit. [Vide Micellum de versibus Comici.]

PARTICVLA *Sic* iusto Lypfio communis est. In Diuā Aspricollensi, cap. 5. agens de sanguinis sudore sic inquit.

Quid signi tandem hoc fuisse dicam?

An sudas; Dea, sanguinem hoc in auro.

Quo sanguis male funditur; dolorem

Et sic exprimis? an magis cruentam

Sister bella, tuisque gutta labris,

Videretur fuit, sic & madenti

Hic fiet Patria? & benigna, fiat:

Et iuna precibus, Deumque place.

Ecce bis assumit vocem *Sic*, illamque in quarto carmine producit, in sexto corripit. An & illud sequi poterimus? Negant Heluicus & Bachmannus: aiuntque. [Iustus Lipsius corripuit *Sic*: quod caue imiteris inuentis.] Sed quia scimus eum semper habuisse Authores, prudenter poterimus credere hanc etiam particulā ab aliquo Comico corripit.

ripi. Dicamus ergo in Metricis hanc voculam debere produci, at in Metametricis iniustum nō erit illam communem dicere, & sequi iustum.

PEREGRINA liberiora sunt. *Sadoc* produciunt *Heluicus*, & *Bachmannus*: *Abimelec*, & *Melchisedec* corripit *Verepaz*. Sed cur? Præter *melch*, quam syllabam produci posuit, putabo cæteras in vtroque nomine (*Abimelec* & *Melchisedec*) indifferentes esse: nam si accentus habeatur ratio, Hebræus pronunciet *Abimēlec*, *Melchisedec*: si quantitatis apud Hebræos, duæ vltimæ vocales sunt breues; vnde *Abimēle*, & *Melchisede* Latinus diceret. Sed hic obiter nota, eosdem Hebræos, vbi ad Carnina formanda veniunt summā doctrinæ insequentia omnes breues longarum censui adscribere, & scheinam solam, quæ est correpta, hoc est, ad eorum mentem, breui breuior, tanquam breuium cognoscere. Vt vel hinc pateat syllabarum breuium longarumque distinctionem esse secundum *hæc*: sed de hoc in Grammaticâ audaci agam vberius.

De finitis in D.

Finita in D. apud Latinos rara sunt, corripuntur tamen, vt *Ad*, *Id*, *Sed*: apud Hebræos multa, & multo liberius mensurantur. *David* interdum produciunt, interdum corripuntur.

Iuvenius. *Brevis mulgæ Davidis origo.*

Sedulius. *Dauidis affluens cantibus.*

Ecclesia. *Israel in Rex, Davidis & inelyta proles.*

De finitis in E.

In primâ declinatione longa sunt: vt *Mūsicæ*, *Rhēthōricæ*, & *ethicæ*; & sunt nominatiui Græci pro quibus dicimus *Mūsicā*, *Rhēthōricā*, & *ethicā*. Anne possit aliquis corripere hanc E? *Iuuenalis* pro *Kalām* dixit *Calpē*. Anne bene? Negat *Scaliger*. Sed cum sepe *n* & *e* transiant in *breues*, non est cur errasse dicatur *Iuuenalis*.

Ex adiectiuo *Musicus*, *Musica*, *Musicum*; quantæ est vltima vocis *Musice*? Respondeo illam, vel esse nominatiuum fœmininum primæ declinationis more Græco, vel vocatiuum masc. secundæ, vel aduerbium. Si primum aut vltimum, est longa; si secundum, est breuis.

In tertiâ declinatione Nominatiui, Accusatiui, & Vocatiui Neutorum, & Ablatiui Masculinorum & Fœmininorum corripuntur, excepta voce *Famē*.

In quintâ Ablatiui sunt longi. Vt *Spēciē*, *Dīē*. Item aduerbia ab illis orta, vt *Quotidie*, *Indie*, &c.

Aduerbia à nominibus adiectiuis primæ, & secundæ declinationis deducta, habent vltimam longam. Excepit *Bine* & *Malē*. Sed hæc omnia aduerbia corripuerunt antiqui. Reperio enim *Longē*, apud *Lucretium*: ait enim, *Longē* tamen parte à summâ cū tota videtur. Imo etiam *Clarē*, & *Infernē*, apud eundem. *Tutē* etiam lib. 1. *Acceperet* quæ corpora tūc necesse est consicrare. [Sed tunc fortē est tu-re, tu ipse.] *Supernē* apud *Lucretium*, & *Horatium*. *Apprimē* apud *Virgilium*: sed nota in

Virgilio varias esse lectiones, & multa manuscripta aliter præ se ferre. Exemplaria quibus vtebatur *P. Loduicus* de la Cerda, habebant, *Asper acerba sonans*, quo tota exterrita *stylis*. *Georg.* 3. 149. illud quo *Erythræus Apprima*: illud quo *Heluicus* & *Bachmannus*, *Asper acerbi sonans*. Ergo aduerbium *acerbē* habet vltimam breuem: quod in idem recidit. Aduerbium *Fere* ab omnibus produciunt, & tamen ab *Ausonio* corripitur nullius exemplo. Quæ à tertiâ declinatione proueniunt, habent vltimam breuem. *Temerē* aliquando produciunt.

Tertullianus. *Immemor ille Dei temerē committere tale.*

Sed quia *Seneca*, & alij corripunt, non debet *Temerē* temerē prolongari.

Imperatiui secundæ coniugationis habent E, longum, vt *Dūcē*, *Mōnē*. Habent tamen ancipitem *Vālē*, *Cānē*, *Vīdē*, *Respondē*?

Virgilius. *Iamque vale: feror ingenti circumdata nocte.* *Georg.* 4. 497.

Idem. *Iamque vale, & nati serus communis amorem.* *zencid.* 2. 789.

Et iterum. *Et longum formose vale, vale inquit Iola.* *Ecl.* 3. 79.

Ouidius. *Idg; quod ignori facino, vale dicere saltem.* 1. *Trist.* *Eleg.* 7.

Idem. *Tu cane defendas, quamuis mordere distis.*

Horatius. *Vnde vale: caue, ne tirubēs mandataque frangas.* lib. 1. *Epist.* 13.

Cato. *Hoc vide ne rursus lenitatis crimine damnes.*

Perseus. *Auriculas vide, sīs, ne maiorum tibi fore.*

Val. *Incumbens obrussa mero, vide lata comantem.*

Martialis. *Si quando venies dicet, respondē Poëta.* lib. 3. *Ep.* 4.

Virgilius semper aliis produxit *Vālē*; at in illo *Ecl.* 3. versu 79. *le-vale*, vel est pes *Dactylus*, vel *Spondeus*. Si *Dactylus*, *vālē* habet vltimam breuem, & non deglutitur à vocali sequente: & fortē ideo breuiatur, quia synalœpha prætermittitur. Si *Spondeus*, tunc synalœpha locum habet, & *Vale* habet primam indifferentem. Reponam binas vtriusque versus dimensiones.

ēē lōn-gūm fōr-mōsē vā-lē vālē-inquē

l-ōlā.

ēē lōn-gūm fōr-mōsē vā-lē vālē-inquē

l-ōlā.

Sed libentius stare à priori!

De finitis in H!

NVilla apud Latinos voces desinunt in F, G. Sed in H, villa præter interiectiones *Prob*, *Vah*, quæ longæ sunt. At multæ apud Chaldæos, & Hebræos. Sed qualem quantitatem retinent? *Iosēph* à *Iuvenio* produciunt. *Iosēph* vergeitur monitis *Adāriam*, puerumque.

De finitis in I.

Omnia dicuntur longa, exceptis *Mibi, Tibi, Sibi, P' bi*; quæ ultimam habent indifferentem. *Cui*, cum est in uno syllabum, habet priorem breuem, posteriorem ancipitem. *Sicuti* vulgò dicitur habere ultimam longam, at Verepæus putat eandem indifferentem esse, propter *Lucretium*, qui ait, *Sicuti quadrupedum cum primis esse videmus*.

Græca siue sint in Dativo, siue in Vocativo, breuia sunt: vt *Palladi, Minoidi, Titani: Pari &c.*

Ouidius. *Bella gerent alii, tu Pari semper ama.*
Ausonius *Cypri* Vocatiuum à *Cypri*s produxit: forte & aliorum nominum produxisset vocatiuos, eadem libertate, si in diguisset.

De finitis in L

Corripiuntur vt *Mil*. Producentur *Sol*. Item, quæ *Nil* contractum ex *Nihil*: & merito, nam *Sol* vocatur quasi *Solar*, & ideo habet o, longum: & *Nil* quasi *Nihil*, & quia duæ syllabæ in vnam coeunt, illam producent. De nomine *Sal* maior est difficultas. Antonidas Nebricensis correxit à Patribus Iesuitis Hispanis tantum producit: Aldus consonat: Philippus Melancthon tantum corripit: Ioachimus Camerarius assentitur. Productionis exempla multa sunt: cum ergo Terentius Eunuch. act. 1. scen. 2. corripuerit, dicendum hanc vocem indifferentem esse.

Peregrina in EL, ferè produci docet Melancthon, Camerarius, Heluius, Bachmannus. Noto illud *ferè*, & eadem indifferentia pronuntio, die enim *Palmarum* apud Ecclesiam fores Cantores modulantur.

Israel es tu Rex, Dauid's & inchoa proteas,
Nomine qui Domini Rex beneficite venis.

De finitis in M.

Litera M, si non eliditur, est brevis, vt *Circum- agò*;

Iuuenalis. *Circumagi quemdam volo non tibi notam.*
Vbi obserua *Quamobrem*, si sit vnica dictio, esse [o-o] si dissoluatur in duas esse [' - v]. Sic ratio dicitur, sed exempla desidero.

Hinc patet liberum esse Poetæ, eiusmodi dictiones consolidare vel diuidere: quod demonstrare potero hoc Sapphico.

Circum t' montem pelagus; quæmbrim
Inisiam circum is Galathæa: quæm obrim
Hanc maris Nympha liquida sequuntur
Aequore toto.

Dicitur *Circumirè*, *Circumirè*, & *Circumirè*. vel per ternas, vel per binas syllabas.

De finitis in N.

Partícula *An*, vulgò corripitur: at illam Ausonius produxit.

Aemula non fidei m' m'odr an insidâ Senatus.

Virgilius in *Eclôg*is, & Georgius sæpe vitur istâ particulâ, semper tamen positione producit, ne

inde eius naturam cognoscamus.

Interrogatiuum *ne*, per apocopen manet & variat. Considerari possunt hæc exempla,

Virgilius. *Educit: videt ut gemina stant vertice cristæ?*

Ouidius. *Nostin' an exciderint mecum loca?*

Horatius. *Illuc, unde abis redeo, nimon' ut auarus Virgilius. Tu ille auarus? &c.*

In Horatii versu legunt aliqui *unde abis*: sed iuxta istam lectionem vitatur synalœpha in pede *und' ab*, qui si si synalœpham admittat, non erit Dactylus, sed Spondeus, und' *ab*, & tunc *ab' ab* habebit primam longam, quod intolerabile esset: ergo legendum *unde abis*. Si loco *Nemon'* & *Tu' legas Nemo-ne, Tu-ne*, non solues, sed tolles quæstionem; & auferes, ne ab alio possit illa solui.

De finitis in O.

Nominatiui nominum & verborum personæ, quæ desinunt in O, communes sunt, vt *Sirmò, Lèò, Virgò, Virgò; amò, Dociò, Ligò, Audiò*. Aduerbia quæ ducuntur à Dativi aut Ablatiui, item ipsi Dativi & Ablatiui producuntur. Eius generis sunt *Dominò, Templo, Ieciro, addò, idèò, Quamò, Tanto, Merito, Multò, Falso, Crebro, Mutuò, Paulò*. Aduerbia quæ ab his casibus non exoriuntur, communia sunt, vt *Quandò, Modò, Quimodò*.

Vocula *Sero*, posset à nomine *Serum* deduci, & produci; at videtur indifferens quoniam illam corripuit Statius 1. Theb. *Serò memor thalami*. &c. Item Iuuenalis: sed eandem produxit Tibullus lib. 1. Eleg. 1. *Hen serò reuocatur amor*. Aduerbium *Serò* semper à Virgilio producitur: coniunctio videtur indifferens Heluico, & Bachmanno: ait enim Prudentius in carnine. *At verò postquam lesuli*. lamb. Dim. tr.

Ergo pro igitur ultimam habet communem; pro causâ longam.

Vocem *Omnino*, etiam probatur esse indifferens: vt potest, quæ à Virgilio producitur, & à Prospero corripitur. Doctissimonia.

Virgilius. *Non equidem omnino capta aut deserta viderer.*

Prosper. *Hæretici sensus, nullumque omnino reliquum.*

Modò apud Victorinum longum legitur: & apud Horatium breue.

Imò à Martiale corripitur.

Citò ab Horatio corripitur.

Quomodò à Martiale, & Horatio corripitur: à Catulo producitur. Potent igitur esse simplex dictio, & tunc erit *Quimodò*; poterit esse duplex, & tunc erit *Quimodò*.

Dimmodò & *Postmodò* corripiuntur à Tibullo; poterunt dissolui in duas dictiones, & tunc iterum si modo sit aduerbium, erit vltima indifferens: si nomen, longa.

Illicò corripitur ab Ausonio & Sydonio.

Cedò corripitur à Iuuenale.

PERSONAS verborum in O, diximus ancipites esse. Nonnulli putant *Do, Sto, No, Flo*, tantum

nim produci. dixit enim Virgilius *Dō quod vīs: & Horatius: & Horatius, iam iam efficaci dō manus scientia*. Sed non adquisiit Philippus Melanchthon, non Ioachimſ Camerarii, non alij eruditissimi. Henricus Stephanus *Dō* corripuit: dixit enim,

Sed numerus horum qua dō, que breui dabo. jamb. Scio & Nefcio communia sunt Taubmanno, Melisso, Heluico, Bachmanno, Melanchthoni, Camerario, & alijs: licet enim corripit solcat a Virgilio, producuntur ab alijs.

Gerundia in *Dō* a Virgilio ferē productur: sed ab alijs breuiantur. Indifferentia illa iudicat Verepuz, Melanchthon, Camerarius, & ceteri.

Tibulus. *Aufer & ipse meum pariter medicando dolorem.*

DIXIMVS Nominatiuos in O. indifferentes esse, excipienda sunt Græca, quæ in *o* desinunt: nihilominus

Ego, Græcē *ὁ* corripitur a Virgilio frequentissime.

Eclog. 2. 26. *Cum placidum ventis flaret mare: non ego Daphnin.*

Eclog. 2. 51. *Ipse ego cana legam tenerā lanugine mala &c.*

Lego in Diris: *Aufus ego primus*. Sed has non esse Virgili dicere, sed Valerii Catonis. Et quid inde? Etiam Valerius Cato disertissimus fuit, quem sequi turissimè possis. Producitur etiam a Terentio in hoc Octionario lambico,

Ego Chorine vestipiam officium esse liberi puo.

Erab Aufonio. Et quidem duæ occurrunt rationes ob quas produci queat, nam & desinit in O. & deriuatur à Græcō *ὁ*. Vide Scaligerum de C. LL. cap. 26.

Duo à Virgilio corripitur, & ab Aufonio produciuntur.

Ambo apud Virgiliū non solum breue est, quod volunt Heluicus, & Bachmannus; sed etiam longum.

Eclog. 3. 34. *Bisque die numerant ambo pecus, alter & haedos.*

Eclog. 7. 4. *Ambo florentes statibus, Arcades ambo.*

Offo apud Martialem breue est.

De finitis in P.

Pro Acrosticis necessariae sunt dictiones, quæ in singulas literas desinant, & in P. sola, quæ sciam, desinit *Volup*. Est autem *Volup*, per apocopen idem quod *Volupe*. quod est Delectabile, gratum, inuicundum. Plautus in Amph. Nam, quia vos tranquillos video, gaudeo, & volupe est mihi. Et exciso E, in Casina idem Plautus: Facite animo vestro volup. & in Asinaria, Hic senex siquid elam vorem animo fuit volup. Sed quanta est P. in fine? Cum rara sint exempla, dicatur indifferens, quamdiu non probetur contrarium.

De finitis in R.

Non habet Lingua Latina voces desinentes in Q: at habet multas in R; pleraque bre-

ues, paucas longas.

Cōr indifferens est: etiam *Vir*. Omnes veteres producunt *Par*: at illud corripit Prudentius *Dispar* Horatius: *Par* & eius cōposita Aufonius. Ergo saltem in Metametricis *Par* & eius composita esse indifferentia dicantur. Idem de *Iber* dixero: quod tamen vulgō produci soleat, corripitur à *Dusā*, quia Martialis corripuit *Cūlibēr*, qui est quasi *Cēlā-lbēr*.

Cōr. Ouidius. *Cōstitor misero molle cōr esse mihi.*

Cōr. Ouidius. *Mille meum leuibus cōr est penetrabile telli.*

Vir. Virgilius. *Hic vir, hic est. &c.*

Vir. Virgilius. *Degregē nunc tibi vir; & de grege natus habendus.*

Pater & Mater, à Græcis πατήρ & μήτηρ. Videbuntur debere habere vltimam longam, ut æther, crater, aer: at breuem h. b. nt.

Virgilius. *Est mihi namque domi pater & inuisa noverca.*

Idem. *Nec Linus huic mater quamvis, atque huic pater adst.*

Idem. *Viribus insignem, quem mater Aricia misit.*

Heluicus & Bachmannus disparitatem non inueniunt, & ideo inquirunt [Merito autem quispam miretur, cur idem non valeat etiam in *Aer*.] Arego puto his non obstantibus *Pater* habere vltimam indifferentem. Sic inquam,

Est mihi, crede, pater absens, & iniqua noverca.

Si condemner, rescribo iterum sic:

Est mihi, crede, pater absens, & iniqua noverca.

& nemo accusabit hoc carmen. Quis ergo vetet scribere caractere Latino πατήρ, sicut scribimus, cum volumus, Μυρμή γεμματαίη, &c.

Hæstor à Virgilio corripitur: ab alijs produciuntur. Videntur isti respexisse litteram *o*, nam Græcē *ὁ* πῶς dicitur: ille autem habuisse rationē accentus, aut etiam aliorum Latinorum nominum similitudinem: nam *Hæstor*, *Sæstor*, &c., habent vltimam breuem.

De finitis in AS.

Vltimam indifferentem habet *Ānās*: breuem *Vās*; longam cætera. Græca nomina, quæ in *ās*, *ādōs*, habent vltimam breuem: quæ in *ās*, *ānōs* longam. Hinc *Pallās* habet vltimam indifferentem: nam, si sit nomen Dæz Palladis, habet breuem; longam, si Herōis Pallantis. Ad-do exempla:

Ānās Petronius. *Et pīllīs ānās enervata pennis.*

Ānās Mantuanus. *Culmina colicōle: sed ānās & mergus, & anser.*

Pallās Martialis. *Quem Bromius, quem Pallas amat.*

Pallās Virgilius. *Ille quidem hoc sperans, nam Pallas ante ruerentem.*

De finitis in ES.

Docent nos Grammatici *Per*, & eius composita habere vltimam longam: at corripitur. *Per* à Scaligero in Logographis: item à Probo Grammatico, aliisque:

tedis ceteris in erectione simplicis ædificij : hoc est, censentes indulgendum labyrinthorum carminum conditoribus, quò licuit veteribus Poetis, nulla necessitate aut ratione compulsi.

De Positione in eadem voce.

CIX.

Eneralissima est positionis Regula, quæ docet vocalem naturâ brevem, si duæ aut plures sequantur consonantes, produci. Interim circa hanc ipsam vniuersalem legem, aliqua viri illustres notantur.

Primò enim placet ponere verba Heluici & Bachmanni lib. 1. Poetices §. 4. pag. 19. agunt enim de derivatione, & sic inquirunt [*A Tempore temporis secundam in Tempus Comici corripere possunt; alii non item. Scaliger Poeticæ pag. 826.*] Et secundò dubitare quis posset, an H, sit consonans? Occurrunt enim pro utrâq; parte exempla, nec pauca, nec ignobilium Scriptorum. Non esse consonantem probò ex

Quid. 6. Met. Et autem nominis heres Tantalus.

Virg. 10. æn. Orator iuueni meo; hoc ita ponere sentis.

Ibid. Instat cui Taurus, stridentemq; cinis bustam.

Ibid. Credidit atq; animo spem turbidus hausit inanem.

At esse consonantem probò ex

Virg. 4. æn. Genis bonor, harent infixi pectore vultus.

Propertio. Et tibi Pæonias inter Herodas omnes.

Autonio. Mercator bodie cras citharadus erit.

Ouidio. Et quæ præteritis hora redire nequit.

Vir. Qui tenet; nã inculca videt; inciner-ne, ferre-ne.

Eodem. Ille latus mineum molli fultus Hyacintho.

Ibid. Graius homo infectus fugies profugus Hymenios.

Scio aliquos velle libros corrigere, & aliter legere. Scio hæc cæsura adscribi, & tyronibus remere imitanda non esse, docere Christophorum Heluicium, & Conradum Bachmannum Academicum Gieslenz Professores: noto tamen illos non dicere numquam fore imitanda. Quo ergo imitari illo poteris, quin temerè audere dicaris?

Respondeo in Metricis non esse locum imitationi horum Authorum, at fore in Metametricis; quis enim æquus censor negabit posse aliquando fieri in istis, quæ in illis legimus? Ergo maneat hæc Regula, Prima syllaba pedis Daßyli, vel Spondæi, si sit vltima dictionis, si sinei impurè, quando dictionis sequens incipit ab H, in Metametricis poterit aliquando produci. Consultò posui illud, aliquando, ne semper aut frequenter id fiat.

CX.

Prima vocalis dictionis purè desinentis, si brevis sit, & sequatur vox incipiens ab SC, SP, S, Q, ST, X, aut Z, sit indifferens. Ago de dictione purè desinente; nam si hæc in consonantem desinat erit longa.

Vulgus Poetarum illam brevem iudicat; Christophorus Heluicius, & Conradus Bachmannus in Poeticæ lib. 1. cap. 2. §. 1. pag. 9. eandem relictis produci quàm corripi: iubentque videri

Scaligerum in Casull. Fridericum Taubmannum in Culic. Virg. vers. 193. & Prof. Melodæf. Melissum in Salam Fidl. p. 30. Ianum Grænum in Metæam Seneca; qui præcipit etiam, vt iuuenes hoc semper meminerint & imitentur. Addo exempla.

Cum primum locum tenet in pede Daßylo vel Spondæo eiusmodi vocalis producitur.

Silius. Immare stridens agitur crebroque coacta.

Catullus. Nulla fuga ratio, nulla spes, omnia muta.

Tibullus. Pro seges spicas, pro exese ferre dapem.

Iuuenalis. Occulta spolia & plures de pace triumpho.

Statius. Percelleret agile studiũ, & tenuissima virtus.

Virgilius. Venisti tandem, tuoque spectata parenti.

Cum secundum locum tenet in pede Spondæo, etiam producitur.

Virg. Ferre citi ferrum, dare tela, scandite murum.

Mart. Quid gladium demens Romana stringit in ora.

Cum secundum locum occupat in pede Daßylo, corripitur.

Horatius. Sape stylam veritas.

Ovidius. Nemorosa Zacynthus.

Catullus. Considuque stryges.

Virgilius. Vnda Schamandri.

Et tandem cum tertium tenet in pede Daßylo corripitur.

Virgilius. Ponite spes.

Et iterũ. Horrida squamosi vultuentia mēbra draconis.

Horatius. Fornice flantem.

Pictorius. Cuncta ubi spes stabili supplicat ore Deũ.

Ergo eiusmodi syllaba est, quantum volumus. Ergo hæc ipsa libertas summè erit Metametricis valis, vt constat ex sequenti Retrogrado.

Rēclatũs cunctā spē, bōstĩ sũ sũq̃ rēclatũ.

Rēclatũ Sēclatũ sũ bōstĩ, spē cunctā rēclatũ.

Scæa est porta Trojana.

CXI.

Oce in eadem syllaba, si brevis est naturā, & muta sequatur eam liquidā, (puta si veraque consonsa pertinet ad sequentem syllabam) semper breuiabit sermo solutus, at carmen poterit producere, seu breuiare. Vt constat

ex vocibus Rēstelo, Rēclamo, āplastris, Rēpleo, ātlas, āgri, Tēmbre. Liquidæ apud Latinos sunt L, & R: apud Græcos etiam M, & N. vt apparet in vocibus Cygnus, Dāphne, Prōgne, Tēchna, Tēmeffa, &c. Vnde etiam apud ipsos vocalis ante MN, GD, PT, &c. corripit solet. Apud Latinos non seruatur hæc Regula, voces enim Agmen, Cognitus, Ignis, Scriptus, &c. habent primam longam.

An-ne imitari Græcos Latinus poterit? In Latinis dictionibus non poterit, at Græcæ ipse voces efferat, prout maluerit. Exemplo nobis sit Smaragdus.

Ouid. 2. Amor. Eleg. 6. Tu poteris rērides peninis hebetare Smaragdus,

Martialis lib. 7. Sardonychas Smaragdus adamantes Iaspidas vno.

Portat in articulo.

Vbi, vt videt Ovidius Smaragdus dixit more Latino: & Smaragdus Martialis more Græco.

Quando muta pertinet ad priorem syllabā, liquida ad posteriorem, duarum consonantium

viri

vim habent, vt *ſſ-ro*, *ſſ-luſtor*. Hinc patet vocem *Tenebra* ſic proferendam ac diuidendam eſſe; nimiram, *Tēnē-bra*, *Tēnē-bra*.

✠ CXII.

Una diſſo deſinat in puram vocalem, & ſequens incipiat à mutâ & liquidâ, locum habebis opionum varietas, atque indiſſerentia. Pono correptionis exemplum.

Virgilius. *Quo nos ſata trahiſſet, retrahamq; ſequamur.*
Addo & productionis.

Ovidius. *Nil opus eſt morte pro me.*

Virgilius. *Terraq; traſiſſetq; maris.* Eclog. 4.

Idem. *Lappaeq; tribulique.* Georg. 1.

Idem. *Tribulaque trabeaque.* Georg. 2.

Caeſar Scaliger videtur non iam velle cuiſmodi vocalem eſſe indiſſerentem, ſed longam; libri enim ſexti Poeticae pag. 810. reprehendit hunc verſum Pontani, *Chriſtus, cui parent ſydera, terra ſratum*. Sed deſcendunt Pontanum Heluius & Bachmannus, imitatus enim fuit Ovidinum, qui hac voce Pentametra clauſit. ſequentiâ carmina conſiderentur.

Virg. 2. Georg. *Qua maxima frondet Beſculus.*

Et ibidem. *Serleuatum exquirere frigis,*

Martialis. *Nec matutina ſi mihi fronte venis.*

Ergo, ſi Metametricus aliquando ſciat, quod non poſſe non facere contendit Scaliger, nō erit erroris arguendus.

✠ CXIII.

Mitatio Antiquorum deceat Poetas, & illi, non *Qu*, ſed *QV* ſcribebant, & præcedentem prolongabant, quod duas conſonantes præcederet: quem ſcribendi modum reperio in Mathematicis Romani Doctoris Louaniſis libris ante viginti annos impreſſis. Dicebant igitur veteres *aqvâ*, vbi nos *iquâ*. Paulatim coepit *V*, poſt *Q*; liqueſcere. Et tunc, quia liberam erat Poetis vti, vel *V*, poſt *Q*, (hoc eſt, conſonantē vel liquidâ) vocalis quæcumque ante *Q*, credebatur indiſſerens, teſte Bedâ lib. de Metris cap. 18. Pono exempla:

Lucretius. *Qua calidum faciunt aqvæ talium atque vaporem.*

Et iterum. *Fit quoque vbi in magnas aqvæ vaſtaſque lacunas.*

Prudentius. — *Venas illa tamen de crimine auroſum.*

Dicitur illata, quoniam concreta veterino eſt.

Vbi conſtat vocalem ante *Q*, non ſolum in eâdem, ſed etiam in diuerſis vocibus poſſe produci: quod ſi Prudentio licuit, cur non etiam Metametrico noſtro, ſi neceſſitas urgeat, licebit. Ille verſus Virgili 9. Aeneid.

Rumpet moras omnes, turbata-que arripe caſtra.

Duobus poſſet modis defendi: nam, vel *bârâ-que arripē*, ſunt duo dactyli; & tunc ſynalepha interſinitur: aut ſunt, *bârâ-que arripē*, Spondeus, &

dactylus; & tunc firmatur hæc doctrina.

Hæc antiquitati & Metametricis relicta ſunt; nam hodie paucae ſunt vocales indiſſerentes ante *Q*, aliquæ tamen, dicimus enim, *Liquor*, *Liqueſca*. *Liquor*, *Liquidus*: dicimus etiam *Quandō*, & tamen inde *Quandōque*, & *Quandōquidem*: & ex *Vbi* habemus *Vbiq;*, quæ *QV*, duas eſſe conſonantes oſtendunt.

✠ CXIV.

Amerſi illa Regula, *Omnis diphthongus longa eſt, excepta Præ, quæ in compositione ſequenti vocali corripitur*, videatur temerari non poſſe: aliqua nihilominus notanda duxi, quibus meus Metametricus adiuuaretur. Reperiō in *Præire*, & *Præoptare* diphthongum eſſe indiſſerentem. Ecce *Præbreum*.

Ouid. 8. Met. *Et Dii præſentiſſis ambo Membra laeuent.*

Idem ad Iulian. *Et venit ſtella non præſente dies.*
Ecce etiam longam.

Status 6. Theb. *Premia cum vacuus domino præiret Arion.*

Martianus Cappell. *Præoptare cures, ſi quod placeat atque neceſſe eſt.*

✠ CXV.

Iphthongi Græcæ in lingua Latinâ producuntur, niſi contrarium poſtulet noſter accentus. Acuit Latinus antepenultimam, cum penultima eſt brevis, & cum in vocibus Græcis æccentum retinet, penultimam corripit, etiam ſi ſit diphthongus. Pono exempla.

Ἡρακλῆς, *Heracleus*,

Ἑλικόνιος, *Helicônus*,

Κονόπριος, *Conôprius*, & *Conôpius*

Ἀλβύδα, *Albuda*. Martiali.

Dicimus etiam à *Συρακῆσιος*, *Syracūſius*, & *Syracūſus*. Item à *ὄρπις*, & *πατρία*, *Chôrſa*, & *Platæa*. In vocum latinitate donaturum diphthongis, ſtandum vſui eſt; qui andax ſub initium, iam iam præſcripſiſſe videtur.

✠ CXVI.

Liquando poterit diphthongum Metametricus noſter reſolvere, (hoc eſt, in duas ſyllabas diuidere) nâ hoc licuit ſæpè liberioribus Muſis; dixit enim

Catullus *Gâldei* pro *Câudei*, aut *Gârdei*.

Ouidius *Orphûs* pro *Orphûs*, aut *Orphûs*.

Virgilius *Abênûs* pro *anens*

✠ CXVII.

Licuit aliquibus diphthongo claudente priorem vocem, & vocali aperiente poſteriorē, ſynalepham vitare; & diphthongum corripere aut producere; & Virgilio (obſervantibus Ni-

colao Erythraeo, Scaligero lib. 4. Poetic. cap. 47. Christophoro Heluico, & Conrado Bachmanno in Poetica lib. 2. pag. 254.) vt minimum tribus & quadraginta vicibus; ergo non erimus temerarii aut audaces, si nostro Metametrico eadem licentiam vnâ aut alterâ vice concedamus; maxime, si carminis transfiguratio synalpheam proficibat. Sicut diphthongis, sic etiam interdum alijs vocalibus dictiones subsequeutes parcutunt, vt constat ex subiectis exemplis.

Virgilius. *Et succus pecori, & lac subducitur agnis.*

Idem. *Tor sua conati impotere Pelio Ossam.*

Idem. *Amphion Dircaus in Aëao Hyacintho.*

Idem. *Credimus, an qui amant, ipsi sibi somnia fingunt.*

Idem. *Rompe moras omnes, turbataque arripe raris.*

Idem. *Implevunt montes, steriont Rodopea arces.*
Ovidius. *Italiarumq; cernis in Iono immenso.*

Si quæras, cur hanc sibi licentiam arrogent Poetæ, respondeo eos non tam sibi indulgere, quam Græcos imitari, apud quos frequenter intermituntur synalpheæ. Consono Verepæo lib. 4. Gramm. pag. 516. & Scaligero lib. 4. Poet. c. 43.

CVXIII.

Diximus §. 1. litteram H. consonantibus accenseri aliquando, adeoque quando prior dictio desinat in H, & posterior incipiat a consonantibus vltimam prioris syllabam, et si alias breuem, positione produci: (Vide Micyll. lib. 1. de re Metric. pag. 136. & seqq. Agellium lib. 13. cap. 19. & Accium Pontani.) & iucô interrogas, an littera H, synalpheam impediat? Et dubitandi ratio est, quia si H, est consonans, vox quæ ab H, incipit, a consonante incipit; nec potest vocalem præcedentem elidere. Et respondeo, eos, qui H, consonam dicunt, vtrumque necessàriò admissuros. Igitur aut H, non semper vocalem præcedentem elidit, aut sunt condemnanda ista carmina.

Virgilius. *Posthabuit coluisse famo; hic illius arma.*

Virgilius. *Clamassent, ut lictus Hyla, Hyla omne sonaret.*

Iuuenalis. *Si fur displicet Verri, homicida Miloni.*

Idem. *Vivendum recte est, eum propter plurima, tum his.*

Claudianus. *Nec vega Humorū feritas.*

Sed vnde habet H, quod sit consona? A pronuntiatione, quæ apud varios est varia. Apud pleboscque Hispanos tam lenis aspiratio est, vt vix sentiantur: plerique illam consuevunt in calamo, vt de iuvationum habeatur ratio, & etymon patere possit: omittunt aliqui, quod nolint scribere litteram, quam non profuerunt. Interim tam durè Corduenses eam efferunt, vt frequentissimè apud Gongoram non admittatur synalpheæ. Consule nostram Rhythmicam. Germani fortius inspirant syllabis, & tam intensè aliqui, vt Hheth Hebraeorum, aut fortè X, Græcorum, exprimere labio videantur. Puto igitur

aspirationem, si leniter proferatur, non esse ex consonantium censurâ; at ipsam, si durè, non minus claudere vocalem, quam cætera solent consonantes. Vide libros Hispanos P. Roæ; Virioloquentissimi, à quibus exulant H, & Y.

CVXIX.

Ocalis ante vocalem plerumque brevis est. Isti Genitii apud Poetas gaudent indifferentiâ, *Illus, istius, ipsius, vnus, vllus, apertus, nullus, solus* & Omnes dicimus *Alterius*, & *Alius*. Hispani communiter docemus *Nentius*, *Entius*, *Alterius*, *tritus*, *solitus*, penultimam habere indifferentem, quam longam tamen tantum esse volunt Bachmannus & Heluicus. Alqua exempla subferbo.

Vnius. Vnius ob noxam & furias. *Virgil.*

Vnius. — Vnius ob iram Prodidit. *Idem.*

Nullius. Nullius adductus iurare in verba Magistri. *Hor.*

Nullus. Musa loqui præter laudem nullius avari. *Idem.*

Dixi *Alterius* penultimam esse breuem, & apud omnes; nempe Metricosnam Metametrici possent eandem habere indifferentiam propter sequentia carmina.

Nec alterius indigens opis veni.

Nec concupiscis alterius coniugium.

Sunt Iambica; & prius Terentiani Mauri apud Scaligerum in Catalect. pag. 226. & posterius Melissi lib. 1. Melet. Oda 6.

Eodem modo Genitius & Dativus quintæ declinationis producimus, vt *Diæ*. exceptis *Rèi*, *Fideli*, *Spèi*: & productionis causa est, quia inter vltimam, & penultimam veteres i, consonans, quod duorum vim habet scribebant: quâ via Lucretius *Rèi* produxit, & Paulinus *Fideli*, scripserunt etiam *Rei*, & *Fidei*. Reperimus etiam in antiquorum libris. Nominat. *is, eia, id*. Genit. *eius*. Dat. *eji*. Accus. *eism, etiam, id*. Ablatiuo *ab eo, e à, e o*, &c. quam etiam hodie prolationem multi recentiores vsurpant.

Lucretius lib. 6. *Ipsius Reji ratione reddere possis.*

Et iterum lib. 2. *Nec facile in venas cibis omnis deditur eji.*

In verbo *Fio*, aliquando I, est breue, aliquando longum: sed quando illud, vel hoc? Antonius Nebricensis. *R, nisi succedat, recipit duo tempora Fio*, ait enim

Virgilius. *Fiet enim subito sus horridas &c.*

Et iterum. *Pastores mandat fieri sibi talia Daphnis.*

Interim R, succedente Comici F, producent. & Arator non succedente corrumpit. Habet iste,

Credite vera fieri, nec spe frustrabor inani.

Et ex illis habet exempla Muretus in Heautont. act. 3. scen. 3. Taubmannus Amphitruon. act. 2. scen. 2. & Trin. act. 2. scen. 4.

CXX.

Nterictio *Hen* est monosyllaba & longa: at posse in duas syllabas diuidi obseruauit Philippus Melanchthon in in Prolog. Reg. II. & adducit Martialem lib. 8. epigr. xliiii. dicentem.

Hen

*Hæc quæ bene nunc Papyriane
Anni faceret manus feneri,*

CXXI.

Porro interiectiones in omnibus linguis sunt lingua affectuum, & quia hiam vehementes & celeres, & iam tardi sunt, corripri vel produci solent. Hanc obrem *ohé*, primam habet indifferentem. [Sanè, si fastidientis sit, tutius producit: si incontinentis verò, tutius corripitur.]

ohé. ohé iam satis est, ohé libele. Martial. libr. 4. epist. vlt.

ohé. Sætur es, cum dicis Hædratius ohé. Iuvenal. sat. 7.

Ingerere appello trecentas inferis, ohé. Horat. Primum versum Heluicus & Bachmannus adfingunt Virgilio, cum tamen Martialis ille sit, ut notat Philippus Melanchthon. Sed cur *ohé* habet primam longam? quia *H*, ut consonans potest proferri.

CXXII.

Nomina Græca desinentia in *IA*, penultimam habent communem, dicimus enim *Philosophia*, & *Philosophia*: illud prius more Latino: hoc posterius more Græco, nam legimus *σοφία*, non *είσα*.

CXXIII.

Metamorphoses litera I.

Pluta in *IVS*, possunt solui in plures syllabas, ita ut illud i consonans transeat in *I* vocale. sic dicimus *Pompeius* vel *Pompeius*, *Caius* vel *Caius*. Et notari oportet vocatiuos *Pompēi*, & *Cāi*, non à *Pompeius* & *Caius*, sed à *Pompēiūs* & *Cāiūs* exoriri.

Mart. Peruigil in plumis Cāiūs ecce iacet.

Idem. Quod peto de Cāi, non peto consilium.

In nominibus propriis frequenter, & interdum in appellatiuis, incipientibus à *i* consonante, solet illud i transire in vocale, & corripri, ut probant exempla subsequencia.

Virg. Iulius à magno dimissum nomen Iulo.

Claud. Ne laceres versus Dux Iacobe meus.

Mart. Et pretium manus fecit Iaspidebus.

In illo versu Virgili, *Connubio iungam stabili*, propriamque dicabo, sunt qui putent vocem *Connubio* esse — *o u* — Ita Calcepius, qui ait. [Connubium à *Nubo*, cuius prima producit: cum in *Connubio* quandoque propter metri necessitatem corripitur.] Faudent huic sententiæ *Pronuba*, & *Ignuba*, quæ etiam à *Nuba*. Stando huic opinioni Connubium potest Pentametrum claudere: puta, si dicerem, *Iungere promitto connubio stabili*, vel *Promitto stabili iungere connubio*. At contra multi, à quibus clamat detractione, quia venit à *Nubo* primâ longâ, unde Heluicus, Bachmannus, & alij Connubio, esse — — —, hoc est, trisyllabum & habere secundam longam, ut in *Aræte* & *Pariete*, quod Erythreus agnoscit, & cum seruo per syllolam excusat.

CXXVI.

Sicut *I* consonans in vocale convertitur, sic & vocale in consonans, Demonstrat hoc rationis paritas, & plurima adfirmant exempla.

Virgilius

*Hærent parietibus scala, postesque sub ipsas
Nituntur gradibus, &c.*

Aedificans, festaque interrent abiecte costas.

Castodes sufferre valent, labat aræte crebro.

Scio aliquos Proceleusmaticum pedem [*o u u u*] nalle admittere, quàm *I* vocalem in consonantem vertere: scio aliquos sentire contrâ. Interim dum illi dissentiunt, Metametricus subscribat, quibus velit.

CXXV.

Metamorphoses litera V.

U*T* *I*, ita etiam *V*. Metametrici variant, & transformant, etiam volunt *V*. vocale in consonans, & consonans in vocale conuertunt: ubi enim cæteri *Genua*, dicunt *Genuâ*; & ubi illi *Sylva*, ipsi *Syllæ*. Virgilius.

Genua lauant, vastos quatit æger anhelitus artus.

Terrua nec lane per calum vellera ferre.

Nec quidquam in rellis certatim terrua cera.

CXXVI.

De Præteritis.

Habent dissyllaba primam longam: at tamen *Dædi*, *Tibi*, *Sisti*, *Bibi*, *Fidi*, *Scidi*, & eorū composita *Addidi*, *Ankili*, *Resisti*, *Ebibi*, *Diffidi*, *Conscidi*, eandem breuem: & *Ipsi* indifferentem. cui adiungit *Abscidi*, nam si veniat *Cado* habet *I* longam, & si à *Scindo* breuem.

Idem. Non ita me Diui, vera gemunt, iuvenit. Catul.

Abscidit. Abscidit ô misero frater adenæ mibi. Idem.

Abscidit. Abscidit vultus ensis uterq. sacros. Mart.

Si Præteriti prima geminetur, erit brevis, ut *Cæcidi*, *Puppi*, *Præteriti Tutudi*, videtur secunda esse brevis in Metrice, in Metametricis indifferentem, illam enim produxit Ennius, Heluico, & Bachmanno obseruantibus.

CXXVII.

De Nominum incrementis.

E*GI* de *ORIONE* voce indifferentissimâ ego alibi: nunc de alijs.

CASPARIS libentiùs corripio: at docent Heluicus & Bachmannus tutius produci.

MVLIERES apud Terentium, Plautum, & Martialem habent penultimam breuem: apud Fortunatum, Mantuanum, & Ovvenum longam. Ille versus Plauti.

Tres unam perveniunt adolescentem mulierem.

si dicatur Iambicus, probat breve incrementum, si Dactylicus, longum. Sed qualis ipse? Torus Dactylicus præter vltimum Iambum, inquit Ioachimus Camerarius de Carmin. Comic. Et si talis, monstrum est, & non versus.

ADOR nomen esse inclinabile putat Ambrosius Calepinus; alii contra tenent Veteres dixisse *adōr*, *adōris* hoc enim hodie nomine non vitur. Priscianus citat antiquum Poetam Gannū.

Illam sponte sa os adōris strauisse maniplos. &

Emicat in nubes nidoribus ardor adōris.

Sunt qui inter *Adōr*, *adōris*, & *Adōr*, *adōris* distinguant, sicut inter *Dicōs*, *dēcōris*, & *Dicōr* *dēcōris*. Est autem ador frumenti genis, quod & Far appellatur.

Ab *adōrē* dicimus *adōrēā*, quod significat gloriam. Plinius libr. 18. cap. 3. *Gloriam denique ipsam à Faris bonore Adoream nominabant.* Festus: *Adorea laut, qua gloriosum putabant, qui faris capid abundabat.* Hinc *Adoreus*, a, nom. Virgilius *Aen.* 7. *Instituuntque dapes & adōrē à liba per herbas subyiciunt epulis.* A *Dicōrē* habemus *Dicōrēs*, a, nom: & à *Dicōrē*, *Dicōrēs*, a, nom: cur ergo non habebimus *adōrēam* ab *adōrē*, & *adōrēam* ab *adōrē*?

BOS, habet incrementum breue *bōnūs*. In plurali deberet habere *Bōnibūs*, at per synecopen amittit *vi* & manet *Bobus* & per crasim aut trēs littere contrahuntur in vnam longam, & fit *Bibūs*.

Aufonius. *Aes veluti spirans cum bōbūs exagitat.*

Ouidius. *Non profectus litorea bōbūs aras.*

Et iterum. *Navita de venis, de bōbūs narrat arator, Enumerat miles vulnera, pastor oues.*

SYPHAX, habet *Syphaxēs*, hoc enim incrementum Claudianus corripuit, & produxit Propertius.

MASTIX habet incrementum Indifferens, nam tamen hodie semper dicamus *Mastigis*. Homerus corripuit *iliad.* 4. vers. 500.

ELIX, *elici*. Quantum habet incrementum? Non reperi apud aliquem: sed neque Heluicus, nec Bachmannus: isti analogia ducti corpiendum existimant, dicitur enim ab *Eliciendo*, nam sicut à *Nutrit* dicuntur *Nutritēs*, sic ab *Ellicere* dicuntur *eliciēs*. Sed hæc ratio non conuincit omnino, quia ab *struere* habemus *struicēs*. Plautus in Menæchm.

Cenales canas dat, ita menfas exstruit,

Tentat si nō cēs, conestnat paninarias.

Poterit ergo Poeta dicere *Ellici* vel *Ellices*, quando, qui contradicat, rationes grauiorēs nō habeat.

PHOENIX, incrementum longum habet apud Virgilium, & Latinos. At Homerus *iliad.* 4. *Phanichs*, & *Phenicūs* à *Phanice*?

BEERYX habet incrementum indifferens, dicimus enim *Beerychis*, hoc est *Beerychis* vel *Beerychis*.

XXXVIII.

De Patronymicis.

RONIVS *Varo rē apōr*, hoc est à Saturno Iupiter, & vnus ē Centauris dictus. Cronium etiam pelagus ab Apollonio libr. 4. cap. 16. dicitur Marc Adriaticum: ab alijs teste Plinio libr. 4. cap. 16.

Marc concretum. & tamen ab Homero corripitur *iliad* 8. & producitur *iliad.* 9. Reperitur etiam *Crōnūs* Vir prima longa.

AENEIS habet *Aenēidos*: at posse aliter hoc incrementum effici constar clarissime ex Quintio cuius sunt hæc duo carmina.

Et tamen ille tuus felix Aenēidos auctor.

Aenēidos summo grande fuisse opus.

Videtur in hoc vltimo carmine, aut *Aeneidos* esse — o o — tetrasyllabum: aut forte — — — trisyllabum, si dicantur E & I coire in vnam syllabam per crasim.

Nomina finita in EVS, proueniunt à Græcis in EIOZ, aut in AIOZ si ex EIOZ corripuntur more Latino, aut producantur more Græco. Dicunt Græci *Kayapēis* & Latini *Casārēis*: & hinc denominatur *Kayapēā*, Palestinae vrbs, Latine *Casārēā*. si ex *apē* transcant in *aus*, aut *ēus*, ubi enim dicunt Græci *μυθαρᾶλης*, nos dicimus *Pythagoreus*, aut *Pythagorēus*.

Iuuenalis. *Vine bibentis amans & culti villicus hori.*
Vnde epulas possis centum dare Pythagorēis.

CXXIX.

De Verbo, Sum, es fui.

Ræsentis secunda personas, ES, est indifferens: & tamen cum significat *Edis* est longa.]

Virgilius. *Egredere q̄ quicumque es, ait, coramque parentem.* *Aen.* 8. 122.

Idem. *Ille autem expirans; non me quicumque es multo.* *Aen.* 10. 379.

Mart. *Scriptus es æterno more primum. &c.*

Mantuan. *Tu quoque, ut hinc videt, non es ignarus amorum.* *Ecl.* 1.

Fortē inciderat in hunc versum Mantuani se iolus nescio quis, qui reprehendit Furcium Cordum Poetam Hassum (cuius ingenium non vulgare prædicat Scaliger) quod libr. 2. *Epig.* es corripuisset. In quem Cordus his Distichis ostendit illud es, corripui potuisse vel debuisset.

Si nescis, erras. Breues est ES syllaba, quam tu Protrahis, & male me corripuisse refert.

Id mihi non credis, sed plurimus undique testis, Qui te conuincat, me tunc tu, erit.

Perfusus hinc, illinc cui patria Bilbilis auctor,

Alter Fur es ait: Moechus es, alter ait.

Et quid ad hoc dicis? Delator es? & quid ad illud,

Dignus es aut procos pascere? sunt-ne satis?

Plura vales forsam, possum tibi dicere plura.

Magnus es Ardelio. si vir es ecce nega.

His, si non fueris contentus, habebis & istud.

Tu quod es, è populo quilibet esse potest.

Falsus es ipse caper. Fraudator es, obicit idem;

Es Fellator es, & Non es & es Chrono.

Quin etiam accedet maior vel utroque Catullus,

Et sua cui tantum Delia fecit opus.

Hic tibi reclamation. Puerum corrumpere es ausus!

Alter, Descendis multus es & patichus.

Conferre mihi iam te puto, supra negabis.

Contra te testes moueri esse tuos.

CXXX.

DE illis duabus personis *Fuerimus, Fuertis*. magna est concertatio inter doctos: quæ quidem ad omnia verba se extendit, habemus enim, *Amaverimus, amaveritis; Docuerimus, Docueritis; Legimus, Legistis; Audivimus, Audiveritis*. &c. & inquirimus, an penultima sit brevis, vel longa? Lego in Heluico & Bachmanno, *Futurum subinfectum* modi à quibusdam tantum produci censetur, à quibusdam tantum corripitur: hinc à plerisque commune esse statuitur. Antonius Nebricensis, *Orator Patria dicitur ne spreueris usum*. Diomedes inter præteritum & futurum distinguit, ita vt præteritum acuat & corripitur, & futurum cûsûllectatur, & producat: Fauet ei ratio, quia breuiora citius præteribuntur, & præteritum citius elapsum est, quam futurum. Ergo ad eius labium & calamm sic debet scribi, & proferri hæc periodus,

*Si te vidimus sanctissima Celeris annos
Ante duos, vel cras Romæ fuerimus apud te,
Corlucis explosio superi nos fulmine perdat.*

Mycillus adsupulatur Diomedis, exemplis, ductus: quæ enim producantur, futuri significationem habere videntur, non præteriti. Seruius, Probus, & Georg. Valla vtrumque tantum corripunt, eosque barbarissimi agunt reos, qui producant. Petrus Ramus contra vtrumque tantum corripit, & exempla ad diastolem & Poeticam licentiam retorquet.

Ego ab hac difficultate sic me expedio. Vtrumque Orator in Hispaniâ producat, in Germaniâ corripiat, & vbiutque fuerit, loquatur cum doctis illius loci: at Poeta vtatur illa syllabâ tantquam indifferenti. Illam enim corripuerunt, vt hæc suadent exempla.

Virgilius. *Egerimus nostri & nimium meminisse necesse est.*

Onidius. *Videritis, bellas illic vbi circensæ axem.*
Idemque. *Hæc vbi dixeritis serues suas dona rogata.*

produxeruntque & circumflexerunt eandem,
Ennius. *Nec mi aurum posco, nec mihi pretium dederitis.*

Catullus. *Dein cum millia multa fecerimus.*

Ouidius. *Vitam erderitis in vultis.*

Idem. *Et maris Iony transferitis aquas.*

Et iterum. *Consulis ut limen contigeritis, eris.*

Sunt aliqua apud veteres carmina, quæ faciliè ad hoc tempus reducatur: & non faciliè dixeris pertinere ad præteritum.

Virgilius. *Matri longa decem tulerunt fastidia mensis.*

Idem. *Obstupui, steterunq; coma, vox faucibus hæsus.*

Horatius. *Dû tibi diuitias dederunt, &c.*

Silius. *Ter ruerunt pauidos, &c.*

Despauertatis lib. 4. Grammaticæ, vt illud incrementum saluet, ad licentiam recurrit: Antonius Nebricensis, quo authore Hispani vtuntur, ad ius & legem inquit enim,

Corripit interdum, Steterunt, Dederunt-que Poeta.

Et D. Laurentius Ramirez de Prado ad subiunctum. in suo enim Pentecontarcho, siue quinquaginta militum Ductore, cap. 3. sic inquit, [Virgilius in Buccolicis Eclog. 4. vers. 61.

Matri longa decem tulerunt, &c.

quo in loco digladiantur Grammatici, *Tulerunt* mediâ breui, an *Tulerint* legendum? Ego *Tulerunt* retineo, sed alio sensu, quam ipsi putant. id est, *Ride ð puer matri, nam sic auferes fastidium decem mensium matri tue*. At ego bene dici *Tulerint* inquam mediâ breui: hoc enim ab autoritate pendet: & omnes, quos viderim, præter D. Laurentium id admittunt. Addam, etiam verbum ad subiunctum spectet, expositionem D. Laurentij non probari: non enim *Tulerint* esset *Abstulerint*, sed *Attulerint*: melius Virgilium exponeret, si diceret esse illud *Tulerint* in tempore dubitatio, & æquivalere huic periodo, *Ride matri tue, ð puer: multiplex enim tempore, & fortè decem mensibus, illi fuisse fastidio*.

CXXXI.

De vltimis syllabis!

Recognoscamus etiâ vltimas syllabas, & quenam sint indifferentes videamus. & hic notari volo ditiores esse Græcos Latinis, habereque: multo plures syllabas indifferentes quam nos, & præcipuè finalesque apud Homerum & alios veteres aut fere sunt indifferentes, aut ægrè poterunt ad certas regulas & leges reduci.

De finitis in A.

Vox *Bond*, ad varios casus & genera pertinet. In nominatiuo, & vocatiuo sing. foemen. & in nominatiuo accusatiuo, & vocatiuo plur. neut. habet vltimam breuem. In ablatiui singul. foem. longam. Interdum Philomusus ignorare non debet A in ipsius nominatiui sine fuisse interdum productam; dixit enim Aufonius.

Oditi utrâque, aliud da modò consilium.

Non festinato tempore utrâque dares.

Et Prudentius.

Tua sunt tuæ, Reslor, utrâque?

Frisola utrâque? & utrâque? nihil.

An hoc est priuilegium solius vocis *terdquæ*? an ad alias etiam voces extenditur? an saltem voci *Neutra* conuenit? Tu considera.

SED quantum est imperatiuum *Ama*? Catullus corripuit *Commôdè*; etiam *Pûd*: & hoc Cordus Poeta Hassius, & alij excellentissimi Authores etiam hodie imitantur. Ergo *Commôda*, & *Pûta* vltimam habent indifferentem: Cur non de alijs pariformiter poterimus philosophari? [Vide Seruium ad vers. 651. lib. 2. æneid.]

VOCATIVI Græci in A producantur: sed hæc regula violatur à Propertio & Ouidio: ille enim ð *Aridd* corripuit; & iste ð *Oressâ*.

Propertius. *Non ita Dardanio gauisus Aridd triumphos.*

Ouidius. *Fecerunt furia tristis Oressâ tua.*

An-ne & ab alijs poterit? Cur non? Nam Phil-

lippus Melanchthon (quidquid de fide sit) opus fuit Grammaticus; & interim lib. 4. *Epigram.* corripit vocativum *Andrē*.

Hinc Andrē a diem cōtra erat collige mōis.

Spero equidem laetor celebrare tuos.

PARTICULA Indeclinabilis *Et* ultimam habet communem. Virgilius videtur fugisse hanc potius quæstionem, quam dilucidasse, ubi visum hanc vocem posuit vocalent adiciē, quā postrema vocis eis deglubereetur. *Æneid.* 4. 569. *Est age rumpe moras.* & *Æneid.* 9. 38. *Hosli adeo,* etia in *est* clamore per omnes.

PRÆPOSITIO *Contra* a Virgilio, & aliis omnibus Poetis prodnetur: at illam Manilius, & Ausonius corripunt.

Manilius. *Contra læet cancer patulum diffensus in alium.*

Ausonius. *Sæpe morā est, quorū cōtra parē dūbites.* Pentam.

ETIAM vox *Quia*, quæ vulgō corripitur, habet aliquando ultimam longam: nam apud Ausonium producitur.

NVMERALIA *Triginta*, *Quadragesima*, &c. ultimam habent communem. Virgilius ultimam in *Triginta* produxit: & illo multo senior Manilius corripuit.

In *Quadragesima*, *Victor*: ultimam corripuit. In *Quinquagesima*, Manilius produxit, & Martialis corripuit. In *Sexagesima*, vnus & idem Martialis iam produxit, iam corripit. corripit etiam eandem *Petrus* Arbiter. In *Nonaginta*, Ausonius corripit.

Voces peregrinæ, quarum quantitas ex regulis inferri nequit, syllabas habent indifferentes. Vnde *Alleluia*, habere dicitur quatuor syllabas: primam longam positione, secundam indifferentem; tertiam longam, tum ratione accentus, quam literæ, consonantis, quæ sequitur: & tandem ultimam, vt docent Heluicus & Bachmannus, etiam indifferentem. Hinc sequitur vocem *Hōsānd* habere omnes syllabas indifferentes. Die Palmarum Cantores apud valius Ecclesie modulantur.

*Gloria, laus, & bonos, tibi sit Rex, Christe, Redemptor:
Cui puerile decus prompsit diuina pium.*

De finitis in B.

Latina corripunt ultimam: vt *Ab*: peregrina sibi leges poni non patiuntur. Quæ Græci scribunt per *a*, vel *z*, solemus producere: sed illi sicut per *o*, & *u*, ita per *a*, vel *u*, poterunt, nec possunt nos suo exemplo vincere. Nominis *Iacob* ultimam (hoc est: *Iacobi* penultimam) *Victorinus* & *Fortunatus* corripuerunt: & *Luencius* produxit. Nominis *Iobi* penultimam (hoc est, *O*.) producemus putant Heluicus, & Bachmannus; sed posset alius *Iobum* proferre sicut *Iōannem*, *Dionem*, *Bōbū*, &c.

De finitis in C.

PRONOMEN *Hic* vtroque modo reperitur. *Adverbium Hic* semper est longum. *Dati-*

uus *Hic* si sit vna syllaba, est longus: at Terentianus Maurus in duos diuidit, & iambicum facit nempe *Hic*. Neutrum *Hoc*, vulgō producimus, & bene: at Comici breuiarunt & *Scaliger*: quod ipsum confirmat vox *Hōsānd*, vt ille vult: quia *Hodie* est idem ac *Hoc die*: ergo si ablati *O* manet *Ho* breue, patet ablatiuum masculinum *Hoc* apud antiquos breue fuisse. [Vide *Scaligerum* de Carniibus Comici, *Erythraum* in *Indiet* Virgiliano, & *Velium* longum de Orthographia.]

NOMEN *Lae* dicitur esse breue. Sic vulgō. Ergo nemo reprehensione erit dignus, qui communem sequatur sententiam: At quia excellentissimi Poetæ illud producant, dicamus indifferens esse.

Serenus, *Lae* affine, placideque bonis prodesse feruntur.

Producit etiam Ennius apud Heluicum & Bachmannum. Philippus Melanchthon de *Prosofia*, sic ait. [In *C*: longa sunt vt *Die*, *Duc*, &c. Breuia sunt *Lae*, *Nec*, *Donec*] & *Ioachim* Camerarius in margine [Lae omnes Grammatici excipiunt, sed exemplum nullum adducunt, inquit *Despat* terius.]

EST ETIAM indifferens *Fæ*: *Eobanus* *Hafius*, Princeps sui seculi Poeta, ratione ductus corripiebat. ideo enim *Die* & *Duc* producuntur, quia *Dico* & *Duco*, habent primam longam, & eandem rationem habet *Facio*: ergo *Fac* corripitur. Sed ratio non est standum in rebus quæ ad arbitrio dependent, maxime cum vtriusque reperiantur exempla. Breue est *Fæ* apud.

Lucretium. *Nou possunt, fæ enim minimis, & partibus esse.*

Martialem. *Signa rēius, aut semel fæc illud, Phaleuc.*

Ouidium. *Mille fæc esse iocos.*

Et iterum. *Fæc vt ambulet.*

Qui producendum dicunt hæc ultimam lineam corrigunt, leguntque. *Fæc* ambulet: in cæteris *Fæc* legi contendunt, & authores proferunt, qui producant. *Nimirum*.

Ouidium: *Hos fæc Armeniorum* hac est *Dameia* *Persis*. *Mantuanus* *Ecolg.* 1. etiam produxit. [Vide *Micyllum* de versibus Comici.]

PARTICULA *Sic* iusto *Lypio* communis est. In *Diua* *Aspicollensi*, cap. 5. agens de sanguinis sudore sic inquit.

Quid signi tandem hoc fuisse dicam?

An sudat, Dea, sanguinem hoc in ano.

Quo sanguis male funditur: dolorem

Et sic exprimit: an magis cruentum,

Sistes bella, tuisque gutta labris,

Vt deterisa fiat, sic & madenti

Hic fiet Patria? de benigna, fiat:

Et iuxta precibus, Denique placat.

Ecce bis assumit vocem *Sic*, illamque in quarto carmine producit, in sexto corripit. *An* & illum sequi poterimus? Negant *Heluicus* & *Bachmannus*: aiuntque. [In *Iustis* *Lipius* corripuit *Sic*: quod canē imiteris imitatus.] Sed quia scimus eum semper habuisse Authores, prudenter poterimus credere hanc etiam particulā ab aliquo Comico corripit.

ripti. Dicamus ergo in Metricis hanc voculam debere produci, at in Metametricis iniustum non erit illam communem dicere, & sequi iustum.

PEREGRINA liberiora sunt. *Sadoc* produciunt *Heluicus*, & *Bachmannus*: *Abimeles*, & *Melchisedec* corripit *Vepreus*. Sed cur? Præter *meleb*, quam syllabam producit positio, putabo cæteras in utroque nomine (*Abimeles* & *Melchisedec*) indifferentes esse: nam si accentus habeatur ratio, *Hebræus* pronuntiatur *Abimeles*, *Melchisedec*; si quantitatis apud *Hebræos*, duæ ultimæ vocales sunt breues; vnde *Abimēles*, & *Melchisedē*. *Latinus* diceret. Sed hic obiter nota, eisdem *Hebræos*, ubi ad *Carmina* formanda veniunt summā doctrinæ insequentia omnes breues longarum censui adscribere, & *ischuam* solam, quæ est correpta, hoc est, ad eorum mentem, breui brevior, tangam breuem cognoscere. Ut vel hinc patcat syllabarum breuium longarumque distinctionem esse secundum *Artem*: sed de hoc in Grammaticā audaci agam vberius.

De finitis in D.

Finita in D. apud *Latinos* rara sunt, corripuntur tamen, ut *Ad*, *Id*, *Sed*: apud *Hebræos* multa, & multo liberius mensura ntur. *David* interdu produciunt, interdum corripitur.

Iuencus. *Erebo indiget Davidis origine.*

Sedulius. *Davidicis affluet cantibus,*

Ecclesia. *Israel tu Rex, Davidis & inelyta proles,*

De finitis in E.

In primā declinatione longa sunt: ut *Mūsicē*, *Rhētoricē*, *ēthicē*, & sunt nominatiui Græci pro quibus dicimus *Mūsicā*, *Rhētoricā*, *ēthicā*. An-ne possit aliquis corripere hanc E? *Iuvenalis* pro *Kalē* dixit *Calpē*. Anne bene? Negat *Scaliger*. Sed cum sæpe *e* & *o* transcant in breues, non est cur errasse dicatur *Iuvenalis*.

Ex adiectiuo *Musicus*, *Musica*, *Musicum*; quantæ est vltima vocis *Musice*? Respondeo illam, vel esse nominatiuum femininum primæ declinationis more Græco, vel vocatiuum mascul. secundæ, vel aduerbium. Si primum aut vltimum, est longa; si secundum, est brevis.

In tertiā declinatione Nominatiui, Accusatiui, & Vocatiui Neutorum, & Ablatiui Masculinorum & Femininorum corripuntur, excepta voce *Fāmē*.

In quintā Ablatiui sunt longi. Ut *Spēcē*, *Dī*. Item aduerbia ab illis orta, ut *Quotidie*, *Hodie*, &c.

Aduerbia ad nominibus adiectiuis primæ, & secundæ declinationis deducta, habent vltimam longam. Excipe *Bini* & *Mili*. Sed hæc omnia aduerbia corripuerunt antiqui. Reperio enim *Longē*, apud *Lucretium*: ait enim, *Longē* tamen parte à summā cōm tota videtur. Imo etiam *Clarē*, & *Infermē*, apud eundem. *Tuē* etiam lib. 1. Accipe præterea quæ corpora intē necesse est consicare. [Sed tuæ fortē est tu-re, tu ipse] *Supermē* apud *Lucretium*, & *Horatium*. *Apprimē* apud *Virgilium*: sed nota in

Virgilio varias esse lectiones, & multa manuscripta aliter præ se ferre. Exemplaria quibus utebatur *P. Ludouicus* de la Cerda, habebant, *Asper acerba sonans*, quæ tota exterrita syluis. *Georg.* 3. 149. illud quo *Erythræus Apprima*: illud quo *Heluicus* & *Bachmannus*, *Asper acerba sonans*. Ergo aduerbium *acerbē* habet vltimam breuem: quod in idem recidit. Aduerbium *Fere* ab omnibus produciunt, & tamen ab *Antonino* corripitur nullius exemplo. Quæ à tertiā declinatione proueniunt, habent vltimam breuem. *Temerē* aliquando produciunt.

Tertullianus. *Immemor ille Dei temerē committere tale.*

Sed quia *Seneca*, & alij corripunt, non debet *Temerē* temerē prolongari.

Imperatiui secundæ coniugationis habent E. longum, ut *Dicē*, *Mōnē*. Habent tamen anaplastum *Vale*, *Ciue*, *Vide*, *Respondē*.

Virgilius. *Iamque vale: feror ingenti circumdata nocte.* *Georg.* 4. 497.

Idem. *Iamque vale, & nati ferta communis amorem.* *Æncid.* 2. 789.

Et iterum. *Es longam formose vale, vale inquit Iola.* *Ecl.* 3. 79.

Ouidius. *Idē, quod ignoti faciunt, vale dicere saltem.* 1. *Trist.* *Eleg.* 7.

Idem. *Tu caue defendas, quamvis mordebere dilis.*

Horatius. *Vnde vale: cane, ne titubet mandataque frangas.* lib. 1. *Epist.* 13.

Caro. *Hoc vnde ne rursus leuitatis crimine dampnes.*

Petorius. *Auriculas vide, sis, ne maiorum tibi forte.*

Val. *Incumbens obrussa moro, vide lata comantem.*

Martialis. *Si quando venies dicet, respondē Poëta.* lib. 3. *Ep.* 4.

Virgilius semper aliis produxit *Vallē*; at in illo *Eclogæ* 3. versu 79. *le-vale*, vel est pes *Dactylus*, vel *Spondæus*. Si *Dactylus*, *vallē* habet vltimam breuem, & non deglutitur à vocali sequente: & fortē ideo breuiatur, quia synalœpha prætermittitur. Si *Spondæus*, tunc synalœpha locum habet, & *Vale* habet primam indifferentem. Reponam binas vtriusque versus dimensiones.

ēē lōm—gūm fūr—mōiē vā—lē vālē—īnquē

ī—dā.

ēē lōm—gūm fūr—mōiē vā—lē vāl—īnquē

ī—dā.

Sed libentius stare a priori.

De finitis in H.

N Vlla apud *Latinos* voces desinunt in F, G. Sed in H, vlla præter interiectiones *Prob*, *Vab*, quæ longæ sunt. At multæ apud *Chalæos*, & *Hebræos*. Sed qualem quantitatem retinent? *Iosēph* à *Iuenco* produciunt. *Iosēph* urgetur monitis *Mariam*, puerumque.

De finitis in I.

Omnia dicuntur longa, exceptis *Mibi, Tibi, Sibi, Vbi*; quæ ultimam habent indifferentem. *Cui*, cum est monosyllabum, habet priorem breuiem, posteriorem ancipitem. Sicuti vulgò dicitur habere ultimam longam, at Verepæus putat eandem indifferentem esse, propter Lucretium, qui ait, *Sicut quadrupedum cum primis esse videmus*.

Græca siue sint in Datiui, siue in Vocatiui, breuia sunt: vt *Palladi, Minori, Titani; Pari &c.*

Ouidius. *Bella gerent alii, tu Pari semper ama.*

Ausonius *Cypri* Vocatiui à *Cypri*s produxit: forte & aliorum nominum produxisset vocatiuos, eadem libertate, si indiguisset.

De finitis in L.

Corripiuntur vt *Mil*. Producentur *Sol*, itemque *Nil* contractum ex *Nihil*: & incerto, nam *Sol* vocatur quasi *Solus*, & ideo habet o, longum: & *Nil* quasi *Nihil*, & quia duæ syllabæ in vnam coeunt, illam producent. De nomine *Sal* maior est difficultas. Antonius Nebricenfis correctus à Patribus leuitus Hispanis tantum producit: Aldus consonat: Philippus Melancthon tantum corripit: Ioachimus Camerarius assentitur. Productionis exempla multa sunt: cum ergo Terentius Eunuch. act. 1. scen. 2. corripuit, dicendum hanc vocem indifferentem esse.

Peregrini in *EL*, ferè produci docet Melancthon, Camerarius, Heluicus, Bachmannus. Notò illud *ferè*, & eadem indifferentia pronuntio, die enim *Palmarum* apud Ecclesiastarum fores Cantores modulatur.

*Israëles tu Rex, Dauidis & incluta proles,
Nomen quod Domini Rex benedixit tuis.*

De finitis in M.

Litera *M*, si non eliditur, est brevis, vt *Circum-ago*; luuenalis. *Circumagi quendam volo non tibi nocum.* Vbi obsecra *Quamobrem*, si sit vnica dictio, esse [*o-o*] si dissoluatur in duas esse [*o-v*]. Sic ratio dicitur, sed exempla desidero.

Hinc patet liberum esse Poetæ, eiusmodi dictiones consolidare vel diuidere: quod demonstrare poterò hoc Sapphico.

*Circum t' montem pelagus; quimòbrim
Insulam circum it Galathæa: quàm obrim
Hanc maris Nympha liquida sequuntur
Aequore toto.*

Dicitur *Circumirè*, *Circuirè*, & *Circumirè*. vel per ternas, vel per binas syllabas.

De finitis in N.

Particula *An*, vulgò corripitur: at illam Ausonius produxit. *Acumula non fidei m' mōr an infidā Senatus.*

Virgilius in *Eclōgis*, & Georgius sæpe vitur istā particulā, semper tamen positione producit, ne

inde eius naturam cognoscamus.

Interrogatium *ne*, per apocopen manet, & variat. Considerari possunt hæc exempla, Virgilius. *Educit: videt' ut gemine flant vertice criste?*

Ouidius. *Nosin' an exciderint mecum loca?*

Horatius. *Illuc, unde abij redeo, nēmōn' et aturus*

Virgilius. *Tu ille amas?* &c.

In Horatii versu legunt aliqui *unde abis*: sed iuxta istam lectionem vitatur synalœpha in pede iunct' ab, qui si sit synalœpham admittat, non erit Dactylus, sed Spondeus, und' ab, & tunc abis habebit primam longam, quod intolerabile esset: ergo legendum *unde abij*. Si loco *Nemod' & Tu* legas *Nemo-ne, Tu-ne*, non solues, sed tolles questionem; & auferes, ne ab alio possit illa solui.

De finitis in O.

Nominatiui nominum & verborum personarum, quæ desinunt in *O*, communes sunt, vt *Sirmō, Lib', Virgō, Virgō; amō, Dōcēō, Lēgō. Audēō*. Aduerbia quæ ducuntur à Datiui aut Ablatiui, item ipsi Datiui & Ablatiui producuntur. Eius generis sunt *Dōmīno, Tēplō, Iecirō, addō, idō, Quāto, Tantō, Merito, Multo, Falsō, Crebrō, Mutuo, Paulō*. Aduerbia quæ ab his casibus non exoriuntur, communia sunt, vt *Quandō, Modō, Quimodō*.

Vocula *Sero*, posset à nomine *Senem* deduci, & produci; at videtur indifferens quoniam illam corripuit Statius 1. Theb. *Sērō memoralami*. &c. Item luuenalis: sed eandem produxit Tibullus lib. 1. Elcg. 1. *Hen sērō reuocatur amor*. Aduerbiū *Vērō* semper à Virgilio producit: coniunctio videtur indifferens Heluico, & Bachmanno: ait enim Prudentius in carmine. *At vērō postquam lesuli*. lamb. Dim. tr.

Ergo pro igitur ultimam habet communem; pro causā longam.

Vocem *Omniō*, etiam probatur esse indifferens: vt pote, quæ à Virgilio producit, & à Prospero corripitur. Do testimonio.

Virgilius. *Non equidem omniū capta aut deserta viderer.*

Prosper. *Hæretici sensus, nullamque omniū relictum.*

Modō apud Victorinum longum legitur: & apud Horatium breue.

Imò à Martiale corripitur.

Citò ab Horatio corripitur.

Quomodō à Martiale, & Horatio corripitur: à Catulo producit. Potent igitur esse simplex dictio, & tunc erit *Quimodō*; poterit esse duplex, & tunc erit *Quimodō*.

Dimmodō & *Postmodō* corripiuntur à Tibullo; poterunt dissolui in duas dictiones, & tunc iterum *si modō* sit aduerbiū, erit vltima indifferens: si nomen, longa.

Illud corripitur ab Ausonio & Sydonio.

Cedō corripitur à Iuuenale.

PERSONAS verborum in *O*, diximus anticipes esse. Nonnulli putant *Do, Sto, No, Flo*, tantum

nam produci, dixit enim Virgilius *Dū quod vis: & Horatius: & Horatius, Iam iam efficaci dō manus scientia*. Sed non adqueſcit Philippus Melancthon, non Ioachimus Camerarius, non alij cruditiſſimi. Henricus Stephanus *Dō* corripuit: dixit enim,

Sed numerus horum que dō, que breui dabo. jamb. Scio & Nefcio communia sunt Taubmanno, Melisso, Heluico, Bachmano, Melancthoni, Camerario, & alijs: licet enim corripī ſoleāt a Virgilio, producuntur ab alijs.

Gerundia in *Dō* a Virgilio ſerē producitur: ſed ab alijs breuiatur. Indifferentia illa iudicat Verepazus, Melancthon, Camerarius, & ceteri. Tibulus. *Anſer & ipſe meum pariter medicando dolorem.*

DIXIMVS Nominatiuos in O. indifferentes eſſe, excipienda ſunt Græca, quæ in ω deſi- nunt: nihilominus

Ego, Græcè *ὦ* corripitur a Virgilio frequentiſſimè.

Eclog. 2. 26. *Cū placidum ventis ſtare mare: non ego Daphnin.*

Eclog. 2. 51. *Ipſe ego cana legam tenerā lanugine mala &c.*

Legō in Diris: *Anſus ego primus*. Sed has non eſſe Virgiliū dices, ſed Valerij Catois. Et quid inde? Etiam Valerius Cato diſertiſſimus fuit, quem ſequi tutiſſimè poſis. Producit etiam a Terentio in hoc Octonario lambico,

Ego Chorine nequaquam officium eſſe liberi puto.

Et ab Aufonio. Et quidem dux occurrunt rationes ob quas produci queat, nam & deſinit in O, & deriuatur a Græco *ὦ*. Vide Scaligerum de C. LL. cap. 26.

Duo a Virgilio corripitur, & ab Aufonio producit.

Ambo apud Virgiliū non ſolū breue eſt, quod volunt Heluicus, & Bachmannus; ſed etiam longum.

Eclog. 3. 34. *Biſque die numerant ambo pecus, alter & hædos.*

Eclog. 7. 4. *Ambo florentes ſtatibus, Arcades ambo.*

Oſo apud Martialem breue eſt.

De finitis in P.

PRO Acroſticis neceſſariæ ſunt diſtiones, quæ in ſingulas literas deſinant, & in P. ſola, quæ ſciam, deſinit *Volup*. Eſt autem *Volup*, per apocopen idem quod *Volupe*, quod eſt Delectabile, gratum, iucundum. Plautus in *Amph.* Nam, quia vos tranquillos video, gaudeo, & volupe eſt mihi. Et exciſo E, in Caſinā idem Plautus: *Facite animo veſtro volup.* & in *Aſinariā*, *Hic ſenex ſiquid elām vxo- rem animo ſerit volup.* Sed quanta eſt P. in ſine: Cuius rara ſint exempla, dicatur indifferens, quamdiu non probetur contrarium.

De finitis in R.

NON habet Lingua Latina voces deſinentes in Q: at habet multas in R; pleraſque bre-

ues, pauca longas.

Cōr indifferens eſt: etiam *Vir*. Omnes veteres producūt *Par*: at illud corripit Prudentius *Diſpar* Horatius: *Pār* & eius cōpoſita Aufonius. Ergo ſaltem in Metametricis *Par* & eius compoſita eſſe indifferentia dicantur. Idem de *Iber* dixit: quod tamenſi vulgō produci ſoleat, corripitur a Duſā, quia Martialis corripuit *Cūltibēr*, qui eſt quaſi *Cūltā-lbēr*.

Cōr. Ouidius. *Cōſpector miſero molle cōreſſe mihi.*

Cōr. Ouidius. *Mille meum levibus cōr eſt penetrabile telis.*

Vir. Virgilius. *Hic vir, hic eſt. &c.*

Vir. Virgilius. *Degrege nunc tibi vir; & de grege natus habendus.*

Pater & Mater, a Græcis *πατήρ & μήτηρ*. Vide- rentur debere habere vltimam longam, vt æther, crater, aēr: at breuem h. b. nt.

Virgilius. *Eſt mihi namque domi pātēr & inuſta noverca.*

Idem. *Nec Linus huic mater quamvis, atq; huic pātēr adſit.*

Idem. *Viribus inſignem, quem maſtēr Aricia miſit.*

Heluicus & Bachmannus diſparitatem non inueniunt, & ideo iniquunt [Merito autem quiſpiam miretur, cur idem non valeat etiam in *Aēr*.] At ego puto his non obſtantibus *Pātēr* habere vltimam indifferentem. Sic inquam,

Eſt mihi, crede, pātēr abſens, & iniqua noverca.

Si condemnet, reſcribo iterum ſic:

Eſt mihi, crede, πατήρ abſens, & iniqua noverca.

& nemo accuſabit hoc carmen. Quis ergo vetet ſcribere charactere Latino *πατήρ*, ſicut ſcribimus, cū volumus, *Muſus & παμμαθία*, &c.

Heſtor a Virgilio corripitur: ab alijs produ- citur. Videntur iſti reſpexiſſe literam ω, nam Græcè *ἥστωρ* dicitur: ille autem habuiſſe rationē accentus, aut etiam aliorum Latinorum nomi- num ſimilium: nam *Reſtor*, *Seliſtor*, &c. habent vltimam breuem.

De finitis in AS.

VLTIMAM indifferentem habet *Anās*: breu- em *ſās*; longam cætera. Græca nomi- na, quæ in *ās*, *ādōs*, habent vltimam breuem: quæ in *ās*, *antōs* longam. Hinc *Pallās* habet vltimam indifferentem: nam, ſi ſit nomen Dæ Palladis, habet breuem; longam, ſi Herōis Pallantis. Ad- do exempla:

Anās Petronius. *Et piſſis anās enorata pennis.*
Anās Mantuanus. *Culmina carlicola: ſed anās & mergus, & anſer.*

Pallās Martialis. *Quem Bromius, quem Pallas amat.*

Pallās Virgilius. *Ille quidem hoc ſperans, nam Pallas ante vuentem.*

De finitis in ES.

DOCCENT nos Grammatici *Per*, & eius compoſita habere vltimam longam: at corripitur *Per* a Scaligero in Logogrophis: item a Probo Grammatico, aliique.

jus carminis author Maximianus & non Cornelius fuit.

⚔ CXXXII.

De penultimis syllabis.

VLtæ sunt indifferentes, quarum indeterminata quantitas, non tam à regulis, quam ab autoritate dependet, & ideo nonnullas voces ordine abecedario ponam, quæ syllabas habent ancipites. Postquam igitur agimus de vltimis syllabis, de penultimis nonnihil dicamus.

VLEVS.

EX finis in vltis, habemus Rēmūlū Carūlū. &c. Sed quales syllabas habet Aculeus. Analogia dat secundam breuem. Martialis lib. 8. Epigr. 71. habet hoc carmen.

Nonus de vltimis in cochleare tulit. illo vtitur Henricus Smetius in Prosodia; istis in Mantissa.

Iam dudum ille merū pectus pugile aculeus. Iamb. Eadem in vsu, atque vbi periculum facias aculeata sunt.

Ergo Aculeus habet secundam indifferentem. Contradicat Gruterus, qui Martialis carmen laborare contendit, illudque ita restituit,

Nonus aculeus vix cochleare tulit. Gruter. ro applaudit Heluicus, & Bachmannus in Poetica, sed communis lectio & opinio priorem lectionem retinet, & syllabam illam producit.

ICIVS.

FINita in icinis, varia sunt. dixerat Martialis.

Dum tibi felices indulget Castrice Baia. & tamen Petrarcha dixit Castricius secundā producta: testis est Despauterius, & ex eo Heluicus & Bachmannus. Ergo illud tri est indifferens.

Nomen etiam Numitium habere secundam communem, manifestant hæc carmina.

Ovidius. In freta fluminis vicina Numitici tendis.

Horatius. Brudusum Numitici melius via ducat, an Appi.

ARIVS.

ILLud o, vt plurimum est o, & longum. At in voce Apollonius, à Martiale corripitur, & ab aliis producit: in Petronius à Dratio corripitur, & à Sidonio producit: in Sabinus Virgilius corripit & produxit: in Iónius Virgilius corripuit, produxeruntque Ovidius & Horatius.

ARIVS.

VOx Denarius, cum significat nummum primam habet longam.

Martialis. Vna sepe tibi tora denariis arca Idem. Denarius tribus mutas & mane rogatum. Clausus quantitate ex significatione distinguit: ergo, cum numerum denarium significat iuxta hunc authorem, habet A breue.

In voce Duodenarius eandem A, corripuit Arator, cum dixit,

Quam duodenarius circumtulit ordo figuram. Veteres produxerunt. An eius tanta sit auctoritas, vt debeat cum antiquo componi? tu videbis. Interini, si illum ex necessitate sequaris, nihil temere egeris.

Apud eundem Clajum N'fariū habet eōmunem A. Giesleri Professores in suā Poeticā contradicunt, eumque fuisse deceptum putant falsā lectione apud Propertium lib. 4. Eleg. 4. in-bentque videri Scaligerum in eōm. & in Disticha Canonis. Vtor ego Propertio impresso Hanoviz anno 1608. & in ipso reperio istud Distichum:

Dixit & incerto permisit brachia somno Nescia n'fariū accubuisse novis.

Lego in Horatio, Aut humana palam coquit exta n'fariū Atreus. & quia cum Scaligero diuinare non volo. communem textum, ab omnibus receptum retinco, & aio vocem N'fariū quatuor habere syllabas, priores duas ancipites, posteriores breues.

VSIVS.

PRimum V, seu Græcum, seu Latinum, est longum. Syracusius, habet idem V, diphthongum oo: dicunt enim Græci Συρακώες. Vigilius abstulit o, & dixit Syracusius Συρακώες.

Thema, Anathema.

POetica Giesiana pag. 52 hæc habet. [Compositum Anathema pro diuersā significatione vel corripitur, vel producit: quia scribitur ἀνάθημα, & ἀνάθημα. Pro excommunicatione corripitur, & pro denario sacro bis producit apud Prudentium, & in sacro carmine legitur,

Hinc damnatores anathemata tristia cadunt. Quin & Arator Thema simplex produxit, sicut & Author argumentorum in Statium. respexerunt enim ad Græcam originem τ' ἀνάθημα.]

ICVLVS.

AMiculus, vel ab amicus venit, vel ab amictus. si primum, habet mi longum: si secundum, breue. Considera versus sequentes.

Horat. Disce docendus adhuc qua censes amictus, & si

Virgil. Et tunica manicæ & habent redimicula mitra.

Petorius. Et piper & quidquid charis amictus ineptis In-

In primo *amicitiis* ab *amicis* deducitur, & habet *mi* longum: in secundo, quia *v* d. *me* habet duas priores breves, etiam *ridem* cum illarum quantitate retinet: ergo si in tertio *amicis* habet duas priores breves, illas retinebit *amicitiis*.

ABRVM, VCRVM.

QUæ brevia sunt, etiam communia sunt, possunt enim positione produci. Regula generalis eiusmodi penultimas producit: at illam *lâbrum*, b. *trâbrum*, d. *icrum*, non sequuntur.

Clauius & alii *Candelabrum* a labro deducunt, iubentque penultimum habere communem. Martialis eam produxit:

De candelabro magna lucerna tibi.

non succurrit Poëta antiquus, qui illâ corripuerit: & tamen non idô cedit Clavius, qui ethymo insistit, & a veteribus, si occurrisset occasio, potuisse dici;

Dentque tibi rutilas candelâbrâ magna lucernas,

VTRVM.

VTer, *stra*, *trum*, primam habet breuem: & sequentibus *tr* inuiscerentem.

Estrum in aliquo Poëta non reperio; sed quia dixit Lucilius,

Frumentarius est, modicum hic secum atq; ritellum.
sequitur *ritrum* (cuius diminutivum est *ritellum*) habere primam indifferentem.

EBRVM. ETRVM. ICRVM.

QUæ ita desinunt, penultimam habent communem, ut *cerebrum*, *secretrum*, *ladicrum*, *Pono exempla.*

Virgil. *Neque enim lenia aut ludicra petuntur Præmia.* &c.

Horat. *Nunc itaque versus & cætera ladicra pone.*

ALIVM.

ANtepenultimam A, habent communem *Côrallium* & *Sandâlium*: immo & *Côrallum* etiâ primam.

Claudianus, *Mergit se subito, vellentque corallâ Clotho.*

Ovidius. *Sic & corallium, quam primum contigit auras.*

Virgilius. *Argentata tuos etiam sandaliâ talos.*

Terent. *Vinam tibi commutari radeam sandallô caput.* Est iam b. octon.

Ovid. 4. Met. *Nunc quoque corallâs eadem natura remansit,*

INIVM.

ANtepenultimam communem habent *Triclinium* & *Lavinium* & analogia postularer ad alia etiam nomina istam libertatem extendi; vsus non fuit,

Virgil. *Italiam fato profugus Laviniaque venit*

Litora: multum illi &c.

Virg. *Nec prolem Ausoniam & Lavinia respuit arva.*

Ovid. *Ex populus Laurens. Laviniaque incum.*

Mart. *Triclinia umbrosus frigida arandibus.*

Virg. *Nunc tam luxuria pars est tricliniâ templis.*

A R.

Nomina minus communia, habent syllabas magis communes; dum enim de earum quantitate disseritur, unusquisque illas ponit ut libet. Et quia *Torcular* raro in carmen venerit, quo debeat modo mensurari nescimus. Fortunatus sic ait,

Calcaturus erat, qui torculariâ folus.

at huic lectioni antiqua MSS. non fauent: multi enim Viri docti contendunt Fortunati verum esse hunc,

Calcaturus erat, qui solus torculari altern.

Vide Taubmannum in dissert. de LL. & Pacmannum in Manuductione ad LL.

E R.

Fere omnia brevia sunt, & in obliquis indifferentia ob positionem superuenientem. Exempla sunt *Côlâbr*, *côlâbrî*: *Vôlâcr*, *vôlâcris*: *âlâcr*, *âlâcris*.

Producimus secundum in *sâlâbr* (videtur enim esse *salusifer*) & hoc iam omnes: at *Cinna*, qui vixit ante Christum & contemui non debet, dixit *sâlâbr*.

Hæstica quod sâlâbrum cuspis haberet opem.

Ergo stando authoritati, etiam *sâlâbr*, in recto habet secundam breuem, & in obliquis indifferentem: at stando rationi & ethymo longam tantum, quoniam a *salus saluti* deducitur.

V L V S.

ACuculo differt cucullus. Hic est genus vestis ille aus. Hos versus produco, Iuvenal. *Contentusque illic veneto duroque cucullo.*

Philo. *Et cuculi cuculent, fritimur ranea cicada.*

Horat. *Cessisset magna compellans voce cuculum.*

Plaut. *Quid flet cucull? vires. Quid ego ni steam?*

Taubm. *Nunc cereris collam bibo, quod f' ite berga cuculum.*

Nominat: &c.

Alciat. *Ruriculas egresse genus plerumque cuculos.*

Martial. *Quamvis per multos cuculos cantaueris canos.*

Puto *cuculum* per simplex L, interdum sumi etiâ pro veste; vnde dicimus *Monachorum cuculas*: & tunc secunda est longa: at in aus nonnunc vsus obtinuit, ut sit brevis; non memini me audivisse aliquem, qui illam produceret: illam corripuit Philo, illam Martialis, illam in *Philomela* Ovidius, aut quisquis alius carminis author est. Scio esse, qui mordicis longam esse contendunt: nam, ut constat ex citatis carminibus illam produxit Plautus *Pseudol.* A. & scen. 1. vers. 94. quem sequutus fuit Horatius, Alciatus, & nuper Fredericus Taubmann.

Perſius. *Supplicet accedam, ſi cōſilii & integer illic.*
Manil. *Detrahatur ſumma tibi pars quōdā demis*
ſerimque.

L E N T V S.

Fere antepenultimam corripunt. Sōmnoſtē-
tum corripit Ambroſius in hymno dicens,
Et ſomnolentos inerepat, & Mantuanus Eclog. 3. pro-
ducit.

CXXIII.

Va ex duabus integris vocibus com-
ponuntur, ſimplicium quantitatem
conſervant: vt *verifimile*, habet enim
eaſdem ſyllabas ac *veri ſimile* diui-
ſum.

Auſonius. *Conſeſſat verifimilis ſuſpectio culpas.*
Et iterum. *Concinuat verifimilis ſuſpectio culpas.*
Interim illud l. quod claudit priorem partem,
frequentiſſe breue eſt. Vnde *Veriſſimillimus* dat
duos dactylos. Sic *Veridicus, Vaniſſimus, Facidius,*
Aſtriſer, Colliger. & ſimilia habent l. breue.

Hinc patet *crucifixum* eiſdem eſſe quantita-
tis ac *cruci fixum*. Interim Fortunatus (vixitan-
no Chriſti 170.) illud ei corripuit:

Qui crucifixus erat, Deus ecce per omnia regnat.

Secundam habet indifferentem quoti die.

Ovidius, & Tibullus ſecundam corripunt
in *Sacrilligis*: ergo idem facerent in *Sacrificis*.

Primam in *nequando* *Verpeus* longam eſſe
vult: alij breuem. Hanc ego vocem in Poëtis
non reperi, at *Nequaquam, Nequis, Nequidquam*, pri-
mam producunt.

Horat. *Nequaquam ſatis in re vna conſumere vi-
tam.*

Propert. *Vtere; nequis eſt liber amore dies.*

Virgil. *Nequid in expertum fruſtra moritura relin-
quat.*

Idem. — *ben tantis nequidquam erepte periculis,*
primam igitur in voce *Nequando* iecuriſſimè pro-
duce mus.

In compositione retro & intro plerumq; pro-
ducunt illud trō: rariſſe corripunt. *ſubivis & ſub-
cumq;* habent bi anceps. De *Neuſquam* diſpu-
tant Grammatici, Gieſſani putant tutius corrip-
i: ergo tutè produci.

Sacrufantius à Drepano corripitur, ab alijs
producitur: & Claius vult illud crō eſſe commu-
ne. Idem dici de *Controrſus* poſſet, qui breue
legitur apud Martialem. *Geometra, Geometricus*,
illud o, licet ſit o, apud Auſonium & alios corri-
pitur.

CXXXIV.

De primis, & medijs.

Equar Abecedarium ordinem; ubi
non ſit neceſſarium, probationes nō
addam; quæram, quod ſeci hucufq;
ſyllabas indifferentes, ſuppono enim
cæteras à Lectore cognōſci: breui-

tati ſtudebo, tam enim eſt incuſandus ſcri-
ptor, qui ab alijs negata non probat; quàm qui
ab vniuerſis conceſſa adſumit perſuadenda, &
probanda.

A

Habent primam cōmunem *Abel, Acis Adam,*
Adria, Agreſtis, Agrippa, Aphua, Aplaſtria, A-
precus, Apula, Apulus, Asia, Aſiaſus, Atlas, Atrox. Se-
cundam *Amiculus, Aculus,* & tertiam *Anathema.*

Vocem *anigmā*, vel quod Græcè ſit *ἀνίγμα*
quia habet accentum in primā, vel quia G,
& N, eſt mura & liquida, nōnulli authores corri-
puerunt. An primam habeat indifferentem, vi-
debis in E.

Aratus à *ερατος* ille eſt qm *Phænomena* ſcri-
pſit: eius nomen produxerunt veteres ſtando
quantitati mediæ: Sidonius ſtat accentui & cam
corripit,

*Diverſas à *ερατώ* vias eucurrit,*

Priſcianus corripit iubet *aſſatim*, quod ſit à
Græco *ἀσάτις*, vt Accius ait in hoc ſenario:

Tum iecore opinio ſarta & ſatiata aſſatim.

ſed Arator eandem mediā produxit.

Suppetit aſſatim exemplarum copia, noſque.

Eſt ergo in carmine mediā indifferens: in proſā
brevis, vt Quintilianus, Gellius, Valla, Taubman-
nus, & alij tradiderunt.

Adoleſcens ſecundam habet cōmunē. An-
tonius Muretus in *Heaut.* n. 3. ſc. 1. v. 65. ſuſpicatur
veteres, eūm vellet ſecundam producere, ſcri-
pſiſſe *Aduleſcens* à ſupino *adulcem*: & *adoleſcens* à
præſenti *adoleſco* ſecundam habere correptam.

In cōpoſitione A, vel eſt Græcum, vel La-
tinum. Si Græcum, eſt particula privatiua, & ſi-
gnificat non. vt *ερατός* doctus; *αερατός*, non do-
ctus. & eſt breue: ſi Latinum ſignificat à, vel ex,
& eſt longum. Interim Græci, ſicut primam no-
minis *Italia* Virgilius, ante duas breves poſitum
illud producant, quia carmen Heroicū tres bre-
ves immediatas non tolerat. Archæ eſt hoc Pen-
tametrum: *Οἱ δ' οὐ μὴν εἰντοῖς αἱ δ' οὐ δ' εἰς ἄσπετον*
in quo quinque eſſent ſimul breves, niſi vocis
ἀσπετος, quæ à particulā privatiua, & *ἀσπετος*
componitur, prima produceretur.

B

Indifferentium cēſui adnumerari poſſunt, *Bā-
tāvus Bēbrycis, Bēbrycius, Bellā, Bēbrynus, Bēbry-
tyrum.* In his omnibus γ, eſt indifferens.

C

Cæus, Cādūſus, Cēbrēnidā, Cēbrēnūs, Cēcrōps, Cē-
drūs, Cērimōnā, Cēlōrēā, Cētrūs, Cēchlār,
Cōcles, Cylops, (γ, indiff.) Cōbrēus, (γ, breu.) Cy-
don propr. γ, long. & Cydon appell. γ, indiff. Cy-
gnus. (γ, indiff.) Chalcēdon.

D

Dēphnū, Dēvid, Dīanā, Dōryclūs, (γ, long.)
Drāchmā, Dūplex. Dūplēciūs, &c. Item Dī-
ō, as, & Dīcō, is.

Quamvis verò nihil nisi ex autoritate poetarū & virorum fide dignorum positum à nobis sit, omne tamen dubium exemplis tollere manifestis, & sententiam nostrā confirmare volumus. Exempla igitur Breuium sunt ista:

<i>Profuga.</i>	Ouid.	<i>Et Scythum profugā scinde puppe fretum.</i>
<i>Procella.</i>	Stat.	<i>— subita salum in vela procellæ.</i>
<i>Profano. as.</i>	Ouid.	<i>Scilicet omne sacrum mors importuna profanat.</i>
<i>Profanus.</i>	Idem.	<i>Mistaq; erat flamma flamma profana pia.</i>
<i>Proficiscor.</i>	Horat.	<i>Vt proficiscenti docuit sepe dique.</i>
<i>Profundus.</i>	Virgil.	<i>Contremuit nemus & sylva intonare profunda.</i>
<i>Profectò.</i>	Horat.	<i>Partes in bellum missi ducti ille profectò.</i>
<i>Proterna.</i>	Ouid.	<i>Damnare nati fassā proterna pater.</i>
<i>Ponepos.</i>	Idem.	<i>Est Neptunus avus, pronepos ego regis aquarum.</i>
<i>Proneptis.</i>	Perf.	<i>Iam reliqua ex amitis, patruelis nulla pronceptis.</i>
<i>Profectus.</i>	Horat.	<i>Campanā solus trullā vapantque profectis.</i>
<i>Profatar.</i>	Virg.	<i>Tum breuiter Dido, cultum demissā profatur.</i>
<i>Procello.</i>	Lucret.	<i>Turbini immanem vim pro movent aq̃ue procellit.</i>

In sequentibus autem PRO est indifferens: Proctro, Procuro, Propino, Propago, as, Propello, Propulso, Procuabo, Proficisci, Profugio, Profundus.

	Lucret.	<i>Continet complexū terram, quod procreat ex se.</i>
<i>Proctro.</i>	Tertull.	<i>Et sibi cum genere procreauit funera iold.</i>
	Sil.	<i>— stabulis procurans etia pastor.</i>
<i>Procuro.</i>	Tibull.	<i>Ipse procurauit, ne possem sana nocere.</i>
	Mart.	<i>Hac propinavit Bitia pulcherrima Dido.</i>
<i>Propino.</i>	Idem.	<i>Nemo propinabit Callidior tibi.</i>
	Lucret.	<i>Vt propagando possit producere saxa.</i>
<i>Propago.</i>	Idem.	<i>Nec potuisse propagando producere prolem.</i>
<i>Propello.</i>	Prop.	<i>Nunc agite ò Socj propellite in aquora nauium.</i>
	Lucret.	<i>Est procul à tergo que promebat atque propellat.</i>
<i>Propulsus.</i>	Lucan.	<i>— cernit propulsa cernere.</i>
<i>Propulsus.</i>	Lucret.	<i>Verba propulsantes iterabāt dila referri.</i>
<i>Procuabo.</i>	Virg.	<i>Sternitur exanimisque tremens proci umbri buui bos.</i>
	Luc.	<i>Brachia palpebraque cadunt, popliteque proci umbunt.</i>

	Iuuen.	<i>Procelli rapiunt alieno nomine predam.</i>
<i>Profectus.</i>	Horat.	<i>Scruentis specie prabere profectus amicum.</i>
	Idem.	<i>At Græci postquam est Italia profusus aceto.</i>
<i>Profusus.</i>	Idem.	<i>— Fletus super ora profusus.</i>
	Ouid.	<i>Profugite è tellis que vos se habitar urbis.</i>
<i>Profugio.</i>	Iuuen.	<i>Contingat mihi deinde mori sic fata profugit.</i>
	Val.	<i>Profundum penetrare maris nolemque diemque.</i>
	Danar.	<i>Contremuit nemus & sylua intonare profunde.</i>
<i>Profundus.</i>	Virg.	

Huius generis vulgus etiam esse putat primam in Propola, cuius opinionem eleganter, & vernose refutat Scal. in Culit. Virgil. his verbis: Multi putant Elogium Græcum esse. Ego verò contra putem: quemadmodum plerisque nominibus Græci Latini propositiones suas anteponebant ita etiam Elogium ex Græcā voce, & Latina præpositio constitutum: ut in Prologo & Prologio & Antilogio videmus Sartium: Sic etiam PROPOLA ex Græco προπῶλη. Sed præpositio Latina est, ut Prologus: producent enim. (Andriā. Tercet.) quod non esset, si Græca. Si enim esset προπῶλη hoc est προπῶλη & Paracius Senecæ, ut nonnulli annotant ex Polluce: neque primam produceret, neque eam significationem haberet, neque nunc. Dicitur enim quod primus vendat merces quas in porta primus anticipat: ut vt Pers. ait, primus tollit piper à stiente camelis, vt prior vendat: quod manifestè innuit Lucil.

Sic ut cum ficus primus propola recentis

Attulit, & pretio ingens dat primus paucos

Nam quò minùs credam doctissimo viro, qui censet propola dicendum, facit, quod ea non est scriptura etymologia, sed prauæ librorum cōsuetudinis. Si enim, quod vnus aut alter Propola scripserit, verum esset, eam rectam esse scripturam: quidni & ego quoque contenderem Propola dicendum esse, qui in optimo Glossario inuenirim Propola? Deinde quare multis partibus plures libri habent propola, quam propola? Quod cause est, cur quæ vitiorum scriptura, ea vt verior non sit? Quare ego puto Propolam esse Græcum cum latina propositione: quæ tamen idem valet, quod Græca προπῶλη. Nam eadem est in προπῶλη, quæ in Prologus. Sic Græci latina vocabula cum Græcā propositione vario abstulerunt, & sua fecerunt, ut προπῶλη. Sic Arabes addito articulo suo al plerique Græci ad morem suum enterpolant: ut liber Ptolemæi est Almageste. Est enim ημῶν προπῶλη. Sic Almageste, Calendarium ματακὸς à Luna & mensibus unde circulus lunaris apud Vitruv. ματακὸς, Sic Almageste. à Græco αμῶν apud Dioscoridē. Itaque vt dixi eo modo propola. Ita & de elogio etc.] Hæstion Scalcer: Probator & Tamban. in Andular. Plantæ. Afr. 3. fa. 1. v. 38. Quod verò à nonnullis dicitur, nomen Propago cum significatione mutare etiam quantitatem & pro vite produci, vt

A P P E N D I X I.

CXXXVI.

CXXXVII.

QUAE nos observavimus circa syllabarum quantitates iam videris; quod alij observaverint audire vis, & meritorè plura enim multi invenire possunt & solent, quam vnicus. Qui alios libros examinet, vix plura inveniet, puto enim Nos, aut etiam clarissimos Auctores collegisse omnia, quae poterant sciri, vel colligi. Ergo sequentes paginas accuratè respice, & praescriptis coopra.

ECclesiasticos suo iure uti aut abuti notarunt plurimi, & inter ipsos Smetius, quem paulo antè produxi & laudavi. Profodiae suae addidit Appendicem vocum aliquot, quas Ecclesiastici & alii quidam posteriores Poetae contra vel regulas vel orthographiam vel originis naturam, vel morem veterum vsurparunt: quas tamen monet temerè imitandas (suscepandas) non esse. Et Ego, ne quidpiam meo Lectori desit, quod eius possit eruditionem promovere, si suam ipsam subijcio.

A

<i>Abdera</i>	Marcell.	<i>Quod Coss docuit senior, quodque abdera suasit.</i>
<i>Abidus</i>	Auuen.	<i>Media huius per scriptum etiam Mart. producit.</i>
		<i>Sestus tibi atque Abydos parvo Salo discernitur.</i>
<i>Adon</i>	Capel.	<i>Media Ouidio longa est.</i>
<i>Affatus</i>	Arator.	<i>Ammon & Arenis Libres ac Biblius Adon.</i>
		<i>Priorem Virgilium brevem ponit:</i>
<i>Agathe</i>	Fortun.	<i>Suppetit affatum exemplorum copia, nosque.</i>
		<i>Media Accio est brevis.</i>
<i>Ammon</i>	Capel.	<i>Hinc mater, hinc sponsa Agnes, Thecla dulcis Agathe.</i>
		<i>Secundum alii & Martialis ipse brevem habent.</i>
<i>Aquitania</i>	Auson.	<i>Ammon & Arenis, Libres ac Biblius Adon.</i>
<i>Aquitanius</i>	Sidon.	<i>Ultima per se scribitur, quae longa semper.</i>
		<i>Temperat ingenius, quo lata Aquitania mores.</i>
<i>Aratus vir.</i>	Mamer.	<i>Fulmentis Aquitanicus superba. Phal.</i>
		<i>Secundum producit Tibullus.</i>
<i>Archyta</i>	Fortun.	<i>Aut Arati numerus, aut pilla Manelionis astra:</i>
		<i>Secundam Hel. Cinna producit.</i>
<i>Archimedeus</i>	Capel.	<i>Archyta Pythagoras, Aratus Cato, Plato Chrysippus.</i>
<i>Architelus</i>	Arator.	<i>Mediam Propertius extendit.</i>
		<i>Archimedeus, astrificante man-pentam.</i>
		<i>Qui fundamentis manet Architelus in illis.</i>
		<i>Secundam Mart. contrahit.</i>

B

<i>Beryllus</i>	Prud.	<i>Hinc sibi sapphirum soclaerat atque beryllum.</i>
		<i>Primam Propert. producit.</i>
<i>Berytus</i>	Auuen.	<i>Hic Tyras est opulens & Berytus optima, Biblos.</i>
		<i>Secundam Propert extendit.</i>
<i>Beticus</i>	Seten.	<i>Sal nuncium sumet Beticum, quod nomine dicitur.</i>
		<i>Prima Martialis est longa.</i>
<i>Bipes</i>	Auson.	<i>Qui bipes & quadrupes foret, & tripes omnia solus.</i>
		<i>Posterior producit in tripes, quadrupes, & pes veteribus.</i>
<i>Bis</i>	Arator	<i>Bis habitum quem culpa creat, iam bella tribuunt.</i>
		<i>Brevis est Ouidio & aliis.</i>
<i>Blateras</i>	Au. Phil.	<i>Blateras hinc aries, & pia balat omis.</i>
		<i>Horatio prima huius contracta est.</i>
<i>Bobus</i>	Auson.	<i>Aes telus spirans cum bobus exagitas.</i> (bobus)
		<i>At priorem Ovidius producit [sed forte dixit</i>

C

<i>Calceamenta</i>	Prud.	<i>Plantis calceamenta dissoluit, Phal.</i>
		<i>Tertia natura longa est in calceatus.</i>
<i>Chalcedon</i>	Prud.	<i>Hinc Chalcedon bebes perfunditur ex hyacintho.</i>
		<i>Ultima per se scribitur: ideoque producenda.</i>

Tunc

FIT Henricus Smetius Medicinæ Doctor, & si ita Aesculapio, quam Apollini deditus, Medicæ Rei doctissimus. Edidit Profodiam promptissimam, quæ syllabarum positione & diphthongis earentium quantitates solâ veterum auctoritate adductis exemplis demonstraret. Hanc juvenis & in ætatis flore juris publici fecit: & quia ingenia erudita non torpent, anno ætatis suæ LXXXV. Manifestam addidit, & in fine secundæ editionis adiecit [& quidem prelasset voces interferere, & ex Profodiâ & Mantissâ vnicum opus cõformare.] In epistola ipse ad Ioannem Korenpuntii Tribunalis & Architectum militarem, cui opus dedicat, fatetur voces & syllabas diuerso accentu & quantitate à viris etiam doctis proferri, nec bene ab omnibus: & quia doctè perorat, eius verba subiungo.

QUUM ante annos pauculos, vir fortissimè, poemata quædam prima ætate nostra lusa, recognoscere in mentem venisset, tandemque quorundam, qui in scribendis versibus peritiores, editisque in lucè poematis clari, hoc loco vivebant, iudicio subiecissim: accidit, ut diuersis diuersa [prout, ne quid amicitie darent, eos ante obsecratus fueram obsecro liberrimo consensibus, de

<i>Compos</i>	Victor	<i>Tuic erit ut rerum compos, & cetera saluis.</i> At ultimam Ovidius corripit.
<i>Conditio</i>	Maxim.	<i>O quam dura premit miseros conditio vite.</i> Secundam Horatius & alii brevisunt.
<i>Copula</i>	Licent.	<i>Arctet amor, copulamque teret communis benefis.</i> Prima Ovidio longatur.
<i>Corcyræ</i>	Avien.	<i>Corcyræ compta solum, locupletitur Corcyræ sulco.</i> Producit secundam Ovidius.
<i>Corcyra</i>	Priscian.	<i>Corcyra Pergeque calens, & celsa Phælis.</i> Secundam Virgilius corripit.
<i>Cuculus</i>	Au. Phi.	<i>Et cuculi cuculant, scitunt rancia cicada.</i> Media Horatio est producta.

D

<i>Dante</i>	Prud.	<i>Multiplicis dum Damon adest, qui parte sinistra.</i> Posterior per æ quoque scribitur natura longum
<i>Darius</i>	Sidon.	<i>Et primum Dary tumultuantes.</i> Phal. Prima Ovidio, & Claudiano prolongatur.
<i>Deerit</i>	Alcim.	<i>Et si crimen erit, terror non deerit alter.</i> Veteres sinæresin ex prima & secunda faciunt.
<i>Delibutus</i>	Prud.	<i>Delibuta comas, oculis vaga, languida voce,</i> Secunda Horatio corripitur.
<i>Didymus</i>	Arator	<i>Vulneribus sua membra probans, modo Didyme disis.</i> Prima Martiali est brevis.
<i>Dispar</i>	Prud.	<i>Quicquid dispar habes cumulum discretio capis.</i> Postiorem Horatius longam statuit.

E

<i>Ecclesia</i>	Tertul.	<i>Sic & Apostolico decernit Ecclesia verbo.</i> Scribitur per geminum æ æ
<i>Ecclesia</i>	Sedul.	<i>Ecclesiam pulcro Christus sibi innoxit amore.</i> Secunda per æ æta quæ longa est, scribi debet.
<i>Enecans</i>	Tertul.	<i>In cataclysmo enecans pariter cum prole parentes.</i> Horatius primam producit.
<i>Energima</i>	Prud.	<i>Audias insanum bæccantem energima monstris.</i> Scribi oportet <i>æ æ æ æ æ æ</i> per æta; natura produ- cenda.
<i>Euerustus</i>	Symm.	<i>Corpus euerustum gereres sine laude palæstra.</i> Virgilio prima extensa est.
<i>Enigmata</i>	Prud.	<i>Legis in effigie scriptum per enigmata Christum.</i> Scribitur autem ænigmata cum æ diphthongo
<i>Enormis</i>	Sedul.	<i>— & septem paulinis agmen.</i> (longa.) Pauli enorme virum, præterque infirma secundi.
<i>Eremus</i>	Prud.	<i>Huius primam longam facit Statius.</i> Excidi: t ergo animus eremi furs, excidit ille. Scribitur <i>æ æ æ æ æ</i> per æta in secunda, ideoque producenda.
<i>Euangelium</i>	Tertul.	<i>Tradit Euangelium Paulus sine crimine mundum.</i> Scribitur per diphthongam æw in prima, quæ est longa.
<i>Eugenia</i>	Fortun.	<i>Hic Paulina, Agnes, Basilissa, Eugenia regnant.</i> Secunda per epsilon scribenda, quæ corripitur.
<i>Euripides</i>	Sidon.	<i>Cessissent Sophocles & Euripides.</i> Phal. Secundam longam, tertiam breuem ponit Ari- stophan.

F

<i>Fames</i>	Prud.	<i>Pignorisbus, spoliatiqne suos fames impiæ natos.</i> Postiorem Virgilius producit.
<i>Fere</i>	Auson.	<i>Nam tecum fere totus ero, quocunque recedam.</i> Ultima longa ponitur a Virgilio.
<i>Feriturus</i>	Maxim.	<i>Quo tibi ferox abis per quem feritura placebas.</i> Secunda quia quartæ est coniugata, producenda fuerat.
<i>Fient</i>	Arator	<i>Credite vera fient, nec spe frustabor inani.</i> Prior in Fient longa est Virgilio & aliis.

Fimus

de nonnullarum vocum quantitibus quæstiones incidere, quas hic producendas illo contrahendas existimaret: de quibus tamen probatorum Poetarum exempla proferre nequirent: neque etiam illorum, qui de re Metricâ accuratius scripserat, Despautey & Nicely Fabrien monumenta controuersia dirimere possent. Quo discrepantium opinionum tædio affectus, de Syllabarum, Diphthongis aut Positione carentiam, præcipue verò primarum & mediarum (de quibus frequentiùs, quàm de ultimis dubitari solet) quantitibus, solâ veterum (qui vt minimum ante annos mille scripserunt) auctoritate comprobandis cogitare cepti. Quamobrem peruestigariis (quoties ab omniâ negotiis otiosi aliquid subsistari possem) pluribus quàm centum & viginti Poetarum, cum operibus integris, tum fragmentis, labore incomparabili, primùm quidem colligebam ea tantum, de quibus merito dubitari posset. Postea hortatu quorundam, etiam illa, de quibus, licet cultioris eruditionis homines, ex vstitata doctioriùs pronuntiatione, nihil ambigerent: quædam tamen gætes, quales Galli, Poloni, Ungari, ob vernaculi sermonis contagium, Latine elocutioni vitium asserere assent: Vnde tritum illud:

Non curò quantitatē in syllabârum modo sit oratio congruâ. Item: Nos sumus Nobilitis Poloni.

Et sicut centies, dum Louanij, Bonopiz & alibi in studiis litterarum versarer, notauit ex Professoribus (viris eloquii magni nominis) quosdâ ex imp. ritâ consuetudine, inuianter admodum ac inconcinne inter prælegendum, non pauca proferre, qualia:

Alaricus

<i>Finus</i>	<i>Seren.</i> <i>Sine columbarum finus misceatur aceto.</i> <i>Priorcm corripit Virgilius.</i>
<i>Flagitares</i>	<i>Capel.</i> <i>Tempere extremam, cion flagitares opem.</i> <i>Primam huius productam ponit Horatius.</i>
<i>Florianus</i>	<i>Arator.</i> <i>Nominis ore tui iam Floriane tener.</i> <i>Prima in florus est longa.</i>

G

<i>Ganeo</i>	<i>Prud.</i> <i>Ingluētem, vegetatūque gulam ganeonis inescend.</i> <i>Primam luenaalis producit.</i>
<i>Ganea</i>	<i>Prud.</i> <i>Iura pati, & la 2a ganeanum lege teneri.</i> <i>A Terentio & Plauto prima producit.</i>
<i>Genesis</i>	<i>Fortun.</i> <i>Porrigit ipsa decens Arelas pia dona Genesi.</i> <i>Scribitur γενεσις per epsilon in secunda, quæ</i>
<i>Geometra</i>	<i>Sidon.</i> <i>Trallator, geometra, musicusque Phal.</i> (brevis est.) <i>Habet omēgia in secunda, eoque protrahenda.</i>

H

<i>Hæmorrhous</i>	<i>Fortun.</i> <i>Vipera, seps, iaculus, basiliscus, hæmorrhous, aspis.</i> <i>Diphthongus æ est in prima, & à Nicandro produ-</i> <i>ducta.</i>
<i>Hæresis</i>	<i>Prud.</i> <i>Cognomento heresis, Deus est mihi discolor inquit.</i> <i>Diphthongo in prima hæresis scribi debet.</i>
<i>Herodes</i>	<i>Sedul.</i> <i>Herodes hosus impiè.</i> lamb.
<i>Hilarius</i>	<i>Fortun.</i> <i>Hinc simul Hilarium, Martinum Gallia mittit.</i> <i>Hilaris primam corripit apud veteres.</i>
<i>Hilaris</i>	<i>Sidon.</i> <i>Euebery venientis iter, redeuntis Hilaris.</i> <i>Hilaris sicut primam, ita secundam quoque cō-</i> <i>trahit.</i>

I

<i>Idolum</i>	<i>Prud.</i> <i>Quousque viros non ira fremens, non idola bello.</i>
<i>Idolium</i>	<i>Prud.</i> <i>Idolum ardebat debere perfidia.</i>
<i>Idolatrix</i>	<i>Prud.</i> <i>Iniecerat lapides fumosos idolatrix.</i> <i>Scribuntur ἰδωλάρ prima atque secunda produ-</i> <i>cendis.</i>
<i>Idume</i>	<i>Marcel.</i> <i>Palmas nec desint Idumes, nec prima Damasco.</i> <i>Secundam prolongat Virgilius.</i>
<i>Imbecillus</i>	<i>Prud.</i> <i>Et imbecilla infantia.</i> lamb. <i>Secundam huius Horatius extendit.</i>
<i>Impar</i>	<i>Prud.</i> <i>Succumbit Phrygio, coitus fuit impar utriusque.</i> <i>Posteriorem producit Horatius:</i>
<i>Incubamentum</i>	<i>Helpid.</i> <i>Incubamenta gerens fragiles processit in artus.</i> <i>Tertia longa est à supino coniugat. prima.</i>
<i>Inquietatus</i>	<i>Sidon.</i> <i>Crebras inquietata per procellas.</i> Phal. <i>Tertia ab Inquietus fit, quæ produci debet.</i>
<i>Indaicus</i>	<i>Aleim.</i> <i>Quandè inducatum plebes Indaica Regem.</i> <i>Secundam luenaalis contraxit.</i>

L

<i>Lastrygonas</i>	<i>Sidon.</i> <i>Lastrygonas nos esse puta; monstrumque tributum.</i> <i>Secundam produciunt veteres.</i>
<i>Latro</i>	<i>Viñor.</i> <i>Explorare inuas, ventremque explere latrantem.</i> <i>Priorcm produciunt veteres.</i>
<i>Lanacrum</i>	<i>Prosp.</i> <i>In qua per lanacrum fidei virtute renata.</i> <i>Secunda protrahenda est à supino lanatium de-</i> <i>scendens.</i>
<i>Lues</i>	<i>Prud.</i> <i>Cuspis amaritia stupuit lues improba castis.</i> <i>Postremam Virgilius productam habet.</i>
<i>Lusitanus</i>	<i>Prud.</i> <i>Lusitanorum caput oppidorum.</i> Sapph. <i>Secundam æque ac primam Silius protendit.</i>

M

<i>Macedo</i>	<i>Arator.</i> <i>Fœcundo ieiuna sole vir quippe Macedo.</i> <i>Secundam enim Lacanus semper breuem ponit.</i>
<i>Macedonius</i>	<i>Arator.</i> <i>Pescitur e fœrens Macedonia, perque soporis.</i>

Alarici, Alidoni, Aligodod, Andronicus, anisim Apamiã, Archiamer, Archimedis, Aristobulus, Beronice, Chamadrys, Cleobulus, cœmptim, Cyclaminus, Darius, Githi, Heraclitus, Hydronis, Laconis, Mediasinus, Mæbæus, Paracletus, Petroselinum, Suffocatus, Thejalonica, aliaque innumera, contra accentu legitimum, penultima syllabæ quantitati debitum. Ex quibus vel solis manifestò liquet, conatù hunc nostrum, non solù pædagogis, ad pueris in versificatoriâ exercendos: sed viris quoque in quacunque facilitate versantibus, Theologis, lursipertis, Medicis, Philosophis, Rhetoribus, Historicis ad concinniorcm magisque elegantem etiam solutę orationis prolationē magnoperè profuturum. In quò dum allaboro, opus in maiorē expectatione meâ tumorem accreuit. Collegi autem potissimum ex Poëtarum versibus illis, qui certos pedes postulant: quales Hexametri, Pentametri, Phaleuci, Iambici, Alcaici, Sapphici, Choriambici, Trochaici, Scazontes, versusque formam scansionis commodioris gratiã annotavi, vt de pedibus cõstet, præter hexametrum & pentametrum per se notissima. Studui interim quã potui exempla proferre, quæ duas aut tres syllabas asserere queant. Aliquando etiam, vt de vltimâ constaret. Ex Plauto autem aut Terentio, vt minis curiosos leges seruantibus, sicut ex Catullo in Phalæciis nimia libertate luxuriant (dum primo illorum pedi modo spondeum, modo iambum, modo trochæum quoque attribuit: Secundo verò loxo, dactyli vicem nonnunquam spondeio supplet) quam parcissimus fui, & quidem necessitate solimmodo

<i>Meotides</i>	Licent.	Tertiam Ouidius breuem statuit. <i>Maotidumque plaga pontus quas obruit Helles.</i> Secundum Ouidius longam fecit.
<i>Margarita</i>	Prud.	<i>Margaritam ingens opibusq; & viribus arca.</i> Secundam Petrus Araber & alii contrahunt.
<i>Malanthia</i>	Colum.	<i>Nascentur Gracili malanthia grata camino.</i> Prima ab alijs & in alijs corripitur.
<i>Melanurus</i>	Ennius.	<i>Melanurus, turdus, merulam umbramq; marinam</i> Contra primam breuem, tertiam longam Ouidius habet. Scribitur enim <i>μελανυρος</i> , vel Anapestus est pro dactylo apud Ennium.
<i>Melos</i>	Priscian.	<i>Qua Melos atque Crathis flumq; qua curris Ioan.</i> Posteriorem longam ponit Ouidius.
<i>Melide</i>	Arator.	<i>Sicamo lateri remis vicina Melide.</i> Secunda corripitur ab Ouidio.
<i>Meridies</i>	Fortun.	<i>Luna nec in noctem, Sol neque meridie.</i> Primam breuem, secundam longam Horatius facit.
<i>Mithras</i>	Capell.	<i>Dissona sacra Mithram, Ditemq; feruamq; T yphonem.</i>
<i>Mitra</i>	Prud.	<i>Vt mitram Cæsariem cobibens aurata virilem.</i> Vtriusque priora veteribus producitur.
<i>Modo</i>	Victor.	<i>Vlla potest decreta; modo tu vix superstes.</i> Posterior corripitur apud veteres.
<i>Mosyni</i>	Prisc.	<i>Mosyniq; domos præbent, quis lignea tella.</i> Prima Tibullo contrahitur.

N

<i>Negligentes</i>	Alcim.	<i>Quos statim Affry negligentes principis illant</i>
<i>Negligenter</i>	Alcim.	<i>Paritæque olim negligenter temporis alii.</i> Primam veteres produciunt.
<i>Nisi</i>	Sidon.	<i>Sin tantum. penitusque nisi nihil esse videtur.</i> Huius vltima veteribus brevis ponitur.
<i>Ninus Rex</i>	Sidon.	<i>Nom hic Affryus Ninum priorem. Phal.</i> Cuius priorem Martialis producit.
<i>Nolanus</i>	Prud.	<i>Campanus Capua; iamque Nolanus adest.</i> Huius primam Aufonius extendit.

O

<i>Omnino</i>	Auicn.	<i>Hæretici sensus, nullamque omnino reliquam.</i> Vltimam Virg. producit.
<i>Oreæ</i>	Fannius	<i>Fluctuat æquoribus, nec non Oreæque feroces</i> Lucano media producitur.

P

<i>Pachynus</i>	Auicn.	<i>Vsq; in saxosi Pachyni iuga, plurimus inde;</i> Media longa est veteribus.
<i>Pedagogus</i>	Maxim.	<i>Pedagogus agit me, nam tristissima mater.</i> Secundam corripit Mart.
<i>Palam</i>	Prosp.	<i>An dexteram pacis palam dare, te pudet hosti.</i> Prima Virgilio reuis existit.
<i>Pamphylia</i>	Auicn.	<i>Pamphylia in fines hic idem Cragus habetur.</i> Huius secundam Statius producit.
<i>Pandiones</i>	Anicn.	<i>Hæc cum Pandionis lætissim componeret aula.</i> Secundam longam habet Lucanus.
<i>Paphiacus</i>	Auicn.	<i>Cesside Paphiac prodiit saxosa Varambis.</i> Primam contrahunt antiquiores.
<i>Paracletus</i>	Anicn.	<i>Spirat de Patrio corde paracletus. Choriamb.</i> Scribitur tamen per, « cta penultima producenda.
<i>Paricida</i>	Prud.	<i>Immoctus inter soboles gemit paricidam;</i>
<i>Paricida</i>	Arator.	<i>Paricida trahis quod Christi sanguine fuso.</i> In his primam longam, secundam breuem ponit Horat.
<i>Pelopes</i>	Licent.	<i>Sidoniosque inter mansit, regnumque Pelopon.</i> Mediam veteres contrahunt.
<i>Per</i>	Sedul.	<i>Mors fera per hominem; miserum sibi subdidit orbem.</i> Phidies

huiusmodi premere; sedq; in vocibus, quæ alibi rariis occurrunt. Vtiam quoque quæ licuit (modo alia non deesset) versus casurarum licentia abutentes Ecclesiasticos autem Poetas parcius produxi: eo quod subinde minus anxii quantitatem observatores esse videatur, dum maiorem rerum quam pedum rationem habent, quod apparet in vocibus *Ænigma*, *Copula*, *Enecas*, *Enernatus*, *Florianus*, *Fient*, *Sphæra*, & similibus, in quibus primam contra vel naturam, vel morem antiquiorē corripunt. Sed secundam in *Abdera*, *Archimedes*, *Ecclesia*, *Erenus*, *Idume*, *Imbecillus*, *Laucacrum*, *Romphæa*, *Senerinus*, *Valeudo*, *Verecundia*. Simili modo tertiam contrahunt in *Ænucleamentum*, *Calceamentum*, *Inchoamentum*, *Inquicatus*, *Paracletus*, *Pollicebannus*. Posteriori quoque breuem faciunt in *Damon*, *Dispar*, *Fames*, *Proles*, *Vlyses*, *Vulpes*. Contra produciunt primam præter morem veterum non raro in voculis: *An*, *His*, *Dydymus*, *Meridies*, *Seleucia*, *Sinus* pro *littore*, *Spado*. Item secundam extendunt in *Condito*, *Redimitus*, *Sinus*, *Sacrificium*: quemadmodum & in nonnullis alijs præter artis leges, aut antiquorum usum, quod imitandum esse abnuo. Quorum exempla videre volenti, in peculiarem appendix finito huic operi subieci, ne quis fallatur. coniicienda potius putat: quam (quod in priore editione factum) eadem simul cum alijs, in contextu, tamquam imitatione digna, relinquere. Est iisdem familiaris, vocales natura breues, in fine dictionis positæ, ob consonantes vel duas discretas, vel vnicam duplicem, qualis X & Z caput vocis sequentis occupantes, iure quasi poli-

<i>Plidias</i>	Anl.	Per Vetusis semper breuiatur. Cuius opus? <i>Plidias</i> , qui signum <i>Palladis</i> eius. Prima antiquiores prolongant, <i>Philosteta</i> tibi dedit <i>Phaerem</i> . <i>Phal</i> Prima contrahitur <i>Virgilio</i> .
<i>Philosophus</i>	Sidon.	<i>Pingere Philosophi</i> videtur <i>Laida</i> capis. Philos in omnib. compositis primam abbreviat.
<i>Plocinus</i>	Prud.	Hac sese occultant <i>Plocinus</i> & <i>Arrius</i> arte. Primam <i>Lucanus</i> breuem fecit.
<i>Phrenesis</i>	Seren.	Est vitio cerebri <i>phrenesis</i> furiosa mouetur. Media est longa <i>Iuuenali</i> .
<i>Phreneticus</i>	Prosp.	Quid mirum rabido si corde <i>phreneticus</i> aget. Primam <i>Mart.</i> producit.
<i>Physicus</i>	Sidon.	<i>Physica</i> vel <i>logica</i> <i>logician</i> , vel inquit ad etas. Primam breuiat <i>Ausonius</i> .
<i>Pilatus</i>	Lactant.	Finge animo & teste & ceteri infanta <i>Pilati</i> . Prima & natura & usu veterum producit.
<i>Pisida</i>	Aulen.	Tum <i>Pisida</i> feror exerceat pingua culta. <i>Claudius</i> & primam & secundam curtas ponit.
<i>Plato</i>	Fortun.	<i>Archila</i> , <i>Pythagoras</i> , <i>Aratus</i> , <i>Cato</i> , <i>Plato</i> , <i>Chrysippus</i> . Primam <i>Horatius</i> breuem facit.
<i>Pollicebantur</i>	Iuenc.	Turgens iter dona illi mox pollicebantur. Tertiam natura protendit <i>Pollicebar</i> .
<i>Propitium</i>	Victor.	<i>Propitio</i> exstans ocella luce sacrare. Secundam <i>Iuuenalis</i> extendit.
<i>Prosto adverb.</i>	Prud.	Respondit hic <i>Romanus</i> oculum <i>prasto</i> sum. <i>Iamb.</i> Ultimam producit veteres.
<i>Prostigia</i>	Akim.	<i>Prostigia</i> diu nebula in fraude peralta. Secunda producta est antiquioribus.
<i>Proles</i>	Fortun.	Et noua de terris <i>proles</i> in astra volat. Posterior longa est <i>Iuuenali</i> .
<i>Propitius</i>	Inhene.	Nam me <i>propitius</i> rerum pater valens alto. Prima corripit <i>Seneca</i> . Similia sunt <i>Propitia</i> - tus, <i>propitiabilis</i> , &c.
<i>Psalterium</i>	Arator.	<i>Psalterium</i> <i>Lyrici</i> composuerunt pedes. Secunda extenditur & <i>Virgilio</i> natura.
<i>Pugil</i>	Prud.	<i>Pugil</i> <i>Pugilibus</i> miles pignabat <i>Hetruscus</i> . Prior brevis est <i>Horatio</i> .
<i>Pugilares</i>	Prud.	Inde <i>pugilares</i> soliti percurrere ceras. Primam <i>Iuuenalis</i> longam ponit.
<i>Pulex</i>	Auct. Ph.	<i>Pulex</i> & amara lues inimica <i>pulex</i> . Primam <i>Mart.</i> producit.

Q

<i>Quintilis</i>	Cautil.	<i>Quintilis</i> quantum gaudet amore tuo.
<i>Quintilius</i>	Horat.	Ergo <i>Quintilius</i> perpetuus sapor. <i>Choriamb.</i>
<i>Quintilianus</i>	Mart.	<i>Gloria Romana</i> <i>Quintiliane</i> toge. Secunda in his tribus contra naturam <i>Quintilis</i> primitiui est contract.

R

<i>Racilis</i>	Capell.	Terris recolis vestra tenerier. <i>Choriamb.</i> Prima veteribus est contracta.
<i>Radimus</i>	Prud.	Ipsa redimitos olea frondet capillos. Secunda <i>Virgilio</i> est brevis.
<i>Rhomphaea</i>	Valer.	Aequae nec ferro breuior nec <i>Rhomphaea</i> ligno.
<i>Rhomphaealis</i>	Prud.	Dextram perarant <i>Rhomphaeali</i> incedia. <i>Iamb.</i> Graece scribitur <i>ῥομφαία</i> , diphthongo in- cunda.

S

<i>Sabellus</i>	Arator.	Personas tres esse negant, <i>Sabellus</i> tamen. Prima alias & ubique breuiatur.
<i>Sacrificium</i>	Arator.	Forma sacrificij perfecti <i>proba</i> & <i>missa</i> . Secunda contrahitur vaulioribus.
<i>Sagmatas</i>	Calp. haur.	Calp. haur. quocumque turba bona placet & sagmatas magistro.

positionis, producere.
quancum non abique
vctustiorum exemplo se-
cisse id videntur. Sic
enim *Iuuenalis*.

Oculis *spolia*, & *plures*
de pace triumphos.

Item *Virgilius*.
Drymog, *Kantog*, *Ligea*,
Cymodete.

Adde, quod idem ge-
undia in *Do*, plerumq;
indifferenter vsurpent;
licet neq; istud exemplo
veteri careat. Ita enim
Tibullus.

Anser & ipse meū pariter
medicando dolorem.

Item *Iuuenalis*.
Placuit hic ager moritur,
vigilando, sed illam.

Quos, & alij sunt imi-
tati: *Serenus* quidem.

Saepe sibi noxa nimiam
mandando fuerunt,

Item & *Ausonius*.
— dum percontando
moratur.

Verum quicquid hoc
est; veterum vestigiis in-
herere consultius omni-
no iudicio.

Ex recentibus *Man-*
tuanum, in voce, *Cicur*,
Politianum, in *Matrina*
& *Patrinus*, eo quod alij
deserunt, semel allegauit
præter illos, quos sciam
neminem.

Cæterum quandoqui-
dem non omnes voces
apud *Poëtas* antiquos
obuiæ sunt: idcirco que-
dam (mihi saltem nul-
quam lectæ) absq; addi-
to exemplo supersunt,
quales, *Abauendus*, *Ac-*
tabulum, *Ammodates*, *Allo-*
goriam, *Apamia*, *Archime-*
des, *Archipirata*, *Cicur*, *Ti-*
tioproptus & similia. Vt
itaque de talium quanti-
tate constare aliquod pos-
set, quædam te ad sim-
plicitatem remittent: vt
Abauendus, ad *dictiones*,
Ac, & *ammodatus*: Sic *Ad-*
molior ad *simplex* molior.
Quædam contra ad
composita, vt *Cicur*, ad
Inicoriam, *Nonnulla* ad *sim-*
ilia, vt *Tiur*, *proptus*,
ad *Tiur* & *Tiur*, *Abauend*,
ad *Dubium*, *Ammodates*, ad
Trogolites, *Appendice*, ad
Per-

<i>Salamis</i>	Auion.	Secundam produciunt veteres & primitiuum. <i>Fertilis Egeine telus, & opima Salamis.</i> Sed mediam veteres omnes contrahunt.
<i>Salubris</i>	Cinna.	<i>Moslica quod salubrem cuspis haberet opem.</i> Secunda in saluber & salutis longa existit. <i>Vernans herba crassa sapphiratus.</i> Phal.
<i>Sapphiratus</i> <i>Sapphirinus</i>	Sidon. Alcim.	<i>Sapphirino viridi nasculo cerulo & albo.</i> Secunda in ambabus rectius produciuntur. Secundam Mart. contrahit.
<i>Sardinia</i>	Prud.	<i>Iamque Remi populo quernis Sardinia glandes.</i> Secundam Mart. contrahit.
<i>Scatinia</i>	Auson.	<i>Scatiniam metuent, non metuit Titium;</i> Secunda huius vocis longa est Iuuenali.
<i>Seleuca</i>	Fortun.	<i>Caciliam Suula profert, Seleucia Teclam.</i> Prima in Seleucus brevis est.
<i>Senectus</i>	Maxim.	<i>Continuus gemitus agra senectus habet.</i> Ultima huius substantiuu longa est, sicut in voce virtus, teste etiam Seneca tragædo.
<i>Seplasia</i>	Marcell.	<i>Quodque ab Idumais veltum Seplasia vendunt.</i> Secundam Ausonius breuiat.
<i>Sernilium</i> <i>Sernilia</i>	Sidon. Iuuenal.	<i>Hos quoque sub nostris domuit Sernilium, utque.</i> <i>Marrone, max cum dederit Sernilis nummos.</i> Vtraque cum primitiuo consentit. Secundam tamen Horatius corripit.
<i>Seras</i>	Auion.	<i>Profert & Ponto septem serus explicat ora.</i> Primam veteres longam semper statuunt.
<i>Seuerinus</i>	Gobert.	<i>Tu pater & patria lumen Seuerine Boethe.</i> Secunda primitiuu semper longa ponitur.
<i>Sextilianus</i>	Mart.	<i>Bis decies solus Sextilianus brbis.</i> Secunda in Sextilis primitiuo produciuntur.
<i>Silicibus</i>	Euchen.	<i>Comper silicibus nunc hyacinthus eat.</i> Prima apud omnes corripitur.
<i>Simon</i>	Sedul.	<i>Simon pater omnis, & aquosus gentibus infans.</i> Primam corripit Horatius.
<i>Simon</i>	Arator.	<i>Hic fuerat Simon ille magis, quem proditis orbi</i> Posterior per a scribenda produciuntur.
<i>Simoneum</i>	Fortun.	<i>Hinc Simonem & Iudam, lumen quos Persa gemellum.</i> Secundam item protendit Horat.
<i>Sinapi</i>	Marcell.	<i>Et mentam & sinapi, coriandrum, protocomumque,</i> Mediam Columella producit.
<i>Sinus vestis</i>	Liu. An.	<i>Baltheus & reuocet volures in pectore fove.</i> Priorem Virgilius contrahit.
<i>Sirenius</i>	Maxim.	<i>Illans Sirenius stupefactus cantibus aquans.</i> At secundam Virg. Horat. Ouid. extendunt.
<i>Smaragdinus</i>	Prud.	<i>Hæc inter species smaragdina gramine verno.</i> Prima longa est veteribus.
<i>Socrates</i>	Maxim.	<i>Socratem palmam promeruisse ferunt.</i> Media omnibus est brevis.
<i>Solacifumi</i>	Auson.	<i>Da relictum casum, iam solacifumus eris.</i> Secunda Mart. est longa, & cum diphthongo scribenda.
<i>Sophia</i>	Prud.	<i>Sartiti æthæria coluerunt dogma sophia.</i> Et natura & Mart. mediam breuem ostendunt.
<i>Sphæra</i>	Prud.	<i>Cuius ad arbitrium sphaera nobilis atque rotunda.</i> Scribenda prior cum diphthongo.
<i>Stipendia</i>	Sul. Lup.	<i>Post iurifera famosa stipendia lingua.</i> Primam Catullus producit.
<i>Statim</i>	Alcim.	<i>Eligit æriam statim sibi corpus adapeans,</i> Catullus priorem corripit.
<i>Stator</i>	Prud.	<i>Ioni statore debet & Dijs veteris.</i> Iamb. Longam ponit Ouidius.
<i>Suffragium</i> <i>Suffragatus</i>	Prosp. Paul. Ep.	<i>Suffragus Christi, & plantibus angelicis;</i> <i>Hæc per eius suffragata literam.</i> Iamb. Secundam Statius longam ponit.
<i>Syracusa</i>	Auson.	<i>Quis Carinam sileat, aut quadrupes Syracusæ,</i> A Virgilio & Ouidio secunda producta, tertia correcta

Perpendiculum, Diluendum,
ad Lucretium, Aristobolus,
ad Aristophanes, & Cleobulus,
Acetabulum, ad Aeternum
& Vocabulum. Subinde
quoque ad orthographiam
respicere iubetur: vt in
Allegoria, Apantia, Archi-
medes, Archipirata, cum
Græcè scribantur,
ἀλλεγορία, ἀράματα,
ἀρχιμάτης, ἀρχιπυράτης
vide natia quantitas
facile colligi potest. Apud
Græcos enim vocales,
a & ω sic ut & diphthongi,
tam impropriz
quam propriæ, semper
produciuntur. Vocales
autem a & ω perpetuo
breues: Verum α & ω
cōmunes habentur, quā-
tuor non in omnibus. In
quibusdam enim produ-
cuntur, in quibusdam con-
trahuntur obliuiscuntur. Ta-
meti peters ipsos hæc
in parte aliquando pec-
casse obseruauit: quod
ostendunt hæc vocēs: *Αἶμα,*
ἄμας, Βύτρυον
Βύτρυον, Χαλcedων, χα-
λκεδών, Χίρων, χίρων,
Κρέπιδας, κρεπίδες, Δαναός,
δαίμων, Εἶς, εἶς, Ἡέ-
κτορας, Μάστερ, μάστερ,
Ὀλλο, ὀλλων, Πάτερ, πατήρ,
Πόλυς, πολύς, Ρήμφα,
ρῆμφα, Σκόρα, σκόρα,
Τολεῖον, τολεῖον
Ex his enim syllabas
natura: longas cor-
piunt. Contra in *Πέ-*
λυς, πολύς, Πολύ-
μας, πολύμας, Θεο-
φύλας, θεοφύλας, Θεμα-
τις, θεματίς, primas,
quæ breues sunt, pro-
ducunt. In similibus
tamen, quisquis ortho-
graphiam & originem
obseruabit, ratione ma-
gis contententem faciet,
& qui suum defendat
factum habeat &c.

E Cce vidisti. Sane si
in Veterum verbis
iurantem & reuerentem
vniuersi luniores, si
quid contra antiquorum
leges

correpta, diphthongho in o mutata ponitur.

T

<i>Tauruminitano</i>	Sidon.	<i>Vcl Tauruminitana quos Charybdis. Phal.</i> Lucan. secundam corripit & quartam producit.
<i>Thales</i>	Sidon.	<i>Thales hoc etiam numeris inquiri & astris.</i> Primam corripit Iuuenalis.
<i>Ticinus</i>	Seren.	<i>Alia praecepit Ticini fenerator neſci.</i>
<i>Ticinus</i>	Sidon.	<i>Vltima iam claros, quærent poſt damna Ticini.</i> Sed primam atque secundam Silius producit.
<i>Tilia</i>	Seren.	<i>Fraxinea inflammis qua ſondit tiliæ ſuccum.</i> Prima Ouidio eſt brevis.
<i>Tinea</i>	Sedul.	<i>Non mordax arago vorat, non tinea ſulcat.</i> Primam Horatius corripit.
<i>Treniri</i>	For.un.	<i>Ocurrir Treniros, alys quoque nota querela.</i> Prima Lucano protenditur.
<i>Triduanus</i>	Arator.	<i>In tenebris triduanæ gerit, fecit eſſe ſedelem.</i> Primam longam ponit Martial.
<i>Trigonus</i>	Auſon.	<i>Vota leuat trigono, vires ſociant ſequenti.</i> Secundam Manilius extendit.
<i>Tripes</i>	Auſon.	<i>Quid bipes aut quadrupes foret, & tripes omnia ſolus.</i> Poſterior Horatio eſt longa.
<i>Turonem</i>	Sidon.	<i>Deſcendit Turonem, aberas poſt tempore parno.</i> Primam atque ſecundam contrahit Lucanus.
<i>Typhonem</i>	Capell.	<i>Diſſona ſæcra Miſbra, Ditemq; ſeremq; Typhonem.</i> Prima Virgilio longa exiſtit.

V

<i>Valentinianus</i>	Fortun.	<i>Dum reget princeps data iura Valentinianus.</i> Tertiam Valentinus natura protrahitur.
<i>Valerianus</i>	Prud.	<i>Vidimus d Chriſto Valeriane ſacer.</i>
<i>Valerianum</i>	Prud.	<i>Valerianum. Adonius verſus.</i> Primam huius Horatius, illius Martialis contrahit.
<i>Valetudo</i>	Alcim.	<i>Qualis diuitie vaſtudo corporis ipſum,</i> Secunda longa eſt Horatio.
<i>Verecundia</i>	Maxim.	<i>At poſt quom tenerant rupit verecundia frondem.</i>
<i>Verecundus</i>	Maxim.	<i>Poſtratus pedibus verecunda ſilencia rupit.</i> Secunda ambarum natura vſque producit;
<i>Vero aduerb.</i>	Prud.	<i>At vero poſtquam leſtuli. Iamb.</i> Poſterior Virgilio eſt producta.
<i>Vestigium</i>	Sedul.	<i>Vestiſijs calcare ſuis veneranter adorans.</i> Secunda longa eſt veteribus.
<i>Vitiola</i>	Tertull.	<i>Viticulæ in gracili lates ingens corpore botrus.</i> Secundam facit longam Virgilius.
<i>Vltra</i>	Seren.	<i>Cura ni hil prodeſt, nec ducitur ultra cicatrix.</i> Vltima huius Virgilio & alijs eſt longa.
<i>Vlyſſes</i>	Maxim.	<i>Eſſior demens alter Vlyſſes ego.</i> Vltima eſt longa ſicuti in Vulpes.
<i>Vomica</i>	Seren.	<i>Vomica qualis erit, vel eidem proxima quadam.</i> Primam contrahit Iuuenalis.
<i>Vulpes</i>	Auſon.	<i>Huc arguta nouo gaudentem vulpes amiſit.</i> Poſterior longa eſt Horatio.

Ex diuerſis Authoribus:

☞ CXXXVIII.

Etiam veteres in multis differunt, & eorum diſſenſus Poëtis iunioribus prodeſſe poterit. Proderit Philomus hanc ſyluam, & Authores, quos octo, diligentius inſpicere, inueniet enim in illa plurimas ſyllabas indifferentes, quibus Labyrinthos ſuos poterunt conformare.

leges dicant. At contra alij opinantur, nec Veteres ita ſcrupuloſos fuiſſe vt cenſentur, nec omnibus placere Iunioribus ſummam in carminibus ſeueritatem. Iubeo audiri Gilbertum Ioninum Aruernum, qui in Lyricorum præſtatione ſic ait.

Superioris eſſet ingenij ac parum muſici. à Poëtâ, hoc eſt ab eo, qui inſaniam proſiteatur, cõſilij ſuſcepti rationem exigere: quas enim partes agat conſilium in ſcena furoris? quam ratio perſonam in theatro ſuſtineat inſaniæ? reddere tamen placet, eſſi repeti non debeat. Neceſſitas ab ingenio alioquin & duro & ſupino, quaſi vnam ex pumice, verſiculos aliquot extuderat. Incaluit, vt ſolet, morbus ille & delirandi ad lyram pruritus modica illâ cõſtrictione: ſed, vt vetus verbum eſt ac valde verum, *Canis, dum proſperat, cecos parit catulos*, quod minime te monere opus fuerat, cum in qualibet paginâ feſtinationis atque ſupinitatis indicium appareat. Tamen, vt viſi, frigiduloſ verſus Vulcanico commendare non placuit: tu, Lector, ſi videretur, honeſtius facies, & iuſtiſ, &, vt dicam quod res eſt, etiam lubentiùs. Sin etiam apud te inſperatam indulgentiam inuenient, habeo pauca, quæ te monitum velim. In quibuſdam, quæ veluti ſcopulos, quidam fugiunt eruditi, minus fuiſſe me ſuperſtitioſum, fateor, cum videam Propertium, Ouidium & aliquot alios ea minus religioſe deuitaſſe, Horatium neglexiſſe penitus, & Græcos idem vſurpaſſe. Verſus aliqui iuncturas habent duriores, interdum ex indiſtriâ, interdum etiam (quid enim ſateri pudeat?) ex oſcitantia. In dinc-

A

- Aaron.** *Prud.* Sacrificolæ summi summis nam fertur Aaron
Tertul. Hic Aaron est virga Crucis, quæ germina profert.
Marcell. Quod Caus docuit Senior quodque Abdera suavit
Abdera. *Mart.* Abderitanæ pectora plebis habes.
Vilior. At viuo gaudere lucro dignissimus Abel
Abel. *Tertull.* Huius Abel iustus Pastor, pecudumque Magister
Prop. Nam quis equo pulsus abiegnos nosceret arces
Abiegnus. *Proper.* Induit abiegnæ cornuta falsi boui.
Helpid. Ducit Abram, fidei meritum est, nec parere nato?
Abram. *Prud.* Abram parenti dictus Abraham Deo. *Iamb.*
Horat. Si sapiar vitet simul ac adoleuerit ætas
Ac. *Martia.* Daphnonas platanos ac acrias cyparissos
Claud. In larium spretis Academia migrat athenis
Academ. *Cicer.* Indeque Academia umbrifera nitidæque lycco.
Ouid. Acis erat Fauno nympheque Simæthide credus.
Acis. *Claud.* Lucus erat prope flumen Acin, quod candida præfert.
Vilior. Deceptum miseratus Adam, quem capta venenit
Adam. *Prud.* Tinxit & innocuum masculis sordentibus Adam
Prop. Qualis & Adrausti fuerit vocalis Arion.
Adraustus. *Stat.* Ductorem belli generumque potentis Adrausti.
Proper. Non ego nunc Adrie vercor mare noscere tecum.
Adria. *Lucan.* — sonat Ionio vagus Adria ponto.
Stat. Aenariæque lacus medicos. Stratinasque renatas
Ænaria. *Cor. seu.* Dicitur insidius flammis Aenaria quondam
Ouid. Et tamen ille tuus felix Aencidos auctor
Æncidos. *Ouid.* Aencidos summo grande fuisse onus.
Fortun. Hinc mater: hinc Iponia Agnes Tecla dulcis Agathe
Agathe. *Damas.* Martyris ecce dies Agathæ. *Dactyl.*
Claud. Armenti ditæque nota signatur Alastor
Alastor. *Ouid.* Cætanon Iphidæmque Alastoraque Chroniumque
Cicer. Vocibus allobrogum patribus populoque patebant.
Allobrog. *Iuven.* Rufum quem toties Ciceronem Allobroga dixit.
Prud. Sublimis Amalech premit, *Tamb. dignet.*
Amalech. *Paulin.* Et senis impensa Moysi præcipuus Amalech.
Vilior. Er respondentis ferit æthera vocibus Amen
Amen. *Fortun.* Qui mihi spes veniæ causa salutis amen.
Horat. Quidquid sub terra est in apicem proferet ætas
Apricus. *Prop.* Qui tulit aprico frigida castra lare.
Auson. Fulmentis Aquitanicis suspensa. *Palæus.*
Aquitani. *Sidon.* Temperat ingeniosus qua læta Aquitania mores
Mart. Præconem facias vel Architectum
Architect. *Arator.* Qui fundamentis manet Architectus in illis
Lucan. Substringens arnaspecomas, hic sortis arius,
Arius. *Prud.* Ac sese occultant Protinus & Arius arte.
Prud. Psalma primum percussisse versipelli astutia *Troch.*
Astutia. *Tert.* Hunc instrumenta humana astutia nisa
Virg. — docuit quæ maximus Atlas
Atlas. *Mart.* Non aliter monstratur Atlas cum compare mulo.

B

CXXXIX.

- Bahal.** *Prud.* Fluxerat ornatus caput & iam coëdile Bahal
Sedul. Tunc coluere Bahal, tunc elegere Barabbam.
Lucan. Vangiones Bataveque truces.
Bataus. *Sil.* Iam puer auricomæ perfomidate Bataro.
Val. Bebrycis & Scythici procul inclementia sacri.
Bebrycis. *Sil.* Possessus Baccho fæta Bebrycis in aula.
Prud. Hinc sibi Saphirum sociaverat inde Beryllum
Beryllus. *Prop.* Et solitum digito Beryllum adederat ignis.
Virg. Portat equus bicolor maculis.
Bicolor. *Sidon.* Flebis penniferos hederis bicoloribus annos
Iuden. Quamquam & Cappadoces faciant equiteque Bithyni
Bithynus. *Idem.* Donec Bithyni liceat vigilare tyranno.

Bla-

dimittendis recentioribus nominibus, aut aliis ceteris, quæ minus trita sunt, liberior fui, ut in *Eudonio* & *Ludrico*, & *Ludovico Cabalis*, & *Sapone* quadriyllabo Græca inflexione, *Leonardo*, & si qua sunt alia quorundam aliqua non ignorabam aliter ab aliis usurpata esse. Versum vni-cum Choriambicum Microcephalum volens fieri, cum dixi: *Fenestrisque procat omnibus infides*. In aliis carminum generibus, in quibus maior libertas est, eâ, sed modicè suum usus. In trophæis Regis Poloniæ, quia factum est carmen ad modos musicos, Ode secunda de industriâ lege soluta est, & ad musicæ ingenium acconodata, non placuit tamen eam mouere loco, ut neque Odæ ad sumam, quamvis non sit Horatiana Libro Epodon addidit Seasones aliquod sine Lyricum veterum aut recentiorum exemplo: sed neque mensuram carminis, neque naturam ab Iambis video multum discrepare, & si displicent inter Lyrica, tu silentium imperari silebunt. Plæragomæ fieri potuerunt aut diligenter, aut à tempore meliora: sed placuit hanc tibi vicariam operam relinqueret. In commendandis aut institutis nostris hominibus me sæpiusculè versatum esse quidam conquirentur: sed cum abs adulationis ut ratio, ita & suspicio, non poenitet hac in re paulo liberalius Horatii exemplo & meopie ingenio peccasse. Inania poetarum Deorum & nomina & mytheria, reliquumque Musarum munusculum muliebrem raro adhibui: memineram quippe me Christianum Christianis hæc auri-bus canere: quibus placere magis existimo pietatem inculcam, quam cultum qualemcunque, qui ali-

quem

Blatero *Horat.* Blaterat hinc aries & pia balat ouis.
Aulu. Audit cum magno blateras clamore fufisque.
Ovid. Non profecturis littora bobus aras.
Bobus *Anfon.* As veluti fpirans cum bobus exagitas
Iuuen. — Cymbri nec Britones vnquam
Britones *Mart.* Quam veteres brachæ Britonis pauperis & quam

C

Carmanid *Anien.* Carmanidis qua fe pelagi procul inuehit vndaſ
Prifcian. Vterius pergas ſi poſt Carmanida ſummam.
Mart. De Cathedra quoties furgit iam ſepe notauit,
Cathedra *Prud.* Quam Paulus retinet, quamque Cathedra Petri
Lucret. Finibus in Cæcropis funeſtos edidit ignes,
Cecrops *Ovid.* Virginibuſque tribus gemino de Cæcropis nates.
Horac. Poſſe linenda cedro & læui ſeruando eupreſſo
Cedrus *Virg.* Vrit odoratam nocturna in lunina cedrum.
Pers. In venterem putret, ſed cum lapidoſa ciuragra.
Chiragra *Mart.* Sed nihil patrono porrigit hæc chiragra eſt.
Virg. — iuuat indulgere choreis finis hexans.
Chorea *Virg.* Pârs pedibus plaudunt choreas & caſmina dicunt.
Horat. Vincens aſpiciet citraque carnis Phaleæ.
Citra *Sidon.* Quos vltra citraque nequit conſiſtere rectum
Anfon. Vindicem adulterii cum Clytemneſtra necet
Clytemneſtra *Iuuen.* Mane Clytemneſtram nullus non vicus habebit
Ovid. Inſequere & voſi poſtea compos eris.
Compos *Placor.* Tunc erit vt rerum compos & certa ſalutiſ.
Prud. Quæ condiderunt gentibus ſtultiſ deos. *Iamb.*
Codider *Prifcian.* Hæc Di condiderunt, hæc Di quoque mœcua ſeruant.
Horat. Hæc eſt conditio viuendi aiebat eoque
Conditio *Maxim.* O quam durâ premie miſeros conditio vitæ
Horat. Vtut diuitibus conſecrat in ſulis
Conſecro *Alcin.* Te mox conſecrat Chriſto. qui protinus ipſiſ
Mam. Contra iacet cancer patulam diſtensus in auram.
Contra *Virg.* Contra non vlla eſt oleis cultura nec illa.
Ennius. Contudit crudeliſ hyemæ — — —
Contudit *Mart.* Cornua Sarmatici ter perfida contudit Iſtri
Lucr. Arecet amor copulamque tenet communis honeſti
Copula *Lucret.* Denique res auro argento concopulat vna
Ovid. Mille incum leuibſ cor eſt penetrabile telis
Cor *Ovid.* Gonſeitor miſero molle cor eſſe mihi.
Claud. Mergit ſe ſubito velliſque Coralia Clotho
Coralliū *Ovid.* Sic & Corallium, quo primum contigit auras
Horat. Ceſſiſſet magnâ compellans voce cuculum
Cuculus *Philo.* Et cuculi cuculant — — —
Mart. Eræredit cui Poſthumilla diues *Palæ.*
Cui *Prud.* Sanguine paſta cui cedis aris *Dactyl.*
Horat. Cui properabantur tibi nempe
Cyclops *Ovid.* Antiphate mores immanſuetique Cyclopis
Virg. Aitruſi Cyclopes & hue aduertite mentem,
Horat. Sic te dira potens Cyprî *Choriamb.*
Cyprus *Mars.* Cum te Flaccæ mihi reddet Cytherecia Cypros
Maxim. Diligit & Florem Cypris vbique ſuum.
Cypris *Capel.* Sic Cypris Oceani perſuſus Sydere lymphis.
Horat. Nec Cypriz Tyriaque merces *Dactyl.*
Cyprius *Horat.* Nunquam dimoucas vel trahe Cypria *Choriamb.*
Virg. Parce metu Cythera manent immota tuorum
Cytheræ *Ovid.* Mota Cytheræ leuiter mea tempora myrtho

D

Dare *Propert.* Jura dare ſtatuiſ inter & arma mari
Mart. Et dare Campano toxica ſeuu mero.
Sedul. Cur ego Davidicæ aſſuctus cantibus oclæ
Davidic. *Fonten.* Renuiſt an recolis, quæ canna Davidica pangit
Tibull. ſeruitium vt dederunt regna ſuperba tibi
Dederunt *Virg.* In caſus omnes percuſâ mente dederunt.

quem impictatis habeat colorem. Vale.

Compoſuit Deſpau-
 terius Grammaticæ
 Latinæ pulchras, &
 faciles Inſtitutiones, quas
 multi contraxerunt, &
 reduxerunt ad regulas
 multo breuiores. Inter
 alios primum locum ob-
 tinere violetur Simon
 Verrepeus: cui ſuſpares
 etiam ſunt alij. Liber
 quartus totus eſt de ſyl-
 labarum quantitate: &
 Capit. primo ſub ſinem
 hæc communes ponuntur.

Prime ſyllabe communes.

Nomina quædam, maxi-
 me propria, non can-
 dem perpetuò quantita-
 tem retinent. Vnde pri-
 mæ ſyllabæ in his ſerè
 ſunt accipites.

*Adamus, Britannus, Cacus,
 Coffra, Cyane, Diana, Eous,
 Gradivus, Pælynus, Pi-
 tuita.*

*Simon, Silenus, Sergilius,
 Sic Sicheus apud Virgiliū.
 Pyrene pro monre.*

Fidene, Curetes, Orion, apud
 alios Poëtâs primam in-
 terdum produciunt, in-
 terdum corripiunt.

Sicanus & Italus apud Vir-
 giliū, *Arabs* apud Propertium
 primam naturâ poſſident
 breuem: ſed in Deriuatiis
Sicania, Italia, Arabia, eadem
 produciunt; alioqui in he-
 roicum carmen non ve-
 nirent.

Media communes

In his media commu-
 nis eſt, *Aeneis, Bathanus,
 Bucyrus, Cyane, Cybele,
 Chorea, Mæla, Sicanus,*
 ſic *Orionis, Aegionis, Be-
 brycis, Syphacis, Davidis,*
 Communem habent pe-
 nullimam.

*Apulia, Oenotria, Euripides,
 Ionius, Sidonius,* variant
 antepenultimam.

In *Caſefacio, Frigeſacio,
 Leuſefacio, Madefacio, Te-
 peſacio,* &c. Vocalis e
 ercuſ eſt & interdum
 longa.

In *Quotidie* prima Catul-
 lus

Deſtino

Destin.	Virg.	Composito tumpit vocem & me destinata ara
	Juv.	Et domini gladius iam destinata: sed olim
Didymus	Mart.	Plus habuit Didymus plus Philomelus habet
	Arat.	Vulneribus sua membra probrans modo Didyme di-
	Virg.	Threicio regi cum iam diffideret armis.
Diffido	Idem	Diffidit & multa porrectum ostendit arenæ.
	Horat.	Vt matrona meretrici dispar erit æquo
Dispar	Prud.	Quidquid dispar habet cumulum discretio carpit
	Virg.	— Isinarii coniux longæva Dorycli
Doryclius	Virg.	Est Dorycli coniux diuina signa decoris
	Auson.	Europamque Asiæque duo vel maxima terræ
Duo	Virg.	Præterea duo nec tuti mihi valle reperi

E

Ebusus	Sil.	Iamq; Ebusus Phoenissâ mouet, mouet Artubus arma
	Arat.	Ac dilecta vaga pecori confurgit Ebusus
Ecclesia	Virg.	Cuius de manibus sumens Ecclesia corpus
	Sedul.	Ecclesiam pulchro Christus sibi iunxit amore
Edom	Fortun.	Qui venit de Edom, de Bosra veste cruenta
	Paulin.	Esto memor tuus prolis Edom, vt versa vice nostrum
Edonis	Lucr.	Edonis Ogygio decurrit plena licæo
	Virg.	Ac velut Edoni Boreæ cum spiritus alto
	Virg.	Ille ego qui quondam —
Ego.	Idem	Aufus ego primus castos violare pudores
	Prud.	Recubabit vbi est Eleazar Parthen.
Eleazar	Paulin.	Et blandus digiti ora Eleazar alit. <i>Pentam.</i>
	Symma.	Corpus enervatum gereret sine laude palestra
Enervo	Virg.	Vt venus enervat vires, sic copia Bacchi.
	Virg.	— solido cum corpore prætius Enoch
Enoch	Tertull.	Huius Enoch insigne decus de corpore membrum
	Virg.	Ergo iussa parat.
Ergo	Mart.	Tu captas alios iam sumus ergo pares
	Horat.	Audieris heres: ergo nunc Dama sodalis.
	Virg.	Fortunate puer, tu nunc eris alter ab illo
Eris	Tibull.	At si tardus eris, errabis transiet ætas.
	Prud.	Evomuit spirante Deo, quæ sanctus Esaias
Esaias.	Tertull.	Esaias locuples, cui fontis aperti.
	Lucr.	Pulverulenta Ceres & Etesia flabra Aquilonem
Etesius	Idem	Anni tempore eo quo Etesia flabra feruntur
	Virg.	Gens bello præclara iugis infedit Ethruscis
Ethruscus.	Idem	Urbs Ethrusca solo sequitur pulcherrimus Astur
	Tertull.	Tradit Evangelium Paulus sine crimine mundum
Evangeliū.	Alcim.	Clara Evangelij pictas spernenda libelli.
	Idem	Eugeniz dudum toto celeberrima mundo
Eugenia	Fortun.	Hic Paulina, Agnes, Basilissa, Eugenia regnant.

F

Fac	Lucret.	Non possunt fac enim minimus è patribus esse
	Ovid.	Hos fac armentos, hoc est Danocia Persis.
Fames	Virg.	Et metus, & malefua fames & turpis egestas
	Prud.	Pignoribus spoliatur suos fames impia natos.
Febribus	Prud.	Mensis ne anhelat febribus lamb.
	Seren.	Febribus aut longis Galli nova iura venusti.
	Sedul.	Auxilium vitale tulit tædæque secreto
Feretro	Virg.	— feretro Pallante reposito.
Fetè	Auson.	Nam tecum ferè totus ero quocumque recedam
	Virg.	Iamque ferè sicco subduat litore puppes.
	Juv.	Mergere ficedulas didicit nebulone parente.
Ficedula	Martia	Cereæ quæ patulo lucet ficedula lumbo.
	Prud.	Quæ sedem fidei cibus refertam Phæac.
Fidei	Paulin.	Ausculat nato genitrix, vis tanta fidei.
	Ovid.	Profuit & tenui ventos movisse fabello.
Flabellū	Prop.	Et modo Pavonis cauda flabella superbe
	Virg.	— trepidare metu crinemque flagrantem
Flagro, as	Lucr.	Latima pars hominum vero flagrabat ad ossa

Aerumnæ

lus producit, Martialis corripit: In eodem, syl-
labam Ti Terentius produ-
cit; Carullus corripit:
In *Quandoque* o produci-
tur, in *Quandoquidem* cor-
ripitur: Sed in huiusmo-
di non omnium aucto-
ritas est sequenda, sed
probatissimorum: In mul-
tis etiam derivatio, aut
huius Artis regula, aut
denique varietas Ortho-
graphiæ est observanda:

Ultima communes:

Numeralia in *Ginta*; ha-
bent communē ultimā: sed
Virgilio sæpius producit:
E, Vocatiui *Achille, Flysse*
rectius producti:
Imperatiui *Cane*: sed
vale; & *vide* rectius pro-
ducuntur:

I, *Mibi, Tibi, Sibi* sed vbi
Ibi, Nisi, Quasi, & *Qui*
disyllabum sæpius cor-
repta:

O, *Finita vt Homo, Amo,*
Quando, &c:

Item *Serò*, & *verò* co-
nunctione, non aduerbiū:
Ambo, Duo, Ego, Scia, Ne,
scio, sæpius correpta: *Ille-*
ed, Cito, Immo, modò cur-
re compositis sæpius cor-
repta:

C, *Hic* pronomen est in-
different: sed aduerbium
produciuntur:

T, *Abst, Adst, Interst, Sub-*
st, sæpius correpta.

E Didit Fridericus Ta-
ubmanus librū Car-
minum, quem *Melode-*
siam, sine *Epulum Musæum*
appellat: Quale opus ē
author centuram ipse
suam desumptam ex O-
vveno libro inscripsit.

Vide licet:

Sunt bona, sunt quædam me-
diocritia, sunt mala plura:

Quæ legi hic: aliter non fit,
Amice, liber:

Hac placuit Taubmano,
modestissimo viro, cen-
surâ aut notâ opus suum
onerare: in quo me iu-
dice.

Vix mala sunt, vix sunt me-
diocritia, sed bona multa:

Et quia Poeta iste cele-
bre in Præfatione ad Le-
ctorem nonnulla dicit,
quæ poterunt Philomu-
so

Frustra Mart. Aerumae cumulus quod nudum & frustra negantem
Virg. Ne quid inexpertum frustra moritura relinquat.

G

Galilaeus Prud. Forte Galilaei, iam deerat vina ministris
Iuven. Exin per terras Galilae sancta ferebat.
Tertull. Post hunc Aethiops Gehon illapsus opimas
Vissor Nec nūnō inde Gēhon, placidis sed mitior vndis
Virg. Italian regetur genus alto à sanguine Teueri
Idem Sunt viola omne genus, hic est & spartica myrtus.
Geometr. Iuven. Grammaticus, Rhetor, geometra pictor alypes.
Sidon. Tractator geometra, musicusque Phalce.
Gerafen. Prud. Ecce Gerafenos legio irruit effera potcos.
Iuven. Iam Gerafenorum steterat sub littore puppis.
Gradiuus Virg. Gradivumque patrem Geticis qui praesidet arvis
Val. Inclyta Amazonidum magnoque exorta Gradivo.

H

Hebræus Prud. Exutæ Hebræisq; thoris sacrisque vacantes
Arator. Infernum quod Hebræus ait, iam constat v trisque.
Sedul. Herodes hostis impie Iamh.
Herodes Idem Herodes alius, quod tu molire, videbit.
Virg. Hic annis atque animi maturus Athletes
Hic. Idem Solus hic inflexit sensus animumque labantem
Prud. Carmine luctifico quam deslens Hieremias
Hieremia Tertull. Sanctus Hieremias quem gentibus esse prophetam.
Prud. Hierusalem templo tunc illustrata quicquid
Paulin. Urbis Hierusalem fiat mea non memor vnquam
Fortun. Hinc simul Hilariū, Martinum Gallia mittit
Hilarius Sidon. Eucherij venientis iter, redeuntis Hilari.
Homo Emili. Vnus homo nobis cunctando restituit rem
Lucret. Vt quora pars homo sit terræ totius vnus.
Hymen Patul. Hymen o Hymenæe Hymen ades o Hymenæe
Ovid. Vuigus Hymen hymenæe vocat, fugit ille vocantes.

I

Iacob. Prud. Nec colluctantis tractantq; brachia Iacob
Paulin. Duxit Iacob. *Admir.*
Vissor. Esau & patriam deductus Iacob ad vnam.
Ibi Val. Aut ibi flaua serēs mutato sydere Sarra
Idem Ter conatus ibi collo dare brachia circum
Ibidem Val. Crebra fecit demisse aures, incertus ibidem
Mamert. Cognosces ibidem, ne pergas tradere fatis.
Ieremias. Fortun. Quem Ieremias voce tonante refert
Iuven. Ieremiam dixere alij pars esse prophetam
Virg. Illius immonse ruperunt horrea melle
Virg. Quam nostro illius labatur pectore vultus
Lordanis Sedul. Sex quasi lustra gerens placidam Lordanis ad vnam
Tertull. Lordane percussio, pedibus via facta regressus
Ipsiū Virg. Ipsiū Anchisæ longæti hoc munus habebis
Virg. Nunc vitro ad cineres ipsius & ossa parentis
Isac Vissor. Imponam nomen quod culpam hanc arguas Isac
Fortun. Quod Patriarcha Abrahā vel Isac, Iacob quoque dignus
Isaaci Prud. Israel rabiem ponti post terga minantis
Sidon. Israel appensi per concaua gurgitis iret.
Arator. Israel ferre solent portæque adiungere certant.
It Lucret. Nidum enim penetrat quia succus non it in artus
Virg. Dum trepidant, ir hausta Tago per tempus vtrumque
Virg. Quorum vox ityn & ityn, quod Bisthoniū rex
Ovid. Deslet Threiciū Daulias ales ityn.
Iudaica Iuven. Iudaicum edificum & ferrat & metuunt jus
Alumn. Quando induratum plebes Iudaica Regem:
Idem. Foemineaque animi Iudith in mente virilis.
Iudith Fortun. Sara, Rebecca, Rachel, Esther, Iudith, Anna Noëmis.
Inathuæ

so prodesse, has pauculas lineas subijcio.

Agit de Epigrammatum ordine, & ait:

[De ordine carminū & dispositione tituloꝝ, præsertim in libris Epigrammatum, in eā partem quasi datā operā curiosus fui, vt etiam suspicionem alicuius ordinis observati à me quātum licuit declinare; & proinde, vt quodvis nomen oculis primum occurrat ita primam sedem in libello occupavit. Et quomodo, quæso te, ordo alius, quā hic non ordo potuit institui? aut qui debuit si exemplum doctæ illius antiquitatis respexeris, aliud non factum reperies. Vel vnū Martialem mihi vide, in cuius libris, & mellis, & fellis, & aceti & salis absque est: ibi is nunc Thaidem ponit, mox Cæsare, post Iulium sūrem, & rursus Cæsarem. Nec piguit Caput Mundi inter illud lumen posteritati spectandum exhiberi. Radat nimirum Traianus suo splendore, Luscus fur etiam suo. Ego cunctam in hisce libellis nomenclaturam quasi anulo inscripam habeo, & abs te haberi volumus, quæ quisquam, cui oculi & pectus valent, alio modo illam aspiciet aut æstimabit.] Sic ille. Qui eruditus, Philosophus, & Theologus prodesse poterit, cum enim epistolas edimus, non Personarū ordinem instituiamus, sed argumentorum interdu, aut temporis saltem, aut nullum. Iuvat interdum ordo abecedarius, qui nulli iniurius non omnino est non-ordo.

Addit aliquas pulchras sententias, & quibus nobiliores subscribo. Nulla res potest esse eadem festinata simul & examinata: nec esse quidquam omnino quod habeat tandem diligentia sue simul & gratiam celeritatis; Philosophus inquit Platonius

- Iuno** *Virg.* In thyrso iusto pestem meditata iuvenex
Mart. Duxit item quoties lasciva iuno Tossavit
- L**
- Lestrigon** *Iuven.* Eting' item immanes Lestrigonis atque Cyclopes
Sidon. Lestrigones nos esse puti monitumque tributum.
- Latebrof.** *Virg.* Cui domus & dulcis latebrofio in pinus anu
Prud. Messa latebrofis crypta patet foucis
- Lavacri.** *Plaut.* ——— audis splendore lavacris
Prosp. In quo per lavacrum fidei virtute renate.
- Libanus** *Auson.* Florem spirat odor, Libani seu montis honoratus
Sedul. Semper habens spondes & tanquam Libani caedus
- Liquor** *Lucret.* Pondus uti faxi, calor ignis liquor aequi
Lucret. Fiet ut cibis omnis & aridus & liquor ipse
- Lucrum** *Virg.* Sperne lucrum, vexat mentes vesana libido
Mart. Et facit lucrum bibliopola triphon.
- Lues** *Virg.* Arboribusque satisque lues & letifer annus
Prud. Cuspis anaritiz stupuit lues improba calis
- Lumbric.** *Seren.* Lumbricus terræ mixto inducetur olivo
Idem Et lumbricus edax vivat inimica creanti.
- Lycas** *Virg.* Inde Lycam ferit celerum iam matre perempla
Virg. Protinus Antæum & Lycam prima agnuna Turni?

M

- Macedon** *Ovid.* Qui clypeo gladioque Macedoniaque sarissa
Arat. Velicetur efuricens Macedonia perque soporis
- Maria** *Sedul.* Angelus intacta cecinit properata Mariz
Idem Quis fuit ille nitor Mariz cum Christus ab alvo
- Melanur.** *Ovid.* Quin laude insignis cauda melanurus & ardens
Emilius Melanuram turdis merulamque vmbraque marinam
- Melas** *Ovid.* Mygdonisque Melas & Ténarius Eprotes
Priscula Quia Melas atque Crathis fluvii quo currit laon.
- Melite** *Ovid.* Fertilis est Melite, sterili vicina Cofyre
Arator Sicania lateri remis vicina Melite.
- Mihu** *Virg.* Musa mihi causas memorat ———
Virg. Omih prateritos referat si Iupiter annos
- Mithras** *Stat.* Indignata sequi torquentem cornua mithram
Capell. Dissona sacra Mithram, Diteque feruq; Typhonem.
- Mitra** *Prud.* Ut mitra cæsarum cohensens aufata valem
Virg. Mæonia mentum mitrâ crinemque madentem.

N

- Naufrag.** *Manil.* Incubuit pontus timuit naufragia tellus.
Manil. Naufragia atque imas avidi scrutantur æneas.
- Nemo** *Mart.* Nemo quater missos currere sensit equos.
Mart. Hæc ratione potest nemo non esse dignus.
- Nescis** *Mart.* Nescis heu nescis dominæ fastidia Romæ
Ovid. Nescis an excedant etiam loca venimus illuc
- Nescit** *Lucret.* Quis nescit? aut quis non vidit vulgosa Pauli
Hor. Nescit Aquinante potentia vellera succum.
- Nisi** *Sidon.* Sin tantum penitusque nisi nihil esse videtur
Virg. Et nisi me quacunque novas incidere lites.
- Nullius** *Horat.* Nullius adductus iurare in verba magistri
Idem Misa loqui præter laudem nullius avaris.

O**CXLII.**

- Obedio** *Vilhorin.* Iussit adesse Deus proprioque obedire Tyranno:
Virg. Sed contummiter he prodnes solce nam derivantur ab audito
- Omnino** *Prosp.* Non equidem omnino capta aut deserta videret
Mart. Hæreti sensus nullumque omnino relictum.
- Onager** *Paul.* Pulcer adest onager, mitti venatio debet
Virg. Si virulum Tauro vel equum committis onagro.
- Opcauxi** *Virg.* Non opis est nostræ Dido. nec quidquid vbi que est
Prop. Vi propria nituntur opes haud indiga nostræ.
- Opprobr.** *Prop.* Non fuit opprobrio facta sine arte cala

tonicis. Fulgur cor habet
cæcipi, aut Piusanus, &
Cicero, Quam multa vi-
dent pillos in tumbis, qua-
nos non videmus! Subiun-
git hoc adagiunt, Gram-
matici non erubescit solcesci-
sum se sciens facit, erubescit
se nesciens. Hinc ortum
habuit illud, Si quis vixit,
tra mortis non eos di dunt,
qui doctrinam contem-
perunt, dum viverent,
& venerationales mortui
sunt: & quo modet sine
Crisis, sine laci, sine Dominus
DEVS. Huc etiam per-
tinet illud Legislarum,
De verbis non curat Iurifi-
consultus.

Hæc erunt fortè ad rem,
et alia illustres, nunc no-
stra interent Parnassuna
indifferentiū syllabarū
abundantiā ditare. Ergo
iterum audiatur Taub-
manus. (Hoc persuasum
tibi certo habes, nihil
nihil omnino in pœsi,
qui phrasim, qui verba,
qui mensuram horum
posse probari, quod au-
reum illud Cæsaris, &
Augusti sæculum non
dixerit, aut dictum no-
luerit. Neque velim ex-
istimer, exempli gratia,
præter rationem, & au-
thoritatem corrupta in-
primam enunciarī in si-
bra, laborum, nigro, aures, est
olipa, Daphne, techus, &c.
aut vltimam in pœsi pro-
fiscet, & temere, in quo-
rum hoc postiore ni-
rum quam temerarie vi-
tugushallueinetur, sicut
& in abunde, quod corri-
piunt, cum contra facti
opus erat. Neque tamen
ignoro Lucretium, Cas-
tulum, Virgilium, Ho-
ratium, aliosque longè,
clare, sapienter, inique,
appropinque, durè, & alia ad
hanc faciem multa e cor-
re pœo pronunciaffe: ve-
rum, pollens ille vñs &
authoritas, in partem a-
liam hunc palmam pos-
sides. Idem accidit in
fœtore, suspicio, resina, vbi
iudicandum contrahunt,
plane sine assensu vete-
rum, &c.] Et post dius
pa-

Oretæ *Lucan.* Quid modo quæ nostris opprobria vexetis armis.
Fannius Tum furor extremos movit Romanus oretas
Lucan. Fluctuat æquoribus nec non oretæque feroces.
Othrys *Lucan.* Solstitial caput nemorosus submovet Othrys
Sidon. Pindus, Othrys, Pholoë dextris cecidère Gigantum.

P

Pachynus *Avien.* Vixit in saxosi Pachyræ iuga, plurimus inde
Ovid. Præstat Trinacris metas lustrare Pachyni.
Virg. Est quibus imbriteros versa est Pachynus ad Austros
Palam *Virg.* Ipsa palam fari omnipotens Saturnia iussit
Prosp. An dextram pacis palam dare te pudet hosti.
Ovid. Illie quas tolerant nemorosa palatia frondes
Palatium *Mart.* Inde sacro veneranda petes palatia clivo.
Horat. Scripta Palatinus quæcumque recepit Apollo.
Palatinus *Mart.* Ad Palatinas accipifera mittite mœnas.
Virg. ——— Cocyti tarda quæ palus innabilis vnda
Palus vdis *Horat.* Regis opus scilicet diu palus aptaque remis
Lucret. Incubuit tandem populo Pandionis omnes
Pandion *Lucret.* Et Pandionias quæ cuspidi protegit arces
Pandionius *Lucan.* Hæc cum Pandionis lectum componeret aula
Avien. Panditur interea domus omnipotentis Olympi.
Panditur *Virg.* Innocuas inter foboles genuit paricidam
Prud. Paricida trahis, quid Christi sanguine fuso
Paricida *Arator* Causa patefiet quæ ferri pelliciet vim
Lucr. Nec silenti Dominæ patefiant nocte fenestraz.
Patefio *Prop.* Est mihi namque domi pater, est injusta noverca
Idem. ——— fer facit pater & concipe foedus
Pater *Lucret.* Avia Pieridum peragro loca nullius arte
Virg. ——— Lybie deserta peragro.
Peragro *Virg.* Eloquentia sed uterque perit orator, utrumque
Juven. Invenit obitum, vulgi perit omne cadaver.
Perir *Idem.* Somniat ille passum Petrus alto ex æthere discum.
Prud. Somniat ille passum Petrus alto ex æthere discum.
Petrus *Arat.* Petrus utramque regens tibi corpus & hic parat umbram
Prop. Nec mea Phæaciaz æquant pomaria sylvas
Phæaciaz *Tibull.* Me tenet ignotis ægrum Phæacia terris:
Prop. Sive aliquid Phætreis Augustus parcat Eois.
Phætreis *Horat.* Voce dum terret viduus Phætra
Ledn. Post Dominus Pharisæa petens convivium cenæ
Pharisæus *Juven.* Ecce Pharisæi tentantes querere pergunt
Ternul. Hunc Paulus Phæse conscribens decreta Corintho.
Phæse *Alcim.* Finiet Rector, legesque & fœdera Phæse.
Virg. Et circumspicit vehitur sua rura Phæselis
Phæselis *Prop.* Sedatir placida vela Phæselis aqua.
Sidon. Pingere Philosophici victricem Laida cepit
Philosoph. *Turpil.* Ut Philosophi aiunt isti quid vis fatis est.
Prud. Hæc sese occultant Photinus & Arius arte.
Photinus *Lucan.* Ausus Pompeium letho damnasse Photinus.
Juven. Cum furor haud dubius, cum sit manifesta phrenesis.
Phrenesis *Seren.* Exvito cetebrî phrenesis furiosa movetur.
Mart. Invasit medicus sic phreneticus Euclii
Phrenet. *Prosp.* Quid mirum rabido si corde phreneticus æger.
Auson. In physicis tria prima Deus mundus data forma.
Physicus *Sidon.* Physica vel logico logicum vel iungit ad ethos.
Prud. Pilatus jubet ignorans, tu scriba triplicis
Pilatus *Lactan.* Finge animo & cæci infanda Pilati.
Fan. Per longum Pyramus spaciū Pinarusque voluit
Pinarus *Avien.* Pyramus hic vndas, hic volvit Pinarus æquor.
Horat. Præcipue sanus nisi cum pituita molestus est.
Pituita *Perf.* Somnia pituitæ qui purgatissima mittunt.
Stat. Nuntiet excubitis vigiles aruisse plateas
Platea *Horat.* Plures sunt plateæ nihil ut meditantibus obset.
Ovid. Pleiades incipient humeros relevare paternos
Pleiades *Prop.* Non hæc Pleiades faciunt nec aquosus Orion
Juven. Multos porrò vides quos sæpe elusus adipsum
Porrò *Lucret.* Et sibi pro porrò quæ sint primordia querunt.

ginas [vocalis] (finales scilicet) natura breves pro longis habebant, si ab SC, SP, & ST, semivocali & mutâ sequentibus exciperentur.
Carullus. Nulla fæga ratio, nulla spes, omnia muta.
Tibullus. Pro segete spicas, pro grege ferre dispem.
Virgilius. Ferre citi ferri: date tela si audire mu-
rum. rium.
Statius 6. Theb. Præce-
leres agile studium & tenuissima virtus.
Juvenalis. Occulta spolia
& plures de pace triumphos.
Prud. in Ham. Mitte alia
solidi bacchantia gaudia mundi.
Idem. Vibrato capite spi-
cula dentium, &c.
 (Qui aliam lectionem hic (in Virgilio, aut alijs) supponunt: ruinam scilicet syllabæ tibiçine non necessario fulciunt.) Atque hæc (N.B.) quorum magnam vim accumulare possem, imitari hodie insolentia cuiusdam videtur: illa autem quorum magna apud antiquos raritas, iam non modio, ut ait Comicas, neque rimodio, sed ipso horreo nobis admictuntur. Et postquam Melissum & Siberum, amicos suos, laudavit, sic pergit: [Eadem moneri possent de modis gerundivis in do, quos æquè nimis licenter & frequenter hodie cortipiunt, &c. Hæc Fridericus Taubmanus in sua Melodisâ.]
 Hinc patet, sicut in philosophiâ, sic etiam in syllabometriâ esse interdum pugnantem Doctorem sententias, & posse meum Lectorem dum Grammatici certant & adhuc sub iudice lis est, alterutri parti adherere: & propter hanc libertatem omnes syllabas in quarum quantitate non conveniunt poetæ, indifferentibus adiudicare.

- Possis** *Horat.* Non possis oculis quantum contendere lyncæis.
Juvén. Tam iciuna fauces cum possis honestius illic.
- Potitur** *Virg.* Ut potitur, quid non mortalia pectora cogis.
Lucill. Deficit alma Ceres nec plebes pane potitur.
- Præputiū** *Juvén.* Qua pater abstinuit mox & præputia ponunt.
Virg. Præputio exuro octava luce sacrare.
- Præses** *Arator.* Optime præses ait, dudum te novimus omnes
Idem. Aequius hic præses oris diffundit habenas
- Præsto** *Mart.* Pauper erit præsto tibi, præsto pauper abit.
Tibull. Sed tibi non inultum est vnum si præsto rogatum
- Professus** *Ovid.* Non est de tetricis, non est de magna Professus.
Juvén. Professi rapiunt alieno nomine prædam,
- Profluus** *Drepan.* Olve pater profluus hilari de pectore grates
Illamert. Proflua lacte sacro, largus dabit vbera Christus.
- Profund.** *Virg.* Contremuit nemus, & sylva intonuere profundæ
Damase. Profundum penetrare maris noctemque diemque
- Proles** *Fortun.* Et nova de terris proles in astra volat
Juvén. Dic mihi Teucerorum proles animalia muta.
- prop. ver.** *Lucrét.* Ut propagando possit producere secula.
Idem. Efficit ut cupide generatim sæcla propagent.
- Propino** *Mart.* Nemo propinabit callidior tibi
Idem. Hoc quoque non nihil est, quod propinabis in istis.
- Proserp.** *Virg.* Nec repetita sequi curet Proserpina matrem
Horat. Quam penè suræ regna Proserpinæ.
- Psalterii** *Virg.* Non arguta sonant tenui psalteria corda
Arat. Psalterium Lyrici composuere pedes.
- pugillares** *Prud.* Inde pugillares soliti percurrere ceras
Juvén. Nec pugillares desert in balnea raucis.
- Pulex** *Calum.* Parvulus aut pulex irrepens dente lacepsit
Aut. Pu. Parve pulex & amara lues inimica puellis.
- Pulvis** *Prop.* Sit mihi præcipue pulvis Hetrusca dolor
Virg. Per terram & verba pulvis inscribitur hasta.
- Putresco** *Lucrét.* Post mortem fore ut aut putrescat tempore posito.
Idem. Sed penitis pereunt convolsi conque putrescunt.
- Pyræ. vir.** *Ovid.* Pyramus & Tysbe juvenum pulcherrimus alter.
Fann. Per longum Pyramus spatium Pinarusque voluti
- Pyrethru** *Seren.* Est pyrethrum calidum siccum quoque quartus in istis
Maser. Purgatur cerebrum mensa radice pyrethri:

Q

- Quadrag.** *Catull.* Quadraginta arui cætera sunt maria pentam.
Virg. Excessit montes cum quadraginta diebus.
- Quadrat.** *Mamil.* Sed quis censens erit numerasse quadrata
Lucr. Efficitur quoddam quadratum vnaque figuræ.
- Quadrup.** *Prud.* Non recipit natura hominis modo quadrupes ille.
Virg. Tollit se arcectum quadrupes & faucibus auras.
- Quando** *Horat.* Quando pauperiem missis ambagibus horres
Mart. Quando moræ dulces longusque à Cæsare pulvis.
- Quasi** *Lucr.* Et deiciat quasi coeget ferre patique
Idem. Sed quasi naufragis magnis multique cohortis.
- Quatuor** *Virg.* Sis bonus & felixque tuus, en quatuor aras.
Ennius. Cecunt ter quatuor de cælo corpora Sancta
- Quinimo** *Prud.* Haud quaquam tamen esse Deum, quin imo gehennæ
Virg. Quin imo nil non causâ Deus alme tuorum.

R

CXLIII.

- Raab** *Prud.* Procuamb lericcho sola stant atria Raab
Paul. Sola Raab meretrix castam quæ gessit iniquæ.
- Redit** *Virg.* Quondam etiam victis redit in præcordia virtus.
Juvén. Majestas tandemque redit ad pulpita notum.
- Refriger.** *Alcim.* Quod si nec refrigerio hoc extinxerit omnes
Pau. Ep. Stillavit digito, gutta refrigerij . pentam.
- Refreno.** *Lucr.* Relligione refrénatus
Idem. His natura suum refrénat viribus ausum.

Reicio

Florebat ante centū annos: scripsit de te Poëtica libros vii. quos Lipsia edidit. Typographus non expressit annum: at in exemplari, quo vtor, hanc notam manuscriptam lego: *Authoris donum: MDLXF.* Et quidem libro primo, in quo de ratione ednoscendarum syllabarum, deque virtutibus & vitiis carminis Elegiaci disputat, non pauca de syllabis indifferentibus producit, quæ digna sunt, ut etiam à Philomuso meo legantur. Præcipua excribo: ait enim: Si post mutam sequitur liquida, triplex observatio studiosè adnotanda est:

Prima. Syllabæ positione longe breves sunt. Ovidius in Heroid.

Hercule supposito sylvæ sulcit Atlas.

Item sexto Metamorph. Ad mandata Præmes, & agis sua vota sub illis.

Secunda. Contrâ breves syllabæ propter eandem propositionem sunt longæ. Idem Metamorph. XIII.

Et primò simi liti vâllæri, mox vera trillæris.

Eodem referuntur, *Tenebra, lequibus, Cyclops, Patroclus, Trinacra, Ludiærus, Cupressus, (vel Cypressus) Supremus, quadrupes, Cedrus, Adria, Pæser, patris, Hetruscus, Arrioles, meretrix, & his similia.*

Apostrophus syllabâ facit in aliquibus vocabulis brevem, in aliquibus longam. Brevem: Virgilius Æneid. 6.

— viden. ut gemina flect vertice cristâ?

Ovidius in Heroid. *Noslin' an excideris mecum loca?*

Longam: Horatius in Sermon.

Illuc unde abij redeo: nemo te anarus se probet.

Virgilius Æneid. 1. *Tunc ille Æneas, quem Dardanio Anchise?*

Nomi-

- Reicio** *Virg.* — pascetes à flamine reice capellas
Stat. Tela manu reicitque canes —
Mart. Texantur reliqua testa palude tibi
- Reliquus** *Tertull.* Reliqua sed recubat nunc turba cubilibus imis.
Horat. Nec tua laudabis studia aut aliena reprehendes
Lucr. Nec memori tamen id quimus reprehendere mente.
- Rei** *Lucr.* Ipsius rei rationem reddere possis hexam.
Juven. Incertæque rei Phalaris licet imperet ut sis
(*Virg.* Annis & Adriacas retrò-fugit Ausidus vndas
(*Prud.* Et compertuam patri retrò fed patre natum.
(*Prosp.* Retro senum & juvenum qui cecâ turpiter vfi.
(*Virg.* Abduxere retrò longè capta ardua ab iclu
- Retrò** *Virg.* Collis aventini silva quem Rhea Sacerdos
Stat. Sic fuit marie Rhea invenis regnator olympi.
Mart. Vteris ore aliter, nudaque imbigine captus
Virg. Exola inveniet scabra rubigine tela.

S

- Sabellus** *Prud.* Cede profanator Christi, iam cede Sabelli.
Arator. Personas tres esse negans Sabellus vnum.
- Saginat** *Proper.* Parva saginati lustrabont compita porci.
Galph. Vt quoque turba boao plaudat saginata magistra
- Salebra** *Prop.* Luna ministrat iter, demonstrant alstra salebras
Mart. Sed quæ per Salebras-altaque saxa cadunt.
- Salubris** *Prop.* Potaque Pollucis nymphæ salubris equo
Cinna. Hostica quod salubrem cuspis haberet opem.
Juven. Ecce Samaritum populi venire rogantes
Idem. Dispensens veterum Samaritum iusta ministrant.
- Samarita** *Tibul.* Quidquid agis, sanguis est tamen ille tuus.
Virg. — Sanguis habet frigensque in corpore vires.
- Sardinia** *Prud.* Venerit in medio Tybure Sardinia est pentam.
Idem. Lamque Remi populo querns Sardinia glandes.
- Scarus** *Horat.* Nec scarus aut poterit peregrina juvare lagois
Ennius. Scarum præteri cerebrum lovi pene supremi.
- Segor.** *Cyprian.* Tunc Loth ingreditur Segor, simul exoritur sol.
Vulcor. Ipse Segor lachrymis petri secura recessus
Anson. Aère Sepalsæ decipere caue. pentam.
- Seplasia** *Marcell.* Quodque ab Idumæis vestrâ Seplasia vendunt.
Mart. Vincebant, nec quæ turba Scraphin amat.
- Scraphis** *Idem.* Isam Serapin Nilus veneratur Osirin.
Idem. Heu serò reuocatur amor Serog; iuuentus.
- Serò** *Stat.* Serò merçor thalami, moestæ solatia matri.
Horat. Si meminî varius cum seruilis Balatrone
- Seruil. vir** *Sidon.* Hos quoque sub nostris domuit Seruilius utque.
Tibul. Serus in offensum retuleritque pedem
Aulien. Proferit & Ponto septem serus explicat ora.
- Serus** *Mart.* Cum sexaginta numeret Casselius annos
Idem. Sexaginta teras cum limina mane Senator
- Sexaginta** *Virg.* Teque sibi generum Thetis emat omnibus vndis
Idem. Ponite spes sibi quisque sed hæc quæ angusta videtis.
- Sibi** *Idem.* Huic coniux Sichæus erat ditissimus agri
Idem. Concipit aut grauiora timet quàm morte Sichæi.
- Sichæus** *Idem.* Sidoniaque ostentat opes — — —
Idem. Obstupuit primo aspectu Sidonia Dido.
- Sidonius** *Annoen.* Siloan vocavit, sputis vbi collita coeti
Deprau. Er Siloa nobis vena salubris adest.
- Siloa fons** *Virg.* Os humerosque Deo similis, namque ipsa decoram.
Tibull. Quam similis vtrique tenens vicinia cæli.
- Similis** *Arat.* Hic fuerat Simon ille magus quem prodidit orbi
Sedull. Simon parit orans & aquosis gentibus instat.
- Simon** *C. Inn.* Sequæ laudenti siletum factura Sinapis.
Marcell. Ex mentem & Sinapi cociandrum protomumque
- Sinapis** *Virg.* Frigidus agricolam si quando continet imber
Juven. Integer ambigæ si quando citabere testis,
- Siquando**

Nomina propria eandem perpetuo quantitatē non retinent, vt Sichæus apud Virgilium: Pelion, Pyrene, pro monte, Fidene, Curetes, Orion: apud alios Poetas, corripunt. Sicæus & Indus apud Virgilium Arabs apud Proper: primam naturā possident breuem: sed in deriuatiuis Sicania, Italia, Arabia, decedentes de iure suo, eandem producant, alioquin in Carmen non venirent. Cybele communem habet penultimam, antepenultimam. Huc pertinent hominū priorū gentium, vt Orion, Oriamis, & Oriamis, Syphax, Syphacis & Syphacis, David, Davidis, & Davidis. In his autem non omnium est authoritas sequenda, sed probatissimorum.

Variatio significatio- nis variat interdum numerum, vt Virgilius, Tribulaque trabeæque, pro instrumento rustico. Idē Lappaque tribulique absint, pro herba & spinæ genere.

Consuetudine Latino- rum: vt in quibusdam, tantum gentilius & datius quintæ, diu species, in omnibus apud Lucretiū. Et in verbo Fio, quando littera R. vocalem non sequitur vt Fiam, fiebat: nam fierem, & fieri excipiuntur.

Ouidius i. Tristium.

Omnia nam fieri, fieri quæ posse negabam.

Et in quibusdā gentilius, mollius, vnius, illius, ipsius, vtrius, qui dubij sunt: naturæ breues, longi consuetudine. Alnus & solius (NB) nunquam sunt breues. Alterius nunquā est longum, nisi apud Ennium, vt adnotat Priscianus. Idem fit in interfectionibus, vt Obe & Eben.

A longis dictionibus existunt deriuationes breues, vt à Sopia, sopor, à dico dicax: item maledicens, fatidicus, & similia à vitrendo vitium, ab odi odium, à flando,

Sifara dux	<i>Tertull.</i>	Sifara dux fugis cui non vir nec manus vlla
	<i>Paul. Ep.</i>	Terribilem Sifaram transixum tempora palo.
Smaragd.	<i>Mart.</i>	Sardonychias, Smaragdos adamantes, iaspidas vno
	<i>Ovid.</i>	Tu poteras virides pennas hebetare smaragdos.
Solecism.	<i>Anfon.</i>	Da rectum casum iam Solecismus erit
	<i>Mart.</i>	Surge solecismus Callidior facis.
Sophia	<i>Mart.</i>	Cum tibi sit sophia per fama & cura Deorum.
	<i>Prud.</i>	Sortiri ætheriæ collocunt dogma Sophiæ.
Sphæra	<i>Dracon.</i>	Conceptum virtute Dei quem sphaera polorum
	<i>Prud.</i>	Cuius ad arbitrium sphaera mobilis atque rotunda.
Stipendia	<i>Canall.</i>	Indomito nec dira ferens stipendia tauro.
	<i>Sulp.</i>	Vt post iurifonæ famosa stipendia linguae.
Striges	<i>Prop.</i>	Confuluit striges nostro de sanguine, & in me
	<i>Stat.</i>	Nocturnæque genuit striges & seralia bubo.
Succens	<i>Virg.</i>	Spiramenta nouas veniat quæ succus in herbas
	<i>Idem.</i>	Et pectori succus & lac subducimur agnis.
Supra	<i>Virg.</i>	Olli cæruleus supra caput assistit imber
	<i>Lucr.</i>	Terra supra quæ se sunt concutit omnia motu
Sufanna	<i>Claud.</i>	Sic tibi det vires sancta Sufanna suas.
	<i>Aleim.</i>	Capturata leses auras Sufanna solebat.

T

Tabæ	<i>Virg.</i>	Hic quos durus amor crudeli tabe peredit.
	<i>Lucr.</i>	Imbribus aut tabe nimborum arbuta vacillant.
Tela	<i>Virg.</i>	Corripuit, fidus quæ tela gerebat Achates
	<i>Idem.</i>	Fette citi fertum, date tela scandite muros
Tentyra	<i>Iuven.</i>	Qui vicina collunt vmbrosa Tentyra palmæ
	<i>Ovid.</i>	Natus ab hac contra breuis est Tentyra petenti
	<i>Ovid.</i>	Tethys & extremo sepe relicta vado.
Tethys	<i>Virg.</i>	Teque sibi generum Tethys emat omnibus vndis
	<i>Idem.</i>	Spargere maritæ naves tibi deferit Hesperus Octauum
Tibi	<i>Idem.</i>	Cuncta tibi Cæterem pubem agrestis odorēt.
Tigris fl.	<i>Prop.</i>	Tigris & Enphrates sub tua iura fluent.
	<i>Manil.</i>	Et Tigris & rubri radiantia littora Ponti
	<i>Ovid.</i>	Nec tilia in dolles nec sagas & innuba Laurus
Tilia	<i>Seren.</i>	Fraxinea in flammis quæ fundit tilia succum
	<i>Horac.</i>	Corporis aut tineas pascēs taciturnus inertes
Tinea	<i>Sedul.</i>	Non mordax tergo vorat non tinea sulcat
	<i>Prud.</i>	Sancti pater ille Tobie parthen.
Tobias	<i>Paul. Ep.</i>	Tobie Medis ita prosequendo Sapphie.
	<i>Virg.</i>	Magnanimosque duces totiusque ordine gentis
Totius	<i>Lucr.</i>	Mutat enim mundi naturam totius ætas.
Triginta	<i>Manil.</i>	Tetriginta quadrum partes per sidera reddant.
	<i>Virg.</i>	Triginta capitum fuerus emixa iacebit.
	<i>Idem.</i>	Ante & Trinaeria lentandus remus in vnda.
Trinaeria	<i>Idem.</i>	Tum procul è fluctu Trinaeria cernitur Ætæa.
	<i>Anfon.</i>	Vota leuat Trigonum vires fociante sequenti
Trigonus	<i>Manil.</i>	Lanigenique notat fines clarumque Trigonum.
	<i>Horat.</i>	Omnia magna loquens modo sit mihi mensa tripes &
Tripes	<i>Anfon.</i>	Qui bipes & quadrupes foret & tripes omnia solus.
	<i>Sil.</i>	Huc Æthiæ cohors triquetris quam miscrat oris
Triquetra	<i>Lucr.</i>	Esse triquetra aliis alijs quadrata necesse est.
	<i>Virg.</i>	— postquam te fata tulerunt
Tulerunt	<i>Idem.</i>	Matri longa decem tulerunt fastidia menses
	<i>Lucan.</i>	Instabiles turones circumfusa castra coercent
Turones	<i>Sidon.</i>	Defendit Turonem abeas post tempore paruo.

V

Vacillo as	<i>Lucr.</i>	Tum quasi vacillans primam confurgit & omnis
	<i>Lucr.</i>	Denique sub pedibus tellus cum tota vacillat
Valedico	<i>Ovid.</i>	Idque quod ignoti facium valedicere saltem
	<i>Tertull.</i>	Sepe valedico rursus sum multa locutus.
Valerudo	<i>Horat.</i>	Gratia, fama, valetudo contingat abunde.
	<i>Aleim.</i>	Qualia diuinit valetudo corporis ipsum.

da, stabilitas, & memora memora à quolo quaslibet, à fido fides, à fando futurus & asfatum, à fago feger, à fureo incerta, à lucra litura, à verbo promissus, à cadibus, Cradurans.

A breuibz seu longis inueniuntur deriuationes multiplices, vt *quididie*, à quoto die, primam apud Catullum producit, apud Martialem corripit alteram syllabam producit apud Terentium, corripit apud Canallum. A *flabrum* *flabellum*, cuius primam longam fecit Propertius, breuem Ouidius. A *pugnus* *pogillus*, quod primam modo producit, modo corripit. *Fictum* à *vinci*, regulariter penultimam producit, vt apud Lucretium: Contra eandem corripit, vt apud Comicos & Horatium. A *flor* *floris*, prima breui apud Horatium: eadem longa apud Terentium.

Quando, in *quandopie*, longa est, in *quandopidem* breuis. A *nubo* *cornubium*, ante penultimam longam habet origine, breuem autoritate Plura, si voluit, colligant studiosi: hæc admonendi tantum causa appolimus.

A diuersis dictionibus sed inter se similibus deriuationes inuadentes, vt *liquidus*, à deponente liquo, primam producit: à *mentro* *liquo*, eandem corripit, manifestum Lucretii testimonio lib. 4. *Craffique conueniunt liquidus & liquidus craffus*.

Eymologia seu origo dictionis, quæ est omnium, tam nominum quam verborum, eique solet inuoligari.

Vel ex parte orationis, vt *Bois* nomen producit, à *licet*, lib. 4.

Glælis *erilis*, *Arabe*:

Exilis, *veibū*, *corripitur*.

Horatius libro Epodon:

Itaque fortis est si puer

in pira.

Venus est *inhibitus* *trimeter*,

Vati-

Vatican. *Iuven.* Bt Vaticano fragiles de monte pasillas.
Horat. Reddenet laudes tibi Vaticanis; montis imago. *Saph.*
 Vbi. *Virg.* Hæc vbi dicta dedit
Tibul. Laurus vbi bona signa dedit
Virg. Clamat lo mares audite vbiunque Latine
Quint. Seruor vbiunque est, vni mea gaudia fruo.
 Veniunt. *Horat.* Nam venissimus erat finem sub vitumque coluitus.
Iuven. Malo Venissimum; quam te Cornelia mater.
 Veto. *Virg.* Vterius tentare veto sic Iupiter ortus
Horat. Chm veto te fieri vappam Iubeo ac nebulonem.
 Vetus. *Horat.* Quis sudor vletis & quam malus vindique membris
Lucr. Nec supra caput eiuldem cecidisse victam.
 Vir. *Virg.* Hic vir hic est, tibi quem promitti læpius audis
Ovid. De grege nunc tibi vir, & de grege natus habendus.
 Viticula. *Tartull.* Viticula in gracili latet ingens corpore botrus
Virg. Disce namque timet nondum viticula Baccho.
 Vilius. *Idem.* Adiciat nec te vilis violentia vincat
Horat. Avatum neque tu scrutaberis vilius vnquam
Virg. Invalidis vires vltra totumque senectæ
 Vitra. *Seren.* Cntraque nil prodest, nec ducitur vltra cicatrix.
 Vlubre. *Horat.* Est vlubris animus, si te non deficit æquus
Iuven. Frangere pannosus vacuis ædilis vlubris.
 Vnius. *Virg.* Vnitis ob noxam & furias aiæcis Olei
Idem. Nausibus infandum amissis vnus ob iram,
Mart. Hermes gloria Martis vniuersi.
 Vniuersus. *Lucr.* Sed magis vniuersum fierique perinde videmus.
 Volucres. *Canall.* Hæc laqueo volucres, hæc captat arundine pisces
Iuven. Quis generosa patet si fortia nemp volucrem.
 Vomica. *Iuven.* Et phthisis & vomitæ putres & dimidium crus
Seren. Vomica qualis erit vel eadem proxima quædam.
 Vulpes. *Avien.* Hunc arguta nouo gaudentem vulpus amictu
Horat. Astuta ingenuum vulpes imitata leonem.

De Nominibus propriis.

APVD Veteres summa libertate aut etiam varietate mensurantur, & præcipue si peregrina sint at limiores volunt religioſi videri, & ideo has regulas sibi præſcribunt.

meter, seu Senarius.
 2 Vel ex partium variis accidentibus, vt decoris à decor. Virg. 3.
 Æni:

Significatio. vt oblitus ab obli-

ceptis modò & cird, quæ habentur communia : item in illius compositis, postmodo & quomodo. In Do gerundia natura longa, vsu breuiâ. Tibul.

Aufer & ipse meum pariter medicando dolorem.
E. producuntur. Excipe nec, donec. Fac verbum, & hic pronomen, sunt communia.

N. corripuntur. Græca producuntur, vt *Pan, Titan, Paen*. Item, *Hymen, siren, attaga*. Item, *Ixion, Alceon*. Item, *Dolphin, Salamin, Tachys, Phorcyx*. Accusatiuus primæ & secundæ inflexionis producit. Horat.

Pythagoran. Agytiæ reum, doctusque Platona.

Ouid. *Andromeden alius spectet, claremque coronam.*
Secundæ tamen in *an*, interdum producit. Idem:

Qui legis Eleftran, & egentem mentis Orestem.

Interdum corripitur, vt apud eundem.

Maian, & Eleftram, Taygetamque Ioui.

Es â verbo *som* cum compositis corripitur: ab *ido* producit. Penes præpositio brevis est.

Longa etiam sunt, *is, sis, vis, sis*, cum compositis. Item, *quamuis, velis, possis*. Vitina futuri, subiunctiui interdum producit. Ouid. de Art.

Credula si fueris, alia tua gaudia carpens.

Idem in Fallis:

Da mihi te placidum, dederis in carmina vires.

Quis ablatiui casus producit. Virg.

Quis ante ora patrum.

O. producitur. Excipe *os ossis, compos, impos*, quorum genitiuus apud græcos in diphongii exit, eorum nominatiui breues sunt, vt *Ias, Argos, Delos, Chios*. Genetiui etiam Græci breues sunt, vt *Arcados, Theryos*. Attica producuntur. Ouid.

Vinceret Androgeus votum, nec falsa luisse.

T. corripuntur. In verbis interdum hac littera producit. Ouidius.

Non adyt apte, nec legit idonea credo

Tempora

Martianus, in T. ait esse communia. (N. B.) A. communibus regulis, si quid diuersi apud antiquos inuenitur Poetas, quamuis auctoritatem habeat, non omni in loco imitandum, sed obseruationibus eruditiorum restandum est. In nomine *Euripus*. cum ponitur pro freto, vt apud Lucanum, Senecam, Silium, Valer. Flacum Ansonium: item. cum pro aque ductu, vt Cicero exponit, vt apud Ouidium l. de Ponto:

Stagnaue & Euripi, Virgineusque liquor.

Producit vt appareat, penultimam, quam Boethius breuem ponendo, primus luxauit. Similiter in nomine *Edonius*, antepenultimam producit Virgilius. Horatius, Ouidius: quos ego imitari malim, quam vt Lucanum aut Silium, qui eandem corripunt, cum ille Thraciæ populus sint. ἑδωνοί. Ecclesiastici Scriptores idoli & paracleti, ἰδωλον καὶ παρακλῆτος in penultimis contra naturam corripunt: sed id dederunt consuetudini vulgi canentis, ne quid dissonum in templis audiretur. Hec duo nomina, *voluptas & tempestas*, ante *ps*, & *fl* litteras, corripit apud comicos certum est, exemplo Græcorum: quemadmodum & alia quædam, cum ante easdem litteras, cum ante illas *se, me, gn, cu, que*, æque similes, vt in explicationibus Terentianis probauimus Co-

micorum & Epicorum exemplis, in priore autem nomine *voluptas* metri gratia nonnulli elidunt vocales: Camerarius O, vt sit *voluptas*: Erasmus V, vt sit *voluptas*; nonnulli elidunt consonantes: Glareanus p, vt sit *voluptas*: Alcianus T, vt sit *voluptas*. quibus eadem elisionibus nihil esse opus existime. Talia sunt, *Fieri*, prima longa: *suspicio*, longa ante penultimam: *abi, redi*, vltimis breuitibus apud eisdem Comicos præter visitat aliorum Poëtarum consuetudinem. Verum non Puerorum ratione habita & dehisstratâ viâ eiusmodi exempla cognoscendi, prolixiores in hoc loco non erimus.

Liis vtor nunc in Germaniâ libris, alijs dum eram in Hispaniâ adolescens: hic & ibi semper classicorum & illustrium Authorum: & quia modò succurrunt notæ aliquæ, quas sub illud tempus confeceram, vt carmina retrocurrentia, quibus præcipue delectabar, componerem illas subscribo. Diuidebam obseruationes illas in capita, quam diuisio nem retinebo; & agam prius de indifferentibus quæ sunt.

In Monosyllabis.

In Græcâ linguâ monosyllaba sunt indifferentia: eadem enim apud diuersos Poetas, imo & apud eundem iam corripit, iam & produci solent. Hac libertate vsi aut abusi sunt nostri Poetæ, & interdum Virgilius, qui eminent supra omnes. Libro enim Operis Diuini secundo monosyllabum *que* vno & eodem carmine corripit, & producit: ait enim.

Liminaque laurusque Dei, totusque moneri.

Is, si sit nomen, breue est: si verbum, longum. Interiectio O, est longa: at potest corripit, & præcipue quando non eliditur per synalapham. Ouid. *O teinam tunc, cum Lacedæmona classe petebat.* Virg. *Te Corydon, o Alexi, trahit sua quæcumque voluptas.*

Est etiam indifferens *De*. & alia pauca.

In Disyllabis.

Habent primam indifferentem plures voces: Nam *Liber*, cum volumen significat, habet breuem: cum Bacchum longam: *Liber, a. nom.* longam. *Dico, ar.* longam: *Dico, is.* breuem: *Dica imp.* breuem: *Dica, a. nom.* longam. Addo *Cydon*, nom. propr. *Culdô*, nomen propr. *Hydro*, aqua. *Plegr, pigrâ, pligrum, Nigr, nigrâ, nigrum.* *Migrô* *as.* Cyges, Gigantis nomen, breuem: in alia significatione longum: *Scilicet*, nom. propr. viri. *Liquor, oris.* *Liquidus, a. nom.* *Liquidus is.* &c. *Tyrô* liberus Ciceronis breuem: *Tyrô* nympa long. *Tyrô*, qui aliquam artem incipit addiscere, longam. *Citrum, Nitrum, Cæles*. Habet primam indifferentem *Ober*: cum voluit producere plurimi scribunt *ober, istum, i.* breue: *solus, a. nom.* long. *Sophon, enis, Vir*, longum: *Sophus, i.* breue. Adde *Ridô, is.* interiectio *ion* &c. supinum *stet*. *Refer* habet breuem: *Reffer* longam. *Idem* *maisc* long. neutrum brev. sunt indifferentes primæ

primæ in *Labo*, *Cacus*, *Adon*. & in *Hæmus* apud Iuvenalem. *Plamus*. i. deceptor habet primam breuem: *Plamus*, a. ion. longam. Eandem habent indifferentem *Phanes*, & eius composita, vt *Aristophanes*, *M'itrophanes*: illud pha multi iudicant tutius produci. *Cedrus*. i. & *Cedus*, hoc est, dic, da. habet breuem: *Cedo*, is. longam. *Edo*, is. hoc est. comedo, breuem: *Edo*, is, compositum à *Do*, longam. subiungo *M'andus*, àdus. *V'ep'reus*. *P'plum*. *Repens*, tis, part. habet primam long. *Repens*, ad verb. hoc est, repente breuem. *serum*. i. breuem: *serus*, a. ion. longum. *Tethys*. *P'aters*. *R'etro*. Item *M'etrum*, & compositas; vt *Dim'etrum*, *Diam'etrum*, *Trim'etrum*, *Tetram'etrum*, *Pentam'etrum*, *Hexam'etrum*, &c.

Habent secundam, adeoque vltimam breuem nomina in A primæ declinationis. si excipias ablatiuos *Larinos*, & vocatuos Grægos. Ergo *Musa* in nominat. habet vltimam breuem: in vocatiuo Latino breuem: in vocatiuo Latino longam: in ablatiuo longam. Eandem habent indifferentem omnes recti in O. vt *Sermo*, *Draco*, Item omnes verborum personæ in O. vt *Amo*, *Ligo*. *Ab'o*. &c. Et hæ regulæ etiam habent, locum in polysyllabis. [Hæ voces *Duo*, *Scio*, *Nescio*, dicuntur habere vltimam breuem.] *Quando*, *Modo*. *Sero*, aduerb. & coniunctio vero habent vltimam indifferentem.

In Trisyllabis.

Primam habent indifferentem *Propago*, as. *Proporro*, is. *Propino*, *Profundo*, as. & *Profundo*, is. *Profundus*, *Propello*, *Propulso*. *Labasco*, *Vacillo*, *Lægeus*, a. um. *Carolus*. i. *Darius*, *Thrasius*, *Caillus*. *Gebena* apud Aufon. *Nerium* frutex. *Neria*, a. *Nerio*, *neriens*. *Retrosum*. *Fidene*. arum. vrbs. *Lydius*, *Strigilis*. *Simocheus* fluu. *Hymettus*. *Liquefco*. *Liquidus*. &c. *Cyrene*, es. vel *Cyrene*, arum, vrbs. *Lybie*. *Pyrene* mons & puella. *Physicus*, est enim longa apud *Sidonium*. *Pisida*, arum. popul. *Coclear*, *Locusta*. *Vomicia*. *Pomilus*, *Pomilo*. *Gomorra*. *Lotium*. *Luse-res*, *Sufana*. *Nutrio*.

Mutat significacione mutant quantitatem *Populus*: si enim significat plebem, habet primam breuem: si arborem (*Hiip. el. alamo blanco*) longam. *V'iosus*, hoc est vindis, breuem; *V'iosus*, hoc est, vires habens, longam. *Propago*, hoc est, genus, profapia, &c. breuem. *Propago*, hoc est, vitis, longam. [At iam nonnulli Iuniores in vtrâque significacione illud pro iudicant esse indifferentem.] *Asia*, cum vniu mundi partis nomē est, breuem cum *Nymphæ*, vel lacus longam.

Habent secundam breuem *Alc'erus*, longam *Al'ius*; in prosâ longam, & c. carmine indifferentem *V'nus*, *Solus*, *Torius*, *V'llius*, & similes alij genitivi. Incrementum habent indifferentem *Briton*, *Biston*, *Sidon*. hinc *Britonius*, *Bistonius*, *Sidonius*, quorum O est indifferens. *Steterint*, *Dederunt*, *Tulerint* habent er indifferentem in versu, in prosâ longum. Ita omnes, negat id tamen solus D. Ludovicus Ramires de Prado & in Virgilio & aliis annquis legendum esse: *Steterint*, *Dederint*, & *Tulerint* ingeniosè contendit. Secunda est etiam cōmunis in his vocibus: *Locuplet*, *Phar-*

salus. *Stymphalus*, *Stimphalis*. *Sicanus*, *Socrate*, *Batatro*. *Baratrum*. *Genitrix*. *Tenebra*. *Pharetra*. *Batavus*. *Terebrum*, *Terebro*. *Meretrix*, *Obstetrix*. *Pemetro*. *Pyretrom* herb: *Temetum*. *Vienus*. *Coricus*. *Strigilis*. *Abyla* mons. *Tentyra* vrbs. *Elisa* *Didus* nomen. *Edonis*, idis. *Edonus*. *Colubri*. *Lugubre*. *Vulbra* arum. vrbs. *Volucres*. *Torcular*. & *Cinulus*.

Duas priores habent indifferentes, *Vtrius*; *Vtrinque*. *Resina*. *Tifinus*. *Enfryis*, quibus nonnulli addunt *Atropos*. [*Orionis* habet omnes tres indifferentes.]

In Tetrasyllabis.

Primam habent communem *Cyrenia* *Lybia*, *Pyrrinei montes*. *Italia*. *Pomilo*. *Coralium*. *Ori-ganum*. *Quotidie*. *Ludonius*. *Pugillares*. *Pumilio*. *Proserpina*. *Aloide gigas*. *Palatium*. *Samaria*. *Vari-cosus*. *Metrodorus*. *Metropolis*. *Palatinus*. Mutata orthographia mutat quantitatem. *Religio*, & *Religio* *Referimus*, & *Referimus* *R'it'it'unt*, & *R'it'it'unt*. Mutatâ significacione diximus mutari quantitatem primæ syllabæ in *Asia*: ergo in *Asiacus*, & *Asianus*.

Habent secundam ancipitem *Connubium*. *Syracuse*. *Hyacinthus*. *Pharsalia*. *Atalanta* puella. *Stimphalius*. *Stimphalides*, *Aenaria*. *Batonia*. *Verecundus*, *Ficridula*. *Nomicus*. *Vaticanus*. *Pisidia*. arum. pop. *Prestigia*. *Rutilius* vir. *Archimedes* vir. *Euripides* vir. *Sempiternus*. *Aquilanus*. *Reu'tus*. *Macrobis* vir. *Cenomanus* pop. *Galliz*. *Edonius*. *Sidonius*. *Ignia*. *Mamurinus*. *Ierusalem*. *Vesicius* &c. [*Egnatius*, & *Agnatius* habent secundam longam, & *Ignatius* etiâ vique ad annum 1640. clamabant aliqui.]

Corripis *Ignatium*? cur non producat de te?

Non quia sic licuit, sed quia sic placuit.

At illustrium virorum exemplum sequi sunt Patres Iesuiz, & nos docuerunt obiter in nominibus proprijs, quorum quantitas à veteribus non est determinata, non esse liberos.]

Tertiam indifferentem habent *Euripides*, *Fortunus*. *Ceryones*. *Cleopatra*. *Empedocles*. *Asarabema*. & *Moricene*. [Huc addunt nonnulli *Pimeta*: & alij volunt, in locis quibus dicitur habuisse tertiâ syllabam longam, non esse legendum *Pit'it'it'it'*, sed *Pit'it'it'it'* per V. consonans.]

Duas priores indifferentes habent *Vtrinque*, *Liquefco*. *Liquefacio*. Secundam, & tertiam *Euripides*. Tres priores *Orionis*. & *Capaneus*.

In Polysyllabis.

A Nominibus aut verbis duarum, trium, aut quatuor syllabarum polysyllabæ oriuntur, quæ primitivorum rationem servant, & non debent impræsentiarum explicari.

Prima communis, in primitivo aliquo polysyllabo non occurrit. Ergo recurrendum est ad composita, qualia sunt *Metrocomia*. *Metromomia*. & cætera.

Secundam reperto in *Ascendens*. *Prestigiator*. *Rarezatio*. *Archimedeus*. *Aquilania*. *Mamurianus*. *Reu'undia*. *Connubialis*.

Tertiam in *Maleager*. *Paralitiens*. *Apollonius*. *Hieroty-*

Hieronymus. [In nomine *Theodosius* nimis liberè Iuniores nonnulli processerunt: iusserunt enim tertiam syllabam (nempe do) esse accipiem: & hoc licuit. at voluerunt *Theo* esse monosyll. & hoc non licuit.]

Idolotryum, quo nomine significantur ea, quæ sacrificata Idolo sunt, habet quartam indifferenter. Genitivi *Alterutrus*, & *Alteriusutrus* penultimam & antepenult. liquescio primam & secundam.

In Fine.

Dictionis vltima in versu Hexametro & Pentametro, si sit pedis initium, apud Græcos est longæ: sit ex Homero & aliis Authoribus constat. His interduum subscripsit Virgilius, dixit enim.

Pelloribus inhiams spirantem consultat extra. Æn. 9.

Em'at Eurialus, & mittere vislor amici. Æn. 5.

Ostentans artum pariter arcumque sonantem. Ibid.

Ille latus nro molli sultus hyacintho. Ecl. 6.

ubi vides syllabas breves, in fine dictionis declitas, hoc vno nomine, quod dent initium pedi, produci. Virgilium in hoc raro aut nunquam audemus imitari: at in labyrintho aut laborioso aliquo carmine cur non licebit Metametrico, quod licuit Virgilio & antiquis nulla laborantibus necessitate.

De declinationibus aliquid dixi, vbi de dissyllabis. In prima declinatione A nominativi, & vocativi Latini est brevis: vocativi Græci & ablativi Latini longa. O fere indifferens est: excipiuntur enim monosyllaba longa vt *sio*. [*Do* est adhuc indifferens] etiam dativi, ablativi, & adverbia à nominibus orta. vt *Di: m: nō*, *cō idō*, &c. Habent vltimam brevem *Cito*, *inmo*, *modo*, *postmodo*, *dummodo*, *quomodo*, *scio*, *nescio*, *duo*. Habent indifferentem *Iber*, *Celiber*, *Cave*, *nibi*, *tibi*, *sibi*, *ibi*. vbi. [Cui monosyll. est longum: & dissyllabum habet primam brevem & alteram indifferentem.]

Hæc volui ponere, vt Metrophilus curiosus Authorum Hispanorum, quibus olim utebar, & Germanorum, quibus nunc vtor, concordiam aut etiam differentiam percipiat: & vt copiosiores accipitum syllabarum fassiss possit congerere, vt facilis labyrinthos conformet.

MONITVM

Ex Tychone.

CCXLIV.

Tychon Brahaus eximius Astronomus, & Poeta laudatus & igneatus, voluit ostendere Vranium, & Cælo præsidere, & Parnasso. Interim nonnulla aliter posuit, quàm solent. Nomen *Axisc* variat.

Axisc: *Axisc*, *Axisc*, *Axisc*, ab *Axi*. *Oryx*: *Oryx*, *Oryx*, &c. pro *Oryx* *Tby* lè pro *Thy*lè græcè *Θύλα* *adā māminā*, pro *adā māminā* *Μέτιον*, *metiris*, pro *Μέτιον*.

Hæc fortè aliquis in gratiam Tychonis admittet inuò jam de facto admisit Dom. Ioann. Hodier-

na, celeberrimus Astronomus & Mathematicus, qui à Tychone abiret, eius etiam dialectum imitatus avim dixit, non *axem*, &c. at Nicolaus Raimarus Vrsus Dithmarus lib. de *Astronomicis Hypothesibus*, durè carpit; nam in carmine, quod in noyam suorum Zoolorum Grammaticam cecinit, inter alia, quæ Politicam & modestiam offendunt, hæc habet.

Intere è esto ali: à atque aliud certamen in arte:

Arteque Grammaticæ à, scilicet arte rudi.

Hæc puer ex imā, declina hec nomina, classe:

Axisc, is, i, cm, e; non in? nec et i? minime &c.

Nonne axim propriam dicis velut ille Helisius? (A)

Non: axim proprium, Regula vt ista iubet:

Conueniat Genere, & Casu cum Nomine Nomen:

Doctus vt ignoret tam puerile, scelus.

Non vnum vnicū ait nec Aquinates loco Aquinas?

Quis tam Barbarus est qui hæc ait? ipse Tychon. (B)

Ipse Tychon Astronomus, vel Princeps Astronomorum:

Summus is Astronomus, Grammaticusne malus.

Nonne tudiorū ait, postscriptum: ego nescio quid fer:

Musam, appendix, dicere fortè velis. (C)

Non licet est dicis? minime: sed dico licet sit: (D)

Quomodo oryx? oryxis non oricis? minime.

Est igitur crasus sic declinare beani. (E)

Axisc, is, in: Oryx, inde oricis, pro oryxis.

Littera longa brevis sit ne iuxta sit nec & vna

Pelion ossa, simul Tyle nrova gela. (F)

Quot vitta in Tyle voce vnicū? at vltima Thule

Summus ait viates nomine Virgilius.

E breuia: at primis prodne & nomina quinte.

At quora Tychon tibi flexio Tyle facit? &c.

Pro Thule tibi Tyle Tychon: notabile nomen,

Quam male tu dicis, tam male scribis idem.

Col his flagrat adamantina sub iuga tauros (G)

Egit & armigera prelia sevit humo.

Quis Martè tunica testumve adamantina ad vn-

scripserit? alter ait: hos imitare Tychon. (guè) (H)

At tu lege tuā quā nescio liberā abuti

Maris, & risu carmina digna facis.

Danica; æquoreas quamvis temota per vndas,

Tecum adamantinam fixit amicitiam. (I)

Obque bonam Rithmum debes considerare Versum:

Pro Adamantinam dicis amicitiam

Huius in immenso spatium metiaris Olympo,

At contra viates metior omnis ait. (K)

Si modò ritè memor servata remictor astra: (L)

Metire astra Tychon, ne metiaris ea.

Metiri se quæq; tuo modulo ac pede versū est. (M)

Tychon etiam modulo tu metiare tuo.

Cui metiaris ais? cur syllaba longa brevis sit?

Admirandus inest hoc modulo modulum.

Qualis Grammaticus, talis quoque es arte poeta:

Arte poeta miser, Grammaticusque malus.

Declinas misere, misere modularis, & artem

Negligis, & risus posternatus eris.

Ecce Mathematicum, vel principem & Astronomorum;

Disat Grammaticum, deinde Mathematicum.

Quis numerare potest alto excipienda carbūno?

Dignaque vel ferulis quis numerare potest?

Innumeros alios errores ergo relinquo.

Quos inculta satis scripta Tychonis habent.

Hæc vix sufficiat tantum leuora notasse

Errata: addidero sed grauiora breui. &c.

Vt videam faciam nec enim didicisse Marbesin:

quàm in primâ: & in tertia longior, quàm in secunda. Hoc etiam longiarum discrimen in vocibus *E, Ex, Edico, Effero, Exagita, Expono, Extraho, Exscribo*, &c. euidenter percipitur: est enim longior *Ex*, quàm *E*. Et prima syllaba est in *Edico* longa; in *effero* & *exagito*, longior ob duas consonantes sequentes. Ergo adhuc longior erit in *expono*, adhuc longior in *extraho*, adhuc longior in *exscribo*, tres enim, quatuor, & quinque consonantes sequuntur. Sicut alie syllabe aliis longiores sunt, sic alie aliis breuiores. Vocalis longa, si altera vocalis immediatè sequatur, aliquando corripitur: ergo brevis fiet breuior. Has duas voces *Præfero, Præago*, cum his duabus *Refero, Reago* compone: nam, si *Pra*, quæ longa erat in *Præfero*, est brevis in *Præago*: dicendū consequenter est, *Re*, quæ erat brevis in *Refero*, in *Reago* breuiorem reddi. Præterea, in his tribus vocibus, *Repono, Reclamo, Respondo*, varia est quantitas syllabe *Re*: nam in prima est brevis, in vltima, & in mediâ, dum longior breui, & breuior longâ creditur, censetur ambigua & indifferens.

Hæc omnia vera sunt, Illustrissime Ildori; at ipsa in speculatione se continent, & praxim non videntur concernere: fuerunt enim ab antiquis ignorata aut neglecta: & siquidem illi nec longas à longioribus, nec breues à breuioribus, in carminum suorum concinnatione distinxerunt; nec nos, qui illos imitantes, carmina modulamur, poterimus illas distinguere. Interim, hæc tibi notitia, si non in Metricis, aut Metametricis, in Grammatica Audaci, & Philosophia Grammaticæ tradita prodesse poterit.

De controuersis syllabis.

CXLV.

P. IOANNES Baptista Riccioli, vir in omnibus materijs magnus, quia Vranii Musa Parnassi est, ita voluit Cælos metiri, vt et artem Poeticam promoveret. Prosodiam Reformatam publicauit, in cuius secundo Tomo Indicem copiosissimum syllabarum controuersarum inuenio.

An idem est syllabam esse controuersam, & indifferentem? Si vocum rigori consemus, diuersum est: aliud enim est rem esse ambiguam & incertam, aliud liberam, & indifferentem. Rem liberam dicimus, quando omnes Authores in ipsâ rei libertate conveniunt, & nemo aliter aut aliter operantem condemnat: rem verò ambiguam, & incertam, quæ oppositis iudiciis obnoxia, quam si hoc vel illo modo facias, reprehenses & approbatores inuenias. Talia in Ethicis frequenter occurrunt. Audis ferali die vnum sacrum ab elevatione ad finem, alterum ab initio ad elevationem; nemo reprehendet. Et, si dicas, te integrum sacrum audivisse, nemo contradicet, quia in materiâ liberâ, quæ meram devotionem concernit, maior veritas & integritas non videtur requiri: quod si id die festo feceris; & vtrum præcepto sanctificeris, roges;

respondes, *Thaologi contenti, & ad huc sub iudice sit est*. Sunt enim plurimi, qui te præcepto sanctificædicant: plurimi, qui negabunt: & dum ipsi inter se disputant, neutrum est, certum. Si similiter in Metricis, sunt plures syllabæ indifferentes, alique, quæ in omnium sunt sententiâ incipites, sicut vocalis ante mutam & liquidam, in vocibus *Atlas, Patres, Tenebræ, Athleta Aprilis*, &c. illam corripas, aut producas à nemine reprehendi poteris: at sunt alie, in quibus non conveniunt Authores, sicut in vocali natura brevi quæ priorem dictionem claudie, si posterior à duplici consona incipiat, vt patet in hoc versu de Luitz deliquio.

Turba stridebat, sed Luna stabat in turba. Nam voces *Turba*, & *Luna* habebunt vltimam breuem Academicis vulgi sententiâ: longam verò Christophori Helvij, Conradi Bachmanni, Scaligeri, Friderici Taubmanni, & Iani Græterii iudicio: quorum vltimus tam certò posse produci putat, vt iubeat hoc ipsum à Magistris doceri.

Hæc est rigori stando indifferentium, & Controuersarum differentia: sed quia multi has duas classes syllabarum confundunt, sufficiat tibi rem scire, at posteris cum cæteris loqui. Interim in hac Appendice præmittam Epistolam de Indifferentissimis IESV syllabis, & earum quantitate differentem: & postea addam syllabarum controuersarum Indicem ex P. Ioanne Baptista Riccioli, in quo multas purè indifferentes reperies.

CXLV.

EPISTOLA

De dulcissimo nomine IESVS

Quot syllabas, & quantas habeat?

Gracè scribitur P E X O Y X: & potest esse trisyllabum, dissyllabumque. Quando est trisyllabum, prima littera vocalis est, & sicut dixit Virgilius,

Indus à magno dimissum nomen Iulo.

possemus & nos etiam dicere.

Terræ olis charites dulcis concedit IESVS.

Si illud I sit consonans, nomen erit dissyllabum; vt si huiusmodi corde dicamus.

Cloria laus & bonus Tibi sit dulcissime IESVS.

Dissyllabum aut trisyllabum sit, supponis Florimunde doctissime syllabam penultimam esse longam, & inquis: Quanta sit vltima? An debeat produci vel corripri? Laudo curiositatem piam: & vt piè respondere etiam possim vltra cancellos Metricæ brevi quâdam digressionem percurrant, & ita tuam mentem studiosam instruant, vt & devotam voluntatem in huius dulcissimi nominis amore, & veneratione succendant. Respondeo igitur, Eum, qui syllabam posteriorem producat, à nemine posse reprehendi. Sed, quid fiet corripienti? Illud audaciz dampnari video à multis; sed hanc esse iustam sententiam à nemine video probari. Ab etymo argumenta resumant: est enim Græca vox, Latine donata; & eam ideo debemus more Græco metiri.

metri qui enim nobis dicitur *IESVS*, Græcis est . Ergo hæc vox Trochæa non est, sed Spœdea. Sic illi. At doctius alij contrâ, argumentum retorquent. Ergo, inquit, Græca vox, Latio donata. Esto frui debet privilegij, quibus voces Latine. At quæ in sensum cadunt (aut clariùs: quæ ad quartam declinationem pertinent) cortipiuntur in recto: ergo quidquid de voce Græcâ sit, vox *IESVS* apud Latinos Trochæa est.

Hæc doctrina rata videtur apud doctos; nam Calvinistæ Galli calumnias non panes in Societatis viros investitis clegis complexi sunt; & licet eas supponerent à millenis viris eruditis legendas, voce *IESVS* sunt vñ, iuxta secundam opinionem. Boarunt sic.

Presbyteri à socio, geritis qui nomen IESV,

Dispercam si vos IESVS amare potest.

Hanc insulsum calumniam, hoc temerarium votum, exclamationem hanc insanam retundit Clarus Bonarchius (*anagrammaticos* Carolus Scribanus) Amphitheatri honoris lib. 3. pag. 286 istis eruditis carminibus, in quibus etiam *IESVS* ultimam brevem habet. Spongia, quâ vititur Bonarchius numeris Phaleucii procurrit in quibus etiam vox ipsissima secundam corripit. Versus sunt lectione dignissimi; illos subiungo.

— — — — — Phaleucii.

Tu qui nos sale putido iocoror

Perfricare stude, salax poeta,

Quid innot tumidis latrare buccis,

SI VOS IESVS amet, volo perire?

An illud Nemesin putas latere?

Inferni Nemesin DEI ἀναμνήσθαι

Quid ni IESVS amet sibi tenaci

Votorum laqueo pallam illigatos?

Quid ni IESVS amet, quibus voluptas

illum Anthropophage insidias genti?

Quid ni IESVS amet tibi perosos;

Cui olisse bonos vixit nefanda est?

Quid innot tumidis latrare buccis,

SI VOS IESVS amet, volo perire?

In promptu ratio est procacitatis;

Iam gratis tibi petere fas est;

Nam olim stirpis, o miser, peristi.

Abierata tibi est fides anorum;

Mens turpi scelerosum suum satiscit;

Ex quo non puduit stuprare matrem

Errorum illuare improba & nefanda

Quare, ni celer orbantem relinquas,

Hæc ego melius preces paciscar;

(Audite o superi, inferique manes!)

SI TE IESVS amet, volo perire.

Porrò etiam alij ultimam huius sanctissimi non inis syllabam brevem esse voluerunt; sed quia loci non occurrunt, non est ut expressè allegentur.

Hos nuper sequutus est R. P. Nicolaus Lucensis Capucinus, in sua Marianâ Cynosurâ, quam dabit Apollo circularis inferius. Est Poëta celebris, & multorum Labyrinthorum Author, qui cum admiratione leguntur. Considera sequentes numeros.

Numeri	)	(	ovans.	
Nomen	)	(	habens.	12
Lumen	)	(	avens.	12
Nellar	)	(	agens.	24
Gramen	)	(	dens.	12
Sydus	)	(	bic est.	144
Christus	)	(	adeft.	
Iesus	)	(	ibi est.	
Marris	)	(	amor.	
Sponsus	)	(	amans.	
Gnatus	)	(	honor.	
Sol ubi	)	(	ineft.	

Dant Hehischium Dahtylicum, quod legitur modis 144. Pater igitur Nicolaus 144tes in hoc Pegmate brevi, ultimam dulcissimam nominis syllabam abbreviavit. Scio etiam apud alios eandem syllabam corripit, sed hos adduxisse sufficiat.

Nec caret mystico huius syllabæ brevitatis, nam Verbum abbreviatum Christus est; & cum Notariis iterum abbreviatur, priores literas ex Alphabeto Græco sumit, & ultimam ex Abecedario Latino; nam ut docte notat D. Petrus Frâciscus Passerinus in aureo illo libello, cui à schediasmatibus nomen, pag. 291. in quâ Mysticâ Prudentij figuram devotè & prudenter exponit; nomina *IESVS* & *CHRISTVS* per compendij, & abbreviationem transeunt in *IES* & *CHR*, in quibus duæ literæ priores Græcæ sunt, & Latina posterior; quod licet mirum videatur Adolpho McKercho de Lingua Græcâ veteti pronunciatione capite xxxiv. verum est; signa enim apud Græcos non ita (S) sed ita (Ξ) conformatur.

Et cur, quæso, Notarij illas ipsas dictiones, quas characteribus Græcis aperit, Latinis claudunt? Ut Intellectum Voluntatemque insinuat. Nempe illum, insinuando, priorem horum nominum syllabam more Græco, secundamque more Latino nienfurari debere. Neque hanc, significando debere nomen Domini nostri *Iesu-Christi* ab orbe Græco vsque ad Latinum, hoc est, à Mundo Orientali ad Occidentalem propagari. quo tunc respexit Prudentius, cum dixit.

A Solis ortus cardine

Ad usque terræ limitem

Christum carnis Præncipem

Natum Mariâ & virgine.

Est Societas quàm impugnandam Calvinistâ, quam Bonarchius propugnandam suscepit, Religio sanctissima & doctissima; magno Romanæ Ecclesiæ bono à Spiritu Sancto instituta; tempore difficilissimo nata; per magnas tribulationes & miseria promota; multo Martyrum sanguine rigata, & numerofo miraculorum firmamento munita; quæ omnia nullo modo concuterent, si illam *IESVS*, cui consecratur, non amaret. Lege attente istos Elegos.

Vidit ut Ignat! sobolem devota Thalia,

Mortis in hos numeros pœlline fila lura.

IESVS adeft. Pietas, sanguis, doctrina resurgunt?

Signa DEI! M. nosio per sua; IESVS adeft.

*Hæretico pietas armato opponit inermem ,
Et tamen hac debet vincere ? IESVS adist.
Lavrea martyrij procerum tot sanguine tincta,
Ante diem redimus tempora ? IESVS adest.
Doctrina illustrat duplicem discrimina Soli
Lumine, vel potius fulmine ? IESVS adest.
Ergo hac Religio, quidquid Calvine repugnat,
Adulci IESV nomine, Numen habet.*

Aufus in illis etiam sui vocis IESVS vitiam abbreviare, et nostri numeri prioribus corresponderent. Alij etiam eandem syllabam corripuere. Rabanus Maurus, Benedictinus, Archiepiscopus Moguntinus, in Figura XXVII. cecinit.

Si do te tibi metra form, hic te Iesus in odis.

Te Si do nifus ei, & si bonas artes ibi & odis.
At in recurſu bonos habet primam longam, quod cæteris Poëtis (antiquis & junioribus) displicet.

Ioannes Aistedus in Encyclopædia (quæ est absolutissimum, & eruditissimum opus) ubi de retrogrado carmine, producit Distichum ad Christum, quod insigne esse dicit. Eius mihi prodexit Pentametrum.

IESVS ei tu ſus, ſu vt IESVS ei.

In quo iterum, iterumque vitia vocis IESVS corripitur.

Et hic, mi Florimunde, non soli curiositati omnia, sed aliquid demus etiam pietati. Primâ ergo quaestione resoluta, alteram proponamus. Interrogo, *Cur produciatur à Græcis syllaba, quam Latini corripimus ? Cur idem sanctissimum nomen diverso ab illis, & ab istis accentu, ac diversâ mensurâ profertur ?* Respondeo, totum Oceanum capi non posse virculo, sed posse nihilominus Oceani partem. Et quia Christi virtutes immensum Oceanum perfectionum constituunt, quia omnes simul non possumus, nominibus velut virculis earum partem haurimus, concipimus, & representamus. Et quia inter præcipuas Christi prærogativas, Maiestas, & humilitas est, illam videtur nomen *Ψευς*, ab oculis ponere apud Græcos; non quoniam IESVS istam apud Romanos. Est ergo IESVS simul magnus & parvus, longus & brevis, angustus & angustus, latus & strictus, altus & humilis, productus & correptus, circumflexus, & gravis.

De Christi Magnitudine seu Maiestate multa Divinae Litteræ: multa Scholastica: mejuvat Angelica vox, quam proderit studiosè auscultare. Gabriel Paramphus Emperyus, Angelorum Reginam esse affatur. *Ecce conspicias, & paries filium, & vocabis nomen eius Ψευς*, &c. Hic erit magnus, & filius altissimi vocabitur. Et Bernardus (super Missus est Homilia 111. num. 12.) *Verè magnus, qui Filius Altissimi meretur appellari. An non magnus cuius magnitudinis non est finis ? Et quis magnus, ait, (Psalm. 112. 2) sicut Deus vester ? Plane magnus: qui tam magnus, quam altissimus: quia & ipse Altissimus.*

De Christi Humilitate seu Paruitate, multa etiam in Libris antiquis & novis. Verbum æternum apud Paulum, semetipsum exinanens formam servî accipiens, & quod ab æterno fuerat immensum, esse voluit in tempore abbreviatum. Ad rem & mentem meam, Guericus Abbas (Scr-

mone v, de Natiuitate num. 4.) [O fratres, si pie ac diligenter intendamus huic verbo quod Dominus fecit hodie, & ostendit nobis; quanta quamque facie possemus ab ipso perdoceri? Verbum siquidem breuiatum est; ita tamen, ut in eo consummatum sit omne verbum, quod ad salutem est, quod nimirum verbum consummans & abbrevians in æquitate ipsum est. Et hæc consummatio abbreviata vndeque iustitiam, sicut promissum meminisset per Isaiam: quia de sua plenitudine in participes suos redundavit iustitiam, ut abundet iustitiam ipsorum, plasmam & Phariseorum, & Scribarum: licet illi per tam multiplices se exercitent iustificationes legis, isti autem breui, ac simplici contenti sint verbo fidei. Sed quid mirum, si omnia verba sua nobis Verbum Dei breuiavit? quando & se ipsum breuiari & quodammodo minui voluit, adeo ut de incomprehensibili immensitate sui ad angustias vteri quodammodo se contraxerit, &c.]

Hæc & plura recurrunt de Christi Domini magnitudine & paruitate: & dum alijs illam venerantibus dicitur *Iesus*, alijs istam adorantibus *Iésus*: nobis, qui has duas summas virtutes separare non volumus, *Iésus* dicatur, & quia teste Platone nomina sunt quædam breves definitiones rerum, Christus Dominus vocatur *Iesus*, ob eam nimirum causam quam dilucidat Angelus: Iosepho enim timenti & tirubanti (Math. 1. c. 18.) ait: *Noli timere accipere Mariam conjugem tuam, quod enim in eâ natum est, de Spiritu Sancto est. Pariet autem filium & vocabis nomen eius Iesum: ipse enim saluum faciet populum suum à peccatis eorum.*

In Sanctissimo hoc nomine duas syllabas reperi: nimirum *u* & *e*: illam simplicem, istam compositam: illam obscuram, istam claram: nam *u*, *Eta* est vocalis obscura: *o Omicron*, & *o Upsilon*, & diphthongus ex illis coalescens, sunt vocales tenues, exiles, clare. Illam longam, tantummodo, istam simul longam & breuem, nam *u* *Eta* vbi cumque produciatur, & *u* finale, quod apud Græcos longum est, apud Latinos solet corripri.

Porrò, Lector Pientissime, hæc duæ syllabæ duas nobis Christi generationes representant: æternam videlicet & temporaneam. Longa est illa; nam æternitas est est quoddam infinitum instans, initio & fine carens. Est obscura, nam soli Deo perfectè nota, vnde Isaias: *Generationem eius, quis enarrabit?* est simplex, quia Divina: Deus enim caret compositione. Hæc est tam clara, ut manibus palpati possit: quippe quæ est, Dei visibilis & audibilis, aut etiam palpabilis. Antistes Guericus (ubi supra) *In Cælo verbum illud horribili altitudine suâ Angelicas virtutes superavit, in quæ sepi simplices & habere passis. Ibi subtilissimis Angelorum intellectibus imperforabile, hic etiam obtuso hominum sensibus palpabile. Quia enim Deus non poterat loqui nobis quasi spiritualibus, sed quasi carnalibus. Verbum eius factum est caro, ut non solum audire, sed & videre posses omnis caro, quod es Domini loquutus est.* Est syllaba secunda composita: nam ad humanitatem terminatur, quæ ex materia, & forma, seu corpore & animâ coalescit. Est simul lon-

ga & brevis, brevis, quia concernit corpus, quod supra trigedimum vixit tertium annum: longa, quia isti mortali corpori vniuit animam immortalē, propter quam illud esset excitandum à mortuis, & postea aeternum regnaturum. Vnde Paulus, *Christus resurgens ex mortuis iam non moritur, mors illi ultra non dominabitur.*

Non progredior ulterius, Florimunde doctissime; nam Sacrosanctum nomen Iesu suggerit infinitam materiam, quam nobis sufficiat delibasse. Dedi etymon: syllabarum differentiam & numerum: nec non accentuum & quantitatum causas: modo his literis finem impono, eundem ipsum implorans, vt te saluum, & incolumem conseruet multis annis.

✠ CXLVI.

Inter alios Authores, qui de Profodia scripserunt, P. Ioannes Baptista Ricciolius magnā laudem meretur. Edidit *Reformatam* (sic illam vocat) in quā Index secundus syllabarum controuersarum est. Est Liber impressus Bononiae, & ubique inuenitur, & ideo nomen proposuisse sufficiat: illum adeat Lector, & summo opere eiusdem lectione iuuabitur.

De equiuocis, & quasi equiuocis, quae cum significatione variant quantitatem.

✠ CXLVII.

Homonymia vel calamū vel linguam respicit: primo modo erunt equiuocae omnes voces, quae eodem modo scribuntur, si diuerso profertantur, vt *Occidens*, & *Occident*: nam, si deriuetur à *cado*, habet secundam breuiem & accentum acutum in primā: si à *cado*, habet secundam longam accentu praeditam. Secundo modo ratio habetur accentus, quo ad aliam syllabam translatō pronuntiatio alteratur. [Vt *venit* nomine acutum intelligo, qui apud Latinos scribatur aut non, afficit penultimam longam; & si haec brevis sit, recurrit ad antepenultimam] Huc pertinent *Acer* subst. nomen arboris: et *Acer*, *cris*, & *ere*, adiect. & alia. Quasi equiuocae dictiones illae sunt, in quibus vel adspiratio additur, vel dupliciter litera, vel diphthongus accedit, vel l. in Y. mutatur, vt *Amo* & *Hamo*: *Ortus* & *Hortus* &c. *Angelus* & *Angellus* dimin. ab *Angulo*. *Calidus* & *Callidus*, &c. *Cedo*. & *Cado*. *Calum* & *Calumi*. &c. *Missa* à *nuccio*, & *Myssa* &c. [Inter quasi equiuoca ponuntur à Ricciolio *Anas* fluuius & *Anas* avis: *Apis* Aegyptiorum idolum, & *Apis* animal insectum, quae ego esse purae equiuocae iudico.]

Haec varietas quantitarum simul & significationis addit carmini gratiam, vt in sequentibus numeris videre est.

Venimus alme Pater Romam, Pater alme venimus.

Eos ambiguo lumine turbat eos,

Primus versus est retrogradus, & in ipso vox *Venimus*, si versum aperiat; dactylo; si claudat, amphibachio respondet. Secundus habet vocem *Eos*; qui in initio est *ēos*, & Ionice *ē'os*, *Aurora*: [vnde *ē'os*, & *ē'os*. *ē'os*.] in fine *eos*, hoc est, *ēos*.

His ergo praemissis. Indicem tertium Ricciolij interlege, aut saltem sequentia Carmina memoria manda: dabunt enim & varias equiuocorum significationes; & sub singulis quantitates diuersitates.

A

Abbatia mihi locus est; Abbazia munus. Abiecit à *seindos* à *cado* abiecit obortus est. *Dofia* Academia locus est; Academia sella. *Torpor* accedia est, sed accedia negligis alius. *Sternitur* arbor acet. *Sueris* si viribus accit. *Est adama* verbum; sed terra nomen *Adama*. *Eue* non adamo possum, quod porxit *Adamo*. *Rege* adito, vt *saueant*, *proceres* quoque *Regis* adito. *Ver dndum* aduenit. post quod mox aduenit *Aslas*. *Exul* agat *procul* in desertum ancillula vt *Agar*. *Campus* ager. terra cumulus sed dicitur agger. *Vt bene corpus alas*. gallina vesteris alis. *Escia* alitis volucres. vt *alemini* ab alitis *escia*. *Alea fors* & ludus *Alea* vrbis *Arcade* terrā. *Lacrum* amo. proin capitis non vescor piscibus *hamo*. *Vrbs* *Amathus* in qua *Veneris* regnauit *amatus*. *Ambitus* haud opus est merito, si ambitus bonore es. *Ames* erit tibi, si quid *ames*. huic retia tende. *Limpidus* amnis *Anas*, *anas* hoc natat *amne* libenter. *Ante* *famineum* nomen fuit ante celebre. *Antea* vrbis fuit *antea*. & *extas* vis modō nomen. *Vino* parcat *anuis*, nisi forte est *sipitici* *anuis*. *Mellis* *apis* *sabrefex* *Idolum* *Memphos* *Apis*. *Bobus* aras terram, quos post *maclabis* ad aras. *Litora* ne quis aret, terra instat *pulueris* aret. *Inconsulto* *Arato*; nec arato, nec serito agros. *Persidis* *Arbela* vrbis; *Siculum* fuit *Arbela* quondam. *Vtque* *Asia* est regio; sic *Asia* *nympha* *palsusque*, *Isis* est flumen *Atys*; puer hinc *Cybeleus* *Atys*. *Isis* aue dulcis aue; tuque ad matertera *salne*; *Isis* aue dulcis aue; tuque ad matertera *salne*; *Isis* aue dulcis aue; tuque ad matertera *salne*; *Isis* aue dulcis aue; tuque ad matertera *salne*.

B

Dant bombycini somni bombycina fila.

C

Caligas oculis. *caligas* dum quies in umbris. *Grandi* voce *calo* te *calo*, & *vix* tamen audis. *Vx* canis est, qui non sit canis dentibus, vsquam. *Dulce* canet *cygnus* moriens, quia corpore canet. *Quo* tumultu *Caros* *Caros* carces. hunc *Caros* habebant. *Caro* emittit *caro* claudatur si forte *macellum*. *Ite* *caui* *littres* *mibi* *dudum* a *flumine* *caui*. *Tu* *cedo* *mi* *claves*: ego cetera querere *cedo*. *Digna* arbor *cerasus*, *Cerasus* huic nomina fecit. *Cerites* gemmas imitantur *cerite* *cera*. *Herba* *cera* est. sed *cera* *fanis* *fundamina* praebeat. *Antiquus* *Chaus*; *Chaos* est *confusus* *prisca*. *Astra* inter *chelys* est: *calo* haeret *Scorpio* *chelis*. *Cis* ad bella, *isili* quos *Gallia* nostra *cis* *Alpes*. *Claros* exhibuit *Claros* *insula* *Appollini* *honores*.

*Inle fuit Clarius, nec clarius ullibi fulsit.
 Qui facies venum colat, colat ordine vitam.
 Nendo colum vapenas, colum vacuando repurgas.
 In mensa haud comedit, ientacula qui vnte comedit.
 Tu comes esto mihi, erinemque hoc pectine comes.
 Concitus à creto; concitus at à ciò mánas;
 Confidit à sedeo; fido confidere fecit.
 Conditio à condo est, & conditor omneque tale;
 Conditor verò, & conditio condio gignit.
 Urbem inuado Coram; loquar ut cum principe coram.
 Corus ut est ventus; corus est mensura vel annus.
 Rex Coriti est Coritus; coritus at ipsa phœtra.
 Ipse Cratus sapiens, in paupere crate iacebat.
 Vir Creatus. Græca quondam de stirpe creatus.
 Ponti amnis Creta; creta argilla; urbs insula Creta.
 Noria si cupitis, satius caruisse cupitis.
 Buccle tibi Cythron facer est; tibi Phœbe Cytharon*

D

*Isticola Daci; Scythia sunt Dactra Dææque.
 Hoc damus antiquis; quos inter nomine Dainus.
 Dainus gentile est nomen; proprium. Dainus esto.
 Hunc decorant homines quem vestimentis decorant.
 Fons decus est decoris; devor est insigne decoris.
 Antrum cui dedimus, statum nunc dedimus auream.
 Dedere cor Duiis par est, qui tanta dedere.
 Arct deciduis folys decidua querens.
 Soluere diffidit nodum, quem diffidit ense.
 Qui dicat hunc librum; dicat quid muneris opten.
 Vt Donace nugas, opus est donace marito.
 Ecce donax animal, qui donax misti amicus.
 Si dormituris dicas dormituris erras.
 Si ducis instar es, bonus eris nos per inlospita ducis?
 Durius est marmor, Durius sed mollior annis.*

E

*Languida vix edere heu possem, vix edere vocem.
 Educit hic catulos, ut eosdem educat in apres
 Ludus luxurique egere, ut nunc cogat egere.
 Egere cum vomitu, ni tās medicamine egere.
 Egestas merces, dein naufragia desert cegestas.
 Vos elogi elegi, quia flebile carmen amauit.
 Elidis heu currus elidis Olympionice.
 Elate palmarum elate fronde fecit in auras.
 Ex elephantino dente est elephantina pyxis.
 Spe Ænea elisā, heu gladio se infixit Elia.
 Heus prius emenda scripta hæc qua exponis emenda.
 Rursus emut charo, qua quondam tullius emut.
 Enato sole incolamus post enato ab vandis.
 Naxis episcopium est, Epi sed locus ipse scopium.
 Pinguis es, & tamen es, ac si valde macer esses.
 Euadat ex fluio, ut minitanti euadat ab hydro.
 Hospitius Euxinus, sed inhospitius Axenus olus.
 Vt caput excidit, dextra simul excidit ensu.
 Arboris excidium post multa excidia vidi.
 Excitus d somno vix, mox excitus ad arma.
 Rex precor excusa, malè sit si excusa moneta.
 Corpore ex exillis quid mirum si exillis alte?
 Fur hinc expilat, ronsor nos expilat inde.
 Exputat heu pulmo, quod pus exputat ab ore.*

F

*Vt mihi fabaris, Fabaris placidissima lymphæ est.
 Est lupus in fabula, narratur fabula de te.
 Melle laui abundant, apibus quia sedulo laui.*

*Ne venam ferias, nisi seīs distinguere ferias.
 Dum ferimur naui, fluctu insurgente ferimur,
 Ferreo tueri inducit; sed feruere ferro.
 Nostri fide fides; fide cantu, & promia babebis.
 Aut situm, aut terra est de quorum plasmata sumus.
 Subiecit fauci focale, focale sed igni.
 Folia saga sunt; folia inspersere Sibylla.
 Decepit me sape fretum, nimis equore fretum;
 Ne ante esiam frigeret sinas, qua tringere suesti.
 Fugere in; fugere est melius, ne fuisse fugere.
 Serpentes nidore fuga, fuga corripit illos.
 Tam bene fulgetra in prosa, quam fulgetra dicant.
 Fulgeo fulgere incendit, sed fulgere fulgeo.
 Si quid furete hospitiis, furete incipit hospes.
 Nunc furis; insidias poteris prauertere furis.*

G

*Sunt Astrum Gemini; sunt Astronomusque Geminus,
 Serue gnatho infligas nostro ne verbera gnato.*

H

*Tandem hebes à senio exadit vigor ipsius Hebes.
 Non herus, at seruis Leander amoribus Herus.
 Sit licet hybernus; nimis haud tamen alget Hybernus
 Hic ego cœssissam, sed hic antice ibit in aulam.
 Hoc ego fonte bibam; quid hoc est quia turbula lymphæ est?
 Nemo cadaver humet terra; quæ à fontibus humet.
 Nomen Hyle est urbis, verum hyle materiali.*

I

*Saxa iacere sinas, iacere illa ignobile vulgò est.
 Idæa est Cybele, sed rerum est idæa forma.
 Idem opifex, opus exit idem de marmore eodem.
 Voces, immò facies imo de pectore promis.
 Incidit in ferrum, memorisq; incidit honorem.
 Incidium passa est incidia sylua securus.
 Indicis ad signum, quæcumque inuicis obibo.
 Indice ad os posito, tu indice silentia cunctis.
 Inatus incitus, cieoque cieque auibentur.
 Indicar obscure; quod tui incia at apertè.
 Insidet, inlidit, sedeo, sidone requirunt.
 Vocem intercidit, qua mica intercidit ori.
 In igni mimos, tu panes iuuenis, & affer.
 Certum est pectus in tribus lri coloribus arcum,
 Si irritat Regem prator, Rex irritat æstia.
 Is ad gymnasium, sed is es, qui haud proficis hilem.
 Dum ploratur Ite; nos fici à fictibus itis.
 Scandendis obliquè iugis nimis est via iugis.*

L

*Labere per salebras lymphæ, & labere salubris;
 Magna labij sitis est: properare huc flumina labi;
 Si gressu labor, labor est, qui lassas cunctem.
 Ignoro an Lamia viuam sub monte Lanæ.
 Rex nouus est populo largitus largitus aurum.
 Rex post septa late; vastas lupus omnia late.
 Vix post murorum lateres tormenta lateres.
 Mauro latus erat, qui sic latus iuit apertum.
 Sermo sonas Latius toto quasi latius orbe.
 Qui se lauer in ceno lauer unde nequit?
 Rex vnum legat ex multis, cum legat ad Urbem.
 Sape iterumque leges, statuis quas condere leges.
 Masta caro est leporis, nec edentis amica leporis.*

Lcforam

I cforam monem; Leforam fed dicturus amnem.
I quis et fpeculum; leuiusque inficior auro.
I cuitas leuitas morum band docet ordine dignos.
Fflo liber liber fit, quando Typographus edit.
Nim liber est liber, quem Bibliopola lipavit?
I liber inest vino, liber est sub cortice raris.
Si libet infanti natrix mille ofcula libet.
Libo libonem fignat, piteaque Libonem.
Ad Ligeris ripam interea, mea cymba ligeris.
Tu Lignis ritu coactis fingisue liguris.
Fngine membro lino foueo, fed vultura lino.
Scita Lino vati debentur, eacaba lino.
Iam mouem liquere nubes gaudet, tu luere.
Ploftra lyram morant, luranque repart. aratum.
Ante lites calo fi non vos perdere lites.
Saltantes caput alas. Locusta locustas.
Iam loquere, nunquam deinceps fortasie loquere.
St. Sol luceres Rammer Lucereique viderem.
Qui in lictis habitare non gaudent lucis amore.
Nefitur in luteo unquam flos luteus agro.

M

Quam mala ficut malabae, que mandere mala ne-
quirit?
Malo malo malo, quam caraba fidere palo.
Integer est malus nauis Malus in fala iuxta est.
Nefin in valle manet, fed vultura manet subito f
Ro, lictis abunde manet, paucis manet horis.
Manibus, & cineris manibus dare lita plenis.
Gallia Maffi liam, Maffylos Africa natus.
Matrona angufta est mulier; fed Matrona flouem.
Citro vitroque mea, mea naupque est cymba palafq.
Media num media est nux Perfas Arabafque;
Nafciatur medica eff matrici ibi medica mala;
Medimnus iaculator erat; mensura medimnus.
Medium natum modium Medea fcebat.
Mera canis celebris; mera fit uifi fabula vatum.
Quamuis multa metam paleorum calligo metam.
Dum metimur opes metimur: mors falue triumphat.
Iudex fperne minas, fed ex auri refpue minas.
Cambia quem miferet malos miferi sub orum.
Culum certus emes miferis fi miferis aurum.
Dum molitur vultus, molitur in athera fultum.
Nunquam grana moles, nifi fit tibi farea moles:
Si monopolium locus est: monopolion ara est.
Longa mora, est fluitas inter fuis vltima mora.
Malo mori in leffo, quam penfils arbore mori.
Iam morere egre fener, non est cur fama morere.
Morotum famulus mores; mora longa morofum.
Que mouere alios nequeunt me verbe mouere.

N

Ad conchas pifcando natas Indo aqore natas.
Natricem, pifcem natricem Lucilin inquit:
Hoc nemus est Seram, atque hinc ferica vellera niemus.
Aurea chorda nete mihi deffis, fila aurea nete.
Si nitor est nomen, verbum productio nitor.
Fari arcana nequis? nequis te interroges vtro.
Lina (colus u deffis neque fufus) fumito, neque.
Non nifi te Eurijalum deleffat gloria Nifi.
Paruon animi nitela est, manditque nitela.
Nonne videndo nives perfiffilo lumine nives?
Quam natis notus est notus, nota ita mihi nota bar.
Fefus fite noui veterum iam carmina noui.

O

Frangit obedit fompes, equi tamen interum obedit.
Obilita ut vulturais plaga est obilita doloris.
Arcem obfide, fidem donec grandi obfide firmet.
Cor Sophia fit Pythagoran; Ocellus ocellus.
Occidit Paris Heciden, tamen occidit Ilum.
Corda tenais odii, & fivientes fanguinis odi.
Odus erat cui nullus odos ex flore placebat.
Ollus erat feruni cui vix olius herba placebat.
Olca menfura est, olcaz par frondis amica.
O, is nympba fuit, fed ab Ope est Iano, Cereffue.
Plima longa in Opus: opus est fed nescire Graec.
Ite in qua fueris Roma ora Ora nulla. Quirito?
Detonat os oris carnes, & rotas os ofis.
Gutture oua, fin ul ac gallina excluderis oua.
Lina ouis ifius prafiat eandentibus ouis.

P

Pi Pagus urbs magna olim fic pagus minor urbe.
Facute grana palam flante aura, & verrito palam.
Si trandae palus pro remo fat mihi palus:
Ne pales armenta Pales placanda placentis.
Pallas ad arma vocat, Pallas inglorius armis.
Pamphilus patria est, & nomine Pamphilus hofpes.
Tu Paraclyte veni, fuge tuque paraclyte Demon.
Panes in Arcadia: panes forantur in arca.
Parce precor nobis fi parce menfa parata est.
Paretur Chorus, fi menfa paretur egenis.
Nec parere infanter volo, nec parere marito.
Frente pallari patere hofpitiibus tua tellis patere.
Qui patere inopes, nequeunt in morte pauere.
Teier adore pedis, crepitu infuper improbe pedis?
Litem pendere expedit, quam pendere nomen.
Perfidus abfque fide est: contra est perfidus amicus.
In Latium pergamus, obijt iam Pergamon igni.
Scribere pergamus chartas dat Pergamus apas.
Perge vltim iter; nam Perge diftat abhuc urbs.
Hos perfona regis, dextera illi perfona fifro.
Frustra iterum petitis, contenti effore petitis.
Ne petitor nomen; alios tu accedo petitor.
Vltra urbes Pharias alis Africa terra Pharias.
O per equus Phalaris, tulit urbsque Phalaria Phaleris.
Ille pila ludis piger hic fcie tondere pila.
Ille pilat mentum: Criffini hic fcrima pilat.
Ille pilum comit; pilum hic iacit, atque farrigam.
Cuius erit plagae authoris nam prada plaguitt?
Infanti vagire placet, nifi nania placet.
Planus corda aperti; Planus est qui decipit arte.
Aflra Polus, verfan celebris fuit iffiro Polus.
Quo capito porrigo, ruat tibi porrigo pecten.
Porus Alexandro carnis: porus effo meatus.
Pofilla fcripsi hac, pofillaque marginis aucta est.
Praedicat ventura mihi, qui praedicat affra.
Primipilus barbaze noue tu, ego primipilus.
Proceram Regem Perffis procerum eligit ordo.
Supplex procidimus, ne fim prociuius enfe.
Vinea propago est: foboleffis fterpe propago.
Ne bene alere putes te: necus & vndique putes.
Serio quafis putra, num vafa hac aurea putra.
Moribula membra putor, manatq; ex vulture putor.
Pyraus est fponffus Thibet; Pyramusque fuentium.

Q

Quis ego iam credam? quis erit cui fidere poffim?
Ralius

R

Radius à rudo traditus lux linea, pectus.
 Tu carnes rapis & pisces: ego vultus rapis.
 Ne in crimina recidas, si accasus est vultu recidas.
 Si recolas artem vultu tuus multa recolas.
 Et bello reduces iterum ad bella reduces?
 Pauca refert sapient: neque enim scire omnia te fert.
 Si tua verba reges, ipsos moderabere Reges:
 Decretum relegat, qui fontem ex rore relegat.
 Commenta en relegit, qui carmina praeferat relegit.
 Nil reliquit haredi, nisi scripta & serua reliqui:
 Nil remanet latuit, nisi lyrapha ex fonte remanet.
 Hanc remoram metuens, hanc nam sponte remora.
 Fratre Remus, clauusq. minor nunc est quonque remus.
 Sol renitens motu is duodena in signa renitens,
 Capra repente fugit, visio repente colubus.
 Quidquid aqua relictis remanet, in valle relictis.
 Respondet longum, aut breviter responde roganti:
 Respondo permittit enim, & responde veritati.
 Ricinum vestem tunc ricinulque vorabat.
 Max rosa flauescit, rosa atas tempore marcet.
 Auroram roseam, Roseam legimus urbem.
 Fanda rota saxum, curru rota frangere saxum.
 Ruta oculus auris, torrens ruta saxa reuoluit.

S

Nulla tegunt saga nos, quos saga. tenebra paupis.
 Tactus ab igne salis instat salus, ante liquefit.
 Si lapis annis erat conatus Sapis Isaur.
 Securis caput absceidit quandoque securis.
 Hanc sedet ad mensam quo ventris murmur sedet.
 Parce seni agnoro, vir dentes suus ubi seni.
 Senio non senio, non ludus conuictus villus.
 Virtutem inuitus lequeris deum, sponte lequeris.
 Nulla fruge ieres, qua postula vellera Seres.
 Amisiss bonibus, sera est feras, postulus obier.
 Serd seris, serisque metes frumenta maniplis.
 Serua te a vitijs ne metu tua serua laboret.
 Vas sinus, premium sinus est pelagus recessit.
 Aetna sub Sicula fabricata est sicula parua hac.
 Sifer erat catulus sifer est cereale legumen.
 Ne inuolanda litis sis, falsi baud litis odace.
 Ipsa soli natura refert sua germina Soli.
 Ipsa soles rebus ad Soles florida pingi.
 Soluere binc naues septem, tres soluere tentant.
 De specula specula, si qua est modò specula nantis.

Stipes aris stipes utantque volumina multa.
 Par zona est strophio: serua versara strophium.
 I subito ante hostem fugiens celer extra subito.
 Strideo vai strido, striderè, aut stridere noui.
 Ipse inopi tibi tabuena, & tu tabuena egonis.
 Mythes luccidit poplite: bor luccidit ara.
 Tot terra insigendo stides, quid ni vndique stides?
 Tam enò suffocat lapneus, quam suffocat ignis.

T

Nosne teges vnd hic? teges est angustus vtrisque.
 Quodcumque est tegetis, vni mecum vni nam: tegetis.
 Multa telonium non iusta telonia vidit.
 Tentyra in Aegypto: Thracum Tentyra celebris.
 Vi teretis baculi seruorum itera teretis.
 Oceani Tethys, Thetis est sed Peleus vxor.
 Aurum equiti hunc torquere donari hac torquere meretur.
 Quid me traducis, quod trauce lampade ludo?
 Purgauit tribulis agrum mens ante tribulis.
 Vt numerando quota est tota pari, sunt integra tota.
 Tumes es in causa, tumet hac si intercus ab vnda.
 Tute bibendo necas, qui tute viuere posses.

V

Tot desuante vadis, alacer per flumina vadis.
 Plena vagis est caua rosas, cur pupale vagis?
 Dum natat vabor, infrastruocat citò vabor.
 Audi vagitum infantum, leparumque vagitum.
 Ni remas inhibere velis, nentem vitare velis.
 Velitis instat ero, si max tentare velitis.
 Si veneris apros, Veneris vitaueris astus.
 Dum precor a vna veni, responsi est illico. veni.
 Verè crediderim primo orbem hunc vete creatum.
 Ego tenax veteris ritus, nisi ritè veteris.
 Multa videre datus, qua non videre priores.
 Deffa videris anus, quod centum videris annos.
 Vincite, deum vultus hostes vincite catenis.
 Vincitis ante metu, esto iam vincitis ab hoste.
 Pulcra azate vires, florentque in corpore vires.
 Imbre virefcit ager, fama at virefcit enido.
 Virofa est vitanda anguis, mulierque virofa.
 Tu vita quidquid tibi non est vita salusae.
 Otia dent vitium, ceu fructus vitium una est.
 Vndenam vndenam calorem est fingere molem?
 Corporibus volucrum cognatum est pluma volucrum.
 Non opus est vomere his qui fructus vomere glebas.
 Non fit vti censet, opus est melloribus vti.

A P O L L O

S Y L V A N V S.

*Pauperibus mea sylua patet: verumtamen ille,
Qui incipiat flores carpere, diues erit.*

CXLIX

I delectatis fabulis legere poteris quæ à Poëtis de Syluano scribuntur. Syluarum enim Numen est, & à Panibus, Faunis, Satyris, & alijs distinguitur. Cyparissum amauit, quem mortuū transformauit in arborem, quam cupressū dicimus: vnde Virgilius libr. 1. Georg. *Et teneram ab radice ferens Syluam cupressum*. At nos, qui Metrametricam edisserimus, vltra Poetarum opiniones erecti Apollinem Sylvarum Antistitem (hoc est Syluanum) Philosophicis oculis consideramus: & cum prudentioribus & doctioribus dicimus cum esse *Χαοῦ Οὐδὸν*, seu *Οὐδὸν τῷ ὕδατι*. Est autem *ὕδωρ*, quam dixere *Chaos*, sparsa indigestaque moles: Latini illam *Materiam* nominant, cum enim formas omnes in potentia contineat, illarum censetur esse *Mater*.

Suam materiam carnū, suam etiam formā habent: ad illam ipsæ voces spectant, ad hanc ordo. Et quia materia est formā prior, ratio ipsa postulare videtur, vt antequam de Metrametricis carminum formis & modis disceramus, materiam ædificio formando necessariam paremus. Iuuabimur à R. P. Ioanne Buccellino S. I. qui Epicrorum, Appellatiuorum, & Nominum propriorum Viennæ apud Marthæum Formicam anno 1637. edidit Officinam, pulchram & cruditam; ex quā omnia illa sumemus, quæ nobis fuerint necessaria, volentes vt Buccellinum in ijs, quæ ipse collegit, suis maneat honos, quia neminem gloria debita fraudare volumus, sed Metrametricæ candidatis prodesse.

Ergo Syluestri Apollini quinque Musas conuenientes aptabimus. PRIMÆ erit Antistes Sylvarum primæ, in quā omnes casus obliqui Nominum, & Verborum in classes distincti locabuntur. Quam ob rem poterit *Obliqua* dici, ponetque ob oculos regulas generales, à quibus, siquæ voces deuiant, iam in Grammaticis fue-

runt notatæ. SECVNDA *Substantina* dicetur; nam Syluam Appellatiuorum exhibebit. TERTIA poterit *Adiectiua* vocari, quod in speciali Syluā proferat Epithetorum copiam, quæ ingeniū possit Philomusi dirari. QVARTA dicetur *Characterica* quod Decorum, Regum, Flauiorum, Montium, &c. propria proponat. QVINTA dicetur *Patronimica*, & deriuata à nominibus proprijs metietur. Et VLTIMA tandem *Profodiaca* vocabitur, & Syluis præcedentibus vti-tur, vt vocum, & syllabarum quantitates definiat.

Iuuat non solum habere vocum copiam, sed vsum illarum cognoscere: hunc accuratè expor-nam; & vt exactius possim, consulam ipsum-met Buccellium, & sua Inuenta nostris, & nostra suis attemperabo.

CL

lbrum aperis (Philomuse ingeniose) hæresque: nam, vt Hispanus loquitur, *razones de carta rota*; vel, vt latinus, *scopas dissolutas* reperis, & vsum illarum ignoras. At Ego, vt te iu-uem, ad illustrium Artificum officinas conducam. Ecce Apelles, tabellam (Belgicè, *penneel*) habet in sinistra, penicillum (Belgicè, *pinseel*) in dextera: in illa diuersi sunt colores separati, & non mixti; nullam ipsi figuram, nullam effigiem representant: & ad quid seruiat tantus colorum apparatus, interrogas. Adest Zeuxis, & fila versicoloria, gemmas & vniones in classes redigit; & causam rescire desideras. Iubet, ecce, Vitruuius arbores cædi, dedolari, formari; lapides scindi, figurari, cælari. &c. Sed cur? Sane colores in sinistra habet Apelles, vt dexterè illos misceat, & variè attemperatis Alexandrum imaginet: Zeuxis, vt acu-pingat Dianam, gemmas stritionesque versicolores colligit; & vt æreum Vitruuius erigat, ligna & lapides præparat. Ergo in paginis sequentibus vocum sylvas exhibeo: quas, si imaginare aliquid vis, sunt colores; si ornare & acu-pingere, sunt vniones & gem-mæ, si ædificare & condere, sunt cædi, sunt mar-

mora & jaspides. Ergo voces sequentes colligende sunt potius, quam legende: ut illis carmen pulchrum componas. Siquz videantur, aut innouatz, aut nouz: paucis me ab hac incriminatione expedio: nam nouitas, & fingendi animositas, suam gloriam habent. Variatantur argumenta, & vario merito debentur: & voces quas Heroicum vt inconcinnas respuit; Anacreonticū postulat: & quz aliquibus Poëtis displicent, aliis placent. Et quidam, vt fructus cognoscas, & colligas ex sequentibus syluis, capita sequentia perpende,

PRIMUM. Qui has syluas habes, non indigebis Profodiā, nam ipsz te docebunt, singularū vocalium quantitates. Verbi gratia: scite vis, quanta sit syllaba *le* in *lego*. as: & in *lego*. it. & ad Syluam Epithetorum, quam tertia exhibet Musa, recurras, participia legis, & §. 11. sub titulo (—) inter tertię coniugationis participia *legens*, & non *legens*: Ergo primam in *lego*, gar. esse longam, & primam in *lego*, gis. esse breuem, pronuntiabis.

Iterum. Occurrit vox *Palus*, *vdis*, & scire vis, quanta sit *pa*, quanta *lus*, & quantum etiam incrementum *lu* in obliquis. Et sic discursis. *Palus* est nomen appellatiuum; & quidem §. iv. sub titulo (—) non reperitur: sed neque §. v. sub titulo (—) sed neque §. v. 1. sub titulo (—) at illa §. v. sub titulo (—) in classe nominum habentium incrementum longum inuenitur; ergo *Palus* est *o* —, *lambus*, & *Paludis* *o* — *o*, *Amphibrachus*.

Sic etiam, si dubitetur de quantitate syllabarum alicuius nominis proprii consule Musam 1v. si de quantitate Patronomici, Musam v. & tandem, si de quantitate alicuius particule (Præpositionis, Aduerbijs, interjectionis, & Coniunctionis) Musam vii.

Sed hic obiter nota, te non debere argumentu negatiuo confidere, nec dicere. Talis syllaba non ponitur inter breues; Ergo est longa. nec contra. nam facilitati studemus, & multas voces omisimus, quz rarius carminum compositioni seruiunt.

SECUNDUM. Quando aliquis versus est inceptus, & debet perire, vt & sequentes materiam legitimam suppediant. Ponamus idem exemplum, quod legimus in Bucelino.

— *vv* *Christiadum canimus certamina Musa.*

Decet in ipso principio *actylus*; qui potest afficere certamina, & peti à Musa 111. §. x. — *vv*. Ibi inter alia hæc reperimus,

— *vv* *Christiadum canimus certamina Musa.*

<i>Aditis</i>	<i>colimus</i>
<i>Amra</i>	<i>legimus</i>
<i>Aidua</i>	<i>loquimur</i>

Vt variaremus vocem *canimus*, iuvat nos Musa 111. §. 1. sub titulo. — tertię coniug. Si mutetur sensus: vt si diceremus.

<i>Naufraga</i>	<i>Christiadum querimus certamina Musa</i>
<i>Grandia</i>	<i>sequimur</i>
<i>Dulcia</i>	<i>petimus</i>
<i>Suavia</i>	<i>terminus</i>

tunc Epitheti variationem dabit Musa 111. §. iv. titulo. Tertia declin. sine increm: & variationem verbi eadem Musa 111. §. 11. citato.

Sic poterimus, aut vocem vbiicumque deficientem adicere, aut datam multiplicare, vt postea datur inter varias delectus.

Sicut Hexametrum hoc compleuimus, sic poterimus Pentametrum, aut cuiuscumque generis carmen perficere: nec erit opus nouis exemplis onerare, cum datum abunde sufficiat.

TERTIUM. In labyrinthis iubeberis ponere interdum varias dictiones homosyllabas; & illas in determinatā syluā areplā omnes simul reperies. Pono exemplum. In Caeli Ilii uel densis conformatione, Centrum hoc hemistichium exhibet, *Lilia Phæbus amat*. quod multiplicari non debet. Primus circa solem circulus est (—) & eorum nomina præsert, qui redimuntur lauro. Secundus postulat voces (—, —, —) quæ ad tertiam perionam pertineant. Vt hæc inueniamus ad appellatiua confugio, Musam 111. consulo, & §. v. — omnia participia verborum, quæ possunt prodesse, reperio: & ex his seligo 24. & debitis locis scribo. Vt circulum tertium exornem, indigeo 36. vocibus huius mensuræ (—, —, —) & illa reperia inter obliqua Nominum num. 10. inter obliqua verborum num. 20. & 22. in substantiuorum syluā num. 14. & 9. in Epithetorum Syluā num. 8. & 9. in Propriorum Syluā num. 11. & 20. & 13. & 19. & inter Patronymica num. 11. & 20. & 13. & 19. &c. Sic similiter queram 48. dictiones in (—, —, —) vel (—, —, —) vt circulum quartum exornē. Et postea voces 60. in (—, —, —, —) vel (—, —, —, —) pro penultimo celo. Et tandem voces 72. in (—, —, —, —, —) pro vltimo. quales nō sunt *Innumerabilibus*, *Insuperabilibus*, *Immedicabilibus*, &c. non enim à consona incipiunt. Ergo valde paucas reperies. Necessitas ergo Metrica permittit, vt voce composita utaris, vt hunc numerum compleas dicendo, *Luctis honore sue. Cantat Apollo sacer; Plaudite Castalides, &c.*

MVSA I. OBLIQA.

Casuum, & incrementorum Syluam exhibens.

CL I.

N duas partes diuidam Syluam hanc; in alterâ de Nominum, in alterâ de Verborum obliquis disputabo. Mi in fine casus aut eliditur, si sequatur vocalis; aut est longum, si consonans: hanc ob rem cum nunquam sit breue, longorum classi accensebitur. Secunda significat recti penultimam: Apex si vnicus post scellulam sit, vltimam syllabam, aut alias incrementa & finalem. Apices sunt [v-o] primus syllabam breuem, secundus longam, tertius significat indifferentem. His positis ad Syluam ipsam progrediamur.

\$. I	Hospite	\$. VI
* v	Cespitis	* —
Musa	Cespice	Musarum
Dominus	Navibus	Dominorum
Sermo	Classibus	Templorum
Sensus	Temporis	Sermoni
Tempus	Tempore	Sermonem
Clas	Tempora	Sermones
Classe	Sensibus	Sermonum
\$. II	Genua	Dici
* —	Genibus	Dierum
Musa	\$. IV	\$. VII
Muse	* v	* vvv
Musas	Pueri	Hospitibus
Musas	Puero	Militibus
Dominus	Puerum	Cespitibus
Dominio	Pueris	Temporibus
Dominis	Pueros	Itineris
Dominos	Hospiti	Itinere
Templum	Hospites	Itinera
Templi	Hospitum	\$. VIII
Templo	Militi	* vvv
Templis	Milites	Itineri
Sermo	Militum	Itinerum
Nauis	Nauium	\$. IX
Nauim	Classium	* —
a Naui	Tempoti	Sermonibus
Naues	Temporum	Clamoribus
Sensus	Sensui	\$. X
Sensu	Sensuum	* v
Sensus. plur.	Genuum	Puerorum
Dies	\$. V	\$. XI
Die	* —	* vvv
\$. III	Sermonis	Itineribus
* vvv	Sermone	Iacinoribus
Hospitis	Diebus	

Syllabae indifferentes multae sunt in Nominum declinationibus. Illas breuiter adnoto.

Prima declinatio, habet vltimam breuem in Nominatiuo, & Vocatiuo: in ablatiui (Musa) longam. vt si dixeris, Candida Florasaxet cum doctâ saepe Minerâ. in duobus prioribus Nominibus crit A breue; & in posterioribus longum. Nomina Graeca in vocatiuo habent A longum: at Poeta interdum ea Latino donant, & postea vt Latina metantur.

Graeca in AS. quia possunt more Latinorum esse aut in nominatiui singulari, aut in accusatiui plurali, gaudent indifferentia: ibi enim aliquando breuia sunt, hic semper longa.

Secunda declinatio recipit nomen a, quae apud Graecos habent nominatiuum in OS. in quibus poterant sing. nominatiuus, & plur. accusatiuus coincidere: & illud OS. ibi crit breue, hic autem longum. Habet etiam vocatiuum in E ex nominatiui VS deductum: tunc in adiectiuis considerandam est: an sit aduerbium aut vocatiuus: nam E vltimum in eiusmodi aduerbiis est longum, in nominibus breue. Pono exemplum. Iuste Cato, iuste loqueris: sic feceris ergo. Neutra habent nominatiuum accusatiuum & vocatiuum pluralis numeri in A breue. Ergo Plulebra verbi gratia in neutro genere habebit illud A breue. in ablatiui sing. generis facm. longum. Vt ex pulchra regione Paris fert pulchra trophaea.

Tertia declinatio habet saepe rectum in O. & tunc illud O. est indifferens. Considera hunc Iacobi Falconij versus. Herodem mouit crudellem sermo Magorum. In illo nomen Sermo vltimam habet breuem: at in recurfu. (est enim retrogradus) habebit longam, vt si dicas, Magorum sermo crudellem mouit Herodem.

Quarta Declinatio vt Sensus, habet Vs indifferens: in singulari nominatiui & vocatiui breue; in singulari genitiui & pluralis nominatiui, accusatiui, & vocatiui longum.

Quinta Declinatio in ablatiui singulari habet E, longum vt Die. vnde in voce Fide est indifferens: nam si sit tertia declinatio, & significet chordam, crit breue; si quintae, longum Et, si sit imperatiuum a Fide iterum breue.

CL II.

MAior varietas reperitur in verborum obliquis: sunt enim plures, & sortiuntur incrementa maiora. Congruo illos ordine disponamus: & vt procedamus clarius, & melius scellulam loco penultimae syllabae secundae personae praesentis indicatiui deplingamus.

XII.	amat	monet
* v	amet	lego
Amo	amor	legis
	O	legit

amavisses
amavissent
audivisti
audiverunt
audivissem
audivisses
audivissent

amaveritis
audiverimus
audiveritis

§. XXIX.

* — v —

Amabimini
monebimini.

§. XXVI.

* — — — v

Amavissemus
amavissetis
audivissemus
audivissetis

§. XXVII.

* — — — v

Amabimini
amaremini
moneremini
monebimini
legebimini
audiremini

§. XXVIII.

* — — — v

Amaverimus

§. XXX.

* — — — v

Monueramus
monueratis
monuerimus
monueritis

§. XXXI.

* — — — v

Moneamini
legeremini

§. XXXII.

* — — — v

Monuissimus
monuissis

audiebamus
audiebatis
audiebaris
audiebatur
audiebamur
audiebantur.

§. XXXIII.

* — — — v

Audiveramus
audiveratis
audiverimus
audiveritis.

§. XXXIV.

* — — — v

Monuerimus
monueritis
audierimus
audieritis

§. XXXV.

* — — — v

Audiebamini.

Sunt in Coniugationibus multæ syllabæ indifferentes: nam *Amo*, *Amavero*, *amato*: *Docco*, *docuero*, *doceto*: *lego*, *legero*, *legito*: *audio*, *audiero*, *audito*. &c. habent ultimam indifferentem. Gerundia etiam in *do*, ut *amando*, *docendo*, *legendo*, *audiendo*. In subiunctivo *rimus*, & *ritis* sunt indifferentia, ut ut *amarerimus*, vel *amaverimus*: *amaverris*, vel *amaveritis*. & sic etiam in cæteris coniugationibus. Aliquæ personæ in præsentis, & præteriti saepe coincidunt, & sola quantitate distinguuntur ut *legis*, *legimus*, *venit*, *venimus*, &c. Harum & similibus vocum prima est indifferens: si sint præsentis brevis, si præteriti longa. *venimus* in præsentis est *v* —: & in præterito — *vv*. Quæ varietas mihi aliquando servivit. In hoc versu, *Venimus alme Pater Romam*: *Pater alme venimus*. qui est retrogradus, huius vocis *venimus* quantitas immutatur. *Legere* ad tempora diversa pertinet: est *legere*, *vvv*. in infinitivo; & in præsentis indicativo pass. *legeris*, vel *legere*, & in imper. *legere*, vel *legitor*: at in futuro pass. *legéris* vel *legère* est *v* — *o*. Et in præterito act. *legère*, est — *v* —.

MVSA II. SVBstantiva

Exhibens Sylvam Nominum Appellativorum.

CLIII.

ATIO ipsa postulare videtur, ut substantiva præponatur; horum enim accidentia, adiectiva significant, & accidentia non debent careere subiecto. Dabimus igitur Sylvam Nominum substantivorum: et ne novam implantere cogamur, ponemus illam, quam P. Ioannes Bucellinus in sua curiosâ, & eruditâ Officinâ evulgavit.

§. I.
v
Os. ofia
cor
fel
fuer
mel
grus
fus
vir

daps
dux
fax
grex
mas
nex
mix
nux
pes
pix
res
sid

§. III.
—
incr. long.

as
ars
arx
as
ips
os. aris
orbs
bes
calx
cors
cos
crus
dens

dis
dos
falx
far
fas
faux
fex
flos
fons
fors
fraus
frons, dis
frons, tis
gens
glans
glis

glos
gryphs
lac
lanx
laus
lens, dis
lens, tis
lis
lux
lynx
mens
merx
mons
mors
mos
mus
vox
pars
pax
plebs
pons
pras
puls
pus
rex
rūs
scobs
seps
sol
fors
spes

sphinx
splen
stirps
strix
thrus
uas. sis
ver
vis
vox

§. IV.

v v

12 decl.

aqua
equa
bama
bara
hera
hydra
boa
capra
casa
coma
dea
dica
faba
fera
fibra
gena
gluma
gula

suba
lea
lepra
lupa
lyra
mura
mola
mora
nopa
nola

para

plaga

popa

prosa

pyra

rosa

rota

saga

sapa

scapha

sebeda

sebola

sera

stola

stiriga

strophia

vra
vola

22. decl.

acus

ager

aper

arus

equus

herus

humus

hydrus

batus

botrus

cabus

cadus

eaper

capus

cedrus

chaos

chorus

cibus

citrus

colus

coquus

corus

crotus

cubus

eygnus

dolus

faber

fatrus

u u	u u	u o	u—	u—	u—	u—	u—
fauns	comes	spado	cuprum	gigas	vnda	lappa	papa
fiber	decas	stolo	datum	lebes	vna	larua	quadra
focus	decus	strabo	forum	lien	vsa	lepra	ralla
garus	dromas	stapor	fretrus	ligo	vna	libra	vana
gener	dryas	tonor	pecun	myron. vng.	bacca	lima	vapa
globus	femur	tepor	fugum	nepos	barba	lingua	vbeda
glomus	genus	toral	lutum	palus	beta	lira	rima
focus	fecur	iremor	metron	parcus	biga	lixa	ripe
larus	subar	trasur	metrum	paron. nau.	blatta	lulla	vixa
liber	lapis	truo. au.	sagum	phalanx	bracca	luna	vuga
lobus	later	tumor	serum	quies	bruma	lura	nulla
locus	latus	valor	solam	vndens	bucca	lymph	runa. tel.
lapus	lepus	vapor	vadum	salus	bulia	mala	ruta
magus	magis	vigor		senex	bara	malua	salpa
melos	memor	viros	3æ decli.	slater	byrsa	mamma	scena
modus	nemus		incr. br.	tapes	capa	mandra	scriba
molbus	pecus	sine incr.	abax	trapes	caliba	manna	scropha
notus vent.	pedes nomin.	apis	adeps	tridens	calua	mappa	scutza
pilus	pepo	avis	anus	tricus	canna	massa	scylla
polus	pipet	ovis	apex		capra	mensa	sella
porus	rudus	basis	elaps. pis	sine incr.	capra	meniba	sella
procus	scelus	canis	epops. au.	&c.	canda	meta	serra
puer	seges	chelys	byems	opes	caula	mira	serua
pyrus	teges	erisis	hymen	dapes	causa	multira	seta
rens	vugil	entis	obex	fames	cella	multa	sica
rogus		febris	oryx	fides	cera	mula	sphara
rubus	incr. lon.	mare	oryx. an.	fores	cerna	mus	spica
siapus	acor	melis. an.	calix	lues	cetra	musca	spina
scarus	odor	pater	calyx	strues	charta	myrba	spira
scopus	amor	ptorasis	canon	rudis	eborda	mysta	sponda
scyphus	honor	phibis	climax		cista	naphtha	sponfa
foer	odor	phibis	emex	4æ. decl.	clatra	masia	sporta
sonus	olor.	ratis	cynips	geli	canna	nauta	spuma
sophus	calor	rudis	chalybs.	genu	caneba	norma	squamina
sparus	c. uoy	sitis	filix	veru	costa	noxa	squilla
stylus	capo	tropis	frutex		coxa	nupta	stella
thronus	color		fulix au.	5æ. decl.	crena	nympba	stilla
rhymus	cremor	4æ. decli.	larix	dies	creta	pala	stiva
tonus	crmor	acus	latex	fides	crisla	palla	stlava
tonus	decor	anus	merops. au.	V. b.	crusta	palma	strena
tonus	dator	itus	monops. an.	1æ. decl.	crypta	parma	stuma
trochus	dolor	colus	myops	ara	culpa	parra. au.	stupa.
tropus	draco	domus	panax. ber.	asbra	cura	pascba	summa
tribus	favor	gradus	refex	ala	cymba	pana	sura
typus	fluor	manas	vumex	alga	dama	pelea	sylla. au.
	fragor	motus	salix	ansa	drachma	pemia	calpa
3æ decl.	furo	nurus	filex	ara	fama	perca. pif.	teda
incr. br.	labor	satus	tripus	arca	fibra	perna	tela
acer subft.	labro	sinus		arca	flamma	petra	terra
aces	latro	situs	incr. long.	artha	fossa	pica	testa
ebur	leo	focrus	agon	aula	forma	pila	theca
equus	lepor	specus	edax	aula	funda	pinna	thymbra
homo	liquor	stans	hydrops	esca	furca	plaga	triga
iter	mador	tribus	linx	habla	gaza	planta	trilla
olus	nigror	V	ynx	herba	gemma	pluma	tumba
onus	nitor	u—	bidens	hora	gerra	pama	turba
opus	paro. nom.	12. decli.	bilanx	hydra	gleba	pampa	vappa
bolis	pator	mine	bison. an.	ira	glossa	porca	vema
capis	rigor	pyle	charax	ossa	gnoma	porta	verna
caput	rubor	22. decl.	clens	ora	gramma	prada	vespa
charis	sapor	hilum	cobors	orca	gutta	prora	vespa
cpus ys	sator	carum	datrix	vina	lena	pugna	villa
etnis	somor	cribrum	devonx	umbra	lana	pupa	virga
	foror		dolon				thea

— U	— U	— O	— U	— O	— U	— U	— U
vicia	eulmus	nimbus	vagus	præfex	phlegma	clamor	zincior
vicia	cultor	nodus	vallus	præful	piæus	clangor	ziflor
vicia	cygnus	nummus	vannus	pulvis	plasma	crabro	canor
zona	dijcus	pagus	varus	pyxis	pondus	cudo	carptor
	diomus	palmus	ventus	rhedor	plegma	dento	canior
22. decil.	fagus	palus	vicus	sanguis	robur	falco	cenfor
agnus	ficus	pannus	villus	stipes	rumen	feruor	comptor
alvus	simus	pappus	vifcus	termes	sagma	fator	eultor
alvus	ficus	pardus	vulgus	tigris	schema	fronto	curfor
annus	flocus	pavus	xylus	trames	stemma	fulgor	enfor
artios	fucus	phibogus	zelus	turbo	semen	fullo	doftor
armas	fumus	picus		turtur	feimen	gerro	dullor
auster	fundus	pinus		veles	fibifma	gnato	falfior
aureus	fungus	planens	32. decil.	vesper	figura	laxor	fartor
hadus	furnus	plantus	abfif	vargo	fidus	langnor	faufor
hamus	fufus	pomus	agis	vomcy	finigma	latro	ficlor
hircus	gallus	ponus	agger	vultor	flamen	leno	hifor
horus	gibber	porcus	ales	agror	stemma	lentor	fofior
hydrus	gilvus	promus	anser	agmen	stigma	litvor	fufior
hymnus	glucius	prunus	arbor	afthma	stramen	lubco	leclor
ibthrus	gnatus	psalmus	afpis	augmen	stroma	luror	liclor
oreus	groffus	pugnus	affer	omen	fulphur	lychnis	linclor
ornus	grumus	pullus	angit	oleus	fumens	magno	lefor
ornus	gryllus	purus	exul	arguen	fyрма	marcor	lufor
ornus	gutus	qualus	hepar	carmen	tagmen	myelo	menfor
ornus	tyffus	querens	hospes	canna	tempus	macor	merfor
ornus	tyrus	ramus	iris	chryfma	tergus	macor	merfor
ornus	jambus	renus	obfes	chroma	tormen	mucro	motor
ornus	juncus	rhannus	ordo	clima	tuber	nafor	paftor
ornus	laurus	rhombus	obfen	comma	vellus	nidor	piclor
ornus	leffus	rhonchus	cafex	corpus	verber	pador	piftor
ornus	lembus	rhynchus	cancer	crimen	vimen	pallor	raptor
ornus	leffus	rifcus	cardo	enimen	vifcus	pavo	rofor
ornus	leuir	renus	caftis	dogma	vulus	pero	fartor
ornus	limbus	vufcus	caftor	drama		pifo	fcaltier
ornus	limus	facens	tenchris	flumen	incr. lon.	planger	fcriptor
ornus	lippus	fargus	ceffes	fadus	albor	pomo	fculptor
ornus	lotos	fcalmus	chloris	fanus	algor	praco	fcclor
ornus	lucus	fcernus	corles	fragmen	angor	prado	fcponfor
ornus	ladus	fcirpus	conful	frigus	ardor	prator	fcruclor
ornus	lumbus	fcembrus	cufpis	frumen	atror	pulmo	fufor
ornus	malus	fcenpus	cyclas	fulgur	anthor	quclor	emclor
ornus	mannus	fcyrgus an.	difpas	fulmen	erro	rancor	textor
ornus	mercus	fcervus	fomes	fiuus	error	rector	tonfor
ornus	millus	finus	furfur	germen	halo	rumor	torfor
ornus	milus	foccus	glottis	gluten	horror	falmo	uclor
ornus	mimus	fomus	granda	gratien	humur	fapo	uclor
ornus	marchus	forbus	ginges	gramma	odo	fermo	uclor &c.
ornus	morbis	fpafmus	gymnas	gutur	umbo	fpendor	
ornus	morus	fpinus	iafpis	limen	vixor	fpualor	fine incr.
ornus	musus	fpofus	lampas	litus	barbo	ftidor	amnis
ornus	mullus	fpualus	limes	lumen	baro	fudor	anguis
ornus	mulus	ftrombus	margo	magma	bubo	futor	avis
ornus	mundus	fturnus	martyr	marmor	bufo	temio	axis
ornus	murus	fuucus	merges	monen	eifo	terror	enifis
ornus	muscus	talus	miles	mannus	caldor	tonfor	hoftis
ornus	myrtus	taurus	magis	murmur	calo	torpos	ignis
ornus	nactus	taxus	nebris	nellar	campfor	tyro	ibis
ornus	nannus	rhythmus	palines	candor	nomen		imber
ornus	napus	thyrfis	pafter		calcar	verbalia	orbis
ornus	nardus	tignus	pauper		carbo	aclor	unguis
ornus	nafus	torius	pollen		caupo	altor	uter
ornus	nervus	truncus	pollen		cento	anclor	beftis
ornus	nifus	turdus	poples		cedo	empior	lefus

bulis	cantus	§. VI	frustum	textum	incus	passrix	castia
butis	carplus	1x. decl.	fulcrum	transrum	infans	redrix	castula
callus	censius	alee	furtum	vallum	bombyx	seulptrix	catbedra
causus	cimilus	anfo	gesum	velum	celox	teetrix	cavea
caulis	catus	ante	gramum	verbura	cervyx	tutrix	cholera
civis	cultus	harpe	labrum	vismum	coercy	vetrix	chorra
clavus	compitus	ode	leulum	vatum	cornix	victrix	cimbia
collis	curtus	boia	libum	vitrura	crater	6.	citbara
corbis	duclius	chela	ligum	custos	custos	fine in cr.	conila
cratis	fastus	crambe	lorum	3x. decli.	delphin	dec.	crepida
crinis	ficus	cuma	luctum	incr. br.	dextans	ades	cucuma
fastis	flatus	dira	lustrum	aer	dodrans	antes	camera
sebris	flexus	gera	malum	alber	dolon	ecbo	domina
felis	fictus	galle	membrum	enitrix	juglant	eades	fabrica
pinis	fluctus	nierge	mendium	anceps	labrax	cantes	facula
folius	fructus	mysses	metrium	auspex	licben	elades	famula
frater	gestus	nuga	monstrum	histris	limax	erates	ferula
funis	gressus	phocas	mulsium	ibex	lodox	fruges	forea
gastis	gustus	plastes	mustrum	icon	luter	grates	frumea
linter	factus	psaltes	nanlum	ilex	magnes	labes	fulca
mater	lacus	scalae	nitrura	imbrex	maistr	lactes	furia
melis	lapius	therma	passum	index	matrix	merces	galea
meusis	linclius	trica	pensum	vlex	merces	moles	lamia
neusis	luctus	valua	phanum	calebis	matrix	nubes	lania
natus	lusus	2x. decl.	pilum	caarex	netrix	proles	latebra
panis	luxus	arum	pibum	caudex	nutrix	pubes	logica
pelis	missus	anarum	planstrum	cimex	panther	renes	lyrica
peluis	morsus	arum	plestrum	codex	perdis	vapes	macula
pellis	motus	arum	plumbum	compes	phenix	sedes	magda
piscis	nexus	astrum	pomum	comiunx	prester	scipes	manica
praxis	nisus	ausum	porrum	cor tex	pylon	sordes	merida
pristes	nuptus	austum	pralum	denex	quadrans	strages	morula
puppis	nurus	banstrum	pratum	chanux	quincunx	tabes	nebula
ramis	passus	ostrum	probrum	dropax	radix	vates	nucula
rejis	pastus	oj. nus	prumum	forceps	sandix	vulpes	galathea
rete	plausus	ornan	puculum	fursex	septuax	4x decli.	pales
seicis	portus	bellum	quadrum	foruix	serpens	cornu	papula
seilis	potus	bustum	bustum	sexuax	sextans	7x.	patera
tigris	pulsus	calum	regnum	index	sexuax	pharetra	patina
toquis	quisus	castum	rostrum	japyx	spadix	patra	patra
trejis	querens	castum	ruum	manceps	thorax	1x. decl.	pharetra
tutris	questus	centum	salum	marex	torrens	alapa	phiala
insis	rapinus	cestrum	scaly. um	parix	vibex	alica	phylira
vallis	visus	claustrum	scant. m	pistrix	virtus	amita	physica
velis	victus	cerum	scitum	poller	vulnox	amula	pica
vener	vitus	collum	scriptum	princeps	verbalia.	anima	platea
vermis	vultus	crisum	scutum	pulex	altrix	apocba	pluvia
vistis	salus	crisum	scutum	pumex	autrix	agula	podagra
vitis	senfius	diamum	scutum	ramex	emprrix	asina	tabula
4x. decl.	sexus	dium	scutum	remex	altrix	asina	refuga
afus	foetus	signum	scutum	findon	altrix	atna	perijuna
afus	suafus	dorsum	scutum	smilax	cantrix	hadera	remora
artus	trafus	scutum	scutum	ex	comprrix	hydria	rotula
afus	vincus	scutum	scutum	inc. long.	cultrix	inula	salebra
ausus	trallus	scutum	scutum	albas	doctrix	olea	satrappa
banstus	versus	scutum	scutum	afas	fartrix	olira	saryra
idus	visus	scutum	scutum	atras	cultrix	opera	schedula
ofus	vultus	scutum	scutum	heres	letrix	upupa	scobina
ortus	vultus	scutum	scutum	balec	letrix	canera	scutula
vifus	vultus	scutum	scutum	heres	letrix	caprea	similia
casus	vultus	scutum	scutum	hydrops	motrix	carica	simila

[illegible]

populus	sossio	line incr.	capina	pellura	delphinus	carago	trifago
regulus	fronditor	Ecclia	campana	pirata	diphobongus	caligo	ruffe do
rufculus	glabrio	emphasis	candela	piscina	girgillus	ceroma	tuam en
sacculus	janitor	barresis	capena	prezura	legatus	certamen	telam en
scorpius	jussio	bassaris	carruca	prassura	leminicus	cognomen	tertigo
scrupulus	janual	baccbaris	castra	pretexta	lentiscus	conamen	vespillo
semi ar	lazio	cannabis	caurela	quassura	lethargus	cupedo	in amen.
fibulus	legio	capparia	caupona	rapina	libertus	curvamen	equame n
simulus	lectio	canalis	confura	regina	lumbricus	discrimen	afflamen
spondylus	ludio	cindaris	cerussa	rhombosaa	mendicus	dulcedo	calamen
suppatus	mentio	cinnaris	cinctura	rhombus	narcissus	diploma	
sterculus	mulio	lactoris	cisterna	sambuca	novarius	sarrago	
terminus	natio	lampyrus	clausura	scalptura	naucletus	fascimen	incr. long.
turys	nubilat	pardalis	collecta	scissura	paginus	ferrug	exemplar
utulus	pellio	conchyia	missile	seincilla	pauisus	ferrumen	harpago
vertagus	pensio	sempile	conserva	scribilla	palillus	firmamen	unedo
vulicrus	perditio	sestile	contura	scriptura	patronus	formido	
vitricus	pernio		coctura	seulptura	paxillus	fidio	cervical
	potio	42. decli.	corunda	scutina	peritrus	gestamen	nurpiso
	portitor	ambitus	rotina	spelunca	phonasus	glaucoma	propator
hadus	portio	exitus	cutura	sporilla	pinaster	lappago	proquestor
hadulus	proditor	balatus	curvica	strullum	porphyus	leuimen	pulvinar
	pulsio	impetus	doctima	suadela	prafectus	lenigo	quadrantal
32. decli.	questio	poticus	fabella	strutis	privignus	libamen	cellular
incr. br.	lannio	redditus	factura	teffella	pulcrinus	libramen	celligal
argema	scipio	spiritus	sestura	textrina	pulvillus	lolligo	
astaphis	scripsio	transitus	fiella	textura	pupillus	lullamen	in or.
bebdomas	sechio		hissura	tonfura	sambucus	lumbago	affessor
hesperis	seffio	S. XII.	flexura	tonstrus	sappirus	lustramen	auditor
neaput	sponsio	12. decli.	formica	transenna	septemvir	medigo	impostor
	stellio	armilla	fractura	tritura	thesaurus	molimen	orator
basaris	suasio	ampulla	fringilla	tucla	torquatus	molugo	bellator
bunius	ratio	ancilla	susterna	vagina	vellura	mulcedo	confessor
callais	traditor	argilla	suella	verbera	verruca	munimen	consulor
cambaris	venditor	arguilla	gallina	verruca	vesica	nutrimen	corrector
dedecus	verbato	anoma	gangrena	vesica	vincerra	pedema	curator
maucipor	visio	anquina	gingiva	viverra	volsella	phantasma	deceptor
milleris	vinitor	aurenna	gymnista			pinguedo	decolor
pyramis	vupio	antica	lactura			plantago	defensor
scinciput	verbalia	argilla	lactura	32. decli.		plumbago	densar
pallois	actio	arvina	labrusca	agnellus		promulsis	dilatator
pelamis	emptio	arbleta	lactuca	arcturus		promusci	director
spondylis	vltio	auriga	laterna	armatus		pronomen	fractor
	unctio	aurora	lactina	asbestos		prurigo	frandator
incr. long.	vltio	avilla	lectica	aulecus		puligo	frustrator
aleo	cantio	cruca	liberta	autumnus		purgamen	grasator
infitor	captio	excetra	libella	emuchus		puredo	landator
infutor	cantio	idea	lorica	infernus		rubigo	librator
optio	cessio	impensa	mantissa	baptismus		salsedo	lignator
vltio	ductio	irrella	mastruca	beryllus		salsugo	luctator
vltio	factio	offensa	matrona	boletus		sartago	peccator
botryo	foffio	umbella	maxilla	cadiscus		sclamen	piscator
buteo	frictio	vellura	membrana	candulus		sclamen	piscator
carpio	mansio	vltina	mensura	capitulus		spramen	positor
causio	palatio	vltica	mistrura	cartillus		statumen	preceptor
cognitor	rosio	vltura	mollusca	chirurgus		substramen	praeator
concio	sanctio	balena	muscula	cognatus		subtermen	praeator
confitor	sumptio	bellista	natura	comadus		sufflamen	proector
creditor	torfio	buccella	nymphaea	conservus		suffrago	regnator
curio	trallia	castra	pampheta	coriscus		testudo	saltator
debiator	vellio		persona	corytus		tibicen	seclator
diellio	versio		princerna	erythallus		torpedo	speculator
fictio	vulso			cutellus			
flexio							

22. declin.	corago	flabulator	procacia	deremptio	apocryphus	parentela
amarantus	crocomagma	flimulador	protervia	gradatio	asartum	politura
amebylus	cuulago	veterator	puerpera	libatio	elementum	prophetia
amantus	diademus	violator	scientia	liatio	epicantum	sepultura
amissus	dieticus	sine incr.	secessiva	locutio	epusum	stratura
apiarius	medicamen	decemis	subacula	migratio	benefactum	trapezia
apryolus	melicris	femorale	superbia	negatio	calamistrum	22. decl.
apicetruus	modulamen	laqueare	tragedia	notatio	calendrium	catactylus
hyacinthus	moderamen	pecunere	venefica	novatio	cerebellum	palimpsestus
inimicus	monochroma			pettio	coriandrum	paracletus
obeliscus	paradigma	42. decl.		precatio	corylicum	parvisinus
oleaster	ceparamen	equitatus	22. decl.	prehensio	documentum	recalasser
basiliscus	revocamen	viduatus	aculeus	probatio	foliatum	
salustifer	rhymianus	comitatus	amygdalus	profusio	maledictum	32. decl.
salustiflus	trivertis	cruciatu	apostolus	puatio	malesfactum	incr. br.
caprimulgus	vaticilio	dominatus	aparius	receptio	monochordum	apophtegma
capricornus		famulatus	araneus	redemptio	apostema	adoramen
caprificus	novata	lanatus &c.	anaculus	celestio	paradolum	
cataphellus	blateramen	5. XVI.	episcopus	reflexio	fabuleum	
citharadus	breuiamen	U — U		refrallio	salicetrum	novata
coryphaeus		12. decl.	catadromus	refusio	salicetum	aberramen
crocodilus	incr. long.	acredula	catascopus	relatio	simulacrum	adhortamen
leopardus		adulator	coronopus	remissio	tabulatum	adopectamen
mel anurus		agitaroe	anmygdala	retentio	tegumentum	adulamen
melilotus		animator	apollata	reversio	terebellum	aliuamen
molipomus		habitor	aranta	rogatio		opacamen
meliphyllon		hebetatoe	epistola	solutio		opin. men
palinurus		bilaratoe	inertia	vocatio		cataphasma
paracletus		imitatoe	harnspica	tenebrio		caricetum
paradisus		inbiator	hyperbola	luculentus		ciceretum &c.
paesymphus		oneratoe	hypocrita	latusculus		32. decl.
parafitus		operator	brionia	latimiculus		incr. br.
pelicanus		plateratoe	calumnia	manipulus		cataphasma
peregrinus		celebratoe	canaria	pedaneus		diagramma
phalarissimus		decimator	chelonia	periculis		periffia
pharissans		dominator	ciconia	hypocritis		periff. omā
philograus		fabricatoe	colonia	paracletus		remelgo
philomus		fodicatoe	encurbita	pedaneus		scaturigo
polygrammos		generator	unicula	periculis		valetudo
ferobius		gladiatoe	decempe	ceratonia		
terebinthus		jaculator	decentia	alexelles		novata
		laniatoe	ferocia	anemone		cachouamen]
32. decli.		lapidator	fidencia	apartine		incr. long.
incr. br.		lapiator	frequentia	luciatombe		adacatrix
anademus		licitator	geometria	bolobritz		adacatrix
anabema		maculator	lacinia	balanites		adacatrix
epigramma		mediator	laguncula	batrachites		adorator
habitu		medicator	licentia	ceramites		adulator
hebetudo		miserator	labentia	ceratina		adumbrator
idionia		moderator	laceracula	ferabites		adulator
		modulator	munia	malachites		inefcator
novata		mutilatoe	modellua	melittes		cauiminator
adapnamen		numerator	moleflua	paraphraftes		cauillatoe
adipamen		peculator	monedula	paragoge		gabohator
labetamen		populator	nicedula	parajange		coronator
hilaramen		remoratoe	notacula			decalbor
mutamen		reparator	paranua	22. decl.		deborator
neramen		reprensor	pecunia	aconitum		figurator
oneramen		reprobatoe	peritia	adactum		gubernator
volamen		reteratoe	phalanca	alabastrum		laborator
balautis		simulator	philantia	alimentum		miniftrator
colocynthis		spedator	poetria	emulatum		propinuator
		spoliator	potentia	analecium		saluator
				apiastrius		fuftuator
						triumphator

—v—v
 vfuluator
 baluator
 bucinator
 calculator
 compescitor
 deprecator
 dissipator
 fabricator
 fabulator
 funerator
 fulminator
 liberator
 machinator
 persecutor
 predicator
 premiator
 provocator
 restitutor
 seminator
 spiculator
 subingator
 temperator
 ventulator
 vindicator

fine incr.
 brachiale
 cardinalis
 carduelis
 lupinare
 miliare
 patruclis
 perduclis
 quadrivemis
 quinquemiss
 tubale

4x. decl.
 angiportus
 apparatus
 appetitus
 arbutatus
 aspicatus
 incolatus
 ecabatus
 commecatus
 consulatus
 principatus
 quadrimatus

§. XXX.
 v—v—v
 1x. decl.

opulencia
 etharistia
 colocasia
 colophonis
 dialellia
 muliercula
 patientia
 penulencia
 polemonia
 quermontia
 ratiemencia
 reuercencia

v—v—v
 reuerentia
 sapientia
 tarantara *
 temulentia
 tolerantia
 trinenefica
 trunclentia
 vehementia
 violentia

2x. decl.
 aretalogus
 asinarus
 aularius
 olearius
 operarius
 ciliaris
 clubanarius
 eatebuncus
 eonarius
 monopolion
 myrothecion
 putcartius
 rndartius
 solcarius
 spectularius
 stabularius
 statarius
 strophatius
 tabularius
 violarius &c.

3x. decl.
 agitatio
 animatio
 equitatio
 imitatio
 iteratio
 operatio
 benedictio
 ealefatio
 dominatio
 dubitatio
 geminatio
 lapidatio
 maledictio
 meditatio
 modervatio
 modulatio
 paterfatio
 penetratio
 peregratio
 populatio
 recitatio
 recreatio
 reuonatio
 reparatio
 repetitio
 reprehensio
 simulatio
 speculatio
 trepidatio
 veneratio
 violatio

2x. decl.
 aculeolus
 aquilculus
 arameolus
 canaliculus
 galericulus
 genethiacus
 macharophorus
 mathemacius
 terramiculus

3x. decl.
 recognitio
 superstitio

§. XXXI.
 v—v—v
 1x. decl.

agricultura
 gladiatura
 lapicidina
 miniatra
 palinodia

2x. decl.
 idiotismus
 physiognomus

3x. decl.
 epiphonema
 metamorphosis
 alienator
 locupletator &c.
 ex fol. 35.

novata .
 alienamen
 inimicamen
 peregrinamen

§. XXXII.
 v—v—v

1x. decl.
 agonibeta
 amittia
 anaritia
 echinopora
 itheriola
 eadumtiola
 fiduciola
 laciniola
 modestiola
 molestiola
 pecuniola
 potentiola
 proteruiola
 pudicitia
 siuentiola
 tragadiola

2x. decl.
 aculeolus
 aquilculus
 arameolus
 canaliculus
 galericulus
 genethiacus
 macharophorus
 mathemacius
 terramiculus

3x. decl.
 recognitio
 superstitio

§. XXXIII.
 v—v—v
 1x. decl.
 facetiola

v—v—v
 geometrica

2x. declin.
 adulterium
 aruspicium
 episcopium
 epistolium
 epistolium
 epistylum
 capillitium
 latrocinium
 mesenterium
 magistratum
 ministerium
 negotiorum
 peristylum
 puerperium
 satellitium
 sodalitiolum
 supercilium
 veneficius

3x. decl.
 amabilitas
 multitas
 superfluitas
 volubilitas

4x. decl.
 amantia
 auaritia
 auaritia
 superficies
 §. XXXIV.
 v—v—v

1x. decl.
 antipathia
 aurifodina
 astrologia
 erhalogia
 ichnographia
 ichthyocolla
 ichthyopola
 haresiarcha
 aconomiola
 bibliopola
 bibliubecca
 cecsmographia
 pharmacopola
 positura
 sympantriba
 zelotypia

2x. decl.
 astrobolismus
 archimagister
 bardocucullus
 bibliopogus
 eecropitegus
 ludimagister

in illius
 atzelobillus &c.

—v—v—v
 3x. decl.
 anxietudo
 solentudo

novata
 abbreviamen
 accupulamen
 consociamen
 degeneramen &c.
 ex fol. 65. & 67.

abbreviator
 accelerator
 accumulador
 admodulator
 edificator
 amplifester
 aspidulator
 attenuator
 auxilator
 ejaculator
 emaculator
 euacuator
 exagitor
 exanimator
 exhilarator
 extenuator
 illaqueator
 illatubator
 impropertor
 induperator
 instinator
 inficiator
 ingeminator
 infidator
 interetator
 bellegator
 conciliator
 consolidator
 depeculator
 depopulator
 dilapidator
 dissimulador
 gesticulador
 ludificator
 mellificator
 nidificator
 pacificator
 propiciator
 soliciator
 vaticinator
 velificator
 versificator
 vituperator
 viferator &c.

4x. decl.
 archiducatus
 archifenatus
 pontificatus
 §. XXXV.
 v—v—v
 1x. decl.
 abrotantes
 pancratiaestes

—v—v—v
 symposiastes
 illicetbrille &c.

2x. decl.
 emphibeatum
 integumentum
 emolumentum
 earyophyllum
 myriophyllum

novata
 abrotomulum
 abrotometum
 &c.

3x. decl.
 abbreviatrix
 acceleratrix
 accumulatrix
 bellegatrix
 §. XXXVI.
 —v—v—v

1x. decl.
 angustiola
 argutiola
 audaciola
 heredipeta
 idolatra
 ignominia
 imustitia
 elementiola
 jallantiola
 lastiniola
 prudentiola
 serpentigena
 solertiola
 victoriola &c.

2x. decl.
 consanguineus
 denariolus
 festiolus
 venalitus

3x. decl.
 apparitio
 uernecio
 deperditio
 vesperitio
 §. XXXVII.
 —v—v—v
 1x. decl.

argutiola
 fallaciola
 pancarpola
 enchiridium
 euangelium
 euericulum
 excretium
 extispicium
 incerniculum
 insinibulum
 insinibulum
 hemistibiolum
 insinibulum
 offen-

— v — v	§. XLVII.	— v —	— v —	— v —	— v —
2x. decl.	1x. decl.	intercalarium	incr. br.	2x. decl.	omnipotentia
incr. br.	ecclesiastes	invictarium	inquietudo	adlaboratrix	hi viderentia
incertitudo	encomiastes	olfactorium	invalitudo	admiratrix	inopotentia
novata		calendarium	novata.	architectrix	municipia
admirum amem		cameterium	admirum amem	emendatrix	noniularia
amurum amem	2x. decl.	commentarium	architectamem	eracocratix	prunientia
effluamem	omniatationis	dentis alpinum	emendulamem	ereceratix	proprietia
exfluamem	idolothytum	droratorium	insufuramem	conuatenatrix	forbitumula
exasperamem	pronuntiatum	dormitorium	dedecoramem; &c	decoloratrix	studiloguentia
exhibuamem	rumpotinetum	gallinarium			suadologuentia
exorbitamem		gylatorium			vanologuentia
expellor amem	dimiu. nou.	hysterium	incr. long.	§. II.	
expostulamem	ergasulillum	niendicabulum	alaborator	v v — v v	diminutiva.
exulceramem	fensulillum	promontorium	administrato	alicigena	arabitiuncula
ingurgiamem	fannsculetum; &c	propugnaculum	architectator	elemosyna	preditiuncula
		puermentum		inimicitia	supponencia
consideramem	3x. decl.	spharisterium	sine inct.		
confabulamem	accommodatrix;	sudatorium	contubernales	§. III.	2x. decl.
congratulamem	eliminatrix	sustentaculum		v v — v v	clanicularis
contaminamem	exemplatrix	intimabilem	§. I.		consiliarius
			— v — —	2x. decl.	fundibularis
incr. long.	exaugulatrix	§. XII.	2x. decl.	nucifragibulum	maimularis
admirumator	illuminatrix	— v — — v	alteramentum	ratiocinium	naumachiaris
eliminator	prævaricatrix	3x. decl.	antopagmentum		natriularis
exulcerator	vindematrix	agricultura	illigamentum	3x. decl.	protonotarius
exungulator		aligatura	rupidimentum	imitabilitas	sandapilarius
illuminator	§. XLVIII.	architellura	incitamentum	inamabilitas	
	— v — v	arilamandritia	inquiamentum	variabilitas; &c	2x. decl.
considerator	2x. decl.	compalestris	calceatimentum		acceleratio
discriminator	asiterium	literatura	glutimamentum	§. LIII.	accumulatio
prævaricator	auditorium	temperatura	lucamentum	— v v — v v	adlectio
vindemiator,	auriscalpum		marbitionentum	1x. decl.	axibulatio
	leuisspharium	2x. decl.	temperamentum	experientia	exoculatio
4x. decl.	infortium	anephanus		impatencia	commemoratio
Septemviratus	interlunium	antefignanus	dimin. nov.	insipientia	conclameratio
	tuternodium	archiculus	cinnamomillum	inolerantia	
	internundinum		cinnamomum	interecundia	
	internuntium	3x. decl.	ventilabillum; &c.	irreuerentia	

Sicut præcedentes, & subsequeutes Syllæ materiam numerosam suppeditant Latina carmina composituris: sic etiam alie formar i poterunt, quæ Poetis Græcis inserviant: quas, qui adhibere laborem velit, facili negotio componet, si Syllas has Latinas consideret, & voces, quæ syllabarum numero, & quantitate sunt similes, ad debitas classes reducat. Imò facilius erit formate Syllas Græcas; nam Latini teneriores & serupulosiores sunt in syllabarum quantitatibus determinandis. Accedit, quod apud Latinos vocales breves longæque hodie caractere non differant: cum tamen apud Græcos *n* & *o* ubique reperiantur,

sint longæ: *i* autem & *e*, nisi positio impediatur, sint breves. Vnde Profodiz Authores tantum solent de vocum *a*, *i*, *u* disputare. Adde, quod illa Latinorum Regula,

Syllaba, si brevis sit naturâ & muta sequatur
Cum liquidâ, semper brevisabit sermo solutus:
At carmen poterit producere seu brevare.
vberiorem vsu habet apud Græcos: primum, quia non solum sunt liquidæ *λ* & *ρ*; sed *κ*, *μ* & *ν* secundo, quia non solum postpositæ, sed etiam præpositæ muns liquefunt: tertio, quia liquidis adhæret *ζ*, quæ non modo in fine, sed interdum in medio, liquefit.

MVSA. III. ADIECTIVA.

Epithetorum Syluam proferens.

CLIV.

ERSVS abque Epitheto nudus est, & velut incomptus, inquit Textor Profod. libr. 3. crebra igitur epitheta intexi debent, non tamen otiosa, sed ex intima ratione ac naturâ rei deprompta. Quæ duriora

positionem reddunt aut prolixiora sunt, com-
parat. bellinians & familia. Venuste autem col-
locantur Epitheta, ante ipsa (vt vocant) subie-
cta: præsertim ita, vt quadam vicissitudine cum
illis coniungantur hoc modo. *Vellæ est frenato carula
pauca Thea.* Nec minus habet gratiæ, cum per
interiectas Orationis partes à subiectis separan-
tur, permanente tamen eadem vicissitudine, vt
in hoc versiculo Ouidiano. *Blanda quod alterne
subsistunt carmina versus &c.* Illud quoque non ca-
ret venustate, cū Epitheton collocatur in prin-
cipio carminis, & nomen cui Epitheton attri-
buitur, in fine: vt *Pulcherrima cognis maturis Solibus
affas. & Præcipient Oceana rubre latuit æquore currum.*
Que collocationis forma, & in binis verbis
et longe venustissima, vt apud Virg. *Nigra velut
magnæ domini cum diuitiis ædes. Pernolat, pennis alata
arcta iustitæ hirundo.* Item apud Ovidium.

Nil nisi cum spinis gramen habebis acer

CLV.

M Idetur Hispanos apud Epictetorum
visus magis varius ac elegans. Dicitur
in istis appositum, quod et i-
stiusmodi tunc uenerant ab eo quod sub-
stantia opponatur. apponuntur Adiecti-
ua, Substantiua in genitio, substantiua in re-
cto, & Aduerbia: de quibus breuiter dicturi su-
mus.

CLVI.

Adictiua, quibus substantiua afficiuntur, non debent esse violentè impressa, sed connaturaliter adherere: nonurum, aut discretionis, aut proprietatis, aut ornatis et alijs.

Epithet. postulat aliquando Discretio: & ideo
Virg. *Æneid.* 6. dixit

sermo dicitur facer

Sic Gongora pag. 2.

From Felipe.

nam Philippus IV. Magnus dicitur, ut à Patre Philippo Pio, & Avio Philippo Prudenti distinguatur. Si Poëtam dicas non agere de Philippo IV. sed de III. tunc illud Epitheton non ad creationem pertinet, sed ad ornatum.

A la alça de Dios sí, no alça de un moro.

Barbara Magestad; reconocida . pag. 3.

Majestatis barbaræ titulum dat Regi Mauro, v
à Christiană & Divină Majestate discernat. I
statim:

Al viento mas opuesto abeto alado

Arbores alatae sunt naves : & hoc Epitheto ab illis distinguuntur, quæ in Sylvis.

En esta pues frondosa arborescencia,

Del Norte amante dora, alado robic

No ay tormentoso cabo, que no doble.

Ni isla ox a su vuelo favorita

Nauim hic iterum *robur alatum* vocat, & robora
in duas classes distinguit. Et pag. 26.

Alta herpa de oy mas, volante lino

Al seno de, y al seno Gaditano

Et hic eidem insinstituto conceptui linum involans & non volans distinguens, navium vela, *lina volantia* nominat. Et Cantione 11. pag. 38. *Classes nauticas Seluas inquietas*. Eisdemque pag. 40. *armadas arbores y entenas*. & pag. 208. *armados*. Ibid. pag. 5.

Verde Cañon del César Africano

Cæsarem Romanum Christiani habemus; qui sunt cum Turcæ confederati, illum *Cæsarem Græcum* vocitant, & ut ab illis Hispaniæ Regem separare & distinguat Gongora illum *Cæsarem Africanum* appellat, Imitatus fuit Gongora Garcilassum de la Vega, qui Eclog. 2. ad Boscanum sic inquit

Dejaro de la feña e esclarecida

Del Cefar Africano nos ballamos

La recordadora frente recordada

vbi Carolus V. qua Hispaniæ Rex, *Cæsar Africa*
nec vocatur.

Postulat Proprietas, ad aliquam circumstan-
tiam denotandam. Versus hos eiusdem Poeta
accuratè considera.

Leño frágil de oy mas al mar sereno

Como he de cañamo añalado. &c. pag. 3.

in quibus naus *lignum fragile*, & mare *serenum* vocatur. Et alibi pag. 25.

Eufimodi Epitheta sunt valde communia, & splendorem addunt verbis, statim idem Author.

Quando ya en el puerto

Del foplo occidental, del golfo incierto

Et postea dicit redes flacas: orilla espaciosa: yugo duro: son funesto: espada ardiente: ribera barbara: cum-
bre syluosa: Cruz: purpurea: oñias antigas. &c.

Postulat elegantia, ut carmen decurrat orna-
tibus. Petrarca in quodam Soneto.

Gongor. Aleffandro a la famosa tumba. &c.

O fortunato, che si chiara tromba

Tromasti, e in da te si alto s'irrisse. &c.

Tumulus famosus, tuba clara, Achilles fulv., &c.
ad ornatum dicuntur. Et Gongora' ingressum
Philippi III. in Guadalupem describens.

Abreviata el difícil paso

Suspende la voz sonora. &c.

Et huc obiter noto: licet Epitheta nisi omnino
sint otiosa; tamen posse modo ad classem discre-
tionis aut etiam proprietatis redire.

CLVII.

Substantiva, si in genitivo ponantur
vices gerunt Epitheton: nam *Lau-
rus Casaris*, & *Lauri Casarei* idem to-
nant. Hoc est non solum Græcis,
Latinisque sed & populis uerfis
commune. Hinc Gongora Cantione I. pag. 4.

Faroles de oro al agraciamento. &c.

La sed os temple ya en celada de oro. &c.

vbi, vt vides, *Lampades auri*, & *Galeæ auri* vocat,
quas posset aureas. Et pag. 24.

Diez velas llenas al bantismo,

Con muchos cielos de oro.

señal auri, hoc est, aurea. Eodem modo pag. 39.

Ornó corona real de oro luciente.

Ciña guarnalda vil de esferul yerva. &c.

Sacro esquadron de abejas, fino alido

Sufurrando, armado

De lyras de marfil, de plectros de oro. pag. 132.

Interdum substantiva apponuntur in recto,
vt apud Virgilium:

— duo fulmina belli *Scipiadés*.

Et quidem tribus modis his substantiuis vti
possumus: nimirum, aut dicendo, *Scipiadés* tan-
quam duo fulmina belli, irruerunt in Iles, &c. aut
etiam: *Scipiadés* erant (vel videbantur) duo fulmina
belli, aut tandem *Scipiadés*, duo fulmina belli, fece-
runt hoc vel hoc. Primus modo significat simili-
tudinem, secundus veritatem tertius vnitatem.
Priores sunt simpliciter, sed gratia non carent:
illis virtus Gongora paginâ 1. duos montes,
qui imminet mari apud Lucum describens.
aut enim.

Qual dos colmillos de una y otra roca,

Africa (oya sea cuernos de su Luna

Oya de su Elefante sean colmillos)

Ofrece al Gran Philippe los castillos.

vbi illa vox quasi similitudinem: & vox seu verita-
tem importat. Vnitas significatior est: &
sepe ab Hispanicis expressa, & præcipue à Gon-
gorâ: cuius verba luberibo

En roscas de cristal serpiente breue

Por la arena desfilada el Luo yerra. pag. 1.

Lucus, alijs Lix, fluvius est Mauritanie. Ergo
teste Gongorâ, *Lucus* = *serpens brevis*, *spiris cristalli*
per nudam arenam erat, quibus lineis tota fere epi-
thetorum doctrina varietatque elucidatur:
brevis, & *nuda* sunt Epitheta proprietatis. *Spiris*
cristalli dicuntur quasi *cristalline*: & tandem *Lu-*
cus serpens appositum significat metamorphicam
quamdam identitatem & vnitatem.

Est pulchrum illud carmen: quod pag. 24.
reperies. Inde ego lineas illas excerpo.

Larache, aquel Africano,

Fuerie ya, si non galan,

Al glorioso San-German,

Rayo militar Christiano,

Se encomendó: y no fin en vano. &c.

in quibus Marchio de San-German & Fulmen
militare per vnitatem copulantur. Pag. 26.

Seo

Piloto oy la codicia, no de errantes

Aboles, mas de felias inconstantes. &c.

Sunt versus ex solitudine I. deiuncti: & in ipsi
Codicia, & Piloto ad vnitatem reduciuntur. In
secundæ Cantionis Strophâ 111. multa nomina
appositivè vniuntur.

O ya Isla Catholica y potente,

Templo de fe, ya templo de beregia,

Campo de Marie, escuela de Minerva, &c.

CLVIII.

A Duerbia dicuntur particulae, quæ modum
actionis, quam verbum importat, signi-
ficant: vt *Cursit velociter*, *saui crudeliter*: &c. Gon-
gora pag. 2.

Ofrenta el rio, y gloriosamente

Arrojando se margenes segundas. &c.

Taniend se abrigado

Lufismamente en ellos. &c. pag. 86.

Inducemente llorando. pag. 114.

Alegremente en sus paredes ciega. pag. 162.

Altamente desaja. pag. 172.

Interdum adherent nomini, & tunc
Adnomina vocari deberent, vt cum dici-
mus, esse aliquem *suaviter dicam*, *calidus pulcherr.*
angelus clementem. &c. Gongora Cantione 11.
pag. 38.

Tal que las flacamente poderosas

Fierzas naciones contra tu se armadas. &c.

Sacras plantas perpetuamente vivas. pag. 180.

Se aliamate negado a nuestras plantas. pag. 251.

T el dulcemente aroma lagrimado. pag. 302.

En ciudad rramamente generosa

De nacion generosamente vana. pag. 410.

Caridin dulcemente perdonado. pag. 418.

De los Philippos duramente hecho

Cenial enna supanes estrecho. pag. 497.

Desnuntido altamente del brocado. pag. 119.

Snaeuemente le trató fenero. pag. 564.

Reperiuntur etiam adnomina in alijs Poëtis;
nam Garcilassus Elegiâ 2. dixit.

To acabo como aquel, que en un templado

Baño metido sin sentillo muere,

Las venas dulcemente desatado. pag. 119.

Et D. Garcias Salcedus Coronâ de Iungina
Comitus Ducis.

La Magestad severamente asfable

En sus oios se admira traduida,

Manifiellando eu suspension amable

Imperio dulce, gravedad temida,

Ofrenten la grandetza delectable

Pialosamente ala prudencia rizada,

Logrando asi felididad suprema

Que el temor le ame, y el amor le tema.

Et in quoddam eundem Authoris libro, qui in-
scribitur *Anisot para te muerie*,

Como en la ribera fuele
Reparar se turbulento
El mar o bañar su arena
Indolentemente risueño.

Alquanto nomen afficiunt duo Epitheta
in una coniunctione connexa, & hoc præcipue
& frequenter apud Gongoriam: eorum enim,
si una Epitheta dponunt, eadem copulant, ut
nonnumquam ubi lecto, sed etiam inter se compo-
nuntur. Considera lineas sequentes. Gongora
loquens, ut multi.

Isella puer sempre abierta, sempre biente,
T siempre armada boca. pag. 1.

Ostendit, per quod Lucus in mare exonerat, tri-
bus Epithetis ornat; dicit enim illud *apertum*,
lucens, & *armatum*. at coniunctionem posuit, ne
separata videretur. Sic etiam

Gorgonæ dei succo agradesca. pag. 2.
O a lina catholica y potente. pag. 39. &c.

At ipse suo genio indulgens, libstantium in-
ter duo Epitheta collocat, quæ tamen nulla co-
niunctione connecit. Cantione iv. pag. 68.

Perde el cabello induso. &c.
Parte alienar al occidente el dia
Comunal pompa estraña

La gloria de los Zunigas de España. &c.
Que de inuidiosos montes levantados. pag. 97.
Me contienen tus dulces ojos bellos. ibid.

Mientras innoxa su Deidad la alteria
De Zagale as candidas coxterias. pag. 145.
Logra sus ternos años sus Reales

Pensamientos Catholicos segunda. pag. 67.
Revolunta puer tu Cynthia fusañola. pag. 172.
Sacras plantas perpetuamente vivas. pag. 130.

Aun de humildez dignada affectos puros. pag. 222.
La adusta Lybia foida con mas lo firda. pag. 277.
En Lybia no almor, en variado

Aspeliente f. &c. pag. 140.
Qual la estrellada roachina lucente. pag. 367.
Mu lastimosa aun a la insuñada

Del interes voracidad boerenda. pag. 174.
De la vocal en esto Di fañada. pag. 117.
No menos como risueño i veno. pag. 107.

ordinans Herrera in Ecloga de morte Garci
bdi.

T unto a aquella pura fuente fria. pag. 175.
Et D. Calceas Balceus Conojel.

En las brutas El padras arrogantes. pag. 239.
De quoddam Epitaphio

Desusado el contento,
Con tanto alterno canto. pag. 447.

Et in dextera pag. 448.
T cordis aberno como

Comun inmortales. &c.

A quibus Gongora utrumque Epithetum
perit. Cantione x. stroph. i. pag. 101. dixit.

Commodos Angelos pueriles. pag. 162.
Commodos de su primeros noble pños. pag. 163.
Commodos de la fenera

De la abulencia que te acompaña. pag. 197.
I fustis dulce en arena. pag. 112.
Unel continuada primavera. pag. 112.

Lagrimas dulcissimas querellas. pag. 483.

Agradeido al Padre, a la Duena

Eterna Magestad hymnos cantona. pag. 103.

Ille est Epithetorum apud Hispanos usus, quos,
quia eloquentes eruditi & subiles. Poete Greci,
Latini, Itali, Galii, &c. poterunt imitari. plan-
met ergo hylum ob oculos Lectoris ponamus,

	u	u
\$ I. —	medior	petax
Adiect.	reles	potens
Par	tutes	proex
lons	vetus	pudens
tres		rapax
trux	vigil	reces
Particip.		repens
Dans	incr. long.	fagax
fans	minor	salax
flans	prior.	seguax
fiens	sine incr.	silens
nans	Brevis	solens
nens	gravis	renax
stans	levis	tonans
\$ II.	potis	trahax
	puris	trifaux
Hebes	rudis.	trux
vict.	Particip.	vorax
	Dans	
2. decl.	litus	
Bonus	ratus	14.
catus	fatus	amans
cavus	fatus	aquans
citus	fatus	arans
ferus	obstin	habens
malus	Paris	huans
merus	trux	humans
incus	\$ III.	itans
nolus	u —	ovans
pius	Atrox	Beans
probus	edax	boans
quodrus	emax	cauans
quotus	inres	cibans
reus	inops	citans
seius	incr. br.	colans
suus	biceps	creans
triplus	bipes	cremans
tuis	redux	crepans
vagus	triceps	cubans
Biler *	triplex	dicans
faber	incr. long.	dolans
glaber	Bibax	donans
laeer *	biens	forans
macer	bifrons	fricans
miser *	bols	frans
niger	capax	fugans
piger	chiens	gelans
ruber	decens	glabrans
laeer	fifax	globans
fatior *	furox	glaucans
faber	freques	gegans
tener *	libens	jugans
vafar	loquax	iuvans
14. decl.	libens	labans
incr. br.	requis	lauans
Caus.	morans	lauans
cicur	nocens	lauans

ligans	macens	serens	ausus	lætus	scævus	— ^o
liquans	macrens	sinens	empus	læuus	sentus	— ^o
litans .	madens	spuens	clius	largus	senus	— ^o
locans	manens	strepens	ictus	lasmus	servus	— ^o
lutans	merens	struens	orlus	latus	serus	— ^o
macrans	monens	fuens	ortus	laurus	sextus	— ^o
means	mouens	regens	unctus	laxus;	siccus	— ^o
micans	nigrens	terens	ustrus	lectus	simplicus	— ^o
migrans	nitens	trahens	usus .	lentus	simus	— ^o
minans	nocens	tremens		limus	solus	— ^o
nataus	patens	vehens		lippus	spissus	— ^o
necans	pauens	volens		lixus	sponsus ¹	— ^o
negans	placens	vomens		longus	spurus	— ^o
nigrans	pudens			luscus	strictus	— ^o
notans	replens			luxus	stultus	— ^o
nouans	rigens			mæstus	sudus	— ^o
parans	rubens			magnus	summus	— ^o
patrans	scatens			mancus	surdus	— ^o
pians	sedens			mirus	tantus	— ^o
probans	silens			multus	tardus	— ^o
reflans	solens ¹			mundus	ternus	— ^o
renans	studens			mutus,	torvus	— ^o
rigans	stupens			nauius	totus	— ^o
rogans	tacens			nonus	trimus	— ^o
rotans	tenens			notus	trivus	— ^o
scatrans	tepens			nudus	truncus	— ^o
secans	sacrans			nullus	tutus	— ^o
serans	secans			pætus	vulgus	— ^o
sonans	serans			pandus	vagus	— ^o
strians	sonans			parcus	varius	— ^o
strigans	strians			parvus	vastus	— ^o
tonans	strigans			panicus	vernus	— ^o
vacans	tonans			pagulus	verus	— ^o
vadans	vacans			planeus	vescus	— ^o
vetans	vadans			planus	vivus	— ^o
vibrans	vetans			plenus		— ^o
vocans	vibrans			prævus		— ^o
volans	vocans			primus		— ^o
vorans .	vocans			priscus		— ^o
	vorans .			privus		— ^o
				promptus		— ^o
				pronus		— ^o
				pullus		— ^o
				purus		— ^o
				putus		— ^o
				quantus		— ^o
				quartus		— ^o
				quernus		— ^o
				quintus		— ^o
				quinus		— ^o
				rarus		— ^o
				raucus		— ^o
				raudus		— ^o
				ravus		— ^o
				rectus		— ^o
				rodus		— ^o
				roedus		— ^o
				rudus		— ^o
				rufus		— ^o
				rufus		— ^o
				rufus		— ^o
				soxvus		— ^o
				sanctus		— ^o
				sanus		— ^o

Adiec. 2.

De pon.

Fatens
fruens *
jocans
loquens *
medens
merens
minans
morans
precans
procans
querens *
sequens *
tuens
vagans
verens.
§.IV.

—^o

2a. decl.

Aquus
albus
almus
altus
aptus
arctus
helius
hirtus
hornus
imius
orbis
vodus
vilus
vneus
ager
alter *
asper *
ater
exter *

3a. decl.

Acer
ales *
impos *
omnis
uber *
Particip.
Actus
altus
austus
austus

3a. decl.

Acer
ales *
impos *
omnis
uber *
Particip.
Actus
altus
austus
austus

3a. decl.

Acer
ales *
impos *
omnis
uber *
Particip.
Actus
altus
austus
austus

3a. decl.

Acer
ales *
impos *
omnis
uber *
Particip.
Actus
altus
austus
austus

3a. decl.

Acer
ales *
impos *
omnis
uber *
Particip.
Actus
altus
austus
austus

3a. decl.

Acer
ales *
impos *
omnis
uber *
Particip.
Actus
altus
austus
austus

3a. decl.

Acer
ales *
impos *
omnis
uber *
Particip.
Actus
altus
austus
austus

3a. decl.

Acer
ales *
impos *
omnis
uber *
Particip.
Actus
altus
austus
austus

3a. decl.

Acer
ales *
impos *
omnis
uber *
Particip.
Actus
altus
austus
austus

3a. decl.

Acer
ales *
impos *
omnis
uber *
Particip.
Actus
altus
austus
austus

3a. decl.

Acer
ales *
impos *
omnis
uber *
Particip.
Actus
altus
austus
austus

3a. decl.

Acer
ales *
impos *
omnis
uber *
Particip.
Actus
altus
austus
austus

3a. decl.

Acer
ales *
impos *
omnis
uber *
Particip.
Actus
altus
austus
austus

3a. decl.

Acer
ales *
impos *
omnis
uber *
Particip.
Actus
altus
austus
austus

3a. decl.

Acer
ales *
impos *
omnis
uber *
Particip.
Actus
altus
austus
austus

3a. decl.

Acer
ales *
impos *
omnis
uber *
Particip.
Actus
altus
austus
austus

3a. decl.

Acer
ales *
impos *
omnis
uber *
Particip.
Actus
altus
austus
austus

3a. decl.

Acer
ales *
impos *
omnis
uber *
Particip.
Actus
altus
austus
austus

3a. decl.

Acer
ales *
impos *
omnis
uber *
Particip.
Actus
altus
austus
austus

3a. decl.

Acer
ales *
impos *
omnis
uber *
Particip.
Actus
altus
austus
austus

3a. decl.

Acer
ales *
impos *
omnis
uber *
Particip.
Actus
altus
austus
austus

3a. decl.

Acer
ales *
impos *
omnis
uber *
Particip.
Actus
altus
austus
austus

3a. decl.

Acer
ales *
impos *
omnis
uber *
Particip.
Actus
altus
austus
austus

3a. decl.

Acer
ales *
impos *
omnis
uber *
Particip.
Actus
altus
austus
austus

3a. decl.

Acer
ales *
impos *
omnis
uber *
Particip.
Actus
altus
austus
austus

3a. decl.

Acer
ales *
impos *
omnis
uber *
Particip.
Actus
altus
austus
austus

3a. decl.

Acer
ales *
impos *
omnis
uber *
Particip.
Actus
altus
austus
austus

3a. decl.

Acer
ales *
impos *
omnis
uber *
Particip.
Actus
altus
austus
austus

3a. decl.

Acer
ales *
impos *
omnis
uber *
Particip.
Actus
altus
austus
austus

3a. decl.

Acer
ales *
impos *
omnis
uber *
Particip.
Actus
altus
austus
austus

3a. decl.

Acer
ales *
impos *
omnis
uber *
Particip.
Actus
altus
austus
austus

3a. decl.

Acer
ales *
impos *
omnis
uber *
Particip.
Actus
altus
austus
austus

3a. decl.

Acer
ales *
impos *
omnis
uber *
Particip.
Actus
altus
austus
austus

3a. decl.

Acer
ales *
impos *
omnis
uber *
Particip.
Actus
altus
austus
austus

3a. decl.

Acer
ales *
impos *
omnis
uber *
Particip.
Actus
altus
austus
austus

3a. decl.

Acer
ales *
impos *
omnis
uber *
Particip.
Actus
altus
austus
austus

3a. decl.

Acer
ales *
impos *
omnis
uber *
Particip.
Actus
altus
austus
austus

3a. decl.

Acer
ales *
impos *
omnis
uber *
Particip.
Actus
altus
austus
austus

3a. decl.

Acer
ales *
impos *
omnis
uber *
Particip.
Actus
altus
austus
austus

3a. decl.

Acer
ales *
impos *
omnis
uber *
Particip.
Actus
altus
austus
austus

3a. decl.

Acer
ales *
impos *
omnis
uber *
Particip.
Actus
altus
austus
austus

3a. decl.

Acer
ales *
impos *
omnis
uber *
Particip.
Actus
altus
austus
austus

3a. decl.

Acer
ales *
impos *
omnis
uber *
Particip.
Actus
altus
austus
austus

3a. decl.

Acer
ales *
impos *
omnis
uber *
Particip.
Actus
altus
austus
austus

3a. decl.

Acer
ales *
impos *
omnis
uber *
Particip.
Actus
altus
austus
austus

3a. decl.

Acer
ales *
impos *
omnis
uber *
Particip.
Actus
altus
austus
austus

3a. decl.

Acer
ales *
impos *
omnis
uber *
Particip.
Actus
altus
austus
austus

3a. decl.

Acer
ales *
impos *
omnis
uber *
Particip.
Actus
altus
austus
austus

3a. decl.

Acer
ales *
impos *
omnis
uber *
Particip.
Actus
altus
austus
austus

3a. decl.

Acer
ales *
impos *
omnis
uber *
Particip.
Actus
altus
austus
austus

3a. decl.

Acer
ales *
impos *
omnis
uber *
Particip.
Actus
altus
austus
austus

3a. decl.

Acer
ales *
impos *
omnis
uber *
Particip.
Actus
altus
austus
austus

3a. decl.

Acer
ales *
impos *
omnis
uber *
Particip.
Actus
altus
austus
austus

3a. decl.

Acer
ales *
impos *
omnis
uber *
Particip.
Actus
altus
austus
austus

3a. decl.

Acer
ales *
impos *
omnis
uber *
Particip.
Actus
altus
austus
austus

3a. decl.

Acer
ales *
impos *
omnis
uber *
Particip.
Actus
altus
austus
austus

3a. decl.

Acer
ales *
impos *
omnis
uber *
Particip.
Actus
altus
austus
austus

3a. decl.

Acer
ales *
impos *
omnis
uber *
Particip.
Actus
altus
austus
austus

3a. decl.

Acer
ales *
impos *
omnis
uber *
Particip.
Actus
altus
austus
austus

3a. decl.

Acer
ales *
impos *
omnis
uber *
Particip.
Actus
altus
austus
austus

3a. decl.

Acer
ales *
impos *
omnis
uber *
Particip.
Actus
altus
austus
austus

3a. decl.

Acer
ales *
impos *
omnis
uber *
Particip.
Actus
altus
austus
austus

3a. decl.

Acer
ales *
impos *
omnis
uber *
Particip.
Actus
altus
austus
austus

3a. decl.

latus	tectus	obstans	confors	dotans	nutans	truncans
lanius	tempus	oceans	constans	duclans	pacans	turbans
lectus	tentus	optans	crispans	durans	palans	turpans
linctus	tentus	orans	demens	falcans	palpans	vallans
lulus	terfus	orbans	dicax	firmands	patrans	vannans
manus	textus	ornans	discois	flagrans	peccans	vastans
mensus	rinctus	vmbans	fallax	flammands	perflans	veclans
mersus	ronfus	vndans	felix	fadans	perflans	velans
messus	tortus		flammands	fatans	placans	vernans
missus	toftus	2a.	furax	formans	plantans	versans
mixtus	tractus	albans	linguax	fragrans	plorans	vexans
morfus	tritrus	algens	mendax	frenans	portans	vibrans
notus	trufus	arcens	mordax	fraudans	potans	vitans
multus	tufus	ardens	nugax	frondans	praftans	vulgans
multus	veclans	atens	pellax	frauftrands	preftans	
nactus	verfus	audens	pernix	fucans	preftans	2a.
natus	vidus	augens	pernox	fumanus	privans	callens
nexus	vinclans	explens	pregnans	fundans	proftans	caluens
nifus	vilus	herens	præftans	fufcans	pugnans	candens
nixtus	votus	horrens	præftans	geftans	purgans	cenfens
notus	vullus	humens	prudens	glabrans	quaffans	clarens
nuptus	§. V.	implens	pugnax	guffans	quadrans	complens
paclans	3a. decl.	opplens	fecors	gyrans	quaffans	debens
partus	incr. br.	virgens	focors	jactans	ran cans	deffens
passus	Anceps		spemax	jentans	raptans	deffens
paftus	illex	3a.	fternax	jurans	regnans	deplens
pexus	impar	Abdens	ftellans	jurgans	reptans	servens
pidus		addens	vecors	laclans	rellans	flaccens
piftus	incr. long.	agens	velox	lalans	rorans	flavens
plexus	Abfens	edens	vendax	lapfans	ruclans	florens
potus	amens	hifcans	verax	laftans	runcans	foctens
pranfus	atrox	indens	vivax	latrans	rufans	frendens
prenfus	audo	obdens	Partici. I.	laudans	rugans	frigidens
preffus	effrons	vngens	Balans	laxans	runcans	frigidens
promptus	excors	vrens	bellans	legans	rurans	fulgens
pulfus	exlex		calans	lentans	salans	gaudens
punctus	exors	Dep.	calcans	libans	salvans	laftens
quaffus	expers	Affans	calvans	librans	tanans	languens
queftus	infans	cfans	cantaus	lignans	farrans	livens
raptus	ingens	hortans	captans	limans	fedans	lucens
ralus	intons	vrens	caltraus	lixans	servans	lugens
rectus			caufans	longans	ficcans	macrens
roftus	Part. 1a.	Ap'ell. 3.	ccclans	lunans	fignans	marcens
ruptus	adnans	incr. bre.	certans	luftrans	fpedans	mifcens
falvus	æquans	Compar	cfans	luxans	fperrans	marrens
fanctus	ærans	complex	clmans	lymphans	fpirans	mordens
fartus	afidans	congrex	cen. ns	maerans	fpiffans	mutens
fealptus	aptans	cælebs	contans	maclans	fpontans	mulcens
feiffus	ardans	diapar	cont. ns	manans	fpumans	mulgens
feiprtus	amans	duplex	cribr. ns	mandans	fpurcans	mutens
feulptus	affans	præcox	crifpans	merfans	fputans	nidens
fecltus	aftans	princeps	crufans	migrans	ftagnans	niogens
feptus	atrans	feapar	culpins	monftans	ftillans	ninguens
feptus	auctans	simplex	curans	motans	ftipans	palcens
feponfus	aurans	suppar	curians	multans	ftudans	parens
feptus	effans	supplex	curians	mundans	fuftians	pendens
feptus	enans	vindex	curvans	muftans	fulcans	pollens
feptus	errans		damnans	nutans	tardans	prabens
feptus	cfans	incr. long.	denans	narrans	taxans	prandens
feptus	exftans	Bellax	diclans	navans	tenrans	pubens
feptus	halans	candens	diffans	nichans	tornans	putens
feptus	hamans	cancus	diffans	nigrans	tractans	putrens
feptus	iftans	elemens	ditans	nudans	trans	rancens
feptus	intrans	concois	doans		triftans	replens

repiens	mungens	vadens	34.	medius	trifidus	S. VII.
ridens	noctens	vannens	Agilis	melicus	triquetrus	Particip.
rufens	ningens	vellens	alacris	metricus	tumidus	Abcedens
forbens	noctens	vendens	aliquis	minutus	typicus	abiciens
fordens	nubens	vergens	habilis	modicus	vacuus	abiciens
splendens	pandens	verrens	hilaris	mucidus	validus	abiciens
spondens	pangens	vertens	humilis	mutulus	vapidus	abolens
lqualens	parcens	vincens		nimius	varius	accrans
stridens	pascens	visens	47.	nitidus	vegetus	acuens
suadens	pectens	vivens	Aquisfer	nivens	venetus	adumans
supplens	pellens	voluens	botrifer	nocuus	vetus	adaquans
tabens	pendens		cadifer	nucis	viduus	adedens
terrens	perdens	Depon.	dapifer	patrimus		adhibens
tordens	pergens	Bacchanus	patris	patris	34.	adiens
torpens	pindens	conans	opifer	patruus	Biforis	adigens
torquens	pingens	conans	rogifer	patricus	binugis	adimens
torrens	pinens	cunctans	sacrisfer. &c.	patulus	bimaris	adipans
turgens	plangens	dignans	Particip.	pavidus	celebris	adolens
vilens	plaudens	fungens *	aditus	penitus	docilis	agitans
34.	plectens	furans	alitus	piceus	facilis	animans
zelens	ponens	grassans	habitus	placidus	fragilis	epulans *
carpens	poscens	gratans	initus	pluvius	gracilis	equitans
cedens	prendens	jurgans	obitus.	pratinus	juvenis	habitans
cernens	prodens	labens *	24.	profugus	parilis	hebetans
cungens	promens	latens	Badius	proprius	similis	hilarans
clangens	psallens	lucrans	bibulus	putridus	stabilis	hyemans
claudens	pungens	luctans	biduus	quadruplus	sterilis	imitans *
cogens	querens	lucrans	bifarus	querulus	tenuis	inarians
comens	radens	mercans	bifidus	quotuplus	viridis	inhians
condens	reddens	metans	bigenus	rabidus	volucris	inhibens
credens	repens	mirans	binugus	rapidus	Bicolor	inhumans
crefcens	rodens	nascens *	bivius	refluus	celeber	inians
eudens	rumpens	nugans	bliteus	refugus	volucer	iterans
currens	fallens	pradans	boreus	reliquus		obarians
dedens	scalpens	ringens *	caprifer	reprobus	Comparat.	obedens
degens	scindens	rixans	calidus	reclonus	Brevior	obiens
demens	sciscens	scitans	caniturus	rigidus	citior	obolens
deplens	sculpens	scortans	citimus	rigans	gravior	onorans
dicens	serpens	scrutans	creperus	roseus	levior	operans
discens	fidens	seclans	criticus	rubens	melior	oriens *
ducens	sistens	solans	crocens	rubidus	nigrior	vlulans
fallens	solvens	testans	crocinus	rutidus	porior	Adiect.
fidens	spargens	tricans	cupidus	rutulus	probior	Bipatens
figens	spemans	trifans	decimus	sapidus	propior	gravicors
findens	sternens	tutans	decuplus	scabidus	propior	locuples
figens	stertens	venans	dubius	sciulus	rudior	petulans
fleclens	stridens	vescens. *	famulus	foelius	senior	sapiens
frangens	stringens	S. VII.	fatuus	solidus	Particip.	vehemens
frigens	subdens	Adiect. 2.	fluidus	spurius	Domitus	vigilax.
fundens	sugens	Acidus	fracidus	stupidus	genitus	Particip.
gignens	sumens	agamus	gelidus	streperus	licitus	16.
gliscens	furgens	alius	geminus	subitus	meritus	Blaterans
glubens	tangens	aquicus	gerulus	superus	monitus	brevians
jungens	temnens	aquillus	graphicus	tacitus	placitus	camerans
ledens	tendens	avidus	gravidus	tepibus	positus	caperans
lambens	tergens	elegus	lepidus	tetricus	solitus	capulans
lingens	texens	epicus	liquidus	thyminus	subitus	celebrans
linquens	tingens	hilaris	lutens	timidus	tacitus	celerans
ludens	tollens	olus	lyricus	tragicus	veritus	cicurans
mandens	tradens	opicus	madidus	tremulus	vetitus	crepitans
mergens	trudens		magicus	trepidus		crociatans
mittens	tundens		medicus	triferus		crucians
				R		cubians

cupitans	reparans	remanens	Depon.	inultus	Beatus	protervus
cumulans	repedans	temouens	Comitans	obater	benignus	puclius
deamans	replicans	renitens	dominans	obefus	bibolus	pustillus
decimans	reproband	residens	famulans	obuncus	bifureus	quadrimus
domitans	reputans	reticens	gradens	obustus	bipalmus	quadrangus
dubitans	refecans	retinens	jaculans	odorus	bisuleus	quatermus
fabricans	referans	subolens	joculans	onustus	bovillus	quicrus
fatians	resonans		lacrymans	opacus	bovinus	recalvus
fluitans	retonans	34.	licitans	opimus	caducus	recurvus
foeticans	revocans	Capiens	medicans	ouinus	caninus	reduncus
fruticans	revolans	comedens	meditans	ouillus	canorus	refertus
fugitans	rigidans	cupiens	memorans		caprinus	relaxus
furians	rogitans	dirimens	minitans	Adiect. 3.	cozeus	remissus
geminans	rutilans	faciens	miserans	Agrestis	colonus	remous
generans	satiens	fodiens	miserens	alacris	colunus	repandus
glaciens	saturans	fugiens	moderans	anilis	comarus	refimus
glocitans	scelerans	jaciens	modulans	anormis	coruleus	retortus
glomerans	similans	metuens	moriens	aprilis	cruentus	retrospus
gravitans	simulans	minuens	patiens	edilis	decorus	rotundus
jugulans	sinuans	pariens	peculans	equestis	disertus	sacratu
lacerans	socians	peragens	populans	herilis	diurnus	sagatus
lacrymans	solidans	peredens	potiens	inanis	dololus	salignus
lanians	spoliens	perinens	queritans	inermis	duceus	sativus
lapidans	stabilans	quatens	remorans	ovalis	faceus	stabilus
laqueans	stimulans	rapiens	reverens	ovilis	ferius	seclusus
larebrans	stipulans	recidens	spatiens		fragolus	secundus
lustrans	strepitans	recinens	stabilans	Particip.	gemellus	serenus
locitans	strigilans	recolens	stomachans	Abactus	globosus	severus
lucubrans	subarans	recoquens	venerans	abefus	gulosus	solutus
macians	superans	redigens		abufus	jocofus	sonorus
maculans	tabulans	redimens		acutus	iubatus	soporius
madidans	temerans	referens	§. VIII.	adactus	jugofus	striatus
medians	tenuans	refluens	Adiect. 20.	aductus	lufolus	strigolus
memorans	terebrans	regerens	Acerbus	ademptus	lupinus	suillus
meritans	tirubans	relagens	acernus	adeptus	lutosus	superbus
minians	tolerans	relinens	acernus	adefus	malignus	supermus
mutilans	trepidans	relicens	acutus	adofus	marinus	supinus
nigricans	tribulans	renuens	adæquus	adortus	maritus	supremus
numicans	triplicans	repetens	adultus	adultus	meracius	tencilus
pavitans	tritunans	reprimens	aduncus	amatus	minutus	torgatus
penetrans	tuditans	reptens	ahenus	amicus	miscellus	torofus
peragrans	sumulus	retrahens	alurgus	apertus	modellus	timendus
peramans	vacuans	revehens	amarus	aquatus	moellus	trifidus
perarans	varicans	revomens	amicus	aratus	nefandus	trifidus
pericans	varians	sapiens	amenuus	humatus	nefastus	vadofus
procrans	vegetans	fatagens	anhelus	inundus	nigellus	venustus
radians	veterans	statuens	apertus	obefus	nivofus	verendus
reboans	vigilans	subigens	apricus	obortus	novellus	verutus
recitans	violans	tribuens	aprugus	obustus	novenus	verustus
recreans	vindans	44.	agnofus	omiffus	paternus	victus
recrepans	vitiens	febriens	avarus	opatus	peraqueus	
recubans	vitulans	feriens	auctus	in dus	peramplius	34.
redamans	vocitans	fociens	auius	Agendus	peritus	Bicoenis
redicans	volitans	liniens	eburnus	alendus	petuleus	biennis
relicans	vomitans	pariens	egenus	amandus	pilofus	biformis
regelans		pipiens	equinus	aquandus	polinus	bigenmus
relavans	24.	poliens	hulcus	arandus	præfatus	bilibris
relevans	Cohibens	preziens	honestus	edendus	probatu	bilungus
relegans	perhibens	rediens	honoru	emendus	probolus	bilustris
reliquans	perolens	fagiens	inaufus	habendus	profanus	bimembris
relocans	prohibens	faliens	inemptus	humandus	profellus	bimellus
relocans	recalens	fiens	ineptus		profundus	bimellus
remigrans	redolens	subiens	ineptus	in rus	profusus	caprinus
renovans	refovens	veniens	iniquus	iturus	propinquus	celebris

34.
Bicoenis
biennis
biformis
bigenmus
bilibris
bilungus
bilustris
bimembris
bimellus
bimellus
caprinus
celebris
curulus

υ — υ	υ — υ	υ — υ	υ — υ	υ — υ	υ — υ	υ — υ
curulis	comestus	reclusus	canendus	adhortans	revelans	quiescens
dapalis	coortus	recoctus	cavandus, &c	adulans	rotundans	recedens
decennis	creatus	recusus	ex sol. 2.	apricans	faburrans	recidens
fabalis	crematus	redactus		odorans	faginans	recludens
fabrilis;	cupitus	redemptus		opinans	fagittans	recondens
febrilis	dehaustus	reductus	Daturus		salutans	recrefcens
fidelis	deustus	refectus	futurus	te.	fecundans	recidens
forensis	dicatus	refertus	liturus	Celebrans	lequestrans	recubens
gregalis	diremptus	refixus	saturus	coequans	serenans	recurrens
jugalıs	dolatus	reflatus	staturus	coarctans	soporans	reduccis
localis	foratus	reflexus		coaxans	subinirans	refellens
molaris	friatus	refolius	§. I X.	colorans	subornans	refigens
nivalis	fugatus	refractus	υ — υ	coopans	supinans	refictens
palustris	gelatus	refufus	Part. te.	eoronans	fulurans	refringens
pedalis	glabratus	zegeftus	Aberrans	coruscans	terebians	relinquens
pedestris	globatus	regreffus	abundans	eruentans	titillans	relucens
peracris	gravatus	relapfus	acerbans	dealbans	triumphans	remandens
perennis	gregatus	relatus	acervans	deuiffans	trucidans	renitens
quotennis	jocatus	relictus	adaquans	fatigans	vaciillans	repangens
rebellis	jugatus	remenfus	aderans	figurans	vaporans	repellens
reclinis	lavatus	remiffus	adipans	flagellans	vnenans	repellens
salubris	levatus	remortus	adantans	frequentans	venundans	repensans
ſcholaris	ligatus	renatus	adhalans	gubernans	venuftans	reponens
ſenilis	liquatus	renixus	adoptans	laborans	volutans	reponens
ſodalıs	litatus	renufus	adorans	lacunans		reprehens
ſuavis	locatus	repletus	adotrans	liturans	Coercens	repangens
trabalıs	locutus	repreffus	adumbrans	maritans	coherens	requirans
tricornis	luratus	repulſus	adunans	nuniftans	cohortens	refiftens
triennis	minatus	reſectus	aduncans	moleftans	perhorrens	refolvens
triformis	minutus	refumptus	amueans	parentans	reccufens	refumens
trigeminis	miſertus	reſectus	amantans	perennans	reſtorens	reſurgens
triblis	moratus	retentus	anhelans	pererrans	refulgens	retexens
trilinguis	necatus	retextus	honestans	perorans	remiſcens	retrudens
triluftris	negatus	retinctus	honotans	propotans	remordens	retundens
trimembris	nigratus	retortus	inaufans	proſtans	remiſcens	revellens
trimiſtris	notatus	retoſtus	inetrans	propinans	renidens	revineens
trimodis	novatus	retractus	ineſcans	propinquans	reſorbens	reviſens
triuncis	nuitus	retrufus	inhalans	rebellans	te.	revolvens
virilis	paratus	retuſus	innumbrans	recalcans	Calcens	rigefcens
volucris	patatus	revoctus	innumans	reccantans	capellens	rimbeſcens
	peractus	revertus	inundans	reclamans	coaddens	ſeneſcens
	peremptus	revictus	obarmans	reclinans	cupiſcens	ſtupeſcens
	peretis	revinctus	oberrans	recurſans	deluſcens	tepeſcens
	perofus	revulſus	obumbrans	recurrans	faceſcens	tremiſcens
	peracer	rigatus	opacans	recufans	faticeſcens	tumefcens
	perafper	rogatus		redonans	gelaſcens	valeſcens
	ſaluber	rotatus		redundans	gemiſcens	vireſcens
	ſequeſter	ſaeratus		reſortians	graveſcens	Depon.
	ſiniſter	ſalutus	Abhorrens	reſtans	labafcens	Cachinnans
		ſecutus	adaugens	reſutans	laeſcens	cauillans
		ſcipulus	adharens	reſutans	liqueſcens	cohortans
		ſeratus	adimplens	reſutans	macreſcens	dehortans
		ſolutus	inharens	reſutans	maſcens	nepotans
		ſtaturus		reſutans	nigrefcens	novereans
		ſtriatuſ		reſutans	niteſcens	pacifcens
		ſtigatus	Acceſcens	reſutans	pateſcens	reccordans
		ſubadus	adurens	reſutans	paneſcens	reclabens
		vibratus	hebeſcens	reſutans	perangens	renaſcens
		vocatus	inungens	reſutans	perurens	renitens
		voratus	inurens	reſutans	pigrefcens	revertens
		volutus	oleſcens	reſutans	præurens	
			omittens.	reſutans	prehendens	§. X.
				reſutans	profundens	Adiſt. 2.
				reſutans	putrefcens	Abdiſtus
						abſonius

stellifer syliuifer taurifer relifce thurifer velifer virifer &c.	agninus alarus albarus algorus alternus anguinus angustus annofus anſatus	ignavus ignitus ignotus ilignus illæſus illimus illorus immanſus immutus	æqualis affinus alaris algenſus amnenſus annalis aprilis arualis auſtralis	acceptus accinctus acciuſus accitus accretus addictus adductus adjectus adiunctus	atextus attractus atritus attonſus auditus avectus averſus avulſus edictus	expañſus expenſus expertus expletus exploſus expoſtus expreſſus expulſus expunctus
32. decl. cum incr. br. congener dedecor degener perceler pervetus pervigil præceler	anticus antiquus apricus aprugnus arcanus archiuſus arctus argutus armatus	immundus implexus impurus incautus incertus incoctus incomptus incultus incurvus	effrænis elinguis elumbis enervis enodis enormis exanguis excornis exilis	adjuſtus adlectus admenſus admiſſus admiſtus admorſus admotus adnatus adnifus	edoctus eductus effatus effarrus effectus effictus effoſſus effractus effuſus	extrinſus extenſus extentus exterſus extrinſus extortus extractus extritus extructus
incr. long. concolor decolor diſcolor	arquatus arrectus aſtrictus aſtinus atratus attentus auguſtus auratus	indignus indolentus inſandus inſauſus infectus inſenſus infernus infeſtus	exſomnis exorris hortenſis hoſtilis illimis illunis illuſtris imbellis	adſilius advectus æquatus aſſatus aſſectus aſſictus aſſixus aſſianus	egreſſus ejectus elapſus elarus electus cliuſus elixus elufus elurus	extruſus extuſus exuſtus exuſtus exuſtus exuſtus illapſus illatus
Particip. Cognitus concitus conditus conſiſtus creditus debitus deditus dinutus diſſiſtus morruus percitus perditus præbitus proditus redditus ſubditus territus traditus	auritus auſterus auſtrinus edurus effatus effrænis elatus electus elumbus encauſtus enervus erectus exactus excelfus excoctus excultus exertus exhaustus	inſidius inſidius inſirmus inflexus inſractus inſranus inſratus injuſtus innuptus inſanus inſcitus inſuetus inſulſus intenus internus invictus inviſus invitus	imberbis immanis immitis immunis implumis improis indemnus inſamis inſornis inſrænis innubis inſignis inſomnis inſuavis inueltus ollaris oſtennis vralis.	aſſixus aſſianus aſſictus aſſixus aggreſſus agnarus allapſus allatus allectus alliuſus alluſus ambefus ambitus ambuſtus amiſſus amorus amplexus annexus anniuſus appenuſus	emerſus emiſſus emortus emundus enatus eneſtus enifuſus enixus eporus erufus erectus ereptus erofus evectus euerſus evictus evinctus	immerſus immiſſus immiſus immutus impafus impenſus impexus impactus impletus implexus impreſſus impulſus incenſus incifuſus incinctus incluſus
S. XI. Adjeſt. 24.	exofus expertus externus extremus extructus exuſtus extruſus hamatus haſtatus herboſus herous heſternus hircinus hircofus hiſſinus horrendus humanus humectus hybernus ignatus	obnixus obſcænis obſcænis obſcænis obſtupus obtorſus obtuſus occultus oſtævus oſtonus oſtrinus vmbroſus vndofus vndenſus vrbanus vriſinus	Particip. in Tuſ ſur Abduſtus Abiectus Abiunctus Abiatus Abiectus Abiutus Abrafus Abreptus Abroſus Abruptus Abſciſſus Abſtenſus Abſterſus Abſtractus Abſtruſus Abſumptus accenſus	apprenſus appreſſus appulſus apatrus armatus arrectus arroſus aſciſus aſcriptus aſperſus aſſenſus aſſertus aſſarus aſſuerus aſſumptus aſſutus aſtrictus arractus attentus	evictus evulſus exactus exceptus excerptus excifuſus excifuſus excitatus excluſus exculptus excuſus excullus exectus exemptus exertus exerſus exhaustus exhorſus exortus exofus	incinſus incinctus incluſus incultus indeptus indictus induſtus indultus indutus inſenſus inſixus inſtatur inſlexus inſlictus inſoſſus inſractus inſuſus inſeſtus inſeſſus inſectus injuſtus innatus

innatus	hazurus	lignosus	quartanus	communis	vegrandis	decocetus
innexus	hausturus	limosus	quindenus	compennis	venialis	dedocetus
in nixus	icturus	longævus	ramosus	conchyliis	vernilis	deductus
inseñsus	orsurus	longinquus	rimosus	confinis	villaris	defensus
inscriptus	vñcturus	lucrosus	rixosus	conformis	vitalis	defixus
inseulptus	vñsurus	lymphatus	robustus	crinalis	vulgaris	deflexus
insectus	vñsurus	mammosus	rostratus	crudelis		defletus
infectus	Flabundus	mansuetus	rugosus		<i>Particip. Tus.</i>	defolius
infestus	stebundus	maturus	saxosus	cutulis	<i>Sus.</i>	defunctus
inspectus	nabundus	mellitus	scruposus	declivis	Blanditus	deiectus
insepius	nebundus	mendicis	scutatus	deformis	collapius	delapsus
instratus	stebundus	mendosus	secretus	delumbis	collectus	delatus
instructus		millenus	securus	deplumis	collisus	deletus
iusuetus	24.	milvinus	sedatus	dotalis	combustus	delectus
insumptus	Baccatus	monstrosus	seductus	fatalis	commentus	delatus
insutus	barbatus	montosus	selectus	febrilis	commentus	demersus
intensus	buccosus	moratus	semonis	feralis	commisus	demissus
intensus	bulbosus	morosus	septenus	finalis	commixtus	denatus
intinctus	buxosus	mundanus	setosus	scenebris	commotus	depassus
intortus	callosus	muratus	sincerus	fontalis	compactus	depepus
invalus	captivus	muscosus	sistratus	frugalis	compertus	depictus
invectus	carnosus	nasutus	soccatus	funalis	completus	depostus
inventus	concinus	nativus	spinosus	funebnis	complexus	depressus
inversus	condensus	neruosus	spumosus	lanaris	completus	depromptus
invisus	condignus	nimbosus	squamosus	larvalis	compositus	deputus
iratus	cornutus	nitratus	stellatus	legalis	compressus	derisus
irritus	corrosus	nitrosus	strigosus	letialis	compulsus	descriptus
ubductus	cretosus	nocturnus	strumorus	libralis	compunctus	desertus
obectus	crinitus	paganus	subrisus	lugubris	concessus	despectus
oblatus	dammosus	palmosus	suberodus	linaris	conceptus	desponsus
oblitus	defunctus	pannosus	subrectus	lustratus	conceptus	desuetus
obseptus	decurus	pacatus	succosus	mensalis	conclitus	desuetus
obseilus	dentatus	peltatus	surdaster	inortalis	conclusus	desumptus
obstriatus	diectus	perbellus	sylvosus	muralis	concoctus	detectus
obtentus	discretus	percharus	natalis	terrenus	concretus	deterius
obtritus	diversus	perfectus	tigrinus	navalis	conculsus	detonatus
obtrusus	divinus	perfrictus	toquatus	neutralis	condictus	detrortus
obtusus	dumofus	pergratus	tranquillus	palmaris	conditus	detractus
obversus	facundus	peritus	turritus	palchalis	condictus	detritus
occidus	famosus	perimagnus	vaccinus	plantaris	confectus	detrastus
occlusus	festinus	periratus	venosus	penalis	confertus	devectus
occultus	festivus	pernerius	ventrosus	pregrandis	confictus	devinctus
offensus	finitus	petrosus	ventrosus	præmolis	confisus	delectus
offusus	fecundus	plagosus	verbosus	præsignis	confisus	devotus
oppletus	fontanus	plumatus	verrinus	quinquennis	confisus	dictatus
oppressus	formosus	plumbosus	versutus	regalis	confissus	diductus
ostenus	fraternalis	poinosus	vesanus	ruralis	confractus	diffisus
vnitus &c.	frondosus	pomposus	vicinus	rurestris	confisus	diffisus
ex fol. 3. &	ficatus	populinus	villosus	scenalis	congestus	diffraetus
seq.	simosus	porcinus	vinosus	scurrilis	congressus	diffisus
	finestus	postremus	virgatus	semeltris	conunctus	digestus
<i>Dvs</i>	fungosus	præclarus	viscosus	sevilis	connexus	dignatus
Abdendus	furtivus	præfractus	viscosus	sexennis	conquestus	digestus
addendus	gemmatius	primævus	votivus	septennis	conscissus	dilatatus
&c. ex f. 3.	germanus	præcellus	vulpinus	solennis	conscriptus	dilapsus
	glebosus	præruptus		sphæralis	consertus	dilectus
	grandævus	præfagus	32.	sponsalis	conspersus	dilutus
<i>Rus</i>	gramosus	prælongus	Brumalis	stellaris	constratus	dimensus
Acturus	jucundus	prælongus	bustalis	sublimis	construetus	dimissus
alturus	juncosus	procerus	cælestis	sublustris	consultus	dimortus
ariturus	lanatus	proiectus	campetris	sublustris	decretus	directus
a-cturus	lanosus	proiectus	castrensis	talaris	deceptus	directus
empturus	larvatus	prolixus	cellaris	terrestris	deceptus	directus
elatus	lascivus	pullatus	ciuilis	vallaris	deceus	directus

discreptus	proculus	<i>Do.</i>	edulcans	impugnans	affligens
discretus	productus	Cadendus	edurans	incantans	apparens
discissus	prognatus	cenfendus	ejurans	inceptans	aridens
diffusus	proiectus	cernendus	eiectans	incertans	attondens
dissectus	prolatus	&c. ex fol. 8.	elimans	inclamans	effervens
disiunctus	proleetus	& feq.	elixans	inelinans	efulgens
disperſus	progreſſus	<i>Rvi.</i>	elongans	incrutaſans	elanguens
diſpoſus	promiſſus	Cafurus	emanans	inculeans	emungens
diſpulfus	promotus	capturus	emendans	inculpans	exercens
diſſentus	propoſus	carpturus	emigrans	incurſans	exhorrens
diſſenſus	propulſus	&c.	emundans	incurvans	exorbens
diſtractus	proſciſſus	ex fol. 6.	emufcans	ineuſans	expallens
diſtortus	proſcriptus		enarrans	indagans	extorquens
diuulſus	protractus	§. XII.	enervans	indcptans	illucens
diuerſus	protritrus		enodans	indurans	immifcens
diuiſus	protrufus	Ad. eff.	enudans	inſamans	impendens
glutius	provectus	Imprudens	epotans	inſeſtans	indulgens
largius	reiectus	incoſtans	erectans	infirmans	inſcendens
lenius	reſciſſus	indulgens	eructans	inflammans	intorquens
mollus	reſcriptus	infelix	erugans	informans	irridens
mollitus	reſperſus	oſſerians	erucans	inſrenans	occalens
munitus	reſinctus		evallans	inſulcans	
neglectus	reſſcriptus	Part. 14.	evannans	inietans	34.
partitus	ſeductus	Abiurans	evallans	inſertans	
pellectus	ſerunctus	ablactans	evibrans	inſpectans	abdicens
percuſus	ſelectus	ablegans	evitans	inſpirans	abducens
percuſus	ſemefus	abnodans	evulgans	inſtaurans	adiungens
perceptus	ſemotus	abſentans	exequians	inſtigans	abradens
percuſus	ſopitus	acceptans	exaltans	inſtitans	abrodens
perduetus	ſortitus	accelmans	exantans	inſultans	abrupens
perfectus	ſubunctus	accelmans	exartans	inrentans	abſcedens
perflatus	ſublectus	accuſans	exceans	invitans	abſcindens
perfoſſus	ſubmerſus	addenſans	exclmans	irritans	abſcondens
perſuſus	ſubmiſſus	adiurans	exculcans	irrorans	abſolvens
perunctus	ſubmorus	adnictans	excufans	irrugans	abſtergens
perlatus	ſubvexus	aduectans	excerans	obdurans	abſumens
perlectus	ſubpexus	advelans	exerans	obfirmans	accedens
permiſſus	ſubſtratus	adventans	exhalans	obietans	accerſens
permixtus	ſubtextus	agrorans	exicans	objurgans	accidens
permotus	ſubtractus	aterſians	exoptans	olectans	acceſcens
perpenſus	ſubvectus	affectans	exornans	obliquans	accumbens
perpeſſus	ſubverſus	aſſirmans	expetans	obſcurans	accurrens
perplexus	ſuccenſus	aſſictans	expilans	obſignans	acquirens
peripodus	ſuccinetus	allatrans	expirans	obſtipans	addicens
perluſus	ſuffixus	allectans	explmans	obtruncans	adducens
perſuſus	ſuffolus	allegans	explorans	obturnans	adiungens
pertextus	ſuſſuſus	alternans	exportans	obturans	admittens
pertractus	ſupreſſus	amandans	expugnans	obvallans	adnoctens
perſuſus	ſuſceptus	angulans	expurgans	occultans	adrepens
peruſus	ſuſpectus	antiqans	extirpans	occulans	adſcicns
perviſus	traductus	appellans	exturbans	occurſans	adventens
porrectus	tractus	apportans	exudans	oſtufans	advoldens
poſſeſſus	tranſcriptus	aſpectans	exultans	oppilans	agrefcens
prædictus	tranſfixus	aſpirans	exundans	oppugnans	aſſigens
prædictus	tranſſoſſus	aſportans	himerctans	oblonans	aſſingens
præceptus	tranſgreſſus	aſſeruans	hybernans	oſtentans	aſſingens
prædictus	tranſſus	aſſignans	ignorans	viſurpans	aſſundens
profectus	tranſſerius	attentans	illectans		agnokens
progreſſus	tranſmiſſus	attractans	illoſtrans		albetiens
prædictus	tranſſectus	augmentans	immutans	Abſorbens	allambeus
præmiſſus	tranſſumptus	auſcultans	impugnans	abſtergens	allectans
prætextus	veſtus	authorans	implicans	admiſcens	atundens
præſcriptus	fol. 8. & ſeq.	edentans	important	admordens	amburens

amplectens	exscribens	occurrents	concinns	desperans	promanans
appellens	extendens	offendens	conclamans	despectans	promulgans
appendens	extergens	offringens	concordans	desponsans	propagans
appingens	extinguens	offundens	conculcans	despiciens	propulsans
applaudens	extollens	opponens	concurans	desquamans	propugnans
apponens	extrudens	ostendens	condemnans	desudans	prospectans
arcescens	exurgens	vuificans	condensans	detrahdans	protelans
ardescens	exurens	<i>Dep.</i>	condonans	detruncans	prorubans
arescens	exurgens	Admirans	confirmans	deturbans	reieians
ascendens	herbescens	adnascens	confiscans	deturpans	respirans
asciscens	horrescens	adnitens	conflagrans	devastans	restagnans
ascribens	humescens	adversans	conformans	devitans	restaurans
aspergens	ignescens	allabens	confutans	dissimans	scintillans
assitens	ignoscens	altercans	conjurans	dilatans	sorbillans
asurgens	illidens	amplectens	conquassans	dilaudans	sternutans
astringens	immergens	amplexans	consignans	disceprans	subannans
attexens	impellens	argutans	conspirans	discrepans	subsignans
attingens	impingens	aspirans	conspicans	diffractans	substantans
attollens	imponens	attestans	conspicans	dispensans	subveians
avellens	incedens	aversans	conspicans	distillans	succlamans
avertens	incedens	aurigans	consultans	disturbans	succollans
augefcen	inudens	enascens	contrectans	divexans	sugillans
edicens	incingens	enitens	conturbans	divinans	supportans
ediscens	includens	elabens	convallans	divulgans	suppurans
educens	incurrans	eluctans	corrugans	dormitans	suspirans
effingens	indicens	execrans	debellans	dulcorans	sustentans
effringens	inducens	exortans	decalans	fermentans	tranquillans
effundens	insigens	expiscans	decertans	festinans	transformans
elidens	inflectens	indignans	declamans	focillans	venundans
eludens	insligens	infirmans	declinans	fecundans	verrucans
emergens	insurgens	innascens	declinans	formicans	vestigans
emittens	insundens	inlectans	decollans	formidans	
emungens	iniungens	irascens	decurans	fortunans	
eradens	innectens	oblectans	decussans	frumentans	Collucens
etrepens	innubens	obluiscans	defalcans	funestans	commiscens
erodens	inquirans	obnitens	desfligans	jejunans	comprens
erumpens	inquirens	obversans	desfloccans	jeiundans	connivens
evadens	inscribens	opsonans	desflorans	manducans	conterrens
evellens	insculpsus		desformans	maturans	contorquens
eventens	insistens		desfraudans	mendicans	corridens
evincens	inspergens	<i>Adiell.</i>	deglabrans	mensurans	deservens
evolvens	infernens	scptemplex	degustans	perdurans	deslorens
excalpens	insufcens		delectans	perlustrans	demulcens
excedens	insumens	<i>Part. t.</i>	delegans	permutans	dependens
excellens	insurgens	blasphemans	delibans	pernoctans	denidens
excerpens	intendeus	caligans	delibrans	perpetrans	despondens
excidens	intextens	castigans	delimans	perpetrans	deterrens
excideus	intingens	circumdans	delirans	pertractans	detondens
excludens	intrudens	circumstant	delumbans	pertrahans	detorquens
exerescens	invadens	collaudans	demandans	pervulgans	dilucens
exendens	invertens	collaudans	dementans	pestundans	dissuadens
exenlpens	invisens	colluans	denuans	pocillans	distorquens
excurrans	involuens	combinans	depugnans	pragustans	percentens
existens	irrepens	commendaus	demonstrans	pralibans	permiscens
exolvens	irrumpeus	communistrans	denigrans	pramonstrans	permiscens
expandens	obducens	commutans	denudans	pragustans	persuadens
expellens	obnubens	compellans	depulmans	pralibans	perterrens
expendens	oblitens	compensans	deplorans	proclamans	pellucens
explodens	obtrudens	compilans	deportans	proculcans	prafulgens
exponens	obtrudens	complanans	depravans	procurans	pralucens
expofcens	obvertens	complorans	depugnans	procurans	pramordens
expromens	occidens	comportans	derivans	profigans	propens
expungens	occludens	compulsans	efficans	proleians	propendens
exquirans	occumbens	concertans	esignans	prolongans	respon-

respondens	decernens	divertens	procurrans	colluctans	obsequens
subripiens	decerpens	dormiscens	producens	comeissans	<i>Particip. 1.2.</i>
succubens	decidens	dulcescens	progignens	commentans	Abdicans
translucens	decrefcens	durefcens	promittens	complectens	abnegans
34.	decumbens	fervefcens	propellens	conflictans	abrogans
Callescens	decurrens	flaccescens	proponens	connitens	accubans
candescens	deducens	flammefcens	prorumpens	confectans	aditans
clarescens	defendens	flavefcens	profcindens	confolans	adjuvans
cognofcens	defigens	florcfens	profcibens	contemplans	adnatans
collidens	deflcfens	frondefcens	profcimens	contestans	advocans
colludeus	defringens	fulvefcens	protendens	converfans	advolans
comburens	deglubens	furvefcens	protrudens	convivans	affimans
comminitens	delambens	glaucefcens	provolutus	debacehans	affluans
compellens	delinquens	languefcens	rucefcens	dedignans	aggerans
compescens	deludens	lentefcens	refcindens	defungens	aggravans
compingens	denuefcens	livefcens	refcifcens	delabens	aggregans
complexens	denutritens	lucefcens	refcifbens	demirans	albicans
complodens	depangens	lucefcens	reftringens	denafcens	allevans
componens	depalcfens	macrefcens	reftringens	defolans	alligans
compungens	depellens	narefcens	fecedens	defeftans	alterans
concedens	dependens	mitcfens	fecernens	dilabens	ambulans
concernens	deperdens	mollefens	fecundens	diverfans	amplians
concidens	depergens	nucefcens	feducens	lamentans	amputans
concludens	deponens	nutefcens	fcungens	nancifcens	annotans
concredens	depoſcens	nigrefcens	fcopons	percontans	apparans
concrefcens	depraemans	nocefcens	fordefcens	pergracans	applicans
concurrents	depraemans	nolefcens	ſplendefcens	perlabens	approbans
condicens	defcendens	pallefcens	ſubducens	perſcrutans	arcuans
condifcens	defcifcens	percellens	ſubiungens	præſtolans	arrogans
conducens	defcifcens	percurrens	ſubmergens	prolabens	artuans
confidens	defcifcens	perducens	ſubmittens	proteſtans	afcians
confignans	defcifcens	perfundens	ſubſectens	ſubnaſcens	aſpectans
contingens	detumens	perfundens	ſubſcribens	ſubnitens	avocans
conſignans	detergens	perfundens	ſubſidens	ſuffragans	avolans
conſtringens	devineens	perquirens	ſubſiſtens	vulpianans	autumans
conſundens	devoluens	perpungens	ſubſternens		ebrians
conungens	diducens	perſcribens	ſubtendens		edolans
conuectens	diſſidens	perſiſtens	ſubtexens		educans
conquirens	diſſidens	perſtringens	ſubvertens		effertans
conſcendens	diſſingens	perterrens	ſuccedens		ejulans
conſciſcens	diſſundens	perterrens	ſuccendens		elevans
conſcribens	diguofcens	perterrens	ſuccingens		eliquans
conſiſtens	diſiungens	perterrens	ſuccumbens		elocans
conſpergens	diſmittens	perterrens	ſuccurrens		emicans
conſtringens	dirumpens	perterrens	ſuccrefcens		emigrans
conſuefcens	direfcens	perterrens	ſuffigens		emptians
conſumens	diſcedens	perterrens	ſupplodens		enatans
conſurgens	diſcernens	perterrens	ſupponens		enecans
conſumens	diſcerpens	perterrens	ſuſpendens		erogans
contendens	diſcindens	perterrens	ſuſtollens		eſitans
contextens	diſcumbens	perterrens	ſurdeſcens		evibrans
contingens	diſcurrens	perterrens	ſubeſcens		evocans
confundens	diſiungens	perterrens	torpeſcens		evolans
convellens	diſpellens	perterrens	traduces		exarans
convens	diſperdens	perterrens	tranſcendens		excavans
convincens	diſpergens	perterrens	tranſcribens		excitans
convolutus	diſplodens	perterrens	tranſigens		excreans
coradens	diſponens	perterrens	tranſfundens		excubans
corrodens	diſquirens	perterrens	turgefcens		expians
corruptens	diſſolvens	perterrens	vaneſcens		explicans
crebreſcens	diſtendens	perterrens	vilefcens		exprobrans
curvefcens	diſtinguens	perterrens	procedens		exulans
decidens	divellens	perterrens	procudens		hæſitans
	divendens	perterrens	procumbens		illigans

immigrans	accidens	integens	<i>incr. long.</i>	defricans	missians
immolans	adhibens	intremens	Contumax	defrutans	mitigans
imperans	adhibens	invemens	curvifrons	degravans	moricans
implicans	admetens	invehens	duricorns	deierans	muncrans
improbans	adlegens	irruens	diligens	demigrans	mulsirans
imputans	adruens	oblinens	perlibens	denegans	mutitans
inchoans	advehens	obruens	perpicax	denigrans	mutuans
incitans	adfluens	occidens	perstinax	denotans	navigans
increpans	aggerens	occinens	pervicax	deputans	nauseans
incubans	allinens	occulens	pestilens	derogans	nictitans
indicans	alluens	offerens	praepotens	defecans	nigricans
ingravans	ambigens	oggerens	suspica	defstinans	nomigans
innatans	annuens	opertens	temperans	deronans	nubilans
innovans	arguens	opprimens		devians	nuncians
inquians	arrigens		<i>Particip. 1a.</i>	devocans	nuncipans
insonans	asserens	4a.	Bajulans	devolans	pastians
integrans	assuens	Acciens	balneans	devorans	pastians
intimans	adstrepens	ambiens	basians	dicitans	pauperans
intonans	atterens	audiens	bombilans	dimicans	pectinans
invocans	attrahens	exciens	buccinans	disputans	peierans
involans	aufertens	exiens	cacabans	dissecans	penitans
irigans	ebibens	hauriens	cespitans	disipans	perdomans
irrogans	effertens	hinniens	calculans	dissonans	perforans
obligans	effluens	viens.	calceans	duplicans	permeans
obsecrans	egerens		calcitrans	factitans	pernegans
obserans	eligens	<i>Dep.</i>	candicans	fascians	perpetrans
obvians	eluens	Æmulans	candidans	fascinans	perfonans
occubans	erigens	alloquens	cantirans	februans	pervolans
ordinans	eruens	arbitrans	carminans	fellicans	ponderans
ulcerans	evchens	assequens	cernuans	fibulans	postulans
vitalans	evomens	aucupans	circinans	fistulans	prædicans
vitalans	excidens	augurans	circulans	flagitans	prænuans
	excolens	excecrans	clauitans	fluctuans	prænotans
	excoquens	hospitans	claudicans	foederans	præparans
2a.	excedens	immorans	fenestans	funerans	procreans
Abstinens	exercens	imprecans	follicans	fornicans	promicans
admonens	exigens	infequens	frigerans	prorogans	propalans
admovens	eximens	intuens	colligans	proximans	prosperans
afidens	expetens	obloquens	colligans	quantians	remigans
edocens	exprimens	obsequens	colligans	remitans	replicans
emanens	expuens	ocians	colligans	remitans	replicans
emerens	exterens	ominans	colligans	remitans	replicans
eminens	extrahens	ordiens	colligans	remitans	replicans
emovens	extruens	ofculans	colligans	remitans	replicans
enitens	exuens		colligans	remitans	replicans
exhibens	illinens	<i>Adiect. incr. br.</i>	colligans	remitans	replicans
immadens	imbibens	Capripes	colligans	remitans	replicans
imminens	imbuens	centuplex	colligans	remitans	replicans
indigens	impluens	centiceps	colligans	remitans	replicans
indolens	impluens	centipes	colligans	remitans	replicans
insidens	imprimens	cornipes	colligans	remitans	replicans
intrepens	incidens	multipes	colligans	remitans	replicans
intumens	incolens	multiplex	colligans	remitans	replicans
invidens	incoquens	munitex	colligans	remitans	replicans
obfidens	induens	particeps	colligans	remitans	replicans
obticens	inferens	pannifex	colligans	remitans	replicans
obtinens	influens	planipes	colligans	remitans	replicans
	ingemens	quadrupes	colligans	remitans	replicans
	ingerens	quadruplex	colligans	remitans	replicans
3a.	ingruens	quintuplex	colligans	remitans	replicans
Abluens	innuens	segnipes	colligans	remitans	replicans
abnuens	inferens	septiplex	colligans	remitans	replicans
abstrahens	infruens	tardipes	colligans	remitans	replicans
accidens	instruens	tauripes, &c.	colligans	remitans	replicans
accinens	insuens		colligans	remitans	replicans

— 3 —
 supputans
 sulcitanus
 terminans
 territans
 transforans
 transmeans
 transmigrans
 transnans
 transvolans
 triplicans
 ruberans
 mirbinans
 vapulans
 vellicans
 vendicans
 venditans
 ventilans
 ventitans
 verberans
 verminans
 visitans
 villicans
 vicitans
 vulnerans

2a.
 Commonens
 commouens
 condolens
 confovens
 confidens
 conticens
 continens
 dedocens
 demerens
 detinens
 derumens
 deuoens
 diuouens
 displicens
 dissidens
 distinens
 permadens
 permanens
 permouens
 perplacens
 pertinens
 pervidens
 possidens
 posthabens
 preinonens
 premitens
 praevalens
 praevidens
 promerens
 providens
 semouens*
 subiacens
 submonens
 submouens
 sustinens

3a.
 colligans

— 4 —
 combibens
 comibolens
 competers
 comprimens
 concidens
 coucicens
 concoquens
 couferens
 coustutens
 congerens
 congruens
 conierens
 consilens
 conspuens
 construens
 consuens
 contegens
 conterens
 contrahens
 convehens
 corrigens
 corruens
 decidens
 decoquens
 defertens
 defluens
 deligens
 demetens
 depluens
 depriniens
 defertens
 desinens
 despuens
 destruens
 deregens
 detetens
 detrahens
 devehens
 differtens
 digereus
 diligens
 diluens
 dirigens
 diruens
 dissertens
 distrahens
 diuidens
 negligens
 perterens
 perfluens
 perlegens
 perluens
 perstrepens
 pertrahens
 peruehens
 providens
 pollucens
 porrigens
 praecoquens
 praelegens
 prodigens
 profluens
 proluens
 protegens
 proterens

— 5 —
 protrahens
 provehens
 respuens
 seligens
 sublegens
 submens
 substruens
 subtrahens
 subuehens
 succicens
 succinens
 sufferens
 suggrens
 supprimens
 strigens
 transferens
 transiens
 transuehens

4a.
 Bulliens
 conciens
 condiciens
 dentiens
 dormiens
 fariens
 finiens
 fulciens
 ganniens
 garriens
 gestiens
 gingriens
 glutiens
 grunniens
 lippiens
 molliens
 mugiens
 numiens
 nutiens
 nesciens
 nutriens
 partiens
 praesciens
 prodiens
 pruriens
 puniens
 seuiens
 sanciens
 sarcuens
 satriens
 sentiens
 scipiens
 seruiens
 riniens
 transiens
 tabiens
 vagiens
 veliens
 vinciens

Dep.
 Blandiens
 colloquens
 comminans

— 6 —
 commorans
 comprecans
 confitens
 conquerens
 consequens
 confpicans
 contuens
 crapulans
 demerens
 demorans
 deprecans
 despiciens
 distitens
 fabulans
 fenerans
 fornicans
 glorians
 gratulans
 largiens
 machinans
 mentiens
 metiens
 moliens
 naufragans
 nidulans
 nudinans
 pabulans
 partiens
 pauperans
 perfluens
 persequens
 praelians
 proloquens
 promerens
 prosequens
 rusticans
 sciscitans
 sortiens
 subsequens
 subverens
 suspicans
 velitans

§. XIV.

— 7 —
Adiell. 2a.
 Abiegnus
 accrosus
 acinosus
 adiposus
 adipatus
 agelastus
 alienus
 aliquantus
 aminatus
 anatinus
 animazugus
 animosus
 apianus
 aquilinus
 asininus
 eburatus
 hederosus

— 8 —
 hodiernus
 humerosus
 hyemofus
 iamzenus
 inapertus
 inhonestus
 inhonorus
 iuimicus
 inodorus
 inopacus
 inopinus
 ocreatus
 oculus
 odiosus
 oleatus
 olcosus
 onerosus
 operosus
 opulentus
 oriundus
 vetricus
 3a.
 Adipalis
 animalis
 attriens
 epularis
 humeralis
 hyemalis
 olearis

Particip.

Tus.
 Adapertus
 adopertus
 inopertus
 adamarus
 &c.

Dus.
 Abedendus
 abigendus
 &c.

Rus.

Abiturus
 aditurus
 aliturus
 habiturus
 initurus
 obiturus
 oriturus
Adiell. 2a.
 Bifidatus
 benedictus
 caligatus
 capitatus
 capitosus
 capulatus
 curiosus
 carulinus
 cerebrosus
 chlamidatus
 clypeatus
 crepidatus
 crepidosus
 cuneatus

— 9 —
 decumanus
 digitarius
 digitosus
 diurnus
 diurnus
 dubiosus
 fabrefactus
 figulosus
 filicatus
 foliatus
 fremebundus
 fruticosus
 fugitivus
 furibundus
 furiosus
 galeatus
 geniebundus
 genuinus
 generosus
 genitivus
 glomerosus
 gracilentus
 jecorosus
 lacrymosus
 lapidosus
 laqueatus
 latebrosus
 leporinus
 locularis
 loculosus
 lutulentus
 macilentus
 macidatus
 maculosus
 maledictus
 malefidus
 maleficus
 maleficus
 maleficus
 manicatus
 manifestus
 medicatus
 miniatus
 moderatus
 moribundus
 nemorosus
 nitubundus
 numerosus
 paleatus
 peccorinus
 peccorinus
 peccorinus
 peccorinus
 peregrinus
 petricofus
 phaleratus
 pharetratus
 phrygiatus
 piecatus
 pileatus
 pipetatus
 pluviosus
 polyposus
 populosus
 praeacutus
 pretiosus
 priusculus

solutior
strigiosior
superior
rogitior
torosior
vaditior
venustior
vetustior
victior &c.

Superlat.
Bervillimus
celestimus
cristissimus
faberrimus
glaberrimus
gracillimus
gravissimus
laccerrimus
levissimus
merillimus
miserissimus
nigerrimus
novissimus
pigerrimus
pullissimus
probitissimus
ruberrimus
ratissimus
tencerimus
vagitissimus
&c.

§. XVI.

abolefcens
adipifcens
adolefcens
alienans
hilarefcens
inhonefcens
inhonorans
inimicans
inolefcens
inedicens
calefcens
calamiftratus
coacturans
coalefcens
coadunans
cohonefcens
cruentigens
dehonefcens
gracilefcens
juvenefcens
libefactans
lapidefcens
liquefcens
locupletans
mildefcens
manifefcens
miferfcens
parafitans

patcfiens
pavefcens
peregrinans
pudcfiens
rendoptans
recalefcens
redipfcens
refocillans
reminefcens
reprehendens
requiefcens
relutans
refpifcens
refupinans
revalefcens
revirefcens
rutilefcens
fobolefcens
fufilefcens
fufpiciens
fuperafcens
tenebrefcens
veterafcens

§. XVII.

abhorrefcens
abarefcens
amorefscens
inalbefcens
inaretfcens
inharefcens
inhorrefcens
incoagmentans
incoagulantans
cotarefcens
cohorrefcens
locupletans
manumittens
perhorrefcens
peregrinans
recognofcens
recompenfans
recrudefcens
reflorefcens
reformidans
refrigefcens
refrondefcens
reprafentans
repromittens
repubefcens
revivifcens
fubaufcultans
fubirafcens
fupercalcans
fupercrifeans
fupercundans
fupercupiens
tenebrefcens

§. XVIII.

Abieff. 2e.
abactivus
abortivus
acetofus
adoptivus
adufivus
arenofus
echinatus
inaceffus
inefcatus
inafcuetus
inauditus
inauratus
inexpertus
inexhaufus
inextinctus
inexulfus
inexpletus
inhumanus
inoffenfus
inornatus
inutbanus
obheratus
obarmatus
obumbratus
odoratus
olorinus

§. 32.

accrualis
agonalis
avernalis
inaqualis

in bundus

Amabundus
aquabundus
&c.

in trinus

Amativus
aquativus

Particip. Tvs.

Adimpletus
adiventus
inaceffus
inanitus
inafcuetus
inauditus
inexcultus
inexpertus
inexhaufus
accharatus
accervatus &c.

Dvs.

Acerbundus
accruandus
&c.

Rvs.

abacturus
abusurus

Adieff. 2e.

Bipertitus
biformatus
caballinus
eamelinus
capillatus
catenatus
cavernofus
cerebrofus
coloffeus
columbinus
cothurnatus
cucullatus
dealbatus
deauratus
dolorofus
draconinus
feneffratus
giganteus
iocabundus
laccernofus
laccertofus
laccurofus
leoninus
nepotinus
palannus
paludatus
paludofus
palumbinus
peratentus
peregrinus
perhumanus
perobfcurus
pharetratus
procellofus
pruinofus
racemofus
repentinus
ruinofus
faburratus
facrofanctus
falcbrofus
ferenatus
fifyllinus
fitibundus
foporatus
fubobfcenus
fubobfcurus
fubofcenus
fuburbanus
fuburbanus
tenebrofus
tripertitus
vagabundus
venenofus
verecundus
veterinofus

in bundus

creabundus

cremibundus
&c.

in trinus

creativus
cremativus
&c.

32e.

calendaris
capillaris
coequalis
columbaris
decennalis
lupanaris
maritalis
novercalis
parentalis
perexilis
perilluftris
puellaris
pipillaris
fulcatus
fepulchralis
fubagreffis
fubalaris
theatralis
triennalis
triumphalis

Particip. Tvs.

Bipertitus
fabrefactus
labefactus
laccellitus
manumiffus
recenfitus
remollitus
requifitus
fuperfufus
fuperfecus
fuperfcriptus
fuperftructus
tripertitus
cavillans
celebratus
&c.

Dvs.

cavillandus
&c.

Rvs.

beaturus
boaturus &c.

§. XIX.

— vvv

Adieff. 2e.

aequoreus
aereus
aethereus
aeuleus

ambiguus
ambrofius
anguineus
angelicus
anniculus
anthracinus
appofitus
arbores
arbutus
affidus
affhmaticus
attiguus
attonitus
augurius
aureolus
egelidus
egregius
elicius
emertus
eminulus
empirius
emiptitius
evapidus
exapimus
exiguus
eximius
haereticus
harmonicus
hepaticus
hifloricus
hornotinus
ictericus
iliceus
ilicpidus
illicitus
immentus
immodicus
impavidus
implacidus
impropius
indonitus
ingenitus
ingenius
innocuus
innumerus
infipidus
infolidus
infolitus
intrepidus
invalidus
irriguus
ifclucius
oblitperus
occidus
omphacius
organicus
vnanimus
vndocinus

Compos.

agonomus
agonomus
aequanimus
aequinocus
arfonus

— 7777
arisonus
albicornus
alghicus
altiloquus
altisonus
altivolus
amplificus
amplivagus
anguimanus
arnisonus
arnisfragus
auricomus
aurillus
herbigradus
horrificus
horrifonus
humificus
ignificus
ignivornus
omnicornus
omnimodus
omnigenus
omnivagus
omnivulus
omnivorus
ossifragus
ossilegus
vndifonus
vnnimanus
vnnivocus &c.

34.
abfimilis
aëquanimis
afimilis
exanimis
horribilis
imparilis
incelebris
incolumis
indecoris
indocilis
infragilis
inftabilis
involutis
vnanimis

incr. lang.
ignicolor
officolor
vnicolor

Compar.
Albidior
algidior
anterior
aridior
exterior
herbidior
hispidior
horridior
humidior
impligrior
improbo

— 7777
inferior
integrior
interior
vberior
vtior
vtior

Particip.
Admonitus
applicitus
appositus
assolutus
ebibitus
edomitus
elicitus
emeritus
exhibitus
explicitus
expositus
implicitus
impositus
inceptus
intuitus
oppositus

Adiect. 24.
balsaminus
barbaricus
bucolicus
bulbaceus
cartuleus
cannabinus
cannitius
carbaceus
carbafinus
cardiacus
cardineus
carpineus
caftoreus
cocciaceus
caliaceus
compluvius
conculus
conspicuis
contignus
continuus
corporeus
cratitius
cretaceus
dactylicus
dædaleus
deciduis
decrepitis
demeritus
depositus
despicuis
dimidius
dispositus
dividuis
dramaticus
duracinus
durateus
factitius
fagineus

— 7777
fiditius
finitimus
floridulus
flumincus
fapincus
fortuitus
fraxineus
fulminens
funereus
futuricus
galbaneus
gaufapineus
gramineus
grammaticus
gratuitus
legitimus
luteolus
marmoreus
mechanicus
nectareus
nerviceus
pactitius
pampineus
patritius
perpetuus
perfpicuus
pleuriticus
pneumaticus
populeus
præcipuus
præproperus
prævalidus
prociduus
propatulus
propitiuus
prospiciuus
pulvereus
pumicetus
punicus
purpureus
reptitius
rhetoricus
rheumaticus
radiculus
roboreus
rusticulus
sanguineus
sardonichus
scilliparis
serovagus
fidereus
fmgematicus
folicitus
foriceus
flamiteus
flagniticus
flramineus
subereus
sublicus
succiduis
folphureus
fylvatiens
teftaceus
tophaceus

— 7777
triticus
turbineus
verbereus
vinineus
vipereus
virgineus
zelotypus

Compof.
Bellicrepus
blandidicus
blandiloquus
cæligentus
cæliuagus
campiavagus
caprigenus
carnivorus
caufidicus
cennimanus
clarifonus
doctiloquus
dulcifinus
dulciloquus
dulcifonus
fatidicus
flammificus
flam mivornus
flexanimus
florivagus
fluctifragus
fluctivornus
fluctivagus
fedifragus
fenilegus
frugilegus
fructificus
fumificus
funicrepus
grandiloquus
grandifonus
juridicus
judigenus
kæthicus
lanificus
largifluus
lauricomus
lucifluus
luctifugus
luctificus
luctifonus
longanimus
magnanimus
magnificus
magniloquus
marrigenus
mellificus
mellifluus
melliloquus
mtrificus
monftrificus
montivagus
morbificus

— 7777
morigerus
multibibus
multifidus
multigenus
multinodus
multiloquus
multitudus
multivus
multivornus
munificus
navifragus
nidificus
noctificus
noctifugus
noctivagus
nubificus
nubifugus
nubivagus
pacificus
pauciloquus
planiloquus
primigenus
quadrifidus
quadrivus
raripilus
raucifonus
regificus
renivagus
fecnificus
fecnivagus
fecnivornus
fenniferus
folitugus
foliuvagus
fomnificus
fortilegus
fuaviloquus
fylvifragus
tabificus
tardigradus
tardiloquus
terrcrepus
terrificus
terriloquus
terrifonus
thuricremus
thurilegus
vaniloquus
vaticinus
velificus
velivulus
veridicus
vulnificus
&c.

24.
confimilis
credibilis
dedocilis
difficilis
difparilis
difsimilis
dugibilis

— 7777
fallibilis
flexanimis
flexibilis
longanimis
maguanimis
multiforis
perfacilis
perfimilis
perrennis
plaufibilis
poffibilis
prætennis
quadriforis
femianimis
fenfibilis
terribilis
vendibilis
vincibilis
vifibilis

Compar.
debilior
callidior
candidior
commodior
deterior
dexterior
fertiliior
ferudior
flaccidior
flebilior
floridior
fetidior
frigidior
fulgidior
funebrior
languidior
liberior
limpidior
lividior
lugubrior
luridior
marcidior
mobilior
morbidior
nobilior
nubilior
pallidior
pauperior
pofterior
præcocior
puditor
rancidior
rofidior
ruficior
fimplicior
fordidior
forbilior
fplendidior
fqualidior
tabidior
turpidior
turgidior
vividior

—ウリウリ
vividior
multicolor
nocticolor
nubicolor
verficolor

Particip.
Commeritus
communitus
compositus
congenitus
conuictus
demicitus
depositus
dispositus
perdomitus
perfructus
policitus
posthabitus
postpositus
præmonitus
præpositus
præteritus
progenitus
promeritus
propositus
sepositus
submonitus
suppositus
transpositus

§. 88.

— 〇 〇 —

Adiect.
agniporens
agnitrens
agnitrens
agnitrens
altitons
altitons
angutrens
arcitrens
armipotens
astripotens
hastipotens
enipotens
incipiens
insipiens
irreuerens
omniferens
omniparens
omnipotens
omnitenens
omnitenens
omnivaleis
oviparens
vlmiparens
vlmipotens
vutitrens &c.

Partridge, 18.

Abbrevians
ablaqueans
accelerans

accumulans
 addicemans
 addubitans
 adduplicans
 addumilians
 adnumerans
 advigilans
 adificans
 adquiparans
 agglomerans
 allevians
 amplificans
 antevolans
 anticipans
 approperans
 affimilians
 affocians
 attenans
 effigians
 elutrians
 emacerans
 emacians
 emaculans
 enucleans
 enumerans
 evacuans
 evigilans
 evolians
 exagilians
 exanimans
 exatians
 exaturans
 excerebrans
 excorians
 excrucians
 exhilarans

exoculans
 exonerans
 expolians
 extenuans
 extimulans
 exultans
 exuperans
 illarymans
 illaqueans
 illatebrans
 imperitans
 improperans
 increpitans
 indignantans
 infutians
 infibulans
 ingemimans
 ingenerans
 infimulans
 infinuans
 inveterans
 invigilans
 involtans
 irrationans

24.

aequivalens
antehabens

1a.
 abiciens
 abiciens
 accipiens
 addiciens
 afficiens
 affodiens
 alliciens
 antiferens
 arripiens
 aspicuens
 attribuens
 auferens
 efficiens
 effodiens
 effugiens
 efficiens
 eripiens
 exacuens
 excipiens
 excuriens
 illiciens
 immutans
 incipiens
 incutiens
 inficiens
 infodiens
 iniiciens
 inficiens
 instituens
 interimens
 obiciens
 occipiens
 olficiens
 olficiens

46.
adnutriens
adveniens
anteiciens
affiliens
ennutriens
erudiens
esuriens
eveniens
exiliens
expediens
expoliens
illiniens
impediens
inutriens
infiliens
interiens
introiens
inveniens
obveniens

Depou

admodulans
advenerans
aggradiens
anteloquens
ariolans

—vv—
astipulans
auxilians
egrediens
ejaculans
emodulans
emoriens
exoriens
expatiens
experiens
expopulans
illacrymans
immoriens
incomitans
inficiens
ingrediens
insidians
opperiens

Ad cff.

Bellipotens
blandiloquens
conueniens
cunctipotens
diuiparens
doriferax
dorstencens
falsiparens
fragiferens
multipotens
noctiparens
noctipotens
pennipotens
penniparens
quadripedans
rastriparens
rastritenens
suauiloquens
sufficiens
telipotens
velivolans
vinipotens

Particip. 1 a.

Belligerans
carnificans
centurians
cerificans
certificans
circumarians
clarificans
collutulans
commaculans
commemorans
concealebrans
concelebrans
concilians

conſcelerans
conſiliars
conſocians
conſolidans
contabilians
contemerans
continians
contumilians
debilitans
deblaterans
decapilians
dedecorans
degenerans
diſciplinans
dilacerans
dilanians
dilapidans
dimidians
dinumerans
diradians
diſcrucians
diffimilians
diſſocians
diſtribucians
facilians
fortificans
humificans
iufificans
iudificans
magnificans
mellicians
mobilitans
mollicians
multiplicians
nidificans
nobilitans
noſtificans
pacificans
participans
perpetuans
perſpicuans
perterebrans
ervigilians
ervolitans
receptians
renumerans
rogenerans
ropitians
rurificans
rurificans
gnificans
olicitans
oppeditans
rañſivolitans
ripudiants
clificans
tipiterans

34

committens
conciptens
concutiens
conficiens
confodiens

confugiens
coniciens
conspiciens
conflituens
contribuens
corripiens
decipiens
deficiens
defodiens
defugiens
deiciens
desapiens
despiciens
deslituens
diffugiens
diminuens
diripiens
discutiens
disficiens
dispiciens
distribuens
pelliciens
percipiens
percutiens
perficiens
perfordiens
perfrugiens
perfriciens
præpiciens
prælituens
proficiens
profugiens
proliciens
proliciens
propiciens
propiciens
prosoluens
respiciens
reslituens
retribuens
subficiens
subripiens
sublituens
succutiens
sufficiens
suffodiens
suffugiens
sufcipient
sufcipient
sufcipient
sufcipient
transadigens
transfodiens
transfugiens
transigens

44.

Circumiens
compediens
comperiens
conveniens
declinans
deperiens
detiliens

— — —
32.
Coarguens
recolligens
redarguens
subiniluens
superfluens

40.
dehauriens
ferociens
frutinniens
redhostiens
reficiens
remugiens
refarciens
revinciens
superbiens

Depon.
deofculans
meridians
negocians
redaufpicans
redordiens
rcmetiens
patrocinans
periclitans
remunerans
tripertiens
tumultuans

Adiect.
Pereregans
pereloquens
§. XXV.

— — —
18.
abiudicans
acclamans
acommodans
adiudicans
admurmurans
adnavigans
agglutigans
annuncians
attaminans
attemperans
efflagitans
effeminans
eliminans
elucubrans
emancipans
emarginans
enavigans
enucleans
enunciens
eventilans
eviscerans
exaltans
exaggerans
examinans
exasperans
excogitans
exenterans
exibilans

— — —
exercitans
existimans
exorbitans
expectans
expofitans
exterminans
extuberans
exuberans
exulcerans
exungulans
exuscitans
hereditans
illuminaans
inclamitans
incommodans
incorporans
ingurgitans
infibilians
intercalans
intermeans
intermicans
intermicans
interpolans
interrogans
interfecans
obliterans
obmurmurans
obnubilans
obnunciens
oppignorans

20.
internitens
intervirens

30.
edifferens
exporigens
intercidens
intereinens
inrelligens
interfluens
interferens
interflrepens

40.
accertiens
admaguens
adnutriens
affentiens
ebulliens
edormiens
effulciens
effutens
emolliens
enutrients
evinciens
exaudiens
exhauriens
immugiens
imperuens
indormiens
infarciens
infaniens

— — —
inferviens
infigniens
investiens
irretiens
irrugiens
obdormiens
obfepiens
ogganniens

Depon.
admetiens
allucinans
amolians
affentiens
elargiens
emetiens
exaugurans
exordiens
exofculans
interloquens
interminans
interpretans

Adiect.
incongruens
incontinens
indifferens
intelligens
intemperans
Particip. 10.
circumligans
circumplicans
circumvolans
cognominans
collineans
communicans
compaginans
confibulans
conglutinans
confiderans
contaminans
convulcrans
corroborans
decorticans
deliberans
delineans

denominans
denunciens
depauperans
deliderans
derterminans
diffibulans
diludicans
dilueidans
difealecans
discarminans
discriminans
diffeminans
differminans
divaricans
diverberans
ferruminans
præjudicans

— — —
prænuicians
præponderans
prætervolans
procraftinans
progerminans
pronunciens
fufilaminans
fuffumigans
transverberans
vindemiens

30.
circumfluens
circumlinens
circumftrepēs
circumvehens
præterfluens
prætervehens
fubterfluens

40.
balbutiens
cæutiens
communiens
confarriens
confentiens
confopiens
convectiens
cufiodiens
definiens
deglutians
deleviens
deferviens
devinciens
difpertiens
diffentiens
lafciviens
pertransiens
faltidiens
præmuniens
præfigniens
præfntiens
fubferviens
fuffulciens
velaniens

Depon.
Confabulans
congratulans
demolians
deprælians
latrocinans
lenocinans
patrocinans
ferruocinans

§. XXVI.

— — —

Particip. 10.
adlaborans
adminiftrans
appropinquans
afficverans
elaborans

— — —
emedullans
exacerbrans
excerebrans
inquietans
infuffrants
obfcurdants

30.
aequefeiens
aggravefeiens
allubefeiens
antececiens
antececiens
anteponens
antevertens
apprehendens
erubefeiens
evirefcens
exolefcens
extimefcens
incalefcens
ingemifeiens
ingravefcens
inlenefcens
intepefeiens
intremifeiens
invalefcens
obfolefcens

Depon.
architectans
indipifeiens

10.
coneatens
configurans
decolorans
fubminiftrans
transfigurans

30.
collabefeiens
colliquefcens
cõprehendens
concalefcens
concupifeiens
conquifeiens
conlenefcens
conticefcens
contremifeiens
delitefcens
deprehendens
derelinquens
pertimefcens
pullulafcens
purpurafeiens

Depon.
comminifeiens
concionans
tergiuerans

§. XXVII.

— — —

Adiect. 20.
aftuofus

— — —
æftuofus
ævitemus
anguloſus
anteriorus
cbrioſus
effertus
entheatus
eruditus
efculentus
hemioſus
ilioſus
imbecillus
immodeflus
imperitus
impudicus
incruentus
indecorus
indifertus
infaçetus
inquietus
inſtitivus
invenufus
obſoletus
ocioſus
ocreatus
ominoſus
oppidanus
oilreatus
vleçeroſus
vincinatus
vndulatus
vnguinoſus
vngularus
vniçverſus

30.
æquilibris
agminalis
amphoralis
anchoralis
angularis
annularis
atrienſis
augularis
hoſpitalis
imbecillus
infidelis
inſalubris
inſularis
omniſormis
vncialis
vinicaulis
vnicornis
vniſormis

Particip. Tuv.
Sus.

abſolutus
adnutritus
advolutus
allocutus
anteactus
antegreſſus
appetitus
appre-

apprehensus affectus affectus affluens attributus elocutus eruditus evolutus executus exolutus expeditus expeditus expolitus imminutus impeditus impolitus innutritus insecutus institutus interemptus &c.	gloriosus glutinosus graminosus gratiosus jactusus jurulentus lanceatus laureatus liuteatus literatus litorosus ludibundus luctuosus luminosus lusciosus luculentus malleatus mammatatus marmoratus marmorosus muricatus multulentus nitibundus pabulosus palliatu pampinosus pectorosus perbeatus pergulanus pervetusus pisculentus poculentus ponderosus portuosus potulentus præmiolosus punicosus pumicatus punicanus purulentus pustulosus pyxidatus questuosus querulanus ramicofus ramulosus ridibundus rortulentus ructuosus rusticanus saluosus scrupulosus semicrudus semisomnus semivivus sempiternus senticosus sornolentus sordidatus spongiosus sulphuratus sumptuosus suscultus temperatus	tortuosus transmarinus transpadanus tuberosus turbulentus ventriosus verminosus verticosus viperinus virulentus vulturinus vultuosus 32. Balnearis casualis celibaris circularis compitalis conjugalis consularis criminalis curialis doliaris fabularis fulguralis liberalis litoralis linearis militaris multiformis muneralis mundinalis nuptialis pabularis pectoralis perduellus perticulis præliaris principales quadrilibris quinqueme- stus ruminalis secularis semiformis semisomnis subdialis tauriformis temporalis terminalis velitarius versipellis viminalis virginalis <i>Particip. Pres.</i> <i>Sus.</i> Circumactus collocutus comminutus comprehensus concupitus consecutus constitutus	convolutus deprehensus derelictus destitutus devolutus diminutus dissolutus distributus frigefactus lucrifactus nigrefactus persecutus prolocutus prosecutus prostitutus provolutus rarefactus restitutus subsecutus substitutus <i>Sus.</i> cogniturus concitatus <i>Sus.</i> bajulandus basilandus S. XXVIII. v-u-u-u <i>Adject. 22.</i> Admantinus amaranthinus amethystinus amianthinus anapesticus apiarius aquilonius asinaris aviarius elegiacus epidicticus hederaceus hyacinthinus oleaceus oleaginus oleastrinus olerarius olitorius onerarius operarius 32. agitabilis animabilis equitabilis habitabilis imitabilis inamabilis inarrabilis innumabilis iterabilis <i>Compar.</i> acrotior	acinosior alienior animatior animosior aquinior asiniior hederosior humerosior inanenior inimicior oculator odiosior oneratior onerosior operosior opulentior, &c <i>Superl.</i> Acidissimus alacerissimus avidissimus olidissimus <i>Adject. 22.</i> Bipedancus camerarius cistarius citharedicus dialecticus dromedarius sculaceus fluviaticus foliaceus jocularis leporarius leviaseulus loliaceus manuarius meritorius numcrarius patinarius pecorarius pecuarius penurarius rudarius statuarius subitaneus subitarius temerarius tiliacus trietericus tripedancus tyrantinus terebinthinus violaceus 32. cicurabilis lacrymabilis medicabilis memorabilis miserabilis modulabilis penetrabilis populabilis redamabilis	reparabilis resolubilis revocabilis revolubilis satiabilis sinuabilis sociabilis superabilis tolerabilis variabilis venerabilis violabilis <i>Compar.</i> capitosior cariosior cerebrosior cuncatior diuturnior foliosior fruticosior generosior lacrymosior lapidosior latebrosior locutuosior lutulentior macilentior maculosior manicior manifestior mediatior moderatior nemorosior numerosior pecorosior phaleratior petulantior pluviosior populosior pretiosior properantior rabiiosior radiantior relevariior reverentior rubicundior rutilantior sapientior sabalosior salebrosior scabiosior scleratior scopulosior sinuosior spatiosior speciosior stomachosior studiosior taciturnior temulentior tencbrosior troculentior tolerantior tumulus
--	--	---	---	---	---

rumulosior
varicosior
vehementior
vigilantior
violentior
vitiosior

Superl.
celeberrimus
cupidissimus
gelidissimus
liquidissimus
nitidissimus
pavidissimus
placidissimus
rabidissimus
rapidissimus
rigidissimus
sapidissimus
solidissimus
stolidissimus
stupidissimus
tenuissimus
tepidissimus
timidissimus
validissimus
vapidissimus
&c.

S. XXXIX.
u—uuu
Adiect.
Aedonius
amaracinus
amygdalinus
aromaticus
artundineus
honorificus
hyperboreus
hyperbolicus
hypocriticus
jaipideus

Compos.
Alunibibus
alutivomus
amygdalifer
arcnivagus
acribiticus
aveniloquus
odorificus, &c.

Bitumineus
canalicus
cadavereus
celeusmaticus
crepidineus
cupidineus
melancholicus
papavereus
paranceticus
problematicus
siligineus
supervacuus
superpositus

Compos.
Beatificus
dolorificus
superbificus
vaporificus,
&c.

S. XXX.
u—uv—
adinveniens
honorificans
inadificans
incomiens
abolipotens
abyllipotens
acanthiferax
arenipotens
&c.

eamclipotens
cathifitax
sagitipotens
&c.

coedificans
reedificans
reconcilians
repercutions
supergradiens
superficiens
superveniens
supervolitans

S. XXXI.
uv—u
Adiect.
adamanteus
elephantinus
inhonoratus
inopinatus
acerabundus
adaquabundus
agitabundus

34.
aquilonaris
elementaris
medicinalis
nationalis
patriarchalis
rationalis
stationalis

Particip. Rvs.
aceraturus
adamaturus
adaperturus

Tvs, Svs.
alienatus
animadversus
inhonoratus
inimicatus
Adiect. 2a.
calamistratus

monumetofus
simulacrofus
celebrabundus
cicurabundus

Particip.
Coacervatus
coadunatus
coadonestatus
dehonestatus
locupletatus
manifestatus
peregrinatus
readoptatus
refocillatus
refalutatus
refupinatus.
Benedicendus
coacervandus,
&c.

benedicturus
benefactorus,
&c.

S. XXXII.
—uv—v
Adiect. 2a.

Affabrefactus
ambitiosus
articulosus
attenuatus
emaciatus
exitiosus
helleborofus
illecebrofus
immaculatus
immediatus
immemoratus
immoderatus

imperiosus
impetuosus
indubitatus
ingeniosus
insidiosus
invidiosus
inviolatus
irradiatus
irredivivus
irreligatus
irreprehensus
irrequicus
irresolutus
irrevocatus
irrevolutus
obsequiosus
officiosus
orbicularis

34.
zequidialis
articulatus
auricularis
auspicialis
auxiliaris

esurialis
ezequialis
exitialis
orbicularis

Particip.
Tvs, Svs.
abbreviatus
ablaqueatus
acceleratus

Dvs
abbreviandus
abijciendus

Rvs
Accubiturus
admoniturus
adruiturus
appliciturus
appositurus
aufugiturus
ebibiturus
adomiturus
effugiturus
eliciturus
emeriturus
emortiturus
exhibiturus
expliciturus
expositurus
exoriturus
immortiturus
impliciturus
impositurus
increpiturus
intuiturus
oecubiturus
oppofiturus

Adiect. 2a.
convitiosus
dedecorofus
deliciosus
desidiosus
dimidiatus
febriculosus
flagitiosus
litigiosus
luxoriosus
materiatus
morigeratus
perfidiosus
perniciosus
prelligiosus
prodigiosus
propudiosus
pulverulentus
sanguinolentus
sardonichatus
seurpiculosus
seditiosus
fuspiciosus
fomniculosus
vermiculosus

vermiculatus
34.
comitialis
connubialis
dissimularis
judicialis
lenticularis
materialis
nunicipalis
palmpedalis
pontificalis
sequepedalis
folstitialis
spiritualis.

Particip.
Tvs, Svs.
constabilis
femiscipulus
femivietus
centuriatus
colacrymatus
collutulatus

Dvs.
centuriandus
collutulandus

Rvs.
commeriturus
comoniturus
compositurus
comutiturus
decubiturus
defugiturus
demeriturus
demortiturus
deperiturus
depositurus
diffugiturus
discubiturus
dispositurus
perdomiturus
perfruiturus
polliciturus
posthabiturus
postpositurus
prebbiturus
premoniturus
premoriturus
prepositurus
preteriturus
prevaliturus
procutiturus
progeniturus
promeriturus
propofiturus
sepositurus
submoniturus
suppositurus
transpositurus

Compar.
zequabilior
affabilior
aptabilior
archabilior
enabilior
hamabilior
ignobilior
incommodior
optabilior, &c.

Adiect. 2a.
cementitius
circumspicius
colleditius
commentitius
conduclitius
confanguineus
democraticus
ferrugineus
fuligineus
gentilitius
natalitius
pasto-

collabefiens
comilefciens
concalefciens

S. XXXIII.
—uuu
Adiect. 2a.

enigmaticus
emblematicus
immunificus
incompositus
incorporatus
indifpositus
individuus
ingratificus
intermedius
interpositus
vligineus

adjectitius
arrepitius
eieclitius
illeclitius, &c.

Compos.
zeumificus
ampullicrepus
angniparus
archivivulus
argillitius
aruinifugus
aurorifonus
ymbellipulus

34.
exaudibilis
extinguibilis
incredibilis
inflexibilis
infensibilis
invincibilis.

pastoritus
portentificus
prolepticus
rubiginus
sepeptemius
subreptivus
testudineus
versutiloquus
xcrampelinus

34.
conducibilis
diutibilis
persuasibilis
&c.

Compar.

Credibilior
culpabilior
durabilior
laudabilior
mirabilior
mutabilior
placabilior
servabilior
spectabilior
tractabilior

§. XXXIV.

u u

Adiect. 2a.

adversarius
arbitrarius
argutarius
argillaceus
armamentarius
eraforius
extractorius
impermissivus
impertemius
internotius
internotius
oedonarius
vnguentarius
vsurarius

Compar.

Accuratio
arumnotior
ampullosior
armentosior
argillosior
autumnalior
effrenatior
clinatior
emendatior
exploratior
exquisitior
exundantior
illibator
immaturior
importunior
impudentior
inclinatior

inconcinrior
inconstantior
inconvictior
indulgentior
infantior
infelicio
infecundior
inimicundior
opportunior
vnguentosior
vsurpatior

Superl.

Abiectissimus
abstrahissimus
abstrusissimus
acceptissimus
aqualissimus
affectissimus
afflictoissimus
amentissimus
angustissimus
annosissimus
arcanissimus
argutissimus
armantissimus
atrocissimus
attentissimus
audacissimus
augustissimus
elativissimus
erectissimus
exactissimus
excelsissimus
exultissimus
humanissimus
ignavissimus
ignotissimus
illusterrimus
immunissimus
immitissimus
impurissimus
incertissimus
incultissimus
infaustissimus
infestissimus
ingratissimus
inutilissimus
intentsissimus
obscureissimus
occultissimus
vmbrosissimus
vrbantissimus
&c.

34.

acceptabilis
admirabilis
alternabilis
aspectabilis
enodabilis
excusabilis
execrabilis
exoptabilis

exorabilis
explorabilis
immutabilis
implacabilis
inculpabilis
incurabilis
indelebilis
infernabilis
inseñibilis
intractabilis
&c.

Adiect. 2a.

Bellatorius
celatorius
carbonarius
collataneus
consentaneus
conterraneus
cunctatorius
deceptorius
decretorius
disfentaneus
fumentarius
gestatorius
laudatorius
mercenarius
miscellaneus
momentaneus
nugatorius
pilatorius
praecidaneus
pradatorius
praesentaneus
signatorius
subterraneus
succedaneus
sudatorius
venatorius &c.

Compar.

Castigator
concinrior
conploratior
deploratior
naturalior
portentosior
&c.

Superl.

clementissimus
constatissimus
cruelissimus
dilectissimus
divinissimus
fallacissimus
famossissimus
fecundissimus
felicitissimus
festivissimus
formosissimus
frugabilissimus
fucatisissimus
functissimus

jucundissimus
linguacillimus
maestissimus
medosissimus
monstrosissimus
mordacissimus
nasutissimus
nugacissimus
pacatissimus
perfectissimus
praetissimus
prudētissimus
robustissimus
secretissimus
securissimus
seclatissimus
seclatissimus
tranquillissimus
velocissimus
versutissimus
&c.

34.

commēdabilis
delectabilis
demonstrabilis
formidabilis
lamentabilis
supportabilis
vestigabilis
&c.

§. XXXV.

u u u u

Adiect. 2.

Argumentosus
imperturbatus
indelibatus
intortunatus
intempestivus
indefinitus

in Bundus.

accusabundus
exultabundus
implorabundus
indignabundus
&c.

Particip. Tus

argumentatus
elucubratus
emendicatus
&c.

Dos.

adpromittendus
averrucandus
elucubrandus
&c.

abus.
ablativus
ablaturus
ablegaturus
&c.

in Bundus.

castigabundus
colluctabundus
collustrabundus
&c.

Tus.

circuvallatus
pervelligatus

Dos.

Circumciden-
dus
circumcingen-
dus &c.

Abus.

castigaturus
circumcifurus
collaudaturus
&c.

§. XXXVI.

u u u u

Adiect. 2a.

Abominosus
aculeatus
adulterinus
aluminosus
amarulentus
arundinosus
inauspiciatus
increditus
inordinatus
invisitatus

34.

epistolarius
inhospitalis
originalis

Particip. Tus.

Abominatus
acuminatus
adaggeratus
adulteratus
amaricatus
imaginatus
inauguratus
inibriatus

Dos.

abominandus
inaniendus
&c.

Adiect. 2a.

Bituminosus

cod. v. r. u.
cacuminatus
cucurbitinus
curticulosus
famelicofus
foraminosus
g. avedinosus
laboriosus
lacinatus
laciniosus
lanuginosus
libidinofus
licentiosus
negotiosus
peculiosus
pecuniosus
periculosus
voluptuosus
voraginosus

34.

Cubicularis
decemvitalis
duumvitalis
peculiaris
piacularis
triangularis.

Particip.

acuminatus
cacuminatus
coagulatus &c
acuminandus
&c.
coadditurus
coegiturus
recogniturus
reconditurus
venundaturus

§. XXXVII.

u u u u

Adiect. 2.

Actuaris
achorarius
histrionicus
hordeaceus
ordinarius
ostrearius
vncarius

34.

aestimabilis
alterabilis
appetibilis
aupicabilis
excecrabilis
explicabilis
impeccabilis
indomabilis
insolubilis &c.

Compar.

Abolutior
zestu-

—v—vv
 æstuosior
 effertior
 effecior
 elegantior
 eloquentior
 eminentior
 eruditior
 evidentior
 excitator
 expeditior
 explicatior
 illigatior
 impeditior
 impotentior
 impudentior
 incitator
 indecentior
 indigentior
 infrequentior
 innocentior
 inquinatior
 insolentior
 ordinator, &c.

Superl.
 Algidissimus
 aridissimus
 humidissimus
 impigerrimus
 improbissimus
 integerrimus
 vtilissimus

Adiect. 2a.
 Bestiarius
 cannabæcus
 clancularius
 classarius
 congiarius
 dulciarius
 funerarius
 grandisculus
 literarius
 longiusculus
 marginarius
 marmorarius
 mulionius
 munerarius
 nummularius
 pampinaceus
 proditorius
 purpurarius
 sanguinarius
 solitarius
 sportularius
 tardiusculus
 temporaneus
 tertianus

3a.
 complicabilis
 confectabilis
 deprecabilis

—v—vv
 despicabilis
 dissolubilis
 navigabilis,
 &c.

Compar.
 Bellicosior
 concitator
 copiosior
 corpulentior
 criminiosior
 curiosior
 delicatior
 diligenter
 dissolutior
 flexuosior
 florulentior
 fluctuosior
 fraudulentior
 fructuosior
 gloriosior
 gratiosior
 liberalior
 limitator
 lucuosior
 luminosior
 luculentior
 peripiciator
 pertinacior
 pestilentior
 ponderosior
 principalior
 scintiosior
 somnolentior
 temperator
 turbulentior
 virulentior
 &c.

Superl.
 candidissimus
 commodissimus
 fertilissimus
 floridissimus
 frigidissimus
 limpidissimus
 nobilissimus
 precocissimus
 putidissimus
 splendidissimus,
 &c.

§. XXXVII.
 —v—v
 occidentalis
 antelucanus
 abducabundus
 amulabundus
 æstuabundus
 excreabundus
 expiabundus
 hospitabundus
 immolabundus

—v—vv
 imprecabundus
 invocabundus
 &c.

*Particip. Tvs.
 Dvs.*
 architectatus
 architectandus
 &c.

Rvs.
 abdicaturus
 abnegaturus
 abrogaturus,
 &c.

Adiect. 2a.
 basiabundus
 cogitabundus
 comminabundus
 deprecabundus
 pabulabundus,
 &c.

*Particip. Tvs.
 Castrametatus*
 concatenatus
 configuratus
 consulatus
 decoloratus
 transfiguratus

Dvs.
 circumagēdus
 cōminitēdus
 decolorandus
 deprehenden-
 dus
 derelinquēdus
 pertineitēdus.

Rvs.
 Basilaturus
 basitaturus
 calitaturus
 cogitaturus,
 &c.

§. XXXIX.
 —v—v

Adiect. 2a.
 ærugosus
 albuginosus
 albuminatus
 ambagiosus
 infructuosus
 inuagosus
 internecinus
 obliuiosus
 viliginosus
 illiberalis
 intercalaris.

—v—vv
*Particip. Tvs.
 Dvs.*
 Accomodatus
 accomodādus
 adjudicatus,
 &c.

Rvs.
 adnasciturus
 absconditurus
 absterriturus
 exterriturus
 interiturus

Adiect. 2a.
 caliginosus
 cauterius
 compendiosus
 contentiosus
 contagiosus
 dispendiosus
 fastidiosus
 fastigiatius
 ferruginosus
 ferruminosus
 formidolosus
 fuliginosus
 miraculosus
 prætorianus
 salsuginosus
 sententiosus
 summærianus
 tempestuosus

3a.
 collegialis
 connubialis
 proverbialis
 provincialis
 sexangularis

*Particip. Tvs.
 Dvs.*
 circumdolutus
 cognominatus
 cognominan-
 dus, &c.

Rvs.
 circumdaturus
 contreriturus
 concrediturus
 deperditurus
 divenditurus
 perteriturus
 pertransiturus
 pessundaturus
 præcogniturus

§. XL.
 vv—vvv
 elephanthus
 epigramaticus
 oleagineus

vv—vvv
 similagineus
 vitilagineus.

§. XLI.
 —vv—vv
Adiect. 2a.
 Æpithætricus
 auricularius
 auxiliarius

3a.
 ædificabilis
 associabilis
 attenuabilis
 effigiabilis
 emaciabilis
 emaculabilis
 evacuabilis
 illacrymabilis
 immedicabilis
 immemorabi-
 lis

impenetrabilis
 infatiabilis
 intolerabilis
 inuolabilis
 irrepabilis
 irrevocabilis,
 &c.

Compar.
 ambinosior
 emaculatio
 exitiosior
 illecebrosior
 immaculatio
 immoderatio
 imperiosior
 impetuosior
 ingeniosior
 inhospitior
 invidiosior
 irreverentior
 obsequiosior
 officiosior, &c.

3a.
 Æpithætralis
 irrationalis
 obdionalis

Particip.
 abbreviaturus
 ablaguaturus
 acceleraturus,
 &c.

Adiect. 2a.
 centuriabundus
 collacrymabū-
 dus
 commacula-
 tivus, &c.

Particip.
 centuriaturus
 collacrymaturus,
 &c.

§. XLIII.
 —vv—vv
Adiect. 2a.
 armamentarius
 adpromissio-
 rius
 assentatorius
 cmen-

vv—vvv
Compar.
 convenientior
 dedecoriosior
 deliciosior
 desidiosior
 flagitiosior
 litigiosior
 luxoriosior
 morigeratio
 perfidiosior
 perniciosior
 præcipitiosior
 prodigiosior
 pulverulentior
 sanguinolentior
 seipiculosior
 scitiosior
 suspiciosior
 somniculosior
 verniculiosior

Superl.
 appositissimus
 dispositissimus

§. XLII.
 —vv—vv
Adiect. 2a.
 accelerabundus
 ædificabundus
 ædificativus
 alleviatus,
 &c.

emendatorius
excusatorius
exhortatorius
expilatorius
invitatorius
obiurgatorius
ostentatorius,
&c.

34.

averruncabilis
elucubrabilis
investigabilis
indeclinabilis
interpellabilis
&c.

Compar.

argumentosior
elucubrator
infortunator

intempestivior
&c.

Superl.

accuratissimus
ærumnosissimus
effrenatissimus
exquisitissimus
illibatissimus
importunissimus
infectundissimus
injucundissimus
opportunissimus,
&c.

Adject. 24.

castigatorius
commendatorius
consolatorius
contradictorius
declamatorius

demonstratorius
desolatorius
divinatorius, &c.

34.

communicabilis
pervestigabilis

Superl.

castigatorissimus
commendatissimus
comploratissimus
concinnatissimus
consummatissimus
conturbatissimus
decantatissimus
defecatissimus
deformatissimus
deploratissimus
depravatissimus
desolatissimus

desperatissimus
formidatissimus
fortunatissimus
portentatissimus,
&c.

§. XLIV.

— u — u — u
aquinocialis
anteocepatus

decacuminatus
pertumultuosus
sermihustulatus
semicircularis

§. V L.

— u — u — u
amygdalaceus
imaginarius
pecuniarius

supervacaneus

34.

abominabilis
imaginabilis
inauspicabilis
inestimabilis
inexpicabilis
inexplicabilis.

Compar.

abominosior
aculeator
amarulentior
inauspicator
incruditior.

Superl.

amabilissimus
inutilissimus, &c.

DE EPITHETIS METHAPHYSICA CONSIDERATIO.

CLXI.

Vi Scholasticos mutant Rhetoricâ & copiâ verborum carere, quid sit Metaphysicâ ignorant, qui qui careat Rhetorica carere debeat, quam qui habeat, nisi summe negligens sit, vocum & rerum proprietates & varios phrasium usus ignorare non possit. Alia alij exponent, Epitheta ego expendenda suscipio, & vt melius possim ad diuisionem Entis, & Prædicamenta recurro.

Passiones' Entis.

ENS est prædicatum abstractissimum & vniuersalissimum, & habet proprietates nonnullas, & inter ipsas Veritatem, Bonitatem, & Vnitatem. Veritati opponitur falsitas, Bonitati malitia, & Vnitati multiplicitas. Ex his capitibus multa interdum Epitheta sumuntur. Singula breuiter dilucidemus.

Veritas.

DIFFICILE est veritatem cognoscere, & difficilius interdum velle scire. Doctus erat Pontius cognomento Pilatus, qui Romanorum nomine Ius pronuntiabat Palæstinis: interim Christo dixit: *Quid est veritas?* & antequam responsum haberet, exiit foras: nesciebat enim (immò nec volebat scire) veritatem Pilatus, & quam negauerat incautè, cautè & callidè noluit audire, & ideo remansit in tenebris, nec meruit ad lucem Christianæ religionis perducì. Et qui-

dem illo zuo (aut etiam nostro) multi sunt Pontio similes. Martialis lib. 8. *Verò verus, ergo, quid sit audi. Verum Gallicè non libenter audis.* Et hodie pauci sunt, qui verum libere & libenter edicant: pauciores, qui libenter audiant.

Sanè prima Veritas est Deus, qui nec fallere potest, nec falli: & Christus, quia Deus est, est Via, Veritas, & Vita. & res humanæ quominus fallaces & adulterinæ, esse magis veræ dicuntur.

Ex hoc capite sæpe video epitheta desumi. *Homo verus*: hoc est veridicus. Terentius in Andr. *Sum verus.* [Et hinc Concionatores moralem hunc conceptum deducunt: colligitur enim ex Terentio, duas hominum esse classes: nam alij sunt veri, alij apparentes, et adulterini: sunt enim veri, qui veraces: adulterini & falsi, qui mendaces: qui enim verus est homo, est ad imaginem & similitudinem Dei, qui neminem fallere potest. Et hinc intelligendus est Diogenes, qui meridie mero laterna instructus quærebat per medium forum homines: veraces enim pauci sunt, & mendaces indigni sunt hominum nomine.]

Verus color, est idem qui natiuus, & nullo fucō adulteratus: Græcè *χρῆμα*. Terentius in Eunucho. *Color verus, corpus solidum.*

Verus labor variè exponitur. Hunc putant verum dici, quem aliquis spontè sumit, & non ex aliorum imperio. Ita Ambrosius Calepinus voce *verus*. At non adquiesco: nam verum laborem eum voco, quem quis suscipit vt obligationibus suis satisfaciât, falsum, quem contra Virgi-

Virgilius Æn. 12. *Disce puer virtutem ex me, ven-
turiq; laborem. Fortunam ex alijs.* Nam, si agamus
de Rege vel Imperatore, quoties cum iactura
regiminis, aut venatur, aut ludit, non se vero,
sed improbo labore exercet. Et quid quæso so-
nant illa verba, *Fortunam ex alijs*? An possumus
fortunam arte discere? Me iudice possumus,
& debemus. Qui enim piæ & prudenter media
omnia ponit, non solet carere fortunâ.

Veritatis passionēs.

Atributa habet Veritas, & inter alia illud,
quod insinuavi. *Ignota est, & abscondita: & si
quando allucere videtur, mordax est, amara est, odiū parit.*

Vere tu es Deus absconditus, dicit quidam Pro-
pheta: nam Deus est veritas, & ideo habitat lu-
cem inaccessibilem. Hine varia de Veritate fue-
runt olim Philosophorum sensu, alij enim eam
in cælum & alij in abyssum receperunt: illi scalis
indigere mortales, isti puteis vt illam inuenirent
dicebant.

Tamen aliquando se insinuat, & tunc au-
dientibus amara est. Persius Satyr. 1. *Sed quid
opus teneras mordaci rodere vero Auriculas?*

Falsitas.

Esse omnia falsâ in mundo, falsum est. nam
inter multa vocum & rerum adulteria, mul-
ta vera inneniuntur. Sed quis illa distinguet?
Arte vult vera à falsis scemere Cicero Aca-
dem. inquit enim: *Quæ ista regula est veri & falsi,
si notionem veri & falsi (propterea quod illa non possunt
interfocui) nullum habemus? Nam si habemus, interesse
oportet vt inter rectum & prauum, sic inter verum &
falsum. Si nihil interest, nulla regula est: nec potest
ei visio veri falsique communis ullam habere iudi-
cium, aut ullam omnimodò veritatis notam.* Sed Quinti-
lianus libri 6. capite 1. non iam ad Artem, sed
ipsam Naturam recurrit. Illum audi. *Non ad-
mittit hoc veritas (videlicet, veritatis) fori. Corne-
lius Tacitus libr. 4. Nec occultum est, quando ex veritate,
quando adumbrat à lætitiâ falsa Imperatorum cele-
brentur. Terentius in Eunuch. Quæ vera audiui
taceo, & continuo optimè. Sim falsum, aut vanum, aut
fictum est, capitiuò palam est.* Sed quæ hinc epitheta
oriuntur? Ponam aliqua.

Falsus tutor, qui pro tutore se gerit, cum ta-
men iure institutus non sit. Eodem sensu duci
aliquis posset *Falsus Ponsifer, Falsus Presbyter, Fal-
sus Abbas,* &c. eodem *Falsus Rex, Falsus Prin-
ceps,* &c.

Falsum testamentum, non solum quod suppo-
situm, sed & illud quod corruptum est. Hoc
etiam sensu *Falsum diploma, Falsa litera, Falsæ scri-
pturæ,* &c.

Adulterius sumitur interdum pro falso. Plinius
libr. 10. cap. 3. de Aquilæ pullo. *Si conuenientem
sententiam amandaueris, precipitas, ex mdo, velut adul-
terium & degenerem.* Hinc

Signa adulterina, quæ falsis, & assimilatis an-
tulis cõformata. Cicero pro Cluent. *Testamentum
in alias tabulas transscriptum signis adulterinis obseruauit.*

Sic etiam vocantur *Adulterina literæ,* quæ
supposititiæ vel fictæ: *Adulterina clauis;* non quæ
male factæ, sed quæ male possessæ: ille ni-

mirum, quæ sine aliorum conscientia sunt in
manibus, in quibus non esse debent. *Adulterinis
nummis,* qui ab Hispanis dicitur *Moneta falsa.* qui
vero similis, & ex ignobili materia contra publi-
cas leges peruersus: de quo Cicero Offic. 2.

Spurius etiam falsum sonat: & hic immora-
bor tantisper, & ostendam easdem successus tem-
poris notas in aliam lætionem transire. *Spurius*
apud Romanos viri illustres & multi: legimus
enim Caios, Sextos & Decimos Spurius. Et quia
primum erat nomen, non totum, scribi solebat,
sicut enim veteres scribebant C. Cn. Sex. &c. &
legebant *Caïum, Cnæum, Sextum,* &c. sic etiam scri-
bebant Sp. & legebant *Spurium.* Sed quorūum
pergo? attende. Eos, qui sine patre erant, nem-
pe aut incerto patre, aut adultero geniti, vocant
Græci αἱ ἄτροποι, hoc est sine patre quam ob rem
exerperunt his duabus initialibus S. P. indigiti:
& vulgus legere exepit *Spurius.* vbi sine patre de-
bet. Sic multa nomina è similitudine charac-
terum ad significationes dissentaneas translata
quas alio loco producemus & explicamus.

Positâ primâ translatione vocabuli, secundariæ gratiæ & arte promovente succedunt quæ
enim falsa aut adulterina, etiam spuria nominamus
Versus spurij sunt, qui Authore carent. Aufonius:
Quæque notas spurij versibus apposuit.

Falsitatis passionēs.

Sicut Veritas, sic etiam iuas passionēs et pro-
prietates habet Falsitas: nam mendaciorum
magna seges reperitur in mundo: et amantur et
diliguntur, qui recreant amicos mendaciis. *Adu-
lares* hi dicuntur, et Principum aulas frequen-
tant. De illis Cicero in Læli. Nullam in amicitijs
pestem esse maiorem quàm adulationem, blanditias, assen-
tationem. Tacitus libr. 5. Vitellij formidine C. Ca-
saris familiaritate Cleudij turpe in seruitium mutatus,
exemplar apud posteros adulatory dedecoris haberetur. Hunc
Phocion quidam ad Antipatrum, ὁ δὲ πῶτα μοι
καὶ φίλος χερσὶ καίεται.

Non potes me simul & amico vti & adulatore.

Assentatores à Parasis ita videntur abhis-
dere, vt qui ex indifferetio amore laudant, ab his
qui ex inveterata malitia, vt gratiam interciperet
et habeant. Terentius in Eunuch. *Egi senus
hominum, qui esse primos se omnium verum volunt. Nec
sunt hoc confessor: hisce ego non paro, me rideant, sed his
ulero arrideo, & eorum ingenia arrideo simul. Quidquid
dicunt laudo: id rursum, si negant, laudo id quoque. Ne-
gat quis, nego. ait, aio. Postremo imperari egomet mi-
hi, omnia assentari: is questus nunc est multo vberissimus.*

Bonitas, & Malitia.

A Veritate multum dissidet Bonitas: at istas
Entis proprietates interdum Oratores, ut
etiam Poëtæ confundunt. Horatius epistolarum
primo.

Metiri se quæque suo modulo, ac pede verum est.
At nos claritate amamus, et Bonum à Vero
distinguiamus: Bonitatemque in veram et appa-
rentem, et iterum in realem et moralem iecamus.
Ad realem corporis virtutes spectant: ad
moralem animi prærogatiæ et proprietates. Et
quia

quia Bonitati opponi Malitiam certum est: ideo illa totidem modis consideratur.

Vnititas.

Qui est vnicus, etiam est consideratione dignissimus: et ideo hæc circumstantia potest eruditè notari. Cicero pro Rosc. Amer. *Et queramus quæ tanta vniuersa fuerint in vnico filio.* Etiam si non sis vnicus, modò sis vnus ex cænijs et magnis, debebis coli, et suscipi, et ab vniuersis commendari. Solet interdum Vnus poni pro primo: Virgilius Æneid. 2. *Cadit & Ripheus iustissimus vnus, Qui fuit in Troia.*

Pluralitas.

Vnitati est contraria, et pulchra interdum epitheta Poetæ et Oratori subministrat. De Briareo, terræ filio Virgilius Æneid. 6.

Et centum-geminus Briareus, & bellua Lernæ.
Et de Geryone Hispaniæ Rege, quem Hercules occidisse dicitur, Virgilius Æn. 8.

Ter geminæ nec Geryonæ.
Et Lucretius manens etiam in prima declinatione, et vtens genitiuo in ai, libro quinto sic ait:
Quidve tripeflora ter geminis vis Geryonæi.
Huc ipestat Parnassus, qui bisollis, bisoris, bigrandis, etc. ab Authoribus dicitur. Ovidius Metamorph. 1.

*Separat Aonijs Aethiæ Phocis ab arvis
Terra ferax, et post pauca:
Mons ibi verticibus petit arduus astra duobus
Nominæ Parnassus superatque cæcimine; nubes
Et Lucanus libr. 5. *Quantum memoris Eoo
Cardine Parnassus gemino petit æthera colle.**

De Vniuocis, & Aequiuocis.

Ad Vnitatem pertinet Vniuocatio: etiam Aequiuocatio; nam Aequiuoca sunt quorum nomen commune est, ratio autem nomine significata est omnino diuersa. Sic omnes nomen id designamus: et, si exempla petantur, damus nomina Aries, Canis, Taurus, et alia, quoniam Aries est militaris machina, quæ muros diruere solemus: est et prima signum Zodiaci: est et animal in campis notum. Cætera (Canis, Taurus) sunt sydera vel animalia. Hinc progredior, et aio Vniuoca esse, quorum nomen commune est & ratio nomine significata est omnibus communis & eadem, vt Homo, Animal.

Solent Eruditus Scriptor epitheto apposito tollere æquiuocationem incurrentem. Pono exempla. Duæ fuerint Vrbes, quæ dicebantur Thebæ, et hallucinationi esset locus, nisi stylus alter separaret ab altera. Ovidius.

Quid Pandonia iam sunt nisi nomina Thebæ.
Illas epitheto distinguit ab illis, de quibus Tragicus in Troade.

Cecidere Thebæ; vidit Etion capi

Sua regna vietus.

Duplicem etiam reperimus Ajacem: et vt vitetur confusio, alterum *Oileum*, et alterum *Telamonium* vocamus. Ovidius: *non audet Oileus Ajax.*

Etiam feras habemus eieures, et à sylvestribus adiectiui positione distinguimus. Tibullus.

— nos ad mala nostra

Vertimus, in feras, quod dedit ille feras.

De Vniuersalibus.

Quinque numerat vult Porphyrius, quæ etiam hodie tenemus: nimirum, *Genus, Species, Differentia, Proprium, et Accidens.* Singulorum notiones vberius exponunt Dialectici, nos illa exemplis illustrabimus.

Animal generica vox est, et adiectiue sumpta in epithetum transire potest. Ideo Homines animantes dicuntur, et inter animantes numerantur. Cicero 1. de legib. Nam cùm cæteras animantes abiecerit ad pastum, solum hominem erexit. Et de vniuers. *A quo enim animante (Homine) omnes ceteras contineri vellet animantes, hunc eâ formâ figurarunt, quâ omnes reliquæ formæ concluduntur.* Horatius 2. Ieromonium. *Sed hic stylus laud petet videri quemquam animantem.*

Vt speciei notio bene intelligatur, ob oculos pono Hominem Animalis speciem: pono Equum, Leonem, Bovem, et cæteras omnes species, in quas dividere solemus Animal.

Ab Homine habemus Humanum, et omnes corporis partes, imò etiam passiones appellantur Humanæ. Plinius libr. 11. cap. 49. *Sunt his etiam humano calculo remedia precipua.* agarde lapide qui in hominum corpore gignitur. Sic etiam dicimus Caput humanum, Pedem humanum, Manum humanam, etc.

Speciebus subiunguntur omnia individua, quorum nomina propria dicuntur, et adiectiua pariunt. Propria sunt ista nomina Sol, Luna, Mercurius, Venus, Mars, Iuppiter, Saturnus, Apollo, etc. et inde subiunguntur adiectiua hæc, Solaris, Lunaris, Mercurialis, Veneris, Martius, Martialis, Iovialis, Saturninus, Apollinarius, Apollineus, etc.

Genera diuiduntur in species; nempe per differentias, quæ illa interfecant, et has cõstituant. Cicero de natura Deor. *Animantium alia coreis tellis, alia pilis vestita.* vbi coreis et pilis vtitur, vt istas ab illis distinguat.

Accidentia perpetua Georgius Fabricius appellat, quæ passiones aut proprietates alius qualia sunt, Nox humida, Mors horrida, Quies placida, Oris mitis, Bellum diuini, Puella tenera, Senectus citra, Homo miser, Natus periclitans, Oceanus vagus.

Accidentia communia, quæ etiam aliis inherant, perpetua esse non possunt, et ad vltimum Porphyrii Prædicabile pertinent. vt Homo albus, Equus niger, Leo aser, Tigris effera; etc.

MVSA IV. CHARACTERICA.

Propria Nomina metiens.

CLXLII

EORVM, Dearum, Nympharum, Geniorum, Montium, Fluviorumq; nomina propria, quæ apud Homerum, Virgilium, Ovidium (aut etiam apud Plautum, Terentium) aliosq; Poetas inveniuntur, debet Philomusus addicere, ut intelligat, ut sua exornet.

Appellativa nomina, communia sunt; propria autem, charactericaque vni(puta, homini etc.) tantum conveniunt, et illum distinguunt à cæteris; vnde quarta ista Mula nomen fortitè est. Ingredere ergo Sylvam, quam P. Buellinus collegit, et nosse Apollo reponit. Scio esse multos, qui in nominibus propriis religiosi esse nolunt: at confabit ex numeris, quas Tabulæ sequentes exhibent, sicut cætera nomina, sic propria habere quantitates sæpe determinatas.

S. L.

Ops, Dea
Cos. Inf.
Dis Deus
Iar, Deus
Laus, Vrbs
Libs, Ventus
Lynx, Vrbs
Mars, Deus
Nar, Fl.
Pan, Deus
Splunx, Monst.
Stryx, Fl.
Tlos, Vr. Her.
Trox, Rex

S. II.

18. decl.
 Acra, Vr. Pro.
 Ada, Mons
 Adra, Op.
 Ana, Fl.
 Egra, Vr.
 Hela, reg.
 Hydra, Op.

2a. decl.
Abus, Fl. Mo.
Anus, Fl.
Afus, Op.
Hebrus, Fl.
Iof. Inf.

3a. decl.
incr. br.
Hymen, Deus

Halys, Fl.
Iphis, Her.
Itys, Her.

§. III.

Abram
Acc, Op.
Aces, Fl.
Adam
Arc, Dea
Hylas, Her.

3d. decl.
inver. br.
Anas, Fl.
Arax, Fl.
Elops, Her.
Eryx, Mo.
Hyops, Vr.

incr. long.
Abas, Her. Cent.
Abron, Her.
Agron, Her.
Anax, Her.
Hyas, Her.
Hydrus, Op.
Hylax, Canis
Vcl, Op.

fine incr.
Lo. Mul.

§. IV.

1a. decl.
Acca, Mm.

— 7 —
Acta, Vr. Pro.
Ætna, Mons
Alba, Vr. Fl.
Ambræ, Fl.
Anxa, Op.
Arba, Inf.
Asera^s, Vicus
Aufu Vr. Fl.
Enna, Vr.
Hasta, Op.
Hera, Dea
Hora, Dea
Hybia, Mons.
Hydra, Prom.
Ida, Mons.
Issa, Vr. Dea C.
Octa, Mons
Ofca, Op.
Ofsa, Mons

2a. decl.
Aius, Deus
Ancus, Rex
Andrus, Inf.
Anger, Fl.
Argos, Vr.
Argus, Monst.
Atrus, Fl.
Eurus, Vent.
Hæmus, Mo.
Hebrus, Fl.
Hermus, Fl.
Horus, Deus
Hyllus, Her.

—v
Octa, Fl.
Oxus, Fl.

3d. decl.
incr. br.

Achor, Hec.
 Anxur, Vr.
 Aspis, Vr.
 Astur, aurig.
 Atthis, Mul.
 Aulis, reg.
 Elis, reg.
 Elpis, Mul.
 Hector, Hec.
 Hellas, reg.
 Isis, Dea.

incr. long.
Auo, Fl.
Hanno, Hcr.

sunt in cr.
 Albis, Fl.
 Apis, Rex Deus
 Arbis, Fl.
 Aty's, Her.
 Obris, Fl.
 Opis, Dea Ny.
 Othrys, Mo.

§. V.

14. decl.
Acme, Mul.
Acle, reg.
Ægle, Mul.
Alce, Mul. Can.
Amphe, Inf.
Arne, Vr.

Acc, Dea
Attes, Past.
Hebe, Mul.
Hellas, Mul.
Heppc, Venatr.

20. decl.
Alceus, Her.
Antheus, Her.
Astreus, Her.
Atreus, Rex
Oeneus, Rex
Orpheus, Poe.
Otreus, Her.

Angli
Argi, Vr.
Autci
Hedi
Hippi
Hunni
Indi
Istri
Ofci
Vmbri
Vrgi.

32. decl.
incr. br.
Æson, Her.
Æther, Deus
Aon, Her.
Atrax, Fl. Vr.
Hellen, Her.
Ellops, Her.

incr. long.
Acron, Her.
Æthoni, Equus
Agron, Her.

Alex

Aiax, Her.
Aicman, Poë.
Alcon, Sagiri.
Ammon, Deus
Adas, Gig. Mo.
Hermes, Deus
Hippou, Vr.
Hydrus, Op.
Hyphus Vr. Her.
Ipnus, reg.
Viens, Fl.

fine incr.

Acco, Mul.
Argo, Nau.
Ero, Mul.
Iuo, mul.

4. e. decl.

Astus, Vr.

§. VI.

u v

1. e. decl.

Brea, Vr.
Coa, Inf.
Crabra, fons
Gca, Opp.
Gela, Fl.
Iuba, Rex
Lara, Ny.
Ica, Inf.
Negla, Op.
Nuna, Rex
Phiegra, Vr.
Profa, Dea
Rhea, Dea
Sagra, Fl.

2. e. decl.

Biblus, Fl.
Chios, Inf.
Cnidos, Vr.
Codrus, Rex
Cragus, Mo.
Crocus, Ven.
Cyprus, Inf.
Linus, Musie.
Lycus, Rex Fl.
Maer, Poë.
Notus, Vent.
Padus, Fl.
Paphus Inf. Deus
Paros, Inf.
Pharos, Turris
Pholus, Cent.
Probus, Imp.
Procus, Phil.
Remus, Her.
Rhodus, Inf.
Sagrus, Fl.
Samos, Inf.
Siler, Fl.
Tagus, Fl.
Titus, Imp.

Tomos, Vr.
Tyrus, Vr.
Timarus, Mo.
Varus Dux

3. e. decl.

incr. br

Celen, Her.
Iafis, Ny.
Liger, Fl.
Locris, reg.
Paris, Her.
Procris, Reg.
Themis, Dea
Thetis, Dea
Tigris Fl.
Venus

incr. long!

Cato
Draco, legisl.
Leo, Phil.
Libo, Dux
Maro, Poë.
Phago, Vorator;
Plato, Phil.
Salo, Fl.
Strabo, Geogr.
Tuder, Op.
Thrafo, latr.

fine incr.

Capys, Her. *
Cephis, Stat.
Cotys, Rex
Liris, Fl.
Sabis, Dea
Schinis, latro
Tigris, Fl.

§. VII.

u —

1. e. decl.

Iubas, Rex
Lichas, Her.
Midas, Rex
Nede, Ny.
Procas, Rex
Scopas, Stat.

2. e. decl.

Craheus, Rex
Mineus, Her.
Pancus, fons
Pifcus, tubæ inven
tor.

3. e. decl.

incr. br.

Cecrops, Rex
Ceres Dea
Corax, Mo.
Pelops, Rex
Phaon, form.

Phylis, Nutr.
Syphax, Rex

incr. long.

Bias, Phil.
Bion, Phil.
Biton, Pius
Canens, Ni.
Cebes, Ph.
Chares, dux Stat.
Charen, Naut.
Cleon, dux
Conon, dux
Creon, Rex, Fl.
Croton, Vr.
Dares, Ph.
Dias, Ph.
Dion, Ph.
Dolon, celer.
Glyron, Athl.
Lacqn, Can.
Mimas, Gig.
Menon, Aurig.
Mycon, Pict.
Mydon, Aurig.
Myron, Stat.
Myus, Inf.
Pion, mons
Salon, reg.
Sinon, prod.
Solon, legisl.
Solus, Op.
Syphax, rex
Thales, Phil.
Theon, Pict.
Theas, Rex
Timon, ofor ho-
minum.
Toron, lacus
Xenon, Pict.

u —

fine incr.

Gyges, Gig. Rex
Pact.
Pales, Dea.

§. VIII.

u —

2. e. decl.

Baa, Mons
Barcha, Fam.
Besä, fons
Bessa, nemus
Bryfa, prom.
Buda, op.
Bura, vr.
Carna, dea
Carrha, vr.
Charta, vr.
Chryfa, op.
Cinga, fl.
Cinna, dux
Cirrha, vr.

Ciffa, fl.
Coffa, op.
Cotta, orat.
Creta, inf.
Cydna, vr.
Cylla, aurig.
Dora, op.
Flora, dea
Galba, Imp.
Gangra, vr.
Gaza, vr.
Graa
Iana, dea
Ierba, fl.
Iura, mons
Larta, vr.
Leda, mul.
Lerna, palus
Liffa, Inf.
Locra, fl.
Luca, vr.
Luna, op.
Lydda, vr.
Macra, Fl.
Maia, ny.
Maffa, fl.
Mera, ny. can.
Morea, dea
Mofa, fl.
Mufa
Nerua, Imp.
Niffa, op.
Nola, vr.
Nona, dea
Numa, rex
Nyfa, vr. mo,
Palma, vr.
Parca, dea
Parma, fl. vr.
Pella, vr.
Perga, op.
Petra, op.
Phædra, mul.
Phiegra, vr.
Phrixa, vr.
Phthia, vr.
Pimpla, mo.
Pifa, vr.
Roma, vr.
Sagra, fl.
Sanga, fervus
Scylla, ny.
Seia, dea
Senta, dea
Snyrna, vr.
Sparta, vr.
Stella, Poë
Struma, Sonat.
Suada, dea
Syla, dux
Teuca, reg.
Thea, ny.
Tiffa, vr.
Tricea, mul.

V 2

Troia, reg.
Tueca,
Tufca, fl.
Vedra, fl.
Vesta, dea.

2. e. decl.

Bacchas
Bargus, fl.
Bastus, Poë.
Batus, rex poet.
pact.
Belus, rex
Biblus, fl.
Boecus, rex
Boctus, poc. fl.
Brennus, dux
Brutus,
Cacus, latro
Cadmus, rex
Cælus, deus
Cæpus, monst.
Caius, dux
Caurus, vent.
Cestrus, fl.
Chius, inf.
Chlorus, fl.
Cirmus, aurig.
Chlicus, dux
Codrus, rex
Cæus, gig.
Census, deus
Corus, vent.
Cosmus, vnguen-
tarius.
Coffus, mons
Craffus, orat.
Crios, athlet.
Crocus, venat.
Cryfius, rex
Cydnus, fl.
Cygnus, rex
Cynnus, gig.
Cynthus, mo.
Cyprus, inf.
Cyrnus, inf.
Cyrthus, opp.
Cyrus, rex fl.
Daunus, rex
Delos, inf.
Drufus, dux
Faunus, rex
Gallus, fl. poc.
Gaurus, mo.
Gillus, exul libe-
ralis
Græchus
Ianus, deus
Iaffus, inf.
Laius, rex
Lampon, equus
Laufus, venat.
Lennos, inf.
Lesbos

Lesbos Inf.
Mœnus Fl.
Mœnus. Deus
Mopius. Paf.
Naxos. Inf.
Neflus. Cent.
Nilus. Fl.
Ninus. Rex
Nifus. amicus
Parnus. nauta
Pathmos. Inf.
Phoreus. Deus
Phryxus. Her.
Picus. Rex
Pindus. Mo.
Plautus. Poë.
Plutus. Deus.
Pontus. reg.
Porus. Rex
Pyrrhus. Rex
Rhenus. Fl.
Rhoëbus. Equus
Sagrus. Fl.
Scyros. Inf.
Seius. infelix
Tarfus. Vr.
Taurus. Mo.
Terpaus. Cith.
Teucer. Dux
Tinolus. Fl. Mos
Turnus. Dux
Varnus. Fl. Dux
Xanthus. Fl.

2a. decl. incr. br.

Partis. form.
Bebis. Iacus
Babilis. Ny.
Cafar. Imp.
Cafior. Her.
Cheris. Cith.
Chalcis. Vr.
Chloris. Dea
Cocles. Her.
Crantor. Ph.
Colchus. reg.
Crathis. Fl.
Daphnis. formosus
nemus
Daulis. Ny.
Dipfas. Iena
Doris. Ny. reg.
Farfar. Fl.
Gergis. Op.
Iulus. Op.
Iais. Iena
Louris. reg.
Lotis. Ny.
Menror. fculp.
Mæris. Iacus
Nais. Ny. Fl. Iena
Nefus. Vr.
Neflor. Dux
Neuri. Inf.

Pallas. Dea
Perfis. reg.
Phafis. reg.
Phocis. reg.
Phyllis. Mul.
Procris. venat.
Sirus. Fl. Vr.;
Stentor. Dux
Teucris. reg.
Thais. Iena.
Tibur. Vr.

incr. long.

Carbo. Dux
Dido. Reg.
Fronto. Ph.
Gilo. Vr.
Iuno. Dea
Mandro. naut.
Narbo. Vr.
Naro. Fl.
Nafos. poë.
Nico. dux
Pifo. dux
Pluto. Deus
Stilpo. ph.
Sulmo. Op.
Zeno. ph.

fine incr.

Baucis. Mul.
Betis. Fl.
Cyrus. Ny.
Diçys. pifc.
Cent. Iiit.
Dirus. Mo.
Dirphus. Mo.
Leptus. Vr.
Memphis. Vr.
Phafis. reg.
Phyllis. Fl.
Phrynis. cequus
Phrynis. Cith.
Tethys. Dea
Thelpis. poë.
Thyris. paf.
Tigris. Fl.
Tiphys. naut.
Zeuxis. pifc.

§. IX.

— —

1a. decl.

Calpe. Mons
Cannæ. Op.
Caumus. Cen.
Chryfç. Op.
Chryfes. Sacerd.
Circe. Ny.
Crane. venatr.
Cumæ. Vr.
Daphine. Ny.
Iacus
Derce. fons

Diçte. Ny. Mo.
Dirce. fons
Drances. Her.
Iarbas. Rex
Iopas. Cith.
Ioppe. portus
Ladas. Curfor
Lernæ. palus
Lethe. Fl.
Phocas. Imp.
Phryne. Iena
Pilæ. Vr.
Progne. Mul.
Tarne. fons
Tempe. Mon.
Thebe. Vr.
Thule. Inf.
Zancle. Vr.
Zancles. Senex

2a. decl.

Carni
Cimbri
Cokhi
Corfi
Dauni
Delphi
Galli
Græci
Iocri
Marfi
Mauri
Myfi
Parthi
Psylli
Rhæti
Sardi
Suevi
Teucrici
Tlufci
Volci

Comum. Vr.
Doreus. Can.
Fendi. Op.
Lampeus. Mo.
Mnefçus. dux
Nelus. Rex
Nereus. Deus
Pæstum. op.
Peleus. Rex
Pentheus. Her.
Perfeus. Rex
Proteus. Deus
Tereus. Rex
Thefeus. Her.
Tydeus. Rex
Tyrcheus. paf.

2a. decl. incr. br.

Bebryx. Rex
Cecrops. Rex
Climax. Mo.
Gorgon

Japyx. Vent.
Jaion. dux
Iælaps. Can.
Memnon. dux
Pæon. Medic.
Pæmen. Monf.
Rhynton. munus
Strymon. Fl.

incr. long.

Bebryx. Rex
Calchas. Vates
Chiron. cent.
medicus
Clæon. fons
Damon. paf.
Ganges. Fl.
Ladon. Can.
Minos. index
Narçes. dux
Pallas. dux
Perdix. ven.
Phænix. Fl.
Phorbas. paf.
Phorcyn. Deus
Phyllus. Op.
Pollux. Her.
Præus. Op.
Rhamnes. dux
Sciron. Iatro
Scyllus. Op.
Sidon. Vr.
Stridon. Vr.
Tellus. Dea
Tiryns. Fl.
Titan. Deus
Triton. Deus
Tyron. Vr.
Typhon. Gig.

fine incr.

Brimo. Dea
Clotho. Dea
Dido. Reg.
Ganges. Fl.
Manto. Mul.
Sappho. Poetr.
Xanto. Ny.
Xerxes. Rex
Xeuxes. pifc.

§. X.

v — v

1a. decl.

Abala. Op.
Ablana. Fl.
Abila. Mons
Acara. Vr.
Aora. Ny.
Apina. Vr.
Aquila. Vr.
Ibora. Vr.
Elea. Vr.
Emefç. Vr.

v — v

Ephvra. Vr.
Erythra. Vr.
Mo.
Hecuba
Helena
Ifara. Fl.
Ithaca. Inf.

2a. decl.

Amathus. Fl.
Amycus. dux
Anius. Iacus
Aponus. Fl.
Epaphus. Her.
Ephefus. Vr.
Erebus. Fl.
Erycus. Mo.
Helenus. Vates
Helymus. Ven.
Hoarus. Fl.
Hodius. præco
Hyalus. Fl.
Ibycus. Poë.
Ocelus. Vr.

3a. decl.

incr. long.

Anio. Fl.
Aquilo. Vent.
Agatho. ph.
Hero. Rex

fine incr.

Abaris. Her.
Acapis. Fl.
Acras. Fl.
Aoris. Ven.
Hypanis. Fl.

§. XI.

v — v

1. decl.

Abella. Op.
Acharra. Op.
Acasta. Ny.
Acefta. Vr.
Acrilla. Op.
Agylla. Vr.
Araxa. Vr.
Edeffa. Vr.
Egeffa. Vr.
Elæa. Vr.
Elifa. Reg.
Emifa. Vr.
Erythra. Mo.
Himella. Fl.
Hytenna. Vr.
Ierna. Fl.
Ilerda. Vr.

2a. decl.

Abronus. Pifc.
Abydos. Op.
Achantus. Op.
Aca.

— 0 — Acastus, Ven. Adrastus, Rex Alanus, Fl. Alaudus, Fl. Anapus, fons Anigrus, Fl. Aornos, lacus Aous, fl. Aratus, poë. Avernus, lacus Epeus, Archit. Halæius, Mo. fl. Helorus, fl. Homerus, poë. Hymettus, Mo. Hyparchus, dux Hypenus, Athl. Iberus, fl. Iliissus, fl. Inyissus, Vr. Iolcos, Op. Itander, Her. Isaurus, fl. Oaxus, Vr. Olympus, Mo. Olynthus, Vr. 3æ. decl. <i>incr. br.</i> Adonis, Her. fl. Agenor, Her. Alastor, equus Alektor, dux Amicer, dux Amyntor, Her. Apollo, Deus Arektor, Her. Aristor, Her. Hylæktor, Can. Hypenor, dux Hoiris, Rex. Deus <i>incr. long.</i> Aderco, Vr. Arator, poc. <i>fine incr.</i> Adonis Her. fl. Alexis, puer. Anapis fl. Anafus, procus Anubis, Deus Erinnys Ifapis, fl. Oaxis, fl. † Ofiris, Rex Deus. §. XII. 0 0 — 1æ. decl. Acæz, Op. Enope, Vr. Erate, Ny.	0 0 — Hecale, Anus Hecate, Dea Helene, Inf. † Helice, Op. Homole, Mo. 2æ. decl. Hedui Heneti 3. decl. <i>incr. long.</i> Acamas, Op. Acheron, fl. Acragas, Mons pictor Agathon, Ph. fortis, tib. Amathus, Vr. Amydor, Vr. Apesius, Vr. Athamas, He. Eleus, Op. Elicon, Moni. <i>fine incr.</i> Erato, Musa. §. XIII. 1æ. decl. 0 — — Accerræ, Op. Acestes, Her. Achatas, Her. fl. Amyclæ, Vr. Amynthas, past. Arachne, nettr. Athenæ, Vr. Iarbas, Rex Larchas ph. Iopas, Cith. Ioppe, Vr. Ithome, Vr. Odites, Cent. Oicles, Her. Olymper, Vr. 2æ. decl. Aganum, op. Agylcus, luct. Allocus, gig. Aoti, pop. Eluri, pop. Enipeus, fl. Epei, pop. Hetrufci, pop. Oileus, Rex Ophiæus, Vates 3æ. decl. <i>incr. br.</i> Aedon, mul. A rion, Cith. Arifon, Sculpt.	0 — — Iapyx, Vent. Iafon, Her. Orior, Her. <i>incr. long.</i> Elæus, Vr. Orlon, Her. <i>fine incr.</i> Achilles, Her. Aello, Harpy. Can. Anaxo, mil. Apelles, pict. Araxes, fl. Enyo, Dea Erictho, venef. Hydaspes, fl. Orestes, Her. Orodes Rex Orontes, fl. Her. Vlyfies, Her. §. XIV. — 0 0 1æ. decl. Addua, fl. Adria, mare Ælia, Vr. Africa, reg. Allia, fl. Andria, Inf. Anglia, Inf. Ardea, Vr. Aſia, Reg. Attica, reg. Attila, Tyr. Austria, reg. Axona, fl. Himera, fl. Ilia, reg. India, reg. Iſehia, inf. Iſtria, reg. Iſtula, fl. Olbia, op. Oppia, veſtalis Ortopla, vr. Oſtia, vr. Vmbria, reg. Vuca, vr. 2æ. decl. Accius, poc. Æacus, iudex Ælius, imp. Æolus, deus Æpolus, past. Æſacus, her. Æſarus, fl. Æſchylus, poc. Aigidus, monf. Alphius, Fener. Anxius, fl. Appius, Rom. Arbius, monf. Argilus, vr.	— 0 0 Aſtylus, Cent. Atropos, Parca Attalus, rex Aufidus, fl. Ennius, poc. Euporus, ſervus Eurvtus, cent. ſa- gitt. Harpacus prædo Heſperus, Stella Hyrtacus, her. Icarus, her. Inachus rex fl. Iphiclus her. Iphitus her. Iſinarus mo. Oebalus rex Oedipus Olenus vr. Cyclops Vranos, deus 3æ. decl. <i>incr. br.</i> Acolis reg. Annibal Asdrubal Eupator rex Illyris reg. <i>fine incr.</i> Eupolis, poc. Hiſpalis, vr. Idalis, op. Ogyris, inf. §. XV. — 0 — 1æ. decl. Abdera, op. Acrilla, op. Adrapfa, vr. Acta, rex Acgæa, vr. Acpina, inf. Aegira, op. Aethuſa, inf. Agrippa, rex Albuna, dea Alcmena, mul. Alipha, op. Althæa, mul. Amphiffa, vr. Ancona, vr. Ancyra, vr. Antiffa, op. Aſtra, dea Atina, vr. Artea, ſtagn. Attella, op. Augusta, vr. Aurunca, vr. Electra, Ny. Eubæa, Reg.	— 0 0 Eudora, Ny. Europa Hippodæa, ſta- bulorum. Hydrufa, inf. Ichnuſa, inf. Ocnuſa, inf. Vxella, vr. 2æ. decl. Abſyrtus, her. Admetus, rex Ægyptus, her. vr. Ægyptus, reg. her. Ælapius, fl. her. Æſopus Aglaus, paup. Alburnus, Mo. Alecus, poë. Alcander, her. Alphæus, fl. Amphryſus, fl. Ancaus, ven. Androdus, ſervus Antæus, gig. Archippus, Ph. Argeus, mo. Aſopus, fl. Altræus, gig. Azotus, vr. Epirus, reg. Evander, Rex pla- ſtes. Evarchus, Fl. Eubulus, Poë. Eudoxus, aſtrol. Evenus, Ph. Fl. Eumæus, ſubule. Eumolpus, Poë. Euphorbus, her. Eupompus, Pict. Euripus. Euthymus, pugill. Euxinus. Herillus, Ph. Hermippus, Poë. Heſæus, mons Hipparchus, Poë. aſtrol. Hylæus, Cent. Idæus, Poë. Imenus, Fl. Oægrus, Fl. Orbelus, Mo. Ordeſius, Fl. Orneus, Cent. Oropus, vr. Orphæus, equus. 3æ. decl. <i>incr. br.</i> Aglais, Ny. Alcanor, her. Alceſis, Mul. Antenor
---	---	---	---	--

Antenor, her.
Edonis, vr.
Elpenor, her.
Euphrator, Stat.
Euphrantis, reg.
Hypenor, dux

§. XVI.

— u —

Admete, Ny.
Ætes, Rex
Æneas
Alcippe, Mul.
Ambassa, pop.
Anchises
Antemæ, vr.
Archias, Poë.
Architas, Ph.
Augias, Rex
Evadne, Mul.
Eudipne, inf.
Eurome, op.
Euterpe, Musa
Harpyia
Irene, inf.
Istone Mo.
Oeanthe, op.
Oenone Ny.

2a. decl.

Arpinum, vr.
Arverni, pop.
Auximum, vr.
Engaddum, op.
Hydruntum, vr.
Vrbnum, vr.

3a. decl.

incr. vr.

Aëzon, ven.
Ægæon, Gig.
Alcmæon, Ph.
Amphion, lyr.
Ixion, Rex

incr. long.

Hipponax, Poë.

fine incr.

Æschines, ph.
Æsclo, Furia
Euclides, Ph.
Euphrates, Fl.
Eurycles, Vates
Herodes.
Hystaspes, Dux

§. XVII.

— u —

Hermias, Ph.
Hippias, Ph.
Onphale, len.

2a. decl.

Actium, Prom.
Albij, Montes
Algidum, Op.
Antium, op.
Arbij, pop.
Astomi, pop.
Heluij, pop.
Hernici, pop.
Ilium, op.

3a. decl.

incr. long.

Artemus, Fl.
Anteros, deus
Appion, gram.
Arctemon, pict.
Medic.
Afcalon, vr.
Eutyches, hær.

fine incr.

Artaces, rex
Eumenes, rex
Eurycles, Vates
Hercules
Iphicles, her.
Ophars, aurig.
Ogyges, rex

§. XVIII.

— u —

1a. decl.

Capua, vr.
Catana, vr.
Cremora, fl.
Genua, vr.
Lamia, lena
Libya, reg.
Lipara, inf.
Lycia, reg.
Malca, prom.
Mcgara, Vr. Mo.
Melita, inf.
Mutina, vr.
Pagasa, op.
Patara, vr.
Phalara, vr.
Pharia, inf.
Philyra, mul.
Phrygia, reg.
Prochyta, inf.
Scythia, reg.
Seneca, ph.
Solyma, Vr.
Syria, reg.
Tanagra, op.
Tegea, op.
Temefas, vr.
Trebis, Fl.
Tyana, vr.
Velia, op.

3a. decl.

incr. long.

Cicero
Frutinal, templ.
Lucomo, rex
Numitor, rex
Pharao, rex
Stilico, perfid.
Tanaquil, reg.

fine incr.

Calaris, vr.
Cleobis, pius
Colapis, fl.
Fabaris, fl.
Lachesis, Parca
Liparis, inf.

— u —

Bibulus, Rom.
Cafius, mons
Carulus, Rom.
Cranaus, rex
Craterus, gloriosus
Cratylus, Ph.
Curius, frug.
Cyanos, fl.
Cybelus, mons
Cyminus, molac
Danaus, Rex
Decius, Rom.

Durius, Fl.
Fabius, Rom.
Bitidius, deus
Gabalus, helluo
Galadrus, mo.
Glaphyrus, adult.
Gyarus, inf.
Libanus, mo.
Malcus, mo.
Marius, Rom.
Metopus, mo.
Metabus, cond.
Metius, perfid.
Minus, Fl.
Monymus servus
Myrinus, glad.
Patroclus, hær.
Pheneus, lacus
Pinarus, Fl.
Potamus, op.
Precius, lacus
Priamus, Rex
Rhodanus, Fl.
Sagarus, Fl.
Satyrus, Fl.
Silarus, Fl.
Sipylus, vr.
Stendclus, dux
Tanagrus, fl.
Tatius, dux
Tenedos, inf.
Vefulus, mons
Vogefus, mo.
Zephyrus, vent.

— u —

Nemefis, dea
Phalaris, Tyr.
Sagaris, Fl.
Serapis, deus
Sicoris, fl.
Sybaris, vr. fl.
Tanais, fl.
Tiberis, fl.
Tripolis, reg.

§. XIX.

— u —

1a. decl.

Beroc, mul.
Bitias, dux
Brotas, pugil.
Canace, mul.
Canache, can.
Chabrias, Ph.
Chione, lena
Cineas, orat.
Cinyras, rex
Clymene, mul.
Clytie, mul.
Cranae, inf.
Critias, Ph. Tyr.
Cyane, Ny. fons
Cybale, ancill.
Cybele, dea
Cydias, pict.
Danae, mul.
Dorylas, cent.
Druidz, facrif.
Dryope, vr. ny.
Fefule, vicus
Galatz, pop.
Gamale, vr.
Glaphyrz, vr.
Lamiz, monst.
Lybic, reg.
Lipare, inf.
Lycidas, cent. past.
Lyfias, orat.
Melite, inf.
Meroe, inf.
Mecrope, ny.
Michale, venef.
Minyas, dives
Mycale, mo.
Nemec, fylu.
Nephele, mul.
Ninive, vr.
Niobe, mul.
Numidz, pop.
Panope, ny.
Pegafz, op.
Pelias, rex
Pholoc, mo.
Pfanathz, fons
Pterelus, rex
Rhodope, mons
Iena.

Rudiz, vr.
Saturz, palus

— u —

Semle, mul.
Solyme, vr.
Temeic, vr.
Thamaras, poet.
Thrafas, ph.
augur.
Tineas, fl.
Trabeas, poc.
Triopas, rex
Velitæ, vr.
Zephyre, inf.

2a. decl.

Barathrum.
Briarcus, gig.
Drepanum, Vr.
Foruli, Op.
Gabalum, Op.
Gabi, Vr.
Iatium, reg.
Melancus, Can.
Cent.
Morini, pop.
Nerium, prom.
Parium, Op.
Rutuli, pop.
Sali, pop.
Tigurum, Vr.

3a. decl.

incr. long.

Babylon, Vr.
Calydon, Vr.
Cerafus, Inf.
Cleophon, Trag.
Colophon, Vr.
Corybas, Homo.
Corydon, past.
Gedeon, Dux.
Lycophron, Poë.
Marathon, Vr.
Nafamon, pop.
Phaethon.
Phlegethon, Fl.
Rubicon, Fl.
Salamis, Inf. Vr.
Sicyon, Vr.
Simois, Fl.
Telamon, Rex.
Xenophon, Ph.

fine incr.

Diocles, Com.
Nocles, pict.
Pericles, Du.
Philocles, Trag.
Pylades, amic.
Sophocles, trag.
Steropes, Cycl.
Stenyo, gorg.
Timocles, Com.
Xenocles, Or.

§. XX.

u — — §. XX. v — — 1a. decl. Barene. vr. Bootes. bubulc. Bovilla. op. Carillæ. op. Cleone. op. Coronz. op. Cybelle. dea Cyrene. op. Dione. ny. Fidenæ. Vr. Fragellæ. Vr. Lycambes. Perfid. Lycaste. lena. Lycotinus. Fl. Magiste. Vr. Menalcus. past. Menœetes. Her. Mycenæ. Vr. Mynodes. Deus musicarum. Napææ. ny. Philetas. Poë. Philides. equisô. Phraortes. Rex. Plataz. Vr. Podarge. equa. Priene. Vr. Salonz. Vr. Sebalte. Vr. Sinope. Vr. Sophene. reg. Syene. Vr. Teate. Op. Terapne. Vr. Thyestes. tyr. Terone. Op. Tyrambe. Op. 2a. decl. Calenum. op. Casinum. op. Ladestum. Inf. Lobini. mon. Menestheus. Her. Monæcus. amans patriz. Phoroneus. Dux. Pilaurnum. Vr. Prometheus. Her. Salernum. vr. Sipontum. vr. Spoletum. vr. Tarentum. vr. Tolentum. op. Tridentum. Vr. Tuentum. Fl. Typhoeus. gig. Venafium. Op. Populi, Britanni	u — — Carini Cedrossi Celæthi Cerauni Cherufci Chrasini Coraxi Falisci Geloni Georgi Iabici Liburni Magini Molofsi Morylli Napæi Nomæi Pelasgi Podargi Rhyteni Sabæi Sabelli Sabini Saerani Sicambri Sicani Sopheni Triballi Triphylli Vagini. 3a. decl. incr. long. Citheron. mon. Lycophron. Poë. Machærus. arx. Myricus. Op. Selinus. Op. Tearcon. Rex. Trapezus. vr. incr. br. Lycæon. Rex. faber. Machaon. med. Palæmon. past. arrog. gulos. Philæmon. Poë. Cith. pugil. Philemon. Com. Pyræmon. Cycl. Melampus. Can. sine incr. Besippo. Op. Calypso. ny. Cebriues. Fl. Celæno. Harpy. Celeno. ny. Cleantes. Ph. Colotes. Pic. Cotyto. dea. saltatrix.	u — — Cynapes. Fl. Lacippo. Op. Lycambes. Hora. Melantho. mul. Menestho. ny. Menœetes. Her. Nealees. pic. Neocles. pic. Niphates. mo. Philocles. trag. Phraortes. Rex. Polyxo. mul. Procrustes. latro Pylartes. Her. Sophocles. Trag. Telestho. Ny. Thyestes. Tyr. Thymætes. Her. Timantes. pic. Timocles. com. Xenocles. Or. §. XXI. u — u 1a. decl. Balista. mo. Batina. Op. Cabura. fons. Camilla. Amaz. Cathena. vr. Celæthra. vr. Chaassa. vr. Chalastra. vr. Chimæra. monst. Cicuta. avarus. Coronta. Vr. Cosamba. Op. Cremona. Vr. Creusa. nutrit. Crimissa. ny. Vr. Curulla. Op. Cyarda. Vr. Cybella. Vr. Cynura. Vr. Diana. dea Garumna. Fl. Gebenna. Vr. Geneva. op. Gorza. op. Gerunda. op. Gomorrhæ. Vr. Janira. ny. Iocasta. Reg. Iugurtha. Rex. Ladesta. Inf. Iaverna. dea Leana. lena. Legerda. Vr. Levana. dea Ligea. ny. Lucerna. vr. Lycisca. can. Malaca. vr. Malea. prom.	u — u Marca. palus. M A R I A Marica. cea Medusa. Furia. Megæra. Furia Melæna. Inf. Melyssa. Opp. Ny. nutrit. Micipsa. Rex Minerva. dea Moneta. dea. Mycena. ny. Vr. Myrica. Inf. Naarda. vr. Neæra. ny. Padusa. fossa. Petraæ. reg. Rauenna. vr. Salanga. mo. Sarepta. vr. Segesta. vr. Sibylla. Spurina. Dux. Stagira. op. Subirra. vicus. Suesia. op. Syagra. reg. Tanagra. op. Thalia. Musa. Thyella. Harpy. Tolosa. vr. Tomisa. reg. Vacuna. dea. Vienna. vr. 2a. decl. Bathyllus. trag. Berunus. vr. Bigæus. Fl. Eoliffus. vr. Benofus. helluo. Brileffus. mo. Brilettus. mo. Bybassus. past. Caicus. Dux. Cairus. Vr. Calenus. fons. Camillus. Her. Canopus. vr. Caranus. Rex. Carofus. Fl. Carinus. Inf. Carystus. Op. Catullus. Poë. Caycus. Fl. Caystor. Fl. Ceraunus. Fl. Rex. Charaxus. leno. prædo prodig. Choræbus. figulus. Cimolus. Inf. Clearchus. Dux Ph.	u — u Cloanchus. Her. Corinnus. Poë. Corinthus. vr. Corissus. vr. Corabus. Her. Cratinus. Poëgu- losus. Cratippus. Ph. Crotopus. rex. Cytheron. mo. Cytorus. vr. mo. Dahippus. Stat. Damaeus. Vr. Daroetus. Fl. Galadrus. mo. Galenus. med. Galepus. vr. Galeus. Fl. Gerætus. prom. Labicus. Vr. Lacinus. latro Latinus. rex. Leander. proci. Lucillus. rom. Lycus. mo. Lycastus. vr. Lyciscus. puer Lycurgus. legisl. Lyander. Dux. Matinus. mo. Meletus. Fl. Melissus. rex. Menæchmus. Ph. Menæder. comed. Metaurus. Fl. Metellus. rom. Metiscus. aurig. Molorchus. hosp. Nearchus. form. Nemausus. vr. Nicander. Poë. Pachyrus. prom. Panormus. Vr. Pelorus. prom. Perillus. faber. Philippus. rex. Philiscus. form. Philegræus. Cent. Pisaurus. Fl. Regillus. lacus. Saguntus. Vr. Scamander. Fl. Seleucus. rex. Seriphus. Inf. Sichæus. diues Silenus. Stratunus. Deus. Sragros. cau. Taburnus. mo. Tegellus. Op. Tibullus. Poë. Timavius. Fl. Timolus. Mo. Vesëvus.
---	--	---	---	---

— v
Vesuvius. mo.
Zacynthus. inf.

3a. decl.
incr. br.

Bianor. dux
Coronis. ny.
Cupido. deus
Cytheris. lena
Calanthis. anc.
Licoris. lena
Mimallis. inf.
Phaejis. vr.
Phobetor. deus
Propontis. mare
Rhodopis. lena
Selinus. vr.
Serapis. deus
Theognis. poc.
Zamolxis. deus

incr. long.
Lupercal.

fine incr.

Bryaxis. stat.
Charybdis
Choaspis. fl.
Corax. fl. mo.
Lalasis. fl.
Monacris. mo.
Serapis. deus
Seiostris. rex
Siambis. inf.
Tyenis. fl. op.
Visurgis. fl.

§. XXII.

— v v
1a. decl.

Betica. reg.
Brixia. vr.
Cardina. dea
Caria. reg.
Claudia. vest.
Clodia. dives
Clocia. vest.
Corduba. vr.
Corfica. inf.
Dacia. reg.
Daulia. op.
Daunia. reg.
Duria. fl.
Fatua. dea
Fimbria. tyr.
Flandria. reg.
Gallia
Græcia
Libera. dea
Lydia. reg.
Manra. vr.
Matrona. fl.
Media. reg.
Mælia. reg.

— v v
Murcia. dea fo-
cord.

Mysia. reg.
Namia. vr.
Nauplia. op.
Nundina. dea
Nursia. vr.
Papia. vr.
Parthia. reg.
Portena. rex
Rumina. dea
Scavola. her.
Sequana. fl.
Strenua. dea
Stryia. pron.
Sylvia. reg.
Synnada. vr.
Teuceria. reg.
Thracia. reg.
Thuria. fons
Thulcia. reg.
Tuccia vest.
Tullia. impia
Vittula. fl.

2a. decl.

Batalus. mollis tib.
Bargylus. mo.
Batrachus. sculp.
Bergion. gig.
Bosphor. fretum
Bupalus. pict.
Cæcius. vest.
Cælius. mo.
Carpharus. inf.
Carparus. mo.
Caucasus. mo.
Cerberus. can.
Chærilus. poc.
Circius. mo.
Cispinus. mo.
Claudius. mo.
Imp.
Clodius. fedit.
Compascus. fl.
Cyllarus. cent.
equus
Dzadalus. archit.
Dardanus. rex
Dorius. fl.
Farfarus. fl.
Fucinus. lacus
Gargarus. mo.
Gordius. rex
Gorgias. platt.
Iapetus. her.
Iupiter
Iampifacius. vr.
Libanus. mo.
Mænalus. mo.
Manlius. pict.
her.
Masicius. mo.
Mincius. fl.

— v v
Mistrylus. cop.
Monychus. cent.
Morpheus. deus
Murius. heros
Myiagrus. musca-
rum deus stat.
Mytilus. aurig.
Neritus. monf.
Pamphagus. can.
Pamphilus. ama-
tor

Patroclus. her.

Pegasus. equ.

Pelion. mons

Pharalus. op.

Pierus. mons

Pinarus. fl.

Pindarus. poc.

Pindarus. fl.

Pittacus. ph.

Pyramus. infelix

Rhyndacus. fl.

Romulus

Roseius. histrio

Scius. infelix

Servius. rex

Sisyphus. latro

Sostratus. archit.

faber pugil.

Spartacus. servus

Stymphalus. lacus

Sylvius. rex

Tanarus. prom.

Tantalus. rex

Tartarus. carcer

Telephus. rex

Tityrus. past.

Tityus. infelix

Troilus. her.

Tullius. Rom.

Tyndarus. rex

Virbius. venat. ca-
stus

Zoilus

Zopyrus. dux

Num. plur.

Gargara

Mænala

Tænara

Tartara

Tentyra

2a. decl. incr. br.

Bebias. fl.

Julias. op.

Mulciber. deus

Porphyrus. inf.

Salmacis. fons

Tentyris. vr.

incr. long.

Barcino. vr.

Curio. Rom.

— v v
Parmeno. homo
Phormio. ph.
Scipio. Rom.
Turpio. actor.
fine incr.

Bilbilis. vr.
Diphilis. arehit.
Poemnius. Can.
Setabis. fl.
Thestylis. rustica
Tomarys. reg.

§. XXI I.

— v v

1a. decl.

Bellona. dea

Bubona. dea

bouum

Cænina op.

Cæcina. vr.

Cajeta. vr. nutr.

Carnenta. dea

Castandra. vr.

Corcyra. inf.

Cunina. dea

Delphusa. fons

Dircenna. fons

Deverra. dea sco-
parum.

Diana

Dodona. ny.

nemus

Ianassa. ny.

Iuturna. mul.

fons

Iarissa. vr.

Iarunda. ny.

Latona. dea

Libethra. fons

Linterna. palus

Locusta. venef.

Lucina. dea

Mamurra. fastus

Margæa. fons

Marpeffa. form.

Matuta. dea

Medea. venef.

Meflana. vr.

Methymna. vr.

Muræna. Rom.

Mustela. glad.

Nafica. probus

Nefæa. ny.

Nicæa. vr.

Palmyra. reg.

Pandora. mul.

Pomona. dea

Poppæa. form.

Porcena. rex

Postuorta. dea

Potina. dea fons

Runcina. dea

Salanga. mo.

Salpina. palus

— v
Tarpeia. prodit.
Telphusa. fons
Tarchina. vr.
Verona. vr.

2a. decl.

Berytus. vr.
Callistus. dives
Carmelus. mo.
Cephus. fl.
Chrysippus. ph.
Clitumnus. fl.
Cocytus. fl.
Ctesippus. impr.
Darius. rex
Dexippus. medic.
Gargans. mo.
Lampeus. mo.
Leucippus. ph.
Libethrus. mo.
Lucanus. poc.
Lucrinus. lacus
Lyrcæus. fons
Lyrnessus. op.
Lysippus. stat.
Mæander. fl. mo.
Marpefus. mo.
Mausolus. rex
Meflappus. her.
Misenus. tubicen.
Narcissus. form.
Naupactus. op.
Nauportus. fl.
Neptunus. deus
Pactolus. fl.
Parnassus. mo.
Peneus. fl.
Permessus. fl.
Pharalus. op.
Pilemnus. rex
Plutarchus. ph.
Pompeius
Portunus. deus
Pyander. parcus
Rhiphetis. cent.
Robigus. deus
Rufinus. vnguent.
Rufinus. dives
Sarmæus. mimus.
Saturnus
Sebethus. fons
Sentinus. deus
Sergestus. her.
Sichæus. dives
Stymphalus. lacus
Silvanus. deus
Tartessus. op.
Teumessus. mo.
Therlander. tibia.
Ticinus. fl.
Timæus. arrogans
Timotheus. mo.
Titanus. deus
Tithonus. her.

Turanus

— — — 0 Tutarius deus Tyrtæus, tibia. Vertumnus, dæus Vitunus, deus Vegcius, mo. Vulcanus, deus Vulturæ, vent. Xantippus, dux. 3a. decl. incr. br. Bebeis, fl. Bryseis, Iena Bufiris, tyr. Carthago, vr. Cepheis, lacus Cerceis, ny. Chalcetis, Inf. Chryseis, mul. Daphnufis, palus Lychnitis, lacus Lyncæstis, fl. reg. Mæotis, palus. Mæstis, ions. Minois, inf. Narcæsis, vr. Nemertis, ny. Nicanor, dux. Permeis, fl. Perseis, ny. Piscnor, cent. Rhexenor, Her. Robigo, dea Serbonis, palus Telchinis inf. fine incr. Bufiris, Tyr. Iordanis, fl. Messogis, mo. Momephis, op. Phthiosis, reg. Prænest, op. Soraſte, mo. Soraſtus, mo. Telchinus, inf. §. XXIV. — — — 1a. decl. Chryſites, mo. Conopas, nanus. Cydicpe, ny. Cyllene, mo. Damatas, paſt. Iæertes Her. Iarine, ſonf. Meſſene, vr. Minturnæ, Op. Pallene, Op. Perdicæ, dux Pirene, ſonf. Procrustes, latro Pyrene, mo. Therſites, deform.	Vercellæ, vr. Xantippe, jurgioſa 2a. decl. Bæoti, pop. Buxentum, op. Cammani, pop. Carnuntum, op. Caſſinum, op. Circæuti, prom. Complutum, vr. Gæuli, pop. Ianaſſum, op. Laurentum, vr. Linternum, vicus. Londinum, vr. Lucani, pop. Lucentum, op. Lugdunum, vr. Maſſyli, pop. Meſſeni, pop. Nomentum, op. Peligni, pop. Phoroneus, dux Picenum, reg. Prævernum, vr. Pucinum, op. Pygmaei, Rhiphaei, mon. Rhoxani, pop. Salmonæus, arrog. Sentinum, op. Sigeum, prom. Sutrinum, op. Ticinum, op. Toletum, vr. Tornacum, vr. Veſtini, pop. Vulturum, op. 3a. decl. incr. br. Chæremone, Poë. Chalcedon, vr. Pandion, rex Sarpedon, Her. incr. long. Demonax, Ph. Mecœnas Myrmilo, hiſtr. Peſſinus, vr. Therimodon, fl. fine incr. Calliſto, ny. Cambyſes, Rex Chryſites, mons Damocles adul. Dereeto, dea Iaxartes, fl. Sirites, tibia. Soſicles, Trag. Thericles, ſigul. Tigræus, Rex	§. XXV. — — — 1a. decl. Callias, paup. Candace, reg. Chabrias, Ph. Clini s. Ph. mu. Cteſias, medic. Formiz, vr. Gobryas, Her. Grætiæ, Dæz Mandane, mul. Marſyas, tibia. Nicias, perſidus Ninive, vr. Pauſias, pict. Phidias, ſculpt. Sofias, Servus Sotades, foedus Poë. Theſpiæ, op. 2a. decl. Firmium, op. Noricum, reg. Pergamum, arx Regium, vr. Sarnium, reg. Sirmium, vr. Sutrium, op. Tuſculum, op. 3a. decl. incr. br. Cercyon, latro Ceryon, gig. incr. long. Cteſiphon, archi. Phocion, dux Pompelon, op. Pſammathus, op. Sepius, op. fine incr. Chofroës, rex. Cithæne, moll. Damocles adul. Metrocles Ph. Pliſthenes, Her. Socrates Ph. §. XXVI. — — — 1a. decl. Abacena op. Alabanda, vr. Amalca, reg. Apamea, vr. Arethufa, ſonf. Egelaſta, op. Eleuſa, inf. Halicarna, op. Hiperæa, ſonf. Ophiuſa, inf.	— — — 2a. decl. Aceſinus, fl. ſcul. Achelous, rex. fl. Adrianus, imp. Agathyrius, Her. Alabaſtus, fl. Alaricus, rex Amaleſus, fl. Aracynthus, mo. Arimaſp, fl. Arhebnus, fl. Atimetus, libert. Epicharmus, Ph. Epicurus, Ph. Epidaamnus, vr. Epidaurus, vr. Erimantus, Vat. Erymanthus, mo. Hyacinthus, Puer. Hymenæus, deus. Iolaus, Her. Ophiucus, Her. 3a. decl. incr. br. Acamatis, inf. Acamarchis, ny. Agapenor, dux. Amaryllis, mul. Eleleis, mul. Elephantis, inf. fine incr. Anachariſis, Ph. §. XXVII. — — — 1a. decl. Achaia, reg. Aglæa, ny. Aſania, reg. Anagnia, Vr. Apulia, reg. Aricia, Vr. Eretria, op. Iberia, reg. Ionia, reg. Iſauria, reg. Olympia, vr. 2a. decl. Acontius, mo. Agastrophus Dux. Alcius, mo. Amaracus, puer. Anulius, Tyr. Ananrius, fl. Apicius, guſtoſus. Araurius, fl. Horatius Poë. Iapetus, Her. Olympius, tibia. Opimius, Rom. 3a. decl. Olympias, Vr. X	— — — 1a. decl. Arauſio, Vr. Atergatis, dea Hyampolis, Vr. Echinades, inf. Oreades, dæz §. XXVIII. — — — 1a. decl. Abaoztæ, pop. Agramante, pop. Agramede, op. Agranippe, ſonf. Alyattes, rex Amymone, ſonf. Apamelle, op. Arianthe, vr. Elatea, pop. Epidaphne, vr. Oroates, fl. Oroctes, dux. Aphrodite, venus. 2a. decl. Abacænum, op. Agathyrius, vr. Alabaſtrum, op. Agapcni, pop. Amaranthi, pop. Amitemum, Vr. Arelarum, Vr. Arimaſpi, pop. Eboracum, vr. Epidaamnus, Vr. Epidaurum, Vr. Epimetheus, Her. Eteoneus, Rex, vr. 3a. decl. incr. br. Agramemnon, Rex Alyacmon, fl. Amithæon, Her. Eriſiſthion, impius Hyperion, Sol. fine incr. Agamedes, archit. Ariamnes, Vr. Eteocles, Rex. Oroates, fl. §. XXIX. — — — 3a. decl. Agrippina, mul. Alexandra, Reg. Amalthæa nutr. Eloauſa, inf. Elcutherna, vr. Hypermenestra, Mul. Aceſſius,
--	---	---	---	--

—v—v—	—vv—	—vv—	—vv—	—v—v—
1a. decl.	Amphimachus, dux	Alcyone, mul. avis	Hermogenes, ph.	\$. XXXVI.
Acefius, naut.	Androbius, piēt.	Alphinoe, ny.	Hippocrat. medic.	1a. decl.
Agafander, flat.	Androdamus, le	Amphithoē, ny.	Hippomenes, her.	Amphimalla, Vt.
Alexander	gisl.	Andromache, mu	Ifoocrates, orat.	Augerona, dea
Anaxarchus, ph.	Andromachus, adulat.	Antigone, pia.	Ocnopides, math.	Antevorta, dea
Anislaus, paft.	Anticragus, mo.	Arcefilas, ph.	Otryades, her.	Arduenna, Sylva
Ariflarchus	Antionus, Rex	Asterie, ny.	Nom. plur.	Argrippa, Vr.
Poē. Mathem.	Antiochus, her.	Aftynome, mul.	Antipodes, pop.	Auidena, op.
Ariftippus, Ph.	Antimachus, poe.	Autonoe, mul.	Eumenides, furiz.	Interamna, Vr.
Aventinus, rex.	her.	Erigone, mul.	Heliades, Stellæ	Oenoanda, op.
Mo.	Antinous, elegans	Eriphyle, mul.	Hefperides, inf.	Oenochema, mo.
Epictetus, ph.	Antiochus, rex	Euphrofi ne, ny.	Hippopodes, pop.	2a. decl.
3a. decl.	Antipater, rex	Euryale, Gorgon.		Ælianus, ph.
Agamemnor, rex	Archagatos, Medic.	Eurydice, mul.	\$. XXXVII.	Andronicus, Imp.
Anaxenor, poc.	Archemorus, fons	Eurynome, ny.	—vv—	Antibarrus, op.
Olyffippo, vr.	Archidamus, her.	Harpalice, venatr.	1a. decl.	Antiphellus, op.
\$. XXX.	Archilocus, poc.	Hermagoras, ph.	Ænaria, inf.	Antitaurus, mo.
2a. decl.	Arminius, mo.	Hefione, mul.	Ætolia, reg.	Archelaus, rex
A bellinum, op.	Afcianus, her.	Hippolyte, Amaz.	Afrania, iurgiofa.	Hermodorus, ph.
Athencum, gymn.	Afcarius, Rex	Inarime, inf.	Albania, reg.	Hermolaus, flat.
3a. decl.	Aftion, fl.	Ocypte, Harpy.	Appulia, reg.	Hiftius, pafidus.
Ariftides, iuftus	Aftynous, miles	Ocyroe, Ny.	Arbufcula, lena	Hepaphonios, loc.
Ariftocles, ph.	Autolykus, fur.	Vranie, Mufa.	Aurelia, Vr.	Oppianus, poc.
Iaxartes, fi.	Enceladus, gig.	2a. decl.	Eucarpia, Vr.	\$. XXXVIII.
\$. XXXI.	Eridanus, fl.	Abrotonum, op.	Hispania	—v—v—
—vv—	Eucirapus, pafles	Agyaleus, rex	Hyrcania, reg.	1a. decl.
1a. decl.	Euronotus, Ven.	Audrogeus, her.	2a. decl.	Agefias, ph.
Ædefia, cafta	Euryalus, amicus.	palælitra	Amphiftratus, flat.	Anaxias, comæd.
Ægeria, ny.	Euribatus, fur.	Eniopeus, aurg.	Antoniŭs, triū vir.	Ariſteas, poc.
Æmilias, reg.	Eurylochus, rex	Iconium, op.	Eugrānius, pafles	Eteſie, Venti.
Æmonia, reg.	Eurymachus, her.	Idomeneus, rex	Heroftrat. incēfor	2a. decl.
Acolia, inf.	Eurypylus, augur.	Idoneus, legatus	Hortenſius, orat.	Alefius, op.
Albunca, fons	Eutrapelus, dolof.	3a. decl.	Hortenfius, orat.	Aletium, op.
Ambracia, reg.	Herodotus, hiftor.	Abrocomas, dux	Oſtavius, prædo.	Ariminum, Vr.
Ammotheca, dea	Hefiodus, poc.	Aglaophon, piēt.	\$. XXXIV.	3a. decl. inc. long.
Angitia, venef.	Hippodamus, arch.	Alcidamas, pugil.	—vv—	Ariſtophon, piēt.
Anticyra, inf.	Hippolytus caftus	Alcimedon, ſculpt.	1a. decl.	Athenion, piēt.
Arcadia, reg.	venat.	Amphidamas, tyr.	Adraſtia, ny.	ſine inc.
Armenia, reg.	Hippomach. tibic.	Amphitryon, rex	Amphibena, ſerp.	Achamenes, rex
Afcania, inf.	Oceanus	Amphitryon, rex	Heraclæ, Vr.	Agathenes, dux
Aſyria, reg.	Oechaleus, fl.	Anacreon, poc.	Hermiona, op.	Ariſtoctes, ph.
Aſteria, ny. gēma.	Ocnomaus, rex	Aftyanax, puer	Hermionaſa, inf.	\$. XXXV.
Afturia, reg.	Orchomenus, fl.	Aftydamus, trag.	Inuriſſa, Vr.	—v—v—
Aufonia, reg.	inf.	Automedon, aurg.	2a. decl.	1a. decl.
Ecbatana, Vr.	3a. decl.	Ection, rex	Antoninus, Imp.	Antiate, pop.
Emerita, Vr.	Amphipolis, Vr.	Endymio. ſomnol.	Apenninus, mo.	Aphrodite, Venus
Herophyla, Si-	Antipolis, Vr.	Eurydamas, Vates	Hegeliſſippus, hiftor.	Argyrodus, fl.
byl.	Antipolis, Vr.	Eurymedon, rex fl.	Heliſſepontus	Hippotrene, fons.
Herſilia, dea he-	Illiberis, op.	Eurytion, faber	Heraclitus, Ph.	2a. decl.
roina	Iſtropolis, Vr.	Iphidamas, her.	Oxyrrhinthus, Vr.	Agrirentum, Vr.
Hyllarima, op.		Iphidamas, her.		Hippomulgi, pop.
Ionia, reg.		Iphidamas, her.		3a. decl.
Italia, reg.		Iphidamas, her.		Archimedes, ma-
Oenotria, reg.		Iphidamas, her.		them.
Ogygia, inf.		Iphidamas, her.		Oſtodes, inf.
2a. decl.		Iphidamas, her.		\$. XXXIX.
Æminius, fl.		Iphidamas, her.		—vv—
Alcidamus, Rhet.		Iphidamas, her.		1a. decl.
Alcidamus, piēt.		Iphidamas, her.		Alciſthene, piēt.
Alcinous, rex		Iphidamas, her.		Amphirrhoe, ny.
Amphilochus, ph.		Iphidamas, her.		Hegefias, Ph.
		Iphidamas, her.		Iſmenias, tibic.
		Iphidamas, her.		Oxyrhoe, Ny.
		Iphidamas, her.		2a. decl.

— — — — —
2a. decl.

Abfytium, inf.
Arctium, Vr.
Arvifium, prom.

3a. decl.

Antifthenes, ph.
Hephæftion, dux
Ilocrates, orat.

§. XXXX.

— — — — —
1a. decl.

Baracura, Vr.
Bafila, Vr.
Beroca, reg.
Camarina, palus
Catilina
Celadufa, inf.
Cleodora, ny.
Cleopatra, Reg.
Corymeta, latro
Cypariffa, op.
Galatina, Vr.
Galatæa, ny.
Galilæa, reg.
Mafiniffa, rex
Melicerta, vir.
Melitufâ, op.
Menalippa, Amaz.
Nabatnæa, reg.
Panopæa, ny.
Phacthufa, ny.
Philomela, mul.
Polydora, ny.
Ratumena, auriga
Sinueffâ, op.
Thyatira, inf.

3a. decl.

Berecynthus, mo.
Calicadueus, fl.
Camerinus, poc.
Charidemus, dux
Charilaus, dux
Cleobulus, Sapiens
Cleophantus, medic.
pictor
Critoiaus, ph.
Crocodilus, mo.
Cypariffus, puer
Diodorus, hiftor.
Diopœnus, fcultp.
Dithyrambus, poc.
Labyrinthus
Lycabætus, mo.
Medoacus, fl.
Megabizus, dux
Melcager, her.
Melibæus, paff.
Menalippus, her.
Menedemus, ph.
Menelaus, her.
Minufetus, fl.

— — — — —

Mycaleffus, mo.
Palinurus, naut.
Paradifus
Periander, Sapiens
Philetærus, comæd.
Polycretus, flat.
Polydorus, her.
Polypheumus, cycl.
Ptolomæus, rex
Rhadamanthus, iudex.
Theodorus, Sculpt.
Theophrastus, ph.
Theopompus, orat.
Thrafymenus, lacus
Thrafybulus, dux
Tiberinus, rex fl.
Tiræfufus, fl.
Virianus, dux latro ve-
nat.

Xenodorus, flat.

3a. decl. incr. br.

Marcotus, lacus
Metapontis, inf.
Polymneftor, tyr.
Protaenor, dux
Ptolemais, Vr.

fine incr.

Calaftris, reg.
Iuvenalis, poc.

§. XLI.

— — — — —

1a. decl.

Boemia, reg.
Bononia, Vr.
Britannia, inf.
Calabria, reg.
Colonia, Vr.
Cydonia, inf.
Faventia, Vr.
Gerontia, inf.
Laconia, reg.
Liburnia, reg.
Lucretia, cafta
Medyllia, Vr.
Moguntia, Vr.
Moloffia, reg.
Palantia, fl.
Pelafgia, reg.
Perulia, Vr.
Petilia, Vr.
Placentia, Vr.
Polymnia, Mufa
Polyxena, mul.
Potentia, Vr.
Sebaffia, op.
Seleucia, mul.
Terentia, mul.
Valenna, Vr.
Venilia, ny.
Venufia, op.
2a. decl.
Boethius, ph.

— — — — —

Ceraunius, mo.
Cleombrotus, dux
Cleonymus, timidus
Coralius, fl.
Damoxenus, comed.
Duilius, felix
Favonius, Vent.
Leontius, flat.
Lucretius, poc.
Melanthius, pict.
Minutius, Rom.
Numicius, fl.
Palæpaphus, op.
Papyrius, Rom.
Parulcius, decus
Philagrius, medic.
Philoftratus, ph.
Philoxenus, pict. gnatho
Propertius, poc.
Silanius, mo.
Terentius, comæd.
Theocritus, poc.
Trophonius, archit.
Vefuvius, mo.
Vitellius, imp.

3a. decl.

Semiramis, Reg.
Lucretilis, mo.
Neapolis, Vr.

§. XLII.

— — — — —

1a. decl.

Clytemneftia, Reg.
Coronea, Vr.
Duellona, dea
Palæftina, reg.
Pitheculâ, inf.

2a. decl.

Dioxippus, pugil.
Leonticeus, fortis
Melamphillon, mo.
Niczarchus, pict.
Palæmyndus, op.
Palicenus, fons
Polycretus, flat.
Polygnotus, pict.
Polyzelus, comæd.
Polidippus, comæd.
Salonius, puer
Theomneftus, bonus
Tigellinus, fœdus

3a. decl.

Polymneftor, tyr.
Quirinalis, mo.
Salinator, cenfor.

§. XLIII.

— — — — —

1a. decl.

Berenice, Reg.

— — — — —

Calamunthe, Vr.
Cephalene, inf.
Comagene, reg.
Melitene, reg.
Mitylene, Vr.
Pherenyce, mul.
Volaterræ, op.
2a. decl.
Beneventum, vr.
Camerinum, Vr.
Cafilinum, op.
Dorilæum, op.
Iilybeum, prom.
Maleventum, Vr.
Metapontum, op.
Neodunum, Vr.
Rutupinum, prom.
Trifolinum, op.

3a. decl. incr. br.

Didymæon, faber
Lacedæmon, Vr.
Philopœmen, dux
fine incr.

Cleomedes, pugil.
Diomedes, tyr.
Ganymedes, form.
Lycomedes, rex
Mithridates, rex
Palamedes, dux
Pherecydes, trag.
Polynices, difcors
Thrafymedes, Her.
Zoroalles, magus

§. XLIV.

— — — — —

1a. decl.

Syracufæ, Vr.

2a. decl.

Ferentinum, op.
Salentinum, op.

§. X LV.

— — — — —

1a. decl.

Burdigala, Vr.
Candinea, dea
Chafonia, reg.
Dalmatia, reg.
Demonica, proditr.
Flaminia, via
Gratidia, venef. vn-
guentaria.
Iapygia, reg.
Lampetia, paffrix
Leucadia, inf.
Leucopetra, prom.
Leucolia, inf. ny.
Leucothea, dea
Luceria, vr.
Mætonia, reg.
Marmarica, reg.
Mopfopia

— v v v —
 Mopſopia, reg.
 Nuceria, Vr.
 Pæonia, reg.
 Pannonia, reg.
 Parrhaſia, reg.
 Paſithea, Charis.
 Pieria, reg.
 Sardinia, Inf.
 Sarmatia, reg.
 Sithonia, reg.
 Thaumatia, op.
 Theſſalia, reg.
 Trinacria, inf.
 Tulliola, Mul.
 Zenobia, reg.

2a. decl.
 Bucephalus, equus.
 Callidromus, mo.
 Callimachus, Sculpt.
 Carpophorus, venat.
 Caſtalius, fons.
 Clitomachus, pugil.
 caſtus.

Danubius, Fl.
 Deiotarus, rex.
 Deiphobus, Her.
 Deiphylus, Her.
 Demaratus, exul.
 patriæ amans.
 Democritus, rides Ph.
 Demodocus, cecus cith.
 Demophilus, plaſtes.
 Fabricius, integer.
 Fuſidius, avarus.
 Laurocol, s. latro.
 Lucioſyrus, Fl.
 Lyſimachus, Rex.
 Mamurius, faber.
 Mercurius,
 Mneſimachus, Comæd.
 Mneſitheus, medic.
 Nicomachus, Comæd.
 Pacuvius, Poë.
 Panticapus, Fl.
 Parrhaſius, piët.
 Pauſilypus, litrus.
 Pirithous, Her.
 Pithocæus, cælator.
 Piſiftonicus, medic.
 Sangarius, Fl.
 Soſitheus, trag.
 Steſichorus, Poë.
 Talthybius, præco.
 Tarquinus, rex.
 Taygetus, mo.
 Telogonus, Her.
 Telamachus, Her.
 Thaumafion, mo.
 Therimachus, piët.
 Theromachus, Stat.
 Timomachus, ſculp.
 Timotheu, muſic. ſcul.
 Tiopelemus, Her.

— v v v —
 Triptolemus, Her.
 Virgilius.

3a. decl.
 incr. long.
 Bacchilio, Fl.
 Parpanio, Dux:
 Porphyrio, gig.

ſine incr.
 Callipolis, vr:
 Cedropolis, Op.
 Chryſopolis, vr:
 Cyropolis, vr.
 Gallipolis, Op.
 Leucopolis, Op.
 Macropolis, vr.
 Penthiopolis, reg.
 Perſepolis, vr.
 Pythopolis, Vr.
 Tetrapolis, reg.

§. XLVI.

— v v —
 1a. decl.
 Calliope, Muſa.
 Calliope, fons.
 Caſiope, Mul.
 Charmone, ancilla
 Clazomene, vr.
 Cymodoce, ny.
 Cymothoë, ny. fons.
 Deſphobe, Sibylla.
 Dexamene, ny.
 Dynamede, ny.
 Gangaridæ, pop.
 Iaxanata, pop:
 Luciothoë, mul.
 Liriope, ny.
 Marmaridæ, pop.
 Maſlageræ, pop.
 Melpomene, Muſa.
 Mnemeſ, ne. dea.
 Nauſicaæ, mul.
 Pantagias, Fl.
 Parthenope, vr. ſiren.
 Paſiphaë, mul.
 Paſithecæ, ny.
 Pauſanias, dux. ſcript.
 Pendlope, reg.
 Perſephone, dea.
 Phamonoë Sibylla
 Pleione, ny.
 Praxigoras, medic.
 Praxidice, dea.
 Protogoras, aſtrol.
 Pythagoras, Ph.
 Saurontate, pop.
 Taprobane, Inf.
 Taygete, mul.
 Teleboæ, latrones.
 Teleboas, Cent.
 Terpſichore, muſa.
 Thermopylae, mons.

— v v —
 Thyſagetz, pop.
 Timagoras, legatus
 Tircſias, Vates
 Tiſiphone, Furia
 Troglodytz, pop.
 Vergiliz, Stellæ.

2a. decl.
 Cimmerij, pop.
 Corniculum, op.
 Cruſtumium, op.
 Dulichium, Inf.
 Dyrrhachium, vr.
 Ianiculum, mo.
 Lanuvium, op.
 Lavinium, vr.
 Lothophagi, pop.
 Marmarium, op.
 Narycium, op.
 Pediculi, pop.
 Plemmyrium, Fl.
 Tarquinij, op.

3a. decl.
 incr. long.
 Bellerophon, Her.
 Democoon, cuſtos
 equorum.
 Demophoon, rex
 Deucalion, Her.
 Duriopon, vr.
 Laocoon, ſacrific.
 Laomedon, rex.
 Nicocreon, dux
 Pliſtoanax, Rex
 Pulidamus, pugil. fortis
 Porphyreon, op.
 Pygmalion, Rex avarus
 Theuthodamas, Her:
 Thermoodon, Fl.
 Timocreon, Poë.
 Timoleon, dux.

ſine incr.
 Callierates, Sculpt.
 Carneades, Ph.
 Chirocrates, archit.
 Demochares, Orator
 impudens
 Democrates, archit.
 athleta
 Dinocrates, mollis
 Geryones, gig.
 Lyſiades, tocoſus
 Lyſicrates, furax,
 informis
 Meriones, auriga.
 Miltiades, dux
 Nicophanes, piët.
 Parmenides, Ph.
 Paſiteles, Sculpt. plaſtes
 Phocylides, Ph. Poë.
 Praxiteles, ſtat.
 Protogenes, piët.

— v v —
 Pyrgoteles, gemiſculp.
 Soſigenes, aſtrol.
 Telephanes, faber, tibio.
 Theramenes, iuſtus
 Thucydides, hiſtor.

§. XLVI.

— v v —
 1a. decl.
 Bithynia, reg.
 Boeotia, reg.
 Calphurnia, procax
 Carmania, reg.
 Carteia, Op.
 Cephiſia, fons
 Collatia, vr.
 Concordia, op. dea
 Conſentia, vr.
 Conſtantia, vr.
 Delphuſia, vr.
 Feronia, vr. dea
 Fidentia, vr.
 Florentia, vr.
 Fonreia, Veſtalis
 Gaſtalia, reg.
 Germania, reg.
 Larentia, Iena
 Lauinia, Reg.
 Laurentia, paſtr.
 Limnonia, ny.
 Liqueſtia, Fl.
 Iucentia, vr.
 Iucretia, caſta
 Magnesia, reg.
 Meſſapia, reg.
 Nicalia, Inf.
 Nicoſtrata, Vates
 Normannia, reg.
 Norvegia, reg.
 Numantia, vr.
 Palantia, Op. Fl.
 Palmaria, Inf.
 Pamphylia, reg.
 Panchaia, reg.
 Pharfalia, reg.
 Phoenicia, reg.
 Picentia, op.
 Piſidia, reg.
 Poilentia, vr. dea
 Proſerpina, dea
 Rhamnusia, dea ira
 Salmantica, vr.
 S. plaſia, vicus vnguent.
 Tarpeia, prodiſtrix
 Tynrhia, vr.
 Tyrrhenia, r. g.
 Vallonia, dea
 Vicentia, Op.
 Victoria, Vr.

2a. decl.
 Callidromus, mo.
 Calliſtratus, Stat.
 Lucretius, Poë.
 Luſta-

— — — — — Iulstius, felix Lyfistratus, plastes Meflapien. Mo. Mezentius, tyr. Nicostratus, Cith. Pinaxus, facrific. Pifistratus, rex Pomponius, pacificus Planimetichus, tyr. Sallustius, histor. Scribonius, Servus Sertorius, Dux Tilphossius, mo.	— — — — — Taurianum, Op. Tullianum, career.	— — — — — 3a. decl. Martialis, poë. Vimualis, collis	— — — — — 3a. decl. Elephantina, Inf.
3a. decl. Demetrius, vr. Pallantius, palus Symplegades, Inf.	3a. decl. Dæmogorgon, deus Nicomedes, rex Zoroastes, magus Saltuaries, Insulæ.	§. LIII. — — — — — 1a. decl. Cinefias, poë. Leonidas, rex parcus chirurg. Lycosthene, vr. Philippides, Comæd.	2a. decl. Adramytteon, vr. Halicarnassus, vr. Heeatonnefus, Inf.
§. XLVIII. — — — — — 1a. decl. Cambyfena, reg. Choroinea, vr. Collarina, dea Compostella, vr. Lindisfarna, Inf. Mantinea, vr. Meflalina, lafciva Narthceufa, Inf.	§. LI. — — — — — Brundisium, vr. Byzantium, vr. Dzantium, nemus Dyfpontium, vr. Lavinium, vr. Louanium, vr. Mandurium, Op. Mendesium, vr. Morgentium, vr. Palatium, Mo. Pelusium, Op. Volfinium, vr.	2a. decl. Brigantium, op. Dianium, op. Lacinium, prom. Leontium, op. Menapij, pop. Mernium, op. Palatium, mons Parentium, op. Parifij, vr. Pharufij, pop. Phronefium, Iena Vocontij, pop.	§. LVI. — — — — — 1a. decl. Abarbarea, nais. Achaemenia, reg. Adymachidæ, pop. Alalcomenzæ, Op. Alyxotheë, ny. Dianium, reg. Anaxagoras, Ph. Aristagoras, dux Aristomache, mul. Aristonides, Stat. Aristopatra, mul. Iapygia, reg.
2a. decl. Daridæus, rex Limentium, deus Minotaurus, monftr. Pellenæus, Mo. Saturninus, feditiofus Vaticanus, mo.	3a. decl. Nicotheon, dux Callisthenes, Ph. Myrmecides, Sculpt. Timagenes, rhet.	1a. decl. Philistion, Comæd. Tyranion, gram.	2a. decl. Acidalius, fons. Alalcomeneus, Her. Amazonius, Mo. Aristomachus, apiarius Aristonymus, Comæd. Eleutherius, liberalis. Erichthonius, rex. Hamaxobij, pop. Iafonium, proni. Oribafius, Medic.
3a. decl. inc. br. Serbonitis, palus.	§. LII. 1a. decl. Cæfarea, vr. Drangiana, reg. Gordæa, reg. Margiana, reg. Mafiniffa, rex Meloëffa, inf. Pharmacufa, inf. Phaniciufa, inf. Sogdiana, reg. Sufiana, reg. Vetoniffa, fl.	— — — — — fine inc. Borysthenes, fl. Cyaxares, Rex fapiens. Leocharcis, stat. Leonides, rex Leosthenes, her. Menecrates, medic. Comæd. Philippides, comæd. Polycrates, tyr. Pylæmenes, dux Simonides, poë. Themistocles, dux Timarchides, stat. feulp.	3a. decl. Agæfipolis dux. Anaximenes, Ph. Arcopolis, vr. Anftogenes, Medic. Aristomenes, iustus Aristonides, Stat. Aristophanes, Poë. Athenopolis, Op. Himantopodes, pop.
§. IL. — — — — — 2a. decl. Carpetani, pop. Gaditani, pop. Maufoleum, Murgentini, pop. Pallanteum, vr.	2a. decl. Chetfonefus, reg. Claudianus, poë. Cyzicenus, aftrol. Demonefus, inf. Fabulinus, dens inf. Gordianus, imp. Iulianus, imp. Maximinus, imp. Metrodorus, ph. picl. Nymphodorus, medic. Pithodemus, athlet. Præpentiſſus, op. Præpentiſthus, inf. Prifcianus, gram. Pythodorus, ſculpt. Septimilius, mollis Vaticanus, mo. Zeniceus, pirata Zenodorus, ſtat.	§. LIV. — — — — — 1a. decl. Acherontia, vr. Amathufia, inf. Aphrodiſia, Venus Aquilonia, vr. Aquitania, reg.	§. LVII. — — — — — 1a. decl. Alpheſibæa, Mul. Ampeleoëffa, Op. Amphigenia, Op. Amphibæna, Serp. Antiochia, vr. Arciroëffa, vr. Aſtyanaſſa, ancil. Aſtymeduſa, mul. Aſtipalæa, Inf. Euryanaſſa, Inf. Eurymeduſa, ny. Hypſicratea, heroina. Ichthyocella, Inf. Iphiaſſa, Mul. Iphigenia, Mul.
§. L. — — — — — 1a. decl. Dindymene, dea Sittaene, reg.	1a. decl. Dindymene, dea Sittaene, reg.	2a. decl. Eraſiſtratus Medic. Oreſitrophus, can.	Inc. br. Iphime.
2a. decl. Baſtriani, pop. Campiani, cegeni Celodunum, Op. Gordium, vr. Laureacum, Op.	2a. decl. Baſtriani, pop. Campiani, cegeni Celodunum, Op. Gordium, vr. Laureacum, Op.	§. LV. — — — — — 1a. decl. Academia.	

—v—v—v
Iphimedia, Mul.

2a. decl.
Acrocoranthus, mo.
Æmilianus, Her.
Ænesidemus, dux.
Alpheſibæus, paſſ.
Amphiarus, Rex.
Arceſilaus, dux.
Artemidorus, Ph.
Enneacrunos, ſons.
Heliſidorus, rhet.

§. LVIII.

—v—v—v
Intemperiz, Dec.
Anthropophagi, pop.
Archepolemus, aurg.
Artemopolis, Op.
Aſclepiades, Poc. hiſtor.
Medic.
Hellenopolis, vr.

§. LIX.

—v—v—v
Andromattunum, vr.
Argentoratunum, vr.
Anguſtodunum, vr.

§. LX.

—v—v—v
Æſculapius, deus
Ampelusia, prom.
Antilibanus, mons.
Antuerpia, vr.
Aſterusia, mons.

§. LXI.

—v—v—v
Hippocentaurus,
Monſt.

§. LXII.

v—v—v
Apollodorus, pi& poë.
Ariſtobolus, rex
Ariſtodomus, orat.
Ariſtolaus, pictor.
Ariſtonicus, dux
Athenodorus, Ph. ſculp.

§. LXIII.

v—v—v
Ariſtoclides, tyr.
Ariſtogiton, dux
Eleutheriſce, Vr.
Homæromatiſtix, invidus

§. LXIV.

—v—v—v
Aſpurgiani, pop.
Aurelianus, imp.
Herodianus, Script.
Oſavianus, imp.

.vv—v—
§. LXV.

v—v—v
Eratofthenes, Ph.

§. LXVI.

v—v—v
Adrianopolis, vr.
Amithaonia, reg.

LXVII.

—v—v—v
Acrocerannia, Scop.
Oſiſetania, regio.

§. LXVIII.

v—v—v
1a. decl.

Babylonia, reg.
Berecynthia, dea
Calvdonia, Sylva
Cephalenia, inf.
Dionifia, vr.
Marathonia, Op.
Philadelphía, vr.
Polyhymnia, muſa
Populonia, Op.
Samothracia, reg.
Senogallia, vr.
Vetulonia, vr.

2a. decl.

Coraceſius, mo.
Diadumenus, ſpecioſus.
Dionyſius, yr.
Melanippion, Fl.
Minycius, Fl.
Perichæmenus, dux
Podalirius, medic.
Proculcius, pius
Titarcſius, Fl.

§. LXIX.

v—v—v
1a. decl.

Cypariſſea, vr.
Diomedea, vr.
Meleagrea, vr.

2a. decl.

Coraconneſus, inf.
Peloponneſus, reg.

3a. decl.

Cypariſſeis, Vr.
Syrophænicæ, pop.

§. LXX.

v—v—v
Maryandinum, reg.
Mediolanum, vr.
Paretaceni, pop.

v—v—v
§. LXXI.

v—v—v
1a. decl.
Caledonia, Sylva
Lycæonia, reg.

2a. decl.

Chelcnophagi, pop.
Dioſcorius, Gram.
Leocorion, rumulus
Neoptolemus, Her.
Parætonium, Op.
Peletronius fratri
invent.
Peletronium, Op.
Proæceſius, Sophiſta.
Pſicodlymenus, Vates.

3a. decl.

Creontiades, Her.
Dicæogenes, trag.
Dioſcorides, medic.
Gynæcopolis, Op.
Meleſigenes, Homo
Philippopolis, vr.
Poneropolis, vr.
Sebaſtopolis, vr.
Sueſſiones, pop.
Themifſtogenes, hiſtor.

§. LXXII.

—v—v—v
1a. decl.

Callianaffa, ny.
Callianira, ny.
Caſſiopea, mul.
Caſtania, mul.
Cecryphalea, prom.
Cymmodocæa, ny.
Dejanira, mul.
Deiopea, ny.
Laodamia, mul.
Laodicea, Vr.
Eimnothalaffa, inf.
Lyſimachia, vr.
Eſſimelia, palus
Pentheſilea, Amazon.
Pordoſelene, inf.
Porphyrione, inf.
Protogenia, mul.
Theſſalonica, vr.

2a. decl.

Cardamyleſſus, vicus
Caſſiodorus, deſtus
Corniculamus, augur.
Fabricianus, Rom.
Maximianus, Imp.
Mediolanum, vr.
Panticapæum, vr.
Papinianus, Iureconf.
Parthenopæus, Her.
Proteſilaus, dux.
Quintilianus, Orat.

—v—v—v
Sardanapalus, ignavus
Tryphiodorus, Poë.

3a. decl.

Sandaliotis, inf.

§. LXXIII.

—v—v—v
Cæleſyria, reg.
Cephiſodorus, dux. Stat.
Chalcetorion, Vr.
Chalcedonius, mons.
Nicephorium, Op.
Iimoniades, ſtorum
Nymphæ
Pompæopolis, Vr.

§. LXXIV.

—v—v—v
Gallinaria, inf. nemus.
Lalztania, reg.
Luſitania, reg.
Mauritania, reg.
Lemannenius, ſinus.
Xyleneopolis, Vr.

§. LXXV.

—v—v—v
Celtiberia, reg.
Conſluentia, Vr.
Gallogræcia, reg.
Luſitania, reg.
Proxenopolis, Vr.
Verticordia, dea.

§. LXXVI.

—v—v—v
Crommonneſus, inf.
Nicomedia, Vr.
Conſuantates, prop.
Conſuarani, pop.

§. LXXVII.

—v—v—v
Cephiſodorus, Stat.
pictor. Poë.
Germanicea, Op.
Regillianus, imp.
Tertullianus.
Tygranocerte, Vr.
Veſpaſianus, imp.

§. LXXVIII.

—v—v—v
Sebaſtianus
Tigranocerta, Vr.

§. LXXIX.

—v—v—v
Laodamantia, Vr.

§. LXXX.

—v—v—v
Conſtantinopolis.
Abbre-

Abbreviationum explicatio.

Adular. adulator	Naut. Nauta
Amazon. Amazon	Ny. Nympha
amic. amicus	Op. Oppidum
an. animal	Or. Orator
archit. architectus	past. pastor
au. auis	ph. philosophus
Can. Canis	piet. pictor
Cent. Centaurus	pietrix. pictrix.
Com. Comædus	pisc. piscis
Cond. Conditor	plast. plasticus
Coq. Coquus	Pœt. Pœta
Cycl. Cyclops	pop. populi
Fast. Fastuosus	prod. proditor. trix.
Fl. Fluvius	Prom. promontorium
Form. Formosus. a.	prov. provincia.
frug. frugalis	Reg. Regina
gig. gigas	reg. regio.
glad. gladiator.	Rom. Romanus
Gorg. Gorgon	Sacrif. Sacrificulus
gymn. gymnasium	Scop. Scopuli.
Hæ. hæresiarcha	Sculpt. Sculptor
Harpy. Harpyia	Sedit. Seditiosus
Her. Heros.	Serp. Serpens
Histor. Historicus	Sibyl. Sibylla
Hosp. hospitalis	Somnol. Somnolentia
Imp. Imperator.	Stat. Statuarius
Inf. Infula	tibic. tibicen
legisl. legislator	Trag. tragædus
libert. libertus	Tyr. Tyrannus
lyr. lyricen.	Venat. Venator
Med. Medicus.	venef. venefica
Mo. Mons.	vent. ventus
Monst. Monstrum	Vest. Vestalis
Mul. Mulier.	Vr. Vrbs

Tabella pro compositione novorum verborum,
quibus tamen parcè, & non absque sale
vutetur Neo-Pœta.

	bibus æger		formis pallor
	cannus Vates.		fræguis malleus
	capus ganeo		fugus gnatho
	eavus corvus		fundia, cœme-
	cida carnifex.		teria
	cola solphus		flones Musici
	color facies		genus tumor
Osi	comus sartor	Osi	ger vultus
	coquus lebes		graphus Pœta.
	crepus sermo		jugiis cubitus
	fer Mons		legus vespillo
	fex lanio		loquus Orator
	ficus gladius		nodus cubitus
	fidus caper		parens Mors
	flagellones		parus calor
	fluus sermo		pendes dentes
	foris bucca		pes cervus

	peta ganeo		sonus clangor
	phagus canis		forba æger
	philus ganeo		spius pontus
	phorus baulus		strepus fragor
	plastæ plastæ		fuga canis
	plius campus		tenens canis
Osi	pola lanio	Osi	trahus æger
	polis sepulcreti		vagus corvus
	potens Mors, vir		vehus fluvius
	rodus canis		venda lanio
	rupa impius		volans
	seius ardclio		volus rictus
	sequus venator		vomus fluvius.

Similis aliqua ratio servari potest in aliis ap-
pellativis vnius, duarum, pluriumq; syllabarum
reiectis illis, quæ à veritate sensus declinant.
Vnde si capias vocem, *abolla*, & formes compo-
situm, *abollibus*, ridere fors possis.

Alia tabella pro componendis novis vocabulis
per antepositionem.

Archi	— os — cedrus — manus.
Bi	— osis — cedris — manus.
Tri	— osis — cedris — manus.
Quadri	— membris — ceps.
Quinque	— remis —
Penta	— gonus
Septi	— remis — collis.
Heni	— sphærium.
Semi	— vir globus.
Deca	— polis
Heca	— tombe — phyllon.
Chilia	— phyllon.

Alia compositio ex adiectivis &
substantivis.

Duri	
gravi	
levi	
pari	pellis, frons, cor, manus, ceps, dens,
multi	vox, faux, linguis.
versi	
æc.	

Modos & opportunitates coniungendi verba
vitatæ eaeophoniæ docebit te vñus, & authorum
assidua lectitatio. Cave verba sciquipedalia. vt
amphibestricrepus. Latina quoque Græcis non
facile sociæ, quate non dicces, *pentaremis*; sed
quinqueremis.

Aduerte, ex proprijs formari adiectiva in *ans*
per diphthongum, cum proveniunt à nomini-
bus 1æ. declin. vt *Saba. Sabans*. A 2a. verò & 3a.
declin. proveniunt *ens*. vt *Achilles. Achilleus*.

MVSA V. PATRONYMICA.

CLXIII.

X his nominibus proprijs adiectiva extrahuntur, quę gratiam addunt. Si nomina propria sunt Parentum, Avorum, Civitatum, aut Civitatum Conditorum, quę ex illis oriuntur adiectiva Patronymica vocari solent: & sunt apud Gręcos

frequentia: Latini parcius illis utuntur: vix alię Gentes. Sic illa Latini conformant.

In primā declinatione. Nom. *Aeneas* Gen. *Aeneas*. Patron. masc. *Aeneades*. Ergo a permutatur in *ades*.

In secundā. *Aeacus*. *aaci*, *aacides*, ergo i permutatur in *ides*. Quę in *eus* diphthongum terminantur duplicem habent genitium: alterum in *ei*, alterum in *i*, at Patronymica rariüs ex primò, vt *Thestus*, *Thefei*, *Thefeides*; frequentius vero ex secundo diducunt, vt *Pentheus*, *Penthei*, vel *Pentbi*, *Pentbides*.

In tertiā Patronymica formantur à dativo mutata i in *ides*, vt *Nestor*, *Nestoris*, *Nestori*, *Nestorides*.

Hęc est Regula generalis, quam tamen veteres noluerunt exactè observare: sæpe enim carmini, sæpe suavitati consulentes, tantisper ab illa deviarunt. Dixerunt enim addendo;

Atlantiades pro *Atlantides*. Ovidius libr. 3. Metam. *Venit Atlantiades positis Caducifer alis*. hoc est

Mercurius Maia filius & nepos Atlantis. A. masc. *Atlantides* derivatur *Atlantis*, dis. Tibullus libr. 4. *Atlantides*, arva. Calypsus. & Virg. libr. 8. *Electra Atlante creatus*. ab *Atlantiades* verò *Atlantis* Siluius libr. 16. *Vixque Atlantiadum rubescerat ora fororum*, hoc est, Pleiadum.

Ampharriades pro *Amphitronides*. Virgilius l. 8. *Interea cum iam stabulis saturata moverat Amphitroniades armenta*, agit de Hercule.

Menecides pro *Menecides*.

Meniades pro *Menides*, & familia.

& diminuendo & alterando

Aenides, pro *Aeneades*. Virgilius libr. 9. *Sis satis Aeni de telus impioque Numamum opperyisse tuis*.

Scipiades pro *Scipionides*. Idem. *Duo fulmina belli Scipiades*.

Dencalides pro *Dencalionides*.

Hęc masc. nomina ad tertiam declinationem aliqui reducere malunt, reprehenduntur tamen ab Anronio Nebrisenfi Grammaticę suę libr. 4. cap. 17. nam ad primam spectant.

Patronymica fœmenina à masculinis derivantur, mutato *des* in *s* & pertinent ad tertiam nominum declinationem, vt *Aeolides*, *aolida*, *aolis* *lidis*. *Thefeides*, *da*; *Thefeis*, *feidis*. *Peliades*, *de*; *Peliia*, *dis*.

Reperiuntur pauca finita in *ne*, vt *Nerine* filia *Nerci*; *Adrastrine* filia *Adrastris*; *Acrysiene* filia *Acrysi* quę ad primam declinationem pertinent.

Vt ergo Philomusus Propriorum, & Patronymicorum habet copiam, Sylvam hanc ex eodem Buccellino subiungo.

S. I.	ov	ov	ov	ov	ov	ov	ov
—	3a. decl.	Libys	incr. long.	Vmbec	Lydus	3a. decl.	Lingo
Bryx	incr. br.	Luxis	Hyas	Vrbus	Marsus	incr. br.	Mentor
Cres	Hyas	Neglis	Brigas	Vrgus	Maurus	Aras	Mygdo
Libs	Charis	Paphis	Lacon	Vrus	Medus	Afis	Panno
Phryx	Dryas	Phlegris	Cyclops	Bactrus	Mæsus	Astor	Saxo
Tros	Frilo	Scythis	Tuders	Cæus	Moschus	Corfis	Teuto
Thrax	Ligue	Syris		Carnus	Myfus	Cimbis	Vallo
	Lopas	Tmaris	S. I V.	—v	Parthus	Dauis	Vaico
	Nomas		—v	Cous	Phthius	Doris	
S. I I.	Sporas	S. I I I.	1a. decl.	Corfus	Pænus	Gnofis	S. V.
1a. decl.	Strophas	0 —	Cressa	Chius	Quadus	Lesbis	—
Bryga		3a. decl.	Thressa	Cokhus	Rinctus	Locis	incr. long.
Daa	Patrony.	incr. br.		Daclus	Sardus	Nais	Ambrò
Geta	Acris	Arabs	2a. decl.	Danus	Scorus	Parthis	Centro
Maca	Hebris	Ecbryx	Afer	Dauus	Styrus	Perfis	Maero
Scythia	Biblis	Chafybs	Anglus	Delphus	Sueuus	Phafis	Vecto
	Cypris	Cicon	Auicus	Flander	Teucer	Prætis	3a. decl.
2a. decl.	Crudis	Cilix	Edus	Gaulus	Thufcus	Mænes	incr. br.
Dauus	Cragis	Dolops	Hippus	Gnofsus	Troius	Phæbas	Acmon
Gothus	Dryas	Dryops	Hunus	Græcus	Voliscus	Troas	Æmon
Iocrus	Getis	Ilex	Indus	Graius	Xyllus	Bisto	Astor
Quadus	Guidis	Senon	Ister	Iocrus		Drito	Ambrax
Syrus	Iafis	Oicus		Lous		Causo	Auton
							Bebryx

	υ υ υ	υ — υ	υ — υ	— υ υ	— υ υ	— υ υ
Bebryx	Frifius	Araxus	Sagranus	Armenus	Nestius	Nereis
Bifton	Gabius	Avernus	Samæus	Atticus	Noricus	Nyffias
Briton	Geticus	Elurus	Sicamber	Aluftrios	Partichus	Parthafis
Caucon	Gnidius	Eordus	Sicanus	Helvetus	Perficus	Pegafir
Cecrops	Latus	Eous	Sophenus	Hernicus	Phæstius	Pelias
Chaon	Lerlus	Epeus	Suæus	Hungarus	Phyllius	Phæstias
Gorgon	Libycus	Erebus	Triballus	Hunnicus	Phryxius	Phafias
Iapyx	Lycius	Hebræus	Triphyllus	Ilius	Ponticus	Pieris
Iazyx	Megarus	Hetrufcus	Vaganus	Imbrius	Punicus	Plcias
Lingon	Myrinus	Iherus	Velinus	Iadicus	Pythius	Sarmatis
Maon	Paphius	Iaurus	Vefevus	Ifidicus	Rhæticus	Scyrias
Mandon	Parius		Volemus	Iftius	Rhymnicus	Scitias
Mygdon	Pharius	Batinus		Ifthmus	Romulus	Sicelis
Myndon	Phrygius	Bohemus	<i>'Putrony.</i>	Italus	Santonus	Stymphalis
Pæon	Prafinus	Britannus	Abanris	Vmbrius	Sequanus	Tænaris
Pannen	Pylus	Cadurcus	Acanthis		Siphnius	Tantalus
Pidon	Rhodius	Calenus	Achais	Bacchicus	Stoicus	Thebais
Sandon	Rudius	Capenus	Achillis	Bætricus	Sutrius	Thespias
Tenton	Rutulus	Cebrenus	Aganuis	Belgicus	Syrticus	Thedias
Vafcon	Salus	Cedreffus	Araxis	Beticus	Syrius	Trinacris
Vedon	Samius	Celæthus	Alfopis	Brutius	Tartarus	Tyndaris
	Satyrius	Ceraunus	Atlantis	Bulgarus	Tauricus	
<i>incr. long.</i>	Scythicus	Cherufcus	Eluris	Cafpius	Teucricus	<i>§. XI.</i>
Alcman	Scythius	Ciliffus	Eordis	Celticus	Thefpus	<i>— — υ</i>
Ambron	Siculus	Comanus	Iberis	Cimhricus	Thellus	<i>2a. decl.</i>
Antron	Solymus	Coralus	Ifauris	Citticus	Thracius	Aætæus
Azan	Stygicus	Corafinus	Oreus	Cæcubus	Tmolius	Ææus
Brachman	Syrius	Coraxus		Colchicus	Troicus	Æmaus
Brixus	Thafius	Crobyzus	Bohemis	Cofficus	Troius	Ætolus
Camman	Titius	Cynurus	Cebrenis	Creticus	Vandalus	Agæus
Carman	Tyrius	Cyæus	Ceraftis	Cydnus	Xanthicus	Albanus
Cecrops	Venctus	Falernus	Ceraunus	Cynthus		Alpinus
Confus		Falifcus	Citheris	Cyprius	<i>Patron.</i>	Andinus
Cyclops	Macedo	Gabinus	Cyæis	Cythinicus	Æmonis	Argæus
Laurens		Gclonus	Libyftis	Dacicus	Æncis	Argivus
Macron	<i>§. VII.</i>	Gclous	Myccnis	Dædalus	Æolis	Argous
Magnes	<i>υ υ —</i>	Georgus	Pelafgis	Dardanus	Aonis	Arpinus
Phæax	Acherous	Labicus	Phoronis	Daunius	Appias	Arvernus
Phænix	Samothrax	Latinus	Thoantis	Delius	Argolis	Aicæus
Picens		Liburnus	Triphyllus	Delphicus	Aufonis	Atreus
Sannis	<i>§. VIII.</i>	Læus		Dirphyus	Eumenis	Auruncus
Telchius	<i>υ — υ</i>	Lycorus	<i>§. IX.</i>	Doricus	Hefperis	Edonus
Tiburs	<i>1a. decl.</i>	Maginus	<i>υ — —</i>	Gallicus	Icaris	Elæus
Vedon		Matinius	<i>incr. br.</i>	Gnofins	Ilias	Ennaus
		Mocarfus	Iapyx	Gontius	Inachis	Effenus
<i>§. VI.</i>		Moryllus		Graius	Oebalis	Etrufcus
<i>2a. decl.</i>		Napeus	<i>incr. long.</i>	Iulius	Ormenis	Eubæus
Ahalus		Nomæus	Acarnan	Larius	Baffaris	Enrinus
Abius		Namanus	Samothrax	Lemnius	Bebias	Hebræus
Hedius		Padanus		Lesbius	Biffonis	Hercus
Hencus		Pedanus	<i>§. X.</i>	Leutricus	Caftalis	Hirpinus
Hicrus		Pelafgus	<i>— υ υ</i>	Lingonus	Cauconis	Hifpanus
Italus		Petræus	<i>1a. decl.</i>	Lufius	Cecropis	Hyblæus
Irachus	<i>2a. decl.</i>	Phalifcus		Lydius	Curias	Hycanus
		Phereus	Dalmata	Marfficus	Cydonis	Idæus
Baravus	Achæus	Phlegæus	Sarmata	Martius	Dædalus	Iffæus
Calaber	Achivus	Podargus		Mafficus	Dardanus	Oencus
Cafius	Acræus	Quirinus	<i>2a. decl.</i>	Medicus	Daulias	Oenotrus
Clarius	Aganuns	Rhytenus	Adtius	Melius	Fafcelis	Oetæus
Cnidius	Agæus	Rudinus	Africus	Mifinus	Gargaris	Orpheus
Cynicus	Alauns	Sabæus	Anglicus	Nauplius	Mænalis	Offæus
Cyprius	Amæus	Sabellus	Apulus	Naxus	Mæonis	
Fabius	Aorfus	Sabinus	Arbius	Neglius	Mygdonis	Baianus
	Aclius	Sacranus	Arcticus	Nervius	Næus	Barchinus
						Bithy-

Bithynus	Phryxus	Nereis	Ephesus	Catanensis	Ionius	Bianoris
Bæotus	Picenus	Parnassus	Ephyreus	Cerealis	Ifauricus	Duilius
Briseus	Pimplæus	Phorcynis	Erycinus	Fortulensis	Oaxius	Gabinus
Burgundus	Pifanus	Pimplæus	Erythræus	Glaphyræus	Odrysus	Leontias
Cadmeus	Plautinus	Rhamnusis		Genuensis	Olynthus	Libyftas
Cammanus	Pucinus	Stymphalis	Beroeus	Iatialis	Olympicus	Iycænis
Campanus	Pygmaeus	Thaumantis	Canusinus	Megarensis	Olympus	Maconis
Carmanus	Reginus	Thesæis	Cepareus	Melitenis	Opuntius	Nelanthias
Carnæus	Riphæus	Trinactis	Capuanus	Mutinensis		Monesthias
Carthæus	Romanus	Tritonis	Comagenus	Rhodienfis	Britanicus	Mimullonis
Carthæus	Sardous		Cythereus	Saliaris	Calabricus	Minutias
Caudinus	Iarranus		Cybeleus	Tatienfis	Canarius	Papyrias
Chaldæus	Seianus	§. XII.	Danæus		Canopicus	Pelagias
Chidnæus	Sieanus	— — —	Didymæus	Patron.	Caphareus	Philemonis
Cinnanus	Sigæus	1æ. decl.	Gadareus	Acamathis	Carystius	Phobeteris
Circæus	Smirnæus	Arpinus	Galileus	Achæolis	Charôcticus	Propteris
Cirrhæus	Spartanus	Cælentis	Fabianus	Acherusis	Cimolius	Pyramonis
Clusinus	Syllanus	Privernas	Fefulanus	Agrippis	Corinthius	Vetulus
Coranus	Taurinus	Scipias	Lapithæus	Amathusis	Corythius	
Coffæus	Thebæus	2æ. decl.	Lilybæus	Apefantis	Cremesius	§. XVI.
Creteus	Thefeus		Lipargus	Athamantis	Crotonius	— — —
Cumanus	Thysbæus	Aegides	Lufitanus	Eleleis	Cyclopeus	2æ. decl.
Cumæus	Thymbæus	Alcides	Marathenus	Eleusis	Cydonius	Abantæus
Cyrnæus	Troianus	Alrides	Marianus	Epiniethis	Feretrius	Abellanus
Dictæus	Tyrrhenus	Oenides	Melitæus	Erythræus	Gryconius	Abellinus
Dircæus	Verrinus	Orphides	Menegeus	Erymauthis	Iaconicus	Abydens
Firmanus	Vestinus	Otrides	Nabatheus	Heliconis	Lignificus	Alydenus
Frentanus	Zencheus	Brifides	Nemeus	Babylonis	Lycæonius	Acarnanus
Fundanus		Cephides	Neperlinus	Calydonic	Napapius	Accræus
Gauranus	3æ. decl.	Mneftides	Nephelæus	Corybantis	Merufius	Acceftus
Gazæus	Egrentis	Nelides	Niobæus	Cynofuris	Neronius	Achilleus
Germanus	Ennenfis	Nerides	Paduanus	Cythereis	Perinthius	Adraftenus
Grynæus	Hæftenfis	Pelides	Pagalæus	Dancis	Phanefius	Agyllinus
Iudæus	Cannensis	Theftides	Paræus	Dolopeis	Pharufius	Alerinus
Lambranus	Cretensis	Tydidis &c.	Pelopeus	Dryopeis	Philefius	Amæus
Ledæus	Græcenfis		Phalareus	Garamathis	Philippicus	Amycleus
Lenæus	Ianalif	§. XIII.	Phrygianus	Lucomonis	Platonichs	Apelleus
Lernæus	Lunenfis	— — —	Rhodopeus	Marathonis	Proponticus	Arachneus
Lesbous	Parmenifis	Acnian	Rudupinus	Mareotis	Sabellius	Aricinus
Lethæus	Phocenfis	Aethiops	Salaminus	Nafamoniis	Salonius	Athenus
Lucanus	Rhemenfis	Allobrox	Sodomæus	Nephelæis	Seriphus	Auellanus
Maffylus	Senenfis	Ardeas	Solymeus	Pelopeis	Tegæfius	Aventinus
Minæus	Tarfenfis	Bergomas	Sophocleus	Phæthiontis	Triufius	Edeffenus
Minous	Veftalis		Strabianus	Phlegethon	Toronius	Egeftanus
Muræus		Patron.	Tabareus	titis	Triphyllius	Eleutinus
Myrtous	Patron.	Agrides	Tanagrus	Sâlamiris	Typhocus	Erichtæus
Nipfæus	Aeneis	Ennides	Tegeus	Sybaritis	Vocontius	Eythreus
Nifcus	Aefopis	Hæbrides	Temefenus	Telamonus	Zacynthus	Hælefinus
Nolanus	Atlantis	Bæchides	Tiberinus	Zephyritis		Hyanthæus
Nombæus	Ipuntis	Nebrides	Tigurinus		Patron.	Hydæpæus
Nurlinus	Iſimencis	&c. ex fo.	Tolerinus	§. XV.	Aconias	Hydruntinus
Nymphæus	&c.	— — —	Trebianus	— — —	Agenoris	Hygallæus
Paffianus	Bryfeis	§. XIV.	Trebulanus	2æ. decl.	Alaftoris	Iambugus
Pamphylius	Cadineis	2æ. decl.	Trifolinus	Abantius	Alecloris	Idumæus
Panchæus	Cephifis	Aceffus	Tianæus	Acanthius	Amazonis	Irhurgus
Pelignus	Chryfeis	Alabandus	Veternus	Acarnicus	Amilearis	Iuleus
Pellæus	Cyllenis	Adrianus	Venusianus	Achaicus	Amulias	Oileus
Pergæus	Dodonis	Amerinus	Vefulanus	Adonius	Amyntoris	Orefteus
Perleus	Gortynis	Amiternus		Homericus	Arditoris	Orontæus
Petræus	Larois	Anienus	3æ. decl.	Hymantius	Atlantias	Vlyffus
Phæacus	Libethris	Apianus	Ithacensis	Hymerius	Hylætoris	
Phineus	Lyrnefis	Aquilanus	Balcæis	Ibericus	Hypenoris	Biantæus
Phlegæus	Memphitis	Aquitanus	Iborealis	Iokicus	Iatoniis	Bovillanus
Phœbeus	Minois	Emefenus	Calabrenfis	Ionicus	Olympias	Briganninus
						Caletra-

Caleranus	Suburranus	§. XVII.	Bebrycius	Pegaeus	in plural.
Calydnæus	Succianus	Patron.	Bistonius	Peliacus	Cecropidæ
Camertinus	Tanagrus	Agylides	Bosphorius	Pergamus	Dardanidæ, &c.
Carysteus	Tarentinus	Aloides	Britonictus	Pharalicus	
Cleanteus	Teatinus	Oilides	Brundisius	Phasiacus	§. XX.
Cleonæus	Tegeſteus	Ophinides	Cæſareus	Phidiacus	— u u
Coronæus	Terapneus		Cecropius	Phocaicus	26. decl.
Creonteus	Terentinus		Carpathius	Pierius	Acronius
Crimisæus	Thyesteus	Menesthides	Caspiacus	Pindarius	Æantius
Cyrenæus	Tolentinus	Menæcides	Castalius	Rhyththonius	Ægyptius
Damaſcenus	Toloſanus	Phoronides	Caucasus	Romuleus	Æneius
Dioneus	Tomitanus	Promethides	Cauconius	Salmacius	Æliopicus
Faventinus	Toronæus	Typhoides	Cantabricus	Santonius	Æſopius
Ferentinus	Tricasinus		Castoreus	Sarmaticus	Æſolius
Fregellanus	Tridentinus	§. XVIII.	Cerberus	Saxonius	Alcmanius
Gomorrhæus	Trineſeus	— u u u	Chacidicus	Sequanictus	Ammonius
Iugurthinus	Truentinus	28. decl.	Chaonius	Sicanus	Amphrysus
Labicanus	Typhoeus	Actiacus	Cimerius	Sidonius	Atlantius
Ladestenus	Valentinus	Adriacus	Clitorius	Sisyphius	Atlanticus
Learcheus	Venaſianus	Æmonius	Colchiacus	Sithonius	Azotius
I continus	Venusinus	Æolius	Corycius	Socraticus	Edonius
Libyſtinus	Vitellinus	Æſchyleus	Cruſtumius	Stenoreus	Electrius
Luculleus	30. decl.	Æſonius	Cyaneus	Strymonius	Evandrius
Lycambeus	Avcrnalis	Ambracius	Cydonius	Tanarius	Hybernicus
Lycurgetus	Elæniſis	Aonius	Dædaleus	Tantaleus	Inſubricus
Maroneus	Hydiſſenſis	Arcadicus	Dalmaticus	Tartareus	Ipnusius
Meduſeus	Caranenſis	Argolicus	Dardanius	Tartaricus	Iſmenius
Medyllinus	Coloſſenſis	Armenius	Deliacus	Tentonicus	Odryſius
Malampeus	Cremonenſis	Aſiacus	Dulichius	Thaumaſius	Oceneius
Meleteus	Cyrenenſis	Aſyrius	Flaminius	Thicſalicus	Oenotrius
Meliſſeus	Gabinenſis	Aſturicus	Fabricius	Threicius	Orphicus
Meliſſæus	Gebennenſis	Attalicus	Franc onicus	Trinacrius	
Menandrus	Lavernalis	Auſonius	Galbancus		Birgusius
Methymneus	Lucernenſis	Auſtriacus	Gergithius	Patron.	Bitlynicus
Molorchæus	Madaurenſis	Elyſius	Gnoſſiacus	Æmonius	Bgotius
Mycenæus	Malacenſis	Emathius	Gorgoneus	Bebrycias, &c.	Byzantius
Nemaufinus	Phalerenſis	Euboicus	Gorgophorus		Cadmæus
Neonæus	Philippenſis	Euganeus	Iapygius	§. XIX.	Carnanius
Numeſtranus	Platenſis	Hæctoreus	Ialonus	— u u —	Cartheius
Paleſſinus	Prienenſis	Helladicus	Lampſacius	Patron.	Callandrius
Palatinus	Quirinalis	Helvetius	Lemniacus	Actorides	Centauricus
Panomphæus	Salinaris	Herculeus	Lesbiacus	Æacides	Cepheius
Paphagæus	Salonenſis	Hesperius	Leucadius	Æmonides	Cephiſius
Parentinus	Turonenſis	Hyrtacius	I ingonicus	Æneades	Cecropius
Pericleus	Vacuncenſis	Iafius	Mænalius	Æolides	Chilonius
Petilleus	Viennenſis	Icarius	Mæonius	Æſonides	Chiromius
Peruſinus		Idalius	Marmaricus	Arſacides	Cimonius
Petilius	Patron.	Iliacus	Martigeneus	Auſonides	Cortynius
Pherecleus	Achilleis	Illyricus	Mattiacus	Hippotades	Cyclopeus
Phoroneus	Anaſtheis	Inachus	Memnonius	Hyrtacides	Cyllenius
Placentinus	Elcuſſis	Ionicus	Mentoreus	Iliades	Cyrtonius
Priæneus	Epidictis	Iſiacus	Munychius	Inachides	Daphnificus
Promethæus	Hyanteis	Iſmarius	Mygdonius	Oebalides	Daphnuſius
Reatinus	Hydaſpeis	Iſthmiacus	Myndonius	Oænotrides	Didonius
Saguntinus	Oronteis	Italicus	Narycius		Dodonius
Salentinus	Vlyſſeis	Oebalius	Neritius	Cecropides	Gangeticus
Salonirius		Oechalius	Nefſtorius	Dardanides	Germ inicus
Sareptanus		Odryſius	Niliacus	Mæonides	Gortynius
Segellanus	Lycambeis	Oenotrius	Pœonius	Marmarides	Greganicus
Sinopæus	Neocleis	Ogygius	Palladius	Naupliades	Iunonius
Sipontinus	Pericleis	Olenius	Parthalius	Priamides	Lacertius
Sophocleus	Sophocleis	Omphalius	Parthenius	Romulides	Latonius
Spoletanus	Timantheis		Pannonicus	Scipiarides	Lepoutites
Stagireus	Thyſſeis, &c.	Baffaricus	Pannonius	Theſtiades, &c.	Libethrius
				Y 2	Lymæſiſus

— — — — —	— — — — —	— — — — —	— — — — —	— — — — —	
Lynceſius	Ægineus	3a. decl.	Trallianus	Ilybeius	Beneventanus
Mzoticus	Ancyranus	Æginenſis	Tuſculanus	Lipareus	Berenycæus
Magneſius	Arctinus	Allantenſis		Lucumoniſus	Calaritanus
Mamertius	Adanteus	Hipponenſis	3a. decl.	Marathonius	Cypariſſeus
Marpeus	Artellanus	Coenenſis	Ænienſis	Mclithuſus	Diomedes
Mafylus	Auguſtanus	Carmenaliſis	Allicenſis	Mithridaticus	Ganymedeus
Mavortius	Euphrateus	Compluteſis	Hiſpalienſis	Nafamoniſus	Labyrinthæus
Mauruſius	Europæus	Cortonenſis	Oſtinenſis	Nepheleius	Lyparitanus
Memphiticus	Hydruntinus	Granatenſis	Vticenſis	Niobeius	Maleventanus
Mellapius	Vſentinus	Londinenſis		Pelocius	Maryadinus
Minorius	Vxellanus	Lugdunenſis	Cordubenſis	Plaethontius	Meleagrus
Naupactius		Maltaureſis	Dorienſis	Philyreius	Mclituſæus
Neptunius	Brundufinus	Mellanenſis	Græcienſis	Phlegethōtiſus	Menecineus
Nicafius	Buxentinus	Minturnenſis	Martialis	Priameius	Metapontinus
Niloticus	Byzantinus	Narbonenſis	Narnienſis	Rhodoceius	Mitylenæus
Peantius	Cæretanus	Phocænenſis	Papienſis	Salaminius	Paretæcus
Pallantius	Caictanus	Saturnaliſis	Phyllienſis	Salomonius	Periphaneus
Parnafius	Carpetanus	Sulmonenſis	Regienſis	Samothracius	Phaethoneus
Pellufius	Charoncus	Tornacenſis		Smeleius	Polycleteus
Pencius	Chryſippeus	Velabrenſis	§. XXIII.	Sicyonius	Rhadaman-
Phæacius	Ciſalpinus	Verellenſis	— — — — —	Simocæſus	theus
Pharfallius	Collatinus	Veronenſis	2a. decl.	Sipyleius	Samaritanus
Philius	Conſentinus	Vertumnaliſis	Aaronius	Steropeius	Sinveſſanus
Phoebeius	Corcyreus		Academicus	Siheneleius	Sybaritanus
Phœniceus	Dodonæus	§. XXII.	Acamantius	Siliconius	Volaterranus
Phthioticus	Fabraternus	— — — — —	Acheloius	Sybariticus	3a. decl.
Plutonium	Felcenninus	2a. decl.	Acheruſius	Taphiuſus	Aquilonaris
Rhamnufius	Fideatinus	Adrianus	Adriaticus	Tegeaticus	Arelatenſis
Saturnius	Florentinus	Ælianus	Agathonius	Telamonius	Eboracenſis
Shencius	Flumentanus	Ænianus	Alabandicus	Temefcius	Amittenenſis
Scironius	Gaditanus	Africanus	Amaranthius	Thraſymeniſus	Epidaphnenſis
Sidonius	Iebuſeus	Andrianus	Amaruſius	Xenophōticus	Baſileenſis
Siduntius	Lalætinus	Anglicanus	Anarhantius	Xephyreius	Canlinaris
Sigeius	Lariſæus	Appianus	Anathuſius	Patron.	Lateranenſis
Stymphalius	Luſitanus	Aſianus	Aphrodiſius	Acamantias	Libitinaris
Tarpeius	Mamertinus	Ergatinus	Aquilonius	Acheruſias	Meditrinalis
Tartefius	Mauritanus	Exquilinus	Aracynthus	Athamantias	Thyatiſenſis
Teumefius	Murgitanus	Herculanus	Arethuſius	Ariſtomachus	
Tyrnthius	Niupaæteus	Iſtrianus	Athamantius	Ephyreias	§. XXV.
Titavius	Nomentanus	Oppianus	Ephyreus	Calydonias	— — — — —
Tithonius	Numantinus	Bactrianus	Erymanthus	Cephalanias	Achemenius
Trachinius	Palantinus	Bosphoranus	Halyatticus	Philadelphias	Acidalius
Trachinius	Palatinus	Carmineus	Hecateus	Phaenthontias	Agenorius
Trinacrius	Pallenæus	Cafianus	Heliconius	Polyhymnias	Alaſtorius
Tritonius	Pelufinus	Claudianus	Hymeneius	&c.	Amazonius
Vulcanius	Picentinus	Complacenus	Ophiuſius		Amyntorius
&c.	Pompeianus	Coſmianus		§. XXIV.	Apollineus
	Poppæanus	Crufuminiſus	Babylonius	2a. decl.	Arionius
3a. decl.	Præneſtinus	Cyzicenus	Babylonicus	— — — — —	Ariſtorius
Burgundio	Pyrenæus	Formianus	Balearicus	Abacanius	Echionius
	Pyxuntinus	Gallicanus	Berecynthius	Acamanteus	Erychtonius
Patron.	Sipontinus	Iulianus	Briareus	Adramytenus	Hylaſtorius
Alcmanias	Surrentinus	Lampſacentus	Calathuſius	Aganippæus	Hyperboreus
Adantias	Tergeſtinus	Lanuvinus	Calydonius	Agrigentius	Iapygius
Adæzonis	Tiburtinus	Manlianus	Cataluſius	Amathunteus	Iafonius
Antonoris	Tingitanus	Manmanus	Charitonius	Ariadneus	Ionæus
Cephifias	Toletanus	Martianus	Cleopatrius	Atalanteus	Iberiacus
Thanmantias	Tranſalpinus	Nazareus	Clymeneius	Egeleſtenus	Olympiacus
&c.	Tunetanus	Nucerinus	Colophonius	Eleptinus	Olynthiacus
	Vaticanus	Pergamentus	Corybunticus	Eleuſinus	Orionus
§. XXI.	Verentanus	Phaſianus	Cithereus	Elephantinus	
— — — — —	Vicentinus	Sardinus	Danæus	Epicureus	Boryſthenius
2a. decl.	Virgitanus	Seſtianus	Dolopeus	Erymantheus	Caledonius
Adraſtenus	Volentanus	Tranſpadanus	Caramanticus	Opitergius	Citoriacus
					Corin-

MVSA VI. PROSODIACA.

CLIV.

Particula $\pi\phi\sigma\varsigma$ ad, & $\phi\sigma\delta\iota\alpha$ cantus, dicitur *Prosodia Accentus*, ut vel hinc demonstraretur, quod alibi vberius persuado, accentum non acuire aut deprimere syllabam, sed producere aut cortipere, quidquid dicat & à veteribus exsibant

Critici, & Grammatici. Latine scribitur *Prosodia*: & cur non *Prosodia*? Hæc ultima scriptio Viris non paucis doctis placet: nam si dicimus *Tragodia*, *Comædia*, eiusdem enim originis sunt voces, cur non etiam *Prosodia*? Sed quis mutabit labium annosi senis? Ergo scribamus, & loquamur cum multis, & in re tenui ne viam communem & tritam deferamus.

Prosodiam Henricus Smetius Aloftanus composuit: porro librum valde utilem, quem summo applausu Orbis literarius suscepit. Eundem Patres Societatis correctum auctumque reposerunt, & edi curant Antuerpie apud Martinum Nutium anno 1631. & singularum syllabarum quantitatem in rudiorum gratiam, notulis productionem breviter notant; eorum indignantibus, ad marginem notarunt. At ista diligentia quæ summè erat utilis, infelix fuit, nam dum liber in Germaniâ, & Italiâ nequeigentius recuditur, notulæ confunduntur, & Philomusi decipiuntur verius quàm iuvantur. Adhibuit igitur ultimam manu huic operi P. lo. m. r. s. Baptista Ricciolius S. I. & Bononiæ edidit *Prosodiam*, quam *Reformatam* dixit: opus verò locupletissimum, & absolutissimum: & vt illam à Typographorum ignavia & iguorantiâ eximeret, notulæ notulis Metrice vti, sed scripsit vtramque vocem haberet primum syllabam longam, brevemve, vtrum secundam: tertiam, &c. Quo, me indicere, libro nemo carere debet, nisi velit *Prosodiam* notitia penitior carete.

Stando igitur Smetii & Ricciolii Lexico, sic debet desiniri *Prosodia*. Illa est *Index generalis omnium vocabulorum, ordine abecedario digestus: in quo singularum syllabarum quantitates notantur, & probantur*, notantur quidem aut apud istos, vt fecit Smetius: aut verbis securius, vt Ricciolius: & probantur veterum Poetarum testimonio: aut superiorum etiam, si veterum non occurrat auctoritas.

Et cur, vt nostra *Metametrica* omnibus numeris perfecta sit, non etiam Indicem addidimus *Abecedarium* in quo, sicut fecerant Ricciolius & Smetius, singularum vocum quantitas exprimeretur? Quia Sylvarum præcedentes sufficiunt vt vocum quantitas cognoscatur, quando enim de aliqua voce dubitatur, ad Tabulam præsentem

recurratur, quam adiungere necessariò debui-
mus; non enim omnes sciunt, quem Apollo
Sylvanus ordinem sequutus sit: illum enim,
quem natura postulat, & Tabula subiecta præ-
fert, non observat.

Sequentes Numeri respondent illis Arabicis, in quæ
Sylva singula subdividuntur.

VOCES	Nomi- na obli- qua	verba obli- qua	sub- stan- tiva	Adie- ctiva	Pro- pria.	Patro- ny- mica.
v	1	13	1	0	0	0
—	2	13	23	1	1	1
<i>Distyllaba</i>						
vv	3	14	4	2	2	2
—v	4	15	5	3	3	3
—v	5	16	6	4	4	4
—	6	17	6	5	5	5
<i>Trisyllaba</i>						
vvv	7	18	7	6	10	10
—vv	8	19	8	7	12	12
—vv	9	20	14	8	13	13
—vv	10	21	11	10	14	14
—v—	10	22	9	9	13	13
—v—	0	23	10	13	24	24
—v—	0	24	12	11	15	15
—v—	0	25	13	12	16	16
<i>Tetrasyllaba</i>						
vvvv	11	24	25	—	—	—
—vvv	0	0	0	0	0	0
—vvv	0	30	15	14	25	25
—vvv	0	0	16	15	26	26
—vvv	0	28	20	10	30	30
—vv—	0	0	17	16	27	27
—vv—	0	31	23	24	35	35
—vv—	0	29	21	20	31	31
—vv—	0	32	18	18	28	28
—vv—	0	33	29	27	35	35
—vv—	0	0	22	21	32	32
—vv—	0	0	19	17	29	29
—vv—	0	0	25	26	37	37
—vv—	0	27	27	25	38	38
—vv—	0	26	27	22	37	37
—vv—	0	0	24	23	34	34
<i>Pentasyllaba</i>						
vvvvv	0	0	0	0	0	0
—vvvv	0	0	0	0	0	0
—vvvv	0	0	0	0	0	0
—vvvv	0	30	28	28	53	53
—vvvv	0	32	29	29	55	55
—vvvv	0	0	0	0	0	0

vvvv	0	0	0	0
vvvv	0	0	41	0 64 64
vvvv	0	0	33	80 0 0
vvvv	0	0	0	0 0 0
vvvv	0	0	31	31 54:67 54:67
vvvv	0	0	42	36 61:76 61:76
vvvv	0	0	34	33 56:70 56:70
vvvv	0	0	0	0 0 0
vvvv	0	0	45	37 59:73 59:73
vvvv	0	0	30	33 57:71 71:71
vvvv	0	0	0	0 0 0
vvvv	0	0	43	0 63 52
vvvv	0	0	35	0 0 0
vvvv	0	35	0	0 0 0
vvvv	0	0	44	0 0 0
vvvv	0	0	37	0 0 0
vvvv	0	0	0	0 0 0
vvvv	0	0	49	38 60:75 60:75
vvvv	0	0	46	39 63 63:75
vvvv	0	0	38	34 72 72
vvvv	0	0	0	0 0 0
vvvv	0	0	50	0 0 0
vvvv	0	0	47	0 0 0
vvvv	0	0	48	0 0 0
vvvv	0	0	39	35 0 0
vvvv	0	0	40	0 58 58
Hexasyllaba	0	0	51	40 55 65
vvvvvv	0	0	52	0 0 0
vvvvvv	0	0	45	0 0 0
vvvvvv	0	0	53	41 56 66
vvvvvv	0	0	0	42 77 77
vvvvvv	0	0	44	0 0 0
vvvvvv	0	0	0	43 0 0
vvvvvv	0	0	0	0 78 78

Præcedunt syllabæ breves, & ideo in Polyfyllabis voces illæ, quæ pluribus brevibus constant. Hanc ob rem *Monosyllabæ* voces in duas classes distinguuntur, aliæ enim sunt breves, aliæ longæ. *Dissyllabæ* in tres classes: vel enim vtraque est brevis, vel vtraque longa, vel altera brevis, & altera longa. *Trissyllabæ* in quatuor: vel enim omnes sunt breves, vel omnes longæ; vel duæ breves & vna longa, vel duæ longæ & vna brevis. *Tetrasyllabæ* in quinque: vel enim omnes sunt breves, vel omnes longæ; vel tres breves & vna longa, vel tres longæ & vna brevis; vel tandem duæ longæ, & duæ breves. *Pentasyllabæ* in sex: vel enim omnes sunt breves, vel omnes longæ; vel quatuor breves & vna longa, vel quatuor longæ & vna brevis; vel tres breves & duæ longæ, vel tres longæ & duæ breves. *Hexasyllabæ* habere multas combinationes possent, at quia Nomenclator Latinus non deledebatur tot syllabis, ponuntur tantum illæ classes, ad quas pertinent voces, quæ in sylvis præcedentibus exiit vñ verius, qui vocantur *μακροὶ καλοὶ* (nempe, qui dictionibus nimis longis coalescunt, quales sunt,

Cont Vrb. ab. ant Vr Constantino polo Lianl
lun V Merabl Lib Vs sollicitudine lib Vs:

à Grammaticis, & Criticis communiter reprobantur.

[Hic obiter adnota Ioannem Henricum Alstedium in Encyclopaedia libr. 10. f. 84. cap. 5. §. 33. ponere hos numeros, & subiungere, est Chronodisichum Urbis (nempe, Conflantimopolitana à Mahomete (Turcarum Imperatore) capta. Hoc tamen verum esse non video: nam numerale huius Disichii litera dant annum 2065. & tamen anno 1453. Conflantinopolis à Turcis expugnata est. Nec iuxta literam D non numerare, quod multi fecerant, & faciunt, tunc enim dabitur annus, non 1453: sed 1565. Ergo praecedens Disichium non est Chronicum Conflantinopoleos à Saracenis expugnata.] Ad lineam redeo: & vsum Tabulae praecedentis illustro exemplis.

Primum, scire vis quanta sit prima in voce *Pater*, nam secundam ex ter minatione brevẽ esse cognoscis. Examina igitur: vtrum sit substantiva, aut adjectiva, &c. vt scias ad quã debeas Sylvam recurrere. Est substantiva: ergo in Sylva II. quaerenda. Tabula precedens monet dictiones *o u*, esse *num. 4. & — u n*, 5. b. Ibi erit, igitur, si primam habeat brevem: hic verò si longam. Venio igitur ad *num. 4.* reperio classem nominum primæ declinationis, illam pertransceto etiam classem sequentem, quæ nomina ad secundam spectantia complectitur. Ad tertiam declinationem venio. Occurrunt nomina, quæ habent incrementum breve: inde, quæ longum: hic non moror, quia *Pater* incrementum non habet: ergo in articulo qui continet nomina, quæ incrementum non habent, statim vocem *Pater* reperio, & dico syllabam primam esse brevem. (Nota hic numerum manuæ in qui Romanus est (videlicet, l. II. III. &c.) in Arabicum (nempe 1. 2. 3. etc.) subdivisi, et hunc à Tabula precedente pete.)

Sed quanta est prima syllaba in *Mater*? In illo articulo non reperitur, et fulpior ideo non corripit. Sulpior, inquam, non scio: quia fortè in illo articulo non sunt omnes voces quæ possent esse, tametsi hæc communissima sit. Sed quo sciam modo, vtrum hæc longa sit. Tranlibo ad elassim — o, quæ ponitur num. s.b. et videbo, an illam vocem ibi inveniam? Omitto igitur nomina primæ declinationis: etiam secundæ: venio ad tertiam: quæ habent incrementum breve aut longum non moror; illa, quæ carent incremento lego, et quia ibi in *M.* reperio nomen *Mater*, illud habere primam longam et secundam brevem pronuncio.

Eodem modo nomina adiectiva in sua Sylva requiro: eodem Propria, et Patronymica, quæ ab eis oriuntur.

Vbi, et quomodo verba? Verborum partici-
pia inter adiectiva reperies. Vnde si vo-
lueris alicuius verbi syllabas cognoscere, ad
eius participium recurrere: verbi gratia: vis-
sere, quante sit syllabæ verbi *Delibere*: et su-
mo participium *Deliberans*, et ad *Syllabarum* adie-
ctivorum recurrans: in precedente Tabula
quero ideam tetrasyllabam correspondentem.
Ultimam esse longam constat expositione:
primam

primam esse longam ex compositione: ergo dubium exit inter istas ideas | — v o — | 20 || — v — || — 26 || — — v — | 25 || Venio igitur ad numerum 20. & quia inter participia primæ coniugationis non reperio *Deliberans*, progredior ad num. 25. & ibi occurrunt participia, quæ à vo-

cali incipiunt, illa pertranseo, & venio ad illa, quæ sumunt exordium à consonâ, & in primâ coniugatione reperio hoc ipsum participium, quod quero. Ergo in verbo *Delibero* duæ priores syllabæ sunt longæ, & tertia brevis.

MVSA VII. PARTICVLARIS.

CLXV.

PARTICVLAS dicimus voculas indeclinabiles quales sunt *hodie, ita, eras, &c.* & in classes diuiduntur, alię enim sunt Præpositiones, alię Adverbia, alię Interiectiones, & alię tandem Coniunctiones. [Nec est, cur de Pronominibus aliquid subiungamus, nam illorum syllabæ, omnes, omnes, sūt notatæ & determinatæ in Grammatica, quam superius dedimus.]

PRAEPOSITIONES.

Pars orationis indeclinabilis, quæ alijs partibus præponitur, vocatur *Præpositio*. Earum centiū adiunge *Postpositiones*, quæ alijs partibus postponuntur, vt *Tenus, Versus*; dicimus enim *Capite tenuis, & Romanus versus*. Alię genitiuum, alię accusatiuum, & alię ablatiuium requirunt. Singulas propono, & dimetior.

Gaudent genitiui,

Pridie. Prima secunda est brevis. Hinc *Pridianus*, in quo sola secunda & quarta est brevis.

Postridie. Sola tertia est brevis.

Tenus. Duæ breues.

Accusatiui verò,

Ad. Vna syllaba brevis.

Apud. Vtræque brevis.

Ante. Prima longa, & secunda brevis.

Aduersus. Duæ primæ longæ, vltima brevis.

Aduersum. Duæ primæ longæ.

Cis. Brevis.

Citra. Prima com. vlt. longa.

Circa, & Circum. Longæ.

Contra, erga, extra, intra, infra, iuxta, omnes spondei.

Inter. Secunda est brevis.

Ob. Vna syllaba brevis.

Ponē. Prima longa, vlt. brevis.

Per. Brevis.

Prope. Duæ breues.

Propius. Tres breues.

Proximē. Sola secunda brevis.

Pridie sola secunda brevis.

Postridie. Sola tertia brevis.

Procul. Duæ breues.

Post. Syllaba longa.

Poenes. Duæ breues.

Præter, Propter, prima longa, secunda brevis.

Supra. Prima indifferens, & secunda longa;

Secundum. Prima est brevis.

Secus. Duæ breues. Est etiam aduerbium Virgilii. *Hand secus ac iussi facias, &c.*

Trans. Longa.

Vsq̃ue. Vltima est brevis;

Vltra. Duæ longæ.

Versus. Prima longa, secunda brevis.

Versum. Prima longa.

Et Ablatiui.

A, & Abs. Longæ.

Ab. Est brevis.

Abſque. Prima longa, & secunda brevis.

Cum, De, F, Ex, Pra, Pro. Omnes sunt longæ.

Coram. Prima longa.

Clam. Nisi elidatur per ecclipsis, longa erit.

Palam. Prima brevis.

Sine. Duæ breues.

Tenus. Duæ etiam breues. *Capulo tenus abdidi censem* Propertius.

Gaudent Accusatiui & Ablatiui.

In, sub, & super. Omnes syllabæ breues.

Subter. Prima longa, secunda brevis.

Aliquant Præpositiones sunt partes Nominis aut Verbi, & sunt separabiles, vt *In, sub, &c.* aut inseparabiles, vt *An, Com, dis, Di, Re, se*. Circa illarum quantitatem hæc nota. Præpositiones *E, De, Pra, se, Di*, nisi vocalis sequatur, producantur, vt *Emisso, Depmo, Prasideo, seduco, dilando*. In voce *disertus*, licet à *Dissero* provenire videatur, prima semper corripitur. *Facundi calues, quem non fecere disertum?* Horatius. Si vocalis sequatur, *De & Pra* (nam cæteras sequitur consonans) aut synæresin duæ syllabæ in vnam, quæ longa sit, coeunt, aut corripuntur; numeros sequentes considera.

Signa tamen tibi lecturo pars oblita dērit. Propert.

Difficiles aditus primos habet, haud mihi dēro. Horatius.

Si deerunt rarym pecorique, & cetibus alnis. Virgilius.

Vir gregis ipse caper dētraserat, atq; ego Daphnin. Idē.

Dē est tam terra foga, pelago Tricam ne petemus? Idem.

Dona debine auro gratia, jellioque elephanto. Idem.

Debine sociare chorus, saursiq; accedere sacris. Idem.

Annibal audaci dum pectore debitoratur. Ennius.

Nam mihi vel tellus optem, prius imadebiscam. Statius.

Hos amplectitur, hos deosculatur. Marual. Phaleuc.

Quos ubi viderant præcæcis cuspidis hastas. Ovidius.

Et venit Stellā non præsonie dies. Pedo.

Equos accelerans præoccupabo. Anon. Phaleuc.

Præoptare caret, siquod places atque necesse est. Capella.

Striptibus duris agitur, sudibusque pressis. Virg.

Synære-

Synæresis committitur in vocibus *dé èrit, dé èra, dé èra, veras, dé èst, dé hîus*, vt ex versu primo, secundo, quarto, quinto, & septimo euidenter colligitur. *Deerunt* in tertio versu potest dissyllabum, aut tresyllabum esse. Breue est *De* sequente vocali, vt in vocibus *dehinc, dehincam, deosculatur, &c.* & versibus sexto, nono, decimo, &c. Ennius, vt versu octauo videris, longam retinuit.

Pro sequente vocali corripitur, vt in vocibus *præcantis, præcunte, præoccupabo, præuisus*, & versibus vndecimo, duodecimo, tertio-decimo. & vltimo videre est. *Capella* in voce *præoptare* produxit. Vide versum penultimum.

Particula præpositiua *A.* apud Græcos corripitur, & apud Latinos prolongatur.

Re est brevis: & si necesse sit eam produci, littera sequens duplicatur, vt constat ex sequentibus versibus.

Hos corydon, illos referebat ordine Thyrsis. Virgilius. *Antiqua populum sub religione iucri.* Idem.

Pro est varia, & in Apolline ancipite à nobis explicata dilucidè, manu 134. §. *Pro.*

ADVERBIA.

Ignificationem sequamur, Adverbiorum classes sunt innumere: quod bene Antonius Nebrissenſis Grammaticæ suæ libr. 3. cap. 11. adnotauit. sunt enim.

Numeralia: vt

Semel. Duæ breues.

Bis. Longa syllaba &.

Ter. Breuis.

Quater. Duæ breues. [*Quatuor* hodie habet primam longam, vt constat ex Virgilio, *quatuor hic primam nigrantes terga iuuencoi, & iterum sis bonus, ô fœlicique tuas en quatuor aras.* At olim habuit omnes syllabas breues; Ennius. *Cedunt ter quatuor de calo corpora sancta.* Et hinc *quater* retinet primam breuem.

Quinques. *Sexies, Septies, Octies.* Habent primam & tertiam longam, & secundam breuem.

Nonies. Sola vltima longa.

Decies. Vltima tantummodo est longa.

Hæc & omnia alia sequuntur radices vnde oriuntur.

Temporalia, vt

Quando. Secunda est indifferens.

Hodie. Sola vltima longa.

Cras. Syllaba longa.

Hier. Prima breuis.

Nuper. Prima longa, vltima breuis.

Aliquando. Duæ breues, vna longa, & vna indifferens.

Nunquid. Prima est longa.

Semper. Secunda est breuis.

Negatiua, vt

Non, vel Hand. Syllabæ longæ.

Minus. Duæ breues & vna longa.

Nulatenus. Secunda longa, tertia breuis:

Optatiua, vt

O, si. Duæ syllabæ longæ.

Vtinam. Tres breues.

Denontratiua, vt

En. Vna syllaba brevis.

Eccè. Vna longa, & altera brevis.

Ordinatiua, vt

Continuò. Prima & vltima sunt longæ; aliæ breues.

Deinde. Si sit dissyllabum, primam habet longam & secundam breuem: si trisyllabum primam & tertiam breuem, & secundam longam.

Deinceps. Quantum sit constat ex adverbio præcedenti.

Interrogatiua, vt

Cur? Longa.

Quare? Spondeus.

Quam ob rem?

Numquid? Prima longa, & secunda brevis:

Dubitatiua, vt

Fortè. Syllaba longa.

Fortè. Vna longa, & vna brevis.

Fortasse. Vltima est brevis.

Fortassis. Vltima brevis.

Fortan. Vltima est brevis.

Forstian. Vna longa & duæ breues. Dactylus.

Vocatiua, vt

O. Est longa: nec eliditur per synalæpham. Virgilius. *O pater, o hominum, dirumque aternæ Potestatis.* Ouidius. *O vtinam tuæ, cum Lacedæmona classe patebat.* Aliquando sequenti vocali corripitur, quasi non totaliter, sed partialiter eliditur. Virgilius. *Te Corydon, o Alexi, trahit sua quemque voluptas.*

Hem. Syllaba longa.

Obe. Duæ longæ: & per symæresin vna longa.

Prima corripitur solet: & Martialis in vno & eodem versu vtramque quantitatem expressit. dixit enim; *Obe iam satis est, obe libelle.* Est Phaleucius. & scanditur sic. *Obe.* spondi: iam satis, dactyl. est. o trochi: be li, trochi: belle, troch.

Dicteriua, vt

Scorsim, Scorsum. Prima brevis, secunda longa.

Duisim. Duæ priores longæ.

Bisariam, Trisariam. Tres priores breues.

Congregatiua, vt

Vnd. Vtraque est longa.

Simul. Vtraque est brevis.

Pariter. Omnes tres sunt breues.

luratiua, vt

Aclepol (hoc est, ita sincere loquor, ac si essem in æde Pollucis.)

Mecastor (ita me Castor amet, aut adiuvet.)

Mehercule (loquor me audiente & iudicante Hercule) dicitur etiam *Mehercle*, itemque *Hercule*, ac *Hercle*.

Hortatiua, vt

Eia. Prima longa, vltima communis.

Age. *Agite.* Omnes hæc syllabæ sunt breues.

Agedum. Tres breues.

Intensiuua, vt

Valde. Prima est longa, secunda brevis.

Nimis. Duæ breues.

Nimum. Duæ priores sunt breues.

Penitus. Omnes tres sunt breues.

Vehementer. Præter tertiam omnes sunt breues.

Remissiua, vt

Sensim. Prima est longa.

Paulatim. Duæ priores sunt longæ.

Pedetentim. Sola tertia longa.

Diminu-

41

Deriden-

METAMETRICA.

Derridentis sunt variz, & fictæ veriùs, quàm è fontibus Latij deducæ.

Increpantis.

DVæ sunt, quæ ut notat Alvarez lib. 2. c. 18. revera verba sunt, sed interjectionum munus jam vbiq; sortita.

Cedo. Prima longa, & secunda indifferens: Cicero act. 5. in Verrem, *Cedo tabulas.* & Persius,

Hæc cedo, ut admoveam tempills, & fære litabo.

Videtur esse prima persona Indicativi: at sæpe sensus postulat, ut sit secunda Imperativi; hoc est, *Dic*, uel *Da*.

Apæge, Apægete, Apægesis. Voces frequentissimæ sunt apud Comicos, à verbo *ἀπαγομαι*, quod *abducere* aut *abduci* sonat, deducæ. Si verbum antiquum esset *Apago, gis*. in voce *Apæge* omnes syllabæ corripentur: at videtur illud verbum fuisse *Apægo, ges*, per secundam conjugationem, nam in Plauto non *Apægistæ*, sed *Apægetæ* legimus, ergo in *Apæge* vltima erit longa, & in *Apægete* penultima. In *Apægesis*, illud *sis* est per contractionem *si vis*.

Communis.

Interjectio *O* omnem affectum exprimit. Si consona sequatur est longa: si vocalis synalæphem ignorat, & est indifferens.

Adsis è, placidusq; veni. Virgil. 4. *Æneid.*

O tantum libeat mecum tibi sordida rura,

Atque humiles habitare casus. Virg. 2. *Eclog.*

O vinum tunc, cum Lacedæmona classe petebat,

Obrutus insanis esset adulter aquis. Ovid. *epist. Penel.*

Hanc vltimam auctoritatem Henricus Smetius Virgilio adtingit, memoriæ vbertate deceptus: in illà *O* producitur, at corripitur in sequenti, quam idem Smetius esse Ovidij testatur.

Te Corydon, o Alexi irabis sua quemq; voluptas.

Secundus pes *don o* est dactylus, nam in *Alexi* sola media producitur.

CONIUNCTIONES.

PARTES Orationis vinciunt, exornantque. Apud aliquos Auctores multas, paucas apud alios reperias: unusquisque suum genus sequitur, & tu imiteris, quos velis: interim aliquas, quæ sunt communiores, metiamur.

Et, At, An, Sed, Nec, breves.

Ne interrogativum breve, negativum long.

In *Quam, Præterquam, Quamquam, Quamvis, Quantumvis, Ac, Necnon,* omnes longæ. *Tamen,* duæ breves.

Atamen, dactylus.

Vernuntamen, duæ priores longæ, posteriores breves.

Quod brevis. *Quoniam* duæ priores breves.

Quia, duæ breves.

Et hæc de his particulis adnotasse sufficiat.

QVAESTIO CRITICA.

De significatione Coniunctionum, & Illationum.

DVæ sunt quæstiones, quæ Tyronibus videbuntur tenucs, & à doctis iudicantur difficiles: & sunt Metagratimatica, nam ad Conemplatricem pertinent. Altera interrogat, *Quid sit coniectio?* altera, *Quid sit illatio?* Qui nōdum sit Grammaticâ speculativâ tinctus, & Practicâ, quæ in labio consistit, velite esse contentus, nullam omnino reperiet in re subtilissimâ difficultatem: at Criticis, qui ingenium colimus, & secundas intentiones, quod in subiecto & Prædicato facit Logicus, in Nomine, Verbo, & reliquis Orationis partibus contemplamur, multa succurrunt dubia, quæ facili negotio proponas, difficulter expedias.

Agam igitur primo de copulativâ conjunctione, quam vocant (nempe, *& atque, ac, nec-non, &c.*) & inquiram, *Quid illa significet?* Ponam ob oculos hanc Assertionem, *Brasili, & Sinæ dormiunt.* Singula verba recognosco: & ajo, qui sint Brasili, & qui Sinæ, me scire. Illi sunt populi in Americâ Australi, qui Chilensibus adjacent, & Lusitaniz subsunt: isti in Asiâ Boreali, qui ab ortu habent lapponum insulas, ab occasu Mægoris opulentum imperium, & à Septentrione invaduntur à Tartaris. Vtrique dormire dicuntur: & sanè quid dormire sit, etiam scio. Ergo-ne in illâ assertionem nū latet? Sic ante annos quadraginta putassem: at hodie recognosco illud *&*, & quid importet aut significet, nescio. Porro Brasili (& idem de Sinis sentio, & dico) sunt homines, qui extra meū intellectum, extra meum caput, à parte rei existunt; somnus etiam illorum extra me est.

Sed

Sed illud *Er* ? Est-ue aliquod vinculum reale ? est-ne vnio aliqua, quæ populos toto orbe semotos vinciat, vniat, aut copulet ? Et, si hoc non : quid obiectivè dicit ? quid materialiter attingit, aut exprimit ?

Propositâ primâ quæstione ad secundam subvenio, & meditari incipio has voces, *Ergo* igitur, ideo, unde, &c. & interrogo, *Quid illa significant* ? Audio Philosophum quemdam dicentem, *Petrus non est equus, Ergo nec Paulus*. & quia aliarum omnium significatio est mihi nota ; ad vocem *Ergo*, converto oculos, & quid notet interrogo. Estne aliquid in Petro ? est-ne in Paulo ? est-in utroque ? est in neutro ? Infertur-ne res à re, an verò à Propositione Propositio ? Si prius illud dicatur, objectum vocis *Ergo* erit aliquid à parte rei. Sed quid illud ? substantia, an accidens ? & quia causalitatem importare videtur, cuinam generi debeat adscribi, Efficienti, an Formali ? Si non res à re, sed à Propositione Propositio inferatur, cùm Propositio sine verbis & scripturâ esse possit, inquiram, An illud *Ergo* in solo labio, in solo calamo, an etiam in mente inveniat ? Si in solâ voce, aut scriptura sit, quid significat ? si in mente, quod objectum habet ? nam dari voces significatûs exfortes aliquando didicimus, at cogitationes nunquàm objecto carent. Præterea, si illud *Ergo* nil omnino significat, illa ex oratione omitti posset : at hæc illo ablato turbatur : illud igitur significationis nō est expers.

Cognosce ex vngue Leonem (Lector candide) & vel hinc discce, quàm sit subtilis & quanto ingenio tractari debeat Metagrammatica, seu Grammatica speculativa.

Ergo respondeo ad primam, vnionem, & conjunctionem esse duplicem ; intrinsecam, extrinsecamque. Addo Sinas & Brasilos nullâ intrinseca vnione copulari ; subjungo illos

in somno convenire (uam utrique dormire dicuntur) in mente conjungi (simul enim concipiuntur, ut conspicias) & concludo, illam convenientiam, quam habent à parte rei, & hæc simultatem, & copulationem, quam habent in intellectu, illa vocula & significari.

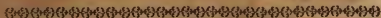
Respondeo ad alteram ; res aliquando inferri à rebus, & ideo à Propositionibus propositiones necessariò deduci ; nisi enim in rebus ipsis præcessisset illationis necessitas, in Propositionibus non inveniretur. Quando dico, *Petrus est homo, ergo & rationalis, ergo & risibilis*, non solum ajo Petrum esse hominem, esse rationalem, & esse risibilem, sed ajo ideo per locum intrinsecum esse rationalem, quia est homo ; quia in humanitate clauditur rationalitas : & ideo per locum extrinsecum esse risibilem, quia ex humanitate risibilitas oritur. Vnde (& hic attendas obsecro) cognosco quidem Petrum esse rationalem & esse risibilem, quia cognovi illum esse hominem : & si nihil aliud cognoscerem, illud *ergo* esset in voce & in charta, at non haberet in mente conceptum formalem sibi eorrespondentem. At ego præter dicta cognosco me bene discurrere, cognosco ex humanitate rationalitatem, & risibilitatem inferri, & hæc ipsam illationem exprimo vocaliter particulâ illâ *Ergo* : & mentaliter conceptu, qui eidem particulæ *Ergo* æquivalet & analogus est.

Hinc illam consequentiam, *Petrus non est equus, ergo nec Paulus*, esse bonam pronuntio ; quia illos specie (hoc est, essentiâ) convenire supponimus. Vnde sicut humanitate Petri oritur quòd Petrus non sit equus, sic etiam ex humanitate Pauli, quod Paulus non sit equus deducitur. Et illam deductionem, & illationem significat vox *Ergo*, quam examinamus.

carmina cōdiderunt, quorum literæ ultimæ aliquam dictionem proponunt. Solent interdum medias intercipere literas (rectè, obliquè; prout picturæ ratio postulare videtur) & varias figuras carmine delineare: &

tunc ut observat Heluicus, & Bachmannus; Poëticæ suæ lib. 2. cap. 22. hoc genus intercipiendi literas, non Α'κροσυχis sed Μεσοσυχis est nominandus.

MVSA I. ABECEDARIA.

Per capita versuum procedens.

CLXVII

Hic Carmina condendi modus antiquissimus est, & reperitur in Prophetis Ogdoasticha sunt, quæ Psalmum CXVIII. constituunt: & in singulis singuli versus incipiunt ab unâ, & eadem literâ Alephbethi: nimirum, omnes octo priores ab Aleph; octo sequentes à Beth. &c. Hac etiam arte compositus est Psalmus CXI. & CXII. teste Hilario; quibus Hieronymus in literis ad Paulam Urbicam duos adiungit; nimirum, XXXIV. & XXXV. & alios duos (videlicet XXXVII. qui interrupto ordine literarum procurrit: & CXLV. qui magis continuò procedit) Thomas Caietanus in Commentarijs in Psalterium. Hac etiam Acrostichâ methodo Ieremias scripsit trinas lamentationes. Non fuit apud Priscos in vsu initialibus literis aliquâ dictionem exprimeret, tantum enim Alephbethi sui literas representabant: ut patet in exemplis positis. Illos imitari Latini sunt, & præcipuè Sedulius Presbyter in Tetraastichis Iambicis, quibus totam Christi vitam, breuiter, & copiosè complectitur. Illa sub-
scribo.

A Solis ortus cardine
Ad usque terra limitem
Christum canamus principem,
Natum Maria Virgine.

B Eatus auctor saculi
seruile corpus induit,
Ut carne carnem liberans
Ne perderet, quos condidit.

C Asta parentis viscera
Cælestis intra gratia
Vnter puella vaiulas
Secreta qua non nouerat.

D Omus pudici pectoris
Templum repente fit Dei
Intacta nesciens virum
Verbo concepit filium.

E Nixa è puerpera
Quem Gabriel pradixerat

Quem Matris aluo gestiens
Clausus Ioannes senserat.

F O Eno iacere pertulit,
Praesepe non abhorruit;

Parnoque lacte passus est,
Per quem nec ales esurit.

G Audet Chorus Cælestium,
Et Angeli canunt Deo,

Palamque sit Pastoribus
Pastor creator omnium.

H O Offis Herodes impiè
Christum venire, qui timet

Non arripit Mortalia,
Qui Regna dat Cælestia.

I Bant Magi, quam viderant
Seellam sequentes peruiam,

Lumen requirunt lumine
Deum fatentur munere.

K Aterna matrum personas
Collisa defleus Pignora

Quorum Tyrannus millia
Christo sacravit victimam

L Auacra puri gurginis
Cælestis Agnus attigit,

Peccata, qua non derulit
Nos ablundo sustulit.

M Iraculis dedit fidem
habere se Deum Patrem,

Infirma sanans corpora,
Resuscitans cadauera.

N Ouum genus potentia
Aqua rubescunt hydria

Vinumque iussa fundere
mutauit vnda originem.

O Ras salutem seruulo
Flexus genu Centurio

credentis ardor plurimus
Extinxit ignes febriam.

P Etrus per vndas ambulat
Christi lenatas dextera,

Natura, quam negauerat

Fides paravit semitam:

Quarta die iam fatidus
Vitam recepit Lazarus
Cunctisq; liber vinculis
Factus superstes è sibi.

Ruos cruoris horridi
Concussa vestis horruit
Fleta rigante supplicis
Arent fluenta sanguinis.

Solutus omni corpore
Iussus repente surgere
suis vicissim gressibus
Aeger vehebat lectulum.

Tunc ille Iudas Carnifex
Ausus Magistrum tradere
Pacem ferebat osculo
Quam non habebat pectore.

Ver ax datur fallacibus
Pinum flagellas impius
Cruciq; affixus innocens
Coniungitur latronibus.

Xero myrrham post subatum
quadam vehebant corpori,
Quas allocutus Angelus
Vnum sepulchro non tegi.

Ymnis Venite dulcibus
Omnès ananiam subditum
Christi triumpho Tartaram,
Qui nos redemit venditis.

Zelum Draconis invidi
Et os Leonis pessimi
Caleant. Unicus Dei,
Seseq; cælis reddidit.

CLXVII.

Multū Hassorū Principibus debent Musæ;
& Vrania præcipue. Musa Metrica est,
& Cglos & Versus metitur. Quā Astronomica
aditit VVillielmo, quā Poetica eius filio
Mauritio. Illius observationes cœlitis habi-
tæ cum applausu leguntur: huius carmina
à Viris eruditis laudantur. Et ego ex illis
hoc Abecedarium exseribo, quod etiam exhi-
bet Ioannes Alstedius Encyclopædiæ lib. 10.
scæ. 4. cap. 5. §. 7. Est votivum pro anno in-
grediente compositum.

*Annus abis transiit, adestque recentior annus,
Bis sit prosperior, qui venit, atque abiens.
Christe rogo primum votum largire precanti,
Da Pacem nobis, Optime Christe, tuam.
E verbo sincera tuo Doctrina resultans
Floreat in templis, flore atq; scholis.*

*Gratia sit populo Divina parata misello;
Hæstia quos Riuis iam tenet, obtineat.
Iustitia ad normam sacrati codicis, apte &
Leges iudicium constituantq; Forum.
Martis opus, Miles patrius, sint ritè parati
Nec quicquam timeant prælia, si sit opus.
Ordo domum talis regat ut bene profut utrinq;
Pauperibus quo det diuitibusque suum.
Quæstus proveniant liciti, benedictus Agellus
Ruricolis largo fenore reddat opes.
Sannus sit Princeps, Coniux, Sobolesq; beata,
Tuta sit à bello Patria tota truci.
Votis annue Christe meis, sic aulica multum
Xenia conducent prosperitate tua.
Yti Quæ sit sic concordia firma piorum
Zona velut regis cingit utrumque latus.*

Prima versus singulorum litera sequitur ordi-
nem Abecedarij.

CLXVIII.

Hve spectare possunt literarum imagines,
à figurâ sono, & valore desumptæ qua-
les sunt, quæ sequuntur.

ALEPHBETHVM.

Aleph curvâ refert præfortis cornua tauri
Beth domus est veterè servans Hebræa figurâ.
Gimel gibbosi mentitur terga cameli.
Daleth porta patens venientes excipit omnes
He loquitur digitis, & nutu singula prodit
Vau retinet elavi, perijis quo Sifera, formam.
Sayn Herculeum vibrat cum turbine fustem.
Chet terre reprobos, vitam creditibus affert.
Thet cochleæ formam repræsentare videtur.
Iod, si vis, manus est, si vis, confessio fiet.
Caph benè depingit crescentis cornua Lune
Lamed ad prunas vitulorum corpora torret.
Mem maculat vestes maculatas abluat vndâ.
Nun tibi piscis erit primò, post ille infans:
Samech vipereo reflexum sibilat ore.
Ajn fontanam præbet sitientibus vndam.
Pe Domini celebras in laudes ora resolut.
Zade Setigeris acuit venabula porcis.
Koph celeri saltu scandit quasi simia malum.
Resh quandoque caput, nonnunquam deno-
tat Irum
Schin sua Neptuno præfert regalia sceptrâ.
Than Sacra forma Crucis, signans in fronte
fideles.

ABECEDARIVS.

A. Vocce vocat pluviam princeps de rore cornix
B. Ponc bidens viridis post matrem halas in verbâ.
C. Inde suis fulget formosa coloribus læis.

- D. *Intra dimidia clarescunt cornua Luna.*
 E. *Sereno maritalem Rhenana per oppida lectum.*
 F. *Aëlibus Solis ex Græc. cognita viuo.*
 G. *Rièe represento cochlearum concava secta.*
 H. *Quem mihi Cres aufert, reddis Romanus honorem.*
 I. *Nostra canerniculis vox est gratissima gryllis.*
 K. *Me Luty coluere patres, odere nepotes.*
 L. *Gramma falce meto vitulis ientacula futura.*
 M. *Plus reliquis valeo connympis omnibus una.*
 N. *Zeta forem, nisi me iussissent stare Quirises.*
 O. *Sphæra Syracusij sum cognita clara Magistri.*
 P. *Inter Cadmeas soleo latrare sorores.*
 Q. *Ausonia solum virtus mea nota per oras.*
 R. *Parna fuit nostri Latij reuerentia priscis.*
 S. *Contempsere meū semper malè numen Athena.*
 T. *Belgica præcipue fumio me tollit honore.*
 V. *Ingeminant ulula nostram sub nocte Poësim.*
 X. *Germanis tristem vates denuntio cladem.*
 W. *Ferre Crucem doceo, vincet me quisque magistra.*
 Y. *Pythagoras nostrum primus detexit honorem.*
 Z. *Hospes sum Roma, genuit me Gracia cinctum.*

Enodatio.

A. vox est cornicis. Verg. Tum *Cornix* plauisiam plena vocat improbi voces, & sola in sicca secum sp. Ati Atur Aren A. B. vox ouis balantis. C. iridem representans. D. dimidiam lunam referens. E Germanis coniugium significans. F. digamma Aëlicum. Plauto litera literam scandens. G. cochleam, siue testudinem figurans. H Græcis non est litera. I. gryllorum. L. falcem representans fœnificam. M. Latinis mille significat. N. stans Zeta. O sphæra Archimedis Syracusanæ Siculi. P. hâc figurâ apud Græcos rô po scribitur, quæ vox est canum latrantium. Q. Latinis solis in vsu. R. Prius Latini loco R. plerumque S. vsurparunt dice res, Valeus pro Valerius. S. Attici loco eius T. vsurpant. T. hodie Belgis, vt olim Atticis, familiarissima. V. vlularum gēnia. Vnde & nomen habet. VV. Germani *Vvab*, & Latini *Vel* X. Crucis forma. Y à Pythagorâ inuenta putatur. Verg. *Litera Pythagora*, &c. Z. Græcis vsitatissima. Latini in peregrinis dictionibus scribendis eâ tantum vtuntur.

ALPHABETVM ARITHMETICVM,
quod ita vocant,

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 0.

*Artibus exculti varys bis quinque venisti**Ex alijs inuenies huc fabere libris**Quorum qui princeps, vnum docet esse vltimum,**Qui Celsi fecit sidera clara, Deum.*

In Christo geminam naturam prædicat alser,
Vnde Theanthrops nomine latus ouer.
Personam triplicem Deitate fatur in unâ,
Alitilquo frater versius ore sonans.
Res quasuis ait ex elementis stare creatas.
Qui sequitur, quorum quatuor esse probat.
Mortales quinis cognoscere sensibus inquit
Omnia, qui falix ordine quintus adest.
Esse laborandum sex Solibus inde quiesce
Vtendum, sexus voce propheta monet.
Septimum errantes sapienti pectore stellas
Observans regnis multa futura canit.
Ocellans partes sermonem scindit in ocello,
Donatus veluti fecerat ante senex.
Inter Castalias docto canit ore sorores,
Anrea, qui nonus venit ad astra puer.
Postremus pauper nil possidet ipse, decuplo
Es tamen hic fratres dicat honore suos.

Hic obiter aliquid de nominibus *Abecedariis*, *Alphabetum*, *Alephbethum*, &c. notandum est. Sanè me iudice, & què improprie, aut etiam barbarè dicitur *Alphabetum* Latinum, aut Hebræum, ac *Abecedarius* Græcus, aut Arabicus. *Alphabetum* nomen ducit à literis *Alpha* & *Beta*, quæ Græcæ, & non Latinæ, aut Hebrææ sunt. Ergo *Alphabeti* nomine Græcarum omnium literarum Systema intellecturi sumus. Ergo non datur in mundo *Alphabetum* Latinum: ergo nec Hebræum, aut Arabicum. An *Alphabetum* Græcum debebimus dicere? Redundat vox illa *Græcum*, nam in ipsamet voce *Alphabetum* includitur. Sic similiter *Abecedarius* à literis *A. B. C. D.* dicitur: & quia hæ sunt Latinæ, non debebimus dicere *Abecedarium* Græcum, non Hebræum, non Arabicum: quia hæ gentes suas literas aliter nominant: non Latinum: nam hoc adiectum redundaret, siquidem in ipsâ voce *Abecedarius* clauditur. Idem de Hebræarum literarum Systemate dicendum est. *Alephbethum* vocatur, à literis *Aleph*, & *Beth*. Ergo ne *Alephbethum* Latinum, aut Græcum dixeris, nam harum gentium literæ aliter denominantur. Sed neque Hebræicam dixeris, nam hoc nomen in nomine *Alephbethum* clauditur.

Per metaphoram vox *Alphabetum* apud Græcos (sic etiam vox *Abecedarius* apud Latinos, &c.) transit, vt prima elementa cuiusque facultatis significet: sic dicimus, *etiam* qui passionem suam non suppressit, *Politice* *Abecedarius* ignorare, &c. sic etiam numerorum figuras *Arithmeticum* *Abecedarium* nominamus, &c. &c.

Sanè antiquissima sunt hæc Carmina *Abecedaria*

cedaria, & ab Hebræis olim innocua, & ex-
cultā. Porro maiori curā, & industria com-
posuit David Psālmum CXVIII. quā suum
Hymnum sedulius: nam in Psāmo singuli
versus eiusdem Ogdoastichi ab eādem literā
incipiunt, quod non observauit Sedulius,
minore perfectione contentus.

Vt Ars ipsa clarius cognosci queat, Au-
lam adiungam duplici Abecedario descri-
ptam, quorum primo eius virtutes recensentur:
& secundo eiusdem vitia, & peccata no-
rantur.

ADVLTATIO ELOQVITVR:

Vtinam verē.

Aula eadem est omnino fides, qua Nobilis auri.
blanditur, sed post perulcet ceu Deus Aula,
consilij semper melioribus vitur Aula
disimulter probiliter conregnatur in Aula
in rulas Improbilas, fulges sed Candor in Aula.
erre moram, atq; irā frenare subemur in Aula.
rande sophos laulare bonos censetur in Aula.
horrent fultu loqui capiunt qui crescere in Aula
nuidiam franges, modō sis virtutis amator.
xyrie, qui seruere negens Eleyson in Aula.
anguent sac scelerati, virtus crescit in Aula.
meribus hominum mētes redimuntur in Aula
ngas Aula leues, nec fumos venditis inanes
tia quisquis honesta cupit magē feruidus ad sis
oria Aula superum Aula est, Diuum gloria
magna est
Dnastus sana loqui dicas sic primus in Aula.
ara ann est hand(erēde mid)pius Aulicus orbe
gynceris, & simplicibus bene semper in Aula.

Turpe sene x, & inops, venias ni diues in Aula
ite perfacilis methodus benē dicitur Aula
Xantus constantes socios numerabit in Aula:
dra Aula est capitum multum resoluta venenis
Nenones, fatui volitant non semper in Aula.

SINCERITAS RESVMIT.

Vtinam falsō.

Aula eadem est omnino fides, qua nobilis auri
blanditur, sed post mordet ceu scorpis Aula
consilij rare melioribus vitur Aula.
disimulter regnare diu, qui possit in Aula.
inulat integritas, probitas, & candor in Aula.
erre morā, atq; ira frenare vetamus in Aula.
rande sophos ridere bonos censetur in Aula.
horrent vera loqui capiunt, qui crescere in Aula.
nuidiam, qui ferre nequit discedat ab Aula.
xyrie, qui seruere, canant Eleyson in Aula.
anguens virtutes, scelus omne, as regnat in
Aula.
meribus hominum mentes capiuntur in Aula.
ngas Aula leues, & fumos venditis inanes.
tia quisquis honesta cupit procul exeat Aula.
oria Erebi Aula est, & semper inua, Tantale,
pena est.
Dnastus adulari, & mentiri est primus in Aula.
ara anis in toto est vere pius Aulicus Orbe.
gynceris, & simplicibus vā semper in Aula.
Turpe senex, & inops quando incolit Aulicus
Aulam.
ita diffuili methodus benē dicitur Aula.
Xante retro ibis eris quando Constantia in Aula.
dra Aula est capitū multorū horrenda venenis,
Nenones, fatui sunt atque Thrafonēs in Aula.

MVSA II. ARTICVLANS.

CLXIX.

Remota arte propter Abecedarij
ordinem literæ initiales colligi, &
disponi cæperunt, vt seorsim pos-
sint sententiam aliquam comple-
derent. Hanc ob rem post Alphabetam
ponimus Musam Articulantem: hoc est dan-
tem Acrostiches articulatas, & quidem re-
periuntur huius generis antiquissima Acro-
sticha, nullum tamen antiquius, aut venera-
bilis Erythræo, à Sybilla compositum. Fuit
Sybilla Erythræa Phœnicio Mocho anti-
quior, Erythræ (vrbis Ionie est) nara, & eius-
dem Ciuitatis, vt Apollodorus Erythræus
affirmat etiam ciuis. Tria eius vaticinia ce-

lebrantur; alterum de Troiā, alterum de
Homero, Alterum de Christo. Prædixit il-
lam delectum iri à Græcis: Homerum multa
de Deo mendacia modulaturum esse: Chri-
stum verum Deum nasciturum. Congruum
fuit, vt prophetiam primam nobilissimā il-
lius vrbis excidio confirmante, eius spiritus
orbi toti innosceret: notatq; & summa a-
nimi demissione recepit cateruas Deorum,
quas Homerus delirat, condemnaret: Dei
vnitatem, & Christi Diuinitatem animis ge-
ntilium adsereret. Feneffella rerum antiqua-
rum solers Inquisitor scribit, Consulem C.
Curionem Capitolio restituito proposuisse
Senatui, vt Legati mitterentur Erythræ, qui
huius Sybillæ Catmina diligentissimē colli-
gerent,

gerent, & Romani referre. Missi sunt Publius Gabinus, M. Octavius, & L. Valerius, qui omni industria eorum collegerrunt, & quasi velle reportarunt. Alia celebrant alij, m. 1012, si illa tantum proponere, quæ sunt de Christi, & Acrosticham attem dilucida. Græca dedimus alibi, Carmina Latina subiiciamus.

Constantinus Magnus in Oratione, quæ Eu sebius libris de vita eius adiunxit, ponit hoc Vaticanum: & Augustinus lib. 18. de Civ. Dei cap. 27. affirmat se illud legisse in Codice Græco eiusdem Sybillæ, quem sibi Flaccianus Proconsul Asia communicavit. Illud citat ante Christi Natiuitatem Cicero lib. 2. de Divinit. ut mirum sit hoc idem Vaticanum ab Eu sebio innot axiopsita recenseri. Ut ergo Pi ophæria omnibus innotescat, eandem latine scribamus,

I DICIT in signum tellus sudore madescet,
E rex æternus summo descendet Olympo;
S ciliæ ut carnem mundumq; ut vindices omni,
S uide Deum fide, dissidentesq; videbunt
S ummum cum Sanctis in sæcli sine sedentem
C ORPOREVM animas hominum quò inducet,
 olim.

H orrebis totis enim densis vepribus orbis,
 egredient simulacra viri, gazasq; repostas
H uretq; ignis terras, calumq; salumq;
 anctandq; fores angustæ Carceris Orci;
I ncturumq; omnis cato libera reddita, lucem
 nne repetes; semper cruciabi flamma scelestos
 tque quis oculis peccaveris, omnia di ei;
N ob lucemq; Deus reserabit pectora clausa:
B ENTES stridebunt; eror si ne vndiq;
E lux deficiet, solumq; intentasq; vira,
 nuolent cenebra, tum na splendore obibat.

F OSSAS attolles, tu a primis ardua, mœnes
 impeditq; nihil moreales amant altum.
I n pæsa carina fretum non i, amonibus arua
 onga aquabuntur, nam e torrida tellus
I naq; & sicci fontes, & flumina habunt
S yderesq; sonatissimæ dante ab oris.
T I LTO VM finit mercens, n' diq; labores
 e chas, dei, & virata terra hiscent,
E R V A T
 ndaq; a celo suct ignea sulfure misso
A tqi, omnes homines signum presigne notabile
 empare signum, corum peramabile fides
T o p' ins Mundo e fus, sed vita priorum
R efferando lauans duodeno fonte neccas

Hæc sybilla carmina celeberrima sunt, & varijs Authoribus in alias sæpè linguas translata repertiuntur in Sybi Inorum Oraculorum

lib. 8, & lib. 4. d. Triumphantæ Cruce cap. ultimo
 Iacobus Bossus eadem reponit per hæc verba.

I ndicis aduentu magni, sudore videbis
 manare solum, tunc Rex æternus ab arce
 Syderca, præsens, carni ius dicet, & orbi,
 & spectare Deam pia gens, atq; impia possit,
 & nobiliter carne humana, Sanctaq; caterua
 inctum, supremoq; viros, qui iudici tuo.
 ac eris omnis humus vepres, & tristis arena:
E scident simulacra viri, anrumq; repellent
 nec dentq; anidæ terras, Mare, Sydera, flamma,
 tabune funtorum sub apertum corpora lumen:
T etraq; mens, & sancta illa splendore parebit.
 oce latens facinus, quod gesta quisque loquetur.
S ubdolaque humani pandentur pectoris antra
 ira mali facies panis, & vndique luctus:
D E L. inbar tuuolens Solis, Stellaq; tenebra.
 am vaga labetur Phæbe, ruct arduus æther.
E rre caput valles, diuicis Alpibus imas
 offerit: humanum culmen, fastusq; iacabit;
I ataq; planities montes equabit, & iacuit
 molium rare stabit, & vrent fulmina terras.
I na, deficiet flagrans cum fontibus amnis:
 tridula de Cælo tuba fundet lugubre murmur.
S upremumq; Orbi canet exitiabile carmen;
 subito stygium chaos adparbitur hiatus
R egnantisq; Dei celebrabit turba tribunal.
 ndaq; sulfurea suct alta ex æthere flamma
 distabit mortale genus, inigne corruscans
A rabs sancta in rellis animis optabile robur,
 mibus una pps vita melioris origo;
 nusus vesani dolor, atq; offensus Mundi;
 olustrans vndis dudeno in fronte fideles.
 egnabit læte pascens ferrea virga,
 nus & æternus Deus hic seruatur, & idem
X hristus pro nobis passus, quem carmina signant.

a alijs homines.

b al. Regnantumq;

c al. Abstabit.

d melius ut error metuens tollatur, signumq;
 quia vox illa genus in carmine ponitur pyrrhicæ, cum
 debet iambicæ.

Hic est communissimus Acrosticha formati
 modus, ut exempla frequentissima ostendunt.
 Vnum adducere sufficiat, non enim
 iuuat Musam in re manifestâ diffundi.

Obijt Iupus de Vega, Poëta celeberrimus
 D. Iosepha Ludouica de Chaues Tabellam
 hanc Tumulo appendit.

Felix en culto, en nombre esclarecido
 Raro assumpto alas lenguas de la Fama
 Es quien depuesta ya la docta rama
 I lustra esta inscripcion de luz cesado.

La em.

Ne sine Prole velis Pictor me effugere : pingi
 Me sine Me potius , quam sine Prole velim .
 Etgo ; ne Gnatus à Matre , ne Mater à Gnato

separari egrè ferat , subijciamus hæc carmina ,
 quæ dulcissimo Gnati nomini , dulcissimum
 parentis adscribant .

M A R I A	axima Lux Celi : d re Tellurem , f egia sis miseris : mmen sum nobis nchora cordis , animo b	M A R I A	agnes diuine : profunda pñissima subrige Lun hac per vasta per aquo a . Sis & forte labant erentii sis aura secund	M A R I A
--	--	--	--	--

CLXXI.

CLXXII.

I Vitus , & Pastor , Abecedarii pueri , dum
 mori malunt , quam fidem Christianam de-
 fectere , Theologiæ altissimæ periti sunt . Mar-
 tyrio coronantur Compluri , & hodie cele-
 berrimo Templo honorantur . Ibi etiamnum
 videtur lapis , in quem proiecti sunt : sudat
 liquore suauissimo , quo fideles in plurimis
 morbis iuuantur . Illos anno 1648. Cæsareus
 Fuscus Romanus celebrauit his numeris .

SANCTI IVSTVS, ET PASTOR

Anagramma purum .

TOT CASVS SVPERANT ISTI.

I tringunt imbelles arcus fera brachia , garri
 rs inimica Deo perdere corda dol
 Non facies est una necis renouata resurg
 Crux , tormenta super millia , mille dat hi
 Mentat blanditigi , ferro , face , verberare Auera
 Impietas mentes sollicitare pia
 Insurgit diro licitor certamine vult
 Libique addit vñneru mille modi
 S arago feruet plumbo , pice , sulphure , olini
 Tetra venena vomunt lubrica monstra lac
 rsus , Aper , Tygris taurus leo , & innumera
 epta furunt stimulus amphitheatra fera
 rella crates , mucroni : tota auuantu
 totaque vis Diis monstra vocat stygi
 aslor nil trepidat , Instus nil extimes agme
 rmatum Infernum , funera nulla timen
 ed virtute pari , morte omnia vult
 Tot casus superant isti viuendo Polo
 O rei perdomito iuu ictum Par . Hoste triūpha
 Regis , & huc Superi suscipit Aula Pol

A xepetiv simul , & Murociis interdum , vt
 superius vidimus Poëtæ laureari compo-
 nunt . Reuerendissimus P. Eugenius à S. Io-
 seph , ex Carmelo Excalceato : Viennæ Con-
 cionator Cæsareus : Vir doctissimus ; ante
 annos multos ingeniosas Theses defendit
 Neapoli , in quibus sex flores expendens , &
 dilucidans totam Logicam complexus est .
 Flores Dialectici , quibus vsus fuit erant isti .

Mulipa versicolor , & pulcher .
 Hyacinthus expallens , & querulus .
 Othona , flos purpureus , & odoratus .
 Wofchatus micans , & sensum irritans .
 Vmarantus immortalis , & nunquam marcescens .
 Sabaeus sauis , & mollis .

Si illos tempestiuè vidissem , posuissem in
 senerâ argumentandi Methodo , vt doceret
 Philomusus etiam hortus , & tempe scho-
 lastica scribere , & defendere . Habent etiam
 scholasticæ scientiæ suas Charites , & Diale-
 cticæ spinæ ornata floribus , & rosas à viris e-
 ruditis traduntur : non enim Eloquentia ini-
 micatur Philosophiæ , nec Gratiæ exulant à
 Theologia . Plurimè in Scholasticis me Eu-
 genij Meditationibus passim leguntur : at mo-
 dò è multis , quæ vnica pagina præ se fert , hoc
 placuit scribere .

HEXASTICHON.

T H O M A S	Totus florigeris ser Hortus Carmeli lustrans omnia libera isti c Wax huiusmodi dape Ambrosij flores pr unt ; diadema dicat	T H O M A S	is hi i c m d ti tella	Thomas abunda lter , vt Henoc isfr florida tut clorum Pallas amāta omistica sens um floribus isti	T H O M A S
--	---	--	---------------------------------------	--	--

CLXXIII

I Oannes Alstedius in *Encyclopadia sua lib. 10. sect. 4. cap. 5. §. 2.* agit de Acrostichis, illamque exemplis curiosis illustrat; è quibus vnū, aut alterum deligo, vt Metametricam hanc ditiorem, & pulchriorem reddam. Et quia à Ioue principium sumendum est, nos à dulcissimo nomine IESV incipiamus.

Iesu parentis optim
IEs Virginis castissima
S ubolese, & tuere no
Vt cernis à quouis sit
S epimus hinc, & hinc mali

Sedulius Christi miracula versibus eden
SEd micat, innitans parue ad solennia mensa
EDVLIX quod nobiliū profert triplici anla paras
LIV n quo gemmiferi, totq; aurea vasa, canistr
VS inida pro modico portant sibi gaudia vict
S ed quod olus vile producit pauperis horu
A c post delicias properant, qui sumere magn
N ituntur paruum miserorum spernere germe
T utū quod nihil est, dū nil cū ventre tumesci
I nsidias, membrisque mouens, anima tuent
I s tamen his dapibus vesci dignatur egeni
T emnas diuisis animus, paucisque quiesca
T xēplo assūptus Domini, quia milia quinqu
S emoris cunctis, modicis satiat ab esci

Hæc Achrostichis est Christiani Bichmanni:
& Michaelis Râidi subsequens.

I Inter cuncta micans I gnitis sydera Cel
T expellis tenebras T toto Phœbus, ut orb
S ic tœtas renouat Te us caliginis umbra
I nificansque simul V ero præcordia mor
S olem Iustitiæ S ese probat esse beati

CLXXIV

S Edelius laudum Christi, & Deiparæ piens
tissimus, & eruditissimus prece, dignus est
qui à nobis celebretur, & honoretur. Mul
ti illum antiqui dilaudarunt, ac me impræ
sentiarum iuuant, qui Achrosticham metho
dum sectati sunt.

S Edelius Domini per culta non alia pergen
T n loca conspexit multo radiantia flor
U iscurris per prata libens, quo gramine Dai
L idis diuino modulantem carmina cant
T audato psallente viro resuit cithara me
I lle vbi grandisoni capitis dulcedine plectr
A titur & celeri graditur per lillia pass
S acratosque iterum late conspexit amano
D eternæ Christi fluuios, quos abluat vnd
Z ec passus torpere diu doctoris acume
I unc sua Davidico delectu plectrâ poposi
I rrita polluti contempsit nomina mundi
S igna Crucis fronti ponit, breuiterq; triūpho
T angis, Christe, tuos, numerosaq; prælia liba
T ngo his dum vario decoras sua rura color
S iabunt hi gracili docti testudine versu

Hæc Acrosticha sunt à Liberio, Poëta clarò
composita; addamus alia scripta polito stylo
Belisarij.

Producuntur à Georgio Fabritio, & post eum
à Gaspare Barthio *lib. 53. cap. 5.* & tandem
à Ioanne Alstedio citato: qui & duas Virgi
nes Acrostichis versibus celebrat, videlicet
eruditissimam Annam Palantiam, & Ludouic
cam Saracenam Hebraicè, Græcè, & Latine
peritam.

Huc conducere potest Epistola, quam olim
ad amicū, qui rorus Astronomiæ deditus
Vraniam quâ Parnassi Deam videbatur neg
ligere, eo sine scripsimus, vt sine nobilio
rum scientiarum detrimento illam ad suauio
res literas inuitaremus.

CLXXV

O Mnes Musas residere in Parnasso, &
esse Rhythmorum, & Metrorum Deas,
tota tenet Antiquitas, à quâ nemo doctus
recedir. Inter alias recensenda est Vrania,
Cæli Antistes, & Astrorum Interpres, quam
colis: illa igitur & syllabas, & stellas me
ritur. Patere igitur, vt Astronomica tua
studiâ tantisper interpellem. Et ex regio
ne æthereâ, itū quâ Solis, & Lunæ mo
tos ad nouas reducis hypotheses; & Sa
tellitium Iouis nouis lineis circumagis,
te in Parnassum pgniorei conuacam; di
camque,

Salue. Sis	fo	li	terque, qua	ergue	beati
urora	f	boles;		plendidiore	stil
rronum		lammas pingis,	m	tiris	Olympo
ecnon	e	celsum	pa	dis ab orbe	palo
lter	Ar	stoteles	vina	per sacula long	A
ulsiolaci		auro	t	mpora cincta	gera
egales	fu	vint iam de Iouis ar	CE	e	triumph
t tibi ferva	p	iens	cand	da	texat hono
perpetuo	u	elix faucat tibi	u	umine	Apoll

Vt doctis oculis carmina nostra legas.

Et quidem non tam in illis pompam, quam artificium, & innumeras transfigurationes reperies: quas imitabuntur eruditiores calami, & nobilioribus exornabunt exemplis. Tu interim vive, vale, &c.

CLXXVI.

IN P. Eugenij de Sancto Iosepho Panegyrico, ad laudem Ferdinandi III. recordationis optimæ scripto, quod *De Loris, & honoris Castrum* dici voluit, pag. B. 2. inter alia æternitate digna Acrosticha sequentia reperies.

Versus omnes diuidit Pentemimeris; & priorum hemistichiorum initiales *Castrum Doloris*, & posteriorum, *Castrum honoris* exhibent.

CLXXVII.

ET in eodem libro pag. H. 2. Nomen Augustum Ferdinandi celebrat Parnas-

memandis	trati	muerant	melicia	mila
trt Cloro	mirraui	mxindens	mxclamat,	mheu!
xupit Rex	romane	muus	mxrfulne	muinam
tas Dea Diræ?	u vos	u i vos	uclere,	uomumq;
Insignem	mentas?	u nuiqua est	u gnibus	u llis
Zunquam	Zutabit	Zec Nomen	Zoæte	Zigrescet
ut fama	ustriacorum	Zuillas	Zscendere	Zad Altra
Zigra nequit	Zemesis	Zullique	Zegare	Zerones
tum moritur	Zominus	Zudum	Zecicæta	Zolore
tiue, Vienna.	Zides?	Zictorum	Ziuida	Zirtus
Sic folium	Zemper	Zolis	Zic Sydera	Zcandit.

*A la pianta io rinolto
Parlo così con lagrimante volto:
Se mai del mio dolor pietade hauesti:
Fà, che nel verde tuo Fernando resti.
Si che le tue da me segnate spoglie* [Testi.]

*Cassalides stebant
Dternique Choris
Sicut Maroris
Halia querebant,
Mursus dicebant,
Ma, ait, ut moris
Musa hac horroris,
Tū scire ardebant
Odate iam flores
Tongo Augustorū
Orti, & splendores?
Megum inuictorū.
Isti Fulgores.
Munt & Honorum*

*Quam Castrū mente videbāt
Non sunt hac Castra doloris
Struere est & Casare moris?
Templūq; & Castra stupebāt.
Mursusq; Dolor tacebant.
Vera hac sūs menia Honoris
Musa illa vocabat Amoris,
Hinc Musa iurgia habebāt;
Omittite verba sorores.
Zum cernitis ordine Anorū
Ostendunt Castra labores
Mox ô Fernandæ tuorum,
Ister tu in fine perores,
Munt Castra hac monumenta*

[Dolorum.]

sus His versibus.

*At tu quid patula dudum meditaris in umbrā
Phæbus ait: (Vates arbore nixus erat.)
Paucæ inquit fagi hac in cortice fulce notauī
Carmina Fernandæ nil nisi nomen habent.
Spontē suā ad numeros Fernandus venit, & huius
Quidquid conabar scribere, nomen erat.*

*Dopo, che haurò deposto il mortal velo.
Sian testimoni ancor de le mie doglie.
Cresci, ed innalzau ti bel Nome al Cielo
Quel, che i fogli non pon, facciam le foglie,
Quel, che non può il mio stil, faccia il tuo stelo.*
Grata

Grata mihi, Vates, tua Carmina dixit Apollo,
 Carmine Fernandi crescere Nomen ames.
 Crescite io trunci, Fernandi Nomina crescet,
 Quâvis vix, quo plus Gloria crescat, habet.
 Quid video vario tutilare emblemate Castrû?
 Signa Doloris erunt, signa & honoris erût.

CLXXVIII.

P Roduximus Misostichum de Cruce compositum à Rabano, & à Viris claris dilaudatum : nunc hoc Poëma subiungo, quod simul Acrostichum, & Misostichum est.

O	Cruce excellens toto	O	dominaris Olymp	O
C	œlestes plebes, &	C	larus acceptus illi	C
R	egna regenda poli	R	ucifixi munus, & ardo	R
X	ndique te almificat	V	beus cum sanguinis vn	V
X	risti quapropter e	X	rege vocabere tu da	X
D	um inhumana tibi ex	Q	iris diuinæque tast	V
V	nus altitroni de	V	oto in laudis honor	E
X	risticolas socias,	A	c sacro fame viua	X
M	ultiplices laudes	E	n das à culmine Carl	I
I	n terris cantus quo	S	offert orbis, & exu	L
S	anctificat mundus	V	entus pontus & sic so	L
E	xaltat iubilans cum	M	ontibus: arida cant	V
R	ura canunt Stellis	M	otu tu carmina dona	S
O	rius, & Stellis aqu	I	lo sic auster & aur	A
L	ætitiâ Regni ten	E	as quod lumine lume	N
A	lta poli pandas con	S	ignes numen & isti	C
T	anta des dona dispen	N	lans, qui omnia feci	T
O	Cruce, quæ Christi es car	O	benedicti triumph	O
Q	uanta tibi dederat	T	antum factor amor	E
V	nificantis enim d	O	ne deus ipse parau	T
E	t bene te extulerat	D	ire ne dicere pupu	P
R	ancidus is valeat d	E	ceptor dux, & iniqu	I
E	xemptam risit præ	D	am qui lucis ab æthr	A
D	etrusam diu volu	I	t punire necando hi	C
E	n pia Crux Domini	C	antus, qui pio Mus	A
M	agnificare valet	A	ntam te, & dicere fa	X
P	ulchrâ nites cultu	T	e visu gloria cingi	T
T	ayus dira fugit cal	A	mus, sed pinus honor	I
I	nclinam humiles e	T	Cedros myrra melir	O
O	lfactum pauitant na	R	dus & mira cupressu	S
M	astixtus gutta anim	O	mum balsama bidell	A
V	ictæ maiestate su	P	er sua vota ferunt t	E
N	omine tu asperior m	A	ior virtute pijs ho	C
D	onas, cum mercede me	E	nt Christi ante Tribuna	L
O	Cruce quæ cogis rupt	O	plebem ire ab Auern	O

Omnes versus habent 15. literas: primam, mediam, vltimam: & inter primam, & mediam sedecim: & inter mediam, & vltimam etiam sedecim.

Et hic notandum Authorem hic, & alibi sibi indulgere, vt diphthongos æ, & æ interdum sumat pro vna litera, & interdum pro duabus: licet enim sint monosyllabæ sæpè à viris magnis (& vt aliquem nomen ab Erycio Puteano) calamo dissoluuntur: & coniunctionem, quæ, interdum recipere, vt tres

literas, interdum verò, vt vnicam. Acrostichis prima dat hunc versum.

O Crux, Dextera misera, lateq; Redemptio Munda.
 Vltima hunc

O Crux, vexillum, Sancto, & pia cautio sacro.
 Et Mesostichis, quæ octauas-decimas versuum singulorum literas intercipit, reddit hunc.

O Crux, quæ summi es noto dedicata tropæo.
 Et hic & Græcum, quam multi volunt esse F, alij PH, iussit esse P, ne numerum diceretur excedere

excedere. Vocem nonnumquam Christus scribit more Græco sic Xps Xps & iubet trilateralum esse, vt vx versu decimo-octauo colligitur.

CLXXIX.

Liberiori stylo est Tabula sequens scripta. Versus non sunt isogrammi, sed quia eloquenti calamo, & in funere Optimi Cæsaris Ferdinandi III. composita huc poni debuit,

An Morti, an Marti tr Nempe tuum nec Mars Fer Mors potuit delere Austriaci Solis iubar. Res canit Augustas Fe Iutonici Imperij, sui Indomitum fatum; V Angustos Vit Nec magno ingenio Salomon, Mortem effugerunt. Omant Istriades tibi. i Resplendent Castro, Terrori hæc Marti est, In signo hoc Magni est v Ter Martem hoc signo Rexque Triumphator Mo	Adis Vexilla Vienn Nde, nec inuida Nome Micat super astra serena Augusta, ardua Fam Mandi, Maximus Hæto Aheu! fuit. Omnia vinci Mrtus, sed nescia vinc Icogunt decedere Fat Aec Robore Sampso Nagne o Fernande Trumphu M! vexilla sub Alt Outilat Crucis vndique fulgo Rerrori Crux quoque Morti es Toria Constantin Irepidantiaque agmina vici Tis fruit è Cruce victo	A N M A R T I A N M O R T I T R
An Morti an Marti tr Dum hinc dubitas, iustè Iuisti Constantin Iigna hæc Fernandi Sexillo hoc: cingat Ver Martem, & Mortem Exces Austriacis. ve Xustitia inuictum mer Iatè hinc Imperium il Lucentem exterret: Cæ Aut quibus est Armis tant Vidimus, & Mortem f In Signo Crucis, & v En Cruce, Iustitia, & Pi Nectebant Laurus sple Nempe tibi est dubitare	Adis vexilla Vienn Dubitas. Cruce fulgida numqui I hæc vexilla? Triumph Superavit prælia Marti Virtus pia tempora laur Exit Magni Pietat Xit de funere Victi Itò ad Capitolia Olymp Lustrat: Mors horrida iam ni Amicat Austriacus, So V hæc victoria part Aperantem Solis in Ort Victorem ad syderra ferr Etas, pendente Bilanc Ndebatque vndique Lume Nefas, cernens Crucis ome	A D I S V E X I L L A V I E N N
An Morti, an Marti tr	Adis vexilla Vienn	A

CLXXX.

Placuerunt Viris doctis, & præcipuè Scaligero Rabani Mauri Monachi Benedicini carmina de Sanctâ Cruce, quæ diuersas imagines præferunt. omnes tamen ad Crucis formam compositas. Aliæ sunt multò difficiliiores, sed tertiam-decimam, vt Typographi capacitati etiam exempla attemperemus, suo loco subscribemus, quam & dedit Cardanus, Heluicius, & Bachmannus.

Multa id genus reperiuntur passim in varijs libris Acrosticha: multa ad Diui Matthiæ

Romanorum Imperatoris laudem fuerunt composita à diuersis ingenijs, quæ Bernhardus Prætorius, Reipublicæ Norimbergenfis Syndicus collegit, & typis iterum promulgauit.

CLXXXI.

Scribit Romæ P. Athanasius Kircher, S. I. ingenio politissimo præditus, qui literariû orbem libris illustrissimis nobilitauit. Illi ante multos annos Ego hoc Epistolum scripsi

scripti, quod materix similitudo in memoriam, & stylum adducit.

In laudes (Vir Magne) tuas diffunditur Orbis.
Carmina decantant Pbabi; nam culmina montis
Castaly facunda colunt iam plurimi, & omnes,
Vt celebret tua scripta, sua instrumenta resumunt.
Dicitur, & resonare Tuas choros ipse Sororum
Eximias laudes, sed dicitur: Ipse virilis
Perpetuas calami laudes committere nolo
Faminea lingua, quoniam, quem femina laudas,
Hunc eras instabilis lacerat, condemnat, inurit.
Ergo ego sincerum demonstraturus Amorem
Grande tuum paruo decanto carmine nomen;
A Te principium quod sumens, de finit in Te.

Arma mouet Miles, Phycia clara aspicit astrum
Herrâ cognoscitq; Geometra; Nauita Vêto
Et alij. Sed tu metiris Sydera Cæl
Arma Elementorû & Pacē (mirabile dicta)
Zolcis Aquas, vêtos, Ignes, imò omnia solu

CLXXXII.

Clarissimi D. Lucæ Lancellotti carmina
plura inferius ponemus, habet enim
ingenium felix, & pulcherrima condit. Hoc
Acrostichum Pijssimo, fortissimoque Patriq;
ac Libertatis Assertori Leopoldo Austriaco,
feliciter è Castris reduci, ob M. E. Ob.
C. S. consecrabat ipis Saturnalibus anni
MDCXLVII.

(*)	D. LEOPOLD	VX VltVte tVâ CastaqVe faVenite MInerV IVoreM eXterrens, Dlo paX aVrea VVlt XleX InDIXIT reDIVIVIs fœDera æLgI MIne fVLta fIDes, eX qVo LeX, faiqVe refVrgVn VLfâ reDVX pletas, aVLæqVe affIXa MoratV VInDeX gaLLos Vt Varsa aD Vota reDVXe VX, patrIæque fVpreMa sãLVs, DeVoraqVe Vlt VCtor LaVDæ noVa, sIVe hVc seV fLVCrVar ILLV O æLgVM VltVte Leo, DVX aVfâ IVVar	AVSTRIACO	(*)
-----	------------	--	-----------	-----

Singuli versus exprimunt annum 1647. quo hoc Saturnaliū ingenij munus Serenissimo Principi consecrabatur. Sed de Cronicis agemus inferius.

NOTA.

Sicut per initiales, & finales Acrostichis, & per medias Misostichis, sic etiam ab angulis ad angulos, aut etiam aliter Musis his Genij subordinati, arte varia procedunt. Intererunt curiositatis Metametricæ Rabani Mauri ex Monacho Benedictino ad Moguntinum Archiepiscopatum euecti laboriosæ verius,

quam ingeniosæ Tabulæ, quæ recudi deberent, ne multiformi hinc orto carmine priuaretur posteritas. Multa similia etiam Pegmata conformauimus nos, antequam studijs melioribus præpediremur: multa etiam olim amici nostri, & condiscipuli ediderunt, quæ ob oculos habeo, & hic exprimerem, si idoneos Sculptores haberem. Interim, qui non omnia exiungere possum, quæ volo, ne Philomusi institutio careat, Tabulam vnde vigesimam propono, quam si imitari velint, varios facili negotio possint construere Labyrinthos. Hunc nunc addo.

I	N Cruce, dum solamen habes dum æterna mareri				S
Prami- a se-	N	demus duplices ad fider		A	palmas,
Vt te implo- remus.	C	laris- sim	E	Martyr: Olympi.	
Artificem, Rectorem- que	R	a, ne Demonis assu.			
Præpediamur. opem	D	a bis	V	nio nobilis almo	
Sangui- ne præ-	N	obis, qui fuso Gali	C	a regna	
A	dfernis, meruitque Viris Morta- libus			E	

Scripti illud olim ad S. Andreæ Apostoli Sanctissimi gloriam, & ad memoriam D. Andreæ de Herrera, Ordinis nostri Religiosi, S. Theologix Professoris, mei optimi amici dum viveret, & quia mors amicitiam non terminat, nunc etiam in Cælis (sic spero) amicissimi.

CLXXIII.

IN Ferdinandi III. Cæsaris Optimi Maximi, & Hungariæ Apostolici Regis coronatione omnes Imperij Muse fuderunt curiosissima carmina: & tot Hungariæ, vt

in libro speciali prodierint, quia doctis legitur, & commendatur. Inter alia, quæ inihi summopere placuerunt, est hæc *Miserixie*, quam vt caput hoc exornem describo. In illâ enim, vt conspicis, Crux eadem, quæ Hungariæ honorat, & constituit Stemma Distichis selectissimis repræsentatur.

INclite Rex, Procerum con
Et Regni duplice
Allicis in gemmis splendo
Sed mentem
Sollicitum depone metum, t

Fleste coro

(N A N

Austriaca an renuet
Victor in hoc signo Ma
Hanc modo, qui spem
Hanc flexi recol

Efficiet inq

S T V S

Cum pietate, t
Vine diu Rex Magne, di
Atque diu exor
Floreas in nostris multum
Aurea pax, cresc
Regia Maestas vi
Sis plebs sub ped
Tandem quem licuit vener
Eternum sand

F
E
R
D
I

ert manus ambla coronam,
m, dant Tibi Scuta Crucem:
, diadema cornucant,
ubiam tristitia signa tenent.
mor exulet omnis

D V S

E
R
N
E

nerosa propago labores?
tius esse potes.
t, sanctam, fugiuntq; figuram,
ut tempore forte breui.

R E X

H
V
N
G
A
R
I
A
E

ronum concomitante, premes
tua seipira gubernent,
et flava corona caput,
varissima terris
t Religiosis opus
es acquiras in hostes,
bus seditiosa tuis.
ri in tempore Regem.
m calica regna beent.

ius Secundus,
Alexander Tertius,
Sius Tertius,
Alexander Septimus.

Pontifices
Maximi,
Patriæ Senen-
ses.

Volo hanc Musam Elogio pulcherrimo claudere, in quo Reuerendissimus, & Eximius D. Carolus Thomasi olim Dux Palmæ, nunc hic Romæ apud S. Sylvestrum Clericus Regularis; Reuolutionem anni Septimi Pontificatus Alexandri VII. Sanctissimi D. N. celebravit. Quod quidem Acrostichis accensere debuimus; nam in eo

Acrosticho artificio dilaudantur. Ad maiorem igitur Dei, & Apostolicæ Sedis gloriam, & D. Caroli Thomasi nostri in Christo, & Mariæ amici charissimi laudem, illud ob oculos Lectorum ponamus.

In
S. D. N.

ALEXANDRI VII.
OPTIMUM FELICEM FASVTVM,
DIGNVMQ; PONTIFICATVM
CVRIOS A OBSERVATIO.

P ij II. A lex. III. P ij III. A lex. VII. (1)

Quatuor Senensium Pontificum (2)

Literis principibus necessario construitur. (3.)

Felix certe Quadrati Pontificis Omen, (4.)

Quod praelara illorum facinora satis probant (5.)

Viuat diu viuat diu.

S S. D. N. ALEXANDER VII.

Quo perfecta Pontificis Idea quadratur: (6.)

Gaudeat Ciuitas Senensis,

Non amplius Romanorum Colonia, (7.)

Sed quadrati Romani Pontificis domicilium:

Gaudeat Roma,

Quod Lupa eius Senensis (8.)

Non sicut propria Tyberina

Impios Romulum, & Remum,

Sed laetauit Pios, Alexandros,

Gaudeat totus Christianus Orbis,

feliciterque requiescat

Sub ALEXANDRO VII. (9.)

Quod orta est Stella Chistia

Petri Naui Cynosura.

Requiescat & in Montibus Senis

Sanctis à Beato Ioanne Chisio (10.)

Sanctissimis à Fabio Chisio nunc totius planè Orbis Beatissimo Patre (11.)

Et hac luce Aprilis VII.

Recurrente Pontificatus ipsius ALEXANDRI VII.

Anno VII.

Requiescat, & iubeat, & eanret, & dieat:

Profit, Profit ad multos Annos

Beatissime ALEXANDER P. O. M.

Aliumque Mundi Orbem suis erroribus deplorabilem studiosè conquire

Et ad veram Fidem conuertere, (12.)

Vt fiat vnum Ouile, & vnus Pastor.

Ita ex eorde, & animo vouet

E' Clericorum Regularium Familia

Don Carolvs thomasIVs.

1. De Notariâ, seu Elementari Observatione

vide Sextum Senensem lib. 3. Bibliot. Sancta.

2. Senenses Pontifices tantum quatuor. Hie-

rimberg. Oper. Parthenico.

3. Necessario; quia nullum aliud verbum signi-

ficatum ex illis potest haberi.

Aduerte etiam ordinem in numeris: nam primo ponitur Pontifex, qui habet numerum II. deinde III. iterum III. & tandem VII. & in numeris ternis præponitur Alexander Pio. Tum Analogicè, quia Alexander fuit prius tempore; tum Alphabeticè.

4. Alludit ad illud commune Adagium Quadratus homo, idest solidus, & perfectus, ut latè explicat Aldus Manutius.

5. Py II. præclara facinora, & futurorum prædictiones scribunt Bronius, Raynaldus, Giocconius, & alij.

De Alexandro III. fufiffimè fupradicti citati Doctores: & Lucàs Tudenfis Hiftor. lib. 3. fcribit miraculoſam viſionem, quam de illius anima gloriâ habuit Marcus Canonicus Legionenſis in Hiſpaniâ, eadem hora, quâ Alexander Roma vitâ deceſſit: Vnde pius eius cineres, haud immeritò veneratus eſt Sanctiſſimus Alexander VII. in lapide, quem nuper in Lateranenſi Baſilica magnificè eius tumulo apoſſuit.

Pius III. in breui Pontificatu omnes Magni Pontificis virtutes, ac characteres expreſſit. Ex Giacomio.

De Alexandro VII. in noſtris lucubratiõibus

nonnulla vtrumque libauimus, tradunt; innumera paſſim in dies hodierni Scriptores, quæ hinc adgere, & tranſcribere non eſt opus. Cuncti ſamen omnia ſuis penè oculis viſent, auribus audiunt, manibus contrahant, concipiant cordibus, & maiora ſibi in poſterum eminantur.

6. Quadratus dicit maximam perfectionem, Vnde Philonem de Mundi Opificio.

7. Ex Inſto Lipſio, Tacito, & alijs.

8. Petrus Orlandini de vrbe Senenſi.

9. Alluditur ad numerum ſeptennarium, quæ eſt numerus quietis, & pacis, ut fuſè docet Penerius in Genèſim, qui numerus meritò conuenit Alexandro, in quo perfectæ Idea Pontificis quadrata eſt, ſeu completa.

10. Beatus Ioannes ſuis virtutibus Domum Chriſti ſanctificauit; illius vita habetur eloquentiſſimo æquè, ac diligentiſſimo, ac veraciſſimo calamo conſcripta à Reuerendiſſimo Patre Raymundo Capifuccho Sacri Palatii Apoſt. Magiſt.

11. Fabius immaturâ etate, immaturâ purpurâ, ſolâ maturâ virtute ad Sedem Apoſtolicam euectus fuit.

12. Alludit ad aliam Mundi Orbem, quem Magnus olim Alexander lacrymans exſpectabat.

M V S A III.

Per Syllabas, & Dictiones procedens.

CLXXXIV.

CROSTICHVS, vt hucusque vidisti, procedit per simplices literas: at etiam per syllabas, & dictiones potest. Acrostichis syl-

labaticæ exemplum inuenio apud Ioannem Alstedium Encyclopædix lib. 10. sect. 4. cap. 5. §. 22. vbi hæc carmina Balthasaris Bonifacii producit. [Hoc Author Poëma *Cubum* vocat, sed nomine abutitur, vt suo loco euidenter ostendimus.]

VR ania Calo nequeat offundere nu
HE roi nequeat tanto se ostendere du
FA torum Dea magna potens, quæque omnia vin-
MA iestas velit huic faciem præbere beni-
SVM mistasque viro fasces, cui sesſio pri-
VIR gæque prima data est: à quo responsa Sena-
SVM pætur meliora negat ab Appolline pro-
VI ribus huic toties faueat. stabilisque vide
CV res in hoc falsæ: blanda huic sit semper, & e-
NO lit ab amplexu diuelli Foribona. lu-
OR ba oculis, tandem uidet ac Venetum nihil Vr
MA nult proque, globo cubum pede calcas, & hu-
NVL latenus vides ille basim liquisse, nec vl-
CA rior esse locus poterat; quo se ipsa rece-
CV ra Ionis, Veneris properans assistere re

BEM
RAM
CIT
GNAM
MA,
TVS
MI.
RI
IVS
MEN
BE
IVS
LVS.
PIT
BVS

Si Sylla-

Si Syllabam primam, & vltimam versuum singulorum colligamus, reperiemus hoc Lēma.

*Vrbem Heram facis magnam Summa Virtus
Summi Viri, cuius nomen Orbe maius nullus
capis Cibus.*

Esset pulchrius, si prius syllabas primæ colu-

mnæ, & postea syllabas secundæ colligeremus. Considera sequentes lineas.

Scriptæ sunt olim Pragæ vt tria ferta (sic tres de Immaculatâ Deiparæ Conceptione Elegias denominare placuit) comitarentur, & Reginæ Angelorum dicarent.

	A	liger atherens dum Te Benedicta salus	AT	
✠✠✠✠	VE	cors, qui sucram, Tibi nunc, carmenq; molos	QVE	
	MA	iorum exemplo voueo: meliora tulis	SEM	✠✠✠✠
	RIS	cus si Phœbi patuisset. Suscipe sem	PER	
	STEL	lato in folio residens Metra, quæ tibi nunc	VIR	
	LA	niz quæ lachrymis se, offert. Deitatis ima	GO	
	DE	me Anima maculas squalenti crimine ru	FÆ	
	I	bo tuo Princeps armatus nomine fa	LIX	
	MA	rtis ad armifonas acies, nec fulmina Par	CÆ	
✠✠✠✠	TER	rebunt animum, Christo quem confesco	LI	✠✠✠✠
	AL	tior Empyreo, laudas quam Musa trico	POR	
	MA	terno affectu tria, quæso, hac accipe ser	TA.	

Circa Syllabas adnoto, vltimam primî versus poni AT, & primam noni MA; at postulare rigor, vt ibi TAT, & hic MAR poneretur. Versum septimum claudit vox *Rufa*, vnde in descensu Acrosticho *Felix* scribitur per *Æ*, cum per OE, (aut E fortè) deberet. Sed huc nos inuexit necessitas, non enim est diçtio in Thesauro Latino, quæ desinat in FOE. Color rufus, seu ruber peccatis recensetur in Biblijs, *Si fuerint peccata vestra, vt coccinum, quasi nix dealbabitur: & si fuerint rubra sicut vermiculus, velut lana alba erunt &c.* Ad labium veterum Gentilium *Riscus* theca erat, in quâ Vates libros Oraculorum conseruabant: erat coreo, & non sine misterio, obducta. Agimus de Marte, & Morte, quia scribebamus in Ciuitate obsessâ, inter timpana, & arma. Geryon Hispaniæ Rex tricornis dicitur. Silius Geryonis peteret cum longa tricornis arma; inde Musam tricornem diximus; quia tria Poëmata diuersa, quibus Diua coronaretur, dictauerat.

CLXXXV.

VT per syllabas, sic etiam per diçtiones proceditur. Pono exemplum.

CHRISVS homo atque Deus, pro nobis (mens pia crede)

VICTIMA fit nobis gaudia dia parit.

PRO INIVSTO inustus, pro crimine criminis expers,

OFFERTVR Patri victima: videret erit.

Vnde, si primas diçtiones excerptas, leges, CHRISTVS VICTIMA PRO INIVSTIS OFFERTVR. In tertio Poëta Carmine sibi indulgit, vt duas diçtiones sumeret, cum vnam deberet. Vt ergo melius ars innotescat, addamus diçtionariam Acrostichin, quæ extemporaneo olim calamo ad laudem D. Angeli Manriqueij, mei Magistri composui.

Angelus ingenio veteres illustrat Athenas,
Europæ Lyceos doctrina luce decoras.
Splendor enim Phœbi radys Cælestibus ornat.
Per varias illum regiones Fama celebrat,
Sæcula dant laudes, & clamat Mundus utique
Viuat, & ingenij radys illuminet Orbem.

Et Diçtionaria Acrostichis colligens primas versuum singulorum voces acclamat.

Angelus Europa splendor per secula viuat.
Si fiat Epigramma, quod in vltimo versu omnes Acrostichis diçtiones colligat, vocabitur ab Alstedio συλλεκτικὸν & συναγρικὸν & eiusdem Epigrammatis forma ἀποσπαστικὴ & ἀποσπαστικὴ vt constat ex exemplo sequenti.

Relligio decorat nos puro purior auro.

Virtus hinc sequitur lampas, honestq; viri.
Musica sacra decet sacres, quæ Iona canatur.
Iura docēs homines viuere cum homines, sordent
Sic Deus almus adest. Ergo hoc agere te, vt simul
Religio, Virtus, Musica, Iura, Deus.

Poteris si volueris singulas voces, quas collecturus sis, in fine singulorum versum collocare hoc modo.

LAV. Pues supponiendo esto, à ti han de apelar mis ofensas de atrevimientos de quien mis altinezes desprecia;

Extrahit ludarium.

y por que sepas la causa esencha Señora atenta: esenche tambien mi padre y quantos contigo llegan, que me importa, que no aya ninguno que no lo entienda: quando ya el secreto a voces digo que mi pecho encierra.

FED. Que aurà sucedido Fabio?

FAB. No sé; mas como no sea En razon de lo que yo he hablado a la Duquesa, mas que sea lo que fuere.

FED. A su voz el alma atenta, pues vi la seña juntando, yré las voces primeras.

(das. ARN. Profigue Laura, que a guardi Laura? no te desengas.

LAV. Florida cuya beldad; a con su ingenio igualado sabido es quanto ha mostrado, ya mi afello, mi humildad.

FLER. Es así; mas donde va tu voz, que esto advertir quieras?

FED. Las voces dicen primeras, Florida ha sabido ya.

LAV. Que intenté Sacar Señora, de a qui mi alivio, ay de mi; no te admire, pues de aqui te ausentaste, aurà una hora.

ARN. La voz, que lo diga baste, lagrimas para que fueron?

FED. Claras sus voces dixeran que de aqui no te ausentaste.

LAV. Y que importa llanto tal, con quien ofenderme ofú, tu dama soy, no tu esposa, ablaste Lizardo mal.

LIS. Tu fuisse quien agraviaсте, el justo amor de los dos.

FLER. Profigue tu, callad vos.

FED Y que con tu dama ablaste.

LAV. De que se me aya atrevido muy descortés, con accion zelosa y sin atencion, està mi honor ofendido.

LIS. Si un papel leyendo va, y le rompe al querer velle.

ARN. Hizo muy bien en rompelle.

FED. De que muy zelosa està.

LAV. Mira lo que te apercibo,

bien puedo a qui morir yo en no casarme, yen no nonbrarme su esposa vino.

ARN. Como podreys disculparme esse enojo.

LIS. Bien me afflixo, mirad,

FRED. Ahora dixo,

mira bien en no nonbrarme.

LAV. Porque necio descortes, quien antes de ser marido, anda con migo atrevido contengo que hara despues.

LIS. Que erré hermosa Laura digo, mas mis zelos me disculpan.

ARN. Zelos ellos mas os culpan

FED. Porque quien anda contigo

LAV. Es justo atrenerse, di tu, lo juzga a pedir zelos?

mayor no dieran los Cielos

enemigo para mi,

y ven señor, aunque mas

esta passion no te ciegue,

no he, ni dia no llegue

a ablaste, ni a verme mas.

ARN. En tu enojo a de alcanzarme mayor parte a su castigo.

FED. Es tu mayor enemigo.

Y ven esta noche à ablaste.

FLER. Vos Lizardo aueys andado

Con Laura muy desusento,

pero de su entendimiento,

yo os dexaré disculpado,

yo os contra vos han sido

o los zelos en los dos,

porque las pedistes vos,

y yo porque no los pido.

FAB. Gracias à Dios, que se fue,

sin hablar Florida en mi,

Quedando seguro aqui,

Del chisme que la parlé.

LIS. Valgame el Cielo, tan raro

delicto ha sido intentar,

Federico auerignar.

quando en un papel reparo,

Lo que contiene el papel,

para mostrarse ofendida

Laura Florida sentida,

y su padre tan cruel:

dezidme aueys entendido

la ocasion que a banido aqui

para tanto estremo?

FED. Si;

para mi bien claro ha sido;

Laura de vos se ofendió,

por vuestra desconfianza

LIS. Ay de mi loca esperanza,

B b 2

In amorem in
tentum peccat,
qui contra naturam
et maritum suum
que non conueniunt.

Ex causa leuius
oritur incedo
graves difficultates.

Dilectum di-
cunt quando ipsum a
sua uenit, aut
extinguit.

Colligit dictio-
nes casuales sile.

Hic accuratius
Liseta Epitheta
legit ostendit.
Famili sunt qui-
dam uicini do-
mestici.

Colligit iterum
dictiones primas
veritatem sile.
Illa progredietur,
et similiter in re-
gulas artis im-
pugnet.

que

Iam concedit
institui exalate
fudarium, quo
Fredericum signo
edimmet, si am
i deponographa-
ce per prima di-
dones loquuntur.

Publice coram o-
mnibus loquuntur,
nec inter se il-
li in poterit cau-
ere clare.

Palam ante Frederi-
ci famulus, et
ideo quod simu-
la solent Florida,
que a seclat focu-
to, narratur.

Attende, ut pri-
ma colligit vo-
ces Fredericum.

Incipit ut Ci-
pilo Acrosticha
Laura.

Colligit primas
veritas dictiones
Frederi et repetit.
Florida ha en-
tendit ya, &c.

Progredietur Lau-
ra, sed clausi & re-
gula non uenit re-
ligiose, et exade,
non aliquando uen-
tiam, et aliquid
duas voces ac-
cepit a uerba in-
tencio, cum nonni-
li ueniam semper
debet.

Colligit Freder.

Progredietur Lau-
ra, et iterum pec-
cat in Regulam.
Aliter cum vo-
ce, et aliter est
apud eam a-
raba.

Colligit iterum
dictiones primas
veritatem qua-
dum Laura Fre-
dericum.
Præter iterum Lau-
ra, et iterum in re-
gulas artis exco-
lunt.

Colligit voces su-
pergrapha, Fre-
dericum.

Progredietur Lis.

Tandem vocasti
ho dicitur ille col-
ligit.

que neciamente murio .
FED. *Ay de la mia tambien .*
FAB. *Seguro me confidero .*

FED. *Iuntar lo que dixo quierio ,*
si puedo acordarme bien ,
para cuio efecto trato .
por engañar a mi sfrella
y pensar que lo oyo della
preguntarlo à su retrato .
extrahit Lauræ imaginem .
Bella imagen singular ,
lo que dixiste , que fue ?

Experiencia do-
tetur ætatem dis-
lectum pœturis
& imaginibus re-
nouat memorias
secretis affectum
volucratem ianu-
ri .

Omnia , que sibi
soli dixerat Lau-
ra , simul compo-
nit Fredaricus .

FAB. *Retrato aora lo se ,*
ya tengo mas que parlar .

FED. *Flrida ha sabido ya ,*
que de aqui no te ausentaste ,
y que con tu dama ablaste ,
de que muy quexosa esta :
mira bien en no nombrarme ,
porque quien anda contigo ,
es tu mayor enemigo , &c.

Et postea iterum vterque (Laura , & Frederi-
cus) eadem arte vtuntur , vt conspicias . Lo-
quitur ille Flridæ .

¶ In quæstionem
gentis , an sit di-
cendas liberalis
qui lacerat loqui-
tur , an qui pru-
denter tacet ?

FED. *Tanta fue mas mi ventura ,*
quanta mas la piedad fue
de vuestro oluido , supuesto
que solo en las quexas es ,
liberal el que las guarda .

FLER. *No entiendo el concepto bien .*

LAV. *Si me das licencia creo ,*
que yo explicarle sabre .
extrahit sudariolum .

FL. *Si doy ; de fuerie le explica ,*
que el entienda algo ,

Loquitur Laura
sua Ciphram .

LAV. *Si harè ,*
yo , que animo es generoso
estoy , persuadida el que
muriendo calle el dolor ,
de zelos , pena o desden .

Quid dixerit re-
spōdit Fredaricus :
et iuxta eandem
Ciphram respon-
det .

FED. *Yo estoy muriendo de zelos*
dize , y la he de responder .

extrahit etiam ille sudariolū .
No lo dudo , la mayor
tienes , entendida bien
Laura , la menor profigne ,
de que respuesta te de .

Et Laura hæc so-
lummodo verbo .

LAV. *Si harè , o si fuisse verdad ,*
no tienes Laura de que , &c.

Sed vt rem fâtare , nimia ingenij viuaci-
tas in Laurâ , & Frederico requiritur , vt
iuxta Ciphram inprædictam loquantur : &
tota Cælderonis Comœdia , vt paulatim le-

gatur , quàm vt citâ linguâ proferatur , &
aure festinâ excipiat , aptior est . Illam
perlegi iterum , iterumq ; & Authoris stylum
& eruditionem laudauit , at iudicio acumen ,
cui innittitur præcipuus conceptus (nempe ,
Ciphra) dum ageretur in theatro , & à mille-
nis audiretur , à paucis intellectum fuisse :
& loquente Laurâ nullum cum Frederico ,
& loquente Frederico nullum cum Lau-
ra singulorum carminum dictiones pri-
mas collegisse mente , atque memoriâ re-
tinuisse . Stat igitur hac eadem Comœ-
diâ nullum potuisse frui , dum ageretur ,
sed debuisse illam imprimi , vt omnes no-
uâ secretè vociferandi methodo ingeniosâ
fruantur : Interim non dubito labore impro-
bo , & exercitio assiduo difficultates omnes
vinci ; nam & nostri pueri Ciphris difficili-
bus abutuntur interdum , & se mutuo intel-
ligunt ; quoniam sub annum 1616. hæc erat
Madridi in scholis communis , *Asmapasfuape ,*
isnapi , ofuenpo , vsdraspu in qua collectis me-
dijs , syllabis , nam cætera otiose sunt , resul-
tat , *Mañana vendras* . Quid , si aliquis tribus
amicis loqueretur , quorum prior primas ,
alter secundas , & vltimus tertias deberet syl-
labas colligere ; vt si diceret , *Salmaa , deta-
mar , roacos , mafrante , luacispren , gacade* , quæ
vniuersi audirent , & tamen esset , vt verbis
Calderonis vtar , *el secreto a voces* , tres il-
li tantum intelligerent , qui haberent clauum .
Ergo primo diceretur , *Sal de Roma luego* : se-
cundo , *Mata a Francisco* , tertio , *A Marcos*
le prende .

CLXXXVII.

NON solum hic Apollo , sed & vniuersi
Metametrici , suos habent hostes . Mul-
ti interrogant , *Cur carmina debent regre dicere*
adscendere , descendere-ne ? cur circumducere ?
Cur à determinatis literis incipere ? cur in tales , & nō in
alias cōsonantias desinere ? Illisq ; ego respōdeo si-
militer interrogando , *Cur tantum syllabarum*
numerus , & non maiorem , aut minorē habere de-
beant ? Proderit audire Emanoëlem de Fariâ ,
Poëtam celebrem , nam in *Aganippes* Prologo ,
qui *Aduertencias* inscribitur num. 19. à sui ca-
lamis , aut Artis Metametricæ verius inimicis
inuasum , sic inquit .

ES Acrostico aquel Poema , y esto viene-
a ser que con la primera letra de cada
verso se dize en cada estancia el nombre de
ISABEL contiene ciento , y sesenta , y tres
estancias

estancias fugetas a este rigor de hablar siempre atado a léys letras. Dixerón muchos que era cosa vana el auerme obligado a esta dificultad. No saben estos miserables, que (como quien dize poco mas de nada) censuran al Espíritu Santo, que por ieremias en sus Trenos, y por Daud en sus Salmos, vsò este ingenioso modo de escribir. Vsò la Sibila Eritrea en su Vaticinio; Sedulio en vn Hymno; San Damafo en sus Elogios: Enio, Segun lo refiere Ciceron; y después tantos ingenios grandes, que es casi imposible numerarlos. Bonísimos Nortes, luego, he seguido; si no creen los notadores, que es ventajosa su luz. Preguntan, que porque es tal habilidad, o de que sirue el primero que les ha de respòder a tal pregunta, es el Espíritu Santo, i luego los otros Santos, i grandes Escrittores ahi nombrados. Mientras ellos no les dan sus respuestas, dare yo la mia. Nolo hyze solo por exercitar el ingenio; mas por attender a la Antiquedad, que tenia por gran testimonio de dolor, i desseo, o fauade, el llamar muchas vezes a los difuntos por sus propios nombres. Pero como los Notadores no saben desto palabra, i sabē folamire de palabras, yo les doy mi palabra de que no hago caso dellos, i de que sè que estoy echando caperuzas a la tarasca, mientras les echo estos discursos. Dizen, que por acomodar las letras, repito muchas vezes vna misma voz: i vsò de algunas estrañas, Destas quiero vsar di me libre voluntad, porque mis estudios me dan licencia para ello. Deuese llamar couarde, el que no osa introducir algunas voces estrañas en su lengua, i singularmente de la latina; i sabe poco, el que lo condena, como sea contemplanza la introduccion. De lo tocante a repetir las voces, yo me obligo, que la que más se repite no excede de léys vezes: i que fuesse doze, no es mucho en mil versos ordinarios sin este rigor, quanto mas conèl. En otras tantas lineas de prosa llana se hallará vna palabra repetida con mas frecuencia. Pruuelò destos noradores el mas suficiente i luego tocará la dificultad: no digo en ciento i sesenta i tres estancias, mas que de tres solas non ha de salir mejor: i si quisiere hazer otras tantas, hará monstros, i le lleuaran tres años: i yo afirmo, que hize estas de la primera mano en tres dias (para que se pudiesen dar al tiempo, que se dieron) aunque después se

miraron en casi tres semanas por otros ojos, a cuyo reparo he obedecido de modo, que no salieron solamente a satisfaccion de los mios. Después han agradado a muchos de buena vista, que no las auian visto, i esso me basta. Nadie me assegurò tanto del acierto con que sali desta dificultad, como vn lucido ingenio, que aborreciendola mucho, quiso tomar por trabajo el mudar deste Poema todo lo que le parecio; escusandose de ir atado a ella: porque auiendo corrido hasta la estancia nouenta, cincuenta dexò sin tocar a ellas: i en las mas de las otras tocò en vn verso, o en dos por querer que el estilo fuesse à su modo. Paraque esto se entienda bien, dexare a qui vn exemplo de la estancia I. en que yo digo desta suerte;

I o el mismo que en acorde i facil trompa
S onoroso cantè Coronaciones
A Ti denidas con Augusta pompa
B ellissima Isabel en tus salones;
*E n los del claro Olimpo canto agora
L as ultimas, si canta aqnel que llora.*

I este ingenio mudò en el verso primero la voz facil, i dixo graue: i en los dos vltimos,

*Las que te da el Olimpo, canto agora;
Si cantar puede quien tu muerte llora.*

Yo no dudo que estará mejor esto, mas estando essotro bien (como realmente està) paraque es mudarlo? En qual escrito ageno, por mas supetior que sea, no dirà otro ingenio: Yo dixera esto assi, o assi? siendo, pues desta calidad las màs de las enmiendas, que este ingenioso talento hizo en este Poema, con todo rigor, i odio a esta inuencion, no puedo (como dixe) dexar de tenerle por apoyo de que sali bien della. I este iuizio quieto fiar al de todos los notadores; i tambien el de si es iusto, que enanta estrechez, sea ya de querer, que en algunos lances se corra con tanta facilidad, como por lo llano. Proba Falconia, i Eudoxia tienen muchas violencias en sus Centones, i nadie las obligò a escribirlos, i no porestò dexan de ser admiradas de todos los doctos, por aquellos Poemas, tanto que de la primera dize Lactancio Firmiano, que no pudo obrarlo sin particular asistencia del Espíritu Soberano.

A P O L L O

P A R O M O E V S.

Communis cunctis est unica litera verbis.

Quid? vitium esse putas Lector? Apollo negat?

CLXXXVIII.

ERSVVM capita contemplabatur Acrosticus, at verò Paromœus singularum dictionum Beda Paromœos versus acusat, & vitiosis accenset, illum producens.

O Tite tute tati tibi tanta Tyranne tulisti.

At illi hoc versum genus à difficultate commendant, & à nobilioris Apollinis influxu dependere opinantur: Nos, ut quæstionem potius tolleremus, quàm solueremus, novum constituimus Parnassum in vltiore Orbis literarj hemisphærio.

*Æthera ubi, solemq; suum sua sydera norunt:
Pegasus ubi, Phœbumq; suum sua Carmina norunt.*

Nigros in Europâ homines pulchros esse nō dicimus, nobis enim color candidus perplacet: at in Æthiopia niger color purissimus, & pulcherrimus creditur, nam & Sanctos pingunt colore nigro, orci Principes candido. Multis monosyllabis, & præcipuè immediatè positis, orationem construere, nemo Latinus audet, nemo Hispanus, aut Italus: hoc tamen, quod in alijs linguis reprehendimus, in Germanicâ tolerare debemus. at verò apud Sinas rei esse, quia cum ipsi nullam vocem polysyllabam habeant, nostras linguas condemnant, asserentes extra monosyllabas voces suauem, & elegantem orationis defluxum reperiri non posse. Idem

de Paromœis vocibus dicendum est. In Homeri, & Virgilij Parnasso, deformes, & vitiosæ sunt; quia nullæ, aut paucae in horum, & aliorum veterum reperiuntur Operibus: at in Parnasso Paromœo, in quo omnes dictiones incipiunt à literâ determinatâ, tam sunt pulchræ, ut si fortè inter illas aliqua sit, quæ aliter incipiat, loco monstrari habeatur, & iubeatur à doctioribus corrigi. Hinc est, quod in antiquo Parnasso ille versus,

O Tite tute tati tibi tanta Tyranne tulisti.

Damnetur, quoddam multæ voces initientur à T. cum etiam idem versus in nouo hoc condemnatur, quod prima vox non incipiat à T, ut cæteris coherere possit. Ergo quamdiù in Æthiopia sumus, nigrum colore albo, & cæteris omnibus anteferamus: quamdiù in Sinâ utamur, monosyllabis, & polysyllaba auribus ingrata dicamus: & tandem quamdiù in Parnasso Paromœo, utamur vocibus, quæ incipiant à literâ determinatâ.

Tres Musas habet Apollo Paromœus, quas propono.

MVSA I. CEPHALONYMICA.

CLXXIX.

NOMEN Principis sumit, quem celebrare vult, & ita suos versus conformat, vt singulæ diçiones singulas literas præferant: vt vt patet in sequenti Disticho.

*Forſitan Europe Regem, Dominumq; Ionemque,
Noſceſe aues. Nomen deſcribo: Virumq; ſuſulo.*

Sed quomodo nomen deſcribo? Sume ſingularum diçionum primas literas, & inuenies hoc nomen Auguſtum FERDINAN-DVS; ideo enim hæc Muſa vocum ſingularum capiat, vt conceptum exponat.

Hic ingenioſus propria nomina occultandi modus multis Scriptoribus placuit. Nam Petrus Portius librum edidit, quem Rinaldo Abher dedicauit, & ornauit hoc Diſticho.

*Rem Inamena caret affectu lata decorem
Omnimodò adſpiras Bollula: hæc ergo raſa.*

In quo primæ diçionum literæ dant hæc Epigraphen, RICALDO ABHER. Ex ſequenti Diſticho eadẽ artem deducitur, PLACENTIVS HV.

*Plura latent animo celata, non temeranda;
Indicis vilius, ſcilicet, hoc volui*

Ioannes Niſtedius Encyclopædit lib. 10. ſcã. 4. cap. 5. §. 2. hæc Cephalonyma adducit.

*Scripturæ ad normam cum tanta volumina ſcribã,
Theologos omnes metior, atque Sophos.*

Eſt ad laudem Angelicæ Doçtoris hoc Diſtichum, nam ſi primas literas diçionum ſumpſeris, legetur SANCTVS THOMAS. In prima pentametri, diçione adnota PRIMO circa literas TH, non eſſe duas, ſed vnicam; correfpondent enim Græcæ Θ: & ideo Poëta in Cephalonymo tanquam vnam literam eas ſumpſit. Et hinc ad alias ſimiles à conſequentiæ paritate diſcurrit; nam PH, CH, PS. in vocalibus Græcis θνηſτετα æquivalent: *Phætra* enim non habet octo literas, ſed ſeptem,

quia Græcè eſt θνηſτετα: & *Charibdis*, non habet nouem, ſed octo; quia Græcè eſt χαριβδις: & *Pſephus*, hoc eſt calculus, non habet ſeptem, ſed quinque; quia Græcè eſt ψηφισεν. CVCVNDÒ circa quantitatem, & ſenſum. Θιός eſt *Deus*: & θινός *Diuinus*. ibi prima eſt breuis, hic longa. Hic θυλογος, qui loquitur, & diſcurrit de Deo: θυλογος qui de rebus diuinis. Hinc patet θινός θινος ab *Apothecis* diſtingui: nam illa prior vox eſt *Ethnica*, & *Deificatio* nem ſignificat: & erat in vſu apud Romanos, cum Imperatorem aliquem in numerum θινος Deorum referebant: hæc autem eſt *Chriſtiana*, & hodie dicitur *Canonizatio*, cum aliquis, qui piè vixit, & miraculis claret, in numerum θινος *Diuinorum*, ſeu *Sanctorum* reſectur. Omnium Deorum Templum Romani vocauerunt θινός θινος, *Pantheon*: at nos in Hispania ſacellum illud ſubterraneum, diſiſſimum, pulcherrimumq; in quo Auſtiacorum Regum cadauera conduntur, nominamus *Pantheon*, *Pantheon*, hoc eſt, locum, in quo iacent omnes noſtri Reges, quos eſſe θινος, *Dios*, *Dynos*, *Diuinos*, piè credimus; non temere, ſed à pia eorumdem vita ſecuro argumento deſumpto. TERTIO illud verbum *Metior* eximiè ſignificationis eſt: nam quia D. Thomas omnes ſuas conſuſiones ad Ariſtotelis, & Auguſtini ſuit doctrinam diſenſus, omnes ipſe iuniorum opiniones metitur: vt nemo audeat improbable dicere, quod bene fuiſſe ſcriptum *Chriſtus Dominus teſtatus eſt*.

Ad Cephalonyma carmina pertinet illud Diſtichum Ioannis Lauterbachij de voto Poſtimeliſſco.

*Si iungatur Equo Briareus Rana, ibis Echinnus.
Tanrus, Aper, Satyrus, quid fieri inde putas?*

Reſpondent ſubſequentes numeri.

*Monſtrum, quo toto nihil eſt deformius orbe:
Delitæ iuuenum, delitæq; ſenum.*

Sed quale monſtrum ſume illorum animalium primas literas, & emerget EBRIETAS, monſtrum informe, immane ingens, cui lumen ademptum.

MVSA II. TAVTOGRAMMA.

CXC.

SIMILIS est præcedenti. Illa singulis dictionibus singulas litteras Nominis adsumpti exprimebat: hæc autem singulis versibus: ita ut in primo omnes voces incipiant à primâ nominis literâ: omnes à secundâ in secundo: omnes à terciâ in tertio: &c. Doctrinam illustro hoc exemplo, quod ex Ioannis Alstedij Encyclopædia lib. 10. sect. 4. cap. 5. S. 2. desumo.

*Hæc dona Deus, dicat Dominus Dominorum.
Terramus: sine eo est ecce ex erroribus error,
Sanagivah vincunt virtutem, visq; virorem
Uternis si superam spernamus spem, atq; salutem.*

In secundo versu addidi illud *ecce*, nam deficiebat vna syllaba: in vltimo pro illo *spem* atque poni posset *sponit*, nam atque non incipit ab S. Aliud exemplum ex libro Stephani Tabourotij sumamus.

*Carole, cui clarius, cui culta cuncta Camæna
Aspirant: altis altior æthereis.
Belligio Regni rectâ ratione regatur,
Omnibus obycias obsequiosus opem.
Pænæa Lex laudes lucentes lata loquatur:
Sexillum vasfrum vis violenta vehat.
Cuspide Sicelidum solemnina sacra superstes:
Morescat falix Francia, fac: faneas.*

Fuit hoc Ogdoastichum à quodam adolescēte ingenioso compositum, & Carolo IX. Galliarum Regi inscriptum. Versus vltimus exhibet F. quæ nomen *Franciscus* repræsentat: nam hic Christianissimus Rex, *Carolus Franciscus* vocabatur.

Stephanus Tabourotius quartodecimo sue ætatis anno hoc construxit, & eidem Regi dedicauit.

*Francois faisant florir la France
Royalement eegnere,
Zmonr amable aura,
Zy n'aura nulla nuyssance,
Conseil constant conduira,
Ordonnans obeyssance,
Iustice il illustrera,
Zur ses subiects sans souffrance.*

At in versu primo articulus *la*, & in quarto vox *aura*, non correspondent legibus: & in quinto versu omnes voces incipiunt à C. du-
rò, cum tamen in Acrosticho sit molle.

Gallicis versibus etiam Hispanicos subscribo, eandem artem obseruans.

Adonis ob formæ pulchritudinem possessus à Venere, adamatus à Dianâ, ab apro occisus in campo iacebat, antequam in florem transisset. Cadaver humentibus oculis confectans Diana dixit.

*Dulce despoxo de dueño desdichado:
Infeliz inuentud, incierto intento:
Amor audax; agora atropellado.
Ziebla nocturna, nueno documento,
Duroa ayer, agora auaro aliento.*

Hac arte vsus est quidam ingenio fœlix Salmanticæ, dum certamen Poëticum in Genethliâ Philippi Baltassaris, qui Magni Philippi Hispaniarum Regis filius fuit, publicè exponeret; eius carmina non prodierunt in libro, quem Illustrissimus D. Christophorus de la Zarraga edidit: ergo mihi debet posteritas, quod nō perierint, Authorq; ignoret, si nomen eius nō exprimo, nam elapsis iam annis triginta memoriæ non audeo confidere, & charta, quæ in meas nun incidit manus, subscriptionem non habet. Versus ergo Tautogrammos, cuiuscumq; illi sint, subscribamus.

*Pompa placet populo, Pralati plaudite primi.
 Tectores hymnos, hiacynthi, holocaustis, bonores.
 Incensum iubilate iubet iussissimus illi
 Incifero lucet luculentus Luna Leoni.
 Indaicos innuens; infirmas Iupiter infans.
 Tartariens peperis princeps, pia, pura Philippū.
 Melchram progeniem pacis, patriq; parentem.
 Cines, vale votis, virtutum vinida virtus.
 Ad superiq; satum supremo sanguine scrunt.
 Cingenti quarent questores, quæque Quirino.
 Cictori valido, victoria vira virescit.
 Induit infantem Iononis, Iuppiter ipse.
 Zomine Nestorio natum natura notavit,
 Irnecatur tanri telis tentamine tanto
 Egeat vertex vnguento Virginis vincte.
 Ceptera sacerdotes seruabunt sacra Sybilla
 Cesperus Hibernos habiles hastatus habebit.
 Inclitus illustres intendet iungere iustis.
 Cioniam subito subuerses Summe Senator
 Tarne protestantes peruersos percutse princeps.
 Darcus annus adeß, Alphonfus an alter Achilles
 Zatus: nunc Nympha narrabunt nomina nati
 Nolumen iuvene, M. inranis iustis lesus.
 Dularq; alacres armatas amplius augent.
 Tectoresq; ratum, Rectori Regna referunt
 Indique visendi veniunt virtute vetusti.
 Magnates magno mensurant munera Marti.*

*Dramis promittis persona parue petenti.
 Romanos, Romulusq; reges Rex regna regenti.
 India invè Ioni iamdudum Iaspidis instar
 Zestoreas naues Neptuni nomine nostri.
 Concesfis: clarns cantabit carmina Christo.
 Viriget electos, & egenos tuchet agras.
 Tandè poli portas Pompei perspicce partum
 Cionne Sacerdotum, sacratum suscipe serum.
 Cusceptoq; suam semper servato salutem.
 Truxilant equites, exultant ather, & aquor,
 Rex ridet, Regina rubet, Respublica rncitas,
 Cissicetus eguales, en, equaliter extant.
 Zepannus nostrum nutrit nectare natum.
 Nerepat infestos index, inculeat iniquos.
 Calantes Satiyi saltabunt sape sonantes,
 Caturus scotos succendes sanguine scissos,
 Custus lo, incundus lo, iubilemus in illo.
 Zactas magni memoratur munere Martis
 Cine vale victor virtutum vine venustas
 Caturum servent saluum superiq; serenum,*

*PLaudite Picrides pompa pannonia plaudis
 arce pie patrone precor pan premia possit.*

MVSA III. PANTOGRAMMA.

CCXCI.

MAIORI labore, & industriâ Poë-
 mati, in quibus omnes omnino
 voces ab eodem incipiunt chara-
 ctere, componit, vt constat ex
 sequenti Disticho.

*Etheris asfricomas adscenderas Austrius arces:
 Eternos annos Author Atlantis aget.*

Sed quæ esse debet litera, à quâ omnes au-
 spicentur dictiones? Potest esse quam Poëta
 delegerit: & si ratio præscribere debeat de-
 lectui, erit prima nominis, quod carmine
 laudatur, aut dilucidatur. Vnde acturus, de
 Austriacis, sume A: de Bohemis, B. de Cata-
 lonicis C. &c. Est valde diues ista Musa, nam
 multi illam Viri Magni illustrarunt.

Ioannes Alstedius hanc, & præcedentem
 Musas Tautogrammas appellat, illasque vt
 perfectam ab imperfecta distinguit. dicens
 Carmen Tautogramma imperfectum esse,

quando omnes dictiones vnus versus inci-
 piunt ab vnâ literâ, & omnes dictiones alijs
 ab alia: nam Tautogramma, vt sit perfec-
 tum, postulat, vt omnes totius poëmatidis di-
 ctiones ab eadē n. litera incipiant. Nos hanc
 Pantogrammam dici volumus: nec erit ali-
 qua æqui-uocatio, quia in toto hoc Parnasso
 non est alia, quæ noteatur hoc nomine.

CCXCII.

Disticha Ludouici Leporei.

INter Authores, qui similia carmina con-
 formarunt, primo loco recensendus mihi
 est Ludouicus Leporeus, qui anno 1653. e-
 didit Romæ centum Disticha, quæ vocauit
*Dactylia, Examettra, Rhythmica, Alphabetica,
 Vocalia, Consonantialia, Similiaria, Tumularia,
 Leporeamba.* Sunt omnia Hexamettra, hoc est
 habens sex pedes: *Dactylia*, quia in quin-
 que prioribus locis nullum admittunt spon-
 deum

deum: *Rhythmica*, quia similiter definiunt: *Alphabetica*, (aut potius *Abecedaria*) quia per omnes literas Abecedarij discurrit: (per omnes dico, quæ capaces videntur; K. enim, & Y. non sunt Latinae literæ; & X. & Z. tam sunt pauperes, ut huic Muse inferire non possint) & quia literarum Abecedarij alix consonæ sunt, alix vocales; alia Epigrammata Leporei sunt *Vocalia*, alia *Consonantia*. Et omnia quidem *Similaria*, nam à simili, aut verius ab eadem litera omnes voces singulorum incipiunt: & sunt *Titularia*, proprijs titulis distincta: *Leporeamba*, &c. [& hinc obiter Lectorem moneo, ut quidquid novi edat Ludovicus Leporeus sibi comparet, habet enim ingenium peregrinum, & floridum, & nihil scribet vulgare. Nunc tandè eius verlus subijcio.

Aduocat asseclas.

ACcipe Amice Academe apochas, age, arator amabilis

Arua adennu agitant, alioq; ad aratra agitabit.

Academicus Aristotelicus.

Alter Apollo avidos animos alis almus adacttor;

Alter Aristoteles agis, affeitis, arguis actor.

Aqua Acidula.

Ater amator adest adundus, amant' us, aquarum,

Artubus, atque acidis, adeoq; abigatur amarum.

Affluentia Anienis.

Mes agnosus Anas, Acheloius Anser abite;

Albuncas Anienis aquas, age amant' adite.

Amantium ardor.

Ambibus ardet Anas, Aquileque agitantur agnantes,

Angit Amorq; avidos animos, agit asper amant'.

Amariorum amarities.

Asper adest aloës acorisq; acidi asperioris

Afficiens animos abigatur amaror, Amoris

Auarus anxius.

Angitur Androgenis adytis adhibendus anarus

Aurens Artophilax abigendus arator amarus.

Ad Angelum Assistentem.

Angele Amice animos ad eas abigendo abigenda,

Anxiliare animis, agitando, acuendo ad agenda.

Ad Angelum Aduersarium.

Aspis, age, Anguigenas acies Acherontis adito;

Antimachusq; agitant animos alienus abito.

Ad Arbitrium Animarum.

Arbiter astriferas adolere aperit: r ad Aras

Alitronantis agas animas alioquin amaras.

Ad ambitiosum.

Asper amicitias aliorum agitas abeuntes

Ambitione animos abigens, adytumque adeuntes.

Augurium Austriacum.

Anguis ad Austriacas Aquilas agis astrifer Axes;

Antipodesq; adolete, Arabesq; Arimaſpes, Araxes.

Auiditas auditus.

Aëris auriculis agitantibus ardor adactus
Applicitisq; animis animosior aggeras actus.

Auctor amicitiae.

Auges amicitias adamabilis actus Amoris;

Atque alimenta animis, adipemque adolebit adoris.

Amenitas Albana.

ALBA adēda aneas adamabilis altera Athene;

Almus Amicus adest, adoleſcit alendus amane.

Aduentus Aprilis.

Adnatas Anser aquis, ades Ales amicus Aprilis;

Apher amoma adolere. Arabesque anathemata
Aſſylis.

Bononia Beneuola.

BLanda benigna beans benedicta Bononia blādis
BENTIVOLIS benedico bonis, bonitate bean-
dis.

Bellum Belgicum.

Belgica bella bonos baculis basnere Brabantēs,

Belligeros Banaros, Bracaros, Baranofque Bra-
gantes.

Buccina, Barbitosque.

Buccina belligeros bona bella boando beaſti;

Barbitre blande bobus, bibulisq; Bubulce beaſti.

Cor Caroli cruentum.

Calicolum Capitis Cruciatu cruento cibatum
Cor CAROLI colitur calida Charitate cre-
marum.

Cupido coërcenda.

Corpora continueas crapula cruciante cibare,

Canā canes cohobere cibos cupiendo cubare.

Characteres conscribendi.

Charta cupit celeres calamos, cito cultra coapta;

Cadito continuo, calamistræque cynece capta,

Collatio Clanium.

Christe cives comitem, cohobendaq; crimina credis,

Clandere Clanigero cito Calica, cum Taque cadis.

Chaldæi Christicolæ.

Carriæ compariles Comites, comitante Comete,

Christicola, celerate choros, charitesque ciete.

Coribantes crepitantes.

Cymbala concrepitant, corymbantica cuncta cieres

Comparibus Crotalis, cytharis, choreisq; Cythera.

Curia Capitolina.

Condere conspicio Capitolia, cum CIGERONEM

Consilys capiant celeberr Criticumq; CATONEM.

Christiana Communio.

Christicola celerate choros, cytharisq; canentes,

Calicolum Capiti copulateque corda calentes.

Charitas cooperans.

Culpa cadit charitate, Chori Charitumq; citantur.

Credite Christicola, cito corda calore cremantur.

Caseler Cantor.

Carmina cū caneres Cytharæde colende CASELI

Comcaua continuo cecinare catumina Celi.

Carullus

Capillus clarus.

*Continuò choreis Charitum, cytharisque colende
Compte CATVLE canis Cythareda canore can-
nende.*

Comparatio Criticorum.

*Consimiles Criticis criticant, crepitantque Cicada;
Consimilique cadunt crepitin, cecidereq; elade.*

Carminum cupiditas.

*Continuò crepuit, ceciditq; amore cruentum
Condere cor cupiens celeberrima Carmina Centū.*

Dignitas Daetylica.

*Dætycha Dætylaquos docui, dirimenda dolui,
Daetylica mædæus didici documenta dicani.*

Durities deuitanda.

*Demito duritiem, dirimendaque destrue durus;
Dulcia Daetylici decoris documenta daturus.*

Epicus, & Elegiacus.

*EXeris eximios Epichos Epicharme Epiceis,
Edis, & Empedocles Elegos Epinice Elegcis.
Ennius Epicus.*

*Edidit Ennius ecce Epicosque, Elegosq; & Ephabis
Emisur, estq; epulans, epulare Epicure, & egebis.*

Fontes Forenses.

*FRigida formicibus fluibunda fluentia fluuntur,
Fulgida Fonte Foro, fluidaq; fragore feruntur.
Fama fallax.*

*Fama facis facinus fugiens, fera famina flando,
Falsaq; ficta ferēs, faciundiaque, factaque, fando.*

Flaccus facundus.

*FLACCE facis feriare Forum, Fidicemq; fauisti
Floridulis Fidibus facilis, fluidusq; fuisti.*

Fælicitatis fiducia.

*Firma Fides feriare facit fera flagra ferendo,
Fortia Fata fero fore fausta futura frenando.*

Gigantum genealogia.

*GRande genus genere Getæ, grauiterque gra-
dantem.*

*GERMINVM, genuitque Gyan Galilea Gigan-
tem.*

Gradulana glaciata.

*Gesta globis glaciata gelu gelo Graca gregata,
Gaudia gutturibus Gradulana genimina grata.*

Imitator IESVS.

*IPse imitâdo IESVM ire iter illicet impar inibo,
Irui in Indigetes inhiabilis indigus ibo.*

In inuidum.

*Inuidus increpitans, inimicus iniquus inibis.
Impetere Indigenas? inhonorus, inutilis ibis.*

Iubileum Innocentianum.

*Interes innocuis? iubilare incunde iuberis;
Ireque in Indigetes inhiator, inique inhiaberis.*

Ianua inuincibilis.

*IANVA in introitus inhiabilis inquit idipsa
Inale, Ibere, itidemq; inhiabis inermis in ipsa.*

Lingue libertas.

*Lingua libens, licitis labijs, lenisq; loquendo
Lande ligas, lepidè laceras, laqueatq; legendo.*

Leporeamba lucida.

*Leporeamba legas lina, lora, linita Liao,
Limpida labe lais, Larioque locanda Lyceo.*

Leporeamba lepidia.

*Leporeamba legens lepidissima ludicia lambe
Legitimis labijs, lachrymanis laqueare Lycambe.*

Lina lexiuata.

*Lintea lexinij laticum lunione lauamus,
Litag; lanta lito lateri leniora locamus.*

Labara Ludouicea.

*Lilia Lencorhoe Labaris LVDOVICE locata,
Lutea, lanta legis; laqueis, laterique ligata.*

Medicamina metuenda.

*Mille malis Medicus minimè meliora merèdo,
Mortificas, minuitq; magis, metuoque me-
dendo.*

Martyres memorandi.

*Martyribus meliora manent, moneo moribundum
Multimodis monitis metuèda miserrima, Mundū.*

Memoria Mortis.

*Morte minante mori, melior moderamine morum
Me meliora manent meditans monimenta malorū.*

Mater Misericordiz.

*Multa minante mihi memorans metuo, MA-
LACHIA,*

*Morte mea, misero miserere memento MARIA.
Mortis meditatio.*

*Mors memorando mouet mediter mea, menda mi-
nuta*

Mille MARIA mihi misero mala maxima muta.

Melior methodus.

*Musa miserta mihi misero memora moribundo
Mistere multa modo meliore melodica Mundo.*

Memoratio miseriorum.

*Mincia Musa mei memoro mala multa Maronis,
Maxima moxq; mali memini male multâ mu-
cronis.*

Naso nitidus.

*NASE, notes, numerisq; uonis, noua nomi-
na noris.*

Nellere nobiliter, ninei, nimiq; nitoris.

Nomina nulla.

*Nomina nostra nitent, nihili nitere necanda
Nobiliora numis; nequioraque nulla nouanda.*

Opus oculorum.

*OPticus Orbem oculis operosior orbiculare
Omnibus officijs opulentior opstat ornare.*

Orthographia obseruanda.

*Opies alere Opus orbem obeundo, oues, occupet ore,
Omnibus Orthographis opulentius Opis odore.*

Præmia popularia.

Porrige pro paseris peto, Persica, Pruna Populis.

Punica poma placent pueris, pariterq, Puellis.

Pulcher Prospecus.

Parthenopes placuere Plage prope pascua pura;

Pansilipi Procerum, Populiq, Palatia plura.

Peccator poenitens.

Porta Poli pateas, Petre parce Paterq, piatur,

Procubuisse pudet; Paradisæ pasere precamur.

Padua pinguis.

Padua plenipotens pecuaria pinguis præstas,

Porticibusq, pater patulus Patania potestas.

Petrus Pontifex.

PETRE Prior Populo penetralia pande Piorum,

Pasce Pater pecudes proprias pietate Proborum.

Paulus Prædicator.

PAVLE propinque **PETRO**, petimus, pete,

probra piare

Pontifici, penitusq, probos potiora probare.

Puerpera purissima.

Pulchra Parens, Paranympa Patris, prece pene

petisti,

Pura Puerperio Populis Pueram peperisti.

Poëmata propulanda.

Pendula Porticibus, Patribus, puerisq, probanda

Premio pulchra palam placitura Poëmata panda.

Piacula pianda.

Prandia Panperibus prope pocula ponito pland

Probra placere penus poteris pudibunda Prophane;

Pax Pamphilica.

Palmite Pamphilico pudibunda patrata peribunt,

Pax, Pietasq, Penns Populis parit: vq, praibunt,

Pixis puluerca,

Puluerulenta plunnt propè plumbea pondera pronè

Pixide præcipiti, properando piacula pone.

Poëtæ Prophetæ.

Principibus, Populis, Proceres placuere Propheta;

Præcipitiq, penes Pueros placuere Poëta.

Quiēs quærenda.

Quærit quanta queas, quiēnisse, quiēdèq, quita,

Quæsoq, quando quæis quærebunde quiesce

Quirita.

Regia Romulea.

Ruderibus remeando redux ruditate refecta,

ROMA recens reparata rediis, redimita re-

fecta,

Rosaria reuidentia.

Rara reculta rubent, redimita Rosetaq, rident,

Rore rigante rosas, rutilant, e rubore reuident.

Rota regulata.

Recta rudiente ruis Rota rite rotanda rotaris

Rapta rediis, redendo ruis, ruitura ruarīs.

Studium scriptoris.

Scribere si studeas simularia sumis, scinde
Symbola, sic subiges Senecam, Siliumq, subinde

Silius sonorus.

SILIE si fileas, Sicula filuere Sorores;

Solnere sine sonos, sapidi subiere sapes.

Statius sublimis.

STATIE si studeam stabilis satagens supererq;

Sum stupidus, solidus, studiusq, satisque, superque;

Supereminentia Sapientis.

Sido super solium stabilis Sapientia stando,

Sydcroos superos, Seraphimque sedilia sando.

Spes salutis.

Spe subennte, solo subaranda, ferenda seruntur,

Spicea ferta super sua semina sapè sequuntur.

Stephani sanctitas.

Sede super Seraphim Stephanū sua saxa sacrarunt,

Stigmatè sanguineo Solyma Satrapas superarunt.

Sacharum salubre.

Sincope, seu stomachum stimulantèq, sanguine,

sumas

Sachara, sapè solent, sine stigmatè, soluere stru-

mas.

Signaculum Solare.

Secula Sol subigis, spatij sua signa struntur

Symbola, sic Silicium simulachra simulq, sequuntur.

Thespis Tragœda.

Tibia texta triplex tonnis tenuissima tactu

Tempore Thespiadis tribuniq, tripudia tractu.

Traces triumphati.

Tormina terribili tonitru tria, tempore tristi,

Turcica turba tenus Tenedo tremebunda inlissi,

Truculentia temporis.

Tunsa Theatra, Tiboli, temerataq, Tepla teguntur,

Tempore tota tremunt, sumulataq, Tepla teruntur.

Tibullus tener.

Terpsicore teneros, timidos teretando tenores.

Terse Tibulle tnos, teigit, tonniq, timores.

Tusculum temperatum.

Tuscula temperies tepidisima, tute tuere,

Tempora tuta terens, truculentiaq, tolle timere.

Vrbs Veneta.

VRbs Venetis vigilata viris Venus usq, venusta,

Vera Virago vale, validissima vine vetusta.

Valetudo vegeta.

Viribus ut valeas validus, vegetusq, vocari,

Vinere verè vorax, virisq, Venerisq, vorari,

Vinum viride.

Vitibus undistis viridi veneranda virore.

Vina vetusta volo vegeto vacuanda vigore.

Verba

Verba vana.

*Vilia verba vides vegeto vacuata vigore.
Vana volare velut volucris viduata valere.*

Verba viuia.

*Viribus undeliber valida venientia vena
Vimida verba valens visioſa vorare venena.*

Vindemia Vefuuiana.

*Vinisor urbe vebas validiſſima Vina Vefuna
Visibus undeliber validis venit utilis vna.*

Vergilij valor.

*VERGILII Veneres video volitare venuſtas.
Verſubus, ut validis valuis variare Venuſtas.*

Veris viriditas.

*Vere v rente vides Violas, Veneresq; vigere
Vallibus undeliber Violaria verna virere.*

Versus vertendi.

*Versiculos Veterum variare, valebis VBERTE
Verſificare volens, vigilando volumina verte,*

Aliorum Scriptorum Carmina.

☞ CXCIIL

Nemo, quem ſciam, præter Leporeum, totum voluit Abecedariū percurrere, nam, quæ huius generis Carmina reperiuntur, ad vnicam literam ſpectant (nempe, ad hanc, aut illam; prout vel Authori placuit, vel tempus, & occaſio petiuit. Ponam aliqua exempla, quæ poſſit Philomufus ingenioſè imitari.

A.

ERat D. Antonius Gomez, optimus meus Dominus, amicuſque, Aſtronomiæ peritus, & Carli adſpectu ſummopere delectabatur. Iam eſt (ſic opto, & ſpero) Carli incolæ, & pede præmit ſydera, quæ in terra ſuperſtes metiebatur. Eius Caſteſte ſtudioſum expreſſi hoc Tetraſtico.

*Etheris Antoni aſtricomæ adſcendis ad arces,
Atque ad Atlantigeras aduenis acer aquas.
Aurora narratis adſis argutior alis,
Æternos annos altiloquentis age.*

Altiloquentis nominis intelligi debet Hector, quem longæua experientia ſublimia docuit, ut duodecimo transformationum libro Ouidius adnotat, inquit enim. *O ſucunde ſenex, cui prudentia noſtri.* Vnde, & Codrus, *Longa etas Pylium prudentem Neſtorea fecit.* Et Næuius apud Gellium lib. 9. cap. 7. *Dulciloquum* illum appellat.

Et hæc obiter noto me diptongos Æ, & OE ad primam vocalem reducere, ut ſcripturæ conſtem: at, quia tantummodò ſecundam proferemus, non condemnare illum, qui illas reduceret ad E: carmina enim non ad calamum, ſed ad linguam ſpectant.

B.

Litera eſt ſterilis, & in linguâ Latinâ præcipuè. Et ideo rara inueniuntur carmina Pantogramma, quæ ab hac litera incipiāt. Hæc pauca in exemplum propono. Conſidera verſum ſequentem.

*Barbare Bellerophon, Batauum Bellona beauit,
Aut etiam hunc.*

*Belligeris Bacchus Batanis, Belgisq; benignus.
Cui eſt ſimilis hic.*

Boſq; boat, balatq; bidens, batuitq; Bootes.

C.

Hanc literam ante octingentos Annos elegit D. Hugbaldus, Monachus Eluonenſis, in Eclogâ de Caluis, ad Carolum Caluum Romanorum Imperatorem: quæ pluries fuit impreſſa alibi, & tandem fuit reuſa Louanij anno 1562. Non videtur omnino ſine cauſa Hugbaldus elegiſſe hanc literam: nam acturus de Caluis cum Cæſare Carolo Caluo, nullam aliam deligere debebat literam, quam C.

Extat, & aliud carmen de pugna porcorum, in quo omnes voces incipiunt à P. & à multis eidem Poëtæ attribuitur, nec immeritò nam in priori carmine, quod ſine dubio illius eſt reperitur hoc Diſtichum.

Caluo caluitium Carolo cecinere Camæna.

Porcorum pugna placide placuere Poëſi.

Sed quid, ſi legendum ſit *Plucidi*, & non *placide*: nam, & illam lectionem, & non hanc Editio Louaniensis exhibet? an tunc potiùs dicendum eſt à Placido quodam illius æui Poëta, deſcriptas illas pugnas fuiſſe? Lector viderit, ego enim noliſ proprium Authorem fraudare laude merita, & ideo ſententiam cenſuræ Lectorum remitto.

Ut autem diſcas quis Hugbaldus iſ fuerit, audi Trithemium Abbatem Spanheimenſem, qui de ipſo ſic ſcribit.

Hugbaldus Monachus Eluonenſis Coenobij, Ordinis S. Benediçti, natione Galius, Vir tam in Diuinis Scripturis, quàm in ſecularibus literis eruditiffimus, in Muſica, Poëſi, Philoſophia, & cæteris artibus humanitatis, nulli ſuo tempore ſecundus: quod, multa

multa utroque stylo ab eo conscripta, testantur, de quibus ego tantum adhuc reperi subiecta. Ad Carolum Caluum Imperatorem mirabile opus centum triginta trium versuum, in quo omnia verba ab vna litera C. incipiunt vt *Carmina clarifonæ Caluis cantate Camæna:*

Quod prænotatur.

De laude Caluorum lib. 1.

De arte Musica lib. 1.

Gesta S. Lebuini lib. 1.

Epistolarum ad diuersos lib. 1.

Vitas etiam multorum ornato descripsit eloquio, & cantus in honore ipsorum dulci, & regulari melodiam composuit. Claruit temporibus Caroli Calui Imperatoris, Anno Domini 880.

EGLOGA

DE CALVIS

Auctore Hugbaldō Benedictino, ad Carolum Caluum Cæsarem.

Armina conuictij cerritus carpere Caluos.

Conatus cecinit: celebrentur carmina Caluis.

Conspicuo clari carmen cognoscite cuncti.

Proœmium, in quo inuitantur Camæna ad laudem Caluorum.

Carmina clarifonæ Caluis cantate Camænæ:
Comere condigno conabor carmine Caluos,
Contra cirrosi crines confundere colli.
Cantica cœcelebrent callètes clara Camænæ.
Collaudent Caluos, cœcludât crimine cluras
Carpere conantes Caluos crispâte cachinno.
Conscendat Cæli Caluorum causa cacumen.
Conticeant cuncti concreto crine comati
Cerrito Caluos caluentes carmine cunctos.
Cõsona cõi unctim cõtentur carmina Caluis.

Quod Caluites, veluti quodam præfugio futurorū, quibusdam prouenire videatur.

Carmina Clarifonæ Caluis cantate Camænæ:
Cum crescit calui capitis ceruice corona.
Consortem cleri consignat confore caluum
Capturum claram Christo cedente coronam:
Ceu c rines capitis, conuellens crimina cordis
Cor de creatorem conspiciat, corpore Cælū,
Cæl icolas ciues cupiens contingere cultu.
Crimina cū curis condemnat cuncta caducis:
Cæli consensum, consecutum cælicolarum
Concupiens cupidè, cõlauda cuncta creantem.

Caluos, Cantores, Abbates, Doctores etiam, & Episcopos esse, ac Sacerdotes.

Carmina clarifonæ Caluis cantate Camænæ:
Coniubilant Calui celfo clamore canori,
Continuantq; choro castas cantare choreas,
Conformes capiti, concordi corpore cuncti,
Complicitas cleri contendunt cõdere cæulas:
Correpto cornu, cœlestia classica clangunt:
Cõficiūt charū Christi cognomine Chrisma:
Cõsociant cuneo cõsperfos Chrismate cœtus;
Concordes cautè celebrant conuiuia cœnæ.
Consaturant Christi conuiuas carne, cruore.

Caluos Canobitas, Psalmistas, Grammaticos esse, & Poetas; atq; Scribas plurima abstinentia.

Carmina clarifonæ Caluis cantate Camænæ:
Complures Caluos cogunt castissima castra,
cœtica certatim celebrantes cantica Christo.
Corpore crine carcent, conlustrant culmina Cæli,
Cælica concipiunt, cohibent curare caduca.
Cõponunt chartas: cõcinnant carmina clara.
Catholicū canonē certum cõscribere curant.
Cõmulcant carnē: congestant corde calorem
Constantem, calsum; communi currere cursu
Cõtendunt celeres: Cæliq; capefcere culmen.

Quod Calui Reges sint, & Imperatores, Consules quoque Legislatores, & Indices.

Carmina clarifonæ Caluis cantate Camænæ:
Cõregnant Calui: cõscendunt culmina clari
Conspicui compri crisea ceruice corona.
Clementes censu condunt consulta cliētum,
Cincinnosæ caue, cõdemnant crimina Calui,
Censorem Caluis, censuram, condere constat:
Cordacem Caluum cordatū crede cauendū:
Caluentem Caluos cœcari corpore censet.
Caluicium Calui cœcatus corpore cesset.
Cessa caluastrium (cessa) corrodere, cessa.

Laus Caluorum ex peritia artis Medicinæ tam pharmatia, quam chirurgie.

Carmina clarifonæ Caluis cantate Camænæ:
Comperies Caluos columen cõferre cerebro:
Comperies caluos capitis curare catarrhos.
Comperies caluos cæcas curare cauernas.
Cronica cum cancro ceditq; cacexia caluo,
Cardia cor carpens cassatur, colica cessat.
Cõtrectans chalibem conscissa carne coerces
Corruptum capitis cocta ceruice cruorem.
Cur cõplura cano? clandestina cuncta caduci
Corpore conficcat, conlapq; corpora curat.

*Quod Calui sint Duces exercitus, ipsi etiam bel-
lares docti, & robusti.*

Carmina clarifonæ Caluis cantatæ Camœnæ:
Conducunt Calui cuncos certamine claros
Compugnant Calui cristati casside coni
Contorquent, crispant celeres cum cæde ca-
teruas,
Comprendunt cirros, contundunt calce co-
matos,
Cuspide confodiunt, capulo concisa corusco
Colla cadūt, celebrat calui clamore celcuma,
Commotus certare catus certamine Caluus
Conculcat, cædit, crinitos cædere cogit.
Caprinos captat, captos ceruice coartat.

*Inuectio increpationis aduersus canillatorem
Caluos conuiciantem.*

Carmina clarifonæ caluis cantatæ Camœnæ:
Corde cauus cirrose, caue certare creanti,
Conuiciumq; creaturæ condicere cessa.
Condita cunctipotens causarū cuncta creator
Constituit, curamq; cauens conferre creatis
Cætera curauit, clarum consurgere Calui
Concedens culmen, cui cedere cuncta coegit.
Cerritus cur conlatrat clamore carano
Condiderat Caluum cōlapſa cucurbita cæno?
Conticeat citius cœnosa calumnia cuius.

*Item aduersus eundem, conlaus Caluorum de hu-
mitate, & charitate, atque castitate cordis,
& corporis eorum.*

Carmina Clarifonæ Caluis cantatæ Camœnæ:
Complex carnificū, coriū conuellere Caluo
Cur censes? cordis conuellit crimina Caluus.
Cur censes capiti cineres conspexere Caluo?
Cognoscit cinere Caluus concreſcere corpus
Cur censes calido carnes carbone cremari?
Corda ereina Calui Christi concocta calore.
Cur censes Caluum castrari corpore castum?
Corde cenus cunctis castratur concito culpis.
Carmine carnificans Caluum, compescere ca-
uillum.

*Exprobratio carminis eius comparadigma de
Heliſao Propheta Caluo, cum pueris
illi insultantibus.*

Carmina clarifonæ Caluis cantatæ Camœnæ:
Carminibus caueo claris coniungere cœca.
Calcetor cœno calcanda calumnia calce.
Cœnopus cœnosa canens concludito cānam.
Censetur certè censorum codice cantum,
Clariuidum Caluū, cui conscia cœlica cuncta,

Commotum catulū, circumlatrare cachinno.
Clamantes cōſcende citus cōſcendito Calue,
Condemnaſſe cacos: confestim crimina cla-
rent.
Conuicij corroſa cadunt cum corpora carpūt.

*De egregio Paulo Apostolo Caluo: quod à Christo
vocatū sit, raptusq; in tertium
Cælum.*

Carmina clarifonæ Caluis cantatæ Camœnæ:
Carmina Caluorum cumulentur, carmina
Calui
Conſpiciui: cuius crudelis cautio cædis
Conſtituit Christi cultores ſacrificare,
Coniubilent circumferēte chariſmate Caluo
Cœcato cuncta Christi clamore citato.
Corruerat cœco conſoſſus ceu cuspide conti,
Conſeſtimq; capit conſenſum culmine cœli,
Clariuido cernens conſpectu condipotentē,
Confore ceu cuius claret cæleſte cacumen.

*Quod ex Perſecutore ſacſus eſt Predicator: &
quod eam nutrire, & turpem vetas
ſermonem proferre.*

Carmina clarifonæ Caluis cantatæ Camœnæ:
Conglomerate choros, Caluo celebrate cho-
reas.
Cenſuram celebrem Caluum cambiſſe co-
lendum
Comperimus, cœli conſul conſulta cauendi,
Crimina conſultat: cœnoſi cuncta coeret
Colloquij cunctis communia comoda cen-
ſet.
Confundit cirros: collegia ciuica condit.
Conciliando conſonſorum Chriſticolarum
Corda ciet capiti corpus coniungere certans
Cerritus celebres ceſſet contemnere Caluos.

*Alloquitur Poeta Camœnas de canillatore inſi-
nuans cum Calui regis iudicio cœcatum.*

Carmina clarifonæ Caluis cantatæ Camœnæ:
Crudelem Caluos caſſo conamine cunctos
Carpere conantem, compescite crimine ca-
ptum
Conuicij commentantem commēda caducas,
Concito conuictum cœcis concludite clau-
ſtris.
Caluaſter cenſor cœcari crimine captum.
Cenſet: cœce canis ceſſa contemnere Caluū.
Conquinſce canis conſingēs crimina Caluis.
Conquinſce cauis cōlatrans carmine Caluos
Conquinſce canis, ceſſans corrodere Caluos.

Episoma laudis Caluorum à corporis situ, & pulchritudine, & quod Caluus Microcosmus sit.

Carmina clarioræ Caluis cantate Camænæ:
Concilium clarum Clauorum congere cœrû.
Cum cernis Caluum Cæli comprehendito ci-
clum.

Caluitij culmen, Cæli cognosceito centrum.
Circuitu cosmici, commendant cætera Calui.
Caluos consocia: candentes congere Caluos.
Cynthia cessabit criseos conferre colores.
Cornua contencbrâs cedit cōcrescere Caluis
Conlucent Calui, Caluorum cassida Caluis
Construans Cæli ceu copia clara coruscet.

Clauſula Garminis.

Carmina clarioræ Caluis cantate Camænæ:
Conueniet charas clauis is componere cînas
Compleatur claris carmina cantabile Caluis.

D.

AVdi attentè, & benè considera hoc Mora-
le Monitum; complectitur enim doctri-
nam, valdè necessariam, & piâ. De Autho-
re, ne sollicitus sis; nam quicquid ille fueris,
nos sanctissimè instituit.

Dilige Doctores docilis: discendas discere:

Desuge desidiâ, deluge dona Dei.

Diligit Doctores, qui illos libenter audit, vt
discat: qui adhibet laborem, & non est des-
ses: & quia habere bonos Magistros, & do-
num Dei, diligit dona Dei, qui studendo, &
collaborando ostendit se nec Deo, nec Præ-
ceptoribus cœlicis sibi concessis, esse ingra-
tum.

E.

HVc pertinet ille de seclis Philosopho-
rum versus, quem apud Ioannem Hen-
ricum Alstedium inuenies.

Excidit Empedocles: Epicurû excipit error. &c.
Fortè illud quæ aliquis esse diuersam dictio-
nem contendet, & huc pertinere non posse.
Et quidem Pantogrammata ab hac litera exor-
dium sumentia rara sunt, & ideo illa non fre-
quenter inuenies.

Huc spectant duo illi versus, quorum sen-
sum penitorem non facili negotio expêdes.
Aratus Midendorpius sic cecinit.

Enripides exfers Ereli est: exosus Ephebus.

Explicat ensiferos; Elephas exsurgit, & effert.
Et postea? Tu conceptum absconditum ex-
plica.

Insuper politicas occupationes non caret a-

liquibus horis, quibus Parnassum, & Musas
honoret Illustrissimus D. Baro Bucellenius,
sux Cæsareæ Maiestatis Consiliarius. Multa
eius carmina perpoliro scripta calamo cir-
cumferuntur, & applausum merentur, at im-
præsentiarum tantum producam Pantogram-
mum quoddam Epigramma, quod ad laudem
S. Isabetta Portugallia Regina concinnauit.
Sic dixit.

*Ecce, esclama Europa,
Essere Elisabeta
Eternamente elesta
Efortante, efficace, & eccellente.
Ella esfermina esseriti eloquente,
Et equamente eguale
Eccola essortar empi,
Edifando egregiamente essempi.*

F.

IN Philippi III. Hispania Regis obitu eru-
ditas, & piâs fudit lachrymas Salmanti-
censis vniuersitas, & omnia Europa ingenia
ad arenam, & agonem prouocans suspirijs
modum posuit, vt omnes ad metrum, ni me-
rosq; lugerent. Quidam ingeniosus adole-
scens hos versus edidit.

Funera felici faciet fortuna Philippo.

Falices fines facta, fides faciens.

Fide fas fidei sanctos frangere funes,

Fama fas firmas figere facta fores.

Fertilitas Fama fulget fecunda Filippi,

Fertilior fulget fertilitate fides.

Et hîc statim scrupulosus Lector ininterroga-
bit, cur ab F. & non à PH. vox *Filippus*, &
omnes alia, quæ illi se attemptant, initium
sumant? & ego ininterrogarem statim, cur vox
Filippus debeat initium sumere à PH? Fortè o-
lim F. Latinum, & φ Græcum diuersæ erant
erant prononciationis, at bodie differentiam
non video. imò nec omninò viderunt vete-
res, Græcè enim dicebatur *φίλος*, Doricè *φιλύ*
& Latini dixerunt *Fama*: & cur in alijs simili-
ter? Ergo si rationi stetur, cōstet F: at quia o-
mnes aliter scribunt, oportet, vt viam triaram,
& communem sequamur. Huc pertinet illud
Distichum.

Famellas fartim facies formosa fefellit:

Fortuito facies feruenti furta furore.

In Accademico Occulto (liber est, quem Fer-
dinandus III. Romanorum Imperator compo-
suit) Hexastichum sequens inuenies.

Eriburgo su francoſo ſato fece felice

Forze ferme fatali feritici,

Fino fuggir fremendo su forzato

Ferſorte Ferdinando felice, fortunato,

Feracis

*Feroci, forti, fer, santi fugando,
Fama fa sin famosi fato fando.*

Primus versus, & quartus si rhythmicè, hoc est, usque ad ultimum accentum syllabas denu-merare placeat, habet accentum in tertiâ-decimâ; alij in decimâ: & in ipsis vniuersæ di-ctiones initium habent ab F, quæ in nomine Ferdinandi III. Authoris, & Ferdinandi II. cui carmen dicatur, nomine est prima litera.

G.

Perillustris Dominus Canonicus Frâcis-
cus Natalis Poëta laureatus, & Excellentissi-
mus Musicus, multa in lucem emisit, ob quæ
merito celebratur: inter alia hæc curiosa Te-
trasticha ad harmoniam reduxit.

*Godeo, gustate
Gionanetti Giardinieri,
Gratioli Giornalieri
Grandemente guadagnate.*

*Gridate, granate
Gelosissimi Guerrieri,
Guardiani Gabbellieri
Giornalmente guadagnate, &c.*

H.

Habenas Imperij moderatur Leopoldus,
Ferdinandi III. Inuictissimi Cæsaris fi-
lius, sub quo promouentur Virtutes, & Vi-
tia ab Orbe Christiano profectibuntur: quod
ipsum Illustrissimus D. Julius Bucellenius Cæ-
sareus Consiliarius, sequentibus numeris
celebrat.

*Hippocrisia humile
Habita hormai beremi
Harpia, Hamo, Heresia.
Hor Homo, Herce, Historia,
Humiltade, Honeftrade
Hanno honore, harmonia, &c.*

I.

Sanctam Theresiam, Gëtis Hispanæ gloriæ,
& sexûs foemini prodigiû Diuini Amo-
ris iaculo Angelus diuinitû missus transuer-
berat. Contemplationis oculis R. P. Mar-
cellinus à S. Iosepho Carmelita exalcea-
tus, admiratur prodigium, & in numeros se-
quentes crumpens, sic ait.

*Ignifer immixtus iactanter iacula iactat
Immodicosq; ignes (innocati illa) iac'it,*

*Ignes ingeminat, inussq; incendia inngit
Ignibus illustrans; illaq; inusta iacet.
Imminet, igniuomumq; immergit in ilia iactum:
Illa iterum innitans impanida interji,*

Magnam non tamen bonam famam suo scele-
re indepta fuit Herodiades. Obijte terris, &
Cælis, & Perillustris Dominus Canonicus
Ioannes Baptista Aloysius Iuris vtriusq; Do-
ctor, hoc Distichum tumulo appendit.

*Ingirer impura, imprudens, infesta Ioanni,
Ignibus inferni irrequ. eia iacet.*

L.

Si definiri legem postules multæ, & variæ
definitiones à singulis Doctoribus audies:
& quia omnis apud Legitas definitio nō so-
let vacare periculo, perges ulterius, volēsq;
diuersos, & diuersos audire. Audiat igitur
idem Perillustris Dominus Canonicus
iussus legem describere, dedit sequentes nu-
meros.

*Lex, lumen, lampas, libamen, lingua, libamen,
Lans, labarum, limen, lanrea, libra lucrum.*

Digni sunt, qui illustrentur, & dilucidentur:
at ego si in singulis diffundi vellem, biblio-
tecam verius euulgarem, quàm librum. Per-
gamus ergo ulterius, & hoc Distichum alibi
scholio opportuno illustrabimus.

M.

Pvchrum, & mysticæ significationis ple-
num est illud carmen, quod Christi Do-
mini Passionem, & Resurrectionem describit.
videlicet,

*Mors mortis, mortis mortem (ô Mors) morte
dedisti.*

Vt omnes voces inciperent ab M. posset ex-
pungi illa interiecto ô, & quæri aliqua, quæ
incipiatur ab M, & vocis dedisti locum subi-
re possit.

Magna adfidentia, & labore Benedictus
Arias Montanus Biblia edidit, quæ Regia di-
cuntur. Et quidam vir doctus Elogium scrip-
sit, in quo omnes voces ab M. initium su-
munt. Est Hebraicum, & editum in primo
horum Bibliothom tomo sub initium. Lau-
dant multi, & memoritò hoc panegyrici
interim duo notanda sunt: alterum esse imprati
non metrica, sed solutâ oratione composigunt
alterum nullam litteram apud Hebræos dire:

D d

remi-

MVSA II. TAVTOGRAMMA.

CXC.

IMILIS est præcedenti. Illa singulis dictionibus singulas literas Nominis adsumpti exprimebat: hæc autem singulis versibus: ita ut in primo omnes voces incipiant à primâ nominis literâ: omnes à secundâ in secundo: omnes à terciâ in tertio: &c. Doctrinam illustro hoc exemplo, quod ex Ioannis Alstedij Encyclopædia lib. 10. sect. 4. cap. 5. §. 2. desumo.

*Hæc dona Deus, ditat Dominus Dominorum.
Erramus: sine eo est ecce ex erroribus error,
Cavaq; vah vincunt virtutem, visq; virorem
Cernis si superam spernamus spem, atq; salutem.*

In secundo versu addidi illud *ecce*, nam deficiebat vna syllaba: in ultimo pro illo *spem* atque poni posset *spond*, nam atque non incipit ab S. Aliud exemplum ex libro Stephani Tabourotij sumamus.

*Carole, cui clarius, cui culta cuncta Camæne
Aspirant: aletis altior æthereis.
Melligio Regni recti ratione regatur;
Omnibus obsequias obsequiosus opem.
Pænæa Lex laudes lucentes lata loquatur:
Lexillum vasfrum vis violenta vehat.
Criscipe Sicelidam solemnina sacra superstes:
Nilorescat felix Francia, fac: saneas.*

Fuit hoc Ogdoastichum à quodam adolescente ingenioso compositum, & Carolo IX. Galliarum Regi inscriptum. Versus ultimus exhibet F. quæ nomen *Franciscus* repræsentat: nam hic Christianissimus Rex, *Carolus Franciscus* vocabatur.

Stephanus Tabourotius quartodecimo sue ætatis anno hoc construxit, & eidem Regi dedicauit.

*Francois faisant florir la France
Royalement eegnere,
Zmour amable aura,
Zy n'aura nulle nuyssance,
Conseil constant conduira,
Ordonnant obeysance,
Iustice il illustrera,
Cnr ses subiects sans souffrance.*

At in versu primo articulus *la*, & in quarto vox *aura*, non correspondent legibus: & in quinto versu omnes voces incipiunt à C. durò, cum tamen in Acrosticho sit molle.

Gallicis versibus etiam Hispanicos subscribo, eandem artem obseruans.

Adonis ob formæ pulchritudinem possessus à Venere, adamatus à Dianâ, ab apro occisus in campo iacebat, antequam in florem transisset. Cadaver humentibus oculis confectans Diana dixit.

*Palce depsoxo de ducto desdichado:
Infeliz inuentud, incierto intento:
Dmor audaz; agora atropellado.
Zirbla nocturna, nueno nocumento,
Dnora ayer, agora auaro aliento.*

Hac arte vsus est quidam ingenio foelix Salmanticæ, dum certamen Poëticum in Genethliâ Philippi Balthasaris, qui Magni Philippi Hispaniarum Regis filius fuit, publicè exponeretur; eius carmina non prodierunt in libro, quem Illustrissimus D. Christophorus de la Zarraga edidit: ergo mihi debeat posteritas, quod nō perierint, Authorq; ignoscat, si nomen eius nō exprimo, nam elapsis iam annis triginta memoriæ non audeo confidere, & charta, quæ in meas nun incidit manus, subscriptionem non habet. Versus ergo Tautogrammos, cuiuscumq; illi sint, subscribamus.

*Pompa placet populo, Pralati plaudite primi.
 Teclorores hymnos, hiacynthū, holocaustaq; honores.
 Incensum iubilare iubet instissimus illi
 Lucifero lucet luculenter Lana Leoni.
 Viduicis inuenes; infirmat Iupiter infans.
 Variatius peperit princeps, pia, pura Philippū.
 Dulchram progeniem pacis, patriaq; parentem.
 Cines, vale votis, virtutum viuida virtus.
 Sed superiq; satum supremo sanguine seruum.
 Qu'ingenti quarent quæstores quæque Quirino.
 Victori valido, victoria vira virescit.
 Induit infantem Iunonis, Iuppiter ipse.
 Zomine Nestorū natum natura notauit,
 Iruncatur sauri telis tentamine tanto
 Augetur vertex vnguento Virginis vnctio.
 Sceptræ sacerdotes seruabunt sacra Sybille
 Esperus Hibernos habiles hastatus habebit.
 Inclitus illuflres intendet iungere iustis.
 Saxoniam subito subuerter Summe Senator
 Tarue protestantes peruersos percutit princeps.
 Puerus annus adest, Alphonsus an alter Achilles
 Zarus: nunc Nympha narrabunt nomina nati
 Incolumem inuenet M iurauit insus Iesus.
 Dnlato; alacres armatas amplius augent.
 Mellioresq; ratum, Rectori Regna reseruant
 Andique visendi veniunt virtute vetusti.
 Magnæ magno mensurant munera Marti.*

*Gramia promittis persona parue petenti.
 Romanos, Romulusq; reget Rex regna regenti.
 India intrè Ioui iamdudum Iassidis instar
 Zestoreas naues Neptuni numius nostri.
 Concesfit: clarns cantabit carmina Christo.
 Tiriges electos, & egenos euehet agras.
 Tandè poli portas Pompei perspice partum
 Summe Sacerdotum, sacratum suscipe seruum.
 Suscepitq; suam semper seruato salutem.
 Truxilanti equites, exultant ether, & aquor,
 Dex ridet, Regina rubet, Respublica rictas,
 Missellusegualis, en, aequaliter extant.
 Zepennus nostrum nutrit nectare natum.
 Increpat infestos index, inculcat iniquos.
 Calantes Satyri saltabunt saepe sonantes,
 Saturnus scotos succendens sanguine scissos,
 Instus lo, incundus lo, iubilemus in illo.
 Zaiestas magni memoratur munere Martis
 Cine vale victor virtutum vine venustas
 Saturnum seruent saluum superiq; serenum,*

*PLaudite Pierides pompa pannonia plandis
 arce pie patraue precor pan premia possit.*

MVSA III. PANTOGRAMMA.

✠ CXCI.

MAIORI labore, & industriâ Poë-
 matū, in quibus omnes omnino
 voces ab eodem incipiant chara-
 ctere, componit, vt constet ex
 sequenti Disticho.

*Etheris astricamas adscenderat Austrius arces:
 Aeternos annos Author Atlantis aget.*

Sed quæ esse debet litera, à quâ omnes au-
 picentur dictiones? Potest esse quam Poëta
 delegerit: & si ratio præscribere debeat de-
 lectui: erit prima nominis, quod carmine
 laudatur, aut dilucidatur. Vnde acturus, de
 Austriacis, sume A: de Bohemis, B: de Cata-
 lonicis C. &c. Est valde diues ista Musa, nam
 multi illam Viri Magoi illustrarunt.

Ioannes Alstestius hanc, & præcedentem
 Musas Tautogrammas appellat, illasque vt
 perfectam ab imperfecta distinguit. dicens
 Carmen Tautogramma imperfectum esse,

quando omnes dictiones vnus versûs inci-
 piunt ab vnâ literâ, & omnes dictiones aliûs
 ab alia: nam Tautogramma, vt sit perfe-
 ctum, postulat, vt omnes totius poematis di-
 ctiones ab eadē n litera incipiant. Nos hanc
 Pantogrammam dici volumus: nec erit ali-
 quæ æquiuocatio, quia in toto hoc Parnassio
 non est alia, quæ notetur hoc nomine.

✠ CXCVII.

Disticha Ludouici Laporei.

INter Autores, qui similia carmina con-
 formarunt, primo loco recensendus mihi
 est Ludouicus Laporeus, qui anno 1653. e-
 didit Romæ centum Disticha, quæ vocauit
*Daçtilyta, Exametra, Rhythmica, Alphabeticæ,
 Vocalia, Consonantialia, Similiaria, Tindaria,
 Leporeamba.* Sunt omnia Hexametra, hoc est
 habens sex pedes: *Daçtilyca*, quia in quin-
 que prioribus locis nullum admittunt spon-
 deum

deum: *Rhythmica*, quia similiter desinunt: *Alphabetica*, (aut potius *Abecedaria*) quia per omnes literas Abecedarij discurrit: (per omnes dico, quæ capaces videntur; K. enim, & Y. non sunt Latine literæ; & X. & Z. tam sunt pauperes, ut huic Musæ inferuire non possint) & quia literarum Abecedarij alie consonæ sunt, alie vocales; alia Epigrammata Leporei sunt *Vocalia*, alia *Consonantia*. Et omnia quidem *Similaria*, nam à simili, aut verius ab eadem literâ omnes voces singulorum incipiunt: & sunt *Titularia*, proprijs titulis distincta: *Leporecamba*, &c. [& hic obiter Lectorem moneo, ut quidquid noui edat Ludouicus Leporeus sibi comparet, habet enim ingenium peregrinum, & floridum, & nihil scribet vulgare. Nunc tandè eius verius subijcio.

Aduocat asseclas.

Accipe Amice Academe apochas, age, arator amabis

Arua aduendū agitant, aliosq; ad aratra agitabis.
Academicus Aristotelicus.

Alter Apollo audios animos alis abnuis adaltor;
Alter Aristoteles agis, afficis, arguis actor.

Aqua Acidula.

Acer amator adest aduendus, aman' us, aquarum,
Ariubus, atque acidis, adeoq; abigatur amarum.

Affluentia Anienis.

Alas aquosus Anas, Acheloius Anser abite;
Albuncas Anienis aquas, age amantur adite.

Amanium ardor.

Amnis ardet Anas, Aquilæque agitantur aquantes,

Angis Amorg, audios animos, agit asper amantes.
Amasium amarities.

Asper adest aloës acorisq; acidis asperioris
Afficiens animos abigatur amaror, Amoris

Auarus anxius.

Angitur Androgenis adyris adhibendus auarus
Anrens Aristophilax abigendus arator amarus.

Ad Angelum Assistentem.

Angele Amice animos adest abigendo abigenda,
Auxiliare animis, agitando, aciendo ad agenda.

Ad Angelum Aduersarium.

Apsis, age, Anguigenas acies Acherontis adito;
Animachusq; agitant animos alienus abito.

Ad Arbitrium Animarum.

Arbiter astriferas adolere aperit: r ad Aras
Altitonantis agas animas aliquino amaras.

Ad ambitiosum.

Asper amicitias aliorum agitas abeuntes
Ambitione animos abigens, adynumque aducentes.

Augurium Austracum.

Anguis ad Austriacas Aquilas agis astrifer Axes,
Antipodesq; adokete, Arabesq; Arimafus, Araxes.

Auiditas auditus.

Aëris auriculis agitabilis ardor adauit
Applicitusq; animis animosior aggerat actus.

Auctor amicitiae.

Auges amicitias adamabilis actus Amoris;
Atque alimenta animis, adipemque adolebis adoris.

Amœnitas Albana.

ALBA aduēda aueas adamabilis altera Ashene;
Almus Amicus adest, adolefcit alendus amane.

Aduentus Aprilis.

Adnatat Anser aquis, ades Ales amicus Aprilis,
Apher amoma adolere. Arabesque anathemata
Aflis.

Bononia Beneuola.

Blanda benigna beans benedicta Bononia bladis
BENTIVOLIS benedico bonis, bonitate beans
dis.

Bellum Belgicum.

Belgica bella bonos baculis baruere Brabantes,
Belligeres Banaros, Bracaros, Baranosque Bra
gantes.

Buccina, Barbitosque.

Buccina belligeros bona bella boando beasti;
Barbite blande bobus, bibulisq; Bubulce boasti.

Cor Caroli cruentum.

Calicolum Capitis Cruciatu crure cibatum
Cor CAROLI colitur calida Charitate cre
matum.

Cupido coërcenda.

Corpora contineas crapula cruciante cibare,
Canā canes cohibere cibos cupiendo cubare.

Characteres conscribendi.

Charta cupit celeres calamos, cito cultra coapta;
Cedito continuo, calamistræque cycnea capra;

Collatio Clauium.

Christe cives comitem, cohibendæq; crimina credis,
Clandere Clanigero cito Calica, cum itaque cadis.

Chaldæi Christicolæ.

Currite compariles Comites, comitante Comite,
Christicolæ, celerate choros, charitesque ciete.

Coribantes crepitantes.

Cymbala concrepitant, corybantica cuncta ciete,
Comparibus Crotalis, cytharis, choreisq; Cythera.

Curia Capitolina.

Condere conspicio Capinolia, cen CICERONEM
Consilij, capiant, celeberr Criticumq; CATONEM.

Christiana Communio.

Christicola celerate choros, cytharistq; canentes,
Calicolum Capiti copulareque corda calentes.

Charitas cooperans.

Culpa cadit charitate, Chori Charitumq; citantur.
Credite Christicolæ, cito corda calore cremantur.

Casella Cantor.

Carmina cū caneres Cytharade colende CASELI
Concava continuo cecinere cacumina Cali.

Carullus

Capillus clarus.

Continuò choreis Charitum, cytharisque colende
Compte CATVLLI canis Cytharede canore ca-
nende.

Comparatio Criticorum.

Consimiles Criticis criticant, crepitantque Cicada;
Consimilique cadunt crepitum, cecidereque clade.

Carminum cupiditas.

Continuò crepuit, ceciditque; cruore cruentum
Condere cor cupiens celeberrima Carmina Centū.

Dignitas Daſtylica.

Dſtycha Doſtiloquos docui, dirimenda dolani,
Daſtylicumque decus didici documenta dicani.

Durities deuitanda.

Demito duritiem, dirimendaque destrue durus;
Dulcia Daſtylici decoris documenta daturus.

Epicus, & Elegiacus.

EXeris eximios Epichos Epicharme Epiceis,
Edis, & Empedocles Elegos Epimice Elegeis.

Ennius Epicus.

Edidit Ennius ecce Epicoſque, Elegoſque, & Ephabis
Emitur, eſque; epulans, epulare Epicure, & egebis.

Fontes Forenſes.

FRigida fornibus fluibunda fluenta flunntur,
Fulgida Fonte Foro fluidoque fragore feruntur.

Fama fallax.

Fama facis facinus fugiens, fera ſamina ſtando,
Falſaque ſiſta ferēs, faciundiaque ſactaque ſando.

Flaccus facundus.

FLACCE facis ſeriare Forum, Fidicemque ſaniſti
Floridulis Fidibus facilis, fluiduſque, fuiſti.

Felicitatis fiducia.

Firma Fides ſeriare facit ſera ſagra ferendo,
Fortia Fata ſero fore fauſta futura fruendo.

Gigantum genealogia.

GRande genus genere Geta, grauiterque gra-
danicem.

GERMINIVM, genuiſque Gyan Galilea Gigan-
tem.

Gradulana glaciata.

Gefſta globis glaciata gela gelo Graca gregata,
Gaudia gutturibus Gradulana genimina grata.

Imitator IESVS.

IPſe imitatio IESVM ire iter illicet impar inibo,
Irus in Indigetes inhiabilis indigus ibo.

In inuidum.

Inuidus increpitans, inimicus iniquus inibis.
Impetere Indigenas? inbonoratus, inutilis ibis.

Iubileum Innocentianum.

In ſeres innocuus? iubilare inconde inberis;
Iraque in Indigetes inhiator, inique inhiaberis.

Ianua inuincibilis.

IANVA in introitus inhiabilis inquis idipſa
Itale, libere, iridemque; inhiabis inermis in ipſa.

Lingux libertas.

LINGua libens, licitis labijs, leuiterque, loquendo
Laude ligat, lepidè lacerat, laqueatque legendo.

Leporeamba lucida.

Leporeamba legas liſa, loſa, liuiſta Lio,
Limpida labe luis, Latioque locanda Lyceo.

Leporeamba lepidà.

Leporeamba legens lepidiſſima Iudicia lambe
Legitimus labijs, lachrymans laqueare Lycambe.

Lina lexiuiata.

Linſta lexiuſque laticum lunione lanamus,
Linaque lauta lito lateri leuiora locamus.

Labara Ludouicea.

Lilia Leucorhoe Labaris LVDOVICE locata,
Lutea, lauta legis, laqueis, laterique ligata.

Medicamina metuenda.

MILLE malis Medicus minimè meliora merèdo,
Mortificat, manuſque; magis, metuoque me-
dendo.

Martyres memorandi.

Martyribus meliora manent, mones moribundum
Multimodis monitis metuèda miſerrima, Mundū.

Memoria Mortis.

Morte minante mori, melior moderamine moram
Me meliora manent meditantis monimenta malorū.

Mater Miſericordiz.

Multa minante mihi memorans metuo, MA-
LACHIA,

Morte mea, miſera miſerere memento MARIA.
Mortis meditatio.

Mors memorando monet mediter mea menda mi-
nuta

Mille MARIA mihi miſero mala maxima muta.

Melior methodus.

Muſa miſerta mihi miſero memora moribundo
Mittere multa modo meliore melodica Mundo.

Memoratio miſeriarum.

Mincia Muſa mei memoro mala multa Maronis,
Maxima moxque; mali memini male multa mu-
cronis.

Naso nitidus.

NASE, notes, numeriſque; nonis, nona nomi-
na notis.

Necſere nobiliter, nique; nimique; nitoris.

Nomina nulla.

Nomina noſtra niſent, nibili niſuere necanda
Nobiliora nimis: nequioraque nulla nonanda.

Opus oculorum.

OPTicus Orbem oculis operoſior orbiculare
Omnibus offeſijs opulentior optat oſcare.

Orthographia obseruanda.

*Opes olere Opus orbem ob eundo, oncs, occupet ore,
Omnibus Orthographis opulentiùs Opis odore.*

Præmia popularia.

Porrige pro pateris peto, Persica, Pruna Popel-
lis.

Punica poma placere pueris, pariterq; Puellis.

Pulcher Prospæctus.

Parthenopes placere Plage prope pascua pura;

Pausilipi Procerum, Populiq; Palatia plura.

Peccator poenitens.

Porta Poli pascas, Petre parce Patetq; piatur,

Procubuisse pudet; Paradisi patere precamur.

Padua pinguis.

Padua plenipotens pecunaria pinguis præstas,

Porticibusq; pater parulis Patanina potestas.

Petrus Pontifex.

PETRE Prior Populo penetralia pande Piorum,

Pasce Pater pecudes proprias pietate Proborum.

Paulus Prædicator.

PAVLE propinque **PETRO**, petimus, pete,

probra piare

Pontifici, penitusq; probos posiora probare.

Puerpera purissima.

Pulchra Parens, Paranympa Patris, prece pene

petisti,

Pura Puerperio Populis Puerum peperisti.

Poëmata propalanda.

Pendula Porticibus, Patribus, puerisq; probanda

Premio pulchra palam placitura Poëmata panda.

Piacula pianda.

Prandia Panperibus prope pocula posito pland

Probra piare penn poteris pudibunda Prophane;

Pax Pamphilica.

Palmitè Pamphilico pudibunda patrata peribunt,

Pax, Pietasq; Penns Populis parit: riq; praibunt,

Pixis puluerca.

Puluerulenta pluunt propè plumbea pondera pronè

Pixide præcipiti, properando piacula pone.

Poëtæ Prophetæ.

Principibus, Populis, Proceres placuere Propheta;

Præcipitiq; penes Pueros placuere Poëta.

Quies quærenda.

Quæris quanta quæas, quænisse, quieteq; quita,

Quæsoq; quando quæis quærebunde quiesce

Quirita.

Regia Romulea.

Redibus remeando redux ruditate refecta,

ROMA recens reparata rediis, rediuna re-

fecta,

Rosaria reuientia.

Rura reculta rubent, redimista Rosetaq; rident,

Rore rigante rosâs, rutilant e rubore reuident.

Rota regulata.

Reffa rudente ruis Rota rusc rotanda rotaris

Rapta rediis, redenendo ruis, ruitura ruaris.

Studium scriptoris.

Scribere si studeas similaria sumito, scinde
Symbola, sic subiges Senecam, Siliumq; subinde

Silius sonorus.

SILIE si fliceas, Sicula siluere Sorores;

Soluere sine sonos, sapidi subiere saporos.

Statius sublimis.

STATIE si studeam stabilis satagens supererq;

Sum stupidus, solidus, stundiq; satifque, superque;

Supereminencia Sapientis.

Sido super solium stabilis Sapientia stando,

Sydercos superos, Seraphimque sedilia sando.

Spes salutis.

Spe subennte, sola subaranda, serenda seruntur,

Spicea ferta super sua semina sepe sequuntur.

Stephani sanctitas.

Sede super Seraphim Stephanû sua saxa sacrârûs,

Stigmata sanguineo Solyma Sacrapas superarunt.

Sacharum salubre.

Sincope seu stomachum stimulantem sanguine,

sumas

Sachara, sepe solent, sine stigmata, solvere stru-

mas.

Signaculum Solare.

Secula Sol subigis, spasijs sua signa struntur

Symbola, sic Silicum simulachra simuliq; sequuntur.

Thespis Tragœda.

Tibis texta triplex tonnis tenuissima sacra

Tempore Thespiadis tribuitq; tripudia tracta.

Traces triumphati.

Tormina terribili tonitru tria, tempore tristi,

Turcica turba tenus Tenedo tremebunda tulisti,

Truculentia temporis.

Tunsa Theatra, Thols, temerataq; Tèpla reguntur,

Tempore tota tremant, sumulataq; Tecta seruntur.

Tibullus tener.

Terpsicore teneros, timidos teretando tenores.

Terse Tibulle tuos, tetigit, tonuitq; timores.

Tusculum temperatum.

Tuscula temperies tepidissima, tute tuere,

Tempora tuta serens, truculentiaq; tolle timere.

Vrbs Veneta.

VRbs Venetis vigilata viris Venus usq; uenusta,

Vera Virago uale, validissima vine vetusta.

Valetudo vegeta.

Viribus ut ualeas validus, vegetusq; vocari,

Vinere uerse vorax, uirgis Venerisq; vorari,

Vinum viride.

Vitibus undistinis viridis ueneranda uirore.

Vina vetusta uolo uergeto uacuanda uigore.

Verba vana.

*Vilia verba vides vegeto vacuata vigore.
Vana volare velut volucris viduata valore.*

Verba viua.

*Viribus undeliber valida venientia vena
Vinida verba valent vitiosa verare venena.*

Vindemia Vefuiana.

*Vinitor urbe vebas validissima Vina Vefuna
Vitibus undeliber validis venit vitilis vna.*

Vergilij valor.

*VERGILII Veneres video volitare venustas.
Versubus, ut validis valuit variare Vetustas.*

Veris viriditas.

*Vere v rente vides Violas, Veneresq; vigere
Vallibus undeliber Violaria verna verere.*

Versus vertendi.

*Versiculos Veterum variare, valebis VBERTE
Versificare volens, vigilando volumina verte,*

Aliorum Scriptorum Carmina.

CXCIII

EMO, quem sciam, præter Leporeum, totum voluit Abecedariū percurrere, nam, quæ huius generis Carmina reperiuntur, ad vnicam litteram spectant (nempe, ad hanc, aut illam; prout vel Authori placuit, vel tempus, & occasio petiuit. Ponam aliqua exempla, quæ possit Philomusus ingeniosè imitari.

A.

ERat D. Antonius Gomez, optimus meus Dominus, amicusq; Astromomix peritus, & Cæli adpectu summopere delectabatur. Iam est (sic opto, & spero) Cæli incolæ, & pede præmit sydera, quæ in terra superstes metiebatur. Eius Cæleste studium expressi hoc Tetraistico.

*Escheris Antoni astricomas adscendis ad arces,
Atque ad Atlantigeras aduenis acer aquas.
Aurora auratis adsis argutior alis,
Æternos annos altiloquentis age.*

Altiloquentis nominis intelligi debet Hector, quem longæua experientia sublimia docuit, ut duodecimo transformationum libro Ouidius adnotat, inquit enim. *O facunde senex, avi prudentia nostri.* Vnde, & Codrus, *Longa atq; Pylium prudentem Nestorea fecit.* Et Nævius apud Gellium lib. 9. cap. 7. *Dulciloquum* illum appellat.

Et hæc obiter noto me diphtongos Æ, & OE ad primam vocalem reducere, ut scripturæ constem: at, quia tantummodò secundam proferemus, non condemnare illum, qui illas reduceret ad E: carmina enim non ad calamum, sed ad linguam spectant.

B.

Littera est sterilis, & in linguâ Latinâ præcipuè. Et idèò rara inveniuntur carmina Pantogramma, quæ ab hac littera incipiāt. Hæc pauca in exemplum propono. Considera versum sequentem.

*Barbare Bellerophon, Batavum Bellona beavit,
Aut etiam hunc.*

*Belligeris Bacchus Batavis, Belgisq; benignus.
Cui est similis hic.*

Bosq; boar, balatq; bidens, batmitq; Bootes.

C.

Hanc litteram ante octingentos Annos elegit D. Hugbaldus, Monachus Eluonenfis, in Eclogâ de Caluis, ad Carolum Caluum Romanorum Imperatorem: quæ pluries fuit impressa alibi, & tandem fuit recusa Louanij anno 1562. Non videtur omninò sine causa Hugbaldus elegisse hanc litteram: nam acturus de Caluis cum Cæsare Carolo Caluo, nullam aliam deligere debebat litteram, quam C.

Extat, & aliud carmen de pugna porcorum, in quo omnes voces incipiunt à P. & à multis eidem Poëtæ adtribuitur, nec immeritò nam in priori carmine, quod sine dubio illius est reperitur hoc Distichum.

Caluo caluistrum Carolo cecinerè Camane.

Porcorum pugna placide placere Poësi.

Sed quid, si legendum sit *Placidi*, & non *placide*: nam, & illam lectionem, & non hanc Editio Louanienfis exhibet? an tunc potius dicendum est à Placido quodam illius aui Poëta, descriptas illas pugnas fuisse? Lector viderit, ego enim nolim proprium Authorem fraudare laude meritâ, & idèò sententiam censuræ Lectorum remitto.

Ut autem discas quis Hugbaldus is fuerit, audi Trichemium Abbatem Spanheimensem, qui de ipso sic scribit.

Hugbaldus Monachus Eluonenfis Cœnobij, Ordinis S. Benedicti, natione Galus, Vir tam in Diuinis Scripturis, quàm in secularibus literis eruditissimus, in Musica, Poësi, Philosophia, & cæteris artibus humanitatis, nulli suo tempore secundus: quod, multa

multa utroque stylo ab eo conscripta, testantur, de quibus ego tantum adhuc reperi subiecta. Ad Carolum Caluum Imperatorem mirabile opus centum triginta trium versuum, in quo omnia verba ab una littera C. incipiunt ut *Carmina clarifonæ Caluis cantate Camenæ*:

Quod prænotatur.

De laude Caluorum lib. 1.

De arte Musica lib. 1.

Gesta S. Lebuini lib. 1.

Epistolarum ad diuersos lib. 1.

Vitas etiam multorum ornato descripsit eloquio, & cantus in honore ipsorum dulci, & regulari melodiâ composuit. Claruit temporibus Caroli Calui Imperatoris, Anno Domini 880.

EGLOGA

DE CALVIS

Authore Hugbaldō Benedictino, ad Carolum Caluum Cæsarem.

Carmina conuitij cerritus carpere Caluos.

Conatus cecinit: celebrentur carmina Caluis.

Conspicuo clari carmen cognoscite cuncti.

Proœmium, in quo inuitantur Camenæ ad laudem Caluorum.

Carmina clarifonæ Caluis cantate Camenæ:
Comere condigno conabor carmine Caluos,
Contra cirrofi crines confundere colli.
Cantica cõcelebrent callêtes clara Camenæ.
Collaudent Caluos, cõcludât crimine cluras
Carpere conantes Caluos crispâte cachinno.
Conscendat Cæli Caluorum causa cacumen.
Conticeant cuncti concreto crine comati
Cerrito Caluos caluentes carmine cunctos.
Cõfona cõiunctim cõtentur carmina Caluis.

Quod Caluities, veluti quodam profugio futurorū, quibusdā prouenire videatur.

Carmina Clarifonæ Caluis cantate Camenæ.
Cum creseit calui capitis ceruice corona.
Consortem cleri consignat confore caluum
Capturum claram Christo cedente coronam:
Ceuc rines capitis, conuellens crimina cordis
Corde creatorum conspēdat, corpore Cælū,
Cælicolas ciues cupiens contingere cultu.
Crimina cū curis condemnat cuncta caducis:
Cæli consensum, consensum cælicolarum
Concipiens cupidè, cõlauda cuncta creantem.

Caluos, Cantores, Abbates, Doctores etiam, & Episcopos esse, ac Sacerdotes.

Carmina clarifonæ Caluis cantate Camenæ:
Coniubilant Calui cello clamore canori,
Continuantq; choro castas cantare choreas,
Conformes capiti, concordī corpore cuncti,
Complicitas cleri contendunt cõdere cõulas:
Correpto cornu, cõlestia classica clangunt:
Cõficiūt charū Christi cognomine Chrisma:
Cõfociant cuneo cõsperfos Chrifmate cõetus:
Concordes cautè celebrant conuiuia cõenæ.
Constatuant Christi conuiuas carne, cruore.

Caluos Cenobitas, Psalmistas, Grammaticos esse, & Poetas; atq; Scribas plurima abstinentia.

Carmina clarifonæ Caluis cantate Camenæ:
Complures Caluos cogunt castissima castra,
cõetica certatim celebrantes cantica Christo.
Corpore crine carent, conlustrant culmina Cæli,

Cælica concipiunt, cohibent curare caduca.
Cõponunt chartas: cõcinnant carmina clara.
Catholicū canonē certum cõscribere curant.
Cõmulant carnē: congestant corde calorem
Constantem, casum; communi currere cursu
Cõtendunt celices; Cæliq; capescere culmen.

Quod Calui Reges sint, & Imperatores, Consules quoque Legislatores, & Indices.

Carmina clarifonæ Caluis cantate Camenæ:
Cõregnant Calui: cõscendunt culmina clari
Conspicui compiti crifea ceruice corona.
Clementes censu condunt consulta cliētum,
Cincinnosæ caue, cõdemnant crimina Calui,
Censorem Caluū, censuram, condere constat:
Cordacem Caluum cordatū crede cauendū:
Caluentem Caluos cõcari corpore censet.
Caluicium Calui cõcatus corpore cesset.
Cessa caluastrium (cessa) corrodere, cessa.

Lans Caluorum ex peritia artis Medicinæ tam pharmacia, quam chirurgia.

Carmina clarifonæ Caluis cantate Camenæ:
Comperies Caluos column cõferre cerebro:
Comperies caluos capitis curare catarrhos.
Comperies caluos cæcas curare cauernas.
Cronica cum cancro ceditq; caecix caluo,
Cardia cor carpens cassatur, colica cessat.
Cõtēctans chalibem conscissa carne coerect
Corruptum capitis cõcta ceruice cruorem.
Cur cõplura cano? clandestina cuncta caduci
Corpore conficcat, conlapsaq; corpora curat.

*Quod Calui sint Duces exercitus, ipsi etiam bel-
latores docti, & robusti.*

Carmina clarifonæ Caluis cantate Camœnæ:
Conducunt Calui cuneos certamine claros
Compugnant Calui cristati casside coni
Contorquent, crispant celeres cum cæde ca-
teruas,
Comprehendunt cirros, contundunt calce co-
motos,
Cuspide confodiunt, capulo concisa corusco
Colla cadūt, celebrāt calui clamore celeuma,
Commotus certare carus certamine Caluus
Conculcat, cædit, crinitos cædere cogit.
Capriuos captat, captos ceruice coartat.

*Inuectio increpationis aduersus canillatorem
Caluos conuiciantem.*

Carmina clarifonæ caluis cantate Camœnæ:
Corde cauius citrose, caue certare creanti,
Conuiciumq; creaturæ condicere cessa.
Condita cunctipotens causarū cuncta creator
Constituit, curamq; cauens conferre creatis
Cætera curauit, clarum confurgere Calui
Concedens culmen, cui cedere cuncta coegit.
Cerritus cur eonlatrat clamore carano
Condiderat Caluum cōlapsā cucurbita cæno?
Conticeat citius cœnosa calumnia cuius.

*Item aduersus eundem, conlans Caluorum de hu-
mitate, & charitate, argue castitate cordis,
& coporis eorum.*

Carmina Clarifonæ Caluis cantate Camœnæ.
Complex carnificū, coriū conuellere Caluo
Cur censes? cordis conuellit crimina Caluus.
Cur censes capiti cineres conspegere Caluo?
Cognoscit cinere Caluus concrelescere corpus
Cur censes calido carnes carbone cremari?
Corda creina Calui Christi concocta calore.
Cur censes Caluum castrari corpore castum?
Corderatenus cunctis castratur concito culpis.
Carmine carnificans Caluum, compelec ca-
uillum.

*Exprobratio carminis eius comparadigma de
Heliſeo Propheta Caluo, cum pueris
illi insultantibus.*

Carmina clarifonæ Caluis cantate Camœnæ.
Carminibus caueo claris coniungere cœca.
Calcetor cœno calcanda calumnia calce.
Cœnopus cœnosa canens concludito cānam.
Censetur cettē censorum codice cantum,
Clariuidum Caluū, cui conscia cœlica cuncta,

Commotum catulū, circumlatrare cachinno.
Clamantes cōscende citus cōscendito Calue,
Condemnasse cacos: confestim crimina cla-
rent.

Conuicij corrosa cadunt cum corpora carpāt.

*De egregio Paulo Apostolo Caluo: quod à Christo
vocatū, cœcatus sit, raptusq; in tertium
Cælum.*

Carmina clarifonæ Caluis cantatē Camœnæ:
Carmina Caluorum cumulentur, carmina
Calui

Conspiciū: cuius crudelis cautio cædis
Constituit Christi cultores sacrificare,
Coniubilent circumferere charismate Caluo
Cœcato cuncta Christi clamore citato.
Corruerat cœco confossus ceu cuspide conti,
Confestimq; caput conscensum culmine cœli,
Clariuido cernens conspectu conēipotentē,
Confore ceu cuius claret cæleste cacumen.

*Quod ex Persecutore factus est Prædicator: &
quod comam nutrire, & surpem vetat
sermonem proferre.*

Carmina clarifonæ Caluis cantate Camœnæ:
Conglomerate choro, Caluo ccelebrate cho-
reas.

Censuram ccelebrem Caluum cambisse co-
lendum

Comperimus, cæli consul consulta cauendi,
Crimina consultat: cœnosa cuncta coerces
Colloquij cunctis communia comoda cen-
set.

Confundit cirros: collegia cinica condit.
Conciliando consponforum Christicolarum
Corda ciet capiti corpus coniungere certans
Cerritus celebres cesset contemnere Caluos.

*Alloquitur Poeta Camœnas de canillatore insi-
nuans cum Calui regis indicio cœcatus.*

Carmina clarifonæ Caluis cantate Camœnæ:
Crudelem Caluos casto conamine cunctos
Carpere conantem, compelecite crimine ca-
ptum

Conuicij commentantem commēda caducas,
Concito conuictum cœcis concludite clau-
stris.

Caluaster censor cœcari crimine captum.
Censet: cœce canis cessa contemnere Caluū.
Conquinisce canis confingēs crimina Caluis.
Conquinisce cauis, cōlatrans carmine Caluos
Conquinisce canis, cessans corrodere Caluos.

*E*pitoma laudis Caluorum à corporis sit, & pulchritudine, & quod Caluus Microcosmus sit.

Carmina clarifonæ Caluis cantate Camenæ:
Concilium clarum Clauorum congere cœtū.
Cum cernis Caluum Cæli comprehendito celum.

Calnitij culmen, Cæli cognosceito centrum.
Circuitu cosmi, commendant cætera Calui.
Caluos confocias: cudentes congre Caluos.
Cynthia cessabit crisæos conferre colores.
Cornua contenebrās cedet cœrescere Caluis
Confluent Calui. Caluorum calida Caluis
Conrutilans Cæliceu copia clara coruscet.

Causula Carminis.

Carmina clarifonæ Caluis cantate Camenæ:
Conueniet charas claustris componere cānas
Complectur claris carnea cantabile Caluis.

D.

A Vdi attentē, & benè considera hoc Morale Monitum; complectitur enim doctrinam, valdè necessariam, & piā. De Authore, ne sollicitus sis; nam quicūq; ille fuerit, nos sanctissimè instituit.

Dilige Doctores docilis: discendas discere.

Desuge desidiā, delige dona Dei.

Diligit Doctores, qui illos libenter audit, ut discat: qui adhibet laborem, & non est deses: & quia habere bonos Magistros, & donum Dei, diligit dona Dei, qui studendo, & collaborando ostendit se nec Deo, nec Præceptoribus cœlitis sibi concessis, esse ingratum.

E.

H Vc pertinet ille de seclis Philosophorum versus, quem apud Ioannem Henricum Alstedium inuenies.

Excidit Empedocles: Epicurūq; excipit error. &c.
Fortè illud quæ aliquis esse diuersam dictionem contendet, & huc pertinere non posse. Et quidem Pantogrāmata ab hac litera exordium sumentia rara sunt, & ideo illa non frequenter inuenies.

Huc spectant duo illi versūs, quorum sensum penitorem non facili negotio expēdes. Aratius Midendorpius sic cecinit.

Enripides exsors Erebi est: exsors Ephebus.

Explicat ensiferes; Elephas exsurgit, & effert.
Et postea? Tu conceptum absconditum explica.

Interpoliticas occupationes non caret a-

liquibus horis, quibus Patnaesium, & Musas honoret Illustrissimus D. Baro Buccellennius, suæ Cæsareæ Maiestatis Consiliarius. Multa eius carmina perpolitio scripto calamo circumferuntur, & applausum merentur, at impresentiarum tantum producam Pantogrammum quoddam Epigramma, quod ad laudem S. Isabettae Portugalliae Reginae concinnauit. Sic dixit.

*Eccoti, esclama Europa,
Essere Elisabetta
Eternamente eletta
Esforante, efficace, & eccellente.
Ella esfermina esserciti eloquente,
Es equamente eguale
Eccola essorati empì,
Edisando egregiamente essempi.*

F.

*I*N Philippi III. Hispaniae Regis obitu erudititas, & pius fudit lachrymas Salmanticensis vniuersitas, & omnia Europæ ingenia ad arenam, & agonem prouocans suspitrijs modum posuit, ut omnes ad nectrum, nectrosq; lugerent. Quidam ingeniosus adolescens hos versūs edidit.

Funera felici facies fortuna Philippo.

Falices fines fastia, fides facient.

Fida fas fidei sanctos frangere funes,

Fama fas firmas figere fastia fores.

Fertilis Fama fulget fecunda Filippi,

Fertilior fulget fertilitate fides.

Et hinc statim scrupulosus Lector interroga-bit, cur ab F. & non à PH. vox *Filippus*, & omnes aliæ, quæ illi se temperant, initium sumant? & ego interrogarem statim, cur vox *Filippus* debeat initium lumere à Ph? Fortè olim F. Latinum, & φ Græcum diuersæ erant erant pronuntiationis, at hodie differentiam non video. imò nec omnino videntur veteres, Græci enim dicebatur *φίμα*, Doricè *φάμα* & Latini dixerunt *Fama*: & cur in alijs similiter? Ergo si rationi stetur, o est F: at quia omnes aliter scribunt, oportet, ut viam tritam, & communem sequamur. Huc pertinet illud Distichum.

Fæmellas furrim facias formosa fessellæ:

Fœturiò faciens feruenti furia furore.

In Academicico Occulto (liber est, quem Ferdināus III. Romanorum Imperator composuit) Hexastichum sequens inuenies.

Friburgo fū francato furo fece felici

Forze ferme fatali feritici,

Fino fuggir fremendo fū forzato;

Fer forte Ferdinando felice, fortunato,

Fernis

*Feroci, forti, fieri, sancti sugando,
Fama sua famosi fato fando.*

Primus versus, & quartus si rhythmicè, hoc est, usque ad ultimum accentum syllabas denu-merare placeat, habet accentum in tertiâ-decimâ; alij in decimâ; & in ipsis vniuersæ di-ctiones initium habent ab F, quæ in nomine Ferdinandi III. Authoris, & Ferdinandi II. cui carmen dicatur, nomine est prima litera.

G.

Perillustis Dominus Canonicus Frâcisus Naralis Poëta laureatus, & Excellentissimus Musicus, multa in lucem emisit, ob quæ meritò celebratur: inter alia hæc curiosa Te-trasticha ad harmoniam reduxit.

*Godete, gustate
Gionanetti Giardinieri,
Gratioli Giornalieri
Grandemente guadagnate.*

*Gridate, granate
Gelosissimi Guerrieri,
Guardiani Gabbellieri
Giornalmente guadagnate, &c.*

H.

Habenas Imperij moderatur Leopoldus, Ferdinandi III. Inuidiosissimi Cæsaris fi-lius, sub quo promouentur Virtutes, & Vi-tia ab Orbe Christiano proscibuntur: quod ipsum Illustrissimus D. Julius Bucellenius Cæ-sareus Consiliarius, sequentibus numeris celebrat.

*Hippocrisia humile
Habita hormai heremi
Harpia, Hamo, Heresia.
Hor Huomo, Heroe, Historia,
Humilrade, Honeflade
Hanno honore, harmonia, &c.*

I.

Sanctam Theresiam, Gêtis Hispanæ gloriâ, & sexûs foeminini prodigiû Diuini Amo-ris iaculo Angelus diuinitus missus transue-berat. Contemplationis oculis R. P. Mar-cellinus à S. Iosepho Carmelita exalcea-tus, admiratur prodigium, & in numeros se-quentes erumpens, sic ait.

*Ignifer immixtus iactanter iacula iactat
Immodicosq; ignes (innocati illa) iacit,*

*Ignes ingeminat, inffusq; incendia iungit
Ignibus illustrans; illaq; innixa iacet.
Imminet, igniuomumq; immergit in illa iactum:
Illa iterum innitans impanida interijt,*

Magnam non tamen bonam famam suo scele-re indepta fuit Herodiades. Obijte terris, & Cælis, & Perillustis Dominus Canonicus Ioannes Baptista Aloysius Iuris vtriusq; Do-ctor, hoc Distichum tumulo appendit.

*Ingiter impura, imprudent, infissa Ioanni,
Ignibus infernis irrequæta iacet.*

L.

Si definiti legem postules multæ, & variæ definitiones à singulis Doctoribus audies: & quia omnis apud Legistas definitio nô solet vacare periculo, perges vltierus, volēsque diuersos, & diuersos audire. Audiatur igitur idem Perillustis Dominus Canonicus iussus legem describere, dedit sequentes nu-meros.

*Lex, lumen, lampas, libamen, lingua, libamen,
Lans, labarum, limen, lanra, labra lucrum.*

Digni sunt, qui illustrentur, & dilucidentur: at ego si in singulis diffundi vellem, biblio-tecam verius euulgarem, quàm librum. Per-gamus ergo vltierus, & hoc Distichum alibi scholio opportuno illustrabimus.

M.

Pvlchrum, & mysticæ significationis ple-num est illud carmen, quod Christi Do-mini Passionem, & Resurrectionem describit. videlicet,

*Mors mortis, morti morsem (à Mors) morse
dedisti.*

Vt omnes voces inciperent ab M. posset ex-pungi illa interiecto s, & quæri aliqua, quæ incipiatur ab M, & vocis *dedisti* locum subi-re possit.

Magna adfistentia, & labore Benedic-tus Arias Montanus Biblia edidit, quæ Regia di-cuntur. Et quidam vir doctus Elogium scri-psit, in quo omnes voces ab M. initium su-munt. Est Hebraicum, & editum in primo horum Bibliorum tomo sub initium. Lau-dant multi, & memoritò hoc panegyrici interim duo notanda sunt; altera esse il-lam non metrica, sed solutâ oratione compo-sita alterum nullam litteram apud Hebræos di-

rem esse, quam *Mem*: nam ab omnibus radicibus oriuntur nomina, & tempora, quæ sumant initium à *Mem*; talia sunt *Benoni* in *Pihel*, *Hiphil*, & *Hithphael*: nec non *Pahul* in *Hiphil*. Hue pertinet illud carmen

*Magna Minerva minax, minitatur maxima
Mauors.*

Etiā istud Distichum ad Maximilianum I. Romanorum Imperatorem.

*Maximiliane modis magni memorande Maronis.
Maonyjs memorande metris, memris de Minerva.*

In voce *Maximilianus* illud lia est vna syllaba: Sic enim necessitate compulsi omnes Poëtæ fecerunt, qui hunc Cæsarem versibus celebrarunt. Addo hoc pium suspirium.

Maudifica miserū Miserator Maxime Mundi.

N.

ROMÆ extra mœnia apud S. Pancratium Collegium Patrum Carmelitarum Excalceatorum erigitur, in quo nunc P. Philip-
pus à Sanctissima Trinitate est Rector, & sub tam docto Antistite non solum Diuinæ, sed etiam humane literæ excoluntur, & flo-
rent. Hæc nostra Metametrica placuit ibi Iuuentuti studiose, illamque honorauit his versibus.

*Narremus, nobis Notum nunc nobile Nomen,
Nonnullos nauos Namq; no'are nequis.
Natus natales nitidos, natusq; nitores,
Naturam aineam, nectareasq; notas,
Nasquam nigrescet. Nondum uonere nocuum
Numina; non nescit, norma nocere nefas.
Noctua noctescat. Nostris nouitate nitidis,
Nunc numeris nectis nam noua non nocua.
Naufragium nescit nauis noua, nauita manus
Non nouit nimbos, nubila, nec nebulas.*

O.

EMINENTISSIMUM Principem Cardinalem de Aragoniâ, pietate, doctrina, & nobilitate conspicuum; quem hodie Romæ indigenæ, & peregrini venerantur: Reuerendissimus P. Eugenius à S. Iosepho, Carmelita Excalceatus, S. Theologiæ Professor, Concionator Cæsareus, & meus optimus Dominus, & amicus celebrauit his versibus

*Te oris opes ornameto Orbis oportet
unus, orans, occinensq;
tus officijs occurrens omnia obis
tunc, omni, occupatus.*

*Obnixum, Ostraq; opesq; ornauit, omniaq; ornat
Obligans Ostrum obligatus.*

*Omnigenis ostendis opem; Oratoribus, Orbis,
Ostium oppressis orori.*

*Opportune oriens ostenditur omnibus oris
Orbis Oraculum ominantur.*

P.

HVIUS literę mentionem fecimus superius, cum dedimus Hugbaldi Eclogâ de Cal-
uis: nam & ipse creditur Porcorum pugnas edi-
disse. Hoc Poëma Stephanus Taubourorius adscribit cuidam Germano Petro Porcio; a-
liis Petro Placentio, qui fortè ille idem est, quem Placidum Hugbaldus appellauit. Est ergo Poëma antiquum ante annum Christi 880. compositum. Nolo totum exscribere sed versus sequentes solummodo.

PLAUDITE Porcelli, Porcorum pigra propago
Progenies, &c.
Precelsis prauis pulchrè pregnate Patrone
Pectore prudens pietateque pradite prisca,
Præter progeniem præter præclara parentam
Pralia, pro patria, pro præsulibusq; peracta
Pleraque, pro populo proprio perfolita petenter,
Pellucens probitate, potentèque prosperitate.
Proptereaq; probas philomusis prosequerisq;
Parnasso potes precio, precibusque poetas
Postquam percepti puerile placere poema.
Præcipue propter præscripta præmia pugna.
Porcorum, placuit paruam præfigere pugna
Pagellam, porci prodentem proprietates,
Plausibiles pinguem patrum præmeruisse
Pectore pingui polo præmeruisse Poetam
Pingui porcorum pingendo poemate pugnam.

Addam, & hoc Morale Monitum, quod a-
nimo, & mente retineas.

*Perfer perperienda, parit patientia palman.
Huc potest meritò subscribi ille versus Al-
stedij.*

Principibus placuisse pjs primaria palma.

AB anno MDCVXIII. ardebat bellis inter-
stinis Europâ: inter Germanos tandem
fuit pax inita anno MDCXLVIII. & inter
Hispanos, Gallosq; anno MDCLX. J & Maxi-
milianus Scherheggel ab Hartenfels Au-
striacus anno MDCXL. 5. Nouembris exerci-
tij causa in Scholâ Ratisbonensi declama-
uit, & typis mandauit Norimbergæ apud Ie-
remiam Dumlerum. Ergo dum tota Europâ
exclamabat.

*Deferas humanas tristis Discordia mentes;
Candida Pax adsis: adsis Pax aurea nobis.
Paroimqum hoc Poëma dixit Maximilianus.*

P A C I S

P R A E C O N I V M.

Laudite præpositi, procures patresq;
potentes:

Plaudite Primates populi, plebis-
que patroni,

Plaudite patricij, pueri, parvæq; puellæ.

Pellantur planctus pertristes, profugiantq;

Ploratus, placidi pertentent pectora plausus.

Ponite pyramides, pulcherrima pegmata
pannos

Pendite purpureos, peristromata pendula,
passim

Porticibus, portis, proscenia publica picta,

Ponite, pergrandes pini, palmæ, plataniq;

Pondere priuentur: ponanturq; perq; plateas

Proceri picci postes, prunæq; pyrarum.

Belli fuga, & Comitum.

PErsephone properat properatò, pallida
pergit

Paupertas, pestis probrosa, perhorrida pto-
rus

Proditio, pautans ploratio, passio, planctus,

Perditio petulans, pædor, pallorque, pudorq;

Plurima præterea phlegethontica phasmata
pergunt,

Plorantes pariter pizata, prædoneq;

Procurunt plures Polyphemi, Porphyrones

Præproperè Patriamq; petunt, proprioq; pe-
nates,

Petasi PACEM, pertristes perturbati

Præcipitantq; pedes pugnares perenni.

Partiti peras, prædaque potente poriti,

Parmas portantes pergrandes, plumbea pila,

Pyrobolos, petasos perferratos, pharetraq;

Religionis Effectus.

PRisca polo PROBITAS, PIETASq; probata
parentum.

Procedens plebem petiuram, perniciosam,

Prosligat Paphiæ peruerso pocula philtro

Plena propinantem, perhonestum perq; pu-
dicum

Perficiet populum; passim prostrata parabit
Phana panomphei pelagiq; poli; potentis,
Proposito; pio, Patrum, proauumq; penates
Prudenter positos Prælatis Presbyterisq;
plura procestria Petri, pulvinaria Pauli,
Percelesq; polis præfectorum Paradisi.

Fælicitas publica.

PUBLICA PROSPERITAS procedit palliolata
Pauperiem pellens pederentem, prospe-
riore

Pyxide, pandoræ profundit plurima Pluti

Præmia, per procerum, priuatorumq; penates,

Per penetralia, perq; palatia præpositorum.

Primatum, passim plenissima prandia præbet,

Pocula proponit phialis prædulcia, puris.

Porphyrius pateris pergrata phalerna propi-
nat;

Potatur PACIS pro prosperitate perenni.

Nauigatio.

PORTUNUS purgat portus pontesq; palæmon,

Proprioris pandens peregrinis, pōticoleq;

Phocæ, pergrandes pistrices, pelamideq;

Prosilunt ponto plaudentes, prospiciuntq;

Pacatum pelagium, piratis purgatumq;

Mercatura.

PERcurrunt pōtum puppes, picciq; phaseli,

Plurima portantes pretiosi pondera pluri

Perfica poma, piper, perrari pondera plura

Pigmentis, plumas peruanas, plumbea pila,

Perdices, porcos, pullos, picas peguacas.

Paucos pictos, pyra, pontica pruna, pyrrhos

Purpureos pânos, phrygio peristromata picta,

Pollice, præoniæ panacea, pardaliumq;

Agricultura.

PRIUS pastorum Pan per pecuaria profert

Pastorale pedum: palas pingues, paleasq;

Pulchra pales profert, priscoq; palilia passu

Pyrricha per paleatia, pastorumq; palestras

Proponit pariter pilumnus, pitumnusq;

Plaustra palustria procurant: per prædia per-
gunt

Pastores pecudum; pecudes per pascua prati

Pabula percipiunt. pilenta, pectorita pergunt

Primum passum, pulso, per prata pauore:

Pisciculis pedicas per pontum, perq; paludes,
 Pertenues ponit piscator, pomiferaq;
 Pampineaq; putat plantas, platanosq; putator,
 Plurima Pomonæ pomaria procurando.

Iustitia publica.

PRÆSCIA, persapiens populatrix publica
 PALLAS
 Palladium profert, per plebescita popellum
 Procurat per priuilegia, priuilegiaque patrum,
 Præmia pro meritis, pœnasq; parat do proceruis:
 Præfectos plebi populares, publicosq;
 Præponit, prætores per prætoria passum.

Artiumq; liberalium Studia.

Perides Pindi placido psalteria pulsu
 Percutunt, phœbus plectrum præconia
 psallit
 Pragmatici PACIS paranympsi, præcipuèq;
 Principibus Patriæ Patribus præana precatur
 Pindaricum, proprium, perdignum Phocide,
 Pindo.
 Promoti pueri philomusi pædotribæq;
 Procopij, Procli, Pælonæi, paufanizque
 Plurima Plutarchi paradigma, & plura Pla-
 tonis
 Præclaræ Philices præcepta probata probâtes
 Perdiscunt, pariter Pandectas perscrutantur.
 Perdiuina Prophetarum psalteria plena
 Pneumate perspiciunt Paracletos, perpoliuntq;

Gratiarum actio pro PACE.

Pontifices, Parochi, Prælati, Presbyteri q;
 Primates, primi plebis, pueri, puellæ,
 Pergratas proferte precibus Patri Pædisi
 Pronis poplitibus, precibus, precibusq; precantes
 Pro PATRIBUS, Patriæ patronis, Principibusq;
 Pro pacis Pacis progressu, prosperitate,
 Perpetuâ Patriæ per turbatrice profundo
 Persiphone putio pædæ pædæ præcipitata
 Persiphone putio pædæ pædæ præcipitata
 Persiphone putio pædæ pædæ præcipitata

*Ha sunt Maximiani Acrostiches de Pace:
 addidit unum, aut alterum ex Hieronymo,
 & Augustino & Symonem ut suam opinionem
 firmaret, quod Eusebius subscribo, ut dissiden-
 tes gentes animos ad Pacem, & concordiam re-
 ducam.*

HIERONYMVS
Tom. 2. ad Theophilum pag. 184.

Volumus & nos Pacem, & non solum vo-
 lumus, sed & rogamus: Sed Pacem Chri-
 sti, Pacem veram, Pacem sine inimicitijs, Pa-
 cem, in qua non sit bellum inuolutum.

AVGVSTINVS
Tom. 5. de Ciuitate DEI, l. 19. c. 13. p. 391.

PAX animæ rationalis, ordinata cogni-
 tionis, actionisq; consensio, Pax corpo-
 ris, & animæ, ordinata vita, & salus animan-
 tis. Pax hominis mortalis, est Dei immor-
 talis ordinata in fide sub æterna lege obedi-
 tia. Pax hominum ordinata concordia. Pax
 domus, ordinata imperandi, atque obedi-
 endi concordia cohabitantium. Pax ciuium
 ordinata imperandi, atque obediendi con-
 cordia ciuium. Pax Cælestis Ciuitatis ordi-
 natissima, & concordissima societas fruendi
 DEO, & inuicem in DEO. Pax omnium re-
 rum tranquillitas ordinis.

AVGVSTINVS
Tom. 10. ad Fratres in Eremo pag. 910.

QVI pacem cordis oris, & operis non
 habet, Christianus dici non debet.

Potior iniqua Pax, quàm iustum Bellum.

SAcra iacent, delubra ruunt, grassantibus ar-
 mis,
 Absorbetq; graui clade ruina minax.
 Marte pauent urbes, & rura latronibus horrent,
 Exulat inde procul Pax, & amica Themis.
 Pace vigent leges, virtutibus omnia vernant,
 Ex bello impietas, & genus omne scelus.
 Incrementa vehit paruis concordia rebus,
 At bello immodica dilapidantur opes,
 Pax iniusta igitur potior, meliorq; colenda est,
 Quàm pia, quæ in hostis legibus arma fremunt.

Q.

Alexandri VII. Pontificis Maximi, cuius
 munificentia, & locum possident, & no-
 uos fauores sperant, Stemmatibus subscripse-
 runt hoc Tristichum Iuuenes Religiosi apud
 Sanctum Pancratium Liberalibus Scientijs
 Studentes.

*Quæstas Quærnas quid quæso Quirine querelas
Quærere quamprimum; qui quæis quocumq; quieti?
Quæstas quoniam Quercum quærendo quiescis.*

Corrigit Apollo Paromœus, cuius influxu
grandius Virgilius cecinisset, dicens.

Tunc tuba terribili tonitru tarantara traxit.

R.

HVnc characterem nobilitavit Roma, quæ
caput Urbium est; illumq; habet in capi-
te. Multa potuerunt Poëtæ Pantogrammata
huc pertinentia scribere, at pauca, vel nul-
la ediderunt; at posset ingeniosus scriptor
versus condere similes subsequentibus.

*Romani rad'js redimiti Ramule regnant,
Ruraregit ratio; reuocat Respublica Reges, &c.*

S.

SCipio Elcius Germanis venerationi summe
fuit, dum apud Cæsarem Nuncium Apo-
stolicum ageret. Antiqua enim Principum
Elciorum stemmata suauissimis moribus,
pietate eximiâ, & doctrina eminenti exor-
nauit, & tandem dignissimè ad Cardinali-
tiam Maiestatem euectus, à Reuerendissimo
P. Eugenio de Sancto Iosepho his numeris
salutabatur.

*Salve sacrati splendor, speculumq; Senatus
Scipio, splendida stirps, Sol spectati suæ salue,
Salueto spes sola soli, seruate solamen.
Splendescis superis suscipiam sparge salutem.
Submissis sphaeris sarcire sinistra scienter,
Sincerè stabili sancire salubria statu.
Suspicieris fidenti signum, fidenti, serenum
Suscipieris fydus, fide, sancteq; superbis,
Solue sinum, sobrie sortem sumptura secundam.
Suspensio superis supplex suspensa summis,
Sacrificans studio, soleo stimulare supernas,
Seruaueris sospes serâ; sapiensque si premium
Scandere specteris solum, sic spero secundas
Signiferis stellis superanti fydere spiras
Sanctus sis, semperque, semelne superlatius.*

T.

STerilis est hæc litera; aut infelix veriùs;
non enim inuenio multa poemata, quæ
ad illam spectent. Olim non distinguebatur
ad D. nam veteres Alexantrum, & Cassantram
dicebant, vbi nos hodie Alexandrum, &
Cassandram dicimus, quam pronuntiatio-
nem hodie seruant Germani, apud quos D,
& T in ptonuntiatione coincidunt. Vltim
versum Virgilij.

At tuba terribili sonitu tarantara dixit.

V.

Germani sicut i vocale ab j consonâ, sic v
vocale ab v consonâ semper distinguit;
hanc autem distinctionem Hispani, Itali, &c.
videntur, non curare, aut negligere: tu tuq;
Patriz morem iam præscriptum obserua. Vt
Illustrissimo Domino Violo, suo Episcopo,
& Meenati dedicaret quidam Studiosus Pa-
rijs, versus istos composuit.

Vim verna Viola visu veneramus vtroque.

Virtutes varias vulgus, ut violi:

Ventorum volat violas violentia: verùm

Virtutem viola ventus ubique vehet.

Et hinc colliges Poëtæ etiam in Galliâ esse
liberum uti vocibus incipientibus à v. con-
sona, vel ab vocali. Verum seuerior esset
norma, & lex, si v consonâ, & u vocalis
non confunderentur.

Apud Ioannem Alstedium reperio hoc
Pantogrammum.

*Vine, vigil; valeas venturam, ut vinere vitam
Vita vapor veluti, vana vel umbra placeat.*

Et mihi illud placeat, non placet: deberet e-
nim ibi poni *vales*, aut *alta vox*, qui initium
funeret ab V. etiam in illo Disticho ex exa-
metro, & Senario Iambico composito.

O va va va va, va va va va mihi, va va!

Viget, vigebit, vici la vincet veritas.

Displicet illud O. si potuit decies poni *va*;
cur non vndeque? Huc etiam hoc perui-
net Dulichum.

Virtutum vegeto vincenda vigore voluptas.

Vince. vitam vix vitato vine, valeque.

X.

ETiam est X. litera pauper, & apud La-
tinos præcipuè, qui paucas voces Græ-
cas ab hac literâ initium sumentes admisce-
runt. De huius literæ sono moderno, non
est cur multa scribam: notus est æqui-
ualet enim aliquândo CS, & aliquid GS. nã
vbi nos scribimus *Apex*, Græc, *vete* s *Apex*,
Gregi setibebant, vnde notandum esse præte-
ritum

ritum *Luxi* aliter à *Lucas*, & aliter à *Lugeo* provenire, ibi enim sonat *Lucsi*, hic autem *Lucsi*. Olim in Asiâ aliter proferebantur, nam *Alexander* nominatur *Scander*: Ergo ipsi X erat SK.

Ne hæc litera careret Pantogrammate, Euridius Medicus, Orbem constituit hæredem, & Theodulo discipulo suo legavit.

Xenia, *xiphiam*, *xystum*, *xilobalsama*, *xilon*.

Y.

Carminis Pantogrammi author esse videtur Aristophanus, qui n' docem culinæ expressit hoc lamiaco Dimetro.

ccc ccc ccc ccc
v v v, v v v, v v v, v v v,

Placuit vulgo: & docti illum imitari per similitudinem ad alias literas procedentes, Tautogramma, & Pantogramma condiderunt.

In tota linguâ Latina, ne vnam quidem vocem, quæ incipiat ab Y repere, non apud Græcos semper Y in initio posita apparet, & vertitur à Latinis in Hy.

Z.

Invidiæ scœvitium quis toleret? & quis illos contemnat, qui ab Invidis male tractantur. Canonieus D. Franciscus Natalis cuius aliqua ingeniosa carmina etiam alibi dedimus, & laudavimus, in Zoilum de omnibus viris egregijs murmurantem sic eccinit,

Zelo *Zenobiam* *zelas*, *Zephyrumq;* *Zacynthum*,
Zenonem, *Zôpirum*, *Zoile*, *Zodiacum*.

Ponamus finem huic Appollini colligendo aliqua nomina quæ ad Artem præsentem spectant.

Versus, si singuli à diversis literis, & in singulis omnes voces ab vna, & eadem incipiant, vocantur *Tautogrammi*, *Tautogrammati*, seu *Tautogrammatici*, & *Epigramma* hoc genere carminum conditum *Tautogramma*.

Si & omnes versus, & omnium etiam versuum voces sumant ab vna litera initium, dicuntur *Pantogrammi*, *Pantogrammati*, & *Pantogrammatici*: Adeoque *Epigramma* hoc versuum genere exaratum *Pantogramma*.

A P O L L O

LOGOGRIPICVS.

*Gryps inimicus Equo, iam tandem est Pegaso amicus:
Hippodromum peragit Gryps, Grypodromumq; Veredus.*

Γ CVC.

GAM de Logogriphis, quorum magnus hodie in scholis est vsus: nostri enim Apollinis Logica nonnisi griphos habet. Est autem Logogriphus, Griphus Logicus hoc est, *carmen anigmaticum*, ex eodem nomine multa significata eruens, vel retro lecto, vel in syllabas dissipato, vel literis demptis, alijsq; additis, qua significata figuratis verbis exponuntur. Sic illum describunt in Poëtica lib. 2. cap. 19. pag. 303. Christophorus Heluicus, & Conradus Bachmannus Academiae Gissennæ Professores; at ipsi Logogriphos proponunt, quos posita descriptio non capit. Addendum igitur aliquid est, vt omnibus ipsa Logogriphis conueniat. Sic ergo inquam. *Logogriphus est anigma Grammaticum*, & est duplex: Materialis, Formalis: prior literarum materiam, figuram locum ordinem, posteriorq; significationem concernit. Est autem Logogriphus materialis, *ingeniosum problema*, quod literarum alicuius nominis figuram aut sonum, aut ordinem ponendo ob oculos, aut aliquas literas vertendo inuertendo, demendo addendo, dissipando ipsum nomen inquirat. Hæc est Logogriphi Descriptio: Nolui datam ab Heluico reponere, quia negligenti illa calamo fuisse scripta videtur: Habet enim aliquas voces superfluas, & caret nonnullis necessarijs. Ergo primò illum in Materialem, & Formalem diuisi, maioris claritatis gratiâ. Secundo in Definitione Materialis addidi *figuram, sonumq;* è quibus non ignobiles oriuntur Logogriphi; Tertiò abstuli vocem

carmen, quia tametsi eiusmodi plerumque ænigmata metro fiant, possunt oratione soluta, imò, & solent componi.

Sed cur literaria ista ænigmata Logogriphi vocantur? Cur etiam aliquando Griphi? Quia *γριφοι* apud Græcos est Nassæ, vas vineum, ad intercipiendos pisces elaboratum. Cùm igitur hæc ænigmata, flexuosis, & intortis verbis, cœu viminum laqueis, & nodis, quibus Nassæ contextæ conficiantur, *γριφοι* vocata sunt, vt Iuuo Villium obseruauit. Soleo eadem vocare *Logogriphos* grandiore etymo, & significantiore vocabulo. Sunt *γριφοι* animalia quadrupedia pennata, inter Aquilas, & Leones media; quæ si cogites ænigmatica, aut chimerica putēs, nesciasq; an ad bestias, an verò ad volucres sint referenda. Equis dicuntur insensibilissimi Gryphes; cum ergo Pegasus inermis æquus sit, nec Musæ vtatur alio in Parnassi Hippodromo minum non erit, si istas ingenij cruces *Logogriphos*, vel si aliter efferre libeat *Logogriphes*, aut etiam *Logogryphas* dicamus: reperitur enim in nominatio *Gryps*, & *Griphus*, vt constat ex Authoribus eloquentissimis. Virgilius Eclog. 8. *Inviguntur iam Gryphes Equis* Plinius lib. 10. cap. 49. *Pegasos Equino capite volucres, & Gryphas auritis*, &c. & lib. 7. cap. 2. *Arimaspi assidue bellum gerunt cum Gryphis*.

Sed quis, obsecro, Logogriphorum Author? Hoc ænigmatum genus se excogitasse profitetur Scaliger lib. 1. cap. vlt. quâ de re libellum à se elaboratū *Logogriphos* inscripsit. Sed multò antiquiores sunt hi Meandri vocum, & intricata literarum insidias; nam & veteres à literarum figura, sono, & ordine, non pauca arcana deduxerunt.

CXCVI.

P Astor apud Euripidem, literarum ignarus, characteres tamen, quibus THESEI nomen scribitur, accuratè depingit verbis, quos Natalis Verus sic reddidit.

*Quum literarum non peritus ipse sim,
Dicam figuras, signaque euentia.
Est circulus torno velut factus tene;
Signumq; habens in ventre, quod clare patet. Θ
Binas secunda forma lineas tener:
Dispersit has medio incidens mox altera.
Cinctus inde tortus ipsa tertia.
Subit figura quarta, recta linea.
Tres incidentes diuidunt hanc linea.
Quinque minus promptum sit ipsam dicere, Y
Sum differentes lineas inter se dua, C
Qua conueniunt ambe simul in unam basim.
Extrema differt nil figura tertia.*

Sic de figura Græcarum literarum Rusticus. Et hic obiter nota non debere scribi ΘΗΞ ΕΥΞ, vt in multis libris reperitur; sed ΘΗΕΥC, vt constat ex ip's carminibus.

Simile est huic vetus illud Oraculum, quod Stephanus Tabourotius, c. 21. vbi agit de notis, edidit.

*Quando un fourchu assis dessus deux paux
Suiront cinq corps, & sept ciseaux ouuers.
Lors on verra le grand Roy des Capraux,
Denter cachun, & regir l'univers.*

Vna forcinula super duos baculos est M. quinque corpora sunt CCCCC: septem forfices apertæ, sunt XXXXXXX. simul M, CCCCC, XXXXXXX. breuius MDLXX. hoc, inquit, anno Rex Galliz (vbi enim hodie tria lilia, olim tres bufones pingebantur) totum orbem terrarum gubernabit. Sed transiuit hic annus, & Gallus intra suæ regionis limites contentus, nemini iniurius, omnibus amicus, singulos viuere in pace permittit, & peregrinis dominari non ambit.

Hæc de literarum figurâ adnotasse sufficiat: pergo vterius; nam de illarum sono, & pronuntiatione acutè admodum, breuiterq; his verbis Iulius Quintianus Stoa Marcianum Capellam imitatus.

*A sub directo memorabilis oris biatu est.
B simul inclusis proferitur utrinque labellis.
C linguam ad pulsas compellit ad vsque molares.
D cogit superos linguam contingere dentes.
E paulum pressa proferitur gutture lingua.
F Labrum inferius superis cum dentibus verges.
G datus extremum quam sangie lingua palati.
H oriens tractus cum ventus functionis balat.
I linguam impellit collidis dentibus imis.
K fances formant mediâ cum parte palati.
L facit extremum contingens lingua palatum.
M cum sit pressum premitur per utraq; labellum.
N lingua ad pulsâ collidis litera dentes.
O venis, exoritur cum spiritus ore rotundo.
P datur erupitis per litera quinta labellis.
Q sit in adpulsu, cum stringimus ora palati.
R facit ut supero crispetur lingua repulsu.
S cum sit, peragit collis sibilâ dente.
T linguam impulsu contactis dentibus exit.
V facit os stritum, si pronula labra fatigat.
X reddit quidquid C atq; S. formare videmus.
Y pilon apprehensis labris procedere in sum est.
Z eta sepulchralis imitatur concita dentes.*

Hinc facilè erit in verbis, & literis ludere, iam figuram, iam sonum, iam ordinem considerando. Aliqua exempla proponamus.

*Redde mihi mediam Lunam Solem, & canis iram,
Atque unâ totum te mihi tradideris.*

Media Luna est C, Sol O, & canis ira R. Ergo COR postulatur. & Logogryphus exponitur isto Pentametro,

Si mihi cor, totum te mihi tradideris.

Hic Logogryps concernebat præcipuè characterum figuram, dabo alterum, qui purum sonum.

Alexis Phyllidi.

*Reddere, quod debes, & quod desidero verbis
Non ausus nudis exponere profero mentem
Indutam tenebris. Sic inquam Candida Philli
Da mihi, quod proferis, impellens usq; molares C
Qui medium lingua vocem effert ore rotundo O
Et crispante strepit linguâ, stridetq; palato. R
Nil aliud prorsus Pastor tuus oras Alexis,
Feceris, & totam te Pastor Alexis habebit.*

Ex vocis diuisione, & syllabarum separatione subnafeitur Logogryphus, quem multi celebrant; & est me iudice dignus, qui subscribatur.

*Si caput est, currit: ventrem super adde, volabis:
Adde pedem comedes, & sine ventre bibes.
Monstrum*

Monstrum quidem mirabile! *Monstrum informe, immane ingens, dum lumen adeptum, quod his verbis repingo.*

Da Monstrum, cuius plexum caput eruit ades, Sub terris, posuitq; domos, atq; horrea fecit. Prode caput, quod ventre volas superaddito: & ipsum.

Est cum Venire minus fuerat, quàm Venire refecto Sex mouet ecce pedes, crum non habet. Illice ipsum Integrum edi debet, fractum nequit: atq; refecto Venire bibi persapè solet. Si prodere Monstrum Descriptum possis, fueris mihi Magnus Apollo.

Et quidem, si singula curiosius meditor, tot inuenio repugnantias, quor verba. Quo enim modo caput excisum potest pdes diruere, sub terris habitare, & granaria instituere. Capita alata vidimus. Sic enim Seraphimos solet pnnicillus exprimere. At verò caput in volucre merà ventris positione transire, conceprus est credulitate humanà maior, & philosophicà certitudine minor. Scimus etiam omnia crescere additione compatis, at ventrem caputq; simul esse, quam solum caput, in Arithmeticæ leges demonstratas impingit. Monstrum quidem hoc pedem vnicum habet quo exciso retinet adhuc Sex? Sic inquit Author carminis; credite posteri. Ex septem debet auferri vnus, vt sint sex, non ex vno. Sed & hoc videretur mirabile, quod integrum comedi debeat, & euisceratum fiat liquidum, & bibi soleat. Vt video carmen hoc contradictionum, & repngnantiarum est fasciculus, qui fingi potest, & ob oculos poni nō potest.

Sed non. Monstrum illud mirabile, quod hoc carmine pingitur *MVS-CA-TVM* est: cuius caput est *MVS*, venter *CA*, & pes *TVM*. Caput excisum, hoc est *MVS* diruit ades, & teste Virgil. 1. Georg.

Sub terris posuitque domos, atque horrea fecit. Hoc caput *MVS*, si ventrem *CA* addideris, erit *MVSCA*, volabitq; & nihilominus *Musca* est multò minor, quàm *Mus*, vt mirum sit illum additione diminui. *MVSCATVM* monstrum est, vnico pede præditum, qui est *TVM*, quo ablato quicquid remanet sex habet pedes; nam manet *Musca*, quæ sex pedum est animal. Porro *MVSCATVM* comedi integrum debet, non excisum, nec enim *MVS*, nec *MVSCA* est edulis, si tamen exuiscerari illud contingat, bibi poterit; ventre enim exciso erit *MVSTVM*, quod à plurimis hauriri solet. Est autem *MVSCATVM* fructus aromatibus varijs conditus, quā parari arte solent Noces, quæ vocantur *Muscata*.

Possit multis modis vnus, & idem conformari Logogriphus; hos pauculos versus subscribo.

Si condire cibos mirà vis arte, sequaris Istum Processum, coquus & oris Aula. Adde Catum Muri, nec erunt, condire palato Fercula qui meliora queant. Sed si caput addas Fortè cati tantum, comesdes nihil; omne volabis.

Et est etiam *MVSCATVM*, quod habebis, si ponatur primo loco *MVS*, & postea superaddas *CATVM*. Quod si non iam *CATVM* integrum, sed eius tantum caput (nempe *CA*) placeat addere, non erit *MVSCATVM*, sed *MVSCA*, quæ volare potius poterit, quàm vorari.

Multa occurrunt, à quibus adhuc nonnulla proferam, eo ordine quo in memoriam veniunt, quæ enim nullam habent inter se connexionem, quocumque ordine possunt produci. Audiui olim Louanij Ioannem Sturmium, Medicinæ Doctorem, suos conuiuias huius Distichi festiuitate recreantem.

Carbones sine BO Medici comedunt aliquando,

Et Merum sine T, sapè solent bibere,

Et quid obsecro *Carbones* sunt, si syllabam *BO* succidamus? *Carnes*. & quid *Merum* erit sine *T*? *Merum*. *Carnes* igitur Medici comedunt, & *Merum* bibunt.

Addâ quatuor in idem redeunt *Logogryphas*, quos Metaphysicæ nescius, nequeat assequi. Sit primus.

Est quid in ore tuo, à quo si quingenta recidas, Semper in ore meo quidque super sis, eris?

Est quidem in ore tuo *DENS*, à quo si recidas *D*, hoc est quingenta, manebit *ENS*, quod non solum erit in ore meo, sed in omnibus rebus, & locis. Quam ob rem alijs verbis, latiore præditis significatione, eundem Logogryphum efformo. Sic inquam:

Quid gerit ore Leo, à quo si quingenta recidas,

Quidquid eris reliquū, semper remanebis vbiq;

DENS enim in ore Leonis, est; & præcisa *D*, quæ litera vales quingentis, manet *ENS*, conceptus Metaphysicus transcendentalis, qui semper, & vbiq; inueniuntur: nec cælo clauditur, vnde altero vsus calamo sic scripsi.

Integrum quamuis capis illud ore,

Si caput plectas, remanebis vna

Pars, nequit toto licet omniformis

Quæ Esbere claudi.

DENS enim est naturæ prodigium, quod integrum capitur ore, & plexum capire hoc est. sublata litera *D*, Cælo capi non potest. *DENS* enim acephalum est *ENS*, & hoc

^vltra Empyreum expanditur, ubi cunque enim DENS est, ibi & ENS est.

Solent interdum Logogryphes (Gryps enim pennatum est animal) superuolare Caelos, & audientiores debito humana immiscere Diuinis: in quo si modus adsit, sua laude digni. Resumam eundem conceptum, & ubi nullam comparationem æqualem habuisse locum fateor similitudinem inueniam, & eximio parallismo exiguum rem (DENTEM scilicet) dilucidabo. Augustæ N. Romanorum Imperatrici, summi ingenij, & eruditionis Viragini, idem ænigma literarium proponam, & sic inquam:

Regina Cæli supplex Ecclesia dicit:

Virgo Dei Genitrix, quem totus non capit Orbis.

In tua se clausit viscera factus Homo.

Et Princeps Augusta Tibi Gryps talia profert:

Res illa Empyreus, quam totus non capit Orbis,

Quingentas alias Tu simul ore capis.

Virgine an es maior? minimè generosa Virago:

At quia vera loquor, Princeps audito. Silentii

Ore capis quantum, promere voce velis.

Non multum à nostro affuit conceptus, qui vocem MENS in M & ENS dicerpsit, dixitq;

Quod sibi nolebant parci licuisse Latini

Exibit, primo si vertice Millia tollas.

Omnia si sunt hic, cur omnibus addita Mille?

Cuius Gryphis vltimum versum sic intelligo? [Si omnia sunt hic, nempe in voce ENS: cur omnibus addita Mille, hoc est litera M? Aristoteles enim docet Mentem esse quodammodo omnia, & qui aliàs solet esse auarus Nomenclator Latinus mille adijciens, non sine prodigalitatibus notà insinuare videtur mentem Hominis non omnia solum, sed etiam multò plura complecti.]

Simili cōceptu possent voces GENS, LENS, & similes aliæ explicari. Sed & olim cuiuspiam Doctore VVespshalo hanc Nassam enodandam exposui.

*Quis locus in terris sine Te fuit inuia cella,
Atq; Vrbis illustris Te præcunte suis?*

Est TECCELLA, VVespshaliæ Vrbis non longè à Monasterio sita, quam Gryps iu TE, & CELLAM diuisit.

Huc spectare poterit illud antiqui Cuspin. Serar. Carmen, quod nomen Frederici dilucidat.

Fre fremit in Mundo: De deprimit ala profundo:

Ri rigidum flectit, Cus cusps mucroq; preclit.

Vnde si literas excerptas, quæ caractere cuiusvis scriptæ præbuit statim Fredericus.

M V S A I. D O C E N S.

☞ CXC VII.

MNES facultates habent propria vocabula, quibus ignoratis illas nemo addicere potest. Stenographia, vt vidimus Abecedarios vocat plagas, & cardines ventorum: apices spiritus; clauas Coniurationes. Chemicus metalla caelestium Planetarum altris nominibus insignit, aurumq; Solem, argentum Lunam, hydrargyrum Mercurium, cuprum Venerem, stannum Iouem, & plumbum Saturnum appellat. Ergo quæ Logogryphos conformat ars debet habere specialia vocabula, quibus vti possit, & debeant ignorantes abuti. Nulla est fateor in Dictionario huius Facultatis concordia; nemo enim de illa scholasticè scripsit videtur hæc dialectus ad terminos, & voces

sequentes posse (aut debere, si adquireere velis) reduci.

Vox est imago hominis, quæ non corpus solum (aliter enim loquuntur pingues, aliter debiles) sexum (aliter enim mares, aliter foeminae) ætatem (aliter enim pueri, aliter viri, aliter senes) sed & animum, & mores exprimit (aliter enim lasciui, aliter arrogantes, & aliter loquuntur humiles.) Ergo, sicut homo, etiam vox in partes, & membra diuidatur. Prima igitur vocis litera, aut syllaba vocatur caput, pileus, petasus: vltima pes: media venter. Et quia hæ voces ad huius Artis dialectum, & lexicon pertinent, ab omnibus debent præsciri.

Literæ nonnullæ habent nomina in concreto, aut abstracto, quæ non debent negligi. A, & C dicuntur iudiciales, quia in tribunalibus significant *absoluo*, & *condemno*. B

puella, & *R canina*, à voce istorum animantum. *F* vocatur *digama* à figurâ. *H spiritus*: *M* (vel potius *m*) *tripus*, & *n* vocatur *dippus*: & *S* *serpens*, *C Luna*: *O Sol*, *T & X Crux*, *V angulus* à figurâ: *Y litera Pythagora* ab inuatore.

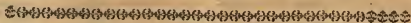
Scaliger, qui vult videri Logogriphorum Inuentor in Logogriphis suis, verb. *Herba*, ait *B* vocari *uterum*. & verb. *Maledicus*, *D* vocari *Aegyptum*, quod hæc regio triangularis fit, & à plurimis vocetur *Delta*. & *F* vocari *charactèrem Æolicum*. Et verb. *Mercurius*, litteram *L* tenuem appellat.

Etiâ nomina literæ fortiuntur à loco: quæ enim est dictionis media vocatur *Cor*: & dug hinc inde adhaerentes *Cordis ala*. Omnes voces, quæ impari litterarum constant numero, cor habent: & omnes, quæ pari, sunt ex-cordes.

Sunt literæ, quæ habent cristas, seu plumas: sunt quæ caudas: & ipsæ si nudentur mutant valorem, & potestatem: Plumas habent *b d h l*: & extractis plumis transeunt in *v a n i*. Caudas habent *g p q y*; & excisis caudis transeunt in *o v a u*, quod est dignissimum consideratione.

Sunt literæ nonnullæ conuertibiles. Et illæ sunt, quæ manent adhuc literæ, si ver-tantur: videlicet: *a b c d e f h j l m n o p q s u x z*; quæ veræ transeunt in *v q y* (hoc est *con*) *p a* (hoc est *d*) *f j l j m* (hoc est *si* vel *in*) *u o d b s n x z*: è quibus *f o s x z* valorem retinent: cæteræ mutant: & *g k r y* conuer-tinequeunt.

Ecce Logogriphicæ terminos, & funda-menta paucis complexi sumus, hanc modo doctrinam, vt clarior sit, reducamus ad praxim.

M V S A I I. V T E N S.

CXC VIII.

II. Saturnus.

HIS igitur instituti notitijs, aliqua exempla subiungamus. [Eligam faciliora, vt artem clarius tradam: quæ enim nimis obscura, admirationem aliquando merentur, nunquam laudem. Et hic obiter notari volo, interdum malè proponi Logogriphos, & hanc ob rem harum figurarû Promethea debere esse ingeniosum, & prouidum, & antiquiores imitari.]

I. Griphus.

QUÆ Græcè sum *Nassa*, alis, & corde recitis
Sum *Palamedis* auis, tûc alis, cordeq; donor,
Queis caruisse prius certum est. Galeâque
reieciâ
Diuerfas plantas, segetesq; recondere possû.

An-ne verum, quod excisis alis, & corde, adqui-ras alas, & cor, quibus carebas prius? Maxime. Es quomodo id eris sine contradictione explicabi-le? Rem tene: Vox Griphus exciso corde P, & alis ardis L, & H, dat vocem GRUS. Est autem GRUS auis Palamedis apud omnes: & habet eor, & a-las, quibus vere Griphus, & Nassa caruit. Si à voce GRUS galeam, seu litteram primam excidam, habeo Rus, & in ipso segetes, plantas, &c.

TOTUS in ætherei mundi regione supremâ
Lassus ago. Carco satur & pede, ven-treq; sanus.

Litera iudicialis adest? sum *Sturnus*, & ho-stis
Si caput amitto sum *Æneæ*, nomine *Turnus*.

Ex septem Planetis, qui ætheream auram pestant, supremum circulum agit Saturnus, lassus, quia tardus, & nonnisi trigésimo anno periodum com-plet. Cum est claudus, & caret pede hoc est syl-laba nus, remanet Satur: & cum ventre hoc est syllabâ tur, manet Iannus. Erplexus capite, hoc est amissâ syllabâ sa, quæ huius dictionis caput est, fit Turnus, hostis Æneæ, à Virgilio, & alyis Poë-tis celebratus. Sublata litera iudiciali A, remanet Sturnus, quem si deuorarit, & in se complectatur Saturnus, quod mirum, si esse satur dicatur.

III. Puer.

CASSIDE depositâ vernantia tempora præ-bet.

Vox Puer, si tollatur casus (hoc est, prima litera) dat Ver: & quidem tempus ahati simile, nam pueritia est vita humana Ver, & Ver est anni So-laris pueritia.

IV- Mars.

DEpono galeam ferus, & dō sedulus artem.

Distinctionis Mars galea, seu primo caractere deposita, manet Ars. Hinc patet, quanta sit inter Artem, & Martem connexio: vnde aliquando dixi

*----- existere in orbe
Mars absq; Arte nequit. Ars sine Marte potest.*

Hinc orta phrasīs *Hoc proprio Marte Clodius fecit.* hoc est, proprio ingenio vel arte. Cicerō 3. Officiō. *Hanc partem reliquam explebimus, nullis adminiculis; sed ut dicitur nostro Marte.*

V. Naui.

DIC; quibus in pelāgo naui formatur aperta?

Tertia cum primā litera versā canunt.

Considero igitur vocem naui. verso primam, & tertiam literam, & habeo vanis: addisq; prudentibus manes non seruire, sed vanis, hoc est stultis. Nam, si quaras, cur tu hareas in littore, & Otho nauiger? Respondet Iuuenalis Satyrā 3.

Sic libitū vano, qui nos distinxit, Othoni.

VI. Vox.

Qualis Aristoteli Physicam dum edisserit, est Vox?

Responsum princeps litera versā dabit.

Scriptis Philosophus Stagyræ, libros Physices, quasi non scripsisset: eos enim senectutis, & obsecuritatis singulas distinctiones inuoluit, ut meritis iubeamur eius vocis primam literam vertere: uox enim, versā primā literā. est nox,

VII. Decus.

Quod Decus est prati? respondet prima reflexa.

Sanè vox decus, si prima vertatur sit pecus, & nos monet pratorum decus esse pecora.

VIII. Index.

Index quis veri vis discere? verte secundam.

Es meritis: nam vox Index, si secundam conuertamus est Iudex: ut scias politicas rerum notitias à tribunalibus petendas esse: qui enim ante sententiam Iudicis alteri parti credit, lenis est.

De alijs linguis.

VIX, aut ne vis quidem hæc literarum conuersio, in linguis Orientalibus inuenitur. Non illam habet lingua Hebræa, non Chaldæa, non Arabica (Turcica, Persica, &c.) Sed neque lingua Græca: huius interim aliqui characteres, etsi non alterentur, aliter valent in linguā Latinā nam Græcorū γ , α , β , ϵ , χ , (Gamma, Eta, Theta, Ny, Rho, Chi) figura sunt similes Characteribus Latinorum γ , α , d. v. p. x. quorum est valor, & significatio diuersa.

MVSA III. SCALIGERA.

CIC.

MVLIVS Cæsar Scaliger paucis horis, ut ait, centum Logographos composuit, qui diffiili carmine expositi clariorem dictionem mererentur: interdum enim quid velit dicere non intelligimus, & ideo an dicat bene, non possumus iudicare. Elegi ex ipsis aliquos: ipsos nouo modo, ut varietas delectet, subscribo.

GRIPHVS.

1 2 * * 3 4
* 1 * * 2 3
* 1 * * 2 3 4
1 2 3 * * *

Grus. Anis nora.
Rus Campus.
Rhus.
Gri. alijs Gry.

MENS.

* 1 2 3 Ens.

SATVRNVS.

1 2 3 4 5 * * 7
1 * 2 3 4 5 6 7
1 2 * * 3 4 5
* * 1 2 3 4 5 6

Satur.

Saturnus.

Sanus.

Turnus.

PVER.

* 1 2 3

Ver. anni tempestas.

MARS.

1 2 3 Ars. *Hinc proprio Marte,*
quasi propria arte.

VENVS.

1 2 3 4 Vnus.

IVPPITER.

1 2 3 4 Iter.
1 2 3 Tcr.

MERCVRIVS.

1 2 3 4 5 Merus. *Hinc Herus.*
1 2 3 4 Meus. *Es penultima in-*
nerfa Mens.
1 2 3 4 5 Murus.
1 2 3 4 5 Mus.
1 2 3 4 5 Merx.
1 2 3 4 5 Merx.
1 2 3 4 5 Curus.
1 2 3 4 5 Curus.
1 2 3 4 5 Crus.
1 2 3 4 5 Vrus.
1 2 3 4 5 Rus.

LVCINA.

1 2 3 4 Luna. *Sol dicitur, quia solus,*
(ergo) Luna, quia est illa vna.
1 2 3 Vna.
1 2 3 4 Lina.
1 2 3 4 Cina.

DIES.

1 2 3 Dis. *hinc Dij, Dij, Is, Ij.*
1 2 3 Des. *hinc Es verb. Es nom.*

SPIRITVS.

1 2 3 4 5 6 Irus. *Irritus.*
1 2 3 4 5 Ritus.
1 2 3 Tas. *Thus.*

MVSCATVM.

1 2 3 4 5 6 7 8 Mus. *Catum. Hinc Tum.*
1 2 3 4 5 Musca.
1 2 3 4 5 6 Mustum. *Hinc Vstum.*
1 2 3 4 5 6 Muscum. *Hinc Cum.*

PAVLVS.

1 2 3 4 5 Aulus. *aulos.*
1 2 3 4 Plus.
1 2 3 Pus, vris *puces.* Pes.
1 2 3 4 5 Palus, i. Palus Vdis.

PVRVS.

1 2 3 4 Pus. *Vide in Paulus.*
1 2 3 4 Vrus. *u. ues.*
1 2 3 Rus.

MARES.

1 2 3 4 Mare *Oceanus.*
1 2 3 4 Ares. *a. res.* Mars.
1 2 3 4 Mars *Planeta notus*
1 2 3 Acs. *Metallum, & tuba.*

PARIES.

1 2 3 4 5 Aries. *Est vox aquinoca.*
1 2 3 4 5 Paris. *nom. & verb.*
1 2 3 4 5 Pes. *Membrum, & Mensura.*
1 2 3 4 5 Ares. *Es verbum.*

AVIS.

1 2 3 Avis. *Hinc interiecto a & pron. Is.*
1 2 3 Vis. *nomen, & verbum.*
1 2 3 As. *affis. Sumitur pro re integra*

DAPES.

1 2 3 4 Apes. *Hinc Pes, & Es.*
1 2 3 Pes. *Hinc as.*
1 2 3 Es. *Hinc Es verbum.*
1 2 3 Das. *Hinc Da, & As.*
1 2 3 Des. *Hinc iterum Es.*

FOEMIMA.

1 2 3 4 5 6 Femina.
1 2 3 4 5 Hemina.
1 2 3 4 Mina.
1 2 3 Mna.

Quoniam in HE-
MI N A Subac-
tendum breui-
an longam & illi
vini mensura, Lo-
cas HEMI-
NAM, Germani
HEMI NAM.

ANAS.

1 2 3 Nas.
1 2 3 As. *Vide Avis.*

CÆSAR.

1 2 3 4. Cæsar, Deus apud Tusc.

SCALIGER.

1 2 3 4 5 6. Aliger.
 1 2 3 3. Ale. Alr,

PLVVIA.

1 2 3. Via. Hinc Vi
 1 2 3. Vua.

PORCVS.

(Vxor.
 1 2 3 4 5. Orcus Anagy. Vxor hoc est.
 1 2 3. Cus.
 1 2 3 4 5. Porus. Πόρος. Πόρος.
 1 2 3 4. Horus. Ὅρος.
 1 2 3. Rus.

VITA.

1 2 3. Via.
 1 2 3. Vi.
 1 2 3. Ita. Hinc It.

CAPER.

1 2 3 4. Aper. Hinc Apc. & Per.

AER.

1 2. aer.
 1 2. Et. aer. Ver.

GALLINA.

1 2 3 4 5. Galli. Hinc Alij.
 1 2 3 4. Lina. Hinc In.

COLVMBVS.

1 2 3 4 5. Collum.
 1 2 3 4 5 6. Lumbus.

TAVRVM.

1 2 3 4 5. Aurum.
 1 2 3 4. Vrum.

ROSA.

1 2 3 4. Rosa. Rôsa.
 1 2 3. Osa. Ossa.
 1 2 3. Os. oris.

BARBARVS.

1 2 3 4 5 6 7 8. Barba-Rus.
 1 2 3 4 5 6. Abarus. Auarus.
 1 2 3 4 5. Barus. Bâros.

CASTANEA.

1 2 3 4 5 6 7 8. Casta. Nca. Nca casta.

INTELLECTVS.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10. In te lectus.
 1 2 3 4 5 6 7. E lectus.
 1 2 3 4 5 6. Tellus.
 1 2 3. Tus. Thus.

IVNO.

1 2 3. Ino. Hinc In. (& hinc Hisp. No.)
 1 2 3. Io.

MALEDICVS.

1 2 3 4 5 6 7. Medicus. Hinc Medius.

MENDICVS.

1 2 3 4 5 6 7. Medicus. Hinc Medius.

MVLVS.

1 2 3 4. Vlvs. Vilus.
 1 2 3. Mus.

PRVDENS.

1 2 3 4 5 6. Rudens.
 1 2 3 4. Dens.
 1 2 3. Ens.
 1 2 3 4 5 6. Pudens. Hinc Vdx.

CC.

O Ccurrunt nonnullæ dictiones alogogri-
 cæ, in quibus æquè gratum sit audire,
 cur non generent Gryphos, quàm in alijs, cur
 generent. Considera versus sequentes.

Sol.

NON gignit sobolem, ne proles vras Olym-
 pum.

Nox.

Miser consilij, sedes veneranda quietis,
 Obscura est adeo nihil ut cognoscere possis.

Mox.

O Mnia, quæ perimus, nil de se gignere pos-
 sis.

Echo!

Mirum, quæ ex algis renouat bene sedula vo-
 ces,

Ex se ipsa nullam sit renouare potens.
 Sunt etiam aliz multæ his similes, è quibus
 nihil vtile eruas, et si multum labores.

[NOTA

[NOTA. Sanè non sunt omnes istæ voces ita steriles, ut putauit Scaliger. Sol enim, si auferatur vltima, & cætera recurrant, dat Os. Sic etiam, si inueratur prima litera vox dat nox. & Mors dat Zors, hoc est Sors. Et tandem si media excidat, Echo dat Eo.]

CCI.

Sunt multi Logogriphi, quibus inest Echo prioris vocis, & nihil aliud: & isti non videntur ita curiosi, quàm alij tales sunt apud Scaligerum ferè omnes; & inter alios Scaliger, aliger. Mens, ens. Saturnus, turnus. Puer, ver. Mars, ars. Iuppiter, iter, ver. Mercurius, curius, ius. Spiritus, ritus, Mustatum, catum. Paulus, aulus. Purns, urns. Mares, ares. Paries, aries. Anis, vis. Dapes, apes. Famina, mina. Cesar, asur. Pluuia, via. Ros, os. Leo, eo. Porcus, orcus. Caper, aper. Bos, os. Lilium, ilium. Patria, atria, tria. Francus, anens. Onis, vis. Nanis, anis. Lusus, vsus. Gallina, lina. Columbus, lumbus. Vacea, aeca. Barbarus, barns. Facies, acies. Vultus, vlus. Intellectus, lectus. Mannus, annus. Porcella, cella. Cades, ades. Stulus, vlus. Palma, alma, &c.

CCII.

Iure suo uti solent Grammatici, & cum Logogriphos conformant, solent PRIMO litteras simplices pro duplicibus ponere. SECUNDO vocalem simplicem pro diphthongo: aiunt enim diphthongum nihil esse aliud, quàm vocalem ore oborto prolatam. TERTIO aspirationem negligere. QUARTO non auferre litteras solum, sed etiam aliquando addere. Rem exemplis illustro. Et succurrit Logogriphus MERCVRIVS, de quo Scaliger.

Vltima sex obiens lingues Dictator ararum,
Hæc tenui excepta currus vehet inde triumphos.
Et in explicatione notat sex vltima elementa vocis Mercurius continere nomen Curius. Fuit autem Curius summæ fragilitatis vir, qui cum rapas torreret, Legatosque Samnitum magnam vim auri offerentium audiret, ait, malle se imperare locupletibus, quàm locupletem esse. Ab huius ergo Dictatoris nomine tenui (hæc est litera I.) excepta inquit Scaliger, oritur nomen Currus; at non oritur Currus inquam ego, se Carnus. Sed esse perinde inquit ille, quia antiqui litteras non geminabant.

Et in Logogripho SPIRITVS. Sic ait:

Da caudam Superis cum ventres, & ventres remoro

Ne totus, quod ego sum, sis, si negligis aras.
Quod sic exponit. Da tibi Deo secundum ritum, ne sis irritus. Et ut vides vltima syllaba vocis Spiritus (hanc caudam nominat) non est rhus, sed rus: nec ab eadem voce oritur irritus, sed iritus. In Logogripho MARES, sic infit.

Tu, nisi sibilas, aufuge. Res est perfida. Martem

Abscissa ceruice ciet concentus Homeri.

Torque os, cauda tubam. Caput eius disrumpatrem

Romulus ostendit summâ de sede Quirinum.
Et hunc Logogriphum sic exponit, Tu, nisi sibilas, hoc est, nisi habeat sibilum, seu litteram S, aufuge: & meritò: quia Mares ablato sibilo dant Mare, quod res est perfida. Eadē dictio abscissa ceruice Litera M) erit atque Torque os cauda ciet tubam. hoc est, in huius vocis syllabâ vltimâ, quæ est Es, torquet os, hoc enim modo fiet diphthongus, & erit Æs, & ciet tubam, quæ ex ære formatur: vnde à Virgilio tuba vocatur Æs, & tribuitur.

Miseno Eolids, quo non prestantior alter

Ere ciere viros, Martemque ascendere cautus.
Liberius abusus est vocali simplici pro diphthongo, Logogripho DAPES, vbi ait.

Quinque placent oris sed quatuor aëra scindunt.

Tres currus referunt murmura rauca duo.
Habet igitur quinque litteras vox dapes: quatuor vox apes: tres vox pes: & duas vox es, seu as. Superest ostendere quomodo litteræ in Logogriphis addi possint. Voce ANAS, hæc lego.

Tota volat: tota & graditur: quin tota natabit.
Irritata apicem imponat canis, baud volas Anser
Atque hinc, atque illum, qui iam fuit ipse natabit.
Quod si dimidium tibi forte superuenit vsus,
Obscura, tetroque si quando incendis odores.

Tota vox est Anas: quæ volat, graditur, & nat. Si addatur ex parte apicis, seu capitis litera R, quam canis irritata effert, & ideo canina vocatur, habebis Ranas, quæ non volant. Si perdat R, & adhuc primam litteram Anas, tu nas. Et si vox vsus det dimidium sui, hoc est, syllabam ns erit nasus, quem obtura, si forte amarus odores incurras.

CCIII.

NE putes Logogriphos fuisse ignotos antiquis, Scaligerumque Artem hanc ingeniosam, & eruditam inuenisse, quod multi docent, paucas lineas subiungo.

MVSCATVM ex veteri ænigmate.

Quod currit caput est. Venter dabit additis alas. Graculus haud comedes sex mēbra externa gulosus Deme caput, metnent tria prima: & iungitur hostis.

Iunge extrema epulis acies sine ventre Poëtam.

Cui caput absumas si sit, male qui tibi dicis.

At cum ventre caput nihil sunt nisi tedia Vita.

Caput est *mus*: venter est *ca*: *mus* ergo curret, & *musca* habebit alas. *Ξυατός*, (hec enim dictio continet sex literas ultimas) non edet Græcus. Exciso capite, manebit *mus*, qui timeat *catum*. Si extrema iungantur, erit *Muslum*: vnde & *Vsum*.

PARIES ex antiquo concinnatum.

Cui mater fuit alta flex, lignumque, lutumque, Excisâ ceruice ferax ad pascua regnas.

Ventre imo excislo spartanos tollis honores.

At frustra, & pes, & hic patriam defendis ab hoste.

Paries excisâ ceruice hoc est litera P, erit Aries: exciso ventre imo, seu literâ E, erit Paris: & sublatis secundâ tertiâ, & quartâ, erit Pet.

CAPER ex antiquo.

Cornua sunt tori. caput asper, dente nocebit. Capere enim pugnat cornibus, & Aper denticibus.

Ex his patet ante Iulium Cæsarem Scaligerum fuisse multos, eosque curiosos & ingeniosos Logogriphos, quibus meliores, & ornatiores vix apud recentiores inuenies.

CCIV.

PETEBAT à Doctissimo quodam Grammatico coram Imperatore Parasitus, quot pedes essent in vno Disticho Elegiaco: respondentem esse vndecim, ridet; & vt esse multo plures suadeat, hoc producit.

Mille bones pascunt; vasulorum millia centum;

Musca super cornu quolibet vna sedet.

Illud Ioanne Alstedio Encyclopædiæ libr. 10. part. 4. cap. 5. §. 29. asserente infinitorum pedum est. Sed cur Vir doctus innumerabiles esse hos pedes ait: quos tamen poterimus ad computum breuem reducere. Sunt enim.

Bones pascentes	1,000.
Vasuli concomitantes	100,000.
Summa	101,000.
Illorum cornua (Musca)	202,000.
Eorundem pedes	404,000. A.
Musca multipl. per 6.	2; 424,000. B.
Addantur pedes Metrici.	11. C
Ergo A B C. simul	2; 828,011.

Sunt igitur in illo Disticho duo milliones, octingenti, & viginti octo millies, & vndecim pedes.

CCV.

Solent etiam nonnulli vt nominum interpretatione, vt secretum obuelent; & vt rem ita exponant, & à nemine possint intelligi. Pono exemplum.

Erat Duaci Claudius seuerus, aut austerus Præceptor, habebatque petulantes discipulos, quos corrigendo non emendabat, sed irritabat, qui cum aliter Magistrum suum vexare non possent, caniculum arripiunt, exuiscerant, & parieti suffigunt. Amabat caniculum Claudius, & omnem mouet lapidem, vt criminis authorem reperiat: sed frustra. Interim eidem muro postridie hoc distichum inscriptum fuit.

Ponere cum cunctis lapidem duo millia Diuis

Fixerunt muro viscera vina canis.

Ecce authorum ponuntur nomina: sed quis ea intelligat? qui attentè legat, & ad singulorum interpretationem recurat. Illam petulantiam commiserant. *Magister Petrus, Vincentius, & Tassanus*. Primus Gallicè dicitur *Metre Pier*, hoc est *Ponere lapidem*: secundus *Vin-cent*, hoc est *vigies centum*, seu *duo millia*: Tertijs *Tesan*, hoc est *Omnes Sancti*.

CCVI.

DVM Romæ essemus Anno 1657. verum vidimus, quem, si tam esset mundus, quàm ingeniosus huc poneremus. Erat secundum pronuntiationem orthographicâ pulcher, & panegyricus. at ipse secundum ichnographiam sordidus, & malitiosus. Orthographiam voco ipsammet versùs syntaxim ichnographiam vmbatrem futuri operis delineationem, quæ in pedum diuisione, & distributione consistit. Illam exprimimus carmen perecurrando; hanc scandendo. Et potest

potest, qui scandit, multa insinuare, aut dicere, quæ percurrere non tangit. Considera sequentes numeros.

*Qualis Afo fuerit peris, & responder Apollo:
A solâ Troia Daphne, quam pangis, amatur.*
Audis responsum, nec intelligis: De Afone enim inquiris, non de Daphne; unde Apollinis Oraculum non videtur ad rem. Sanè non videtur respondere, quia dictiones percurris: videretur, si scanderes, tunc enim inter fractas voces reperires hunc sensum.

*Afo, latro, iadaph, Nequam, Pangis, Matur,
Vt ut non omnia intelligas, & aliqua indigeant commentario, clara sunt saltem illa.
Afo, latro, nequam, &c.*

Possent curiosa condi carmina, in quibus non solum Orthographia, sed etiam Ichno-graphia sensum integrum redderet, si tempus & otium suppeteret: item maiori studio aliqua, in quibus Orthographia loqueretur latinè, Ichno-graphia Gallicè, vel Germanicè. Sed quia non omnia tandem possumus, nobis insinuasse sufficiat, quæ à Philomusò poterunt exemplis nobilioribus dilucidari.

CCVII.

DE Griphis agit Alstedius *Encyclopadia lib. 10. sect. 4. cap. 5. num. 32.* eoq; Authore Carmen Griphum proponens vocatur *Γρηφός*, & *Γρηφοποιός*, qui Griphos componit. Hoc exemplum ex Christiano Beckmanno producit.

*Est nomen, imò nominis gerit vicem:
Est quatuor sit literis; dua sonant,
Dua assonant. Si paululum h. s. se quatuor.
Traiceris, non quatuor, sed bis decem.
Et quatuor nascuntur inde vocula.
Imbram hic videto missionis, quam modo
Elementa miro quatuor iunctim parant.*

Iste : pronomen. Sit hæc vox prima. Hinc per metathesin *essi*. Ergo hæc est secunda. Tertia *si*. Quarta *se* in compositione vocula separandi. Quinta *se* pronomen. Sexta *r* præpositio. Septima *le* interiectio. Octava *Te* accusatiuus. Nona *Is* pronomen. Decima *E* datiuus. Vndecima *Eis*. Duodecima *Tu* pro *Tui*. Tertia-decima. *Ti* pro *Tibi*. Quarta-decima *es* ab *edo*. Quinta-decima *Is* ab *eo*. Sexta-decima *I* imperatiuus. Septima-decima *It*: Octava-decima *Ite*. Vndecim-gesima *ß* silentij nota. Vigesima *es* à sum, (huc pertinere potest *As*) Vigesima-prima *est*. Vigesima-secunda *sir*. Vigesima-tertia *siet*. Et tandem vigesima-quarta *sie*. Est e-

iusdem etiam Logogriphus, qui sequitur.

Sex chordula cor suauiter

Mulcent. Sed unam hinc auferas,

Quartam puto, ingratum strepit

Æstate bestia impudent.

Tolle ultimas duas, erit

Domestica illa bestia,

Insigne cuius praelium

Homericæ canunt tubæ:

Uniuscæ candam tolle, erit

Quod mutus effari solet.

Capitis loco fac litteram

Longam subire, dirunt.

Lites forenses. At ubi

Medium tenebit littera

Longa; irruens, & omnia

Per fus, nefasq; destruens,

Monstrum inde procreabitur.

Si at chordulis è sex duas

Demas priores illicet

Qua vulnerent, & quæ necent,

Resare quatuor vides

At tollis penultimas

Duas; venustam virginem

Vides. non emphici iugo

Prodire eâ nil dulcius,

Nil gratius vita hæc alit.

Sex chordæ] Musica, è sex literis constata. Si littera media eximatur fit *Musca*. Huius duæ ultimæ si adimantur, fit *Mus*. s. sublato fit *Mu*, *mu*, vox muti apud Varronem. Loco capitis, h. e. *M*, ponatur *I*, littera longa apud Plautum, erit *Ius*. *I* medium posito, erit *Vis*. Rursum è *Musicæ* à primis duabus sublati, erit *Sica*. Denique duabus penultimis omissis est *Mnsa*.

Etiam hic est eiusdem.

Sume integram ecce bestiam,

Paludis incolam, humido

Sub vere quaxantem coax,

Brececæcæ coax coax:

Sic in choro comædia

Bacchum salutat adueniunt.

Tolle hinc caput: fiet caput.

Appendicem abice ultimam,

Æstate sicum torridi

Dulcissimè rigat solum.

Tolle ultimum huius; & canis

Sonare litteram audies.

Integra vox est *Frosch*: cuius proprium est coaxare, & apud Festum quaxare. Alterum commentus est Aristophanes. Capite, id est, primâ literâ vocis Germanicæ sublata est *Rosch* *OR*, caput. Inde *Ros*; & denique *Ro*, Græcorum littera canina.

MVSA IV. RESTRINGENS.

CCVIII.

Isputant in Scholâ Theologi, an Restrictiones Mentales tutâ conscientia tolerentur. Multa in questione hac opinionum schismata, multa connubia, aut diuoria reperio. Multi ibant obscuro, soli, sub luce malignâ: non paucis alluxit veritas sub radijs Lunæ, paucis sub Solis. Dum ipsi inter se digladiantur, ad Parnassum me confero, & Mentales ibidem Restrictiones sine culpâ, aut scrupulo tolerari reperio. Sunt ergo istæ Restrictiones, voces aliquæ, quæ non scribuntur, & tamen mente intelliguntur, & linguâ, ni debeat contra mentem ire, ac propterea mentiri, pronuntiantur. Mentalis hæc aliquarum vocum intelligentia, periodos, versusque, ad sensum diuersum restringit; imò illa interdum verba, quæ sensu carent, dilucidat, & ne aliter intelligi possint restringit. Musa hæc posset nouum Parnassum exornare, at quoniam est cognata Logogisticis, hic manere decreuit, & quia aliquas condemnauit dictiones, iubet sententiam promulgari. Has vocabimus *exules*, illas proseripit a Parnasso Calamus, & tamen illas Labio Mens ingeniosè restituit; sunt hæc.

BIS, TER, SVB, SVPER, ANTE, POST, INTER, IN.

Singulas exemplis illustremus.

Dux priores BIS, & TER, (nec est cur addas QUATER, QUINQUE, &c. hæc enim aduerbia numeralia in Latinarum, aut aliarum nationum vocum compositionem non se insinuant) non scribuntur, sed subintelliguntur, si aliquod verbum bis, aut tertio ponatur. Verbi gratiâ: si vna, & eadem vocula iterum, & iterum ponatur.

Or, Or. hoc est Orbis.

Vr, Vr. hoc est Vrbs.

A, A. hoc est Abis.

I, I. hoc est Ibis.

Abi, Abi. hoc est Abibis.

Et si ponatur etiam tertio, vt

A, A, A. hoc est Ater.

New, New, New. hoc est Neuter.

Iuppi, Iuppi, Iuppi. hoc est Iuppiter.

Simis, Simis, Simis. hoc est Simister.

Accipi, Accipi, Accipi. hoc est Accipiter.

Ad hanc olim Ideam suam mentem conformauit ille ingeniosus Doctor, qui hanc inscriptionem muro affixit.

Memento homo, quia RA, RA, RA, es: & in RAM, RAM, RAM; I, I. & quidem multorum etiam illustrium hominum ingenia torisit, & tamen facili negotio legitur, si præcedentibus insistamus vestigijs. Sonat enim,

Memento homo, quia terra es, & in terram ibis.

Porro RA, RA, RA, est ter-ra, ergo Terra: & RAM, RAM, RAM, est ter-ram, ergo Terram: & I, I, est i-bis positum: ergo Ibis.

At hic vna succurrit difficultas, quæ inquirat, vnde scire quis possit, an debeat aduerbium numérale præponere, an postponere? At hanc ipsam questionem Latini Idiomatis artificium dissoluit: nam si præpositum non intret in compositionem, postponi necessario debet. Erat scriptum Ram, Ram, Ram. Et ego sic statim discurro. Ram ter nihil significat, Terram est accusatiuus vocis Terra: ergo mea restringitur mens, vt non Ram ter, sed Terram intelligat; ergo restringitur mea lingua, vt non Ramter, sed Terram proferat.

Ex numeralibus particulis, vt monui, sumpsi duas tantummodò Bis, & Ter. Tum, quia pluries eandem scribere dictionem videretur molestum, tum quia in Latinâ linguâ alæ particulæ in compositionem non cadunt. At in Gallicâ linguâ excessus facilius tolerari poterit, vt si scribas.

oooo, eeee, sont aaaaa, pons.

hoc est Cinq' o, quatre e, sont cinq' a pons, aut si correptius, & liberalius proferas, Cinq' Caps chastez, seu cinq' Capons. pronunciat erit eadem, nam discrimen in literis, quæ scribuntur, & non proferuntur, consistit, & sensus. *Quinque Galli castrati sunt quinque Capones, & hæc de his voculis dixisse sufficiet ad vsum duarum sequentium veniamus.*

Particulæ sunt communissimæ SVB, & SVPER, & excessu iubentur, restringit enim mentem Calamus, vt illas subintelligat, & linguæ proferendas ministret. Exemplo clarius res, quàm verbis poterit dilucidari. Pono ob oculos hanc Inscriptionem; & quod debeat modo explicari inuestigo,

iestis

PAR, ER, ET DIBELLARE
bos.

Sanè

Sanè attende. Vox *Parcere*, est sub voce *icēlis*: & vox *debellare* est super vocem *bos*. Ergo dicam cum Diuino Poēta, esse Regum, & Principum.

Parcere subiectis, & debellare superbos.
Et hic obiter nota modum hunc scribendi requirere necessarii tres lineas, quarum intermedia *essentialis*, & collaterales *accidentariae* nominentur: si enim idem Lemma scriberemus sic,

<i>icēlis</i>	<i>debellare</i>
— <i>Parcere</i> &	<i>bos</i>

non esset cur potius. *Parcere subiectis, & debellare superbos*, quàm *icēlis super parcere, & bos sub debellare*, dicerem: debent igitur deduci tres lineæ, quarum media continua sit, & tenenda: alix tangendæ, quoties aliqua in illis vocula reperitur.

Posses retinere duas lineas, & omnem halucinationem vitare, si duplici genere characterum vtereris, videlicet Magno, & Paruo: Rotundo, & Curuiuo; & hanc legem Lectoribus ferres, vt in singulis diuisionibus prius Magnos, & postea Paruos; prius Rotundos, & postea Curuiuos proferrent. Pono in Magnis, & Paruis exemplum.

<i>icēlis</i>	ET	<i>DEBELLARE</i>
<i>PARCERE</i> ,		<i>bos</i>

Repono in Rotundis, Curuiusq;

<i>icēlis</i>	&	<i>debellare</i>
<i>Parcere</i>		<i>bos</i> .

Semper enim si legem præfixam obseruamus, legemus, *Parcere subiectis, & debellare superbos*.

Transcamus ad vocalas alias: & quo debeant modo subintelligi præpositiones ANTE, POST, & INTER explicemus.

Sunt etiam leges, quæ nos in mentis restrictione dirigunt. Est.

Prima. Si inter duas lineolas: alteram hinc, alteram inde; reperiantur duæ voces, legetur prius *essentialis* (quæ est scripta maiusculis, aut Rotundis) postea *accidentaria* (quæ paruis, aut curuiuis literis scripta est.) Pono exemplū.

[NOBILIS	nor]	id est	<i>Nobilis Antenor</i> .
[SABINAE	mne]	id est	<i>Sabina Antenna</i> .
[EXCELSA	ma]	id est	<i>Excelsa Antenna</i> .
[SPURIUS	ros]	id est	<i>Spurius Anteros</i> .
[IUPITER	stat]	id est	<i>Iuppiter antestus</i> .

In omnibus his exemplis vox *essentialis* præposita fuit *accidentariæ*: & ideo particula ANTE subintelligi debuit: nam in voce [NOBILIS nor] *Nobilis* ponitur ante *nor*. Dicemus igitur *Nobilis Antenor*, &c. Alia igitur exempla addamus, in quibus oppositum accidat, & particula POST habeat locum.

[eritas	REGIA]	id est	<i>Regia Posteritas</i> .
[humus H	NOR]	id est	<i>Honor posthumus</i> .
[i	SUFFIXVS]	id est	<i>Suffixus post</i> .
[ridie	VENERO]	id est	<i>Venero postridie</i> .

Secunda. Si inter similes lineas reperiantur tres voces media erit *essentialis*, extrema vero *accidentaria*. Hæc vox media, tametsi character *essentiali* pingatur. Exemplis Regulam dilucidemus.

[it	NOBILIS	us]	id est	<i>Nobilis interitus</i> .
[e	IUPITER	a]	id est	<i>Iuppiter intereā</i> .
[fe	REX	ctus]	id est	<i>Rex interfectus</i> .
[di	CERNITVR	u]	id est	<i>Cernitur interdiū</i> .
[i	TANDEM	it]	id est	<i>Tandem interijt</i> .

Denique vltimam Præpositionem explicemus: quæ erat IN. Sanè non habemus characteres in Typo, quibus possimus vsum huius Præpositionis explicare, vt citum scribemus sufficienter, vt ab omnibus possit intelligi. Porro si in peccore litera D. scribas vocem *Rex*, erit *Rex* in D: ergo *Rex inde*.

Notanda-

Ornantur Restrictiones istæ Literis Characteribus, Figurisque. Nempe literis, quando illæ pro nominibus suis supponuntur, vt illud A, B, C, D. hoc est *Abba cede*. Literas Maiusculas, seu Capiteles Gallus appellat *Grands*, paruas vero *Petits*, vnde resultant pulchræ aliquæ compositiones. Hanc considera.

p-

G. a. d. pour: mes. aa.

senter.

Ecce sunt G grandis; a parua; d sub p: pour super senter: mes: & duæ a a parux. Quæ omnia simul sensum sequentem reddunt. *L'ay grand appetit, de souper, per subsenter mes appetits.*

Sicut Literæ Latinæ communes pro suis accipiuntur nominibus, sic etiam Græcæ, Hebrææ, Arabicæ, &c. quod breuiter dilucido his exemplis.

*a. v. us Chas promoveri nces, & inuice
adprebat.*

Id est, *Alphanus* utabatur *promoveri* capaces, & *incapaces* admittitbat.

In hoc Græca elementa sunt accepta materialiter, pro nominibus suis: in sequenti Hebraico pro suis etiam nominibus sumitur.

Caiat hon: ha enim *idem* *quam* *bonam*.
Hoc est. *Calefiat* *Lamedon: habet enim mentem*
numquam bonam.

1 Hebraicè nominatur *Gimel*, Syriacè *Gemah*, ergo stado Syriaci nominibus, *LARJ*, erit *Largo mal*, *Hisp.* hoc est, *Largum malum* Latine.

Characteres Latini Græci & Hebræi possunt & solent imitari. Et pulchra illa litteræ caninæ observatio, quæ si Latine, Græcè, & Hebraicè scribatur (sic videlicet R & 7) Latine enim dicitur *Er*, Græcè *Ra*, Hebraicè *Res*, dabit vocem *Errores*; quæ conceptus plurimi fulciri poterunt.

Ornantur etiam characteribus, cum isti pro te significata sumuntur. Characteres sunt varij, nam diversis diversa facultates utuntur.

Hi pertinent ad Arithmetican. 1.2.3.4.5.6.7.8.9.10. &c. v Radix quadrata. v Radix cubica. → Numerus positivus. — Numerus negativus. Characteribus his interdum utitur nam *A3* significat *Atria*, & *Ia2* est *Indus*.

Ad Astronomiam hi ☉ ☿ ♀ &c. qui Planetas significant: hi verò ♃ ♄ ♀ &c. sunt signorum signa; Aspectuum hi. ☌ ☌ & cætera. Isti omnes characteres assumuntur à Chemicis, qui Astronomiam quamdam subterraneam profiteri dicuntur: quibus & alios superaddunt. Vfus istorum characterum est frequens: subscriptos attente considera.

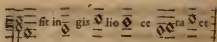
Dum muros v' v'is, & prodest.

Et turma, quam & catur amicus.
Reddunt enim hunc sensum.

Dum muros aries soluit, conuulsiæ prodest.

Lunata turma, quam Mars solatur amicus.

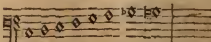
Tandem ad Musicam spectant illi qui correspondent istis vocalis, *Vt Re Mi Fa Sol La Ba, Bi*: (Duas ultimas addo, artemque illarum additione ad summam facilitatem reduco.) *Nos* Cantores vocant characteres ejusmodi: ipsasque in *Maximas*, *Longas*, *Breves*, *Minimas*, *Seminimas*, & *Fusas* dividunt. Vt singula melius intelligas, hoc exemplum subscibo.

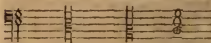
Quod dat nobis hunc sensum.

Vt fit in Regis folio, facere mira soles.

Vt uti possis sine reprehensione his *Notis*, adnotare debco aliqua, sine quibus nec scribere, nec intelligi poteris. Saltem sequentes characteres, & nomen illorum considera.

vt re mi fa sol la ba bi

Bassus Tenor Altus Superius

Tandem exornantur Figuris, quæ huic subesse legi debent, ut singulæ significant suum nomen. Quam ob rem, si vnum *Cos*, & vnus *Rex* pingantur, & addantur hæ litteræ *IT*, legere debemus *correx*: & si post hæ litteras *IM*, pingatur *Mundus*, legere debemus *Im-mundus*.

CCIX.

A Recte præmisimus, & brevi compendio exposuimus: nunc illam exemplis varijs illustremus.

Nunquam satis laudabitur illud Heroicum Lemma, quod Thomæ Moro accensetur; qui cum ne Ecclesiæ esset fidelis, sed se potius muneribus corrupti pateretur, & Regi Hæresiarum subscriberet, ab amicis & inimicis cogeretur, generosa, & plus quam humanâ resolutione (quæ enim à supernaturali gratia sunt, vires humanas semper superant) suam mentem exposuit his literis.

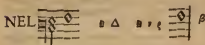
Nella d' d' e' e' la G.

Quas si iuxta nomina, quæ apud Græcos habent, protuleris, habebis Responsum viri fortissimi dignissimum.

Nella fidelità finirà la vita.

Promissisti, Vir Magne, & vique ad ultimum anhelitum constitisti promissis. In gloriosâ & Ecclesiæ Romana debitâ fidelitate finem posuisti vitæ: Ergo, quia fidelis fuisti Christo, hodie in Empyreo (sic spero) experiris Christum Martyribus suis esse fidelem. (Et huc

hic obiter animadvertes, prius illud *la*, quod bis ponitur, posse notā Musicā exprimi: & secunda aliquos, qui cultius se putant loqui Italicē nolle dicere *Fidelta* sed *Fedelta*, non *finire* sed *fenerē*. Ergo ut exprimatur syllaba *fe*, non debemus ponere Græcum *φ*, sed Hæbræum *פ*; lemmaq; majorem habebit varietatem, si rescribatur sic.

Tu rem recognosce, & alterutrum modum eligas, nulli te errori expones, nam illas duas voces æquē per *fe* & per *fi* à doctis proferri reperio.

CCX.

Erat quidam in bivio, nesciebatq; utrum iter deberet capere; alterum erat breve, securum alterum; inde alliciebat lucrum, hinc tranquillitas. Quæsiuit à viro erudito, utrum caperet? & ille breviter respondit, hoc ad illum epistolium transmittens,

K. P. C. Q. B. hoc est. *Cape securum*. Et meritò sic illi respondit: quoniam omni facilitati aut commoditati securitas est præferenda.

CCXI.

Illud Morale Monitum, *O superbe; cur superbis? tua superbia te superabit*. Est verissimum: nam superbia, quos exaltare & altius subrigere videtur, tandem superat, viucit & deijcit, vnde Horatius,

— Tolluntur in altum
Vt lapsu graviore ruant.

& quidem illud potest hoc modo ingeniosè conscribi.

O CVR TVA TE
b, bis? bia abit.

Est enim in hac Inscriptione, *O super B: Cur super Bis: Tua super Bia, & Te super Abit*.

CCXII.

Adfirmat sententiam istam illud Monitū, *Iuppiter submissos (humiles) locabit inter astra*, ut illi, qui pœnæ horrore à vitio superbiæ non absunt, præmij spe, ad Humilitatem

alliciantur. Hoc igitur Ioannes Bernellius scripsit sic;

missos

IVPPI IVPPI IVPPI { *af* LOCABIT *ira* }
Vox Iuppi ponitur ter, ut sit *Iuppiter*: & est sub voce *missos*, ergo sub *missos*, & tandem *locabit* est inter *af* & *ira*.

CCXIII.

Humana omnia, sicut nondum possessa desiderium; sic possessa fastidium mortalibus ingerunt. Hoc exemplo domestico dilucidabo. Vacat verbi gratia dignitas Abbatialis: magno fervore plerique omnes, ut Titium promoveant conspirant, & vix tenere habenas incipit, quando his nimis rigidus, illis nimis laxus apparet, & quem non possunt deponere, blandè & frequenter alloquuntur ut cedat locum saltem alteri, qui jam placet, citò eandem fortunam experturus. Erat in Monasterio N. Theodoricus (vocetur sic) cui Prior, qui in dignitate successurus; erant alij qui Soli aduantes orienti, despiciebant & odio habebant occasurum. Omnes isti Abbati erant molesti, & ut illum ad locum cedendum compellerent, omni tropo Rhetorico, omni figura & fucò abutebantur; cautus erat nihilominus senex, & ipsis senel occurrentibus ait. *DEVS sua dona distribuit, ut vult: alijs ingenium velocissimum præbet, alijs tardissimum indulget. Ex censu istorum Ego sum: tam tardus & stupidusque ut triginta solidos annos insumpserim, insequam ad duarum Abecedary priorum literarum A, B. dignitatem venirem, Ergo, quia ætate stupor in senibus crescit, indigebo minimum sexaginta annis ut possim aut velim intelligere sequentes literas C. D.*

Acutè & pulchrè: nam vocat *dignitatem* A, B. officium Abbatis seu Abbates: & literis C, D. exprimebat molesta suorum colloquia, quorum semper catastrophe erat *Cede*, hoc est *Resigna*.

Hæc historia (novella) fuit olim cogitata à Iacobo Peletier, & in lucem emissà in libro, què sub nomine Bonaventuræ des Perriers evulgavit; interim sub annum 1636. Gandavi vidimus Dominum N. nonagenario majorem simili se lepore à suorum Religiosorum molestijs expedientem.

CCXIV.

Querunt Medici, an prandio cœnare beat esse moderatior & parcior? Libertus

berens Fromondus in Philosophiæ Christianæ de Animâ lib. 2. cap. 2. art. 11. varios Auctores & Populorum mores colligit, qui possunt ad tres classes reduci. Alij enim cœnam largiorē esse volunt: alij prandium: alij nullam distinctionem inveniunt. Ab his erat eruditissimus Dominus N. qui suam opinionem rogatus respondit.

P

IL (*salx*) 10. (*nafus*) COMME

[Voces *salx* & *nafus* loco figurâ scripti, deberet enim in priori loco pingi vna *salx*, in secundo vnus *nafus*: illa Gallicè vocatur *faut* iste *né*. & vox *comme* ponitur infra P.] Vide Tabulæ XX. Fig. VII.

Sensus ergo scriptæ Resolutionis est, *Il faut disne, comme souffe*. hoc est, *Oportet ita omnino cenare, sicut prudere*.

CCXV.

DOlæ apud Patres Franciscanos reperitur Morale quoddam Monitum, ingeniosè conscriptum, quem Lamina . . . exhibet, & à nobis hic brevier est exponendum.

D vous, D vous (*la*) (*mors*)

in medio prioris D est inscripta vna M: & in medio posterioris hæc syllaba QVAT: *La* est nota Musica: & *Mors* figura mortis, quam Galli *Mort* nominant. Ergo ad litteram

Men D vous: QVAT en D vous: la Mort. quod est dicere juxta pronunciationem eruditam.

Amendez-vous, qu'attendez-vous: la Mort. Recognosce Laminam XX. nã ibi præter hæc Figuram nonnullas etiam alias ingeniosas reperies. Ibi enim secundum locum occupat hæc lineæ,

(*Mors*) (*la, mi, a*) (*Mors*)

Et quidem *Mors* est vltima lineæ rerum, & in hac lineâ *Mortis* figura pingitur in principio & in fine, & illæ tres notæ firmi cantus in medio: vt legat Gallus, *Mort la mi la Mort*, & exponat Latinus, *Mors posuit huc defunctum*.

CCXVI.

MAdriti in cuiusdam Senatoris palatio erat muro inscriptum Lemma illud quod exhibet eadem Tabula XX.

Pingebatur vna *Solea* (Hispanicè vocatur *Suela*) vnum cor (Hisp. *Coração*) vnum instrumentum muliebree, quod Hispanicè dicitur *Aspa*, & habet duas cruces ad angulos

oppositos, & filo componendo deservit, vnu *Pyram* (Hisp. *Pera*) vnum *Mundus* (Hisp. *Mundo*) & vna *Rota* (Hisp. *Rueda*) interpolitque pauculis literis, reddebatur hoc solamen *Eshicum*,

Consuela te corazon, si as pasion y espera que el Mundo rueda.

Hoc est. *Recipias solamen cor, si aliquâ passione peritbaris, spera, expectatum Mundus rotatur*.

IN Gymnasio Rhetorices ibidem scito penicillo pingebantur,
Vna laurus, vna corona, dua ala, & aliqua litera.

Quibus reddebatur hic sensus, *Laura y Corona a las Letras*. hoc est, *Laurus Corona (& cetera similia premia) debentur literis*.

Excellentiss. Princeps Emanoel de Portugal, Antonij filius Ludovici nepos, Emanoelis Lusitanorum Regis pronepos, dum *Æmilix* Aurasis Principis nuptias sollicitaret, apud ejus imaginem Seraphinum expressit cum hoc Lemmate, *De mi amor, o de mi vida*. Seraphinus, Hispanicè dicitur *Serafin*: & voce divisa *Sera fin*, hoc est, *Erit finis*. Ergo acutè & ingeniosè suum castum & legitimum affectum erga *Æmiliam* exponebat Emanoel dicens,

Ant mea illa vita, aut mei Amoris, erit finis.

ARetinus in quadam Comediâ nobilem introducit, quem cum *Cloris* sua despiceret, misit ad illam epistolium in qua nulla esset literæ, sed tres figuræ; videlicet *Hamus* (Italicè *Hamo*) *Delphinus* (Ital: *Delfino*) & *Cor* (Italicè *Cuore*) vt diceret

Anno del fino cuore.

Vel hinc securus, vt amari deberet; rarò enim aut nunquam fallitur ille, qui dixit, *Vivis amaris, ama*.

Non homini, sed tempori adulantur amici: quamdiu illud sit *foelix*, adsunt; si infœlix abeunt. Illorum genium noverat exacte Poeta Ovidius cum dixit;

Dum fueris felix multos numerabis amicos:

Tempora si fuerint nubila, solus eris.

At quidam Princeps Gallus, quod in infortunio cum amico conveniens omnes inimicos attriverat, vt casum non sciret posteritas scripsit.

N. f. i. t. m. i, est o. H.

Quod sic volebat legi: *En necessité amy est convertu*.

Quidam Asceticus & pius Doctor, Vanæ gloriæ & Pompe mundanæ valedicens scripsit,

G. a. t. b. i. a. l.

Vt à nobis audiretur dicens, *P'ay assez obey à elle*

à elle hoc est, Ego facis (aut etiam nimis) obedis illi.

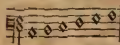
correxisti & Virgini Matri appropriasti; & vberioris doctrinæ gratia adjungo.

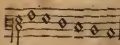
CCXVI.

DEnominare notas Musicas, res est, quæ ab usu verius, quàm à lege dependet. Ad damus ergo alia nonnulla exempla, quæ possis imitari, si velis.

Bassæam, quàm Galli strenuè defendebant, D. Franciscus de Mello expugnavit: & quidam illum Philomusus celebravit Harmonicis versibus & numeris; qui nam pluries sūt editi, non debent à nobis recudi.

Huc pertinet illud Politicum Monitum, quod Ovveno debetur, & frequenter in Principum Palatij decantatur: videlicet.

 cum exollitur,
Aulicus inquit.

 cum cadit alter
ait.

Quidā nostras Ovvenum imitatus, sic cecinit.

Vt, re, mi, fa, sol, la, bi.

Quando la Fortuna ayuda,
canta el Aulico sin duda,
sin poder caber en sí.

Pero, si aviendo perdido
hazienda, edad, y salud,
de la privanza a caído,
canta trite y desvalido,

Bi, la, sol, fa, mi, re, ut,

HVe etiam illius Hymni (quem in S. Ioannis Nativitate cantat Ecclesia) primam Stropham; quam, ut præ se ferat septem notas [videlicet, *Vt, Re, Mi, Fa, Sol, La, Vi*]

 queant
laxis sonare
fibris ra ge-
florū

 muli tuo- ve pol- bij re-
rum luti tum

 rgo MA-
RIA

A Pud P. Athanasium Kircherum hoc Musicum carmen inuenio.

 ma et car

 inclyta rtus.

Quod hunc sensum reddit. *Fama latere soles: micat ut Sol inclyta Virtus.* Addita nota *Bi*, uel *Vi*, fuit melius, quàm iuxta communem doctrinam. Est autem *bi* septima nota, quam magno Orbis Enarmonici bono in nostra noua Musica addi debere demonstraui.

Ioco uocis *inclyta* posset poni alia; nempe *LAurea*, *MYthica*, *REGia*, *VIVIda*, &c. nam in his literæ, quæ capitalibus expressæ, notis Musicis possunt configurari.

Apud Sanctum Angelum in Episcopalis palatij aulâ, quam totam hoc anno 1660. pingi curauî, posui uocem *maxima* nota euharmonica expressi; at tunc uolui ut non solum locus sed & quantitas significaret, ut si quis diceret Latine, *Vi maxima*, *Aula maxima*, *Sol maximus*, &c. *Vi longa*, *Vi breui*, &c. *Sol minimus*, *Sol fufus*, &c.

MVSA V. ANTISTROPHICA.

CCXVIII.

Se quædam transmutatio, quæ locum habet in dictionibus, in litterisque. In dictionibus, ut cum dicimus *Servus domini est serui domini*, aut etiam, *Non virum dignitas*,

sed *Vir dignitatem honorat*. In litteris ut *Lo-*

cus, cassus. *Cognus lassus*. Posset hæc, sicut etiam *Restringens*, de quâ paulò antè disseruimus novos occupare Parnassos, sed quia nolumus Montes Sylvas, & Fontes multiplicare sine causâ, illam Logographico Hemisphærio accensum.

Profecto uerborum Antistrophæ sunt faciles, & tamen nisi nimis frequentes sint suam gratiam

gratiam habent, & apud Rhetores laudem merentur: at verò literarum Antistrophæ sūt difficiles, debent enim ita conformari, ut primæ aut secundæ dictionum literæ loca commutent, & hoc tribus modis, quos dabo statim. In hoc differunt ab Anagrammatibus, quia in his (nempe Anagrammatibus) nullam legem sequitur transmutatio.

Primus modus.

Debent primæ literæ duarum dictionum transmutari, manente aliquâ significatione.

Concutiebatur ventis Navis cui nomen *Sorti*, & rudentibus fractis malo timebatur, vnde omne malum, si rumperetur, periclitantibus obvenire possit. Constitit ille, & à morte Mercatores erepti subclamabant.

Fuit in Sorte malus, in Sorte salus.

Dixi debere commutari primas literas, nam si commutentur alix, non fit Antistrophæ; sed vel Anagramma vel Concursus.

Huc pertinent hæc Gallica.

Taster la grace Gaster la trace.

Vn son pale Vn pot sale

Muer une touche Tuer vne mouche

Vn chapeau de-ros Vn rapeau de chofes.

Elle fit son pris Elle prit son fils

Il viendra vne vache Il viendra vne tache.

& multa alia quæ in diversis libris reperiuntur.

Secundus Modus.

Contrahit vela Antistrophe: & quæ hucusque duas dictiones suppositis, vnicâ cōtenta, consonantem primam cum secunda, quæ ad aliam syllabam pertineat, commutat; ut *Samus-Nasus*. *Roma-Mora*. *Musis-Sumis*. *Dignus-Gnidus*. *Navis-Vanis*. *Corpus-Porcus*. *Serta-Tersa*. *Domina-Modina*. *Gelabat-Legabat*. *Timebat-Mittebat*. Et bifariam procedit. Primò enim religiosè significationis est sollicitus: & secundò liberè significationem negligens.

Primum in exemplis positus videri potuit, Secundum sequenti exemplo illustrabitur: interim hæc leges serventur.

I. In monosyllabis consonantes transmutari possent, ut *Pro*, *Orp*: *Per*, *Rep*. *Sub*, *Bus*. Interim suprema nostra auctoritate fungentes, ut maneat immutata jubemus. Qui contrarium facit, magnas se difficultates pati, experientiâ docebitur.

II. In dissyllabis, & polysyllabis agendum est de duabus prioribus syllabis, cætera enim manere debent, ut *Maximus*, *Xamimus*, *Calores*, *Lacors*, &c.

III. In quacumque syllabâ consonantes, quæ manent post vocalem, non mutantur, ut *Marcus*, *Carmus*. *Formosus*, *Morfofus*, &c.

IV. In dissyllabis, quæ pure incipiunt & de sinunt, ut *Attra*, *Alba*, commutant locum intermedie consonæ, ut *Arta*, *Abla*.

V. In trissyllabis, quæ à vocali vel aspiratione incipiunt, prima syllaba manet illa, & sequentes alterantur, ac si prima non fuisset, ut *Augustus*, *Aurufgus*. *Aminda*, *Ardinma*, &c.

VI. In tetrasyllabis, aut mutantur due priores syllabæ tantum; ut *Prævidebam*, *Væpridebam*, &c. aut due priores inier se, & dua etiam posteriores inier se, ut *Prævidebam*, *Væpridebam*, &c.

Facilis est hæc consonantium commutatio: & ipsa vernaculam linguam in barbaram seu ignoram converteret: vtebatur illâ dum pueri, loco *Ciphra*: & ne pereat, hanc modò *Terra*-motus descriptionem subiungimus.

RETE TOMO.

Todo el Obre se lecupia,

Sin duda ñefer Camario,

Que moto es loba esse Dynmo,

Queja con el aglun Medonio al llamo.

O de aglun raron los rones

Ridiculo estan de tarpo:

Mocadre lo xide en serve,

En el arte topica de Horacio &c.

Illi, qui *Artem* ad sex præmissas Regulas reductam retinent, non indigerent vllâ præcedentium versuum expositione (nam & in nostro Philosophico Collegio tam eramus assueti isti litterarum Antistrophæ, ut uelociter loqueremur, & intelligeremur): at quia omnibus debitor sumus, ut nemo non intelligat occultam & ingeniosam hanc scribendi & loquendi Antistrophe, eisdem versus, qui *Anastasi* *Pantaleonis* sunt, ad linguam communem transferimus.

TERRE-MOTC.

Todo el Mundo se columpia

Sin duda, Señor Macario,

Que como es bola este Mundo,

Iuega con el aglun Demonio al mallo.

O de aglun raron los montes

Ridiculo estan de parto:

Comadre lo dize en verso

En el Arte Poetica de Horacio &c.

Sicut in lingua Hispanica ludere placuit, poterimus in alia qualicumque; exemplum hoc Latinum addamus. Dixit *Ovidius*.

Omnia si pereant, famam servare memento;

Quâ semel amissa pestæ nullinervis.

Et hoc pulcherrimū Distichum ad Antistrophicam dialectum transferentes reponimus.

Omnia

Omnia si repeant, Masam versare memento;

Qua mesel asimus, tospea lulnus est.

Expectaret hic fortassis aliquis, hanc à nobis artem ad linguam Græcam conferri: at rem factam reficere nolumus, & debitam Vetèribus gloriam arrogare. Iam olim à multis est id præstitum: hæc & Latini Idiomatis Nomenclatores per Antistrophon multas dictiones ab Idiomate Græco eduxerunt: quid enim aliud est *Forma* quàm *Μορφη*? *Nāres*, quàm *Πῆξ*? &c.

Tertius Modus.

DVas priores syllabas transponit; ut in Hispanica lingua: *Doror, Tordo*: *Monja, Jamon*: *Carcer, Cerna*: &c. & in Latina *Vaca, Cava*; *Maro, Roma*; *Thamar, Martha*; *Labio, Viola*; *Nani, Vina*; *Mater* (Græcè *Μῆτηρ*) *Therma* (Græc. *Θέρμας*) *Sappho, Fossa*; *Mora, Ramus*: *Magno, Gnoma*; *Ripa, Pari*: *Naso, Zona*; *Genu, Nuga*; *Bella, Labe*; *Suavis, Vis sua*; *Tali Lira*: *Tono, Noto*: *Tero, Rota*; *Thoro, Roto*: *Tomus, Musto*: & similia.

CCXIX.

Hoc est inter *Sonum, Vocem, & Dictionem*, discrimen, quod sonus quocumque modo & à quocumque corpore fieri potest: Vox à sola animante emitatur: at Dictio à solo

homine. Est Vox sonus ab ore animantis prolatus. Et Dictio est Vox significatione prædita. Duo igitur importat Dictio: alterum pro materiali, alterum pro formali. Quoniam pro materiali literas, & significationem pro formali præferret.

Consideravimus hucusque materiales inversiones, figuras, & passionēs dictionum: nunc ulterius progredimur, & significationem seu formam illarum respicientes, etiam in ipsa invenimus antistrophas & logogriphos. Fortè censetur aliqui duas sequentes Musas debuisse scortim poni sub nouo Apolline in diuerso Paruaſſo, sed isti ipsi non uidebuntur intelligere, quid sit anceps significatio. Est enim Logogriphus, ut sub initium dicebamus duplex, Materialis, Formalis: ille ludit in literis, hic autem in significatione: & hic uerius quam ille *Λογογρίφος* uocabitur: æquè enim ac alter est *Γεῖσις*, & uerius *Λογισμός*. Sane Materialis, & Formali nomen *γῆσις*, seu *Nasse*, æquè conuenit, nam sicut ambigua literarum positio multos decipit, sic etiā multos anceps significatio: at uerò formalis uerius dicitur (*λογικός*), quia nomen (*logos*) mentē potius, quàm calamus aut linguam concernit, & significatio non in literarum figura, aut uocis tono, sed in Nomenclatoris libero decreto consistit. Ergo qui hucusque de Griplis Materialibus egimus, de Formalibus breuiter differamus.

MVSA VI. METAMORPHICA.

CCX.

MVCVSQVE egimus de Transpositione characterum: nunc de Transformatione differamus. Contingit hæc, cum aliqua litera habere alium valorem iubetur; ut si exempli gratia statueremus, ut litera P sonaret ut M; tunc enim, si esset scriptum, *Palus, Pater, Ponet*, legi deberet, *Malus, Mater, Mones*, &c. Et ut uides dum mutatur valor, & potestas in literis; multum sensus à priore significatione exorbitat: quamobrem, qui naturas, aut fortè deprauatæ institutionis vitio, aut vnam literam pronunciant pro aliâ, aut vnam dictionem pro aliâ, sæpè ingeniosè, & iucundè delirant. De alteratâ uocum significatione egi in Audace Grammaticâ, num. nunc de literarum conuutatione differamus.

Sunt homines aliter, & aliter blesi. Aliqui nec R, nec L, proferre possunt, multi nec F. Huius generis sunt multi Americæ populi, quos quidam Eruditus Scriptor ideò his tribus literis carere dicebat, quod essent, *Sine Fide, sine Regi, & sine Lege*: & isti Genus primum blesæ linguæ constituant. Ad secundum reducimus illos, qui non tam nature, quæ instructionis vitio, R in L: L in R: T in P; P in T. &c. mutare solent. Interim hodie sincenses, & lapones R. proferre non possunt, & cum fidei addiscunt rudimenta Deiparam, *Mariam* appellant, nec capaces uideantur, ut possint *Mariam* pronunciare. De his Virgilius (aut ille Author, quicumque sit, qui Priapæ scripsit, quæ in fine eius operum circumferuntur;)

*Cum loquor una mihi peccatur litera; nam T,
P dico semper, blesæ; lingua mea est.*

G g

Ad

Ad tertium genus reducemus literarum abufum, quando fcilicet aliqui omnes primas diétionum literas, omnes fecundas, &c. aut fortè omnes maiufculas; quæcumque illæ fint, talis determinati valoris effe volunt.

Tres igitur hic Genios proponemus, qui iuxta hæc tria genera ingeniofè balbutiant.

Semper literas F. L & R. inter-
miltens.

EST hodie Neapoli Illuftriffima Domina N. eruditiffima Vitago; quæ, ne leuiter quidem attingit literas R & L. & tamen eloquenter loquitur, & à doctis libenter auditur. Prodiit ex Gallia Liber, cui titulus, *l' R abandonne*, in quo nullum R reperitur, feriptus ab Oratore eloquentiffimo, qui cum dicturus effet *Perennes*, *vinat*, *imperet*, *Regni falus*, dicens, *Pæennes*, *viuat*, *impeet*, *Egni falus*. multorum rifum, aut etiam irrifum concitauit; vnde ille orationes impoliterum, ne fe ludibrio exponeret diétionibus, quæ hac litera carerent, concinnabat. Ad eius labium erat,

<i>Abero</i> , abeo.	<i>Carnes</i> , canes.
<i>Aberro</i> , abèo.	<i>Cerras</i> , cœtus.
<i>Arcus</i> , & <i>Lacus</i> , acus.	<i>Corda</i> , coda (cauda.)
<i>Alma</i> , ama.	<i>Curtis</i> , cutis &c.
<i>Armo</i> , & <i>Ramo</i> , amo.	<i>Guma</i> , guma.
<i>Ars</i> , as. &c.	<i>Gradibus</i> , gadibus, &c.

Huc fpectant nonnulla curiofa Epigràmata, è quibus pauca fubferibam.

ARS. As.

ARS, & AS, meritiò tibi confunduntur Homeri:
Ars valet hoc ano, fi caret afte nihil.

Adludit ad illud antiquum, *Si nihil at uletis, abis*. Homère foras; & offendit hac rerum tempeftate Artes, & fcientias, fi alifibus (pecunijs) careant honorem habere non poffe.

V in F, R in L, T in P; & è contra
commutans.

Si agamus de primâ literarum commutatione plerique omnes Germani funt blefi. *Firtutes* illi dicunt, non *Virtutes*; & in Synbolo Iefum-Chriftum *Deum ferum* de Deo *fero* nuncupant. Contrâ videntur Romani antiquiores egiffe, & F vertiffe in V; nam à *Fato* verbum eduxerunt *Vaticinor*, quod eft *Fata-cano*; & nomen *Vates*, hoc eft, *Fatidicus*. Secunda eft Indorup, Sinenfium, & Iaponum. Tertia illorum, quos Virgilius, & alij reprehendunt. Et quidem hoc naturæ vitium in gra-

tiam tranfit, fi blefitudo fpontanea fit, & conceptum ingeniofium parturiat.

VENUS. Fauus. V in F.

Porro Venus, Fœnus: *quoniâ sine fanore nullus*
Hoc infelici tempore luxuriat.

Sufpines infames noctes, & mille dolores,
Lucretur morbis, ædia, pauperiem.

PVRVS. Pullus R in L.

Qui fuerant puri, funt pulli hoc tempore mores,
Tempora mutantur, neſſe; immutantur in ipſis.

Dicebant olim apud Ouidium lib. 4. Faftorum Politici,

———— *veſtes Cerealiſbus albas*

Sumite nunc pulli velleris uſus abeſt.

At hodie ingenij in deterius mutatis tepa-

———— *veſtes (mores) nunc denique pullos*
Sumite; namq; albi velleris uſus abeſt.

T in P.

Verſum illum Virgilij, quem paulò ante citauimus; videlicet

Cum loquor, vna mihi peccatur litera, nam T
P dico ſemper, bleſſaq; lingua mea eſt.

Quidam Vir ingenioſus, in ingrarum, quem incautè laudauerat, detorſit, dixitq;

Cum loquor, vna mihi peccatur litera; nam Te
Pradico perpetuò, leſſaq; mihi lingua eſt.

Mendacio enim, quia contra mentem itur, lingua in mentem impingit, & læditur.

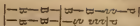
Interim in multis verbis cum gratia peccabit, qui fic balbutiat, vt T in P, aut contra transferat. Verbi gratia.

<i>Thalamo</i> , pramo, <i>Iliſſo</i> .	<i>Tellus</i> , Pectus.
<i>Tace</i> , Pace.	<i>Tedis</i> , Pedis.
<i>Tacta</i> , Paſta.	<i>Tedium</i> , Pedium.
<i>Tholus</i> , Polus.	<i>Tendo</i> , Pendo.
<i>Tene</i> , Pcenè.	<i>Tene</i> , Pene.
<i>Tagus</i> , Pagus.	<i>Tenes</i> , Penes.
<i>Tales</i> , Pales, Palles.	<i>Tigris</i> Pigris.
<i>Tali nurus</i> , Palinurus.	<i>Tinea</i> , Pineæ.
<i>Talium</i> , Pallium.	<i>Atheniſſa</i> pennis, à pennis
<i>Talam</i> , Palum, Parû.	<i>Tono</i> , Pono.
<i>Tali es</i> . Paries.	<i>Tota</i> , Popa.
<i>Taliter</i> , Pariter.	<i>Turturæ</i> , Purpuræ, &c.

Hæ, & millenæ aliz ſimiles linguæ exorbitantiæ, ſi ab arte admiſſæ, deſtituti gratia, & laude non poſſunt.

Dum paugit, tangit; dum tendit pendit ho-
mores.

Dum premit, ipſe tremis; dum ſerit, ipſe peris.
Omnium diétionum primæ literæ quæcumque illæ ſint, vna poteſtate, & valore donantur.

VT rem dilucidem, meminisse debeo Mathematici illius, qui sub annum 1640. Brugis volebat totam tellurem terebrare: & seriò delirans, querebat falices, vt instrumenta conformaret. Recreauit viros eruditos in Belgio. Erat ebriofus quidem, at nunquam ingeniosior, quàm cum ebrius: & quia se rideri videbat, libellum edidit de foraminis possibilitate, & vtilitate, qui inscribitur *Quadratura circuli*. De hoc quidam Vir Magnus (nam genij suauitas cum pietate, & maiestate componitur) scripsit.

Dum terebro pareo, falices colo.

Volensq. vt omnis prima dictionum litera sonaret, vt C. dedit Lemma, quod transiret in hoc,

Cum cerebro careo, calices colo & occasione, vt illum imitari quis posset, & seriò aliquid scribere, quod laudem, & applausum mereatur.

Allico cuidam gradu è sublimi lapso, à palatio, & vrbe exesse iussu, aliquando condolui, & illum nouo Elegorum genere solatus ideam dedi,

ad quam sequentes dictiones elimani.

Fortuna est fallax: eius Rota decipit omnes:

Seria quando agimus ludere vasa solet.

Musica fortuna fueris tibi semper amara;

Fellea te dirè, leta varia canet.

Clausa est sententia: indiget clauis: illam hoc Distichum subministrabit.

M. primus vocis sit cuiuscumq. character.

Si quartum versus relegas solamen habebis.

Sumit igitur Aulicus quartu versum, ut clauis præcipit; & omnium dictionum primas literas vertit in M. & ait.

Mellea me mirè Meta Maria manet.

Et solamine clarus, incipit Fortunæ inementiam ridere, & edicere.

Me fortuna pramat, me suppressas Vndiq. letas

Semper ero, nam me Meta Maria manet.

Non timeo aduersus casus, non Principis iras;

Me, Virgo diu illi seruis; meta manet.

MVSA VI. HOMONYMICA.

CCXX.

Equiuocatio (Græcè ὀμωνυμία) contingit, quando vnum, & idem vocabulū habet plures significaciones: & tūc illud vocatur æquiuocū (*omonimon*) vt *Aries*, quod notat patrem omniū apud Rusticos, ma-

chinā apud milites, & primā Zodiaci constellationē apud Astronomos, vniuocatio (*Synonymia*) opponitur æquiuocationi (*omonymia*) cōtingit enim, quando nna, & eadē res pluribus nominibus significatur, vt *Iudamentum*, & *vestis*, & tunc hæc nomina vocantur à Criticis *uniuoca* (*synonyma*) Consulto dixi à Criticis, scio enim vniuocationem aliter accipi à Logicis, & Metaphysicis.

Dupliciter contingit Equiuocatio: nam uel nomen diuiditur, & amissā integritate amittit priorem significationem: vt *Dominus*, quod si diuidatur est *De minus: Leonardus*, quod per diuisionem fit *Leo nardus*, &c. uel manet integrum, & mutatis circumstantijs si-

gnificationem quoque mutat, ut *Canis*, potest enim esse nomen, uerbumq; & si nomen sit, aliam habet significationem in sclopo; aliam in muro, aliam in ædibus, aliam, in Cælo. Et quidem ignorari non debet ueteris Chryssippi sententiā, quam refert Aulus Gellius lib. 11. cap. 12. & adfirmat Cicero 2. de Oratore, nullum esse verbum, quod ambiguum non sit, nullum enim est, quod non accipiat diuersimodè in ueteris modis, & facultatibus. Cui ego olim Thesi, adiunxi; nulla dari synonyma, quæ enim talia dicuntur, habent similem, non uerò eandem significationem: nam ut exempla posita repetamus, differt ab indumento uestis, quod hæc dicitur à uellere (ueteres enim non fuerunt nisi lanæ) & per abusum pro sericā ponitur. Et quidem sicut *uestis* materiam, sic *indumentum* formam determinat: nam in duo dicitur à uerbo Græco δύω, quod est singredior: unde si rigorosè loqui uelimus, *uestimur pallis, induimurq; tegis*. His ergo breuiter præmissis aliquas æquiuocationes curiosas, & ingeniosas subseribamus.

CCXXI.

Constantinus Heraclij filius, asserente Zonara, acies suas disposuerat, vt inuaderet exercitum *Θεοδωρου*: & perturbatur ab inconcinnò clamore dicentis, *ὅτι ἀδελφεός σου. Relinque aly victoriam*. Fteuera ita accidit; nā aduerso Marte dimicans cæsus fusus contusus, victoriam aduersario reliquit.

CCXXII.

NVmetoso Tyrum exercitu circumferebat Alexander: & quia Tyrj inuafores reuertebant fortissimè, spe cassus de solutione obsidionis deliberabat. Interim curis plenus inuitatus à somno dormiūde vidit Satyrum, quem tandem, vel inuitum, caput tanto lucet seruire, vt fuerit excitatus. Vocat militiæ Princeps, & narrat. *In somnia à me & visus fuit, & caput Σάτυρος*. Habuerunt illi loco felici omnis somnium, dixeruntque Σάτυρος, *Tua est Tyrus*: Quod & accidit; nam Alexandri milites hoc prodigio, & oraculo animati, penetrarunt in Vrhem, & illam felici generositate subiugarunt.

CCXXIII.

DVO in quodam Senatu Gallie altercabantur Consiliarij (vocentur Petronius, & Aurelius.) Hic illi, *Cela n'est que bronillerie*. Et ille huic statim, *Bronillerie commence par B, & Tromperie par T, hoc est par te, vel vt correctius loquuntur par toy*.

Pulchrius reponetur latinè, si cogitatum hanc historiam aliter constituamus. Duo Legionarij (Celsus Spaurus-que) de militarium rerum statu contendebant. Producit Epistolas nonnullas Celsus, quibus ostenderet quisnam esset cladis publicæ causa. At illi Spaurus, *Quidquid asserant, aut negent haec litera, ego scio, quod Proditio incipit à P, & Traditio à T, hoc est à te*.

Ab hoc dicendi modo non multum abest artificium, quod reperio in dictetio illo Gallico, *Santè n'est pas santè: maladie est sanité; hoc est Sanitas non est sanitas; pestis est sanitas*. Si autem vox *santè* diuidatur, & sit *sans T*, reddit hunc sensum, *Vox santè (hoc est sanita, non sine T: vox autem Maladie (hoc est ad literà mala dies ad sensum pestis) est sine T, quod est vetustissimum*.

MVSA VIII. AMPHIBOLICA.

CCXXIV.

AMPHIBOLON Ambiguum, unde *Amphibolia*, Ambiguitas dare deberet voces *Amphibologon*, & *Amphibologia*: at quia reperio illa solo, durior erat, dedit *Amphibologon*, & *Amphibologia*. Hoc pronuntiationis compendium imitatur Hispanus, nam cum Græcus dicat, *Idolon*, *Idololatras*, *Idololatras*, & Latinus *Idolum*, *Idolatra*, *Idolatria*: non vult ille *lalare*, sed vocis suauitate consulens ait *Idolo*, *Idolatra*, *Idolatria*.

Est quidem Amphibologia *ambiguus sermo* differt ab æquiuocatione, quod hæc sit ambiguitas significationis in vnâ voce, illa in tota oratione.

Si quæras, An hæc ipsa ambiguitas sit orationis vitium respondebo, in Philosophicis & Theologicis vitium eam esse, & debere vitari: in Metricis autem, & Rethoricis esse gratiam & laudari, & addisci, debere: contingit enim multis modis. PRIMO, quando

oratio per infinitiuum verbum, & duos accusatiuos decurrit, vt *Ante te Nacida Romanis vincere posse*, quæ oratio bifariam potest in passiuam transire; nam Oraculum, & Romanos vinci posse ab Æacide: & Æacidem vinci posse à Romanis, vno & eodem verborum contextu pronuntiat. SECUNDO, quando per verbum commune, vt si dicas, *Interdum Cato criminatur*, nesciam an accusetur, an accuset. TERTIO quando per participium, vt *Ecce statnam columnam sustinentem*: quæ oratio (nam *Ecce interdum* regit *Accusatiuum*) æquiualebit huic *Ecce statna columnam sustinet* et etiam huic, *Ecce statnam columna sustinens*. QUARTO, quando per adiectiuum, aut eius loco genetiuum, ut apud Quintilianum lib. 7. cap. 1. *Iubeo erigi statnam anteam basilicæ tenentem*. Hæres mens uxori meæ dare domus efflorentis, quod elegerit pondo centum. Nos sentes illos deprehendimus.

In primo enim queritur quodnam substantiuum afficiat adiectiuum *anteam*, statnam-ue an hastam: & posset amphibologia tolli, addito

addito commate, quod si ponatur inter voces *statuum* & *auream* hasta tantum ex auro esse deberet: si autem inter *auream* & *hastam*, vt statua ex auro funderetur iussisset. Idem dicendum esset, si loco adiectiui *auream* genitiuum *auri*, poneremus; statim enim interrogares an statuam auri, an tantum hastam auri conformari moribundus ille vltima voluntate iubere: & etiam hic ambiguitas interpositione comatis tolleretur. Si verba testamenti essent hæc, *lubeo vt fiat statua aurea hasta prædita*: maneret iterum duplex significatio: quã non solum comma tolleretur ac distingueretur; sed etiam accentus: nam si in voce *aurea*, vltima circumflectitur, hasta erit aurea: statua aliã. Vide ergo quantum ab vno punctulo aut accentulo pendeat.

In secundo dubitatur statim, Vter debeat eligere hæres, an vxor? In lingua Hebræa verba habent genera, an-ne ibi hæc sensum varietas tolleretur? minimè. quia ex vnâ amphibologiam in aliam difficiliorem laberemur. Pone verbum elegerit esse masculini generis, & ad hæc dem, non autem ad vxorem referri. Quid inde? Historiam hoc modo cogitemus. Habero testator centum libras argenti simplicis, centum aurati, & celari: hæc sunt duplo illis pretiosiores. Sibi hæres vtras eligit? auratas. At debet dare vxori, quas cligit: auratas ergo.

In quarto examinari debet ad quem casum pertineat vox *stentes*. si enim in recto sit, nos stebamus, cum illos deprehendimus: si verò in obliquo, illi stebant.

Exempla nonnulla his similia apud eundem Aulum lib. 6. cap. 4. & lib. 1. cap. 10. Ciceronem de locis Orator. & alios Viros eruditos reperies.

Apud Dialecticos in multis argumentis latet amphibologia, & illa vocantur *sophismata* vt docet Acurius leg. Ea est natura de regib. iuris, & leg. natur. de verb. signific. Nam tamen oñm vox *Sophista* in bonam partem faneeretur, vbi primum Philosophia professio, ingenio & arte occiperet abuti. *Sophista* audiit, ὁ σοφιστὴς ἐκ τῶν τῶν λόγων. qui violant verborum usum, calumniam fruitur, & cavilatur. Huc pertinet tota illa Dialecticæ pars, quæ vocatur *Sophistica*, quam alibi vberius expendo, & modò vno aut altero exemplo dilucido.

Quisquis arat litens, litens proscindit aratro.

At operam perdens litens perhibetur arare.

Ergo operam perdens litens proscindit aratro.

In *Barbara*, & tamen *Sophisticus* est syllogismus: nam *arare litens* sumitur proprie, &

metaphoricè: & in maiori habet significationem propriam, & in minori metaphoricam: atque aded sunt in Paralogismo quatuor termini. Eodem morbo laborant etiam isti.

Deus est ubique

Ubiq̃ est aduerbium,

Ergo Deus est aduerbium.

Petrus est homo

Homo est vniuersalis.

Ergo Petrus est vniuersalis.

In altero enim *ubique* in maiori sumitur formaliter, pro re significato: & in minori materialiter, pro voce significante. In altero *homo* in maiori sumitur primò-intentionaliter pro obiecto; in minori secundò-intentionaliter pro denominatione & relatione ab indiduis sumpta.

Subscribamus eruditionis gratiã aliqua ambibologiarum exempla.

Ponamus primo loco illum versum, qui Adami culpam in posteros derivatam describit.

Mala, mali, malo, mala contulit omnia Mundo.

Quem sic expono. *Mala* maxilla, *mali* mala cum dæmonis pomo: *contulit* intulit: *omnia mala*, omnia peccata pericula & miseria: *Mundo*, humano generi.

Addamus & alia id genus Paralogismo-rum exempla.

Morieris charo, & probo.

(1) *Omnis caro moritur:*

Tu es charo:

Ergo tu morieris.

(2) *Mus caseum rodit:*

Mus est syllaba:

Ergo syllaba caseum rodit.

(3) *Remus fuit frater Romuli.*

Sunt in hac naui multi remi.

Sunt ergo multi fratres Romuli.

Philosophia iubente.

(4) *Omnia mala sunt vitanda.*

Poma sunt mala:

Ergo poma sunt vitanda.

(5) *Populus est arbor.*

Congregatio ciuium est populus

Ergo congregatio ciuium est arbor.

(6) *Taurum est signum cœleste.*

Occidi vnum taurum.

Ergo occidi vnum signum cœleste.

Omnes sunt illationes *Sophisticæ*, & quatuor termini vitio laborantes. In primâ enim aliud *Charon* significat, aliud *caro*. In secundâ aliter sumitur *Mus* in maiori, aliter in minori: ibi enim accipitur, pro re significata, hic verò pro voce significante. In tertiâ *Remus*, & est proprium viri, & significat remum *Navis*. In

curata

quarta *malum* duas quantitates & duas significationes habet: si enim fit prima longa *pomū* significat, si bravis à *malus*, a, um, deriuatur. In quinta est vox *populus*, quæ eodem morbo laborat: si enim corripit primam, est hominum multitudo: si producat est arbor, quæ ab Hispanis *Alamē blanco*, hoc est *Vlmus alba*, vocatur. Et tandem in quinta vox *Taurus* est æquivoca, aliam enim in grege, aliam in Zodiaco significationem importat.

CCXXV.

Placet adhuc ex eadem farina panem pin-
sere, & ad secundum convivium curiosos
Lectores aduocare.

- (1) *Gemma sunt lapides pretiosi.*
Gemma sunt in vitibus.
Ergo in vitibus sunt lapides pretiosi.
- (2) *Gemma componet libros.*
Gemma est lapis.
Ergo lapides componunt libros.
- (3) *Ergo sum, qui domi dominus.*
Domi dominus distinguitur realiter à me.
Ergo ego distinguor realiter à me.
- (4) *Petrus est, qui cecidit.*
Paulus est, qui cecidit.
Ergo qui cecidit, cecidit.
Ergo Petrus est Paulus.
- (5) *Asinus currit & discurrit.*
(Putat, currit Thebis Athenas, & discurrit Athenis Thebas.)
Qui discurrit est rationalis.
Ergo Asinus est rationalis.
- (6) *Quod Ego sum, tu non es.*
(Aliàs nulla esset distinctio inter nos)
Ego sum homo.
Ergo tu non es homo.

In primo Paralogismo *Gemma* æquivocè sumitur: in majore enim notat quemdam pretiosum lapidem, in minori verò vitis lachrymam. In secundo iterum eadem vox laborat æquivocatione. nam *Gemma* Frisius, Author libri de Radio, fuit Lovanij Artium liberalium Professor: & vox *Gemma* in maiori pro hoc accipitur in minori pro lapide. In tertio vox *Dominus* non est eadē atque *dominus*. In quarto voces *cecidit* & *cecidit*, sicut accenti & quantitate, sic etiam differunt significatione. In quinto æquivocè sumitur verbum *discurrere*. in maiori enim ponitur pro *decurrere*, ut patet ex exemplo apposito: & in minori ponitur pro *intelligere*. In quinto & ultimo etiam invenies quatuor terminos: nam in maiori agitur de quidditate individuali, &

in minori de specificā. unde in forma respon-
deo. *Quod ego sum* secundum rationem indi-
vidualem, *id tu non es*, concedo: *quod ego sum*
secundum rationem specificam, *id tu non es*,
nego. *At qui ego sum homo*, distinguo secun-
dum rationem specificam, concedo: secundum
individualem nego, nam mihi individualis
ratio non est humanitas, sed hæcitas. *Ergo tu*
non es homo, nego consequentiam.

CCXXVI.

Iurisperiti non semper excellunt in Diale-
cticis, & idè interdum hallucinantur, ubi
nullæ sunt tenebræ, et nullæ splendorum pa-
ralaxes. considera syllogismum sequentem.
Testamentum est lex. §. disponat. de nupt. col. 9.
Lex à solo Principe conditur. leg. fin. C. de cl.
Solus igitur Princeps potest condere testamentum.
Aio legem aliam esse publicam, aliam priu-
atam, illa à solo Principe fertur: hæc à fusi-
ditis statui solet, et in omni pacto contractu, et
testamento reperitur.

Iuat et hunc Paralogismum proponere, et
examinare.

Quod in nullius bonis est, primi occupantis est.
leg. 3. p. de acquir. rer. domino.

Res sacra in nullius bonis sunt. 11. p. de re-
rum diuisione.

Res ergo sacra primi occupantis sunt.

Placuit hæc ratiocinatio nostri temporis hæ-
reticis, quia omnia bona sacra diripiunt, & in
usus profanos conuertunt: & tamen dissolu-
tio est clarissima. Concedo enim absolute
majorem, sed quia minor amphibologica est,
illam distinguo; *Sacra sunt in bonis nullius*, nè-
pe hominis concedo: *sunt in bonis nullius*, Divi
videlicet, nego. *Quæ enim DEO*, qui do-
minio generali omnia possidet, speciali de-
votione consecrata & donata sunt; quæ Dei-
paræ, quæ alicui Sancto, quæ Purgatorii ani-
mabus, &c. oblata sunt, dominum habent,
nec primo possunt occupanti concedi.

CCXXVII.

Considera etiam hunc ab aliquibus in o-
dium Legistarum productum.

Filius Sacerdotum sunt spuri.

At Iurisperiti sunt Sacerdotes: sic illos Iu-
stinianus appellat.

Iurisperitorum igitur filii sunt spuri.

Aio vocem *Sacerdos* aliter ab Imperatore, et
Legistis, et aliter à Pontifice et Canonistis ac-
cipi.

cipi. *Sacerdotes* illi pro legum custodibus, isti verò pro Presbyteris sumunt.

CCXXVIII.

Tigris est nomen fluvij, sagittæ, & bestię. Fluvius *Tigris* à Paradiso olim exoriciens Asiam percurrit, & Mesopotamiam ab ortu adluit. Medi sagittam *Tigrim* vocant. Et in Hircaniâ fera est ferissimâ & velocissimâ, quę *Tigris* vocatur. Hinc solvuntur syllogismi sequentes.

- (1) *Tigris est sagitta.*
Tigris egreditur ex Paradiso.
Ergo sagitta egreditur ex Paradiso.
- (2) *Sagitta ambulat super pennas ventorū.*
Tigris est sagitta.
Ergo Tigris Asię fluvius ambulat super pennas ventorum.
- (3) *Tigris est animal.*
Tigris est liquidus.
Ergo dantur animalia liquida.
- (4) *Tigris plusquam centum leucas longitudinis habet.*
Tigris est Hircanię fera.
Sunt igitur in Hircaniâ ferę, quę plusquam 100. leucas longitudinis habent.
- (5) *Tigris bibit totum Hydaspem, & Euphratē.*
Tigris est animal.
Ergo reperitur animal, quod bibit integros fluvios.
- (6) *Tigris multas leucas percurrit.*
Tigris est sagitta.
Non ergo est impossibile ita sagittam explodere, vt multas illa leucas percurrat.

Omnes isti syllogismi laborant quatuor terminis, alio enim semper sensu in majori, & alio in minori vocabulum *Tigris* vsurpatur.

CCXXIX.

Quia calumniatores multi hodie in Mundo sunt, & multi in scholis Sophistę, hoc ratiocinium ab illis Legendum propono.

Calumniatores lege Rhemiā puniendi sunt.

l. p. ad S. C. Turpil.

Qui veniunt fallaces, & Sophismatibus sunt calumniatores.

Acursius in glossa dixit leg. natur. p. de verb. signif.

Ergo qui veniunt fallaces, & Sophismatibus ex lege Rhemia puniendi sunt.

Ita adversus utroque affectus sum, vt conse-

quentiam inferri efficaciter desiderarem. At dudum cecidit lex Rhemia, & iniurxerunt insolentissimi calumniatores, qui probos viros aggrediuntur impune. Interim, vt rem explicem, duę sunt Classēs calumniatorum: alij enim in proximum peccant, alij in Artem Dialccticam: illos lex Rhemia punit, & hos Acursius reprehendit. Illi in civili foro reum fraudibus & malignis interpretationibus reū vexant; isti in arenā literariā Theſium propugnatores.

CCXXX.

Croesus Lydiorum Rex, mortalium omnium ditissimus, & potentissimus expeditionem in Persidem contra Regem Cyrum cogitabat: & ne temerē regionem bellicosissimam aggrederetur, misit Legatos, qui Apollinem præſagium consularent: qui hoc habuerunt responſum. *Si Croſus Persiam invadat, potentissimum Regnum devastabitur.* Nec aliter accidere poterat: nam suo se mori Apollo attemperans, amphibologicum oraculum dedit. Si enim Croesus vinceret, devastanda erat Persis, si vinceretur, Tyrus. Croesus suis fortunis ablandiens Persidem devastandam supponens, vincitur, & vincitur, & igni mandatur. Cū esset suffixus stipiti Solonem intensissima voce inclamabat. Miratur Cyrus, & quisnam Deorum sit, qui à Croeso advocatur, inquit. Responder. Est Solon prudentissimus quidam Philosophus, à me olim deſpectus, quod me ob beatitudinem qua fruebar, vanęgloriantem interpellavit statuens. *Posse beatum ante obitum nullum postremagis funera dici.* Admiratur prudentiam Solonis Rex Cyrus, & vices humanę conditionis recogitans, Crosum ab igne liberat, & suis Aulicis, & amicis adſcribit. Herodotus libr. 1. & Plutarchus in vita Solonis.

CCXXXI.

Deceptus fuit ipsissimus Croesus alio Oraculo, cui Apollo respondit totam regionem Tyriam ab vno Mulo devastandam. Audiuit ille, risitque impossibile iudicans tantas alicui Mulo fore vires, vt ciuitates, & provincias deleret. Interim Oraculum fuit verum, Veteres enim sicut & Iuniores illegitimos filios vocant *Mulos*, & Cyrus Mulus, quia illegitimus Cambyſis filius, fuit.

Huc respiciebat quidam acutus & ingeniosus

niosus Criticus, qui cum in sepulchro Domini N. Principis Magdeburgensis illegitimi filij hos characteres legeret,

TVMVLVS MAGDEVRGENSIS
Lincolam interjicit, & lapidem infamia æternâ condemnauit: nam additâ lincolâ inscriptio fuit.

TV, MVLVS MAGDEVRGENSIS.

CCXXXII.

TAm erant superstitionis Veteres vt ab irrationalibus rationes peterent, quibus se in rebus arduis, & magnis gubemarent. In Triumuiratu Augustus Collegas suos Lepidum, & Antonium tolerare non poterat: dissimulabat tamen, & amicitiam simulabat. Dū voluptatis gratia rusticaretur aliquando occurrit bajulo, qui Asinum conducebat. Illum, qui vocetur, interrogat qui respondit, se *Entychen*, hoc est, *Felicem fortunam* nominari. Concipit nouos animos Iuuenis generosus, & postulat Asini nomen, & audit illum dici *Nicen*, hoc est, *Inuictum*, *Victoriosum*; Ergo hoc præuenit oraculo, & nullius alius expectato consilio, Victoriam Felicemq; Fortunam sperans, reiectis à regimine socijs, solus Mundum gubernare decernit.

Hic multa obiter admiranda subueniunt: nam & Asini illo quo sicut & nostro habebat famam opinionem, & nomen: si concurreret, etiam cum rationalibus, acclamabantur Victoriosi; erantque Regum, et Imperatorum Consiliarij.

PAulus Æmilins, Summus militiæ Princeps contra Persam Macedoniæ Regem institutus, redeunt domum è Senatu fufusa in lachrymas filiola accurrit dicens, *Persa perijt*. Erat autem Persa pulchra quædã huius puellæ canicula. Audit Æmilius, & loco Oraculi verba puellæ balbutientis excipiens, in Asiam transit, & victorias foelicitasinas obtinet.

ORabat solus Vespasianus in Templo præscire cupiens, quid de sua fortunâ dispositum esset Diuinitis. Ingreditur ex abrupto famulus, cui nomen Basilidi, & quia Regale nomen est, quasi à Dijs missum suscipit, & pro sibi promisso Imperio gratias agit.

CÆsus fuerat & sulus in Pharalidis campis Pompeij exercitus, & ipse profugus ad Regem Ægypti properabat. Exceptus fuit hospitio in Palatio, quod *Kanoparion* dicebatur: cuius nomen (est enim interpretatum, *Malus Rex*) vt audijt incepit animo despondere, & se ad malum & perfidum Regem con-

fugisse sentiscens; serò de consilio mutando cogitabat. Tandem Regio mandato placatus, & caput ad Cæsarem mittitur.

CCXXXIII.

AZo, & Lotharius, clarissimi Iurisconsulti, ab Henrico VII. Imperatore rogati differebant de Magistratuum, Senatum, & Parlamentorum autoritate. Azo populi & Magistratuum potestatem supra Principes eruditè efferebat: Lotharius verò, exuebat lege Principem, illiusque pedibus omnem Magistratum submittebat affirmans, imperandi Principi, executioni mandandi Magistratui, obediendi populo gloriam, & obligationem competere. Grata fuit Cæsari resolutio Lotharij, & illum donauit eqno generoso & pulcherrimo. Vidit Principis iudicium liberale sinceritas & exclamauit dicens, *Lotharius iniquum dixerat, & equum tulit: at Azo equum dixerat, & iniquum tulit*. Et pulchrè: nam & si voces *equum* & *equum* distinguat calamus, in linguâ (quidquid de veterum pronuntiatione sit) hodiè coincidunt. Hanc historiam recenset Alciatus Paradox. libr.2. cap.3. & alij etiam Scriptores post illum.

Vult Bodinus ingeniosus videri, & lib.3. cap.5. de Republicâ *neutrum eqno dignum fuisse pronuntiat*; & si vniuersaliter uterque locutus fuit, meritò, nam hic obtinere debet Iurisconsultorum Protheorema. *Qui distinguit loca & tempora, concordat iura*. Sunt regna gladio subjugata, in quibus quæ victor nullis articulis aut priuilegijs, sed solâ suorum militum virtute ingressus, dominatur. Hic ponit Leges quas vult & quibus vult: vitur Magistratu vt executionum administro, & subditis vniuersis vt seruis. Sunt regna, quæ fuerunt olim libera, & elegerunt sibi Reges (puta vnâ personam, vt in Poloniâ fit: vnâ Genealogiam, vt factum fuit in alijs locis.) In eiusmodi regnis, quia Populus suos Reges creat, retinet Creatoris maiestatem & autoritatem, vultq; Regem esse creaturamilegum tutorem defensorumq; non arbitrum nec præuicatore. Sunt alia tandem, in quibus se attemperauit aduocatio violentiæ; in quibus inquam nec coronam Rex debet soli gladio, nec soli subditorum placito; sed partim illi, partim isti: in his habet vna priuilegia & iura Principis, sua etiam populus; & ita se immiscet & attemperant iurisdictiones, vt neuter absolutus sit. Sane, si de primo regnorum genere agebatur, Lotharius vnus audiendus fuit

fuit. Si de secundo, vnicus Azo : & tandem si de tertio, neuter. Puto pleraque hodie regna in Europâ ad genus tertium pertinere, & in ipsis inter Regem & populum diuidi maiestatem, & auctoritatem.

☞ CCXXXV.

Vidimus sub initium, quantum alteret sensum dispendio, aliud enim est dicere, *Fiat equus, auri frenum mandens*; & aliud *Fiat equus auri, frenum mandens*: si enim comma ponitur ante vocem *auri*, illa afficiet frenum, & hoc debet esse aurei: si autem post illam eandem vocem pingatur, afficiet equum, & iste debet aureus esse. Hoc delectatus conceptu Martinus Abbas Monasterij de Asello, illud vetus & Monasticum Lemma,

Porta patens esto, nulli claudaris honesto.

Quod pro foribus solet insculpi, vt cæteris Prælati cautiore & ingeniosior videretur, alterauit: & comma promouens, sensum in contrarium peruertit. Curauit sic Inscriptionem insculpi.

Porta patens esto nulli, claudatur honesto.

Videtur clausisse ostium hospitibus, quos ex Regula præscripto tenebatur admittere: & inhospitalitatis crimen etiam dissolutione aggravasse. Accusatur apud Ordinis Superiores, & deponitur, Successor que, ne historiam ignoraret posteritas, corrigi priorem Inscriptionem, & hunc verum subiungi curauit.

Ob solum punctum carnis Martinus Asello.

Hanc historiam affert Cardanus, & Romano cuidam Summo Pontifici, forè illac iter-agenti Martini depositionem adtribuit. Hoc non moror, quia non acuit, nec obtundit conceptum.

☞ CCXXXVI.

IN sexu fragili etiam reperiuntur Heroides ingeniosæ, & subtiles: multæ enim militant generosè, & multæ eruditè discunt. Quædam nobilis Virgo, ne fratribus suis minus esset gloriosa, etiam voluit suo gentilitio Stemmati Lemma Heroicum subscribere: et assumpsit hoc dictum: *A Dieu honneur*, quod est amphibolon, et duobus expositum sensibus: potest enim æquivalere illi Axiomati Ascerico; *Soli DEO honor & gloria*, et potest efroniti huic insolentiz, *Vale honor*, hoc est, *Abi virginitas*, nam apud Gallos, (Hispanosque) cum vale dicimus et discedimus, di-

cimus *A Dieu* (Hispanice *A Dios*) et virginitatem appellamus *Honneur* (Hispanice *Honra*.)

☞ CCXXXVII.

VAcabat Romæ dignitas, ad quam multi candidati adspirabant. Inter alios quidam Coqui diuitis filius, qui vanæ gloriæ fumo plenus nullis parabat diligentis, et sumptibus, vt cæteris anteferebatur. Venit ad Senatores ille, se et suam causam commendat, & à singulis audit *favebo*. tandem ad Ciceronem venit, qui vt copiosior verbis, ita cæteris urbanior, & benignior fuit visus. Ego quoque tibi *favebo*, ait; & omnes provocavit ad risum: nam, si illud *quoque* retentâ pronunciatione, si scribere tur sic, *coque*, esset vocatiui casus, & candidati ignobilitatem proclamaret.

☞ CCXXXVIII.

NON est animus Apophthegmatum librû scribere, nec diutius meum Lectorem morari, sed doctrinam sub initium positam exemplis illustrare nonnullis, vt Philomusi ingeniosi artem capiant, & in naturam & ingenium convertant. Addam igitur vnam aut alteram historiam, & ponam calamum.

Duo Reges vicini (vocatur Clodius, & Martianus) profitebantur amicitiam, qualem solent Principes & Magnates: amicitiam videlicet, quæ propriam vtilitatem, & commoditatem concernat, quam *Concupiscentiam* Ethici verius & prudentius vocarent. Venit Clodius vt stabilitam foveret, & promoveret amicitiam, vt Martianum inviseret; eius regnum confidenter intravit. Init Danium (hoc est nomen Vrbi Regis in quâ habitabat Martianus) Regio cultu & apparatu exceptus, amatur, tractatur, honoratur: oraturque vt arcem munitionissimam, quæ in confinibus erat, iuberet statim militibus Martiani tradi? Quid hic Clodius? Periclitabatur, si concederet: periclitabatur etiam, si negaret. Illâ arce amissâ manebat Clodij regnum incurionibus pervium. Negaret igitur, nec hoc erat consultum; erat enim in Martiani manibus, & poterat aut in carcerem tradi, aut perisdè vitâ privari. Sumpsit igitur extemporaneum consiliû & scripsit has literas Præfecto Arcis.

Danium veni: & à Rege, summo honore, & amore receptus, nolo videri ingratus. Castrum cui vos præfeci, iubeo, vt militibus Martiani tradam.

tur hoc ego volo. Non inquiratis ultra, siquidem meam voluntatem noscitis, statim obedite, & facite. Datum Dani die, mense, anno, &c.

Discedit Clodius: honorificentissimè dimittitur; eâ videlicet die, quo Castrum illud seu Arx esse jam in manibus Martiani credebatur. Discessit, inquam, anxius, dubitans, an intelligi à Præfecto potuerit. Recipit iste literas, & quia datas Danijs suspectas, & extortas judicans, ne non obedire diceretur, amphibologicas ait esse, & debere ab Authore explicari. Illa verba, *Iubeo, ut castrum tradatur. Hoc ego volo.* sic intelligebantur vulgò, ut posterior positio priorem firmaret, ac si scripsisset Clodius, *Iubeo, ut Castrum tradatur. hoc enim (videlicet, quòd tradatur castrum) ego volo*, at à Præfecto aliter; nam dicebat, positionem priorem à posteriori exponi; aut, si contradicere vellent, revocari; & hunc esse literarum exhibitarum sensum, *Iubeo, ut castrum tradatur? minimè. Hoc (videlicet castrum) ego volo, &c.*

Dum igitur Præfectus de Regiæ epistolæ sensu prudenter disputat, Rex ad suam patriam redijt, & egit Præfecto summas gratias quòd se intellexerit, & Martianistis non tradiderit Arcem.

Historiam hanc, tantisper alteratam in libris Hispanorum & Gallorum reperies: at quia non ago Politica, sed Critica, malui nomina propria subicere, & acumen tantum sub alienis nominibus repræsentare.

CCXXXIX.

Claudat discursum hunc S. Franciscus, cuius exemplo docemur amphibologiam nullum continere mendacium, virosque probos sanctosque qui menti non possunt, posse nihilominus uti verbis ambiguis, quæ ab Oriente & Occidente Sole lucem hauriant.

Erat in viâ Franciscus; & latro profugus coram illo festinans, orat, ne satellitibus, qui illum persequerentur, se illac transivisse revelet. Superveniunt satellites; interrogant, An illac latro transivisset? & Franciscus in manicam sinistram, manum dexteram inducens, ait, *Non transivis hac*, quod erat verum: non enim latro transiverat per Francisci manicam. Alio sensu verba illa accipientes satellites judicarunt illam viam non tenere latronem, & aliam vicinam ingressi exorbitarunt. Vnde Vir sanctus amphibolicis verbis vtendo latronem à morte liberavit.

Et hic, siquidem nullam additurus sum historiam, tantisper hæreamus. Se fatigant Authores ut examinent, quem ne manu sua S. Franciscus motum fecerit, cum dixit, *Non transivis hac*. Alij dicunt manum in manicam induxisse; alij in caputium; alij scalpsisse aurem. Primam sententiam, quam habet Angelus in *l. qui vas. §. qui ex voluntate. x. de furt.* sola obtinet apud Hispanos. Secundam Flo. in *§. si tibi iudicium, assult. in const. in quest. colum. 3.* Ioannes de ana. in *c. qui cum furt. cap. de furt.* Nevizanus in *Sylva nupt. libr. 3. verb. Monitoria num. 31.* Et tandem Tertiam ipse Angelus in *l. §. si tibi iudicium. x. de condit. ob. corp. caus.* Et alij hic Authores mirantur, vnicam rem tam variè à diversis scribi. Et his ultimis ego respondeo, in conceptibus, & acuminibus non historia veritatem, sed ingenium Scriptoris requiri. Sive Sanctus Franciscus manum in manicam sive in caputium, &c. induxisse dicatur, semper idem conceptus manet, nam latro non transiit illac. Quid, si hoc non S. Francisco, sed alij Religioso acciderit? quid, si acciderit multis? quid, si nulli? Idem semper conceptus remanebit. Abcant ergo censores; non enim eos habere locum volumus, quando non queritur quis, ubi, aut quando dixerit? sed quid, & utrum ingeniosè dicatur?

SHINX IOCO-SERIA.

*Perillustris, & amplissimè Domini D. Petri
Francisci Passerini, &c.*

CCXL.

Illustrissimo Domino D. Bernardo Moran-
do Patritio Genuensì, Nobili Placentino,
Acad. incognito, &c.

Petrus Franciscus Passerinus S.

Illustrissime D.

PHINGEM Logogri-
phis addo: ingenioso, &
erudito D. Passerini ca-
lamo scripam, & à do-
ctis laudatam; dignam,
quæ attentè legatur,
multa enim curiosità, &
acuta complectitur. Illam ex Schediasmati-
bus Academicis anno MDCL. Placentiæ e-
ditis fumo: Illam Author Didactichon Abe-
cedario-grammatica-Musico-poëtico-georgic-ar-
chitectonic-arithmetico-geometric-hieroglyphico-
iuridico-philosophico-theologicum appellat, & me-
rito, quoniam Artis Abecedariæ Grammati-
cæ, Musicæ, Poëticæ, Georgicæ, Archite-
ctonicæ, Arithmeticæ, Geometricæ, Hiero-
glyphicæ, Iuridicæ, Philosophicæ, & Theo-
logicæ flauissas opulentas complectitur. Mi-
hi sanè huius Sphingis ingeniosa conforma-
tio perplacuit, & quia materia est similis, huic
illam libro in gratiam Lectorum adscribo.

Monstra ipsa monstrari volunt, Erudi-
tissime Morande, & publica cum lu-
ce propriam appetant libertatem. Meis
hanc Sphingem, ut si tuis eius volunta-
ti facerem, publicè manumissi, sed ut in eam: mo-
ri meo morem gerrem, non sine Parrano dimissi.
Quem vero Sphingis Iocoseria diligentiorè de-
ligerem in Patronum, quam Te ipsum, qui

Carmine, seu prosa, lusus, seu seria scribas,
semper in præclarissimis omnibus ingenij, Doctri-
naq; Tuae monumentis, sed præcipue in Rosalinda,
Omne feres punctum, qui misces utile dulci,
Quamobrem, ut Tua illa felicitis Ingenij secun-
ditas, & amplissima Eruditionis amantitas hoc
ipsum tibi cumulatissime præstant, ita singularis
ingeniuitatis humanitas Tuum Sphingis patrocinium
pallietur. Vale, & me, quod facis, amare perge.

Placentia Idibus Ianuarij M DCL.

S P H I N X

I O C O - S E R I A ;

CCXLI

VINGENTOS; & nonaginta quinque Latinos.
Martis, & Eumenidum concordi fronte sequente,
Integra continuo cum nec vox ipsa superfit,
Fronte carens succedis Epē Simonidis Heros:
Mox ego pone sequor bis binis casibus ictus,
Quatuor, & demptis sexcentum immobilis vrget

Sphæra, vbiuis, cui centrum, circumlatio nusquam,
Hanc id, mus cuius nota, me pro puppe reposito:
Tum per me sulcum claudunt, renouantque secundum
Te duce dextrorsum pergendo more Latino:
Tertia mox resonat vox, quam schola musica format.
Longaque vindictæ; sed decollata cupido.
Carbilij inuentum facit, vt præsentia tantum,
Quod sequitur, doceat; sine quo ventura doceret.
En sine fine tibi mel, & arculus absque sagitta:
En tot, quot medio vngue introrsum læua plicato,
Fortior, & quinto innuit: ecce secunda secundæ
Pars, Delatorumq; nota, Archifabriq; libella,
Cui centum è Græcis drachmarum pondus adhæret,
Finis enim rerum omnium apex tandem omnia claudit.

S P H I N H I S

I O C O - S E R I A E

Nodi Enodati.

Multitplex est, & multiceps, immo
centuplex, & cepticeps, propemo-
dum Sphingis huius enigma, vt ex
illius Inscriptione, & Didecasti-
chi Epitheto ex plurimis nominibus compo-
sito non obscure cognosci potest. Illud in v-

nigerfum quodammodo dici potest. Quot
verba tot Enigmata singula è singulis dis-
cultatum fontibus eruta, ut vnaquæque Ani-
gmatis particula noua, peculiarique indigeat
expositione. Luditur sæpè, ac sæpius in ver-
bis, sed uerborum sensus tam scietus est, vt nil
gratius dici queat, & non immerito Sphin-
gem Ioco-seriam dixerimus. Nouam nomi-
num, & Epithetorum huiusmodi compositi-
onem non demirabitur, qui Francisci Suuertij
Viri in primis etuditi Epitaphia Ioco-seria in-
scripta animaduertit, & apud Palutum, ac
Lucilium Nagipolyloquides, Argentextenebro-
nides Hippocampelephantocamelus, & alia similia
legens

legerit, qui omnes Lepidum illud Aristophanicum è partibus duodetriginta confatum gemulati sunt, vt optimè tradit Gulielmus Bails de Græcorum accentibus: cui adiungi potest Iosephus Scaliger in suis in Varronem Coniectancis, qui Hegesandri veteris Poetæ in Sophistâ Epigramma sic exprimere tentauit.

*Silonicaperones, vibrissaspermenti,
Manticobarbicola, exterebropatina,
Planipedatque lucernitini, suffarcinamijli,
Nectilatentiuori, noctidolostudy.
Pollipremoplajj, futelecapiotrica,
Rumigeraucupila, Nugicanoricrepi.*

Addatur, & elegantissimus, ac festiuissimus Ioannes Laurebergius in Regia Academia Sorana Mathematicum Interpres Otij Sorani Epigram: LVIII. In Caseouoros.

IN CASEOVOROS.

*Rancidouermiori, vinentecadanerilamba,
Lambricoconceda, putrigurrisera,
Latrinifathircomephitsfcorolentes,
Oregrauipeda, gutturimerdiorabi,
Dicite, nam vobis, quæcis patriuermeliquefcens
Caseus ambrosia est, nautica nectur erit?
Quingentos, & nonaginta quinq; Latinos, &c.
Quid sint tor hi Latini, quos sola Martis, &
Eumenidium frons insequitur, diuinabit, qui
Numerorum Notas, seu Numerales Literas
à Romanis didicerit, ex Paulo enim Manu-
tio, & Prisciano, qui hæc fusius persecuti sūt,
I vnum, V quinque, X decem, L quinquaginta,
C centum, D quingentos, & M mille designabat,
quod nos ipsi quoque passim usurpamus. Hinc Chronographica, seu Chronologica dicuntur, quæcunque ex numeralibus
hæc literis annorum numerum, quem quisque uoluerit verbis ipsis inclusum indicant,
quale est Io: Baptistæ Spadij Ord. Præd. Eruditissimi Viri, Eximijq; operosissimorum
huiusmodi operum Artificis Chronodistichon de obitu Thomæ Turci eiusdem Ordinis Magistri Generalis.*

*Quel fVls InterIs VltVte Insignls la astra
Tendls Iter Merlts fl'rcV's ab orbe gral'ls.*

Necnon Chronographicum Præconiū, quod de FRANCISCA NICELIA tum generis, tum Virutum omnium splendolibus Illustrissima Heroïna (cui postea Religioso cum

Habitu Religiosissimum VIOLE MARLE nomen inditum est) summa cum celebritate Placentiæ Cisterciensium D. Franchæ Monasterium, & Ordinem ingrediens nuper ego ipse pro tempore; sed ex tempore lusi, vt inter Applausus variorum Auctorum tunc editos videre est pag. 31. & 32 per quingentos igitur, & nonaginta quinque Latinos Sphinx intelligendas indicat notas illas, seu numerales literas, quæ numerum istum Latinorum more conficiunt. Quare D nobis erit loco quingentorum, & V pro quinque; sed quonam modo nonaginta designabuntur? vt X ante L, vel C decem demit insequenti, maioriq; numero, & tum XL quadraginta, XC verò nonaginta ita VC nonaginta quinque significabunt, cum etiam V ante C ex centenarij quiniarij tollat. Hinc apertè constar Latinos hosce quingentos, & nonaginta quinque nil aliud esse, quàm tres hæc literas Alphabeti Latini DVC, Græci enim ipsi quoque Alphabeti sui characteribus, sed longe secus, ac Latini pro numerorum notis utuntur, quod cum nihil in hanc rem hic recensere superuacaneum puto. Tandem ergo ut clarissimè patet primus iste, atque integer Sphinx nostræ versus nihil aliud, quàm breuem hanc voculam DVC designat, sicuti ex toto Didecassico Distichon unum tantum, quod demum omnibus planum fiet, erucemus. Concordat autem mirum in modum cum primo isto Sphinxis nostræ nodo nodus ille notus, DVX inscriptus.

Qui de Quingentis, de Quinque Decemque fit vnus,

Ille meis precibus dignum poterit dare munus.

Martis, & Eumenidium concordis fronte sequente.

Quò longior fuit Primi nodi enodatio, eò breuior erit Secundæ huius difficultatis explicatio. Martis, & Eumenidium frons hoc in loco nil aliud est, quàm prima vocum harum Martis, & Eumenidium pars, nimirum prima nominum ipsorum elementa, M, & E, quæ idcirco concordia dicuntur, quòd ambo vnâ in syllabam ex sese coalescant. Sic Iulius Cæsar Scaliger in Logographis primam vocis Onis particulam, seu literam, caput appellauit.

Imbellis tota est; caput exime, vis erit illi.

fi enim à verbo Onis O detraxeris, remanet tibi Vis.

Integra continuo cum nec vox ipsa super sit)

Tertius iste nodus facilè soluitur, si animaduertatur distichonem illam. Nec hic nihil significare

care, & hunc esse versus huius sensum: cum, post bina illa verba DVC ME nuper expressa, vox ipsa NEC integra tertio remaneat loco,

Fronte carens succedis Epee Simonidis Heros) Quis sit Heros iste, qui sine fronte quartam occupat sedem post tertiam dictionem Nec, eruditissimus Cassilius in suo Polyhist. Symbolie. lib. 7. cap. 15. non obscurè innuit his verbis. Simonides, cum in Caritha degeret Cei in insula oppido, agendi, canendique choros ratione docuit, scibola procul è mari sua in urbis superiore parte, in xā templum Apollinis; aquam verò tunc petebat ex inferiore urbis regione, aduchente asino, quem Epeum appellabat, quod Epeus Heros similiter diceretur Atridis aquam ministrasse. Asinus ergo Epeus est Simonidis Heros, qui, si vocandi casu erratur, vt in hoc casu opus est, & fronte careat. id est, prima sui parte videlicet A, relinquit nobis verbum hoc sine, quod ipsissimum à Sphinge nostrā descriptum est.

Max ego ponē sequor his binis casibus ictus)

Grammaticorum vsus obtinuit, vt variæ nominum inflexiones Casus nominentur, quare si Pronomen Ego quatuor inflexiones, seu casus, subeat, ad eum, quem Accusandi casum vocant, perueniet, & in Pronomen ME migrabit, quod hic iuxta Sphingis ipsius sensum post Sine apponendum est.

Quatuor, & demptis, sexcentum immobilis urget, &c.

Si ex sexcentis quatuor tollas, sunt nonaginta & sex; quandoquidem verò supra vidimus nonaginta quinque nil aliud fuisse, quam tria hæc Alphabeti Latini elementa D V C, ita nunc superaddito I, quod vnum denotat, nonaginta sex erunt quatuor ictæ literæ DVCI. vnde iam habemus ex Didecassichis nodis hæcenus explicatis, DVC ME, NEC SINE ME DVCI; sed post hæc quid reliquum est?

Immobilis urget

Sphæra, ubi binis eius centrum, circumlatio nusquam)

Ad hanc Sphæram inveniendam, & probè dignoscendam Lectori lumen præfert, & eum quodammodo manu ducit Pius Rubeus Placentinus, qui, vt in omnibus, quæ plurima conscripsit, operibus suis verè pius, mirè eruditus, & planè doctus, ita in Commentarijs, quos in res D. Hieronymi gestas edidit, omnino mirabilis, cum cap. 11. num. 39. Dei sedem ubique esse dixisset, statim modum docet, & infert. *Igitur quemadmodum in Cælo per reuelationem, in Sole per representationem, in Sanctis per sanctificationem, sic in Inferno secun-*

dum iniuria executionem sedere pro Tribunali dicitur, Propheta testante, qui ait: Si ascendero in calum, tu illic es; si descendero in infernum, ades Sed Trismegistus, vt videre est apud Vasquez in 1. p. tom. 1. disp. 29. num. 23. tam aptè nodum hunc enodat, vt eo audito, quod inquirimus, meridiana luce clarius appareat, sic enim Deum describit, vt eum dicat esse *Sphæram immobilem, cuius centrum sit ubique, circumferentia vero nusquam*. Quis autem adhuc dubitet, quin hæc Sphingis nostræ Sphæra DEVS sit?

Hanc id, mus cuius nota)

Sphæram, quam modò inuimus, subsequitur id, cuius mus symbolum est hæc hieroglyphicum. Quapropter videndum nobis est, cuiusnam rei mus signum sit. Ioannes Crotus Murem amici fucati, & fugacis notam lepidè putat, quod mus ingratus, incensa domo fugiat.

Vixisti mecum, fortuna matre: nouerca

Me fugis; & poteris aqua, & iniqua pati.

Ex Hori tamen Apollinis sententia Hierogl. 47. cui accedit Pierius lib. 13. de Mure nu. 2. ab Ægyptijs Sacerdotibus per Murem Optio designabatur. *Mullis siquidem*, ait Honus, *varisque apposisis panibus, mus purissimum, atq; optimum redit. Properea, & Pistorum indicium ex muribus sumitur.*

Optio, igitur id est, cuius Hieroglyphicum Mus est, quod; hoc in loco post DEI S adiungendum est.

Me pro sine reposito) i. loco vltimæ literæ, quæ in nomine Optio est o vltimum, ponatur Monosyllabon hoc Me, ita vt ex vtraque parte. *Optimè* coalescat. vltima enim vocis alii cuius pars puppis, & prima prora, ducta à nauibus similitudine, ænigmatice interdum nuncupari solet: vnde quidam AVE dictum Amieo verum scripsit.

Misto tibi NAVEM prora, puppique carentem; Tum per me sulcum claudens) Arare nonnunquam idem est, ac scribere, Isid. ex Atta Satyr.

Mucroneque aremus offeo.

Quia in cerata scribebant tabella. Indè exarare. Ouid. 3. de ponto.

Ad fratrem scriptas exarat illa notas.

Immo fulcare ipsissimum scribere est. Ennod. *Orta Nilaciis non passas carmina biolis. Sulcavi. ac proinde sulci erunt linee, & versus ab altero in alterum paginæ latus arati. Hinc Prud. hymn. 9. de S. Cassian. M.*

Indè alij similes, & acrimina ferrea vibrans,

Qua parte aratus cera sulcis scribitur.

Sed quæ nam sulcum, & versum hunc nostrum claudunt? ea ipsam verbula *per me* sulco, & primo Distichi, quod Sphinx ænigmaticè, & pedetentim exprimit, versui finem faciunt, quem integrum exhibeo.

Duc me, nec sine me duci, Deus optime, per me.

Renouantque secundum

Te duce) hoc est. Et duo hæc ipsa nomina *Te duce* inchoant alterum Distichi versum.

Dextrorsum pergendo more Latino)

Quia non omnes populi eodem videntur pergendi more in scribendo; sed alij, vt Latini, dextrorsum semper pergunt, idest à læua in dextram sine retrogressionem ad læuam; alij, vt faciunt Aratores, cum retrogressionem ad læuam; alij sinistrorsum semper tendunt, vt Hebræi; alij sursum; alij deorsum, alij etiam diametraliter incedunt. Ex quibus omnibus 24. scribendi modi eruantur, quos videre potes apud eruditissimum virum Hermannum Hugonem De prima Scribendi origine cap. 8 vbi rem hanc vniuersam tam nucleatè pertractat, vt nil melius desiderari, ac dici possè crediderim.

Tertia mox resonat vox, quam Schola Musica format)

Voces, quibus Musici ad sonos suos exprimendos primum vtuntur, sex sunt ad id à Guidone Aret. cõfictæ, nimirum, Vt, Re, Mi, Fa, Sol, La, quas in hoc Disticho comprehensas habes.

VT R Flenet Miserum Fatum, Solitosque Labores

Acuti: sit dulcis Musica noster amor.

Et Franciscus Cameranus in suo Heptacalano non solum harum quasi scalarum ascensum; sed descensum simul, & regressum vno, eodemque Disticho ad S. Michaëlem Archang. conclusit.

PT REprimar, Michæl, Fama SOLuta LAutas,

LAcertum SOLIdi Fac Mihi REGis VTi.

Propterea tertia mnsicarum istarum vocum est MI, quam hic Sphinx nostra verbis TE DVCE subiungit.

Quid sit longa vindictæ cupido docet Basiliius homil. de Ira. Indignatio, inquit, & ira plurimum inuicem differunt: est enim indignatio stimulus quidam brevis, & subitus, acutusque passim vapor; ira verò permanens, ac diuturna tristitia, aptaque sese orisui oleisci, velut libido qua-

dam se vindicandi, sit igitur hoc in loco longa vindictæ cupido Ira; sed ira decollata quænam erit? anne Ira ipsa absq; capite, i. absq; prima verbi litera, quæ est I? ita plane. Decollare enim Suetonio est caput amputare, vt videre est in Caligula: vnde ex Ira remanet tantum Ra, quod cum Mi mox à Muscis mutato integrum nomen MIRA componit, & tertium secundi huius versus verbum con-surgit.

Carbilij Inuentum facit, vt presentia tantum, Quod sequitur, doceat: sine quo ventura doceret)

Spurium Carbilium Inuentorem fuisse literæ G. testatur Ioannes Rauisius in Officiis, vbi de Inuentoribus diuerfarum rerum, Hermannus Hugo de re Literariæ antiquitate cap. 4. & 7. Antea enim Latini G. utebantur pro G, vt Caius, Cneus pro Gaius, Gneo. Sed quo pacto litera G. efficiat, vt quod subsequitur, presentia tantum doceat, & absque illa futura simul indicet, satis adhuc apertum nequaquam est. Ne pluribus hic temere, de verbo GERO sermo est, quod, iuxta Grammaticorum loquendi modum, presentis quidem temporis est; sed sine G. futuri fieret; quia remaneret verbum ERO, & nulla amplius tenebræ sunt.

En sine sine tibi met)

IESVS mihi est, ait Bernard. serm. 15. in Cânt. mel in ore, in aure melos, in corde inbilus. Richard. de Laud. Virg. cap. 2. Bernardum secutus. Sicut inquit, nomen IESV mel in ore, in aure melos, in corde inbilus, sic & nomen MARIA, & etiam amplius, si dicere audeamus numquid igitur dulcissima ista Iesu, & Maria nomina sine fine mel istud erunt, quod Sphinx nostra nobis hic offert? enimvero libenter idipsum amplecteretur doctissimus eque ac integerrimus Mariæ cultor Nonarinus, qui in Vmbra sua Virginea Excurs. 128. Mel inquit, Iesu nomen, mel Maria; libentissimè verò illud idem asseret Hippolitus Marraccius Marianorum æui nostri Scriptorum Coryphæus, vir, vt ingenio, ac eruditione, ita pietate, ac ingenuitate mirè amabilis, & verè admirabilis, cui nihil in terris dulcius, quàm Maria, ac Mariæ cultus: quod non modò Apostoli, Pontifices, & Fundatores Mariani, nec non Bibliothecæ ipsa Mariana mirandum in modum Marianomelle manantes satis apertè hucusque indicarunt: sed Cæsares ipsi Mariani (quos auidè in dies expectamus) atque alia propemodum innumera eiusdem opera iam prælo præparata, quæ Marianum sibi nomen omnia præferunt,

ferunt, magis, ac magis comprobabunt.

Sed nequaquam de melle isto, ceteroquin suauissimo, ac infinita prorsus dulcedine affluentiſſimo, Sphingum hanc locutam fuisse censuerim. Mel istud sine fine erit Promenon hoc ME, dempta à nomine MEL litera L, quæ ibi vltimo loco erat.

Et arcus abſq; ſagitta)

Arcus iste sine ſagitta; sed non sine neruo, & chorda, tam apertè literam D grandiusculam exprimit, vt nulla alia ad id opus sit explicatione. Hac eadem similitudine vsus est ad Griphi sui literas describendas, quem in nomen IESVS conscripsit elegantissimus vir Franciscus Bencius.

*Parthicus inſequitur ſinuatis flexibus arcus,
Cui propè ſit velox apta ſagitta manu, &c.
En tot, quot medio vngue introrſum laua plicato,
Fortior & quinto innuit)*

Beda lib. de Indigitat. & Pierius Valerian. lib. 37. tum verbis exprimunt, tum figuris ipsis ostendunt, quem numerum tam dextera, quam sinistra inanus singulis digitorum complicationibus innuant. Sinistra ergo manus, si in palmam digitum inſectat impudicum, quem etiam à Satyrico medium vnguem dictum videmus,

*Cùm ſortune ipſe minaci
Mandatis laqueum, mediumque oſtenderet
vnguem.*

Quinarium numerum ſignificat, qui Latinis eſt, vt ſuperius etiam diximus, litera V. fortior verò manus, nimirum dextera, quinto, ſeu auriculari digito introrſum pariter plicato, centum designat, nimirum C. nam læua manu per hanc Indigitationis artem numeros omnes centenario inferiores exprimere poſſumus; ſed centenarium, & alios omnes centenario maiores dextera manu ſignificamus. Vnde Iuuenalis dixit.

*Felix nimirum, qui tot per ſecula vitam
Diſſulis atque ſuis iam dextra computat annos
Vt centenarium annorū numerum denotaret.*

Ecce ſecunda ſecunda Pars)

Secundum elementum vocis huius Secunda, videlicet E, verè ſecunda Secunde pars eſt. Si autem ſimul literas DVC ſuperius explicatas cum E mox allata iungamus, fiet DVCE, quod ipſa Sphingis mens eſt.

Deſatorumque nota)

Apud Boet. lib. 1. Tul. 2. off. Aufon. epiſt. 15. Valer. Max. lib. 6. c. 4. vocantur notæ capun-

ta, ſigna, & ſtigmata, quas literas ſeriales appellauit Seneca, quòd intamiz, & probri cauſa fugitiuorum ſeruorum frontibus, ceruicibus, faciei, dorſo, vel manu inurerentur, vnde ſeru illi dicti deinde Stigmatiz, Inſcripti, Stigmatizi, & Literari. Calumniatoribus autem, teſte Lipſio 2. Eleſt. cap. 15. K imprimebatur, quod antiquitus Kalumnia ſcriberetur; T furibus, M. homicidis, & D denique delatoribus, vt obſeruauit Hugo ipſe cap. 19.

Archifabrique libella) Architectonicam libellam, ſi literæ figuram attentè ſpectes, ipſiſſimam A eſſe cognoſces. ſic eam vocat Ludouicus Dule. Dialog. de Menor. augèd. & conſeruanda pagin. mihi 53. & 56.

Cui centum è Græcis drachmarum pondus ad-heret)

Pondus centum drachmarum à Græcis ſumpto nomine Mna dicitur, ita nos docuit Plinius lib. 25. Mna, quam noſtri minam vocant pendet drachmas Atticas centum, & copioſiſſimè doctiſſimus vir Budæus de Aſſe lib. 3. D. igitur, A & MNA penultimum Diſtichi verbum componunt, quod eſt DAMNA.

Finis enim rerum omnium apex tandem omnia claudit)

Vltimus iſte Sphingis verſus vltimum Diſtichi in Didecaſticho latentis verbum continet; ſed, vt ſummo, ac extremo loco eſt, ita ſummas, & extremas quodammodo tenebras nobis oſtendit. Apex hoc in loco eſt prima, ac ſuprema pars quatuor horum verborum. *Finis enim rerum omnium*, adeò vt verſum hūc integrum ſic exponere necesse ſit: denique prima litera ſingulorum 4. horum verborum, *Finis enim rerum omnium*, quæ ſimul verbum FERO conſtituunt, Sphingi noſtræ locoferriz ſinem imponunt, quia verbum hoc Fero Diſtichum claudit quod è Didecaſtichi quaſi uicſcribis iam tandem prodit in lucem, & Sphingem vete non locofam tantum, ſed ſeriam quoque fuiſſe cumulatiffimè demonſtrat.

*Duc me, nec ſine me duci, DEVS optime,
per me:
Te Duce, mira gero, me duce damna
fero.*

RELIGIONIS

ALPHA, ET OMEGA;

Siue Hexastichon Christianæ perfectionis Compendium.

CCXLIII.

Ad Illustrissimam D. D. Violam Mariam, Nicellam, Religiosissimam Cisterciensis Ordinis Virginem.

LIVSTRISSIMA DOMINA.

Sūmmū Christianæ perfectionis culmē summē ambulanti, quid brevisimā longissimā Artium Epitomā gratiā offerri potest? Eam hic habes Religiosissima Virgo, & quemadmodum nulla culminis ar-

duitas, atque asperitas inclitā animi tui generositatem detertere, ita nec Epitomes huius tenebra admirandum illud ingenij Tui lumen, & acumen obscurare poterunt. Maile igitur ad sacrarum Virginitatis gloriam nata, lectissima Cisterciensis Paradisi VIOLA: quā approperas, aduola, & vale. Placentia Idibus Ianuarij, M. DC. L.

Humill. Scrui.

Petrus Franciscus Passerinus.

Audia mærores, lucra damna, opprobria honores

Interim vitam, cunctaq; crede nihil.

Nil est præteritum, nil præsens, nilq; futurum;

Quod fuit, est, & erit; nil fuit, est, & erit.

Quod nil non sit, sed simul omnia, & omnibus VNVM est.

Omnia age, VNVM vt agas; VNVM habe, & omnia habes:

Christianæ Perfectionis disciplina in Hexasticho latens indicatur:

Religionis Alpha, & Omega, cum harum literarum prima Græcorum Alphabetum inchoet, altera claudat, nihil aliud nobis sunt, quàm totius Christianæ Perfectionis summa. Hinc Christus ipse Apocalyp. 1. de se ipso dixit, Ego sum Alpha, & Omega, rerum, inquam, omnium summa, vt propterea ab Enigmatographo benè dictum fuerit.

Prima rudimenti, supremæq; litera Græci:

Soli sis laus, & gratia Christe tibi.

Cum autem Christianæ Perfectionis gradus tres propemodum ab omnibus statuantur, Incipientium, Proficientium, & Per-

fectorum, quibus tria illa Purgandi Illuminandi, & Proficienti munera ex Apostolica Traditione tribuuntur, tria itidem Hexastichi nostri Disticha tribus illis cum gradibus tum muneribus non obscure conueniunt, vt animaduertenti facile constabit.

Gaudia mærores, &c. quia ex Io. Epist. 1. c.2. Omne quod est in mundo, Concupiscentia carnis est, & Concupiscentia oculorum, & superbia vite. Et saluator ipse, qui prima posuit Monastices fundamenta, quatenus tria vota consuevit religionis essentialia, ea; seruanda dedit contententibus ad perfectionis apicem dixit, Qui vult venire post me abneget semetipsum

psum, & tollat crucem suam, & sequatur me. Quibus verbis non modo paupertatis, & obedientiae, vtrum expræse significatur, sed etiam coelibatus includitur, non enim sequitur Christum, qui per carnis oblectamenta vestigia figens vitam immaculato calce non transit, sicut ille persimilis Angelus transiit. Quæ doctæ, ac disertè persequitur eruditissimus, & acutissimus Vir Dominicus de Pueronibus de Regularium Aristocratia tom. 2. cap. ix. num. 6. 7. 8.

Interitum vitam, &c. quoniam
Frigida mors vitam, mortem rapit altera vita:

Mors vana vita finis, origo bona. Sicuti enim interitus noster nouæ vitæ principium, ita vita nostra mortis exordium est. *Ipsam vivere* inquit Greg. in Iob. 34. *quasi ad mortem ire est, & quot dies vitæ peragimus, quasi in itinere ad locum propositum tot passibus propinquamus ipsæ, quippe augmenta temporum sunt detrimenta, quia vita nostra spatia, quanta esse caperint, incipiunt iam tanta non esse.* Hinc vita nostra sapienter aquis comparatur, omnes enim morimur, & quasi aquæ dilabimur 2. Reg. 14. & nauiganti similis dieitur. *Is etenim, qui nauigat,* inquit Greg. lib. 6. epist. 26. *stat, sedet, hæcet, vadit, quia impulsus navis ducitur, ita & nos sumus, qui sine vigiliantibus, sine dormientibus, sine tacentibus, sine loquentibus, per momenta temporum quotidie ad finem tendimus.* Quod idem sapientissimè animaduertit in eruditissimo, & copiosissimo Tract. suo de Aquis cap. 5. num. 15. Io. Baptista Gargiarcus excellentissimus Aui nostri Iurisconsultus, & Parmensium, ac Placentinorum Ducis Consiliarius, Vir Doctrinarum omnium splendoribus verè Illustrissimus, virtutum omnium ornamentis, mære amabilis, & admirabilis, editisq; literarum monumentis iam hunc toti notissimus Orbis.

Cunctaq; crede nihil. nam somnia sunt omnia. Vix aduolant, mox auolant: ludunt, & illudunt: quia nihil est, quicquid ex nihilo est Hinc sapientissime Eruditissimus Vir Augustinus Baratterius Cotonienfis Theologus prouerbiorum (quæ manuscripta apud Io. Baptistam Baratterium ingenuis artibus

instruissimum Auctoris nepotem lucem expeccant) lib. 2. Verb. *Richesse* Gnomani illam *Ex nihilo nihil fit*, ita interpretatur, v^t creata omnia idè esse dicantur, vel quod semper creata quæq; natura sua ad nihilum vergant, nisi a Deo ipso a nihilo quodammodo retrahantur, vel quod ipsa ipsissimum nihil sint, cum in nihilum illico ab eo, qui ea ex nihilo extraxit, iterum redigi possint, cui affine est, quod Amos ipse Propheta dixit: *Va illis, qui lætantur in nihilo.* Quæ enim ex nihilo sunt, nihili naturam ex se se seruant, & nihil non incognè dici possunt.

Nil est præteritum, &c. nam
Esse, fuisse, fore tria florida sunt sine flore:
Ad simul omne perit, quod fuit, est, & erit.

Quapropter omnes exclamant,
O vitam immitam, & incommoda commoda! fortem
Exfortem! expem o spem! vana omnia, & omnia vana.

Et ratio est, quia, vt Sap. 5. 13. nati continuo desinimus esse, & nihil sunt dies nostri ex Iob. cap. 7. quod enim præteritum vitæ est, iam non est; quod futurum est, nondum est; quod autem fuit, est, instans est, quod tam breue est, vt mentium aciem, nedum oculorum obturum, vel sensuum perceptionem effugiat, & cum illud adesse putas, iam præterisse vides.

Quod nil non sit, &c. Deus enim est, qui est, hinc.

Omnia ab vno || Quicquid ab vno.
Omnia ad vnum || Tendit ad vnum.

Omnia age, vnum ut agas, nam primo quærendum Regnum Dei, & omnia adiunguntur nobis. Quod spectant illa Christi verba Luc. 10. *Martha. Martha sollicita es, & turbaris erga plurima. Porro vnum est necessarium.* Omnis enim cura, & sollicitudo rerum mundanarum vni animæ salutis postponenda est, & vni Deo inservire debet. Vt sapientissime locum hunc explicat Bonacursius in Euang. Festi Assumpt. B.M.V.

Vnum habet, & omnia habet. quia
Viuimus ex Te, || Tendimus ad te,
Fidimus in te, || Non nisi per Te
Optime Christe.

*Clarissimo, & Perillustri Viro D.
Blasio Cusano, Regio Iuris Ca-
sarei Doctore, & Professore,
&c. Poeta Laureato, &c.
Amico optimo &c.*

VSANO Apollini, quē
exceſſe iuſſo decrepito
Muſarum Deo, Parnaf-
ſus iunior veneratur, &
ſuſpicit, Natalis dici ſo-
lennitatem celebranti,
ſalutem dico, Xenium
mitto. Illam, vt nouis

ingenij ſui concepitibus Orbem literarum
illuſtret: hoc, vt Anonymo Inſubricę Hip-
pocrenes Paranympo Magnum illum Lit-
tam Mediolanenſium Archiepiſcopum cele-
branti applauſus liter. Mitto Tabulam ab
Apelle, qui noſci non vult, delineatam, in
quā Author latens, vellet nolit, cognolcitur:
& laudes, quas maretur, adquiret. Vt vidi,
vt legi folium, ingenium conditoris ſuſpexi,
& a poſteriori ad eius cognitionem peruen-
iens accinui.

Phæbe lateres, ſi te forte latere lateret,

Hac tamen in Tabulā te latuiſſe patet.

Et in quā, queris, Tabulā? in breuiſſima,
quæ immenſos capit Metametricarum diui-
tiarum theſauros, quæ ſola poterit pleroſq;
omnes Apollines, quos liber hic dilucidat,
illuſtrare, & ditare præſeſt hanc Epigra-
phen.

*Clariffima F. ma Inuiſiſſimi Sanctæ Media-
lanenſis Eccleſiæ Atlanus, per obſequentiſſimum
Ciuem, humiſſimum Seruum ONUMERATIO, ne
glorioſo tanti Antifreſis ſplendori inuideas Apollo.*

Antifres, cuius meminit eſt Illuſtriſſimus,
& Reuerendiſſimus Dominus, & Comes,
D. Alphonſus Liſſa, Vir tanto Homero di-
gnus, quem ob auita ſtemmata, ingenij do-
tes, vitæ innocentiam, & ſcientiarum ſtu-
dium celebravit ſera poſteritas ætis æterni-
tatis.

Euectus eſt ad Archiepiſcopalem dignita-
tem anno Domini M. DC. LII. quem hoc
Chronicon expreſcit.

Pingebatur luſoria Tabula (Hiſp. *El lue-
go del Alxadres*) hac enim Illuſtriſſimum Lit-
teræ Familiz ſtemma ornatur, & ſicut Stel-
la radijs his coronabatur Hemifſtichijs.

Alphonſus Liſſa, ac bene	206.
Sortem claſſe in anno	230.
Palladis aptatum vt	196.
Vidiſi Sori inſcia ludum	248.
Audax en Dominam	130.
Subito ſe credidit eius	227.
Ludus erat pro Miſſa,	219.
Ex vicis Palladis arte,	196.
SVMMA	1652.

Eſt Tetraſtichon Chronicon ad Apollinem
Arithmeticum pertinens, & quia hoc arti-
ficiū paucis notum eidem, ceu labyrintho
claſſo inſcribuntur hi verſus.

*Talibus umbratam numeris ne hand dicito quiſ-
quis*

Rerum ſic tempus ſum mage clara notans.

*Quod ſi me vis talem, hand me contemnis ſal-
tem,*

*Vt tibi lux numerus ſit, mihi obumbrat opus.
Liſſicus hic Ludus neſcit (praſagio ſortem.*

Conſcia, ne ludas, ni tibi Pallas erit.

Etiā me ludice eſt claſſum hoc Hexaſtichū.
Ergo ad Hemifſtichia poſita reuertamur, quæ
debent reſeruari hac Clauī.

1	2	3	4	5	6	7	8
A	B	C	D	E	F	G	H
9	10	11	12	13	14	15	16
I	K	L	M	N	O	P	Q
17	18	19	20	21	22	23	
R	S	T	V	X	Y	Z.	&c.

Ecce ſingulę litterę ſuum valorem numera-
rium habent, omneſq; ſimul annum 1652. ex-
hibent, vt in Apolline Arithmetico videre
poteris, in quo Chronica ingenioſa reperies.

A ddebatur Acroſtichum, in quo bis lege-
batur Illuſtriſſimum Cognomen Liſſa.
illud ſubſcribo.

Lucifer	Inſubria	Tuamem	Traderis	Aræ
Italia	lux	Clerici	Illuſtriſſimus	ſplendor
Telluris	ſalue	Heros	Præſul	civilebris
Totius	Princeps	Virtutis	Sydas	Honoris
Atlas	Religioſus	Amator	Amoris	Imago.

In hoc pœſticho gratiæ & Charites Apo-
linum diuerſorum relucet.

Primæ ſingularum verſuum litteræ dant
Cognomen nobiliſſimum LITTA, ſecundo
Acroſtichi Parnafſi influxu.

Primæ ſingularum vocum in primo verſu
reſonant LITTA, Apollinis Patoſi influxu.

P Ræterea Muſarum directarum influxu, ver-
ſus ſequentes legimus.

Lucifer

*Lucifer, Insubria tutamen: traderis Ara
Italia lux, cleroq; Illustrissime splendor. &c.*
Sequentes Ruentium lapsu.

*Lucifer Italia, stellis totius Atlas,
Insubria lux, salve Princeps Religiosis,
Tutamen Cleroq; Heros Virtutis Amator,
Traderis Illustrissime Præful, sydus Amoris,
Ara splendor concelebrandi, Honoris imago.*
Ecce hic duo concurrunt Apollines, alter,
vt Versus fluant, alter vt ruant; quam Artem
in suis locis obseruo.

Subscribebantur nonnulli literarum Pro-
tei, qui quæ puri, & grandi sensu præditi
reponi possunt.

I.

*Dominus Alphonfus Lieta Sanctæ Mediolanensis
Ecclesie Archiepiscopus Vigilantissimus. Ana-
gramma purum. Hic unus! Angelus pacis,
Sydus micans, electionis domus, Sol sapientia,
Mel pietatis, lac honoris.*

II.

*Alphonfus Lieta Archiepiscopus Mediolanensis.
Anagramma purum. Nostri honores: Hispana
laus: Celi apes: Templi decus.*

III.

*Alphonfus Lieta. Anagramma purum. Vt Sal
Fons alit.*

IV.

*Dominus Alphonfus Lieta Archiepiscopus Medio-
lanensis. 554. Anagramma numericum. Popu-
li ecce hic totus Amor, totus Gratiæ, totus ho-
nor. 554.*

V.

*Illustrissimus, ac Reuerendissimus Dominus, &
Comes D. Alphonfus Lieta, Sanctæ Mediolanensis
Ecclesie Archiepiscopus Vigilantissimus. Ana-
gramma purum. In Mundo (Ecclesiæ, Patriæ)
Tu Sol (splendor Heros) decens pacisissimus (mi-
cantisissimus, insignissimus) es Pace (Iustitiæ, De-
core) vt mel (Sol, Achilles.)*

Pulchra omnia sūt, & artificii Metametrici
plena. Omnia ad Proteos literarum, quos
exhibet Anagrammaticus Apollo, spectant.
At in quarto Arithmetici, & in quinto Paro-
dici Apollinis influxus manifestè relucet.

Claudite tabulam Inscriptio Steganogra-
phica, quam Anthor Kabalisticam
merito appellat, prima enim Kabalæ pars est
quædam Metametrica occultæ Hebraicæ Lin-
guæ, quam alii imitantur attemperata.
Textum ipsū subscribo.

Concipe Insubria gaudium, omen accipens in-
cunditatis. Memorandum mirare Antistitē,
& diuinum dicto splendorem Ecclesia inclutum
ALPHONSVM. Appetit aquas letitiae tribunda,
satiare placentibus triumphis tanti Herois. Redū-
das rores Orbis ætherei, & nutritis amantissimis a-

nuos secundis imbribus. Excelsiter Viola, Nardiq;
insurrexerunt, feris veneraturi Triumphos Litt-
cor, Inbilamter Rosas, inbilat'er Ostrea insurge't Tra-
ram Litticā ornatura: iam Illustris Nummis ad-
implebunt splendorem. Fortior Atlante diuinis
orbem regis Ecclesiæ; Ecclesia celeberrimus Atlas
Insubrica. Honores supernos denouit Innocentia
Triumphis eius, cinq; reueretur glorias. Phæbus
istius lumini inuider, Sydera inuidebunt splendori
Tanti Apollinis. Cuius resulsu forte, omni incū-
data. Time Patrem urbanissimum; Recognosce Vi-
ram moderatissimum. Ipsum solertissimum Pas-
torem, Ipsum magnanimum Heroem laudat Ecclesia,
adta testantur. Delectare beata Regio, Insula in-
stutia insignia; Oblectare Togato ornata ligustrū,
ingenuo nobilitata Archiepiscopo Neglige salsus,
neglige Obeliscos. Obsequenter, & spectanter hac
nona trophæa admirare: Sapientia, Religio, Vir-
tus, Iustitia, Innocentia, Regem suum scripse-
runt ALPHONSVM.

Clavis est duplex: nam bis aperiri debet
hoc Panegyricum, vt inteligi possit. Clavis
vtraque ad apices sequentes reducitur.

vn. vn. vn. vn. &c.

hoc est [Prima dictio valet, secunda, & tertia
non valent: quarta valet, quinta & sexta non
valent: septima valet, &c.] Recurratur igitur
ad Amœbū Apollinem, eiusq; fauore,
& influxu scribantur dictiones illæ, quæ va-
lere dicuntur, omisiss illis, quæ non valent,
quod facili negotio præstiterit, qui ternas in
singulis lineis scripserit, nam tunc singula-
rū linearū prima erit vtilis posteriores otiosæ.

Apertā primā ferā manet altera, quam et-
iam recludere debeas. Ad Apollinem igitur
Paromæum recurras, eiusq; influxu illarum
valentium dictionū, literas initiales assumes,
& sententiam subsequenter inuenies.

Comes Alphonfus Lieta Archiepiscopus Mediolan-
ens. iam de Astrea in Violis, de Astris triumphabit in
Ostrib.

Già di Astrea ei trionfo, ei de gli Astri il
trionfo haurà.

Sunt tres lineæ dignissimæ, quarum prima
proponit Principem, qui tanta est morū ele-
gantā conditus, tantā lauitate conditus, vt
applausū ab ipsismet inimicis extorqueat: se-
cunda eundem triumphatē per orbem La-
tinum conducit; & tertia per Italicum: vt &
Polyglottus Apollo etiam triumphet, dū Il-
lustrissimo Littæ, bilinguis Oratio litatur.

Accipe igitur, Vir doctissime, & eruditissi-
me, hoc meæ Obseruantie erga te testimoniu:
& dum ignoti Apollinis admiraris ingenium,
eius Musis & Genij omnem felicitatem ap-
prece.

A P O L L O

ARITHMETICVS.

CCXLIV.

Contemplatur literas Arithmetice, & numeros Grammaticæ iste Appollo, cuius influxu impetentiarum promouemur. Sanè non omnes hodie literæ Arithmeticis ferunt; tametsi enim olim singulæ complexæ fuerint numeros, exauthorauit pleraq; ætas posterior, & pauculas istas in antiquâ dignitate reliquit: videlicet I.V.X.L.C.D.M. quarum valorem docebunt nos versus sequentes.

In Ciphris Latini I. radicibus continet vnum:

Posides V. quinque: X. que decem: quingenta tenet D.

I. quingaginta: Cœntum: M. mille recenset.

Scio esse aliquos, qui de valore literæ D. disputare voluerunt: at iam his videtur in rem iudicatum transiisse, siquidem communis illam admittit opinio, & vulg. 900. notare. Andreas Streithagenus, cuius Chronica, quia breuia, & pulehra, inferius Musa Quartadeima proferet: hanc ipse controuersiam prudenter, & maturè resoluit. Eius verba sunt hæc.

[Cum antè hac, mi Lector, seriò cogitarem de scribendis Chronodistichis, quod eis delectaret, & præclarum existimarem, ob labilem hominis memoriam, nucleum, ut sic dicam, historici alicuius tam breui torno includere: non potui satis mirari, vel incoGITANTIA, vel errorem eorum, penè omnium (quos quidem mihi videre fuit) qui idem aliquando tentarunt, in quarta litera D. quam prorsus quasi calculum habent. Etenim, si commodum eis est, vallet quingentas sin minus eius ratio negligitur, & præsens non præsens est, quasi verò sicus non semper sic sicus, & scapha scapha, aut in cuiusquam sit potestate mutare ea, quæ & olim, & hodie in toto terrarum Orbe recepta sunt, & in more posita. Quin & inuentus est nonnullus, qui planè de possessione eam deiecit, & quasi pro tribuiali ponunt, & hallucinari eos, qui D. litteram

inter numerales computant, at qua auctoritate, aut cuius? vix nimirum, Mihi verò ita videtur, etsi omni veterum est idueremus auctoritate, tamen communem vsum valere apud nos debere: Videmus enim, vt de alijs taceam, in omnibus ferè libris in initio, vbi annus editionis ponitur, D. valere quingenta. Quemadmodum, & multis hodie vocabulis vtinur, veteribus ignotis, vt quibus ex resignatæ fuerint. Quid enim sit cur nobis nō liceat rebus nouis noua imponere vocabula,

cum lingua Cæonis, & Enni,

Sermonem patrum distuleris, et noua verum Nomina prouuleris?

Quamquam in hac rē, exempla antiquorum, & auctoritatem omnino sequimur, quibus sanè ea litera extra numerum non fuit. Quod vt omnibus constet, atque is error tollatur, libuit hic ascribere testimonium Valerij Probi, Grammatici, qui de singularibus antiquorum literis, & numeris diligentissimè scripsit, & vnus instar omnium esse potest. Is itaque, vbi de numeris agit, sic habet: I. vnum notat. V. quinque. X. decem. L. quingaginta. C. Centum. D. Quingenta. M. mille. Vale. Heinsbergi. M. DC. XXXV.]

Sic Streithagenus, qui sententiam suam Hexasticho sequenti adfirmat.

Rem tibi signantes numeros cum tempore, Leiton,
In clausis numeris pagina nostra suis.

Nec facis incertos anos hic litera quarta [nō]pe D.]
Quæ vel omissa mihi, vel numerata fuit.

Quingentos alii reliquit, aut amplius addant
Mi fas erit summu[m] soluere posse meam.

Cognitæ ergo litterarum potestate in numeris, ad arithmeticum conuerto oculos, & in ipsa quinque Regulas notas vniuersis reperio: nimirum, I. EnunCIATIONem, quæ non tam videtur regula, quam quædam notitia præcursoria, II. Collectionem, III. Subductionem, IV. Multiplicationem, V. Diuisionem. ENUNCIATIO, est iudicium singulis characteribus numeralibus debitum valorem approprians; de quâ iam egimus. ENUMERATIO, est vniuersam successiuo ordine procedentiam recensio: COLLECTIO

est duorum plurimum numerorum in vnam summam congregatio. SYBDVCTIO est minoris numeri a maiore subtractio. MVLTIPLICATIO est vnius numeri in alterum ductio, quam aurea regula expedit, si dicamus *Vt vntas ad numerum multiplicentem, sic multiplicatus ad productum*. DIVISIO est numeri dati partitio, & expediti etiam aurea regula potest. Nam sicut *divisor ad vntatem, sic divisum ad numerum productum*. Numerus Collectione productus vocatur *Summa*; productus Subductione *Residuus*; græcè *ἀπολείπεται*: productus Multiplicatione *Residuans* (solet & *Su-*

perfici, multiplicans enim, & multiplicatus sunt latera) & tandem productus Diuisione *Quotus*. His quinque Regulis vititur Apollo Arithmeticus, quas vberius nolo dilucidare. eadem enim cognoscitis exactè, vt suppono.

Carmina, quæ ab Arithmetico Phœbo panguntur, tempus exhibent, quo gestum id ipsum, quod enarrant; & quia *in* est *annus*, & *χρόνος* *tempus*, ETEOHRAPHICA, ETEOLOGICA; CRONOGRAPHICA; aut etiam ETEOSTICA, aut CHRONOSTICA, solent vocari.

MVSA I. ENVMERANS.

CCVL

DIRAE.

Memento Henrice, quia pulvis es, & in puluerem teuerteris.

Memento, quòd Hispanus sicut lutum fecerit te, & in puluerem reducet te.

EPIGRAMMA.

Eteostichum Enumeratorium.

<i>Non tormenta Ducè Avriacum, non pila fuisse</i>	38
<i>Qua explodunt nostri Militis ara fugans.</i>	39
<i>Hollàdus non tella equites, non arma Philippi</i>	36
<i>In catupo hoc cogit linguere Martis opes.</i>	33
<i>Non potuere manus, vel non potuere salutem</i>	35
<i>Corda dares, amissam, sed potuere pedes.</i>	31
<i>Sed quis vos urget, quis vos expellit? Inermes</i>	37
<i>Cur hosti Hispano tergaq; et arma datis?</i>	34
<i>Iam scio. Pulvis, eques sonitu quam prava fatigans</i>	41
<i>Excutit in ventos, agmina vestra fugat.</i>	32
<i>Nobilior victis est victor palma casenà est,</i>	37
<i>Et Daphne est duris bellica compedibus.</i>	33
<i>Est ergo Avriaco nostra alio Principe pulvis.</i>	38
<i>(Cum victus fuerit pulvere) nobilior.</i>	30
<i>Ignis, sisperat, victum succendit, et vis</i>	35
<i>Materiem, glaciès frigidat, vadit aqua.</i>	32
<i>Pulcrem in exignam ergo pulvis. Sicq; Natus</i>	40
<i>Pulvis eras, victus peluere pulvis eris.</i>	43
<i>Summa</i>	674

Omnes literæ huius Epigrammatis sunt sexcentæ triginta quatuor, & annum indicant, si secretum aperiatur hac Clavi.

Addito mille annis numerum, quem gramona-ta cuncta

Conficiunt collecta simul, proderit, & annus.

Anno igitur Domini M.DC.XXIV. Vitam, quam manibus defendere fortè nequibus Avriaci, pedibus credidit ipse civis. (Victus à pulvere fuit.

CArmina Chronica, quæ ad primam Arithmeticæ regulam pertinent, numero literarum annum produunt, & quia in historijs mille annorum error esse non solet, à millesimo annos, & literas incipiunt numerare. Sic exemplo Epigramma, quod olim Antuerpiæ composui, cuius literam, & causam subijcio.

Iacebat circa Traiectum Hispanus miles anno M. DC. XXXIV. mense Augusto circumfidebat, non tamen obfidebat urbem (nò enim tot distinctiones, & formalitates Philosophus plicat, & implicat, quot Hispanus in circumstantijs Obsidionis formalis.) Vt illum Hollandus amoveret, Inopinato impetu Bredam inuasit. Tertiò die ipse superuenit exercitus; & interim tam strenuè hostis munimenta promouerat, vt videretur ex illis expelli non posse. At Hispani aut generositas propria, aut pusillanimitas hostilis, aut utraque victoriam peperit. Vbi enim pulvis, quia præcursoribus nostri exercitus excitabatur, ab Henrico conspectus, Panius terror acies Hollandorum inuasit, & vehementià tam magnà, vt illi mero pulvere victi, non sint aut manibus concedere vitæ securitatem, sed maluerint confidere pedibus. Fugerunt igitur octauà die septembris, nascenti Diuæ sacræ; quoniam oriente sole nox deserit, & oriente amicta sole, & stellis coronatâ deciparâ, noctes iniustitiæ, & Hæreseos debuerunt, aut fugari, aut perire. Hac calamitas victoriâ excitatus exploruit in hostes hæc carmina.

IN. HENRICVM AVRIACVM

à pulvere equitatus Hispani victum fugatumq;

fuit, & non quidem à mbsculâ, sed à faminea
 Propertius lib. primo Eleg. vndecima
Sit mihi perpetuus pulvis Hetrusca dolor.
 Huc respiciens, in communi totius Belgij læ-
 titia etiam ludere placuit, & dicere.

Cur est ancipitis generis hic Pentice Pulvis?
Nam duplex scimur pulcris esse genus.

*Est alter Pyreus, fera quo tormenta gravantur,
 Qua sonitu horribili fulmina sæva rotantur.
 Masculus hic: alter vero, quem vertit equorum,
 Quando citi properant, & ungula, & semineus.
 Ergo semineus Princeps est pulvere villus:
 Pulvere nam villus posteriore fuit.*

MVSA II. COLLIGENS.

CCXLVI.

Nnum, mensem, & diem colligen-
 do literas arithmeticas reperimus
 in Chronicis; quæ quò breuiores,
 solent meliora iudicari. Albertus
 Austriæ Archidux, Gandauum ingressus an-
 no M. DC. legit inscriptum vrbis portæ,

D A P A C E M.

Et indigenarum vota ingenium, & annum co-
 gnouit, negari enim non potest ingeniosè,
 & breuiter illos explicuisse suum animum, &
 studium improbum aduersus bellum. Annum
 etiam, nam D. C. M. 500. 100. 1000. & si-
 mul 1600. Anno igitur millesimo sexcentesi-
 mo suâ Albertus præsentia ferentissimâ Gan-
 dam, Pacem orantem, honorauit.

Hac possunt methodo Chronographica
 formari carmina: aliqua gratiâ exempli sub-
 scribo.

*La Vigier n' spans regnabat qVanDo vhl-
 LippVs*

*perilVs In CepIs CIVIs anrls DVLQlvVs
 Vil.*

Natus est Perillustis D. Cinis, cuius meminit
 Distihcon, Madriti anno Domini M. D. III.

Salmaticæ iussu sumus celebrare Genethliâ
 Balchassaris, Philippi IV. Regis filij, qui na-
 tus fuit Madriti anno M. DC. XXIX. die 17.
 Octob. sub horam marutinam sextam, vel vt
 numerant Astronomi, diei 16. hora 18. Alij
 prompserant alia; ego hæc Disticha.

Anno

*La Lassar vubI raDIVs regnârls sphabl,
 pelgna exrlsIVs, slrps DeDlt, orbls habet.*

Mense

*perilgna gentes reboant, & regls, & orbls;
 strâ beans genetla, serla benlgna serlnt.*

Horâ

*spargls honore resas, genosvs noster vorlzan,
 vrglt honore potens, & vper asra Volans.*

Dici

*vrra Inslgues orbls fert grâVs honores;
 regla fors regl regla ferta ferat.*

Fortè hæc paucula exempla viderentur suffi-
 cere; sed quia fuga illa Hentrici, cuius paulò
 antè memini, celeberrima fuit, illam etiam
 dilucidemus aliquo collectorio Diagram-
 mate.

CHRONOGRAPHICVM.

nenrlCVs VIDlt, & svgl, & reVrsVs est
 retrorlVM.

EPIGRAMMA.

Auriaco semper fatalis litera Beta est,

Belgica sine armet, Batia, sine premat.

Sen Bruxellam ineat, seu non, Brabantia ridet;

Ridet seu Bredam, seu perat ille Brugam.

Bellonam Auriacus timet hinc, timet inde tonantè;

Ei Batanum sedâ contrahit arma fugâ.

Iam si tenetur Beta altera, crescet & ira;

Quodq; fuit tonitru, fulmen, & ignis erit.

Antiquis erat exitialis litera Theta; at Beta

Aullico, & præcipuè anno 1634. Sed quis

in medio cursu Pegasum, & Apollinem de-
 tinet? Præstat immittere habenas spiritui

Poetico, qui licet metrum agat, metrum non

patitur. Sequamur ergo influxum, & impul-
 sium, & adhuc subscribamus has lineas eidem

argumento insistentes.

CHRONOGRAPHICVM.

DlssolVetVs; sl Verò ex Deo esset, non

possetls DlssolVere. Ioann. 14.

EPIGRAMMA.

Aduerso Ruricus Princeps, dum Marte laborat,

Fatalem Betam radere tentas incers.

Abrasa peiora videns exclamant. Inermis,

Est & fatalis noster ubique furor.

Obsedi vrugas; timor autem Grammatum huius

Abstulit ex isto funebre voce caput.

Vertitur inque Ragat, nemo quas explicet, illa

Credita, que fuerat scribilibus antè Brega.

Adueni Bredam, quam debellare putabam

Debui esse serax, Mars ubi, beta fui;

Namini abrasâ Betam (hæc abrasâ fuisse)

Nunquam, petus enim nomen, & omen habet.

Abrasi Betam; & mihi futa sicunda petenti

Chara prius fuerat, qua Breda, Rheda fuit.

Oportet scire Betas apud Diogenem vocari

A homines

homines ignavos, & molles: vnde *betizare* dixit Augustus pro languescere, & esse effeminatum. Vide *Caesium* lib. 15. cap. 11. Erat fugiente Henrico Marchio de Aitona Supremus Belgij Gubernator, ad maiorem cuius gloriam hæc paucula disticha exaravi.

EPIGRAMMA ETEOSTICHVM.

Ad Marchionem de Aitoma.

Anno Domini

*ELLA sVrre potens neurICI's CaCa paraVlt
reDlaDes Contra Casti's, Vt ires oVans.*

& Mensis

*Horrens, & sperans tequarar fata benigna:
At retrahens nata vos spe sine honoris abis.*

Die

*trorsera fata beant nostrates hostis honores
sVpponi Aitona fors generosa probat.*

CLAVIS.

*Noscere si cupias Annus, Mensinq; Diemq;
Hostis, quo fugit, numerata grammata iunge.*

Mensis nonus à Ianuario (hinc enim hodie numeramus) September est. Haud dubitas quin mihi summopere placuerit hæc Principis Auriaci fuga, siquidem eam tot sum vetibus prosequutus; addam & aliud Eteographicum ex sacra pagina desumptum, quo possit Lector dirigì, si forte voluerit imitari.

ANNO M. DC. XXXIV.

*Hispania hosti. Vt qVlD gLorlaris
In MaLlita, qVl potens es In Inl-
qVitate?*

*HeM Vobis erit fortisVDo Vestra, ut
sVILLA sVna.*

*DeV's, qVl preCinxit me VriVre.
neara (AntV'erplas) qV'a Credidisti &
Vos beati, qVl al dila.*

Dle sVlVl's aVXlIatV's sV'M.

*ADDo, PopVl's qV'debat VniV'ersis,
qV'a gLorlosè fiebant.*

*In Magna Consilia aDVersVcon, qVl
se angV'stial'erVnt.*

*Ili ipsi aLienigenis aDheserVnt, re-
pLetae sVerra eiV's argenti, & al'ro,
& non est sVns thesauror' M.*

*proh BataV's Alfers pregnantib' S, &
nV'rlentib' V's Iis dleV'SI*

*VlV Lar's M'V'el's BaChel pLorans
sVlletV's, & nolV'te ConsoLari.*

Ipsi Verò consVderat'erVnt, & InspeXerVnt Me.

*thaLanges Magne CongregateVnt, at
In C'villib' sVl's ColLaCabV N-
el'r.*

Fugiat, & nunquam redeat Batauus, & dū ille vires recolligit, quas grauiore consilio exserat, nos progrediamur, receptum Sete-

nissimum Infantem Hispaniæ Ferdinandum, ad Belgium, & Brabantiam venientem.

Anno à Mundo condito 5604.

*saLVe FerDinanDe DecV's, LaV'VsqV'e peren's
AV'stridV'M qV'eM CastV's AppoLLo colle.*

A diluvio finito 3947.

*ALMe PhilIppaDV'M sVpLenDeriVa gesta Ce-
lebro,*

VIVe, VeniaqV'e VIDe; VlnCesbeato rege.

A promissione Abraham factà 3580.

*DIVino I'Mperio plaBeLgCa signa teneto;
Herico, & BataV'm sVbLlCe ColLa peDI.*

Ab exitu Israel de AEgypto 3150.

*orbs te exPeCat voreV's, te beLLICV's, aCte
VICsVrV'M HoLLandes PaLLas VringVe
ilMer.*

Ab ædificatione templi 2670.

*ADBelgas prosper Venias, hostesqV'e trIVM-
phans*

Is praels; praesens Antigon arMa regas.

A Passione Christi 1631.

*Te BrVXeLLa petis, reCipis te grata: beatas
TV genes Crepero LVMIne CLarifiCas.*

Et à Natiuitate 1634.

*prlnCeps CVnCa sanane saLVe. alVntalngV,
La saLVe.*

Leta & gens refert, aVCtor honoris aVa

CCXLVII.

IAM hic posueram calamus, sed ut videat eruditus Lector, mihi non tam mea place- re, quam bona, subijciam centuriam carminum Chronographicorum, quam Collegium Societatis Iesu Bruxellæ publico Belgarum gaudio exhibuit anno M. DC. XXXIV. deducavitq; S. Michaëli, Angelorum omnium Archangelo. Sic illum Societas alloquitur.

*AngeTe 1. CaLIVagl, MIChael, LVX VniCa
CarV's.*

*tro nV'V' rVCCInCea suo Cui CV'Ca MaL-
strant*

*sVlDeraqVlqVepopVLogaVDenitasVlDeraVoL-
VVnt*

*qVlqV'e Vbent sVnes, & VltatMpora DV-
CVnt;*

*VeLlVoLsqV'e regVnt anlMas, & segalV's
VnDis*

*11 ratlV's sVa IVra Clent, MitesqV'erefVn-
DVnt;*

*tristess'e InVergVnt aVras, Te IV'DiCe re-
rVM;*

*2. AV'splicitiprò qVAntaVl'seDVXerat arMa
Cesar, & InneXitXfeDere ReXiber arMla;*

*IMpaVlDosaV'sVsaV'sVrllsqV'e rebelLES,
Vrl-*

VlybVt eXVtS Dtro Meritffe iVb wCa!
 3. cLLI ReX GnatVt DVX iſſiſtater In hoſte M,
 ACrls Vterque anſiMi, atque ofſro DignatVt V-
 terqVt;
 ALter TeVtoniDVM Vli nIXVt & ALter Iibera,
 iſtaretCa eXliVtM gentis veranſi DVt VterqVt,
 VVgnatVt, ſreMitVt balLiſſa eXploDitVt, In-
 gens+
 TorMento eXliſſi gLabVt, atrax, ſeDagVt
 peſſi
 Grandi (beVt) ſLagItIO iVpere VoLat, Inter
 VtVtMqVt
 TraVoLat vterqM, & ValIDo trVX IrruIt
 Igne;
 noX CapVt aDſtanſi qVarlentſpargenſqVt u-
 bVnI,
 tata DVCVM reVeretVt, abſe ilne VtrIbVt
 horro-
 5. ſtat CoLLi: beLLi bVC MoLs ConVoLVt-
 iVt: bunn
 VtrImqVe Intererat granDeſter qVInqVe iVb
 ICVt
 vtrIbLI DVranſi InVLt, iVrpe fugatVM,
 VtrIbVS, & rable eXhaVſVM Dare erga Coe-
 gli
 uſſeM VICor eqVt. paVIDVS rVIt in iVa
 ſepa,
 ElabI ValIDVt. ſeD Vab ſVglenIbVt aV-
 Denſ
 Cbſtat Iber, VagſatqVt aClet, Vndante VtrIm
 VL
 DIVVLſa Lanlare ſeroX. HeV Teutonſ ar-
 Mſ
 IVaCaVt Iber (VoX 6. hoſtiſ erat) qVa Daſſina
 proplnat!
 QVt probra heGl qVa Monſtra! aVt rVpIbVt
 aVt ſyglſ Dſ
 CertaiVt: trVX rIDeſ Iber, ſaſſi VuVt In o.M-
 nes
 ſtare LVtheranſ, IVgVLſqVt InterItVt Vn-
 DaM
 ſangVInco DVCIt rIVt; MoX hoſte poſitVt.
 taLMa VenIt; iVbIbVt ſerIt aVrea ſiDera
 pLaIVt.
 toſſ, VbI ſepIIVt Caſtrſ DVXere trIV Mphoſ,
 VICor oVnſ VtrIdi neXVt per teMpora ſerſo
 VnDlqVe ſpeCtanDſ eDIXerat VtrIbVt I-
 gens.
 7. ſaCra ſiſſi, bone ſpIrItVVM DVX, hoſte ſV-
 gato,
 ſaCra ſVt ſeVnGDICaD Dſeſ; BrVXeLLa Co-
 rVClſ
 pVLChra ſeCſ, pVLChro CoLLVXIIt In aſtra
 trIV Mphoſ,
 totaq; neVla DVm ſoboles. noX IgnIbVt Vnſ
 oDſſiſ aDVLatVt, IgneopI nſentſa VVLaV

aſtra reDVClſ oVnſ aſſiVt Miſta neXV,
 ConclLIatqVe Choroſ pLaCIDI DVX aVrea
 CarVt.
 8. Interet ſLVIt: aſiVtMnVt; geLI DaſſqVt
 prVInaſ
 Vtget hleMſ, nebVLaſſqVt ſluV ValIDoſſqVt
 trIoneſ
 excIpt; an ſraGl In LVtVt ſVCGV Mhere
 belge
 CogI. Mar? aut CaCſ ſilne PrInClpe VoLVere
 ſLVtVtVt?
 DVX ALberItVt VbI eſt? VbI Marſla regnat
 ELIſa?
 CaLVtM habItant. Vli nVnCVICor? ſVCGVr-
 rere BeLgl
 QI ſ poterſi FernanDVt Iber, CVM noXI ſ nV-
 bet.
 cbVoLI'tet CaLOS, MICHſ CaVa nVbILa ſLaC-
 Clſ
 LaXabI' nſ pLVVt InaManna granDine rIVonſ,
 DenſabVnqVe LVtVM pLatet? Venſe eVge-
 nſentſ
 AngeLe panDe VlaM: LatI noV a ſaX Venſe aVt,
 ſaL noVtVt eCCLDVtI proCL adVoLat InCLy-
 tVorſ.
 panDe VlaM LaXa VloLaſ, & hlanſſſſ arVa
 ſpargerſſſ, VenſſſqVt ſeLVtM ſege ſLorIbVt.
 9. InDeX
 Lantia LVX Vna VenIt; nſter hebDoMaſ Vna.
 10. ſeLVbet d CaLſ MICHaL ArCangeſuſ:
 eXLeX
 Annuſcat: prIMI DVX ſrIgorſ aXe rebeLLeſ
 ſCorpIVt aMoVcat ſVtlaſ; ſter pVrIVt VDLſ
 eXIVtVt ſepIſ: geLLDVt ſqVt Mlanſla ſeLa
 TeMperet Arcſtſentſ, InnoXIVt VnDlqVe ſa-
 Vaſ
 AbſqVt geLV, nIVbIVt, pLVVla ManDare
 ſagItat.
 ergo ſeroX Varſo DVm ſCorpIVt IngrVt annoſ,
 AVt qVarſe eXpoſitſ iVa DaMna ſagItſſer ar-
 CV,
 NVLLVt aDeſt Imber, VenIVnt In Vota ſa-
 Vnſ;
 VtrIbVtſ oCtober Maſo ſerſ iVaVlor eXſt,
 AtqVt aVDet ſeVſſe roſſt VloLſſqVt noV'eM-
 ber.
 Illeſ ergo VVLI't ſaMIV Lanſſſe IndVt a-
 ſtrſ:
 neVt aCV MqVt DarVr parſſoſ Vla Vſſere ſI-
 netſ,
 Cl'rat Iter, FernanDe, ſiſſi. Ver VnDlqVe
 ſVnDſſſ
 In nſIVt eLeMenta ſVnſ; ſiſſi ſVbDſſa Lan-
 Dſſſat
 DeVla terrarVM; 11. non bſ exerClſſſ ar-
 Vt

Horret iter. pLaV Dant zephiri VIX MYLea
pVantl

sacV LafelV oLV Cres sic LV CIDV sIffe qVa-
Drigas

CreDitVr, oCCIDV o nVLLVs, CVI scorpV s
anno

TaM ferVs InVIsa VIX Ingeret aëra CaV Da,
LabiV r Interè tarDi LVX qV a rta noVe Mbrls.

Verls opes aMoLeXa sInV: 12. sed nVhlLa
IVssa,

soLe oriente noVo, Velerls sIbl sIb Dere VVL-
sV M;

nVblLa, sed pLVVIs senVls reVerentla Mo-
iv's.

QVantVS aDes neLgls l MoX Lals qVantVS
lberls!

13. cre, genls, VVLv, spe sangVlns, Vn-
DigVe neLgaM.

ConCLaMant: VIIaX oCVLLs, VI peitoris a-
Cer

VIVas lber: explebs aVos, spes aLera MVndl,
MIXVs lber neLga, scV neLga VIdetVr

lbero.

14. ILLe Vbl beLLa Marl CresVns, nIXVf-
que proCeLLi

BatavVs InfreMVls rarbVs, fresaqVe horri-
Da Currens

baCChatVr; VlnCet, pLaCIDa qVc hls fLV-
GibVs VnDas

EXCViles Caco stabls saX CIVICA CaMpo;
ConCVrrentqVe aCies, VMbrlsqVe exCLia

CoaCels

TrVX hyDra prorVMpet splnls, sVrbasqVe
Clebls?

XLget has fVrlas, hos frons bLandslMa
VVLVs.

sIC sVblgls CVnCus rChangeLVs ILLe sV-
MVLVs.

QVl sVa Castra regens, sIbl seMpVs, & asFra
reDVXit.

Vota Cano: heC LeVlbVs qVaMVls nVnc In-
CLyte PrlnCeps

VerlCVLLs InclVIsA, sIVent In saCVLa Cen-
tum.

1. Michael regens omnes Angelos, per eos, &
sydera regit, & voluit caelos, agitq; tempestates.

2. Prælium Northuganum.

3. Serenissimi, Rex Hungariæ pro Patre, & Car-
dinalis Infans pro Fratre exercitus ducunt.

4. Globus tormento ab hoste excussus inter v-
triusque Principis humeros innoxius adlan-
tem discepit.

5. Conatur hostis collem occupare, in quo vi-
ctoria: momentum erat, cum nostri insederant, &
14. irruptionibus fatigatum, ipsi integri in
fugam, stragemque compellunt.

6. Hornius capivus, Hispanos milites rupium
& ferri instar inexpugnabiles secuisse quævis.

7. Festo S. Michaelis Bruxellæ (vrbe S. Michaeli
factâ) & totâ Brabantia ignes triumphales cre-
cti sunt victoriæ Northuganæ: celo tum sereniss.

9. Belgæ serenitatem aëris celeri aduentui Prin-
cipis orant.

9. Incipit indulgere S. Michaeli.

10. Imperat omnem serenitatem.

11. Exercitus Regius vniuersus toto itinere mirâ
serenitate est vñs.

12. Adueniente Principe totus dies inter omnes
alios serenus nubilus fuit, quasi nouum Solem
orbi proferret; nullâ tamen pluuiâ.

13. Vota, & faustæ acclamationes populi;

14. Optabant eadem facilitate, & lenitate vul-
tus, & formâ animi, & corporis rebelles tumultus
mari, terraq; sedari, cû ope S. Michaelis Ar-
changeli, quâ nunc serenam hinc auram, &
faciem dedit.

Floret hodie Antuerpiæ Vir Clarissimus L.

Lâcellotus. C. ingenio floridissimo prædi-
tus. Videtur non tam Virgilij viam preme-
re, quàm præire: in Centonibus enim Vigi-
liano carmine omnia exprimit. Obierat Car-
dinalis Infans, & Lancelotus suo iussu Vir-
gilio, ut Parcibus ministraret Chronica, qui-
bus publicum infortunium lugerent, & Ro-
manus Poëta debuit necessario obedire, &
hos versus dicere: quos Parca suos fecerunt
ait enim

CLOTHO, ex AEneid. lib. 6. & 8.

estendunt terris te tantum fata neque VL-
tra

esse sinunt IVVENIS, spes, & solacia no-
strâ.

ATROPOS, ex AEneid. lib. 1. & 6.

neque plebis honoris nomen o gens aversa
vobis

VLâ potes sperare propria hæc si Dona fVL-
sent.

LACHESIS, ex AEneid. lib. c. 8. & 6.

Vna salVVus VICIS, spes, & solacia nostrâ,
Hispani occubuit genibus arMipotentis A-
CHILLI.

Qui omnes Distichi è Virgilio desumpti
funduntur inter lachrymas à fatalibus Parcarum
Numinibus (sic loquuntur Poëtæ) an-
numque MDCXLI. (hoc enim Cardinalis
extinctus est) literis Arithmeticeis exprimunt.

Succurris inter alias Sebedas hæc Epistola, qua
Chronicon artificium edisseris; quam, ne pereat
subiungo.

CCXLVIII.

Prodijt in Belgio, Princeps Eminentissime
deuotissima Icon, in qua ob oculos poni-
tur à duobus Angelis, flagellati, & coronati
Christi species; tantâ viuacitate ut lapis sim,

si illam

ti istam dignè contempler, & non soluar in lachrymas. Est Tabellæ subsciptum: Hanc Christi patientis Imaginem, Serenissimus Archidux Leopoldus Guilielmus à se conceptam, & à suo Pictore Ianne ab Heeck coloribus expressam, in aënciam. Inscriptionibus à se insignitam, publicam esse voluit. Franciscus Vanden Steen sculpsit. Quam, si liberè considerem, audebo dicere Calamum, Penicillum, & Cærum in eâ expressisse videri NON PLVS VLTRA: summum enim attigisse videtur Serenissimi Calamus, summum Pictoris penna, summum Sculptoris acus; summum omnes, vt prodiret Imago inter summas optima, inter optimas summa. A peccatoribus frigidissimis illa, admirandum nescio quam deuotionem extorquet; tantam, vt veneratione debeat potius, quam eloquutione celebrari.

In aliorum Pictorum exactissimis tabulis vocem desideramus, sed non in istâ, in quâ omnes figure sunt vocales. Ait Christus.

QVARE FVGIS PECCATOR.

Vrgent eiusdem verba Angeli, & addunt.

si iV peCCator Vls scire, qVare iVVs ieiVs de LaCer & VVLneriVls plenVs existat, sLas peCCata iVa esse in CaVs LaCerat Corporis ieiV Christi: qVare pLange CamiVlVè.

Et peccator, allectus vocis Diuinæ vi, & Angelicâ monitis, gratiæ datæ respondet, aitq;

quo Cor De pLange erroris Meos.

Sic peccator, & quia ego ille ipse sum, plango etiam meos errores: vtinam toto corde. Principis exemplo, vt ait Poëta, totus componitur orbi & ego Archiducis exemplo compositus spheram ingenij mei qualem, qualè percurris, vt aliquam Iconem piam componerem, & Chronicis etiam ornarem. Curavi pingi fontem, cuius supremum apicem Crucifixus teneret, quinquè è vulneribus copiosissimo sanguine exuberans: & circa latitem Sacerdotes nonnulli vndâ illâ purissimâ infantes, & senes baptizantes: & subscipti;

nlri qVlrenatVls VerleXaqVas, & ipLriV saacO non potest Inuolre In regnVM Del. ianuis 3. a. 5.

Et quia Archiducem Serenissimum amo: è deuoto conceptu ad militiam transco, & contemplari incipio Regionis Belgicæ statum hæcurnum, & hodiernum. Hæri hostes suis egressi limitibus maximum Belgij partem inundabant, circumferebant, obsidebant, possidebant: at hodie expulsi ne quidè sua Patria securi, cernunt prope Leopoldum, Vindicem innicissimum, & à longè regionem à quâ fuerunt expulsi. Quod volui celebrare hoc Chronico.

Cernens terram De Longè. [Esaia 33.] quia, Quam tenuere prius, Leopoldè inuicte, subacti Hostes de longè terram se Principe cernunt.

Quid autem erit propè? quid in Hollandiâ? quid etiam in Regione concernind?

VLVLatV: MVLV: raChel pLorans filLus iVos, & nolVt Consolari, qVta non iVni. [Matthæi cap. 1.]

Porro vlulatus multus; vulgus enim Martis inclementiam expertum contra belli auctores, auctoresq; vociferatur. Et Rachel (hoc est, Hollandiâ orthodoxa; nam Caluiniana est Lia) effuso lachrymarum profluuiio testatur se inuita filios suos Hæreticorum causam contra armâ Catholicorum propagare. Et tamen multi eidem adulentur Theologi, consolari non vult. Cur autem? Quia non sunt. Quia isti, qui dicuntur Doctores, sèpè docti non sunt: & isti, qui dicuntur Politici, Christiani aliquando non sunt. Quia Gallorum exercitus apud Belgas non sunt: quia Leopoldi copiæ extra agrum Parisiensem non sunt: quia Vaticanis modulantiis, Gallus ab Hispaniâ toti dominabitur orbi, vera non sunt: & quia res tandem Francicæ intra ipsâ Parisiorum moenia tranquille, & securæ non sunt.

Hæc sunt, Princeps Eminentissime, quæ hodie occurrunt. Viue, vale, & diligere perge, &c.

CCXLVIII:

Sicut latine sic etiam possunt, & solent in alijs linguis Cronographica fieri. Hoc Belgicum anno 1640. Louanienfes laudauerunt.

Iacobi den Braydegom.

CaMpt gHl brVlleonfunCa VVVen een Loen Van peereLlen Sal tleK V geVen een Croon.

Fuit euulgatum in professione vnius Monialis [vocabatur Belgicè Anne Marie de Baquere; anagrammaticè Eniè Ic quam cerbaer na: nam, & Anagrammata etiam in omni lingua sunt.] Et correspondet illi Antiphonæ. *Veni sponsa Christi, accipe coronam; quam tibi Dominus preparauit in æternum: & si ad literam transferatur in linguam latinam, Veni sponsa; accipias tuam mercedem: ex margaritis dabo tibi coronam.*

Addam nonnulla Gallicæ. Fuerunt victi, cæsi, & fusi Gandauenses rebelles à suo Principe Duce Philippo, anno 1633: quod hoc Chronico exponitur.

reChlè sans ConsCienCe est La Mort dei antols.

Author

*Norret iter . pLaV Dant zephiri VIX MVLa
pVtant*

*saCV Lafol VoLV Cres ile LV CIDV siffe qVa-
DrLis*

*CreDrIVr , eCCIDVo nVLLVs , CVI fCorpIVs
anno*

*TaM ferVs InVlfa VIX tngeret aëra CaVDa,
LabliVr Interea tarDI LVX qVarta noVeMbris.*

*Veris opes aMoLeXa sinV : 12. sed nVhLa
IVssa,*

*soLe orlento noVo, Veteris sibi SvBere VVL-
iVM;*

*nVbLa, sed pLVVos tenVIs reVercenLa Mo-
iVs.*

*QVantVS aDes neLis! MoX Lels qVantVs
iberis!*

*13. cre, genIs, VVLV, spe sangVlul, Vn-
DigVe neLgaM.*

*ConCLaMant: VIVaXoCVLLi, VI pectoris a-
Cer*

*VIVat Iber: explebs aVos, spes aLera MVndi,
MIXVs Iber neLga, seV neLga VIDetVr
Ibero.*

*14. ILLe VbibeLLa MarI CresCVnt, nIXf-
que proCeLLi*

*bastrVV's InfreMVIs rastbVs, fresagVe horri-
Da Currens*

*baCChasVr; VinCet, pLaCIDisqVe hls flV-
CalbVs VnDas*

*EXCViles Caco stabls faX CIVIca CaMpo;
ConCVrentqVe aCles, VMbrisqVe exCLta
CoaCels*

*TVX hyDra prorVMpet splnIs, iVrbasqVe
Clebs?*

*XLget has fVrlas, hos frons bLandisilma
VVLVs.*

*sIC svblglt CVnCos arChangeLVs ILLe iV-
MVLVs.*

*QVI iVa Castra regem, sibi teMpVs, & astra
reDVXit.*

*Vota Cano: haC LeVlbf's qVAMVIs nVnc In-
CLyte PrInCeps*

*VersCVLLis InclVsa, sVlent In saCVLa Cen-
tum.*

*1. Michael regens omnes Angelos, per eos, &
sydera regit, & voluit cælos, agitq; tempestates.*

2. Prælium Nortlinganum.

*3. Serenissimi, Rex Hungariz pro Patre, & Car-
dinalis Infans pro Fratre exercitus ducunt.*

*4. Globus tormento ab hoste excussus inter v-
triusque Principis humeros innoxius adstan-
tem discepit.*

*5. Conatur hostis collem occupare, in quo vi-
ctoriæ momentum erat; cum nostri infederant, &
15. irruptionibus fatigatum, ipsi integri in
fugam, stragemque compellunt.*

*6. Hornius captivus, Hispanos milites rupium
& fecti instar inexpugnabiles fecisse quærit.*

*7. Festo S. Michaelis Bruxellæ (vrbe S. Michaeli
sacrâ) & totâ Brabantia ignes triumphales cre-
cti sunt victorie Nortlinganz; cælo tum serenis.*

*9. Belgæ serenitatem aëris celeri aduentui Prin-
cipis orant.*

9: Incipit indulgere S. Michaeli.

10. Imperat omnem serenitatem.

*11. Exercitus Regius vniuersi toto itinere mira
serenitate est vitus.*

*12. Adueniente Principe totus dies inter omnes
alios serenos nubilus fuit, quasi nouum Solem
orbi proferret; nullâ tamen pluuiâ.*

13. Vota, & faustæ acclamationes populi.

*14. Optabant eadem facilitate, & lenitate vul-
tus, & formâ animi, & corporis rebelles tumultus
mari, terraq; sedari, câ ope S. Michaelis Ar-
changeli, quâ nunc serenam hiemâ auram, &
faciem dedit.*

Floret hodie Antuerpiæ Vir Clarissimus L.
Lâcellotus. C. ingenio floridissimo predi-
tus. Videtur non tam Virgilij viam preme-
re, quàm præire: in Centonibus enim Vir-
giliano carmine omnia exprimit. Obierat Cat-
dinalis Infans, & Lancellotus suo iussit Vir-
gilio, vt Parcis subministraret Chronica, qui-
bus publicum infortunium lugerent, & Ro-
manus Poëta debuit uecessario obedire, &
hos versus dicere: quos Parcæ suos fecerunt
ait enim

CLOTHO, ex AEneid. lib. 6. & 8.

*estenDVnt terris te tantVM fata neqVe VL-
tra*

*isse sinVnt IVVENIs, spes, & soLatla no-
strI.*

ATROPOS, ex AEneid. lib. 1. & 6.

*iteV pletatls honor! nlmIs ô gens aVstla
Vobls*

*Vlâ potēs svperI propLa hæc si Dona fVl-
sent.*

LACHESIS, ex AEneid. lib. 1. 8. & 6.

*Vna salVV's VICIs, spes, & soLatla nostrI,
ilspanI oCCubule genVs arMipotentls a-
CHILLI.*

*Qui omnes Distichi è Virgilio desumpti
funduntur inter lachrymas à fatalibus Parca-
rum Numinibus (sic loquuntur Poëtæ) an-
numque MDCXLI. (hoc enim Cardinalis
extinctus est) literis Arithmeticiis exprimunt.*

*Succarris inter alias Schedas hæc Epistola, quæ
Chronicum arificium edisserit; quam, ne percas
subiungo.*

CCXLVIII.

Prodijt in Belgio, Princeps Eminentissime
deuotissima Icon, in quâ ob oculos ponit-
ur à duobus Angelis, flagellati, & coronati
Christi species; tantâ viuacitate, vt la pis sim,
si illam

li illam dignè contempler, & non soluar in lachrymas. Est Tabellæ subscriptum: Hanc Christi patientis Imaginem, Serenissimus Archidux Leopoldus Guilielmus à se conceptam, & à suo Picture Iamne ab Hoebke coloribus expressam, in a. incisam. Inscriptionibus à se insignitam, publicam esse voluit. Franciscus Vanden Steen sculpsit. Quam, si bene considerem, audeo dicere Calamum, Penicillum, & Carum in eâ expressisse videri NON PLVS VLTRA: summum enim attigisse videtur Serenissimi Calamus, summum Pictoris penna, summum Sculptoris acus, summum omnes, vt prodiret Imago inter summas optima, inter optimas summa. A peccatoribus frigidissimis illa, admirandum nescio quam deuotionem extorquet; tantam, vt veneratione debeat potius, quam eloquutione celebrari.

In aliorum Pictorum exatissimis tabulis vocem desideramus, sed non in istâ, in quâ omnes figure sunt vocales. Ait Christus.

QVARE FVGIS PECCATOR.

Vrgent eiusdem verba Angeli, & addunt.

si iV peCCator Vls scire, qVare iVVs leiVs de LaCer & VVluerleVs plenVs exstas, pCCata iVa est In CaVsa LaCerat Corporis leiV Christi: qVare pCCate ConclVt.

Et peccator, allectus vocis Diuinae vi, & Angelicâ monitus, gratie datæ respondet, atq; *ro Cor De pLange erroris Meos.*

Sic peccator, & quia ego ille ipse sum, planq; etiam meos errores: vtinam toto corde. Principis exemplo, vt ait Poëta, totus componitur erbis & ego Archiducis exemplo compositus sphaeram ingenij mei qualem, qualè percurri, vt aliquam Iconem piani componerem, & Chronicis etiam ornarem. Curavi pingi fontem, cuius supremum apicem Crucifixus teneret, quinque è vulneribus copiosissimo sanguine exuberans: & circa latricem Sacerdotes nonnullos vndâ illâ purissimâ infantes, & senes baptizantes: & subteripsi;

ni si qVls renatV fVlter X agVas, & splrleV sanCto non possit Inuolre In regnVM Del. iohannis 3. a. 5.

Et quia Archiducem Serenissimum amorè deuoto conceptu ad militarem transco, & conremptrari incipio Regionis Belgicæ Itatim hesternum, & hodiernum. Heri hostes suis egressi limitibus maximum Belgij partem inundabant, circumdebeant, oblidebant, possidebant; at ho die expulsi ne quidè sua Parria securi, cernunt propè Lepoldum, Vindicem inuictissimum, & à longe regionem à quâ fuerant expulsi. Quod volui celebrare hoc Chronico.

Cernent terram De Longè. [Esaiez 33.] quia, Quam tenere prius, Leopoldè inuicte, subactis Hostes de longe terram te Principe cernent.

Quid autem erit propè? quid in Hollandiâ? quid etiam in Regione conterminâ?

VLV LarVs MVLsVs: raChel pLarus fLllos iVos, & nolV It Confolari, qVla non iVns. [Matthæi cap. 1.]

Porro vlularus multus; vulgus enim Martis inclementiam expetere contra belli aurores, auctoresq; vociferatur. Et Rachel (hoc est, Hollandiâ orthodoxa; nam Calviniana est Lia) effuso lachrymarum profluuiio testatur se inuiri filios suos Hæreticorum causam contra arma Catholicorum propagare. Et rancet multi eidem adulentur Theologi, consolari non vult. Cur autem? Quia non sunt. Quia isti, qui dicuntur Doctores, sepe docti non sunt: & isti, qui dicuntur Politici, Christiani aliquando non sunt. Quia Gallorum exercitus apud Belgas non sunt: quia Leopoldi copie extra agrum Parisiensem non sunt: quia Vaticanum modulantium, Gallus ab Hispaniâ totè dominabitur orbi, vera non sunt: & quia res tandem Francica intra ipsa Parisiorum moenia tranquilla, & sicura non sunt.

Hæc sunt, Princeps Eminentissime, quæ hodie occurrunt. Viue, vale, & diligere perge, &c.

CCXLVIII:

Sicut latine sic etiam possunt, & solent in alijs linguis Cronographica fieri. Hoc Belgicum anno 1640. Louanienfies laudantur.

laerdicht den Braydegom.

CoMpt ghIL brVleont fanCa V Ven een Loon Van peereLlen Sal Ik k V geVen een Croon.

Fuit euulgatum in professione vnus Monialis [vocabatur Belgicè Anne Marie de Bagnoue; anagrammaticè Enie Ie quam cerbaer na: nam, & Anagrammata etiam in omni lingua sunt.] Er correspondet illi Antiphona. *Veni sponsa Christi, accipe coronam, quam tibi Dominus preparauit in æternum: & si ad literam transferatur in linguam latinam, Veni sponsa; accipias tuam mercedem: ex margaritis dabo tibi coronam.*

Addam nonnulla Gallica. Fuerunt victi, caesi, & fusi Gandauenfies rebelles à suo Principe Duce Philippo, anno 1433. quod hoc Chronico exponitur.

reChle Sans CienCe est La Mort dei canols.

Author, vt vides, in cā erat sententiā, quæ docet D. in numeris nihil significare.

Anno 1465, die 27. Iulij fuit teste Comipro conflietus generalis inter Ludouicum XI Gallie Regem, & Ducem Carolum, & clamor militaris insonuit: A Che VaL: à Che VaL gens dar Mes à Che VaL. Et hic iterum negligitur D.

Habuit Ioannes Valentini, Cæsareæ Musicæ Moderator egregius, deuotus, & ingeniosus Musas; edidit multa pia, & curiosa, & inter alia hæc Chronographica anno 1647.

Euclidem ille in Parnassum inuexit, & fugatis, seu proscriptis Ethnicis, sacras Musas instruit, quæ annum hunc exprimentes ad Deum lachrymas, & suspiria profunderent. Eius ergo Chronographica eruditionis gratiā adiungo.

Chronographicum trium verborum.

DVX eXerCItVVM IVVa.

4. verborum.

eXaVDIatVr IVstVs, ManVS eXtoLLens.

5. verborum.

eXorbeantVr DVCes, paVperIs eXVgentes sangVineM.

6. verborum.

Vanæ corVM tVbz, eqVites, VeXILLA DestrVantVr.

7. verborum.

eXCIta potentiaM, eXhorreat hostIs, InIqVos Insanientes eXtrVDe.

8. verborum.

DeVS fVga, eXarMa sVperbos, Vrbes ferVI tVI ContVrbantes

9. verborum.

eXtoLLe VsqVe in æternVM IVstos pictate, IVstia, sIdE pugnantes.

10. verborum.

aVgVstVS sIdELIS Deo, Delparæ ferVVsaLdS In terrIs beatVs VIVat.

11. verborum.

reX tribVs regnis ornatVs; alIt, aVgVstæ, DIVInæqVe proLes sine sine Imperent.

Scala Musicalis.

G, A, B, C, D, E, F,

Chronographicum 1647.

proLes saCræ VirgInIs, orblsqVe saLVatorGVberna, aDIVVa, BenefaC, Conforta, Dona, EXtoLLe, FortIfICA.

Nota Musicales gradatim ascendentes.

Chronographicum 1647.

vt re mi fa sol la

parCe peCCatoribVs, qVI sIne paVsIs suspirant.

Vt reX Misericors; fac sol.Vtos Lapfos.

Note gradatim descendentes.

Chronographicum 1647.

la sol fa mi re ut;

tVas LaVDabVnt Insignes gratias; LaVDabVnt SolLa, FarebVntVr MiraRegis VtIqVe.

Chronographicum 1647.

heV sVspiro, qVla Vna eX MILLibVs In æternitate gaVDebit.

Religiosus.

MDCXLVII.

Mea Do, sanCte reX LæTVs tibi.

Contemplatiuus.

MDCXLVII.

MoDo saCro eX Latere sVgl sulstro Iesus.

MDCXLVII.

Manna Dans, Cor eXaltat Viri.

Sonetto Cronografico

Al valoroso d'Iddio Guerriero L'Arciduca

LEOPOEDO.

MDCXLVII.

Fiero In aringo sel, fagglo in battaglia, AVanza tVo pensier iCaIstro ConsigLlo, Rigetta Lo tVo stral perVerbo arigLLO, Trafigge tVo fVror, togLle ogni MagmaLla.

MDCXLVII.

ALto CasteL aL rVo stral sl iCaGLIA, Stranieri InIqal ponl In qVeL perigLlo, Ch'annebbLa sln De gli arghl aLtero Il CigLlo,

L'Vsbergo portl, qVaL Legglera pagLLa, MDCXLVII.

Spleghl L'aVrata tVa fatal bandiera, Le fVrie iCVote tVo feroCe brandO, StrVggon tVol CoLpl Veterana sChlera: MDCXLVII.

Esperit feritorl trionfanDo, Insignl segVon tVa plerà seVera, SCriVon soVra I trofel, Dio Vā pVgnanlDo.

Nel soprastamparo sonetto, in ogni parola vi è qualche lettera del MDCXLVII.

CCL.

O Bijt Ferdinandus III. Romanorum Imperator anno 1657. & P. Eugenius a S. Iosepho Concionator Cæsareus inter lachrymas eloquentissimum librum edidit ad gloriam, & auctoritatem defunctis, in quo Chronica ingeniosa reperio. *Librititulus est.*

Castnum

CastrVM doLorIs, & honorIs.

Paginâ B. 2. vocatur Vienna

Verbs aMorIs, aC DoLorIs.

Paginâ C. inuitat vniuersos ad plantum, aius

NVnC, LVcEvS Canto AVstrIaCI IoVIs
arMIger aLes

in IaCer: eNeqVLIs ferte freqVenter aVes.

Paginâ K. rubro, & nigro colore exprimitur.

signVM pro Castro DoLorIs.

Paginâ K2. reperitur hoc Distichum.

heV! aqVILa: heV! rhoenIX: & CygnIs
Caesare In Vno

(sic erat In faCtIs) oCCVbVere sl-
MVL.

*Paginâ tandem vltimâ Pyram erigit, & exor-
nat his Chronicis.*

pyraMIs noVa pro Castro DoLorIs.

D' Vna sConsoLata arteMIsLa.

qVesta è Leonora IMperaDriCe.

Consorte DeL glVsto ferDinanDo.

Che fV terzo, gLorIa, e norMa De' regI.

*Alia in alyis locis ab hoc eodem Authore scripta
adduco, habet enim floridum, & acutum inge-
nium, & eius scripta mihi perplacent.*

CCLVI.

*An Arithmetica ha littera aliquem
ordinem seruare debeant?*

I Nter Lēmata Chronologica illa maiorem
laudem promerentur, quę eodem ordi-
ne habent litteras numerales, quo illas scri-
bunt Arithmetici. Oppositum vidisti hucus-
que: non etiam se volunt Chronologi huic
rigori obligare, iudicantes valdè esse difficilia
lemmata, in quibus Arithmetica non solum
de litteris valorem, sed ordinem. At non
debet statim Philomusus terri, nam ipsamet
difficultas animos generosos ad ardua concit-
at. Ergo etiam aliquando *Chronographica
perfecta* (sic hæc denominare volumus, & de-
bemus) componas, & ut concinnè possis, in-
diges exemplis, quę subscribo.

In Christi Corporis solemnitate hæc Dia-

grammata super Altare aureis litteris expres-
sa positi.

1. ancM De CeLo.

Anno MDCL.

2. ancM De CeLo prafistisil.

MDCLIII.

3. ancM De CeLo prafistisil cIs.

MDCLIII.

In quibus eundem ordinem retinet litterę
numerarię, quem Regulę Arithmeticę po-
stulant.

Romę apud S. Mariam de populo erigitur
Chisiorum Sacellum, è pretioso lapide con-
formatum, in quo, & huius Excellentissimę
Familie antiquam nobilitatem, & diuitias
demonstrant Mausolea, & Statuę; & veterum
Heroum ingenia eruditissima Epicedia. Alia
alibi expendo: hoc impręsentiarum me iuuat
ut positam doctrinam adfirmem. Subterra-
neum *AVANTORI* claudit marmor, cui insculpta
Mors ornatum potius, quàm horrorem addit,
gratiam apud Lectorem hæc inscriptio con-
ciliat.

Mors aD CeLes Iter

Ecce Arithmeticę litterę non valorem modò,
sed & debitum ordinem in suâ positione con-
seruant.

*Hęc spectare potest Epistola, quam cuidam olim
amico, dum hæc Metametricam exornarem, scripsi.*

CCLII.

S Cire cupis, ingeniose Elinande, quę sint
carmina, quę *Arithmetica* vocari solent, &
respondeo veteres considerasse, & supputas-
se numerum litterarum in dictionibus, in ver-
sibus, in Poëmatibus.

Quot litteris nomen componeretur, conside-
rabant in conuiuijs præcipuè. Vnde apud
Martialem.

Nenia sex cyatis, septem iussina bibatur;

Quinque Lycas, Lyde quatuor, Ida tribus.

Omnis ab infuso numeretur amica fulerno.

Es quia nulla venit, tu mihi sponse veni.

Legem etiã posuerunt versibus, iusseruntq;
ut tot aliquando litteris constarent, non plu-
ribus paucioribusue. Vocabant Isogramma-
ta Metra *equalia*, quę eundem numerum
habebant litterarum, qualia sunt ista, quę
Rabano Mauro, Monacho Benedicino, Mo-
guntino Archiepiscopo, &c. debentur.

A	r	b	o	r	o	d	o	e	p	o	t	e	n	t	F	R	O	n	u	l	o	e	r	r	i	c	e	n	a	r	a											
E	t	e	m	i	g	e	r	u	o	r	x	p	i	f	t	O	V	F	i	n	u	l	a	b	f	i	d	e	f	a	n	c	e	t	a							
H	o	r	t	u	s	d	i	f	e	r	u	s	&	p	a	R	C	V	i	n	u	l	u	s	r	o	r	b	e	c	f	e	t	a	t	a						
F	l	o	r	i	b	u	f	e	t	e	r	u	s	&	p	a	M	I	L	i	e	n	o	g	e	r	m	i	n	e	d	i	v	e	s	t	a					
O	m	n	e	f	e	x	c	e	d	e	n	s	a	l	t	A	S	G	r	a	v	i	t	n	d	i	n	e	f	y	l	v	a	s	t	a						
E	x	o	r	n	a	t	q	p	i	a	M	A	G	N	V	S	V	E	S	T	I	T	H	o	n	o	f	q	d	e	c	e	u	f	a	t	a					
A	m	b	a	t	n	o	m	u	s	h	O	N	O	S	L	A	E	T	V	S	L	O	Q	u	i	t	u	r	q	L	e	c	o	n	i	t	a					
S	t	a	n	f	h	o	m	o	l	i	V	O	R	H	O	C	N	A	T	I	O	N	I	d	e	c	e	n	e	g	a	r	a	t	e	r	a	t	a			
D	a	m	o	n	i	f	h	o	r	r	e	n	d	u	s	R	E	M	i	c	i	r	i	t	a	u	d	e	m	o	v	e	r	i	t	a	t	a	t	a		
A	r	b	o	r	f	o	a	r	e	n	d	u	s	v	A	R	L	o	f	v	i	r	i	t	u	r	d	e	c	o	l	o	r	e	s	t	a	t	a	t	a	
P	u	r	p	u	r	e	o	R	e	g	s	f	u	b	T	A	C	t	u	r	o	s	c	i	d	a	f	u	l	g	e	n	s	t	a	t	a	t	a	t	a	
A	t	e	r	n	i	s	r	a	d	i	i	s	l	u	x	A	N	T	i	q	u	i	s	q	u	e	t	e	n	e	b	r	i	s	t	a	t	a	t	a	t	a
A	d	i	s	i	p	a	v	i	r	i	s	h	i	C	D	V	m	t	u	a	N	u	m	i	n	a	p	o	f	c	u	t	a	t	a	t	a	t	a	t	a	

Vt illa facilius possis legere à lineis eximo, & rescribo.

*Arbor odore potens frondoso vertice nata
E' te, miq; cruor Xpistò v' fass abside sancta
Horius ditatus, & pax cui nullus in orbe est
Floribus, & folys, milleno germine dines,
Omnes excedens altis granedine sylvas
Exornatq; piam Agnus: vestis honosq; decusq;
Ambit notus honos, laus, loquiturq; Leoni
Stans homo: lior hoc nationi denegat atra
Demonis horrendus, rem sciri, laude moneri
Arbor sola tenens varios virente colores,
Purpureo Regis sub iactu resida fulgus;
AEternis radys lux antiquisq; tenebris
Adsp' ipsa viris, hic dum tua Numina prosunt.*

Tredécim versus sunt, & omnes Ifoqrammatici, omnes enim sunt triginta quinque litterarum. In medio formatur Crux duobus versibus vnde quadraginta litterarum: vide licet,

*Forma sacrata Crucis venerando splendet amictu)
Magnus vestis honos, laus loquor hoc natione.)* 39

Quando formantur Disticha, aut debent primum secundum concordare inter se: & tertium & quartum inter se, &c. aut primum esse æquale tertio, secundum quarto, &c. Illud prius hoc exemplum dilucidat.

*Illud dies pereat, qua me produxit ad ortum
Nec videat nox illa aurora nobilit ortum. } 34
Sit nox illa granis, nec laudis digna favore,
Stet dissimula proci à vera luci honore. } 36*

Huius generis habet multos versus Rigenfis in expositione Iobi, quam edidit. Hoc posterior dilucidant sequentia Disticha.

*Germane à Mauoris Celi super æthera note, 36
Quem Solyma noru dura prapago panes. 31
Romani Princeps, populi, gentisq; rogato, 36
Vine per æternas Viltor Olimpiadas. 31*

Ecce in priori exemplo primus respondet secundo, tertius quarto: in posteriori primus tertio, & secundus quarto correspondet.

Sicut sunt versus Ifoqrammatici sunt & Ifoyllabi. Considera sequentes, qui tredecim syllabas habent.

Patrem Alexandri vincis splēdore Philippe: 13

Teg; decus Martis Mundus uterq; vocat. 13

Olim nā quotquot denicū Regna Philippus, 13

Subsistunt pedibus magne Philippe suis. 13

Solus Parnassii Princeps tu; solus in orbe 13

Sol; Telluris honos, Tethyos, atq; deus. 13

Eumdem syllabarum numerum habebunt versus, qui eisdem pedes.

Venio ad dictiones, & condo versus Ifolexicos, qui eundem numerum dictionum habent. Tales sunt, qui sequuntur olim ad S. Ioannis Baptistę laudem scripti.

Hirsuti montes, & montibus obsita heremus,

Vallis iners vndis saxaq; ruida carent.

Gliscit nulla comas arbos committere ventis,

Nam sicer Hippotades vortice cuncta terit.

Pauperies verum subit vndique: terra dehiscit:

Herba fugit valles, culmina flora fugit.

Crinibus incultis, rabie sepē vltus acerba

Ventorum, solem passus, & astra ferens,

Christalli latices sitiens, nam defecit vnda;

Si esuriat nullo inuenit ille cibos.

Hos tamen immensos Magnas Baptista labores

Absque labore ferens gaudia summa putat.

Omnes sunt versus Ifoxici, habent enim singuli dictiones senas.

Hæc est versuum æqualitas, quam apud Authores ingeniosos inuenio. Cur talem, aut talem Poëta numerum delegerit non video: res est, quæ ab arbitrio dependet: Sicut vnus versus literas si vnus Poëmatas aliqui

qui numerarunt. Carolo Faye, in Collegio Burgundionum alumuo. anno 1564. à quodam amico missum fuit hoc Tetrastichon.

Xeniolum simplex tibi do, do Xenia bina 32

Disticha si numeres, aut epigramma breue. 34

Quod si linceras centum septemq; viginti, 38

Sive voluntatem tradimus innumera. 30

Viginti primam deberet habere longam: nam in Virgilio lego Viginti tauros, magnorum horrentia centum.

An ne hoc Tetrastichon, centum viginti septem habet literas? Mileni legerunt, & pauci aut nullus illa dinumeravit. Stephanus Tabourotius illud cap. 25. ponit, & ait: *Tu trouveras quele nombre des lettres est exactement conté; & supposé.* Interim ille non ipsas numerauerat, sed bene esse numeratas ab autore credebat: aio ego illas non esse 127. sed 133. si dubites, ob oculos illas habes, numeras. Centum, & triginta, & vna sunt. Et vt computus illas ad 127. contrahat, opus erit primò, vt non scribatur in tertio versu *que*, sed *q;* & iubeatur dici vna litera; secundò, vt in secundo *Ob*, Græcè χ sit vna, littera: tertio, vt in tertio *litterula* per *r* simplex scribatur, vt apud accuratissimos Auctores legitur.

Desiderarem in numero literarum nullam latere errorem; & insinuai causam, ob quam ille defectus fuerit, & non alius. Addam igitur aliud exemplum.

Princeps Emanuel, optimus Dominus, & amicus meus; compleuerat annum ætatis octuagesimum, & fruebatur adhuc viridi, & robustâ senectâ. In solemnitate ergo Natali illum donauit hoc Disticho.

Octoginta annos superas: hic dedico, Princeps, 41

Octoginta notas: totidem addas Iuppiter annos. 39

Hæc de literarum numero in versibus insinuassem sufficeret: at quia illarum numero, & figura solent Poetæ aliquid significare, hæc adhuc paucas lineas subscribo.

Chronici versi sunt, qui rem, tempusq; enarrant. Annum duobus modis significant: literarum numero, vel figurâ.

Annum versus numero literarum insinuat, cum tot literas habet, quot significatio requirit. Considera hos sequentes Sapphicos.

Quintus Hispanus oritur Philippus. *

Vngaro illustris datur & Maria. *

*Vixit Hispanus Carolusque, * plebs*

Parca Philippum. *

Quorum Arithmeticus sensus iste est. Princeps Balthasar Philippus V. nascitur, sed quando? eius genethliam recenset primus

versus, qui habet literas 29. Ergo anno vigesimo nono supra millesimum sexcentessimū (nam hic maior numerus semper subintelligitur) natus est iste Princeps, & cum ipso renata fuit multorum Regnorum spes: quem tamen ante diem sublatum etiam hodie lugemus. Secundus habet literas 28. & colligo nuptiale contractum inter Mariam Philippi Pij filiam, Magni sororem, & Ferdinandum III. tunc Vngariæ Regem (postea Romanorum Imperatorem) initum fuisse anno vigesimo octauo. Sententia tertia literas habet 23. insinuatq; anno vigesimo tertio Carolum, V Valliæ Principem (qui postea fuit Anglorum Rex, & à Populo publicè condemnatus, & decapitatus) in Hispaniam venisse, & tandem vltima, quia literas 21. habet, significat Philippum III. anno vigesimo tertio vitam cum morte commutasse.

Alius Chronicorum modus non literarum numerum, sed istas figuras [I. V. X. L. C. D. M.] respicit, & illas coniungens, numerum colligit, qui annum optatum representet vt constat ex versu sequente.

ILLIV ante DleM parlos InqVrls In annos.

Si colligamus omnes litteras numerales, summa dabit numerum 1558. Et non sine admiratione legimus voluisse Deum, vt Quidius nesciens, quid diceret annum, definiret, quo quidam Magnus Princeps dicitur Patrè suum voluisse trucidare. Solent aliqui liberi conformare Chronica pringendo characteribus capitalibus literas, quas recipiunt in computum alijs neglectis. Pono exemplum. Anno 1656. egrotabat Hispaniarum Rex; indigne sunt publicè preces, & vt sciret populus, quid orare deberet, fuit Ecclesiæ N. foribus appensa hæc Tabella,

DoMlne salVum faC regem

in quâ literæ capitales dant annum 1656. interim manent [umm] quæ ideo paruo characterè scribuntur, vt sciamus in computum non esse vocandas. Hic Chronica componendi modus est facillimus: at hodie ab vniuersis reprobatus. Omnes enim literæ, quæ augere possunt numerum, sunt computandæ.

Hæc sunt Elinande doctissime, quæ de versibus Arithmeticis sciri possunt, & debent: alia, quæ aperiunt viam ad speculationes secretiores paucis expediti non possunt. Illa alibi edidero, & si placeat etiam communicabo. Vale.

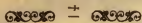
MVSA III. SVBDVCENS.

CCLIII.

CHRONICVM Subduktorium duobus formatur versibus quorum minor à maiore subducitur, & residuum respondet tempori quæsito. Possem rem exemplis varijs dilucidare, sed quia beuitatem amo vnum aut alterum subiicio.

817+
1183—
1634+

DDV Cls de Lgls vernal DVs ab arCe salVteM
CaLeßt:ls bataVVm, iViVs VirlngVe teret.

CLAVIS.

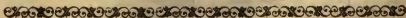
Discrimen Canonum quasi: non proferet annum.

In hoc Disticho Hexametrum positivum est (id significat hæc notâ +) & Pentametrum est negativum) & hac notâ — signatur (& differentia utriusque carminis (nempe 1634.) dat annum, quo Fernandus Philippi Pij Hispaniæ Regis Filius, & Philippi Magni Frater, Belgium, & Bruxellam aduenit.

Eiusdem est generis hoc Distichum, quo olim expressi annum, quo natus S. Placidus Discipulus D. Benedicti.

NasCl:Vr eVropa pLaClDV s alVrb:ls & orb:ls
vrosper & luCaLls ipsi per seCVLa regnat.

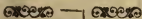

MVSA IV. MVLTIPPLICANS.

CCLIV.

TIAM Chronica, quæ exarata ab hac Musâ; duobus versibus indigent, quorum alterum per alterum multiplicari debet, ut resultet numerus ille, qui puzetur.

Ducti 817 iVterpe Fernand de salVe per In-
in 2 Clite peLLls
erunt 1634 Hostes, & bataLa prospera fata ge-
rls.

Ex notâ charactericâ constat inferiore versum auferendum à superiore, & sic tandem annum, quo S. Placidus D. Benedicti Discipulus fuit natus in terris, inueniendum. Prior versum continet numerum 814. posterior numerum 309. discrimen 515. Pronuncio igitur anno DXV. hunc Martyrem gloriosum fuisse natum. [Vide Hæstenum in Vitâ S. Benedicti Prolegom. 19. & cap. 3. uum. 16. & cap. 13. in additione.]

814+
309—
515+

Carminea colligentia frequentissima sunt: Ignota, tamen hucusque (sic putabam) subducentia, diuidentia, multiplicancia, &c. at reperio in Authoribus artis huius ymbraz, aut tyrocinia: Rodolphi enim Goolenij Lexicon Philosophicon multi Poëtæ commendant, & inter ipsos Ioannes VVirtzius Tig. hoc Chronographico.

IMbVta, Vt salLIX, vLaClDVs, CVI peCora
MVsls;

LiterILLqVls, V:LVsM CaVere.

Fortè non statim sensus cognosci poterit: fortè ille, si semel nosceretur, non esset ad rem. Hoc non vigeo de artificio Ceronographico ago, & in his versibus Musam subducentem reperio,

2936
1323
1613

CLAVIS.
Duc versum in versum, & tempus (studiose) recludet.

primus versus habet numerum 817. (nam Y. nec significat numerum, nec à Grammaticâ numerariâ cognoscitur: alter numerum 2. & si alter per alterum multiplicetur, annus 1634. resultabit.

MVSA V. DIVIDENS.

CCLV.

BINA etiam carmina hic requirimus; alterum, qui numerum diuidendum contineat; & alterum, qui diuisionem, vt instituta operatione vt annus ille, qui quæritur, in quotiente remaneat. Rem dilucido.

*parthenope M VIDI tan De M praCa Mont IV's
Heros,
praDI V: Ingenio CLaro, generofus AChIL-
Lis:
Infgnls perrò.*

CLAVIS.

Distichon Infgnls fecit, & numerabitur annus.
Distichum continet numerum 4977. quem si diuidas per vocem *Infgnls*, quæ ternarium complectitur, habebimus annum 1659. quo summo omnium applausu, & lætitiâ ingressus est Neapolim Excellentissimus Dominus Gaspar de Bracamonte, Comes de Penaranda, &c. Pro-Rex, &c. Vir summæ prudentiæ, & ingenij, quem ad suam maiorem gloriam, & populi peste, & seditionibus afflicti solamen Deus saluum, & incolumem conseruet multis annis.

CCLVI.

Posset hic aliquis totam artem numerariam quanta est retractare poetice, & condere

adhuc innumera Chronicorum genera, disponendo numeros iuxta alias multas regulas quas subtilior, & sublimior Arithmetica edidit: qualis est illa, quæ *Aurea* dicitur, quæ medium proportionale Geometricum, quæ Arithmeticum, quæ Musicum quærit: quæ radicem quadratam, aut etiam cubicam eruit, aut contra è radicibus quadra, & cubos educit: & quæ ponit, supponitue, vnde nomen sortita, *Regula falsa positionis* vocatur. Sed quis esset finis, si omnia deberent, aut illustrari exemplis, aut dilucidari Commentarijs? sed quid faciam? an ne hæc ipsa insinuasse sufficiat? Habere rationes asserendi, & negandi. Asserendi; nam vel legor à viro ingenioso, vel non. Si à viro subtilioris ingenij, non est cur plura dictis adferam; nam ipse omnia illa, quæ dici possunt, facilius diducet, quam leget à nobis diducta. Si à viro hebetioris ingenij; non est cur plura dictis adferam; qui enim nondum capit, quæ scripta, ijs non indiget Paradigmatibus, quæ scribi possent. Negandi; nam multa mihi hodie occurrunt, quæ heri ignorata, & sicut meum ingenium studio quotidiano perficitur, poterit tuum alieno labore iuuari. Igitur, vel vt tibi seruiam, vel me tantisper distraham, volo vterque percurrere, & singula exemplis breuissimis dilucidare.

MVSA VI. AVREA.

MERITO nominatur *Aurea*, nam sicut aurum inter metalla reliqua, sic illa, cui ab auro nomen inter reliquas Arithmetice regulas nobilior est. Constat interrogatione, & responsione: quæ instituuntur sic.

Vt 4. ad 8. ita 8. ad quem? R. ad 16.

Vt 4. ad 8. ita 12. ad quem? R. ad 24.

Modum inveniendi responsionem, iam didicisti proprio loco, nec debeo eandem cen-

ties repetere: nuac exempla subiungo.

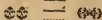
*TC CcLVM Latlo præDIXIt: nasCerIs orbis,
AnCICLO PrINceps beneDICte è sangVIne
CLaro.*

Ex charactere cognosco, sicut se habet Hexametrum ad Pentametrum, ita hoc se habiturum ad annum, quo D. Benedicteus fuit natus.

natus. Primus versus valet 1820. secundus 960. ergo instituta analogia dicemus,

Sicut 1820. ad 960. Ita 960. ad quem?
Et facta operatione prodibit, annus 480. hoc enim anno Sanctissimus Patriarcha ex patre Anitio Eutropio, & matre Abundantia, nascitur eodem cum sorore Scholastica partu; quo & mater defuncta est. Hactenus Prolegomeno XIX. pag. 56. & comment. ad cap. XXXIII. num. 1. Fuit Anitia familia inter Principes, & Consulares nobilissima; è qua olim Imperatores Iustiniani, & iam etiam Austriaci processerunt, ut probant Arnoldus de VVion, & Sefridus.

Prouenimus per diminutionem à maioribus numeris, nunc è contra à maioribus numeris ad alium maiorem excurramus:

*O pater Anicio ex Ingeni sangVine mare:
Ipse, Vt angellicus Vivant proCVL Vrbe
saVebis.*

Primum carmen complectitur 120. secundum 240. & instructa proportionem

Vt 120. ad 240. ita 240. ad 480.

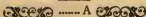
hoc enim annus, ut dicebamus, ex alto Aniciorum genere natus fuit D. Benedictus.

MVSA VII MEDIA.

CCLVII.

INTER duos numeros quaeritur medium proportionale, arithmetice, geometricè, enarmonicè: & modum inveniendi expono proprio loco. Media Geometrica, & Harmonica videntur mihi fastidiosi moliminis, & quia carmina amant facilitatem, illis non utar, sed ero Arithmetico solo contentus: & definitio illum numerum arithmetice esse medium, qui aequaliter distat ab extremis [10. 20. & 30.] quoniam inter 10. & 30. medius est 20. qui tantum à priore, quantum à posteriore separatur. Rem illustro vno exemplo.

	676	<i>ut Ipse r LaCIDVS generatè è</i>
	378	<i>gurgite: IVssis</i>
diff.	298	<i>sVbCoLLatVr agVIs: Librans a-</i>
semid.	149	<i>qVa IVssa petresces.</i>
ergo	527	<i>Ex characteristica nota colligitur annum, qui quaeritur est</i>

se medium Arithmeticum inter utrumque verum. Cum igitur prior contineat 676. & posterior 378. differentia erit 298. semissis 149. ergo vel adde hunc numerum versui secundo, vel adime à primo, & habebis annum 527. quo accidit illud stupendum prodigiū, cuius S. Gregorius meminit libr. 2. Dialog. cap. 7. [Cum enim Placidus adhuc puera aqua vellet haurire, in fluvium labitur, & à torrente vndarum rapitur; & Maurus iussus illum eripere, super vorticis aquas ingressus sicco pede eum accessit, & ad oram reduxit.] Hactenus festinat, & hoc miraculum anno 523. adigit: alij morantur, at nos, quia de medio agimus, mediam tenuimus viam.

MVSA VIII. RADICALIS.

CCLVIII.

MOLESTISSIMA est radicum singularum extractio, & tamen si facilitati Poëticae dissonare videatur, debuit alio adhuc dilucidari exemplo, ne quidpiam deficiat huic capiti, quod

possit Lectori prodesse. Quid radix sit, & quotuplex, paucis edisserere nequeo, multis nolo. Rem expofui suo loco; modò data alibi doctrinā utar, & Arti Poëticae Radices Cubicas, & Quadratas adproprio, & vnum exemplum produco.

Anno 196. post Christi nostri Domini Natiuitatem audacissima fuit Tyberis inundatio quam quidam expressit hoc carmine .

Hos agros Tiberis Irato gVrgite Vastat.

Dat radicem, & annum reperit in ipso Quadrum, nam 14. ducta in 14. dant 196.

14	Sicut ex radice ad arcam,	1606
14	sic etiam interduum ex areâ ad	1606
56	radicem venit: sed hoc in	1606
14	paruis locum numeris habere	9636
196	poterit, non verò in magnis;	0000
	nam si annus 1606. qui nobis	9636
	fuit Natalis ex areâ deducendus sit,	1606
	debebit conformari Chronicon,	2579236
	quod numerum 2; 579. 236. exhibeat.	
	Sed quibus illud characteribus?	
	Matinum Idioma aptos non habet; vel	
	si illos te habere putes, illos exhibe,	

12	ERgo ex cubo ad	1662
12	radicē veniendū	1662
24	non est, quoniam	3324
12	cuborum numeri numero	9972
144	Quadrorū excedunt: qui enim dare	9972
	vellet numerum	1662
12	Cubicum anni 1662.	2762244
288	deberet exhibere	
144	Chronicon continē-	1662
1728	tem numerū 4. 591.	5524488
	069. 528. & quibus	16575464
	numeris, id quæso?	16565464
	Stat igitur nō ex numero	2762244
	Cubico ad Radicem, sed ex hac	4591069528
	potius ad illum perueniendū	
	esse.	

Vis meminisse Eclipsæos, quæ accidit anno à morte Alexandri 1728. vnde calculus Tychonicus firmari poterit, & hunc versum producit.

Sol tenebris terra totas InVerterat Vrbes.

Literæ Arithmeticae dant 12. quibus respondet Quadrum 144. & Cubus 1728. & hic est annus, qui notatur.

Et hic obiter nota per Radicem (Quadram

Cubicam) non posse ad quoslibet numeros venire; nam 4. verbi gratia dant Quadrum 16. & 5. dant 25. & numeri inter 16. & 25. medij hoc versum genere explicari nō possunt. Similiter 4. dant Cubum 64. & 5. dant 125. & numeri inter 64. & 125. notari non poterunt.

De Parachronicis, & Tautochronicis.

Quando vno verbo numerus explicatur, versus est vel Parachronicus, vel Tautochronicus: illud si nomen arithmetico differat ab Historico: hoc, si coincident. Differunt, si ego rogatus quo anno Mauritius floruit? dicam *Annum dat Mlrl Dates*, qui dat 1501. Coincidunt, si suo nomine annum aliquis notet, vt si Franciscus anno 206. floruisse dicatur; id enim ego reponam hoc Tautochronico.

Nomine Franciscus proprio olim clauserat annum.

Et vt hac melius, & profundus intelligas, versus sequentes medicator.

VETERVM PATRVM CHRONOLOGIA.

Romani Clementis AtLas, dat tempora fausta
Sacula Demophilis dicit Aristoteles.
Areopagita describit tempora vLato,
Enodij Papa tempora Virgilius.
Sixti, & Alexandri Romanum secula, certo
Qui prodens numero, Cæsar, & Hector erūt.
Clara Minutius quans referabit tempora AChil-
Les.

Gregory, Hippolyti tempus habet CæCero.
Quinta & ALexander synodi: cantabit hoMe-
rVs

Lancfranzum: Algeri cantor cLyMpVs erit.
Denique Bernardi producet millea CæLVM
Tempora, qua dederunt lumina clara Polo.
 Chronologiam exhibui; illam expono. Floruit Clemens Romanus anno Domini quinquagesimo, quem vox *AtLas* indigitat. Demophilus Therapeutes anno LI. Dionysius Areopagita, Atheniensium Episcopus, floruit sub idem tempus. Enodius ille, qui Antiochiæ D. Petro successit, respōdet anno LXIII. Alexander Romanus, Martyr, anno C. Fuit Sixtus, etiam Romanus, etiam Martyr, etiam contemporaneus. Gregorius Neocæsareensis, Hippolytus, & Origenes sub idem tempus. Celebratum fuit Concilium V. Constantinopolitanum circa annum DLX. Archiepiscopus Lancfrancus, eruditionis summæ vir, regabat

gabatur Ecclesiam anno MV. Algerus anno MLV. & tandem meus Mellissus bernardus florebat anno MCLV.

Singulis Patribus cooptatus est aliquis Gentilis, qui Arithmetici nominis sui literis annum designet: at maior esset curiositas, si ipsum Doctoris nomen annum proderet: sed hoc raro continget, & poterit etiam notari. Considera Cronophicum sequens.

*TertVLlanVs includus,
Et IoLyCrates candidus,
Et iuVLVs, & GILDa optimi
Dant literis tempus suum*

Nam *tertVLlanVs* nomine suo completitur numerum 111. & hoc anno etiam floruit. Sic etiam *IoLyCrates* anno 150. *iuVLVs* anno 60. & *GILDa* 551.

Nomina propria certis sine lege vagari, Grammatici vniuersi fatentur: quod si *Polycrates* in versu secundo non placeat, dicam composita à voce *πολυς* primam habere in lingua Graeca breuem, quæ ramen interdu in latina producit, dixit enim Saryrà I. Persius.

*Non mihi Polydamas, aut Troiadas Labonem
Pratulerint.*

Profecto hæc Chronica, quia ex nomine proprio sumuntur, videntur pulchriora, & meliora. Adde aliud exemplum. Publicauit quidam Medicus Augustinus typis Andreæ Erfurt, & sumptibus Ioannis VVeb anno 1654. Libellum curiosum, cui Epigrafe: *Cebala. Speculum artis, & naturæ in Alchymia.* Et quia Lector videretur inquirere, quis esset Author? clausit Libellum istâ lineâ.

Nomen, & ætas iuVLVs.

NOTA.

MVsa hæc extrauagans Arithmetica alijs etiam rebus accommodat, multa enim alia possunt enumerari præter annos: imò debent, nam si Hispanis credimus, *Annos numerant rustici, qui vestigia pendunt, non nobiles.* Et si Ouidio,

Enumerat Miles vulnera, Pastor oves.

Ergo annis omisiss, etiam alia carmine numeremus.

Alanzonium Belgæ in Ducem Brabantiae creauerant; non cecè, vt solent alij Populi, sed prudenter, & cautè. Elegerat Brabantia, qui se defenderet, non cui feriret: nimirum Regis Galliarum fratrem, sperans se armis, & impendijs Christianissimi Regis protegendam. At Rex suppetias fratri negat, & obseruantiam Prouinciæ decepta remittit, nec illum in sanire parit, sed consilio potentique coërcet. Fuit Dies & 17. die Ianuarij

anno M. D. LXXXIII. abusus autoritate suâ, Antuerpiam, quam defendendam suscepit, fraude intercipit; & toto suo exercitu subiugare conatur. Sed frustra, quia Hercules animo ciues Gallos oppetunt, & frustibus potius quàm hastis, aut gladijs retundunt, & interimunt. Euaserunt Antuerpiensium furorẽ, qui per muros exsilerunt in fossas non iam vitam cum morte, sed mortem cum morte commutantes. Tanto scelere perpetrato fugit Alanzo, quem Belgæ non solum persequuntur armis, sed & versibus: quorum sensus Oraculo sequenti exprimitur.

Qui vindex venit, demum Prædator abiit.

Hoc fuit Alanzo gens Scythiana tibi.

Calentia, & femiuiua Gallorum corpora Antuerpienses eongesta in cumulum apud maxima, quò loco rucidari, posuerunt; & addiderunt epitaphium, ne perfidix, & fortitudinis (vtrique fuit; nimirum, illa in Duce, hæc in subditis; summa) memoria aliquando periret. Ego hoc carmen arithmeticum addidi.

*hic GALLI In MVro qVI oCCVb Vere,
IaCent.*

In quo numeratorix literæ, non annum, sed cadauerum numerum præferunt. In fossâ enim non magnâ 1525. milites infelices conssepulci dicuntur.

Erat Louanij tres notissimi Medici; Thomas Fienus expertissimus, & ingeniosissimus, Gerardus Villers suauissimus, & diligentissimus; & Ioannes Sturmij eloquentiæ amantissimus. Sic rem disposuerat Fortuna, vt Fienus immensos haberet Thesauros: Villers esset non ita diues, Sturmij pauper. Appellat Musas iste, & in Fortunam agit his versibus.

Mille tenet Thomas: quingenta-quinque GerardVS:

Pauper Ioanes tantummodo continet vnum.
Vbi miratus omnino fui fortunam sequi literarum numerum, imò & mensuram: nam si agamus de scientiâ, erat enim doctus Fienus; Villers rerum notitiâ plus quàm mediocri præditus; & Sturmij licet esset doctissimus, carebat applausu populari, & ab æmulis se totum musis, & suauioribus literis dedere ægros negligere, & medicinam non facere magni dicebatur.

Placuit ingeniose inuentionis festiuitas, & Sturmij imitatus, Renati Cartesij, acutissimi nostræ ætatis Philosophi certamina contra Aristotelem celebrari hoc Terrasticho.

*Pugnat Aristotelem in sortem Cartesij: immò
Hic Iamur Vetricem vincit Aristotelem.*

Cen-

*Centum & sex fruitur Cartesius IVs ipse talēis:
Quinquaginta uno constat Aristoteles.*

Scriptit Cartesius Mathematica; & hæc fideliter: Philosophica; & hæc subtiliter: & vtroque hodie à multis rejicitur, à quibus non legitur; & à multis impugnatur, à quibus non capitur. Eius ideæ toto Cælo à Peripateticis absunt: sed non ideo falsitatis erunt reæ, nisi suas illi prius, securius, & fortius persuadeant. Vocatæ à Regiua Succie, Virgine omnium scientiarum amantissimâ coram Regiâ Primoribus de huius vitæ æternitate disputavit, & voluit posse hominem æternum in hoc mundo vivere, si leges à se latas servaret. At ipse dum disputandi colore feruidus gymnasio egreditur, frigore maligno corripitur, quod febre armatum eum miserimè exercuit, & tandem abstulit quinto à disputatione ipsâ die; tota lugente Europâ, quoniam ingenia tanta, fuerunt à mundi initio, si numerentur, valde pauca.

Galenum Medicorum Principem Ioannes Helmontius, audentius quàm par erat, inuasit: cuius ego his carminibus animositatem retundo. Sic inquam:

- Frustra Ioannes vis debellare Galenum,
Arma in eum frustra debiliora mones.
Ioannes pugilem sântummodò continet unum:
Et quinquaginta quinque GalenVs habet.*

Vergunt in superstitionem omnia bona, tanta enim nostræ ætatis malitia, aut ignorantia potius, aut fortè vtraque, ut viam aperiat vanitati, etiam ubi tam clarè pater vanitas, ut vanum omnino, & superuacaneum sit vanitatem ostendere. Considerant valorem literarum nonnulli, & iudicio temerario, & præcipiti ius dicunt vitæ, & mortem futuram prædicunt. Eorumdem est præscripta Regula. *E duobus coniugibus ille supervinet, cuius plus valeat nomen, si arithmetice consideretur.* Hæc vanitas, tamen inter iuniores frequens, non est iuvenis: illam ad Perofyridem reducunt aliqui; alij volunt seniore esse. Ad eius tribunal appellant omnes lites, & dobia; Puta *Uter ex coniugibus alteri supervinet? Uter è duobus antagonistis in tribunali sententiam, in ludo præmium, in duello victoriam habiturus sis? Anne est secura hæc regula? Afferit Terentia-*

nus Maurus, cuius verba subscribo.

*Et nomina tradunt ita literis peracta.
Hæc us numeris pluribus, illa sint minoris,
Quandoque subibunt dubia pericula pugne,
Maior numerus quàm steteris favere palmam.
Præfugia levis minima patere summa.
Sic Patrocleum olim Hectoræ manu perisse.
Sic Hectora tradunt cecidisse mox Achilli.*

Vnde concluditur istos tres, Achillem, Hectora, & Patrocleum: quorum prioris nomen valet 1501. secundi 1225. tertij 861. habere debuisse fortitudinem, fortunamque quantam nomina important. Hector ergo, collatus cum Patrocle vincet: cum Achille, vincetur. Et sicut Græci nomina ponderant in statera à linguæ Græcæ: sic Latini in lancibus linguæ Latine.

Rideo, cum ista lego: & miror etiam viros doctos simili delirio indulsisse. Si queras vter in duello occideret alterum.

LVCCIVs, an cVIlIcVs?

Arithmetica hæc Mantia respondebit illud nomen esse 261. istud 11. adeoque Luccio accensebit victoriam. At ille à Guisfæo fuit occisus. Vide Theologiam nostram Fundam. num. 413. Ad matrimonia venio; & nomina Serenissimorum Coniugum scribo.

<i>ser Dian DVs</i>	<i>i Leonora.</i>
<i>rblllppVs</i>	<i>Margaritha.</i>
<i>rblllppVs</i>	<i>IssabelLa.</i>
<i>LVDoVICVs</i>	<i>Anna.</i>

Ferdinãdus II. Romanorum Imperator obiit, Eleonora Augusta superviuit; cum tamen summo excessu Imperatricis nomen superetur; continet enim 50. & nomen Imperatoris 1006. Superiuit etiam Margarethæ Philippus Pius, Catholicus Hispaniæ Rex, & demonstravit esse falsam hanc regulam: In hoc enim Regio matrimonio vxoris nomen 1000 & mariti nomen 57. continebat, Superiuit inuita etiam hac Regulâ Issabellæ Borboniæ Philippus Austriacus, cognomento Magnus, Pii filius, & tamen nomen Philippi à nomine Issabellæ superari certum est. Et tandem Ludovicus, Christianissimus Galliarum Rex, ad Cælos abiit, Anna remanet vidua, cum tamen ille multas, & hæc nullam literam Arithmeticam habeat.

MVSA IX. DECREPITA.

CCLXI.

ANIS, & rugis plena Anus quædam
Castalia huc se insinuat & vult no-
bis narrare, quæ olim acta in Par-
nasso Arithmetico: nimirum quan-
do erat ipsa iuuenis, & vernanti pulchritu-
dine prædicta. Non enim Musarum est æter-
na iuuentus, vt vulgo creditur, sed fenescent
periodi, & quæ hodie a nouitate placent, o-
lim non solum antiquæ, sed etiam antiquatæ
dicuntur. Testatur igitur hæc decrepita Mu-
sa (non iam foror cæterarum, sed Amica) suo
tempore omnes literas latinas valorem ha-
buisse Arithmeticum. nimirum.

500	300	100	500	250	40	400
A	B	C	D	E	F	G
200	100	1000	150	50	1000	900
H	I	O	K	L	M	N
11	7	500	800	7	160	5
O	P	Q	R	S	T	V
159	2000					
Y	Z	&c.				

Vt puto hanc Musam viderunt Valerius Pro-
bus, & Petrus Diaconus, quorum memin-
it in suo Apparatu Possseuius: eam Trichemius
nō vidit, miratur enim non esse apud Latinos
literas omnes numerales. Sed progreditur
Musā, & valorem singulorum Characterum
exponit sequentibus versibus.

*Posidici A. numero quingentos, Candide Lector:
Et B. trecentos per se reserere videris:
C. centum, sed D. quingentos significabit.
E. quonque ducentos, & quinquaginta senecit:
F. quadraginta, quingentos continet. & G.
H. quonque ducentos in se designat habendos.
M. Caput est numeri, quem scimus velle tenere:
N. ubi nongentos: videnos claudere tantum
O. debet: septem resines P. continet. & Q.
Quingentos: R. octingentos: imbibit atque S.
Septem: T. Centum cum sexaginta: recenset
Quinos V.; X. denos. Hinc grammata Græca
sequuntur;*

*Quinquaginta nouem & centum T.: bis millia
Zeta.*

Si admittatur antiquus literarum valor, quem
representant isti versus, Etheostica componi

non poterunt, ascendet enim literarum Arith-
meticus valor, supra omnem notum anno-
rum numerum. Rem exemplo dilucido. Hoc
enim carmen.

Nascitur armisona generosus in urbe Philippus.
maiores annorum numerum complectere-
tur, quam compurus communes egeant: Va-
lorem dictionum singularum deligno.

Nascitur	2572	Ergo vel vtendum est
armisona	3818	vnica breuiusculā di-
generosus	2630	uisione, vel singulis
in urbe	2350	tantummodo literis.
Philippus.	1371	Secundumq; hūc mo-
Summa	12741	dum reperio in Ioan-
		nis Episcopi Nepesti-

ni Epitaphio, quod structum est Romæ in
Monaisterio S. Sabæ, è pario marmore. Vi-
xit ergo Ioannes anno DCCLXI: quo sub-
scripsit Concilio sub Paulo Pontifice Maxi-
mo, & obiit anno DCCLXX. Illud in gra-
tiam Lectoris subscribo.

*Hoc humata iacent Ioannis membra sepulchro,
Qui Nepa fueras Prasul in Verbe quidem
Ne Nepa sana sibi noceat, succurre Redemptor,
Et qua contraxit crimina parce Pater.
Nempe loco sancto voluit sepeliri isto,
Quo per hos Sanctos inueniat requiem.*

Θ	9	Extensum per Θ P Q E Λ conne-
ρ	7	xa ***
ο	500	Christi annum monstrans, quo tran-
ε	250	sijt iste Sacerdos.
Δ	4	Obyi in pace 11. kal. Nonemb.
Sum.	770	Hoc Epitaphium Romæ marmo-

ri insculptum, & charta impres-
sum apud Possseuium tom. 1. Apparatus in-
uenies.

In schedis, quas puer compluti scripsi hoc
Epitaphium lego.

Hic iacet, atque diem mortis sub nomine clau-
dit.

GADVS erat, senior moritur sub nominis an-
num.

Est in Ecclesia S. Marig, & annum, quo de-
uixit, inquiris. Respondeo iuxta valorem
literarum, quem nunc cognoscimus, nomen
GADVS notare numerum 505. Hic annus,
si stemus Roderici Sancij Episcopi Placentini
Historiæ incidit in vigesimum regni Alarici
II. decimi Gothorum Regis, qui multis an-
nis ante Rodericum, & Cladem Hispaniæ ra-
bernauit. Ergo, cum non sit verosimile tam
esse

esse antiquum illum lapidem, aut forte illud templum, aliò oportet recurrere, ut literarum valorem cognoscamus. Veniamus ad istam

G 400 Musam, & valorem antiquum (imò etiam antiquatum) & si numeros singulos examinemus, & simul sumptos ad summam reducamus reperiemus annum 1412. quod videtur veritati coherere.

CCCLXII.

VIdisti valorem, quem literis adscribit antiquitas; at quia etiam hodie sunt multi, qui singulas volunt inservire Arithmeticae, quantum illorum sententia valeant, examinemus.

Lucas Carolucius, Canonicus Altamuranus, ordinem ipsum literarum considerat, & ex illo hanc deducit Hypotesim.

1	2	3	4	5	6	7	8
A	B	C	D	E	F	G	H
9	10	11	12	13	14	15	16
I	L	M	N	O	P	Q	R
17	18	19	20	21	22	23	24
S	T	V	X	Y	Z		

TRIVMPHVS ARITHMETICVS.

22. 104. 81. 73. 108
 10, Partenope, seris redimita supremis
 91 99 117 109 121
 Iuventus sceptris, pomisq; nonisq; triumphis
 82 62 56 79 68 64
 Svanis onans radijs diuinis Iridos insis,
 24 66 65 37 93 3 25
 Nam sunt reiecti Galli Longonis ab arce.

12	91	82	24	Summe
104	99	62	66	
82	117	56	65	389
73	109	79	37	537
108	121	68	93	411
389	537	64	3	313
		411	35	ergo 1650
			313	

Habebit igitur ex Tetrasticho præmissò posteritas Gallos, postquam Longonis Portum, Arcemq; multis annis possederant, & summa vi, & pertinacià propugnauerunt, tandem ab Hispanis expulsos anno 1650.

O Bije immatura morte Serenissimus, & Augustissimus D.D. Ferdinandus IV. Hun-

garorum, Bohemorum, & Romanorum Rex magnæ expectationis adolescens anno ætatis XX: eumq; sequuti sumus desiderijs, & lachrymis, & eandem habentes ab oculis hypotheseim hos numeros inter lachrymas fundimus.

34 49 115 78 38 56 101
 Cur Cælum exposuit sydas? Cur terra mouetur,
 34 49 116 70 77 86
 Atq; suo strepitu pectora nostra quatit?
 24 69 39 79 96 105
 Nam Ferdnandi Anima solum disponit Olympus.
 50 23 90 56 61 61
 Eius exuvias Terra tenere timet.

Qui omnes numeri si debita curâ colligantur, dabunt mæoris publici, & communium lachrymarum tempus, videlicet, annu MDCLIV. Considera sequentes.

38	34	24	50	Summe
46	49	69	23	475
115	116	39	90	426
78	70	79	56	412
38	77	96	61	431
56	80	105	61	1654
101	426	412	341	
475				

Hæc carmina exornat, & Cælo donat Lamina. . . quam paucis verbis explicabo.

Pingitur Orbis Literarius in Cælos, & Orbes distinctus, Ptolemaico systemati facilioris delineationis, & intelligentiæ gratiâ correspondens: & in ipso supremo loco ponitur Primum Mobile, quod exponit, qua voce singuli numeri moueri debeant. nam 1. fôiat a, 2. b, 3. c, 4. d. &c. Postea distinctis orbibus enumerantur Planetarum singulorum malencholiæ deliquiâ, mæores, tristitia, suspiria, luctus, lachrymæ, & incipiendo à Leone, constellatione Regiâ, Genius Arithmeticus reperit numeros, quos in Canones quatuor ordine conuenienti describit. Succedit Genius Steganographicus, & Stellam sub meridiem visam apud solem demirans, & insolentem terræ morum exhortescens numeros conuertit in literas, canones in carmina, & profert Tetrasticum illud, quod dedimus. Ad Genius Chronologicus, ne mæoris nostri tempus possit ignorare posteritas, omnium lachrymarum numeros, & valorem arithmeticum aggerit, & in summa reperit annum 1654. in quo amare lugemus.

Pro facilitatē horum Chronicorum hæc pauca adiungo. Iste annus 1654, & sequen-

tes ad 1700. commodè exprimentur quatuor versibus: ergo totidè componas liberè (N.B.) & postea examina quem dederint: & quia alium maiorem, aut minorem requiris, nota differentiam, & loco aliquarum vocum æquippollentes substitue, & earum numerum adde quousque ad numerum verum peruenias.

Alia Hypothesis placuit Excellentissimo D. Bernardo Comiti à Martinitz, magni, & exculsi ingenij viro; quam quod à cõmuni abiret, vocauit *Cabalisticam*, quasi traditione potius, quam scriptis apud Musam, & Parnasum seruata *קבל* Cabala eniin est apud Hebræos est tradere: vnde *קבלה* Cabala dicitur rerum notitia, qua non scripto, sed traditione ad posterum derivatur. Singularum literarum potestatem subscribo.

1	2	3	4	5	6	7	8
A	B	C	D	E	F	G	H
9	10	20	30	40	50	60	70
I	K	L	M	N	O	P	Q
80	90	100	200	300	400	500	
R	S	T	V	X	Y	Z	

Ad præcedentes ille numeros conformauit hunc versum.

Ferdinando Quarto Romana io laurea venit.
230 501 202 59 307 354

qui exprimit annum 1653. quo fuit electus, & coronatus Ratisbone Ferdinā-
230 & coronatus Ratisbone Ferdinā-
501 dus IV. Romanorum, & Germano-
202 rorum Rex.
59

Placuit scholæ curiosum, & ingeniosum Chronicon: & multi sunt illud imitati, pauci adsequuti: at inter alios laudem fuit, & applausum promeritus Euerhardus VVassenbergius Cæsareus Historiographus, ingeniosus, & eruditus vir, qui duo Chronica composuit, & excellentissimo D. Ioāni VVeichardo ab Auerperg S.R.I. Principi dedicauit. Primum erat.

Eia: qui Regem duxit, Dux sit.
15 249 127 613 504 115

secundum verò

Eduxit: Quidni Dux sit.

618 322 504 115

In alteruero exprimitur idem annus 1653

15	618	E ldem Hypothesi, & Arithmetico valori literarum insistentis Clarissimus Dominus, Ioseph Vincētius Marascia Iuris-Consultus Panormitanus, vir omni scientiarum genere exornatissimus, nos ad Campaniensem Episcopatum promotum hoc Onomantico honorauit.
279	322	
127	404	
613	199	
504	1653	
115		
1653		

Episcopatum promotum hoc Onomantico honorauit.

Θῆμα.
ABBA D. IOANNES CARAMVEL. 585.

Συναγιθμωσις.
ANTISTES CAMPANLÆ. 585.

Εἰς τὴν ἀρχήν.
Sic erat in fatis: Hoc vel tua nomina dicunt
Campania Antistes, Caramuel, Abba, Ioannes.

Esse feliciter inuentam hanc diuersorum
grammatum Synarithmesin, demonstrabit
Analysis.

C	3	I	9	A	1	10
A	1	I	50	B	2	235
R	80	I	1	B	2	340
A	1	I	40	A	1	585
M	30	I	40			
V	200	I	5			
E	5	I	90			
L	20	I	235			
	340					

Ergo Abba D. Ioannes Caramuel importat numerum 585. quantum igitur Antistes Campanie importabit? Dabit computus.

C	3	A	1	435
A	1	I	40	150
M	30	I	100	585
P	60	I	9	
A	1	I	90	
N	40	I	100	
I	9	I	5	
E	1	I	90	
	5	I	435	
	150			

Omnis

Omnis literarum potestas (tàm Grammatica, quàm Arithmetica) ab arbitrio dependet; & potest, si placeat, mutari, & alterari: hanc ego ob causam mutavi literarum valorum, & incipiendo à fine cooptavi characteribus sequentem numerorum recursum.

400	300	200	100	90	80	70			
A	B	C	D	E	F	G			
60	50	30	30	20	10	9	9		
H	I	L	M	N	O	P	Q		
7	6	5	4	3	2	1			
R	S	T	V	X	Y	Z			

Ad illum conformavi hunc Pentametrum .

<i>Ferdinandus quartus Rex est Romulus.</i>				
827	434	100	101	191

Fortè non cognoscis mensuram: sed illam bonam esse ostendimus superius proprio loco. Omnes literę simul sumptę constituent numerum 1653. quo magno Europę iubilo Ferdinandus IV. coronatur.

Sic placuit valorem literarũ statuere, nam ubi nihil à natura rerum matre disponitur, omnia relinquuntur arbitrio.

Interim quidquid sit de pręgrinis Chronicon conformandorum modis, tu loquere, & scribe cum multis, & rarò abeas à communi sententia. quę tantum in istis literis [I.V.X. L.C.D.M.] arithmeticam cognoscit potestatem.

De Cabalá Arithmetica .

✠ CCLXII.

Nomina eiusdem valoris esse etiam eiusdem significationis audent affirmant Rabbini: & tanta remeritate, aut cœcitate; vt in Sacram Scripturam se insinuent, & multa loca commentarijs suis maculent. Nam, vt demus aliquando contingere, quod ipsi exoptant, iade posse Regulam generalem deduci, aut somnium, aut delirium est. Eo-

dem, vt puto, modo de Arithmetice literis, quo de Anagrammatibus philosophandum est: utrobique enim interdum erunt miracula, interdum monstra. Interim, vt videamus, quanto procedunt ingenio Cabaliste, hæc pauca exempla subiicio

Igitur,

*Vt nostri numeri placeant volo, Candide Lector,
A summa summum sumere principium.*

Marla. Magistra. valent 1001.

*Cur in Arithmetice, hæc nomina bina legissimis
Æquivalent? dicas qui mihi Magnus erit.*

Re. Est quia celestis leetissima Virgo Maria:

Est quia terrestris ipsa Magistra Poli.

*Est Hominum Doctrix quia Ductrix; omnibus una
Est & Spiritibus ter magis Angelicis.*

Cæsar. præceptor. valent 100.

Tu verè es Cæsar, qui exemplo dirigi omnes;

Qui faciendo imbes, quique imitando facis.

Lex. Laqueus. valent 60.

Cur Legem, Laqueumque, natura cooptas?

An quia Rex populus Legibus illaqueat?

Si Laquei, & Legis tanta est connexio, Leges;

Vi laqueos passis tollere, tolle prius.

Sed non. Lege caret populus, qui barbarus; ille,

Numina, qui ignorat, qui ratione caret.

Sunt ergo Leges, sit Lex me iudice prima.

Servantur Leges, esse secunda potest.

Terna iungatur, Laqueo suspenditor ille,

Sacratas leges qui violare velir.

Sunt qui has contemnant, sed Lex dabit his quoque funem,

Aut rei exemplo flebile funus erit.

Aliud.

Legis, & Laquei numeros considero, & aio;

Esse diu minimè Res sine Rege potest:

Esse diu minimè Rex sine Lege potest:

Esse diu minimè Lex sine Fune potest.

reX. senex. [vVer.] illi valent 10.

[& hic 5.

Es Puer, & sceptrum recipit Res-publiça felix

(Crede mihi) est cuius Rex Puer, esse nequit.

Dena talenta petit Maiestas Regia. Princeps)

Vix habet incantus quina talenta Puer.

Ecce talenta petit Maiestas Regia dena

Ecce habet annosus dena talenta Senex.

Sis prius ergo Senex, capias, quam sceptrum: coronã

Quam lapsam acceptes, sis prius ergo Senex.

M V S A X. S I M P L E X.

CCLXIV:

VMMO compendio exprimit conceptum hæc Castalia, aut potius supprimit; tam enim difficilis intellectus est, vt cum maximè videtur culta, occulta remanet. Dicitur simplex quia nomen personæ, quam proponere vult, explicat vnico numero, vt sequens exemplum ostendit.

Et quis erit Mundi Dominus? Qui continet alio Sexaginta duo nomine, Cæsar erit.

Nam si hoc oraculum redditum fuisset illo tempore, quo Pompeius, & Iulius de totius Mundi imperio concertabant, videretur prædici IVLIVS, non POMPEIVS; hic enim suo claudit nomine numerum 1006. & ille numerum 62. quem prædixisset. Ha doctrinâ premisâ intelligi poterunt sequentia exempla.

Fuit olim apud Pœnos Priscum Deorum Oraculum, magnâ religione obseruatum, sed minimè ab ipsis intellectum. Erat illud.

Octo fugato notas: Numerum fugitate Trisepi.
De cuius intelligentia varia Senatus-Consultum, & Plebis-Scita. Decretum, ne Patres Patriæ essent octos ne viginti vnus, ne septenni: & inter tenebras tangere veritatem, at apprehendere non posse visi. Accidit tandem Valerium Leuinum Consulem, postquâ aduerso Marte dimicans in Lucania fuerat à Pyrrho cæsus, recuperandæ gloriæ causâ ad Pœnos copias numerosas dirigere. Venit, Vidit, Vicit, Et oraculo præscito fuit luci: & in causâ, quod victos fuerim his versibus aliquando alloquutus.

j.	V	5	<i>Olim quem vobis sapiens prædisit Apollo,</i>
ij.	VAL	500	<i>Hic Leuinus erat: nam quæque oracula dicunt,</i>
iii.	AL	50	<i>Nomine præscito tenes ipse Valerius: Ergo</i>
iv.	ERI	30	<i>Iam domiti seruite viro,</i>
v.	RI	80	<i>quem sidera vobis</i>
vi.	VS	100	<i>Prædixere prius, dederunt cui fata coronam.</i>
vii.	VS	5	
viii.	S	7	
Summ.		777.	

Octo igitur seruite Notis numeroque Trisepem.
Arithmetica literarum potestas respondet quo præscito, & numeris Musæ Decrepires: ponam igitur literas, & singulis cooptabo valorem Arithmeticum, vt meus Lector faci-

lius artem capiat, & modum, quo procedit Mnsâ hæc simplex intelligat. Rara habemus in linguâ latinâ testimonia, ad græcam ergo, & alias peregrinas transueamus.

Clarius loquuta est Cuneâ Sybilla (quam & Amaltheam, & Erophiem, & Demophillem multi nominant.) Floruit Tarquinio præscito dominante, cui nicitur, tres Prænotionum libros (combustis reliquis) trecentis aureis Philippæis vendidisse. Multa eius extiterunt Oracula, & inter alia illud fuit celeberrimum, quod Christi Domini Natiuitatem circumscribit his verbis.

Quæ tibi dæ.

Quæ carmina sic transtulit Sixtus senensis.

*Tunc ad mortales, venies mortalibus ipsi
In terris famulis Gnatus Patri omnipotentis,
Corpore vestitus. Vocales quatuor autem
Fere, non Vocalesq; duas binum Geniorum.
Sed quæ sit numeri totius summa, docebo.
Namq; octo Menades, totidem Decades super
illas*

*Atq; hæc omnes octo in fide significabunt
Humilibus nomen: tu verò mente teneto.*

Vox Homo habet primam breuem: at Sixtus videtur esse metrica necessitate compulsum: cum duxit. Quidam alius Iunior eadem Sybille verba sic transtulit.

10	I H	<i>Mortali sub carne venit, delapsus Olympo,</i>
8	H	<i>Chara Dei soboles mortalem</i>
100	M	<i>visere mundum.</i>
70	O Y	<i>Quatuor in cuius vocales No-</i>
400	O Y	<i>mine sacra</i>
200	M	<i>Clauduntur celebri, quibus addito grammata bina,</i>
Sum. 888		

*Quæ sunt spirituum capitalia: signa duorum.
Si numerum poscis, octo ter scribe, tenebis.*

E quibus verbis collige nomen IESV esse, quod à Sybilla circumscribitur. Illud est græcè IHΞ OYΞ; & habet quatuor vocales; videlicet I, H, O, Y, & duas consonantes sibilantes; à quibus initium sumunt spirituum Principalium nomina: quoniam Genius Optimus, vt secretioris Theologiæ professores volunt, dicitur SATHAEL, pefsimus SATHAN. Dulcissimum nomen IHΞ OYΞ, continet numerum 888. hoc est octo centurias, octo decades, & octo unitates, quæ

res, quæ calamo exprimi possunt, scribendo numerum triocto, hoc est ter characterem 8.

Hic est simile Oraculum alius Sybillæ, quod Auratius Poëta Regius, ad versus sequentes reduxit.

Sunt elementa novem mihi, sum tetrasyllabus autem

*Percipe me prima tres syllaba officiuntur
Ex binis omnes elementis: cætera restant
In reliquis quorum sunt non vocalia quinque,
Totius numeri sunt bis hecæontades octo
Ester tres decades, cum binis. Se scieris me
Non te quâ potior sapientia diâ larebit.*

In secundo versu more Græco syllaba sequenti vocali est pes dactylus.

9	9	Et quidem si in hac voce
5	5	omne si hoc est, Deus Salvator,
70	70	novem sunt characteres: syllaba
200	200	Græcæ constant binis literis:
200	200	syllaba trius. Sunt consonantes quinque: nempe
800	800	θ.σ.τ.ρ. & omnium literarum
300	300	valor arithmeticus est 1692.
8	8	Huiusmodi nomina deferendi
100	100	modus obscurus est, & posset
1692	1692	reduci ad Logographos:

at nunc tractamus arithmetica, illumque aptius dilucidamus.

Hinc lux ad intelligenda aliqua loca sacre Paginæ, quæ hucusque visa difficillima; in quibus si non sis Magister, qui difficultatem proposuit, nihil addiscemus discipuli. In Apocalypseo libro multa diuinitus reuelata exponit S. Ioannes Euangelista, & per multa capita describit bestiam, quam Antichristum fore communiter Patres, & Doctores affirmant; sub finem capitis 12. hæc habet, *Et faciet omnes pusillos, & magnos, & diuites, & pauperes, & liberos, & seruos habere characterem in manu dextera sua, aut in frontibus suis: & ne quis possit emere, aut vendere, nisi qui habeat characterem, aut nomen bestie, aut numeri nominis eius: hic sapientia est: qui habet intellectum, computet numerum bestie; numerus enim hominis est, & numerus eius sexcenti sexaginta sex.* Docemur nomen Anti-Christi per latebras, omnes enim eius nominis literæ sibi ipsis appositæ complent numerum 666. sed quomodo distribuentur ipsi numeri, ut singulæ literæ noscantur? hic sapientia est opus, inquit Euangelistâ: interim non desuere, qui exercere voluerint ingenium, & pulchro ausu has literas inuestigare.

Aliqui ad linguam Hebraicam recurrunt, & Lutheri nomen putant fuisse Euangelistæ re-

uelatum, nam stando Arithmetice veterum characterum potestari, huius Hæresiarchæ cognomen complectitur numerum 666. at ego, cum alitè rem examino, hanc expositionem existimo piam quidem, sed non veram esse. Multa contra Christum Lutherus, multa contra Ecclesiam Romanam, multa contra Fidem Catholicam, propter quæ meritis possit Anti-Christus vocari, at eiusdem vocabulo numerum bestie contineri fasum est. Id conantur aliqui recentiores ostendere, sed eundem meditationes impingunt in idiomatis Hebraici fundamenta, & demum his solummodo placere poterunt, qui linguam nesciunt. interim eorundem computum verboris doctrine gratia non grauabor scribere.

30	30	30	30
10	10	10	10
6	6	6	6
400	400	400	400
10	10	10	10
200	200	200	200
10	10	10	10
Summa 666	Summa 666	Summa 666	Summa 666

Sic isti homines philosophantur, & dum literas duplicant, & vocales otiosas interponunt, voluntatem suam potius quam ingenium ostendunt. Cum alij Apocalypsin Græcè scriptam supponant ad Græcum idioma recurrunt, & querunt nomina, quæ numerum bestie complectantur, & nulla inueniunt. Hæc quatuor maiori plausu accepta ob oculos Lectoris pono.

TEITAN	ANTEMOM	LAMMETI	ATEIINOM
300	1	30	30
5	50	1	1
10	300	40	300
300	5	80	5
1	40	5	10
50	70	300	50
	M 200	10	70
		M 200	M 200
Sum. 666	666	666	666

Primum nomen est TEITAN quod *gigantum* significat, & erit bestie proprium ex doctrina Tinei, & Hyppoliti, & aliorum, qui illis subtribunt. Sed hoc nomen nimis est generale, nec videtur sufficere, ut singularem personam cognoscamus, ANTEMOM potius deberet illa dici, si uumeros Primasij sequeremur

temur, sed etiam hoc nomen esset nimis commune, nec potens ob oculos ponere vnam singularem personam, quam Evangelista prædicat. AAMNETIS dicitur à Ticonio, & dū bestia nominatur *illus*, laudari potius videtur, quàm nominari. Nostri aui Hæretici, vt Pontifici Romano insulent omnia, quæ de Anti-Christo dicta illi appropriant, & in eiusdem nomine numerum bestię contineri delirant. Ipse enim græcè AATEINOS debet dici, vt hæc calumnia confirmetur, & sic completi numerum 666. Recurrunt alij ad idioma Latinum, & apud ipsos bestia DECULTRIX, aut etiam DECALVATRIX vocatur, hæc enim bina nomina iuxta decrepitam Lantiorum Arithmeticam numerum bestię complectuntur.

Hæc omnia nomina appellatiua sunt, & cūm quæritur proprium, dissona, & inutilia.

Quærendum igitur aliquod est, quod verè proprium sit, & numerū bestię contineat. Alij igitur alias linguas examinēt, & recognoscant Onomastica, quæ congesseerunt homines eruditi, nos intra Idiomatis Latinæ terminos dicemus, quod istud nomen LVDOVICVS propheticum numerum claudit, sed quis hic Ludouicus, quem ab Evangelista prædici putamus, si putamus? multa hic somnare, aut delirare posset otium, si rationi præscriberet: bene enim inueniret Hispanus Ecclesiæ hostem, cui posset hoc nomen affingere; sed appropriatio ista, non audaciā, sed ingenio careret. Multi fuerunt, multi sunt, eruntq; in orbe Christiano Ludouici Hispani, Galli, Itali, boni mali, vt temerarium omnino sit prophetiam intelligere, de aliquo in particulari.

MVSA XI. HISTORICA.

☞ CCLXIV.

INE Historiæ notitiā stare eruditio non potest, & quia Historia est varia, & multiplex; memoriā tenacissimā indigent, qui debent Historiographos agere. Sed & memoriæ tenuitati etiam arte succurritur; & quia inter cæteros Andreas Streithagenus placet, Chronica eius legi, & memoriter retineri persuadeo.

Andreas Streithagenus.

Ανδρεαμπα.

Studia generant has res.

Petrus Streithagenus Andreæ filius, Canonicus Hemsbergenfis ingenioso, & curioso Lectori.

Ille Syracosia Civis celeberrimus Urbis

Scriptis in exiguo sfera cuncta vtro,

Haliacæque domos, & totum quidquid in Ar-
cto

Parrhasia modum vergit adusque diem.

Afmulus ingenij tanti, tantique laboris,

Leitor, quem stupeas en datur iste labor:
Nam gemino versu cum factis indicas an-
nos

Vt discis minimo cuncta labore queant:

Perlege, quam parvus Calum completitur Or-
bis;

** Historias, dices, tam breue carmen habet.*

Andreæ Streithageni Iulio-metzenhauffensis, vt dixi, CHRONO-DISTICHA professe poterunt. Est liber, qui in singulis Officinis Librarijs reperietur, & ideo illum sic nominasse, laudasse.

NOTA.

Arguementi similitudo postulat, vt hunc Parrhasium claudā numeris Clarissimi D. Passerini, optimi mei Domini, & amici, cuius carminibus, & conceptibus, quoties occasio tulit hanc Metametricam honorari, & nobilissimam. Paginam sequentem perpende, est enim eruditioris, & ingenij plenissima, & dignissima applausu.

N V M E R V S

CCCVIII

S E V

MYSTICA PRVDENTII FIGVRA

Cum triplici D. Francisci Passerini in eam Expositione.

Clarissimo Viro Ioanni Petro Crescentio Romano, Nobili Placentino:
Equiti, & Comiti Palatino Academiæ Adagiato,
Geniali, &c.

CCLXV.

Carissime Vir.

Bfurisima hac MYSTICAE FIGV-
RAE nox, per exiguis ingenij mei fa-
culis minimum illuminata, quidni Te
spectet, à quo lucem, & splendorem
expectat, eruditissime Crescente? Argensuens Cre-
scentium Lunarum tuarum fulgor nocturnis hisce
tenebris Solis annulam claritatem, eximijq; inge-
nij Tui lumen inuocidum perituri saeculis meis
prosperam pollicentur perennitatem. Nec Luna
spectantium perstringit oculos, nec spes meam
Tua fraudabit humanitas. Vale mi Crescente, &
in dies magis in omnem cresce felicitatem.

Plat. Id. Ian. M DCL.

Obstricti. Ser.

Petrus Franciscus Passerinus.

MYSTICA

PRVDENTII FIGVRA

Proponitur.

Vrelius Prudentius Clemens V. CL.
quem Gennadius in Catalogo Il-
lustrum Virorum Eruditum, &
laude dignissimum, Antonius Pos-
seuinus in Apparatu Sacro Elegantem, & ar-
gutum, & Robertus Bellarm. Cardinalis De
Scriptoribus Ecclesiasticis Poëta verè Chris-
tianum, & Egregium dicunt, in Praefati-
cula Operis illius, quod PSYCHOMA-
CHIAM inscripsit, & est de Pugna Fidei, &

Idololatriæ, Pudiciæ, & Libidinis, Patien-
tiæ, & Iræ: Superbiæ, & Humilitatis: Lu-
xuriæ, & Sobrietatis: Avaritiæ, & Largita-
tis: Concordiæ, & Discordiæ, narrato Ab-
rahæ facinore, cum ex omni seruorum suo-
rum multitudine trecentos decem, & octo
fideliores, promptiores, & exercitiores
delegit, armavit, & eduxit ad consilium,
ijque ingentem hostium exercitum prostiga-
uit, Historia ad Allegoriam tracta, cum no-
bis etiam aduersus insensissimum vitiorum
exercitum dimicandum sit, ne nos domesticæ
cohorts ope carere doleamus, assuecuerit
subdit.

Nos esse largè vernularum diuites,

Si, quid trecenti, bis nouenis additis,

Possint, figura nouerimus mystica.

Sed quid sibi velit numerus iste trecentorum,
& decem octo vernularum, quidue sit figura
ista mystica, adeò obscurum est, ut hic, vel
eruditissimorum Virorum acutissima exerce-
rint ingenia. Viator Giselinus, qui Pruden-
tij opera non parum suo illi ultrauit Commen-
tario, OEdipum hic aliquem, aut Pythagori-
cum exoptat; & Nicolaus Reusner, Folijs
Sybillæ obscurus, & numeris Pythagorici
abstrusus Enigma nuncupauit. Tres ipse so-
lutiones singillatim producam in medium, ut
quam sibi quisque maluerit, liberè possit eli-
gere, seu meliorem aliam, si harum nulla pla-
ceat, excogitare.

MYSTICÆ FIGVRAE

Prima Expositio.

Rvpertus apud Petrum tom. 3. in Genes. ca.
14. vers. 14. ex numero isto decemite
D

cto supra

At supra trecentum mysticè, & figuratè Sanctam Nicenam Synodum ex trecentis, & octodecim Episcopis conflutam accipit; *Hic numerus, inquit, totus sacer est, quò & S. Nicæna Synodus, non humana industria non compositione aliqua; sed Divina agente Providentia, ganita est: in qua vastator Christianitatis Arius à trecentis, & octodecim Episcopis superatus, & damnatus est.* Et Antonius Nebrissensis, qui in tres priores Prudentij libros Commætarium eruditè conscripsit, Rupertum secutus nunc ipsum trecentorum, & decem, ac octo veruilarum numerum totidem Orthodoxis Patribus, qui Nixæno Concilio interfuerunt, applicandum sapienter censuit; licèt aliquibus æquè obiecta hæc explicatio; ac res ipsa met explicata, videatur; quorum tamen oculis collyrio positis, quàm res ipsas vîsâ claritate indigere crediderim, ut ingeniosissimè, ac lepidissimè in similes obscuri ingenij melius, quàm obscurarum rerum seniores dixit Doctissimus, & Eloquentissimus Daniel Bartolus Part. 2. Vir. Liter. de obscuritate.

Cum ergo Prudentius prudentissimè nos
ditiſſimos, & potentiſſimos eſſe pronunciet,
ſi, quid trecenti, & decem aſſo valeant, &
poſſint, allegoricè cognoſcamus, innuere vi-
ſus eſt, eos, qui rectam Chriſtianæ Fidei ſum-
mam in Nicæna Synodo traditam ſinna fide
tenuerint, eâ præditos eſſe vi, ac potentiſſi-
facilè hoſtes omnes vincere, & debellare poſ-
ſint: quod Propheticè præfiguram, & Diui-
nitis præſignificatum fuiſſe in Abrahamo nō
incongruè dicent, qui rem perbene perpen-
dunt. Quare primam hanc Diſcultatis expo-
ſitionem ſic expoſuerim.

*Tercentum, octo, decemq; Patres Fidei, atque
Salutis*

Nicana in Synodo summam docuere, Vianque,
Hac bene quis teneat, totidem quasi Mysticus
Abram

Stipatus vermibus, hostilia conteret arma.

MYSTICÆ FIGURÆ

Secunda Expositio.

Minus forsitan aperte, sed non minus pie, ageret qui Mysticam hanc Prudentij figuram sanctam ipsam Græcam, & Divinum Iesū nomen interpretaretur, si Græcorū characterum vim, & numerandi modum diligenter inspiciamus. Cum enim ij literarum elementis pro arithmeticijs numerorum notis utantur, trecentorum, & octodecim vermilarum numerum tribus Alphabeti literis expri-

munt, quæ sunt Tau, Iota, & Heta; Tau enim 300. Iota 10. & Heta 8. significat, vt luculentissime tradit Grefer. Institut. Græc. part. 3. cap. 33. Hæc verò litterarum figuras quis mysticæ, & pietatis plenissimas esse neget, qui maximos ibi Salutis Æternæ thesauros latentes agnoscit? *Tau* siquidem signum, quod Salutis notam Ægyptij nuncupabant, *littera est speciem Crucis demonstrans*, ait Isidorus de Vocat. Gentium, nam si ligno erecto breuius alterum supernè, & in ipso capite committatur, sic vt nihil extet, Commissa Crux fiet, & examussum *littera T.* formabitur, quam vno ore omnes cum Cruce component, teste Lipsio de Cruce lib. 1. cap. 8. cuius incomparabilis Viri, siue doctrinam, siue elegantiam, qui aut doctiorem, aut elegantiorẽ desideraret mellis dulcedinem, melle dulciorem exquireret, quod de eodem Lipsio verissimè dixit in Theatro Viror. *Littera. t.* volum. 1. Hieronym. Ghilinus amplissimum Alexandrinorum Partitiorum Decus, Litteratorum cultor eximius, eaque Henij, ingenique mei vbertate ac liberalitate præstans, vt disciplinis; ac virtutibus vniuersis excellere non immerito censetur. Si verò ligno erecto transfuerum alterum iniungatur, atque immittatur, sed sic, vt ipsum sciet, & erecti capicellum supra transfuerum extet, atque emineat, Immissa Crux, & nostrum minutiori caractere exaratum apparebit, de quo ait Ausonius *Malus, ut antennam feri uerueris sic ego sum t.* Nam cum à manib; funditur, mare, inquit Maximus Taurenensis de Cruce Dom. ora. 11. prius arbor erigitur velum descenditur, et Cruce Domini facta, aquarum fluentia rumpant, non enim tantum masculam litteram T. sed etiam mascululam non solum Romanorum antiquissimam esse fateatur eruditissimis genuinæ antiquitatis, bonatumque artium, ac disciplinarum omnium vindex Leo Allatius Animaduers. Antiquitatum Errucularum fragmenta ab Inghiamo edita. num. 39. Iota autem & Heta priores Augustissimi nominis *Iesu* litteræ ipsummet indignantem in obsequio; in nominatio enim, tertia superaddita littera, nimirum *Sigma*, & linea superne ducta, *Iesu* sic Græcè figuratur *IHS*, licet, vltimè litteræ loco, id est pro S. Latino Sigma Græcum poni deberet, vt cum duobus prioribus conueniret, quæ Græcæ omnino sunt, nimirum *Iota*, & *Heta*, ex quibus clare liquet, cur nomen hoc *Iesus* tribus hinc elementis *IHS* vulgè scribatur; secunda enim littera, quæ a pirationis Grandiutulo Latinorum imaginem præ se ferat, *Heta*, Græcorum, & secundam dictionis

dictiōis *Iesus* elementum est, sicuti etiam nomen ipsum *Christus* à Græcis per abbreviationem tribus alijs literis, scilicet, *Chi*, *Rho*, & *Sigma* figurabatur, unde vetus ad nos emanavit vsus scribendi *Christus* hoc modo XPS, prima enim litera, quæ IX, & secunda, quæ Pe Latinorum videntur, *Chi*, & *Rho* Græcorum sunt; tertia verò verè eS nostrum est, attamen *Sigma* Græcorum esse debet, ne, ut innuimus, à superioribus Idionate discordaret: sed scribentium error paulatim *Sigma* vertit in eS, cum ambo figura ipsa non valde differant. & idcirco Græcanicæ abbreviationis originem ignorantibus verum monstrum; vel saltem valde mirum esse solet, cur HPS sit *Christus*, ut optimè animadvertit Adolphus Meckerchus de linguæ Græcæ veteri Pronunciat. cap. 34. Quocirca Secundam hæc Mysticæ Figuræ explicationem sic exprimere possumus.

Tercetum Tan, Iota decem, o Iota indicat Heta:

Tan Crucis siggion, Iota, Hetaq; nomen Iesu. Tercetum ergo decem, ac Iota quid roboris his sit

Vernis, si noris; hostes his viceris omnes.

MYSTICÆ FIGURÆ

Tertia expositio.

ET Latini Alphabeto ad numerandum, ut assolent Græci, nequaquam utantur; suas tamen Latini quoque numerales habent literas, ut antea diximus, quibus mysticè numerum quemlibet exprimere possunt. Quamobrem cum vnica Crucis figura Christianis sit pro multitudine, ac virtute legionum, ut ait Paulin. Nolan. epist. ad Scu. adè ut Constantino, teste Zonara, & Eusebio, verè dictum fuerit *In hoc signo vince*, immò cum Crucis vis non hostes tantum; sed etiam peccata ipsa deleat, & ipsas quoque Purgatorii flammæ extinguat, ut doctissimè, & luculentissimè docet Ghrisfantus Solar. Placentini Theologorum Collegij Sidus aureum, Penatæuchi Mort. lib. 4. cap. 29. num. 5. cur

Prudentius noster symbolicè admirabilem Vnicæ Crucis figuræ vim, ac potentiam propemodum infinitam ex numeralibus ipsis literis, quæ in verbis continentur, innuere non potuit? Immo cur noluit? equidem, dum numerales literas trium horum verborum *VniCa Crucis sigVra* diligenter supputo, & ex tribus CCC, tribus VVV, & tribus III, ipsissimum omnino numerum trecentorum, & octodecim agnosco, Prudentium huic alluisse cur negem? cur mystica illius figura nostram hanc Sacrosanctam figuram figuratè non indicet, cum concursus numerorum numerus, veluti veritatis nota idipsum indicet? enimuero nomina per numeros exprimere nouum non est, cum etiam Christi nomen *Iesus* per ambages expressum fuerit à Sybilla per numerum 888. ut disertè docet Causs. de Eloq. lib. 4. cap. 37. immò Antiqui, superstitionis, & vana fide, tantam nominum numeris vim esse credebant, ut nomina, quæ maiorem numerum continerent, cæteris inferioribus feliciora prædicarent, & ex nominum numeris in bellis victoriæ omnia captarent. Sic Hectorem Patrolo, & Hectori Achillem victoriosiorem voluere. Terentianum Maurum audiamus.

Es nomina tradunt ita literis peracta

Hæc ut numeris pluribus; illa sint minutis.

Quandoque subibant dubia pericla pugnae,

Maior numerus, qua steteris fœuere palmam,

Præfagia lethi minima patere summa.

Sic & Patroclum Hectoris manu perisse,

Sic Hectora tradunt cecidisse mox Achilli.

Hinc ego rem omnem breui claudam Tetra-
sticho.

Perbene, quid sint tercentum, ter quinque,
ter vnus,

Disce, sigVra CrVClis queis omnibus VnCa
confus,

Vernarum tam dines eris, tam fortis in ho-
stes,

Diuis ut toti nil sit, nec fortius Orbi.

A P O L L O

RETROGRADVS.

Zoile ne laceres retrograda carmina nostra
Sed retroire modo fac meliore tua.

CCLXVI.

CFANVM Angelicus Do-
ctor 1. par. qu. 105. art. 6.
Phœbæ subdit, quâ vult
vndarum esse Principē,
est uū Dominam, fluctuū
Moderatricem. Illā ego
ex aucthor, iure ad fratrem
delato: mas enim præferendus est fœminæ, a-
dedq; Phœbæ Phœbus, qui melius poterit Di-

delato: mas enim præferendus est fœminæ, a-
dedq; Phœbæ Phœbus, qui melius poterit Di-

uis Marinis imperare. Quod si Physicus nō ve-
lit ad quiescere, manere in suâ sētētā permi-
tatur, modō Poëta sciat magnā partē Parnassi
esse liquidā, fluxu, & refluxu spiritūs nobilita-
tā. Isti mari Castalio Apollo præest, & marinus
vocatur, inspiratq; marina carmina, quæ fluāt,
& resuunt; nimirū multis modis, non enim sē-
per, & vbique est idem fluxus, & refluxus O-
ceani. Ergo commissi Heliconis vorticibus,
decimus Carmina Reflua, & ne dicamur leges
ignorare refluxuum, illas accuratē ponamus.

MVSA I. LITERARIA.

CCLXVII

VLTAE sunt, Lector Candide,
Maris Castalij Dæ, & multæ
Dearum Nymphæ, multæ resluen-
tes Musæ, sed numero præcipuē
tres, Literariam, Syllabariam, & Dictiona-
riam, asserens posse, & solere carmina re-
fluere per literas, per syllabas, & per dictio-
nes. De singulis plura dicturus eram, at ve-
la contraho; ne hæc Metametrika in infinitū
abcat. Agam igitur de singulis, breuiter ta-
men, vt tempori, & loco (implicatissimo, &
occupatissimo) correspondeat oratio.

TAm difficilem concursum Musæ literariæ
iudicauit antiquitas, vt retrocurrentium
duorum Carminum conditionem tribuerit
Dæmoni; [Vide Alstedium *Encyclopadia* libr.
10. *sect.* 4. *cap.* 5. §. 10. & alios, qui de Poë-
ticâ tractant. Vide etiam nos *num.* 281.] quā-
si eius modi ab illo carmina condi possint, &
ab alio non possint. Illa scribo simpliciter.

Signa se, signa; temerè me tangis, & angis.

Roma tibi subito motibus ibit amor.

Illā rescribo, & fortè ingeniosius, & pul-
chrius.

Signa te signa te me tangis, & angis

Roma tibi subito motibus ibit amor

Sed non est cur ita deprimamus acuminis hu-
mani eminentiam, vt dæmoni asingere veli-
mus, quæ ab hominibus facta. Multa enim
huius generis circumferuntur carmina, feci-
mus aliqua & nos, vt superareamus difficul-
tatem, quam esse magnam negaturi non su-
mus. Vnum Pentametrum retrogradum ap-
ud Sidonium Apollinarem lib. 9. *epist.* 14. in-
uenio, & subscribo.

Ede pede melos, sole medere pede.

Inuerti carmen, & hanc mihi arrogauit licen-
tiam, ne illam paterer, quam sibi Sidonius
arrogauerat, permisi me tempori, & moribus;
hac enim exulcerata græte multa facere voluit
Politici, quæ alij tolerent, & nihil volant fa-
ctum ab alio tolerare. J Dixit Sidonius.

Sole medere pede, ede pede melos.

& conquiritur statim Synalepha sibi negari
syllabam

syllabam, quam iure debuerat deuotare.

O Bijt Philippus Pius Catholicus Hispanię Rex, & quia effusus lachrymis tanti Solis occasum deplorabant studiosi Salmanticę, vt luctui modum Vniuersitas poneret, iussit singulos lugere metricę, & ad numeros lachrymas fundere. Omnes illas speciali libello collegit Illustrissimus Angelus Manrique, tunc Theologię Professor, iam Pacisulix (vulgò de Badajós) Episcopus, & inter alias recensere debebo quales P. Ioannes de la Negra Ordinis Minimorum profuderit: fuerunt enim emissæ huius muse Literarię concursu; vdx, breues, obscurę: quibus aut rotari deberet tumulus, aut macerari marmor, cui poterat Epitaphium inferibi. Illas hic repręsentō.

Sedula petrosas irrisâ sorte paludes.

Sepositi donis non sino Disis opes.

Notauit Angelus Manrique corpus huius distichi summo ingenio, & labore expolitum, claro carere animo, hoc est sensus quod ipsum in labyrinthis etiam meis, aliquando percipio, sed quia non omnia possunt omnes, laudabimus pulchritudinem corporis, etiam vbi vel lateat animus, vel aliquid prodar, quod à legibus perscriptis deuiet.

M Eliorem sensum habet hoc distichum. [Pinge batur dextrorsum Christus suffixus Crucis ligno, & Catholicorum exercitus id sequentium. Attingebantur sinistrorsum spirituum damnatorum exercitus, diuisi in classes capitales, & signa malę militię, adeo que malâ signa erigentes. Bernardus medius, hinc inde (à Christo, à Demonio) aduocatus. Hoc nimis audax, exlexq; vt possit obseruare strictissimas loquendi leges, quas expendo: vnde Christus, & tenebrarum spiritui tacere iubet, se vinciri brachijs Bernardi patitur; eidem aperti lateris propinat sanguinem, & sic alloquitur.

*Si benè tangis, alam: si vis mala signa tenebis:
Orè rubore bibes: ebibe, robur ero.*

Ac si diceret *Me tangis Bernarde tua salus, & in binio liberi arbitrij positis, serga das vexillis, & signis sceleratorum exercituum, qui merent spiritui damnato. & me tangis. Amplectere proscito me, bene quidem, & malè potes. Multa enim bona malè sunt, & multi leguntur venisse ad Martha ades non propter Christum, sed propter Lazarum. Me igitur bonum benè tange, & amplectere, quamdiu enim me tu benè, te nutritiam, et alam, te quotidiano pane: hoc est cibo superessentiali sustentabo. Sed quia tui iuris es,*

& frueris libertatis arbitrio, si vis mala illa mala militia signa sequi, tenebis, imò, & teneberis. Tenebis quidem illa, & iter ad Auernum, quo tota expeditio peccatorum directâ. Teneberis virijs, & à virijs; illis excacatus, & superabili ignorantia laborans, & peccaturus es tibi, ubi te lan-red coronandum putabas. Et ab illis teneberis, qui enim mala signa Demonis semel impressa cordi tenent, ab illo inre, & violentiâ tenetur, imò etiam detinetur. Sed quia sincerè à me stas, & meam purissimam Matrem à te habes, nouis ab utroque fauoribus nobilitaberis. Illa tibi purpureum lac, ego tibi candidum sanguinem propino. nec mirum lac virgineum sit rubrum, ubi sanguis virgineus est candidus. Bibe igitur ore, & rubore: immodè & ebibe; & tibi Ego à Matre meâ sollicitatus, robur ero. Dixi. Et quidem huc posse pertinere videntur sequentes numeri.

Enro insegue, e trofei

Del Mondo vincitore,

Che di me trionfo, queste mie chiome

Hor che fosse hò le seme

(Tua gran bontà Signore)

Già vincitrice di mia lunga guerra,

Ragion' è ben, che à terra

Quasi neglette indegne

Lacere stenda le nemiche insegue.

Ita Ioannes Baptista Martinus, in suis Rhythmis par. 2. Madrig. 204.

Sed P. Ioannem de la Negra subaudio. Putabit forsan etiam carmina sua habitura esse lucem, & claritatem, si tanto fuissent commentario illustrata: maiorem addat iple, si velit; tanto enim ingenio pollet, vt non dubitem, quin fuscitaturus esset corpus illud quod exanimus credimus.

A Pud Ioannē Alstedium nonnulla carmina per literas recurrētia reperio; nihil enim videtur esse in mundo, quod in Encyclopēdiâ suâ eruditus, & diligens homo non habeat. [Fit, inquit, reciprocum operosissimum, & verè cerebritagum (fortè, cerebri fractum) quod retrogrado more legitur per literas, & dicitur *staudadstun*, siue *staudadstun* à *staudas* ex *stis* & *uodstun* habere stationem in eodē. Appellatur etiam *kanqivoc* cancer. Sec.] & postea aliqua exempla producit: Distichum hoc considera.

Si benè te trades sedes, sed & arte tenebis.

Et si retro feret, utere fortè resiste.

In primo versu legit *sed & arte*, vt mensura Poëtica constet: deleo illud *&*, & lego *sed arte*: nam aliàs non recurrit: & illud *sed* contra regulas

regulas ibi produci noto. In secundo vox *feret* habet ultimam longam ratione censuræ. Addit aliud Distichon ad Christum, quod *insigne* esse dicit.

Nemo te, nemo neget; ô rege nomen, & omen.
Iesus tu tu sis: sis, ut Iesus ei.

In Hexametro ultimam vocis *neget* producit penthemimeris; Et in Pentametro ultimam vocis *Iesus* iterum, & iterum corripit, tametsi Græcè sit *Πῶς*.

Sunt valde difficilia hæc per-literas recurrentia carmina, & ideo aliquando Poëtæ vnicâ sunt dictione contenti. Vnde non sine gratiâ dixit quidam.

Mitto tibi Metulas, si non vis credere veritas. Et
Mutnegra cû Murâ faciunt relictissima curua.
hoc est *Mitto tibi salutem, ac argentum, aurum,*
&c.

Addit & alia Alstedius, quæ legentur infertius.

Omnes huius Musæ thesauri pauci sunt, omnes parvi; omnes enim versus recurrentes per literas sunt pauci, & inter ipsos rari boni. Huic scribendi generi pertinacius quàm cæteri incubuit Ioannes Lascius Polonus, cuius vnde-triginta extant nunc Disticha, quæ ipse Carolo Ducl-de Sadernianâ inscripsit, sensus eorumdem aut difficilis, aut nullus est, durior fluxus, refluxusq; quod ipsû fatetur ingenuè eorumdem Auctor in literis ad Illustrissimum D. Petrum Tyliki, Episcopum VVarmiensem, & Vice-Cancellarium Poloniæ. Reperiuntur impressa in Thesaurò Nicolai Nemesij Charmensis in fine; & in Encyclopædiâ Ioannis Alstedij, libr. 10. sect. 4. cap. 5. §. 10. sed tot mendis, & maculis interturbata, vt debuerint restitui. Ea subscribo.

Disticha Reciproca.

Aspice nam raro mittit timor arma, nec ipsa
Si se mente reges non egeret Nemesius.
Me tum animâ rectè me dem, & certamina mun-
tem,

Si res una velis vtile vanus eris.
Sumere fatali vis si vi lata feremus
Seu temere regnum coniungere de re metues.
Ire diu, & timide sese dimitte videri
Sano Marce palam tot mala Petra mowes.
§. *Se ladi feret ira pede parit are fideles,*
Sana pedes animos omnia sede paues. omnia
Ire ut & vribus si vis? subit arte tucri
Si reperit vires, serius ire peris.
Serius ubi ane sedere navibus vres,
Sen rata, vel agili liga lenata rues.
Angere re tua res sedes? fera vtere regna

Iure sed & ipsa sospice de serui.
Irato-ne geras vnus à Rege notari
Sen lader? canit notum, crede lues
10. *Angis ad illa cor tua cantio callida signa*
A Ere vlla parcas te, & sacra polluere
Vt satis, parci solo sic orta sit astu
Sen ratio caca pace coita rues
An iures fera Ruffi furor esse ruina
Telo sas celer, & sistere lecta solet.
Et penis inopes ius vi sepanis inepte
Si reparas ubi vi Cinibus ara, peris
At si re id vlli sua laus illudet ista?
Te se pena malum amula mane petis
15. *Id ne per atra palam sedes mala parte repedi*
Iure decet imo fomite cede rui
At caderes vtri vis si virtute redacta
Si vtar vi de pacis sit cape iura tuis
sospice Rege sine, vi si venis ager, & ipsos sanctia
En itera i ciues sanicia resime
Sic ima lues ira, (lari exul) amicus videri
Iura viden imò nomine Dina rui
Obruta i resanres non feruiat seria turbo,
Te nam an iurares fera ruina manet.
20. *At cape re deser sedes sadere pacis* no
Omina si vter dedere vis animo omnia
En operam rationis des? sed subit arma repone
Aut ara subige legibus ara tua.
Sana? vel ora canes, i sana Carole vana? no? sana
Resi morte pete p? pete petro miser. perpetua
At parere decet (sedes te cedere) rupta candec
Deu leues animi limina sane lues
Ingeret illa pedes de sede pellite regni
Sera pares ubi de sedibus ara pares.
25. *En operata lues se, des ut lata repone*
Aura vel è regno congere lena sua [N.B.]
Et si retro feret vtere forie teris te illudet sedulitate
Te vret at illud sedulitate ruer illudet
Ire vacet at se iam Maiestate caneri
Si lenata feret sistere fata velis
At semel ora cito vi voti Carole mastia
Sane latro tacito Gogira tortia leues
Sic i demisse patiens ne ita perfime dicis?
Iure miser, & vi vtere si merui

Multa sibi indulsit in his versibus, quæ condemnat Grammatica; multa, quæ Metrica. Diphthogum *ferè* nullam admittit: habet *senicia* pro *sanitia*, & etiam *illudet* pro *illudet*. Vix est versus, qui non labore aliquâ syllabâ. Illa synalepha *lader* pro *ladere* nullo exemplo probatur.

Quærenti huius generis carmina quidam amicus hæc etiam paucula communicavit, quorum etiam sensum non intelligo.

Nemo

*Nemo tenet sedes, ut tu: sedes tenet omni.
Aura teget sedes, summus, sed res teget astra.
Si bene te tua laus taxat, sua laude tenebis.*

Petrus à Passione Domini Panormitanus à Schola pià anno 1657. duo Disticha Panormi edidit, quæ merentur ab eruditis legi. Primum est de S. Sylvestro, qui baptis-
matis aquâ Constantinum Imperatorem à le-
pra mundavit: Vnde Augusti tanto prodi-
gio moti Cæsares laurus ad pedes Pontifi-
cios dimittunt. Secundû de Constantino, in
cuius funere Sigonius lib.4. fydus apparuisse
recenset. Illa subscribo.

*Tube lanet caros is, si foras te valebat:
Sede Paucis, & ades, si date sista pedes.
Sylva nitat Orens, sive roras in anlis,
Sol ope, rare redit fidere, rare polus.*

Sunt etiam obscuræ, & licet solem, & syde-
ra contineant, luce carent: ac possunt aliquo
scholio iuvari, ut sensus occultus reluceat.

Clariorem, & puriorem sensum habet hoc
Tetrastichum, quod ad nominis Alexandri
VII. Pontificis Maximi pacem ominantis im-
mortalitatem idem Petrus à Passione Do-
mini anno 1655. composuit.

*Ecce subis nomen sedesque Montibus, ceca
Sidera rara times, semita rara redit.
Nemo sub illo certas, sat re collibus omni
Pre Polos ait, & Stia Sol speris: nomen H*

Interim non debent omnino omnia, quæ di-
cuntur, esse clara: non enim labyrinthus ef-
fet, qui semper peritius, & clarus esset.

(33)

Rabanus magno ingenio, & labore mul-
ta carmina scripsit. In figura xxvij. in
medio reperitur hic versus:

*Si do tibi metra sive his te lesus in odit:
Qui per literas rediens erit.*

Si do nifus ei est, honores arceus libi, & odit.
Et hic obiter nota in primo carmine vocem
lesus, Græcè Πνεύμα habere ultimam bicuem:
& in secundo huius primam longam. Illud
prius apud aliquos iuniores obtinuit hoc
posterius apud nulli reperio. In figurâ xxvij.
est alius versus 27. literarum

*Oro te laus aram: ara sumas, & ara
in quo aram habet A breue contra leges: &
inter aram, & ara deficit vnus pes integer, vt
completur hexameter. Quid si legamus
versum sic:*

*Oro, & aram: arces: & serâ sumas, & ara
habebit numerum, & quæritatem littera le-
ge. Sed sensum, quod aram sumas, & ara*

Iacobo Peletario VVilhelmus dës Aûthels
obtulit sex versus retrogrados, quorum
primum subscribo.

*Ira te lepidè si vis edi Peletari.
periorunt cæteri. Eiusdem generis sunt hi.
Nemo si duri subis, Bursidis amen.
Rara teres animi limina seret, arar.
Vt sero memores oro sero memores tu.
Sacco tu suberis sanas si rebus, & necas.
Et necas ager amor, non Roma regè tacente:
Roma reges vna, non amas ager amor.
Sunt, & multi alij similes, quorum sensum
non facili negotio inuenies.*

Sed addam alium modum cõformadi retro-
grada. Possunt fieri Inscriptiones, in qui-
bus carmina regrediantur per partes. Vnum
aut alterum exemplum subijciam. Supponit
Iunior quidam Poëta Fortunam, quam for-
tem appellat, laudi loqui, & non nisi ista Car-
mina.

S R S
SVA LAVS
DEDERO PRO CORPORE DED
ALA
SALAS
ECCE
SACRA: PARCAS
ANIMO, SI HIS OMINA
SIDIS

Sed & ipse Poeta iussus Reliquiarium (sic vo-
cant) in quo spinæ Dominicæ Coronæ condita,
aliquâ inscriptione exornare, curavit in la-
tere dextero scribi hoc Etestichon.

*DI Miser Vni re Liq Vlas V Vas par VV Lis VVt.
Psal. 16. Anno 1636.*

Et in sinistro:
**SI VIS
IPS' ANIMI LIMINA SPI-
NA MAN-**

Sed in vtroque materia artificium colludo,
sensum quero: nec tam facile eruiere possum.

PRIMA, & vltima dictio istarum inscriptio-
num me monet, posse adhuc aliter recur-
re litteraria ista carmina: nam litteræ com-
positæ seruant suæ compositionis ordinem in
regressu, vt videre est in a, p, h, x, ch, & p, & g, s
aut c, & z, ff, & c. quæ cum recurrunt non
sunt h, p, h, c, s, p, s, g, s, c, s, s. Ergo eodem
modo posset aliquis retroquere litteras
aut

aut etiam *p, p', p, q, q', r, s*, Hac arte præuentus quidam iunior dedit Distichum sequens.

Alia p era rui! (id est iurare per alia.
Iurani d' animo Nomina diua: Rui!
in quo *r, p & r* sunt compositæ literæ.

INter fauores, quibus Beatissima Virgo Maria honorauit Bernardum, illo primo recensendus est loco, quem Bodeloenses expendunt ad Imaginem xxiii. quem Poëta quidem ad versus sequentes reduxit.

*Cum tibi Maternam Bernardus Virgo salutem
Ferret, Materni munus honoris habet.*

*Hinc tina Diuinum distillas mamma liquorem,
Arida cui cupido cessat in ore sitis.*

*Virgo inum sitis, quem fundis ab ubere rorem.
Mitis aue refero rore per aua sitim.*

Et hic vltimus recurrit à fine per literas. In-
terim una legit sine diphthongo, & in voce re-
fero literam F, vertit in P.

PROdiert Viennæ in Austria anno 1647.
Ioannis Valentini Archimusi Cæsarei Retrograda, quæ siquidem Ferdinando III. eruditissimo Imperatori placuerunt, Lectori perito, & ingenioso displicere non poterunt.

PRIMO' introducit Cæsarem ad Deum Opt. Maximum animum erigentem, dicen-
temque.

*Oro, & te oro. Tu ut summus des, sed sanas
sedes: sedes sanas des: sed summus Tu, ut oro,
& Te oro;*

Singulæ voces sunt retrogradæ, & serè omnes semetipsas reponunt.

SECUNDO' agens de eodem Romano-
rum Imperatore, quia illum Solem militum, &
Mars Melodiam appellauerat, sic inquit:

Ecce Roma tenes Solem.

Melos tenet Amor ecce.

TERTIO', inuictos Christi Domini Mar-
tyres, in Cælum subrigentes oculos videt, &
exclamantes audit;

*Inui non tibi sumus, tibi sumus illi non serò iam
maiores: serò iam maiores non illi sumus i-
bi: sumus tibi non inui.*

QUARTO', ut Lectoris animum ad Cru-
cem, & Christum conducat, pro peccatore intercedit, & orat Iesum Christum his verbis.

Serua quos illi: illis serua quos.

Respondet Crucifixus Hierosolymis spretus,
& Romæ rogatus

Ibi iani ex morte, & Roma rogor.

Rogor ex morte, & Roma iani tibi.

Et iterum.

Eram mare, & iani te exeam mare.

QUINTO', in S. Annæ solemnitate de-
votum Lectorem ad Eucharistiam inuitat, &
concinat.

Christus Dulcis Iesus

In solemnitate

Anna sit Beate

Salutaris esus.

Alta voce Clama

AMA: MANNA EDE,) Retrograd.

EDE: ANNAM AMA.)

SEXTO', hunc Italicum versum, *Amor es
Arte iubet redire in hunc, E' trà se Roma,*
recursumque; exornat his Ogdonasticis.

Roma tu sei

Con arte Amatore

Vinci de' rei

E' Alma, e' l cuore;

Sei dolce fiamma,

Ch' il mondo infiamma

In ogni parte

Amor es arte.

Sei vago Cielo,

Che notte, e giorno

Ti fa tuo zelo

Di raggi adorno.

Eserno hai canto,

Di Stelle il manto,

Di Sol la chioma,

E' trà se Roma.

Harmonia Metrica Ogdonastichi, quod
quinto loco posuerat hæc: ABBA, CDDC.
& illorum, quæ sexto hæc: ABAB, CCDD.

SEPTIMO', quia viderat versus à penul-
tima diuisione regredientes qualis est hic He-
xameter.

Empyreum Deus his Sanctis exornat Olympum.
Qui à penultimâ rediens, dat hunc Penta-
trum.

Exornat Sanctis his Deus Empyreum.

Dat hoc carmen, quod à penultimâ littera re-
curri videlicet.

GVST ET SVGE.

9 8 7 6 5 4 3 2 1 0

Et ut illud exornet Neomystam quemdam
alloquitur, & hos numeros deuotè inge-
niosis profundit.

Qui es sacratus

—A

Deo dicatus,

—A

Totumq; reliquisti:

—B

Tue verbo raro

—C

Faci ad sit caro

—C

Sanguisq; Iesu Christi:

—B

A Munde fuge,

—D

Gust, & fuge.

—D

Artificium metricum proposuimus in margi-

ne, & progrediendi, aut retrogrediendi modo expolimus hoc Disticho.

*Incipiens à G. percurras sine recurras,
Ille in Denoto Pergmate carmen eris.*

De alijs Linguis.

☞ CCLXVIII.

Dedi exempla latina; potui illa ex alijs Idiomatibus sumere; nec enim hæc Ars alicui lingue, aut dialecto illigatur. D. Ioannes de Valdiuero Madritensis hoc Tetra- stichum per literas recurrens edidit.

*Si amad' amiis
a los solos sola,
yo soy ese, yo soy,
adorada Roda.*

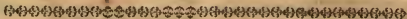
Eum Galli, Itali, Germani, &c. poterunt imitari, & suis linguis numeros Retrogrados condere.

De Bilingui Retrogado.

Artes promouentur quotidie, & sunt lau- dabiles magnorum ingeniorum conatus, quæ omnem viam tentant, vt ad Sapientiæ Arcem perueniant. Retrograda fecerūt mul- ti; Græca, Latina, &c. at quæ ad alterius lingue leges fluere, ad alterius resfluerent, pauca vidi. Ex his paucis P. Domiuici de S. Francisco, Scholæ piæ Religiosi Distichū Hispano-Latinum elegi, vt tibi proponerem. Est hoc.

*Solo Pedro coge, si sepa, de Roma Tiara. Hisp.
Ara it amore dapesse ego corde Polos. Lat.*

Dedicabarur Illustrissimo D.D. Petro Vico, Archiepiscopo Calleriensi, & quia sensum habet obscurum, erit capax multiplicis ex- positionis.

MVSA II. SYLLABICA.

☞ CCLXIX.

VDEREM dicere facilius posse fieri carmina regredientia per li- teras, quàm per syllabas: nam Li- teraria multa dedimus, & pauca fumus daturi Syllabaria. Hanc ego regres- sionem apud Hispanos reperi, & ad Latinos transtuli. D. Ludouicus de Gongora, Poëta celeberrimus, iterum, iterumque nomen *Doctur* syl- labatim inuertit: Do carmina.

*Bien dixo, que Tordo es
Vn Doctorillo hablador,
Cierto ingenio Cordones:
Porq quien dixo Doctor,
Tordo dixo del reues.*

Et iteram.

*Ta que lo soy dela haz,
Hacedme de reues Tordo;
Dotor digo. y sea vna vorla
Giralda del Capitolio.*

Pentastichum est ex Gongoræ Comædiâ, quæ inscribitur *El Doctor Carlino*: Tetra- stichum ex iocis (nempe, *del Romance segundo burle. seo.*) vbi vides nomen *Do- tor* redire syl- labatim in *Ter-do* Sic etiam *Tha- ur* transit in

*Hur-ta; Mon-ja in ja-mon; & apud Latinos
Ro-ma in Ma-ro; Mo-ra in Ra-mo, &c.* Arte iam intellectâ, aliqua exempla subiungamus.

*Sis De-a Te-myr-a; vi-sis vi-a myr-se-a de-sis.
Res se-ra si va-no mi no-na si-ra se-res.*
Materiam laudo, & imitandam. Lectori stu- dioso propono; damno sentum, si damnari ille potest, qui nullus. Et eadem censurâ inuro lineas istas sequentes.

*Di-mi-no mi-se-ras ho-rto ho-ras se-mi-no;
vi-di,
O-re re-ser-re (de-cor) cor-de re-ser-re)
re-o.*

Summâ reducendi syllabas difficultate per- teritus, mallem vnicam vrgere dictionem, & syllabatim scindere, quàm integra carmi- na texere. Dabo vnum, aut alterum exem- plum, Gongoram imitatus.

NA-VA-LIS LIS-VA-NA.

*Lite agis in terrâ; bona sandè causa triumphas;
Et litem, haud vanam lucra fuisse probant.
Lite agis in pelago, tamen est ibi vana (Philarde)
Navalis lis. Hoc certa pericla probant.*

MVSA. III. DICTIONARIA.

CCLXX.

REQVENTIOR est illius Musæ concursus, quo regeritur carmen & cogitur dictionatim recurrere. Eiusmodi fluxus, refluxusq; in linguâ Hispanâ Italâ, &c. sunt faciles, frequentissimique. An-ne etiam in linguâ Gallicâ confici poterunt? Negant aliqui, existimantes non posse aliter versus recurrere, quam si numeri, & fluxus cogantur. Dominus Belleau, Poëta celeberrimus, se Sonetum retrogradum fecisse affirmat; primum eius Versum Stephanus Tabourotius edidit. Ergo, sicut vnâ linea potuit fieri sine Grammaticæ, & Rhythmicæ iniuriâ, poterunt plures, si Philomusi laborem adhibere voluerint. Exemplum nonnulla produco.

Ludouicus Grotus, Adriensis, Poëta celeberrimus, fuit cæcus à natiuitate, ita tamen in Italorum numerorū compositione excelluit, ut cum Homero, Virgilio, & alijs veteribus meritisimè componeretur. Ipsius sunt Retrogradi versus, quos subiicio.

SONETTO.

*Fortezza, e senno Amor dona non tolge,
Giona non nocce, al ben non al mal chiama.
Troua non perde honor, costumi, fama.
Bellezza, e castità lega non sciolge.
Dolcezza non affanno l'huomo ne olge,
Nona perfidia Amor rompe non trama,
Proua non crucia, il duol' edè. non ama,
Prezza non s'herne in buon non in rio volge.
Vita non morte dà, gioia no i pena.
Sorte buona non ria, frutto non d' inno,
Inuita al Ciel, non all' Inferno mena.
Accorte non cieche hor l'Alme' si fanno,
Aiza non offende, arma non s'fena,
Forse non molle Amor, Dio non Tiranno.*

Fluunt suauissimè hæc lineæ, at in refluxu du-
riores aliquando videntur. In reciprocatione suâ
Hispanici, qui sequuntur, maiorem vniformitatem
obseruant.

SONETTO.

*Sacrado Redemtor, y dulce Esposo,
Peregrino y supremo Rey del Cielo,
Camino Celestial, firme Consuelo,
Amado Saluador, y Sol hermoso.*

*Prado ameno apacible deleitoso,
Fino Rubi, engastado Fuego en Telo,
Diuino amor, paciente, y santo Zelo,
Decbado perfectissimo, y glorioso.
Muestra de Amor, y Charidad subida
Distis Señor al Mundo haziendo-oh hombre,
Tierrapobre y humilde à Dios juntando.
Venistis Hombre y Dios; Amparo y Vida,
Nuestra Vida y Miseria mejorando
Encierra tal Grandeza, tal renombre.*

Hæc carmina recurrere possunt, seruatō sen-
su, seruatō rhythmō, seruatā consonantiā:
seruant enim hanc, cum fluunt, ABBA.
ABBA. CDE. CED. hanc, cum refluunt
FGGF. FGGF. HIK. IHK. quod ipsum cla-
rissimè patebit, si per singulas lineas recur-
ramus.

SONETTO.

*Esposo dulce, y Redentor sagrado,
Cielo del Rey supremo, y peregrino,
Consuelo firme y celestial camino,
Hermoso Sol, y Saluador amado.
Deleitoso apacible ameno Prado
Telo, en Fuego engastado. Rubi fino,
Zelo santo y paciente, Amor Diuino,
Glorioso y perfectissimo decbado.
Subida Charidad, y Amor de Muestra,
Hombre ohaziendo Mundo al Señor distis
Juntando Dios a humilde y pobre Tierra.
Vida y Amparo, Dios y Hombre venistis,
Mejorando Miseria y Vida nuestra,
Renombre tal, Grandeza tal encierra.*

Vbi notandum est in linguâ Hispanicâ (quod
idem accidet in Gallicâ, Italicâ, & alijs qui-
buscumque, quæ carent nominum casibus,
& declinationibus) in refluxu mutari sæpè
sensum, & curandum, ut in meliorem, aut
saltem in bonum, & nitidum transeat.
Hinc est, quod in progressu dicatur à nostro
Poëta Christus, *Rey del Cielo: engastado Fuego
en Telo; Muestra de Amor;* & addantur illa
verba *Distis Señor al Mundo*, nec-non *Tierra
à Dios juntando;* vnde constat nostrum Redem-
ptorem dulcissimum esse, Regem Celi, ignem
infernum Geli, Specimen Amoris, dans Domi-
num M. ndo, & Terram Deo coniungens. Hæc
omnia leguntur, in fluxu; at verò in re-
fluxu, cum dem esse *Celum Regis; Geli infernum
Ignis; Amorem specimini;* dantem mundū Domino,
atque

atque *Terra Deum coniungentem*, quæ omnia debito sensu de Christo Domino verificantur.

TABVLA I.

De Hexametris.

Castaly Oceani fluxus, & refluxus Latini.

Sicut retrogredi Rhythmi Hispani potuerūt, sic & Latini poterunt, si debitā curā con-
dantur. Talia sunt.

*Atlantis splendor Phæbe, cum sensu eclipsim
Retraxit veneranda pedem, ceruice reflexā
Reclamans titubare Polum, sacra sidera labi.*
Recurrunt enim dictionatim sensu & metro
seruato; possumus enim dicere.

*Eclipsim sensu cum Phæbe splendor Atlantis,
Reflexā ceruice pedem verecunda retraxit,
Labi sidera sacra, Polum titubare reclamans.*
Huc pertinet ille versus, qui primorum fra-
trum (Caini, & Abelis) affectum erga Deum
exponit. Dicebat Abel.

Sacrum pingue dabo, nec macrum sacrificabo.
Et Cain contra.

Sacrificabo macrum, nec dabo pingue sacrum.
PETIS, An Veteres versus recurrentes con-
diderint? Respondeo fuisse olim aliquam
versuum recurrentium noticiam constare ex
Martiale dicente. *Nec retro lego Soradem Cy-
ncdum*. Interim etiam video non arte, & vo-
luntate, sed casu aliquos condidisse. Sic Vir-
gilius; dicens,

Quid faciat latus segetes, quo sidere terram.
Noluit versum recurrentem condere, condit
tamen: nam iste regreditur sic.

Terram sidere quo? segetes latus faciat quid?
Impolitus, & inconcinuus est in recurſu.
Talia omnia videntur, quæ sunt naturæ, quæ
Ars perficit. Ergo, vt eleganter recurrant
versus, leges conuenientes ponamus.

Refluxuum Leges.

CXLXXI.

Fluit, & refluit Oceanus; nec tamen ex-
stium reciprocatio lege caret, pendet à
celo, à terrâ: à Lunâ, à Sole, ab astris: à
montibus, oris, & ventis. Vnde mirum
non erit, si Oceanum Metricum Legibus,
Regulis, & Præceptis subdamus. Leges ergo
Refluxuum inscribamus his tabulis.

A Monosyllabo.		
[i—i;v;oo];vv;	(i—i;)	1 D.
	(vv—i)	2 G.
	(i;v;v;v;)	3 K.

A Dissyllabo.		
[i—v;v;];—v;vv	(i—i;)	4 D.
	(vv—i)	5 G.
	(i;vvv;)	6 L.

A Trissyllabo.		
[i;—i;];—v—v	(i;v—?)	8 C.
[i;—v;];—v—v	(i;v v;)	9 A.
	(—i—?)	10 F.
	(vv—?)	11 G.

[i;—i;];—v—v;	(	12
[i;—v;];—v—v;		

[i;—v;];—v—v	(i;v v;)	13 A.
	(i;v—?)	14 E.
	(vv—?)	15
	(—i—?)	16 F.

[i; * v;];—v;—v;vv	(i;vv—?)	17
	(i;vvv;)	18 L.
	(—i—?)	19

[i; * v;];—v;—v;vv	(i;vv—i)	20 G.
	(i;—i)	21 D.
	(i;—i)	22

[i; * v;];—v;—v;vv	(i;vvv;)	23 L.
	(i;vv—?)	24
	(i;—i—?)	25

[i; * —?];—v;—v;—v	(i;v v)	26 B.
[i; * —?];—v;—v;—v;vv	(i;v v—i)	27 G.
	(i;—i—i)	28 D.

Diagramma Axiom.

Dissyllabi:

A.	(i;vv;)	9.	13.
B.	(i;vv)	26.	
C.	(i;v—?)	8.	12. 14.
D.	(i;—i)	1.	4. 19. 22. 25. 28.
E.	(i;—i)	19.	25.
F.	(i;—i)	10.	16.

Trissyllabi.

G.	(i;vv—?)	2.	5.	17.	20.	24.	27.
H.	(i;vv—)	17.	24.				
I.	(vv—i)	11.	15.				
K.	(vvv;)	3.					
L.	(i;vvv;)	6.	18.	23.			
M.	(i;—i—i)	7.					

E 2

Si hanc

Si hanc sequaris Tabulam non poteris in Carminum refluxu oberrare. Rem exemplo aliquo dilucidemus. Sed in quo vis modo aliquod carmen retrocursum componamus? In quinto? Ego formam subscribo.

I. II. III. IV. V.

[; — u |; u |; — u |; u o (; u u — ;)

*XI *IIA *IIA *IA *A

Modò superest querere convenientē materiā quā numeri premissi informēt. Sic modolor, *Sēta-que pulchra dico SVPERIS*, Sed quomodo carmen absolvam? aut resiliendo per eadem verba, aut per similia, aut petendo à tabula Axiū alios retrogrediendi modos. Primò igitur resilio per eadem vocēs.

Sēta-que pulchra dico SVPERIS dico pulchra-qi sēta.

Secundò resilio per æquivalentes, nimirum per voces æquiformes, habentes eandem quantitatem vocalium, & eandem puritatem, aut impuritatem in terminis (illa enim dictio incipit purè, quæ à vocali; impurè, quæ à consonā; & eodem modo loqui solemus, & debemus de fine.) Sic inquam;

Sēta-que pulchra dico SVPERIS, peto, dona-que magna.

Prius Carmen, seu fluere, seu resueret, erat idem: & hoc posterius varietate non caret; nam si per illud recurramus, inueniemus;

Magna-qi dona peto, SVPERIS dico pulchra-que sēta.

Tertiò considerato Axe, inquirō alios retrocurrendi modos: & inuenio hunc modum quintum notari litera G. quæ in tabula Axiū me docet posse compleri resuendo per modos 2. 5. 17. 20. &c. Do formam.

[; — u |; u |; — u |; u o (; u u — ;) 2
; u o |; — u |; u |; — u | 5
; u o |; — u |; * u | 17
; — u |; — u |; * u | 20

Eccē quot potest compleri modis modus quintus. Formam habes ab oculos, materiam requiris: eam suppedito. Ad Angelorum Imperatricem mentem sūbrigo, & aio.

Flexa re-flexa Tibi RECITANS canit Osanna cor flens,

Multa-que læta Tibi MODVLANS, mihi mœsta-que metra,

Dicta-que scita modò REFERENS, Tibi Virgo præhensus

Festa-que grata dico, MELIVS sol spendet ipsdm.

Fluxi ad Mariam, celestium perfectionum Oceanum ut iterum resuam; ergo linguā reciproca eadem verba relegamus.

Cor flens Osanna canit, RECITANS Tibi flexa, re-flexa;
Metra-qi mœsta mihi, MODVLANS Tibi, læta-qi, multa
Præhensus Virgo Tibi, REFERENS modò, scita-qi, dicta
Ipsdm splendet Sol MELIVS, dico grata-que festa.

Hæc de formâ, & præparatione materiæ adnotasse sufficiat; cætera ab exercitatione dependent: progrediamur vterius, & aliquid dicamus.

De Refluxu Pentametri.

CCLXXII.

Quoniam etiam ad leges illud, & ad regulas certas reduco, & desidero subscriptos numeros attento animo considerati.

TABVLA II.

De Pentametrīs.

A Dissyllabo.

[o u ; u — u ; o o	1.
[; o u ; u — u ; o o	2.
; o u	3.
[o u ; o — u ; o u	4.
[o u ; o — u ; o u	5.
[o — ; o — u ; o u	6.
[o — ; o — u ; o u	7.
[* ; o — u ; o u	8.
[* ; o — u ; o u	9.
[* ; o — u ; o u	10.
; o u	11.
— u	12.
; o o	13.
[* ; o — u ; — u	14.

A Trisyllabo.

[o u u ; — u — u	15.
[o o u ; — u — u	16.
[; o u u ; — u — u	17.
— u — u	18.
[; o o u ; — u — u	19.
; — u — u	20.
; — u — u	21.
[; o o u ; — u — u	22.
; — u — u	23.

A Tetrasyllabo.

Omnes Modi Trisyllabi innerſi.

A Heptasyllabo.

{ - vv - vv - - - } 24.

Habes Viginti quatuor modos conficiendi
mediam partem Pentametri; debetq; binas
ſemiffes ea cautela ponere, vt nec cælura eli-
datur ſynalepha, aut Ecthipli nec maneat bre-
uis; tamenſi hoc vltimū non ita vitari debebit.

Refluentium Dictionum Accidentia,

§ CCLXXIII.

PRIMO in refluxu mutari poteſt quantitas
indifferentium ſyllabarum. **SECUNDO**
etiam acentus. TERTIO poſſunt dictiones
diuidi, & aliter iterum conſolidari. *Quæ o-*
mnia melius exemplis poterunt dilucidari,
quàm præceptis. Cōſiderentur hæc Diſticha.

Tum ſæra Muſa piâ cantat piâ voce ſæra-tū
Tum ſæra voce piâ cantat piâ Muſa ſæra-tum
Et-Pater inde canit Phœbi, ſoror vnde Pa-
ter-&c.

Et-Pater, vnde ſoror Phœbi canit, inde pater-et
Venimus alte Deus, rurfus Pater alme veni-
mus,

Venimus alme Pater, rurfus Deus alte venimus
Sacraſus ſermo ſtellarum voluit Atlantem.

Agreſtis, leporis-q; ſærum ſero; talia canto.
Canto Talia: ſero ſærum-que leporis agreſtis.

Ito-in certamen Iuuenes, certamen ad-ito.
Ito-ad certamen Iuuenes, certamen in-ito.

Flexa reflexa modò recitans canit Oſana cor
ſens.

Flen cor Oſana canit, recitans modò flexa reflexa.

Ni-Pater ipſe decus populi colit ore pater--
nam.

Nam Pater ore colit populi decus ipſe pater-ni.

At-decor inde tuus, multum decus vndè pa-
ter-num.

Num-Pater vnde decus multum? Tuus inde
decor-at.

Singuli verſus loco legum, & præceptorum
poſiti, formam offerunt, ad quam poſſis ma-
teriam eliminare.

De Refluxu a Pentametro.

§ CCLXXIV.

VIdimus, quo impulſu, & motu Hexame-
ter ſeorſim regreditur, quo Pentameter
etiam ſeorſim, quin alter dictionem ſuffure-
tur ab altero: oportet examinare modò qua-
lis ſit rēcurſus à Pentametro, in quo iſte vlti-
mam dictionem ſuffuretur ab altero: in quâ,
ſicut in axe librentur Diſtichorum lances.
Exempla adiungo.

REFLEVENTIA MONOSTICHA.

Magorum ſermo crudelem turbat Herodem;
Præueniens mala Rex ſons bona dilacerat.
Herodem turbas crudelem ſermo Magorum:
Dilacerat bona ſons Rex, mala præueniens.

REFLEVENTIA DISTICHA.

Diſtribuens benè ſol radios depingit Olym-
pum,

Sydera cælorum, qui malè proripuit.
Proripuit male qui Cælorum ſydera Olympum
Depingit, radios ſol benè diſtribuens.

In primo exemplo Hexameter, etiam à Penta-
metro exciſus, ſluit, & reſtuit: quod & facit
Pentameter ab altero verſu non dependens:
quam obrem eiſmodi reciprocatio *Monosti-*
cha poterit dici. At in ſecundo fluxus, reſu-
xusq; non inuenitur in ſingulis, ſed in binis;
ideo eiſmodi reciprocatio nominabitur *Di-*
ſticha; & in præſentiarum explicabitur. Et vt
poſſit facilius, hæc ſunt exempla contem-
planda.

I. II. III. IV.

Sollicitudinibus grauib; torquetur Achilles.

VII. VI. V. IV.

Eſt Carmen reſiliens, & ex Hexametro in
Pentametrum tranſiens, legi enim poteſt,

Sollicitudinibus grauib; torquetur Achilles,

Torquetur grauib; ſollicitudinibus.

Et hoc ipſum Diſtichum ab vltimâ Dictione
redit, poteritq; ad apices ſequentes reduci.

{ - vv - vv - { - - - | - vv } - - - } { - vv - vv - { - - - | - vv } - - - } - vv - vv -
{ - vv - vv - { - - - | - vv } - - - } { - vv - vv - { - - - | - vv } - - - } - vv - vv -

In hoc Paradigmatē non depinguntur consonantes; illæ aut ex superioribus, aut ex recursu nosci debent. Prima illa dictio Heptasyllaba - vv-vv- poterit diuidi iuxta regulas positas §. V. Adde exemplā.

AD HOSTEM.

Innumerabilibus Mauors vexatur Iberus
Tempore tranquillo sollicitudinibus.
Insuperabilibus pilis, sed tempore belli
Fulmina displodens te citò dilacerans.
*Dilacerans citò te displodens fulmina belli
Tempore, sed pilis insuperabilibus.*
Sollicitudinibus tranquillo tempore Iberus
Vexatur Mauors innumerabilibus.

De Contradictorio Refluxu.

☞ CCLXXV.

Repetiuntur carmina contrario sensu reuertentia. Monosticus est fluxus, & refluxus in istis.

Reclamat generosa Themis; Fortuna Tetrarchæ
Arua per ima iacet? victrix volat alta per astra.

*Tetrarchæ Fortuna (Themis generosa reclamat)
Astra per alta volat victrix? iacet ima per arua.*

Distichus in sequentibus, qui ideò ab ultimâ dictione leguntur.

Laus tua, nō tua fraus; virtus, non copia rerū,
Scandere te fecit hoc decus eximium.

Conditio tua sit stabilis, nec tē, ore paruo
Viuere te faciat hic Deus omnipotens.

*Omnipotens Deus hic faciat te viuere paruo
Tempore, nec stabilis sit tua conditio.*

Eximium decus hoc fecit te scandere rerum

Copia, non virtus; fraus tua, non tua laus.

Nemo, quem sciam plura huius vlt in generis composuit carmina, quā Ioannes Sturmij Medicus Louanientis, qui Ludum Fortunæ libris tribus complexus, vt nouus Apollo omni quæstioni respondebat reddens Disticha contrario sensu recurrentia à Pentametro. Tanto illo labore, & studio, tam improbâ assistentiâ eiusmodi metra componebat Sturmij, vt vniuersis alijs curis Poëticen anteferebat.

Potuit Sturmijus esse diues, & noluit; noluit enim ingenium vendere, sed studere rebus quæ placebant sibi, placerent, aut displicerent alijs. Eum ego laudo, & extollo, qui

enim student, non vt sciant & delitijs literarum fruantur, sed vt discant tantum, liberales non suat, sed mechanici, adeò quindigni, qui studeant Artibus Liberalibus. Huius Viri, quidquid sit de facultate Medicâ, in Metricâ, & Refluente præcipuè; facili Principis habeo Retrograda, quæ non extant in LVDO FOTVNÆ, eadem illa ne perirem, nisi editionem nouam ab hæredum diligentia expectarem: subscribam nihilominus. Carmen reciprocum, quo Naturam, prodigiaq; Cometæ Anni M DC XVIII. exposuit Distichis in sensum contrarium recurrentibus.

Porro de Natura Cometæ multa Physici, multa Astronomi, & tamen Sturmij se expedit ab hac difficultate hoc Disticho.

QVID EST COMETA?

Est mera stella ibi, non ardet sic copia fumis
Lumine fit solis, non ea barba flagrat.

Flagrat barba ea, non Solis fit lumine; fumis

Copia sic ardet, non ibi Stella mera est.

In quo, vt videtur cursui contradicit recursus. Et quidem plures consentientes opiniones legi; tā de significatione Cometarū istorum: quam de eorumdem naturâ. Illos publica infortunia portendere tenet communis hodiè opinio, quam tamen præiudicium Turcellinus appellat, & cœlestes hos ignes esse festiuos, ait, & fati benigni præfagos. Vt purò annis singulis. *Sunt mala mixta bonis; sunt bona mixta malis;* Et quia ab historiâ debet pendere resolutio, tam multa, opinor, bona operire poterimus, quæ adpropriumus Cometæ, quæ mala. Dabo interim Iudicium Sturmij contrarias sententias componentis. Si nouorum Ignium perterrearis aspectu, tibi cōsonat Sturmij influus; si dilectis tibi addit Sturmij refluens, & recurrent solamen. Tu attentè lege carmina. Illa subscribo.

HORRENDA COMETÆ PRODIGIA.

Interitum id Sidus radians, haud nūciat ortum.

Principis: isto retro, non bona vaticinor.

Occiduis nocet hac lux, nec blanditur Eois;

Infestat Boreos, non ea amica Notus est.

Teutonibus mala, nec Belgis fert prospera, Iberis

Astra non populis hac fauet Ausonia;

Elæio percutienda est, nec tuta Austria abibit;

Turbat non recreat fax nona Pannoniam

Hercyniam opprimit armatis, neque culta colonis

Anna dubit: perdet, nec sara perficiet. lippos,

Quadrat stella male hac Baranis, haud vniet

Puui: herundis, haud locus obstat hinc.

Is tur-

*U*rbat mare, nec totum finit orbe carinas
 Ire: negat reditum, nec freta pandit ipsis.
*A*grus perdet ibi, non tuto erit aqore inundans;
 Submerget Batanos non mare placat ipsi.
*E*st fera ubique ea, non lampas satis aqua: sepulchro
 Orta datur soboles, hinc neque vina patri.
*D*eest illa auxilio haud infansem promouet ortum:
 Impedit, aut fetus, exitui apta praest.
*P*arat monstra, neque est inceptus: obstat
 Fructibus, haud teneris assiduo ipsa praest
 Interimit prius, haud nuptas dabit esse puellas
 Ite facit steriles non cito fructiferas.
*L*ethiferas modo fert pestes, nec pharmata gignit.
 Commoda: dat calidas, haud sine morte febres.
 Replet caede loca, haud telitis hac abstinere: ignem
 Injicit accensum, non cauet ipsi sacris.
*E*xitum parit, haud regnis proderit: Vrbes
 Dirues excelsas, non (puto) restituet
 Nobilibus mala, nec populo hinc optanda propinat:
 Stella dat hac inopem, fruge, nec implet agrum.
*E*uacuat stabula haud multis replet aucta inuentis:
 Esse facit miseros, haud fauet agricolis.
*E*st mala barba ea, non Superum hinc abis ira: Cometes.
 Arma parat nobis non bona significat.

ORACULA EIVSDEM COMETAE FÆLICIA.

*S*ignificat bona, non nobis parat arma Cometes:
 Ira abis hinc Superum, non ea barba mala est
 Agricolis fauet haud miseros facit esse inuentis
 Aucta replet multis, haud stabula euacuat.
*A*grum implet, nec fruge inopem hac dat stella
 propinat;
 Optanda hinc populo, nec mala nobilibus.
 Restituet (puto) non excelsas dirues Vrbes
 Proderit hac Regnis haud parit exitum.
 Sacris ipsa cauet non accensum injicit ignem
 Abstinere hac telitis haud loca caede replet.
 Febres morte sine, haud calidas dat commoda gignit
 Pharmaca, nec pestes fert modo lethiferas.
 Fructiferas cito non steriles facit ire puellas,
 Esse dabit nuptas haud prius interimit.
 Praest ipsa assiduo teneris haud fructibus: obstat
 Vtilis inceptus est neque monstra parat.
 Praest apta exitui fetus haud impedit ortum
 Promouet infansem haud auxilio ipsa deest.
 Patri vina neg; hinc soboles datur ortus sepulchro
 AEqua satis lampas non ea ubique fera est.
 Ii placat Mare non Batanos submergit inundans,
 AEquore erit erito, non ibi perdet agros.
 Ii pandit freta nec reditum negat ire carinas.
 Orbis finis toto, nec mare turbat ipsis.

*H*uic obstat locus haud undis hos puniet ipsas
 Vniet haud Batanis hac male stella quadrat
 Perficiet fata nec perdet, dabit arna Colonis
 Cultra neque armatis opprimit Hercyniam.
 Pannoniam nona fax recreat, non turbat abibit
 Austria tuta nec est percutienda flagro
 Ausonia fauet hac populis, non aspera Iberis
 Prospera fert Belgis, nec mala Teutonibus.
 Est Notus amica ea non Boreas infestat Eois
 Blanditur, nec lux hac nocet occiduis.
 Vaticinor bona non retro ito Principis ortum.
 Nunciat haud radians sidus id interitum.

Addam Morale Oedastichum; quod in Capellâ S. Benigni Diuionensis (de Dyon) etiamnum existat, quod Angelus ab initio, & Diabolus à fine legi praecipit. Versus subscitbo.

*D*elicias fuge, ne frangaris crimine, verum
 Calica tu queras, ne male dispercas.
 Respicias tua, non cuiusvis quæris gesta
 Carpere, sed laudes, nec preme veridicos.
 Iudicio fore te presentem conspice toto
 Tempore nec Christum te rogo despicias
 Saluificum pete, nec sceleris æmonia Christum
 Dilige, nequaquam tu mala concupito.
 Author creditur esse P. Iacobus Perchet, qui in eadem tabulâ monet Lectorem dicens.
 Lis àl' endroit sauue' seras.
 Lis à l'enuers, damne' seras.
 Et cur hoc vltimum? quia à fine sunt sacri-legi, & reddunt hunc perniciosum sensum.

*C*oncupito mala tu, nequaquam dilige Christum;
 Dæmonia sceleris, nec pete saluificum:
 Despiciam rogo te Christum, nec tempore toto
 Conspecte presentem te fore iudicio:
 Veridicos preme, nec laudes, sed carpere gesta
 Quæris cuiusvis, non tua respicias,
 Dispercas male, nec queras tu Calica verum
 Crimine frangaris, ne fuge delicias.

Numeralium, & Marinarum Dea- rum Synodus,

☞ CCLXXVI.

Coadæ in eadem multicollis Parnassi Vallem Dex communi influxu mentem labium; & calalum Ioannis Sturmij direxerunt, vt Echœostica Retrograda modulareretur. Nescio eiusmodi canmina reperiri apud alium; Ego hæc subijcio.

IVDICIVM DE VBERTATE.

Anni M DC XXXII.

terrigenis MaLa non Donans est frugifer
annVs:

Lxferit has gentes paX, neqVe flet IIs.

Anni MDCXXXIII.

est noVa proliCienDa hIC fors, non DI-
Xero flet

ILLICo paX: anCeps est, neque CLara fat
est.

Anni MDCXXXIV.

IIs flet, neqVe paX gentes has rlsert:
annVs

VtLLa est Donans, non MaLa terrigenis.

IVDICIVM DE PACE

pro Anno MDC XXXIII.

OPINIO loquitur; vti nam vera.

VaICInor bona, non beLLans hIC LabIVr an-
nVs.

paCifer est veniens, non maLa ContrIbVIt.
proVenit, neqVe paX gentes hIC rlsert; anno

fle presente Iniens, haVD patris orDo Deest.
paX rata, neC fera faX affat pLena horrea: Ces-
sant

tyMpana, neC CaneVs fLat tVba terrI Cre-
pos.

terrigenis bona Dans est, non hos proterit annVs:
proDerit hIs Veniens paX, neqVe DesIClet.

AgrICoLIs faVet, haVD frVCiVs hIs DesIVet
annVs:

VoLVItVr bVt popVLLs paX, neqVe vell-
IVr.

IIs flet, neque paX gentes has Desert: annVs
rVglser It Labens, non MaLe terrigenis.

est sac CLara, neqVe est anCeps paX: ILLICo
flet,

DIxero non fors hinc proliCienDa retrò est.

ContrIbVIt bona, non beLLans hIC LabIVr an-
nVs:

paCifer est Veniens, non MaLa VaICInor.

SYSPICIO Respondet, Vti nam falsa!

VaICInor MaLa, non Veniens: est paCifer an-
nVs

LabIVr hIC beLLans non bona ContrIbVIt.
Ist retrò proliCienDa hinc fors non DIxero flet

ILLICo: paX anCeps est, neqVe CLara fat est.
terrigenis MaLe, non Labens It frVglser an-
nVs:

Desert has gentes paX, neqVe flet IIs.

neICIVr, neqVe paX popVLLs hVt VoLVItVr
annVs

DesIVt hIs frVAVs, haVD faVet agriCoLIs.

DesIClet, neqVe paX Veniens hIs proDerit: an-
nVs

proterit hos, non est Dans bona terrigenis.

terrICrepos tVba fLat CaneVs, neC tyMpana
Cessant:

Horrea pLena affat faX fera, non rata paX.

Deest orDo Patria, haVD Iniens presente flet
anno:

rIsert hIC gentes paX, neqVe proVenit.

ContrIbVIt MaLa: non Veniens est paCifer an-
nIs.

LabIVr hIC beLLans, non bona VaICInor.

Heterometer retrogressus.

CCLXXXVII.

PVlehra quidem, sed difficilia sunt ea Car-
mina, quæ quando fiunt vnius generis
sunt, & quando resunt, alterius toto cælo
diuersi. Eiusmodi est sequens Hexametrum.

Agros Aprilis pinxit, concepit ut imbrem.

Imbrem ut concepit, pinxit Aprilis agros.

Quod quidem graditur sex pedibus, & regre-
ditur quinque. Hoc genus carminum pul-
chrum est, & posset hac idèa conformari.

| o — | o — u | — u | — u | u | — |
| — | o — o | — u | — u | u | — |

Vltima dictio, nempe — debet incipere à
vocali, & debet etiam in vocalem desinere;
at poterit desinere etiam in M. quia & hæc
potest digluti in regressu.

Sunt hi Versus difficiles, non enim semper
occurrunt voces, quales desiderantur: præpo-
nam nihilominus aliquos, quos P. Nicolaus
Lucensis Capuccinus, Concionator Eximius,
& Poeta celebris, me postulante condidit;
quos poteris imitari; nam sub eadem idèa in-
geniosas continent differentias.

Horeb Hebraus Sanctus Mons surgit in altum.

Altum insurgit Mons Sanctus hebraus Horeb.

Hebron agrosus, comis Vir, cultus & ostro.

Ostro & cultus Vir comis, agrosus Hebron,

Hebron Davidis nota Vrbs, & Regia quondam.

Quondam Regia, & Vrbs nota Davidis Hebron.

Hebron aprieus flumen dat nomen & Vrbi.

Vrbi & nomen dat flumen aprieus Hebron.

Atlas Eous fortis Vir portet ut Orbem.

Orbem ut portet Vir fortis Eous Atlas.

Atlas aprieus celsus mons, tangat ut Astra.

Astra ut tangat mons celsus aprieus Atlas.

Agrius Hebraeus Magnus Dux, dines & auro.

Auro & Dines Dux Magnus Hebraeus agrius.

Agros

Agros Hetrufcus fcruat, eufodit vt Vrbem.
 Vrbem, vt eufodit, feruat Etrufcus agros.
Agros Hetrufcus vafat, venatur, vt Aprum.
Aprum vt venatur, vafat Hetrufcus agros.
 Agros Orion fetat, demittit vt imbrem.
 Imbrem, vt demittit, fetat Orion agros.
Apros Hebrans mafat, conculcat, & Agnum.
Agnum & conculcat, mafat Hebrans apros.
 Apros agreftis fternit venatur vt Vrfum.
 Vrfum vt venatur, fternit agreftis Apros,
Apros Hetrufcus ftranit, Dux fixit, vt hufia.
Hufia, vt fixit Dux ftranit Hetrufcus Apros.

Addam aliam ideam, quæ etiam Hexametrum in Pentametrum vertat.

| 0 — | — v | v 0 | — | 0 — | — v — v |

Ad quam eliminatus est iste versus.
Patrum ductu probo, nec facris belligerabo.
 Qui in sensum oppositum, & in hunc Pentametrum resilit.
Belligerabo facris, nec probo dicta Patrum.
 Hi faciliores sunt, & ideo plures id genus apud viros doctos inuenies.

Sicut hexameter recurrens dedit Pentametrum, sic Pentameter dare potest Senarium Iambicum. Scaliger hoc exemplum posuit.

Altera regressu metra re, cursa meant.
 Cuius recursus dat hos numeros.
Meant cursa metra regressu altera.
 Idea, quam debet Poëta ab oculis habere, est hæc.

| — v | — — | — v | v — v | v — |

Omnes dictiones præter ultimam debent in sensum oppositum in vocalem desinere: ultima potest desinere in vocalem, aut consonantem. Prima debet incipere à vocali, cæteræ à consonante. Poterit fieri contrà, nempe vt pleræq; omnes voces, quæ à consonante incipiunt, incipiant à vocali; & quæ in consonantem desinunt, desinant in vocalem. Ideam subiungo.

| 0 — | — — | — v | v — v | v — |

Et exemplum subscribo.
Sacrant immensas grandis honoris opes.
 Ex quo Pentametro regrediendo Iambicum Senarium deducemus. Videlicet,
Opes honoris grandis immensas sacrant.

EX Senario Iambico conficere Trochaicum poteris, si hanc Ideam sequaris.

| v — | — v — | — | — v — |

Dictionum initio, finiq; adde consonas, quas quantitas syllabarum in cursu, & recursu patiat. Considera versum sequentem.

Diserta vox, amica lex, ius optimum.
 Qui est Iambicus, & in hunc Trochaicum conuertitur.

Optimum ius, lex amica, vox diserta.
 Possimus, & alia versuum genera meditari, & eorum recursus ad regulas, & leges reducere: sed aliquid Lectoris ingenio relinquamus.

Rekursus a Dictione penultima!

CCLXXXVIII.

Vidimus hucusque earmina ab ultima voce regredientia; formemus modò nouum methodum, ad quam noua elimemus Carmina, quæ à penultima dictione retrocurrant. Omnium igitur primo Ideas exemplares proponamus.

- I. | — v | v 0 | — — | — v | — | — 0 | — | — v — v |
- II. | — v | v 0 | — — | — v | — | — 0 | — | — v — v |
- III. | — v | v 0 | — — | — v | — | — 0 | — | — v — v |
- IV. | — v | v 0 | — — | — v | — | — 0 | — | — v — v |
- V. | — v | v 0 | — — | — v | — | — 0 | — | — v — v |
- VI. | — v | v 0 | — — | — v | — | — 0 | — | — v — v |

Præter istas sex, possem & alias, quæ in eadem ferè reciderent enumerare; nam || significat Pentemimerin, & carmen aliquo ex alijs modis posse claudi: sed aliquid Lectori est relinquendum, vt exercendi ingenium, & nouos excogitandi modos habeat occasionem, & anam. Superest, vt aliquo exemplo ideas positas dilucidemus.

AD DEIPARAM.

————— Salue

Maxima Cælorum Princeps; lux candida;
 Patris
 Filia Diuini; Genitrix tu limpida Verbi;
 Numine quam ditans exornat spiritus almus.
 RECVRSVS ————— *Almus*
Spiritus exornat ditans quam Numine Verbi
Limpida tu Genitrix, Diuini filia Patris:
Candida lux; Princeps Cælorum maxima salue.

AD CÆSAREM.

————— Princeps,

Sydere sub docto & forti qui es natus, abusus,
 Tollito Bellonæ; dilato barbara castra;
 Parcito subiectis, sed debellato superbos
 Fernan-

Tetrasticha minora Hispanus Redondillas appellat, & facili negotio funduntur, vt debeant resillire, & refuere. Princeps de Esquilache sic cecinit.

*De aqueñas ramas colgado
Dexar quiero el instrumento;
Acordado con el viento,
Con tus mudanzas templado.*

Concentus est retrogradus; videlicet, [AB-BA] & versus recurrunt hoc modo.

*Con tus mudanzas templado,
Acordado con el viento,
Dexar quiero el instrumento
De aqueñas ramas colgado.*

Etiā possumus vti versibus decasyllabis (aut cuiuscumq; mensuræ) vt patet in exemplo sequenti.

*Herido Seraphin, porque desuías
El cuello humilde al premio de tu zelo,
Procurando que eclipse obscuro velo
La luz Divina, que ausentar porfias?*

Sunt versus eiusdem illustrissimi Principis, Sancto Francisco inscriptis, & recurrunt hoc modo.

*La luz Divina, que ausentar porfias,
Procurando que eclipse obscuro velo,
El cuello humilde al premio de tu zelo
Herido Seraphin porque desuías?*

Pentasticha non solent seruare eandem formam in recurſu, quoniam hæc solum forma [ABABA] est retrograda. Considera lineas sequentes.

*Entre estos sauces sombríos,
A la orilla de los ríos
Donde canté mis engaños,
Llorarán sus verdes años
Los cansados ojos míos.*

Sic Princeps paginæ 379. Hoc Pentastichum in excursu respondet huic Idææ [AABBA.] in recurſu autem isti [ABBA.] puta si reuertaris ad initium, & dicas.

*Los cansados ojos míos
Llorarán sus verdes años,
Donde canté mis engaños
A la orilla de los ríos
Entre estos sauces sombríos.*

Odoasticha Rhythmica non possunt per integros versus recurrere, quia eorum concentus est iste [ABAB AB CC.] quem, si recurras, deformabis. Oportet igitur diuidere in duas partes, quarum altera habeat quatuor syllabas, & vltimum accentum in tertiā; altera autem septem, & vltimum accentum in sextā considera versus sequentes.

*A Manrique * la gloria de los prados
Sacrifique * mill palmas, y laureles,
Los dulces instrumentos * bien templados
Coronados * de flores y clauelos
Se estendán por los vientos * delicados
Los versos consagrados * à Cibeles,
Multiplicando accentos * con canciones,
Veneraran postrados * sus blasones.*

Si à fine incipias, & hemistichium post hemistichium legas hunc recurſum inuenies.

*Sus blasones * veneraran postrados
Con canciones * multiplicando accentos
A Cibeles * los versos consagrados
Delucados * se estendán por los vientos,
De flores y clauelos * coronados,
Bien templados * los dulces instrumentos,
Mill palmas y laureles * sacrifique,
La gloria de los prados * a Manrique.*

Idea verium horum est hæc [AD: AE: BD: CE: BD: CE: BF: CF:] singulis respondent duæ literæ: prior determinat primi hemistichij consonantiam: & secundi posterior.

Decasticha illa, quæ ab Spinele nomen habent, retrocurrere possunt seruati elegantia, & concentu, vt constat ex sequentibus lineis.

*A costa de tantos daños
Engañome la afección,
Que es forzosa confesion
Quando se muere de engaños.
No es el curso de los años,
Lo que el Alma llora y siente:
Es en todo diferente.
T si cobra fuerza igual,
Accidentes tiene el mal,
Para matar de repente.*

Sunt ex eodem Principe pag. 376. & isti respondent Idææ.

Direta. ABBA. ACCDDC.

Retrogr. CDDC. CAABBA.

Illos à fine rescribamus.

*Para matar de repente
Accidentes tiene el mal,
T si cobra fuerza igual,
Es en todo diferente.
Lo que el alma llora y siente,
No es el curso de los años,
Quando se muere de engaños,
Que es forzosa confesion
Engañome la afección
A costa de tantos daños.*

Id genus multa alia possunt cogitari, & scribi, sed hæc pauca adnotasse sufficiat, cetera poterit Lector ingeniosus sine duce cognoscere.

De inuersione Retrograda:

CCLXXXIII.

SI charta in mensâ iaceat, & vnus ab vno latere sit, & alter ab alio, multæ literæ retinebunt, & multæ mutabunt valorem, & potestatem, & vtrinque poterunt legi: interim erunt aliæ, quæ ab vno latere erunt literæ notæ; ab alio autem visæ erunt alogæ, & nihil omnino significantes. Modus iste retrogrediendi nominetur *Inuersione*: literæ, quæ pristinum valorem retinent, *Constantes*: quæ mutant, *Transfigurabiles*: & omnes aliæ, *Inconuertibiles* vocari poterunt.

Literæ, quæ in considerationem vocantur, sunt hæc.

ABCDEFGHIKLMNOPQRSTUVWXYZ

& Capitales dici solent, quibus respondent hæc minores,

abcdefghijklmnopqrstuvwxyz

Constantes sunt

HINOSXZ: nec non IOSXZ.

Transfigurabiles autem, vix inter Capitales inueniuntur, inter minores hæc succurrunt.

bcdfhijlmnpqrsu. d

quæ, si inuertantur transire videntur in has; qppjqu (u, u) u. d. h. j. n. p.

Porro c (siue c inuersum) sonat can; & d sonat de, sed p sonat per. [V per inuersionem transit in A Græcorum literam, quæ λ α μ β δ α dicitur: & M in Germanorum, VV, quæ Hispanis, Italis, & Gallis incognita.] Hac doctrinâ præmissâ inuersiones aliquas consideremus.

SIson (Græcè Σίσων) inter Deos, aut Heroës à Syris cultus, quod de genere humano optimè meritis, grana multa in Chaldeam intulerit, indigenis vtilia, & ignota: & inter alia illud quod Σίσων dicitur, de quo agit lib. 3. Dioseorides. Huic illi Obeliscos, Arees, & Tempia dedicarunt. Et quid, si aliqui ponti hanc inscriptionem apposuissent?

s. suo diuo sisoni pons s.

Qui è superiori parte, & qui ex inferiori, eandem sententiam legerent: inuertere enim librum, & cætera patientur omnia præter hoc Lemma, quod eodem modo ex vno latere, & alio legeretur.

In hac speculationem incidi valdè puer; & aliqua exempla in lucem misi, quæ inter alias schedas veteres fortassis aliquando succurrunt. Illam honorarunt amici, ad illam versus curiosos elimando.

Inter alios recensendus est mihi Ioannes Valentinius, Magister Capellæ Cæsareæ, inter Musicos nostri temporis facillè Princeps, qui anno 1647. Viennæ Austriæ, Versus eruditos, & ingeniosos edidit, & inter alios aliquas inuersiones retrogradas.

De Speculo Normali,

CCLXXXIV.

SI supra mensam ad libellam constitutam speculum ad rectos angulos erigas, non inuertes ordinem literarum, sed figuram solummodò, & hanc alio modo, & valore, quàm in Nota præcedente exposuimus. Porro constantes literæ.

HINOSXZ, nec non IOSXZ.

Constabunt etiam nunc; at eisdem nunc addere poteris

BCDEK, & ex parvis c.

At verò Transfigurabiles, aliam potestatem, & valorem in speculo adquirent: nam

b d d l n p q q

Transibunt in has

p q q i u b d d

Et præter ipsas L, & V in Γ & Λ λ α μ β δ α & γ α μ α Græcas cōuertētur. [Sanè d sonat de: q qui: d d dede. q q quibus, &c.] Ex literis sunt dictiones: & ex dictionibus carmina; dictiones nonnullas subiungam, tu poteris laborare, & metra, si volueris condere.

In Speculo. DEus: bouE: d's: nino: niui:

In Charta. DEus: ponE: q's: uiuo: uini:

DEuno: uos: bEs: pius: biuios:

DEauo: nos: pEs: bins: pini-os.

Hanc artem ad Musicam transuli, notæ enim percurrunt eodem ordine, sed mutant in speculo locum, vt patet in sequentibus lineis.

In speculo.

In charta.

Ad quarum fundamentum composuimus Binicia, in quibus charta ante speculum ponitur, & alter cantat, quæ legit in illâ, alter verò, quæ in illo conspicit.

De Spe-

De speculo parallelo.

SI in muro orientali sit tabula, & in occidentali speculum, superiora manebunt superius, & inferiora inferius: at dextera ibunt sinisterorsum, initium in finem; & contrà. Porro constantes erunt.

AHIMNOSTVXYZ.

nec non i l m n o s v u x y z.

illas constantes voco, quia non ita deformantur, vt valorem, & potestatem exuant. Erunt transfigurabiles

c: b c d p p q q. & in

o: d o b q q p p

transibunt. Et hanc ob rē dictiones *Ap* (*aper*) in *qA* (*quia*) *odi* in *ibo*: *facys* in *sisos* (siconos) &c.

Hoc etiam speculum transuli ad Musicam, & aliquos numeros composui, quos alter Chorus in charta, & alter canet in speculo.

EPISTOLA

*An versus recurrentes per literas
sint inuenti, & conditi
a Diabolo?*

✠ CCLXXXV.

LITERAS tuas accepi (ingeniose Tidaure) & in ipsis fulgura ebullientis ingenij, & auidę curiositatis. Theologiam in Grammaticis repertis, & altiore cothurno de rebus communissimis agis. Multa proponis dubia, quę multum tempus, & otium requirunt, vt debitā eurā exponantur. At, ne dicas te contemni, vel negligi, vnum diluam, quod inter cetera dignius solutione videtur. Interrogas, *An Idea cogendi carmina, vt. per literas redeant, sit ab Homine inuenta, an à Diabolo? Et, si Idea ab Homine: an saltem illud Distichum,*

Signa te signa temerè me tangis, & angis.

Roma tibi subito motibus ibit Amor.
quod omnes celebrant, à Diabolo confectum sit?

Plurimi sunt (Tidaure) qui omnia, quę communes hominum vires excedunt, statim accenseant prodigio: & si miraculo nequeant, superstitioni, & pacto. Multa ego adhuc puer in Hispaniā de Ideā Carminum recurrentium per literas; multa etiam de illo Disticho, quod tu proponis; multa audiui in Germaniā, & Italiā, at verò generosis institutus, aut preuentus notitijs; iniurios Humanō ingenio di-

xi, quotquot hoc versuum genus illius vires superare putabant. Carmina per literas recurrentia condimus, & alij viri ingeniosi. & curiosi nostro iussu, aut hortatu: & sicut nos hodie illa, sic etiam olim eadem potuerunt nostri Maiores consonare, quin egiisse dicendi sint institutore, à Principe tenebrarum legato. At illam Ideam ipsam potuit Diabolus docere hominem: ais. Et quid inde? Bona, & casta Dialectica, hanc consequentiam, *Potuit: Ergo fecit.* non approbat. Firmat hoc inuida rabies illa, quā Stygis incolę persequuntur mortales. n. m. multi homines fuerunt, qui pacto expresso se Dæmonis commiserunt imperio; hodie Magi, & Sages non Europam tantum, sed Asiam, & Africam etiam colluie numerosā percurrunt, & tamen serpunt apud homines scientiæ, quas exactè percellat Diabolus. Cur non sciunt isti herbarum, & lapidum vires, & Medicam rem ægrotam adiuuant? Cur non mutant Quadrata Rotundis, rectisq; lineis metiuntur magnitudinem Circuli? Cur non cognoscunt Celorum, & Planetarum motus? Cur non Constellationum vires, & aspectuum potentiam? Verbo dicam. Quia omne bonum Hominibus inuidet Diabolus. Qui ergo nulli Mathematico voluit notitias rerum ignotarum suggerere, cur vellet Ideas nobiles, & ingeniosas reuclare Grammaticis. Hinc ergo animo constanti pronuncio, *Carminum per literas (syllabas, aut dictiones) recurrentium Ideam, non esse suggestam à Diabolo.*

Ideam à veribus ipsis distinguo: scio enim Dæmonem multa olim carmina condidisse: & licet Ideæ carminis Heroici Autor non fuerit, iuxta Ideam ab Homine inuentam, & ab scholis approbatam, versus ingeniose eliminavit. Eulimodi carminibus sunt libri pleni: illa enim frequenter reddiderūt Oracula: quę minoris à Veteribus habita fuissent, si solutā oratione æquiocationes mendacijs fartas effutijissent. Potuit igitur Diabolus aliquando componere versus retrogrados. An & fecit? An & illud Distichum, de quo agebamus, eius est? Putabam asserentem sententiam fundamento carere, & sola vulgi ignorantia firmari: at modò subest ratio dubitandi non leuis: quoniam R. P. Ioannis Lallemandetij, cuius Philosophiam cum fructu legi, Theologiam quæro: & Tomo I. qui de Deo vno est; reperio Epistolam Nuncupatoriam à Reuerendissimo P. Claudio d'Orcamp Bisuntio, Ordinis Minimorum Generale scriptam, & in illā hanc periodum. *Non omittendus veniret S. Antidius, quem Egregium Martyrem*

Martyrem vocant Tabula. Vulgarissima (est) ipsius per Dæmonem ad Urbem translatio: de qua solenne Distichon.

Signa te signa: temerè me tangis, & angis.

Roma tibi subito motibus ibit Amor.

Mirabilis adhuc à Barbaris pro fide Christi abscissæ capitis prodigiū, quod narratur à corpore scilicet separatum caput, sine pectore, pulmone, & fencibus, laudes Deo perennes cecinisse. Hanc eandem periodum recognoscis, & illatuum præiudiciū adfirmas, reponisq; hoc Distichon à Dæmone fuisse compositum.

Sed hæreamus nonnihil; nam nimis festinas Tidaure. Non asserit prudentissimus Claudius, hoc Distichon à Dæmone S. Antidio esse dictum, sed occasione huius translationis, fuisse conditum: fortè ab aliquo huius Sancti Deuoto, qui Dæmonem sic clo-

quentem introduxit. Quid, si à Dæmone? Non contradico: sed saltè id non asserit expressè Claudius: id non probant Historiæ; hoc ratio, quam ab inuido Dæmonum Genio sub initium formabam, clarissimè refutare videtur. Maneat igitur hanc versuum recurrentium Idæam humanis inuentam fuisse, & hoc sit apud omnes indubium. An homines imitatus sit Dæmon, & aliquando versus recurrentes condiderit, Historiographi examinent: qui tamen, si illud Distichum, *Signa te, signa*, &c. composuisse dicatur, non ideò magnà gloriâ erit dignus; nam sensus, aut stridet, aut hiat, & multa reperiuntur meliora ab hominibus scripta. Sic censeo, &c. Vale, &c. Amicis communibus valere iubeo.

Vide Ioannem Baptistam Marinum in suis Rhythmis part. 2. Madrig. 204.

A P O L L O F V L M I N A N S.

*Fulminibus male suade meis, nisi Zoile parcas,
Inuidia haud parcent fulmina dira tue.*

☞ CCLXXXVI.

SULPHUR, quod Pyriū vocitant è rebus diuerlis paratur, sed excellit virtute, cum è cupro, vel auro. Puluis Pyrius ex cupro sursum vehemente impetu erumpit: deorsum aureus. Sic multi Authores Chimici: sic Crollius: cui Marcus Marinus Merfenus, & alij Doctissimi Viri fidem habent. Petrus Gassendus, & non pauci expertissimi Doctores contradicunt, ostendentes sursum erumpere Solem, Venerem, & Martem fulminantes. Rem non examino, sed Crollij, & Merfeni doctrinam ingeniosam suppono, & numeris nostris adapto. Binæ, me conducente, Musæ Appollini ancillabuntur fulminanti: Aurea, Cypria: altera Carmina deorsum impellet, sursum altera de eorundem motu, & influxu, à Veterum Musarum motu, & influ-

xu toto Cælo distinctis aliquando sic cecini.

*Arrojaba la fuente Cabalina
Christal liquido ayer: fuego oy fulmina;
T con claras estrellas
Al abismo profundo,
Que viene a sér el corazon del Mundo,
Baxando, sobrepaja las estrellas.
Ayer crecia y menguaba
Sujeta al orden, que su Apolo daba;
Mas oy regida de diuerso Apolo
Vuela de polo à polo,
T por rumbo diuerso,
En prosa, en rhythmo, en verso,
Baxando se remonta al firmamento,
Subiendo baxa al infimo elemento.*

Ergo præcedentis Apollinis impetu fluxerunt, & refluxerunt carmina; modò surgunt, descendunt; volant, ruunt, vt lineæ subsequentes nos docent.

MVSA I. AVREA DESCENDENS.

¶ CCLXXXVII.

MULTIFARIAM dimitti deorsum poteris; prosâ, rhythmô, metro; hæc enim Catabasicos doctrina valde est vniuersalis. Sed & *catabasis* (defensus) contingit multifariam: nempe sensu; rhythmô; metro; sensu, & rhythmô; sensu & metro; & tandem sensu rhythmô & metro. Sensus cum primâ dictione leguntur, vt sensum cibamus, postea secundâ, tertiâ, &c. sed metri expertem: Metro, aut Rhythmô cum eadem numeris satisfaciunt, sed carent sensu: Vtroque cum defensus est rhythmicus (vel metricus), & significatiuus. Quam obrem Musam hanc in tria capita subdiuidemus.

Nullo alio melius modo potero primum Descensum explicare, quam exempla ponendo: est enim maior exemplis vis, quam longissimis expositionibus. Hoc loquendi artificii Concionatores Veteres delectabantur, & Diuus Bernardus præcipue. Videatur sermo 1. de S. Andræ, ex quo meus in Iesu charissimus amicus, D. Carolus de Thomassijs, ex Duce Palma Clericus Regularis, piissimè, & subtilissimè ingenij Vir, hos per Crucem ad Cælum gradus, per quos ascendere, aut descendere possis, religiosè deduxit.

Portant	Domini	Crucem,
Crucem	sequuntur	Iesu,
Christi	Crucem	amplectuntur
Incipientes,	Proficientes,	Perfecti,
viâ purgatiua,	viâ illuminatiua	viâ vnitivâ
necessitate,	utilitate,	voluntate,
timore,	spe,	charitate,
patienter,	fortiter	letanter.

Hæc Ascetica veritas potest legi octo modis: &

Primo ab angulo *Portant*, progrediendo. videlicet, *Portant Domini Crucem: Crucem sequuntur Iesu: Christi Crucem amplectuntur, incipientes, proficientes, perfecti; viâ purgatiuâ, viâ illuminatiuâ, viâ vnitivâ: necessitate, utilitate, voluntate, (timore, spe, charitate) patienter, fortiter, letanter.*

Secundo ab angulo *Crucem* regrediendo, vt si dicas. *Crucem Domini portant: Iesu Crucem sequuntur: Christi Crucem amplectuntur, &c.*

Tertiò ab angulo *Portant*: descendendo:

nempe sic. [A] *Portant Crucem Christi incipientes, viâ purgatiuâ, necessitate (timore) patienter* [B] *Domini sequuntur Crucem proficientes viâ illuminatiuâ, utilitate (spe) fortiter.* [C] *Crucem Iesu amplectuntur perfecti viâ vnitivâ voluntate (charitate) hilariter.*

Quarto ab angulo *Crucem* descendendo. Hæc lectio coincidit cum præcedenti, si prius legas §. C. postea §. B. & tandem §. A.

Quintò ab angulo *Patienter* progrediendo, vt *Patienter, fortiter, letanter, timore, spe, charitate, necessitate, utilitate, voluntate, &c.*

Sextò ab angulo *Patienter* ascendendo, vt *Patienter timore (necessitate) viâ purgatiua incipientes, Christi Crucem portant. Fortiter spe (utilitate) viâ illuminatiua, &c.*

Septimò ab angulo *Letanter* ascendendo sic. *Hilariter charitate (voluntate) viâ vnitivâ Perfecti amplectuntur Iesu Crucem. Fortiter spe (utilitate) &c.*

Octauo ab angulo eodem recurrendo, vt si primam lectionem ab vltimâ voce recurras dicens, *Letanter, fortiter, patienter, charitate, spe, timore; voluntate, utilitate, necessitate; viâ vnitivâ, &c.*

Huic cursui, & cursui; descensui, & ascensui, addit charites metrum. Numeros subseqentes considera; in quibus ad Cælum Planetarium oculos conuertemus: si enim in exemplo præcedenti è terris per Crucem tribus Cursibus (purgatiuo, illuminatiuo, vnitivo) ad Emphyteum percurimus; honestè distractionis gratiâ in exemplo sequenti ex Emphyreo per Orbis sydereos, & Planetarios ad Terras iterum nos dimittemus.

*Iuppiter atque Arcas, Saturnus & sol, Lunaq; Marsq;
Castor, & Alcides, Flora, Minerva, Venus:
Rex, Athleta, Parens, Amphrysus, Cynthia. Sævus
Tyndarides, Vltor, Castus, Comata, Cypri;
Firmat, init, generat, componit, turbat, adanger,
Vivit, debellat, colligit, audit, amat:
Æthereos, orbis, Plutonem, carmina, nubes,
Bella, iterum, Tricentem, Lilia casta, snos.*

Primum Distichum complectitur nomina; secundum eorundem apposita; tertium verba; quartum obliquos, nempe casus, qui ab his verbis reguntur. Vt ergo videas, quo primâ dictione modo, quo secundâ, quo tertiâ cooptantur, eosdem versus rescribo.

Iuppiter

*Iuppiter atq; Arcas Satnr & Sol Lunaq; Marsq; Castor & Alcides Flora Minerva Venus.
 Rex Athleta Parens Amphriscus Cynthia Scaius Tyndarides Vltor Casta Comata Cyprii.
 Firmat inie generat composuit turbas adauget vinis debellat colligit audit amat.
 athereos orbes Plutonem carmina nubes Bella iterum Tricamen Lilia casta suos.*

In huius Carminis artificio duo sunt confide-
 randa Metrum videlicet, & sensus. Metrum
 sine sensu progreditur, Sensus sine Metro
 descendit. Vnde si horum Carminum quæ-
 ratur sensus erit hic.

*Iuppiter Rex firmat athereos.
 Arcas Athleta inie orbes.
 Satnr Parens generat Plutonem.
 Sol Amphriscus composuit carmina.
 Luna Cynthia turbat nubes.
 Mars scaius adauget bella.
 Castor Tyndarides vinis iterum.
 Alcides Vltor debellat Tricamen.
 Flora Casta colligit Lilia.
 Minerva comata audit casta,
 Venus Cyprii amat suos.*

Faciliora erunt eiusmodi Carmina, si non
 iam singula Disticha singulis Distichis, sed
 singuli versus singulis cooptentur, vt patet
 in exemplo sequenti.

*Marcus, Augustus, Lepidus, Quirinus;
 Cantus, insignis, generosus, almus;
 Militas, vincit, patitur, triumphat;
 Semper in Vrbe.*

In hoc Sapphico sensu descendit sic. Mar-
 cus cantus militas; Augustus insignis vincit, &c.
 aut ascendit sic. Militas cantus Marcus: vin-
 cit insignis Augustus; patitur generosus Lepidus,
 &c. Adonium poteris singulis columnis, aut
 vltimæ soli cooptare.

Hinc patet aptiora esse Hexametra, aut Di-
 sticha Elegitica, vt sensus vel fursus, vel deor-
 sum pellatur. Vberioris doctrinæ gratiâ a-
 liud exemplum subiiciamus.

<i>Phabus</i>	<i>Musa</i>	<i>Cygnus</i>	<i>Pelagus</i>	<i>Parnassus</i>	<i>Olympus.</i>
<i>Pulcher</i>	<i>docta</i>	<i>sagax</i>	<i>vastum</i>	<i>Cirrbae</i>	<i>amicus.</i>
<i>Cingens</i>	<i>dans</i>	<i>referens</i>	<i>conturbas</i>	<i>nactus</i>	<i>honorans.</i>
<i>Terras</i>	<i>verba</i>	<i>lyram</i>	<i>naues</i>	<i>Phaëtona</i>	<i>Miner uum.</i>
<i>Omnes</i>	<i>clara</i>	<i>sacram</i>	<i>refluas</i>	<i>Diuumq;</i>	<i>Deamque.</i>
<i>Fortiter</i>	<i>acré</i>	<i>piè</i>	<i>breviter</i>	<i>prudenter</i>	<i>aperit.</i>
<i>Versat</i>	<i>obumbrat</i>	<i>agit</i>	<i>disperdit</i>	<i>colligit</i>	<i>auget.</i>
<i>Celum</i>	<i>hominem</i>	<i>choreas</i>	<i>fortunas</i>	<i>Lilia</i>	<i>fata.</i>
<i>Celsum</i>	<i>omnem</i>	<i>tremulas</i>	<i>felices</i>	<i>casta</i>	<i>secunda.</i>
<i>Fundens</i>	<i>dantem</i>	<i>avidas</i>	<i>dandas</i>	<i>decorantia</i>	<i>formans.</i>
<i>Fulmina</i>	<i>versus</i>	<i>auri</i>	<i>tandem</i>	<i>Libetridas</i>	<i>annos.</i>
<i>Dextra</i>	<i>voce</i>	<i>vado</i>	<i>Neptuno</i>	<i>Numine</i>	<i>motu.</i>

In cuius primo versu nomina sunt substanti-
 ua: adiectiua in secundo: participia in tertio:
 in quarto eorumdem participiorum casus: in
 quinto casuum horu appolita: in sexto aduer-
 bia: in septimo verba: in octauo, & nono casus
 verbi: ibi substantiui, hic adiectiui: in de-
 cimo participia, aut alia æquipollentia nomi-
 na eisdem casibus correspondentia: in vnde-
 cimo horum participiorum casus: & in duo-
 decimo iumenta. Quorum omnium Car-
 minum sensus è descensu colligitur, nimirum
 si legere placeat.

*Phabus pulcher cingens terras fortiter, ver-
 sus Celum celsum, fundens fulmina dextra.
 Musa docta dans verba clara acré, obumbrat
 hominem omnem dantem versus voce. &c.*

Adhuc multò erunt faciliora, si recta sint pau-
 ciora: Seruiant loco regularum hæc Disti-
 cha, quæ ex Alstedio subscribo,

Christus alloquitur homines:

*Vos, quos includis, frangis, grauatis, attrahitis, uritis,
 Hic carcer maestas nunc labor, exilium, dolor, assens:
 Lucem, requiè, patriâ, medicamen, & umbrâ,
 Querite, sperate, scitote, tenete vocate.*

Ad Pios.

*O pie grex, cum terrica lex est, nulla dolis fex,
 Qui via, qui lux, hic tibi sit Dux, alma regat crux;
 Encomium docti cuiusdam viri.
 Musicus, Orator, Vates, trahis, allucis, implex,
 Saxa, animos, calos, voce, lepore, modis.
 Erasmi Roterodami hoc est.*

*Ex minimis vitium, celum, modulamina, castra,
 Surgit, alit, penetrat, suscitât, exuperat,
 Seditio, requies, oratio, cana, fauilla.
 Maxima, longa, brevis, semibrevis, minima.*

Notum quoque est illud:

*Sas, pueri bini, puer unus, nupta, maritus,
 Vi, caltro, lymphâ, fume, dolore, caduue.*

De Christo, & hostibus spiritualibus;
Excraciat, perdit, sanat, lue, cæde, crure,
Mori, Satanæ, Christus, pectora, mēbra animā.
Ioannes, Lauterbachius ad Paulum

Melissum.

O; Hermetis habes, modum Apollinis, harmonia;sq;
Orphei, tres unum docto Molisse refert.

Ore, modo, harmonia;sq; Hermetis, Apollinis, Orphei,
Profer, conde, sona, verba, poema, melos.

Quatuor ordines dentium:

Incidit, terebrat, minuit, sæpè indicat annos.

Custellus, stercerum, mola, gnomon fixus in ore.

Cicero de se:

Defendi, tenuis, vetuis, face, cæde, crure,

Cinis, Dux, Consul, scella, lares, Latium.

Epithalamium.

Terra, Polus Tethys, fert, flores, sydera piscis,
Vota, Deus, pietas, dant nuptias, gaudia, natos.

Cana, Sacramentum,

Vltima, diuinum,

Vinificat, donat,

Mentem, solamen,

Larifcat, spernit,

Mastos, claros,

Roborat, exaltat,

Infirmos, humiles,

Coniungit, solidat,

Credentes, dubios,

panis,

vinus,

confortat,

mortales,

concludit,

infernum,

nutrit,

ducit,

errantes,

communio

Sanctissima

deprimit

crimen,

pandit,

sydera,

dilatât,

peccata,

dulcescit,

mentibus,

Sanguis,

Christi,

auget,

amorem,

adunat,

amantem,

opinat;

fructu:

opacat,

umbra.

Quod autem de cœnâ vltima Christi dicitur,
dici non potest de cœnâ Lutheri, & Caluini,
nam in illâ fuit vera panis, & vini in corpus,
& sanguinē Domini nostri Iesu-Christi trans-
substantiatio; at in istis sola representatio,
tum quia ipsi consecrare nolunt, tum quia,
cum non sint Sacerdotes, non possunt, & quia
hodie præcipuè cum Luthæanis, & Caluinistis
disputamus, ostendam breuiter, vt confun-
dantur ipsi, sufficere solam grammaticam.

Admittit conuersionem Lutherus, non in
consecratione, sed in sumptione: vt hinc Vene-
rabilis Sacramenti expositionem, & circū-
lationem condemnet. Sed argumentor cōtrā.
Verba Christi, aut etiam Sacerdotis dicentis.
Hoc est corpus meum, &c. Hic est Calix Sanguinis
mei, &c. sunt vera. At stante Lutheri inter-
pretatione sunt falsa. Ergo illa interpretatio
est hæretica. Probo minorem: quia teste Lu-
thero; Hoc non est corpus Christi, sed erit:
Hic non est calix sanguinis Christi, sed erit.

Negar conuersionem, etiam in sumptione,
Caluinus, & asserit verba consecrationis in-
telligi in metaphorico sensu debere: nos con-
tra in sensu reali, & vero illa intelligimus.
Porro in sensu vero, & proprio Consecratio
Calicis reddit hunc sensum. Hic est verus ca-
lix veri sanguinis mei, qui verè effundetur in ve-

Carolus Veenhofius in nuptias Mar-
garthæ Franciæ:

Anna, Camilla, Lucretia, concinit, insonat, ornat,
Artemia, arma, Hymenem, carmine, voces, lyrā,
Stigelius.

Vinitor, agricola, & vox, amputat, excitat, intrat,
Vites, rurs, aures, falce, bidente, sono.

Tritum Distichon.

Temporibus nostris quicunque placere laboras,
Det, capiat, quaras, plurima, pauca, nihil.

Musica de se ipsa:

Vinco, flecto, rego, cantu, dulcedine, plectro,
Dira, cruentia, feros, tartara, monstra, viros.

Languentes repleo, morituros excito, mastos

Erigo, pallentes munio, vinco Deos.

Docto, & deuoto calamo scriptus est ille Hy-
mnus, Lauda Sion Saluatorem, qui canitur in
Missâ in Corporis Christi Solemnitate: qui
ad versus sequentes ingeniosè reducitur.

ram remissionem peccatorum verorum. Si stetur
à Caluino, hunc. Hic est metaphoricus calix me-
taphorici sanguinis mei, qui metaphoricè effunde-
tur in metaphoricam remissionem peccatorum me-
taphoricorum.

Et quis, quæso, non videat interpretationē
primam esse orthodoxam, veramq; & hanc se-
cundam falsam hæreticam, & exorbitantem.

S. Christophorus de se ipso.

Deservi, gessi, docui, subiique, coloque,
Perfidiam, Christum, sydera, fata, polum.

Laus operis alicuius.

Admiror, stupeo, delector, comprobo, laudo,
Ornatum, eloquium, carmina, acumen, opus.

David Crinitus in obitum Imperatoris.

Pannonij, Austriades, Bohemia, Illësia, Cesar.

Magnanimis, fortes, diues, amana, potens:

Luciferos, largas, deiecit, tristia, fato,

Edite, proferre, scinde, profunde, fo-

Singulus, lachrymas, vultus, suff-

Pectore, luminibus, vugubus

Luciferos, mastos, miserantia.

Aspidi, subito, contin-

Exigit hoc, persuadet id-

Officium, pietas, gl-

Pannonia, Archiducis-

Extremum celebris f-

G

Epitaphium VVilhelmi Episcopi
Olomucensis.

VVilhelmus Princeps, quem Maximus Emilianus
Ad tua legatum sceptris, Polone, dedis:

Hanc adem, populum, Muscum, Numen, Olympū,
Onnauit, docuit, struxit, amauit, habes,
Ex puris nominibus est hoc Epitaphium
Bernhardi.

Instructus, velox, sublimis, pauper, abundans,
Artibus, ingenio, sanguine, veste, bonis.

Insignis, pollens, largus, deuotus, abundans,
Moribus, ingenio, munere, corde, bonis.

Insignis alternatio est in sequentibus.

Castus, egens, cecus, domui, spreui, superauit,
Corpus, opes, Satanam, verberet, corde, preces,
Item.

Gloria, mors, virtus, fortes, mortalia, iusto,
Fama; falce, astris, erigo, sterno, beo.

Minus luminosum est hoc.

Qui cepit in placida longauus viuere pace,
Des, capiat, poscat, plurima, pauca, nihil,

Tetrastichon de corruptis moribus.

Perditio, gladius, Pestisq; ruina flagellum,
Subiectis, sibi, mundo, patrie, populo;

Junior, effrans, vanus, diuisa, gubernans,
Princeps, rex, clemens, nobilitas, mulier.

His versibus accidit hyperbaton, si-
ue traiectio, qualis est in il-
lo Edicaphio.

Dura, malum, cunctos, salis, horruit, edificauit,
Vana, Deum, requiem, spreuit, amauit, habet.

Item in isto Alciati.

Artis, honestatis, iuris, precepta, decus, vim,
Conculcant, superant, spernunt, vis, ara, potentes.

Item in hoc.

Dilige, luxuriam; vitium, cole, destrue, Sanctos,
Iustitiam, fuge, sperne, Deum, Satanam, reuerere,

Huiusmodi versus vitatē vocantur hyper-
bati, & antithetici.

Correlatio multiplex est in isto:

Sus, iuuenis, serpens, casum venere sub vnum.

Sus iacet ex ictu, pede sperpens, ille veneno.

Anguis, aper iuuenis, pereunt vis, vulnere, morfu

Hic fremit, iste gemis, sed sibilat ille nefandum,

Sus, serpens, iuuenis pariter perire vicissim,

perit iuuenis, serpens pede, porcus ab ictu,

Item spectant subsequeutia.

Sus, panis, docui, subricani;

Anguis, lacte, labore, labris,

Anguis, produxi, contuli, amani;

Anguis, arte, fauore, sinu.

Anguis, dispono, coarceo, porto,

Anguis, vigore, manu.

☞ CCLXXXVII.

Stephanus Tabourotius eiusmodi versus
nominat vers-rapportez, & exempla non
pauca producit, ex quibus nonnulla subscribo
arrogans mihi auctoritatem aliqua castigand-
i, aut mutandi.

Pastor, arator, eques, paui, colui, superauit;

Capras, rus, hostes; fronde, ligone, manu;

Reperitur inter opera Virgilij; illud Officia-
lis Langrensis in Gallicum idioma transtulit.

Pastres, laboureurs, Duc, t'ay pen, besche submis,

De rains, de pics, de mains, cheurs, cāps énemis.

Nos in Hispanicum.

Paser, cultuē, venci;

Paster, labrador, soldado;

Calbras, campos, y enemigos;

Con la yerba, pala, y mano.

De vno, qui occisus fuit gloriosè,

Atrox, excelsus, brevis, intulit, accipit, anger;

Mortem, animum, famam, vulnus, Olym-

pus honos.

Dum mediā hyeme incautē bouē cultro qui-
dam adolescens occidit, a boue occiditur

apud stagnum. Accurrit testinus filius aeri,
& per glaciem in stagnum delapsus submer-

gitur; Pater, ut vidit, impos sui redditā su-
spendit laqueo: & coniux dolore taborens

occumbit. Totam istam tragediam quidam
complexus est hoc Disticho.

Vnus bos, simulus, puer vnus, sponsa, maritus;

Cultro, cornu, undis, sine, dolore perit.

Huc pertinet Distichum subsequens.

Phabus, Amor, Cypris, vent sauuert, nourrir, &
orner;

Tort vers, caur, & chef; d'ombre, de flam-
mes, de fleurs.

Numeros latinos imitatur, ut sciamus Hexa-
metra, & Pentametra posse etiam fieri Galli-
cè. subsequens Distichum Græcum eodem
est artificio compositum.

Ζῆς κ' ἄνθρωπος &c.

Fit Cygnus, Taurus, Satyrusq; Aurnusq; ob amorē,

Leda ac Europa, ac Antiopa, ac Danae.

Iouis amores præcipuos, & metamorphoses
recenset. Versio verbum pro verbo reddit,
adnotando vocem Græcam Ζῆς Iuppiter, in
Hexametro latino subintelligi: & coniunctio-
nem ac, quæ ponitur in Pentametro ad vitan-
das nominum synalcephas in Græco carmine
desiderari.

Iacobi aduersus filium suum Iosephum,
quem mortuum, & à setâ pessimâ dilacera-
tum, & deuoratum opinabatur, affectum, &
lachry-

lachrymas numeri sequentes describunt.
Lumen, lingua, manus, fletus, clamoribus, hamo;
Ora, locum, crines; abluit, implet, arat.
 Illos Tabourius ex Bibliorum antiquo manu-
 scripro desumpsit. inde etiam istos.

Vt Ionas, Iudith, Daniel; domo, lenio, seruo;
Monstra, feras, cines; spe, pietate, fide.

Incerti Authoris sunt hi.

Nata, soror, genitrix; patrem, fratremque, virumque;
Serpsit, edit, calcat; unguibus, ore, genu.
Mus aquilam, cetus glyciram, risem, Heliophorâ;
Rodit, agit, terret; dente, volando, metu.

Sequens Distichum non multum ab eo abest,
 quod Leonardus de Vrino ferm. 43. producit.

Corpus, famam, animam, vim, lumina, summa
na vocem.

Polluit, adnihilat, necat, eripit, orbis, acernat.

Cui simile est illud, quod apud Rebuffum in
 tit. Concord. de publicis concubinarijs in 20.
 pœna reperitur.

Corpus, opes, animam, consortia, fœdera, famâ;
Debilitat, perdit, necat, odit, destruit, auferit.

Agir etiam de femina, à quâ meliora nemo
 prudens speret.

In Morce Clementis Mâroti ante annos iâ
 multos quidam ingeniosus Poëta hoc Tetra-
 stichum scripsit.

Aldemurch	Præsul	Holsatis	nobile germem
Præsul	Finalis	præstans	tutamen alumnis
Holsatis	præstans:	lumen	purissima Gemma.
Nobile	tutamen	purissima	Gemma resurgens
Germem	alumnis	Gemma	resurgens ô Viceline.

Simile carmen legi olim Bruxellæ in Pa-
 trum Carmelitanorum Ecclesiâ in magnâ ta-
 bulâ: quo carere meus Lector poterit nō enim

Quercy, la Cour, le Piedmont, l'Vniuers;
Me fis, me tint, m'enterra, me cogneut;
Quercy mon los-la Cour tous mon temps eut,
Piedmon mes os, & l'Vniuers mes vers.

Qui plura Gallica habere desiderat, adeat
 Caput XIII. Stephani Tabouricij, citari.

G AËtâ transiuimus, audiuiusque ibidem
 Bourbonij cadauer conseruari, & hanc
 inscriptionem habere.

Francia me diò la leche,
España honor, y ventura.
Roma me diò la muerte,
Gaëta la sepultura.

Et extemporaneo impetu diximus.

Francia, Iberia mi, Germania, Roma, Gaëta;
Lac, famam, lanros, mortem, tribuitq; se-
pulchrum.

DE secundo Descensus modò non est cur
 multis disseramus: transeamus igitur ad
 tertium, & exempla aliqua consideremus.
 Dabo primo loco Vicellini Episcopi Epita-
 phium, quod est incisum marmori, (si mar-
 mori) Bardeholmiz in Monasterij templo, &
 inscriptum chartæ in Encyclopædiæ Ioannis
 Alstedij lib. 10. sect. 4. cap. 5. §. 22. & in Ar-
 te Poëtica Academiæ Gissenæ, lib. 2. cap. 6.
 pag. 319.

verba occurrunt. Addo alia exempla ex Alste-
 dio. (Est Author curiosus, & diligens, & potest
 vtiliter legi, vbi non disputat de Religione.)

Princeps	Mauriti	Doctorem	Maxime	Tutor
Mauriti	Fidei	Protector	strenue	vera
Doctorem	Protector	honorum	fulgide	Phæbe
Maxime	strenue	fulgide	suscipienda	celebris
Tutor	vera	Phæbe	celebris	Religionis

His Carminibus Poëta quemdam Principem
 Catholicum, nomine Mauricium dilaudat.

Vocum destinatio, in vlrims præcipuè versi-
 bus, dura est. Meliores sunt versus sequentes.

Christus	delitia	pax	cordis	gloria	mentis.
Delitia	Regum,	potus	sons	dulcis	imago.
Pax	potus	prudentia	ingis	vita	potestas.
Cordis	sons	ingis	proles	aternaque	Patris
Gloria	dulcis	vita	aternaque	fulgida	Porta
Mentis	imago	potestas	Patris	Porta	suprema.

Quid in Mundo facilis? Ergo, si voces æquisyllabas ponas, poteris conformare Biuium Metricum, nempe Epigramma, quod duplici via possit legi. Idea versus est hæc.

— — — — —

Et ad illam (vel ad aliam similem potius; placuit enim mihi vocem -v in penultimo loco, & vocem —v, in antepenultimo ponere.) Numeros sequentes conformo.

Empyrei	Soles	Sunt Christi	Mater	Ioseph,	Sunt etiam
Stellæ	Benedictus,	Marcus,	Aquinas,	Ambrosius,	Stephanus,
Polycarpus,	Marcus,	Amandus,	Franciscus,	Placidus,	Cyprianus,
Victor,	Vbaldus,	Bernardus	Simeon,	Zephirinus,	Gallus
Achilles,	Calixtus,	Petrus,	Damianus,	Vitus,	Hugoque
Iustinus.	Linus,	Augustini,	Xistus,	& omnes	Cælestes.

Illos progrediendo relego, & versus sequentes inuenio.

Empyrei Soles sunt Christi Mater, Ioseph: Sunt etiam Stella Benedictus, Maurus, Aquinas. Ambrosius, Stephanus, Polycarpus, Marcus, Amandus,

Franciscus, Placidus, Cyprianus, Victor, Vbaldus, Bernardus, Simeon, Zephirinus, Gallus, Achilles, Calixtus, Petrus, Damianus, Vitus, Hugoque, Iustinus, Linus, Augustini, Xistus, & omnes Cælestes,

Eosdem descendendo resumo, & hos versus conformo.

Empyrei Stella, Polycarpus, Victor, Achilles, Iustinus: Soles, Benedictus, Marcus, Vbaldus, Calixtus, Linus: sunt Christi Maurus, amandus, Bernardus, Petrus, Augustini Mater, Aquinas, Franciscus, Simeon, Damianus, Xistus, Ioseph, Ambrosius, Placidus, Zephirinus, Vitus: & omnes Sunt etiam Stephanus, Cyprianus, Gallus, Hugoque Cælestes.

Numinis nobis Genitrix
nobis Genitrix faueto
Genitrix faueto Numinis
faueto Numinis nobis
Numinis nobis Genitrix

faueto Numinis
Numinis nobis
nobis Genitrix
Genitrix faueto
faueto Numinis.

Ergo si æquisyllabas voces apposuerit, poterit conformare carmina, quæ prorsum, &

deorsum legantur. Parthenium hoc elogium perpendito.

Virginum	lauros	celebro	frequenter,	Vrsulæ
dotes	recito	corufcas;	Cordulæ	robur
recolo	canoque	Candidæ	vitam	reboans
benignas	Luciæ	laudes	venerans	saluto
Barbaræ	mores	imitans,	adoro	Numen in illis.

Quod, si directè legatur, hos numeros, & sensum reddiderit.

Virginum lauros celebros frequenter.

Vrsula dotes recto cornificas;

Cordula robur recolo; canoque

Candida vitam; reboans benignas

Lucia laudes; venerans saluto

Barbara mores; imitans adoro

Numen in illis.

Si autem placeat descendere, hos versus in eodem Pegmate repereris.

Virginum dotes recolo benignas.

Barbara lauros recto; canoque

Lucia mores; celebros cornificas

Candida laudes; imitans frequenter

Cordula vitam; venerans adoro

Vrsula robur; reboans saluto

Numen in illis.

CCLXXXIX.

Addamus, & aliud exemplū, ut numeri præcedentes melius intelligantur. Est ad laudē Marulli potētissimi, & doctissimi Principis.

*Te Polus duplex celebras
cantas numeris sororum
Lycens Parentem Patria
potentem nuncupat florem
Pan Deus laurum vocat, &*

*Marulle: Te Chorus
Te melo pangit
landat cytharis
stabilem Magistrum
Dynastam nobilem.*

NOTA. Polus est duplex; Arcticus, & Antarcticus: ille septentrionalis dicitur, hic Australis: de quibus Virgilius Georg. 1. * Pan est Mundus: & septem fistulas habere dicitur, hoc est, septem Planetas: unde orta fuit antiquorum sententia de enarmonico Stellarum concentu. Legimus Panes in plurali apud Virgilium Æneid. 8. Ovidium Epist. 4. Propertium lib. 3. Sidonium, aliosq:

In hac Tabellā ab angulo Te polo ad angulum Nobilem progrediendo, & descendendo: Lector ingeniosus procedit. Sit ergo.

LECTIO I.

Ab angulo Te Polus progrediens.

Te Polus duplex celebras, Marulle:

Te Chorus cantas numeris sororum:

Te melo pangit Lycens Parentem

Patria landat cytharis potentem:

*Nuncupat florem stabilem, Magistrum
Pan Deus, laurum, vocat & Dynastam
Nobilem.*

LECTIO II.

Ab eodem angulo Te Polus descendens.

Te Polus cantas Lycens potentem:

Pan Deus duplex numeris Parentem

Nuncupat: laurum celebras sororum:

Patria florem vocat: & (Marulle)

Te metro landat stabilem Dynastam:

Te Chorus pangit cytharis Magistrum

Nobilem.

CCXC.

Scripsi ante annos multos Epitaphium, quod posset Marmoris, quo tegitur D. Benedictus insculpi. Illud exscribo; fortè enim aliquibus placere poterit.

O p r - grine	EPITAPHIUM.		* * *
Hic iacet	Cælo natus	Benedictus	* * *
Sol: vas datus	bonis, malis	Fax, Cæli	Ca'sini
Monachalis	Europæ	firmamentum	fulcimentum
Eremitæ	cultor, rector	bene dictus	Christo addic ⁹
spes, protector	specialis	Possessor	servator
generalis	Patronus,	horizontis	huius montis
Empyreï	lux, director	fons virtutis	radijs pictus,
Lynx detector	generosus	Humanus	Bellator
iam Diuinus	Defensor	hortus florum	splendor morū
Ros Cæli	celebratus	luminosus	pons salutis
Dilaudatus	* * *	* * *	Præceptor
Empyreico ple- nus sinus,			peregrinus
			Quem non hoc clau- dit marmore Callio.

Est conditum Rhythmicè, & poterit legi duobus modis; nimirum, progrediendo, & etià descendendo. Vtrous modo habebitur Epigramma Rhythmicum scriptum illo genere versuum, cui apud Hispanos nomen SONETO est. Clarioris eruditionis gratià veramq; lectionem exscribo.

INSCRIPTIO EPITAPHIA.

Hisp. Soneto.

O Peregrine;
 Illic iacet Celo natus BENEDICTVS;
 Casini Sol; Vas datus bonis, malis
 Fax Celi fulcimentum Monachalis;
 Europe firmamentum Christo addictus.
 Eremita Cultor; Recltor; benè dictus
 Sernator, spes, Protecltor; specialis
 Possessor huius Montis; generalis
 Patronus. Horizontis radys pictus.
 Empyreï Lux: Director; fons Virtutis;
 Bellator; Lynx; detectior generosus;
 Humanus splendor Morum, iam Diuinus.
 Defensor: Hortus florum: Pons salutis;
 Ros Celi celebratus; luminumosus;
 Præceptor dilaudatus; peregrinus:
 Empyreo plenus Sinus,
 Quem Mons hoc claudis marmore Casinus.

EIVSDEM INSCRIPTIONIS CATABASIS.

☞ CCXCI.

O Peregrine; hic iacet Sol: Vas datus;
 Monachalis Eremitæ Spes; Protecltor
 Generalis: Empyreï Lynx, Detectior
 Iam Diuinus. Ros Celi dilaudatus.
 Empyreo plenus Sinus Celo: natus
 Bonis, Malis: Europa Cultor, Recltor;
 Specialis Patronus; Lux: Director
 Generosus: Defensor celebratus.
 Benedictus Fax; Celi firmamentum:
 Bene dictus Possessor Horizontis:
 Fons virtutis; humanus hortus florum
 Luminosus. Casini Fulcimentum:
 Christo addictus Sernator huius Montis:
 Radys pictus Bellator: splendor morum.
 Pons salutis, Præceptor peregrinus,
 Quem Mons hoc claudis marmore Casinus.

Si volueris eiusmodi versus (Sonetos) fabricare, primo debes ichnographiam in charta duobus distinctis delineare, ut cellas habeas, quibus possis singulas dictiones inscribere,

contemplant subsequenter Tabellam: in cuius singulis cellulis singulas voces colloca- bis, quæ habeant accentum in penultima, & tot syllabas, quot numerus inscriptus postu- lat; (4. enim quaternas postulat; 3. ternas; 7. septenas, &c.) hac lege ut omnes, quæ ead- dem literâ notatæ consonent; dissonent, quæ diuersa.

4			*
3	⁴ F	⁴ A	3
⁴ F	⁴ B	3	⁴ I
⁴ B	3	⁴ I	⁴ A
3	⁴ G	⁴ A	3
⁴ G	⁴ B	3	⁴ K
⁴ B	3	⁴ K	⁴ A
3	⁴ G	⁴ C	3
⁴ G	⁴ D	3	⁴ H
⁴ E	3	⁴ H	⁴ C
3	⁴ F	⁴ D	3
⁴ F	*	*	⁴ E
⁷ E			¹¹ E

☞ CCXCII.

Hic Vic Soneto etiam legem dat positum Dia- gramma, fuit olim Musis, & Pegafo in- scriptum, & modo exercitij gratia repone- tur.

	Ad Musas Castalias		
	EPIGRAMMA.		* * *
Musæ valles			
has colunt	cryptas montis	immortales	Sorores
nunc Phaëtonis	Nymphæ bellæ	Parnassi	corruscantes
Clari Stellæ	concentus	resonantes	triumphales.
Iam Solis	luminare	rationales	occæpit
illustrare	lauros velle	dum laurum	splendores
optant bellè	Dum Phœbus	doctos flores	legit Pales
Parnassum	laudat mare	criminatur	vult vndam
decorare	multa pinus	Apollo	q; cristallum
monumentis	& Mundus	dum Caballum	admiratur
fulgentis	Horizontis	peregrinus	insistens
huius fontis	* * *	* *	elementis
Hinc pergunt			quæ prætulit
			schola
beare Musæ.			bonæ mentis.

Primum hoc Epigramma ab angulo *Has colunt* legitur directè, & ad numeros sequentes reducitur.

*Has colunt cryptas montis immortales
Sorores nunc Phaëtonis, Nymphæ bellæ,
Parnassi corruscantes clari Stellæ,
Concentus resonantes triumphales.*

*Iam solis luminare rationales
Occipit illustrare, lauros velle.
Dum laurum splendores optant bellè
Dum Phœbus doctos flores legit. Pales
Parnassum laudat, mare criminatur;
Vult vndam decorare multa pinus;
Apolloq; cristallum monumentis.*

*Et Mundus dum Caballum admiratur
Fulgentis Horizontis peregrinus,
Insistit huius fontis elementis*

Et descendendo per primam columnam, & postea per secundam, tertiam, quartamq; inuenimus hos versus.

*Musæ valles has colunt, nunc Phaëtonis
Clari Stellæ, iam Solis illustrare
Optant, bellè Parnassum decorare
Monumentis fulgentis huius fontis.
Nunc pergunt beare Musæ cryptas montis,
Nymphæ bellæ concentus luminare,*

*Lauros velle, dum Phœbus laudat, mare
Multa pinus, & mundus Horizontis.*

Immortales Parnassi resonantes

Rationales dum laurum doctos flores

Criminatur Apollo, dum Caballum,

Peregrinus sorores corruscantes

Triumphales occipit, splendores

Legit Pales, vult vndam, quæ cristallum

Admiratur insistens elementis,

Quæ per se tulit schola bonæ mentis,

Obscura est utraque lectio, & ista secunda præcipuè; at hæc ipsa obscuritas, dum Lectorem moratur, videtur iuuare, & proficere.

CCCLXIII.

O Gdoasticha sunt in pretio apud Italos, Hispanosque: *Oſanus Rhyms* illa dicimus: quo genere multa olim scripsi dum feruebat iuuenilis ardor: occurrunt inter alia hæc Catabasica, quæ fortè non sunt tam occulta, & obscura, ac alia Carmina, quæ in alijs Labyrinthis legimus, Scriptæ sunt Louanij, & missa ad Casarem, quo natalem eius diem celebrabamus.

Rinda a los cuyos sus laureles Marte	Palas sus armas aunque peregrina	Suspenda Apolo para celebrarte	Con digna voz, su ly- ra Cabali- na.	T de la luz nas pura, que reparte	Quando in- fantes los montes ilu- mina	De a sus Musas Espi- ritu y alien- to.	Para poder cantar tu nacimiento.
Palas sus armas aunque peregrina,	Sugere a tu valor, y el dul- ce moate	Con clara voz y cithara di- nina	Pregonara per todo el Horizonte,	formando voz y lengua christalina,	Con los rayos lucidos de Phaetonte	Que tus be- chos heroi- cos y immor- tales.	Ella bá de ce- lebrar en sus Anna- les.
Suspenda Apolo para celebrarte	Códiga voz, y cithara di- nima	Cesar in- millo pue que tuno parte	Su esplendor en tu Fa- ma pere- grina.	No quede en todo el Orbe algu- na parte,	Desde nu- estro Espa- ñol al Indo o China,	Que con se- ñas de inbi- to y con- fiamiento.	No se pon- ga a expli- car su pen- samiento.
Con digna voz, su ly- ra Cabali- na	Pregonara por todo el Horizonte	Su esplendor en tu Fa- ma pere- grina:	T tu esplendor en el Castallo mon- te.	Desde elada region asta la Ausirina	En alado animal Be- lerophonte	Pregone tus hazañas ce- lestiales,	Las que tiembra y admira Mar- te y Palas.
T de la luz mas pura, que reparte	Formando voz y len- gua christa- lina	No quede en todo el or- be alguna parte.	Desde elada region asta la Ausirina	Que de vos no pregone que soys Mar- te,	Que gazas de una estrel- la peregrina- na.	Que soys en- tre los bon- bres un por- tento.	Por valor, y por en- tend d'im- ento.
Quando in- fantes los montes ilu- mina	Con los rayos lucidos de Phaetonte,	Desde nuestro Español a Indo, a Chi- na.	En alado a- nimal Be- lerophonte	Que gozas de una estrel- la peregrina- na,	Con su aue- voz prego- na el dul- ce monte,	T dexando alabanzas generales,	Que soys, di- ga, el val- lor de los Mortales.
De a sus Mu- sas Espiri- tu y alien- to	Que tus be- chos heroi- cos y immor- tales.	Que con se- ñas de in- bito y con- fiamiento	Pregone tus hazañas ce- lestiales,	Que soys en- tre los bon- bres un por- tento,	T dexando alabanzas generales,	Diga que nuestros ra- jos y esplendor- es,	Son en la guerra ra- jos mata- dores.
Para poder cantar tu nacimiento.	(El f a de ce- lebrar en sus Anna- les)	No se pon- ga a expli- car su pensa- miento.	Las que tien- en y admira Marte y Pa- les.	Por valor, y por entendi- miento,	Que soys, di- ga el valor de los Morta- les.	Son en la guerra rayos matadores,	Los que en la paz son premios y fa- vores.

Leguntur directè, deorsumq; eodem sensu, imò, & eisdem verbis. Si quis voluerit hoc Diagramma imitari consideret hæc binâ schemmata: si voluerit versus progredientes, & decedentes eisdem esse, primum, sin minus, sequatur secundum.

Opus est, vt summâ vigilantia versusum concursum meditetur, ne sensus frangatur, aut hiet: in omnibus enim Metametricis versibus se obsecritas quædam insinuat, quæ si nimia non sit, nec careat conceptu, commendatur: at curandum, ne ita culta litera sit, vt inintelligibilis, & occulta dicatur.

P R I M V M.

A	B	A	B	A	B	C	C
B	D	B	D	B	D	E	E
A	B	A	B	A	B	C	C
B	D	B	D	B	D	E	E
A	B	A	B	A	B	C	C
B	D	B	D	B	D	E	E
C	E	C	E	C	E	F	F
C	E	C	E	C	E	F	F

S E C V N D V M.

A	B	A	B	A	B	C	C
D	E	D	E	D	E	F	F
A	B	A	B	A	B	C	C
D	E	D	E	D	E	F	F
A	B	A	B	A	B	C	C
D	E	D	E	D	E	F	F
G	H	G	H	G	H	I	I
G	H	G	H	G	H	I	I

C C X C I V.

HVC pertinent *Versos scissi*, quos Gallus *Vers conpez*, Hispanus *Versos cortados* nominat. Multa exempla succurrunt; vnum aut alterum subscribo.

Apud Rengifum cap. 67. pingebatur pulcherrimus fons, duos habens oculos, a quorum altero aqua turbida ab usque mundi initio fluebat; ab altero incipiebat tunc aqua purissima

cedaria, & ab Hebræis olim inuenta, & ex-
cultā. Porro maiori curā, & industria com-
posuit David Psalmum CXVIII. quā suum
Hymnum sedulius: nam in Psalmo singuli
versus eiusdem Ogdoastichi ab eādem literā
incipiunt, quod non observauit Sedulius,
in iore perfectione contentus.

Ue Ars ipsa elarius cognosci queat, Au-
lam adiungam duplici Abecedario descri-
ptam, quorum primo eius virtutes recen-
sentur: & secundo eiusdem vitia, & peccata no-
tantur.

ADVLATIO ELOQVITVR:

utinam verē.

Aula eadem est omnino fides, quæ Nobilis auri,
Blanditur, sed post perimulcet cœu Deus Aula;
Consilij semper melioribus visitur Aula
Disimulcet probiliter conregnaturus in Aula
Tutulus Improbitas, fulget sed Candor in Aula.
Ferre moram, atq; irā frenare iubemur in Aula.
Grande sophos laudare bonos censetur in Aula.
Horrent falsa loqui cupiunt qui crescere in Aula
Inuidiam franges, modō sis virtutis amator,
Kyrie, qui seruere regent Eleyson in Aula.
Languens sat scelerati, virtus crescit in Aula,
Muneribus hominum mētes redimuntur in Aula
Nugas Aula lenes, nec fumos vendit inanes
Otia quisquis honesta cupit magis seruidus adsit
Porta Aula superum Aula est, Diuum gloria
magna est
Pugnans sana loqui dicas sic primus in Aula.
Rara avis est haud (crede mihi) pius Aulicus orbe
Sinceris, & simplicibus bene semper in Aula.

Turpe senex, & inops, veniat ni dñes in Aula
Vicia perfacilis methodus bene dicitur Aula
Xantus constans socios numerabit in Aula:
Ydra Aula est caput multum resoluta venenis
Zenones satui voluit non semper in Aula.

SINCERITAS RESVMIT.

Vinam falsō.

Aula eadem est omnino fides, quæ mobilis aura
Blanditur, sed post mordet cœu scorpis Aula
Consilij rarē melioribus utitur Aula.
Disimulcet regnare diu, qui possit in Aula.
Femulas integritas, probitas, & candor in Aula.
Ferre morā, atq; irā frenare vetamus in Aula.
Grande sophos ridere bonos censetur in Aula.
Horrent vera loqui cupiunt, qui crescere in Aula
Inuidiam, qui ferre nequis distedat ab Aula.
Kyrie, qui seruere, canant Eleyson in Aula.
Languent virtutes, scelus omne, at regnat in
Aula.
Muneribus hominum mentes capiuntur in Aula.
Nugas Aula lenes, & fumos vendit inanes.
Otia quisquis honesta cupit procul exeat Aula.
Porta Erebi Aula est, & semper tua, Tantale,
parua est.
Pugnans adulari, & mentiri est primus in Aula.
Rara avis in toto est verē pius Aulicus Orbe
Sinceris, & simplicibus bene semper in Aula.
Turpe senex, & inops quando incolit Aulicus
Aulam.
Vicia difficilis methodus bene dicitur Aula.
Xante retro ibis eris quando Constantia in Aula.
Ydra Aula est caput multorum horrenda venenis.
Zenones, satui sunt atque Thrafontes in Aula.

MVSA II. ARTICVLANS.

CLXIX.

Romota arte propter Abecedarij
ordinem literæ initiales colligi, &
disponi ceperunt, vt seorsum po-
sitis sententiam aliquam comple-
gerentur. Hanc ob rem post Alphabetam
ponimus Musam Articulantem: hoc est dan-
tem Acrostiches articulatam, & quidem
reperiuntur huius generis antiquissima Acro-
sticha, nullum tamen antiquius, aut venera-
bilis Erythræo, à Sybilla compositum. Fuit
Sybilla Erythræa Phœnicia Mocho anti-
quior, Erythræ (vrbs Ionie est) nata, & eius-
dem Ciuitatis, vt Apollodorus Erythræus
assignat etiam chiis. Tria eius vaticinia ce-

lebrantur; alterum de Troiā, alterum de
Homero, Alterum de Christo. Prædixit il-
lam delectum iri à Græcis: Homerum multa
de Deo mendacia modularum esse: Chri-
stum verum Deum nasciturum. Congitum
fuit, vt prophetiam primam nobilissimæ il-
lius vrbs excidio confirmante, eius spiritus
ostendi toti innotesceret: notusq; & summā a-
nimi demissione receptus cateruas Deorum,
quas Homerus delirat, condemnaret: Dei
vnitatem, & Christi Diuinitatem animis gen-
tilium adfereret. Fenestella rerum antiqua-
rum solers Inquisitor scribit, Consulē C.
Curionem Capitolio restituto proposuisse
Senatui, vt Legati mitterentur Erythras, qui
huius Sybillæ Carmina diligentissimē colli-
gerent,

IOANNIS
CARAMVELIS
PRIMVS
CALAMVS
SECVNDAM PARTEM
METAMETRICAE
EXHIBENS.

W. Alexander & Sons

IOANNIS

CARAMVELIS

PRIMVS

CALAMVS

SECUNDAM PARTEM

METAMETRICAE

EXHIBENS

Exhibens

A P O L L O C E N T R I C V S.

Ingrederere audacter: Metametricus ostia Nilus
Octo aperit, latice & tuto naues excipit omnes;

CCC.

Vc pertinent carmina, quæ
à centro, aut etiam in cen-
trum procurrun: & quia
fabricari possumus, quæ per
literas, syllabas, aut dictio-
nes à centro legantur, de-
bebo differere de singulis.

Considera Tettagonum,
quod Figura VIII. & XL. Tabulæ XX. proponit.
In latrunculorum lusu sunt calculi, qui non nisi
in planum & rectâ mouentur: sunt & alij qui
per angulos obliquè currunt: illos *Rogues* Hi-
spanos vocat; hos *Delphines*. Sunt & alij, qui
vtroque modo currunt, quos *Damas* dicimus:
quolibet modo ex istis poteris procedere, si ab

Apolline Centrico conduceris. Figuram IX.
& X. Tabulæ XX. debitâ attentione mediteris.
Vt melius vtrumque motum intelligas, & nul-
lum errorem in excursu committas adnotato
in altero Diagrammate motu plano à centro
haberi vocem IBSVS: in altero motu, qui ex
plano & obliquo compositus sit, à centro haberi
vocem MARIA. Duo Diagrammata adhuc
sunt iterum recognoscenda, videlicet illa, quæ
Figura XIII. & IX. Tabulæ prædictæ præsefe-
runt.

Si vtamur dictionibus vtrinque peruijs,
omnia in melius vertent: tales sunt AMA PAMA:
LVX EXVL: ATLAS AMAS ALTA: ALTA SIDIS ALTA:
SINE LEGE LENIS. &c. [Atlas habet in vocatiuo
Atlas more Latino; & Atla more Græco.]

MVSA I. SIMPLEX

CCCC.

Rimus procedendi & legen-
di modus, quem planum di-
ximus, hodie communis est,
& frequenter à Iunioribus
Poëtis exercetur. Reperi-
mus etiam aliqua antiquo-
rum Diagrammata, quæ non
carent labore & ingenio.

Interim, vt habeat Lector, quos imitetur, hoc
propono.

sudnanandus
udnaninandu
dnanidinand
nanidrdinan
anidrerdina
nidreFerdin
anidrerdina
nanidrdinan
dnanidinand
udnaninandu
sudnanandus.

Nominis F medium initium notas omnis: unde
Quatuor in partes fama canora fuit.

Sicut hoc nomen *Ferdinandus*, sic etiam alia,
quælibet laberynthæis ambagibus hæc Musa
implicat: sic etiam interdum versus integros
Hexametros, Pentametros, Sapphicos. &c. quo-
rum Author admirationem apud indoctos pluri-
mam, non verò apud doctos magnam laudem
lucrabitur.

Hic scribendi modus statim impingit in
oculos, cum prima linea sit aloga & ineffabilis:
hanc ego ob rem, cum eiusmodi carmina aut
diagrammata volui conderè, vsus sum vocibus
recurrentibus; considera Diagramma subse-
quens. Exhibitum in fuit promotione cuius-
dam amici, qui locum primum, quem calculo
integerrimo iudicium obtinuit, iure meruit.

A iure

i u r e m e r u i
u r e m e m e r u
r e m e r e m e r
e m e r u r e m e
m e r u l u r e m
e m e r u r e m e
r e m e r e m e r
u r e m e m e r u
i u r e m e r u i.

Hoc Paradigma multò est pulchrius antecedenti; quoniam non solum à centro, sed ab omnibus extremitatibus, currendo, recurrando, ascendendo, & descendendo legitur *laremuri*.

MVSA II. INGENIOSIOR.

CCCII.

SECUNDVS modus multò est nobilior primo, & poterit carminum interiecto profutuo concatenari & elucidari. Ponamus aliquod exemplum. Est apud Pragam Albus Mons, in quo ille generalis conflictus inter Catholicos & Lutheranos habitus. Actum ibi de summâ rerum omnium: victoria obtenta: Hæretici deleti, trucidati, fugati. In quo belli loco, non Marti, sed Christo, bellorum summo Deo sacellum erectum & dicatum: cui multas alij Inscriptiones aptarunt, hanc Ego sculpi volui: nimirum, AMA FAMA. est in manibus omnium, nec debuit secundò recundi; maxime, cum libeat eius loco reponere Epicedium, quod Carolo Philippi I. II. & III. nepoti filio & fratri scripsi: quod quia nunquam impressum, huc adscribo. [Vide Tabulam XXIX.]

Hoc Epicedium indigere aliquâ explanatione videbatur, & ideò potuissent in altero Vrnæ latere versus sequentes, illud exponentes, insculpi.

*Disce gradum, quisquis venias ad limina Templi,
Es Fama CAROLVM, dicite, SEMPER AMA.
Hoc ipsum resonant lapides, hoc sinistia sepulchro
Grammata: & hoc ipsum nobile marmor ait.
Angulus omnis AMA reboat, centrumque vicissim,
Quocumque aduenias, FAMA reclaims AMA.
Intersecta etiam minor ardit litera versus,
Quos lachrymas inter pagina nostra dabit.
Ante diem CAROLVS (Ferat und As Maestas Amaro
Maximus Ose Anus, Ferat, in Ferat ArMa dolori.)
Mortuus ante diem fuit infans CAROLVS: huc Fors
Abtulit à Munda, quæ A Fortè timebat ou Antem.
Fortuna CAROLVS MAior Fuit, omni A MAGnus
pro Fund Ant elegos, pro Fund At Mûdus Amar As
rectore ab afflito LachryMAS. Monument A Fatif
Flis CAROLVS, Mus A Elizet caroli Aurea Fata. Cui*

*spes erat Mundi hispani, Fraterque, non Archa:
parca illum Fallax r Apust Felicibus Annis
Marti infensa Fera: carolus n Amq, ipse Fuisset
Ante diem victor: turMAS e Fend sset iniqu As
nareticum, cassosque AntMos. dic ergo viator,
terr A levis carolo; Fratri sis Maxima vita.
Ista tibi dicturus eram: nunc perge: remotis
Dicere, si libeat, gentibus ista potes.*

FORET hodie, & inter sublimia Ingenia Europæ non occupat secundum locum. D. Petrus Franciscus Passerinus, Vir doctissimus & eruditissimus, quem à Viris Magnis celebratum Tabula XVIII. Orbi literario commendat. Multa scripsit, in quibus artificiosæ ideæ relucet, ex quibus etiam hic aliqua proprijs locis interferentur. Interim, ut illa Lamina intelligatur, versus insculptos æti subtrahò, & ut facilius legi possint exscribo. Igitur

Eximium & Clarissimum Dominum Magistrum nostrum Petrum Franciscum Passerinum.

A M A F A M A.

*Aurea iam redeunt Saturni tempora: Florent
et Alia Musa: ecce placentia Magna Are Ferat est
causis Anthorum numeris, v Arisq, c Amans.
At Flores inter d At Fructum Academicus Almi
phoenix, Fr Ancisus Landensis gloria gentis.
Educi ab ore Melos, n Am Florid A car Min A fudit
Qualis f Atidica vates Mirantur amantque
cassaly Fontis sacunda Nymphae Musa. (Fert
hic lingua hic calama ch Artes super athena pro
nos florent Aula eximia domin Antur athena:
hocque Facultates Majores Aspice firm As
radices Mittunt, schola d Are: FAMA peris A
plaudet, fauceque viro angelico: sacunda Magistri
cinge triumph Auti Felici A te Mpor A Laure.
fortuna M super Ai meritis; nam candida re Fers
exempl A exi Mi Ae virtutis. CAR Mine digno
vi laudare quæ At, Famam inuat AlMA Minerva.*

CCCIII.

Eiusdem artificij est Tabella olim ad laudem Regis Hispani (nostri Clementissimi Domi-

Domini) facta: cuius Clauim torquebant isti Versus.

Vndique Præco svvs Magni canis ætæ Philippi,
Tē sva LAVS generisa quater fit nota per orbem.
A centro sva LAVS eductur: atque vicissim
In centrum sva LAVS refiluit: namq, omnia Quarto
Soli cen Centro debentur fecta Philippo.

In hoc igitur labyrintho, in quo lineæ exteriores dant vocem svvs: à centro quocumque dirigantur oculi, legitur LAVS: & ab angulo quocumque ad oppositum inuenitur sva LAVS. Cùm illum Regi adhuc puer consecraui, versùs hos interlerui.

Sacrabant Veteres Vertumno I Audi S(2) honores
Vt pīA vniA dēVs redderet (3) Vndipotens.
ErrabAnt; siquidē sAcra debVnt(4) orbis Adorans
Laudibus hac quAriū(5) Versere ad Austriacū.
Accipiet Versus (6) generosVm munus ab illo,
Vertumni siquidem nVmina Vincit onans.

Tuit Vertumnus Hetruriz antiquissimus Rex (aut etiā Deus, iuxta Ethnicorum Theologiam.) Didus à vertendo, quòd in omnes figuras commutaretur, vt Nymphæ Pomonæ placeret. Vide Ovidium Transformationum lib. 14. Horatium libr. 2. ferm. Varro nem libr. 4. de lingua Lat. & alios, qui de illo scripserunt. Tiberius Donatus vocari Vertumnū non putat; sed Vertumnus: & probat, quia dicimus Neptunum & Portunum, non autem Neptunum & Portunum. Vocantur Vndipotens, quia supra omnem spem lacum Curtium aperuit, fecitque vt in Tiberim exoneraret: vt Cassorum sexto inquit Ovidius. Hinc putarunt nonnulli Vertumnū & Neptunū duo esse nomina, & vnam rem: imò & nonnulli esse vnicum nomen. & differentiam à Græcis characteribus ortam: nam v Græcè est, hoc est n: & p. Græcè r, hoc est r, quam ob rem, si prima, proferatur vt v erit Vertus: & si tertia proferatur vt p. erit Neptunus.

Rex esse debet, quidam Politicus Vertumnus; omnibus omnia: vt singulos in obedientiā contineat. Debet gaudere cum gaudentibus, flere cum flentibus: &c. At non est iste locus, vt conceptum hunc stylo vberiore exponamus.

CCCIV.

EDM: Lenimate vsus fuit D. Claudius Clemens, nostri Emauntini Cœnobij Religiosus à nobis insus Abbatem Altenburgensem celebrare. Vterque est iam (sic spero) Cœli incolæ: at illorum memoria perennat in Tabulâ XXII. ex quâ Carmina sequentia describo.

Summa Viri magni LAus est, & gLoriA Virtus
(2) Quæ Velut Auricomus sōL in te cLarA corVsat,
(3) Quæ mea musA cupit celēbrAre: sed ilLā fAte-
(4) nAnc Laudare sūntēū super Arcē cothurnū (v

nam tuA te quanto virtus subLimas honore,
(5) Aspicis, & veluti stellAm fVlgere decorAm
pLandAs (6) nūc LAetus, quisVis viriViti am Ator
pLasLis vnius (7) cLari sVb corde corn(S)cas
vVigens cernAs radios (8) Laudemq; resLasAm,
pLasVle prVdent, quo nunc sAcet ordo resVlget;
cul doctri(na) mēL est, sanus & sApientia, viriViti
digna viris mAgnis, æterna Laude perennās (des):
(10) nūqAnta pietas vaLet, quAs e Armine Lan-
vi eAntare (11) gVeam digno, mea musA sancto-
nic vVigilans, fidei cussos, hic denique pAsor,
Laud Andā (12) Visa meritis, in eoVe relucens
Angelici more, cūs Lanq, cui gloriA in æVvm (13)
nS, qVod demōstrAris, vaLeAs quidvis Vda viriVtiS.

CCCV.

IVSDEM D. Claudij est Labyrinthus, quem exhibet Tabula XXII. vnde numeros sequentes exscribimus.

Augustum cernens vultum, maceRatque mēbra,
(2) suspicor angelicum sōLmatum ex ærE corpus.
(3) ExploRo mēliū, miroR similem esse columnæ
(4) Quæ insit Dominus pRæE castris isRAEL iRE.
(5) Recto hac cōducE nos tr(A) mite in astra sEqua
(6) sLeetū aRdEntEm miracula castris irā, (m)uR.
(7) Exilium iniastum Rennis cūm pEnna notāRE,
(8) doctōrū hic splēndōR, pateReximinsq; magister
(9) Aique ascEtiARū phœnix, laus, gloria, norma.
In voce isRAel, iussit vltimæ corpi, quod multi fecerunt & faciunt. Singulas Labyrinthi lineas singulis Hexametris concatenavit, quod in altero Labyrintho non fecerat. Discrimen ob oculos patet; nam verobique Arithmetici numeri lineas Labyrinthi distinguunt, & tamen tantum in hoc vltimo in earum initia incidunt.

CCCVI.

SI vlt ex quatuor angulis maiores literæ, sic & minores, quæ illas vinciunt, possent legi, si debito modo scribantur. Hanc ob rem Tabulam XXI. addidimus, in quâ nostri Monasterij Studiosi Reverendissimi D. Iosephi Costaltæ optimi mei Domini & amici virtutes celebrant. Considera igitur qua arte & modo sequentia ibi Carmina concatenantur.

Suscepit Vnt Vulgē (2) sVblimes, pVrior aVtem
(3) sed Vltos genVti vVscas esse (4) Viros.
cVmina (S) VicesV eximio lingVsq; vVgisque
(5) Vot forVna sVtiS, Vult tribVisse thronoS.
Hæc eadem, vt in Pegmate videris, Disticha, ex omnibus angulis, progrediendo, recurcndo, descendendo, & etiā adscendendo leguntur.

CCCVII.

REVERTI similitudo postulare videtur, vt hæc addam Tabellam tetragoniam, quam ante annos multos adhuc adolescens, scripsi, ad laudem Reverendissimi D. Petri Solis y Coronel,

ronel, Sacre Theologiæ Doctōris, in trium Scudiorum promouere, quos Academico ritu Doctōrali Laureâ coronauit. Adludens ad promouentis nomen reduci ad Labyrinthum Lemma quod Tabulæ XX, figura XIV. representat; quod ipsum legebam diuersimodè: hoc videlicet, aut illo modo, dictiones diuidendo aut disspungendo. Vnam aut alteram Lectionem scribo.

Soles (nom.) coronare mirè (Corona) soles (verb.)

Soles (nom.) coronare mirè corona soles (verb.)

Sol es : coronare : mirè corona : Sol es. &c.

Prima linea reddit hunc sensum. *Tu, qui es corona & honorificentia populi nostri soles (affoles) mirè (mirabiliter) coronare & laurea redimere eos, qui in Orbe literario sunt Soles.* Secunda parum differt à primâ: vocem enim *Corona*, quam illa in Vocatiuo voluit esse, vt ipsum Promouentem afficeret: hæc ad Ablatiuum reducit, vt instrumentum coronationis ostendat. An non omnes, qui coronantur, coronâ coronantur?

minimè: nam multi carcere, multi compedibus, & multi laqueo coronantur. Tango conceptum curiosum, quem alibi vberius edissero, ostendens pia mia omnia esse corona, & debere capitibus, hoc est, meritis proportionari corona, enim, si sit capite maior aut eadet ad humeros, & erit collo annulus, qui hominem ambitiosum strangulet: aut per, humeros transiens descendat ad tibias, & compedum more hominem ambitiosum in captiuitatem & seruitutem reddet. Ergo præmium, vt corona sis, debet esse tantisper minus meritis. Et hunc conceptum paucis insinuasæ sufficiat.

Tertia linea sic potest explicari. *Tu es Soli coronator (nempe radys splendore, fama, opinione, autoritate) & postquam coronatus fueris alios mirè corona (nempe etiam fama & splendore) nemo enim, nisi qui lucet, potest illuminare. Ergo tu, ut hoc facias, Sol es.*

His ergo præmissis ipsummet Labyrinthum ponamus & dilucidemus.

SOL ES	Petia	CORO NA	sibola, quem dulcis be	RE MIRE	replet. A- mor lauris, quemque	CORO- NA	t Ho- nos	SO LES.
uper de	CORO NA	tus cele- bra be	RE MIRE	Docta	et MIRE	ledes are	CORO- NA	ious. Flore
CORO- NA	si Musas Regas be	RE MI RE	mque	CORO NA	bus lucis honore, tuz. Opta	RE MIRE	tuos (de	CORO- NA
m lumine fulgens. Opta	RE MIRE	tuos facta	CORO NA	Lares. Vota	CORO- NA	siens Mu- se, que pange.	RE MIRE	ecili- que
RE MIRE	gia fata solent. Ero	CORO NA	ferunt	SO- LES	tibi namque	CORO- NA	s. Hes- pere	et MIRE
rudes: Phosphor	RE MIRE	nouas. Viue	CORO NA	poli, iuue- nis doctos que	CORO- NA	Cui in	RE MIRE	quo multa
CORO- NA	patet. Gande	RE MIRE	tibique pias offer- re	CORO NA	s. Gaude	RE MIRE	tuas docta	CORO- NA
icho las. salut: vire	CORO- MA	loci, laus dulcis be	RE MIRE	gis Oli- ua:	RE MIRE	gia Atlan- tis bonos. Viue	CORO- NA	icholz
SO- LES	orna- re	CORO- NA	Opta	RE MIRE	etiam sum- ma	CORO- NA	!!!!	SO- LES.

Hoc modo placuit Labyrinthum disponere, ne Sculptori & Typographo molesti essemus: nam in Manuscripto singula curiosissimè representantur: loco enim vocis SOLIS, duo soles pinguntur: & loco vocis CORONA ponitur ipsa mer Corona: & loco vocum RE MIRE, notæ Musicæ illis correspondentes.

Fortè non omnes scient hoc Pegma legere: Ergo maioris claritatis gratiâ, secundum summo calamus, & versus distinctius referibo.

SOL ES, Petre; CORONA sibola, quem dulcis herem

replet Amor: lauris quemq; CORONAT bonos.

SOLE super (a) decoro natus, celebrare MIRE,

Docta REMI residet arce, CORONA laus.

Flore

*-Flora (3) CORONAſti Muſas Regalis heremi.
Remque CORONAſis lucis honore tua.
Optarem ire tuos (decoro nam lumine fulgent)
(4) Optarem ire tuos ſacra CORONA Lares.
-Vna CORONAſſent Muſa, quæ pangere MIRE
-Occiſque (5) REMI regia ſata ſolent.
Eſſe CORONA: ſeruum SOLES tibi namq; CORONAS
Heſſere MIRE rudes (6) Phoſphere MIRE nonas.
Vine CORONA poli; ſunones doctiſſeque CORONA.
Ecce REMI regno (7) multa CORONA paſet.
Gauderem ire, tibiſque pias offerre CORONAS;
Gauderem ire tuas, docta CORONA ſcholas.
Salus (8) Vine CORONA loci: laus dulcis heremi,
regis Olina: REMI regia; Atlantis bonos.
Vna CORONA: ſcholaſque SOLES ornare CORONA
(Optarem ire etiam) ſumma CORONA SOLES.*

Si non obſcurus, & vario errori obnoxius, Labyrinthus non eſſet: hanc ob rem, niſi errare volueris, & nunquam ad lucem redire, ſilo indiges, quale Ariadna dedit Theſeo: Ariadna, inquam, cui coronam nouem ſtellis formatam, quam à Venere Bacchus receperat, dono dedit. Hanc ob rem & Epistolam addo, quam tunc ſcripſi.

CCCVIII.

Tibi Præſul Reuerendiſſime, ſalutem dico, Xenium mitto, & quia obſcurum & obnoxium erroribus, conſilij mei rationem addo. Eſt Labyrinthus locus obſcurus ambagibus mæandris & erroribus plenus; in quo, qui Ariadnæ ſtellis coronatæ ſilo careat, periclitabitur, & inextricabilem errorem experietur. Tibi ergo, cui à Sole & à Coronâ nomen, Labyrinthum hunc confecro, vt tanquam Sol, illum radijs illumines, & vt Corona honores Dædalum, qui illum conſtruxit: Ariadnen, quæ ſilum inuenis, & Theſeum, qui illo fuit vſus.

*Sol es, Petre; Corona ſchola: quem ductis heremi
Replet Amor; lauris quemque coronat Honos.
Et meritò te dico Solem: nam ſicut ille in Orbe æthereo, ſic tu in Orbe literario es ſolus. Iudithæ triumphanti acclamabant Hebræi, Tu Corona Iſrael: tu honorificentia populi noſtri. & nos tibi poſt tot victas in arenâ ſcholasticâ diſcultates, acclamamus. Tu Corona ſchola, & honorificentia noſtra vniuerſitatis. Quietis amore afficeris: & vt tibi viuas, ſolitudinem amas, & ad heremi delitias & tranquillitatem anhelas. Sed fruſtrâ. quoniam non tibi ſoli, ſed toti Europæ natus, eſſe debes, qui tuæ ſcientiæ radijs vniuerſam illuſtres. Alios lauro coronauerit Honos; te lauris: quoniam in Philoſophiâ, in Theologiâ, & in Iure: Caſonico lauream indeptus, es noſtræ ætatis Triſmegiſtus, ter maximus.*

*Sole ſuper decoro natus: celebrare mirè
Docta Remi reſides arce, Corona Iouis.
Fumofa alij oſtendant ſuorum atauorum ſtemmata: tua fumo carent, luce exuberant; nam à Sole proueniunt. Familia enim Solis, è quâ tu es natus, Solis familia eſt; quot enim illa filios, tot Reſpublica Parhelios habuit. Celebrari mereris, at non vulgari labio: nam miræ & heroicæ virtutes tuæ, miram & peregrinam eloquentiam poſtulare videntur, vt dignè poſſint dilaudari. Iuppiter multas coronas habet: alias diuites, alias ſplendidas, alias doctas & eruditæ. Ex haram cenſu es tu, qui doctis tuis ſpeculationibus & obſervationibus Iouis Theoricam dilucidaviſti.*

Sed cur diceris in arce Remi reſidere? cur non potiùs in Romuli? Reſpondebo duos Iuſtiſtarum terminos tanquam duas Herculis columnas, noſtro Labyrintho imponendo. *Ius in te, & Ius in rem*, ſunt illi: Ergo non plus ultra; Iam meam mentem capis, & expoſitione vltiore non indiges. At quia iſta fortè epistoſa ad manus aliorum perueniet, patere, vt duas periodos etiam illis ſcribam, nam & iſpis ſum debitor. Romulus Remuſque ad coronam ius habent: ille in re, iſte in rem. Ergo Princeps ſunt in ſolio Romuli: Doctores verò in ſolio Remi; coronas enim, quas ſapientibus adſignauit Aſtræa, Fortuna conſignauit diuitibus: quoniam, ſi aſſerente Platone, populus ille felix eſt, in quo aut philoſophantur Reges, aut Philoſophi regnant, Reſpublica, quæ habet ius, vt ſit felix; habet ius, vt doctos ad coronam promoveat. Hanc ergo ob cauſam Tu

Flora coronaſti Muſas Regalis heremi.

Remque coronabis lucis honore tua.
in adoleſcentiâ enim, dum in monaſterio tuo, quod ſicut pleraque omnia noſtri Ordinis, in deſerto eſt erectum, priuatum ageres, vitam Sanctiſſimi Patris noſtri Benedicti, floridiſſimis veſtibus ediſſeruſti; iam ſenior, regimini admotus, labio & calamo, non ſolùm Ordinem, ſed etiam Hiſpaniam honoras.

*Optarem ire tuos (decoro nam lumine fulgent)
Optarem ire tuos ſacra Corona Lares.*
Laræ & Mercurijſili Lares eſſe antiquitatis monumenta me docent: quod hodie eſſe verum percipimus, cùm Angelus Manrique, Lara ſit & Marcurius (illud familiæ, iſtud ingenij nomine) cuius diſcipuli ſunt illi Collegij Salmanticensis Lares, ad quorum condicionem & conſortium anheſo. Sed ſtandum eſt auitis Ordinis inſtitutis, qui Philoſophicas ſententias in alijs Collegijs à Iuuentute Monachiâ adſcendendas diſponit. Et quidem hæc mea

qui oderunt animas suas in hoc mundo, & gloria aeterna coronantur.

Arma virolo canit	me- ris	laude- tis	Diui- nus	apo- lo
mo- dalis	diff- cretus	Arat- tor.	Hom- erus	Bar- nallus
facun- dus	Eral- mus	Luca- nus	cytha- ris	
coele- stus	Amor- nus	Soli- nus	ryth- mis	
Ianus	Cri- tus	ryth- mis		
Apia- nes	Betti- nus	hili- bus		Syde- ra cel- la Poi

Hoc carmen centricum non est, sed angulare: quoniam ab angulo *Arma*. ad angulum *Sydera*, & contrà, procurrit per omnia media. Qui igitur eiusmodi Diagramma vult concedere primò componatvnum distichum iuxta ideam præmissam. quale est hoc:

[Sanguine-elligeram] Ferrus mercator Olympum:
Mantibus, passus [Vulnera-multa, polium.]

Manibus, passus [Vulnera-multa, polium.]

Deinde *Sanguine stelligerum* scribat in primo angulo: & *Vulnera multa polum* in ultimo. Postea reliquas voces per cellas superioris lineæ & ultimæ columnæ alternatim, vt respicias: *Vox Olympi* cadet in angulum superiorem dexterum, & ab illo angulo ad angulum e diametro oppositum debebunt singulis cellis inscribi dictiones æquisyllabæ, huic quætitati --- respondentes. His notatis facile erit per parallelas vias voces cæteras multiplicare. Et, vt manemus in exemplo posito, vt *Philomusus* fiat, quot dictiones, & qualium singulas syllabarum, debeat colligere, vt huiusmodi labyrinthum conformet, eum dein simpliciter relibro.

Huic Labyrintho est similis, quem Tabula XIV. exhibet.

Arma virosq; canit.	numeris metris modulis	Dionysus laudatus discretus facundus caelestis	Apollo Homerus Arator Erasmus Amoenus Ianus Aplanes	Parnassus Lucanus Solinus Crispinus Bettinus	cytharis rhythmis fidibus	sydera celsa poli
------------------------	------------------------------	--	---	--	---------------------------------	----------------------

Oportet igitur, ut huius mensuræ - u -
u - habeat dictiones duas: huius - sex: &
huius - u - decem: & tandem huius - u - se-
ptem.

Prima	$\frac{1}{1}$	Hic posset aliquis inquirere,
Secunda	$\frac{1}{2}$	Quot carmina hoc Diagramma con-
	$\frac{1}{3}$	tineat? Cui respondendum nulle.
Tertia	$\frac{2}{3}$	illud septingenta & viginti quinque
	$\frac{1}{4}$	complecti: hæc enim dat exactè
Quarta	$\frac{7}{12}$	computus. Dictionis enim prima
	$\frac{1}{15}$	(- - - - -) semel ponitur, &
Quinta	$\frac{5}{12}$	multiplicata per dictionem (- - -)
	$\frac{2}{3}$	quæ ponitur ter, dat tria :: & hæc
Sexta	$\frac{1}{2}$	multiplicata per tertiam dictionem
	$\frac{7}{15}$	(- - -) quæ quinquies ponitur, da-
Septima	$\frac{1}{15}$	bunt quindecim: Et hæc 15, ducta
	$\frac{1}{125}$	in dictionem quartam (- - -) quæ

septies reponitur, dabunt centum-quindecim :
Et hæc ipsa 115. ducta in dictionem quintam,
(-- 5) quæ quincupla est, dabunt quingenta,

septuaginta quinque. Quæ ducta in sextam
dictionem (w-) quæ triplex est, dabunt mille,
sepringenta & viginti-quinque carmina Disti-
cha retrograda, vt dicebamus: vltima enim di-
ctio, cum semel tantum ponatur, non auget nu-
merum.

HINC transio ad Carmen Centricum, cuius gratiâ hæc sunt dicta. Considera igitur diagramma præcedens, quod Carmen *angulare* vocavi: & scias Carmen Centricum nihil esse aliud, quam quoddam compositum ex quatuor Angularibus. Sumo igitur calamus l'berum, & quintam-decimam ad Reuerendissimi & Illustrissimi D. D. Thonæ Sarriæ Archiepiscopi Transensis & Salpenfis, mei amici charissimi laudem delineo. Eam attentè considera.

Ecce Centricum paradigma è quatuor Angularibus conformatum. Hic curiositate arithmetica illectus interrogat Candidus Lector, Quot versus contineat hoc Diagramma? *Prima*
Re-

MVSA I. TRIANGVLARIS.

CCCXI.

ABVLA, laminæque II. & III. ob oculos etuditorum, pono: in quibus cellulae A.B.C.D.C.B.A. complectuntur integrum distichum, iuxta valorem syllabarum, quem nuper dedimus. In figurâ secundâ

cellulae, quæ characteræ C. notantur, communes sunt, cæteræ sunt speciales. Ne igitur Sculptorem nimio labore grauem, vnicam tantum delineationem pingo, quam cæteræ poterunt imitari. Sumo ergo stilum & Tabulam tertiam-decimam ad Ideam Tabulae secundæ confotmo: & in ipsâ hæc Carmina labyrinthica exhibeo.

A	B	C	D
Innumerabilibus	metris	laudetur	
Irrenocabilibus	modulis	cantetur	
Ingenerabilibus	radys	ornetur	
Innumerabilibus	gasis	ornetur	
Condecorabilibus	gnomis	cantetur	
Insuuperabilibus	nummis	laudetur	
Amplificabilibus			

Sunt disticha retrograda à fine Pentametri, & licet hic satis connexa & concatenata videatur, pulchrius disponuntur in Tabulâ XIII. quam, vt hæc bene intelligas, ob oculos habere debes. Interim, quia sapientibus & insipientibus debi-

tores sumus, maioris claritatis gratiâ eadem carmina ad longum rescribamus.

Innumerabilibus metris laudetur AOVINAS,

Dicatur verbis irrenocabilibus.

Irrenocabilibus modulis cantetur AOVINAS,

Donetur palmis ingenerabilibus.

Ingenerabilibus radys ornetur AOVINAS,

Pingatur stellis innumeraailibus. &c.

Amplificabilibus gasis ornetur AOVINAS,

Donetur lauris condecorabilibus.

Condecorabilibus gnomis cantetur AOVINAS,

Dicatur linguis insuuperabilibus.

Insuuperabilibus numeris laudetur AOVINAS

Pingatur calamis amplificabilibus. &c.

Omnia Hexametra claudit hæc vox AOVINAS: possent aliz, sed meam sum ego deuotionem, sequuntur: tu, si simile Diagramma condere placeat, pone si volueris, dinerfas. Ego vteritis progredior, & quia hæc Carmina sunt retrograda, ab vltimâ dictione initiunt sumens, per singulas recurro, & sic inquam.

Amplificabilibus calamis pingatur AOVINAS,

Laudetur numeris insuuperabilibus.

Insuuperabilibus linguis dicatur AOVINAS,

Cantetur gnomis condecorabilibus.

Condecorabilibus lauris donetur AOVINAS,

Ornetur gasis amplificabilibus. &c.

Innumerabilibus Stellis pingatur AOVINAS,

Ornetur radys ingenerabilibus.

Ingenerabilibus palmis donetur AOVINAS,

Cantetur modulis irrenocabilibus.

Irrenocabilibus verbis dicatur AOVINAS,

Laudetur metris innumerabilibus. &c.

[De vocum significatione nihil occurrit, omnes enim sunt per viæ: & Ingenerabile in Peripateticorum schola, quam proficetur & promouet Doctor Angelicus, est celeste, perpetuum, & incorruptibile, non enim Aristoteles admittit corruptions aut generationes in cælis.]

MVSA II. VARIA.

CCCXII.

ABVLA, XIII. quæ ad istam Musam, pertinet, Carmina Triangularia proposuit: imò etiam Sexangularia: nam duo implexi Trianguli figuram componunt Hexagonam. Eâdem arte

poterimus condere & formare metricas quatuor aut plurium syllabarum Canas, quales Tabulae quinta & sexta respondent: quæ etiam Octangularia dici poterunt, ob repetitionem Quadrati. Modus componendi hæc carmina, vt iam sæpe insinuaui, est facilissimus. Debet

B enim

enim delineari charta, & postea in singulis cellulis inscribi dictio, qualem literæ inscriptæ postulant: sunt enim quatuor & respondent his numeris,

A.G. - - - - -	177 Innumerabilibus
P.F. - - -	210 scilicet: faculis.
C.E. - - -	25 oraculis
D.D. - - -	144 Olympis

& postquam inscriptæ dictiones convenientes sint, relege vndique, ut sensus fiat; quem, si huius repereris, poteris alicuius æquisyllabæ vocis substitutione reformare. Eadem arte & ingenio quinque, septem, novem aut plurimum, angulorum figuræ metricæ conformabuntur: retine & observa præcedentes Regulas, & considera Figuras, quæ pertinent ad præsentem. Apollinem.

CCCXIII.

PORRO carmina figurata antiquissima sunt. Symmias Rodius aliquas figuras carminibus suis delineavit: laudantur inter alias, *Ovum, Ara, Securis, Issula*. Hanc Metrametricæ partem Ioannes Alstedius *Technopagnion* appellat, & Encyclopædiæ libr. 10. sect. 5. cap. 5. *Ara, Calicis, Centauri, Clepsidra, Clypei, Caslea, Columna, Cordis, Crucis, Cubi, Fusi, Organii, Oni, steli, Voculi, Pyramidis, Quadrati, Rastri, Rota, Scala, Securis, Serpentis, Serræ, Talarium, Trigonum, Tripodis, Turris*, & aliarum imaginum, quas exprimunt carmina, meminit.

Samuel Pomarius carmina scripsit, quæ characterum varietate omnia Passionis instrumenta ob oculos ponerent. Illa omittit Alstedius; & addidisset suæ Poeticæ, si chalcographum idoneum fuisset nactus.

Balthasar Bonifacius imaginibus carminibus delectabatur. Ab eo compositam Ainpnotam ponit Alstedius ubi supra pag. 549. Aram. pag. 550. Calicem, Clepsidram, Clypeum. pag. 551. Columnam Cubumque pag. 552. Fu-

sum pag. 552. Adduntur Rabani Cruces pag. 553. Ferdinandi III. Romanorum Imperatoris memoriæ æternæ Pyram Parnassus Viennensis consecrauit: illam P. Eugenius à S. Iosepho Carmelita exalceatus; Vir verè ingeniosus & doctus, composuit, & edidit Viennæ in Austria anno 1657.

Hispani etiam interdum ita versus scribunt, ut figuram aliquam repræsentent. Vnde Ioannes Diaz Rengius Artis Poeticæ cap. 66. sic inquit. *Losd aberinthos de letras se componen, necessitando se el Poeta à meter en los versos las letras que quierere, y en los lugares que conuenes segun la figura, que à de llenar el laberintho: porque unos se hazen en forma redonda, otros en quadrados, otros pintando un ave, ò un arbol, ò una fuente, ò una Cruz, ò una estrella, ò otras figuras de esta manera, proporcionando las coplas y las letras con aquella figura.*

Hæ imagines duplici possunt modo confici. nempe, vel Carmine communi, vel Centaurico. De hoc agit Alstedius pag. 551. & ait illud esse poemã, quod ex diversis versuum generibus componitur: nam cum alia breviora sint, longiora alia, debent necessario suâ inæqualitate conformare figuram. Vnde P. Eugenius à S. Iosepho in Casaræ Pyramide incipiens à maioribus, supponit versus hoc ordine. Arbitrium: Trochaicum tetrametrum: Iambicum tetrametrum: Spondaicum: Hexametrum: Scanzonem: Iambicum Trimetrum: Sapphicum: Phaleucium: Alcepiadeum: Anapesticum: Iambicum Anacreonticum: Iambicum Dimetrum catalecticum: Glyconium: Adonium: &c. Si aliam veller conformare figuram, aliter versuum ista genera coordinaret.

Hic modus, tamen si admissus ab omnibus, mihi non placet propter duo: cum, quia est molestum & difficile tam varia versuum genera, conformare: tum quia dissonant inter se, & auri videntur ingrata: demus ergo secundum.

Scribantur carmina æqualia, & diverso colore illæ literæ, quæ debent imaginem formare: aut saltem characterè cursiuo, ut in Pegmate sequenti videre est.

Eser	n o c	i radio flant in te nam p	i e u	inſta
Eder	u r r	isa ex hoc dudum eſt no	n n e	beata
Machi	n a c	t ipſa Dei ara & quini	t f u	prima
Lar ho	c n e	t & mira lucerna bo	o t i	a tot
Agni ho	e f t	atnis ſignans quoque ri	t e v	landoa
Vera ſ	a l u	s iſta quos verus	fons b o n i	tatis
Eſt be	n e d	ictio q; ſacranit	amor p i e t	asque
Sanct	a ſ a	lutis lux & viſu	redem p t i	o vera
Inquedo	m u p	rinceps donum dat paci	s i n	orbem
Inraque	a m i	citia hinc firmant d	e p o	ſuiſque
Aſſei	t a	ntiqui niſus qua textit ie	m s m	orſum
In lee	e b r	i luſu circa ignem noxi	a e n	im ſic
Pella	x d e	cipit & ſociordem ubi i	n q i	etate

Eſt Rabani, ex Benediſtinâ religione ad Archiepiſcopatum Moguntinum aſſumpti, & adducitur à Ioanne Alſtedio, loco citato, pag. 551. Hoc exemplum iterum poſuimus ſuperius, at hic alio illud modo expreſſimus, vt ſciat Lector, eiſdem carminibus diuerſas figuras & imagines, aut eaſdem diuerſo modo delineare. In ſtipite primæ Crucis legitur

Nūc canā: ut exorās leſum abdere & vda piare. & in brachio.

Vera ſalus iſta eſt, benediſtio ſancta ſalutis.

in alterius Crucis trunco,

In ſolo ipſe manent, tenet, ipſeque vivit in omni. in brachio autem.

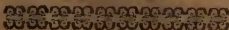
Fons bonitatis, amor, pietasque redemptio vera. Nec eſt omnino neceſſarium, vt litteræ quibus Cruz conſormatur, ſenſum ſeorſim ſumptæ conſiciant, nam manebit figura, quæ quæritur, licet ſemper pulchrius & melius ſit, ſi illæ ſeorſim poſſint legi. Conſidera ſequentes numeros.

En eſte leño La luz ſin Y que de aquel Puerta de la	por mis reſplandor, coſtado heredad,	culpas veo muerta la vida, ſue la berida que en Fee poſeo.
Quien dirá, que fu Y venciendo la Y que leuanta Y el luſto	aſfrenta muerte al hombre pone en	fuè tropheo, fuè vencida, ſu cayda, libertad al reo?
Eſeſtas injos ſon Reparador De aquel primero, Eni el caſtigo ſe Yael yerro en que Con azero ſe	Leño glorioso en que voluió Adan dió la	fagrado. de la offeſa nació el peccado. deſeſa vinió culpado recompensa.

Vide Tabulam XIX. quæ Eucharifticum Pegma exhibet, quod anno M. D. LXX. VIII. Reuerendiſ. D. Georgius Lémens, Abbas Vllirbacenſis, Ordinis S. P. N. Benediſti compoſuit, & ſculpi curavit Louanij anno M. DC. XLIII. quod nos tandem curauimus iterum ſculpi Præ anno MDCLIX. luſimusque noſtro optimo

Domino & Amico Petro Franciſco Paſſerino dicari.

Vide etiam, ſi reperire poſſis, nam raræ ſunt, Rabani Mauri, etiam noſtri Ordinis Religiôſi, & Moguntini Archiepiſcopi Pegmata, magno ſtudio & labore compoſita, in quibus varias figuras carminibus expreſſas inuenies.

C A R A M V E L I S A P O L L O Q V A D R A N G V L A R I S.

Quadrandi versus methodum hanc contemnere noli:

Arte quadra versus vel meliore tuos.

CCCXIV.

IRCVMFERTVR sigillum, quod videtur non omnino vanitate vacare (vanitatem à superstitione distingo) accensere enim vim aliquam realem & physicam chata-eribus scriptis, sculptis-ue saepe supersticiosum, semper vanum & illicitum est. Sigilli igitur, cuius sit mentio, potentiam & vires omittamus, & literas consideremus:

S	A	T	O	R
A	K	E	P	O
T	E	N	E	T
O	P	E	R	A
R	O	T	A	S

Est mirabilis literarum concursus, cui similem vix alibi in aliquâ linguâ reperiâs; est enim figura quædam quadrangularis, quæ à quolibet angulo sursum deorsum directè & retrogradè poterit legi.

Et quid voces istæ significant? Sanè, si liceat barbaras voces conformare, facile erit eiusmodi multa & varia delineare sigilla; at, si debeat vti vocibus purè latinis, experietur summas difficultates. Ergo, ut sententiam hanc mysteriosam exponam, quæ nobis non sufficit Latina, ad alias linguas recurramus.

SATOR, Hebraicè שֹׁמֵר, à radice שׁוּר *sa-*rar, quæ est *abscundi* deducitur: & quidem hoc esse nomen Dei constat ex Propheta illo, *Vere tu es Deus absconditus*.

AREPO, Hebraicè אֶרֶץ מְדִינָה *Medicina*: à radice אֶרֶץ *hupha*: Deus autem in hunc modum assumit: ait enim Matth. 3. 12. *Non est opus valentibus Medicis*. & Marc. 2. 17. *Non necesse habent sani Medico*. Nec hinc inferat Pelagianus, non indigere Deo valentes sanosque: quia Redemptor & Conseruator est; Redemptor, ut nos à corporis & mentis eruat conseruator, ut in gratia aut etiam corporis sanitate conseruet.

TENET, Latinum est, *sustinet, continet, sustinet, &c.*

OPERA, *actione, studio, auxilio*: & hoc contra Durandum qui concursum naturalem negavit; & Pelagium, quia supernaturalia auxilia non admittit.

ROTAS, *orbes, celos*. iuxta illud Ciceronis in Arati Phaenomenis, *Hanc tangit rota feruida Solis*.

Vnde sententia integra erit hæc, *Deus absconditus, solus & medicus potentissima, sustinet & conseruat auxilio & operatione sua celos*. Cui respondebit istud Disticum:

Rex noster, Medicus, solus, abscondita Causa Rerum, Celorum sustinet ipse polos.

CCCXV.

DIxi eiusmodi tabulas esse difficiles, nec posse multis exemplis purè Latinis illustrari. Addo alteram,

Genneres simul duo mundi lumina magna.

Virgilius fuerat primus, & alter Amor.

Limitibus progressa suis Verbs inclaya Roma

Ad maris oppositi littora visi Oram.

Concursus siquidem rarus fuit, omnia pulchrè

Inscripta æterno nomina sunt lapidi.

A	M	O	R	E	R	A	M
M	A	R	O	R	O	M	A
O	R	A	M	A	M	O	R
R	O	M	A	M	A	R	E

Cætera nomina sunt nota: tertium explio, Herilia Romuli Romæ conditoris aut instauratoris vxor fuit, & dicta *Hora*, vel *Ora*, ait enim Ennius,

Tegiturque pater veneror, Horamque Quirini, &c. inter Nymphas habita, nec Dearum censui adscripta ante Augustum. Ouidius *Metamorph.* 14.

Priscum pariter cum corpore nomen (vino est. Mutat, Oramque vocat, qua nunc Dea iuncta Quirini) nota illud *nunc*: non enim sic loqueretur Naso, si iam olim adiuuierat Deabus fuisset. Credita est præsidere natiuitatibus: quod fortè respect

xit Virgilius *Aeneid.* 9. dicens ,

Es mecum ingentes Oras enaluite belli .

Quintilianus praefatione ad *Triphonem* Oram .
Numinibus marinis adfingit, illamque in naufragiis implotatam à periclitantibus asserit, dicens, *Permittamus vela ventis, Oram soluentibus bene precemur .* vbi si ora nomine intelligere litius volueris, tecum non disputabo . Sed cur hæc Dea in obliquo, cum alia nomina componuntur in recto ? An hoc nomen potius est Africanæ vrbis, quam Arabicæ *اورام* Oram, Latine verò *Oramum* dicimus : quâ tandem furorem insultantis Agareni frangamus . Tu videris .

Hæ & aliz voces, quæ à Româ oriuntur sequentibus versibus apud Ioannem Alstedium *lib. 10. sect. 3. cap. 5. num. 36.* dilucidantur .

ROMA vocor, tanto me *Romulus* anxius honore,

Nomine magnifico gaude o sape meo :

Litera quaque lucis fueris transposita subinde ,

Certa tamen remanent significata mihi .

Conueniunt septem voces quæ procreo ROMA ,

Con septem colles diligo sede mea .

Ad me qui veniunt trahere negotia summa .

His liquor, expecta, sis quoque parua MORA

Et MARO perieclitrem Romanam reddidis ORAM ,

Post oram Troia sepius ARMA canens

Flumina fluxerunt terra hæc instantia MORA

Ob varias cades martyriumque sacrum ,

Inque vix RAMO vrsus vicissimque virefuit :

Est in me fluxus deinde beatus AMOR .

Explicatio .

ROMA est principium, sive ultima dictio Roma, de vertatur AMOR Roma triumphat amans .

In reliquis lateo, me collige, ROMA nitibis,

Armo, Oram, Ramo, Mora, Mare, Moras, Amor .

Res mira est dictus statuit vox unica ROMA

Per mentum versum Lector amice vale .

In Anagrammate abarato sunt duæ voces significatiuz, Mare & Eram : quæ transpositæ variam pariunt significationem hoc modo .

Est MARE, quod nautis penetratis cursibus amplis,

ERMA nisi in his non bene tanta volat .

Orta maris spuma Venus Aphrodita putatur,

Fœmina MERA, ideo sacra parabit ei .

Quædo pudicitiam spernens EMAR vudig, diuise,

Asteron nollis qui negat esse BEAM ?

Haud Amor ipse marium dicit rustice, qd ARME

Arridens fructus RAME, rosque tegam ?

Si modò semper ARRE terrâ, MERA vina dabuntur

Non quod ERAM, videam si MARE semper ero,

Ergo petas quicunque cupis maris horrida regna,

Sib RAMO potius tale orgo carmen amo .

Rame, arem, eram, ream, amem, mera, mēra, redre,

erma, emar, amie,

Quid sibi versu talis signat habere cupis ?

Qua præcesserunt ex hac desumpta suere .

Unica vox peperit his MARE quinque sonos .

CCCXVI.

De Syllabis .

SICVT tabellæ istæ procedebant per literas, poterunt aliz per syllabas huc illuc discurre, & esse similes sequenti exemplo .

MI	RA	VI	RA	MI
RA	DIO	VI	DLO	RA
VI	VI	XPI	VI	VI
RA	DIO	VI	DLO	RA
MI	RA	VI	RA	MI

quod à singulis, hinc inde excurrendo, poteris legere, hanc semper sententiam reperturus . videlicet, Mira vi (virtute efficacî & potentiâ) Rami (Crucis) radio (corusco, splendore.) Vidi ora vini Christi . Vini radio (hoc est, Christi viuentis concurrente luce & splendore) vidi ora (nimirum hæc: vt enim inueniamus Christum, ipse est via : & vt ipsum videamus, ipse est radius) vidi inquam Ora Christi, & hoc mira vi rami, hoc est, mirâ Crucis virtute . Huic radio radium etiam dare possunt hæc Disticha .

Cernuus aspicio ramum Crucis ; aspice Christo,

Immenus vires arboris exopior .

Mira vi Rami, radio splendore corusco,

Imine ex excessu sidera vinco Poli .

Antius dulcem vocem, vidi oraque viui,

Christi, gustans sanguinis effluuium .

Cur viui radio vidi ora patens Olympi ?

Cur mirâ rami vi petit astra solum ?

Olim clausus erat, paucisque patebat Olympus .

Crux hodie cunctis Regia Clauis erit .

CCCXVII.

VANTVM faciat scribendi modus, sedulo animaduertimus, quando Musis Aurez & Cypriæ permixti illud carmen,

Sicelides Musa paulò maiora canamus, & illud

Numinis æterni Genitrix succurre misellis in Pegmate quadrato scriptissimum . Ponamus modò vnum carmen Retrogradum, & quid inde possit resultare videamus . Sic inquam .

A	Magorum	sermo	crudelem	turbas	Herodem.	Magorum
	sermo	crudelem	turbas	Herodem.	Magorum	sermo
	crudelem	turbas	Herodem.	Magorum	sermo	crudelem
	turbas	Herodem.	Magorum	sermo	crudelem	turbas
	Herodem.	Magorum	sermo	crudelem	turbas	Herodem
	Magorum	sermo	crudelem	turbas	Herodem.	Magorum.

Ab angulo A poteris prorsum & deorsum procedere, & semper versus legibus constantes inuenies: & ab angulo B. poteris retrorsum & rursus percurrere, & semper numeri legibus præscriptis constabunt. Posui et repetiui eundem versum, ut clarius euentiusque cognosceretur artificium, quod non à vocum varietate, sed à quæritatū similitudine prorsus dependet.

Versum hunc ad Aureæ Musæ mentem in sex columnis scripsimus, quid erit, si ad Cypriæ Musæ imperium exhiberetur in quatuor? Faciamus, & statim videbimus.

Porro ab angulo A. possumus omnia directo cursu legere: ab angulo B omnia retrogrado.

Ab angulo C. omnia adscendendo: & ab angulo B omnia descendendo.

A	Magorum	sermo	crudelem	turbas	B
	Herodem.	Magorum	sermo	crudelem	
	turbas	Herodem.	Magorum	sermo	
	crudelem	turbas	Herodem.	Magorum	
	sermo	crudelem	turbas	Herodem.	
C	Magorum	sermo	crudelem	turbas	D

Ergo, sicut istæ lectiones sunt in hoc carmine, erunt in alijs diuersis, si verba conuenientia ponantur. Hac doctrinâ præmissâ, ingrediamur interioris, & singulas Musas audiamus.

MVSA I. HEXAMETRA.

CCCXVIII.

Levit per litteras & syllabas, sic etiam per dictiones procedimus & carmina varia conformamus: quorum facillius ideas exprimamus numeris, quam verbis La-

tinis exornes. Hoc enim negare nemo poterit, videlicet, in Latino idiomate non esse tantam verborum, ab Ideâ requisitarum, copiam; quantam Metametrika postulat. Græca lingua est copiosior, & his formandis laboribus & ambagibus aptior.

Athletam	Agressis	Iudas	reclamat	Iesum,
Agressis	mortis	discrimen	quando	reclamat,
Iudas	discrimen	MYNDI	discrimen	Iudas
Reclamat	quando	discrimen	mortis	agressis
Iesum	reclamat	Iudas	agressis	Athletam.

Sensus est difficilis; at illæso merito lectio est octuplex ex quocunque enim angulo possumus currere, recurrere, ascendere & descendere.

Huic simile est Pentastichum istud, quod sequitur.

Virumque	agressis	turbas	propagat	Iuli
Agressis	nomen,	certamen	quando	propagat
Iarchas	certamen	CELEBRAT	certamen	Iarchas
Propagat	quando	certamen	nomen	agressis
Iuli	propagat	Iarchas	agressis	vtriusque

In his duobus exemplis procurrendo aut descendendo ab initio, & ascendendo aut recurrendo à fine, semper inuenies eadem carmina.

Misi hanc Ideam ad P. Nicolzum Lucensem Capucinum, qui non solum in Theologicâ scholâ, sed etiam in Parnasso est celebris. Hic scitè in Epistolâ Viennæ in Austria 4. Maij. 1658.

scriptâ sic inquit: Sunt huiusmodi Ideæ, quas exemplificandas transmisisti, quæ nobiliores, et difficioliori structura; procul dubio ob meam imperitiâ, ingenijque ariditatem; sed ausim etiam addere, ob penuriam vocabulorum, ut ita dicam, striditioris obseruantia: adeo, ut non conceptui voces, sed verbis conceptum opus sit accommodare: unde

unde nec mirum si subinde carmen non ita finat, sibus non omnino sensu careant Et exempla.
ous sensus sterilior appareat, verbisque nani re-
spondens: quâvis benignius interpretari volen-
subsequentia transiit.

Adamo	Abramus	Iacob	Isachus	Abramo
Abramus	Narus	Prognatus	Gnatus	Isachus
Iacob	Prognatus	IESVS	Prognatus	Iacob
Isachus	Gnatus	Prognatus	Narus	Abramus
Abramo	Isachus	Iacob	Abramus	Adamo

Claudit hoc Labyrintho Author Domini nostri Iesu-Christi genealogiam, illumque hoc Tetrasticho dilucidat.

Adamo Abramus genitus, Isachus Abramo, Isacho & Iacob Dux Patriarcha fuit.

Illi igitur Patribus prognatus Danide IESVS

Dicitur, & IESVS Filius ipse Dei.

Vocis Danid incrementum scire semper producit, quia vox est Hebræa, sicut alijs producere, sic alijs corrumpere placuit.

Illa Apostoli verba 1. Corinth. 3. 6. Ego

Vtrisque	Aprilis	IESVS	agrellis	agrilque
Aprilis	rorat,	maturat,	iacat	agrellis,
IESVS	maturat	segetes,	maturat	IESVS
Agrellis	iacat,	maturat,	rorat,	Aprilis,
Agrilque	agrellis	IESVS	Aprilis	vtrisque

Erat perillustis D. Ioseph Crescuntius anonæ Præfectus, vir pius & bonus, qui vtrisque (pauperibus & diuitibus) iusticiabat. Illum noster Poëta cum Iosepho, Aegypti Prorege composuit, et cecinit,

plantani, Apollo rigant, sed Deus incrementum dedit. Neque neque, qui plantat est aliquid, neque qui rigat, sed, qui incrementum dat, Deus. hoc Tetrasticho dilucidauit, & D. Friderico Aprili Parrocho Soremundano inscripsit.

Aprilis rorat segetes, maturat IESVS,

Quas nuper cultis segetis agris.

Neque nihil plantans, nec Apollo rigant, sed IESVS

Est aliquid, letas crescere dans segetes.

& ad sequentem Labyrinthum reduxit.

Aprilis fructus præbet: cum diuite pauper indiget: hos Prorex seruat vtrique Ioseph. et hanc sententiam in subiecto Labyrintho concludit.

Vtrisque	Aprilis	IOSEPH	agrellis	vtrisque
Aprilis	pandit,	conseruat,	plantat,	agrellis
IOSEPH	conseruat	Fructus,	conseruat	IOSEPH.
Agrellis	plantat,	conseruat,	pandit	Aprilis.
Vtrisque	agrellis	IOSEPH	Aprilis,	vtrisque

Perillustis D. Ioannes Agrosus, Nobilis Florentinus, sicut Astronomiâ, sic et venatione summiopere delectabatur. Illum quidam Poëta celebrat hoc Disticho,

Venatu insequitur cornus, prostermit Ianus

Vrso, aprinas mactat athleta ferat.

In illo Minotaurum absconditum detexit noster Nicolaus, eundemque in mæandros Pegmatidis sequentis inuexit.

Athleta	Hetruscus	IANVS	Agrosus	aprosque
Hetruscus	sternit	venatur.	mactat	Agrosus
IANVS	venatur	Ceruus,	venatur	IANVS
Agrosus	mactat	venatur	sternit	Hetruscus
Aprosque	Agrosus	IANVS	Hetruscus	Athleta.

Erant in Regio Sacello tres Cantores: Martinus Acuña, Franciscus Orosius, et Uldosonfus Iason. de quibus circumferebatur hoc Distichon.

Pangit Acuña melos: carmen decantat Orosius:

Sed Iason numeros pangit utroque simul.

Hos ergo ad Palatium Dædali, vt Minotauris modulenter, mittamus. Fornemus labyrinthum ogdoamorphum, qui laudes illorum edificerat. Voces subsequentes considera.

Vtrumque	Oroscus	Iafon	Acufius	Vtrumque
Oroscus	carmen	decantat,	pangit	Acufius
Iafon	decantat	numeros,	decantat	Iafon
Acufius	pangit,	decantat	carmen	Oroscus
Vtrumque	Acufius	Iafon,	Oroscus	Vtrumque

Claudat hunc articulum Pegma eiusdem P. Nicolai contra Iudam, et Hebræos carnifices delinquentem, cuius argumentum exhibet sequens Distichon,

*Proditor en Iesum Iudæis vendit Iudas;
Emptum autem Christum cadit Hebræus atrox.*
Vocum syntaxin subsequenter considera.

Athletam	aprinus	Iudas	Hebræus	atroxque
Aprinus	tradit,	diuendit:	cædit	Hebræus:
Iudas	diuendit	Christum	diuendit	Iudas.
Hebræus	cædit,	diuendit,	tradit	Aprinus
Atroxque	Hebræus	Iudas	aprinus	Athletam.

Ecce hucusque habuisti 25. locos; at tamen non nisi 9. dictiones, vt omnes impleas; nam, vt omittam cætera, quæ OMOMETPA sunt, hæc est materies vltimi.

Athletam aprinus Iudas Hebræus atroxque
o-u, tradit, diuendit, cadit o-u,
i-, --u, Christum, --u, i-,
Horum ergo carminum gratia in hoc consistit, primo, quod nouem tantum vocibus viginti versus construat: secundo, quod, siue curras, siue

recurras; siue descendas, siue ascendas, semper eadem carmina reperiantur. Sed, quia varietas delectat, alio modo eandem ideam ex potentiâ ad actum reducamus.

SI in singulis locis Metametricis diuersas dictiones confitus prodibunt 20. versus diuersi: et hi dabunt 8. lectiones, et singulæ suam etiam Pentastichum. Sequenter Inscriptio-nes considera, quam Circo Herculeo appendi iussimus.

Quis longaro hanc poteris Carci percurrere arenam?

Athleta	Eous	Iolaus,	Gradius,	Iassus,
Hetruscus,	Sardus,	Germanus,	Teuto,	Silenus,
Iazyx,	Cretenfis,	Siculus,	Chaldeus,	Iader,
Britannus,	Saxo,	Romanus,	Gnofis,	Acræus,
Ionus,	Sebritus,	Lapyx,	Agræus,	Odrysa.

Sunt octo huius Pentastichi Lectiones, quæ omnes respondent Lemmati et Prosodia. Illas doctrinæ vbetioris gratiâ subscribo.

I. *Athleta Eous, Iolaus, Gradius, Iassus, Hetruscus, Sardus, Germanus, Teuto, Silenus, Iazyx, Cretenfis, Siculus, Chaldeus, Iader, Britannus, Saxo, Romanus, Gnofis, Acræus, Ionus, Sebritus, Lapyx, Agræus, Odrysa.*

II. *Athleta Hetruscus, Iazyx, Britannus, Ionus, Eous, Sardus, Cretenfis, Saxo, Sebritus, Iolaus, Germanus, Siculus, Romanus, Lapyx, Gradius, Teuto, Chaldeus, Gnofis, Agræus, Iassus, Silenus, Iader, Acræus, Odrysa.*

III. *Iassus, Gradius, Iolaus, Eous, Athleta, Silenus, Teuto, Germanus, Sardus, Hetruscus, Iader, Chaldeus, Siculus, Cretenfis, Iazyx, Acræus, Gnofis, Romanus, Saxo, Britannus, Odrysa, Agræus, Lapyx, Sebritus, Ionus.*

IV. *Iassus, Silenus, Iader, Acræus, Odrysa, Gradius, Teuto, Chaldeus, Gnofis, Agræus, Iolaus, Germanus, Siculus, Romanus, Lapyx, Eous, Sardus, Cretenfis, Saxo, Sebritus, Athleta, Hetruscus, Iazyx, Britannus, Ionus.*

V. *Ionus, Britannus, Iazyx, Hetruscus, Athleta, Sebritus, Saxo, Cretenfis, Sardus, Eous, Lapyx, Romanus, Siculus, Germanus, Iolaus, Agræus, Gnofis, Chaldeus, Teuto, Gradius, Odrysa, Acræus, Iader, Silenus, Iassus.*

VI. *Ionus, Sebritus, Lapyx, Agræus, Odrysa, Britannus, Saxo, Romanus, Gnofis, Acræus, Iazyx, Cretenfis, Siculus, Chaldeus, Iader, Hetruscus, Sardus, Germanus, Teuto, Silenus, Athleta, Eous, Iolaus, Gradius, Iassus.*

VII. *Odrysa, Agræus, Lapyx, Sebritus, Ionus, Acræus, Gnofis, Romanus, Saxo, Britannus, Iader, Chaldeus, Siculus, Cretenfis, Iazyx, Silenus, Teuto, Germanus, Sardus, Hetruscus, Iassus, Gradius, Iolaus, Eous, Athleta.*

VIII. *Odrysa, Acræus, Iader, Silenus, Iassus, Agræus, Gnofis, Chaldeus, Teuto, Gradius, Lapyx, Romanus, Siculus, Germanus, Iolaus, Sebritus, Saxo, Cretenfis, Sardus, Eous, Ionus, Britannus, Iazyx, Hetruscus, Athleta.*

CCCXIX.

TAM est difficilis modus præcedens, ut vix unicum exemplum potuerimus conformare, quod sensum apertum haberet. Iubeo

modo septem carmina confici æquisyllaba, quæ sensum similem reddant, qualia sunt, quæ sequuntur.

<i>Concelebras</i>	<i>veteres</i>	<i>generosus</i>	<i>Tento</i>	<i>Monarchas.</i>
<i>Collaudas</i>	<i>faciles</i>	<i>animosus</i>	<i>Persa</i>	<i>Dynastas.</i>
<i>Clarificas</i>	<i>celebres</i>	<i>decumanus</i>	<i>Causo</i>	<i>Tyrannos.</i>
<i>Dinumeras</i>	<i>porriles</i>	<i>clypeatus</i>	<i>Mygdo</i>	<i>Coranles.</i>
<i>Commemoras</i>	<i>steriles</i>	<i>malefidus</i>	<i>Panno</i>	<i>sanissas.</i>
<i>Fertificas</i>	<i>fragiles</i>	<i>speciosus</i>	<i>Bisso</i>	<i>phalanges.</i>
<i>Amplificas</i>	<i>celeres</i>	<i>innitens</i>	<i>Saxo</i>	<i>triumphos.</i>
<i>semper agens.</i>				

Si semel sint perfecta hæc carmina, debebunt scribi in tabellâ quadratâ in sex columnis, prout

sequens figura representat.

<i>Concelebras</i>	<i>veteres</i>	<i>generosus</i>	<i>Tento</i>	<i>Monarchas.</i>	<i>Collaudas</i>
<i>faciles</i>	<i>animosque</i>	<i>Persa</i>	<i>Dynastas</i>	<i>Clarificas</i>	<i>celebres</i>
<i>decumanus</i>	<i>Causo</i>	<i>Tyrannos.</i>	<i>Dinumeras</i>	<i>pariles</i>	<i>clypeatus</i>
<i>Mygdo</i>	<i>Coranles.</i>	<i>Commemoras</i>	<i>steriles.</i>	<i>malefidus</i>	<i>Panno</i>
<i>sanissas.</i>	<i>Fertificas</i>	<i>fragiles</i>	<i>speciosus</i>	<i>Bisso</i>	<i>phalanges.</i>
<i>Amplificas</i>	<i>celeres</i>	<i>innitens</i>	<i>Saxo</i>	<i>triumphos.</i>	<i>semper inops.</i>

Ista est facillima carmina descendentiâ, componendi methodus; considera attentè Diagramma: in progressu carmina illa, quæ paulò antè dedimus, inuenies: in descensu verò, quæ sequuntur.

Concelebras faciles decumanus Mygdo sanissas.
Amplificas veteres animosus Causo Coranles.
Fertificas celeres generosus Persa Tyrannos.
Commemoras fragiles innitens Tenta Dynastas.
Dinumeras steriles speciosus Saxo Minarchas.
Clarificas pariles malefidus Bisso triumphos.
Collaudas celebres clypeatus Panno phalanges
Semper inops. &c.

Hinc duo colligo. Alterum quancumque carminum normam, modò in omnibus obseruetur similitudo, daturam carmina descendentiâ. Alterum hæc carmina eadem, si essent retrograda, fore progredientia, descendentiâ retrocurrentia, & ascendentiâ. Vtrumque est certum: :

<i>A</i>	<i>Britannus</i>	<i>turbo</i>	<i>grandæuos</i>	<i>torisit</i>	<i>Eoos.</i>	<i>Sebrites</i>
	<i>prædo</i>	<i>famosos</i>	<i>monit</i>	<i>Hetruscos.</i>	<i>Silenus</i>	<i>sermo</i>
	<i>festinos</i>	<i>vicit</i>	<i>Hebræos.</i>	<i>Gradius</i>	<i>Mango</i>	<i>funestos</i>
	<i>duxit</i>	<i>Agræos.</i>	<i>Pachinus</i>	<i>mucro</i>	<i>mendaces</i>	<i>fixit</i>
	<i>Odryfos.</i>	<i>Dianæ</i>	<i>præco</i>	<i>pugnaces</i>	<i>traxit</i>	<i>Athletas.</i>
	<i>Cyanæ</i>	<i>lurco</i>	<i>furtiuos</i>	<i>cepit.</i>	<i>agrestes</i>	<i>" " " B.</i>

Ab angulo A. directè progredi, et etiam descendere poteris: et ab angulo B. regrediens, et ascendens totum Pigma percurrere. Progredieris ab angulo A. dicendo:

Britannus turbo grandævos torisit Eos,
Sebrites prædo famosus monit Hetruscos. etc.

Descendes ab ipso angulo A. per has dictiones.

Britannus prædo festinos duxit Odryfos

Cyana turbo famosus vicit Agros. etc.

Et ab Angulo B. recurrens pronuntiabis hos numeros.

Agrestes cepit furtiuos lurco Cyana,

Athletas traxit pugnaces præco Diana,

Odryfos fixit mendaces mucro Pachinus. etc.

Et tandem ab eodem angulo B. rursus vo-

C lant

ians versus hos modulaberis.
*Atletas fixit funestos sermo, febrites.
 Agrestes traxit mendaces mango Silenus. etc.*

Vidimus, quid hæc carmina per sex columnas
 distributa dederint, modo eadem in quatuor co-
 lumnis rescribamus.

A	Britannus	turbo	graudæuos	torfit	C
	Eoos.	febrites	piado	famosos	
	mouit	Hetruscosi	Silenus	sermo	
	festinos	vicit	Hebrzos.	Gradiuus	
B	mango	funestos	duxit	Agrestos	D
	Pachinus	mucro	mendaces	fixit	

Ab angulo A. incipit lectio directa: videlicet,
*Britannus turbo grandæuos torfit Eoos.
 Subrites prado famosos mouit Hetruscosi. etc.*
 Ad angulo D. incipit retrocurfus.
 — *Finxit mendaces mucro Pachinus.*
Agrestos duxit funestos mango Gradiuus. etc.
 Ab angulo B. ascenditur per dictiones lequen-
 tes.
*Pachinus mango festinos duxit Eoos.
 Britannus mucro funestos vicit Hetruscosi. etc.*
 Et tandem ab angulo C. descenditur hoc mo-
 do

— *Torfit famosos sermo Gradiuus.*
Agrestos fixit grandæuos prado Silenus. etc.
 Porro voces illæ trisyllabæ, quæ ab initio et fi-
 ne versum claudunt, omnes habent primam syl-
 labam indifferentem: sunt enim propria nomi-
 na, in quibus non conueniunt Authores, quod si
 scrupuliosior sis, et aliqua tibi displiceat, illam
 exesse iube, et aliam eius loco repone. Ego
 enim in exemplis non tam nitorem, quàm elari-
 tatem quero. Tu in Labyrinthis tuis grandio-
 rem, sensum numerosque curare poteris: longa
 enim restat via, et festino.

MVSA II. NVMEROSIOR.

CCCXX.

Ox est duplex: simplex,
 composita. Labyrinthos
 conformare simplicibus,
 valde est difficile (non enim
 semper sunt in linguâ La-
 tinâ dictiones simplices,
 quæ Metricæ Idææ corre-
 spondeant.) at compositis

vti, et Poëtæ erudito facilius, et linguæ Græcæ
 et Latinæ accommodatius est. Hanc ob rem,
 Musam istam addidimus, quæ erit numerosior et
 clarior. Dictionum ergo loco hemistichij vte-
 mur; et, vt nos imitari possis, incipio; et Laby-
 rinthum hunc, qui plurimis modis legi potest,
 scribo. Eleuo igitur ad Empyreum oculos:
 Reginam Angelorum veneror, et sic inquam:

AD LAVDEM SANCTISSIMÆ VIRGINIS MATRIS.

Puichrior Empyreo dulcissima Virgo Maria Sancta Dei Genitrix, terrenæ Aurora salutis Tu Paradisus eris miserum medicina salusque Tu Cynosura maris quum vecors turbat Auernus. Numine plena Dei modò peccatoribus adsis sis pretiosa Charis Sis dux ad gaudia vitæ Sis miserumque memor Procerum Regina beatum Tu schola sola mihi Virtutum summa Magistra Dux pia, tuta Comes. sis peccatoris asyllum Candida Luna faue	rutilis fulgentior Astris sydere nobilior. Cœli pulcherrima Luna. Candida stellâ maris porta & sublimis Olympi Tuque corusca Pharos siquis sit naufragus, vndis Lucis honore micat gratis decorata coruscis Dulce iubar miseris cui gnatus Rector Olympi Sis via vita salus pueroque viroque senique Lætitiæ initium Larga et mensura fauorum Gemma nitore micans Cœlorum porticus alma Virginitatis honos suspiria fundimus ad te	Purior Ambrosia quam Sol splendore coronat. Phosphorus æthereus Diuinâ luce coruscans Pneumate plena Dei Fidei secura columna Soleque lucidior. vitam vt bene claudete discam Tu mihi Cygnus eris dum tempeo gaudia luctu sis valor atque vigor capiar ne Dæmonis astu Iustitiæ speculum Diuini Solis imago Pulchra Corona Poli tu summi Numinis ara Prospice Virgo-Parens. Terræ spes: Iris Olympi: Gloria spirituum
--	--	---

Vt vsus et lectio huius diagrammatis innotescat,
hæc paucula Disticha scribo.

*Vt labyrinthos possis deducere flexus,
Quos varia noster Dadalus arte regis.
Multiplici cursu Pegma hoc tibi carmina præbet;
Carmina, qua Diæ lilia pura canens.
Tu lege progrediens lege (sis) à fine recurrens:
Hoc lege Pegma cadens. hoc lege Pegma volas.
Ecce viam duplicem dat quilibet angulus; intra;
Et varios versus semita quaque dabit.
Intremus igitur, et per varias progressi vias præ-
sentem Labyrinthum percurramus.*

LECTIO I. Continua.

*Ab angulo Pulchrior, directo & continuo motu
progrediens.*

Puichrior Empyreo, rutilis fulgentior Astris
Purior Ambrosiâ dulcissima Virgo Maria
Sydere nobilior, quum Sol splendore coronat
Sancta Dei Genitrix, Cœli pulcherrima Luna
Phosphorus Empyreæ, terrenæ Aurora salutis
Candida Stella maris Diuinâ luce coruscans
Tu Paradisus eris, porta et sublimis Olympi
Pneumate plena Dei, miserum medicina salusque
Tuque corusca Pharos, Fidei secura columna
Tu Cynosura maris, siquis sit naufragus, vndis
Soleque lucidior si vecors turbat Auernus.
Lucis honore micat vitâ vt bene claudere discâ
Numine plena Dei, gratis decorata coruscis
Tu mihi Cygnus eris, modò peccatoribus adsis
Dulce iubar miseris dum tempeo gaudia luctu
Sis pretiosa Charis, cui gnatus Rector Olympi
Sis valor atque vigor sis dux ad gaudia vitæ
Sis via vita salus, capiar ne Dæmonis astu
Sis miserumque memor, pueroque, viroque, senique

Iustitiæ speculum, Procerum Regina beatum
Lætitiæ initium Diuini Solis imago
Tu schola sola mihi, larga et mensura fauorum
Pulchra Corona Poli, Virtutum summa Magistra
Gemma nitore micans, tu summi Numinis ara
Dux pia, tuta Comes, Cœlorum porticus alma
Prospice Virgo-Parens, sis peccatoris asyllum
Virginitatis honos, Terræ spes: Iris Olympi:
Candida Luna faue, suspiria fundimus ad te
Gloria spirituum

Nota.

Ex quolibet continuâ lectione nascuntur
tres modi amœbæ, seu alternatiui; quos
expono.

Versus è duobus hemistichijs componitur,
quorum prius vocetur A. posterius B. aio igitur
per alternationem ex Hexametris fieri Disticha
Elegiaca: bina videlicet ex ternis. hac lege.
Resineantur omnia hemistichia priora, & postero-
riora omittantur in versibus secundo & tertio.
Considera characteres sequentes.

Hexame- tra	Disti- cha	Disti- cha	Disti- cha .
Continua	Modus I.	Modus II.	Modus III.
1 A	B A	A	A
2 A	B A	A	B A
3 A	B A	A	A
4 A	B A	A	A B
5 A	B A	A	A
6 A	B A	A	A B
7 A	B A	A	A
8 A	B A	A	A
9 A	B A	A	A B

Primus Amœbaorum Modus legit versum primum completè, secundum et tertium incompletè: quartum completè, quintum et sextum incompletè: etc. *Secundus Modus*, legit secundum versum completè, tertium et quartum incompletè: quintum completè, sextum et septimum incompletè, etc. *Tertius Modus*, tertium versum completè, quartum et quintum incompletè: sextum completè, septimum et octauum incompletè: etc. *Quartus Modus*, si poneretur, in primum necessariò recideret. Nunc igitur Amœba ex Lectione continuâ deducamus.

Amœbaum I.

Pulchrior Empyreo, rutilis fulgentior astris,
Purior Ambrosiâ, sydere nobilior.
Sancta Dei Genitrix, Cœli pulcherrima Luna,
Phosphoros Empyreï, candida Stella maris.
Tu Paradisus eris, porta et sublimis Olympi
Pneumate plena Dei, Tuque corusca Pharos.
Tu Cynosura maris, siquis sit naufragus, vndis
Soleque lucidior lucis honore micans.
Numine plena Dei, gratiis decorata coruscis
Tu mihi Cygnus eris, Dulce iubar miseris
Sis pretiosa Charis, cui gnatus Rector Olympi
Sis valor atque vigor, sis via vita Salus.
Sis miserumq; memor, pueroque viroque, seniq;
Iustitiæ speculum, Lætitie initium
Tu Schola sola mihi, Largæ et mensura fauorum
Pulchra Corona Poli, Gemma nitore micans
Dux pia, tuta Comes, Cœlorum porticus alma
Prospice Virgo-Parens Virginitatis honos
Candida Luna faue, suspiria fundimus ad te
Gloria Spirituum.

Amœbaum II.

— Pulchrior Empyreo .

Purior Ambrosiâ, dulcissima Virgo Maria,
Sydere nobilior: Sancta Dei Genitrix .
Phosphorus Empyreï, terrenz Aurora salutis
Candida Stella maris, Tu Paradisus eris
Pneumate plena Dei, miserum medicinæ salusq;
Tuque corusca Pharos, Tu Cynosura maris

Soleque lucidior quod vixors turbat Auernus
Lucis honore micans Numine plena Dei
Tu mihi Cygnus eris modò, peccatoribus adsis
Dulce iubar miseris, sis pretiosa Charis
Sis valor atque vigor, sis dux ad gaudia vitæ
Sis via vita salus, sis miserumque memor .
Iustitiæ speculum Procerum Regina beatum
Lætitie initium, tu Schola sola mihi .
Pulchra Corona Poli, virtutum summa Magistra
Gemma nitore micans, Dux pia, tuta Comes.
Prospice Virgo-Parens, sis peccatoris asyllum
Virginitatis honos, candida Luna faue.
Gloria Spirituum.

Amœbaum III.

Pulchrior Empyreo, purior Ambrosiâ,
Sydere nobilior, quum Sol splendore coronat
Sancta Dei genitrix, Phosphoros Empyreï .
Candida Stella maris, Diuina luce coruscans
Tu Paradisus eris, Pneumate plena Dei .
Tuque corusca Pharos, Fidei secunda columna
Tu Cynosura maris, Soleque lucidior.
Lucis honore micans, vitâ vt bene claudere discas
Numine plena Dei tu mihi Cygnus eris .
Dulce iubar miseris, dum tempero gaudia luctu
Sis pretiosa Charis, sis valor atque vigor .
Sis via vita salus, capiat ne dæmonis astu
Sis miserumque memor, iustitiæ speculum .
Lætitie initium, Diuini Solis imago
Tu Schola sola mihi, pulchra Corona Poli.
Gemma nitore micans, tu summi Numinis ara
Dux pia, tuta Comes, prospice Virgo-Parens.
Virginitatis honos, Terræ spes: Iris Olympi:
Candida Luna faue, gloria spirituum.

LECTIO II. Continua

Ab eodem angulo, Pulchrior, descendens .

Pulchrior Empyreo, dulcissima Virgo Maria
Sancta Dei genitrix, terrena aurora Salutis
Tu Paradisus eris, miserum medicinæ salusque
Tu Cynosura maris, quum vixors turbat Auernus
Numine plena Dei, modò peccatoribus adsis
Sis pretiosa Charis, sis dux ad gaudia vitæ
Sis miserumque memor, Procerum Regina beatum
Tu Schola sola mihi, virtutum summa Magistra
Dux pia, tuta Comes, sis peccatoris asyllum
Candida Luna faue, rutilis fulgentior Astris
Sydere nobilior Cœli pulcherrima Luna
Candida Stella maris, porta et sublimis Olympi
Tuque corusca Pharos, siquis sit naufragus, vndis
Lucis honore micans, gratiis decorata coruscis
Dulce iubar miseris, cui gnatus Rector Olympi
Sis via vita salus, pueroque viroque, senique
Lætitie initium, Largæ mensura fauorum
Gemma nitore micans, Cœlorum porticus alma
Virginitatis honos suspiria fundimus ad te
Purior Ambrosiâ, quam Sol splendore coronat
Phosphorus Empyreï Diuinâ luce coruscans
Pneu-

Pneumate plena Dei, Fidei secunda columna
Soleque lucidior vitam ut bene claudere discam
Tu mihi Cygnus eris, dum tempero gaudia luctu
Sis valor atque vigor, capiar ne Dæmonis astu
Iustitiæ speculum, Diuini Solis imago
Pulchra Corona Poli, summæ Numinis ara
Prospice Virgo-Parens, Terræ spes: Iris Olympi:
Gloria spirituum.

Amæbæum I.

Pulchrior Empyreos, dulcissima Virgo Maria
Sancta Dei Genetrix, tu Paradisus eris.
Tu Cynosura maris, quæ vecors turbat Avernus
Numine plena Dei, sis pretiosa Charis.
Sis miserumque memor Procerum Regina beatum
Tu Schola sola mihi, Dux pia, tuta Comes.
Candida Luna fauce rutilis fulgentior Astris
Sydere nobilior, candida Stella maris.
Tuque corusca Pharos, siquis sit naufragus, vndis
Lucis honore micat, dulce iubar miseris.
Sis via vita salus puerorum, viroque, senique
Lætitie initium, Gemma nitore micans.
Virginitaris honos suspiria fundimus ad te.
Purior Ambrosia, Phosphorus Empyrei.
Pneumate plena Dei, Fidei secunda columna
Soleque lucidior, tu mihi Cygnus eris.
Sis valor atque vigor, capiar ne Dæmonis astu
Iustitiæ speculum, pulchra Corona Poli.
Prospice Virgo-Parens Terræ spes: Iris Olympi:
Gloria spirituum.

Amæbæum II.

— Pulchrior Empyreos.

Sancta Dei Genetrix, terræ Aurora salutis,
Tu paradisus, eris tu Cynosura maris.
Numine plena Dei, modò peccatoribus adsis:
Sis pretiosa Charis, sis miserumque memor.
Tu Schola sola mihi, virtutum summa Magistra
Dux pia, tuta Comes Candida Luna fauce.
Sydere nobilior, Cœli pulcherrima Luna
Candida Stella maris, tuque corusca Pharos.
Lucis honore micat, grati decorata coruscis
Dulce iubar miseris sis via vita salus.
Lætitie initium, Larga & mensura fauorum
Gemma nitore micans, Virginitaris honos
Purior Ambrosia, quam Sol splendore coronat
Phosphorus Empyrei, Pneumate plena Dei.
Soleque lucidior, vitam ut bene claudere discam
Tu mihi Cygnus eris, sis valor atque vigor.
Iustitiæ speculum, Diuini Solis imago
Pulchra Corona Poli, prospice Virgo-Parens.
Gloria spirituum.

Amæbæum III.

Pulchrior Empyreos, Sancta Dei genetrix.
Tu Paradisus eris, miserum medicina salusque
Tu Cynosura maris, Numine plena Dei.
Sis pretiosa Charis, sis dux ad gaudia vite
Sis miserumque memor, tu Schola sola mihi.

Dux pia, tuta Comes, sis peccatoris asyllum
Candida Luna fauce sydere nobilior.
Candida Stella maris, porta & sublimis Olympi
Tuque corusca Pharos lucis honore micat.
Dulce iubar miseris, cui gnatus Rector Olympi
Sis via vita salus, lætitie initium.
Gemma nitore micans, Cœlorum porticus alma
Virginitaris honos, purior Ambrosia
Phosphorus Empyrei Diuinâ luce coruscans
Pneumate plena Dei, soleque lucidior.
Tu mihi Cygnus eris, dum tempero gaudia luctu
Sis valor atque vigor, iustitiæ speculum.
Pulchra Corona Poli, summæ Numinis ara.
Prospice Virgo-Parens, gloria spirituum.

Lectio III. Continua.

Ab angelo, Purior, regrediens.

Purior Ambrosia, rutilis fulgentior Astris
Pulchrior Empyreos, quam Sol splendore coronat
Sydere nobilior, dulcissima Virgo Maria
Phosphorus Empyrei, Cœli pulcherrima Luna
Sancta Dei Genetrix, Diuinâ luce coruscans.
Candida Stella maris, terræ Aurora salutis
Pneumate plena Dei, porta & sublimis Olympi
Tu Paradisus eris, fidei secunda columna
Tuque corusca Pharos, miserum medicina salusque
Soleque lucidior, siquis sit naufragus, vndis
Tu Cynosura maris, vitam ut bene claudere discam
Lucis honore micat, quæ vecors turbat Avernus
Tu mihi Cygnus eris, grati decorata coruscis
Numine plena Dei, dum tempero gaudia luctu
Dulce iubar miseris, modò peccatoribus adsis
Sis valor atque vigor, cui gnatus Rector Olympi
Sis pretiosa Charis, capiar ne Dæmonis astu
Sis via vita salus, sis dux ad gaudia vite
Iustitiæ speculum puerorum, viroque, senique
Sis miserumque memor Diuini solis imago
Lætitie initium Procerum Regina beatum
Pulchra Corona Poli, Larga & mensura fauorum
Tu Schola sola mihi, tu summæ Numinis ara
Gemma nitore micans virtutū summa Magistra
Prospice Virgo-Parens Cœlorum porticus alma
Dux pia, tuta Comes, Terræ spes: Iris Olympi:
Virginitaris honos sis peccatoris asyllum
Gloria spirituum, suspiria fundimus ad te
Candida Luna fauce.

Amæbæum I.

Purior Ambrosia, rutilis fulgentior Astris
Pulchrior Empyreos, sydere nobilior.
Phosphorus Empyrei Cœli pulcherrima Luna
Sancta Dei Genetrix, candida Stella maris.
Pneumate plena Dei, porta & sublimis Olympi
Tu Paradisus eris, tuque corusca Pharos.
Soleque lucidior, siquis sit naufragus vndis
Tu Cynosura maris lucis honore micat.
Tu mihi Cygnus eris, grati decorata coruscis
Numine plena Dei, dulce iubar miseris.

Sis

Sis valor atque vigor, cui gnatus Rector Olympi
 Sis pretiosa Charis, sis via vita salus.
 Iustitiae speculum pueroque, viroque, senique:
 Sis miserumque memor, Lætitiae initium.
 Pulchra Corona Polis, larga & mensura fauorū
 Tu Schola sola mihi, Gemma nitore micans.
 Prospice Virgo-Parens, Caelorum porticus alma
 Dux pia, tuta Comes, Virginitatis honos.
 Gloria Spirituum suspiria fundimus ad te:
 Candida Luna faue.

Amæbæum II.

— Purior Ambrosia.

Pulchrior Empyreo, quam Sol splendore coronat,
 Sydere nobilior, Phosphorus æthereus.
 Sancta Dei genetrix Diuinâ luce coruscans
 Candida Stella maris, Pneumate plena Dei.
 Tu Paradisus eris fidei secunda columna
 Tuque corusca Pharos, soleque lucidior.
 Tu Cynosura maris, vitâ vt bene claudere discâ
 Lucis honore micans, tu mihi Cygnus eris.
 Numine plena Dei, dum tempero gaudia luctu
 Dulce iubar miseris sis valor atque vigor.
 Sis pretiosa Charis, capiar ne Dæmonis astu
 Sis via vita salus, Iustitiæ speculum.
 Sis miserumque memor diuini Solis imago
 Lætitiae initium, pulchra Corona Poli.
 Tu Schola sola mihi, tu summi Numinis ara
 Gemma nitore micans, prospice Virgo-Parens.
 Dux pia, tuta Comes, Terræ spes: Iris Olympi:
 Virginitatis honos, gloria Spirituum.
 Candida Luna faue.

Amæbæum III.

Purior Ambrosia, pulchrior Empyreo.

Sydere nobilior, dulcissima Virgo Maria,
 Phosphorus æthereus, sancta Dei genetrix.
 Candida Stella maris, terræ Aurora salutis
 Pneumate plena Dei, tu Paradisus eris.
 Tuque corusca Pharos, miseram medicina salusque
 Soleque lucidior, tu Cynosura maris.
 Lucis honore micans, quâ vecors turbat Auernus
 Tu mihi Cygnus eris, Numina plena Dei.
 Dulce iubar miseris modò peccatoribus adis
 Sis valor atque vigor, sis pretiosa Charis.
 Sis via vita Salus, sis dux ad gaudia vitæ
 Iustitiæ Speculum, sis miserumque memor.
 Lætitiae initium, Procerum Regina beatam
 Pulchra Corona Poli, tu Schola sola mihi.
 Gemma nitore micans, virtutum summa Magistra
 Prospice Virgo-Parens, Dux pia, tuta Comes.
 Virginitatis honos sis peccatoris asyllum
 Gloria Spirituum, candida Luna faue.

Lectio IV. continua

Ab angulo, Furior, descendens.

Purior Ambrosia, quam Sol splendore coronat
 Phosphorus æthereus Diuinâ luce coruscans
 Pneumate plena Dei, fidei secunda columna

Soleque lucidior vitam vt bene claudere discam
 Tu mihi Cygnus eris, dū tēpero gaudia luctu ger.
Param differt à prima, nam versus quæ illa præ-
mittit, hac postponit: & idè non est necessarium
totam scribere.

Lectio V. Continua

Ab angulo, Candida, adscendens.

Candida Luna faue, sis peccatoris asyllum
 Dux pia, tuta Comes, virtutum summa Magistra
 Tu Schola sola mihi, Procerum Regina beatam
 Sis miserumque memor, sis dux ad gaudia vitæ
 Sis pretiosa Charis, modò peccatoribus adis
 Numine plena Dei, quâ vecors turbat Auernus
 Tu Cynosura miserum medicina salusque
 Tu Paradisus eris, terræ Aurora salutis
 Sancta Dei Genetrix, dulcissima Virgo Maria
 Pulchrior Empyreo suspiria fundimus ad te
 Virginitatis honos, Caelorum porticus alma
 Gemma nitore micans, Larga & mensura fauorū
 Lætitiae initium pueroque, viroque, senique
 Sis via vita Salus, cui gnatus Rector Olympi
 Dulce iubar miseris, gratis decorata coruscis
 Lucis honore micans, si quis sit naufragus, vndis
 Tuque corusca Pharos, porta & sublimis Olympi
 Candida Stella maris, Caeli pulcherrima Luna
 Sydere nobilior, rutilis fulgentior Astris
 Gloria Spirituum, Terræ spes: Iris Olympi:
 Prospice Virgo-Parens, tu summi Numinis ara
 Pulchra Corona Poli, Diuini Solis imago
 Iustitiæ speculum, capiar ne Dæmonis astu
 Sis valor atque vigor, dum tempero gaudia luctu
 Tu mihi Cygnus eris vitâ vt bene claudere discâ
 Soleque lucidior, fidei secunda columna
 Pneumate plena Dei Diuinâ luce coruscans
 Phosphorus æthereus quâ Sol splendore coronat
 Purior Ambrosia.

Amæbæum I.

Candida Luna faue, sis peccatoris asyllum
 Dux pia, tuta Comes, tu Schola sola mihi.
 Sis miserumque memor, sis dux ad gaudia vitæ
 Sis pretiosa Charis, Numine plena Dei.
 Tu Cynosura maris, miseram medicina salusque
 Tu Paradisus eris, Sancta Dei Genetrix.
 Pulchrior Empyreo suspiria fundimus ad te
 Virginitatis honos, Gemma nitore micans.
 Lætitiae initium pueroque, viroque, senique
 Sis via vita Salus dulce iubar miseris.
 Lucis honore micans si quis sit naufragus, vndis
 Tuque corusca Pharos, candida Stella maris.
 Sydere nobilior, rutilis fulgentior Astris
 Gloria Spirituum, prospice Virgo Parens
 Pulchra Corona Poli, Diuini Solis imago
 Iustitiæ speculum sis valor atque vigor, (scam
 Tu mihi Cygnus eris, vitâ vt bene claudere di-
 Soleque lucidior, Pneumate plena Dei.
 Phosphorus æthereus quâ Sol splendore coronat
 Purior Ambrosia.

Amæ-

Amæbæum II.

--- Candida Luna faue.

Dux pia tuta comes, virtutum summa Magistra,
Tu Schola sola mihi sis, muserumque memor.
Sis pretiosa Charis, modò peccatoribus adsis
Numine plena Dei, tu Cynosura maris.
Tu Paradisus eris, terrenæ aurora salutis
Sancta Dei Genitrix, pulchrior Empyreo.
Virginitatis honos, Cœlorum porticus alma
Gemma nitore micans, lætitiæ initium.
Sis via vita Salus, cui gnatus Reſtor Olympi.
Dulce iubar miseris lucis honore micans.
Tuque corusca Pharos, porta & sublimis Olympi
Candida Stella maris, Sydere nobilior.
Gloria Spirituum, Terræ spes: Iris Olympi:
Prospice Virgo-Parens, pulchra Corona Poli.
Iustitiæ Speculum, capiar ne Dæmonis astu
Sis valor atque vigor, tu mihi Cygnus eris
Soleque lucidior, Fidei secura columna
Pneumate plena Dei, Phosphorus æthereus.
Purior Ambrosiâ.

Amæbæum III.

Candida Luna fare, dux pia, tuta comes,
Tu Schola sola mihi, Procrû Regina beatam,
Sis miserumque memor, sis pretiosa Charis.
Numine plena Dei, quò vecors turbat Aucinus
Tu Cynosura maris, tu Paradisus eris.
Sancta Dei Genitrix, dulcissima Virgo Maria
Pulchrior Empyreo Virginitatis honos.
Gemma nitore micans, Larga & mensura fauorû
Lætitiæ initium, sis via vita Salus.
Dulce iubar miseris grati decorata coruscis
Lucis honore micans, tuque corusca Pharos.
Candida Stella maris, Cœli pulcherrima Luna
Sydere nobilior gloria Spirituum.
Prospice Virgo-Parens, tu summi Numinis ara
Pulchra Corona Poli, Iustitiæ Speculum.
Sis valor atque vigor, dum tempero gaudia luctu
Tu mihi Cygnus eris, Soleque lucidior.
Pneumate plena Dei, Diuinâ luce coruscans
Phosphorus æthereus purior Ambrosiâ.

LECTIO VI. Continua.

Ab angulo, Candida, progrediens.

Candida Luna faue suspiria fundimus ad te
Gloria Spirituum sis peccatoribus asylum
Virginitatis honos, Terræ spes: Iris Olympi
Dux pia, tuta Comes, Cœlorum porticus alma
Prospice Virgo-Parens, virtutum summa Magistra
Gemma nitore micans, tu summi Numinis ara
Tu Seliola sola mihi, Larga & mensura fauorum
Pulchra Corona Poli, Procerum Regina beatum
Lætitiæ initium, Diuini Solis imago
Sis miserumque memor, pueroque, viroque, senique
Iustitiæ Speculum sis dux ad gaudia vite
Sis via vita Salus, capiar ne Dæmonis astu

Sis pretiosa Charis, cui gnatus Reſtor Olympi
Sis valor atque vigor, modò peccatoribus adsis
Dulce iubar miseris, dum te impero gaudia luctu
Numine plena Dei, grati decorata coruscis (nus
Tu mihi Cygnus eris, quò vecors turbat Auer-
Lucis honore micans, vitâ vt bene claudere discâ
Tu Cynosura maris, siquis sit naufragus, vndis
Soleque lucidior, miseram medicina salusque
Tuque corusca Pharos, Fidei secura columna
Tu Paradisus eris, porta et sublimis Olympi
Pneumate plena Dei, terrenæ Aurora salutis
Candida Stella maris, Diuinâ luce coruscans
Sancta Dei Genitrix, Cœli pulcherrima Luna
Phosphorus æthereus dulcissima Virgo Maria
Sydere nobilior, quum Sol splendore coronat
Pulchrior Empyreo, rutilis fulgentior Astris
Purior Ambrosiâ.

Amæbæum I.

Candida Luna faue, suspiria fundimus ad te
Gloria Spirituum, Virginitatis honos.
Dux pia, tuta Comes, Cœlorum porticus alma
Prospice Virgo-parens, Gemma nitore micans.
Tu Schola sola mihi, Larga & mensura fauorum
Pulchra Corona Poli, lætitiæ initium.
Sis miserumque memor, pueroque, viroque, senique
Iustitiæ speculum, sis via vita Salus.
Sis pretiosa Charis, cui gnatus Reſtor Olympi
Sis valor atque vigor, dulce iubar miseris.
Numine plena Dei, grati decorata coruscis
Tu mihi Cygnus eris, lucis honore micans.
Tu Cynosura maris, siquis sit naufragus, vndis
Soleque lucidior tuque corusca Pharos.
Tu Paradisus eris, porta & sublimis Olympi
Pneumate plena Dei, candida Stella maris.
Sancta Dei Genitrix, Cœli pulcherrima Luna
Phosphorus æthereus Sydere nobilior.
Pulchrior Empyreo, rutilis fulgentior Astris
Purior Ambrosiâ.

Amæbæum II.

--- Candida Luna faue.

Gloria Spirituum sis peccatoribus asylum,
Virginitatis honos, Dux pia, tuta Comes.
Prospice Virgo-Parens, virtutum summa Magistra
Gemma nitore micans, Tu Schola sola mihi
Pulchra Corona Poli, Procerum Regina beatum
Lætitiæ initium, sis miserumque memor.
Iustitiæ speculum, sis dux ad gaudia vite
Sis via vita Salus, sis pretiosa Charis
Sis valor atque vigor, modò peccatoribus adsis
Dulce iubar miseris, Numine plena Dei. (nus
Tu mihi Cygnus eris, quò vecors turbat Auer-
Lucis honore micans, tu Cynosura maris.
Soleque lucidior, miseram medicina salusque
Tuque corusca Pharos, tu Paradisus eris
Pneumate plena Dei, terrenæ Aurora salutis
Candida Stella maris, Sancta Dei Genitrix
Phos-

Phosphorus æthereus, dulcissima Virgo Maria
Sydere nobilior, pulchrior Empyreo.
Purior Ambrosiâ.

Amabeum III.

Candida Luna, faue, gloria Spirituum.
Virginittis honos, terræ spes. Iris Olympi,
Dux pia, tuta comes, prospice Virgo-Parens.
Gemma nitore micans, tu summi Numinis ara
Tu Schola sola mihi pulchra Corona Poli.
Lætitie initium, Divini solis imago
Sis miserâmq; memor, Iustitiæ Speculum
Sis via vita Salus capiar, ne Dæmonis astu
Sis pretiosa Charis, sis valor atque vigor
Dulce iubar miseris, dum tempero gaudia luctu
Numine plena Dei, tu mihi Cygnus eris
Lucis honore micans, vitâ vt bene claudere discâ
Tu Cynosura maris, Soleque lucidior.
Tuque corusca Pharos, Fidei secunda columna
Tu Paradisus eris, Pneumate plena Dei
Candida Stella maris Divinâ luce coruscans
Sancta Dei Genitrix, Phosphorus æthereus.
Sydere nobilior, quum Sol splendore coronat
Pulchrior Empyreo, purior Ambrosiâ.

LECTIO VII. *Continua*

Ab angulo. Gloria, regrediens.

Gloria spirituum suspiria fundimus ad te
Candida Luna faue, Terræ spes: Iris Olympi:
Virginittis honos sis peccatoribus asylum
Prospice Virgo-Parens, Cælorum porticus alma
Dux pia, tuta Comes, tu summi Numinis ara
Gemma nitore micans, virtutû summa Magistra
Pulchra Corona Poli, Larga & mensura fauorum
Tu Schola sola mihi, Divini Solis imago
Lætitie initium, Procerum Regina beatam
Iustitiæ speculum pueroque, viroque, senique
Sis miserâmq; memor, capiar ne Dæmonis astu
Sis via vita Salus sis, dux ad gaudia vitæ
Sis valor atque vigor, cui gnatus Rector Olympi
Sis pretiosa Charis, dum tempero gaudia luctu
Dulce iubar miseris, modò peccatoribus adsis
Tu mihi Cygnus eris, gratls decorata coruscis
Numine plena Dei, vitam vt bene claudere discâ
Lucis honore micans, quò vecors turbat Auernus
Soleque lucidior, si quis sit naufragus, vndis
Tu Cynosura maris, Fidei secunda columna
Tuque corusca Pharos, miserum medicina salusq;
Pneumate plena Dei, porta & sublimis Olympi
Tu Paradisus eris, Divinâ luce coruscans
Candida Stella maris, terrenæ Auroræ Salutis
Phosphorus æthereus, Cœli pulcherrima Luna
Sancta Dei Genitrix, quâ Sol splendore coronat
Sydere nobilior, dulcissima Virgo Maria
Purior Ambrosiâ, rutilis fulgentior Astris
Pulchrior Empyreo.

Amabeum I.

Gloria Spirituum suspiria fundimus ad te
Candida Luna faue, Virginittis honos.
Prospice Virgo-Parens, Cælorum porticus alma
Dux pia, tuta Comes, Gemma nitore micans
Pulchra Corona Poli, Larga & mensura fauorû
Tu Schola sola mihi, lætitie initium.
Iustitiæ speculum, pueroque, viroque, senique
Sis miserâmq; memor, sis via vita Salus.
Sis valor atque vigor, cui gnatus Rector Olympi
Sis pretiosa Charis, dulce iubar miseris.
Tu mihi Cygnus eris, gratls decorata coruscis
Numine plena Dei, lucis honore micans.
Soleque lucidior, si quis sit naufragus, vndis
Tu Cynosura maris, Tuque corusca Pharos
Pneumate plena Dei, porta & sublimis Olympi
Tu Paradisus eris, candida stella maris.
Phosphorus æthereus, Cœli pulcherrima Luna
Sancta Dei Genitrix, Sydere nobilior
Purior Ambrosiâ, rutilis fulgentior Astris
Pulchrior Empyreo.

Amabeum II.

--- Gloria Spirituum.

Candida Luna faue, terræ spes. Iris Olympi,
Virginittis honos; prospice Virgo Parens.
Dux pia, tuta Comes, tu summi Numinis ara
Gemma nitore micans, pulchra Corona Poli
Tu Schola sola mihi, Divini solis imago
Lætitie initium, Iustitiæ speculum.
Sis miserâmq; memor, capiar ne Dæmonis astu
Sis via vita Salus, sis valor atque vigor
Sis pretiosa Charis dum tempero gaudia luctu
Dulce iubar miseris, tu mihi Cygnus eris.
Numine plena Dei, vitâ vt bene claudere discâ
Lucis honore micans, soleque lucidior
Tu Cynosura maris Fidei secunda columna
Tuque corusca Pharos, Pneumate plena Dei.
Tu Paradisus eris, Divinâ luce coruscans
Candida Stella maris Phosphorus æthereus.
Sancta Dei Genitrix, quam Sol splendore coronat
Sydere nobilior Purior Ambrosiâ
Pulchrior Empyreo.

Amabeum III.

Gloria Spirituum, candida Luna faue.
Virginittis honor, sis peccatoribus asylum,
Prospice Virgo-parens, Dux pia-tuta Comes.
Gemma nitore micans, virtutum sūma Magistra
Pulchra Corona Poli, tu Schola sola mihi
Lætitie initium Procerum Regina beatam
Iustitiæ Speculum, sis miserâmq; memor.
Sis via vita Salus, sis dux ad gaudia vitæ
Sis valor atque vigor, sis pretiosa Charis
Dulce iubar miseris, modò peccatoribus adsis
Tu mihi Cygnus eris, Numine plena Dei, (nus
Lucis honore micans, quò vecors turbat Auernus
Soleque lucidior tu Cynosura maris

Tu-

Tuq; corusca Pharos, miserum medicina salusq;
Pneumate plena Dei, tu Paradisus eris
Candida stella maris, terrenæ aurore salutis
Phosphorus æthereus, sancta Dei Genitrix
Sydere nobilior, dulcissima Virgo Maria
Purior Anibrosijs, pulchrior Empyreo.

LECTIO III. Continua.

Ab eodem angulo Gloria ascendens

Gloria Spirituum, Terræ spes: Iris Olympi
Prospecte Virgo-Parens, tu summi Numinis ara
Pulchra Corona Poli, Divini Solis imago
Iustitiæ speculum capias, ut Dæmones astu
Sis valor atq; vigor, dū tēpero gaudia luctu. &c.
Vix differt à quinta, & ideo non debuit ad longum scribis: versus enim qui in quinta præcedunt, in octava sequuntur; & contrā. Ergo, si Lektionen completa & Heroica sunt octo: & unicuique tres correspondens Amæban, nempe Elegiaca: omnes Lektionen simul sumpta erunt triginta duæ: omnesque Despara gloriam & prægatiuas resonantes.

EXEMPLVM II.

CCCXXII.

 OST Diuam veneramur Confessorem
sanctissimum Monachorum Ducem
& Patrem BENEDICTVM: ad cuius
etiam debemus gloriam Labyrinthum
sequentem fabricari. Illum ad Ideam
præcedentem formabo: materia erit di versa:
ut discat Philomusus non solum transformari
posse Poëmata, sed etiam transmutualizari.
Sequentium versuum fluxum & refluxum con-
sidera.

Huius Quadrangularis Labyrinthi materiã
dederunt antiqui nonnulli scriptores: quos non
percolligit D. Benedictus Hæftenus in fine vi-
tæ S. Benedicti: formam ego. Et, ut illam intel-
ligas, pauca hæc subseribo.

Singuli versus duabus partibus constant,
quarum duos pedes & dimidium sibi arrogat
prior, & reliquos pedes posterior. Patet his La-
byrinthum multis vijs: pono notabiliores.

PRIMO. Ab angulo *O Benedicite*. possu-
mus legere omnes lineas successivè usque ad
finem.

SECUNDO. Possimus ab angulo *Vir bene*.
Recurrere hæc omnia carmina resumere.

TERCIO. Ab angulo *Nomine* possumus re-
grediendo omnes lineas perlegere.

QUARTO. Et poterimus hanc etiam lectio-
nem contrarij ordine persequi ab angulo *Nu-
mine* incipiendo.

QUINTO. Poterimus descendendo per co-
lumnas incipere ab angulo *O Benedicite*. Legen-
do primam secundam tertiam. Et poterimus
SIXTO, descendere ab angulo *Nomine*, legendo

columnam tertiam secundam primam.

SEPTIMO, poterimus ascendendo per co-
lumnas primam, secundam, tertiam incipere
ab angulo *Nomine*: aut OCTAVO, incipiendo ab
angulo *Vir bene* ascendere per columnam ter-
tiam, secundam, primam.

Hæ octo lectiones dant Hexametra adda-
mus lectiones alias, quæ dent Disticha. Possẽ-
mus procedere eodem modo, quo in præceden-
ti Labyrintho, ut ex Hexametris Disticha Ele-
giaca exueremus, processimus: at quia varias
delectat & instituit, aliam ineamus viam, &
aliud genus versuum transcamque Ergo.

NONO incipiendo ab angulo *O Benedicite*,
directè, & DECIMO incipiendo ab angulo *Nu-
mine* retrogradè, poterimus totam paginam le-
gere omitendo hemisticha, quæ sunt cuiusvis
characteris expressa.

VNDECIMO, & DVODECIMO poterimus
has ipsas lectiones recurrere, incipiendo ab an-
gulis *Nomine* & *Vir bene*.

TERCIO-DECIMO, incipiendo ab angulo
superiore sinistro (videlicet, *O Benedicite*) po-
terimus per columnas descendere, & omittere
hemisticha illa omnia, quæ signata sunt cruce.
Et QUARTO-DECIMO omittere quæ stellis nota-
ta. Et tandem QUINTO-DECIMO legere cætera
omnia, & omittere, quæ ornata hoc signo ☩.

Si incipiamus ab angulo dextero superiori
(videl. *Nomine*) & observemus crucis stellæ &
Lunæ ☾ differentias habebimus lectionem XVI.
XVII. & XVIII.

Si etiam à dextero inferiori, (*Vir bene*) &
habeatur ratio crucium stellarum & lunularum,
resultabit lectio XIX. XX. & XXI.

Et tandem, si eadem crucium, stellarum
& lunularum observatione & consideratione,
præmissa ab angulo sinistro inferiori (*Nomine*)
qui *Vir bene*, et incipiamus, ingrediemur lectio-
nem XXII. XXIII. & XXIV.

Superfunt & aliæ lectiones, quas etiam
addere placet. Iube, ut sint Heroica Tristicha
carmina, quæ dedit prima lectio: etiam quæ de-
dit secundã, tertiã, & quartã. Et, si omiseris
clausulas cuiuscunque secundi & tertiij carmi-
nis redibunt lectiones nona, decima, undecima,
& duodecima. Si autem omiseris clausulas pri-
mi & secundi cuiuscunque, inveniemus lectio-
nem XXV. XXVI. XXVII. & XXVIII. & ultimò, si
omiseris clausulas primi & ultimi, habebis le-
ctiones XXIX. XXX. XXXI. XXXII. [clausulam voco
partem secundam versûs; nempe illam, quæ
addita penthemimeri complet Hexametrum.]
Plures adhuc querere & invenire possem: sed
hæc trigintadu sufficiant, ut sciat meus Lector
posse cuiusmodi Lektionen & Carmina multis

modus & vicibus multiplicari.

Vr igitur nostrum aduerius D. Benedi-

cum ostendamus affectum, carmina omnia

exscribamus.

O benedite latus	Salve latus omne Præsul.	Nomine digne tuo:
Diuisi nominis hæres.	Dux noue militiæ	† Nomen virtutibus æquans.
Nobilitatis honos,	† Nutrina gloria gentis.	Vir simul atque senex,
† Transcendens moribus annos.	Delicias fugiens,	† Mundū cū flore relinquēs.
Vas prece communens.	† Restauras vas prece fractū	Cui studium omne Deus,
† Fugula sub rupe quiescens.	Nil nisi Numen anans	Romani pauper alumni
Sancte Magister aue.	Squalentis cultor heremi	Vas sine labe nitens.
† Fundens e vulnere vulnus.	Cypida vepe domans	† Rosa duris eruta spinis.
Carni nimice tuz.	† Soreli calcator & hostis.	Grandis amice Crucis.
† Supremis culminis asor.	Crux via trita tibi	† Crucifixi in vulnere degēs.
Corde humili patiens.	† Mundani pulueris expers	Simplicitate lucens.
† Cupidus præ laude labores.	Cui fauor omnis onus.	Morum præclare Magister
Plebs origo nouæ	Viux virtutis imago.	Religionis apex.
Gemma pudicitie.	Sobrie, iuste, pater,	† Taciturni norma silenti.
† Sceleratis funere plangens	† Misericorum factus asylum	Vincere docet malos
Firma columna domus.	Maxime spector opum.	† Verum salamen egentium.
† Diuino accense calore.	† Sanctissime cōtemplator	Peruigil in precibus
Prætidium populi.	Sauie amore Dei	Columna lumenque tuorum.
† Tellus cui pariet & vnda	Pulsus cui cessit Apollo.	Fana profana mouens.
Cordis aperta videns.	Coll' superba domans.	† Torula formido tyranni.
† Venturi præcius aui.	† Verbo cacodæmonia pellēs.	Cui nigra pariet auis.
Qui capis æthere dapes.	Quem Stygis antra timent.	† Nummos cui misit Olympus.
† Morbos genus omne repellēs.	† Qui obtutu vincula soluis	Multiplicans oleum.
Dæmonia calce premens.	Mortui viuificans.	Requiescens dans carnis solutis.
Veterum pius afflicta patrū.	Sacri bone Pastor ouilis.	Candela forma græcis.
Dux Gedeona sequens.	Prole Abraham referens.	† Gen Moyses legisser alter.
† Tiesbita imitator Elia.	† Mitis Davidis adinstar.	Nec Salomone minor.
Spiritualis homo.	Verbo operæque potens.	† Qui Elisas sacra redactis.
† Capis iram tui Index.	† Renouas miracula prælia	Cum cruce victor ouans.
Cui patet a la Dei.	Regulæ imago tuz.	Totus cui panditur orbis.
† Fæc fulens anthrax plena.	Rutilans & amabile sydus	Lucifer exoriens.
Salus mediana soli.	† Fax noua, Solque iuxta	† Lunæ fulgentior astris.
† Reddita Regula vta.	† Fuluo vas dignum intro.	Fructuum oliuæ ferax.
Fons salientis aquæ.	Nardus odora nimis.	† Speculum pietatis anita
† Spaciōse palmæ vitis.	† Vitæ quoque nobile lignū.	Flos. C. patisse virens.
† Thuis odore fragrans.	De Libano alta Cedrus	Myrrham: dens carnis & aroma.
† Cherubim aduente cateruis.	Lumen venerabile Mundi.	Gloria magna Poli.
Magne Propheta Dei	Vitæ specie angelici.	† Caput Ordinis, & Patriarcha.
† Lux splendens Confessum.	† Vitæ ferax per leu.	Doctōr Apollolicus.
Cœnobiale lubar.	† Martyribus similis	† Prælati Idea bonorum.
† Non lase Cupidinis arca.	† Monachorū cinēte corona	Præue Dux Oium
Numine plene Dei.	Virginitate potens.	Iustorum in eumate plene.
	Sanctissime Cœnobiarcha.	Vir bene dicte Deo.

LECTIO 1. Ab angulo, o Benedicte, progressus,
O Bene latus Pater, Salve Sanctissime Præsul,
Nomine digne tuo: Diuisi nominis hæres,
Dux noue militiæ, nobilis gloria gentis,
Vir simul atque senex, transcendens moribus annos,
Delicias fugiens, mundum cum flore relinquēs.
Vas prece communens: restaurans prece fractū
Cui studium omne Deus, Fugula sub rupe quiescēs

Nil nisi Numē amans: Romani pauper alumni,
Sancte Magister aue, squalentis cultor heremi,
Vas sine labe nitens: fundens e vulnere vulnus,
Cypida vepe domans: rosa duris eruta spinis.
Carni inimice tuz, secli calcator & hostis
Grandis amice Crucis, lupremi culminis asor,
Crux via trita tibi, Crucifixi vulnere degēs,
Corde humili patiens: mundani pulueris expers.
Simplicitate placens: cupidus præ laude laboris.

Cui

Cui fauor omnis onus: morū præclare Magister.
 Plebis origo noui: vitæ virtutis imago,
 Religionis aper, vir paupertatis amator,
 Sobrie iuste pater, taciturni norma Silentii.
 Gemma pudicitiae, miserorum factus asylum.
 Vincere docte malos: scelerati funera plangens.
 Maxime spector opum, verū solamen egentium;
 Firma columna domūs. Sanctissime contemplator,
 Per vigil in precibus, Diuino accense calore,
 Saucie amore Dei: columnen lumenque tuorum,
 Praesidium populi, pulsus cui cessit Apollo;
 Fana profana mouens; tellus cui patet & vnda.
 Colla superba domans, Totilæ formido Tyranni
 Cordis aperta virēs, verbo cacodæmona pellēs;
 Cui nigra patet aui: veteri præcius aui, (pus;
 Quæ stygis antra timent: nūmos cui misit Olympus.
 Qui capis æthere dapes: qui obtutu vincula soluis.
 Multiplicans oleū, morbi genus omne repellens.
 Mortuæ viuificans, requiem dans carne solutis,
 Dæmona calce premēs. Sacri bone Pastor ouilis;
 Candida forma gregis: veterū pius assecla Patrū.
 Prole Abrahā referens, ceu Moyses legitur alter:
 Dux Gedeona sequens; mitis Davidis adinstar;
 Nec Salomone minor, Thesbitæ imitator Eliæ.
 Verbo operāq; potens: qui Elisæ sacra reducis:
 Spiritualis homo, renouans miracula prisca.
 Cum Cruce victor orās, cœlestis tramitis Index;
 Regulæ imago tuæ, torus cui panditur orbis.
 Cui patet aula Dei: rutilans & amabile Sydus,
 Lucifer exorians, face fulgens Cynthia plena:
 Fax noua Soleque poli, rutilis fulgentior aëstus,
 Sal medicina Soli. Fuluo vas dignius auro:
 Fructuum oliua ferax: rectissima Regula vitæ.
 Nardus odora nimis; speculum pietatis auitæ.
 Fons salientis aquæ: Vitæ quoq; nobile lignum;
 Flos Cyparissæ virens, spaciofo palmite vitis. (mas
 De Libano alta Cedrus Myrrhā redolens & aro-
 thuris odore fragrās, lumen venerabile Mundi,
 Gloria magna Poli, Cherubimū adiūctæ cateruis:
 Vir specie Angelicā, Caput Ordinis et Patriarcha
 Magne Propheta Dei, vitæ sectator Iesu,
 Doctor Apostolicus, lux splendida Cōfessorum,
 Martyribus similis, Prælatum Idea bonorum,
 Cœnobiale iubar, Monachorum cinctæ coronā,
 Præiue Dux Ouium, non lasce Cupidinis arcu,
 Virginitate potens: iustorum Pneumate plene,
 Numine plene Dei, Sanctissime Cœnobiarcha;
 Vir benediçte, Deo

Doctor Apostolicus, Vitæ sectator Iesu, (cha,
 Magne Propheta Dei, Caput Ordinis et Patriar-
 Vir specie Angelicā, Cherubimū adiūctæ cateruis
 Gloria magna Poli, lumen venerabile Mundi
 Thuris odore fragrās, Myrrhā redolēs & aromas
 De Libano alta Cedrus, spaciofo palmite vitis:
 Flos Cyparissæ virens, vitæ quoq; nobile lignum.
 Fons salientis aquæ: speculum pietatis auitæ.
 Nardus odora nimis: rectissima Regula vitæ.
 Fructum oliua ferax: fuluo vas dignius auro.
 Sal medicina Soli, rutilis fulgentior aëstis,
 Fax noua Solq; Poli, face fulgens Cynthia plena,
 Lucifer exorians, rutilans & amabile Sydus;
 Cui patet aula Dei: torus cui panditur orbis.
 Regulæ imago tuæ, cœlestis tramitis index;
 Cum Cruce victor orās: renouans miracula prisca.
 Spiritualis homo, qui Elisæ sacra reducis,
 Verbo operāq; potens, Thesbite imitator Eliæ;
 Nec Salomone minor, mitis Davidis adinstar,
 Dux Gedeona sequēs, ceu Moyses legitur alteri
 Prole Abrahā referēs, Veterū pius assecla Patrū.
 Candida forma gregis, sacri bone pastor ouilis;
 Dæmona calce premēs: requiē dās carne solutis,
 Mortuæ viuificans, morbi genus omne repellēs,
 Multiplicans oleum, qui obtutu vincula soluis:
 Qui capis æthere dapes, nūmos cui misit Olympus.
 Quæ stygis antra timent. venturi præcius aui:
 Cui nigra patet aui: verbo cacodæmona pellēs,
 Cogdis aperta videns, Totilæ formido Tyranni:
 Colla superba domans, Tilius cui patet & vnda
 Fana profana mouens, puluis cui cessit Apollo
 Praesidium populi, columnen lumenque tuorum
 Saucie amore Dei, Diuino accense calore
 Peruigil in precibus, Sanctissime contemplator
 Firma columna domus, verum solamen egentium
 Maxime spector, scelerati funera plangens
 Vincere docte malos, miserorum factus asylum
 Gemma pudicitiae, taciturni norma silentii
 Sobrie iuste Pater, vir paupertatis amator
 Religionis aper, viux virtutis imago
 Plebis origo nouæ morum præclare Magister
 Cui fauor omnis onus, cupidus præleude laboris
 Simplicitate placeus nundani pulueris expertus
 Corde humili patiens, Crucifixi in vulnere degēs
 Crux via trita tibi supremi culminis
 Grandis amice Crucis, sacra calceator & hostis
 Calni inimice tuæ, rosa duris eruta spinis
 Cyprida vepre domas fundens & vulnere vulnus
 Vas sine labentis, squalentis cultor heremi
 Sancte Magister aue, Romanus pauper alumni
 Nil nisi Numē amās, rigida sub rupe quiescēs (Qu
 Cui studiū omne Deus, restaurās vas prece frax
 Vas prece cōminuens, mundū cū flore relinquēs
 Delicias fugiens, transcendens moribus malos
 Vir simul atque senex, Nursinæ gloria gentis
 Nobilitatis honos, omen virtutibus æquans

LECTIO II. ab angulo, Vir, retrō cedens.

Vir benediçte Deo, Sanctissime Cœnobiarcha,
 Numine plene Dei, iustorum Pneumate plene.
 Virginitatis potens, non lasce Cupidinis arcu:
 Præiue Dux Ouium, Monachorū cinctæ coronā,
 Cœnobiale iubar, Prælatum Idea bonorum:
 Martyribus similis, lux splendida Cōfessorum;

Dux noue militiæ, Diuini nominis hæres
Homine digne tuo, salue Sanctissime Præful
O Benedicte Pater &c.

LECTIO III. *ab angulo Nomine recurrent.*

Nomine digne tuo, salue Sanctissime Præful
O Benedicte Pater, nomen virtutibus æquans
Dux noue militiæ, Diuini nominis hæres
Vir simul atque senex, Nursinæ gloria gentis
Nobilitatis bonos, mundum cum flore relinquens
Delicias fugiens, transcendens moribus annos (cui)
Cui studiū omne Deus, restauras vas prece fra-
vas prece comminuens, Romani pauper alumni
Nil nisi numen amans, rigida sub rupe quiescens
Vas sine labe nitens, squalentis cultor heremi
Sancte Magister are, rosa duris eruta spinis
Cyprida vepre domas, fundens est vulnere vulnus
Virginitatis amice Crucis, scilicet calcar & hostis
Carni inimice tuæ, Crucifixi in vulnere degens
Crux via trita tibi, supremi culminis osor
Simplicitate placens, mundani pulueris expers
Dux humili patiens, morum præclaret Magister.
Cui fauor omnis opus, cupidus præ laude laboris
Religionis apex, viuarum virtutis imago.
Plebis origo nouæ, taciturni norma silenti
Sobrie iuste pater, vir paupertatis amator
Vincere doctæ malos miserorum factus asylum
Gemma pudicitæ, verum solamen egentum
Maxime spreto opum, scelerati funera plangens
Peruigil in precibus, Sanctissime contemplator
Firma columna domus, columen lumenque tuorum
Laue amore Dei, Diuino accense calore
Fana profana mouens, pulsus cui cessit Apollo
Præsidium populi, Torale formido Tyranni.
Colla superba domans, tellus cui parer & vnda
Cui nigra parer auis, verbo cacodemona pellens
Cordis aperte videns, nūmos cui milit Olympus
Quem stygis antra timent, venturi præsciis cui
Multiplicans oleum, qui obtutu vincula soluit
Qui capis æthere dapes, requiæ dans carue solutis
Mortua viuificans morbi genus omne repellens
Candida forma gregis, sacri bone pastor oculis ter
Dæmona calce premens, eum Moyses legifer al-
Prole Abrahamæ refectus, veterum pius affecta. Patrū
Nec Salomone minor, mitis Davidis adinstar
Dux Gedeona sequens, qui Elisæi sacra reducis
Verbo operæ potens, Thesbitæ imitator Elize
Cui cruce victor ouas, renouans miracula præfca
Spiritualis homo, totus cui patitur orbis
Regulæ imago tuæ, celestis tramitis index
Lucifer exoriens, rutilans & amabile sydus
Cui parer aula Dei, rutilis fulgentio: astris
Fax noua solque, poli, facie fulgens Cynthia plena
Fructuum oliuæ ferax, fuluo vas dignius auro
Sal medicina soli, speculum pietatis auitæ
Nardus odora nimis, rectissima Regula vitæ
Flos Cyparisse virens, vitæ quoque nobile lignum

Fons salientis aquæ, Myrrham redolens & aroma
De Libano alta Cedrus, spaciofo palmite viris
Gloria magna Poli, Lumen venerabile Mundi
Thus odore fragrans, Caput Ordinis & Patriarcha
Vir specie Angelicæ, Cherubimū adiuncte cateruis
Doctus Apostolicus, vitæ Sectator Iesu
Magne Propheta Dei, Prælatum Idea bonorum
Martyribus similis, lux splendida Confessorum
Præue Dux ouium, Monachorum cincte corona
Cœnobiale iubar, Iustorum Pneumate plene
Virginitate potens, non lase Cupidinis arcu
Vir benedicte Deo, Sanctissime Cœnobiarcha
Numine Plene Dei &c.

LECTIO IV. *ab angulo, Numine, progressiens.*
Numine Plene Dei, Sanctissime Cœnobiarcha
Vir benedicte Deo, non lase Cupidinis arcu
Virginitate potens, Iustorum Pneumate plene
Cœnobiale iubar, Monachorum cincte corona
Præue Dux ouium, lux splendida Confessorum
Martyribus similis, Prælatum Idea bonorum
Magne Propheta Dei, Vitæ Sectator Iesu (uis
Doctus Apostolicus, Cherubimū adiuncte cater-
Vir specie Angelicæ, Caput Ordinis & Patriarcha
Thus odore fragrans, lumen venerabile Mundi
Gloria magna Poli, spaciofo palmite viris (ma
De Libano alta Cedrus, Myrrhā redolens & aro-
Fons salientis aquæ, vitæ quoque nobile lignum
Flos Cyparisse virens, rectissima Regula vitæ
Nardus odora nimis, speculum pietatis auitæ
Sal medicina soli, fuluo vas dignius auro
Fructuum oliuæ ferax, facie fulgens Cynthia plena
Fax noua solque, poli, rutilis fulgentior astris
Cui parer aula Dei, rutilans & amabile sydus
Lucifer exoriens, celestis tramitis Index
Regulæ imago tuæ, totus cui panditur orbis
Spiritualis homo, renouans miracula præfca
Cum cruce victor ouans, Thesbitæ imitator Elize
Verbo operæque potens, qui Elisæi sacra reducis
Dux Gedeona sequens, mitis Davidis adinstar
Nec Salomone minor, veterū pius affecta. Patrū
Prole Abrahamæ referens, eum Moyses legifer al-
Dæmona calce premens, sacri bone Pastor oculis
Candida forma gregis, morbi genus omne repellens
Mortua viuificans, requiem dans carne solutis
Qui capis æthere dapes, qui obtutu vincula soluit
Multiplicans oleum, venturi præsciis cui (pus
Quem stygis antra timent, nūmos cui misit Olym-
Cordis aperta videns, verbo cacodemona pellens
Cui nigra parer auis, tellus cui parer & vnda
Colla superba domans, Torale formido Tyranni
Præsidium populi, pulsus cui cessit Apollo
Fana profana mouens, Diuino accense calore
Sanctæ amore Dei, columen lumenque tuorum
Firma columna domus, Sanctissime contemplator
Peruigil in precibus, scelerati funera plangens
Maxime spreto opum verum solamen egentum
Gem-

Gemma pudicitiz, miserorum factus asyllum
Vincere doctè malos, vir paupertatis amator
Sobrie iuste pater, taciturni norma silenti
Plebis origo nouz, viuz virtutis imago
Religionis apex, cupidus præ laude laboris
Cui fauor omnis, onus morum præclare Magister
Corde humili patiens, mundani pulueris expert
Simplicitate placens, supremi culminis osor
Crux via trita tibi, Crucifixi in vulnere degens
Carni inimice tuæ, sæcli calcator & hostis
Grandis amice Crucis, fundens è vulnere vulnus
Cyprida vepre domans, rosa duris eruta spinis
Sanctæ Magister aue, squalentis cultor heremi
Vas sine labe nitens, rigida sub rupe quiescens
Nil nisi numen amans, Romani pauper alumni
Vas prece cõinuens, restaurans vas prece fractũ
Cui studium omne, Deus transcendens moribus
Delicias fugiẽs, mũdũ cũ flore relinquẽs (annos
Nobilitatis honos, Nursinz gloria gentis
Vir simul atque senex, Diuini nominis hæres
Dux nouz militiz, nomen virtutibus æquans
O Benedicte Pater, saluæ Sanctissime Præsul
Nomine digne tuo &c.

LECTIO V. ab angulo, O Benedicte, descendens.
O Benedicte Pater, Diuini nominis hæres
Nobilitatis honos, transcendens moribus annos
Vas prece cõinuens, rigida sub rupe quiescens
Sanctæ Magister aue, fundens è vulnere vulnus
Carni inimice tuæ, supremi culminis osor
Corde humili patiens, cupidus præ laude laboris
Plebis origo nouz, vir paupertatis amator
Gemma pudicitiz, scelerati funera plangens
Firma columna domus, Diuino accense calore
Præsidium populi, tellus cui parer & vnda
Cordis aperta videns, venturi præscius xui (lens
Qui capis æthere dapes, morbi genus omne repel-
lens) Dæmona calce premens, veterũ pius assecla Patrũ
Dux Gedeona sequens, Thesbitæ imitator Eliæ
Spiritalis homo, cœlestis tramitis index
Cui parer aula Dei, facie fulgens Cynthia plena
Sal medicina Soli, rectissima Regula vitæ
Fons salientis aquæ, spaciofo palmite vitis (uis
Thus odore fragrans, Cherubimũ adiũctæ cater-
Magne propheta Dei, lux splendida Confessorũ
Cœnobiale lubar, non læse Cupidinis arcu
Numine Plene Dei, saluæ Sanctissime Præsul
Dux nouz militiz, Nursinz gloria gentis
Delicias fugiẽs, restaurans vas prece fractum
Nil nisi Numẽ amans, squalentis cultor heremi
Cyprida vepre domans, sæcli calcator & hostis
Crux via trita tibi, mundani pulueris expert
Cui fauor omnis, onus viuz virtutis imago
Sobrie iuste pater, miserorum factus asyllum
Maxime spretor opum, Sanctissime cõtemplator
Saucie amore Dei, pulsus cui cecidit Apollo (lens
Colla superba domans, verbo cacadzæ mona pel-

Quem stygis antra timet, qui obtutu vincula sol-
Mortua viuificans, sacri bonæ pastor ouilis (uis
Prole Abraham referens, mitis Laudis adinstar
Verbo operaq. potens renouans miracula prisca
Regulæ imago tuæ, rutilans & amabile Sydus
Fax noua solque Poli, fuluo vas dignius auro
Nardus odora nimis, vitæ quoq. nobile lignum
De Libano alta Cedrus, lumen venerabile mũdi
Vir specie Angelicã, vitæ sectator Iesũ
Martyribus similis, Monachorum cinde corona
Virginitate potens, Sanctissime Cœnobiarcha
Nomiue digne tuo, nomen virtutibus æquans
Vir simul atq. senex, mũdũ cum flore relinquens
Cui studium omne Deus, Romani pauper alũni
Vas sine labe nitens, rosa duris eruta spinis
Grandis amice Crucis, Crucifixi in vulnere degẽs
Simplicitate placens, monum præclare Magister.
Religionis apex, taciturni norma silenti
Vincere doctè malos, verum solamen egentum
Peruigil in precibus, column lumenq. tuorum
Fana profana mouens Torilæ formido Tyranni
Cui nigra parer auis nummos, cui misit Olympus
Multiplicans oleum, requiem dans carne solutis
Candida forma gregis, ceu Moysès legifer iter
Nec Salomone minor, qui Elisi sæcla reducis
Cum Cruce victor ouans totus eui panditur orbis
Lucifer exorients rutilis fulgentior astris
Fructuum oliuæ ferax speculum pictari, auitæ
Flos Cyparissie virens, myrrhã redolens & aroma
Gloria magna Poli, Caput Ordini & Patriarcha
Doctõ Apostolicus, Prælatum Idea bonorum
Præuie dux ouium, Iustorum Pneumate plene
Vir bene dicto Deo &c.

LECTIO VI. ab angulo, Nomine, descendens.
Nomine digne tuo nomen virtutibus æquans
Vir simul atq. senex mũdũ cum flore relinquens
Cui studium omne Deus, Romani pauper alumni
Vas sine labe nitens, rosa duris eruta spinis
Grãdis amice Crucis, Crucifixi in vulnere degẽs
Simplicitate placẽs morũ præclare Magister. &c.

Non est necessarium vltius progredi; quoniam hæc sexta Lectio parum differt à quinta: ponit etiam in initio, quæ altera in fine, & è conuerso.

LECTIO VII. ab angulo, Numine, ascendens.
Numine plene Dei, non læse Cupidinis a eu
Cœnobiale lubar, lux splendida Confessorum
Magne Propheta Dei, Cherubimũ adiũctæ cater-
Thus odore fragrans, spaciofo palmite vitis (uis
Fons salientis aquæ, rectissima Regula vitæ
Sal medicina Soli, facie fulgens Cynthia plena
Cui parer aula Dei cœlestis tramitis Index
Spiritalis homo, Thesbitæ imitator Eliæ
Dux Gedeona sequens, veterũ pius assecla Patrum
Dæmona calce premens, morbi genus omne repel-
Qui capis æthere dapes, venturi præscius xui (lens

Cordis aperta videns, tellus cui paret & vnda
 Præsidium populi, Diuino accense calore
 Firma columna domus, scelerati funera plangēs
 Gemma pudicitiz, vir paupertatis amator
 Plebis origo nouæ cupidus præ laude laboris
 Corde humili patiens, supremi culminis osor
 Carni inimice tuæ, fundens è vulnere vulnus
 Sanctæ Magister aue, rigida sub rupe quiescens
 Vas prece cōmuniens, tria edens moribus annos
 Nobilitatis honos, Diuini nominis hæres
 O Benedicte Pater, sanctissime Cœnobiarcha
 Virginitate potens, Monachorum cinctæ coronæ.
 Ma tyribus similis, vitæ sectator Iesu
 Vir specie angelicâ, lumen venerabile Mundi
 De Libano alta Cedrus, vitæ quoq; nobile lignū
 Nardus odora nimis fuluo vas dignius auro
 Fax noua Solq; Poli, rutilans & amabile Sydus
 Regulæ imago tuæ, renouans miracula prisca
 Verbo operaque potens, mitis Davidis adinstar
 Prole Abraham referens sacri bone iustor ouilis
 Mortua viuificans, qui obtutu vincula soluis
 Quæ stygis antra timēt, verbo cæcoda mona pellēs
 Colla superba domans, pulsus cui cessit Apollo
 Saucie amore Dei, Sanctissime contemplator
 Maxime sp. etor opum, miserorum factus asyllum
 Sobrie iuste pater, viuz virtutis imago
 Cui fauor omnis onus, mundani pulueris expers
 Crux via trita tibi, saceli calcator & hostis
 Cyprida vep. e domans, squalentis cultor heremi
 Nil nisi Numē amās, restaurans vas prece fractū
 Delicias fugiens Nun, sine gloria gentis
 Dux nouæ militiz, salue Sanctissime Præsul
 Vir bene dicte Deo, iustorum in eumate plene
 Præuie Dux Ouilum, Prælatum Idea bonorum
 Doctor Apostolicus, Caput Ordinis & Patriarcha.
 Gloria magna Poli, myrrham redolens & aroma
 Flos Cyparisse viens, speculum pietatis auitæ
 Fructuum oliuæ scæ, rutilis fulgentior astis
 Lucifer exor. iens, totus cui panditur orbis
 Cum Cruce victor ouans, qui Elisei saceli reditus
 Nec Salomone minor, cœu Moyles legisser alter
 Candida forma gregis, requies dans eam solutis
 Multiplicans oleum, nummos cui misit Olympus
 Cui nigra paret aurs, Torile formido Tyranni
 Fana profana mouens, columnen lumenq; tuo, um
 Pernigil in precibus verum solamen eientum
 Vincere doctæ malos, taciturni no. ma silenti
 Religionis apex, morum prælatæ Magister
 Simplicitate placens, Crucifixi in vulne collegēs
 Grandis amice Celicis, oia duris eruta spinis
 Vas sine labe nitens, Romani pauper alumni
 Cui studiū omne Deus, mundū cū flore relinquēs
 Vir simulatque senex, nomen virtutibus æquans
 Nominē digne tuo, &c.

LECTIO VIII. ab angulo Vir, ascendens.

Vir bene dicte Deo, iusto in eumate plene

Præuie Dux Ouilum, Prælatum Idea bonorum
 Doctor Apostolicus, Caput Ordinis & Patriarcha
 Gloria magna Poli, myrrham redolens & aroma
 Flos Cyparisse viens, speculū pietatis auitæ &c.

Nota.

Hucusque dedimus Hexametras: hinc incipiemus
 lineas metri altero pede & Disticha Elegiacæ
 proferre. Altera hinc dicemus, amant' alteram
 Camæna.

LECTIO IX. ab angulo prima procedens.

O Benedicte Pater, salue Sanctissime Præsul
 Nominē digne tuo, Dux nouæ militiz
 Nobilitatis honos, Nursinæ gloria gentis
 Vir simul atque senex, delicias fugiens
 Vas prece cōmuniens, restaurans vas prece fractū
 Cui studiū omne Deus, nil nisi Numen amās
 Sanctæ Magister aue, squalentis cultor heremi
 Vas sine labe nitens, Cyprida vepre domans.
 Carni inimice tuæ, saceli calcator & hostis
 Grandis amice Crucis, Crux via trita tibi.
 Corde humili patiens, mundani pulueris expers
 Simplicitate placens, cui fauor omnis onus.
 Plebis origo nouæ, viuz virtutis imago.
 Religionis apex, sobrie iuste pater
 Gemma pudicitiz, miserorum factus asyllum
 Vincere doctæ malos, maxime spretor opum
 Firma columna domus, sanctissime contemplator
 Pernigil in precibus, saucie amore Dei
 Præsidium populi, pulsus cui cessit Apollo
 Fana profana mouens, colla superba domans
 Cordis aperta videns, verbo cæcoda mona pellēs
 Cui nigra pa. et aurs, quem stygis antra timent
 Qui capis, th. e dapes, qui obtutu vincula soluis
 Multiplicans oleum, mortua viuificans
 Damonæ calce premens, sacri bone pastor ouilis
 Candida forma gregis, prole Abraham referens
 Dux Gedeonæ sequens, mitis Davidis adinstar
 Nec Salomone inno, verbo operaque potens
 Spiritualis hominū, nouans nil acula prisca
 Cum Cruce victor ouans, Regulæ imago tuæ
 Cui patet aula Dei, rutilans & amabile Sydus
 Lucifer exor. iens, fax noua solque Poli.
 Sal medicina Soli, fuluo vas dignius auro
 Fructuum oliuæ ferax, nardus odora nimis
 Fons salientis aquæ, vitæ quoque nobile lignum
 Flos Cyparisse viens, de Libano alta Cedrus
 Thus odore fragrans, lumen venerabile Mundi
 Gloria magna Poli, vir specie Angelicâ.
 Magne Propheta Dei, vitæ sectator Iesu
 Doctor Apostolicus, Martyribus similis
 Cœnobiæ iubar, Monachorum cinctæ coronæ
 Præuie Dux Ouilum, virginitate potens
 Numine plene Dei, Sanctissime Cœnobiarcha
 Vir bene dicte Deo &c.

LECTIO X. ab angulo, Nomine recurrenti.
 Nomine digne tuos, salve Sanctissime Præsul
 O Benedicte Pater, Dux nonne militæ
 Vir simul atque senex, Nursinæ gloriæ gentis
 Nobilitatis honos, delicias fugiens (Ætum
 Cui studiū omne Deus, restaurans vas prece fra-
 Vas prece comminuens, nil nisi numen amās.
 Vas sine labens nitens, squalentis cultor eremi
 Sanctæ Magister aue, Cyprida vepre domans
 Grandis amice Crucis læli calcator & hostis
 Carni inimice tuæ, Crux via trita tibi.
 Simplicitate placens, mundani pulueris expers
 Corde humili patiens, cui fauor omnis unus
 Religionis apex, vitæ virtutis imago
 Plebis origo nouæ, sobrie iuste pater
 Vincere doctæ malos, miserorum factus asy lum
 Gemma pudicitæ, maxime spreto opum
 Peruigil in precibus, Sanctissime contemplator
 Firma columna domus, faucie amore Dei
 Fana profana mouens, pulsus cui celsit Apollo
 Præsidium populi, colla superba domans
 Cui nigra paret auis, verbo caeodæmona pellēs
 Cordis aperta videns, quæ Ilygis antra timent
 Multiplicans oleum, qui obrutu vincula soluis
 Qui capis æthere dapes, mortua vitificans
 Candida forma gregis, sacri bone Pastor ouilis
 Dæmona calce premens, prole Abraham referēs
 Nec Salomone minor, natus Davidis adinstar
 Dux Gedeona sequens, verbo operaq; porcons
 Cum Cruce victor omnis, renouus miracula pila
 Spiritualis homo, Regulæ in ago tuæ
 Lucifer exoriens, rutilans & amabile sydus
 Cui pater aula Dei, fax noua loque Poli
 Fluctuolum olia ferax, fuluo vas dignis auro
 Sal medicina Soli, nardus odora nimis
 Flos, Cyparisse virens, vitæ quoq; nobile lignum
 Fons salientis aquæ, de Libano alta Cedrus
 Gloria magna Poli, lumen venerabile Mundi
 Thus odore fragrans, vir specie Angelicâ
 Doctor Apostolicus, vitæ Sæctor Iesu
 Magne Propheta Dei, Martyribus similis
 Præuie Dux Ouium, Monachorum cinctæ corona
 Cœnobiale Iubar, Virginitate potens
 Vir bene dicte Deo, Sanctissime Cœnobiarcha
 Numine Plene Dei &c.

LECTIO XI. ab angulo Numine, progrediens.
 Numine plene Dei, Sanctissime Cœnobiarcha
 Vir bene dicte Deo, Virginitate potens,
 Præuie Dux Ouium, Monachorum cinctæ corona
 Cœnobiale Iubar, Martyribus similis
 Magne Propheta Dei, vitæ Sæctor Iesu
 Doctor Apostolicus, vir specie Angelicâ. &c.

LECTIO XII. ab angulo, Vir, retrogrediens.
 Vir bene dicte Deo, Sanctissime Cœnobiarcha
 Numine Plene Dei, Virginitate potens

Præuie Dux Ouium, Monachorum cinctæ corona
 Cœnobiale Iubar, Martyribus similis
 Doctor Apostolicus, vitæ Sæctor Iesu
 Magne Propheta Dei, vir specie Angelicâ &c.

LECTIO XIII. ab angulo primo descendens.
 O Benedicte Pater, Diuini nominis hæres
 Nobilitatis honos, vas prece comminuens.
 Sanctæ Magister aue, fundens ē vulnere vulnus
 Carni inimice tuæ, corde humili patiens
 Plebis origo nouæ, vir paupertatis amator
 Gemma pudicitæ, firma columna domus
 Præsidium populi, tellus cui paret & vnda
 Cordis aperta videns, qui capis æthere dapes
 Dæmona calce premens, veterū pius affecta Pa-
 Dux Gedeona sequens, spiritualis homo, trum
 Cui pater aula Dei, face fulgens Cynthia plena
 Sal, medicina Soli, fons salientis aquæ, teruis
 Thus odore fragrans, Cherubimū adiuncte ca-
 Magne Propheta Dei, Cœnobiale Iubar
 Numine plene Dei, salve Sanctissime Præsul
 Dux noue militiæ, delicias fugiens
 Nil nisi Numen amans, squalentis cultor heremi
 Cyprida vepre domans, Crux via trita tibi
 Cui fauor omnis onus, vitæ virtutis imago
 Sobrie iuste, pater maxime, pretor opum
 Saueie amore Dei, pulsus cui celsit Apollo, ment
 Colla superba domans, quem Ilygis antra ti-
 Mortua vitificans, sacri bone Pastor ouilis
 Prole Abraham referens, verbo operaq; potēs
 Regulæ imago tuæ, rutilans & amabile sydus
 Fax noua, loque Poli, nardus odora nimis
 De Libano alta Cedrus, lūmē venerabile Mūdi
 Vir specie Angelicâ, Martyribus similis
 Virginitate potens, Sanctissime Cœnobiarcha
 Nomine digne tuos, vir simul atque senex
 Cui studiū omne Deus, Romani pauper alumni
 Vas sine labe nitens, grandis amice Crucis
 Simplicitate placens, niorum præclare Magister
 Religionis apex, vincere doctæ malos
 Peruigil in precibus, columen lumenque tuorum
 Fana profana mouens, cui nigra paret auis
 Multiplicans oleum, requiem dans carne solutis
 Candida forma gregis, nec Salomone minor
 Cum Cruce victor ouans, torus cui pāditur orbis
 Lucifer exoriens, fructuolum olia ferax
 Flos, Cyparisse virens, Myrrhā redolēs & aroma
 Gloria magna Poli, Doctor Apostolicus
 Præuie Dux Ouium, iustorum Pneumate plene
 Vir bene dicte Deo. &c.

LECTIO XIV. ab angulo etiam primo descendens.
 O Benedicte Pater, nobilitatis honos.
 Vas prece comminuens, rigidū sub rupe quiescēs
 Sanctæ Magister aue, carni inimice tuæ
 Corde humili patiens, cupidinis præ laude laboris
 Plebis origo noua, gemma pudicitæ

Firma columnæ demus, I iunio accense calore
 Præsidium populi, cordis aperta videns (lens
 Qui capis æthere dapes morbi, genus omne repel-
 Damona calce premēs, Dux Gedeona sequēs
 Spiritualis homo, cœlestis tramitis Index
 Cui patet aula Dei, Sal medicina Soli.
 Fons salientis aquæ, spacioſo palmite vitis
 Thus odore fragrans, Magne Propheta Dei
 Cœnobiale Iubar, non laſe Cupydinis arcu
 Numine Plene Dei, Dux nouæ militiæ
 Delitias fugiens, reſtaurans vas prece fractum
 Nil niſi Numē amans, Cyprida vepre domās
 Crux via trita tibi, mundani pulueris experts
 Cui fauor omnis onus, ſobrie iuſte pater
 Maxime ſpretor opum, ſanctiſſime contemplator
 ſaucie amore Dei, colla ſuperba domans (uis
 Quem ſtygis antra timēt, qui obrutu vincula ſol-
 Mortua viuificans, prole Abraham referens
 Verbo operaque potens, renouās miracula priſca
 Regulæ imago tuæ, tax nona ſolque Poli
 Nardus odora nimis, vitæ quoque nobile lignū
 De Libano alta Cedrus, vir ſpecie Angelicā
 Martyrijs ſimilis Monachorum cinctæ coronā
 Virginitate potens, nomine digne tu o. (uens
 Vir ſimul atque ſenex, inundum cum flore relin-
 Cui ſtudium omne Deus, vas ſine labe nitens
 Grandis amice Crucis, Crucifixi in vulnere de-
 Si ſimplicitate placens Religionis apex (gens
 Vincere doctæ malos, verum ſolamen egentum
 Peruigil in precibus, ſana profana mouens
 Cui nigra patet auiſ, nūſus cui miſit Olympus
 Multiplicans oleum, candida forma gregis
 Nec Salomone minor, qui Eliſai ſecula reducis
 Cum Cruce victor ouans, Lucifer exorietur
 Fructuum omnis ſæculi ſpeculum pietatis auit
 Flus Cypride viuens gloria magna Poli.
 Doctor Apoſtolicus Prelatum Idea honorum
 Præue Dux Oium, vir bene dicte Deo.
 LECTIO XI. *uerum ab angulo primo deſcendens.*
 ---- O Benedicte Pater.
 Nobilitatis honos tranſcendens moribus annos
 Vas prece continens, ſanctæ Magiſter aue.
 Carni inimice tuæ, ſupremi culmiſos
 Corde humili patiens, plebis origo nouæ.
 Gemma pudicitia, ſceleratorum funera plangens
 Firma columna domus, præſidium populi
 Cordis aperta videns, vœturi præſcius ælicmens
 Qui capis æthere dapes Damona calce pre-
 Dux Gedeona ſequens, Theſbitæ imitator Eliæ
 Spiritualis homo, cui patet aula Dei
 Sal medicina ſoli, reſtiſſima Regula vitæ
 Fons ſalientis aquæ, thuris odore fragrans
 Magne Propheta Dei, lux ſplendida Confeſſorū
 Cœnobiale Iubar Numine plene Dei
 Dux nouæ militiæ, Nurfina gloria gentis
 Delitias fugiens, niſi nomen amans

Cyprida vepre domans, ſæcli calcator & hoſtis
 Crux via trita tibi, cui fauor omnis onus
 Sobrie iuſte pater, miſerorum ſacraſ aſylum
 Maxime ſpretor opū, ſaucie amore Dei (lens
 Colla ſuperba domans, verbo cæcodaſ mona pel-
 Quæ ſtygis antra timent, mortua viuificans
 Prole Abraham reſerens, micis Davidis adinſtar
 Verbo operaque potens, Regulæ imago tuæ
 Fax noua ſolque Poli, ſuluo vas dignius auro
 Nardus odora nimis, de Libano alta Cedrus
 Vir ſpecie Angelicā, vitæ ſectator Ieſu
 Martyribus ſimilis, virginitate potens
 Nomine digne tuo, nomen virtutibus æquans
 Vir ſimul atque ſenex, cui ſtudium omne Deus
 Vas ſine labe nitens, roſa duris eruta ſpinis
 Grandis amice Crucis, ſimplicitate placens
 Religionis apex, taciturni norma ſilent
 Vincere doctæ malos, peruigil in precibus
 Pana profana mouens, totillæ formido tyranni
 Cui nigra patet auiſ, multiplicans oleum
 Candida forma gregis, ceu Moyleſ legem alter
 Nec Salomone minor, cū Cruce victor ouans
 Lucifer exorietur, rutilis fulgentior aſtris
 Inſectum oliua ſerax, ſlos Cypride virens
 Gloria magna Poli, Caput Ordinis & Parnarcha
 Doctor Apoſtolicus, Præue Dux Oium
 Vir bene dicte Deo &c.

LECTIO XVI. *ab angulo, Nomine, deſcendens.*
 Nomine digne tuo, vir ſimul atque ſenex
 Cui ſtudium omne Deus, Romani pauper almi
 Vas ſine labe nitens, grandis amice Crucis
 Simplicitate placens, morum præclare Magiſter
 Religionis apex, vincere doctæ malos
 Peruigil in precibus, columnæ lumenque tuū
 Sana profana mouens, cui nigra patet auiſ. &c.

LECTIO XVII. *uerum ab eodem angulo alio modo deſcendens.*
 ---- Nomine digne tuo
 Vir ſimul atque ſenex, mundū cū flore relinquens
 Cui ſtudium omne Deus, vas ſine labe nitens
 Grādis amice Crucis, Crucifixi in vulnere degēs
 Simplicitate placens, Religionis apex
 Vincere doctæ malos, verum ſolamen egentum
 Peruigil in precibus, ſana profana mouēs. &c.

LECTIO XVIII. *ab eodem verum angulo aliter deſcendens.*
 Nomine digne tuo, nomen virtutibus æquans
 Vir ſimul atque ſenex, cui ſtudium omne Deus
 Vas ſine labe nitens, roſa duris eruta ſpinis
 Grandis amice Crucis, ſimplicitate placens
 Religionis apex, taciturna norma ſilent
 Vincere doctæ malos, peruigil in precibus. &c.

LECTIO XIX. *ab angulo, Vir, aſcendens.*
 Vir benedicte Deo, iuſtorum Pneumate plene
 Præue Dux Oium, Doctor Apoſtolicus
 Glo-

Gloria magna Poli, myrrham pedem & aroma
 Flos Cyparisse virens, fructum oliva ferax
 Lucifer exorientis rotas cui panditur orbis
 Cur Cruce victor ouans, ne Salon one miner
 Candida forma gregis, requit dans carne solutis
 Multiplicans olivum, cui nigra paret aures
 Fana profana mouens, colunt lumenq; tuorum
 Peruigil in precibus, vincere docte malos
 Religionis apex morum, præclare Magister
 Simplicitate parens, grandis amice Crucis
 Vas sine labe nitens, Romani pauper alumni
 Cui studium omne Deus, vir simul atq; senex
 Nomine digne tuos, sanctissime Cœnobiarcha
 Virginitate potens, Martyrbus similis
 Vix præcie angelicæ, lumen venerabile Mundi
 De Libano alta Cedrus nardus odora nimis
 Fax noua solq; Poli, tutulus & amabile sydus
 Regulæ imago tuæ, verbo operæque potens
 Prole Abrahæ referens, sacri boue Pastor oculis
 Mortua viuificans, quem stygis antra tinent
 Colla superba domans, pulsus cui cecidit Apollo
 Saucie amore Dei, maxime spector opum.
 Sobrie iuste pater, viuius virtutis imago
 Cui fauor omnis onus, Crux via trita tibi
 Cyprida vepre domans, qualentis cubili peremi
 Nil nisi Numen amans, dum fugiens
 Dux nouæ militiæ, lule sanctissime Præsid
 Numine plene Deo, humile iubar (uis
 Magne Propheta Dei, Cicero tuum adde ceter-
 Thuri odore fragrans, fons salutaris aquæ
 Sal medicina Soli face fulgens Cynthia plena
 Cui patet aula Dei, pietatis homo
 Dux Gedeona sequens, veteris pius affecula Patrū
 Desponsa calce premeas, quæ capere dapes
 Cordis aperta videns, totius cui patet & vula
 Præsidium populi, firma columna domus.
 Gemma pudicitiz, vir pauperitatis amator
 Pater origo nouæ, lule humili patiens
 Cum laudibus, ætandens & vulnere vultus
 Saucie laceratæ, vas præcie & comminuens
 Nobilitatis honus, Diuini huiusmodi hæres
 O Benedicte Patri &c.

LECTIO XX. *ab eodem angulo ascendens aliter.*
 — Vir benedictæ Deo
 Præue Dux Ouium, Prælatum Idea bonorum
 Doctor Apostolicus, gloria magna Poli
 Flos Cyparisse virens, speculum pietatis aulæ
 Fructum olivæ ferax, Lucifer exorientis
 Cum Cruce victor ouans, qui Elisei sacra reducis
 Nec Salomone iunior, candida forma gregis
 Multiplicans olivum, cui nixit Olympus
 Cui nigra paret aures, fana profana mouens
 Peruigil in precibus, verum lumen egentium
 Vincere docte malos, Religionis apex
 Simplicitate placens, Crucifixus in vulnere degens
 Grandis amice Crucis, vas sine labe nitens

Cui studium omne Deus, mūdū tū flore relinquēs
 Vir limo atque senex, nomine digne tuo
 Virginitate potens, Monachorum cinctæ coronā
 Martyrius similis, vir specie Angelicā
 De Libano alta Cedrus, vitæ quoq; nobile lignū
 Nardus odora nimis, fax noua Solque Poli.
 Regulæ imago tuæ, renouans miracula prisca
 Verbo operaq; potens, prole Abraham referēs
 Mortua viuificans, qui obtutu vincula soluit
 Quæ stygis antra timēt, colla superba domās.
 Saucie amore Dei, sanctū me contemplator
 Maxime spector opum, obrie iuste pater
 Cui fauor omnis onus, mundani pulueris expertus
 Crux via trita tibi, Cyprida vepre domans
 Nil nisi Numē amās, refluas vas prece fractum
 Delitias fugiens, Dux nouæ militiæ
 Numine plene Dei, non lase Cupidinis arcu
 Cœnobiale iubar, magne Propheta Dei
 Thuri odore fragrans, spaciofo palmite vitis
 Fons salientis aquæ, sal medicina Soli
 Cui patet aula Dei, celestis tramitis Index
 Spiritualis homo, Dux Gedeona sequens (lēs
 Desponsa calce premeās, morbi genus omne repel-
 Qui capis æthere dapes, cordis aperta videns
 Præsidium populi Diuini, accense calore
 Firma columna domus, gemma pudicitiz
 Plectis origo nouæ, cupidus præ laude laboris
 Corde humili patiens, carum humile tuæ
 Sanctæ Magister aue, rigida sub rupe quiescens
 Vas prece comminuens, nobilitatis honus.
 O Benedicte Pater. &c.

LECTIO XXI. *ab eodem iterum angulo ascen-*
dens alio modo.

Vir bene dictæ Deo, præue Dux Ouium
 Doctor Apostolicus, Caput Ordinis & Patriarcha
 Gloria magna Poli, flos Cyparisse viuens
 Fructum olivæ ferax, tutulus fulgentior aliis
 Lucifer exorientis, cum Cruce victor ouans
 Nec Salomone minor, cœu Moytes legifer alter
 Candida forma gregis, multiplicans olivum
 Cui nigra paret aures, Totilæ formido terranni
 Fana profana mouens, perussus in precibus
 Vincere docte malos, taciturni norma silenti
 Religionis apex, simplicitate lucens
 Grandis amice Crucis, rosa duris erota spinis
 Vas sine labe nitens, cui studium omne Deus
 Vir simul atque senex, nomen virtutibus æquas
 Nomine digne tuos, virginitate potens
 Martyrbus similis vitæ, Sæctor Iesu
 Vir specie Angelicæ, de Libano alta Cedrus
 Nardus odora nimis, tuluo vas dignis altis
 Fax noua solque Poli, Regulæ imago tuæ
 Verbo operaque potens, mitis Davidis adinstar
 Prole Abraham referens, mortua viuificans
 Quæ stygis antra timēt, verbo cacodæmonia pel-
 Colla superba domās, saucie amore Dei (lens

Maxime spector opum, miserorum factus asylan
 Sobrie iuste pater, cui sanior omnis onus
 Cuius via trita tibi, facti, calcator & hostis
 Cyprida vepre de mansit nisi Numen amans
 Delicias fugiens, Nutrix gloria gentis
 Dux nouæ militiæ, iunior Plene Dei
 Cœnobiale Iubar, lux ipsa in aula Confessorum
 Magne Prophetæ Dentibus odore fragrans
 Fons salientis aquæ, Regula vita
 Sal medicina dolenti patet aula Dei
 Spiritus homo Thesbitæ, imitator Elie
 Dux Gedeona sequens, Dæmon calce premēs
 Qui capis æthere dapes, veterum pueri ascula xui
 Cordis aperta videns, praesidium Populi
 Firma columna domus, scelerati funera plangēs
 Gemma pudicitiae plebis, origo nouæ
 Corde humi patiens, supremi pulvis osor
 Carni inimice tuæ, dante Magister aue (nos
 Vas prece cōminuens, transcendens moribus an-
 Nobilitatis honos, o Benedicite Pater.
LECTIO XXII. ab angulo, Numine, adscendens.
 Numine plene Dei, Cœnobiale Iubar (terius
 Magne Prophetæ Dei, Cherubini adiuncte ca-
 Thuri odore fragrans, fons salientis aquæ
 Sal medicina Soli fœce fulgens Cynelia plena
 Cui patet aula Dei, spiritus homo (trum
 Dux Gedeona sequens, veterum pueri ascula Pa-
 Dæmon calce premēs, qui capis æthere dapes.
 &c.
LECTIO XXIII. ab eodem angulo aliter adscendens.
 Numine plene Dei, Cœnobiale Iubar, lux ipsa in aula Confessorum
 Magne Prophetæ Dei, Dentibus odore fragrans, spaciose palmitis vitis
 Fons salientis aquæ, sal medicina Soli
 Cui patet aula Dei, spiritus homo, Dux Gedeona sequens &c.
LECTIO XXIV. ab eodem, eodem angulo adscen-
dens, alio modo.
 — Numine plene Dei
 Cœnobiale Iubar, lux ipsa in aula Confessorum
 Magne Prophetæ Dei, Dentibus odore fragrans
 Fons salientis aquæ, Regula vita
 Sal medicina Soli patet aula Dei
 Spiritus homo, Dux Gedeona sequens, Dæmon calce premēs.
LECTIO XXI. ab angulo primo progrediens.
 O Benedicite Pater, nomen virtutis, aquæ
 Dux nouæ militiæ, vir simul atque senex
 Delicias fugiens, vas prece cōminuens
 Nil nisi Numen, amans vas sine labe nocens &c.
LECTIO XXVI. ab ultimo angulo regrediens.
 Vir benedicite Deo, numine plene Dei

Virginitate potens, non lase Cupidinis arcu
 Præue Dux Oium, Cœnobiale Iubar
 Martiribus similis lux, splendida Confessorum
 Doctor Apostolicus, magne Prophetæ Dei, ius
 Vir specie Angelica, Cherubini adiuncte cater-
 Gloria magna Polisthuri odore fragrans &c.
LECTIO XXVII. ab angulo, Numine, recurrenti.
 Nomen digne tuo, o Benedicite Pater
 Dux nouæ militiæ, vir simul atque senex
 Vir simul atque senex, nobilitatis honos
 Delicias fugiens, transcendens moribus an-
 Cui studiū omne Deus, vas prece cōminuens
 Nil nisi Numen, amans, rigida sub rubea quæcūq;
 Vas sine labe nocens, dante Magister aue &c.
LECTIO XXVIII. ab angulo, Numine procedens.
 Numine plene Dei, vir bene dicte Deo
 Virginitate potens, Iustorum Pneumate plene
 Cœnobiale Iubar, Præue Dux Oium
 Martiribus similis Tralatium Ideo bo o
 Magne Prophetæ Dei, Doctor Apostolicus
 Vir specie Angelica, Caput Oium & Pat-
 Tuis odore fragrans gloria magna Pater &c.
LECTIO XXIX. ab angulo primo alio modo
procedens.
 — O Benedicite Pater
 Nomen digne tuo, Dux nouæ militiæ
 Dux nouæ militiæ, vir simul atque senex
 Vir simul atque senex, transcendens moribus an-
 Delicias fugiens, vas prece cōminuens
 Cui studiū omne Deus, rigida sub rubea quæcūq;
 Nil nisi Numen, amans, dante Magister aue &c.
LECTIO XXX. ab ultimo angulo alio modo
regrediens.
 — Vir benedicite Deo
 Numine plene Dei, Iustorum Pneumate plene
 Virginitate potens, Præue Dux Oium
 Cœnobiale Iubar, Tralatium Ideo bo o
 Martiribus similis, Doctor Apostolicus
 Magne Prophetæ Dei, Caput Oium & Pat-
 Vir specie Angelica gloria magna Pater
LECTIO XXXI. ab angulo, Numine, alio
modo regrediens.
 — Numine digne tuo
 O Benedicite Pater, nomen virtutis, aquæ
 Dux nouæ militiæ, vir simul atque senex
 Nobilitatis honos, nomen digne tuo odore relinquo
 Delicias fugiens, vas prece cōminuens
 Vas prece cōminuens Romanus pauper, omni
 Nil nisi Numen, amans, vas sine labe nocens &c.
LECTIO XXXII. ab angulo, Numine, alio
modo procedens.
 — Numine plene Dei
 Vir benedicite Deo, numine plene Dei
 Virginitate potens, Cœnobiale Iubar
 Præue Dux Oium, lux ipsa in aula Confessorum
 Martiribus similis, magne Prophetæ Dei (ius

Doctor Apostolicus, Cheronimū aduēte ceteruis
Vir specie Angelicā, tūm odorate fragrās &c.

EXEMPLVM III.

CCCLXIII.

Liabusti igitur eiusdē tabula trīginta duas
differentes Lectiones, & fabricam attentē obser-
uasti. Omnes versus intercidere debet Penthe-
mimeris, & artifex providere, ut sensus coha-
reas, coharebit, si sententia sint breues; & uno,
aut altero hemistichio claudantur. Varietas de-
lectat & erudit: ergo ut meus Lector alius ar-
tificum hoc capiat, alia exempla ponamus.

ATVS fuit Princeps Balthazar Philip-
pus V. Magni Philippi Gnaus, &
Salmanticensis Vniuersitas, vt di-
gnē eius Genethliam celebraret, Poē-
ticum Certamen instituit, omnesque Europæ
Poētæ ad Mettricam arenam prouocauit. Pri-
mus Agon iubebat, vt conficeretur Parodia,
quæ imitaretur pulchram illam Virgilij Eclo-
gam, quæ incipit, *Scelus Musæ paulo mate-
ra canamus*. Hunc tunc Ego Labyrinthum com-
pulus, quem subijcio.

Terminades Nymphæ
Felicita fata canamus
Concentu, haud facili
Phœbus moduletur habenā
Altra supremā, Polos
Promittunt fata secunda
Prospera Stelligeri
Deuenit carminis ætas
Vergo iam rediit
Necurnia fœcla resurgunt
Regia progenies
Cælo dilabitur alto
Cynthia iam primum
Nascentis Stellas Puelli
In quo fœcla viget
Dædali numine ferri
Aureaque Amœnolis
Auribus iam fœcla resurgunt
Maſque Vniuersique fauent
Necruit tuus ethere Pauebus
Conſole te exlargit
Necruit tempore a fœcto
Necruit dum Princeps
Quæ tu fœcla Astra Philippus
Prospera iam magni
Necruit te Principe menses
Necruit gæſus
Vitas, luperisque recuſes
Admiris Proceres
Fauit generosa colenti
Nam tibi, fors Princeps
Communi mœnus amore
Bis fœcla fœcla ferunt

Surgeant Numina Mundo
Proſpera iam ſeptem
Prædicunt fata Capellæ
Atque Leo media
Poſitus ſub cuſpide Cœli
Inſuit & ſerpens
Maſoria fata celebrat
Et nouus Aſſyrius
Lucet naſcentis Olym-
po Principis acta ſimul
Laudeſque & fata Philippi
Noſcere iam poteris
Decorari luce coruſca
O felix Princeps
Fœlicita fata ſuper ſunt
Neptunum & ratibus
Scindes volitantibus, atque
Oppida præcinges
Tu miſ circumdabis Vrbes
Hinc nota bella cient
Ruſſus conuget Achilles
Cum te ſinit viſum
Fœlix ac egerit ætas
Tunc tibi Neptunus
Reſert Chriſtallina teſta
Nutiſ tunc merces
Mutabit in æquore pinus
Porsus Luce ſacra
Tellus requieſcit aratro
Fœlici aſpicio
Vario eſt ornata decore
Dum cultum diſciscit
Mutate lumina Lunæ

Carmine iam ſtabili
Protendunt lumina Cœli
Duſcia Fortunæ
Conſurgant abſide Parca
Aggredere excelfos
Princeps illuſtræ honores
Tempis adeſt Princeps
Sololes adamata Philippi
Conſpice vt exultant
Te nato matre Philipe
Gloria, vitæ, ſalus
Fulgentis ſydera Cœli
Ah queat iſe ſuis
Tam glandis vitæ ſuperſtes
Vt tua carminibus
Valeant componere fata
Non mea Traicius
Citharis reſonantibus Orpheus,
Nec Linus has vincet,
Quantumuis dulcis Apollo
Eluſo ad pinas
Campos adduxerit auas
Pan erit Arcadibus
Supplex tibi teſtibus iſtis,
Pan Deus Arcadibus
Tibi ſubdeſ teſtibus ora,
Incipe ſubſiſu.
Matrem cognoscere dulcem
Cui p. olia quidem
Dederunt ſaltidia menses.
Incipe nunc Princeps
Fungi fœclibus aſtris,
Horeat vt Maurus

Prode in lucem publicam hoc Salmanti-
cenſe certamen, & in ipſa nonnulla noſtra car-
mina: interim quia in prælo libro non omnia
exhiberi potuerunt, vtilioribus hæc Eclogam
huc ponere, vt doctiſſimæ & regulas præce-
dentes illuſtret.

Agunt verſus iſtude Themate Aſtologi-
co aut Cœleſti, quod in huius Principis natiui-

tate Viri docti erexerunt; in quo ſydera ſeli-
ciorem quidem Principi, ſed vitam breuem
pollicebantur: quam ob rem, ſi occurrant ſy-
derum nomina & phraſes nonnullæ Aſtologi-
cæ, non idē cauſari debet prudens Lector,
oportet enim aſtologi de rebus æthereis diſ-
ſerere. Hinc neceſſariō oſa veritas & duræ ali-
quæ hemiſtichiorum connexiones reſultant, quas

Promantia non vitat; non enim omnia clare debent pradicari, aliâ enim se exponerent mentiendi periculo, qui consuluntur, & sæpe turbarentur, qui consulunt. Hoc Epigramma erat subscriptum Labyrintho.

SONETO.

CCCXXIV.

*Apenas Delio por el Horizonte
Erigió su farol resplandeciente
Comunicando luz de gente en gente,
Te sparciendo esplendor de monte en monte,
Quando nació en España otro Farolante
De gloria y resplandor tan excelente,
Que haze con luz y imperio resplandiente,
Que el coro de las Músas se remonte
Viendo Telus del Sol revalor nacido
El inmenso poder, el valor grave,
Después de averle imperios ofrecido,
Con eloquencia empieza mas suave
A cantar en aqueste Laberinto
El Natalicio de Filipe quinto.*

PROLOGION.

*Prodalus ecce novus felix honor ipse futura
Ostendit dulcis pradiu gesta mihi.
Temporis instantis numeris oracula claudo,
Comiteiuro lauros, sceptraque Balisfaris.
En Labyrinthus adest, excelsam in respicit arcem;
Balthusaris laqueis, candida fama colit.
Quatuor ecce aditus, cuius via (respice) duplex,
Quâ fama Auspiciis fertur in celsophora.
Vix nati mittere decus, qui Principis ora
Respicit, & fama percipit ora sua.
Cantat. Subiceas, intuentis & ora temeto,
Excipies nati gestu futura. Vale.*

In scriptione & pronuntiatione nominis *Balthasar* summa est varietas. Sunt, qui per duplex *st* illud exprimant, at tunc acutus esse deberet in penultima, quod a vis Hispana, non didicisti nos enim in materio idiomate: acutus ultimarum, & in Latino primam: nec a nobis videntur alix gentes abesse.

Tot hic Lectiones Labyrinthus habet, potest quod præcedens, dabo præcipuarum initia; nec enim eas ad longum scribam, ne lectori in te iam perui & clarâ nimis sim.

ECLOGA I. ab angulo *Tormiades* progrediens.

*Tormiades Nympha, fulgentia Numina Mundo
Carmine iam stabili felicia fata canamus,
Prospera iam septem (protendunt Lumina Cæli
Concentu hand facili pradicunt fata) &c.*

ECLOGA II. ab eodem angulo *Tormiades* descendens.

*Tormiades Nympha felicia fata canamus
Concentu hand facili: Phæbus moduletur habena:
Astra suprema, Pelus, promittit fata secunda. &c.*

ECLOGA III. ab angulo *Carmine* regrediens.
*Carmine iam stabili fulgentia Numina Mundo
Tormiades Nympha protendunt: Lumina Cæli
Prospera iam septem felicia fata canamus. &c.*

ECLOGA IV. ab eodem angulo *Carmine* descendens.

*Carmine iam stabili protendunt Lumina Cæli.
Dulcia: Fortune consurgant absida Parca:
Aggredere excelsos, Princeps illustris, honore:
Tejus adest, Princeps, soboles adamata Philippi &c.*

ECLOGA V. ab angulo *Bis sex* progrediens.

*Bis sex signa ferunt mutata Lumina Luna.
Horreat ut Maurus: communi munus amore,
Dum cultum discit: fungi felicitibus astris
(Iam tibi Sors, Princeps, vario est ornata decoro)
Incipe nunc Princeps. &c.*

ECLOGA VI. ab eodem angulo *Bis sex* adiacens.

*Bis sex signa ferunt communi munus amore.
Iam tibi Sors, Princeps, faustis generosa coeantis
Admissos Proceres vitas superumque recenses.
Dimittas, &c.*

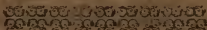
ECLOGA VII. ab angulo *Horreat* regrediens.

*Horreat ut Maurus, mutata Lumina Luna
Bis sex signa ferunt: fungi felicitibus astris
(Dum cultum discit communi munus amore
Incipe iam Princeps) &c.*

ECLOGA VIII. ab eodem angulo *Horreat* descendens.

*Horreat ut Maurus, fungi felicitibus astris
Incipe nunc Princeps: Dederunt fassidita mentis
Cui proluxa quidem, matrem cognoscere dulcem
Incipe subrisu. &c.*

In hoc Labyrinthi verbo adiectiuis summi & difficultates non meliores expertus. Tu (amice Lector) potius alterum, qui S. Benedicti laudes celebrat num. 722. imiteris, omnes enim occurrentes fautores sunt, cum verbo stantibus reguntur.

MVSA III. SAPPHICA.

CCCXIV.

PRIMA & Secunda Musa Hexametra dederunt, & Disticha: dabit hæc Sapphica, quæ poterunt huic Ideæ respondere: videlicet,

1-0-1-1-0-0-1-1

si scribantur quinque columnæ, & quinque dictiones

in singulis. Considera lineas sequentes, quæ à

quatuor angulis possunt legi, & à singulis duobus diuerlis modis. Sequar meam inclinationem, (sum enim nimis tepidus, ut hanc deuotionem audeam dicere) illasque Dei genitrici dedicabo: & facultati studens, & etiam claritati consulens, abstinere à verbis adiectiuis, quæ, ut monui, solent sensum & constructionem implicare. Genua ergo flecto, & venerabundâ linguâ Te Diuam alloquar, & sic inquam.

Lux-æue	Mundi	generosa	Splendor	Ætheris
lampas	benedicta	Virgo	Nobilis	Princeps
diurna	fauitrix	Fax-Dei.	radix	manifesta
vita	Sol-Poli	laurus	benefida	summi
Spes soli	Mater	speciosa	Verbi.	Fons-boni.

Lectio prima ab angulo *Lux* progreditur: secunda descendit. Tertia ab angulo *Ætheris* regreditur, quarta descendit. Quinta ab angulo *Sol* progreditur, sexta ascendit. Septima ab angulo *Fons* regreditur, octaua ascendit. Singulas exscribamus.

LECTIO I.

Lux æue Mundi generosa, Splendor
Ætheris, Lampas benedicta, Virgo:
Nobilis Princeps: diurna fauitrix:
Fax Dei: radix manifesta vita:
Sol. Poli laurus benefida summi.
Spes Soli: Mater speciosa Verbi
Fons boni, &c. ---

LECTIO II.

Lux æue: Lampas diurna vita:
Spes Soli: Mundi benedicta fauitrix:
Sol Poli: Mater generosa: Virgo.
Fax Dei: Laurus speciosa Splendor
Nobilis: radix benefida Verbi:
Ætheris. Princeps manifesta: Summi
Fons boni, &c. ---

LECTIO III.

Ætheris splendor: generosa mundi
Lux æue. Princeps. ---
Nobilis Virgo: benedicta lampas
--- Manifesta radix.
Fax Dei fauitrix diurna: summi
--- Benefida laurus.
Sol Poli vita, ---
Fons boni verbi speciosa mater:
Spes Soli. &c. ---

LECTIO IV.

Ætheris Princeps manifesta summi:
Fons boni: splendor ---
Nobilis: radix benefida Verbi.
--- Generosa Virgo.
Fax Dei: laurus speciosa: Mundi
--- Benedicta fauitrix.
Sol: Poli mater: ---
Lux æue: lampas speciosa vita:
Spes Soli. &c. ---

LECTIO V.

Spes Soli: Mater speciosa Verbi:
Fons boni: vita ---
Sol: Poli laurus benefida summi:
--- Diurna fauitrix.
Fax Dei: radix manifesta: lampas.
--- Benedicta. Virgo.
Nobilis Princeps. ---
Lux æue Mundi generosa: splendor
Ætheris. &c. ---

LECTIO VI.

Spes Soli: vita diurna lampas:
Lux æue: Mater: ---
Sol Poli: fauitrix benedicta Mundi.
--- Speciosa laurus.
Fax Dei: Virgo generosa: Verbi
--- Benefida radix.
Nobilis splendor. ---
Fons boni summi, manifesta Princeps
Ætheris. &c. ---

LECTIO VII.

Fons boni: Verbi speciosa Mater:
Spes Soli: summi benefida laurus:
Sol Peli: visa manifestata laurus:
Fax Dei: Faurix diuturna: Princeps
Nobilis: Virgo: benedicta Lampas.
Esteris splendor: generosa Mundi
Lux aue. &c.

LECTIO VIII.

Fons boni summi: manifesta Princeps
Esteris: verbi benefida radix:
Nobilis splendor: speciosa laurus:
Fax Dei: Virgo: generosa Mater:
Sol Peli: faurix benedicta Mundi,
Spes Soli: visa diuturna Lampas:
Lux aue. &c.

Duas primas, & duas ultimas lectiones admit-
tis, laudasque: quatuor intermediis condem-
nas, quod inter versus sapphicos integros,
nonnullos fractos intermisceant. Et quidem,
si liquit Virgilio interserere nonnullos incom-
pletos versus, cur Metametrico calamo id non
licebit? Sed non disputo: si quatuor lectiones
intermediis non placeant, illas expunge, & re-
tine quatuor perfectas. Ego autem illas ex-

pungere non volo, sed steganographiam appello
& iubeo hoc paradigma ab angulis *Spes &*
Esteris aperiri illa clavi.

vvvv nn : vvvv nn : vvvv nnnn : vvvv : v.
Sunt viginti literæ totidem dictionibus dia-
grammatis correspondentibus: in quibus v. si-
gnificat eam quæ valet: n. eam, quæ non
valet.

Cæterum, si carmina essent retrograda,
omnes lectiones melius fluere: sed non est
facile sapphica retrogredientia fabricari.

Alius modus.

CCCXV.

Nisi expeditiorem viam, & aliud
Diagramma proponam multo vacu-
lius meliusque, quod valeat com-
modius & eloquentius suos con-
tus reponat & multiplicet. Si autem
igitur locum Regularum hoc exemplum. [A-
rgumentum est liberum: conuertimus enim ad
Famam, Musam & Floram octo, & nunc
quæ aspiciuntur: videlicet *Philippo IV. Regis*
Optimi Maximi victoris, triumphantis, & expen-
sationes ab hac Nympharum aut Dearum,
si velis) triade celebrari.]

Musa Regalis	celebrat Philippi	Gesta victoris
generosa cantat	Fama concentu	reboat canoro
Nobiles turmas	generosa dulci	Flo a conatu
recinitque bella	Et nouam terram	reperit sub axe
Principis magni	celebrisque Regis	Quæ sub arctoo
resonat triumphos	Laureas, palmas	volitans per auras
Vicit externo	populos rebelles	Sospes oppreuit
cuneos potentes	Vicit inuictus	maie sua castra
Est soli splendor	sacer estque Phoenix	Rektor est summus
Speridum venustas	Maximus Princeps	redimitus auro
Arbiter Mundi	columnenque firmum	Gentis Hispanæ.

Completur hoc Diagramma sedecim
sapphica, & quia octo modis diuersis potest le-
gi omnibus fluxibus & refluxibus enume-
ratis ponet ob oculos centum viginti
octo versus. Huius diagrammatis lectio-
nes non laborant eâ fragilitate, quâ lectio
III. IV. V. & VI. diagrammatis antecedentis:
& ideo hic modus melior est: & quia hic mul-
to est facilius debet sine dubio præferri. Lectio-
nes ipsas subscibamus.

LECTIO I.

Musa Regalis celebrat Philippi
Gesta victoris, generosa cantat,
Fama concentu reboat canoro.

Nobiles turmas, generosa dulci
Flora conatu recinitque bella.
Et nouam terram reperit sub axe
Principis magni celebrisque Regis.
Quæ sub arctoo resonat triumphos
Laureas, palmas volitans per auras.
Vicit externis populos rebelles:
Sospes oppreuit cuneos potentes,
Vicit inuictus maie sua castra.
Est soli splendor, sacer atque Phoenix
Rektor est summus: Speridum venustas.
Maximus Princeps redimitus auro.
Arbiter Mundi: columnenque firmum
Gentis Hispanæ.

LECTIO II.

Musa Regalis generosa cantat
Nobiles turmas recinitque bella
Principis magnis resonat triumphos
Vicit externos cuneos potentes
Est Soli splendor Speridum venustas:
Arbiter Mundi, celebrat Philippi
Fama concentu generosa dulci
Et nouam terram, celebrisque Regis
Laureas, palmas: populos rebelles
Vicit inuictus sacer atque Phœnix
Maximus Princeps columenque firmum.
Gesta victoris reboat canoro
Flora conatu reperit sub axe
Quæ sub Arctoo volitans per auras
Sospes oppressit malefida castra
Rector est summus redimitus auro
Gentis Hispanæ.

LECTIO III.

Gesta victoris celebrat Philippi
Musa Regalis reboat canoro
Fama concentu generosa cantat
Flora conatu generosa dulci
Nobiles turmas reperit sub Axe
Et nouam terram, recinitque bella
Quæ sunt arctoo, celebrisque Regis
Principis magni volitans per auras
Laureas, palmas, resonat triumphos
Sospes oppressit populos rebelles
Vicit externos malefida castra
Vicit inuictus cuneos potentes
Rector est summus sacer atque Phœnix
Est soli splendor redimitus auro
Maximus Princeps Speridum venustas
Gentis Hispanæ columenque firmum
Arbiter mundi.

LECTIO IV.

Gesta Victoris reboat canoro
Flora conatu reperit sub axe
Quæ sub Arctoo volitans per auras
Sospes oppressit malefida castra
Rector est summus redimitus auro
Gentis Hispanæ, celebrat Philippi
Fama concentu generosa dulci
Et nouam terram celebrisque Regis
Laureas palmas, populos rebelles
Vicit inuictus sacer atque Phœnix
Maximus Princeps columenque firmum
Musa Regalis generosa cantat
Nobiles turmas recinitque bella
Principis magni resonat triumphos
Vicit externos cuneos potentes
Est Soli splendor. Speridum venustas
Arbiter Mundi.

LECTIO V.

Arbiter Mundi, Speridum venustas.
Est Soli splendor, cuneos potentes
Vicit externos, resonat triumphos
Principis magni recinitque bella
Nobiles turmas generosa cantat
Musa Regalis, columenque firmum.
Maximus Princeps, sacer atque Phœnix
Vicit inuictus populos rebelles.
Laureas, palmas celebrisque Regis
Et nouam terram generosa dulci
Fama concentu celebrat Philippi.
Gentis Hispanæ redimitus auro
Rector est summus malefida castra
Sospes oppressit volitans per auras
Quæ sub Arctoo reperit sub axe
Flora conatu reboat canoro
Gesta victoris.

LECTIO VI.

Arbiter Mundi, columenque firmum
Gentis Hispanæ Speridum venustas
Maximus Princeps, redimitus auro
Est Soli splendor, sacer atque Phœnix
Rector est summus, cuneos potentes
Vicit inuictus malefida castra
Vicit externos populos rebelles
Sospes oppressit: resonat triumphos
Laureas, palmas, volitans per auras
Principis magni celebrisque Regis
Quæ sub Arctoo recinitque bella
Et nouam terram reperit sub axe
Nobiles turmas generosa dulci
Flora conatu, generosa cantat
Fama concentu reboat canoro
Musa Regalis, celebrat Philippi
Gesta victoris.

LECTIO VII.

Gentis Hispanæ redimitus auro
Rector est summus malefida castra
Sospes oppressit volitans per auras
Quæ sub Arctoo reperit sub Axe
Flora conatu reboat canoro
Gesta victoris columenque firmum
Maximus Princeps sacer atque Phœnix
Vicit inuictus populos rebelles
Laureas palmas celebrisque Regis
Et nouam terram generosa dulci
Fama concentu celebrat Philippi
Arbiter Mundi Speridum venustas
Est Soli splendor, cuneos potentes
Vicit, externos resonat triumphos
Principis magni, recinitque bella:
Nobiles turmas generosa cantat
Musa regalis.

LECTIO VIII.

Gentis Hispanæ, columenque firmum
Arbiter mundi redimitus auro

Maximus Princeps splendidus venustus
 Rector est summus sacer atque Fœnix
 Est Soli splendor male fida castra
 Vicit inuictus cuneos potentes
 Sospes oppressit populos rebelles
 Vicit externos volitans per auras
 Laureas palmati resonat triumphos
 Quæ sub Arctoo celebrisque Regis
 Principis magni reperit sub axe
 Et nouam terram recinitque bella
 Flora conatu genarosa dulci

Nobiles turmas generosa cantat,
 Gesta victoris celebrat Philippi
 Musa Regalis.

CCCXXVI.

D hanc etiam Ideam spectat aliud
 Pagma, quod ante annos quadragin-
 ta scripsi, dum inciperem Artem,
 Meoricam discere, & simul nouis
 illam inuentis illustrare. Est etiam
 in laudem Philippi IV. Hispaniæ Regis, & In-
 diarum Monarchæ.

Maximi Mundus	citharis canoris	Gesta Cœlestis
recinit Principi	carminis plausu	choreæ tumultu
voce percussâ	fidium tremore	Cantat intonus
celebratque lauros	Austrij Martis	recinit trophæa
& simul claros	resonat triumphos	sceptra collaudat
redimita lauro	Cæsarem cantat	Sperium, celebrat
Pallas & Regem	cecinit potentem	Principum Regem
Populi Monarcham	Laude qui Mundum	duplicem decorat
Pangit excelsum	celebratq; Magnum	Phœbus Heroem.

Ars est eadem: nam carmen in duas par-
 tes diuiditur inter syllabam quintam & sextam,
 in quem locum necessario incidit penthemi-
 meris. Lectiones sunt etiam octo: bine scilicet
 à singulis annis.

LECTIO I.

Ab angulo *Maximi* recto cursu progrediens.

Maximi Mundus citharis canoris
 Gesta Cœlestis recinit Philippi
 Carminis plausu, choreæ tumultu,
 Voce percussâ, fidium tremore;
 Cantat intonus celebratque lauros
 Austrij Martis, recinit trophæa,
 Et simul claros resonat triumphos,
 Sceptra collaudat redimita lauro,
 Cæsarem cantat, sperium celebrat
 Pallas & Regem: cecinit potentem
 Principum Regem, populi Monarcham,
 Laude qui Mundum duplicem decorat;
 Pangit excelsum celebratque magnum
 Phœbus Heroem.

LECTIO II.

Ab eodem angulo *Maximi* descendens.

Maximi Mundus recinit Philippi
 Voce percussâ celebratque lauros
 Et simul claros redimita lauro
 Pallas & Regem Populi Monarcham
 Pangit excelsum citharis canoris
 Carminis plausu fidium tremore
 Austrij Martis resonat triumphos,
 Cæsarem cantat cecinit potentem
 Laude qui Mundum, celebratque magnum.

Gesta Cœlestis choreæ tumultu.
 Cantat intonus, recinit trophæa.
 Sceptra collaudat Sperium, celebrat
 Principum Regem duplicem decorat
 Phœbus Heroem.

LECTIO III.

Ab angulo *Gesta Cœlestis* retrogrediens.

Gesta Cœlestis citharis canoris
 Maximi Mundus, choreæ tumultu
 Carminis plausu cecinit Philippi:
 Cantat intonus fidium tremore
 Voce percussâ recinit trophæa
 Austrij Martis, celebratque lauros;
 Sceptra collaudat, resonat triumphos,
 Et simul claros, sperium celebrat
 Cæsarem cantat redimita lauro,
 Principum Regem cecinit potentem,
 Pallas & Regem duplicem decorat
 Laude qui Mundum, Populi Monarcham
 Phœbus Heroem, celebratque Magnum
 Pangit excelsum.

LECTIO IV.

Ab eodem angulo *Gesta Cœlestis* descendens.

Gesta Cœlestis choreæ tumultu
 Cantat, intonus recinit trophæa
 Sceptra collaudat Sperium, celebrat
 Principum Regem duplicem decorat
 Phœbus Heroem citharis canoris
 Carminis plausu fidium tremore
 Austrij Martis resonat triumphos
 Cæsarem cantat cecinit potentem
 Laude qui Mundum celebratque Magnum
 Maxi-

Maximi Mundus recinit Philippi
Voce percussâ celebratque lauros
Et simul claros redimita lauro
Pallas & Regem Populi Monarcham
Pangit excelsum .

LECTIO V.

Ab angulo *Pangit* procedens .
Pangit Excelsum , celebratque Magnum
Phœbus Heroem , populi Monarcham ,
Laude qui Mundum duplicem decorat
Pallas & Regem cecinit potentem
Principum Regem redimita lauro
Cæsarem cantat Sperium : celebrat
Et simul claros resonat triumphos
Sceptra collaudat celebratque lauros
Austrij Martis recinit trophæa
Voce percussâ fidium tremore
Cantat intonsus recinit Philippi
Carminis plausu , choreæ tumultu
Maximi Mundus citharis canoris
Gesta Cœlestis .

LECTIO VI.

Ab eodem angulo *Pangit* ascendens .
Pangit & excelsum populi Monarcham
Pallas & Regem redimita lauro
Et simul claros celebratque lauros
Voce percussâ recinit Philippi
Maximi Mundus celebratque Magnum
Laude qui Mundum cecinit potentem
Cæsarem cantat resonat triumphos
Austrij Martis fidium tremore
Carminis plausu , citharis canoris
Phœbus Heroem duplicem decorat
Principum Regem Sperium celebrat
Sceptra collaudat , recinit trophæa

Cantat intonsus chorea tumultu
Gesta Cœlestis

LECTIO VII.

Ab angulo *Phœbus Heroem*, tegrediens .
Phœbus Heroem celebratque Magnum
Pangit Excelsum , duplicem decorat
Laude qui Mundum Populi Monarcham
Principum Regem cecinit potentem
Pallas & Regem Sperium celebrat
Cæsarem cantat redimita lauro
Sceptra collaudat, resonat triumphos
Et simul claros, recinit trophæa
Austrij Martis, celebratque lauros
Cantat intonsus fidium tremore
Voce percussâ choreæ tumultu
Carminis plausu recinit Philippi
Gesta Cœlestis citharis canoris
Maximi Mundus .

LECTIO VIII.

Ab eodem angulo *Phœbus Heroem* , ascendens .

Phœbus Heroem duplicem decorat
Principum Regem Sperium celebrat .
Sceptra collaudat recinit trophæa
Cantat intonsus chorea tumultu
Gesta Cœlestis celebratque Magnum
Laude qui Mundum cecinit potentem
Cæsarem cantat resonat triumphos
Austrij Martis fidium tremore
Carminis plausu citharis canoris
Pangit excelsum Populi Monarcham
Pallas & Regem redimita lauro
Et simul claros celebratque lauros
Voce percussâ recinit Philippi
Maximi Mundus .

MVSA IV. QVODLIBETICA.

CCCXXVII.

Tabulæ formari poterunt, in quibus aliter procedatur & aliter . Placet nunc Quodlibeticam ponere, quam ante annos triginta inuenimus, & Reuerendissimo Angelo Mannico pietate scientiâ, & nobilitate Viro Magno, quem nominasse, encomijs celebrasse sit, tanquam Mineral debitum dicaimus : & *Quodlibeticam* dici volumus, quod Lector possit sumere ex quacumq; columnâ verbum quodlibet : &c. Vnde, quia, prima columna in secundam ducitur & nume-

rus ex multiplicatione resultans in tertiam, & numerus inde proveniens, in quartam : & sic ulterius : versus numerus summopere multiplicatur. Pægma ipsum subijcio . Continentur in parvula hac Tabella carmina 7776.

duc	6	septem-millia septingenta septua-
in	6	gentia sex : nam, ut patet ex la-
duc	36	terculo adiuncto, 6. multiplicata
in	6	per 6. sunt 36: & hæc 36. multi-
duc	216	plicata per 6. sunt 216: & hæc
in	6	= 16. multiplicata per 6. sunt 1296:
duc	1296	& hæc 1296. multiplicata per 6.
in	6	sunt 7776. & totidem sunt carmi-
	7776	na, quæ in 36. vocibus, quas ha-

bet hoc Pægma, continentur .

Martium	Angelicum	semper	veneratur	Olympus
Mercurium	Eximium	magnus	miratur	Apollo
Doforem	Egregium	cellus	meditatur	Homerus
Præsidium	Egregium	cellus	dilaudat	Athleta
Splendorem	Hesperia	plaudens	celebrauit	adorat
Laureum	Athereum	supplex	fufpexit	honorat

Hæc fuit prima Tabulæ Quodlibeticæ Idea, quæ sic formatur. *Est liberè unus versus, & posita conficiantur alij, quorum distiones & quantitate & sensu æquivalentes sint.* Idea Pegmatis præcedentis fuit hæc.

I - I - I - I - I - I - I - I - I - I

nec enim prima singularum versuum dicto le-
insinuat in secundum pedem, propter elisionem,
quæ fit à vocali sequenti.

SECUNDA Idea est multò numerosior & nichil; est enim bisariam Quodlibeticam, nam præter penultimam colum-
nam, quæ in versibus non spondæicis
est immobilis, cæteram quolibet
potest esse prima, potest esse secunda, tertia, &c.
Iplum Pegma dipingo. Est ad laudem & glo-
riam Sanctorum Apostolorum & Euangelista-
rum compositum, è quibus nominatim eos ce-

A	B	C	D	E	F	G
Diuos	Sol	sphæra	Mundus	Mens	Sydera	laudent
Petrum	Lux	nimbus	cuncti	Rex	Nomina	psallunt
Paulum	laus	splendor	sancti	Dux	buccina	pingunt
Thomam	flos	tellus	lauri	Im	Patria	cantant
Marcum	nix	lumen	Phoenix	Mul	Mulca	dicunt
Lucam	lynx	Cælum	Cygnus	Plebs	Prælia	pingunt.

lebrat, quæ habent Nomina, quæ capere potuit
hæc Idea.

A B C D E F G
I - I - I - I - I - I - I
quam, ne obicura clausa & occulta sit, aperit
Clavis Aurea, quam dedo.

CLAVIS.

Principes Cæli veneramur omnes:

Neminem excludit Pretas Beatorum:

Quinque sed summis Labyrinthi aperti
Metra dicamus.

Sextus adridet Numerus Pœta:

Sex parat senis numeris columnas:

Prima Vox quavis, quæst esse primus

Quilibet Ordo.

Cæli principes divinus Apostolos & Evangeli-
stas, quos appellat Ecclesia Catholica in Hym-
no.

Ecclesiarum Principes,

Dei triumphans Divus,

Cælestis Arx Mores,

Et vera mundi lumina.

III, cum vicerent, dem militarent, dantes
sub Christo mererent, fuerunt Religionum &
Ecclesiarum Principes, Pontifices, Prælati:
Petri omnium, quoniam Sacerdos Summus;
Cæteri Episcoporum & Monachorum in Imperio
exercituum sunt Duces, con-
diti & cum cunctis præmio Milites, & ut luo

exemplo nos diligant, suo patrocino nos pro-
tegant, Lumina, Sydera, Arx, Cynosura, So-
les. Omnes, ex cuncto semine, humilis Deo tri-
buitur, omni eique quæque (Petri, Paulum,
Thomam, Marcum, & Lucam) recollit & honori-
t: Labyrinthum hinc non cæcum, non clausum,
sed gloria & luce plenum, & omnibus apertum
consecrans. In quo lex sumi columnæ (aut vo-
cum ordines) nam de penultima specialis est
ratio; & sex voces in singulis. Et quidem La-
byrinthus iste Quodlibeticus est; quoniam co-
lumna quolibet potest esse prima, & in quæ-
cumque columnâ aut ordine quolibet vox.

Retineamur igitur Primus Ordinum o di-
nem, & quot Pegma contineat carmina supple-
mentus. Considera adiunctum laterculum, in-

duc	6 A	quo eadem viâ
in	6 B	gredimur, quâ paulò
duc	36	antè, cum ideam pri-
in	6 C	am exposuimus.
duc	216	Ergo manentibus co-
in	6 D	lumnis in suo ordine,
duc	1296	quia possumus ex pri-
in	6 E	mâ sumere vocem quæ-
duc	7776	libet, & ex secunda vo-
in	6 F	cem quamlibet, ut ex
duc	46656	tertiâ, quartâ, quintâ,
in	6 G	scilicet Labyrinthus hic
duc	279936	adest ducenta septima-

ginta nouem millia, nongenta triginta & sex
carmina Hexametra.

PROGREDIAMUR VTERIVS, museusque
ordinem Ordinum seu Columnarum.

Si mancant immotæ Columnæ penultima
& vltima, reliquæ quinque, A B C D E, patien-
tur 120. Combinationes, quod demonstrat

1 per 1 dat	1
1 per 2 dat	2
2 per 3 dant	6
6 per 4 dant	24
24 per 5 dant	120

& sic vterius.

potest commutari cum G. Ergo 120. debet
per 3. multiplicari: & numerus 360. resultabit.
Tandem duas Columnas B E, poteris commu-
tare cum vltimâ, ita vt illæ duæ sequantur Col-
umnâ F Dactylicam, & carmen claudatur hoc
modo F B E, vel etiam hoc F E B. Ergo pro-
pter clausulam F B E numerum 360. duplica,

120
3
360
2
720
2
1440

& habebis 720: & propter clau-
sulam F E B. hunc duplica, & con-
sequeris numerum 1440. Et dices
totidem esse harum Columnarum
combinationes seu commutationes.

Numerauimus versus in sin-
gulis Columnarum Combinationi-
bus, & reperimus esse. 279, 936.
numerauimus Columnarum Combinationes, et
reperimus, 1440. Ergo, si prior numerus in se-
cundum ducatur, sciemus quot versus Hexa-
metri non Spondaici continentur in Labyrintho
Quodlibetico. Et factâ operatione resultabunt

lunt in vna combin. versus	279, 936
sunt combinationes	1, 440
	000, 000
	11; 197, 44
	111; 974, 4
	279; 936
ergo versus.	403; 107, 840
Spondaicorum genera.	4
Eorum numerus	1612; 431, 200
Simul.	2 015; 539, 200
Dactylici	403; 107, 840
Omnes simul	2, 418; 647, 040

Dinos, Sol, Sphæra, Mundus, Mens laudans Sydera.
Dinos, Sol, Sphæra, Mundus, Mens Sydera Laudant.
Dinos, Sol, Sphæra, Mens, Sydera, Mundus laudant.
Dinos, Sol, Mens, Sydera, Sphæra, Mundus, laudant.
Dinos, Sydera, Sol, Mens, Sphæra, Mundus, laudant.
Sydera, Dinos, Sol, Mens, Sphæra, Mundus, laudant.

Vides sex versus, & in illis quo Sydera mo-
do à regione vltimâ ad primam per gradus re-
currerint. *Primus versus* est Dactylicus, nem-
pe habens pedem sextum Dactylum, *Secundus*
est Heroicus: habens pedem quintum Dacty-
lum. *Sequuntur* quatuor spondaicorum genera.
Vnde omnes versus simul erunt 2, 418; 647,
040. Videlicet, *Supra millionum duo millia,
quadringenta octodecim, sexcenti & quadraginta
septem milles, & quadraginta versus.*

Vt dicta melius intelligantur, Epistolam
hanc in quâ Idea prima huius Mufæ IV. illu-
stratur, subiungo.

EPISTOLA

*Illustrissimo & ingeniosissimo Domino Ludouico
de Bolea, Marchioni de Torres. S.*

CCCXXVIII.

ERPENS actus in circulum
caudam vltimam summis
dentibus premens, anni est
symbolum, quod eodem il-
le momento et finem et
initium habeat: instat qua-
dragesimi finis, hoc est, ini-
tium quadragesimi primi,
oroque Deum, vt fauoribus fauores accumulet,
et sicut Te toto anno elapso frui animi et cor-
poris felicitate permittit, sic etiam in futuris fa-
ciat, vt mente, lingua, calamo, et sibi et regno
possis laborare et seruire. Xenium superest, ne
vadat vacuus Tabellarius. At Eruditissimo Ego
Viro quale mittam? Aurum argentumque,
quæ terram flauam et albam meritis compellat
Bernardus, Philosophi orchestrix sublimioris
contemnunt; et Tu quoniam inter nobilissimos
emines, vt Philosophus debes tractari. His me
Carminibus noster Elinandus donauit: Exem-
plum mitto: et ne videar alieni ingenij fructus
tui Ingenij Aris appendere, quid Ego in illis
obserauerim, aut ex illis deduxerim, breuiter
explicabo.

XENIVM.

*Præcelsa quercus frondenti in vertice pendens
Testor: templa loci sacros celebrata frequentes
Disparibus compacta madris totidemque cunctis*

F 2

Dal.

*Supra quadringentos & tres miliones, centum,
& septem millia, octingenta & quadraginta He-
xametra, non Spondaica, nec Dactylia. Consi-
dera numeros et versus, quos adscribo.*

Dulcifono Panum oblectans modulamine silvas
 Naiadum, dryadumque choros, Arcanaque Bacchi
 Orgia & hennantes Satyros per Musica tempe.
 Me Pan ad thyasos docuit modulamine cantus
 Et variata sonis vinxit consortia primus:
 Nobilis Alnus erat, tua maxima cura cybele.
 Erofeo teris ore Deus, mollique labello
 Audiendisque tuos ldaos Maiera mores
 In me felices animavit carmina Musas
 Me Index forma alta gessit in lda
 Me lati sociam voti vicina marito
 Eo lucis canit immutata sub ortu.

O si diuiso metiri limite Clio
 Vna lege sui ac vno manstantia fonte
 Aonio versus heroi iura manente
 Ausuro des metiri felicia texta,
 Augeri longo patiens exordia sine
 Exiguo cursu paruo crescentia motu
 Vltima postremo donec sustigia tota
 Ascensu Iugium securo limite claudat.
 Vno vis spatio versus Elementa prioris
 Dinumerans cogens aquare legere tentia
 Parua nimis longis & visu dissona multum
 Tempore sub pars Limetri rationibus usum
 Dimidium numero Musis tamen aequiparantem.
 Hac eris in Varios species aptissima cantus,
 Perque modos gradibus surges facunda canoris
 Ere cano & tereti calamis crescentibus aucta.
 Quis bene suppositis quadratis ordine plestris
 Artificis manus in numeros claudisque aperisque
 Spiramenta probant placidius bene consona rhythmis
 Sub quibus unda, iatens properantibus incita vasis
 Quos visibus crebris lunenū labor band sibi disior
 Hinc atque hinc animatq; agilians augetq; Relictans
 Cōpositū ad numeros propriūq; ad carmina prastat
 Quoque queat minimum ad motum inire mesura
 frequētia

Plestra ad aperta sequi aut placidos bene claudere
 cunctas,

Iamque metro & rhythmis prastringere quidquid
 ubique est.

Ardua componunt felices carmina Musa:
 Dissona connectunt diuersis vincula metris:
 Scrupea pangentes torquentes pectora Vates:
 Undique confusis constabunt singula verbis.

Carmina felices componunt ardua Musa:
 Vincula connectunt diuersis dissona metris:
 Pectora torquentes pangentes scrupae Vates:
 Singula constabunt confusis undique verbis.

Ardua constabunt torquentes carmina Musa:
 Dissona componunt connectunt vincula metris:
 Scrupea confusis diuersis pectora Vates:
 Undique felices pangentes singula verbis.

Carmina torquentes constabunt ardua Musa:
 Vincula connectunt componunt dissona metris:
 Pectora diuersis confusis scrupae Vates:
 Singula pangentes felices undique verbis.

Undique connectunt constabunt singula Musa:
 Scrupea torquentes componunt pectora metris:
 Dissona confusis felices vincula Vates:
 Ardua pangentes diuersis carmina verbis.

Singula constabunt connectunt undique Musa:
 Pectora componunt torquentes scrupae metris:
 Vincula felices confusis dissona Vates:
 Carmina diuersis pangentes ardua verbis.

Carmina diuersis felices ardua Musa:
 Vincula pangentes connectunt dissona metris:
 Pectora torquentes componunt scrupae Vates:
 Singula confusis constabunt undique verbis.

Ardua felices diuersis carmina Musa:
 Dissona connectunt pangentes vincula metris:
 Scrupea componunt torquentes pectora Vates:
 Undique constabunt confusis singula verbis.

Singula confusis pangentes undique Musa:
 Pectora diuersis felices ardua metris:
 Vincula connectunt constabunt scrupae Vates:
 Carmina componunt torquentes dissona verbis.

Undique pangentes confusis singula musis:
 Ardua felices diuersis pectora metris:
 Scrupea constabunt connectunt vincula Vates:
 Dissona torquentes componunt carmina verbis.

Dissona torquentes constabunt vincula Musa:
 Undique connectunt componunt singula metris:
 Ardua diuersis confusis carmina Vates:
 Scrupea pangentes felices pectora verbis.

Pectora connectunt pangentes scrupae Musa:
 Carmina confusis diuersis ardua metris:
 Singula felices componunt undique Vates:
 Vincula constabunt torquentes ardua verbis.

Scrupea felices diuersis pectora Musa:
 Ardua connectunt pangentes carmina metris:
 Undique componunt torquentes singula Vates:
 Dissona constabunt confusis vincula verbis.

Vincula confusis constabunt dissona Musa:
 Singula torquentes componunt undique metris:
 Carmina pangentes connectunt ardua Vates:
 Pectora diuersis felices scrupae verbis.

Vincula componunt conpellunt diffona Musa :
Singula constabunt torquentes undique metris :
Carmina felices confusus ardua vates :
Pectora pangentes diuersis serapea verbis .

Scrupea diuersis pangentes pectora Musa :
Ardua confusus felices carmina metris :
Undique torquentes constabunt singula Vates :
Diffona conpellunt componunt vincula verbis .

Pectora pangentes confusus scrupae Musa :
Carmina felices diuersis ardua metris :
Singula constabunt conpellunt undique Vates :
Vincula torquentes componunt diffona verbis .

Diffona componunt torquentes vincula Musa :
Undique conpellunt constabunt singula metris :
Ardua diuersis felices carmina Vates :
Scrupae confusus pangentes pectora verbis .

CCCXXIX.

ERASVS istos ab Elinando missos mediator, & in singulis Ego Tetraſtichis Proteum ingenioſum reperi, quod non ſolum octies-decies, quod Elinandus fecit, ſed infinitis quaſi vicibus variari poſſit. Ideam propono.

Omnes quatuor verſus ſunt ſimiles, & abſtracti à materiâ hanc Metametricam formam conſeruant: videlicet,

1, - 0 0 1, - 1, - 1, - 0 0 1, - 0 : 1

Habent ſinguli quinque diſtiones: quarum prima & quarta ſit dactylicæ à conſonante incipiens & purè deſinens: ſecunda & tertia, quæ

à conſonanti incipiunt & etiam in conſonantem deſinunt, pedi Molosso correfpondeant: & tandem vltima, quæ à conſonante debet incipere, & qualitercumque deſinere, Spondeo.

Exempla addere debeo: & quia Calendis Ianuarijs omniſcalamus, ſacer eſſe debet Coelitis, primo & quarto loco hæc nomina conuenire videntur. *Barbara, Lucia, Cordula, Sulia* (ANAPAMMATICOS *Linia*) *Martia, Glandia, Candida*. Sec. quæ puriſſimæ Martyres orant in Empyreo pro nobis, vt quæ meritis noſtris non valemus, earundem patrocinio adſequamur. Locum ſecundum tertiumque, *Iosephus, Matthæus, Matthiæ, Thadæus, Iacobus, Ioannes* (Græce IOANNHS) *Bernardus, Franciſcus, Martinus, Sylueſter, Fernandus, Marcellus, Faſtinus, Vitalis, Girinus, Donatus, Inſtinus, Paulinus Calixtus, &c.* poteunt honorare orarique, vt tene hoc acceptent noſtre deuotionis ſpecimen, quos enim digne celebrare non poſſumus, humili volumus obſequio frequentare. Et quia in Breuiario lego, *Gaudet Maria Virgo, cunctas hæreſes ſola intermiſiſſi. Inſti in perpetuum viuunt, &c. Fulgebunt inſti. &c. Deo ſeruire regnare eſt. &c.* [quæ deuota periodi, ſunt è ſacrâ ſcripturâ quoad verba aut ſaltem quoad ſenſum deſumptæ] eruo quatuor diſtiones ſpondiacas (placet Scaligeri Lexicon) videlicet, *Gaudet, Viuunt, Fulget, Regnant*, quarum erit verſus ſingulos claudere.

Hac arte poſſumus condere Diſticha, Triſticha, Tetraſticha, Pentaſticha, Hexaſticha, &c. Ergo, vt Proteum Elinandi ad numeros poſſimus reducere, hæc quatuor lineas proponamus.

Barbara,	Iosephus,	Iacobus,	Cordula,	gaudent.
Sulia,	Matthæus,	Bernardus,	Candida,	fulgent.
Cludia,	Marcellus,	Franciſcus,	Lucia,	viuunt.
Sanctia,	Martinus,	Sylueſter,	Martia,	regnant.

Voces dactylicæ ſunt 8. quæ tamen ſe debent continere in primâ columnâ & penultimâ: & vt conſtat ex his, quæ ſuperius diximus de Anagrammate, patiuntur 40, 320. combinationes: Molossæ ſunt etiam 8. conſtant, in primâ & ſecundâ columnâ, nec aliò poſſunt progredi: & ſunt iterum 40, 320. combinationum capaces. Ducendo igitur hunc numerum in ſe ipſum, habeo, 1,625; 702, 400. Et quia poſtea in vltimâ columnâ, manent quatuor diſtiones ſpondiacæ, quæ dant combinationes 24. ille vltimus numerus per iſtum debebit multiplicari, vt habemus. 39, 016; 857, 600. Tetraſticha: & 156, 067; 430, 400. verſus ſimplices: Conſidera ſequentes lineas.

40, 320
40, 320
00, 000
800, 40
12; 096, 0
00, 000
1, 612; 80
1, 625; 702, 400
24
6, 502; 809, 600
32, 514; 048, 00
39, 016; 857, 600
4
156, 067; 430, 400

Variari ergo poterit hoc Tetrastichum tam in multis vicibus, vt crescat in Tetrastichorum *triginta & nonem millies & sedecim milliones: octingenta & quinquaginta septem millia & sexcenta*. Hoc est versum simplicium *centum quinquaginta sex millies & sexaginta septem milliones: quadriginta & triginta millia & quadrigenta*.

Laudentur	Petrus,	Paulus,	Bernardus,	Aquinas,
Franciscus,	Maurus,	Marcus,	Martinus,	Amandus.
Cantentur	Victor,	Linus,	Syluester,	Ioseph,
Calixtus	Cletus,	Vitus,	Cirinus	Achilles.

Sunt versus quatuor, vt antea: singuli quinque dictionibus coalescunt; quarum Baechiz, nempe *u - a - j* se continent in vltimo loco; cæteræ modò in singulis versibus duæ dissyllabæ, & duæ trissyllabæ maneant, quomodolibet inter se commutari possunt. [Omnes, quæ in quatuor prioribus columnis ponuntur, vtrimque clauduntur consonantibus: quæ autem in quintâ remanent, debent incipere à vocali, possuntque in consonantem vel vocalem finire.] Ideas propono.

Prima *h - u, h - u, h - u, h - u, h - u*: 1
 Secunda *h - u, h - u, h - u, h - u, h - u*: 1
 Tertia *h - u, h - u, h - u, h - u, h - u*: 1
 Quarta *h - u, h - u, h - u, h - u, h - u*: 1
 Quinta *h - u, h - u, h - u, h - u, h - u*: 1
 Sexta *h - u, h - u, h - u, h - u, h - u*: 1
 Singulæ ex his Ideis dant Tetrasticha, 39, 016; 857, 600: hoc est, simplices versus, 156, 067; 430, 400. tot videlicet, quot dederat Idea Eli-
 nandi: at quia in hoc Tetrasticho sunt Ideæ sex, adscendet adhuc multiplicatio.

Priora Tetrasticha. 39, 016; 857, 600
 multiplicata per 6
 dabunt Tetrast. 234, 101; 145, 600
 & hic numerus per 4
 dabit versus simplices 936, 404; 582, 400

Habuiisti igitur in vno breuissimo Tetrasticho *nongentos triginta sex millies quadringen-*

CCCXXX.

Sed quia voces illæ Dactylæ minuunt carminum numerum, ad quem posset peruenire Tetrastichum, si illarum loco ponerentur Trochaicæ; iubebimus illas exesse: & alias substituentes, Tetrastichum nouum formabimus. Subrigemus igitur ad Cælos oculos, & ad Cœlitum, quos speciali deuotione suspicimus, pedes prouoluti dicemus.

tos & quatuor milliones, quingentos octuaginta duos millies, & quadringentos versus Hexametros.

Tor igitur, Illustrissime Domine, à Cœlitibus beneficia & fauores recipias, quot ipsi in Tetrastichis præmissis laudes: & saluus incolumisque multas anno: um superuenientium, reuolutiones videas, vt tuis scriptis Deo seruias, & Scholam honores.

VCA, Felicium Ingeniorum parens, patria est Patris Nicolai, Concionatoris Capucini, cuius sphaeras & Circulos Metricos Orbis literarius legit & admiratur. Est præditus genio subtili, & multa scripsit, quæ à Poëtis eruditis laudantur. Viennæ anno *Marle Del Parents felici*, imitatur Cœlum Liliueldense, edidit Marianam Cynosuram, & Ferdinando III. Romanorum Imperatori dedicauit: eandemque post biennium, videlicet, anno à *Domini Calvæ*, ad Illustrissimi & Excellentissimi D. Baptiste Nani apud Cæsarem pro Serenissimâ Venerorum Republicâ Oratoris instantiam, locupletior rem reddidit. Vtraque mihi perplacet: & vtramque vt deuotionem ergo Deiparam foueam, & hanc Musam illustrem & honorem, adiungo.

MVSA V. RHYTHMICA.

CCCXXXI.

RHYTHMUS etiam condere possumus, qui vndeque legantur: & quia illorum est facilior syntaxis, quam Metrorum, facilius poterimus illos per ambages Laberynthas propellere, quam ista. Vti possemus omni Rhyth-

morum genere, si in hoc Capite diffundi vellemus: at studentes breuitati, nobiliore verisum compositiones seligeremus, & Tetasticha, Pentasticha, aut etiam Octoasticha Helyconicè conformabimus, & ad Laberynthos reducamus. Vt breuius & clariùs procedamus, seruiant loco Regularum exempla.

Ab angulo primo (A) progrediendo & descendendo; & ab ultimo (D) retrocurrendo & ad-

Quartetas, que se pueden leer azca ocho partes.

A D. Francisco Flores Dorado, Capitan de Caballos, en el nacimiento de D. Carlos Flores Dorado su hijo.

A	Frutisque dan tales flores	Quien duda, que es fruto de oro	C	Que os dio el Cielo En el es muy cierto Flores
	Quenduda, que es fruto de oro	Fruto de flores doradas?		Que os dio el Cielo vn gran theforo.
	Que os dio el cielo vn gran theforo,	Cantan las Musas fagradas,		Quien duda, que es fruto de oro?
B	En el es muy cierto Flores.	Que os dio el Cielo vn gran theforo,	D	Fruto, que dan tales flores.

scendendo; eisdem versus inuenies. Item eodem ab angulo (B) progrediendo & ascendendo, & ab angulo (C) retrogrediendo et descendendo.

Versuum hæc coincidentia vt semel aut

iterum exhibetur suam gratiam habet, eritque maior adhuc, si versus qui in corde Laberynthi ponuntur, ab externis non differant. Considera subsequens Pagma, quod Caudeli inscriptum (Hispanicè, *Al Gilguero*.)

CCCXXXII.

Es la hermosa Primavera	Suma de tus gracias sumas	Primavera de tus plumas	Es el Iris de tu Esfera
Suma de tus gracias sumas	Es la hermosa Primavera	Es el Iris de tu Esfera	Primavera de tus plumas
Primavera de tus plumas	Es el Iris de tu Esfera	Es la hermosa Primavera	Suma de tus gracias sumas
Es el Iris de tu Esfera	Primavera de tus plumas	Suma de tus gracias sumas	Es la hermosa Primavera.

Rhythmi possunt et solent in linguâ quâcumque formari: et ideo etiam hi Laberynthi poterunt fieri Hebraicè, Græcè, Latine, etc. Hebraica exempla habebis satis multa in חֲבֵלֵי קַבָּלָה quam Diagrammatis aliarum linguarum exornamus, et citò emittemus in lucem, modò

Latinum hoc ad Laudem Venetiarum proponimus, in quo versus, qui ab angulo (A) leguntur, coincidunt cum illi, qui ab angulo (D) et illi, qui leguntur ab angulo (B) cum illis, qui ab angulo (C)

A	Cinge comas gene- rosas	Lauris Crystallina- luno	Æmula quamvis Ne- ptuno	Telluris contemnna- rosas.
	Lauris Crystallina- luno	Nobile caput coro- na	Cui se subiectat Bel- lona	Æmula quamvis Ne- ptuno.
	Æmula quamvis Ne- ptuno	Cui se subiectat Bel- lona	Nobile caput coro- na	Lauris Crystallina- luno.
	Telluris contemnna- rosas	Æmula quamvis Ne- ptuno	Lauris Crystallina- luno	Cinge comas gene- rosas.

B At me iudice (contrarium nonnulli Viri docti opinantur) maiorem gratiam et suavitatem habebunt Labyrinthi, in quibus sit maior varietas: quoniam similitudo, ut paulò antè notavi, semel aut iterum suas Charites habet, et gratias; si verò frequens sit, tedium parit. Et hanc ob rem aliud adhuc exemplum additurus sum, in quo non eadem carmina, quæ procurrunt, descendant, sed omninò diversa, et alio concentu exornata. Ideam propono.

A	M	O	O	M
	V	P	P	V
	V	P	P	V
B	M	O	O	M

C Ad quam elimatum est Diagramma in Astronomia laudem, quod produco.

D Placuit commendare Astronomiam, scientiam pulchram et nobilem, Regibus et Principibus dignam: at non ideo videri volo Astronomiam laudasse: hæc enim non est ars, sed incerta.

CCCXXXIII.

A	Surge stellis corona- ta	Vranie Virgo diuina	Sisq; Cœlorum Regina	Perpetuò magnificata
	Vive cum laudis honore	Celebris utroque Polo	Quam illuminat Apollo	Adficit Tellus amore
	Insignis pulchro decore	Habe templum in Temolo	Cernamus Cœlum in solo	Vt solum in splendore
	Dulci lyra decantata	Quasi stella matutina	In sphaerâ peregrina	Fulges honorificata.

à Viris indoctis tractata, et parùm hucusque promota.

Porro præcedens Pegma octo lectiones habet quas subiungo.

LECTIO I. Surge stellis coronata
ab angulo Vranie cum laudis honore
Surge, descendens, Insignis pulchro decore
Dulci lyra decantata.
Vranie Virgo diuina
Celebris utroque Polo
Habe templum in Temolo
Quasi stella matutina.
Sisq; Cœlorum Regina
Quam illuminat Apollo
Cernamus Cœlum in solo
In sphaerâ peregrina.
Perpetuò magnificata
Adficit Tellus amore
Vt solum in splendore
Fulges honorificata.

LECTIO II. Surge Stellis coronata
ab angulo Vranie Virgo diuina
Surge progre- Sisq; Cœlorum Regina
diens Perpetuò magnificata.

Vive cum laudis honore
Celebris utroque Polo
Quam illuminat Apollo
Adficit Tellus amore.
Insignis pulchro decore
Habe templum in Temolo
Cernamus Cœlum in solo
Vt solum in splendore.
Dulci lyra decantata
Quasi stella matutina
In sphaerâ peregrinâ
Fulges honorificata.

LECTIO III. Fulges honorificata
ab angulo In sphaerâ peregrina
Fulgens ad- Quasi stella matutina
scendens est Dulci lyra decantata.
fecundæ Le- Vt solum in splendore
ctionis recur- Cernamus Cœlum in solo
rens. Habe templum in Temolo
Insignis pulchro decore.

Adficit Tellus amore
Quam illuminat Apollo
Celebris utroque Polo
Vive cum laudis honore.

*Perpetuò magnificata
Sisque Cœlorum Regina
Vranie Virgo diuina
Surge Stellis coronata.*

LECTIO IV.
ab angulo
Dulci adscen-
dens.

*Dulci lyra decantata
Insignis pulchro decore
Viue cum laudis honore
Surge Stellis coronata.
Quasi Stella matutina
Habe templum in Temolo
Celebris utroque Polo
Vranie Virgo diuina
In sphaerâ peregrina
Cernamus Cœlum in Solo
Quam illuminat Apollo
Sisque Cœlorum Regina.
Fulges honorificata
Vt Solum in Splendore
Adficit Tellus amore
Perpetuò magnificata.*

LECTIO V.
ab angulo
Perpetuò re-
grediens.

*Perpetuò magnificata
Sisque Cœlorum Regina
Vranie Virgo diuina
Surge Stellis coronata.
Adficit Tellus amore
Quam illuminat Apollo
Celebris utroque Polo
Viue cum laudis honore.
Vt Solum in Splendore
Cernamus Cœlum in Solo
Habe templum in Temolo
Insignis pulchro decore.
Fulges honorificata
In sphaerâ peregrina
Quasi Stella matutina
Dulci lyra decantata.*

LECTIO VI.
ab angulo
Dulci, pro-
grediens. Est
recurfus quin-
tax.

*Dulci lyra decantata
Quasi Stella matutina
In sphaerâ peregrinâ
Fulges honorificata.
Insignis pulchro decore
Habe templum in Temolo
Cernamus Cœlum in Solo
Vt Solum in Splendore.
Viue cum laudis honore
Celebris utroque Polo
Quam illuminat Apollo
Adficit Tellus amore
Surge Stellis coronata
Vranie Virgo diuina
Sisque Cœlorum Regina
Perpetuò magnificata.*

LECTIO VII.
ab angulo
Perpetuò de-
scendens. Est
recurfus quar-
tax.

*Perpetuò magnificata
Adficit Tellus amore
Vt Solum in Splendore
Fulges honorificata.
Sisque Cœlorum Regina
Quam illuminat Apollo
Cernamus Cœlum in Solo
In sphaerâ peregrina.
Vranie Virgo diuina
Celebris utroque Polo
Habe templum in Temolo
Quasi Stella matutina.
Surge Stellis coronata
Viue cum laudis honore
Insignis pulchro decore
Dulci lyra decantata.*

LECTIO VIII.
ab angulo
Fulgens, ad-
scendens. Est
recurfus pi-
max.

*Fulges honorificata
Vt Solum in Splendore
Adficit Tellus amore
Perpetuò magnificata.
In sphaerâ peregrinâ
Cernamus Cœlum in Solo
Quam illuminat Apollo
Sisque Cœlorum Regina.
Quasi Stella matutina
Habe templum in Temolo
Celebris utroque Polo
Vranie Virgo diuina.
Dulci lyra decantata
Insignis pulchro decore
Viue cum laudis honore
Surge Stellis coronata.*

PENTASTICHA.

CCCXXXIV.

lect Metra, quæ ab omni parte legi possunt: sic etiam conformater Rythmi; quod multis poterit exemplis probari. Tetrasticha, nonnulla dedimus; & maioris claritatis gratiâ vnum subiungemus Pentastichum,

in quo introducuntur Reges Magi, Dominum, in præsepio adorantes. Numeros & concentus perpende.

Multæ & varix sunt Lectiones huius Pegmatis; sed antequam illas proponamus, oportet aliquid præmittere de modo, quo illud formari debet. Oportet quærere dictiones dissyllabas, quæ habeant accentum in ultimâ, vt *Señor, Criador, &c.* [ex duabus monosyllaba conficitur, vt *Mi Dios. Mi Rey, &c.*] &

G

Tres

Tres Reyes buscan un Rey,
que con la lumbré del cielo
porque acierten, à buscarle
el Rey lo halló primero.

De las estrellas Letrados
buscan por cireño nuevo
en el signo de Belen
otro Sol, que nunca vieron.

Ta por Iudea conocen,
que en su alegre nacimiento
no amanece donde sùle,
ni nace en dorados teibos.

En llegando à la ciudad
la luz divina perdieron:

Soys flor,	loys fin	Señor	Delphin	Vigor,
Verdad	Laurel	Piedad	Dofel	Deidad
Amor	Clarín	Honor	al fin	Valor
Bondad	Baxel	Lealtad	Niuel	Beldad
Favor	Iasmin	Loor	Jardin	Criador.

que la humana y en la corte
non la perden efrangeros.

En un portal humillados
adoran el Sol eterno,
que entre pajas amanece
y anohece en un madero.

Como a Rey le ofrecen oro,
y la myrrha como à muerto,
y como à Dios soberano
fragante culto de incienso.

De votos y enternecidos
al niño, que es Dios eterno,
entre suspiros devotos
desta manera dixerón.

a	b	a	b	a
c	d	c	d	c
a	b	a	b	a
c	d	c	d	c
a	b	a	b	a

illas diuidere in quatuor clas-
ses, secundum quatuor diuet-
fas consonantias A. B. C. D.
Quæ pertineant ad concen-
tum A, esse debent nouem.:
quæ ad B, sex: quæ ad C,
etiam sex: & tandem, quæ

ad D, quatuor: vt omnes simul sumptæ sint vi-
ginti-quinque.

Multitariam multasque modis potest legi
præcedens Pegma: ex omnibus præcipuos seli-
gam, et ad Regum honorem huc ponam.

LECTIO I.

Ab angulo Soys flor progrediens.

Soys flor, Soys fin, Señor, Delphin, vigor,
Verdad, laurel, piedad, dofel, Deidad,
Amor, clarín, honor, al fin valor,
Bondad, baxel, lealtad, niuel, beldad,
Favor, iasmin, loor, jardín, criador.

LECTIO II.

Ab eodem angulo Soys flor descendens.

Soys flor, verdad, amor, bondad, favor,
Soys fin, laurel, clarín, baxel, clarín,
Señor, piedad, honor, lealtad, loor,
Delphin, dofel, al fin, niuel, jardín,
Vigor, deidad, valor, beldad, criador.

LECTIO III.

Ab angulo Vigor retrogrediens.

Vigor, delphin, Señor, Soys fin, Soys flor,
Deidad, dofel, piedad, laurel, verdad,
Valor, al fin: honor, clarín, amor,
Verdad, niuel, lealtad, baxel, bondad,
Criador, jardín, loor, iasmin, favor.

LECTIO IV.

Ab eodem angulo Vigor descendens.

Vigor, deidad, valor, beldad, criador,
Delphin, dofel, al fin, niuel, jardín,
Señor, piedad, honor, lealtad, loor,
Soys fin, laurel, clarín, baxel, jazmin,
Soys flor, verdad, amor, bondad, favor.

LECTIO V.

Ab angulo Favor progrediens.

Favor, iasmin, loor, jardín, criador,
Bondad, baxel, lealtad, niuel, beldad,
Amor, clarín, honor, al fin valor,
Verdad, laurel, piedad, dofel, Deidad,
Soys flor, Soys fin, Señor, Delphin, vigor.

LECTIO VI.

Ab eodem angulo Favor ascendens.

Favor, bondad, amor, verdad. Soys Flor
Iasmin, baxel, clarín, laurel. Soys Fin
Loor, lealtad, honor, piedad, Señor,
Jardín, niuel, al fin, dofel, Delphin,
Criador, beldad, valor, Deidad, vigor.

LECTIO VII.

Ab angulo Criador, recurrent.

Criador, jardín, loor, iasmin, favor,
Beldad, niuel, lealtad, baxel, bondad,
Valor, al fin honor, clarín, amor,
Deidad, dofel, piedad, laurel, verdad,
Vigor, Delphin, Señor, Soys fin, Soys flor.

LECTIO VIII.

Ab eodem angulo Criador ascendens.

Criador, beldad, valor, Deidad, vigor,
Jardín, niuel, al fin dofel Delphin,
Loor, lealtad, honor, piedad, Señor.

iasmin,

*Iasmin, baxel, clarin laurel; foy Fin,
Favor, bondad, amor, verdad foy Flor.*

Sub quacumque Lectione ex his quinque aliæ reperiuntur; possumus enim incipere versus à secundis dictionibus, et addere infine, quantum fuerat in initio relictum: Ergo primam lectionem recognoscamus.

Lectionis I. Modus I.

Illud expressimus: superius; versus enim in illo incipiunt à primâ dictione.

Lectionis I. Modus II.

Iubet ut incipiamus à secundis dictionibus, dicamusque.

*Foy fin Señor, Delphin, vigor: foy flor,
Laurel, piedad, dosel, Deidad, verdad,
Clarin, honor, alfin valor, amor,
Baxel, lealtad, ninel, beldad, bondad
Iasmin, loor, jardin, criador, favor.*

Lectionis I. Modus III.

Si incipiamus à dictionibus tertijs inueniemus hos versus.

*Señor, Delphin, vigor, foy flor, foy fin.
Piedad, dosel, deidad, verdad, laurel.
Honor, alfin valor, amor, clarin,
Lealtad, ninel, beldad, bondad, baxel.
Loor, jardin, criador, favor, jafmin.*

Lectionis I. Modus IV.

Poterimus incipere singulos versus à dictione quarta: dicendo.

*Delphin, vigor, foy flor, foy fin, Señor;
Dosel, Deidad, verdad, laurel, piedad.
Alfin valor, amor, clarin, honor,
Ninel, beldad, bondad, baxel, lealtad,
Jardin, criador, favor, iasmin, loor.*

Lectionis I. Modus V.

Et tandem incipiendo à quintâ & vltimâ lectione resultabunt hi versus.

*Vigor foy, flor foy, fin, Señor, Delphin,
Deidad, verdad, laurel, piedad, dosel,
Valor, amor, clarin, honor, al fin,
Beldad, bondad, baxel, lealtad, ninel,
Criador, favor, jafmin, loor, jardin.*

Quinque hi legendi modi resumpserunt in fine rhythmi, quod ierat in initio relictum: at hæc lex non fuit omnino necessaria, potuerunt enim progredi, & nihil resumere; vnde prodibunt modi alij quatuor, quos vt distinguamus à præcedentibus Normam dicam. Sit igitur.

Lectionis I. Norma I.

Incipit à secundâ dictione.

*Foy fin Señor; Delphin, vigor, verdad,
Laurel, piedad, dosel, Deidad, amor
Clarin, honor alfin, valor, bondad,
Baxel, lealtad, ninel, beldad, favor,
Iasmin, loor, jardin, criador foy flor.*

Lectionis I. Norma II.

Incipit à tertiâ dictione.

*Señor, Delphin, vigor, verdad, laurel,
Piedad, dosel, Deidad, amor, clarin,
Honor, alfin, valor, bondad, baxel,
Lealtad, ninel, beldad, favor, jafmin,
Loor, jardin, criador, foy flor, foy fin.*

Lectionis I. Norma III.

Incipit à quartâ dictione.

*Delphin, vigor, verdad, laurel, piedad,
Dosel, Deidad, amor, clarin, Honor,
Alfin valor, bondad, baxel, lealtad,
Ninel, beldad, favor, jafmin, loor,
Jardin, criador; foy flor, foy fin Señor.*

Lectionis I. Norma IV.

Incipit ab vltimâ dictione (hoc est, à quintâ.)

*Vigor, verdad, laurel, piedad, Dosel,
Deidad, amor, clarin, honor al fin,
Valor, bondad, baxel, lealtad, ninel,
Beldad, favor, jafmin, loor, jardin,
Criador foy: flor foy fin, Señor, Delphin.*

Modi & Normæ differunt in concen- tum illi sequuntur alternationem, à quâ istæ dii- cedunt tantisper sub finem. Pono ob oculos concentum vtrorumque decursum.

Concentus Moderatorum. A B A B A.

Concentus Normarum. A B A B B.

Ecce in primâ lectione quinque modos, & quatuor normas reperi, hoc est, nouem legendi differentias: & totidem clauduntur in secundâ, totidem in tertiâ, totidem in quartâ, et in singulis: cum igitur Lectiones fuerint 8, constabit has differentias esse 71. Ergo in Pegmate posito clauduntur septuaginta et vnum Pentasticha; quorum singula, æquæ ac primarium, profum, retrorsum, sursum, deorsumque possit legi. *Supere*st vnus modus liberior, quæ in plurimos possemus diuidere: videlicet.

Sume initium à quacumque dictione, & ab illa aut progrediendo, aut recurrendo, aut ascendendo, aut descendendo Pentasticha consonantia reperies.

Possẽm hanc Regulam exemplis plurimis dilucidare: sed cur velim in re tam clarâ tempus perdere. Hæc sint satis de rectis Lectionibus, earumque modis & normis: ad Lectiones obliquas veniamus.

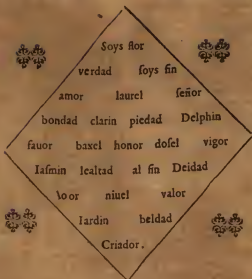
CCCXXXV.

T illas explicare valeam debebo Pegmatum ipsum rescribere, vt clarius fluxum refluxumque, ad sensum descensumque videamus. Considera lineas et dictiones sequentes.

Si ab angulo *foy flor* ab angulum *Vigor* percurras, & postea per lineas parallelas procedas, habebis illam eandem lectionem, quam

G a posui.

posuimus in priori Pegmate, & primam diximus: nunc aliter discurremus.

LECTIO I.

Ab angulo *Soys flor* motu directo.

Soys flor, verdad, soys fin, amor, laurel, Señor, bondad, clarin, piedad, Delphin, Fauor, baxel, honor, dofel, vigor, Iasmin, lealtad, al fin Deidad, loor, Niuel, valor, jardin, beldad, criador.

LECTIO II.

Ab eodem angulo *Soys flor*, motu retrogrado,

Soys flor, soys fin, verdad, Señor, laurel, Amor, Delphin, piedad, clarin, bondad, Vigor, dofel, honor, baxel, fauor, Deidad al fin: lealtad, Iasmin, valor, Niuel, loor, beldad, jardin, Criador.

LECTIO III.

Ab angulo *Fauor*, motu deorsum tendente.

Fauor, bondad, Iasmin, amor, baxel, Loor, verdad, clarin, lealtad, jardin, Soys flor, laurel, honor, niuel, Criador, Soys fin, piedad al fin, beldad, Señor, Dofel, valor, Delphin, Deidad, vigor.

LECTIO IV.

Ab eodem angulo *Fauor*, sursum volans.

Fauor, Iasmin, bondad, loor, baxel, Amor, jardin, lealtad, clarin, verdad, Criador, niuel, honor, laurel, soys flor; Beldad, al fin piedad, soys fin, valor, Dofel, Señor, Deidad, Delphin, vigor.

LECTIO V.

Ab angulo *Vigor* motu deorsum labente.

Vigor, Delphin, Deidad, Señor, dofel, Valor soys, fin, piedad, al fin beldad: Soys flor, laurel, honor, niuel, Criador, Verdad, clarin, lealtad, jardin, amor, Baxel, loor, bondad, Iasmin, fauor.

LECTIO VI.

Ab eodem angulo *Vigor* sursum ascendens.

Vigor, Deidad, Delphin valor, dofel, Señor, beldad, al fin piedad: soys fin: Criador, niuel, honor, laurel, soys flor: Iardin, lealtad, clarin, verdad loor, Baxel, amor, Iasmin, bondad, fauor.

LECTIO VII.

Ab angulo *Criador* motu recto progrediens.

Criador, jardin, beldad, loor, niuel, Valor, Iasmin, lealtad, al fin Deidad: Fauor, baxel, honor, dofel, vigor, Bondad clarin, piedad, Delphin, amor, Laurel, Señor, verdad: soys fin; soys flor.

LECTIO VIII.

Ab eodem angulo *Criador*, motu retrocurrente.

Criador, beldad, jardin, valor, niuel, Loor, Deidad al fin; lealtad, Iasmin. Vigor, dofel, honor, baxel, fauor, Delphin, piedad, clarin, bondad, Señor, Laurel, amor soys, fin, verdad: soys flor.

Horum Pentastichon concentus est A B C C C: nec te moueat ritum consonantium concursus: nam & illo Poëtz eruditissimi delectantur: & quæ fortè in Rhythmicâ vitari possent,

lent, in Metarhythmicâ suam gratiam habent.

Singulæ Lectiones habent suos Modos, Normasque, & quia illos & has insinuare suti-
ciat, non, nisi vnicum exemplum ponam. Inci-
piendo igitur à secunda dictione, Lectio prima,
percurrere potest hoc Modo.

Verdad soy, fin, amor, lanvel, soy flor :
Bondad, clarin, piedad, Delphin, Señor,
Baxel, honor, desel, vigor, fauor,
Lealtad, alfin Deidad, loor, jasmin,
Valor, jardin, beldad, criador, ninel.

Sic etiam à tertiâ, quartâ, aut quintâ, resu-
mendo in fine, quod relictum erat in principio :
vnde resultant cuiuscumque Lectionis quinque
Modi.

Ad Normas venio. Possumus à quacum-
que dictione primi vetsûs incipere : pono à se-
cundâ exemplum.

Verdad soy : fin, amor, lanvel, Señor,
Bondad, clarin, piedad, Delphin, fauor,
Baxel, honor, desel, vigor, jasmin,
Lealtad, alfin Deidad ; loor, ninel,
Valor, beldad, jardin, criador, soy flor.

Habemus igitur etiam hic quinque Mo-
dos, & quatuor Normas, quæ constituunt no-
uem differentias, per quas si octo Lectiones
multiplicemus, habebimus septuaginta & vnam.
Et etiam hic in obliquis Lectionibus, illa lex ex-

lex, quam dedimus in Lectionibus rectis locum
habet.

*Sume initium à quacumque cuiuscumque,
Pentastichi dictione, & ab illa aut progrediendo
aut recurrendo, aut ascendendo aut descendendo
progredere, & semper Rhythmes consonantes
inuenies.*

Aliud genus Pentasticon.

CCCXXXVI.

In Labyrintho præcedente per dictiones
procellimus, & vti sumus Decasyllabis versibus
(sumo vocem Rhythmicâ, illosque intelligo
qui habent accentum in decimâ) nunc placet
Heptasyllabis vnum Pegma conficere, vt meos
varietas instituat & deleat Lectores. Qui vo-
luerit, poterit alio numero, si placeat, vti : mi-
hi Quinarius hodie aridet, quem ad Ideam se-
quentem redigo.

A	B	A	B	A
C	D	C	D	C
A	B	A	B	A
C	D	C	D	C
A	B	A	B	A

Multæ sunt & suauæ Penta-
sticon (vt in Rhythmicis do-
cuimus) species : at ex om-
nibus hanc [A B A B A] vt
nobiliorẽ & pulchriorem,
elegimus, ad quam placuit
Tabulam sequentem con-
formare.

PINTURA DE LA PRINCESA DE LOS ANGELES.

Es vna fragran- ce Rosa	Vna bella Cla- uellina	Vna Custodia, gloriosa	De rico metal es Mina	Es vna Ioya pre- ciosa
Es vna sellada Fuente	Es del Cielo em pyreo Estrella	Es del mar nau- frago puente	Inmaculada, Doncella,	Es astro resplande- ciente
Vna Palma pro- digiosa	De Virtudes Of- ficina	Donde la Gra- cia reposa,	Es vna Ciphra, Diuina,	Es Clemencia cau- dosa
Vna celestial Corriente	De fuego de Dios Cétella	Del diuino Sol Oriente	Luz es muy her- mosa y bella	Liberalidad pru- dente
Es Belona victo- riosa.	Contra la mala Doctrina.	Es Luz todo po- derosa.	En la region pe- regrina.	Throno donde Dios reposa.

Que es ista, Qual quiera, que aca en el suelo
quæ progredir: pulchra Qual es la Reyna del Cielo,
vt Luna, ele- Confidere este Modelo,
cta vt Sol. &c? T attendas, que digo assi.

LECTIO I. Es vna fragran- te rosa,
ab angulo, Es Vna bella Clauellina,
vna fragran- te Vna Custodia gloriosa,
Rosa, recto De rico metal es mina
cursu progredi- ens. Es vna joya preciosa.
Es vna sellada Fuente,
Es del Cielo Empyreo estrella,
Es del mar naufrago puente,

Inmaculada Doncella,
Es astro resplandeciente.
Vna Palma prodigiosa,
De Virtudes officina,
Donde la Gracia reposa,
Es vna Ciphra Diuina,
Es Clemencia caudalosa.

Vna celestial Corriente,
Del fuego de Dios centella,
Del Diuino Sol Oriente
Es Luz muy hermosa y bella
Liberalidad prudente.
Es Belona victoriosa,
Contra la mala doctrina:

Es

Es Luz todo poderosa,
En la region peregrina
Throno donde Dios reposa .

LECTIO II. Es vna fragante Rosa,
ab eodem angulo descendens. Es vna sellada Fuente,
Vna Palma prodigiosa,
Vna Celestial corriente,
Es Belona Victoriosa .
Vna bella Clauellina
Es del Cielo Emyreo Estrella,
De Virtudes Oficina,
Del fuego de Dios centella,
Contra la mala doctrina .
Vna Custodia gloriosa,
Es del mar naufrago puente
Donde la Gracia reposa,
Del Diuino Sol Oriente
Es luz todo-poderosa .

De rico metal es mina,
Immaculada Doncella,
Es vna Ciphra Diuina;
Es Luz muy hermosa y bella,
En la region peregrina .
Es vna joya preciosa,
Es Astro resplandeciente,
Es Clemencia caudalosa,
Liberalidad prudente,
Throno donde Dios reposa .

LECTIO III. Es vna joya preciosa,
ab angulo, Es vna joya preciosa, retro-currens. De rico metal es mina,
Vna Custodia gloriosa,
Vna bella Clauellina,
Es vna fragante Rosa .
Es astro resplandeciente
Immaculada Doncella,
Es del mar naufrago puente
Es del Cielo Emyreo Estrella
Es vna Sellada Fuente .
Es Clemencia caudalosa
Es vna Ciphra Diuina,
Donde la Gracia reposa,
De Virtudes Oficina
Vna Palma prodigiosa .
Liberalidad prudente
Luz es muy hermosa y bella
Del diuino Sol Oriente
De fuego de Dios Centella
Vna celestial Corriente .
Throno donde Dios reposa
En la region peregrina
Es Luz todo poderosa
Contra la mala Doctrina
Es Belona victoriosa .

LECTIO IV. Es vna joya preciosa
ab eodem angulo descendens. Es astro resplandeciente
Es Clemencia caudalosa
Liberalidad prudente
Throno donde Dios reposa .

De rico metal es mina
Immaculada Doncella,
Es vna Ciphra Diuina,
Luz es muy hermosa y bella
En la region peregrina .

Vna Custodia gloriosa
Es del mar naufrago puente
Donde la Gracia reposa,
Del diuino Sol Oriente
Es Luz todo poderosa .

Vna bella Clauellina
Es del Cielo empyreo Estrella
De Virtudes Oficina
De fuego de Dios Centella
Contra la mala Doctrina .

Es vna fragante Rosa
Es vna Sellada Fuente
Vna Palma prodigiosa
Vna celestial Corriente
Es Belona victoriosa .

LECTIO V. Es Belona victoriosa
ab angulo, Es Bellona, progrediens. Contra la mala Doctrina
Es Luz todo poderosa
En la region peregrina
Throno donde Dios reposa .

Vna celestial Corriente
De fuego de Dios Centella
Del diuino Sol Oriente
Luz es muy hermosa y bella
Liberalidad prudente .

Vna Palma prodigiosa
De virtudes Oficina
Donde la Gracia reposa
Es vna Ciphra Diuina,
Es Clemencia caudalosa .

Es vna Sellada Fuente
Es del Cielo empyreo Estrella
Es del mar naufrago puente
Immaculada Doncella
Es astro resplandeciente .

Es vna fragante Rosa
Vna bella Clauellina
Vna Custodia gloriosa
De rico metal es Mina
Es vna joya preciosa .

LECTIO VI. Es Belona victoriosa
ab angulo ascendens. Vna celestial Corriente
Vna Palma prodigiosa
Es vna Stellada Fuente

Es vna fragrantc Rosa .
 Contra la mala Doctrina
 De fuego de Dios Centella
 De virtudes Oficina
 Es del Cielo empyreo Estrella
 Vna bella Clauellina .
 Es Luz todo poderosa
 Del diuino Sol Oriente
 Donde la Gracia repola
 Es del mar naufrago puente
 Vna custodia gloriosa .
 Es la region peregrina
 Luz es muy hermosa y bella
 Es vna Ciphra Diuina
 Inmaculada Doncella
 De rico metal es Mina .
 Throno donde Dios tepola
 Liberalidad prudente
 Es Clemencia caudalosa
 Es astro resplandeciente
 Es vna joya preciosa .

LACTIO VII. Throno donde Dios repola
ab angulo, En la region peregrina
 Throno, *re-* Es Luz todo poderosa
currens. Contra la mala Doctrina
 Es Belona victoriosa .
 Liberalidad prudente
 Luz es muy hermosa y bella
 Del diuino Sol Oriente
 De fuego de Dios Centella
 Vna celestial Corriente .
 Es Clemencia caudalosa
 Es vna Ciphra Diuina
 Donde la Gracia repola
 De virtudes Oficina
 Vna Palma prodigiosa .
 Es astro resplandeciente
 Inmaculada Doncella
 Es del mar naufrago puente
 Es del Cielo empyreo Estrella
 Es vna Sellada Fuente .
 Es vna joya preciosa
 De rico metal es Mina
 Vna Custodia gloriosa
 Vna bella Clauellina
 Es vna fragrantc Rosa .

LACTIO VIII Throno donde Dios repola
ab eodem au- Liberalidad prudente
gulo adscen- Es Clemencia caudalosa
dens. Es astro resplandeciente
 Es vna joya preciosa .
 En la region peregrina
 Luz es muy hermosa y bella
 Es vna Ciphra Diuina

Inmaculada Doncella
 De rico metal es Mina .
 Es Luz todo poderosa
 Del diuino Sol Oriente
 Donde la Gracia repola
 Es del mar naufrago puente
 Vna Custodia gloriosa .
 Contra la mala Doctrina
 De fuego de Dios Centella
 De virtudes Oficina
 Es del Cielo empyreo Estrella
 Vna bella Clauellina .
 Es Belona victoriosa
 Vna celestial Corriente
 Vna Palma prodigiosa
 Es vna Sellada Fuente
 Es vna fragrantc Rosa .

OCTASTICHA .

CCCXXXVII.

Ocrr nos Apollo Retrogra-
 dus , quo videlicet modo
 conficerentur Ogdoasticha,
 quæ per Hemistichia recur-
 rent: si enim iubeantur per
 versus integros regredi, non
 seruabunt puritatem & vni-
 formatem concentus . De-
 bent ergo ita diuidi vt alterum Hemistichium
 quatuor syllabas, & alterum septem tetineat: vt
 patet in sequentibus versibus .

*To mismo de mi engaño * me sustento .*

*Ta no quiero * mas vida que mi engaño .*

qui per Hemistichia redeunt sic .

*Mas vida, que mi engaño, * ya no quiero.*

*Me sustento * ya mismo de mi engaño .*

Concentus debet esse in versibus singulis du-
 plex, in exsurâ , & in fine : ordinem & nume-
 rum sequens Tabellæ xx. Figura xxi. repræsen-
 tauit .

Ad hanc Ideam conformari poterunt Labyrin-
 thi pulcherrimi : vnum propono, compositum,
 ad laudem Ferdinandi Austriaci Philippi Ter-
 tij Filij, Quarti Fratris : Belgij Protegis . Etat
 Epistola Dedicatoria .

*Quatuor ex mundi se partibus inclite , Princeps,
 Fama canora mælo se quater vna canit .*

*Hoc dum demonstrat brevis hac Fernande Tabella,
 Authori, assensu cuncta legendo, faue .*

Erat & Labyrinthus, qualem Tabula xxv. exhi-
 buit .

Ne nescias, quo modo hic Labyrinthus de-
 beat legi, addidimus versus sequentes : & in
 Hispanica illos lingua, vt melius ab omnibus
 intelligetur .

S O N E T O.

*En este Iaberyntho quatro entradas,
todas occultas, todas peregrinas,
te conuidan, Lector, en las esquinas,
con artificio nuevo fabricadas.*

*A cada puerta tiene dedicadas
Dedalo Nymphas dos, las mas Divinas
Deidades de Hippocrene Christalinas,
en dar simbres y glorias ocupadas.*

*Ocho Deidades, que con movimientos,
sal vez contrarios, siempre diferentes,
por nuevas sendas rigiran tus passos
De gozaras de varios instrumentos,
de Espiritus muy dulces y eloquentes,
y de multiplicados Garcilassos.*

*Que en alados Pegasos
se remontan al Cielo pregonando,
alabancas heroicas de Fernando.*

*Igitur, si ingrediaris: & ab angulo primo, qui
Furor belli inscribitur: vel ab ultimo, qui Ma-
uorti consecratus, incipiens prorsum, retrosum,
deorsum, sursum-ve progrediaris, hæc Ogdoas-
tica Rhythmica inuenies.*

*Furor belli Mauorti consecratus
Quando Cœli succedant generosi,
Moduletur, quod Princeps peroptatus
Proles Solis est clari & Luminosi:
Imitetur victorias laureatus
Regiæ prolis; Philippi gloriosi;
Collaudetur Italix Rector molis,
Cuius Polus est Præfex, sed non Solis.*

*Quando Cœli succedant generosi,
Clara Delij Fælicis arx Phœbæ,
Veneretur Fernandi bellicosi
Musis Solis communia nunc trophæa
Decoretur Apollinis formosi
Austrij Solis corona, Parnasæ
Nominetur: si Hispaniz lux habetur,
Italix Rector molis collaudetur.*

*Moduletur quod Princeps peroptatus:
Veneretur Fernandi bellicosi
Nunc trophæa, cuius splendor laureatus
Luminosi dat radios generosi,
Dum Musæ per inclyta est laudatus
Speciosi sint radij, prodigiosi;
Corona Parnasæ Austrij Solis,
Philippi gloriosi, regiæ prolis.*

*Proles Solis est clari & luminosi,
Musis Solis communia nunc trophæa
Luminosi dat radios generosi,
Veneratus cum florida Amalthæa;
Si copias dat Colosi numerosi,
Per inclyta est laudatus, dum Musæ
Apollinis formosi decoretur,
Victorias laureatus imitetur.*

Imitetur victorias, laureatus

*Decoretur, Apollinis formosi
Dum Musæ per inclyta est laudatus
(Numerosi si copias dat Colossi)
Cum florida Amalthæa veneratus
Luminosi dat radios generosi,
Communia nunc trophæa Musis Solis,
Est clara & luminosi proles Solis.*

Regiæ prolis Philippi gloriosi est.

*• Austrij Solis corona Parnasæ;
Speciosi sint radij prodigiosi,
Per inclyta est laudatus, dum Musæ
Luminosi dat radios generosi,
Cuius splendor laureatus nunc trophæa
Fernandi bellicosi (veneretur
Quod princeps peroptatus) moduletur*

*Collaudetur Italix Rector molis;
Nominetur (si Hispaniz lux habetur)
Corona Parnasæ, Austrij Solis,
Apollinis formosi decoretur:
Communia nunc trophæa Musis Solis
Fernandi bellicosi, veneretur
Fælicis arx Phæbæ clara Dell,
Succedant generosi quando Cœli.*

*Cuius polus est Præfex, sed non Solis,
Italix Rector molis, collaudetur,
Philippi gloriosi, regiæ prolis
Victorias laureatus imitetur:
Est clara luminosi proles Solis
Quod princeps peroptatus, moduletur,
Succedant generosi quando Cœli,
Mauorti & consecratus furor belli.*

*Hæc sunt octo Ogdoasticha, quæ in exhibitio
Iabyrintho leguntur. Volumus, ut iidem ver-
sus progrediendo & descendendo ab initio; nec
non recurrendo & adscendendo a fine legeren-
tur, ut melius cognosceretur artificium.*

CCCCXXXVIII.

 DDAM aliud Exemplum in quo omnes
versus erunt differentes inter se. Illud
vbi oculos ponet Tabula xxvi. quæ
victorias virtutisque Philippi IV. Hi-
spaniarum Regis celebrabit.

*Ideam, Tabulæ xx. Figura xv. exhibet:
vnde sexaginta-quatuor exoriuntur Ogdoas-
tica differentia inter se.*

*Labyrinthi igitur Tabulæ xxvi. repræsen-
tati argumentum, numeri sequentes exponunt.
Arma, Viriugicano Austriarum, quem tæpora lauro
Mars aquas sedimisti, redimisti Fama celebrat,
Subiectas gentes cano, debellatque castra,
Ignotas speris sulcatis vauibus vndas.*

*Vt sciat Lector quo possit modo in hunc
Labyrinthum intrare, & quæ debeat procede-
re, si abest Ariadne, filium dabit Deca-terrasti-
cium Hispanum, quod subscribo.*

Entrar

Entrar puedes Lector por quatro esquinas,
en este Laberinto, que la Fama
erige al gran Phelippe, con que aclama
sus victorias y hazañas peregrinas
Aqui veras las aulas Chriftalinas
de Glauco: en vez de purpura de escama,
viste ceruleos miembros, aqui enllaman
niene veras de andacias Apeninus.
Neptuno su tridente al gran Phelippe
humillas; y tanto estima Esperio pino,
que en hombros fugitivos los sostiene.
Fuerza es Telus su lauros particeps,
pues corre doblamente ocho caminos
y en todos su valor y gloria augmenta.

At quia non omnes numeros Hispanos in-

relligunt, ideo hos Latinos addidi, qui alios ex-
plicent.

Quatuor en Tellus partes supponere Quarto
Gander & Austriaco tota subesse pedi
Oribus id septem Nilus celebrauerat, octo
Attamen id numeris hic Labyrinthus agit.
Denstas celebrat gentes, nam Fata secunda
Hispano Occidnas supplicuera pedi.
Nobilisq; Pio dixere luisse bilippo,
Nobilisq; turbis quam superesse virum.
Hesperij Martis claros cecinerunt triumphos.
Et vixis numeris Stemmata clara canunt.
Bis quater hec legio, & celebres mirabere lauros,
Quos labyrinthos carmine Fama canit.
Ingrediare locos varios, Peregrine, regressus
Dic audita tuis carmina. Vade; Vale.

MVSA ·VI· CVBICA·

CCCXXIX.

Ras Philosophi species quan-
titatis ennumerant: Linea,
superficiem, & corpus. Li-
nea, inquit Zeno, componi-
tur ex punctis; superficies
ex Lineis; & Corpus ex su-
perficiebus. In Parnatio Ver-
sus quilibet est vna Linea:

nam versus ex literis, quæ sunt elementa inuisi-
bilia, componuntur. Ex lineis seu versibus Poë-
ma componitur, quod est quædam Metrica su-
perficie. An-ne etiam poterimus carmina fa-
cere, quæ ad tertiam speciem Metricæ Quanti-
tatis spectent?

Ioannes Alstedius *Encyclopædia sua* libro
10. *sect. 4. cap. 5. §. 22.* ponit aliquos versus, quos
vocat *Cubicos*, qui tamen ad superficiem per-
tinent omni enim profunditate carent. Ergo alie-
ter procedendum erit. Et quia est difficile cor-
porum in plano pingere, vt simus clari, adlabora-
bimus, exempla breuia proponendo.

Anno 1627. decimo Calendæ Septem-
bres nostrum Collegium Philosophicum Excel-
lentissimus, & Illustrissimus D. Franciscus de
Castro, Dux de Taurisana, Comes de Andrade
& Castro, Comitris de Lemus Filius hæresque
inuisit: & vr aliquid noui ingeniosissimum Prin-
cipi consecrarerur, versus Cubicos excogitauit:
quos Tab. xx. Figur. xvii. delineo.

Habes ob oculos Cubum, à cuius centro
V. si ad angulos solidos & extrinsecos, qui octo
sunt, vadas; vbique vocem VIDE (aur, si tan-
tisper clia. ætates alterare volueris, vocem

VALE) reperies. Hunc Labyrinthum Duci
discedenti obtuli, cum hoc Lemmare. (ceps
Cuncta Vale-dicū Tibi grammata Maxime Prin-
Et Tibi succlamant grammata cuncta VALE.
Possunt hæ quatuor literæ in integras dictōnes
conueniri: videli. criuixa hanc Ideam

V A L E
I; - - - - - I, - - - - - I, - - - - - I, - - - - - I
I, - - - - - I, - - - - - I, - - - - - I

Succurrunt etiam alie multæ, sed hanc delegi,
vt mihi notiore & apriore: tu alias, si vo-
lueris, conficies, aut ex Apolline recurrentes,
qui opulentus & diues, ex trahes. Est vna V.
in Labyrintho, sex A: octo L: & octo E: ergo.
addamus diuersas voces, ne semper idem versus
legatur.

V	A	L	E
- - - - -	- - - - -	- - - - -	- - - - -
Innumerabilibus	numeri	landetur	Apolla.
	modulis	canteitur	Ossiris
	cytharis	dicatur	Homerus
	metris	pingatur	Iberus
	que lyris	ornetur	Olympus
	fidibus	doneitur	Athleta
		formetur	Eons.
		sungatur	Ianus

Sunt retrograda: nam à centro V ad E
aunur: & ab E iterum in V resiliunt. Non bene
hæc carmina conscribantur in plano; non bene
scribuntur in paginâ: debet igitur formari cub-
bus ex filis ferreis, qualem figura representat:
& in omni linearum concursu poni vna dictio
vel litera; vt quacumque procedas, carmen ha-
beas.

Multa alia solida, eaque diuersi formae carmina ob oculos habeo, quae huc pertinent; interim deberem multas laminas iubere sculpi, ut singulos conceptus explicarem. Ab impensis prodigijs & improbo me labore eximo sic discurrrens. Nam vel hominis ingeniosi vel

rudis & stupidi oculis legendus sum: si primum (quod opto) sufficit illa simplex figura, quam proposui: nam pauca viro docto sufficiunt: si secundum (quod absit) nec multae figurae sufficient, nam sicut caeci non adiuvantur lucibus, sic nec stupidi laminis & scholijs.

A P O L L O

C I R C V L A R I S.

Carminis has noli Lector lacerare figuras;
Cursu sed versus duc meliore tuos.

CCCXL.

יהוה גבול יסוד על סגול
[יהוה] שפך גול איום וגם

Berom galgal jissob h'alej
mahagal [leoua] SzemaK
jiggall hajom vegam nidgal.

In elevatione Sphera, qua
vertitur in orbem [leoua]

Nomen tuum reuelabitur simendum & insigne,
inquit Aben-Esra apud Ioannem Buxtorfium,
tractatu de Profodia Metrica pag. 643. quod de
nullis versibus nisi de nostris Circularibus ver-
tificatur: nam sicut Coeli naturales enarrant
gloriam Dei, sic etiam artificiales à nobis con-
diti Geometricis carminibus gloriam Domini
celebrant, ut inferius videbimus.

Sed quod Carminum genus illud est, quod
vocatur Geometricum? Est, quod & figuratum
posset dici, & sumptà à figuris nobilioribus
denominatione, *Circulare, Sphaericum, Ellipticum,*
Ouale, seu *Spirale* nominari. Dum favit aetas,
& dulcior arrisit eruditio, multa & multiformia
Paradigmata dedimus: at eadem negleximus,
& amissimus; nunc nova condere tædet, an-
tiqua reperire non licet, & ideo, quantum ne-
gotia tolerant, de hac Facultate disputabo. Sic
discurro.

Carmina considerantur per modum lineæ,
superficijs, & corporis: hæ enim sunt species

Quantitatis, nec est Philosophus, qui plures no-
uerit.

Linea Metrica est versus simplex: qui, si
retrogradus sit, erit linea resiliens. Quærent
Physici, An in regressionis puncto quiescat
mobile? An illud ipsum punctum ad priorem,
veniendi motum, an verò ad posteriorem seu
resultationem pertineat? Lucem dabit & acci-
piet Metrica. Propono hæc carmina,
Imperium suet hos Vocares quos laudat Apollo.
Ite in certamen Iuuenos certamen in-ite.
In quorum primo vltima vox, ad recursum non
pertinet.

Superficies Physica, asserente Zenone,
componitur è multis lineis: sequamur illum in
Carminum conformatione, & dicamus Superfi-
ciem Metricam componi è multis Lineis Metri-
cis, seu multis versibus: & quia habet latitudi-
nem, possumus in illa imaginari motum Metri-
cum, secundum longitudinem alterum, & se-
cundum latitudinem alterum; & utrumque aut
directè, aut retrogradè. Sed de hoc inferius.

Corpus Physicum, stando eisdem funda-
mentis Zenonis, componitur è multis Superfi-
ciebus: & id ipsum reperimus in Metrico: sci-
mus enim Carmina conformare Corpora, quæ
secundum longitudinem, latitudinem, & pro-
funditatem legantur: quæ etiam producimus
inferius.

PARS I.

CCCXLI.

• Zoile ne carpas circumflua Pegmata nostra,
Sed conuolue modo nobiliore tua.

Rtas concatenatæ sunt, & se mutuò promouent & exornant. Mathematicæ Liberales supponunt; & etiam supponuntur interdum, ut illæ nobiliores euadunt. Si- nē inter Mathematicas emi- nentiores sunt Arithmetica, Geometria, & Astronomia: prima peperit Apol- linem Chronographicum, quem nuper dedi- mus; tertia Cœlestem, quem statim daturi sumus: secunda Circularem, quem damus. Sane inter

Geometricas figuras simplicissima est Circulus: & sicut simplicitate ceteras, ita illa superat nobilitate. Hanc ob rem postquam de rectilineis figuris differuimus, arcus & circulos breuiter dilucidabimus. Multa eiusmodi Paradigmata, habeo ob oculos, cum ista scribo: multa, in- quam, quæ pingi potuerunt, aut scribi, quæ ta- men omittere debeo, quod imprimi exactè non possint. Dabo igitur ea, quæ potest imitari Ty- pographus, aut etiam incidere Sculptor, & cate- ra alij occasione referuabo.

MVSA I. CYLINDRICA.

CCCXLII.

YLINDRON Græci vocant, & Columnam Latini. Figura est nota, & supra axem forma- tur, nimirum, si materia ro- tetur, et vnâ lineâ parallellâ Statuarius vtatur. Habere potest articulos distinctos hæc Columna, qui axi com- muni innixi quoquo versum agantur. Et si hoc modo fiat, recipere poterit nonnullas di- uisiones, et ipsas ad multa versum millia mul- tiplicare. Modum Tabula I. lineis, ego verbis expono. Sic inquam:

Constat aliquod pulchrum carmen, & pos- seâ in tot Columnella diuidatur articulos, quot carmini diuisiones sunt; deinde singulis articulis decem inscribantur, aut etiam insculpantur di- uisiones, aut plures, si amplitudo permittat, quæ aquifillaba sint.

Tabula omnium prima Cylindrum exhi- bet; et quia Carmen multiplicandum erat hoc,

Lucifer terris referat tenebras.

diuisus fuit in quatuor partes. Primæ inscripta est dictio prima (nempe *Lucifer*) et postea no- uem alie similes, *Phosphorus, Lucidus, Aureus*, etc. Secundæ insculpta fuit dictio secunda

(*terris*) et alie nouem correspondentes: quales sunt, *mundo, celo, nobis*, etc. Tertiæ inscripta, est tertia dictio (nempe, *referat*) cui adherent alie nouem analogæ, *renouat, reparat, referet*, etc. Et parti tandem vltimæ tribuitur vox (*tene- bras*) et alie similes.

CCCXLIII.

T quot Sappluca Cylindrus iste con- nebit? Suppono in singulis interio- ribus decem voces similes inueniri; et concludo contineri in illo decies mil- lia: quod etiam demonstro clarissimè: quæcunque enim dictio primi articuli potest cum qualibet articuli secundi connecti: et erunt 10 combinationes. Et quia quæcun- que ex his combinationibus potest admittere quamcumque vocem ar- ticuli tertij, et postea quamcumque quartæ, decas transibit in centuriam, centuria in milliarium, et istud deni- que in myriadem.

Si conformemus Hexametrum, aut Disticha, eaque retrograda, et columna sit crassa et vocum plurium capax, tunc crescet versus numerus in infinitum, ita ut nemo assignare Pegna possit, quo non vileam ditius aliud et numerosius conformare.

MVSA II. COELESTIS.

CCCXLIV.

AVGNT Caelis Astronomi
circulis se claudentibus &
continentibus: quorum di-
uerfas opiniones in Tabulâ
xvi, quæ *Cæli Liliueldense*
inest, continetur, delineauimus.
Illam exornauimus diuer-
sis Systematibus: quorum

prius menti Ptolemæi, & antiquorum cor-
respondet: secundum Tychonis Brahe sup-
positiones representat: tertium Samiorum
est, à Pythagorâ aut inuritur aut traditum:
ab Aristarcho illustratum, & ante aliquot
secula à Nicolao Copernico reuocatum &
restitutum: quod hodie omnes ut fere
propugnant Aetholici: quod Catholici iam
omnes condemnant. Quartum & vltimum
Astronomi Rectilineæ respondet, & est speci-
men maioris Operis.

Terram in centro Mundi posuit Deus, &
illam circumdedit sphaeris: potuit Solem, aut
aliam stellam quamcumque: nos imitantes, aut
mundum quem Deus condidit, aut quem potuit,
desideram, ut vt contempleris tabulam xv. b.
Quatuor circulos in systemate Metrico posui-
mus, quibus possumus à centro ad circumferen-
tiam, aut ab illa ad centrum transire, carmine
non retrogrado, si communes admittantur
ideæ: possumus & retrogrado, & id melius &
pulchrius, si seruentur sequentes, quæ mihi sunt
in vñ, cum eodemodi machinas fabricor.

A B C D

1: 30 0-0 0 0, 1: --, 1: 0, 1 0-0: 1

1: 0 0-0 0 0, 1: --, 1: 0, 1 0-0: 1

1: 0 0-0 0 0, 1: --, 1: 0, 1 0-0: 1

1: 0 0-0 0 0, 1: --, 1: 0, 1 0-0: 1

Possibiles sunt alix similes, sed hæc discipulis
nostris sint satis.

Recognoscitur igitur ideas positas, & tertiam
eligens, hoc retrogradum carmen efformo.

I II III IV

1 Virginis-eximias 1 laudes 1 decantat 1 Olympus. 1

VII VI V IV

quod retrogradum est sic legitur.

Virginis-eximias laudes decantat Olympus 1
Decantat laudes Virginis-eximias.

Inferbo igitur exteriori circulo hanc penthe-
mericum Virginis-eximias, secundo hanc vo-
cem. Laudes tertio hanc decantat & quarto
vt occupet centrum Olympus. vt hoc Astrono-

mis relinquatur Paradoxum, quod physicè ex-
poni non possit. Regredior iterum ad primum
circulum & dictiones æquifyllabas adducam
lum compleo dicens.

Virginis eximias

Mariyris egregias

Præfuls ambrosias. &c

Eodem operor modo in secundo: eodem ter-
tuo: & sic totum illud Diagramma com-
pleo.

CCCXLV.

Primus 60

Secundus 4

0

240

240

Tertius 2

0

4800

4800

Quartus

Tertius 2

0

9600

9600

Secundus 4

0

384

384

Primus 60

00000000

23040000

23040000000

46080000000

92160000000

00000000

00000000

00000000

00000000

00000000

00000000

00000000

00000000

00000000

00000000

00000000

00000000

00000000

00000000

00000000

00000000

00000000

00000000

00000000

00000000

T quot quæso ca-

mina in illo paruo

Pegmate contine-

buntur? Edidissam.

Primus circulus habet voces

60. secundus 40. tertius 20.

quartus vnicam: et factâ mul-

tiplicatione, quando veniat

ad *Olympum* hoc est, ad inter-

riorem circulum, numerus

48,000. carmina Hexameterum

& quia cuiuslibet suum re-

det Pentameterum, aut suum

suæ 48,000 per 20, & posita

per 4, & tandem per 60: aut

immo per 48,000 per 48

multiplica, & habebis

100000. disticha retrogrado

adeoque versus simplices, 9,

16, 000, 000 hoc est, Ne-
ces mille, ducenti & sexaginta

tercium milia.

Placuit hæc Musa Carminis

Viris doctis, & quia aliqui in-

geniosi Poeta illa sunt, ut

mens Lector exemplorum va-

rietate delectetur inuenitque

alia exempla curiosa subijcia.

CCCXLVI.

De Cælo Liliueldensi.

St Monasterium Liliu-

felds in Austria, deuoti-

ssimum, doctissimum,

& opulentissimum: quia

enim huius Cœnobij

Religiosi primò quærent

regnum Dei & iustitiam

eius

cuius, cetera omnia adijciuntur illis. Præerat Reuerendissimus D.D. Cornelius, summe eruditionis & ingenij vir: & quia.

Præfatus exemplo vobis componitur Ordo. habuit sub se Viros doctissimos & eruditissimos, tot & tantos vt anno M.DC.II. sex simul ad Lauream Doctorem in Viennensi Academia promoueret. Fuit dies verè solennis. nō enim vquam Vniuersitas illa, non Vniuersitas alia, sex simul Religiosos, ciuēdē Monasterij filios, omnes doctissimos & ingeniosissimos, ad gradum Doctorem euexit. Tunc Monasterij apud Sanctam Crucem Iuniores, Philosophiæ studentes Viennæ iusti applaudere, ediderunt pulchrum, & ingeniosum Pegma, quod subiungo.

CCCXLVII.
COELVM LILIVELDENSE

Sole Reuerendissimo & Amplissimo D.D. Cornelio apud Campum Liliorum meritisimo Præsule; Sacri Ordinis Cisterciensis per Germaniam, Hungariam, &c. Commissario Generali: Sacra Cæs. Maiestatis, & Serenissimi Archiducis Leopoldi Consiliario &c.

Snarum Intelligentiarum: hoc est
Eruditissimi D. Alberici Burghoff, Prioris hodierna
simi & ex D. Guilielmi Glöcker, Sopp. die ad
ony D.D. D. Edmundi Prym.
Magistri D. Malachia Rosental
nostri. D. Matthæi Koluvets
D. Hilgeri Burghoff.

Carminibus 8, 599; 633, 920. nimirum,
Octamillibus quingentis nonaginta nouem millibus,
sexcentis triginta tribus millibus, non gen-
tis & viginti Triumphum celebrans:

Labore & industria Philosophorum, apud
S. Crucem Cisterciensem Ordinem Professorum, &
in Academia Viennensi studentium.

CCCXLVIII.

De Campo Syderum
Seu Cælo Liliorum.

Cæli enarrant Gloriam Dei, & opera manuum eius
adnunciat Firmamentum. Psalm. 18. vers. 1.

*Sydera erant Cælo, sed iam sunt Lilia: Campo
Lilia erant, sed iam Sydera Campus habet.
Sydera torquentur motu, sed Lilia videntur,
Et vita est motu luceque nobilior.
Si Campus Cælo hac fulgentia Sydera debet,
Hac debet Cælum Lilia pura Solo
Cælo igitur Campus plus dat, quam suscipit ipsa
Lilia sunt vita prædita, & Astra carent.*

S O L
Et sex alii Heliochylos Solitimos.

CCCXLIX

ASIVS Pythagoræ Illius, Ca
pientis Præceptis, vt Trans
formationum. Diuinarum,
libro XV. habet Ouidius,
Mente Deos adi, & qua
naturâ nequit
Vestibus humanis sociata
peccata habet.

Imò etiam, si sincere loquar,
Mente Polos adi, & qua Natura necans
Sensibus humanis, ea peccata anxiis aufert.
S. Systema enim illud Cælorum, omni naturali in
villum & incognitum, iussit esse Heliochylos, ut sciam,
& Obes singulos enarmoni o concentu & motu
Fata Hominum variat. Ad Pythagoræ
igitur mentem auremque hoc Nos Cælum arti
ficiale effinximus, & indiximus PRÆFULE RE
VERENDISSIMIS vt Tibi SOLI, imò etiam tibi soli
postæ Hypothes, coelestes & immortales gra
tias agerent: subiunximus, EXIMII DOMINI
MAGISTRI NOSTRI, vt innumere, ab illius nupentis
gratuletur Vobis, Decumanis huius SOLIS
Clariissimi, Cornelij Cæli Planetis omnis rior
ris nequis, aut Planetarum potius Cælestium
INTELLIGENTIIS, in hac felicissima & antiquissi
ma Vniuersitate Theologicam Lauream ade
ptis.

Septem profectò INTELLIGENTIAS, si ere
dimus Peripateticis, Cælum æthereum habet,
& similiter Liliveldense insignitur & ornatur
septenis. In medio residenti completitur emasa
Phæbus, videlicet CORNELIVS SOL, cuius ree
pro lumine sunt alij sex Planetæ, vt vulgari di
eam vocabulo, REZOLES. Luce SOLIS ætheris
in Firmamento fulgent Sydera, & STELLÆ
Corneliæ; dum SOLIS sui admirantur ingenium,
cui hæc olim ipsa Vniuersitas in numerosâ Pro
motione primas deduit, dum pietatem doctri
namque imitantur, radios ebibunt, & in Pare
lios, seu Imagines Solares transeunt. Magni
interest, ait Quintilianus, quos quisque audiat
quotidie, quibus cum loquatur à puero; quemad
modum Patres, Pedagogi, & Matres loquantur.
Eloquentia Gracchorum Mater Cornelia pro illo
tempore plurimum contulit. Porro Gracchi. (Ti
berius Caiusque) ab eloquentiâ & labij purita
te laudantur; at dicuntur vtramque ebibisse à
Parente Corneliâ. Et Vos, EXIMII DOMINI, ab
eloquentiâ; à labij, & quod nobilior est, à vitæ
puritate laudamus. & Vos vtramque affecimus
ebibisse à Parente Cornelia. Magni interest
quos quisque audiat & obaudiat quotidie, qui
bus cum agat, ab eo tempore, quo potius agi
tur,

tur, quam agit. Pater, Mater & Pædagogus multum conſeſcunt & Vobis conſultant Cornelius Pater, Liliueldenſis Mater, & Magiſtri Academiæ, quorum pietate & doctrinâ inſtituti, Theologiæ Laureâ ſolliciti, triumphum hodie celeberrimum agitis.

Illum nos accuratè deſcripſimus, & Pythagorico Cælo donauimus. Sed cur collocauiſſimus Solem in Centro? An fortè, quoniam.

— *Viſtoribus atque Poetis*

Quid ibiſt audendi ſemper ſuit æqua poteſtas,
maximè cum in creatiōe & exortatione huius ingenioli Syſtematiſ ſimus Poetæ & Pictores? Non fanè: ſed quia quidquid de Athereo decrepitus Ariſtarchus, Junior Copernicus, & cæteri Pythagorici Aſtronomi metiri aut mentiri dicantur, Heliocentricum eſt Cælum Liliueldenſe. Chriſtus Iuſtitiz Sol in medio Diſcipulorum pacem dixit, & Macrocoſmi, Sol, cor mundi, ſi non in medio figuræ, vt Copernicus vult, ſaltem in medio Syſtematiſ, vt Tycho habet, pugnaſces motus Syſtemam ad hanc moniam & cōcordiam rēducit. Et Microcoſmi Cor (Sol eſt Humani Mundi) in medio peſtores ſuum ſolium habet. Et Cornelius, quia eſt Sol, iuxta decretum Regulæ Benedictinæ in centro reſidet, & radio æquali omnibus fauet, fouetque: omnibus adeſt, nulli propinquior aut remotior. Hunc (præter Intelligentiæ, oriſis à Lilijs, et apud Summates lauris arcæ) Nos SEPTEM GE-

NI, veneramus, hunc colimus, hunc celebramus. Oportet enim, vt ſi ſepectæ Intelligentiæ Cælos mouent, ſepectus ſepecti Genij ſeruiant, ad nutum et imperium parati. Solus Cornelij PAPAPANON formamus; illumque donamus tanto linguarum apparatu, vt quæ vno oculo Vir curioſus reſpiciat, multis id æculis nec legere nec exſcribere valeat. Volamus, ſepectus et ingenium pioſterre, ideōque ingenioſe, ac cūm, et ingenium affectuoſe monſtramus. Vos vtrumque recipite, totque annis ſuæſces cæcolumes viuente, quot carmina repræſentamus.

CCCL.

Liliueldenſis Cæli Forma informis

VNT O Aſſiſtentes Orbiuntur in Formæ: Ecce Cælos creamus nouos et Terram nouam, illoſque Formam informantē et vocatū inſignimus et contra dicimus Peripateticis aſſerentibus Quantitatē ſpectare ad

Materiam, Qualitatē ad Formam: quoniam Cornelij Cæli Formam, quam proponimus, ſepecta Quantitate conſiſtit. Lector optimus Paradigma ſuppoſitum ſpeculetur.

I	II	III	Axis IV	V	VI	VII
[- 0 0 - 0 0 -] ---	[- 0]	0 - -	[- 0]	---	- 0 - 0 0 0]	
L	9	5	+	ε	ε	1

Ecce ſeptem partiales Intelligentiæ, perſectam vnam et totalem conſtituunt; numero omnes et quantitate ſyllabarum diuerſæ. Pono exemplum.

I II III IV
Inſuperabilibus Viſtoris donet, Olympus
L 9 5 +

V VI VII
Ornet Germanos innumerabilibus.
1 2 1

Vbi, vt facile obſeruari quis poterit, vel primum Carmen reſilit, vel totum regreditur Diſticum. Pono ob oculos Carmen Reſiliens.

Vox *Olympus* eſt reſultantiæ terminus; nam Carmen mox vbi in eam impingitur, reſilit. Videamus quo regrediar modo illud Diſticum? fanè Hoc.

Intelligentiæ Secundæ et Tertiæ, inuentibus cæteris vt antè, non incommodè variari

poterunt: ſolumus enim vii vel diagrammate.

--- [- 0] vt *Cermanus ducit*;
vel -- [- 0] vt *Torcas defendit*.
vel 0 0 - - 0] vt *Lattus defendit*.

Imò poterit loco -- [- 0] poſi --- [- 0 0] ſi tertia purè deſinat, et quarta purè incipiat à conſonâ, tunc cōm in quinto ped ſemper erit ſynalepha, et nunquam in primo. Contingit crebris Intelligentiæ Formulam non capi voce ſimplici, ſed complexâ et ideo in cellulas voces poſuimus, vt ſciamus vnamque an duas ſimul legere diſiſiones debeamus. Prima enim Intelligentiæ videlicet [- 0 0 - 0 0 -] non ſolùm reperitur in ſimplicibus *Innumerabilibus*, et *Inſuperabilibus*; ſed etiam in compoſitis *Arma Vtrumque cano*, aut etiam, *Lilia lauræ amat* aut etiam *Lilia ſanguis Cræti*, et in aliis libris.

Hinc peritine ipsorum Caeli Liliueldensis dilectatio, quam Tabula P. representat. Addebantur nannulla Carmina, quae etiam debent subiicri.

Soli Liliueldensi,

CCCLI.

*Astrorum Princeps proprio Sol lumine fulget,
Mutua sed Stella lumina Solis habent.
Hoc veniente, Dies multos illuminat Orbes:
Nox veniente fugit, Nox fugiente venit.
Non aliter nostri Caeli Cornelius est Sol,
Astra à quo Eximium cetera lumen habent.
Est doctrina Dies, Nox ignorantia; et ipso
Nox veniente fugit, Lux veniente manet.*

Lunæ Liliueldensi.

CCCLII.

*Lucis in imperio est Luna (ut sic dixerò) Pro-
Absentisque Dei, sortique refertur vires. (Soli)
Vnde Albericus, qui est inter Sacra Pro Abbas
Lilia, iam Luna Nomen & omen erit. (mas)
Hoc tamen haud capio. Innuat inter Sydera for-
Luna, eademque inter Lilia Luna manet,
Sed iam rem capio. Est constans Cornelia, Terra
Firmior, & Luna Phœbe Luna Prior.*

CCCLIII.

Liliueldensium Luminarium nulla Eclipsis.

*Solis splendori est Luna invida & amula: opaca
Candida nonnunquam lumina mole tegit.
Sed non impunè in janam nam Stelliger illam
Obscuro umbrarum vortice mergit Atlas.
Non tamen in nostro Eclipsis cognoscitur Orbe;
Neutra potest lucis perdere lampas opes.
Sincera est Fictas: caret umbris; lucida testè
Est sub Sole pio crimine Luna caret.*

Sex Intelligentijs Liliueldensibus hodie ad
Lauream promotis.

CCCLIV.

*Ventum ad supremum est. Stupet Orbis Stelliger,
Nobile quidquid habet Mūdus uterq; fides. Atq;
Iam Non PLYS ULTRA. Fuit ultima meta triū-
Atq; ultra Laurum gloria nulla micat. (phus)
Dogmata Pythagoræ melius Schola doctæ resumit:
Qua Natura nequit, Meus generosa facit.
Geryones habere olim tria corpora iberi,
Vnicus & ternis Spiritus intus exat.*

*At Vos sex estis, (magis hac miracula mira)
Vnicus & senos Spiritus intus alit.*

*Vnica laus Vobis, eadem doctrina, triumphus
Vnus, idemque decus, competis vnus bonus.
Vnicus an-ne Animus, cuncta ut fuit vnica, senis
Est etiam? Mens-ne est vnica, & vnus Amor?
Omnia concedit Samius, necat omnia Vagus;
Nos media volumus intus ire via.
Naturam & mores distinguimus. Omnia sensu
Morali (est Physico dignior) asserimus.
Vnus inest Animus senis virtute refulgens,
Vnica Mens cunctis, omniū vnus Amor.
Vnicus est cunctis, quem dat Schola nostra, trium-
Qui licet est vnus, plurimus esse potest. (phus)
Austria cum encheitur sub qua pia tempora lauro
Cinctos sex nunquam viderat vna dies.
Tota Viennensis Schola, nec non tota triumphus
Relig., è caelis quam Benedixit focus.
Mellea Bernardi inuictè defensa triumphant
Dogmata; Theologos qua latere prius.
Fraxipue & Campos, qui hac (olice Lilia gignis,
Compositi Eximij totus honoris bonus.
Ac ideo totus (Campi Moderator) opimi
CORNELI) applausus, gloria tota Tibi.
Surculus inseritur, rami miracula promunt,
Vnicus & claudis si vultus utrumque genus.
Lauri iam lillis miscentur, Lilia Lauris: (boni)
Quam tamen hinc fructum Fata benigna da-
Iam video. Funam & plausum CORNELIUS inde
Cum summo summa laudis honore metus.
Ecce coronantur Lauris pia lilla; Lauro
Contexta è lillis ecce corona datur. (sum)
An-ne est PLYS ULTRA? Nihil in Tellure. Scor-
Ad Caelos amicos tollere nixus eris.
Ast etiam Caeli celebrant Te (Maxime Praesul)
Dux senos quatos personat Aethra tuos.
Sint licet illingues, celebrant Tuae gesta, tuorum
Gloriam & Eximiam carmine enarmonico.
Et tanto numero, Stella ut Atlantis, arena
Oceanis, nequeant versibus esse pares.
Plurimū Astra mouet ratulatia plurima Olympi;
Sed tamen ipse loquax carmina plura canit.
Vnde loqui didicisti? Crux est doctissima, qua nunc
Debetis Caelum precipiente loqui.
Summus Authores Liliueldensis Olympi
Dinina suelix à Cruce principium.
Si sumus erronei, non mirum est, namque Planora
Errare incerto cum ceteris, errat iners.
Si non erramus, sumus omnes Sydera fixa;
Si non fixa Polo Sydera, fixa Cruci.
Qualiacumque tamen Vestri sumus Omnis omnes,
Cultores Vestri Nominis atque sumus.
Et tot Olympiadas vira, tot scila venetius,
Carmina quot vobis ingentia datus;
Vaste felici aspicio: & post sera triumphum
Saecula Caelicem ducite in Empyreum.*

NOTA. In nomine adiecit *Liliueld* nri, quanta sint certa & quarta non petis, illas enim producti duarum consonantium posito: primam esse longam supponis, nam in *Lilia* producitur. Virgilius. *quo Lilia plorat Ecor ferunt Nympha calathis.* Sed quarta est secunda. Puto in compositione vocem meae Latinate fore longam, quia coeunt duo II. hanc enim ob causam *Tibicen* habet secundam longam, ob duarum vocalium coniunctionem: est enim *Tibicen* *Liliueld* canens. Ergo, qui in voce *idger*, puto secundam esse longam, cum in voce Germanica *Liliueld*, postea potero secundam esse brevem. Itaque igitur errasse, quicquid aliquando & aliter illam secundam se esse correptam contemderet.

S V P P V T A T I O

CCCLV.

*Dic Mihi quot tandem Versus modulatur Apollo,
Cum verbis celebras Lilia nostra suis?
Quanto illos Genius percurrere tempore possis?
Quanto Homo mortalis scribere vel legere?
Dic Mihi quot Folij? Manibus quot? dic mihi Char
Carmina quot Itamis scribere cuncta queas? (se
Adde, quot expensas faceret, qui solvere dignè
Et mercatori vellet & artifice?
Et tandem metire locos, & dicto, cuncta
Qui capias Pluteus Carmina, quantus eris?
Singula qui expedias fueris Mihi magnus Apollo;
Nam nullus numerus concipit ista brevis. (Etor,
R. Subscribo optatos numeros-Ige Cande Le-
Excelsum mentem subrige ad Empyreum:
Et sic discurras. Si sunt tam multa legenda
In parvo hoc circo, quem manui tua capis:
Quanta olim in Sphæra, stat. centrum cuius ubiq;
Nullibi & exterior terminus, ipse legam.*

Nomen *Falium*, seu *Phylaris* notum est. *Folia* 14. Manum
ku *Lilium* continent: Manus autem 30. seu folia 100.
Ramus, qui ab *Hispans* dicitur *Rejma*.

Mercator Trimegillus, *Dum*, ait, *sphæram esse*, cuius
centrum ubique est, & nullibi circumferentia.

*Sunt igitur in isto Liliueldensi Systemate Disticha
Retrograda*

41 299; 816, 970.

Ilos est, sin plura carmina

8, 599; 633, 920.

Legenda ab immortalis Genio

1694. ann. 13. dieb. hor. 1. 55. 12.

At ab homine non nisi

3270. ann. 25. dieb. hor. 1. 55. 12.

Qua occuparent pluteum longum

5. miliarib. 2. stad. 124. pass. 3. ped. 15. dig.

Et varent flores Germanicis

5; 439; 852. si deberent exscribi.

CCCLVI.

Damus Disticha à centro Systematis seu
Sole iuxta dictionum numerum, quæ in singu-
lis Orbibus sunt, multiplicanda: & computus
facillimus est, si numerus primus in secundum,
& resultans in tertium, &c. accuratè ducatur.
Sic procedimus,

Orbis I. Soli proximus
habet dictiones

1 2 ducta in

Orbis II. dictiones

2 4

4 8

2 4

dabunt numerum

2 8 8 ducendum in

Orbis III. dictiones

3 6

1 7 2 8

8 6 4

dabunt numerum

1 0 3 6 8 ducendum in

Orbis IV. dictiones

4 8

8 2 9 4 4

4 1 4 7 2

dabunt numerum

4 9 7 6 6 4 ducendum in

Orbis V. dictiones

0 0

0 0 0 0 0 0

2 9 8, 9 8 4

dabunt numerum

2 9 8 9 8 4 ducendum in

Orbis VI. dictiones

7 2

5 9 7 1 9 0 8 0

2 0 9 0 1 8 8 8 0

dabunt numerum 2 1 4 9 9 0 8 4 8 0

Sunt igitur in hoc Liliueldensi Cœlo Epi-
grammata Disticha 2 1 4 9 9 0 8 4 8 0: & quia
sunt Retrograda, complectuntur. 4 2 9 9 8
1 6 9 6 0, Disticha hoc est, 8 5 9 9 6
3 3 9 2 0 simplicia carmina.

CCCLVII.

Sed quanto hæc eadem tempore poterunt
vel legi vel scribi?

Si dena iubeantur respondere, minuto,
facillimus esse poterit computus.

Dies. Hora. Min. Carmina

0 0 1 1 0.

0 1 0 6 0 0.

1 0 0 1 4, 4 0 0.

2 0 0 2 8, 8 0 0.

3 0 0 4 3, 2 0 0.

4 0 0 5 7, 6 0 0.

5 0 0 7 2, 0 0 0.

6 0 0 8 6, 5 0 0.

7 0 0 1 0 0, 8 0 0.

8 0 0 1 1 5, 2 0 0.

9 0 0 1 2 9, 6 0 0.

10 0 0 1 4 4, 0 0 0.

11	111
3023911	
9389715	
144185996339120	
00597196	

Verfus 8	599633920.
Folij	42998169.
Manibus	1719926. & 19.fol.
Ramis	85996.man.6. & 19.fol.

Legi ergo poterunt annis 1635.

diebus 13, hor. 1. min. 55. & sec. 12.

Nam	14.61. - - sunt anni IV.
	15610. - sunt anni XL.
	1-46100 sunt anni CD.

Ergo	anni MDC.	584400.
	anni XXXII.	11688.
	III.	1095.
	XIII.	13.
		597196.

Vna hora	-	-	-	600.
55 minuta	-	-	-	550.
12 secunda	-	-	-	2.
				1152.

Annis igitur 1635. diebus 13. horâ 1. 55. 12. legi aut scribi hi versûs poterunt ab infatigabili Genio, qui irrequieto labore noctu diuque potuerit chartis impallescere. Quod si mortalis sit, & sommo & alijs humanæ fragilitatis oneribus etiam obnoxius, si dicatur quotidie vacare huic ministerio horis duodenis, absoluet pensum annis 3270, diebus 26. horâ 1. 55. 12.

Quid si & ipse Festiuitatum cultor sit, & Fastorum dierum obseruator? Quoniam plurimos dies cultus Sacer intercept, adhuc tempus protraheret, pensumque suum pluribus annis accuraret.

CCCLVII.

Quanto hæc scribi tempore possint Carmina breuiter exposuimus; sed quia multum chartæ impenderetur, quantam postulemus, inquitis.

Porrò, si in singulis folij paginis 50. scribantur (vix tot possunt, si calamus sit liberalis) singulis folijs adserentur ducenta. Cum igitur Manus seu Liber habeat 15 folia, & Ramus 20 Manus, seu folia 500. capiet Ramus Carmina 1000, 0000. Ergo scribi poterunt.

CCCLIX.

Possemus quærere, quot aureis hæc ipsa chartæ vis emi posset? quot scribi? sed quia summa est pretij & stipendij varietas, fuisseit confusè proponere neutrum præstari posse, sine summis impensis nam si liber chartæ benefscri præ duobus Germanicis florentis vaniat (vanit pluria) constabit vt minimùm Liliueldense hoc Cœlum ad longum eleganter scriptum, 3; 439. 852. florentis Germ. seu imperialibus. 2; 293. 234. Sed quia nummarie computationes animos generosiores decedent, progredimur vltorius & inquirimus.

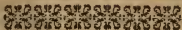
CCCLX.

Quàm sit longus futurus ille Pluteus, qui omnes hos libros decenter compactos comprehenderet?

Si Ramus chartæ contineri queat quinque digitis; Rami 85, 996. man. 6. & fol. 19. ad digitos 429, 980. seu pedes 26, 873 & 15. dig. reducuntur. In quâ igitur capi poterit Bibliothecâ, aut etiam Palatio tantus Pluteus? Nam si Palmus constet 4. digitis, Pes 4. palmis, passus 5. pedibus, & tandem Milliarium, 1000. passibus, Pluteus noster, 5374 passibus 3. pedib. & 15. dig. hoc est 5 milliarijs. 2 stadijs; 124. passib. 3. pedib. & 15. dig. extenditur.

CCCLXI.

Hæc omnia dicta sint supponendo nos Divina tantum exhibere, & à Saturno aut orbe extimo ad Solem ire, aut contrâ, per lineas, quas Geometræ Radios appellant. At si vellemus vnicâ solâ dictione additâ diametros emetiendo modulari Tetraſtieha, (bone Deus!) in tantam summam multitudo ista exeresceret, vt vileſcerent positi numeri, cum illis, qui ponentur comparati. Sed sufficiat impræsentiarum hos dedisse, quos si semel legendo obſolueris, [Lector diligentissime,] numerosiores meritò postulabis.

CR V X C O E L E S T I S.

רון עולת אשר טלך *
כל יצר נכרא : * לעת נעשה
בכפר כל * אזי טלך טו
נקרא : * ואחרי כ-כלות
הכל * לכדו יסלוק נורא :

Adon h4olam h4afer ma-
laK * beterem Kol jezair
nibra , * Leh4eth nah4a
behzebzu Kol * hazaj meleK faemo niqra *
vehah3a-rej Ki-Keloth h2aKol * lebado
junelok norra . Dominus Mundi, qui regnavit
antequam ulla creatura esset * Quo tempore
factum est per voluntatem eius omne * tunc Rex
nomen eius vocatum est . * Et postquam abso-
luit omnia * ipse solus regnabit reuerendus .
Sic Rabbi Chai in illo celeberrimo Carmine,
quod, סדר השכל בסליחה, vocatur.

Porrò Deus est Rex per essentiam, quo
nomine Rex erat autequam Mundum conde-
rer ab initio . Rex est per potentiam : & hoc
nomine Rex fuit cum Angelos & Homines con-
didit : quorum est dominus : sicut enim liberè
eos condidit, sic & ipsos liberè conseruat, & po-
test redigere in nihilum . Peccauit homo : &
tandem Deus, Rex est nomine misericordie,
illum fuso sanguine redimens, vnde cantat Ec-
clesia, Dominus regnauit à ligno . Hoc olim
lignum (nempe D. N. Iesu-Christi Crucem)
carminibus dilucidandum suscepi : & quia ma-
teria tantum non infinita erat, carminibus tan-
tum non infinitis .

Præsidebat sub illud tempus Religiosissimo
& doctissimo Sanctæ Crucis Monasterio Re-
uerendissimus D. D. Michael : Sacre Theo-
logiæ Doctor & Professor : Ordinis Cisten-
tensis Vicarius Generalis : Sacre Cæsareæ
Maiestatis Consiliarius : &c. Vir optimus,
& amicus meus singularis : (Si illud aliquan-
do inuisas, tantam in ipso obseruantiam &
pietatem inuenies, vt non possis non exclamare,
Hoc signum Crucis erit in Cælo : qui
enim hodie per gratiam sunt Mundo crucifixi
in cellâ, erunt olim per gloriam cum Crucifixo
conregnantes in Cælo .) Huic igitur sanctæ
Crucis pientissimo & vigilantissimo Antistiti,
hoc anno M. D. LIII. Archangelj Michælis
die, mei Monserratenfis Monasterij Iuniores,
Philosophiz studentes, Crucem Cœlestem de-
dicarunt, & in ipsâ 9, 644: 117, 4321 735,
608. hoc est: nouies mille sexcentos & qua-
draginta quatuor billiones (seu millionum.

milliones) centies decies septies mille qua-
dringentos triginta duos milliones; sepringenta-
quindecim millia sexcenta & octo carmina. (Vi-
de Figuram xviii.) quod sic demonstro .

Circulus I,	36	2985984
Secundus	24	Primus Circulus 4
	144	19943936
	72	Secundus 108
	864	159551488
Tertius	24	000000000
	3456	19943936
	1728	2153945088
	20736	Tertius 72
Quartus	36	430789076
	124416	15075315396
	62208	155061044136
	746496	Quartus 72
Quintus	4	310122088262
	2985984	108542308952
		11164395177782
		Quintus 108
		89075161311256
		11164395177782
		1201512679089456
		Quia sunt retrogr. 2
		2411020358178902
		Quia sunt Tetraſtich. 4
		956441174321715608

Vt hi numeri intelligantur addere debebo hoc
Tetraſtichon .

(ſci
[Caſtra-inimica-Crucis] Bernardus [ſtravit, & ho-
[Fudit,] Norbertus [Caſaris-arma-ſouens.]

[Protegit-auftriacos] inſtoſ, [defendit] inermes
[Propugnat] ſortes [& ſauet Emphyreum.]

Et incipiendo ab initio, illa penthemimeris,
Caſtra inimica Cruci ſemel poſita per vocem
Bernardus multiplicatur, cuius loco 36 poſſunt
ſubſtitui . Hæ 36 voces multiplicantur in voce
ſtravit, cuius locum occupare poſſunt omnes
& ſingulæ quæ ſunt in ſecundo circulo . Inti-
mus circulus vnicam continet dictionem, &
ideo complet Hexametrum, & numerum auge-
re non poteſt . Prima vox Pentametri Fudit,
ha-

habet 24. similes: secunda 35. & sic transitur ad circellum, qui in centro Crucis est, & quatuor complectitur voces, quæ & claudere Pentametrum poterunt, & sequentis Distichi aperire Hexametrum. Hinc ad tres circulos patet aditus, ut inire possis quem velis, cumque singuli habeant 36 voces, omnes simul 108 complectentur: eadem triplicatio seuiatur in secundo circulo, ut det 72.

Ex his pater horum carminum enumerationem esse hanc. Debet duci numerus emergens in istos. 36. & 24. & 24. & 36. & 4. & hic finitur primum Distichum. Postea hic numerus, quotuscumque ille sit, multiplicabitur per 4 (toidem enim esse possunt iniria secundi Tetraſtichi) & quia inde ad vnum è tribus Crucis brachijs transitur, numeri triplicabuntur, & fiet multiplicatio per 108. per 72. per 72. et per 108. Et quia hæc Carmina Retograda sunt, poterunt duplicari: et quia Tetraſticha quadruplicari, ut numerus simplicium habeatur.

Hæc idea nota videtur fuisse Veteribus, non vsus, nam apud Iulium Lipſium in Epistola Dedicatoria Commentarijs in Tacuum præfixa, Poeta vetus loquitur. *Conspectus factus numeratibilibus.*

CCCLXIII.

De Cæli & Crucis Metrica comparatione.

DIMVS Crucem Cælumque; vtrumque numerosâ Carminum multitudine ornauius, nunc componimus. Complectebatur

illud 8, 599; 633, 920.

hæc autem 9, 644: 117, 4321 715, 608.

Crux igitur plusquam millies-millies est Metrico Cælo numerosior. Sumamus ergo facilius calculi gratiâ proportionem esse, ut 1. ad 1,000,000. & ex resolutionibus paulò antè positis, cum de Cælo ageremus, constabit liquidò; quanto hæc Crucis Metricæ Carmina poterit scribi, vel legi? quot illa chartæ libris, ramis-ue? quot aureis redimi? & quanto plureo in aliqua Bibliotheca reponi? Scriberentur enim

3,270,000,000. annis
42,998,169,000,000. folijs,) et mul
1,719,926,000,000. manibus) id plu
85,996,000,000. ramis) ribus.
5,000,000. milliarijs.

Dedi numeros minores veris; non enim volui numerationis & computationis rigorosæ laborum & molestiam subire, tu si vacat, numeros exactos subscribe.

CCCLXIV.

LORVERUNT semper in Seraphicis Patrum Capucinatorum Religione omnes scientiæ Liberales, Mathematicæ, Philosophicæ, necnon Theologicæ; et P. Antonius Reita mihi, etiam-

num in Cælo (sic spero) amicissimus, ingenio magno polleat, in omnibusque eminuit, ut libri in lucem emissi testantur. Si singulos viros illustres, quos dedit Orbis literario hæc Religio recensere voluero, non Catalogum, sed librum vastissimum fecero. Ergo tempore et loco stylum et labium, attemperans, omnis cæteris quos alij dignè celebrent, P. Nicolai Lucensis, mentionem faciam. Est ipse Virorum, Eximiorum sententiâ, Lucæ celeberrimæ Civitatis gloria, Seraphici Ordinis decus, optimus Theologus, et feveris scientijs eruditè versatus. Cum magno applausu et fructu Conciones Evangelicas haberet, et à claris et illustribus viris collaudatur. Sublimiores Scientias Charitibus Castalijs exornat: et quia Veteres nostras Ideas novis versibus exornare dignatus est, volui suo labore et ingenio Cœlestem hanc Musam honorare. Scripsit, ut superius adnotasse me memini, MARIANAM CYNOSVRAM, in qua quam sit ingeniosus Poëta, et quam subtilis Mathematicus, tota Schola videt, suspicir, et applaudit. Hunc numerosum ille Labyrinthum edidit Viennæ anno 1655. auctoremque recudi curavit ibidem anno 1657. Eandem ut curiosus Lector, suspiciat ad mireturque huc adponituravi.

CCCLXV.

CYNOSVRA,

SEN MARIANA STELLA POLARIS, Iesu-Christo Sole amicta, exornata, illustrata Tetraſtichis, 4, 886. 321, 411, 464, 740, 269, 168, 464, 075, 161, 600, cundo, & quia retrograda, totidem redeundo; hoc est Carminibus 78, 181, 142, 583, 435, 844, 306, 695, 425, 202, 585, 600. Numero propemodum ineffabili & incomprehensibili: Numero supranumerum arenarum, aquarum, que guttas, nec non est Stellæ, qua lucens in firmamento Cæli, quasi totidem Radys in hac secunda Editione locupletata, Dilucidata novo studio & labore Fr. Nicolai Lucensis Capucini Concionatoris. [Anno à DoMln] Ga. sũ Vie.] Superierum permissu. Vienna Austria, Typis Ioannis Iacobi Kårner, Procerum ibidem Typographi.

Huius Cynosura descriptio.

RAT similis Caelo Liliueldensi delineatio: duplex tamen; nam, altera Christo Soli, et altera Maritz Cynosuræ (maris Stellæ) dedicabat. Unde non solum singula Systemata seorsim sumpta in numerum, versuum maximum adscendebant: sed alterum in alterum se insinuans, excrescebat in multitudinem se infinitam.

In centro Liliueldense Cælum habuit Solem et Hemistichium hoc, *Lilia habus amat*, immobile; at Solem ipsum voluit P. Nicolaus Lucensis radiosum numero multiplicari. Illos exscribo.

<i>Christus</i>	IESVS	<i>ouans.</i>
<i>dydus</i>		<i>ineff.</i>
<i>Germen</i>		<i>honor.</i>
<i>Nellar</i>		<i>amans.</i>
<i>Lumen</i>		<i>amor.</i>
<i>Nomen</i>		<i>ibi est.</i>
<i>Numen</i>		<i>adeff.</i>
<i>Sol ubi</i>		<i>hic est.</i>
<i>Gnatus</i>		<i>elens.</i>
<i>Sponsus</i>		<i>agens.</i>
<i>Matris</i>		<i>hauens.</i>
<i>Iesus</i>		<i>aneus.</i>

Quomobrem, cum singulis vocibus primæ columnæ possint respondere singulæ tertiæ, 12 ducuntur in 12. et in ipso Systematis centro includuntur hemistichia 144. [Nota tamen orbes hos, si mobiles fiant, quales in Caelo sunt, et esse in chartâ debent, multiplicationem hanc in praxi subire non posse,]

Pari a tificio in centro Systematis Parthenij alia etiam 144 hemistichia claudébantur, Voces ipsas considera.

<i>Stella</i>	MARIA	<i>Rei.</i>
<i>Virgo</i>		<i>Soli.</i>
<i>Porta</i>		<i>salus.</i>
<i>Gemma</i>		<i>Ioseph.</i>
<i>Palmæ</i>		<i>Varens.</i>
<i>Scala</i>		<i>Des.</i>
<i>Vita</i>		<i>Maris.</i>
<i>Diua</i>		<i>Potens.</i>
<i>Vera</i>		<i>Polis.</i>
<i>Sponsa</i>		<i>amicans.</i>
<i>Carta</i>		<i>crucis.</i>
<i>Gnata</i>		<i>Jacob.</i>

Hæc omnia in circulo intimo. Circa hunc mouetur alius orbis, qui habet 24. voces. Orbis

tertius continet voces 36: Quartus 48: Quintus 60: Sextus 72: et Septimus 84.

Versuum forma non est omnino eadem, nam in Solari Systemate seruatur hæc

I	II	III	IV
[- u u - u u -]	---	[- u]	u--
VII	VI	V	IV
In Mariano autem hæc,			
I	II	III	IV
[- u u - u u -]	---	[- u u]	--
VII	VI	V	IV

Erat Inscriptio. *Cynosura, siue Stella Polarís, Christo-lesu Sole amicta, exornata, & locupletata.* Et quia infinitum fere versuum numerum, complectebatur, influensque computus ad synopsim & verba sequentia reducebat.

Dum Spharam Algeri volunt, æternæque reuol. Atque modis varijs undiq; in Axe rotant: (nunt, Virgineum celebrant Nomenq; Decussq; MARIA. Dic mihi que volunt Carmina? quanta putast Quæto illos Genius percurrat tempore Versus? Quanto Homo mortalis Carmina scripta leges?

R.

Clanditur hac theca Versum integra Bithisæbeca; Qua metra nec facili scandere mille queas. Quæstos numeros posui, lege, candide Lector. Mentemque excelsum subleua ad Empyream. O Dens! ô Numen! (sic discurre res est) In paruo hoc Circo tot modis metra lego: Quanta olim in Spharâ, stat centrû cuius ubiq; (a) Nullibi & exterior terminus ipse legam? Quanta Virgine descripta leguntur in Orbe? Qua Spharam tantum clausit in Orbe Parens?

(a) Mercurius Tridregius, asserit, Deum Spharam, cuius centrum ubique est, 15. nullibi circumscribere. Ita Cælum Liliueldense. Vide supra num. 335.

Et in ipsâmet Laminâ distinctius claribsq; legebatur. I Cynosura quidem seorsim sumpta. Distichis: 69, 902, 227, 514, 327, 040. eundo; & quia retrograda, totidem redeundo, hoc est Carminibus: 279. 608, 9 0, 057, 160. dico: Ducentis septuaginta nouem millibus, sexcentis & octo millionum millionibus, nongentis quoque & decem millibus quinquaginta septem millionibus; & insuper trecentis & octo millibus, centum & sexaginta. Sol itidem seorsim sumptus, totidem planè vt Cynosura numero Carminibus. Vtraque verò, nempe Cynosura Soli vnica Tetrastichis: 4, 886, 326, 411, 464, 740, 269, 168, 464, 075, 161, 600. eundo; & quia retrograda, totidem redeundo; hoc est Carminibus: 78, 181, 142, 583, 435, 844, 306, 695, 425, 202, 585, 600. Numero propemodum ineffabili, & incomprehensibili: Nu-

Número supra numerum arenæ maris, æquarumque guttas, nec non & supra numerum Stellarum, quæ lucent in Firmamento Cœli. Quæ ab immortalis & insatigabili genio die nocteque indefinenter legendo, non nisi annis: 14, 864, 770, 700, 973, 984, 867, 322, 969, 600. absolui possent. Quæ inter 100,000,000,000,000, dico: Centum miliones millium cœlestium Beatarum Mentium ad legendum, modulandumve distributa, quælibet pensum suum persolueret non minus quàm annis prope 148, 047, 707,00. 97740, computando fragmenta pro vno anno. Quæ exscripta, ablumerent chartæ Ramos numero: 781, 811, 425, 834, 358, 443, 066, 954, 252, 026. Exhausti erant omnium Fluminum, lacuum, & ipsius Oceani vndas, si in atramentum verterentur. Detererent quoque ac faciliè consumerent calamos numero: 781, 811, 425, 834, 358, 443, 066, 954, 252. Qui Rami in totidem libros decenter compacti ac per longum super Pluteo collocati, occuparent Milliaria Italica: 52, 120, 761, 722, 190, 562, 871, 130, 283. & Passus 468 $\frac{1}{2}$ repleantque integras Ter æ, Cœlorumque omnium Planetarum, Firmamenti quoque ac primi mobilis, nec non & supra hoc plures circumferreant, Areas & superficies: huiusque epletis vastissimis spatijs, nec dum vel sic dimidia pars collocandorum voluminum eiset absumpta: prout hæc omnia suis locis A. ichmetico-Astro-nomicæ demonstratione subtilis exponuntur, Prædictis Carminibus fulgentissimum Mariæ Nomen, quasi totidem diffusis Radijs, longius, latius, prientiùsque magis ac magis explicans, & illustrans. Vniuersi præcella Iesús & Mariæ Nomina piè colentibus ad spectandum & observandum delineata, proposita, atque oblata ab omnium infimo tantæ Reginz Clientis Nicolao Lucensi Fr. Min. Capucino Concionatore. Anno Mariæ LVCIDO.]

D. Bernardus Hamil. 2. super Missus est.

Loquamur pauca & super hoc nomine (MARIÆ) quod interpretatum maris stella dicitur, & Matri Virgini valde conuenienter aptatur. Ipsa namque optimè syderi comparatur: quia, sicut sine sui corruptione sydus suum emittit radium, sic absque sui læsione Virgo parit filium. Nec syderi radius suam minuit claritatem, nec Virgini filius suam integritatem. Ipsa est igitur nobilis illa stella ex Iacob orta, Num. 24. cuius radius vniuersum orbem illuminat, cuius splendor & præfulget in supernis, & inferos penetrat, terras etiam perlustrans,

& calefaciens magis mentes, quàm corpora, fouet virtutes, excoquit vitia. Ipsa, inquam, est præclara & eximia stella super hoc mare magnum & spaciosum necessaria subleuata, micans meritis, illustrans exemplis. O quiquis te intelligis in huius sæculi profusio magis inter procellas & tempestates fluctuare, quàm per terram ambulare, ne avertas oculos à fulgore huius syderis, si non vis obrui procellis. Si insurgant venti tentationum, si incurras scopulos tribulationum, respice stellam, voca Mariam. Si iactaris superbis vendis, si ambitionis, si detractionis, si æmulationis, respice stellam, voca Mariam. Si iracundia, aut auaritia, aut carnis illecebra nauiculam conculserit mentis, respice ad Mariam. Si criminum immanitate turbatus, conscientie fœditate confusus, iudicii horrore perterritus, barathro incipias absorberi tristitia, desperationis abyssu, cogita Mariam. In periculis, in angustijs, in rebus dubijs, Mariam cogita, Mariam inuoca. Non recedat ab ore, non recedat à corde: & vt impetres eius orationis suffragium, non desperas conuersationis exemplum. Ipsam sequens non deuias: ipsam rogans non desperas: ipsam cogitans non erras. Ipsa tenente non corruis, ipsa protegente non metuis, ipsa duce non fatigaris, ipsa propitia peruenis. Hæc ille.

EPIGRAMMA Ad Lectorem.

Esse mari fluxus, miraris, & esse refluxus:
Quæ tibi, quæ res est prædixi mihi.
Fluxus, refluxus miraris inesse MARIÆ,
Quæ maria illustrat Cœlica Stella maris.
Quæ fluit, & refluit, caloque charismata portans
Larga, replet denis pectora digna suis.
Symbola sacra sua celsa fere debita laudi:
Quæ repetita redit: itque reditque gradu.
Mystica sunt gressu, Maris instar, mea regressu:
Quæ fluit, & refluit NOMEN, & Omen habes,

ALIVD Ad B. Virginem.

In terris luccas, Superis CYNOSURA cernas:
Te duce Nautia maris sulcat & ora rate.
Illustras, ardes, inflammas corda Clientum:
Insuis, accendis, ducis ad Astra Poli.
Ad te suspiro, per te respiro MARIÆ:
Flammæ concipio cordis, amore tui.
Si te respicio, me respicis, atque serenas
Vultu, das IESVM cernere Filiolam.
Fulgida Stella maris, nostra in discrimine vita
Adsis, luminibus cinge, cinge tuis.

CCCLXVII.

T noua conformare possis Caelorum
Metametricorum Systemata, materiam
subministrat idem Author (R.
P. Nicolaus Lucensis) sequentem ex-
hibendo Tabulam, in qua versus 2;
348, 273; 369, 088. videlicet duos biliones;

trecenta & quadraginta octo millia, ducenta
septuaginta tria millionum: trecenta sexa-
ginta nouem millia octoginta et octo caruina.

[Sanè Millionis nomen 11 000, 000.
Billionis vero 11 000, 000 000, 000.
Trillionis autem 11 000, 000 000, 000, 000, 000.
intelligimus: & sic loqui cum Marco Marzio Merlano vo-
lumus, compendij eruditionis gratia.]

I 7	II 6	III 5	IV 4	V 3	VI 2	VII 1
Sponsa Maria Dei Natio quæque Soli Quot tibi Virgo parent Cuncta cetera colant	te laudent te exalcent tot Reges tot Gentes	Flamina Flumina Fulmina Dæmona	Cæli campi fontes abyssi	Lumina Te iung Te mare Stemmata	Soli, Stellæ, Luna, ignes, Neptunus tot mentes	Sydetæ, Pontus, Aquæ Tellus, & Astra colant Iupiter ipse colat Terrigenæ, Superi
Gnata Maria Dei Quotquot in Axe nitet Pascit Olympus quans Nomen amanda tuum	te exornet te illustrent quot Stellæ tot laudent	Culmina Nominæ (Lux mea) Lucida	Olympi Regna lucet Soles	Tot sua Nunina Fulgura Tot pia	quot Cæli Dini omnes quot tellus splendores	Lumina pulchra micant Gracicolæ, Aligeri Gramina quotquot habet Soli quot ab Axe trahit
Calla Maria Patens Quot Paradisus alit Nomen amanda pium Virgo Maria tuum	circudent contempnât te stringât præcingant	Fulgida Germina Splendida Grammata	Stella amoris in hortis Nomen	Sydetæ Germinæ Te vaga Nobile	quot Stellis quot ridet quot flores quot florû	Fulget Olympus amant Florida præta vago Flotida Flora parit Nomina campus habet
Sponsa Maria Ioseph Musa canora colit Quotquot Apollo canit Qunt colis ipsa Deum	tot cingant tot stringât quot Versus te cingant	Tempora Vertice Mystica Florida	fores erines frontem myrti	Tot vaga Sertaque Te Rosa Lilla	tot lauri tot plumas quot squas quot metris	Vellera tot quot Quis Cæta vaga vestit aus Piscis adornat aquas Cælica honorat apis
Vera Maria salus Plurima penna nequit Non capit Orbis iuops Lauri tibi tanta manet	dilaudent collaudent quot facis tot Versus	Pneumata Te fide Carmina scribere	vores Gentes Lingux Mundus	Tot metra Cordeque Dilicta Promere	quot flamas quot gemis quot gurgis quot illas	Quot vincti æthra locos Nix ruit alba Polo Nix tegit alta Solum Tellus & voda ferunt
Diva Matia Soli Gloria, Laus, & Honor Centuplicando melos Congenitandis vices	proponant pettingât unt psalmi tot cantus	Cauda Pneumate Maxima Sine tibi	honores linguis gemmas amotes	Symbola Cantica Dogmata Tot facia	quot irides quot crines quot spicas nec desunt	Ligna, nemusque colunt Bruta, pilosque gerunt Facta quot atua ferunt Vota, præceque piz
Vita Maria Rei Tortor & ipse iuit Sint tibi Virgo Patens Virga Matia Stygis	condamnet proclament quot virgas vnt canus	Carmines Laudeque Lætaque Tot propè	Diuam & hymnis cantus vitz	Sis mea Te pia Gloria Tartara	quot penas damnatos quot plac quot mores	Dracôn & Orcus habet Quotquot Avernus alit Misceat Avernus inops Dant & in igne Reis
Scala Maria Iacob Serta, rosasque tibi Virgo colenda mihi Præmia digna tibi	disponant comportent dêthymnos dent cordis	Munera Pignora Munia Iubila	Diuæ Lauros Ciues Vates	Regia Dent tibi Præmia Pallada	dêth palmis dent gemas quot portis quot voces	Quot pluit imber aquas Germina quotquot habet Cælicus Aligeri Gens, populi que colunt
Palma Maria Crucis Misceat ipse Deus Misceat ipse tuo Crux quot amara dedit	perfundant luffundant nunc lætis nunc cordi	Nunc tua Gaudia Millia Duleia	lætis donis risu cantu	Pectora Tot noua Vulnera Viscera	tot stillas nunc hymnis quot cordi quot placu	Salsa quot voda capie Quotquot arena maris Crux dedit alta tuo Misceat ensis atrox
Stella Maria Maris Pectine, voce, melo Diva Minctua docet Peruiciando fides	non cessent non fiant quot psalmes componant	Votaque Tot tibi Lemmata Texere	& hymnos psalmios laudes Versus	Reddere Pangere Dicere Voluere	Mortales quot stillas quot mixtu quot celum	Multiplicando modos Nubila densa gerunt Granula Tellus habe Puncta, atomosque capie
Porta Maria Poli Nobilior metro Nobilior melo Te Veneranda Parens	contexant concentant dilaudent collaudent	Classica Cælica Mellia Pectine	palmas laudum dignis Matrem	Ponere Pallere Scandere Pallade	quot Mises quot dulcis cælestis condigna	Cælicus æther alit Pangere Musa nequit Musa canora canat Conditor ipse colat
Virgo Maria Potens Sic Cynosura decus Magnificenteque Poli Stelligeræque Rota	concedent producant laus, nomē quot voluit	Plurima Te facta Fœdera Climata	Gnatam Sponsam Magnam plaudant	Sæcula Gratia Tempora Laus tibi	tot laudes Te magnâ Te Matrem sic semper	Concelebrantque tuas Vitigineumque decus Dulcis IESVS amet Vinc MARIA DEO.

CCCLXVIII.

OLIS et Cynosuræ Systemata recog-
nouit R. P. Nicolaus, et addidit in
secunda Editione nouam Tabulam,
copiosiore videlicet: vnde (vt ipse
supputat) à primo ad septimum Orbem pro-
grediendo, et contra à septimo ad Primum re-
gressu, Tetraſticha 9: 772: 642, 822: 919,

480: 538, 336: 928, 150: 323, 200. hoc est 78.
181: 142, 583: 435, 844: 306, 695: 425, 202;
585, 600 numero propemodum ineffabili et in-
comprehensibili: numero supra nunc. um are-
næ maris, aquarumque guttas; nec non et Stel-
las, quæ lucent in Firmamento Cœli (aut lu-
cere etiam possunt.) Omnia ad Deiparæ, et
nostri Redemptoris laudem.

Solis Orbis I. Cynosuræ VII.	Solis II. Cynof. VI.	Solis III. Cyn: V.	Solis & Cyn: IV.	Solis V. Cynof: III.	Solis VI. Cynof: II.	Solis Orbis VII. Cynosuræ I.
I. Sidera, Signa Poli Pontus, & Astra simul Mercuriusque canat Iupiter ipse colat Terrigenæ, Superi Quot tibi Virgo patet cuncta creata colant	Sol, Stellæ Terra, ignes Neptunus Te exultent Te exornent Te illustrent	Cynthia Fulmina Fulgura Stemmata Tartara	Conli Campi fonte s abyssi	Flamina Flumina Lux, Mare	Te laudent Tot Mentes	Stella MARIA Ma
II. Christus Iesus adest	Sol lucens Lux Mundi	laudat cantat plaudit	& affert & effert & infert & offert	Carmine Flamine Lumine Lustrat ſpectat	maternum stellatum ſpectandum præclarum ſanctum ſupremum	Nomē honorat Am Nomē Amator am Nomen et vrit Am Nomen et vngit q Nomen et omen au Nomen adauget ibi Nomen et indit ide
III. Luminapulchramicæ Cælicolæ, Aligeri Gramina læta gerunt Sol quot ab Axe t. ahit Tot quot in Axe nitet Pafeis Olympe micæ Nomen in Orbe tonā	quot cælis Diui omnes quot tellus ſplendores quot Stellæ tot laudent	Lumina Numina Fulgida Sol, ſpecta Lucida	Olympi Regna Luces Soles	Mons, iuga Culmina Nomina	Plebs, Gēte Te Reges	Gnata MARIA Dei
IV. Iesus Iesus ibi est	Pons lucis pes fulgēs	Fædus Pignus Pondus	in altum in oras in annos in æuum	Ducit Portat Condit Scandit Ponit	prælucens conſeruans perfundens conducens conſcendēs prælibans	Digna MARIA dec ſancta MARIA tuu Pulchra MARIA iub Pura MARIA nitens Blanda MARIA pi Grata MARIA beans Chara MARIA colen
V. Fulget Olympus ouā Gomine prata vago Florida Flora parit Nomina cāpus habet Quot Paradifus alit Numen amata pium Virgo MARIA tuum	quot Stellis quot rident quot flores quot ſtorum circundent præcingant	Sydera Viuida Flammea Gramina Grammata	Stellæ amoris in hortis Nomen	Germina ſplendida Fax noua	Te ſequant tot paſcant	Caſta MARIA Paren
VI. Matris Iesus Amor	Flos campi Ros cæli	Pectus Numen Nomen	adornat adimplet adorans adurens	Cernit Texit Necit Lingit Stipit	mirandum diuinum Sacratum ter ſanctum ter pulchrū ter caſtum	Mater amanda iube ſuauiſ amata fouet Dulcis, et illa fauet Fortis amica nitet Mitis amena fruens Matris amore petit Germen honore bea
VII. Vellera fert quot Ouis Quot vaga veſtit auis Piſcis adornat aquas Cælica honorat apes Caſta Sybilla colit Quot quot Apollo canit Quot colis ipſa Deum	tot lauros quot plumas quot ſquæis quot metris quot Verſus conſpergant	Dent tibi Sertaque Lilia Florida Myſtica	ſores crines frontem myrti	Tempora Vertice Te Roſa	Sic cingant tot ſtringāt	Sponſa MARIA Ioseph

VIII. ponfus Iſſvs amans	Cor Matris Laus Nati	Præſtat Reddit Fundat	adoptat adaptat ad Aſtra ad Axem	Carmen Voceque Muncie Poſcit Fleſcit	Conclamās dilaudans deccantans perluſtrans perquirens promanans	Solis et alma Parens Nomen ubiq; ſonans Numē Olympe tenēs Lumen idemq; micās Nectar et vnde trahit Fædus et inde trahēs ſydus ad Aſtra vocās
IX. Quot vomit æna focos Nix pluit alba Polo Nix regit alta Solum Mons, Pelagusq; tegūt Murmura pēna nequit Nō capit Orbis inops aus tibi tanta manet	tot cantent quot gēmas quot ſparſim quot mixtis quot ſæclis quot laudes	Cordaque Diſticha Pneumate Promere Scribere	Voces Gentes Linguz Mundus	Pneumata Carmina Quot metra	jam Verſus tot dicant	Vera MARIA Salus
X. Gnatus Iſſvs amans	Vox Patris Vir ſetuanus	Fulget Palſcit Nutrit	et ardet et ambit et vngit et vrit	Stemmata Nomine Lemmata Lucet Lambit	ſperandum non ſpretum non tectum ſperatum ſpectatum laudatum	Limen adorat humi Peſtus adurit ouans Nectit et ornat agens Feruet et ardet auens Poſcit et vrget Honor Ditat et implet opus Firmat et addit opes
XI. Signa, nemuſq; fouent ruta pilofq; gerunt æta quot arua ferūt Vota preceſque piz Gloria, Laus, et honor Ceneuplicado modos Milleplicando vices	quot frōdes quot crines quot ſpicas nec deſunt proponant perſtingant	Symbola Cantica Dogmata Lataque Sint tibi	honores linguis gemmis amores	Sois ſacra Candida Metrica	Sint pſalmi tot cantus	Diua MARIA Soli
XII. Sol ubi Iſſvs incit	Fax mōſtrās Vis Solis	Lumen ſydus Limen	amicum amandum amatum amænum	Pangit Pſallit Quærit Manat Seruat	ditatum munitum gemmatum conditum flammatum reſpectum	Lucis amica bonæ Pacis amica mez Regis amica ſui Cordis amica mei Cordiū amica ruam Vita et amica Gregis Spes et amica Piūm
XIII. Tartara, et Orc⁹ habēt Formina quotquot alit Miſcet auernus atrox Dant et in igne Reis Tortor et ipſe luit Sint tibi Virgo Parēs Virga MARIA Stygis	quot poenas quot flāmas quot plāctus quot morſus quot virgas quot mortes	(Pax mea) Maxima Millia Pignore Tot propē	Diūam et hymnis cantus Vitz	Mens pia Laudeque Gaudia	Te clament Mox lætam	Vita MARIA Rei
XIV. Numen Iſſvs ouans	Pan formās Mars firmās	Gestat Voluit Spargit	amiſtum adornans et ornat in orbem	Sydere Fænore Fædere Fulcit Format	reſplendens præfulgens contextum depingens proponens comportans	Pignus amās redamat Carmen ouās reſonat Iſſvs Amor recolit Germen idē redolet Pondus item remicat Munus habēs fruitur Flamen ubi renitet
XV. Quot pluit Iber aquas Germania quotquot Cæſiſs Aligeri (alut Gens populiq; fauent Nerta, roſaſque tibi Virgo colenda mihi Præmia digna tibi	diſponant dent gēmas quot portāt quot votis comportent dent cordis	Regia Munia Præmia Pſalmata lubila	Diūæ Lauros Ciues Vates	Munera Pignora Gens vaga	dent palmas dēt hymnos	Scala MARIA Iacob
XVI. Nomen Iſſvs habens	Rex Regum Dux Fortis	Vincit Cingit Stringit	et armat et audit et implet obarmat	Numine Culmine Nectare Curat Pulſat	contextens conneſcens conuoluens circundans facundum fecundum	Iſſvs amādus Heros Iſſvs amator Herus Iſſvs amicus init Iſſvs amatns ubi eſt Iſſvs amoris adeſt Iſſvs amantis opem Iſſvs honoris opum

XVII.

Salsa vel vnda fuit Quotquot arena maris Crux dedit alta tuo Miscuit ensis atrox Miscuit ipse Davs Nectat et ille tuo(dit Crux quot amara de-	quot guttis perfundant quot cordi quæ planctu nunc latis sint cordi	Pectora Vulnera Crux tua Vilescia Dulcia	latis- donia rifu cantu	Carmine Mellea Nunc propè	mox fundat nunc hymnis	Palma MARIA Crucis
---	--	--	----------------------------------	---------------------------------	---------------------------	--------------------

XVIII.

Lumen Iasvs auens	Sal Terræ Sors felix	Donat Mulleet Signat	Amator et addit et indit et orat	Pectore Gurgure Grammate Firmat Gessit	conscribens prescribens præcingens perstringens confurgens collucens	Splendida Virgo Potēs Candida Gnata Dei Fulgida Stella Maris Lucida Gēma Nitens Fervida Spōla Ioseph Gemmea Porta Poli Mystica Scala Jacob(b
-------------------	-------------------------	----------------------------	---	--	---	--

XIX.

Multiplicando melos Nubila densa gerunt Grāula fert quot hum Pundā atomosque capit Diva Minerua docet Congeminando fides Viue MARIA DEO	non cessent quot rores quot stillas quot cœlum nec sistant sic dicant	Reddere Pangere Dicere Volvere Texere	et hymnos psalmos laudes versus	Votaque Lemmata Tot tibi	mox cæli nunc tellus	Gēma MARIA Micans
---	--	---	--	--------------------------------	-------------------------	-------------------

XX.

Nectar Iasvs agens	Mons diues Mēs iustia	Germen Littus Flumen	adaugēt idunat et amplam adortum	Gustat Fingit Pingit Scribit Misceat	mellicum delectum contutans complexens tranquillum prædicens	Christus honorisq; tuus Iasvs Herculæ pius Gnatus honore tui Natus amore mei Mentis opusque tuæ Sponsus et ille meus Charus itemque mihi
--------------------	--------------------------	----------------------------	---	--	---	--

XXI.

Cælicus Æther alit(a) Pangere Musa potest Musa canora canit Conditor ipse colat Nobilior metro Pectine, voce, melo Te Veneranda Païes	quot Mætes quot dulcis caelestis componant tot laudes collaudent	Ponere Pallere Scandere Pallade Pectine	pangant laudum texant Matrem	Fervida Cælica Pax bona	Te Sanctam tot plausus	Porta MARIA Poli
---	---	---	---------------------------------------	-------------------------------	---------------------------	------------------

XXII.

Germen Iasvs olens	Pax ditans Dis Iasvs	Guttur Vellus Nectat	honorans et optat et albat et asilat	Plantat Gignit Legit Libat Ditat	formosum perfragrans confirmans consignans conscriptum procurans	Fronte nirente patet Crine patente nitet Laude tonante canit Voce eanente tonat Pace ferente colit Mente colente ferens Iure iubente vocat
--------------------	-------------------------	----------------------------	---	--	---	--

XXIII.

Concelebrentq; tuas Virgineumque decus Magnificentiæ Poli Sexilligeræque Rotæ Flammigeræq; Faces Sit Cygnosura decor Dulcis Iasvs amet	dilaudent nunc chara Te gratam dum voluēt Laus. Nomē sic semper	Szcula Gratia Tempora Climata Sic benē	Gnatam Sponsam Magnam plaudant	(Spes mea) Plurima Fædera	Te dignam Te Matrem	Virgo MARIA Potens
--	--	--	---	---------------------------------	------------------------	--------------------

XXIV.

Sydus Iasvs hic est(c)	Ius dicens Lex saluans	Munus Culmen Flamen	ad altum ad Aulam ad Urbem ad Arcton	Monstrat Pandit Munit Sacrat Promitt	præcellens pergratum perpulchrū perblandum collaudans proclamans	Sole fouente micans Luce micante fouens Rege fauente calens Mente caleste fauens Gente petente valens Speq; valente petens Fonte perenne salit
------------------------	---------------------------	---------------------------	---	--	---	--

Hæc pauca hic aduocare circa aliquas voces, quæ fortè non bene mensurari credideris.

(a) *deiter*, vitimam habet longam apud Græcos: etiam apud Latinos. Sic etiam *Atre*, Lucretium.

(b) *inde uenerunt atria* dicitur *deiter* igitur ipse.

Ecce vrobique productur ER. At corripuit Claudianus dicens, *Lucidus ambrosij miscuitur Atre Arceno*.

Vnde & P. Nicolaus ausus fuit etiam corrumpere. Dicunt aliqui Critici, corruptum illud versum esse & loco vocis *at*, debere legi vocem *aut*, dicunt, fateor, sed debent probare, quæ dicunt.

(c) In uerbis *Ioseph*, *la*, *ib*, & *similibus*, cum apud Virgilium, Ouidium & Veteres Scriptores non existens, summa libertas est. (c) Vocem *Iesur* iam superius d. mens f. nus, & habere vltimam, indifferenter multos testimonij fuisse.

Omnia hæc Disticha recurrunt à fine Pentametri : quam ob rem P. Nicolaus secundam addidit Tabulam, quæ illa ob oculos poneret : quam ego tanquam minds necessariam omisi : nam cuiuscumque Lectori erit liberum aut ab initio , aut à fine voces successivè colligere : si enim primam Tabulæ lineam in exemplum ponamus, qui dixerit,

[Sydera, signa Poli] Sol, Stella [Cynthia] Cælis
[Flamina] Te laudens [Stella Maria maris]

poterit etiā à fine recurrere, et dicere,

[Stella Maria maris] Te laudens [Flamina] Cælis,
[Cynthia] Sol, Stella [Sydera, signa Poli.]

PLVS VLTRA

Proponitur & dilucidatur Circularium cāmpinū Idea pulchrior
& numerosior.

ΤΥΣ ΑΠΑΝΤΩΝ ΤΩΝ
ΔΙΔΟΜΑΤΩΝ ΚΡΑ-
ΤΕΙ : *Natura omnibus Do-*
grinis (Artibus, & Scien-
tijs) imperat, inquit Me-
nander : at hodie mutatis
vicibus obedire iubetur :
nam ΔΩΓΜΑ ΤΗΣ ΦΤ-

ΣΕΟΣ ΚΡΑΤΕΙ. *Ars imperat ipsi Naturæ.*
Sanè, si Veteribus fides, Cæli sunt septem,
nam & ipsi licet terram in centro Mundi con-
stituerent, ΑΠΑΑΝΗΝ vocarunt Stelligerum
(Latine *Firmamentum*) quod omni illud motu
destitui crederent. Solem immobilem in Mun-
di centro iusserunt hære Pythagorici, quibus
olim Aristarchus & nuper Copernicus adsen-
sum præbuit, & syderibus fixis, fixis & immobi-
libus esse permisis, septem orbis mobiles debi-
eis distantijs fuerunt imaginati. Nos in Phy-
sicis terram quiescere dicimus : at in Meta-
metricis, nam & Pictorum pennæ, & Poëta-
rum calamo multa fingere licet, aut Solem
circa terram imitando Naturam, aut Terram
circa Solem naturæ inferendo violentiam Sphæ-
ras circumuolvere perinde fuit. Hæ nobis
olim erant septem : quales Cælum Liljuelden-

se, Cynosura, & aliæ Tabulæ repræsentarunt ;
quales ob oculos ponet Idea prima, quam
statim pingemus. Iuniores post Regem Al-
phonsum, ut motus varios Syderum saluarent
& exponerent, decem duxerunt globos, &
his, Empyream Arcem superponentes, Cælos
dixerunt esse vndecim. Etiam his satisfacies
Idea secunda, Metametricum Mundum Cælis
vndecim fabricans. Quo plures sint in Artifi-
ciali Mundo Sphæræ, plures crunt Planetæ,
& maiori versutum multitudine gloriam Omnipot-
entis Dei, laudesque hominum illustrium ce-
lebrabunt. Ars ergo superet Naturam, Cœ-
lumque ditius & numerosius construat, & cir-
ca Mundi centrum tredecim Sphæras mobiles
circumducatur. Formam Idea tertia exhibebit.
Illā nunquam in globis aut circulis vñ sumus ;
& ne pereat, eandem impræsentiarum, & la-
minis, & notis illustrabimus. [Et vel hinc col-
lige Metametricam, sicut & omnes alias scien-
tias & Artes, esse Infinito similes, nam huma-
nitas nec comprehendi, nec exhauriri possunt
& quantumcumque Rationalia se fatigent in-
genia, ad illarum vltimos fines & metas per-
uenire non posse.] Ideas subsequentes consi-
dera. Vide Tabulam xvi. B.

IDEA PRIMA.

I	II	III	IV	V	VI	VII
Innumerabilibus	metris	iudetur	Iesus.	ometur	lauris	insuperabilibus.
VII	VI	V	IV	III	II	I

IDEA SECUNDA.

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
Angelicæ beat	has	Musas	virtutis	honore	Bernardus,	campos	hos	fovet	Elisos.	
XI	X	IX	VIII	VII	VI	V	IV	III	II	I

IDEA TERTIA.

I II III IV V VI VII VIII IX X XI XII XIII
 Auricomys fauce hīs studijs Sol, laudat Aplanes, munit Mar. radijs, et colit armipotens.
 XIII XII XI X IX VIII VII VI V IV III II I

Idea prima vsi frequenter fumus. Eadem R. P. Nicolaus Lucensis Capucinus hac etiam aliq. Secunda & Tertia in retrograda carmina se innuunt interdum, at nouidum fuerint ad Cœlos Aethereos tranillatæ: & ideo, ne quidpiam in hoc Volumine desideraretur, ad has ipsas ingeniosas ideas, Tabulas xvii. B. & xvii. C. delineauimus.

Vocum mensuræ notæ sunt, & servandæ: at notandum omninò est voces rr. & vi. in primâ Ideâ; iv. & vii. in secundâ; iv. & x. in terciâ esse [- -] spondeas, aut Anapæstas; nam cæteræ nullam patiuntur varietatem.

PARS II.

POLYCYCLICA.

CCCLXX.

VLTAR et variaz figuraz sunt,
quaz è circulis confici pos-
sunt, et omnibus pote imus
cooptare dictiones, quaz cor-
respondeant diuerlis gene-
ribus Carminum. Vtatur
Distichis elegiacis præcipue,
sunt enim dulciora ceteris

et in maiori apud nos gratia, et possunt melius et curiosius poliri. Et quidem, duobus aut tribus circulis nimis simplex Pegma componeretur; quatuor, quinque, vel sex, aut pluribus posset curiosum et ingeniosum.

Porro ingenium & calamum ad paginam
vnam coartari: qui chartâ Regiâ, quam vocant,
aut tabulâ maiori vti voluerit, poterit multipli-
care circulos & figuras vberiores formare.

MVSA III. PENTACYCLIA.

CCCLXXI.

ABVLA vndecima exhibet Pa-
radigma, quinque circulis
conformatum, in quo in-
geniose agitur de Philoso-
phicis Scholis (Reali, Mo-
dali, Formali, Expressiua,
Dignâ, Negatiua, etc.)
quas Patribus et Doctori-

bus (Ambrosio, Hieronymo, Augustino, Bernardo, Thoma, Scoto, etc.) debemus. Vnde cumque inceperis, et quocumque progressus fueris carnalia desicha retrograda adiuuenies. Illa subscribo.

Aurelius fones has libris Divinis Athenas.

Impugnat cupidos, & premittit hareticos.

Indomitos teris et scrupulas comitantur: Athenas

Celestis stellis has foveas Ambrosius.

Ainloguus beat hic canēlos Bernardus, Olympo

Conformax doubles, & terit indociles.

Ethereis linat hoc pelles, subtilis Aquinas

Musæon iibris hoc beat Angelicis.

Impariles premit, & dociles succollat Hiberna

Gentis Soli scrupulos hic laet eximios.

Modus componendi ista carmina ex ipsamet
consideratione, et collatione patere poterit,
nam singula disticha viderim distichibus con-
stant, quarum numeros et mensuram subscribo.

[illegible]

Dictio quinta est [- o o ,] *Dinimus* et
potest esse [-] - o , *Sel clarus* ; si placeat eam

in duas dividere. Septima etiam est $(- \cup \cup,)$
Diurnus, et potest in duas dividi, sed modo

Diminus, et potest in duas diuisi, sed modo
contrario; hoc videlicet, (= u ,) = , *Clarus Sol*,
ut bene requat. Bene exemplum.

Angelica deane all Thomas Divinus Olives

Angelico datus est Thomas Dintinus Olymp
Dintinus Thomas et datus Angelico

Posset enim quinta et septima vox diuidi, ut
conspicis:

Agrostis dactyloides Thunberg, *Feldspore* Olsson

Angelico datus est Thomas Sol clarus Oly
 Sol Thomas aff datus Angelico

Coniungo dictiones quartam et quintam, et aliquas notandas varietates subiicio.

[--]-- ♀, Thomas Dinius
 [-]-[-]-- ♀, Sol nam Dinius
 [-]-[-]-- ♀, Sol mundi clarus. dura in rege.
 [-]-[-]-- ♀, Dinius Ebeus

Omnes hæ quatuor differentiz, et aliz, quas adiungere possem, sunt æquifyllabæ, et pos-
 sunt penthemimerim sequi. Alias varietates
 curiosus Philomusus inueniet, non enim volo,
 aut possum, omnes perscrui. Et quia hæc om-
 nia Carmina sunt retrograda, superest, ut ea-
 dem ab vltimâ dictione relegamus. Sic inquam.
 Eximius litas hic scrupulos Sol Gientis Hiberna;

Succollat dociles, & premis impariles.
 Angelicis beat hoc libris Musæon Aquinas
 Subtilis: Stellis hoc litas atheresi.
 Indociles teris & dociles conformas Olympo
 Bernardus: cunctos hic beat alij loquus.
 Ambrosius fouet has Stellas Iulius Athenas,
 Componis scrupulos & teris indomitos.
 Hæreticos premis, & cunctos impugnas: Athenas
 Dinius libris has fouet Aurelius.
 Confer singula, et videbis dictionum omnimo-
 dam æquipollentiam.

CDX XII.

N schedis antiquis habeo aliud exem-
 plū, quod ante multos annos, aut puer
 aut adolescens scripsi: seruat rationem
 meriti: at sensum negligit, aut qualem-
 cumque recipit. Illud subscribo.

MVSA IV. HEXACYCLIA.

CCCLXXII.

YNTAXIS carminum, quæ de-
 dimus Tabulâ XII, facilli-
 ma est: nulla enim est dictio,
 quæ pluribus versibus in-
 seruiat præter primam:
 nam in versuum concursu
 solet reperiri difficultas non
 leuis, ut sensus interruptus

discurrat.

Continet igitur Tabula xxi. pretiosæ The-
 cæ (in quam Apostolorum, Euangelistarum,
 nec non multorum Martyrum et Confessorum
 Reliquias cum veneratione recondo) Epigra-
 phen artificiosam, in quâ hæc Carmina dire-
 cta lego.

♂ Petrus, Iacobus, Amandus,
 Martinus, Lucas ♂.
 ♂ Thomas, Paulinus, Vbaldus,
 Syluester, Clemens ♂.
 ♂ Magnus, Franciscus, Amicus,
 Robertus, Carolus, ♂.

♂ Matthias, Marcus, Adanctus,
 Bernardus, Felix, ♂.
 ♂ Iannus, Norbertus, Aquinas,
 Thadæus, Paulus ♂.
 ♂ Vitis, Marcellus, Ioseph,
 Matthæus, Simon

Character ♂ significat Regnas in Emphyreo, quæ
 penthemimeris in centro posita, omnes Hexame-
 tros aperit, et Pentametros claudit.

Eodem impetu, quo insilierunt, resiliunt:
 et à Pentametri vltimi sine recurrunt sic,

♂ Simon, Matthæus, Ioseph,
 Marcellus, Vitis, ♂.
 ♂ Paulus, Thadæus, Aquinas,
 Norbertus, Iannus ♂.
 ♂ Felix, Bernardus, Adanctus,
 Marcus, Matthias ♂.
 ♂ Carolus, Robertus, Amicus,
 Franciscus, Magnus ♂.
 ♂ Clemens, Syluester, Vbaldus,
 Paulinus, Thomas ♂.

Lucas

*Lucas, Martinus, Amandus,
Jacobus, Petrus &c.*

Seruo in nominandis Coelitibus ordinem, quem quantitas Syllabarum permittit. Omisimus *Philippum* & *Bartholomaeum*, quia nonnihil varietatis hæc nomina viderentur inducere; potuimus tamen dicere.

*Priscus, super astra Philippus
Atque Linus summo &c.*

*Bartholomaeus, Amatus,
Freilanus, Cosmas &c.*

Et retrocurrendo subiungere:

*Cosmas, Freilanus, Amatus,
Bartholomaeus &c.*

*Summo Linus, atque Philippus,
Astra super Priscus &c.*

CCCLXXIII.

MULTA id genus, in tribus libris, quos scripsi adolescens, & penes me retineo, curiosè delineata reperio; nolo illa sculpi in ære, sunt enim Diagrammati dato similia: & si dentur verba, poterunt à quocumque Philomuso ad circulos & ornatum reduci. Imitatus fui illud Martialis Epigramma, quod incipit *Rumpitur inuidia*: & sic cecini.

(R) *Summos Caluinus honores
Cernit dum Maria, (R)*

(R) *Maria quod subdas Olympum
Sydera, quod stellas (R)*

(R) *Mariam Gens Calica pulchro
Carmine quod laudet (R)*

(R) *Dina quod Thanmata Tellus
Maxima nunc celebret (R)*

(R) *Fidei quod Dogmata uterque
Propugnet Mundus, (R)*

(R) *Diuos inscribat Olympo
Christus quod nostros (R)*

Et quidem magnum est Hæreticorum (et Calvinianistarum præcipue, in Diuos, et maximum in Diuum odium: et inuidia execrabilis: crepant enim, dum illos vident aut honorari cœlitus, aut coli humanitus. Carmina, quibus hæc Inuidiam expressimus retrograda sunt, et possunt per suorum Epicyclorum duabus oculis recurrentibus legi. Retrocursum, exscribo.

(R) *Nostros quod Christus Olympo
Inscribat Diuos (R)*

(R) *Mundus propugnet uterque
Dogmata quod Fidei (R)*

(R) *Celebret nunc maxima Tellus
Thanmata quod Dina (R)*

(R) *Laudet quod carmine, pulchro
Calica gens Mariam (R)*

(R) *Stellas quod sydera, Olympum
Subdas quod Maria (R)*

(R) *Maria dum cernit honores
Caluinus summos (R)*

In omnibus his carminibus ille character (R) significat *Rumpitur inuidia*: quod in centro Labyrinthi inscriptum debet omnia aperire hexametra, & omnia Pentametra claudere.

MVSA V. HEPTACYCLIA.

CCCLXXIV.

ARTA, quæ sex delineauimus circulos, possumus septem, aut octo, aut etiam plures conformare; & inscribendo verba exhibere Polycyclia Diagrammata. Habeo ob oculos Pegmatem septem Epicyclis compositum, & in ipso hæc Carmina in laudem Beatissimæ Virginis Mariæ.

*Virtutes canto Maria:
Dilando dotes &c.*

*Lauros cantabo, triumphos
Laudabo celebres &c.*

*Terra Respondet Olympum
Sydera respondent &c.*

*Formant tibi Dina coronam,
Dina tibi serium &c.*

*Lauros cano Virgo Maria:
Dilando palmas &c.*

*Laudes tibi Terra sacrauit
Flora tibi summas &c.*

*Plures sunt Virgo, flauissa
Dina tibi dotes &c.*

Sunt septem Disticha, septem inscribenda epicyclis: & poterunt plura esse, & pluribus etiam inscribi. Ille character (R) dat penthemimeris, quæ centro Pegmatis inscribitur, videlicet, *Versibus innumeris*, quæ hexametros vniuersos aperit, & pentametros terminat. Recursum, ad longum exscribo.

*Versibus innumeris dotes tibi Dina: flauisse
Virgo sunt plures versibus innumeris.*

*Versibus innumeris summas Tibi Flora sacrauit
Terra Tibi laudes versibus innumeris.*

*Versibus innumeris palmas dilando Maria:
Virgo cano lauros versibus innumeris.*

Ver-

*Versibus innumeris sextum Tibi Dina : coronam
Dina Tibi formant versibus innumeris .*

*Versibus innumeris respondent Sydera : Olympus
Respondet terra versibus innumeris .*

*Versibus innumeris celebras laudabo triumphos ;
Laudabo lauros versibus innumeris .*

*Versibus innumeris dotes laudo Maria :
Canto virtutes versibus innumeris .*

In hoc Labyrintho dixi Mariam mediâ longâ : in præcedenti Mariam mediâ breui . ut me opinioni diuersorum attemperem ; & sicut enim & regulæ petere viderentur , ut mediâ esset brevis ; at vsus obtinuit in contrarium , salutem in soluta oratione . Fui semel in pueritiâ reprehensus à Magistro doctissimo , quòd Maria nomine hexametrum clausserim : sed neque hunc rigorem laudo : puto enim alterum dici posse , & esse melius propria Diuorum nomina more communi pronuciare .

QUESTIO INCIDENTS.

An veteres Carmina Circularia condiderint ?

CCC.LXXV.

REBIA sunt omnium linguarum Lexica , sicut Naturæ comparentur thesauri : millenæ res carent nominibus , & multæ vno et eodem vocabulo significantur : hanc ob rem tametsi apud Veteres hanc vocem *versus cycly* reperiis , non

statim vis credere , illos Circularia Systemata , qualia hic Apollo exhibuit , aut composuisse , aut condidisse ; quia fortè alio sensu sua ipsi Carmina Circularia vocarunt : et ut te à dubio eminas , mecum sensum et iudicium inquiris . Et ego nomen apud Antiquos , non rem inueniri respondeo : nam , ut ex Andrea Scotto *Observationum Ptolemaearum* lib. 2. cap. 1. constat ΕΥΡΗ-ΣΤΟΜΑΘΕΙΑ , quæ in Photii C. P. Bibliotheca ΤΑ ΕΠΙΚΟΥΡ ΠΟΙΗΜΑΤΑ vocantur , à circumstantibus adiacentibus dicuntur interdum , ΚΥΚΛΙΑ Carmina .

Primo enim assente Isidoro lib. 6. *Originum* cap. 17. triuialia : & quæ à circumforaneis decantantur carmina , vocantur ΚΥΚΛΙΑ : quia circumferuntur , & in circulo aut coronâ cantantur . Facilis enim est illius Horatiani carminis intelligentia :

Nec circa vilem patulumq; moraberis orbem .
nam per orbem vilem ac patulum aut vulgi coronam , aut carmen , quod in vulgi coronâ cantabatur , intelligit . Et quia Aristophanis ætate

sola Dithyrambica recitabantur in choris , hoc versuum genus cepit ΚΥΚΛΙΟΝ vocari .

Secundò , quia ΕΝΚΥΚΛΙΑ vocabantur monita & superiorum Kεscripta , vnde Encyclicas literas Pontifices & Principes scripsisse legimus : Hispanus *Manifestos* vocat : nimirum literas , quibus iura & causæ actionum manifesta reddebantur . Hanc ob rem carmina , quæ ad omnium manus venire poterant optabant , appellabant ΕΝΚΥΚΛΙΑ , *Circularia* .

Hinc patet cur Artes liberales : cur Mathematicæ , cur etiam Philosophicæ scientiæ Cyclicas dicebantur . Ioannes Tzetzes in Chiliadibus artium ΕΥΚΥΚΛΙΟΝ meminit : & Porphyrius omnem Scientiarum orbem ΕΝΚΥΚΛΟ-ΠΑΙΔΕΙΑΝ nuncupauit . Hinc Aristophanis Interpres in nebulis illas Mathematicas partes , quæ ab omnibus cognosci debent , vocat ΚΥΚΛΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ , *speculationes communes & universales , quæ à nemine nesciri possunt* .

Tertiò carminum Protei , ut suo loco notamus , *Circularia* dicuntur , quod nullam habeant lineam , quæ esse non prima , aut vltima . Videatur Ioannes Philoponus in posteriorum Analyticorum Aristotelis Stagiritæ librum 1. vbi & aliorum Circularum Metricorum , quos non exponit , meminit .

Nulla ex his tribus acceptionibus mihi hodie est vilis , nam *Circularium Carminum* nomine aliam Ideam intelligo toto Cælo diuersam : in quâ totis conuersis nouæ succurrunt voces , & noua suboriuntur carmina . Vocamus ergo ΚΥΚΛΙΑ hæc Carmina , à figurâ : illa enim aptissimè scribuntur in circulo ; tametsi possint etiam ad alias figurâs reduci .

NOTA .

CCC.LXXVI.

MODERUNT D. Hieronymi Sacri de Velasco Poëmata , quæ quidem sunt ingeniosa & iucunda , & erudito Prologo D. Ioannis Zaualete honorantur . Hic quanti Poetas veteres , Cæsares , Reges & Principes fecerint , diligenter edisserit , & inter alias hanc scribit periodum . *Opiano dedico al Emperador Antonio un Poëma , y le dio tantas monedas de oro , como versos tenia el Poëma , que eran innumerables* . Non intelligo ; non quidem ratione idiomatis , sed sensû . Latine eandem periodum repono , si fortè melius intelligere queam . *Quoddam Antonio Cæsari Poëma consecraui Opianus , totque recepit aureos , quot versos continebat Poëma : & isti erant innumerabiles* . Porro , si innumerabiles , quomodo tot , quot aurei numerati ? Puto in Zauale-

malet: Lexico innumerabilium voce multos aut plurimos intelligi, non innumeros, & tamen ante tempora nostra, quæ Metametricam sunt nutrita, in Poëmæte versus plurimi non potuerunt includi; & ut poterint, si illos cum nostris numeris componas, fuerunt pauci. Non

est in mundo Cæsar tam diues, qui sicut Opianos Antonius, sic possit nostros versus augeo præmio donare. Aureas habet ille totius mundi fodinas: sunt steriles, ut possint non iam nummorum, sed arenarum aurearum numero nostros versus æquare.

A P O L L O

ASTRONOMICVS.

Quæ radio Veteres, metimur vocibus Astra,
Solenique & Lunam carmine dirigimus.

CCCLXXVII.

AGNAM Montes cum Cælo videntur habere connexionem, siquidem et nomen committant: nemo enim ignorat voces, *Olympus* et *Asias* montium esse; et tamen pro Cælo vsurpari. Ergo mirum non erit, si Parnassum transferamus ad sydera. Vranix que iubeamus, ut rem ætheream Philomelos edoceat. Est igitur Parnassi Astronomia, *Arti, qua*

per carmina nos ducit, ut ad Solis, Luna (aliorum etiam Planetarum, si velis) diurnam, mensum, annorumque cognitionem veniamus. Quæ ergo lineis et numeris Mathematici supputat, versibus Apollo Astronomicus, explicat, longas Illustrium Scriptorum Tabulas ad carmina pauca reducens.

Illi autem, quot ancillantur Musæ? Vranie. Vnica vult in Cælis esse, nec alias eo peruenire permittit. Supplebunt ergo Genij Musarum absentium defectum, et administrabunt Vranix.

M V S A V N I C A.

CCCLXXVIII.

Veterum Poëtarum carminibus Astronomiam deduxi, ut demonstrat Epistola, quam Physicæ Cælesti adiungo. Possem etiamnum totam scientiam ad versus ingeniosos reducere. Sed quo totam fructu? Illa igitur, quæ magis necessaria sunt, reducamus ad carmina, ut possint memoriæ inhære.

De Planetarum ordine & numero.

CCCLXXIX.

EPAM sunt: et hoc ordine iuxta Ptolemæum et antiquas hypothesas peragunt suas periodos. Omnium summus est Saturnus, qui triginta annis iter complet. Sub illo auram ætheream pectit Iuppiter, absoluitque periodum suam duodecim annis. Mars biennio cursum suum terminat. Tres superiores, et tres inferiores Planetas habet Sol: vnde non ineptè olim dictum.

In medio residens completitur omnia Phæbus.

Periodum ipse suam vno anno absoluit. Sub Sole conuertitur Venus, et sub ipsâ Mercurius: et uterque etiam vno anno. Infima om-

omnium est Luna, et orbitam suam absoluit vno mense. Horum numerum ordinemque Planetarum complectitur Merametrica hoc versu.
Errant in Cælo SIM, SVM. quibus addito Lunā.
Sim SVM. initiales sunt literæ, et ijs significatur Saturnus, Iuppiter, Mars, Sol, Venus, Mercurius.

De motuum mensurâ agit breuiter et curiose istud Distichon.

Si SIM Trīginta, bis sentis, atque duobus Annis; SVM currunt vno, quod Cynthia mense.
 Hoc est SIM; videlicet, Saturnus, Iuppiter, & Mars) absolunt cursum suum; primus annis triginta, secundus duodecim, tertius duobus. Porro SVM: nempe Sol, Venus & Mercurius anno vno. Et Cynthia, seu Luna, vno mense.

De Signis Zodiaci.

CCCLXXX.

COELVM in duodecim signa distribuitur: potuit in pauciora vel plura, sed hic numerus antiquis placuit. Sunt illorum Nomina.

<i>Aries.</i>	<i>Libra.</i>
<i>Taurus.</i>	<i>Scorpius.</i>
<i>Gemini.</i>	<i>Sagittarius.</i>
<i>Cancer.</i>	<i>Capricornus.</i>
<i>Leo.</i>	<i>Aquarius.</i>
<i>Virgo.</i>	<i>Pisces.</i>

Hæc ipsa nomina, vt memoriâ retineri possint, continentur hoc Disticho.

Sunt Aries, Taurus, Gemini, Cancer, Leo, Virgo. Libra, Scorpius, Arcitenēs, Capr, Amphora, Pisces

Hæ Constellationes suspiciuntur hodie in Zodiaco, nec illarum denominationes esse valde antiquæ videntur.

Sed poterimus scire, quo illæ anno fuerint Astris impositæ? Historiz non succurrunt; & debet ratio illarum defectum supplere. Suppono, eo anno, quo nomina Stellæ sortitæ sunt, Primam Arietis non longè fuisse ab ipsâ sectione æquinoctiali: Anno illa 1671. iuxta Observationis Tyconicæ reperietur in gradu 28. 37. Aries. eum igitur singulos gradus peragat annis 71. constat gradus 28. 37. annis 2032. compleuisse. Ab his auser annos Christi 1671. Ergo circa annum 361. ante Christum nomina, quæ hodie retinent, Zodiaci signis sunt indita.

De Constellationibus Septentrionalibus.

CCCLXXXI.

EXTRA latitudinem Zodiaci cælantur in Boreali Orbis Aplanetici parte XXI, Con-

stellationes, quas vt memoriâ consulere; in versibus Astronomi complexi sunt.

Ad Borea partes Arcti iunguntur, & Arctici;
Post has Arctophylax; pariterque Corona, Genui;
Protophas, Lyra, Anis, Cepheus, & Cassiopeia;
Auriga, & Persens, Delmo, & Andromeda Astræ;
Pegasus & Delphin; Telu; hinc Aquila, Anguitenens;
 Vide librum septimum octauumque syntaxeos magnæ Ptolemæi.

De Constellationibus Australibus.

CCCLXXXII.

IN parte Australi ultra latitudinem Zodiaci pinguntur quindecim Constellationes, quas Astronomi his versibus solent exponere.

Astrum respiciant Orionis fulgidus entis;
Sub pedibusq; Lepus; Canis hinc; Procyonq; Ratisq;
Argo, Hydra, & Crater, Coroni, Cætaurus, & Ara.
Et Lupus, atque Corona micans, & Piscis in vnda.
Hydrochoi, Cetusque immanior, Eridanusque.
 Sunt & aliz Constellationes nobis inuisæ, quæ infra horizontem latent. Harum aliquas denominarunt Barbari regionum Meridionalium incolæ; alias Nauarchi Lusitani & Hollandi.

De die; quo Sol ingreditur in quodlibet signum Zodiaci.

CCCLXXXIII.

MENSES duodecim sunt, duodecim signa; & anno 1660. Romani habebunt Solem ingredientem in singula signa tempore, quod sequens Tabella representat.

Menses	Die	Hora	Min.
Ianuarius	<i>Aqu.</i> 20	4	A.M.
Februarius	<i>Pisc.</i> 18	8	P.M.
Martius	<i>Ar.</i> 19	7	53 P.M.
Aprilis	<i>Tan.</i> 19	10	A.M.
Maius	<i>Gem.</i> 21	11	A.M.
Iunius	<i>Can.</i> 20	11	13 P.M.
Iulius	<i>Leo</i> 22	12	in M.
Augustus	<i>Vir.</i> 22	8	P.M.
September	<i>Lib.</i> 22	2	8 P.M.
October	<i>Scor.</i> 22	3	P.M.
November	<i>Sag.</i> 21	1	P.M.
December	<i>Cap.</i> 21	1	18 A.M.

Vt sciamus, quo mensis die Sol in quodcumque signum Zodiaci ingreditur, Iosephus Langius in Elementalī Mathematico istos versus proponit.

Inclita laus iussis impenditur, barefis horret
Garrula; grex gratus faustos gratatur honores.
 Ma-

Magno ex illis labore eruitur, quod desideratur. Iubet primò, vt sequentem Abecedarium contempleris.

A	b	c	d	e	f	g	h
1	2	3	4	5	6	7	8
i	l	m	n	o	p	q	r
9	10	11	12	13	14	15	16
s	t	u	x	y	z		
17	18	19	20	21	22		

Et postea, scias in illo Disticho duodecim esse dictiones, duodecim mensibus correspondentes: ita, vt prima (*Inclyta*) correspondeat Ianuario; secunda (*lans*) Februario: &c.

Sume igitur primam cuiusvisque dictionis literam, & nota eius numerum in Abecedario: hunc numerum aufer à 30 in stylo nouo (aut à 20 in stylo veteri) & habebis diem, quo Sol in signum illius mensis ingreditur.

Et, vt hanc doctrinam adfirmet, vitur hoc exemplo. [Si scire cupias, quo die mensis Martij Sol in Arietem ingreditur; quia Martius, mensis tertius est, sume vocem tertiam, (nempe, *Istis*) cuius prima litera *I*. est nona in abecedario. Auferas ergo 9 à 30. & scies diem 21. iuxta Gregorianum Calendarium Solem in Arietem, adeoque in Aequinoctium ingredi: aut etiam auferendo 9 à 20, die 11. iuxta Calendarium Iulianum.]

Displicet ista Langij regula propter duo: alterum Astronomicum, alterum Metametricum est. Peccat in Astronomiam, quia dies falsos assignat: in Metametricam, quia magno labore nos ad examen ducit: debemus enim literarum valorem numerare, & illum postea à 30, vel 20 subducere. Considera sequentes characteres.

<i>Tycho</i>	<i>Lang.</i>	<i>Tycho</i>	<i>Lang.</i>
Ian. 20 in <i>Aqr.</i>	21	Iul. 22 in <i>Leo.</i>	23
Feb. 18 in <i>Pis.</i>	20	Aug. 22 in <i>Virg.</i>	23
Mart. 19 in <i>Ari.</i>	11	Sept. 22 in <i>Lib.</i>	23
Apr. 19 in <i>Tau.</i>	21	Oct. 22 in <i>Scor.</i>	24
Mai. 21 in <i>Gem.</i>	22	Nov. 21 in <i>Sag.</i>	23
Iun. 20 in <i>Cas.</i>	22	Dec. 21 in <i>Cap.</i>	22

quos lege sic. Ianuarij die 20 Sol ingreditur in Aquarium: non verò, vt Langius vulg, 21. Februarij autem die 18 ingreditur in Pisces: non verò die 20, vt Langius habet &c. Ergo loco Versuum, quos Langius dedit, hos ponamus.

Dixit cantores Neros; gentes torquet: Idore
Sume tuos: urbis muros compinge volantes.

Et horum Artificium hoc est. [Duodecim dictiones duodecim mensibus respondent: & in ipsis prima vocalis dat diem, secunda horam. Dies apud Astronomos incipit à meridiem.

Vnde	A	E	I	O	V
Stylo veteri	8	9	10	11	12
Stylo nouo	18	19	20	21	22

Et diuidendo diem in quatuor partes, significat

- A inter mediam noctem & hor. 6. matutinam.
- E inter sextam matutinam & meridiem.
- I inter meridiem & sextam vespertinam.
- O inter sextam vespertinam & med. noctem.

Quo ergo Martij die Sol ingreditur Arietem? Respondet tertia dictio *Nero*: Solem attingere Aequinoctium, non iam 21. Martij die, sed 19. stylo nouo (9. stylo veteri) inter sextam vespertinam & mediam noctem. diem enim dedit prima vocalis, & secunda horam: & hoc Romæ, anno Bissextili.

Consultò moneo, me Almæ Vrbis meridianum respicere: in alijs enim prouincijs Sol ingreditur in illud punctum aliâ horâ.

Consultò etiam moneo hanc regulam anno bissextili seruire: nam anno primo post bissextum addere debemus 6 horas: secundo 12. & tertio 18. quarto autem in Ianuario & Februario horas 24. Post Februarium autem nihil additur, quia iam intercalatur dies. Anno igitur 1661. quando Sol in Arietem ingreditur? Ingrediebatur ex Regula.

Anno 1660. die 19. inter sextam vesp. & med. noct. ergo ann. 1661. die 20 inter med. noct. & hor. 6. mat. Ponit Argolus diei 20. horam 1. m. 48. post mediam noctem.

De anno Bissextili.

CCCLXXXIV.

SOL orbitam suam in Cælo peragit diebus 365. & horis 6. ferè, quàm ob rem annus Solaris habet 365. dies: & ex horis restantibus quarto quoquo anno integer dies constat, & additur, ita vt quartus quicumque annus habeat dies 366. Dies iste inter v11. & v1. Calendas Martias interijcitur; & quia bis *sexto* Calendas Martij dicimus, ideò annos, in quibus intercalatio fit, *Bissextilis* vocamus. Vt ergo scias, An annus Bissextilis, aut quotus à Bissextili sit, vtare his versibus.

Quatuor in partes aetatem diuide Christi:

Denique quod superest questum proferes annum.
 Verbi gratiâ. An annus 1650 sit Bissextilis, queris. Diuide igitur hunc numerum in 4 partes: & habebis 412. & supererunt 2. Ergo pronuncia à Christi natiuitate transiisse 412. quadriennia; & annum 1650. esse secundum post Bissextilem. Si autem inquiras de anno 1660. facta diuisione reperies illo anno claudi quadriennium quadringentesimum quintum decimum: & quia facta diuisione nihil remanet, hunc annum esse Bissextilem affirmâ.

De Luna Etate.

CCCLXXXV.

A Nouilunio Etatem Lunæ computamus; & neglectâ argumenti seu epicycli exorbitantiâ medium motum respicimus, & iuxta illum procedimus. Sanè Luna 29 diebus peragit 11. signat gr. 23. min. 37. & 30 diebus præter integrum circulum gradus 5. min. 43. Ergo mensis Lunariorum habere debet plus quam 29 & minus quam 30. dies.

Annus Solaris complectitur 12 menses Lunares et 11 dies, quos vocamus *Epactas*, quod sint residui. Vnde inuentus est Aureus numerus, seu circulus decem-nouenalis; qui idem nomen hoc habet, quod singulis nouemdecim annis recurrit. Considera sequentes lineas.

Aureus num.	1	2	3	4	5	6	7
Epacta	1	XII	XXIII	IV	XV	XXVI	VII
8	9	10	11	12	13	14	15
XVIII	XXIX	X	XXI	II	XIII	XXIV	V
16	17	18	19				
XVI	XXVII	VIII	XIX				

Seruiet hæc tabula vsque ad annum 1700 exclusiue: et Aureus numerus 1. annis 1596. 1615. 1634. 1653. 1672. 1691. correspondebit. His politis.

Menses atque dies mensis si iungis Epacta

(currenti, aetatem poteris cognoscere Luna.

hoc est, [Sume numerum mensium à Martio, dies mensis præsentis, & Epactam currentis anni; & summa dabit tibi Lunæ ætatē, quam quæris. Quæ si numerum 30 superet, solum excessum numeabis.] Pono exemplum. Anno 1641 die 24 Iulij quam Luna habet ætatē? Martius, Aprilis, Maius et Iunius sunt 4. dies 24. Epactæ huius anni 28. Et omnia simul sunt 46. à quibus, si auferas integram lunationem, (hoc est, 30. dies) habebis 16. et dices Lunam habere 16 ætatis dies. Firmat hanc Regulam. Calendarium commune, nam die 9. Iulij Epactam XVI. reperio adeoque Nouilunium hoc anno. Ergo, si nona mensis est prima Lunæ dies, 24 mensis erit Lunæ 16.

De Anni Mensibus.

CCCLXXXVI.

MVITA circumferuntur carmina, quibus opera rustica aut etiam medica, quæ singulis mensibus conveniunt, explicantur. In nostris Breuiarijs hæc reperio.

Poula Iannus amat: Februarinus, algeo, clamas.

Martius arua fodis: Aprilis florida prodit.

Ros & flos memorum Maio sunt fomes amorum.

Dat Iunius fanas: Iulius refectur anena.

Augustus spicas: September colligit vnas.

Seminat October: spoliat virgulta November.

Quærit habere cibum porcum macinando December. Possent alia subiungere: sed quo fructu paginas ineptijs onerarem? nam pleraque omnia eiusmodi carmina in metri, aut etiam pudoris leges, sæpe peccant.

De diebus mensium.

CCCLXXXVII.

QUORUM dies habent singuli menses? Considera figuram præsentem. supponit Februarium habere in anno communi 28 dies, et in Bissextili 29. et ceteros à Martio incipiendo per digitos manus disponit: et eos, qui in altis incidunt, 31. habere dies, et ceteros habere 30. pronunciat. De hoc argumento habemus Hispani hoc Tetrastrichon.

Treinta dias tiene Nouiembre, M.A.M.I.Iul.
Abril, y Junio, y Setiembre. A.S.O.N.D.

Venticincho tiene el vno,

Tlos demas treinta y vno.

quod reponit Latine istud Tristichum.

Triginta September habet; totidemque November

Iunius, Aprilis: Viginti Februus octo:

Vnum & triginta reliqui. -- 0 0 --

De Calendis, Nonis, & Idibus.

CCCLXXXVIII.

MODVS etatē dies numerandi apud veteres, qui plus fastidij, quam vtilitatis importat, & idem à multis eruditis reiectus. At omnino ignorari non debet, vt veterum scripta intelligamus.

Non numerabant Romani elapsos dies, sed restantes ad Nonas, Idus, seu Calendas. Res est nota & præcipue Ecclesiasticis; nam in Breuiarijs vtrumque modum dies numerandi retinemus. Porro à Nonarum numero, ceteri dependebant, quoniam post Nonas numerabant Romani octo dies ad Idus; vnde prodijt ille versus.

Octo senens Idus menses generaliter omnes.

Et post Idus ceteros omnes dies denominabant à Calendis. Vt rem bene percipias, proderit istud Tristichum.

Sex Nonas Masus, October, Iulius, & Mars:

Quatuor as reliqui: dabis Idus quilibet octo:

Inde dies reliquos omnes dic ante Calendas.

Penultima vox vltimi versus me monet, vt sciam cur, *quarto, tertio, pridie, Calendas, Nonas, & Idus* dicamus: subintelligitur enim præpositio *ante*, idem enim est dicere *octauo Calendas*, ac *octauo ante Calendas*. Quam ob rem idem erit dicere *postidie Calendas*, quam *uno die post Calendas*.

Et hic obiter notandum est Viros eruditos sæpe errare, cum veniunt ad menslem. Decembrem: nam Calendæ, à quibus sumitur denominatio, sunt anni sequentis: quam ob rem idem erit subscribere, *Die 25. Decembris anni 1660.* & hoc more communi, ac more antiquo, *Obiit Calendæ Ianuarij annis 1661.* nam illæ Calendæ & ille Ianuarius non sunt anni 1660. sed sequentis. Et hoc nolis obliuioni mandare.

De Calendario.

CCCLXXXIX.

MULTI Autho.es, vel vt consulerent memoriz, vel vt ingenium suum ostenderent, Calendarium reducerunt ad carmina: sed non singuli magnâ felicitate. Aliquorum numeros producemus, & quid in illis desideremus, breuiter adnotabimus.

Pœta quidam antiquus versus istos composuit, qui fuerunt olim apud doctos in pretio, & hodie in plurimis libris leguntur.

IANVARIVS.

Ciso Iannus Epi sibi vendicat Oc. FeLi Mar An. Prisca Fab. Ag. VincenTi PauLo nobile Lumen.

FEBVARIVS.

Bri Fur. Blasus Ag. Dor Febru ab Scholastica Tuli coninge tunc Petrus Matthiam inde. (lent.

MARTIVS.

Matins Adria perdecoratur Gregorio Cin. Gertrud Alba BENE innsta Maria genitrice.

APRILIS.

April in Ambrosij festis atque Tiburci Et Valer Sanctique Geor. Marcique Visalis.

MAIVS.

(Soph. Philip Crux Flor Goth. Ioan Latin Epinefer & Mats in hac serie tenet Vrbans pede Crispan.

IUNIVS.

Nic Marcelli Boni dat IVN. xrimi Bar Girini Vi. Mar Prothos AL S28fi 102. Io Dorle Pe Fan. (1093

IVLIVS.

Iul Vices Vdal. Oc VV. Kila Fra Bene Margara post AlArnulphus Prax Mag. Ap. Cris. Iacobiq. Fel. Adû.

AUGVSTVS.

(Hyp. Eu. Pe Stepti Stepti pro Do. Sixt Aph Cyrx Lan Tribu Sûpti O Agapiti Timmo Bartholofus. Ang. Col. Aucti

SEPTEMBER.

Egidij SEP habet Nas. Gorgo Prothici Crux. Nic. Eu Lambertique Mat. Mauritius & D. AVVen. Mich.

OCTOBER.

(Hier. Remiq. Francisus Marcus Di Gerartiq. Calist. Galle Lucas VVil VuSaSeRa Crispini Simonis Qui

NOVEMBER.

(tyq. & OMae November Le VVil Qua Theo Martin Briopost hac Eliza CeCleGris Katharina Sat. An.

DECEMBER.

December Barba Nicol Concept & alma LVcia Sanctus abinde Thomas modo NASie Ian Pu (Thoma Sil.

Displice in isto Calendario Sanctos nominandi barbaries: nam dum initia nominum producit, videtur Author Arabicè potius scribere, quàm Latinè. Præterea multos Sanctos proponit, quos communia Calendaria non habent: & tandem cum docemur quo mense cuiusque Diui celebretur solennitas, non docemur, quo die.

CCCXC.

VIDERUNT hoc & obseruauerunt multi, non tamen omnia correxerunt, quæ digna spongiâ iudicantur. Meliora præcedentibus sunt, sequentia carmina quæ Venerabilij Bedæ attribuentur; non tamen talia, vt placeant.

Ciso Iannus Epiphanij die dona Magorum Vincit onans Agne, mona Paulum lumina vertunt. Et purgata parens ad templum ducit IESVM, Sede doces Sacra cum Petro Matthia gentes. Enocat ad Sindum puerile Gregorius agmen Aeterni Partus quatum Maria tenet alius. Prasulus Ambrosij landes imitare Sacerdos Es pesant equites Georgi more Tyrannos Lata Crucis, Helena reperit pia Cura trophaea Vinea quam floret plebs Vrbannum Celebrabit Ardua Solis equos trahis ad Fastigia VITE. Agni Monstrat vnus sed Baptistes tibi Petre. Ium Maria Sobolem Baptista salutat in alno, Affuit Herodes nece Iacobum Zebedem. Vincula Post Petri, Patitur Laurentius ignes, Impie mæche dabas meretrici Colla Ioannis. Aegidius celebrat Marie Virginis ortum. Quo Combusta die Solymorum mania narrant. Christe tuas leges Celtis Dionysius Affert, Scriptis Luca tuis fruimur, docuit Simo perfas Pannonius docuit Gallorum Martius oras, Fertilis Elizabeth Cantat Thuringia laudes, Post Casti Sacra Nicolai longissima nox est Faustula diet celebrat tibi Christum Virgine natum.

CCCXCI.

NON videtur possibile & labij nitorem & rerum varietatem & proprietatem cooptare. Sût qui Georgij Leonis Doctoris Medici Calendarij collaudent, sed quia nondum vidiquid in eo commendatione dignum sit, iudicium meum suspendo, & eius periodos produco. (Ansonias Circumciso Magos mittit ad Christi Cunnabula Agnus subit, Paulus fidem suscipit. (Iensqui Se purgat nunc Agatha, nunc nudus prædibit Vaver nunciabit Petro Matthia sortem.

Martius Adriano verras atque Gregorio, quod Gertrudis & Benedictus annuntians Virgini. Aprilis Ambrosio gaudet, cui martyr Tyburis praxidit mox futuram Marci stationem.

Iacob Crucem invenit, obtruncatur Pancrati: Incundum iam Ver praterijt: Urbano redit afflas Nicomedes Bonifacio senum reportas: Vitus segetem mox Promittit Baptista atque Vetro. Iam Maria offert messem, Cyrillus metes ut Cererem in horrea Magdala, Iacobusq; reportens, Petrus Cathenis stringitur, dum Laurentius & Maria ad Carlos Vocant cū Bartholomaeo Ioannē. Aegidi larus gaude Mariana nata est, Crucem exaltent Cnūti, Mathias Volat Obniam Michaelq; Bauonem Franciscus monet, pronideat durahyemi; Lucas iam pluit: Denerius fiat: Simon gelat. Omnes Sancti exultate, adest Martinus musto madidus: Elizabeth Proferat Cathara amphor And. Iā vellit Bartā Niclaus: Concip. Virg. dū oculo cœc: Credit Thomas Christo: Nascitur mundo Deus.

Circumfertur auctore incetto aliud diuersū Calendarium, in quoli characteres maiores a minoribus distinguas, in illis festa inuenies, in istis sensum congruum, & contextui curiosè respondentem. Lege et considera, vtrum omnia tuo desiderio corresponscant.

IANVARIUS. (tant

ANNUA festa MAGOS BRITRAE per arua repositae FABAM VINENSIS PAVLOS grandia fARRA

FEBRUARIUS.

Cum MARIA quarto purgatur februa serVA, Bis sextum geminat, cū PETRO MATTHIAS ortū

MARTIUS.

Nocte dieq; pari cum das breue GREGORius Ver, Viscera diuino flatu MARIA tumuerunt.

APRILIS.

Cum vides AMBrosium per noctis sūdera TIBVrs, Sapē dedere famem GORGI MARCique pruina.

MAIUS.

LIPPe CRVCem, fers lane fitim frigora SOLnis, Si vincunt pluuia dabit VRBano mala Pape.

IUNIUS. (Viti

Flore rubens BONus est MEDARDus, & Vuida Verso Sole sumens eum BAPTISTA tibi PETre.

IULIUS.

It visens VDus me se CHILo Canina maritis, Stella nocte tua, PECCatrix IACObe resurgit.

AVGUSTUS.

Petrus adest, das SEXtauros, da LAVRe Coronas, Astra petis Genitrix, tibi Barthole cedit A Dolphus.

SEPTEMBER. (Cendum,

CERunt amore furis, NAScens dea, surge CRV-Nex aquat, cum Mattheo fere ingera MICAL.

OCTOBER.

Sputantes FRANCisce lacus DTONisius impleat GALLO LVCFer undecimus Socias dī Montem.

NOVEMBER.

OMNia dura LENat tuas ē MARTine hyens Dicas iō PRÆfens dicas CASTeja peAN.

DECEMBER. (duxit

Excute BARBANuem, MARIA tibi BRVma relam Creadi DITMVs, iam nascitur DEVS orbis. Sed neque hoc Calendarium placet, et ideo aliud subiungamus.

Amplissimi & Reuerendissimi Domini,

D. PETRI FRANCISCI PASSERINI, &c.

CALENDARIVM.

CCCXCII.

CONSTAT in ingeniosissimi et eruditissimi illius libri, qui Schediasmata Academica inscribitur, tertiā parte. Illud Symbolicum & Syllabicum Author appellat et poſuit gradiori vocabulo, est enim Opusculum elaboratissimum, cui nullum simile apud Scriptores reperias. At voluit Passerinus potius eruditus, quam superbus videri, et ideo Aureum istum, Libellum altis Nominibus insignire non voluit,

Totum in illo Annum ingeniosè comprehendit: nempe duodecim elegantibus Distichis, quibus demonstratur clarissimè breuissimèque,

Cui mensi Disticha conveniant?

Quot diebus menses singuli constent?

Quot festos dies contineant?

Quae Sanctorum aut Fessorum, quae celebrantur, sint nomina?

Quo die celebrentur?

Quo denique mense singula anni tempestates incipiant?

Volui D. Passerinum post alios Authores producere, vt collatione factā videat Lector, quantum

tum ille superat vniuersos : omnia enim, quæ in cæteris desiderabam, in Distichis eius reperio. Sequar igitur editionem Placentinam anni 1650. incipiamque ab ipsâmet Dedicatoriâ, nam et ipsa est erudita et elegans, et Lectoribus prodesse poterit.

LECTORIBVS AVCTOR SAL. ET FEL.

VISVM teneatis Amici. Per quietem audire mihi visus sum, qui vix audito syllabici nostri Calêdarij nomine, vt potè exotica omnia adunco soliti suspendere naso, in me acriter exclamarent. O vere syllabicum immò abecedarium & caput & Calendarium. O nimiam tanti laboris, & temporis in re tam futili iacturam ! quibus ego biliosus homo dum pariter, vt par pari referrem, exclamando respondebam, ò verè plurquam sequipedalia maledicorum ampullariorum verba me aëris verbera ! ò nimios nouarum rerum omnium otores iniquissimè nascutissimos ! maledictis cumulatè repensurus illicò expergisor : ita mihi cum somnorijs. hiscè Phantasmatis somnus ipse Deorum innocentissimus agendum censuit ; at verò iam mihi vobiscum, vt potè vigilanti cum amicissimis, longè aliter res erit ; quando enim mysticam, hanc nostram Ephemeridem paucarum horarum succiliuam opellam, æqui, bonique consulentes, tam benignè intuemini, latentia Distichis mysteria patefaciam. Tot ea in primis constant syllabis, quot mensium singuli diebus, Festorum dierum primæ syllabæ ijs quæquæ in syllabis, quæ suis in mense diebus respondent, grandioribus exaratz literis collocantur, vt suis omnes fixæ locis facilius cognoscantur, memoriæque tenacius inhaereant, quibus nulla alia in eo Disticho similis syllaba reperitur, ne eiusdem syllabæ repetitio erroris ansam præberet. Distichorum singula sui nomen Mensis inclusum habent, vt in quem illa conueniant, nullo negotio videri possit. Verborum sensus aut anni per id tempus tempestatem, aut certè ad eruditionem, & pietatem apta continebit. Denique vt in syllabis numerandis ambiguitas vitetur, omnibus hic Synalæphe & Ecclipsis vitatur. Cæterum quod in eis contortum, ac difficile erit, rei difficultas, quæ manum ad opus adiuuenti abunde patebit, excusare poterit, & quod dissonum, iucunda artificij nouitate, vt spero, compensabitur.

Valete.

Illustrissimo D. D. Carolo Aloysio Scapio Senatori Bononiensi.

DEMETRIO suo Athenienses (Illustrissime Senator) ad æternam tanti dumcæ memoriæ, & gloriam, quot anni dies numerabant, tot statuas statuerunt, vt nulla per annum abiret dies, quæ propriam non haberet statuam, perpetuum cum honoris ornamentum, tum amoris monumentum. Eximij in me Tuis benignitatis officijs, ac beneficijs grati ego animi non vicem, sed vocem aliquam redditurus, Athenienses audacèr amulatus, quot illi Demetrio suo amantissimo, totidem Tibi Domino meo benignissimo non statuas, sed syllabas dedico, vt quemadmodum singulis anni diebus singulæ respondent Calendarij syllabæ, ita Tu non Demetrium, sed Deum ipsum sapienter imitatus tum singularem in me Tui memoriæ, ac cultum benignus agnoscas, tum pauperum minuta non dedignatus virum mearum exilitati benignius ignoscas. Oscurum est alicubi meum istud Calendarium : sed quoniam clariore, Clarissime Vir, elucesceret in lumine ? Tu enim non modo Tuo in stemmate, animi Tui symbolo, cæruleum celas Cælum, & Christallinum condis candorem : sed Tua in luce lumina, Tuoque in sinu summa omnia complecteris : è summa namque antiquissimæ, nobilissimæque SCAPPIORVM Familiz luce in lucem editus clarissimis prognatus Maioribus, amplissimis nexu è parentibus, summis functus Patritiorum numeribus, summis auctus Senatorum honoribus, summum auitæ Tuz nobilitatis lumen Vitæ Tuz meritis & moribus, perpetuis veluti splendoribus, amplificas. Munusculum igitur quod peramanter obtuli perhumaniter excipe, meque ipsum, vt facis, fouere perge, ac protege, quod diutius vt facias, fac melius, vt voueo, in dies valeas, & diutissimè viuas.

Plac. Id. Ian. M. DC. L.

*Additiss. & Obstridiss. Scr.
Petrus Franciscus Passerinus.*

IANVARIVS dies habet 31.

CIRCumagatur EPistola primo strenaque Iano.

ANTIquos SEquimur, modo PAVper census abundet.

FESTA Ianuarij.

Disticho comprehensa.

Die, 1 CIRCumcisio Domini.

& 6 EPiphania Domini.

Syl- 17 ANTONij Abbatis.

laba 20 SEbastiani Martyris.

25 PAVli Apost. Conuersio.

Epistola quia ineunte anno boni ominis gratia Amicis salutem dicere, & absentibus literas dare solemus.

Primo Iano) 1. sub principium Ianuarij, vt primis labris, primo Vere &c.

Strenaque) Nomen, ait Symmachus *Epist.* 35. lib. 10. indicio est, viris strenuis hæc conuenire ob virtutem.

Antiquos sequimur) Kalendas, inquit idem Symmach. lib. 1. *Epist.* 27. Anni Auspices, quibus mentium recursus aperitur, impertiendis Strenis dicauit antiquitas.

FEBRVARIVS dies habet 28.

ImpVRI perAGant, ad id APTus mensis habetur,

FEBRua: CONducens hoc (clamat Virgo) suasi.

FESTA Februarij.

Disticho comprehensa.

Die 1 PVRificatio Beatissime Virginis Mariæ.

& 5 AGathæ Virginis & Martyris

Syl. 9 APolloniæ Virginis & Martyris.

laba. 19 CONradi Confalon Plac.

24 MATthiæ Apostoli.

Februa) Februum Sabinorum lingua Purgamentum dicebatur, & à Febris Februarius appellatus est. *Impuri peragant*) nam Februa, quibus malefactorum conscientie lustrari dele-

rique peccata credebantur. Ouid. *Fast.*

Virgo) i. Maria Deipara, quæ postridie Calhuius mensis templum ingressa ritè lustrari voluit, et si nec illustrius quicquam ipsa fuit, nec purius, vt nos ad idem suo conduceret exemplo.

Suasi) Dissyllabum hoc loco est, & versus Spondaicus; sed bissextili anno trisyllabum fit, & vt anno dies ita versui syllaba superadditur, & tum versus desinit esse Spondaicus.

MARTIVS dies habet 31.

MARS reuoCAS ver: nix AQVcis fugit impigra plantis

Vt MalOra BENignior ANNus commoda præstet.

FESTA Martij.

Disticho comprehensa.

Die, 4 CASimiri Confessoris.

& 7 AQVinat. Th. Do& Angelici.

Syl- 19 Iosephi Sponsi S. Mariæ Virginis.

laba 21 BENedi(icti) Abbatis.

25 ANNunciatio B.M. Virginis.

Renocans ver) quia Martio mense trime- stre veris tempus reuocatur, vt Astronomorum

sententiam sequamur, quam docet Clavius *Comment. in cap. 2. s. Phar.* cum Sole ingrediente signum Arictis incipiat ver.

Nix fugit) quia ex Virgilio 1. Georg.

Vere nono, gelidus canis, quum montibus huius.

Soluitur, &c.

Benignior) quia ex Ouidio 1. Fast.

Tunc blandi Solis, &c.

APRILIS habet dies 30.

Quam FRAGILIS florum constantia LENIS APRILIS

Quos florere, videsque GEMENS MARCESCERE PER SE!

FESTA Aprilis.

Disticho comprehensa.

Die 12 FRANCISCI de PAULI Confess.

Or 11 LEONIS Magni Papæ.

Syl 23 GEORGII Martyris.

laba 25 MARCI Euangelistæ.

29 PETRI Martyris.

30 SEBASTIANI Catharinæ Virg.

Fragilis) quia, vt Florentissimus Elegantiarum, & Gratiarum, quin etiam Floræ ipsius Auctor Io. Baptista Ferrarius floride dixit

in sua Ætate Florea, *Fragile Floris decus est, & fugacissima Florum formositas.*

Marcescere) quia flos non modo cito perit, nam

Sole oriens aperitur, Sole cadente cadit;
sed sæpe alios etiam perimit, cum multi crebris floribus perfusi, eorum copia expirant, quod me nuper ex Baithio docuit Eruditissimus & elegantissimus Vir Angelicus Aprosius, aliàs Scipio Glareanus, in suo Scuto Rinaldi cap. 19.

MAIUS habet dies 31.

PHILTRUM CRUX; MORIENS pereGRE venientibus illam

Obrulit, vt redament, CHRISTUS NEC MAIUS habebat.

FESTA Maij.

Disticho comprehensa.

Die 1 PHILIPPI & IACOB. Apostoli.

Or 3 CRUCIS Inuentio.

Syl 4 MONICHÆ MATRIS S. AUGUSTINI.

laba 9 GREGORII Nazianzeni.

dat. 16 NERII PHILIPPI Congreg. Oratorij Fundat.

Philtrum) est quicquid alteri eo animo datur, vt cum ad nostri amorem inducamus. Crux autem Christi Philtrum est, quia ea ad Christum redamandum nos inuitat, qui prior dilexit nos.

Peregre venientibus) idest, mortalibus omnibus, qui in hac lachrymarum valle pere-

grinantur. Vt autem *Peregre* significat tam motum de loco quam ad locum, ita Crux tam in vitam, quam de vita properantibus à Christo oblata est.

Obrulit) quia ex Ambrosio scrm. de Pass. Auctor pietatis in Cruce pendens testamentum condidit singulis pietatis opera distribuens: Apostolis persecutionem, ludæis corpus, Patri Spiritum, Virgini Paranympum, Latroni Paradisum, Peccatori Infernum, Christianis verè poenitentibus Crucem commendauit.

Nec maius) quia vile præ Cruce aurum est, ex doctissimo Nouarino in *Vmbra Virginea* lib. 4. cap. 49.

IVNIVS habet dies 30.

IVNIVS arsit, in igne videBAR; at ANTE caloris

Vim PROMet quALEm? malOR vis vlla rEPerta?

FESTA Iunij.

Disticho comprehensa.

Die 11 BARNABÆ Apostoli.

Or 13 ANTONII de Padua.

Syl 19 PROTASII & GERVASII Martyrum.

laba 23 ALLOYSIJ GONZAGÆ Soc. Iesu.

24 IOANNIS Bapt. Natiuitas.

29 PETRI & PAULI Apostolorum.

Iunius arsit) Æstatis feruor indicatur, nam æstiuum trimestre hoc mense inchoatur.

Ante) pro antea, sic Virgil. Ægl. 1.

Ante leues ergo pascentur in aethere cerni.

Vim prometi) quia adulta, & virili ætate fortior illius feruor esse solet.

Ma-

Matro) nam ex Ouid, 15. *Metam.*
Transis in aetatem post ver robustior annus.

Fisq; valens Iuuenis, neque enim robustior aet.
Vlla, nec uberior, nec, qua magis ardeas, vlla est.

IVLIVS dies habet 31.

Quod VIS imperium tenuit, cumulumque BONorum
 IVLIVS, inde MAGIS se IACtAnt quotquot ab iILO.

FESTA Iulij.

Disticho comprehensa.

- Die* 3 VISitatio B.V. ad Heliabeth.
& 14 BONauen. Doctoris & Cardinalis.
Syl- 23 MAGdalenæ Mariæ.
laba 25 IACobi Apostoli.
 26 ANnæ Mariæ B.V. Mariæ.
 31 LOyolæ, i. Ignatij S. I. Fundatoris.
Ab illo) 1. à Iulio, id quod de Quintili
 mense dictum videtur, qui à Iulio Cæsare tum
 nato Iulius dictus felici nomine, ac omine glo-

riatur, Nonnulli enim, ait Caussin de Eloquent.
 l.4. c.39. curiosius notarunt fatalem quemdam
 nominum cum rebus consensum. Duo Attyes illo
 lustres fuerunt, uterque ab apro interfectus est.
 Cæsares, quibus Cay prænomen fuit, ferro perie-
 re, &c. Sic eloquentissime nuper, ac ingeniosissi-
 me lusi Doctissimus Vir Hortensius Pallauici-
 nus in suis Austr.Cæsarib. Tu, inquit Tua, Tue-
 rumque gloria, cui nomen ipsum MARIA ANNA
 imperium, & gratias loquens, non solum pro pra-
 fectio; sed & pro historia. & panegyrico, &c.

AVGVSTVS dies habet 31.

PERbreue DOgMA TRAhAm : tibi LAVs AVGVSTIOR AStRO,
 Veste ruBER quod sol es BARTHolomæ DECora.

FESTA Augusti.

Disticho comprehensa.

- Die* 3 PETri ad Vincula.
& 4 DOMinici Confessoris.
Syl- 5 MARiæ ad Nives
laba 6 TRAnsfiguratio Domini
 10 LAVrentij Martyris.
 15 ASumptio B.Virginis Mariæ.
 16 ROchi Confessoris.
 20 BERNardi Abbatis.
 24 BARTHolomæi Apostoli.
 29 DEcollatio Ioannis Baptistæ.
Dogma traham) 1. colligam hanc breuem

sententiam, Quò difficilior victoria, eò maior
 gloria.

Augustior astro) 1. Sole splendidior, quia.
Falgebant insti, sicut sol, in regno Patris eorum
Matth. 3.

Veste) 1. pelle, quæ D. Bartholomæo ad-
 huc viuo crudeliter detracta.

Ruber) 1. eruentus, & rubicundus ob ex-
 coriationem Martyris à Carnifice factam.

Decora) 1. purpurea, regali, & Principe
 digna, quia non murice; sed Apostoli sanguine
 tincta.

SEPTEMBER dies habet 30.

Fructibus autumnum vix NATe TOT impiger EXples
 SEPTEMBER, quot aMAT MAVors feritatis aMICos.

FESTA Septembris.

Disticho comprehensa.

- Die* 8 NATiuitas Beatissimæ Virginis Mariæ.
& 10 TOLentinatis Nicolai.
Syl- 14 EXaltatio S. Crucis.
laba 21 MATthæi Apostoli, & Euangelistæ.

22 MAVritij, & Soc. Martyrum.

24 MIChaelis Arch. Dedicatio.

Fructibus) quia September Autumnalis
 mensis est, ac proinde nos magna fructuum co-
 pia locupletare solet.

Manori) 1. Mars per epenthesim licet alij
 Mar-

Martem quasi Mauortem per syncopen dictum velint. Mamers à Sabinis vocabatur, et Gradius etiam à gradiendo, et serpendo dictus est, ideoque Marti Gramen sacrum erat, quia ex Gramine ortus credebatur, vel quia Gramen ex humano cruore procreatur, vel denique

quia Gramen vivax, et inexpugnabile dicitur, quod Marti convenit, vt optimè tradit Thuius Mariamontanus in Embl. 26. Alciar. etc.

Quod amat) Mars enim Martiales, et Bellicosus bellicosus amar vniuersos.

OCTOBER habet dies 31.

Otia FRANGE pedum modulis OCTOBRIA Textis.

Et LVCra rus VRbana dabit, ParnasSia proles.

FESTA Octobris.

Disticho comprehensa.

Die, 4 FRANCisci Affiliatis.

& 15 TEResiæ Virginis.

Syl. 18 LVCæ Evangelistæ.

laba 21 VRfulæ, et Soc. Virginum et Mattyrum.

28 SIMonis, et Iudæ Apostolorum.

Otia) 1. Vacationes autumnales.

FRange) Misce, et tempera otia leuiusculis humaniorum literarium negotijs, ne aut inge-

nium graui, & assiduo labore nimium lassescat, aut nimio proisus otio torpeat, & hebescat.

Pedum modulis) carmina texendo, & amœniores musas excolendo.

VRbana lucra) 1. progressus Academicos, dum grauioribus studijs operam damus.

Rus) 1. rustre otium, vacationum enim tempore, vt moris est Academij VRbanis ad oriandum foras exiur.

NOVEMBER dies habet 30.

SAt, DE nie CARa tibi, tegeris MARTine NOVEMBRIS

Lux, ob id vt PRAE te nil duCAT sidera titAN.

FESTA Novembris.

Disticho comprehensa.

Die, 1 SAnchorum Omnium.

& 2 Defunctorum Commemoratio.

Syl. 4 CARoli A.chiep. Mediolanensis.

laba 11 MARTini Episc. Turonensis.

21 PRÆsenratio Beatissimæ Virginis.

25 CATharinæ Virg. & Martyris.

30 ANDræ Apostoli.

Deme carâ) 1. abscinde tibi pallij tui partem licet ea tibi cara sit, vt eâ pauperem induas.

Sat, tegeris) 1. adhuc altera discissi pallij pars te satis operit.

Novembris lux) quia dies festus D. Martino facer vndecimum huius mensis diem illustrans, Mensẽ ipsum exornat, ac splendidiorem facit.

Obid) 1. dum, vtinopi consuleres, te ipsum spoliasti, factus es ram nobilis ac illustris, vt stellis & Sole ipso speciosior, ac pretiosior euaseris. Videatur in hanc rem Pulcherrimum doctissimi, ac disertissimi P. Masculi Encomium tom. 1. die 11. *Novemb.*

DECEMBER dies habet 31.

NeXA gelu quoNIAM, CONCCretaque barba DECEMBRI,

Mi tuus his THORax vtINAm flet, IOB, IN abysSis.

FESTA Decembris.

Disticho comprehensa.

Die, 2 XAuerij Francisci Ind. Apost.

& 6 Nicolai Episc. & Confessoris.

Syl. 7 AMbroij Episc. & Doctoris.

laba 8 CONCCeprio Bearissimæ Virginis Mariæ.

21 THOMæ Apostoli.

25 NARIiutaris Iesu Christi.

M

STE-

26 STEphani Pioromartyris.

27 IQannis Apost. & Euangelistæ,

28 INNocentium Mart.

31 Siluestri, Papæ, & Conf.

Nexa gelu &c.) quia December barbam ipsam habet imbre madidam, niue candidam, & glacie gelidam, quæ tempestatis hybernæ præcipua indicia sunt.

Mi inuit &c.) i. vti nam, Sanctissime Job, thorax Patientiæ tuæ mihi quoque præsto sit in-

his ærumnarum abyssis, ac temporis intemperie, vt armis tuis armatus aduersa omnia patienter perferam. Sua enim habent Christi milites Arma; & Præsidium, quæ Copiosissimè, vt cætera solet omnia, in suo Præsidio Romano summa cum eruditione Io. Petrus Giesentius, *Quo, vt Corona Nobilitatis Italia, & Amphitheatrum ipsum Romanum iam nunc toti testantur Orbis, non ingeniosior, & facundior alter,*

Legisti Lector Candide Doctissimi Passetini Calendarium: ingenium Authoris veneratus applausum & admirationem pependisti. Ergo perge ulterius, vt cetera, quæ te docet Astro-nomicus Apollo adificas.

De Indictione.

CCCXCIII.

EST Annorum xv. reuolutio ob tributa inuenta. A 24 die Septembris incipit ex Imperatorum decreto: quo videlicet tempore ob frugum maturitatem tributa optime pendi possunt. Pontifices verò, vt cum annis Natiuitatis Christi concordaret à 25 Decembris illam computant. Scire hoc debent Tabelliones actuarij & Notarij Pontificij & Cæsarei, ne in designandâ oberrent.

Christus natus est Indictione 14. Ergo, vt scias Indictionem anno correspondentem, antiquæ Christianæ adde tres annos, & resultantem numerum diuide per 15. & residuum erit quæsitâ Indictio. Queratur iuxta hanc Regulam Indictio anni 1582.

Annus Christi.	1582
Numerus addendus,	3
Summa	1585
Et diuisa per 15. dat.	105 (10)

Ergo ab anno illo, cuius respectu primus Christi fuit quartus ad annum 1582 transierunt 105 integræ reuolutiones, & supersunt 10. anni. Ergo anno 1582. Indictio est 10. Similiter hoc anno 1661 Indictionem queramus,

Annus Christi,	1661
Numerus addendus,	3
Summa,	1664
Et diuisa per 15. dat	110 (14)

Ergo ab eodem illo tertio ante Christum anno ad 1661. fuerunt 110. integræ reuolutiones, & 14 anni. Hoc igitur anno 1661. est Indictio

14. Regulam hanc Chronographi ad numeros sequentes reducunt.

Si tribus adiunctis Domini diuiseris annos.

Ter tibi per quinos, Indictio certa patebit.

Etiannum Indictiones in vtroque foro (Pontificio & Cæsareo) numeramus. Sed cur? Quia sic solebat fieri, cum suberat ratio.

De Quadragesima.

CCCXCIV.

IEVNIVM Quadragesimale à Cinerum die, quæ in feriam 14. post Quinquagesimam incidit, ad diem Paschatus exclusiue protenditur: habetque Dominicas ab initio Missæ, quæ in illis cantatur, notatas. Dicuntur enim 1. *Inuocavit*, 11. *Remissere* 111. *Oculi*, 14. *Latare*, 14. *Indica* (Palsionis) 14. *Offana* (Palmarum.)

Vt notarentur hæ Dominicæ Germani has dictiones posuerunt. *Ins Richters, Ofen Liegen lunge Palmen.*

Latini has. *Mors Imperat Regibus, Odiosam Linguam ludicas Omnipotens.*

Sententia Latina est opportunior; nam Germanica tantum designat Dominicas, Latina autem & ferias numerat, nam prima dictis Mors, quatuor ferias ante Quadragesimam exhibet: & reliquæ sunt heptagrammæ, vt hebdomadæ diebus respondeant: quas ad versus sequentes reduximus.

Mars luuenes Repetas: Ornabit Laureæ inermes Palma-ue.

Postea sequitur Pascha, quod à tempore verno, in quod incidit, *Pascha de flores*, ab Hispanis vocatur.

De Aduentu.

CCCXV.

PRIMA Aduentus Dominica, aut est Dies S. Andreæ, aut Dominica huius festo proxima. Considera sequentes numeros. *Novemb.* 27. 28. 29. 30. *Decemb.* 1. 2. 3. b c d e f g A.

Si enim litera Dominicalis sit B. prima Aduentus Dominica erit die 27: si C. 28: si D. 29: si E. 30: nempe ipsa Sancti Apostoli die si F. 1 Decemb. si G. 21 et tandem si A. 3.

Nihil: ut puto, potest clarius tradl. Integrum Clavius, et ex eo Origanus tom. 1. *Ephemeridum*, qui Introductorius est; *part. 1. cap. 4. pag. 86. §. Finitur.* hanc Regulam ingeniosè obnubilant. Verba Origani dabo.

(luxta doctrinam Clauij *cap. 7. libr. 3. Apologia*, in Indicis 7. articulis fiat numeratio, et in radice indicis collocetur 27. iuxta versum,

Virginis septem sibi radix Indicis aptas.

in secundo articulo 28, in tertio 29. in summitate 30. post in quinto articulo sub vngue 1, in sexto 2, in septimo 3: ac tandem iuxta initiales literas cuiuscumque dictionis harum septem in versu,

Bella cedere dolo, & ferro Germanicus aude. quæ literas Dominicales denotant inchoatâ numeratione similiter à radice iudicis, de die in quem cecidit litera Dominicalis pronuntietur.]

Et postea exemplum addit pro anno 1595. cuius litera Dominicalis in veteri Calendario est E. quæ notatur dictione *Es*, cadente in verticem Indicis, affectum numero 30. Ergo cadit Aduentus in 30. Nouembris.]

Hæc Regula est eadem, ac præcedens: sed illa videtur facilior. Addam nihilominus aliam, quæ expeditior, et memoris accommodatior sit. Scribo hos numeros.

B V r V r e V I X l r . 0 0 0 0 0 0 .

Literæ Arithmeticæ dant 27. Ergo quando litera Dominicalis est B. prima Aduentus Dominica incidit in 27. Nouembris. Cætera sequuntur ex ordine: Ergo C 28. et D. 29. etc.

De Canicularibus.

CCC XCVL

MNES loquuntur de diebus Canicularibus, et quid hoc nomine intelligatur, rari sciunt. Astronomi variè Sirium considerant, et idè variè Caniculares numerant. Aliqui medium huius calidissimi et insaluberrimi temporis in Calendis Augusti constituunt, & per medium hinc, medium inde mensẽ extendunt; vnde versus fuit conditus.

Margar Caniculas, Assumptio terminat illas.

Origanus *loc. cit. pag. 87.* putat debere Caniculares dici dies, quibus Sol signum Leonis calidissimum & succissimum peragit: quo respectu, qui composuit hunc versum,

Margaris os Canis est, eandem Laurentius offert. quod saltem quoad finem, verum, in Calendario Iuliano: at in Gregoriano addendi veniunt 10. dies. Anno 1664. Sol iniecit Leonem die 22. Iulij, Sanctæ Mariæ Magdalenzæ sacro: & inde exit die 23. Augusti, qui in S. Bartholomæi profectum incidit. Ergo Caniculares dies hoc carmine determinemus.

Magdalis initium, finem dat Bartholomæus.

Diebus his Canicularibus in Italiâ, Siciliâ, Hispaniâ, & Australibus omnibus regnis cessant Scholæ, singuli optant manere domi, & qui iteragunt, etiam noctu, periculo manifesto se exponunt.

De Astronomicis Stellarum nominibus.

RABICORVM Characterum Abacus celestis est: literæ enim in Solares & Lunares diuiduntur. vnde in Astrologiam Iudiciariam plurimæ superstitiones iræperunt; & vocabulorum corruptiones, quæ si fortè casu aut ignorantia acciderunt, ingeniosè excusantur. Otio indigerem, ut de hoc argumento edissererem: interim, quia in Hipparchi Abaco consignata Stellarum vocabula, iam corruptè à Turcis & Persis leguntur, ut interprecis à Græcis & Latinis vix queant; aliqua in exemplum produco.

Hipparchus, Astronomorum Princeps, ipse est *Ibbarchus*, aut etiam *Abrachus*.

Syntaxis magna Ptolæmæi, ΜΕΤΙΣΤΗ Græcè, Arabicè adito articulo *hæ*, et alteratis vocalibus est *Almagestum*.

ΗΡΑΚΛΗΣ, Hercules, Arabicè *Abracheleus*.

ΑΠΟΛΛΩΝ (alii Pollux, qui Geminorum est superior) Arabicè *Aphelar*, vel *Aphellar*, et mitis corruptè *Anhelar*.

ΟΦΙΟΥΧΟΣ Arabicè *Apheichus*. vocalibus omnino mutatis.

Vltima Eridani, quam Hebræi dicere solent *Asharen hannabar*, Arabes vocant *Achiron-nab-ri*; et per compendium, aut vocis corruptionem *A. harnar*.

Scorpius à Rabbini nominatur *AKrabb*, sed à Saracenis *Alacrab*, aut *Alacraho*. Aliqui scribunt *Alastrab*, sed labuntur et in fine fundamento mutantes.

Lepus, Hebraicè *Arnebbeth*, Arabicè *Elarneb*, vel *Elarnebo*.

Multa alia similiter corrupta leguntur, quæ ex præcedentibus possunt intelligi. Hæc igitur meo Philomuso didicisse sufficiat.

A P O L L O

ECHETICVS.

Obloqui in hos numeros frustra conaberis: hæc nam
Nomina, ne frangas, fracta fuere prius,

CCCXCVII.

VOCARI primo nomen ipsum, & apud Hispanos dat. in plurali Ecos, aspiratione omisâ: ipsi enim hanc litteram et aliter, quam Latini proferunt, ut videtur est in vocibus, dicho, hecho, prouecho. Vocatur à Latinis Echo: & declinatur ut Sappho, videlicet, N. Echo. G. Echus. & in cæteris casibus Echo. Qui in Acc. plur. dicunt Echos HXOVΣ, videntur hunc casum non à recto singulari HXΩ, sed ab HXOΣ hoc est sonus deducere. Alij hanc vocem Latino more variant, & dicunt Echo, Echomis, &c. ne recedant à paradigmate Sermonis. Græci vocem ab Hebræis acceperunt: sunt enim in lingua sancti multæ, quæ potuerunt hanc Græcam producere; nam נֶחַם est argumentatio aut interpretatio. & forte hinc Echo nomen traxit, quod illa nobiscum videatur argumentari & disputare. Vox ηχολ vocem significat: & ηχη A. chol vocem determinatam, & frangendo & excidendo à cæteris literis lamæ, manet ηχη Acho, græcè HXΩ, Vox fracta. Credidit habitare inter montes, & hanc ob rem Tragelaphus, aut etiam quæcunque bestia lex vocatur ηχη Acho.

Aliter de Echo Poetæ, & aliter Physici philosophantur. Illorum sententiâ Nympha fuit, quæ cum à Narcisso, quem deperibat, sperneretur, longo morare contabuit: & demum in saxum conuersa nihil prioris formæ retinuit præter vocem. Nemini est molesta; nullum interrogat, vniuersis respondet. Ouidius Theologiæ Ethnicæ tertio metamorphosin huius Nymphæ eruditè describit, dæpe illum Latinè eloquentem audiuius, at nunc labore & industriâ Andreæ de la Aguilla à Italicè cantantem audiamus.

*Disi'ei bramoso di sapere il resto
Poi che tu sai chi godiamci insieme
O come volentier rispose à questo
Che sopra ogni altro affar questo le preme
Dise, Godiamci insieme, & este presto
Del b. sio, & si discopre, e pin non teme
Che quel parlar da manfesso aniso,
Che ius potrà goder del suo Narciso
Mentre al collo sperato ella disende
Per volerlo abbracciar l'auare braccia
Da quegli abbracciamenti si si disende
Quando fugge da lei quando la sciaccia
Non t'amo, ei dice, ella il parlar riprende
E dice, T'amo, e poi forza'è, che taccia
Ne amarti voglio, es signe, e la rifiuta
Dice ella. Amarti voglio, e poi si muta,
Narciso al fin si fugge e non la vuole*

*E da giovane e scioico si governa
Abi come ella fra se se lagna e dolo
Vendosi sì bella, e ch'ei la sberna
E s'hauesse l'antiche sue parole
E preste dar fuor la doglia interna
Pianger fariano i suoi muti lamenti
La terra il cielo e tutti gli elementi.*

*Quanto sia la sua vita aspra, e noiosa
Mostra lo strazio de le chiome bionde
Si batte e grassia, e comparir non osa
Fra l'altre, nelle selue si nasconde
Si vine in qualche grotta cavernosa
Doue tal volta all'altrui dir risponde
E cresce ogn'hor più l'amoroso foco
Che l'arde, e la consuma apoco apoco. &c.
Sed Philosophi, qui causas rerum indagant, Echo esse vocem fractam affirmant; & qui subtilius & accuratius rem edisserunt, nolunt eam vocem realem & veram esse, sed fractam vocis præcedentis speciem, quam appellant imaginem. Valerius Flac. in Argon.
Rursus Hylan, & rursus Hylan per l'aga reclamas
Aias, responsant silua, & vaga certat imago.
& Ho.*

& Horatius.

Quem Deum cuius cecinit iocosa Nomen imago.
Iustus lib. 24. Epigramm. de Echo, quam sit difficile Echo describere insinuavit hoc carmine,

Et, si vis similem pingere, pingesonum.

De Echus causis multi Authores scribunt, videri poterunt Aristoteles *secti*, 1. *problem.* 22. Lucretius lib. 4. Quint. Curtius lib. 5. Euripedes in *Hecuba*, Ovidius lib. 3. *Metamorph.* Rab. Moyses Balmod. in *Philosophia Thalmudica*, & Iudæi alij. è nostris Franciscus Herrera, exponens Eclogam II. Garcilassi fol. 566. D. Petrus de Vellasco Puertocarrero. in suis *Rhythmis*: Canto 3. *Ephraïa* 12, & alij multi.

Contingit autem Echo, cum in valle ultima syllaba dictionis frangitur, vt videre est in hoc Hexametro ad Choram.

Sis mihi grata decora Chora: atq; signobilis illis.
Vnde verissimè & appositissimè Ausonius Galus,

Commoritur Marcisse sibi resonabilis Echo

Vocis ad extremos exinimata modos.

Es pereuntis adhuc gemitum ressequuta querelis

Vltima nunc etiam verba loquentis habet.

Non omnes voces reddunt Echo, sunt enim nonnullæ tam asperæ, vt non mereantur ab hac Nymphâ responsum. Hinc est quod merito vocem in Polyphonam, & Polyphemiam diuidamus: illa est quæ multos sonos reddit, ista quæ nullos: dicta à Gigante Polyphemo, qui nullam in vallibus & sylvis voce suâ Echonem excitabat. Lucianus *Dialogo de Dori & Galathea*. sic inquit, Echo quamvis garrula, nec respondere quidem ipsi (puta Polyphemo) rugienti voluit. imò perquisisset ipsam, si asperum & ridiculum eius eantum imitari visis fuisset. Consonat Moscus *lecti*, 3. & multi antiqui. Quos non legerat D. Ludouicus de Gongora, qui in sui *Polyphemi epigrammâ* xlii. sic ait:

Cera y cañamo unio, que no doquiera,

Cien cañas, cuyo barbaro ruido

De mas Ecos, que unio cañamo y cera

Albogues duramente es repetido,

La selua se confunde, el mar se altera,

Rompe Triton su caracol torcido;

Sordo huye el vagel à vela y remo;

Tal la musica es de Polyphemo.

ECHVS LECTVS.

CCCCXCVIII.

Ave a sunt, sed dignissima scitu.

PRIMA. Integrum Echo vocem ne repetito, nisi significatione mutata aut alterata. Hinc est Amor nomen, et Amor verbum posse sibi respondere;

si autem vtrobiq; essent nomina, aut vtrobiq; verba, non posse.

SECUNDA. In polysyllabis accentum acutum ne mutato. Quando Echo vnam aut duas refinget syllabas, vt cum dicimus *Maximus, mus*. salua res est; quia in vnâ aut duabus accentus syllabis non percipitur: at quando tres vel plures franguntur aut repetuntur, habenda accentus acuti ratio est; vnde hæc carmina, cum illam maxime videntur habere, Echo cauent.

Carmine Rhenam de loco decoro:

Tu metris Gratos celebres celebres.

Panta si Parca dederunt, dederunt

Plurima Musa,

TERTIA. Echo similitudine contenta esse. Hinc est, quod literæ similes licet commutentur, vt B in V; Th in T; I in Y; K aut Q in C durum; Ph in F; aut contrâ. Transi etiam simplex in duplicem, adspirata in lenem et contrâ: aut patet in istis exemplis. *Princeps*, vt adiunget, iubet. *Scientias Athenes tenes*. *Philosophorum forum*. Dic: *quantus est Cesar*, cui nobiles adsumus? Summus. *Quid Angli negabunt Dracō*, qui fuit *Nancta maximus*? humus.

ECHVS DIVISIO.

CCCIC.

I numerum refractionum respiciam, Echo est multiplex. MONOPHONIA, vocatur Echo simplex, vt, *Dabitur nobis ovis*. ΔΙΦΩΝΙΑ, Echo duplex, vt, *Erīs alia, maximus, imus mus*. ΤΡΙΦΩΝΙΑ, Echo triplex. vt *Composueris*, posueris, veris eris. ΤΕΤΡΑΦΩΝΙΑ, Echo quadruplex, vt *Concelebramus*, celebramus, Ramus, hamus, mus. Sic in posterum à refractionum numero Echo denominatur. Sed quot, quæso, Echones successivæ esse possunt? Ultra septem non admiserit Veteres, et ideo Cyzic turres, et porticum Olympiam celebrarunt. Vnde Lucretius,

Sex etiam aut septem loca vidi reddere voces,

Vnam cum faceres: ita colles calibus ipsi

Verba repulsanteis iterabant verba referre.

Si contextum Orationis respiciam; Echo diuidam in Affirmatiuam & Responsiuam. Hæc interroganti respondet, illa complet assentientis dictionem. Pono exempla.

In Sylvis Echo cor ita clamat: amat.

Ecce interroganti illa respondet. Et quia hæc dies, qua hæc scribo D. Bernardo est sacra, sub scitibo has lineas, vt Echo assentiam exponam.

Dum claris aris, Bernardus Nardus odore

Ore referi effert munera magna iuis.

Tay-

*Tartareisque teis fortis dominare, minare;
 Quis tibi (quando alyis maximus) imus eras.
 Quales vallis bias. Cælos meturis: & Iris*

*Ipse videris, eris fulgidus orbis bonus.
 Interim semper Responsiva omnium votis Af-
 fertur est prælata,*

M V S A P H Y S I C A.

CD.

DIDIT P. Athanasius Kircher ingenij felicissimi Vir, Romæ, anno M.DC.XL.Vniuersalem Musurgiam, hoc est, Artem magnam consoni & dissoni: & Tom. 2. lib. 9. p. 4. de Magiâ Phonocampicâ disputat, & exponit re-

sectæ aut etiam fractæ vocis prodigiosa miracula, Eum sequor, & quæ ab ipso vberius dicta, ad has paucas positiones reduco.

Est Echo, vt P. Athanasius ait, vocis imago: quod & firmat Virgilius, apud quem *saxa sonant, variisque offensa resultat imago*. Geometrix ope Echo est inuestiganda: & inter eos, qui Echometriam scripserunt, primus creditur fuisse Blancanus. Proponit Kircher Definitiones, Axiomata, Hypotheses, Postulata, Data, &c. & addit Prolusiones nonnullas, & in primâ titulo, esse sonum lucis simiam affirmat. Vt hanc assertionem tueatur in Philosophiam, penitentiæ ingressus explicat, quid sit sonus & rejicit eorum tententiam, quæ duorum solidorum corporum collisionem requirit. Aquam soni esse subiectum, & pisces audire asseuerat. Sonum cum lumine componit: nam, vt æstimat, lumen eadem ratione oculis, ac sonus auribus illabitur. Subscribit Consecratum, & in ipso soni intra & extra aquam grauitatem, metitur.

Prolusione 11. de obiecto Phonocampitico disputat, Echæ abditam vim esse demonstrat, & Cæciliz Metellæ superbum sepulchrum producit, de quo Boissardus in Topographiâ Rômæ sic scribit.

Metellorum Sepulchrum, inquit, forma rotunda ex quadratis facta marmoribus candidis instar amplissimæ turris, intrus concaua, & superiore parte aperta, cuius muri crassi sunt circiter 24 pedum: ea manium angulo adiacet, in cuius circuitu incisa sunt marmorea bouum, capita cuted & carne nudata, vt in sacrificijs fieri solitum erat, quæ contineantur lemniscis fasciarumque involueris, coniungentibus fructuum, florum ac foliorum congeriem, festo-

nes vulgo appellant, & in interuallis patinæ repositæ sunt Sacrificiorum; Capita bouum ferè sunt ducenta, ideo *Capo di boui* vocatur; voluntque Antiquarij geminam Hecatomben factam esse in funere celebri Cæciliz Metellæ, cuius nomen in fronte Sepulchri legitur, in ingenti marmorea tabula versus portam arcis Prætorianæ. Cæciliz Q. Oretici F. Metelli Crassii. Ad radices Collis in quo turris ædificata, est, si quis integrum versum heroicum pronunciet, Echo admiranda eundem reddet versum & articulatam sæpius. Ego Virgilianum Illud primum Aeneidos distinctè repeti octies integrum audiui, et postea confusè aliquoties. Nusquam gentium eiusmodi Echo auditur: quæ ideo tanto dicitur excitata artificio, vt in funere huius Cæciliz plorantium ciulatus, exclamationes et planctus funebres in immensum multiplicarentur, dum Hecatombe illa celebraretur duplex, et ludi funebres in honorem Matronæ præbentur.) &c.

Addit Kircher Echo non esse in puteis testæ instructis: et rationem, quæ Echo illinc proferribat, inquit. Explicat, cur putet resonantes sint, ad aquam quæ reflexioni aptissimum est corpus recurrens.

Prolusione 111. agit de medio Phonocampitico, siue de lineâ actionis. Illud ait esse duplex; Physicum et Mathematicum. Agit postea de celeritate soni, quâ medium transit, siue de spacijs phônici quantitate. Ostendit magnam esse difficultatem in designando spacio Echo correspondentem. Vult species soni, ac is vndatione deferri. Cur Echo noctu perfectiùs, quàm interdiu percipiatur exponit. Probat Echo monosyllabam spaciū 110. pedum Romanorum exigere. fatetur tamen, auram, vapores, etc. experientia alterare et mutare.

Hinc venit ad Echometrix caput 1. et canones seu regulas quasdam necessarias præmittit. Illas poterit curiosus Mathematicus legere ibidem, si velit.

Capite 11. agit de Phonurgiâ Echonicâ, siue de Echonibus artificiosè constituendis et fabricandis. Et Problemate v. hanc Tabellam producit,

Re-

Refringitur aut reflectitur Echo ;

Monosyllaba post pedes 100.

Disyllaba 190.

Trisyllaba 270.

Tetrasyllaba 350.

Pentasyllaba 430.

Hexasyllaba 515.

Hepasyllaba 600.

quam pulchris figuris æri incisus exponit.

Capite 111. differit de acusticorum instrumentorum fabricâ et architecturâ. Pronunciat per canales imò etiam per trabes oblongas, murificè sonum propagari. Quærit, utrùm vox canalibus arctè inclusa ibidem aliquo temporis spacio permaneat? Et quidem affirmanti sententiæ nec deesset ratio, nec autoritas; quia datur modus conservandi lucem, cur non et sonum etiam? et hunc servari posse reneat Baptista Porta, et Cornelius Agrippa. At, quia nos docet experientiæ contrarium, stabimus pro negatiuâ. Addit et probat Kircher vocem per tubos circulares melius propagari vehementiusque intendi, quàm per rectos. Capite 1v. Theatrum Vitruvianum et Villam Simonettæ apud Mediolanum describit. Et ex Vitruvii *libr. 5. cap. 5.* has lineas dignas, quæ ligantur adducit.

Itaque ex his indagationibus mathematicis rationibus fiunt vala ærea oro ratione magnitudinis Theatri, eaque ita fabricentur, ut cum tanguntur, sonitum facere possint inter se diatessaron, diapente ex ordine ad diadiapason. Postea inter sedes theatri, constitutis cellis ratione musica ibi collocentur, ita ut nullum parietem tangerent, eircaque habeant locum vacuum, et à summo capite spacium, ponanturque inuversa, et habeant in parte, quæ spectat ad Scenam, suppositos cuneos, nè minus altos semipede, contraque eas cellas relinquantur aperturæ inferiorum graduum cubilibus longæ pedes duos, altæ semipedem. Designationes autem earum quibus in locis constituantur, sic explicentur. Si non erit ampla magnitudine theatrum, media altitudinis transuersa regio designetur, et, in ea tredecim. cellæ duodecim æqualibus interuallis distantes conformentur vti ea Echæa, quæ supràscripta sunt ad nemem hyperboleon sonantia in cellis; quæ sunt in cornibus extremis, vtraque parte prima collocentur; secunda ab extremis diatessaron ad nemem diazeugmenon; tertia diatessaron ad nemem paramelon; quarta diatessaron ad nemem synnemenon; quinta diatessaron ad meson; sexta diatessaron ad hypaten meson, in media vnum diatessaron ad hypaten hypaton. Ita hac ratiocinatione vox à Scena, vti à centro

profusa se circumagens, tactuque feriens singulorum valorum caua, excitaucrit auctam claritatem, et concentu conuenientem sibi consonantiam.

Agit postea *pag. 191.* de aure Dionysij Syracusis superstitæ, & *pag. 193.* de ædificio Papiæ superstitæ, in quo multæ immododum vocum reflexiones audiuntur: de quibus Cardanus *libr. 18.* de subtilitate, in quo de mirabilibus disputat, hæc habet.

Tertium vigilæ genus purum est, ac syncerum, in quo tamen multis modis mira videre contingit: velut cum Echo resonat, tum maximè multiplex, contingit, ut quandoque septies voces reddat. Noctu id mirum in modum admirabile est, & nisi vulgata res esset, quemcunque posset perterrefacere, adeò voces perspicuas, ac tardè quandoque reddit. Causa est aer, qui à planis repercutietur, cuiusque non enim nisi antra, aut muro resonant, resonant autem ex vetustis, & magis procul, quàm propè: Elidi vocem in Echo necesse est, ac plano intermedio referri. Multiplex est persæpe: nos triplicem audiuius. Non solum multiplicis vocis, aut septies redditæ exempla antiqui cognouerunt: Verum, in Papiæ, Ticinum olim basilica magna, vocant Salam Itali, quæ iuxta arcem ciuitatis ex ostio toties remittit voces, ut numerare nequeas, quandoque decimate tertia vox exauditur: aderant testes multi, & inter ceteros medicæ artis professor egregius Melchior Malheuser Germanus, noster discipulus. Credidisses aliquo responderi, aut deludi: Emoriuntur sensim voces, ac desinunt: Vnde mirum in modum, Ahime, quod sonat Latiuè, heu, refertur: velut morientis, ac deficientis vox. Quadam hæc est ædes, & fenestris patulis pluribus, in superiore à lateribus illuminatur. Cæterum frons, & paries ex aduerso positus integri sunt, nisi quod in fronte ostium adest, longitudo pedes circiter centum, latitudo 25. fermè: resonat & multiplex vox si iuxta parietem alterum ex aduerso ostij steteris. Videturque ex sublimi tunc ostij parte reddi. Itaque ex utroque latere, & maximè extra ostium ipsum stantibus vox resonat, in medio nequaquam. Vnde nemo dubitare potest, vel Demonem esse aut Sycophantiam. Nam vix Echo credi potest, adeo clarè, adeo expedite, adeo sæpè, ac ordine certo voces omnes exaudiuntur. Altitudo dimidio, ut reor latitudine maior; excelsa enim hæc est basilica. Ita describere placuit, ut sciant homines, vbi talia expectari conueniat; aut si libeat exemplum aliud instaurare. Acepi ab adstantibus, olim ante

ante ostium fornicem porticus è regione posita fuisse, cuius etiam magna pars superest; multoque melius solitas redli voces stantibus extra ostium sub fornice; multoque locupletius, ac maiore frenore, ut quæ tricies quantumque resonarent: cetum est, ut celerius profertur, maioriq; ac concitatore voce, ita clarius, ac frequentius reddi.

Postea *Pragmatia* 1. pag. 295. docet Principum aulas ita disponere, ut nihil tam submissè dici possit, quod non audiat, vel in eodem, vel in alio conclavi. *Pragmatia* 11. fabricam ita disponit, ut sonus in duobus tantummodò locis oppositis, atque in nullo alio medio andiri queat. *Pragmatia* 111. aulas in parabolas superficies deducit, ut auris certo pun-

cto constituta quodlibet submissè prolatum percipiat. *Pragmatia* 1v. Hyperbolicam fabricam erigit sonos congregantem. *Pragmatia* v. aulas fabricatur ellipticas sonos mirificè intendentes. *Pragmatia* vi. Ellipsim acusticam in palatio conformat, ut duo Principes in separatis conclavibus constituti de quacumque re tanquam praesentes possint colloqui. *Et tandem* pag. 397. statuat confici posse, ait, in medio aëris pendulam, sonos quoslibet tam articulatos, quam inarticulatos, perfectissimè pronunciantem.

Hæc sunt, quæ Musa hæc prima sub initium insinuare suo candido Lectori voluit, ut rerum Physicarum gnarus ad Metametricam, aut Metamusicam venire possit.

MVSA II. GRAECA.

CDI.

VNT, qui Echones veteribus invident, & aiunt à Iunioribus inuentas esse: contra illos disputare non volo, sed Musam hanc secundam produco antiquissima carmina ad Echonem conformata adducentem.

Exstant enim veteris aui carmina, quæ Archio aut Archiz poetæ adscribuntur, est autem iste, aut qui ædificauit Syracusas; aut Antiochenus ille, quem defendit Cicero, & ornatissimâ dictione celebravit: aut Hyblaïus, aut Mylenæus, aut alius quidam, nostris Poëtis multò senio & antiquior.

MVSA III. HISPANA.

CDII.

DETAE nostri Echus suauitate & elegantia delectantur. Multa possem illorum Carmina proponere quibus dictionum fractio, aut etiam reflexio gratiam addit; sed sufficiat paucula produxisse, ut genius Authorum cognoscatur.

SONETO,

Al nacimiento de nuestro Redentor.

EL mas querido y inflamado
Puesto en el duro, y sin consuelo
Sufre por mi de tierra y cielo
En un zefebre desechado
Esta por verme desatado
T por tener de mi recelo
T del dolor, que no me duelo,
Llora mi culpa y desahucio

Amado
Suelo,
Yelo,
Echado.
Atado,
zelo,
Duelo,
Hado.

En un pobre por:al deserto
La luz, do su grandez a encierra,
T destila con dulce lloro
Que quanto encierra en su tesoro,
T quanto de su Amor destierra,
T es amor lo que el ama cierto

SONETO.

A la Circuncision de nuestro Saluador.
AVra algun alma en tal blandura
Que con su ley nose comida,
Viendo tu carne tan querida
Por aplicar a su locura
Sangre que hazes la tierra impura
Do el Alma pobre y sin manida
Por quien la muerte introducida
Enro la vida, y la ventura
Vuelve mi corazon de inmundo
De humano celestial, de infano
T sienpre en el, pues te enamora,
En ti mi bien desde el profundo
Pon en mi ayda dulce Hermano
Qualquier sazón, qualquier deshora,

Yesto,
Cierra,
el Oro.
es Oio,
es Tierra,
Acierito

Dura?
o mida,
herida,
Cura.
Pura,
anida,
ida
tura.
Mundo,
fano,
Moga,
fundo,
Mano,
es Hora.

SONETO.

De la Santissima llaga del Costado.

Deuota voz, que no eloquente,
La llaga amada, la querida
Donde el Amor en su manida
T que otro en ella se le asiente,
A tan hermosa y rica fuente,
Perque da a un Alma ne debida
Conque queda, si mas querida,
Paraque herida, mas valiente
Tiene con ella en el despecho
Tiene en todo feliz desuerte,
Que sabe, que en estando ensierra,
Cielo la tira, la destierra
Nela paga (que tiene pecho)
T asi merece Dios su muerte,

Cuente,
Herida,
anida,
siente.
Vente,
Vida,
herida,
aliente.
Pecho,
fuerte,
Yerra.
Tierra,
Pecho,
verte.

Duo priora Epigrammata reperiuntur apud Ren-
gism cap. 71. tertium concepi puer; & ne pe-
raret, debui alijs subleribi.

Saluanticensem Vniuersitatem apparatus
festiuo Principis Balthasaris Philippi IV. Regis
Hispanie filij natiuitatem celebrantem alloqui-
tur quidam Eruditus Parnassi cliens his verbis.

SONNETO.

Madre de ciencias, afamada
Si Apolo hermoso en su manida
Ta nuevo sol te da de vida
Porque a su luz, tu luz sagrada
Pues siempre triansas asfada
Nunca de Tebo la querida
Te buya, y quando se comida
Que uade ti, si deserrada
Tu vez, a quien se desenfrena,
Quebra al Zelo inobodiente
Quando tan docta, ne disuena,
Quando tus fuerzas combatiente
Tu sol venera la Agarena
Tu gloria un Angel eloquente,

amada,
anida,
vida,
agrada,
ofada,
ida,
mida,
errada.
enfrena,
diente
fuenta.
tiente,
arena,
cuente.

CDIII.

DDAM duos Sonetos, quos Viennæ in-
Austriæ Reuerendissimus P. Didacus
Quiroga Capucinus, Mariæ Impera-
triciæ Confessarius nobis communi-
cauit, vt nostram & aliorum erga
Reginam Angelorum deuotionem intenderet.

SONETO.

Granada hermosa, que en estrecho trecho
Granada ya sin dar dentera, entera
T limpia estas, en la primera hera,
Pagando al Cielo sin despecho pecho. (1)

Esto fue en Celestial barbecho
T quien Diuina luz tuuiera,
Que Dies se sella, qual sincera
Dando a tus sombras de su elección
Afer su grano el Ser Diuino
Su gracia en ti como en espesa
Resplandeciendo con frescura
Granada Dios te dio contigo
Y asi quedaste qual grandiosa
T eternamente en ventura
Fuit hic Sonetus à Margarethâ Augustâ. Sere-
nissimâ Philippi III. Hispaniarum Regis Vxore-
concinatus. Virginem-Matrem concipit sub
specie Granatæ, & constans symbolo de eius
puritate discurret. Maria Imperatrix Matris suæ
Margarethæ deuotioni insiſtendo, hanc Echo
scripsit.

SONETO.

MAr de gracias en callada
Sin que de culpa el empestade estado
Dexase Virgen tu collado
Estas por gracia de enalzada
Vaxo agni Dios por tu sagrada
A darte asiento en su comprado
Donde oy te tiene en regulado
Sobre su brazo repechada
Dentro del seno de la cana
Queriendo, dar a mi locura
Oy Dios te viste de galana
En ti se abunda mi verdura
T a si por ser de peste sana
T a si por ser de peste sana
Mi malique en ti qualquier venturâ tura. (8)
Sic Augusta vtraque (Pæ. ens, Filia) de Immacu-
latâ Virginis Conceptione disleruit.

(1) Granatam Margaretha ob oculos homi-
num posuit, vt Desipara pulcherrimam imaginem
exhibeat. Granata, prater vegetatiuus rubinos
nihil habet; nihil Virgo prater doctes & gratias
Christi sanguine purpurascens. Granada in
primo versu est nomen substantiuum, in secundo
adiectiuum.

Granatum fructus est notissimus: Hisp.
Granada, Grace ΓΡΟΙΑ vel ΡΟΑ Plinius libr.
20. cap. 41. Singultus & vomitus fistit cum sue-
co Granati Columella libr. 12. cap. 41. Et inte-
gra mala, dulcia, Granata, quæ Punica vo-
cantur. Et quidem in haclachrymarum valle,
nihil omnino habemus prater singultus & vo-
mitus. Peccauisse lugemus, & incanti iterum
redimus ad vomitum, Et Christus indulgendo
perseuerantia gratiam singultus & vomitus hos
fistit: sed quomodo: cum succo Granati: hoc
est, Maria, (purissimi Granati) succo (oratio-
ne) sollicitatus. Est autem Maria malum Puni-
cum, integrum sllibatum, dulce, unde ab Ec-
clesia vita & duleedo nominatur.

Granatus, a. um. ΠΟΙΑ ΚΟΚΚΩΔΗΣ, quod abundas granis, Et quidem, si granorum nomine gratias intelligamus, meritis Angelorum Regina esse granata dicitur, quasi plena gratiis.

Alij homines en la primera hera, in primo anhelitu, in primo vita instanti, solunt Orco tributum, unde Propheta Rex, Psalm. 50. In iniquitatibus conceptus sum, & in peccatis concepit me mater mea: at Maria in primo vita momento soluit tributum Cælo. Anne habuit etiam tunc usum rationis, & Conditor & Praefratoris suo gratias egit, & se illi actū charitatis inamissibili ungi? Sic multi Patres faverunt, & ego credibile indico.

(2) Barbecho, monticulus; audacter ad cælum transferitur; nam & multi etiam Expositores Excellorum montium nomine in Sacra Pagina Cælos intellexerunt.

Pulchra est cera illa similitudo, Alia materia dura sunt & resistent Arsifici; at Deipara in Dei manibus ut Deiformis fieret, semper fuit velut cera.

(3) El Sêr Djuino Dininitas, quæ Eterni verbi hypostasi terminata & determinata (Verbum Dininū, Filius) venit à Cælis (hoc est, ut mens Bernardus loquitur, non venit qui aberat, sed apparuit qui latebat) venit, inquam, à Cælis, ut huius Parthenij Granati granum (filius) esset.

Resplandeciendo cōn frescura escura, Sanè Paterna gloria splendor, humanitate seclius, obscurus fuit; erat Deus, sed ignotus; unde Paulus de illo intelligit inscriptionem Ara, quam olim Athenienses Deo ignoto dicauerant. Est ignis, sed concupiscentia feneratorum in nobis gratia sua efficacia refrigerans.

(4) Tu ventura tura. Si dixisses Tu ventura dura, leuiter in Eichus leges peccanisses; at usa fuisses Poëtria Augusta voce magis nota & recepta: at siquidem illa voluit suum Epigramma claudere, sub illud tempus illam vocem obtinuisse in Regio Palatio putarem; at hodie ab aula exulat, & obstat tantum in pagis.

Transeo ad alium Sonetum, illumque breuissimis Scholijs dilucido.

(5) Gratiarum mare, Mar de gracias, meritis vocatur Maria: tum propter amplitudinem, tum etiam propter communicationem. Aliarum Sanctorum gratia, rini sunt cū Mariana collata: hæc enim est immensus Oceanus, cuius magnitudinem solus nescit, qui condidit. Eius tendunt in mare, viderem fluant: gratia datur hominibus ut ad Mariam & per illam ad Christum & Cælum pergant, ut inde iterum, derinentur ad vicos, qui in mundo Cælum profectione ab hostibus internis & externis defenduntur.

Callada hallada. Hæreo. Hic aliquid esse male scriptum putarem. Si Hallada nomen sit, callada hallada eris tacita inuentio. Te cogita.

Emprestado estado, Pulchra est allusio, & digna, qua explicaretur & dilucidaretur virius. Mutuè accepta pecunia est simul propria & aliena; & nulla in hoc sublatæ contradictio, quia considerationes sunt diuersæ. Sic culpa originalis est simul propria & aliena, alio enim sensu est Adami, in quo actū illis fuit, & alio ista nostra. Sed hoc insinuas sufficit.

(6) Comprado prado, Redemis Hominum Deus: & sui sacratissimi sanguinis pretio eidem Cælum emit, Est autem Cælum pratum illud Emphyreum, in quo septus Virginitatis choris iulæ purissima passus Agnus.

(7) Galana lana. Originalem gratiam veli Poëtria comparat: docta à Sacra Scriptura, qua stolam albam gratiam frequenter nominat.

(8) De peste sana. Pests nomine intelligit culpam originalem, qua ita in parentibus est, ut & filios inficiat.

Iterum hic verbum Turar inuenio; & iterum indico, non esse ita rusticum, ut locum in Palatio sub illud tempus non habuerit. Hodie Durar dicimus, durare, perseverare, perennare.

Poëtria hæc Augustæ obierunt in Domino & in Dominā, quibus studiosè seruierunt, dum viverent; & hodie æternā in Cælis (sic spero) apud gratiarum Mare fruuntur gloria, ad quam Diuinum Parthenij Granati granum nos perducatur. Amen.

SYLVA VOCVM REFRACTARVM.

T Echones Philomusus componat, habere debet vocum copiam, quam Sylua, quæ subiungitur, exhibet. Continet præcipua linguæ Hispanæ vocabula, nec alijs indigebit Tabulis, qui illam habuerit.

Huius similem Syluam pro Echo Latinâ Sylua sequens proponit; quâ uti poterit, qui versus Latinos componat.

Simili labore poterunt Lectores Eruditi hunc Parnassum augere, Syluas Græcas, aut etiam Gallicas, Italicas, Belgicas, Germanicas, &c. conformando.

Hebraicam collegimus & exornauimus: at noluimus illam huc collocare, scripsimus enim קבאלה Cabalam, Opus cuiusosum, variumque: & ibi ab Alephbethi elementis ad vsque Philosophiæ & Theologiæ difficultates penitiores, omnia ad mentem Illustriorum Rabbiorum tractamus. Ibi, quæ in Metametricâ alijs linguis, Hebraicâ aut etiam Cabalisticâ expendimus.

Darâ. Mandarâ, &c. *Extrahæ ex Futuro prima coniugationis, verbum desinens in Do.*

Harâ. Desharâ, lleuarâ

Serâ. Coserâ, toserâ, descoserâ Reposarâ, &c.

Osarâ. Deduc ex verbis in Olo.

Verâ. Mouerâ, &c. *Vide verba, quæ in secunda Coniugatione desinunt in Eo.*

Dirâ. Medirâ, &c. *Ex fonte in Dir.*

Atarâ. Matarâ, &c. *Deduc ex verbis in Ato.*

Idarâ. Combidarâ, enuidarâ, reuidarâ, oluidarâ, &c.

Odarâ. Acomodarâ, enlodarâ, apodarâ, escodarâ.

Trac. Atrac, retrac, distrac.

Caec. Descac, recac.

Nas. Quinao.

Abah. Abaho, defabaho, Bilbao.

Flautâ. Enflautâ.

Cautâ. Incautâ.

Traigâ. Atrraigâ, retrraigâ, distraigâ.

Caiga. Recaiga, desciga.

Ana. Cauaua, alabaua, accaua recabaua.

Caba. Acaba, recab. menoscab. A placaba, &c. *Huc pertinet omnia verba finita in Co.*

Labio. Astrolabio, enlabio.

Refabio,

Tabla, entabla, defentabla.

Entabla, defentabla, destabla.

Defentabla.

Admirabla, &c.

Condestable.

Variable, invariable, infaciabla.

Defentabla.

Perdurabla.

Incutabla.

Curabla, Mudab. Pecabla. Placab. Sa-

nabla. Comabla. Culpabla, Traffab.

Prob. Omnes hæ voces sunt reflexæ, si proponatur *lu*, ut si dicas, *Incurabla*, *Inmudabla* (*In-*

mutabla) *Inpecabla*, etc.

Retabla, Diabla, Pablo, vocabla, venab. entab. etc.

Defentabla.

Labra. etc.

Palabra, de palabra, descalabra.

Sonsaca, entresaca.

Desataca.

Borracha emborra, desemborra.

Desempacha.

Mostacho.

Desempacho.

Desgracia, congracia, regracia, agracia.

Enlacia, Galacia.

Huc pertinent omnia nomina finita in Ad, ut Verdad, Suauidad, &c. Et verba in Do, ut Mandad, &c.

Inflamad, &c.

Amparad, &c.

Estrecad, &c.

Tradad, &c.

Acomodad, etc.

Dorad, morad, etc.

Reposad, etc.

Soldada, alcaldada, Andada, quedada, Apiada, desapiada, descuidada, denodada, combidada, guardada, &c.

Barbada, sobarbada, desbarbada, turbada.

Agrada, degradâ, sagrada, confagrada, sangra, malogr.

Iornada, mandada, sofrenada, Granada, bocanada, cantonada, mango-

Sabio.

Abla.

Tabla.

Entabla.

Able.

Stable.

Table.

Entable.

Durable.

Vitable.

Nota

Able.

Enable.

Abra.

Labra.

Saca.

Ataca.

Kacha.

Empacha.

Tacho.

Empacho.

Gracia.

Lacia.

Dad.

Dad.

Dad.

Dad.

Dad.

Dad.

Dad.

Dad.

Dad.

Dad.

Dad.

Dad.

Dad.

Dad.

Dad.

Dad.

Dad.

Dad.

Dad.

Dad.

Dad.

Dad.

Dad.

Dad.

Dad.

Dad.

Dad.

nada, campana, inuerna, empanada, reuana- da, tonada, tornada. Ganada, etc.	Prestado, etc.	Estado.
Amada. O Asamada, &c.	Esquadra.	Quadra.
Azada. Brazada, lazada, abrazada.	Taladra.	Ladra.
Arada. O Camarada, parada, descarada, am- parar, &c.	Compadre.	Padre.
Asada. O Passada, casada, descalada, &c.	Comadre.	Madre.
Atada. O Patada, recatada, maltratada, &c.	Esquadre.	Quadri.
agrada. O Sagrada, consagrada, desagrada.	Taladre.	Ladre.
ablada, O Endiablada.	Apaga propaga.	Paga.
Anada. Manada, granada, bocan. campan. empanada, reuan.	Esfrago.	Traga.
Elada. O. Celada, tonelada, canelada, velada, reuela, rezela. desuel. desel. pelada, &c.	Vísage, mensage.	Sage.
Errada. O Aferrada, desfer. &c.	Vitrage, atrage, retrage.	Trage.
Isada. O Desatinada, descamin, finad. &c.	Auentage, atage, amortage.	Tage.
Idada. O Combidadada, nidada.	Descerrage, Abencerrage.	Rage.
Ornada. Iornada, tornada, adorn. trañorn. soborn. enhorn.	Abencerrage, descerrage.	Errage.
Orada. O Morada, enamor, colora, tempor. de- lafor. encorada, dorada, &c.	Defencage.	Encage.
Vfada. O Acusada, &c.	Alago, empalago, desempalago.	Lago.
esbada. O Aprouechada, desaprouech. desech. etc.	Apago. propago.	Pago.
Ofada. Posada, rosada, acosada.	Esfrago.	Trago.
enfada. Defensada.	Amortaja, mortaja, auentaja, ventaja,	Taja.
Odada. Acomodada, etc.	Trabaja, abaja, sob. nau.	Baja.
Onada. O Cantonada, mangonada, tonad. leo- nad, fazonada, etc.	Trabaja, nauaja.	Abaja.
Criada. Bien criada, mal criada.	Encaja, defencaja.	Caja.
Fisda. Confiada, desconfiada.	Defencaja.	Encaja.
Lanada. Deslauada, enclauada, defenclaua- da, clauada.	Borrage, descerraja.	Raja.
Morasa. Enamorada, desamorado.	Empaja.	Paja.
Mudada. Demudada.	Destajo, espantajo, etc.	Tajo.
Lograda. Malograda.	Escobajo, contrabajo, lauajo, etc.	Bajo.
Salada. Ensalada, desfalad. desál.	Colgajo, gargajo, vergajo, desgajo.	Gajo.
Sangrada. Deslangrada.	Renaquajo, dequajo.	Quajo.
Templada. Destemplada, contemplada.	Descerrajo, burrajo.	Rajo.
Tocada. Estocada, retocada, etc.	Atrajo, distrajo, retrajo.	Trajo.
Enfada. Defensade.	Quintal, soportal, puntal, pretal,	Tal.
Agrade. Desagrade.	brutal, mortal, inmortal, occi- den. orient. cristal. fatal, sacer- dotal, total, cost. hospít. metal.	
Hato. Honrado, etc.	Vocal. Angelic. berroc. penafseal, car- rascal, broc.	Cal.
Dado. Soldado, cuidado, mandado, cond. cand. descuidado.	Mariscal, Pontifical, etc.	
Prada. Comprado.	Anibal, atabal, arrabal.	Bal. Val.
Lado. Tablado. Prelado poblado, despo- bl. trasl. Apostolado, Consulado, salado, consol. asistol. acanal. hilad. &c.	Verbahcab. Vendau. seru.	
Nado. Senado, Venado, ganado, cornado, granado, reynado, encarnado obstinado, malcozin.	Loboceral, naual.	
Vado. Maluado, salua. priuado, etc.	Rosalca, vniuers. interel.	Sal.
Anado. Ganado, granado.	Lagrima, animal.	Mal.
Inado. Priuado.	Hospital.	Isl.
Ofado. Deposado, reposado, etc.	Desleal.	Leal.
	Desigual.	Iguál.
	Alcauala, refuala.	Vala.
	Zagala, bengala, regala.	Gala.
	Eicala, azicala, encala.	Cal.
	Acorrala, querrala.	Rala.
	Empala, traspala.	Fala.
	Acaudala,	Dala.
	Maestresala, desfala.	Sala.
	Desigual.	Iguál.
	Sardanapalo.	Fale.
	Batalla, entalla, estalla, etc.	Talla.
		Hon-

<i>Ralla.</i>	Honralla, deshonralla, borralia enter- ralla, desterralla, ater, alla encerralla, etc.	<i>Barranco.</i>	<i>Arranco.</i>
<i>Dalla.</i>	Medalla, mandalla, etc.	<i>Enfincha.</i>	<i>Sancha.</i>
<i>Afalla.</i>	Vassalla, auassalla, amassalla, etc.	<i>Enfancho.</i>	<i>Sancho.</i>
<i>Calla.</i>	Encalla, acalla, defencalla, arrancalla.	<i>Demanda, defmanda, remanda, Mi- landa.</i>	<i>Manda.</i>
<i>Malla.</i>	Amalla, etc.	<i>Zarauanda, auanda.</i>	<i>Vanda.</i>
<i>Odalla.</i>	Acomodalla, etc.	<i>Ablanda.</i>	<i>Blanda.</i>
<i>Atalla.</i>	Batalla.	<i>Ablando.</i>	<i>Blando.</i>
<i>Honralla.</i>	Deshonralla.	<i>Demando.</i>	<i>Mando.</i>
<i>Rama.</i>	Enrama, derrama, Guadramma, def- parrama.	<i>Mandando, etc.</i>	<i>Dando.</i>
<i>Gama.</i>	Efcama.	<i>Auando, probando, etc.</i>	<i>Vando.</i>
<i>Clama.</i>	Exclama, reclama, aclama, declama.	<i>Deshonrando.</i>	<i>Elorando.</i>
<i>Fama.</i>	Infama, afama, disfama.	<i>Amando, Hablando, Afando, Atando, Ando. Hortando, Blando, Ecbando, Errando, Estando, Hando, Idando, Imando, Yuando, Odando, Oman- do, Orando, Ofando, Vfando.</i>	<i>Ando.</i>
<i>Adan.</i>	Rabadan.	<i>Cauaã, arrebaã.</i>	<i>Vaã.</i>
<i>Can.</i>	Azacan, vulcan.	<i>Guadaã, espadaã.</i>	<i>Daã.</i>
<i>Van.</i>	Gauan, defuan, alcarauan, cordouan, Lauan.	<i>Traimontaã, monta. cast. pestã, Taã. restaã, Bretaã.</i>	<i>Taã.</i>
<i>Pan.</i>	Maçapan, ganapan.	<i>Alimaã, Alemaã, artimaã, tamaã Maã. amaã.</i>	
<i>Dan.</i>	Iordan, Soldan, Adan, Rabad.	<i>Ocaã, encaã, tacaã.</i>	<i>Caã.</i>
<i>Sana.</i>	Mefana, Infana, cortefana, partefana.	<i>Defengaã.</i>	<i>Engaã.</i>
<i>Lana.</i>	Porcelana, alana, plana, aplana, ami- lana, affolana, folana, fulana, galana.	<i>Susaã, enfaã,</i>	<i>Saã.</i>
<i>Rana.</i>	Serrana, almorrana.	<i>Maraã, mufaraã, telaraã, enmaraã, defenmar.</i>	<i>Araã.</i>
<i>Gana.</i>	Defgana, pagana.	<i>Enmaã, defenmar.</i>	<i>Maraã.</i>
<i>Mana.</i>	Humana, femana, romana, hermana, entrefem.	<i>Defentã.</i>	<i>Entraã.</i>
<i>Cana.</i>	Toscana, Africana, comarcana, bar- bacana.	<i>Eftaã, ermitaã, caftaã, restaã, an- taã.</i>	<i>Taã.</i>
<i>Llana.</i>	Auellana, villana, allana, arrellana, , Scuillana.	<i>Redaã, espadaã.</i>	<i>Daã.</i>
<i>Vana.</i>	Pauana, denana, reuana.	<i>Ficaã, calcaã, efcaã, tacaã, enca- aã.</i>	<i>Caã.</i>
<i>Azana.</i>	Holgaçana, ataraçana.	<i>Apaã acompaã, empaã, defacom- paã.</i>	<i>Paã.</i>
<i>Lana.</i>	Amilana.	<i>Rebaã, baã, arrebaã.</i>	<i>Baã.</i>
<i>Grana.</i>	Defgrana.	<i>Defengaã.</i>	<i>Engaã.</i>
<i>Mane.</i>	Humane.	<i>Amanã, emanã, Almanã.</i>	<i>Manã.</i>
<i>Grane.</i>	Defgrane.	<i>Decanã.</i>	<i>Canã.</i>
<i>Sano.</i>	Infano, Cortefano, gufano.	<i>Decanã.</i>	<i>Canã.</i>
<i>Gano.</i>	Pagano.	<i>Remanã amanã.</i>	<i>Manã.</i>
<i>Mano.</i>	Hermano, Otomano, facomano, hu- mano, inhumano.	<i>Traflanta.</i>	<i>Planã.</i>
<i>Vano.</i>	Romano, paßana.	<i>Sacrofanta.</i>	<i>Santa.</i>
<i>Vano.</i>	Efcruano, en vano, auano, reuano, , Vrbano, Siluano.	<i>Disfanta, encanta, defeneata.</i>	<i>Canta.</i>
<i>Llano.</i>	Auellano, Scuillano, Castellano, alla- no, arrellano, villano.	<i>Amamanta, enmanta.</i>	<i>Manã.</i>
<i>Iano.</i>	Cirujano, Trajano, Riojano.	<i>Confonante, Affonante, diffonante, Sonante. malfonante.</i>	<i>Sonante.</i>
<i>Gano.</i>	Pagano.	<i>Menguante.</i>	<i>Guanã.</i>
<i>Cano.</i>	Africano, Toscano, Vulcano, Corun- ca, comarc.	<i>Disfante, encante, defeneante, tocan- re, pefcante.</i>	<i>Cante.</i>
<i>Alano.</i>	Galano.	<i>Infante, confante, inconfante, circon- fante, diftante, refante.</i>	<i>Infante.</i>
<i>Tranca.</i>	Potranca, atranca.	<i>Inconfante.</i>	<i>Confante.</i>
<i>Mania.</i>	Salamanca.	<i>Traflante.</i>	<i>Planã.</i>
<i>Francia.</i>	Villafrancia.		<i>Canã.</i>
<i>Arranca.</i>	Carranca.		
<i>Vanco.</i>	Lauanco.		

<i>Canto.</i>	Acanto, discanto, encanto, &c.	<i>Alcapatra.</i>	<i>Parra.</i>
<i>Tanto.</i>	Entretanto, por tanto.	<i>Alpujarra.</i>	<i>larra.</i>
<i>Santo.</i>	Sacro santo, difanto.	<i>Embarra, desembarra.</i>	<i>Barra.</i>
<i>Manto.</i>	Enmanto, Eim. Rodan.	<i>Catarro.</i>	<i>Tarro.</i>
<i>Planto.</i>	Trasplanto.	<i>Guijarro.</i>	<i>larro.</i>
<i>Dança.</i>	Bien-andança, mudança.	<i>Nauarro, embarro, desembarrá.</i>	<i>Barro.</i>
<i>Lança.</i>	Valança, alança, miscolança, Arlança, balanza, templança, destemplança, aualança.	<i>Desembarro.</i>	<i>Embarro.</i>
<i>Fiança.</i>	Desconfiança, conf. asian.	<i>Enfarta.</i>	<i>Sarta.</i>
<i>Papa.</i>	Antipapa, empapa.	<i>Aparta, desparta, reparta, Esparta.</i>	<i>Paria.</i>
<i>Tapa.</i>	Atapa, desatapa, destapa.	<i>Descarta, encarta.</i>	<i>Caria.</i>
<i>Capa.</i>	Efcapa, socapa.	<i>Aparte, reparte, desparte.</i>	<i>Parte.</i>
<i>Atapa.</i>	Desatapa.	<i>Aparto, reparto, delparto.</i>	<i>Parto.</i>
<i>Apo.</i>	Sopapo, empapo.	<i>Abraça.</i>	<i>Brasá.</i>
<i>Tapo.</i>	Atapo, destapo, desatapo.	<i>Arraça.</i>	<i>Rasá.</i>
<i>Dar.</i>	Mandar, etc.	<i>Argamasa, amasa.</i>	<i>Masa.</i>
<i>Mar.</i>	Amar, etc. Alamar, palomar.	<i>Escasa, descasa, encasa, defencasa.</i>	<i>Casa.</i>
<i>Hilar.</i>	Tham. pilar, deshilar.	<i>Traspasa, compasa, repasa.</i>	<i>Pasa.</i>
<i>Amar.</i>	Thamar, alamar, inslam. etc.	<i>Engasta, desgasta.</i>	<i>Gasta.</i>
<i>Altar.</i>	Gibraltar.	<i>Repasta.</i>	<i>Pasta.</i>
<i>Aspar.</i>	Gaspar, aspar.	<i>Rebasta, abasta, desbasta.</i>	<i>Basta.</i>
<i>Agar.</i>	Lagar, vagar, amagar, etc.	<i>Mandaste, etc.</i>	<i>Daste.</i>
<i>Para.</i>	Antipara, ampara, compara, repara, dispara, prepara, escapara, etc.	<i>Engaste, desgaste, holgaste, etc.</i>	<i>Gaste.</i>
<i>Rara.</i>	Ferrara, aserrara, etc.	<i>Abaste, desbaste, rebaste, lleuaste, &c.</i>	<i>Baste. Vaste.</i>
<i>Carra.</i>	Açucar, descara, encara.	<i>Regalaste, volaste, &c.</i>	<i>Laste.</i>
<i>Clara.</i>	Aclara, declara.	<i>Miraste, &c.</i>	<i>Iraste.</i>
<i>Vara.</i>	Enuara, resuara, Gueuara.	<i>Contraste, al traste, encontraste, en-traste.</i>	<i>Traste.</i>
<i>Auara.</i>	Clauara, etc.	<i>Engasto, desgasto.</i>	<i>Gasto.</i>
<i>Amará.</i>	Clamara, &c.	<i>Repasto.</i>	<i>Pasto.</i>
<i>Alquitar.</i>	Alquitara, desquitara.	<i>Abasto, desbaste, rebaste.</i>	<i>Baste.</i>
<i>Ampara.</i>	Deiampara.	<i>Engata, siagata, magigata.</i>	<i>Gata.</i>
<i>Varca.</i>	Auarca, enuarca, desenuarca, saltauarca.	<i>Garrapata, çapata.</i>	<i>Pata.</i>
<i>Enuarca.</i>	Desembarca.	<i>Ingrata.</i>	<i>Grata.</i>
<i>Murca.</i>	Demarca.	<i>Mediata, inmediata.</i>	<i>Tata.</i>
<i>Varco.</i>	Enuarco, desenuarco, auarco.	<i>Abata, combata, rebata, arrebatada, de-bata.</i>	<i>Bata.</i>
<i>Yarda.</i>	Aluard, alabarda, bombardada, enalabarda.	<i>Maltrata, contrata, retrata.</i>	<i>Trota.</i>
<i>Carda.</i>	Moscarda, escarda.	<i>Recata, rescata, acatada, desaca-ta.</i>	<i>Cata.</i>
<i>Guarda.</i>	Aguarda.	<i>Remata.</i>	<i>Mata.</i>
<i>Tarde.</i>	Bastarda, retarda.	<i>Destata.</i>	<i>Nata.</i>
<i>Guarde.</i>	Aguarde.	<i>Mogigata.</i>	<i>Igata.</i>
<i>Tarda.</i>	Detarde, entarde, retarde.	<i>Delacata.</i>	<i>Acata.</i>
<i>Pardo.</i>	Pcro pardo, Leopardo.	<i>Desbarata, abarata.</i>	<i>Barata.</i>
<i>Guardo.</i>	Aguardo, resguardo.	<i>Aldaua.</i>	<i>Daua.</i>
<i>Carga.</i>	Descarga, encarga, sobrecarga.	<i>Deslaua, claua, enclaua, desclaua, de-fenclaua, dolaua, &c.</i>	<i>Laua.</i>
<i>Larga.</i>	Alarga.	<i>Agraua.</i>	<i>Grava.</i>
<i>Embarga.</i>	Desembarga, Embarga.	<i>Enclaua, desclaua, defenclaua.</i>	<i>Claua.</i>
<i>Cargo.</i>	Descargo, encargo.	<i>Conclaua, enclaua, desclaua.</i>	<i>Claua.</i>
<i>Largo.</i>	Alargo.	<i>Deslaue, &c.</i>	<i>Laua.</i>
<i>Embargo.</i>	Desembargo.	<i>Agraua.</i>	<i>Grava.</i>
<i>Arra.</i>	Parra, &c.	<i>Enclauo, esclauo, defenclauo.</i>	<i>Claua.</i>
<i>Marra &c.</i>	Amarra, çamarra.	<i>Vizcaya, Acaya, recaya.</i>	<i>Caya.</i>
<i>Gurra.</i>	Desgasta, agasta, cigarra.		<i>Saya.</i>

<i>Saya.</i>	Enfaya.
<i>Maya.</i>	Desmaya.
<i>Traya.</i>	Atraya, retray, distraja.
<i>Sayo.</i>	Enfayo.
<i>Faz.</i>	Satisfaz, antifaz, Bonifaz.
<i>Capaz.</i>	Incapaz.
<i>Haz.</i>	Deshaz, rehaz.
<i>Paz.</i>	Capaz, incapaz, rapaz, portapaz.
<i>Baza.</i>	Calabaza, embaça.
<i>Taza.</i>	Mostaza, amostaza.
<i>Caça.</i>	Picaça, Torquaza.
<i>Traça.</i>	Estraça, destraça.
<i>Braça.</i>	Embraça, abraça.
<i>Cbaça.</i>	Rebraça.
<i>Enlaça.</i>	Desenlaça.
<i>Plaça.</i>	Aplaça, emplaça.
<i>Trace.</i>	Destrace.
<i>Enlace.</i>	Desenlace.
<i>Haze.</i>	Deshaze, teha paze, etc.
<i>Plaza.</i>	Aplaze, desemplaze, complace, emplace.
<i>Pazei.</i>	Capaces, incapaces, rapaces.
	Abrazo, embrazo.
<i>Brazo.</i>	Desenlazo.
<i>Plazo.</i>	Emplazo.
<i>Cazo.</i>	Aplazo, emplazo.
	Picarazo, vellacazo.
<i>Emplazo.</i>	Desemplazo.

E

<i>Brea.</i>	Librea Culebrea, Hebreá. Pelea, Ra-
<i>Lea.</i>	leá, Pantafila, Polea, Gali. Bamb. aliel.
<i>Tea.</i>	ap. Galatea, Amaltea, Pantea, Doro-
	tea, Palafre. bolatea, calafetea, mantea,
	montea, gotea, gatea, otea, fotea, fáltea,
	pleitea, paitea, coitea ginetea, &c.
<i>Rea.</i>	Correa, arre. chor. guerr, appor-
	rea.
<i>Sea.</i>	Possea de sea, falsea, asea, hermofo so-
	brefo. manof. Caril.
<i>Fea.</i>	Afea, folfea.
<i>Orea.</i>	Señorea, enfeñ. florea, aluorea, vapo-
	rea, poluorea.
<i>Vea.</i>	Pronca, bouea, teuea.
<i>Crea.</i>	Rectea, descrea.
<i>Onde.</i>	Redondea.
<i>Menea.</i>	Chimenea.
<i>Cre.</i>	Reere, descre.
<i>Ore.</i>	Señore, etc.
<i>Vec.</i>	Prouee, bouee, reuee.
<i>Rea.</i>	Arreo, Correo, Amorreo, guerreo,
	chorreo, aporroeo.
<i>Leo.</i>	Iubileo, boleio, poleio, valeo.
	Mausoleo, tremoleo, &c.
<i>Feo.</i>	Alpheo, Tiph. Orph. tropheo, afeo,
	folfeo.
<i>Monco.</i>	Himeneo, Idomeneo.

Recreo, descreo.
Tiniebla, aniebla.
Despuebla.
Requiebra.
Destruca.
Destrucca, retrucca.
Sospecha, despecha.
Manderecha.
Fleche, peleeche.
Sospeche, despeche.
Despecho, sospecho, repecho, ante-
pecho, apecho.
Estrecho petre. contre.
Flecho, elecho, pelescho.
Apouecho.
Aprecio, despr. menospr.
Pancejo.
Arrecio.
Aqueda, Maqueda.
Proceda, conecda, suceda, retroceda,
exceda preceda.

Arboleda guindaleda.
Desfrenda.
Vareda, deshereda.
Desfende.
Desherede.
Bledo, Toledo.
Desfrendo.
Refriega.
Sosiega, trasiega, desasof.
Galleja, allega.
Reniega, veraniega.
Despliega.
Nauiega, jaluega.
Palaciega.
Apega, despeg, desap. emp.
Desasosiega.
Sosiegue, transiegue, dessef.
Allegue.
Reniegue.
Apegue, despegue, empegue.
Sosiego, trasiego, desasf.
Gallego, allego.
Palaciego.
Despliego, espliego.
Reniego.
Sobreceja.
Festeja, cote. mote, desfe. trasleja,
lenteja.
Madeja, desmade. verdeja.
Aqueja, bosqueja.
Desforceja.
Aconseja, desaconseja.
Apareja, empareja.
Fardel, cordel, burdel.
Infel.

<i>Creo.</i>
<i>Niebla.</i>
<i>Puebla.</i>
<i>Quebra.</i>
<i>huca.</i>
<i>Truca.</i>
<i>Pecha.</i>
<i>Derecha.</i>
<i>Leche.</i>
<i>Peche.</i>
<i>Pecho.</i>

<i>Trecho.</i>
<i>Lecho.</i>
<i>Fronecho.</i>
<i>Precio.</i>
<i>Necio.</i>
<i>Recio.</i>
<i>Queda.</i>
<i>Ceda.</i>

<i>Leda.</i>
<i>Enreda.</i>
<i>Ereda.</i>
<i>Earede.</i>
<i>Erede.</i>
<i>Leda.</i>
<i>Enredo.</i>
<i>Iruga.</i>
<i>Siega.</i>
<i>Liga.</i>
<i>Nuga.</i>
<i>Pliega.</i>
<i>Vega.</i>
<i>Ciga.</i>
<i>Pega.</i>
<i>Sosiega.</i>
<i>Siegue.</i>
<i>Llegue.</i>
<i>Niegue.</i>
<i>Pegue.</i>
<i>Siego.</i>
<i>Llego.</i>
<i>Ciego.</i>
<i>Pliego.</i>
<i>Niego.</i>
<i>Caja.</i>
<i>Teja.</i>

<i>Dia.</i>
<i>Queja.</i>
<i>Oreja.</i>
<i>Conseja.</i>
<i>Paraja.</i>
<i>Del.</i>
<i>Fiel.</i>
<i>Abel.</i>

<i>Abel.</i>	Rabel, Iſabel, clauel, Babel.	Rebien, parabien, tambien.	<i>Bien.</i>
<i>Tela.</i>	Cautela, parent. tute. Compoſtela, Eſtel. Panat. eſp. etc.	Eſten, ſarten, llanten, aten.	<i>Ten.</i>
<i>Dela.</i>	Candela, rodela, enſar. Tudela, mu- del. &c.	Baiuen, conuen.	<i>Ven.</i>
<i>Pela.</i>	Repela, compel. apel.	Aſucena, alacena, docena,	<i>Cena.</i>
<i>Auela.</i>	Caraueja.	Trccena, Sarracena, obſcena, cercena,	
<i>Cuela.</i>	Eſcuela, Maeſtreſcuela.	Lucena.	<i>Amena.</i>
<i>Ijuela.</i>	Sanguiucla.	Camena.	<i>Llena.</i>
<i>Açuela.</i>	Caçuela.	Vallena, reſſena.	<i>Vena.</i>
<i>Bueſa.</i>	Abuela, biſabuela, rebuela,	Auena, nouena.	<i>Arena.</i>
<i>Duela.</i>	Hazenducla.	Carena, Agarena.	<i>Elena.</i>
<i>Suela.</i>	Aſſuela, conſuela, deſconſuela.	Melena, deſmelena.	<i>Agena.</i>
<i>Vela.</i>	Rçuela, deſue. carau, niuel,	Cartagena, enagena.	<i>Suena.</i>
<i>Iſuela.</i>	Deſuela,	Reſucna, diſſucna.	<i>Trucna.</i>
<i>Tela.</i>	Deſuela.	Atruena.	<i>Ordna.</i>
<i>Rodela.</i>	Arrodela,	Deſordena.	<i>Enſena.</i>
<i>Conſuela.</i>	Deſconſuela.	Deſenſena.	<i>Enſena.</i>
<i>Pele.</i>	Mandele, etc.	Deſenſena.	<i>Enſena.</i>
<i>Buele.</i>	Rebuele.	Encadena, deſencadena.	<i>Gadena.</i>
<i>Suele.</i>	Aſſuele, conſ. deſconſuele.	Atiene, contiene, mantiene, retie. en- tret. det. ſoſt. abſt.	<i>Tiene.</i>
<i>Tele.</i>	Deſuele.	Conuiene, deſconuiene, auiene, pro- uie. entrouiene	<i>Viene.</i>
<i>Pela.</i>	Amapelo, Capel. Tercio. capelo, etc.	<i>Trucna, Llenc, Suent, Ordent, Enſene, Eufrene, &c.</i>	
<i>Apelo.</i>	Amapelo, Cape.	Conciencia, paciencia, ſuſciencia, concupiſcencia.	<i>Scientia.</i>
<i>Suelo.</i>	Entreſuelo, Aſſue. conſ. deſ.	Impotencia. Omnipotencia.	<i>Potentia.</i>
<i>Ielo.</i>	Cielo. deſyelo.	Inclencia.	<i>Clemencia.</i>
<i>Delo.</i>	Modelo, enſr.	Aprenda, emp. depr. deſp.	<i>Aprenda.</i>
<i>Vela.</i>	Reuelo, deſuel. niuel. trau.	Entienda, contienda, atienda, eſtenda.	<i>Tienda.</i>
<i>Sele.</i>	Paſièlo, &c.	Arrienda.	<i>Rienda.</i>
<i>Conſuelo.</i>	Deſconſuelo.	Reuenda.	<i>Venda.</i>
<i>Eſuelo.</i>	Deſuelo.	Auenga, con. entre. preu.	<i>Venga.</i>
<i>Bella.</i>	Debella, beuell. prom. re.	Mantenga, detenga. atenga, reten. en- treten. ſoſt. abſt.	<i>Tenga.</i>
<i>Vella.</i>	Mouella, cabella.	Enſeña, reſeña, contraſeña.	<i>Seña.</i>
<i>Della.</i>	Vendella, etc.	Deſenſeña.	<i>Enſeña.</i>
<i>Mella.</i>	Gamella, comel. lamel. temella.	Iſleña, aguileña.	<i>Leña.</i>
<i>Pella.</i>	Rompella, atropella.	Deſpeña, empeña, deſempeña.	<i>Peña.</i>
<i>Flaxella.</i>	Deſhazella, rehazella, pacella.	Deſempeña.	<i>Empaña.</i>
<i>Bello.</i>	Cabello.	Deſenſeña.	<i>Enſeña.</i>
<i>Mello.</i>	Camello, comello, lamello, temello, &c.	Deſempeña.	<i>Empaña.</i>
<i>Dello.</i>	Vendello, &c.	Deſenſeña.	<i>Enſeña.</i>
<i>Enello.</i>	Tenello, retenello, detenel. mante- nell. ſoſtenell.	Deſempeña.	<i>Empaña.</i>
<i>Hazello.</i>	Deſhazello, rehazello, etc.	Deſenſeña.	<i>Enſeña.</i>
<i>Buelta.</i>	Rebuelta, embuelta, deſembuelta.	Deſempeña.	<i>Empaña.</i>
<i>Suelta.</i>	Reſuelta, abſuelta.	Deſenſeña.	<i>Enſeña.</i>
<i>Buelua.</i>	Rebuelua, embuelua, deſembuel- ua.	Deſempeña.	<i>Empaña.</i>
<i>embuelua.</i>	Deſembuelua.	Cenceña.	<i>Ceña.</i>
<i>Tema.</i>	Apoſtema.	Pimienta, herraſmienta, eſcarmienta, cimienta, deſm.	<i>Miente.</i>
<i>Quema.</i>	Requema.	Inuenta, reuenta, nouenta.	<i>Venta.</i>
<i>Flema.</i>	Deſtema.	Recuenta, deſcuenta, cincuenta.	<i>Quenta.</i>
<i>Remos.</i>	Que remos, borremos, &c.	Violenta, opulen. corpulen. turbu. ſomnolenta, amol.	<i>Lenta.</i>
<i>Demos.</i>	Agrademos, etc.	Aſcienſa, conſ. diſ. graſſien.	<i>Sienta.</i>
<i>Haremos.</i>	Deſharemos, honraremos,	Atienta, deſ. deſa. retien.	<i>Tienta.</i>
<i>Den.</i>	Deſden, anden.	Calienta, eſcal. deſalienta.	<i>Alienta.</i>
		Rep. ſenta.	<i>Preſenta.</i>
		Ato. menta.	<i>Termentu.</i>
			<i>Ca-</i>

<i>Contenta.</i>	Descontenta.	<i>Refrieta, confirie, difitrie, perfutrie.</i>	<i>Iriera.</i>
<i>Miente.</i>	Simiente, escarm. cimiente, desmien- te.	infiric.	
<i>Vente.</i>	Inuente, auente, Benauente.	<i>Litera, reitera confitera.</i>	<i>Itera.</i>
<i>Quente.</i>	Eloquente, frequent, desquen.	<i>Carnicera, heehizera.</i>	<i>Icera.</i>
<i>Siente.</i>	Assiente, consiente, dissien.	<i>Madriguera.</i>	<i>Iguera.</i>
<i>Tiente.</i>	Atiente, desfiente, retiente, comba- tiente, &c.	<i>Guerrera.</i>	<i>Errera.</i>
<i>Diente.</i>	Peudiente, obediente, ardien. despi- dien. inobedien.	<i>Partera.</i>	<i>Artera.</i>
<i>Tente.</i>	Penitente, assisten. patent. poten. om- nipot. impoten. susten. deten. entret. inten. contente, descontente.	<i>Novelera.</i>	<i>Velera.</i>
<i>Frente.</i>	Afiente, enfrente.	<i>Hizieres, traxeres, etc.</i>	<i>Eres.</i>
<i>Genie.</i>	Vrgente.	<i>Agüero.</i>	<i>Güero.</i>
<i>Aliente.</i>	Caliente, escalien. defalient.	<i>Tempero, ape. Mira Pera.</i>	<i>Pero.</i>
<i>Presente.</i>	Represente.	<i>Desespero.</i>	<i>Espero.</i>
<i>Contente.</i>	Descontente.	<i>Cartero.</i>	<i>Artero.</i>
<i>Potente.</i>	Impotente.	<i>Carnero.</i>	<i>Arnero.</i>
<i>Clemente.</i>	Inclemente.	<i>Tornero.</i>	<i>Ornero.</i>
<i>Paciente.</i>	Impaciente.	<i>Perrero, guerrero, terrero.</i>	<i>Eirero.</i>
<i>Ester.</i>	Menefer.	<i>Romero.</i>	<i>Omero.</i>
<i>Ver.</i>	Reuer, auer, llouer, mouer, remoner, promouer, deuer, llouer, atreuer, saber, for- ber.	<i>Azero, bracero.</i>	<i>Zero.</i>
<i>Ouer.</i>	Mouer, re. pro. commouer, llouer.	<i>Bracero, inacero.</i>	<i>Azero.</i>
<i>Azer.</i>	Pazen, deshazer, plazer, nacen, rebazer, satisfazer.	<i>Novelero.</i>	<i>Velero.</i>
<i>Oler.</i>	Moler, doler, condoler.	<i>Acerca, descerca.</i>	<i>Cerca.</i>
<i>Vera.</i>	Primavera, Ribera, calauera, ciu. seu. perlentre.	<i>Alterca.</i>	<i>Terca.</i>
<i>Bera.</i>	Ribera.	<i>Acuerda, recuer, conc. disc. tra. de- sen.</i>	<i>Cuerda.</i>
<i>Espera.</i>	Desespera.	<i>Remuerda.</i>	<i>Muerda.</i>
<i>Gera.</i>	Sincera, carnice:ra, tercera, encera, , vercera.	<i>Tierra, defat. ati. fot. encier. defenc. assie. afi. deshi.</i>	<i>Ierra.</i>
<i>Pera.</i>	Vitupera, prosp. espe. paper. exasper. impe. temper.	<i>Entierra, def. ati. defen. fot.</i>	<i>Hierra.</i>
<i>Quiera.</i>	Requie:ra, inquiera, doquiera, quien- quiera, qualquiera.	<i>Encierra, deseucierra.</i>	<i>Tierra.</i>
<i>Tiera.</i>	Tuiera, retuu. mantuu. atuu. siru. mou. remo. promou. llou. den. atreu.	<i>Destierra.</i>	<i>Cierra.</i>
<i>Diera.</i>	Mordiera, perdie, pudiera, ardie. pidie. impidie.	<i>Desentierra.</i>	<i>Esfierra.</i>
<i>Fiera.</i>	Refiera, con. presie. infie. difiera.	<i>Becerro.</i>	<i>Euterra.</i>
<i>Miera.</i>	Comiera, temiera, sumiera, consum. resumi. presuna.	<i>Espuerto.</i>	<i>Cerro.</i>
<i>Imiera.</i>	Redimiera, gimiera.	<i>Aduierta, con. diui. peruier.</i>	<i>Puerta.</i>
<i>Hiziera.</i>	Deshiziera, rehiziera, satisficiera, ju- stificiera.	<i>Acuerta, incierta, concierta.</i>	<i>Vuerta.</i>
	Defasiera.	<i>Desconcierta.</i>	<i>Cuerta.</i>
<i>Ideirca.</i>	Pidiera impid. midi. añadie. diuid. pre- sid. comid. despid. descomid. resid.	<i>Encubierta, descubierta.</i>	<i>Cancuerta.</i>
<i>Oliera.</i>	Doliera, moliera, condolie.	<i>Sierua, cierua.</i>	<i>Cubierta.</i>
<i>Oniera.</i>	Moue. a, remou. conmou. llouiera, , promouiera.	<i>Conserua, reserua, preferua, obserua.</i>	<i>le. n. a.</i>
<i>luiera.</i>	Recibia. a.	<i>Descortès.</i>	<i>Serua.</i>
		<i>Alauès, Cordouès, tamalan. Ginou.</i>	<i>Cortes.</i>
		<i>Ginoucs.</i>	<i>Ves.</i>
		<i>Empresa, repres. expres. impref. sal- presa.</i>	<i>Noves.</i>
		<i>Apriesa.</i>	<i>Presa.</i>
		<i>Trauiesla, atrauiesla.</i>	<i>Priesa.</i>
		<i>Oropesa, espesa, sompesa.</i>	<i>Aniesla.</i>
		<i>Franceffa, Princeffa.</i>	<i>Pesa.</i>
		<i>Auiesla, trauiessla, confiesla, atrauiessla, tiessla.</i>	<i>Cesa.</i>
		<i>Interessa, desinteressa.</i>	<i>Iessa.</i>
		<i>Promessa, remessa.</i>	
		<i>Condesa, Abadesa.</i>	<i>Tereffa.</i>
		<i>Sompese, repese.</i>	<i>Messa.</i>
		<i>La mieffe, &c. Saca de Miera.</i>	<i>Desa.</i>
		<i>Contrapeso, espes. sompeso.</i>	<i>Pese.</i>
			<i>Mieffe.</i>
			<i>Pesa.</i>
			<i>Ces-</i>

<i>Ceſſo.</i>	Exceſſo, proceſſo, acceſſo, ſuceſſo.	<i>Mouí, &c.</i>	<i>Vi.</i>
<i>Pueſta.</i>	Opueſta, diſpueſta, opueſta, reſp. in- diſpueſta, ſobrepuueſta, entrepuueſta, ſupue- ſta, antepueſta, contrapueſta, deſcompue- ſta.	<i>Preferi, conſeri, referi, diſeri, inferi.</i>	<i>Feri.</i>
<i>Honeſta.</i>	Deshoneſta.	<i>Alfaqui.</i>	<i>Aquí.</i>
<i>Fieſta.</i>	Manifieſta.	<i>Cai, recai, deſcái, Iſai, cai, deſcái,</i> <i>recái.</i>	<i>At.</i>
<i>leſta.</i>	Fieſta, aſſieſta, ſieſta, manifieſta, en- hieſta, atieſta, tieſta.	<i>Chirimia, Anotomia, Sodomia, ma- yordomia.</i>	<i>Mia.</i>
<i>Sieſta.</i>	Aſieſta.	<i>Phiſiognomia, Hieremia, mia, co- mia, temia, &c.</i>	
<i>Tieſta.</i>	Atieſta, entieſta.	<i>Melodia, couardia, nombradia, gall.</i>	<i>Dia.</i>
<i>Preſta.</i>	Empreſta, apreſta.	<i>rebel. oſad. baſtard. azed. Abad. Alcai. en- tredia, coſrad. picard. bald. tardia. Item.</i>	<i>concedia, &c.</i>
<i>Creſta.</i>	Secreſta, deſcreſta.	<i>Almoſia, deſaſia, conſia, deſconſia,</i>	<i>Fia.</i>
<i>Queſta.</i>	Requeſta.	<i>porſia, Philoſoſia, Ortografia.</i>	
<i>Digeſta.</i>	Indigeſta.	<i>Enſria, reſſria, ſuſria.</i>	<i>Fria.</i>
<i>Preſto.</i>	Apreſto.	<i>Valentia, ſaſtia, enſaſtia, batia, metia,</i>	<i>Tia.</i>
<i>Ceſto.</i>	Inceſto, hazeſto.	<i>&c.</i>	
<i>Geſto.</i>	Indigeſto, ageſto, digeſto.	<i>Atania, deſuaia, empia, deſatauia,</i>	<i>Via.</i>
<i>Demueſtra.</i>	Demueſtra.	<i>viuia, &c.</i>	
<i>Dieſtra.</i>	Adieſtra.	<i>Pacia, &c.</i>	<i>Hacia.</i>
<i>Meta.</i>	Cometa, acometa, arremeta, entre- meta, prome. ſom.	<i>Deſaſia, maluaſia, fant. dem.</i>	<i>Aſia.</i>
<i>Eleta.</i>	Veleta.	<i>Corria. ſocot. abur. bizarría, mucha- cherria, deſcarría, chirria,</i>	<i>Ria.</i>
<i>Nieta.</i>	Biſnieta, tartaranieta.	<i>querria.</i>	
<i>Reia.</i>	Carreta, deſjarreta, porreta.	<i>Hidalguia.</i>	<i>Guia.</i>
<i>Prieta.</i>	Aprieta, deſaprieta.	<i>Valia, alia, olia, ſolia, dolia, molia,</i>	<i>Lia.</i>
<i>Copeta.</i>	Elcopeta.	<i>ſolia, nielancolia.</i>	
<i>Viſleta.</i>	Heuilleta, ſeruilleta.	<i>Eſpia, tupia, rompia, interrompia,</i>	<i>Pia.</i>
<i>Diſ.reta.</i>	Indiſcieta.	<i>corrompia.</i>	
<i>Quieta.</i>	Inquieta.	<i>Biuia, &c.</i>	<i>Ini.</i>
<i>Perſeſta.</i>	Imperſeſta.	<i>Solia, dolia, molia, condolia.</i>	<i>Olia.</i>
<i>Teſta.</i>	Deſteſta.	<i>Couardia, gallardia, picardia, Lom- bardia.</i>	<i>Ardia.</i>
<i>nieta.</i>	Caſtañeta, niñeta.	<i>Querria, concederia, &c.</i>	<i>Heria.</i>
<i>Prieta.</i>	Aprieta, deſaprieta.	<i>Maria, varia, deſuaria, contraria.</i>	<i>Aria.</i>
<i>Aprieta.</i>	Deſaprieta.	<i>Andaluſia, transluzia, reluzia.</i>	<i>Lucla.</i>
<i>Ceba.</i>	Manceba.	<i>Conſie, deſconſ. deſa. porſ.</i>	<i>Fie.</i>
<i>Mueua.</i>	Remueua, promueua.	<i>Deſaſio, conſio, deſconſio, porſio.</i>	<i>Fio.</i>
<i>Beua.</i>	Embeua.	<i>Reſſrio, enſrio.</i>	<i>Frio.</i>
<i>Prueua.</i>	Aprueua, reprueua, comprueua.	<i>Deſuario.</i>	<i>Vario.</i>
<i>Mueua.</i>	Remueua.	<i>Elpio,</i>	<i>Pio.</i>
<i>Pez.</i>	Altiuez, conuez.	<i>Faſtio, enfaſtio, baſtio.</i>	<i>Tio.</i>
<i>Diez.</i>	Pardiez.	<i>Borrica, perrica &c.</i>	<i>Rica.</i>
<i>Téz.</i>	Abilantez.	<i>Repica, ſalpica, Malpica.</i>	<i>Pica.</i>
<i>Pieza.</i>	Limpieza, empieza, eſtropieza,	<i>Achica.</i>	<i>Cbica.</i>
<i>Cabeza.</i>	Deſcabeza.	<i>Nouicio, reuicio, conuicio.</i>	<i>Vicio.</i>
<i>Pereza.</i>	Empereza, eſpereza.	<i>Perjuicio.</i>	<i>Inicio.</i>
<i>Corteza.</i>	Deſcorteza.	<i>Reſquicio, deſquicio,</i>	<i>Quido.</i>
<i>Cueze.</i>	Recueze.	<i>Salid. Adalid, Valladolid.</i>	<i>Lid.</i>
<i>Creze.</i>	Deſcrece, recrece.	<i>Atenuida, deuida, oluida, embida,</i>	<i>Vida.</i>
<i>Mereze.</i>	Deſmerezce.	<i>combid. rebi. beuimou. como. remo. em- be. llouida, deuida, promouida, prohibi- da, apercebida, deſapercebida.</i>	<i>Pida.</i>
<i>Padene.</i>	Compadece.	<i>Impida, deſpida, eſcupida, corrom- pida, rompida, tupida.</i>	
<i>Fallece.</i>	Deſfallece.		

I

<i>Di.</i>	Perdi, pedi, &c.
<i>Si.</i>	Toſi, coſi, deſcoſi, entreſi, aſſi, de- faſi, por ſi, caméſi, &c.

<i>Mida.</i>	Comida, tumida, desmida, descomi. oprimid. reprimid. comprimid. exprimid. redimid. eximid. confumid. refumida, su- muda.	dormilla, redimilla, oprimilla, exprimilla, reprimilla, compre- milla, imprimilla, lagrimilla, &c.	
<i>Avida.</i>	Manida, aue manida.	Desafilla, casilla, &c.	<i>Afilla.</i>
<i>Afida.</i>	Desafida.	Concluilla, excluilla, construilla, destruilla, instituilla, restitui- la, sustituiilla, &c.	<i>Villa.</i>
<i>Abida.</i>	Cabida, sabida.	<i>Granillo, Vanillo, Ananillo, Affillo,</i>	<i>Anillo,</i>
<i>Omida.</i>	Comida, descomida, corcomi- da.	<i>Huillo.</i>	<i>Nota.</i>
<i>Vida.</i>	Concludida, constituida, excluida, disminuida, distribuida.	Clima, sublima.	<i>Lina.</i>
<i>Iuida.</i>	Divida, recib. perc. proh.	Defestima,	<i>Efima.</i>
<i>Herida.</i>	Querida, perferida, refer. conf. di. ingerida, digerida, &c.	Esgrima.	<i>Grima.</i>
<i>Venida.</i>	Auenida, desauenida.	Desanima.	<i>Anima.</i>
<i>Cogida.</i>	Acogida, encogida, recogida, esco- gida, descogida.	Arrima, desarrima.	<i>Rima.</i>
<i>Mesida.</i>	Arremetida, cometida, prometida, fometica, &c.	Defarrima, Octaua rima.	<i>Arrima.</i>
<i>Caida.</i>	Descaida, recaida, cabizcaida.	Oprima, comprima, re exprim. &c.	<i>Prima.</i>
<i>Comida.</i>	Carcomida, descomida.	Percebimos, &c.	<i>Imos.</i>
<i>Creida.</i>	Descreida.	Vendimos, &c.	<i>Dimos.</i>
<i>Medida.</i>	Comedida, descomedida.	Comimos, &c.	<i>Mimos.</i>
<i>Nido.</i>	Venido, auenido, manido, anido, tenido, atenido, entreteni. manteni. con- te. soste. &c.	Mouimos, &c.	<i>Vimes.</i>
<i>Miga.</i>	Hormiga, amiga, enemiga.	Preferimos, referimos. conf. di. &c.	<i>Ferimos.</i>
<i>Diga.</i>	Mendiga, bendiga, maldiga, contra- diga, desdiga, perdiga.	Defin, confin. afin. al fin.	<i>Fin.</i>
<i>Liga.</i>	Obliga, desobliga, enliga.	Florin, llorin, posuorin.	<i>Oriu.</i>
<i>Siga.</i>	Configa, persiga, prosiga, atosiga.	Dadina, fardina, Granadi.	<i>Dina.</i>
<i>Abriga.</i>	Desfabriga.	Emina, acrimina, camina, descami- na, encamina, domina, predomi- na, fulmina, determina, examina, termina, ilumina, abomina, con- tamina.	<i>Mina.</i>
<i>Dliga.</i>	Defobriga.	Refina, confina, afina.	<i>Fina.</i>
<i>Diga.</i>	Bodigo, laca de Diga.	Mezquina, Damatquina, esquina.	<i>Quina.</i>
<i>Higa.</i>	Papahigo.	Latina, termentina, serpentina.	<i>Tina.</i>
<i>Guya.</i>	Agusja.	Desatina, Latina, Platina.	<i>Atina.</i>
<i>Hja.</i>	Corrija, Torrija.	Vizcaina, Zaina.	<i>Aina.</i>
<i>Ija.</i>	Afija.	Arruina.	<i>Raina.</i>
<i>Dixe.</i>	Contradixe, benedixe, maldixe, desdixe.	Indigna, condigna.	<i>Digna.</i>
<i>Rige.</i>	Corrige.	Acrimina.	<i>Imina.</i>
<i>Gil.</i>	Torongil, mongil, peregil, con- cegil.	Encamina, descamina.	<i>Camina.</i>
<i>Vil.</i>	Cinil, ceuil, feruil.	Desatine.	<i>Mine.</i>
<i>Dila.</i>	Pedila, concedila, &c.	Domine, ptedomine, abomine.	<i>Omine.</i>
<i>Vila.</i>	Dispaulla, seuilla, gauilla, heuilla, escobilla, recebilla, &c.	Encamine, descamine.	<i>Camine.</i>
<i>Afila.</i>	Desafila.	Auine, conu. entreu. desauine, ade- ui. sobreu. contr.	<i>Vine.</i>
<i>Osila.</i>	Mouila, remouila, con mouila, pro- monila.	Indigno, condigno.	<i>Digno.</i>
<i>Opila.</i>	Desopila, recopila.	Afino, refino, confino.	<i>Fino.</i>
<i>Villa.</i>	Martuilla, seuilla, gauilla, heuilla, escobilla, recebilla, &c.	Christalino, molino, remolino, Pau- lino, Marcelino.	<i>Lino.</i>
<i>Silla.</i>	Casilla, enúlla, desenfilla, afilla, de- safilla.	Teatino, Latí. conti. matuti. front. intestin. serpen. Salaman. atino. desat. amot. obsti. destin. Augu. Const. etatin. Valent. Trident.	<i>Tino.</i>
<i>Castilla.</i>	Encastilla, desencastilla.	Empino, espi. pepi. Cale.	<i>Pino.</i>
<i>Osilla.</i>	Semilla, armilla, humilla, sumilla,	Remolino.	<i>Molino.</i>
		Descincha.	<i>Cincha.</i>
		Rapiña, apina, lamp. decamp.	<i>Piña.</i>

<i>Niſa.</i>	Aniſa.	Mandò, ſandò, &c.	Nà.
<i>Triſa.</i>	Entretiſa, retia.	Cayò, recayò, oyò, royò, huyò, &c.	Yà.
	Aniſo, retia, entretiſa.	Concedio, &c.	Diò.
<i>Tripa.</i>	Deſtripa.	Confiò, deſconfiò, deſañò.	Fio.
<i>Tira.</i>	Retira, eſtir. aliquit. mentira.	Godoy.	Doy.
<i>Mira.</i>	Admira, remira.	Redoble, mandoble.	Doble.
<i>Vira.</i>	Deſuira, Eluira.	Inmoble.	Moble.
<i>Tire.</i>	Retire, eſtire.	Recobra.	Cobra.
<i>Mire.</i>	Remire, admire.	Refobra.	(Obra. Sobra.
<i>Miro.</i>	Admiro, remiro,	Tapabocajinuò. reu. conuia. deſboca,	Loca.
<i>Tiro.</i>	Retiro, eſtiro.	emboca.	
<i>Firma.</i>	Afirma, confirma.	Apoca.	Poca.
<i>Mira.</i>	Camifa, enca. remif,	Melcocha, falcocha,	Cocha.
<i>Piſa.</i>	Cortapiſa, arrepifa,	Abrocha.	Brocha.
<i>Liſa.</i>	Alifa,	Deſinocha.	Mocha.
<i>Viſa.</i>	Arrepifo,	Bizcocho.	Cacho.
<i>Liſo.</i>	Alifo.	Deſinocho.	Macho.
<i>Riſco.</i>	Abarrifco, arriſco,	Apoda.	Poda.
<i>Viſco.</i>	Toruiſco.	Apodo.	Podo.
<i>Fiſco.</i>	Confiſco,	Acomodo, deſacomodo,	Alodo.
<i>Viſta.</i>	Reuiſta, enuiſt. ſobreuiſt,	Enlodo.	Lodo.
<i>Liſta.</i>	Euangelifta, aliſta.	Enfoga, deſenfoga.	Soga.
<i>Chriſta.</i>	Antechriſto.	Aboga.	Boga.
<i>Viſto.</i>	Reuiſto, enuiſto.	Aloja, ſoja, aſtoja.	Loja.
<i>Dita.</i>	Erudita, bendita, maldita.	Arroja, aherroja, enroja, enroja,	Roja.
<i>Quita.</i>	Mezquita, bendita, maldita, poquita,	Delcerroja, Barbarroja.	
	& diminutiva ſimilia.	Barbaroja.	Arroja.
<i>Cia.</i>	Incita, ex. con. rec. refucita, ſolicita,	Eſcoja, enco. recoj. deſc. ac.	Caja.
	exer. precipita.	Remoja.	Moja.
<i>Imita.</i>	Limita.	Remoje.	Moje.
<i>Ermita.</i>	Permita, interm. enfer. Ita,	Remojotramojo.	Moja.
<i>Pepita.</i>	Deſpepita.	Saca de Caja.	Caja.
<i>Eſcrita.</i>	Preſcripta, ſobreſcrita.	Robola, enarboja, trobola, &c.	Bola.
<i>Finita.</i>	Infinira.	Enhola, deſencola, vacola, inuocola,	Cola.
<i>Garita.</i>	Margarita.	&c.	
<i>Qeſte.</i>	Deſquite.	Perdiòla, &c.	Diòla.
<i>Imite.</i>	Limite.	Pagòla, &c.	Gola.
<i>Via.</i>	Via, &c.	Casòla, &c.	Sola.
<i>Via.</i>	Aulua, reuiua, ſiempre viua,	Mouìòla, &c.	Viola.
<i>Eſcriua.</i>	Deſcriua, ſobreſcr. preſcriu,	Deſaſiòla.	Aſola.
<i>Crina.</i>	Acriua, deſcr. preſcrip. etc.	Amparòla, parola, eſparola.	Arola.
<i>Vive.</i>	Auiue, reuiue.	Matòla, &c.	Atola.
<i>Eſcrue.</i>	Deſcr. preſc. ſobreſc.	Apartòla, &c.	Harola.
<i>Vino.</i>	Auiuo, reuiuo, &c.	Pidiòla, ampidiòla, midiòla, diuidiòla,	Idiòla.
<i>Eſcriuo.</i>	Preſcriuo, deſcriu. &c.	aſidiòla, &c.	
<i>Crino.</i>	Acriuo, preſcr. deſcr.	Preſcriòla, re. com. diſcriò.	Hiriòla.
<i>Eniza.</i>	Qeiza, eneriza, cauter. encoleri. vand,	Pisdola, &c.	Iſola.
	prime. caua.	Recibiòla, &c.	Lauiòla.
<i>Atiza.</i>	Mariza.	Mouìòla, re. com. promouìola, &c.	Ouiòla.
<i>Dize.</i>	Deſdize, bendi. contra. maj.	Deſuniòla.	Vuiòla.
<i>Atize.</i>	Matize.	Acusòla, &c.	Vſola.
<i>Rizo.</i>	Carrizo.	Apolo, rapòl. topòlo, tap. capòlo, eſca-	Polo.
<i>Atize.</i>	Batizo, matizo.	pòlo, &c.	
	O.	Mausòlo.	Solo.
<i>Dò.</i>	Mandò, vedò, &c.	Ampolla, empolla.	Polla.
		Deſubolla.	Abolla.

<i>Coma.</i>	Carcoma.	<i>Indecora.</i>	<i>Decora.</i>
<i>Doma.</i>	Redoma, bodoma, Bandoma.	<i>Indecoro, deecoro.</i>	<i>Cora.</i>
<i>Loma.</i>	Plomo, aplomo, deíplomo, folomo, palomo, deslomo.	<i>Sonoro.</i>	<i>Onero.</i>
<i>Momo.</i>	Amomo.	<i>Floro, desfloro.</i>	<i>Loro.</i>
<i>Plamo.</i>	Desplamo, aplomo.	<i>Enamoro.</i>	<i>Moro.</i>
<i>Nombre.</i>	Renombre, sobrenomb. pron.	<i>Desdoro, adoro, Isid. l. Metr.</i>	<i>Dora.</i>
<i>Acion.</i>	Ostentacion, &c.	<i>Elcoria, Achicoria.</i>	<i>Coria.</i>
<i>Passion.</i>	Compassion.	<i>Vanagloria.</i>	<i>Gloria.</i>
<i>Nacion.</i>	Indignacion.	<i>Conforma, reforma, desconforma, transforma.</i>	<i>Forma.</i>
<i>Don.</i>	Baldon, blandon. perd. hond. cord. algod. açadon, alm.	<i>Adorna, exorna.</i>	<i>Dorna.</i>
<i>Proportion.</i>	Proportion. desproporeion.	<i>Retorna, trastorna.</i>	<i>Torna.</i>
<i>Vision.</i>	Prouision. diuision.	<i>Retorno, contorno, entorno, itaflorno.</i>	<i>Torno.</i>
<i>Aron.</i>	Varon, Acharon.	<i>Mazorra.</i>	<i>Zorra.</i>
<i>Leon.</i>	Camaleon, Pant. Pigmal.	<i>Socorra, acorra, reecorra.</i>	<i>Corra.</i>
<i>Alon.</i>	Canalon.	<i>Engorra.</i>	<i>Gorra.</i>
<i>Son.</i>	Arteson, blason, meson, pison, Sanfon, Iafon.	<i>Alcorra, alhorza. Ribagorza.</i>	<i>Corza.</i>
<i>Vellon.</i>	Pauellon.	<i>Alcorza.</i>	<i>Corza.</i>
<i>Pon.</i>	Iapon, capon, tapon, dispon, &c.	<i>Glosa, golosa, Tolosa, fabulosa, escandalosa, escrupulosa.</i>	<i>Losa.</i>
<i>Latón.</i>	Plagon.	<i>Ventosa, rebostosa, costosa, saltosa, gotosa.</i>	<i>Tosa.</i>
<i>Dona.</i>	Madona, remendona, perdedona, baldona, Cardona.	<i>Enrola, honrosa, barrosa.</i>	<i>Rosa.</i>
	Dodona.	<i>Acosa, descosa, pecosa, mocosa.</i>	<i>Cosa.</i>
<i>Abona.</i>	Eslauona.	<i>Raposa, espasa, raposa, mariposa, desposa.</i>	<i>Posa.</i>
<i>Encona.</i>	Defentona.	<i>Fastidiosa, odiosa, compendiosa, embidiosa, estudiosa.</i>	<i>Diosa.</i>
<i>Encona.</i>	Defencona.	<i>Ambiciosa.</i>	<i>Viciosa.</i>
<i>Pene.</i>	Propene, dispone, compone, impone, suppone, oppone. antepone, depone, descompone, prepone, repone, expone, entrepone, interpone.	<i>Amorosa.</i>	<i>Morosa.</i>
<i>Sonda.</i>	Trapilonda.	<i>Enrofa.</i>	<i>Rofa.</i>
<i>Topa.</i>	Estopa, metopa.	<i>Derrota.</i>	<i>Rota.</i>
<i>Ropa.</i>	Arropa, desarropa, guardaropa.	<i>Chacota, picota, escota, acota, &c.</i>	<i>Cota.</i>
<i>Topa.</i>	Atropa.	<i>Sosota, marquesota.</i>	<i>Sota.</i>
<i>Olor.</i>	Dolor, color.	<i>Deuota, embota, reuota, desenota.</i>	<i>Vota.</i>
<i>Fauor.</i>	Disfauor.	<i>Remota.</i>	<i>Meta.</i>
<i>Humor.</i>	Rumor.	<i>Agota.</i>	<i>Gota.</i>
<i>Onor.</i>	Pundonor.	<i>Denota.</i>	<i>Nota.</i>
<i>Amer.</i>	Defamor, clamor.	<i>Sacerdote, agradote, &c.</i>	<i>Dote.</i>
<i>Señor.</i>	Ruiseñor.	<i>Concediore, &c.</i>	<i>Diete.</i>
<i>Hedor.</i>	Vencedor, tañedor, valedor, roedor, tañedor, beuedor, lameedor, vendedor, re-dedor, cogedor.	<i>Mouiore, &c.</i>	<i>Viete.</i>
<i>Letor.</i>	Electer, colector.	<i>Embote, rebote, desembote, tra-uote, &c.</i>	<i>Vote.</i>
<i>Dado.</i>	Arrendado, bordado.	<i>Azote, cazote, gozo, &c.</i>	<i>Zote.</i>
<i>Reitor.</i>	Correitor.	<i>Pipote, capote, repote, escapote.</i>	<i>Pote.</i>
<i>Errador.</i>	Asserrador.	<i>Amote, &c.</i>	<i>Mote.</i>
<i>Regidor.</i>	Corregidor.	<i>Escoto, Acoto.</i>	<i>Coto.</i>
<i>Arador.</i>	Amparador, desamparador.	<i>Deuoto, emboto, desemboto, &c.</i>	<i>Voto.</i>
<i>Amador.</i>	Infamador, infamador.	<i>Carroza.</i>	<i>Roza.</i>
<i>Orador.</i>	Morador.	<i>Zaragoza.</i>	<i>Goza.</i>
<i>Adora.</i>	Pandora, adora, desdora.	<i>Desempoza.</i>	<i>Empoza.</i>
<i>Lora.</i>	Flora, desflora.	<i>Remoza.</i>	<i>Moza.</i>
<i>Mora.</i>	Enamoza, Zamora, zarza.	<i>Desconosce, reconoce.</i>	<i>Conoce.</i>
		<i>Rebzo, arrebozo, desabozo, calab.</i>	<i>Boza.</i>

<i>Cuba.</i>	Encuba, deſencuba.	<i>Acuſo,</i>	empuſo, deſempuſo.	<i>Cano.</i>
<i>Tuue.</i>	Eſtuue, detuue, retuue; mantuue, entretuue.	<i>Empuſo,</i>	deſempuſo.	<i>Puſo.</i>
<i>Aucia.</i>	Deſaucia.	<i>Deſempuſo.</i>		<i>Empuſo.</i>
<i>Sucia.</i>	Enſucia.	<i>Repunta,</i>	apunta, deſpunta, peſpun- ra.	<i>Punta.</i>
<i>Lucia.</i>	Enlucia.	<i>Contra punro,</i>	&c, ſaca de <i>Vata.</i>	<i>Punta.</i>
<i>Suda.</i>	Trasfuda, ſeſuda.	<i>Impura,</i>	apura.	<i>Pura.</i>
<i>Muda,</i>	Tartamuda, demuda, remuda,	<i>Iuntura.</i>		<i>Vitura.</i>
<i>Nuda.</i>	Deſanuda, ſanuda.	<i>Aſegura.</i>		<i>Segura.</i>
<i>Acuda.</i>	Sacuda.	<i>Deſigura,</i>	traſigura.	<i>igura.</i>
<i>Aluda.</i>	Saluda.	<i>Conjura,</i>	perjura.	<i>Iura.</i>
<i>Eſcuda.</i>	Peſcuda.	<i>Auentura,</i>	deſuentura, Buenaucen- tura.	<i>Ventura.</i>
<i>Fluxo.</i>	Influxo, reſluxo.	<i>Apradura.</i>		<i>Preſura.</i>
<i>Puxo.</i>	Empujo, ſobrepujo.	<i>Madure,</i>	endure.	<i>Dura.</i>
<i>Bula.</i>	Atribula.	<i>Auenture,</i>	conjecture.	<i>Iure.</i>
<i>Mula.</i>	Acumula, eſtimula, diſſimula, cu- mula.	<i>Procure.</i>		<i>Cure.</i>
<i>Gala.</i>	Regula.	<i>Deſigure,</i>	traſfigure,	<i>Figure.</i>
<i>Polga.</i>	Repulga, eſpulga.	<i>Conjure,</i>	perjure.	<i>Ture.</i>
<i>Comulga.</i>	Excomulga.	<i>Maduro.</i>		<i>Dure.</i>
<i>Suma.</i>	Preſuma, conſuma, reſuma.	<i>Marmuro.</i>		<i>Mure.</i>
<i>Pluma.</i>	Empluma, deſempluma, deſpluma.	<i>Proeuro,</i>	eſeuro, Epicuro.	<i>Curo.</i>
<i>Summo.</i>	Preſumo, reſumo, conſumo, &c.	<i>Compule,</i>	diſ. re. com. ſup. de. im. inter. pro. traſpule.	<i>Puſo.</i>
<i>Iumo.</i>	Ahumo.	<i>Injuſta,</i>	aiuſta.	<i>Iuſta.</i>
<i>Luna.</i>	Coluna.	<i>Deſguſta,</i>	Auguſta.	<i>Guſta.</i>
<i>Tuna.</i>	Ayuna, deſayuna,	<i>Injuſto,</i>	ajuſto, aljuſto.	<i>Iuſto.</i>
<i>Cuna,</i>	Encuna.	<i>Deſguſto,</i>	Auguſto.	<i>Guſto.</i>
<i>Fortuna.</i>	Afortuna.	<i>Diſputa,</i>	imputa, reputa, computa.	<i>Puta.</i>
<i>Tuue.</i>	Ayuno, deſayuno.	<i>Deſfruta.</i>		<i>Fruta.</i>
<i>Iunda.</i>	Proſunda, confunda, infunda.	<i>Rechuya.</i>		<i>Haya.</i>
<i>Cunda.</i>	Iocunda, iracunda, facunda, fecun- da, infecunda.	<i>Reſtiruya,</i>	ſuſtituya, eſtatuya, con- ſtituya, deſtituya.	<i>Tuya.</i>
<i>Munda.</i>	Inmunda.	<i>Andaluz.</i>		<i>Luz.</i>
<i>Guña.</i>	Acuña, encuña, deſencuña.	<i>Arcaſuz.</i>		<i>Buz.</i>
	Gañuña.			
<i>Empuña.</i>	Deſempuña.			

MVSA IV. LATINA.

VLTA sunt apud Latinós hu-
ius generis carmina, & quia
Latinis præcipuè ſcribimus,
MVSA hanc in duas par-
tes ſubdiuidemus: quarum
altera ſit materialis, forma-
lis altera: illa contempla-
tris, hæc practica: prior
ſubminiſtrabit voces, illaſque reducet ad nu-
meros & meſuras poſterior.

PARS I.

CDV.

DIDIT iterum iterumque Nicolaus
Nomeſſeus Parnaſſum ſuum. Poëſia
Sacram adiunxit, & in ipſa, nomina
& res, quæ cum in Sacris Literis,
tum in Eccleſiaſticis paſſim hiſtoriis
reperiuntur, Authorum illuſtrium carminibus
dilucidauit. Echo addidit: quam eſſe Muſam
decimam Ioannes Honthemius contendit, &
celebrar hoc echerico carmine.

Par-

Parnassum Vescrem ter tres coluere sorores
 Parnassis decimam nosser hic alter habet.
 Non video haec unguis . Nec se finis illa videri,
 Audiat doctis sed tamen illa viris .
 Scilicet hac Echo est, fadi qua Panos amores .
 Contemneus Pbmbi nunc iuga sacra colit.
 Pra reliquis illam Doctus veneratur Apollo,
 Quid mirum? reliquis hac prait oia Deas.
 Historiam hac omnem calles sine illa prophavis
 Siue sit è sacris illa petita libris:
 Experire lices . Quis Vriam occidere ferro .
 Mandauit? DAVID . Verane nympha refert?
 Nunc ciues melius bella in ciuilia duxit
 Cæsare Pompeius? PAIVS . Es illud ita est .
 Quid sacro Christi Laurens pro nomine passus?
 ASSVS . Es historias hanc mihi scire neget?
 Quin obscura etiam Nympha hac angustata soluit,
 E multis vnum sis enemorasse fatis:
 Dic Echo, Quis sum? Solus (res mira) suau
 Funera concenti tristitia Solor? OLOR .
 Cum Phæbo certens concordis voce sorores:
 Quod simul ha prassant, hac tibi sola dabit.
 I nunc, pra reliquis Echo contemne puellis,
 Cadere, cui sacri Dux velit ipse Chori .

Nomessieus igitur dud in sua Echo præ-
 stitit, nam & collegit multa exempla, in qui-
 bus variè Echo responderet aut abludit; & addi-
 dit copiosam vocum refractarum sarraginem,
 vt Echophilus possit se in hoc genere carminum
 exercere . Et ego Nomessij exemplo hanc
 Musam in duas partes seu capita dispecui, in
 primâ numerosissimam vocum refractarum aut
 etiam reflexarum Syluam aperturus, & in se-
 cundâ daturus Echeticas Clarorum Virorum
 speculationes .

Occurrent in Sylua Ecchones interdum,
 valde dissonæ, & quæ non videantur cum voci-
 bus integris connecti posse, sed quia Inuia Vir-
 tute nulla est via, & doctrina ad virtutem re-
 ducitur, vt puto, nulla viro docto est connec-
 tio vocum Difficilis, quod exemplis confir-
 mo . Si dicas Teleboa, audies vallem respon-
 dentem Boa: & has voces non posse compo-
 ni iudicabis . At contrarium censuit Ianus
 Doufa, cuius est istud Distichum;
 Quid mihi tendenti Libeshrida versum, iter si
 Insecum reddat gens Teleboa? Boa .

Et quidem pulchrè & belle . Quando enim
 oppetitur à latronibus, boando, & clamando
 suppetias & auxilium petimus . Dicenti Maxi-
 mus, respondent montes Imus, & licet contra-
 rie videantur istæ voces, non incongruè com-
 neantur à nobis in hoc Pentametro Mellisui
 meo Bernardo inscripto; videlicet .

Et tibi, quando alys maximus, imus eras .
 Qui Surdos, Absurdos, timidos, pauidos, & simi-

les voces edixerit, ni surdus sit, audiet Echo-
 nem respondentem Dos . Et quis connectet?
 Olim Ego . Condolens enim valde iuuenis
 amico, qui sub specie dotis opulentissimæ Sa-
 tyram & non foeminam duxerat, sic cecini.
 Absurdi & surdi, pauidi rabsdique Mariti,
 Nec-non interdum sunt stupidi & stolidi .
 Et cur? Quis nobis Aula hac secreta recludet?
 An tu, qua torques compissa vallit? Isa . (Dos .
 Quid facis absurdos Dos. Surdos. Dos. Pauidos?
 Quid stupidos, stolidos, & timidos? quaque Dos .
 Ergo, ne foemineas voces tolerare cogatur,
 Et tota surdus debeas esse die;
 Et ne absurda pari, & claudere debeas amens
 Attonitos oculos sape iubente proco:
 Ne pauidor & rabies reddans stupidum stolidumque
 Virtutem doti praeferat ipse graui .
 Pradisa virtute est semper bona qualibet vxor:
 Est aliisque bona praeiia dote, mala .
 Hæc de connexionione & vsu vocum: earumdem
 modo fractiones & refractiones subscribamus .

Refractarum & reflexarum vocum

SYLVA.

CDVI.

Oces alix sunt rectæ & alix obliquæ .
 Harum fractiones & flexiones cōmunes
 sunt illarū; particulares . Et ideo
 initium ab obliquis sumemus: & no-
 minum verborumque casus contem-
 plabimur .

SECTIO. I.

Casus nominum &
 Verborum complectens .

Musa . Vsa . &c .
 Musarum . Vsarum . harum .
 Musi . Vsi . Scis . Sis . Is .
 Dominus . Do minus | ò minus |
 Domini . Omini . homini .
 Domino . Mino .
 Domine . Omne . Homine . O mina .
 Dominorum . Minorum . [norum .] harum .
 Dominis . Ominis . Hominis . minis . [nix] . is .
 Dominos . Minos . nos . ei .
 Templorum . Lorum . horum .
 Templis . Lis . is .
 Sermonem . Mone . ò , ne .
 Sermones . Mones . nes . es .
 Temporis . Poris . oris .
 Tempori . Peri . ori .
 Tempore . Ore . Re .
 Tempora . Hora Ora . n . Ora . Verb .
 Temporum . Porum . Horum .

Tem-

Temporibus . Oribus . rinus .
 Senfas . Censuf . Sus . Snus .
 Senfus . Censui . Sui .
 Senfuum . Censuum . Suum . Sum . &c.

Genu . &c. nihil dat .
 Dies . Es . as .
 Dici . Ei . &c.

ADJECTIVA .

Bonus . Onus .
 Brevis . Vis . Is . (bis . vis . verb.)
 Breui . Vi .
 Breuia . E via . via .
 Prudens . Rudens . Dens . Ens .
 Prudentis . Rudentis . Dentis . Entis . &c.
 Idem . Dem .
 Eadem . Ea-dem .
 Eisdem . Inf-dem .
 Eidem . Idem . Dem . &c.

VERBUM Amo .

Amo . as . Hamo . as . &c.
 Amamus . Hamamus . Hamus . Mus .
 Amabamus . Hamus .
 Amaueram . Veram . Eram .
 Amaueras . Veras . Eras .
 Amaueramus . Aberamus . Eramus . Ramus . Mus .
 Amaueratis . Aberatis . Eratis . Ratis .
 Amauerant . Aberant . Erant .
 Amabis . Abis . Anis . Vts . bis . Is .
 Amabit . Abit . Abijt .
 Amabimus . [Abimus] Bimus . Imus . Mus .
 Amabitis . [Abitis] Vitis . Iuis . &c.
 Amato . [Mato . Ital.] Atho .
 Amate . A Te .
 Amanto . Mantho .
 Amares . Ares . Mars . Res .
 Amaremus . Aremus . Remus . Mus .
 Amaretis . Aretis . Retis . Is .
 Amarent . Arent .
 Amaueris . Veris . Eris .

Amauerimus . Erimus . Mus . (Aberimus .)
 Amaueritis . (Aberitis) Eritis . Itis . is .
 Amauisssem . Abijsssem . Ijsssem . &c.
 Amauero . Abero . Verò . Ero .
 Amare . Mare . à re .
 Amansse . Abijssse . Ijssse .
 Amante . Ante .
 Amantium . Mansium . Antium .
 Amatrus . Maturus . Vrus . Rus .

Passiva .

Amor . verb. Amor . nom.
 Amaris . Maris . Aris .
 Amabaris . Aris .
 Amabare . à re .
 Amaberis . Abegij . Veris . sub. & adi. Cris .
 Amabitur . [Abitur] iur .
 Amare . Marc . à re .

Ameris . à meris . Eris .
 Amarer . Arer .
 Amareris . Areris . Retis . Eris .
 Amaretur . Aretur . Retur .
 Amaremur . Aremur .
 Amauerimini . Auerimini . Remi . ni .
 Amarentur . Arentur .
 Amari . à mari . &c.

VERBUM Doceo .

Doceo . Eo .
 Doces . Es .
 Docebamus . Hamus . Mus .
 Docebatis . Vatis .
 Docuisti . iusti .
 Docuimus . Bimus . Imus . Mus .
 Docuerunt . Erunt .
 Docebumus . Eimus . Imus . Mus .
 Docebitis . Vitis . Iuis . Is .
 Docento . Cento .
 Doceam . as . Eam . as .
 Doceamus . Eamus . Hamus . Mus .
 Doceres . Ceres . Seres . Hæres . Res . Es .
 Doceres . Hæret .
 Doceremus . Heremus . Hæremus . Remus . Mus .
 Doceretur . Hæretis . Retis . Is .
 Docerent . Hærent .
 Docuisssem . ijsssem . es . es .
 Docuisses . Vises . es .
 Docuissetis . Sessis .
 Docero . Verò . Ero .
 Docueris . Veris . Eris .
 Docuerit . Erit .
 Docuerimus . Erimus [Rhythmus] Mus .
 Docueritis . Eritis .
 Docere . Cera . Sere . Sera . e re . are .
 Docuisse . ijssse .
 Docens . entis . Ens . entis .
 Docturus . Vrus . Rus .

Passiva .

Doceris . Eris .
 Doceris . Veris . Eris .
 Docere . Verò . Vere .
 Docetur . Itur .
 Docere . Sere . are . è re .
 Docearis . Aris .
 Doceatur . Eat . &c .
 Doceretur . Seretur . veretur .
 Doceretur . Seretur . &c .
 Doceri . Seri . Heri .
 Doctus . Thus .
 Docendos . Dos .

VERBUM Lego .

Lego . Ego .
 Legis . Legis . nom .
 Legit . Egit .
 Legimus . Egimus . Imus . Mus .

Legitis . Itis . is .
 Legebam . Egebam . &c .
 Legi . Egi . egissi &c .
 Legeram . Egeram . &c . Geram . &c . Eram . &c .
 Leges . Leges . nom . Egesset .
 Leget . Eget . &c .
 Lege . Ege .
 Legis . Ito .
 Legite . Ite .
 Legistote . Itote .
 Legamus . Hamus .
 Legeres . [egeres] Geres . Hæres . Res . &c .
 Legeret . Geret . hæret . &c .
 Legissem . egissem . &c .
 Legero . egero . gero . ero .
 Legeris . Egeris . geris . Eris . &c .
 Legere . [egere] Gere . ære . è re .
 Legisse . Egisse . ijsse . Is se .
 Legens . Egens . Gens . Ens .
 Lecturus . Vrus . Rus .

Passiva .

Legeris . Egeris . geris . eris . &c .
 Legebaris . Aris .
 Legèris . [Egeris] Geris . Eris .
 Legere . [egere] Gere . ære . è re .
 Legaris . Aris .
 Legereris . Gereris . Reris . Eris .
 Legi . Legi . nom . Egi .
 Lectus . Lectus . Thus .
 Legendos . Dos .

VERBUM Audio .

Audio . Dio . Io .
 Audis . Vdis . Dis . Is .
 Audit . It . Ija .
 Audimus . Imus . Mus .
 Auditis . Ditis . Itis . Is .
 Audiebas . Vas . As .
 Auditis . Iui . &c . Diui .
 Audiueram . Iueram . Veram . Eram .
 Audiueras . Iueras . &c . Veras . Eras . &c .
 Audiam . Diam .
 Audies . Dies . Et .
 Audient . Hient .
 Audito . Dito . Ito .
 Audite . Dite . Itc .
 Audistote . Ito te . &c .
 Audiam . Diam .
 Audias . Dias . As .
 Audirem . Irem . Rem .
 Audires . Ires . Res . Es .
 Audirent . Irent . &c .
 Audiuissem . Iuissem . &c .
 Audiuiro . Iuiro . Vero . Ero .
 Audi . Dj .
 Audito . Dito . Ito .
 Audite . Dite . Itc . Te .

Auditote . Itote .

Passiva .

Audiris . Diris . Itis . Is .
 Audistur . Itur . &c .
 Audiebaris . Varys . Aris . Is .
 Audieris . Iëris . Eris . Is .
 Audire . Dirè . Dirè . Are . Re .
 Audiri . Dirì .
 Audiuisse . Iuisse . Visa . Se .
 Audiens . Iens . Ens .
 Auditurus . Iurus . Vrus . Rus .
 Auditum . Ium . Tum .
 Audiendos . Dos .

SECTION II.

Verba & Nomina in recto proponens .

DEdimus præcipuas Echones , quæ ex obli-
 quorum incrementis oriuntur , quæ omni-
 bus aut fere Verbis & Nominibus cômunes sunt ,
 debueruntque præmitti , ne in singulis repe-
 rentur . Nunc venimus ad recta , illaque in-
 Echones sœctimus : & , si non possint sœcti ,
 frangimus .

Dices , in sequenti syluâ te , non recta , sed
 obliqua videre ; adeoque non satisfieri promif-
 sis . Respondeo , Me intendere solummodò
 voces in recto ponere , at quia sæpe in aliquo
 illarum obliquo solent meliùs reflecti , ideò illas in-
 terdum in obliquis scripti , vt illis Lector vti
 commodiùs possit .

Actus . Actus . Thus . &c .
 Abacus . Huc .
 Abantiades , Hyades . Ades . Des . Es .
 Abaris . Ab Aris . Aris . Is .
 Abas . Abbas . Vas . As .
 Abasbos , Athos .
 Abauos . Auos , Bos .
 Abanis , Anis , Vis , Is .
 Abdomine . Domine . Omine , Homine . Minæ .
 Abelum . Belum . Regem . Bellum .
 Abcamus . beamus , eamus , hamus , mus ,
 Abero . Vero , Ero , Erro .
 Abhorreo . Horreo , reo , eo .
 Abibamus . Bibamus . Ibamus . hamus , mus .
 Abires , Vires , Ires , Res , es .
 Abisturus . Iturus . Vrus , rus .
 Abibis . Bibit . ibit . it .
 Abiuretis . Iuretis . vretis , retis .
 Abludas . Ludas , vdas , das , as .
 Abluere . Luere , verè , verè , ere , è re , re .
 Abluero . Luero . verò , ero .
 Abominaris , ominaris , minaris , aris .
 Abrahamus , Ramus , hamus , mus .
 Abrumpere , Rumpere , Peræ . ære .

- Abscedo*, Cedo, Cado, cedo, do.
Abscindo, Scindo, do.
Abscondita, Condita, dita, dita.
Absimile, Simile, mille, ille.
Absineant, Incant, neant, cant.
Absurdos, Surdos, Dos.
Abundant, vndant, David, Dabit, abit, it.
Abunde, Vnde, vnde.
Abusus, Vfus, Sus, Sufus.
Abutimur? Vtimur. [timor].
Abyssus, Byssus, bis suus, vi suus, Vifus, Vi sus.
Acantibus, Cantus, An thus.
Quid queris cor amore accensum? Censu, Sensus.
Acerbas, herbas, vas.
Trabibus contextus æternis. Cernis.
Accedere, Cedere, Edere, de re, è re, ære, ære.
Accelerare, rare.
Accelerata, rata.
Acceleres, celeres, celeres, res.
Accepit, Cœpit, cepit.
Novo auxilio accito, cito.
Attervinit, Sciuit, iuit, ibit.
Acclamas, Clamas, amas, mas, as.
Achilles, ille es.
Achini, Ibi, Vi.
Acroceranthea, Cernauna.
Astrocyntus, Cerinthus, intus, thus.
Accumulas, cumulas, mulas, vllas.
Acontius, Contius, fuerunt iurisp.
Matris Acidalia, Dalia, alia, lia.
Aconita, Ita.
Accredere, Credere, reddere, edere, de re, è re.
Accuderes, Cuderes, hæres.
Acredula, auis Credula, (edulis.) vlla.
Actutum, ac, tutum.
Acutus, OTTIS.
Adaquas, (Decas) æquas, equas, quas?
Adalligat, Alligat, ligat.
Adapto, Apto.
Adaugeo, Augeo, Eo.
Addico, Dico, Ico.
Addictus, Dictus, iustus, thus.
Addisco, Disco.
Addita, Dita, ita.
adde, dite, Dite, ite,
addixi, dixi,
addoceant, doceant, eaut.
addubitat, dubitat.
adduplicat, duplicat, plicat.
adedit, edit.
adegit, egit.
adefurit, efurit, vrit.
ademptus, emptus, thus.
adimplet, implet.
adstremuit, tremuit, emit,
adhæreat, hæreat, eat.
adheret, hæret.
adhibebitur, itur.
adipiscatur, piscatur, piscatus.
adiarat, iurat, vrat.
adinnat, iuvat, [iuuet, iuber].
adiunxerit, iunxerit, erit.
adlatras, latras, atras, [thras].
Admetus, Rex, metus.
admiratus, miratus, ratus.
admiscere, miscere, sere, è re.
admittit, ne admittit, mittere, tere.
admordet, mordet, det.
admiris, mugit.
adnabis, nabis, navis, Auis, abis, Vis, bis, is.
adobruit, obruit, ruit, it.
adolebat, olebat.
Adolescentum, centum.
Adonis, donis, onis.
adoperius, operius.
adopinor, opinor.
adorfus, orfus.
adorat, ortus,
adoro, oro,
adproperras, properas, operas, peras, eras.
adrepit, repit.
ex Phrygia sacra adscita, Ita,
adscinit, sciuit, iuit, ibit.
adsector, sector.
adsentio, sentio.
adsimilis, similis, illis, lis, is.
adspiras, spiras, & iras.
adversus, versus.
Qua tela vibrans illum adversus? versus.
adventum, ventum.
adventus, veptus.
advigilent, vigilant.
quoties deprensus adulter? per.
leporem venatur adurgens, vrgens, Gens, Ens.
dic quibus exadytis? Ditis, itis.
Æcides, id es,
edificata, cata.
Æmula, mula, vlla.
Æmulus, mulus, vllus.
aquabis, abis, bis, vis, is.
aguales, quales? Vales, Ales, n. ales, verb.
agquare, quare? Vare.
agoris, oris.
agunt, equus, æquus.
Victor ero si sim prodignus aris? Eris.
Æsopus, opus.
qui negligit athera, Thera, id est bestia, sic Douza
usurpat.
Affabor, fabor.
affari, fari.
afferri, ferri.
affinis, finis.

affligat, ligat.
afflictam, liclam. istam.
Africa, rica. Ital. id est dines.
Agamemnone, Memnone. non. ne? [mone]
ageres, ageres.
quid mernere hisce scelerib. agrestes et restes.
 [estis] res. es.
Ahenus, zneus. cus.
Ahenus, cenus fluvius.
Alata, latæ, late. à te.
Alanda, lauda.
Alanda, laude. aude. vdx.
unde mihi, memora, caperunt nomen alanda?
 à laude.
Filius Alomene. Menæ.
Alciatus, cyatus, thus.
Ales. ales. es.
queis alimentis? mentis, entis.
aliquando, quando? HisPan. Vando. Ando.
Aliquarum, quarum? harum.
aliquas, quas? has. as.
aliquis quis? is. his. is.
aliquorum, quorum? horum.
pars aliquota quota? vota.
alite lite. ite, te.
Alitum, lituum. tuum.
Allecto. lecto.
Allego. lègo. lègo. Ego.
alliget. eget.
Allegis legit, egit. it.
Alludit. ludit. it.
Alteruter. vter? ter.
Alterutros. utros, hos, ros.
Alterutrum. utrum?
Atissimus. dimus, imus, mus.
Alumen. lumen. cn.
Ambrosius nomen Proprium. Ambrosius ap-
 pellatum.
Amoenè, Menæ, mène? ne.
Ambitionis OVOIS.
Amannus. Moenus, oenus.
Equid amare? Mare. aræ.
Amaris verb. amaris nomen Maris, aris, is.
Amaro. Maro. a.o.
Amarus, ama rus.
Amarix. Matrix.
Amica. mica. nom. & verb.
Amore. more. ore. re.
Amores. ah mores | mores, ores | ores verb.
Amphitheatra. Theatra, atra.
Ampullas, bullas, vllas.
Anacletus. Cletus, lætus, thus.
Anagrammata. grammata.
Anabaptiste. istæ, iste.
Anapestis. pestis. estis. is.
Demosthenes an Cicero? Cicero. ero. fero.

Anfractus fractus. actus. thus.
Animale male. ale.
Animalis malis. alis. lis. is.
Acquirere, rere? re.
Anelucanis. lucanis. canis. is. his.
Antipater. pater. i pater. ater. ter.
Antiquam. quàm?
antiquarum. quarum? harum. Aaron.
anxietas. ætas. has.
apellamus. pellamus hamus. mus.
Quid sise Christo nolins submittero Apella? pelle.
apellere. pellere. are. re.
Quomodo pectorem istum appellem? Appellem.
appellans? Pelleus. Sci. Alexander Magnus.
aphrodisia. ita.
appellat. pellat.
appetit. itetur. itur.
applausu. ausu. vfu.
apposita apposite, posite, sitæ. scite. ite. te.
appotus potus. thus.
appulsi. pulsi.
aquarum. quarum? harum.
Araret. aret.
aras ne tueri? has ne tueri? heri. i
arbitrata. rata.
abritentur. rentur.
Arbiteris. re is, eris, cris.
Dic mihi quid frondes deycit arboreas? Boreas.
 eas. has.
arcana. cana. Anna.
arcano. cano. anno.
arcanos. canos. nos. os.
arcescent, cessent. essent.
arcendas. en das. as.
Arcendos. en dos. os.
Archangelus. Angelus.
arithmus rithmus. mus.
armipotente potente. entre. te.
Armorum. morum. horum.
Artaxerres Xerres.
Aspernaberis æris, eris, Eris.
Sperandum ne fore, ut ponat bella aspera?
 Spera.
asperius, per ius.
asperor spernor.
assecclarum. clarum. harum.
assensit sensit. sit. it.
Scriptura assensum. sensum.
aspetus pectus. thus.
asserere serere. rere. re.
assiduos duos. vos. os.
assimulas simulas. mulas. vllas. has.
Simileque erunt qui mores eorum assamperunt.
 erunt.
Assurgens. vrgens. gens. ens.
assutus. vltus. thus.

affrēis Syris, Iris. is.
Ac sic fuerunt astrologi. ΛΟΓΟΙ.
Si verum astrueret. fueret.
Reges asturia. styrix.
ataduras (hispanice i vincula) duras.
Athena, tene, Tene?
Arblesa. lēta, HTA
astrum trium.
atrocius Ocyus.
attenuat. tenuat.
attenuēs. tenuēs.
attingens. tingens. ingens. gens. ens.
attollere. tollere. olere. xre. re.
attribuit tribuit. it.
aucupio cupio, Pio, Io. &
audaci. Daci. Aci.
tenui musam meditaris aenā, Venā.
aufertur, fertur.
honor auguralis. augur-alis. alis. lis. is,
anisa vita ita
anitis, vitis. itis. is.
anito. Vito. verb. Vito. nomen Proprium.
quid regnas in anis? lis. is.
motu sylva atque aurarum. rarum. harum,
Aufane fuit talia Arbusta? Talia (alia) Lia,
aut alij. haud alij,
austeris heris.
auxiliaris. aris, APHΞ.

B

Bachalaureus. laureus aureus. reus,
Baccarum charum, harum.
Bulatro. latro. atro.
Baldus aldus.
Bambergam. Ambergam. Bergam.
Barbaries. aries. as. es.
Cormina. Bassij. Siliij.
Barauos. atauos. auos. vos. os.
Banaria. variz.
Beannus. anus. annus.
Beata. eate: à te, Ate.
Beatos. Athos. mons in Thracia,
Belochus Rex. Ochus. Rex etiam.
an bene scit? nescit. scit. it.
Benignis ignis. is.
Berenus, Rhenus,
quid dogmata Bernardi? Nardi,
Bernarde, Nardē. arde.
Bibis. ibit. it.
Biscorporis. corporis. poris. oris. is,
Bibliotheca. theca.
Bilbaldus baldus. Aldus.
Bilibris, libris.
Fergama, cum caderent bello superata bilustri,
lustri.
bipennis pennis en is.
blandiloquas oquas. quas, vas, as,

blandita. ita.
Blanditer an diter? diter. iter.
blaseras lateras. atras. as.
Boetrenus. Rhenus.
Bohemorum, morum. horum.
Boetius, Aethius. lus.
bohōs honos, ONOΞ, onos I
bonus, onus.
Borussi. Russi. vfi. si.
bones. oues.
brabeia, cia.
Britanna. Anna. Britanne. Ita. ne?
Brissannos, annos. an nos?
Britannum. annum.
Basirides. trides. rides. des. es. xs.

C

Cacodamones, dæmones, mones. es.
cacumen. acumen.
caduce duce.
caducis. ducis.
hostem cadere. cedere, edere. de re. xre. re.
caedes Aedes. ædes, des. xs. es.
cessarai. aras. has.
Scizator Galvini vini.
Vyssefne, cuius aliquando concubina fuit Ca-
lypsus? Ipfus.
calnitum, vitium.
caluus. aluus. albus. caluis, vis. bis. is.
camena Me ne?
canilla. illa.
canoras noras, oras, horas. as.
canteris, eris, æris.
cantus. an-thus?
caper, aper. per.
capacem. pacem.
capessere, ferre. xre. re.
capella pelle. Capellam. pellam.
fronē capillata. pilata. illata. lata.
carolus. olus.
capillis. pilis. illis. lis. is.
crimine, capitali, tali. ali. (alis.)
capta. apta.
carere. arere. rere? re.
omne Sale caret. aret.
Quis inter veteres hoc sibi habuit Charinus? Ac-
rius.
Caria arte. te.
Carbonarius. Annus. Ius. (Arrio. Hisp. rio. yo.)
Charis. artis
Carnisse aruisse. ruisse. isse. se.
quinam hi Casses asses. es.
Quis Cassibus. assibus
lumine Cassum. assum. sum.
castalios, alios.
castellis. stellis. lis. is.
castum. altum, tum.

at me tenere cæthema. tene. te. ne?
cæthenis ænis. en. is.
candis. audis? vdis. Dis. is.
cane aue, vz
Cauris. auris. vris. is.
Causas. ausas. as. has.
Causa tua. ausa tua.
Confidam. dicam. si dicam.
Confidico. dico si dico.
Cadere. eedere. edere de re. ære. è te.
Celebraris. raris. aris.
Celebreris. reris. eris Eris. æris.
Celeres. celer. es. hæres. res. es.
Censeri. feri. heri. nom. & ado.
Censes. enses. es.
Censuris. vris.
Census. sensus. sus. sups.
Centaurum. taurum. aurum. Vrum.
Cum elapsi fuerint anni centum. entum. en. tum.
Cereris. reris. eris.
Certamen. tamen. amen
certamine. minx.
Cesset. esset.
Chalybes. alybes Populi.
Fronte sed sano corde chimera. mera. hera.
Chorca. rea. ea.
Christi ius. istius.
Christumque. istumque. in pectore claudio. laudo.
Quæis argumentis? forte chronologicis? logicis.
Cicada. cade. Adæ. adde.
Cicadam. cadam. Adam. addam.
Gladium cingentem. ingentem. gentem.
Vigentes. olimgentibus circumfusa? fuisse.
Circumgerere. congetere. gerere. rere. re.
Circumire. irx. ire.
Clades. ades. des. æs. es.
tuba clauget. anget.
Nonne illam virum de clarabit? arabit. abit.
Desist clarere. atere.
Quid erunt hæc classes? asses.
Quanti æstimanda illa classis è assis?
Clana. lauz
Quid carmina ista si dactylo claudantur? lau-
 dantur.
Claude. Laude. aude. vdx.
Claudi. Laudi. audi. vdi. Dij.
Mors illi tristis ocellos claudet. aude. det.
Clavis. auis. vis. verb. vis nomen.
Clauferre. haufere. fere. ære. hære.
Clauferit. haufere. ferit. erit. it.
Claustra. aufura. fura.
Claustris. aufuris. vfuris. furis. vris. is.
Claustro. austro.
Clernus. hærus. rus.
Clientelis. telis. lis. is.
Clemens. emens. mens. ens.

Clues. luet.
Coacervat. acervat. servat. (seruo)
Coarctat. arctet.
Cæcus. secus. Equus. Æquus.
Coeternus. æternus. ternus.
Masane Iouis cognata? natæ.
Cognita ita.
Cognorat & ipse. norat & ipse.
Cognoscere. noscere. fere.
Collaudes. laudet aude. det.
Colluere. luere. re.
Commereo. mereo. hæreo. reo. co.
Commoreor. mereor. reor.
Commendepis. detis.
Communis. mentis. entis. is. his.
Decet ne peccata committere? omittere. mitte-
 re. ære. tere.
Commonstravit. monstravit. stravit. it.
Communi. yni.
Communia. munia.
Communio. munio. vnio. Io.
Commutor. mutator. vtor.
Comparet. parat. aret.
Compedibus. pedibus. ædibus. (Eidi-
 bus.)
Hæcne bona compendia? dia.
Compellere. pellere. ære. re.
Compis. ita.
Complerat. erat.
Complures. Plures. vres. res.
Lites componere. ponere. nere. ære. è re.
Composuere. posuere. fuere. ære. è re.
Compulsi. pulsi (vulsi.)
Coaptent. aptent.
Cooptent. optent.
Conamen. amen. en.
Si concedatur. sedatur. edatur. datur.
Concedere. cedere. edere. dere. è re.
Concedes. ædes. des. es. æs.
Concentum. centum. tuum.
Concessas. Cessas?
Cum vita per anras concessis. cessis. sic.
Conciliantur. abit. Conciliaret. aret.
Concilietis. et is. his. concilijs. cilij. illis.
 lis. is.
Concludere. ludere. de. re.
Quid concludis. ludit.
Congeneres. generes. gener. es.
Audeique virum concurrere. vere? ære. eres.
Turpis contagio pubem concusserat. vilerat. se-
 rat. erat.
An ne hæc res ad celestia regna condutis? du-
 cit. it.
Conferis. eris. confieri. fieri. heri.
Conscilium est. scilium est.
Configere. fingere. ingere. gere.

Conflare . latæ , latæ , are .
Conflant . lauit , *confluxit* . luxit .
Confodiet . fodis . dies . es . æs .
Confundere . fundere . de re . ere ,
Congestas æstas . est as ,
Coniurent . vrent .
Ut damnum fugiat triste coloris , onus .
An non hic natus ad magnos conatus ; natus .
Extat ne hodie artifex aliquis , qualis olim eo
non . ò non !

Canor , honor . :opia , pia .
Conniveo . niveo . velio . eo .
Conquasians , quatiat .
Conqueritur . queritur , queritur . itur .
Conquestus , æstus , est thus .
Consulens . saluus . *confarcid* . sarcio .
Conscindere . scindere . dere , è re .
Conscinditur . itur . *consciuus* , iuit .
Consenuit . senuit . it .
Consector . sector . Hector .
Consensus . sensus . sus , suus .
ritene consequatur ? sequitur . itur .
Consideres . hæret .
rumpet consilia , cilia . ilia .
Consimilis , similis , illis . *consistas* , sistas . istas .
Consistere . sistere . *consceros* . loceros . heros .
agnus idest , quod vulgares consuevit amicos con-
solidare ? dare aux .
Consortem sortem , *Conspiculus* , pectus .
Causas honos , stat honos , nos , ONOS .
Conseruere . sternere , nere . ère .
Constituere . tuere . ære .
Constructus . structus , ructus .
Consuessent . essent .
qua consuetudine . Dinæ .
male consulnere . luere . ære .
Consuluisse , luisse , isse , se .
Consumimus , sumimus , imus , mus .
Consurgent , surgent , vrgent .
Bonus coris constata . testæ .
Contertitur . teritur . itur .
Contingeret . tingere . ingere . gere . ære .
Contingeret , tingeret , iugeret geret . hæret .
Concorques . torques . es .
Contundere , tundere .
Conualeat . valeat . eat . *conualuit* . valuit . luit . it .
Conualles . valles . *Conuasa* . vasa .
Conuelleret . vellere . *Conuelleret* . velleret .
Conuexas . vexas , *Conuexis* . exis . is .
Conuictus . victus , ictus , thus . *Connixit* . vixit .
Contemptus , tempus , emptus , thus ,
Contrarius . Actius .
Cordolium dolium , *cornix* . nix .
viridum ne cornus ? ornus .
Corollas . ollas . *Corporis* . oris ,
vina corsica , figa .

Corradere . radere . de re . *correllè* , redè . te .
Corripere . pierè . ere , ære . *coro* . oro .
Corrodere . rodere . *corrumpere* . ruere .
Corruit . horruit . *corrumpere* . rumpere .
Corruptelis . telis , lis .
Corruptus . ruptus . *corroscantes* , cantes .
Craſſi Rhæſi , hæſi . *Crebrius* . ebrius . *Crede-*
bas . edebat .

Credimus . edimos , imus , mus .
Credit . redit , edit , it .
credunt . edunt .
Cremona . mone . ne .
Crepitabit . abit . it .
quo sanguine cretos ? Rhætos .
Crinia , ita , *Cristas* . istas , stas , has .
Christe . iste . te . *Cruciamen* . amen .
qui Turcis imperet crudis , rudis .
Crudus . vduus . *Crusta* . vsta , sta .
Cuius . cui vis ? *Cuius* ? huius . ius .
Calmos . vlmus , mos . *Culior* . vltor .
Cumana , mane .
Cumanas . manas , anas . has .
quid si scelus expiare cupies ? piet .
Cunas . vnas , has , *Cupressi* , pressi .
Curarum . rarum , harum .
Curas , vras , has . *Cures* . vres , es .
Custodieris . oderis , eris , it . *Custodia* , dia .
Cygni , igni , *Cygnos* . Sic nos .
Cypride . ride .
Cyprianus . anus . Ianus .
Cyrtillam . illum .
Cytheris . heris , æris , eris eris .

D

Damianus . Ianus . anus .
ab illo damnata ? natæ . ate .
artes damnosas . osas . has . as .
Danubij ; vbij . vbj .
Dapes , apes , pes , es , *debes* , hebet .
Deberemus , cremus . hæremus , mus .
Debita ita decunto . canto .
Decipis . coepit , ie . *decedo* , cedo , edo , do .
Decedere , cedere . cadere .
Decernite . cernite , ite , te .
Decerpens . serpens , ens .
Declamator , amator .
Declinia . Liuiâ , via .
Decora , KOPA i . puella .
Decrescere . crescere . ære .
Decrepitus . erepitus . thus .
Decusserat , vsserat , serat . erat .
hæcne scripta digua qua flammis dedantur ?
edantur , dantur .
Digna flammis dedis , edi .
Dedecet . deceat , eat .
Dedecori est . decori est . ori est .
Dedecuit . decuit .

Dedignati. Ignati, gnati, nati.
libros dedit, edit, it.
quid si non plura dedisset?
cui dedisti? isti. *dedoceo.* doceo, cō, cō.
Dedoleo. dolco, oleo, cō, *Deeris.* erit.
patriam defendere, vendere, etc. V & F apud
 Germanos coincidunt.
Deferrefere, veltcere, etc.
Deferneo. ferueo. veho, cō.
Deffessus. fessus, sus.
Defigere. figere, etc. *Definio.* finio lo.
Definit finit, init, it. *Defixus* fixus.
Deferemus. eremus, hāremus, *Deferes, hāret, es.*
Desietus, latus, thus. *Desfloreo.* floreo, horreo
 novi, horreo.
verb. cō, cō.
Desflorei floret, oret.
Desfluere, lueret, hāret.
Desfudere. odere. *desfusa.* ossa.
Defraudens fraudent, audent. dent.
Defremuit. fremuit, it.
Defangi. fungi, vngi.
Degeneres. gener. es, generes.
Deget, eget.
Puramque vitam pins degit, egit.
Deglubere, glubere.
Deglubet, glubet, lubet.
Degustat. gustat. stat.
Delapsus. lapsus, sus. suus.
Delassat. lassat, affat, fat.
Deletas, latus, etas, as, has.
Deletho letho, lato.
Delibero, libero ero.
Delicia. lycia.
Delogit, elegit, legit, egit, it.
Delinquere, linquere, quare, etc. è re.
Delicamentis, mentis entis. is. his.
Præstigijs deliras. iras. has.
Qui delunere. tuere. etc.
Deludere, ludere, de. c. *demat.* emat.
Demamus. emamus. hamus. mus.
Demenſi, emenſi, menſi. enſi.
Demereat, mereat, cat. hāreat.
Demereo, mereo. hāreo, cō.
Demereor. mereor, reor.
Demergere, mergere, è, re. etc.
Demerſero. merſero, ſero, ſerò ero.
Demittere. emittere, mittere, tere.
Demerior. emerior, morior, orior.
Denomino. nomino.
Densatis. satis is. his. *denſis,* enſis, ſit.
Denudo nudo. denuncia, nuncia, vncis.
Christine gregem depascere ſas eſt pascere
 ſas eſt.
Dependent. pendent, dent.
Depeream. peream, per eam. eam.

Deplores. plores, ores, res es.
Depopulo. populo.
Deportat, portat. *depoſuit.* poſuit. ſuit.
Deprome. Romæ pro me. me.
Depromam. Romam.
Deprompte. prompte. te.
Deſcuiſt. ſcuiſt iuit. *deſero.* ſero, ſerò, ero.
Deſererent. ſererent *deſerant,* ſerant, erant.
Deſlacre. luere. etc. è re.
Generoſo poculo Baccho deſpument, ſpument.
Ille ne tibi deſtinata? eſt inſignata, nata.
Deſtruſtus, ructus.
Deſudent, ſudent. dent.
Deſuſum, ſuſum. vſum, ſum.
Deſtruerent, ruerept. hārent.
Deſtella. velle. etc. *deſtor,* reſtor.
Detineas. tineas: eas. *detonuit.* tonuit. it.
Detumuit. tumuit.
Develas. velat.
Cuius, aſtus, te deſcepis, ut eò deneneris. Ve-
 neris, aris.
Quo res iſta denenit. venit i. vendita eſt.
Deuicerat. vicerat, erat.
Denici. euici, vici, i.
Denictus, euictus, victus, thus. iſtus.
Devita: euita, vita, ita.
deuoluere: euoluere. voluere. vere. è, re,
 etc.
Deuolutus, inus, deuota. vota.
Dexteritas, eritas.
Diana, anna. Diana Annæ. ne.
Quid diceret? hāret.
Didiciſt dicit. icit, it.
Quid diſcatur. amatur.
Diſſerre. ferre. *diſſerret.* feret. hāret.
Diſſeritas. ſeritas. eritas,
Diſſidere. fidere. è re.
in lachrymas diſſuxit. luxit.
Digneris. Eris, neris.
An ne omni tormento digni? igni.
Digredient, rediens.
Belle ne hac prælia in ordine digeſſiſt? geſiſt. ſit.
Dilapides, lapides, des.
Librorum dilectio, lectio.
Quid vero ſi hac crimina non diluerit? luerit.
Pontiſicis mentuens diras. iras. has,
Triſteſque ex æthere. diræ, iræ.
Diræſte, recte. te, diſceret ſeret. hāret.
Hac ne licet, ex hiſtorijs diſcernere. cernere.
 nere.
Diſciſt. hiſciſt, ſciſt *diſcretas.* cretas, etas.
Diſcretor. Rhætos. *diſcrimen.* Hymen.
Discrimina; crimina.
Diſcupiet. cupiet.
Diſcurrere. currere. vrere, rere. etc.
Diſſimulas. ſimulat.

Discipiet. cupiet, piet.
Diffimulat. simulat. *diffusa.* isa, sta.
Disperant. pereant. eant.
Dispergiat. peregit.
Displiceat. liceat, eat.
Quid si diffusa sero. sero. ero,
Distrahimur. trahimur.
Distringere. stringere. tingere.
Distulit. tulit. *disturbes.* turbes. vrbes.
Disuas. elcas. has. *dinellere.* vellere etc.
Disidimus. vidimus. imus. mus.
Ne consitemur favores diuinos. in nos. hos. os.
Cumque tue semel es. puer *ad sis* Bacche liquore,
duino. vino.

Diuitias. vitias, has. *diuitijs.* vitijs,
Diurnas. vinas. *diuulget.* vulget.
Diulgo. vulgo. *Doleo.* oleo. Leo. eo.
crimina nunc satis est. die ha *doiuiss.* luisse. istq.
Dominare. minare. nare. arx.
Dominor. ominor. minor.
Deminus. minus. dominus.
Cælo donatum. o natum.
Donaueris. aris. cris.
Dubys. vbys.
Dulstore. ore. *dulcissimo;* sonq.
Dulciter. iter.
Dumtaxat. taxat.
Duras. vras.
Bones duros. vros. ille durus. vrus.
Dinastias. hastas. astas.

E

Ehristas ætas. Echo = Echo.
Editere. dicere.
Ediffere. discere. dicere. sere.
Edoceat. doceat. eat.
Educere. ducere.
Effuso. fixto. *effoderat.* oderat. erat.
Quid si detur locus effugio. fugio.
Effundas. vndas. das. has. as.
Effundant. vndant. dant. *effundere.* fun-
 dère.
Hæstes effusi. fusi. egeamus. eamus. mus.
 hamus.
Egestas. æstas. est. as.
David vases egregius. Regius.
santus cinclatus. latus. thus. *cinrat.* iurat.
quomodo elapsus. lapsus. sus.
aquora elata. lara.
nitido ennuamine. frontem elatam, latam.
Solis equi efflant lucem naribus elatis. latis,
elegante. ante. an te?
eleganter. auer?
elegantes sunt elegi. legi. *elicuit.* licuit.
emanfis mansit. an sit.
Emanuel. manucl. *emendare.* dare.
ecquid enim emendas? mendas. das. haq.

emendicat. mendicat. dicat.
vix iter emensis. mensis. ensis. sis.
besne equum emergere? mergere.
Epaminondas. non das, vndas. das. has.
cythara pulsator ephæbus. phœbus?
quid? sensus ne anabaptistarum dogma Epica-
num? Cœnum.
eramus. ramus. *eradicat.* radicat. dieat.
Erasmus. eras. mus.
Imperium erexit. rexit. exit.
is ne est, contra quem adeo feroces estis? estis,
esurit vrit *eupneus* vacuas.
Pontificem Eugenium. genium.
Emmenidam. nidum.
vah pereat totum istud examen. amen.
erangues, angues. *examinale.* male,
exanimet. animent.
exarment. arment.
litteras exararet? araret. aret.
hostemne excipit? cepit. it.
finibus excessit. cessit. sit.
excierant. ierant. erant.
excludere. ludere. de re.
timidosæ fortuna excludit? ludit?
excoluit. coluit. luit.
excreuit. creuit *excubias.* vbias. has.
excusserat. vsserat. serat. erat.
gnatum exhiberesque. lareseq.
sanguine sue exemeris. emerit. erit.
exhauriat. hauriat.
existas. listas. istas, has, stas. as. *Existimo.*
 imò.

exenerent. onerent.
exofus. ofus. ô sus.
expaueant. pauent. auent. vehant. eant.
expetle. spetio. pctio.
latitia ac muneribus expleti. lati.
explodimus. odimus. imus.
vi expugnantem. pugnancem. nantem.
expugnatum. gnatum. nam.
excultrix. vltrix.
expungere pun gere. vngere. gere. è re.
exquiras. iras. has. as.
exquire. ire. iræ.
extendis. tendit. *externos ternos.* nos.
fuiste baptisinate extinctus, *antequam extin-*
ctus? tinctus.
existit. terit. erit. it.
quid quaris cum istas adeo extollas? ollas. has.
extorres. hortres. ores. es.
Quomodo extorsit? tor sit.
auri extortores. tortores. ores.
extremus. remus. mus.
extruimus. ruimus.

F

Fabellis. bellis. lis. his. is.

Facatus. cætus. thus.
Facibus. cibus. *facies*. acies. es.
Facito. cito. scito. ito.
Facultas. cultas. vltas.
Famineas. ineas. eas.
Fame. famæ. ame.
Famulos. mulos. hos. os.
Vina falerna. lerna.
Quem non commoncant fascēs? asses. æs.
Fastus. astus. *Fateatur*. eatur.
Fatnus. tuus. *Fane*. auc. vx.
Fauenti. auenti. venti. enti.
Et populos contudit ille feros, heros.
Feretro. retro. *Ferro*. erto.
Fernescere vescere.
Fessos. essos. os.
urbemque fide nam Denam.
Figuris. vris. is. his.
Quæ numitoris erat filia? Ilia.
Qua labani filia. Lia.
Fingens. ingens. ens. *Fingite*. ite. te.
Finitimos. imos. mos. *Finita est*. ita est.
Seditionum stabellis bellis. his.
Flamina. lamina.
Flandria. Andria. *Flaua*. laua.
Flebilis bilis. lis. is. *Eleo*. Leo. eo.
Quid per tam longum parient. tua flumina
scitum? lethum.
Fletus. letus. *Flexaminis*. exanimis. nimis.
 imis. his.
Flexerit exerit. it. *Flora*. lora. ora.
Flora. ore. *Flora*. ò res l
Floruit. ò ruit l
Fortuna fluxu. luxu.
Qua est causa huius fluxus. luxus.
Qui Christum fodere. odere.
Fecundas. vndas. has. as.
Fædos. hædos. dos. os.
Formidolosus. dolosus. ò sus.
Fornix. nix. *Fortuna*. vna.
Fragmen. agmen.
an non his dictis frangitur. angitur. itur.
Frater. ater. ter. *Fräudatur*. datur. *Frau-*
des audes.
Fraus. audis. is.
Fredericus. Ericus.
Frugiferus. ferus. rus. herus.
Duces frustrati. strati. rati.
Fucarus. charus. rus.
Quomodo empti fuere. ære.
Fugeremus. hæremus. cremus. mus.
Si fulgures. vret.
Quid nisi fumus. humus.
Funeftis. estis. is. his. *Funus*. vnus.
Fungeris vngeris. *Fungi*. verb. *fungi* nom.
Sperne furentes. vrentes.

G

Galea. alea. lea. ea.
Ganges. anges. es.
Gandeat. audeat. eat. *ganifus*. vifus.
vel tritas. *ganfapinas*. multis *ganfapinas*.
 (*vestis genus*) apinas. i. nugas.
Geramus. eramus; ramus, hamus, mus.
Germanus. manus.
Gertrudis. trudis. rudis. *Gignes* ignes.
Harpia. pix.
 H
Hellespontus. pontus. thus.
robore Herculeo. Leo. cò. eo.
Hesperij. perij.
Hesperos. Eros. heros. ros. os.
talīs hic est. Sic est.
Hilaris laris. aris. is. his.
Hilarinus. Arrius.
Hispalis. alis.
Hyspanos. panos. annos?
Honore. ore.
Honoris. noris. oris. *Honos*. ò nos. ΟΝΟΣ.
Horas. oras. has. *Hospitales*. tales. ales. es.
Humiles. miles es.

I

Iambos. ambos. bos. os.
Ianus. anus. *Iaspis*. aspis.
num talia iactat. aetat.
Idcirco. circo. hirco.
IdololatRIA. latRIA. atria. tria.
Ieroboam. Roboam.
Ignauus. gnanus. auus. *Ignoras*. noras. oras.
 horas.
Ignotus. nothus. notus.
Illabere. libere.
Illasus. latus. sus.
Illandatus. laudatus. datus. thus.
Illepidus. lepidus.
Illicitos. licitos. os. *Illudere*. ludere. ære.
Sol suo, qui lumine terras illustrat. lustrat.
Quid referam tot viros martyrij corona illustra-
tos? stratos.
Quomodo principi resistet gens ista imbellis?
 bellis. his. lis.
Immane. mane.
& spes immensas. mensas. as.
Immeritas. meritas. has. as.
Immuneant. incant. cant.
Immodicus. modicus. dicis. scis.
Immutabilis. mutabilis habilis. las. his is.
Imparibus. paribus.
Impatiens. patiens. ens.
Impanidos. pauidos. auidos. dos. os.
Impellis. pellis. lis.
Impendeo. pendeo. Deo. eo.
Impensis. pensis. ensis. is.
Imperet. hæret. *Imperij*. perij. ij.

Impernia. peruia, peruia, via.
Impingere, pingere.
Implicitis. licitis. itis,
Implorant, orant.
impressis. pressis. sit it,
Impromptus. promptus.
Improperat. properat. erat,
Inambulat. ambulat.
Inamœnus. amœnus. mœnus. Ænus.
Inaqualis. quales. es. æs. *Inaudax.* audax,
Imbellis. in bellis. *Incantat.* cantat.
Incantus. cantus. thus.
Incivilia. vilia. Ilia. *Inclarnis.* aruit,
Incommoda. comoda.
Incomptus. comptus.
Inconsideratus. lyderatus. ratus,
inconfutis. vtilis.
Incredibile. credibile.
Incunctanter, an. ter?
Incuria. Curia.
Incurfus, curfus vrsus. sus,
Indagemus, agemus.
Indignatus. dignatus. gnatus. natus,
Indoleant. doleant. olcant. cant.
Indoluit. doluit. oluit. it.
Indomitis. ò mitis. mitis.
Ineptis. Neptis, *Infamat.* amat.
percat monitrum infame. fame. ame,
Infecti, fecit. scip. *Inferia.* ferix.
Infestis. festis. estis. est. is.
Infirma. firma.
Inslatus. slatus. latus,
Infregit, fregit. regit. egit. it,
Inframerenti. framerent emerent. mœrent,
arbor infrugifera. frugifera. fera.
si in Turcam ipsam ingrueret. rueret. hæret,
Inhonestat. honestat. honestat. stat.
Inimica, mica. *lilui inissu?* iussu.
Innocui, nocui. cui?
Quo inhiant inopes? opes. pes es,
Inquinamentis. mentis, entis,
Inquinatus. Qui natus.
Insanis fanis. an is?
Insculpo. culpo. *Insereret.* sereret,
Incertum. sertum. certum.
Insignis. signis. ignis.
ò panis insignibus, ignibus.
Insignita. ignita. ita. *Insomnes omnes,* es,
Insomnia vana, omnia vana.
Inspiras. spiras. iras. has. as.
Instabilis. stabilis. habilis, bilis, lis, is, his,
Instaurati. aurati. rati.
Isuauia, suauia. auia. via,
Integer, æger.
Imperet hæret.
Intellectus. lectus,

Quid si illi actionem insenset? tentet.
Interregnum, Regnum.
Quanto intervallo? vallo.
Intonuit, tonuit. *Intremuit.* tremuit.
has vrbes inuadit. vadit. adit. it.
Inualidus validus.
Inuexis, vexit. exit. it.
Inuideo video. ideo. Deo. eo. *Inuita vitæ.* ite.
Inundas, vndas. das. as.
Ioanna. o anna.
Ioue. ouz | *Iacula à Summo Ioue.* ò vz |
Irradiant. radiant. hiant.
Isabella. bella,
Taliam sunt in Italia? Talia. alia.
Si inbeat. beat. eat.
lucundam. condam. vndam.
Incidiſſe in manus Iudicis. dicis.
Iudaus. Deus. Iulianus. anus.
Quid si non inrent. vrent.

L

Lapis apis. ab his. is.
depicta. nitore labella. bella. *Labellus* bel-
 lis, lis.
non laborandum est? orandum est.
Lacana. cœna.
Lacedamone. dæmone. mone.
vbi nunt ille qui tanto nos bello ac Marte. la-
 cessit? Cessit.
Lacuna. Cunæ, vnæ.
Lacrymare, mare.
cum locupletatur. latatur.
animum curarum frigore ladit. edit.
Læſit. hæſit.
Leithiferis. feris. eris.
Lana. leua. eua. æ. mens nisi lana, leua.
Qua loca Hydaspes lambit, ambit.
bigamus lamesbus. mæchus.
Languens. angnet. *Largos.* Argos. os.
Larna. arua. *Larnati vati.*
Lascini sciui, iui, vi, *Lascinis* fluvis. ciuis vis.
causas licet indagare latentes at tentes.
scripta digna latere. tere.
Landes. audes. des *Laureola.* aureola.
Lauriferi auri feri. feri. heri.
Legentis. egentis, entis, *Laxes.* axes.
ſi legeret (ſc. libros) legeret (ſc. fructus)
reſpicitur Deus qua legimus? egimus. imus.
plurima legit, egit.
Dulce laborum lenimen, hymen.
vulnera lethalia, talia, alia.
Lenitas euitas, vitas.
certare libello bello.
Libat, ibat, *Libamine,* minæ.
ſi forte liceret. hæret.
Eliamne in atbera vexit currus ligneus? igneus.
Limen hymen.

& mollicarmen decurris limite, mite, immite.
 Linea. in ea.
 Linqere. quere si liqueat queat eat.
 Liquidis. quid is? Linore ore. re.
 Loculos oculos. os. locustas. vltas. stas. has.
 Longanimis. longa nimis. imis.
 Longobardi bardi. hardis, Gallice. i. audaces.
 Decepit loquelis. o quæ, lis?
 Lucretur rentur. Lucretia. retia.
 Loculentus. lentus.
 Lugdunum. vnum.
 Lunares nares. res. æs ares.
 milite lustrato strato.
 quibus rebus operam dedis tot lustris? lustris.
 i. Lupanaribus.
 Lutulentus. lentus.
 Luxuriosus erat. ò sus erat.

M

Macies. acies. es. æs. scies.
 Magdalis. alis. lis. is. his.
 Magistratus. stratus thus.
 Magnanimis. animis. imis. is. his.
 Magnatum. gnatum, natum. tum.
 Magnes. Agnes. Magnus. agnus.
 Quis mensis addet decus maius? Maius.
 Malis. alis. lis.
 Fuisse aolenda maligno. ligno.
 Malumins. aluimus. luimus. imus. mus.
 Manantes. nantes.
 Manasses. asses.
 Manavit. David.
 Typis mandetur. detur.
 Mandubios (populi de quibus consule historias.)
 Vbios. dubios.
 Manducas. ducas. has.
 Proficiscar mane. mane.
 An maneat? aneas?
 Doms manere. nere.
 Manifestum. festum. æstum.
 Mansiffes. isses. volucres mansueta. suetz.
 Mansuetas. ætes.
 Marte. arte.
 Quinam fuere populi messageta? Getæ.
 Siccine docet ΜΑΦΑΣ? ΦΕΟΣ.
 Mauri. auri.
 Mæcena. cœna. Medea. Dea. ea.
 Nunquid à Christo omnis medela? de la. i.
 Gallice inde.

Quæis medicamentis? mentis.
 Medullas vllas melodia. odia.
 Talia præstabat memorans. orans.
 Memorare. morare. orare. rare. aræ.
 Mercedem. cædem. ædem. dem.
 Qua mercede. cæde. cede. fede. xde.
 Meritis. erit. is. meruere. ruere. ære. è
 re.

Metaphysice. physice.
 Quid lascinia tandem statuet metes? ætas.
 Mercurius. curius.
 Metuenda. tuenda.
 Istinc sunt quos adeo metuisisti? isti.
 Milite. lite. ite. minus. natus.
 Studij ne Minerva? N. ruzæ.
 Minister. Ister. minoris. naris. oris.
 Minos. innos.
 Minifgero, gero, ero. minutis. ΟΥΓΙΣ.
 Quis urbem Romam condiderit miraris. ΑΡΙΣ.
 Miratum. iratum, ratum.
 Mises. hifces. es. æs.
 Miserti. ferti.
 Mnemofine. sine. modestas. æstas. est. as.
 has. stas.
 Modicas. dicas. quæis modis? odis.
 Versus Mauialis. alios. os.
 Mereat. hæreat molesto. esto.
 Molestis. estis. est. is.
 Molimine. limine. minæ.
 Molisi. liti. mollis. ollis.
 Monstra. verb. monstra. nom.
 Monstravit. stravit.
 Quid in urbe morantur? orantur.
 Morabor. orabor.
 Moras. oras. horas. has. morbas. orbos.
 bos. vos.
 Morieris. eris. æris.
 Moriente. oriente. ente.
 Moriturnus. iturus. rus.
 Perfodiam mucrone. ò. ne.
 Mulcasses. asses.
 Multorum. torum.
 Mundanus. Danus. anus.
 Sanguine mundus. vndat. dat.
 Munire. vnire. ire. muris. vris.
 Quis pater Myra? iste.

N

Nactum. actum.
 Nannm. ænum.
 Narcisum? is sum.
 Narabit. abir. it.
 Navatum. vatum.
 Sine remige navis. auis.
 Et curret autem remige navita? ita.
 Neclerus: clerus. herus. rus.
 Neapas. apas.
 Nefarius. arrius.
 Nemo audiet per nemusquidem? nemus qui-
 dem.
 Nequaquam. aquam. nequibus. ibis.
 Nescio quid. scio quid.
 Nigrante. ante. re.
 Nigrorem. rorem. orem. rem.
 Demus vel Regna Niliaca. Iliaca.

Nimirum. mirum.
Niniujta. vitæ. ite.
Cur vulpis intrare volebat. plebat.
Nolumus. luimus. imus. mps.
Talis an hic non est ? non est.
Nonnulla. nullæ. villæ.
Noras. Oras. has. *nescimus*. scimus. simus.
Nosce. hosce. *nostrarum*. rarum. harum.
Nostro. ostro.
Esse pena nova. ô vx ! *novas*. ovas.
Nonsomagus. magus. *novus*. ô vis ! *ouis*.
In statione novissimus. imus.
Nubiuga. vagz. age. *nubiugis*. vagis.
 agis. is.
Nudis. vdis. *numerus*. merus. herus. rus.
Nutristi. tristi. isti.
Nicetas. ætas. *Nissenj*. feni.

O

Oggannio. Gannio. Io.
Obducit. ducit.
Quod si obeat. ô beat. beat. ear.
Oburgens. vrgent. *oblitua*. Liuvia. *obnoxia*.
 noxia.
Obriguit. riguit.
Obscenam. canain. *Obsceno*. cœno.
Obscurat. curat. vrat.
Et quorum pectora liuor obsederat. ederat.
Observatum. vatum.
Obsessos. Hessos. *obstistere*. sistere.
Ootegereut. tegerent. *obtestor*. testor.
Vi fuororem obtineas. incas. eas. has.
Obstrudere. rudere.
Obtrunco. trunco. *obvelo*. velo.
Occatari. catari chari.
Solus ad occasum. casum. sum.
Occultus. cultus. *oculus*. luit.
Odorari. rari.
Odoris ΔΩΡΟΙΣ. oris.
Oggannit. gannit.
Oleum. lethum. latum.
Olympiades. Hyades. ades. des. æs.
Es domo noctu opace. pace asse.
Perdidit ille operamque. peramque. heram-
 que.
Operose. perosa rosa.
Opimum. imum.
Inuitus mortem oppetisti. petisti. ijt.
Ignorat. norat. orat.
Oportet. portet. *opulenta*. lenta.
Orestes. restes. stes.
Quæis ornamentis ? mentis. entis.
Arcum ostendere. tendere.
Ostentat. tentat.
Ostrogisti. Gothi. *ouilia*. vilia. glia.

P

Pactis. actis.

Paleas. aleas.
Aries Palladias. dias. *Palladius*. dium.
Palmas. almas. has. as. *palpamen*. amica.
Pancratio. ratio. *pangat*. angat.
Obsius pannisque. annisque.
Pannonia. Hannonix.
Pupilla. Illæ *papanera*. vera.
Paphnutij. nutij.
Parare. arare. aræ. *parnis*. arnis. vis.
Passer. asser.
Bella parabit. abit. *parare*. rare. aræ.
Quid faceres. si non fera bella *parares*.
 aræ.
Paracletus. lætus. thus.
Parca. parçè. parce. verb.
Paribarum. arcarum. charum. harum.
 Aaron.
Parcebat. arcebat. *pares*. ares. es. æs.
Parergon. ergon.
Si pararemus. araremus. aremus. Emus.
 remus. mus.
Qui non parnerat. aruerat. ruerat. erat.
L'arna. arma. *parmifer*. armifer.
Quomodo parie. arte. partes. artes. *parua*.
 arua.
Anne sacro Christi laurens pro nomine pa-
 allus.
Pater. ater. *passus*. astus. thus.
Quid faciam si quis inter pocula me aspergas.
Et unne patera ? patere.
Pauerrimus. ius. mus.
Pauentis. ventis. entis.
Pauidis. audis. *Pectoris*. Hæctoris. ons.
 is.
Pedestres. tres. res.
Inueni simili Pellææ. Leo. *Magni Alexander*
 delli fuit.
Pellæus inuenit.
Pentensileæ. Lea. ea.
Pennilimus. vltimus. imus.
Quidnam hoc peperisse ? perisse. isse. sc.
Peratiscendis. condit.
Perequus. æquus. equus.
Peraudus. arduus.
Peragentis. agentis. gentis. entis. is.
Perastratus. astutus. tutus. thus.
Percingo. cingo.
Percunctor. cunctor.
Totam regionem clade percusserat. vsserat. se-
 rat. erat.
Perdidicit. didicit. dicit. icit. it.
Perditio. ditio. itio. lo.
Perdures. dures. vres. res. æs. es.
Qui peream ? per cam.
Aqua saxa paretis. edit. it.
Peregeris. egerit. gerit. erit. it.

Peremis. emit. *peremptor*. emptor.
*Tantos sub corde furor*es perfuris. viir.
Periturus. iturus. rus. *peritè*. ritè.
Permaneo. maneo. neo. eo.

Quid si permiserò ? misero. sero. ero.
Peroratus. toratus. *orat*. *perpetrata*. rata.
Perpetro. Petro.
Perpetua est ne ? tua est ne ?
Perpetuus. tuus. *perspicui*. cui ?
Persequeris. reris. Eris. eris. is. his.
Es toto pectore Christum prosequitur. sequitur.
itur.

Quid ? perflabis ? flabit. abit. it.
Perstineant. incant. cant.
Hucine peruentum est ? ventum est.
Peruolitat. volitat. litat.
Per Vrbano ; Vrbano. anus.
pestifer. æstifer. *febris pestifera*. æstifera. se-
ra. ære.

Num vero pestis ? est is.
Petace. tace. ase. *peteremus*. Eremus. re-
mus.
Petulchus. vlcus *Phætoniades*. Hyades. qes.
es.

Quid si meas adduxero Phalanges ? anges.
Pharaonis. Aronis.
Es molles quos iuuent delicia. Philata. læta.
te.

Philippus. lippus. pus.
Philosophus. sophus.
Philologicis. logicis. icis. is.
Præmen. amen.

Quid faciat scelus ut triste paret. aret.
Pictos. istos. os.
Picturarum. rarum.
Pierides. Eides. des.
Pignoris. noris. oris.
Spectabilis pietate. atate.
Pingens. ingens. gens. ens.
Piperis. ares. Eris. eris. his.

Pirena. Irena.
Pisaurum. aurum.
Pissistratus. stratus. ratus. thus.
Habuitne Theodosius Imperator coniugem Placil-
lam. illam.

Placuitne. acuitne ? itne ?
Planus. anus. *plateas*. lateas. eas. has. as.
Platonis. OTIOS. prodor. odor.
Plaudentem. audentem. dentem.
Prope plastrum ? austrum.
Plausu. ausu.
Cuius gestu tibi Plantus. laurus. thus.
Plecto. lecto.
Pleades. Hyades.
Plerisque. ærisque.
Si plures. vres. es.

Pluto. luto. *Plusone*. ò ne.
Pannitear. nitcat. *poetas*. o. ætas.
Poeticus. Ethicus.
Prægnans. natus.
Si sacra polluerent. lucrent.
Polluto. luru.
Pompeius. peius. ius. ponere. nere.
Poplite. lite. ite. te. *porcus*. orcus.
Portus. hortus. ortus.
Possederit. sederit. ederit. erit it.
Qui degredit postes. hostes. stes. æs. es.
Posthabeant. habeant. abeant. abeant. beant.
cant.

Potestas. æstas. est as.
Quis Imperio Potius ? Titus.
Trabes. hebes. es. *Præcalvus*. caluus.
Præcanus. canus. anus. *Præcaneo*. caneo. anco.
veho. eo.

Præcedere. recedere. cædere. cedere. dære.
è re.

Præceptis receptis. cæptis.
Præcipiteris. Eris. Atris. cris. is.
Præclaras. claras. atas. has.
aditum præcludere. recludere. cludere, ludere.
Quomodo auella fuit prada ? rheda.
Prædens. densis. ensis. sis. his.
Prædictum. edictum. dictum. icum.
Prædiuite. diuite. vite. *Præesse*. esse.
Præfati. fati. *Præferre*. referre. ferre.
Præsentia est. ita est.
lege præfixa. refixa. fixa. *Præsto*. esto. sto.
Præfato. relato. elato. lito.
Præcludere. cludere. ludere.
Præmissi. remissi. emissi. missi.
Præueniat. niteat. *Prænobile*. nobile.
tremor ossa præpedit. edit. it.
fato præreptum. creptum.
Præsciuit rescivit. sciuit. iuit. it.
Præstabis habilabis. bis. is *Præstas* restas. stas.
has.

Quis prætextus ? textus.
Prætor. rhetor.
hæcine sententia præualeat ? valeat. eat.
Præuisus. reuisus. visus. sus.
Præuus. auus. *Præmentis*. ementis. mentis.
entis.
Fridem. idem. *Prima*. rima. ima.
Sedebone primus ? imus.
Primæna. Eua.
Principio. incipio. pio. Io.
ex inspirationibus priuatis. vatis.
Priuatum est. vatium est.
Præuideo. reuideo. video. ideo. Deo. eo.
Præuus. auus. *Probrus*. ò sus.
Procedere. cedere. *Procella*. cella.
Proceres. o cceres. res. es.

Cur Rex hunc suum filium pro reliquis proclamavit ? amavit.

Proconsule. Consule.

crimen prodere. rodere.

templa profana. fana.

Profanatus. natus. thus.

Professus. ò fessus.

Profligat. ligat.

Profluit. offuit.

noctemque inuadat profundo. fundo.

Prolabi. o labi, labi. abi. i.

Pro me pro me. proh me ! Romæ, ò me !

Promeruit. ò meruit ; meruit. eruit. ruit. it.

Promissus. missus. sus.

Pronepos. nepos. ΠΙΟΣ.

Pronectis. neptis. Pronus. onus.

unde hac tibi propago ? pago.

Preparata rata properabit. abit.

Quid erit nisi edificando properemus ? Eremus.

Prophetas. atas.

Propinquas. in quas. has.

Propius. pius. ius.

Propignat. appugnat. pugnat.

Proregem. ò Regem.

Prorumpere. rumpere.

Prosapia. pia. Prospera. spera. pera hera.

crimen procellum. tectum.

Deus nos protegat. o tegan.

Protuberat. vberat.

Præna. ruina.

impellere prurit. vrit.

Pubesas. escas. has.

Puellas. Hellas. Puerpera. pera. Pusillos. illos.

Pulvinus. vino.

Hannibal panicus. vnicus.

Pignus. meus.

Pyllades. ades. es.

Pythagoras. Agoras. oras.

Q

Quadringentis. ingentis. gentis. entis.

Quadrupes. rupes. pes. es.

Quaramus. eramus. hamus. mus.

Quaremus. Eremus. hæremus. remus.

Quares. heres. hæres. res. es.

Quæsto. esto. sto.

Quæstus. estus. est. thus.

Quanticus. ocyus.

Quassatis affatis. satis.

Quater mille. ter mille. ille.

Quateros. teini.

Quatiaris. APNÆ. aris.

Quatriduum. triduum.

Quarebar. rebar.

Querelas. helas. Gallice. heu.

Quid vis. quid vis ? Quilibet. libet.

Quinta in te.

hæresis author dicendus quis eris ? Serit.

Quotannis. annis. annis ?

R

Rabies. abies. æs.

littora radit. adit. it.

ex illa progenie tanquam ramusculus erit. mu-

sculus erit.

bello sūdissime rapaci ? paci.

Ratisbona. bona.

rebelli. belli. velli.

Qua ratione putas gens est ferenda rebellis. bel-

lis. lis.

recenses. censes. enses. es æs.

recienter. en ter.

antum forte fuit mos ille receptus ? coeptus.

a luce recessit. cecit.

Quid si ab eo recessero ? sero. cro.

cur non reclamat. amat.

recoletis. coletis. oletis. lætis.

recollecti. collecti, lecti.

recommendat. commendat. en dat.

recordetur. detur.

ensem in pulmone recondit. condit.

Recreat. creat. Reddimus. imus.

Christus nos morte redemit. emit.

Redibit, ibit, Redimta. ita.

Reduimus. viuus.

Dij te nobis Redonenti. donent.

Reduxit. eduxit. duxit. it.

Refellens. vellens.

Refringet. ringet.

rex sine Rege. rege.

Regula. gula.

Regentis. egentis, gentis, entis. is. his.

Christo regnante ? ante.

Regnasses. asses. es. æs.

ex urbe reiecit. ciecit.

Relabi, elabi, labi, abi.

anne relaxavit. laxavit.

Religare. ligare. aræ.

Relinquam. linquam. inquam. quam.

hunc ne reliquerunt. quærun. erunt.

hostes post terga relictos, istos.

Relisi. elisi.

lux remeabit. abit.

sic falsis vera remiscens. miscent. hiscent.

aries renata. enate. nate. ate.

Renitet. enitet. nitet.

Renouare. nouare. ouare. aræ.

Renouatis. ouatis. vatis.

vina merce syra reparata, parata. arata.

Rusticus an campos nec un reparabit. arabit. abit.

Repercussit. percussit. vssit.

scilicet illud erit vitam reperire, parire. itæ.

ire.

per quem sunt artes disciplinaque Reperta. per te.

vino-

vinoque repleti. lxi.
Repperis. perijt. ijt.
Reprehendere. prehendere.
Reprobique. probique.
Reputanda. putanda. i. *sciendenda.*
Requiras. iras.
Recissum. is sum.
Refecare. secare. *Refecta,* sectæ.
Resiste siste, iste. *Resstis;* sistis. istis. is.
baccine Dii respectent? spectent. peccent.
quid respondemus? demus.
Respondendum est, spondendum est.
verba respondebis iria. bis tria.
est ne auliciscura res populi? æs populi.
par restaurata. aurata. rata.
Restueris. terit. erit.
Restituenda. tuenda.
Resurgens. surgent. vrgent.
Resurrexit. surrexit. rexit. exit. it.
quid enim mora longa retardet? ardet. det.
Retorques torquet.
Dinina retrahat. tractat.
iniuriam retulere, tulere.
Reudigni. (populi) digni.
Quid post in bella reuersi? euerſi. verſi.
Renellent. euellent. vellent.
non reuerenda. verenda. da.
manibus post terga reuinctis. vincis.
Renifere. visere. ſe.æ. ſere. ære. ere.
Renixis. vixit.
libramne reuoluit. euoluit.
Roboris. oris.
Robustum. bustum. vltum.
cur rodīs? adit. it.
Romans. ò manus! manus. anus.
verbis rotundis. ò tundis! vndis.
vbi nautis illa rostrata? strata.
roſtro. ostro.
Rumores. humores. mortes. ores. res. es. æs.
cuīus? nūm Ruramundanus? mundanus. danus.
 anus.
Rursus. vrlus. Rutilis. vtilis. illis.

S

Sabaudis. audis.
Saberes. auercs. *bisp. idest* Scientia. diuitia.
Sacor. acer.
Sacerdos. dos. os.
Sacraras. raras. aras. has.
Sacrificabis. abit.
cui rei infesti maximè sunt isti Sacrilegi? legi.
Sacris. acris. is. Sana. Eua.
Sanitia. vitia. Sauo. æuo.
Solamine. minæ.
Salignis. à lignis. ignis. his. is.
Salutaras. aras. has.
Salans. aluus.

Quis fuit in causa ut Christi funderetur Sanguis?
 anguis. is.
Sancita scita. cita. ita.
Sanguineas. inecas. eas. has. as.
Quid gratum nobis sit si superemus? Eremus.
 hæremus. remus.
Sarsis. arſit. ſcit. ſit. it.
Saria. arte. *Satrapa.* Satrape.
Saturnus. Turnus.
variabilis histrio stans. cænis. is.
Scandes. andes?
Scandia. Candia. Dia.
Scanoir. quoir. voir. Gall. id. est. ſciro habere. videre.
Scazon. azon. Iurſi.
Quos mordet. Scazontes? Sontes. æs.
Scelerata. errata. rata. *Scelus.* zelus.
Scinillas. illas. *Secret.* iret.
Sclau. laui. auf. vi.
Scombris. vmbris.
hic scopis? opus. pus.
Scorsansem. hortantem.
Scriptus. cryptis.
Scotta. otia.
Turca cluet ne hoc tempore ſcripta? ita.
Quidquid triste animis ſecundate. ludite. ite.
venis dare vela secundis. vndis. his. is.
Thalamisne ea digna secundis. vndis.
Securis. curis. vris. his.
Quomodo Christus Patris iram sedabat? se.
 dabat.
infernas Erchifedes. Sedes. ædes. des. es.
oppressa seditio. Ditio. icio. ſcio.
Seducere. educere. ducere.
Semine. minæ.
Semiseputa. Sepulta. vltā.
Seuatus natus.
Seneca. necæ.
Senectus. nec thus.
Sequestratus. stratus.
Sequestris. equestris.
Sermone. mone.
Seros. hæros. Eros. id est amor.
conditione ſernili. vili. illi.
Setas. ætas.
frons nitens maiestate ſeuera. vera. hera.
Christi ſe reddidit ille ſernitio. vitio.
Quis collega fuit antonini Philoſophi? nunquid
 Aelius Sæuernus? verus. herus.
Sibilis. bilis. lis. *Signaras.* arat.
Signatus. gnatus. natus.
Signemus. nemus. ne. mus.
Signiferi. igniferi. feri. heri.
Silense. lente. ente. te.
Similes. miles. es.
Simplicitas. licitas.

lites ne parat scelerata simulas . multas . vltas.

Sirena . Irene . i . par .

Sistas . istas . stas .

est-ne Colonia ad Rhenum sita? ita .

Sodalis . alis . lis .

Solabere . labere . Soleo . oleo . leo . co .

Sollicita . licitæ . citæ . sciptæ . ite .

tristia concutu funera soler . olor .

Somnia vana . omnia vana .

Donantem . onantem .

Sonora . ora . Sonaras . narrat . arat .

Sonos . honos . ò nos . ONOΞ .

Sophis . ophis . OΦΙΞ .

cum Iouis illa queat forma certare forore : rorc . ore .

non ne zelosi fuero Anabapsista cum primum sua deliria Sparfere? arlere .

Sopes . hospes . o spes . spes . pes . æs . es .

Quomodo victus . Rex sparsa? arte .

Sphæra . ære . Speras . erat .

Spiras . iras .

Spirituum . rituum . tuum .

Sporco . porco . Ital . orco .

Spreti . Rhæti .

Spumere . humore . more . ore . re .

Stabit . abit . it .

Stabulis . tabulis . lis . is .

Sanguine campi stagnarunt . narunt .

hæcine doctrina statuenda? tuenda .

mulierumne est hostes sternere? nere . ære .

Stragis . agis .

Sirepere . repere . peræ .

aduersus ipsum stridet . ridet . det .

Stringere . ringere . ingere . gere .

Sindys . tu Dîs . Dîs .

Stuporem . ò rem .

Quid si illud suafero? Sero . hero . ero .

Suauiore . ore . Suavis . auis .

Subcandida . candida .

Subdubitat . dubitat .

Subducito . cito .

mores subduxit . duxit .

Suberro . erro .

hosti subjaceat . iaceat . cat .

dum pone subimus . imus . mus .

legesne à Christo sublata . lata . ate .

Submittere . mittere . tere .

libros . subobscenos . oboscenos . senos . nos .

Subornat . ornat .

Subsistere . sistere . tere .

Subsistimus . sistimus . imus . mus .

Substituenda . tuenda .

Subuersus versus . sus .

Nubes soli succedere . cedere .

Succenses . enses . successit . cessit . sit .

Succinctus . cinctus .

Succurrere . currere . vrere . ære . ere .

Sueno . æuo .

Auxilio suffultos . fultos . vltos .

bellaque suggereret . gereret .

Tunc summus? summus .

Superabile . bile . ille .

Superabundat . vndat . dat .

Superata . rata .

Supererat . erat . errat .

Per superos . per . hos . ros . os .

Superfus . Perlis .

Suppallida . pallida .

Opesuppeditat . ditat .

Superuacua est . vacua est .

Si nihil suppeteret . peteret . teret . hæret .

Suppellelex . lex .

Suppliciter . iter . ter .

Supplicium . litium .

Suppressus . pressus . sus .

Supprimo . primo . imo .

Supremus . remus . mus .

Surgentem . vrgentem . gentem .

Suspectus . pectus . thus .

Suspicionis . ONOΞ .

Suspiro . spiro piro .

Quid suspiras? iras .

Sustentat . tentat .

Suttilis . vtilis . illis . lis .

Panfyluanus . vanus . anus .

Sylvescere . vescere . fere .

Sylvestris . vestris .

Synodus . nodus .

Syrenum . Rhenum . renum .

Syrus . Ius . rus .

Syrophanix . phœnix . nix .

T

Tabellis . bellis . lis . is .

Tabes . habet .

Tabis . abis . bis . is .

Tacitisque . citisque . isque .

atas labitur pede tacito . cito .

enitens tempora tanis . en is .

Talentis . lentis . entis . talentum . lentum .

Quid si te Pamphila tanget . Anget .

Tanta . ante . an . te? .

Tardet . ardet . det .

Tarentum . emptum . tum .

Taurum . aurum .

Mendicium . quare Martinus veste tegebas . egebat .

Mortis te meminisse . dememinisse .

Quod tempus expectandum Nautis ne morcat sempestas? æstas .

Tene . pronomen . Tene . verb .

Tenebas . nebat .

Tenebis . nebis . bis . is . his .

Tene-

Tenebrarum. tarum. harum.
Fussumque tenentem. nantem.
Teneris. aris. Eris. quis.
Tergeminus. gemino.
Tergo. ergo.
Ter mille. mille. ille.
Famina dura viri. lex est. terribilis. bilis. vi-
 lis. illis. lis.

Terriculentis. amentis. mentis. entis.
Terrori. errori. rori. ori.
Tessera. serra. heræ.
Testamenti. menti. enti.
Testudine. dinæ.
Texta. exta. textis. extis. est. his.
Thiara. aras.
Tholosa. dolosa.
Thoro. oro.

Fibilla. bullæ. villæ.
Timore. more. more. heræ. ore. re.
Tineas. in eas. in eas. eas.
Titan. Itan?
Sine ego Nestor. eros. sue Tithonus. Onus.
Toletum. olxtum. lethum.
Torqueremus. Eremus. quæremus. remus. mus.
Torret. horret. gret.
Tollas. ollas.

Tradis. adit. it.
Trujano. lano.
Tranquillos. illos. os.
Transluani. Syluani. vani.
Trenuiros. viros. Iros. hbs. os.
Tribunus. vnus.
Charisimurga. quadriga. riga. Riga. vrbs.

Tristis. istis.
mors tralenta. lenta.
Tuearis. APIZ.
Tullius. vllius. ius.
Tumentem. humentem. mentem.
Tumulus. mulus.

Tunica vnica.
Quid turbes? vrbes.
Tuselas. telas. helas. Gall. idest. hen. has.
Angelos tutelares. lares. arcs.
Quamdiu est. quod obit iste Tyrannus. annus.
muris Tyrhanti? Rheni.

V

Vacuis. acuis.
Vadis. adis.
Hannibal Ingenio vaser. Afer.
Qui valeat? valeat. eat.
Valemus. alemus.
Vanescit. nescit. scit. it.
Vaniloquos. ò quos. hos. os.
Vanis. anis.
Vanos. an nos. an os?
Vannus. anus. Vana. Anna.

Vbi sunt qui vrbes? templis vastant. astant.
 stant.

à quo vate. ate.
Vbinis. vbi vis. is. his.
Velocius. ocyus.
Veneraris. APIZ.

Veneris neris. Eris. aris. eris. is.
Veneros. Henetos. hos. los.
Verbis. herbis. his. vis.
Vesfaretur. aretur.
bei verere. tere. è re.
Vesperus. hesperus. herus. rus.
Vespasianus. anus.

Vester. Esther.
Vestro. æstro.
Velabis. abis. vis. bis. is. his.
Vetas. ætas. has. as.
Veteranus. anus.

Testamenti vespis. teris.
longeque veteris. æterno. terno.
Venere. tuere. ære.
Vbi nunc Troja vrbs? illa vesusta? vsta.
ex illo venisse. illo.
Vexeras. exerat. ferat. erat.
Victor. victor. ex. æres. res. es.
in acie vel cuspide victus. ictus.
Videret. hæret.

Videris. Eris. eris. aris. is. his.
Vindexque. indexque.
Vindiciis. indicis.
Violare. lare. arx.
mors violenta ò lenta. lenta.

Vires. Ires. res. es.
arboris viridantes. dantes.
Virum. Irum.

Virgatis. cutis.
nonne salernum certissimum est virgatum? tutum.
Viscera. serra. cera. heræ.
Vtandum. dandum.

nonquid via villis ipsa visa. Ita.
Nestores annos dignus vir vivere. vere.
Vixero. sexo. ero. vix. ero.
Viximus. simus. imus.
fugi umbrose. rosæ.
Vobis. ò bis.

Volare. lare. arx.
Volebas. olebat.
Volucrum. ò lucrum.
Voluisse. luisse. isse. se.
Vouenti. ò venti. venti.
Vrbini. bini.
Vrere. vere.
Vsuris. vris. is.
atque usurpares. paret. aret.
Viere. tere. ære.
Vulcanus. canus. anus.

R

mi-

miles non vulgaris. APNΞ
Vultus, vultus,

X

Xanthus, anthus, . . .
Xenocrates, cates, rates, es, . . .
Aulare Xifo, isto, . . .

Zacynthus: intrus, ebus

NOTA.

OSVI aliquas voces in Parenthesi quod
iudicauerit nec omnino esse aptas,
nec omnino abijciendas. Fregi di-
sciones integras, ac diuisas nolui
consolidare, quod non sine gratia

fieri posset. Considera versus sequentes.
Cassidum numeris Phœbus clamatur à Amata.
Es soles accentu quo vigil ira? Lyre.
Vbi vides ex voce composita Vigil ira, prodi-
re Echonem Lyre. Huic similes sunt hæc respo-
siones,

Sine illa Deum era mora.

Conducit ad bellum APHΞ Mares.

Esurta à maioribus Iris Syris

Extorsit statim ira mira.

Es utrens hodie celatur ara rara. &c.

P A R S I I.

ODVII.

YLAM pramissimus, vnde quicumque
ingeniosus Poëta possit sibi mate-
riam comparare nunc exempla sub-
iungimus, scripta à nobis, vel ab

alijs, quæ imitari queat, si Philomusus hoc
genere dictionis delectetur.

F A M A E T E C H O
DE LEOPOLDO AVSTRIACO.

ONSCIA dic rerum. Id

TOR) GE-

ur ipsi ----- Nome
cepit amaro Polus, cepit amar
astalidū semper metro acclamatu
udi. Hic vnde datus dulcis Apoll
ara peto. Colebris quis Princeps Austrio
agnificæ dantur munera cui Re
n nostri celitur Mauors nouus æquori
ec desperabit. dulce monime
ncipiunt cantare tielo, & quali retul
accinat en Populus. quid sibi clamo
ix credo. Audistun' conchas resonar
uccurrit Laurus. nunc generos
egis Amor Princeps, viuaturque sonoru
æstant Victori agmina

Z in ome
Mar
Amatu
Pol
lo
e
ori
Hyme
Vil
Amo
Sonar
Ros
honoru
gen

ONAT LEOPOLDVM PLVRI

BVS AERINIS TOR) GE-
BVS AERINIS TOR) GE-
BVS AERINIS TOR) GE-

IANI DOVSÆ NORDOVICIS

E C H O.

SIVE LVSVS IMAGINIS IOCOSAE,

GVI TITVLVS HALCEDONIA.

CDVIII

Solgravis, & fesso requies opus. Aura ades, estū
 Quærenti vmbrosa fallere sede. *Sede.*
 Loturus venio ad Fontes, hæc interea mi.
 Pendeat ex istac illice elaua *Laua.* (Echo;
 Parua mora est, mea me patienter vt audiat
 Abrupto hoc vsum principio *Incipio.*
 Fare, quibus similes istos (Dea tinnula) dicam,
 Assidue hærentes in Topycis? *Opicis.*
 Quod pecus est, cuius pingi sub Imagine debet
 Si pingenda tibi Barbaries? *Aries.*
 Quid metui par est si scribas vsque, manumque
 Haud vnquam à chartis abstineas? *Tineas.*
 Olli crateris ex auratis hauserunt;
 Cuius Epos Vatu? num GRVDIT? (a) RVDIT.
 Vulturis in filius miserum mandabas *hemonem*;
 Eiusdem esse reor aut (b) Nelci, *Haud Nelci*
 His *Anigerio & Tropper* cum Caluatur adde, &
 Si quid apud Festum est in subidum *Subidum*:
 Quo genere Elogij digni, hæc & talia fantes,
 Quæ Santris potius, quam mihi nota? *Nota.*
 An ne aliud meriti. Populi ad Tabularia fueri
 Nos lassare suis Exodijs. *Ody.* (Ephebos
 Quale genus Criticæ hoc nostros quæ exercet
 Nescio quo ludo stultitix: *Titia.*
 At quanto hi fatigant noctesque diesque labores,
 Vt veteres Libros emaculent *Maculent*,
 Non ita Turnebus, non cauti industria Lipfi,
 Non Genius magni Scaligeri, *Aligeri*,
 Nostratum, ne aliquem hic, post vlticellanealuni,
 Ante Vbium laudas Palmerium (c) *Almeriū.*
 Quis fuit is, Mare quæ Auditor, quæ (b) Varro sc.
 Naturæ ille, vel hic delata imago? *Maga.* (quutus
 Quod genus egregie tenui luisse cicuta
 Bucolicos censes versiculos? *Siculus.* (cumq;
 Brassica sim, Andinum nisi & hic quoque mirer;
 Qui Deus est vatium, semper amaro. *Maro.*
 Fortius ecquis opes. Mundis quis inania spreuit,
 Quæ rigor ille hominis Xenocrates? *KPATHΞ.*
 Quid? angian grauiora queât, aquid Heliodorum
 Quam passa est Virgo quæ Claricla? *KATA.*
 Ecqua Erato est, cuius tibi præ dulcedine cætus,
 Poni haud vlla optes altitia? (c) *Alitla.*

Scin', quibus est odio Iouiani Carmen & Acti,
 Sordet & Hippolite Castillionu? *ONOIΞ.*
 Quo cū Vate tibi esse voles rē, Carmine cuius
 Audito, haud celsas clangere lo? (i) *Angerio,*
 Non Titulus minio, non cedro charta notanda
 Vatis cui nomen Flaminio? *Minio.*
 Qualis at ille tibi visa, Anchia non perituro
 Quam cecinit nobis Carmine (g) Strofi? *Rosa.*
 Quæ non (h) Bargæum meruisse Encomia vate
 Dixero, quod non Euangelium? *Angelium,*
 Multa Fabro Clypei debet septemplex aiax,
 Plus ne Pleæni ergo (i) Lotichio. *Tichio.*
 Cuius iners tibi visus Amorineq; digna puella,
 Cui campi pateant Elisi (x) *Elisi.*
 Laudata ingenio Lernuci & carminis arte.
 Qualis visa tibi (dic) Charithea? *ΘEA.*
 Inter tot vates quis plura Idiomati doctus,
 Quis Linguas callens est varias? (l) *Arias.*
 Quale genus fari Pathicam meruisse Sorani
 Spurciticem dicam (m) Palladij? (n) *Alladij.*
 Quisnā inter Celtas dignus, motā helleboro cui
 Mentem aliquis tergat Vesalius? (o) *Salus.*
 Qualia, sed censes, senio defecta caduco,
 Vulgavit Vates quæ (p) Lemo vix. *Emo vix* (de
 Nec mea quisquā emat hæc, vel te (puto) Iudice, ni
 Fræte (q) Tripho Aucto: is nomina denat *Emat.*
 Quam satius sese ad veterū componere normā,
 Vatis ad exemplum Frastorij? *Thory.*
 Vtque ceram assidue nostri monumēta Secundi,
 Raras neq; xuo vlla digna latere. *Tere.* (nullus,
 Post veteres, hac ergo mihi (r) Casa, Cotta, Ma-
 Voluendū hæc Vida est Mollæque Lege? *Lege.*
 Nūc super Historicis, in quibus nō vltimus ille est
 Pompeius nobis, gens cui (s) Troia Rega.
 Interat hos (cedo) vter, Horomāno Iudice pluri,
 Paulus ne Æmilius, an Probus est? *Probus est.*
 Quum solidis dapibus saturet nos Plinius ingēs,
 Mustea quis aobis dat melimela? *Mela.*
 Quum coluisse Iouis inter tot Nomina, (t) *Basij*
 Præcipue censes Ausidium? *Idium.*
 Alphonfi tantine facis præconia, tempus
 Dandum aliquod credas vt Facio? *Facio.*
 Prome aliquem studio, qui nil odio ve, metu aut
 Liqueat indictum, vel tacitū. *Tacitum.* (spe.

Et dubitamus adhuc, cui plus fidei attribuendū.

Sleidano, Bembone, aut Iouio? *Haud Iouio.*

Æui inter Mædij Historias, Oracula dicas.

Non hominis, verum Daimonij (u) *Asmonij,*

Cui super adiungas, Fallos licet (x) *Herselendis,*

Di, quanti Authoris in Chronicis? *Onychis.*

(y) *Horographos* ceteri villos te Iudice verū est,

Ante Glycās Zonaras, Nicephoros? (z) *Ephoras,*

Interat Historicos, nostro qui tempore regnant,

Qualē (a) Vbbo meritis Laureolam? *Anreolā,*

Historicum nam se esse, cui persuadeat Hīspo.

Præterquam infanti Panniculo? *Anniculo.*

Quem dignū rere ante alios, eni nō nisi Nestar,

Cui succū offūdās ambrosiū? *Ambrosiū,* (Legū,

Quid nā aliud, quā informe Chaos Glossmata

Ex quo pulsa foro Romula Suada? *Vada.*

Quisnam inter Themidis Mystas tot, sede Curuli

Ornādus sed post Ionerios? *Nerjōs,* (Heliū à se

Quātuplo opus (b) metro Hellebori est, aliquam

Der loci vti partem hic Alciator? *Cyato.*

Pluris vtros (dic) te faciundos Iudice credam,

Num *Lininellos,* an Papios? *Papios.*

Ante alios quēnā dignū hoc (Dea) tēpore cēses

Cui senim exoptes Nestrorium? *Therium,*

Argolici estis quātum est (ine Iudice) nemo

Doctior est hodie, quam Sigomala MAAA.

Ecquem ē Calcographis dices qui tēpore nullo

Aldum æquaturus Manutium? *Nuttum,*

Publica, commodius ne putas, mandare Tabullis

Acta locare operam quam Itabulis? *Tabulis.*

Quodnā EK TQN ΔΕΝΔΡΟΝ genus est, setta

vnde capillis

Haud indigna suis Cres petat acer? (c) *Acer,*

Ignarus, furdo feriat quod carmina plectro,

Nec venit ad partes Mnsæ vocata *Cara.*

Iure equidem; quid namq; nouū senis ora puella

Si fugias, qui sic obstreperus? *Streperus.* (hic

Vix hīroū à sue discernēs; (rogo) dignior Aulæ

Hospitio an eaulæ est, crasse ita naris? *Haris.*

Expertus. Scenæ atq; Schola tibi cōmoda dicet.

Inter & has (d) inter quanta cupedo. *Proo.*

Qui modo opime agitans Thymele esuriente

relieta,

Discipulorum inter pulpita (e) pedit. *Edis.*

Prudens tūc tamen, more formando inuenta.

Flecteret si norit indociles *Dociles.*

Nam quæ Augeia queat Scholico par esse labori,

Quem Crotus exhausti, vel Stenemola? *Mola.*

Sit modo par oneri, ferulis neq; pareat alumnus

Admoro quoties verberē *ferit.* *Erit.*

Quid facit, inter vnes placidos, tumidoq; Leones

Tanta sit vt morum (f) differitas? *Feritas.*

Quia facit, vt fidibus malim, quam castibus vti,

Certare aut duro panceratio? *Ratio.*

Nil mihi cum pugnis: Harpasto ludere malo,

Quam tractare manu Maria pila. *Pila.*

Et Rubidus quā ferro vti, si fors mihi (g). *Sampius.*

Æmulus obtingat straba tuens (h) *Barnus.*

Velificent alij tota queis, connabe fultis

Vita sit in transstro non pauidis *Anidis.*

Pars vino curas iugulent Germanus vt olim

Miles, post pugnam Bebriaci (i) *Ebriaci.*

Quid mihi si lubear temeto sō Nymphal carere,

Vt cui opus Ceretis? *Satificare?* *Gore.*

Sint quibus in studio Falcēs & prēmia Honorū,

Rite quidem, si sint l) infragiles *Agiles.*

Lucripetis qua stus sint & sua Fœnora curz,

Nullis vnquam opibus quos satures *Satures.*

Ære quidē, at nūquā Musarū explendus amore:

Sed neque opus dignis inuideo. *Vides.*

Rectius & quanto rritum quos linquere sallem

Exhortantur amor ingenij. *Genij,*

Inferere & Fama sua nomina, vt Actius olim,

Molsaque cum Bembo ac Naugerio. *Argerio.*

Busbequium signas; cui & Heinriad licet addas

Præconem Volocris chaoniz *Aonia.*

Ipse ego quis videor, conceptum ē Funere Nati

Dum desiderium Carmine solor? *Olus.*

Contra Aurrans, primas cantando ferre suetus,

Iam quid habet reliquū decrepitis. *Crepitis.*

Euenisse eadem video quoque Castori, inepto.

Risum qui cunctis Carmine præbet *Hebet.*

At quis non storias potius, quam talia Scriptæ.

Vel tritas malit gausapinas? *Apinas.* (Sacta

Hei quid agam colere Hīspo vetat nos Musica

Qui trahit à Patrio Stemmata m) *Cole.* *Cole.*

Cui neq; res satis Anticyræ, medicina, nec vnque

Vel toto Hellebori iugere fiat. *Hias.*

Hæc leuiora tamen, præ quæ mihi Bube minetur,

Nescio quid feralē exulans. *Uulans.*

Parte alia rauli quiddam atquinabile crocit,

Nescio quis Coraci haud absimilis. *Similis.*

Quid capiā, vt noeuos exfurdē hos triste sonantū

Vndique plangores Alituum. *Lituum.* (so

A Tragora sed enim grauior metus, hinc nisi pot

Hunc abigas, at quo? Thermopolim? n) *Hir-*

mopolim.

Nā quid o) alid faciās, Patriæ auso reddere nobis

Historiæ corpus exanimale. *Malē.*

Queis Hydri accedant si sibila, quæ reliqua

(heu) spes,

Si non colligam vti sarcinulas? p) *Inulas.*

Res qui nā Humanas Coelestia Numina versant

Quæ Superum præsumt Concilijs q) *Cilij.*

Virtute, an vitijs reliquos ante ire putandi

Hi qui se ostentant diuitijs? r) *Vitijs.*

Quid causā, vt prius Irus, arer nunc iugera centū

Dama, argenteo ouans malluio *Alluio.*

Quid mihi propositū est, propter q) publica curis

Prenso, peto, satagēs omnia conor? *Honoris.*

At quod s) opz huius erit pretij si cūcta capel-

Aut Fora si lassem Terna Patronus. *Onus.*

Quid

Quid velucri faciam, mihi si flaccente sub armis
Manarit toto corpore sudo: ? *YΔΩΡ*.
Hei, qualis visa Eua tibi, quæ induxit Adamum,
Vt vetita auderet tangere mala? *Mala*.
Fatalis non sic ulFaber Arcæ, Auſtor Deo quæ
Seruauit ſæclis omnia *χΖΩΑ γ) ΣΝΑ*. (bos
Edictū *ΖΑΟΧΙΑΣ* tāti haud vix exequi, vt or-
ſſacidas faceret Rex *γ) Amenophis, ΟΠΣ*.
Quid Troiæ fuit exitio, niſi adultera *Ζ) ΧΟΙΡΟΣ*
Tum o) Ferus ille, Vrbi nō ſatis aquus: *Egguſ*.
Qua nā Orbis plaga Mēonide decorata ſepulchro
Argoſine, an Colophone, an mage *ΔΙΟΣ ? ΙΟΣ*,
Quid dedit Æthereas Anima vt penetraret in
Hercula, exterſa iā cute pura? *ΠΥΡΑ* (Arces
Quem Titulum aſſignem tibi Iuppiter. Acrifij ſic
Deſcueras quum per impluuium? *Pluuium*.
Deme caput voci, quod amet Tithonia habebit,
Perdet Alexander Bucephalum. *Cephalum*.
Cui ΠΟΛΙΟΚΗΤΗ quid erit q) ſomnia cantans,
Viſus erit ſaltans *ι) ΣΑΤΤΟΣ ΣΑΤΤΟΣ*
Literæ auentinus primæ fraudetur honore,
Seruabit reliquum quod ſibi Cacus? *α) Αϋς*.
Qua nota ab Hiſpanæ gentis b) Duſtore Metellus
Aſperſus, quod erat Dux Veteranus? *Annus*.
Dic mihi, Druforum dictus quo nomine Tonſor,
Cæſarius cepit quæ Thalamus? *c) Thalamus*.
Quæ d) puero Thraci caput abſcidit, amne ge-
Viſa tibi hæc qualis eſt glæcies? *Αἶς*. (Lato,
Quid linquiſ, capitis facias ſi (Diua) minores
Et truncos reddas Sardonichas? *Onychas*.
Pluru gēma mihi hæc, quā frugibus apta terēdis
Petra ſui pollens non niſi mole? *Mola*.
Qualiter eſſetur Romano Idiomate, ſermo
Quod ſolet Æolicus dicere e) *ΦΝΡΑ Fera*.
Nomē ad explendū I-agoræ, quū pinxeris Hirſcū,
Quid reliquū eſt poſcat quod ſibi f, *ΜΩΡΟΣ*?
Orbem circuiſt totū quæ prima, vocari (g) *Οπος*
(Dic mihi) quo meruit noſtine h) *Ναυς? Αἷς*
Vrbs ecqua eſt Rubrū lābēs Mare nomina geſtās
A lagi Nato; num Ptolemais? *Αἷς*.
Quid facit, vt nūquā careat melle Enna, nec Am-
Accola, cui Grauiū nomen Anapīſ? *Αἷς*. (nis
Inſula cis Thulcn, medio circumfluſa ponto,
Quoniam inſignitur nomine, fare? *Fare*.
Dic, quenam inuerſa Regem fortita Corona eſt
Inſula Stanlæum; quæ, niſi Mona? *i) ΜΟΝΑ*.
Indica non pluris, quāquā Vrbs cognominis illi,
(Nympha) tibi eſt, Friſiis quā ſua Goa? *Goa*.
Quātū Moſa Oxus, hodie tantū inclyta Ther-
miſt Achenemia Tungrica Spada. *k) Spada*.
Rebus nonne tibi grande allatura videtur
Momentum noſtris Vrbs Neomega? *l) ΜΕΓΑ*
Quæ plaga idem (Bello ſi pax mutanda) futura
Fræco eſt, quod Turco Pannonia? *h) Pannonia*.
Sciſ (Dea) Diderici fuerit quæ m) Principis vxor.
Inclyta nec noſtra a) laudis egena *Gena*.

Quale genus Serti, nulli quæ nupta Marito
Deceſſit, menta eſt Nympha meroda? *ΠΟΔΑ*
Aggerē quod rupto Monſtrum reperēte Batau;
Obſtruſta ad Dānū quādo o) *Λαϋνα* *ΒΑΤΑΝΑ*
Thurdrecht poſuiſſe Vrbs fundamina prima
Quos populos credam, num Sturioſ: *Turioſ*;
Quos vero, quos Majoies habuiſſe putādm eſt;
Haud Boios veteres ſed Bauaros? *Anaroſ*.
Cōſona quæ reddes, duo ſi tibi nomina ponam?
Lomentum? *Omentum*; Biſtonij? *Iſtonij*.
Altera queis totidem ſubdānus vterq; licebir?
Niliacum; *Illiacum*; Mādragorā? *Andragoram*.
Si qualis fuit olim, hodie eſt Vrbs, Iuppiter vltor
Fulmine de cœld tæge q) *Γροῦα Τενα*?
A Sole & Gabalo geſſit qui nomina r) *Cæſar*,
Luce magis dignus, an s) *Gabalo*? *Gabalo*.
Qua cruce plēctendi, illatis qui Sacra Proſani
Spurcarunt pedibus Diuum aſarota? *Kota*.
Quid facit, vt rem nemo ſibi, res cui ſua cordi,
Cum Scæua cupiat eſſe Cyclopeſ? *ΚΑΟΠΗ*
Quæ loca præcipue ad loculos Zonæſq; ſecandas
Sollicitant læuo pollice a) *ΦΩΡΑ*? *Fora*.
Poſt Trigā Eumenidū, quenā illa potiſſima diuū,
Cui facere aſſuevit noſtra Cuneris? *n) ΕΠΙΣ*.
Quo morbi genere, eggra trahēs vix genua, labo-
Noſter Hias, nunquid Hepaticō? *Patbico*. (ra
Quid, ſi aurē vellim Tatīo, vt ſua pignora teſta
Seruet ab euſinolo pulli premonē? *Mone*.
In Flora quid amat noſter Doſobella. *Labella*.
Cur toties Acten nomine clamat? *Amat*.
Ecquæ poena manet Chionē, quæ vertere philtris
Totiuēuū mētes auſa *ΚΥΤΑΠΙΣ* *χ, ΟΠΙΣ*
Eſt ne quis, a cuius liber plagij, vti viuam,
Ne quicquam Diuum numina placo? *Laco*.
Quale genus potuſſe pro ceruiſiæque meroque.
Noſtrum vti cenſes A) *ΤΕΜΙΣ* *γ, ΟΡΩΝ*.
Hunc queis ſordibus aſimules, quæ explere nec
Theſauro ipſe ſui ſit pote Pluto? *z) Luto*. (Orci
Aut quæ digna ſatis deſe nomina, quū Iouenatus
Iam Titulū abſtulerit a) *Tauriuo*? *Αἷς* *Αἷς*.
Quid faciā ſi me Atta roget ſuū vt Actora Sacro
Fonte leuem, & faciet, mens niſi læua. *Lena*.
Nil aliud niſi Dona inhians quid tā cupidō viſ
Vicino faciam, tamque petacē? *Tacc*. (tum
Iā quid agā, huc ſi quis bliteo nos carminetor-
E menapīſ veniat, aut Arelate? *ΛΑΦΕ*.
Hoc ſatius, quam ſi ſubnixis turgidis aliſ.
Incedam anſatus per plateas *Lateas*.
Compendine aliquid faciam, nobiſcum olitor ſi
Hoſpitij iungat Fœdera Poluſ? *Oluſ*.
Sciſe velim a) *ΓΑΛΑ* ne, an Chijū pntare ſuetus
Naſ Threſſā terrent claſſe Cigala? *ΓΑΛΑ*.
Quid voueat dulci nutricula maius alumno,
Siue æſtas, ſeu ſit horrida bruma? *Ruma*.
Mammā aiſ, haud Matrē puto, plena ſed vbera, b)
Quando etiā Mater nomine nota. *Nota*. (Māmē
No-

Nomine sed patris effando, qua voce Vetustas
 Infantum illecebras est imitata? *Tata.*
 Pais quænam: humani dignissima corporis ipso
 Nec minus ANΘPAPION? corpora cara? c)

KAPA:

Ipsius aut capitis pars ecqua, reciproca, per quæ
 Succi Homines Animæ emittere flabra, *Labra,*
 Quid facit, ut reliquis præter mortalibus vno
 Corporis insignis Sedigitus? *Digitus.*

Canitiæ malo, a) ΠΑΛΑΚΡΟΣ sin reddat oportet
 Ne notet, haud metuo. Caluitij. *Ving.*

Hocce quid est, quo cuncta rufes Libitina, metesq;
 Pergit ad interitum sic dare Sæcla? d) *Sæcla.*

Quidve aliud, quæ pulvis Homo, quæ Solstitialis
 Flos Herbes, aut potius quid nisi fumus? *Fumus.*

Aut, cui Mortari est ex re Nota, Pistillorum
 Contusa assiduo verberare? *Pila? f) Pila.*

Condignum ne Homulo quid agit, tot ad aspera
 In cubis infans qui mihi vagit? *Agit.* (natus)

Quanto ar peius agit Diderix mihi, respirandi
 Qui impos, anhele Animæ ΠΝΕΥΜΑΤΙ tabet? g) *Haber.*

Cur (rogo) putori morbisq; obnoxius Auster?
 An quia nimbo so flamine h)

Tæti (heu) causa mali mulier, quæ Suasit Adamo
 Arbores de verita carpere Mala *Mala.*

Hinc Ate incubuit terris, hinc semina sparsa
 Morborum, hinc Febres pestifera. *Asisera.*

Alite Mors voltat curris, Lethi est nota Taxus;
 Symbola fert Christus Taxifragi *Axifragi.*

Quem prece si veneres, Sceleris si poeniteat me.
 Nil ne boni hinc Supplex inueniam? *Veniam.*

Quid faciat suades, cui nulli in crinibus hydri.
 Omnis Castalia cui liquor ariet? *Ares.*

Villius ne apud alas, quæ cortis alemus,
 Vir quibus est lucis nuntius ales? *Ales.*

Quidnam agis togule, atq; cibi tot agētibus optes,
 Queis neque cella, nec as, omnia i) ΠΑΚΟΣ

k) AKOΞ.

Rex quænam est, qua præcipue, post dulcia Phrynes
 Circula delectat se Meleager? *Ager.*

Quæ Thamyre meix apta, cui neq; prata, nec arua
 Vlla neq; inpresso vomere lira? *Lira.*

Ecqua Arbor seropha tritis accommoda costis,
 Frugitum peperit tui scabies? k) *Abies.*

Cui peccori potius frutices, & agrestis erica,
 Quam thyma conueniunt quamque Citrigo?

l) Trago.

Pro calamis sed enim Blæno quæ digna supellex
 Tanta cui infedictos sribiligo? *Ligo.*

Mensarum quidnam pedibus, signisq; Deorum
 Mater iæ imprimis, vitæ rebot? *Ebor.*

Vnde nisi à Phrygione petâ mihi textile opus si
 Aulæum fucris, siue Tapete? *Pese.*

Pertica Tendiculum sustentâs, nomē habet quod
 Quæ iacet ad Sylvar deuia trames? *Ames.*

Vertentis Canthi as cetero stridore Leonem
 Territat, anne etiam Rhinoceros? m) *Rosa.*

Dic mihi, quid Christus, Turmis quæ comoda &
 In Galeæ præbet vertice Conus? *Onus.* Aliis

Quæ labefactandis aptissima Mâchina portis,
 Firmior aut si quis sit paries? *Aries.*

Quis, Deus est, ope cuius egent in aperta pericla
 Ante alios prompti se dare n) Cates? o)

Pascere si minimo cupias, scin' qua dape alendus
 In castris frugi sit tibi Tyro? p)

Quæ res præcipua est, rigidi inter prælia Martis,
 Quam sibi deposcat cruda Mâchera? q)

Nil tamen ista iuuant, adsit nisi Martius Ardor:
 Bella ausis constant magnanimis. *Animis.*

Quid lucro imprimis fore mi est fecnore censes,
 Si tractanda fuit Res populi? *Æs Populi.*

Dic, quid erit ternum tediens quater vncia in
 [Sic te, o Diva, legat Posteritas] Erit *As.* torbēt

Sæper acerruati Æs, quod nunquā inspicet, auaro.
 Quid q) Thamyra exopte s'ni loculos? *Oculot.*

At quid præcipue fucatos inter amicos
 Consecuit mentes consolidare? *Dare.*

Vera vbi [dic] Fidei recolam vestigia cæcos
 Nunquid apud Cartosian Batauos? Atavos.

Cum quibus at Populis socianda cubilia censes,
 Quid dare vult operam connubijs? *Vbys.*

Sanguine anus succoq; carens, quæ prurit honori
 Quem meritâ dicas, num verettri? *Pherettri.*

Mentitur, virum auere negans se Caia valentē,
 In thalamis operam quæ sibi nauet. *Aues.*

Mediâ, at quid agass' nascificare, vel Orphei
 Cæde infamē aliquam Treiciam? *Egiciam.*

Et merito: neq; enim tam Barbara Vate marito
 Digna, ferro at potius Cannibale *Aunibale.*

HMITTOΞ eni nupta decens, nec lanua
 mordax,

Effugere Atride quæ pote r) KHPA s) KEPA.

Vxorem Calaminus habet, sed scin' trogo, cuius
 Solius rei egens sit KAAAMINOΞ, t) INOΞ

a) Ennij, qui Rudij Calabria oppido natus.

b) Cuius [haud paulo sune Ennio] vetustioris
 Carmen de Moribus, indidemeque petita
 Fragmenta] aliqua multa apud Verrij Abbreuiatores
 leguntur. c) Nannium à patria Cinitate
 Almeria [qua hodie cilmaria ita denomi-
 natum. d) Vergilius Georgicis, Varro in li-
 bris de re rustica. Quod argumentum iam antea
 Mago Carthaginiensis [parens ille rusticationis
 Columella dictus] lingua Punica à xxvi. volu-
 minibus industriissime fuerat persecutus. Qua
 deinde Roma ex Scito, i. Auctoritate publica in
 latinum sermonem conuersa. e) Gabriel Aluilius,
 Episcopus Polycastrensis eius eruditissimum Car-
 men Nuptiale in Isbellam Arragoniam impres-
 sum legitur, f) Hieronymum Augerianum intel-
 lige

lipo: cuius ΕΡΩΤΟΠΑΙΓΝΙΟΝ una cum Marullo de Secundi nostri Poëmatibus nān ita pridem in Germania recufus. g) T. Vespafianus Heronius Siroca pater. h) Petrum Angelium Burgam, cuius exfano Cynegetica. i) Petra Poichio Secundo. k) Elifi, Calanti, t magna Pantano illi cotatani i) cuius opuscula Poetica Roma quondam typis publicata. l) Benediñus Arias Montanus. m) Domitiy Palladij Serani. n) cuius Epigrammata multo impariffima Venetijs impreffa leguntur. o) Eo nomine Vocatus Remus Syluius xxi. Latinarum Rex, qui ob impietatem fulmine idus interijt. Dion & Oref. e) Panagis Salius Veromandensis. f) Ioannes Auratus. g) Pro quouis Librario accipiendum. à veteri illo cum Martiali Quintiliani Præconijs decantatiffimo Bibliopola. r) M. Anticius Cafanova, cui, in tanta delectiffimorum Poëtarum copia, vni omnium argenti Epigrammatis palmam ab ipfa Vrbe publice delatam fuiffe, teftis eft Plautus. s) Tragus Pompeius. t) Rerum Grammaticarum Scriptorem non incelebrem. Claudiana ætatis fupparem, acuius Hiftoriarum fide excufus Maier Plinius, continuatio deinceps ordine, temporum fuorum, res gefas vno ac xxx. voluminibus perfecutus legitur. u) Bartholomæo Facio, qui temporum fuorum Hiftoriam x. Libris complexus. x) Rerum Francicarum Scriptores, à VVecheha Lutotia excufi primi. y) Lambertus Scanaburgensis. z) ΠΡΟΓΡΑΦΙΑ Annales unde ΠΡΟΓΡΑΦΟΙ Annualium compofitores ΕΡΩΣ enim annus eft. a) Ad Ephorum Cæcum illum hoc omne referendum, qui 770. annorum Hiftoriam ab Ilij expugnatioe ad fua ufque tempora xxx. libris ex perfecutus. b) Vrbe Emmini, Frifcarum rerum Scriptor multo differtiffimus. b) Pro, Menfura, Victorinus. c) Acorem enim antiquitus Sinopri confecrarunt, fuiffe, Auctor eft Seruius. d) Tmetis, pro intercapeda. e) Ad profetarium Idiotifmi noftri conitium Attilio ex fcaua imperijs vulgi opinione potius quam mea, per tempus & caufam huicce loco populariter accommodata. f) Differitas pro Differentia, Lucret. g) Pro Gladiatore. h) Si quidem Tyronum exercitationes tam militares in campo quam in ludo gladiatoria. Rudibus i. ferulis peragebantur: quod Batuere proprie dicebatur, & Gymnafium ipfum Batualia, que Batualia, vulgo dici Marti folere teftis. Adamantius Martyr. unde & Idiotifmo nofiro natum hodie vocabulum, Betaille. i) Vfus ea voce Labutius Minorum fcriptior hand incelebris pro bibulis & ebriofis k) Id eft, incorrupti, atque [uti Crifpus loquitur] inuifto animo aduerfus diuitias Agiles porro, pro actiuos pofitum. l) Pro Canefine, Braffie. m) Urbem Aegypti, ubi Pan colitur & Hircus ut ait Euidarus. Vide Volaterr. lib. 12.

n) Aliud pro Aliud ΑΡΧΑΙΚΩΣ o) Quippo quæ præfentariam Antidoti vim habeant, ferpentum, morfonis auxiliantes ac venenis refiftentes. p) Ad Horaty illa referendum Cantha, fupercillu monentis. q) Secundum illud eufdem Poëta. Stultitiam patiuntur opes. r) Ad imitationem Ennij fcribentis. Quis aut pro faffis reddere opera proptum. s) Aquam pro Sudore, fc. luctification. t) Nec. u) ΖΩΑ, animalia. x) ΣΟΑ, falua denotas. y) Obffetrices. z) Amenophis. a) Aegypti Rex odiſſum de uicandis Hebraorū pueris propofuit, cui tamen per obſectū cum pietatem obtemperatum non fuit. b) Ο & ΗΧΟΙΡΟΣ præter vulgatam fuis notionem, etiam ΤΟΓΓΑΙΚΕΙΟΝ ΑΙΔΟΙΟΝ fignificat apud Ariſtoph. in Acha. c) Ferus, pro quo poſſimus hoc loco, Catulli in eo, tum Vergily, Prudentij, Petronij denique auctoritatem fecuti. Quæ de re in Scriptorem illum Præcidea noſtra conſultantur. d) Acus, Ateris propalea, b.e. purgamento frumenti poſitum hoc loco. e) Stertorio. Vide Plutarch. in ipſius vita. f) Refer ad illa Martialis: Tonſorem puerum, ſed arte talem, Qualis nec Thalamus fuit Neonis, Drmorū, cus contingere barba. g) Hoc ad Epigramma illud Germanici Caſ. pertinet: eni inittum: Tbræz puer, adſtriſſo, &c. h) ΑΝΤΙ ΤΟ ΦΗΡΑ. i) Mario. k) Montem. l) Magellanica, Viſtorio & quidem Alara, Titulum atque Inſigne præferent. m) Sola. n) Vica regni Perſei, ubi primum Ennuchi fuſſi, quo indidem quoque Spadonum, nominis occaſione cepere. o) Magnum, ingens. p) Primi, ſcil. Comitis. q) In annalibus noſtris metro conſcriptis. r) Roſam. s) Anno MCXXXL. Vido Hollandicarum Rerum Annales, ſive Chronica noſtra vernacula. t) Canem. u) Eius Vrbis deſcriptionem quare apud Petronium. x) Heliogabalus. y) Pro Cruce Varro. z) Frandis ſtudium. a) Erem. Contentio num Dea, ſive Litum. b) Vltio diuina. c) Pro Sero laſſis. d) Lutum noneſt luteleſius Plant. e) Refer ad Herentis Epithetum TE ΕΟΤΦΑΓΟΞ late. f) Lac. g) Interpretantur da ex verbis illis M. Varronis: Cum cibum ac potionem Buas ac Papas decunt, & Maierum, Mammeam, Patrem Taſam, Vide Non. h) Caput. i) Calus. k) Pro Secula, i. falce moſſoria, quæ ſegetes inciduntur. Saturni domum indigitat, Verg. Nos, Eux Zecekel. l) Pila, primam produens hoc loco pro Mortario ponitur in quo farra olim, nunc legumina, Herba, femina atque aromata conſtanduntur. m) alluſum ad illud Comic. Dinos quaſi Pila homines habent, n) Ad ſolem illam Pop. Ro. ΕΠΙΒΟΗΜΑΤΩΝ formam ſpectat hæc alluſio quæ uſus in Arena Gladiatorijs ſpectatores acclamare conſueverant,

rant, Habet Vide Lippi Sarrumalia, ATFAE
tam humanum, quam perieritum ΔΓΡΟΞ
midum significat, at tunc viliſſimis panis, &
hirci, qd AKOΞ, tunc dicitur, et EIPON-
KOS quoniam latius hirci Arboris genus mani-
mè modis ſubſtrahit, id hirci, id. A verbo hirci
ut ſi imperatoris, utque quæſtubandiarum,
ſer periculum, id. Ad verbum illud verum re-
ferendum EN KAPITON KINATTON.
ho. In care periculum, ſi ſuſu. Si quidem Sui-
das ſcribit Cæſar primis mortaliſſimæ mercedis miſti-
taſſe, ut qui vitam ſuam viliem habere non ſanguis-
ni, quicunque plus æquo prodigi, et Mort. et
et Caſo. et Pro XEIPA, in. manum et Pro
oculis capio, ſue ante, et AKHPA. Facium ſue
ſortem ſignificat, et Pro KEPATA coram.

Librorum inſolentia Caſtigatio.

CDIX, A. C.

Pignora, quid ſaciam, mea ſi contrahere pergat
Noſ, quia ludum gens dare ſuevit, vera.
Ambo ſed quæſti ſtudij melioribus, ajuat.

Rem noſſe eſſe ſibi cum a Salomone. Mone,
Nonne vides, exuta omni ut pietate, Patrum
Abſtinant ipſo cum Laro b3 DOMA, et Doma.
Belle in quæſſed omnia ſi frenos mordere peritū
Hinc et Ruces haud ſecus ac Gres ſine Re-
ge, et Rege.

Qui poſſim ore tenax, æquas per uterque inque
Geſtus morem mihi vicia d3 Vicio.
At ſcin, quæſi idem ſoliti conſidere Amicis,
Exemere ubi ſe compedibus Pedibus. (Vina
Lac patrium hinc Indo Sale miſtū, & Aromate
Obducunt plenis et pateris ſi Pateris, et ſaſtri
Nam quid agam et Scholice nocturniſ, verber
Preſtracæ ſcholæ g3 XAAKANOTA. Nota.

Factum: nec ceſſo ſcutica obſurgere rebelles:
Corrigere at prauos haud facile eſt, Facile eſt.
Eueniet, quippe in Philicæ hæ adducere certū
Qua Moſi alluitur amne Vahaliſ h3 AALΞ eſt.

Vah pueri, et ſerū eſt ſi dura adeo ora Magiſtri
Imperio incaſſum frangere coner ſi ONAP
Quandoquidæ callo obduſi cor virg: nec viliſ
Naturæ expellat ſuſtibus in HΘ Ξ n3 FOΞ.

Senſibus ambo tamen digni melioribus uti,
Et ſpes eſt fore, ut conlequens, Valeat.

Quid facit, ut noſtros exornet Laureæ poſtes,
Viſtaque concederet lænæ limen et Hymen.

Dos Nata hinc promiſſa nœx ac ſpōſalia nobis,
Hæc rata ſemper erunt, non modo grata Nata

Quæ digno quæ iuncta Viri. Spes ne eſt fore, Auſi
Nepote autem faciat, ſue Nepote et Poie ſit me
Idæ: uterū putō ſorta geret: nō Marti uti quod
Auſi ſuo Geminos quæ dare m3 Rhea n3 Pra,

At minoram Cæſque mea Nata altera roſa ad
Poſitu hæc nupti nō ſiſpe. et Dote p3 ΔOTΞ

De facite, hic ſcelix ſeros extendat in, aones
Pacem Lacheſis aurea ſiſta qd. ΦΙΑΑ. et ut

Quæ progo iter ſæcturus eques, Sextilibus horis,
et Patriæ quories ſumina vado et Vado, et

Groningam et Leida quot iter dicam, eſſe dieſu
Reſponde, tridui, an quatruidi et Tridui.

Hei quid agam ſi me, Friſſis dum verſor in oris,
Nocturno inſeſet pulice Sneka et Neca.

Verbes Vericu, porro Vviltorum diſtat ab Arce
Neſeſo menſura quod ſtadium, Stadium.

At quæ præſeſe hic vicare incommoda debet,
Candida cui plantas veſtigia aluta et Lata.

Lintre opus eſt, et ſeſe ſumē tibi trāſmittēdū
Nam cum viminea quid ſibi crate, Roſe.

Durat eoſ inquit, Equo ſubmeſa ſed rate nandi
ſpes ſuper eſt quories res ita nata et Nata.

Quid mihi tendenti Libethrida verſus, iter ſi
Inſeſti reddat gens et Teſleboa et boa, aures

Proclamare iubes ſed quas (rogo) vox mea ad
Peruentura aut ſors Ghæonidum et Aonidum.

et Hor eſt, verna ſue viſium, et Pro quoniam
ſapientia, et Domum, ſue Ades, et Quod quidem

nos Belga, ex idioſiſſimi noſtri ſententia Hollen-
propiæ et ſignificanter interpretari poſſamus.

et Vinculo, ſue Aligato, vel conſtrungato potius,
ab antiqua verbo Vire et vade et Victores, pro

reſtoribus poſſim apud Rom. Scriptores obui,
ſi A verbo paſior et et Ferrea terga, et Satis

ſi eſt, et Omnia et et Indolem, Ingenium.
et Fruſtra, et Poſe, pro poſſibile eſt, et q3 Nam

miteris Albanæ, et Regis ſiſas, qua Ilia ſiſem vo-
citata, et Paſile, et Dote, et Amica propitia.

et Reſolia populi, ſatrociniſ infames antiqui-
tus, et Glama.

Peregrinandi ſtudium.

CDX.

ORbē quæro Noui, quid ſiet morbi aliquid ſi
Spaniola hinc pariat, vel mihi Cuba et Cuba

Tucius hinc tota facere eſt iter, ac graue primo
Protinus et ſtratu ſurgere mane Mane.

Haud mane, neque me Tragoræ vicinia, longo
Nec iuuat exauſtum Marte nouale, Vale.

Impetus hinc Latios ſæpe eſt mihi viſere fines,
Peruenia, et quæ precor vel Mutinæ, et Vinam et.

Viſque vel Eridanum ſaltem fonte ve Timau,
Euganeos vltra, ſue Henetos et Venetos.

Nam quæ non patriſ præponat vicibus Urbem
Feliſineam doctis cum Pæpulis et Epulis.

In ius viſne vocem ſi quis male vel faciat mi,
Vel dicat contra publica Scita et Cura.

Quid

Quid faciam, quætulene feram fastidia Socrus?
Haud mihi sic animi degenetis? *Generes*.
Iam quid agam si quis plena inter pocula, verſe.
Eluio aspergat me patetæ: *Fatere*.
Quid porro mulſemne etiam vis, si quis aſellus
Pro calce impingat mihi cubitum? *Leubitum*.
Pro nihilo ergo putè merulète opprobriâ turbæ,
Pro nihilo ſannas, verbera, ſputa? *Puta*.
Præceptum de plebe alicui des tale licbit,
Non mihi, gente ſato Pa. migra? *Armigera*.
Quid facit, vt rutos præſtet mihi Ianua ſoinnos,
Poſt coenam, ſubiſt nox vbi ſera? *Sera*.
Quæ pars illa Domus, per quâ exportida Sabella,
Peſte mala hæc horno ſi moritura? a) *OTPA*
Quare habitura opus eſt Vaciua, ſi bibula gdes
Ipſa ſuas pergat vrere Damis? b) *Hains, lyim*.
Nā c) matula ex ſuperâte modū quāſciſi habeat
Ebrietas mentes inſatuans *Fatuans*.
Plus vter in tenebris metuendus pariete rupto,
Furne manu promeus, an mage latro? *Latro*.
Depreſſo ſed uoſte meos vi frangere elathros,
Non nervo huic fauces illaqueo. *Laqueo*.
d) Præſtite quo Diui ſapiens vrare, Penates
Nequa tuos auſit vis violare *Lare*. *Lagnam*.
Hoſtile hic quoq; nomen habet, cui thura, vel
Pro re ſvri vult Marcus) ſacrificato e) *Cato*.
Proinde Ioui lanoque ſimul, Veſteque litandum,
Quorum ope res omnis mi ſtabilita? *Liſa*.
Seminibus quid agam patrijs; Dealque neq; laua,
Miſſa neque à molli ſunt mihi ſere? *Sere*.
Vulſum ne metam ſegetes, quam tubera ſi mi
Viucndum a Meroen ſub Mahometo? *Mete*
Dic mihi quid præter genium coelique, ſolique
Concinnet nobis mitia mora? *Mora*.
Quid nux viſi tibi quid menſis apta ſecundis
Vva, mihi à noſtro miſſa Libonet *Bona*.
Quæ Faba Pythagoreſc) puto; cognata audivit olim.
Dicitur indigena voce ea Bona Bona.

a) In morbo, immo in leſſo potius b) Ianuas
c) Hama, inſtrumentum arcendis reſtinguendiſque incendijs comparatum. *Iuvenal*. *Diſſipatiſis prædinet hamis*. d) Ad Lemma illud
Satyre Varroniane alloſum. *Sitmodus maſule*,
ſive *PEPIMIΦ'Σ*. e) De Laribus cognomento
Præſtitibus conſulendus *Ovidius in Faſtis*, de *Hoſtialis Feſtis*. f) Libro de re ruſtica, ubi *Solenitatis*
huius exſtat Formula & quidem verbis
conceptiſſimis.

Ix perſona frug, h. e. inemptis dapibus viſitate
conſueri, Patrisfamilias.

CDXI.

Trās mare veta alij iubeāt ſibi Fercula po-
Nō cōtēti Epulis VVeſtphalicis *Alciſſini*,

Cinnama quos, indæquiuat plus germina Meſſis
Quam ſata rupe ſeges *Caucalia*. *Cafia*.
Mos quibus, Arabio hinc perſūdū corpus Amo-
Hinc Nardo crines *Aſyrio*. *Syria* *Imo*,
Mene etiā, hoc vt more linā vis, æpore; corpus.
Si quando ad menſani ſterno recline? *Line*.
Vnā apage hæc mihi ſat quid vis, ſimul hoſpitis
Prædiolum poſſum ſumere ſolus *Olas*, *expers*
Eſu alij hinc ſibi mala legāt; mihi Neſtars inſtar
Sat ſucco expreſſo mitia Poma à *ITOMA*
Aut quali ſcin', Laſte vtar, diſpendia vitans;
Siue die medio ſeu mage ſero? b) *Sero*.
Nec geniū fraudate mihi tamen vlla libido eſt,
Di uteliuſ; c) uia hæc ſit *Smalijs*. *Alys*.
Et qui non niſi Anū Conuiuium ſuevit habere,
Furfuream opponat cui decalen *Hecalen*.
Sat mihi ſat quidvis, tenues dum condit cſcas
(Fida Peni Cuſtos que mihi) *Cinea* *NEA*.
c) *Glauſcia* ſat Boſtas, Phalaris *Que*, quedula opi-
Piſce paludigena ſarta nates, *Anates*, *mas*
Præ quo Epulo nec Auis placeat mihi Phali-
dis, ſorbæ.

Quā Megare aſſuevit mittere clitus d) *ITTE*.
Nec pluris Leporina mihi quam *Bubula* pingui
Nec vitulo pluris macra *Lagois*, e) *OLTE*.
Nil Rhōbus, nil Trigla ſapit: apage *Oſtreā*; totū
Nec ſtatia apponar mi gula *KATIPON* *Aprū*
Nam ſcomacho magis apta meo Porcina; ſueti
Me tenui oblectare liſcio. *ΣITIQ*.
Sic tamē, vt mihi nec miurā, neq; *Salgama* poni
Vlla velim; haleces nec placeant *Aceani*.
Nec paritura ſitum cupio placamina fumo
Durata, aut trutum neſcio quid. *Seio quid*.
Me Faba nata domi me nux caput & cui *Ponti*
Prima dedit nomen Vrbis *Ceraſus* *Ceraſus*.
Pruna ſi *Damalco* ipſi nomen debentia, toſta
(Phæbe) tuis radijs, vel clibano, *Libano*.
Plus fructus nos nēpe iuuāt quā tortilium lanx,
Aut bis cocta Roſa ſchemate g) *Spira Pira*.
Poma immo potius; capior quoq; palmula, & vuis
h) *Perſicea* nec ſpermo) *Duracinis* *Acinis*.
Hoc; vogo) nō melius, quā ſi *Turdo* *Oſtreā* vel ſi
Sanguine cum *Scombri* Vina iugaro h) *Garo*.
Non Medici eredis, non Curatoris egere,
Laureolo bona quis ſi ſua leget? *Eget*.
Remigione meoſ; ſatius gerā vt omnia: quam me
Conſilio Patruſi ſemper egere? *Gere*.
Ecquid opus, ſaluum vt iugulum mihi *Numina*
(præſtent,

Quam prius i) *Antiochi* ſorpice rador? *κ' Ador*
Grata Deo quondam, noſtro cur tempore læta
Arguitur culpa labe *Chorea*? *Rea*.
Quid lacrymarū imbri falſo aſſimulemus, amātū,
Conſuevere oculi queis lacrymare? *Mare*.
Dic mihi, res quænam cupido cōſuevit amanari
Eſſe odio imprimis mēs cui mora? *Mora*.
S Quo-

Quomodo se thalamis Dæ insinuabit Amator,
Cui fallenda habili pollice elathra I. ΛΑΦΡΑ
Quid passurum animo credis, Spartana alicui si
Diducto retegat tegmine n. ΜΗΡΟΝ ΕΡΟΝ
O. e. quid est quod Hyella gerit: Paphione petitū
Horto ION an pueri Præpetis n. ION, ION
Dic mihi, fingendæ quænam medicamina formæ
Vti Agathe Eucolpi sueta Patronæ. ΟΥΘΡΟΝΑ
Non belle tibi picta Agile, non Flora videtur?
Ora quibus fūco sublitera sunt Ita sunt.
Quid irogo? captiuos iuuenes abducere solers,
Sub tunicis fœuit ferræ Molina? p. J. ΑΙΝΑ.
Quæ pœna incautis metuēda potissima q. J. Verpis
Quas semel attigerit Heliodora: r. J. ΔΟΡΑ.
Non possum Andromachen: quid enim? si s. J.
ΠΗΜΑΤΤΑΚΕΣ.

Defungi modico ΠΗΜΑΤΙ malo Malo.

a. J. Potus. b. J. Id vero Gracis ΟΡ-
ΡΟΣ dicitur, nobis proletario sermone VVey. c. J.
hoc loco non ΕΝΙΚΩΣ sed vero ΠΛΗΝΘΥΤ-
ΤΙΚΩΣ accipiendum; quibus aliæ porro Anati-
ni generis species subiunguntur vide Plinium ca-
terofque Rustica rei scriptores, d. J. Phasianus. e. J.
Onis immo Onilla potius. f. J. Pruna Damascena.
g. J. Iunij Nomenclat. vide, in voce Spira: h. J.
f. Duracina. i. J. Interpretandum ex illo Mar-
tialis Addes & arcano missa Falerna paro. k. J.
Nctissimi Tonforis nomen apud Martialis. l. J. Far-
ris genus, quod totum molam salis efficiebat an-
tiquis. Hic pro quoniam auerruncanda Deum-
ira sue impendentes periculi ΑΠΠΤΟΜΑΙΩ
Sacrificio accipiendum. m. J. Furtim, clandestine.
n. J. Refer ad veterem illum Lacanarum mo-
rem, quæ ΦΑΙΝΟΜΙΡΙΑΕΣ propterea dicta,
quod incendentes femora retergerent. Plau. in
Numa. o. J. Alterum semur, alterum Deside-
rium significat. p. J. Quorum alterum Sagittam
denotat. q. J. Propigmentis, vide Theocriti Scho-
liast. r. J. Pro Resibus quo modo in Epidico inter-
pretatur Plau. s. J. Vera pro Mitione, siue Cau-
dasalici Romanis scriptoribus usurpata antiqui-
tus, quæ Gracis propriè ΨΕΙΑΙ. i. J. Excoriatio,
ut ed Lucilianum illud ΨΑΛΟΚΟΠΟΤΜΑΙ
referatur: neque aliunde porro istius dicti in-
terpretatio arcessenda. t. J. Noxa, siue calamitas.

Ex persona Amantis Iocofum.

CD XII.

Inter tot patrias iusta pro Coniuge, Nymphas,
Garrula, quam teneam vis: Dea? tene? Tene.
Res ne Veri censēs Jager, is cui ducitur Vxor,
Postera vt ex sese secla propaget? Ages.
Quæ vero es nostrum conscendere digna cubile?
Nū Dryadū ex omni lecta grege vnā: ITTA

At qui casta mihi placeat quæ Cypris, ab omni
Opto probri immunē ducere labe r. J. ΔΑΒΕ.
Audio: sed quum nil nisi Vox sis, munia fungī
Comparis, haud video, qui Valea.

a. J. Mulier. b. J. Cape c. J. Puella ata-
te florida, vel potius flos ipse. d. J. Micem,
Amphibolia: incertum enim, vtrumne ad
genus illud lusus pernulgati, qui caca digitorum
micatione peragitur. an potius ad pygiacos Vene-
re operis motus referri debeat. Siguidem To. Mi-
care, præter notionem vsuatam, pro Tremere
quoque seu Moveri possum passim apud probatos
Scriptores est reperire. e. J. Solo. f. J. Ligna. g. J.
ANTI TO ΚΑΛΩΣ. h. J. Præceptum Politicum
i. J. Pro, præfaga. k. J. Sic enim periculum non
erit, vti nostrates negotiandi gratia cum classe in
Hispaniam aduēcti, & quidem fide publica, re-
cta porro in neruum ad Tiresmes damnandi
inauditii atque indefensi raptantur, præter ve-
stura ac navigiorum tacturam, capium insuper,
& quidem ingenuorum, diminutionem passuri,
contra commune ius gentium. l. J. A verbo Mea-
re vt sit imperatius. m. J. Vide Plin. Nat. Hist.
lib. 12. cap. 5.

Aliud ex persona haud absummi genio litantis,
hoc est, Natalem celebrantis suum.

CD XIII.

Ite proculcuræ: natus est Natalis, Amici:
Quis scitis, an hæc vnquā Lux remeabit. Abis.
Heu, quid agam, blāda iuiuiat si vincula Phryne
Illice nos oculos si Phlogis hamet? Amet.
Par viriusque Lepos, studiose Carminis ambæ,
Vtraque; verno æui flore decora a. J. ΚΟΡΑ.
Cui florum generi pars est contendere odorem,
Qui fluit ex Idæ Suauiolis? Vsolis.
Quid faciam, illecebris vernantē talibus Horrū
Annuerit Charitam si mihi Triga? Riga.
Quid porro? in tenebris ne b. J. micem cura
Chloride, suades:
Nec metumam, ne me fraudet Amica? Mica.
Tot Dominæ ergo tibi, quāto moderatio Aulus
Vna cui satis est Deidamia? e. J. ΜΙΑ.
Has ego opes malim, pugna quam sternere
Mauors;

Vel regere imperio tres Capuæ? Apua.
Adde hu vina, Puer, Salis sed qualia mensis
Ponere conuiuans inuicit Hymera Mera.
Neu mihi per brumā teat Focus igne maligno
Suggere municipi celsipite z. J. ΚΑΛΑ d. J. ΚΑΛΑ
Hoc frogolnon melius vt amando tempora viæ
Oblectes, quam si nil ageres? e. J. Age res.
BELGA, quid in causa est, nequeas quod tempore
Excussa fieri compede liber? IBER. (taro
Au

Anriferante Tagus fuerat, nunc Maurifer : vnde
 Quid vetat hūc dici Mauriuomū? *Auriumum.*
 Claſſe Aſtur totum quateret quum Nereaiqualis
 ANGLA tibi viſa eſt Pentheſilea? *Lea.*
 At claſſe hanc a mare nouā fert rumor, vt olim
 Rex Medus, redijt quum Salamine. *Mina.*
 At Saga, an ad Pacem, quo [dic] Iouls omnia
 Si modo vēniri mēs tibi c] ſaga? *Saga.* [ſpectet
 Quid facias tibi ſi quis Gallica Sceptra gerenti
 Nuntiet obſeſſam Maſſiliam? *Aſſiliam.*
 Maſſe, ſapis: ius, cuique ſuum defendere Ius eſt,
 Vnde pericli aliquid, ni caueas? *Caueas.*
 Cōmunis ſed enim hāc incēdi extinguere peſtē,
 Tempus, vt & Vicini accelerent? *Celerent.*
 Hunc vtiq; diem videam, quo Belgica in vnū
 Vires vota ſuas confociet. *Societ.*
 In communē hoſtem communia ſumat vt arma,
 Tempore quem tanto perimuit? *Timuit.*
 Credere nos Fati iubet hoc clementia, necdum
 Libertatis adhuc Lux moriens? *Oriens.*
 Vnde ſed hāc? niſi cū pipere hanc & mercibus
 Miſſura huc nobis Tabrobane? *pro bane.* Indis
 Quod dubites, non eſt, fore vt hāc commercia
 Nos Maura praſtent a rabie Arabia. [d] tutos
 Quod ſi noſtra etiam portarint lintea venti,
 Nonne breui ditem me fore reris? Eris.
 Nam graue quid, cum cōlo animum haud mu-
 tatus, vt ora,
 Decolor huc redeam ſi Calecuthe? *Gute.*
 Non ita, Rus patrium, priuſ cui bobus aratur.
 Cui ſic inuiſus Mercurius. *Curius.*
 Haud nego: at ō quāto plures alit Atta Clieſtes,
 Mille ouium in pratis grex cui balar l. *Alat.*
 Hoc nihil eſſe putas quid? tāto an pluriſ haberi
 Te neſcis, quāto plura habeas? *Abeas.*
 Ex Menandri Poētae perſona in Aegyptum Ale-
 xandriam a Rege Ptolomæo acciti cuocati-
 que; ampliffimis propoſitis præmijs eius rei
 ergo directi Athenas Legatioe.

AD Lagumne meem, Glyce renſ mea Regnal
 relinquens,
 Gratia ſi trahat huc nos Ptolomæa. e] *Mea.*

Ex perſona ſ] L. Plotij in Salernitana latebra
 vnguenti odore a percufforibus ſuis prodicti
 oppreſſique.

Quid ſuis, vt lethi fierēt mihi cauſa latebræ,
 Vnguenti indicio dum male prodor? *Odor.*

Alia Iacobi Lom. SS.LL. Licentiati, de Pace.

Dic mihi quæ denſis habitas cōuallibus Echo
 Cur populus pacē ſic modo clamat? *Amar.*

Ad diuam Pacem precibus concurrit? *Iur.*
 Vt damnum fugiat triſte colonus? *Onus.*
 Ruſticus ergo irerum campos reparabit, *Arabit.*
 Et tuto cur et Remige Nauita? *Iſa.*
 Omniaque euenient in Mundo proſpera? *ſpera.*
 Largaque nec rerum copia deent? *Erit.*

Alia Ioan Secundi Hagienſis.

CD XV.

O Quæ diua cauos colis reſceſſus,
 Syluarumque regis domos opacas,
 Tu quæ de reliquis deabus vna,
 Quas frondeſque iuuant iuuanteque fontes,
 Audris toties, videre nunquam?
 Dic, quæ ſinis erit meo calori
 Imas quæ mihi deuorat medullas
 Ve, formoſa tuas vorauit olim
 Superbo è pueri decentis ore,
 Inſtatum reuoluta quum iaceres
 Languens vmbra ſuperſtitemque ſola
 Vitam voce breuis teneret aura
 Dic, nam forte libet meas querelas
 Audire, & veteres nouare curas,
 Dic oro, poterit quid impotenti
 Seros ponere limites amor?
 ECH. *Mori.* VI. Dij meliora, ſicne nobis
 Ad canos igitur dies manebunt
 Et canos quoque non dies relinquunt
 Singultos lacrymæ, grauēſque voces?
 Aut mox abiicienda prima vita eſt?
 ECH. *Iſa eſt.* VI. At licet ire perque genteis
 Perque vndas, vbi nulla me ſequatur
 Sublati ex oculis amoris ala,
 Non illic dominæ procul reliſtæ
 Mentem ſideræ facies perurent.
 ECH. *Vrent.* VI. Non roſeum os genęq; tangent
 ECH. *Augent.* VI. Sed hic dolor hic leuis breuiſq;
 Fomento cito deſtitutus omni
 Seſe conficiet, negante vel te.
 Echo, *Ante vel ſe.* VI. Adeone amarū amare eſt?
 ECH. *mare eſt.* VIA. Hei mihi quicquid eſt malorū
 Admittit medicas amare curas:
 Nulla ſolus amor leuatur arte,
 Non cantu perit, aut perit venenis:
 Spernit cōſilium fidele, ſpernit
 Quicquid mens beneficiada prodit. ECH. *Odi.*
 VI. O ne vniquam mihi talium dolorum,
 Senſus ter miſer ſuperſit vllus:
 Quam mallem media ſupere ſylua,
 Duræ cortice membra tectus orni:
 Qua Caurus mihi, qua proteruus Auſter
 Nequicquam, Boreasque ſpiritoſus
 Hinc illic quatiantque vellicentque.
 Amoto querulas dolore frondeis.
 Aut tecum in liquidas abire voces:
 Per ſyuaſque volare perque valleis,

Saltem lata sonare tunc subinde
Possem, quum facili fruens amore
Felices caneret viator igneis;
Ne semper graue diceremus heu. ECH. *Hou.*

ECHO Authore Georgio Sabino.

CDXVI. (ECHO.)

Dic mihi Nympha cuius habitas in vallibus?
Semica per Faunus, cur ita clamat? *Amat.*
Quæ tamen illa, furit, cuius male sanus amore?
Diuitis an Codri filia Nais? *Ais:*
Est opulenta quidem, sed turpibus obsita rugis,
Debit hanc bifrons ducere Ianus? *Amus.*
Candida me vero Taumantius vrie amantem:
Cuius forma decens & generosa? *Rosa.*
Huius amore flagro: sed dic relonabilis Echo,
Quæ res ergo graues sunt in amore? *Mora.*
Ver est conueniens, blandis & amoribus aptum,
Vere nouo sponsum me fore reris? *Eris.*
Interea gelidis in vallibus ipsa valeto:
Vox tua sæpe mea voce sonabit? *Abit.*

Alia Francisci Panigarolæ in Christi Natalem,
Hæc Bethlehennæ pastores verba referte,
Audita est Echo, quæ iuga montis habet.
Quis natus? dixit *Natus*, patris ne Iudæi?
Illa: *Des*, verusne est homo, dixit: *homo*.
Atque idem nonne Deus remanet? *Manet*, est ne,
Vt pater omnipotens? retulit ista? *Potens.*
Hunc quid de cœlis duxit? *Lis duxit* at istam
Dic utrum vincet? *Vincet*, & ipsa refert.
Litis erat radix longæva? *Eva*, an mala? *Mala*,
Num gula sic potuit? illa refert, *Potuit*.
An puer hic fiet magnus? quæ reddidit? *Agnus.*
Ipse ait hoc? *Ait hoc*. Cur ita clamat? *Amat.*
Is maior nostro nunquid dare possit amo?
Reddidit illa, nihil quam gemebunda? *Mori.*
Hoc faciet? *faciet*, moriens? *oriens*. Deus ille?
Heu illa est forsân causa tua? *Ausa tua?*
Diligere hunc ergo par est super omnia Christi:
Ipsam nonne Deum? dixit: *eum*, & tacuit.

Alia incerti Authoris.

CDXVII. (Neronis.)

Quæ celebrat thermas Echo, & stagna alta
Deludit voces, concaua sæpe meas.
Sæpe hic Narcissum expecto: simul illa moratur
Si queror, hæc queritur: gemo, & illa gemit,
Quisnâ clamor? *Amor*, quâ furor? *Vror*, an Echo?
Echo, quæ maior poena in amore? *Mora*.
Expectat Narcissum? *is sum*, quæ causa morâdis?
Orandi, non hæc dicta notabit? *Abit*.
Adfuerat? *furor*, num est hic? *hic* quem fugisti?
Is se. Et iam me, quod sic malui amare? *Mare*.
Non veniet? *veniet*, quæ spes? *est* vincitur quos
Anno, victor ero prodigus ætis? *aris*.

Sunt pueri fragiles? *Agiles* non muneris? *Eris*.
Quis docet hæc? Echo cur bene clamat? *Amat*.

Alia Pauli Melissi.

CDXVIII.

Echo, qualis amabilis quæque Nympha es,
Quæ valles colis, hæc se propter antra.
Palatina? *luzina*. Vin? loquela
Dignari resonantior paulum?
Paulum, te rogo quidpiam, quod hercle
Nescio. *Scio* me sed æquis audit
Te præter, mera verba per nemus qui.
Dem? *Nemus quidem* ain? sed auris *auris*,
Inest. Auris inest capace lucus
Aures sic habet ob vias meatu,
An? *res* hic habet ob vias meatu.
Dic sedes modo, cur flagrans mihi, unde est
Et furens adeo? *A Deo*. an liquare
Tinctus destituatur furore? *Rore*.
Et quo rore? liquente dum nemus?
Martino; dabit hunc Rosina cordis
Margarita? *Ita*, cuius esse gustus
Arbitrari, amare & haud amari,
Amari, id stomachis est acerbioris?
Acerbi *oris*, at ipse nil acerbi
Sentio, ora fibris carent amaris?
Amaris, quid age? est quod illa tam sit
Clemens? *Mens* adeo ne mitis in me
Hæc mens perpetua est? *tua est*, erit mel
Cum concorde Adamus fauore semper?
Qui mensis decus addet inde maius?
Mius sed mihi quos dabit petenti
Sermones comes ille & illa? *comes*
Ille & illa, repulsa nec parata est;
Rara est; ambigue loqui videris,
Forsân o Dea veritate aberras,
Erras quam vereor. *Reor*, cupis me
Irritare, quid angor *irritare*.
Quid angor? mihi nonne præstituta est.
Tota est, & mihi destinata? *Nata*.
Faro scilicet. *Illic* puella.
Nubet ergo mihi illa verè. *Vere*.
Sponse rite sacrabo liba. *Liba*.
Melissæque vocabo nomen. *Omen*.
An post ducier hanc fines Rosinam?
Sinam illi ipse dehinc, mihi illi iunget
Basio oscula suauiore? *suauis*
Ore & mellea blanditer profundet
Verba gutture dulciore? *Dulci*
Ore, Labra per hæc litum sepi mel
Iste cerno *Sapis melisse* cerno.
Interim mihi suauiter valebis
Vale bis, mihi dulciter vale Ter
Vale & ita requieta *Re-quiesca*.

Alia Nicodemi Frischlini eodem carminis genere conscripta, continens loculare lurgium Vrsini iuuenis cum Fabulla coniuge vetula, quæ more Echus marito ad finem Versus relarrat, à quo vapulauerat, longe elegantissima ac festiuissima.

CDXIX.

A Nus rancida, fœda, plangis, *Angis*.
 Equis te angit anus maligna? *ligna*.
 Quod lignum, viridifne cornus? *Ornus*.
 Quid si te feriam præ amore? *More*.
 Lingua est fœmina nequioris? *Oris*.
 Et mens est tibi plena fraudis? *Audis*.
 Ah quantus tuus ille fastus? *Astus*.
 Astus tute deliqui plena *Lena*.
 Certe es lena nimis seuera: *vera*.
 Nunc places, quia conficite: *de Re*.
 Places ô anus ô amanda: *Manda*.
 Mando, dic mihi mi marite, *rise*.
 Dic rursus mihi care passer, *affer*.
 Heus præbe tua mi labella, *bella*.
 Nunc te diligo amoque rursus. *Vrsus*.
 Vrsino mihi dulce nomen: *Omen*.
 In te noster amor remansit, *An sis*.
 Certe sum tui amore captus. *Apus*.
 At non sum tibi vbique primus? *Imus*.
 At vir sum gravitate magnus: *Agnus*.
 Morum temporis haud probrobus? *Osus*.
 At penis locuplete mirus? *trus*.
 Et docta indole pene onustus. *vstus*.
 Cunctis denique gratiosus? *Osus*.
 Quid? num ludis anus profana? *Vana*.
 Nescis vnde mihi propago? *Pago*.
 Quid tua fœda anus increpanda. *Panda*.
 Anus panda caue loquere? *Quare?*
 Quia es pessima, tetra pestis, *Estis*.
 Ah cur non ferio atque plecto? *lecto*.
 In lecto? quid ais nefanda? *fanda*.
 Quis possit tibi se applicare? *Care*.
 Tam turpi vetula? recede *Cede*.
 Nam quid vsquam habeas amoris. *Oris*.
 Deus vnus! tibi fœda mater. *acer*.
 Frons rugosa, canusque ocellus, *ellus*.
 Lippa es, osque saliuâ abundat, *vndat*:
 Labra incana situ molente, *lenie*.
 Nocturæ tibi luce visus, *isus*.
 Et rictus Crocodilianus, *annus*.
 Faux pedore nigrante marcet. *Arset*.
 Ipse anhelitus, ægra pestis, *est is*.
 Ceu putens redolet lacuna. *Cunna*.
 Ceu ceromata feculenta. *lenta*.
 Ceu serpentis olet cubile, *bile*.
 Ceu foetent nebulosa auerna, *verna*.
 Ceu piscina vetus palude. *Lude*.
 Quid? quod labra catella lambit? *Ambit*.

Non miror tua lambi olea? *lata*.
 Quis neruus tibi, amica, saluus? *aluis*.
 Cum pedit tua vox gemella? *mella*.
 Imo sella tui saporis? *oris*.
 At vox rauca, nec arte claret? *Aret*.
 Rana scit melius sonare? *nare*.
 Et cantu superat te asella? *Sella*.
 Quid quod venter ab igne lassus? *assus*.
 Et pes frigore & imbre lusus? *esus*.
 Pallens nasus ab igne falsus? *alsus*.
 Astas est tibi bruma tristis? *istis*.
 Nempe erubus hisce tristis? *istis*.
 Quid poscunt tua macra crura? *rura*.
 O si te regerent sepulchra. *pulebra*.
 Pro te iugera dem paterna, *terna*.
 Nam quis fructus erit salutis? *OTTIZ*
 A me fœda procul recede. *cede*.
 Aeterna cruce mox peribis. *ibis*.
 Ibo in prælia dira Martis. *Aris*.
 Et te deseram anus profana. *vana*.
 Tace iam tace anus cremanda, *manda*.
 Hoc mando, hoc iubeo Fabulla, *bullâ*.
 Hem bullam tibi trunce sueue, *ua va*.
 Quid clamas rabiosa, vt Echo? *Ebo*.
 Os nunquid relatrare gaudet? *Audet*.
 Et pugno referre plaudo. *Lando*.
 O te putidulam? repungis? *ungis*.
 Vngam sustibus hoc ouile? *Vile*.
 Perquam vilues, ô Fabulla? *Bulla*.
 Videre aridus esse truncus? *uncus*.
 Et foetens mihi pene porcus? *orcus*.
 O cari iuuenes adhortor: *hortor*.
 Sponsis talibus abstinere, *Na te*,
 Ne vos fallat anus senecta, *necta*.
 An nondum mea lingua vicit? *icit*.
 Quisnam corporis iste sulcus? *Vlcus*.
 Cur hiscit tibi quæso rictus? *ictus*.
 Certe hæc vulnera facta ploro, *Loro*.
 Hem loro tibi faux premenda, *menda*.
 Tace putide fange, sueue, *ua, va*.
 Quid vox flebilis ista plorat? *orat*.
 Tua vt contegat ossa gramen? *Amen*.

Alia Iacobi Lom. in promotionem trium Doctorum S. Theologiæ.

CDXX.

D Octorum Triadis, Musæ, Charitesque decoræ,
 Dum texunt sacra Biblia ferta manu,
 Fors ego secreto conuallia læta recessu,
 Et solus capto per loca sola viam,
 Hæc vbi de meritis Doctorum laudibus Echo
 Audita est reduci voce referre mihi.
 Quis clamor passim, est turbis? *Vrbis*, vaga plausus
 Num læto resonant, compita? dixit. *ita*.
 Sic ne fauent ciues sacris patribus? *Tribus*. Illis.
 Hæc laus mandatur? reddidit illa: *Daur*.
 Illos

Io s ornabit iam Biblica laurea ? dixit
Aurea, nec mericum differet ? illa : *feret*.
 Ergo da bit huic Triadi laudes ? *Audes* ? referatq;
 Munera mutua ? mox imperat illa : *Tua* .
 Soluitur illi igitur merces virtutis auita ?
Vita . Et prastantis peccoris ? *oris* , ait .
 Et quo Palladio sudavit pulvere ? *vere* .
 Stirpe tamen prastans , & grauis ? inquit : *avis* .
 Ac fugit mundi discrimina ? *Crimina* quasque
 Is maculas prodi ? continuo , *Odus* . ait .
 Virtutesque colit praelaras ? protulit : *Aras* ,
 Hic ornamentis ? *Mentis* & illa refert .
 In cathedrisq; valet sacris ? *Aeris* , mala carpit
 Cum delicta hominis ? reddidit illa : *Minis* ,
 Et bona dat nunquam mortalia ? *Talia* , clamat .
 Hand exempla parans turpia ? at illa : *Pia* .
 Hostiles vincet fastus ? *Astus* , noua siqua
 Hæresis exurget ? protinus *Verget* , ait .
 Tandem fulgebis cœu coelica castra ? ait *Astra* .
 Hoc vrbis columnæ ? *Iumen* & illa refert .
 Longa quiesq; aderit post tanta negotia ? reddidit
Oria , quo virtus euehet ? illa : *vehet* ,
 Et nobis præse surgent ætatis amores ?
Mores atque animæ dulce leuamen ? *Amen* .

Alia Guiljelmi Salsmanni Poëtæ laureati in
 promotionem licentiæ Io. BirchKmanni .

CDXXI.

Seu Dea seu vox es, seu vox is imago relataz,
 Dic Echo, num tu sis quoq; Nais ? *Ais* .
 Quis Deus hic fluuij Tyrhenus ? *Rhenus*; *Oreas*
 Est Echo, an Dryade se quoque clamat, *Amas* .
 Hæc ardor quænam sacrarum ne vlla ? *Betulla*
 Gallica eratne arbor roreque fletat, *Erat* .
 Fronde renidet *id est* , cuiuscæ coloris ? *Oleris* .
 Queis folijs ? *Oleris* : est generosa ? *Rosa* :
 Hæc in Romuleos fasces fera transit, *An sit* ?
 Quod lignû est ? *Sigû* *ost* stirps tibi grata ? *Rata* :
 An puto gestant ? *Tamen* . An de Cõsule pulchrû,
 Fulcrum . Licetores mos decorabit ? *Abis* .
 Supt betulæ lusus ? *Vus* . BircKmannica tigna
Sigua , Vale, satis est, Nympha pudica, *Dica* .

Alia Iosephi Scaligeri .

Quidnam significat Scaliger ? *Aliger* .
 Alarû Podagræ mancipiû est ? *Pium est* .

Antonij Thebaldei Echo admodum elegans ,
 CDXXII.

Dic, Echo, quid vult, vt semper viuam ego
 mœstus ?
Astus, non facit hoc spes moriens ? *Oriens* ,
 Mene vrit facies ? *acies* : aciesne fauilla ?
 Illa, diu miserum me fore reris ? *eris* .
 Respicit hûc ramû *hamû* , laurû *laurû* . & amor cor,
 Accensum ? *consus* corde recedet ? *edet* .

Estne *flex* ? *ilex* , quæ causâ meæ est facis ? *Acie* .
 O rem animo pestiferam ! *astiferam* .
 Quid per tam longû pariet meâ lumina fletum ?
Lherû , scis quid scis, quod tu adamas ? *Adamas*

Petri du Blance Auenionensis, de Eucharistica
 pompâ .

CDXXIII.

Fallor, an exultat vox tanto in puluere ? *Verè* .
 Hymnis turba Deum cur pia clamat, *Amat* .
 Panis imago cibi est anni hic veri esus ? *Insus* .
 Est hominû hic pastor munere verus ? *Herns* .
 Donat in æternum sacra hostia viuere ? *Verè* .
 Sumentis au vitæ præmia debita ? *Ira* .
 Dic mihi, quæ sit donum hoc libando sit integer ?
 Sustentatne animâ sic sacra malit ? *Alis* . *(Eger)* .
 An mihi fas, vnquâ sacra illa relinquere ? *Quara* .
 An superis dignus, qui bene quærit ? *Erit* .
 Vnde latex sacri promanetectaris ? *Arit* .
 An noxurum expers hac dape cedit ? *Edet* .
 Quos inquis fructus sacra hostia parturit ? *Vrit* .
 Libans virtutum ad culmina vadit ? *Adis* .
 Num spectale viro, aut coluisse satis foret, *Oret* .
 Num laudas eadem sacra iterata ? *rata* .
 Scanditur ad cœlum si digne sumitur *Isur* .
 Quid mihi si extremo funere conor, *honor* .
 Ergo tam felix erit æui Vespera ? *spera* .
 Perpetuum hoc donent altera leuamen . *Amen* .

Qui vult aliud Echus Exemplum longe pul-
 cherrimum de rebus sacris, inueniet, sed
 Gallico Idiomate conscriptum in libello, qui
 inscribitur : *Poemes spirituels Du Sieur de*
Nerueze imprimé à Paris An. 1606. pa. 42.
 In obitum optimi parentis sui ARNOLDI
 MYLIJ Typographi ECHO Hermanni Mylij .

CDXXIV.

TE quæro, quæ dum solum solare loquendo,
 Sola manes, montesque altos, locaque
 ardua quærens
 Ingratos nobis terræ hortos spernis amœnz .
 Mene : videre alias, tua si sint membra, cupiui ,
 Nunc id nō quæro, satis est modo diua loquare,
 Quare ? cheu lugens, non quæ tua regna, requiro,
 An Dea es, an fumis, vel thlus adolesce, *adolefuit* .
 Heu rogitas, nescis : pater optimus, cheu
 Occubuit, mortemque volente ita numine passus
 Eterno, *terno* nos hic sua pignora liquit
 Inuita, *in vita* Nempe hoc sibi verba volebant
 Illa, quidem frustra, sed non sine fine relata
 Illa nimis tristis, nimium vera omnia vatis
 Dicentis, quando Francfurti Mœni alinquens
 Direxi gressum Gallas securus ad vrbes ,
 Tu, dicebat, abis, sed si mea dicta sequare,
 Non linguæ studio, externæ non gentis amore
 Exi.

Exires patrijs à sedibus, *adibus*, Hæc nunc
Occurrunt inifero, *fero*. Nempè vt mea fata
Perciperem, & trilis quæ me fortuna maneret,
Linquere me natale solum, longeque remotam
A patria & notis me quærere oportuit urbem
Lutetiam? *te? etiam*, sed fors foret illa ferendo,
Ast obliſti ArnoLDe MyLI, pater optime, vere
Nestoreos annos dignus vir viuere, *verè*.
Ergo quid causa est, quod nō tua Nestoris annos
Durauit vita, aut plures quam Nestoris auum.
Omne tulit, quæ causa patri quod vita reſciſſa
Percaro? *caræ*, & ob carnem mens neſciã finis (eſt
Conſũpta eſt: *ſũpta eſt*, ad ſũmũ eſt ſũpta polorũ
Patronum, *thronum*, Ibi que pijſtua pignora votis
Ditabis gemitio tibi nomine ſubdita, *dita*.
Speraram quando ſeptena volumina viuens
Annorum nouies compleras, tutius eſſe
Tempus viuendi ac aliquo nos tempore tecum
Viſuros præcepta pij auſcultare parentes.
Sed ſpes decepit, felices eſſe vetauit.
Natus viſceribus, lumbis & renibus hærens
Calculus, horrendo diſſendēs membra dolore,
Vt quandoque ſolet liſtor, tormenta voracem
Excedunt Tityi volucrum, Phalarisſque boantem
Taurum, vel quicquid primorum ſæcula regum
Inuenere olim, aut quæ reſtant ſagra tyrannis
Eſſingenda nouis. *O vis!* dein debilitarunt.
Membra ſenex ætas, mala quondã paſſa iuuetus
Quæ fuit iniuſte, hinc ſummis languoribus aſci
Anni intermedij, quos hulcera peſtis, & angor
Peſtoris ad mortem lætis affixerat, Hinc eſt,
Hinc factum eſt dico in numerum vt nos fata
vocat. *in*.
Per vim morborum *orbis*, quos fortiter omnes
Æqua mente tulit, facile illud ſola dolorum
Oſtendo, puto, vis, *ut vis*. Quapropter ab alto
Reſpiciens merita, iſta polo, pater optime, reddet
Omnipotens meritis palmas, *almas*, Tua vero
Pignora nos, amiſimus an te? *miſimus ante*,
Ante ſequuturi miſeri nos miſimus, *imus*. (vna
Et ſequimur. Nam lex hæc omnibus, omnibus
Semita ſtat calcanda, ſequendaq; huccina mortis.
Ortis, Quicquid habet nã rebus in omnibus ortũ
Tendit ad interitũ, *ritum*. Hæc nos lege tenemur
Excep̃to nullo, Quapropter ad ardua cœli
Sidera conuerſus, ſupplex ad numina dulci
Pro patre, filius intercedo. *cedo*. Valeto.

Echones aliquot Io. Honthemij, ac prima quidem in nuptias D. Arnoldi Milij iunioris, & læſiſſima Virginis Catharinæ Lennipiz.

CDX XV. (ceſſus,

QVæ colis vmbroſos ECHO, intet ſaxa re-
Arentesq; ſæcis ripas, colleſque ſupinos.
Mutaque ſaxa loqui: Nunc te ſas reddere diſtis
Mutua diſta meis, akernaſque edere voces

Nympha decet vocalis amãt alterna Camœnæ;
Meuè? Negat mihi Phœbus opẽ, Tu viribus etgo
Audentem maiora meis Dea, dirige, Cernis,
Ducar vt in thalamos caſto ſuccenſus amore,
Præſtant Mylius Catharinam corpore nymphã
Lennipiam? *Piam*. An hic muti de more ſilebo
Piſeis, & ingratus vano ſuperante pudore
Non auſim Mylium noſtris intexere chartis?
Artis. In exiguo tenuique poemate magnæ
Non erit artis opus, mihi deteſtabile ſat ſit
Peſtoris ingratũ vitium effuſiſſe: Sed ecce,
Quisnã eſt ille, domus, qui ſtans in limine primo,
Gemmato intrantem ſponſam craterẽ ſalutat?
Scilicet hic ille eſt, Venerem qui nuper & illi
Hærentem ſemper pue um (cui plurimus ignis
Ore, manuſque leui numquam fruſtrata ſagitta)
Contemmens: Longumq; iubens verumq; valere,
Reſque ſuas ſibi habere, domo patriſq; relictis
Sedibus in terras ſeſe iactabat iturum
Longinquas. *In quare*? Italas, niſi fallor, vt urbem
Luſtraret, dominam, toti quæ præſidet orbi,
Moles excellens, *Celſas*, Capitola, ciuos,
Suadentes metas, arcus, teretesque columnas,
Quæq; per Italiã paſſim amphitheatra, *Theatra*,
Tum quoq; Cymmeriũ ardebat currere ad oras,
Spectatum Amphryſiæ Cumeaque antra Sybillæ
Ille? ſed incaſſum: pueri deſiſtere tantis
Cogitur inceperis cœci nunc culpi de viſus,
Iſtus Echo Veneris flammas nunc ſperne ſueres
Vrentes, cœci nunc ſperne Cupidinis ignes,
Sperne Myli, & patrio peto Garmatus ore reli-
viſus es inſelix, *felix*, felicibus inquam, (cto,
(Quid dico Inſelix) vinclis & compede grata
Te virgo domat, & victum vinctumque coercet,
Cede Deo, neque enim teor eſſe reſiſtere Diuo
Fas immortalĩ. *Tali*. Quid quærere terras
Externas prodeſt, alioque ſub axe iacentes?
Qui manet atque domi tacitus ſua gaudia carpit
Plus habet hic vita, qui trãs mare currit & Al-
Plus habet ille viz: Nunquid via vilior ipſa (pes,
Vita? *Ira* Longinquos igitur ſcrutetur Iberos
Qui volet, eſt Mylio melior ſententia noſtro.
Qui fugit iſta via diſcrimina, *Crimina* vitæ
Tranquilla & placida ſeſtans gaudia, *Dia*.
Tantane vis formæ? Sed quẽ nō forma moueret!
Quẽ mētes ſuperũ, atq; adeo quoq; peſtoris magni
Alta mouere poteſt Iouis, *O vis!* Aſpice Nymphã
Aſpice, vt incedat velut altera corpore luno
Erecto, *Reſto*, & moto vix pulcre. *Vere*.
Nunquid Leda manus? nũquid Venus illa nitore?
Ore. Viden? pulchro nitidam curuamine frontẽ
Elatam? *Latom*. Tum contempleris ocellos
Ardentes, *Dentes*, cuiuſce coloris? *Olaris*.
Punico vt ſplendens depicta nitore labella?
Bella, Genis quãtus nitor inſidet aſpice Nymphẽ
Ambroſijs, *Rofeis*. Quid ſi certamen in illud
Hæc

Hæc quoque venisset formæ, quo Pallada & ipsa
 Iunonem vicit Paridis Venus aurea Divas
 Arbitrio una duas, Veneritne futura fuisset
 In dubito palmas: heu vereor, Recor. Anne fuisset
 Tyndaridis facies ab eodem spera Lacenz?
 Ne nec id immerito *Mertio* Quod prælia movit
 Illa, viro facies: *Actes*: quot tela, quot enses?
 Et te forte tux facies ad prælia nymphæ,
 Credo, MYLLI. eximulat, *stimulat*, sed noxia nulli
 Solane forma tibi tantos inspirat amores?
Mores, ingenui, casti, formæque venustæ
 Consimiles, *Similes*, & amor pietatis auitæ,
Vita, tum generis splendorque & fama parentis
 LENNIPII, Py, quâs vnam tota Colonia honorat,
 Prosequitur votis, patrisque decusque patræq;
 Clamat, *Amat*, columen. *Lumen*, firmumq; forû
 Præsidium. O tali foelices prole parentes!
 Sed tamen, Anne precor melior & iure beatum
 Dicere Nympha, queam, cui pulcrum hunc
 carpere florem

Contigerit, similemque è pulchra virgine prole
 Atque ex hac alios iterum sperare nepotes?
 Ne *potes*, O quæ erit hæc matrisque patræque voluptas,
 Cernere filiolum, MYLLIO qui paruulus aula
 Ludat auo similis, patriæ, aut alter oberret
 Ante oculos matris AENNIPIOS, HILIOS
ant si,

Nascatur pulchræ similis Catharinula matri:
 Hoc Iuno coniux velit & Germana Tonantis
 O precor, atque Dei mater Cytharea iocosi,
O si Rex velit hoc Christus: stellantis Olympi,
 Connubijque beæ grato vos pignore fautor,
Aurhor, hic, ut vestri nunquã turbentur amores
 Procuret, *curet*, Christo inquã hæc auspice vobis
 Et precor & spero connubia prospera. *Spara*.
 Hoc tua laudati pietas hoc elara parentis
 Promeruit, *meruit*, virtus vigileque labores
 Hoc meruere patris, quidum tua pagina libris,
 Ingenijque suis viuet calor, omnibus orbis
 Paribus. Eois simul Hesperijque vigeat
 Arte typographica, *Graphica*, fama que perenni
 Præclarus, *Clarus*. Nostra nunc vrbe Senator
 Hui quam se comẽ ostendit, quã ciuibz æquũ
 Nestoreos annos dignus vir vivere. *Verẽ*.
 Tu quoque fac patris vestigia elara leuiter
 Laude in ea firmẽ peristes: dum vita superstes,
Perstes. Insignem multa terreddidit arte
 Pallas, & eloquio facili natura laborque
 Ditauit KIKIPONOS *Honos*, His artibus altum
 Ad celebris famę culmen conscenditur, *Iur*.
 Sed quodigredior. Procul hinc procul aufugit plã
 Angor, Istanti veniat vultu Cythareia. (gor
 Eia, Deque puer pennatus. *Natus*, & ille
 Bis genitus Citharę veniat pulsator Ephcebus,
Phæbus, & Aonia Musæ, Pallaque Tritonis,
 Cumq; tuo Semeles puer adis Bacche liquore

Diuino, *Vino*: Generoso potula Bacche
 Despument, *Spument*. Volq; o nunc scite serena
 Este hilares iuvenes, nitidaque ætate puella,
 Lætitia locus hic fertis, salibusque, iocisque
 Suauiolis. *Violis*, Curarum hinc omnis abesto.
 Fluæus, *Lætuus*, atrox procul hinc abstusbyanis
 Quidquid triste, animis secludite, *Ladite*: nym-
 Quisq; sua appredat: leuis inne dte dexteras, (phã
 Atque leues animis lætis agitate choreas.
 Iam eamit & citharam pulsat crinitus Iopas,
 Oppas Quæ iuvenes, quæ vos tam fera moratur
 Degnitatis: En sponus adest: Qñs gaudia sponso
 Distulerit præsentẽ è dies deedit, Olympo
 Deuexo propior sit Vesper, & humida cælo
 Noxruit, ad thalamos spõsũ nouus incitat ignis
 Insolitus, *faceret* Acer. amor præcordia tota
 Occupat, & sponsa ad genialia gaudia poscit
 Non experta anteluc equalia. *Qualia*? Nescis?
 Sed quis erit verbis Echo, modus? exigit annos
 Mille, *Ille*, & quantos vixit Cuniza Sybilla,
 Illa, beati ambo, sero: videantque nepotes.
 Tuq; vale, & nobis dic Nympha: valete. ualete.

In nuptias Dn. HERMANNI MYLLI BIRCKMANNI
 nec non Sophiæ à Vvedich Dn. Hermanni
 à Vvedich filiz,

CDXXVI. (nor

S Vpprimier Mylius mea Carmina iussit, opi-
 Quod pomogni seos ille timeret equos
 At vox qui genus hocce nouum nouissis equorũ
 In lucem nugis vultis abire meas?
 Ecquid agam? sponus non est violanda voluntas
 Nec fas Quentelij spernere iussa militi.
 Ergo licet vigili nondum data carmina limæ
 Quentelio tamen hæc dedico secripta manu
 Sic cũ sc̄ipta quidẽ tamẽ haud impressa, futurũ
 Ut fiat voti compos utique sui, (est

ECHO. (phos

Tẽpora vincit Hymẽ fertis (sacra Nympha) triũ
 Ecce nouos, noua festa parit. noua gaudia cernis
 Solemni vt sponfam iungit sibi fœdere Sponus?
 Fallor! est Mylius (Mylius cui nuper agenti
 Gallorum in regnis fratremque piumq; parentẽ
 Vuo eodemq; anno mors abstulit horrida: cuius
 Occiduisque plagis notumque est nomen Eois?
 Ois. At egregio quẽnã est hæc corpore Nympha
 Quam sibi Felici coniungit fœdere Torde.
 Ede. Putasne hæc est quam verbis nuper amicis
 Affari solitus. Cum nostra o dice et illi
 Gaudia, tu noster amor sanguisque caroque? &
 O quã? Frõtis honos quãtus? nõne illa Cytheris
 Idalia est? *Alia est*. Nisi me sententia fallit
 Hermani de Vvedichs est filia, pectore casto
 Præditã. ita. At quẽnã hanc multis è militibz vnam
 Ducere iussit eum spes? *As* è non eris egenus
 Hic adeo cupidulæ, sacris virtutibus aurum
 Vt

Ut præponat, erat. Quænam res ergo repente
Insolitos adeo Iuveni (Dea) suscitât ignes
Id mihi cômemores? *Mores.* Hi in Virgine primû
Dein placuit pietas. *Ætas.* Formæque venustas,
Natiuusque calor, violæ, & cui lilia cedant.
Quis Porphyreticis amet ætæ, pæ, ut Pudor ingēs
Mixa luti? OYTIZ. Fucû hæc pigmætæq; nescio
Natiuo formæ contemtu decore & DECORÆ,
Scilicet ut proprio contentus lumine, lumen
Nullû aliandè petet Titan. ITAN? Ecce venusta
His velatî formæ radijs ac fomite virgō
Accensum potius Iuveni instat manit amorem.
Quis memoret quantâ ex illis tempore pressus
Solicitudinibus (quantos fœt ille dolores
Perpassus? Quis vota aëan suspiria, quæstus? (lori
Ætas. Sed quodnâ hinc tādē (sacra Nympha) do-
Inuentum lenimê? HYMEN. Que vulnera primû
Ergo infixit, opem (dictis memorabile) sponso
Hæc eadâ feret? *Hæc eadem feret.* Oscula, iunget
VNGET. Achilleo, sic quondam scilicet hosti.
Tuta manus pariter (quis nescit) vulnus opemq;
Attulit. An simili hæc Mylio ratione medela
Cõtegit aut secus. *Hand secus* hæc sponso ergo su-
luti

Sic medicamê. *Amen.* Verum venit Hesperus, vixit
Ducitur ecce Myli, tibi, deferit Hesperus Oetan.
O felix sponso hæc. O felix vespera. *Spera.*
Sed (qui virginibus mos est subducere sponsas)
Iungi nocte viro prima illa cauebit? *Anubis.*
Quicquid id est tu sponse vides, quæ restat opinor
Fabula, Cortinas inter peragetur? *Agetur.*

Alia in obitum prudentissimi Viri
ARNOLDI MILII SENIORIS.
Senatoris & Typographi Colonienſis.
C D X X V I I.

Q Vis nouus hic luctus totâ plâgoribus. Vrbē
Effusâ in lachrymas videt miserier, ac,
ceu

Mœnibus immincant hostes, iuuenesq; senesque,
Omnes insolitos premere alto corde dolores
Nescio quos, *Scio quos.* Sciu' quas ediscere causas
O liceat neque de paucis cogitare scientem
Displiceat, *Liceat.* Siene olim Martia Drusus
Roma suos Deciosque ac feui fulmina belli
Scipiadas vita cassos desere solebat?
Æmilioque suos, Fabios fersesque Camillos?
Illos. Nam similis nostram quoq; perculit urbē
Casus? an creptus nobis quoque forte Camillus
Est aliquis. Decius. ve aut quisquâ conceidit alter
Æmilius? MYLIÆ. Myliusne heu mortuus ille?
Ille. vrbis column? *lumen.* Vere occidit ergo
Musarum Titan *Itan?* occidit? *accidit.* eheu,
Ille senatoris qui, dum rata vita manebat,
Gessit in vrbe Vbium sacra non ita munia pridē
Idem. Quique annos dignus supera: c' Sybillæ?

Ille, fecit, ites poterasne inhibere parumpet
Parca manus atrox? *annus atrox.* Id hæc mihi facta.
Crudeles nimium ben Pareg. nimiumque fenece.
Vere. Quid vita hæc tenuis mihi Pæuis & Vmbra?
Et quid homo nisi fumus? *humus.* sic ne ergo pē-
lbi. Tantorū opêrū vanelet inauris? (tribit)
Fama quibus Musis harumque sequentibus artēs
Omnibus ille modis studuit prodesse? *Carmenæ*
O tantam perhibete nefas, vestrisque ciete
Acribus ô stimulis vares Heliconis alumnos,
Ut Mylio inferias dignas pietate rependant.
En dant. vos etiam exsequias persoluite Musæ,
Ac tumulo latices aspergere. *Fergite.* vestris
Dum vixit fauit vir partibus. *Arabis.* An non
Sic dices? an nō hoc pulchrū tibi Nympha, vi-

detur, *detur.*
Huc toto Musas properare Helicone relicto,
Ac Mylii innumeris numeris decorare sepulchrū
Pulchrū. Sed Mylio refert, vnde hæc gloria veni?
Vnde honor iste viro? num à stipe petitus auit?
A vita. Exemplum totino hæc præbuit orbi
Terrarum *rarum.* Quantos heu mente labores
Sustinuit. *Quas quoque seruauit?* author
Consilij quam non hic sutilis? *Vult.* Equis
Hoc melior lites componere? *ponere.* Q. ilnam
Promptior hoc ad opē assilicis miserisq; terredā?
Quis demū hoc paci (ciues quæ seruâs & vrbes)
Communisque fuit studiosior, oro, salutis?
OTTIZ. Inexpleræ vali formidabile Mo. tis
Imperium | sicut ergo Myli squalentia regna
Ignauique nigrum Cocite litus oberas?

Erras. An coeli potius, dic Nympha, beatis
ille sacris fruitur. nunc sedibus? *adibus.* Ergo
Quid frustra vltrenis questus lachrymasq; ciemus
Heu miserâs? *feras.* saliusne age, vertere vela
Gratarique anima hinc regna ad cœlestia raptâ?
Apie. Quid lachrymas gemitusq; quid anxia pro-
Assidue cumulare nouus suspiria curis? (dest
Vris. Refne viri est frustra opplere omnia vanis
Lamentis *amentis.* Habet quoq; luctus, ut omnes
Res aliæ, certum finemq; modumq; Quid ergo?
Num solidi fumus, aut recte rationis egei,
Qui, quasi defuncti setu reuocentur in auras,
Incaſum lachrymis ploramus fune a mœstis?
Estis. Apud superos omni nunc ille solutus
Anxierate, Dei fuitur dulcique beatoque
Aspectu, insani decidens gaudia vulgi,
Fors etiam nostros cellos desiderat ab axe
Fletus, *latus* & inuidiæ face liber ab omni
Alloquijs fruitur Diuorum, Præmia dantur
Hæcine post casus superatos militi acerbos
Emerito *meritis.* Verum quo pectore situm
Sustinuit, retrone amens vestigia pressit?
Insuetasne vias tremebundus gressibus, Echo,
Corripuit pauidis, *anidis,* mortemne reluctant
(Vt solet iocautum ac nimium variabile vulgus)

Oppetijt, *peis*, nimirum ut corporis huius
Mole soluta graui, vincisque exuta caducis
Libera cum Christo posset mens viuere, *Verè*.
Æthereas donet (quod nunc ex sanguine sepulchri
Condijt hoc tumulo) corpus reuocetur in auras
Atque alti repetens sensus collegia, terræ
Emietur è tenebris aliquando. *Quando*; Tribunal
Angelicane tubæ, ad Christi vocitante: *citante*.
Idem loh. Honth.

Alia in nuptias Ioan. Goldschmidt, & Gertru-
dis Reussig.

47 CDXXVIII.

Seu Dea seu vox es, seu quicquid es antra
relinque.

Horrida paulisper, precor, o resonabilis Echo.
Quid cessas? ubi tarda lates? nec te audio, nec te
Inuenio. *Xenia*. Viden' hæc sacra Nympha, verustis
Saxo templa Deo Regi bellantis olympi.
Condita, *ita*; & strepitus andis dulcèq; tumultu:
Mulum. Sed quid agunt? (neq; enim discernere
possum)

Rident an ploranti *Orant*. O musica! voces!
Pegafidum iures dulces has esse deatum.

Hærum, Latroide voxne illa videtur Ephœbi?
Thæbi, Ecquis Cytharæ argutam, dic, pulsas
eburnæ (quamvis

Nympha fidem: *Idem*. At nunc paulo maiora se-
linquentes cytharas *Aras*. Hue mentè oculosq;
Hæctamus, Viden' hunc lunato poplite sacras
Prostratum ante aras iuuenem, iuxtaque soluto
Crine Deam ambrosio fulgētē fallor, an hic est
Ianus, & hæc nostra est *Gertrudis* Reussia virgo?
Fors fallunt oculi, nouisti isti, Ergo puellam
Ianus amore sibi xuroperat, vincloque iugali
Coniungi? *Iungi*. Quid eos rogat oro Sacerdos?
Gertrudem xuro lane, & tu Gertrudis lanum?
Hoc cine Nais? *Ais*. Coniux qui ad ista nouellus
Respondet? *Sponder* quid Reussia? X. Deus auctor
Gonnubij inceptis adit, faxitque secundo
Produnt cursu centum felicitate annos,
Akerutrique alter fiet omni tempore vite
Dulce leuamē *Amen*. Nunc si lubet ire, Cæternas
Vmbrosas Echo repete, i; licet, antra requirere.
Horrida. Cede precos nimium mea fessa fatigat
Guttur raucedo, & *edo*. Nam gaudia nobis
Præbunt alia viuentes viuida Nymphae,
His dare grata iocis blandis permixta licebit,
Oscula, sermones his cum miscere licebit,
Integros tu de multis extrema remittis
Tantum verba, nimis præcisa, valeto. *Vale & tu*.
Idem.

Alia D.D. Petro Beyvveg. Godefrido Snellio,
Hentico Andreæ Gailio, & Ioanni VValraff.
SS. LL. Licentiæ Laureæ tecens condecora-
tis, conscripta ac dedicata.

48 CDXXIX.

Silte; Nympha, vocem, nunquid mihi verba
roganti.

Die telpondebis tria: *Bis* *TRIA*. Fasne mihi sit
Quattuor hos iuuenes legum cantare sacrarum
Laude coruscantes! *CANTES* Ad forte suarum
Abs alio poscent laudum præconia vate.

AT Nonne vides has, o sacra sorores,
Doctiloquas *O* *QVAS*: Musas censescere decere,
Concelebrare suos istas prædiuite vena
Symmistiastis. Me docti inficitia versus
Solenni haud finit hoc tentare adeo ardua festo
Esto. Sed vnde viris (hoc vnum *Diu* recensere)
Quo ve modo hæc frōdes (quæ circum tempora)
paræ?

ARTS, sacra Themidos: sic certe adopinor, *OPT*-
Præmia tanta ferunt antiqui scripta lafonis:
AZONIS. Leuissq; iterumque relectus, *Vbaldus*?
BALDVS. At à nobis: procul hinc sit Baldus,
Vbaldus.

Bartholus, & fama quamvis super æthera notus
Alciatus *CYATVS*: Cyathus desumptis laccho
Aureus, atque iterumque iterumq; reuersus in
orbem.

Circumcat, Quid iners retinet tua pocula dextræ?
EXTRA Num calices sic enacuabat Vbaldus?
Baldus? Nuga, si satis est, abeamus, *EAMVS*.

Alia in mortem Clarissimi Viri

IVXTA Lipsi.

49 CDXXX.

Ergone Lipsiadem etiam in sua fata rapaci
Eheu pertraxit mori triculenta manus?
Nec quiquam pietas, animi nec candor honestis
Artibus, aut cultum profuit ingenium?
Pro dolor! *O dolor*: At quam hæc vox missa
per auras

Auribus insonuit: num tua Nais? *Ais*.
Quid ploras? *oras*? Etiam te hæc funera tågūt:
Angunt. Et dolor hic te quoque lædit. *Edis*.

O pia Nympha: meis semper quæ mœsta querelis
Associas questus officiosa tuos,
Tene viro inferias etiam bustumque parare,
Tam bene de Musis promerito: *O merito*,
Carmine quis canat hunc digno, verbisq; solutis:
PTIIS Et hic nostra dic quoq; laudis eger:
Haud is eger? Satne huic lacrymarum & laudis
abunde.

Si vel etiam nemo carmine fiet? *Eris*.
Quid precor ergo animam nisi Christus ut ipse
Sâctûq; accipiat cū Patre *Flamē* *Amen*. (beatâ
Idem.

Alia.

Alia in libellum de Affe D. Georgij Henischij
Medicinz & Mathematicos Doctoris Clarissimi.
GEORGIVS HENISCHIVS.
Anagramma.
OH EGREGIVS HIC NISVS.
C D X X X I.

Niturus laudis decus altum, Henischius,
Esbo.
On mihi dic: An non NISVS HIC EGREGIVS ?
RÆIVS, Ingenio quaquid vir præditus acri ?
GRATVS & ille VIRIS, dic age Nais. Ais.
Id sonat Hebrais, HENICHM adoptinor. opinor.
Illius hinc omen, nobile nomen habet.
Omen habet, Toti quando ergo est cognitus orbi,
Amplius ille meæ nil puto laudis eger.
Haud si eges Verum quid erit dic nomine, cuius
Illum fera colet posteritas, Eris as.
Reçene explicuit, quænam natura sit Assis ?
An scripta hæc reris digna latere ? Tere,
Commoda dic an erit mihi perceptura Iuuentus
Illius è Libris quæ sibi querit, Erit.
On ergo EGREGIVM NISVM pulehrumq; labore,
Quid decus egregium perpetuumque feret.
Idem Io. Hond.
Alia in nuptias D. Iacobi Sagittarj & D. Ma-
gdalenæ Hornburgæ: à quodam Daniele Sa-
xone composita.

C D X X X I I.

Echo garrula iam loquere.
Quid sagittifer ille gaudet ?
An in rete feram coget ?
Et telo penetrante vicit ?
Nam senex, horribilis, proterna ?
Nunquid cornua gestat vlla ?
Quid è iuvenula, vel vetusta ?
Forſan corus fuit puella ?
Cui fanis tria pene iustra.
Hanc feram, ne sagitta laſis ?
Ignes incipis hac fonere ?
Venatoris amore raptæ ?
Hac mitis, proba, mullicella ?
Hac est florida, delicata ?
Hac est ferax, quasi viuis alma.
Iciti pignora num datura ?
Vivent molliter, absque linc ?
Annos quot superabit ille ?
Et quot sæcula Magdalena ?
Echo garrula nunc obis ?
Nonnullæ doctes liberius ponuntur: sed hæc
ipſa libertas suam gratiam habet.

Alia Homini viam rectissimam ad coelum,
ostendens.

C D X V X I I I.

Sapiens amatne voluptatem, an fugit? Fugit.
Quid egis post in hysce vita totius
Tempus exaltum? Actum. Sed quæm citissima

Ad mortem via? vel Tartaro quis proximus
Consensus? Sensus. Vitam quisquis diligit,
Amate pulchritudinem eius, an Deum?
Eum. Ergo per terrestrium mersem datur
Vita? Ita. Quid amplius corpus meum petis,
Quando suam clarissimè sententiam
Tum, manifestò, declaravit numine?
R. Temerarium & periculi plenissimum
Obſtari diutius, accipio ingem.
Textoris lib. 3. Profodiz. ECHO.
C D X X X I V.

Dic mihi Nympha canis habitas quæ in
vallibus Echo
Semicaper Fannus, tur ita clamas? amat.
Qua tamen illa furit canis male sanus amore
Dixisti à Cædri filia Nais? ais.
Est opulenta quidem sed turpibus absita regis
Debitis hanc bisrens ducere Iannus? anus.
Candida me vero Thanatantias vrit amantem
Cuius forma decens est generosa? rosa.
Huius amore flagro, sed dici ressonabilis echo
Quæ res ergo græves sunt in amore? morç.
Ver est conueniens blandis & amoribus aptum
Vere nono sponsum me fore reris? eris.
Interea gelidis in vallibus ipsa valet
Vex mea sape mea voce sonabis? abit.
C D X X X V.

In Castro Doloris (liber est curiosus,
quem P. Eugenius à S. Ioseph in morte I'erdi-
nandi III. Romanorum Imperatoris euulgauit)
reperitur hæc Echo.

IN Parnassi aliquis, Quis? nescio, monte canebas,
Pallens in Cælo squaleras Luna colore,
Ore: solum lacrymis. Aurora, Rore, madebas,
Hoc Phæbus moriens, Oriens, dignus nè dolore?
Vulcanus, Canus, lætè per scella ruebas,
Atque Aula è lignis ignis strepitante fragore,
Re. Ne forè dies tenebreſcas lumen habebas,
Phæbi commotis, Motus Vulcanus Amorè.
Cælica castra, Altra, ascendis Fernardus Achille
Major. Hic occasum Casum Sol nescit Astratur.
An Laurum, Aurum Vulcani periere fanilla?
Illz. Aurum Caesar fueras. Nempe igne probatur.
Rumore, Ore fremis cur Anticus omnis? an ille
Fuit Laurum exusta? Vsta. Phæbo obuenisse crematur
Versus sunt Metro-rhythmi, quoniam,
numeris Heroicis, & concentui Rhythmico, cui
apud Hispanos Soneto terciado nomen est, cor-
respondent.

C D X X X V I.

TERNANVS Tabourotius cap. 16. agit de
Echo: & quia Lucretius dixerat.
Sex etiam ac septem vidi loca reddere
voces.

inquit, An Echo duplex aut triplex
possit fieri? & respondet Tetraſtichum hoc pro-
ducendo. En

*En grand remord mort mord ,
Caux qui par faicti faix faicti ,
Ou par effort fort fort ,
Des clers tous frains rez rais :*

Addit Echones aliquas Gallicas in laudem in vituperium foeminarum , &c. à Bellay , Maroto , Pasquiero & alijs poetis claris compositas : & hanc Latinam , quæ Vtova inferibitur .

Vidua & Echo introducuntur .

V. **N**unc ego sola meos hic , nullo teste , dolores

Solabor , tristis & ipsa loco ,
Hæc à parte iuvat Sylvarum obscurior umbra ,
Mulco inde placent antra referta situ .

Hinc etiam fontes , è quorum murmure leni
Exiguos lapides ingemuisse puto

Atque inter tantos fitas gaudere dolores ,
Hunc equidem lator me reperisse locum :

Nullus adest . E. *est* . V. Hic loquitur quis iustus
aquo ?

Ec. *Echo* . V. Responde tu ergo Dea ? E. *ea* :

V. Qui me agitant fluctus ? E. *latus* . V. Semperne manebit ?

Aut dolor assidue me superabit ? E. *abis* ,

V. Non abis , at contra Cadmæ militis instar ,
Nascitur , & latam me fore reris ? Ec. *eris* .

V. At sit vthoc credas , prohibent fata aspera .
E. *spera*

V. Quid sperem , accepto vulnere quæ so refert ?

E. *fir* . V. Iero quod possum , verum mbris conjugis inter

Præclaros pimi fici mea corda mouet .

E. *immonet* . V. Ab illo facile abstinuisse putabis
In quo magna Deum munera erant sita . E. *ita* .

V. Naturæ suadet vis . E. *vis* . V. Tum ea tera disce .

E. *Dice* . V. Omnes dotes opto referre . E. *fere* .

V. Si quidam committam ? E. *hand mittam* . V.
Excusatio talis

Sufficit , en dico principio . E. *incipio* .

V. Artibus excultus . E. *cultus* . V. Fuit atq. disertus .

E. *Certus* . V. Tum leges excoluit . E. *Coluit* .

V. Quod si fortunam spectes fuit omne decorum

E. *Annam* . V. Est quod pluris tu facis . E. *Facies* .

V. Pulchra quidem facies perfecta ætate virili ,
Illum qui cernit numina sperat . E. *erat* .

V. Plura sciat scellè illum hæc quisquis legit .
E. *egit* .

V. Iam dolor haud patitur plura tibi . E. *i* .

CDXXXVII.

 OANNES Alstedius Encyclopædiæ libr.
10. scd. 4. cap. 5. § 6. Echonom PAPHXHΣIN appellat & sequentibus
versibus refractis dilucidat .

ECho , qualis amabo , quæz nympha est
Quæ valles colis hæc , propter antra
Falatina ? Latina . Vin , loquelâ
Dignari resonantior Paulum ?
Paulum Te rogo quippiam , quod hercle
Nescio . Scio . Mè sed æquis audit

Te prietret , mera verba per nemus qui
Dem ? Nemus quidem Ain ? Sed auris auris

Inest . Auris inest , Capace lucus

Aures sic habet ob vias meatu .

Au ! res sic habet , ob vias meatu .

Dic fodes modò , cor flagrans mihi vnde est

Et furens adeò ! à Deo . An liquore

Tinctus , destituar furore ? Rore .

Ecquo rore , liquente dum marino ?

Marino , dabit hunc Rosina , cordis

Margarita ? Ita , cujus esse gustus

Arbitraris , amare & haud amari ?

Amari . Id stomachi est acerbioris .

Acetbi oris ? Ar ipse nil acerbi

Sentio ; ora sibris carent amaris .

Amaria , Quid , age , est quèd illa tam sit

Clemens ? Mens . Adeone mitis in me

Hæc mens perpetua est ? Tua est . Erit me

Cum concorde Adamas sivoire semper .

Cum concorde adamas sivoire semper .

Qui mensis decus addet inde maius

Maius . Sed mihi quos dabit parenti

Sermones comes ille & illa ? Comes ,

Ille & illa . Repulsa nec parata est

Rata est . Ambiguo loqui videris .

Foran , o dea , veritate aberras .

Erras . Quam vercor ? Reor . Cupis me

Irritare , quid angor ? Irritè re

Quid angor ? mihi nonne præstituta est

Tuta est . Et mihi destinata ? Nata .

Fato scilicet llicet . Puella

Nubet ergo mihi illa verè ! Vere .

Sponsæ ritè sacrabo liba ? Liba .

Melissæque vocabo nomen ? Omen .

An post ducier huc fines Rosinam ?

Sinam . Ille ipse dehinc , mihi illa junget

Bulid oscula suaviore ? Suavi

Ore . Labra per hæc litum sapis mel

Iste cerno . Sapis Melisse , cerno .

Interim mihi suauiter valebis .

Valebis . Mihi dulciter valè . Ter

Vale . Et ita requieta . Re quietâ .

Sepe ΠΑΡΗΧΗΣΙ comitem habet ΟΜΩΝΥ-

MIAN : vt ,

Quid facies facies , veneris cum veneris ante ;

Ne sedas , sed eas , ne pareas per eas .

METAMETRICA A P O L L O ANAGRAMMATICVS.

Sunt aliena quidem, sed pulchra Anagrammata, profert
Pagina quæ præsens; hæc silem laudibus effert.

CDXXXVIII.

VEM Græci Proteum, Latij
Vertumnum, nos dicimus
Apollinem Anagrammaticum.
Fuit autē Proteus, Deus
Marinus; Oceani & Te-
thyos filius, Neptuni pho-
cas pascens. Dicitur fuisse
Vates peritissimus; se in

formam quæcumque transmutans. Eum his
Virgilius versibus 4. Georg. describit.

*Est in Carpathio Neptuni gurgite Vates
Ceruleus Proteus, magnum qui piscibus aquor,
Et iunctu bipedum curru metitur equorum -
Hic nunc Emathia portus patriamq. reuifit
Pallenen, hunc & Nympha venerantur, & ipse
Grandaues Nereus, nois namque omnia Vates,
Quæ sint, quæ fuerint, quæ mox ventura trahuntur.
Quippe ita Neptuno visum est, immania cuius
Armenta, & turpes pascit sub gurgite phocas.*

Et equidem quidquid de Poetarum acumi-
nibus sit, fuit Proteus Aegypti Rex, patriâ
Memphites, qui Pheroni (forte, Pharaoni) in
regno successit. Quæ de eius mutabilitate di-
citur, ab Authoribus commodè exponi solent.
Ipse enim, quod & Caligula postea fecit, ha-
bitu incessit vario; iam Leonis exuuijs tectus,
iam alius animalis; iâ ferico, iam auro indutus;
iam arbori, iam monti similis: &c. Possent referri
ad mores hæc: nam Paulus, omnibus omnia fie-
bat, vt omnes lucraretur Christo: & quicumq.
Princeps, debet esse omnia omnibus, vt singu-
los in officio contineat. Ideo quidam Poëta.

*Cæsar, Rex, Princeps, qui non se accommodat orbis
Omnibus ingenijs, non habet ingenium.*

Placet conceptus, & vt à nostratibus intel-
ligatur, illum ad numeros sequentes reduco.

Rey, fuit Vertumno, expexo de los Reyes,

T assi pudo poner al mundo leyes.

Simple y astuto fuit, manso y severo,

Rusico, y caballero,

Con los grandes gigante,

Con los chicos pygmeo,

Blonda cera, durissimo diamante,

Bello con ellos, con à aquellos feo:

Que es Política mala,

La que todo lo iguala;

T así el Monarcha, que quiere de prudente

Gozar laurel, y coronar su frente,

Será trueno sin rayo para el bueno,

Para el malo será rayo sin trueno.

Hoc idem Numen à Romanis cognitum &
admissum: Vertumnus dictus, quod in varias
formas conuerteretur. Eum Tiberius Donatus
Vertunum dicit, vt voci Fortunus, à portan-
do deduct, sit similis.

Hæc ipsa mutabilitas hodie à nobis gram-
maticè consideratur; nam characterum & litera-
rum Protei, vulgò dicuntur Anagrammata, vt
cum Rodulpho II. sit *vi floridus*: & *Fridericus*,
Fideturris: & *ebrietas*, *re bestia*: aut etiam cum
vox Rôma transit in *Armo*, *Mare*, *Oram*, *Rnam*,
Mora, & alias similes. Et huc possent reduci
Retrograda, vt *Roma*, *Amor*: & *eram*, *Mare*: &c.
sed quia habent hæc specialem locum, non de-
buerunt reliquis cômiseri. Anagrammata sūt in
omni lingua. Illud Esaiæ 40. 26. *מִי אֱלֹהֵי בָרָא*. *Quis*
illa creauit? habet anagrammaticum responsum
ex Genes. 1. 1. *בָּרָא אֱלֹהִים*. *Creauit Deus*. Sic apud
Græcos *ἀνὰ*. anagr. *παρὰ*. sic *χίλος*. anagr. *ἰχθυς*.
sic etiam *ἄνθρωπος*. anagr. *ἀνὰ τὸ*. *Tu es agnus*.

Sicut literarum Protei *Anagrammata*, ita
dictionum Protei dicuntur *Analexeis*. quæ extra
metrum rarò, aut nunquam ponuntur. at in
metro habent gratiam, possulantque, vt serua-
tâ debet vocalium quantitate, dictiones mu-
tentur inter se: vt cùm Hypothecis Thyconica
salutat Copernicanam, immensasque fixarum
stellarum moles (sunt enim tantum non immen-
sæ Copernico) irridens & insultans exclamat:
Tot porro sunt monstra tibi, quot sydera cælo.

Quod carmen in multa millia transformatio-
num ire poterit. Illæso enim & sensu & metro,
possemus etiam dicere:

Porro monstra tibi tot sunt quot sydera cælo.

Sydera quot cælo, tot porro monstra tibi sunt. &c.

Et quidem de Anagrammatibus nunc, de
*Analexis*bus inferius disputabimus.

MVSA I. DOCENS.

CDXXXIX.

OSSUNT in omni lingua conformari Anagrammata, sed quia Latini præcipue scribimus, ex Latino idiomate exempla potiora sumemus.

Sunt Anagrammata in magno apud aliquos precio: apud alios in paruo. In Regina Eloquentia Palatio exercitat, 1. lect. 2. punct. 6. pagina. 57. hæc lego. *Huc anagrammata pertinent, ple-rumque laboriosi magis, quam ingeniosi partus, vel potius quoddam tormentum ingenij: sunt, autem, ut obiter dicam, varij generis. Et. parcius assumendi, nisi quid enigmaticum venisset paritum, & ad institutum faciunt: aliqui res multo sudore flectis, nullo fructu: multis odiosa, quia noua, nonnullis inuidiosa, vel ridicula, quia singularis & inaudita videtur. Si tamen elegans fueris, & aperto demum artificio, tanquam velamine sublato, perspicua: si fuerit opportuna, non ingratos amores, & delicias faciet. Et.*

Anagramma in purum, & impurum diuiditur. Illud est, in quo nulla litera deest, aut superest: ut *Moro, Armo*. Illud in quo est aliqua imperfectio: puta, si vna litera deest, si aliqua superest, si aliqua mutetur in aliam. Desunt literæ, quando plures sunt in Programmate, quam Anagrammate; superfunt, quando pauciores sunt in illo quam in isto. Considera exempla sequentia. *Dei Mater* *Ardy. Diameter*. Est purum. *Ferdinandus* *Ardy. Dura fines*. Deficit N. *Virgo Maria* *Ardy. Mira rogauit*. Deficit T. *Eucharistia* *Ardy. Hic vera vita*. Mutatur Sin V.

Primum Anagramma est purum: tot enim habet literas, & tales, quot & quales Programma. Cætera omnia sunt impura. Secunda impuritas in defectu consistit, nam *Ferdinandus* habet vndecim literas, & *Dura fines*, decem: quod, si dicamus, *Dura findens*, erit Anagramma purum, & nullo laborabit defectu. Tertiæ impuritas in augmento consistit: nam Programma habet decem literas, & Anagramma vndecim. Ergo, si dixerim, *Mira rogauit*, dederim purum Anagramma. Et tandem quarti impuritas non iam in numero, sed in qualitate consistit: nam *Eucharistia* tot habet literas, quot *Hic vera vita* (vtrumque habet vndecim) sed non tales, nam S, quæ erat in Programmate, conuertitur in V, in Anagrammate.

Semper pura cæteris sunt anteferenda: ac to-

lerat impuritas, si simplex; etiam interdum duplex: nunquam triplex: quam ob rem, si tria habuerint vitia, reijciuntur.

Et hic tu oportune, quia multa licentiosa. Anagrammata, quæ impura sunt, & in leges communes impingunt, laudari & celebrari, vides; interrogas, an liceat semper uti facultate, aut licentiâ, quam canones præscripti indulgent? Rem admittam ab omnibus non sine acumine negari Romæ: nam cum deuotus quidam Doctor immaculatam Virginis conceptionem impuro & licentioso Anagrammate celebrasset, fuit monitus isto Tetraſtichio:

*Non bene defendes impure Anagrammate Iane
Conceptum purum Virginis Angelica.*

*Immaculata Parens laudes sine labe requiris,
Ore nec impuro debuis illo coli.*

His tamen non obstantibus, Anagrammata, quæ vnum habeant vitium, si arguta, laudantur; & quæ habeant duo, tolerantur: nam, ut dixi, tria vitia non solent permitti.

Aliquid volo addere, ut consulam facilitati. Si velis non perturbari in transpositione literarum, seinde chartæ particulas quadratas quot fuerint necessariz: singulis inscribere vnam literam: & supra nudam mensam illas coordina, & semper habebis ob oculos adsumptas, & neglectas, & multis facilis quid sis factururus feces, quam si calamo utaris.

Vbi multæ sunt consonantes & paucæ vocales, pura Anagrammata vix fieri possunt. Sequentia in exemplum produco.

MADRID. *Ardy. MADRE.*

Deest D: & I transit in E.

Esta gran Babilonia, en que reside

El Catolico Nino,

Desde el gran Apenino

Hasta el Caucaſo sus conquistas mide.

Los que ayer opprimio como enemigos,

Oy recibe por bispos,

T con mill regocijos

Las socorre y ampara como amigos.

T assi es bien que le quadre

A Villa tan feliz nombre de MADRE.

MADRID. *Ardy. MARIDO.*

Vertitur D. in O.

Se caid Madrid (Señor)

Con muy poderſas gentes,

T con ſer tan diferentes,

Las muestra muy fino amor.

Desde America a Mayor

Las de esplendor mas lucido

Per

Por su quenta à recebido,
Y es, dando à todas la mano,
De las parciales hermano,
De las sugetas MARIDO.

MADRID. Año. MAR, ID.

Decet D.

M. Tirsus de Molinà, in Comœdia, quæ inscribitur *Martha la piadosa*, act. 3. introducitur Pastoranam Marthamq. de Mançanares (riusculus est, qui Madritum alluit) differentes.

Past. *Que rio è Martha, El de Mançanares.*

Past. *Riome del rio yo.*

Marth. *Antes quiero, que repares,
Que es rio de quien nacio
El Rey de todos los mares;
Rio de Madrid, que es MAR,
Que esas letras tiene en si.*

Etiani hic duplex DD. transire iubeantur in A. Madrid in Maria conuerti poterit.

CDXL.

De Anagrammatibus concatenatis.

Inter alios ingeniosos Discipulos, qui meam domum & gymnasium honorarunt Louanij, D. Petrus Vander Hagden, Brugensis Confusus filius, inter præcipuos fuit. Claruit in Philosophiis; ita tamen, ut ætatiuiores Musas nunquam contemneret. Sudabat sub prælo D. Landri Bandij Liber, olim à me Hispanice editus, & ab ipso in linguam Latinam stilo florido & polito translatus; & dum omnes Domestici in Iudem Authoris & Libri se profunderent, & utrumque Anagrammatibus conclebrarent, consensit acutus Adolescens non bene laudari ingenium peregrinum Bandij, nisi & Encomiastæ semitam ingrederetur peregrinam. Hanc ille ob causam, Anagrammata concatenata, Veteribus ignota & inuisa, proposuit; & publicauit hos numeros ingenij plenos. Tu singulos bene considera.

Ioannes de Caramuel. Πρῶτα.

ae Leander, Musa in o- Est purum.
cio leus. Ad arenam v- Est purum.
icere amulos, sana dan- Addit S.
do arma. (Ne cane leuis. Est purum.

Εὐχρησται.

Ne cane lingua leuis dignas grauiore coburno
Illustres Musas, sed eane lingua grauis.
Prisca nomen coluit Parnassi Numina sacri
Religio; prastat nunc coluisse duo.
Tu, quas dispersas dotes habuere sorores,
Vnà Caramuel, Tuq. Leander, habes.
Vos duo Parnassi Duenas Numina, Musis
Doctrinà, & studio nobiliora nomen.
Ingenio lenes generosa per oeta lauris
Cingitis inuicti tempora; fronde comas.

Aemulus est victus: malefundo dente malignus,
Nam mordere nequit, rodere cuncta soles.
Rudasq. & rodas, siquidem pars magna triumphi
Zoli erit lessus, inuidiaq. fragar.

Placuit ingenijs Academicis Anagrammatibus nouitas; & quia illa imitati sunt aliqui, modum, & normam eadem fabricandi subijcio.

Erat Πρῶτα. Ioannes de Caramuel. Hic erat Author Libri; & quia etiam D. Leander Bandius, qui Librum in linguam Latinam transulerat, laudandus erat, primum Αἰνῶμα dedit, *Ac Leander Musa in o-?* Sed quid in o-? sensus ad secundum Αἰνῶμα progredieris, & ait *cio leus*. Ad arenam v- superest V, & ne abundare dicatur, ad tertium Αἰνῶμα percurritur, videlicet, *icere amulos sana dan-* Et quia opus erat vocem vltimam (nempe, *Dum* absolueret, additur quartum Αἰνῶμα (videlicet *do arma*. Ne cane leuis) quod sensum claudie.

Hinc patet facilius esse concatenata Αἰνῶματα, quàm simplicia condere. Debent igitur concatenata à nouitate, & facilitate laudari.

Huic simile est Parthenium hoc, quod olim Imperatrici Angelorum inscriptum.

Salus Regina Maria. Πρῶτα.
Iram rege. Lunas à ia- Est purum.
nuà mirà geris. A- Est purum.
nimas rigas, leuante. Mutat R, in L.

Εὐχρησται.

Iratum patimur Syggium dum Demona, nostrum
Incautè pectus erimina multiplicat.
Nos contra ideire succenditur almus Olympus;
Expieris culpam, fulmina torques Atlas;
Tu rege (nempe, fuga) audenter Cacodæmonis iras;
(Nempe, arce) Celi fulmina ne noceant.
Ianua si est visa Conceptio, Gratia Luna;
Virgo tibi Astripotens, Vtraq. mira fuit.
Aridus est animus tui Calicula Virgo mirabis.
Et iacet, & serpit? tu pia Virgo leuas.
Esuris, & sinit? illum tu virtutibus alis.
Ambrosià nutris, ne cessare fortificas.

CCGCXLI.

De Anagrammatum iure, & licentiâ.

Interdum iure vitur suo Anagrammatista; interdum sibi indulget, & vitur toleratâ licentiâ. Dicitur uti iure, quando varietatem literarum admittit, quæ cum puritate componitur: sed tunc licentiâ vitur, quando varietas officit puritati.

Habet ius verendi I, & V. vocales in I, & V. consonantes; nec enim scio fuisse vel vnicum criticum, qui ob alterationem cuiusmodi Anagrammata impuritatibus accusaret. Veroque iure

A 3 gaudet

gaudet hoc Anagramma *Iulia, Liuis*. Ibi enim primum L. est consonans, hic vocale; & ibi V. est vocale, hic consonans.

Veteres, cum Y. literam Græcam, mutarunt in V. utebantur suo iure. Multa exempla congerit Ianus Laurenbergius in suo Antiquario literæ V. dixit enim Liu. Andronicus *Cuclopt*, pro *Cyclops*: Ennius *Olumpus*, pro *Olympus*: &c. Hodie igitur, siquidem Y. sonat vt I. si nolit Orator Græcas literas penitus extirpare, poterit saltem Anagrammatista I. pro Y. ponere, quoties postulet ratio. Pono exemplum. *Syderum Kρόσσου. Mus ride: Ridemus.*

H. à Grammaticis dicitur non esse litera: ergo omitti, vel addi poterit illa sâ puritate. Vnde *Monachus* dat *Canosum*. Vt Anagrammatis sinceritati consulant, nonnulli H. omittunt, etiam in Diagrammate, vt videre est in S. Benedicti vitâ à D. Iosepho Costât centum pulcherrimis Anagrammatis dilucidatâ, quorum Diagramma fuit, *Benedictus Anicius Monachorum Patriarca*. in quo bis omittitur H.

Literæ etiam duplices (videlicet X. & Z.) sicut etiam istæ (&, ß, ss, ßß) & similes, aut solui, aut contrahi possunt. Sic apud Ovvenum, *Vxor* anagrammaticè est *Orcus*. & apud alios *Siseca* (apud Bohemos *Iouis irati fulmen* fuit) erit *Axis*.

Fortè erunt, qui Iura alia producant, sed meo Lectori expedit esse religioso, ne nimio iure vti, vel abuti dicatur.

Licentia à Iure differt, quoniam literarum versiones licentiosæ puritatem amittunt. Est ergo licentia, cum vel vnica litera additur, vel vnica demitur, vel vnica in aliam mutatur. Pono exempla.

<i>Ferdinandus.</i>	Programma.
<i>Dira fundes.</i>	Anagramma purum.
<i>Dura findes.</i>	Etiam purum

<i>Iras funde.</i>	Demitur D.
<i>Diras fundet.</i>	Additur T.
<i>Mira fundes.</i>	Mutatur D. in M.
<i>Radios fundes.</i>	Additur O. & S.

In vltimâ lineâ duæ adduntur literæ, & hoc non tam vñ licentiæ, quàm abusu: nam licentia, nisi vnica sit, non solet ab eruditissimis tolerari.

Occurrit dubium, quod læpissimè solet proponi: nimirum, *An consulendum puritati Anagrammatis sit, an elegantia, & maiestati sensus? An antequam debeat impura literarum varietas grandi prædita sensu, pura, sed humilem sententiam exhibenti?*

Hieronymus Genuinus huic dubio respondisse videtur: multa enim in illo libro, cui à nominum metamorphosi nouen, reperies Anagrammata impura, quæ esse potuerunt pura, si sensus nobilitas negligenteretur. Aliqua exempla pono. Libro 2. mutat E. in V. in hac literarum metamorphosi *Perettus* *anag.* vt *Peetrus*, quæ esset pura conuersio, si diceretur *Ei Petrus*. In hac autem addit T videlicet, *Mapheus Barberinus. anag.* *Mea Vrbs, & Vrbs Phana*. quæ esset omnino pura, si omitteretur T, & legeretur *Vrbs à meâ Vrbs Phana*, vel saltem, *Vrbs bis vr̄e mea phana*. Et iterum, *Mapheus Barberinus. anag.* *Habes pia munera Vrbs*. Additur I. & negligitur puritas, cum tamen dici poterit, *Vrbs habes pia munera*, vel etiam, *Pia Vrbs habes munera*.

Dubium aliud succurrit. *An vnum compendiosè & notis uti possimus, aut in Diagrammate, aut in Anagrammate, sine puritatis iacturâ?* Quod est querere, *An sint pura hæc Anagrammata*. D. Ioannes. *anag.* Anno dies. Sic etiam Antonius de paupertate perit. *anag.* Puer ætat. ann. vij. pro te est.

Ego, & multi viri docti mecum, huic dubio assertiuè respondent.

MVSA II. ERYCIA ETIAM DOCENS.

CCCCXLII.

Vt brevius Musa prima, hæc vberius deducit & dilucidat: & ab Erycio Puteano, Regio Historiographo, Arcis Louanienfis Præfeco, bonarumq. Artium & Literarum Professore (quem nominaliter, laudasse & celebrasse

est) nomen sortitur. Ille quidem, dum viveret, mihi coniunctissimus fuit. Amaui suauissimum, & doctissimum Senem: eiusq. gloriam,

famamque, quâ potui, promoui & defendi. Voluit interdum speculationes nostras suis adiungi, aut ob argumenti identitatem: aut methodi similitudinem. Prodiit Bruxellæ apud Ioannem Mommartium libellus sub hac inscriptione.

Erycij Puteani de Anagrammatismo, quæ Cabala pars est. Diatriba; amicitia causa scripta, utilitatis edicta. Accedit Ioannis Caramuelis breuissimum totius Cabale specimen: curâ & studio Iussi Cæcilij Puteani E. F. Patris permissu.

Voluit igitur prudentissimus vir, hos duos libel-

libellos simul lucem adire, vt alter alterum iu-
uare possit. Et ego, quos ille olim coniunxit,
separari non patiar: & hanc ob rem, cum in
ipso limine Metametricæ, quæ nihil aliud est,
quàm quædam Latina Cabela, specimen illud
posuerim, volo Anagrammatici Parnassi Medi-
cationes honorare, Diatribam Erycijs adiungen-
do. Illam interlege, & Authoris admirens in-
genium, toti Orbi notum, & sæpè à doctissimis
Viris laudatum. Fruere & Vale.

Per-Illustri, & Amplissimo Domino.

D. FRANCISCO IOANNI
DE ROBLES,

E COMITIBVS D'ANNAPPES.

Proposito, Cancellario, & Conseruatori Loruanensis,

NOSOCOMII REGII

Magno Administratori.

PERILLVSTRIS ET AMPLISSIME DOMINE.

INTER seria recenter opera amœnus
amœnis his diebus, Optimus parens
meus fuit, & ANAGRAMMATIS-
MV M, intactum alijs argumentum,
ingenio & stilo complexus est. Ad delicias Venis, &
philosophari potuisti ad otia, & occupari. Scribendi
occafus & causa ab interceptis nuper Epistolis: quod
crimen qua fraude commissum, eâ audaciâ defen-
sum est. Quid remedi? Aut non scribere, aut No-
tis Litterisque scribenda occultare. De Litteris hic
agitur, non Commutandis, quæ Syntematica ra-
tio est, sed Transponendis, quæ propriè Anagram-
maticismus appellatur. Quam verò originem, quem
usum ille habeat, scire hoc DIATRIBA licebis:
scire, inquam, Quoties nomen vnumquodque, præ-
sertim Proprium, verti possit, & Quomodo: quo
Numerus compendio, quæ Ars ac Methodus ordine
constituatur. Plura huius cûmatis sumi, nec obvia,
quæ omnia tamen Anagrammaticismo continentur;
digna cerè, quantum Docti & Amici iudicant, non
scribi tantum, & publicari; sed Nomini tuo inscri-
bi. Vni multa, Patrono Amica; expressa, & ta-
men occultata. Sed lucem omnia à tergemina tua
luce accipient: à Stemmate, Virtute, Dignitate.
Stemma antiquissimum est, & perillustre: Virtus
pro Stemmate, Nobilissima; Dignitas pro Virtute,
non vno titulo Amplissima; siue Urbem hanc nostrâ
& Academiam, siue Rempublicam & Militiam,
spectemus. In Vrbe quidem, Summi Templi (præ-
fiscinè dixerim) Propositus es, & Sacrorum munus
imperio & exemplo egregiè sustines. In Academia,
Cancellarius, & honoris titulos, possi emerisa Stu-

diorum spatia iuuentuti bono Patria dispensas: item
Privilegiorum Conseruator, & pari auctoritate,
ac Iustitiâ litterarum Tribunal regis. In Republi-
ca denique & Militia, Summus Nosocomij Regij
Prefectus, siue Administrator; & tum insignè In-
stitutum vigilantissâ curâ, prudenti ostendis: verò
Regium esse; prorsus tanquàm nomine munus
exprimas. Quia enim ROBLESIVS es, agis
quod diceris, & salutare Robur lætis, tuo etiam
neglecto commodè liberaliter adfers. Sed hac quæ as-
tingo, maius ab ipso Parente meo Elogium, & sem-
pestiue accipiens: qui Te, vt Sidus & Cynosuram,
in Studiorum suorum pelago sufficit: benignâ sic
quoque vsurus Musarum aurâ, quam tuus fauor ad-
spirabit. Nunc igitur DIATRIBAM istam, à
mea manu, ab illius ingenio cape, & vtrumque
dedicatum tibi habe: imo Amicos omnes habe: quo-
rum Nomina, quasi ad ornamentum, Anagram-
maticismo testia sunt, & sic prolela crunt. Ita Pa-
rens, ego, Amici, Stemma tuum, Virtutem, Digni-
tatem veneramur. Vale, Perillustri Amplissime-
que DOMINE, & Litterarum Patrocinio gloriam
extende. Kal. Iunij, 1700. IDC. XXXXII.

Cicena PP.

Iustus Cecilius Putcanns, Bamelro-
dus, E. F. Magno Senatui Mechlini-
ensi à Secretis. Suo, & Paren-
tis nomine.

VERVLTHA EVPANTO.

Diuinæ triplices haustus, EVPANTE, VE-
RVLTHAE.

Attribuis mentis, cordaque trina mihi.
Qualem tergeminum testatur Iberia Regem,
Qualem Roma refert Ennideumque suum.
Te colo, te miro triplicatæ munere mentis,
Te plusquàm triplici munere cordis amo.

ERYCIVS PVTEANVS.

Anagrammaticismus.

VERVS PYCTA VENIS.

PYCTA, pugil, Græcè πύκτη: quam vocem,
& Latini vsurpant. Columellæ, Victor Gal-
linaceus pyctes est. Plinio, Euthymus pycta si-
mper Olympiæ victor, & semel victus. A quò à
Theagene, vt notauit Paulianus; & quomodo è
dolo. Proinde nec victus: quippe qui multæ
nomine, talentum pendere Theagenes iustus
est.

ERY.

ANAGRAMMATISMO.

QVAE CABALA PARS EST.

DIATRIBA.

CAPVT I.

Exordium à latebra sribendi, quæ Litterarum partim Commutatione, partim Transpositione constituitur. Cryptographiam propriè in Commutatione esse, Anagrammatismum in Transpositione.

CCCCXLIII.

ON vna sribendi latebra est: nulla promptior, quàm quæ Litteris, siue Alienis, & Commutatis; siue Proprijs, & Transpositis, formatur. Commutatio in toto sermone, aut eius parte; quando quæ significamus occultanda sunt. Transpositio, in Nominibus potissimum Proprijs; quando fidam hanc personam Viri Docti vel sumunt, vel admittunt; cauti, vbi nesciri pulchrum; tuti, vbi latere necessum est. Vt tempora, pro dolor! & homines aliqui sunt, vitij pleni, sed diuitijs ebrij, interuertere alienas epistolas audent, & tanquam nulla sigilli religio sit, effringere, ac violare. Crimen deprehensum est: in remedium cautio sit, vt non res tantum, quæ scribi solent; sed seorsim hi ipsi, qui scribunt, imò hi ad quos, & de quibus scribitur, arte abscondantur. Vrbes clausæ ac munitæ sunt, vt hostes arceantur: in vrbibus domus, vt fures. Imò verò & suppellectilem quiscue suam cellâ aut conclauis seruat: monilia & nummos arctiori scriniorum ac cistarum fide. Nomina hic igitur Propria, vt monilia quædam sunt, & peculiari synthemate digna, siue vsus, siue lusus placeat: quemadmodum vel amoenitas, vel necessitas, hos Litterarum dolos excusabit.

De Commutatione quidem Litterarum, quæ CRYPTOGRAPHIAM propriè habet, peculiari Libello ante annos aliquot egi. De Transpositione, quæ ANAGRAMMATISMVM, hac nunc Diatribâ æsturus sum; breuiter, vt in sterili argumento; libenter tamen, vt publicum faciam, quod ab alijs hæcenus siue relictum, in medio, siue neglectum est.

CCCCXLIV.

EX vno nomine plura educere, curiosa Litteratura est: vnum è multis seligere, quottum dissimiles ac tegas, semper iucundum, sepe vtile, interdum necessarium. Etiam in ornamentum Nomen vertitur, ex iisdem elementis, vel singulari sensu, vel opportuno enconio, vel eleganti scito exsurgens. In varia hac conuersione, vel Aptâ, vel Incepta Litterarum constitutio est. Ineptam hiulus Consonantium, concursus facit. Aptam ames, quando significandi vim habet; toleres, quando non habet. Sed quomodocumque, inter Figuras à Grammaticis recepta est, & Metagrammatismus, siue Anagrammatismus appellata: Latine Traiectio, siue Transpositio Litterarum: vel, vt infolentiori vtar voce, Traclatio; quæ alium vultum dictio sumis, etiam ignotum etiam barbarum, etiam exoticum, & ex aliena quasi lingua adoptatum. Traiectio hic, & similiter Translatio, propriè de loco in locum motio est, siue Litteram in syllaba capias, siue syllabam in dictione, siue dictionem in sententia. Traclatio Varroni placuit, lib. xv. de Lingua Latina, vbi quatuor ob causas nomina docet ex nominibus constitui: Litterarum Demptione, aut Additione, & propter earum Traclationem, aut Commutationem. Perpetram enim hic arclationem legi, Turnebus animaduertit. Esse autem Traclationem, cum tanquam manu littera tenetur, & huc, aut illuc transponuntur, ac traiciuntur. Sic à Cicerone scribi, de Oratore: Materiam in verbis esse, Traclationem in collocatione verborum. Vbi tamen alij, sed nullo sensu, astractionem. Præterea, Barbaries, è Traclatione nasci hic fortasse solita, pro cultu sit, peregrinitas pro elegantia, significatio ipsa, quia nulla, pro energia. Huc traho, quod Ingeniosus ille Picus Mirandula Disputationibus suis Magicis asserit, Thesi xxi. Nomina Barbara, & nihil significantia, plus habere efficacitatis.

CAPVT. III.

*Antiqua origine imaginem Anagrammatis sui
in Sacris Litteris inveniri: sed improprie, &
per Commutationem; qua Julius Caesar pos-
sedit, & Augustus Vsi. Nomina testera.*

CCCCXLV.

O Rigo Anagrammatici antiquissima est, & cum Litteris, vel statim post Litteras. Ipsa Sacra Oracula hoc alibi involucrio tecta sunt; imò hoc ornamento insignita, vt quia latent, diuiniore appareant. Exemplum ab Hieremia Propheta, cap. xxv. *Et Rex SESACH bibit calicem vini furoris.* Quis Rex? Babylonis: sed Litterarum latebra delusit, ne sacris minis irritatus noceret. Didico enim ססכ בבל *Babel in.* ססכ *Sesach* Anagrammaticismo (nisi potius Metathesis sit) Hebraeis vñtato, transformata est. Nempe solent hi vltimam Alphabeti sui litteram primæ loco, penultimam secundæ, antepenultimam tertiz, & sic deinceps statuere, vt D. Hieronymus hic adnotauit. Quæ & apud Græcos Latinosque ratio, sed alio atque alio ordine, obtinuit; Iulio Cæsari, & Octauiano Augusto familiaris. Et Iulius quidem D. pro A, E pro B, F pro C, ac perinde reliquis quaternario interuallo ponebat. Augustus, proximam B pro C, C pro B, D pro C, pro X autem duplex AA ybi notes Y & Z inter elementa Latina non censeari: quod & Victorinus Afer in Grammatica sua annotauit. De Litteris istis singularijs videtur Suetonius in Iulio & Augusto, Dio Cassius, lib. xxxix. A. Gellius, lib. xvi. l. cap. ix. Isidorus, lib. i. Orig. cap. xxiv. & Cryptographia nostra. Sed an satis tute eiusmodi latebræ? A Litteris ad Numeros, qui significari litteris solent, ingeniosè translata olim nomina, & *ιστορια* facta. Exemplum in Artemidoro, lib. iv. cap. xxvi. *Apud Græcos παῖς, anus, agrosantibus visa, mortis signum est; 1300. enim & 14. repræsentat: quem numerum implet quoque & τὰπὰ, elatio, siue funus.* Nimirum anus funeri proxima est, paratum, vt sic dicam, peculium Proserpinæ. Sic *αὐτοκτονη* homo prauus & perniciosus quidam, & *αὐτοκτονη*, in veteri Epigrammate Græco lib. ii. Anthologiæ: æquales enim numeri sunt, cccxx. par malum, velut bilance expensum, atque plus pestis in homine, vt Poëta inibi ludit, quam in ipso morbo fuisse.

y	3	u	2	2	4	A	30
p	100	4	5	4	1	0	70
u	1	u	30	u	40	1	30
w	400	0	500	4	1	u	40
r	100	0	70	y	3	0	70
		p	100	0	70	r	100
	704	4	1	p	100		
						1	410
		704	r	100			
							410

CAPVT IV.

Ariflarchum; alioſque de Anagrammatiſmo ſcripſiſſe. Ingenioſam hanc ſolertiā Somniji quoque interpretandis adhibitam; ſed Varia poſtea ſuperſtitione infamatam.

CCCCXLVI.

DE Anagrammatismo verò, vt coli Græcis ingenij coepit, scripsisse Aristarchum, illum censoriæ seueritatis Grammaticum, alioque nonnullos, idem Artemidorus tradit, lib. i. v. cap. xxv. Et hos serios quidem fuisse, quod scripserint, ridiculos, quod, in somnijs præsertim interpretandis, non usurpârint. Verba eius sunt hæc de his, *τὸν ἐν Ἀναγραμματισμῷ, ἐνδύειν δὲ πάντας ἐν τῷ ἀναγράμῳ, ὅτι παρὰ τὴν συνήθειαν, ἴσα ἀντιθέτῳ, ἴσα ἀντιθέτῳ ἀναγράμματα*. Ducunt, quid sit Anagrammatismus; sed videntur eo vixi non esse, neque transponentes syllabas, neque reiciētes, neque apponētes litteras. Sed neque reiciēdæ, neque apponēdæ litteræ erant, vt Anagrammatismus esset. Satis erat, Transponere. An fallor? Nimio plus Somnio, & sic Anagrammatismo tribuit. Addit verò, huius vsum illius interpretationi necessarium interdum esse, & ad perfectionem dignitatemque *ἐπιμύησιν* facere. Hæc laude Aristandrum fuisse, qui Alexandri, longâ & dubia circa Tyrum obsidione hærentis, somnium feliciter syllabæ vnius beneficio interpretatus est, & victoriam addixit. Rem Plutarchus narrat; sed verba sequor Artemidori, somnij modum mutantis. Satyrum ecce Rex in seuto suo ludentem per quietem viderat. Quid Vates? Anagrammatismo vsus est, vocabulumque diuidens. *Quia tuus, inquit, ἐστὶ τῶνος, Satyrus, οὗ τῶνος Τυς ἐστὶ Τυρος*. Somnium tolere: Somnium enim est. An dicam? Ad *ἐπιμύησιν* siue *εὐχρηματίας*, superstitio progressa est; tanquàm à nomine, quod quisque gerit, fata & futura dependant, & è litteris, variè collocatis, eruantur. Amplius: tanquàm vitæ mortifiqui vires & vices Anagrammatismo obnoxia sint, & elementorum traiectione ac situ regantur. Hinc Philostratus lib. i. v. puellam narrat, quæ Romæ in funere efferebatur, ab Apollonio (pene Auctorem sit fides) nominis mysterio, quasi postliminio animatam.

reperitur. Anagrammatifinum quisquis induet, Proteus erit. In multiplici hac nominum copia, quam paucæ aliquot litteræ fitu variatæ, sup-
pedicant, vnum aliquod cuique eligendum; si-
ue mollius sono, siue blandius fenfu, suaui-
tate quadam atque dignitate in aures se infinuât.
Epistolæ quidem, atque Dialogi has delicias
quærent: sic scribi amant, vt libertas sub festi-
uitate ludens, dum aliud videtur zeum exoti-
cis nominibus exprimere, sui censuram effu-
giat. Sic aliquando vt promiscuos Orbis mo-
res, Luxu ac Lasciuia laborantes, notarem.
Comum Deum stilo Menippæo effinxi, vbi ip-
semet personam mutans, maximè tamen reti-
nens, EVPANTVS, imò & PANEVTVS esse
volui; vt si aliud fumerem nomen, seruarem.
animum, & in tenebris Cimmerijs accensâ in-
genij faculâ, faciliori tramite ad Sapientiz spa-
tia gradum proferrem. De me, sed in Somnio,
tanquàm de alio loquor: me à me quoque mo-
neri, pulchrum arbitratum sum. Hic etiam
ADERBA ille meus, quem studiorum familia-
ritate & indulgentiâ vt filium habui, necum
somniaans vigilat, an vigilans somniat? Hic bo-
næ mentis Mysta, & tranquillissimus senex Ta-
butius philosophatur. Hic Erulpio, Dranset, Pa-
niperches suis latebris noti sunt; & quamuis ob-
scuri, lucent.

CAPVT VII.

*Anagrammatifinum ad sermonis securitatem
facere, & titulorum compendium.*

*De his obiter dictum, & ap-
pellatione Domini.*

CCCCXLIX.

NOlo aliorum, qui hodie famam ingenio
adepti sunt, exemplo consilij mei vce-
cundiam tutari: quoniam admodum Anagramma-
tismo vsus sum; ita & alios ipse excitaui, quo-
rum ad maiorem industriam securitatem venit,
quia in nominibus partim fugendis, partim
abscondendis, ingeniosa fuit. N mirum, ani-
mosior docentis, siue innotentis fiducia est, sub
persona loqui: vberior amœnitas, vestire nomi-
na, si vel nuda viliter, vel nota familiariter,
vel magna subtiliter vsurpantur. Qui peregrin-
ari solent, aliam sæpè sumunt faciem, vt igno-
ti sint; aliam vestem, vt viles sint; aliam fortu-
nam, vt tui sint. Nomen mutare, & non men-
tiri, securitatis tessera est. An mutare? Tuum
est, quod non tuum, in proprio peregrinum,
in peregrino proprium: eisdem litteris, aliâ
structurâ, ipsædem membris, alio corpore: quod
si inspicias, & ad examen syllabarum voces, te

tibi, & quasi per ludum, repræsentabit. Aliud
quoque ex Anagrammatismo commodum, ti-
tulum compendium; quos vno & velato om-
nes nomine, etiam magnos, eximios, sublimes,
absoluas. Teguntur nomina, & sic tituli, qui
adherent. Simplicitas maiestas est, reditque
ad prisca sui imaginem sermonis Genius, quan-
do ambitiosus Epithetis non inflatur. Cæsar
olim, & in epistola, & in affatu Cæsar erat;
Cicero, Cicero; Caro, Cato; & solo nomine
plenam laudem inueniebant. Hodie quæ deli-
ciæ! Siquis miles, fortissimi titulum exigit;
siquis orator, sacundissimi; siquis senator, sa-
pientissimi. Sic hiores sunt, ac tot pænè modis
peccamus, quot vel scribimus, vel loquimur,
nisi ad lancem ac demensum ambitionis voca-
bula persoluantur. Nuda appellatio, si Dis pla-
cet, displicet. Alius autem Nobilis, alius Ma-
gnificus, alius Illustis, aliterque vocari vult;
omnes promiscuè Domini: cum tamen id vile,
aut vilibus aliquando tributum. Martialem
audiamus:

*Cum uoco te Dominum, noli tibi Cinna placere
Sape etiam seruum sic resaluto meum.*

Augustus, vt est apud Suetonium, cap. xxxxi i
Domini appellationem, vt maledictum & oppro-
brium semper exhorruit. Et Tiberius, apud eun-
dem Suetonium, cap. xxvii. Dominus appella-
tus à quodam denuntiavit, ne se amplius contume-
lie causâ nominaret. Sed nostra tempora circa
titulos lasciuunt: vtinam meliori & Romano
ritu corrigenda! Virtus in pretio sit, & ab hac
sola pompam & pretium quisque capiet. Ma-
gni enim, quia animo, etiam nomine magni
sunt, cætera symmatis loco trahunt. Bonos igitur
& Doctos inter Magnos numero, qui tam
facile sine titulis boni doctique sunt, quàm li-
benter ad Anagrammatifinum se duci pa-
ciuntur.

CAPVT VIII.

*Viros Principes, aliosque Magnos Ana-
grammatismo delectari: sub no-
mine suo, non suo, dum latent,
generosius splendere.*

CCCC.

Illi ipsi qui inter Magnos eminent, viri Prin-
cipes, & Rectores aliorum, ideò & adeò be-
nigni sunt; vt quid sit latere, experiri ament,
alio nomine, & tamen suo: quasi tum demum
intelligant, se Magnos esse, quando paruis quo-
dammodo similes, à verborum pompa ac splen-
dore fortunam suam sinit, & conditionem
sejungi. Si rectè calculum ponis, hoc est sape-

re, & verè eminere: imò hoc est, in aliquam Dei similitudinem euehi; qui suo & solo id totum est nomine, quod exprimi non potest, & omnem appellationem continet. Sic igitur verè Magnus ille RYMASSA (nouo titulo & dignitate TAGRADVLEON) sub inuolucro mihi, septem litterarum, quasi Palladis numero, triumque syllabarum, quasi felicitatis mysterio resplendet, totà armatus & ornatus virgine, vt Belgica bella lætis regat auspicijs, tata victorijs attollat. Sic OBENNO, totà ad Bonitatem naturā compositus, vt animo, sic ore, aureus, Belgij Primas, Hierarchiam suam, quā prudentiā, eā pietate regens, quā vigilantia, eā doctrinā, Sacrorum maiestatem in ipsis Bellis & conseruando ornat, & orando conseruat. Sic ALVEDA, prisci clarique sanguinis, dignus à Magno Rege habitus, qui post præcipua Militiæ Belgicæ munia, rebus insubrum summo cum imperio præset: post arma placidus, & in ipsis Martialis, senatio, id est, perfecto litterarum numero nomen velans, perfectum ipsa animo decus explicat. Sic VALZEMIZVS, tam Suauis quā Doctus, gloriam & familiæ suæ, & sæculi tam ingenio efferebat illo, vt gèrere ipse quæ scribit, & eisdem litteris regere videatur. Sic MENTALCVS, diā mente, origine Regiā, etiam sine titulis, quos infra se habet, excellit: idem fortissimus & prudentissimus, totusque meus: tribus etiam syllabis, quarum tribus singulæ constant litteris, Musarum numerum complexus, hanc sibi laudem vindicat, vt Heros & Hercules dici mereatur. Sic VERVLTHA, & origine, & eruditione tam Græcā, quā Latinā Inclytus, Pacis Arbitrator, cum plena & Basilica potestate constitutus, triplici virtutis commendatione Hispanus, Germanus, Belgæ: quemadmodum triplici syllabatum studiorū compositum Anagrammatismum habet. Sic STOFRANDVS, antiquæ apud Insubres Nobilitatis, & ex ea familia, quæ Orbi Christiano Summum Sacrorum Principem aliquando dedit: vir cultu externo modestus, solida ab animo ornamenta fortunæ capiens, laude dignus, quia nominari, quā laudari magis. Sic AMANALCAS, ille negotiorum, Bellicorum quasi Atlas, tam à titulis alienus, vt ad familiaritatem simplex, amet nomen conferre: dignitatem, quā eminet, modestiā; auctoritatem quā pollet, humanitate commendans. Sic ASOR, diuinū planè ingenij, eloquij, consilij, & splendens Belgarum sidus, incorruptus sedulusque Summæ Majestatis assertor & vindex: qui etiam in motu tranquillus, in quiete occupatus, semperque sui similis, ad plenas virtutum laudes, breui & simul vernanti nomine, conuersis litteris ascendit. Sic BITHOSCO,

magno illustri munerè, & aliquid Solis habens, illustre splendorem, vbique inuehit, duodecim se Dignitatis suæ litteris velut radijs inuoluens, vt omnibus liceat, Sic NICOTHISCVS, vt ad Republicam, nec minus ad Sapientiam, natus; quæ, velut normā, & vitam, & mores componit: benignus omnibus, leuiter sibi, Regios sic administrans thesauros, vt ipse Regi tanquam thesaurus sit; virtutesque cæci diuitias inferendo, pereunte Aerarium faciat. Sic SORELBIVS, è Sacro & Academico Ordine; qui cum titulos alijs tribuat, in se negligit, quia his maior Majores suos non iactans, sed exprimens, generosum ab indole, tranquillum à studijs animum in gloriam ducit. Sic & alij ex eadem Orchestra, vel sanguine nobiles, vel virtute celebres, vel famā insignes, has nominum imagines læti ac lubentes admiscere; latere iucundum rati, cum obscurari nec possent, nec viderentur posse:

CAPVT IX.

Amicorum & Familiarium Album, qui nomina sua in Anagrammatismum contulere. Pleias Melodarbiana. Arietis laus, qui Græcis Am, & Latinis Mors. Aries Martis Signum.

CCCCLI.

Sed familiares ego plerisque meos, loco aut laque proximos, gente aut genio Belgas, hac amoenitate complexus sum; quorum alios genus aut dignitas commendat; alios doctrina, aut elegantia; omnes candor, & exacti ad probitatis normam mores. Recenseri quis vult? haec certe, paucos è multis, & honoris atque amoris causā: suo quemque nomine, an dicam non suo? quia Amicos & familiares, suo, non suo, notos, & tamen ignotos. Cùm neminem nomen, omnes ecce ostendo: cùm loqui non videar, Nomenclator, & quasi ex albo. Quia Litteris tota hæc amoenitas variatur, Litteræ hic quonque ordinem Latinæ serie constituent. Hi igitur inter alios mei sunt, & quia sub Anagrammatismo, magis mei. Belgæ plerique, alij tanquā Belgæ.

AMICORVM ALIQVOT NOBILIVM, DOCTORVMQVE A L B V M.

AD PLVRES EXTENDENDVM.

Quorum Nomina, hic recta, in apertum
mox, & cum Elogijs venient.

A Henus Ambrynus. Amyleda. Anacarpus. Andrigenus. Appius. Arbelaus. Belauus. Bidous. Binyvo. Caraflo. Caricafius. Chiusco. Catandocritus. Cibolius. Cimusco. Catenebunda. Damzilaus. Daneclernius. Deluenneda. Delmo. Dennerfas. Denutenergas. Derinetes. Derzas. Deseriarpas. Diarba. Dilo. Dinaptus. Dinto. Disfura. Drauglotta. Diugunnius. Domnorfus. Dreno. Duneltus. Ecbredus. Effelichius. Effulius. Elborena. Emarulca. Emylies. Erigitus. Eriscurius. Eroflaus. Eferius. Eubifa.	Eubucyer. Eucureyeta. Eucyneander. Eudanaus. Faqueruca. Fichalcus. Focus. Fronca. Gaffenusa. Gendaffus. Geneadorus. Gelbergondius. Gelporesbius. Giltanus. Gnodius. Gonucbetus. Grecherbo. Gunisba. Hebifca. Hegynus. Heneda. Herugena. Hiedelervet. Hifeni. Hiufo. Hyamnus. Hyeros. Hysunus. Lafca. Latilaus. Lerbo. Lonileus. Lucenas. Lyzius. Manilaus. Maliaffus. Mecyranus. Melceto. Melippus. Mellurus. Melihon. Meltor. Mermirto. Meropus. Mefa. Mefurgo. Mefurius.
---	---

Mnotta. Moluna. Moufinius. Monzina. Morucius. Mychelba. Mylerpus. Nalgernus. Napontus. Nardufes. Neflarfar. Nelodomerca. Nelfiganilus. Neflyo. Neruenunda. Nibumicio. Nicander. Niclestinus. Niconixus. Nifia. Ninereldus. Nouilaus. Nucaleon. Nufunno. Nychio. Nymetus. Nylanus. Oebierca. Ominerco. Onerbus. Oralcus. Oralmes. Oterua. Oriffus. Paibarpius. Pbinus. Pimotus.	Proteus. Quiceto. Reberra. Reuilauus. Rebegeunda. Ruarca. Rupelio. Senermo. Sennermus. Sergbo. Smonandus. Somirtus. Somnofca. Somo. Sotas. Talemmius. Tariilus. Teffilchius. Telbigenander. Tbarius. Thenfca. Thurfinaffus. Tiera. Timmaromus. Tirous. Tirtalla. Titus Bulerycius. Toronander. Tylbertucius. Teda. ierbus. Vigaretus. Vimber. Virius. Vrcbetus. Xudelco. Zapius.
---	---

Scorum Liberos superstites lubet fingulari
affectu, & fip Anagrammatifmo completi.

P L E I A S M E L O D A R B I A N A.

Tufius. Fufatus. Amilminaxius. Darenas.	Heleffus. Vbaretus. Arbunus.
--	---

Sed bonum factum. Ex Amicorum hoc Albo
vnu expunctus est, homo tam delicatus, vt ele-
gantiam contumeliam paret: tam ingeniofus, vt
in Anagrammatifmo fuo monftrum nobis mon-
ftraret, & metram quafi chitmeram.

Spectatum admiſſiſum ſenſatis amici?
Et videtur tamen, quia maligne paſſim quere-

las depromit, seriò nugari. Prorsus tanquam Litteræ arte transpositæ Arietem effingant, & furore quodam armatum. Somniat, an delirat? an ludos nobis facit? Innocentissimus hic sanè ingenij lusus est, sine imagine, sine vmbra iniuriæ, aut læsionis. Scire interim licet, Iouem Hammonem Cornibus Arietinis religiosè insignitum, & hanc Alexandro Magno, vt filius Iouis crederetur, imaginem Cornifrontis placuisse. Quid? Cornua habere, diuinum est: radij enim sunt, & cælestem quandam dignitatem repræsentant. Sic & Oraculum olim Arietinum erat, cuius Aulus Gellius meminit, lib. 11. cap. 11. Quid verba facio? redeat ad nomen suum, qui innocenti Anagrammatismo grauis est; & quod accusat, inuenit: inueniat Arietem, quia Martem nomine continet, etiam Iitibus Martialis. Aries, inquam, Mars est, Græcis ἄρης, qua Plautus voce vsus, Truculento: *Sis tu in legione bellatoris vir: at ego in culina Ares*. Latinis autem *Ares Ares* erat. Varronis verba sunt, lib. 1v. de Lingua Latina: *Aries quodcum dicebant Ares Veteres*. Non frustra etiam Martis signus, siue domus in cælo Aries est: cum bellicosam Dei indolem frontis ferociâ exprimat, Tauro iam & fortior, & formosior; quia velere fulget aureo, & auro ferit. Quinetiam, cui Mars placet, & ante omnia carum est aurum; placebit Martis Aries, qui totus est aureus. Quam etiam hic vim voces Hebraicæ habeant, alijs considerandum relinquo. Sed nihil agimus: exuat Anagrammatismi elegantiam, qui non capit; qui sub homine, vt sic dicam, quam sub nomine latere mauult, & fallere; qui alieno quoque ingenio se atrollet. Tesseræ nostra candor est; fucus, & fallacijs, more maiorum, alieni sumus: Honestas est; fraudes, fordes, strophas detestamur: Modestia, est; fastum, & ambitionem Lare, & magis pectore secludimus. Abeant vitia; amicitia inter bonos est: veniant Virtutes, Scientiæ, Elegantia; firmam, & iucundam amicitiam facient. Gaudet, qui sic iuncti sunt, *ἀνδρῶν παρὰ τοῦ ἀνδρῶν*: inuolui nomen, quod è suo quisque nomine capit; nunquam alius, quamuis esse videatur; semper idem, quamuis plures formas assumat.

CAPVT X.

De multiforini Anagrammatismi Varietate, pro numero & natura Litterarum. Harum diuissio, & observatio.

CCCCLII.

HAs autè prosequi lubet, totamque Anagrammatismi fertilitatem ad Numerum, & Modum vocare; vt quadam velut arte includi. Scire igitur solerti licebit compendio, Quot in

uno nomine Nomina sint, & quæ Varietatem admittant singula; parua magnam, magna nomen.

Et Varietas quidem à monade ad multitudinem consurgens, in incremento suo numerum ac rationem Litterarum sequitur, & quibus nomen vnumquodque compositum, ac formatum est: vel Singulis, vel B. nis, vel Pluribus. Vnus Litteræ, quæ & Syllabam, & vocabulum potest facere, vna positio est, nulla tractatio siue transpositio: quia enim vna vnum simplicemque situm tenet, Vocalis sit necessum est, vna ex quinque A, E, I, O, V. Duarum, duz positiones sunt, vna transpositio, acque hæ duz (sed extra diphthongum) vel vocales sunt, & sit Dissyllabum: vel vocalis & consonans, & manet Monosyllabum. Vna, inquam; duarum litterarum transpositio est: quia enim duz sunt, prima, vt à suo abeat, non potest, nisi secundæ locum occupare: vt V, in Vt, & TV, vbi Coniunctio in Pronomen desinit. Item IO Inachi filia, à Ioue in iuuenem mutata, & Ol dolentis particula, quasi uetamorphosin suam deformata puella Anagrammatismo suspiret. Trium litterarum tergemina transpositio est. Prima enim situm secundæ & tertiæ capit; secundæ, tertiæ & primæ; tertiæ, primæ & secundæ: vt MVS, quo nomine serbus Epicuri fuit, in MSV, VSM, VMS, SMV, SVM. Deinceps maiori incremento surgit coniugatio, ordine hic nobis exprimenda, partim verbis, partim notis. Vt enim Binæ litteræ binas dant positiones, Ternæ bis ternas: ita

Quaternæ, vicenas quaternas 24.

Quinæ, centenas vicenas, 120.

Senæ, septingentas vicenas, 720.

Septenæ, quinquies millenas quadragenas, 5040.

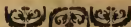
Octonæ, quadragies millenas, trecentas vicenas, 40320.

Nouenæ, trecenties sexagies bis millenas octingentas, octogenas, 362880.

Denz, trigiesies sexies centenas millenas, vicies octies mille octingentas, 3628800.

Vndenæ, trecenties nonagies nouies centenas millenas, decies sexies mille octingentas, 39916800.

Duodenæ, quater millies septingenties nonagies centenas millenas, mille sexcentas, 479001600.

3112.

CAPVT XL

Ratio ac regula, qua tota Anagrammatismi
Varietas ad numerum veniat. Con-
tortuplicata nomina.

CCCCLIH.

Hæc Varietas Anagrammatismi est, & ex-
tendi potest: Ratio à numero Litterarum,
quæ suo in se ductu multiplicatur, & has re-
gulas habent.

Si vna erit Littera, & nomen vnius fortassis
Litteræ, ad numerum non veniet: semel enim
sumpta in se redit, & vna est non aliam quæ cau-
sam, quàm quia vna.

Si Dux, in 1, ducentæ sunt, & erunt 2. Se-
mel enim dux sunt dux, & hæc tota hie varie-
tas est.

Si Tres, in 2, & erunt 6.

Si Quatuor, in 6, & erunt 24.

Si Quinque, in 24, & erunt 120.

Si Sex, in 120, & erunt 720.

Si Septem, in 720, erunt 5040.

Si Octo, in 5040, & erunt 40320.

Si Nouem, in 40320, & erunt 362880.

Si Decem, in 362880, & erunt 3628800.

Si Vndecim, in 3628800, & erunt 39916800.

Si Duodecim, in 39916800, & erunt 479001600.

Quod dico, facio; & multiplicationis ductus
gradatim in numeros quemque suos scanstiles
ostendo.

1 — 1

2 — 2

6 — 3

24 — 4

120 — 5

720 — 6

5040 — 7

40320 — 8

362880 — 9

3628800 — 10

39916800 — 11

479001600 — 12

Licebit verò hoc ordine ac methodo progredi,
si grandiora nomina sint: quemadmodum ef-
se possunt, præsertim ficta, & quæ in scena lu-
dunt. Illa Plautina, Persæ Ad. iv. Sc. vi. verè
longa & contortuplicata sunt: sed ingenium di-
spungentis occupent. Etenim si fraudulentum
vis hominem, ecce *Technoliquides*; & *Nugidolo-*
liquides: si superbum, *Vaniloquidors*; si avarum,
Nummorum-expalponides; *Argentis-exterbranides*;
Quod semel arripides nunquam posses arripides. In

quo ultimo triginta nouem elementa sunt: &
possis minori iam operâ in omnes formas suas
Alphabetum deducere, verba omnia quotquot
xxiv. apud Græcos & nostrates litteris confici
queant, numerare. Quantum opus I summam
pono, tu pronuncia.

620448401733139439360000.

CAPVT XII.

Modus ac Methodus, qua omnes formæ quos-
quot numerate iam sunt, constituan-
tur. Exemplum in digram-
mato & trigrammato.

CCCCLIV.

Atis de Numero, & Ratione Numeri: Mo-
dus ac Methodus, qua formæ omnes ha-
beantur, quamvis labore constet, ingenio ta-
men absoluitur, & quibusdam velut præceptis,
quæ subiungo.

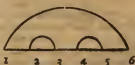
Quot Litteræ, tot ordines constituendi sunt,
tanquàm è singulis noua vocabula descendant.
singulæ etiam in principiis toties locandæ, quo-
ties reliquæ, quæ vocabulorum absolunt, situm
variant, Redeat IO, & exemplum Dissyllabum
faciat, vna iuuenca geminâ Litterarum specie.
Hic vel I præponitur, & erit IO; vel O, & erit
OI: sed quia O, post I, in IO vna est, non potest
ex IO, nisi OI efficiari.

I O.
IO. OI.

A duabus ad tres venio Litteras, vnâ tamen
syllabâ comprehensas. DIS esto, quem Plu-
tonem appellant. Singulæ hic Litteræ bis mu-
tantur: quia enim post primam D. dux sunt, I, S,
geminâ collocatio est. Ergo bis D, quia secun-
do & tertio loco scribi potest: bis I, quia tertio
& primo: bis S, quia primo & secundo: ergo
post D. potest esse IS, vel SI; post I verò SD, vel
DS; post S denique DI, vel ID. Si dicere hæc fa-
tis non est, ostendo.

D.	I.	S.
1. DIS.	3. ISD.	5. SDI.
2. DSI.	4. IDS.	6. SID.

Quemadmodum verò (quod animaduersione
dignum est) ex vna hic constructione senæ sunt:
ita conuersionis necessitate ternæ retrogradæ:
ultima primæ, quinta quartæ, tertia secundæ:
nec sine ordinis elegantiâ, quam lineæ osten-
dunt.

CAPVT XIII.

ANAGRAMMATISMI

Exemplum in Tetragrammato. In tota Anagrammatismi Varietate partem Litterarum dimidiam retrorsus ire.

CCCCLV.

Avgendus est numerus: & quidni ROMA, hic nobis verè quadrata, conuertatur? Verè Amor ac delictum Orbis, vt elogium ex ipso Anagrammatismo exurgit. Sed Maro accedit, vt quo potissimum ingenij iurare clara sit, nomine suo ostendat. Viginti igitur quatuor diuersæ è quatuor Litteris formæ sunt, quot apud Græcos orationis elementa. R. sexies principium occupat, quia O, M, A, quæ sequuntur, sexies singulæ situm variant: ternario autem numero hanc inesse necessitatem, priori iam exemplo ostendi. Nascuntur igitur post R, OMA, OAM, MAO, MOA, AOM, AMO, suo quidem ordine, & in circulum vocabuli Litteris reductis. Sic post O, MAR, MRA, ARM, AMR, RMA, RAM: post M, ARO, AOR, ROA, RAO, OAR, ORA: post A, ROM, RMO, OMR, ORM, MRO, MOR. Laterculum adiungo.

R O M A.

1 Roma.	7 Omar.	13 Maro.	19 Arom.
2 Roam.	8 Omra.	14 Maor.	20 Armo.
3 Rmao.	9 Oarm.	15 Mroa.	21 Aomr.
4 Rmao.	10 Oamr.	16 Mrao.	22 Aorm.
5 Raom.	11 Orma.	17 Mear.	23 Amro.
6 Ramo.	12 Oram.	18 Mora.	24 Amor.

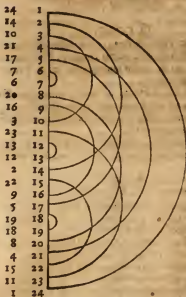
Hic etiam vt viginti quatuor translationes sunt: ita duodecim retrogradæ: vltima primæ, vigesima tertia vndecimæ, vigesima secunda decimæ, quinquæ, vigesima prima quartæ, vigesima octauæ, decimanona decimæ octauæ, decima septima, quinquæ, decima sexta nonæ, decima quarta secundæ, decima tertia duodecimæ, decima tertiæ, septima sextæ.

Vt ROMA, sic ROSA est, eodem numero Litterarum, ordine, modo, si M in S commutetur. Romam Rosam voca, Reginam florum, vt Vrbium habebis.

Ordinis huius, *quodam*, partim numeris, partim lineis in numeros reductis, tabella exprimit.

Quatuor Litteris retrogradis, partim numeris, partim lineis coniugatis:

CAPVT XIV.

Exemplum in Pentagrammato. Non ex omni Litterarum coagmentatione syllabam creari. Vbi de natura Consonantium.

CCCCLVI.

AD quinas iam Litteras exemplum profero, & à Platone sumo, bono nomine, bono nomine: quippe qui & numeris philosophatus est, & de Nominum ratione in Cratyllo scripsit; bis Plato, cum Aristocles appellaretur: maior nomine, & alter tantus litteris, quia imminutus. Nimirum hic quoque Hesiodi illud locum habet, *ante lucis ortu: Dimidium plus toto: illis occinendum, qui diuites & avari sunt: indigni opibus suis, imò non suis; quia aut male, aut non vtuntur. Vbi honestas igitur? ubi probitas, candor, fides? Post nummos hæc omnia, & luero virtus seruit. Rectè Nasos:*

Cura quid expediat prior est, quam quid sit bonum;

Et cum fortuna statque caditque fides.

Licetne addere? sed Satyrici Venusini ore:

Tan-

*Tantalus à labris sitiens fugientia captat
Flumina quid rides? mutato nomine de te
Fabula narratur: Congellis Undique sacris
Indymis inhians, & tanquam parcere sacris
Cogeris, aut pectus tantum gaudere tabellis.*

Sed ad Platonem redeo, quinque litteris, duabus autem syllabis tot continentem traiectiones nominis, quot annis olim Mensis Magnus Aegyptiacus (de quo in Bissexto meo) computabatur. Mirati incipe: centum viginti una forma formæ explicatæ sunt: eo modo, ingenio, arte, quibus iam dixi, & docui in compendium laborem conuertri. Quia enim quinque litteræ sunt, quinque ordines vocabulorum constituuntur: & quia post primam quamque quatuor reliquæ sunt, viginti quatuor vocabula ordines singuli recipiunt: quatuor enim Litteræ vigesies quater variantur.

P L A

1	Plato.	25	Latop.	49	Atopl.
2	Plaet.	26	Latpo.	50	Atop.
3	Pltoa.	27	Laopt.	51	Atpo.
4	Pltao.	28	Laotp.	52	Atpol.
5	Pltaa.	29	Lapto.	53	Atlpo.
6	Plota.	30	Lapot.	54	Atlop.
7	Patrh.	31	Ltopa.	55	Aopt.
8	Patlo.	32	Ltop.	56	Aopt.
9	Paoli.	33	Ltpao.	57	Aoltp.
10	Paotl.	34	Ltpoa.	58	Aolpt.
11	Palto.	35	Ltaop.	59	Aotpl.
12	Palot.	36	Ltaop.	60	Aotpl.
13	Prola.	37	Lopat.	61	Aplto.
14	Prol.	38	Lopta.	62	Aplto.
15	Pilao.	39	Loapt.	63	Aptlo.
16	Pitla.	40	Loapt.	64	Aptlo.
17	Ptaol.	41	Ltopa.	65	Aptol.
18	Ptala.	42	Ltopa.	66	Aptol.
19	Polat.	43	Lpta.	67	Altop.
20	Polta.	44	Lpta.	68	Altop.
21	Poatl.	45	Lptoa.	69	Altop.
22	Poalt.	46	Lptao.	70	Altop.
23	Potla.	47	Lpant.	71	Alpto.
24	Potal.	48	Lpota.	72	Alpot.

In primo ordine, post litteram P, sexies L, reperitur, sexies A, sexies T, sexies O. Duz deinde reliquæ litteræ suæ sequellæ, TO, OT, OA, AO, AT, TA;

T		O	
73	Topla.	97	Oplat.
74	Topat.	98	Oplta.
75	Tolap.	99	Opatl.
76	Tolpa.	100	Opatl.
77	Toapl.	101	Oplta.
78	Toalp.	102	Oplta.
79	Tplao.	103	Olatp.
80	Tpla.	104	Olatp.
81	Tpaol.	105	Oltap.
82	Tpalo.	106	Oltap.
83	Tpola.	107	Olpat.
84	Tpaol.	108	Olpia.
85	Tlaop.	109	Oatpl.
86	Tlao.	110	Oatpl.
87	Tlopa.	111	Oaplt.
88	Tloap.	112	Oaplt.
89	Tlpao.	113	Oatpl.
90	Tlpoa.	114	Oaplt.
91	Taopl.	115	Oitla.
92	Taolp.	116	Oitla.
93	Taplo.	117	Oitla.
94	Tapol.	118	Oitla.
95	Talop.	119	Oitap.
96	Talpo.	120	Oitap.

& sic in reliquis. In secundo ordine post L, sexies A, sexies T, sexies O, sexies P. Post A, verò bis T, bis O, bis P. Et ita deinceps.

In varia hæc etiam vicissitudine litterarum-syllabæ alibi syllabæ non sunt, molestæ ori, difficiles pronunciari: litteræ sunt, & manent litteræ, nullam in vocem, quia singulari, aut certè hiulcam admodum coeunt. Causa à Consonantium concursu, & collisione, præsertim quando Liquidæ L, M, N, R, Mutas præcedunt, & ipsæ planè mutæ sunt. M, hic etiam peculiari est indole: nam cùm sorores Litteræ L, N, R, sequi Mutas possint, non præire; hæc neque præit, neque sequitur, nisi post T, vt *Tmessi*, *Tmolus*, quem admodum in semi-vocalibus, non nisi post S, vt *Smaiglus*, *Smegma*. Cùm etiam Liquida Liquidæ coniunctionem respiciat, hæc vna cum vicinâ N, coalescit, vt *Mua*, *Mnemysyn*. Ipsa, etiam vocabula, quamvis vocabula sint, ac pronuntiari possint; significatione tamen plerumque (vt monui) velut animi deserviuntur. Corpora duntaxat, nisi & interdum monstra malis appellare. Sed hi abortus, vt sic dicam, Litterarum sunt, tanquàm ipsa vitium fertilitas adferat, & mixturâ peccet. Formæ retrogradæ numeri dimidium occupant, quas annotare, operæ & amoenitatis pretium sit: qui volet, lineis quoque exprimet, curiosam admodum velut harmoniam inuenturus.

Hic nunc sunt ANAGRAMMATISM, quinque Litteræ Retrogradæ, Numeris signari.

1	120	31	66	61	118	91	47
2	78	32	10	62	76	92	5
3	60	33	112	63	41	93	107
4	110	34	56	64	105	94	37
5	92	35	21	65	87	95	19
6	50	36	99	66	31	96	97
7	42	37	94	67	23	97	96
8	106	38	52	68	101	98	53
9	88	39	17	69	83	99	36
10	32	40	81	70	13	100	86
11	117	41	63	71	119	101	68
12	75	42	7	72	73	102	26
13	70	43	119	73	72	103	18
14	28	44	77	74	30	104	82
15	113	45	59	75	12	105	64
16	57	46	109	76	62	106	8
17	39	47	91	77	44	107	93
18	103	48	49	78	2	108	51
19	95	49	48	79	114	109	46
20	54	50	6	80	58	110	4
21	35	51	108	81	40	111	89
22	85	52	38	82	104	112	33
23	67	53	98	83	69	113	15
24	25	54	20	84	27	114	79
25	24	55	90	85	22	115	71
26	102	56	34	86	100	116	29
27	84	57	16	87	65	117	11
28	14	58	80	88	9	118	61
29	111	59	45	89	111	119	43
30	74	60	3	90	59	120	1

CAPVT XV.

Ratio Litterarum ad Syllabas, item ad Dictiones translata. Proteus. In Militia, Conuiuium, Ambulatione Anagrammatissimum esse; Usus, & lusu probari.

CCCCLVII.

Hic igitur Anagrammatissimum est, Numero suo secundus, Modo varius, Arte & Labore tractandus. Si quæ de Litteris dixi, ad Syllabas, imò ad Dictiones transferre libeat: noua in compendio amenitas erit.

Et Syllabæ quidem, vel singulæ sunt, & nulla mutatio est: vel binæ, & binas habent: vel ternæ, & bis ternas: vel quaternæ, & vicenas quaternas: vel quinæ, & centum, vicenas: vel senæ, & septingentas vicenas: & sic deinceps. Quid iam est? Si quis aut Artem longam, aut laborem morosum existimet ingenio, atque etiam fortunæ statut. Ante omnia, expensis Litteris, vltima vtique syllaba constituenda est: vt molli, & vel Latina, vel Græcâ terminatione, venustatem assumat: ita enim in suam relique-

formam facilius venient, vel non minus ducuntur.

Dictiones carmen, & vni præcipue versum respiciunt, quem Proteum appellamus. Quoties hic autem verti possit, satis in Thaumatis nostris, cum & Pietatem amoenam faceremus: explicatum. Sed ne in solis vel Litteris, vel Syllabis, vel dictionibus ingenium detineam, etiam in Conuiuium, etiam in Militia, etiam in quotidiana Ambulatione Anagrammatissimum esse libens ostendo. Et in Militia quidem nonne ordines sunt? in singulis Bini, Terni, Quaterni, Quini, Seni, aut plures eunt: qui omnes ratione numeri locum mutant, & aliam aliamque exhibeant constitutionem. Si Bini, duæ formæ erunt. Qui enim dexter, fieri sinister potest: contra, qui sinister, fieri dexter. Si Terni, sexies inter se variare locum poterunt. Si Quaterni, vigesies quater. Si Quini, centies vigesies: quemadmodum de Litteris dictum. Eadem Conuiuij ratio, vbi vario numero, sed vel Gratiarum, vt Varro docet, vel Musarum, vel inter medicos, perbellè sedetur: si plures Symptotæ sint, ac toties singuli bibant, quoties mutare ordinem queant, tota vindemia satis non sit. In Ambulatione, quæ reciproca spatia ita redituque conficit, partim mutatione loci, partim solâ conuersione vices sunt, partim vtrâque. Duorum facilis ratio. Redire nequeunt, nisi conuertantur. Hoc modo, qui dexter, sinister locum capit, qui sinister, dextri. Sed mutatione loci dexter semper dexter erit, & sinister sinister: quia sinister suum se vterque flectit. Ternarum hic numerus tenas omnino tropas, atque vicissitudines habet, quemadmodum more suo Hispani hodie, & eleganter ambulant. Singuli igitur, sed distinctis spatijs, nunc medium subeunt locum, nunc dextrum, nunc sinistram. Qui dexter est, fit medius, qui medius, sinister: sinister autem solâ conuersione dexter. Item, dexter & medius sinistorum, circumaguntur: sinister dextrorum. Dicitur solet in æbus perplexis, ac dubijs. Quid me, certum nescio. Respondeat, non sine ioco Comicus:

Si Deos salutas, dextrororsum censeo.

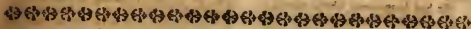
Atque talis in Sacris motus, talis solennitas, tanquam exulum homines sequantur. Sed in Ambulatione ista aliquid sacri esse, & aliquid simul profani, varietas ostendit: maior futura, si personarum augeatur numerus, & suum loca ordinem, suumque conuersio obtineant. Nec sine figura verba sint, senarij mutationem signis representant, tribus litteris totidem personas.

A A C C B B
B C A B C A
G B B A A C

A, B, C, primus itus est, A, C, B, reditus: C, A, B, sc-

B, Secundus itus, C, B, A, reditus: B, C, A, terrius itus, B, A, C, reditus. Sed manum de rabula: dixi, quæ huius, & hætenus non tractati, quod sciam, argumenti sunt, & quæ ad Anagrammatismum Nominum Propriorum,

proprie faciunt; amena, si ipsum æstimaueris; seria, si vsum. Quid est amœnus egomet fui, ut Amicos & familiares aliquot meos nominarem; serius, ut tegerem. Hi ipsi, quia Amici, nominari pulchrum censuere; tutum abscondi.

M V S A I I I V T E N S.

CCCQLVIII.

VO modo formentur Anagrammata, Prima & Secunda Musa docent: ergo ex contemplatione progrediamur ad praxim, videamusque nonnullas ingeniosas, & doctas vocum Metamorphoses, quas Viri

Eruditi fecerunt.

In ordine nullam legem obseruo; sed quæ prius ad meas venerunt manus, sunt prius positæ: omnes Viri docti meo iudicio sunt primi, nullus ultimus: nec volo alicuius gloriæ & meritis ex hoc capite præiudicari.

CCCCLIX.

ONORET etiam librum hunc P. Bohuslai Aloysij Balbini S.I. ingenium plum & eruditum: nam inter alia, Diux Vvartenfis miracula & prodigia calamo eloquenti descripsit, & tot exornavit conceptibus, ut Concionatores, Rhetores, & Poëtæ multa inueniant, quibus suas possint speculationes exornare.

Merito Vir optimus suum stylum dedicauit Deiparæ: quoniam, ut ait D. Bernardus serm. 3. super Salus Regina. De Mariâ, & ob Mariam, & propter Mariam omnis Scriptura facta est: propter hanc totus mundus factus est: & hac gratiâ Dei plena est: & per hanc homo redemptus est: Verbum Dei caro factum est: Deus humilis & Homo publicus. Et ut D. Bonauentura in Speculo B. Virginis cap. 8. Ipsa (Maria) Dei mater est, quæ maiorem Deus facere non possit. Maiorem Mundum facere possit Deus: maius Cælum facere possit Deus: maiorem Matrem quàm Matrem Dei, facere non possit Deus. Hæc duo testimonia præmiserat, subiungitque.

MAGNÆ DEI MATRI.

- a Thesauri Trinitatis,
- b Abari Animato,
- c Prodigio Cælesti, &
- d Sacratissimo Spectaculo,
- e Pundatrici Ecclesiæ,
- f Reparatrici generis Humani,
- g Paradiso secundi Adami,
- h Epitoma excellentiarum Dei,
- i Officina miraculorum,
- k Primogenita Redemptionis,
- l Centro Terra,
- m Collo Ecclesiæ,
- n Throno Dei.

M A R I A E:

Per quam post DEVM totus viuitt Orbis terrarum.

GRAMMATISMA.

- a Origenes ap. Causs. in Aula S.T.L. l. 3. sect. 15.
- b Methodius ap. eundem. c S. Ignatius. Antioch. epist. ad D. Ioan. d Idem ibidem. e S. Cyrill. ap. Causs. f S. Fulgent. ibid. g S. Proclus hom. de Natiuit. Chr. h Andr. Creten. ap. Caussin. l. cit. i S. Ioan. Damasc. Orat. de Natiuit. k S. Bernardin. Senen. Tomo 2. Concil. 51. artic. 3. cap. 4. l S. Bernardus serm. 3. in Pentecoste. m Spinelus in Throno B.V. C. 14. num. 37. n Id. ibidem.

IPSI SOLI

hunc de Vvartenfibus miraculis Librum
offerebat,

Et hoc Anagramma laboris maximi
Voto fufcepto Faciebat.

P. Bobulans Balbinus à Societate IESV.

PROGRAMMA

ET ORATIO ECCLESIAE.

Sodalis loquitur.

Salue Regina, Mater misericordiz,
vita, dulcedo, & spes nostra salve! ad te cla-
mamus exules Filij Euz; ad te fu-
spiramus gementes & fientes in
hac lacrymarum valle. Eia ergo
ad vocata nostra illos tuos mi-
fericordes oculos ad nos con-
uertere. Et lasvm benedictum hu-
ctum veneris cui nobis posuisti hoc
exilium. offende O clemens, O
pia, O dulcis Virgo Maria,

ANAGRAMMA PERFECTVM.

Et Responsio Beatissime Virginis.

Isdem omnino litteris, nulla desiderata, nulla
superflua Beatissimæ Virgo consolat.

Sodalem Salve recitantem.

ME SALVERE CVPIVS VENIO

TVA VIRGO, SODALIS.

SIC TE CLAVDO SINV, MATER;

LAC ACCIPE NOSTRVM

VBERE CALESTES DESTILLO

MELLIS HONORES,

ET TERGO LACRYMAS, ET VVL-

30 11 6 10 7 3 12 8 9 11 10 9 11 11 11 11 11
TVM AMPECTOR AMATVM
12 10 11 11 11 11 11 10 11 11 11 11 11 11 11 11
ARBOR ERO VITÆ, SPES SI IN ME
12 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11
FIXA RECLINET.

11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11
FIDE DEO INVAT I NGENVO S

11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11
MEA CVRA SODALES.

7 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11
DEIN VVLTV OSTENSO, MEA MA-

11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11
XIMA GLORIA CHRISTVS,

19 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11
TE FESTVM (6 I OCYNDA DI ES)

11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11
IN SIDERA CONDET.

11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11
IN SIDERA CONDET.

11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11
IN SIDERA CONDET.

11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11
IN SIDERA CONDET.

11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11
IN SIDERA CONDET.

11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11
IN SIDERA CONDET.

11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11
IN SIDERA CONDET.

11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11
IN SIDERA CONDET.

11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11
IN SIDERA CONDET.

11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11
IN SIDERA CONDET.

11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11
IN SIDERA CONDET.

11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11
IN SIDERA CONDET.

11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11
IN SIDERA CONDET.

11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11
IN SIDERA CONDET.

11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11
IN SIDERA CONDET.

11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11
IN SIDERA CONDET.

11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11
IN SIDERA CONDET.

11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11
IN SIDERA CONDET.

11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11
IN SIDERA CONDET.

11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11
IN SIDERA CONDET.

11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11
IN SIDERA CONDET.

11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11
IN SIDERA CONDET.

11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11
IN SIDERA CONDET.

11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11
IN SIDERA CONDET.

11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11
IN SIDERA CONDET.

11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11
IN SIDERA CONDET.

11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11
IN SIDERA CONDET.

11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11
IN SIDERA CONDET.

11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11
IN SIDERA CONDET.

11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11
IN SIDERA CONDET.

11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11
IN SIDERA CONDET.

11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11
IN SIDERA CONDET.

11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11
IN SIDERA CONDET.

11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11
IN SIDERA CONDET.

*Sunt tam in Oratione quàm Responsione nec
pauciores, nec plures Litteræ:*

A z b c d e f g h i l m n o p r s t u x y.

Hoc P. Balbinus ingenioso Anagrammate Li-
bri initium ornauit: & vt finis conlonalet initio,
hoc illum clausit.

PROGRAMMA.

Ave MARIA, gratia plena, Dominus tec-
cum: benedicta tu in mulieribus, & benedi-
ctus fructus ventris tui IESVS: Sancta Maria,
Mater Dei, ora pro nobis peccatoribus, nunc & in
hora mortis nostræ. Amen.

Responsio Beatissimæ Virginis ad Sodem.
hoc Aux recitantem, eisdem omnino litteris,
nulla desiderata, nullâ in aliam litterâ mutatâ.

Inquiratur à Beatissima Virgine Sodalis ad
amorem Virgineum.

Chare Sodalis ama! ut non te peccata molestantur
Ingrediere sinum: tuus es: clauderis in isto:
Totus ibi Matrem bibe, sapius vbera prensa:
Nam tibi necesse erunt: cordi fauus omnia vincet,
Vincet Amor.

Sunt tam in salutatione seu Oratione, quàm
in Responsione, seu Carmine, litteræ nec pau-
ciores nec plures.

A z b c d e f g h i l m n o p r s t u

Cognovi P. Balbinum in Bohemiâ, virum ob
pietatem doctrinamque Populo & Principibus
charum: vt vidi, cœpi venerari & amare: quod
omnes faciunt, qui illi semel loquuti. Scio
alia addidisse ingeniosa Anagrammata; sed quia
illa nondum habere potui, multo splendore ca-
rebunt

rebunt istæ paginæ. Addentur, si librum recu-
di contingat.

CCCCLX.

E St Eminentiſſimus Roſpiglioſus, Princeps
omni litterarum genere exornatiſſimus:
Scientiarum Promotor, & omnium Ingeniorum
Mecœnas. Habet in aulâ ſuâ Viros digniſſimos,
quos Fama celebrat: vt inter cæteros Paginam
hanc nobilitat D. Ioannes Baptiſta Agnenſis,
mihi in Mariâ Chariſſimus, nunquam oculatio-
r, quàm cùm cœcus. Ingenium conſecrauit Dei-
paræ, & multa ingenioſè & deuotè ſcripſit, quæ
merentur applauſum. Anagrammata exhibeo,
vt meum Lectorum in Metametricis inſtituam,
& in ipſo aduerſum Angelorum Reginam de-
uotionem intendam.

PSALTERIUM

ANAGRAMMATICVM

MARIANVM IMMACVLATVM,

Seu

Centum-quinquaginta Anagrammata proſus
pura pro Mariâ Deiparâ, Immaculatè con-
cepta, ex his Salutationis Ange-
licæ verbis cruta.

AVE MARIA GRATIA PLENA, DOMINVS TECVM.

Auctore IO. BAPTISTA AGNENSI, Cyneo, Caluenſi.

Eminentiffimi Principis S.R.E. Card.

IVLII ROSPIGLIOSI

Aulico, à multis menſibus omnino cæco.

Declaratorius Auctoris erga Diuam affectus.

AVE, MARIA, GRATIA PLENA,
DOMINVS TECVM. In interno
mentis lumine dedi cor meum in ſimi-
litudinem picture, quam in bono tuo
lumine culloco; Lampas indeſciens. Ecce triginta
& vnum Angelici huius acroamatis, veluti Men-
ſis tui totidem dierum numero diſtincti; ebaracte-
rem, ſeu literas, tanquam totidem ſtellas Ordine
Vario cõortas agentes, ac Immaculatæ tuæ gloriæ
ancillantes, & amabili concurſatione alia ex alijs
elogia Tibi textentes Tibi Siſto, illuminatrix MA-
RIA. Accipe hæc ſidera noſtris meæ. Ita mihi lon-
ga hæc oculorum nox erit; illuminatio in delicijs
meis, dum tu eris oculus cæco tuo; nam ad lau-
des tuas, vt vides, cæci vident. Te feram in
oculis; cordis amore non cæco, dum per Te, gratia

plena, hæc luce gratiæ, olim lumine gloriæ ſim-
videns. Hoc eſt, Domina, quod 130. hiſce ana-
grammatibus, veluti totidem ſtellis tuis, tibi ca-
nunt, & iam deſecerunt oculi mei dicentes, Do-
mina, quando conſolaberis me? Ecce lumen
oculorum meorum ipſum non eſt mecum: Sed
tecum eſt, dum eſt Dominus tecum; Dominus
illuminatio mea, & ſalus mea. Hoc eſt quod
dicitur elamo ſecus viam: Domina, vt videam Filium
tuum in patria: & tunc lumen oculorum meorum
erit mecum.

C Ano Reginam Iure tutam è lapſu Adami
Reginam videtis à nota maculæ puram
Do Reginam puram, & ſine macula auita.
Reginam (at nœuo puram) læti dicamus.
Io Regina, pura, munda, & Immaculata es.
Io, Regina amata: dic tu: En almè Pura ſum.
Pura animata ſum à Rege mei dulci nato.
Pura Vnica ego ſum, Mater alma Dei nati.
Caro mea pura à malis, Dei natum genuit.
Ego ſuperna, Immaculata Diuina Mater.
Templum Dei ſum, Arca ignara nocte Aui.
Regia Munda, & Palatium emicans auro.
Ego aurum nitens, Immaculata Deipara.
Pia, Munda, luſta, Alma Creatorem genui.
Ego mitis, Pura, Immaculata, veneranda
Margarita cæli ſum; niuea aptè munda.
Sat pura è malo Adami Inceratum genui.
Vna ſemper Immaculata, Virgo Dei nata.
Deipara auguſtè Immaculata ac miner.
Arca pura Nati Dei, eum tegam almo ſinu.
Aula ſum tota munda, ac Regina Empyreï.
En Virgo, en Deipara ſum, at Immaculata.
Clarè Purâ, idèd Amantis Amatum genui.
Ego Eua, armis Paracleti munita munda.
Ego amans, mirè pura, Dei Natum lætavi.
Caſta Mater, pura Diua Anguem elimino.
Longè caput Iſtæ à ſumma Diuinæ Matte.
Procul anguis à me, vna Mater Dei amati.
Ruat Anguis amarè, immane caput elido.
Sum Mater vnigeniti à Deo pura, ac alma.
Tota ſine macula Adam, purè germinau.
Pergam inuoluta, ac Munda Mater Ieſu.
Viuam Deo Integra, Immaculata parens.
Perijt Anguis coram Eua munda, & alma.
Deipara inuenta ſum, ergo Immaculata.
Si pariat vna Deum, en ergo Immaculata.
Pura, & digna Mater; ſumma cæli Ianua.
Digna Mater Ieſu, & pura à macula omni.
Sola purè, ac mirè munda animata viget.
En Paradifum, at ignotum iræ maculæ.
Eua, vt Parens, Adami ignoret maculam.
Eua ſecunda malum ignorat primæ: ita
Virgo nè ſemper munda à maculâ è itâ, itâ.
Vna eſt Deipara Virgo: en Immaculatam.
Vna eſt Immaculata Virgo: En Deiparam.

Ea pura à malo mira genuit sanctum Dei.
 En Regia tota lucida, anima summè pura,
 En Mater amata, Diua pura, signum Cali.
 Munda mali vigeat super omnia creata.
 Purè amata, & munda è macula originis.

Regina summè Diua, purè intacta à malo.
 Dei summa Imago, clara, & pura inuenta.
 En Virgo nata Diua, semper Immaculata.
 Regia Nata euadens luctum amari pomi.
 Alma Dei Virgo ante casum præmunita.
 En Virgo pariet Deum, sana, Immaculata.
 Niuea Mater Iesu, culpam ignorat Adam.
 Virgo est, ac præmunita in Ade malum.
 Ista Virgo almè, purè, ac mundè animata.
 Tanta Virgo merè Immunis à culpa Adæ.
 Deipara Magna venit, morsu mali vaect.
 Ea sanè tota pura, miraculum Magni Dei.
 Iram, maculamquè Adæ penitus ignorat.
 Purior Angelis, Deum, vnice amata, amat.
 Regina mirè tuta à lapsu communi Adæ.
 En pura Domus aurea micat almè ignita.
 Virgo veneranda, ipsamet Immaculata.
 Ista Eua Regina, mundo almè pura micat.
 Mature nego in Deipara iusta maculam.
 Lapsum, ac reatun Adami Niuea ignoret.
 Iure negamus maculam in tota Deipara.
 En pura Dei amans, & Immaculata Virgo.
 Amici, en pura genuit Adam Saluatorem.
 Ergo sine macula auita: nam Deum parit.
 O sanè claram, & puram Dei viui Gnaram.
 O Diuam purè genitam sine atra macula.
 O Diuam ingenti macula præseruatam.
 Age munda, I pura, tota mirè sine macula.
 Age Numen paris, o diua ter Immaculata.
 Age Idea sanè clara omnium puritatum.
 Purè Immaculata es, nam Virgo Dei nata.
 Vna paries Dei natum, ergo Immaculata.
 I, age pura à sorde, & munita in maculam.
 Munda à macula, i Iesum parito, & regna,
 En Ciuitas alma, purè munda Regi amato.
 Munda venis, Virgo amata, prima Electa.
 Ingenua, prouida, Mater Immaculata es.
 Gaudè Eua, spinâ malorum mirè intacta.
 Vale pacis Mater, Virgo mundè animata.
 En Deipara; ergo tuta, immunis à macula,
 Eua, mundi Regina, almè micat rota pura.
 Eia Pura, mundi Regem amato sinu laeta.
 Tu, o Alma, specie tua mira, i, regna munda,
 I, Regum Patrona: en Diua Immaculata es.
 Iam munda es à culpa Virgo intemerata.
 Vna Deo Immaculata es, Mater puri Agni.
 Eia ergo pura, munda Immaculata nites.
 I Virgo sanè munda, apertè Immaculata.
 Eua te dignam iure sine macula partam.
 Pura à macula, esto etiam mundi Regina.

TV Regina pia, summa, & inuida Coeli Ara;
 I Virgo almè amata, pura, munda nitescet,
 Sauè digna, meritorie, pura Immaculata.
 Verum Dei Agnum, intacta à malo paries.
 Agè purè animata, mirè cumulat donis.
 O Regina summè nitida, & pura à macula.
 Celi merè gaudium, Nata Pura Amantis.
 Virgo planè munda, ac Mater Iesu amata.
 Eia Pura, munda, Tu magni electa annos.
 Virgo antea Immaculata; en paries Deum.
 Ea vacas multâ pomis, Regina diua Mater.
 Mater Virgo pia, iam vale sanctè munda.
 Eua Regina, summo amanti Pura dilecta.
 O vera Immaculata, Dei Gnatum pariens.
 Tu parens veri Dei, O magna Immaculata.
 Adam, & Euam in macula purè ignorasti.
 I alma, intacta, Eua Virgo semper munda.
 I ergo pura, I sanè munda, & Immaculata.
 Euge mali nescia, pura, munda, mira tota.
 Euge porta miræ lucis, animata munda.
 Age Patrona mundi, lute Immaculata es.
 En tu Immaculata es, nam Virgo Deipara.
 Eua secunda, pura Mater Agni Immolati.
 Magna Deipara vnice tuta è morsu mali.
 Tu lute Immaculata, o magna Deiparens.
 Tu magna seruata à nece mali duri pomi.
 Tu Regia purè munda, anima amicta Sole.
 Eia munda patens, & Immaculata Virgo.
 Tu è summo data Pura à nece amari ligni.
 Tu vera primogenita sine macula Adam.
 Tu ergo Immaculata; nam Deipara venis.
 Tu Regia, munda animata, Cælum aperis.
 Tu, Alma (ducc Amoris igne) purè animata.
 Primatum tenes, o Diua ignara maculæ.
 Tu paries Virgo, Mundè ac almè animata.
 Virgo semper munda, intacta à vâ mali.
 Virgo à macula Adæ patenter immunis.
 Tu pia, munda è malo, sacrius agni Mater.
 Sana, & mira, eu procul à te Iugum Adam.
 Angelorum Diua, & purè animata micat.
 Eia pura, munda es, o Regina, à tactu mali.
 Tu magna, almè Pura, Diua emicas nitore.
 Tu ergo, i, iam per secula, animata munda.
 Næuum, & maculam ignorasti Deipara.
 Diua Mater genita pura omnis maculæ.
 O Iesu; en digna Mater, Pura Immaculata.
 O munda à macula per merita Iesu Gnati.
 Te puram, sine macula genitam adorauit.
 Roma! En Diua Parens Immaculata viget.
 Agnita pura maculæ à Montium Sidere.

*Spiritus Domini, Spiritus Sapientia, & Intelligentia
est, & Pietas esse otiosa non potest: quam obrem
D. Ioannes Baptista Agnenfis, Deiparam
amare pergit, eius laudibus studere non cessat.
Priori Psalterio Anagrammatico addidit aliter,
purissimum, & ingeniosissimum: quod hoc deu-
tum Epistolium pramittens, Diua consecrat.*

N iterum Tibi se sinit Anagramma-
tographus ille tuus, & singulas An-
gelicæ Salutationis literas, latio ge-
stu, ordine variè multiformi iubet
ire in laudes tuas. Nam uisi me cæ-

lestibus his occupem, *Quale gaudium mihi erit,
qui in tenebris sedeo, & lumen celi non video?*
Video in his Te, quæ S. Epiphania es Cælum,
splendidum: S. Ioanni Damasceno Cælum vium,
è quo post hæc tenebras spero lucem in lumine vi-
uentium. Ita tenebra non conuolabant me: neque
calenauit procella tenebrarum trahet me in tene-
bras exteriores Ancillatur Tibi in tenuibus laccæ
tuarum laudum meditamentis modica hæc te-
nebrarum mearum lux: ita vt & lux mea, & te-
nebræ meæ, & hæc ipsa in corpore meo, velut
in obscuro conclauis, clausis oculorum fenestris,
sedens anima, sit in manibus tuis, sicut sunt oculi
ancilla in manibus Dominae suæ. Tu Mater illius
es, qui totus oculus est, in quo sperant oculi om-
nium. Tu nodis meæ Luna pulcherrima es. Tu
dæ mulier amictu Sole tege me ipiendido illo tuo
pallio, nam contexerunt me tenebræ Incere.
Benedicite lux, & tenebrae meæ Domino, ac Matri
Domini. In manibus tuis depono oculos meos.
Profer lumen cæco tuo: illumina tenebras meas.
Nam à Te ductus, cæcus licet, cæli viam inuen-
iam, & non errabo in itineribus eternitatis.
Hæc ipsæ tenebræ meæ mihi erunt pro luce, ac
face, vt per Te ad Deum perueniam, qui posuit
tenebras latibulum suum. Tu fac vt in hoc tene-
brarum mearum latibulo latentem inueniam il-
lum, qui dixit *em ipso sum in tribulatione*, qui
in manibus suis abscondit lucem oculorum meo-
rum: & si vult, præcipiet ei *et rursus adueniat*.
At quicquid sit de hac luce, ego malo præ hæc
vt lux perpetua luceat mihi in regione lucis, & pa-
cis: vbi cum Angelis, & omnibus Tibi singu-
lari animi propensione addidit iam non cæcus
in gloriæ lumine Saluator dicā: *AVE MARIA.*

Iterum dico: *Salue, Magna purè animata.
Salue Pia: te Agni amor Mundam creauit.
Virgo an deturbata es à macula? minime.
Palam nitesces Virgo amata, iurè Munda.
Dic ita Virgo: en alme amata, en pura sum.
Pura animata sum: nam Virgo Dei electa.
Mater pudica sum, nota: malitiae ignara.
Munda: ac alma uirgo, uirga germen parò.*

*Sana, ac Pura: in tui gremio Dei amatum.
Ceu Turris animata ego Pia alme Munda.
Magna Deum mirè portauit lactea navis.
Enitor, agite, Iesum, Pura, Munda, ac alma.
Io: en Agna Dei sum, ter Pura Immaculata.
Caro Iesu almi Gnati, mea, Pura, & Munda.
Ignea luna, imò lactea, merita, Pura sum.
Alme intacta à morsu Adam, purè genui.
Ego per alta Cedrus Munda animata iui.
Integræ, mera, Munda placui Iesu Amato.
Cognita sum niuea, Pura, alma Dei Mater.
Præcui Cæli Mater, agnita Munda sum.
Almo pede irruis, enactui Anguem, & Salu.
Pura vadam, longè sis à me Atque Crimen.
Agna iurè munda, mei Pastorem lactaui.
Iesum lactaui, ergo animata per munda.
Roma, vidi puram ante sæcula genitam.
Vide Arcam Puri Agni, è malo sine tutam.
Ignem, pura, munda, munda, munda, lauræam.
En Deiparam, ergo tutam in maculas Aui.
Ponit Dei Virginem à rea macula tutam.
En summa Via lactea merito digna Pura.
Pange Duam: as iure sine macula ortam.
O, Agnam Dei intueris, & Puram à macula.
O, nega maculam in Matre Dei Purissimæ.
Agna Pia, Munda Iesum Creatorem aluit.
Virginem adora è spina maculae tutam.
Agite laeti, en adoramus Vnicam Puram.
Agite, en Rosa Pura dumi, en Immaculata.
A communis lapin Adæ iurate integræ.
O, laudate, scia, Virginem, Puram, sanctam.
Ait Angelus: Matrem dici Puram à nactu.
Vnà ergo, vnà ducite eam sat mali Puram.
Virginem adeò Puram ita altè Canamus.
Solum Agna Dei Mater, Pura nactui micat.
Pura ignorauit sentem maculae Adam.
Ea summo mane clara, nitida, Pura viget.
Ignorauit Adæ culpam, nam Mater Iesu.
Turris Euae communis in Adæ plagam.
Rosa punicea, Munda, mira, & alma, viget.
Vna Eua Regia Mater, Munda micat Polis.
Pia, & mera Eua Adam ignorans luctum.*

Virgo Prudens, & ea Immaculatè animata.
Eia factorem Mundi Pura, ac Alma genis.
Mater Virgo Pia, Munda eat sine macula.
Ea sacra, Munda Eua Primogenitum alit.
En Virgo sanè tuta è macula primi Adam.
Enititur Iesum Pura, Magnæ ac Alma Deo.
Dulcis Amor manè auertit à Pia Anguem.
Prostravit Anguem vna alme Amica Dei.
Pura à luto irac Adæ, cingat immensum.
Ruit Anguis coram ea Pia, & alme Munda.
Eua Munda euasit Capturam originalem.
Eua ista maculam primæ nacti ignorat.
Tota Pura à casu mali, & Mundi Regimen.
Arca ignea, Munda est mali, Iesum portat.

*Eua Virgo, Pia Mater, sanctè Munda mali.
Mater Almi Agni, ea ipsa vocetur Munda.
Inuisa Virago Alma est, semper Munda.
Virgo sanè permanet Diua Immaculata.
Parit ne Iesum? ita: Ergo munda à macula.
Primogenita data sine vae macularum.
Lactea Virgo Iesum pariat Munda mand.
Amata, Munda, Puriorque Angelis emicat,
Gastra Virgo, Pura malis, ea Munda eminet.
Ovis lactea, Munda, ea mire Agnum parit.
Electae Anima ita Pura in summo gradu.
Sanè euadit pomi lutum Agna mirè cara:
Nil creatum amo purius ea dignè amata.
Virgo mea, en dulcis Pura animata meat.
Veni ergo summa dilecta animata Pura.
Ager, veni, mirè Munda, ac tota Pura malis.
Iure dè Nata Anguem perdis Immaculata.
Macula, si uide ira Adam te Piam non urget.
I, iam animata Pura, & Angelorum Decus.
A primo ad ultimum en caret vae Agnati.
Integra Deum parit, nœuo Immaculata.
Tu integra Munda à pomis vel amari esca.
Pura entes, dè Regia Munda Immaculata.
Tu Regina, tu sine rea macula pomi Adam.
En tu Immaculata Deipara Virgo manet.
Emiteris Deum, dè Agna, Pura, si maculatata.
Aurea scaly, te non premit iugum Adami.
Virgo Jereua, Pia, Munda, & Immaculata.
I, Agna Immaculata, en parturies Deum.
Iam Pura es; age alio Deum incarnatum.
Euge Munda, sine pari orto Immaculata.
Amata, Pia, Munda, Cœlum terrae iungis.
Auri lampas grandem Aui nossem euis.
Pia, ac alma Virgo, Mundaue Mater nites.
Iurè Munda patet, dè Regia Immaculata.
En paritura et Agnum Dei, dè Immaculata.*

Ages, dè Vita almè Munda Increatum parit.
Viges dè sanè Munda, pariter Immaculata.
Agni aurea Domus in te, Perimmaculata.
Vna paries Deum, dè integra Immaculata.
Virgo amanda: purè entet, Immaculata.
Vitam nuè parit, nœo ergo immaculata.
Tu Regina Diua: nempe Rosa Immaculata.
Eua purior Adam, ingens, & Immaculata.
I, Agna, Dei Mater, lupum Auerni mactas,
Ito amata munda, placat Regem Uniuersi.
Diuina ope regnas tu merè Immaculata.
Agna Dei Mater, iusse Pura omni macula.
Cœlum aperuisti Regina amata, Munda.
Virgo Munda, & semper intacta à vae mali.
Salue, perges, mira, cui Anima tota Munda.
O Agna mira, summe Pura, ac in Dei Tutela.
Tu nœuo Immaculata, Paradisi geramen.
I, lacteum Mare, Virgo Pia, sana, & Munda:
O Mare, tamen placidum sine ruga Auita.
Mons Dei Amatus, tu Regina Pura maculae.

*Merè nites; dè Pura Agna diu Immaculata.
Virgo nuè animata es Perimmaculata.
Euge iam intacta Rosa purè Munda mali.
I, age, Rosa intacta Veprium almè Munda.
Regia emicant, tota Pura, Mundaue mali.
Mundi Regem alit, dè Vnica amata, & Pura.
Regina Diua; semper tuta à macula omni.
I, parua, tota Magna, i mirè Munda cluces.
I, dè magna, & almè Pura, Sanctuarium Dei.
Tu Mater Agni Dei, Pura es à macula omni.
I, Rosa matutina, i, perge Munda maculae.
O Vitis amata, Germen dulce, Anima Pura.
Oliua Pacis Mater, Materque Agni Munda.
Inuisa Virgo, peralutè amata, Munda es?
Alma Regina iurè munda es à tactu pomi.
Eua Mater Adami, ignores Aui planctum
I, age, te sacram Lunam notae Puram vidi.
I, vera Iesu Mater, palam Cognita Munda.
Offendi te Reginam Puram à macula Aui.
Viue, regna, ac impera tota Munda malis.
Iam vale intacta Virgo semper Munda.
Casta, imo pura mali, in æternum gaude.
Iam et iurè Cognita Alma Pura, & Munda.
Perge mira tota Munda sine macula Aui.
Sancta Mater Magni Dei, Pura malo tæne,
Regina Cor Iesu, tam Pia, tam Munda, vale.
En Regina amata Diua, te Puram colimus.
Eia, te ingenti macula Puram adoramus.
Eua Paracleti summi, nota Regias Munda.
Virgo, i, Munda patet, Mater Amica, Vale.*

CCCC LXI.

Per illustis Dominus Lucas Carolucius, Canonicus, & Regius Sacellanus Regalis Matricis Ciuitatis Altamuræ, Poëta celebris, ad honore Beatissimæ semperq. Virginis MARIAE Anagrammata sequentia composuit, & ALEXANDRO VII. Pontifici Optimo Maximo dedicauit.

Sub tuum præsidium confugimus, Sanctæ Dei Genitrix, nostras deprecationes ne despicias in necessitatibus nostris, sed à periculis cunctis libera nos semper, Virgo gloriosa, & benedicta.

Ota pro nobis Sanctæ Dei Genitrix.

Vt digni efficiamur promissionibus Christi.

Concede, misericors Deus, fragilitati nostræ præsidium, vt, qui Sanctæ Dei Genitricis memoriam agimus, intercessionis eius auxilio, à nostris iniquitatibus resurgamus. Per eundem Dominum nostrum.

Anagramma puram.

396.

Grandis ALEXANDER, cum summus SEPTIMVS infis Inter Alexandros Vrbis, & Orbis ATLAS, Eia,

Eia, FIDE, culpæ sine sorde fuisse MARIAM
 Conceptam statuas; incipe; iure decet;
 Præciurata fuit; sic SCOTI dextera scribit:
 Confregit corui Daemonis ipsa caput;
 En dius Candor, Ros, Ignis, Gratia, Virtus,
 Enq; nouus, mirus VIRGINIS Albor, Amor
 VIRGINIS immensis meritis, en MOTOR IBE-
 Poscit id; ò signis, indice nempe nota; (RVS
 Oh mitis BOMBVS confurget, & ignis in ignem
 Vi, vi dissidium corruet! Ecce QUIES. 396.

Clavis Litterarum. D. Lucas

37. 7. 18. 14. 39. 4. 10. 1. 39. 5. 39. 37. 33. 9.
 A. b. c. d. e. f. g. h. i. l. in. n. o. p
 2. 30. 45. 26. 28. 3.
 q. r. t. u. x. 396

Carolusius.

CCCCXLII.

S Alue Regina, mater misericordie, vita, dul-
 cedo, & spes nostra salue. Ad te. clama-
 mus exules filij Euæ. Ad te suspiramus ge-
 mentes, & stentes in hac latrymarum valles.
 Eia ergo aduocata nostra, illos tuos miseri-
 cordes oculos ad nos conuerte. Et Iesum,
 benedictum fructum ventris tui nobis, post hoc
 exilium ostende. O clemens, ò pia, ò dulcis Vir-
 go Maria. 285.

Anagramma purum.

C Oelestes Ciues, iam verè effundite versus,
 Plaudite, vos diuas sollicitate lyras;
 Et sine labe, micans, concepta Puella, vigesces,
 Daemonis horridi cornua caeca secidit;
 Mox Homo, redde modos ad coelica teæ; To-
 Surrexit meritis immaculata Parens; (nantis
 Tum demum, ò verè melicum Ven, Orbis Origo,
 Florigeras Mulas soluat, vt eugè tonent:
 Alleluia. 285.

Clavis Litterarum. D. Lucas

Carolusius.

16. 1. 14. 11. 32. 3. 4. 2. 25. 16. 15. 13. 11. 4.
 A. b. c. d. e. f. g. h. i. l. m. n. o. p.
 17. 27. 10. 14. 1.
 r. s. t. u. x. y. 285

CCCCXLIII.

P Et illustis, & Reuerendissimus D. Iosephus
 Costalta, Abbas dignissimus Congrega-
 tionis Cassinensis, ita scientias eminentiores
 tractat, vt floridiora studia non omittat. Dum
 esset Sublacensis Prior Sanctissimi Nostri vitam
 centum pulcherrimis Anagrammatistis descri-
 ptit, & Romæ edidit anno 1655. Illa ego, vt
 omnium erga Deum deuotionem promoueam,
 & Librum hunc honorem, hic subscribo.

BENEDICTVS ANITVS:M
 MONACORVM PATRIARCA.

ANAGRAMMATISMI IN BELLIS A

N Vne audi Vir, arcana miræ, & obstupescito.
 Prodam tibi Natura, ac virtutis conamè.
 Accipe. Do tibi Virum, nec natum. Sancta orbe.
 In sacro Abundantiæ vtero Puer, sic canit:
 Nursia stat canora. Benedictum ortum capir
 Eupropius canit, ac breui dat Natu Romæ
 Pia Anitiana Domus, cor Urbis, carum tence:
 Roma indoctus abiit, ne merè vanis capiat
 Arua corde dimisit: Sublacum arcana petre
 Orans Capisterium vnit, ac bonum dat Care
 Nudus vestem, & cibaria à Romano accipit
 Sub Crypta iacet Vir, vnde Monastica Norma
 Rumpit Quis, Aes sonorum, ac Vis nec cadit
 A Viro non abest Deus: immò hic cuncta parat
 It munis Presbyter, ac dat cara vna cum vino
 Pastor ait: Num bestia, Hic, an Vir? Caru Ado
 Capiens cibum à reo, dat Cor, nutrit Animam.
 In spineto accubans, Amoris Arcum deuicant
 Monasterij bonam curam, Vir adauctus cepit
 Cona virus à Monachis Patri datur. Nec obit
 Adâ Cruce, en abiit Mensa virus; Domo Patre
 Tria supra nouem Monasteria nunc dicabit
 Erat; nominabatur Primus Occidentis Abba
 Maurus, ac Placidus notis, boni, redè amanti
 Monachus à Patre, in carne vi istus; deu orat
 Ab rupe Monis non redi Caris ducit aquam
 Ferrum sicut Natans accedit; pio Manubrio.
 Maurus ac Aniene concito Placidum trahit
 Inimici Panem, coactus Coruus terrâ abdit
 Casum eû Renatis adit, ne Amor Arcu oblit
 Presbyteri; ni amari, Adâ, Casum condoluit
 Cassini carus Pater Daemonium construit
 En victor, Martino, Baptiste sacrum dicat
 Cassini Terrâ, omnibus prædicat cor nouum.
 Indicat Patre, ah sit Oceanus Miraculorum.
 Daemonium in vna petra. Carus orat, sic abiit.
 Mens rapta Natis. Coquina comburi videtur.
 En Carum. Orat, ac spectrum ignis vani abiit.
 Intimè orat, ac sanat Puerum ruina occisum.
 Caris en diuinat sumpta cibaria. Commonet
 Arcana ait. Corripit sumentem cibos in via
 Arcanum Totile cum bardis, io seruo capir.
 Repone (dicie) cara, arma. Nô est ins tunm. Abi.
 Iustorum bona nactus mirè edicir arcana
 Nam Carus, Totile prædicat Annum obitus.
 En diuinat. Roma, vna, Caput Orbis mare fecit.
 Vi oris accinctus sanat Daemonio arreptum.
 Hic re sanatus, ab Daemonio iterum capitur.
 Nam vetitus à Caro, accipit sacrum Ordinem.
 Pater tuinam, occasum Monasterij diuinat.

Is noscitur vina abdita, ac monet Puerum cara.
 Minor parcat. Ecce atrum. Vasi abditio Anguis.
 A Moniali orante accipit munera subditus.
 Nato is Orbi mirus, accepta muncera diuinat.
 Patri Monachus inseruit, ac vana corde init.
 Arcana vir scit. Nato diuinat cor superbum.
 En farina votis parata. Bis centum modia. Cur?
 Panis non erant Caris sac Deum orat ob victum.
 Asciterium à Natis construendum Cari ope.
 Monasterium Pater in Visu creat, ac condit.
 Corripuit Natas ter maledicas in Monacum.
 Cara communione duas is priuat, ni taceant.
 Mortuas, non viuas reijcit Arcà peccatum.
 Hic mortuas absoluit. Diu permanent in Arca.
 Natus amatus en Patri inobedit, ac moritur.
 Sana terra proijcit Natum, nec Diuo carum.
 Ob Corpus Domini (en causa terra natu caput.)
 Amans, ac curans inobedienti compatitur.
 Cœnobita à via Crucis errans, mundum petit.
 Viri iussu Draco nae premit Natum, ne abeat.
 Puerum scabie orta in carne idum, is sanat.
 Debitis arcus orat Pium numos. Nec in Arca.
 Oratus orat. Ecce numi. A Pio manibus datur.
 Hic Pater, ni bonus, sanat viro cutem variam.
 Imperat Carus Oleum dari. Natus ibi non dat.
 Sancit, vas vitreum non datum, Arce proijci.
 En datur sanum, vas proiectum, Cor cari Nati.
 Ob accidens nae mirum stupet Cor nati auari.
 Is Pater nunc orat, ac ibi dat Oleum, ni maius.
 Eijcitur ab Nato Daemon curis, manu Patris.
 Arcus à fero manibus, vi, Patrem inuocat.
 En Visu canina corda premis: Arcum soluit.
 Rustici Natus ob Parcae manum, en adit Orcu.
 Rustici Natum is voce abripit à cana morte.
 Pater vnà cum Natis adit vicinam foreretu.
 Inuita fore nunc is amat, ac cupit abire.
 Orat Scolastica, vt imbre nunc impediatur:
 Ecce nunc it in Paradisum. Vatis beata soror.
 Ab Arce aspicit, Mundum in vno sole arcari.
 Noctu arcana Germani Spiritus adit Cœlum.
 Innocuus Pater dat nobis Caris viam rectam.
 Iustinianus Pium, vr Cor amat. Ecce dat bona.
 Ambo Patruels, varij dant Normas cunctis.
 Cor Vatis præcit vnà Annum, ac Diem obitus.
 Pater scandit Cœlum via nimis ornata. Cur?
 Tot vana, Orbis curas, Carnem, Daemonia vitia.
 Nactus cor verum Abbas in specu mira donat.
 In imo specu à Beato infana curatur. It mira.
 In specu Virtus Sancti. Ora. Beato animum da.
 Nunc Ioseph Costalta Animum dat. I, care Vir.

Ioseph Costalta Prior Sublacenſis.

Anagrammatismus.

Sub alijs celsi Patris ſilo. Hæc pono.

CGCCLXIV.

F Loret Romæ Carolus à S. Antonio Pataui-
 no, Piarum Scholarum Sacerdos, Vir verè
 pius & doctus, cuius pulcherrima Anagramma-
 ta cum laude & vtilitate leguntur. Pono ali-
 qua, quæ typis edita admirationem promeren-
 tur.

EMINENTISSIMO PRINCIPI

F A B I O

S. R. E. CARDINALI CHISIO

(Nunc

ALEXANDRO VII.

PONTIFICI SVMMO AN. M. DC. LII.

*Dies Natiuitatis Domini noſtri I E S V
 CHRISTI ſecundum carnem.*

Anagramma purum.

*Hic diſſiſſimus aſtris: at nunc (videt)
 in ſeno miſer iacet, nudus tremiſt.*

Aliud. *Infantis hic ſit viſa & ſanctiſſimo
 cruore mundus iſte redimendus.*

Aliud. *Infans iſte, eſſi nudus ſic tremuiſt,
 amore iucundiſſimo intus ardet.*

Eidem EMINENTISSIMO PRINCIPI

(Nunc

PONTIFICI MAXIMO)

Dedicabat Author anno 1653.

*Sancta DEI VIRGO MARIA Aſſumpta
 eſt ad Caeleſte ſolum.*

Anagramma purum.

*Auguſtè à Sole amiſſa: pedes Luna,
 Cemas aſtris redimiſta.*

Vberimus huius Partheniz Muſæ fons repo-
 nitur in illo curioſo Diagrammate, quod ite-
 rum iterumque reſcuſum eſt hoc titulo: Ana-
 grammata ſacra oſto & quadraginta, contexta
 à literis eorum quinque vocabulorum, Sancta Ma-
 ria Virgo Mater Dei: qua quinque verba capi-
 talibus literis Anagrammatum bis repræſentantur.
 Anagrammata autem partem ſunt pura, partem
 cum vnius ſantum litteræ commutatione compo-
 ſita.

PARS PRIOR.

Sancta MARIA, VIRGO, MATER DEI.

ANAGRAMMATA.

1 ic dicar; Anima remota reatu.
2 rca Regis mundi, ò rite amata.
3 itida, decora, rara, vti gemma.
4 reatura magna, ò meritis dia
5 riadi summæ, ò Regina sacra
6 ue, raro magis amicta nitore.
7 ira, ac rara est gaudium menti.
8 urora nata, redimita gemmis.
9 eo hinc ad vitam rara semita.
10 ter ò charum in amata sydera.
11 dmirare (ò mira!) casta genuit.
12 ti magna rati scederis arca.
13 ris mundi, terra czelo amata.
14 egnans, emicat, radiat maior.
15 audia terris orta amica mea.
16 rem! edita, sicuti magna, rara.
17 edicina rara, ægrotis vita.
18 mor erigitur animæ castæ.
19 urris, dic ei, magna & armata.
20 a rosa, edita mira cum gratia.
21 cta, vera, magni amoris idea.
22 ira? amat reos, ac manu erigit.
23 a fons gratiarum recti Adam.
24 ntima arca, domus aurea Regi.

15 Gratia summi decoris ea nata.
16 omnia rara, edita, secum gerit.
17 irè orta: Adam reatus infcia.
18 diuinitatem ecce nomina rara.
19 riadi, ò summa Regina creata!
20 a data, ruga criminis remota.
21 arum: intacta à dæmonis ira.
22 iua sacra ingerit amorem.
23 ua; at grata; mortis medicina
24 ista vere emicat rara Dominina.

Est S. Ioannes Baptista Urbis Florentinæ Pa-
tronus: & hanc ob causam Magno Etruriæ Du-
ci Author anno 1657. curiosam hanc caracte-
rum commutationem dedicauit.

*Diuus Ioannes Baptista Domini IESV
CHRISTI Præcursor.*

Anagramma purum.

*Res impia! Infanti Herodis diro iussu
capite obtuncatus.*

Addo aliam ingeniosam literarum transposi-
tionem, intercriptam Eminentissimo Principi Car-
dinali Pallotto.

*Sanctus Ioachim, & Sancta Anna eiusdem
coninx, & tribu David.*

Anagramma purum.

*EDiuus istis casta IESV MATER enata:
vnde huic mundo cuncta bona.*

EPIGRAMMA.

Sancta MARIA, VIRGO, MATER DEI.
ANAGRAMMATA.

1 sat vera dicor, Maxima Regina.
2 udi creta mirè: magis ornata.
3 æ sum maiori gratia creata.
4 anam: Ista prodigium terræ.
5 riæ ei: nam amor, decus, gratia.
6 macula, miror, edita integra.
7 inimè Eua dira, at grata fors.
8 rbor, ac nimis grata: è me vita.
9 ea ea? micat iris grata mundo.
10 asv en mira decorata gratia.
11 Creatore mundi ò Iris amata!
12 iam regiam ea in astra docet.
13 ista rata ægrotum medicina.
14 regnat secunda maior? Iam ita.

*Ex Diuis istis enata est MATER IESV
Castæ: vnde huic mundo nunc bona cuncta fluunt
Nunc bona cuncta fluunt, quoniam iam assumpta Maria
Calesse residens regnat amica throno.
Et Regina potens famulis dat munera nobis:
Munera, clausa quibus sunt bona cuncta simul,*

EMINENTISSIMO PRINCIPI
CARD. GINETTO

Sanctissimi Domini nostri vigilantissimo
Vicario, &c. D.C.Q. 1651.

*Sanctus Pantaleon, patriâ Nicomediensis,
Medicus ac Martyr.*

Anagramma purum.

*O inclitè curans cunctos: apprimè
Sanas etiam reddit animas.*

Anagrammata pura Illustrissimo ac Reueren-
dissimo D.D. Ioanni Baptistæ Foppæ Archiepi-
scopo Beneventano dicata anno 1652.

*Sanctus Philippus Neri, Florentinus: Congre-
gationis Oratorij Fundator.*

Anagramma purum.

*Raras dignitates fugiens, nunc (præ fors!)
in populo vultus honorificiensius.*

Akerum etiam purum.

*Hic terris arripit diuino: nonne nunc polo supra-
positus fortius flagrat?*

Succurrunt alia Anagrammata, quæ etiam
adiungo.

GILBERTVS,

CARDINALIS BORROMAEVS.

ANAGRAMMA.

Ac dabo Infubria ter geminus Sol.

Eximî laude dignum est illud Anagramma,
quo Venerabilis P. IOSEPHI ex MATRE DEI
vita, institutum, & obitus indicantur & cele-
brantur.

Iosephus ex Matre Dei, olim cognominatus Cala-
santius: Natione Tarracensis: Fundator ac Ge-
neralis Clericorum pauperum Matris Dei, Schola-
rum Piarum.

ANAGRAMMA.

*Christi famulus terrâ: clarus amore erga inopes:
mortuus Roma apud S. Pantaleonem Mart. viij.
Cal. sept. An. nonagesimo secundo. à Christo in carne
M.DC. XLVIIII*

Videntur nomina omne non carere, si accu-
ratè legantur. Considera vocum inuersiones
sequentes.

Illustrissimus, & Reuerendissimus D.D.

IOANNES ANTONIVS

CAPIBLANCHIVS

EPISCOPVS SYRACVSANVS.

Anagramma purum.

*Is unus summus plenus meritis: is sydes, salus: vi-
sus sedans iras: nunc ab Innocentio Pamphilio con-
decoratus.*

Tetrastichon in Anagramma.

*Visus grata salus, sedans Capiblancheus iras:
Testis Parchenope, testis Ibero phalanx.
Illi quid mirum, dederis si premia Pastor?
Est (oleam cernas) hic quoque pacis amant.*

Innoentij X. insigne præfuit Columbam
cum ramo Oliuæ.

Fauet Scholis Eminentissimus Princeps Impe-
rialis: & quia hodie Disputationi Theologicæ
illi dedicatæ interfui, & hanc ibi vocum Meta-
morphosin ab amicis recepi.

Illustrissimus, ac Reuerendissimus D.

LAVRENTIVS;

PATRIA GENVENSIS:

Ex nobilissimâ Imperialium progenie natus:
Reuerendæ atq; Apostolicæ Cantuæ Cle-
ricus: necnon Romæ Gubernator.

Anagramma purum.

*Res verè: summe verè: summe gloriosæ summoque
digna plausu! Is verè se magis erigens, à humero
Innocentio X. biennio ante creatus S.R.E. Cardi-
nalis: pronunciatûr postridie Calendas Martij:
unno salutis M. DC. LII.*

Ecce dat P. Carolus Vaticinationem verissi-
mam, sed ante euentum absconditam & in su-
perioribus vocibus additam.

Sicut Viri illustres celebrari sic & perferri pos-
sunt anagrammatibus vituperari & reprehendi.

*Iudas Iſcariotes, IESV Redemptoris noſtri
antea diſcipulus.*

Anagrammata quinque: omnia pura: om-
niaque omnium vocabulorum diuerſitate pror-
sus inter ſe differentia, &c.

*— errans (ſancti crudelis) prodidit. Eius vice poſ-
tus Matthias.*

*— Si doloris is ſat avarus, prociſtis denarijs ſemet
ſuſpendit.*

*— Virus, ter inſanus (heu iſti!) Dei traditor, oſculo
peſſima pacis.*

*— Audi, ſiſter, ſcias: Deſana prorſus res: totum dedit
pretio nibili.*

*— Vniui cordis, adhuc proditor: melius illi erat niſi
natus eſſet.*

Huc etiam ſpectant ſequentia.

*Iudas Iſcariotes. Anagr. Is, is, Auctor cadis.
Aliud. A Ieſu dicar hoſtis. Sunt pura.*

Placet alia adhuc eiſdem P. Caroli Ana-
grammata adiungere, eiſ enim Muſa eſt eru-
ditiffima & ditiffima.

*Templum Dñi Petri Rome in Vaticano. Anagr.
En modo mites, apparet miraculum viſi. Eſt pu-
rum: & nos monet interdum Anagrammata,
non linguæ, ſed eſtamo correfpondere: ſi enim
miraculum eſtamo ſcribas, tollis Proteum.*

Prædicator. Anagr. Corda aperet. Eſt purum.

*Sancti pueri innocentes, ex Bethlemi civitate Da-
vid. Anagr. pur. Cuncti, vix nati (impletas!) ab
Herode nece deleti ſunt.*

*Sanctus Iſaiah, à Tribu David. Anagr. pur.
Iſſe Deus, Orbi natus, huic datus.*

*Sanctus Petrus, antea Simon, Apoſtolus, & pri-
mus vniuerſalis Dei Eccleſia Pontifex. Anagr. pur.
Aliud in monte aureo aliam cruce deſixus, poſitus eſt
ſuſpenſis plantis, capite inuerſo.*

*Sanctus Paulus, antea Saulus, Prædicator Gentium
Anagr. purum. Is alia laude, ſancti magnus: caput
truncatus pro IESV.*

*Sanctus Petrus, & Sanctus Paulus, Principes
vniuerſe terre. Anagr. pur. En, vnus caput in-
uerſus cruce poſſus ſpirat: at alter enſe perit.*

*Diuus Stephanus Lemita: Anagr. pur. Hent! En
in ſus lapidatus.*

*Sanctus Laurentius Leuita: Anagr. pur. Leni
cultu in erate oſtatus.*

*Sanctus Laurentius Diaconus Martyr. Anagr.
purum. Vnde mox? à Tyrannia vſus gratieuſ.*

*Sanctus Thomas, Londini in Angliâ ortus, Ec-
cleſia Cantuarienſis Epicoſopus. Anagr. En iſte
inſons. En homo clarus conſtantia, gladijs percuf-
ſus capite iu. Cal. Ian. Si voces his vltimas com-
pletas, Proteum auferas. Si Cantuarium ſine*

aspiratione poſſit ſcribi, hæc inuerſio literarum
eſt pura: ſi autem ſcribere debeamus *Cantua-
rium*, deficit in illâ vnus H.

*Sanctus Stanislaus, Epicoſopus Cracouienſis, &
Martyr. Anagr. pur. Poſteſſe typus ſat clarus ac-
ratus animi inconcuſſi.*

*Sanctus Michael, Præpoſitus Paradifi. Anagr.
purum. Hic laſſas prout Damonis preſſi caput.*

*Sanctus Bartholomæus, à Gahleâ, Domini Ieſu
Chriſti Apoſtolus. Anagr. purum. Hic pelle à ſa-
uiſſimis obnudatus, micat honoratus ſtoâ glorie.*

*Euthaſius, prius Placius, nobilis Romanus.
Anagr. purum. Hic plura poſſus. Sic viſus in
mundo alter lob.*

*Sancta Lucia Virgo. Anagr. Vnica grata oculis.
Eſt purum.*

*Euchariffia. Anagr. Hic vera vita. Sin V.
Sancta Catharina Virgo, Patriâ Senenſis. Anagr.
pur. En ſancti in vitâ cara Chriſti Sponſa. At ſi
ſcribi debeat ebara deficit H.*

*Antonius Luſitanus, diſtus de Paduâ, Religionis
Patrum Minorum. Anagr. purum. Vir Diuinus,
toto mundo late nitidus apparens, magnus mira-
culis.*

*Sanctus Philippus Nerius, Florentinus, Con-
gregationis Oratorij Fundator. Anagramma, Ra-
ras dignitates ſugiens, nunc (proſors!) in populo
rutilas honorificentias. Aliud. Hic terris arſis igne
Diuino: nonne nunc polo ſuprapreſtus, fortius fla-
grat? Sunt pura.*

*Diuus Nicolaus de Patara, Antiſt. Anagr. pur.
Is, vna ſolus, ter data pecunia dotiſ.*

Imperator. Anagramma purum. Roma Petri.

*Non tua: Roma Petri, Nero barbaræ, quem Cruce
maſſas.*

Hoſtis tu Roma: non tua: Roma Petri, ſi A.

Hoſtis tu Roma: Pater hic: ſacra dogmata pandens.

Hanc genuis Carlo: non tua: Roma Petri.

Quid tibi nex Petri prodeſt, Nero? clamas honoris.

Ecce tui nomen nunc quoque: Roma Petri.

*Diuus Ioannes, Chriſti Apoſtolus, atque Evan-
geſiſta. Anagr. pur. O gens! quanta ipſi Vati laus
honor! eſt dilectus à Ieſu. Dilecti dicuntur, qui
amici. Amicus, alter ego. Igitur Ioannes al-
ter Chriſtus. Merito, igitur, Chriſtus à cruce
pendens dixit Matri, Ecce Filius tuus: & Diſci-
pulo, Ecce Mater tua.*

Virginis auguſta natus Crucis arbore pendens

Sie illi: Mulier, Filius ecce tuus.

Mox in dilectum languentia lamina vertens

Discipulum, Mater, ſic ait, ecce tua.

Ioannes, Chriſtus. dubitas? miraris? Amicus,

(Ore id cunctorum perſonas) alter ego.

ALEXADER SEPTIMVS Pontifex. Anagr. pur.
Felix praest. Pax est in mundo.

Adluditur ad Summi Pontificis Stēma Gen-
tilitium, in quo montes, & ad versum Davidis,
Suscipiant montes pacem populo.

Felix ecce praest. Moderator Maximus Orbis:
Pax est in mundo; Pacis amator ouat.
Mella olim VRBANO, stipantes more Volucres
Concordi, optatae Symbola Pacis erant.
INNOCVOQ; ferens samum pascalis Oliuz,
Candida, vicinā nuncia Pacis, Aus.
Et celsi Montes, quibus est tranquillior aēr,
Pacis. ALEXANDRO signa dedere suo.
Paxque notata diū, multumq; optata, serenos
Princeps sub tanto iam iubet ire dies.
Iam Montes populo, post tot discrimina, Pacem
Sub tam tranquillo Principe suscipiunt.

THEATRVM ERECTVM ROMÆ

D. PETRO APOSTOLO
IN MONTE VATICANO.

Anagramma purum.

Hoc toto Mundo erit coronatum, & pia
memoria, & æterno plausu.

IN ANAGRAMMA.

Præfata verecundo sileat ROMA ore Theatra,
Dum Vaticanus surgit ad astra labor.
Tollitur innumeris Moles operosa columnis,
Adstanti Moles obsequiosa Petro.
Et simulacra vehens pia vertice plurima, iussu
Pontificis Summi celsior astra videt. (Molis,
Quantum cernis Opus! non Magni hæc pondera
Maximi ALEXANDRI vecta fed imperio.
Molis erit tantæ quæ digna corona? corona
Tantæ equidem Moles, fama perennis erit.
Fama coronabit venerandum æterna Theatrum.
Æterna augustum fama coronat Opus.

SERAPHICVS
PATER FRANCISCVS
DE ASSISIO

Institutor Religionis Patrum Minorum.

Quinque Anagrammata pura.

I. Christi seruus in mundo suis IESU per similes,
portans in corpore Sacra Stigmata.

- II. Pater à Christo præclarior vinctus suis miris
cum signis Redemptionis ostia.
- III. Fides semper prorsus non gloriatur, nisi in pre-
stigia Crucis Christi sui tam amati.
- IV. Mundam, cuncta sperno fragilia: at mi Chri-
ste, te, Superorum fors! suspirijs sitio.
- V. Pro amato Christo in terra prius inops factus,
Calum Diuinis meritis ingressus.

Idem D. FRANCISCVS
sic loquitur.

Quisquis es, in nostro qui corpore vulnera cernis,
Te, Christo similis fallat imago, caue.
Non ego sum Christus; Christi sed fides amator
Franciscus: Christus non ego; non ego sum.
Non mihi dextra, manus fodit triculæ, pedesq;
Nec mihi Longini barbara dextra latus:
Nō hæc, seu manus, nō hæc mihi vulnera fecit.
Hæc mihi diuinā, vulnera facta, manu.
Longius vt claudi indignans cælestis Amoris
Flamma, erumpendi sic reperiret iter.
Non satis os æstu exclamans, oculiq; madentes
Addita sunt istis, octa quinque, tribus,
Omea quàm, Christi, quæ feruida viscera Amoris;
Feruori egressus octo dederet fores.

Eiusdem.

CCCCCLXV.

CLaret Madriti Pater Ioānes Eusebius Nic-
tembergius S.I. toti Europæ notissimus;
cuius ingeniosa, & etiam numerosa volumina
magnā cum utilitate leguntur. Est eximius
Theologus, Philosophus curiosissimus, & ex-
pertsissimus; & inter eminentiora studia vacare
interdum Musis suauioribus non dignatur.
Eius est pulcherrimum hoc Anagramma.

Sanctissimus Pater & Dominus
ALEXANDER
PAPA SEPTIMVS,

Qui erat antea FABIVS CHISIVS.

Anagramma. (Deest vnum E.)

Quartus à Senis Papa, Dei Marri carissimus, ipsi
labem Ada non fuisse statuat: tunc pax.

Missum fuit hoc Anagramma Romam; & au-
reo caractere expressum Sanctissimo: traditur
& dum applaudebamus vniuersi inuersioni lite-
rarum egregie, non-nemo, istam reposuit.

Sanctissimus Pater & Dominus

ALEXANDR
PAPA SEPTIMVS

Qui erat antea FABIVS CH

Anagramma purum

*Quartus ? Senis Papa : Dignum Thom
pisse de filijs ira statuas : puer ?*Sed cur statuas ? Fabius Chisius
notissimus esse conceptam sine ma
nalu, nec ista in illo remitteretur do
nam Sacerdotium erecto.Et cur quzso permittit Deus hu
nionis D. Thomam, Virum sancti
pientissimum ? ut Angelicum ho
gelo posset Orbis distinguere :
ego reperirem humanæ imbecilli
rem, (si hunc reuerà reperiam).
pta Thomæ legerem, non ab H
dicerem, sed ab Angelo.Moneor anno 1659. ab amicis
nem Eusebium Madriti cum op
tis : esse summam erga illum
nem, imò etiam clarere mirae
in pace : Amen.

CCCCLX

D Nicolaus Hennem non
& deuotas Musas coli
grammata ingenio & spirit
Anagrammatibus delectari
ia deuotionem erga Deipam
mouere, & prodesse legenti.

AVE MARIS

Anagrammata

T	Ellus, mare, essia.	Ma
	Salue Mater salu	Me
Tu	illa es ars mea	Vis
Salu	& alma rei	Illu
Ea	ter salus mali	Al
Es	asylum alcare	Ah
Re	re malis, salua	Te
Me	re salutis alu	Re
Salu	is mel & ave	Lo
Ea	tenus amaris	Ma
Sis	mater à valle	S
Il	la est aer, musa	N
Il	la ea est ramus.	I

19 CCCCXLIIII.
Et ingeniosus libri (Clarissime
philistine Vir) qui iam plures typos
Gallia ꝑ catus Author, Stephanus
s, qui tamen, *Il Seigneur des Accords*
si obscenis & immundis caretet, des-
qui ab omnibus haberetur & lege-
quia ille in tua numerosa Biblio-
thar, nec illo ego libenter debitu-
tus intererunt, ad pauculas linea
git de Anagrammate Cap. xij. &
discurrit. Ex illo ego.

na nihil aliud est quam liserarum.
Iuno asserente Platone dicta est
nam visus Anagrammatum apud
quid Critici dicant) antiquissi-
us Tactez Lycophrontis Inter-
m suum non solum ob Poëmata,
mmata celebrat, & hæc produ-

19 Anag. d'us p'derem.

habet illa Quæstio, quæ inquiri-
et, an verò *Ptolemæus* fuerit di-
m prius vulgus approbat, sed
orum clarorum opinio, & hoc
firmat. Hinc etiam constat tam
s *Ptolemæum* fuisse præditum,
nomen deducere potuerit Ly-

19 Anag. d'us p'derem.

mod Regina *Artinoc*, *Iunoni*
hec olim solus *Lycophron*
aut extercuit, quoniam
de interpretatione afficit Ana-
grammæ conferre ad rerum &
ntiam.
dente hodie omnes linguae
ca valde est communis apud
Regina *Isabella* hoc Græco
celebrata.

19 Anag. d'us p'derem.

Regni *Fantem* Poëta dicit, &
mpta eandem potuit conce-
are.

Ad Galliam idem Author,
Anagrammata in medium
iam, vt *Leçori* beneuolo

Francis de Valois. Anagr. De façon suis Royal.
Fuit iste Franciscus Valeſius Rex Galliz, qui
in vxorem duxit Eleonoram ſororem Caroli V.
Imperatoris; de qua exiſtat hoc Anagramma.

Aleſnor. Anagramma. La Roine.

Vnde quidam in admirationem raptus, ſub-
ſcripſit.

Regina hac Princeps nomen & omen habes.

Laudibus ſummis dignus Henricus fuit: Il-
lum commendat Panegyricum, quod ſuboritur
ex eius nomine.

Henry de Valois. Anagr. Roy es de nul hay.

Huius Henrici vxorem, Catharinam de Me-
dicis, ſpiritus generoſi Viraginem, Tabourotius
commendat. inſuſtatque ab inciuilitate & ob-
tuſo ingenio illum, qui dixit,

Catherina de Medicis. Anagr. D'amy ſe diſt Riche nec

Margaretham, Franciz Infantem, Berrij Du-
ciſſam, &c. puellam eruditiffimam, venerabitur
ſera poſteritas; & eius memoriam hoc Anagram-
mate adſcriſabit.

*Marguerite de Valois. Anagr. De Vertus
l'Image Royal.*

De Rege Carolo, quem à benignitate com-
mendant, hoc habet.

Charles de Valois. Anagr. Chaffe la dure loy.

Duxit ipſe in vxorem Iſabellam Auſtriacam:
& ex vtroque nomine oritur vnum & alterum.
Lemma ingenioſum & pulchrum.

Charles de Valois. Eliſabet d'Auſtriche.

Anagr. Du riche lit d'or as beaulte chaſſe alliee.
Anagr. De chaſſe ardeur le beau lit tachoiſſee.
Ludouicus de Lotharingâ hac litterarum iu-
uerſione honoratur.

Louyſe de Lorraine. Anagr. L'or de Henry Vallois.
Louyſe de Lorraine. Anagr. Henry Vallois Ro.

Harò accidit, vt vnum nomen proprium in-
aliud etiam proprium per litterarum commu-
tationem tranſeat; rarò dico, quoniam aliquan-
do contingit, vt Huius, Iuno, *Anagr. An.* Liula, *Anagr.*
Iulia. *Gullauius, Anagr. Augustus* &c. interim hic
in præmiſſis duobus Anagrammaticis, & præ-
cipue in poſteriori, contigit, quam ob rem illa
Tabourotius, *quodſi miraculeux* celebrauit. Nec
eſt cur aliquis Criticus vltimam lineam crimi-
netur, quòd Rœ præ ſe ferat, cùm Roy deberet:
nam Roy legitur Rœ; & calamum debere labio
correſpondere, & corrigendam eſſe veterem
Orthographiam, omnes eruditi pronunciant.
Sed neque horum Anagrammatum Author ca-
ruit authoritate, nam Ludouicus Megret, &
Petrus Ramus in Orthographicis nomen Regis
ſic ſcribi præcipiunt.

Ducem Guyſeum, quem Martem Gallicum
merito appellant, hoc concernit.

François de Lorraine. Anagr. Craindre ſeras Lions.
& hoc fratrem eius, Eminentiffimum Eccleſiz

Romanz Cardinalem.

Charles de Lorraine. Anagr. Lors encre de lairrey.

Dominus d'Aumont, qui Matſchallus Gal-
liz poſtea fuit, à Iunone, quam in ſuo incluſit
nomine, laudari meruit. Conſidera ſequentes
lineas.

Iean d'Aumont. Anagr. Ament de Iuno.

Pontus de Friards, Chalonenſium Pontifex,
à duobus Poëtis, qui ſe non cognoscebant nec
habebant communicationem vllam mutuò, do-
natus fuit hoc Anagrammate.

Pontus de Friards. Anagr. Tu as don d'Esprit.

Et quidem mirum, duos in eumdem conce-
ptum & litterarum inuerſionem incidere.

Satis Europæ notus eſt Ieaninus Burgundi-
ci Concilij Præſes, quem ſuum ipſum nomen,
ſi ordine congruo literæ diſponantur, commen-
dat.

Pierre Ieanin. Anagr. En bien naï pris.

Qui cognouerunt & amarunt Conſiliarium,
Saumarum, hiſ le lineis ſolentur.

Hierauue Sauumaire. Anagr. To beur amy me ſera.

Aliud. Anagramma. Vray homme ſeray.

Qui Tongerij Pariliſi, & Poyetij, aliorum-
que, qui ſub idem tempus floruerunt in Galliâ,
memoriam venerantur, legant hæc.

Iean Tongier. Anagramma. Ioyen argent.

Iagues Paris. Anagramma. Acquiers Pais.

Guillaume Poyet. Anagramma. Moi vive Pillage.

Iean Toruobat. Anagramma. Bon hûire à tout.

Aliud. Anagramma. Or ha à tout bien.

Theodectes Toruobat. Anagr. Ta bouche te dore tout.

Eſtienne Toruobat. Anagramma. Tout en bonté ſeray.

Sunt vberrima illa nomina, quæ nec multas
aſpirationes, nec vllas literas duplices habent:
Vbi enim ad X. & Z. venit, vena, aut eſt om-
nino ſterilis, aut areſcit. Vnde non miror, ſi
nomen hoc *Gabrielle de Monpaſſe*, aut ſi calamus
ſequatur labium, *de Monpaſſe*, quadragies-
ſepties Tabourotius inuenterit. Non omnes iſti
Protæi ſeorſum ſtare poterant; non enim omnes
ſenſum peſceſum continebant: at ita fuerunt ab
autore connexi, vt potuerint Epistoſam curio-
ſam conformare. Selegit ille aliquas lineas,
quas libenter repono.

Gabrielle de Monpaſſe.

Anagrammata.

Elle m'a dit bon preſage.

Par belle image dote.

Bel Ange dore me plaiſt.

O Perle d'eſtimable gain.

Bel porançon deſiſte.

Bel Ange la de mi porte.

Parle de ton bel image.

Digne parole te blaſme.

Mon ide agreable plet. &c.

Progreditur idem eruditus & ingenioſus Scri-
ptor

ptor, & hæc Anagrammata, aut à se inuenta, aut ab alijs accepta, subſcribit.

Pierre de Ronſard. Anagr. *Raſe de Pindare.*

Aliud. Anagr. *Ambroſe de Pinde.*

Loyſ de Maſures. Anagr. *La ſoucy me dure.*

Remy Belleau. Anagr. *Abrut de miel.*

Nicolas Deniſot. Anagr. *Conte Daſſiniſ.*

Eſſrenne Iodelle. Anagr. *Je le deſien eſt ne.*

Simon Nicola. Anagr. *La non ſoucy.*

Jean de Coras. Anagr. *Cede à raiſon.*

Claudat hæc Anagrammata Gallica Ioannes Brino, qui tam generoſè amaui viros doctos, vt omnia ſua vt illos iuuaret & promoueret, conſumpſerit; & tandem pauperrimus obijt. At æternū viuet, nam virtus mortem neſcit, & omnes eruditi conſpirabunt, ne tanti Mœcenas memoria occidat. Illum Ronſardus celebrauit hoc Proteo.

Jean Brino. Anagr. *Rien bon n'y a.*

Ianus Brino. Anagr. *Ruina bonis.*

Et quidem ſuorum bonorum & diuitiarum, ruina fuit, quando ſui immemor, omnibus generoſè ptoudit.

Hoc Anagramma vltimum in memoriam reuocat voces *Reunir* & *Ruiner*, in quibus Tabourotius Antitrophen inueniri voluit c. 8. pag. 127. at ego non niſi Anagrammatifmum reperiō. Illas illuſtrat Hexaſticho curioſo Paſquierius ſub *Minopbili ſinem* Regem Carolum IX. ruinas vnire, & vnita ita demoliri, vt ſolæ ruinae maneat, contendens. Eius metra ſunt hæc.

Qui voudra reunir avec ruiner mettre,

Il verra qu'il n'ya transport que d'une lettre:

Et qu'en reunissant vos ville ruinez,

Et qu'en ruinant vous les reunifiez:

Car dans un reunir on ruiner ſe preue

Dont vos pauvres ſuiets on fait derniere preue.

Latina habet in eodem capite Tabourotius multa pulchra: & exordium volo & debeo ſumere ab illo, quod Petrus Boiſſeau inuenit, & appingi cutauit tabulæ, in qua coram Deiparâ genuflexus adorat Filium, & miſericordiæ Matrem orat.

Virgo MARIA. Anagr. *Mira rogau.*

Ioanni Caluino, nec Piçura, nec Anagramma placet, nam ore ſacrilego & impio ſe ſuoſq; negat Cœlitum patrociniū. Ergo illum ad Deiparæ pedes ſicut ſerpentem ſupponam.

Caluin Gall. Anagr. *Lucian.*

Aliud. Anagr. *Culina.*

Caluinus Lat. Anagr. *Lucianus.*

Aliud. Anagr. *Alcuinus.*

Et quidem merito Ioannes Caluinus cum Luciano componitur, & in culinam truditur; habet enim cum Luciano blaſphemias, & fordeſ communes cum Culina. Alcuinus per antiphrāſin potent dici, cuius eſt antipus. Vir il-

le doctiſſimus, & magni Caroli Magiſter fuit: at Caluinus, Orthodoxam illam Fidem, quam Gallos olim Alcuinus docuit, dedecet, & errores horribiles Animabus implantat. Ergo ſicut æternis ignibus in aliâ vitâ, ſic æternâ ignominia in iſta condemnatum relinquentes, ad Vitos Illuſtres, quorum Tabourotius meminit, tranſeamus.

Catharina de Medicis. Anagr. *Henrici mei caſſa Dea.*

Aliud. Anagr. *Clara diſſi hoc mente.*

Carolus Valeſius. Anagr. *Sol, cui vera ſalus.*

Aliud. Anagr. *Ver, cui ſola ſalus.*

Carolus. Anagr. *Clarus.*

Henricus III. Valeſius. Anagr. *Viſſis*

Lutheranis es verus.

Aliud. Anagr. *Viſſis Lutheranis ſeuernus.*

Valeſius. Anagr. *Laus IESV.*

Carolus Lotaringus. Anagr. *Orator Gallicus romus.*

Claudius Conſerius. Anagr. *Clarus viuo Regi fidus.*

Petrus de Pinas. Anagr. *Prudens capiet.*

Petrus Iamius. Anagr. *Tu Vir ſapiens.*

Ianius, vulgò *Ieani.*

Tu es Pan Iuris.

Spinea Virtus.

Sperans viuit.

Ius pura ſinet.

Fuit Vir doctiſſimus, Concilij Burgundici

olim Præſ: & D. Natali charus.

Hieron-Saumaire. Anagr. *Sum veri herois Animæ.*

Ioannes Gonterius. Anagr. *En grauis bonos in te.*

Aliud. Anagr. *Vniſ in bonore geſſa.*

Aliud. Anagr. *Veniſ argenti ſono.*

Iacobus Pariſius. Anagr. *Ius pacis obſerua.*

Antonius Minorius. Anagr. *Natus rima Minors.*

Ioannes Toruobatus. Anagr. *Aſſabis in bonore mo.*

Theodectes Toruobatus. Anagr. *Ita te doctus beat aſſas*

Stephanus Toruobatus. Anagr. *Tu ſas*

Vir Phæbo natus.

Ioannes Auratus. Anagr. *Arſ en noua Vatiſ.*

Claudius Saine. Anagr. *Laus Dea cuius.*

Antonius Continus. Anagr. *Si non taſſus.*

Alexander Toruobatus. Anagr. *Virtus*

ex labore donata.

Franciſcus Iuretus. Anagr. *Cura ſinis certus.*

Aliud. Anagr. *Vnuſ ſic ſerit arcus.*

Antonius Iuretus. Anagr. *Iuſtus non caries.*

Ioannes Cotemotus. Anagr. *In aſſu eſſe non orio.*

Coluit Stephanus Tabourotius, adhuc iuuenis, Theodorum Paſchaſum, Stephani Paſchaſij celeberrimi Iuriſconſulti doctrinæ & virtutum hæredem; & illum hoc Elogio donauit.

THEODORVS PASCHASIVS.

ANAGRAMMATA.

Theſaurus pacis ſudo:

Theſaurus pacis duos.

The-

Theſaurus Pacis verſo mihi nomine ſudo,
Dicis, dum libris, mi Theodore, vacas.

Si non mentiris, iam Te Theodore Patremq;

Theſaurus ſudas Pacis Amice duos.

Admiratus eſt Eleonorium Chabotium Ca-
roli IX. Regis Galliarum Vicarium militarem
in Burgundiâ, Virum bellicoſiſſimum & inte-
gerriſimum; & illum donavit hoc Proteo Acro-
ſtichis verſibus dilucidato.

ELEONOR CHABOTIVS.

ANAGRAMMATA.

Heros ito luce bona
Cœli honor beatus
Ite Carolo ſuo bene.

Triſſes opus quamvis Divino Vate perennes

Tuſ audeſ Tuas qui ſolueret:

ſin tamen arbitrio Divorum ſicut ad aras

Omnis adores munus ſuum.

Zitar ubique tuas Vir preſtantiſſime audeſ

Ornare noſtro carmine

Deſpicias inter populi ſuffragia forſan

Camœna quod canit mea.

Heros ito luce bona, & ſœlicia ſata

De Te digna ducito.

Burgundæ Patriæ ſis dudum Primus Alumnus,

Opem tuam ſæc ſentiat.

He Ducet qui ſuberunt, ſac dieant, hoc Ducet ſemper

Te Carolo ſuo bene.

Altra mortales Tibi quos trademus honores

Unice Cœli honor beatus eſt.

Habent gratiam ſpecialeſ Anagrammata,
quando ex vna lingua in aliam tranſeunt, qua-
lia ſunt ſubſequentia.

Jacques de Crufol. Gall. Ana. Qui caſſo crudeles lat.
Claude Bourgeois. Gall. Ana. Sub eo Duce gloria. lat.

Petrum Liſerium, olim Primum Præſidem,
Pariſienſem, & poſteâ Abbatem apud S. Victo-
rem, honoravit Tabourotius duabus Latinis
ſententijs, & Gallico nomine extractis; quas,
nequi viderentur obſcuræ, ſeptem Phaleucis il-
luſtravit.

PIERRE LIſER.

ANAGRAMMATA.

Lites reperi.
Perire telis.

Olim Cauſſidicus Fori ſupremi

Qui lites reperi, petiui, amaui;

Præſes innameras eas areſtis

Dum ſugo fugior. caputque noſtrum

Ob litem male liſigantis unam

Senſi ſub nivea dari cucullo,
Et ſic me propriis perire telis.

Postquam de Græcis, Latinis & Gallicis
Grammaticis Proteis D. Tabourotius diſſerue-
rat, tranſiit ad linguam Hebræam, & Epiſtolam
cuiuſdam ſui Amici in Cabaliſticiſ verſati re-
cognoſcens, Petrum Galatinum de ſecreſis ve-
ritatis Catholica lib. 7. cap. 13. allegat. Narrat
R. Haccador, rogatum ab Antonino Romano
Conſule, quod nomen haberet Dei Mater, re-
ſponſiſſe; illam nominari מרים Mariam; idque
colligi à Cabaliſtis ex illis Saræ verbis מרים
המרים Le marbe hamifra. Ad augmentationem
ſui impert; quoniam ex iſtis litteris hoc nomen
Parthenium מרים מרה Miriam Sara, Maria,
Domina. deduci poteſt. Sic hic Rabinus, qui
à ſanctitate nomen duxit, in libro, Gale razeſa.
Revelator ſecreſorum inſcribitur, dubio III.

At ego hic ſtatim concedens, conſequeſ, cõ-
ſequentiam negarem: nec enim Anagramma
eſt purum (ſupeteſt in illo: & deſunt מרים)
nec ex Anagrammate actus liberi & contingen-
tes noſci poſſunt: & Virginem Matrem dictam
uiſſe Mariam neceſſarium non fuit, nam aliter
potuit vocari.

Hæc ſunt (Ampliſſime & Clariſſime Vir) quæ
ex libro D. Tabourotij in tuam gratiam colle-
gi; quem, ſi à vocibus immundis & obſcõ-
nis abſtinuiſſet, liberis, caſti oculi legerent, &
vberius laudarent: interim ingenio ſua debetur
laus, etiam vbi materia non eſt bona. Tu iſtis
liberè vttere, & diligere perge Tuum: &c.

CCCCCLXIX.

Inter alios, quos Parnaffus honorat & coro-
nat, hoc zuo, magnum occupat locum.
Lucas Carolucius, Canonicus Alcamuranus: cu-
ius num. 461. mentionem fecimus. Affectum
erga Mœcenatem ſua Anagrammatibus iſtis
expreſſit. Sed qualem ipſe affectum? Reſpon-
deant Charites.

Victrices Palmas Tibi, Sceptra, Trophæa, Tyaras
Præſtamus, Princeps: ſic tua Fama pent.

Inventiones literarias à multis laudas ſub-
ſcribo.

Α'ν'α'ρ'η' μ'α'τ'α.

Eminentiffimus, atque Reuerendiſſimus Dominus

DON PETRVS ALOYSIVS

CARDINALIS CARAFA.

I. Si ais, ſic aias, canas: denique in Te diu
vis. Terrarum Moles, Pondus, Fons mune-
rum, dius Alces erit.

II. Demum ſecunda fata in tyarâ Claus
d'ra E po-

ponent. Vas eris. Ros diuinissimus eris: Mundique Sol eris.

III. Dein fors eas. Post Innocentium eris Mundi Atlas: Lar fies radians, Summusque Dei Vicarius.

Putabam Astrologis solis competere Oracula, & prædicere fata futura: sed iam prædictiones eiusmodi ex ratione transeunt ad voluntatem: & si merita hanc excitent, in Oracula forte prorumpunt. Est Eminentissimus Princeps Cardinalis Carafa, Vir cælestibus prærogatiuis præditus, quas si voces inerrantes stellas, & ex eis volueris prædictiones erueret non differes à Carolucio. Sed & ipse in eiusdem Carafæ virtutibus omnes Planetas reperit, & ad hæc septem Anagrammata ingeniosè reduxit.

Carafeus Olympas.

Eminentissimus atque Reuerendissimus Dominus

PETRVS ALOYSIVS

Sancæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalis Carafa.

3. Ecce Saturnus felicissimos addet annos: eia in aris clarus: eia Atlas: eiaque Pius Mundi molem sanè recturus eris. Amen.

4. Clamans sanè nubes. Ecce Iouis Stella aureas feret aquas: nam citra inuidiam Primus eris in Simonis sede decoratus.

5. O mens, eas: sic eas. Ecce Mars fortitudines viresque canet. Pan eris. Suauissima Mundi scena dominatura eris. Allelu-la.

6. Ecce Sol. Ecce diuinissimos pariet radios. Eia salue. (næ rarâ arte, naturâque salus es.) Fies Mundi Numen sanctissimum.

7. Ecce Venus sanè dulcissima, carissimam infundet in ora Maestatem. O sanè Tarpeia in Arce dius Sal, verusque Sol eris.

8. En Mercurius Caduceum, pacemque reddet. Eia fies sanè Atlas. Eris sanè almus in Asonia lenissimis coronatus Tyaris.

9. I iam: i, ac iure eane. Eu carissima Luna caros edueet splendores. Eia fies diuus Amor, summusque Lateranensis Antistes.

Anagrammatibus istis addebatur gratiam ipsamet delineatio: curauit enim decircinari cælos iuxta systema Ptolemaicum: & singulis circulis singula anagrammata inscripsit: & in centro ponderibus librata suis collocauit Stemmata. Eminetissimi Principis, & subscripsit hoc Distichon,

Sol, Petre, Numen, Amor, Pan almus, primus & Atlas

Vrbis & Orbis eris: nomen & omen habes.
vt omnia anagrammata numeris curiosis colligeres, & affectum & votum suum liquidius & & clarius demonstrares.

CCCCLXX.

Longius Portum, Arcemque, occupaue-
rant & iam dudum propugnauerant Galli,
quousque anno 1650. expulsi, dederunt occa-
sionem Hispanorum ingenij vt aliqua carmine
conderent. Elegi hæc Anagrammata.

Philippus.

DOMINVS DON

PHILIPPVS QVARTVS

AB AVSTRIA.

CATHOLICVS REX HISPANIARVM,

Atque gloriosissimus recentis Orbis Monarcha.

Auriparus.

*Hic Arx Longonis, superatis hostibus sub rosa
Auraque tus imperij clara palma confides.
O nouus diisque Mars hinc triumphes.*

Euriparus.

*Dum Iouis altiulans pennatis imperat alis,
Dilacerat roboris amula monstra feris.
Hosticus hinc fiat Gallus deplumis & arbus:
Palmyferis pompis visus in antra ruat.
Probra notet calamis, sin vocem fundere vellet,
Sic canat: Interitis viuat Iberus Atlas.
Sic canat: Astra petens ceratis Icarus alis
Sole liquefactis precipitatur iners.
Scribebat Ioannes Baptista Aloysius Altiliensis:
Poeta Laureatus. Cuius etiam est hoc.*

SERENTISSIMVS DOMINVS DON

IOANNES AB AVSTRIA

Filius inuictissimi & gloriosissimi Domini Don

PHILIPPI QVARTI REGIS HISPANIÆ,
& Monarchæ recentis Orbis.

Auriparus.

*Io Parthenope: summis redimisa sertis:
Im pijs diuinisq; Iridos radijs, nouis honoribus,
Ac immensis triumphis orans fias: Galli
Enim reiecti sunt ab arce Longonis.*

CCCCLXXI.

Dignus est, cuius memoriam faciam Excel-
lentissimus Dominus Dominus Innicus
de Gueuara: hostium terror, Hispaniæ decus:
virtutibus nobilissimis clarus. De illo D. Pau-
lus Nuzzus Petiliensis edidit istud.

Προπαιμα.

Don Indicus Guevara Prorex Neapolitanus.

Ανσπεμα.

A perdisis vocor nouus Alexander in pugna.

Επιπαιμα.

*Magnus Alexander pugnando terris orbem,
Et Persas armis pressis, & ingenio.*

*Rexq. domans, terrore tonans, qui strauit Eos
Darium vincens: victor ubique fuit.*

*Assi ego non pepuli Varro certamine Gallos?
Robore non-ne meo Gallica regna ruunt?*

*Sic nouus à victis in pugna hostilibus armis
Alter Alexander (Marte fauente) vocor.*

Sunt apud gentes singulas nomina hominum
propria, quæ non facillè reddas latinè. *Uirgo* in-
ter illa est, P. Eusebius Nierenbergius vertit
Ignatius: Nuzzus Indicus: & alij (& hoc fre-
quentius) *Innicus*.

CCCCLXXII.

Habet Carmelus, quæ antiquus, quæ no-
uus, illustissimos viros, in quibus pieras
virtusque sunt eminentes, alios produxi alibi,
nunc Archangelum Philosophum excellentissi-
mum.

Προπαιμα.

*Admodum Reuerendus Pater Frater Archange-
lus à Sancto Hieronymo, Carmelita Discalceatus;
celeberrimus Theologus: eximiusq. Concionator.*

Ανσπεμα.

*Grato more date melos,
Ac amore date laudes.
Ecce hic ille Herois
Qui in hoc terrarum Orbe
Deum nuncians crucifixum,
Teresianus regnat Apostolus.*

Ανσπεμα.

*Fulsate nunc testudines,
Ac more grato consonum
Melos canentes, debitas
Amore laudes promite.*

*En hic, Deum qui mortuam
Telluris hoc in circulo
Denuncians Apostolus,
Teresianus imperat.*

*Fugetur hinc Dis horridus,
Luther fugetur impius,
Christus triumphis inclutus
Iam prædicetur maximis.*

Archangelo Eugenium subiungo, Augustæ
Eleonoræ Concionatorem eloquentissimum,

Theologum optimum, qui suâ doctrinâ hono-
rat hodie Viennam, & suâdâ concessâ diuini-
tutis Heterodoxos plurimos ad fidem Orthodo-
xam conuertit. Hoc illum carmine, Dominus
L. C. Poëta Laureatus celebrabat.

P. F. EVGENIVS A SANCTO IOSEPH
Carmelita Discalceatus.

Anagramma purum.

Ecce tu, tam dia opera patrans, carus Filius
Stoch, & Eliæ regnas.

HARMONICVS CONCENTVS.

ECCE Pater, tam dia patrans porteta, Trophæis
Angelicis, carus Stoch Filius ipse Simonis,
Eliæq. simul regnas, sacrisq. coronis
Perfulgens, gazis dignaris in Orbe Sabæis.
E cliuis Matres mellis reuenter hyblæis
Percurrant, neq. arq. ferant, ac Musa Maronis
Cōcelebret nomē, charitēq. charismata pronis
Poplitibus tribuat, modulatibus ore Napæis.
Verificas fundet tibi Diua Thersia fortes,
Matura Phœbus radians atate micabis, (tes-
Irruet in Thraces tua vox Paranympfica for-
Pecfringes verbis Orthomanica Mōstra, domabi-
Hereticas linguæ spirabilis ense cohortes;
Sic Palmis cinctus, spatiosa per Astra meabis.
Carmina sunt Hexametra & In ipsis seruat
ille consonantiarum ordo, qui debetur Soneto,
qui est versum, & cadentiarum numerus apud
Italos, & Hispanos notus.

Sed & ipse R. P. Eugēnius hodie communi-
cauit mihi Theses Logicas, quas ante annos iam
multos, dum Neapoli studere, defendere: &
in ipsis in ueni.

Thomas Aquinas, almus in Ecclesia Doctor.

Anagramma.

An hos, quos amo, Carmeli discalceati sunt?

CCCGLXXIII.

EST D. Petrus Philippus Florentius, Cathedra-
lis Ecclesiæ Auximanchsis dignissimus
Archidiaconus, erga Diuæ immaculatam Con-
ceptionem deuotissimus: & quia verè fuit à Ve-
teribus dictum,

Conueniunt rebus nomine sepe suis;
In eius nomine hoc mysterium contineri vi-
detur. Illud tuoluit ingeniosè & deuorè D. Io.
Baptista de Castilione, hæc Anagrammata ad
maiores Virginis Matris gloriam conformado.

E 2 PRO-

PROGRAMMA.

Petrus Philippus Florentius Auximanz
Catedralis Arcidiaconus.

ANAGRAMMATA.

- 1 X pparare illudans Conceptum, Huic solida, nubes, pia fanda ferta.
- 2 Vultu concipio; Solius Dei Patris, Filia parorum culpas haud trane,
- 3 Hanc pia Deus parcinxit virtute, simul reparet à pisculis, à dolo.
- 4 In alio cadit pars. Io. Ance sine post partum culpa carens, ac fidelis.
- 5 Stella caeli, Xpi Mater. Hanc Dns possedit à principio vitarum suar.
- 6 Stella ipsa pura, haud occidua, in vultu aze non fuit passu eclipsim.
- 7 Ipsa Sol. Sola, vt indicat, prout Xpm, in vultu sine peccati amba fuit.
- 8 Adami sat filia, est non haec, cuius pudor, plene à culpa excipient.
- 9 Serpens dat Vtuti escam, haec Mater; cadunt Filij, Ipsa Pura, nullius.
- 10 Peccati passu fure notam Huius paritas libo, & alio plus candida.
- 11 Pro illa venit Christus. Hic sic Pura, Via. Innocia. Cara esset apud Deum.
- 12 Idcirco fuit redemptio, etsi nulla pro culpa anxia haud suspicasset.
- 13 Hanc Sol Xpi Disimilitatis valuit arcam. Sic plaudens aperi, fct, pars
- 14 Corollae Mariae Conceptu, à his plaudens inegens, tuta fundat Xpi.
- 15 Huius paritas expendi. Corona locia, palma pericula su dignus.
- 16 Xpi parae fundens lilla, ac lauroscita Christu canimus. Perpes viant.
- 17 En par his conceptum filis Austri Serri laudis presidia parano i
- 18 Mi Pax, tas Filiana, Cultor Facis, his passum, laudem praeconia decietas.

CCCCLXXIV.

Aue Maria gratia plena, Dominus tecum.

ANAGRAMMATA.

- 1 A D Te clamamus, Pia Mater Virgo niueo,
- 2 Munda & pura, Euae malitiam ignorans,
- 3 Reuera Adamo genita, ast culpa? Minime.
- 4 Tua grauida Matre es sine omni macula.
- 5 Deus ante originem puram acclamauit,
- 6 Angelus nimium Deo caram sat aperuit.
- 7 Tu es Virginum praelara Deo animata.
- 8 En originaria macula summe depurata.
- 9 Te puram Aram Iesu dicant Angeli, ora
- 10 Sic plaudant omnia, Aue, à Mare Gratia.

Salve Regina Mater misericordiae, Vita, Dulcedo, &
Spes nostra salut.

ANAGRAMMATA.

- 1 Ad te Virgo, veis pia clamamus à corde. Inter-
- merata Tu es vlla sine forde.
- 2 Sola, Adami d stirpe orta, Ara Dei es, Verum
- originale vltus in Te deest.

CCCCLXXV.

Pater Petrus à Passione Domini Panormita-
nus, Piarum Scholarum Sacerdos & Pro-
fessor, mihi duo communicauit Anagrammata,
pura; Gentilitiam Sanctissimi D.N. ALEXAN-
DRI VII. Pontificis Maximi tesseram diluci-
dantia. Illa etiam ego Philomusis communico.

ALEXANDER

SEPTIMVS

PONTIFEX.

Ad illud Davidis Psalm. 71. *Suscipiant Mon-*
tes pacem populo (in Hiphil, *suscipere faciant*)
alludens.

Anagramma.

Per Montes Pax. Lux niteas Fide.

Aliud ad Stemmatis Gentilitij Sydus.

Fax re: Dans opem pijs. exultent.

CCCCLXXVI.

Daud Origanus Francofurti ad Oderam,
Medicus, Ephemeridum Author, dignus
fuit qui multis carminibus & anagrammatibus
celebraretur. Decadem hanc exscribo.

DAVID ORICANVS.

Ανίσταται.

1. Arduus indago.
- Ad Diuina surgo.
- Vigor nuda adis.
- Vi grandis vado.
- In gaudia sudor.
- Diu indaga orsu
- Diu agas, induro.
- O dura adiungis.

Addam & hic pauculas lineas ex Ioanne Al-
stedio: *Encyclopadia lib. 10. sect. 4. cap. 5. §. 9.*
Nicodemus. Anagr. Demoniacus.
Mauritius. Anagr. Vis artium.

RODVLPHVS SECVNDVS

DE AVSTRIA IMPERATOR.

Anagramma.

Arderis Vacuus tu de splendore triumphas.
Alte-

*Affedius . Anagr. Sedulitas . Vnde.
Vt possis mea mens doctisq; Deoque placere ,
Sit pia sedulitas , sedula sis pietas .*

CCCCLXXVII

Anagrammata Italica .

Sicut Latina, sic etiam confirmantur Anagrammata Italica. Quidam ingeniosus Philomusus hoc fecerat.

SERENISSIMVS PRINCEPS
LEOPOLDVS AB HETRVRIA .
FERDINANDI SECVNDI

Magni Ducis Frater .

A N A G R A M M A .

*Speſtandus: melior tu Principe digna reſumens ,
Hinc radijs ardens laudibus offereris .*

Et, vt omnes, qui Latini idiomatis erant ignari, etiam eiusdem Principis laudes cognoscerent, in lingua vulgari sic scripsit .

Πολυπραγμία .

SERENISSIMO PRINCIPE
LEOPOLDO DI TOSCANA .

Αναγραμματα .

1. Placido Ciel ſi ſtende * Miro pio ſen ſoprano .
2. Sceſo poſar tra noi * Pien de miel dolce , e poſſi
3. Del Pol à ſcompaſſarne * copioſi ſenſi , e doni ,
4. Prence Dio ſol tibi ſcanſi * ri poſo , e palme doni ,
5. E pe'l Campion ti prendi * in ſecol d'oro aſſiſo ,
6. C'apien di aſſonto , e colmo ei ſplendor ſpiri .

Author omnia hæc Anagrammata pura eſſe aſſerit , & Screuiſſimo Leopoldo dedicat .

CDLXXVIII.

Habet Campanienſe Capitulum nobilia, aliqua ingenia; inter quæ eminere videtur D. Bartholomæus Griphus, Decanus, qui hæc Anagrammata mihi communicauit .

S. MARIA DELLA PACE .
A N A G R A M M A .

Placa l'ire , e manda vita . S in L

EPIGRAMMA .

*Ecco s'apron le porte
Del Tempio non di Giano :
Ma di colei , che porta il ſegno in mano
Di Pace , e Vita , e nou di guerra , ò morte .
Campagna hor più non pauer
Che già ne tien la chiau
Giuuan Caramuele il buon Paſtore ,
Ch'aperte le terrà ben tute l'hore
Quando ella vede la Città punita
Placa l'ire del Cielo , e manda vita .*

Eſt Sanctæ Mariæ de Pace Cathedralis Eccleſia dedicata : & ab illâ , quâ priuatim, quâ publicè, pacem & quietem exoramus .

Idem author hunc etiam litterarum Proteum compoſuit .

L'ABBATE DONNO GIOVANNI CARAMVELE

Veſcouo della Città di Campagna, e di Satriano .

Anagramma purum .

*Sancta MARIA de la Pace , ci manda un ſi buon
Doctore , acciò lui ne dia tal buona legge .*

Natus Campaniæ fuit S. Antoninus noſtri Ordinis Benedicini Abbas , qui viuus & poſthumus maximis miraculis clauit . De illo recepi hæc Anagrammata .

S. ANTONINO ABBATE

Cittadino e Padrone di Campagna .

Anagramma :

*In atto noto prega Dio , ci mandi ſanta pace ,
& abbondanza .*

O Troppo amica ſorte !
O noi lieti , e beati !
Poſcia che ſiam qui nati ;
Perche ſ'egli è ben chiaro ,
Che l'inuitto campion Santo Antonino
E' noſtro Cittadino ,
E padre , ed auuocato :
Conuien , ch' in ogni ſtato
Per legge di natura
Di noi egli habbi cura ,
E noſtro protettor ſia in vita , e in morte ;
O troppo amica ſorte !
Per vie alpeſtri , e torte
Il nemico infernale

Oga'hor

Ogn'hor ci tenta, e affale:
Ma tosto il gran Guerriero
A guisa di Michel, che in Ciel fe guerra,
Lo scaccia, e vince in terra,
E per virtù diuina
A l'inferno il confina.
Se dunque ei può quì tanto,
Preghiam pur sempre il Santo,
Affinche poi del Ciel n'apra le porte.
O troppo amica sorte!

Ne la celeste corte
In atto humile, e pio
Ei prega il sommo Dio,
Che mentre stiamo in vita
Ci mandi santa pace, & abbondanza;
E poi ci dà speranza,
Ch'in Ciel felicemente
Godremo eternamente.
Se dunque il tutto è noto,
Ogn'vn ne sia diuoto
E preghi il protettor costante, e forte.
O troppo amica sorte!

SANTO ANTONINO ABBATE

Cittadino, e padrone principale
della Città di Campagna.

Anagrammi.

Di Dio il gran campione con cenni abbattendo Sa-
tan, à noi apporta la diletta pace. T in O.
Abbondante di gratia incontenente caccia dal popol
demoni, & apporta la sanità. Bin O.
Già non ci abbandona. ma tosto ne prende, appia-
na i delitti, tratta con Dio l' placa. C in O.
Abbraccia la di noi protectione incatena Satan, dan-
dogli duplicamente pena. Est purum.
Ecco non abbandona la Patria; potente supplica,
mandand' à noi Cittadinile gratie. Additur V.
Placa, & alletta Dio sdegnato per noi peccatori Ca-
pani abbandonati in danni. Deficit T.
Prega inteni' appo Dio per il Decan tentato; Latta,
mai nol discaccia, ne abbandona. T in E.
Ad eiusdem S. ANTONINI gloriam addi pò-
terunt hæc Latina Epigrammata.

SANCTVS ANTONINVS ABBAS.

Ciuis, & Patronus principalis
Ciuitatis Campaniæ.

Anagrammata.

Caput Satana calcans, Ius iustitiae annuncians, no-
bis Ciuibus propitia impetrat. Additur V.
Ioanni Caramuceli aspirat, ut sit Papa. Sic nunc
Beatus sat nobis ipsis nunciat. C in A.

DIVVS ANTONINVS ABBAS.

Ciuis, & patronus principalis Ciui-
tatis Campaniæ.

Anagrammata.

In diabolos arma capis, penas nuncias. Ipsi uicti
iussu, ac nutibus parent. Deest V.
Satanas calcatus pedibus in ipsis vicini nomine
properat, ac abis inuitus. Additur E.
Iter para tutum, bona cuncta posce. Dissipa vitia
in ciuibus lapsis in annis. Purum.
Dei sic pacat iras, ut non puniat. Pisi vincit pre-
cibus; nobis animus saluat. Deest vn. V.
Antistiti, ac Principi (sic tu annuis) pacem do-
na; Ciuibus lapsis serua bona. Additur C.
Nos pius, ac iustus pascens, tristici, vini, ac olei inu-
pibus abundantiam parat. Additur O.
Nobis ciuibus animas pascis; ianuam celi pandis:
propitius nuncias, seruat. Purum.
Diabolis tu precipis, ut nunc nunc abeant, ac im-
pij ipsa iussa satis seruant. O in E.
Continuus miraculis in patria patens nobis Ciuibus
affa; inde tu pius paca. Purum.
Sed redeamus ad linguam Italicam, & alias vo-
cum incurfiones addimus.

SAN DOMENICO IN SORIANO

protettore della Città
di Campagna.

A N A G R A M M A.

Gran medico dal ciel trà noi compare pietoso
tanti sanando. Deest vnum T.

Gran medico pietoso
Dal ciel miracoloso
Compare qui trà noi sanando i mali
Di tanti disperati da mortali:
O noi lieti, e beati,
Che siam già liberati
Pe'l suo diuino aiuto gli affanni
Con solleuarci homai da tanti danni.

SANTO TOMASSO DI AQVINO

protettore della Città di Campagna.

Anagramma puro.

Taci, l'ottima penna di questo Angelico Dottore
tiapassa, doma.

Taci lingua maluaggia,
Non mormorar del Santo,
Che porta il pregio, e'l vanto

Di quanto seriuere può penna più saggia,
Gli Heretici 'hà sconfitti
Già tutti con suoi scritti.
Ne alcun può mai negar quāto egli scrisse;
Con l'ottima sua penna Christo il disse.
Di Angelico Dottor questo è lo strale,
Che chi gli oppugna audace,
Qual nebbia lo disface,
E trapassa, e distugge, e doma il male.

In lode dell'istesso.

Questo Apollo del Cielo,
Che con la sua dottrina
Alma, fourana, angelica, e diuina
Il mondo illustra, e indora,
Hoggi tū più che mai profondo adora;
Perche dimostra a i segni
Che da' celesti Regni
Per dono special dato à Tomaso
La sua dottrina splende,
E trà l'altre si rende
Qual Sol da l'Orto chiar fino à l'Ocasso.

V I T A

DIVI THOMÆ
A QVINATIS

Per Anagrammata disposita.

CDLXXIX.

Qua sequuntur Anagrammata, natales, mores, sapientiam, res gestas D. Thoma Aquinatis continent. Ea Ioannis Montoya Clericus Regularis, quem nuper Neapolitana lues sustulit, concinnauit; quàm arguit, quàm appositè, quàm aptè, tuum esse iudicium, Lector. Probabis enim, si leges. Neque enim ab una, eademque Verborum complexione, tam multiplex, ac varia exsistere dicendi materia, ac veluti è paucis feminibus tam ampla progerminare seges potuit sine fecunditate quadam ingenii incredibili. Edita olim fuere Neapolitanis typis. Sed quia facile deciduum est, quod vnicuique excipit pagina: ea in meis hisce, suis Questionibus Quodlibeticis R. D. Carolus de Thomaso, ex Palma Duce Clericus Regularis exsulare voluit. Inde illa assumpsi, ut Metametricam hanc honorarem: quippe par erat, ut expressus pulcherrimis Anagrammatis Aquinas, hoc in Opere, quod eo auspice composui, perennaret.

Προφύλαξις.

S. THOMAS DE AQVINO
ORDINIS PRÆDICATORVM.

Ανagramματα.

Nascitur è Theodora, ac quasi Sol prodit
in Mundum.
Honorandus Doctor, quasi panem, sic edit Aue
Maria.
Quarro iam anno sanctissimus puer cor Deo
dicat.
Quoniam inter pios Monachos educandus tra-
ditur.
Sed modò studiorum causa hinc transit Neapo-
lim.
Hic dum orauit conuertit quosdam panes in
rosas.
A Domino inductus se Prædicatorum astris or-
nat.
Matrisque iram pati non curans sua domo di-
scedit.
Sed ò I à Christo ad domos maternas inuitus ca-
pitur.
An nosti, quòd is homo Dei raptus, carceri dam-
natus?
Modò ad Castrum Sancti Ioannis perducitur
Heros.
Pro maiori custodia in quadam arce Innotatus
est.
Modò in carcere inuasus de Satanæ odio trium-
phat.
Candidus homo ardorem carnis titione quassa-
uit.
De aquis orta Venus cadit, si hinc ardorem op-
ponas.
Iam à somno correptus, candida chorda muni-
tus est.
Imò sanè ad Crucem orans, puritatis dono di-
tatus.
Non cadit fororum impetu, inuasus audacior
adeft.
Sic quia homo est prudens, non audit dicta so-
rorum.
Quin imò è Mundo attrahit ad diuina sorores
ipsas.
Necnon addas, quia per muros dimittitur cas-
sus homo.
A Castro dono Dei iam missus Parthenopen-
ducitur.
Scies, quod inde triumphandi causa Romanam
transit.
Sed à Ioanne Theutonico Romà adductus Pa-
risium.
Numquam suo se dat studio, nisi peracta oran-
di hora.

An homo priusquam doctrinas dedisset, non-
tacuit?

Studio demit horas, orationi, ac precibus man-
dans.

Christi dona oratione magis, quam sudore ade-
ptus.

Quisnam hoc castior, aut sapientior mundo ad-
est?

Ideoq; Dominus tantum ipsi coronas dat sa-
cras.

A Domino Romanæ Sedi Custos, ac Turris ad-
ponitur.

Quos, ut dicam, pro hac dilatanda non emisit
sudores?

Quos Hæreticorum sua ipsius doctrina non
damnat?

Quos Christianorum ipsamet doctrina non ad-
iuuat?

A Romano Pastore desideratus ad Concilium
venit.

Sed in Monasterio de Phossa noua cadit, ac mo-
ritur.

At moriens, quasi candidus Olor cantus de-
promit.

Introductusque à Christo Domino in Paradi-
sum est.

Sanctum Sacerdotem Paradisi Dominus coro-
nauit.

Tu solus Mundi honor, ac mira sapientia deco-
ratus.

Quia candidus homo, à Dei Matre coronis or-
natus es.

Quam vera das nobis tua scripta de Christo
Domino!

Nouos, miroque tua emicans doctrina dat ra-
dios.

Qua noua doctrina tua Hæreticos omnes di-
spendis.

Tu ipse Mundi osor, Carnis, ac Dæmonis de-
uastator.

A Deo quidem Sanctissimus Patriarcha dono
datur.

Et quis tu? omnium corda rapis, ac Deo do-
nans trahis.

Et addo, quod innumeras tuo Christo animas
carpis.

Sanctus Thomas ex Aquino, Vir magnus,
Ecclesiæ Doctor, Et Ordinis
Prædicatorum decor.

ANAGRAMMA.

Aureus exposuit moriens Sacra Cantica Doctor.
Sed, qui Cignus erat, dat moriendo melos.

Thomas de Aquinis Ordinis Prædicatorum,
vir candidus, Et Eccle-
siæ ornamentum.

ANAGRAMMA.

Mundum despiciens, ac terra fecta triumphans,
Diuitias Cælo condidit ore, manu.

CCCCCLXXX.

Verunt floridæ & amoenæ Ioannis Valenti-
ni Cæsarei Archimusi Musæ: à quibus va-
ria & curiosa Opuscula in lucem prodierunt.
Considera sequentia Anagrammata.

Imperatori,	Omnia
Ima te Patri,	sunt pu.
Re Pio Marti,	ra, &
Mira perito	dignissi-
Patri merito	mè de
Et primario.	Ferdinan-
Per iram ito	do III.
Per mira ito	Optimo
Vna in lite)	Ana. Impera-
Valentini)	gram. tore dicta.

Leopoldi nomine insignitur Archidux Au-
striz, frater Cæsaris, & Cæsaris etiam filius (nunc
Imperator.) In alterius virius gratiam hos lit-
rarum Proteos edidit Valentinus.

Leopoldus	sunt
Oles duplo	etiam
Duplo sole	omnia
Ludes Polo	hæc
Pullos Dei	pura.

Et ad domum Austriacam Inuiasimbrum,
Imperatorum Matrem conuertens oculos, sic
inquit

Austria, Anagramma. Tria sua.
Quia sic scepra portat,
Ac omnia confortat,
O Deus, sacra tua,
Austria, tria sua.

Et hoc ipsum Tetraſtichum, hoc Hexaſticho
Italico illustrat.

Perche sostiene corone
In numero perfetto,
E porta il tre nel petto,
La Trinità dispone,
Chel' Austria al Mondo imperi
Di tre corone degna, e mille imperi.

Inter alia Heroica Lemmata, quibus vitur
Serenissima Domus Austriaca, illud AEIQV.
multorum Virozum illustrium ingenio & studio
illustratur. Placet mihi, qui legit: Austria erit
in

in Orbe ultima. Hæ literæ Dei nomen essentialiter constituunt, IEOVA enim (Hebraicè יהוה) omnes literas vocales continet. Ex his literis unicam אברהם Abramo communicavit Deus, ut esset אברהם Abraham, in quo magna mysteria inveniunt & dilucidant Expofitores: omnes Deiparæ dedicat Ioannes Valentinus, & addens H, Latinorum spiritum, sui spiritus fervorem ostendit his verbis.

A E I O V H

*Aue Via. Aue. Aue Via: Iuu. Eue ea Verbo
Veo ea vi. Aio, heu, beu! Era: ai, Iuu.*

Nulla litera præter illas sex præmissas in hac Oratione inuenitur: illæ enim ordine vario repetitæ confirmant pium & pulchrum sensum. Clausit tandem libellum, & vitæ terminum posuit his verbis

*Ioannes Valentini.
Annis eo. En vita nil
En, nil! fino. Ite Vana.
Sileo. Veniant anni.
Alij erunt sine anno,
Seu, En alij non nati.*

Omnia
sunt
pura
& com-
menta-
rio digna.

CCCCLXXXI.

NEapolitanam Urbem suis literis illustrat & honorat clarissimus D. Blasius Cusanus, qui licet in Iurium pericia eminens sit, fauere Apollini non d. dignatur. Hoc anno 1661, eloquentissimos numeros edidit, quos *Heroum Characteres* dici voluit, quos ipsos viri illustres eloquentissimis versibus celebrarunt. Sed quia, Anagrammata à diuersis inuenta, mihi visa sunt pulchra, vnum, aut alterum subiiciam.

Doctor Blasius Cusano.

Anagramma pur.

Canas doctus Oloribus.

Blasius Doctor Cusanus.

Anagramma pur.

Cantu solus corda subis.

Inuenta sunt à D. Francisco Marini V. I. D.

Doctor Blasius Cusanus à Vitulano.

Anagramma purum.

Vocatus Linus, Baldus, ac Iason.

Sic literas conuertit Dominus Franciscus Antonus Aquilans, Campaniensis, eiusdem Domini Cusani Auditor.

CCCCLXXXII.

Placuerunt multis Ioannis Baptiste Vvasci-ge Anagrammata, quæ nomen hoc *Leopoldus Austriacus* in formas diuersas conuertunt. Fuerunt edita in Belgio, & eodem anno recussa in Bohemiâ: & quia perplacent mihi, & Princeps, cui dedicantur, & Authoris ingenium, quo formantur; exteris subiungi debebunt.

Erat inscriptio.

SERENISSIMO PRINCIPI

LEOPOLDO VVILHELMO

ARCHIDVCI AVSTRIAE,

Duci Burgundiz, &c. Magno Teutonici Ordinis Magistro, Episcopo Argentinensi, Halberstadiensi, Passauiensi, & Olomucensi: Belgij Gubernatori: ac supremo Catholici Exercitus Duci: infulus, toga, sago; pio, iusto, forti; superis, ciuibus, bellis; ybique pro fide & patria gloriosè decertanti: Germanicæ nuper, & sæpius Bohemicæ, iam Belgicæ difficillimis temporibus libertatis Assertori: de Armenteria, Landresio, Dixmuda, alijsque triumphanti &c.

Sunt hæc Anagrammata digna lectu: sed quia cusa fuerunt in Belgio, & iterum recusa in Bohemiâ anno 1647. poterunt facili negotio inueniri, & ideo alia, quæ rariora videntur, huc addo.

MUSA IV. GENVINA.

CCCCLXXXIII.

ADLECTOREM.

IC adest Musa, quæ Hieronymi Genuini stylo præfuit, ab illo nomen sumit, & genuino insuam etiamnum literarum etuditas Inventiones inspirat. Librum edidit Romæ anno 1640. quem *Genuinas Metamorphoses Nominum* vocari voluit, quoniam, ut in ipso frontispicio nos monet,

Aetheris Ut plures, Erebiq; saligs, foligs

Numinibus facies, sic quoque Nominibus.

Insurrexerunt contra Opus pulchrum & politum, quod solet, multi insolentes Genij, quos quidam Vir eruditè compescuit hoc fulmine.

Quicumque dente vel Gelasino vel Genuino, Hieronymum Genuinum rodit, asque in Genuino Genuinum si angit, dignus est cui omnes, & Gelasini & Genuini dentes frangantur.

Interim, quia non malis solum (hoc est, indoctis) sed etiam bonis (hoc est, doctis) debitor es sumus, ut & isti amare pergant Virum, Magnum, P. Augustinus Oldoinus, Genuensis, Societatis IESV, pulchrum Elogium scripsit.

Hæc de Genuino Oldoinus, omnia grandia, omnia vera; à Viris doctissimis lecta, & apud laus recepta & approbata.

Nolo totum Genuini Opus huc ponere, habet enim pulchra Epigrammata, quæ in illo poterunt ab eruditis legi: volo tantum Anagrammata adsumere, ut copiosiores syluam Lector habere, in qua possint ingenium colere & exercere. Taceo igitur, ut Musam Genuinam audiat.

P R O O E M I V M.

In noua fert animus mutatas dicere formas

Sensa, Artis mirum quas variavit opus.

In varias translata Hominum, Diuinaq; figuras

Corpora, Pelignus carmine cantat Olor:

Horrida mentis haud pauci mille ora ferarum

Sunt sine laude Hominum, nec sine labe Deum.

Hic nomen sine laude suum, & cum labe reuoluunt

Non nisi quæ vitium nomina praua dedit:

In varios resoluta abeunt hæc nomina sensus

Non sine honore Dei, non sine laude Virum.

Parcere. *indyt.* Carpere. *indyt.* Crepare.

Sunt pura.

Littera eadem formant Parcere, littera eadem

Carpere componunt, atq; Crepare simul

Parcere qui nulli vis, qui omnes Carpere malis.

Grammaticæ es inuerso, Mome, Crepare merenti

Assi mihi sicut non prodest laudator amicus,

Sic nunquam infestus Zoilus ullus obest.

Curo parum, seu vis mihi Parcere, candide lector,

Liude seu vis me Carpere, curo parum.

Sponte tua pueris mihi Parcere, Amice, inimice

Carpere sponte tua, sponte Crepare tua.

CÆLITES.

CCCCLXXXIV.

Pater æternus, Verbum, & Spiritus Sanctus. Anagramma. Semper beatus; ac, ut Vnus, et pariter Trinus.

Eucharistia. Anagramma. Charitas Iesu:

Adiutor S.

Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum.

Anagr. Mensa micat lumina; est Christi carnis suavis. *Adiutor S.*

Virgo MARIA. Anagr. Mira Virago. Est purum. (Si Virago feminam fixeris à vi aetiam, quod multi volunt, deleri hoc Anagramma debet: si autem feminam viriles actiones agentem, quod cum multis Hieronymus Genuinus supposuit, poterit retineri.)

Conceptio Sanctæ Virginis Mariæ. Anagr.

Vna, & mira; ac sine peccato originis.

Sanctissima Maria; Dei Parens, ac Virgo.

Anagramma. Iambicum Trimeterum. Sacra emicans Regina, Paradisi Ostium.

Diuus ANGELVS noster Custos. Anagramma. Tu ducis nos gnauus, & solers.

Sanctus Ioannes Baptista Præcursor. Anagr.

Nasceris probus: ac natus antra petis. *Demisur O.* Aliud. Iambicum Trimeterum. Cur bone satis puer, adis antra puer? (Illa particula satis, afficere potest, & bonum & puerum, ut Ioannes, & satis bonus, & satis puer, cum ires ad verum dicatur.)

Sanctus Ioseph. Anagr. Sapiens Custos. Mutatur H in S.

Simon Petrus. Anagramma. Primus nites.

Beatus Simon Petrus. Anagramma. O spes! tutamen Urbis.

Diuus

Dionis. Hieronimus Apostolus. *Anagr.* Iudas à Polo factis mutatus. *Conuertitur* H in A.

Sanctus Marcus Euangelista. *Anagr.* Sum. Vigil ad Venetas curas.

Alph. n. *Anagramma.* Parens. Fuit autem. *S. Aspren.* primus Neapolitanorum Episcopus.

Beatus Pater Hieronymus, Ecclesie Doctor. *Anagramma.* O fat recte, & d sine culpa iudicem horreas. *Mutatur* Y in I: qua quidem littera pronuntiatione non videntur differre.

Diuus Genuinus Episcopus Sabionensis, & Martyr. *Anagramma.* Vnicè insons ob Deum passus, peruagus interijci. *Mutatur etiam* Y in I. Fuit tempore Longobardorum in exilium missus, & ibi mortuus. Coititur Nomis Februarii.

Sanctus Genuinus Episcopus & Martyr. *Anagramma.* Rectus, micans, ingenuus, & pius Pastor. *Mutatur etiam* Y in I.

Sanctus Ianuarius Episcopus & Martyr. *Anagramma.* Primus Custos, Pater, vnica cura Sirenis. *Mutatur* A in I: & Y in I. *Est Regni Neapolitani Patruus, & claret hodie stupendus miraculi.*

Sanctus Ianuarius Martyr, Beneuenti Episcopus. *Anagramma.* Vnus beasti; tueris; ac mirè tuuabis Parthenopen. *Mutatur* Y in I: & additur H.

Diuus Ianuarius, Beneuenti Episcopus, & Martyr. *Anagramma.* Tu mirus; Vesuii incendia, turbines, rape, d Pater. *Mutatur* Y in I: & S. in R. Fuit scriptum, cum arderet Vesuius, & Neapolis periclitaretur.

Beatus Pater Nicolaus Antistes. *Anagramma.* Sane patens Tutela, Custos Barij.

Diuus Pater Agnellus Confessor, ac Abbas. *Anagramma.* Sanctus Neapoli fuga Barbaros sedules.

Diuus Blasius Episcopus & Martyr. *Anagr.* Plausu mirus, cibi, potus sedas iter. *Mutatur* Y in I.

Diuus Alexius. *Anagramma.* Exul diu à suis, Sanctus Dominicus. *Anagramma.* Canis Mundi Custos.

Diuus Pater Franciscus ex Assisio. *Anagramma.* Sanè satis iustus par es Crucifixo. *Mutatur* O. in T.

Diuus Petrus Cælestinus. *Anagramma.* Vt nites, respis decus. *Mutatur* V in S.

Beatus Iustinus Confessor, ac Antistes. *Anagramma.* Es vnicus Custos, fat fers bona Teas.

Sanctus Thomas de Aquino Ordinis Prædicatorum. *Anagramma.* O Diuus sane Doctor, Tu mira docens, manu patraisti. *Mutatur* H in S.

Sanctus Casimirus Jagellonus. *Anagramma.* Angelicus, Vnicus sol Sarmatis.

Sanctus Casimirus. *Anagramma.* Clarus, Castus nimis. *Additur* L.

Beatus Pater Nicolaus Tolentianus. *Anagr.* O lucens vt alter Ioannes Baptista.

Diuus Pater Antonius. *Anagramma.* Tu nitor es Patauinus. *Mutatur* D. in P.

Diuus Carolus Borromæus Cardinalis. *Anagramma.* Vir clarus solus das Iubar Mediolano. *Mutatur* C. in L.

Beatus Ignatius Loiola. *Anagr.* Ego sanè vitâ illibatus. *Mutatur* O in E.

Diuus Pater Franciscus Sauerius de Societate IESV. *Anagr.* Sanctus verè suavis, ac crudij Fide Iapones securus. *Additur* M.

Sanctus Philippus Neri Florentinus. *Anagramma.* Fuit plane Insons, Purus, Plenus Christi.

Maria Magdalena. *Anagramma.* Grandia mala mea.

Maria Magdalena. *Anagramma.* Ame mala grandia.

Aliud. Mea mala grandia.

Sancta Lucia Virgo. *Anagramma.* Vnica grata oculis.

Sancta Catharina de Senis Virgo. *Anagramma.* Christo iugata, ac sanè inardens.

Sancta Terecia. *Anagramma.* Illa sanè recta.

Sanctus Casimirus. *Anagramma.* Clarus, Castus nimis. *Additur* L.

Beatus Pater Nicolaus Tolentianus. *Anagr.* O lucens vt alter Ioannes Baptista.

Diuus Pater Antonius. *Anagramma.* Tu nitor es Patauinus. *Mutatur* D. in P.

Diuus Carolus Borromæus Cardinalis. *Anagramma.* Vir clarus solus das Iubar Mediolano. *Mutatur* C. in L.

Beatus Ignatius Loiola. *Anagr.* Ego sanè vitâ illibatus. *Mutatur* O in E.

Diuus Pater Franciscus Sauerius de Societate IESV. *Anagr.* Sanctus verè suavis, ac crudij Fide Iapones securus. *Additur* M.

Sanctus Philippus Neri Florentinus. *Anagramma.* Fuit plane Insons, Purus, Plenus Christi.

Maria Magdalena. *Anagramma.* Grandia mala mea.

Maria Magdalena. *Anagramma.* Ame mala grandia.

Aliud. Mea mala grandia.

Sancta Lucia Virgo. *Anagramma.* Vnica grata oculis.

Sancta Catharina de Senis Virgo. *Anagramma.* Christo iugata, ac sanè inardens.

Sancta Terecia. *Anagramma.* Illa sanè recta.

REGIONES.

CCCCCLXXXV.

Ciuitas Hierusalem. *Anagr.* Humilis reatu iaces.

Ciuitas Romana. *Anagr.* O vnica fat mira.

Ciuitas Neapolitana. *Anagramma.* O sanè caput in Italiâ.

Aliud. Vnica, lata, pia enixes.

Respublica Venetiarum. *Anagramma.* Tu iubare prima elucens.

Ciuitas Mediolanensis. *Anagramma.* Tu sanè nimis deliciosa.

Florentia ciuitas. *Anagramma.* Fit vnica, solertiâ.

Insula Melitenensis. *Anagramma.* Sinu alens Milites.

Ciuitas Mantue. *Anagr.* Nimis aucta vate.

Ciuitas Surrentina. *Anagr.* Virent cunæ Tassii. *Mutatur* I. in E.

Ciuitas Salmanticensis. *Anagr.* Tu micans scientias alis.

Fastigium Veseuijanum. *Anagr.* Fumâui heu fatis igneum. *Additur* H.

Ciuitas Spoletina. *Anagr.* Vnica alit Hospites. *Additur* H.

Fidelissima ciuitas Caucensis. *Anagr.* Facta es delicijs nimis suauijs.

Civitas Massæ Lubrensis. *Anagramma*. Sa-
ne seu salubris emicas,
Pagus Frattæ maioris. *Anagramma*. Seris tua
fraga optima.

S A C R Æ F A M I L I Æ.

CDLXXXVL

Familia Eremitarum S. Augustini. *Ana-
gramma*. Vnica; Summa nitet, vera Ma-
gistri filia.

Venerabilis Ordo Patrum Camaldulensium.
Anagramma. Mundus labe, incolæ eremi, Ro-
mualdi partus.

Venerabilis Ordo Patrum Capucinatorum.
Anagramma. Nitor Minorum, ac Pauper or-
be, ac Lucidus.

Venerabilis Familia de Monte Carmelitano.
Anagramma. Claret nomine nobilis famula
Dei, & Mariæ.

Venerabilis Religio Carmelitana discalceata.
Anagramma. Vigila, norma cleri, ab Elia, &
Teresi dilecta.

Sacer Ordo Divi Benedicti. *Anagramma*.
Ecce dics orbi datur in Deo. *Mutatur* Lin E.

Venerabilis Cartusianorum familia. *Anagr.*
Mira lucet Brunonis filia iure amata.

Sancta Religio Divi Francisci de Paula. *Ana-
gramma*. Culta, pia es, ac fulgidior inedia
carnis.

Sacer Ordo Minorum Observantium. *Ana-
gramma*. Auro, dono, nummis mirus orbes
caret.

Venerabilis Congregatio Patrum Oratorij.
Anagramma. O egregia, Cultu Pia, Ornata mi-
re, orbis Nitor.

Sacer Ordo Patrum Prædicatorum. *Anagramma*.
Perrara, ac perita Doctorum domus.

Familia Servorum Beatae Virginis. *Anagramma*.
Tu in orbe vicens Mariæ famularis.

Sancta Societas Iesu. *Anagramma*. Sat sci-
ta es, ô es vnica.

Sancta Religio Patrum Teatinorum. *Ana-
gramma*. Ista nota viget, Prima ornat Clerum.

S A C R A L O C A.

CCCCLXXXVII.

Maria ad Nives. *Anagramma*. Diua sa-
nè mira.

Imago Sanctæ Mariæ Maioris. *Anagramma*.
O Regina amica Romæ sat micat. *Mutatur* L
in C.

Sancta Mater Dei de Laureto. *Anagramma*.
Es Domina terræ, ac tutela. *Demitur* D.

Beata Virgo Mater è Constantinopoli. *Ana-
gramma*. Ab atro erit cõtagio tuens Neapolim.

Beata Virgo Maria mater Iesu de Constanti-
nopoli. *Anagramma*. O ignis abi procul è mõe-
te; ô terrâ mancas; Diua aut. *Demitur* T.

Sancta Maria Virgo de Monte Carmelo. *Ana-
gramma*. Omni loco terræ Diua regnatæ sum-
ma. *Additur* V.

Mater Maria de Ara-Cali. *Anagramma*. Ara-
ca Dei, Romæ latè mira.

Beatus Pater Dominicus Suriani. *Anagramma*.
Tu vasti orbis medicina superna.

A C A D E M I Æ.

CCCCLXXXVIII.

ANimoforum Academia Cremonensis. *Ana-
gramma*. Es varia commemorans, nimia
docens.

Collegium Neapolitanum Societatis Iesu.
Anagramma. Vei Sol illuces ingenio, ac sum-
ma pietate. *Demitur* O.

Collegium Romanum Societatis Iesu. *Ana-
gramma*. Sum vetri colle Aonio scitum magis.
Crusæ Academia Florentina. *Anagramma*.
En in Tuscia fama, decore clara.

Fantasticorum Academia. *Anagramma*. Fa-
cundia Romæ sat micat.

Humoristarum Academia. *Anagramma*. Ro-
mæ crudè musâ micat. *Mutatur* H in T.

Incognitorum Academia. *Anagramma*. Do-
cta, ingenuum amica. *Aliud*. Micat vnica
Homero digna. *Additur* H.

Innominatorum Academia Parmensis. *Ana-
gramma*. Nota, radians, ac omnium prima e-
mines.

Insensatorum Academia Perusina. *Anagramma*.
Tu vera Sapiens miranda Camoenis.

Intrepidorum Academia Ferrariensis. *Ana-
gramma*. Das omnia mira: dura conaris per-
ficere.

Intronatorum Academia. *Anagramma*. De-
cta, mira, nota Minerua.

Nocturnorum Academia Bononiensis. *Ana-
gramma*. Mira adest, vnica, nomine non obse-
ra. *Mutatur* O in A.

Ocioforum Academia Neapolitana. *Ana-
gramma*. O aula Aonia, optima decore micans.
Aliud. Operosa, nimia, ac alta munia doceo.

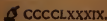
Item aliud. Vna è Delio amata, componis he-
roica. *Additur* H.

Philharmonicorum Academia Veronensis.
Anagramma. Es honore prima, canora, nimum
es lucida.

Recuperatorum Academia Paravina. *Anagramma*.
Aurea, acuta, apprimè docta Minerua.

MALE.

MALEDICI.

CCCCXXXIX.

CEnsores, Calumniatores, ac Detractores viri. *Anagr.* Canes acri liuore cunctas artes ore mordetis.

Omnes viri detractores, & calumniatores operum. *Anagr.* Lenti & impuni, vt Cacodæmones errorum fatores.

Omnes Lectores viri maledici. *Anagramma.* Dementes, scioli, liuore macri.

Derisores & calumniatores Operum. *Anagr.* Omnes vecordes, mali, re sat proterui.

Omnes Lectores detractores, & Cauillatores viri. *Anagr.* Certè lazis scelerati, ac vermes illoto rodunt ore.

Omnes viri calumniatores librorum. *Anagr.* Orbe morosi, varij, nullam rem sciunt.

Omnis natus, & inuidus. *Anagr.* Vti lus & asinus in Mundo.

SVMMI PONTIFICES.

XD.

LEO Decimus, olim Ioannes Medices, Pontifex Maximus. *Anagramma.* Plane eximius, emicans sui. Omnes Doctos summè dilexi. *Mutatur O in S.*

Pius Quintus, Gisleirius, Alexandrinus, Pontifex Maximus. *Anagr.* Insignis, infons, atque supernus fulgi lux Prædicatorum. *Mutatur X in S.*

Gregorius Decimus-tertius Pontifex Maximus. *Anagr.* Fui vt Simon, duxi Gregem satis Tempus correxi.

Sixtus Quintus Perettus, ab Ordine Minorum assumptus. *Anagr.* Summus Dux, Paterque Urbis, sat sciens, fontium Punitor. *Demitur T.* De eodem. *Anagr.* Perettus, Vt Petrus. *Mutatur E in V.*

Clemens Octauus Aldobrandinus Pontifex Maximus. *Anagr.* Fuit Dux & pax Orbis, ac sol emicans notum dans lumen.

Paulus Quintus Burghesius Pontifex Maximus. *Anagr.* Tu purus, infons, Fœlix, Magnusque: caput Urbis. *Demitur H.*

De eodem. Camillus Burghesius. *Anagr.* Hic salus, lumen Urbis. *Mutatur G in N.*

De eodem. Burghesius. *Anagr.* Herus Urbis, *Mutatur G in R.*

Gregorius Decimusquintus Ludouisus Pontifex Maximus. *Anagr.* Incolymis fuit Grex, quando Ego sciens cum duxi.

De eodem. Alexander Ludouisus. *Anagr.* Dux seruans ouilia Dei. *Mutatur L in I.*

Vrbannus Octauus Barberinus Pontifex. *Ana-*

gramma. Tu bene vnus Pax, ac Fortuna Urbis, Orbis.

Vrbannus Octauus Barberinus Pontifex Maximus. *Anagr.* Tu Beatus, Fons boni, Pax Urbis vnica, Rex Musarum.

Vrbannus Octauus. *Anagr.* Nos sub tuâ curâ. *Demitur V.*

Vrbannus Octauus Barberinus Pontifex. *Anagramma.* Apibus ferax, bonus, notus in Vrbe curat.

De eodem. Maphæus Barberinus. *Anagr.* Habes supernum iubar. *Mutatur A in V.*

Aliud. Maphæus Barberinus. Mca Urbis, & Urbis Phana. *Additur T.*

Aliud. Apis Huberans Urbem. *Aliud.* Habes pia munera Urbis. *Additur I.* *Aliud.* Suprema Urbis Habena. *Aliud.* Vrbannus Habes Primas. *Mutatur E in S.*

CARDINALES.

XDL.

Collegium Cardinalium Eminentissimorum. *Anagr.* Cœlo Cleri Luminare Magnum nitidissimum.

Cæsar Baronius. *Anagr.* Dans iubar Soræ. *C. Mutatur in D.*

Petrus Paulus Crescentius. *Anagr.* Purpuratus celsus & sciens. *Additur S.*

Iulius Cardinalis Roma. *Anagr.* Lilium viridans, ac rosa.

Franciscus Cardinalis Boncompagnus Archiepiscopus Neapolitanus. *Anagr.* Hic planè clara pompa dignus coruscat, fons vnus boni, ac pacis Sirenis.

Alphonfus Eminentissimus Cardinalis de la Cueva. *Anagr.* Es valdè micans. Vnus das lumina Clero, & Hispanijs.

Antonius Barberinus Cardinalis Sancti Honuphrij ex Ordine Capucinorum assumptus. *Anagr.* Diu maneat, coruscans Lux, ac nitens Honos Urbis, Vrbani Octaui Mundi Principis Frater.

Bernardinus Eminentissimus Cardinalis Spada. *Anagr.* Ter mirandus, Radians, nil nisi pacem das ensibus.

Federicus Cardinalis Cornelius. *Anagr.* Viridans ac florens Cleri decus. *Demitur I.*

Iulius Cardinalis Sacchetti. *Anagr.* Hic clarus, est sidus Vaticanæ. *Demitur L.*

Ioannes Baptista Cardinalis Pamphilus. *Anagr.* Hic nimis bonus: est par Palladi Sapientiâ. *Mutatur A in E.*

Ioannes Franciscus ex Comitibus Gueldijs de Balneo. *Anagr.* O Eximie, ô fat bone, facis, iungis Cardinalibus decus N. *Mutatur in A.*

Aegi-

Aegidius Carillius Albornoctius. Anagr. Tu nitidus sol, laus, ac gloria Iberi.

Antonius Cardinalis Sanctaerucius. Anagr. Doctrinâ nunc es laus sacri Vaticani. *Mutatur S. in G.*

Eminentissimus Ioannes Baptista Cardinalis Pallottus. Anagr. Est satis mirandus, sanè illuminat, sat nobilitat Picanos. *Mutatur P. in T.*

Franciscus Maria Eminentissimus Cardinalis Brancatius. Anagr. Clarificans Musas, ac dans Sireni micans iubar, mirus nitet.

Marcus Antonius Franciottus. Anagr. Insons arca ac fons virtutum. *Demitur T.*

Mauritius de Sabaudia. Anagr. Dat auri subsidia Musae. *Additur S.*

Mauritius Sabaudia. Anagr. Austriam adiuvabis.

Carolus Cardinalis Medicus. Anagr. Odeus Arni, laus Cleri micans. *Demitur D.*

Franciscus Eminentissimus Cardinalis Barberinus. Anagr. Sciens, mirabilis, micans, Nunc fers Vrbi Saturni dies. *Mutatur A in I.*

Petrus Maria Cardinalis Burghesius. Anagr. Hic sanè Musas perratus diligit vber. *Mutatur A in E.*

Alexander Cardinalis Cæsarinus. Anagr. Rara sanè lux radians in Ecclesia. *Demitur D.*

Eminentissimus Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalis Antonius Barberinus. Anagr. Alter Meoenas nunc iure nominaris; nam sat vber in dies alis, ac beas scientias.

Anagr. Noli, amabo, cernere mca, nisi amabiliter cernens: adfis, & annuas cunctis ausis.

Anagr. Tu merens summa. Lenis ne reijcias dicata; etsi non bona, nec rara, ac sine salibus.

Anagr. Ornans es Melitam; Nitens sacra, Diui Ioannis alba Cruce, & in Vrbe sanè micans.

Anagr. Nitens es nomine, nec non celebraris laus, & sidus Vaticanæ. Amaris, ac Amaberis.

Anagr. In mente tuâ, in labijs sciens Mincrua; in corde bona Afræa. Es clarus, es micans.

Anagr. Vbi es, & vbi non es, Micans es. Micans es in aula. In Terrâ sat clares animi candore.

Anagr. Saccla ista ornas, & venientia clara ornabis. Merens micabis nemini secundus.

Anagr. Bonas literas vnicè amans, vnicè recreas, mirabilis ante omnes, ac sanè nitidus.

Anagr. Amicè, ac liberaliter subueniens, sat micans non desinis instaurare Camoenas.

Anagr. Radians in intimis Vrbani, ex Lanae coccineae, us sat celsae Vrbis ornamentum.

Anagr. Bis, ter, ac centiès alacer vincas Nestorem annis: maneat vir nobilis, maneat diu.

Anagr. Es eris emicans; anteis, nec non multib; carè amatus, clare, in omnib; laudaris.

Anagr. Rara, melica clari Senis Maconij tuba; Musis canoris enitens es bene cantandus.

Anagramma. In Orbe cani deberes arte, scientis Sulmonensis, ac Mantuani aeuena clarissima.

Anagr. Nos à turbulentâ, à canicâ rabie, ac irâ Momi Clemens ne sinas vinci, sed resistes.

Anagramma. Vires nobis minimae vena, scabra, musa cantare nescia, ore silens, & nil dictans.

Anagramma. Sumens ista libenter incitans animabis ad res maiores, ac verè concinnas. Vale.

Antonius Eminentissimus Barberinus. Anagr. Tu vir in orbe nitens, nimis beas Musas.

Hieronymus Cardinalis Columna. Anagramma. Mundi honos ac Romani Clemens laus. *Mutatur in O.*

P R A E S V L E S.

X D I L.

*N*icolaus Perottus Sentinas. *Anagr.* Tu sapiens, sat notus in Clero.

Pomponius Vetulus ciuitatis Duealis Praeful. Anagramma. Tu diu viuas, laus, culmen, Episcopos patrij soli.

Horatius Iustinianus Ecclesiae Montaltensis Episcopus. Anagr. Vnicus homo sanè cutes, sat pius, & sciens, patrij loci Laus.

Anagr. Sapiens es, Tu lucens honos, & spes ciuitatis Iani, ac Romuli.

Anagr. Totus es omniscius, in Sophia es velut arca scientijs plena.

Anagram. In hoc saeculo peritia penè solus; ac nimis iustus Antifles.

Anagram. Vicia punis, nam vitio cares. Hostis fontes pellis, ac vinces.

Anagram. Clementia nites, cunctis Sophis opitularis, eos sanè iuuas.

Anagram. Vos Picei letamini: Hic insons vir est salus, & vos pascet.

Anagram. I, o Vir satis micans, nihil lentus eas, I, pascere oues: te poseunt.

Anagram. Sis incolumis, Heros, ac sospes, vt in te scientia planè viuat.

Anagram. In Aula emines, es custos ouilis Christi, pace tutans inopes.

Anagram. Tu sat celsus & clarus: mihi inops, insipiens, & otiosa vena.

Anagram. Nos totus lenis humanè suscipiens, iustè altiora accipies.

Frater Nicolaus Rodolphus Magister. Anagram. Hic rarus Sol. Prædicatorum fulger. *Mutatur in G.*

Magister Ioannes Baptista Berardicellus. Anagr.

Anagramma. Pater regis ac beas Minores. Tibi nitida laus. *Mutatur L. in I.*

Frater Ioannes Baptista Roncha Placentinus Ordinis Minimorum. *Anagramma*. En primum Institutio Francisci à Paula dans honorem, in omni terra. *B. mutatur in V.*

Murius Vitelliscus Romanus. *Anagramma*. Laus, Lumen, Custos Iesuitarum. *Additur A.* Vincentius Collaguta. *Anagramma*. Tu sat acurus ingenio. *Demitur C.*

Iacobus Franciscus Aribertus Cremonensis. *Anagramma*. Micans es in orbe, coruscans iubar fers tuis. *Demitur C.*

Clemens Merlinus Rotae Auditor. *Anagr.* Tu es nitor Cleri, das lumen Romae.

Hieronymus Verofplus. *Anagr.* Vere primus Iuris honos. *Mutatur Y. in L. & additur R.*

Ioannes Iacobus Pancirolus. *Anagramma*. Lanis puniceis ornabo comas. *Mutatur V. in M.*

Iacobus Columna Vtriusque Signaturae Referendarius. *Anagr.* Veste rubea omnino clarus fiet, quia verè dignus ac rarus. *Additur E.*

Petrus Orthobonus vtriusque Signaturae Referendarius. *Anagr.* Tu probus, atque dignus rara virtute fers Veueteris honores.

Franciscus Albergorius. *Anagr.* Fict clarus toga rubens. *Mutatur C. in E.*

Dominus Iosephus Genuinus Canonicus. *Anagr.* Pius, iucundus, consanguineus honos mei. *Additur V.*

Ioannes Baprista Schiuellus. *Anagr.* Ah sapiens lucens ut sol, abiit.

HEROES.

❧ XDIII.

Ferdinandus Tertius Ernestus Austriacus. *Anagramma*. Tu faustus reducens in terras Saturni dies.

Ludouicus Borbonus Decimus-tertius Christianissimus. *Anagr.* Dodus, Cautus Heros, moribus dulcis, nimis viribus nites.

Ludouicus de Borbon Decimus-tertius Gallic Rex Christianissimus. *Anagr.* Hic virtutibus satis decorus, Regum nobile decus; similis Alexandro.

Ludouicus Decimus-tertius Christianissimus. *Anagr.* Hic nitidus, clarus, diues, mirus, iustus & comis.

Philippus de Austria Hispanorum Catholicus Rex Secundus. *Anagr.* Ah periit hic peritus; clarus honos, plausus, decus, pax mundi.

Philippus Austria Hispanorum Catholicus Rex Tertius. *Anagr.* Ah lux, ah mirus nitor huius seculi, raptus à Pareis oppetit.

Philippus Quartus ex Austria Catholicus.

Anagr. Hic altus, hic rarus tuta, pax, quies Populis.

Carolus de Austria. *Anagr.* Volucer is ad astra.

Carolus Emmanuel Dux de Sabaudia. *Anagramma*. Mauors valde audax, lucidus eminebas.

Ferdinandus à Medicis Secundus Dux Etruriae Magnus. *Anagr.* Armis descendens iura, Rex Mundi dicendus, ac Augustus.

Ferdinandus à Medicis Secundus. *Anagr.* Sine fine decus adducis ad Arnun. *Mutatur S. in A.*

Odoardus Farnesius, Dux Parmae, & Placentiae. *Anagr.* Famâ perennas, verax decus ad dis Paulo Tertio.

Horatius Abanus. *Anagr.* Nota laus Urbinas. *Mutatur H. in N.*

Petrus Gironus Ossunensium Dux. *Anagr.* Genuinus Dominus, iustus Prorex. *Mutatur S. in I.*

Gaspar de Gusmano Oliuarensum Comes. *Anagr.* Magno, Summo Regi Hispano es valde carus. *Additur H.*

Ioannes Georgius Aldobrandinus. *Anagr.* O sanè dignus Regno in orbis aula. *Demitur D.*

Ioannes Georgius Aldobrandinus Rossanensium Princeps. *Anagr.* Radians, ingenuus insons obiens, Polorum pergis ad arces.

Marcus Antonius Burghefius. *Anagr.* Magnus, inuictus He os Vrbs. *Mutatur A. in I.*

Marcus Orthobonus Venerus. *Anagr.* Cautus Heros ob Natum notus. *Mutatur E. in A.*

Fabricius Genuinus Equirum de Sancto Ioanne Hierosolymitano. *Anagr.* Is laude nomineque micabat; Is vero, ac insigni notus honore fuit. *Mutatur Y. in I.*

Thomas Genuinus Eques de Sancto Ioanne Hierosolymitano. *Anagramma*. Consanguineus Hieronymo, satique notæ Melirae honos.

Carolus de Maximis. *Anagr.* Micans; es lux Romae. *Mutatur I. in E.*

Ioannes Lucidus de Palumbarijs. *Anagr.* Nobilis, iucundus planè amaris.

HEROINÆ.

❧ XDIV.

Maria de Austria Regina. *Anagr.* Reuera ista amari digna.

Anna de Austria. *Anagr.* Tu sanè Ariadna.

Isabella Borbone Hispaniarum Regina. *Anagr.* Hera magna, bona, pernobilis Iberi laus.

Victoria de Ruere. *Anagr.* Tu decor Etruriae. *Mutatur I. in T.*

Margarita è Medicis, Parmæ & Placentiæ Dux. *Anagr.* Maxima, cara emicat; Par est pulchrae Deae Gnidi.

Domina Anna à Columna, Princeps Prænestina. *Anagr.* En pompa enitens, non nisi pulchra, cara, amanda.

Isabella Appiana Braccianensium Dux. *Anagramma.* Vt Pallas, ac Diana bene micans; pax Viri. *Mutatur* Bin T.

Camilla de Burghesio Sulmonensium Princeps. *Anagr.* Nimis clara, summè pia, pellucens, dignus honor Urbis. *Demitur* E.

Olympia Aldobrandina, & Burghesia Rossanensium Princeps. *Anagr.* Pulchra, benigna, bona, sapiens, crudelitissima; splendor Romæ.

T H E O L O G I.

Sanctus Dionysius Arcopagita. *Anagr.* Grauius pia nescis, & diua notas. *Mutatur* Y in I.

Diuus Ioannes Chrysostomus. *Anagr.* Homo vnicus satis nos erudit. *Mutatur* Y. in I.

Aurelius Augustinus. *Anagr.* Iustus linguæ aureus.

Sanctus Pater Hieronymus. *Anagr.* Sat Cynthia est ore superans.

Beatus Pater Hieronymus Ecclesiæ Doctor. *Anagr.* Literatorum Coryphaeus scita benedoces.

Sanctus Thomas Aquinas Ordinis Prædicatorum. *Anagr.* Vnus homo quanta scripsit miranda, satis decora!

Thomas Vio Cardinalis Caietanus. *Anagr.* Homo diuinæ scientiæ fat clarus. *Demitur* A.

Ioannes Matthæus Ripolus. *Anagr.* Nouus alter sapiens Thomas. *Demitur* I.

Magister Ioannes Maurus de Fratta Perusina, Ordinis Minorum Couentualium. *Anagr.* Rarum, diuinum Platonis ingenium, Scoti mens radians faustè Romæ renouatur.

Ioannes Mautus. *Anagr.* Sanè vt Maironus. *Additur* T.

Pater Magister Bonauentura Clauerus Couentualis. *Anagr.* Tu in alma & clara vrbe nunc Regens; Tu par Scoto viuas. *Mutatur* G in C.

Torquatus de Cupis. *Anagr.* Doctus atque Pius. *Demitur* R.

Pater Iulius Caesar Recupitus. *Anagr.* Turtus, ac pius peritiâ eluces.

CONCIONATORES.

VD.

Fater Cornelius Mussus Præsul Bitontinus. *Anagr.* Supernus vt sol enitens multis cor turabaris.

Augustinus à Castroficardo. *Anagr.* Ore facundo tuasit, ac arguit. *S. mutatur* in E.

Augustinus de Castroficardo. *Anagr.* Tu gnarus fuisti docendo facra. *Additur* N.

Ioannes Baptista Rinuccius Ecclesiæ Firmanae Archiepiscopus. *Anagr.* Tu micans suauis concione beas, Philippi Nerij sacra facta recenses.

Franciscus de Milano Bitontinus. *Anagr.* Hic nobilis, facundus, mirè tonans. *Mutatur* T. in H.

Alexander Confidentius Romanus. *Anagr.* Oluens artem suadendi exornans. *Aliud Anagramma.* Arte orans denominandus excelsus. *Additur* S.

Iulius Baptista Baldellus. *Anagramma.* Tullius, bis Pallas, Dei Tuba.

Pater Ro. *Anagramma.* Perorat.

Ioseph Copponius Romanus Societatis Iesu. *Anagramma.* Is ore copiosus, Potens, Suauis, hic pia monet.

Ioannes Baptista Andreanus. *Anagramma.* Arpinas, sanè tonans Dei tuba.

Pater Marcus-Antonius de Sanseuerino. *Anagramma.* Vnus ornatè orans, & prædicans IESVM.

Pater Isidorus Macedonius Clericus Regularis. *Anagramma.* Es lucidus, es duri carceris Purgatorii solamen.

O R A T O R E S.

CDXCVL

Marcus Tullius Cicero. *Anagramma.* Cultu oris clarè micans. *Mutatur* V in A.

Quintius Hortensius Romanus. *Anagramm.* Quis orans notus, & mirus vt hic? *Mutatur* N. in T.

Nicostratus Macedo. *Anagramma.* Doctus orans emicat.

Tarquinius Galluccius. *Anagr.* Quis vt hic, linguæ clarus? *Additur* H.

Iosephus Carpanus. *Anagr.* Ceu Sophus Arpinas.

P H I L O S O P H I.

Plato Atheniensis. *Anagr.* Sophia latè nitens.

Aristoteles. *Anagr.* Sol erat iste.

Epidæctus Hierapolitanus. *Anagramma.* Tu peritiâ, & Sophia luens.

Epicurus Atheniensis. *Anagramm.* En is aper, en hic vt ius.

Democritus Abderita. *Anagramma.* Ter doctus iam ridebat. *Additur* T.

Iaco-

Iacobus Philippus de Camola Academicus
Humorista. *Anagr.* Emicas ac aptus philoso-
phica morum dubia elucidas.

IVRISCONSULTI.

Bartolus Sentinas. *Anagramma.* Latè Ius
es ornans. *Mutatur B in E.*

Albericus à Rosate. *Anagr.* Sat iure clare-
bas. *Demitur O.*

Nellus de Sancto Geminiano. *Anagr.* Dans
lumina legi innotesco. *Mutatur E. in I.*

Hieronimus Cagniolus. *Anagr.* Iam vnicus
honus legis. *Mutatur Y in I.*

Hieronymus Ceuallos. *Anagr.* O sol iam lu-
cens iure. *Demitur H, & Mutatur Y in I.*

Horatius Carpanus Iureconsultus Medio-
lancensis. *Anagramma.* Lucens vt Iason, rarus
Heros, ius municipale enodas. *Mutatur T
in E.*

Ioannes Laurentius Rogerius. *Anagramma.*
Iason lege rarus, in iure notus.

Franciscus Bacciottus Iurifconsultus. *Anagr.*
Fis vt Bartolus, Vir confcius, scis cuncta.

Iuo Gattula Romanus Iureconsultus. *Anagr.*
Viuas, vt sol notus, arca, nitor legum. *De-
mitur V.*

Ioannes Andreas de Paulo. *Anagram.* Eno-
das, enodas planè iura.

Iulius Genuinus Neapolitanus, Iuris vtriuf-
que Doctor. *Anagramma.* O vir sanè vnicus,
vigil Patronus, Tutorque lenis viduis.

Anagr. Tu rectus Regius vir, quia nonnullos
inopes diu iuuasti.

Anagr. O vir planè notus, tu rarus, inge-
nuusque liuidus vicisti.

Anagr. Tu vnus vitens viue, qui lucidus in
patrio solo regnasti.

Doctor Antonius Genuinus Neapolitanus.
Anagramma. Aptus, lucens, non incognitus
enodatiua. *Mutatur O in C.*

Franciscus de Petris Neapolitanus. *Anagr.*
Florens es dictus, ac ter Papinianns.

Iosephus Capanus Iurifconsultus. *Anagr.*
Sicut priscus Vlpianus ius honoras. *Mutatur E
in I.*

M E D I C I.

Democrates Seruilius. *Anagramma.* Verus
sol Medice artis. *Additur A.*

Antonius Musa. *Anagramma.* Sanauit om-
nes. *Mutatur V in E.*

Franciscus Antonius Caieta. *Anagramma.*
Fuit fac coruscans Auicenna. *Mutatur L in V.*

Ioannes Baptista Masullus. *Anagramma.* Om-
nis plane cuta salus, abis.

Marcus Aurelius de Seuerino. *Anagramma.*

Vnus vlcera facior mederis. *Met.*
Ioannes Baptista Carpanus Mediolanensis.
Anagramma. O sapiens patientibus omnia sa-
nans vlcera. *Mutatur D in V.*

H I S T O R I C I.

Cornelius Tacitus. *Anagramma.* Tu lucens
hystoria. *Mutatur C in H.*

Caius Plinius Secundus Veronenfis. *Anagr.*
En vius valde noscis, peris nescius. *Mutatur
N in E.*

Cæsar Cardinalis Baronius. *Anagramma.* Sa-
cer ac Nobilis narras diua.

Cæsar Cardinalis Baronius, De Congrega-
tione Oratorij assumptus. *Anagram.* Gnarus,
& pius. Sol Orbis. Eius digna, sacra narratio
mendacio caret. *Demitur O.*

Franciscus de Petris Academicus Ociosus.
Anagram. Facundus Historicus emicas, priscus,
edoccs. *Additur H.*

Nicolaus Toppius Cuius Teatinus. *Anagr.*
Vnus scis, ac es notitia populi tui.

P O E T A E G R A E C I.

Theocritus Syracusanus. *Anagram.* Co-
ruscus in versu satis. *Demitur H, & Mu-
tatur Y in I.*

Pigres Halicarnassæus. *Anagramma.* Sanè
Lyra Graecus sapis. *Demitur H, & mutatur
I in Y.*

Callimachus Cyrenæus. *Anagram.* Hic lyra,
ac Musa elucens.

Aeschron Mitylenæus. *Anagram.* Chely or-
natus emines. *Demitur A.*

Eupolis Atheniensis. *Anagram.* In Poësi le-
nis Vates. *Demitur H.*

Pantaleo Ligariddius Chius. *Anagram.* Hic
Graius dat Apollini decus. *Additur C.*

P O E T A E L A T I N I.

Vergilius Maro. *Anagr.* Vir gloria Musæ.
Additur A.

Ouidius Naso Sulmonensis. *Anagramma.*
Is homo suauis non silendus. *Additur H.*

Horatius Flaccus Venusinus. *Anagr.* Hic no-
tus; laus vnica versûs. *Demitur F.*

Sextus Aurelius Propertius. *Anagram.* Poë-
si sat peritus; lux versûs. *Mutatur R in S.*

Marcus Valerius Martialis. *Anagr.* Vir mirus
Latia Musa clares.

Maphæus Barberinus. *Anagramma.* Huber
beau Parnassum. *Additur V.*

Hyeronymus Fracastorius. *Anagramma.* Vir
ter honorificas Musas. *Mutatur Y in I.*

Aurelius Vrfus . *Anagramma* . Vir laus ver-
sus .

Conſtātinus Pulcharellius de Maſſa Lubron-
gi de Societate Ieſu . *Anagr.* Sanè es Pindi , &
huius ſaeculi decus . Es alter Tibullus , Naſo ,
ac Maro . *Mutatur T in V* .

Hieronymus Petruccius . *Anagramma* . O
permirus ceu Cynthius .

Pater Leo Sanctius . *Anagramma* . Clarus
Poëta nites .

Pater Ioannes Baptiſta Maſculus . *Anagr.* Ho-
ratiuſ palam patens es cantibus . *Additur H* .

POETAE HETRVSCI,

Petrus Cardinalis Bembus Venetus . *Anagr.*
Verſu bene clarus ſatis Pindum beat . *Ad-
ditur A* .

Ludouicus Arcoſtus . *Anagramma* . Docto
verſu ſuavis . *Demitur L* .

Aloyſius Grotius Caecus Hadriae . *Anagram.*
Grata , ſuaui chely ſatis decorus . *Demitur O* .

Eques Ioannes Baptiſta Maſinus . *Anagramma.*
Tu nitens beas , rapiſque animos . *Demitur A* .

Abbas Gryllus Ordinis Caſinenſium . *Anagr.*
Nobilis dignus , ac miſans Beans lyra . *Demi-
tur S* .

Guidus Vbaldus Comes de Bonarellis . *Ana-
gramma* . Es Bembus dulcis lauro valde dignus .
Mutatur O in V .

Balduccius . *Anagr.* Dulciſ tuba . *Additur T* .
Octauius Tronfarellius . *Anagramma* . O Il-
luſtris , canorus Vates . *Additur S* .

Ioannes Carolus Coppula . *Anagramma* .
En canorus , ac pius Apollo .

Beneamatus . *Anagramma* . En muſa beat .

BONARVM ARTIVM PERITI,

Angelus Politianus . *Anagramma* . Lingua
ſanè politus .

Ioannex Picus Mirandulae , Varia planè ni-
mius docens .

Frater Ambroſius Calepinus . *Anagramma* .
Plurima verba ſatis confers .

Pater Sfortia Pallauicinus Romanus de So-
cietate Ieſu . *Anagramma* . O vas , & ò fons peri-
tiae , & ſicut alter Picus à Mirandula .

Antonius Brunus Academicus Humoriſta .
Anagramma . Cantu , diuinà Muſà nobis Ma-
ro Hetrufcus .

Gaspar de Simeonibus . *Anagramma* . Ob
Muſas dignè praes .

Pater Auguſtinus Oldoinus . *Anagramma* .
Totus gnarus planè Ouidius ;

Comes Petrus à Bonarellis , & Ruere . *Ana-
gramma* . Et bene rarus & Mercurius & Apollo .

Franciſcus è Palumbacijs . *Anagramma* . Mu-
ſas in Vrbe clarificas . *Demitur P* .

Ioannes Baptiſta Manſus Marchio Villae .
Anagramma . Altus , Muſa nobilis , ſapientiae
Monarcha .

Franciſcus de Petris Academicus Ocioſus .
Anagramma . Sat coruſcus , ac dans miſificè , de-
cus Poëſi .

Anagramma . Cicero iucundas Muſas perſi-
cis , ſat doces .

Iosephus Carpanus . *Anagramma* . Pius Or-
pheus canas .

Ioannes Lortius . *Anagramma* . Notuus in
Latio .

Ioannes de Campis . *Anagramma* . Poëſi ſa-
nè micans . *Mutatur D in S* .

Honorius Andreac Academicus Ocioſus .
Anagramma . Micas , aurea fundis , es choro An-
nio decus .

Andreas Guidottus Senenſis . Orans dignus
nites , & ſuades .

Anellus Sotius è Dominis Sancti Nicolai .
Anagramma . Vt ſol lucet , Ioanni Caſae non
diſſimilis .

Simon Sparanus . *Anagramma* . Sum in Par-
naſſo .

M V S I C I .

Carolus Geſualdus Venuſinorum Princeps .
Anagramma . O pellucens , dignus , pemo-
tus , Muſicà rarus . *Mutatur V in T* .

Franciſcus Genuinus Neapolitanus . *Ana-
gramma* . O planè vnicus , gnarus fuiſti canens .

Franciſcus Falconius è ciuitate Ducalis . *Ana-
gramma* . Iucunda voce , cantu facilis iras Re-
ctis .

Marcus-Antonius de Paſqualino . *Anagram-
ma* . Quando tu canis nos valde rapis . *Mutatur
M in D* .

Carolus Branconius . *Anagramma* . Canorus ,
bis canorus . *Mutatur L in S* .

Petrus Antonius Girama . *Anagramma* . Tu
harmonia gratus , nites . *Mutatur P in T , & ad-
ditur H* .

Carolus Marchiatus . *Anagramma* . O muſicà
ſat clarus . *Mutatur H in S* .

VARIJ LITERATI

A M I C I A V T H O R I S .

Alexander de Aſijs Romanus . *Anagram-
ma* . Sanè radians , es lux doctrinae . *Alu-
tatur M in S* .

Pater Auguſtinus Oldoinus . *Anagramma* .
O Sapiens Ligur ſtudio natus . *Mutatur V in S* .

Camillus à Plarca Foroliuſenſis . *Anagram-
ma* .

ma. Pama fatis illuces Apollo in Iure.

Carolus Cartarius. *Anagramma*. Tu Sol, acra Iuris. *Mutatur R in I*.

Curtius Testa. *Anagramma*. Est vir cautus. *Mutatur T in V*.

Franciscus Ronconius Firmanus. *Anagramma*. Canorus sis non infimus, ac rarus. *Mutatur C in A*.

Pater Gulielmus Dondinus. *Anagramma*. Tu dignus par Delio Iurine. *Mutatur S in I*.

Ioannes Baptista Giattinus Panormitanus de Societate Iesu. *Anagramma*. Es optimus Ignatij Natus; Sapientia ac bonitate es exornatus.

Frater Ioannes Carolus Alexius. *Anagramma*. O Sapiens, & clara lux Nursæ.

Pater Ioannes Paulus Farnesius. *Anagramma*. Fons rarus, vera Sapientia plenus. *Additur R*.

Ioannes Stephanus Menochius. *Anagramma*. Hic sanè vnus Sapientum honos. *Mutatur E in V*.

Issephus de Carpanis Romanus. *Anagramma*. Es Sophus omnia corda rapiens. *Mutatur V in O*.

Issephus Pallamolla. *Anagramma*. Es mihi Pallas, Apollo. *Mutatur V in I*.

Laelius Guidiccionus. *Anagramma*. Dignus Civis, Sol Lucae. *Mutatur I in S*.

Marcus Sanctinius. *Anagramma*. Cànit Carus Musis. *Demitur N*.

Nicolaus Oregius. *Anagramma*. Viuas legis honor. *Mutatur C in H*.

Petrus Iacobus Verdianus. *Anagramma*. O vir verus, Parnassi decus. *Mutatur B in S*.

Pompeus Angelottus Reatinus. *Anagramma*. Tu notus es pro Legum sapientia.

Stephanus Capistossus. *Anagramma*. Ortus è Musà. *Demitur H*.

MISCELLANEA.

Sancta Mater Ecclesia Catholica Romana. *Anagramma*. Ecce alma, nota, cara Christo alta, emicans.

Laudator. *Anagramma*. Adulator. Patior. *Anagramma*. Potiar.

Omnis Mulier. *Anagramma*. Viri Solamen. *Mutatur M in A*.

Foemina. *Anagramma*. O infame. Mercurius. *Anagramma*. Me cur Vris.

Prosper Genuinus Hieronymi Auctoris Pater. *Anagramma*. Verè micas proprius honor geniti tui Parens. *Mutatur Y in I*.

Leonora è Taglia-ferris. *Anagramma*. Ares Florea gloria nati.

Frater Paulinus ex Ordine Capuecinorum, olim Matthias Genuinus Auctoris Germa-

nus. *Anagramma*. Vnus noluit nugas inanes, horruit stercora, pompas Mundi, ac elegit amare Crucifixum.

Frater Paulinus Genuinus de Neapoli, de Instituto Capuecinorum Auctoris Germanus. *Anagramma*. Tu notus, vt Sol luccas, pauper eras par Francisco: euge, intra in gaudium Domini tui. *Demitur C*.

Carolus Nembrinus. *Anagr*. Noscar lumen Urbis. *Anagr*. Sum clarus in Orbe. *Demitur N*.

Franciscus Gualdas Ariminensis, ex Ordine Equitum Sancti Stephani. *Anagramma*. Hic eminens, fulgidus, sciens nimis diu seruat antiqua, exornat prisca. *Additur L*.

Flaminus Marcellinus. *Anagramma*. Fias illuminans Clerum.

Andreas Leoninius. *Anagramma*. Sol in Aula renidens.

Non solum in lingua Latinà, sed etiam in Italicà Genuinus feliciter lusi: ingenij gloriam Anagrammata sequentia demonstrabunt.

SVMMI PONTIFICES.

CDXCVII.

Leone Decimo Medici Pontefice Romano. *Anagramma*. Come Mecenate pien d'oro, fè colmi doni. *Demitur L*.

Adriano Sesto Batauo. *Anagramma*. Era, assai buon', e dotto. *A Mutatur in F*.

Papa Clemente Settimo Medici Fiorentino. *Anagr*. Molto patì e stenti, e pene da feroci nemici. *M mutatur in E*.

Paolo Terzo Farnesi Pontefice Massimo. *Anagramma*. Spirto famoso, e noto, felice senza pari. *Demitur M*.

Giulio Terzo dal Monte. *Anagramma*. Tu eri di molto gran zelo. *Additur R*.

Marcello Secondo Ceuino da Monte Pulciano, Pontefice Romano. *Anagramma*. Rar' innocente fù, lucid'e Santo. Mà campò, e dominò poco nel Clero.

Paolo Quarto Caraffa Pontefice Massimo. *Anagramma*. Questo accorto: fè Roma, e fè Napoli famosa. *P Mutatur in E*.

Pio Quarto Medici Milanese. *Anagramma*. Sede'n Roma, e à molti piacqui. *Additur A*.

Pio Quinto Gislerio dal Bosco, Pontefice Romano. *Anagramma*. O eccello, già doppo il conquisto in mare trionfò. *Mutatur B in C*.

Gregorio Decimoterzo Buoncompagno Bolognese. *Anagramma*. Con puro zel, sommo coraggio, ed ingegno beò'l Tebro. *Aditur L*.

Sisto Quinto Peretti da Montalto, Pontefice Romano. *Anagramma*: Potente Pastor, intento domò, conquise i malfattori.

Urbano Settimo Pontefice Roman. *Anagr*.
dra G 2 Fù

Fu intero ben, ma morì tosto in pace. *O. mutatur in I.*

Gregorio Pontefice Decimoquarto Milanese. *Anagramma.* Ei'n Roma è molto degno, fiorì, e presto giacque.

Giouanni Antonio Facchinetto Bolognese. *Anagramma.* Fu già Nobil, sagace: detto Innocentio Nono. *H. mutatur in D.*

Clemente Ottauo Aldobrandino. *Anagr.* Lode, Colonna, e Ben di Roma tutta.

Papa Leone Vndecimo Fiorentino. *Anagr.* Felice à pien; ma durò nient'ò poco. *N. mutatur in C.*

Paolo Quinto Borghese Pontefice Romano. *Anagramma.* O quanto felice, e pomposo regnò in Tebro. *Demitur H, & mutatur A in G.*

Papa Gregorio Quintodecimo Ludouisio. *Anagr.* Indorò, guidò Roma: Pio qui sepolto giace.

Urban' Ottauo Barberini Pontefice Romano. *Anagr.* Buon è, amato: procura infinito ben al Tebro. *R. mutatur in L.*

Urban' Ottauo Pontefice Romano. *Anagr.* Fà ben'à tutti: è uom non poco raro.

C A R D I N A L E S,

ET ALIAE PERSONAE

Ecclesiasticae.

SAn Carlo Boromeo Cardinale. *Anagr.* Raro, eccelfo, dà onor'à Milano. *B. mutatur in O.*

Marco Sittico di Germania il Cardinal' Altetemps. *Anagr.* Inclita, accorta Alma Real diuissima d'impero.

Girolamo Cardinale Seripando. *Anagram.* Grandissimo reca lode à Napoli. *Mutatur R in S.*

Alessandro Peretti Cardinale Montalto. *Anagram.* Sol'in Parnaso dole Amator de' Letterato. *Mutatur N in O.*

Ruberto Cardinale Bellarmino. *Anagram.* Tu ammirabil, Raro nel Clero. *Mutatur D in M.*

Cesare Cardinale Baronio. *Anagramma.* Narrai ormai le cose sacre. *Mutatur B in S & D in R.*

Eminentissimo Giulio Cardinal Sauelli. *Anagr.* Roma illumini affai. E lucido, & insigno. *Demitur L.*

Guido Cardinale Bentiuoglio. *Anagramma.* Diuino ingegno dai lute al Tebro. *Additur N.*

Giulio Cardinale Roma. *Anagr.* Vera glo-

ria d' Milano. *Demitur C.*

Luigi Cardinal Gaetano. *Anagr.* Egli adorna il Vaticano. *Mutatur G in O.*

Mauritio Cardinale di Sauoia. *Anagramma.* Dà luce à Roma, & indora i Sauij. *Mutatur I in E.*

Don Francesco Barberino l'Eminentissimo Cardinale. *Anagramma.* Ricco di senil senno; arca, fonte di ben' in Roma sembra.

L'Eminentissimo Signore Antonio Barberino Diacono Cardinale, e Camerlengo di Santa Chiesa. *Anagramma.* Ben mirabil' in terra, Italia adorni, chiamato esser non dei, senon Magno, ed eccelfo in ogni cosa.

Anagramma. Sei Magnanimo Heroe, sei nobil', & insigne, carco, colmo di lode: bonità rara, sincera in Tè s'annida.

Anagramma. Ti rendi à noi ben chiaro; sommo nel Mondo sei; nel cor Altrea ritieni, 'a bocca, in fen la faggia Dea.

Anagramma. Bei, & ornì il gran Tebro; non rassomigli, senon Salomone, arca di senno, eccedi chi è nato da Maia.

Anagramma. Non sei scarso, ma largo, e sembri Mecenate; sei liberal, donando à i cantanti Cigni honori, e doni.

Anagramma. Ricco di gloria massima, beato godi cento anni, e mille. Non sà, se non errare chi l' Tè ben non disfa.

Monsignore Giouan Battista Spada Lucchese. *Anagramma.* Persona benigna custodisce, & amà'l giusto. *A. Mutatur in E, & demitur H.*

Monsignore Ottoriano Raggi Auditore della Camera. *Anagramma.* Ei singolar', ed ammirando, à tutta Genoua gloria reca. *Mutatur O in A.*

Monsignore Pietro Donato Cesi. *Anagramma.* Si stima Tesorier non poco degno. *Additur S.*

Monsignore Giouan Battist' Altiero. *Anagramma.* Sei nobil, saggio, & ornì Roma tutta. *Demitur N.*

Monsignore Rapaccioli Chierico di Camera. *Anagramma.* Ecco chi primo insigne arreca lodi à Roma.

Monsignore Paolo-Antonio Labia Chierico di Camera. *Anagramma.* O come ben con l'ostro dipingerai, ornarai la chioma. *Mutatur A in R.*

Girolamo Farnese. *Anagr.* Regni real, famoso Milano Bentio. *Ana.* Animo nobile. *Demitur T.* Il Mazarino. *Anagr.* Inalzi Roma.

Monsignore Felice Conteloro. *Anagr.* Degno fiorisce, noto nel Clero. *Mutatur M in D.*

Alessandro Monsignore Sperelli. *Anagram.* Il gran Rè Salomon esso risplende.

Monfi-

THEOLOGI.

Monfignor Pietro Otthoboni Referendario dell'vna, e dell'altra Segnatura. *Anagramma.* Tu molto grande Heroe, frà li Prelati in vero della Beretta rossa non indegno.

Monfignor Pietro Otthobono Gouvernatore di Rieti. *Anagramma.* Honor de'primi Veneti. Incorrotto, nobil, e faggio. O *mutatur in C.*

Monfignor Bartolomeo Oregi da Santa Sofia. *Anagr.* Sommo, e ben faggio di fin'ostro ornarà la toga.

Monfignor Annibale Albano Vrbinate. *Anagr.* Gran fauio, animo ben nobil, real, ben nato. *Additur O.*

Alessandro Virellesco. *Anagr.* Eſſo effalta'l diuin Clero. *Additur I.*

Signore Don Angiolo Paracciano. *Anagramma.* Pio, raro, fingolar, degno Canonico. *Mutatur A in O.*

Signore Don Michele Angiolo Vacca. *Anagramma.* Saggio Canonico dal lume nel Clero. *H mutatur in L.*

Signore Giulio Canonico Lazarelli. *Anagr.* Vnico inalzi'l Clero, e faggio l'onori. *A. mutatur in O.*

RELIGIONES.

FRati della Religion'Eremitana di Sant'Agostino. *Anagramma.* Letterati, e ſegaci non diſſimili al gran Fondatore. *Additur S & C.*

La Religione de' Frati Carmelitani. *Anagr.* Figlia di Maria, & intera nel Clero.

I Frati de la Religione Carmelitana Scalzi. *Anagramma.* Noi cari figli di Tereſa, cari al zelant'Elia. *M mutatur in I.*

Sacra Religione di Monte Caſino. *Anagramma.* Solo crei, e grandi, e ſanti Monaci.

I Venerabili Padri Certofini. *Anagramma.* Rari, eccelſi e pii, di Bruno nati. *Additur C.*

La Compagnia di Gieſù. *Anagramma.* A pieno lucida, faggia. *Mutatur M in A.*

La Sacra Religione de' Frati di San Franceſco. *Anagramma.* Scarſa di denaro alta regna, felice fiorisce. *Mutatur N in E.*

La Religione de' Frati di San Franceſco da Paula. *Anagramma.* Degna di loda ti raffreni, laſci la ſoave carne. *Demitur P.*

La Religione de' Cauallieri di Malta. *Anagr.* Real, ed vnica gloria de la miliria.

La Congregation de' Padri dell' Oratorio. *Anagramma.* Dal gran Nerio prodotta: gioia del Clero.

Il Santo Ordine de' Predicatori. *Anagramma.* Real nido pien de ſacri Dottori.

Sacra Religione de' Padri Theatini. *Anagr.* Giardin, e Senato de chiari Prelati.

SAN Gregorio Magno. *Anagramma.* Gran Romano ſaggio *Mutatur E in A.*

Sant'Ambrogio il Veſcouo di Milano. *Anagramma.* Sauio ben'ammolli il cuor d'Agostino. *Additur L.*

Santo Aurelio Agostino. *Anagr.* Alto, noto, gran ſauio ſei.

Aurelio Agostino. *Anagramma.* Sauio in Teologia. R *mutatur in I.*

San Girolamo Prete. *Anagr.* Pio, e gran Maeſtro. *Demitur L.*

San Gregorio Thaumaturgo. *Anagramma.* Tu gran Saggio, & huom raro.

San Pietro Criſologo, Arcieueſcouo di Rauenna. *Anagr.* Ei raro, lucido, vero Paſtor à ciaſcuno inſegnò.

Santo Pietro Damiano Cardinale. *Anagr.* Salomone, arca piena di dottrina.

Vgone di Santo Vittore. *Anagr.* Tutto erudito inſegna. O *mutatur in T.*

Tomaſſo di Vio Cardinale. *Anagr.* O alma ſauia, ogni dottrina è ſeco. *Demitur D.*

Altonſo Salmero. *Anagr.* Son real Salomon. *Demitur F.*

Maeſtro Tomaſſo Acquaiua dell'Ordine de' Predicatori. *Anagr.* Sà, ed aſſai riluce: à n.e par crudito, com'e Dottor d'Aquino.

Giouanni Soarez de Britto Matuſſinenſe Portogheſe. *Anagramma.* Sagro Dottor tu ſei, e ſenza pari, & huomo ben'inſigne.

HÆRETICI.

CAluino. *Anagr.* O can vil.

Martino Lutero. *Anagr.* Tu mal nato erri. *Mutatur O in A.*

Neflorio Germanico. *Anagr.* Scemo, ignorante, rio. *Anagr.* O Eretico gran aſino. *M mutatur in A.*

Donatiſti. *Anagr.* Oſtinati. *Demitur D.*

Arrio Aleſſandrino. *Anagramma.* Sai ſol errar, inſano. *D mutatur in S.*

Filippo di Melancitone. *Anagr.* Fellon pieno d'impietà. *Mutatur O in E.*

Pietro Martire. *Anagr.* Imperito erra.

Giuliano Imperadore l'Apoſtata. *Anagr.* O alma ſolta; e d'ogni pietà priua. *R mutatur in T.*

Macomerto. *Anagr.* Come matto.

CONCIONATORES.

MONfignor Frà Franceſco Panigarola Veſcouo d'Albi. *Anagr.* Neſſun ſù, ò farà coſi noto, ò farà gran predica, com'egli.

Frà Cornelio Muſſo Veſcouo di Bitonto. *Anagr.* Fù nouel Cicero, orò dottiffimo, ſoauo: *Mutatur B in E.*

Agostino di Castelfcardo. *Anagr.* Facondo stil, sagace dicator. *Additur C.*

Il Padre Fra Girolamo da Narni Capuccino. *Anagramma.* Con gran pura facondia rapi i cori, e l'Alme. *D mutatur in E.*

Don Francesco Milani di Bitonto. *Anagramma.* Ti noman ben il Dicator Facondo. *Demitur S.*

Francesco Milani Bitontino. *Anagramma.* Forma santi, nobili concetti. *N. Mutatur in T.*
Francesco Milani da Bitonto. *Anagramma.* Stimolando à ben far c'incita. *Mutatur O in A.*
Francesco Milani da Bitonto. *Anagramma.* Con bel modo ci tira, e fa Santi. *N. mutatur in E.*

Padre Maestro Giulio Battista Baldelli. *Anagr.* A plebei stolti sgrida, à dotti ruba l'alme.

Padre Giustiniano Comite. *Anagramma.* Tu à pien sei magno dicator.

Il Padre Giovan-Paolo Oliua. *Anagramma.* O lingua pia, o parole di valor. *Additur R.*

Il Padre Don Dionisio Denticce. *Anagramma.* Dicator pien di senno, e di loda.

VARIÆ PERSONÆ ILLVSTRES.

EVropa. *Anagramma.* Pouera.
Nerone. *Anagramma.* Non è Rè.

Carlo Quinto Austria Imperador. *Anagramma.* Quà, o là l' raro vincer di Marte.

Ludouico Borbone il Decimoterzo Rè della Francia, e Filippo Austriaco il Quarto Rè delle Spagne. *Anagramma.* Tra lor popoli si con-corde pace; s'acquetano da loro l'armi, le dure zuffe, le rabbie, gli odij, e l'onte.

Anagramma. Deono questi Eroi la forza, e bestial ira oppugnar, conculcar del Trace fello, empio di Dio ribello.

Anagr. E debbon collegati coll'Aquila, Fio-renza, Pietro, e Marco; col lor valor, e studi, pie di Sion far prede.

Anagr. Vedremo pur tra poco (ben or predi-ce Clio) finita la discordia, e senza fallo queto l'Ibero, & il Gallo.

Don Filippo il Quarto Austriaco Catolico Rè delle Spagne. *Anagr.* Eccello splendi: fai, ed apporti gloria al tuo Carlo Quinto.

Ferdinando. *Anagramma.* Difend'Arno.

Li Serenissimi Ferdinando Secondo di Medici, e Vittoria della Rouere Gran Duchì di Toscana. *Anagr.* Sarete fecondi; discenderan da voi illustri sauì Eroi degni di Monarchie, di scettri al Mondo.

Rouere. *Anagr.* Rè vero.

Tadco Barberino. *Anagr.* Indora, bea'l Tebro. *Additur L.*

L'Eccellentissimo Signore Don Paolo Giordano Orsini Duca di Bracciano. *Anagr.* Ricco

di gloria splende; nobil si stima di Corona degno, e ciascuno l'onora.

Anagr. Solo d'Italia gli sublimi onori non po-co adorno accresce, ed ingrandisce.

Anagr. Assai carco nel mondo d'ogni loda sol ogni raro spiro inulcibil eccede.

Anagr. Già stà con esso'l gran Mercurio in bocca, in cor, in sen Apollo Iddio di Delo.

Anagr. Animo singolar, cor ben sincero; alto, candido, puro Angiol di Ciel disceso.

Anagr. Sol con splendida mano i Saggi indora, ci reca vnico in Tebro il secol d'oro.

Ottauio Piccolomini d'Aragona. *Anagramma.* Campion, agiuto, Corona d'Italia. *Mutatur O in A.*

Il Principi di Sulmona Marco-Antonio Borghese. *Anagr.* Nobil, e Gran di Paolo Nipote, ch'vnico resse Roma. *M mutatur in O.*

La Principessa di Sulmona Camilla Orsina Borghese. Alma real ben splendi, o eccelsa, o purissima Signora. *Mutatur H in E.*

Paolo Borghese; & Olimpia Aldobrandino Principi di Rossano. *Anagr.* O bella coppia de' Signori Sposi, Nobile parentad, honor di Roma, Francesco di Saa, e di Meneses Conte di Penagniam Portoghese. *Anagr.* Sommo Principe, sagace Heroe, ed assai intendente d'ogni cola. *F Mutatur in O.*

Don Giouanni Rodriguez di Saa Meneses. *Anagr.* Sei grandissimo Eroe, ed ogniun auanzi. *Mutatur D in I.*

Il Marchese Alfonso Pallaucino. *Anagr.* H noman Apollo, che assai riluce. *Demitur F.*

Signori Marchesi Horatio Spada, e Maria Veralla. *Anagramma.* Gran Marito, chiara Sposa: Saut Heroi, Alme reali. *Demitur D.*

Li Signori Marchesi Gregorio Spada, e Camilla Fantucci. *Anagr.* Hauran molti figli eccelsi, e grandi: così già spera Roma. *Mutatur C in E.*

Il Signore Carlo de' Massimi Signore di Roccasecca. *Anagr.* In Roma eccello di grandissime glorie assai carco. *Mutatur C in A.*

Signori Guido Vbaldo de Trionfi Anconitano, & Flaminia de gli Atti Romana. *Anagr.* Amor santo di due Nobili Maritati vni gli affetti, ed anco ognior gli annoda.

Andrea de gli Atti Romano. *Anagr.* Degna, nota gloriadi Marte. *Additur G.*

Signore Giouan Lorenzo Andreoli Cavaliere dell'Ordine di San Stefano. *Anagramma.* Sei senza fallo grande, ogn'altro vinci di real onore, di senno, e di valore.

IVRISCONSULTI, ET MEDICI.

Bartolo di Saffo Ferrato. *Anagramma.* Sol Fa-
bro, teloro d'Astrea. *Mutatur* I in G.

Signore Giulio Donata Segretario della
Congregazione de bono regimine. *Anagr.* Col-
mo d'ogni gloria, e lode eterna, faggio rendi
ragione intero, e Giusto.

Anagramma. Con ogni diligentia, e nobil
modo sai dotto, e singolare regger, e gouernar.

Anagramma. Sei rigoroso, e mite, con ogn'
ordine, e garbo, e grande da noi toglì, e lunga
lite.

Anagr. Raro, & vnico ingegno, e degno as-
sai d'onore, & in legge di Bartole migliore.

Don Melchior di Graza Marusiniense Postoghe-
se. *Anagramma.* Raro legista, ed huom pien
d'ogni scienza, e merto. *Mutatur* S in E, & de-
mitur H.

Scipione Theodoro Regio Configliero Na-
poletano. *Anagramma.* Di saper' lo son ricco,
à pieno noto, & honoro le leggi.

Il Signore Francesco Bacciotto da Oruieto.
Anagr. Ecco risorge sù l'antico, e dotto Fari-
naccio. *B. Mutatur* in C.

Il Signore Lelio Bergamini. *Anagramma.* Sei
mirabil, onori le leggi. *Demitur* N.

Il Dottore Gioseffo Carpani Romano. *Anagr.*
Onorato, facondo, e primo frà Legisti.

Medico. *Anagr. Anagr.* M'occide. *Additur* C.

Medicina. *Anagr.* Mi ancede.

Manuello Maggio di Macedo Marusiniense.
Anagr. Sei huom d'igno, e Medico ogni amma-
lato sani. *L. mutatur* in O.

Marc' Aurelio di Seuerino. *Anagr.* In vero,
inucro sà medicar. *Mutatur* L in N.

Giouan Battista Carpano Milanese. *Anagr.*
Anagr. Tu à pien atto ogni mal sanar ben sai.
Mutatur C in N.

P O E T A E.

DXV.

Maffeo Barberino. *Anagr.* Febo mi fa ben
raro.

Monsignore Girolamo di Vida. *Anagr.* So-
lo, diuin di Maron Maggiore.

Lodouico Ariosto. *Anagramma.* Alto Qui-
dio Tof o. *Additur* T.

Il Caualliere Giouan Battista Marino. *Anagr.*
Ostil mirabil, e vaga, nota, & vnica lira! *Additur* L.

Monsignore Giouan Ciampoli. *Anagr.* Oggi
primo si noma in Elicon. *V. mutatur* in I.

Don Melchior di Graza Marusiniense Por-
toghesse. *Anagr.* Senza Te ogni Musa, & hor

s'ode languir, e par, che dormi. *Additur* V.
Caualliere Battista Guarini. *Anagr.* Alti, gra-
ti, bei versi cantaua.

Lelio Guidiccione. *Anagr.* Egli è lucido Ci-
gno. *Mutatur* I in G.

Il Signor Gasparo de Simeonibus Academi-
co Humorista. *Anagr.* Ben faggio, & sommo di
Parnaso Duce chiarissimo riluce. *A mutatur*
in G.

Francesco Balduccio Palermitano Accade-
mico Humorista. *Anagr.* Chiaro, dolce al can-
tar: ciascun mi ceda; taci pur sommo Febo.

Il Signore Marchese Oddo Sauelli Palomba-
ra. *Anagr.* Assai lucido Heroe mi sembra'l gran-
de Apollo.

A C A D E M I C I.

Conte Federigo Vbadino. *Anagr.* E nobil,
erudito, e facondo. *Mutatur* G in O.

Don Fabio della Cornia. *Anagr.* O nobil, e
real facondia! *Mutatur* D in E.

Carlo Gualtieri Accademico Humorista.
Anagr. Huom ricco di sagacità, e'l lauto me-
rita. *Demitur* C.

Conte Pietro Bonarelli della Rouere. *Anagr.*
E ben lucido Ero, altro Apollo in terra. *Additur* O.

Tomasso Biscia Canonico di Fermo. *Anagr.*
Son antico amico catissimo di Febo. *Additur* I.

Domenico Benigno. *Anagr.* Mondo Cigno
ne bei.

Don Tomasso Ricciardo di Pistoia. *Anagr.*
Ricco assai sopra modo di dottrina. *Additur* H.

Iacomo Palamolla. *Anagr.* Amico Apollo
l'ama.

Signore Abbate Don Anello Sotij de' Baroni
di Santo Nicola. *Anagr.* Nel Tebro, in Elico-
na ei solo abbonda assai d'ogni dottrina.

Guido Vbaldo Benamati. *Anagr.* Tu dai lu-
me ad Agobbio. *Demitur* N.

Giouan Francesco Lazarelli. *Anagr.* La scien-
za lucer il fa ogn'ora.

Girolamo Garopoli. *Anagr.* Io maggior d'A-
pollo. *Mutatur* R in D.

Anello Sarriano. *Anagr.* Onor alla Sirena.

Giouanni Francesco Maia di Materdona.
Anagramma. E ammirando fra i Cigni cantan-
do soaue.

M I S C E L L A N E A.

Sacramento della Eucharistia. *Anagramma.*
Rara mensa, salute de' Catholicici.

La Beata Vergine Madre MARIA. *Ana-
gramma.* Ben ama, e mira, e guida la ter-
ra.

Il Beato Padre Domenico in Soriano: *Anagr.*
E Santo, e pio ben adorno di miracoli.

Don Michele di Portogallo Vescovo Lama-
cenſe. *Anagr.* Placido & ſagace. Uomo, e nel
mondo Sol riluce.

Don Carlo Geſualdi Principe di Venofa.

Anagr. Vnico ſeppe, ed inſegnò addolcir l'aura.

La Signora Franceſca Bergamini de Leui.

Anagr. Nella Muſica rara, e ben degna Fioriſci.

Demitur G.

Anagr. Fra le Donne ſagge riluci, ben ricamar
ſai. *Additur R.*

La Republica di Venetia. *Anagr.* Vna più ce-
lebre d'Italia.

Padre Michel'Angelo Catalani di Santo
Mauro. *Anagr.* Grand'huomo hà l'alma piena
di dottrina eccellſa. *Additur H.*

Padre Michel'Angelo Catalani di Santo Mau-
ro. *Anagr.* Grand'huomo hà l'alma piena di dot-
trina eccellſa. *Additur H.*

Padre Giovan Battista Fiorauante. *Anagr.* Tut-
tauia degno fà Piſtoia ben rara.

Il Padre Odone Conti Gieſuita. *Anagr.* Egli è
ſauio, pieno di dottrina. *C mutatur in I.*

Stantioni. *Anagr.* Son Titian.

Il Cavalier Giuſeppe d'Arpino. *Anagr.* Sauio
dipinga più, ch' Appelle raro.

Signore Giovan Battista Carpano Milaneſe.
Anagr. Ben ſaggio, affai pio, non erra, e tutti
l'amano. *C mutatur in O.*

Ottauio Chioccarello. *Anagr.* Col vetro aita
l'occhio.

Donna. *Anagr.* Danno.

Femina. *Anagr.* Infame.

Amore. *Anagr.* O Mare.

Paradiſo. *Anagr.* Daripoſo. *A mutatur in O.*

IN LAVDEM AVCTORIS.

Hieronymus Genuinus Iuris Doct̃or Nea-
politanus. *Anagr.* Digni operis Author,
vnus ceu Sol, nomina inuertis.

Hieronymus Genuinus Iureconſultus Nea-
politanus. *Anagr.* Tu vir ſanè ingenuus emines,
nouus Latius Lycophron.

Il Dottore Girolamo Genuino Napolitano.
Anagr. Atto volgendo i nomi à Noi gloriare por-
ta. *Mutatur L in A.*

Girolamo Genuino. *Anagr.* Riuolga ogni no-
me.

Doct̃or Hieronymus Genuinus Neapolita-
nus. *Anagr.* Sol vnus in Iure: Poëta hymno & co-
rona dignus. *Additur O.*

Hieronymus Genuinus Iurisconſultus Nea-
politanus. *Anagr.* Tu ſanè vnus literas nominis
voluis, purè coniungis.

Anagr. Sum planè ingenio notus, Lyricus Ho-

oat̃is Venuſinus.

Girolamo Genuino. *Anagramma.* l'ammi-
ro lo'ingegno.

DVBIVM INCIDENS.

*An ſint fortia argumenta, quæ ab Anagram-
mate ſumuntur?*

CDXCVIII.

Solent aliqui argumentari ab Etymo, ab A-
nagrammate, à Recurſu, quæ quidem ra-
tionum momenta pulchra ſemper, at nunquam
fortia ſunt, & ideo Ecceſiæ potiùs quam Scho-
læ; ſuggeſſui potiùs permittuntur, quàm cathe-
dræ. Scaliger nomen ROMA, à nomine AMOR,
per recurſum literarum deducit: in quo ſicut
malevolentiam exlecor, ingenium laudo. Et
quidem verè Roma dicitur ab Amore: nam olim
totum illa Mundum hoſpitio recipit, & ſummâ
humanitate tractat. Gongora recurrere maluit
per ſyllabas, extraxitque nomen DOTOR (do-
tor) à nomine TORDO (*turdus*) nam non om-
nes Doct̃ores ſunt docti, & in multis, velut in-
turdus, multam loquacitatem, & nullam do-
ctrinam inuenias.

Sed neque plus certitudinis habet Etymolo-
gia, in qua ingenioſè luditur & obliuditur.
Multa dicuntur pulchrè, pauca ſolidè. Sancti
Thoma & Scani, qui Scholarum ſunt lumina, no-
mina aliqui non ſine gratiâ à fontibus diuerſis
deducunt. *Θύρα*, Græcè eſt miraculum, ergo
ſi Au ſonat O, vt multi volunt, quid mali ſi *Θύρα*
dicatur, quaſi *Θύρα*? nam *θυρα* quot ſcripſit,
tot fecit *θυρα* Thomas. Scoti tamen nomen vn-
dè *τρυ* ſonât tenebras, caliginem, obſcurita-
tem. *Ζαίρω*, Vertiginem capitis. Non hinc ſub-
tiliſſimi & clariſſimi Doct̃oris nomen. Iuppiter,
vt ait Pauſanias libr. 10. audit *Ζαίρω*. Vnde lu-
cus apud Lacedæmonas, in quo ille colebatur,
denſis quercubus vmbroſus erat & *Ζαίρω* voca-
batur. Hinc grandior deducitur ſignificatio.
Alij diſcunt aliter. Tandem nonnulli ab Hi-
ſpanis vocibus *Tomar*, & *Eſcotar* (accipere & da-
re) deducunt: vnde Amor, cùm nouas Aetha-
nas erexit, illas ornavit hac Epigraphe,

*En eſta Escuela de Amor,
Las Mujeres ſon Thomiſtas,
Y los Hombres Eſcotiſtas;
Entrad, ſi queruis. Señor.*

Hoc eſt, In hac Amoris ſcholâ Fumina ſunt acci-
pitres, Viri Darij (datores, ſolutores) leger iam
huius Vniuerſitatis cognoſcis: ingredi & ſi dare
pla-

placeat. At iste curiosus & ingeniosus ratiocinandi modus, in severâ argumentandi methodo locum non habet.

Ex anagrammaticis etiam multa supra fidem, supra spem, contra futurum euentum. Poëtæ vaticinantur. Pono hoc exemplum.

CAROLVS, BALTASAR,
DOMINICVS, PHILIPPVS.

ANAGRAMMA.

Bis victor fulcat Hollandâ puppi maria (Sin A.)

EPIGRAMMA.

*Dicite quis puer hic, qui Nomina tanta Philippi,
Balthasaris, Caroli, Dominicique trahit?
Fleste ferox animos, Vastumque Hollande tumorem
Excute: bellandi laus tua tota iacet.
Nempe tuis, qua leta patet maris unda, secabit
Puppibus hic viciis aquora salsa puer.
Impe derides superum applaudente cateruâ?
Volve revolve iterum nomen, & omen habes.*

Et tamen Nomine & Omine non obstante, magnæ spei adolescens ante diem moritur, & caret euentu spes brevis inde suo.

Quis est aut vnquam fuit Cardinalis, cui non anagrammaticæ summum Sacerdotum promittant? & tamen non omnes ad summum fastigium perueniunt. Adfirmant hoc etiam nonnulla ex præcedentibus. Ergo finio istud caput, & hoc Criticum Monitum scribo.

*Nominibus ne fide nimis Philomuse, negato
Nominibusque fidei ne semper: namque notatis
Discordant rebus nomina sæpe suis.
• Conueniunt rebus nomina sæpe suis.*

NOTA

DE APOLLINE ANASYLLABO.

CDIC.

ST ita pauper, vt nec Parnassum, specialem habere, nec proprias Musas tolerare sufficiat. Interim, ne omnino negligatur, aliqua dicam, quæ Anagrammatico, aut etiam, Anallexico Apollini seruire possint.

Proteus Anagrammaticus, iam dixi, ille est, in quo ordo literarum inuertitur, vt cum *Iulia* conuertitur in *Liua*. Anallexicus, in quo ordo dictionum alteratur, vt eum hic versus.

Perfide sperasti Diuos te fastidire Proteu.
transit in hunc,

Fallere te Proteu sperasti perfide, Diuos.
Ergo Anasyllabus inter vtrumque medius, vt syllabe mutant loca iubebit. vade hæc vox, *Semiramidos* poterit transire in has. *Dos Semiramidis. Dos sem mira. Dos mi misera. Sera mimi dos.* &c.

Transitus iste duplex est: aut enim ad vocem significantem, aut ad non significantem venit: transitus hic *Cæcus*, ille autem *Oculatus* vocabitur.

Omnia Anagrammata, quæ circumferuntur, tamen interdum ita obuoluantur tenebris, vt cæca appareant, & ideo Epigrammate indigeant, vt lucem habeant, oculatâ Authorum, intentione formantur; omnes enim, vt habeant sensum elatum, & conspicuum desiderant. Solus Erycius Putcanus, quem sciam, nominibus non significantibus delectabatur: ipsi enim in Auicorum Catalogo *Eupantus* erat *Putcanus*, *Emarula* *Caramuel*: &c.

Omnia Anasyllaba etiam esse oculata debent; interim Stephanus Tabourotius admittit commutationem cæcam: capite enim xx. ex hoc Prosyllabo,

Pica tot habet pennas albas, quot habet nigras.
Deducit istius Anasyllabum,

Alpencabas tot habet ninas, quot habet gras.
& ait, *Ce vers est un entremesse & anagrammatique.*

Huic versus est ille similis,

Mi sua les fultus calcaria viscitur obli
Qui iubetur æquivalere huic,

Miles fultus sua calcaria obliuiscitur.
Minori arte & sensu certiori dicunt aliqui.

Deficiente pecu, deficit omne, nîd.
vbi enim pecunia abest, videntur abesse vniuersa.

Omnia etiam Anallexica Argo esse oculatio debent. Interim aliquando sunt cæca: nam carent sensu, vel metro, vel veritate. Ex hoc enim Prolexico,

Tot tibi Virgo sunt dotes, quot sydera Cælo.
cæco quoad sensum transiit aboritur hoc Anallexicum.

Quot sunt tot tibi Virgo Cælo sydera dotes.
Hoc autem cæcè impingit in metrum

Tot sunt tibi Virgo dotes, quot cælo sylara.
Et tandem hoc in veritatem,

Quot tibi sunt Virgo dotes, tot sydera cælo.
Non enim illud tot habet sydera, quot dotes Deipara, quam in gratiarum & charitum pondere numero & mensurâ esse Deus voluit creaturis vniuersis maiorem.

Hæc hic præbasse, sufficiat, vt penitentiorem, habeamus harum rerum notitiam; ergo aliqua exempla subiungamus.

<i>Si deuias .</i>	Purum .
<i>Si de vias .</i>	Purum .
<i>Vifi Deas .</i>	Purum .
<i>Sciui Deas .</i>	Additur C.
<i>Si vis Deas :</i>	Additur S.
<i>Diuis eas .</i>	Purum .
<i>Vide ; scias .</i>	Additur C.
<i>Vide ; si has .</i>	Additur H.
<i>Si vis eas .</i>	Transit D. in S.

Porro quatuor hæ syllabæ 24. modis combinari possent , si cura non haberetur sensus : at quia haberi debet significationis ratio , multæ omituntur inutiles transpositiones. Aliud Diagramma subscribamus .

<i>Maritimorum .</i>	Purum .
<i>Mariti morum .</i>	Purum .
<i>Rima timorum .</i>	Purum .
<i>Moti rimarum</i>	Purum .
<i>Martyrum mori</i>	Additur R.
<i>Marium moti .</i>	Derst R.
<i>Dum maritimor.</i>	Additur D.

Huc spectant. *Morti amara. Timor.* Huc *Satyras*, & *typos*. Huc etiam hoc Italicum, quod pulchrum est. *Teresia, amara. Sia rete* : quod P. Eugenius à S. Iosepho Concione pulcherrimâ coram Cæsare dilucidauit : huc etiam alia , quæ extratempus videntur frigida , & opportune posita , Gratij non carent .

F I N I S .

A P O L L O

ANALEXICVS.

Vertitur ancipites Proteus in mille figuras,
In quam collimet ne sciat Inuidia.

¶ D.

leu'r literæ eadem mutato ordine dant diuersas dictiones, sic voces eadem mutato ordine dant diuersa, etiam carmina: &, quæ in multas & varias formas verti queant, Protei vocantur. Aliquos reperimus apud

veteres; at, quia illorum nemo artem tradidit, quâ possint per suas formas expandi: ego breuiter aliquos Proteos aut Vertumnos subiiciam, & quantâ illi arte transformentur aut transfigurentur, explicabo.

MVSA I. LATINA.

B imperfeâioribus ad perfeâiora Naturæ conatus progreditur, non solum in communi metamorphoseon cursu, sed etiam in miraculoso. Si fluxum Corporum, confidero, transformationum successione à multis annorum millibus nunquam interruptus euasit: si in supernaturalia adtollo oculos, etiam trāsformationes video; video in inoralibus; & concludo vniuersas creaturas esse Proteos. An-ne vniuersarum nomine intelligi debent Cœlestes? Debent quidem, Proteus enim, & Syderibus imperat, & æthereis regionibus lus dicit. Si Vbiatio est forma, vt multi Philosophi contendunt, euidentissimæ sunt mutationes locales, vt omittam lucis & tenebrarum incrementa, nouorum Syderum generationes, quas reclamante antiquitate confiteri debemus. An- & Emphyrei Sydera (Sanctos intelligo) transformationibus obnoxia? Non vrgeo nomina. Scio tamen illorum triumphantium Animorum corpora amissas formas sub finem sæculi recuperaturos: Scio etiam, quod Redemptor meus viuit, & in nouissimo die de terrâ surrecturus sum, & rursus circumdabor pelle

meâ, & in carne meâ video Deum Saluatorem meum: Et concludo omnes Homines militantes; triumphantes; terrenos, emphyreos, Proteos esse, An & Deo, vicissitudinum concedenda obumbratio? Affirmauit Ouidius, multis Metamorphoseon libris, Deorum (admisit Roma plurimos) transformationes modularus. At nos in hac materiâ & prudentius & parcius, putamus sine blasphemâ non posse Deo quâ Deo mutationem concedi, non posse sine hæresi Deo quâ Homini transfigurationem imò mortem (transformatio est ipsa saltem negatiua) negari. Tota igitur Mundi Machina Proteo est plena. Sumamus ergo Proteum calicum, vt Proeum laudare possimus. An etiam Proteus Scientiarum penetralia inuadit? Omnino. Quoniam scientiæ vniuersæ analogæ sunt & parallelæ, & quia materia sola differunt, videntur inter se nouo ingenij miraculo transmaterializari. Proteos aliquot edidi hanc ipsam veritatem probantes: videlicet Proteum Vranicum, qui vnum & idem Cœlum multiforme describit; Proteum Philosophicum, qui vnam & eandem Physicam, consequentiâ dicendi in Theologiam Medicinam, Iurisprudentiam, Politicam & cæteras Scientias conuertit: Proteos suos habet Diale-

Alica in syllogismis, quos ingeniosè transfiguratur, in Propositionibus quas triplici formâ convertit. Et tandem vtiâs facultates minoris famæ omittam, suos habet Proteos Musica, suos Poëtica inusitos aliquot iam dedimus, vnum metricum damus nimirum.

Quot Tibi do versus, tot Princeps sacra viuas, eximio formarum numero variabilem.

¶ Formarum numerus quæsitus & inuentus.

Omnia ab imperfectioribus ad perfectiora nisu naturali contendere sub initium dicebam; in aliis omnibus certa res est, in Proteis metricis assertionem demonstro. Nam Porphyrius cui primum Proteum ligata Oratio debet; conforauit pauperrimum, qui tantum, quinque variari & alterari potuit. Eum excelluit ætate nostrâ Scaliger, qui carmen edidit sexaginta quatuor formis præditum. At vtrumque longo intervallo superauit P. Bernardus Bauhusius S. I. & Proteum Parthenium scripsit, quem Ericius Puteanus Thamatibus pulchris exornauit, & ad Stellarum numerum innertit, vicibus 1022. Illum imitatus fuit D. Carolus Stengelius Abbas Anhusanus, qui anno 1639. Proteum edidit, quem *Gratulatorium* inscripsit, & D. Bonifacio inaugurato Chremiphansenfi Abbati dedicauit. Ego vtrumque propono. Fuit Bauhusij Proteus.

Sunt tibi tot dotes, Virgo, quot Sydera Cæle. & Proteus Stengelij,

Sunt tibi tot menses Prasul, quot Nomina Mûda. Ego huius secundi sensum non ex animo, scio enim Solem esse lucidum tamen à noctuâ videri non possit: & posse latere acumen, quod mihi non pateat: ad metrum venio, & vtrumque carmen æquali simillarum dictionum, constare numero, adeoque tot posteriorem, quot prior formis variari posse, sine hæsitacione pronuntio; & tamen Stengelium suum præferentem audio, quia in Prolusione lego, R. P. Bernardus Bauhusius S. I. multis parasangis Scaligerum superauit; siquidem in Maxima Virginis

laudes, seruata carminis lege, Versum vnum millies his & vicies variant noster autem versus adhuc maiore auctu, nempe millies centies quinque & sexagies metro & sensu seruatis, versatur. Itaque mille centum sexaginta quinque versus sunt unus & in uno. Ergo vt Scaligerum, Bauhusius, sic Bauhusium se existimat superasse Stengelium: non puto non enim ipse ignorat Bauhusiani carminis suum carmen esse purum, transmaterializationem, adeoque si suum 1165. formis inuersum fuit, totidem etiam aliud posse. Sed cur ad hos transformationum numeros noluit peruenire Bauhusius: dicam sincerè. Voluit insinuare Stellarum numero correspondere inuersiones, & Astroonomi antiqui numerant mille viginti duas, & qui dixerat.

Sunt tibi tot dotes, Virgo, quot Sydera Cæle. noluit dicere,

Sunt tibi quot dotes, Virgo, tot Sydera Cæle. ne videlicet innumerabilis Matris Virginis prærogatiua ad Stellarum numerum limitasse.

Sed quia de huius Protei (forma in vtroque est eadem, & rota sita est in materia diuersitas) transformationibus agimus, & Stengelius 1165. annumerauit, An tot sint possibiles? an verò pauciores vel plures studiose requiris; & Respondeo Proteum similem subiiciendo, computum instituendo, docendoque artem Proteos examinandi. Interim tamen, noto Virgo in Bauhusiano carmine habere vltimam indifferentem, Prasul autem in Stengeliano longam: omnes ergo formas, quas Prasul dare poterit Virgo, sed non contra: quam ob rem nec hunc versum.

Tot sunt Virgo tibi dotes, quot Sydera Cæle. nec eius metamorphoses poterit imitari Stengelius: ratio enim carminis non tolerat hæc dictionum dispositionem.

Tot sunt Prasul tibi menses, quot nomina Mûda. vnde patet Proteum Bauhusianum ditorem & vberiore esse. Sed hoc iterum reddidit sermo: nos sequentem Proteum speculemur.

PROTEVS I.

Quot Tibi Rex sacro versus, tot secula viuas.

DI.

ROTEVM hūc Ferdinando IV. Hungariae & Bohemiae, & iam etiam summo Germaniae bono, summo Europae applausu, summo orbis gaudio Augusto Romanorum Regi, ipsomet coronationis die mei Emauntini (aliās, Monasteriensis) Monasterij Philosophi gratulabundi, venerabundi, letabundi, consecrarunt: & in ipso CCCLOXXX (hoc est, centies millia) aut etiam carmina multo plura; & quia vota naturae vires superant, ad totidem aut plures annos felicitatem & salutem dixerunt. Placuit Viris indoctis doctisque, & ne pereat, illius explicatio & examen, hic iterum recundi curo.

AVGVSTISSIME

INVICTISSIME

CLEMENTISSIME

R E X.

*Prospera lux oritur: linguisque animisque fauete,
Nunc dicenda bona sunt bona verba die.*

Quod praecipit Tempus, Locus, Occasio. Sed vnde habeo verba bona, quae in tantā solennitate possum dicere? Vnde & Europa bonum diem. Habebo à Caelo: & quia inter Coelites triumphat hodie Dauides, qui olim dum viveret in terris, Regio diademate, Poetica lauru, & Prophetica cydari coronabatur, utar eius stylo & lingua, edicamque verba bona; hoc est, Regia, Poetica: utinam & Prophetica: Ergo ad Psalmum XLIV. attemperans vocem, sic inquam. ERUCTAVIT COR MEVM VERBUM BONVM: quoniam laudem applausum, & congratulationem. DICO EGO OPERA MEA REGI: illi nimis, cui frequenter edico.

Inueniant nostri Patronum ut in orbe labores,
Illos Lectori dedico, meque Tibi.

ANA.

Et sanè LINGVA MEA fuit resuscitataque, velut CALAMVS SCRIBAE VELOCITER SCRIBENTIS; momento enim temporis scribo, quae alij nequeant multis annis proferte; & temporis momento proferto, quae multis annis alij nequeant scribere. Et conuertentens ad FERDINANDVM IV. oculos inter Germaniae applausus, & congratulationes Europae, sic subscribo. Omnium virtutum forma est Pietas, & quia Tibi coelitus concessa est plurima, censéris, SPECIOSVS FORMA PRAE FILIIS HOMINVM. ut vel hinc sciamus, cur fueris vni versis praepositus. Quae è corde eructat charites, hodie DIFFUSA EST GRATIA IN LABIIS TVIS: PROPTEREA BENEDIXIT TE DEVS IN AETERNVM. Circumspice igitur Germanum hemisphaerium; INVICTISSIME REX. Hinc minatur excidium Sacenus; inde Tartarus; & sub vtriusque patrocinio scythae Barbarus: & TU, ut tuaris Europam, ut defendas Germaniam; ACCINGERE GLADIO TVO SUPER FEMUR TVVM: POTENTISSIME. Et ad Dei maiorem gloriam, Europae quietem, & Germaniae concordiam, ad tot annos, quot continet haec Tabella Carmina, PECIE TVA ET PVLCRITVDINE TVA INTENDE PROSPERE, PROCEDE ET REGNA.

Insistens Seniorum vestigijs.

Opt. Max. Romanorum Rex.

Sic vouet, sic optat, sic sperat.

AVGVSTAE VESTRAE MAIESTATI

Subditissima

EMAUNTINA INVENTVS.

LECTVRO.

QVOT, quæso, Carmina? inquit Lector, tam innumerabilis multitudinis apprehensione perterritus: & illi Emauntina Inuentus; se dare operam Philosophiae, & FERDINANDO IV. Orbis delitio, alteri Romae Spei, afflictæ Germaniae solatio, tot consecrare Versus, & tot optare felicitatis annos, quot partes Continuo accensuit Aristoteles, & numerant Peripaterici: & hanc ob rem se offerre sine numero numeros, & metra sine metro dicare. Et ubi hos omnes numeros hæc omnia metra, hos omnes felicitatis annos? in hac linea:

Quot Tibi Rex sacro versus, tot secula viuas.
Sic aulæ generoso Emauntini Philosophi; & ne

A a

teme-

- 8y *Viua: sacro ſœcula tot, Rex quot Tibi verſus.*
Viua: ſacro ſœcula. quot verſus Tibi, tot Rex.
Tot Rex ſacro ſœcula, verſus quot Tibi viua,
Viua: ſacro ſœcula. verſus Rex Tibi quor, tot.
Quot verſus, tot ſœcula ſacro Rex Tibi viua.
Verſus quot, tot ſœcula ſacro Rex Tibi, viua.
Viua: ſacro ſœcula verſus quot Tibi, tot Rex.
Tot Rex viua ſœcula. quot ſacro Tibi verſus,
Verſus ſacro, ſœcula tot viua, Tibi quot Rex.
Tot viua Rex ſœcula, quot ſacro Tibi verſus,
Viua tot Rex ſœcula, quot ſacro Tibi verſus.
Viua: ſacro ſœcula, quot verſus Tibi, tot Rex.
Quot verſus ſacro, tot ſœcula Rex Tibi, viua,
Verſus ſacro quor, tot ſœcula Rex Tibi viua.
Viua: ſacro verſus, ſœcula quot, Tibi tot Rex.
Quot Rex ſacro verſus, ſœcula tot Tibi viua.
Viua: ſacro verſus, ſœcula tot Tibi, quot Rex.
Quot verſus Rex ſacro ſœcula tot Tibi viua,
Verſus quot ſacro, Rex ſœcula tot Tibi viua.

Omnes igitur ideæ ſunt centum duæ: & multiplicatæ per 36. (tot enim carmina, ab vnâ ideâ prouenire ſuperius demonſtratum eſt) dabunt rer mille ſexcenta & ſeptuaginta duo carmina, Regi Romano totidem ſalutis & incolunitatis ſœculares annos miſo compendio modulantiâ.

CAPVT II,

Vas diſtiones (nimirum *Sacro Tibi*) hucusque ad -- u u Ionicum majorem reduxiſimus, Hunc pedem alij vocant *Perſicum*, quod Regum Perſarum hiſtoriæ hoc metro fuiſſe ſcri-

ptæ dicantur. Et quidem meritò hoc pede progreſſi ſumus, cùm FERDINANDO IV. gratularemur; eum enim hodie auro Germania, & poſt ſera ſata lauro redimet; conduceretque victricem per Hungariam in Græciam & Perfidem, vt abactis barbaris & Saracenis Catholicam Religionem reſtauret. At eaſdem modo voces Choriambos correfponde:re jubeo, & edico.

Sacro Tibi verſus quot Rex, tot ſœcula viua.
 Et plurimos numeros nouos pulchroſque ex hoc Carmine ſuboriri reperio, Ideas ſubſcribo,

- (- u u -) - - - - - *Sacro Tibi verſus quot Rex, tot ſœcula viua.*
Sacro Tibi verſus viua tot ſœcula, quot Rex.
Sacro Tibi verſus tot viua ſœcula, quot Rex.
Sacro Tibi quot verſus, tot Rex ſœcula viua.
 5. (- u u -) - - - - - *Sacro Tibi quot Rex verſus, tot ſœcula viua.*
Sacro Tibi tot Rex, quor viua ſœcula, verſus,
Sacro Tibi quot verſus, viua ſœcula tot Rex.
Sacro Tibi verſus: viua quot ſœcula ? tot Rex.
Sacro Tibi verſus quot, viua ſœcula tot Rex.
 10 (- u u -) - - - - - *Quot Rex ſacro Tibi verſus, tot ſœcula viua.*
Tot, quot ſacro Tibi Rex verſus ſœcula viua.
Viua, ſacro Tibi verſus quot, ſœcula tot Rex.
Viua, ſacro Tibi quot verſus, ſœcula tot Rex.
 15 (- u u -) - - - - - *Quot Rex verſus ſacro Tibi tot ſœcula viua.*
Viua, verſus ſacro Tibi quot, ſœcula tot Rex.
Verſus Rex quot ſacro Tibi, tot ſœcula viua.
Rex verſus quot ſacro Tibi, tot ſœcula viua.

10 - - - - - (- - - - -) - - - - - - - - - - - - - - - - - - - - - - - - -	Sæcula tot Rex viuas, versus sacro Tibi quot. Sæcula viuas tot, quot versus sacro Tibi Rex. Sæcula viuas, versus tot, quot sacro Tibi Rex. Sæcula tot viuas, quot versus sacro Tibi Rex. Sæcula viuas tot, versus quot sacro Tibi Rex. Sæcula tot viuas, versus Rex sacro Tibi quot.

Vt grâdîus dilaudaretur *Chara Deum soboles* magnam *louis incrementum*, vsus est carmine Spondaico Virgilius; & eiusdem exemplo charam & claram Diuim (hoc est, Cæsarem) so-

bolem, magnumque nostri IOVIS FERDINANDI III. incrementum hodie celebraturi etiam Ideas nonnullas Spondaicas ponemus. Subsequentes considera,

25 - - - - - (- - - - -) - - - - - - - - - - - - - - - 30 - - - - - (- - - - -) - - - - - - - - - - - - - - - 35 - - - - - (- - - - -) - - - - - - - - - - - - - - - 40 - - - - - (- - - - -) - - - - - - - - - - - - - - -	Sæcula tot viuas, quot sacro Tibi Rex versus. Sæcula tot Rex viuas, sacro Tibi quot versus. Sæcula viuas tot Rex, sacro Tibi quot versus. Sæcula Rex viuas tot, sacro Tibi versus quot. Sæcula Rex tot viuas, sacro Tibi versus quot. Sæcula viuas Rex tot, sacro Tibi versus quot. Sæcula viuas, versus sacro Tibi quot, tot Rex. Tot Rex sæcula viuas, sacro Tibi quot versus. Viuas sæcula tot Rex sacro Tibi quot versus. Tot Rex sæcula viuas, sacro Tibi versus quot. Viuas sæcula tot, quot sacro Tibi versus Rex. Viuas : sæcula, versus sacro Tibi quot, tot Rex. Tot Rex viuas sæcula, sacro Tibi quot versus. Tot viuas Rex sæcula, sacro Tibi quot versus. Viuas Rex tot sæcula sacro Tibi quot versus. Tot Rex viuas sæcula, sacro Tibi versus quot. Tot, viuas quot sæcula, sacro Tibi versus Rex. Viuas Rex tot sæcula, sacro Tibi versus quot. Viuas : versus, sæcula sacro Tibi quot, tot Rex.

Singulæ horum versuum Ideæ non sunt tam diuites quàm præcedentes : in illis erant plurimæ commutationes, paucae in his. nam *Viuas* & *Versus* loca commutando numerum duplicant & quia sex sunt monosyllabarum vocum transpositiones, ex singulis tandem Ideis duodecim versus suborientur. Quam ob rem, eum hæc vltimæ Ideæ omittis Spondaicis, de quibus statim agemus sint 24. & singulæ parturiant versus duodecim, prodibunt tandem 288. Germaniæ vota & desideria resonantes adeoque orantes Deum, vt totidem vitæ & incolumitatis sæcula (annis enim communis Amor maior est) concedat FERDINANDO IV. quem terrarum orbis boho in Regem Romanorum hodie foelix coronauit Germania.

CAPVT III.

 Apite secundo Spondaicis Carminibus locum concessi, nam ipsa erant pauca, & ad numeros potuerunt redigi : negani in primo, sunt enim ibi innumerabilia & nos ipsa multitudine obruerent, si deberent ad apices aut dictiones reduci. Ne igitur contemni videantur omnino, ob oculos pono.

Rex Tibi tot, quot sacro versus, sæcula viuas. Viuas. Quot Tibi sacro sæcula, tot versus Rex. Viuas. Quot Tibi sæcula sacro, tot versus Rex. Tot Tibi sæcula viuas, sacro quot versus Rex. Quot sacro versus, tot viuas Rex Tibi sæcula. Primum est Heroicum, quod inter mille sexcentas septuaginta duas formas abire demonstratum est. Tria sequentia sunt Spondaica, & vltimum Dactylicum, quæ cum in totidem formas abire queant, dabunt 18360 octodecim millia trecenta sexaginta carmina.

Vt Spondaica secundi Capitis possis enumerare,

rare, sequentes líneas oculis attentis considera.
 Sæcula tot viuas, quot sacro Tibi versus Rex.
 Sæcula tot, quot sacro Tibi versus, viuas Rex.
 Sæcula; sacro Tibi quot versus, tot viuas Rex.
 Quot Rex sacro Tibi versus, tot sæcula viuas.
 Quot versus sacro: viuas Rex tot Tibi sæcula,

Quantum est Carmen Heroicum ad numeros
 Capituli II. conformatum: cuius Proteus in-

18	288. figuras diuerfas	288	Heroica.
12	conuertitur. Quintum	188	Dactylica.
36	est Dactylicum, & in.	216	Spondaica.
18	totidem figuras verti	216	Spondaica.
216	potest. Primum est Spō-	216	Spondaica.
	daicum, cuius Ideas 18.	1224	Summa.

repræsentauimus, & è singulis duodecim ver-
 sus eruius, adeoque ex omnibus 216. Ergo
 tria Spondaicorum genera dabunt carmina 648.
 Ergo omnia Carmina Capituli II. peruenient
 ad 1224.

CAPVT IV.

P Ratereâ, si loco vltimæ dictionis, quæ erat
Viuas vocem *Dico* ponamus propter con-
 cursum multarum vocalium ancipitum hic Pro-
 teus innumeros alios generabit. quoniam in vo-
 ce *Tibi* vltima syllaba est indifferens, & in vo-
 cibus *Dico*, & *Sacro* omnes quatuor. Alloqua-
 tur igitur FERDINANDVM IV. Amor venerabun-
 dus, dicatque.

III. Quot Tibi Rex versus sacro, tot dico sæcula.
 IV. Quot versus, tot Rex sæcula dico Tibi.

V. Rex Tibi quot versus sacro, dico sæcula tot. * Rex

VI. Sæcula tot, versus quot Tibi dico, sacro.

In primo materia hæret terminis suis, non ausa
 vltra prodire, haut contrahi citra. Secundum
 intra eosdem limites restituit, vt videat mundus
 Proteo, licere esse retrogrado, si ingenium ad-
 sit. Hæc eadem materia, quâ componitur pri-
 mum; secundumque, aliâs senis pedibus lon-

Quot Tibi Rex sacro versus, tot sæcula dico
 & hoc ad Romanorum labium, qui suis Princi-
 pibus plurimam salutem dicebant.

Sanè, quia vbilibet *Viuas* est positum, po-
 test substitui *dico*, hic Proteus tot habet ver-
 titque vultus, quot præcedens: at quia in mul-
 tis poterit poni locis *dico*, in quibus non capia-
 tur *viuas*, hoc Carmen multo erit citius illo,
 quod hucusque exposuimus. Eius flauissas ad
 numeros demonstratos reduco. Igitur hoc
 Carmen,

Dico Tibi versus quot Rex, tot sæcula sacro.
 Est simile omnino huic,
 Sacro Tibi versus quot Rex, tot sæcula viuas.
 Cùm ergo hoc dederit versus 1224; illud prius
 totidem est proditurum. Et quia etiam possum
 dicere *Dico sacro*, & *sacro dico*: hic triplicari
 debet numerus, vt sit 3672.

CAPVT V.

S Vam habet rarefactionem & conden-
 sationem vocalium quantitas: quæ
 enim lex pedes occupat, potest ad
 quinque contrahi, protrahi ad se-
 ptem. Ob oculos pono ista carmina.

I. Versus quot Tibi Rex sacro tot sæcula dico.
 II. Dico sæcula tot; sacro Rex quot-Tibi versus
 Sunt retrograda æqualia; in quibus non perci-
 pitur densitas aut raritas. Sed sequentia con-
 sidera.

Rex Tibi quot versus dico. tot sacro sæcula *viuas*.

Rex Tibi quot versus dico sacro sæcula tot *nnnc*.

Rex Tibi quot versus dico sacro sæcula tot *nnnc*.

Rex Tibi tot versus. quot sæcula sacro, dico *nnnc*.

Rex Tibi tot versus, quot sæcula dico, sacro *nnnc*.

Singulis his contractis carminibus addidi-
 mus vnicam voculam, vt nullum à debitâ men-

sura deficeret. Et quantus erit horum Carmi-
 num numerus? Quantus non contractorum: &

3672 si voculam illam *nunc* aut *vita* (sane
282 quarum altera non solum contracta, sed
18360 & manea erunt carmina) licitum sit in-
1224 ferere multis vicibus maior. Ergo ne
3672 nimis prodigi videamur, si quidem duo
27210 sunt contractorum carminum genera,
3 (alia enim tantum quinque pedes occu-
81630 pant. alia quinque & medium: quorum
hæc possunt *contracta* & illa *Contractura*
vocari) dicamus contractorum aut etiam con-
tractorum numerum non contracta adæquare,
permittentes omnino, ut resumamus computum,
& omnia singulatim denumeris, quando, vel

te scrupulus urgeat, vel otium adsit. nos enim
malumus probabili coniecturæ confidere,
quam immenso temporis & laboris impendio
cerum numerum adlequi.

In Pentametris relucet ratiocinatio & ex-
tensio; nam materia nolens huius carminis ter-
minis capi, in vicinasse insinuat. & supplet
aliorum defectus. Carmen eiusmodi duas par-
tes habet, prima est liberior at fecunda ad has
notas: u u u u u: necessarii reducitur & pro-
pter excisiones dictionum impræsentiarum ad
tabellam sequentem.

Quot sacro, dico Tibi.
Sæcula tot Tibi Rex.
Quot dico, tot sacro Rex.
Tot Tibi sæcula Rex.

Sæcula dico, sacro.
Quot Tibi sacro, dico.
Sæcula quot? dico tot.
Tot Tibi quot dico Rex.
Quot sacro? Sæcula tot.

Et quot erant Pentametris? Quis numeret?
Plura Hexametris. Ergo ne vel nos vel Lecto-
res enumerando fatigaueris, ad numerum He-
xametrorum, sese contrahentium, reducamus.
Contracta erant 27,210: Contractiora totidem:
ergo 54,420. accenseamus Pentametris.

CAPVT VI.

Vix vllum est Carminum genus, cuius
hæc materia sit incapax. Illam ad
singula possem componere, si occa-
sio exigeret, & suppleret tempus.
Sed ne omnia omitam, hæc insinuo. Sapho
Poëtria dulcissima illa adinuenit metra, quibus
numeros & nomen dedit; quibus, si Adonios
inferas, pulchriorem excitabis concentum, ut
si dixeris;

Tot Tibi versus sacros, quot dico Rex.

Sæcula (vias.)

Et hæc Sapphica, si ad computum iuberentur
venire, Hexametrorum æquarent numerum vel
excederent.

CAPVT VII.

Iambicum à IAMBIXHN, id est,
maledicens nomen sortitur, quod
contuitia olim hoc genere Carminis
effutirentur. Hodie maledicti tace-
re debent, aut cogi proferre pane-
gyres: Ergo aut sileat Iambus noster, aut
dicat.

Quot sacro versus Rex Tibi tot sæcula

Vinas. Sacro versus. Dico quot sæcula?

Tot Rex Tibi. Versus sacro tot quot dico.

Rex sæcula Tibi. &c.

Et quot erunt Carmina Iambica? Quia mino-
ra sunt Hexametris, multo plura.

ANA.

Scriberem Phaleucia, Anacreontica,
Trochaica, Choriambica, Anapesti-
ca, Ionica, &c. si vel tempus, vel char-
ta esset in mundo, ut raris intellie-
do Carminum scriberetur; at quia
scribenda sunt, quæ legi possint, sufficiat hæc
enumerasse. Er quot illa? Exhibet:

CAPVT I.	3, 672	Heroica.
CAPVT II.	288	Heroica.
CAPVT III.	18,360	Varia.
& iterum	1,224	Varia.
CAPVT IV.	3, 672	Heroica.
CAPVT V.	27,210	Contractiora.
	27,210	Contractiora.
	54,420	Pentametris.
CAPVT VI.	Innumerab.	Sapphica.
CAPVT VII.	Innumerab.	Iambica.
CAPVT VIII.	Innumerab.	aliorum gen.
Summa.	136,056	

Sunt igitur Catmina, quæ ad numeros po-
tuerunt reduci, centum triginta sex millia &c.
imò etiam multo plura: quæ autem non potue-
runt, (videlicet Sapphica, Iambica, &c.) innume-
rabilia, quibus nec proferendis tempus, nec scri-
bendis charta sufficeret in toto mundo. Fortè
dum liberiore calamo numeros coniectamur,
(quis enim vellet innumerabilium carminum
classes ad numeros exactos redigere?) aut ali-
qua carmina bis aut negligentius numeramus:
ergo conrecti carminum torondo numero, 100:
000. reliqua 36,000. ut satis fiat Arithmetico-
rum scrupulis, si qui sint, relinquamus. Hæc
Lectori. *Nunc autem oculos conuerto ad Regem;*
& ut affectum aduersus illum meum natura

B viri-

viribus esse nobiliprem edisseram, natura vires
votis sapero, & Carmina centies-millia consecrans
edico iterum iterumque,

QUOT TIBI REX . .
SACRO VERBUS,
TOT SÆCULA VIUAS.

PROTEVS II.

Quot Tibi do versus Princeps, tot sæcula viuas :

DL

ARMEN cōsidero;& vt video
non multum distat à præce-
denti. Octo Ego in ipso di-
ctiones differentes reperiō,
nimirum, ter reperiō -; se-
mel. u u iter, -; & semel,
- u u. Affigo igitur, - u u,
quinto pedi, & sextū accu-

ratiū considero, nam vel ille contrinebit vnā
dictionem dissyllabam, vel duas monosyllabas;
si vltimum, manebit vna sola monosyllaba in-
quatuor prioribus carminis pedibus; si primum,
manebunt in eisdem p. dibus tres monosyllabæ.
Alterutrum dicatur dictio illa, u u, poterit po-
ni in fine singulorum quatuor primorum pe-
dum. Tu tabulas sequentes considera.

TABULA I. dictionem dissyllabam in vltimo pede constituens .

u u u u u u u u	scæcula: -	c	Quot Tibi do, tot Princeps viuas scæcula, versus .
u u u u u u u u	- u u u -	c	Quot Tibi versus do, tot Princeps scæcula viuas .
u u u u u u u u	- u u u -	o	Quot Tibi versus Princeps do, tot scæcula viuas .
tibi u u u u u u u u	- u u u -	c	Quot Tibi do versus tot Princeps scæcula viuas .
u u u u u u u u	- u u u -	o	Quot Tibi do versus, Princeps tot scæcula viuas .
u u u u u u u u	- u u u -	o	Quot Tibi versus do, Princeps tot scæcula viuas .
u u u u u u u u	- u u u -	.	Quot versus Tibi do, tot Princeps scæcula viuas .
tibi u u u u u u u u	- u u u -	.	Quot versus Tibi Princeps do, tot scæcula viuas .
u u u u u u u u	- u u u -	.	Quot versus Tibi do Princeps, tot scæcula viuas .
u u u u u u u u	- u u u -	c	Versus quot Tibi do, tot Princeps scæcula viuas .
u u u u u u u u	- u u u -	o	Versus quot Tibi Princeps do, tot scæcula viuas .
u u u u u u u u	- u u u -	o	Versus quot Tibi do Princeps, tot scæcula viuas .
u u u u u u u u	- u u u -	c	Tot, quot do Tibi versus, Princeps scæcula viuas .
u u u u u u u u	- u u u -	.	Tot, quot do Princeps Tibi versus scæcula viuas .
tibi u u u u u u u u	- u u u -	c	Princeps tot, quot do versus Tibi, scæcula viuas .
u u u u u u u u	- u u u -	c	Tot, quot Princeps do Tibi versus, scæcula viuas .
u u u u u u u u	- u u u -	c	Tot Princeps, quot do Tibi versus, scæcula viuas .
u u u u u u u u	- u u u -	.	Tot Princeps, versus Tibi quot do, scæcula viuas .
u u u u u u u u	- u u u -	.	Princeps tot, versus Tibi quot do, scæcula viuas .
u u u u u u u u	- u u u -	o	Princeps versus quot Tibi do, tot scæcula viuas .
u u u u u u u u	- u u u -	.	Tot, quot do Princeps versus Tibi, scæcula viuas .
tibi u u u u u u u u	- u u u -	.	Princeps, tot quot do, versus Tibi scæcula viuas .
u u u u u u u u	- u u u -	c	Princeps, versus quot do, tot Tibi scæcula viuas .
u u u u u u u u	- u u u -	.	Tot, quot versus do Princeps Tibi scæcula viuas .
u u u u u u u u	- u u u -	c	Tot, quot versus Princeps do Tibi scæcula viuas .
u u u u u u u u	- u u u -	c	Princeps tot, quot versus do Tibi scæcula viuas .
u u u u u u u u	- u u u -	.	Tot Princeps, quot do versus Tibi, scæcula viuas .
u u u u u u u u	- u u u -	c	Princeps tot, versus quot do Tibi, scæcula viuas .
u u u u u u u u	- u u u -	c	Tot Princeps, quot versus do Tibi, scæcula viuas .

TABULA II. duas monosyllabas distiones in ultimo pede constitutens.

—: tibi: —: —: —: —: —: —: —: —:	l	Soecula: —: —:	l	Tot tibi Princeps versus, viuas soecula quot do.
—: —: —: tibi: —: —: —: —: —: —: —:	l	Soecula	l	Tot Princeps Tibi versus viuas soecula, quot do.
—: —: —: tibi: —: —: —: —: —: —: —:	l	Soecula	l	Versus, tot Tibi viuas Princeps soecula, quot do.
—: —: —: —: —: —: —: —: —: —: —:	l	Soecula	l	Tot versus princeps Tibi viuas soecula, quot do.
—: —: —: —: —: —: —: —: —: —: —:	l	Soecula	l	Versus, tot Princeps Tibi viuas soecula, quot do.
—: —: —: —: —: —: —: —: —: —: —:	l	Soecula	l	Versus Princeps, tot Tibi viuas soecula, quot do.
—: —: —: —: —: —: —: —: —: —: —:	l	Soecula	l	Tot Princeps viuas versus Tibi soecula, quot do.
—: —: —: —: —: —: —: —: —: —: —:	l	Soecula	l	Princeps tot versus viuas Tibi soecula, quot do.
—: —: —: —: —: —: —: —: —: —: —:	l	Soecula	l	Princeps versus, tot viuas Tibi soecula, quot do.
—: —: —: —: —: —: —: —: —: —: —:	l	Soecula	l	Princeps versus, viuas tot Tibi soecula, quot do.

Post sextum pedem inter duas lineas reperis vel punctum, vel c. vel o. Vbi c. vel o. significatur illud *Tibi* cum monosyllabo praecedente, posse poni in quinto pede, & Mutari cum distione *soecula*; & hac via nouae Tabulae aperitur aditus illam subijcio,

TABULA III. distiones —: —: —: in distionem —: —: —: mutans.

—: —: —: —: —: —: —: —: —: —: —:	l	Soecula tot, quot Princeps versus do Tibi, viuas.
—: —: —: —: —: —: —: —: —: —: —:	l	Soecula Princeps tot, quot versus do Tibi, viuas.
—: —: —: —: —: —: —: —: —: —: —:	l	Soecula tot Princeps, quot versus do Tibi viuas.
—: —: —: —: —: —: —: —: —: —: —:	l	Viuas soecula tot, quot Princeps do Tibi versus.
—: —: —: —: —: —: —: —: —: —: —:	l	Tot quot soecula Priuceps viuas, do Tibi versus.
—: —: —: —: —: —: —: —: —: —: —:	l	Princeps tot quot, soecula viuas, do Tibi versus.
—: —: —: —: —: —: —: —: —: —: —:	l	Tot, quot viuas soecula Princeps do Tibi versus.
—: —: —: —: —: —: —: —: —: —: —:	l	Tot Princeps, quot soecula viuas, do Tibi versus.
—: —: —: —: —: —: —: —: —: —: —:	l	Princeps viuas, tot quot soecula do Tibi versus.
—: —: —: —: —: —: —: —: —: —: —:	l	Tot, quot Princeps viuas soecula, do Tibi versus.
—: —: —: —: —: —: —: —: —: —: —:	l	Princeps, tot, quot viuas soecula, do Tibi versus.
—: —: —: —: —: —: —: —: —: —: —:	l	Princeps tot viuas quot soecula do Tibi versus.
—: —: —: —: —: —: —: —: —: —: —:	l	Tot Princeps quot versus soecula do, Tibi viuas:
—: —: —: —: —: —: —: —: —: —: —:	l	Soecula Princeps viuas, versus do Tibi quot, tot.
—: —: —: —: —: —: —: —: —: —: —:	l	Princeps soecula viuas, versus do Tibi quot, tot.
—: —: —: —: —: —: —: —: —: —: —:	l	Princeps viuas soecula, versus do Tibi quot, tot.
—: —: —: —: —: —: —: —: —: —: —:	l	Princeps versus viuas soecula do Tibi quot, tot.
—: —: —: —: —: —: —: —: —: —: —:	l	Soecula Princeps viuas tot, quot do Tibi versus.
—: —: —: —: —: —: —: —: —: —: —:	l	Soecula tot Princeps viuas quot do Tibi versus.
—: —: —: —: —: —: —: —: —: —: —:	l	Soecula Princeps tot viuas, quot do Tibi versus.
—: —: —: —: —: —: —: —: —: —: —:	l	Princeps soecula viuas tot, quot do Tibi versus.
—: —: —: —: —: —: —: —: —: —: —:	l	Princeps soecula tot viuas, quot do Tibi versus.
—: —: —: —: —: —: —: —: —: —: —:	l	Princeps viuas soecula tot, quot do Tibi versus.

Hi sex versus ultimi adhuc possunt variari, cum dissyllabâ spondaicâ conuertantur, vt patet si duae illae distiones monosyllabae, quarum prior claudit pedem quartum, posterior aperit, in sequentibus.

[illegible]

Istæ igitur sunt omnes metamorphoses
possibiles, quæ concernunt formam; & si syl-
labam *De* longam esse ponamus, dari non
poterit versus, cuius quantitas non sit expressa
in paradigmatis præmissis. At sunt in singulis
versibus tres dictiones monosyllabæ, & tres
disyllabæ, quæ debent alterari. Cum igitur tres
dictiones sex alterationes patiantur [nimirum,
ABC.ACB.BAC,BCA.CAB,CBA.] dicendum
singula ex his septuaginta quatuor carminibus

triginta sex transmaterializationes requirere,
adeoque Protei nostri facies possibiles esse
2664.

2004. Quid si syllaba *De*, quæ indifferens est, brevis eise ponatur? Debebit adungi voci *Tibi*, ut *De tibi* sit *o o*, quem dictionum inseparabilem binarium, hoc caractere *œ &* monosyllabam longam hoc * in sequenti tabulâ repræsentabimus.

* æ * - - - - - | - - - - - | Quot do tibi, tot Princeps versus foecula viuas.
 * æ * - - - - - | - - - - - | Quot do tibi Princeps tot versus Soecula viuas.
 * æ * - - - - - | - - - - - | Quot do tibi Princeps versus, tot foecula viuas.
 * - - æ * - - - | - - - - - | Quot versus do tibi, tot Princeps foecula viuas.
 * - - æ * - - - | - - - - - | Quot versus do tibi, Princeps tot foecula viuas.
 - - * æ * - - - | - - - - - | Versus quot do tibi tot Princeps foecula viuas.
 - - * æ * - - - | - - - - - | Versus quot do tibi Princeps tot foecula viuas.
 * - - - æ * | - - - - - | Quot Princeps versus do tibi tot foecula viuas.
 - - * - - æ * | - - - - - | Princeps quot versus do tibi tot foecula viuas.
 - - - * æ * | - - - - - | Princeps versus quot do tibi tot foecula viuas.
 - - - - - | * æ * Soecula Princeps viuas, versus quot do tibi, tot.
 - - - - - | * æ * Princeps foecula viuas, versus quot do tibi, tot.
 - - - - - | * æ * Princeps viuas foecula, versus quot do tibi, tot.
 - - - - - | * æ * Princeps viuas versus foecula quot do tibi, tot.
 - - - - - | - - - æ * Soecula tot Princeps viuas versus do tibi quot.
 - - - - - | - - - æ * Soecula Princeps tot viuas uersus do tibi quot.
 - - - - - | - - - æ * Soecula Princeps viuas tot, versus do tibi quot.
 - - - - - | - - - æ * Princeps foecula tot viuas, uersus do tibi, quot.
 - - - - - | - - - æ * Princeps foecula viuas tot, uersus do tibi quot.
 - - - - - | - - - æ * Princeps viuas foecula tot, uersus do tibi quot.

Ecce: viginti carmina, in quibus si illa-
duo monosyllaba [*tot, quot,*] mutant loca ba-
bebis quadraginta; & quia tria illa spondæa-
[*Princeps, versus, vinas*] sex uicibus variari
possunt, refultabant 240, quæ additæ prioribus
2664, faciunt 2904.

Sed dices nos huc malè supponere uocem

de indifferentem esse: est enim longa apud Virgilium, & non brevis: & hoc constare vis ex libri Æneidum duodecimi versu 833. ubi ait:

Verum age & inceptū frustra submitte furorē,
De quod vis; & me vidensq; volensq; remitto.
Addis omnes Antistes, qui Institutiones
Grammaticas eulgarunt eandem monosylla-
bam dictionem produxisse. Re-

Respondeo hanc uocem semel tantum, reperiri in Virgilio; & eandem, si sapius reperiretur, potuisse indifferentiam suam ostendere, quàm posita semel non potest. Ab omnibus illam Grammaticis produci falsum est; non illam à regulâ generali, quæ O finale docet esse accipiem, excipit Philippus Melancthon; non illam Ioachimus Camerarius: non illam Henricus Stephanus, qui hoc uersu.

Sed numerus horum, quæ dō, quæ breui dabo. Eandem esse breuem ostendit. Christophorus Helecius & Conradus Bachmanus & nonnulli alij Giesenfes Professores Poeticam ediderunt, & hac lege nos dirigunt. [Finita in O communia sunt, ut *Leo, Virgo*, &c. Monosyllaba tantum produci quidam uolunt *dō, flo, nō, flo.* Henricus Stephanus *dō* corripuit. &c.] noto illud quidam uolunt: non ergo omnes uolunt. Ergo,

quia de quantitate huius uocis Grammatici certant, & adhuc sub indice lis est, ne nos ante definitiuam priuimus indifferentiâ libertatis. Ergo illam aut longam aut breuem liberè & impunè dicamus.

N O T A .

Hæ 240. inuersiones non habent locum, in Proteo Bauhusij, nec in Proteo Stengelij. Ille tamen habet inuersiones aliquot, quarum alter incapax est. nam in Bauhusij carmine *Virgo tibi*, est uel -- u u, uel - u u -; cum in Stengelij carmine *Præsul tibi* priorem tantum, quantitatem habere possit. Hinc est quod Proteus Bauhusianus pluribus uicibus uarietur, quàm Stengelianus; considera formas, quas non potest imitari Stengelius. [Character m. significat *Virgo tibi*.]

m * * * --	- u u, --	Virgo tibi tot sunt quot dotes sydera coelo.
m * * -- *	- u u, --	Virgo tibi tot sunt dotes, quot sydera coelo.
m * -- * *	- u u, --	Virgo tibi tot dotes sunt quot sydera coelo.
m -- * * *	- u u, --	Virgo tibi dotes tot sunt, quot sydera coelo.

* * m * --	- u u, --	Tot quot Virgo tibi sunt dotes sydera coelo.
* * m -- *	- u u, --	Tot quot Virgo tibi dotes sunt sydera coelo.
-- m * *	- u u, --	Dotes Virgo tibi tot sunt, quot sydera coelo.
* -- m *	- u u, --	Tot quot dotes Virgo tibi, sunt sydera coelo.
* -- * m *	- u u, --	Tot dotes quot Virgo tibi, sunt sydera coelo.
-- * m *	- u u, --	Dotes tot, quot Virgo tibi, sunt sydera coelo.

m * -- --	- u u, * *	Virgo tibi tot dotes, coelo sydera quot sunt.
m -- -- *	- u u, * *	Virgo tibi dotes tot, coelo sydera quot sunt.
m -- -- *	- u u, * *	Virgo tibi dotes coelo quot sydera tot sunt.
-- m * --	- u u, * *	Dotes Virgo tibi, quot coelo sydera, tot sunt.
-- m -- *	- u u, * *	Dotes Virgo tibi Coelo quot sydera, tot sunt.
---- m *	- u u, * *	Dotes Coelo Virgo tibi quot sydera, tot sunt.

- u u * * -- --	m, *	Sydera tot quot Coelo dotes Virgo tibi sunt.
- u u -- * * --	m, *	Sydera Coelo tot quot dotes Virgo tibi sunt.
- u u -- -- * *	m, *	Sydera Coelo dotes tot quot Virgo tibi sunt.
- u u * -- * --	m, *	Sydera quot Coelo tot dotes Virgo tibi sunt.
- u u * -- * --	m, *	Sydera quot Coelo dotes tot Virgo tibi sunt.
- u u -- * -- *	m, *	Sydera Coelo quot dotes tot Virgo tibi sunt.

* * - u u -- --	m, *	Tot, quot sydera Coelo dotes Virgo tibi sunt.
-- - u u * * --	m, *	Coelo sydera quot, tot dotes Virgo tibi sunt.
-- - u u -- * *	m, *	Coelo sydera dotes tot, quot Virgo tibi sunt.
-- - u u * * *	m, *	Coelo sydera quot, tot dotes Virgo tibi sunt.

* * -- - u u --	m, *	Tot, quot Coelo sydera dotes Virgo tibi sunt.
- * * - u u --	m, *	Dotes tot, quot sydera Coelo Virgo tibi sunt.
---- - u u * *	m, *	Dotes Coelo sydera quot, tot Virgo tibi sunt.
* -- - u u --	m, *	Tot dotes, quot sydera Coelo Virgo tibi sunt.

Posatur D^o tibi inter secundum & tertium.

5 2. 2. 2. 2. dō tibi 2. 2. 2. 2. fœcūla 2. 2. 2. 2.

Ponatur Dō tibi inter tertium & quartum.

:-:-:-:-: dō tibi :-: fœculā :-:-

10 $z = z_1 + z_2 + \dots + z_n$

Manente voce *secūla* in quinto pede: vox *de tribus* inter quartum & quintum, aut etiam inter quintum & sextum non capitur.

SECUNDO, si carmen hoc modo (videlicet, - o o - a -) claudatur, nonne resultabunt Ideras has subijcio.

Penatur Do tibi inter primum & secundū pedē.

:-: dō tibi :-: +1- :-: socr̃cula :-: :-:

Ponatur D^o tibi inter secundum & tertium.

15 :-:-: dō tibi :-:-: forcula :-:-:

do tibi

Penatur Dō tibi inter tertium & quartum.

:- :- :- :- dō tibi :- :- fœculā :- :-

20 :- :- :-

Vox De tibi, manente in quinto pede
voce *facula* ulterius promoueri non potest.

TERTIO, si carmen claudatur hoc modo:
 u : u -:-: alias ideas omnino diuersas repe-
 riemus.

Ponatur scœcula in primo pede.

ſecūla : - - - - - t dō tibi : -

25 foecula 1-1-1-1-1-1-1-1-1-1

20 *foecula* 2- - - - -

An-ne hic omni aliquam formam possi-

bilem ? minime. Id probò, & quo debeat Lector modo has multiplicationes inire demonstrabo. pono primo duas voces dissyllabas simul, & eas per gradus promoueo. secundo inter illas vnam monosyllabam interjicio, & has quinque syllabas sic cooptatas iterum per gradus promoueo: tertio interjicio duas; & promoueo. tandem interjicio tres, & quia septem hæ syllabæ totam occupant lineam, eas ulterius promouere non possum.

Pomantur ^{l u u} *foecula in secundo.*

~: fœctũl₂ ~:~:~: dō tībī ~:

:- -: fœcula :-:- :-:-:-

35 $\frac{1}{2}$ = 1 focula

...: 3-3-3: fœcula 3-4-4-4: dō tibi 3-3-3:

foecula 2:20 4:10 5:10

Luc. 24. ¹⁴ ¹⁵ ¹⁶ ¹⁷ ¹⁸ ¹⁹ ²⁰ ²¹ ²² ²³ ²⁴ ²⁵ ²⁶ ²⁷ ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶² ⁴⁶³ ⁴⁶⁴ ⁴⁶⁵ ⁴⁶⁶ ⁴⁶⁷ ⁴⁶⁸ ⁴⁶⁹ ⁴⁷⁰ ⁴⁷¹ ⁴⁷² ⁴⁷³ ⁴⁷⁴ ⁴⁷⁵ ⁴⁷⁶ ^{477</}

te = te = ut *secula* *do tibi*

2-2-2-2: focula 2-24

40 3-1-1-1

faculae de tibi :-

2000

Peccator secula in quarto.

45 :- :- :- :- :- foecula :- do tibi :-

— — — — —

$$\frac{1}{2} = \frac{1}{4} + \frac{1}{4}$$

50 :- -:-:-

Hx sup

erentem pentonem: numero videlicet 50. Et
 quot carmina quolibet poterit Idea parturire,
 Quatuor monosyllabæ dictiones patiuntur vi-
 ginti quatuor commutationes; & duæ dissyllabæ
 binas: adeoque singulæ Ideæ 48. & quia sunt
 50 Ideæ, dabunt 2400. carmina: quæ
 addicta prius inuentis carminibus, quæ
 erant, 24,000. erunt 26,4000. Hexa-
 metra. Quibus, si addere volueris
 Spondaica, aut aliorum generum car-
 mina adhuc numerum poteris vlti-
 mus promouere: quia Hexametrorum
 vnum est genus, Dactylicorum vnicum,
 Spondaicorum multa; Lineas subsequeutes con-
 sidera.

Quasi

45 *Penitur Tibi in secundo*
 55 *Penitur Tibi in tertio*
 60

PROTEVS IV.

Sint mi fons vite lesu tua vulnera posco.

DIV.

MELLISIVM Proteum proponimus; deuote Lector, vnum & eundem Bernardi affectum millenis modis exprimentem. Fuit huius Viri erudita deuotio sollicita; eruditio, deuotaque sollicitudo: tanta orandi frequentia, vt Deo inuigilarit, Deo dormierit; Deo quieuerit & laborauerit. Stylus Bernardi Proteus Mellisuius est; semper eadem resumit & inculcat, sed variè. Semper Deo Animum præparat, sed diuersimodè; semper voluntatem accendit, tamen splendoribus varijs. Eadem materia metis obiecta vario depicta ornatu recreat & erudit; pungit cor dulciter, frangit suauiter, & blandè conterit. Non vult clauum configere, qui muri partes tamen clauo proximas percutit; nec cor conterere, qui eloquentiæ imperu tangit cordi proxima intacto corde. Quatiendum id; nec conteretur semel ictum; indiget repetito molimine, vt molatur. Christi Domini brachijs brachia, nectit Bernardus, propinatum pectoris aperti sanguinem libat, & ait.

Sint mi fons vite lesu tua vulnera posco. & quia libatum ardentius sitit, quem non potest ebibere, frequentis labij impressione osculatur, & eundem affectum, quia deuotus, millenis vicibus resumit; & quia eruditus, millenis modis exprimit, & millenis inculcat.

Hæc in eruditione frequens pietas, repetita deuotio, denota eiusdem affectûs repetitio displicuit Berengario Abaelardi discipulo. Zoilò Bernardi. *Totus in verbis fluctuat*, ait Apologetici contra Mellisium meum Doctorem euomiti decimo capite, & more ridiculi syllogismi rotatur in circulo. Vnde Poëta, Citharædus, inquit,

ANA.

Ridetur, chorda qui semper oberrat eadem. Lata, verborum gramina, fata infrangunt sententiarum. Aut fortasse idem dicendo multipliciter Vlysses simulare volebas, de quo scriptum est, Ille referre alijs sape solebas idem.

Hæc de Mellisui Abbate Berengarius, de seniore iuuenis, de Doctore discipulus, de sancto audaculus. Hæc toto Apologetico sepius resumit & repetit, ac si non esset chorda oberrare eadem toties hanc eandem sensuum, repetitionem obijcere. Committit Berengarius quod reprobatur, quia inuidia cæca; & affectuum resumptionem vituperat, quia dissidia indeuota. Vituperet pietatem Berengarius, nil interest; non enim hæc illi seruit, sed Deo; quia argumentosam deuotionem collaudat. Vt Deo placeamus Bernardum imitemur, eius deuotionem sequamur, imò adsequamur; ad Christi pedes prouolutum cor nostrum, si cum Virgiliânâ Deâ.

Ad te confugio & supplex tua numina posco. diceret, piè diceret; aptius tamen si adiungeret.

Ad te confugio & sis mihi tua vulnera posco. Sicut ceruus desiderat fontes aquarum, nostra voluntas sitiat Deum. Sitiat, vt bibat; bibat; vt sitiat, & debeat sepius bibere. Viuat, vt bibat; humana enim vita, quæ Deum non gustat, moribunda est, aut, si mauelis, mortua, & inutilis. Imò bibat, vt viuat; qui enim mente Christi vulnera libat, affectu lingit, voluntatem osculatus, nesciam termini vitam viuet. Et tu.

Mens mea, pars mansura mei pars optima; ne iam sis mea, quos superasti temporis, esto Dei.

Bernardum indue, Christum viceribus sancium accede; lingua humili, labio deuoto, voce affectuosâ dicas, & repetas.

Sint mi fons vite lesu tua vulnera posco. Dicas, vt cor exoneret dolore oppressum, com-

pas-

passione commotum; repetas, vt pietatem eruditam exprimas. ingrata enim doctrina quæ pietati, cui nata, non subseruit. In affectûs repetitione luceat pietas, in transfiguratione verborum eruditio; & animus multifariam vnus facer Deo millenis vicibus Proteum hunc Melissum resumat.

Protes metamorphoses numerantur.

S En quâ arte innumeras Protei Mellisui figuras ad numerum certum reduces? Non difficili, si Regulas sequentes obserues.

Primò, coaptandæ veniunt dictiones æquisyllabæ; nimirum,

Sis vitæ tua vulnere

Mi Iesu

Fons posco.

res monosyllabæ, tres spondaicæ, vna pyrrhicia, & altera dactylica.

Secundò, consideranda est ratio carminis, & possibiles harum mensurarum commixtionès: examinandumque quot vicibus possint dictiones

— U — — — — — U — — — — —

line carminis iacturâ variari: sed quia hæ plurimæ, aptè reducuntur ad classes, quarum

Prima complectetur metra, quæ habent dactylum in principio, videlicet.

— U — — — — — U — — — — —	I.
vulnere: — — — — — tua :	II.
: — — — — — : — — — — —	III.
: — — — — — : — — — — —	IV.
: — — — — — : — — — — —	V.
: — — — — — : — — — — —	VI.
: — — — — — : — — — — —	VII.
: — — — — — : — — — — —	VIII.
: — — — — — : — — — — —	IX.
: — — — — — : — — — — —	X.
: — — — — — : — — — — —	XI.
: — — — — — : — — — — —	XII.

Ad secundam reducuntur omnia illa carminum metra, quæ habent secundam dictionem dactylicam: nimirum.

— — — — — U — — — — — U — — — — —	XIII.
: vulnere: — — — — — : tua :	XIV.
: — — — — — : — — — — —	XV.
: — — — — — : — — — — —	XVI.
: — — — — — : — — — — —	XVII.
: — — — — — : — — — — —	XVIII.
: — — — — — : — — — — —	XIX.

Tertiæ classis sunt illa omnia versuum genera, quæ dactylum habent in tertiâ dictione: nempe.

— — — — — U — — — — — U — — — — —	XX.
: vulnere: — — — — — : — — — — —	XXI.
: — — — — — : — — — — —	XXII.
: — — — — — : — — — — —	XXIII.
: — — — — — : — — — — —	XXIV.
: — — — — — : — — — — —	XXV.

Quarta continebit paradigmata, in quibus quarta dictio sit dactylica, vt conspicis in metris sequentibus.

— — — — — U — — — — — U — — — — —	XXVI.
: — — — — — : vulnere: — — — — — : tua :	XXVII.
: — — — — — : — — — — — : — — — — —	XXVIII.

[illegible]

Quinta classis omnia metra complectetur, quorum dictio quinta sit dactylica, ut conspicis in paradigmatis sequentibus.

[illegible]

Sexta datur paradigmatis metrorum, quorum sexta dictio erit *Vulnere*; examina lineas sequentes.

-	.	6	:	5	:	--	---	6	:	7	:	-		XXXVIII.
-	-	1	:	0	:	---	---	vulnera:	:					XXXIX.
-	.	1	:	--	:	0	:	7	:					XL.
-	-	1	:	1	:	0	:	0	:					XLI.
-	.	1	:	0	:	0	:	1	:					XLII.
-	.	1	:	--	:	1	:	0	:					XLIV.
-	-	1	:	1	:	--	:	0	:					XLV.
-	-	1	:	1	:	--	:	0	:					XLVI.
-	-	1	:	1	:	--	:	0	:					XLVII.

Septima omnium ditissima vocem dactylicam *Vulnera* ponit in penultimo loco, & alias commisceat secundum artis regulas, ut vides in exemplis sequentibus.

-	1	0	0	-	1	-	-	-	-	1	0	0	-	-	XLVIII.
-	1	0	0	-	1	-	-	-	-	1	0	0	-	-	XLIX.
-	1	0	0	-	1	-	-	-	-	1	0	0	-	-	L.
-	1	0	0	-	1	-	-	-	-	1	0	0	-	-	LI.
-	1	0	0	-	1	-	-	-	-	1	0	0	-	-	LII.
-	1	0	0	-	1	-	-	-	-	1	0	0	-	-	LIII.
-	1	0	0	-	1	-	-	-	-	1	0	0	-	-	LIV.
-	1	0	0	-	1	-	-	-	-	1	0	0	-	-	LV.
-	1	0	0	-	1	-	-	-	-	1	0	0	-	-	LVI.
-	1	0	0	-	1	-	-	-	-	1	0	0	-	-	LVII.
-	1	0	0	-	1	-	-	-	-	1	0	0	-	-	LVIII.
-	1	0	0	-	1	-	-	-	-	1	0	0	-	-	LIX.
-	1	0	0	-	1	-	-	-	-	1	0	0	-	-	LX.
-	1	0	0	-	1	-	-	-	-	1	0	0	-	-	LXI.
-	1	0	0	-	1	-	-	-	-	1	0	0	-	-	LXII.
-	1	0	0	-	1	-	-	-	-	1	0	0	-	-	LXIII.
-	1	0	0	-	1	-	-	-	-	1	0	0	-	-	LXIV.
-	1	0	0	-	1	-	-	-	-	1	0	0	-	-	LXV.
-	1	0	0	-	1	-	-	-	-	1	0	0	-	-	LXVI.
-	1	0	0	-	1	-	-	-	-	1	0	0	-	-	LXVII.
-	1	0	0	-	1	-	-	-	-	1	0	0	-	-	LXVIII.
-	1	0	0	-	1	-	-	-	-	1	0	0	-	-	LXIX.
-	1	0	0	-	1	-	-	-	-	1	0	0	-	-	LXX.

[illegible]

Proreum Angelicum ante annos aliquot dedimus duodecim vultibus metricis ornatum; ditissimus hic Proreus est, habet enim septuaginta quatuor, sub quibus adhuc latet summa transfigurationum varietas; vt statim monstrabimus.

Versus Characterici.

Sic audiunt, qui secundum paradigma fabricantur, hac lege ut dictiones spondaicae semper conseruent inter se ordinem, quem habent in Protei prima facie, & idem dicito de monosyllabis. Sed characterica metra fabricetur.

Vulnera sint mi fons vitæ Iesu tua posco.
 Vulnera vitæ sint mi fons Iesu tua posco.
 Vulnera vitæ Iesu sint mi fons tua posco.
 Vulnera sint vitæ Iesu mi fons tua posco.
 Vulnera sint vitæ mi Iesu fons tua posco.
 Vulnera sint mi vitæ Iesu fons tua posco.
 Vulnera vitæ sint Iesu mi fons tua posco.
 Vulnera sint vitæ Iesu posco tua mi fons.
 Vulnera vitæ sint Iesu posco tua mi fons.
 Vulnera vitæ Iesu sint posco tua mi fons.
 Vulnera vitæ Iesu posco sint tua mi fons.

Vite vulnera Iesu sint mi fons tua posco.
Vite vulnera sint Iesu mi fons tua posco.
Vite vulnera sint mi Iesu fons tua posco.
Vite vulnera sint mi fons Iesu tua posco.
Vite vulnera sint Iesu posco tua mi fons.
Vite vulnera Iesu sint posco tua mi fons.
Vite vulnera Iesu posco sint tua mi fons.

Sint mi vulnera fons vitæ Iesu tua posco.
Sint mi vulnera vitæ fons Iesu tua posco.
Sint mi vulnera vitæ Iesu fons tuæ posco.
Vitæ Iesu vulnera sint mi fons tua posco.
Vitæ Iesu vulnera sint posco tua mi fons.
Vitæ Iesu vulnera sint posco tua mi fons.

Vitz sint mi vulnera fons Iesu tua posco.
Sint vitz mi vulnera fons Iesu tua posco.
Sint mi vitz vulnera fons Iesu tua posco.
Vitz sint mi vulnera Iesu fons tua posco.
Sint vitz mi vulnera Iesu fons tua posco.
Sint mi vitz vulnera Iesu fons tua posco.
Vitz Iesu posco vulnera sint tua mi fons

Sint mi vitæ Iesu vulnera fons tua posco,
Vitæ sint mi Iesu vulnera fons tua posco.

Vitæ Iesu sint mi vulnere fons tua posco .
Sint vitæ mi Iesu vulnere fons tua posco .
Vitæ sint Iesu mi vulnere fons tua posco .

Sint tua vitæ Iesu posco vulnera mi fons .
Sint vitæ tua Iesu posco-vulnera mi fons .
Vitæ sint tua Iesu posco vulnera mi fons .
Sint vitæ Iesu tua posco vulnera mi fons .
Vitæ sint Iesu tua posco vulnera mi fons .
Vitæ Iesu sint tua posco vulnera mi fons .
Sint vitæ Iesu posco tua vulnera mi fons .
Vitæ sint Iesu posco tua vulnera mi fons .
Vitæ Iesu sint posco tua vulnera mi fons .
Vitæ Iesu posco sint tua vulnera mi fons .

Sint tua mī fons uitæ Iesu uulnera posco .
 Sint tua uitæ mī fons Iesu uulnera posco .
 Sint tua uitæ Iesu mī fons uulnera posco .
 Sint tua mī uitæ fons Iesu uulne . a posco .
 Sint tua uitæ mī Iesu fons uulnera posco .
 Sint uitæ tua mī Iesu fons uulnera posco .
 Sint uitæ tua mī Iesu fons uulnera posco .
 Sint uitæ tua Iesu mī fons uulnera posco .
 Vitæ sint tua mī fons Iesu uulnera posco .
 Vitæ sint tua mī Iesu fons uulnera posco .
 Vitæ sint tua Iesu mī fons uulnera posco .
 Sint uitæ Iesu tua mī fons uulnera posco .
 Vitæ sint Iesu tua mī fons uulnera posco .
 Vitæ Iesu sint tua mī fons uulnera posco .
 Sint mī fons tua uitæ Iesu uulnera posco .
 Vitæ sint mī fons tua Iesu uulnera posco .
 Sint uitæ mī fons tua Iesu uulnera posco .
 Sint mī uitæ fons tua Iesu uulnera posco .
 Sint nī fons uitæ tua Iesu uulnera posco .
 Sint mī fons uitæ Iesu tua uulnera posco .
 Vitæ sint mī fons Iesu tua uulnera posco .
 Vitæ Iesu sint mī fons tua uulnera posco .
 Sint uitæ Iesu mī fons tua uulnera posco .
 Sint mī uitæ Iesu fons tua uulnera posco .
 Sint uitæ mī Iesu fons tua uulnera posco .
 Vitæ sint Iesu mī fons tua uulnera posco .
 Sint mī uitæ fons Iesu tua uulnera posco .

Vocantur hi uersus characterici, quòd differant formâ metricâ, & multos progenerent sibi symmetros, qui exoriuntur ab istis hac methodo.

Primo exscribantur hi uersus distantibus
lineis ita ut inter binas quinque alix possint
commodè interseri, & dictionibus spondæis sub-
scribe has ; nimirum :

Vita	lesu	posco
Vita	posco	lesu
lesu	Vita	posco
lesu	posco	Vita
posco	Vita	lesu
posco	lesu	Vita

Vt conspicias in subiecto exemplo :

Vulnera	sint	mi	fons	vita	lesu	tua	posco
				Vita	posco	lesu	
				lesu	Vita	posco	
				posco	Vita	lesu	
				posco	lesu	Vita	

postea loca vacua comple repetendo dictiones superiores vt conspicias in sequentibus versibus.

Vulnera	sint	mi	fons	Vita	lesu	tua	posco.
Vulnera	sint	mi	fons	Vita	posco	tua	lesu.
Vulnera	sint	mi	fons	lesu	Vita	tua	posco.
Vulnera	sint	mi	fons	lesu	posco	tua	Vita.
Vulnera	sint	mi	fons	posco	Vita	tua	lesu.
Vulnera	sint	mi	fons	posco	lesu	tua	Vita.

Hac operatione peracta ex quocumque carmine habebimus senos, ac propterea ex 74. versibus 444.

Secundò hæc iterum 444 carmina laxè exscribantur, ita vt in spacijs quinque alia possint interponi; & tunc vocibus monosyllabis subscribe has vocum columnellas.

sint	mi	fons
sint	fons	mi
mi	sint	fons
mi	fons	sint

fons	sint	mi
fons	mi	sint.

Et postea loca vacua imple repetitione vocis superioris, & singula carmina progignent alia, sex vt conspicias in exemplo sequenti.

Vulnera	sint	mi	fons	vita	lesu	tua	posco.
Vulnera	sint	fons	mi	vita	lesu	tua	posco.
Vulnera	mi	sint	fons	vita	lesu	tua	posco.
Vulnera	mi	fons	sint	vita	lesu	tua	posco.
Vulnera	fons	sint	mi	vita	lesu	tua	posco.
Vulnera	fons	mi	sint	vita	lesu	tua	posco.

quibus omnibus sic exscriptis reperies 2664.

Tertiò notare oportet dictionem [mi] esse dissyllabam [mibi] sed per cresin coaluisse in monosyllabam, ac propterea recognoscenda omnia carmina, in quibus aliquem ex quatuor prioribus Hexametri pedibus claudit, in eisdem enim locis eleganter dissolui poterit, & dissolutione sua innumeras carminibus exuberabit.

Quintò notandum dissolutam vocem, [mibi] commodè cum voce [tua] posse commutari. Nam si ad immediatè præcedentia carmina recurramus, primum & vltimum hanc commutationem patietur, alia repugnabunt. Sine carminis iniuriâ dices,

Vulnera sint tua fons vita lesu mihi posco.

Vulnera fons mihi vita lesu mihi posco.

sed non assumes inuiolatâ arte metricâ,

Vulnera mihi vita fons sint lesu tua posco.

aut similia, in quibus vox [mi] in pedis initio sit posita.

PROTEVS V.

Thaumata tot fecit, quot scripsit grammata Thomas.

D V.

Thic obijci nolim voces Thaumata & Grammata esse Græcas, nec posse ingredi in carmen Latinum; nam sunt donare Latio, & vsu communi receptæ. Eriicius Putectus, satis religiosè, aut

etiam scrupulosè, scripsit; & tamen in Protei Bohusiani dilucidatione, Capita vocat Thaumata nec vocem esse extrinsecam iudicat altera (nempe Grammata) communior est & notior & hanc ob rem non est cur plura de hac materiâ dicamus. Ergo transeamus ad Protei huius variationem & multiplicationem, quæ non est ex

lex, subest enim præceptis certissimis. Igitur in Angelico hoc Proteo veniat primò cooptandæ dictiones acquisyllabæ, vt conspicias.

Thaumata	tot	fecit
Grammata	quot	scripsit
***	***	Thomas

Sunt igitur, duæ dactylizæ tres spondaicæ, duæ monosyllabæ. Secundò aduerto monosyllabas non posse in fine dictionis collocari ratione sensus; claudica et enim sententia, si duæ aduersarij in carminis exitu componerentur. Tertiò infero sextam Protei nostræ dictionem, debere esse dactylizam, septimam spondaicam, quinque priores posse inter se commisceri: ita tamen vt ratio metrica obseruetur. Considera subsequens schema.

A B D

[- 0 0 - 1 - 1 - 1] - 0 0 - - -
 metra BC semper immota remanent, aliàs nec
 carmen remaneret, quinque priora, si inter se

commiscantur neglectâ carminis ratione, plu-
 res easque inutiles compositiones exhibebunt,
 at verò illâ constante, geret ora octodecim,
 paradi-gmate sequenti propo-sita.

Posito da-
ctylo in
Primâ	(	- 0 0 1 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 - 0 0 - -	I.
		1 - - - 1 - - - 1 - - - 1 - - -	II.
		1 - - 1 - - 1 - - 1 - - 1 - - 1 - -	III.
		1 - - 1 - - 1 - - 1 - - 1 - - 1 - -	IV.
		1 - - 1 - - 1 - - 1 - - 1 - - 1 - -	V.
Secundâ	(	- 1 - 1 - 0 0 - - 1 - 1 - 1 - 0 0 - -	VI.
		1 - - 1 - - 1 - - 1 - - 1 - - 1 - -	VII.
		1 - - 1 - - 1 - - 1 - - 1 - - 1 - -	VIII.
Tertiâ	(	- 1 - 1 - 1 - 0 0 1 - - 1 - 1 - 1 - 0 0 - -	IX.
		1 - - 1 - - 1 - - 1 - - 1 - - 1 - -	X.
Quartâ	(	- - 1 - - 1 - - 1 - - 0 0 - - 1 - 1 - 1 - 0 0 - -	XI.
		1 - - 1 - - 1 - - 1 - - 1 - - 1 - -	XII.
		1 - - 1 - - 1 - - 1 - - 1 - - 1 - -	XIII.
Quintâ di-
ctione.	(	- - 1 - - 1 - - 1 - - 1 - - 0 0 - - 0 0 - -	XIV.
		1 - - 1 - - 1 - - 1 - - 1 - - 1 - -	XV.
		1 - - 1 - - 1 - - 1 - - 1 - - 1 - -	XVI.
		1 - - 1 - - 1 - - 1 - - 1 - - 1 - -	XVII.
		1 - - 1 - - 1 - - 1 - - 1 - - 1 - -	XVIII.

Hi sunt vultus Poëtici, in quos potest transfi-
 gurari noster Proteus, sed in singulis potest
 adhuc esse subuarius.

Et primò propter tres illas dictiones spon-
 daicas, quæ sex modis possunt inter se com-
 misceri, ut constat ex hoc paradi-gmate.

Fecit scripsit Thomas.
 Fecit Thomas scripsit.
 Scripsit fecit Thomas.

Scripsit Thomas fecit.
 Thomas fecit scripsit.
 Thomas scripsit fecit.

Vbi conspicias sub eodem vultu metrico adhuc
 sex transfigurationes laterè.

Ut igitur vniuersas nostri Protei meta-
 morphoses curioso penicillo excipias, compen-
 dij gratiâ vtens initialibus literis, notas metri-
 cas superscribere, & literas subiungere, ut conspicias in tabulâ sequenti.

- 0 0 - - - - 0 0 - -	- 0 0 - - - - 0 0 - -	- 0 0 - - - - 0 0 - -
⊙ t f q f g T	⊙ t q f f g T	⊙ f f t q T
f T f	f f f	f T f
f f T	f T T	f f T
f T f	f f f	f T f
T f f	T T f	T f f
T f f	T f f	T f f
- 0 0 - - - - 0 0 - -	- 0 0 - - - - 0 0 - -	- 0 0 - - - - 0 0 - -
⊙ f t f q g T	⊙ f t q f g T	⊙ f t q g T
f T f	f f f	f T f
f f T	f f T	f f T
f T f	f T f	f T f
T f f	T f f	T f f
T f f	T f f	T f f

f	⊖	t	f	q	g	T	f	t	q	⊖	f	g	T	f	t	q	f	⊖	g	T
f			T			f	f			T			f	f			T			f
f			f			f	f			f			f	f			f			f
f			T			f	f			T			f	f			T			f
T			f			f	f			f			f	T			f			f
T			f			f	f			f			f	T			f			f

f	⊖	t	q	f	g	T	f	t	q	⊖	f	g	T	f	f	t	q	⊖	g	T
f				T		f	f			T			f	f	T					f
f			f			T	f			f			T	f	f					T
f			T			f	f			T			f	f	T					f
T			f			f	f			f			f	T	f					f
T			f			f	f			T			f	T	f					f

t	q	⊖	f	f	g	T	t	q	f	⊖	f	g	T	t	f	q	f	⊖	g	T
			f	T		f			f		T		f		f		T			f
			f	f		T			f		f		T		f		f			T
			f	T		f			f		T		f		f		T			f
			T	f		f			T		f		f		T		f			f
			T	f		f			T		f		f		T		f			f

f	f	⊖	t	q	g	T	t	q	f	f	⊖	g	T	f	t	f	q	⊖	g	T
f	T					f			f	T			f	f		T				f
f	f					T			f	f			T	f		f				T
f	T					f			f	T			f	f		T				f
T	f					f			T	f			f	T		f				f
T	f					f			T	f			f	T		f				f

Subsident notis metricis, abbreviatæ dictiones, singulæ enim literæ singulas dictiones indigitant, iuxta sequentis carminis compositionem.

Thaumata tot fecit, quot scripsit grammata Thomas.

⊖ t f q f g T

Vbi tres dictiones, *thaumata*, [*tot*, *Thomas*] quæ ab eadem literâ exordiantur, sævis differunt figura Characteris, vt omnis confusio tollatur. *Thomas* enim exponitur litera capitali, omnia enim propria nomina hanc requirunt; *tot* literâ parvâ indigitatur; & *thaumata* græcâ ⊖. vt æquiuocationi, si qua poterat suboriri, occurratur.

Singulis spondaicis dictionibus supponuntur columnellæ, commutationem significantes, quæ quidem semper sunt eadem; prima. f.f.f.f. T.T. secunda. f.T.f.T.f.f. tertia. T.f.T.f.f.f.

Præter spondaicarum dictionum Characteres, nulli multiplicati sunt in tabulâ, volumus enim semper repeti, & ideo non debuerunt referri.

Legamus igitur primum Hæxastichum, vt discamus reliquorum lectionem.

⊖	t	f	q	f	g	T
		f		T		f
		f		f		T
		f		T		f
		T		f		f
		T		f		f

Si compleamus omisos Characteres, hæc tabella exhibenda erit sic.

Thaumata tot fecit, quot scripsit grammata Thomas.
Thaumata tot fecit, quot Thomas grammata scripsit.
Thaumata tot scripsit, quot fecit grāmata Thomas.
Thaumata tot scripsit, quot Thomas grāmata, fecit.
Thaumata tot Thomas, quot scripsit grammata, fecit.
 Igitur, si totum hoc compendium explices, habebis sub singulis Protei vultibus senas metamorphoses; illi erant octodecim, ac propterea metamorphoses omnes centum-octo.

Adhuc Proteus sub hisce centum octo metamorphosis inconstans & varius, nam si dictiones duælycæ (nempe *Thaumata* & *Grammata*) commurentur resultabit duplex numerus carminum; hæc enim commutatio producit noua carmina, vt conspicias:

Grammata tui fecit, quot scripsit thaumata Thomas
Grammata tui fecit, quot Thomas thaumata scripsit.
Grammata tui scripsit, quot fecit thaumata Thomas.
Grammata tui scripsit, quot Thomas thaumata fecit.
Grammata tui scripsit, quot Thomas thaumata fecit.
 Ecce Angelicus Proteus ducentos sedecim vul-

tus alternans & commutans, sed & fuit plures metamorphoses. Omnia ista carmina iubet secundo calamo rescribi, & dictionum *Tot*, & *Quot* loca mutari, & nouis ditatus aspectibus, alias quadringentas triginta duas figuras recipit.

PROTEVS VI.

Quot sunt bella tibi, tot fert gens magna triumphos.

DVI.

EGATVS à Ferdinando II. Imperatore Excellentissimus Princeps Eckenbergius exceptus in Ducis de Ceri palatio, hanc in frontispicio Inscriptionem inuenit.

PERENNIBVS AEQVE FACTIS

AC NOMINIBVS SEMPER AVGVSTA

IN IMMOTO CATHOLICAE FIDEI PATROCINIO

SEMETIPSVM ALTE FVNDAVIT

AVSTRIACA DOMVS,

CVI QVOT BELLA, TOT FVERE TRIVMPHI,

Est quidem verissima, & digna commentario vberiori: at Ego, quia Austriacam Gentem venerabilundus diligo, lineam ultimam adhuc earmen reduco.

Quot bella tibi, tot fert gens magna triumphos.
 Et quot illud vicibus inuerti possit, studiosè requiro.

Vt mihi satisfaciam, agam iuxta communes Carminis Hexametri numeros; & quia spondaica gratia non caret, illa etiam permiscebo; nam qui voluerit, poterit illa segregare. Janè, si vox triumphos finem Carminis occupet, has inueniam Ideas, quas possim a vocibus abstractas meditari.

1	:-:O:O:-:-	:-:-:O:O:-:-	Bella tibi quot sunt, tot fert gens magna triumphos,
2	:-:-:O:O:-:-		:triumphos: Quot sunt bella tibi, tot fert gens magna triumphos.
3	:-:-:O:O:-:-	O:O:-:-	Tot fert, quot sunt bella tibi, gens magna triumphos.

Posuimus ultimo loco triumphos, & forte hac vox meliorem locum videretur promerita: interim communis Heroicorum Idea, ut alium locum adquirat, non permittit. At poterit hic Proteus in Spondaicos transformari. Vox er-

go umphos occupet quintum pedem, & Spondaica conformantes, quot indispici possumus discutiamus, & ut clarius possimus, vocem triumphos paulatim repedare jubeamus.

4	:-:O:O:-:-	:-:O:O:-:-	Bella tibi quot sunt, Gens magna triumphos tot fert.
5	:-:-:O:O:-:-	:triumphos:	Quot sunt bella tibi, Gens magna triumphos tot fert.
6	:-:O:O:-:-	:-:O:O:-:-	Bella tibi, Gens magna triumphos tot fert, quot sunt.
7	:-:-:O:O:-:-	:-:O:O:-:-	Tot, quot fert Gens magna triumphos, bella tibi sunt.
8	:-:-:O:O:-:-	:-:O:O:-:-	Tot Gens magna triumphos, bella tibi quot sunt, fert.
9	:triumphos:	:-:O:O:-:-	Tot Gens magna triumphos fert, quot bella tibi sunt.
10	:-:O:O:-:-	:-:O:O:-:-	Magna triumphos, bella tibi quot sunt Gens, tot fert.
11	:	:-:-:O:O:-:-	Magna triumphos tot fert, bella tibi Gens quot sunt.
12	:	:-:-:O:O:-:-	Magna triumphos tot fert Gens, quot bella tibi sunt.

Hucusque voces bella & tibi fuerunt connexae, & sumpsimus bi longum at hoc bi est indifferens, illudque Poetae extendi praecipunt, quantum volunt. Dixitaliquando Virgilius. *Spargere maris nubes, tibi deseris Hesperus Oëtam.* *Cuncta tibi Cererem pubes agrestis adoret.* Et ut vides in primo carmine corripuit, in se-

cundo produxit. Ergo, si illud bi apud Virgilium & alios Classicos Poetas est indifferens, quid est, si bella aut Magna ponamus in carminis fine, & voci tibi duas habere syllabas breues iubeamus? Ideo sequentes respondebunt.

20	1-2- - - - -
21	2- - - - -
22	3- - - - -
23	4- - - - -
24	perfidē : fallere 1-2- - - -
25	5- - - - -
26	6- - - - -
27	7- - - - -
28	8- - - - -
29	9- - - - -
30	10- - - - -
31	11- - - - -
32	12- - - - -
33	13- - - - -

Hæ sunt versuum Spondiacorum Ideæ, quæ multiplicatæ per 2. propter translocationem vocum *Proten*, & *Dinos*, dabunt versus 66. qui propter commutationem vocum *Perfidē* & *Fallere* iterum debent multiplicari per 2. vt sint 132.

Hinc patet Proteum Scaligerianum esse pauperrimum, nec à formarum multitudine laudari posse. Interim est bonum, & potest proponi Philomusus vt in minoribus numeris attem intelligant, & inoffenso pede possint ad maiores transire.

PROTEVS VIII.

Sit fors Terra tibi, Cælum mihi cura Niuarde.

DVIII.

EVOTÆ eruditionis gratiâ, vitas Sanctorum libentissimè perlego; & inter alios libros, omnes illos, qui prodigiosam Mellisni Præceptoris vitam ob oculos nostros proponunt. Et quia Guilielmus libri 1. capite

Niuardus habet primam ancipitem; & tandem voces *fit*, & *Sers* monosyllabæ, & *Cælum* dissyllabæ, constantis quantitatibus, vbi libet ponantur, permanebunt. Sed quot vicibus poterit commutari iste Proteus? Eius ideam consideremus.

1-2-3-4-5-6-7-8-9-10-11-12-13-14-15-16-17-18-19-20-21-22-23-24-25-26-27-28-29-30-31-32-33-34-35-36-37-38-39-40-41-42-43-44-45-46-47-48-49-50-51-52-53-54-55-56-57-58-59-60-61-62-63-64-65-66-67-68-69-70-71-72-73-74-75-76-77-78-79-80-81-82-83-84-85-86-87-88-89-90-91-92-93-94-95-96-97-98-99-100-101-102-103-104-105-106-107-108-109-110-111-112-113-114-115-116-117-118-119-120-121-122-123-124-125-126-127-128-129-130-131-132-133-134-135-136-137-138-139-140-141-142-143-144-145-146-147-148-149-150-151-152-153-154-155-156-157-158-159-160-161-162-163-164-165-166-167-168-169-170-171-172-173-174-175-176-177-178-179-180-181-182-183-184-185-186-187-188-189-190-191-192-193-194-195-196-197-198-199-200-201-202-203-204-205-206-207-208-209-210-211-212-213-214-215-216-217-218-219-220-221-222-223-224-225-226-227-228-229-230-231-232-233-234-235-236-237-238-239-240-241-242-243-244-245-246-247-248-249-250-251-252-253-254-255-256-257-258-259-260-261-262-263-264-265-266-267-268-269-270-271-272-273-274-275-276-277-278-279-280-281-282-283-284-285-286-287-288-289-290-291-292-293-294-295-296-297-298-299-300-301-302-303-304-305-306-307-308-309-310-311-312-313-314-315-316-317-318-319-320-321-322-323-324-325-326-327-328-329-330-331-332-333-334-335-336-337-338-339-340-341-342-343-344-345-346-347-348-349-350-351-352-353-354-355-356-357-358-359-360-361-362-363-364-365-366-367-368-369-370-371-372-373-374-375-376-377-378-379-380-381-382-383-384-385-386-387-388-389-390-391-392-393-394-395-396-397-398-399-400-401-402-403-404-405-406-407-408-409-410-411-412-413-414-415-416-417-418-419-420-421-422-423-424-425-426-427-428-429-430-431-432-433-434-435-436-437-438-439-440-441-442-443-444-445-446-447-448-449-450-451-452-453-454-455-456-457-458-459-460-461-462-463-464-465-466-467-468-469-470-471-472-473-474-475-476-477-478-479-480-481-482-483-484-485-486-487-488-489-490-491-492-493-494-495-496-497-498-499-500-501-502-503-504-505-506-507-508-509-510-511-512-513-514-515-516-517-518-519-520-521-522-523-524-525-526-527-528-529-530-531-532-533-534-535-536-537-538-539-540-541-542-543-544-545-546-547-548-549-550-551-552-553-554-555-556-557-558-559-560-561-562-563-564-565-566-567-568-569-570-571-572-573-574-575-576-577-578-579-580-581-582-583-584-585-586-587-588-589-590-591-592-593-594-595-596-597-598-599-600-601-602-603-604-605-606-607-608-609-610-611-612-613-614-615-616-617-618-619-620-621-622-623-624-625-626-627-628-629-630-631-632-633-634-635-636-637-638-639-640-641-642-643-644-645-646-647-648-649-650-651-652-653-654-655-656-657-658-659-660-661-662-663-664-665-666-667-668-669-670-671-672-673-674-675-676-677-678-679-680-681-682-683-684-685-686-687-688-689-690-691-692-693-694-695-696-697-698-699-700-701-702-703-704-705-706-707-708-709-710-711-712-713-714-715-716-717-718-719-720-721-722-723-724-725-726-727-728-729-730-731-732-733-734-735-736-737-738-739-740-741-742-743-744-745-746-747-748-749-750-751-752-753-754-755-756-757-758-759-760-761-762-763-764-765-766-767-768-769-770-771-772-773-774-775-776-777-778-779-780-781-782-783-784-785-786-787-788-789-790-791-792-793-794-795-796-797-798-799-800-801-802-803-804-805-806-807-808-809-810-811-812-813-814-815-816-817-818-819-820-821-822-823-824-825-826-827-828-829-830-831-832-833-834-835-836-837-838-839-840-841-842-843-844-845-846-847-848-849-850-851-852-853-854-855-856-857-858-859-860-861-862-863-864-865-866-867-868-869-870-871-872-873-874-875-876-877-878-879-880-881-882-883-884-885-886-887-888-889-890-891-892-893-894-895-896-897-898-899-900-901-902-903-904-905-906-907-908-909-910-911-912-913-914-915-916-917-918-919-920-921-922-923-924-925-926-927-928-929-930-931-932-933-934-935-936-937-938-939-940-941-942-943-944-945-946-947-948-949-950-951-952-953-954-955-956-957-958-959-960-961-962-963-964-965-966-967-968-969-970-971-972-973-974-975-976-977-978-979-980-981-982-983-984-985-986-987-988-989-990-991-992-993-994-995-996-997-998-999-1000-1001-1002-1003-1004-1005-1006-1007-1008-1009-1010-1011-1012-1013-1014-1015-1016-1017-1018-1019-1020-1021-1022-1023-1024-1025-1026-1027-1028-1029-1030-1031-1032-1033-1034-1035-1036-1037-1038-1039-1040-1041-1042-1043-1044-1045-1046-1047-1048-1049-1050-1051-1052-1053-1054-1055-1056-1057-1058-1059-1060-1061-1062-1063-1064-1065-1066-1067-1068-1069-1070-1071-1072-1073-1074-1075-1076-1077-1078-1079-1080-1081-1082-1083-1084-1085-1086-1087-1088-1089-1090-1091-1092-1093-1094-1095-1096-1097-1098-1099-1100-1101-1102-1103-1104-1105-1106-1107-1108-1109-1110-1111-1112-1113-1114-1115-1116-1117-1118-1119-1120-1121-1122-1123-1124-1125-1126-1127-1128-1129-1130-1131-1132-1133-1134-1135-1136-1137-1138-1139-1140-1141-1142-1143-1144-1145-1146-1147-1148-1149-1150-1151-1152-1153-1154-1155-1156-1157-1158-1159-1160-1161-1162-1163-1164-1165-1166-1167-1168-1169-1170-1171-1172-1173-1174-1175-1176-1177-1178-1179-1180-1181-1182-1183-1184-1185-1186-1187-1188-1189-1190-1191-1192-1193-1194-1195-1196-1197-1198-1199-1200-1201-1202-1203-1204-1205-1206-1207-1208-1209-1210-1211-1212-1213-1214-1215-1216-1217-1218-1219-1220-1221-1222-1223-1224-1225-1226-1227-1228-1229-1230-1231-1232-1233-1234-1235-1236-1237-1238-1239-1240-1241-1242-1243-1244-1245-1246-1247-1248-1249-1250-1251-1252-1253-1254-1255-1256-1257-1258-1259-1260-1261-1262-1263-1264-1265-1266-1267-1268-1269-1270-1271-1272-1273-1274-1275-1276-1277-1278-1279-1280-1281-1282-1283-1284-1285-1286-1287-1288-1289-1290-1291-1292-1293-1294-1295-1296-1297-1298-1299-1300-1301-1302-1303-1304-1305-1306-1307-1308-1309-1310-1311-1312-1313-1314-1315-1316-1317-1318-1319-1320-1321-1322-1323-1324-1325-1326-1327-1328-1329-1330-1331-1332-1333-1334-1335-1336-1337-1338-1339-1340-1341-1342-1343-1344-1345-1346-1347-1348-1349-1350-1351-1352-1353-1354-1355-1356-1357-1358-1359-1360-1361-1362-1363-1364-1365-1366-1367-1368-1369-1370-1371-1372-1373-1374-1375-1376-1377-1378-1379-1380-1381-1382-1383-1384-1385-1386-1387-1388-1389-1390-1391-1392-1393-1394-1395-1396-1397-1398-1399-1400-1401-1402-1403-1404-1405-1406-1407-1408-1409-1410-1411-1412-1413-1414-1415-1416-1417-1418-1419-1420-1421-1422-1423-1424-1425-1426-1427-1428-1429-1430-1431-1432-1433-1434-1435-1436-1437-1438-1439-1440-1441-1442-1443-1444-1445-1446-1447-1448-1449-1450-1451-1452-1453-1454-1455-1456-1457-1458-1459-1460-1461-1462-1463-1464-1465-1466-1467-1468-1469-1470-1471-1472-1473-1474-1475-1476-1477-1478-1479-1480-1481-1482-1483-1484-1485-1486-1487-1488-1489-1490-1491-1492-1493-1494-1495-1496-1497-1498-1499-1500-1501-1502-1503-1504-1505-1506-1507-1508-1509-1510-1511-1512-1513-1514-1515-1516-1517-1518-1519-1520-1521-1522-1523-1524-1525-1526-1527-1528-1529-1530-1531-1532-1533-1534-1535-1536-1537-1538-1539-1540-1541-1542-1543-1544-1545-1546-1547-1548-1549-1550-1551-1552-1553-1554-1555-1556-1557-1558-1559-1560-1561-1562-1563-1564-1565-1566-1567-1568-1569-1570-1571-1572-1573-1574-1575-1576-1577-1578-1579-1580-1581-1582-1583-1584-1585-1586-1587-1588-1589-1590-1591-1592-1593-1594-1595-1596-1597-1598-1599-1600-1601-1602-1603-1604-1605-1606-1607-1608-1609-1610-1611-1612-1613-1614-1615-1616-1617-1618-1619-1620-1621-1622-1623-1624-1625-1626-1627-1628-1629-1630-1631-1632-1633-1634-1635-1636-1637-1638-1639-1640-1641-1642-1643-1644-1645-1646-1647-1648-1649-1650-1651-1652-1653-1654-1655-1656-1657-1658-1659-1660-1661-1662-1663-1664-1665-1666-1667-1668-1669-1670-1671-1672-1673-1674-1675-1676-1677-1678-1679-1680-1681-1682-1683-1684-1685-1686-1687-1688-1689-1690-1691-1692-1693-1694-1695-1696-1697-1698-1699-1700-1701-1702-1703-1704-1705-1706-1707-1708-1709-1710-1711-1712-1713-1714-1715-1716-1717-1718-1719-1720-1721-1722-1723-1724-1725-1726-1727-1728-1729-1730-1731-1732-1733-1734-1735-1736-1737-1738-1739-1740-1741-1742-1743-1744-1745-1746-1747-1748-1749-1750-1751-1752-1753-1754-1755-1756-1757-1758-1759-1760-1761-1762-1763-1764-1765-1766-1767-1768-1769-1770-1771-1772-1773-1774-1775-1776-1777-1778-1779-1780-1781-1782-1783-1784-1785-1786-1787-1788-1789-1790-1791-1792-1793-1794-1795-1796-1797-1798-1799-1800-1801-1802-1803-1804-1805-1806-1807-1808-1809-1810-1811-1812-1813-1814-1815-1816-1817-1818-1819-1820-1821-1822-1823-1824-1825-1826-1827-1828-1829-1830-1831-1832-1833-1834-1835-1836-1837-1838-1839-1840-1841-1842-1843-1844-1845-1846-1847-1848-1849-1850-1851-1852-1853-1854-1855-1856-1857-1858-1859-1860-1861-1862-1863-1864-1865-1866-1867-1868-1869-1870-1871-1872-1873-1874-1875-1876-1877-1878-1879-1880-1881-1882-1883-1884-1885-1886-1887-1888-1889-1890-1891-1892-1893-1894-1895-1896-1897-1898-1899-1900-1901-1902-1903-1904-1905-1906-1907-1908-1909-1910-1911-1912-1913-1914-1915-1916-1917-1918-1919-1920-1921-1922-1923-1924-1925-1926-1927-1928-1929-1930-1931-1932-1933-1934-1935-1936-1937-1938-1939-1940-1941-1942-1943-1944-1945-1946-1947-1948-1949-1950-1951-1952-1953-1954-1955-1956-1957-1958-1959-1960-1961-1962-1963-1964-1965-1966-1967-1968-1969-1970-1971-1972-1973-1974-1975-1976-1977-1978-1979-1980-1981-1982-1983-1984-1985-1986-1987-1988-1989-1990-1991-1992-1993-1994-1995-1996-1997-1998-1999-2000-2001-2002-2003-2004-2005-2006-2007-2008-2009-2010-2011-2012-2013-2014-2015-2016-2017-2018-2019-2020-2021-2022-2023-2024-2025-2026-2027-2028-2029-2030-2031-2032-2033-2034-2035-2036-2037-2038-2039-2040-2041-2042-2043-2044-2045-2046-2047-2048-2049-2050-2051-2052-2053-2054-2055-2056-2057-2058-2059-2060-2061-2062-2063-2064-2065-2066-2067-2068-2069-2070-2071-2072-2073-2074-2075-2076-2077-2078-2079-2080-2081-2082-2083-2084-2085-2086-2087-2088-2089-2090-2091-2092-2093-2094-2095-2096-2097-2098-2099-2100-2101-2102-2103-2104-2105-2106-2107-2108-2109-2110-2111-2112-2113-2114-2115-2116-2117-2118-2119-2120-2121-2122-2123-2124-2125-2126-2127-2128-2129-2130-2131-2132-2133-2134-2135-2136-2137-2138-2139-2140-2141-2142-2143-2144-2145-2146-2147-2148-2149-2150-2151-2152-2153-2154-2155-2156-2157-2158-2159-2160-2161-2162-2163-2164-2165-2166-2167-2168-2169-2170-2171-2172-2173-2174-2175-2176-2177-2178-2179-2180-2181-2182-2183-2184-2185-2186-2187-2188-2189-2190-2191-2192-2193-2194-2195-2196-2197-2198-2199-2200-2201-2202-2203-2204-2205-2206-2207-2208-2209-2210-2211-2212-2213-2214-2215-2216-2217-2218-2219-2220-2221-2222-2223-2224-2225-2226-2227-2228-2229-2230-2231-2232-2233-2234-2235-2236-2237-2238-2239-2240-2241-2242-2243-2244-2245-2246-2247-2248-2249-2250-2251-2252-2253-2254-2255-2256-2257-2258-2259-2260-2261-2262-2263-2264-2265-2266-2267-2268-2269-2270-2271-2272-2273-2274-2275-2276-2277-2278-2279-2280-2281-2282-2283-2284-2285-2286-2287-2288-2289-2290-2291-2292-2293-2294-2295-2296-2297-2298-2299-2300-2301-2302-2303-2304-2305-2306-2307-2308-2309-2310-2311-2312-2313-2314-2315-2316-2317-2318-2319-2320-2321-2322-2323-2324-2325-2326-2327-2328-2329-2330-2331-2332-2333-2334-2335-2336-2337-2338-2339-2340-2341-2342-2343-2344-2345-2346-2347-2348-2349-2350-2351-2352-2353-2354-2355-2356-2357-2358-2359-2360-2361-2362-2363-2364-2365-2366-2367-2368-2369-2370-2371-2372-2373-2374-2375-2376-2377-2378-2379-2380-2381-2382-2383-2384-2385-2386-2387-2388-2389-2390-2391-2392-2393-2394-2395-2396-2397-2398-2399-2400-2401-2402-2403-2404-2405-2406-2407-2408-2409-2410-2411-2412-2413-2414-2415-2416-2417-2418-2419-2420-2421-2422-2423-2424-2425-2426-2427-2428-2429-2430-2431-2432-2433-2434-2435-2436-2437-2438-2439-2440-2441-2442-2443-2444-2445-2446-2447-2448-2449-2450-2451-2452-2453-2454-2455-2456-2457-2458-2459-2460-2461-2462-2463-24

1:-	U U	-:-:-:-:-	U U	U U U U
2:-	Terra tibi	-:-:-:-:-	U U	cura: Ninarde:
3:-		-:-:-:-:-	U U	
4:-		-:-:-:-:-	U U	
5:-		-:-:-:-:-	U U	
6:-		-:-:-:-:-	U U	
7:-		-:-:-:-:-	U U	
8:-		-:-:-:-:-	U U	
9:-		-:-:-:-:-	U U	U U U U
10:-	terra tibi	-:-:-:-:-	U U	cura: Ninarde;
11:-		-:-:-:-:-	U U	
12:-		-:-:-:-:-	U U	

Terra tibi fors, fit, Cælum mihi cura Ninarde.
Terra tibi for, Cælum fit mihi cura Ninarde.
Terra tibi Cælum, fors fit mihi cura Ninarde.
Terra tibi Cælum mihi fors fit, cura Ninarde.
Terra tibi for fit, mihi Cælum cura Ninarde.
Terra tibi, mihi fors fit Cælum cura Ninarde.
Terra tibi, mihi fors Cælum, fit cura Ninarde.
Terra tibi, mihi Cælum fors, fit cura Ninarde.
Sit fors, terra tibi, Cælum mihi cura Ninarde.
Sit fors terra tibi, mihi Cælum cura Ninarde.
Cælum (terra tibi) fit fors) mihi cura Ninarde.
Cælum (terra tibi) mihi fors; fit cura Ninarde.

13:	- - - - -	- - - - -	- - - - -
14:	- - - - -	terra tibi	cura: Ninarde:
15:	- - - - -	- - - - -	- - - - -
16:	- - - - -	- - - - -	- - - - -
17:	- - - - -	terra tibi	cura: Ninarde:
18:	- - - - -	- - - - -	- - - - -

Cælum (fors terra tibi) mihi cura Niuarde.
Sit Cælum (fors terra tibi) mihi cura Niuarde.
Cælum (sit fors terra tibi) mihi cura Niuarde.
Sit mihi Cælum (terra tibi fors) cura Niuarde.
Sit Cælum mihi (terra tibi fors) cura Niuarde.
Cælum sit mihi (terra tibi fors) cura Niuarde.

Si vox *Ninarde* iubeatur regredi, carmen claudetur istis numeris :- 0 : 0 - 0 : 0 :-: hoc est

Gura Ninarde mihi fit : &c. Ergo cæteras ideas coordinemus .

19: 0:0-1 -:- 1-0:0-0:0-:-: *Ta*
20: 1 -:- 1 *cura: Niuarde:* *Ta*
21: -:-0:0-:- 1 *C*

*Terra tibi fors: Cælum cura Ninarde mihi sit.
Terra tibi Cælum fors cura Ninarde mihi sit.
Cælum terra tibi sit, cura Ninarde mihi fors.*

Regrediaris adhuc per integrum pedem *Ninur-*
de, nec te reddant sollicitum Bernardi, fratris
tui fortissima verba, *Nō progredi, regedi est*. Quæ
in virtutum itinere sunt vera. Nam hic differi-
mus de Metametricis, quæ ad Aſceticam viam vt
honestæ quædam animi relaxatio pertinent: & in

his ipsum regredi progredi estenam communibus
verbis ingeniosiores censentur, qui recurrunt. Sis igitur in carminis medio, & quia nunquam te
cura definet: vt mei habeas curam, me totum
tuo cœlesti patrocinio commendo. J Formas
consideremus.

32: 0:0-0- | 0:0-0:0- | -:-: Te
33: | cura:Ninarde: 0- | -:-: Te
34: - | 0:0-0:0- | -:-:0:-: C
| cura:Ninarde: 0- |
35: 0:0-0:0- | -:-:0:0-0:0- | C
36: cura:Ninarde: 0- | -:-: C
37: | -:-: C
38: | -:-:0:0-0:-: C
39: | -:-:0:0-0:-: C

*Terra tibi fors, cura Ninarde mihi fit Cælum .
Terra tibi fors, cura Ninarde mihi Cælum fit .
Cælum cura Ninarde mihi fors; terra tibi fit .
Cura Ninarde mihi Cælum fit; fors tibi terra .
Cura Ninarde mihi fit Cælum; fors tibi terra .
Cura Ninarde mihi; fit fors, Cælum; tibi terra
Cura Ninarde mihi Cælum; fit terra tibi fors .
Cura Ninarde mihi fit Cælum; terra tibi fors .*

Voces terra, & cura habuerunt hucusque,
vltimam breuem, & primam etiam breuem *Ni-*
nardus. Producamus has modò, & talia carmine

dinari debebunt. Pono ideam.

Ergo si maneat in fine illud *Ninarde mihi sit*.
Erunt hexametra, quæ poterunt sub initium
differre.

Sit tibi fors : Cælum cura Ninarde mihi sit.

30:	U U - - -	- - U : U - -	Terra *
31:	- - - -	Ninardemibi: fit:	Terra *
:	- - - -		Terra *
32:	- - - U U - -		Terra *
33:	- - -		Terra *
34:	- - - U U - -		Terra *

Terra * Sit tibi fors; cura: Cælum Ninarde mihi sit.
Terra * Sit tibi; Cælum fors; cura Ninarde mihi sit.
Terra * Sit tibi; Cælum cura; fors Ninarde mihi sit.
Terra * Cælum sit tibi : fors cura Ninarde mihi sit.
Terra * Cælum sit tibi; cura fors Ninarde mihi sit.
Terra * Sit Cælum tibi; fors cura Ninarde mihi sit.

35: Terra * Cælum cura: fit tibi: fors Niuarde mihi fit.
 36: Terra * Cælum fit: cura tibi fit: Niuarde mihi fors.
 37: Terra * Sit Cælum: cura tibi fit Niuarde mihi fors.
 38: Terra * Sit Cælum: cura tibi fit Niuarde mihi fors.

Apices sequentes contemplemur.

39:	U U I - - - U U	Terra * Sit tibi fors Cælum Niuarde wibi fit cura.
40:	- : - : U U :	Terra * Sit Cælum tibi fors Niuarde mihi fit cura .
41:	- : - : U U :	Terra * Cælum fit tibi fors Niuarde mibi fit cura .
42:	U U : - - - U : U - : - :	Terra * Sit tibi fors Cælum : Niuarde wibi curafit .
43:	- : U U :	Terra * Sit Cælum tibi fors Niuarde mihi cura fit .
44:	- : - : U U :	Terra * Cælum fit tibi fors Niuarde mibi cura fit .
45:	U U : - - : U U -] - : - - :	Terra * Sit tibi fors Niuarde mihi : fit Cælum cura .
46:	Niuarde:mihl- - - - :	Terra * Sit tibi fors Niuarde mibi: Cælum fit cura .
47:	- - -] - - - - :	Terra * Sit tibi fors Niuarde mibi: Cælum cura fit .
48:	- : U U : U U	Terra * Sit Niuarde tibi: mibi fit fors Cælum cura .
49:	fit:Niuarde:tios:m thil:- - - - :	Terra * Sit Niuarde tibi: mibi fit Cælum fors cura
50:	- - - - - :	Terra * Sit Niuarde tibi: mibi fit Cælum cura fors .
51:	- - - - - :	Terra * Sit Niuarde tibi: mibi Cælum fit fors cura .
52:	- - - - - :	Terra * Sit Niuarde tibi: mibi Cælum fit cura fors .
53:	- - - - - :	Terra * Sit Niuarde tibi: mibi cura fors Cælum fit .
54:	- - - - - :	Terra * Sit Niuarde tibi: mibi fit Cælum cura fors

Quoties quantum pedem claudit (-) monosyllaba dictio, quales sunt *fors, sit, Mi*, poterit ap-
pius (u u) : *Pyrrhia* (vt *Mahr, Tibi*) & quoties

quemcumque pedem illa (-) poterit etiam hanc
(u u) æquè bene . Aliquas ideas dedimus :
has subscribo .

[illegible]

Sufficiat has ideas expressisse: modò debebo
illas curiosè & distinctè meditari.

Priores 29. (prout videris) ab hoc carmine dependent.

Terra sibi fors fit: mihi Caelum cura Ninarde.
Si *terra* & *cura* commutent loca, 29. transibunt
in 56, Si *sibi* & *mihi* vertantur, 56 transibunt in
112. Si tandem *fors* & *fit*, 112. transibunt in 224.

Posteriores 37. fumunt materiam ab hoc carmine.

Terra

• *Sit tibi forma: cura Caelum. Nunc de mihi sit.*
Sunt tria monosyllaba: & quia trium vocum
varietas, dat 6. formas diuersas, 37. adscen-
dent ad 222. Et quia *mihi* & *tibi* commutantur,

illa 221 venient ad 444. Et quia manent adhuc tres dictiones dissyllabæ, quæ dant senas commutationes, 444. dabunt 2664.

Et quid si carmina incompleta tanquam completa numerentur : erunt totidem incompleta : ergo habebimus .

ex priori computu .	224.
ex posteriori verò .	2664.
& , si addantur incompl.	2664.
Igitur omnia simul .	5552.

Nota obiter, Carmina posteriora bis repetere vocem *si*; quod stando rigori non liceret.

Nota etiam, ex multitudine syllabarum, indifferentium, non bene colligi debere in magnum

gnum numerum excrefcere carmina : bene tamen ex multitudine vocum fimilium .

Nota tertiò ex hac materiâ nos poffe condere fapphica . Pono exemplum .

Cura fit: Cælum mihi fors Ninarde :

Sit mihi Cælum: tibi cura terra:

Cura fit Cælum mihi: fors tibi fit .

Terra Ninarde .

nec non poffe etiam fieri lambica, qualia funt fubfequentia .

Ninarde Cælum cura fit .

Mibi: tibi fit terra fors .

& tandem poffe etiam Pentametrâ; vt fiquis diceret .

- - - - - l - - - - - Cura .

Sors Mihi fit Cælum; Terra, Ninarde, Tibi .

Iacet B.Ninardus in Hispaniâ, in Monafterio de Spinâ, quod fundauit: videtur fuiſſe ſepultus inter alios, quia locus ſepulchri nefeitur .

PROTEVS IX.

Ex Monofyllabis .

DIX.

ROTEVS, quò plures Monofyllabas dictiones habeat, eo erit numerofior & ditior . De illo, qui duodecim ſyllabis conſtat: vnde cum monofyllabis, & vnâ diſſyllaba, agit Ioannes Alſtedius Encyclopædiæ libr. 10. ſect.

4. cap. 5. §. 47. dicens .

[Exemplum variationis innumeræ vnus & alterius verbumalis & ΠΟΛΥΤΡΟΠΟΥ verſiculi hoc habet ex præfatione Thomæ Lanſij, in conſultatione de principatu inter provincias Europæ . Ecce tibi, inquit, par verſium, quorum alter bonorum, malorum alter exhibet catalogum .

Lex, Ilex, Grex, Res, Spes, Ius, Thus, Sal, Sol
(bona) *Lux, Lauſ.*

Mars, Mors, Sors, Frans, Fex, Sux, Nox,
Crux, Pus, (mala) vis, Lis .

Ecce, inquam, par verſium: qui ſinguli, ſi vox *Bona, Mala*, ad dactyli conſtitutionem in regione quintâ ſedem figat perpetuam, toties cæterorum vnde cum vocabulorum tranſpoſitionibus ſunt mutabiles; vt ſenſu, perſpicuitate, & heroici carminis integritate ſemper ſalua & eadem permanente, collocatione autem & ordine verborum ſemper permanente alio, variari poſſint, vicibus vnde quadragies millies mille, & nongentis ſedecies mille, atque inſuper octingentis; quod Characteribus arithmeticis barbaricis ſic exprimitur 39916800. Ingens proſectò in vnico verſiculo variationum multiplicatio: & quæ, ſi in Scripturam redigenda, ſit, expeditum ſcribam, licet rapido calami ductu ſingulis diebus vel mille ac ducentas variationes illinat chartis, totos annos nonaginta

vnũque, & dies quadraginta nouem, ſtrenuè & ſine inducijs ſit exercitura . Et hæc omnia, tam ſunt certa, quàm eſt indubium, ter tria, eſſe nouem . & paulò poſt: Vide ſis, atque expende illam, quàm proximè hic tibi ob oculos pono, tabellam, & calculum: niſi proſus es ANAPIOMOS, rem prima fronte vix credibilem illico credes, & in iſta leui demonstratione non inuitus acquieſces .]

Reperimus Monofyllabos Proteos apud alios Authores: nec eſt opus omnes producere cum diſſerant ſolâ materiâ: interim vnus aut vltèrius meminerò .

Perilluſtris D. Fredericus Maſſelaër, Eques, Baro de Parq. curioſum edidit ad laudem Angelorum Regina, illumque ad Partheniam eiufdem Deiparæ maiorem gloriam Bruxellis in Regiâ apud Patres Predicatoreſ capellâ inſcribi & appendi curauit: Eſt D. Maſſelaër *legat*: Authôr Liber eſt, ſummo applauſu ſuſceptus, qui etiamnum magnâ vtilitate legitur, in quo Cæſares Reges & Principes, Subditi, Feciales, & Interceſſores multa, breuiter diſcant, quæ ibidem ſolidè & perſpicuè tractantur .

Monofyllabos mei Paſſerini Proteos ſuo loco dedimus & laudauimus . illos, quos Perilluſtris D. Michael Bernardus Vveyms, magni illius Petri Vveyms, Præſidis Lutzenburgenſis Filius, concinnauit, ſuo loco ponimus . Apici alios promittunt: illoſque oſim, ſi liber recudatur, edemus .

P R O T E V S X.

Panmorphus .

Pias scholas Deus fouet suis radijs .

DX.

RVDITIONIS causa posset aliquis interrogare, an datu carmen poterit, Pan morphon: carmen nimirum, quod sine numerorum iactu a possit quoquo modo peruenire? Respondeo me non audere id tentare in Hexa-

metris . non in Pentametris, non in Sapphicis: quia in his vltimis nullo potero modo; in primis autem non potero, si elegantia curetur: illæ enim Idææ .

Hex: - u u - - u u - - u u - -

Pent: - u u - - u u - - u u - -

Ordinem dictionum non morantur: sed dant Proteos pauperrimos, quos non proponam imitandos . Ad Idæam hexametram Proteum sequentem conformemus .

Americanis bellipotes praua luerunt .
constat tribus dictionibus, quæ nullum ordinem respuunt: considera lineas sequentes .

Americanis bellipotes praua luerunt .

Americanis praua luerunt bellipotes .

Bellipotes Americanis praua luerunt .

Bellipotes praua luerunt Americanis .

Prava luerunt bellipotes Americanis .

Prava luerunt Americanis bellipotes .

Cæterum, quia ditiores desideras habere Vet-

tunos, hunc Senarium Iambicum purum contemplandum propono .

Pias Scholas Deus foret suis radijs .

Aio igitur illæto sensu & metro posse huius versûs voces ordinari quocumque modo velis . Pendent enim ab vnicâ & vniformi Idæâ, quam propono:

- u - - u - - u - - u - - u - -

Cum igitur iuxta superius dicta, sex dictiones, 720 combinationes patiantur, (non pauciores, non plures) hic Proteus illæto metro & sensu poterit totidem subire metamorphoses .

Vox radijs potest esse Iambica, & anapestica; & in omnibus paribus locis contrahi debet ad Iambum: at in imparibus poterit contrahi, vel dissolui . Considera versus sequentes .

Radijs Scholas Deus pias fouet suis .

Scholas radijs Deus pias fouet suis .

Pias Scholas radijs Deus fouet suis .

Pias Scholas Deus radijs fouet suis .

Pias Scholas Deus fouet radijs suis .

Pias Scholas Deus fouet suis radijs .

Sunt formæ 360. in quibus vox radijs cadit in loca paria, & in his debet esse dissyllaba: at verò sunt aliæ 360 formæ, in quibus eadem vox cadit in loca imparia, & in istis poterit contrahi & dissolui (hoc est, esse dissyllaba & trissyllaba) ergo venit duplicandus ille numerus, vnde hujus Protei formæ erunt 720.

P R O T E V S X I.

etiam Panmorphus .

Virgo sancta pura vincla nostra solue .

DXI.

N Anagrammatibus non omnes combinationes sunt vtilis defectu significationis: sæpe enim in talem litteræ coguntur ordinem, ut nihil omniñò significent . Patet hoc in sequentibus .

Mus	Aro	Des
Msa	Aor	Dse
Vms	Rao	Eds
Vsm	Rea	Esd
Smm	Oar	Sde
Sum	Ora	Sed

nam Mus sex patitur combinationes ex quibus prima & vltima tantum sunt viles in lingua Latina

tinā . Idem dico de vocibus *Aro*, & *Dri* : idem multis alijs .

In Analexibus seu Proteis non omnes combinationes sunt viles , cum ratione significationis , tunc ratione metri : vt patet in sequenti isto Proteo .

Parne , nec inuideo , sine me liber ibis in Urbem .
cujus hæc forma

Me , liber , inuideo : sine parne nec ibis in urbem .
non peccat in Profodiz regulas , caret nihilominus sensu , quia leges Syntaxeos non obseruat . Et hæc .

Liber , nec inuideo , sine me ibis parne in Urbem .
sensum retinet , in mensurā autem syllabarum exorbitat . Et taudem hæc .

In me inuideo nec sine ibis parne Urbem liber .
nec seufui nec metro respondet .

Quæritur igitur , An condi possint Protei Panmorphi : in quibus omnes combinationes sint viles ?

Respondi in Epicis illum condi non posse : posse autem in Lyricis : & vnum Iambicum in exemplum posuimus . Addimus & nunc istum Trochaicum .

Virgo sancta pura , vincla nostra solue .
hoc est impetra nobis , vt qui sumus in terrā cum Christo filio tuo per legis obseruantiam , Crucifixi , in Cælo sine fine regnemus .

Hæ voces , quocumque modo illas ordines , dabunt congruum sensum , & legibus Metricis respondebunt . Sed quot formas constituent ? Iam dixi in præcedenti Proteo : sex dictiones , 720. habent combinationes .

PROTEVS XII.

DXII.

LAVDAT hoc syntagma Analexicon , Perillustre & Amplissimi Domini Petri Francisci Passarini , Philosophi subtilissimi , Theologi sublimissimi , Iurisperiti prudentissimi Proteus , quo Studiosos Monserratenfes honoraui , cum ab ipsis dignissime celebraretur .

Plus artis & ingenij , quam in cæteris reperies in hoc Proteo , propter ראשי תיבות , *Capita dictionum* , quæ non obseruantur in alijs .

Ergo ab illo plus omnino , quam à cæteris discas .

Potuit Vir eximius assumere argumentum sublimius : sed , vt opinor , vt etiam in parvis se esse Magnum ostenderet , dilucidandum Nomen Caramuelis adsumpsit . Vt vt sit , humanissimo & sapientissimo Domino habeo immortales gratias , & vberioris doctrinæ causā , Proteum ipsum exhibeo ,

[*Prodij prius seorsum impressus in octavo : postea in quarto , inter alios lusus Metametricos , qui in D. Passerini Schedario Liberali leguntur .*]

IO. CARAMVEL.

S I V E

MYSTICVM MONOSTICVM.

Iste OMnem Cuiq. AD REus, AVt MVLtis VTilis ESt LVx.

RIA in hoc Monostico Mysteria contineri videntur , vt inde non male Mysticum appellari potuerit .

Primum in Primis verborum Literis ,

Secundum in Singularum verborum Sensu

Tertium vero in Vario verborum omnium Ordine includitur , quæ , vt fusc inferius exponitur , ita non nisi breuiter hic indicari debent . Quamobrem

In Primo IO. CARAMVELIS Nomen , & Cognomen ,

In Secundo , meum de CARAMVELE Iudicium , In

In Tertio autem, seruata semper eiusdem Versus, ac Sensus integritate, eorundemque verborum immutabilitate, plusquam vicies milles mutabilis PROTEVS exhibetur.

P R I M V M

Monostichi Mysterium exponitur.

Mysterium, quod in Primis verborum Literis latere diximus, quemadmodum prius occurrit sic facilius apparet, & breuius aperitur. Totum siquidem in eo situm est, vt, si verborum omnium, ex quibus Monostichon constat, Primæ tantum Literæ, & eo etiam ordine, quo verba ipsa in Monosticho sunt, vna omnes legantur, duo hæc verba IO. CARAMVEL inde simul efformentur, prout reuera sit. Cum enim ex decem ijs Monostichi verbis decem hæc Lite-

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

ræ I, O, C, A, R, A, M, V, E, & L colligantur, duæ illæ priores, nimirum I. & O ad IOANNIS nomen apud omnes, vel certe apud Italos vulgo significandum sufficiunt; octo autem reliquæ, nimirum C, A, R, A, M, V, E & L tam absolute, ac aperte verbum ipsum CARAMVEL componunt, vt nihil omnino clarius intueamur.

S E C V N D V M

Monostichi Mysterium explicatur.

Monostichi verba, in quorum Sensu Secundum illius mysterium subest, tripliciter mystica credi possunt: tum quia, de quo hic iudicium sit, neminem nominant: tum quia iudicium ipsum metaphorice faciunt: tum etiam quia, quod dicunt, magis mirum, quam verum videri potest. Quocirca, vt facile quisque Mysterij huius penetralia omnia penetrare valeat, quæ de causa, & quam vere singula in Monosticho verba dicta fuerint, paucis aperiam.

Dixi *Iste*, vt eum ipsum, de quo ibi sermo est, ibidem simul esse quasi digito demonstrarem: Primæ enim vniuscuiusque verbi Literæ, quibus Ille insidet, vt potè maiores, sic potissimum inter alias elucescunt.

Dixi *Es* absolute, vt absolutam apud me mei huius de Caramuele iudicij firmitatem, ac certitudinem indicarem.

Dixi *Lux*, vt Caramuelem nouum in Terris Solem vocarem, cum Deus ipse, qui dixit *Fiat Lux*, Solem ipsum, qui in Cælis est, aperte Lucem appellaret. Deinde, vt eam in eo ingenij lucem innuerem, quæ facit, vt ingeniosi omnes non modo Caramuelis ingenium ingenu-

omnium præstantissimum potènt, sed omnem omnium ingeniorum lucem in eo etiam simul esse mirentur, eamque (quod omnium admirabilissimum est) adeo tenebrarum omnium expertem experiantur, vt non nisi *Lux* ipsius Nomen mereatur. Postremo, vt, quoniam a Sapiente omnis in vniuersum *Lex Lux* sapientissime vocatur, idcirco, qui Doctorem, Doctrinarumque omnium vere *Lex* est, is etiam non falso *Lux* appellaretur.

Dixi *Vilius*, vt Caramuelem non sibi Chæm, sed alijs quocumque omnimodo lucere dicerem. In primis enim eum verbo lucere, quotquot Caramuelem vel è sacris Suggestis dicentem, vel ex Academicis Cathedris docentem, vel publice disputantem, vel priuatim consultantem, vel etiam quacumque de re loquentem audierunt, vna omnes voce constantèr affirmant. Eundem autem calamo lucere vnumquodque ex Caramuelis Operibus, quæ quotidie non tam in lucem eduntur, quam lucem ipsam edunt, vel saltem luci lucem addunt (cum tamen tantum multa sint, vt ipsemet Caramuelis Operum Catalogus iam nouum Opus enaserit) quam meridiana in luce eidentius ostendit. Denique eundem quocumque modo lucere non solum illa ipsa plusquam viginti quinque hominum milia, quæ Caramuelis diligentia è Lutheri maxime, Calvinique tenebris ad Orthodoxam Fidem conuerfa fuisse Eminētissimus Princeps Cardinalis ab Hartach, Pragensis Archiepiscopus, oculatissimus, & vigilantissimus ouium suarum Pastor luculentissime testatur; sed ij quoque omnes amplissime confirmant, quibus notum est nullam à Caramuele in Palatinatu, & Boemia occasionem omitti, qua pro Deo, & Ecclesia ita mori possit, vt pro Catholicæ Fidei veritate, & Animarum omnium salutē suam iam libertatem, & vitam frequenter exposuit, & sanguinem simul nonnunquam sudid.

Dixi *Ad Omnem Rem*, quid enim Bonarum Disciplinarum omnium, quæ ingenuo, proboque viro dignæ sint, excogitari potest, quod Caramuel, non dicam ignoret, sed non calleat, immo non iam perpende-it, non iam perpolu-uerit, non iam pertrastauerit? vnde mirum mihi non est, si quicumque Libros ipsos à Caramuele compositos, vel singulorum saltem Librorum argumenta legunt, plura à Caramuele doceri videant, quam quæ antea ab homine scire posse credidissent.

Dixi *Quique* quia *Lux* huius ea vis est, ac facilitas, vt ex se, & ex natura sua cuius omnino prodesse valeat, & velit, nisi obicem inueniat.

Dixi tandem: *Aur Multis*, tum quia non-

omnes, tum quia non pauci Luce iſta perfruuntur. Non enim omnes eo pollent ingenio, quo ad ingenioſas Caramuelis ratiocinationes percipendas opus eſt: non omnes ea ſunt ingenij libertate, quæ hic omnino neceſſaria eſt, cum aliter aliqui ſentire, vel ſenſum alium præſeferre iuſſi ſint: non omnes ſic ab omnibus alienæ ſententiæ ſive fundamentis non præoccupati, ſive præiudiciis vacui ſunt, ut poſtea diuerſa ſibi ſuaderi patiantur: non omnes in omnibus ita, non ſuperbi, ita non inuidi, ita non maligni ſunt, ut extra ſe ipſos vel præſtantius, vel æque bonum, vel boni quicquam ſereri, aut faltem æquo animo ſerte queant, cum neque deſint, qui ſoli ipſi ſibi adeo placent, ut quicquid extra illos eſt, eo ipſo ijs omnibus diſpliceat, & improbetur. Sed ſimul etiam non pauci quoque ſunt, quibus tanta hæc Caramuelis Lux ita placuit, & profuit, ut ea imbuti, ac illuminati dictis, ſcriptis, & factis omnibus ſereri cogantur nihil ſibi hodie in humanis, & in terris Caramuele carius eſſe, nihilque ſibi Caramuelis doctrina ad veritatem omnem vndique indagandam vtilius videri.

V Bre varia, & mire multiplex Monostichi huius, ſeu Protei porius mutabilitas, quæ ut nobis vltimum, ſic omnium diſciliſſimum myſterium exhibet, non aliunde clarius dignoſcetur, quam ſi vnaquæque mutabilitatis ſpecies diſtinguatur, ſingulique ſpecie, um omnium modi ſic in tabula deſcribantur, & præ oculis penitus habeantur, ut ſingularim ſingulorum, & alterius ab altero diſerimen inuicem aduerti, nec non omnis omnium numerus colligi poſſit, Ad hoc ipſum plene, perfectæque præſtandum nos hic, ſi non abſolutum exemplar, at ſane non exiguum principium, eamque cæteris lucem præſtemus, qua quiſque poſtea, cui plus oſij fuerit, facile per ſe non ea tantum, quæ ſorte noſtram vel manum, vel mentem fugerint, aucupari: ſed rem quoque vniuerſam perficere poſſit: ſic enim fiet, opinor, ut plures adhuc mutabilitatum centuriæ, atque etiam chiliades prodeant; quarum tamen omnium numerus, quemadmodum innumeras Caramuelis virtutes, ac laudes, ſic innumerabiles annos, & populos, quos Caramuel admirabili, immortalique ſuo tum Nomine, tum Lumine implebit, enumerare nunquam poterit, ut proinde tandem CARAMVEL non tam ASTATIS HVIVS, ET EVROPÆ PHOENIX, quam NATVRÆ, MVNDIQVE MIRACVLVM videri poſſit.

IO. CARAMVEL.

- 1 Iſte Omnem Cuique Ad Rem, Aut Multis Vtilis Eſt Lux.
- 2 Iſte Omnem Cuique Aut Rem Ad Multis Vtilis Eſt Lux.
- 3 Iſte Omnem Rem Ad Cuique Aut Multis Vtilis Eſt Lux.
- 4 Iſte Omnem Rem Aut Cuique Ad Multis Vtilis Eſt Lux.
- 5 Iſte Omnem Ad Rem Cuique Aut Multis Vtilis Eſt Lux.
- 6 Iſte Omnem Ad Cuique Aut Rem Multis Vtilis Eſt Lux.
- 7 Iſte Omnem Aut Cuique Ad Rem Multis Vtilis Eſt Lux.
- 8 Iſte Omnem Aut Rem Cuique Ad Multis Vtilis Eſt Lux.
- 9 Iſte Cuique Omnem Ad Rem Aut Multis Vtilis Eſt Lux.
- 10 Iſte Cuique Omnem Aut Rem Ad Multis Vtilis Eſt Lux.
- 11 Iſte Cuique Ad Rem Omnem Aut Multis Vtilis Eſt Lux.
- 12 Iſte Cuique Aut Rem Omnem Ad Multis Vtilis Eſt Lux.
- 13 Iſte Ad Rem Omnem Cuique Aut Multis Vtilis Eſt Lux.
- 14 Iſte Ad Rem Cuique Omnem Aut Multis Vtilis Eſt Lux.
- 15 Iſte Ad Rem Aut Cuique Omnem Multis Vtilis Eſt Lux.
- 16 Iſte Ad Cuique Omnem Aut Rem Multis Vtilis Eſt Lux.
- 17 Iſte Ad Cuique Omnem Rem Aut Multis Vtilis Eſt Lux.

18	Iste	Ad	Cuique	Aut	Rem	Omnem	Multis	Vtilis	Est	Lux
19	Iste	Aut	Rem	Omnem	Cuique	Ad	Multis	Vtilis	Est	Lux
20	Iste	Aut	Rem	Cuique	Omnem	Ad	Multis	Vtilis	Est	Lux
21	Iste	Aut	Rem	Ad	Cuique	Omnem	Multis	Vtilis	Est	Lux
22	Iste	Aut	Cuique	Omnem	Ad	Rem	Multis	Vtilis	Est	Lux
23	Iste	Aut	Cuique	Omnem	Rem	Ad	Multis	Vtilis	Est	Lux
24	Iste	Aut	Cuique	Ad	Rem	Omnem	Multis	Vtilis	Est	Lux
25	Omnem	Iste	Ad	Rem	Cuique	Aut	Multis	Vtilis	Est	Lux
26	Omnem	Iste	Ad	Cuique	Aut	Rem	Multis	Vtilis	Est	Lux
27	Omnem	Iste	Aut	Rem	Cuique	Ad	Multis	Vtilis	Est	Lux
28	Omnem	Iste	Aut	Cuique	Ad	Rem	Multis	Vtilis	Est	Lux
29	Omnem	Cuique	Iste	Ad	Rem	Aut	Multis	Vtilis	Est	Lux
30	Omnem	Cuique	Iste	Aut	Rem	Ad	Multis	Vtilis	Est	Lux
31	Omnem	Ad	Cuique	Iste	Aut	Rem	Multis	Vtilis	Est	Lux
32	Omnem	Ad	Rem	Cuique	Iste	Aut	Multis	Vtilis	Est	Lux
33	Omnem	Ad	Rem	Iste	Cuique	Aut	Multis	Vtilis	Est	Lux
34	Omnem	Rem	Ad	Cuique	Iste	Aut	Multis	Vtilis	Est	Lux
35	Omnem	Rem	Aut	Cuique	Iste	Ad	Multis	Vtilis	Est	Lux
36	Omnem	Rem	Iste	Ad	Cuique	Aut	Multis	Vtilis	Est	Lux
37	Omnem	Rem	Iste	Aut	Cuique	Ad	Multis	Vtilis	Est	Lux
38	Omnem	Aut	Rem	Cuique	Iste	Ad	Multis	Vtilis	Est	Lux
39	Omnem	Aut	Rem	Iste	Cuique	Ad	Multis	Vtilis	Est	Lux
40	Omnem	Aut	Cuique	Iste	Ad	Rem	Multis	Vtilis	Est	Lux
41	Ad	Cuique	Iste	Omnem	Aut	Rem	Multis	Vtilis	Est	Lux
42	Ad	Cuique	Iste	Aut	Rem	Omnem	Multis	Vtilis	Est	Lux
43	Ad	Cuique	Iste	Omnem	Rem	Aut	Multis	Vtilis	Est	Lux
44	Ad	Cuique	Omnem	Iste	Aut	Rem	Multis	Vtilis	Est	Lux
45	Ad	Cuique	Omnem	Rem	Iste	Aut	Multis	Vtilis	Est	Lux
46	Ad	Cuique	Aut	Rem	Iste	Omnem	Multis	Vtilis	Est	Lux
47	Rem	Iste	Omnem	Cuique	Aut	Ad	Multis	Vtilis	Est	Lux
48	Rem	Iste	Ad	Cuique	Aut	Omnem	Multis	Vtilis	Est	Lux
49	Rem	Iste	Aut	Ad	Cuique	Omnem	Multis	Vtilis	Est	Lux
50	Rem	Iste	Aut	Omnem	Cuique	Ad	Multis	Vtilis	Est	Lux
51	Rem	Omnem	Cuique	Iste	Aut	Ad	Multis	Vtilis	Est	Lux
52	Rem	Omnem	Cuique	Aut	Iste	Ad	Multis	Vtilis	Est	Lux
53	Rem	Cuique	Omnem	Iste	Aut	Ad	Multis	Vtilis	Est	Lux
54	Rem	Cuique	Omnem	Aut	Iste	Ad	Multis	Vtilis	Est	Lux
55	Rem	Cuique	Iste	Omnem	Aut	Ad	Multis	Vtilis	Est	Lux
56	Rem	Cuique	Iste	Aut	Omnem	Ad	Multis	Vtilis	Est	Lux
57	Rem	Cuique	Aut	Omnem	Iste	Ad	Multis	Vtilis	Est	Lux
58	Rem	Cuique	Aut	Iste	Omnem	Ad	Multis	Vtilis	Est	Lux
59	Rem	Ad	Cuique	Iste	Aut	Omnem	Multis	Vtilis	Est	Lux
60	Rem	Ad	Cuique	Aut	Iste	Omnem	Multis	Vtilis	Est	Lux
61	Rem	Aut	Iste	Ad	Cuique	Omnem	Multis	Vtilis	Est	Lux
62	Rem	Aut	Iste	Omnem	Cuique	Ad	Multis	Vtilis	Est	Lux
63	Rem	Aut	Ad	Cuique	Iste	Omnem	Multis	Vtilis	Est	Lux
64	Rem	Aut	Omnem	Iste	Cuique	Ad	Multis	Vtilis	Est	Lux
65	Rem	Aut	Omnem	Cuique	Iste	Ad	Multis	Vtilis	Est	Lux
66	Cuique	Iste	Omnem	Rem	Aut	Ad	Multis	Vtilis	Est	Lux
67	Cuique	Iste	Omnem	Aut	Ad	Rem	Multis	Vtilis	Est	Lux
68	Cuique	Iste	Ad	Rem	Aut	Omnem	Multis	Vtilis	Est	Lux
69	Cuique	Iste	Aut	Ad	Rem	Omnem	Multis	Vtilis	Est	Lux
70	Cuique	Iste	Aut	Omnem	Ad	Rem	Multis	Vtilis	Est	Lux
71	Cuique	Omnem	Iste	Aut	Ad	Rem	Multis	Vtilis	Est	Lux
72	Cuique	Omnem	Aut	Iste	Ad	Rem	Multis	Vtilis	Est	Lux
73	Cuique	Omnem	Rem	Aut	Iste	Ad	Multis	Vtilis	Est	Lux

- 74 Cuique Omnem Rem Iste Aut Ad Multis Vtilis Est Lux.
- 75 Cuique Ad Rem Aut Iste Omnem Multis Vtilis Est Lux.
- 76 Cuique Ad Rem Iste Aut Omnem Multis Vtilis Est Lux.
- 77 Cuique Aut Iste Omnem Ad Rem Multis Vtilis Est Lux.
- 78 Cuique Aut Iste Omnem Rem Ad Multis Vtilis Est Lux.
- 79 Cuique Aut Omnem Iste Ad Rem Multis Vtilis Est Lux.
- 80 Cuique Aut Omnem Rem Iste Ad Multis Vtilis Est Lux.
- 81 Cuique Aut Iste Ad Rem Omnem Multis Vtilis Est Lux.
- 82 Aut Cuique Iste Omnem Rem Ad Multis Vtilis Est Lux.
- 83 Aut Cuique Iste Omnem Ad Rem Multis Vtilis Est Lux.
- 84 Aut Cuique Iste Ad Rem Omnem Multis Vtilis Est Lux.
- 85 Aut Cuique Omnem Iste Ad Rem Multis Vtilis Est Lux.
- 86 Aut Cuique Omnem Rem Iste Ad Multis Vtilis Est Lux.
- 87 Aut Cuique Ad Rem Iste Omnem Multis Vtilis Est Lux.
- 88 Aut Rem Iste Omnem Cuique Ad Multis Vtilis Est Lux.
- 89 Aut Rem Iste Ad Cuique Omnem Multis Vtilis Est Lux.
- 90 Aut Rem Omnem Iste Cuique Ad Multis Vtilis Est Lux.
- 91 Aut Rem Omnem Cuique Iste Ad Multis Vtilis Est Lux.
- 92 Aut Rem Ad Cuique Iste Omnem Multis Vtilis Est Lux.
- 93 Multis Iste Omnem Cuique Ad Rem Aut Vtilis Est Lux.
- 94 Multis Iste Omnem Rem Ad Cuique Aut Vtilis Est Lux.
- 95 Multis Iste Omnem Ad Rem Cuique Aut Vtilis Est Lux.
- 96 Multis Iste Cuique Omnem Ad Rem Aut Vtilis Est Lux.
- 97 Multis Iste Cuique Ad Rem Omnem Aut Vtilis Est Lux.
- 98 Multis Iste Ad Rem Omnem Cuique Aut Vtilis Est Lux.
- 99 Multis Iste Ad Rem Cuique Omnem Aut Vtilis Est Lux.
- 100 Multis Iste Ad Cuique Omnem Rem Aut Vtilis Est Lux.
- 101 Multis Omnem Iste Ad Rem Cuique Aut Vtilis Est Lux.
- 102 Multis Omnem Cuique Iste Ad Rem Aut Vtilis Est Lux.
- 103 Multis Omnem Ad Rem Cuique Iste Aut Vtilis Est Lux.
- 104 Multis Omnem Ad Rem Iste Cuique Aut Vtilis Est Lux.
- 105 Multis Omnem Rem Ad Cuique Iste Aut Vtilis Est Lux.
- 106 Multis Omnem Rem Iste Ad Cuique Aut Vtilis Est Lux.
- 107 Multis Ad Cuique Iste Omnem Rem Aut Vtilis Est Lux.
- 108 Multis Ad Cuique Omnem Rem Iste Aut Vtilis Est Lux.
- 109 Omnem Multis Cuique Iste Ad Rem Aut Vtilis Est Lux.
- 110 Omnem Multis Rem Ad Cuique Iste Aut Vtilis Est Lux.
- 111 Omnem Multis Rem Iste Ad Cuique Aut Vtilis Est Lux.
- 112 Ad Multis Cuique Iste Omnem Rem Aut Vtilis Est Lux.
- 113 Ad Multis Cuique Omnem Rem Iste Aut Vtilis Est Lux.
- 114 Iste Omnem Multis Cuique Ad Rem Aut Vtilis Est Lux.
- 115 Iste Omnem Multis Rem Ad Cuique Aut Vtilis Est Lux.
- 116 Iste Ad Multis Rem Omnem Cuique Aut Vtilis Est Lux.
- 117 Iste Ad Multis Rem Cuique Omnem Aut Vtilis Est Lux.
- 118 Iste Ad Multis Cuique Omnem Rem Aut Vtilis Est Lux.
- 119 Omnem Ad Multis Rem Cuique Iste Aut Vtilis Est Lux.
- 120 Omnem Ad Multis Rem Iste Cuique Aut Vtilis Est Lux.
- 121 Iste Cuique Ad Multis Rem Omnem Aut Vtilis Est Lux.
- 122 Iste Ad Rem Multis Cuique Omnem Aut Vtilis Est Lux.
- 123 Omnem Iste Ad Multis Rem Cuique Aut Vtilis Est Lux.
- 124 Omnem Ad Rem Multis Cuique Iste Aut Vtilis Est Lux.
- 125 Omnem Rem Ad Multis Cuique Iste Aut Vtilis Est Lux.
- 126 Ad Cuique Omnem Multis Rem Iste Aut Vtilis Est Lux.
- 127 Iste Omnem Cuique Ad Multis Rem Aut Vtilis Est Lux.
- 128 Iste Omnem Rem Ad Multis Cuique Aut Vtilis Est Lux.
- 129 Iste Ad Rem Omnem Multis Cuique Aut Vtilis Est Lux.

- 130 Iste Ad Cuique Omnem Multis Rem Aut Vtilis Est Lux.
 131 Omnem Iste Ad Rem Multis Cuique Aut Vtilis Est Lux.
 132 Omnem Cuique Iste Ad Multis Rem Aut Vtilis Est Lux.
 133 Ad Cuique Iste Omnem Multis Rem Aut Vtilis Est Lux.
 134 Rem Iste Omnem Cuique Ad Multis Aut Vtilis Est Lux.
 135 Rem Iste Cuique Omnem Ad Multis Aut Vtilis Est Lux.
 136 Rem Iste Ad Cuique Omnem Multis Aut Vtilis Est Lux.
 137 Rem Omnem Cuique Iste Ad Multis Aut Vtilis Est Lux.
 138 Rem Ad Cuique Iste Omnem Multis Aut Vtilis Est Lux.
 139 Rem Cuique Omnem Iste Ad Multis Aut Vtilis Est Lux.
 140 Rem Cuique Iste Omnem Ad Multis Aut Vtilis Est Lux.

Hucusque prædictæ variationes omnes ex vario septem solummodo priorum dictionum ordine processerunt; quod si tres etiam reliquas hæcenus immotas immutemus, atque adeo eam vltimam, i. Lux, primo omnium loco; Rem autem vltimo collocemus in hunc modum,

- 141 Lux Iste Omnem Ad Cuique Aut Multis Vtilis Est Rem.

50 Aliæ Monostichi variationes prodibunt, quæ cum superioribus erunt 190.

Si Lux secundo Monostichi loco, i. post primam eius dictionem ponamus, in hunc modum,

- 191 Ad Lux Cuique Iste Omnem Aut Multis Vtilis Est Rem.

8 Alij variationis modi consurgent, & cum præcedentibus erunt 196.

Si Lux tertio loco, i. post secundam dictionem statuamus, in hunc modum,

- 199 Iste Ad Lux Cuique Omnem Aut Multis Vtilis Est Rem.

3 Nouæ variationes fient, & simul cum alijs erunt 201.

Si Lux quarto loco, i. post tertiam dictionem interseramus, in hunc modum,

- 201 Iste Omnem Ad Lux Cuique Aut Multis Vtilis Est Rem.

10 Aliæ multiplicationes fient, & vna omnes erunt 211.

Si Lux quinto loco, i. post quartam dictionem constituamus, in hunc modum,

- 212 Multis Iste Omnem Ad Lux Cuique Aut Vtilis Est Rem.

2 Variationes aliæ reperientur, & cum cæteris erunt 213.

Si Lux sexto loco, i. post quintam dictionem ponatur, in hunc modum,

- 214 Iste Omnem Ad Cuique Lux Aut Multis Vtilis Est Rem.

18 Varietates aliæ innotescunt, quæ cum alijs erunt 231.

Si tandem Lux septimo loco, i. post sextam Monostichi dictionem collo-

mus, in hunc modum,

- 231 Iste Omnem Ad Cuique Aut Multis Lux Vtilis est Rem.

43 Variationum multiplicationes exhibunt

- 274 quæ cum antecedentibus erunt 274.

Cum hinc igitur aperte constet, 134. variationes nouas ex primis illis 140. variationibus per variâ colloctionem vnius prædictæ dictionis Lux consurrexisse, totidem etiam plus minus exurgent per similem similis alterius dictionis collocatiōnem: quamobrem,

Si dictio Ad in Monosticho decimum, & vltimum locum habeat, ac proinde post dictionem Est hæcenus immotam ponatur dictio autem Rem, quæ in 134. proximè superioribus variationibus decimum, ac vltimum locum tenuit, primo loco statuatur, in hunc modum,

- 275 Rem Lux Cuique Iste Omnem Aut Multis Vtilis Est Ad.

Tum secundo loco in hunc modum, Lux Rem Iste Omnem Cuique Aut Multis Vtilis est Ad.

Tum tertio loco in hunc modum, Lux Multis Rem Aut Iste Cuique Omnem Vtilis Est Ad.

Tum quarto loco in hunc modum, Lux Cuique Omnem Rem Iste Aut Multis Vtilis Est Ad.

Tum quinto loco in hunc modum, Lux Omnem Iste Aut Rem Multis Cuique Vtilis Est Ad.

Tum sexto loco in hunc modum, Lux Cuique Iste Omnem Aut Rem Multis Vtilis Est Ad.

Tum etiam septimo loco in hunc modum, Lux Multis Iste Omnem Cuique Aut Rem Vtilis Est Ad.

Inde omnino saltem 130. aliæ variationum modi pullulabunt, prout superius ex varia similis dictionis collocatiōne didicimus, & cum cæteris superioribus variationibus erunt 404.

Si vltimo Monastichi loco statuat
dictio *Aur*, dictio autem *Ad*, quæ ibi
erat in proximè recentis 130. variatio-
nibus, prædicto modo collocetur, ni-
mirum cum primo loco in hunc modum.

405 *Ad Lux Rem Iste Omnem Multis Cuique
Vtilis Est Aur.*

Tum secundo loco in hunc modum,
*Lux Ad Rem Iste Omnem Multis Cuique
Vtilis Est Aur.*

Tum tertio loco in hunc modum,
*Lux Rem Ad Cuique Iste Omnem Multis
Vtilis Est Aur.*

Tum quarto loco in hunc modum,
*Lux Rem Cuique Ad Multis Iste Omnem
Vtilis Est Aur.*

Tum quinto loco in hunc modum,
*Lux Rem Cuique Iste Ad Multis Omnem
Vtilis Est Aur.*

Tum sexto etiã loco in hunc modum.
*Lux Rem Multis Iste Omnem Ad Cuique
Vtilis Est Aur.*

Nam septimo loco eam poni versus
integritas vetat ob insequentem dictio-
nem *vtilis* à vocali inchoatam, vt om-
nibus notum est, si non 130. at saltem
100. nouæ aliæ variationes exurgent,
quæ cum præcedentibus alijs erunt 504.

Si vero dictioni *Rem*, quando ea est
in fine Monastichi modo prædicto, sub-
iungatur dictio *Ad* in hunc modum.

505 *Lux Iste Omnem Cuique Aut Multis Vtilis
Est Rem Ad.*

Expullabunt iterum saltem 130. noui
variationum modi, qui cum reliquis iam
enumeratis erunt 634.

Sin eadem dictioni *Rem* prædicto lo-
co postz subiungatur pro dictione *Ad*
dictio *Aur* in hunc modum,

635 *Lux Iste Omnem Cuique Ad Multis Vtilis
Est Rem Aur.*

764 130 Alij modi nascerur, & eum alijs erunt
11764.

Quod si post dictiõnem *Vtilis* ponat
dictio *Ad* pro dictiõne *Est*, quæ hu-
cuscque proximè prædictam dictiõnem
vtilis insecuta est, & post dictiõnem *Ad*
ponatur dictio *Lux*, prout *Lux* hoc eo-
dem loco fuit in 140. primis variatio-
nibus; dictio autem *Est* ponatur singu-
latim in prædictis locis, i. primo, se-
cundo, tertio, quarto, quinto, sexto, &
septimo in hunc modum,

765 *Est Rem Iste Omnem Cuique Aut Multis
Vtilis Ad Lux.*

894 Aliæ 130. variationes orientur, & cum
11764

ptioribus erunt 894.
Si pro dictiõne *Lux* ponatur vltimo
loco dictio *Rem* in hunc modum,

895 *Lux Iste Omnem Est Cuique Aut Multis
Vtilis Ad Rem.*

Dictio autem *Lux* in prædictis omni-
bus locis alijs, i. secundo, tertio, &c.
vt superius factum fuit, statuat, ena-
scentur noui alijs 130. variationum mo-
di, & simul omnes erunt 1034.

Si post dictiõnem *Rem*, quæ in mox
allatis variationibus vltimo loco fuit,
adiungatur etiam dictio *Est* in hunc mo-
dum,

1035 *Lux Iste Omnem Cuique Aut Multis Vti-
lis Ad Rem Est.*

Iterum 130. multiplicatiõnes ade-
runt, vnde omnes simul fient 1154.

Sin post dictiõnem *Rem* adhuc in
eodem loco stantem ponatur dictiõne
Est dictio *Aur*, in hunc modum.

1155 *Lux Iste Omnem Cuique Est Multis Vti-
lis Ad Rem Aur.*

Rursus enascentur 130. variationes
nouæ, & vna cum cæteris erunt 1284.

Quod si post dictiõnem *Vtilis*, quæ
hucusque semper fuit quintus Monasti-
chi pes, apponatur dictio *Aur*, & post
hanc dictio *Lux*, & postea cæteræ dic-
tiõnes (excepta dictiõne *Vtilis*) præ-
dicto modo varientur, consurgent aliæ
130. variationes, in quibus omnibus
tres vltimæ dictiõnes semper in hunc
modum apparebunt,

1285 *Ad Rem Cuique Omnem Iste Est Multis
Vtilis Aur Lux.*

1414 Et variationes hucusque omnes simul
erunt 1414.

Si post dictiõnem *Aur* ibidem immo-
te persistentem ponatur dictio in hunc
modum,

1415 *Lux Rem Cuique Omnem Iste Est Multis
Vtilis Aur Aur.*

Et primæ septem dictiõnes, vt maxi-
me possunt, variè collocentur, fient
aliæ 130. variationes, & cum reliquis
omnibus erunt 1544.

Si pro dictiõne *Ad* vltimo loco ponat-
ur dictio *Est* in hunc modum,

1545 *Ad Lux Cuique Iste Omnem Multis Rem
Vtilis Aur Est.*

Et reliquæ prædicto modo variè tra-
sponantur, suboriantur aliæ 130. multi-
plicatiõnes, & numerus omnium simul
erit 1674.

Si pro dictiõne *Est* vltimum locum

- habeat dictio Rem in hunc modum,
 1871 Est Ad Lux Multis Cuique Iste Omnem
 Vtilis Aut Rem.
 Exhibunt alij 130. variationum modi,
 1804 vnde omnes simul erunt 1804.
 Si post dictionem Rem in prædictis
 130. variationibus proxime allatis vlti-
 mo loco positam adnectatur dictio Ad
 in hunc modum,
 1805 Est Lux Cuique Iste Omnem Multis Vti-
 lis Aut Rem Ad.
 130. Aliæ Monosyllabi varietates fient,
 quæ cum præcedentibus omnibus erunt
 1934 omnino 1934.
 Sin loco dictionis Ad ponatur dictio
 Est in hunc modum,
 1935 Ad Lux Cuique Iste Omnem Multis Vti-
 lis Aut Rem Est.
 Similiter aliæ 130. variationes cer-
 2064 pentur, atque vniuersæ simul erunt 2064.
 Quod si post dictionem Vtilis pro
 monosyllabis prædictis dictionibus po-
 natur dissyllaba dictio Iste in hunc mo-
 dum,
 2065 Lux Omnem Est Cuique Ad Rem Aut
 Multis Vtilis Iste.
 Et singulæ ex prædictis monosyllabis
 dictionibus, quæ hucusque fuerunt post
 dictionem Vtilis, subeant omnem va-
 riationem, quam superius fieri posse,
 demonstrauius, denuo confluent saltem
 2264 200. alij multiplicationum modi,
 & cum antecedentibus alijs erunt 2264.
 Si post dictionem Iste subiiciatur di-
 ctio Est in hunc modum,
 2265 Lux Omnem Cuique Ad Rem Aut Mul-
 tis Vtilis Iste Est.
 Iterum addentur aliæ variationes
 130. quæ cum superioribus omnibus
 fient 2394.
 Si pro dictione Est eodem loco ponat-
 ur dictio Ad in hunc modum,
 2395 Lux Omnem Cuique Est Rem Aut Multis
 Vtilis Iste Ad.
 Exurgent aliæ 130. multiplicationes,
 2524 ideoque omnes omnino erunt 2524.
 Sin pro dictione Ad ponatur ibidem
 dictio Aut in hunc modum,
 2525 Lux Omnem Cuique Est Rem Ad Multis
 Vtilis Iste Aut.
 Rursus confluent 130. multiplicatio-
 num modi, & cum reliquis omnibus
 2654 erunt 2654.
 Quod si pro dictione Iste post dictio-
 nem Vtilis ponatur dictio Omnem, in
 hunc modum,
 2655 Lux Iste Est Cuique Ad Rem Aut Multis
 Vtilis Omnem,
 Et eodem modo cætera variantur,
 prout superius variari posse vidimus,
 200. aliæ diuersæ variationes exurgent,
 & cum reliquis euadent omnino 2854.
 Sin post dictionem Omnem vltimo
 loco sit dictio Est in hunc modum,
 2855 Lux Iste Ad Rem Cuique Aut Multis
 Vtilis Omnem Est.
 Similiter 130. variationes aliæ nume-
 2984 rabuntur, ac omnes simul erunt 2984.
 Si pro dictione Est ibidem collocetur
 dictio Ad in hunc modum,
 2985 Lux Iste Est Rem Cuique Aut Multis
 Vtilis Omnem Ad.
 Nouæ iterum multiplicationes 130.
 formabuntur, & vna cum reliquis
 3114 erunt 3114.
 Sin vltimo loco pro dictione Ad sta-
 tuatur dictio Aut in hunc modum,
 3115 Lux Iste Est Rem Cuique Ad Multis
 Vtilis Omnem Aut.
 Aliæ itidem 130. multiplicationes
 habebuntur, quæ cum prædictis omni-
 3244 bus numerum 3244 efficiunt.
 Quod si tres istæ dictiones Iste, Rem,
 Ad simul apponantur, & coalescant in
 dactylum, quod nondum in prædictis
 omnibus variationibus factum fuit, in
 hunc modum,
 3245 Iste Rem Ad Omnem Cuique Aut Mul-
 tis Vtilis Est Lux.
 Tum, exceptis tribus vltimis, reliquæ
 dictiones omnes subeant variationem
 omnem, quam, seruata versus ipsius
 integritate, subire possunt, confluent
 alij variationum modi 28, qui cum alijs
 3272 omnibus fient 3272.
 Sin pro dactylo prædicto Iste Rem Ad
 fiat iste alius Cuique Rem Ad, & varie
 collocetur, prout in proxime superio-
 ribus variationibus factum est, in hunc
 modum,
 3273 Cuique Rem Ad Omnem Multis Iste
 Aut Vtilis Est Lux.
 28 Alij modi constituentur, qui si-
 mul cum cæteris erunt 3300.
 Immo, si pro nona dictione Est po-
 natur dictio Aut, ita vt altera in alterius
 locum transeat, haurientur 28. alij va-
 riationum modi tam ex illis modis, in
 quibus dactylus fuit Iste, Rem, Ad in
 hunc modum.
 3301 Iste Rem Ad Omnem Cuique Est Multis
 Vtilis Aut Lux.

- Quam ex illis alijs modis, in quibus
dactylus fuit Cuique Rem Ad, in hunc
modum,
- 3329 *Cuique Rem Ad Omnem Multis Iste Est
Vtilis Aut Lux.*
Ideoque utrinque simul erunt 56. no-
uæ variationes, ac una cum præcedenti-
bus omnibus erunt 3356.
- 3356 Toridem nouæ variationes eruentur,
si post nonam prædictam dictionem,
Aut pro dictione *Lux* ponatur dictio
Est, tam ubi dactylus est *Iste Rem Ad*,
in hunc modum,
- 3357 *Iste Rem Ad Omnem Lux Multis Cui-
que Vtilis Aut Est.*
Quam ubi dactylus est *Cuique Rem*,
Ad in hunc modum,
- 3385 *Cuique Rem Ad Omnem Lux Multis
Iste Vtilis Aut Est.*
Ac proinde nouæ istæ 56. variationes
reliquis omnibus additæ fient 3412.
- 3412 Iterum autem 56. noui variationis
modi colliguntur, si nono loco sit dictio
Est, decimo vero dictio *Aut* tam ubi
dactylus est *Iste Rem Ad* in hunc mo-
dum,
- 3413 *Iste Rem Ad Omnem Lux Multis Cuique
Vtilis Est Aut.*
Quam ubi dactylus est *Cuique Rem*,
Ad, in hunc modum,
- 3441 *Cuique Rem Ad Omnem Lux Multis
Iste Vtilis Est Aut.*
Et subinde omnes simul variationum
modi hucusque erunt 3468.
- 3468 Quod si post dictionem *Vtilis* semper
hucusque immotam, ponatur dictio *Iste*,
quando *Cuique Rem Ad* dactylus est,
deinde reliqua, quam maximè fieri po-
terit, varientur, inde 40. saltem varia-
tiones aliæ prodibunt, in hunc modum,
- 3469 *Cuique Rem Ad Est Aut Lux Multis Om-
nem Vtilis Iste.*
Vnde hi noui variationum modicum
superioribus omnibus iuncti fient 3508.
- 3508 Si post dictionem *Iste* ponatur dictio
Est in hunc modum,
- 3509 *Cuique Rem Ad Omnem Lux Aut Mul-
tis Vtilis Iste Est.*
Reliquis prædicto modo variatis,
euenient alij 40. variabilitatis modi, &
omnes omnino erunt 3548.
- 3548 Sin pro dictione *Est* ponatur decimo
loco dictio *Aut*, in hunc modum,
- 3549 *Cuique Rem Ad Omnem Lux Est Multis
Vtilis Iste Aut.*
Iterum 40. aliæ variationes erunt,
- 3588 pent, ita ut cunctæ simul sint 3588.
Quod si post dictionem *Vtilis* non-
dum è sua sede remotam ponatur: deci-
mo loco dictio *Omnem*, tam ubi dacty-
lus est *Iste Rem Ad* in hunc modum,
- 3589 *Iste Rem Ad Est Multis Lux Aut Cuique
Vtilis Omnem.*
Quam ubi dactylus est *Cuique Rem
Ad*, in hunc modum,
- 3629 *Cuique Rem Ad Est Multis Lux Aut Iste
Vtilis Omnem.*
Succrescent alij 80. variationum mo-
di, & hætenus erunt simul omnes 3668.
- 3668 Si vero post dictionem ipsam *Omnem*
adnectatur dictio *Est*, quando da-
ctylus est *Cuique Ad Rem*, & ante *Cui-
que Rem Ad* est dictio *Iste*, ita ut di-
ctiones istæ *Iste Cuique Rem Ad* iun-
ctim sint duo dactyli, in hunc modum,
- 3669 *Iste Cuique Rem Ad Aut Multis Lux
Vtilis Omnem Est.*
Tres nouæ variationes exprimentur,
ut numerus omnium hucusque sit 3671.
- 3671 Si autem pro prædicta dictione *Est*
ultimo loco posita post dictionem *Omnem*
ponatur dictio *Aut*, in hunc mo-
dum,
- 3672 *Iste Cuique Rem Ad Est Multis Lux Vtilis
Omnem Aut.*
Tres itidem aliæ variationes extor-
quebuntur, & cum vniuersis alijs iam
allatis erunt 3674.
- 3674 Quod si post dictionem *Vtilis* pro di-
ctionibus *Omnem Est* ponantur hæc duæ
Est Lux in hunc modum,
- 3675 *Iste Cuique Rem Ad Omnem Aut Multis
Vtilis Est Lux.*
Alij 5. modi variationum addentur,
ut penitus omnes hucusque sint 3679.
- 3679 Si pro dictione *Est* nono loco posita,
ponatur *Aut*, & mutuo suum inter se
altera alteri locum det in hunc modum
- 3680 *Iste Cuique Rem Ad Omnem Est Multis,
Vtilis Aut Lux.*
Aliæ rursus 5. variationes patefient,
quæ cum reliquis euadent 3684.
- 3684 Si post dictionem *Vtilis* ponatur di-
ctio *Aut* in fine, ad hunc modum,
- 3685 *Lux Multis Omnem Iste Cuique Rem
Ad Vtilis Est Aut.*
2. Nouæ variationes expromentur,
& cum cæteris erunt 3686.
- 3686 Si post dictionem *Vtilis* ponatur pri-
mo dictio *Aut*, tum dictio *Est* in fine
Monosyllabi in hunc modum,
- 3687 *Lux Multis Omnem Iste Cuique Rem Ad
Vti-*

Vtilis Aut Est.

3688 Binæ aliz variationes suborientur, & cum alijs omnibus fient omnino 3688.

Hactenus dictio *Vtilis* semper fuit quintus Monostichi pes; quid si ibidem pro dictione *Vtilis* ponatur alius dactylus? certè si ibi ponantur dictiones *Iste Rem Ad*; dictio autem *Vtilis* ponatur, vbi tres illæ dictiones simul erant, in hunc modum,

3689 *Vtilis Omnem Cuique Aut Multis Iste Rem Ad Est Lux.*

Tum fiat ea omnis collocatio, & varia reliquarum dictionum transpositio, quam superius indicauimus, aduenient 212. noui variationum modi, prout colligi potest à variatione 3244. vsque ad 3688. ac proinde omnes simul variationum,

3900 modi hucusque erunt 3900.

Sin pro dictione *Iste* ponatur ibi *Cuique*, vbi erat dictio *Iste*, & Monostichon fiat in hunc modum,

3901 *Vtilis Omnem Multis Iste Aut Cuique Rem Ad Est Lux.*

Occurrent nobis, mutatis mutandis, prout superius visum est, aliz 212. variationes, vt indidem patet, nec variationes omnes simul pauciores erunt,

4112 quam 4112.

Quod si ante prædictas tres dictiones *Cuique Rem Ad* in dactylum pro quinto Monostichi pede coalescentes collocetur dictio *Iste*, prout factum fuit à variatione 3698. vsque ad 3688. in hunc modum,

4113 *Vtilis Aut Multis Omnem Iste Cuique Rem Ad Est Lux.*

Dignoscetur iterum 70. alij variationum modi, fientque vna cum reliquis omnibus 4182.

4182 Quid si pro quinto, & sexto Monostichi pede sint tres istæ dictiones *Iste Cuique Ad* in hunc modum?

4183 *Aut Multis Est Lux Rem Omnem Vtilis Iste Cuique Ad.*

Certe, si primæ tantum quatuor dictiones *Aut Multis Est Lux* varientur inter se, vt variari possunt, adiungentur 24. nouæ variationes, quæ cum alijs superius enumeratis complebunt summam 4206.

4206 Si dictio *Rem* ponatur ante dictionem *Aut*, ita vt vnam, eandemque syllabam eum subsequente constituat in prædictis 24. variationibus, in hunc modum,

4207 *Rem Aut Multis Est Lux Omnem Vtilis Iste Cuique Ad.*

Aperientur 24. alij variationum fontes, vnde ex omnes erunt 4230.

4230 Si eadem dictio *Rem* eodem modo anteponatur, & coniungatur cum dictione *Est* in hunc modum,

4231 *Aut Multis Rem Est Lux Omnem Vtilis Iste Cuique Ad.*

Dehuc 24. alios multiplicationum modos intuebimur, qui cum alijs omnibus erunt 4254.

4254 Si dictio *Omnem* ponatur in principio Monostichi, & dictio *Rem* locum teneat, in quo erat dictio *Omnem*, i. ante dictionem *Vtilis*, in hunc modum,

4255 *Omnem Aut Multis Est Lux Rem Vtilis Iste Cuique Ad.*

Tum variantur quatuor illæ dictiones *Aut Multis Est Lux*, quoties variari possunt, obuiæ nobis erunt 12. nouæ variationes, & simul omnes hactenus erunt 4266.

4266 Si dictio *Omnem* detrudatur è primo in secundum Monostichi locum, i. post primam dictionem in hunc modum.

4267 *Aut Omnem Est Multis Lux Rem Vtilis Iste Cuique Ad.*

Et prædictæ quatuor dictiones toties variantur, quoties possunt, rursus exhibent aliz 12. variationes, & cum præcedentibus erunt 4278.

4278 Idipsum fiet, si dictio *Omnem* descendat ad tertium locum in hunc modum,

4279 *Aut Multis Omnem Est Lux Rem Vtilis Iste Cuique Ad.*

Deinde ad quartum in hunc modum.

3291 *Aut Multis Lux Omnem Est Lux Rem Vtilis Iste Cuique Ad.*

Vnde omnes hucusque variationum modi simul erunt 4302.

4302 Si in prædictis variationibus à 4254. vsque ad 4302. ante dictionem *Omnem* stet dictio *Rem* in hunc modum,

4303 *Rem Omnem Aut Multis Est Lux Vtilis Iste Cuique Ad.*

48 Alias va ietates videbimus, & hæc cum reliquis enadent 4350.

4350 Si dictio *Vtilis* statuatur in principio Monostichi; dictiones autem *Rem Omnem* ibi sint, vbi erat dictio *Vtilis*, in hunc modum,

4351 *Vtilis Aut Multis Est Lux Rem Omnem Iste Cuique Ad.*

Tum, vt maxime possunt variè collocen-

locentur prædictæ quatuor illæ dictiones
Aut Multis Est Lux, 12. uouæ fient va-
4362 riationum formæ, & omnes erunt 4362.

Quod si dictio *Vilis* sequatur singu-
las ex prædictis quatuor dictionibus Aut
Multis Est Lux, vbi id fieri poterit, in-
hunc, & similem alium quemcunque
modum,

4363 Multis Vilis Aut Est Lux Rem Omnem
Iste Cuique Ad.

Et semper in vnaquaque prædictæ di-
ctionis *Vilis* transpositione fiat varia-
illa istarum quatuor dictionum Aut
Multis Est Lux collocatio, quæ fieri
poterit, saltem 24. alios variationum
modos habebimus, & cum superioribus
4386 omnibus omnium summa erit 4386.

Si dictio *Vilis* in principio Monostichi
statuatur, quando dictio *Rem* vnam
eandemque syllabam facit cum dictione
Aut, prout in variationibus iam dictis a
4206. vsque ad 4230. factum est in hunc
modum,

4387 Vilis Est Lux Rem Aut Multis Omnem
Iste Cuique Ad.

12 Nouæ variationes elucescent,
4398 ideoque omnes hæcenus erunt 4398.

Si eadem dictio *Vilis* permisceatur,
vbi fieri potest, cum prædictis 4. dictio-
nibus, quando dictio *Rem* vnam sylla-
bam efficit cum Aut, in hunc modum,

4399 Lux Rem Aut Vilis Est Multis Omnem
Iste Cuique Ad.

4410 12 Aliæ variationes adiunguntur, & cum
primis erunt 4410.

Præterea 24. aliæ variationes produ-
centur, si dictio *Rem* vnam syllabam
formet cum dictione Est, tum autem
dictio *Vilis* sit non tantum in principio
Monostichi in hunc modum,

4411 Vilis Aut Lux Rem Est Multis Omnem
Iste Cuique Ad.

Sed alibi, & vbilibet, dummodo an-
te quatuor vltimas dictiones, in hunc
modum,

4423 Lux Rem Aut Vilis Est Multis Omnem
Iste Cuique Ad.

4434 Omnesque simul cum præcedentibus
erunt 4434.

Si dictio *Vilis* modo Monostichi ca-
put sit in variationibus omnibus a 4254.
vsque ad 4302. in quibus dictio *Omnem*
præponitur tum dictioni Aut, tum dictio-
ni Est, in hunc modum,

4435 Vilis Omnem Aut Multis Est Lux Rem
Iste Cuique Ad.

Modo etiam alibi, sed semper ante
quatuor prædictas vltimas dictiones col-
locetur, in hunc modum,

4447 Multis Vilis Omnem Aut Est Lux Rem
Iste Cuique Ad.

Saltem 36. nouæ variationes eue-
nient, quæ simul cum alijs omnibus
4470 præcedentibus fient 4470.

Sin in variationibus a 4302. vsque
ad 4350. in quibus semper dictio *Rem*
præponitur dictioni *Omnem*, constitu-
tur dictio *Vilis* (quæ ibi pro quarto
Monostichi pede fuit) tum in principio
Monostichi, in hunc modum,

4471 Vilis Aut Rem Omnem Est Multis Lux
Iste Cuique Ad.

Tum post primum Monostichi pedem
in hunc alium,

4494 Rem Omnem Aut Vilis Est Multis Lux
Iste Cuique Ad.

Tum etiam post tertium pedem, in
hunc ipsum,

4518 Rem Omnem Aut Multis Vilis Est Lux
Iste Cuique Ad.

Et cæteræ dictiones, exceptis tribus
vltimis *Iste Cuique Ad*, variantur. sem-
per, quantum possint, dummodo ta-
mendictio *Rem* semper præcedat di-
ctionem *Omnem*, vt dictum est, ex sin-
gulis prædictis tribus varijs dictionis *Vilis*
collocationibus, i. ante primum Mo-
nostichi pedem, post illum, & post se-
cundum, saltem 24. nouæ variationes
efformabuntur, quæ ter multiplicatæ,
& cum antecedentibus vniuersis vni-
tæ, non erunt omnino pauciores,
4542 quam 4542.

Quod si pro dictione *Ad*, quæ à va-
riatione 4182. vsque ad 4542. fuit vlti-
mo loco, ponatur in fine Monostichi
dictio Aut, in hunc modum,

4543 Ad Multis Est Lux Rem Omnem Vilis
Iste Cuique Aut.

Et tunc fiant variationes omnes, quæ
fieri omnino possunt à prædicto numero
4182. vsque ad 4542. inde saltem 180
nouæ variationum modi clarescent, &
cum cæteris omnibus fient 4722.

4723 Si idipsum fiat in dictione Est, ita vt
hæc sit in fine Monostichi pro dictione
Aut, in hunc modum.

4723 Aut Multis Ad Lux Rem Omnem Vilis
Iste Cuique Est.

Iterum totidem, i. 180. aliæ va-
riationes exponuntur, quæ cum superiori-
bus omnibus prorsus summam 4902.

4902 implebunt.

Quid autem si primæ duæ syllabæ dictionis *Cuique* cum alia syllaba præcedenti quantum pedem, nempe dactylum in Hexametro nostro Monosticho efforment? quam multa iterum novarum variationum seges excresecet? certe si Monostichon fiat hoc modo,

4903 *Aut Multis Lux Est Rem Omnem Vilis Ad Cuique Iste.*

Et priores quatuor dictiones solæ, cæteris immotis, varientur, quoties variari possunt, in primis alios 24. variationum modos habebimus, qui una cum alijs omnes erunt 4926.

4926 Si dictio *Rem* in mox allatis modis sit semper tum ante dictionem *Aut*, in hunc modum,

4927 *Rem Aut Multis Lux Est Omnem Vilis Ad Cuique Iste.*

Tum ante dictionem *Esi*, in hunc modum,

4931 *Aut Multis Lux Rem Est Omnem Vilis Ad Cuique Iste.*

In lucem veniēt 48. novæ variationes, & fient simul omnes 4974.

4974 Si dictio *Omnem* primum subeat Monostichi locum in prædictis variationibus à 4902. vsque ad 4974. in hunc modum, & similes alios,

4975 *Omnem Aut Multis Est Lux Rem Vilis Ad Cuique Iste.*

4987 *Omnem Est Rem Aut Multis Lux Vilis Ad Cuique Iste.*

4993 *Omnem Aut Rem Est Multis Lux Vilis Ad Cuique Iste.*

Suboriantur inde 24. aliæ variationes novæ, quæ cum alijs erunt omnino 4998.

4998 Si eadem dictio *Omnem* præcedat dictionem *Aut* etiam in alijs locis omnibus, præterquam in principio Monostichi, in hunc modum,

4999 *Multis Omnem Aut Est Lux Rem Vilis Ad Cuique Iste.*

Saltem 18. novi modi alij colligentur; vnde omnes simul erunt 5016.

5016 Si ipsamet dictio *Omnem* præponatur dictioni *Est* in prædictis alijs Monostichi locis in hunc modum.

5017 *Multis Omnem Est Aut Lux Rem Vilis Ad Cuique Iste.*

5034 18 Alij modi comparebunt, & una omnes erunt 5034.

Si dictio *Rem* præeat dictioni *Omnem* in variationibus iam positis à 4974. vsq;

ad 5034. in hunc modum,

5035 *Rem Omnem Aut Multis Est Lux Vilis Ad Cuique Iste.*

60. Aliæ varietates exprimentur, ita vt eundem simul sint 5094.

Quod si dictio *Vilis* cæteris omnibus præponatur in Monosticho a variatione 4902. vsque ad 4926. vbi versus integritas non obstat, in hunc modum,

5036 *Vilis Aut Multis Lux Est Rem Omnem Ad Cuique Iste.*

12 Variationum formæ iterum proponentur, & ideo omnes erunt 5106.

5106 Si dictio prædicta *Vilis* sit vel post dictionem *Multis* in principio Monostichi positam, in hunc modum,

5107 *Multis Vilis Aut Lux Est Rem Omnem Ad Cuique Iste.*

Vel post aliam quamlibet dictionem ex his quatuor *Multis Aut Lux Est* vbi libet positam, dummodo versus id integritas patiatur, & quinque ultimæ dictiones invariata ibidem permaneant, in hunc modum,

5111 *Multis Aut Lux Vilis Est Rem Omnem Ad Cuique Iste.*

16 Novæ variationes afferentur, & hucusque cunctæ erunt 5122.

5122 Si eadem dictio *Vilis* redeat ad primum Monostichi locum à variatione 4926. vsque ad 4974. vbi id fieri per versus integritatem licebit, tam in hunc modum,

5123 *Vilis Est Rem Aut Multis Lux Omnem Ad Cuique Iste.*

Quam in hunc alium,

5129 *Vilis Aut Rem Est Multis Lux Omnem Ad Cuique Iste.*

12 Alij varietatum modi comperientur, qui cum alijs omnibus erunt 5134.

5134 Sin ipsamet dictio *Vilis* alia subeat loca, dummodo dictio *Rem* semper præponatur dictioni *Aut*, vel dictioni *Est*, & invariata remaneant quatuor ultimæ dictiones, tam in hunc modum,

5135 *Rem Aut Lux Vilis Est Multis Omnem Ad Cuique Iste.*

Quam in hunc alium,

5143 *Rem Est Lux Vilis Aut Multis Omnem Ad Cuique Iste.*

16 Varietates aliæ conspiciuntur, & cum reliquis erunt 5150.

5150 Quod si dictio *Vilis* rursus sit in principio Monostichi à variatione 4974. vsque ad 4998. in hunc modum, & similes alios.

- 5151 *Vtilis Omnem Aut Multis Est Lux Rem.*
Ad Cuique Iste.
5163 *Vtilis Omnem Est Rem Aut Multis Lux*
Ad Cuique Iste.
5169 *Vtilis Omnem Aut Rem Est Multis Lux Ad*
Cuique Iste.

24. Nouæ varietatum multiplicationes
fearient, & simul omnes hucufque
erunt 5174.

- Si dictio *Vtilis* ante dictionem *Omnem*
fit in alijs quoque locis extra prin-
cipium *Monofthichi*, inuariatis tamen,
semper tribus vltimis dictionibus *Ad*
Cuique Iste, in hos, & similes modos,
5175 *Multis Vtilis Omnem Est Rem Aut Lux*
Ad Cuique Iste.
5183 *Multis Vtilis Omnem Aut Rem Est Lux*
Ad Cuique Iste.
Emanabunt iterum 16. alie varietatum
formæ, quæ cæteris adiunctæ summam
5190 conficiunt 5190.

Si dictio *Vtilis* sequatur dictionem
Omnem, hæc autem dictionem *Rem*,
& prædictæ tres dictiones simul subse-
quantur dictionem aliquam in capite,
Monofthichi profitam in hunc modum,

- 5191 *Lux Rem Omnem Vtilis Est Multis Aut*
Ad Cuique Iste.
Tum reliquæ dictiones omnes (ex-
ceptis tribus vltimis, quæ inuariatæ re-
manere debent) quantum fieri potest,
varientur, & rursus variationes haurien-
tur, ita vt omnes omnino hucufque sint
5198.

Quod si dictio *Ad*, quæ à variatione
4901, hucufque semper inuariata per-
manfit in ante penultimo *Monofthichi*
loco, ponatur ante dictionem *Multis*;
dictio autem *Est* fit vbi erat *Ad* in hunc
modum,

- 5199 *Ad Multis Lux Aut Rem Omnem Vtilis*
Est Cuique Iste.

Et, inuariatis sex vltimis dictionibus,
cæteræ varientur, vt possunt, 6. noui
variationum modi creabuntur, totidem-
que alij sequentur, si dictio *Ad* sit ante
dictionem *Lux* in prædictis 6. variationi-
bus, in hunc modum,

- 5205 *Ad Lux Multis Aut Rem Omnem Vtilis*
Est Cuique Iste.

Immo 6. alij accedent, si prædicta
dictio *Ad* præponatur in prædictis varia-
tionibus dictioni *Rem*, in hunc modum,

- 5211 *Multis Lux Aut Ad Rem Omnem Vtilis*
Est Cuique Iste.

- 5216 Ac proinde omnes erunt 5216.

Si dictio *Omnem* si ante dictionem
Aut in prædictis 18. variationibus pro-
ximè allatis in hunc modum.

- 5217 *Ad Multis Lux Omnem Aut Rem Vtilis Est*
Cuique Iste.

- 5234 Aliæ 18. variationes explicabuntur, &
omnes erunt 5234.

Si eadem dictio *Omnem* transferatur
ante dictionem *Ad* in prædictis iisdem
variationibus à 5198. ad 5216. in hunc
modum,

- 5235 *Omnem, Ad Multis Lux Aut Rem Vtilis*
Est Cuique Iste.

- 5252 Aliæ 18. varietates enumerabuntur,
& cum reliquis erunt 5252.

Quod si dictio *Rem* præponatur di-
ctioni *Ad* à 5198. vsque ad 5234. obuios
se se nobis dabunt 36. noui variationum
modi in hunc modum,

- 5253 *Rem Ad Multis Lux Aut Omnem Est Vtilis*
Cuique Iste.

- 5288 Et subinde simul omnes euadent 5288.

Si dictio *Rem* præponatur dictioni
Aut in prædictis 36. variationibus, to-
tidem alie resultabunt in hunc mo-
dum,

- 5389 *Ad Multis Lux Rem Aut Omnem Vtilis*
Est Cuique Iste.

- 5324 Ideoque simul omnes fient 5324.

Si dictio *Rem* præponatur dictioni
Omnem à 5216. ad 5252. in hoc mo-
dos, & his similes,

- 5325 *Ad Multis Lux Rem Omnem Aut Vtilis*
Est Cuique Iste.

- 5345 *Rem Omnem Ad Multis Lux Aut Vtilis Est*
Est Cuique Iste.

- 5360 36. Alij modi prouenient, ita vt cun-
cti simul sint 5360.

Quod si dictio *Vtilis* cæteris omnibus
præponatur, tum sequatur dictio *Ad*
præposita dictio *Multis*, in hunc mo-
dum,

- 5361 *Vtilis Ad Multis Lux Aut Rem Omnem*
Est Cuique Iste.

Et, inuariatis tribus vltimis dictioni-
bus, cæteræ varientur, vt possunt, 6.
alie variationes componentur, cum
quibus præcedentes omnes futuræ
sunt 5366.

- 5366 Totidem superuenient, si post *Ad*
sequatur *Lux* in hunc modum.

- 5367 *Vtilis Ad Lux Multis Aut Rem Omnem Est*
Cuique Iste.

Totidem, si post *Ad* sit dictio *Rem*,
& cæteræ tam varie collocentur, sicuti
superius dictum est, in hunc modum.

5373 *Vtilis Ad Rem Aut Lux Multis Omnem Est Cuique Iste.*

5378 Vnde hucusque omnes erunt 5378.

Si dictio *Vtilis* remaneat in principio Monostichi, sed illam sequatur dictio *Aut*, in hunc modum,

5379 *Vtilis Aut Multis Lux Ad Rem Omnem Est Cuique Iste.*

Tum, inuariatis tribus vltimis, alia varientur, vt in precedentibus à 5360. vsque ad 5378. saltem 18. alij variationum modi eruentur, cum quibus numerus omnium hucusque erit 5396.

5396 Si vero dictionem *Vtilis* in principio positam subsequatur dictio *Omnem*, & reliqua fiant, prout diximus in mox allatis variationibus in hunc modum,

5397 *Vtilis Omnem Ad Multis Lux Aut Rem Est Cuique Iste.*

Saltem 18. nouæ varietates haberi poterunt, quæ cum superioribus erunt 5414.

5414 Quod si dictio *Vtilis* sit in quibusuis alijs locis, præterquam vel in principio Monostichi, vel ante tres vltimas illius dictiones, in hunc modum,

5415 *Multis Vtilis Aut Lux Ad Rem Omnem Est Cuique Iste.*

Saltem 40. nouarum variationum inuentio nobis constabit, cum quibus alia omnes summam 5454. perficient.

5454 Si autem nono Monostichi loco inferatur dictio *Aut* pro dictione *Est*, & cæteræ varie collocentur, prout factum est à 5198. vsque ad 5454. in hunc & prædictum quemlibet alium modum,

5455 *Ad Multis Lux Est Rem Omnem Vtilis Aut Cuique Iste.*

5456 Nouæ variationes elucescent, cum quibus alia fient 5710.

5710 Quod si ante duas vltimas Monostichi dictiones prædictas sit quæuis alia dictio, præter *Ad*, *Est*, & *Aut*, quæ in prædictis 808. variationibus à 4902. hucusque ibi fuerunt, ita vt omnes Monostichi dictiones, exceptis duabus vltimis, quam varie possunt collocentur, in hunc, similemque modum,

5711 *Vtilis Omnem Ad Rem Est Lux Aut Multis Cuique Iste.*

Saltem 538. alij variationum modi tradentur, ideoque omnes hucusque simul satis erunt ad numerum 6148.

6148 Deinceps tamen si ad vltimum Monostichi locum post dictionem *Iste* descendat dictio *Est*, in hunc modum,

6249 *Aut Multis Lux Omnem Rem Vtilis Ad Cuique Iste Est.*

Tum fiant omnes priorum nouæ dictionum variationes, quæ fieri possunt à 4902. vsque ad 6248. ex illis 1346. saltem 673. nouæ variationes extrahentur, cum quibus cæteræ omnes fient 6921.

6921 Totidem alia, i. 673. rursus indicabuntur, si vltimo loco pro *Est* sit dictio *Ad*, & reliqua fiant, vt in proxime allatis visum est, in hunc modum,

6922 *Aut Multis Lux Omnem Rem Vtilis Est Cuique Iste Ad.*

7594 Ideoque simul cum alijs erunt 7594.

Totidemque iterum, i. 673. adnascuntur variationes alia, si in finem Monostichi pro prædicta dictione *Ad* transferatur *Aut*, in hunc modum,

7595 *Ad Multis Lux Omnem Rem Vtilis Est Cuique Iste Aut.*

Ac proinde hucusque variationum omnium numerus erit 8267.

8267 Quod si dictionem *Cuique* sequatur vltimo loco dictio *Omnem*, in hunc modum,

8268 *Aut Multis Lux Est Rem Vtilis Ad Cuique Omnem.*

Tum fiant variationes omnes à 4902. vsque ad 8268. ita vt semper eo in loco, in quo fuit dictio *Omnem*, collocetur dictio *Iste*, & contra: tot variationes nouæ hic erunt, quot ibi fuerunt, nimirum 1346. quarum summa cum alijs simul erit 9613.

9613 Si vero ex tribus hisce dictionibus *Iste Rem Ad* fiat dactylus, & inuariatis duabus vltimis *Cuique Omnem*, re liquæ, quam maxime possunt, varie collocentur, in hunc modum,

9614 *Iste Rem Ad Aut Multis Lux Vtilis Est Cuique Omnem.*

Saltem 76. nouæ variationes reperientur, cum quibus alia omnes 9689. summam complebunt.

Sed si dictionem *Omnem* insequatur extremo loco dictio *Ad*, in hunc modum,

9690 *Vtilis Iste Aut Multis Lux Est Rem Cuique Omnem Ad.*

Est fiant variationes ad prædictum modum, quotquot fieri possunt, à variatione 8267. vsque ad 9613. denuo comparabuntur saltem 383. variationes alia, quæ cum precedentibus omnino

10362 fient 10362.

Si

Si in prædicto extremo Monostichi loco sit dictio *Aut* pro dictione *Ad*, & fiant omnes variationes prædictæ à 8267. usque ad 9613. in hunc modum,
10363 *Vilis Iste Ad Multis Lux Est Rem Cuique Omnem Aut.*

Saltem aliæ 673. priorum variationum summam augebunt, nam antecedentes cum his fient 11035.

Rursumque aliæ 673. succrescent, si eodem modo pro dictione *Aut* sit in fine Monostichi dictio *Esi*, in hunc modum,
11036 *Vilis Iste Ad Multis Lux Aut Rem Cuique Omnem Est.*

Ac proinde variationum omnium erit 11708.

Verum, si post dictionem *Cuique* ad sit dictio *Ad*, & in fine Monostichi collocetur dictio *Lux*, in hunc modum,
11709 *Vilis Iste Omnem Aut Multis Est Rem Cuique Ad Lux.*

Rursumque fiant variationes omnes, quotquot fieri possunt 9689. usque ad 10362. aderunt iterum aliæ 673. cum quibus cæteræ omnes evadent omnino 12381.

Si post dictionem *Ad* ibidem persistentem statuatur dictio *Rem*, in hunc modum,
12382 *Vilis Iste Omnem Aut Multis Est Lux Cuique Ad Rem.*

Totidem alij variationum modi succedent, & cuncti simul erunt 13054.

Si ulterius post dictionem *Rem* sit dictio *Esi*, in hunc modum,
13055 *Vilis Iste Omnem Multis Aut Lux Cuique Ad Rem Est.*

Et tunc iam sæpius superius indicatæ variationes fiant, 673. aliæ præcedentibus accedent, & omnes omnino 13727 fient 13727.

Sin pro dictione *Esi* ibidem sit dictio *Aut*, in hunc modum,
13728 *Vilis Iste Omnem Multis Est Lux Cuique Ad Rem Aut.*

Præsto erunt aliæ 673. variationes, ut universæ iam sint 14400.

Quod si dictionem *Cuique* sequatur dictio *Aut*, & ultimo loco sit dictio *Lux*, in hunc modum,
14401 *Vilis Iste Omnem Ad Rem Multis Est Cuique Aut Lux.*

673. Variationum formæ efformabuntur, ita ut omnes simul iam, 15073 sint 15073.

Si pro ultima dictione *Lux* sit dictio *Ad*, in hunc modum,

15074 *Vilis Iste Omnem Est Rem Lux Multis Cuique Aut Ad.*

Demum, factis prædictis variationibus, adinvenientur aliæ 673. quarum simul cum reliquis omnibus numerus 15746 erit 15746.

Si ibidem pro dictione *Ad* sit dictio *Esi*, in hunc modum,

15747 *Vilis Iste Omnem Ad Rem Lux Multis Cuique Est.*

Totidem rursum resurgentur, unde variationes omnes hæcenus inuentæ numerabuntur 16419.

Si eodem loco pro dictione *Esi* collocetur dictio *Rem* in hunc modum,

16420 *Vilis Iste Omnem Ad Multis Est Lux Cuique Aut Rem.*

Cum hic rursus alij 673. variabilitatis modi promanent, omnes simul ad 17092 17092. numerum pervenient.

Totidem alij provenient, si post dictionem *Rem* sit dictio *Ad*, in hunc modum,

17093 *Vilis Iste Omnem Multis Est Lux Cuique Aut Rem Ad.*

Ideoque vna omnes ad 17765. summam pertingent.

Immo totidem iterum exponentur, si ultimo loco pro dictione *Ad* sit dictio *Esi*, in hunc modum,

17766 *Vilis Iste Omnem Multis Ad Lux Cuique Aut Rem Est.*

Vnde isti 673. nuper additi fient cum præcedentibus 18438.

Quod si dictionem *Cuique* octavo loco positam sequatur nono dictio *Esi*, tum decimo, & ultimo dictio *Lux*, in hunc modum,

18439 *Vilis Iste Omnem Ad Rem Multis Aut Cuique Est Lux.*

673. Novæ variationes cum cæteris venient, & erunt omnes 19111.

Totidem aliæ patebunt, si pro ultima dictione *Lux* sit dictio *Aut*, in hunc modum,

19112 *Vilis Iste Omnem Ad Rem Multis Lux Cuique Est Aut.*

Ac propterea crescent hæc variationes cum alijs ad numerum 19784.

Nec pauciores aliæ supererunt, si pro dictione *Aut*, extremo Monostichi loco sit dictio *Ad*, in hunc modum,

19785 *Vilis Iste Omnem Aut Rem Multis Lux Cuique Est Ad.*

31 1- -1- -1- -1-
 41 1- -1- -1-
 51 1- -1- -1- -1-
 61 1- -1- -1- -1-

In istis sex ideis dictiones trisyllabæ, & monosyllabæ manent immobiles: At quia dissyllabæ sunt tres, habebunt sex combinationes, quæ ductæ in sex ideas dabunt versus 36. Huc pertinent etiam istæ duæ ideæ.

1- -1- -1- -1- MAPTAPA 1- -1- -1-
 1 MAPTAPA 1- -1- -1-

quarum quælibet habet sex modos. Ergo Spondaicum primum habet 48 metamorphoses.

Quarta linea est retrocursus tertiæ, & ideo etiam 48 modos habet.

Quinta est recursus secundæ, & hanc ob rem habet modos 72.

Prima 120. Ultima recurrit primam, & Secunda 72 habet combinationes 120.

Tertia 48. Hinc patet Proteum hunc

Quarta 48 Mellissimum in 480. formas mutari

Quinta 72 posse.

Sexta 120.

Summa 480

AGNO consilio hos duos Proteos coniunxi, ut videat curiosus Philomusus, quantum augeatur combinationum numerus, si vnica vox in duas diuidatur. Attentè contempleris vtrumque: nam illorum discrimen in hoc consistit, quod loco vocis BEPNAPΔΟΣ, quam in priori suspicimus, voces ΘΩΜΑΣ & KHP in posteriori habeamus: nam si adhuc vocem ΘΩΜΑΣ in duos monosyllabas placeret subdividire, adhuc magis & magis metamorphoseon numerus augetur.

1 1- -1- -1- -1- -1- MAPTAPA 1- -1-
 2 1- -1- -1- -1- -1-
 3 1- -1- -1- -1- -1-
 4 1- -1- -1- -1- -1-
 5 1- -1- -1- -1- -1-
 6 1- -1- -1- -1-
 7 1- -1- -1-
 8 1- -1- -1- -1- -1-
 9 1- -1- -1-
 10 1- -1- -1-

Sunt ideæ 10: in singulis voces dissyllabæ 4. commutantur 24 vicibus: & monosyllabæ bis 48 per 10. dant 480. Ergo servatâ Carminis Heroici mensurâ tot sunt huius Protei Angelici combinationes.

Versus Dactylici habent vocem MAPTAPA in ultimo loco. Et quia præcedunt sex, quæ possunt quoquo modo disponi habebunt 720. combinationes.

Prima classis spondaicorum habent vocem MAPTAPA in regione quartâ, & reducitur ad has ideas.

1 1- -1- -1- -1- -1- MAPTAPA 1- -1- -1-
 2 1- -1- -1- -1-
 3 1- -1- -1- -1-
 4 1- -1- -1- -1-
 5 1- -1- -1-
 6 1- -1- -1- -1-
 7 1- -1- -1- -1- MAPTAPA 1- -1- -1-
 8 1- -1- -1-
 9 1- -1- -1-

Sunt novem; & in singulis voces 4. dissyllabæ 24. vicibus commutantur: & 2. monosyllabæ bis vnde sunt in singulis ideis 48. modi: ergo duæ 48. in 9. & habebis 432. & tot esse metamorphoses huius spondaici conclude.

Primus spondaicus regrediendo dat secundum: Heroicus regrediendo spondaicum tertium: & tandem Dactylicus regrediendo dat spondaicum quartum: Ergo siquidem iam cognoscitur correspondentia: omnes versus ad numerum & supputationem reducamus. Sunt enim.

Dactylici	720	Habet igitur Proteus Angelicus formas 3,
Heroici	480	264: habebat Mellissimus
Spondaici I.	432	480. Ergo Angelicus est
Spondaici II.	432	quasi septies numerosior
Spondaici III.	480	& maior. Ergo cuius-
Spondaici IV.	720	cunque vocis divisio mi-
Summa	3264	rum in modum numerum

metamorphoseon auget, quod fuerat, demonstrandum.

PROTEVS III.

Ad laudem Alexandri VII. Pontificis Optimi Maximi.

ΣΤ ΚΤΕΡ, ΝΟΤΣ, ΑΙΣ, ΝΑΤΣ, ΣΕΙΡ, ΛΑΣ, ΠΤΡ, ΦΛΟΣ, ΓΕΛΑ, ΦΘΣ, ΔΡΤΣ.

D X V.

ST admodum Reuerendus D. Carolus de Thomaso, seculus, Palma Ducum filius, hæcscque : Resolutione generosa Deo & sibi viuere, descolerans, Ducatum resignauit fratri, & vale dicens Mundo Clericorum Regularium Sanctissimæ Religioni se adscripsit, in quâ pietati & Theologiæ studens summâ cum laude

& omnium ædificatione versatur. Edidit multos libros pios : multos etiam scholasticos : quos libenter & vtiliter legunt eruditi & asceñci : & quia Theologicam Arborem [in quâ torum S. Thomam ad compendium eruditum, reduxit, & conclusionum deduxit propagines & genealogias, vt scirer Lector quo aliax modo nascerentur ex alijs] Alexandro VII. Sanctissimo D. N. dicatam ad me misit, Optimo Domino & amico respondere sic, placuit.

EPISTOLA.

(a) Vegetatio. Bibliotheca. Arbores libri, & libri arbores. (b) Philomatus (ans, vt in editione prima Eustachiolegum Philomatus) in suis Inuentibus Musis num 45. (c) In multis libris vix quidpiam reperire soleamus præter folia. (d) Virgilius in operis Diuini sciat. (e) Narcissi Philosophi. Hicynthi Theologus. (f) Ecclesiæ Doctores sunt Arbores. Christiui etiam est arbor. Bernardus in serm. de S. Benedicto. num 8. David, Psalm. 84 b. S. Benedictus arbor. Bernardus ibid. num 3. David, Psalm. 1. a. Thomas arbor. Veritas de terra orta est, & Iustitia de celo profecit. (g) Non semper conuentarij dant lucem. Illis interdum sunt claustra. aut etiam utiliora compendia. (h) Bernardus ubi supra. num. 4. (i) Pex GELA loco impari esse non vult, cetera libere transfusantur. Si illa secundo ponatur, dabit 39. 916. 800. carmina Spoudæa conuersa : si tertio aut quarto totidem, etiam Spoudæa. Si quinto totidem dabit Communia : si sexto, totidem Dactylia. Ergo si datum numerum 39. 915. 80. in 6. ducere placeat, hanc lineam complecti 139. 900. 800. hoc est, ducentes, & triginta. nouem milia, quingenta milia & octingenta carmina reperietis. Si addatur vox THVRA aut alia similis, hac Hesiamera in Pentametra transire poterunt & iterum multiplicari.

Antistites, & tempestatum tempore privilegio speciali ab horribili fulminum impotentia redemptæ. Exurgunt inde Populi. Vlmis æmulæ, vestitæ Ederâ, viribus exornatæ. Tenui per muros vinculo se subrigunt fragrantissimæ Iasmæ, quas muniunt Roseta densissima, & Plantæ inferioris fortunæ, quæ aliarum celsitudini seruiunt à pedibus. Mediam regionem occupant Hispaniæ Hesperides, Arbores aureæ, pomis pretiosissimis plenæ. His præuentus ideis, Arborem Tuam respexi, & in hos numeros genium & ingenium distudi. Sic dixi : (b)

Carole terreni cõsumptor prouide fastus : his Principibus preanis maior qui claustra superædibus atq; auro præfers, has respice Plantas

Sanè quot Arborum, tot Librorum sunt genera. Superbit Vlmus folijs, & cur ? quia floribus, quia fructu caret. Et plurimi in Orbe literario libri, infructiferi sunt, florum expertes, folijs graues, (c) qui vmbra suâ plantas nobiliores impediunt. O quoties in illis sciencias sublimes & illustres quæsiui, & phantasmata reperi ! O quoties ille liber, qui putabatur Musarum hortus, Gratiarum campus, Artium schola, charitum penetrare. mihi finit (d.)

Vlmus opaca ingens, quam sedē somnia vulgo Vana senere ferant, folijsq; sub omnibus hæret.

Sunt etiam alij Libri, qui ab eloquio laudantur : horum fructus sunt flores : recreant, non instruant : & dum flore plurimo odoratu adblan-

VM in horto, cùm Tuas recipio literas (eximie & eruditissime Carole) & quoniam Liber Tuus re & nomine arbor est, & in Philosophiæ vegetatiuæ bibliothecâ arbores (a) vniuersæ sunt, libri, has meditari incipio, vt illius prærogatiuas possim alijs & exactius cognoscere. Ecce Arbores. Differunt omnes pulchritudine, specie : imò etiam fructu. Coronant Lauri, coronatur Granati : & vtræ nobiliores censendæ ? quæ impertiuntur honores : & idè Lauri, quoniam redimunt Imperatorum tempora, sunt omnium Plantarum

ANA.

G

dium.

diuntur, fructu carent. Ieiunat mens (e) cum legit Narcissos Philosophicos, philautia tumidos, superbia turgidos: qui ubi perplacent sibi, Viris eruditis non placent. Sicut doctrinae fontes in aridis Theologiae scholasticae campis, in quibus Hiacynti sponte emergunt. Sunt literati hi flores, queruli tamen: quos qui inueniat, subdubitet; an legat pueri lachrymas, an minas militis. Et protecto multi hodie scriptores sunt tales; conquertuntur, minantur: nimirum, quertuntur contra aemulos, cum compassione potius, quam inuidia sint digni: minantur umbris laeti à nemine, sunt enim gloriosi, quos Inuidia persequitur, nec volunt hae gloria carere. Periclitantur inter flores primae consue calami, & dum seminant Rosas, spinas & scirpulos metunt.

Non è censu harum arborum fuerunt Authores (f) qui sunt Ecclesiae Atlantes & humeris Olympum sustinent. Non spectat ad illas D. Thomas: est enim quidam Humanus Angelus, aut Homo Angelicus: in cuius libris folia ornata floribus, & fructibus onerata reperio. Arbor est Christus, asserente Bernardo, Arbor & S. Benedictus inter: Ergo D. Thomas est Arbor. De Christo Institutore Mellissus. *Fortasse & ipse Dominus arbor est, & debemus ab eo quoque ramos accipere, quos nostris pedibus apponamus. Imo non fortasse, sed magis verè arbor est ipse, & planta caelestis, sed in terris plantata: sicut scriptum est: Veritas de terra orta est, & Iustitia de caelo profexiit.* Dixit de S. Benedicto: *Arbor fuit Beatus Benedictus, grandis asque fructifera, tanquam lignum quod plantatum est secus decursus aquarum.* Et hinc Ego. Thomas fuit Christo similis, fuit à Deo benedictus: ergo fuit arbor, & quia est Humanus quidam Angelus, & quidam Homo Angelicus, Planta caelestis fuit, sed in terris plantata. In huius Plantae cultu coincidit & Coelum & Terra. Legis, & nihil falsum in doctrinâ Angelici Doctoris reperis? Non miror. Ipse est terra, Virginea, & veritas de hac terra nascitur. Nihil iniustum reperis? Non miror. Ipse est coelum purissimum, & prospicit Iustitia è Coelo. Sanè si Arcis Aethereae firmamentum est hortus, constellationes arcolae, rose sydera, & stellae erunt flores: & si hortus orbis literarii est Olympus, Angelitis gloriosa haec malus tot Soles habebit quot literas, tot Lunas quot lineas tot constellationes quot folia.

Fuit curae haec Arbor aurea (nimirum D. Thomae doctrina) Colonis doctissimis & expertissimis: auxerunt alij folia non fructum: plerumque enim in breui Angelici Doctoris textu, quantum in Commentarijs Illustratum Theolo-

gorum reperio. At Tu, ingeniose Carole, contrariam viam ingressus, folia diminuis, vt vel succrescat fructus, vel saltem quintae essentiae sit similis, ad breuius spatium redactus. (g)

Vegetatium potro populum Doctor Mellissus in classes & series distribuit: inquit enim (h) *sunt (Arbores) qua fructum non faciunt sunt, qua faciunt, sed non suum: sunt qua faciunt suum, sed non in tempore suo.* Retineo verba, mente, & ad illa periodos sequentes elimo. Sunt inquam Libri steriles, expectes fructus; qui multis folijs praediti, grauant Lectorem, non instituunt: Sunt, qui fructibus alienis exornantur, vt Vlmus, quam vils racemis onusta coronat. Sunt qui fructum edunt suum, sed non tempore suo: multi enim Marones, frustra, & quidem frustra post tempora Meccenatis nati. Et tandem S. Thomas arbor est nobilissima, quoniam fructum suum dedit in tempore suo. Et quando, obsecro, tempore suo? Respondit,

s. rhoMas D. angelICVs
correspondebit etiam

CaroLVs De rhoMasIo
tunc enim S. Thomas vberissimos fructus producet, cum fuerit Commentatorem nactus, qui paucis folijs eius doctrinam, quanta est, mirabili compendio dilucidet: idque hoc anno curren- te, nam sedente ALEXANDRO sublimis Facultates & scientiae dant fructum in tempore suo.

Tibi igitur congratulor Doctor Angelice, quod Arbor Tua, à tam docta manu sit culta: & Tibi Carole, quod ALEXANDRI scribas tempore, hoc est, seculo auro, auro felici beatâ aetate: quando querimonia illa vetus, *sini Meccenates, non deerunt Flacce Marones*, cessat omnino: nam ALEXANDER est omnium Scientiarum Promotor, & omnium Doctorum Meccenas. Foelix est tanto Interprete Thomas: felix favore tanti Meccenatis Interpres: & Ego foelix, quod debuitim Thomam, Interpretem, & Meccenatem celebrare. Breuitatem vbertimam, & tempus & occasio requirit. Ergo, vt aemulus Tui, multa paucis comprehendam, scribo hanc Pangyrim, quam multis folijs nemo exferibat. (i)

ΣΤ ΚΤΕΡ, ΝΟΤΕ, ΑΙΣ, ΝΑΤΕ, ΣΕΙΡ,
ΛΑΣ, ΡΥΡ, ΦΛΟΣ, ΓΕΛΑ, ΦΩΣ,
ΑΡΤΕ.

Et quidem olim miraculum fuit in nuce Homerus, & hodie miraculum est Thomas in folio: miracula illustrentur miraculis, hoc est, myriadam Heroicarum myriade ad vnicam Hecnam redacta. Hoc ergo numeroso carmine Angelicum Doctorem celebros, quem dilucidas. Hoc Te, qui illum illustras. Hoc ALEXANDRYM

VII. cuius patrocinio & fauore respirant hodie literæ, & monundant Athenæ ad vitam & gloriam reuocantur. Thoma: Anima in Empyreo, & doctrina in literario coelo gaudent æternitate; cæteros manet vicissitudo. Ergo, ALEXANDER VII. omnium Scientiarum fautor, & Virorum sublimes Artes excolentium Mœcenas; tot annos Orbi & Vrbì viuat, quòd vel illi dores & prærogatiuas Cœlum indidit, vel versus meam Monastica Panegyris complectitur. Be-Tu, Carole Eximie, viue Numini, cuius gloriæ defudas: viue Thomæ, cuius Anglicam doctrinam contrahendo et minuendo propagas: Viue Christi Vicario, cui præbes occasionem, vt ALEXANDER esse pergat, et literas honorare et fouere non cesseret. Sic voueo et scribo Romæ apud S. Calixtum Calendas Iunijs, anno Salutis M.DC.LVI.

NOTA.

Anno M DC LVII. edidit Quodlibeta.

Theologica Reuerendissimus D. Carolus de Thomasio, et præmisit præcedentis Protei dedicationem sub hac Epigraphâ.

Caramuelis PROTEVS in formas 722, 134, 200: hoc est, in septuaginta viginti & duos milliones, centum & triginta & vnum millia, & ducentas variabilis: S. Thoma Aquinatis, Doctori Angelico, Doctori Thaumaturgo dicatur; nec non ab huiuslibet (Quodlibetici) auctore (D. Carolo de Thomasio) expensis & dilucidatus.

Addebatur lamina æri incisa, singulas voces figuras appositissimis exprimens, quæ continebat hunc Hamætrum.

ΣΤ, ΝΟΤΣ, ΒΟΤΣ, ΑΙΣ, ΔΙΤΧ : ΠΤΡ, ΦΛΟΧ, ΦΝΣ: ΔΡΤΣ, ΔΟΡΤ, ΑΑΣ, ΣΕΙΡ.

Tu mens, bos, leo, lynx: ignis, & flammula, lumen.

Quærens & hastia, lapis: Sol quoque clarus eris.

Latinum Distichum Proteum Græcum exponit, cuius artificium D. Carolus his verbis metitur et edidit.

LVSTRISSIMVS et Reuerendissimus D. Ioannes Caramuel, Campanienfis Episcopus, nostri æui Ingeniorum Phoenix, cum adhuc esset puer tantâ facilitate, imò felicitate, iuga Parnassi ascendit, vt nisi forent hic

hodie Romæ eius condiscipuli multi, qui viderunt, et narrant mille vnâ die ab vno Puello carmina, de quacumque materiâ condici posse omnem profectò fidem, et admirationem excederet. Incœpit adolescens illum librum, qui *Metametrica* inscribetur, et iam per annos multos auctus lucem sperat. In eo Lector tantum labyrinthorum varietatem inueniet, vt putet millenos Dædalos & Crætæ euolasse in Parnasum. Iam senex, licet diu noctaque sublimioribus Theologiæ studijs impalescent, literas humaniores non negligit, sed quando occasio potest, latices Castalios delibat. Arborem illam meam, solijs, fructu pauperrimam, vberrimamque, quam nuper magno ALEXANDRI VII. nomini consecraui aureis suis literis splendidissimè exornauit, quas inter veluti fulgentissimas Vnio, aut potius EXNKANTAIIOΣ, sexaginta, aut etiam mille trahens varijs aduerso Sole colores, Carmen supradictum enituit. Et verè illud multis nominibus Protei nomen illustre promeretur, seu enim legatur vt iacet, seu in formas millenas conuertatur, stat, totumque in D. Thoma laudes, et encomia diffunditur, illasque, et hæc

in libri Autoris præsidium, et in Mœcenatis laudem proportionem ingeniosâ deriuat. Eius verba repono, vt *Thoma*, et *Alexandri VII.* commune admitemini imaginem; in dictâ enim, Epistola sic inquit:

Multa paucis expressi; nec dixisse semel satis est, iuua vsque morari, vt alius exponam, quæ dixi; Miraculosum Animal Reuelationum suarum primo admirabatur Ezechiel: Conturrebam in illud; Homo, Bos, Leo, Aquila; à quo Tu Thoma, Theologorum institutor Angelici, non multum differre videris: Confluunt NOTΣ, BOTΣ, ΑΙΣ, ΔΙΤΧ. Mens, Bos, Leo, Lynx, vt tuum genium, & ingenium componant. Seu asserita tua robore, seu hostitum positiones enervet. Mens es pura & Angelica; nihil enim in tuo labio, vel culamo præter ingenij eximij flantissias opulenter inuenit. Bos; animi diuinis manibus commissi symbolum; inter aram, & vomerem te exprimit ad utrumque paratum; quoniam inter vitam passiuam, & actiuam positus, pro Deo multa perpeffus; in id multa operatus, es nobis vniuersi exemplo. Scriptisti Theologica, vt Lynx, vt Leo: vt Lynx, quisq; dissimulè sublimia; vt Leo, quia iam verè, & generosè singula, vt spiritus tuus iugiter similis, terreat, imò terat Hæreticos: Contemplabatur diuinam Sapientiam trophæa, & in tristissimè raptus venerabunda lingua confirmabas hos versus; Lucerna pedibus meis verbum tuum, & lumen semitis meis: Iuravi, & statui custodire iudicia Iustitiæ tuæ. Et tu Carole; qui

sapientia Angelica Divina est ætæpna, convertitur ad D. Thomam oculos, & ait: [Verbum tuum] (Inquisitor Angelice) mihi est ΠΤΡ, est ΦΑΟΧ, est ΦΩΣ est ignis comburens, & illuminans, quoniam in sancta Inquisitionis Confessione, cui præsides, ignorantibus insensitis, & illuminatis; Hæreticisque pertinacibus, qui doceri, & illuminari non possunt, comburis. Iuravi ergo, & statui, tueri dogmata Doctrina tua: Alij rationes querant, ut sibi suas positiones persuadeant; mihi enim singulas Christum Dominum suasti, cum dixi: Bene scripsisti de me Thoma: Ergo in quocumque opinionum diuersio, vestram utram debeam amplecti, erit ingenij mei phaselo periclitanti pharos, illa vox Philosophica, ΑΤΤΟΣ ΕΦΑ. Thomas hoc dixit.] Et quibus armis, quas Thomæ propugnabit Thomam? Dabit illa excellentissima GHISLÆ Gentis stemma, ipsaque voces vltima nostra panagyris exponunt. Erant illa, ΔΠΤΡ, ΔΟΡΥ, ΑΑΣ, ΣΕΙΡ. Quercus, Mons, Lapis. Stella: Ecce Alexander, arbor est scientiarum floribus, & fructibus virtutum plena. Ecce eadem Arbores, est ΔΠΕΣ, ΚΑΙ ΔΟΡΥ Quercus, & laculum: Quercus, ut umbra fides protegat: laculum, ut profernat infidos, insula calidius Parcere subiectis et debellare superbos. Ecce iterum eadem Arbores est. ΑΑΣ ΚΑΙ ΣΕΙΡ, Mons, et Stella quoniam (ΑΑΣ) Lapis Sævis excisus se multiplicat: ut viros doctos possit contra Invidia Hydram, potentia numerosa protegere, quoniam ΣΕΙΡ mundi oculos, & asteroidum antistes; Stella videlicet, nostri vortices unica, quam Solem dicimus, excultas proprio Marte literas, ad asira exaltas, & sus sanoris maiestate propugnat.

Omnia pulchra, et magna, sed veniamus ad pulcherrima, et maxima, ad mirabilissima: nempe combinationes, de quibus Sapientissimus Caramuel, hanc solam marginalem notulam ibidem, struxit.

Vox ΔΟΡΥ loco impari esse non vult, cætera libere transmutantur. Si illa secundum ponatur, dabit 39.916.800. carmina Spondaica conversio: Si quarto, sexto, aut octavo, totidem etiam Spondaica: si decimo totidem dabit commutata: si duodecimo, totidem Dactylicæ. Ergo, si datum numerum 39.916.800. in 6. ducere placeat, hanc lineam complecti 239.500.800. hoc est ducentos, & triginta novem milliones, quingenta millia, & octingenta carmina reperietur. Si addatur una aut altera vox Pyrrhichia, ut ΟΥΡΑ, ΙΑΝΘΑ, ΓΕΛΑ, splendor; ΓΑΛΑ, ΙΑΙ: ΑΤΡΑ lyra; etc. transire poteris in Pentametrum hoc versus & iterum per myriades myriadam multiplicari.

Docuissimè certè, et dilucidè, sed multi ex sapientioribus combinatorum Arithmetice leges minime callentes, rem non capiunt, et solum

Scriptoris authoritati, similibusque exemplis fidem habent: est enim tritum illud P. Bernardi Baughij de Societate Iesu Beatissimæ Virginis dicatum.

Tot tibi sunt doctæ, Virgo, quot sydera calo.

Quot verti dicitur 1022. quot in cælo sunt astra ab Astronomis enumerata; et doctissimus Hippolytus Marraecius, vir vere Marianita, et meus satis dulcis in Maria amicus, in sua Bibliothecâ Marianâ ait, in hunc versum theorematâ scripsisse Erycium Putcanum, versumque in formas 1022. explicatè vertisse, et edidisse Antuerpiæ typis Plantiniani in quarto, anno 1617. In Metametricâ suâ Caramuel hunc eundem versum laudat, illoque vitur ut Proteos, et Vertumnos exponat: nihilominus notat tria, quæ non debent contemni. Convertit mentis aciem ad numerum, ad metrum, et ad sensum. Demonstrat primò, non omnes huius Carminis metamorphoses contineri illo numero 1022. quem calamus Putcanus expressit: nam reperitur multo plures, quas vel ille non vidit, vel forte omisit numero stellarum contentus. Secundo, ait illud ipsum Hexametrum posse in varia Spondaicorum, aut etiam Pentametrorum genera ingeniose conuertere. Ideas Spondaicas subijcio.

Sydera quot Cælo, tot sunt tibi Virgo doctæ.

Sydera quot Cælo, tibi sunt tot Virgo doctæ.

Tot tibi sydera quot Cælo, sunt Virgo doctæ.

Primam Spondiæ duo, secundam tres, tertiam quatuor claudunt. Addo hanc Pentametram.

Tot sunt

Doctæ, quot Cælo sydera, Virgo tibi.

Ergo, cum istæ idæ in formas plurimas transire possint, etiam hinc crescat earundem metamorphoseon multitudo. Tertiò, sensum respiciens, Protei formas in duas classes distribuit; et sicut laudat, et commendat alteram, alteram rejicit condemnatque. Cum istud lemma resonat.

Tot tibi Virgo, sunt doctæ, quot sydera Cælo.

Eximias Deiparæ prærogativas admirandus veneratur: at verò, quando vel inuitus subaudit.

Sydera tot Cælo, quot Virgo sunt tibi doctæ. impatienter exclamat,

Sunt Dine doctæ plures, quàm sydera Cælo.

Affertque hoc suspirium ipsissimum, si mensuris communibus accenseas Dactylicam, et Spondaicam, posse quater-millies conuertere, ut non solum Marianæ doctæ, sed etiam nostri aduersus eam affectus celestium stellarum numeros superent, et excedant.

Pater etiam Ioannes Baptista Spadius, de

Prædicatorum familiâ, edidit Distichon de Francisco Barberino Cardinali S. R. B. 1900. formis variabile; et aliud de Francisco Principe Estensi 1900. formis item variabile: Et eruditissimus Leo Alatus in suis Apibus Urbanis addidit hunc Auctorem etiam composuisse Distichon de Beatissima Virgine 2200. formis variabile: et duo Carmina Italica de Urbano VIII. in 22836. versus commurabilia; vt pote componentia 5790. Quaternarios. Item et alia cuiusmodi exempla, licet longè satis inferiora, ingenti nostrarum combinationum numero.

Anno MDCLIV. *Ferdinando IV.* Romani Imperij Regi, Augustæ electo, et Ratisbonæ coronato apud Montem Serratum applausit ingeniosus lucentus, quæ ibidem Philosophiæ vacabat Adgratulatio paucis verbis concepta, in varia versusum genera, et summam multitudinem transijt: hoc enim Heroicum, et Votium Lemma,

Quot Tibi Rex sacro versatus sacula viuas.
propter duas illas indifferentes syllabas, quæ in voce *sacro* reperiuntur, transfigurationibus plurimis obnoxium est, quarum sunt incapacia, quæ habent syllabas determinatæ quantitatis.

Tandem D. Petrus Franciscus Passerinus Vir doctissimus, et ingeniosissimus, Mysticum Monostichon Placentiæ edidit anno *1685* *Christo Del filio di Maria nato*, quod quia plurimis, placuit, volui hic subscribere.

I O. C A R A M V E L.
Iste omnem cuiq; ad rem, aut multis utilis est lux.

Habet hic Proteus, vt minimum, 22,476. transformationes.

Sed quia ille Græcus, cuius causâ ceteri sunt producti, se in figuras multò plures conformat, operæ pretium erit, vt existimo, earum omnium originem, et incrementa clarissimo modo elucidare. Pender profecto computus à Combinationum numero miraculo; et ideo vt illum ab oculos ponam, non nihil prius de Combinatione, summâ tamen breuitate, præfabor. Est quidem Combinatio, *rerum plurimum inter se transmutatio*: et si sic loqui liceat; *translocatio*. Et pendet à sequenti numerorum excursu, qui statui potest loco Regulæ.

Si multiplices	1	Per I	Habebis	1
	1	Per II		3
	2	Per III		6
	6	Per IV		24
	24	Per V		120

120	Per VI	720
720	Per VII	5,040
5,040	Per VIII	40,320
40,320	Per IX	362,880
362,880	Per X	3,628,800
3,628,800	Per XI	39,916,800
39,916,800	Per XII	479,001,600
479,001,600	Per XIII	6,227,020,800
6,227,020,800	Per XIV	8,778,201,200
8,778,201,200	Per XV	130,767,436,800

Habet Tabella præcedens tres columnas: media numeros continet, quorum quaritur multiplicatio, et combinatio: hanc exhibet tertia columna: quæ rescripta in primâ se producit, et generat, vt percipis, qui numerorum generationem fluxumque mente quietâ, et attentâ consideras. Vide P. Athanasium Kircherum. *Musurgia lib. 8. pag. 5.*

Porrò regulam præcedentem esse legitimam, breuiter sum demonstraturus.

Vna res (puta litera A.) non subest Combinationum numero: non enim nisi vnico modo collocatur.

Duz res (puta AB) possunt combinari duobus modis; nam possumus dicere AB. et BA.

Tres res combinari possunt sex modis. Et vnde id scio? ex Combinatione præcedenti. Nam, si præcedens Combinatio dedidit

A B B A.

Tertia res, quæ additur (sit C.) poterit poni in principio, in medio, et in fine: ergo dabit Combinationes sex. vt conspicis.

C A B	C B A	in princ. est C.
A C B	B C A	in medio est C.
A B C	B A C	in fine est C.

Quatuor res combinari viginti quatuor modis possunt, nam si literis ABC addenda sit D, hæc vel poni poterit ante primam, vel inter primam, et secundam; vel inter secundam, et tertiam; vel post tertiam. Sumo calammum, et rem ita se habere euidenter ostendo.

DCAB	DCBA	Ponitur D
DACB	DBCA	ante primam:
DABC	DBAC	
CDAB	CDBA	Ponitur D inter
ADCB	BDCA	primam & secundam.
ADBC	BDAC	

CADB	CBDA	<i>venitur D. inter</i>
ACDB	BCDA	<i>secundā tertiamq;</i>
ABDC	BADC	
CABD	CBAD	<i>venitur D. p. s.</i>
ACBD	BCAD	<i>tertiam.</i>
ABCD	BACD	

Quinque ergo res stando eadem regulæ combinari poterunt 12. modis: quinta eam. (sit E) quinque modis poterit præcedentibus addi (nam vel præmittetur primæ, vel addetur ultimæ, vel inter primam, et secundam vel secundam, et tertiam; vel tertiam, et quartam interferetur) et 5. si ducant 15. dabunt 129. Res elara est, nec exemplo indiget: et quia ceteri numeri eodem modo exoriantur, non est cur vel verbum de Combinatione in specie subscribam. Ergo ad Combinationes carminis præmissi veniamus.

ILLUD habet monosyllabas, dictiones vdecim. ergo habebit earundem vocum 39. 916. 800. combinationes. Ergo, quia vox Pyrrichia locum imparem tenet, si loca statuantur. Secundo dabit 39; 916, 800. Spondaicos. Si quarto dabit 39; 916, 800. Spondaicos. Si sexto dabit 39; 916, 800. Spondaicos. Si octavo dabit 39; 916, 800. Spondaicos. Si decimo dabit 39; 916, 800. Communes Si duodecimo. 39; 916, 800. Dactylicos; qui

omnes simul sunt 139; 500, 800. hoc est, ducenti & triginta novem milliones, quingenta milia, & octingenti.

ab c.	a b d.	a b e.	a b f.	a b g.	a b h.	a b i.	a b l.	a b m.
a c b.	a c d.	a c e.	a c f.	a c g.	a c h.	a c i.	a c l.	a c m.
a d b.	a d c.	a d e.	a d f.	a d g.	a d h.	a d i.	a d l.	a d m.
a e b.	a e c.	a e d.	a e f.	a e g.	a e h.	a e i.	a e l.	a e m.
a f b.	a f c.	a f d.	a f e.	a f g.	a f h.	a f i.	a f l.	a f m.
a g b.	a g c.	a g d.	a g e.	a g f.	a g h.	a g i.	a g l.	a g m.
a h b.	a h c.	a h d.	a h e.	a h f.	a h g.	a h i.	a h l.	a h m.
a i b.	a i c.	a i d.	a i e.	a i f.	a i g.	a i h.	a i l.	a i m.
a l b.	a l c.	a l d.	a l e.	a l f.	a l g.	a l h.	a l i.	a l m.
a m b.	a m c.	a m d.	a m e.	a m f.	a m g.	a m h.	a m i.	a m l.

Ecce, si A ponatur loco primo, decem remanent literæ, quæ possint collocari secundo; novem, quæ tertio. At in metris nihil deordinatum esse debet: ergo si ternæ illæ literæ habere ordinem prioris, & posterioris iubeantur (& cur non iuberentur) sicut A ablata primo loco dedit 90. & iam B, aut quæcumque alia, secunda dabit 90. si primis loco auferatur. Ergo omnes simul dabunt 990.

Hæ sunt vocularum, quas auferemus;

PROFECTO hunc eundem versum, si vna, aut altera vocula Pyrrichia addatur (quales sunt ΘTPA yanna; ΓΕΛΑ, splendor; ΓΑΛΛΑ, luc; ΑΥΡΑ lyra; &c.) in Pentametrum, transire, potest, notaverat, idem Caramuel; quo autem modo hæc metamorphosis debeat fieri, breuiter explicemus.

Dux viz succurrunt: nam vel additur vna vox dissyllaba, & tres auferentur monosyllabæ: vel adduntur dux dissyllabæ, & nulla monosyllaba tollitur. Primam viam (statim enim ad secundam transibimus) eruditionis gratia incipimus.

In hoc Proteo Pentametro,

ΣΤ, ΝΟΤΕ, ΒΟΥΣ ΑΙΣ, ΑΤΤΧ, ΑΡΤΣ,

ΔΟΡΤ, ΛΑΣ, ΘΤΡΑ, ΦΩΣ.

sunt octo voces monosyllabæ; at erant in Hexametro vdecim, auferendæ igitur tres sunt ab Hexametro: sed quæ? quas tu volueris: & quia ex vndecim tres excessu iubentur, emergunt multæ combinationes. Nam, si primo loco ponas vnam, manebunt 10. quarum aliqua poni poterit secundo loco, & postea remanebunt novem, quarum quilibet possit locum tertium fortiri. Ergo, si 1. ducatur in 10. dabit 10. & si 10. in 9. dabunt 99. Ergo tot erunt combinationes, quæ, si retineant ordinem, ex trium vocum ablatione resultant.

Vt hæc veritas eluceat evidentiùs, & clariùs, has vndecim literas in testimonium, & examen produco.

a b c d e f g h i l m.

Auferamus ab illis omnes ternarios possibiles, & inueniemus.

combinationes; modo illas contemplemur, quæ remanent. Sunt octo: ergo ex tabulâ superius posita habebunt formas, 40, 320. & quia voces illæ dissyllabæ possunt transponi, resultabunt 80. 640.

Est hæc eadem forma

80, 640.

Si ducantur per 9. erunt

725, 760.

Si autem per 90. erunt

7, 257, 600.

Si vero per 900. erunt

62, 576, 000.

Est tandem per 990. erunt

79, 833, 600.

Et

Et quidem 79.833, 600. essent transformationes, quas hoc pateretur Pentametrum, si in ternarijs omisiss ordo aliquis observaretur. Sed, ne nimis auari. aut supersticiosi videamur, etiam omisiss voces reducentes in computum, ab ordine earum superscedamus, & quia sublato omisissarum dictionum ordines combinationes 90. transire in 45. (ideo in tabula antecedenti alias rotundo, alias cursivo charactere distinximus, vt præscindendo ab ordine, 90. formas in 45. transire clarissimè demonstraretur: quoniam si non habeatur ratio ordinis, *abc*, ab *acb*; & *a b d*, ab *a d b*, &c. nullo modo distinguitur) alius iniri debet computus.

<i>Forma enim</i>	80.640
<i>Si dicantur per</i>	45
<i>Facto computu</i>	403,200
<i>Iuxta communes regulas</i>	31,225,600
<i>Dabunt metamorphoses</i>	31,628,800

Et has vt minimum retinere, et accensere Proctei thesauris permittetur.

INAMVS igitur secundam viam, stauissas multo ditiores inuenimus. Omnes igitur vndecim monosyllabas dictiones retineamus, duasque dissyllabas interferentes voce numerosiore modulemur, dicamusque.

ΣΥ ΓΑΛΛ ΝΟΥΣ, ΒΟΥΣ
ΑΙΣ, ΑΤΤΧ, ΠΥΡ, ΦΑΟΣ, ΦΩΣ; ΔΡΤΣ,
ΔΟΡΤ, ΑΑΣ, ΘΥΡΑ, ΣΕΙΡ.

Ergo, quia sunt vndecim monosyllabæ, vt antea; 39.916.800. Disticha resultabunt. Et quia tres dictiones Pyrrhichicæ sex vicibus mutari poterunt, habebimus 239.500.800. Disticha; nempe similia precedenti, quorum Pentametrum completum sit, incompletum. Hexametrum. Sed quia incompleti versus ex Poëtarum privilegio aut licentiâ etiam veniunt in computum, hæc Disticha dabunt versus simplices 479.001; 600. hoc est, *supra quadringentos & septuaginta nouem milliones, versus mille, & sexcentos.* qui additi Heroicorum communium, Spondaicorum, & Dactylicorum versuum numero, quem paulo antè adduximus, ad maiorem multitudinem venient. Lineas subsequentes considera. *Transfigurationes, qua resultant.*

<i>Ex Hexametro, sunt</i>	239,500,800
<i>Qua ex Pentametro sunt</i>	2,628,800
<i>Qua ex Disticho sunt</i>	479,001,600
<i>Ergo omnes simul</i>	722,131,200

hoc est, *Septingenti. & viginti duo milliones, centum, & triginta vnum millia, & ducenta.*

ET hic nonnullæ possunt veiles excitari Quæstiones; è multis tamen, quæ occurrunt, has pauculas dilucidabo.

- I. *Quanto tempore hæc eadem carmina perlegi possent?*
- II. *Quanto autem scribi?*
- III. *Quot libros scripta conficerent.*
- IV. *Quanta eorumdem librorum esse deberet Bibliotheca?*
- V. *Quanta ad hæc omnia perficienda requirantur expensæ?*

Singulas ergo reponamus, illustremus, & ea certissimis arithmeticæ principijs resolua-

AD QUÆSTIONEM PRIMAM,

Quanto hæc carmina tempore perlegi possent?

NE subrepat aliquis error, oportebit tempus ad mensuras certas, & determinatas reducere. Hora enim ex Astronomorum consensu minutis 60. componitur: Dies horis 24. Hebdomadas diebus 7. Annus Ægyptius constans est, et diebus 365. coalescit. Iulianus quarto quoque anno bis numerat sextum ante Calendas Martias diem; Gregorianus, sicut Iulianus per quadriennia, procedit, sed in Centenarijs nonnihil alterat, iubet enim primum secundum, et tertium bissextiles non esse; at quarto indulget diem intercalarem. Considera tabellam sublequentem.

| <i>Iuxta Calenda-
rium.</i> | <i>Ægypti-
um</i> | <i>Iulia-
num</i> | <i>Grego-
rianum</i> |
|---------------------------------|-----------------------|-----------------------|--------------------------|
| Annus habet dies | 365 | 365 | 365 |
| Duo anni | 730 | 730 | 730 |
| Tres anni | 1,095 | 1,095 | 1,095 |
| Quatuor anni | 1,460 | 1,460 | 1,461 |
| Centum anni | 36,500 | 36,525 | 36,524 |
| Ducenti anni | 73,000 | 73,050 | 73,048 |
| Trecenti anni | 109,500 | 109,575 | 109,572 |
| Quadrigenti anni. | 146,000 | 146,100 | 146,097 |

Hac doctrinâ præmissâ, sine qua vacillaret resolutionis certitudo; ad rem veniamus, et his temporum mensuris lectionem horum carminum attemperemus. Poterit aliquis legere.

Vno hora minus 10. *Versus.*
Ergo hora integra 600. *Versus.*
Ergo 10. horis 6,000. *Versus.*

Puto diem non habere ultra decem horas quæ labori impendantur; obtunditur enim vel ferreum caput, quando ultra 10. horas studere iubetur. Ergo; quidquid de naturali aut etiam

artificiali die sit, feruiliſ ultra horas decem non ſolet prudenter extendi.

Si igitur verſus 722,131, 200.

Dimidantur per 6, 000.

Dabunt die 120, 355.

Et adhuc ſupererunt verſus 1, 200.

Qui poterunt legi 2. horis

Sed quod annos iſti dies 120, 355. conſtituent?

Dabit computus?

| ANNI | DIES Stylo
Ægyptio | Stylo
Iuliano | Stylo Gre-
goriano |
|---------------------|-----------------------|------------------|-----------------------|
| 100 | 36,590 | 36,525 | 36,524 |
| 200 | 73,000 | 73,050 | 73,048 |
| 20 | 7,300 | 7,305 | 7,305 |
| 4 | 1,460 | 1,461 | 1,461 |
| 1 | 365 | 365 | 365 |
| <i>Summ.</i> 3291 | 120,085 | 120,167 | 120,164 |
| <i>erat dies</i> 1 | 124,355 | 120,335 | 120,135 |
| <i>differential</i> | 2701 | 1851 | 191 |

Ad legendum igitur hos omnes verſus requirerentur.

Anni ægyptij 329. dies 270. hor. 2.

Anni Iuliani 329. dies 188. hor. 2.

Anni Gregoriani 329. dies 191. hor. 2.

Fluit computus, omnes dies æqualis eſſe dignitatis ſupponens. Sed quid, ſi noſter Lector ſeſtos dies à ſerialibus, faſtos à uſaſtis diſtinguat. Sanè in anno quocumque ſunt Dominici dies 52. et præter hos, ſolennes etiam multi, quorum aliqui obligationem, aliqui deuotionem concernunt. Varia eſt apud Gentes diuerſas obſequantia, et deuotio; et qui vniuerſis ſcribimus, non poterimus generalem regulam ſtatueri. Cæterum ſi verè ſimilem, pro vera ponere permittamur, edicemus, quartam eſſe anni partem, Deo et Cæleſtibus ſacram, et debemus annos 80. vel plures numeris præcedentibus addere.

AD QVÆSTIONEM SECUNDAM.

Quanto poſſum tempore omnia hac carmina ſcribi?

CONSTO reſolutioni præcedenti, et ſuppono hominem aſſiduo labore horarum decem ſatis eſſe grauatum, nec vltius onerari debere: Vna hora poſſe 100. verſus ſcribere, hominem ingenioſum ſuppono: aliud enim eſt exſcribere à charta, et aliud eruere ex potentia materie: vel, qui plura ſe poſſe crediderit, faciat periculum, et experietur tantàs moras, et

ſalebras, vt aſſentiri malit, quàm improbabilia præiudicia tueri.

Ex hac hypotheſi ſuboritur reſolutio facillima: nam ſi ſe habet tempus ſcribendi vt r. ad 10. qui lectionis tempus iam ſcit, ſcriptionis tempus ignorare non poterit. Numeros ſequentes conſidera.

Leſſio impenderet dies 120,355. hor. 2.

Ergo ſcriptio dies 1,203,552. hor. 0.

Qui dant annos Ægypt. 3,297. dies 145.

Hoc eſt Iulianos 3,395. dies 52.

aut etiam Gregorianos 3,295. dies 75.

Quod ſi adhuc feſti et ſolennes dies veniant in computum, et iſti eſſe anni quartam partem dicamus, adhuc addere debere annos circiter 824. Sed quia ſolennium dierum numerus deſignari non potuit (eſt enim non ſolum in diuerſis prouincijs, ſed interdum in vnâ eademque pro deuotione gentis varius) non eſt cur ablatis ſolennibus ſeu feſtis diebus ad computum exactum deueniamus.

AD QVÆSTIONEM TERTIAM.

Quos, et quantos libros hac eadem carmina, ſi ſemel ſcribantur conſistant?

CHARTÆ ſcapus (qui *ſeſſima* Italicè dicitur continet) manus ſeu libros 20. Manus continet folia 25. Scapus 500.

Exſcriptores Romani, qui in officiis (quas *Copſterias* vocamus vulgò) merent, nolunt plures, quam 25. lineas in pagina, et 100. in toto folio ſcribere.

Ergo verſus 722,131,200.

Scribent folijs charta 7,221,312.

Hoc eſt, ſcapis duplicibus 7,221. fol. 312.

Seu ſcapis ſimplicibus 14,142. fol. 312.

Si agamus de libris compingendis, aio eſſe intractabilia volumina nimis craſſa; igitur, quia charta eſt bona (cur enim in malâ deberent hæ pulchræ metamorphoſes ſcribi?) ſic iubeamus compingij, vt centena folia in ſingulos libros diſtribuat, debet compingere volumina, 72. 213.

AD QVÆSTIONEM QVARTAM.

Quantam hac eadem Carmina, ſi compingantur, Bibliothecam requirant?

VARIA ſunt in Geodeſiâ menſuræ; communiores, et hodie mihi neceſſariæ ſunt, Digitus, Palmus, Pes: qui ſeruant proportionem quadruplam: Pes enim continet 4. Palmos, et Palmus 4. Digitos: vnde et Pes continebit

nebit 16. digitos. Vide Ioannem Alstedium. *Encyclopadia tom. 2. lib. 14. part. 2. cap. 12. pag. 273.*

Progreſſior. Centena folia bonæ Chartæ occupant binos digitos.

<i>Ergo folia</i>	71. 221. 313.
<i>Dantur digitos duplices</i>	72. 213. &c.
<i>adeoque ſimplices</i>	144. 426.
<i>Hoc eſt palmos</i>	36. 106. &c.
<i>Aut etiam pedes</i>	9. 26. &c.

Hos libros diſtribuamus per pluteos: qui ſi vincenos capiant, erunt 3. 610. et ſinguli (conſiderata videlicet craſſitudine aſſerum quibus vel ipſi conformantur, vel illi compinguntur) habebunt 46. digiros in longitudine, hoc eſt 3. pedes.

Porrò, ſi in octo ordines à ſummo ad infimum diſponas pluteos, quicumque ordine pluteos 450. vindicabit; quam obrem, ſi ex vno tantum latere ponantur libri (talis fuit, vt ſæpius audiui, Loſanij pulchra, & celebris Erycij Puteani Bibliotheca: in qua aliud latus libris, aliud ſeruebat ſeneſtris, menſiſque) eſſet hæc aula ſeu pedibus 1350. Cæterum, ſi ex utroque latere libris exornari deberet, poſſet ſic conformari, vt eſſet 30. lata pedibus, longa 675. habeatque figuram parallelogrammæ, & latera breuia portis, longa pluteis ornaret.

Hæc dixerim, ſeneſtras ſupra pluteos ipſos aperiendas eſſe ſupponens; nam, ſi iſtæ coordinarentur inter illos, hæc aula deberet excreſcere; & quarta, aut ſaltem quinta parte eſſe longior.

AD QVÆSTIONEM QVINTAM.

Quanta ad hæc omnia expenſa veniant?

INGREDIUNTUR in computum Chartæ, Scripturæ, ligaturæ, Plutei, & ædificium Bibliothecæ, Debemus ergo agere in ſpecie de ſingulis, & primo de charta diſſeramus.

SUNT in varijs provincijs chartæ communis varia pretia: & etiam, hic Romæ ſemper varia, viam ergo ingrediamur communem; & iuxta medium pretium, quod vocant reſoluamus.

<i>Erant ſcapi (ſeu reſimæ)</i>	14. 442.
<i>Venditur Scapus 2. ſcutis</i>	
<i>Ergo omnes ſcapi ſimul</i>	28. 884.

AMAVENSES Romani, vt ſcribant, ſingula folia ſingulos carlinos (ſeu baiocchos 72.) requirunt. Ergo pro ſolijs quaternis ter-

nos iulios, Debemus ergo diuidere numerum foliorum per 4. & pro ſingulis quaternionibus, dare 3. Iulios.

<i>Erant folia</i>	7. 221. 312.
<i>Ergo quaterniones</i>	1. 805. 328
<i>Ergo dandi eſſent Iulij</i>	4. 415. 984.
<i>Aut ſcuta Romana</i>	541. 598. $\frac{4}{10}$

VT volumen aliquod compingatur decen-ter, Bibliopagus exorquet 4. Iulios.

<i>Ergo compingatur voluminum</i>	72. 213.
<i>Aſcendet ad Iulios</i>	288. 852.
<i>Hoc eſt ad ſcuta Romana</i>	28. 885. $\frac{3}{10}$

MANET aliquid, quod nondum venerat in computum? Plutei. Sed quanto pretio itant? Si illos emblematis exornare velimus, exceſſivo: at ſi ex bonâ materiâ decenti labore & induſtriâ dedolentur, & Faber denos Iulios recipiat, venient ad pretium tolerabile. Lineas ſubſequeates conſidera.

<i>Erant plutei</i>	3. 610.
<i>Stabant ergo Iulij</i>	36. 106.
<i>Ergo Scuti Romanis</i>	3. 610.

PRO Bibliothecâ verò 675. long. 30. lat. & 30. altitudine conſtructa, Valerius Poggius noſtri Ordinis laicus architectus expertiſſimus, & eruditiſſimus, ſequentem calculum, à ſe ſtudioſe elaboratum mihi tradidit.

Muri fundamentales (vulgò Stereobate) ex lapidibus ordinarijs important ſcuta 3. 011. 40

Parietes domeſtici, ſeu ſupra terram ex lateribus, (vulgò tauolozzi.) 4. 228.

Parietes forniceſ ex lapidibus ordinarijs. 1. 519. 20.

Opus arenatum (vulgò colla ſub fornice.) 182-20.

Opus arenatum ſuper parietes domeſticos. 182-05.

Vanimentum nobile (ΑΠΟΡΕΣΤΡΩΤΟΣ.) 728-95.

Tectum ordinarium ſuper fornicem. 1. 968.

Catena ferrea ob fornicem viginti dua. 550.

Feneſtra 44. ex lapidibus (vulgò tranctini) 450.

Virga feneſtra totidem. 352.

Porta dua ex lapidibus (vulgò tranctini) 160.

Valva nuca pro diſtis portis. 240.

Opus albarium (vulgò imbiancatura) compingatur pluteorum octo ordinum, aliisque minora erunt.

420
13. 948.
Nunc

Nunc ergo singulorum expensas breuiter colligamus.

<i>Expendentur pro charta fusa</i>	28, 884.
<i>Pro scriptura, ut minimum</i>	541, 598.
<i>Pro compactura</i>	28, 885.
<i>Propluteis</i>	3, 610.
<i>Pro ipsamet aula adificanda</i>	13, 948. 20.
<i>Ergo omnium summa</i>	216, 925.

Ergo, si tot requirantur expensæ, tot sæcula, tot libri, tot loci, tot plutei, tam vasta, & pretiosa Bibliotheca, ut hæc Gemma pulcherrima, ut hic nobilissimus Vnio materialem extensionem adquirit: quanti valoris erit obsecro spiritualis illa idea, quæ vno instanti, vnicui in loco, vnicui in lineâ omnes hos carminum thesauros conficit, & considerat? Respondet Plautus.

Bono ingenio me me ornatum quam auro multo maior.

Auro in fortuna inuenitur, natura ingenium bonum?

Beatum ergo quam beatum (id est, fortunatum) me esse dici maior.

Et hæc (quæ etiam ex Caramuelis Bibliothecâ, ac doctrinâ non mediocriter habui) viris curiosis pro ingenij tanti hominis libamentero, & ad D. Thoma Summi Pontificis Alexandri VII. (quos Carmen dilucidat) gloriam scripsi.

NOTA.

DXVI.

EXCELLENTISSIMVS D.D. Dux de Cremau, Princeps de Ecchenberg. &c. Orator Extraordinarius Ferdinandi III. Imperatoris ad Vrbanum VIII. ingressus est summa pompa & solennitate Romam die 7. Nouemb. 1638. hora 21. Hunc magnificum, introitum edidit Romæ & Cardinali Sabauda Germaniæ Protectori dicauit ann. 1638. Anonymus quidam scriptor. Inde hæc ego.

Recenter duodecim fuisse Imperatores Austriacos: & coronam mulieris in apocalypsis habuisse Stellæ duodecim, Describitur postea omnes militum & famulorum manipulos, vestes, arma, &c. quæ omnia, quia diuitias & Ducis potentiam extollunt, expendo: volo enim vi, non auro vestium, non currum & equorum argento, non militum armatorum ealybe, sed ingeniosis eorum plumis, qui vel pinxerunt hieroglyphica, vel inscriptiones conformarunt.

Summa igitur Casarcus Orator pompâ & solennitate peruenit ad Ducis de Cesi palatium (ibi erat excipendus) & legit: In medio.

1. *Per cunctibus aqne factis ac nominibus semper*

Augusta in immoto catholica fidei patrocinio semetipsam alto fundanti Austriaca Domus, cui quos bella tot fuisse triumphi.

II. *Hinc in latere dextero.*

Fecunda Casarum, fecunda Regum parens Austriaca Domus Imperium terris animos equauit Olympo.

Inde in sinistro.

III. *Innumerus auctam triumphis Solis utraque domus Austriacam non capit domum.*

Addebantur aliæ inscriptiones, quæ nec carent conceptu, nec debent omiti. Subscribo aliquas.

IV. *Nunquam digniori.*

V. *Sua Virtus euexit.*

VI. *Ni adero, nulla eris.*

VII. *Eterna est gloria facti.*

VIII. *Quisque sua fata.*

IX. *— gemini compressa licentia Monstri.*

Adscriptum erat Aquilæ candidæ super volanti.

X. *Solis lubar unica perferi.*

Rotæ aureæ.

XI. *Semper circum acta secunde.*

Coronæ aureæ.

XII. *Virtuti debita merces.*

Quinque Rosis purpureis.

XIII. *Vrbis & Orbis amor.*

Tribus Coruis coronatis.

XIV. *Sapientia redimitur.*

Anchoræ aureæ.

XV. *Sacrum cunque perfugium.*

Tiberi coronato arundinibus.

XVI. *— — — mibi veteres redduntur honores.*

Danubio lauro coronato.

XVII. *Imperium sine fine mibi.*

Pingebatur Pomum Persicum cum vnicui folio, & quia illud videtur cordi esse simile, hoc linguæ, ornabatur hoc lemmate,

XVIII. *Cordis & oris.*

Aderat & Cicouia serpentem rostro discerpens, dicensque.

XIX. *— — — Hestemque, dolosque.*

HAS Inscriptiones recognosco, & quia ex primâ natus fuit Proteus sextus, quem superius expendimus; examinemus breuiter, An aliquid ex cæteris oriatur, quod ad ornatum Metametricæ nostræ conducatur?

ANTI-PROTEVS.

DXVII.

Hoc nomine insignire placet Carmina illa, quæ nullam admittunt vocum commutationem. Sanè Proteum illum,

Quot

Quot sunt bella Tibi, tot fers Gens
magna triumphos.

Quem 5760 vicibus variari ostendimus,
Ecchenbergij Principis introitus triumphalis
exhibuit. Sed quia Inscriptiones illæ magnæ
erant eruditionis plenæ, ad secundum conuer-
to oculos, & applaudo.

Sanè Austriacæ Domus fecundissima est:
& hæreditario iure multa regna connexuit, quæ
postea etiam gladio tutatur: unde exstat illud
Monostichum.

Bellagerant alij, tu felix Austria nube.

Ex quo deducitur alias familias igne et gladio
populos subegisse, et subactos armis et violenti-
a tueri: at Austriacam jure hæreditario per
legitima matrimonia ad præsentem majestatem
venisse, quæ.

Imperium terris, animos æquavit
Olympo.

Vnicam solam formam hic versus habet.
Vel dictiones altera, & te metrum corrupisse
videbis. Ex tertiâ deduxi hunc Anti-Proteum.

Gentibus innumeris dominabitur au-
cta triumphis.

Et quidem illud *innumeris* triumphis et
gentibus potest competere: sunt enim innu-
meri triumphus quos Gens duxit Austriacæ, et
innumere Gentes, quibus imperat et domina-
tur.

Inscripta septima præbet occasionem et
numeros, ut hoc invariabile Carmen pangamus.

Euchit Austriacos æterni gloria facti.

Et quidem multa sunt Austriacorum he-
roica et egregia facinora, ob quæ sunt famæ et
nominis, nec non imperij æternitatem conse-
quuti: ut non immerito illud Cæsaris Lem-
ma [A.E.I.O.V.] à curiosis exponatur, *Austria
erit in orbe ultima*. At inter omnes virtutum
sublimium operationes, æternam gloriam pe-
perit illa Religiosa deuotio, vi cuius Rudolphus
pauperi Sacerdoti ad rusticum ferenti Viaticum,
equum concessit, à pedibus et freno seruiuit;
et præluxit omnibus, ut quantâ reuerentiâ
Christus, quantâ ejus Ministri sint habendi no-
scamus. Lauri, coronæ, diuitiæ, gloriæ, quibus
Austriacæ Gens condecoratur, hujus actionis
religiosæ sunt præmium.

Est hæc ælis, *Monstrum immane, informe, in-
Ana.*

*gens, cui lumen ademptum: et duæ sunt, quæ
Germaniam affligunt; Lutherana scilicet et
Caluiniana; contra duplex monstrum Domus
Austriacæ pugnare debuit. At tandem fuit.*

Imperio gemini compressa licentia,
Monstri.

Nobisque indulgeat Deus, ut sicut hoc
metrum est invariabile, sic semper inuariabilis
sit Austriacæ Gentis gloria, et Hæreticorum
oppressio.

Ex Inscriptione XI. deducitur hic Anti-
Proteus.

Aurora Austriadum semper circum-
acta secundè.

Si loco vocis *Aurora* collocetur *Fortuna*, sen-
sus carminis erit manifestior, & grandior; at il-
lud non erit immutabile, posset enim quis di-
cere,

*Circum acta Austriadum semper Fortuna
secundè.*

Et quidem Aurora quædam est Austriacæ Gen-
tis Gloria, nam sicut illa à sole æthereo nasci-
tur, sic & hæc à sole iustitiæ, qui Austriacæ
Gentes Religionem & deuotionem nobilissimis
splendoribus condecorauit.

Duodecima parit hoc lemma, quod etiam
immutabile est.

Alma corona tuæ vir tui debita mer-
ces.

Post magnas clades Tiberis, post casus & occa-
sus varios, gloriatur se immutabilitate dona-
tum, & immutabili carmine exclamat,

Tandem aliquando mihi veteres red-
duntur honores.

& Austriacæ Domus æternitate gloriæ & poten-
tia suffulta, responderet.

Imperium sine fine mihi dedit. altus
Olympus.

Habes igitur (Amice lector) Antiproteos,
quos laudes imiterisque: nam, sicut in Proteo
multitudo transfigurationum commendatur, sic
immutabilitas constantiaque Anti-Proteo. Et
hæc de hoc argumento adduxisse sit satis.

PLACET hunc Tractatum claudere D. Petri
Francisci Passerini nomine, & ingenio: il-
lud enim toti est Europa usum, & hoc venera-
bitur sera posteritas ædis æternitatis.

D. Petri Francisci Passerini &c.

PROTEVS CHRISTIANVS.

Cryptographus, & Griphologus.

Ex Tractatione

1 Ieremian. 2 Cæſarea, 3 Auguſt. 4 Romana, 5 Trithemian. 6 Diaulica.
 1 NDC, I G Z T: T Z D X R O: O P T, O K G: V I I X X I X V I X X X I, I A E K A I B E A 6 I M S I S:
 1 Ieremian. 2 Cæſarea, 3 Auguſt. 4 Romana, 5. Trithemian. 6 Diaulica.
 1 D K C, I T G: T Z D P T Z M G: O P O G K V? X I I I X X I X V, I B E I C I G I B E A 6 I N T L V V.

Lux, præ qua Sol nox, nix fit pix, lex mea nū ſis:
 Vox, per quam quid non ſit? ni te, mens mea nil vult.

DXVIII.

Viro Clariffimo Angelico Aprofio Intemelien-
 ſi, Ordinis Eremitarum S. Auguſtini SS. Theo-
 logiæ Profeſſori; Acad. Incognito Geniali &c.

V. CL.

ROTEVM Proteo vt debes, ſic
 dedico, verè Angelicè Aprof.
 Sapientius ille Sapientij Ol-
 danus Scioppius, Maſotus,
 & Carolus Gaſſioni, Sciſſo
 Glareanus, & Parageſius ip-
 ſe, quos Ioan. Franc. Lan-
 redanus,

Littoris Adriaci Siren, & noſtri Tullius
 xui,

Tibi familiariffimos appellant, Te tot Auſtorum
 Auſtorem, Sapientiſſimum Proteum demonſtrant.
 Proteus autem meus tot protinus tranſit in effi-
 gies, vt, ſi totidem vinas, & valeas in annos,

Omnibus elapſis ſias annioſior annis.

Plac. Id. Lan. MDCL.

Adiſſis. Ser.

Petrus Franciſcus Paſſerinus.

Multiplex in Proteo moris & oris mutabilitas ex-
 plicatur.

TRIA in Proteo noſtro animaduertenda
 ſunt: Literarum Criptographia, ſylla-
 rum Proſodia, & Verborum Griphologia; quæ
 omnia tam multiplicem pariut obſcuritatem,

vt quemadmodum nil mutabilius, ita nil Pro-
 teo inexplicabilius videatur.

PROTEI

Cryptographia explicatur.

C RYPTOGRAPHIAE quam Latine occultam,
 ſcriptionem appellamus, modos omnes
 ad tria quaſi ſumma omnium genera reduxit
 Hugo, de prima ſcribendi origine cap. 16. nimi-
 rum 1. ad Literas, plene fallentes aſpectum.
 2. ad Literas aliarum Literarum loco poſitas.
 3. ad Notas de quibus omnibus fuſè, ac erudi-
 tè agit Io. Baptiſta Porta Neapolit. De ſurtinis
 Noſſis, & ſelectiſſimè Pureanus Epif. ad Plouvie-
 rium. De Cryptographia. Protei noſtri clan-
 deſtina ſcriptio ad ſecundum omnino Cryp-
 tographiæ genus referri debet, cum Literarum
 characteres nec inuiſibiles ſint, nec per notas;
 ſed per tranſpositionem ſcripti: quam ſcribendi
 formam Varro lib. 1v. Etymolog. TRACTATIO-
 NEM vocat; non ARCTATIONEM, vt malè qui-
 dam legunt, quod diligenter adnotauit Turne-
 bus lib. 24. Aduer. c. 29. Cum aurem Tracta-
 tionis, ſeu per literarum Tranſpositionem,
 Translationem, Transportationem, ac Meta-
 theſim ſcriptionis ſpecies ſere infinitæ ſint,
 adeo vt Trithemius Polygraphia ſua lib. 3. ex
 vno Latinarum Literarum Alphabeto paulo mi-
 nùs, quam quatuordecim millia per Literarum
 metatheſim effici poſſe demonſtret, eas Tracta-
 tionis formas, quibus in Proteo uſi ſumus, ſin-
 gillatim indicauimus, ac Deſſio, vt aiunt, Na-
 taro-

tatore ad rem diuinandam opus esse conclamatur, quas breuiter hic singulas exponemus.

Ieremiana Tractatio quid sit docet Hieron. *Commentar. in cap. 25. Ieremia*, qui apud Hebraeos literas ita transponi solitas affirmat, vt prima loco vltimæ, secunda loco penultimæ, atque ita deinceps ponerentur, videlicet Aleph pro Tau, Beth pro Schin, &c. Sic ab Ieremia scriptum fuisse censet *Sesach* pro *Babel*, ne Rex in captiuos Israëlitas irritaretur. Si ergo eadem Literarum transpositio in nostro fiat Alphabeto N, erit loco L, D loco V, & Cloco X; vnde NDC erit LVX. præterea I erit loco P, G loco R, Z loco A, & T loco E: vnde I GZT ex tractatione Ieremiana erit PRÆ.

Cæsarea tractatio ex Dione lib. 39. est; cum primarum Literarum loco quarta quaque succedens scribitur, exempli causa, D pro A, E pro B, F pro C, &c. qua scribendi ratione vsus. C. Cæsarem testantur Suetonius, Gellius, & Probus Grammat. qui de occultâ Literarum significatione à C. Cæsare scriptarum *Commentarium* perscriptis, quare ex Cæsarea tractatione T. erit Q, Z erit V, D erit A, & TZD erit QVA: præterea X erit S, R erit O, O erit L, & XRO erit SOL.

Augusta tractatio, quâ Augustus Imperator utebatur, sit, si pro vnaquaque litera succedentem ponamus, hoc est, pro A ponatur B, C pro B, D pro C, &c. pro X. autem duplex AA. ita Sueton. in *August. c. 88.* Vnde nobis O erit N, P erit O, Y erit X, & OPY erit NOX. præterea O erit N. K erit I, Y erit X, & OKY erit NIX:

Romana tractatio est, cum Literas numerales cum numerum notantes, quem ex Alphabeti serie conficiunt, loco literarum ipsarum scribimus, i. i. pro A, ii. pro B, iii. pro C, iv. pro D, v. pro E, & ita deinceps, cum enim Hebraei, inquit Bibliander, numeris vtantur loco Literarum, quod etiam Græci ipsi facere consueuerunt, cur Romani præstare id nequeant vi. ergo erit F, ix. erit I. xix. erit T, & vi. xxxix. erit FIT. præterea xv. erit P. ix.

erit I, xxxi. erit X, & xv. lxxxix. erit PIX.

Trithemiana tractatio ab ipso Trithemio in *Explanatione libri 6. Polygraph.* assertur, quam ad Hebræorum & Græcorum imitationem effinxit, & à se primum inuentam testatur, tale autem est illius Alphabetum.

A valet idem, quod 1. B 2. C 3. D 4. E 5. & 6. F 7. G 8. H 9. I 10. IA 11. IB 12. IC 13. ID. 14. IE. 15. I & 16. IF 17. IG 18. IH 19. K 20. L 30. M 40. N 50. O 60. P 70. Q 80. R 90. &c. Hinc apud nos IA erit 11. hoc est L, E erit 5. hoc est, item E, KA erit 21. hoc est, X, & IA E KA erit LEX, præterea IB erit 12. hoc est M, E erit 5. hoc est item E, A erit 1. hoc est, item A, & IBEA erit MEA.

Diaulica tractatio fit retrogradiendo, & verba inuertendo: *Cursum* liquidem pars, ait Budzus in *Pandect. ex Leg. Athletas*, *Diaulodromi dicti*, cum ad metam perueniant, *steterentes eo rursus recurrant*, unde *cursum inierant*. *Diaulus* enim dicitur huiusmodi circumactus curricula, i. curriculum duplum. Verbis autem planè inuersis ad occultationem scribi solitum narrat Isidorus, certè Grapnologi sic sæpè ludunt; vnde bellè dicitur.

MYTNEGRA cum *MVRVA* faciunt rectissimam curuam.

Idest ARGENTVM, & AVRVM, hæc duo nomina retrolegendo more diauli. Si ergo Diaulico recurso legamus duo illa postrema primi versus verba IM, & SIS, fient MI, & SIS. Immo versus ipsi integri, singulis retrocurrentibus literis, modò eundem, modò diuersum sensum reddentes fieri solent, qui Retrogradi nuncupantur, & aliquando etiam vocum serie ipsissimi Reciproci sunt, vt ille est.

Anna tenet mappam madidam mappam tenet Anna.

Distichon ergo è Protei Cryptographia natum, hoc ipsum est.

Lux præ qua Sol nix, nix fit pix, lex mea mi sis.

Vox, per quam quid non fit è ni te mens mea nil vult.

PROTEI

PROSODIA EXPLICATVR.

ERVRO è multis Cryptographiæ modis Disticho, videndum restat, quoties vterque Distichi versus, seruata semper Hexametricarum ratione, atque iisdemmet ipsis verbis non

pluribus, nec paucioribus, nec immutatis, varias Protei more induere possit effigies: & vt rem paucis expediam, vterque Protei nostri versus 39. 916. 800. modis, dactylo semper quin-

quinto in loco pro more remanente, variari potest.

Quòd si ex solis Spondeis Spondaicus versus fiat, quod, nonnunquam ab Ennio præsistum non ignoramus, & Græcius multò frequentius est, quàm Latinis, quæ est illud,

Cines Romani tunc facti sunt Campani.

dummodo monosyllaba elisionem non admittentia seligantur, versus ille 479. 001. 600. modis semper inuicem distinctis replicari poterit, cuiusmodi nostrum hoc est, quod Disticho iam allaro respondet.

Si vis me, da mi te: cor rem vult, cui sedate.

Quamobrem, qui alterutrum Distichi nostri versum iuxta eos omnes modos, quibus variari potest, exactè perscriberet, vnicus versus non in vnum, sed in 2892. volumina exoresceret, quorum vnumquodque omnia Virgilij opera exæquaret; qui verò respondentem Disticho versum, quoties diuersè replicari potest, exarare posset 34710. volumina superioribus æqualia conficeret, quæ sola satis amplam exigent bibliothecam.

Cùm tamen eadem Protei nostri verba non eundem semper sensum apertè seruent, quem ante tam multiplicem variationem habebant, alius adhuc versus artificij gratia excogitari potest, cui eadem carminis forma, eadem verba, atque idem omnino sensus semper inherereat, qualem nostrum hunc ex puris Monosyllabis, & Trigrammatis vocalis conflatum videt.

Lux, nox, nix, pix, mel, fel, nos, vos, res, cui par nil.

quem quidem si Hexametrum cum dactylo in quinta sede volueris, nomen illud *cui* dissyllabum ibidem retinere poteris; sin autem Spondaicum, statim *cui* monosyllabum factum, quæcumque malueris, sedem occupabit.

Sensus autem versus huius duplex esse potest, primò, si propriam vocum illarum significationem intueamur, & sensus erit huiusmodi, *Lux & cætera omnia sunt quid simile, & par nihilo*, ex nihilo enim omnia facta sunt, & in nihilum à Deo mox redigi possunt, quò etiam natura sua vergunt, ac proinde rebus omnibus creatis nihil nihilo similis inuenitur, nam seu sint quodammodo incorporea, vt *lux*, et *nox*, seu corporea, vt *nix*, et *pix*, seu inanima, vt *mel*, et *fel*, seu animata, et rationali: etiam capacia, vt *nos*, et *vos*, omnia ex se nil sunt, vnde *nil*, et ista omnia *par* sunt. Secundò, si voeum earundem non propriam significationem; sed characteres, eorumque numerum inspiciamus, et sensus erit *Lux, & cætera voces illæ, & nil ipsum sunt quid*

agnale, & par. Cùm enim voces illæ omnes monosyllabæ sint, et tribus singulæ constent elementis; eæ omnes inter se pares, et æquales sunt, et vnaquæque illarum vnicuique par est literarum numero, ac proinde tam *lux*, quàm *nox*, etc. sunt res quædam, cui *nil* est æquales, quia tam *nil*, quas *res*, et reliquæ omnes versus voces trium, vt diximus, literarum sunt, quo modo tritum illud explicari debet ænigma, quod prima facie tantopere torquet Aristhmeticos.

Ter tria sunt septem, septem sex, sex quæque tres sunt.

voces enim illæ *ter tria* verè septem literæ sunt et sic de reliquis.

Quare vltimus ille noster versus, siue vocum significationem, siue literarum numerum, inspicias, siue cum in interrogatione, siue sine illa proferas, siue Hexametrum Dactylicum, siue Spondaicum velis, quomodolibet voces omnes transponas, semper vterque sensus vbique constabit, et vera erunt omnia.

Immo, quia versus verè non solum ob multiplices verborum collocationes, & sensuum diuersitates, vt vidimus; sed etiam ob diuersas literarum ipsarum in singulis. ipsædemque verbis transpositiones variari potest, adeò vt idem quidem versus, idem sensus, eadem verba, eademque omnino eorundem verborum literæ; sed non idem literarum ordo in verbis ipsis inde remaneat: idcirco versus adhuc alius omnium artificiosissimus confici potest, qui non modo monosyllabis constet, vt variabilior euadat, et trilitris, vt artificiosior fiat; verum etiam retrogradis, seu recurrentibus dictionibus vt in vna, eademque monosyllaba, et trilitera voce literæ ipsæ quoque eademque inter se mutuo mutantur, et multipliciter iterum absque vlla, vel versus, vel sensus, vel verborum ipsorum mutatione, quod ad ipsorum integrorum collocationem spectat, vel mixtione, cum literæ vnus verbi cum literis aliorum verborum nullo modo commutentur, vel commisceantur, et ansponi queant, quod nos ipsi denuo in hoc versu Hebraicis, et Latinis aliquot huiusmodi monosyllabis, trilitris, et retrogradis constante, vt satis difficulter ita satis, opinor, euidenter expressimus.

Vau, ter tres Mem, sex Nun Sus; Tot, Gog, cui Non Sii? in quo illæ eadem omnes, quas in superioribus animaduertimus, sensuum, ac verborum varietates toties iterum multiplicari poterunt quoties huiusce versus voces monosyllabæ, trilitera, et retrogradæ, seu Diabolicæ, et retrocurrentes, quæ octo sunt, nimirum Vau, Mem, Nun, et Gog. Hebræa, Sus, Tot & Non, et Sii

et Sis Latina, vel seorsum singula, vel coniunctim plura, vel etiam simul omnia inuertiet variari possunt. Quamobrem, cum versus ille superius allatus.

Lux, n, nox, mix, pix, mel, fel, nos, vos, res, cui par nil 479001600 modis, ut diximus, replicetur, Hebraicolatini iste nouus ex octo retrogradis monosyllabis compositus 44547156360 modis variabitur. Sensus autem huiusce versus meridiana luce clarius apparebit, si in primis animaduertatur ex Bellarmino Hebraic. Insti. part. 1. c. 1. Hebræorum literas numerorum notas esse, ac proinde per Vau 6, per Mem 40, & per Num 50 significari; quare si semel Vau, nouies Mem, & lexies Nun accipiantur, fiet numerus 666, qui est numerus nominis Bestiæ, ut Apocal. 13. habetur præterea per Gog intelligi Antichistum, seu Bestiam, sic enim Pintus 38. Ezechielis caput interpretatur. Antichristus, inquit Appellatur Gog; populus autem, qui eum secuturus est, Mageg; nam in sacris literis, & sanctorum doctorum libris Gog, & Mageg Antichristum, eiusque membra designant. Denique Antichristum à nobis Suem appellari, quod suis instar omnibus gulæ, & libidinis vitij infamis futurus sit.

Versus ergo tandem apertissimum hunc esse sensum quis non videat? *Vau i. 6. nouem. Mem, i 360, & sex Nun, i. 300, sunt Sns: quis enim ignoret, ò Gog, te esse numerum illum, & te ex te constare, quot sunt numeri literarum, quos iam diximus?*

Et ne mirum hoc, aut etiam falsum alicui videatur, variationis huius originem, ac incrementum quàm breuissimè subdam, quæ meo Mauritius de Curtis Parmensis Augustiniani Ordinis decus, & Mathematicarum Doctrinarum Eruditissimus, æque ac Acutissimus Doctor perhumaniter docuit in hæc verba.

Vi modi semper omnes, quibus quascumque propositas res inter se variari contingat, innotescent, hac esto Regula. Numeri omnes in iuxta seriem naturalem præcedentes per propositum rerum numerum inuicem multiplicentur; Vltimus verò multiplex eueniens numerus multiplicetur per propositum eundem numerum. Nam, qui inde procreabitur, multiplex numerus; propositarum rerum varietates, quæ fieri possint, indicabit.

Sint propositæ res numero 4. Inuicem multiplicentur 3. 2. & 1. numeri scilicet omnes iuxta seriem naturalem numerum 4. præcedentes. Multiplex verò vltimus eueniens numerus 6. Multipliciter per eundem propositum numerum 4. Nam, qui inde procreabitur, multiplex numerus; docebit res 4. subire posse 24. varietatis.

Porrò assignatam Regulam confirmat hic sensus. Plurimum rerum in linea recta dispositarum consueque variabilis erit ordo quousque nouo Transpositionis modo poterunt eadem res inter se diuersificari. Omnis autem possibilis Transpositio oritur.

Si dua tantum res sint, ut A. B., ex præcessione, vsq; A præcedat B. quod unico modo esse potest, sic

Si tres verò res sint, ut A. B. C., non solum ex præcessione, A. ad B. C., quod dupliciter euenire potest sic A. b c A. c b. & ex subsequentione, A. eiusdem ad B. C., quod dupliciter esse potest sic c b A b c sed etiam ex mediatione, A., inter B. & C. tanquam extrema, quod dupliciter ad huc euenire potest sic b. A. c. c. A. b.

Si quatuor denique res sint, oritur possibilis Transpositio inter A. B. C. D. ex quinque capitibus.

Primò ex præcessione, A. ad alias tres literas, quod quidem sex modis euenit sic A. b c d A. c d b

*A. d b c A. b d c
A. d c b A. c b d*

Secundò ex subsequentione. A. ad alias tres literas, quod sex modis euenit sic c b A d b c A

*c d b A c b d. A
b c d. A b d c. A*

Tertiò ex interpositione, A. inter, B. tanquam unum extremum, & inter, C. D. tanquam alterum extremum, quod quadrupliciter euenit sic b. A. c d d c A. b

b. A. d c c d. A. b.

Quarò ex interpositione A. inter, C. tanquam unum extremum, & inter, B. D. tanquam alterum extremum, quod quadrupliciter euenit sic c. A. d b b d. A. c

c. A. d b. b d. A. c

Quintò ex interpositione A. inter, D. tanquam unum extremum, & inter, B. C. tanquam alterum extremum, quod quadrupliciter euenit sic d. A. b c c b. A. d

d. A. c b c b. A. d.

Igitur, si duabus literis, A, B. addita serualitera, C. cum dua tantum essent possibiles varietates, sex postea reperiuntur variabilitatis modi: & tribus literis prædictis adiecta quarta litera, C. crescent varietates possibiles vsque ad viginti quatuor; Certum est: Si numerus possibilium varietatum inter aliquos res multiplicabitur per numerum rerum, quæ una re excedant priores res, procreatum iri multiplicem numerum indicantium varietatum omnium, quibus subiacere possunt res posteriores. Nam 6. qui indicat sex possibiles varietates Inter A, B, C. est numerus multiplex procreatus ex 2. multiplicatis per 3.

Et 24. qui ostendit varietates possibiles inter A, B, C, D. est numerus multiplex procreatus ex 6. multiplicatis per 4.

Quis igitur non concedat, si in uno Carmine adsint undecim voces variabiles, illas posse transponi 399 16800 vicibus (quandoquidem hic idem numerus est multiplex numerus procreatus ex facta multiplicatione 3628800 numeri ultimi multiplicis producti, & consequentis ad multiplicationes factas per omnes inuicem numeros praecedentes 11. iuxta naturalem seriem, scilicet 10. 9. 8. 7. 6. 5. 4. 3. 2. & 1. per numerum 11. positum).

Quod si in eodem Carmine unica adhuc tantum vox variabilis addatur (miram dictum) eris Carmen illud versatile tot vicibus, quot accusat hic numerus 47900. 1600: Hic enim numerus est praecise procreatus ex supradicto num. 399 16800 multiplicato per 12.

Sed vox credenda loquor. Si hac postremo adficienda vox si forte conuertibiliter proferibilis ita, ut tam retroradè, quam rectè pronuntiata eundem reddat sonum, & sensum, quales sunt; Non, Sus, &c. tunc quoniam huiusmodi vox erit potens inducere variationem non solum in ordine ad alias undecim peaxsistentes voces ratione transpositionis; sed etiam in ordine ad se ipsam ratione inuersionis litterarum, quibus desinitur; Numerus possibilibus excrecentium varietatum eris assumendus in dupla proportione; atque

adeò pro numero 4391034, 800 sufficiens eris numerus 878, 169, 600, qui supputatus cum numero possibilibus variationum iam reperiarum, in undecim vocibus excreset in numerum 918; 086, 400.

At verò, si ex duodecim vocibus duas sint conuertibiles; numerus addendus varietatibus possibilibus inter decem voces propter duas voces ratione transpositionis possibiles, eris ratione vertibilitatis quadruplicandus. Quare pro numero 4751 372, 800. assumendus eris numerus 1, 901; 491, 200. qui numeratus cum 3; 628, 800. numero accusante transpositiones possibiles inter decem voces ampliatur usque ad 1, 905; 120, 000.

Sed, quanam amplificatio proveniret, si tres existerent voces retronvertibiles? Hoc ausim dicere: si octo reperiatur voces praedictam inuersionem admittentes, numerum possibilibus varietatum non futurum minorem 44; 547; 156, 360. numero tam ingenti, ut vix Italia tota possit in sua superficie tot grana tritici capere, etiam si tota eius latitudo triticeis granis contegeretur.

Neque id mirum eveniet animadvertenti pro istis octo vocibus, quas vertibiles supponimus iuxta canonem à me traditum in mei Proniptaurij Mathematici tom. 3. lib. 5. de multiplici Arithmetica progressionis usu, (ad quem lectorem remittit) nonaginta tribus vicibus repetendum esse hunc numerum 4791 001, 680. & denique adiciendum 120.

PROTEI

GRIPHOLOGIA EXPLICATUR.

PROTEVM hunc nostrum griphologum, seu aenigmaticè loquentem diximus, quia licet Christum alloquatur (quem propterea Christianum quoque nuncupauimus, sicuti Bauhusius, & Puteanus Procreum illum suum ad B.V. 1022. modis variarum,

Tot tibi sunt dotes Virgo quot sidera calo, Parthenium appellarunt (Christum tamen symbolicè quodammodo describit, ut aenigmata loqui videatur. Lux ergo dicitur Christus, quia ipse dixit Ego sum lux mundi.

Era qua sol fit nox nam Stella sunt munda in conspectu eius.

Vox, per quam quid non fit? etenim Vox domini in Virtute, Vox domini in magnificencia, Verbum illud est, per quod facta sunt omnia, & sine quo factum est nihil.

Si vis me da mi tui cor rem vult, cui se dat.

Christi responsum Christiano datum iure, ac merito tam multis modis, quod ad solam carundem dictionum transpositionem attinet, variari potest, ut pluribus, meo quidem iudicio, nullus alius variari queat, quò infinitam Christi Sapientiam hic etiam admiremus.

CARAMVELIS

In Proteum praecedentem

NOTÆ. DXIX.

HVEVSQVE Clarissimus & Eximius Dominus D. Petrus Franciscus Passerinus. Interim, quia aliqua nimis breuiter tangit, paulò vberius eadem reponere necessarium est.

S. Cryptographia.

KΡΤΠΤΟΓΡΑΦΙΑ, Græca dictio est: à voce ΚΡΤΠΤΟΣ, quæ est occultus; et ΓΡΑΦΙΑ, quæ est scriptura, deducta: vnde ΚΡΤΠΤΟ. ΓΡΑΦΙΑ nihil aliud est, quàm *occulta scriptura*.

An-ne illud Trithemij dictum: videlicet; *ex uno Latinarum Alphabeto paulo minus, quàm 145.000. per litterarum metathesim effici posse: verum est.*

Respondeo wideri Trithemium, aut artem combinatoriam ignorasse, aut computum non instituisse: nam, si Abecedarij litteræ dicantur esse 22 (hunc nunt admittunt Recentiores qui K Latinarum litterarum censui non adscribunt) erunt metatheses seu combinationes ex Abecedarij litteris resultant, 124.000.

Si admittatur littera K, quod cum multis S. Romana. Facit D. Passerinus, erunt litteræ 23. quarum transpositiones dabunt numerum, 25.852.016.738.884.976.640.000.

Et tandem, si Vv (V duplex Germanorum) recipiatur, erunt litteræ 24: quot etiam sunt, quæ Græcum Alphabetum constituunt; quarum conversiones & combinationes sunt, 620.448.401.733.239.439.360.000.

Qui numeri, numerum 14.000. quem dat Trithemius, & Oceanus totus aque guttam excedunt.

Vide P. Athanasium Kircherum *Musurgia rom. 2. libr. 7. pag. 5.* & meam Anarithmicam: nempe, inter Quæstiones secundarias illam, quæ inscribitur, *Transformationes Alphabeti.*

S. Ieremiana.

Hodie Iudæis in suis libris impressis, ubi contra מִסְמָי Mesiam delirant, illum non nominant, sed eius nomen subintelligunt relinquendo spaciolum sic. () nolunt enim irritare Christianos. Olim prudentiori consilio Ieremias, noluit nominare בָּבֶל Babel, sed eius loco פִּוּצִי פִּוּצִי utens Alephbetho אֶחָד אֶחָד Aibbas, quod sequentes linee repræsentant.

א ב ג ד ה ו ז ח ט י
כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת

Cujus Cryptographici Alephbethi hic est usus. In litteris consideranda veniunt duo, figura & valor. Si prima igitur linea dat figuras, secunda dabit valorem & potestatem; & de contra.

Occultum hunc scribendi modum Latini poterimus imitari, si Abecedarium similitudine disponamus. Lineas subsequentes confidera.

A B C D E F G H I L M
Z Y X V T S R Q P O N

ANA.

Omittitur littera K, cujus apud Latinos nullus est usus. Si prima linea dei figuras, secunda dabit valorem & contra. Res est libera, & D. Passerinus litteram K admisit, & sic suum Abecedarium disposuit.

A B C D E F G H I K L M
Z Y X V T S R Q P O N M

Et juxta hanc clauum, si scribas Nec legam. Lux; si scribas Igea, legam tra.

S. Casarea.

CAjus Cæsar hoc Abecedario utebatur. Figura A B C D E F G H I K L
Potestas, X T Z a b c d e f g h
M N O P Q R S T V X Y Z.

i K l m n o p q r s t u.
Litteræ capitales dant figuram; & cursivæ minores valorem. Et ex hac clavi Tza erit Qua; & Xro erit Sol.

S. Augusta.

OCtauius Augustus, vt secretè scriberet, hunc Abecedarium cogitavit. Figura. A B C D E F G H I K L
Potestas. Z a b c d e f g h i k
M N O P Q R S T V X Y Z.
t m n o p q r s t u x y.
Ergo Opy erit Nex, & Oky erit Nix.

S. Romana.

NVmcris pro literis frequenter utebantur Romani, quos etiamnum multi curiosi imitantur. Eorum erat hic Abecedarius.

Figura. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
Potestas. a b c d e f g h i k
11. 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23
l m n o p q r s t u x y z.

Ergo 6, 9, 19. erit Fir; & 15, 9, 21. erit Pix. Hæc Clavis duas imperfectiones habet; nam à K singulis literis bini characteres correspondent: & inter singulos numeros est necessarium aliquod comma scribere: nam nisi diuidantur ciphra, quis Edipus sciet in voce 15921. legi debere Pix, & non Aitia? Interim qualicumque ea sit, videtur hodie communis, & multis Principibus chara. Anno MDVL in Palatinatu militiæ Princeps hoc Abecedario utebatur.

Figura. 10 21 11 22 12 23 13 24 14 25 15
Potestas. a b c d e f g h i l m
26 16 27 17 28 18 29 19 30 20 31
n o p q r s t u x y z
Singulis literis correspondebant ciphra binæ, & ideo commata inter numeros non erant necessaria. Er scribente Capiteano. 261626 2410-211216 181925 272419 281028 141915. le-

gebat Comes de Rebollo, totius provincie
Gubernator, *Nen habeo sulphur pyrium.*

S. Trithemiana.

Millenas Claves Polygraphia Trithemij
exhibet, millenas Stéganographia, ex
quibus hanc præcipue seligit D. Passerinus.

Figura. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
Peregrinas. A B C D E F G H I K
30 40 50 60 70 80 90 100 110 120 130 140 150 160 170 180 190 200 210 220 230 240 250 260 270 280 290 300 310 320 330 340 350 360 370 380 390 400 410 420 430 440 450 460 470 480 490 500 510 520 530 540 550 560 570 580 590 600 610 620 630 640 650 660 670 680 690 700 710 720 730 740 750 760 770 780 790 800 810 820 830 840 850 860 870 880 890 900 910 920 930 940 950 960 970 980 990 1000

Iuxta hanc clauim *16* erit *12*. & *40*, *5*, *1*. *Mea*
Sed vnde *16* erit idem ac *Mea*? ex *RO*
manæ & Trithemianæ clauis commixtione?
nam ex Trithemio *1* est *10*, & *2*, bisimul *quæ*
16, *12*. At numerus *12*, secundum clauim Ro-
manam dabit *M*.

S. Diaslica.

Licet de Retrogradis superius librum inte-
grum legeris, placet in gratiam D. Passerini
aliqua breuiter adnotare.

Recurfus sit vel per literas, vel per syl-
labas, vel per dictiones [i adde per hemistichia,
et per versus integros: sed quia hi recurfus
minus communes sunt, alios edisseramus.]

Per literas sit intra terminos linguæ Lati-
næ, vt cum *Roma* transit in *Amor*, vtraque
enim vox Latina est: extra huius linguæ termi-
nos, vt cum *Anrum* transit in *Murna*: nam
Murna vox Latina non est, adeoque aut nihil
omnino significat, aut ad aliam linguam spe-
ctat.

Per syllabas transit *Roma* in *Maro*, sic *Ca-
rus* vertitur in *Rufus*: et hæc vox in linguâ Ita-
licâ sonat *fufus*; et est nomen doctissimi Voca-
bularij, quod hodie manibus vniuersorū teritur.
Intra Hispaniæ linguæ limites *Doter* transit in
Torde: et quàm hodie multi in Europâ, qui Do-
ctores dicuntur, et Turci sunt: garrunt, quæ
non intelligunt; et Doctores habentur et es-
sent, si vt minimum tacere scirent.

Per dictiones recurrunt frequenter et fa-
ciliter carmina: vt

Magerum sermo crudellem torques Herodem.

Herodem torques crudellem sermo Magerum.
Inter recurfus nobilissimus est *ATTOΔPO-
MOΣ*, quando, siue hinc, siue inde legatur,
est idem: nempe, per literas, vt *finis, situs, se-
los*, etc. per syllabas, vt *Tenete, Terite, Tigite*,
etc. per dictiones, vt

Ite incertamen Iuuenes, certamen in-ite.

sanè hic D. Passerini versus,

*Anna tenet mappam madidam, mappam
tenet Anna.*

qui est *ATTOΔPOMAI TOΣ*, et componitur

ex dictionibus similiter *ATTOΔPOMEI AIS*.
Est valde rarus; et cui multos singules in linguâ
Latinâ non dederis.

S. Grammaticalis.

Computus exactissimus est; vnde cum
res: 395 916, 800. vicibus mutari possunt;
et gaudeo D. Passerinum ita etiam in Mathe-
maticis excellere, vt in tam difficili supputatio-
ne ne in vnâ vnitatē aberrauerit. Disceant ex-
teri Theologici et Iurisperiti, à quibus hodie
Mathesis negligitur aut contemnitur, numeros
colere, à quorum exactâ cognitione vniuersa
dependent.

S. Quod si.

Si formemus Dactylicis ita vt vox illa dissyl-
laba vltimum semper locum teneat, pro-
dibunt totidem carmina; videlicet, 395 916,
800.

Si versus spondaicus ex meris monosylla-
bis fiat, ita vt nulla sit synalœpha possibilis, ha-
bebit 12 dictiones, et formas 471. 001. 600.
Ergo et ista D. Passerini supputatio est exacta.

Versus ille spondaicus

Cines Romani tunc facti sunt Campani.

constat ex sex dictionibus et in formas 720 ver-
ti potest.

S. Cum tamen.

Cum vertuntur et inuertuntur versus fixe
sensu mutatur; sed, si adsit veritas, ita
vt mutatio sensus non reddat propositionem
falsam, non caret elegantia alteratio. Conside-
ta versus sequentem.

Hener del campe seys Fenix.
qui non sine gratia sensum cum formâ mutat:
puta si dixeris,

Campo del honor seys Fenix.

Campo seys honor del Fenix.

Honor seys campe del Fenix.

Hener seys Fenix del campo, etc.

Aliquando ipsamet combinationum varietas,
non solum diuersum, sed etiam aduersum sen-
sum parit; vt

Marie seys, y no Therfites.

Therfites seys, y no Marie.

Ne seys Therfites y Marie, etc.

et tunc multa veniunt consideranda, quæ omnia
euites, si D. Passerini insistentio vestigijs, talem
conformes Proteum, qui eundem aut similem
semper sensum exhibeat.

S. Sensus autem.

Voces interdum sumuntur formaliter, pro
re significatâ: interdum materialiter, pro
syl-

syllabis et literis, quibus formantur. Vtraque acceptio est notissima et communissima, et pulchre à D. Passerino edisseritur.

Pulchrum est illud Gallorum Pronunciarum, *Sante non est pas sante: maladie est sante.* quod in sensu formali exorbitat in materiali verum est; formaliter enim est, *sanitas non est profecto sanitas* mala-dies (pestis) est sanitas. at verò materialiter, est, *Vex sante non est sine (cares) litera T: vox Maladie est sine (cares) litera T.*

Hiuc Poëtz asserenti Distichum Elegiacum habere vndecim pedes; obijci solet hoc.

Mille boues currunt, vulnorum millia septem.

Musca super cornu quolibet una sedes.

quod habet 128, 011. pedes: nam	
Boues 1000. habent pedes	4,000
Vituli 7000 habent pedes	28,000
Boues et vituli habent cornua	000
16,000. quæ ducta per 6. dant	96,000
musca enim habet 6. pedes.	000
Adde pedes metricos	11
Erit igitur summa	128,011

S. Immo.

TRigrammata ΑΤΤΟΔΡΟΜΑΙΑ in lingua Latina sunt pauca, et ideo ad Hebræam linguam recurrit D. Passerinus; si quis intra Latine lingue terminos duodecim voces, quales sunt *Sis, Sus, Non* inuenierit, poterit palcherimum Proteum componere.

S. Ut modi.

DE hac materia superius egimus. Sunt modi computandi varij; hic, quem ex P. Mauritio de Curtis D. Passerinus proponit, et bonus

et facilis est. Diximus illum versum

Cines Romani tunc facti sunt Campani. habere formas 720. An has det Regula D. Passerini periclitemur.

1 per 2 sunt	2
2 per 3 sunt	6
6 per 4 sunt	24
24 per 5 sunt	120
120 per 6 sunt	720

Bene ergo discurret D. Passerinus.

S. Proteum.

ILle P. Bahusij versus, quem Brycius Puteanus dilucidat, videlicet

Tot tibi sunt dotes Virgo, quot sidera calo.

formas 1022. habere dicitur, sed multò plures habet: est in illo scopulus vitandus, qui plerimas formas condemnat. Sed quis scopulus? iste

Quot tibi sunt dotes Virgo, tot sidera calo.

Nam Stellarum numerus parvus est, cum dotibus Marianis Collatus. Omnes ergo versus, qui sensum huius ultimum reddant, sunt reiiciendi, et sic numerus minuitur: ita ut formis 1022 debuerit esse Author contentus.

Ex iisdem vocibus, quibus conformatus fuit hic Hexameter, potuit Pentameter, ut

Dotes

Quot calo, tot sunt sidera Virgo tibi

Tot sunt

Dotes, quot calo sidera, Virgo tibi.

Potuit et Sapphicus, ut

- o tot dotes tibi Virgo sunt, quot

sidera calo.

Sed de hoc vberius suprâ.

S Y L V A.

VOCVM MONOSYLLABARVM.

UT Proteos numerosissimos, quales dedimus, construas, monosyllabis vocibus indiges. Habeo Sylvas ditissimas, Latinas, Græcas, Belgicas, Germanicas, &c. sed, quia nostri Typographi characteres Germanicos &

Belgicos omnino non habent; & Græcos paucissimos habent; Latinam tantummodo adiungam.

Ex octo Orationis partibus Verba valde sunt necessaria, ut constructio formetur. Ince-

ANA.

rim hæc tantum paucula in Lingua Latina reperio.

Do. <i>le donne.</i>	Ick gheef.
Flo. <i>le souffle.</i>	Ick blaes.
No. <i>le nage.</i>	Ick svem.
Sto. <i>le suis debout.</i>	Ick staen.
Sum. <i>le suis.</i>	Ick ben.

Ex alijs Orationis partibus ditiorem Thesaurum reperio: illum subijcio. Occurrent semper in singulis lineis tres dictiones, prima est Latina, secunda Gallica, & Tertia Belgica.

I 2

Ab.

A

A B. Abs. De Van.
 Ac. Es Ende.
 Ad. A Tot.
 As. Cuire. Coper.
 Ah. Ach. Ach.
 An. *Adverbium interrogantis.*
 Ars. Art. Conf.
 Arx. Chasteau. Borch.
 As. Lure. Pont.
 Ast. Mais. Maer.
 Ar. Mais. Maer.
 Au. *Interictio consternati animi.*
 Aut. On. Oft.

B

B Is. Deux fois. Tyveemael.
 Bos. Botuf. Os.

C

C Alx. Chaud. Kalck.
 Cis. Deza. Op dees sijde.
 Clym. En cachette. Heymelick.
 Cor. Coeur. Hert.
 Cos. Quene. Vveertsteen.
 Cras. Demain. Morghen.
 Cruf. Iambe. Been.
 Crux. Croix. Cruys.
 Cum. Auec. Me.
 Cum. Auec. Met.
 Cur. Pourquoy. Vyvaerom.

D

D E. De. Van.
 Dos. Doff. Houuelicke giff.
 Dux. Duc. Leydsman.

E

E De. Vyt.
 En. Voicy. Siet hier.
 Et. Et. Ende.
 Ex. De. Vyt.

F

F Oex. Lie. Ghift.
 Falx. Faux. SicKel.
 Fas. Licite. Toeghelaten.
 Fax. Fallo. Forts.
 Fel. Fiel. Gal.
 Flos. Fleur. Bloem.
 Fons. Fontaine. Born.
 Frons. Fenille. Blat.
 Front. Front. Stirn.
 Fur. Larron. Dief.

G

G It. Genus feminis.
 Glanf. Gland. Eeckel.
 Glof. *seur de mon mari.* Mijns
 mans suster.
 Grex. Troupeau de bestes. Kud.
 Grus. Grue. Craen.

H

H A. A. A.
 Hae. Par ci. Lanx hier.
 Heu. Helas. Eylas.
 Heus. He. Hau.
 Hic, Hæc, Hoc, Hunc, Hanc, Hi,
 Hæ, Hos, Has, His.
 Hinc. D'ici. Hier af.
 Huc. Isi. Hervvaert.
 Hyems. Hyer. Vvinter.

I

I Am. Ja. Nu.
 Id. Cela. Dat.
 In. En. In.
 If. Ea. Id.
 Ius. Jus. Sop.
 Ius. Droit. Recht.

L

L Ac. Laiff. Melck.
 Lanx. Bassin. Schael.
 Lar. Fouyer. Heerdt.
 Lauf. Los. Lof.
 Lex. Loix. Vvet.
 Lis. Noife. Tvivist.
 Lux. Lumiere. Licht.

M

M E. pronom. in acc. & abl.
 Mel. Miel. Honich.
 Mens. sens. Sin.
 Merx. Marchandise. Vvaer.
 Mons. Montaigne. Berch.
 Mors. Mort. Doot.
 Mox. Tantost. Terstont.
 Mus. Souris. Muys.

N

N E. Certainemens. Vvarlick.
 Nam. Car. Vvant.
 Ne. Non. Niet.
 Nil. Rein. Niet.
 Nix. Neige. Inecu.
 Non. Non. Neen.
 Nos. Nous. Vvy.
 Nox. Nuit. Nacht.
 Num. Adverb.
 Nunc. Maintenant. Nu.
 Nux. Noix. Neut.

O

O O. O. Interictio.
 Ob. Pour. Om.
 Oh. Interictio dolentis.
 Os. Bouche. Mont.
 Os. Os. Been.

P

P Ar. Paire. Paer.
 Pax. Faix. Paey.
 Per. Far. Door.

Pes. *Peid.* Voce.
 phy. *Interiectio ofuscantis.*
 Pix. *Poix.* Pec.
 Plebs. *Peuple.* Ghemeinte.
 Plus. *Plus.* Meer.
 Pons. *Pont.* Brug.
 Post. *Deputs.* Nae.
 Prz. *Demant.* Voor.
 Pro. *Pour.* Voor.
 Proh. *Interiectio dolentis.*
 Pulf. *Papin.* Pap.
 Puf. *Bon.* Etter.

Q Vis. *Qui.* Quæ. Quod. Quid.
 Quin. *Quo ne.* Dat niet.
 Quot. *Combien.* Hoe veel.
 Quum. *Quand.* Als.

R Es. *Chose.* DincK.
 Ros. *Rosee.* Dau.
 Rus. *Les champs.* Velt.

S Al. *Sel.* faut.
 Sat. *Affen.* Ghenouch.
 Scobs. *Scure.* Saeghmeel.
 Scobs. *Fosse.* Gracht.
 Se. *Accusatus pronom. & abl.*
 Sed. *Mais.* Maer.
 Seps. *Haye.* Tuyn.
 Seps. *Serpent.*
 Seu. *On.* Off.
 Sex. *Six.* Ses.
 Si. *Si.* Ist dat.
 Sic. *Ains.* Soo.

Sin. *Maiss.* Maer ist dat.
 Sol. *Soleil.* Son.
 Sons. *Coupable.* Misdadich.
 Sors. *Fortune.* Fortune.
 Spes. *Esperance.* Hoop.
 Splen. *Kate.* Milt.
 Stips. *Denier.* Penninck.
 Stips. *Racine.* Struyck.
 Sub. *Sous.* Onder.
 Sus. *Port.* Soch.

T Am. *Tant.* Soo seer.
 Tax. *Sen de fuet.* Clers.
 Ter. *Trois.* Driemael.
 Thus. *Encens.* Vvicroock.
 Tot. *Autant.* Soo veel.
 Trabs. *Poultre.* Balc.
 Tres. *Trois.* Drie.
 Trux. *Crach.* Vvreet.
 Tu. *Tuy.* Ghy.
 Tunc. *Adens.* Dan.

V Ae. *Vuee.* Interj.
 Vas. *Vaisseau.* Vat.
 Ve. *On.* Off.
 Vel. *On.* Off.
 Ver. *Printemps.* Lenten.
 Vir. *Homme.* Man.
 Vis. *Force.* Stercke.
 Vix. *Agrand peine.* Naulicx.
 Vos. *Vous.* Ghylien.
 Vox. *Voix.* stem.
 Vrbs. *Ville.* Stadt.
 Ve. *Afin.* Op dat.

A P O L L O

ANAMETRICVS.

Vt Veterum licite carpas Anametra, necesse est,
Vt Tua conformes nobiliora modo.

¶ DXX.

NAMETRA sunt Strophæ in quibus versuum ordo mutatur. Non est res summi ingenij illa componere, & ideo nolo in ejus expositione sine causâ immorari. Subijciam nihilominus vnam et alteram Epistolam, quas quibusdam Philomusis scripti, dum Metametricæ primas umbras in palymnesto delineabam.

EPISTOLA I.

ANAMETPON, ΑΝΑΛΕΞΙΣ, ΑΝΑΣΤΑΛΑΒΟΝ, et ΑΝΑΓΡΑΜΜΑ (Theodore Eruditissime) eiusdem generis sunt, sed materię diuersę. Proteus est, in quo partium ordo variatur: vnde si vaiietur ordo carminum Proteus ille dicitur *Anametrum*: si ordo dictionum, *Analexis*: si ordo syllabarum, *Anasyllabon*: et denique, si ordo litterarum, *Anagramma*. De singulis vberius scripturus, hæc exempla præmitto, vt dicendorum umbra aliqua vel notitia habeatur. Considera subiectum Anametrum.

*Quântum nix, lacrymę durissima marmora quântum.
(Adnuat æternum Nomen) tua gaudia durent.*

Si velis, hæc carmina mutabunt ordinem, et ibunt in contrariam sententiam, Sic inquam: *Adnuat æternum Nomen. Tua gaudia durent.*
Quântum nix, lacrymę durissima marmora quântum.
Sicut integrorum carminum transmutationem, habuimus Anametrum: sic dictionum transpositione Analexin. Talis est ista.

Cantabis Mundus tua carmina semper Homere.
quoniam hic solus versus vocum transpositione plures reponi potest, stat enim lex poetica etiam in istis lineis:

*Carmina cantabit Mundus tua semper Homere.
Carmina cantabis semper tua Mundus Homere.
Cantabit semper tua carmina Mündus Homere, &c.*
Aut etiam genus metri alterando:

----- *Mundus*
Carmina cantabit semper Homere tua.
----- *Semper*

Mundus cantabis carmina Homere tua.
Anasyllabon consistit in alteratione syllabarum. Vt

DOMINAS, Nas domi, Minas do, Donas mi. &c.
Et tandem Anagramma ordinem litterarum conernit, videlicet vt

ROMA, Amor, Maro, Mora, Ramo. &c.

Et ergo Proteus vniuersum sumptus, aut versuum, aut dictionum, aut syllabarum, aut litterarum transpositio. Ergo siquidem heri de Anagrammate, Anasyllabo, et Analexi copiosè disseruimus, hodie de Anametro quantum et locus permittat, disseramus.

Est autem Metametrum carminum transpositio: quando videlicet componitur Decastichum, in quo, quicumque versus potest esse primus, quicumque esse secundus, tertius etc.

Si inquirat Criticus, cur Carminum transpositionem vocem *Anametron* petam illico ab ipso, cur ille et orbis terrarum eum ipso, litterarum transpositionem vocitet *Anagramma*? Indigemus nominibus, et vt res similes significemus, similitudinem in vocum formatione. seruiamus.

Est ergo Carminum Proteus, seu Anametron, Carminum METATAΞΙΣ: quando videlicet eorum ordo mutatur. Reperio apud antiquos rara exempla, aliqua tamen. Producam igitur Ioannis Philoponi in libr. 1. Analyt. poster. Aristotelis, non iam Græcè loquentem (cur enim sine causâ lectores onerem?) sed Latine, labore et industriâ Andree Scorri, apud quem obseruationum Humanarum libr. 2. cap. 1.

sonit, ΚΤΚΑΟΝ: *verba Aristoteles* ΤΑ ΕΡΗ,
carmina hoc est, Epigrammata sic descripta, non
ut ultima primi versus voce in iachos sequens
& tertius, sicque deinceps (quod multi etiam nunc
sentiunt, docentque) sed ut liceat idem carmen
nunc in initio, nunc in fine collocare quale
allud,

ΧΑΛΚΗ ΠΑΡΘΕΝ ΟΣ ΕΙΜΙ ΜΙΔΟΥ
Δ' ΕΠΙ ΣΗΜΑΤΙ ΚΕΙΜΑΙ
ΕΣΤ' ΑΝ ΤΑΟΥ ΤΕ ΡΗΝ. ΚΑΙ ΔΕΝ-
ΔΡΟΝ ΜΑΚΡΑ ΤΕΘΗΝ
ΗΕΛΙΟΣ Τ' ΑΝΙΩΝ ΑΛΜΡΗ, ΔΑΜ-
ΠΑ ΤΕ ΣΕΛΑΤΗ.
ΑΤΤΟΤ ΝΗ ΔΕ ΜΕΝΟΥΤΑ ΠΟΛΥ-
ΚΛΑΥΤΟ ΕΠΙ ΤΥΜΒΩ
ΑΓΓΕΛΕΟ ΠΑΡΙΟΥΣΙ ΜΙΔΗΣ ΟΤΙ
ΕΤΗΛΕ ΤΙΘΑΙΝΖΑΙ

Enea sum Virgo, Midaeque incumbo sepulchro.
Dum suis vaditibus, sublimis nascitur arbor.
Dum Sol exoritur & splendida Luna relucet.
Hic cōstanter ago, lachrymis & in amore tunda.
Fixa, Midam moneo tumulatum hic chare viator:
Vides enim tanquam in circulo, licere a quolibet
versu initium sumere, hoc modo:

ΑΤΤΟΤ ΤΗ ΔΕ. deinde ΧΑΛΚΗ. &
deinceps. Vel sic. ΧΑΛΚΗ. deinde, ΑΤΤΟΤ.
mox ΕΣΤ' ΑΝ ΤΑΟΥ. & Α

Et quod inde excurrit.
Refert autem in Homeri vita Herodotus, Homeri
esse hoc carmen in Midam Phrygia Regem conscri-
ptum. Vnde nunc talia Epigrammata ΚΤΚΑΟΝ
appellant. Est & aliud poema ΚΤΚΑΟΣ propriū
dictum quod alijs alijs tribuunt; nonnemo Home-
ra. &c. Hæc Philoponus.

Profecto in hoc, cuiuscumque sit, ΚΤΚ-
ΑΝ, non magnum artificium reperio: nam si
sensum integrum contineant versus integri, ad
libitum transponi poterunt. Maiorem quidem
illud gratiam haberet, & maiorem applausum
mereretur, si mutando versum ordinem, etiam
sensum mutaret. Tristichum sequens contem-
plare. Monet Ethnicus.

Quarenda est semper virtus & fama perennis,
Imprudens inquit: Sapiens autem, Optima dixit,
O cines, cines, quarenda pecunia primum est.

Sed Orthodoxus versum ordinem vertens, re-
ponit.

O cines, cines, quarenda pecunia primum est,
Imprudens inquit: sapiens autem, Optima dixit,
Quarenda & semper virtus, & fama perennis.
Interim, quia in eiusmodi verbis, quocum-
que modo conformentur, parum artificij repe-
rio, ut illos relinquo Aristoteli, & sæculo ru-
di, & tuum ingenium in alijs maioris ingenij
persuadeo. &c. Vale, ut optat, &c.

E P I S T O L A I I .

Sunt voces aliquæ, (Illustrissime Marchio)
quarum vim non adsequitur usus: illas et
propono et expono. ANAMETΡΗΣΙΣ, est
vocata et obscura: quæ ab aliquibus, sim-
pliciter sumitur, ut sit *anensis*; ab alijs stri-
ctius ut sic auctoritatis aut ietate dimensio: Hinc
ANAMETΡΕΟ, deinde *metior*. Et ego, li-
cet vsum condempnare non velim, rigorem ob-
oculis habendo, sic has voces expono ANAGRA-
MA, dicitur & anagramma transpositio, quæ plu-
res voces, et diuersæ significationis paritur: ut
Legia, *Geigia*, *Gabrielis*, *Angelus*, &c. Imita-
tor igitur Nomenclatorum Veterum, et sicut
ille literarum METATASIN, vocari voluit
Anagramma, sic ego syllabarum deordinatio-
nem ANASYLLARVM denominabo, ut *Desideri-*
us, quod anasyllabaticòs, transit in *Deus fide-*
ra. Quod tamen ANALEXIS dicitur, dictio-
num transmutatio, quæ plures ex diuerso, ve-
sus paritur: ut cum dicimus [ex Virgilio lib. 6.]
Sic satur lachrymans, classique immittit habenas.
Sic lachrymans satur, classique transmittit habenas.
Sic classisatur, lachrymansque, immittit habenas, &c.

Et tandem Anametron est quadam meta-
taxis seu transpositio carminum, & reperitur in
strophâ, in quâ nullus sit versuum ordo deter-
minatus. Pono exemplum. Propositum fuit
in Parnasso cuidam ingenioso Poëtæ, qui ad
Lauream Castaliam adspirabas, hoc Problema,

Que viene à ser en el Mundo.

Amar sin correspondencia.

Et ipse quæstionis, quam proposuerat Apo-
lo, solutionem hoc Anametro complexus est.

Es un canasterio ingrato,

Es perder la libertad,

Es desmentir la verdad,

Es profanar el recato:

Es mudar costumbre y trato,

Es arrastrar la cadena,

Es un engaño en la pena,

Es ignorar lo que pasa,

Es dexar su propia casa,

Es vivir en tierra ajena.

Sic paucis mutatis D. Franciscus de Boria, Prin-
ceps de Esquilare respondit pag. 372. Versus
si syllabæ numerentur Rhythmicè, hoc est, vsque
ad accentum vltimum (quod enim ultra hunc
accentum ponitur anarithmicum est) sunt Hepta-
syllabi, & consonantiz defluxu Spinelio pro-
currunt.

Profecto in hoc Decasticho nullus versus
postulat esse prior, nullus posterior: possunt
quocumque ordine legi: quam ob rem in vna
simplicissima Strophâ, habet lector Strophas

3; 628, 800. hoc est, tres milliones (sen ter mille milles) sexcentas viginti & octo milles, & octingentas. Prout numeri subsequeutes demonstrabunt.

Versus	1
Multiplicatus per	2
Dabit	2
& versus	2
multiplicatus per	3
dabunt	6
& versus	6
multiplicatus per	4
dabunt	24
& versus	24
multiplicatus per	5
dabunt	120
& versus	120
multiplicatus per	6
dabunt	720
& versus	720
multiplicatus per	7
dabunt	5040
& versus	5040
multiplicatus per	8
dabunt	40320
& versus	40320
multiplicatus per	9
dabunt	362880
& versus	362880
multiplicatus per	10
dabunt	3628800

Hunc numerorum decursum vberius exposuimus in Analexico Proteo, & in Anarithmicâ nostrâ ex veris fundamentis deducemus; et idemonstrabimus; quam ob rem non est cur repetentes Arithmeticas speculationes, Lectori impræsentiarum simus tædio.

Ergo, vt ex Tabulâ præcedenti colligitur potest variari Anametrum

Distichum formis

Tristichum

Tetrastichum

Pentastichum

Hexastichum

Heptastichum

Ogdoastichum

Enneastichum

Decastichum

Strophæ numerosiores componi à Poëtis rariùs solent; sed, si illas condere volueris, in Anametricâ meâ Articulo *De Alphabeti multiplicatione*, numeros hos deductos vique ad 24. reperies.

Hæc sunt (Illustrissime Marchio) quæ de Proteis scribenti succurrunt; quæ vberius, si tempus et otium detur, alibi prosequuturus sum. Interim Vale, et ingenio tuo Parnassum honorare ne cesses. etc.

LAUS DEO.

A P O L L O

CENTONARIUS.

Consue Centones, auri contemne Flavissas,

Ditior & Crasso Principe lector eris.

¶ DXXI.

INCUNTVR vulgò à Græcis, *κίττων*, qui à Latinis *Centones*: & sunt in Parnassum à Falconiâ introducti, ab Eudoxiâ exornati, & jam à multis Poëtis ingeniosis exculti. Est autem *Cento*, Græcè,

Κίττων, Poëma ex integris aut fractis aliqujus veteris Poëtæ carminibus constans: & censetur elegantior & melior, qui puris hemistichiis componitur.

Centonum meminit S. Hieronymus teste Henrico Stephano in suo Thesauro voce, *Κίττων*, nam S. Doctor Probam Falconiam Metricorum Centonum fuisse Inventricem asserit: ex veribus enim Virgilii, jam fractis, jam integris elegantissimum Poëma composuit. Hæc *Centon* cognomentum obtinuit; tanto enim ejus Opus fuit receptum, applausu, ut non solum inde famam, sed & nomen indepta sit. Eam sequuta & imitata fuit Eudoxia Augusta, Theodosii Junioris Romanorum Imperatoris vxor, [quæ obiit anni 460. sub Martino] & consueus ex Homero lacinias, Poëma edidit, quod etiamnum ab eruditis commendatur. Hodie Falconiæ Opus *Virgilio-cento*, & Eudoxiæ, *ΟΨΙΟΝ-ΚΙΤΤΩΝ* appellatur.

¶ Pars IV.

Sanè nomen humile placuit imponere rei magnæ: est enim *Cento* stragulum ex particulis variis confutum, inventum à Sartorum avaritiâ aut ingenio; nam cùm vestes apparant, ne pereant hinc inde lacinie, illas ad formam convenientem reducant, & curiosè fartiendo tapetes formant, qui etiamnum habentur in pretio. Particularum formæ communiore, & aptiores sunt triangularis, quadrang. quincang. sexangul. &c.

Hæ particulæ à multitudine nominantur *Centones*; nempe à centum, sumendo numerum determinatum pro indeterminate. Hic Critici sicut à voce centum *centenarium*, sic etiam à centone *centonarium* abducunt. A pauperibus minori arte fartiuntur, quam ob rem *Cento* apud ipsos erit pallium ex variis partibus confutum: Hisp. *Vna capa hecha de remiendos*: vnde equos, canes, &c. maculosos, *remendados* vocamus. Hinc Cæsar vela, quibus contegebantur munimenta, quod attrita, lacera, & resecta centes fuerint, *Centones* dixit. *Centonesque insuper iniecerunt, ait, ne aut telatormenis missa coptabulationem perfringerent, aut saxa in casapeltis laceritium discuterent*. Sic similiter Cato de re rustic. cap. 10. & 11. famulorum stragula ob eandem causam. *Cutitras octo, instragula octo, pulvinos sexdecim, operimenta decem, mappas tres, centones pueris sex*. Et Macrobius, *seropham sub centonibus jacere dicentis*, jacere illam sub operimento lacero, &c.

A

la-

lacinias alienæ materiæ pluries refuto & refecto declarat. Aufonius Gallus Centonem concinnationem dicit: vnde concinnare ipsi idem est, ac centones adfluere.

Pec metaphoram transijt vox ad Rhetoricam, & in malam partem: nam centones loqui idem erit, ac loqui scæpas dissolutas, quæ in re nullâ connexionem vinciuntur, sed tantummodo faciuntur labio. Huc videretur spectare illud Plauti in Epid. Quid tu? alium quæras, cui centones sarcias.

Majori applausu & gloriâ ad Poësim pervenit, & significat Opus ex hemistichis Poëtæ celebris concinnatum. Et hoc à nobis sensu accipietur hæc dictio; & quo debeant modo Merrici Centones sarciri exemplis potius quàm regulis dilucidabimus: nam, si leges postules, respondebo, *Stat pro ratione voluntas*. Interim, quia Veteres imitari soleamus, aut debemus, aliorum subjungamus iudicia, ne nimis libertino calamo affluere Centones dicamur.

CDXXII.

PAVLVM suum Aufonius Gallus institutus, leges, quibus Centones conformantur, fert, & hanc epistolam scribit.

Si pateris, ut doceam, docendus ipse, Cento quid sit? absolvam. Variis de locis, sensibusq. diversis quadam carminis structura solidatur; in unum versum ut coeant, aut casi duo, aut unus, & sequens cum medio. Nam duos iunctim locare (N.B.) ineptum est; & tres una serie, mera nugæ. Diffunditur autem per easuras omnes, quas recipit versus Heroicus, convenire ut possis, aut penthemimeris cum reliquo anapæsto: aut trochæicè cum posteriore segmento: aut septem semipedes cum anapæstico chorico: aut post dactylum atq. semipedem, quidquid restat Hexametro. Sensus diversi, ut congruant: adoptiva quæ sunt, ut cognata videantur: aliena ne interluceant: accessita, ne vim redarguant: densa, ne supra modum pratuberent: hinc, ne pateant. Sed peritæ concinnatio, miraculum est: imperitorum sanctura, ridiculum: Sec.

Latas ab Aufonio leges citatus Henricus Stephanus non approbat; inquit enim: *Ac ne præcepta quidem eius (Aufonij) usq. quæque vera esse videntur: illudq. potissimum, quo monet, ne duo versus iunctim locentur.*

CDXXIII.

Dubium incidens.

PETIS: An liceat aliquam dictionem interserere aut alterare? Respondeo puriorcm & meliorem centonem esse, in quo nulla vox peregrina fuscipitur: ceterum, si necessitas postuler, poterit Poëta iure suo uti, vocem adscribere, at illam diverso charactere, ut facili negotio discernatur. Et hic mihi obiter laudandus erit Lucas Lancelottus I. V. Doctor, qui celebraturus Comitum Arundelium, ne licentiose voces peregrinas consueret: ex Æneide 1. vers. 759. & Æn. 6. vers. 12. vnâ cōposuit, ut totum nomen Comitibus ingeniosè infinuaret. Virgil. primo loco sic.

*Haud aliter prædam Tyburtum ex agmine Tarcon
Portas orans. Ducis exemplum, eventumq. sequenti
Maonida incurrunt: tum satis debitus Aruns
Veloce iaculo, & multa prior arte Camillam
Circuit, & qua sis fortuna facillima tentat. &c.*

In secundo autem sic:

*At pius Æneas arces, quibus altus Apollo
Præsidet, horrendaque procul secreta Sibylla,
Antrum immane petitis: magnam cui mætem animiq;
Delius inspirat vates, aperitque futura.*

& ex duobus locis toto cælo sensu & compositione distantibus Lancelottus Arundeliz Comitum commendat, & laudat his verbis:

— tum satis debitus Arun-

Delius inspirat. &c.

quo, illo & tempore & casu, nihil pulchrius potuisse inveniri crediderim.

Centonum leges.

I. **P**otes versus ubi eumq. partiri, & eundem vndequeq. complere. II. Etiam ex tribus locis poteris voces erere, ut integrum carmen conformes: sed id rariū. III. Finem prioris carminis, & totum sequentem: aut etiam, totum priorem & initium sequentis impune admittes. IV. Si duos versus simul excerpas, Aufonii subiacebes censura; at etiam multi Græci & Latini tecum. Ergo rariū binos assumes. V. Vocem peregrinam ne immisceas, nisi cogat necessitas: & si compositione aut alio modo hæc possit exprimi, hoc potius modo formari debes, quam nuda poni: quæ si ponatur, diverso charactere notetur.

Legem hanc vltimam solent omnes religiosè observare. Petrus Angelus Spera in sui Virgilio-centonis Prologo, sub finem. Dictiones, syllaba, litteræ, diversis characteribus expressa de nostro sensu apposita sunt, ut quam meditatamur sententiam, aptè perciperent.

METAMETRICA.

M VSA II VTENS.

DXIV.

LEVT Logicam veteres,
sic doctrinam Ego de
Centonibus Metricis in
docentem & vtentem,
distinxi: Illam huc usq;
tradidi, & expendi:
hanc subiungo.

Leguntur Antologiz *Epigr. lib. 1. pag. 50.*
iuxta Henrici Stephani editionem carmina,
quæ ibi vocantur *Oxyphorica*, admirationem
illius, à quo primò audita est Echo, descri-
bentia. Alii Homeri Hemistichia ad alios sen-
sus provexerunt: & inter alios Eudoxia Au-
gusta, Poetria celebris, Christi vitam & mor-
tē Homericis versibus representavit. Home-
rū nos alijs expendendū relinquimus: Virgi-
liūq; producimus, & qualiter fuerit in lacinias
divisus, & in novos sensus refusus explicamus.

Sextus Anicius
Petrolius: cui vixit
Proba
Falconia etiam
Anicia: fuit Cento-
narum inventorix.

Juliana.

Probus.

Demetrias. Huic inscripta est illa celeberrima Epistola: quæ ab aliqui-
bus Ambrosio, ab alijs Hieronymo, ab alijs Augustino inscribitur. Quam
fuisse Hæresiarcha Pelagii, Cornelius Jansenius affirmat: forte, quia
multa contra Lutherum & Calvinum edisserit.

Iustinianus.

Fuit Divus Anicia olim celeberrima Ro-
ma: & Aniciatium totam ab illa proceden-
te, sistens, & alijs Historiographis diligen-
ter ostendunt.

CENTO I. VIRGILIANVS.

DXXV.

MITTO Eudoxiz Cento-
nes, de quibus multa alii:
alios subscribo, de qui-
bus scripserunt perpau-
ci. Et primò de primis
Centonibus: hoc est, de
illis, quos Proba Falcon-
nia nullius exemplo edi-
dit, aliquid breviter dicturus sum. Paucæ repe-
riuntur exëplaria divine huius seminz studii:
& ea Exscriptorum, iniuriâ depravata: alla-
borarunt aliqui, vt opus antiquo splendori
restituerent, inter quos Henricus Stephanus
non mediocriter. Sed quæ fuit hæc Falco-
nia? Genealogiam subiucio.

dit, aliquid breviter dicturus sum. Paucæ repe-
riuntur exëplaria divine huius seminz studii:
& ea Exscriptorum, iniuriâ depravata: alla-
borarunt aliqui, vt opus antiquo splendori
restituerent, inter quos Henricus Stephanus
non mediocriter. Sed quæ fuit hæc Falco-
nia? Genealogiam subiucio.

Anicius.

Anicius.
Eutropius.

Anicius.
Tertullus.

Iustinianus Impe-
rator.

S. Benedictus.
S. Scholastica.

S. Placidus.

Hoc autem, de ea duo (& ita quidem, vt ve-
rum id esse contendam) Eudoxiz seu Eu-
dociæ illi &c. minimè cedere.]

In illo exemplari excuso iam olim Lug-
dun: cum quibsdam Manruani & aliorum
libris, mulier hæc, Proba Falconia Cento-
na (vt vel ex ipso titulo coniectura fieri de
diligentiâ in eo adhibita possit) appellatur.
hoc modo: PROBÆ CENTONÆ, vatis cla-
rissimæ diuo Hieronymo comprobatur, Cen-
tonam de fidei nostræ mysteriis, è Maronis
carminibus excerptum Opusculum. Vt autem
pretermissis nonnullis, quæ interiecta sunt,
ad eos locos veniam, qui præ cæteris mihi
& multis etiâ viris digni sunt visis, quos pro-
ferrem, ab Adæ & Euz per Dominum bene-
dictione (vt ibi vocatur) initium sumam.

Hic demum exaltis, iocundat qui sidera mundi
Inspi. (eo dicunt, premis placida agnora pontus,

Tanta est nobilitas Probæ Falconiz: &
quia ingenio, quàm sanguine nobilior fuit,
his eam ferè verbis Hæricus Stephanus com-
mendat. [Quæcumq; fuerit deniq; hæc Proba
(de quâ, quod ad sacrum Musis certameq; ar-
tinet, dici potuit,

Audetq; viri concurrere Virgo,
magna laude dignam esse duo, suoq; nomi-
ne non indignam femineam fuisse arbitror.
Atq; adeo si postea tot annorum spatio nul-
lus vir huius semine in hoc genere laboris
simul & argumenti æquus inventus est, id
certè gloriæ eius. apud nos augere multum
debet: nisi fortè nulli in hanc arenam de-
scendere voluerunt, nec, hanc ex illo ipso
Virgilio sumptam Parodiam (aut ei similem)
audirent:

Egregiam verò laudem & spolia ampla refertis
Vna viri ingenio si tandem femina vixit.

Pars IV.

*Et tremefacta solo est tellus: silet arduus atq; abstergetur
Vixite felices, interque virentia culta
Fortunatorum nemorum, sedesque beatas.
Hæc domus, hæc patria est, requies ea certa laborum.
His ego nec metas rerum nec tempora pono:
Imperium sine fine dedi, multosque per annos
Non rastrium patietur humus, non virent saltem.
At genus immortale manet: nec tarda senectus
Debitas vires animi, multaque vigorem.*

Cum Virgilius ita de Ioue, sui poematis libro 10. scripseret,

*Iuste, eo dicente, deum domus alta silescit,
Et tremefacta solo tellus: silet arduus atq; abstergetur
Tum Zephyri posuere, premis placida quora potus.*
Cum, inquam, ita scripseret Virgilius, prudenter hæc poemata (cum enim alia suo ipsius Marte, vel potius sua ipsius Musâ, scripserit ac non hæc tantum ex alienâ consuisse, legimus) prudenter in locum posterioris hemistichij primi versus, substituit hemistichium posterius tertij. In duobus postrema tempus præsens pro futuro usurpare coacta fuit, quâ mutare nō posset et in eis mutare & potuit, & debuit: præsertim quum maiore alicubi libertate utatur, ut aliquanto post docebo.

Proximi versibus illis sunt in quibus ventantur primi parentes ligno scientiæ boni & mali vici, propositâ mortis penâ. Sed hic locus penitentiorem Ethicæ & Theologiæ cognitionem requireret, & ideo à Falconiâ, eruditâ Viragine, sed scientiarum sublimium, nesciâ minus aptè & plenè tractatus, quàm superior.

*Vos dicam quacunque, animis advertite vestris,
In medio ramos annoſaque brachia tendens
Est in conspectu ramis felicibus arbor,
Quam neque fas igitur cuiquam nec sternere ferro,
Religione sacra nunquam concessa moveri.
Hæc quicunque sacros decerpserit arbore fetus,
Morte luet merita. nec me sententia vertit.
Nec tibi tam prudens quisquam persuadeat autor
Commaculare manus, licet te voce moneri
Femina, nec te villius violentia vincat,
Sic te digna manet divini gloria ruris.*

In primo parodiæ ins usurpavit, in voce vna mutandâ. Ita enim legitur apud Virgilium, *Æneid. 11.*

Vos famuli, quæ dicam, animis advertite vestris.

At vocem *famuli* suo sermoni minimè convenientem mutavit in *quacunque*, sed illud cuius memini exemplar (ex quo nimirum hæc coactus sum excerpere, cum aliud nullum diu quarendo nancisci potuissem) in eo, sicut in aliis infinitis, peccat, quod nomen hoc *quacunque* præponit verbo *dicam*. hæc enim vocum deordinatio in Virgilij verba, & Artis metricæ præcepta exorbitat. In quinto etiam versu, aliquid mutare sibi permisit: & quæ apud Virgilium grandius dicta, vt sensum,

optatum exprimerent, deprimerentur. Legitur enim *Æn. 7.*

*Sunt gemina belli porta (sic homines dicunt)
Religione sacra, & sacri formidine Maris.*

At illa ex *sacra* fecit *sacra*, nominativum pluralem in ablativum singulare mutans, simulque in eo aliquid innouans, quod non vocet arborem sacram religione (id est, per religionem, siue ob religionem) sicut ille dixerat, *belli porta religione sacra*. sed *sacra* cum ablativo *religione*, vt eius epithetum, deinde utrunq; simul cum participio *concessa* iungat: sicut Virgilius ablativum *fatis* cum eo iunxerat, *Æn. 3.*

— & satis nunquam concessa moveri

Apparet Camarina procul.

Septimi versus hemistichium hoc, *nec me sententia vertit*, ex isto Virgilij factum est loco *Æn. 1.*

— quæ te genitor sententia vertit?

Sed non dubito quin illa vertit in *vertit* mutaverit, quum multo maiores mutationes aliis in locis sibi permisisset, atque adeo in hoc ipso hemistichio ex *quæ te fecerit nec me*. Multo autem maioris mutationis exem plum in proximè sequentibus versibus habemus: vbi nimirum pro verbo *adiciam* ponitur nomen *femina*. Proferam autem totum locum, & unde sumptæ sint singulæ eius partes ostendam: vt inde innouatio illa manifesta reddatur.

*Nec tibi tam prudens quisquam persuadeat autor
Commaculare manus, licet te voce moneri
Femina, nec te villius violentia vincat,
Sic te digna manet divini gloria ruris.*

Horum igitur quatuor versuum primus ex Georg. secundo petitus est: vbi Virg. scribit
*Nec tibi tam prudens quisquam persuadeat autor
Tellurem Boreæ rigidam spirante movere.*
Secundi hemistichium prius est ex Eclogæ octavæ de promptum,

*Sanus amor docuit natorum sanguine matrem
Commaculare manus.*

at posterior eiusdem versus pars est ex *Æn. 3.*
Hæc sunt quæ nostrâ licet te voce moneri.
Tertius versus (excepta voce prima *femina*) est ex libro 11.

*Vixisti optime regum
Adiciam: nec te villius violentia vincat,
Quin quidam, &c.*

Ex his perspicimus vocem illam *femina* esse per parodiam pro Virgiliana positam: sed versum cum hæc voce non stare animadvertendum est, quod ei desit syllaba: ideoque videndum annon reponendum sit *feminae*. Verum ne hac quidem voce reposita mendo carere videtur locus, nisi pro te legatur nec: hoc modo,

— licet nec te voce moneri Feminae.

Ad quartum versum quod attinet, est quidem in eo quo vsus sum exemplari *iuris, non raris*: verum ex errore natam esse lectionem illam persuasum habeo, quæ optimè sermoni quadret hoc vocabulum (sicut & cætera omnia quæ sunt in illo versu) vt videlicet diuinum rus de paradiso intelligamus.

Omissio Centonis, quo paradisi descriptio continetur, ad eum venio quo describitur tentatio primorum parentum à diabolo: vt eadem verba retineam. Eius enim ibi est hic titulus, Tentatio primorum parentum à diabolo.

*Iamque dies infanda aderat, per florea vna
Ecce inimicus atrox immensus orbibus angos
Septem ingens gyros septena volumina versat,
Nec visus facili, nec dictu affabilis ulli,
Obliqua inuidia ramo frondente pendit,
Viperæ inspirans animam: cui tristia bella,
Iraque, insidiæque, & noxia crimina, cordi.
Odus & ipse Pater, tot sese vertit in ora,
Arrestisque horres squamis, & ne quid inansum
Aut insensatum scelerisue dolus reliquiat,
Sic prior aggreditur dictis, seque obtulit vltro.
Hic (ait) o virgo, lucis habitamus opaci,
Riparumque toros &c.*

Dicti autem non potest quot mendis hi versus in illo exemplari sine deformati: ex quibus sunt hæc, quod versu quinto *insidia* pro *inuidia*, vicissimque in septimo *inuidia* pro *insidia* legitur.

In proximè sequentibus versibus, quibus hic Cento absoluitur: (perperam enim hic in duos est diuisus, quasi secundus ineipiat ab illo versu, *Hic (ait) o virgo*, vel, *Sic ait*. Quorum tamen neutrum est apud ipsum Virgilium, sed *dic*, ait) placent hæc serpentes ad Eua verba,

*— celestia dona
Attreclare nefas? id rebus desuit vnum.
Quis prohibet causas penitus teneare latentes?*

Item,

*— mea si non irrita dicta putatis,
Auctor ero audendi sacrata resoluere iura
Tu coniux, tibi fas animum tentare precando,
Dux ego vester ero, tua si mihi certa voluntas.*

Centonis 20. (præfixum habentis hunc titulum, Et comedit Eua de fructu ligni vetici) sunt hi versus,

*Sic ait, & dicto cinis, quod lego sequitur,
Subiiciunt epulis oculi venerabile lignum,
Inspectantque dapes, contactuque omnia sordant,
Præcipue insidit pesti deuota futura,
Miraturque nouas frondes: necvni sua poma
(Causa mali tanti) summo tenuis attingit ore,
Mâinis adorta nefas, maioremque orsa furpem.*

Centonis 21. hic est titulus, Eua seduxit virum ad esum pomi. Hi autem sunt eius versus,

Hec misero coniux aliena ex arbore germi

*Obiicit, aque animum subita dulcedine monit.
Continuo noua lux oculis effulsit. at illi
Terrentur, &c.*

Centonis 22. (perperam certe vno in duos diuiso) titulus est hic, Vident se nudos, & faciunt sibi petizomata. Versus autem sunt isti,

*Terrentur visu subito: nec plura morati
Corpora sub ramis obtentu frondis inuoluant:
Consertum tegmen. nec spes opis vlla dabatur.
At non hoc nullis hominum verumque reperiatur
Observans oculis, cades & fallax tyranni
Præsentis: notumque, furens quid summa possit.
Continuo innadis, Procul & procul esse profani,
Conclamat, ætalem ac terras quo nuncine firmat.*

Sunt autem ex his nonnulla ita mendis scodata in illo exemplari, vt vix agnosci in Virgilio possit Virgilius. Ac, ne longè abeas, horum versuum secundus ita ibi scriptus est,

Corpora sub ramis abiecti frondis in umbra.

quum posterius hemistichium sit ex Æn. 11.

Exstructoque toros obtentu frondis inuoluant.

In quarto versu pro *nullis* scriptum ibi est *illis*. est tamen vera lectio *nullis*, ex Æn. 11.

At non hac nullis hominum fator atque deorum

*Observans oculis, summo sedes altus olympo.
At hoc imputare in hac non necesse visum est.*

Rectè autem in locum illius periphraasis,

— hominum fator atque deorum,

substituit hanc, ex eodem,

— hominum etiamque reperiatur.

Post illa verba

— procul & procul esse profani,

conueniebant quidem & hæc, *totoque absistite luo*: sed non itidem conuenire poterant hæc quæ priorè illius versus partem efficiunt. Conclamat vates. Fortasse autem locum habere illud hemistichium potuisset hoc modo,

Continuo innadis, procul & procul esse profani.

Hinc fugite & miseri, totoque absistite luo.

Nam & hoc posterioris versus hemistichium petus est Virgilianum: nisi quod apud eum legitur *sed non hoc*.

Centonis 23. argumētū ibi est hoc, Quæ runt fugerè, & se abscondere. Versus sunt isti,

*Atque illi longe gradientem ac dira frementem
Vt videre, metu versi, totisque tueri
Diffugiunt, sylvasque & stœbi concava furim
Saxa petunt, pigros incampi, lucisque nec auras
Respiciunt, tades casti connexa tueri.*

Verum ibi non frementem sed *furentem* legitur: quod ex errore sicut alia multa, natum esse arbitror, quum apud ipsum Virgilium participium illud non hoc legatur Æneid. 10. (vt omitam, quidus de deo furere usurpari) unde vterque sumptus est versus. Hic autem, sicut & in alijs quibusdam locis, obseruare etiam possumus, minimè ineptum nostram hanc Probam censuisse, quod Ausonius ineptum

prum sibi videri dicit, duos nimirum versus junctim locare, sicut videlicet apud eum ex quo petuntur, junctim sunt locati. Sed quod in duobus qui proximè illos sequuntur, idem sibi Proba permittit, id verò reprehensione dignum fortasse iudicari possit. Siquidem & hi versus,

*Diffugiunt, sylvasque & sicubi concaua fertim
Saxa petunt, &c.*

sunt ex Æneid. 7. hoc illum itidem excipiente. Sed finis posterioris mutatus est. legitur enim apud Virgilium,

*—piget incipiti, lucisque: suasque
Mutata agposcunt.*

At Proba posteriorem versum clausit duabus vocibus quæ in Æneid. 6. leguntur,

*Hinc metuum, cupiuntque dolent, gaudemque
nec auras*

Respiciunt, clausa tenebris & carcere cæco...

Hoc quoque prætermittendum non censui, non legi in illo Centonum Proba exemplari *lucisque* ante accusativum *auras*, sed, *lucemque*: quum tamen genitivus necessarius esse videatur.

Centone 25. (omitto enim eum qui est 24. de intereptione Domini) Adam se ita excusat,

*Ille sub hac, Tua me, genitor, tua tristis imago,
His posuere locis. merui, nec deprecor, inquit,
Omnipotens sonitumque, pedum vocemque, tremisco;
Conscius audaci facti, montisque sinistris
Fœmina feri tristes succos, tardumque saporem.
Illa dolos dirumque nefas sub pectore versans,
Insanem, infando indicio, moritura puella,
Dum furis incantum crudeli morte peremit.
Suasti enim: scis ipse, nec est te fallere cuiquam.
Vt vidi, ut perij, ut me malus abstulit error.*

Inter versum qui primus hic est, & eum qui secundo loco est positus, vnus deesse videtur, quod aliqui pluralis *posuere* non habeat quò referatur. Virgili quidem certè locus, vnde secundi initium sumpsit, est hic, Æn. 8.

*Me pulsam patria pelagique extrema sequentem,
Fortuna omnipotens & ineluctabile fatum
His posuere locis.*

In quinto pulchrè vox *media* in vocem *fœmina* mutata est. Ita enim apud Virgilium, Georg. 11.

*Media fert tristes succos tardumque saporem
Fœlicis mali.*

Itidemque ex verbo *alicias* factum fuisse vidimus *fœmina*, vel potius *fœminea*, in præcedentibus. In talibus autem mutationibus liberræ parodiæ (ut antea monui) siue ius, vsurpatur. Ac necessaria certè nonnullis in locis est hæc libertas, quam tamen in huius-

modi concinnatione Centonum Ausonio parum placuisse existimo. At concinnatæ horum in illis etiam qui sequuntur ea uti non dubitavit. quum enim scripserit Virgilius Æn. 10.

—nam Pallas ante ruentem

*Dum furis, incantum, crudeli morte sodalis,
Excipit, atque ense tumido in pulmone recondit,
ex illo versu, Dum furis, incantum, crudeli morte sodalis, hunc fecit, Dum furis, incantum, crudeli morte peremit. Alioqui dicendum fuerit, eam postrema duo vocabula aliunde sumpsisse, sed mutando *peremptum* in *peremit*. Legitur enim Æneid. 6.*

—in digna morte peremptum.

Iam vero & in eo versu qui illi proximus est, aliquid परिवर्तित, nam ex Virgilianis *suadet enim*, fecit *suasti enim*, quum dixisset poeta ille duobus in locis, *Suadet enim vestra fames*. Reliqua autem pars versus ex isto excerpta est, (qui legitur Georg. lib. 4.)

Scis Proteus, scis ipse: nec est te fallere cuiquam.

Centonis 27. (cuius argumentum est, Deū infligere homini labores) versus sunt hi,
*At tibi pro scelere, exclamas, pro talibus ansis,
Omne cum ferro teritur: primusque per artem,
Heu miserande puer, terram inscillabere vastis,
Et sanitu terrebis aues: horrebit in arvis
Carduus, & spinis surget palurus acutis,
Lappagne, tribulique, & fallax herba veneni.
At si triiccam in mensem robustaque sarra
Exeretis humum, frustra expectabis ætæ ævum,
Concussaque famem in sylvis solabere queris.
Ipse super his suberunt morbi, tristisque senectus.*

Quibus versibus videretur addi hic debuisse
Et labor & dira rapis inclementia mortis.

Sed ibi perperam inchoat Centonem 18. cuius subiunguntur isti;

*Hac tibi semper erunt. tuque à sauciis cominus
Non ignara malis caput horum & causa malorum,
Magna tibi commissa laes. heu perdis nescis,
Nec qua circumtrent te tanta pericula cornis.
Nunc morere, &c.*

Ad Centonem 35. eundemque vltimum eorum, quibus primæ historiæ Genesidis describuntur, licet capita appellentur, non Centones; veniendum esse censeo. Illi igitur argumentum hoc præfixum est, Populus Israël fugit à Pharaone in desertum, & transiit mare rubrum: & datæ sunt leges Moyfi.

*Diluvio ex illo paribus dat inra vocatis
Omnipotens, magnisque agitat sub legibus ævum
Quid memorem infandas gates, quid fœta tyranni,
Nescique humanis precibus mansuiscere corda
Ægyptum, viresque Orientis, & vltimabellæ,
Magnanimisque duces, totiusque ordine gentis,*

*Quo cursu deserta petueris & tribus, & gens
Magna versantem meritis non immerito unquam,
Quique sacerdos adfuit altaria iuxta
Quique pyrates pro libertate rubeant,
Qui bello excitis reges, qua littore rubro
Complerint campos acies: quibus arserit armis
Rex, genus egregium, magno inflammannte furore
Agmen agens equitum & florentes are casernas.*

Optissima tuo argumento hemistichia ex Virgilio excerpit, e quibus duos primos versus composuit. Vterque enim ex duobus hemistichiis constat, quæ sunt diuersis & locis sumpta. Legimus enim *Æn.* 7.

Deluui ex illo tot vassa per aquora velti.

Libro autem eiusdem poematis 5.

Inducitur forum, & passibus dat iura vocatis.

Ad secundum versus quod attinet, quæ in eo prima est vox *omnipotens*, in variis huius poetæ locis legitur, ut omnibus qui illum versarunt, notum esse potest: ea autem quæ versus illum absoluant verba, sunt ex *Georg.* libro 4. petita, de apibus,

Sola communes patios, consortia celsa

Vrbis habent, magnisque agitant suo legibus æuum.

Obseruandum est igitur mutationem duplicem hic esse: primum, in eo quod pluralis *agitant* vertitur in singularem *agitatur*: deinde, quod huius verbi vltus mutatur. Iam enim *agitatur æuum* sub legibus dicuntur qui legibus sibi datis parent: apud hanc autem Centonum concinnatricem, ipse legislator agitatur sub legibus æuum eorum quibus dat leges, quasi quis cum illorum æuum sub legibus exercere dicat. Quod si quis dubium sibi esse obieciat an istud genus loquendi hoc quoque modo usurpari possit, ego hanc quoque libertatem tali carminum concinnationi concedi respondebo, quibusdam vocabulis, necnon quibusdam loquendi generibus, eum quoque vsum de quo dubitatio moueri possit, tribuendi. Duo qui proximè sequuntur versus, valde & ipsi personæ cui tribuuntur conueniunt. Videntur autem & ceteri omnes qui sequuntur, pendere ab illis verbis, *Quid memorem?* Alioqui dicendum esset ad verbum *prætereo* referri: quod in isto habetur versus, qui alter est eorum quibus locus hic clauditur.

*Cetera salta parum, pugnatque in ordine bella
Prætereo, atq. alij possi me memoranda relinquo.*

Illos versus sequitur titulus hic, De mysteriis noui Testamenti: & primò de incarnatione filii Dei per Spiritum sanctum.

*Nunc ad te & tua magne Pater consilia reuertor.
Maius opus moueo: tuum præditta priorum
Aggredior, quamvis angustis terminus aut
Accipiat, tentanda via est qua me quoque possim
Tollere humo, & nomen fama tot ferre per annos*

*Quos tua progenies celo descendit ab alto,
Annulis & nobis aliquando operantibus ætas
Auxilium adueniuntque. Der-quam samina primam
Virginis os habitumque gerens (mirabile dictum)
Nec generis nostri puernum nec sanguinis edunt.
Sed quia terrifici cecinerunt omnia vates,
Aduenare virum populis terrisque superbum,
Semine ab æthere: qui viribus occupet orbem,
Imperium Oceano, famam qui terminet astris.*

In his esse aliquid reprehensione dignum videtur, & quidem illud potissimum de virginis, *Virginis os habitumque gerens*. dicat enim, aliquis, eam quæ virginis os habitumque gerat, non protinus esse virginem: imò non solum hæc dici de virginibus, sed potius de ea quæ virginis speciem præseferat. Ac fateor quidem in huiusmodi concinnatione versus, multa tolerari, quæ, si ad viuum exigantur, merito reprehendi possint: sed eam libertatem, quæ in profanis conceditur, in rebus sacris esse itidem usurpandam nego. In versus qui illum proximè sequitur, non dubito quin pro *edunt*, quod est apud Virgilium, ipsa *edit* scriptum reliquerit. Certè nisi ita legatur, dicendum erit versus inter hunc & illum esse omisum. Qui autem hanc excipit ira scriptus est in illo exemplari,

Sed quia terrifici cecinerunt omnia vates.

Qua in lectione tria sunt menda, sed quorum vnum, videlicet *omnia* pro *omina*, maximam partem earum Virgilio editionum quæ meam præcesserunt, occupauit. *Terrifici* perperam scriptum esse pro *terrificis*, nemo est qui statim animaduertere non possit. Apud ipsum poetam *seraque* non *sed quia* legimus: ideo & illam scripturam inter mendosas numeratum iri puto, de qua tamen munera satis esse existimaui. Iudicium eius fortasse quispiam desideret in eo etiam, qui sequitur, versu,

Aduenare virum populis terrisque superbum.

Sumptus est autem ex *Æneid.* 2.

*—tot quondam populis terrisque superbum
Regnatorem Asia.*

Sed vocem *superbum*, quæ hic locum habet, non itidem habere illic puto. Quamvis enim quoties poetæ quempiam re aliqua superbis esse dicunt, in vitio vox hæc non ponatur, sed plerumque, perinde sit ac si potentem appellent, & habere unde superbire possit, dicant: hic tamen alia querenda fuisse videtur.

Quod si etiam non *superbum*, sed potentem vocasset, non populis terrisque potentem dicere debuerat, sed alia potius re quæ terrestribus regibus cum illo communis non esset. Eo autem minus hic excusari potest, quo plura sunt apud Virgilium quæ conuenire tali regi poterant.

Centonis 3. qui est de Magis offerentibus munera, & stella eorum duce, sunt hi versūs,

*Haud mora, continuò cæli regione serena
Stella facem ducens magna cum luce resulfit.
Agnoscere deum proceres, cunctique repente
Muneribus cumulant, & sanctum sedus adorant.
Tunc veri manifesta fides, clarumque paternum
Nomen virtutis: sed coram agnosce vultum
Flagrant, & quæ dei diuini signa decoris.*

In hoc Centone placent hæc potissimum,
Agnoscere Deum proceres.

Necnon ista,

*Tum veri manifesta fides, clarumque paternum
Nomen virtutis: sed coram &c.*

Non sequor autè lectionem exemplaris è quo hæc descripsi, sed quæ est apud ipsum Virgilium. Illud enim exemplar habet, *Nomen virtutis, & Christi agnosce vultum*. Vbi primum quidem & perperam positum esse pro *sed*, ipsa versus dimensio ostendit: deinde eam *Christum* scripsisse non *coram*, ut legitur apud Virgilium, idèò verisimile non est, quòd nihil mutatione ista sit opus: nihil autem mutare, nisi cogente necessitate, soleat: neque certè id nisi tum, fieri debeat.

Argumentum Centonis 4. ibi hoc est, Herodes rex turbatur audita nauitate Iesu Christi. Fit tamen in his eius versibus & matris eius mentio.

*Protinus ad regem magno clamore furentem
Fama volat magnasque acuit rumoribus iras.
Incenditque animum, matrisque ollabitur aures.
Illa dolos dirumque nefas, haud insecta rerum,
Præsenfit, motusque excepit prima futuros.
Præcia venturi furtim mandauit alendum,
Dum cura ambigne, dum mens exaluit ira.*

Rectius autem fortasse legeretur in secundo versu *magnis* quàm *magnis*que: ut ille ablatius esset pro ablatiuo Virgiliano *varijs*: lib. 9.

— *varijs*que occurrunt rumoribus iras.

Quum autem eos tantum locos qui mihi præ cæteris placent afferre velim, ad Centonem 15. transibo, eius initium sumens à tribus versibus quibus 24. malè ibi clauditur. Est autem ille de Christo qui ementes & vendentes de templo expellit,

*Idemque propinquabant portis: templumque vetustum
Antiquæ cedri, centum sublimis columnis
Ingreditur, magna mediis comitante cæteris,
Horrendum syluis, hoc illis curia templum,
Ha sacris sedes: miro quod honore colebant.
Nanque sub ingenti lustrat dum singula templo,
Horrescit visu subito, insonante flagello,
Significatque manu, & magno simul intonat ore,
Quæ scelerum facies? quæne ara micantia cerno?
Casaris & nomen? quæ mentem insania mutat?
Hæc nobis prima est sedes, hic tempore certo*

*Perpetuus soliti patrum considere mensis.
Obstupere omnes: gelidæque per ossa cucurrit
Ima dolor, mensisque mita liquere priores.*

Fuit autem mihi in emendando hoc loco, sicut & in aliis, in ultum laborandum, quum & omnia apud Virgilium (ad quem recurrendum est) non sint obuia, & hæc alicubi ab ea quæ apud illum extat, lectione aliquantum desecit necesse habuerit. Exempli gratia, in quinto Centonis huius versu, vbi scripsi *Ha sacris sedes*, in illo exemplari est, *Hæc sacre sedis*. Quòd si pro *sacres* quod ferti nullo modo potest reponas *sacra*, non dum locum hunc emendaueris, nisi & ex *sedis* facias *sedes*. Fortasse autem, ne sic quidem eum correxeris, sed retinenda fuerit vox *sacris* quæ est apud poetam. Arque id à me factum est nam apud illum quidem est *Ha sacris sedes epulis*: sed ille ex *sacris* adiectiuo fecit *sacris* substantiuum. Totus enim locus Virgilii, vnde hæc petita sunt, est hic, *Æn.* 7.

*Tectum augustum, ingens, centum sublimis columnis
Urbe fuit summa, Laurentis regia Picæ,
Horrendum sylvis & religione parentum.
Hinc sceptrum accipere & primis attollere fasces
Regibus omni erat: hoc illis curia templum,
Ha sacris sedes epulis.*

Cur autem hæc templi descriptionem imitari hic Proba voluerit, ipsa viderit. Ad frequentia ut pergam, vocem *Nanque* in principio sexti mutandam censuissim. Quod verò in octauo pro *incipit* scripsit *intonat* (legitur enim apud Virgilium, *Æneid.* 12. *Significatque manu, & magno simul incipit ore*) mihi summo opere probatur. Neque tamen hic illa parodiæ in immutando libertate, cuius antea memini, vñ esse dicenda fuerit: aut certè, si vñ sit, in illa ipsummet Virgilium esse sequuta. Quum enim ille *Æneid.* 12. scripserit,

Significatque manu, & magno simul incipit ore,
libro autem sexto eiusdem operis,

Exurgitque facem astollens, atque intonat ore,
qui parodiam hic esse dicet, meritò eam ex eodem poëta petitam esse fatebitur.

Decimus versus in illa horum Centonum editione valde deprauatus est: quippe qui ira legatur, *Casaris & nomen: & nomen insania mutat*. quum posterior pars versus ita scribenda sit, ex libro 4. *quæ mentem insania mutat*? At in priore parte ex *Georgic.* 3. sumpta rectè scriptum est, *Casaris & nomen*. vbi respicitur ad eum locum in quo narratur exhibitum fuisse Christo nummum, cui Cæsaris effigies insculpta esset.

Libet (ut citò huic Centones istos excerptendi labori finem imponam) ad eum qui ordine est 38. excurrere: quum & ipse in co-

rum sit numero qui mihi supra ceteros probantur. Eius argumentum est, Christum post resurrectionem, foribus clausis, Apostolis atque aliis qui cum illis congregati erant, apparuisse.

*Ecce autem primi voluerum sub culmine carni,
Ingreditur linquens antrum, spoliisque superbus
Ibat onans: pulsi que pedum tremis excita tellus.
Vulneraque illa gerens, foribus sese ingerit arctis,
Atque hic ingentem comitum affluxisse novorum
Invenit admirans numerum. cunctisque repente
Impransus ait, Coram, quem quaritis, adsum.
Vicit iter durum pietas, & vinida virtus.
Præcipites vigilate viri: timor omnis abest.
Hic vestri reditus, expectaturque triumphus.
Hæc mea regna, fides, &c.*

In proximè autem sequente Centone ista historię optimè sunt aptata, Et simul his dictis faciem ostendebas, & ora: Ora manusque ambas.

Centio 41. (qui & ultimus) est hic, de Christo in cælum videntibus discipulis ascendente,

*His demum exaltis, spirantes dimouet auras
Æra per tenerum: cæloque inuictus aperto,
Mortales visus medio in sermone reliquit:
Inferi se septus nebula, mirabile dictu:
Atque illum folio stellantis gloria cæli
Accipit, æternumque tenet per secula nomen.*

Plura Centonum exempla excerpturus ex hoc libro eram, nisi mihi passim in mendis, ranquam in salebris, hærendum fuisset: & nõnulla esse vidissem in quibus veteris exemplaris auxilium desideretur: quum alioqui periculosum sit, ne, si vbique eam quæ apud Virgilium est lectionem ipeponamus, quædam aliter scribamus quàm ipsamet horum Centonum concinnatrix scripserit, siue alio Virgilii exemplari vsa (id est, diuersam à nostris lectionem habente) siue memoria lapsa. Aliquot enim in locis quædam mihi videri melius quàm apud ipsum Virgilium legi, non dissimulabo: sed nonnulla etiam esse credibile est, in quibus suæ eam memoria fefellerit: id est falsa sit, quòd nimiam memoriæ suæ fideret. Verbi gratia, quod Centone 41. quem modò attuli, scriptum est *stellantis gloria cæli*, non *regia*, non aliunde quàm ab ipsa, quæ non bene Virgiliani illius loci meminisset, profectum esse, aliquis non immerito fortasse dixerit. Sic quod Centone 26. legitur *occurrant*, non *apparent*, ut apud Virgilium (hoc in loco, *Postquam altum tenuere rates nec iam amplius vsta Occurrunt terra*) id non librarij incuria, sed memoriæ ipsius Probæ non satis fidei adscripserim, id est *αμαρτυρια* siue *σφαδμα*, *σφαδμα* *σφαδμα*, sed *μνημονιον* esse dixerim. Quòd si etiam in exemplari aliquo lectio hæc ex-

tare, eius fides minimè sequenda esset. Plura (inquam) Centonum exempla eam ob causam non proferam: neque cerrè ad ferendum de Probæ nostræ labore iudicium pluribus opus esse dixerim. Ex his enim, quid in huiusmodi concinnationibus versuum præstare potuerit, facillè perspicimus. Neque enim, dubium est quin illa, in argumento quopiam libriorè, à multis quæ hic duruscula sunt, temperatura fuerit. Sunt enim inter alia, nequid diffimulè) quorundam locorum abusus aliquantum duri. Sed aliqui sunt vicissim loci ad eò concinnè per abusum accommodati, ut multo aptiores quàm si nullus esset abusus possint videri. Majorem quidè certè abusus quàm vsus gratiam, majoremq. leporem esse, nemo negauerit. Talis autè abusus exemplū habuimus paulò ante in hoc loco, *mensisq. metu liquere priores*: à mensis in quibus epulamur, ad trapezitarum mensas Virgilianum versum traducendo. Eiusmodi est verborum illius poetæ catachresis ibidem, in isto hemistichio, *quæue æra micantia cerno?* Quinetiam nonnulli sunt loci ubi tam aptè Virgilianis abutitur verbis, ut illis poeta ille potius abuti, ipsa autem uti videri possit: veluti quum paradisum appellat rus diuinum; in hoc versu, *Si te digna manet diuini gloria ruris*. In quibusdam autem verbis, licet & ipsa aliò traducantur, ne vllus quidem abusus animaduertitur. veluti in istis, quæ Christus suam mortem prædicens ait, *Unum pro multis dabitur caput*. Quid verò aptius ad commendanda, vel potius inperanda charitatis officia inueniri potuit hoc versu, ex duobus dinerlorum locorum hemistichiis conflato? *Da dextram misero, fratrem ne desine frater*. Nam τὸν πλάς appellare fratrem, hoc certè est Christianè ex Virgilio loqui. Digna sunt quæ ibidem animaduertantur, & illa, *Disce puer contemnuere opes*, quæ tribuuntur Christo compellanti iuuenem illum prædicatori. Iam verò & ad describenda quædam altiora fidei nostræ mysteria aptissimos versus seu aptissima hemistichia delegisse eam videmus. Atque id cum de alijs locis, tum de hoc dicere possumus, in quo Christi natiuitas describitur,

*Iamq. aderat promissa dies, quo tempore primùm
Exulit os sacrum diuinæ stirpis imago,
Missa sub imperio: venis de corpore virtus
Mista deo.*

Sed deprauatio quæ est in priore tertij versus hemistichio, aliquid tenebrarum nobis offundit. Neque satis cautè illud *Mista deo* scripsit si vera est hæc scriptura, meliusque *Iuncta deo* scripsisset per parodiam.

CENTO II. VIRGILIANVS.

DXXVI.

RAETER Centones Falconix Latinoꝝ, & Eudoxiæ Græcos, vix apud veteres alios reperci: vt mirum sit tanto tempore tam nobile invenum promotore caruisse. Aufonius Gallus videtur es-

se primus, qui nostrorum avorum ætate Centones scripserit, licet in hoc carpendus, quod purissimas Virgiliani fontis vndas argumenti obsecenitate macularit. Exstat vnus, qui *Nuptialis* vocatur. Huic prefixa est ad Paulinum epistola: vnde quædam proferam. Initium est hoc, *Perlege hoc etiam, si opera est frivolum & nullius pretii opusculum: quod nec labor excudit, nec cuius limam sine ingenii acuminis, & moræ maturitate, Centonem vocant qui primi hæc concinnatione luserunt. Sola memoria negotium sparsa colligere. & integrare lacerata: quod ridere magis quàm laudare possis. Pro quo, si per Sigillaria in antione venires, neq. Afranius nauci daret, nec Sæchum suum Plautus offerret. Pigeat enim Virgiliani carminis dignitatem tam ioculari debonestasse materia.* Hæc ille: vbi observandum est, concinnationem ab eo de Centone dici, atque adeo hunc concinnationem appellari. Quod autem dicit, solius memorix (sed ibi est *sola* scriptum *apud Aufonius*) esse negotium, sparsa colligere, hoc equidem illi non concesserim: quippè qui, vt eorum quæ memoria collegit, habeatur is, qui requiritur delectus, summo ingenii acuminis opus esse contendam. Quum dicit *Integrare lacerata*, significat, ex laceris carminibus integra efficere: intelligens, vt opinor, de hemistichiis, ex quibus confutis integri versus sunt. Quod dicit (tanquam vniam petens) pigere se Virgiliani carminis dignitatem tam ioculari materia dehoncstasse, est certè (vt antea quoq. docui) quod cum pigeat & pudeat etiam, sed eorum quæ in Centone illo obscœna potius sunt quàm iocularia. Nam quin alioqui salva carminis Virgiliani dignitate, aliquid inde ad iocosam quampiam materiam traduci possit, minimè dubium est: præsertim quum ipsemet Virgilius quædam illi *Æncidis* operi, cuius tanta est gravitas atque dignitas, accommodaverit, quæ ex aliis suis poematis quorum humile potius argumentum appellandum est, excerpterat. In ijs quæ proximè sequuntur, Valentinianum imperatorem lu-

do eiusmodi nuptias descripsisse, & similem eadem de re concinnare iussum se ab illo fuisse ait. Vtitur enim hic, *concinnandi*, sicut in superioribus *concinnationis*, vocabulo. Sed similem quàm simile legere malo, vt ad ludum referatur. Interiectis quibusdam, suo illi opusculo varios titulos seu varia epitheta tribuit. *Accipe igitur* (inquit) *opusculum de concinnatione, de concinnis vnum, de feris ludicrum, de alieno nostrum & ne in sacris & fabulis aut Thyonianum mireris, aut Virbium: illum de Dionysio, hanc de Hippolyto reformatum.* Ex his autem postremis verbis colligi posse videtur, de Baccho & Hippolyto ludicra etiam seu iocularia quædam cani fuisse solita, in quibus non jam ille, vel Bacchus vel Dionysus, sed Thyoneus seu Thyonianus: hic non Hippolytus, sed Virbius appellaretur. Reuera (inquit Scruus) Virbius est numen conjunctum Dianæ, vt Matti Deum Attis, Mincruæ Erichthonius, Veneri Adonis. Dixerat autem in iis quæ proximè præcedunt, eum, licet castus vbique inductus sit, & qui semper solus habitauerit, habuisse tamen filium. Possunt huc pertinere quædam & ex Lactantio pecti, De falsa religione lib. 1. cap. 17.

Sequuntur autem apud Aufonium hæc, quæ Centonis definitionem continent, *Arbitri de locis, sensibusque diversis, quædam carminis structura solidatur, in vnum versum ut coeant antea duo, aut vnus & sequens cum medio.* Quæ posteriora, obscurius dici ab eo videntur, siquidem sit hic eorum sensus (vt esse videtur) vnum cum sequenti posse sumi, modò aliquis sit intermedius. Hoc enim verba proximè sequentia declarare videntur, quibus duos junctim locare ineptum esse tradit. Addit enim; tradens quædam de Centonum concinnatione præcepta, *Nam duos junctim locare ineptum est, & tres vna serie, mera nugæ. Diffunditur autem per exaras omnes quas recipit versus heroicus: continetur vt possit aut penthemimeris cum reliquo anapesto.* &c. At enim quod Aufonius ineptum esse iudicavit, duos nimirum versus junctim collocare, non aliorum omnium itidem qui talia poemata concinnarent, iudicio ineptum fuisse competitio. Adque adeo quum hoc dicit, aliquos qui id sibi permittunt, videtur velle reprehendere. At ego illos ob tres quidem junctim seu vna serie positos, reprehensionem meruisse dixerim, ob duos verò, non item: si tamen ne hoc quidem frequenter sibi permittant. Imò verò quomodo potuit Aufonius in aliis improbare quod sibi licere existimavit? Sed iam aliquor ex illo Centone selectos à me, vt tibi pro exemplis essent, locos, proferre libet. Hi sunt igitur primi versus descriptionis coenæ nuptialis,

Ex-

*Expectata dies aderat, dignisque hymenais,
Matres atque viri, iuuenisque ante ora parentum
Conueniunt, stratiq[ue] super discumbitur ostro.
Dant famuli manibus lymphas, onerantq[ue] canistris
Dona laborata Cereris, pinguisq[ue] ferina.
Viscera tosta ferunt, series longissima rerum.
Alitum pecudumq[ue] genus, capreaq[ue] sequaces
Non absunt illis, nec oves hædique petulci,
Et genus agnorum, dama, cernique fugaces.
Ante oculos interque manus sunt mitia poma.
Postquæ exempta fames, et amor compressus cædi,
Crateras magnos statuunt, Bacchumq[ue] ministrant.
Sæva canunt, &c.*

Primi versus hemistichium prius, *Expectata dies aderat*, est ex *Æn.* lib. 3.

Expectata dies aderat, nonnámque *serena
Aurora* Phæobus equis iam læce verbebant.
Illa autem altera pars, *dignisque hymenais*, est
ex *Æn.* lib. 11.

*Quin genatam egregio genero dignisque hymenais
Des pater.*

Sed qui hic minimè durus est datui vsus
cum verbo *des*, duriusculus illic cum verbo
conueniunt esse videtur. Secundus versus, ex
duobus & ipse versibus constatus est, sed eiusdem
libri (qui sextus est *Æneidis*) & euidem
valde vicinis, quum vnus duntaxat versus sit
interiectus. In eo enim legimus de turba ad
ripas Acherontis effusu,

*Matres atque viri, desuntq[ue] corpora viua
Magnanimùm heroum, pueri, innuptaq[ue] puella,
Imposuist[que] rogis iuuenes ante ora parentum.*

Sed pro iuuenes permisit sibi iuuenesq[ue] dicere.
Legi autem eisdem illos versus & lib. 4.
Georg. sciendum est: & ex eorum numero esse
in quibus illam Homeri in repetendis quibusdam
libertatem vsurpat.

Tertius versus ex vno eodémque loco
sumptus est, libri *Æneid.* 1. vel potius vnus
ex illius versibus est.

*Iam pater Aeneas & iam Troiana iuuentus
Conueniunt, stratiq[ue] super discumbitur ostro.*

In quarto incipit suam ipsemet legislator legem
prætergredi. Quum enim dixerit (vt antea
commemoravi) duos versus junctim locare
ineptum esse, id tamen ipse hic facit: vnica
voce mutata. Siquidem illum cuius initium
est *conueniunt*, iste excipit,

*Dant famuli manibus lymphas, Cereremq[ue] canistris
Expeditant.*

Nisi forte ita se excuset Aufonius, vt dicat
se priora illa verba, *Dant famuli manibus lymphas*,
pro dimidia tantum parte versus habere,
& vocem *canistris* non ex eodem versu (licet
in eo extet) sed ex alio sumere, in quo
etiam verbum *onerant* sibi præfixum habet, &
sequuntur ipsam illa verba, *Dona laborata Cereris*.
Is autem est *Æneid.* 8.

*Tum læti iuuenes certatim araque sacerdos
Viscera tosta firunt saurorum: onerantq[ue] canistris
Dona laborata Cereris, Bacchumq[ue] ministrant.*
Vbi obserua inveniri etiam illa quæ in sex to
versu posuit Aufonius verba, *Viscera tosta ferunt*:
necnon hæc, *Bacchumq[ue] ministrant*, quibus
claudit duodecimum. Genitivi illi *pinguisque
ferina*, ex quibus constat posterior pars
quinti versus, sunt ex *Æn.* 1. *Implentur veteris
Bacchi, pinguisque ferina*: sed non satis aptè
(meo quidem iudicio) Aufonius nomini *dona*
posuit dona ferina carnis, vt dicuntur dona
Cereris, dona Bacchi, dona Veneris, à poetis.

Illud posterius sexti versus hemistichium,
—*series longissima rerum*, ex primo libro de
promptis, & in diversum planè usum traduxit.
Ita enim Maro,

*Ingeni argenti mensis, calatq[ue] in auro
Fortia facta patrum, series longissima rerum,
Per tot dulcia viros, antiquæ ab origine gentis.*

Sed libet in sequentibus etiam Aufonii versibus
(id est, iis qui supersunt ex duodecim
quos primos in exemplum attuli) eam quæ
vtatur in excerpto artem ostendere. Illa
igitur *Alitum pecudumq[ue] genus*, sumpta sunt
ex libro 8. Quæ versum absolunt, *capreaq[ue]
sequaces*, ex Georg. 11. In octavo versu verbum
absunt, cui junguntur nominatiui *oves hædique
petulci*, ex alio est loco. Ita enim Georg.
lib. 11. in descriptione bonorum quibus fruuntur
agricolæ,

*Magnisq[ue] bouum, mollesq[ue] sub arbore somni
Non absunt, & illis solus ac iussu ferarum.*

At reliqua versus pars, —*nec oves hædique petulci*,
est ex principio libri Georg. quarti. Nonus
versus ex iis est, qui ex diuersis sunt locis collecti.
Legitur enim Georg. 3.

*Omne adeo genus in terris hominumq[ue] ferarumq[ue],
Ergenum aquareum, pecudes pilaq[ue] volucres,
In furias ignemq[ue] ruunt, amor omnibus idem.*

At verò illa, *dama cernique fugaces*, sunt ex
Georg. 3. Mirretur autem aliquis prima fronte
cur totum illum versum, *Et genus aquareum,
pecudes pilaq[ue] volucres*, optimè sermoni suo
conuenientem, non mutuatus sit: sed mirari
dehinc, quum eadem aliis verbis iam dicta
fuisse considerabit: his videlicet, *Alitum pecudumq[ue]
genus*. Decimus versus, *Ante oculos interque
manus sunt mitia poma*, factus est ex isto
libri 11. *Ante oculos interque manus sunt omnia
vestras*. Videtur autem (si & hic censuram adhibere
fas est) nimium brevis in hac secundæ mensæ
descriptione fuisse, nec tantum poma mitia dare
illi debuissè, vt vltima primis responderent.
Qui autem sequuntur duo versus, ex hemistichiis quæ
memoria facillè,

hujus poetæ lectoribus suggeret, sunt confecti.

Versus illos apud Aufonium excipiūt isti,
Sacra canunt, plaudunt choreas, & carmina dicunt.
Necnon Threicius longa cum veste sacerdos
Obloquitur numeris septem discrimina vocum.
At parte ex alia biforem dat tibia cantum.
Omnibus una quies operum, eundemque relictis
Conferunt mensis &c.

In versu qui horum primus est, haud dimidia pars ex vno loco, dimidia ex altero sumpta est, sed illa duntaxat *Sacra canunt* sunt ex *Æn.* lib. 2. cætera autem ex 6. In duobus proximè sequentibus sui videtur fuisse oblitus Aufonius: id est, eorum, quæ dixerat, de non locandis junctim duobus (quum enim dicit, duos junctim locare, ineptum esse, nimirum id facere vetat) quippe qui sibi permittat vnum alteri proximè adiungere, vt in loco Virgilii *Æn.* 6. Nisi fortè aliquid aliud verba illa apud eum significant.

Paucis interiectis sequitur hæc egredientis sponsæ descriptio,

Tandem progreditur Venus iustissima cura,
Iam maturna viro, iam plenis nubilis aunis,
Virginis os habitumque gerens: cui plurimus ignem
Subiecit rubor, & calefacta per ora ecurrit,
Intentos voluens oculos: vixitque videndo,
Illam omnis tellus agrisque effusa iuuentus
Turbæque miratur matrem, vestigia primi
Alba pedis, dederatque omnem diffundere ventis.
Fert picturatas auri sub tegmine vestes,
Ornatus Argiva Helena, qualisque videri
Coliculis & quanta solet Venus aurea contrâ,
Talis erat species, talem se læta ferebat
Ad soceros: solidoque alit subnixâ refedit.

In his quoque versibus non desunt, quæ displiceant ac primùm illud, *Intentos voluens oculos*, de rege Latino dictum lib. 7. de pudibunda virgine præter decorem dici videtur. Pudibundam quidem certè depingit illis verbis, quæ sunt ex libro 12. de Lavinia, cui plurimus ignem subiecit rubor, &c. Parum placet & hemistichium hoc posterius, versus 11. *Venus aurea contrâ*, quod aduerbium contrâ in eo sit omnino supervacaneum. Sumptum est autem ex hoc loco, libri 10.

Impiter hac paucis, at non Venus aurea contrâ
Paucareferi.

At verò in plerisque eorum quæ sequuntur, feliciores fuit. Ac difficile certè est vbiq; invenire particulas, quæ ita versum absolvant, vt sine vlla aduersus metrum licentia sermone instituto aptè cohæreant: nisi aliqua interdum parodix libertas adhibeatur, id est, nisi ius parodix seu parodorum usurpando, aliquid interdum immutetur. Qua tamen in re fuisse religiosior videtur Aufonius: quum

alioqui eos, qui Homero centra scripserunt, id sibi permisisse, antea docuerim.

At de Probæ Falconis Centonibus quid dicemus? Ad argumentum quidem certè quod attinet, est quod eius opus Aufoniano præferamus, imò verò hac in parte ne comparari quidem hoc cum illo debere fateamur: quum in hoc Aufonii opere Virgiliæ Musæ dignitas imminuatur, & plerique versus ludibrio exponantur, (ita vt contumelia illos affici aliquis non immeritò queri possit, & tali abusu deturpato miserans, ex eodem poetâ exclamare, — *qua causa indigna serenos Fædavis vultus?*) at in illo Probæ Falconis tantum abest, vt aliquid dignitati aut etiam maiestati Musæ illius decedat, vt contrâ multum ad eam accedat: & ex augustis sacri quodammodò versus Virgilii reddantur, nedum sicut apud Aufonio, profanentur. quod quum dico, ad ipsa Musarum sacra respicio. Nullo, inquam, modo dignus est Aufonii labor qui cum mulieris huius labore, ad argumentum quod attinet, conferatur. Sed non pari successu suum hæc tractasse à nonnullis fortasse iudicabitur: ego exemplis allatis, suum cuique iudicium relinquam. atq; eo lubentius hæc à me proferentur, quo plures fore puto, quibus hac in re gratificabor. Eò autem gratior esse futura spero, quo sunt rariora. Contingit enim huic opusculo, quod plerisque aliis, vt quanvis olium excusum, à multis hoc tempore, ob exemplarium raritatem, pro novo haberi possit. Id certè in causa fuit cur exemplari hortendum in modum mendoso vti, quum aliud non suppetet, & in singulis penè versibus ad ipsum Virgilium confugere necesse habuerim. &c.

§ DXXVII.

AVSONIVS Gallus, vt videris, Virgilii gravitatem, modestiamq; in argumentum lascivum & obscenum traduxit: at meliori consilio D. Petrus Angelus Spera, Pomaricanus Præbiter, Virgilii ethnicas fabulas iussit in Orthodoxæ Religionis fundamenta transire: & sicut olim Falconia, sic etiam ipse nunc, Patientem D. N. Iesum Christum Virgilianis numeris modulatur. Opus doctum & pium in quatuor libros secuit, quos Neapoli anno 1647. edidit apud Savium, & Innocentio X. Pontifici summo dicavit: & in ipsamet Nuncupatione sic inquit *Virgilianus Musam, Graturnum alterem, atq; sua, vixisti carminis maiestate multiplicem, & exaggeratam sceler correptus astro ad acerbissimam Christi Soteris*

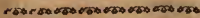
vis mortem evadendam compositis inter sese de industria sensus accuratè traduxi, Centonemque formavi, quod non fabulosa mendaciorum insania, sed cultum gloria triumpharet. Non alius mihi canitur *Aeneas*, quam nostra salutis vindex, qui infirmum & cruentosum hominem humeris sustulit suis, ut ex acervitatis flamma sospitem eriperet, in Calvaria iugo Parnasum, Heliconem in divini sanguinis natus sum fonte, neq. aliam libuit laurum appetere, coronam affellare, quam Crucem, & Christum in ipsa confixum. Nimirum illorum iam videntiam solide doctam ferre minime possum, qui nullam arbitrantur possum, qua impurissimis Amorum lib-sibus abstineat; & in venustum Apollinem crepant i Tripode, quem non expulveris Venus. Ego autem, ut ab istorum grege procul abessem longe, Virgilium ex Esburco Christianum feci, quo ipsa somniantis Pindi delirus cederet in Magistrum Pietatis.

Ejusdem argumenti & opus illud, quod inscribitur *Virgilii evangelizantis Christiados libri 13. in quibus omnia, qua de Domino nostro Iesu Christo in utroque Testamento vel dicta, vel praedicta sunt, altisona Divini Moronis tuba suavissimè decantantur*, Instante Alexandro Rosae Aberdonense. Prodiit Londini in Anglià ann-1638. & alloquitur lectorem his verbis.

*Arma, Virumque Maro cecinit, nos astra, Deumq;
Cedant arma Viri, dum laequet astra Dei.*

Prodierint etiam alii similes libri, ut opinor, nam Orbis literatis esse magnus, & ingenia Virgilio-centonibus delectantur: at illos nondum vidi, & ideo debità laude celebrare non possum.

CENTO III. VIRGILIANVS.

*Relaxator bellorum & temporum iniuria
aliquorum Religiosorum mores re-
prehendens.*

DXXVIII.

HÆRES ob oculos proposuisse, impugnasse est ait Hieronymus: & ego hae doctrinæ præventus, existimo idem esse exorbitantias Religiosorum injuriâ belli & temporis relaxatorum recensere, quod carpere. Hanc ob rem postquam audivimus Virgilium labore & industriâ Welleri divinam S. Benedicti vitam, & veterum Monachorum mores severissimos edisseren-

tem; audiamus iterum eundem Virgilium, ingenio & industriâ Capilupi deformatos à liquorum locorum mores repræsentantem, ut opposita iuxta se posita magis lucere queant. Multa sunt hodie reformatissima veterum, & juniorum Ordinum, non solum in Hispaniâ, Galliâ, Belgio, Italiâ, sed etiam in ipsâ Germaniâ: at ante centum annos cum Marti nupsit Hæresis, non item. Multi post Martinum Lutherum Religiosi aut Presbyteri, ob-servantiz regularis immemores, divitiis Ecclesiarum abuti, & genio indulgere cœperunt. Horum insolentiam præstringit Virgiliano Centone Capilupus, quem licet post multos alios collocem, tantum abest, ut laudem postremam ei tribuere velim, ut potiùs primâ dignum esse judicem, & de ipso etiam Aufonio, si cum eo contendere velit, prope-modum ausurus sum dicere, *Impar congressus Achilli*. Capilupi igitur Centonè subiiciamus.

Ille ego qui quondam, quum Gallus amore perires,
Noctes atque dies cecini sub tegmine sagi
Carminebus patriis leuium spectacula rerum,
Mâias opus moueo. Non hic te carmine flecto
Magnanime Aeneas, nec te rationis egentem
Infelix Dido miseri post fata Sicibai
At fratres rerum dominos, genicmq. rogatam
Illustres animas & corda oblita laborum,
Dicam equidem, fretus citbara fidibusque canoris
Fatidica Mantus, non omnia possumus omnes.
O decus Italia, magnæ spes altera Roma,
Cura Deum Hippolyte, proles pulcherrima bello,
Per tot docti viros antiquæ ab origine gentis
Tu mihi, seu magni superas lamy frigora Rheni,
Horridus in saculis & pelle Libyidis visa
Arma inter regum, clypeoque insigne paternum
Centum angues cinctâmq. geris serpentibus hydram,
Arduus insurgens & grandia litia quassans:
Sine Padi ripis angusta ad mœnia regis,
Vnde genus ducis, Tyrio conspectus in ostro,
Inter sacra deum patribus das dura vocatis
Da facilem cursum, atque audacibus annue capitis.

Cætera apud Authorem ipsum videri poterunt, ego enim scommata non libenter transcribo.

Omnia hæc carmina (cæsa aut integra) sumpta sunt ex Virgilio: at loca non adnotavit Capilupus, ut Weller fecit, & jam Poetæ diligentiores faciunt; qui non solum librum, sed versum etiam, numeris expriment, ut statim candidus lector videre queat, vnde & quo carmen modo sit extractum.

Interim, quia non tam Centones dare, quam artem illos consuendi intendo, hunc accuratè recognoscam: & quæ notatione digna sint, illustrabo. Igitur incipiam à proœmio, videlicet ab illis versibus,

*At fratres verum dominos gentemq. rogatam,
Illustras animas, & corda oblita laborum
Dicam equidem.*

In primo versu Henricus Stephanus asserit parodiam committi: & auctorem exultat, *Cum in huiusmodi quoque centonibus verba eius sunt) ut necessaria, ita etiam concessa sit aliquando parodica immutatio.* Cum igitur scripsisset Virgilius *Æneidis lib. 1.* Romanos rectum dominos, gentemque togatam, eleganter & appositè illud Romanos mutavit in fratres: quæ vulgaris est Monachorum appellatio, & quamdam æqualem habet. At pace Henrici sic parodia à Capilupo non committitur, sed illud carmen è duobus locis distantissimis sumptum, sic consui debet:

At fratres rerum dominos, gentemq. rogatam.
Ita ut prior pars excisa sit à versu 277. libri 12. ubi ait Virgilius,*

*At fratres animosaphalanx, accensaque luctu
Pars gladiis stringit manibus, pars misile ferrum.*
Et posterior à versu 789. libri 6. quem dedi.

Secundus versus è duobus hemistichiiis confusus est. libro enim 6. inquit Virgilius.

Illestres animas nostrumq. in nomen(lumen)ituras.
Et libro 4.

*—somna posita sub nocte silenti
Lenibat curas, & corda oblita laborum.*

Quod autem ad prius hemistichium attinet, multa à Capilupo in toto hoc satyrico scripto ironice vsurpari, animaduertendum est.

Ad totum Poëma eliminaveram Noras, sed siquidem illud nolui huc ponere, Noras esse superfluas iudicans, illas etiam expungo.

CENTO IV. VIRGILIANVS.

Vitam, gesta, & miracula Sancti Benedicti comprehendens.

DXXXIX.

Religiosum: magno enim temporis impendio & labore præcipua, quæ S. Gregorius re-

censet, expressit Virgilianis carminibus, addens nonnihil splendoris inventioni Falconis & vererum imitatori; dedit enim carmina Virgiliana (cæsa aut integra) & loca, vnde singula excerpta in margine diligenter expressit: quod nec in Latinis Falconis, nec in Græcis Eudoxia, nec olim alius, quem sciam, fecerat. Liber hic non est rarus; est enim editus Bambergæ apud Augustinum Crinesium, & idèd Auctorem nominasse sufficiat, quem si comparer lector, Flavissas pias & eloquentes lucrabitur.

CENTO V. VIRGILIANVS.

Statuas & elegantias Arundelianas commendans.

DXXX.

INTER paucos, qui hoc genere carminum delectantur, floret hodie D. Lucas Lancelottus Antuerpiensis, l. V. Doctor, qui omnia Virgilii opera tam præfenti memoriæ retinet, (narro, quæ vidi) ut cum omnium admiratione, quæcumq. folia inbeas, recitet, quin vel verbo labatur. Hic aliquos Centones Maronianos edidit, & adoptivorum carminum cæsuras accuratè distinxit, & numeris vtriusq. appositis locos ipsos notavit, vnde hemistichia sunt excisæ. Hic artem & modum promovit: illumque, ut admireris, & etiam imiteris produco.

Cento ille dedicabatur *Illustissimo & Excellentissimo Heroi ac Dom. D. Thome Houard, Houarda familia primo, Arandellæ & Suria Comitibus, Maximo Britannia Mariscallo, &c.* fuit impressus Antuerpiæ anno 1643. & quia mihi summo opere placuit, illum subiicio.

Versum sextum & septimum, videlicet,
*Namque magna Deum, tum satis debitus Arundelins inspirat, * è vos clarissima Mundi Lamina.*

laudavi & commendavi superius: versus profectò, quos omnes viri eruditi admirentur: & quidem, me iudice, si in toto hoc poemate alii non essent, adhuc integra maneret D. Lancelottum gloria, qui tam ingeniosè & audacter scivit quærere, & tam feliciter invenire

nire in Virgilio Comitem *Arundelium*. Tu le-
ctor candide, versus singulos attentè lege, vt
iudices, an violenta connexio sit, an non po-
tius tam elegans & connaturalis, vt voces

narz hic positis, quàm aliunde excisis, & con-
sutez hic, aut vt Ausonius loquitur, concin-
natæ, videantur?

Æn. 8. 36.

Æn. 9. 230.

Æn. 11. 616.

Ecl. 4. 11.

Geor. 3. 522.

Æn. 2. 623.

Æn. 6. 12.

Geor. 1. 6.

Geor. 1. 5.

Æn. 9. 525.

Æn. 3. 529.

Geor. 2. 42.

Æn. 1. 571.

Geor. 4. 132.

Æn. 12. 888.

Æn. 10. 139.

Æn. 10. 463.

Æn. 8. 516.

Æn. 6. 848.

Æn. 6. 851.

Æn. 2. 101.

Æn. 6. 625.

Æn. 6. 759.

Æn. 6. 127.

Æn. 8. 293.

Æn. 6. 792.

Æn. 1. 526.

Æn. 5. 705.

Æn. 7. 235.

Æn. 8. 683.

Æn. 6. 882.

Æn. 12. 8.

Æn. 11. 36.

Geor. 4. 132.

Æn. 6. 813.

Geor. 3. 47.

Æn. 4. 464.

Geor. 4. 148.

Æn. 3. 602.

Æn. 11. 410.

Æn. 6. 140.

Æn. 8. 377.

Ecl. 1. 32.

Ecl. 5. 603.

Ecl. 10. 74.

Æn. 4. 569.

Æn. 8. 500.

Æn. 6. 663.

Æn. 11. 739.

Geor. 1. 251.

O SATe gente Deum, *debellatorque ferarum.
Castrorum & campi * si quando ad prælia ventum est,

Fulminis in morem, * magnique ipse agminis instar.

Teque adeo decus hoc ævi, * sanctissima conjux,

Purior electro, * magnam cui mentem animumque

Numina magna Deum, * tum fatis debitus ARVN-

DELIVS inspirat. * Vos o clarissima mundi

Lumina, * jam totum famâ vulgata per orbem.

Hinc canere incipiam, * si quid mea carmina possunt.

Vos o Calliope, precor, * & Deus auctor Apollo,

Fortè viam vento facilem, * adspirare canenti.

Non ego cuncta meis * veterum decora alta parentum,

Virtutesque, virosque * amplecti versibus opto.

Regum æquabat opes, * genus armipotentis Achilli

Ingens, arborum * paniter pietate vel armis.

Te quoque magnanimæ, * repetentem exempla tuorum,

Victoremque ferant, * victæ longo ordine gentes;

Militiam & grave Martis opus, * tuaque optima facta,

Excudens alii, * pugnatæque in ordine bella

Describent, * Vaies, & Phœbo digna locuti.

Sed quid ego hæc autem, * dulces ante omnia Musæ?

Non mihi li lingue centum sint, oraque centum,

Expédiam dictis, * vt duos mille labores,

Noctes atq. dies, * media inter prælia belli

Pertulerit, * primâ repetens ab origine famam.

Hic vir hic est, magnorum hand vnquam indignus avorum

Maximus Illioneus, * vnum Tritonia Pallas

Quem docuit, multaque, insignem reddidit arte,

Sive fide, seu quis bello est expertus & armis.

Arduus agmen agens, * seu cum pedes iret in hostem,

Seu spumantis equi, fodcret calcaribus armos

Impavidus, * nulli veterum virtute secundus.

Vt verò egregias idem disjecerit vrbes,

Regum * consilii habitus non futilis auctor,

Missus in Imperium, * dextræ conjungere dextram

Cæsaris, * & notas audire & reddere voces,

Multaque prætercâ, * divini signa decoris

Prætereo, atq. aliis post commemoranda relinquo.

Hoc fat erit, * o famâ ingens, ingentior armis:

Nunc ad te, & tua, Magnæ Pater, * spectacula rerum

Tendere iter, * liceat totum mihi ferre per orbem

Artis opisque tuæ, * magnum & memorabile nomen:

Nanque, fatebor enim, * tua terris didita fama

Hæc celebrata tenus, * tantum mihi crescit in horas,

Quantum verè novo viridis se subijcit alnus.

Eja agè rumpe moras, * fugit irreparabile tempus)

Flos veterum virtusque virum, * secludite curas,

Inventas aut qui vitam excoluere per artes:

Hic amor hoc studium, * quo non præsentis vllum.

Illic fera RVENS, * intentis omnibus vnus.

Æn. 7. 651.

Geor. 3. 98.

Æn. 7. 707.

Æn. 11. 158.

Æn. 6. 11.

Æn. 11. 759.

Geor. 1. 5.

Æn. 1. 462.

Æn. 9. 446.

Æn. 8. 336.

Æn. 9. 525.

Æn. 2. 448.

Geor. 2. 42.

Æn. 6. 840.

Æn. 6. 769.

Æn. 12. 439.

Æn. 8. 722.

Æn. 10. 791.

Æn. 8. 629.

Æn. 6. 662.

Geor. 2. 475.

Æn. 6. 625.

Æn. 8. 291.

Æn. 11. 541.

Geor. 4. 186.

Æn. 12. 649.

Æn. 5. 704.

Æn. 5. 705.

Æn. 7. 235.

Æn. 6. 881.

Æn. 6. 882.

Æn. 11. 441.

Æn. 8. 290.

Æn. 11. 339.

Æn. 8. 164.

Æn. 6. 689.

Æn. 5. 647.

Geor. 4. 148.

Æn. 11. 124.

Geor. 4. 3.

Ecl. 8. 9.

Æn. 4. 94.

Æn. 8. 132.

Ecl. 10. 73.

Ecl. 10. 74.

Geor. 3. 284.

Æn. 1. 567.

Æn. 6. 663.

Geor. 2. 127.

Æn. 3. 716.

Æn. 7. 814. Attonitis inhians animis,*vestigia pressit:
 Æn. 6. 599. Nec non & TITIAN,*quo non præstantior alter,
 Æn. 12. 220. Suppliciter venerans,*dicit se iudice victum.
 Æn. 6. 487. Nec vidisse semel satis est,*juvat vsque morari:
 Aen. 1. 718. Expleri mentem nequit, ardescitque tuendo.
 Aen. 8. 483. Quid memorem*veterum effigies ex ordine avorum,
 Aen. 1. 460. Artificumque manus inter se operumque laborem?
 Aen. 3. 464. Dona dehinc auro gravias,*scotoque elephanto.
 Aen. 5. 267. Cymbiaque argento perfecta,*atque aspera signis?
 Aen. 1. 379. Antè diem clauso componet vespèr olympo.
 Aen. 1. 597. Quale manus addunt ebori decus*arte magistrâ!
 Aen. 10. 134. Qualis gemma micat,*fulvum quæ dividit aurum!
 Aen. 1. 598. Argentum Pariusve lapis circumdatur auro!
 Aen. 7. 177. Quin etiam veterum effigies*excudit achates.
 Geor. 4. 4. Magnanimoque duces,*dum fata Deusque sinebant:
 Ecl. 6. 27. Tum verò in numerum Faunosque feras,*videres,
 Geor. 2. 494. Panaque,Sylvanumque senem,Nymphasque sorores,
 Ecl. 5. 73. Saltantes Satyros,*atque inter pocula læti,
 Aen. 5. 588. Vt quondam*in pratis vinctos saliere per vites.
 Aen. 10. 527. Cælati argenti,*cælo capita alta ferentes
 Aen. 1. 286. Romanos rerum dominos,*suaque omnibus arma
 Geor. 2. 217. Fers eburnum,*jamque elati sublimè videntur
 Aen. 7. 285. Sublimes in equis,*hic Cæsar,& omnis Iulii
 Aen. 6. 791. Progenies*ibant evincti tempora tænis,
 Aen. 6. 683. Fataque fortunæque virum*mirantibus addit:
 Aen. 3. 148. Effigies sacræ Divum,*spirantia signa,
 Aen. 1. 659. Maxima gnatarum*media inter numina Divum,
 Aen. 12. 178. Et Pater omnipotens*hominum rerumque repertor:
 Aen. 8. 646. Nec non*agrestium præsentia numina, Fauni,
 Geor. 1. 7. Liber,& alma Ceres,*Ianique bifrontis imago,
 Aen. 7. 180. Saturnusque senex,*servans sub imagine facem,
 Aen. 6. 307. Magnanimùm Heroum*simulacraque luce carentium
 Aen. 1. 122. Apparent,*nequeunt expleri corda tuendo:
 Ecl. 1. 12. Vsque adeò*vivos ducunt de marmore vultus.
 Aen. 11. 410. Nunc ad te*fandi doctissima Cymodocea,
 Aen. 6. 28. Magnum Regina,*magnum Iovis incrementum,
 Aen. 2. 757. Me refero,*nostrosque hujus meminisse minores,
 Aen. 7. 273. Et reor,*et si quid veri mens augurat,opto.
 Ecl. 9. 39. Huc ades,*ALETHEA,*tuus jam regnat Apollo.
 Geor. 1. 12. Munera vestra cano.*Quæ te tam læta tulerunt
 Aen. 1. 611. Sæcula? qui tanti talem genuere parentes?
 Aen. 3. 321. O felix vna ante alias*caelestis origo
 Aen. 4. 48. Conjugio tali,*qualis Berecynthia mater,
 Geor. 2. 273. Salve magna Parens,*magnum quæ sparsa per orbem.
 Aen. 8. 138. Vobis Mercurius*magno inflammatus amore,
 Aen. 11. 338. Largus opum & linguâ,*sua munera lætus Apollo
 Aen. 12. 394. Augurium cicharamque dabat,*Tritonia virgo
 Geor. 1. 416. Ingenium,*quo non aliud velocius ullum:
 Aen. 5. 241. Et Pater ipse manu magnâ,*Iunone secundâ,
 Aen. 6. 64. Dique deæque omnes,*quæ cuique est copia,læti
 Aen. 5. 101. Dona ferunt*nobis tali sit munere majus?
 Geor. 1. 252. Hinc tempestates dubio prædiscere cælo
 Aen. 7. 335. Tu potes,*hinc messisque diem,tempusque ferendi,
 Geor. 4. 222. Terrasque tractusque maris,*cælumque profundum,
 Aen. 6. 725. Lucentemque globum Lunæ,*cælique meatus,
 Aen. 9. 21. Palantesque polo stellas,*Titaniaque astra,

Aen. 6. 331
 Aen. 6. 164
 Ecl. 4. 59.
 Aen. 6. 487.
 Aen. 1. 718.
 Aen. 7. 177.
 Aen. 1. 460.
 Aen. 3. 464.
 Aen. 5. 267.
 Aen. 1. 379.
 Aen. 12. 427.
 Aen. 10. 134.
 Aen. 1. 598.
 Aen. 1. 178.
 Aen. 4. 651.
 Ecl. 6. 27.
 Geor. 2. 494.
 Geor. 2. 383.
 Geor. 2. 384.
 Aen. 3. 678.
 Aen. 9. 273.
 Geor. 3. 108.
 Aen. 6. 790.
 Aen. 5. 269.
 Aen. 6. 855.
 Geor. 3. 34.
 Aen. 4. 204.
 Aen. 12. 829.
 Geor. 1. 10.
 Aen. 7. 180.
 Aen. 7. 179.
 Geor. 4. 472.
 Aen. 8. 269.
 Aen. 6. 849.
 Aen. 10. 225.
 Ecl. 4. 49.
 Aen. 1. 738.
 Aen. 7. 273.
 Ecl. 4. 10.
 Aen. 1. 610.
 Aen. 1. 611.
 Aen. 6. 730.
 Aen. 1. 785.
 Aen. 1. 607.
 Aen. 3. 330.
 Aen. 12. 393.
 Aen. 11. 483.
 Aen. 4. 174.
 Aen. 4. 45.
 Aen. 5. 100.
 Ecl. 5. 55.
 Geor. 1. 252.
 Geor. 1. 253.
 Geor. 4. 222.
 Aen. 6. 850.
 Aen. 6. 725.

<i>Æn.</i> 1. 749.	Arcturum, pluviasque Hyadas, "Solisque labores,
<i>Geogr.</i> 1. 1.	Quid faciat lætas segetes, "vnde imber & ignes,
<i>Æn.</i> 1. 748.	Vnde hominum genus, & pecudes. " vitæque volantum.
<i>Æn.</i> 9. 446.	Fortunati ambo, "dum spiritus hos reget artus,
<i>Æn.</i> 3. 493.	Vivite felices, quibus est fortuna peracta,
<i>Æn.</i> 6. 745.	Donec longa dies "animâ seduxerit artus;
<i>Æn.</i> 9. 248.	Non tamen omnino "memori vos eximet ævo;
<i>Ecl.</i> 4. 15.	Ille Deûm vitam accipiet "fortissimus Heros,
<i>Æn.</i> 7. 572.	Nec minùs interea, "torâ cum stirpe videbit
<i>Ecl.</i> 4. 16.	Permissos Heroas, & ipse videbitur illis:
<i>Æn.</i> 6. 71.	Te quoq. magna manent, "postquam te fata tulerunt,
<i>Æn.</i> 12. 765.	Premia: "jam video medium discedere cœlum,
<i>Æn.</i> 2. 777.	O dulcis conjux, "fatisque ad sidera tolli.

<i>Æn.</i> 1. 747.
<i>Æn.</i> 1. 748.
<i>Æn.</i> 6. 728.
<i>Æn.</i> 4. 336.
<i>Æn.</i> 3. 493.
<i>Æn.</i> 4. 385.
<i>Æn.</i> 9. 447.
<i>Æn.</i> 6. 169.
<i>Æn.</i> 11. 394.
<i>Ecl.</i> 4. 16.
<i>Ecl.</i> 5. 34.
<i>Æn.</i> 9. 20.
<i>Æn.</i> 12. 795.

PLACUIT hic adscribere Objectiones non nullas, quas contra Centones vidi interdum institui, & non semper, vt deherent, dissolvi. Sed quia D. Angelus Spera est vir ingeniosus & pius, prologum, quem suo Virgilio-centoni præfixit, legam, & ejus sententiâ, aut etiam verbis liberè vtens, propositum argumentum expediâ.

Obiectio prima.

Sancta sãctè tractari debet. & pia piè. Olim igitur Proba Falconia, & Eudoxia, hec Petrus Angelus Spera, & quotquot ex ethnicorum scriptis translatio quodam labore cantarunt Christi historiam, sunt piaculares. Est enim propudiosum scelus Homerum aut Virgilium, Poëtas ethnicos facere Dei mortis historicos.

Sic invidiæ contra pietatem, virtutemq. vociferari placuit. at alter Lactantius, & alii viri docti & sinceri. Emanuël de Fariâ, in Aganippes sue prologo, quem *Advertencias* (inscriptis) *Proba Falconia, y Eudoxia tienen muchas violencias en sus Centones, y na die las obligâ à escribirlos, y no por eso dexan de ser admiradas de todos los doctos por aquellos Poemas; tanto, que de la primera dice Lactancio, Firmiano, que no pudo obrarlo sin particular asistencia del Espíritu soberano.* Et quidem, si speciali Spiritu sancti assistentiâ suum Centonem concinnavit Falconia, sancta scripsit & sanctè. Mos enim olim Ecclesiæ fuit procurata nefariis ritibus deorum tẽpla in veri Numinis trophæum evehere. Quàm multa pleriq. Sanctorum Patrum è superstitionis veterum commentis excerptæ? Neminem præterit, quod Israëliticæ populo, ex Aegypti tãdem latebris evasuro, Deus imperavit, vt scilicet ab ipsis Aegyptiis vasa argento, auroq. laborata raperent ad domesticos vius, neq. non sacri servitii pompam; vt contestatum omnibus foret, honestissimum

esse à veterum Philosophorum, Poëtarumq. commentis Romanæ Religionis mysteria repetere, atq. ex aliorum tenebris Christianæ Fidei lucem educere.

Obiectio secunda.

Gloriantur Centonû Authores, & putant se doctissimè loqui, cû dicunt, se Homerû, Virgilû, Ciceronem, &c. Evangelistas posse reddere. Et quid est aliud hoc, quàm exponere Evangelium ludibrio. Quoniam, si consequentia non est certior præmissis: & illa, quæ priùs vt dicta ab Spiritu sancto credebantur, jam hodie in Homero-centone Eudoxiæ, vt dicta ab Homero creduntur, erunt æquè digna fide, ac Homeri omnia Opera, quæ fabulis ingeniosi sunt plena.

Respondeo Centonem non habere fidem, auctoritatemq. ab Homero aut Virgilio, sed charites, splendorem, & pompam. Piè igitur potuit Falconia desudare, vt è Virgilio, Religioso propè Vate, ac fabulis lascivientibus temperanter amico, ad exprimendos Christi Soteris cruciatus, & necem dicendi ornatum acceperet, iisdemq. versibus Calvarix vertem resonaret, quibus jamdudum Pindus insignitis superbit.

Obiectio tertia.

Cento, opus est abortivum, & vnde suffarcinatum alienâ lanâ textum, & alienis plumis exornatum. Non ergo laude dignum.

Sic invidis videtur mihi magnificum, immò, vt ait Auctor quidam, miraculum videtur de poëtarum fictitiis rebus ea depromere, quæ divinitatis vera opera præferant. E' Troiæ labentis, & ardescens incendio nō aliud Palladium, Eudoxia & Falconia olim; & nuper Petrus Angelus Spera, & alii viri docti eripugnant, quâ æternæ Sapientie Ver-

bum. Atque porro, quoniam humilitas in hoc Opere? Centonem fastidis? at maximi semper pretii, & voluptatis apud homines fuisse metamorphoses. Dulcius sapiunt poma, quæ non nativis arboribus, sed alienis insita matureseunt. Quam venuste oculis accidunt picturæ vermiculato emblemate, concisisque lapillis artificiosè coëuntibus concinnatæ? Corinthiis valis quantus est honor, quæ fluxili metallorum calamitate enata constituerunt casu magistro? Quam nobiles hortorum areolæ, ubi aliis atque aliis tetrarum partibus adventicii flores renident? atque, ut reliqua sileam, in celo gazarum, si sapias, Centonem syderum aptè dixeris, Centonis Author, cum Christi historiam exprimit, merum agit interpretem: & sicut ex una lingua in aliam verborum, sic ex oratione soluta in ligatam, nihil addendo, quod alteret sensum, traducit. Unde de suo Virgilio-centone Petrus Angelus, Nihil hic occurret legendum, nisi quod in Evangelii Sanctorum Patrum, & interpretum sensu, pijsq; aliorum commentationibus excogitatum, vel perlatum Romana cortina comprobant. Quod si Christianam Fidem dedecere nonnulla videntur Poëtarum more usurpata, ea libens censura submisit, & irrita, indita volo. Christianus sum, Sacerdos sum. Aliquando Pilatus iniquissimus Iudex, & pessimus mercator Iudas, quique in ipsum intraverat Sathanas, verba faciens, & sortem, fortunam, & fata suis inferent dicitis. Semel ab Augustissima Virgine illud Enandri usurpatur, occiso per Turnum Pallante filio: Cōtra ego vivendo vili mea fata, superstes Testarem ut Genitrix ubi id spectatur, quod natura genio congruum est, nempe, ut parentibus filii supervivamus; aliis nil, præter verba, & dicta denotabunt.

Obiectio quarta.

SI Endoxia, si Falconia, si iuniorum Centones accuratè excutimus, percipimus clarissimè, quòd interdum Poëta (Homerus, aut Virgilius) nostro loquitur sensu, sive ipse tamē loquitur verbis: quæ, siue dubia, siue oppositum, siue aliud diversum significantia, illa sunt mente præintelligenda, quam nos affinximus, Pierio etiam quandoq; consulto. Quæ ergo aut gratia, aut sinceritas laudari poterit in poemate, in quo verba ponuntur Homeri quidem, aut Virgilio, sed alio omnino sensu, quàm leguntur in fontibus.

Respondet ipsammet translationem, & sensuum mutationem charitibus exuberare: nam in emblematicis, & hieroglyphicis quodidie obtinet, ut alicujus Poëtæ veteris hemichium in sensum diversum trahatur.

Obiectio quinta.

Bonorū ingeniorum insignis est indoles in rebus. Verum amares non verbi, ait Aug. lib. 4. cap. 22. de doctrinâ Christi. Ergo, si verum habemus in Evangelio, cur verba hæc amamus verba in Homeni, aut Virgilio lectione fatigabimur.

Si aliquid probat hæc Obiectio, magnam partem Grammaticæ, totam Metricam, totam Rhythmicam, & totam Rhetoricam auferet. Hæc verba agunt ista scientia; & tamen de illis omnibus Augustinus scripsit, & ultimam Mediolani, sedente Ambrosio, stipendio publico professus est.

Respondet igitur, non conde mnare Augustinum illos, qui illarū veritate verba feligunt, ut eloquentius rem enarrent, sed illos, qui malunt eloquentia referre, quàm vera oportet enim verbis, & eloquentiæ aliquando deesse, ne sensui, & veracitati defimus.

CENTO VI. VIRGILIANVS.

D X X X I.

ST Deus (Lector eruditissime) a q; u. Principium sine principio, Finis sine fine. Ergo, qui à divinis laudibus exordium sumpsimus, ut doctrinam deo conficiendis Centonibus traderemus, Centonibus gloriam Dei dilucidantibus hunc Tractatum claudamus.

Si concinnare ex Patribus Centones divinos placeret, multa reperiremus curiosæ carmina, quæ fracta, aut integra, possent argumento servire. S. Gregorius Nazianzenus lib. de Principio, carm. 1. de Dei Aseitate, Unitate, & eternitate, Immensitate, & aliis attributis luculenter scripsit. Illa Iacobus Billius ex Græco in Latinum convertit. Pauca subijcio.

Vnicus omnino Deus est; ab origine nullus.
Causa quæ natus, cum circumscribere quidquam,
Quod quærens, haud unquam fuit, aut quandoq;
fuit, non est:
Ævum ipse amplectens immenso robore: &c.

Deorum pluralitatem impugnât Aurelius Prudentius contra Symmachum. [Introducitur Deus redarguens ethnicum.]

Tu me præterito meditaris Numina mille,
Et non vis parere meis variatibus: at me
Per varias partes minui, cui nulla recidi
Pars, aut forma potest, quia nū substantia simplex,
Nec

*Nec pars esse queo. Solis diviso rebus,
Compositis factisq. subest: me nemo creavit,
Vt scindi valeam, cunctorum conditor unus.
Credes, quod ex nihilo formavi, pars mea non est.
Quare age Mortalis, soli mihi contritus templi,
Meq. unum venerare Deum. &c.*

Alia attributa ab aliis expressa repenes. Sed
& Poëtæ Græci, & Latini lumina loquentis,
& vberate de divinâ perfectione tractarunt.
Multa apud Homerum, Pœcylidem, Pitta-

com, Hesiodum, &c. multa apud Virgil. Ovi-
dium, Horatium, Senecam, Martialem, Si-
lium, Statium, Manlium, Lucanum, &c. opti-
me cogitata, & dilucidata reperio. Ex omni-
bus, ex singulis Centones conformare pos-
sem, sed brevitati studens, Virgilii verbis uni-
versis fideles ad laudandum Dei clemen-
tiam vivo [Vide Sixtum Senensem lib. 3. suæ
bibliotheca.]

Æn. 6. QVÆ terras tractusq. maris longo ordine gettes
Æn. 6. Incolitis varizlinguis habitusq. per orbem,
Geor. 1. Qua redit à nobis aurora diemq. reducit,
Æn. 8. Et quâ sera rubens accendit lumina vespæ,
Æn. 6. Communem celebrate Deum præna cientes
Æn. 6. Magnanimi Heroes* pueri innuptaq. puellæ,
Æn. 6. Mæres atq. viri tantarum in munere laudum.
Æn. 6. Ipsi lætitiæ voces ad sidera ferte:
Æn. 4. Quod nova progenies cœlo descendit ab alto,
Æn. 8. Attulit & nobis longo post tempore tandem
Æn. 8. Auxilium adventumq. Dei, cùm scemina primum
Æn. 1. Virginis os, habitumq. gerens* mirabile dictu
Æn. 2. Nec generis nostri puerum nec sanguinis edit
Æn. 10. Nascentem puerum* cœli cui sidera parent,

Æn. 8.

Æn. 8.

Æn. 6.

Æn. 6.

Æn. 8.

Æn. 2.

Æn. 10.

SECUNDUS versus è tribus Virgilii locis de-
sumptus est, quod raro faciunt, qui Cen-
tones scribunt. Illud hemistichium, *Communè ce-
lebrate Deum*, nos monet, esse plurimos, qui cū
sua tantum agunt, & universa aliena aut con-
temnunt, aut negligunt, Deum velint non
esse communem, sed privatum

Versus autem penultimus ita debet acci-
pi, ut metaphoricum sensum non reddat, an
Deipara, etiam post partum realiter & ver-
Viugo fuit.

CVM agunt de Deo Christoque, non om-
nes exactè loquuntur: quibus Christum in-
troducunt cum Adamo loquentem: & etiam,
Crucifixo dicunt, *Manus tuæ fecerunt me, &
plasma verunt me totum in circuitu*, non multa
metaphoris juvent, valde impropositè
veniunt, et suam ignorantiam ostendunt.
Cum agunt de descensu ad inferos, non vi-
dentur rigorem dictionis cur redicet, nisi si
loqui rigorosè velimus. Anima hominis non
sit homo, et Anima Christi non sit Christus;
nilominus ratione hæ postea os ad idem
communitatem aliquam recurrunt, et corpus
hæc in sepulchro, sicut et ani-
ma descendens ad inferos, Christus vocatur

vnde Augustinus *serm. 120. de tempore* - venit
intelligendus; inquit enim, *Deus impassibilis pa-
titur: & in carne nostrâ mortali moritur, ac sepe-
litur immortalis Dei filius*. Vt ergo hoc ipsum
melius, et clarius innotescat: addatur

CENTO VII. VIRGILIANVS.

DXXXII.

CHRISTI anima sepa-
rata à corpore descendit
ad inferos. descendit, in-
quit, non solum virtute
& potentiâ, sed etiam
realitate & substantiâ.
Corpus exanimè sit
in Cruce inde deponi-
tum, & in sepulchrum effertur. Quid Patrum
animæ Animâ Christi vi a dixerint, quid vi-
so corpore? multi Theologi discursibus eru-
ditiis dilucidarunt. Nos ex Marone non-
nullis hemistichii excisis, versus sequentes
concinnavimus.

Aen. 2. 1.

6. 305.

306.

307.

428.

429.

490.

491.

478.

634.

635.

452.

453.

454.

455.

186.

208.

496.

458.

465.

Conticuere omnes intentiq. ora tenebant,
Matres atq. viri, defunctaq. corpora viri
Magnanimū Heroum, pueri iniunctaq. puellæ,
Impositiq. rogis iuvenes ante ora parentum.
Quos dulcis vitæ exsortes & ab vberē raptos
Abstulit atra dies, & funere merſit acerbo.
Vt videre virum fulgentiaq. arma per umbras
Ingenti trepidare metu, secreta frequentant,
Nec vidisse ſemel ſatis eſt, iuuat vſq. morari.
Corrumpunt ſpaciū medium, ſoribusq. propinquant,
Occupat hic Pietas aditum,
Vt primum iuxta ſtetit, agnovitq. per umbram
Obſcuram qualem primo, qui ſurgere menſe,
Aut videt, aut vidisse putat per nubila lunam.
Dimittit lachrymas, & dulci affatur amore.
Aſpicit (heu!) Chriſtum * laniatum corpore toto,
Talis erat ſpecies. * lacerum crudeliter ora,
Ora, manuſq. ambas, populataq. tempora cernens.
Funeris (heu!) tibi cauſa fui, per ſydera iuro!
Siſte gradum, teq. aſpectu ne ſubtrahē noſtro.

6. 478.

Aeneid.

6. 494.

495.

47

Aeneid.

Præter primum verſum, qui ex lib. 2. Aeneidis deſumptus eſt, omnia cætera ad librum 6. pertinent. & nos monent poſſe fieri Centones ex omnibus libris Virgilii: poſſe & fieri ex vnicō, ſi Poetæ placeat.

Vides hic ternos, & quaternos verſus ſimul poni, & Authorem condemnas, quod ſequi noluerit leges latis ab Auſonio Gallo agente de Anametris. Et Author doceri vult, quo ille iure tulerit tales leges: interim diſſiteri non vult pulchriora ſibi ea videri carmina, quæ ex duabus partibus, & in Virgilii libris diſtantiſſimis cooptantur. quā cum integra, aut bina, aut terna reponuntur. Cœterum, ſi Cento talis ſit, qui carminibus ſingulis & integris conſuatur, non carebit gratiā, & erit omnibus aliis diſſicilior. Sit loco exempli.

CENTO VIII. CORIPPIANVS.

In Coronatione Ferdinandi IV. Auguſti
Romanorum Regis.

DXXXIII.

BYINVIT, vt Centones
Latini non niſi ex carminibus Virgilii: & Græci non niſi ex carminibus Homeri contormarentur. Obtinuit, vt cæderetur verſus, & utrūq. poſſe non obſervari demonſtrat hic Corippo-cento ex Corippi Africani, Poetæ doctiſſimi, carminibus conſolidatū: in quo nec auditur Virgilius, nec frangitur aliquis verſus. Tu artificium conſidera.

monſtrat hic Corippo-cento ex Corippi Africani, Poetæ doctiſſimi, carminibus conſolidatū: in quo nec auditur Virgilius, nec frangitur aliquis verſus. Tu artificium conſidera.

Imperii culmen, rerum non motibus vllis
Ipſe coronatus ſolum conſcendit avitum.
Imperat admitti. Miratur Barbara rubes,
Cæteraq. egregiæ ſpectat miracula pompæ:
Ante oculos geniti genitor dulciſſimus omni
Vidit per noſtros humiles ſuiſtoſq. triumphos
Tempore. Semper erit, ſemperq. in corde manebit
Quique ſuas menſuret opes vſeq. ſuorum.

Libr.	ſ.
1.	1.
2.	6.
3.	7.
3.	7.
3.	3.
3.	7.
3.	3.
3.	7.

Sic Græcos, Latinosque, ſic etiam poſſent Poetæ Hiſpani, oſi Italici, Gallici, Germanici, &c. ex variis Authoribus Centones conſtituere. Cur nova exempla adiungere? Doctrinam tradidi omni linguæ com-

muni, ut illi ſcit in linguæ, quā vti poſſit lector ingenuoſus & doctus, vt in quocumque idiomate Centones eruditos conſcribat.

Dubium incidens.

*An Centones fieri possint oratione
soluta?*

¶ DXXXIV.

ATIONEM dubitandi non
video: & si aliquis solum
carnē & centonibus pos-
se fieri crediderit, iubebi-
tur Mellissimum Doctore
interlegere, cujus divina
Opera nihil sunt aliud,
quā continuus quidam

Biblio-cento. Illum sum imitatus Salmanti-
cæ, anno 1631. nam ipsis Kalendis Martiis,
Custodi Angelo sacris, positiones sequentes
propugnavi.

BIBLIOCENTO,

Theologicus, de Angelis.

His sensū Theſibus, tibi, Custos Angeles, sacris
Angelicus Doctōr: Biblia verba dabunt.

Prima, de natura Angelorum.

DEVS (simul tempore) a vtrāq. de nihilo
condidit creaturam, spiritualem, & cor-
porē, angelicam videlicet, & inundantem;
deinde humanam, quasi communem ex spi-
ritu, & corpore constitutam. b Hanc quidem
minuit paulō minus ab Angelis, licet gl'ia,
& honore coronaverit, & constituerit super
opera manuum suarum c Fecit enim Angelos
suos spiritus simpliciter d sine corporibus, &
omnes administratores, & in hereditatem
missos. Singuli Angeli f non habent materias
singulas g secundum eandem formam, h cum
in forma Dei proprii, quam nos sint i sin-
compositi sunt, k habentq. l rnam scientiæ l
in eam formam doctrinæ transformati, quā m
speciosi formis (hoc est speciebus) præ filius
hominum, n & Spiritus intelligentiæ, & scientiæ,
el potius o Soles intelligentiæ non unan-
tur. p Morum sanè numerus, qui si nō minus
est, & diffinitus exprimitur, ut qui Deo nu-
merabilis est, hominibus innumerabilis esse
demonstretur. q Inventus est nōis illorum
numerus r p̄ aliquos duodecim legiones An-
gelorum, s quidē o mīlia mīllia ministrāt
ci; & de ceteris tēna nō illa adstruit ipsi.

a Conc. Lat. relin c. Firmiter. b Ps. 6. c Ps. 130.
d Gen. 47. 28. e Ad Hebr. 1. f 4. Reg. 6. 2. g 1. Ma-
chab. 12. 21. Rom. 1. 32. K Rom. 2. 20. l Rom. 6.
17. m Ps. 44. 3. n Job 12. 13. o 22. 3. p 32. 8.
Sap. 7. 22. Eccl. 39. 8. o Sap. 5. 6. p Greg. 17. moral.
e. 9. q 1. Paral. 21. r 5. Matth. 26. s Dan. 7.

Secunda, de Hierarchiis.

Numerus a Principum cœlestium septen-
narius est. Hi sunt b septem Angeli ad-
stantes in conspectu Dei, c & in conspectu
Throni ejus, d qui sunt septem Spiritus Dei
missi in omnem terram. e Ipsi sunt Micha-el,
Gabriel, Oriphi-el, Zachari-el, Ana-el, Sa-
ma-el, quibus inſige Azariam, Ananiam Magni
(hoc est DIVINI DEI) filium, qui alijs &
Rapha-el dicitur, f & est Angelus vnus de sep-
tem Principibus, qui adstant ante Dominū.
Hi sunt g Cœli, h qui enarrant gloriam Dei,
qui facti sunt in intellectu, hoc est intelle-
ctuales, & i stabiliti prudentia. K Ex sunt In-
telligentiæ, l Cœlorumq. virtutes, m quæ mo-
vent Cœlum pariter n circumdantes terram
contra Orientem, o duo luminaria magna, &
stellas, p vt luceant super terram in firmamen-
to Cœli, q & sint in signa, & tempora, dies, ac
annos, r vt præſint dies, ac nocti, & dividant
lucem, ac tenebras. s Angelorum Hierarchiæ
sunt tres, Chori seu Ordines sunt novem, ſci-
licet Seraphimi, Cherubimi, Throni, Domi-
nationes, Principatus, Potestates, Virtutes,
Archangeli, & Angeli. t Omnes in varias ſpe-
cies eū ſunt u ſpecies Cœli in viſione gloriæ,
& x ſpecies in ornamentum domus Domini)
diſtribuantur, necesse est. y In illis plurimæ
ſpecies ſunt, nec duo Angeli eiſdem ſpeciei
poſſunt, etiam de tranſnaturalis, abſolutaque
Dei omnipotentia reperiri.

a 2. Paral. 26. 12. b Apoc. e. 1. & 8. & 15. & 16.
& 17. c ibid. e. 1. d ibid. c. 5. e Rabb. Moſſ. in Ga-
bala. & ipſa Gabala in Berexith. Rabb. e 2. in il-
lud, vechol-xabaothem. Berward. ſup. Miſſus
eſt. & alii Tob c. 5. 18. g Pagninus in indic. Bi-
blioth. h ibid. c. 12. i Pſal. 135. 5. K Pron 13. 19. l
1. f. 18. m Praſas. Miſſon Agg. 2. 22. o Iſue 16.
6. p Gen. 1. 6. q ibid. 1. 1. & 7. r 1. 14. s 1. 18.
t Eſth. 1. 21. Coloſ. 1. 16. Praſ. Miſſa. u Leu. 34.
56. x Eccl. 4. 3. y ibid. 26. 21. Exech. 47. 10.

Tertia, de incorruptibilitate.

Reves a dies hominis sunt, & numerus
mensium eius apud Deum est, qui con-
ſtituit

ceptus directionem, seu ordinationem. Angelus diligit te, & alios sicut seipsum, Deum plusquam seipsum.

a Dion. de div. no. c. 4. b idem lib. de conc. Vir. c. 4. c Tobia 6. 17. & Psal. 31. 9. d Greg. 29. hom. in Evang. non longe à princ. e Dion. c. 4. in princ. f idem c. 7. post prius. g in lib. de causis Dion. de celest. tri. r arch. c. 12. i Aug. lib. 2. sup. Gen. K Psal. 82. 19. l Isa. 46. & Hier. ibid. & in 2. Daniel. m Ier. 17. n Psal. 7. Sap. 1. Ierem. 11. & 2. Paral. 6. o Zach. 2. Apocal. 7. & Cor. 13.

Sexta, de statu supernaturali.

CREATI sunt a Angeli in beatitudine naturalis, non supernaturali, tales creati sunt, ut si vellent in beatitudinis luce persisterent, si autem vellent, etiam labi potuissent. b Angeli boni gratia Dei sunt id, quod sunt, & gratia Dei in eis vacua non fuit, esse in creatione infusam habuerunt sanctitatem. d Per unum actum Charitatis meruerunt sequentem beatitudinem, in qua peccare nequeunt, f quæ non essentialiter, sed accidentaliter potest augmentari. Angelis si primū instans excludatur, in reliquis peccare poterunt, immo & Dens de facto in g multis Angelis suis reperit pravitatem, h qui homicidæ

fuerunt ab initio, & in veritate non steterunt, i sed deiecit eos superbia, & K non malicia naturalis. l In primo momento temporis non peccavit Angelus, m sed in deliciis Paradisi Dei fuit, n & ambulavit perfectus in vis domini, donec inventa est iniquitas in eo, o in veritate, & gratia quidem fuit, sed non permansit. Supremus Angelus, p qui erat signaculum similitudinis Dei, q Lucifer, qui mane oriebatur, r initium viarum domini, s qui Sathael dictus est, malignam præsumptionem adsumens, r quasi fulgur de Coelo cecidit, u Demones credunt, & contemiscunt. x Superbia eorum, & obstinatio, etiam Deum offendunt, adscendit semper. Miseri potenter tormenta patiuntur, & per passionem in inferno ab aliis in aere caliginoso collocantur.

a Auth. de Esch. dogmat. apud Aug. c. 28. Disiniturque ab Innoc. Tercio, referturque in cap. Firmiter, de summa Trin. b 1. Cor. 12. 15. 10. c Bas. in Psal. 32. Et spiritus oris eius, &c. d Apocal. 12. & 21. Marth. 18. e Aug. 11. super Gen. ad lit. f Innoc. Terc. c. Cum Marthæ, &c. g ult. g Iob. 4. h Ioann. 8. i Ambros. epist. 84. K Dion. 4. de div. nom. l Luc. 43. & 1. Cor. 15. 51. m Esch. 28. n ibid. o Gen. 1. p Aug. 11. de civit. Dei. q Esch. 28. r Isa. 14. s Iob. 40. t Chrysost. 2. tom. hom. de Adam, & Eva. u Luc. 10. x Marth. 1. Psal. 73.

A P O L L O

GLOSSOGRAPHVS.

Zoile cesset iners livor: Glossemata nostra

Ne carpe, aut saltem nos meliora doce.

DXXXV.

ERITO succedit Acrosticho, quia Acrostichis concernit literas, Anaphora dictiones, Glossa, versus. Merito succedit Paromæo, nam & iste literas similes reponit. ut paulo antè notavimus.

Et quidem omnia, quæ de Acrostichis omnia,

quæ de Paromæo dicta, suo possent modo, analogiâ servatâ adpropriari Anaphoræ, aut etiam Glossæ, at quia non omnia in usu, de rebus minus notis agemus.

Γλῶσσα primariò est lingua, secundariò vocis minus notæ explicatio: differt ab Scholion: nam hoc est rerum expositio, illa vocum. Etiam differt Glossa à Glossemate: illa enim est interpretatio vocis: hoc ipsa vox obscura, quæ explicatur. Varro lib. 6. de ling. Lat. exponens illum Ennii versum.

Calitem Camilla expellata ades.
ait. *Camillam, qui glossmata interpretati sunt,*
dixerunt Administram. apud Hispanos dici po-
test *Glossata* versus, qui glossandus proponi-
tur: qui solet esse difficilis, obscurusque, & de-

bet præmissis aliquibus diffundari. *Glossa* vo-
tem strophæ, quæ illum in fine collocat: &
ejusmodi strophas componere est *glossare*: vnde
illi *Glossas* ad Repetitionem, quæ Oratio-
nis est figura, reducant.

MVSA I. ANAPHORICA.

DXXXVI.

ONDVM illa Patnassum,
specialem erexit, & idem
inter Acrostichū & Glof-
sographum hærens, huc
conducitur, ut maneat
quousq. crescat, & adul-
rior & ditior possit novū
monem incolere.

Est anaphora simia quædam acrostichis:
omnia enim, quæ hæc in literis, illa in dictio-
nibus pendit, & observat. Apollo acrosti-
chus dedit carmina, quæ ab vnâ & eadem li-
tera inciperent: carmina, quæ in eandem de-
sinerent: carmina, quæ in eandem vtrinq. exi-
rent. Hic dabit carmina, quæ ab eadem voce
incipiant: carmina, quæ eadem claudantur:
carmina quæ aperiat, & claudat eadē dictio.

Anaphoram habet in principio isti versus.
Semper erit magni decus immortalæ Maronis.
Semper inexhaustis ibunt hæc flumina Venis.
Semper ab his docti ducentur fontibus haustus.
Semper odoratos fundent hæc gramina flores.

Sunt Angeli Politiani, quem omnes eruditi
cognoscunt. Ovidius etiam in Distichis vtrūq.
interdum versum ab eadem dictione incipit,
vtpater in sequentibus numeris.

Hoc tenuit dentem terram fundentis aratri,

Hoc rigidos silices hoc adamanta teris.

Hoc etiam sernas paulatim mitigat iras,

Hoc minuit luctus, mastraq. corda leuat.

Ad hanc Charitem multi illustrium Poëta-
rum versus pertinent: subscribo, quos felici
impetu Doctor Ioannes Perez de Monralkan
aliquando profudit.

Lisi, que mi amor offendas?
Amor, que mi dolor aumentes?
Duelo, que mi sangre affrentes?
Llanto, que mi fuego enciendus?
Muerte, que mi fin pretendas?
Pena, que mi agrauio alientes?
Honor, que mi venganza intentes?
Duda, que mi offensa entiendas?
Zelos, que abrazeis mi pecho?
Pruebas, que digais mi engaña?
Estar de lagrimas deshecho?

Si aunque de todo tengo defengaña,
Esta ya por mi mal el daño hecho,
I no encuentro remedio para el daño.

Hoc genere repetitionis præ cæteris de-
lectatur Ovidius: illoq. vitur in principio, fine,
& etiam in principio simul & in fine. Consi-
derentur isti versus.

Omnia Natura præpostera legibus ibunt,
Parq. suum Mundi nulla tenebit iter,
Omnia iam fient, fieri quæ posse negabam,
Et nihil est, de quo non sit habenda fides.
Tempore ruricola pariens fir raurus aratri,
Præbet & invito colla premenda iugo.
Tēpore parer equus lætis animofus habenis,
Et placido duos accipit ore lupos.
Tempore Pœnorū compescitur ira leonū
Nec feriras animo, quæ fuit ante, manet.
Ecce mihi lucent rutilis incendia castris,
Iam tibi prædico barbare Turne necem,
Ecce super fessas volitans victoria naues,
Tandem ad Troianos Diua superbar edis.
Ah quoties illo vitulū gestante per agros
Dicitur occurrens erubuisse foror.
Ah quoties ausæ, caneret dū valle sub alta
Rumpere mugitu carmina doctæ bobes.
Sapē Duces trepidis petiere oracula rebus,
Venit & è templis irrita turba domum,
Sapē horrere sacros doluis Latona capillas,
Quos admirata est ipsa Noverca prius.

Possent fieri carmina, in quibus prima dictio
esset communis omnibus, secunda aliquibus:
qualia sequentia sunt, quæ tres fluvios nobi-
lissimos celebrant.

Cancas	{	Helore	{	<i>Ibere</i>	<i>tuas Naso dulcissimus undas,</i>
				<i>tuas cultus Homerus opes.</i>	
				<i>melo fluitus quos voluis amare,</i>	
{	Ysaure	<i>Maro, quas citus indis aquas.</i>			
		<i>vagū cursum quæ perficis Orbis.</i>			
				<i>cedros, Parthenioq. choros.</i>	

Sex versus sunt: omnes habent vocem *Can-*
tas, communem: vox *Ibere* ad primum & se-
cundum solummodò: vox *Helore* ad tertium
& quartum: & vox *Ysaure* ad quintum & sex-
tum spectat. Considera bene hanc ideam:
quoniam in Grammaticâ audaci ex illâ ro-
tam

tam Vniuersaliū & Prædicabiliū doctrinam eruo, expono, & dilucido.

¶ DXXXVII.

DE Anaphorâ initiali hæc dixisse sufficiat: aliquid de finali dicamus. Hanc

obseruavit Propheta Rex in Psalmo 135. in quo omnes omnino versus eodem hemistichio clauduntur. Illud transtuli in linguam latinam primi Authoris artificium obseruans:

Proficiscare Deum summum, sanctumque bonumque;
 Proficiscare Deum, summum Regemque Deorum;
 Proficiscare Deum, summum Dominum Dominorum;
 Vnus qui in mundo miracula maxima patras:
 Qui athereas fecit sphaeras, & mente gubernas;
 Qui firmat, terraque globum distinguit ab undis;
 Solis ad imperium produxit lampada lucis;
 Fecit in imperium lunamque & sidera noctis;
 Qui primogenitos, ægypti & castra cecidit;
 Per medios hostes saluos, qui eduxit Hebraos;
 Brachio in excelsis, digitoque, manumque potenti;
 Æquora, qui pelagi secuit christalina Rubri;
 Per mediam satum populam, qui duxit ab yffo;
 Qui Pharaona truncem interfis redcurrentibus undis;
 Qui Moysen, populumque suum per devia traxit;
 Qui Reges magnos viciis celestibus armis;
 Qui verbo fortes occidit in orbe Monarchas;
 Qui nempe Amorraim Regemq. Dncemq. Schônem;
 Basania & Regem destruxit diuitis Ogum;
 Qui illorum agros & fluuios concessit Hebrao;
 Nempe suo clemens populo seruoq. fideli.
 Qui adspiciens humiles voluit memor esse suorum;
 Belligerog. potens populum liberauit ab hoste;
 Quiaq. suis clemens concesserat omnibus efcas;
 Proficiscare Deum, Caeli qui condidit orbes;
 Proficiscare Deum, Regum Dominumq. Monarcham.

Semper enim clemens, atq. benignus eris.

Idem est Proficiscare, si singulis dicitur, ac Proficiscimini, si dicitur omnibus: ratio carminis vocem priorem elegit. Proficisci videtur esse plus quam Consteri. volunt enim Critici, vt proficiscamur, quod ex animo confitemur.

Carmina sunt Disticha, quæ tamen omnia Pentametrum habent commune.

Hunc eundem Psalmum ad Disticha etiam Elegiaca transtulit Arturus Ionstons Scotus, & Aberdoniæ edidit anno 1637. cuius Paraphrasin dignam censui, vt ab omnibus hic legeretur. Sic inquit.

Quas decet auctori rerum depromite grates;
 Illius est nullo limite clausus amor.
 Soluite iam grates, Regi dominumq. Deorum;
 Illius est nullo limite clausus amor.
 Ferre Deo grates, cui præci purpura regum,
 Illius est nullo limite clausus amor.
 Dextera cui fortis, cui sunt miracula soli,
 Illius est nullo limite clausus amor.

PARS IV.

Ardua qui solers suspendit monia mundi,
 Illius est nullo limite clausus amor.
 Fluctibus è medijs qui insit surgere terras,
 Illius est nullo limite clausus amor.
 Anrea qui rutilis accendit sidera flammis,
 Illius est nullo limite clausus amor.
 Tempora qui lucis moderatur tramite Solis,
 Illius est nullo limite clausus amor.
 Astrorum, Lunaq. rotis qui temperat umbras,
 Illius est nullo limite clausus amor.
 Robora qui Phariæ stravit, floremq. iuuenta,
 Illius est nullo limite clausus amor.
 Qui bonus Isacidas Nili revocauit ab undis,
 Illius est nullo limite clausus amor.
 Qui sibi devotos descendit vindice dextra,
 Illius est nullo limite clausus amor.
 Qui mare dissecuit medium, spectante Canopo,
 Illius est nullo limite clausus amor.
 Quo Ance sacra cohors evasit fosses ab undis,
 Illius est nullo limite clausus amor.

D

Gar-

*Gurgite qui Pharium merfit cum milite regem,
 Illius est nullo limite clausus amor.
 Pervia quæ populo fecit prius invia resqua,
 Illius est nullo limite clausus amor.
 Cuius & illustres obtrivit dextera reges,
 Illius est nullo limite clausus amor.
 Gæcis Amoræa dominum quæ stravit & Ogum,
 Illius est nullo limite clausus amor.
 Qui populo dedit arva suo, quibus exivit hostes,
 Illius est nullo limite clausus amor.
 Vindice qui ferro rebus vos invit in arctis,
 Illius est nullo limite clausus amor.
 Qui iugulo toties hostiles depulsi enses,
 Illius est nullo limite clausus amor.
 Qui dape mortales saturat de sedibus altis,
 Illius est nullo limite clausus amor.
 Solvite Calicula regi pia pectora grares;
 Illius est nullo limite clausus amor.*

De Catena.

DXXXVIII.

Repetitionis genus est: habetq. locum quando eadem vox, quæ claudit verbum præcedentem, sequentem aperit. Considera lineas sequentes.

*Guarda Mundo in flaca fortaleza,
 Fortaleza de carne no la quiero.
 Quiero servir aquel en quien espero,
 Espero harà ser noble mi flaqueza.
 Flaqueza en la virtud es gran vileza,
 Vileza no conviene a un caballero,
 Caballero en la sangre, no en dinero,
 Dinero, que escurece la nobleza.
 Nobleza verdadera en Dios se halla,
 Hallala el que a sí mismo despreciando,
 Preciando a sólo Dios en el se honra.
 Honra Dios a los suyos quando calla,
 Calla porque en silencio está ayudando,
 Dando paciencia, y honra en la deshonra.
 Est Rengifi in artis Poëticæ cap. 49. & docet nos etiam voces Despreciando, preciando, Ayudando, dando, quæ ad Echo reduci possent, etiam pertinere ad Catenam. His similia non raro apud Latinos inveniuntur: pauca hæc in exemplum propono.*

*Mox ubi natus erat, si suppressim Ismarus hostes,
 Postea quid iurveni prospera fata dabunt?
 Prospera fata dubunt gentes cum creverit ætas,
 Lungere, quas fudit, mox ubi natus erat.*

Addit gratiam carmini calamus, si communes voces non nisi semel scribat. Iuvabunt exempla subsequencia.

*Quis neget esse Deū { Bacchū: cui Oracula parit,
 Numina victa caput { insubmittunt
 Cūcta levantes pedes { humiles frōtemq. superbam*

*Quis neget esse Deū { Bacchū
 Divinitatis characterem certissimum expressit Virgo Mater, cum dixit, (Lucæ 1. c.) Deposuit potentes de sede, & exaltavit humiles. Videtur ergo Bacchus aliquam umbram Divinitatis præferre; & ejus cultum apud ethnicos, non solidâ ratione, saltem apparente fudari, ebrietas enim & caput superbum deicit, & humiles pedes exaltat.*

Similia sunt sequentia carmina, quæ olim Urbano VIII. inscripti.

*Fungere Nestoris { Princeps venerabilis annis;
 Mūdus usq. canis { lauros celebresq. triumphos
 Cæcet Apollo novus { Nova carmina: dicas Omāi
 Fungere Nestoris {*

De Epanalepsi.

DXXXIX.

Repetitio, quæ initium finemque versus afficit, dicitur Epanalepsis; Virgilio, Ovidio, & aliis Veteribus grata. Reperitur interdum in eadem lineâ. Pono exempla.

*Multa super Priamum rogans super Heclore
 Ambo florentes ætate, Arcades ambo. Multa.
 Ante etiam Sceptum Diis Regis & ante.
 Vinctus amore tui, cognato & sanguine vinctus.
 &c. Et apud D. Ludovicum Gongoram Can-
 tionem 2.*

*Madre dichosa, y obediente serva
 De Arturos, y de Eduardos, y de Henricos,
 Ricos de fortalezas, y de è ricos.*

Angliam adloquitur, & in ultimo ex istis versibus Echo & Epanalepsis relucet. Si carmina sunt disticha, sic debet fieri repetitio, ut penthemimeris Hexametri, claudat Pentametrum. Placuit hic modus, Ovidio, nam sæpè vitur Epanalepsi. Elegi sequentes ejus iunt.

*Phæbus adest sonnere lyra, sonnere pharetra:
 Signa Deum nosco per sua; Phæbus adest.*

Mi-

Militat omnis amans & habet sua castra
Cupido,
Attice crede mihi, militat omnis amans.
Ilia pone metus, tibi Regia nostra parebit,
Teq. colens omnes Ilia pone metus.
Graja iuvēca venit, quē te Patriāq. domūq.
Verdat Io: prohibe Graja juvenca venit.
Nullus erat, refero manus, iterumq. retendo
Perq. horum moveo brachia, Nullus erat.
Isti verō Iani Paunonii.

Frigus & humor agētur vexēt corpora morbi,
Vt nata intereant Frigus, & humor agunt.
Culpa tua est, quidquid fecit Tritonia cōjux,
Quidquid & Acetæ Filia, culpa tua est.
Succurrunt & istis similes multi alii. Hos sub-
seribo.

Balnea, Vina, Venus conservant corpora multa:
Corrumpunt eadem Balnea, Vina, Venus.
Calamus charites & gratias addet, si Epana-
lepis exprimat hoc modo.

Quomodo ferre potest { distissima lampade tanta
Deficit omne decus { denixit quando Virago
Lucis honore sua { terris decoraverat: orbes

Aliās versus scribuntur modo commu-
ni: vt Elegi sequentes demonstrant. [Scripti
sunt in Principis Baltastarii nativitate.]

Sydera terra polus sanctissima fusa recensent,
Et quidquid claudunt sydera, terra, polus.
Prodit honoris honor, siquidē Salmātica laurus,
Orsa loqui, Mundi est Numen-honoris honor.
Talia voce referit: Succurrit Numina Phabi,
Et cum venerunt Numina, voce refert.
Regia Mater a vestis terq. quaterq. beata,
Vive in Olympiades, Regia mater ave.
Fungere letitia, pulcher tibi nascitur infans;
Nam citō magnus erit, fungere letitia.
Tū tibi Flora rosas dederat: sed Principis ortus
Ornat, quas dederat jam tibi Flora rosas.
Munera Maurus Atlas suplex fert magna parēt;
Offert & Gnato munera Maurus Atlas.
Arma virūq. canet, canit at nunc Fama parēt.
Olim autem numeris arma virūq. canet.
Nam simul exoritur cū Principe gloria Mūdo:
Virtus, laus, & honor jam simul exoritur.
Sera recurrit equos atq. ut tempore longo
Perm. incas atq. sera recurrit equos.
Insperabilibus numeris ite fata celebrent,
Atque annis vivas innumerabilibus.

Vt igitur doctrinam positam honoremus, &
clariorem reddamus, addamus Sedulii Pres-
byteri carmen, quod ab initio ad finem per
Epanalepsin decutit.

Cantemus socy, Domino cantemus honorem,
Dulcis amor Christi personet ore pio.
Primus ad ima ruit magna de luce superbas,
Sic homo cum tumuit primus ad ima ruit.
Vnins ob meritum cunctis perire minores.
Salvantur cuncti vnins ob meritum.
Sola fuit mulier, patuit qua ianua letho,
Et qua vita redit sola fuit mulier.
Frater iniquus erat, iustum qui perculit olim,
Dammator Christi, frater iniquus erat,
Transitus ille mones, quid prima amisit origo,
Quid ventura parent transiens ille monet.
Arca lenatur aquis, homines ne perderet aquor,
Ne pereant homines, arca lenatur aquis.
Sume pater populos, pro nati vulnere cunctos,
Cum sumis Christum, sume pater populos.
Hostia summa patris, agnus signata figuris,
Quā referat Christus, hostia summa patris.
Claudicat ecce videns, Dñū dū praealeat heres,
Aspera gens Christum claudicat ecce videns.
Reppulit ille famem, disstraxit crimine fratrum
Venditus ē Iudas, repulit ille famem.
Perfide corde peris, dum vastant omnia plaga,
Dum cessant plagae, perfide corde peris.
Agnus ab hoste sacer, renouavit sanguine patres,
Sanguine nosq. refert, agnus ab hoste sacer.
Obruit unda nefas populo gradiente per aquor,
Nunc populis mundis obruit unda nefas.
Marmurat impietas manna veniente rescissa,
Panis adest Christus, marmurat impietas.
Plebs sibi dura caput terra cultoris adoptat,
Absulit heu Christum, plebs sibi dura caput.
Lex dedit indicium veteris de crimine poena,
Quodque salus veniens, lex dedit indicium.
Et lapis irriguus faciare incredule fonte,
Qui Christum reprobat en lapis irriguus.
Carpitur igne sacro munus votumq. piorum,
Seditiosa tribus carpitur igne sacro.
Regna beata patris legis non contigit heres,
Iesus dispensat regna beata patris.
Destruit arca Dei muros, dum circum hostem,
Sic hostem mundi destruit arca Dei.
Arca vellus habet, madido sed vellere sicca est,
Siccum tota madens arca vellus habet.
Vincit honore Dei promisso manere gentes,
Affectum: nata vincit honore Dei.
Tu decus omne tuis qui sternis cade Goliath,
Qui vincis mundum tu decus omne tuis.
Maxima dona Dei cunctis cecinere Propheta,
Impleuit Christus maxima dona Dei.
Pondera dura tulit, mandatum leg. & iram,
Gratis mandati pondera dura tulit.
Virgo Maria nitet nullo temerante pudorem,
Post partum pueri Virgo Maria nitet.
Filius hic hominis sit maxima questio mundi,
Nobiscum Deus est filius hic hominis.

Gaudia magna Dei mūdus hāc sentit, & ambit,
 Respuit heu mundus gaudia magna Dei.
 Signa movent populos, cernunt magnalia caci,
 Nulla tamen duros signa movent populos.
 Aspera mors populis ligno deducta cucurrit,
 Ausertur ligno aspera mors populis.
 Ipse tulit Dominus pro pavis manera seruit,
 Pro seruit pavis ipse tulit Dominus.
 Vita beata necem miseris auertere venit,
 Pertulit à miseris vita beata necem.
 Lumen adesse Dei persensit tartarus ingens,
 Nec cernunt homines lumen adesse Dei.
 Mors fera per hominē miserū sibi subdidit orbē,
 Subdita contremuit mors fera per hominē.
 Suscitāt ecce genus mortis pater ille prophanus,
 Ad vitam Christus suscitāt ecce genus.
 Hic populus Dominum dura ceruice negauit,
 Suscepit primus hic populus Dominum.
 Sanguine lethia redit fuso gens impia Christi,
 Gustato Christi sanguine lethia redit.
 Crimina cuncta suis terrenus consulit auctor,
 Dissoluit Christus crimina cuncta suis.
 Libera corda sibi facinus deuinxerat olim,
 Nunc reficit Christus libera corda sibi.
 Fortia vincla dedit peccati saua potestas,
 Dulcis amor Christi fortia vincla dedit.
 Iam super astra sedet, cuncti exultate fideles,
 Perfide quid sanctorū iam super astra sedes.

Mortuus ille tonat, celum terramq; subegit,
 Quid facient hostes? mortuus ille tonat.
 Pellitur umbra die Christi veniente figura,
 Christus adit gentes pellitur umbra die.
 Te properare docent & signa & secula prima,
 Nos sacra qua gerimus, te properare docent.
 Vnicus adueniens firmavit vota piorum,
 Vota dedit nobis vnicus adueniens.
 Passio Christi tua complens munera legis,
 Munera nostra replet Passio Christi tua.
 Hic homo qui Deus est, spes est Antiqua Priorū,
 Spes in fine Pii hic homo qui Deus est.
 Manus erat Eidei toro credentibus auro,
 Qui dedit, ut credat, munus erat Fidei.
 Te veniente Deus mundanus concidit error,
 Occubuit Mandus te veniente Deus.
 Gratia plena Dei est, qua totis gentibus extat,
 Ascendans scēta gratia plana Dei est.
 Sola columba redit, qua totum circūit orbem,
 Descendunt corui sola columba redit.
 Deveniet Dominus dare digna piis, mala pravis
 Credite iam miseri deveniet Dominus.
 Visio Christi tui tormentū & pūa malorū est,
 Gloria cuncta bonis Visio Christi tui.
 Gloria magna Patri, semper tibi Gloria Nate
 Cum sancto Spiritu Gloria magna Patri
 Amen.

MVSA II. GLOSSOPETRA.

DXL.

GLOSSOPETRA Gemma est pulcherrima, à figurā, quam habet, nomen trahens. Hanc Magi, non in terrā nasci, sed à regione Æthereā, dum Luna Solem subit, cadere, afferunt, ut notat Plinius lib.

37. cap. 10. Musam hanc hujus pretiosæ gemmæ nomine condecoravimus, est enim pulcherrima & selectissima.

Carminum terminos considerat: & quia hæc literis, syllabis, dictionibus, hemistichiis, aut versibus integris clauduntur, habere possit varios Genios, per quos diversa ministeria expediret. Ceterum, quia de exitu versuum in literas determinatas egimus in Acrostichis: de exitu in syllabas determinatas, in Rhythmicis: de exitu in dictiones determinatas etiam ibi, cum de consonantibus necesse

fariis (vocat Hispanus, Consonantes forçofos) disseruimus. Illuc debent hemistichia reduci. Superest ergo, ut agamus de strophis, quæ versu determinato debent claudi.

Est igitur Glossema, versus qui Poëtæ traditur, ut ita Stropham formet, ut illum dilucideret, & ponat in ultimo loco. Hic ab Hispanis in Glossis nominatur *Pie*, latine *Pes*; etyma rationem non examino, sed illum versum sic vocari pronuncio. Hinc constat assertionem hanc, *A Pedro le dieran à glossar este pie*, transire in hanc, *lusserunt Pedro, ut glossaret hunc versum*. Porro est glossandus unus versus, vel plures. Si primum, unam aut plures conficiet Poëta strophas, quas omnes ille versus claudat. Si secundum, primum est datus versibus claudat primam stropham, secundum secundam, &c. Versus, si plures constituunt Glossema, possunt, & solent esse vel dissonantes, vel affonantes vel consonantes, ut in sequentibus clare videbitur. Sed interrogas, An liceat nobis uti uno consonante,

ut glossemus alterum. Verbi gratiâ. Hoc distichum Glossema proponitur,

El verde es color del suelo,

Pero el azul es del cielo.

& tu, ut illud glosses debes duas strophas conformare: quarum priorcm claudet primus uersus, & secundam posterior, & interrogas, An primæ aliquem uersum possis claudere, uoce *cielo*, & aliquem secundæ uoce *suelo*, an uerò necessariò debeas quærere diuersas consonantes. Respondeo, securius & melius esse hoc posterius, quia interdum sylua est sterilis, & non sunt consonantes, aut non succurrunt aptæ, poterit Poëta suo iure uti, & assumere terminum unius uersus, ut glosset alterum. Ita Ioannes Diaz Rengifus in Artis poetice cap. 36. Ergo, quia non indigemus uberiori doctrinâ, exempla nonnulla adducamus.

Macrorhythmî.

DXLI.

Principi de Esquilache, Poëtæ laureato, proposuerunt hunc uersum.

Tambien para los tristes huuo muerte.

Ergo, ut glossari posset, debuit eligi carminis genus, quod esset aptum. Apud Italos sextæ (uidelicet, ABABCC.) in pretio sunt: at apud Hispanos uix notæ. Ergo debuit Princeps ad Octauas recurrere [illarum idea est hæc ABABAE. C.] & ingenium suum illarum concentui attemperare. Sumpsit calamum, & scripsit has lineas.

Crezca el dolor, y mengue la paciencia,
Conjuresse en mi daño todo el suelo,
Castigue por soberuia mi inocencia, (lo.
Niegue a mis quejas su remedio el cie-
Rompa el amor la ley de su clemencia,
Mude su dulce fuego en duro yelo,
Que a pesar de sus males, y mi suerte,
Tambien para los tristes huuo muerte.

Pida el engaño ofado ala esperanza;
De todos sus discursos cuenta estrecha;
Rindase el tiempo, uençca la mudança:
Quede en el mal cobarde la sospecha;
No espere sin tener desconfiança, (cha,
Iuzgue por daño el biç, que me aproue-
Que aũque me ofedã todos de una fuer
Tambien para los tristes huuo muerte. (te,
Agrabien me forçosos defengasios,
No tome en mis desdichas escarmieito,
Tenga por glorias mis perdidos años,
Huya al prouecho, y siga al pensamieito.

Lebante el dulce error de mis engaños
Sobre fingidos sueños fundamento;
Què donde mas a perseguirme acierte,
Tambien para los tristes huuo muerte.

DXLII.

Ad duas Glossas valdè pias. Et utinam, sicut illas mente prosequor, ita affectu & sincerâ uoluntate consequar. Tu singula uerba consideras: singula pondera, & simul apud Deum & homines proficies, & mores reformando, te morti & Cælo præparabis.

Peccator in se seductus, crimina summat, & expauescens ait.

*To paraque naci? Para saluarme,
Que tengo de morir? Es infalible,
Dexar de ver a Dios, y condenarme,
Triste cosa serà, pero possible,
Possible? T rio, y duermo, y quiero bolgarme?
Possible, y tengo amor a lo visible?
Que hagã en que me ocupen que me encãen?
Loco deno de ser, pues no soy santo.*

G L O S S A.

Yo, como vine al mundo? Condenado.
Dios, como me librò? Dando su uida.
Yo, como la perdi? Por un bocado.
Que fue del mundo todo el homicida:
Dios, que me pide a mi? lo que me ha da
Yo, que le pido a el? La eterna uida. (do.
Dios, paraque murio? Para librarme.
To, paraque naci? Para saluarme.
De tierra soy, y tierra he de boluermes,
Y a siete pies de tierra reduzido, (me,
Y vna pobre mortaja en que emboluer-
Tendre del mundo el pago merecido.
No puedo deste passo defendermes,
Ni el Cesar puede, ni el jayan temido,
Miseria general, caso terrible,
Que tengo de morir? Es infalible.

Alì de los amigos mas amados
Del alma tiernamente mas queridos,
Los vltimos abraços regalados
Recibire con llantos, y gemidos:
Allì serà el mayor de mis cuydados,
Los deleytes, y vicios cometidos,
Pues, que puedo por ellos no saluarme,
Dexar de ver a Dios, y condenarme.

Pues, como de la enmienda, y penitencia
Tan descuydado uiuo en esta vida?
Como no limpio, y cuto la conciencia,
Antes que llegue el fin desta partida?
Porque si llega, y falta diligencia,
El dar en el infierno vna caída,
Hasta el centro profundo mas horrible,
Triste cosa serà, pero possible.

Di-

Dispuesto con cuydado, y preuenido
 Conviene estar al tránsito forçoso,
 Que si me coge desapercebida,
 Tendré el castigo, como perezoso:
 O loco, torpe, necio, endurecido,
 Falso, liuiano, desleal, vicioso,
 Que pueda ser venir a condenarme,
Possibile y rio, y duermo, y quiero holgarme?

En este caso mil exclamaciones,
 Con lagrimas, solloços, y alaridos
 Haran (sin dar aliuio a mis passiones)
 Padres, hermanos, deudos, conocidos:
 Que ansias, que cõgoxas, que afficiones
 Turbaran mis potencias, y sentidos?
 Esto tengo de ver? Esto es possible?
Possibile, y tengo amor a lo visible?

A agonizando para dar la vida
 El cuerpo flaco con la amarga muerte,
 El alma triste teme la partida,
 El diuorcio preciso, y dura suerte:
 Amargo caliz de mortal beuida,
 Pues tengo de passarte, y de beuerte,
 Como de la virtud me oluido tanto? (10.)
Que hago, en que me ocupen que me enca-

Allí me assombrará la cuenta larga,
 Las visiones horrendas infernales,
 La memoria terrible tan amarga
 Del falso, que condena, y otros males:
 Pues, como (o ciego) cõ tan graue carga
 De angustias, y tormentos desiguales
 No tiẽblo? no me enmiẽdo? no me espã-
 Loco deno de ser, pues no soy santo. (10)

DXLIII.

SCitè dicunt Philosophi veram Philosophiam, mortis meditationem esse: ideò supernaturalis Prudẽtiæ semper homini fugerit. *Memento mori.* & vt efficacius ad poenitentiam trahat, introducitur cadaver putridum ex carne & squalidum, quod sic Peccatorem alloquitur.

*Oi, palpè, gustè, vis, y tuue ofusato,
 Viui con carne, y sangre, y sentimiento,
 Tuue (aunque estoy agora en tal retrato)
 Memoria, Voluntad, y entendimiento:
 Iuntas aquestas cosas, que relato
 Con otras infinitas, que no cuento,
 Todas las consumio la sepultura,
 Dexandome qual vès en tal figura.*

G L O S S A .

Si quieres ver el fin triste, que espera
 A todas nnestras vanas fantasias,
 Abre los ojos, mira, y considera
 El miserable fin de nuestros dias:

Mira en este retrato, y calabera
 En que paran los gustos, y alegrías.
 Mira, que aunque me ves en tal retrato,
Oi, palpè, gustè, vis, y tuue ofusato.

Contemple en el cristal de aqueste espejo,
 El desengano de la vida humana,
 El Papa, el Rey, el grãde, el niño, el viejo,
 El que peyna la barba negra, y cana:
 El ignorante, y el que da consejos,
 El que viste sayal, purpura, o grana,
 Que yo algũ tiẽpo fuby aũque no fiẽto,
Viui con carne, y sangre, y sentimiento.

Imagina, que soy vn Rey, vn Papa,
 Vn señor titulado, vn grande, vn chico,
 Vn bizarro galan, vno sin capa,
 Vn mercader famoso, vn pobre, vn rico:
 Porque si bien lo miras, soy vn mapa
 De todas estas cosas, que publico,
 Pues los bienes, y males de que trato,
Tuue, aunque estoy agora en tal retrato.

Estos aridos huesos, frios, y secos,
 Esta funesta sombra, esta figura,
 Estas quixadas secas, cuyos huecos
 Ocuparon los dientes, que en blancura
 Excedian las perlas, ya son ecos
 De la miseria humana, azerba, y dura,
 Todo me falta, y vida, y sentimiento,
Memoria, y voluntad, y entendimiento.

No viuas solo vn punto descuydado,
 Huye el ocioso, lisonjas, y mentiras
 Del desonesto vicio azibarado,
 El odio, las venganças, y las iras:
 La soberuia, y el tiempo mal gastado,
 que seran contra ti, si no lo miras
 Testigos, que condenen tu mal trato,
Iuntas aquestas cosas, que relato.

Ajusta bien la cuenta, que es forçosa,
 Y ten por cierto, no te escandalize,
 que te la han de tomar tan rigurosa,
 que de temor el pelo se te erize:
 Porque serà tan triste, y espantosa,
 que el mas constãte mas se atemorize,
 Viendo sus culpas puestas por assiento,
Con otras infinitas, que no cuento.

Que siruio el pelo, al oro semejante,
 Frente, cejas, y nariz, menudo diente,
 De blãca nieve, y purpura el semblãte,
 Ni los ojos del Sol, puesto en Oriente.
 Los labios de coral? si en vn instante,
 Dientes, labios, nariz, ojos, y frente,
 Cabellos, cejas, purpura, y blancura,
Todo lo consumio la sepultura.

Quando por el camino de la vida,
 A parecer segura caminando
 Yua, locana, hermosa, y guarnecida
 De perlas, plata, y oro, no pensando

Me saltó la Muerte, que atreuida
Al camino salió, y me fue quitando
Vestidos, perlas, plata, oro, hermosura,
Dexandome qual vés en tal figura.

DXLIV.

Sicut Ogdoastichis, sic possunt Glossemata alio quocumq. versuum numero dilucidari: quacumq. Cantione, seu Lyrâ: quod sequens Glossema persuadet.

*Sientome a la ribera desios rios,
Dónde estoy desfierrado, y lloro tanto,
Que los hazen crecer los ojos mios.
Si alguna vez por consolarme canto,
Es cosa para mi de tanta pena,
Que tengo por mejor bolueme al llanto.*
quod glossant, dilucidant, & interpretantur hæ Lyræ.

Vnos por se alegrar
Buscan floridos prados, y sombríos
Mas yo para llorar
Los tristes males mios,
Sientome a las riberas desios rios.
Mas asperos, que abrojos
Son para mi estos arboles, y canto:
Mas, que podran mis ojos
Mirar, que no sea llanto,
Dónde estoy desfierrado, y lloro tanto?
Testigos de mis males
Son estas breñas, y peñascos frios:
Los fieros animales,
Testigos son los rios,
Que los hazen crecer los ojos mios.
Testigos son las breñas,
que continuo resuenan a mi llanto:
Tambien las duras peñas,
Cuyo rigor quebranto,
Si alguna vez por consolarme canto.
El verme triste, ausente,
Tan ciego de mi luz clara, y serena,
Y el ver tan claramente,
Que viuo en tierra agena,
Es cosa para mi de tanta pena.
Y sien el gran tormento
Mis miémbros se adormecé algú tãto,
Tantas congoxas siento,
Tan triste me levanto,
Que tengo por mejor bolueme al llanto.

Microthythmi.

DXLV.

Sicut majores, etiam, & multò frequentius versus minores dantur, ut illos Poëta

Glossâ aliquâ ingeniosâ dilucidet: nempe unus, duo, tres, quatuor, quinque; non plures in minoribus mensuris solent, at etiam possent, si aliquandò provocanti placeret. Provocatus posset quocumq. versuum numero satisfacere, nempe Tetraastichis, Pentaastichis, Enneaastichis, Decaastichis, &c. at usus obtinuit, ut ferè reddantur Decaastichararius Enneaasticha: & vix vnquam Pentaasticha aut Tetraasticha.

Glossema Monostichum.

DXLVI.

Vnius Glossematis seu versûs glossandi, etiam hic exempla frequentia succurrunt. Domino Francisco de Borja, Principi de Esquilache amici proposuerunt hunc versû.

Bien pudo luana de que.

Est difficilis, & qui seorsim sensum non videtur habere, debetq. ingeniosè glossari, ut sensum, quem non habet, adquirat. Sumpsit calammum Princeps, & scripsit has lineas.

Quiere luana, y sufice a Bras
Descuidos de amor agenos,
Ni los remedia jamas,
Pues quanto Bras quiere menos,
Tanto luana quiere mas.
Ella encubre por su fe,
que la ocasion se barrunte,
Mas si del que xosa fue,
Dezir aquién lo pregunte,
Bien pudo luana de que.

Semper proponitur glossemata difficulta, & in hoc consistit elegancia, ut siro. phâ versus datus ita claudat, ut optimû sensû reddat, & esse allud. de tractus nò videatur.

Est Decaastichum ex duobus Pentaastichis similibus (nempe, ABABA, coalescens: quæ si sint dissimilia, sunt auri politæ gratiora.

In alio certamine hoc Glossema Poëtis ingeniosus proponitur:

Si ella misma no los cura.

& illud glossavit, & dilucidavit Princeps Spinelio hoc Decaasticho.

Donde fuera de mi acuerdo
Me lleuas, discursó vano,
Persuadiendome, que gano
Aquello mismo, que pierdo:
Mas ya del sueño recuerdo,
Y conozco tu locura,
Y que achaques de ventura,
Por mas, que el rigor se allane,
No ay remedio, que los sane,
Si ella misma no los cura.

Sapienter remedium in ipso morbo consistit.

Zelocopia est gravissimus morbus: ab Amore nascitur, & tantum ab Amore curatur.

Glosf-

Glossema Distichum.

DXLVII.

DVo Glossemata proponuntur interdum, & hac ipsa vocantur ab Hispanis *Motetes*, quam vocem ab Arabibus receperisse videtur: nam radix *موت* *Marthag* est fraxinum ponere: unde ab Hebræis in Benoni *מיתח* *Motheg* dicitur, qui fraxinū ponit. Galli hanc vocem transtulerunt ad Musicam, & *moter* volunt esse gubernare cantores, unde vox nota & communis *Motetum* exoritur. Ergo hæc Glossemata merito vocantur *Motes*, quia sunt fraxina quædam, quibus Pegasus regitur, ne quod velit excurret, sed necessariò debeat ad Glossema, cæu ad metam venire. Explicato ergo nomine, vt melius intelligatur res, aliqua exempla subscribamus.

Videtur apertam involvere contradictionem illud Glossema, quod fuit Madriti ingeniis vniuersis propositum: videlicet,

Con vn forzoso imposible

Traigo perpetua contienda.

si enim impossibile, quomodò necessarium: & si necessarium, quomodò vocatur impossibile? Illud congruente Princeps Glossa suscepit illustrandum, & dixit.

De mi deldicha la pena
Aun no la juzgo por mia,
Tal vino en esta cadena,
Que si es la muerte alegria,
No puede ser sino agena.

Bien se paga mi cuidado
Ofendido, y castigado,
En mal tan duro, y terrible,
Que viene a quedar pagado
Con vn forzoso imposible.

Atrevidas esperanças,
Como no mudas mi suerte,
Aunque viua de mudanças?
Mas si pretendéis su muerte
Maten me desconfianças.

No puedo ya mejoraros,
Ni a bien mayor levantaros,
En mi fe no cabe enmienda,
Pues por solo sustentaros,
Traigo perpetua contienda.

Primus versus Glossematis aequè obsecutus manet in Glossa, & debuisset exponi, & illustrari. Strophæ sunt decastichæ ex duabus diversis pentastichis composita. Ideæ est hæc *ABABA, CCDCD*. Iqua etiam Princeps vtetur in Glossa sequenti.

Illis, quos vexat zelotypia, hoc Monitum Morale succurrit: videlicet,

*Suspendiendo los deseos,
Se desbazen las sospechas.*

quod princeps dilucidavit dicens.

No quiero trocar mi suerte,
Aunque del bien ofendida;
Porque en mal tã duro, y fuerte,
Alcançar quiere la vida,
Lo que no puede la muerte.

Desesperado esperar,
Tan difícil de curar,
Que en tus locos de vanos
Se acrecienta el desear,
Suspendiendo los deseos.

Para mal tan escondido,
no ay, que buscar nuevo medio,
Sino a cabar de atrevido,
Que no llegará el remedio,
Donde no llega el sentido.

De la pena, y su rigor,
Para curar el dolor,
Defengañó, que aprouechas?
Pues con engaños de amor,
Se desbazen las sospechas.

Vivendo aliquando cõsequimus, que moriendo nõ possimus.

An qui delideria sua recundit, se præparet, vt intèr sibi desideret!

Remediū videtur incipax, qui morbum & dolorem non sentit.

Interdum esse solet vitis voluntaria igno- rantia.

DXLVIII.

OMnes heptasyllabæ Glossæ (nempe, cõstantes versibus, qui habent vltimum accentum in septimâ) quæ hucusq. posite, fuerunt Decastichæ: vt alios numeros prodesse, posse demonstramus, aliquam enneastichis factam addamus. Glossandum erat istud Distichum:

*El que no siente dolor,
Mal haze en fingir amor.*

de quo variæ fuerunt illustrium virorum censuræ. Sensus est iste,

*Qui non sentis dolorem,
Peccas fingendo Amorem.*

unde videtur consequi, *Eum, qui sentit dolorem, fingendo amorem non peccare. Sed ille, qui sentit dolorem, verè amat: ergo, qui amat, amorem fingit: ergo, qui amat, non amat.* Interim hac terminorum implicantia Princeps minimè perturbatur, Glossema conatur ad sensum convenientem reducere, & ait.

Mi nueva deldicha ordena,
Para mayor desventura,
que gouierne mi locura,
La que burla de mi pena.
Efectos son del amor,
Suya es la victoria, y palma,
rues consiente su rigor,
que juzgue males del alma,
El que no siente dolor

Huc pertinet illud Latino- rum Adagiū. *Experto credi- Roberto* huc illud Hispano- rum, *Es buen cirujano, el buen acuchillado. Qui ex- perientia es-*

Largo

ret. de alienis
malis iudica-
re non potest

Largo remedio me ofrecio,
En tiendo por vuestra mano,
Que poco se duele el sano,
Del enfermo, que parece.
Pero es la razon mayor,
Y en ella credito cobra,
Conocer vuestro rigor,
Que a quien tanta se le sobra,
Mal haze en fingir amor.

Sunt Enneasticha, & pertinent ad sequentem
ideam [ABBA, CDCDC.]

Glossena Tristichum :

DXLIX.

Solent Hispani Mores suos etiam tribus ver-
sibus claudere, & etiam glossandos pro-
ponere. Illud Tetraastichum,

Aprended flores de mi ,
Lo que via de ayer a oy;
Que ayer maravilla fuy ,
T oy sombra mia no soy .

et si Gongoræ adscribatur ab aliquo, antiquū
est: & ex illo deduximus hoc Tristichum :

Ayer Mantenedor fuy ;
Oy Aventurero soy ;
Que esto via de ayer a oy .

illoque clypeum nobilissimi domini N. (vo-
cetur Theodomirus) qui pridie in Hastiludio
fuerat Provocator, & tunc provocatus , tan-
quam vnus de cæteris ad arenam descende-
bat . Variæ fuerunt Glossæ compositæ . Ego
ductus juvenili fervore in laudem amici
hanc scripsi.

Destrozè, rompi, raxè,
Muchas adargas, y esendos ;
Y a muchos golpes dexè.
En pocos golpes dexè.
Honra, y precio les ganè,
Quexas, y aplausos oy,
Para bienes recibì,
Que oy tambien recibirè,
Si pelcando nuestro, que
Ayer Mantenedor fuy .

Quanto mi esfuerço ganò,
Lo conservò mi prudencia ,
Que es loca magnificencia,
Dar lo que se aventurò.
Oy me espera el que pagò
Ay, el que tambien oy
Pagará, como quien soy ;
T aunque mas diga que no ,
A de conocer que yo
Oy Aventurero soy .

In hastiludio
publico, Mā-
trador voca-
tur, qui est in
tend, & vai-
versos provo-
cat. Et curre,
ruiqui, vt pu-
gnet cum illo
descendit.

Patria viſto-
rix non solet
dare provo-
cantis Man-
tendor) nec
ſuolent re-
ſervare pro-
vocati ſi ſi A-
ſtorens) illi
enim illa tē-
per donant .

Deſte Parnaſo las Muſas ,
Deſte Cielo las eſtrellas ,
Deſte fuego las cenſellas,
Por eſta plaza diſuſas:
No recibirán eſcuſas ,
Que oy todos los precios doy ,
Porque en otra eſfera eſtoy ,
T oy no pretendo querellas ,
T mas de virgines bellas ,
que eſto vā de ayer a oy .

Theodomirus
qui heri nui-
lum , ex his ,
que fuerat lu-
crus , præ-
miū dederat &
omnia hodie
donat. Et cur?

Voluimus, vt etiam in concentu aliquid no-
vi videret Philomusus, tantisper à lege, quam
Spinellus suis versibus præscriptis, abire. Est
idea consonantiarum,

Spinellii ABBA. ACCDDC.
Nostra verò ABBA. ACCAAC.

Illa est faciliior: hæc difficiliior: & si auris me
non decipit, melior .

Glossena Tetraastichum.

DL.

Videtur obtinere iste numerus, raro enim
in certaminibus poeticeis alius propo-
nitur. Hoc Tetraastichum ingenio & dulcore
non caret.

Despues, que mal me quisistes,
Nunca mas me quisè bien ,
Por no querer bien a quien
Vos, Señora, aborrecisies .

Voces, quisistes, & aborrecisies, antiquæ aut etiā
antiquæ sunt: jam enim dicimus quisistes, &
aborrecisies: interim, vt concentus servetur ne-
cessarium, erit voces similes etiam in istis ter-
minare . Hoc Tetraastichum princeps glossæ
subsequente illustravit.

Ofendido, y satisfecho
De mi ciego desatino,
Lleno de engaños el pecho,
Apenas me determino
Entre mi daño, y prouecho.
De toda la causa fuistes
Con la sentencia, que distes,
Y asì mi esperança muere;
Porq. no ay bien, que me espere,
Despues, que mal me quisistes.

Mi remedio procurando
De todo bien descontento
Iuzgad, lo que eſtoy callando,
en manos de vn pensamiento,
que entre ellas muere bolado .
Los dichosos sin desden
Amarse suelen tambien ;
pero yo triste, olvidado,

Princeps de
Squillæ se-
cundas perso-
nas Præteriti
numeri plu-
ralis finit in-
er, vt ex ver-
su 6. 7. & 10.
constat: alii
cōmuniter in
dicimus
enim fuisset,
distis, quisistes.

Est ingeniosa
hyperbole.
Tanti te fa-
cio, Phylli,
(inquit Prin-
ceps) vt tua-
mente discar-
ram, tua vo-
lūate amem.

Quæ diligis ,
diligio ; quæ
odio habes ,
detestor . Et
hanc ego ob
rem , quâ diu
tibi fui cha-
rus , me dile-
xi : & ex quo
tibi iniustus ,
me odio ha-
bui .

Amqui amat ,
negare possit
se amare .

Illi , qui sine
ratione odio
re habet , fru-
stra rationes
proposueris ,
ob quas tibi
favere debeat

Como me vi desdichado ,
Nunca mas me quise bien .
Dais tanta fuerza al rigor ,
Que le negais su derecho ,
A quien hizistes señor
de vuestra alma , y en el pecho
reservais solo el amor .

Perfundeos el desden ,
que el dezirlo , es querer bien ,
pues vos amais sin mentiri
pero no quereis dezir ,
Por no querer bien , a quien .

Su mal intento haze incierto ,
quié me escucha la razón , (cierto
Y aunque es , y erro , y descon-
el que mata por passion ,
Yerra en escuchar al muerto ,
Pues en mi mal proseguistes
La sinjusticia , que hizistes ,
En vano escuchais disculpa
de vn hombre , que tan sin culpa
Vos , Señora , aborrecistes .

DLI.

IN Principis Baltassaris Philippi IV. & Isabellæ Borbonicæ Hispaniæ Regum filii navitate , tota Hispania aut etiam tota Europa læta , gaudia interiùs concepta apparatu festivo testificabatur . Inter alias Civitates Salmantica , quæ Scholastica & quæ Politica multæ præstitit , quæ meruerunt Christophori de la Zarraga curiosissimo calamo scribi : sed quia inter alia Academicis ingeniis propositum fuit hoc Glossema ,

Que Reyno , clima , o Pays ,
De luz , y esplendor no baña
El rayo , que al Sol de España ,
Diò en fruto la flor de Lis .

volo honorare hoc caput duas Glossas subtribundo , quas modò inter alias reperio .
Prima in meo Adversario est manuscripta , & impressa , neutra habet nomen Auctoris , & ideo contra Genium meum illas non poëta Poetæ accensebo . Glossa prior est

Al derramarnos el día
Franco el Sol desde su coche ,
Si nos desfierra la noche ,
A otro emisferio la embia .
Quien vio cumplimiento alegría ?
Solo quando descubris
Tierno Infante , que venis ,
Dueño universal al suelo ,
Que emisferio ay sin consuelo ,
Que reyno , clima , o pays ?

Sol nõ auert
noctem & te-
nebras , sed
transfert : cum
oritur , noctē ,
quæ occupa-
rat nos ad op-
positum ori-
zonem trans-
mittit .

Nada es al lado del Sol ,
El que es Lucero en su ausencia ,
Pues le desanda en presencia
Del que le vistio arrebol .
Pero el Lucero Español
Cerca del Sol , que acompaña ,
Desde que aspera monjaña ,
Al valle mas ririrado
Con la luz , que el Sol le a dado ,
De luz , y esplendor no baña ?

Lucir mas el Sol pregona
En su Lucero grandexa ,
Quando del sol la cabeza
Con nuevas luces corona ,
Mucho al nuevo rayo abona
Con creciente tan estraña ,
Si la vista no se engaña ,
Rayo será sin segundo ;
Pues puede dar luz al mundo
El rayo , que al Sol de España .

El suelo sin flores , luto
No vistiera , si la flor
No perdièra su verdor
En el parto de su fruto .
Llorad tan duro tributo
Flores , quantas concebís ,
Embiad la de Paris ,
Que si del sol concibió ;
Luz con que mas floreció ,
Diò en fruto la flor de Lis .

Addo & alteram Glossam , quam in libro edito Salmanticæ cum aliis non paucis reperies .

Si en dar frutos , y flor al mundo
España es Reyno primero ,
T Francia Pays segundo ,
De los dos juntos espero
Flor bella , y fruto segundo .
El que a dar la flor de Lis
Vino a Madrid de Paris ,
Con sus claros regios lustres ,
Que Monarcas no haze ilustres ?
Que reyno , clima , o pays ?
Su reyno , pays , o clima
Estima qualquier señor ;
Pero el nuestro mas estima
La prenda deste , y amor ,
Que su esperanza sublina .

La flor por primera hazaña ,
Que inculta region estraña ,
No truèca en jardín el solo ?
Con su Sol , y Alua , que Polo
De luz , y esplendor no baña .

Desde su oriente , y estancia ,
Sin que sus rayos esforve ,
De tierra , y mar la distancia ;
Dà luzes a todo el Orbe ,
Por ser Sol de España y Francia .

Lucifer ex-
altis coram So-
le non luèet .
At Hispanus
Lucifer (In-
fans) coram
Sole (Rege)
luèet , (Lucen-
natque .

An Sol a So-
deibus si-
minetur ?
Antonius Rai-
ta maculas fo-
lares docet ef-
se stellas , quæ
lucem rece-
ptam à sole in
solum refle-
clunt , & alium
reflexis huius
dies illumina-
t . Hinc lux
conceptus

Flores , vt fr-
uù deat , ma-
jestatem suam
perdunt .
Rosa Gallica
fructum His-
paniæ dando ,
suam majesta-
tem auxit .

Vtri , His-
paniæ Con-
prima
debat

An flores lu-
ceant , & il-
minent

Quid solus
Reges magni-
ficiet

Rose Gallicæ
actio prima &
pæcipua .

Infans Baltas-
sar , Gallicæ &
Hispaniæ Sol .

A

Nimis incon-
stans est meta-
phora. In eod-
em Decastich-
o jubet esse
Solem, já In-
fantem, já In-
Regem, já In-
Reginam.

Sandē, quorū
nominibus &
patrocinio lu-
fians nobilita-
tur.

A los Soles, que acompaña
De luz, y alborozo baña,
Mas con luzes, y alborozas,
A ninguno da mas gozas.

El Sol de España Felipe,
Porque de Francia la flor
En dar fruto se anticipa,
Quiere, que de luz, y amor,
Influencias participe.

Oy Santiago, y San Dionis,
Lucas, Teresa, y Lays
Dan de amor el desempeño,
En la prenda, que a su dueño
Dió en fruto la flor de Lis.

DLII.

Non caret difficultatē, si debeat glossari,
hoc Tetrastichum, quod fuit Principi
de Esquilache propositum. videlicet.

De tu cara, y talle, quien
Es Francisca mas tu amigo,
Dixo mal; pero yo digo:
Que esto solo dize bien.

Glossam, quam paginā 395. reperio, hīc sub-
scribo.

Francisca, de tu fealdad
En la sustancia, en el modo,
Con rigurosa igualdad,
Dizen todos mal de todos,
Y todos dizen verdad.

Acerto serà tambien,
Pues de nada dizen bien.
No aueriguar tu cuidado,
Quien dize mal de tu agrado,
De tu cara, y talle, quien.

No estēs corrida, ni triste,
Sies tan cierta tu disculpa,
Que si tan fea naciste
De tus padres fue la culpa,
Pues tu misma no te hiziste.

El que fintiere conmigo,
Serà piadofo contigo;
Y aunque obligado le estàs,
El que siente con los mas,
Es Francisca, mas tu amigo.

Bien te lisongeò aqui,
Y obligado a la razon,
Lo mismo digo de ti
Y por mudar de opinion
Con cierto amigo reñi.

De ti dixo mal tu amigo:
Callò, temiendo el castigo:
Yo sin miedo digo mal,
El con valor desigual,
Dixo mal, pero yo digo:

Y aunque fue el dezir forçoso,
No de callar se aueriguena;
Porque temió rezelofo,
Mas de corto la verguena,
Que la afrenta de medrofo.

Temió el sugeto tambien,
Y aunque la pena le den,
Si no le pudo igualar,
Serà fuerça confesat,
Que esto solo dize bien.

DLIII.

Adamus vnam aut alteram Glossam
Enneastichis strophis constantem. Hoc
Glossēma acutum & ingeniosum est.

El mas grave mal, que siento,
Es que teniendo passiones,
Me fuerzan las ocasiones,
A mostrar contentamiento.

Illud Princeps Enneastichis sequentibus di-
lucidavit.

Quien se fia, y no sospecha
Los peligros de vn engaño,
Viene a conocer su daño,
quando yà no le aprouecha.

Assi en mi antiguo tormento,
Y en tiempo tan mal perdido,
Conoce mi sufrimento,
que es biē, segūdo que ha sido,

El mas grave mal, que siento.

Cuenta ha sido desigual,
Pues cupo en solo vn desden,
Triste memoria del bien,
Con la presencia del mal.

No llegaron sinrazones,
quando dichofo me vi
De bienes, y pretensiones,
Vinieron, lo que senti

Es, que teniendo passiones.

El tiempo, si desengaña,
Es a vezes por peor,
Porque en engaños de amor,
El que se declara engaña.

Contrastar obligaciones,
Es terrible de sufrir,
Y a callar mis sinrazones,
Del peligro de morir

Me fuerzan las ocasiones.

Ningun medio bien me està,
Pues dizen todos por mi,
quien no es bueno para si,
Para otros mal lo serà.

Y siruiendo de escarmiento,
Viuiè con mi fatiga,
Y aunque mas mis penas sieto,
Es menos mal, el que obliga

A mostrar contentamiento.

Imò etiā hic

Ve judicetur,
qui loquitur,
nō fuisse cō-
siderare, quid
dicat: sed cur
dicat?

Nulla miseria
gravior, quā
dolere, & cō-
queri nō pos-
se.

Quando miseria
notitia sit
inutilis?

An mala puti-
bosum sit?

Felicitati me-
moriam inole-
rabiles mis-
erias reddebat.

Sinrazon, di-
cho Hisp. que
latine vno vo-
cabulo expli-
cari non po-
test, & sonat e-
nim injuriam
innocēti sine
ratione illatā.

Desengañar
est Hispanorū
verbum, & me-
monet prę-
positionem
dis (Hispanes)
plura, apud
Hispanos ver-
ba, quā apud
Latinos in sē-
sum cōterariū
cōvertuntur. Est
autē En-
gaño, idem
quod Fallere
adeoq; Desen-
gñar, si li-
ceat, sic loqui,
Disfallere, ho-
mini, qui deco-
pitus erat, ve-
ritatem ostē-
dere.

Glos-

Glossema Pentastichum.

DLIV.

QVinque aliquando versus proponuntur
Poetis, ut patet in exemplo sequenti.

*Interdum luctus, nondum
audium reū, condemnare
parati sunt.*
*Tiempo turbado, y perdido,
Sin fazon para quexarme,
Quien signará mi partido;
Si, antes que me ayan oído,
Se inclinan a condenarme.*

Hos ab alio conditos, & sibi propositos, pro-
fert Princeps paginā 393. & illustrat hac
Glossā.

*Atra, vel abera,
vel etiam
agora, nūc, hac
hora.*
*An dici de-
beat committi
sceler, an verò
commisissu ex-
posui nu, 549*
*De el mal, que padezco agora,
Aun ser causa no quisistes,
Y por mas rigor, Señora,
Al tiempo la cometistes,
que los males empeora.
Mas segun lo sucedido,
Y lo poco, que ha podido,
Por mas, que lo ha procurado,
Bié vís, que es todo el pasado,*

*An vitam cō-
dehāre sit in-
terdum cru-
delitas!*
*Tiempo turbado, y perdido.
Pero dexarme con vida,
Ha sido dano mayor,
Porque ser por vos perdida,
Quedarā igual al rigor,
De auer sido la homicida.*

*Saxon, est tē-
pus opportu-
num, & illa
sua fazon fieri
dicuntur, quz
extra tempus.*
*Y con solo no matarme,
Asi me impide el vengarme,
que porque dure el penar,
Pierde de si, por eliar
Sin fazon para quexarme.*

*Ratio non
prodest, ubi
contra ratio-
nē operatur,
potentior est.*
*Mas, que vale la razon,
Siendo mīa, y contra vos,
Sino obrar mi perdicion,
Que en contienda entre los dos
Valdrā vuestra sin razon.*

*Sæpe aut ful-
gura & toni-
trua, quz cre-
debantur ful-
mina. Lego
hanc strophā,
pīestrectiego,
& nihil in re-
cessu reperio.*
*Mas quedando yo vencido,
Y auindome defendido,
Me vencistes vos, y amor,
Siendo vos el vencedor,
Quien signará mi partido?*

*Reo, ut se de-
fendat, & ex-
cuset, locus &
tempus con-
cedi debent.*
*Y para mejor vengarse,
Dixo, que si a defeos,
Y aunque no quiera obligarse,
De justicia tiene el reo,
Tiempo para disculparse.*

*Erustrā se ex-
cusat, qui in-
auditis iustus
est condēnari*
*Del remedio me despidio,
Pues en mi agravio juntaron,
Porque estē roas ofondido,
No, despues que me me escu-
Signantes que me ayā oído. (charon,*

Mas en vano me fatigo,
Queixandome tan sin arte;
Porque este medio, que sigo,
Fauorece aquella parte,
Con la que menos obligo.
Y assi en vano cansar me,
Ni en remedios desvelarme;
que aunque llegue a su noticia
La sobra de mi justicia
Se inclinan a condenarme.

*Iudices, qui
hoc modo pro-
cedunt, notia
veritatis &
iustitiæ irri-
tantur, & ideo
frustra labo-
rat, qui illos
sua velit in-
nocentiz cer-
tiores facere.*

Simile præcedenti est Glossema hoc, quod
sub idem tempus Ingeniis nobilibus pro-
ponebatur.

*Infusa fuē mi perdicion,
De mis males soy contento,
Tā no espero galardón,
Pues vuestro merecimiento
Satisfizo a mi passion.*

Phrasis illa, quæ continetur secundo versu,
hodie diceretur duos barbarissimos complecti
non enim dicimus, *soy contento*, sed *estoy conten-
to*, & istud verbum *Estar contento*, postular par-
ticulam *con* cum nominibus; & cum verbis
particulam *de*. unde putarem secundum ver-
sum transire debere in hunc, *Con mi mal estoy
contento*. Sed, quia Glossemata corrigere aut
mutare non licet: ergo quo istud modo Prin-
ceps illustravit, videamus.

*Señora, en que ha de parar
Vuestro rigor sin medida?
Lo cierto será acabar,
Pues puede tan triste vida
Con alargarse matar.*
*Quedō mi fesy aficion
Vuestro gusto a la razon,
Y assi por concierto justo,
Si es justa ley vuestro gusto,
Iusta fue mi perdicion.*

*An vitam pro
lōgare sit oc-
cidere!*

*Yo me quise condenar,
Fiando en vn biē, que se muda,
Pues es engaño probar
Espada de amigo en duda,
Y amor sin afegarar.*
*Si conociendo el tormento,
Arrojē mi pensamiento
Al mal, que temen, y adoran,
Pues cāto, quando otros lloran,
De mis males soy contento.*

*Huc pertinet
Calvinianista,
rum sententia
moris Antuer-
piæ insculpta,
quæ civitate
ab Hæretico-
rū manu ere-
pta paulatim
expugni jube-
tur. videlicet,
quod volumus,
id justum est,
cui consonat
antiquū lem-
ma; Sicut pro
ratione volun-
tat.*

*Mas mi dicha arrepentida,
Iusto remedio procura,
Que quando enferma la vida,
Si el remedio la aventura,
Sin el estaua perdida.*
*Del tiempo toma ocasion
En su loca pretension,*

*Præstat agere
cum inimico
certo, quam
cū amico du-
bio.*

*An sine spe
liquis operari
possit?*

Y aúque mas se esfuerça agora,
De vuestra mano, señora,
Te no espero galardón.

Porque os quise me perdi,
La culpa fue de los dos,
Pues igualé con vn sí
Con lo menos, que ay en vos,
Lo mas, que amor puso en mí.

Rendido alabar no intento
Tan divino entendimiento,
Los ojos no ay empear,
Vuestra gracia es no acabar,
Pues vuestro merecimiento?

Mi mal no ha de ser sentido,
Y es fuerça dissimular;
Porque no ha de ser creído,
que pudiesse nadie errar,
Deípues de aueros querido.

No me ciega la aficion
De causa tan desigual,
Y en tan dura sinrazon,
que hiziera el bié, pues el mal
Satisfizo a mi passion?

An qui perre
volens, possit
occasióne re-
cipiam voca-
re lue perdis-
tionis causam.

Vbi mala, que
quis patitur,
fidem sperat,
prestat non
conquerit.

An vbi morbo
profundius mala,
salutem à ho-
nis expectare
possumus?

Alterutrum multi glossarunt: at eruditissimus
Dominus N. utrumq. simul illustravit, ita vt
Pentasticha priora corresponderent primo,
posteriora secundo. Ejus versus sunt hi.

Quando a Madrid, y a Paris
Del Sol, y la flor de lis
La luz, y el fruto alboroza;
que Monarca no se goza?

Que reyno, clima, o pays.
En su clima el esplendor,
Y en su cielo el astro brilla,
Ofstentando en luz, y en flor
En Francia, España, y Castilla
Muy generoso valor.

El lucero, que de España
Con vna, y con otra hazaña
Sale a ilustrar el Imperio,
que orizonte, y emisferio (a)
De luz, y esplendor no baña.

La flor, que el Abril encubre
A su tiempo amor espresa,
Pues su fruto por Octubre
Entre Lucas, y Teresa,
La planta fértil descubre.

La flor al fruto acompaña
Al rayo el Sol de luz baña,
Con su resplendor le adorna,
Y a nadie mas luz retorna,
El rayo, que al Sol de España.

Su flor al nacer descubre,
Y oculando gracias mil,
Trueca a su modo, y encubre,
quando su Octubre en Abril,
Quando su Abril en Octubre.

Entre Felipe, y Luys,
Tercien Teresa, y Dionis,
Y el Baltasar Español,
que al rayar el alva al Sol,
Dió en fruto la flor de lis.

El Sol nos da en su esplendor
De tres Felipes, y vn Carlos
El inclito sucesor,
Y la flor para imitarlos,
Nos da el fruto, que vió en flor.

Sunt versus
clari & laudi.
Singula Pen-
tasticha bene
clauduntur;
Glossemata,
non aliunde
sumpta, sed
hic esse nata
videntur. In-
terim in om-
nibus his ego
versibus nul-
lum concep-
tum, nullamq.
phrasim eru-
ditionis subli-
mioris repe-
rio.

(a) Est magna
apud Hispanos
varietas in
pronunciatione
literæ H. il-
lam aliqui tam
densè profe-
runt, vt conso-
nans esse vi-
deatur: alii tã
leniter, vt non
sentiatur, &
ideò nec scri-
batur. Sed de
hoc alibi ac-
curatè disce-
rni.

De Glossa duplici.

DLV.

IN certamine Poëtico Hispani duas stro-
phas aliquando proponunt, vt qui alterã
nolint, glossent alteram. Eò venit ingeniorum
audacia, vt simul ytramque dilucident, pri-
mam in quintis, & secundam in decimis ver-
sibus. Rem expono, vnum exemplum propo-
nendo.

In Agone Rhythmico, quem Salmanti-
censis Academia anno 1629. in natiuitate
Principis Baltasaris instituit, Glossemata se-
quentia reperio.

Aliqui ex
professo quæ-
runt Glossæ-
mata diffici-
lia, vt certa-
mini expo-
nunt. Vniuer-
sus visus est
desiderare, vt
multi Glossas
pulchras co-
ponerent, &
ideò noluisse
Philomusos
Glossæmatis
importanti-
bus rebus:

Primum.

*Que reyno, clima, o pays
De luz, y esplendor no baña
El rayo, que al Sol de España
Dió en fruto la flor de lis.*

Secundum.

*Muy generoso valor
La planta fértil descubre,
Quando su Abril en Octubre
Nos da el fruto, que vió en flor.*

VT Glossam triplicem facerem, non fa-
cili negotio strophas convenientes in
linguâ Hispanicâ, italicæ reperirem: at qua-
druplicem possem Soneto cooptare, ita Glos-
sematis verius distribuendo, vt duo priores
Tentasticha, & duo posteriores Tristicha clau-
derent. Res est clara, & dilucidari Regulis
& exemplis non debet. Ergo ad alia tran-
seamus.

M V S A I I I. V E R S O R I A.

DLVI.

ON semper ratio nominum innotescere potest, nec facile sciam, cur *Vuelas* (aut etiam *Buelas*) vocet Hispanus Glossas, quæ non jam singulos, sed binos versus in fine stropharum constituunt.

A volvendo seu volutando nomen trahitur, & ideo sufficiat nobis scire, quid vox ipsa significet, nam etymon aliis vberius exponendum relinquentes, dicemus breviter verbum hoc bifariam posse sumi; realiter & intentionaliter: realiter significat *torquere in orbem*. Virgilius *Æneid.* 6. — *Vbi mille rotam volvere per annos*: intentionaliter verò, *cogitare, meditari, speculari*. Virgilius *Æneid.* 1. *At pius Æneas per noctem plurima volvens*. & Catullus *Epigr.* 59. *Multiplices animo volvebat fancia curas*. Addamus illud apud Criticos tertiam habere significationem, idem enim est *vertere*, quod in alio idiomate interpretari, in linguam diversam transferre. Hispanus igitur ejusmodi Glossas *Vuelas*, seu *Versiones*, quasi cogitationes, meditationes, speculationes, translationes, aut interpretationes appellat. Ergo *Versorius* dici poterit Vates, qui ejusmodi versiones concinnat: unde & *Versoria Musa*, quæ ejusmodi versus inspirat. Juvenis quidem est, & ante paucos annos nara: inceperunt enim ævo nostro Poëtæ Poëmata antiquæ animo volvere, & calamo dilucidare, & invenerunt istas (*Vuelas*) versiones seu interpretationes. Pono exemplum. Hispaniæ tragediæ, clades, & Regis Roderici facinus, Comitæ Iuliani vindicta, Agarenorum inundatio &c. univèrsis sunt nota. Illa Poëtæ vetus descripserat his æffonantibus.

De la batalla cansado
Se sale el Rey Don Rodrigo:
La cabeça sin al mere,
T el arnés todo rompido.
Sola una rienda en la mano,
T el un esbrino perdido,
En un arroyo espacioso
El caballo se a merido &c.

Hæc æffonantia Tetraistica Poëta in Decasticha consonantia convertit; & in singulis strophis binos versus admittens, sic inquit.

El postrer Godo de España
Viendo su gente perdida,
Lleno de verguença y saña,
Por escapar con la vida,
Vía de vn ardid y maña.

Por vn valle muy cerrado
Huye del vando enemigo,
Y qual toro agarrochado
De la batalla cansado
Se sale el Rey don Rodrigo.

Cansado de combatir,
Y de lydiar con los Moros,
Toma por medio el huir,
Y el dexarles sus tesoros,
A truco de no morir.

Antes huye, que acomete
El Rey, que era tan temido,
Porque lleuava el probete
La cabeça sin almete,
T el arnés todo rompido.

Turbado con la mudança;
A ciegas, y sin camino,
Por los montes se abalança,
Tan sin juicio, y tan sin tino
Quanto ageno de esperança.

Y con el dolor insano
No conoce de afogado,
Si va por cueflos, o por llano
Sola una rienda en la mano,
T el un esbrino perdido.

Quando el cavallo corria,
En las ramas se enredava,
Y con despecho dezia:
O mal dita seas la Caua,
Pues por ti muero este dia.

Y apenas del valle vmbroso,
Y espeso monte ha salido,
Quando con vigor furioso
En un arroyo espacioso
El cavallo le ha merido.

Rodericus vltimus Gotorum Rex, Hispaniam perdidit, & impotentia sua tyrannidi Saracena aperuit.

An Regi liceat fugere?

Præstaret mori, quam fugiendo, & ignominiam incurrendo, vitam redimere.

Quam fuerit in extremo discrimine pusillitatis Rex Rodericus?

Cava, Arabicè *نخلة* hoc est Eva, Comitæ Iuliani filia: à Roderico Rege oppressa: Comes aduocaret Maurus, & illis Hispaniam aperiret, occasio fuit. Hodie, cum aliquam fremam esse pessimam testari volumus, *Est mala como la Caua*, dicimus.

Alius Versionum Modus.

DLVII.

V Idisti binos & binos versus influxu Musæ Versoriz illustrari, & expendi: modò vide eandem festinantem, & non jam singulos binarios, sed vltimum tantum vertentem & dilucidantem, & cæteros intermittentem. Suam habet gratiam iste Modus, & quia illam cum breuitate coniungit, mul-

tis placuit. Exempla nonnulla subscribo.

Princeps de Esquilache curiosum Tetra-
stichum edidit, quod Luppus Felix de Ve-
ga Carpio versioria paraphrasi illustravit.
Numeros sequentes inter lege.

C O P L A

DEL PRINCIPE.

An poena in *Es mi daño el del infierno,*
inferno cre- *En ser igual, y forçoso:*
scant minui- *Porque tiene de zeloso,*
tur-ve? *Lo que le falta de eterno,*

Bueltas de Lope de Vega,

An repagnet *Tiene mi amor igualdad*
cœpeus bre *Con sus penas, y deruelos,*
vis æternita- *Siendo el rigor de mis zelos*
ta? *Vna breve eternidad.*

An mali ter- *En este amoroso infierno*
minus dicat *Ni aun en el fin soy dichoso:*
fœlicitatem? *Porque tiene de zeloso,*
Lo que le falta de eterno.

Au æternita- *Si en un instante, que amor*
tem poenæ *A sus zelosos me condena,*
possit quis pa- *Padezco siglas de pena;*
ti in vno in- *Qual de los dos es mayor?*
stanti? *Igual parece al infierno*

Este mi fuego amoroso;
An amoris *Porque tiene de zeloso*
cœli, & poen- *Lo que le falta de eterno:*
arum infer-
nus coinci-
dant?

En no tener, que esperar,
Aun le quiere parecer,
Pues ya no puedo tener
Esperança de olvidar.

Que dichosa! ser infierno
Cielo de amor tan hermoso!
Porque tiene de zeloso
Lo que le falta de eterno.

Confidera bene artem, vt possis aliquando
notari. Strophæ vertenda est tetra-
stichæ. Versiones ogdoastichæ, quæ duobus versi-
bus ultimis Strophæ vertendæ clauduntur.
Floruit sub idem tempus D. Sebastianus
Franciscus de Medrano cuius est hoc Tetra-
stichum.

Ojos bellos, no os fieis
Del bien, que agora gozais;
Porque si oy de mi os burlais,
Mañana me llorareis.

Quod illustravit Princeps componendo has
strophas (Hisp. Bueltas.)

Tened, ojos, vuestro daño,
Pues no temeis mi mudança,
Que no ay tan firme esperança,
Que no acabe vn desengaño.

O su bien no conocéis,
O al menos, dissimulais;
Porque si oy de mi os burlais,
Mañana me llorareis.

Vuestro castigo ha de ser,
Gustar de verme penar,
Que siempre acaba en llorar
Qualquier fingido placer.

Y por mas, que os alegréis,
En vos mismos me vengais;
Porque si oy de mis os burlais,
Mañana me llorareis.

Igual que darà el partido,
Y ambos dados por mejores,
Vos, vsanos vencedores,
Yo, por ser de vos vencido.

Inútilmente vanceis,
Si tan poco os conservais;
Porque si oy de mi os burlais,
Mañana me llorareis.

C O P L A.

Dime Pascual, si cres cuerdo,
Como quieres no querido?
Porque pretendo vn oluido,
Y me dan siempre vn acuerdo.

Bueltas.
Quiere agora no querer,
Y empearà tu remedio:
No puedo alcançar el medio
Entre amar, y aborrecer.

Aunque yo el consejo pierdo,
Tu eres Pascual el perdido;
Porque pretendo vn oluido,
T me dan siempre vn acuerdo.

Mal podràs vivir seguro,
No passando al otro estremo;
Tan longa jornada temo,
Y en medio quedar procuro.

Como no ves, si eres cuerdo
Vn engaño conocido?
Porque pretendo vn oluido,
T me dan siempre vn acuerdo.

C O P L A.

Pensativo estàs Pascual,
Mucho al campo vas, y vienes:
Si estàs sano, y no le tienes,
Mal entenderàs mi mal.

Bueltas.
En mas soledad consiste
El remedio de tu amor?
Si, que cura su dolor
Con mas tristeza el mal triste,

Interdum
spem extin-
guat veritatis
notitia.

Extrema gau-
diu luctus oc-
cupat.

Sicut semper
est gloriosum
vincere, sic
etiam inter-
dum vinci à
tali vel tali,

Multarū mi-
seriarum est
medicina, &
remediū ob-
livio. at hæc
non semper,
& ubiq; suc-
currit, vnde
opportune.

Poeta quidā
Era remedio al
vidar,
T olvidoseme
el remedio.

An inter a-
morem, & o-
dium deur
medium?

An confitè-
re ex extremo
ad extremum
transire?

Nec cœcus
de coloribus;
nec, qui non
amat, potest
de amore ju-
dicare.

An moerore
moerore cu-
ratur?

No es remedio natural ;
Sino daño, el que previenes :
Si estás sano, y no le tienes ,
Mal entenderás mi mal .

Qui curari nō
vult, infirmi-
tatis intentio-
ne inuatur.

Pues quieres errar el medio ,
Contento debes estar ;
En quien no quiere curar ,
Que crezca el mal es remedio .
Si es mal no ay locura igual (nes;
Al medio en que amando vic-
Si estás sano, y no le tienes ,
Mal entenderás mi mal .

C O P L A .

An malis ex-
cere sic malū
An voluntas
possit in ma-
lum tendere ?

Dime zagala, que tienes ,
que tan triste al campo sales ?
Porque he perdido vnos males,
que los quise como bienes .

Buelas .
Como pudiste querer
Lo que otros suelen sentir ?
Amelos , porque el morir
Sin ellos no puede ser .
Como sintiendo previenes
Estremos tan desiguales ?
Porque he perdido vnos males ,
Que los quise como bienes .
Quien te obliga, a que te inclines
A tan costosos remedios ?
Procurarlos como medios ,
No es querer los como fines .
Como lloras, si el que tienes
No tiene dichas iguales ?
Porque he perdido vnos males ,
Que los quise como bienes .

Potes tu ama-
re, quod alius
cōtemnit aut
negligit . vo-
de illud, *Qui*
capita tot sen-
tentia .

Aliud extrem-
ut median-
& aliud est ut
finem dilige-
re.

M V S A I V . L A T I N A

DL VIII.

RTIFICIVM Glossarum
facili negotio poterimus
ad linguam Latinam
transferre : & quia La-
tini vtuntur Rhythmis ,
Metricisque, hanc Musam
in duas Scētionēs diui-
demus , agemusque in-

priori de Glossis Rhythmicis, & in posteriori
de Metricis .

De Glossis Rhythmicis .

Sicut Hispani, sic etiam Latini Rhythmos
conducunt , & possunt illos Glossis dilu-
cidare . Exemplum subscriptum considera .

Nubibus claris resurgente polo

Arx aperitur Martis bellicosa .

Quam comit radiis Delphicus Apollo ,

Ei Phæbe exornat gloriā luminosa .

Caro applaudente , celebrante solo

Hesperia Regum stemmata fumosa ,

Hæreticos rebelles expugnasti ,

Et de viciis captivisque triumphasti .

Illud sequens Glossa dilucidat , quæ virtu-
tes, prerogativas , Heroica facinora Philippi

III. Hispaniarum Regis commendat .

O quoties tuos videris Bellona ,

Princeps invictæ , penetrare muros ,

Antea in quos nulla ausa fuit persona ,

Marmoreos , sortes , solidos securos !

Sulfureis flammis ardet alta Zona ,
Convulvit ignium vortices obscuros ,
Pulvere pyro claudisur Apollo ,
Nubibus claris resurgente polo .

Stupefactis Turca subito terrore ,
Et Mauri excelsi thalamus Atlantis ,
Persa remotus defluit horrore
Audis Marsortis ara fulminantis
Fulgenti torquentia trifido splendore ,
Prospugnat excors populus Abantis ;
Vt perdat hostes manus generosa ,
Arx aperitur Martis bellicosa .

Ascende ad solium Princeps peregrinum ,
Quod irrequieti Cæli præparare .

Reliquæ humanum, accipe divinum

Splendorem & æthereum laminare .

Phosphoros tibi subdit matutinum

Numen , quo soles mundum illustrare

Cælum coronam tibi dat in solo .

Quam comit radiis Delphicus Apollo .

Quiescant bellantis Martis instrumenta ,

Nec squalcat canis sanguine perfuso .

Terram ne innudent rosida fluentia

Senæ delapsæ , iuvene percussæ :

Hostes perierunt ; misera lamenta

Exaudi matrum , & furore excussa

Subiectis parce , dum te Flara roat ,

Et Phæbe exornat gloriā luminosa .

Impera , triumphas , utere trophæis ,

Quæ victa gentes supplices tul- runt

Coruscet radius Luciger Phæbeis ,

Quæ nunquam alia sidera fu- serunt .

Et redimimus festis Parnasus ,

*Adscriptus us, qui nectara biberunt,
Lauream det tibi meritam Apollo
Cœlo applaudente, celebrante Solo.
Nec audeant Parca usquam convenire,
Ut tuo atroces terminum imponant
Prospero fato; siquidem perire
Sine te multi debent; te coronant,
Qua solent Gratia Marrem redimire,
Quando in campis invictis æra tonant,
Et gloria representant bellicosa
Hesperia Regum stemmata gloriosa.*

*In cælo Phœbus sacra sempiterna,
Et immortalem in Parnaso laurum;
Dat, quæ producit providentia æterna
In terra argenti, & in undis aurum,
Et tu remotos populos gubernas,
Indum, Scytham, Brachmanæ, Turcæ, Maurū.
Memor quid quando Sperides beasti,
Hæreticos rebelles humiliasti.
Næstoris annos Imperator agas,
Auspicio fungens prospero & felici,
Mundi subjectos utriusque vagas
Barbaras gentes manu bellatrix,
Triumphans percurras peregrinas plagas,
Qui concurrente Pallade victrici
Potentissimas gentes debellasti,
Et de victis captivisq; triumphasti.*

De Glossis Metricis.

DLIX.

Rhythmis substantiam metra, & Glossas nonnullas producam, quæ metris consent. Ergo hoc Tetrastickum Adonicum dilucidandum proponamus.

*Concinis Orbis;
Carminē cantant
Sydera pulchro
Principis ortum.*

Hoc Glossema potest Sapphicis aut Hexametris elucidari. Puta, si dixerim,

*Stemmata antiqui generis corusca,
Atq; Majorum celebres triumphos,
Principis lauros, genus, & trophæa
Concinis Orbis.*

*Pegasus, Phœbus, chorus & sororum,
Marte devictos populos rebelles,
Pace ditatos populos fideles,
Carminē cantant.*

*Africa victa, thronus Agareus
Cōcidat, surgat solum Monarchæ
Clara quem serio Invenem coronant
Sydera pulchro.*

*Alnus ergo Atlas, Pelagus profundum,
Ignis & Tellus, refluens & Aër,
Dulcibus nostri celebres choris
Principis ortum.*

Aur brevius conformando Hexametra, & addendo.

*Nascentis Phœbi Charites nunc cōcinit Orbis,
Felicemq; diem celestia carmine cantant.
Numina, magnificant dotes, quas lydera pul-
Infusi dederant: celebras & Principis ortū. (chro*

DLX.

Prodiit anno M. DC. XLII. Sylvarum Liber singularis, in quo Simon Oliya Menallius Senator Tolosanus, ingenium & eruditionem ostendit: & multa supra vulgarium Musarum cothurnum edisserit. Glossopetræ & Versoriz Numinibus tacite concurrentibus Poëmata nonnulla composuit, quæ laudantur à doctis, & Metametricam meam honorabunt.

In Ionâ, quem ille carmine Regio composuit, & Philotheo inscripsit, hoc Glossema illustrandum adsumit.

Vivifica Ceti Ionas servatus in alvo.

& hendecastichis istis expendit.

*Hic clarû Aonio celebrabit Ariona cantus,
quem maris in tumidas dejectum nave
procellas
Ceruleus vexit sinuosa per æquora
Delphin.
Equè salo placidâ incolumem tellure
recepit.*

*Illi Telemachus sola dum ludit in acta
Æquoreis demersus aquis, terræque
faventum*

*Redditus auxilio Delphinum, nobile
vatis*

Carmen erit, mihi dum major se præbet Apollo,

*Et pia Sydereæ veniunt ad carmina.
Masse,*

*Materiam altisono gratam dabit ore,
cæcandi*

Vivifica Ceti Ionas servatus in alvo.

*Urbs opibus, celebriq; fuit clarissima famâ
quam Ninus Syriæ regnator & arbiter
oræ*

*Marmoreis structam cœlo se attollere
muris,*

*Æternumq; suo voluit de nomine dici:
Illic prava bonos mores populata li-
bido*

*Numine despecto, & vitio regnabat
ovante.*

Iamque vrbi supera meritum impende.
bar ab arce

Exitū, si nō per inhospita viscera piscis,
Numine dātē viā, ciues meliora secutos
Virtutis, cœliq. pio inflammāset amore
Vivifica Ceti Ionas servatus in alvo.

Ille sacer vates, magno cui numine plenā
Infūdīt mētē Deus, & vētura recludit,
Posthabitat Tarsū tēdit per vela Ninive.
Fata obstant, subita exoritur bacchan-
tibus Austris

Tempestat, imōq. ciet placida æquora
fundo,

Blāda serenati faciēs v̄mbratur Olympi,
Ad Seyga nunc premittitur ponto vaga
puppis hiante,

Nunc luātante freto pavitancia fertur
ad astra,

Nautarum gelidos ingens tremor oc-
cupat artus:

Intercā placidum carpit per membra,
soporem

Vivifica Ceti Ionas servatus in alvo.

Excitus ē sopno vates Hebraeus inertī,
Sensit vbi horrificum Cœli, pelagique
fragorem,

Et lacera aspexit nutātis carbasa pinus,
Sponte laborantem nimio sub pondere
puppim

Sublevat itatōq. audit se credere pōto.
Vatis atrocem animum tantum in di-
scrimen euntis

Mirantur Nautæ, placat tumida æquora
Triton,

Condit & infanos antro pater Æolus
Euros,

Intrepido vt subiit spumantes pectore
fluctus

Vivifica Ceti Ionas servatus in alvo.

Non poterit æquoreo demersus gurgite
Vates,

Excipit hunc pistris, cœcæque recondit
in alvo,

Hic ille æthereo Divūmque, homi-
nūmque parenti

Vota, precēsq. pio supplex dum pe-
ctore fundit,

Tres luces, cœcā totidē caligine noctes
Invectus Ceti grēmio vada cœrula sul-
cat;

Mox inde egestus superas in luminis
oras

Astrix properans subit impia testā,
Ninives.

Illa suū pertæsa scelus devota Tonantē
Invocat, hāc illi sacro mentē injicit ore
Vivifica Ceti Ionas servatus in alvo.

DLXI.

Idem Author pagina 84. Ducis Enguienti
& Herōidis Breslæ nuptias celebrat; &
pag. 123. hunc versum glossandum adsumit.

Mixta Rosi placido surgentia Lilia calo.

Subscribit postea hæc Hendecasticha, quæ
legi & laudari merentur.

Pulsa procul tepidi redivivo lumine Solis
Algentes glacialis Hyems concessit ad
Arctos,

Flatibus egelidi tellus resoluta Favoni
Explicat omnigenos Floræ viridantis
honores,

Omnia nūc vernāt, nūc æther luce serenā
Vestit agros, ludunt Charites, doctæque
sorores

Blanda puellares agitant per prata cho-
reas,

Et mea Pierio stimulantēs corda satiræ
Phœbeas inter frōdes, Paphiāq. tēdēt

Impellūt Citharæ fidib. celebrant

Mixta Rosi placido surgentia Lilia calo.

Cernitis vt lætis sub ambo sydere carnis
Ver largas effundat opes, varioq. colo-

Pingat humū: fouis hic se flavētib. vltio
Attollūt violæ, croceo illic tincta ruborē

Caltha sui observans sequitur vestigia
Phœbi:

Purpureo hīc rutilant Narcissū murice
picti,

Illic blāda comā cadētē ligustra renidēt.
Ast omnes quotcumque micant in gra-
mine flores

Quis Zephyrus, quis Flora nitens se
jaçat alumnis

Nativo exsuperāt nullis æquāda decore
Mixta Rosi placido surgentia Lilia calo.

Prædicet inscriptos regalia nomina flores,
Et quibus in terris nascantur carmine

quærat

Eximij florēs per secula Musa Maronis
Me juvat audentem, quæ divite Gallica
profert

Terra sinu, augusto sacra Lilia dicet
versu,

Et sublime leves peragrarē per ætheris
auras

Lætis iter, spatiōque viæ quæ monstrat
Olympum

Emenio, notæ repetētem climata terræ,
Iunonis spectare sacre venerabile munus

Quæ nobis dedit ambrosio sacunda li-
quore

Mixta Rosi placido surgentia Lilia calo.

Sed cui non placeat Tyrias per amœna
locorum

Adspicere Rosas? hoc se cum munice
monstrat

Flora triumphato dū frigore læta superbit,
Hoc formosa suos coco Matura capillos
Inficit, hunc proprio natum de sangvi-
ne florem

Cypris amica fovet, blandæ hoc com-
ponere ferta

Flore solent Charites, Paphium hoc
vincire feruntur

Aonides puerum: roseis redimita corallis
Tempora sunt Hymenæe tibi, tu doctus
amantes

Iungere, perpetuo gaudes astringere,
vinclo

Mixta Rosis placido surgentia Lilia celo.

Grata Indi mixtura eboris cum iuricis
ostro;

Sed jucunda magis referunt quam can-
dida pulchris

Lilia mista Rosis: Superis arridet amicis;
Iupiter hanc sanctis, caussis hanc pronu-
ba Iano

Ominibus firmat, Nymphæ venerantur
ovantes.

Illi ergo in plausus Hymenzi voce re-
sultent,

Et cœlum atque solum, nullo violentur
ab æstu

Tā nitidi flores, nullo solvātur ab imbre,
Ver æternum illis; rata fac ô Rector
Olympi

Vota, quib' sacris affusus prosequor aris
Mixta Rosis placido surgentia Lilia celo.

DLXII.

Postea pag. 116. Cleandro suo scribens,
Eminentissimi Cardinalis Ducis de Ri-
chelieu stemmata ob oculos ponit, & quia
sunt,

Machina, tergeminis qua surgis ad æthera signis.
hunc versum hendecastichis ingeniosis illu-
strat. Glossam subseribo.

Ardua Pyramidū ductas ad Sydera moles
Miratur Phario Memphis circūstua Nilo,
Splendida coctilibus Babylon se mœni-
bus offert,

Prædicat immanis fastigia celsa Colossi
Clara Rhodos Triviz centum sublimis
columnis

Templum Ephesus cum laude refert,
æquatæque cœlo

Caria commemorat fastus monumenta
superbi:

At dilecta Deo, magnoq; peracta labore,
quæ triplici decorat insulæ lilia cuspis,
Suspicitur toto populis inhiantibus orbe
*Machina, tergeminis qua surgis ad æthera
signis.*

Nō hæc de Pario moles se marmore tollit:
Arbor odora sacram, æternos quæ servat
honores,

Materiæ præbet, Divū quæ fingere vultus
cedrus amat, ternis augustas cedere sedes
Dat Trabibus, quarum vna solo funda-
mina ponit,

Altera tollit humo, tegit altera Solis ab
æstu,

Imbrise, æsq; hyemes, & hiulci fulminis
ictus

Arctiad hæc doctæ coeunt palatia Musæ,
Intemerata Fides, & amœno Gratia vultu,
Virtutēsq; omnes, quibus inclita gestit
alumnis

*Machina, tergeminis qua surgis ad æthera
signis.*

Sydereum obnixi stellis volentibus axem
Sustentant humeri Atlantis, sub pondere
cervix

Nutat, & Alcideam tantæ succedere moli
Cœlifer attritus lætatur viribus Heros.

Vis ternis porior Tra bibus, quas nostra
canoris

Musa modis celebrat, meliorq; Atlante
v. tusto

Hic novus, in nullam cui mens resoluta
quietem

Ignis, pervigili complectitur omnia curæ,
Quo stat firma solo, cūq; æsq; interrita fatis
Bacchantes rabido cum murmure despi-
cit Euros

*Machina, tergeminis qua surgis ad æthera
signis:*

Præpetibus trisidi ostentat se fulminis alis
Attonitæ pater altitonas tellure verēdū,
Neptunus valido vêtis freta pulsa tridēti
Temperat, aut placidos imō ciet æquore
fluctus,

Cōmēdat triplici se Virginis ore Diana,
Tergeminis fulget mirāda coloribus Iris,
Lilis terna placent cœlo demissa sereno,
Nodus & ille triplex Veneris, qui necit
amantes,

Hic numerus Charitum, hoc cœlestia
numina gaudent,

Gaudet & hoc superūm justissima cura
Decorum

*Machina, tergeminis qua surgis ad æthera
signis.*

Cedat Phœbe tui, cedat Neptune labores
Laomedonæ queis debita moenia Troiz;
Ipse etiā cedat Pallas quas extulit arces;
Omnibus hoc longè antistat, quod ab
æthere summo

Æternis opus è Trāibz mirabile fluxit;
Sub quibus esse olim Trabeati turba
Quirini

Gaudebit, niveosque Aquilis imponere
fores.

Cuncta sibi annorū, carieq; exalta fuisse;
Vasta sed astriferi stabit dum machina
mundi.

Stabit, & invidiā frustra indignante vi-
gebit.

Machina, tergemini qua surgit ad æthe-
ra gemis.

DLXIII.

IN præcedentibus Poëmaribus Glossopetra, novi Parnassi Musæ influxus eruditus refulsit; sed quia etiam Musæ Versoria Menilli us aurem interdum applicat, lineas istas subseribo.

Montis Albani deditionē Menillius Eleutherio suo inscribit, & in hoc erudito Poëmate vertit, & illustrat hoc distichum à paginā 21.

Dicite Richelium noctesque diesque Camena:
Tale decet terris esse perenne melos.

Et ne ignoret Posteritas quo anno fuerit subjugata ista Civitas, addit hoc Chronicon, *Richelieu factus à Nymphe, qvllv, in Glys heros.*

Quæ peperit Franci, oia genata facit.

Deinde à pag. 86. incipit Ducis Engieni, & Herodidis Breſæ celebrare; & post multa ingeniosè concepta, & eloquenter scripta à pag. 108. Strophas format, & singulas claudat hoc Disticho:

Dicite Hymen, ter Hymen ad carmina dicite
Nymphae.

Omnis Hymen Hymenae sonet cum planſibus
æther.

Alii Poëtæ imitantur, sed sufficiat Menillium produxisse.

DLXIV.

Sicut in Glossis versus integri, sic etiam interdum simplicia resumuntur vocabula. Id genus versuum facilius condideris, quàm appositè denominaveris. Ponam loco regularum exempla. Ioanni Truncio Boruso sic placuit Versum Dithmarsium dilaudare.

Sava fuit Thebana stirps cum corporibus
SPHTNX:

Sava hominū vertens in fera mēbra, DEA:

Savi CTCLOPES Drus qui bella stertant:

Sava nec est avidis unguibus VRSA minis:

Sava LEANA feras inter, cum suscitatur iras:

Savus & immani est asperitate DRACO:

SEVIOR hunc VRVM qui carpit s'commata, quàm sunt

SPHTNX, DEA, CTCLOPES, VRSA, LEANA, DRACO.

Ad. Omnibus his sevis ROTZMANNI'S sevisior ergo:

Omnibus his sevis sevisior ipse TICIO:

Omnibus his sevis HELISÆVS nomine ROESLIN

Sevisior hic Logica Grammatica ille caret.

Quoniam carpus alius moneo, ut discas prius ille

Grammatica hic Logica, deinde Mathematica.

Si non addidisset Disticha posteriora, clausisset suum conceptum pulchrius, & nullius incurrisset invidiam. Aliud ejusdem Poëtæ Epigrammata subjungo.

Clarus ubi nitidis lustras SOL, omnia flammis

Claræ terrigenis fida ministra DIES:

Claræ luce, sua que fulget ab æthere, STELLA

Clarus REX populis sceptrā paternā gerens:

Claræ honore REGENS, populi bello vè togæ:

Claræ FAX tenebras tu fugas orta nigras:

Clarior est VRVS purplexā Triangula sol: Es,

SOLE, DIE, STELLA, REGE, REGENTE,

FACE.

Hoc carminum genus postulat, ut Poëta versum ultimum primo loco conformet, & postea ad priores condendos accedat frustra enim priores fecerit, si nomina assumpserit, quæ Pentametrum constituere non possint.

Claudamus hunc Tractatum celebrando Angelorum Reginam. Dicamus sic.

Est pulchrum calum dū Sydera clara resurgunt

Est pulchra auratis prædita Luna comis.

Sunt pulchra Astronomus, quæ observat prævidus Astra:

Pulchra Iris radiis est redimita suis.

Est sol ignivomo comptus diademate pulcher:

Est pulcher, decorat quem Cynosura, Polus.

Pulchrior est autem Sanctissima Virgo Maria

Celo, Luna, Astris, Iride, Sole, Polo.

A P O L L O

P A R O D I C V S.

*Multiplico V eterum versus: millena repono,
Candide Lector, ubi pauca fuere prius.
Invidia ò cesset; numeris quam vincimus; hic nam
Carmina plura damus dentibus Invidie.*

DLXV.

V.Æ ab Hispanis Trova,
Imitatio à Latinis; Παρο
δία à Græcis, aut etiam
παροδία vocatur: con
tingitque, cum alicuius
Poëtæ sententia in sen
sum diversum, aut etiam
contrarium, paucis alte

ratiss aut etiam mutatis transfertur. Et est
triplex: prima vnicum solum versum aut sen
tentiam commutat: secunda aliquod poëma
tium integrum: (& has cognovit vulgus, &
Athenæus lib. 15. & ex eo dilucidavit Ca
merarius, Henricus Stephanus & alii multi)
tertia, quæ est specialis Hermogeni; cum quis
partem versus protulit, & illam oratione so
luta complet & in alienum, acutum tamen,
sensum trahit.

Si Parodiæ authores & inventores quæ
ras, vix potero respondere appositè: videtur
enim fuisse nota omni ævo. Et licet Plutar
chus in opusculo, quod de vario poëmatum
usu differit, de parodiâ non agat (quod in epi
stolâ ad Ioann. Fichardum miratur Henricus
Stephanus) multi Plutarcho seniores paro
diis delectati sunt: nam & Chrysippus agit
de Poëtarum sententiis ad vsus varios ac
commodandis. Vt igitur nos bene sciamus
Parodias conformare: quo prisci modo illas
confeceant, examinemus.

Producam Ennium, cuius plurima Vir
gilius carmina liberè vsurpat, non semper
ut sunt in Ennii libris, sed elegantissimè trās
figurata. Dixerat ille Annalium lib. 1.

Teg. pater Tyberine tuo cum flumine sancto.
& inde Virgilius:

Taq. ò Tybri tuo genitor cum flumine sancto.
Et cum eiusdem Operis lib. 7. dixisset En
nius:

Nō sēper vestra evertit, nunc Iuppiter hac stat.
illum imitatus Virgilius ait,

Nequa meis dictis esto mora: Iuppiter hac stat;
Et cum hunc addidisset versum Ennius:

Nunc hostes vino domiti, somnoq. sepulsi.
inde Virgilius sumpsit illud,

Invadunt urbem somno vinoq. sep. ultam
Et tandem cum Enniana Musa illud lemma
dictasset, quod Annalium lib. 7. legimus:
videlicet,

Fortibus est Fortuna Viris data.
Placuit Maroni: & Æneid. 10. illud ad hæc
verba rediit.

Audentes Fortuna iuvat.
Et quia rem bene considerantes nullam aliã
Fortunam admiserunt, quã Deum: quæ
enim nobis fortuita, inopinata, & improvisa,
summo illa à Deo consilio & potentiâ regun
tur. Hanc, inquam, ob causam Ovidius li
bro 10. Transformationum vsus synonymo,
sic inquit:

Audentes Deus ipse iuvat.
quod etiam respexisse videtur Fastorum lib.
2. dicens,

—audentes Forsque, Venusque iuvant.
& alibi multò liberius:

—audentes adiuvat ipsa Venus.
Apud Terentium & Ciceronem legimus;

Fortes Fortuna adiuvat.
& videtur his verbis solutis commune obti
nuisse proverbium, quod Ennius ad carminis
leges conformavit. Tibullus aliter: athenim,
—Fortes adiuvat ipse Deus.

Aliter idem etiam adagium & aliter effert
potest: has parodias considera.

*Audentes Deus aqua iuvat.
Audentes quæ lura sinunt,
Deus adiuvat ipse.
Ausâ iuvat, quæ iusta Deus.
Audentes moderata iuvat Deus.
Nil sine se audentes Deus adiuvat.
Ipse suo iuvat ausâ Deus, quæ Numine freta,
In se sperantes Deus adiuvat.
Spes inopum Deus ipse iuvat.
Spes humiles Deus ipse fovet.
Viribus haud timidus propriis Deus ad-
iuvat ipse.*

*Elacæ nunquam vires Deus adiuvat ipse.
Confidens quicumq. Deo, Deus ipse iuvabit.
Qui sibi diffidens, illis Deus ipse favēbit.*

Et Seneca in Medea non multum abest ab huius efficaciam conceptus: ait enim:

*Fortuna fontes metuis, ignavos premis,
vnde oritur illud vulgare pronuntiatio,
Audaces fortuna iuvat, timidosq. repellit.
vt discamus fortitudinem audaciamq. cognat-
as esse: nec fortitudinem audaciam, nec au-
daciâ fortitudine carere posse: vt discamus,
omnes ignavos timidos, & omnes timidos
ignavos esse. Iuvat fortuna fortes & auden-
tes, quia metuit: qui enim timet, nec se op-
ponit, nec victori resistit.*

Fortunam Deumq. composuit Ovidius:
vt vidimus: Fortunam & Rationem Cicero:
quæstionum enim Tusculanarum lib. 2. multa conge-
rit pulchra, & inter alia dicit: Fortes non mo-
dò Fortuna adiuvat, vt est in proverbio: sed
multò magis ratio. Vnde Parodiæ aliquæ
subnasci possunt. Has subscribo.

*Fortes Fors ratioq. iuvant.
Sors fortes ratioq. iuvant.
Dirigit audentes ratio, fortuna coronat.*

Et quidem eiusmodi sententias aut à Græcis
ortas, aut ad Græcos transiisse demonstrant
multa veterum carmina, quæ possent subiici:
pauca hæc produco. Menander:

*Τὸ ληρὸν δὲ καὶ τὸ δῖον οὐδ' ἀλλὰ βαίνει. idest,
Quia pia sunt etiâ promoves ausa Deus. Pent.
Ausâ Deus etiâ provehit quæ iusta sunt. Sciar.
& Homerus il. 2.*

*—Θαυρῶτος παρὰ τῶν πᾶσιν ἀνδρῶν
ἔρως πειλίζει.*

quod recidere in idem videtur.

Tantâ Virgilius curâ Ennii vigilias &
lucubrationes recognovit: tantâ felicitate
ad parodias reduxit, vt multi antiqui dixe-
runt,

*Anrum Virgilius de Persore colligit Enni.
& Owenus addiderit,*

*Quod tunc Virgilius, nunc facis & Medicus.
Sed non ab Ennio ille solo, sed etiam ab aliis*

*Ingeniosis Authoribus. Dixit Furio;
Inverca Oceani linguens Aurora tubile.
& Virgilius eum imitatus aut sequutus
Tiboni croceum linguens Aurora tubile.
& idem cum cecinisset Furio:*

*Rumoresq. ferunt variis, ac multa requirunt.
Virgilius sic,*

*Rumoresq. ferit variis, & talia satur.
Sicut ex Furio, sic etiam aliqua alia defum-
pit ex Varro: quibus parodia inesse videti
possit. Dixit enim Virgilius:*

*Vendidit hic auro patriam dominumq. potest,
Imposuit fixaq. leges pretio, atq. refixit.
& tamen cecinerat Varius;
Vendidit hic Latium populis, agroq. Quiritum
Erippit, fixaq. leges pretio atq. refixit.*

Et hinc suspicor præter Græcos & Homerum
præcipuè, quos fuit Maro imitatus & Enniū,
Furium, Varium, quorum carminibus fuit
usus, alios etiam nonnullos Poetas antiquio-
res sui iuris per parodias fecisse, quorum al-
terata etiam catmna reperiremus, si velle-
mus in eorumdem inquisitione laborare.

Sicut maiorum suorum Virgilius & concep-
tus & verba sua fecit: sic Virgiliana pos-
teri vsutparunt, & argumentis aliis accom-
modarunt. Cecinit Maro:

*—Fama est obscurior annis.
& accinit Ovidius:*

*—Fama est obscurior ævo.
Et, cum scripssisset Virgilius:*

*Tam matura viro, iam plenis nubilis annis
adscriptis Naso;*

*Hæc ubi nubilus primum maturuit annis.
Et multa etiam alia Virgiliana carminum in
Ovidio reperies alii tempori & loco, nec non
etiam intento attemperata.*

Columella etiam parodus esse voluit, &
Maronis ingenio & linguâ, quantum per ma-
teriz liceret varietatem, usus, cecinit.

*Horiorum quoq. se cultus Sylvane docebo.
Atq. ea, quæ quondam spaciis exclusus iniquis,
Cum caneret lætas segetes & munera Bacchi,
Es te magna Pales, nec non celestia mella,
Virgilius nobis post se memoranda reliquit.*

E quibus primus versus consonat illi Virgi-
liano

*Morborum quoque se causas & signa docebo
& cæteri, qui sequuntur, ex eodem etiam
consecrati sunt.*

Cura & religio maior in Centonibus
servanda est, & tamen Proba Falconia non-
nulla per parodiam eleganter rerorsit. Dixit
Maro Georg. libr. 2. vers. 126.

*Media feri tristes succos tardumq. saporem
Felicis malis.*

& Falconia agens de lapsu Adami & Evæ,
Famina fert tristes succos tardumq. saporē &c.
Et cū ille cecinisset alibi :

*Dissimulare etiam sperasti perfide tantum
Passe nefas.*
accinuit illa ,

Dissimulare etiam sperasti perfide serpens .
Et tandem ex illo Virgiliano, Eclog. l. v. 32,
Nec spes libertatis erat , nec cura pecull .
deduxit illam elegantissimam sententiam .
Proba : videlicet ,

Nec spes libertatis eras , nec cura salutis .
Et multa alia in eius Opere ingenioso succur-
runt , quæ multis non libet , & paucis expli-
care non vacat .

Quod perfectionem Parodiarum spe-
ctat , verbo explico . Pono hanc Regulam :
*Quò minus litera , & magis in Parodia absit sen-
sus , melius est .* Et hanc ob rem illæ cæteris
præponuntur , quæ non jam mutant verba ,
sed vnam aut alteram literam . Sic loco
exempli illud Virgilii ,

Dabit Deus his quoque finem .
quod foelicissimè transit in istud ,
Dabit Deus his quoque finem .
& censet Henricus Stephanus historiam , eam
inscribo .

Quum enim quidam ex amicis Gentilis
qui præses in supræma Parlamenti (vt vo-
cant) curia fuerat , eum in carcere consolari
volens , diceret , *--dabit Deus his quoque finem .*
imò (dixit ille) *--dabit Deus his quoque finem .*
Hanc autem parodiam olim epigrammate
isto sum dignatus , quòd ab animo futura va-
ricinante profecta esset ,

*Gentili dixere , DEVS DABIT HIS QUOQUE
FINEM ,*

Vt solamen et talia verba forent .
*Respondit contra ille , DEVS DABIT HIS QUOQUE
FINEM .*

Sic malè conscia mens præstia mensque fuit .
Quàm autem non *ἔρως* Martis , sed *ἀλῆς* *ἰμάρ-
της* in hac parodia fuerit , hoc de morte illius
lepidissimum epigramma testatur ,

*Fracto gutture stare quem reuiviscunt ,
Impellique vides & huc & illuc ,
Quondam purpureo sedens senatus ,
Primas Parrhisio in foro tenebas :
Sed lucris studio impotente victus ,
Iusto numine sic iubente , vivus
Qui iudex malè sederat tot annos ,
Stare nunc malè mortuus iubetur .*

Solent etiam fieri Parodiæ per antiphrasin ,
carmen in sensum contrarium retorquen-
da : Ovidius enim habens ob oculos illud
Maronis carmen ,

Audentes Fortuna iuvat .
ivit in sententiam adversam , aut diversam
saltem , & octavo Metamorphoseon libro ce-
cinit ,

--Ignavis præcibus Fortuna repugnat .
Sic etiam alii . Et ne exempla mutemus , hoc
confidera .

Audaces Fortuna iuvat , timidusq. repellit .
Ignavos Fortuna premis , forteque coronat .
Opprimis ignavos , reliquos Fortuna coronat .
Qua timidos terit ausus , viros timet ipsa feroces .

Hæc sufficiant , vt meus Lector intelligat ,
quid sit *παράδοξον* . moneo tamen , vt
nunquam imitandum assumat versum , qui
non sit tritus , & notus omnibus : gratia enim
parodiæ in translatione sita , non percipitur ,
nisi carmen illud , quod quis alterat , & trans-
format , noscatur .

M V S A P R I M A .

DLXVI.

RES esse Parodiæ spe-
cies docui : & ideo
illas ad tres Musas re-
ducam . Ponam in pri-
mâ notissimorum car-
minum alterationes ; in
secundâ Poëmatū imi-
tationes ; & in tertiâ so-
lutas eorundem obtorsiones . Musa igitur

prima , à nobis monita , quid debeat docere

& edisserere ; moneat discipulum , quid ad-
discere debeant , dicatque ,

*Aurea priscorum (ceu quadam oracula) Varum
Ecce tibi in varios dicta propagi modos .*

*Ipsa legentis eris sic propagata voluptas ,
Ipse propagatus sic quoque fructus eris .*

& pulchra aliqua Poëtarum antiquorum
Lemmata , & eorundem nonnullas parodias
subiciat .

NASO Metam. 13.
Aspiciunt oculis Superi mortalia iustus .
PA-

P A R O D I A E.

Facti Deus iustis oculis mortalia cernit.
 Gestu sanctis montis humana refrasat.
 Ausu puris coercet.

Vindice facta oculo Numen scelerata tuetur.
 gesta manu furibunda coercet.
 furiosa
 maledicta
 malefida
 malefuada

Aspiciat miserante oculo res Numē egenas.
 clemente spes amaras.

Aure Deus lamenta audit mortalia iusta.
 vota exaudis iusta.

Gesta hominū generosa Deus virtute coronat.
 Acta Virum benedicta pietate gubernat.
 Dicta lachrymosa probitate
 Facta moderata numerosa

NOTA. Pauca fortassis hæc
 alicui videbuntur carmina,
 quæ per compendium scrip-
 ta, multas implerent pagi-
 nas, si ad longum, ut dici-
 tur, exscriberentur. Sit lo-
 co exempli vltimum carmē,
 Gestu hominum generosa Deus
 virtute coronat. quod, cum
 primo loco habeat quatuor
 dictiones, secundo duas, ter-
 tio quinque, quarto vnicam,
 quinto tres, sexto duas, po-
 terit ducentas & quadragin-
 ta parodias differentes pa-
 rere.

per 4
 & per 2
 40
 & per 3
 110
 & per 2
 erunt 240

OVIDIUS Fast. 1.
 Dii pia facta vident.—
 PARODIAE.

Dii pia facta vident.
 bene dicta
 male gesta

Ipsæ videt pia corda Deus.
 iuvat vota Polus.
 fovet gesta
 dicta

Et videt, & punit perfida corda Deus.
 En teris, en dissas serrea vota Polus,
 Ac notas, ac frenas frigida dona

Hic spiritus, hic manus deflua lucra
 Hinc fugis, hinc mergis fatida regna
 Hæc fugas, hæc fundis læuida signa
 Is ciet, is fundit lœuida verba
 Hic molis, hic vastas lubrica dicta

Iura Deus violata videt.
 temerata

Aspicit omne scelus Numē, punitq. scel estus.
 Conspicit Cælum;
 Respicit Deitas;

Ipsæ Deus pia facta, simul facta impia cernit.
 Omnipotens gesta, gesta improba noscitur.
 Calipotens vota, vota essera
 Altitonans dicta dicta inuida

Cernit cuncta Deus, memoriq. iā mēte recedit
 Audit Polus, secreta a iquando recludet.
 Audit vota Deus sanctoq. in pectore servat.
 Cernit cuncta Polus memoriq. iur.

NOTA.

Et hæc iterum computum virgere volo, ut
 videat Lector, quàm sint veræ huiusmodi
 propagationes. Repono illam parodiam,
 Et videt & punit perfida corda Deus. Et quia
 series multiplicatur per octo
 & semel per duo, in eo com-
 putum, & reperio 524,288.
 hoc est, quingenta viginti
 quatuor millia ducenta &
 octoginta octo carmina. quis
 omnia posset homo scribere?
 quis liber capere.

per 2
 64
 & per 2
 128
 & per 4096
 & per 32768
 & per 106144
 & per 524288

Et quidem iterum iterū-
 que te, Amice Lector, ad
 numeros & abacum perduxī
 (nec aliàs fecero) desiderio
 enim, ut bene percipias di-
 vitias, bene thesauros & fla-
 vissas cognoscas, quæ pau-
 cis sæpe lineis complecti-
 mur.

OVIDIUS.

Omnia si pereant, famam servare memento;
 Quæ semel amissâ postea nullus eris.

PARODIAE.

Omnia si pereant, Christū servare memeto; &c.
 perdas Animam retinere
 vitam

O. sp. gladium sim. q. s. a. p. victus eris.
 nummos res. pauper
 vestes res. nudus
 facies retin. solus

Om-

Omnia si pereant, vinum servare memento
perdas, Bacchum retinere
amissas,

quo semel amisso, postea siccus eris.

epoto solus
effluxo, nullus

Omnia si pereant, sorios servare memento,
quæis semel amissis, quis vov-juvert?

Omnia si pereant, libris servare memento,
Quis semel amissis quid invas ingenium?

Cuncta etsi pereant, gaude virtute retentâ.

cetera si pietate manente:

Amisâ hac, etsi sint tibi cuncta, dole.

Perdita & hac, multa

OVIDIUS De ponto libr. 4. Eleg. 3.
Ludit in humanis Divina potentia rebus.

PARODIAE.

Ludit in humanis Divina potentia rebus.

Lucet & in miseris aterna scientia

Fulget & in cunctis

Res variè humanas Divina potentia versat.

mirè nostras Cæli sapientia gestat

sanctæ terra Divorum oratio torquet.

iusse mundi sanctorum oratio firmat

meriti populi Procerum prudentia format

subiis fervida mutat.

tandem Devotio provida

In propagatione habeatur ratio synalaphæ;

quando enim tertia dictio definit in vocalè,

incipiat quarta à consonanti.

Præsidet humanis divina potentia rebus

Affidet Hispanis causis

Ea fauet infirmis gestis

Providet eximys

Imperat humana divina potentia legi.

Præsides humano mundo.

humanis terris.

Humani est Iuris divina potentia tutrix

populi faulrix

cordis rectrix.

Ludit in humanis divina potentia rebus

argolicis

Hispanis regnis

Hesperis gazis

Hollandis

humana divina potentia forma

Spes sæpe humanas divina potentia ludit.

Mentes humanas fallit.

Militiam Hispanam versat.

Militiam Batavum mutat.

Verba superba hominû divina potentia ludit.

Acta caduca virum torquet.

Gesta dolosa mutat.

Vota desanda versat.

Diâ nefasta
scelestâ
scabrosa

Res lapsas hominum divina potentia firmat.

miseras populi

tristes terræ

ambas orbis

fulcit,

munis

librat.

OVIDIUS Fast. 6.

Est Deus in nobis, agitante calefcimus illo:

Imperus hic sacræ semina mentis habet.

Hanc Naso sententiam peculiariter de Poë-

tis cecinit, in quibus specialis percipitur di-

vini favoris influxus: hinc a pud Græcos Εἰ-

δῶν, hunc etiam inbuimus. Accinit sibi lib.

3. de arte, dum inquit,

Est Deus in nobis sunt & commercia celi:

Sedibus æthereis spiritus ille venit.

Nos omnibus Deum favere supponimus: &

hæc carmina multiplicamus.

PARODIAE.

Est Deus in nobis: agitante calefcimus illo.

sanctis: latitante monemur ab

superis: referente citemur ab

cælis: remanente docemur ab

mundo: peragentis replemur ab

lachrymis: sasagente

Impetus hic sacræ semina mentis habet.

Spiritus Diæ fulgura vocis

Fluxus & sancta lumina

Motus & summa phasmata

Sedibus æthereis spiritus ille venit.

Augibus è superis impetus ille cadit.

Lucibus è summis redit.

Cælis è puris fluit.

Spiritus ille Dei est, quo mēs agitata calefcit.

Impetus commota

Est in mente pia Deus: hæc agitur ab illo.

mole orbis peneratur

mente virum peragatur

mente hominum recreatur

corde pio Deus: hoc relevatur

corde virum renovatur

corde hominum reparatur

VERGILIUS Æneid. libr. 11.

Nulla salus bello, pacē te poscimus omnes.

Exulcerata hæc tempora postulant, ut ha-

bitantes incineratas has regiones converfis

ad Deum & cœlum oculis dicamus, Nulla

salus bello, pacem te poscimus omnes: accen-

seamusque triferis & inhumanis satyris illû,

qui apud Belgas dicebat, Nulla salus paci,

bellum te poscimus omnes. Vt citò pax redeat: si

enim bellum ordinatur ad pacem, melius

est citò perfrui pace.

G

PARO-

P A R O D I Æ.

Nulla salus bello, pacem te poscimus omnes.

*mundo, calum te
visitis, virtutes
tenebris, lucem te
pelago, terram te
undis, tellurem
terra, Empyreum te
aula, sylvas te
aula, claustrum te*

Nulla sine gre salus, illud te poscimus omnes.

nummos te

Nulla salus atri, argentū te poscimus omnes.

*atri, aurum ergo
auro, pietatem
auro, virtutem*

Nulla salus magnis votis, mediocria poseo.

*altis opibus, moderata peropto.
summis reposco.*

Nulla salus partis maleitu bene parta repose

*habitis peropta.
luere.*

Nulla salus sine mēte bona, quā poscimus oēs.

corde bmo, quod

Nulla salus sine Christo, illū te poscimus oēs.

*Celo, illud te unum.
Te, omnipotē, te orbi.
Te, Virgo, te unam.*

OVIDIVS Metamorph. lib. 2.

Nō bene cōveniūt, nec in vnā sede morantur
Maiestas & amor.

P A R O D I Æ.

Nō bene cōveniūt, neq. in vnā sede morantur

Maiestas, & amor.

De Regum
& Principi
um virtutibus
Politici non
pauci scripse-
runt: at puta-
mus hoc nos
& precedenti
capite omnes
dotes & pre-
rogativas, qui-
bus imperatu-
rus indiget,
breuiter pro-
posuisse; de vi-
tia, quibus care-
re debent, indi-
casse. Vitam
has eximias
virtutes nō ju-
beat in hac
charta mane-
re, sed ad Prin-
cipum corda
transibant.

Subiunctio non-
nullas Paro-
dias liberiorcs

Maiestas, & amor.

& blanditia.

blandeq. preces.

mollesq. preces.

mollesq. ioci.

& amans molles lascivia risus.

& fœmineâ mens compede vincta.

& fœmineo data colla capistro.

& fœminea mens credula lingue.

& nulla admittens frana libido.

& frâgens claustra libido pudoris.

vocesq. humiles.

humilesq. preces.

lachrymaz. humiles.

tumidusq. animus.

mollesq. animus.

mansusq. imbelles.

& iners opera ad maiora dekira.

& plania fugax.

& lingua loquax.

& amor lucris.

& auarities.

& fraudis amor.

variisq. dolus mens prona suendis.

verbis gaudens & lingua dolosis.

lactansq. mo sub pectore vnipes.

arsq. quibus vulpecula gaudes.

& fluxa fides.

& perfidia.

levisq. animi.

Nō bene cōveniūt, neq. in vnā sede morātur
Ambitio & pietas.

Ambitio candorq. animi.

Ambitio atq. pudor.

Ambitio studiumq. lucri.

Magnus amor lucris laudisq. immēsa cupido.

Lucri amor, & pietas.

Auri amor, & pietas.

Aris amor, candorq. simul.

Fraudis amor, probitasq. simul.

Lucri amor, & studium virtutis.

Auri amor, & cultus recti.

Et lucri & virtutis amor.

Verus amor patriæ, & bello male fortia corda

Et vultus hilares, & mēs hand conscia recti.

Et Venus, & cura.

Devotia & submissi animi.

Nō bene cōveniūt cor molle & fortia verba.

paupertas atq. libido.

pietas lucrig. cupido.

Eiſc vnā haud possunt sedē Venuſq. famelq.

Hucusq. de Venuſq. pudorq.

antipathia vir- dolusq. decusq.

tutē & vitio- rum disserui:

nūc de virtu- tū cōcordia

pauca adda- mus.

paucis adda- mus.

Pulchrē cōveniunt, & in vnā sede morantur

Maiestas & amor recti.

Quā bene cōveniūt, & sede morātur eadē

Maiestas & amore animus, qui flagrat ho-

nesti!

Tandem cōveniunt, & sede morantur eadem

Maiestas virtusq. comes.

Bellē cōveniunt, & sede morantur in vnā

Maiestas sapiensq. animus.

Cōveniunt apri, solioq. morantur eodem

Maiestas, & qua monſtras sapientia rectum.

Cōveniunt, residentque simul generosa

Monarchæ

Maiestas, cunctisq. comes Prudentia factis.

Cōveniuntque, sedentq. simul, suprema regentū

Maiestas, dūctisq. comes Fœderū prudentia.

Bellē cōveniunt, & sede morantur eadē

Maiestas & laudis amor.

candorq. animi.

constanſq. fides.

& larga manus.

& Martis amor.

He-

HORATIVS Epist. 17. lib. 1.

Principibus placuisse viris, nō vltima laus est.

PARODIAE.

Principib⁹ placuisse bonis nō vltima laus est.

Regibus & piis laus vltima non est.

Prīcipib⁹ doctis placuisse haud vltima laus est.

magnis servasse

summis prodesse.

Principibus placuisse diu, nō vltima laus est.

Eximii prodesse diu, infima res est.

Conspicui servire diu, desua dos est.

Nobilibus quoq. adesse diu, deua fors est.

Augustis notum esse viris, frigida

Casuribus dare consilium, frigida

Heroicis fidam esse viris, lauguida

Præpositis spectata fides, lubrica

Prīcipis arcanis admitti haud vltima laudū.

est generosa loqui non infima rerum.

est animosa loqui

est se digna loqui

Laudari est à Principibus non vltima laudū.

commendari à infima rerum.

extolli est à

Principibus placuisse viris, nō vltima laus est.

Divitiibus inopes,

Pauperibus altis,

Militibus ducem,

Es Ducibus illos,

Velle placere Deo, laus Prīcipis vltima nō est.

Duci, militis

inopi, divitis

Discipuli laus est nō parva placere Magistro.

Discipulis placuisse suas, laus magna Magistri.

Maxima laus nupta censenda, placere marito:

Vltima coniugii laus non est posse placere uxori:

Laus proli placuisse parētibus vltima nō est.

civis iubentibus

populi regentibus

Reſtoris populo placuisse haud vltima laudū

Abbatibus monachis

Casari Imperio

Regis & est regno

Prīcipis estque suis

Reſtori populū placuisse haud infima laudū.

Abbatibus monachos

Casari & imperium

Regi nunc regnum

Prīcipibusq. suos

Ex famulos dño placuisse haud vltima laus est

& famulis dominum

Laus iuvenis nō est postrema placere senectē.

lausq. senis forte est iuventē.

Invidiæ placuisse ipsi, laus maxima lōge est.

Hæsti etiam suo

Diti etiam inopem,

Principis est placuisse Deo nō vltima laudū.

Nobilis bonis

Militis Ducis

Casaris suis (est.

Cordatis placuisse haud Prīcipis vltima laus

Vasallis Casaris

Hostibus & Nobilis

Externis Militis

Et monachis Præfulis

Posse placere Deo, nō Prīcipis vltima laus est.

suis, Casaris

Duci, militis

Prīcipis est doctis placuisse haud infima laudū.

Iudicis iustis

Præfulis sanctis

Prīcipis vna placere viris sapientib. est laus.

Casaris prudentibus

Præfulis Deum amantibus.

Iustitiæ placuisse haud Prīcipis vltima laus est

Imperio Casaris

Damnatis Iudicis

Est iuvenis, senib⁹ placuisse, haud infima laudū.

Atq. seni, iuveni eris

Prīcipis haud inter ponēda est vltima laudū

Plebi etiam placuisse suæ.

Prīcipis haud inter laudes postrema locanda

Ipsi etiam, licet abiecto, placuisse populo.

HORATIVS Epist. 18.

Dulcis inexpertis cultura potentis amici,

Expertus metuit.

PARODIAE.

Dulcis inexpertis ē mēsa pōtētis amici. Exp. m.

suavis est aula regentis

grata & est umbra

commoda est coena

Dulcia inexpl. sunt verba pot. amici. Blada sed exp. metuit.

suavia sunt dona Magna, tenuis.

aurea promissa Multa, tenuis.

dulce & secreta nosse metuit.

Dulce haud expertis domino servire potētis

Expertus metuit.

Dulcis inexpertis est Prīcipis aula potentis,

Quam timet expertus.

Dulcis inexpertis esse aulica vita putatur:

Sed fugit expertus.

Dulce haud expertis tractare negotia magni.

Regis, at his metunt experti cedere curis.

Dulce haud expertis secretū ad Casaris aurē

Admitti: expertus metuit. &c.

Dulcia inexpertis dubii certamina Martis,

Expertus metuit.

Dulcia inexpertis sunt assentantia verba,

Expertus metuit.

Dulcia inexpertis vento tumefacta secundo

Vela: sed expertus metuit.

Dulce haud experto, permaleis esse timori,
 Expertus metuit.
 Dulcis in expertis magnorū est fama bonorū:
 Expertus metuit. *Vel,*
 Dulce haud experto est, apud omnes nomen habere
 Divitis, at metuntur experti.
 Dulce haud expertis aliena viucte quadra,
 Expertus metuit.
 Dulcis in expertis est formosissima coniux, *Exp. m.*
 Duleis in experto ē valde dotata puella, *exp. m.*
 Dulcis in expertis superat quæ stemmate coniux,
 Expertus metuit. *Vel,*
 Dulcis in experto proavis quæ pollet avisque
 Vxor, at expertus metuit.

MARCO EN. lib. 2.

Vna salus victis, nullam sperare salutem,
 PARODIA.
 Vna salua bello in dextra sperare salutem,
 homini in Christo
 misera in Maria
 nullam absq. Rep. dicitur
 Vna salus, non plus quā pax, sit amare salutē,
 hostis, propriam non velle.
 Vna salus ægris, nec desegrate salutem,
 Nec nimis intereā, mortis formidine tangit.
 Vna salus inopi, vel opes sperare, futuras.
 Crasorum vel opes animus aquare superbas.
 Desperare fugam in bello, via prima salutis.

LUCANVS lib. 10.

Nulla fides pietasq. viris qui castra sequuntur,
 PARODIA.
 Nulla salus pietasq. sequentibus aulica castra.
 viris, quibus imperat aurū.
 quibus imperat una libido.
 viris, pudor unde recessit.
 Nulla fides est lucra fori imoderata sequenti.
 pro iure forensia lucra
 cum iura
 Nulla fides virtusq. ubi per virē regna petuntur.
 nimis pectus quibus ardet amore
 cum mens videri exeat ira.
 ubi cor tetra ambitione laborat.

OVIDIUS de Ponto lib. 3. Eleg. 4.

Gratiaque officio quod mora tardat, abest,
 Huc pertinet Latinorum illud adagium, *Cato*
 dans, bis dat. PARODIAE.
 Gratiaque, auxilium quod mora tardat, abest.

que vaspicio
 sub sidio
 muneribus
 scommatibus
 respansio

Illud, qui vi-
 demus esse lap-
 pa, & eo tardū
 sine positi ab
 Ovidio, ut un-
 pediatque syna-
 lepha.

Gratia muneribus, quæ dat avarus, abest.
 qua dat amicus, adest.
 Gratia, quæ tardè munera dāneur, abest.
 siqua avari
 949
 Dono exprobrato gratia nulla subest,
 officio haud alacri
 obsequio inviti

OVIDIUS de Arte amandi lib. 2.

Luxuriant animi rebus plerumque secundis.
 PARODIA.
 Luxuriat victor rebus plerumque secundis.
 miles
 Luxuriant Reges
 populi
 Luxuriant plerumq. animi Mavorte secundo.
 victoribus armis.
 Luxuriant populi pacis plerumque quiete.
 per sese animi timore secundo.
 Gnatus luxuriat rebus plerumque paternis.
 heres relictis
 vxor mariti
 Luxuriatq. nepos titulis virtutis avitæ,
 Luxuriant animi nuptis plerumq. mariti
 Officiis obsequiis affectu (ingenio: &c.)
 Luxuriant animi iuvenum plerumq. parentū
 Affectu indulgente nimis.
 Luxuriant puerorum animi plerumq. Magistri
 Ingenio patiente nimis.
 Luxuriant animi famulū leni: atq. remisso
 Imperio domini.
 Luxuriant animi populi, cum Reſtor habenas
 Lupistis nimium (laxarit nimium.)

OVIDIUS Epist. 4.

Quod caret alternā requie, durabile non est.
 PARODIA.
 Pace sine alternā regnum durabile non est.
 Absq. Amor alterno obsequio durabilis haud est.
 Qui caret officiis alternis, hisq. vicissim
 Nō renovatur amor, certē durabilis haud est.
 Alternis Amor officiis perdurat in annum.
 Heroicis honor obsequiis augetur
 Quod non alternis admisceat præmia poenis
 Imperium, quamvis validum, durabile nō est.
 Quod non alternis adductas laxat habenas
 Imperium, quamvis &c.
 Alterno quod amore caret, caret atq. timore,
 Quantumcūq. potens regnū durabile non est.

IUVENALIS satyr. 3.

Quātum quisq. suā nummorū servat in arcā,
 Tantum habet & fidei.
 PARODIA.
 Tantum habet & laudis.
 habet, & fama
 habet

habes ingenui . . .
est in pretio . . .
& amicorum nanciscitur
hic auxilii nanciscitur
Præsidii nanciscitur
habes & Turis
habes & cura . . .
habes inuita
(irede mihi) nobilitatis habes

OVIDIVS Transformationum libr. 14.

In audaces non est audacia tuta .

PARODIÆ.

In violentum hominē non est violentia tuta .

solertem	solertia
temulentum	temulentia
fallacem	fallacia
mendacem	non sunt mendacia

Contra hos non est mēs tuta superba superbos .

gens	secessa	secessos
solata	solus	
dolosa	dolosi	

In violentū hominē non est violentia tuta .

temulentum	temulentia
solertem	solertia
fallacem	fallacia
pellacem	pellacia
vigilantem	vigilantia
speculantem	speculatio
mendacem	non sunt mendacia

Nulla in solertes satis est solertia tuta .

Nulla in blandiloquos fas blandiloquentia tuta ,

OVIDIVS de Ponto libr. 4. Eleg. 12.

Crede mihi miseros prudētia prima reliquit .

PARODIÆ.

Crede mihi linquit prudētia prima superbos

fallis	pura tyrannos
vexas	sape Monarchas .
veritis	sape Senatum .

Quos Deus insequitur prudētia prima reliq .

spe nimis elatos	
Victorem iratum	
subnixos opibus	

Cōmēdat quas forma modestia sæpe reliquit
quos turba scientia

OVIDIVS Metamorph. libr. 14.

Invia virtuti nulla est via .

PARODIÆ.

Invia magnanimo nulla est via ,

Auida militibus	rara
Devia Romano	
Abditā Germano	
Oblita solerti	
Oblita avaritia	

Diffusa luxuria
Lrvi da nam gula
Naufraga namque ira
Naxia nam argento
Nubila namque auro
Squalida divitiis
Turbida cense armis
Ambitiosa homini via creditur invia nulla .
Sedulofo
Imprudenti ponitur abditā
Invia tādē homini via nulla pudore carēti .
Avia verē
Devia porrhō
Invia nulla via est illis , quos vrgēt egestas
rara miseris , ducit honestas
Ducibus , versat Apollo
animis , Olympus
Invia linguæ hominis via non est vlla dolori .
Invia nulla via est spectus quib' ardet amore .
ubi corexastus ira .
vindicta ubi dira cupid o

Haud via foemineæ vidiūz est invia quæquā .

fulmineæ cautele avia

iam frandi devia

Et in contrariū sensū nonnullas præcedētis .

Dogmaris propagationes subiungamus .

Invia mendaci est omnis via .

desidia blandiloquo

fallaci lingoso

fracto animo

stultitia nunc stolido

perfidia non gnavis

non doctis , crede , malis

Invia pauperib. quæq. est via claudit egestas .

Ostia , recludunt divitizque vias .

Invia tūcūm tutor abest via quæq. clienti .

nummās petenti

Numen gementi

Invia tūc omnis via cū male cōscia mēs est .

querulis provida gens

Defecit , quādo spes tunc via pervia nulla .

Deseritis animum congrua rara

Deficit & commoda

OVIDIVS de Ponto libr. 4. Eleg. 3.

Omnia sunt hominum tenui pendētia filo .

PARODIÆ.

Omnia sunt nautis tenui pendētia filo .

sunt Anglis fragilis

sunt Baravis , &c.

sunt miseris

mi-

multibus
pauperibus
iudiciis
divitiis, &c.

motu.
causa.
venie.
fluxu.

Magna etiam filo plerumque potentia spondet.
E tenui filo violenta potentia pendet.
Sunt fata & Regum tenui pendentia filo.
Sunt regna absque Deo tenui pendentia filo.
Sunt filo fragili pendentia regna Tyranni.
tenui fata Monarcha
parvo vota Britanni.
exciso bella &c.

MARTIALIS libr. 5. Epigr.

Extra fortunā est, quidquid donatur amicis.

PARODIA.

Extra fortunam, quæ donat munera virtus.
Est extra invidiam deviant Musa.
Extra fortunā est, virtus quod donat amico,
pietas quod egenti.
Extra virtutem est, quod dat fortuna facietis.
Præter iocosis
contra gulosis.
Est dignum invidia, quod dat Bellona malignis,
ut pereat proteritis &c.

OVIDIVS Amorum libr. 1. l. 6.

Nox & Amor Vinūq. nihil moderab. suadet.
Illatimore vacat, Liber, Amorque metu.

Huc spectat illud Hispanorum Adagium: videlicet
Amor, dolor & ducunt, ne se puerum encubire. nihil enim
intra modestæ limites extorquet amor, nihil ita vel
furor, nihil opulencia & divitiæ, adeoque statim hæ
fortunæ corporis & animi qualitates se præduunt.

PARODIA.

Nūmus, Amor, dolor ecce nihil moderab. suad.
Nox, lucra, pauperiesq. nihil moderab. suadet
Lucri amor, impietasque nihil
Nil vinum atque inventa homini
Erana inventantis data nil
Nil vinum, invenisque arder
Ira dolor vinumque nihil
Ebrietas nil iuncta ira
Mens ira inmensa nihil
Vinum, mensque superba nihil
Iraque, mensque superba nihil
Nil animus vindicta avidus
Nil homini mortis terror
Zelotyps mens læsa nihil
Iura shori violata nihil
Nil pudor in casta læsus
Nil pudor extinctus casta
Nil mala conscia mens hominis
Nil urgente fama stomachus
Magnanimo nihil ambitio
Perdendi nil regna metus
Nil ira dolorque viri

Nox furaxq. nihil suadet moderabile dextra.
Frena nimis laxata nihil moderabile suadent.
Ferventi atati iuvenum
Nil præprensus honor suadet moderabile meti
Ambitioni hominis
Crebra repulsa nihil tandem moderabile suadet
Ambitioso homini.
Nil ira atque dolor Regi moderabile suadet
Vt pellat quæcumque timer confortia regni.
Eis furor atque nihil tandem moderabile suadet
Cnicumque est per sepe homini patientia læsa.

OVIDIVS Epist. 3.

Læsa pudicitia est nullā reparabilis arte.

An ne id verum? Virginibus bifariam sumitur: moraliter & corporaliter. De morali videtur Hieronymus loquutus, cum dixit, tandem dicere, omnia cum possit Deus reparare (hoc est, facere ne fracta fuerit) non potest restituere. Agit in sensu composito, & supponens ad præteritum non, esse potentiam. De corporali multa Physici, nec videtur reparari medicinis non posse.

PARODIA.

Nullā reparabilis arte læsa fides,
medicabilis lapsa.
revocabilis casta.
Lapsus honor vulnus.

Nullā reparabilis arte iuventus.
Vix vlla tyrannus.
Non vlla senectus.
Nec juvenile arte est vlla reparabile robur
Nec decor est vlla reparabilis arte inventa.
Haud arte est vlla reparabile tempus.
Atque etiam vix est nulla reparabilis arte.
Arte salus nolite Deo reparab. vlla nō est.

HORATIVS libr. 5. Epist. 11.

Quidquid delirant Reges, plebsctuntur Achivi

PARODIA.

Quidquid delirant Proceres, plebsctuntur egeni,
stultescunt Reges, amici.
tandem errant summi, & imi.
desipiunt Crassi, & Iri.
peccant Medici, id egri.
delinquunt dires, egeni.
Plebsctitur immeritus populus deliria Regis.
atque ordo procerum Regum.
uxoris crebro coniux.
haud raro domini servus,
haud raro dominus servi.
ipse gregis crebro pastor.
Rectorumque ordo civis.
in senio juvenis luxus.
& pauper laeta mensa.
Plebsctitur interdum coniux delicta mariti.
haud raro uxoris maritus.
& crebro Regum popellus.
Procerum senatus.
populus Monarcha,
Ple-

Plebs nati crebro delicta parentum.

nati interdum	nepotum
per sepe boni	malorum.
per sepe inopes	potentum.
crebro populi	Monarchæ.

Quod Rex delirat, plebs crebro plectitur vnâ plebs, Rex

Quod Rex delirat, Regis plectuntur amici.

Multa sui Regis deliria plectitur aula.

plebs interdum vxor.

Plectuntur populi quondam deliria Reges.

procerum ciues

Contumaciorum Ego Rex deliria plurima plector.

Rex ego multa Dulcium, videtur deliria plector.

Nunc ego Rex belli deliria plector iniqui.

Quidquid delirat pastor, grex plectitur vna.

Sepe virum vxoris videas deliria plecti.

Sepe viri vxorem

Sepe patrem cernas nati deliria plecti:

Sepe patris cernas natum

Plectuntur nati deliria sepe parentum:

Natorumque ipsi parentes.

Sepe senem immeritis inuenies: ipsoque vicissim

Sepe senes videas inueniam deliria plecti.

Discipulus plector diliria multa Magistri:

Discipuli Magister.

Plectuntur multi quod delirauit amicus.

Plectitur haud raro deliria amicus amici.

Plectimur interdum deliramenta sodales.

Vicini plecti deliria sepe necesse est.

Rektorum nauis, plector deliria rektor.

Vektorum nauis plector deliria, rektor.

Quod Dux delirat, miles plectatur oportet.

Rex, populus

Mars, schola nunc

Quidquid cauidicus delirat, plectitur actor.

Quidquid cauidici delirant verba loquacis,

Omne necesse hoc est plecti, actorem-ve reum-ve.

Si quid delirat, dum vult ius reddere Iudex,

Aut reus actor, totum id plectatur oportet.

Testatorum haeres debet deliria plecti.

Plectitur & doctus stulti deliria sepe:

& docti stultus

Plectuntur boni deliria sepe malorum:

mali bonorum.

Plectuntur cani, deliria multa iuuentæ

podagri,

que inopes,

Factus inops nimij plector deliria ludi.

Ægrotus, laus mensa.

Infirmus, vetiti luxus.

Debilis (heu!) cæci amoris.

Ecce miser, largi honoris.

Sum miser, & Veneris cæca.

Decumbens & amari potus.

In pulchram effusi.

Coniugio implicatus deliria plector amoris

Incautus inuenis.

Plector, quæ solita est mea dilirare Cupido.

Plector, tua declinare libido.

Effatus, nimia Veneris deliria plector.

Exhaustus, nimis luxus

Saucius indomiti Martis deliria plector.

Nunc moriens medicis deliria plurima plector.

Ægroti medicus

Delictum interdum serui plectuntur he rite.

Et nunc serorum crimina plector herus.

Plebs ego avaritiem plector miseranda potentum.

Plector avaritiem plebecula subdita Reges.

Mercatorum ego plebs nunc plector pectus avaritiæ.

tandem monopolia plector.

Nunc profugus Prin. tot facta tyrann. plector.

Proscriptus nunc Rex tot verba

Eiectus nunc Dux multa acta

Non caret gratiâ antiphrasis, & idcò placuit hos subiungere versus, in quibus deliriis frui dicuntur, qui hucusque plecti dicebantur.

Quidquid delirans Ducis arma-fruuntur id hostes.

Regum ipsi proceres diliria sepe fruuntur.

Lis iniusta fori fruuntur deliria sepe.

quæ delirat amans, ea sepe fruuntur amata.

Interdum fruimur, quæ deliraverat hostis.

Prodiga delirat quæ dextra, fruuntur amici.

Quidquid delirat sua dum comparcis avarus,

Hoc plectuntur eo vivente, fruuntur adempto.

NOTA. Posset hic fortè aliquis, dum nimis Latinus esse vult, nos labij aut calami

negligentioris accusare, quod Plector, & Fruor donauerimus accusativo.

Sane Henricum Stephanum, Grammaticum diligentissimum sequuti sumus cuius etiam verba

sunt hæc: [Qui in illo Horatij versu, Quis-

quid delirans reges, plectuntur Achivi, non-

audent verbo plectuntur iungere illud quic-

quid, tanquam eius accusativum: & quòd nimis

durum hoc iudicent, verba hæc, Quic-

quid delirans reges, à sequentibus separare,

malunt: audebunt tandem id facere, vbi

cum loco isto contulerint hunc eiusdem poetæ,

-ssis, quodcumque minabitur Eurus fluctibus

Hesperij, Venusina Plectantur sylvæ, eademque

opera meum illud plecti deliria, vel delicta

mirari aut etiam reprehendere desinent.] Sic ille. Et quidem de Verbo Fruor

non poterit maior esse difficultas, nam Fruor,

quod idem aut fere significat, regit accusativum.

Plautus in Rodente Hinc tu nisi malum, fruisce nihil potes. Vide Gellium

libr. 17. cap. 1.

N A S O Epist. 7.

Non bene cœlestes impia dextra colit.

P A R O D I Æ.

Non bene dextra Deum sanguine lenta colit.

turba	convitiosa
turma	dedecorosa
musca	delitiosa
charta	desidiosa
chorda	flagitiosa
cera	litigiosa
clava	luxuriosa
curs	perniciosa
fama	præstigiosa
gaza	seditiosa
lingua	suspiciosa

Non bene cœlestes impia corda colunt

Non ritè æthereos improba vota colunt.

Haud dignè Empyreos barbara gestis
superos bellica acta
æternos classica verba
Divos dicta
sanctos sensu

Non colit vlla rapax dextera rite Deum.

Orat nulla rapax femina rite Deum.
bibax gratia Deos.
loquax laurea Polum:
minax pagina Folos.
procax pronuba
Psalaria

Non bene mens Numè, quæ male pura colit.

superos, malefuada
Calos, maledicta

Quæ male cōscia mens nō bene tēpla colit.

Quæ furibunda est gens, vota facis.
malefida est numen adis.

S I L I V S libr. 13.

Ipsa quidè virtus sibi met pulcherrima merc.

P A R O D I Æ.

Ipsa (puto) probitas nobis pulcher. merces.

quidem virtus vobis dignissima
(aio) bonitas sibi met charissima
gravitas sanctis sanctissima
brevitas Divis iustissima
novitas cunctis laetissima
pietas studiis largissima
requies homini prosperrima

Conscia mēs recti sibi met certissima merces.

Omnis amor sit maxima

Ipse decore fuit optima

Laus cordi excelso est sēper pulcher. merces

homini eximio crebro dulcissima
populo magno (credo) suavissima
Equiti digno (aio) ditissima
Animo egregio

Gloria magnan. merc. satis ampla laboris.

Laus est mihi tibus causa est generosa doloris
Ille laus Romanis ratio speciosa quietis
Laurea Germanis radix moderata timoris
Fama est Doctori mora sit disturna pavoris
laureis terrigenis fraus est fugitiva Minerva

O V I D I V S Fastor. libr. 1.

Conscia mens recti fama mendacia ridet.

Non iubet Naso, vt famam & bonam nominis opinio-
nem contemnas: sed vt maioris facias. Nil conficere tibi,
nulla pallefcere culpa, quam vulgi voces: quibus pertur-
bati non debes, quam diu innocens sis.

P A R O D I Æ.

Conscia mens recti famæ mendacia ridet.

Nam scia gens insti vulgi deliria temnis
Conseris populi convicia displas
Attrix turba dicteria frustrat
Fauitrix ludibria purgat
Conscia mens recti verba vsq. minacia ridet.
dicta minantia
gesta tonantia

Conscia mens recti non vultū Iudicis horret

iras Numinis
vires Principis

Conscia mēs recti prohibet pallefcere vultū

iubet haud gentes

Conscia mens recti Christo sua lumina figit.

Cælo pia nomina
Iuri sacra vulnera

Conscia mens recti cōtenta est Numine teste

felix Principe
secura Iudice
tranquilla nunc Duce

Conscia mens recti semper secura quiescit.

merito contenta resurgit
tandē tranquilla triumphat.

Conscia mens recti, cupit innotescere verū.

dolet haud emergere

Cui bene cōscia mēs, is in aurē dormit vtrāq.

O V I D I V S Amorum libr. 1. Eleg. 10.

Non habet eventus sordida præda bonos.

P A R O D I Æ.

Non habet eventus sordida præda bonos.

dedit effectus bellica dextra
dabit impia lingua
perfidia causa

Non habet eventus vlla rapina bonos.

lingua dolosa
lingua scelerata

Non habet eventus, quod facit ira, bonos.

mover aula
gerit umbra

Proditio eventus vix habet vlla bonos.

Sed-

*Seditio eventum non dedit ista bonum
Ambitio dabit illa*

OVIDIVS de Arte lib. 2.

Eximia est virtus præstare silentia rebus.

PARODIÆ.

Est dubiis rebus præstare silentia virtus.

Rebus amicorum

Magna Ducis rebus

Eximia iratum

In vino est rebus

Eximia est virtus arcana filere mariti.

secreta tacere Monarcha

perplexa notare Palati

Eximia est virtus Domini secreta filere.

Egregia

Nobilis

Conspicua

Patria monumenta

procerum portenta

socii malefacta

OVIDIVS Epist. 1.

Res est solliciti plena timoris Amor.

PARODIÆ.

Res est solliciti plena timoris Amor.

Dos est ambigu salu is bonor

Cos est ancipitis coloris

eximii decorus

immensi doloris

Spes est ingrati favoris

turbatis vigoris

ardentis viroris

Res sunt solliciti plena timoris opes.

Sunt male parva acri plena timore bona

Virgineus res est plena timore pudor.

Partenius salute decor

Famineus calore favor

Vxorum virore vigor

Anla hodie decore color &c.

Res est plena metu. sibi q. male conscia mēs est.

Sollicito res plena metu mala conscia mēs est.

Sollicito res est ignavia plena timore

audacia dolore

Prudentia decore

Sollicito res plena metu sunt regna Tyranni.

Pellifero sunt castra

Damnifero se scire timeri

Lethifero se velle

Mortifero custodia forma

custodia nummum

custodia fame.

Esse timori aliis, magno est res plena timore.

IUVENALIS satyr. 5.

Maxima quæq. domus servis est plena super.

PARODIÆ.

Maxima quæq. domus titulis est plena super.

Bellica

disilis est

Civica

Parrula

Maxima quæq. domus vario plenissima fastu.

Regia

Publica

Maxima quæq. dom. plena est vafriis paralitis

Prodiga

Maxima quæq. domus mēdaci obnoxia fame

Lutea

Nautica

Pessima

Maxima quæq. domus sēper subiecta periclis.

Rustica

Bellica

promissis

scurris est

varius turbis

vitiis

magnis

plena assentantibus auri.

varius furtis

magnis damnis

pietate est frandi.

magnis onerata tributis

multis ditata, triumphis.

CLAUDIANVS de laudibus Stilic.

Scilicet in vulgus manant exempla regentū.

PARODIÆ.

Scilicet in gnatos manant exēpla parentum.

nuptam veniunt

iuvenes stillant

pueros

proceres

mariti

senecta

Magistri

Monarchæ.

Maiores in seros manant exempla nepotes.

Discipuli in mores stillant exempla Magistr.

Militis

Sæpe exēpla Ducū manare in castra videmus.

Abba

claustra

Principis in proceres manant exēpla frequēter

Præfulis in monachos

IUVENALIS Satyr. 9.

Lingua mali pars pessima servi.

PARODIÆ.

Lingua malæ pars pessima nuptæ.

levis

viri

Musa

vafri.

Indotā nā lingua viri pars pessima longē est.

Elati

Andacis

Facundinā

Prudentis

Ligua

Dextra

Lingua

Verba

faceta, levis

iocosa, brevis

nociva, novi

semper

sepe est.

certe est

verē est.

ignavi,

irati;

sūt pars (puto) pess. lib.

vappa

Estque Ceres vitiosa

Garrulitas est stulta.

Sūt etiā mala vina malæ pars pessima cœnz.

Est

Estque Ceres vitiosa

Garrulitas est stulta.

MARTIALIS lib. 11.

— Res est imperiosa timor.

H

PA-

PARODIÆ.

Res est imperiosa pudor.

ingeniosa dolor
invidiosa gula
prodigiosa fames
delitiosa decor
desidiosa Venus
certè operosa voluptas
immoderata venustas
illecebrosa cupido.

Ira est res multis imperiosa modis.

Fœmineus res est imperiosa decor.

IUVENALIS Satyr. 1.

Si natura negat facit indignatio versum.

PARODIÆ.

Si natura negat, facit indignatio vires.

Si fortuna *amicos*Si doctrina *musas*Si metra Phæbe negas *verba*Si metra Apollo negas, *libros.*

Si natura neget, dabit ira audacia verba.

Cor audax suggeret ira
dat sæpe os ira disertum.

Quas nat. negat, pedibus timor addidit alas.
iam artes invenit egestas.

Si natura negat, mollescent corda timore.

Si fortuna *solvuntur*Si doctrina deest, *frigesunt,*

Quæ natura dedit, solvit sæpe ira pudorem.

Quas scholæ Apollo dedit, crebrò fugas ira sorores

Quæ doct. dedit, furor excutit aspera verba.
timor implicat

Quam natura dedit legem, indignatio solvit.

OVIPIVS Amorum lib. 2. Eleg. 16.

Credula res Amor est.

PARODIÆ.

Credula res timor est.

Turbida *spes est*Namfraga *est suspicio*Bellica *mens zelotypi**mulier**virgo est**puer est**stultitia est**amor ille sui**male conscia mens, &c.*

Optima res est probitas

pietas, &c.

OVIDIVS de Ponto lib. 1. Eleg. 4.

Nescio quâ natale solum dulcedine cunctos.

Ducit. (Afficit.)

Ille, qui dicuntur docere vel afficere, vel sunt v-vt-fano :
vel-vv vt fama : vel-vt aurum : vel-vv vt gloria :
vel-vv-vt divitiæ : & ideo varias formas carminum subiiciemus.

PARODIÆ.

Nescio quâ natale decus dulced. cūct. afficit.

*natale solum multos Duce:**natalis honos gentes**lascivus amor vulgum*

Aurum nescio quâ ducit dulcedine cunctos.

*Nummi ducunt**Musa afficiunt**laudes*

Nescio quâ argentū cūctos dulcedine ducit.

*libri ducunt**lauri, &c.*

Munera, nescio quâ ducūt dulcedine cūctos.

*Premia afficiunt**Gloria ducit.*

Nescio quâ ducit cūctos dulcedine forma,

*Non scio ducit Fama**Quæro cur ducant Musa?*

Facundū os omnes quādā dulcedine ducit.

*Eloquium cunctos varia ducit**Divitiæ gentes magna ducunt**Religio populos summa format**Delitiæ iuvenet magna fallunt.*

Ducit honos cunctorū animos dulced. quādā

Amor iuvenum mentes

OVIDIVS Epist. 12.

Est aliqua ingrato meritū exprobrare volup.

PARODIÆ.

Est aliqua ingrato donū exprobare voluptas.

*multa officium**quædam obsequium**magna elato casum**inimici cadem*

IUVENALIS Satyr. 6.

Intolerabilius nihil est quàm fœmina dives.

PARODIÆ.

Intolerabilius nihil est quàm dives avarus.

*nihil est quam pauper avarus.**nil divite mente carente.**nil Virgine laude carente.**nil paupere divite facto.**fronte carente.**quando superbit.**stultè assentantibus est nil.**laudantibus**nihil est quàm garrula lingua.**critica Virgo*

Intolerabilior nugis res nulla canoris.

*Medico scholari**Physico bibaci**populo rebelli**clero soluto*

OVIDIVS Amorum lib. 1. Eleg. 16.

Verba puellarum foliis leviora caducis.

Conso-

Consonat Hispanus, qui ait: El consejo de la mujer es poco, y quita de tema, loco. hoc est, Consilium, a consilio datum, non est multum; cunctamen admissio periculi ad salutem.

PARODIAE.

Verba puellarum foliis leviora caducis.

<i>Vota inconstantis</i>	<i>columnis</i>
<i>Dieta assentantis</i>	<i>fragosis</i>
<i>Sensa hominis vafri</i>	<i>solutis</i>
<i>Gesta expressa metu</i>	<i>recisis</i>
<i>extorta metu</i>	<i>tenellis</i>
<i>irati sunt</i>	
<i>aularum sunt</i>	

Aulica verba volant, foliis leviora caducis.

Verba profundit amans

Verba in amore volant

Quæ temulentus ait foliis leviora caducis.

furibundus
furius
maleficus
maleficus &c.

OVIDIUS de arte libr. II.

Nec minor est virtus, quæ querere, parta tueri.

PARODIAE.

Nō minor est virtus, quæ discere, docta docere

quàm ducere, nota tacere
quàm cernere, visa referre
quàm poscere, dona referre.

Nō minor est bene parto vti, quæ quær. virt.

Resse vti partis minor haud, quàm

Scire

Haud equidē est virtus rebus bene parc. par.

Quàm quæsisse minor. &c.

Non minus est quàm scire loqui, bene scire tacere.

Parere haud min⁹ est monit. quæ posse mon.

Non minor est virtus quæ vincere parcere vultis.

IUVENALIS Satyr. 7.

Scire volunt omnes, mercedē solvere nemo.

PARODIAE.

Scire volūt omnes, sed curant discere pauci.

nemo parere docens
discendi haud ferre laborem
nemo nescire fateri.

Pulchra volūt ones, mercedē vult dare nemo

Laudatur virtus nullus

pietas,
probitas,
studium,
varus

Fortia facta placent, largitur præmia nemo.

Optima vota sed donas nullus

Bellica dicta impendit

Strenua gesta concedit

HORATIVS. Epist. II. lib. I.

Cælū nō animū mutat, qui trās mare currūt.

PARODIAE.

Cælū, nō animū mutat, trās æquor acurrēs.

Terram, meniem

Verbem, pectus

Cælū, nō animū trans æquora mutat avarus.

mores iniquus

actus adulter

Improb. haud animū currēdo trās mare mut.

Perfusus properando

Proditor perendo

Mutat iners cælū, nō mētē trās mare currēs.

amans pectus

Haud cū liguā animū mut. qui trās mare cur.

Haud cum veste animum

Haud cum vultu animum

Cum fortuna animum haud

Fortuna, haud animus lucris mutatur avaro.

Cum fortuna animus saepe mutatur in aula

Sæpe animū ad sūmos mutat, qui cur. honor.

Sæpe animum mutat, censum qui currit ad ampli.

IUVENALIS Sat. II.

Nemo repente fuit turpissimus.

PARODIAE.

Nemo repente fuit teterrimus.

negusissimus
parissimus
lucris cupidissimus
multis cupidissimus auri.
vanissimus
fulissimus
causissimus
doctissimus.

Egregiē mendax nemo repente fuit.

Perfricte frontis &c.

OVIDIUS Metamorph. II.

Heu quā difficile est crimē nō prodere vultu

PARODIAE.

Difficile est tristes curas nō prodere vultu.

astus mentis
ira flammas
motus cordis
effensum animum
animum trepidum
dubium
ambiguum
Veneris stimulos
flammas

verbis.

factis.

linguā.

Difficile est illum sese nō prodere vultu

Cui male conscia mens.

Letitiam haud facile est subito nō prodere vultu.

Gaudia difficile iſperata haud prodere vultu.

OVIDIUS de remedio Amoris lib. 2.

Vtile propositum est scævas extinguerè flâmas
Agit de Amore venerco, & suas lascivas app.

PARODIÆ.

Vtile propositum est irarū extinguerè flâmas.

<i>aphus</i>	<i>lucris</i>
<i>ardorem</i>	<i>lucris</i>
<i>discordem</i>	<i>molum</i>
<i>accensum</i>	<i>bellum</i>
<i>turpem</i>	<i>famam</i>

Vtile propositum est nascentē extinguerè velle
Materiam vitiorum.

Vtile propositum est, extinguerè pectoris æstus.
sedare incendia belli
extinguerè semina belli

OVIDIUS Transformationum libr. 6.

--- Nihil est quod non effræno captus amore
Ausit.

Loquitur de amore Venerco, & interim amor concupiscentie & amicitiæ (ille nimium, quo immoderate aliquis se aut amicos peramat) audaces & temerarios homines reddit.

PARODIÆ.

Nil nõ ausit opū effræno qui captus aore est.

<i>audet</i>	<i>indomito</i>	<i>immersus</i>
<i>tentat</i>	<i>indocili</i>	<i>plenus</i>

Nil nõ ausit opū, quæ capta cupidine mēs est

<i>urget</i>	<i>mersa bitumine gens</i>
<i>veniat</i>	<i>plena celestmate res</i>
<i>audet</i>	<i>libidine</i>
<i>tentet</i>	<i>voragine</i>

Vindictæ effræno succēsū pectus amore Aud.

Luxuria indomito turbatum vulgus (&c.

Perfidia indocili peruersum

Stultitia immenso submersum

Nil non peruerso vindictæ pectus amore

Exardens ausit.

Et nihil est, quod non effræna concitabile

Mens ausit.

Nil nõ ardētī laudis qui captus am. est. Ausit

<i>eximio munimū</i>	<i>honore Audet</i>
<i>heroico rerum</i>	
<i>calesti patria</i>	
<i>terreno lauri</i>	

OVIDIUS de Arte libr. 1.

Pollicitis dives quilibet esse potest.

PARODIÆ.

Blanditiis dives quilibet esse potest.

Verborum plenus

Grati animi

Spe saltem

Spe vana

Nempe precum

Nemo est, qui dives non queat esse Deo.

plenus *minis*
Qui non plura cupit, dives is esse potest.
Sors sua cui satis est, *solet.*

CLAUDIANS de quarto Conf. Honorij.

Mobile mutatur scæper cū Principe vulgus.

PARODIÆ.

Naturā mutat cū Principe mobile vulgus.

Et mores *Cæsare*

Aut amat aut odit *Præsule*

Aut colit aut spernis *Consule*

Et times & speras *Rege hic*

Ad famā incerram mutatur mobile vulgus.

Spes mutare solet, venit ut nova

Cum fortuna, animum quoque mutat

IUVENALIS Satyr. 10.

Rara est adeo cōcordia formæ, atq. pudicit;

PARODIÆ.

Rara est concordia formæ, submissiq. animi.

Atq. modesti animi

Cōstātis rara est cōcordia amoris Et formæ.

Rara est iuvenis cōcordia nupta *Atq. viri vetuli.*

Iuvenis cōcordia rara mariti *Et vetulæ vxor.*

Plebei *Nobilis & nupta*

Decoloris *Et parca uxoris*

Dotati *Pamperis & nupte.*

Armorum, atq. adeo legum concordia rara.

Bellorum *Iuris connexio nulla*

Musarum *Bacchi*

--- Rara est adeo concordia Musis

Et menti lucrorum avidæ.

--- Concordia rara Camænis

Et lausa est mensa

--- Concordia rara Camœnis,

Pingui & aqualiculo.

--- Rara est concordia cordis aquari

Atque bonæ fidei.

Ambitiosi animi concordia rara & avari.

Inter avaritiam concordia rara gulamque

--- Audacis concordia rara est

Prudentisque animi.

Ut puto, divitiis rara est concordia magnis

Et summis ingenio.

OVIDIUS de Ponto libr. 11. Eleg. 9.

Regia (crede mihi) res est succurrere lapsis.

PARODIÆ.

Regia (crede mihi) res est succurrere iustis.

Optima Iustitie *læse*

Calica pauperibus *sanctis*

Congrua legitimo *Iuri*

Publica Principibus *vellis*

Splendida supplicibus *vellis*

Sedula res turrici inopam succurrere legi

Stren-

Sirena res miseris ultro
Virena res patria afflicta
Anxia res humili elatum
Induta res contra fraudes
 Contra ditem inopi succurrere, regia res est.
Sa velle hand metui sed amari,
Exemplum esse suis virtutis,
Oris adulantis contemptus,
Semper adulantes contemnere,
Humana fortis meminisse, id
Velle vice armorum lris dicere,
Posse loco *dicere,*
Ecce, *fungi,*
Armorum voluisse loco *Ins,*
Illasam servare fidem, res regia verè est.
Suppositum se velle Deo,
Subiectum se Polo,
Armorum Ins loco,

Regia (crede mihi) res est dominarier iræ.
 Regia pro populo res est contemnere mortem.
 Regia res, populo servare parentis amorem.

servare fidem, vitiisque sa vere.
vitia est, vitiisq. odisse fauentes.
flagrans pectus virtutis amore.
dicere clementem, hand malle potentem.
mixtum Imperiū moderamine lris.
legum imperio finita potestas.
constet quod lris id velle licere.
verax lingua est, & pectus apertum.
scandore animi non cedere cuiquam.
se nosse hominem, Regem licet esse.
sincerè humanam agnoscere sortem.
humana Dea supponere regna.
miseris errata agnoscere velle.
esse ad pœnas, hand premia tardum:
servare homines quam perdere malle.
pacem, non bellum querere regno.

natum esse suo se credere regno.
populo & patria se credere nato.
titulum clementis semper amare.

HÆC de Regum virtutibus & prerogativis: sed quia & ipsi sunt homines, & interdum imperfectiones multas habent, has etiam Parodias subscribamus.

Opprimere infontes populos, res regia nō est.
 Tollere Iustitiam & leges, res regia nō est.

Pauperibus nocuisse viris,
Principibus
Supplicibus

Et Patria nocuisse sue,
Velle suo metui a populo,
Exemplum vitiis esse suis,
Cedere adulantium verbis,
Velle loco lris bellum,
Premissam violare fidem,
Præsumisse Deo Lucrum,
Ira velle furore rapi,

rebus.
velle.
contra
recto.

Nolle patrem dici populi, res regia non est.
Pro populo sed nolle mori,
Virtutes odisse pius,
Et delectari vitiis,
Temnere clementis titulos,
Despicere Imperii leges,
Non servare suas leges,
Os fallax, scit usque animus,
Supplicii gaudere hominum,
Premia non dare Virtuti,
Perdere quàm servare viros.

HORATIVS in Arte poet.

—Pictoribus atque poetis
 Quidlibet audendi sēper fuit æqua potestas.

PARODIÆ.

—prædonibus atque tyrannis
Quidvis patrandi semper fuit æqua potestas.
 —quæstoribus atque telonis
Lucrum scilicet semper fuit æqua potestas.
 —gamonibus & parasitis
Scilicet mensus alienas æqua potestas.
 —meretricibus atque cinædis
Verba obscena loqui sēp. fuit æqua potestas.
 —pueris vinique gravatis
Æqua potestas est dicenda tacenda loquendi.
 —Medicis pariterque chæurgis
Adversum ægrotos semper fuit æqua potestas.

BAHVSIVS.

Tot tibi Virgo sunt dotes, quot sydera cælo.

Proterus hoc carmen est, & nullo mutato verbo, sed ordine dictiorum mutato multis vicibus variari potest. Illud ad 1012. formas perduxit Erleius Puterius, ut tot metamorphoses haberet, quot astra cælum. Nos alibi dictius esse monstravimus, & pluries transfigurari posse. Modo aliter illud transfiguramus, & prop. gamus. Lege, atque.

PARODIÆ.

Tot tibi Virgo sunt dotes, quot sydera cælo.

<i>Princeps sunt gemma,</i>	<i>lumina cælis,</i>
<i>Mater sunt stella,</i>	<i>cœmata Mudo.</i>
<i>Sancta parens palma,</i>	<i>corpora Olympo</i>
<i>Virgo parens lauri,</i>	<i>federa Athlæzi</i>
<i>Virgo potens linden,</i>	<i>nomina</i>
<i>Mellistua</i>	<i>pegmata Aplani</i>
<i>Floricomæ</i>	<i>phasmata</i>
<i>Stellicomæ</i>	<i>schemata</i>

Et hinc exsurgit, novus Proterus, qui per parodiam plurimis etiam vicibus variari potest, nam de Astronomia, quæ uniusmodi molis stellas communicatur, dixisse aliquando memimus.

Tot virgo sunt monstra tibi, quo sydera cælo.
sandem probra *lamina olympo.*
verè spectra *corpora aplani.*

Et quidem singulæ Stellæ fixæ monstra sunt, si mole Saturni cælum superare dicantur. Et tamen stando Copernico sequens esse minora.

IOANNES BUCCELLINVS.

Ardua Christiadū canimus certamina Musæ.
Bucellinum & Bohusium produco, vt ostendam non semper ad Homeros, Virgilios, Ovidiosq. recurrendum esse, vt pulchras metamorphoses conformemus.

PARODIÆ.

Ardua Christiadū canimus certamina Musæ.
Fortia Divorum colimus pia vulnera Nympha
Grædia Belgarum loquimur pia stigmata Dræ.
Cædenda Victorum legimus
Cælica nostratum (celebremus vulnera) Phæbe.
Centupla Nobilium (modulemur stigmata) Apollo
Classica (cantemus) Olympæ.
Aurea Christiadū celebrabim⁹ viscera Musæ.
Bellica Romanūm ocia Divi.
Martia Olympiadū modulabimur omnia metro.
Maxima Sanctorum agmina cæli.
Barbara Maiorum cantabimur versu.
Quia hoc argumentum concernit, & foris aliquibus placere poterit, has literas placuit subingere, quas olim scripti Lovani⁹ cupiam nobili amico, qui me importuni⁹ ad solenne convivium invitabat.

DLXVI.

ILLVSTRISIME COMES.

Opro tibi multam, nullam tibi poro salutem:
Non est in pota vera salute salus.

L iteras tuas inter scyphos scriptas libentissimè legi; sum enim rimatus in illis ingenium illud tuum, quod etiam in parvis magnum est. Me humanissimè ad epulum, & colloquium invitas; & quia adamantinâ lege mihi indixi meridie apud nullum convivere, obedire non possum: quohiâ tenellæ vires illæ, quibus labor scholasticus parcit, non pharmacis (hæc enim non admitto) sed sobrietate conservantur: nam, ut aliquid sincerius dicam,

Non bene conveniunt, nec in unâ sede morantur
Evacuare scyphos varios, potare salutes

Aulice amicorum, & propriam servare salutem.
Ergo, si me amas, Illustrissime Vir, patere vt domi maneam meæ, & Musam nomine meo acturam de scyphis transmittam. Musam, inquam, iuniorem, quæ non in Parnasso apud Castalias vndas nata, sed in agro Falerno apud vites & dolia, sororum sobrietatem irridet: Hæc, quocumque eam velis insignire vocabulo, vix quidpiam novi modulat; sed grandius à cæteris dicta ad calices

& vina obtorques ingeniosè & acutè nugatur. Multa illa me iubente, aut etiam inspiante, accinuit: hæc subseribo.

OVIDIVS.

Aspiciunt oculis Superi mortalia iustis.
Cælica agant labiis Superi conviviva fœcis:
Nec mirum careant ne Tare, Bacchus abest.
Sicca frequenter agant Superi conviviva: nobis
Combibitum madidum nunc celebrare libet.

MARTIALIS.

Et Cilices nimbis hic maduere suis.
Et calices vinis hic maduere suis.

OVIDIVS.

Dii pia facta vident.
Homines bona vina bibent.

OVIDIVS.

Omnia si pereant, famam servare memento,
Quâ semel amisâ postea nullus eris.
Omnia si pereant, vinum servare memento,
Quo semel epoto (effuso) postea fœcis eris.

OVIDIVS.

Ludit in humanis divina potentia rebus.
Ludis in Hispanis Caupona tyrannica vinis,
(Grande nefas) ansa est Italot iugulare salernos.
Est Deus in nobis: agitante calescimus illo:
Impetus hic sacra semina mentis habet.
Es Bacche in nobis: agitante calescimus igne.
E flammisque tuis impetus iste venit:

VIRGILIUS.

Nulla salus bello, pacē te poscimus omnes.
Nulla salus lymphis, vinum te poscimus omnes.
Nulla salus Thetidi, Bacchum te poscimus omnes.
Nulla salus pisci, carnem te poscimus omnes.

VIRGILIUS.

Sperate: & vosmet rebus servate secundo.
Sperate: & vosmet vino servate secundo.

VIRGILIUS.

Dimisere caput, pluvia cum forte gravatur.
Dimisere caput, vino cum forte gravatur.

VIRGILIUS.

It comes, & paribus curis vestigia figit.
It comes, & paribus cyathis vestigia figit.
It comes, & paribus cyathis respondet amico.
It comes, & paribus cyathis convorsia firmas.

VIRGILIUS.

--Omneque reverti
Per Troiâ, & rursum caput obiectare periclis.
Precipit interea hos inflare illosque reverti
Ad mensam, & crebris caput obiectare salernis.

VIRGILIUS.

--Ipse in certamina rursus
Succedit, animasq. in aperta pericula mittit.
--Bacchi in certamina rursus
Succeduntque, caputq. in aperta pericula mittunt.

ENNIVS.

Vnus homo nobis cunctando restituit rem;
Non

Non ponebat enim rumores ante salutem.

Vnus homo nobis potando reficiuit rem.

Vnus homo nobis potando destituit rem;

Non ponebat enim rumores ante salutes.

OVIDIVS.

Nō bene cōveniunt, nec in vnā sede morātur
Maieſtas & Amor.

*Non bene conveniunt, nec in una sede morantur
Secretum & vinum.*

HORATIVS.

Principib' placuisse viris, nō vltima laus est.

Principibus placuisse merum, non vltima laus est.

HORATIVS.

Dulcis inexpertis cultura potentis amici;

Expertus metuit.

Suavia inexpertis suus vina potentis amici;

Expertus metuit.

VIRGILIIVS.

Vna salus victis nullam sperare salutem.

Vna salus agris nullam potare salutem.

LVCANVS.

Nulla fides pietasq. viris, qui castra sequuntur.

Nulla fides pietas-ve viris, qui vina sequuntur.

Nulla fides pretii-ve mero, quod lymphæ remittis.

Summa fides vino, nam oracula concivit: in quo,

Si subsit vel aqua guttula, nulla fides.

OVIDIVS.

Gratiæque officio, quod mora tardat, abest.

Bacchus & officio, quod mora tardat, abest.

OVIDIVS.

Luxuriant animi rebus plerumque secundis.

Luxuriant vates vinis plerumque secundis.

Decrepito vates gaudent plerumque falerno.

Non baptizato gaudent plerumque falerno.

OVIDIVS.

Quod caret alternæ requie, durabile nō est.

Quæ caret alternis cyathis, mensa optima non est.

Mensa carens cyathis paribus, landabilis haud est.

IVVENALIS.

Quantum quisq. sua nūmorū servat in arcā,

Tantum habet & fidei.

Quantum quisque suo vinorum servas in antro,

Tantum habet & fidei.

OVIDIVS.

Dum fueris felix, multos numerabis amicos:

Tempora si fuerunt nubila, solus eris.

Copia dum fueris vini, numerabis amicos:

Si non sis vini copia, solus eris.

Mensa cibis oppleta bonis, numerabis amicos.

Plurima si desint fercula, solus eris.

OVIDIVS.

--In audaces non est audacia tuta.

Audaces contra non sunt certamina iusta:

Suum audax; me noli vincere; pone scyphum.

OVIDIVS.

Crede mihi miseros prudētia prima reliquit

Aulice (crede mihi) miser est, quicumq. falernum

Non habet, & liquidis guttura tingit aquis.

OVIDIVS.

Invia Virtuti nulla est via.

Invia vinoſo nulla est via.

MARTIALIS.

Extra fortunam est, quicquid donatur amicis.

Extra fortunam est, quod propinatur amicis.

OVIDIVS.

Læsa pudicitia est nulla reparabilis arte.

Aulice, amicitia est, sola hac reparabilis arte:

Nam bona vina malam consolidare solent.

Bacchus enim fractam consolidare solet.

HORATIVS.

Quidquid delirāt Reges, plēduntur Achivi.

Quando delirat caupo (miserabile dictu!)

Tunc vinum plēdetur aquis.

OVIDIVS.

Non bene coelestes impia dextra colit.

Non bene Doctores languida vina bibunt.

Non bene Primores rustica vina bibunt.

SILIVS.

Ipsa quidem virtus sibi met pulcherr. merces.

Ipsa quidem ebrietas vino dignissima merces.

OVIDIVS.

Conscia mens recti, famæ mendacia ridet.

Mensa mero repleta, coqui mendacia ridet.

IVVENALIS.

Scire volūt omnes, mercedem solvere nemo.

Es potare voluit omnes, & solvere nemo.

OVIDIVS.

Non habet eventus fœdida præda bonos.

Eventus nec habent barbara vina bonos.

Eventus nec habent pessima vina bonos.

Effectus nec habent optima vina malos.

OVIDIVS.

Eximia est virtus, præstare silentia rebus.

Eximia est virtus, præstare silentia vino.

Est vino præstare modum nunc maxima virtus.

OVIDIVS.

Res est solliciti plena timoris Amor.

Nanctragium subactis alitæ vina reposcunt;

Res est solliciti plena timoris aqua.

IVVENALIS.

Maxima quæq. dom' servis est plena superbis.

Maxima quoque domus puris sit plena falernis.

IVVENALIS.

Lingua mali pars pessima servi.

Vina bona pars optima cane.

MARTIALIS.

--Res est imperiosa timor.

Et vini res est imperiosa furor.

IVVENALIS.

Si natura negat, facit indignatio versum.

Quæ modo Musa negat carmina, vina dabit.

OVIDIVS.

Nescio quâ natale solum dulce cûctos Ducit.
Nescio quâ sepiene meriti dulcedine cûctos Ducit.

OVIDIVS.

Est aliqua ingrato meritû exprobrare voluptas
Est aliqua ingrato non propinare voluptas.

IVVENALIS.

Intolerabilius nihil est, quàm fœmina dives.
Intolerabilius nihil est, quàm Liberi & vnda
Connubium; ergo sit Bacchus te Consule caletis.

OVIDIVS.

Verba puellarum toliis leviora caducis.
Qua vinum extorsit, foliis leviora caducis
Sunt verba.

OVIDIVS.

Heu! quâ difficile est, crimē nō prodere vultu!
Heu! quā difficile est, vinum nō prodere vultu!
crimen vino!

OVIDIVS.

Vtile propositū est saxas extinguere flāmas.
Vtile propositum vini est extinguere flammās.

OVIDIVS.

--Nihil est, quod non effraeno captus amore
Ausit.
Es nihil est, caco quod vini capens amore
Non ausit.

OVIDIVS.

Pollicitis dives quilibet esse potest.
Qui hoc habet vinum, quilibet esse potest.

CLAUDIANVS.

Mobile mutatur semper cū Principe vulgus.
Mutatur semper cum vino mobile vulgus.
Non te, sed peramas tua vina Theocris: nam ipse,
Hac sūto mutantur, mutat amicitias.

IVVENALIS.

Rara est adeo cōcordia formæ, Atq. pudicitie.
Rara est adeo concordia vini, Atque pudicitie.
Antice Musarum & vini concordia rara est.

OVIDIVS.

Regia (crede mihi) res est succurrere lapsis.
Ebrietas facies prostravit: subrigere cunctos:
Mutua (crede mihi) cura est succurrere lapsis.

HORATIVS.

--Pictoribus atque Poëtis
Quidlibet audendi sēper fuit æqua potestas
--Pictoribus atque Poëtis,
Vt haurire, velint semper fuit ampla potestas.

Sed tūrtam multa Musæ huic decimæ
indulgeo? Vt epulo tuo festiva intersit, quan-
do adesse non possum. Sis hilaris, ne ita
meam salutem optes, vt tuam contemnas.
Convivas tuos (dominos & amicos meos)
iubeo valere & vivere: imò & bibere, si mo-
dum prudentia præscripserit. Et tu inter A-
micorum madidas & doctas insidias, Quan-
tum potes, tantum aude: & diligere perge il-
lum me, à quo sincerâ devotione diligeris.

M V S A S E C V N D A.

DLXVII.

Exemplum I.

C A T V L L V S.

BERIOR est, & non
jam vnum versum, sed
integra poemata per
parodiam ad alias ma-
terias transcribit. Mul-
ta succurrunt Veterum
& Iuniorum exempla:
esse brevis desidero,
& ideo te potius ad fontes remittant, quàm
te lectione fastidiosâ onerabo. In hac & præ-
cedenti Musâ Ars translationis eadem: diver-
sas in quantitate. Rem exempla melius,
quàm doctrina dilucidat. Ergo vno aut alte-
ro contenti sumus.

Faselus ille quem videtis hospites,
Ait fuisse navium celerissimus:
Neque vllius natantis impetum trabis
Nequisse præterire, siue palmulis
Opus foret volare, siue linteo.
Et hoc negat minacis Adriatici
Negate litus, insulâ siue Cyclades,
Rhodumve nobilem, hortidâmve Thraciâ,
Propontida, trucemve Ponticum sinum:
Vbi iste, post faselus, antea fuit
Comata sylva. nam Cytorio in iugo
Loquente sæpe sibilum edidit coma.
Amastri Pontica, & Cytore buxifer,
Tibi hæc fuisse & esse cognitissima
Ait faselus: vltima ex origine
Tuo stetit dicit in cacumine,

Tuo

Tuo imbuisse palmulas in æquore:
Et inde tot per impotentia freta
Herum tulisse læva siue dextera
Vocaret aura: siue utrunque Iupiter
Simul secundus incidisset in pedem.
Neque vlla vota littoralibus deis
Sibi esse facta, quum veniret à mare
Nouissimo hunc adusq. limpidum lacum.
Sed hæc prius fuere: nunc recondita
Senet quiete, seque dedicat tibi
Gemelle Castor, & gemelle Castoris.

AD CATVLLI VERSVS
PARODIA ANTIQVA.

Sabinus ille quem videtis hospites,
Aut fuisse mulio celerimus:
Neque ullius volantis impetum cisi
Nequisse praterire, siue Mantnam
Opus foret volare, siue Brixiam.
Neque hoc negat Tryphonis amuli domum
Negare, nobilem insulamque Caruli.
Vbi ille, post Sabinus, ante Quinctio
Bidente dicit astodisse forcipe
Comata colla, ne qua sordidum iugo
Premente dura vulnus ederet iuba.
Cremona frigida, & lutoſa Gallia,
Tibi hac fuisse & esse cognitissima
Ait Sabinus: ultima ex origine
Tua stetitſſe dicit in uoragine,
Tua in palude deposuisse sarcinas
Et inde tot per orbisosa nullia
Iugum tulisse: læua siue dextera
Strigare mulas, siue utrinque caperas.
Neque ulla nota semitalibus deis
Sibi esse facta: propter hoc uouissimum
Paterna lora proximèque pectinem.
Sed hæc prius fuere: nunc eburnea
Sedèſſe ſede, seque dedicat tibi
Gemelle Castor, & gemelle Castoris.
Astodisse, Deposuisse, Strigare, consultò scripta fue-
runt ex vet. cod. ut ſilent verſus.

PARODIA AD ILLOS
CATVLLI VERSVS,
Cuius autor est Iulius Cæſar Scaliger.

Doletus ille qui necauit hospites,
Ait fuisse carnifex facerrimus,
Neque ullius furentis impetum manus
Nequisse praterire: siue sicula
Opus foret necare, siue linteo.
Et hoc negat minaciore Druentie
Negare ripa, vel pigre tumens Arar:
Vel vrbis negorioſa, vel lutoſa, vel
Penita liberalis aula principis:

Vbi iſte ſur Doletus antea fuit,
Rapaxque leno. nam Genabio in iugo
Silente nocte ſibulum edidit ſuis.
Toloſa dines & ſuperba Fuxia
Tibi hac fuſſe & eſſe perditiffima
Ait Doletus: impia ex origine
Tuo ſtetiffſſe dicit in ſtatamine,
Tuum excacaffe clamat ille carcerem:
Et inde tot per inſequentium manus
Se hero abdidiſſe: læua ſiue dextera
Fugaret aura, ſiue utrinque carnifex
Simul ſe inanis ac dediſſet in pedem.
Neque vlla vota carceralibus deis
Sibi eſſe facta quum veniret ad mare
Toloſa abſque. nam nihil putat deos.
Sed hæc prius ſuere: nunc recondita
Cibis quiete: ſeque deuonet tibi
Megara Alaſtor, & Megera Alaſtoris.

ALIA PARODIA AD EOSDEM
CATVLLI VERSVS,
Cuius autor est Iosephus Scaliger.

Magirus ille quem videtis hospites,
Ait fuisse litigator optimus
Neque ullius tribunal arduum fori
Nequisse personare, siue legibus
Opus foret latrare, siue iurare.
Et hoc negat ſcenera Niſſiobrigum
Negare ſepta, Vaſconumque curias,
Aginum inane, Condomunque inhoſpitum,
Lemonicas, truceſque Petracorios:
Vbiſſe poſt Magirus, antea fuit
Lauerna iuris: & patronus in foro
Loquente ſape voce prodidit reos.
Cadurce rabula, & Toloſa contumax
Tibi hac fuisse & eſſe cognitiffima
Ait Magirus. ultima ex origine
Tuis crepaſſe iura dicit in ſcholis,
Tua inoſtaſſe legibus ſedilia.
Et inde ſurda per ſos urbium fora
Stipem extudiſſe, læua ſiue dextera
Rogaret era, ſiue utranque pluſcula
Pecunia granares improbus manum.
Neque vlla vota curialibus deis
Sibi eſſe facta, quum rediret à foro
Onuſtus ære aduſque propriam domum.
Sed hæc prius fuere: nunc cibaria
Liguris vñſſa, ſeque dedicat tibi
Culina dines, & culina diuitis.

AD EOSDEM CATVLLI VERSVS
PARODIA ALIA EIVSD. CÆS. SCALIGERI,

In Vidorem, qui ex pharmacario
factus erat clinicus.
Maranſſille, quem fugaviſſis hoſpites,

*Ait fuisse pinxior nigerrimus:
 Neque ullius retinnuli globum cani
 Nequisse personare: sine Barbarum
 Opus foret rotare, sine Agaricum.
 Neque hoc negat proterva turba Pessuli
 Negare, patris atque Sabbatarum.
 Vbi malus Maranus atra sordium
 Pasente dicit expulisse ligula
 Recocta mella: nequa spuma feruida,
 Sonansue bulla sibilum ederet fuga.
 Gelata Francia & calens Prouincia,
 Tibi hac fuisse & esse cognitissima
 Ait Maranus: vltima ex origine
 Tua in senacula intulisse Galbana.
 Et inde erogatu per viatica
 Famem tulisse: laua sine dextera
 Cibum rogare, sine vtriusque caperat.
 Neque vlla vota pharmacalibus deis
 Sibi esse facta, nam vetabas improbi
 Resecta posthac patris ex origine.
 Sed hac prius fuere, nunc Galenica
 Vorasque sede, seque denones tibi
 Marane Vidor, & Marane Vidoris.*

AD EOSDEM CATVLLI VERSVS

ALIA PARODIA,

A Paulo Melisso Schedio scripta.

*Colonus ille, quem videtis incola,
 Ait fuisse miles impigerimus,
 Neque ullius volantis impetum globi
 Nequisse sustinere, sine in humido
 Opus foret coire, sine in arido.
 Et hoc negat triumphum agentis Adria
 Negare litus, extimosue Cyprios,
 Hetruriamque, & inclutam Neapolim,
 Liburniam sinumque Cretici maris:
 Vbi iste, post Colonum, agminis fuit
 Tribunus ante, nam cohorte in hostium
 Cavente mille vulnera edidit inba.
 Ibere ductor, & Columna lauriger
 Tibi hac fuisse & esse cognitissima
 Ait Colonum, horrida crepidine
 Tuos metisse dicit inter ordines
 Rubro imbuisse vasta sanguine aquora.
 Et inde tot per expatrata praelia
 Manum tulisse, laua sine dextera
 Vocaret ala sine vtriusque Thrax ferox
 Simul phalangas impulsisset ad latus.
 Neque vlla vota Martialibus deis
 Sibi esse facta, quum rediret à mari
 Lepanthis hunc adusque Francicum Salim.
 Sed hac prius fuere, nunc colit iuga,
 Serit nonale, seque dedicat tibi
 Amice Liber, atque amica Liberi.*

Exemplum II.
CATVLLVS.

*Pulchrè conuenit improbis cinædis,
 Mamurræ pathicòque Cæsariæque.
 Nec mirum: uacuæ pares vtriusque,
 Urbana altera, & illa Formiana,
 Impressæ resident, nec eluentur.
 Morbosi pariter, gemelli vtrique,
 Vno in ludulo crudeliti ambo.
 Non hic, quàm ille, magis vorax adulter,
 Riualis, socij & puellularum.
 Pulchrè conuenit improbis cinædis.*

AD CATVLLI VERSVS

PARODIA

Iulij Cæsaris Scaligeri, De Picato
& Ipnio.

*Pulchrè conuenit hispidis molossis,
 Ipnio rabidoque Pittioque.
 Ambo in ordine ineratiti eodem:
 Ambo carnifices periculosi.
 Vter perniciosiorne? Vterque.
 Ille est pestis acerba veritatis,
 Hic fomes, pater, autor, educator
 Morborum omnium & agri tudinum omnium.
 Pulchrè conuenit inuidis molossis.*

Exemplum III.
CATVLLVS.

*Lugete ô Veneres Cupidinèsq;,
 Et quantum est hominum venustiorum.
 Passer mortuus est meæ puellæ,
 Quem plus illa oculis suis amabat.
 Nam mellitus erat, suamque norat
 Ipsam tam bene quàm puella matrem
 Nec sese à gremio illius mouebat:
 Sed circumsilienti modò hæc, modò illuc,
 Ad solam dominam vsque pipilabat.
 Qui nunc it per iter tenebicosum,
 Illuc vnde negant redire quenquam.
 At vobis malè sit malæ tenebræ
 Orci, quæ omnia bella deuoratis:
 Tam bellum mihi passerem abstulistis.
 O factum malè! ô malæ tenebræ!
 Vestra nunc opera, meæ puellæ
 Flendo turgiduli rubent ocelli.*

AD CATVLLI VERSVS

PARODIA HENRICI STEPHANI,

De morte ebriosissimi cuiusdam iuuenis.

Lugete ô calices capedinisq;,
 Er

*Es quantum est hominum bibaciorum ,
Vester mortuus est sodalis ille ,
Quem plus quisque oculis suis amabat .
Nam rex vester erat , suumque noras
Bacchum tam bene quam puella matrem .
Nec sese à Bromio suo mouebat ,
Sed circumspiciens modò huc , modò illuc ,
Ad sola illius arma gestiebat .
Qui nunc is per iter siticulosam ,
Illuc vina negant ubi uideri .
At vobis bene sit bona tenebra
Orci , quæ hac citò monstra denoratis :
Tam sædum barathrum meri abstulistis .
O factum bene ! ô bona tenebra !
Vestra nunc opera , improbo biboni
Vini perniciæ haud rabent oculi .*

Exemplum IV.
EX HORATII CARMIN.
LIBRO TERTIO.

HORATIVS.

*Donec gratus eram tibi ,
Nec quisquam potior brachia candidæ
Ceruici iuuenis dabit ,
Perfarum vigui rege beator .*

LYDIA.

*Donec non alia magis
Arstisti , neque erat Lydia post Chloen :
Multi Lydia nominis
Romana vigui clarior Ilia .*

HORATIVS.

*Me nunc Thressa Chloe regit ,
Dulces docta modos : & citharæ sciens :
Pro qua non metuam mori ,
Si parent animæ fata superstiti .*

LYDIA.

*Me torret face mutua
Thurini Calais filius Ornithi :
Pro quo bis patiar mori ,
Si parent puero fata superstiti .*

HORATIVS.

*Quid si prisca redit Venus ,
Diductisque iugo cogit aheneo ?
Si laua excutitur Chloe ,
Reiectæque patet ianua Lydiæ ?*

LYDIA.

*Quanquam fidere pulchrior
Ille est , tu leuior cortice , & improbo
Iracundior Adria :
Tecum viuere amem , tecum obeæ libens .*

AD HORATII VERSVS
Parodia Lucij Fruterij.

FRUTERIVS.

*Donec carnisero tibi ,
Nec quisquam genij munera Donzaci
Maiori obsequio colet ,
Vinam Casarea sorte beator .*

DOVZA.

*Donec Fruterius mihi
Det notas animi delicias sui ,
Me non alterius trahet
Ignotisque nouisque in sua iura amor .*

FRUTERIVS.

*Me multorum animi fauor
Aspiculum vigili præsidio tenes ,
Pro quæis ultima perpeti
Sis desiderij certa fides mei .*

DOVZA.

*Et me multus amor sibi
Addictum valida compede detinet ,
Pro quo bis peream libens
Insanisque capiti denoueam ignibus .*

FRUTERIVS.

*Quid si nil animo tui
Dulce est Fruterij , præter amabilem
Donzei capitis fidem ,
Mentisque ingenuique ingennas opes ?*

DOVZA.

*Quanquam multus amor mihi
Instat , perfidia nescius improba ,
Tecum dulce tamen mori ,
Tecum viuere sit , candidè Fruteri .*

Parodia hæc variis patitur interpretationes ; si benigniorem audiat , pio lectori gratias agat Fruterius : si duriores , sibi imputet , qui potius prudentius scribere , & publicare cautius .

Exemplum V.
FLORIVERSICVLI
De Adriano Cæsare .

*Ego nolo Cæsar esse :
Ambulare per Britannas ,
Scythicas pati pruinas .*

A D R I A N I C Æ S A R I S

Parodia qua Floro respondet.

*Ego nolo Florus esse :**Ambulare per subernas ,**Lasiare per popinas ,**Culices pati rotundos .*

Exemplum VI.

Claudat sectionem hanc elegantissima,
Perillustris & Clarissimi D. Iacobi Al-
bani Gibbesii, Londinatis, Medici, Philologi,
Polyglotti, atque adeò Pontificii Eloquentiæ
& Historiæ in almo Romanæ Sapientiæ Ly-
ceo Professoris, ODE: quam Carmen Seculare
dici voluit, & pro S. R. E. incolumitate in
Anno Iubilæi M.D.C.L. cum Innocentius X.
Pontifex Maximus Portam Sanctam Majo-
rum more solenniter aperiret, publicavit.

PARODIA AD HORATIANAM ODEN,
Phœbe, sylvarumque &c.

Christe, stellarumq; potens Maria,
Par Patri summo caput, & secundum,
Supplices audite bono rogati

Tempore lutri:

*Quo sacra Mosis voluere charta
Virginum mistas pueris cæternas
Debitam pompa Superum sequaci
Promere laudem .*

*Vive Fons, ingi scatebra reos qui
Tingis & purgas, opiferaq; semper
Laberis; præter nihil ire possis
Purius Vrbe .*

*Dina, perplexa Cynosura vite
Syrribus deduc medys clientes;
Si Maris Stellam bene te vocamus,
Si bene Nauim .*

*Virgo seu dici pudibunda manis,
Æmulam serues sine labe mentem:
Seu probas Matrem, simili ferantur
Lege parentes .*

*Quingies quinos cupida per annos
Cantus ut plebi, redeatque planus,
Roma dum terris generosa laxat
Ætheris arcem .*

*Tuque non mendax aperire, IESV,
Fixa Tarpeio tibi templa saxo,
Et Fidem æternam fore, sic maneto, &
Frendeat Orcus .*

*Ruris immensas opulenta fruges
Terra miretur: pecoris magistri
Gaudeant longo numerare pinguem
Ordine satum .*

*Aëris tractum, iuuenes precamur,
Tabis immunes tuarum, & Sol:
Dissipa crassas, pesimus puella, Au-
roræq; tenebras .*

*Ista, si vestrum est decus, ista sedes,
Vrbium princeps; Galilæa postquam
Turba promouit, præcunte Petro,
Signa saluti:*

*Missæ pars vastas Orientis oras,
Pars & Occasum Fidei docere
Tunc nouerunt; caput hocque iussit
Nescere gentes:*

*O! inuentus graue pectus acri;
O! probis mortem senibus beatam;
Copiam lectis, & utrumque robur
Cedite seruis:*

*Quique vos rupta stetis ante Porta
Innocens, farris coluitque flore,
Hæc agas victam rabiem luporum
Cum grege Pastor .*

*Iam Palatinis operatur aris
Indus, & fallit propè Mecha Thracem;
Iam petent Scoti veniam, cruenti
Nupèr, & Angli .*

*Iam salus, & fas, & amor, timorque
Primus, & Virtutis honos reducta
Luce: apporiatque Columba iuti
Fœdus Olympi .*

*Vt or, & spectandus hiante plaga
Christus, elatusque nouem Chæoris,
Qui triumphali scelus omne mundi
Morte piauit,*

*Si vides casti suga Vaticani,
Vber Æneæ, populumque dexter,
Prosperet gazam, solidoque mittas
Secula cultus .*

*Quaque candelentem pre mis Exquilinum,
Lincei clamore Maria catas
Plaudat, & pubi tenera benignam
Commodet aurem .*

*His Deum votis, precibusque Dinos
Nuncio allabi monitus, Quirites;
Nonen & Christi casus, & Maria
Tollere vates .*

Est D. Gibbesius, suauissimus & doctis-
simus Vir, Pontifici & Principibus charus:
& quia gloriosus est à Viris laudaris lauda-
ri, addam D. Ioannis de Rubeis eruditissimi
Scriptoris de Ode præcedenti iudicium .

Venit ad manus meas Seculare Carmen Iacobi Albani Gibbesii, Eminentiſſi. Card. Spadæ in Vrbe Medici, vtrique Phæbo peraque chari; quo nemo propius ad vetustæ Poëſeos Heroas accessit, nemo felicius expreſſit vel Maiestatem Virgilio, vel Martialis acumen: potissimum verò Lyricis excellit, in quibus palmam, nedum præripuit hu-

ius auctoris scriptoribus, sed antiquis præterea dubiam fecit. Hoc autem carmine, *Seculare Horatii imitatus, non feruilem in modum, sed magno spiritu, & pari felicitate, versum illius scopum, genus, numerum ab Ethnicis ad Christiana sacra totidem penè syllabis traduxit.* Ita ille ad D. Fraciscum Cajetanum Sermonem Ducem scripsit.

Ad versum, *Indus & fallit prope Mecha Thracem.* noto primò errasse Onomastici auctorem, (creditur fuisse Calepinus) cum Thracia à Boreà Istrio terminatur: non enim hunc attingit, nam Mysia inferior intercedit. A Thracia Θρακη derivatur Θραξ Thrax, mascul. & Θρασα Thrassa, vel Θρασσα foem. Noto secundò, *Thrax, acis.* habere incrementum

longum: *Trax, acis.* breve. Virg. 3. *Æneid.* *Thracæ arant: acri quondam regnata Lycurgo.* & alibi, *As Boreæ de parte traxis cum fulminat, & cum &c.*

Ad versum, *Vltor & spectandus hians plaga.* noto in voce *plaga* primam syllabam indifferenter esse. Virgilius 4. *Æneid.* *Retia rara plaga.* & 7. *Æneid.* *Quatuor in medio dirimis plaga solis iniqui.* Ovidius 2. *Trist.* *Non habet in nobis jam nova plaga locum.*

Ad versum, *Si vides casti juga Vatican.* noto vocem *Vatican* habere primam longam & secundam ancipitem. Iuvenalis, *Et Vaticano fragiles de monte puellas.* Hexam. Horatius, *Redderes laudes tibi Vatican.* Sapph.

M V S A T E R T I A.

DLXVIII.

ERBIS Poëta soluta sua (aut etiã ligata: sed rarius) intermiscet: & majori est digna gratiã, quo pauciora de suo addēs sensum longius abducit. Qui eiusmodi parodias velit texere,

indiget eloquentiã & ingenio: nã reperiuntur nonnullæ valde floccidæ, & ipsæ in viros magnos ausæ. Tiberius Donatus in Virgilio vita, aut quicumque est eius autor, *Obtrectatores Virgilio nunquam defuerunt.* Nec mirum: nam nec Homero quidem. Prolatis Bucolicis, in-

nominatus quidam rescripsit *Antibucolica*: duas modò Eclogas, sed insulsiſſimè, *παροδιὰς.*

Quarum prioris initium est,

Tityre, si toga calda tibi est, quo tegmine sagis? Sequentis,

Dic mihi Damata, cuium pecus? ànne Latin? Non, verum *Ægonis nostri sic rure loquuntur.*

Alius, recitante eo ex *Georgicis*, *Nudus ara, sere nudus,* subiecit, *habebis frigora, febrem.* In hoc autem Donati loco, pro *Paro quidam*, repositum hic est *παροδιὰς*, ex veteri codice. Locus enim ille ita in vulg. editionibus scriptus est, *In Bucolicis enim duas eclogas, sed insulsiſſimè, Paro quidam deridet, & sic peridendo incipit, Tityre, &c.*

A P O L L O

A M O E B A E V S.

Zoile ne carpas, laudant que Alternæ Camenæ

Carmina, vel methodo fac potiore tua.

DLXX.

MOIBAIA Græcè,
Alternæ Latine dicuntur
 illa carmina, in quibus
 successivè vna (litera,
 syllaba, dictio, pars) ne-
 gligitur, & alia legitur.
 Artem hanc ad Musas
 spectare, constat ex Ho-

meri Iliadum primo,

Pulchraq. dulcisonæ alternantes voce canebant.

Virgilio, Ecloga 3.

Alternis dicetis, amans alterna Camenæ.

Ovid.

Blanda quod alterno subfledunt carmina versu.

Et Garcilasso de la Vega, Ecloga 2.

Estaba el Himeneo allí pintado,

El diestro pie calzado en lazos de oro,

De Virgines un coro está cantando

Partidas, alternando, y respondiendo, &c.

[In aliquibus exemplatibus legitur *alter; an- do*, quod in idem recidit.] Et tandem Gon-
 gora veterum vestigiis insistent, Solitudine 1.
 dixit,

El lazo de ambos cuellos

Entre un lascivo enxambre iba de amores

Himeneo atundando

Mientras innoca su Deidad, alterna

De Zagalejas candidas voz tierna,

T de Garzones este accento blanda.

Et Solitudinis 2. vers. 731.

O quanta al peregrino el amebæ

Alterno canto dulce fue lisonja!

In promotione D. Henrici de Guzman ad
 Cardinalatum sylvia 2.

Darân de Babylonia al fuego entrando

Los maros de Sion, mas alternando

Hymnos sagrados, canticos divinos. &c.

Et in Panegyrico ad Ducem Lermæum,
 stroph. 7.

Con labio alterno aun oy el sacro rio

Besa el nombre en sus arboles granado.

Iterumque strophæ 56.

Mientras el culto de las Musas coro

Sueño le alterna dulce en pleídros de oro.

& alio præventus conceptu stroph. 65.

Astros de plata que en lucientes gyros

Batieron con alterno pie Zafros.

Alternando instrumentos, persuada,

O con el caducéo, o con la espada.

stroph. 75.

D. Garcia Salcedo Coronel in quodam Epi-
 talamio,

Duplicado el contento

Con dulce alterno canto. &c.

Et in alio iterum,

T en dulce alterno canto

Celebren immortales. &c.

Et quidem videretur Calliope alternativo

præsidere Parnasso, vnde in Cabalâ dixi,

Calliope alternos saltim modulabitur hymnos,

Plurima amæbas verba secando modo.

Multifariam alternatur scriptio. PER LITE-
 RAS, vt in hoc Lemmate videre est.

*Ecquis est maior Pater, & Patria nascentis
 promotor? [nonnō.]*

Hic, in ipsâmet interrogatione responso
 clauditor, iuxta hanc legem,

*Grammata cuncta rogant, respondens quinta
 petenti.*

quoniam si literas quintas colligamus, hoc
 est, omisso quatuor quintam quamlibet in-
 terlegamus, audiemus Apollinem Amœ-
 bæum dicentem IMPERATOR. & meritò sin-
 guli enim in suis Ditionibus Principes & Pri-
 motives sunt Patres: & quoniam Imperator
 est Principum Princeps, erit Patrum Pater.
 adeoq.

adeoq. Pater Optimus Maximus. Non solum maximus, sed etiam Optimus; tenetur enim ex officio Patriam lub se nascentem promovere.

Sicut in exemplo præcedenti literas rescriptimus, vt responsum habereamus, in sequenti decimas debeamus. Lemma summo ab Stephani Tabouronii cap. 13. videlicet.

Est ne hic Alvarus

Dux, iam pinus, iam prudens.

In quo, si invidia decimam quamquam literam dealeat, hanc sententiam relinquet.

Est ne hic avarus,

Dux impius aut imprudens.

PER SYLLABAS, etiam potest fieri Alternatio; considera sequens exemplum.

Quod est referas fardicum divinantibus Syds? Innav.]

Clauditor in Interrogatione Responsio, si enim quarta quæque syllaba sumatur, disceamus, quod syds, de quo agimus, est FERDINANDVS..

ET PER DICTIONIS tandem, & hoc melius; vt in sequenti exemplo videri potest.

Iteragebant aliquando nonnulli amici, & incidere in Arcem, opulentiam & divitem, cui præ foribus erat inscriptum,

Porta patens esto nulli claudaris honesto.

Et quia ingruerat iam nox, vt ibi hospitium quærent, quidam ex illis contendeat, &

Inscriptionem dispungebat, hoc modo,

Porta patens esto, nulli claudaris honesto.

alii, qui festinabant, & volebant adhuc vltierius progredi, aliter dispungebant: & inclementiam Arcis hac lectione insinuabant:

Porta patens esto nulli, claudaris honesto.

Sed & Titius, qui ingenio cæteros volebat antecellere, sic insit. [Huius Portæ Inscriptio ingeniosæ artis plena, jubet vt progrediamur. Est amœbæ, & respondet huic Lemmati n. v. n. v. hoc est, Non valet, valet, non valet. &c. Omisiss igitur dictionibus prima, tertia, & quinta, manebunt secunda, quarta, & sexta, quarum testimonio erit hæc Porta, PATENS NVLLI HONESTO. placuit omnibus amœbæ interpretatio, data à Titio, & progressi post mediam horam fugientem civitatem inierunt.

Eiusmodi carmina multa composui: nam apud Veteres frustra exempla quæreremus in re ipsis ignota. Facilitati consulitur, si interlegendæ literæ, syllabæ, aut dictiones, diverso charactere scribantur. Pono exemplum.

Quidquid erat metri conabar mente tueri:

Dicere nec placuit, Versus is asper erat.

In quo si legantur voces Romano charactere expressæ, & scriptæ gryphio aut cursivo omittantur, orietur hoc Pentametrum,

Quidquid conabar dicere, versus erat.

M V S A I. H I S P A N A.

DLXXI.

L A R O S A.

Romance alternativo por las letras mayusculas.

NCIPIO ab Idioma-
te patrio, quod libenti-
us scribo & lego, quàm
Latinum: tum ob rationem
generalem, quæ
suadet sermonem vni-
cuique vernaculum, no-
tiorum & gratiorum es-

se: tum ob specialem, quæ probat, multa Hispanice exprimi ingeniosè & acutè, quæ Latinè aut exponi non possunt, aut per circumloquia & ambages dicuntur. Vt ergo in aliis linguis te dirigere possis, hoc exemplum subiucio.

PVRPURA preciosa VISTE,
ANBARES dulces RISPIRA,
una PEQVEN ve la FLOR
ENtre esperanzas lasciva.

DELBYTOSO ofensa el PRADO
mayor SOBERBIA, que Midas
CON LA POMPA DE SVs glorias,
y ESTADOS de maravillas.

pero NVNCA se CONTINTA,
PORQUE siempre a MAS ASPIRA,
aunque DE SV esplendor VANO
el COLOR ES LA MENTIRA.

*CAMA sumptuosa DE CAMPO
el prado OFRESCE A SV ninfa;
Cuydadoſe, porque a vezes
CORTES EL CIELO LA mira.*

*QUANTO mas ENAMORADO
ENTRE el NECTAR, que es ſu vida,
nuevo ESPIRITU LA da,
y nuevo esplendor LA INSPIRA.*

*horrible al PONER SE EL SOL
Y ELLOS OFRESCE homiCiDa
la noche: la flor ſu LECHO
campo IVZGA de milicia.*

*yá mas PRUDENTE ſu CAMPO
or DEMA, BATALLA intima;
PORQUE pretende DE NOCHE
oſteNiar cON ſu luz diA.*

*Y con VALOR mas SEGVRO
ſe en CVBRE en SVS GLORIAS, cima
de VERDE carcel, dO encuenRa
aſſio ESTRECHO en ſi miſma.*

*OJAS PREVIENE en deſenſa
POR MIJOR ardid: y herida
de ſe ſu MURALLA ajada
rayos de ambares fulmina.*

*Y AVN APENAS de eſte modo
puede CONSERVAR ſu vida:
SERvirLa PVede ſu exemplo
paRa ſemOr de ſi miſma.*

Moncbamur in titulo majusculas ſeu capitales literas poſſe ſcõrſim interlegi; experiamur, quid tandem illæ dicent. & Muſam iterum audiamus.

LA FLOR.

*Purpura viſte, ambares respira,
Pequeña flor en deleytoſo prado,
Soberbia con la pompa de ſu eſtado,
Nunca contenta, porque a mas aspira.
De ſus vanos colores la mentira
Cama de campo ofreſce a ſu cuydado,
Cortès el cielo, quanto enamorado
Entre Nectar eſpiritu la inspira.
Poneſe el ſol, y el ofreſcido lecho
Iuzga prudente campo de batalla;
Porque de noche no ay valor ſeguro.
Cubre ſus glorias de verdor eſtrecho,
Ojas previene por mejor muralla,
Tann apenas conſerva ſu ſer puro.*

M V S A II. LATINA.

DLXXII.

ISPANICAM ſequitur
Muſa Latina, quæ alibi
præceſſit omninò. Obſervavit Amœbæorum
præcedentiũ ſyntaxin,
& imitabũda ſumit calamum, alternationeſq.
ſubſequentes ſcribit.

Poteſt per literas, ſyllabas, & dictiõnes
procedere: Exẽpla tu ſubſequentia cõſidera.

DE CHRISTO in Templo perditò.

PIRDIRTV atherci ALTI POTENS Moderator
Olympi

DOCTORES INTER Chriſtus HONORIFI-
CIOſ.

ERGO, qui inveniat DOCTOS legiſſy. peritos
Divina, inter eos INVENIT IPSE DEVM.

In hoc Tetraſtiſcho Muſa Amœbæum modu-
latur, & ipſa gubernatur hoc Lemmate:
Grammata Tu parvis neglectis magna reſumas.

quod, ſi præſtiteris, invenies duos verius ſequentes.

Perditur alſipotens Doctores inter honores:

Ergo qui doctos, invenit ipſe Deum.

Et, ſi carmine Hiſpano hunc conceptum ve-
limus exprimere, Tetraſtiſchum illud prius,
& poſterius Diſtiſchum, ad hoc Decaſtiſchum,
quod genus metri ab Authore Spinelio,
Spinelium vocatur, reducetur.

Perdiõſe entre los Doctores

Dios, y no ſuè maravilla,

Porque dõ pone ſu ſilla,

Alli ſe pierde de amores.

T pueſto, que ſus favores

Se hallan jamas con agravios,

(Pues de ignorancia reſabios

Eſtos ſon) perdido Dios,

No lo podreis hallar vos,

Si no vñſcáis a los Sabios.

Erat ad manus Satyra, in Sciẽtiarum Profeſſores ſcripta, inde contra Doctores & Eccleſiaſtiſcos ſcommata acutiora eruens, quod in templo Chriſtus & apud Doctores fuerit per-

perditus : quam tamen vt iniuriosam & minus necessariam omitto .

De Hispaniarum Rege
PHILIPPO.

SPIRITVS ÆTHERIVS (DE cuius SCEPTA
gVbernas

Munere) IN æterNO NUMINE præbet
opem .

Marte quidem VISTRO DE CoEPTis mū-
dVS ovantem

maiorem PROPRIQ; te quoque MARTE
CANIT .

astra superQ; POLVM DECEt aptVM
querere MVDVM

hic LICET immensū pondere , parvus
erat .

OMNIS HONORificis lauris locus atque
trophaeis ,

ESTque tuo eximio nomine terra mi-
nor .

GENS quamvis DEDERIT gazas , PELA-
GVsque pyropos ,

immensolque auri BELLICA TERRA glo-
bos

tunc POLVS : hæc si digna putant splen-
dore Philippi ,

FALLVNTVR SI QVIDEM munERA nulla
Satis

DIGNVS es obsequiis MAIORIBVS , omine
& ARIS ,

cū digna est pedibus NVLLA corona
TVIS .

QVANTVMVIS aliis lauri sint MAXIMA
DONA

cū herōum gestis fata SATIS faciunt .

SI FORSAN QVartus NacTOS DESCRIP-
SERIs orbes

DIGNVS HONORE tuos , terminus om-
nis abEst .

TERMINVS EST NVLLVS , siquidem armis
TVNC QVOQVE finis

nullus erit DECoris : PANIA semper
eRit .

Dura & difficilia tibi vidententur hæc carmi-
na , & ignorares vsū , ni te moneret istud
sapphicū .

Iunge maiores , reliquas omite

Literas ; illa resonante Morro

Termino nullo celebrare pergens

Gesta Philippi .

Hoc carminum cōtextu Musa latebat Amœ-
bzæ , & è latebris exiens , non solum mānēt
cultā , sed occultā : nam literæ capitales , si
cētant , dabunt hæc carmina .

Spiritus æthereus deceptorum nomine vestro ,

Deceptor proprio Marte canique Polus .

Deceptor vidit Mundum , licet omnis honores

Gens dederis , Pelagus , bellica Terra , Polus .

Falluntur , siquidem es dignus maioribus aris ,

Nulla tuis (quamvis maxima) dona satis .

Si forsam quanto descripsi dignus honore es ,

(Terminus est nullus) tunc quoque decipiar .

Et quid , quæso , significant hæc carmina . ?

Steganographica sunt , & clavi indigent . Ar-
tem Amœbzæ clarè tradunt , at sensum
obscurum præferunt , sed tempori , quo con-
dita fuerunt , accommodat . Quotique cla-
vim tradere placeat , hæc Hispanica carmina
iuvare meum Lectorem poterunt .

Quando engañado mi intencion engaño ,

Engañame el valor el sentimiento ,

Puesto que por engaño el pensamiento ,

Emprendo tanto bien con tanto engaño .

Puede tener en este engaño dño ,

Que si con el engaño me sustento ,

Ay en el desengaño derrimento ,

T así engño mi mismo desengano .

Engaño fue , pues por engaño quise

Desengañar a todo el universo ,

Que en vuestro nombre tanto se engañaba .

T así desengañado de lo que bize ,

Sin engaño conozco , que mi verso

Es engaño , que aquello que pensaba ,

Pueda emprender , así por desengaño ,

Pido solo perdon de tanto engaño .

Magno enim Dei beneficium Hispaniæ con-
cessus est Philippus IV. cognomento Ma-
gnus : & quidem tam magnus pietate & vir-
tute , vt decipiatur Apollo licet eruditissi-
mus , qui velit illum dignis laudibus conce-
lebrare , decipiarque etiam ego si innume-
rabiles eius prerogativas velim tenui versu
complecti .

Ratio conficiendi Disticha .

Feci non pauca , Hexametra , quæ Musa
Alterna verteret in Pentametra : & vte-
bar hac lege .

(-tr-v)-v-(u)-u-(u)-[u]-[u]-[u] .

Quæ non solum pronunciat , quantæ , &
quo ordine syllabæ ponendæ sunt , sed iubet ,
vt omnes quæ clauduntur parenthesis rotun-
dā : videlicet () scribantur determinato ali-
quo characterum genere : & quæ quadratā ,
alio diverso : & quæ extra sunt , alio distincto ,
vt bene à cæteris distingui possint . Sit loco
exempli hoc carmen ,

Cœli potentis Olympus honos eris altus
ATLANTIS .

K est

est hexametrum ; & , si legas prius diſtiones Romano (rotundo) charactere ſcriptas , & deinde ſcriptas Gryphio (ſeu curſivo) profeſſes hoc Penamettum :

Si coelipotentis honos altus Olympus erit.

Si contraria lex placeat : veliſque Pentametra condere , quæ in Hexametra tranſeant , hi numeri ſervandi ſunt .

(- - -) - - (-) - - (- - -)

quibus correſpondent hæ voces .

I. IV. II. V. III.

Auricomæ æternus veſtit honore ſacros .
quæ Pentametrum verſum conſtituunt : & , ſi ſubefſe jubcantur Alternativæ Muſæ imperio , dabunt iſtud Hexametrum .

Auricomæ veſtit ſacros æternus honore .
ex his duobus fieri poſſunt Diſticha , arque ideò Tetraſticha , de quibus nonnulla ſubſcribo .

Ratio conſciendi Tetraſticha .

CVM eſſem adoleſcens Salmanticæ , Theſes Theologicas Angelico Doctori conſecravi , & præfixi hæc Tetraſticha , quæ fuerunt à multis laudata , & apud aliquos , ut nova omnia ſolent , admirationem & applauſum meruerunt . Ea ſubjicio .

DOCTORI ANGELICO .

Cæleſti auſpicio Thoma ſecreta recludis

Mente potens decoras , & decorata colis .

Propago Inſignis Doctōris Dogmata : Mūdus

Pectine ſcripta Patrū , CARMINE facta canar .

Tu Lycæi Angelico Thoma ſplēdore repleſti .

Laude Scholas celebri , Sol fover orbe novus

Reſſexo Eximiiū te & cātat carmine Tellus ,

Et tua concelebras dicta SACRATA Polus .

Euterpe ecce tua eſt radius redimita trigrādii ,

Chara Theſis Sophia , dū ſuper aſtra volas .

Rerra dā ē terris illuſtris Numine ſurgit ,

Sed tua multipotens lingua , MANVSQ; regit .

Europe accumular lauros , monumēta ſacrauit

Fanſta tibi , pharetras Mars litat , aſtra dicat .

Supremo Empyreum Doctōri ſydera cœlum

Fulgida templa ſolū ſerta totuſq; parat .

Nāq; Tibi innumeris titulis doctrina reſulget

Fertigidiū , tenebras vī manifesta movet .

Sacrato exſurgit vitæ laus , Nomine Divos

Vt ſua perpetuo Fama NITORE colat .

Noſtra tibi Eximio hæret mens , Vir Magne ;

ſacrantur

Dogmata noſtra Tibi ; Mars facer arma dedit .

Sacravi ingenium ; parvæ hæc , ſed munera

dans hæc

Creſcit in obſequio LAVDAT ; & augeſ

Amor .

Tres charactere formas in his reperiuntur Tetraſtichis : Romana ſeu rotunda , Gryphia ſeu curſiva , & capitalis , ſeu majuscula . Ergo , vel lege ſolas diſtiones Romanas , vel ſolas curſivas , vel ſolas capitales ; & reperiēs ſenſum verſumque , ut carmina ſequentia pollicentur ?

Perlege cuiuſvis ſpeciei grammata : quævis

Illorum ſpecies Thoma modulabitur acta ,

Laudabit ſcripta , & calami miracula dicet .

Periclitemur igitur , an noſtra Muſa ſtet promiſſis . Incipiamus à diſtione curſivo charactere ſcriptis , & illas ſeorſim colligamus .

Cæleſti Thoma recludis mente decoras ,

Et colis inſignis Dogmata ſcripta Patrū .

Tu Lycæum Thoma repleſti laude celebri :

Sol novus eximium carmine concelebras .

Euterpe , radius Trigrandis , chara Sophia ,

(Dum volas ē terris Numine multipotens

Europe) lauros ſacrauit fanſta ; pharetras

Mars dicat , Empyreum Sydera , templa ſolū .

Namq; tibi titulis reſulget , fertque , tenēoras

Vī movet : exſurgit nomine perpetuo .

Noſtra Tibi hæret Mens : ſacrantur Dogmata

noſtra :

Mars dedit ingenium , munera & augeſ

Amor .

Recognoſcamus etiā diſtiones ſcriptas charactere rotundo ſeu Romano , & videamus qualem ipſæ ſenſum & metrum exhibeant

Auſpicio ſecreta potens decorata propago

Doctōris Mundus pectine facta canat .

Angelico ſplēdore ſcholas fover orbe reſſexo

Te cantat Tellus , & tua dicta Polus .

Ecce tua eſt redimita Theſis : ſuper aſtra re-

tracta

Illuſtris ſurgit , ſed tua lingua regit .

Accumulat monumenta : tibi litat aſtra ſu-

premo

Doctōri Cœlum : fulgida ſerta parat .

Innumeris Doctrina diem maniſeſta ſacratos

(Vitæ laus) Divos ut ſua fama colat .

Eximio , Vir magne , Tibi facer arma ſacraui :

Parva hæc , ſed dās hæc , creſcit in obſequio .

Denique , ſi omiſſis Romanis Gryphiſque ,

diſtiones illæ ſolæ , quæ maiuſculis ſunt literis

expreſſe legantur , invenientur hæc verba ,

CARMINE TE SACRATA MANVSQ; , PO-

LVSQ; NITORE ,

LAVDAT (Apollo molo te celebrare poteſt .)

HÆC Tetraſtichā poſtulare videntur , ut

numeros & leges ſubiiciamus , quas

qui ſervet , in eorum compoſitione non poſſit

errare , vel falliſſi Vtar notis , ut ſoleo . vel v , ſi-

gni-

*Multa uno verbo dixerim, non ego pluribus ad-
versus Te, qui in Verbo Divino omnia capis. Sed
quia tota tua vita Virtus fuit amebaa; pro DEO
& Fide Catholica, pro Domo Austriaca, & Cæ-
sare, pro Regno & Vrbe Agens & Patiens; pa-
tere, ut nosse ament alterna Camœnæ, & qui
nolumus plura, saltem eadem alternatim & sal-
tim resumamus. Romanas notas interlego, & ajo;
Empyreojā nate Comes, pugil arma sacravi.
Nil hoc; sed magna hoc claudit i obsequio:
Cæteras recolligo & subiicio i*

*Ecce Tibi rursus sacrantur Dogmata nostra:
Mēs dabit Ingeniū, Munera Magnus Amor.
Mentem igitur, Amoremq; loco muneris offero, de-
cederet enim triumphanti in calis Spiritui munera
offerre materialia: & quia Te immediatē nō li-
cet alloqui, Te post mortem viventem in Filijs su-
spicio, & me Tibi, Ipsiq; summa animi demissione
devoeo. Mortuus es; at tamen quasi non es
mortuus, similes enim reliquisti Tibi post Te.
[Eccl. 30. 4.] Adeoq; illis hoc est Tibi, videlicet Ti-
bi hoc est, illis devotus. ut sciat is etiam ad Animos
se extendere vestram auctoritatem, meum ego hic
expressum Theobus, huic impressum Tabella, nomi-
ne Mousserratensis omnia, in Templo merna-
tatis, Vestri nominis Aris appendo.*

DLXXIV.

Etiam hæc Pragæ vīsa sunt Carmina in-
geniosa & curiosa, & vt illa imitari pos-
sis, indiges Artis penitiorē notitiā; hanc Re-
gulæ præmissæ dederunt, & augebunt exem-
pla, quæ subseribo.

A M O E B Æ V M.

Ad Deiparam.

*Iustitiæ Ætherea Speculum: Regina: sacra-
ti Fœderis Arca: Domus: Lux pia: Turris: Ebur.
Atlantē Anglicū circumdas candida Princeps:
Stella Polum CINGIS corpore, amore capis.
Vnde, si legantur characteres Romani, repe-
ritur hoc Distichum:*

*Iustitiæ Speculum: sacra- ti Fœderis Arca:
Lux: Ebur Anglicū: cādida Stella Polūm.
Si autem cursivi, hoc;
Ætherea Regina Domus: pia Turris: Atlantem
Circumdas Princeps corpore, amore capis.*

A M O E B Æ V M.

Ad eamdem.

*Solatī æterni causas Lux pura recludis,
Mater amāda Deū Dux mea: dulcis Amor.
Eoi Empyreī Sol: ornas Sydera, Cælum
Corde tenes MYNDVM lucis honore beas.
Et si interlegamus dictiones scriptas charac-
tero Romano, exprimemus nostram devotio-
nem hoc Disticho;
Æterni Lux pura Dei: mea dulcis Eoi
Sol ornas: Cælum lucis honore beas.
Si verò cursivas resumamus,
Solatī causas recludis Mater amanda i
Dux: Amor: Empyreī Sydera corde tenes.*

A M O E B Æ V M.

Ad eamdem.

*Auxilium es Mundo: vitæ dulcedo flagrantis:
Fulgida Stella: Decor: Spes benedicta: Favor.
Supremi & Regis Mater, quam denique multo
Gnatus amore beat, SEMPER amore potens.
Ergo characterem à characterē distinguen-
tes, alternando dictiones diversos affectus
exprimemus. Si Romanas literas pronuncie-
mus, hunc;*

*Auxilium vitæ flagrantis: fulgida Stella:
Spes: Favor: & Regis deniq; amore potēs.
Hunc autem, si literas cursivas sumamus:
Es Mundo dulcedo: decor: benedicta Supremi
Mater, quam multo Gnatus amore beat.*

*In singulis Tetra- stichis abundat vna di-
ctio, quæ scripta characterē majuscule: er-
go vel eam potes negligere, aut plura Tetra-
sticha conformando, multiplicare, vt eam ten
constituere possit. Sed de hoc nu. 572. §. Deet.*

MVSA III. HETEROGENEA

DLXXV.

M N I A exempla, quæ dedimus, sibi vendicavit Elegia: & Ideæ omnes conformaverunt Elegiacos versus, qui alios etiā Elegiacos parerent. Placet varietas, & idcō jubebo Elegiacis, quod Hexametra parturiant, & Sapphica. Et quia ad manum mihi modo est Officium, de S. Victore, compositum à D. Bernardo, summam calamum, & melleum meum Doctorum alloquar istis verbis.

Martyris amplificas laurum Bernarde decoras

Vulnera agona melo scribis ET HISTORIAM.

Inceptis pia Virgo favet, fovet oreque dulci

Martyris exubias Fama decora canet.

Offa colit Mundus LAUDAT Mens sydera: dotes

Laude sacratas NVNC PLVRIMA TYRBA

LEGET.

Recognosco, quæ scripsi, & quia triplici characterum genere sum vsus, dictiones cursivo expressas diligenter exscribo.

Martyris laurum decoras, agona
Scribis (inceptis favet) ore dulci.
Martyris fama canet offa Mundus,
Sydera dotes.

Venio ad Romanas; hoc est, ad illas, quæ rotundo characterē scriptæ.

Amplificas Bernarde melo, pia Virgo fovetque
Exubias, decorā colit & mens laude sacratas.

Remanet ne aliquid? Sunt nonnullæ dictiones masculculis, quas vocant, depictas literis. Illas seorsim repono.

Vulnera ET HISTORIAM LAUDAT NVNC
PLVRIMA TYRBA.

Supereſt dictio *Leges*, quæ habet primam syllabam indifferenrem, poterit enim aut à *lego*. *is*. aut à *lego*. *us*. deduci. & sic dare initium novo cuicumq. carmini. Exemplum recognosce, & attentè considera, Ideam suppono.

(i-vv)-w-i(-v)-w-(v-v)
[i-vv](v-v)v-(v-v)[v-v-v]
(-v)-w-(v-vv),vv-(v)que(-v)-
(i-vv)-w-(-v),vov(vv)
(-v),vv,(-v),[vv]-(-vv)
-vv-[-][v-vv]

Commata aut puncta significant consonantes, vt superius num. 572. *S. Hac*, adnotavimus: interim hoc monendus est author, sæpè posse ex fine vnius dictionis ad initium alterius impunè consonantem transferri. Cōsultò dixi *sæpè*, non *semper*, ne Philomusus temerè hac licentiā abutatur, sed examinet, an in recurſu aut occurſu aliarum dictionum mutatio consonantis impediatur.

Carmina Heterogenea.

DLXXVI.

Etiam per recurſum oriuntur varia genera carminum, vt videre est in exemplo sequenti.

Lucifer clarus decoras honore
Nos: lyra: Eoa cèlebras cora:
Africa illustris tenebras, Olympum
Lumine comis.

Ecce ob oculos habes Sapphicum, in quo sunt dictiones Romanis, Gryphiis, & Matrusculis scriptæ characteribus: primæ currunt, & secundæ recurrunt. Romanæ dant hoc carmen:

Clarus honore lyra: cèlebras Illustris,
Olympum.

Cursivæ restituit, & motu suo retrogrado:

Comis tenebras Africa,
Coræ Eoa nos decoras Lucifer.

Si placeat hæc imitari Carmina, poteris hoc diagrammate dirigi.

(i-vv)-v-(v-v)v-v
(v),v-(v-v):vv-(-v-v)
(i-v)-v-(v-v)v-v:
[i-vv](-v-v)

Remanſit dictio vnica in Adonio, quæ posset com-

complexe integrum carmen, si quinque eius-
modi Tetraſtica componerentur. Pono il-
lorum Adonia.

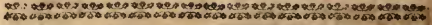
(i-vv)(-v-)
(-o)(o-)
(-v)(o-v)

CULMINA *montis*,
Quando RECLAMANT
Nomen ATLANTIS,

(-v)(-v) Scandis
(-v)(-v) Gnatu

AGRESTIS
ATHLETÆ.

Ex quibus, si diſtiones capitali charactere
ſcriptas auſeras, hoc adquies Hexametrum.
CULMINA RECLAMANT ATLANTIS AGRE-
STIS ATHLETÆ.

MVSA IV. RETROGRADA.

DLXXVII.

NITIVM ſumam ab
ideâ: & quod illa faci-
lior & brevior ſit, eò
erit majori laude di-
gna. Conſidera ſequen-
tes apices:

(i-vv),-vv-i(-v-),-vv
(-v-),-vv

(-v-),-vv(-v-),-vv

Hæc Amœbzorum retrocurrentium forma:
cui, ſi materiam adjunxeris, hoc conforma-
bis diſtichum. Ad Maximum.

I 9 II 8 III
Carmine Coelicolas feſtivo, Maxime, Divos
Landare Æthereos venimus Orbicolæ,
IV 7 V 6

Quod legetur hoc modo. [A diſtione *Carmi-
ne*, quæ prima & curſiva eſt, omnes curſivas
recto ordine interlegito: & à diſtione (Orbi-
colæ) quæ vltima & rotunda eſt, retrogrediens
ſumes omnes rotundo expreſſas charactere,
quas in directione intermiſeras:] Iuvaberis
numeris: Latinis, vt habeas Hexametrum:
Arabiciſ verò, vt Pentametrum. Videlicet.

Carmine feſtivo Divos landare venimus

Orbicolæ Æthereos Maxime Coelicolas.
Dedit noſtra Muſa Retrograda, ideam alter-
nativam, quæ eunti daret Hexametrum, & re-
deunti Pentametrum: at modò contrà, vult à
retrogreſſu exordium ſumere:

(o-v),-i(-v),-v(-o-)
,-vv(-v-),(-vv),-vv

Et juxta hanc ideam multa potuerunt con-
formari carmina: & inter ipſa à nobis propo-
nuntur hoc.

V 6 IV 7 III
Atlantis valles montis metimur Arleia
Curribus audaces culminis alta pede.
8 II 9 10

Numeri te poterunt dirigere: Romani, vt in-
venias Hexametrum: Arabici, vt Pentame-
trum: ſi enim illos ſequaris, interleges etiam
hoc: Diſtichum:

Culminis audaces Arleia montis Atlantis

Valles metimur curribus, alta pede.

Hujus Amœbzæ idea plurimum diſſert à præ-
cedenti, vt comparationem inſtituenti patebit.

Neuter ex hiſ modis continuari pote-
rit per plura carmina: ſi enim alter per plura
promoveretur, haberet Leſtor plura Hexa-
metra ſimul in progreſſu, & plura Pentame-
tra ſimul in regreſſu, aut contrà, quod in Re-
gulas Artis Metricæ impingeret. Ergo, vt lō-
gius excurrere poſſit Poëta, debet conformare
Tetraſtica, vtramq. ideam artiſcioſè
conneſtendo. Illa Canones ſequentes exhi-
bent.

(i-vv),-vv-i(-v-),-vv(-v-)
(-v-),-vv(-v-),-vv
o-v,(-v-),-v(-v-),-v(-v-)
(-vv),-vv(-v-),-vv(-v-)

Et ad hos elimavi Inſcriptionem Altaris, in
quo erant ſeptemdecim Sanctorum ſtatuae,
quas iuſſit componi devotio. Hoc erat Tetra-
ſtichum inſculptum marmoris.

Vrſula, Chryſologus, Bernardus, Barbata,
Petrus,

Thereſa, Ambroſius, Simeon, Aurclia.

Vbaldus, Paulus, Proſper, Franciſcus, Hu-
bertus,

Lucius, æternant coelitus Agna, Leo.

In quo, ſi reſiliences legamus prius Romano,
& poſteà legamus directè diſtiones curſivo
charactere expreſſas, reperiemus hæc Diſti-
cha:

Cælitus æternat Hubertus, Proſper, Vbaldus,
Aurclia, Ambroſius, Barbata, Chryſologus.
Vrſula, Bernardus, Petrus, Thereſa, Simeon,
Paulus, Franciſcus, Lucius, Agna, Leo.

NOTA. Diſtio penultima primi Pentame-

tri est, (oov,) & quando postulat duas primas indifferentes, sufficit, si ex (-vv,) possit transire in (v-v,) nec deerunt voces, quæ huic mensu-

ræ respondeant, nam *Venimus, Ligeris, Videris,* &c. transeunt ad alia tempora & quantitatem, ut cum dicimus, *Venimus, Legēris, Vidēris.* &c.

A P O L L O

THAVMATVRGVVS.

Vocibus & numeris miracula patrat Apollo:

Ergo admireris, quæ imitari Zoile nescis.

¶ D LXXVIII.

VÆ Parnassi dicuntur Numina, suam metricam divinitatem, à Poëtarum prodigâ devotione susceptam in antequæ tenere nequeunt, nisi patrent miracula. Hanc ob rem, hæc pauca folia

scribo, in quibus multa supra communem Parnassi usum reperies; dabunt enim modum pervium & facilem, ut carmina docta & culta quis condatur, etsi Profodiz, imò Latini Idiomatis institutiones nesciat. Te alloquor, Philomuse doctissime: sic inquam.

IN nova fert animus mutatas dicere mentes
Ingenia: inceptis (qui perficis) ipse faveto;
Dulcis Apollo, Pater Musarum, illustris Ephæbe;
Nomine de cuius videris, volog. sorores
Castalias dici Musas, nam nomine Hebræo
Te Mundus Morsu cognoscit, te quoq. Morsus
Nuncupat, indigitat, recolis, veneratur, adorat.
Ante chorum dulcem, Parnassiq. ante Camænas
Unus eras toto Metrorum vultus in orbe,
Quem dixere Chaos, rudis indigestaq. moles.
Nec quidquid nisi carmen iners, congestaq. codæ
Non bene junctarum remanebant semina vocū.
Nullus adhuc verbis radios spargebat Apollo,
Nullus adhuc doctas monstrabat Pegæus undas,
Nulla & Castalides formabant organa cannis.
Lucis ægens erat Numerus, splendore Poësis
Fulgēbat nondum: nulli sua forma manebat.

Obstatq. aliis aliud, quia corpore in uno (nls,
Disticha pugnabāt Trimetris, & Sapphica Ado-
lambica Pensametricis, necnon Anapaestica lābis.
Confusa fuerant mensura, Metra cothurno
Nobiliora, pedes nec conformare valebant.
Plurima Spondens reliquis spondebat, lambus
Non poterat sufferre moras: produlsa Molosso
Vox adridebat, Tribracho brevis. Omnia i orbe,
Sed rudore modo, quæ postea aperiā videmus,
Ambages inter dubia sub luce latebant.

Ast novus has umbras hodie concinnat Apollo,
Atq. novas veteri renovas sub imagine formas
Metrorum, Musisq. jubet caligine ex ipsa
Quis montem illustrare quæat, producere lucem.

Novum nostrum Parnassum, Amice Le-
ctor, viderunt multi, intellexere pauci; interim
universi Labyrinthos laudarunt; desideran-
tes, ut ad faciliorem methodum multa redu-
cerentur: trementur enim Philomusi, eum tot
characterulos & apicēs in Ideis carminum
conspicantur.

Respondeo Metametricam nostram esse
perviam & facilem, ut sit difficilis, quid in-
de deo illa dignior, ut à sublimibus ingeniis
petra ætetur. Ovidius lib. 3. Tristium.

In causa facili cavis licet esse deserto,

Et minima vires frangere quassa valent.

Sabrare est arces & stantia mania virtus,

Quilibet ignavi præcipitata premunt.

Mortuo leoni & lepores insultant; & labantia
vel ignavi deiciunt: constantia fortes. Ergo,
si sit nostra Metametrica difficilis, obscura,
impervia, animos generosos ipsamet invita-
bit obscuritas, & brevi tempore cedit labo ri

& studio, eritque clara. Lucretius libr. 2.
de naturâ rerum.

*Sed nequam facilis res ulla est, quin ea primum
Difficilis.*

Quidquid autem de cæteris Parnassis sit, in
hoc summa reperietur facilitas, est enim
Thaumaturgus, hoc est, miraculosus, & in-

tra mediam horam docebit quemcumque
analphabeticum puellum carmina (Græca,
Latina, &c.) bona & curiosa, summâ faci-
litate, summâ securitate confirmare. Progre-
diamur, videamusque, quid Musæ Prodigio-
sæ nos docent.

M V S A I. M A T E R I A L I S. S E V S P E C V L A T I V A.

DLXXIX.

ÆC Castalia præparat
aliqua Tempe, in qui-
bus arcolas florum, &
sylvas vocabulorū ha-
beat, quæ possit sorori
sux subministrare, vt
prodigia patret, quæ
promissimus. Diagram-

mata subsequētia considera. Septem sunt:
& plura aut etiam pauciora exhibere potui-
mus, at numerum hunc sacrum secuti, se-
ptem hæc esse sufficientia putavimus.

PRIMUM humanam vitam respicit labori-
bus & miserijs plenam: vnde appositè Ho-
ratiū libr. 1. serm. Satyr. 8.

Nil sine magno

Visa labore dedit mortalibus.

Antequam illud conformarem, legeram Te-
rentium in Adelph. scitè dicentem.

Ita visa est hominum, quasi cum ludas resseris:

*Si illud, quod maximè opus est, jactu non cadis,
Illud, quod occidis foris, id arte vs corrigas.*

Hanc ob rem jubeo, vt prudentiam cum
fortuna metiaris, & interrogo, *Quod visa se-
steris iter: vias aperio, & pericula expono.*

SECUNDVM encomiasticum est, & cum He-
roem aliquem laudare velis, servire poterit.

TERTIVM eodem respicit, sed majori ar-
te & ingenio, exhibet enim Disticha resilientia à Pentametro.

QUARTVM proderit, cum liber aliquis, qui
in novam lucem editur, fuerit laudandus.

QUINTVM variâ proponit vbertate verbo-
rum Epistolium Distichum ad Amicum.

SEXTVM Poetæ veteris (Virgilij, vt credi-
tur) hemistichium. *Dum dubitas &c.* in cu-
fuscumque Principis felicissimâ genethliâ
edisserit.

SEPTIMVM tandem familiarem ad amicum
Epistolam numeris metricis expressam con-
tinet.

			4			8		
DIAGRAMMA
PRIMUM.
De Vitâ Humanâ.
<i>Artha via est, oera que ducit
ad altera vita,
Nec recipis carnis gau-
dia mentis iter.
Amplis incedis spaciis terrene
voluptas,
Angustus viras transire,
celsa petis.</i>			a n	tenèbris	1	a n	cerne, remotos	
			b o	tumultu	2	b o	cerne, repositos	
			c p	timore	3	c p	fata maligna	
			d q	dolore	4	d q	duraq. fata	
			e r	dolosis	5	e r	sæpe loclestos	
			f s	scelestis	6	f s	si peregrinos	
			g t	malignis	7	g t	si cæsa fata	
			h n	furore	8	h n	dura pericla	
			i x	periclis	9	i x	sæpe inimicos	
			l y	chimæris	10	l y	cerne, Penares	
			m z	tremore	11	m z	Cæsaris aulæ	
5.1			5.5			5.9		
1	a n	Quod vitæ	1	a n	sunt fora,	1	a n	Cura domus
2	b o	Quid Mundi	2	b o	Omnia!	2	b o	Ipsa domus
3	c p	Qui Terræ	3	c p	sint loca	3	c p	tota domus
4	d q	Quale (refer)	4	d q	Dulcia,	4	d q	multa domus
5	e r	Quale (rogo)	5	e r	suavia,	5	e r	Infanus
6	f s	Dic mihi: quod	6	f s	Prospera,	6	f s	Inprudens
7	g t	Quod viuens	7	g t	Plurima,	7	g t	Et doctus
8	h n	Ambigo, quod	8	h n	Atria,	8	h n	Inspiciens
9	i x	quale equidem	9	i x	Terrea	9	i x	Et sapiens
10	l y	quod dubitans	10	l y	Est fors	10	l y	Publica res
11	m z	Quod tandem	11	m z	Est fors.	11	m z	Plebs præceps
2			6			10		
1	a n	seclâris iter?	1	a n	si dubiis	1	a n	repetit,
2	b o	sumemus iter?	2	b o	si fatis	2	b o	similat,
3	c p	carpemus iter?	3	c p	fortunâ	3	c p	peragit,
4	d q	peragemus iter?	4	d q	si miserè	4	d q	peramat,
5	e r	seclâmur iter?	5	e r	si miseris	5	e r	cupiit,
6	f s	versamus iter?	6	f s	sorte malâ	6	f s	laudat,
7	g t	nunc seclâtor iter?	7	g t	si ambiguus	7	g t	plaudit,
8	h n	seclâbor iter?	8	h n	si semper	8	h n	sequitur,
9	i x	nunc carpis iter?	9	i x	si curis	9	i x	celebrat,
10	l y	nunc sumis iter?	10	l y	si rebus	10	l y	repetit,
11	m z	sum acturus iter?	11	m z	si technis	11	m z	spemit,
3			7			11		
1	a n	si coeca	1	a n	gens anxia,	1	a n	viventem
2	b o	confusa	2	b o	terra anxia,	2	b o	dominantem
3	c p	turbata	3	c p	mens anxia,	3	c p	cursorem
4	d q	conmota	4	d q	cura anxia,	4	d q	Rectorem
5	e r	si obliqua	5	e r	vita anxia,	5	e r	bellantem
6	f s	si plena	6	f s	studia anxia,	6	f s	mercantem
7	g t	si aduersa	7	g t	sors anxia,	7	g t	mortales
8	h n	si obuersa	8	h n	domus anxia,	8	h n	dominantes
9	i x	si obscura	9	i x	domus obruta,	9	i x	viuentes
10	l y	resoluta	10	l y	mens credula,	10	l y	mercantes
11	m z	permixta	11	m z	vita obvia,	11	m z	bellantes

12			10			20		
1	a n	si abdita	1	a n	si tristis	1	a n	orbicolam
2	b o	si nova	2	b o	lachrymabilè	2	b o	agricolam
3	c p	si fera	3	c p	si plurima	3	c p	orbivagum
4	d q	si efera	4	d q	si informis	4	d q	agrivagum
5	e r	si induta	5	e r	si inmanis	5	e r	agnigenam
6	f s	si addita	6	f s	si turpis	6	f s	vndivagum
7	g t	plurima	7	g t	si infomnis	7	g t	orbigenam
8	h n	perdita	8	h n	si fortis	8	h n	iude virum
9	i x	maxima	9	i x	si maxima	9	i x	vade viros
10	l y	duraq.	10	l y	si maximè	10	l y	hinc homines
11	m z	scetaq.	11	m z	deformis	11	m z	audaces
13			17			2		
1	a n	semper	1	a n	egeſtas	1	a n	mare
2	b o	vaſtè	2	b o	Athena	2	b o	dein
3	c p	multum	3	c p	imago	3	c p	poſt
4	d q	iniquè	4	d q	oliva	4	d q	citò
5	e r	ab alto	5	e r	ablecta	5	e r	brevè
6	f s	ab aſtris	6	f s	abyſſus	6	f s	malè
7	g t	in ævum	7	g t	adelphe	7	g t	poſt
8	h n	in orbe	8	h n	adoxa	8	h n	mala
9	i x	in vrbe	9	i x	agalma	9	i x	dehinc
10	l y	ibidem	10	l y	agea	10	l y	fat
11	m z	vbiq.	11	m z	aglaſpis	11	m z	jam
5.14			5.18			21		
1	a n	damna nocent;	1	a n	ſi torquet	1	a n	nauticus
2	b o	fata manent;	2	b o	ſi lacerat	2	b o	ponticus
3	c p	fors remanet;	3	c p	ſi incuſat	3	c p	nercus
4	d q	mors remanet;	4	d q	ſi exurit	4	d q	nericus
5	e r	lis remanet;	5	e r	ſi perdit	5	e r	liquidus
6	f s	Fata nocent;	6	f s	Vrget ſi	6	f s	Tethyos
7	g t	Damna agitant;	7	g t	torquet	7	g t	Naiados
8	h n	fors torquet;	8	h n	ſi vexat	8	h n	maximus
9	i x	Damna manent;	9	i x	ſi exagitat	9	i x	naufragus
10	l y	fors vexat;	10	l y	ſi turbat	10	l y	corrutus
11	m z	Damna vehunt;	11	m z	ſi ineubat	11	m z	ſpumiger
15			19			23		
1	a n	ceſſaſſe vetat	1	a n	dolor	1	a n	error
2	b o	fugiſſe vetat	2	b o	cura	2	b o	ardor
3	c p	ſubiſſe facit	3	c p	pœna	3	c p	ordo
4	d q	ſupereſſe vetat	4	d q	ſalx	4	d q	aufus
5	e r	perſiſſe facit	5	e r	nox	5	e r	aſtus
6	f s	pia fata vetat	6	f s	labor	6	f s	orbis
7	g t	meliora vetat	7	g t	vita	7	g t	enſis
8	h n	ceſſare vetat	8	h n	ſtudio	8	h n	horror
9	i x	pejora addit	9	i x	fors	9	i x	agger
10	l y	damna adiungit	10	l y	fors	10	l y	ales
11	m z	iungitq. dolos	11	m z	labor	11	m z	algor

S. 24			28			32		
1	a n	distorquet	1	a n	poenazq.	1	a n	coeca maritis
2	b o	disturbat	2	b o	euraq.	2	b o	multa maritis
3	c p	disperdit	3	c p	casusq.	3	c p	conjugi iniqua
4	d q	exurit	4	d q	culpazq.	4	d q	conjugem adurens
5	e r	inmutat	5	e r	lapsusq.	5	e r	fessa maritis
6	f s	infamat,	6	f s	pennazq.	6	f s	vana maritis
7	g t	conturbat	7	g t	gentesq.	7	g t	nata maritis
8	h u	infirmat	8	h u	fortesq.	8	n u	questi maritos.
9	i x	dispergit	9	i x	lauriq.	9	i x	lesse maritos
10	l y	sejungit	10	l y	palmazq.	10	l y	magna maritis
11	m z	dis, un gis	11	m z	reliquiq.	11	m z	crebra maritis

25			S. 29			S. 33		
1	a n	leves	1	a n	pro coelibe	1	a n	sanguineum
2	b o	agiles	2	b o	& coelibe	2	b o	horrisonum
3	c p	dolent	3	c p	sine coelibe	3	c p	belligerum
4	d q	manent	4	d q	eum coelibe	4	d q	terrisonum
5	e r	fugant	5	e r	e coelibe	5	e r	Majugenæ
6	f s	timent	6	f s	in coelibe	6	f s	Atrocis
7	g t	tremant	7	g t	ex coelibe	7	g t	Audacis
8	h u	graves	8	h u	à coelibe	8	h u	sanguinei
9	i x	audent	9	i x	præ coelibe	9	i x	belligeri
10	l y	abeunt	10	l y	sub coelibe	10	l y	castra feri
11	m z	adimunt	11	m z	in coelibe	11	m z	Bellantes

26			30			34		
1	a n	more	1	a n	Et gravior	1	a n	si Martis honos,
2	b o	vitâ	2	b o	Durior &	2	b o	si Martis honor,
3	c p	motu	3	c p	Et pejor	3	c p	si insigne Ducis,
4	d q	gressu	4	d q	scævior &	4	d q	si insigne Dei,
5	e r	vestu	5	e r	tristior &	5	e r	si stemma viri,
6	f s	mensâ	6	f s	curpior &	6	f s	si stemma Ducis,
7	g t	mente	7	g t	dura magis	7	g t	si fulmen ovat,
8	h u	corde	8	h u	scæva magis	8	h u	si Martis opus,
9	i x	linguâ	9	i x	molesta &	9	i x	si fulgur adit,
10	y	honore	10	l y	dura subest	10	l y	si nomen ovat,
11	m z	amore	11	m z	multa subest	11	m z	si jam omen ovat,

27			31			35		
1	n	timidis	1	a n	vigilantia	1	a n	si inmania
2	o	locis	2	b o	cura aspera	2	b o	si illustria
3	p	gravibus	3	c p	dominatio	3	c p	si tristitia
4	q	tedulis	4	d q	speculatio	4	d q	fatalia
5	r	propriis	5	e r	tractatio	5	e r	si bellica
6	f s	dubis	6	f s	dulcedo	6	f s	si turpia
7	g t	crebrò	7	g t	nephritis	7	g t	si insignia
8	h u	sedulò	8	h u	custodia	8	h u	si atrocia
9	i x	cautis	9	i x	moderatio	9	i x	mortalia
10	l y	multis	10	l y	patientia	10	l y	peregrinaq.
11	m z	cunctis	11	m z	memoratio	11	m z	si jam anxia

36			40			44		
1	a n	Castra	1	a n	Fortuna	1	a n	semper
2	b o	lucra	2	b o	natura	2	b o	cunctis
3	c p	bella	3	c p	dulcedo	3	c p	q; viris:
4	d q	banna	4	d q	torpedo	4	d q	q; Orbis:
5	e r	rela	5	e r	caligo	5	e r	q; Vrbi:
6	f s	signa	6	f s	usura	6	f s	Mundo
7	g t	pila	7	g t	spes vana	7	g t	quisquis
8	h n	busta	8	h n	spes dira	8	h n	cuius
9	i x	damna	9	i x	res vana	9	i x	quisvis
10	l y	dicta	10	l y	dextella	10	l y	cupidis
11	m z	facta	11	m z	fera stella	11	m z	miseris
37			41			45		
1	a n	Fœnoris, &	1	a n	Trucidat.	1	a n	Suz
2	b o	Terrigenum, &	2	b o	cecidit.	2	b o	plia
3	c p	cuncta virum, &	3	c p	perurit.	3	c p	lœra
4	d q	cuncta hominum,	4	d q	repressit.	4	d q	bona
5	e r	Alta virum, &	5	e r	præurit.	5	e r	sed
6	f s	Cunctorum, &	6	f s	præusit.	6	f s	dum
7	g t	Terrigenas	7	g t	perusit.	7	g t	jam
8	h n	Terrestres	8	h n	fugavit.	8	h n	nam
9	i x	Terrenos	9	i x	retringit.	9	i x	fera
10	l y	Terrenum, &	10	l y	fugabit.	10	l p	defn
11	m z	Mortales	11	m z	peruret.	11	m z	citò
38			42			46		
1	a n	Proprians	1	a n	Omnia sunt	1	a n	Non placet
2	b o	superans	2	b o	cetera sunt	2	b o	vix placet
3	c p	pugnax	3	c p	est reliquum	3	c p	commodat
4	d q	præceps	4	d q	sunt vitæ	4	d q	pis nocet
5	e r	superans	5	e r	sunt ævo	5	e r	sistitur
6	f s	residens	6	f s	omni ævo	6	f s	temnitur
7	g t	plures	7	g t	Non abeunt	7	g t	dissidet
8	h n	nunc trux	8	h n	omne ævum	8	h n	præsidet
9	i x	velox	9	i x	Non absunt	9	i x	displicet
10	l y	pòl trux	10	l y	Non fugiunt	10	l y	nascitur
11	m z	citò trux	11	m z	Non desunt	11	m z	dicitur
39			43			47		
1	a n	Miseros	1	a n	Culpæ:	1	a n	Et mens.
2	b o	tristes	2	b o	pœnæ:	2	b o	æthra.
3	c p	homines	3	c p	q; vices:	3	c p	aula:
4	d q	faciles	4	d q	q; moræ:	4	d q	æltas:
5	e r	tristes	5	e r	cædes:	5	e r	ara:
6	f s	fragiles	6	f s	curæ:	6	f s	hora.
7	g t	dubios	7	g t	paræ:	7	g t	Eos.
8	h n	inopes	8	h n	mortes:	8	h n	ætas.
9	i x	varios	9	i x	Lacheses:	9	i x	ira.
10	l y	lacerans	10	l y	furæ:	10	l y	& fors.
11	m z	cædens.	11	m z	lachrymæ:	11	m z	& fors.

548			52			56		
a n	Nomen	1	1 n	Atq; puellum	1	a n	Cura.	
b o	lumen	2	o o	& puerorum	2	b o	causa.	
c p	laurus	3	c p	ipse tremisco	3	c p	laurus.	
d q	laurea	4	l q	atq; pavelco	4	d q	caedes.	
e r	Phœbus	5	e r	atq; juventa	5	e r	vita.	
f s	sensus	6	f s	atq; Magistri	6	f s	pubes	
g t	Mars &	7	g t	atq; Magistrum	7	g t	fors fors.	
h u	Pallas	8	h u	inde peritum	8	h u	mensq;	
i x	Sator	9	i x	inde periti	9	i x	resq;	
l y	Splendor	10	l y	vnde timenda	10	l y	forq;	
m z	fulgor	11	m z	inde tremisco	11	m z	forq;	

49			553			557		
1 a n	Abeft	1	1 a n	Dura rudimenta	1	1 a n	Addicat	
2 b o	obest	2	2 b o	muta rudimenta	2	2 b o	Destruit en	
3 c p	abit	3	3 c p	longa rudimenta	3	3 c p	Destruat	
4 d q	obit	4	4 l q	laura rudimenta	4	4 d q	Desperdit	
5 e r	ineft	5	5 e r	cerum principia	5	5 e r	Confundit	
6 f s	adeft	6	6 f s	Doctrinz initia	6	6 f s	Perturbat	
7 g t	ovac	7	7 g t	limina doctrinz	7	7 g t	Deponit	
8 h u	erat	8	8 h u	Doctrinz studia	8	8 h u	Deposuit	
9 i x	erit	9	9 i x	Doctrinz cura	9	9 i x	Destruxit	
10 l y	agit	10	10 l y	rerum doctrina	10	10 l y	Confudit	
11 m z	vbi	11	11 m z	vivendi studia,	11	11 m z	Turbavit	

50			54			58		
1 a n	Pueris	1	1 a n	Est procerum	1	1 a n	Natura	
2 b o	unctis	2	2 b o	estq; virum	2	2 b o	fors dura	
3 c p	minimis	3	3 c p	est doctum	3	3 c p	Res dura	
4 d q	moctis	4	4 d q	indoctum	4	4 d q	Fors fœva	
5 e r	nostris	5	5 e r	ingratum	5	5 e r	Bellona	
6 f s	q; novus	6	6 f s	ignotum	6	6 f s	Fatumq;	
7 g t	q; nitens	7	7 g t	est reliquum	7	7 g t	Tellusq;	
8 h u	parvis	8	8 h u	est reliquum	8	8 h u	Fortuna	
9 i x	populis	9	9 i x	& juvenum	9	9 i x	Mundusq;	
10 l y	reliquis	10	10 l y	est hominum	10	10 l y	Populusq;	
11 m z	crebro	11	11 m z	est juvenum	11	11 m z	fœra Stella	

51			55			59		
1 a n	Lugentibus	1	1 a n	Sævissima	1	1 a n	Suos	
2 b o	lachrymantibusq;	2	2 b o	durissima	2	2 b o	cives	
3 c p	redolentibus,	3	3 c p	turpissima	3	3 c p	homines.	
4 d q	q; gementibus,	4	4 d q	non prospera	4	4 d q	bonos	
5 e r	q; dolentibus,	5	5 e r	pòl bellica	5	5 e r	Duces	
6 f s	lachentibus,	6	6 f s	moribundaq;	6	6 f s	viros	
7 g t	plorantibus,	7	7 g t	tremebundaq;	7	7 g t	pios	
8 h u	ludentibus,	8	8 h u	temeraria	8	8 h u	genus	
9 i x	q; infantibus	9	9 i x	generosaq.	9	9 i x	omnes,	
10 l y	turientibus,	10	10 l y	mortalia	10	10 l y	vrbes	
11 m z	viventibus,	11	11 m z	foedissima	11	11 m z	altos	

63				64				68			
1	a n	Per tella	1	a n	doli, magnosq.	1	a n	pejoribus.			
2	b o	per bella	2	b o	loci, durosq.	2	b o	gravioribus.			
3	c p	per pila	3	c p	Poli, scedolq.	3	c p	majoribus.			
4	d q	per signa	4	d q	dolum, diroiq.	4	d q	ferioribus.			
5	e r	per castra	5	e r	locum, magnosq.	5	e r	mage turpibus.			
6	f s	sine laude	6	f s	catenatosq.	6	f s	mage tristibus.			
7	g t	cum fraude	7	g t	hominum, sedulosq.	7	g t	confortibus.			
8	h u	sine luce	8	h u	virum, tantosq.	8	h u	quingentibus.			
9	i x	tenebrando	9	i x	virum, celeretq.	9	i x	quillustribus.			
10	l y	post bella	10	l y	hominum, celeretq.	10	l y	post pluribus.			
11	m z	post signa	11	m z	locum, durosq.	11	m z	quisclestibus.			
61				65				69			
1	a n	per xquor,	1	i n	labores	1	a n	Ipsa			
2	b o	per vndas,	2	b o	dolores	2	b o	Ecce			
3	c p	per autas,	3	c p	timores	3	c p	Alma			
4	d q	maligna,	4	d q	tremores	4	d q	Atq.			
5	e r	nociva,	5	e r	decors	5	e r	Hincq.			
6	f s	per orbem,	6	f s	pavores	6	f s	Inde			
7	g t	per vrbes,	7	g t	nitores	7	g t	Vnde			
8	h u	per orbis,	8	i n	favores	8	i n	Hercle			
9	i x	inimica,	9	i x	selestos	9	i x	Aufa			
10	l y	selesta,	10	j	inimicos	10	l y	Alta			
11	m z	dolosq.	11	m z	dolosos	11	m z	Orba			
62				66				70			
1	a n	motus,	1	a n	vertendos	1	i n	ienecta			
2	b o	tristes	2	b o	conversos	2	b o	q. Parca			
3	c p	pures	3	c p	mutatos	3	c p	q. Cloto			
4	d q	urpes	4	d q	inversos	4	d q	abit etas,			
5	e r	Post hominum	5	e r	adfectos	5	e r	adit etas,			
6	f s	Hostium in	6	f s	adproprios	6	f s	juventus			
7	g t	Hostis in	7	g t	Adsimiles	7	g t	juventa			
8	h u	Post Mundi	8	h u	mutandos	8	h u	q cura			
9	i x	iras,	9	i x	inotandos	9	i x	senectus			
10	l y	semper in	10	l y	signandos	10	l y	q. trux mens			
11	m z	Agmina q.	11	m z	conspicuos	11	m z	q. post mens.			
63				67				71			
1	a n	horroresq.	1	a n	miserè	1	a n	intimè amata diu			
2	b o	erroresq.	2	b o	merito	2	b o	hic peramata diu			
3	c p	exortuq.	3	c p	sedulo	3	c p	Pol sperata diu			
4	d q	effectuq.	4	d q	crebro	4	d q	contemplata diu			
5	e r	infectuq.	5	e r	ultro	5	e r	semper honorificè			
6	f s	exornatq.	6	f s	semper	6	f s	Fortunata diu			
7	g t	etateq.	7	g t	propere	7	g t	Illustis miserè			
8	h u	insidiatq.	8	h u	facile	8	h u	expectata diu			
9	i x	anfractuq.	9	i x	foede	9	i x	tristibus auspiciis			
10	l y	annonatq.	10	l y	reliquis	10	l y	turpibus auspiciis			
11	m z	adplausuq.	11	m z	aliis	11	m z	laudata à misis.			

72			76			780		
1	a n	numerisq.	1	a n	inmensis	1	a n	temnimus
2	b o	rebusq.	2	b o	innumeris	2	b o	spemunt
3	c p	lanisq.	3	c p	omnigenis	3	c p	temnunt
4	d q	bellisq.	4	d q	obpositis	4	d q	spemitis
5	e r	fatisq.	5	e r	obscuris	5	e r	temnitis
6	f s	votisq.	6	f s	& duris	6	f s	spemintus
7	g s	causisq.	7	g s	& soevis	7	g s	laudant
8	h n	curisq.	8	h n	& diris	8	h n	noscimus
9	i x	dubisq.	9	i x	& vastis	9	i x	novimus
10	l y	atq. animis	10	l y	& summis	10	l y	noscitis
11	m z	vigilisq.	11	m z	& magnis	11	m z	Plaudimus

73			77			81		
1	a n	optata	1	a n	corpus	1	a n	in commune
2	b o	adamata	2	b o	pctus	2	b o	atq. impune
3	c p	instructa	3	c p	nomen	3	c p	intercāq.
4	d q	adducta	4	d q	citō cor	4	d q	extemploq.
5	e r	educta	5	e r	dein cor	5	e r	atatisq.
6	f s	exorta	6	f s	pōst cor	6	f s	atatumq.
7	g s	extracta	7	g s	hinc cor	7	g s	in vitāq.
8	h n	excusa	8	h n	pōl cor	8	h n	in scelōq.
9	i x	obfusa	9	i x	genus &	9	i x	errorūmq.
10	l y	efusa	10	l y	collum	10	l y	errorisq.
11	m z	abjecta	11	m z	fatum	11	m z	inconcinna

74			70			82		
1	a n	scelestis	1	a n	miserabile	1	a n	equidem
2	b o	nocivis	2	b o	præcordia	2	b o	avidi
3	c p	periclūm	3	c p	sine tempore	3	c p	agiles
4	d q	scelestūm	4	d q	sine stemmate	4	d q	ægri
5	e r	malignūm	5	e r	cum tempore	5	e r	homines
6	f s	ferinis	6	f s	peramabile	6	f s	viri
7	g s	malignē	7	g s	plorabile	7	g s	ferē
8	h n	malignis	8	h n	lachrymabile	8	h n	omnes
9	i x	scelestē	9	i x	lacerabile	9	i x	avidē
10	l y	nefandē	10	l y	post tempora	10	l y	ægrē
11	m z	misellis	11	m z	sine sorteq.	11	m z	hilarē

75			79			83		
1	a n	Adjicit	1	a n	curis.	1	a n	constantia.
2	b o	Obstruit	2	b o	rebus.	2	b o	mirabile.
3	c p	Obruit	3	c p	causis.	3	c p	pereuntia.
4	d q	implicat	4	d q	fatis.	4	d q	morientia.
5	e r	destruit	5	e r	bellis.	5	e r	contraria.
6	f s	Objicit	6	f s	votis.	6	f s	præsentia.
7	g s	Obtrudit	7	g s	monstris.	7	g s	venientia.
8	h n	Obferre	8	h n	morbis.	8	h n	fugientia.
9	i x	miserit	9	i x	Parcis.	9	i x	surgentia.
10	l y	dixerit	10	l y	prætis.	10	l y	præstantia.
11	m z	porro agit	11	m z	præmis.	11	m z	fallacia.

84			88			92		
1	a n	multos	1	a n	Natura	1	a n	inmensam
2	b o	quosdam	2	b o	Fortuna	2	b o	æternam
3	c p	plures	3	c p	sors dura	3	c p	innumeram
4	d q	siquos	4	d q	Fors scæva	4	d q	exanimem
5	e r	nullos	5	e r	fera vira	5	e r	at miseram
6	f s	semper	6	f s	luturna	6	f s	at milere
7	g t	sæpe	7	g t	Sors multa	7	g t	imensè
8	h u	quando	8	h u	Bellona	8	h u	æternè
9	i x	cùmq.	9	i x	Trux Iuno	9	i x	absq. modo
10	l y	nusquam	10	l y	q. Minerva	10	l y	obfensam
11	m z	nunquam	11	m z	sacra Iuno	11	m z	extensam
85			89			93		
1	a n	constat	1	a n	reclamat	1	a n	cur mortis
2	b o	cerno	2	b o	recludit	2	b o	cur sortis
3	c p	cernis	3	c p	ferebat	3	c p	fatalis
4	d q	cernes	4	d q	q. dicit	4	d q	mortalis
5	e r	cernas	5	e r	q. dixit	5	e r	finalis
6	f s	certum est	6	f s	tulitq.	6	f s	cur vltima
7	g t	Adnoro	7	g t	canitq.	7	g t	quare vltima
8	h u	connoto	8	h u	refertq.	8	h u	(fors !) vltima
9	i x	videro	9	i x	sonatq.	9	i x	faro vltima
10	l y	vidi	10	l y	sonabat	10	l y	(fors !) mortis
11	m z	audjo	11	m z	sonabit	11	m z	fari vltimi
86			90			94		
1	a n	posse Deos	1	a n	Quare animam	1	a n	abacta
2	b o	velle Deos	2	b o	Cur viram	2	b o	aborfa
3	c p	p. ssi loves	3	c p	An vitam	3	c p	oborfa
4	d q	velle loves	4	d q	Fortè animam	4	d q	oblifa
5	e r	nolle loves	5	e r	Ætatem	5	e r	aborra
6	f s	forte Deos	6	f s	Qui vitam	6	f s	aperta
7	g t	forte loves	7	g t	Vitam equidem	7	g t	omissa
8	h u	sorte Deos	8	h u	Quò vitam	8	h u	& acta
9	i x	nolle Deos	9	i x	Vitam ergo	9	i x	adempta
10	l y	forte loves	10	l y	Heu ! vitam	10	l y	amara est
11	m z	semidqos	11	m z	Eheu ! animam	11	m z	amata est
87			91			95		
1	a n	dici	1	a n	facit	1	a n	Perditio.
2	b o	q. coli	2	b o	dabar	2	b o	Proditio.
3	c p	recoli	3	c p	volet	3	c p	Caligo.
4	d q	promi	4	d q	vehit	4	d q	Pauperies.
5	e r	plaudi	5	e r	gerit	5	e r	Hinc species.
6	f s	ferti	6	f s	dedit	6	f s	Lux equidem.
7	g t	q. legi	7	g t	tulit	7	g t	Causa quidem.
8	h u	fieri	8	h u	gerit	8	h u	Conditio ?
9	i x	religi	9	i x	movet	9	i x	Causa: dolor !
10	l y	q. cani	10	l y	trahit	10	l y	Paupertas.
11	m z	recini	11	m z	notat	11	m z	lam species.

96			100			104		
1	a n	sic Caucaſi inops	1	a n	nusquam omina	1	a n	quòd ſit data
2	b o	sic Caucaſi egens	2	b o	nec nomina	2	b o	quòd ei addita
3	c p	sic Caucaſi	3	c p	nec ſtemmata	3	c p	quòd ei ſit
4	d q	sic Caucaſius	4	d q	nec numina	4	d q	ſuerit quòd
5	e r	sic ſur radiùm	5	e r	nec coeleſtia	5	e r	quoniam data
6	f s	sic Caucaſeus	6	f s	nedum agmina	6	f s	data ſit quòd
7	g t	Fur coeleſtis	7	g t	nec ſydera	7	g t	ſiquidem addita
8	h u	sic morbum author	8	h u	nec munera	8	h u	ſiquidem data
9	i x	cibus hoc aquilæ	9	i x	dictamina	9	i x	quoniam addita
10	l y	sic menſa aquilæ	10	l y	moderamina	10	l y	quoniam ſit
11	m z	Patiens aquilam	11	m z	neq. numina	11	m z	ſiquidem ipſi

97			101			105		
1	a n	de rupe	1	a n	ceſſat	1	a n	vita perennis.
2	b o	de monte	2	b o	omittit	2	b o	vita per ævum.
3	c p	de parte	3	c p	omiſit	3	c p	plurima vita.
4	d q	de colle	4	d q	omittet	4	d q	maxima vita.
5	e r	jâ impuñe	5	e r	ſiſtet	5	e r	ſœcula vita.
6	f s	ſub morte	6	f s	gaudet	6	f s	ſpe ſine finis.
7	g t	ſine morte	7	g t	omittat	7	g t	ferrea vita.
8	h u	ſine laude	8	h u	mittit	8	h u	vita per æva.
9	i x	pro monte	9	i x	miſit	9	i x	vita per annos.
10	l y	miſer ipſe	10	l y	mittet	10	l y	ſine ſine ætas.
11	m z	per vincula	11	m z	mittat	11	m z	Neforis ætas.

S.98			S.102			S.106		
1	a n	adſatur	1	a n	adcuſare	1	a n	conſpice
2	b o	adfirmat	2	b o	contempſiſſe	2	b o	aſpice
3	c p	teſtis erit	3	c p	diſpluiſſe	3	c p	proſpice
4	d q	proclamar	4	d q	ſuppoſuiſſe	4	d q	cernite
5	e r	perſonuit	5	e r	ſubſeſſe	5	e r	cerni
6	f s	indicit	6	f s	tenere ceſſa	6	f s	cernito
7	g t	indixit	7	g t	tenere multa	7	g t	cerne tu
8	h u	teſtatur	8	h u	dura odiſſe	8	h u	reſpice
9	i x	teſtatur	9	i x	ineſtare	9	i x	proyde
10	l y	teſtis adeſt	10	l y	ingemuſſe	10	l y	invidet
11	m z	teſtis erapit	11	m z	invidet	11	m z	videro

99			103			107		
1	a n	poſt coelicolum	1	a n	vires	1	a n	& ad motus
2	b o	poſt conſpicuum	2	b o	ſuds	2	b o	& adfectus
3	c p	poſt aſtrivagum	3	c p	Deos	3	c p	agones aſt
4	d q	poſt aſtrifonum	4	d q	Polos	4	d q	agones ac
5	e r	dein fulmineum	5	e r	urbes	5	e r	& errores
6	f s	ſaturnigenam	6	f s	Polum	6	f s	& ad cultus
7	g t	dein coeleſtem	7	g t	Ioves	7	g t	at errores
8	h u	lachrymas vadat	8	h u	Iovem	8	h u	& erronea
9	i x	fluviat oculi	9	i x	Orbem	9	i x	at erronea
10	l y	lachrymæ cadunt	10	l y	orbem	10	l y	at adfectus
11	m z	lachrymæ recidunt	11	m z	Patrem	11	m z	& invidias

108			112			116		
1	a n	animæ:	1	a n	innocuum	1	a n	illecebris
2	b o	anîmi:	2	b o	infonem	2	b o	infidiis
3	c p	animûm:	3	c p	Heroem	3	c p	opprobriis
4	d q	cordis:	4	d q	illustrem	4	d q	angelis
5	e r	mentis:	5	e r	Ecce virum	5	e r	oblequius
6	f s	linguæ:	6	f s	Hippolytum	6	f s	excidiis
7	g t	verbûm:	7	g t	Ecce hominem	7	g t	excitiis
8	h u	vocis:	8	h u	Alt hominem	8	h u	audacis
9	i x	vocum:	9	i x	atq. virum	9	i x	ambrosiis
10	l y	verbi:	10	l y	ipla virum	10	l y	erratis
11	m z	oris:	11	m z	inde virum	11	m z	oceanis

109			113			117		
1	a n	sic nempe	1	a n	non felix	1	a n	agitata
2	b o	Impune	2	b o	sanctissima	2	b o	vndantem
3	c p	sine labe	3	c p	tutissima	3	c p	dubiam omnem
4	d q	miseranda	4	d q	miserandè	4	d q	dubiè-omnem
5	e r	miserata	5	e r	secretè	5	e r	dubitantem
6	f s	moribunda	6	f s	sacratè	6	f s	moribundam
7	g t	benefuada	7	g t	certissima	7	g t	tremebundam
8	h u	viden? ipsa	8	h u	sæpe inclyta	8	h u	moerentem
9	i x	viden? alma	9	i x	sæpe addita	9	i x	maculosam
10	l y	certè ipsa	10	l y	miserè-inclyta	10	l y	trifstantem
11	m z	(video)ipsa	11	m z	pereuntis	11	m z	maculatam

110			114			118		
1	a n	misellum	1	a n	cura decòris	1	a n	texere vita
2	b o	miselli	2	b o	cura timoris	2	b o	sumere vitam
3	c p	furentis	3	c p	cura pudoris	3	c p	vivere vitam
4	d q	nocivi	4	d q	causa periclûm	4	d q	insumere vitam
5	e r	nocentis	5	e r	causa decpris	5	e r	intexere vitam
6	f s	tremementem	6	f s	causa timoris	6	f s	apponere vitam
7	g t	trementis	7	g t	causa pudoris	7	g t	indicare vitam
8	h u	sacratî	8	h u	cura peticlûm	8	h u	agete-omne vitam
9	i x	pudicum	9	i x	cura nitoris	9	i x	ducere vitam
10	l y	minantis	10	l y	causa nitoris	10	l y	agitareq. vitam
11	m z	beantis	11	m z	lausq. pudôris	11	m z	carpere & auram

S. 111			S. 115			S. 119		
1	a n	Destruit	1	a n	sed contrâ	1	a n	Adjuvat
2	b o	subtulit	2	b o	At contrâ	2	b o	Cui favet
3	c p	coederat	3	c p	E contrâ	3	c p	Si juvat
4	d q	Fugerat	4	d q	At secus	4	d q	Si favet
5	e r	Nubilat	5	e r	Cæterum ab	5	e r	Est opus
6	f s	Enecat	6	f s	Tandem ex	6	f s	Quem juvat
7	g t	Subfert	7	g t	Postremo	7	g t	Laudas
8	h u	Perdidit	8	h u	Deniq. ab	8	h u	Laudasti
9	i x	Abstulit	9	i x	Vltimo ab	9	i x	Plauferis
10	l y	Subjicit	10	l y	Sic secus	10	l y	Dixeris
11	m z	Aufert	11	m z	Deniq. in	11	m z	Siliber

120			S. 124			S. 128		
1	a n	Adspice & ad	1	a n	Tereos	1	a n	Perfidiam
2	b o	Adspicias	2	b o	Martigenæ	2	b o	Insidias
3	c p	Inspicias	3	c p	Bistonii	3	c p	Agmina sed
4	d q	(o!) viduas	4	d q	Vel Thracis	4	d q	Excubias
5	e r	(ah!) cernas	5	e r	Martii &	5	e r	castra quidem
6	f s	expendas	6	f s	Mavortii	6	f s	Mavortem
7	g t	adspicias	7	g t	Marti ac	7	g t	Pallada sed
8	h u	inspicias	8	h u	Terei &	8	h u	Beillonam
9	i x	exponas	9	i x	Atq. Scythæ	9	i x	Audaces
10	l y	expones	10	l y	Et Scythici	10	l y	Beligeros
11	m z	expendes	11	m z	Regis &	11	m z	Bellantes
121			125			129		
1	a n	curas	1	a n	inpuri	1	a n	fugisse
2	b o	lites	2	b o	audacis	2	b o	vitasse
3	c p	motus	3	c p	infidi	3	c p	tempisse
4	d q	pectusq.	4	d q	oboceni	4	d q	jam odisse
5	e r	magnorum	5	e r	obfensi	5	e r	renegasse
6	f s	magnatum	6	f s	injuri	6	f s	referare
7	g t	majorum	7	g t	ingrati	7	g t	referasse
8	h u	pœnas	8	h u	istricolæ	8	h u	vitare
9	i x	dominantum	9	i x	inceffi	9	i x	formare
10	l y	majora	10	l y	ægi	10	l y	multare
11	m z	magis offa	11	m z	haud casti	11	m z	multasse
122			126			130		
1	a n	& stemmata	1	a n	pejoris	1	a n	docent
2	b o	& nomina	2	b o	mage mollis	2	b o	ferunt
3	c p	& numina	3	c p	mollis mage	3	c p	canunt
4	d q	atq. omnia	4	d q	mage duri	4	d q	sonant
5	e r	& munera	5	e r	mage fœvi	5	e r	notant
6	f s	& crimina	6	f s	duri mage	6	f s	monent
7	g t	atq. agmina	7	g t	fœvi mage	7	g t	urgent
8	h u	insignia	8	h u	vel mollis	8	h u	ferent
9	i x	æra inclyta	9	i x	miseri mage	9	i x	canent
10	l y	æra aspera	10	l y	miserandi	10	l y	notent
11	m z	ora inclyta	11	m z	miseri vel	11	m z	ferant
123			127			131		
1	a n	Amantum	1	a n	Principis acris	1	a n	fera Punica
2	b o	Regum	2	b o	dulcis Homeri.	2	b o	tria tristia
3	c p	Amorum	3	c p	tristis amici.	3	c p	crudelia
4	d q	Honorum	4	d q	Cæsaris, atque	4	d q	nunc impia
5	e r	nostrum	5	e r	Principis, vnde	5	e r	nam ardentia
6	f s	Atlantum	6	f s	Sardanapali.	6	f s	si immania
7	g t	morum	7	g t	Regis iniqui	7	g t	mox ætera
8	h u	Famam	8	h u	Plebis inique	8	h u	pol aspera
9	i x	Nomen	9	i x	Martis atrocis	9	i x	na ferrea
10	l y	Laudem	10	l y	Mortis acerbæ	10	l y	ter martia
11	m z	Fata	11	m z	Sortis aværæ	11	m z	mi fervida

132			136			140		
1	a n	castra	1	a n	cupido	1	1 n	crimine ab isto
2	b o	signa	2	b o	q. tellus	2	b o	crimina sunt hæc
3	c p	pila	3	c p	q. Fethis.	3	c p	crimen eriq.
4	d g	& arma	4	d g	q. Terra	4	d g	Barbara culpa est
5	e r	tela	5	e r	q. Vesta	5	e r	culpa nefasta est
6	f s	vasa	6	f s	voluptas	6	f s	crimine agens
7	g t	& æra	7	g t	q. cura	7	g t	noxius ibis
8	h u	gesta	8	h u	lagunthus.	8	h u	liber abibis ?
9	i x	bella	9	i x	q. Parca	9	i x	crimen ob istud
10	l y	at acta	10	l y	q. noxa	10	l y	libera res est ?
11	m z	facta	11	m z	famefq.	11	m z	Culpa scelestæ est.

S. 13			S. 137			S. 141		
1	a n	sed vitat	1	a n	Perge, &	1	a n	Timon doctiloquus
2	b o	atq. vetat	2	b o	Dege, &	2	b o	Egregius Timon
3	c p	dissuadet	3	c p	Siste, &	3	c p	Eximius Timon
4	d g	inficiat	4	d g	tristis	4	d g	Palladius Timon
5	e r	liminat æt	5	e r	blandus	5	e r	Altiloquus Timon
6	f s	Impedit &	6	f s	vive, &	6	f s	Est Græcus Timon
7	g t	sustinet haud,	7	g t	vi vito;	7	g t	Est quiquam doctus
8	h u	sed prohibet	8	h u	Credis?	8	h u	Timon Palladius
9	i x	nec suffert	9	i x	fidis ?	9	i x	Ecce, fuit Timon
10	l y	fert ægrè	10	l y	fide, &	10	l y	Perdoctus Timon
11	m z	nec docuit	11	m z	Crede, &	11	m z	Altiloquus Timon

134			138			142		
1	a n	ervasse si sem	1	a n	amore alios	1	a n	quondam
2	b o	ubdi legi	2	b o	amicitiis	2	b o	miserè
3	c p	fidei addici	3	c p	amore viros	3	c p	crudè
4	d g	fidei adferibi	4	d g	amans alios	4	d g	(miser ol)
5	e r	dictis suodi	5	e r	amicitiam	5	e r	rigidè
6	f s	servare fidem	6	f s	confortes,	6	f s	olim
7	g t	peramare fidem	7	g t	laude omnes	7	g t	(fama est)
8	h u	fidei leges	8	h u	amore omnes	8	h u	trucibus
9	i x	leges fidei	9	i x	amore tuos	9	i x	triterè
10	l y	nomen fidei	10	l y	ama reliquos	10	l y	Diris
11	m z	celebrare fidem	11	m z	amato viros,	11	m z	soevè

135			139			143		
1	a n	deleta	1	a n	semper cole	1	a n	lapidatus
2	b o	destructa	2	b o	venereris,	2	b o	laceratus
3	c p	miseranda	3	c p	collaudes,	3	c p	succissus
4	d g	violenta	4	d g	si extollas,	4	d g	damnatus
5	e r	benefuada	5	e r	si laudes,	5	e r	maclatus
6	f s	jam animosa	6	f s	celebres si,	6	f s	laniatus
7	g t	furiosa	7	g t	si adamâris,	7	g t	concussus
8	h u	generosa	8	h u	laudabis	8	h u	calcatus
9	i x	studiosa	9	i x	celebrabis	9	i x	prostratus
10	l y	distracta	10	l y	si applaudas	10	l y	subjectus
11	m z	subjecta	11	m z	celebrâris,	11	m z	næplexus

144			148			152		
1	a n	in aulâ	1	a n	callida	1	a n	fat, pôst
2	b o	in vrbe	2	b o	civica	2	b o	prodest
3	c p	in orbe	3	c p	cognita	3	c p	valet,ast
4	d q	in vndis	4	d q	barbara	4	d q	nocet, ast
5	e r	in arvis	5	e r	nubila	5	e r	favet,ast
6	f s	in aura	6	f s	fer vîda	6	f s	confert
7	g t	amicis	7	g t	provida	7	g t	dat opes
8	h u	Athenis.	8	h u	persua	8	h u	satis est
9	i x	in aulis	9	i x	pervia	9	i x	satis, hinc
10	l y	ab vrbe	10	l y	devia	10	l y	fat,mox
11	m z	ab orbe	11	m z	lucida	11	m z	dat opes,
S.145			149			153		
1	a n	differt	1	a n	curis	1	a n	peramata
2	b o	differt	2	b o	caulis	2	b o	quæsitâ
3	c p	vertitur	3	c p	rebus	3	c p	prævisâ
4	d q	Acta est	4	d q	gestis	4	d q	audita
5	e r	Perditur	5	e r	morbis	5	e r	oblata
6	f s	Diffidet	6	f s	amicis	6	f s	optata
7	g t	Ambulat	7	g t	bellis	7	g t	concesa
8	h u	Perficit	8	h u	voctis	8	h u	monstrata
9	i x	deficit	9	i x	telis	9	i x	dilecta
10	l y	conficit	10	l y	signis	10	l y	sublata
11	m z	suggerit	11	m z	ideis	11	m z	extracta
146			S.150			154		
1	a n	&c anceps	1	a n	nec quæsisse	1	a n	recludit
2	b o	ambiguus	2	b o	Nam nec amasse	2	b o	reculant
3	c p	Horrificis	3	c p	nec eurasse	3	c p	fugabat,
4	d q	argutis	4	d q	nec petiisse	4	d q	q.fugit.
5	e r	obscuris	5	e r	nec reserasse	5	e r	fug.itq.
6	f s	infanis	6	f s	Nec voluisse	6	f s	relinquit
7	g t	infandis	7	g t	nec monuisse	7	g t	retractat
8	h u	ac implis	8	h u	nec dixisse	8	h u	reducit
9	i x	ac variis	9	i x	necqua mon ere	9	i x	reservat
10	l y	inversis	10	l y	Nam neq.velle	10	l y	remitte
11	m z	&c coecis	11	m z	nec curare	11	m z	reponit.
147			151			S.155		
1	a n	semper mens	1	a n	Homini	1	a n	Esse in honore
2	b o	discretio	2	b o	viris	2	b o	In decore esse
3	c p	sapientia	3	c p	viro	3	c p	Esse decore
4	d q	prudencia	4	d q	animo	4	d q	jam splendere
5	e r	speculatio	5	e r	animæ	5	e r	nunc lucere
6	f s	tractatio	6	f s	animis	6	f s	si fulgere
7	g t	agitur mens	7	g t	villis	7	g t	si valuisse
8	h u	suberit mens	8	h u	studis	8	h u	si potuisse
9	i x	recidit mens	9	i x	mibi	9	i x	prævaluisse
10	l y	dissertio	10	l y	alicui	10	l y	illuxisse
11	m z	vox subste	11	m z	ipsi	11	m z	Esse in amore

156			160			164		
1	a n	fatis,	1	a n	subduntur alls	1	a n	vigil vrget
2	b o	juvat,	2	b o	subiisse volunt	2	b o	dubiis trux
3	c p	deceat,	3	c p	sufferre volunt	3	c p	vigilans est
4	d q	favet,	4	d q	peramantq. pati	4	d q	nam insonnis
5	e r	adamas,	5	e r	cupiuntq. pati	5	e r	bellatrix
6	f s	cupis,	6	f s	servire petunt	6	f s	pernox est
7	g t	petis,	7	g t	subsunt aliis	7	g t	noceat efera
8	h u	legis,	8	h u	servire volunt	8	h u	favet & pia
9	i x	placet,	9	i x	juga dura ferunt	9	i x	malefua est
10	l y	audis,	10	l y	Dominis suberunt	10	l y	vesana est
11	m z	facis,	11	m z	sistuntur alls	11	m z	ne devia
157			161			165		
1	a n	mox despicias,	1	a n	si magnus honore	1	a n	cura
2	b o	post displicet,	2	b o	idē auctus honore	2	b o	culpa
3	c p	post poenitet,	3	c p	si illustis i aula est	3	c p	causa
4	d q	post despicias,	4	d q	perulustris in aula	4	d q	fama
5	e r	mox sufficit,	5	e r	si maximus aulae	5	e r	forma
6	f s	mox sufficit,	6	f s	celebratur in aula	6	f s	doxa
7	g t	dcin torserit,	7	g t	laudat r in vrbe	7	g t	luxq.
8	h u	mox poenitet,	8	h u	cognoscitur orbi	8	h u	lausq.
9	i x	mox displicet,	9	i x	qndo optim⁹ audit	9	i x	forisq.
10	l y	post deserit,	10	l y	si dignus amore	10	l y	forisq.
11	m z	contempseris,	11	m z	si gratus honoris	11	m z	lisq.
158			S. 162			166		
1	a n	ecce praefse	1	a n	audaci	1	a n	peritis
2	b o	ecce praefse	2	b o	crudeli	2	b o	quictis
3	c p	inde jubere	3	c p	aemulo is	3	c p	benignis
4	d q	esse regentes	4	d q	turpibus	4	d q	scienti
5	e r	ire per Aulas	5	e r	injusto	5	e r	Minervæ.
6	f s	& dominari	6	f s	invido en	6	f s	ferenti
7	g t	accipi in Aula	7	g t	esero en	7	g t	diserto
8	h u	hi capi ab Aula	8	h u	is misere	8	h u	disertis:
9	i x	induperari	9	i x	invidiæ	9	i x	benigno
10	l y	hi dominari	10	l y	descensu	10	l y	quicto
11	m z	hiq. jubere	11	m z	ecce odio	11	m z	perito.
S. 159			163			S. 167		
1	a n	Vt possint,	1	a n	adicitur:	1	a n	Barbarus
2	b o	vt valeant	2	b o	inde subest:	2	b o	Rusticus
3	c p	sufficiant	3	c p	adscribo:	3	c p	Agricola
4	d q	vt liceat	4	d q	adnumero:	4	d q	Sylvius
5	e r	vt sit opus	5	e r	adjungo:	5	e r	Monticola
6	f s	hic vt agant	6	f s	inpingit:	6	f s	En rudis
7	g t	vt faciant	7	g t	inferitur:	7	g t	Pauper qui
8	h u	vt teneant	8	h u	objicitur:	8	h u	Tristis qui
9	i x	vtq. habeant	9	i x	accrescit:	9	i x	Vilis is
10	l y	vtq. agitent	10	l y	insistit:	10	l y	Qui miser
11	m z	se vt faciant	11	m z	appono:	11	m z	Mancipium

168			171			S. 176		
a n	& specie	1	a n	viros,	1	a n	Sub Domino es?	
b o	ornatu	2	b o	homines,	2	b o	Esto cliens,	
c p	& pompa	3	c p	alios,	3	c p	Sunditus es,	
d q	& cultu	4	d q	reum,	4	d q	tubifitas,	
e r	& fastu	5	e r	virum,	5	e r	li tubis,	
f s	insigni	6	f s	reos,	6	f s	tervito,	
g t	& signis	7	g t	tuos,	7	g t	li servis,	
h u	imperio	8	h u	aliquem,	8	h u	servi: etenim	
i x	atq. modo	9	i x	alium,	9	i x	subdaris,	
l y	& methodo	10	l y	aliquos,	10	l y	subservis?	
m z	insidiis	11	m z	hominem,	11	m z	Infirmus es?	

169			173			177		
a n	vitæ caret.	1	a n	sed gratia	1	a n	gravis imperii	
b o	laudis caret.	2	b o	verum laus	2	b o	sed dura quidem	
c p	carer aulæ.	3	c p	gratatio	3	c p	severa quidem	
d q	caret vrbis. Es	4	d q	sed munera	4	d q	fallax crebro	
e r	caret orbis. Es	5	e r	prudentia	5	e r	sed sæpe sagax	
f s	mundi vacat.	6	f s	dona autem	6	f s	crebro est demens	
g t	consumitur.	7	g t	fors autem	7	g t	perdura quidem	
h u	disperditur.	8	h u	verum fors	8	h u	raro clemens	
i x	præscinditur.	9	i x	sit cassis	9	i x	sed sæpe serox	
l y	vitæ vacat.	10	l y	næ occasio	10	l y	sæpe infrenis	
m z	se liberat.	11	m z	fortunaq.	11	m z	næ affecta dolis	

170			174			178		
a n	vrbeq. iudex.	1	a n	nulla	1	a n	doctrina	
b o	vrbbus orans	2	b o	parva	2	b o	fortuna	
c p	omine juris	3	c p	pauca	3	c p	bellona	
d q	optimus vrbe	4	d q	dura	4	d q	mens coeca	
e r	Hinc Pater Vrbis	5	e r	dira	5	e r	mansu acta	
f s	aptus amicos	6	f s	multa	6	f s	lingua ipsa	
g t	optimè amicos	7	g t	cavea	7	g t	fors ipsa	
h u	a ris in aulâ	8	h u	rata	8	h u	persona	
i x	ip e Patronus	9	i x	ficta	9	i x	mens docta	
l y	vnicus vrbe	10	l y	falsa	10	l y	laus ipsa	
m z	vnus in orbe	11	m z	cruda	11	m z	fors ampla	

S. 171			175			179		
a n	propugnato	1	a n	minorum,	1	a n	Patrisq.	
b o	propugnaq.	2	b o	clientum,	2	b o	jubentis.	
c p	defendatq.	3	c p	virorum,	3	c p	regentis.	
d q	jure juvelq.	4	d q	per vrbem,	4	d q	potentis.	
e r	condemnato	5	e r	per aulas,	5	e r	Monarchæ.	
f s	damnatoq.	6	f s	clientis,	6	f s	Patroni.	
g t	propugnescq.	7	g t	Monarchæ,	7	g t	Patrumq.	
h u	& defende	8	h u	potentum,	8	h u	Patronum.	
i x	libera amore	9	i x	potentis,	9	i x	regentum.	
l y	Affice honore	10	l y	sequetur,	10	l y	jubentum.	
m z	Et decorato	11	m z	petenti.	11	m z	potentum.	

Exter-

S. 180			S. 184			S. 188		
1	a n	Exterrent	1	a n	solicitude	1	a n	nulla medela favet.
2	b o	Si terrent	2	b o	Perditio ampla	2	b o	nullus adestq. favor.
3	c p	dura fugant	3	c p	fors hinc inde,	3	c p	nemini adestq. favor.
4	d q	ii torquent	4	d q	hic fortuna	4	d q	nec fortuna favet.
5	e r	distorquent	5	e r	solicita ira	5	e r	solicitude manet.
6	f s	si fugiunt	6	f s	labilis hora	6	f s	fata manent miserum.
7	g t	fugerunt	7	g t	Pervigil ira	7	g t	fors manet infonores.
8	h u	declinant	8	h u	barbara cura	8	h u	& captatoris.
9	i x	Horrebant	9	i x	fors vesana	9	i x	tempora succedunt.
10	l y	terrebant.	10	l y	Fors scelerata	10	l y	altera fors sequitur.
11	m z	torquebant.	11	m z	laus insana	11	m z	Mors venit ut tristis.

181			185			189		
1	a n	hunc fata virum ?	1	a n	nocet.	1	a n	furtum est
2	b o	istum cura ?	2	b o	favet.	2	b o	spes est
3	c p	illum populi ?	3	c p	subest.	3	c p	decus est
4	d q	quemquam casus ?	4	d q	venit.	4	d q	decor est
5	e r	aliquem gentes ?	5	e r	cadit.	5	e r	fors est
6	f s	hunc facta virum ?	6	f s	datur.	6	f s	præda est
7	g t	hunc facta Patrum ?	7	g t	cadat.	7	g t	fors est
8	h u	hunc vota Patrum ?	8	h u	subit.	8	h u	laus est
9	i x	si fata Patrum ?	9	i x	subit.	9	i x	spolia ast
10	l y	fors dura Patres.	10	l y	vrget.	10	l y	q. fides
11	m z	si fata aliquos.	11	m z	agit.	11	m z	locus est

182			186			190		
1	a n	mox pessima	1	a n	concurrit &	1	a n	capiensis
2	b o	durissima	2	b o	nec panditur	2	b o	heredis.
3	c p	scævissima	3	c p	contemnis, &	3	c p	spoliantis
4	d q	pōst maxima	4	d q	contemnas,	4	d q	lumentis
5	e r	durissima	5	e r	referes, mox	5	e r	nudantis
6	f s	generosaque	6	f s	fugias, mox	6	f s	querentis
7	g t	crudissima.	7	g t	retractas,	7	g t	venientis
8	h u	studiosaq.	8	h u	contemnitur	8	h u	repetentis
9	i x	distrahaq.	9	i x	fugitur tamen	9	i x	jaculantis
10	l y	malesuadaq.	10	l y	si fugeris,	10	l y	torquentis
11	m z	mox aspera	11	m z	declinas ?	11	m z	vgentis.

183			187			191		
1	a n	causis.	1	a n	ægra senectus,	1	a n	egenus.
2	b o	curis	2	b o	alba senectas,	2	b o	amicus.
3	c p	agoni	3	c p	& vetus ætas,	3	c p	& amens.
4	d q	agenti	4	d q	arida & ætas,	4	d q	honorq.
5	e r	utrique	5	e r	altera causa,	5	e r	Amorq.
6	f s	oblique	6	f s	orba senectus,	6	f s	honorus.
7	g t	crebro	7	g t	alta senectus,	7	g t	A morus.
8	h u	honori	8	h u	ultima & ætas,	8	h u	opimus.
9	i x	acutè	9	i x	anxia & ætas,	9	i x	& audax.
10	l y	fatis	10	l y	Hispida & ætas,	10	l y	& altus.
11	m z	forti	11	m z	aspera & ætas,	11	m z	& orbis.

§.192			196			200		
1	a n	foecula	1	a n	lingua,	1	a n	figillat.
2	b o	tempus	2	b o	voce,	2	b o	fonabit.
3	c p	annos	3	c p	linguis,	3	c p	recludet.
4	d q	tempota	4	d q	verſu,	4	d q	canebat.
5	e r	menſes	5	e r	cantu,	5	e r	notabat.
6	f s	lumina	6	f s	plectro,	6	f s	ſonabat.
7	g t	annum	7	g t	& ore,	7	g t	notavit.
8	h u	foeculum	8	h u	fama,	8	h u	minorat.
9	i x	vitam	9	i x	plectris,	9	i x	notabit.
10	l y	foecula at	10	l y	ab ore,	10	l y	nocebit.
11	m z	reſ ſi	11	m z	ab armis,	11	m z	ferebat.
193			§.197			§.201		
1	a n	ſolus agas,	1	a n	munera don antem	1	a n	Quaq. tibi
2	b o	dives agas,	2	b o	donantumq. manus	2	b o	cuncta homini
3	c p	lautus agas,	3	c p	virtutes dantis	3	c p	Quaq. viro
4	d q	proſper agas,	4	d q	crede: viros dignos	4	d q	Quaq. homini
5	e r	dignus agas,	5	e r	Magnates populi	5	e r	cuncta viro
6	f s	magnus agas,	6	f s	& largitorem	6	t s	fata tibi
7	g t	promptus agas,	7	g t	non tueris parcus,	7	g t	fata viro
8	h u	parcus agas,	8	h u	munera ſi dederis,	8	h u	cuncta tibi
9	i x	nomine agas,	9	i x	ſi laudas alios,	9	i x	fata homini
10	l y	laude getas,	10	l y	ſi extollas alios,	10	l y	multa homini
11	m z	fama agites,	11	m z	ſi das dona viris,	11	m z	aſtra tibi
194			198			202		
1	a n	ſtulti	1	a n	major	1	a n	ſemper
2	b o	neſci	2	b o	gravius	2	b o	quavis
3	c p	vaftri	3	c p	gravior	3	c p	heroo
4	d q	miſeri	4	d q	pejor	4	d q	egregio
5	e r	alias	5	e r	mage trux	5	e r	illuſtri
6	f s	avidus	6	f s	triftis	6	f s	adverſis
7	g t	duri	7	g t	miſerum	7	g t	inſonti
8	h u	anxi	8	h u	pejus	8	h u	experti
9	i x	impi	9	i x	miſerè	9	i x	incipiti
10	l y	triferi	10	l y	triferè	10	l y	ambiguo
11	m z	ſylv	11	m z	dirè	11	m z	dubio
195			199			203		
1	a n	lacerabere	1	a n	cenſura	1	a n	contraria
2	b o	torquebere	2	b o	fortuna	2	b o	fallacia
3	c p	laniabere	3	c p	te fama	3	c p	duriffima
4	d q	cantabere	4	d q	nota multa	4	d q	ſunt contrà.
5	e r	celebrabere	5	e r	ſors totta	5	e r	non profunt.
6	f s	dicereq.	6	f s	perſona	6	f s	ſceviſſima.
7	g t	q. notabere	7	g t	plebs ſceva	7	g t	ſunt peſſuna.
8	h u	ſignabere	8	h u	te vrbs tota	8	h u	ſunt aſpera.
9	i x	tractabere	9	i x	gens quaq.	9	i x	ſunt noxia.
10	l y	noſcereq.	10	l y	nomenq.	10	l y	ſunt anxia.
11	m z	retinebere	11	m z	tua geſta	11	m z	diriſſima.

204			S.208			212			
1	a n	Quislibet ergo	1	a n	deficere,	1	a n	morte potiri.	
2	b o	proderit ergo	2	b o	exire,	2	b o	fine potiri.	
3	c p	dulcior ergo	3	c p	non esse,	3	c p	cernere finem.	
4	d q	suavior ergo	4	d q	non listi,	4	d q	sistere morti.	
5	e r	gratior ergo	5	e r	aufugere	5	e r	Cernere fatum.	
6	f s	dignior ergo.	6	f s	absumi	6	f s	morte resolvi.	
7	g t	promptior ergo	7	g t	educi	7	g t	fine resolvi.	
8	h u	casibus:ergo	8	h u	Non nasci,	8	h u	seculo abire.	
9	i x	næ vilis ergo	9	i x	defumi,	9	i x	linquere mundum.	
10	l y	vera erit ergo	10	l y	effugere,	10	l y	furgere Olympum.	
11	m z	certa erit ergo	11	m z	Occidere,	11	m z	scandere Cœlos.	
S.205			209						
1	a n	Optima Græcorum	1	a n	egregium;	1	DIAGRAMMA
SECUNDVM.
Ad Herois eujuscumq.
laudem, <i>Sapphica.</i>

<i>Cæsar Sealiger lib.</i>
<i>Epiderpidum.</i>

<i>Theſaurus eris patrius</i>
<i>innocens amicus.</i> | | |
2	b o	Graiorum celebris	2	b o	vtilius;	2			
3	c p	Nobilis antiquum	3	c p	optaudum;	3			
4	d q	illustis veterum	4	d q	augustum;	4			
5	e r	Optima maiorum	5	e r	haud gravius:	5			
6	f s	Optima gradivum	6	f s	esse bonum:	6			
7	g t	perlustris Grajū	7	g t	eximium:	7			
8	h u	nobilis illa Sophon	8	h u	æthereum:	8			
9	i x	sæpe agitata Sophon	9	i x	argutum:	9			
10	l y	illa Sophon veterū	10	l y	elysium:	10			
11	m z	antiqua illa Sopho	11	m z	Empyreum:	11			
206			210			S.1			
1	a n	sententia,	1	a n	natum aut	1	a n	Luciger	
2	b o	differtio,	2	b o	natos	2	b o	Lucifer	
3	c p	tractatio,	3	c p	gentes	3	c p	Blatifer	
4	d q	pia questio,	4	d q	populos	4	d q	Iuppiter	
5	e r	q.ſcientia,	5	e r	quemvis	5	e r	Cæſaris	
6	f s	q. pericia,	6	f s	quosvis	6	f s	Pan ſacer	
7	g t	docta & vox,	7	g t	gentem	7	g t	Mars ſacer	
8	h u	ſapientia,	8	h u	populum	8	h u	Signifer	
9	i x	doctrinaq.,	9	i x	doctos	9	i x	Pan Deus	
10	l y	ſchola proſpera,	10	l y	doctum	10	l y	Signiger	
11	m z	vox inclita,	11	m z	quemquem	11	m z	Candidus	
207			211			2			
1	a n	quæ Orbe ferebat,	1	a n	pōst	1	a n	laudes	
2	b o	quæ Orbe ſonabat,	2	b o	jam	2	b o	Phœbus	
3	c p	quæ orbe celebrat,	3	c p	nunc	3	c p	Mundus	
4	d q	quæ vndiq. dicat,	4	d q	dein	4	d q	ſuavis	
5	e r	quæ vndiq. cantat,	5	e r	pōl	5	e r	Princeps	
6	f s	vbique ſigillans,	6	f s	næ'	6	f s	Pontus	
7	g t	quæ aſſerit orbe	7	g t	ſic	7	g t	Magnus	
8	h u	quæ inquit in orbe	8	h u	citō	8	h u	plauſus	
9	i x	quippe homini ajūt	9	i x	mōx	9	i x	luſus	
10	l y	quæ aſſerit vrbe	10	l y	brevē	10	l y	Nomen	
11	m z	quæ tænet, orbe	11	m z	num	11	m z	Summus	

3			7			11		
1	a n	sonuit	1	a n	resonare	1	a n	volites ad
2	b o	resonat	2	b o	celebrare	2	b o	properes ad
3	c p	cecinit	3	c p	numerare	3	c p	referatis
4	d q	resonet	4	d q	cecuisse	4	d q	properes per
5	e r	recinat	5	e r	sonuisse	5	e r	celebrenis
6	f s	celebret	6	f s	celebrasse	6	f s	volites in
7	g t	celebrat	7	g t	numeralle	7	g t	properes in
8	h n	numerat	8	h n	referare	8	h n	venias ad
9	i x	numeret	9	i x	referasse	9	i x	repetas &
10	l y	décorat	10	l y	peramaré	11	l y	venias in
11	m z	decoret	11	m z	strepuisse	11	m z	venias per

4			8			12		
1	a n	canorus	1	a n	Nomen	1	a n	Heros
2	b o	boatu	2	b o	Famam	2	b o	æthram
3	c p	reclamans	3	c p	Lauros	3	c p	auras
4	d q	lyræo	4	d q	Palmas	4	d q	arces
5	e r	sacrato	5	e r	Numen	5	e r	aulam
6	f s	sonoro	6	f s	Sceptra	6	f s	altum
7	g t	canoro	7	g t	serta	7	g t	orbes
8	h n	sonanti	8	h n	laurum	8	h n	alta
9	i x	boanti	9	i x	gesta	9	i x	aulas
10	l y	sonorus.	10	l y	facta	10	l y	arcem
11	m z	sacratus.	11	m z	florem	11	m z	orbeis

5.5			5.9			5.13. Adonic.		
1	a n	Phœbus	1	a n	Gaudet	1	a n	Numine fulgens.
2	b o	Lætus	2	b o	Cœpit	2	b o	Laude celebris.
3	c p	Aufus	3	c p	Aulus	3	c p	Nomine clarus.
4	d q	Festus	4	d q	Optat	4	d q	Semper honorus.
5	e r	Celsus	5	e r	Audet	5	e r	Clarus honore.
6	f s	Grandis	6	f s	Optet	6	f s	Mente refulgens.
7	g t	Magnus	7	g t	Ausit	7	g t	Luce coruscans.
8	h n	Gratus	8	h n	Adsit	8	h n	Nomine fulgens.
9	i x	Lætus	9	i x	Insit	9	i x	Numine clarus.
10	l y	Dives	10	l y	Præsit	10	l y	Omne notus.
11	m z	Victor	11	m z	Orsus	11	m z	Victor in astra.

6			10			5.14. Sapph.		
1	a n	accentu	1	a n	vt foelix	1	a n	Pectoris
2	b o	& cantu	2	b o	vt victor	2	b o	Cordis vt
3	c p	in plausu	3	c p	vt vincens	3	c p	Cordis &
4	d q	& plausu	4	d q	vt primus	4	d q	Mentis vt
5	e r	applausu	5	e r	vt Princeps	5	e r	Mentis &
6	f s	& plectro	6	f s	vt Primas	6	f s	Pegasus
7	g t	in plectro	7	g t	vt Magnas	7	g t	Cœlicus
8	h n	ad plectrum	8	h n	vt grandis	8	h n	Oris vt
9	i x	ad plausum	9	i x	vt magnus	9	i x	Oris &
10	l y	ex plausu	10	l y	vt notus	10	l y	Vividus
11	m z	ex plectro	11	m z	vt lauri	11	m z	Laudis vt

15			19			23		
1	a n	dotes	1	a n	Famæ	1	a n	aurati
2	b o	gizas	2	b o	Floræ	2	b o	ornati
3	c p	sumptus	3	c p	Musæ	3	c p	audaces
4	d q	vires	4	d q	Phœbi	4	d q	illustres
5	e r	lauros	5	e r	Solis	5	e r	infiguem
6	f s	palmas	6	f s	Montis	6	f s	excellum
7	g t	dotem	7	g t	Daphnes	7	g t	illustres
8	h u	laudes	8	h u	Martis	8	h u	inlignes
9	i x	laurum	9	i x	Imoli	9	i x	excelli
10	l y	palmam	10	l y	Panis	10	l y	æhtæi
11	m z	Famam	11	m z	Panos	11	m z	ammoti

16			20			24		
1	a n	celebrat	1	a n	tibi jam	1	a n	numerus
2	b o	recolit	2	b o	tibi nunc	2	b o	modulis
3	c p	coluit	3	c p	tibi vir	3	c p	sonitu
4	d q	coleret	4	d q	tibi Rex	4	d q	numero
5	e r	recolat	5	e r	tibi Dux	5	e r	fidibus
6	f s	legat &	6	f s	tibi si	6	f s	lyricis
7	g t	legit &	7	g t	tibi vi	7	g t	metricis
8	h u	colat &	8	h u	tibi vis	8	h u	lyricis
9	i x	canit &	9	i x	tibi ter	9	i x	celebres
10	l y	dixit	10	l y	tibi vix	10	l y	metricis
11	m z	cecinit	11	m z	tibi dum	11	m z	citharis

17			21			25		
1	a n	serenus	1	a n	potentis	1	a n	Poetæ
2	b o	triumphos	2	b o	canentis	2	b o	lyroedi
3	c p	trophæa	3	c p	sonantis	3	c p	q.vares
4	d q	triumphum	4	d q	boantis	4	d q	Sybillæ
5	e r	triumpho	5	e r	micantis	5	e r	supremi
6	f s	trophæum	6	f s	colentis	6	f s	Dianæ
7	g t	trophæo	7	g t	matentis	7	g t	q.Musæ
8	h u	sonorus	8	h u	nitentis	8	h u	q.Phœbus
9	i x	lyroædus	9	i x	potenti	9	i x	q.Famæ
10	l y	lyrista	10	l y	corusco	10	l y	q.Nymphæ
11	m z	benignus.	11	m z	beato	11	m z	q.Divi

S.18			S.22			S.26 Adonic.		
1	a n	subditur	1	a n	Numen	1	a n	Stemmata canet.
2	b o	cedit &	2	b o	Nomen	2	b o	Laurea plaudat.
3	c p	Iam subest	3	c p	Laurus	3	c p	Nomen honoret.
4	d q	subsit &	4	d q	Plausus	4	d q	Numen adoret.
5	e r	adfit &	5	e r	Fulgor	5	e r	Fama celebret.
6	f s	cedit hic	6	f s	Lumen	6	f s	Mundus honoret.
7	g t	subsit hic	7	g t	Laus &	7	g t	Orbis honoret.
8	h u	Hic subest	8	h u	Lux &	8	h u	Fama reclamet.
9	i x	Dum subest	9	i x	Vis, &	9	i x	Fama recludat.
10	l y	Cum subest	10	l y	Fastus	10	l y	Plaudat & orbis.
11	m z	Si subest.	11	m z	Flos &	11	m z	Concina & orbis.

S. 27. Sapph.			S. 31			S. 35		
1	a n	Cœlitus	1	a n	Laude	1	a n	Cantat &
2	b o	Angelân	2	b o	Voc e	2	b o	Concinat
3	c p	Sp ritus	3	c p	Fronde	3	c p	Perfonat
4	d q	Cœlicûm	4	d q	M nte	4	d q	Diligit
5	e r	Numinum	5	e r	Gente	5	e r	Nominat
6	f s	Syderum	6	f s	Luce	6	f s	Monftrat &
7	g t	Numinis	7	g t	Viq.	7	g t	Publicat
8	h n	Te lobis	8	h n	Sorte	8	h n	Laudat &
9	i x	Te Dei	9	i x	Fortè	9	i x	Plaudit &
10	l y	Te Poli	10	l y	Baxe	10	l y	Cantat &
11	m z	Te facrum	11	m z	Dote	11	m z	Laudat vt
28			32			36		
1	a n	Mundus	1	a n	subjecta	1	a n	laurum
2	b o	Cœlum	2	b o	submiffa	2	b o	palnam
3	c p	claffis	3	c p	præclara	3	c p	famam
4	d q	cœtus	4	d q	poſſeſſa	4	d q	mentem
5	e r	te jam	5	e r	præclarum	5	e r	laudes
6	f s	te nunc	6	f s	perlultrem	6	f s	laudem
7	g t	terret	7	g t	lucentem	7	g t	vocem
8	h n	jam vos	8	h n	fulgentem	8	h n	gentem
9	i x	laurus	9	i x	prudentem	9	i x	lucem
10	l y	fertum	10	l y	ceu Phœbum	10	l y	fortem
11	m z	ſceptrum	11	m z	ceu Solem	11	m z	baxin
29			33			37		
1	a n	repetit	1	a n	celebrem	1	a n	repetit
2	b o	relegit	2	b o	decoram	2	b o	radiat
3	c p	recinit	3	c p	properam	3	c p	relerat
4	d q	cecinit	4	d q	vigilem	4	d q	renitet
5	e r	numerat	5	e r	numeriſ	5	e r	ſonuit
6	f s	celebrat	6	f s	moduliſ	6	f s	revocat
7	g t	reſonat	7	g t	cithariſ	7	g t	retrahit
8	h n	reboat	8	h n	fidibuſ	8	h n	poſuit
9	i x	peramat	9	i x	ealamiſ	9	i x	reſicit
10	l y	deamat	10	l y	ehoreiſ	10	l y	rutilat
11	m z	decorat	11	m z	celeber	11	m z	recolit
30			34			38		
1	a n	eoruſca	1	a n	tuorum	1	a n	q. verſu
2	b o	ecclèbri	2	b o	triumphans	2	b o	q. cantu
3	c p	decòra	3	c p	parentum	3	c p	q. Phœbuſ
4	d q	ſacrata	4	d q	ſacrâſq.	4	d q	q. Mavore
5	e r	q. ſacra	5	e r	priorum	5	e r	q. Iuno
6	f s	q. dulci	6	f s	trophæiſ	6	f s	q. Apollo
7	g t	choreæ	7	g t	triumphiſ	7	g t	Minerva
8	h n	bigrandi	8	h n	nitore	8	h n	q. Pallaſ
9	i x	trigrandi	9	i x	penatum	9	i x	q. Phœbe
10	l y	canora	10	l y	ſacrata	10	l y	q. Ianuſ
11	m z	ſonora	11	m z	celèbrat.	11	m z	decòre

§. 39. A donic.			2. 3			7		
1	a n	Prospera fata.	1	a n	fidelis	1	a n	Nūc-sine-labe-fidem.
2	b o	Cœlaris acta.	2	b o	sublimis	2	b o	cantat-honore-fidem.
3	c p	Laudis honores.	3	c p	cœlestis	3	c p	plaudit-amore-fidem.
4	d q	gesta tuorum.	4	d q	præclarus	4	d q	laude,-decò re-fidem.
5	e r	Lampada vestram.	5	e r	perlustris	5	e r	cantet-honore-fidem.
6	f s	Stemmata vestra.	6	f s	sacrandus	6	f s	cantat-amore-fidem.
7	g t	Tèq.-tuòsq.	7	g t	formosus	7	g t	cantet-amore-fidem.
8	h u	Maxima fata.	8	h u	solemnis	8	h u	carminibùsq.-fidem.
9	i x	Grandia gesta.	9	i x	sacratu	9	i x	multimodisq.-fidem.
10	l y	Luce triumphos.	10	l y	nunc Mundus	10	l y	clarus-honore-fidem.
11	m z	Nomen,& omen.	11	m z	nunc Orbis	11	m z	pandit-honore-fidem.

DIAGRAMMA TERTIVM.

In laudem alicujus Amici Distichum refliens à Pentametro.

DLXXX.

a n	honore	1
b o	Ephœbus	2
c p	Olympus	3
d q	ab Astris	4
e r	ab Arce	5
f s	amicè	6
g t	Amicè	7
h u	Atleta	8
i x	Horizon	9
l y	& Heros	10
m z	Atlantem	11

DIAGRAMMA QVARTVM.

Ad laudè alicujus libri Erasmi Roterodamensis.

Vt illud Opus est laudatissimum, in quo simul & ars commendat materiam, & materia vicissim artem: ita & Liber est optimus, in quo & argumenti utilitas eloquentiam, & Authoris facundia argumentum commendat.

§.1. Hexam.

§.5. Pentam.

§.1. Hexam.

1	a n	Candide,-sape-tuâ	1	a n	Pœtine	1	a n	Grandiloqui veteres
2	b o	carminè,-maçte,-tuâ	2	b o	Carmine	2	b o	Altילוqui veteres
3	c p	carminè-terra-tuâ	3	c p	Phœbus	3	c p	Antiqui Græci
4	d q	Maçte,-decòre-tuâ	4	d q	Mundus	4	d q	Majores Græci
5	e r	nobilis-çthra-tuam	5	e r	Mars &	5	e r	Antiqui vates
6	f s	Dulcis-Amicè,-tuâ	6	f s	Mars vt	6	f s	Altילוqui Græci
7	g t	laudibus-ipse-tuam	7	g t	Martis	7	g t	Magniloqui vates
8	h u	Verfibus-ipse-tuam	8	h u	Numine	8	h u	Altילוqui Græci
9	i x	de super-altra-tuam	9	i x	Tempus	9	i x	Suaviloqui vates
10	l y	Mûdus-vterq.-tuâ	10	l y	Sol vt	10	l y	Grandiloqui Græci
11	m z	Cœlicus-orðo-tuâ	11	m z	Sol &	11	m z	Magnidici vates

2

6

2

1	a n	cecinit	1	a n	virtutem	1	a n	scripserunt
2	b o	resonet	2	b o	mirandam	2	b o	fecerunt
3	c p	plaudat	3	c p	communem	3	c p	duxerunt
4	d q	pandat	4	d q	supremam	4	d q	struxerunt
5	e r	cantat	5	e r	sacratam	5	e r	mandarunt
6	f s	dicat	6	f s	vix notam	6	f s	celebrabant
7	g t	referet	7	g t	perlustrem	7	g t	celebrarunt
8	h u	recinat	8	h u	nunc claram	8	h u	describunt
9	i x	sonuit	9	i x	fulgentem	9	i x	conscribunt
10	l y	celebret	10	l y	splendentem	10	l y	componunt
11	m z	celebrat	11	m z	longævam	11	m z	faciunt cum

Numine libros.

Cœ-

§.3.Hcx.			7			11		
1	a n	Cœlitus infuso	1	a n	tibi subdunt	1	a n	æthera notis.
2	b o	Cœlico,& infuso	2	b o	tibi sistunt	2	b o	astra coruscis.
3	c p	Subtili infuso	3	c p	tibi ponunt	3	c p	æthera claris.
4	d q	Grandia spiranti	4	d q	q. dicant tibi	4	d q	æthera celsis.
5	e r	Gran de inspiranti	5	e r	tibi dicunt	5	e r	omnia notis.
6	f s	Inspirante quidem	6	f s	subdunt tibi	6	f s	omnia miris.
7	g t	Grandia dictanti	7	g t	referunt tibi	7	g t	-abis honorc.
8	h u	plurima spiranti	8	h u	q. ferunt tibi	8	h u	-abis in ævum.
9	i x	maxima dictanti	9	i x	q. trahunt tibi	9	i x	-abis vbiq.
10	l y	plurima dictanti	10	l y	jaciunt tibi	10	l y	-âsq. nitore.
11	m z	maxima spiranti	11	m z	sistunt tibi	11	m z	-âsq. decore.

4			8					
1	a n	celebrat quos	1	a n	serta, coronas,	1	<p>DIAGRAMMA
QVINTVM.
Ad Amicum.</p> <p><i>Plautus in Epidicio act. 5. sc. 2.</i></p> <p>Ita esse arbitror, Homini amico, qui est amicus, ita ut nomē possidet, Nisi Deos nil prestare ei.</p>	
2	b o	decorat quos	2	b o	lumina,serta,	2		
3	c p	laudat quos	3	c p	stemmata,serta,	3		
4	d q	resonat quos	4	d q	lumine sertas,	4		
5	e r	sonuit quos	5	e r	lumina sertis,	5		
6	f s	cecinit quos	6	f s	stemmata sertis,	6		
7	g t	recinit quos	7	g t	scripta coronis,	7		
8	h u	cantat quos	8	h u	stemmata laudis	8		
9	i x	plausit quos	9	i x	stemmata, laudem,	9		
10	l y	plaudit quos	10	l y	stemmata laude	10		
11	m z	plaudet quos.	11	m z	nomen, honores,	11		

5			§.9.Hcx.			§.1.Hcx.		
1	a n	Mundus honore	1	a n	Quos omnes	1	a n	Dulcis
2	b o	Terra decore	2	b o	Namq. omnes	2	b o	Suavis
3	c p	Dædala Terra	3	c p	Nam cunctos	3	c p	Grandis
4	d q	Laudibus Orbis	4	d q	Quos equidem	4	d q	Candidæ
5	e r	Mundus uterq.	5	e r	Quos cœcūm	5	e r	Floridæ
6	f s	Cœlicus Ordo	6	f s	Quos certè	6	f s	Roscidæ
7	g t	Iuppiter ipse	7	g t	Quos vnus	7	g t	Micis
8	h u	Phœbus vbiq.	8	h u	Quos solus	8	h u	Fulgidæ
9	i x	Phœbus Ephœbus	9	i x	Quos longè	9	i x	Laudis
10	l y	Vulgus honore	10	l y	Quos scilicet	10	l y	Lucis
11	m z	promit & Orbis	11	m z	Quos cunctos	11	m z	Lumine

§.6.Hcx.			10			2		
1	a n	Iam tamen	1	a n	superas	1	a n	numeras
2	b o	Sed nunc	2	b o	vincis	2	b o	vincis
3	c p	Nunc tamen	3	c p	dēcoras	3	c p	fulges
4	d q	Cuncta sed	4	d q	fulges	4	d q	rutilas
5	e r	Scripta sed	5	e r	recites	5	e r	sequeris
6	f s	Ipsa sed	6	f s	scriptis	6	f s	superas
7	g t	Clara sed	7	g t	dictis	7	g t	superes
8	h u	candida at	8	h u	superas	8	h u	vinces
9	i x	Florida at	9	i x	vincis	9	i x	rutilas
10	l y	Sed proni	10	l y	dēcoras	10	l y	dēcoras
11	m z	Subacti at	11	m z	fulges	11	m z	dēcores.

3																										
1	a n	candore	1	DIAGRAMMA
SEXTVM.
Imitatur Virgilianum
Distichum, <i>Dum du-
bitat &c. in Natah ali-
cujus Principis. [No-
men Iuppiter sumitur
in significatione Poeti-
ca.]</i>
DLXXXI.																						
2	b o	fulgore	2																							
3	c p	splendore	3																							
4	d q	q. valore	4																							
5	e r	q. decore	5																							
6	f s	q. nitore	6																							
7	g t	quidem honore	7																							
8	h u	clangore	8																							
9	i x	tuz amore	9																							
10	l y	tuz honore	10																							
11	m z	radioq.	11			<table border="1"> <tr> <td>n</td> <td>Iuppiter, efficitis</td> </tr> <tr> <td>o o</td> <td>Rex Divum, es factus</td> </tr> <tr> <td>p</td> <td>Rex Superum, efficitis</td> </tr> <tr> <td>d q</td> <td>Rex Jovis, es factus</td> </tr> <tr> <td>e r</td> <td>Natus Opes, surgis</td> </tr> <tr> <td>f s</td> <td>Rex Divum, efficitis</td> </tr> <tr> <td>g t</td> <td>Rex Superum, es factus</td> </tr> <tr> <td>h u</td> <td>Iuppiter, ad surgis</td> </tr> <tr> <td>i x</td> <td>Iuppiter, es factus</td> </tr> <tr> <td>l y</td> <td>Iuppiter, ad pares</td> </tr> <tr> <td>m z</td> <td>Rex Divum, ad pares</td> </tr> </table>	n	Iuppiter, efficitis	o o	Rex Divum, es factus	p	Rex Superum, efficitis	d q	Rex Jovis, es factus	e r	Natus Opes, surgis	f s	Rex Divum, efficitis	g t	Rex Superum, es factus	h u	Iuppiter, ad surgis	i x	Iuppiter, es factus	l y	Iuppiter, ad pares
n	Iuppiter, efficitis																									
o o	Rex Divum, es factus																									
p	Rex Superum, efficitis																									
d q	Rex Jovis, es factus																									
e r	Natus Opes, surgis																									
f s	Rex Divum, efficitis																									
g t	Rex Superum, es factus																									
h u	Iuppiter, ad surgis																									
i x	Iuppiter, es factus																									
l y	Iuppiter, ad pares																									
m z	Rex Divum, ad pares																									

* Semi-
denique
Puer.

4			§. 1. Hexam.			§. 2. Hexam.		
1	a n	corusco	1	a n	Dum inquit	1	a n	Effecit postquam,
2	b o	nitenti	2	b o	Dum variat	2	b o	Produxit postquam,
3	c p	micanti	3	c p	Dum quatit	3	c p	Et postquam effecit,
4	d q	celèbri	4	d q	Dum expendit	4	d q	Progeniuit postquam,
5	e r	trigrandi	5	e r	Dum tentat	5	e r	Sed postquam genuit,
6	f s	sacrato	6	f s	Dum dubitat	6	f s	Posteaquam effecit,
7	g t	beato	7	g t	Dum curat	7	g t	Porro post genesin
8	h u	coruscus	8	h u	Dum investigat	8	h u	Post genesinque ruinam
9	i x	celèbris	9	i x	Dum inspicere	9	i x	Attamen à genesi
10	l y	sacratus	10	l y	Dum excuteret	10	l y	Ipseque post genesin
11	m z	sacrandus	11	m z	Dum cernit	11	m z	Te tamen is genito

§. 5. Pent.			2			6		
1	a n	Ætatis veteris	1	a n	Pelagine	1	a n	superatus
2	b o	Antiquæ ætatis	2	b o	Tethydine	2	b o	confusus
3	c p	Temporis antiqui	3	c p	Mundine	3	c p	devictus
4	d q	Transactæ ætatis	4	d q	Superumne	4	d q	rurbarus
5	e r	Transacti sæculi	5	e r	Sacrumne	5	e r	miratus
6	f s	Temporis excursi	6	f s	Tethydine Deum,	6	f s	timidus sub
7	g t	Excursi sæculi	7	g t	Cœline	7	g t	pavidus sub
8	h u	Excursæ ætatis	8	h u	Belline	8	h u	cœcatus
9	i x	Annorum veterum	9	i x	Faceretne	9	i x	victus sub
10	l y	Perlustis veteres	10	l y	Martine	10	l y	trementibus us
11	m z	Antiquo siquidem	11	m z	Pontine	11	m z	subiectus

6			3			7		
1	a n	sæper honore viros.	1	a n	generetne puellum	1	a n	Numine nato
2	b o	vincis honore viros.	2	b o	faceretne puellum	2	b o	Marte futuro
3	c p	semper hore Sophos.	3	c p	gignetne puellum	3	c p	lumine nati
4	d q	vincis hore Sophos.	4	d q	facietne puellum	4	d q	laude trophæum
5	e r	disuperatq. viros.	5	e r	juvenemne crearet	5	e r	laude triumphum
6	f s	Magne Philip. Soph.	6	f s	puerumne crearet	6	f s	lumine vestro
7	g t	viciis honore fidem.	7	g t	generetne puellum	7	g t	luce micanti
8	h u	laude, fidetq. viros.	8	h u	gignetne puellum	8	h u	luce corusca
9	i x	laudibus ipse viros.	9	i x	facietne puellum	9	i x	nomine vestro
10	l y	laude, virisq. fide.	10	l y	faceretne puellum	10	l y	Marte renato
11	m z	laudis hore viros.	11	m z	puerumne crearet	11	m z	luce nitenti

S.8.Pent.			S.12.Pent.			S.16.Pent.		
1	a n	Iuppiter efficitur	1	a n	Non erit vltcrius	1	a n	Cum faveas Mundo,
2	b o	Rex Divū est factus	2	b o	Nō erit inde potens	2	b o	Si Mundo adstas,
3	c p	Natus Opīs fiet	3	c p	Vitrā haud perfister	3	c p	Si Mundo faveas,
4	d q	Fit Ziū extēplō *	4	d q	Non mauet vltcrius	4	d q	Si auxiliare potens,
5	e r	Rex Superū efficitur	5	e r	Indeq. deficiet Iuppi	5	e r	Cumq. iuues Mundo
6	f s	Iuppiter, est facius	6	f s	Extēplō deent ier	6	f s	Cūq. adsis Mūdo, nec Io-
7	g t	Rex Ziū adparet	7	g t	Mōx aberit rebus	7	g t	si prestes auxiliū, &e Mū
8	h u	Rex Divū efficitur	8	h u	Mox deerit Mundo	8	h u	si præsīs Mū Jo, dū eget.
9	i x	Rex Ziū est factus	9	i x	Incidet in Parcas	9	i x	Protegīs vt Mundum,
10	l y	Rex Superū est factus	10	l y	Servari haud pote-	10	l y	Te auxiliante tuus
11	m z	Iuppiter adparet	11	m z	Finitur Mundo (rit	11	m z	Te præsente tuus

* Semi-
puerū
Deus.

S.9.Hex.			13						
1	a n	Namq.tibi subdens	1	a n	altipotens.	1	<div>DIAGRAMMA
SEPTIMUM.   Ad quemdam amicū
Epistola.   Antiquus Amicus.   Amico dic salutem po-
tius,quam tibi.</div> <div>DLXXXII.</div>		
2	b o	Subjiciensq.tibi	2	b o	astripotens.	2			
3	c p	Nam tibi subjectans	3	c p	altricomus.	3			
4	d q	Nam tibi subjiciens	4	d q	astrivagus.	4			
5	e r	Subjectansq.tibi	5	e r	astrigena.	5			
6	f s	Nā tibi protternens	6	f s	aunicomus.	6			
7	g t	Nā tibi submittens	7	g t	ipse Deus.	7			
8	h u	Nam tibi subponēs	8	h u	æthereus.	8			
9	i x	Is tibi namq.ferens	9	i x	alutena.	9			
10	l y	Prosternensq.tibi	10	l y	altivagus.	10			
11	m z	Submittensq.tibi	11	m z	auripotens.	11			

10			S.14.Hex.			S.1.Hex.		
1	a n	sua Numina,	1	a n	Tu sis exorients Terris,	1	a n	Omnipotens
2	b o	sua Lumina,	2	b o	Tu sis exorients Telluri,	2	b o	Cœlipotens
3	c p	se, Laures,	3	c p	Subsis & Mundo nascēs,	3	c p	Altipotens
4	d q	se, Palmas,	4	d q	Tu par es exorients Terris,	4	d q	Astripotens
5	e r	se, laudes,	5	e r	Te nato pollet Tellus,	5	e r	Qui Trideus
6	f s	se, Famam,	6	f s	Subsis Mundo nascens,	6	f s	Cœlipotens
7	g t	cum Lauris,	7	g t	Nascens corat Tellus,	7	g t	Altironans
8	h u	sua Stemmata	8	h u	Tu sis es Mūdo exorients,	8	h u	Alternus
9	i x	cum Palma,	9	i x	Te exoriente micat Tellus,	9	i x	In cœlis
10	l y	cum Fama,	10	l y	Nāscere cū primū polles,	10	l y	Mundipotens
11	m z	cum Nomine,	11	m z		11	m z	Qui trinus

11			15			2		
1	a n	candida Serta,	1	a n	natūsq. superis:	1	a n	Prætor
2	b o	Serta secunda,	2	b o	natūsq. coruscas:	2	b o	Rektor
3	c p	Serta, Coronam,	3	c p	natūsq. refulges:	3	c p	Regnans
4	d q	nobile Sertum,	4	d q	natūsq. bearis:	4	d q	Dominus
5	e r	Fata secunda,	5	e r	tūq. alstra triumphas:	5	e r	Princeps
6	f s	lucida Serta,	6	f s	ortūsq. superis:	6	f s	Sculptor
7	g t	Regia Sceptra,	7	g t	Tethys obulat ūdas:	7	g t	Pastor
8	h u	Cœlica Sceptra,	8	h u	Neptunus honorat:	8	h u	Iudex
9	i x	Sceptra, Coronam	9	i x	fert munera Tethys:	9	i x	Vindex
10	l y	laudis honorem	10	l y	Neptunus adorat:	10	l y	Quæstor
11	m z	nobile Sceptum	11	m z	Subdūt & vndæ:	11	m z	Præses

3			6			9		
1	a n	tribuat tibi	1	a n	Deus	1	i n	Parentes
2	b o	concedat	2	b o	Patens	2	o o	foedus
3	c p	tibi donet	3	c p	Pater	3	- p	propinquus
4	d q	condonet	4	d q	decor	4	d q	q. patres
5	e r	donet tibi	5	e r	Heros	5	e r	torores
6	f g	præstet tibi	6	f s	Vigil	6	f s	gemelli
7	g t	tibi præstet	7	g t	Potens	7	g r	Pupillus
8	h u	dederit tibi	8	h n	Logos	8	n n	Pueri
9	i x	largitus	9	i x	Tonans	9	i x	Dynastes
10	l y	concedens	10	l y	Senex	10	y	Gerarchæ
11	m z	tribuens tibi	11	m z	valens	11	m z	Magistri

4			§.7.Hex.			§.10.Pent.		
1	a n	maeste salutem	1	a n	Ipse quidem valui	1	a n	Cognati
2	b o	docte salutem	2	b o	Absq. salute fui	2	b o	Confines
3	c p	lova salutem	3	c p	Infirmus jacui	3	c p	Adfices
4	d q	laudis honorem	4	d q	Mi fuit ægra salus	4	d q	Vrbicolis
5	e r	laudis honores	5	e r	Mi fortuna favet	5	e r	Regnicolis
6	f s	laude decorem	6	f s	Me dolor adfixit	6	f s	Cognatis
7	g t	præmia digna	7	g t	Me mala cœrunt	7	g t	Germanis
8	h u	Nomini honorem	8	h u	Fata secunda favent	8	h u	Vrbicolæ
9	i x	Nomini honores	9	i x	Prospera fata juvât	9	i x	Regnicolæ
10	l y	Numine vitam	10	l y	Fata mihi insidias	10	l y	Germani
11	m z	Nomen honorum	11	m z	Sors, & fata favent	11	m z	Fratribus &

§.5.Pent.			6			11		
1	a n	Qui sine fine	1	a n	nostris	1	a n	nostris
2	b o	Astricomusq.	2	b o	chari	2	o o	charis
3	c p	Perpetuusq.	3	c p	dulces	3	c p	cunctis
4	d q	Sacratissq.	4	d q	suaves	4	d q	semper
5	e r	Qui super astra	5	e r	semper	5	e r	liquidem
6	f s	Qui super omne	6	f s	comites	6	f s	crebrò
7	g t	Cœlestisq.	7	g t	proavi	7	g t	merito
8	h u	Ipse sacre	8	h u	triavi	8	h u	sicubi
9	i x	Magnus Arleta	9	i x	fratres	9	i x	sors fors
10	l y	Ipse Poliq.	10	l y	neptis	10	l y	sors trux
11	m z	Trinus honore	11	m z	pronepos	11	m z	gratis

						12		
1	a n		1	a n		1	a n	Prospera fata juvant
2	b o		2	b o		2	b o	Candida fata favent
3	c p		3	c p		3	c p	Cunctaq. gesta favent
4	d q		4	d q		4	d q	Cœlitus acta favent
5	e r		5	e r		5	e r	Sors tuæ insidias
6	f s		6	f s		6	f s	Floraq. Martiq. favent
7	g t		7	g t		7	g t	Pallados arma favent
8	h u		8	h u		8	h u	Sacra Minerva fauet
9	i x		9	i x		9	i x	Mars favet omnipotens
10	l y		10	l y		10	l y	Martis honoresq. favet
11	m z		11	m z		11	m z	Nomine Fama fauet

NOTA.

T E T V R Iliomates Latino hic Apollo: posset Hispano, Italo, Germano, Græco, aut alio quocumque, si vellet, sed nos, quia Philomulum, quem instruendū suscipimus, Latinum

percallere supponimus, intra illud cælamum continuimus. Aliorum erit speculationes has ad Linguas diversas traducere. Et quia sinceritas postulare videtur, vt nostros Magistros honoremus, fatebimur liberè huius ingeniosi inventi primam gloriam Ioanni Trithemio Abbati Spanheimensi, Ordinis S. Benedicti, cuius Steganographiam Commentario clarissimo dilucidantes ab omni superstitionis nota vidicavimus, omninò debere. At, quia ab imperfe-ioribus ad perfectiora, & Ars & Natura cõtendit: Ideam, quam in Polygraphiâ suâ Trithemius oratione solutâ tradiderat, nos promovimus & ad metrum reduximus, & in hoc Apolline representamus. [Prodiit noster in Steganographiam commentarius Coloniz Agrippinæ, typis Egmondanis, anno 1635. illumq. adfirmant Selenus sic vocari voluit Princeps Lunzburgenfis) eximius D. Ioannes d'Espiers; & plures alii: vt mirum sit librum eruditum & vtilem à viris, aliàs doctis tam severè (ne scèvè dicam) interdum fuisse

se condemnatum: cùm ipse nil aliud omninò contineat, quàm aliquas occultas cliphras, quas noluit patere vniuersis. Claves cõjuraciones vocat, quia debent, qui illis vtuntur, in easdem regulas conjurare, si enim tu aliâ vtaris, cùm scribis: aliâ ego, cùm tuas literas lego, non poterimus communicari. Apices appellat Spiritus, imitatus Græcos, qui spiritus (leuem densum) apud literas pingunt. Alii figuram literæ vocant Corpus, valorem Spiritum seu Anamam, quod in idem recidit. Sed de hoc in nostro Commentario vberius. Vidi Polygraphiam à Domino N. (nominis non recordor) Gallicè felicissimè redditam: & in ipsâ vnum Diagramma Gallicum, etiam in prosâ, vt esset Trithemiano similis: hoc ipsum nemo, quem sciam, in aliâ linguâ tentavit. Nos Latina hæc præmittimus, Hispanica & Græca addituri, si Metametricam hanc recudamus.

Literæ Abecedarii Latini sunt XXII. voluimus, vt voces singulæ binis corresponderent, ne nimium multiplicarentur. Sed, quo sciemus modo, vtri respondeant? Si initialis sit magna, correspondebit primæ, si parva, alteri. Poteris etiam alio modo procedere: puta, si vocem scribas charactere Romano (rotundo) si ad primam spectet: cursivo, si, ad secundam. Imò facilius, meliùsq. dictiones, cū à literis columnæ prioris petuntur, scribe sine accentu: cum à licetis alterius columnæ, illas accentu exorna.

M V S A I I. F O R M A L I S. S E V P R A C T I C A.

DLXXXIII.

ISA est prima Musa, *ἀμύττα* meram tradere: aut si scientiam aliquam, illam, quam *μυθεσσις* nominare possemus: scientiam videlicet ignorandi Metricam, nam interdum

aliqua ignorantur scientificæ, & hæc ignorantia & utilis & digna laude. At hæc ipsa, quæ ignorantia fuit visæ, transiit in *ἰσχυρισμὸς*. & ex confusis & male connexis vocabulis carmina curiosa deducientempe Latina: at eadē posset arte Græca, aut alia. Apollo, qui huic Parnasso præsidet, Thaumaturgus est: & miraculum in hoc consistit. *Καλλιός* ille *λατεις* cuiusq. clementer propinat, etiam idiomatis latini ignarus, modò sciat legere aut scribere, aut saltem habes apud se aliquem, qui legere & scribere sciat: & interim infundet scientiam condendi omnia genera carminum: & hoc quadrante hora, vel citius.

Sed quomodò fiet hoc Prodigium? Artem totam vno Disticho tradam. Sic inquam.

Sumito ad arsitrium voces cuiusq. columnæ:

Aus legem observes Nominis aut Numeri.

& quia nondum mentem meam adsequeris, præmissum Distichum hoc scholio dilucido. [Musa Materialis subministrabit tibi varia Diagrammata, & in singulis multas dictionum Latinarum columnas. Tu ex singulis, sume vnicam, & versus bonos & concinnos conficies. Sed quam? Tres modi sunt deligendi dictionem. Primus, est liberrimus: & te cōstituit arbitrum, ut eligere possis, quam velis. Secundus postulat, ut aliquod nomen eligas, puta *Carolus*. & tunc ex primâ columnâ sume vocem correspondentem literæ C: ex secundâ correspondentem literæ A: ex tertiâ correspondentem literæ R: & sic deinceps: & cū ad finem veneris poteris ad initium redire. Tertius jubet, ut aliquem numerum tibi proponas, puta 5 1961. (hic enim est sinus reclusus grad. 60. quando sinus totus est 60.000.) & tunc ex primâ columnâ excerpe dictionē adharēntem numero 5: ex secundâ adharēntem numero 1: ex tertiâ adharēntem numero 19: ex quarta adharēntem numero 61: &c.

tem numero 1: ex tertiâ adharēntem numero 9: &c.

Doctrinam hanc nonnullis exemplis illustremus. Et primò, juxta primam Regulam, ad arbitrium Diagramma primum percurramus; excerpto videlicet ex quâcumq. columnâ illam vocem quæ aut prius occurrat, aut magis placeat.

IDYLLION

De Professionis in hac vita delectu.

Q Vale, rogo, sumemus iter, si cæca periculis
Sint loca, si miserè gens anxiosa, si essera fada?
Cura domus sequitur: Mortales si nova semper
Damina manent, superesse vetas si tristis egestas,
Si torquet labor audaces, citò ponticus horror
Conturbat, culpæ graves sine calibe mente.
Dura subest timidis moderatio, vana maritis.
Sanguinei si Martis honores, si immania castra.
Terrestres superans, miseris Fortuna repressit.
Omnia sunt lacrymæ, cunctis sua nō placet aula,
Mars & obest populis lugentibus, atq. Magistri
Dura rudimenta, & juvenum durissima cura.
Perturbat Bellona annos, per castra, per undas,
Agminaque, horroresq. loci, durusq. labores
Vertendos miserè perioribus: ipsa senectus
Exspectata diu, voti q. excussa malignis
Implicat innumeris pectus miserabile curis.
Spernit atq. impune homines, cōstantia nusquā.
Cerno semideos recols: fera vita reclamat,
Ætalem volet immensa: mortalis amara est
Pauperis: arpit aquilam de monte Prometheus,
Personavit, lachrymæq. cadunt, nec Numina mittet
Accusare Iovem, quod sit data vita perennis.
Conspice & invidia cordis, sic nempè tremens
Destruit Hippolytum sanctissima cura pudoris.
At secus illecebris maculatam ducere vitam
Dixeris? ab, cernas dominantum & crimina Regū,
Bistonii impuri, vel mollis Sardanapali.
In fidiis fugisse montes, crudelia & arma;
Sed vitas Fidei leges furiosa cupido
Perge & amore alios venereris: libera res est
Altiloquus Timon quondam lapidatus in aula
Vertitur infandis discretio provida curis,
Nec dixisse viro prodest prævisa recludit.

Esse

*Esse in honore cupis, mox despicias, Ecce praeſſe
Vt poſſint ſubſunt aliis, Laudatur in aula
Turpibus accreſcit maleſuada eſt cura Monarcha.
Ruſticus inſidiis vita caret, unus in orbe
Condemnato reos, ſed munera nulla minorum
Sub domino eiſ gravis imperiū mēſ ceca Monarcha.
Dura fugant hunc fata virum; ſtudioſiq; cauſit
Sollicitudo nocet, contemnitur agra ſenectus.
Nulla medela fauere, locus eſt heredis, amicus
Sacula ſolus agas, ſtulti lacerabere lingua
Magnates populi triſtis cenſura noſabit.
Cuncta viro ſemper fallacia: proderit ergo
Optima Majorum ſententia: quae inquit, In orbe
Non naſci uilius, natum aut cito cernere finem.*

Sicut hoc Idyllium exlex ſcripſit calamus; poſſet alicui nomini aut numero obſtritus. Ponamus hoc nomen *Anſonius*, (nam hūc Poëtam in ſententiae compoſitione hoc Diagramma imitatur) aut numerum 18621986. & juxta has litteras vel notas iterum Diagramma recurramus.

Quod vita ſectabor it er, ſi plena tumultu
Sunt fraſ, ſi curis domus anxioſi peregrinus*
Cura domus ſequitur mercantem ſi noua ſemper
Damna manent, ceſſare vetat ſi turpiſ egeſtas,
Si vexat labor agricolam mare nauſragus horror
Infamat, * portuq; graues in calibe vita
Et grauior cauſit cuſtodia vana maris,
Sarmineum ſi Martis opus ſi turpia lucra
Femoris & velox inopes uſura trucidat,
Omne suum cura cunctis ſua diſplicet atas
Senſus abeſt parvis laſcentibus & puerorum
Dura rudimenta & iuuenum temeraria pubes.
Adſtitat Fortuna viros per bella per agnor
Tras inſidiasq; catenatoſq; labores
Mutandos ſemper grauioribus ipſa ſenectus
Exſpectata diu, uotiſq; optata malignis
Obſciet innumeris corpus lacerabile morbis.
Spernimus in commune omnes praſentia quosdam
Conſtat nolle Deos fieri Inturna reclamatione
Quo vitam dedit aeternam cur mortis adempta
Condiſit ſic Cancaſeus* de rupe Prometheus
Teſtatur ſaturnigenam, nec nomina ceſſat
Inuſare Iovem data ſi, quod vita perennit
Reſpice & ad cultus animi ſic nempe pudicum
Perdiſit Hippolytum, * non felix cura periculum
Tandem ex inſidiis agitatum ducere vitam(u)
Quē iuuar. * Affice & ad panas & crimina Regū
Tereos inceſſit, vel mollis Sardanapali*
Perſidia vitam moneant tria triſtia caſtra,
Nec ſuſſert fidei leges animoſa * cupido
Credis i conſortes venereris crimine ab iſto
Ecce ſuis Timon trucidus laniatus in aula
Perſciet inſanis diſcretio callida telis,
Nec dixiſſe animis ſat poſt monſtrata relinquit
In decore iſſe ſatis, mox diſplicet, ſi capi ab aula(s)

*Vt poſſint ſervire volunt, celebrantur in aula
Credeli, adſcicit maleſuada eſt lauſq; ferenti
Barbarus imperio mundi vacat vnbibus orant
Propugnato alium verum ſors multa minorum
Servi, etenim crebro eſt demens Fortuna Patriq;
Horrebant hunc vota Patrum, mox aſpera canis
Barbara cura datur, nec penditur agra ſenectus
Tempora ſuccedunt, laſit quærentis egeſtas
Sæclum magnus agas neſci lacerabere pleetris
Munera ſi dederis triſtiſ cenſura minorat,
Fata tibi quamvis contraria na uilis ergo
Nobilis illa Sophoſq; peritias, * qua orbe ferebat,
Non naſci eſſe bonum, natoſ poſt lingere mundū.*

Nomen *Anſonius* (aut num. 18621986.) ab ſtellulâ ad ſtellulam procurrat: nam ponendo ob oculos verſum primum, Quod vita ſectabor iter, ſi plena tumultu ſunt ſoraſ &c. &c. &c. periemus vocem, Quod vita pertinet ad A primæ columnæ ſectabor iter ad V ſecundæ: ſi plena ad S. tertiz: tumultu ad O quartæ. &c. &c. Sicut vſi ſum litteris, poterimus vſi numeris ſumendo voces illis correfpondentes. (Si quando litterâ aliquâ vſi nolimus, illam parentheſi clauſimus, vt à cæteris diſtingueretur.)

De Idylliorum numero.

HIC opportunè quæri poteſt, Quot nam Idyllia in Diagrammate primo continetur? Reſpondeo dando numerum multo minore verò. Singulæ Tabellæ habent dictiones 12. ſupponamus habere 10. & computum inſtituamus. Sunt Tabellæ 212. Ergo in eaſu prima(10) multiplicata per ſecundam (10) dabit 100. & 100. per tertiam(per 10) dabit 1000. Ergo ſi aboluat eom purus habebis numerum, qui poſt vnitatem(1) habeat 212. eiphraſ(ſeu nullas) videlicet.

100. trigintaſquingmilliones.

Hic numerus, qui tantum non infinitus eſt, eſt multo minor verò.

At, inquit, te velle verum adſequi. Sed quo fruſtu? intentum via erit facilis, ſi velis adhibere laborem. Modus, quo numeri per 12 multiplicantur, eſt facilis: nam vt ſuperiùs docuiſmus debet ſcribi numerus multiplicandus, & poſteâ reſcribi bis vno loco promotus: & ſumma dabit numerum illum, quem quærimus.

Ecce 12 primâ multiplicatione dederunt 144: ſecundâ 1728: tertiz 20736: quartâ 248832: quitz 2985984: &c. Ergo, ſi orium habeas, vſq; ad finem progre-

0	12
	12
	12
1	144
	144
	144
2	1728
	1728
	1728
3	20736
	20736
	20736
4	248832
	248832
	248832
5	2985984
	2985984
	2985984
6	35831808

grederet, & vndecima post ducentessimā multiplicatione, dabit numerum præcisum, quem quæris.

Pet Logarithmos facilius expedimus computum.

Logarithmus numeri 12. est	1.0791812.
& multiplicatus per	212
ducto computu	2.1582024
legitimo juxta	10.791812
regulas communes	215.82024
dabit	228.7702344.

Huic autem ultimo Logarithmo, qui præcise est, non facile dabit numerum Arithmetica, qui præcisè respondeat. Dabo interim similem vero, qui tamen quæsito minor sit. Scribo igitur numerum 1946, quem 225 ciphra sequentur. Et quidem, quanta hæc sit multitudo non capiet, qui non nisi leuiter tantus sit Mathematicis contemplationibus. Ergo, vt Philomusus Ideam formet, ad Archimedis Arenarium, quem illustravit, & ad faciliorem methodum reduxit P. Christophorus Clavius in Sphærae Commentariis cap. 1. in ipso fine mihi pag. 354. ipsum conducam. Ibi Clavius sic inquit.

Numerus, qui nimirum post figuram 1. habet 51. ciphras, longè maiorem est numero arenularum totum mundum usq. ad concavum firmamenti replentium, etiam si arenule tam exigua essent, ut 10000. efficerent spherulam grano papaveris aequalem.

Et quantulus hic arenularum totum Mundum replentium numerus cum numero carminum nostrorum collatus?

Porro, si tot formarentur Mundi, quot arenulae capiuntur in Firmamenti concavo. & in singulis Mundi tot essent libri, quot arenulas numerat Clavius; parvam Idylliorum, quæ dedimus, partem complecterentur.

O quantus est Deus, siquidem creaturæ dedit, vt rem tam numerosam & tantum non infinitum sciret, potestiq. brevi tabellâ delineare!

DLXXXIV.

VT innotescat vsus numerototum, non indigemus novo exemplo; qua literarum & numerorum eadem ratio. Iterum maioris vbertatis gratiâ hoc subiungo. CLAVIS est 5196.

SAPPHYCVM EPIGRAMMA.

*Principis laudes numeris sonoro
Phabus applausu: resonare gesta
Opes, vos felix celebreris, Heros,
Numine clarus.*

*Pegasus doctus recolasq. grandis
Dum subest montis tibi iam micans.
Nomen excelsi lyricis Poeta
Fama celebres.*

*Calitis lauros celebrat cornifas
Gente subiectâ, calamis, trophæis,
Cantat & laudes repetitq. Phæbe
Stemmata vestra.*

Ponamus & aliud exemplum, quod hac CLAVIS, Nobilis Heros, aperiat, & quid inde resul-
tet, videamus.

*Lauriger Phæbus resonat boante
Dives applausu, celebrare laurum
Audet, ut Princeps properes ad astra
Nomen clarus.*

*Cordis ut gazas recivis lyrcdas,
Dum subest montis tibi vis micantis,
Fulgor ornati lyricis Poeta
Laurea plaudat.*

*Angelum laurus deamat trigrandi
Luce fulgentem numeris Priorum:
Concinit laudes, repetitq. cantu
Cæsaris acta.*

Transco ad Diagramma 3. & vt statim video CLAVIS, Amicus (vere tu quâcumque aliâ) aperit istud Distichum.

*Candidè sape tuam (celebras) sacrasus (Olympus)
Numine (vix notam) nunc sine labe fidem.*

Est retrogradum, si omnia quæ inter duas lunulas ponuntur esse vnicam vocem supponamus. Rediit igitur sic.

*Nunc sine labe fidè (vix notâ) Numine (Olympus)
Sacrasus (celebras) Candidè sape tuam.*

Progrediamur ulterius & quartum Diagramma contemplemur, commendat ingenium alicujus Doctoris, cum aliquis liber editur. Sit CLAVIS, 1234567890. Grandiloqui Vesteres fecerunt numine libros Subtili, infuso, resonat quos Mundus usque: Ipsa sed ante pedes referunt tibi stemmata laudis, Quos longè decoras dictis super aethera notis.

Diagramma quintum amicitiam commēdat. Hac CLAVIS. A b c d e f g. vt amurnam istæ notæ sunt, quibus distinguit voces Musica, quæ voces consonas, vt amicas componit: dissonasq. separat vt inimicas.

*Dulcis Amicitia vincis splendore celebri
Transacti sacri Magne Philippe, Sophos.*

Nolo multiplicare exempla, quia omnia procedunt eodem modo, & ideo vnum In singulis Diagrammatis sufficit. Transco ad Diagramma sextum, quod in mentem reducit illud antiquum Distichum, quod Virgilio adscribitur, videlicet,

*Dū dubitat faceret-ne Virū faceret-ne Puellam
Iuppiter, es factus semipuellâ puer.*

In Gangethiâ Principis Hispaniæ Balthassar
Philippi V. introduximus Virgilium utentem
CLAVIS Philippi Quintus, & dicentem.

*Dum dubitas faceres-ne Deû, faceres-ne puellû
Iuppiter, es factus Semi-densq. Puer.*

*Et postquam effectus devictus luce coruscû
Iuppiter est factus Semi-pue q. Deus.*

*Nâ tibi subiiciens sua sceptra, coronâ
Non eris. Iterum Iuppiter ipse Deus.*

*Tu factus es Mundo exoriente, sortisq. super sis
Cumq. ad sis Mundo, nec Iove Mundus eget.*

MVSA III. STEGANOGRAPHICA.

DLXXXV.

ÆC miracula metrica,
possunt Ciphris servi-
re, ut videlicet mentem
ita aperiamus, ut à solo
illo possimus intelligi,
qui clavim habeat. Sup.
ponamus, quod tibi
Ferdinandus sequens

Epistolum scripserit.

*omnipotens rector Tibi donet premia summa,
Qui super astra Tonans sis tibi vita, salus.*

*ipse quidem valui: proavi valueris, Sorores:
regnicolis Crebrò Mars fauēt armipotens.*

*Altipotens Vindex Donet tibi mælle salutem,
caelestisq. potens Prosperet omne tibi*

*Mi fortuna fauēt Pronepos vivuntq. Sorores,
Germanis nostris Nomine fama fauet.*

*In talis Regnans Donet tibi Laude Deo rem
ipse sacerg. Potens Numine te foveat.*

Et quid, quæso, tibi renunciat Ferdinandus?
Later illud sub generali communium verbo-
rum specie, & debet ex dictionibus erui. Poni
ergo ob oculos Diagramma 7. (nam ad illud
conformavit suum Epistolum Ferdinandus)

& considera literas, quæ positis dictionibus
respondent; adnotando singulis dictionibus
correspondere duas literas, quarum priori
dictionis incipientes à majusculâ seu capita-
li correspondent, & incipientes aliter, poster-
iori. Porro dictio *omnipotens* in primâ colum-
nâ dat N: *rector* in secundâ dat O: *tibi donat*
in terciâ dat C: *premia digna* in quartâ dat T:

Qui super astra in quintâ dat E: *Tonans* &c. in sextâ
dat I: *ipse* &c. in septimâ dat N: *proavi* &c. in

octavâ dat T: *Sorores* in nonâ dat E: *regnicolis*
in decimâ dat R: *Crebrò* in undecimâ dat F:

Mars, &c. in duodecimâ dat I: Et redeundo
iterum ad principium. *Altipotens* in primâ dat

C: *Vindex* in secundâ dat I: *Donet* in terciâ dat

E: *mælle salutem* in quartâ dat N: *caelestis* in

quintâ T: &c. sic in cæteris. Collectis igitur

omnibus literis sententiam hanc occultam,
reperis;

Nolle interficere te metum (amicus) fuge.

Ergo Epistolum illud sub communibus ver-
bis, & quæ possint legi ab omnibus, præse-
fert Monitum secretissimum, quod tu solus
intelligas, qui Diagramma istud habeas.

Hic, quæ diximus lucem addere poteris Epi-
stola, quam ante annos satis multos ad quemdam
amicum scripsi, Artem hanc secretiorem rogatus.
Illam uberius doctrina gratiâ adjungo.

THEODOMIRO SALUTEM.

Communicavit tibi noster Andreas Me-
tra quædam & Rhythmos, illæ latina,
hæc lingue ignotæ, & Steganographicè fuisse
à nobis scripta affirmavit; & ita tibi pla-
cuisset assensit, ut Clavim posuisset illa intel-
ligere valeas. Ut loquar confidenter & liberè,
nescio an Ciphra clavis prudenter postule-
tur ab aliquo: idem enim Ciphris utuntur ho-
mines, ne injussu suo alius ad secreti cogni-
tionem deveniat. Interim, quia amicitia tua
multum defero, obedio, & Claves postulatus
scribo. Attende.

Insula Atlantica Academicis nota, in-
venta aut veriùs cogitata à Platone, ultra
Oceanum longè petere dicitur. Hinc cosmo-
graphi inferunt notam fuisse Platoni Hispano-
rum Americam. In hac cogitatâ Insula
nos cogitavimus populos, qui linguâ quâdâ
cogitatâ vterentur: ad quorum labium Dia-
grammata sequentia conscripsimus,

D I A G R A M M A P R I M V M.

A	B	C	D	E
A Cabràs	A naròn	A Parjs	A Farès	A manür
B ebràs	B ebròn	B ibis	B abrès	B opür
C acàs	C acròn	C acis	C eclès	C acür
D edàs	Dudròn	D adis	D edlès	D edür
E melàs	E peròn	E felis	E Femès	E restür
F ufàs	F afòn	F afis	F ufès	F iftür
G ugàs	G agòn	G agis	G agrès	G ogür*
H ehàs	H chaòn	H chelis	H chaftès	H chaftür
I ajàs	I ajòn	I cirhis	I linrès	I Pilcür
K ikàs	K uiòn	K akis	K eklès	K okür
L olàs	L alòn	L elis	L illès	L alrür
M emàs	M amòn	M amis	M amès	M emür
N anàs	N anòn	N enis	N onès	N intrür
O porràs	O porcòn	O bopis	O poquès	O nostür
P opàs	P apròn	P ipis	P uprès	P opür
Q aquàs	Q aquòn	Q uquis	Q aquès	Q uquür
R oràs	R aròn	R aris	R ertès	R artür
S isàs	S usòn	S esis	S istrès	S estür
T atlàs	T atròn	T itis	T otrès	T irür
V uvàs	V bucòn	V cumis	V xupès	V bulrür
W awàs	W buvòn	W cuvis	W puvès	W puür
X ixàs	X axòn	X oxis	X axès	X ixür
Y Pyràs	Y Pysòn	Y Pyris	Y ayès	Y Pyzür
Z ozàs	Z uzòn	Z uzis	Z azès	Z izür.

D I A G R A M M A S E C V N D V M.

A	B	C	D	E
A Sramin	A braròs	A grabal	A gbarèg	A gcartiunt
B babrin	B lablòs	B Kabàl	B cabrèg	B cabtünr
C cacin	C macròs	C lecal	C dacrèg	C deesunt
D dadrin	D nedlòs	D midàl	D fadrèg	D fidmunt
E aerin	E credròs	E grecàl	E grerèg	E gpedrünt
F befrin	F pislòs	F nufal	F bafreg	F toffrünt
G cigrin	G niglòs	G pagràl	G cegrèg	G hugrünt
H nechirin	H schigòs	H gchedàl	H schartèg	H grhegünt
I elirin	I drigòs	I Phisàl	I fminèg	I inirtünt
K lakin	K tokòs	K rOKàl	K fuKèg	K boKrünt
L nalin	L zollòs	L fullàl	L gultreg	L callünr
M lamin	M bumòs	M tamàl	M homèg	M damiunt
N senin	N cunòs	N xanàl	N Kanèg	N fangünt
O proquin	O phorròs	O brocàl	O polèg	O fmonitrünt
P riprin	P faptròs	P zepàl	P mapèg	P geptünt
Q maquin	Q gaquòs	Q biquàl	Q nequèg	Q liquünt
R nertin	R harròs	R cortàl	R porèg	R mortünt
S piftin	S fastròs	S dustràl	S vastèg	S nusünr
T foclin	T Katròs	T fatràl	T fatrèg	T patrünt
V fxumin	V laulòs	V cruràl	V gbulnèg	V fcultünt
W fxuvin	W gnauvòs	W cruval	W gcuuèg	W gbuünt
X faxin	X pixòs	X gexàl	X nixèg	X roxünt
Y flyrin	Y glyròs	Y gmysàl	Y gmyrtèg	Y Plygtünt
Z pizin	Z fozòs	Z lyzàl	Z piztlèg	Z mazglünt

DIAGRAMMA TERTIVM.

A	B	C	D
A umol	A enteril	A foropoli	A Mitripontòs
B umulas	B acaraten	B macarapon	B facantis
C umules	C antros	C magnioft	C fancarteròn
D umulis	D mammetteos	D fantron	D louforòn
E umulos	E naulàs	E cauftrin	E perun
F umulus	F minàl	F pohabal	F maront
G abas	G perùs	G cantis	G echòs
H abcfes	H divift	H monolt	H garzozt
I borofos	I caulant	I gerloft	I conrror
K borofus	K Vuldert	K marront	K vilrtord
L minidàs	L fenoft	L viroftin	L manteroft
M lanteros	M laurèl	M gerlandt	M farcant
N furteift	N lauftcirt	N falont	N molis
O caratin	O barlisòs	O peft	O monas
P dand	P foltin	P calt	P farlaft
Q vilt	Q deint	Q wold	Q lint
R minalt	R mantron	R mustein	R vitabòn
S gutert	S abilon	S cauftron	S miterton
T malbin	T falbafon	T mabladdòs	T vildebift
V neftical	V gland	V lord	V fanraromr
W montrol	W lentirt	W geiaft	W apartaint
X abulin	X perufon	X malbart	X teneràs
Y mirtont	Y iarlton	Y fubfteint	Y monteròs
Z bultd	Z gerlifteint	Z borleint	Z froft.

Tria vides Diagrammata: ex quibus Rhythmi Steganographici conformabuntur. In primo, tali arte verba esse conftruata reperies, vt fecunda cuiuscumque dictionis litera valorem habeat, & cætera maneant otiofa. Idcò illud iuvatur hoc Disticho:

Munus & officium verborum noscere si vis,

Litera secretum quaque secunda dabit.

In secundo paulò aliter procedere volumus; non enim secundos led tertio loco literam valorem & potestatem habentem collocavimus: vnde & illud donavimus hoc Disticho:

Officium & munus verborum attingere curas?

Tertia secretum litera quaque dabit.

Sed quia Critici sunt lynces, & jam multis nota hæc ciphra, tertium Diagramma scripsimus, in quo nec prima, nec secunda, nec tertia, nec alia potestati respondeat. Diagrammata exëplis nonnullis il uftremus: sed priùs quâ arte fiant Rhythmi declaremus.

Inter cæteras strophas illa est notissima & frequentissima, quæ octo versibus constat, & conformatur hoc modo

Versus I. II. III. IV. V. VI. VII. VIII.

A B A B A B C C

videlicet, *Versus primus, tertius, & quintus incipiunt à columna A: secundus, quartus, & sextus à*

columna B: septimus & octavus à columna C. aliter & liberius. Versus primus, tertius, quintusq. incipiunt ab una columna: secundus, quartus, sextusq. ab alia columna: & tandem duo ultimi ab alia diversa columna.

Est & aliud Poëma breve & curiosum, cui Soneto est nomen; componitur quatuordecim versibus, quorum initium literæ sequentes ostendunt.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14.
A B B A. A B B A. C D E. C D E.
In duobus Tetrastichis primis, & verius in duobus Tristichis magna solet esse varietas, de qua in Rhythmica vberius disserui: nolo autem fufius ibi dicta, nunc calamo secundo resumere: quoniam Populo Atlantico videtur hæc vnicæ forma sufficere.

Vno aut altero exemplo, omnia dilucidemus. Erat in summo discrimine Paulinus, & vt illum moneret Ostrogotius, hanc epistolam scripsit: videlicet.

Opas peron iis ortes bultur

Vsion cumis xupòs altur atlas,

Porràs acron accis lintès edur

Peron aris semès, itur melaz.

Acàs maron cumis semès, manur

Ebròn, citis illès altur porràs;

P

Es-

*Bopis, amès piltur, opàs naròn
Cumis illès piltur anàs peròn.*

Clavis pendet à Diagrammate primo, & jubet, ut singularum dictionum literæ secundæ sumantur. Recipit Paulinus hoc Ogdoastichum, & conjungendo secundas vocum literas eruit hanc latentem sententiam, *Petrus vult occidere tescave ab illo, & mi Pauline. Et hoc attinet Steganographiam.* [Etiam commata & puncta vim habent (N.B.) nam dictionem à dictione secernunt.]

Transco ad Rhythmicam, & assero Primo hos versus esse retrogrados: servato enim Rhythmo possemus dicere.

*Bultur oròs itis peròn opàs
Atlàs altur xnpòs cumis usòn
Edur linitès accis acron porràs
Melàs itur semès aris, peròn
Manur femès cumis maròn acàs
Porràs altur illès citis ebròn,
Naròn opàs piltur amès bopis,
Peròn anàs piltur illès cumis.*

Secundo posse eisdem regredi à penultima voce: posse ab antepenultima, posse à secundas, posse tandem à prima.

Subscribo exemplum aliud, quod Diagrammati secundo correspondeat. Recepit hodie Epistolam hanc Cassiodorus.

*Chabin zollès grabàl kenèg smorstrùn
Macròs schedàl grerèg gpedrùn pifin,
Katròs grabàl porèg gperùn florin
Senin lanlòs crural grerèg nusùn.
Foslin bartòs grabàl dacrèg gcartùn
Sastròs grònal farrèg spedrùn senin
Credròs midàl gbarèg martùn lamin
Chabin castròs dustràl gbalnèg soffrùn.
Pluàl dacrèg snirtùn sterin cunòs,
Sarrèg spedrùn pifin sapiòs grabàl,
Mortùn chabin gquòs, dustràl gbarèg.*

*Fullàl cegrèg scartùn lamin phorròn,
Vastèg scartùn nalin phorrès midàl,
Snirtùn cacin, sibigòs bròal spolèg.*

Legit illam, & juxta artis regulam culuscùq. dictionis tertià literam colligens invenit hanc secretam sententiam. *A la noche estarè en vuestra casa; tened armas suficientes, para que salgamos a lo dicho.*

Hoc Epigramma (Hisp. Sonetum) tot modis & vicibus poterit legi, quot Ogdoastichum, paulò antè positum: à quacumq. enim dictione incipias modò addatur in fine versus, quod in principio abjicitur, habebis directà & retrogradà carmina: quæ Soneti correspondere contentui. Posset enim dicere,

*Zollès grabàl kenèg smorstrùn chabin
Schedàl grerèg gpedrùn pifin macròs
Grabàl porèg gperùn florin katròs
Lanlòs crural grerèg nusùn semin &c.*

Progredere; & integrum Sonetum reperies Sicut incipiendo à secundis versuum singularum dictionibus integrum Sonetum reperimus; sic etiam reperiemus, si incipiamus à tertiis. Incipiam ego, tu me sequere.

*Grabàl kenèg smorstrùn chabin zollès,
Grerèg gpedrùn pifin macròs schedàl,
Porèg gperùn florin scatròs grabàl,
Crural grerèg nusùn senin lanlòs &c.*

Sic poteris procedere à quartis; sic à quintis; adnotando omnia hæc carmina esse retrogradà: ea q. ab vltima, penultima, antepenultima, aut alia quacumque recurrere.

De Lingua Hispanica.

Quidquid Idioma Atlanticum, Hispanicum potest. Ergo nomina convenientia quarantur: & ne multis & diversis te d. traham, vnicum Orchema proponam, quod poterit in plurimis rebus serviri. Numeros sequentes considera.

*Naci Principe, y quiero,
Que el vasallo mas discolo me adore,
Meteme el estrangero,
Viva en el Africa, o en la Cybia more:
T asile vanto el coraçon al Polo,
T que tengo de hazer, pregunto a Apolo.*

*Oyome attentamente
El Padre de las Musas soberano,
T así como prudente
Su consejo me dà, favor, y mano.
Diciendome, que son Herculeas Clava,
Las Virtudes, que estan en esta Orava.*

1	A i q	Edad	Dofel	Mortal	Clarín	Raçon
2	B j r	Tropel	Mental	Iaímin	Lèdn	Ciudad
3	C k s	Bondad	Vergel	Carnal	jardín	Dragon
4	D l t	Clavel	Señal	Delfin	Falcon	Maldad
5	E m n	Deidad	Broquel	Portal	Sin-fin	Huron
6	F n x	Sinzel	Bozal	Motin	Blafon	Beldad
7	G o y	Fatal	Maífin	Pavon	Verdad	Laurel
8	H p z	Cabal	Malfin	Cordon	Piedad	Pinzel.

Est Orchemia Mysticum, & quod varios sensus & usus, si exponatur Politicè, pariat. Ex Atlanticis conflare poterit, quid ex hoc possit erui, aut non erui: interim quia plures hodie in Europa delectantur Latinis, Tabulas sequentes subjungamus.

De Lingua Latina.

D L X X V I.

Posuimus Diagrammata Atlantica; potuimus ponere Græca, Latina, Hispanica, Gallica, Italica, aut alia, quod ut clarior & evidentius videas Diagrammata sequentia scribo.

SAPPHICVM.

ADONIVM.

A Lucifer	A dulcis	A resonat	A boatu	A facta tuorum
B Maximus	B grandis	B celebrat	B Minerva	B nomina vestra
C Blatifer	C tuavis	C numerat	C q. Mavors	C stemmata tanta
D Iuppiter	D Phœbus	D recinit	D factatus	D fataq. Vesta
E Dum Venus	E Satur	E fidibus	E reclamans	E Prospera fata
F Dulcius	F Numen	F numeris	F refurgens	F Nomen honorum
G Phœbus vt	G cœlum	G modulis	G q. dulcis	G laudis honores
H Pan Deus	H polus	H citharis	H q. plaudit	H stemmata vestra
I Signifer	I pontus	I rutilat	I q. Phœbus	I laurea tanta
K Auriger	K mundus	K radiat	K polotum	K gesta tuorum
L Cœlifer	L tellus	L referat	L Deorum	L lampada vestram
M Te canit	M surgens	M renitet	M celebrat	M te canit orbis
N Te legit	N prudens	N cecinit	N tuosq.	N vestra recenset
O Teq. amat	O lustrans	O sonuit	O penates	O laurea laudat
P Diligit	P fulgens	P radians	P Parentes	P cantat honores
Q Perfonat	Q lucens	Q resonans	Q canebat	Q numen honorat
R Pegasus	R scandens	R numeros	R ferebat	R teq. tuosq.
S Te decus	S cantat	S vigilans	S docebat	S grandia gesta
T Nominis	T laudat	T caneret	T q. temet	T maxima facta
V Fama te &	V lauro	V rutilans	V refulget	V fudera cantant
W Iuno te &	W palma	W celestis	W coruscans	W gestaq. laudat
X Luna te &	X lauris	X volucris	X q. Phœbe	X Nomen honora
Y Mars tuus	Y dulci	Y volat, &	Y q. fatue	Y cantat Apollo
Z Concinit	Z suavi.	Z nituit	Z meloq.	Z concinit orbis.

Usus hujus Diagrammatis idem est ac omnium præcedentium: sumitur enim dictio pro litera, dum scribimus: & litera pro dictione, cum legimus. Pono exemplum.

Erat in vinculis Paverinasus: & sollicitabat amicum, ut se à carcere eriperet, à quo recepit hanc epistolam.

Diligit scandens, resonat refurgens,

Diligit dulcis numeros, ferebat:

Lucifer laudat fidibusq.: Phœbe

Luna te & pontus citharis: Penates

Pegasus dulcis volucrisq. cantat.

Singulas dictiones attentè considerat Paverinasus: & sumens literas eisdem correspon-

dentes, reperit nuncium hoc, *Præpara te (die) 21. hora 11.* Hac ergo hora supervenerunt amici, illumq. liberarunt.

Solet ternis Sapphicis Adonicis vnus Postponi: quod si volueris facere, possit tres versus sapphicos ultimam columnam ingredi.

VT Sapphica, sic & Hexametra conformare poterimus, si consentaneo Diagrammate utamur. Subjiciam ergo facillimum, clarissimum, & expeditissimum, quo jam à multis annis vtor, ut exponam arcana. Illud scribo.

A Concinat aurifonis
B Plaudat vterq. polus
C Confurgis Princeps
D Arma virumq. canat
E Sydera concelebreant
F Exultet Mundus.
G Personet Eous
H laudibus innumeris
I Dædala dum tellus
K Quando Phœbus ait
L Nomen in æternum
M Fama tibi superest
N Viderat vt Trideus
O Remigio alarum
P Nomina fecit honos
Q Stemmata Majorum
R Vivat Olimpiadas.
S Phœbus honorificat
T Collaudat Mundus
V Desuper astra volat
W Magnus Ephēbus amet
X Concinat immensus
Y Laudat bonos lauros.
Z Laureæ fata meant.

A lauris
B citharis
C numeris
D modulis
E q. modis.
F dulcis
G cantor
H Mavors
I dominus
K cœlum
L pelagus
M Tectus.
N Pontus
O versu
P cantu
Q manibus
R numeros
S fidibus
T plausu
V celebris
W chordis
X lætus
Y radians
Z modulans

A tua stemmata
B pia nomina
C te Maxime
D cum carmine
E generosaq.
F q. & Numina
G fœlicia
H tua fataq.
I q. oracula
K q. instantia
L sic lauræ
M legit aurea
N canit omina
O legit omine
P tibi olympica
Q dum grandia
R cœlestia
S majoraq.
T super æthera
V q. per aëra
W legit omina
X fert stemmata
Y de Numine
Z tua Numina

A cantat
B dicit
C refert
D plaudat
E pandit
F monstret
G cernit
H fulget
I inaurat
K honorat
L laudet
M amabat
N legit
O vidit
P firmat
Q confert
R surgit
S Mavors
T Phœbe
V Phœbi
W Pallas
X & Hermes
Y lucens
Z fulgens

Vfus hujus Diagrammatis est idem cum præcedētibus: sumimus enim dictionem pro litera, cum scribimus; literam pro dictione, cum legimus. Venit ad te Petrus, & præsentavit hanc Comitis Aurelii epistolam.

Nomina fecit honosq. modis super æthera surgit, Desuper astra volat; fidibus generosaq. Mavors Collaudat: Mundus (Mavors legit) omnia amabat, Dædala dum tellus, numerisq. oracula pandit, Concinat auricomis lauris, tua stemmata cantas: Ludit, oblutitq. verbis Comes, at magno consilio & secreto, Petri enim qualitates describis, & quanti à te fieri debeat exponit: quoniam dictiones istæ si stemus præcedenti Diagrammati, correspondent his literis. Petrus est homicida. quæ brevem sententiam, sed quæ multas parturiat consequentias, cõplectitur.

Possimus scribere Græcè, Hungaricè, Germanicè, aut quacumque aliâ lingua, quando carmina Latina pangimus. Pono exemplū. *Nomine in æternum celebris, super æthera notius, Sydera concelebreant, numeros cū carmine plaudēt, Confurgis Princepsq. modisq. oracula Phœbi Sydera concelebreant; fidibus tua stemmata plaudēt. Nomen in æternum plausu tua fataq. monstret Magnus Ephēbus, amet versus, cœlestia laudet, Arma virumq. canat, modulis cū carmine plaudat.* Hi versus anno M. DC. XXI. lecti fuerunt Madridi à Serenissimo Carolo, Walliæ Principe, Duce Eboraci, qui postea fuit Rex Angliæ; à suis sententia publica decapitatus: & si nihil aut culti aut occulti in illis inveniri dicenti,

communicata Clavis fuit, (videlicet antecedens Diagramma) vnde prodierunt, vt vna, quæque dictio (simplex, composita-ve) vnus literæ valorem habeat, & istâ verissimam sententiam conformet, *Luther decipit orbem terrarum uniuersum.*

Sed quot, quæso, versus ex hoc Diagrammate prodire poterant?

24	Singulæ columnæ habēt voces
24	24: ergo 24 ductæ in 24. dabunt
96	576: quæ tandem ductæ in 24.
48	dabunt 13824: quæ tandem,
576	ductæ in 24. dabunt 331,776.
24	hoc est, <i>Versuum trecenta triginta & vnum millia, septingenta & septuaginta sex.</i>

Prima columna continet voces è duabus aut tribus compositas; quas si dividemus, possemus construere Orchema, melius & numerosius.

DLXXXVII.

Verba vltima relegis, & quia tibi composita voces non placent, & simplices libentius haberes, postulas, vt aliud Diagramma producā, in quo voces non componantur. Tibi adquiesco; & vt obedientiæ meæ promptitudinem videas, hoc subjungo.

A
B
C
D
E
—
F
G
H
I
K
—
L
M
N
O
P
—
Q
R
S
T
V
—
W
X
Y
Z	Tyritus
Angelus
Mulicus
lanitor
Creditor	ingrediens
excelsus
insulsus
extremus
indomitus	cunctos
turdos
fortes
populos
aptos	terrore
clamore
bellando
pugnando
flectendo	replevit
fatigat
reservat
refundit
reprendit
	Testeq.
lumine
vortice
fulmine
murmure	Romano
formoso
præcipiti
terrifico
ridiculo	proxima
candida
plurima
blandula
florida	itella
luna
turba
forma
Virgo	cadit
micat
volat
tumer
ruber
	Haltiger
Villicus
Arbiter
Auiceps
Castalus	intrepidus
insignis
erectus
ambiguus
infelix	medicos
reduces
miseros
paucos
nostros	currendo
tolerando
ponendo
fugiendo
recreando	redemit
colorat
diremit
fessilit
retardat
	turbine
flamine
flumine
carmine
liuine	commoto
ventolo
permagno
perpetuo
recluso	maxima
fervida
commoda
coelestis
mystica	bacca
porta
petra
flora
funda	viret
perit
ruie
cubat
manet
	Comicus
Cantaber
Ismarus
Armiger
Rusticus	impavidus
excellens
exiguus
extremus
indocilis	multos
refugas
vestros
dominos
mimos	cantando
cunctando
captando
laudando
imitando	molcitar
relaxat
beavit
salutat
gubernat
	Phalmar
pondere
stipite
littore
gurgite	multiplici
disposito
prævalido
restricto
constanti	carula
splendida
cornea
perdita
frigida	concha
terra
cera
causa
chorda	nitet
repet
placet
strepit
fremit
	Dadalus
Signifer
Hesperus
Princeps
Heros	eludens
emeritus
illunis
innocuus
egregius	iuvencus
famulos
dociles
trepidos
socios	clangore
spemendo
pugnando
gravitate
terrendo	cecidit
coronat
reduxit
removet
fugavit
	palmite
pulvere
culmine
dogmate
foedere	gratuito
condenso
supremo
divino
flexibili	tetrica
tertia
subdita
faxea
sedula	charta
crista
cymba
cura
massa	latet
valet
patet
nocet
madet
	Legifer
Iudex
Tantalus
Martius	eximus
ignotus
illepidus
invisus	lepidos
doctos
superos
gentes	orando
stringendo
turbando
remeando	repressit
secundat
resignat
coereet
	frigore
nectare
tempore
vulnere	stringenti
perdulci
continuo
destructo	classica
bellica
coneava
condita	lylva
musa
meta
mensa	tonat
sonat
tremet
scatet

Disticha complectitur carmina, quæ etiam linguæ Latinæ rudis potest pangere. Praxis est eadem. Hoc exemplum produco.

Scimus eâ die, quâ Iulius Cæsar fuit occisus, vnum libellum recepisse quem, si legisset prius, quàm Senatum iniisset, fuisset à morte præservatus. Quænam ille verba continuerit, nescimus: hæc prætulisse supponamus.

*Rusticus excellens vestros flectendo reduit,
Gurgite Romano tercia stella nocet,
Auceps illunis socios captando removit,
Federe divino commoda causa tumet,
Auceps indomitus paucos captando reduit,
Murmure prævalido proxima cura mædet.*

*Princeps indomitus dominos bellando reseruat,
Carminis terrifico proxima cera nocet.*

Non careret libellus congruo sensu, si ad hieroglyphica vellem recurrere: at non cortex respici debebat, sed nucleus. Ergo dictiones istæ debebant steganographicè considerari: literæ enim, quibus illæ respondent, reddunt sententiam hanc, *Omnes parati sunt, ut hodie in Senatu te occidant.*

Hæc sunt Theodomire doctissime, quæ postulas, quæ scire desideras. Si alia velis, me mone, & vale.

A P O L L O

O R C H E S T R E S.

*Ludimus hic metris, ludendo addiscimus: ergo,
Qui ludos alios damnas, hunc laudibus esset.*

DLXXXVIII.

Aetides arcum non semper tendit Apollo, sed interdum ad orchestram & gymnasium veniens, ludum præsidet. Ut igitur Philomusus sciat studendo ludere, & ludendo studere; vt relaxare possit animum sine scientiarum detrimento,

ludum in Parnasso ipso aperio, & Musas ad-voco, vt studiosos recreent, & ludos diversos instituant. Ludos, inquam; non lusus; nam, si obtinet assignata à Laurentio Vallâ differentia, & qui ob animi relaxationem & restitutionem adsumitur, est Lusus; & qui ob lucrum, Ludus; ludos instituant Musæ, in quibus & lucrari aurum possis, & Metricæ notitiam penitiorum debeas. Incipiam igitur à ludo faciliore, & paulatim ad difficiliore progrediar.

MVSAI CARMENTA.

DLXXXIX.

ICOSTRATA Evandri
Mater, Sacerdos fatidi-
ca: à carminibus, quibus
dabat Oracula, nomen
accipit, & Carmenta fuit
dicta. Hæc erexit pot-
tam Civitatis, quam
Carmentalem prius, &

demum Sceleratam vocarunt. Virgilius Ope-
ris Divini octavo,

Et Carmentalem Romano nomine portam.

Et cur scelerata fuit dicta? Per illam contra
Hetruscos egressi fuerunt sex & trecenti Fa-
bii: & omnes ab Hetruscis occisi. Ovidius
Fast. 2.

Vna dies Fabios ad bellum miserat omnes:

Ad bellum missos abstulit una dies.

Et ideo vulgus, quam Infantiam deberet, Sce-
leratam appellat; innocentissimamq. perfidia
notâ temerè & audacter inuit. Idem Ovi-
dius ibid.

Carmentis porta dextro est via proxima lano,

Ire per hanc noli, quisquis es, omen habes.

Illâ fama refert Fabios exisse trecentos;

Porta vocat culpa, sed tamen omen habes.

Obediamus igitur Ovidio, & per Carmenta-
lem hanc portâ non egrediamur: atqui egre-
di, inhibet, omnes per illam intare in Parnas-
sum permittit: egredientibus enim, non autem
intoeuntibus infâusta est.

Et quid hodie ingressi in Patnassum fa-
ciemus? Animû lassum & laboribus fractum
lusu Carminum recreabimus & recuperabi-
mus. Attende. Iam sumus in gymnasium in-
gressi. at in muro sunt lineæ aliquæ scriptæ.
Illas lego.

LVDI METRICI LEGES.

Prima. Poeta à quo excerpti versus sunt, com-
muni consilio eligatur.

Secunda. Prolocans proferat versum, quem
velit. Et statim provocatus reponat alium, qui ab
illa incipiat literâ, quam prior desinit. Tunc sic.
rum provocans, sumet ultimam literâ auditis car-
minis, et ab illa incipiet. Et sic alternatim vterius.

Tertia. Qui non habet versum, quem profe-
rat, pretium perdit. Solus, & proferre alium ver-
sum permittitur.

Pulchræ leges; ut video poterunt pul-

chræ sententiæ excidere impetu extempora-
neo. Ut melius intelligamus leges ludi, exem-
plum hoc ex Corippo Africano sumamus.

lib. 5.

B. Contigit vi Princeps Augustus limina tēpl. 3. 1.

A. Incubuit lachrymans, atq. oscula tri-
gida carpsit. 3. 1.

B. Iberius, curasq. omnes implebas, ut omnis 4. 5.

A. Sit celsura Patrū: sit disciplina per orbē. 2. 6.

B. Mors veneranda viri, signis monstravit apertis. 1. 3.

A. Sollicitudo Pattum: nam quis tenta-
ret obesse? 1. 12.

B. Exoritur lætū jacunda per agmina marmor, 2. 7.

A. Rarefuit lucis campi spoliatur opaci. 4. 1.

B. Inre suas dispensat opes, qui continet orbem. 3. 7.

A. Mutorum in morem dextram lavamq.
tegebat 3. 5.

B. Terribiles, nitq. magis pietate tremendus, 4. 1.

A. Scuta sub crectis cōiogens aurea pilis 3. 5.

B. Saltans, risus, discursus, gaudia, plausus. 3. 2.

Sequens versus semper incipit à literâ, in quâ
desinit immediate antecedens, & sensus non
est omnino absonus: & hæc sufficiant, ut Cā-
didus Lector, possit dirigi, vel ludat carmini-
bus, vel illa seriò frangat, & in novas formas
& sententias perducatur.

Hoc ludo se tectant interdum Religiosi,
versus ex Davide sumendo. Est enim hæc
exercitatio pia, & valdè utilis, ut Psalmi me-
moria teneantur. Ergo breve aliquod subscri-
bamus exemplum, ut usus etiam hic cognos-
cat.

A. Dixit Dominus Domino meo: sede à dextris
meis. Psalm. 109.

B. Sicut oculi ancilla in manibus Dominae suae: ita
oculi nostri ad Dominum Deum nostrum,
donec misereatur nostri. Psalm. 122.

A. In convertendo Dominus captivitatem Sion: fa-
cti sumus sicut consolati. Psalm. 125.

B. Iniquitatem odio habui, & abominatus sum: le-
gem autem tuam dilexi. Psalm. 118. &c.

Ergo, si sic te exerceas: habebis simul recrea-
tionem, devotionem, & scientiam. Recreationem;
quoniam omnis ludus eò respicit, ut
animum laborantem & oppressum restitueret.
Devotionem: quia hoc vel illo ordine versus
Davidis dicere, psallere est. Scientiam, quia
sic, sine magno labore, adiscuntur memoriter,
& retinentur Psalmi. Quam ob rem ludus iste
deberet Ecclesiasticis univèrsis proponi.

MV-

M V S A I I . T A L A R I S .

D X C.

Sicula quædam quadrata, quibus in ludo utebantur Romani, vocabantur *Tali*. Non erant figuræ cubicæ; sed parallelogrammæ, non enim exhibebat nisi quatuor numeros,

etsi esset cubica, exhibere sex posset: nulla enim est in cubo facies, quæ non possit manere superius. Puncta erant hæc: 1. 3. 4. 7. septenarius opponebatur Vnitati, nec non Quaternarius Ternario. Latus, quod præferebat vnitatem, vocabatur *Canis*, & diminutionis vocis *cunicula*; quæ *damno*sa dicitur à Persio: nam qui illam jecerat, vnum nummum tenebatur deponere. Ternarius dicebatur *Chinus*, & Quaternarius *Senio*; tres ille, quatuor hic nummos lucrabatur. Et tandem septenarius, qui dicebatur *Venus*, omnia, quæ à canibus erant deposita, & præter ea lucrabatur sex nummos. Aliquibus erat quaternarius (senio) in visus, & ideo æquè ac vnitatis (canis) condemnabatur. Suetonius de Augusto. *Talis jactatus, ut qui canem aut sentonem miserat, in singulos talos, singulos denarios conferebat in medium, quos tollebat universos, qui Venerem jecerat.*

Nos hodie paulò aliter ludimus talo. Utimur enim ipsomet offe, quod ab Hispanis *Taba* dicitur: ynde *Ingar a la taba*, est idem ac ludere talo. Habet os illud quatuor facies, quæ insigniuntur, & distinguuntur his nominibus: *Pons, Dexas, Sacas, Todo*. hoc est, *Pone vnum nummum. Relinque vnumque, nec ponas, nec extrahas. Extrahere vnum nummum. Totum capias*. In initio deposit vnuquisq. vnum nummum: & postea extrahit, aut addit, quod talus præcipit.

Ludus iste apud Hispanos non videtur ingenuus, nam talo (hoc est, offe, quod vocatur *taba*) tantum Ianiones & inferioris fortunæ homines utuntur hodie: at latrunculus transiit ad Regum & Principum aulas: aliàs enim offis figura ex argento formatur, ut videatur decentior: alias etiam mutatur in turbinem, qui *la Perinola* ab Hispanis vocatur, & quatuor habet latera insignita istis literis, P. D. S. T. quæ exponuntur, ut prius.

Vidisti Talorum ludum apud Romanos

veteres & apud iuniores Hispanos, & doceri vis, qualiter Talis in Parnasso ludatur.

Primus Modus.

Formatur Talus parallelogrammus: aut Turbo, & insignitur istis literis. I. N. L. A. quæ his correspondent verbis.

Innumerabilibus numeris laudetur Apollo.

Hic debet versus talo exprimi. Ergo singuli deponunt symbolum (*Hispanum talonum* pretium determinat) & incipiunt ludum, qui in quatuor agonibus consistit: in primo enim agitur de jacienda literâ I: in secundo de N: in tertio de L: & in quarto de A: & hoc modo proceditur. In primo agone, projicitur talus (aut torquetur turbo) quousq. prodeat I. Qui aliam literam jecerit, deponit vnum: & hoc in omni agone observatur: quicumq. enim literam non convenientem jacit, deponit in medium vnum symbolum. Qui jacit L. extrahit vnum: & ipse imponit finem primo agoni, & dat alteri initium: adeoque iterum projicit, (est enim privilegium victoris, ut bis jaciat) & progrediuntur, quousq. prodeat N. Qui illam jecit, extrahit vnum, & impositum sine secundo agoni, progrediuntur ad tertium. Victor projicit talum, & quando emergit L. qui illam jecit, extrahit vnum, & terminans agonem penultimum, progreditur ipse tanquam victor, & quia exitus acta probat, ille qui in quarto agone jacit A: carmen complet, & quia ab eo *Innumerabilibus numeris laudetur Apollo*, mediam partem nummorum, qui fuerint in mensâ (*Hispanice la polla*) lucratur.

His expletis progrediuntur ad Pentametrum, quod tribus completur agonibus. nempe L. N. I.

Laudetur numeris innumerabilibus.

in illis eodem modo proceditur: & tandem, qui in tertio jacit I. Apollinem *laudavit numeris innumerabilibus*, & totum, quod depositum in mensâ, acquirit.

Sic absolvitur ludus, & iterum ad principium venit: Et debet primus talum jaccere, qui in ludo præcedenti fuit victor.

Hoc ludo Carminis Elegiaci acquiritur secunda Idea, quam Modi sequentes perficiet.

Secundus Modus.

Quartus Modus.

Vnusquisq. debet habere quatuor Talos, & Ornatos his vocibus.

I. Innumerabilibus metris laudetur Apollo.

II. Infuperabilibus numeris canteatur Homerus.

III. Infusiabilibus modis ornatur Olympus.

IV. Immemorabilibus fidiibus pangatur Athleta. ita in vnoquoq. talus latere vnicam habeat.

Habet igitur in manu quilibet quatuor talos, potestque resumere quem volueret ex projectis à se, at nunquam poterit nisi vnum projicere: & alternativè procedent, quousq. component carmen: & ille depositum primum evincet, qui prius versum,

I-vv-vv-1 1-1-1-1-vv-1
(nec enim modò alium potest, aut debet) concinnaverit. Et non laborabitur longo tempore, vt conformetur carmen: qui enim quatuor taxillos in manu habet, habet in manu versus 256. vt patet ex supputatione, quam adjungo: nam 4. dictiones multiplicatæ per 4. dant 16: & 16. multiplicatæ per 4. dant 64: & 64. multiplicatæ per 4. dant 256.

duc	4
per	4
duc	16
per	4
duc	64
per	4
eruntq.	256

Qui primus suum versum absolvit, tollit primum: & habet jus, vt in ludo sequenti primus taxillos jaciatur.

Conformato Hexametro poterunt, si voluerint, ad Pentametri compositionem procedere, & sequendo istos apices,

1-1-1-1-1-1-vv-1
illum citò expedire. Et hic iterum, qui citius suum versum absolvat, primum habeat.

Tertius Modus.

VSI furus hiucusq. vel turbine C: vel taxillo parallelogrammo A: & quia non exhibebant nisi 4. latera, omnia debuimus intra numerum quaternarium complecti. Nunc taxillo B. vtemur. Cubicus est: sex facies habet, & poterit doctioribus Philomusis servire. Addatur ergo Tertius Modus, qui primo simillimus sit. Vtatur igitur hoc versu.

Armifonos legimus numeros jam dulcis Homerus qui resilit in hunc,

Dulcis jam numeros legimus armifonos. & ideò in taxilli lateribus exculpantur hæ literæ, A. L. N. I. D. H. & vt pedes cursui correspondant, pro Hexametro sex agones, & quinque pro Pentametro insituantur. In cæteris omnia sicut in Modo primo sunt facta.

Imitatur secundum, at est ingeniosior, numerosior, & melior. Vnicuiq. ex lusoribus dat sex taxillos, & in singulis secundum latera distributos hos versus.

Castalia pulchro Nympha te carmine laudat.
Secelides docto Musa se numine cantat.
Pegafides sacro baccha me gramate ducunt.
Pieris miro baccha nos gurgite pangunt.
Fontigena longo chorda nunc pollice pingunt.
Corycides dulci gemma jam marmore formant.
in quibus reperitur materia, vt possint conformari Pentametra, quæ similia sint istis,

Pulchro te laudant carmine Castalia.

Et quia in sex taxillis quasi innumerabilis Distichorum multitudo clauditur, citò poterunt carmina conformari. Sed quot fieri poterunt carmina? Respondebo, & Ideas intra sex vocum numerum coarctabo.

1	1-vv-1-1-1-1-1-1-vv1-1
2	1-1-1-1-1-1
3	1-1-1-1-1-1
4	1-1-1-vv1-1-1-1-vv1-1
5	1-1-1-1-1-1
6	1-1-1-1-vv-1-1-vv1-1

Debet manere semper Dactylus in quinto pede, & in sexto non possunt poni duæ voces, monosyllabæ, quia tunc versus haberet septem dictiones, & taxilli sunt sex, quibus, versus ejusmodi fieri non potest: non enim potest dici sex calculis,

Castalia laudant te pulchro carmine jam nunc. Sunt igitur Hexametri sex Ideas, & non plures. At, quia sunt tria loca, in quibus dissyllabæ voces ponendæ & ipsæ sunt octodecim, hoc modo procedendum erit.

duc	18
in	17
	126
	18
duc	306
in	16
	1,836
	3,06
eruntq.	4,896
	6
	29,376
	6
	176,256
	6
	11057,536

In primo loco poterò ponere vnam dictionem ex 18. & in secundo vnam ex 17. & in tertio vnam ex 16: ergo ducendo 18. in 17. & numerum resultantem (nempe 306) in 16. habebò 4896. Et quia in loco 1-vv-1 ponere possum vnam ex sex dictionibus: & in loco 1-vv-1 iterum vnam ex sex dictionibus: & tandem quia in loco 1-1 vnam etiam ex sex dictionibus, numerum 4,896 multiplicabo per 6. numerum resultantem iterum per 6: & numerum

rum resultantem etiam per 6. & habebō
1; 057,536. dicamq. in singulis Ideis esse su-
pra unum millionem, quinquaginta septem mil-
lia, & quingentas & triginta sex versus. Cum
igitur ideæ sint sex, omnes versus Hexame-
tri, quos manu claudit, qui sex taxillos ha-
bet, erunt sex milliones, trecenti & quadraginta
quinque milles, ducenti & sede-
cim. Valde ergo diues est &
erit aut valde infelix, aut
ignorans, si ex tam opulento
thesauro nequeat, aut ne-
sciat citò concinnare vnum versum.

Transcramus modo ad sciendum ago-
nem, & videamus, quo debeat modo confor-
mari Pentametri Ideas propono.

1	1-1-1-1-1	-vv-l-vv-l
2	1-1-1-1-1	-l
3	1-1-1-1-1	-l-l
4	1-1-1-1-1-1	-vv-l-vv-l
5	1-1-1-1-1	-l
6	1-1-1-1-1	-l-l
7	1-1-1-1-1	-l

In tribus prioribus Pentameter completur
quinque talis: in quatuor posterioribus sex:
numerum exponamus.

In tribus prioribus sic proceditur. In
primo loco 1-1 esse possunt voces 18. in se-
cundo 17. ergo si alter nu-

duc	18
in	17
	126
	18
duc	306
in	6
duc	1,836
in	6
duc	11,016
in	6
duc	66,096
in	3
& erunt	198,288

centum & nona-
ginta & octo.

merus per alterum multi-
plicetur, resultabunt, 306.
Progredior. In loco 1-1 esse
possunt 6. voces; in 1-vv
etiam 6: & in 1-vv-l iterū
6: ergo numerus, 306. de-
bet tertio multiplicari per
6. & dabit 66,096. Et dic-
cam toridem versus clau-
di in singulis ideis priori-
bus: quæ tres sunt, & ideo
simul continent versus;
198,288. centum & nona-
ginta octo milles, ducentos

bit numerus 2,160. propter dictionem 1-vv-
& 1-vv-l bis multi-
plicatus per 6, dabit
in 777,760. tot enim ver-
duc 30
in 4
duc 120
in 18
in 960
duc 2,160
in 6
duc 12,960
in 6
duc 77,760
in 4
habebitq. 311,040
erant alii 198,288
simul ergo 509,328
Singulari ex his
Pentametris poterūt
singulis Hexametris
coopari. Ergo Disti-
chorum Elegiacorum
possibilium numerus
ex combinatione re-
sultas eruetur, 6345,
216: per 509,328. multiplicando. Ergo, si qui-
dem hucusq. progressi fuimus, adhibeamus
adhuc nonnihil improbi & molesti laboris, &
supputationem perficiamus.

6345,216
509,328
38,071,220
63452,16
1,269,043,2
57,116,944
1000,000,000
3,172,608,0
3,231,095,510,656

Ille igitur, qui sex taxillos cubicos in manu
habet, claudir pigillo tres billiones (millionum
milliones) ducentos & triginta, & unum milles,
& nonaginta quinque miliones, quingentos & de-
cem milles, & sexcenta & quinquaginta sex Dis-
tributa Elegiaca. Miraris? Recognosce compu-
tum, & me non erravisse videbis.

Quintus Modus.

HIS Taxillis Philomusi aliquibus diebus
utantur: ut cum magis exercitati sint,
aliis donentur, qui maiori arte & ingenio re-
gendi sint. Exemplum pono. Scribi, aut sculpi
potiùs debent dictiones hæc in taxillo

Primo. Sol, Mars, Phæbus, Parnassus, Melibæus,
Mercurius.

Secundo. Faus, doctus, formosus, lyriens, generosus,
magnanimus.

Tertio. Cantat, celebrat, reclusat, dilaudat, ho-
norat.

Quar-

Transcramus ad ideas posteriores, & nu-
merum etiam versuum reducamus ad com-
putum. In priori hemistichio vnam vocem,
disyllabam, & tres monosyllabas habens, &
hanc ob rem computurus hoc modo procedet.

Sunt tria loca monosyllaba: ergo in pri-
mo poni poterit vna vox ex 6: in secundo vna
ex 5: in tertio vna ex 4: Ergo multiplicabo 6
per 5: & numerum resultantem per 4: & ha-
bebo, 120. Et dicam tot esse combinationes
monosyllabarum dictionum. In loco 1-1 dis-
syllabo poni poterit vna ex 18. Ergo resulta-

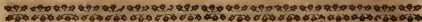
Quarto. *Castra, Fata, Sydera, Numinas, Nymphae, Laureta.*

Quinto. *Melo, metro, numeris, fidibus, carmine, pollice.*

Sexto. *Clam, cito, palam, tardè, subitè, profecto.* circa quarum quantitatem adnoto: in voce *Maro* primam esse brevem & secundam an-
cipitem: in *celebras* secundam esse indifferen-
tem: & in *reclamas* primam. In voce *Cito* primā
brevem, & secundam indifferentem: in *Palam*

primam brevem: in *profecto* primam brevem,
& tertiam indifferentem. Volui tot indiffe-
rentes interferere, vt adfuecant, Philomusi,
& diversas sciant quantitates in eadem vocali
cognoscere.

Qui hos taxillos habeant, vt in secundo,
& quarto modo dictum, procedent; illeq. vi-
ctor erit, primumq. consequetur, qui citius
exhibuerit Hexametrum: ut etiam, si placeat,
Pentametrum.

M V S A III. A L E A.

DXCI.

LEA duplicis significa-
tionis vox est: vel enim
primam habet brevem,
vel longam. Si brevem,
nomen est Civitatis: si
longam, ludi. *Aleus* Ste-
phano asserente in Ar-
cadiā, urbem condidit,

quam *Aleam* dixit: vnde incolæ dicti sunt *Alei*,
& Minerva, quæ ibidem colebatur, *Alea*. Papi-
nianus in Sylvis, *Ant Alea lucis vidit Tegen* sa-
cerdos. Rarius utimur voce in hac significatio-
ne, quia primam plerumq. producimus. *Alea*
dactylus, omnem ludum obnoxium fortunæ
significat: vnde etiam illum, qui tesseriis aut
taxillis conferitur: at hîc strictius vox sume-
tur: nempe pro illo, qui chartis exercetur. Il-
las Hispanus *Naypes*, Germanus *Spiel karren*,
Bohemus verò *Karry* nominat: quasi *Chartas*
luforias. Adolescentum igitur utilitati & re-
creationi consulentes Artem Metricam ad
ludum chartarum reducamus. Sed quomo-
do? Dabo epistolam, quam Venetiis ad quem-
dam Principem eruditum scripsi: ne cogar ite-
rum hîc rescribere, quæ ad illum luculenter
scripta.

E Quis citis iter meum promovebā, Prin-
ceps Excellentissime, & quia in Syriæ
finibus studiosos quosdam foliis pictis (quæ
Naypes vocamus Hispani) ludentes vidi indi-
gnabundo animo incepti cogitare, *An possit*
prudens Padagogi vigilantia & industria, ita
iuvenum studia & labores disponere, ut ludendo
addiscant, & relaxando animum ad scientiarum
secreta penitiora perveniant? Statim occurrit
Ars Poëtica, quam tædio multi iuvenes tra-
ctant, pauci seniores colunt, & paucissimi tan-

tam facilitatem adquisierunt, vt ex tempore
valeant carmina modulari. Ergo in illā volui
periclitari prius, An possem ludo aliquo Me-
trico, mentes Iuvenum instituire & formare.
Re igitur diutius consideratā, sic processî. Cu-
ravi fieri quinquaginta vel plura foliola, ma-
gnitudine & castitudine æqualia illis, quibus
luditur vulgò. & in singulis binas scripsi vo-
ces, alteram incipientem à consonā, alteram
à vocali: illam hinc, istam inde; vt conspicias:
vt si altera fortè esset inepta, altera metri
conditioni serviret.

Primum exemplum (quod & debuit)
Reginæ Angelorum dicatum, æquisyllabas
dictiones habuit: & quia plurimis placuit, vo-
lo illud hîc subscribere.

Sol *Aur*
lux *urbis*
fons *hic*
fax *est*

-v

pia *Avis*
sacra *amor*
polo *honor*
venis *apex*
fave *ave*
parons *apis*
mihi *adeft*

-u

lampas *omni*
splendor *aule*
coeli *orbi*
dulcis *adfis*
Princeps *infis*
fulgens *arbo*
salve *arcus*
profus *astrum*
mundo *iris*
terris *undis*
vitæ *aftris*

-vv-

miferis *animis*
faveas

celebris *Athenis*
coleris *amoris*
refulgens *Olympo*
faveto *honoris*
corusca *horizon*
Matia. *Olympi*

-v

Stella. *Aula*
pura *alma*
casta *alta*
pulchra *ecce*
sancta *alba*
Virgo *aura*
luna *vna*

-vv

Gloria *Anchora*
lucida *aurea*
cœlica *inclyta*
candida *arbitra*
lautea *optima*
prospice *aspice*
lufficis *Iridis*
prospicias *arboris*
fertilis *omnibus*
nobilis *uulvis*
fydetis *atheris*

-u-

Terrigenis *Orbicolis*
Cœlicolis *Empyreis*
Telluri *Europa.*
Europæ *Aurora*
Christicolis *Aftripotens*
provideas *Armipotens.*

Generosa. *animosa*
Regina. *aurora*
dulcedo. *æa.*

-vv. varia.

Sanctissima. *amabilis*
purissima. *admirabilis*
pulcherrima. *Olympica*
dulcissima. *horizensis*
suavissima. *immacu-*
mortalibus. *lata*

Notulæ quantitatum, quibus utor hæc sunt.

v significat syllabam brevem.

- verò longam.

-v brevem vel longam.

o indifferentem.

l duas breves, vel unicam longam.

l significat priorem syllabam debere distinctionem finire.

Vnde Hexametri & Pentametri (vt alia Catminum genera omittam: modò enim aut Heroicis, aut Distichis luditur) ideam, quã alii in pedes maiori ingenio, quã vtilitare partiuntur, ad has notulas ego reduco: Est Hexametrum

{ vel l - v - v - l - v - v - v - l
{ vel l - v - v - v - l - v - v - l

Pentametrum verò l - v - v - l - v - v - l

His ergo carminibus lufuri sumus.

Duos modos ludendi concepi: alterum præventionis & alterum æternationis. Vt: unq. singillatim exponam.

De Ludo Præventionis.

VO possunt, tres, aut quatuor colludere si plures vellent, debere mus plures habere chartas.) Qui illas distribuit, dat primã vice ternas unicuiq.: postea unicuiq. singulas.

Ante distributionem chartarum in mensæ medium vnusquisq. exponit symbolum (hoc est pecuniam, quæ victori accensebitur.) Qui habet tres chartas bonas, potest novum symbolum exponere. Si sint duo, & alter non acceptet, hoc ipso finitur ille lusus, & pecunias, quæ sunt in mensâ, recipit provocator. Si sint plures, & alii acceptent, & alii non acceptent: qui non acceptant, perdunt, quæ sunt jam posita, & ceteri addentes nova symbola, progrediuntur in lusu.

Si nullus adhuc habeat Carmen, dabuntur singulis singulæ chartæ: & hoc quoties necessarium videbitur: videlicet quousq. prodeat Carmen: neque quod nec soleamus

nec

nec syllabam indebitæ quantitatis habeat. Quoties novæ chartæ dantur, poterit novam provocationem instituere, qui velit: & qui non acceptaverit, causâ cadit.

Vincit ergo, qui præverit cæteros: hoc est, qui citius produxerit in medium suum carmen.

Et quid si duo simul carmina convenientia producant? vter vincet? An qui melius & eloquentius Carmen condidit? Non in eam quæso istam viam, quam rot scimus implicatam salebris & difficultatibus: sed illi victoriæ lauream concedamus, qui distribuenti chartas est propior, qui illas recepit prius: illi, inquam, qui quoniam ad manum chartas distribuentis confedit, *Mannus* (Hispanicè, *la Mano*) vocatur.

De Ludo Alternationis.

Ponent in medium Victoris pretium singuli: & postea recipient novem chartas (ternæ, ternæ, & ternæ dari debent.) Et qui est prior Carmen incipiet in mensam primam dictionem exponendo. Secundus debet exponere secundam, tertius tertiam: &c. Si aliquis non habet dictionem metro & sensui congruentem victus est, se subtrahat, & qui

sequitur, progrediatur, quousque vnus solus maneat, qui non fuerit victus, iste enim hoc ipso, quod cæteri officio suo non lætiscerint, pretium Victoris capit.

Possimus alios modos metricè ludendi invenire, si vellemus difficultioribus nonnullis legibus Lectorum ingenia onerare: sed hos duos impræsentiarum proposuisse sufficiat: nam facile est inventis addere, & quicumque facili negotio poterit novos modos proponere, istos alterando aut mutando.

De Utilitate.

QVI hoc se ludo recreet, habebit primò piam animi relaxationem, Angelorum Reginam dilaudando: omnia enim Carmina, quæ ex Tabulâ præmissâ possunt fieri Mariana encomia reboant, & devotionem excitant, vt quam celebramus, diligamus. Secundò adquirit optimam Carminis condendi ideam, & via cooprandis dictionibus summam facilitatem.

NOTA. Possent chartulæ ita inscribi, vt quicumq; Princeps celebraretur: sed nostram devotionem sequuti consecravimus calamus Angelorum Reginæ.

M V S A IV. H I S P A N A.

DXCH.

suis versibus collutores debent repræsentare.

ANC eruditam devotionem transferamus ad Parnassum, Sperium, Deiparæ devotissimum, & disponamus folia, quibus recreando & relaxando animum Marianas laudes modulemur.

Erit hoc otium etiam utile fræminis, quæ Metricæ concinnationis ignaræ, Rhythmis solent esse contentæ. In Stropharum formatione numeris utemur communissimis, ac propterea notissimis; ne, cum relaxare animos aliis studiis fractos cupimus, eisdem speculationib; subtilib; implicare & torquere dicamur. Singula folia poterunt notari sit.

Sicut Musa Tertia Latina exhibuit in folio quocumq; duas voces; alteram incipientem à vocali, & alteram à consonante: sic hæc Quarta Hispana exhibet duplex verbum, alterum grave (*παραύτως*) in vocalem, alterum acutum (*ἔξωτος*) in consonantem desinens. In medio Idea Rhythmi ponitur, quam

Digna de toda alabanza

Idea de la Bendad.

Alias potuimus præscribere: sed elegimus has velut meliores & notiores.

Secundina.

AA. BB. CC. DD.

[*Antiquis non fuerunt in usu: as hodie valde communes sunt.*]

Terceta.

ABA. BCB. CDCC.

[*Est compositio gravis: & Epistolis scribendis conveniens.*]

Quarteta recta.

ABBA. CDDC.

[Has Strophas Tetraſticas Hispanus Redondillas appellat.]

Quarteta obliqua.

ABAB. CDCD.

[Illas Terciadas dicimus: ſi querat, Cur Redondillas illas, cur has Terciadas nominemus? multi varia r-ſpondebunt, at videtur pro ratione Nomenclatorum voluntatem ſtare.]

Quinta.

ABABA. CDCDC.

[Ha ſtropha variis ſolent modis concinnari. licet enim ponere duos verſus conſonantes ſimul, unde reſultare poterunt he Idea. (2) A A B A B. (3) ABBAB (4) ABAAB. (5) ABABB. Vnde ſi bis ponantur duo verſus conſonantes ſimul, reſultabunt, (6) AABBA. (7) ABBAA. &c. Poteris ergo uti Idea, quam velis.]

Sexta.

ABABCC.

[Sunt valde communes apud Italos.]

Ottava.

ABABABCC.

[Heroica ſunt, & graves, illiſq. æquæ Itali ac Hiſpani delectantur.]

Decima.

[Ab Authore Spinele Hiſpanus eas dicit Eſpine-las.]

ABBA. ACC. AAC.

[Spinellii Ideam nos ex conſilio alteravimus: nam dum verſus penultimus & antepenultimus eſt A. concentus eſt ſuaviter, & conformatio carminis diſci-licilior.]

Nolui luſum ultra decem verſus tranſire, vt brevitati conſulerem, & lucrandi, & perdendi iteratis, & renovatis vicibus, majorem colludentibus impertirer voluptatem & vililitatem. Hanc ob rem exſeſe volui verſus illos, quos de Romance dicimus, quia, niſi per plures ſtrophas percurrant, gratiam non habent. Nunc ipſaſmet voces addamus.

A

Digna de toda alabanza.

De canſtios libertad.

En la Benaſtancia.

Excelſa por ſu Hmidad:

En la Benaſtancia.

De los Carlos Mageſtad.

De los Carlos Mageſtad.

De los Carlos Mageſtad.

De los Carlos Mageſtad.

De los Carlos Mageſtad.

De los Carlos Mageſtad.

De los Carlos Mageſtad.

De los Carlos Mageſtad.

De los Carlos Mageſtad.

De los Carlos Mageſtad.

Todo lo que pide, alcanza.

En el templo de la Deidad.

De ignorantes enſeñanza.

Idea de la Bondad.

E

Es puriſſima Doncella.

Mas deſcompoſa, que Rachel.

Del Empero Cielo Eſtrella.

A quien amancio Gravel.

Del fuego, que es Dios centella.

Mas inocentes, que Abel.

De las Santas la mas bella.

El error ſiempre de Luzbel.

La que al Demonio atropella.

Segunſiſſima Baxel.

Dios es Hiſo, Madre es ella.

Cual es el Inferno, que es el.

La honra del Hiſo, es della.

Es de azules, que es de.

La que las Virtudes ſella.

Es del mismo Dios loſel.

I

Es Maria Clavellina.

Hiſta, que es de Ana, y Joſeph.

Su vida, nos es dorina.

Santa al principio, y al fin.

De los ſantos medicina.

Del Digno Angen Deſin.

El error, que es de la.

De toda miſeria ſin.

A la Deidad ſe acerca.

Candidiſſimo Jaxmin.

Es la Eſfera chriſtialina.

Lleno de Graciaſ Jaxmin.

Es la Emperatriz Divina.

Eſtaſiſſimo Jaxmin.

La Niſa mas peregrina.

Abraſado Jaxmin.

O

De Chriſto, que es Sol, Anoroa.

En la Encarnacion.

De todo el Mundo Señora.

Humilde en la Annunacion.

Entre azucenas es Flora.

En Santa en ſu Conſeccion.

Entre virtudes Pandora.

Grande eſtaſiſſimo Jaxmin.

En quien a Dios mi Alma adora.

Tus diſta benediction.

La que gracias eſteſora.

Me libera de la peſſion.

La que a todos los mejora.
La que me impeto perdona.
La que por los teos adora.
De tristes consolacion.

V

Es del Cielo Empireo Lana.
pueden a nos opuntia en

Es misisima Colana.
bien acordado Land.

Causa de nuestra fortuna.
Norte de la juventud.

Nuestro cimiento.
De Virgenes multitud.

Las Virtudes afortunada.
En quicn se acaemos quenda.

La que siempre a sido una.
De la Gracia plenitud.

Mayor, que ella, no ay ninguna.
Causa de nuestra salud.

Mayor, que ella, no ay alguna.
De la Gloria de la Vida.

Ludendi: Mūsus.

Musa Latina bisariam voluit ludere (vi-
del. Præventionē & Alternationē) Hi-
spanz autem hic vltimus Modus aridet: &
Alternatione vti mavult. Poterunt colludere
duo, poterunt tresprimas tenebit, (Hispanicē
serà Mano) qui primus elevaverit A: hoc est

vocem accentum habentem in A: & qui illi
à sinistris assidet, distribuet chartas. nempe
ternas singulis quater, aut quaternas ter, vt
singuli duodecim habeant.

Qui primas tenet (la Mano) habet jus in-
dicendi, quod genus Rhythmorum condi ve-
lit. Postea ipse in primâ chartâ dabit primum
versum, quem altâ voce profert: & qui se-
quuntur, illi suos numeros attemperabunt.
Verbi gratia. Si Prior hanc chartam ponat,

Mayor, que ella, no ay ninguna.

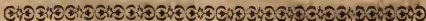
dederit primum versum, iusseritq. vt construa-
tur Ogdoastichum,

Vna, B. Vna, B. Vna, CC.

in quo tertius & quintus versus etiam finia-
tur in Vna.

Qui non habet versum Rhythmo corre-
spondentē solvit singulis colludentibus vnum
symbolum: & qui sequitur, si non habeat, etiâ
singulis vnum: si tertius non habeat, etiâ sin-
gulis vnum: & si ille lusus, quia Strophâ
non potest compleri. Qui autem exhibet ver-
sum, qui petitur, nihil omnino solvit. Et sic re-
creatio ad finem Strophæ progreditur.

NOTA. Etiam hic ingenium & providen-
tia iuvant nam si multas conso: antes chartas ha-
beas, paucas alios habebis: suppone: unde, si primus
debas ludere (Hispan. Si eres mano) illud genus
Rhythmorum fieri indicas, in quod plures vni gene-
res versus concurrunt. Indic ergo, vt formetur De-
castichum.

M V S A V. I T A L A.

DXCIII.

T omnis lingua gratias
Marianas moduletur,
addam paucas has li-
neas, in quibus, qualia
hispanicis dedimus, etiâ
reponamus italicè. Mu-
sam hæc in hæc tempe-
erudita promoveam, vt

Eximio & Eruditissimo D. Hippolyto Mar-
raccio, mihi in Mariâ charissimo, obediam, qui
etiam Italos nō aliter recreare animos optat,
quā Angelorum Reginam dilaudando. Vtar
hæc decasyllabis (vel, si cum Rhythmicis loqui
velimus, decasyllabis: nā hi non admittunt in
numerū syllabas, quæ vlt. accentu sequuntur)
& vt hi perfectiores sint, vtar ingenio & ca-
lamo doctissimi P. Eugenii de S. Iosepho, cuius
subtilissimis argumentis Scholz, floridissimis
concionibus Tēpla, politissimis versibus (La-
tiis, Italicis) vel Catones severissimi appia-

dunt. Strophas, quas Musa Hispana exhibuit,
retinere possemus: cæterum, quia varietas de-
lectat, ludum hunc ad consonantias alias, qui-
cumq. voluerit, reducat. Versus, qui singulis
inscribi debent chartulis, subijciamus.

O D I, grande Maria, la nostra istanza,
Ne la desperation sola speranza;
Tu nel Mondo, e nel Cielo hai maggioranza,
Fosti nel Tempio Idea d'ogni osservanza,
Specchio nel viter tuo di temperanza;
Mostrasti nel Calvario la costanza.
Hor nel Ciel godi la cittadinanza,
Dimostrà, ti preghiam, la tua possanza.
Viamo divina, senza par Donzella,
Madre del grand Iddio, e pur ancella.
Ne l'ordine creato la più bella,
Ne i calor de l'Egitto, grata ombrella.
Colomba senza fiel, mansueta Agnella;
Splendete ne le tenebre facella,
Apparite nel Mar, benigna Sirella,
Porto sicuro in ogni gran procella.

O de' cuori, potente calamità:

Del talamo divin, Sposa gradita,
Pianta gentil, d'ogni Virgù fiorita,
Ne la maternità quasi infinita,
La Luna à piedi, e di chiaror vestita,
Genitrice mortal di vera vita,
Porgete à chi vi chiama, prest'aita,
Impetrate dal Ciel, nel Ciel salita.

A vostri piedi, il Mondo humil s'inchina;
Vergine Madre, in terra ancor divina.
Rosa voi fosti, però senza spina;
In infelice terra, mai meschina;
Da voi Satan, hebbe la sua ruina;
In voi l'Amor, piantò la sua fucina.
State nel Cielo molto à Dio vicina.
Siate à nostri languor, deh! medicina.

Chi di Maria, non ama la bellezza?
E' del Ciel, de la Terra l'allegrezza,
Del Mar de l'amarezze la dolcezza;
Di colpa Original, non hà bruttezza,
Il suo piede à Satan, il capo spezza,
Splendida Luna, Sol d'ogni chiarezza,
I peccator pentiti, ell'accarezza,
A tutti aiuto implora con presenza.

Frà le donne, tu fosti benedetta,
Dal Padre, dal Figliuol, dal Spirito eletta,
Trà Angiol d'Adam, la più perfetta,
In gratia, senza colpa sei concessa,
Da la Terra, dal Ciel, d'ogn'un diletta,
Armellino gentil, di macchia neta,
I nostri voi, o gran Maria accetta,
Fà, che Dio ogni colpa ci rimetta.

Ita lusorias chartas coordina, vt foliolis
singulis singulos versus inscribantur. Postea
illas deordina, confunde, immisce (vel, vt
quitur Hispanus, varaxa, varia) & viam alter-
nationis ingressus, cum tuis collude Amicis,
vt te docuerat Musa Hispana.

NOTA.

De Virgine Matre THERESIA.

CVM assolutamente Virginem Matrem dici-
mus, intelligimus Angelorum Reginam,
non aliam. at voluit Deus Christiano Orbi
concedere Maximæ Divæ imaginem, & con-
cessit Theresiam, quæ realiter esset Virgo, &
moraliter Mater. videlicet Virginem purissi-
mam, sanctissimam, & generosissimam; Reform-
mati & Excalceati Ordinis Carmelitani for-
cundissimam Matrem. Ad ejus multa olim
laudem scripsimus, plura olim declamavi-
mus, quæ in variis libris, quos dedimus luci,
leguntur. Iam conciones scribere, aut etiam
declamare non possumus: nos tempus & pe-
cunias deficiente: distrahimur publicis, implica-
mur privatis: sumus laesi; ergo, vt recreemus

fractum animum, hic libellus, hæc folia, (Hisp.
esta baraxa de naypes) nos poterit restituere &
juvare.

CHI à pien ti loderà, Grande Teresa?
De l'Amore divin, fornace accesa,
Honor di Spagna, Gloria de la Chiesa,
Qual non facesti in terra, eroica impresa?
Col Inferno in continua contesa,
Da la mano del Ciel sempre difesa;
Fosti da Christo per l'Isposa presa,
Gratiata troppo, e però tardi intesa.
La tua vita, Teresa, m'innamora,
Mirabil ne l'Ocaso, e ne l'Aurora.
Drizzasti verso il Ciel sempre la prora.
Il tuo gran cuor, ogni martir dinora;
O patir, o morir, dicesti ogn'hora,
Obedisti al tuo Dio, senza dimora:
La terra di tue lodi è già sonora,
Il Mondo, & il Carmel, ogn'un t'adora.
Cedan le palme à te, Pallade, e Marte,
Di te minori son le forti Sparte;
Ogni favor il Ciel à te comparte,
La gratia dal tuo cuor mai non si parte,
Rara dottrina appar ne le tue carte,
Per unir l'anima à Dio, insegna l'arte;
Cid, che sapesti, à noi ne fèsti parte,
Congiunta à Dio d'amor, con forti arte.

Chi di Teresa, non stupì 'l feru re?
In compagnia di Dio, spendena l'hore,
Amampava d'amor, il suo gran cuore.
Quaggiù mai non commise vn grave errore,
Vissè molti anni, e sempre con dolore,
Ella morì à la fine per amore.
Il corpo morto, dà soave odore,
La sua vita à ciascun reca stupore.

Teresa, fu di nobile lignaggio,
Fanciulla à Moris far volea viaggio.
Coll' Vmanato Dio fe' maritaggio,
Di vera Santità diè chiaro raggio,
Spiegò de l'oration l'alto linguaggio,
Opro, pati con non minor coraggio,
La sua dottrina supera ogni saggio,
Pria fece, insegnò poi con gran vantaggio.

Donna, tu fosti forte, & animosa,
Da gl'anni giovenili generosa,
Amazon de le Spagne valorosa,
De i medemi guerrier più coraggiosa,
Del Giardino Divin, e Giglio, e Rosa,
L'honor divin zelasti, eletta sposa,
Afflitta in vita, e in morte gloriosa,
Viva, e morta ugualmente prodigiosa.

Singulis chartæ-foliis singulos versus
inscripsi: & illa immiscui, & coordinavi, confudi
(Hisp. los varaxæ, variavi) & jam jam inter col-
ludos distribui, & juxta leges superioris
Mus. Hisp. S. Musæ. traditas, lulum eruditum
& devotum instituo. APOLLO

mentorū vtitur, vt conceptum exponat, Illud num. 209. dedimus, & exposuimus. Est eīdem simile hoc Hispanicum, *A dō nauēga el mercader auaro?* a. g.

Responsū enim, & concentum reddunt duæ vltimæ literæ, significant enim *al Pbaro*.

Litera canina est stridor omnibus linguis communis, & vocatur à Latinis *Er*, à Græcis *Ro*, ab Hebræis *Res*: ergo *R* & *er* significat *errores*: quem conceptum diuersis in libris aliter, & aliter expressum reperio. Ioannes Alstedius Encyclopadix lib. 10. sect. 4. cap. 5. §. 29. sic ait.

Er habet Ausonium liber bie; Ro dēinde Pelasgū; Res habet Hebræum; prætereaqu uibil.

Hæc litera *Canina* dicitur, & ideo tertiū de alio libro erroribus pleno hoc dedimus aliquando iudicium.

Hic canis Ausonius; canis hic Ludouice Pelasgus; Hic canis Hebræus voce boante canit.

D. Ioannes Baptista de Castilione Casinas, vt suam erga diuam deuotionem foueret, & D. Petrum Philippum Florentinum pietatem celebraret non pauca composuit Anagrammata, & tamen interdum in Programmata, X. & P. sunt literæ latine (nempe *ix* & *pe*) in Anagrammatibus verò sunt Græcæ (*Cbi*, & *Roa*.) ingeniosè enim Anagrammatistes figuras retinet, & potestatem mutat. Vide num. 473.

MVSA II. ELOQVENS.

DXCIV.

PERI VNT, & sternunt viam humanæ literæ ad diuinas; ita vt non sit possibile eruditio has tractare, si fuerit eruditio humanarum neglecta. Hinc est, vt non velim mirari, quan-

do aliquas sublimes sententias video à multis negligentibus, aut etiam obtusius exponi: non enim potest illas acutè expendere, qui in acuminibus non est versatus. Modò hæc S. Pagine lineæ exornandæ & dilucidandæ succurrunt.

Cum complerentur dies Pentecostes (hoc est ipsomet quinquagesimo die) erant omnes discipuli pariter in eodem loco (vt vel hinc discamus, quantæ sint efficaciæ Communitarum orationes: nam etiam apud Deum videtur obtinere illud Lemma, *Forsior est virtus unita, quàm virtus ipsa diuisa.*) Et factus est repente de cælo sonus tanquam aduenientis Spiritus vehementis; & repleuit totam domum, ubi erant sedentes. Singulas dictiones recognosco. *Repen-*te, non enim est volentis, neque currentis, sed Dei miserentis hæc gratia: quæ de cælo, non autem de tellure est, & replet non solum personas, sed & ipsam domum, in quâ Deum oramus sedentes, (muy de as iento.) Et apparuerunt illi discessisse lingue tanquam ignis, seditque supra singulos eorum: & repleti sunt omnes Spiritu Sancto; & ceperunt loqui variis linguis (non quidem prout didicerant, aut prout volebant: sed) prout Spiritus Sanctus dabat eloqui illis. At sumus Scholastici, & volumus

omnia explicari; aut etiam probari, si opus sit. Satisfacit huic dubio Diuinus Historiographus, & ait. Erant in Hierusalem habitantes Iudei, viri religiosi ex omni natione, quæ sub cælo est. Facti autem hac voce conueniit multitudo, & mente confusa est, quoniam audiebat unusquisque linguâ suâ illos loquentes. Stupebant autem omnes, & mirabantur dicentes. Nonne, ecce omnes isti, qui loquuntur, Galilei sunt: & quomodo nos audiuimus, unusquisque linguam nostram, in quâ nati sumus? Paribi, & Medi. & Aclamita, & qui habitant Mesopotamiam, Iudeâ, & Cappadociam, Pontum & Asiam, Phrygiâ, & Pampphyliam, Aegyptum & partes Lybiæ, quæ est circa Cyrenen, & Aduenæ Romani: Iudei quoque & Proselyti, Creses & Arabes; audiuimus eos loquentes variis linguis magnalia Dei. Act. 2.

Stupebant omnes illi, cum audiebant Apostolos: & ego stupeo, cum Sanctum Historiographum lego. Et quia mente confusus, quo id modo fuerit factum nescio, doctiores consulo, & interrogo. Et quia nemo mihi, aut responderet, aut satisfacit, sic inquam:

Oratio multi linguis est duplex: Successiua videlicet & Simultanea. Successiua vnam periodum ex vnâ linguâ, & alteram sumit ex alterâ: Simultanea vno & eodem verborum contextu loquitur diuersis linguis. Opus est hanc diuisionem dilucidare, & exemplis firmare: vt possimus Apostolos loquentes variis linguis audire: nam, & ipsi successiue, & sæpissimè simul, linguis diuersis loquebantur. Vt hæc exactè intelligas, lege attentè sequentia.

MVSA III. BILINGVIS SVCCESSIVA.

DXCV.

DVLTA & nata est in Hispaniâ; & quia noua omnia placent, fuit in precio. Anno M.DC.XVI. Audiui nonnullas Orationes bilingues concinnatas ogdoastichis, quæ Hispani Otanus Rymas dicimus. Eodemque Rhythmî genere annis sequentibus iterum, iterumque declamaui. Perierunt omnia illa ebullientis ingenij tyrocinia: & idè dum rem ipsam communicare nequeo, modum dilucido, & verus aliquos (alienos, proprios) in exemplum produco.

Petrarcha Italus author, Italicum Canticum claudie verbis, quibus Arnaldus Daniel incipit: videlicet *Droit & raison*.

Apud Ariostum Orlandus imitatur Silenum, & ait *Soluite me*. Possem alios producere, sed hi sufficiunt.

Sanè possunt voces peregrinæ interferi, quando sunt receptæ, & nostræ factæ. Hodie in omnibus, aut serè Europæ linguis illæ ceræ benedictæ, & agni figurâ decoratæ, quas Pontifices solenniter benedicunt, & Deus nobilitat multis miraculis, apud Hispanos vocantur *Agnus Dei* per omnes numeros & casus. Considera periodos has. *Grande es la deuocion del Agnus Dei. Enbiadme de Roma quatro Agnus Dei, que pueda dar a mis amigos.* Hanc ob rem dixit Ariostus (molto leggiadramente: loquamur cum Hieronymo Rucellio, siquidem sentimus cum illo)

Il Rô fece giurar sù l'Agnus Dei,
Eâdem voce vsus fuit D. Ludouicus de Gongora in Idyllio (Romance) XXIX. inter varios quos publicauit D. Gundizaluus de Hozes & Cordua: dixit enim:

*No se me quejan las fuentes,
ni los claros arroyos los,
que los ensur bian cabezas
señaladas de mi yerro.
Al fin mis atos se incluyen
En los que citen mi cuerpo,
y en un Agnus Dei de alchimia
se rematan mis corderos.*

Dictum illud Heroicum *Non plus vltra*, iam etiam in omnibus linguis admittitur. D. Ioan. Soto-mayor de Eximio Dom. Doctore Deza.

*T para decirlo todo
en una palabra, Dena
Pars V.*

*es lo summo de las Artes,
Non plus vltra de las Ciencias.*

In Hispaniarum tabulis *Finis terra* est promontorium illud apud Gallicos, cui insunt S. Maria, lunogia, & Cormes, coram insulis Graciola, Michaelia, & Bizargà: vel vt veteres voluerunt, promontorium illud quod respicit fretum Hæculeum: vbi duo montes sunt (Calpe & Abyla) qui Hercules columnæ vocantur. Huc respiciebat Ledesma, quando de Morte deuotè, & ingeniosè cecinit.

*Para que ninguno yerre
El Plus vltra, que desea,
En mis dos columnas lea,
Como soy el Finis terra.*

Christi Crux, quâ autoritate Regiâ insigniuntur præcipui Nobiles in Lusitania, vocatur *Habito de Christus*: & idem Ledesma in alio Epigrammate.

*Si la Cruz del Redentor
Adorna el pecho de Andres,
Habito de Christus es
El del tal Comendador.*

Et quidem miscere linguas diuersas vitium est: condemnat illud Cicero dicens. se nolle affirmans sequentiùs vti vocibus Græcis in sermone Latino, quàm Latinis vtuntur Philosophi Athenienses in Græco. Hoc idem condemnat in Lucillio Horatius lib. 1. Sat. 10. vbi ait.

*At magnum fecit, quod verbis Græca Latinis
Miseuit. d' seri studiorum, qui ne putetis
Difficile & mirum Rhodio, quod Pirro leonti
Contigis. at: sermo linguâ concinnus utraque.
Suauior: vt Cbio nota si commissa Falerno est.
Quim versus facias, te ipsi pereuntor, an & quim
Dura tibi peragenda rei sit causa Perilli
Seilicet oblitus patriæque patrique Latini,
Quim Peditus causas exsules Poplicola, atque
Coruinus, patrijs intermiscere petita.
Verba foris malis, Ganysini more bilinguis.
Atque ego quim Gracos facerem, uatus mare circa
Versiculos, vetuit me tali voce Quirinus
Post mediam noctem visus, quim somnia vera.*

Quos versus Petrus Gualterus Chabotius hac exornat Analyti. Itaque veteres Comici laudati sunt ob lætæam animaduersionem: contra Hermogenes & Demetrius Simius vituperari, quod illam contempserint, ineptâ modulatione contenti, & sola imitatione L. Caluij, & Valerij Catulli pœtarum elegiacorum, Lucillianæ, Lucilianæ autem Latinæ

orationis Græca intertextæ admiratores inopia iudicii ostendit laborare paribus. Perinde mihi Lucillus ridiculus videtur conjunctione vocum Grecarum cum Latinis, atque Pitholeon Rhodius, qui comica quædam & Epigrammata non dissimili virtutis lingue permissione asperferat: cuius concinnatam, falso creditam ironiciis similibus confutat: unde tamen dissimilia videntur intelligenda, ut vinum austerum mistura dulcis fit suavis: sic oratio Latina efficitur gravior Græcæ permissione: ex quo fit, ut quidam è laudatoribus orationis Lucillianæ malit in causâ Sacrilégi Pinilij agenda obliuisci patrij sermonis aduersus accusatores Pedium Poplicolam, & Messalum Coruinum huius studiosissimos, & ut peregrino: cuius maiorum comparationis protasis illustratur similibus, ita vis, inquit, bilinguis videri, ut Canusini populi, qui sciabant græcè, & latinè: vtrumque tandem comparatum testimonio Diuino confutatur, quo talis mistura sermonis vetatur, idque paribus firmatur.]

Nonnulli, ut græcizandi pruriginem, quâ laborant, tueantur, luuenalem adlegant: qui ut plurimum bis fuit abusus, aut fortè vsus Græcis vocabulis. Iterum libro 1. vbi duos Amasios depingit tenerè inter se colloquentes & tunc ad Græcum idioma, quod sit mollius blandius, & efœminatiùs recurrit. nam cum Græcorum lingua multas habeat dictiones definientes in N. & multarum patiatur vocalium concursum immemor synalephæ, lascium & floccidum est: & idè eodem vsus fuit lib. 3. ut argumento loci, & temporis calamitatem attemperaret,

Fareor multa iocantibus interdum licere, quæ seriò agentibus concedere religio sit. Inter iocosa carmina D. Ludouicus de Gongora multa habet ex lingua Latinâ desumpta. In tertio Eidyllio (*Romance*) sic inquit:

*Serui à Condes, serui à Reyes,
acta que por varios casos
Tendimus in Latium, digo,
me mirais tendido y lacio.*

Et in quinto, quod sequitur:

*Toda la tierra e corrido,
el mare visto en Latin;
Mate - vidi muchas venas,
pero no un maravedi.*

Est autem maravedinus. (Hisp. *mar.usd*) genus monete villis, quæ est minor Germanorum Crucigeris: argenteum enim constituunt quinque Belgici Srupheri, & 34. maravedini Hispanici.

Acutiùs alius Iunior Latinum Idioma re-

spexit, sed non tetigit, dicens:

*Hizo ayer su confesion
en Marido, y dixo en fin,
quo el era lo que en Latin,
es desnudo el cororon.*

Id quod Hispani *desnudo cororon*, vocant Latini *Cor-nudum*: & maritos quos *Cornutos* Latini, illos Hispani *Cornudos* appellant.

Sic placuit nugari Poëtus, qui, si loquerentur seriò, vti fuissent idiomate sincero & puro, nec illud peregrino immiscuissent.

DXCVI.

Oannes Alstedius Encyclopædiæ lib. 10. sect. 4. cap. 5. §. 50. duo ponit Disticta similia: alterum propter diuersitatem linguarum iubebitur huc pertinere: & alterum

propter Charitum similitudinem concomitari.

*Qui REMINISCO putat se dicere posse latine
Hic ubi co scriptum est, faceret COR, sic cor haberet.* Sic

*Qui putat idipsum se Græcè dicere posse,
Hic pro pûs faceret pûdê, si Dupûs haberet.*

De Versibus Polyglottis.

MXCVII.

VTANTVR cum tempore affectus. Complaci sub annum MDCXX. Erant in summo pretio carmina Latino-Hispanica, seu Hispano-Latina: illa nimirum, quæ alternatiùs procedebant, & carmina nostrum

linguæ immiscebant Latinis. Audiui orationes Panegyricas hoc versuum genere: feci & declamaui etiam. Et in laurea Eximij D. Lincier, me committens fluxui & refluxui Academico, orationem habui, in qua diuersarum linguarum rhythmis & metris sum vsus. Perierunt cum multis alijs illæ schedæ; & quæ tunc meruerunt amicorum applausum, fortè etiamnum benignè legerentur, si extarent. Feci sub illud tempus ad Philippi IV. Regis Hispaniæ laudem, Canticum Lyricam, quæ incipit.

*Vsas, que el Dios Apolo.
illustrat radijs, lumine coronat,
cantad de polo a polo
esse Philippum Quartum quem
honorat*

el Indio Dios Neptuno
in mari, in bello Mars, in cœlo Iuno. &c.
Eriam tunc excidij Troiani Descripñonem
Hispano-Latinam concinnavi, quam perdidij.
Vnam aut alteram stropham, quam teneo
memoriâ, produco.

TROIA.

B Ronces vndidos, marmoles des-
fechos,
Antiquitus superba eximio honore;
Memoria en vuestras ruynas de
los echos

Gradini Martis; perdidit decore
No quedaron los hados satisfechos,
Siquidem quamvis sine antiquo honore
Esten vuestras murallas, sobraos gloria,
Cùm sit nulla perennior, quàm memoria.
Quando sobres los cuernos de la Luna
Insidentem contempler Maiestatem:
Otros Excenta de infeliz Fortuna
Iudicent fore tantam dignitatem:
Yo por lo menos viendos por coluna
Incerta Phœbesponi varietatem,
Temide tantas glorias el aumento
Perfistère variato fundamento.

De quia se hizo lugar en todo el Mundo
Exceßa eredens Mania ventipennis,
Pasando en sus cimientos al profundo
Obiecta. Tethyos mundantis venis.
Oy su esplendor que à nadie fué segun-
do

Letbai sigillis conditur abennis.
Ignoia su lugar todo elemento
Et vinit solo nomine retento, &c.

Sicut conformauimus hæc Carmina, potui-
mus alia condere, quæ tribus, quatuor aut
pluribus linguis corresponderent: nam quod-
dam Epigramma (Sonero) trilingue legi in
Petrarcha Hispano, quem edidit Henricus
Garcés: (illud ibi inter laudatoria sub ipsum
initium inuenies) & D. Ludouicus de Gon-
gora publicauit hoc Epigramma quadrilin-
gue.

SONETO.

EAS tablas del baxel despedaça-
das
Signum naufragij; pinum & crudele
Del templo sacro con la rote,
bele;

Ficaron nas paredes penduradas
Del tiempo las injurias perdonadas
Et Orionis vs nimbofa fœlla
Raccoglio les mente pecorelle

Nas ribeiras de Boti, e spalçadas.
Vluorè à ser Pastor, pues marinero
Quel dio non vuol, chel, col suo, strale
spenna
Do Austro o alopros, e do Oceam as
agoas.

Haziendo al triste son aunque grosero
Di questa canna, gias el baggia donna
Sauda de as feras, e aospnedos magoas.

Est carmen tetraglotton, (Castellanium, La-
tini, Tuscanum, Lusitanumque) & in D. Lu-
douici operibus, quæ collegit D. Gundizaluus
de Hozes & Corduua anno 1633. reperietur
Amorum libro. num. 4.

DXCVIII.

BIT Ferdinandus Cæsar, Impe-
rator Augustus, & Musæ omnes vt
fidem suâ erga Diuum (mortui est
Cæsaris Epitaphum) ostenderent,
attemperarunt fides, & dulces lachrymas sunt
modulatæ. P. Eugenius à sancto Iosepho Musâ
quidem politissimâ & eruditissimâ fruitur, à
quâ recepit numeros subsequeutes.

EPITAPHIUM.

Quicumque regno fidis & magnâ posens
*Dominatur Aulâ. * Videat, * hic parui*
cinis

Est Ferdinand: hic ille decreuit Gigas.
Est ex tribus Senecæ versibus compositum
[ex Troiâ . ex Hercule *Ἄτρω*, &c.] & diluci-
datur hoc Italico-Latino concentu.

RESTA in questo loco, attesta i
passi.
Fernandi Tumulum spectâ, monumen-
ta doloris:

Tributa pure a questi Augusti sassi
Marores, lacrymas, gemitus, supiria Amo-
ris.

Saper brami qual sù, prima che Passi?
Princeps, Rex, Cæsar. Qua non insignia
honoris?

Giusto, Clemente, e Pio. Se'l mondo
amassi

Illasrymans gemeres: Ab! Cur bis cessit ab
oris?

Quattro lustri ei sostenne il grand'Impero.
Hic iacet. Arbor erat Miranda, ex arbora
fructus

Per lo Ciel colse Aprile, Autunno al-
tiero.

Auster preualuit. Tumuerunt vndique fluctus.
Parti, se'l cor ti trema, ò passaggioiero;
Sintque via comites, Planctus, Suspiria,
Luctus.

Eleonora etiam Augusta suum solem in-
Aurora deficientem larget Italico-Larinis ver-
sibus.

*OCTIS finis erat. Stillabant undique
rores,*

L'Augusta Aurora lagrime spar-
gea :

*Formosa à fletu perdebant ora colores ,
Che'l suo Sol , la sua Luce all'hor per-
dea .*

*Inuidiosa nimis mors infestauit Amores ,
La sua falce girando ardira , e rea :
Gaudia praecidit , sparsit Libitina dolores ,
Dal suo cor diuellando il cor c'hauea .*

*Descisse uidens Phœbeum lumen amatum ,
Se itessa ammanta di funebri stole :
Splendores temnis cor luctibus obtenebratum .*

Maritarsi con l'ombre ella sol vuole ,
Et meritò ; *Celum lugens apparet atratum ,*
Mentre si eclissa, o pur s'asconde il Sole.

O prodigio ! O portento !

Mentre Fernando more ,

Perde la Vita , il Core

E l'Alma Leonora ,

E pur sospira ogn' hora .

De Caesaris *Verdissimi* [beati enim , qui in
Domino moriuntur , & ille obdormiuit in
Domino :] ibidem hoc sonectum Italico-La-
tinum inuenies .

E R le strade del Ciel drizzaua il
corso ,

*Atque volantis Equi spumantia fræna
regebat*

Il famoso Ruggier cui diè foccorso

*Fortis Amor Deus , inuuantaque parata vi-
debat .*

Egli colà d'ignudi sassi al dorso ,

*(Hoc quoque fecit Amor) fallacia gaudia
habebat :*

Ma dal sonno amoroso essendo ei scosso
Cum magico somno fugientia gaudia sebat .
L'Aquila Imperial adopra Augusto ,
Huius subuectus pennis super astra meabis
Che non calcasti mai sentiero ingiusto .
Tu quia vanus amans flecto sub fidere flabis ,
Eroe d'Amori ; Ma d'alte glorie onusto
Auguste , ad Celi tu Regna Auguste volabis .

Austria postquam omnes Germanicæ lin-
guæ flauissas in lachrymas amaras vertaret : vt
adhuc possit diutius & dulcius lachrymari, ad
Latinæ & Italicæ Linguæ purissimos thesau-
ros recurrit ; & sicut binis oculis luget , sic
duabus linguis gemit , thesaurumque subla-
tum à Parca deplorat .

VERBARO il mio tesor le stelle auare
*Flucte hic . Iter , iter . Fernandi an su-
nera ploras ?*

*Praeluctu ipsa trahunt flumina tarda
motas .*

E mutan l'acque dolci in onde amare .
Benche hor torbide sian l'acque tue
chiare ,

*Prosequere , Iter , iter semotas Orbis ad
oras*

Narrans tristitia flumina quanta voras ,
E come il pianto mio t'ha fatto vn-
Mare .

*Naufragium Imperio si venti undique mi-
nantur ,*

Non però dee temer d'esser absorto ;
*Neptuno ecce mea , Leopoldo , Sceptra pa-
rantur .*

Da sue virtudi inanimito , e scorto

*Ne metuat , Naues quod Regni in saxa se-
rantur :*

Che sia cura del Ciel riporle in porto .

MVSA IV. BILINGVIS SIMVLTANEA.

❧ DIC.

LVRES linguas posse sibi
succedere iam vidisti : ac
posse simul fluere & in eod-
em verborum contextu
reperiri impossibile aut sal-
tem difficillimum iudicas .
Et ego sicut impossibilia
esse eiusmodi carmina ne-

go esse difficilia confiteor . Porrò apud Ioan-
nem Rengisum in *Arte Poetica* , Angelum
Manriqueum in *funera Philippi III. pompe* ,
aliosque nonnulla Hispanico-Latina reperio .
Subsequentia Epigrammata (nos sonectos dici-
mus) lege & perpende .

SONETO.

REPARANDO tam celebres ruinas,
Filippe das honores excellentes;
Exaltando Doctores eminentes.
Doctas, illustres, aulas Salmantinas.
Tanto, domas nationes peregrinas,
Quam resolutiones das prudentes,
Castigando malignos delinquentes
Quando arrogancias tumidas inclinas.
Afflige iniustos, prouidos corona,
Manifestando pestes tam occultas,
Graues culpas declara publicas.
Presume grandes glorias de Bellona
Contra gentes indomitas inculcas
Leones generosos imitando.
Siccecinir P. Antonius Mon-
roy Ordinis Prædicatorum.

SONETO

TV Academia, de felices voces,
Quæ de Filippo quarto resonan-
tes,
Cantent Heroicas hymnos ele-
gantes
Victorias annuntiando tam veloces.
Quæ graues doment animos feroces,
Quando de Marte palmas dent trium-
phantes
Captiuando ceruices arrogantes,
Domando incultos, barbaros, atroces.
De prudente Monarcha institutiones
Sacras, graues obserua generosa
Rectamente suasuæ pia conserua.
Quæ obseruando tam iustas tradiciones,
Paces conseruas tu, si das gloriosa
Inclytos familiares de Minerua.
Accinuit P. Thomas de S. Vin-
centio eiusdem Ordinis.

SONETO

MISER A Francia, quæ sustentas gentes
Apostatas, hereticas, viciosas.
Quæ machinando fraudes cautelas
Perturban infinitos innocentes.
Predicando doctrinas differentes,
Falsas, immundas, leres, pernitiosas
Canta-mente allegando fabulosas
Historias peregrinas apparentes.
Quantas angustias, quantas turbationes
Causas dando tam perfidas personas,
Quæ contra puras animas sincereas,
Sacrilegas inuenient opiniones!
Si Francia taleb principes coronas
Quales fines de gente tal esperas.

I. R. F.

SONETO

Eroicos triunfos, palmas valerosas
Canta (famosa a Clio) b digna-
mente
De progenie tam alta, si eccellente
Manifestando glorias prodigiosas.
c Resuscita memorias generosas
(Defunctas tanto, quanto b injusta-
mente)
Describe de tam degno, si eminente
Imperio circumstantias prodigiosas.
Contempla a de-los triunfos glorias tantas,
Filippos de Austria Principes Marciales
e De oi excedant maritimas arenas.
Delos a Philippos generosos cantas
Lautos illustres, triunfos immortales,
Quando de Marte impetus ferenas.

Hoc Epigramma iuuenis, aut veriùs puer, con-
cinnaui complui, ut ingenium excolerem. Notas
istas subscribo.

a] Clio mihi est Musarum tertia, Virgilio
prima: Heroica præsentia & præterita concin-
nit. Virgilius de Musarum inuentis. Clio ge-
sta canens, transactis tempora reddit.

b] Dignè mente. Apud Latinos est duplex
vox, & significat cantare mente dignè: apud
Hispanos est aduerbium, dignè. Sicut etiam
iustamente, iustè: claramente, clarè; &c.

c] Resuscita in penultima aut in antepenul-
timà accentum habet. Resuscita, Latinum
est: sed Resuscita, Hispanicum.

d] Delos Latine est simplex vox, notatque
celebrem Insulam Musis & Apollini sacra m:
Hispanicè est duplex vox de los, & est r̄p,
ip̄orum.

e] Dedi, aut de de oy, Hispanicè ab bodier-
na die: Latine D'Eoi, hoc est, Dij Eoi.

SONETO.

Vantas mercedes das, quantas suauores,
Diuina Prouidentia; contemplando
Inflammonte de amante incendio blãdo,
Respiro deuociones, cansd amores.

Dulces hymnos de gloria precures
Cerebro, applaudo, estimo, adoro, quando
De Angelica harmonia consolando
Propicia istas potencias inferiores.
Quando de propria carne me sustentas
O mi Pastor, de rara melodia
Communicas suauis consonancias.

Significando quanta sympathia,
Quantas vniones preparando intemas
Splendida cena, illustres abundancias.

P. Fredericus Enriquez, Ord.
S. Hieronymi Religiosus. Ma-
drit apud Palatium, qui di-
citur, El buen retiro.

MVSA V. ANAGRAMMATICA.

D C.

OS SVNT & solent ad duas diuerfas linguas pertinere literarum & characterum Protei: puta, si ad vnam Programma, & Anagramma ad aliam spectat. Rariora sunt huius Artis exempla. Aliqua-

dabimus. Nobilis & ingeniosus Dominus Ioannes Cottunius, Patavijs Philosophiæ, Medicinæ, & S. Theol. Doctor Epigrammarum, libr. 1. pag. 31. in D. Gasparis Lusitani, amici sui, absentia exclamat n' Póyan Sçvñ Roma luges. Ex quo Lemmate oriuntur in linguis diuersis Anagrammata. Illa subscribo.

Programma Græcum

n' Póyan Sçvñ

Anagramma I. Latinum

Homeri necem, mutatur R. in M.

Anagramma II. Hispanicum.

Throno mercede mutatur l. in O.

In certamine Poetico, quod instituit Vniuersitas Salmanticensis, anno 1629. ob genethilium Principis: & typis edidit Dom. Christophorus de la Zarraga anno 1630. propo-

situm fuit hoc Programma Latinum: quod, quia triginta literas complectitur, voluerunt illud multi non carere mysterio; & hanc ob rem, Chronicum Numerarium esse dixerunt, & exprimere annum, quo in academiâ Palæstrâ de ingenio & acumine decertabatur. Programma erat:

Balthasar Carolus Dominicus Lucas.

Ex illo multa dedit Idioma Latinum Anagrammata: sed hoc quia erat Hispanicum visum fuit laude dignius.

De la sis y rubi nasci Catholica Rosa.

Interim purum non est, sed multum à legibus præscriptis errans; nam SVVM, vertit in EIYI: & omnium opinione quatuor in Anagrammate mutare literas, nimium & intolerabile est.

Ad Filij & Mattis gloriam ex hoc Programme Hispano.

Alabado sea el santissimo Sacramento.

Hoc Latinum Anagramma deduxi. [Sino.]

Osantia, ð alma Dei Mater, bea nos alios

Alios quidem: alij enim eramus, eûm peccauimus: alij eûm poenitentiam agimus; exuimus enim veterem hominem cum actibus suis, & in nouum hominem mutati sumus.

MVSA VI. ACROSTICHA.

D C I.

VC omnia carmina, quæ initialibus versuum auditionum aliquam exhibet sententiam, reducemus: possunt enim esse Græcæ aut Latine, & per Acrostichin proponere aliquam assertionem Persicam vel

Arabicam. Exempla nonnulla subijcio.

Natus est Anno MDC XXIX. in ipso S. Lucæ Euangelistæ peruigilio Princeps Balthasar, Philippi IV. Hispaniæ Regis Filius & eius Genethilium Salmanticensis Vniuersitas Certamine Poetico celebravit. Carmina, quæ laudem & præmium meruere, collecta in librum prodierunt apud Tabernier anno sequenti; & inter alia Epigramma doctis placuit:

Fulgido Princeps	Vesti dum exipis	Olympo
Cur gemino clarus	Fulgurat igne Deus	
Rem eape ne dubites	Luca si lumine	Dimi
Inseritur croci	Regia celsa Poli	
Austriaci si Solis	Inest noua flamma	Iubarq;
Austræomâsq;	Oritur	Ventris ab orbe nitior
Nomina si radios	Spirât tria Principi	Orbi
Ternas quid mirum	Tendat Apollo	faces.

Literæ maiores, quæ per initiales & medias decidunt, formant istam sententiam Hispanicam; *Francia, tu Lis frusto dio: quod est Latine; Gallia: tuum Liliom (nimirum, Isabella Borbonia, Henrici IV. filia, & Ludouici XIII. Galliciarum Regum soror) frustum dedis.*

MVSA VII. PAROMOEIA.

DCII.

B Acrostichà non multum distat, quod enim illa primis versusum literis, hæc primis dictionum exponit.

Obijt Maclouius Poponius, Diuionensis Parlamenti Senator, vir ingenij acris subtilisque: & marmori hoc Epitaphium Collegæ insculpi & madori curarunt.

Mens assuta, capax legum, orando valuisse

Præclarè omnigenis populis obtendere nubem.

Pulchra laus! an non esset celebrior, & dignior,

Obscuris dubijs possit se obtendere lucem?

Sic placuit illis amicum & socium celebrare.

Sed quem? sume primas dictionum literas, & inuenies hoc Gallicum romen, MACLOV POPON.

Modum hunc vocem aliquam occultè insinuandi in hoc Tetrasticho Græco-Latino inuenio.

Lais, Eros, & Ibis, Chiron, & Eros, Iris alter,
Nomina si scribas, prima clementa adime.

Vt facias verbum, quod tu facis, Eune Magister.

Dicere me Latinum non decet opprobrium.

Et cur hos versus Græco-Latinos dixerim, qui purè Latini videntur? quia, si vocum primas literas sumptis inuenies hanc vocem ΛΑΧΗ. Gallicè, *si leste*: Latinè, *lambis*. quod adulatoribus conuenit; qui vt mordeant, lambunt.

Possent aliquis ad hanc Ideam Steganographicas literas obfesse ciuitati scribere: in quibus, dum altera exterius linguà nihil, quod possit nocere, proponitur; altera interius nucleus difficultatis explicatur. Considera sequentem Epistolam.

Ex lteris Ludouici Villai, nostri exercitus seditionem obseruo. Si Dux adesset res esset secura. Opto Comitibus commoditatem. Omnes rursus reuertemur Opbiram.

Intecipitur ab hostibus, quid inde? Petmittent, vt transeat, vt obfessi desperent: non enim suppetias ab exercitu, qui regreditur, habere poterunt. Consignatur tandem in manus Ducis obfessi, qui literas initiales coniungens, inuenit sententiam Hispanicam, *Et lumes os darè soccorro*. & nouos animos concipiens, hortatur singulos, vt strenuè procedant, & auxiliares copias jam jam ad futuras spectent.

Et quia de Steganographià loquimur, tu posita Ciphra diffidis: & licet duabus clauibus, & seris clausam, per viam iudicas; sunt enim in Eutopà nobilissima & promptissima ingenia, quæ Epistola talis non fugiat. Ergo, si prima clauis, quæ literas initiales sumit; si secunda, quæ ad linguam diuersam recurrit, non videatur sufficere; addam hanc tertiam.

Dum scribis naturæ ordinem serua. Hic Ordo, postulat. vt rectus obliquo, nomen verbo, verbum termino actionis proponatur. Possed scripta ad ordinem eloquentiæ reducas. Qui autem Epistolam receperit ex eloquentiæ ordine ad naturæ ordinem dictiones referet, & in initialibus secretum, quod optat, inueniet.

Pono exemplum. Petrus ab hoste obfessus, dum nescit, quibus debeat confidere, à supremo militiæ Duce hanc epistolam recipit.

Exiuit Regis Patruus: nos Didacum Aluaradum expectare debemus. Exterminat Dantisum, pellis. Obijt Rex.

Si colligat primas dictionum literas, nihil proficiet: inueniet enim istud Chaos. *Erpnda, eded por*. Ergo ex Rhetorico vocum ordine, ad naturalem orationem conuertens, transcribet.

Patruus Regis exiuit: nos debemus expectare Didacum Aluaradum: pellis exterminat Dantisum. Rex obijt.

Et colligens initiales leget, *Prended a Pedro* hoc est, *In carcerem conjiciatis Petrum.*

MVSA VIII. GLOSSOGRAPHIA.

D C I I I.

N T E R D V M Glossema,
Glossaque ad linguas di-
uersas spectant: quod li-
cet rariùs accidat, non ca-
ret venustate & ingenio.

Primo mihi loco ponen-
dus venit Garcias Lassus
de la Vega, Poëta celeberrimus

qui hunc versum,

*Non esserui passato oltra la gonna,
quem Aulici extraxerant ex Primà Cantione,
Petrarchæ, & frequenter dicebant, glossauit
& dilucidauit hoc Soneto,*

*On ansia estrema de mirar, que tiene
vuestro pecho escondido alla en su cen-
tro.*

*y ver, si a lo de a fuera lo de adentro
en aparencia y ser igual conuiene.*

*En el puse la vista, mas detiene
de vuestro hermoso ser el duro en quentre
mis ojos, y no pasan tan a dentro,
que miren lo que el alma en si contiene.*

*Tan se quedan tristes a la puerta,
besba por mi dolor con esa maua,
que aun a su mismo pecho no perdona,*

*Donde vi claro mi esperan a muerta,
y el golpe que bizo en vos Amor en vano
non esserui passato oltra la gonna.*

Monui, & moneo Glossemata esse debere aut
ab alijs data, aut vniuersis nota, nam aliàs
nullam haberent gratiam.

Exsecrationibus inepta videtur lingua Hi-
spanica, & ideo solemus alijs vti linguis, vt
aliquid duriùs dicamus. D. Ludouicus Gon-
gora in Angliam, & Reginam Isabellam inue-
ctus, vt animi amaritudinem exprimeret, non
voluit lingua materna vti, sed ad peregrinam
recurrens, versum illum adsumpsit,

Fiam dal Ciel su le tue treccie pioua.
quem D. Garcias Salcedo Coronel to. 2. Com-
ment. monet esse Petrarchæ in quodam Sone-
to. Numeros Domini Ludouici subijcio.

*ya Isla Catholica potente
templo de sè, ya templo de heresia
campo de Marte, e scuola de Minerua,
d'igna de que las sienes, que algun-
dia.*

*quò corona real de oro luciente,
ciò aguarda vil de esteril yerua;
madre dichosa y obediente fierua
de Arturos, de Eduardos, y de Henricos,
ricos de fortaleza, y de Fè ricos.
a bora condenada a infamia eterna
por la que te gobierna
con la mano ocupada,
del uso, en vez del cetro y de la espada:
muger de muchos, y de muchos nuera:
d' Reyna torpe; Reyna no, mas loba
libidinosa y fiera.*

fiam dal Ciel su le tue treccie pioua:

Gongoram Ioannes Valentini Cælarex Ca-
pellæ præfectorum imitatus, & Strophas Italicas
carminibus Latinis claudii. Considera se-
quentes numeros.

Tria Anagrammata.

LEO P O L D V S es, & eris, quia Oles
duplo, duplo sole, ludes polo.

L'opre tue, le tue parale,

Danno odore,

Dentro, e fuore,

Più che fior, rose, e viole,

Cbe dan doppia gioia al suolo:

Oles duplo, duplo sole, ludes polo.

Tu cbe scendi d'alta prole,

Duplicato.

Sei beato

Scherzerai con l'ampia mole,

E col Ciel spiegando il volo:

Oles duplo, duplo sole, ludes polo.

Tu cbe sei quel cbe far suole,

D' odor pieno

Cbi vien meno,

E raddoppi a chi si duole,

Gusto eterno senza duolo,

Oles duplo, duplo sole, ludes polo.

Tu cbe sei quel pip, cbe cole,

Tutto zelo,

Chiare il Cielo,

E cbe

*E che splendi entro lo finale,
Doue Apollo è Maestro solo,
Oles duplo, duplo sole, ludes polo.*

Eiusdem Valentini sunt etiam numeri sublequentes.

*De l'Angel Augusto à canto
Porti il Cigno,
Che benigno
Fà che porti in Cielo il vanto:
E percio dopo 'l trofeo
Tù darai con voto, e canto,
Pullos Deo.*

MVSA IX. ECHETICA.

DCIV.

VLCHRA sunt illa carmina. quæ vno idiomate Nimpham Echo, alio diuerso responsuram interrogant. Sunt rara & difficilia, sed non ideo negligenda. Considera lineas sequentes.

HYACINTHO Y ECHO.

*Nimpha velox, que habitas estas
fierras.
Viendo quanto te enueñan mis amor-
res,*

Por ballarte corri mill tierras:

Erras.

No ay yerros Echo. que te effimo:

Et imò

Di, que se pierde en los amores?

Mores.

Tarde llegué, en vano me la fimo.

Mas quiero preguntarte,

Con que podré dexar de amarte?

Marte.

T si la paz me offrece flores?

Ores.

Letras y Armas el Amor suspenden!

Armas y letras tengo.

luego dos ofas con tan gran acierto,

Que las letras se quitan,

Que fruto y flor en ofas le conuierto,

*No e menester orar, ni ballar a Marte.
Sino solo ofudarle.*

Id Arte

Arte quien inuenió tan fiero?

Hiero.

Voy me pues gustas de mi muerte.

Verte.

No volueré, que desespere.

Spero.

No ay que esperar: no e de voluer a verte:

Que eres ayre muger, y así inconstante:

Tyo mas firme; que el mejor diamante.

Occasio huius carminis condendi hæc fuit. Inter alios amicos, & condiscipulos, quos habui Salmanticæ fuit Hyacinthus, Theologiæ auditor, & amator Solizæ: & hoc fæto tam vario, vt querens repelleretur, & aduocaretur repellens. Miratus adolescentis vices, hæc fudi Disticha:

Dum Nymphæ queris solers Hyacinthus amata.

Illum per montis compita Nymphæ fugis.

Tadet eum sceleris. Sed quando recedit, eundem

Lugens per montis compita Nymphæ petit.

A Theologicis scholis ad Politicas transiens, tandem illam obtinuit, & in Belgio promotus militibus hodie ius dicit.

[Hyacinthi fabula nota est: Hieronis meminimus, de quo minor apud doctos nôticia. Fuit iſeppus Atheniensis, Nicie amicus condiscipulusque: dicitur Artem obliuionis inuenisse, & docuisse.]

MVSA X. PARODICA.

DCV.

LTIMVM genus Parodiæ est, cum vnum Poëmæ integrum alijs verbis & ad aliud fortè argumentum Philomusus climat: quod tamen in lingua Latinâ gratiam habeat, majorem profecti præ se fert, quando ex vnâ lingua in aliam transit.

Parv V.

Et quia iste transitus est duplex, etiam Musa hæc potest ad duos Genios reduci: quoniam vel secunda Pagina est simplex prioris interpretatio, puta si prima sit Latina & secunda illam reddat Hispanicè, nihil addendo alterando aut mutando, & hæc inter Parodias, aut locum non habet, aut infimum: vel secunda, verba imitando, subjectum & argumentum mutat, & hæc est sublimior meliorque.

De primo Genere,

N ad primum hoc genus, atque
potius ad secundum spectent ingeniosae Simonis Oliuae Menillij, Senatoris Tolofani Paraphrases, quas anno M.DC.XLII. euulgauit. Quoniam si dicantur esse Gallicorum versus Translationes, huic debebunt reduci: at sunt plenae ingeniosis & eruditis faculis, & locum nobiliorem merentur. Hanc illae ob rem non *Versiones* aut *Interpretationes* vocauit, sed *Paraphrases*. Illas ergo in secundo genere collocemus.

De secundo Genere.

Transformationum libros, quos Ouidius Latinè, D. Renouardus in Gallicum Idiomata transtulit, & in lucem emisit. Authorem Interpretemque Dominus de Lingendis Elegia erudita honorauit: totius aliquot versus subijcio.

VIDE e' est à tort, que tu veux me-
tre Auguste
Au rang des immortels
Ton exi el nous apprend, qu'el est oit
trop inuiste

Por auoir des Atels, &c.

Prædictam ergo perpolitam Elegiam D. Menillius hac Parodica Paraphrasi donauit & dilucidauit.

ASO quid Augustum non in solo carmine
temas

Inter sydereos annuenerare Deos?

Quos illi Diuum sacros adscribis honores

Pœna tui exilij non meruisse docet.

Nam te dum Scythicis iniuriis alligat oris,

Hoc facilo verbis dissidet ipse tuis.

Scilicet ut nimis fontem te crimine laudis

Multarent, Superis hoc placuisse reor.

Ille equidem Mysis mensus abeena gessit

Pectora, & Hircantis asperiore feris,

Qui tantum patriæ, quo se super astra ferebat,

Ingenij potuit subripuisse decus.

Tota suo quamuis flares sub Cesare tellus,

Et famulis fluere subdita Tethys aquas,

Debit ille tua, vates diuine, Thalig

Nil sibi par toto credera in orbe datum.

Sed nec enim ingentis flexit vaga gloria fama,

Quâ tua ad Auroræ litorea vincta chelys:

Blanda nec emotam sedarimus carmina mentem,

Carmina Phœbæis æquiparanda modis.

Non exorato perflans adamante Tyrannus

Difficili nullas audijit aure preces.

O quantum percussa tuis Erycino querelis

Indoluit, roseas imbro rigante genas!

Et quantum nati celebrem miserata magistrum

Sentiam iniusti Principis increpuit.

Aonias passus te descendente capillis,

Funereisque ferunt vestibibus iste Deas.

Inque tuo elatum lugentes funere Phœbum

Quæstibus incomptis sollicitasse lyras.

Ipse pater glaucum abijciens Tyberinus amictum

In liquidum effuso flumine soluit aquas.

Gramineque sedens frondosa in margine ripe,

Plurima quâ tremulum vibrat arundo caput,

Aethera per liquidum studio lætauit inani

Se nunquam tantis ingemuisse malis.

Et turbata minis ciuili pectora clade,

Thesalica Eumenides cum tonueret tuba,

Cognatasque rictens acies meliore Quiritum

Mars ferus Aemathios sanguine sparsit agros.

Assueta, nitido dum Cynthia lumine fulget,

Naiades ad letos se sociare choros,

Et versus recitare tuos, tua fata secuta

Tybridis arentes deseruere lacus.

Has reor ut prosugâ pontus te nane recepit

Linguentem patrij rura beata soli,

Ad latus incuruq; fissas vidisse carina

Sulcantes patula cerula regna manu.

Sed tibi non illas soli aspexisse natantes

Contigit, indomitis fors fuit aqua Gatis.

Atonitis hædere animis, Dinasque per aquor

Tam longe comites obstupere vie.

Talia dum gelido spectat gens nata sub axe,

Cui speciosa hominis nil nisi forma subest.

Credidit expulso hominisque, Deosque Latinis

Finibus, aquorea vertera terga frega.

Pectora mortales miserescere nescia casus

Affectus leges tunc didicere nouas.

Et pium amicitie, exemplo monstrante Dearum,

Felici egerunt sorte tyrocinium.

Effera, & in duris miserorum arenis satig

Humana pasci lumina suete nece,

Excita in ignotos truculentis gentibus usus

Fletibus ondanti tunc maduere finu.

Quin etiam Scythicas tua per suspiria cautes

Mirus iuandita mollire arte dolor.

Visaque sub rigido glacialis frigore coeli

Stricta gelu lacrymis saxa liquata tuis.

Sed mites hominum scopulos dum sumere moras

Vidit in immitti Sarmatis ora solo,

Rupis Hyperboreæ seu Saturnia tellus

Vidit in Augusto robur inesse triplex.

Nec te illud latuit, pauidasque per exsulis aures

Crebrescentes Latij se tulit ira Diuis.

Ecquid adhuc animi tam dira exempla ferocis

Landibus immeritum nos celebrare iubet ?
 Et minem appellare Deum, votisque vocato
 Non secus ac magno ponere templa Ioui ?
 Quin illi potius sacras deijcis aras.
 Absitque vetas thuris honore frui.
 Et Diuum nitidis proliibens accumbere mensis
 Pecula necitare plena liquore labe.
 Abijce spem, quam vita tibi sine labe peracta
 Et sacris adhibet nobilitata pijs.
 Nulla tibi in duro fiducia Casare substa,
 Sollicita priscos creue mente latus.
 Fata vetant reditum, neque enim hoc dignantur ho-
 nore.
 Dij superi patriam, quam male possis, humum,
 Hec Iouis ipse magis, quam vultu digna poete.
 Cui mele grata suos ausa negare sinus.
 Infelix sellus ! infelix ipse Cupido !
 Fecit in hac causa quem quoque fama reum.
 Hinc illum Geticos perhibens penetrasse recessus,
 Omnis ut ex vero res tibi nota foret.
 O quantum populis patuit mutatus ab illo,
 Delicias mundi quem dedie effi Venus.
 Non isti facies, qualem melioribus annis
 Mirata est Orbis nobile Roma caput.
 Sicut puero vibrare lenes in corda sagittas,
 Monstrareque nona Cypridis arte ioces.
 Non illi pharetra, non tela, arcusque, nec vtile
 Purpurea solite luce micare factis.
 Felix, si nunci seruasset lintea veli,
 Quo madidas multo tergeret umbre genas.
 Talis erat quondam Paphia dum venit ab arce.
 Pulnere sociatis, squalidius ora comas,
 Matris ut in luctu, extinctum que flebat Adonim,
 Tunderet insensia pectora vincta manu.
 Quis, tibi qua visus specie, potuisset Amorem
 Immotus fassis cernere luminibus,
 Nil ille illacrymans posset placidiusque tueri
 Patris in arfuro corpus iuane rogo.
 Sed tanti facies illi non sola doloris.
 Fumeris inerat picla sine arte modis :
 Acris imago metus pallenti harebat in ore,
 Qui solum vocis prepediebas iter.
 Nempe tue dictus poene exinhabilis auctor,
 Qua patriis exsul iussus abesse focis.
 Multa gemens vultus exhorrescebat amatos,
 Irati veritus triste supercilium.
 Cunctanti occurris placidus, prosperasque parentis
 Corde, serenata pellere fronte metum.
 Antonia sic prisca redit fiducia menti,
 Et voci in tales est via facta sonus.
 Blande Magister, ais, penitus defixe medullis,
 Lux mea, et ipsius dulcis Amoris amor,
 Cernere dum caros post tempore vultus,
 Ex quo raptus abes, forte saeuente datur,
 Discere ab affectu, qui non incognitus extat,
 Quanta meo infideant gaudia corde potes.

Nec tantis, in duris indigna obliuia rebus,
 Ingratiusque animus causa fuere more.
 Deserto Scythia venio quoddam ferus in agros
 Hoc facit ingenti missus amore metus.
 Insensum extimuit nullius conscia culpe
 Mens mea, et hec sequis addita poena malis.
 De mihi quippe tuos merentem ascribere casus
 Testis ab extremo rettulit orbe polus.
 Durus qui miserris non equa lenamina curis,
 Inque tuo iniustam vulnere queris opem.
 Incusaque meas artes nil tale merentes,
 Casaris ut valens attenuare scelus.
 Si tamen vilia tuam munuit vindicta dolorem,
 Crimina quanta velis ferra aliena inuast.
 Sed quid ab immerito poenam impacate reposcas?
 Quem non vna graui pondere poena premit.
 Certe Dei informes deiecto lumine vultus,
 Indiciisque tuo vel satio vultus eris.
 Occubuit decus omne meum, nec iam mihi constat
 An sim qui fueram tam beue notus Amor.
 Exilij post fata sui pretiosa decoris
 Instrumenta animo displicuere meo.
 Dum faciem specto, visumque per omnia duco,
 Nulla mei mentem vel lentis vmbra subit.
 Perdita sunt quęcumque Venus, Superique benigna
 Tunc mihi dederas munera larga manu.
 Seruare tantum gemina, quas, respicis, ale,
 Quęis Geticas possem festius adire plagas.
 Ne tamen ut lacrymis moueam tua pectora suis
 Inare satiscientes crede madere genas.
 Sponte cadit, non quod magis cultus in astra reuertar
 Quę decora amissi stetitibus huc peto.
 Nec tua ut ars, quę quondam habui, metuenda ministrat
 Tela, frequens oculis labitur vnda mei.
 Dentur ut in luctu fractę solatia menti
 Huc me renigio prepete penna talis.
 Hęc quoque, ne Latium tibi dira cupido videndi
 Exagiet mentem, stat mihi causa vię.
 Thutricemas Superian nequequam susus ad aras
 Pro reditu supplex vota, precęsq; facis.
 Impia Roma suis dum te regionibus arcet
 Praouocat iratos in sua damna Deus.
 Inde tibi Euphratis potius, Gangisq; fluuenta
 Quam patrium Tyberim cernere fata darent.
 Absiste in vana animum discindere curas,
 Affectusque tui vim ratione doma.
 Cede Deum studijs, terramque oblitus auitam
 Francica, quę monstrant Numina, regna subi.
 Musarum hic florent, tenerique Cupidinis arces,
 Ingensque viget non sine laude solum.
 Omnis ad has blando positas sub sidere terras
 Hesperie, Phœbo iudice, sordet humus.
 Nullus in hoc tractu leges non callet amandi,
 Molliculis docuit quas tua Musa metris.
 Hic tanto mihi sacra calent altaria thure,
 Tot mihi suspendunt anxia vota viri.

Imperitque mei deuoto pectore gaudens
 Vincula sub Veneris molle subire iugum;
 Vt quæ sternerant insigni Arnathusia culu
 Neglectis iaceant templa inhonora tholis.
 Dein forma egregia, vultuque nitente puella
 Nature hic superant candidioris opus,
 Quas cupido terris spatians ubi lumine vidi,
 Dissplicet astriferi nobilis aula poli.
 Has inter caeleste tuum LOTHARINGIA sydus
 Eo radians lumine suaue micat.
 Virgo, quam vitrei nascentem in margine Clauis
 Excepit roseo Gallia laeta fini.
 Visque nouam positus aris venerata Dionon
 Thura pia ad cunas sestasque ferta tulit.
 Illam ubi, quæ dictu, dabitur spectare RENATAM,
 Sospite quæ virtus prisca renata viget,
 Ipse parem dices formæ morisque nitore
 Urbem Dardanij non habuisse Ducis.
 Talis erat Daphne dum carmine pulchrior exit,
 Meque suis oculis, arte iudque capis,
 Et mundi lumen diuinum Hyperiona cogit
 Virginis intentum lunina cara sequi.
 Hinc mihi, cum blandos Diuus stellantis ocellos
 Contueor, ceco pectus ab igne calet.
 Consumor, sed flamma placet, nec iam mihi veli
 Vsis, ut hanc videam qua mihi visa nocet.
 Illa est, quam blandi diffundere virus amoris
 Sequana per ripe gramina picta videt.
 Accurrunt anidi, properantque haurire venenum,
 Quo ratio capta mentis ab arce cadit.
 At numeris tantum illa tuis vulgata per orbem
 Laudari, ut par est, candida forma potest.
 Ergo Romulidas, queis te male plangis adeptum,
 Desere, & in Francos te celer infer agros.
 Heroïna tuæ famæ stimula Camœna
 Cantantem ad citare plectra videre cupis.
 Clara tibi placidas ostendit Gallias sedes,
 Et portum eruntinis, Eia age rumpe moras,
 Ocyis & veniens patrio sermone relictis
 Disce sacer vates Francica verba loqui.

Secessum interea spondet Renardus amicum,
 Otiæque in blandis ingenua locis,
 Mellifluisque sua, cœli quæ sidera molces;
 Ore parat populi pandere sensa lyra.
 Hic ille est, cuius sacundo è pectore manat
 Illita Cæcropsij Gallica Snada sauis.
 Qui dulci teneros gremio excepturus Amores
 Si te non primum Musa tulisset, erat.
 Hoc duce quid timeas? quo deus Apollo superbis,
 Quo viget Aoni turba nouena chori,
 Fluminaque eloquijs Francis Helicone relicto
 Ad vada Sequanice fundere gaudet aque.
 Sic effatus Amor, cui te data numine dextro
 Fata sequuntur blandus, omnesque refert:
 Et comis socium populi, cinerumque futurum
 Natalis posito ruris amore voues.
 Ergo ades, & Salice propra succedere terre,
 Que tibi liligeras tendit amica manus.
 Polliciniue memor Diue ne gaudia differ,
 Quam tot ad astra tibi laudibus egis Amor.
 Accede æthereos forma visurus honores,
 Quos Charis este suos, & Venus ipsa velit.
 Accede ut meritam laudes, meque insuper ipsum
 Edoceas paribus concelebrare madis.
 Edidit & alias idem Perillustis D. Simon
 Oliua Menillius ingenij plenas: hæc enim
 soneta.

I. Sur les Armes de Monseigneur le Cardinal
 Duc de Richelieu.

II. Sur la prise d'Arras.

III. A Monseigneur le Dauphin sur la naissance
 de Monseigneur le Duc d'Anjou.

IV. Sur la maladie de Monseigneur le Duc de
 Longueville.

V. Sur le Passage du Rhin, de Monseigneur le
 Duc de Longueville.

à diuersis Poetis Gallicè edita, & ab Academia
 summo applausu recepta per Parodiam Lati-
 nè reddit, & in elegantissima Disticha tra-
 stulit.

M V S A X I. P E R E G R I N A.

Vtrum carmina Hexametra, Pentametra, Iambica, Sapphica, &c. seruatim
 numeris Graecis Latinisque compositi possint in alijs linguis?

DCVI.

ULTI liberè affirmant,
 alij liberis negant: & dum
 illi nil probant, isti obti-
 nent, & omnibus aut se-
 re præscribunt. D. Iose-
 phus de Pellicer y Salas,
 edidit librum magnum &
 eruditum, qui inscribitur,

Liciones solennes, al Polipheмо de D. Luis de Gon-
 gora, Pindaro Andaluz, Principe de los Poetas
 Lyricos de España. Possent de singulis vocibus
 tituli dubitare: possent velle nescire, cur hæc Pel-
 licerij Lectiones debuerint solennes nominari?
 possent velle doceri, cur Gōgora componatur
 cum Pindaro; hunc enim Græci numerant
 inter Lyricos, & Gongoræ Polyphemus est
 Epi-

Epicus. Possent addere Gongoram, ingenij quidem summi fuisse, extraordinarij tamen. & in Sphœrâ suâ vnicum, primum, & vltimum, nec posse cum alijs componi. Possent conqueri nouum idioma à Gongorâ in media Hispania inuentum, non cultum, sed occultum, in obscuritate, & vocum nouitate consistens, quod indigeat interprete, vt intelligatur. Id tam ægrè D. Franciscus de Queueda tolerabat, vt sæpe dixerit.

Et cosa impertinente.

Que quien escribid ayer, oy se comente.

Has, & alias possem controuersias mouere, si de Gongorâ, & eius versibus, qui aliàs perplacent disputarem: at aliud me vocat hæc Peregrina Mula. & idè vnam aut alteram Pellicerij opinionem expendam.

Ipse sub initium solennium Lectionum, quas citauit, duo asserit: alterum, versus illos Hispanos, quos dicimus *Coplas de arte mayor*, esse Sapphicos: alterum ab Hispanis inuentos illos fuisse, quos *Versos de Soneto* vocamus.

Primo igitur Versus artis maioris, quos dicemus, non esse Sapphicos, potest demonstrari euidenter: ratio enim carminis in mensura consistit, & diuersitas carminum in diuersa mensura: vnde carmina *Metra* vocantur. At Sapphici, & Versus artis maioris mensura differunt: ergo sunt differentes. Assumptio persuadebitur clarè: nam Sapphicus componitur vndecim syllabis, & diuiditur in partes duas quarum prior quingue, & sex syllabis constat posterior: at Versus artis maioris constat duodecim, & diuiditur in duas partes æquales. Vltioris probationis loco contempleris, & metiaris hæc Sapphica: Hoiat, lib. I. Ode XXII,

Quale portentum! neque militaris

Daunia in latis/ alit esculentis:

Nec Inve tellus/ generat leonum

Arida nutrit,

Lineola hæc (1) ita intecidit versus, vt quinquæ syllabis sex postponat. Contempleremur etiam, & cum prioribus istos versus (Artis maioris sunt) accuratè compone:

Tale nunc portentum! neque militaris

In latis Europæ/ alit esculentis:

Nec tellus Indorum/ qua distincta metis,

Produxit & nutrit/ monstra, qua miraris.

Maneat igitur Sapphicos esse hendecasyllabos, Versus Artis maioris esse doce Casyllabos, adeoque Sapphicos differre à Versibus Artis maioris,

Huius quæstionis dissolutio nouam quæstionem parit quæ interrogat, an saltem maioris Artis versus alijs Latinis, aut fortè Græcis correspondeant?

Respondeo inter Trochæos Ternarium reperiri [videlicet - o - o - o] eundemque dici Ithyphallicum dimetrum brachy catalecticum. Professores Gissani in sua *Poëtica lib. 2. cap. 3. §. 4. pag. 262.* hoc vtuntur exemplo.

Huc ades supremi

Filius Tonantis:

Virginis que partus

Vnicus puella.

Sunt versus Hexasyllabi: quorum singuli illis correspondent, quos *Eudæbas* vocamus: & bini illis, puos *Coplas de arte mayor*. Considera sequentes lineas.

Ithyphallica.

- o - o - o

Eudæbas.

Irgo bellicosa
Hæreses triumphas.
Protegis fideles
Charitate summa.

Quando Rex Propheta
postulabar Vnam:
Diua, Te petebat
Astra dedituram.
Mater es Tonantis,
Sancta, recta, pura.
adjuua Clientes,
Filiosque cura.
Terra te celebrat
frigida ac adusta:
Teque Olympus ipse
dicit esse summam.

Naufrago inter vndas
clara Cynosura:
Sol vt ipse electa:
pulchra vt ipsa Luna.
Pauca postulamus,
cuncta profutura:
illa quæso præstes,
Virgo-Mater vna.

Antiph.

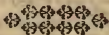
*Gaude Maria
Virgo,
cunctas ha-
ereses sola in-
teremisti in
vniuerso
Mundo.*

Psalm.

*Vnum petij
à Domino
hanc requi-
ram: & quæ
Mariam. Ec-
ce: Vt in-
habitem in
domo Domi-
ni &c.*

*Maria ma-
ris Stella.*

*Pulchra et
Luna: ele-
cta vt Sol:
terribilis, vt
castrorum
acies ordina-
ta.*

*Senarij Trochaici
è binis Ithyphalicis compositi,*

- u - 8 - u - 8 - u - 8

Coplas de art: mayor.

Angelo Scholarum Maximo Magistro:

Atque literarum Soli luminoso;

Infideles contra Marti bellicosos;

Atque veritatis optimo Amistiro.

Mentium supreme! Divi nemp Thoma.

Hunc mei laboria! dedico volumen:

Dantur in quo multa! qua praebe lumen

Doctrina nunc possint! uniformes Gnoma.

Vfus sum Trochaici versus numeris, qui in locis imparibus trochæum; in paribus verò spodeum si volueris admittit. Sextæ syllabæ indulsit, vt esset longa, ratione celsuræ: terminat enim Ithyphallicum, & vltima cuiuscumque carminis indifferens est.

Venio ad secundum, & duo assero: alterum Sapphicos correspondere versibus quos de Somet Hispanus dicit. alterum, hos versus inuentos non fuisse ab Hispano. Sed à quo? A Sappho, dulcissima Poëtria, quæ huic versuum generi & numeros dedit & nomen.

Italia, secundissima ingeniorum parens, & atrix indulsit Orbi literario multos & subtile Poëtas, inter quos senior vix reperietur Dante, qui floruit anno 1263. Hispania, licet hodie habeat Poëtas innumeros, ante Dionysium. Portugallæ Regem vix componebat carmina. Vixit Dionysius sub annum. 1260.

Hinc infert D. Iosephus Pellicerius eiusmodi versus non ab Italis, sed ab Hispanis fuisse inuentos: nam, vt ait, Dionysius, qui illo versuum genere delectabatur, fuit Dante antiquior. At ego de consequenti dubito: & consequentiam nego: hanc enim non probat Emanuel de Faria, quem Iosephus allegat; nec anni expressi: nam si alter floruit sub annum 1260. alter 1263. fuerunt contemporanei.

Pronuncio igitur id genus carminum inuentum à dulcissimi Sappho apud Græcos: addo stando Fariæ rariocinias (an id subsistat, aut non, alibi examinabo) illud sub idem tempus ad Rhythmum & numeros faciliores reductum apud Hispanos à Dionysio; & apud Italos à Dante.

His prælibatis principali controuersia respondendo, asserens etiam in alijs linguis Orientalibus, & Occidentalibus (Hebræâ, Chaldæâ, Syriacâ, Arabicâ: &c. Hispanicâ, Italicâ, Gallicâ, Belgicâ, Germanicâ, Bohemicâ, Hugaricâ, Anglicâ, Scoticâ, Hibernicâ: &c.) posse confici

Metra, Hexametra, Pentametra, Iambica, Sapphica, Anacreontica, &c. quod ipsum nonnullis exemplis confirmabo.

Hexametra.

Non sunt deficiia in idiomate Hispano aut Italico: habemus enim voces, & pronuntiationem simillimam linguæ Latinæ. Considera sequentes lineas.

*Conten las Musas del gran Leopoldo triumphos:
Victorias canten, que ya la Fama celebra,
T todo el mundo. diganque Marte ministra
Rayos Falmineos; por que Leopoldo solennes
Conseque lauros, que son de luppiter: armas
Que son de Paks, y de la docta Minerva.*

Disticha Elegiaca.

Constant, vt vidimus, ex Hexametro & Pentametro: nec carent suauitate translata ad alias linguas. Pono exemplum.

*Empiece Phebo con voz, y aliento gigante,
T sus Castalias Virgenes yo lesgan.
Suspenda y pare su movimiento celeste
El Sol, Mercurio, Marte, Saturno Venus.
T oygan mis voces, que con aliento sonoro
Dizen, guerrero Principe, lo que deben. &c.*

Sapphica.

Conduntur duobus modis: aut enim sola, sunt, aut Adonijs immixta. Prioris generis sunt hæc.

*Phæbus auratis cytharâ canorus
Astra declamat sacra Ferdinandi:
Astra que nos celsi celebrant Olympi,
Personat lauros, resonat triumphos,
Consonat palmas, reboat coronas.
Laureas cantat, numerat trophaa.
Acciunt Phæbo resona sorores.
Gesta, virtutes, clypeos, & arma,
Bella confusos cydare, coronas,
Et Viri laudes meritis recensens. &c.*

& posterioris hæc.

*Dulce Bernardus Cytharista carmen.
Virgini-Matri cecinit Maria.
Pensat Virgo placida erudito
Carmina, lacte.*

In alijs etiam linguis possumus alterutram melodiam imitari. Lege has lineas.

*Himno de España, generoso Duque:
Fuerte soldado, Capitan illustre:
Oy tus impresas tem el universo,
Principe Carlos.*

Leg-a-mus: ſi à lego gas, longam; & Le-g-a-mus ef-fertur. Huc perinet illud Tityri Epitaphium, quod pag. 7. producit.

Tityrus hic paſtule recubat: ſub tegmine pyr-ri,

Syllaba prima vetat dicere; dico pyr-i.

Huc & illa tria Epigrammata, quæ ex libro I. III. & V. ſuorum carminum adſumit, & pag. 26. reponit.

EPIGRAMMA XL. ex libr. III.

V*T* litterulis non debet ſemper iſſdem,
Proxima de verbis qui dare verba cupit:
E ſocio in ſocium ſpecies amat ire colorem:

Qui ruber albeſcit ſoſculus, ipſa roſa eſt.

Ex ago vult actum fieri, male feceris agrum.

Litteraq; in charta eſt, quod color in tabulâ.

EPIGRAMMA LXXIV. ex libro I.

S*I* poteſt hoc aliquis mihi dicere Gramma-ti-corum:

Syllaba cur longa eſt pulicis; haud culicis?
Nil rationis habens argumentari, ab uſu.

Lingua mihi dicat puulicis, & cul icis.

Quæ dicis ſyd-um, dicat quoque lingua ſid-e-lem:

*Sool em vox ſool-um dicito; terra-
ſol-um eſt.*

*Talpa mol eſt Batavis; Flæa male talpa-
mo leſtus;*

Diſcat Flæa loqui, talpa mol-eſtus erit.

*Talpa mol is fiet quoque, ſi bene Roma lo-
quatur:*

Syllabam enim faciet littera demta brevem.
Quàm male qui primus poſuit, non ſenſit aculeo

Quid ſit in accentu; cenſuit eſſe moram.

*Syllaba ſape brevis punctum, & proſertur acu-
tim:*

Semper ac eſſe brevis vult; poſitura vetat.

*Omnibus hæc aded vitium addidit inſcia lin-
guis:*

Vt iam ſit mannuſ, qui man-us ante fuit.

*Hel noſtrum ut Graſi; Hellas, Rome helluo
ſiat,*

Qualis biat patulo Cerberus ore triſaux.

EPIGRAMMA LXXII. ex libro V.

Q*V*OS miſ-o, Marce bonos eſ-e verſus for-
id negabis:

Sunt mali il-i, ſator, ſi poſitura bona eſt.

*Si poſitura * ſal-it Græcos ſimul, atq; Latinos,*
Crede mihi, nul-us d' verſibus bis malus eſt.

*Terra ſuis ter-a tunc, cùm Roma ſcriberet
augur;*

Aque can-à, haud cannâ, diſta c analis erat.

*Baffiſtrat baſ-is, & tollit tol-o: nempe ſol-
lutum.*

Mula it, ſublato cùm rapit alia pedes.

* Sequor (ait Plemplius) in hoc verbo (* ſal-it) hodiernam Latinorum pronunciationem: nam Celticum ſualt ſyllabam ſal jubet eſſe longam: ex ſual enim natum eſt ſualo, poſte à ſa-lo; quia in ſualt, ſeu vult illa a brevis eſt.

Vt Plempii doctrinam impugnes, quodcumque poſſes, ſed nomen Pelagus in exemplum producis. Effert ille pal-ag-us; & cur non pe-la-gus?

Reſpondet ille pag. 33. longas ſyllabas corripi, breves produci pronunciando poſſe; ſed nulla aurium voluptate; immò manifeſto tædio: naturâ nempe verborum refragante: Ob quod olim à populo Romano ridebantur fabularum actores, ſi quando longam ſyllabam celeriter, vel brevem tardatim protuliſſent: didiceratque vulgus longas ſyllabas (nô addo litteras) a brevibus, breves à longis interneſcere; cuius rei Cicero inde Oratore meminit: neque, me iudice, id fuit difficile; cùm omnes vocales longæ ſint diphthongi.

HA C doctrinâ præmiſſâ & fuſe expoſitâ quænam in Lingua Belgicâ breves, & quænam longæ ſyllabæ ſint ingenioſus ediſſerit, & numeros Græcos imitatus carmina, conformat ſubſequentia.

Pater noſter. 't Vader ons. Heroici,

Onſeral-er Vader tot in Heemelen,
hoochſte verheeren.

Vdijn heilige naem moet vverden, en eere-
gegeven;

Dijn rijk toekoom; dijn vvil ſoo geſchiede,
beneden

Opd'aerd, als booven, door dienſte der En-
gelen: heden

Ons ons dachlik brood geeft: end' uir groo-
te genaden

Onſe ſchulden al ons vergeſd, als andre be-
laden

Met ſchulden iegens ons vvy quijrſchelden
en eeven

Vroed in liefde met haer, als gans onſchul-
dige, leven:

End' en leid ons niet in vvankelbare bekoo-
ring,

Maer ons bevrijt van des quaeds archliſtige
ſtooring.

Credo . 't Geloof . Iambi.

Geloov' in een God: Vader hy almachtich is,
IESVM, te recht die Christus hiet; en Soone Goods
Aleenich is; den Heer van ons: ontfangen
af
Den Heiligen Geest: uut Maria maecht ge-
baert.
Geleden heeft hy onder een, die Pontius
Pilatus hiete: is gekruist gesturven, en
Begraven ook: ter Hel dan hy is neerge-
daeld,
En van de dooden opgestaen de derde
dach:
Opgeklom-en ten Heemel, en ter rechter
hant
Van God sit hy den Vader, een die vermach
al,
Leevenden hy sal koomen, en doen oor-
delen.
Van daer. 'k geloov' ook in de Geest, die
heilich is:
Een heilig, algemeine Kerk: der heiligen
Gemeinschap, en der sonden ook vergee-
venis.
Verrijzenis des vleis; en een onendelik
Leeven; dat ons God geeve nae de naere
door.

*Charitas fraterna . Broedetlijke Liefde .
Hexametri.*

Menschen al uit eenen Vaet sijnde van
aerde ghebooren
En te betoonen an andre gelijk Broers lief
de behooren .

Idem Latinè .

*Mortales omnes uno luteo Patre nati
Officijs fratres decet alternemur amorem.*

Matrimonium . Thouclik . Elegiaci.

Door man-en en en vrouwen blijkl ons gef-
lacht dehouden:
V Vaakte man, en brouniet, vvaardor, en
ons-stam-eniet.

Idem Latinè :

*Femellam nisi saepe mari bona copula iungat,
Gens hominum rara, & sicca, ut arundo foret.*

Pars V.

*Quatuor Novissima . De vier uitersten .
Hexametri.*

Senkr om dood, en om oordelen Hel vvel,
en eeuige vreuchden,
Of dijn siele beroid komt noit tot salige deu-
cheden.

Idem Latinè .

*Mortem, Iudicium, Infernum, meditareque
Calum,
Ne virtute rarens tibi mens labatur inanis.*

Tvierde kusien van I. Secundus, toegevoecht
den onrstecken siele tot haer beminde
Christus. *Phaleui.*

ME T sijn mondeken als de Liefste
kust my,
Maeke my suiker, en al te soete lust bly:
'Ksuij dan seer lek-er' ypokras met hoopen:
Door mijn keele dan ik bevind te loopen
Drop van roosen, en angenaeme blomen,
Vvaer met rechte van ik mach hooge roc-
men.
Heemeldoue dan ons bevocht de lippen;
Na dien soude vvel ook de bije stipen,
Die vlied ooveral in de groene tuinen,
Daer elk bloemeken heeft sap in de krui-
nen.
Sal foodanige vreuchde my gebeuren?
'Kna geen andere vvel de denk te speu-
ren;
'Tvaer my d'hoochste genuchte sondere
ende:
Maer ik deese genuchte noit bekende,
Noit en smaecte, Beminde, sonder u; gy
Moet my blijven, en andere geene, dicht
by.
Mocht ik soo't Paradijs met u betreden,
Eeuich vvaere vvel ik met u te vreden,
Geev. al-rijke God onder arme leden.

Idem Latinè .

NON das oscula Christi; nellar, d, das
Das rores anima suavolentes,
Das nardumque, thymumque, cynamumque;
Et mel, quale iugis legunt Hymeti,
Aut in Cecropijs apes rosetis
Atque hinc virginis, & inde ceris
Septum vimineo tegunt quasillo:
Qua si multa mihi voranda dentur,
Immortalis in his repente fiam,
Mensarumque epulis fruor tuarum:
Per te munera tanta nota nobis?

C 2

Tu

*Tu sis, Christe, meusque semper;
Non addi, ò, sine te volo beatiss;
Tu calum, paradysus esque amanti;
Felix tecum ego, ter, quaterque felix,
O mortalis inops, Deusque diues!*

*Somma. Klad op de CH-yvrakets.
Iambiçi.*

Het kleine hert, dan 't groote, veel is
moediger,
De lichte voet, dan s'vvaere, veel is spoediger:

Dan bodsig' ook sijn spitse vingers vlijtiger,
Het enkle vel, dan 't duble, voelt profitiger:

Het snugre kop, dan 't groove, me gesvvin-
der is;

De sijne naeld van dichte steeken vinder is:
Dan 't lange oor, is 't korte gauer luister-
racer:

Vvieniet en hoord hoe veel en geen van
aer

Veerscheelen, heeft al ooren, acht ik, lan-
ge vvat:

'K seg niet dat ook sijn Vader eefels ooren
had.

Da pacem Domine. Sapphici.

Euich, almachtich schep-er, en behoe-
der

Van Son, en Maen, en 't hel-e stergevvelf-
sel,

Ook vvat omlaech rold der-evvers, of her-
vvers,

Ende verandert:

VVie sal het moorden slut-en, ende bran-
den?

VVie sal ons oorlocht sel-e vonken uiten?

VVie sal in vriendschaps stil-e koelte vin-
den

Onse gemoeden?

VVilder als beeren, dul-er als verhongerd

VVols gebroet sijn vvy sin-cloofe men-
schen:

"Traest al om geld, om prat-e prachte, en
om'sherts

Geile genuchten.

VVaer is by? Ionas, seg ik, in de VValvis;

Daer mach hy vasten, bid-en, ende gee-
ven.

God, dat hy vind: vvy sit-en in de schoot
van

"Taerds-paradijs'sacht:

Hooven, en heerschen, glim-en als iu-eelen:

Donder, en blixem vvel op onse hoofd valt;
Maer te vergeefs; vvant vv' heb-en hulp,
en heul an

Droch, soch, en asgrond,
Leider, hoe vverd nu Ninive bedurven!
Ionas en komd niet: 't is al over hoop van
Korte verbeering: 'tis, och armen, och,
't is

Diep te be suchten.

O God, ò laet dijn stem-e louter hooren:
Selve vermaend ons: set al onse seeden
Eens op een ander kam; en houd de paer-
den;

Voor hol-en hoed ons,

Vreede, vvaer legt gy ver eyvech begraven,
Vreede, gy sijt schoon, vvel om an te mer-
ken;

Schuil en past u, noch hol en betzaemd u
Niet te bevooroen.

Vreede, komd boven van her onder; heft
dijn

Hoofd op: en sijd ons vvel-ekoome met
God,

Met luk, en met veel rek-elik geselschap

Van min, en eendracht.

Heil, en haef mee brengd: en al onbehoor-
lik.

Heiden houd achter: vvet-en, en gervvoo-
ten.

Stiecht, en hervoordert; set op hulde Va-
ders

Durige krancken.

Idem Latine.

Sempiternae, atque omnipotens creator,

Solis astrorum, dubiaque Luna

Reflor. & rerum variante quas hic

Sors vicereversus:

Quis modum cadi, statuensque flamma

Sopiet belli furias flagrantis?

Quis data nesciens animos domabit

Pace feroces?

Vincimus tigres rabie, luposque

Dura mortales sine mente turba.

Aurum, bonor quem non rapit, aut voluptas

Cassa pudore?

Porro ubi est Ionas? latet haustus aluo

Piscis ingentis: famet, orat, est res

Si qua fert ara: serimus beatam

Nos paradisum.

Aula, & extollit nidos potestas

Ardus: i, fulmen, tonitruque: non est

Grande discrimen: superamus aëth, &

Viribus Orci.

Heu, Ninos quam nunc perit omnis, beu, ben!

Non

*Non venit Ionas: iacet. & iacbis
Spes diu frugis, gemituque, & alto
Digna dolore.*

*Tu Deus, tandem loquere; edevocem,
Qua cor affligat monitiisque, cultumque
Effert addat, vetet in ruinam
Ire caballos.*

*Pax, ubi dormis procul, & sepulta es?
Pulebra pax fixis oculis videnda.*

*Perperam lucem fugis: umbra non est
Apta decori.*

*Surge, age, ac imo caput effer antro:
Gratulabuntur populi tibi, almo &
Numini, quod mox adris, sequentique
Illud amori.*

*Sanctaeque ubertas veniat; satiscant
Pone lis, & vis: redeantque ritus,
Ordo, laus, leges: maneanque Patrum
Gloria saecles.*

Rectius viues. Horat.

L Eefd vvel, en dringd, als schip-et,
hooge baren
Niet te seer, niet al te bedeeft in onvveer
Sijnde, seild ontrent rif-en, of gevaer van
Sandige banken.
Maeticheit goud schoon is, en is behertens

VVaetdich: ook veilich; schim-eling, stof,
en stank

Vzyvan, en nijt vry; stille sit beheimt met
Sobere vvanten.

Buijen, en stormen schud-en hooge boomen,

Toorenen nedervellen, ende breeken;
Betgen, en spits van top-en in de lucht slaet
Brandige donder.

VVijs man in noot koea, seht-ich in te
grootte

Spoed is; en vvel van bin-en is gespits op
VVeelden, en rampen: vin-ich is de koud,
maer

Soomer, en Ougst komt

VVeder: is't nu quaet, 't sal al haest ve-
randren:

Altemet treurt het sul-e nachtegaeltien,
VVedrom queelt: vvel Apol verhoont sijn
Gistige flitsen.

Als beauteit dijn sin-e perft, in hoop
staet

Vast, noch en duikt niet: set op uue schoot
vvel

Ook dan, als't voorrvind is, en harde koelt
maekt

Syvangere seilen.

MVSA XIII. GERMANICA.

DCVIII.

ETRVM quomodo à Rhythmo differat, vidimus superius in Rhythmicis: nunc iterū quero, *An sicut in lingua Graeca & Latina, vel etiam in ceteris possint conscribi Metra?*

Ioannes Henricus Alstedius *Encyclopadia lib. 10. sect. 4. cap. 6. §. 2.* assertivè responderet: aitque.

[In linguis hisce potius rhythmī quam carmina frequentantur. Possunt tamen & carmina ibi fieri ad imitationem Graecorum & Latinorum. Sic in lingua Germanica Conradus Gesnerus composuit versus hexametros & hendecasyllabos, quā de re ipsum audimus in Mithridate, titulo de lingua Germanica. Monosyllabis dictionibus abundat (lingua Germanica & ijs in consonantes exeuntibus, quare & prolata asperior, & condendo

carmini inepta est: nam & caesurae minus fieri possunt, & pleraque syllabae vel aliae, vel positione longae sunt. Metra & homoteleuta multi scribunt, ut plerique omnes puto populi, Latinis, Graecis, & Hebraeis exceptis: carmina, in quibus syllabarum quantitas observetur, nemo. Nos aliquando conati sumus, sed parum feliciter, hisce versibus Germanicis.

Es macht allemig der glaub die gläubige,
selig,

Vnd darzu fruchtbar zur lieb, vnd güttige
hertzen

Allvveg im menschen schafft er, kein müss
by ihm ist,

Vnd kein nachlassem, sondern er vvirket
in allen

Rechtschaffnen gmutern als guts vnd evvi-
ge freundschaft.

Doch schreibe er nicht ihm ditz selbst zu,
londer er eignet

Dem

Dem Herten Gott vnd seiner gnad alle die
chre,

Durch Iesum Christum Gott vnd mensch
vnsern Herren.

In omnibus hisce versibus pedes omnes
spondei sunt, quinto excepto dactylo. Neque
fieri facile aut commodè posse opinor, vt alibi
etiam nisi fortè primo loco, dactylus colloce-
tur. Admittenda & licentia quædam foret
præter vulgarem loquendi usum, non minùs,
sed ampliùs fortè quàm Græcis & Latinis.
Nostræ quidem linguæ asperitatem conso-
nantium etiam in eisdem dictione multitudo
auger, quæ nullo sæpe vocalium interuentu
emollitur.

*Oratio Domini versibus hexametris à nobis
expressa.*

O vnser Vatter derdu dein ewige vvoh-
nung

Erhöchste inn Himmeln, Dein nam der vver.
de geheilget.

Zukom vns dein reich. Dein vvil der thue
geschehen

Auf erd als inn himmelen. Vnsere tagliche
nahrung

Herr gibe vns heut. Vnd verzeih vns vn-
sere schulde,

Als vvir verzeihen iedem der bleidigen vns
thur.

Führ vns in kein versuchung, o gnädiger
Herr Gott,

Sondern erlås vns vom bösen, mächtiger
Herre.

Eadem hendecasyllabis reddita, qui versus
Linguæ Germanicæ aptiores videntur.

Herr Gott Vatter in himlen, } ewig. einig,
Dein nam vverde geheilget, gehret.

Dein reich komme genediglic, begar ich
dein vvill thue geschehen vñ der erden,

Vwie inn himmelen vndren heiligen En-
glen.

Vnser tägliche speise vns gib heute.

Verzeih vnsere schulden vns, vwie auch
vvir

Vnsern schuldnern ihre sähle schencken:
Versuchung sije vveit von vns d Herre.

Loß vns gnediger Herre vom Saram frey.

Hæc ex Gesnero; pauculis tamen mutatis in-
idiomare linguæ Germanicæ. Vbi & illud ob-
serua: Germanos etiam componere rhyth-
mos carmineos, seu carmina rhythmica, vt,

Vvas vvölln vvir machen? das seind gar
vvichtige sachen.

Item eodem amare poetice mixtam, in-
quæ voces peregrinæ & Germanicæ multis
modis coniunguntur: vt

Per magnam peram debes cognoscere fuhrmanni.
Item:

Vvas sind vvir menschen anders als *pauis*
& *ombra*? Item:

Amor vincit omnia,

Das le ugku sagt pecunia,

Dann vvoo ich pecunia nicht bin

Da komstu amor selten hin.

In qualibet lingua propone tibi poetam ex-
cellentem; eumque imitare tum in ista lin-
gua, tum etiam in alia. Sic in lingua Gallicâ
excellunt Clemens Marottus, Theodorus Be-
za, & Guilelmus de Barras. Illos itaque sibi
proponet imitandos studiosus Gallicæ poë-
sios. Sed & in lingua Germanica possumus
illos imitari; quod quidem fecit Ambrosius
Lobvvafer in psalmis Davidis, & anonymus
quidam in prima parte tertij dici, secundæ se-
ptimanæ Bartasij: vbi Deus ita alloquitur
Abrahamum.

*Sors de ton pavillon; Sors, vien, & de mon
temple,*

De mon throne doré les merueille contemple

*Compte moy les flambeaux, mesure leur gran-
deur.*

D'un ail ferme soustien leur brillante splendeur,

Remarque exactement les courbes mesurées

Qu'ardens ils font au long des lices ætherées

Lors tu tiendras des tiens le nombre sur le doy

Joyeux: tu comprendras la grandeur de leur foy;

La clarté de leurs faisils, & de leur republique,

Aura dedans l'esprit le pourtrait politique.

*Monfils, c'est avec luy que ie passe instru-
ment*

D'éternelle amitié, s'il garde constamment

Les paches conuenus, s'espandray sur ses races

De ma grand' cruche d'or en Ocean de graces,

Je ne luy donray par ces seuls chûps que tu vois,

Ains tout ce qui verdis depuis les champs Indos

*Iusque aux flots tempestueux de la mer plus ex-
treme.*

Je luy donray le Ciel, ie me donray moy-mesme.

D'elle moi forcira le Prince grand & fort;

Le Roy donte-peche, donte-enser, donte-mort,

Le sacré fondateur d'une sainte police,

Du monde la ranzon, la paix, & la iustice.

Hoc est:

Kreuch aufz dein zelt herfür, kom raufz,
vnd thu ansehen

Die groffe vvundervverck, die ann mein-
throne stehen:

Zehl ab die lichter hell, miß sie all groß
vnd klein

Sih, dein aug vnver vvand, ihren zvvittren-
den schein,

Schreib den gemessnen lauff; fleißig in-
dein gedanken,

Den sie thun tag vnd nacht, in dem him-
lischen schranken:
Dann vvirstu finden leicht, die zahl der
kinder dein,
Vnd begreifen mit frevvd, vwie groß iht
glaub vverd sein:
Ihr thaten, ihr geschicht, iht regiment vnd
sitten,
Vwerden in dein gemuth, vwie in ertz, sein
geschnitten:
Er ist mit dem ich vwill, machen ein bund
ohn end
In freun d'schafft ewiglich: Vven er nur vn
vervwend
Vvird halten den vertrag: Ich vvil ein fre-
ten regen
Vber sein gantz geschlecht abfallen lan, voll
legen,
Ich vvil ihm nicht allein geben das gantze
land,
Sondern vvas grünen thut, biß an des mee-
res sand:
Vom ludischen feld an: Aller solst für ihm
beben,
Ichr vil den himmel hoch, ja mich selbst
ihm geben.
Von ihm soll Kommen her, der Fürst, der
Menschen Gott,
Der König, Zvvinge-sünd, Stürme hell,
Breche-tod,
Soheilig policey anzurichten beschieden
Ein lösegeß der vvelt, gerecht, ein Fürst
des Frieden.
In lingua Italica excellunt Dantes Aligherius,
& Franciscus Petrarcha.

*An ipsa sola Lingua Germanica in Mundo
fruatur privilegio, Vi cuius sine crimi-
ne possit Latinis Vocabulis Vti?*

• DCIX.

A M est frequens Lingua
Latina apud Germanos,
vt videantur non posse
Germanicè loqui, si Latine
nesciant. Et videntur
vobis Latinis duobus
modis: vel enim illas il-
las, & intemeratas re-

linquunt, vel illas ad proprias inflexiones ob-
torquent. Primò remanent modo omnia no-
mina propria, quæ apud aliquos retinent ter-
minationem recti, & habent casus à particu-
lis more patrio præpositis: apud alios iubent
habere variationem Latinam. Secundo

modo verba solent inflecti, quæ coniugatio-
nis vernaculæ legibus attemperantur.

Sed quia sepe alibi de hac licentiâ & abusu,
pono calamus; volo tamen doctrinæ certioris
& vberioris gratiâ huc reponere, quæ in
libro illo, qui de S. R. Imperij pace est, olim
scripti, sumptâ occasione ex protestatione
Cardinalis Truchsessi: quæ cum sit Germa-
nica, clauditur. Data & etiam subscriptione
Latinâ. Hac ego ex causâ libri illius part. 2.
disj. 2. quasi. 1. num. 54. sic dixit.

[Lego protestationem totam; & obiter
Germanicæ linguæ condoleo, eleganti, & il-
lustri, & tamen ab indigenis Germanis con-
tempta. An non sciebat Otho dogmata iuri-
dictionis & personas dicere in linguâ materna?
An non poterat locum, mensem; & diem
germanicè denominare? An ne suum ipse no-
men & dignitatem vulgariter non valeret ef-
ferre? Valeret quidem, sed videtur voluisse se
accommodare imperitorum labio; solent enim
huiusmodi barbarissimos committere homines
ignorantes: qui volunt periti videri; nec fru-
stra, nam duobus, aut tribus terminis latinis
malè positis lucrantur admirationem vulgi.
Antiqua est fateor hæc barbara eruditio, & à
sœminis latinis introducta, quæ in grecif-
sante Vrbe, videbantur supra reliquas sapere
si Græca latinis immiserent. Infecit ista lues
nostra ætate viros etiam egregios, qui vtuntur
vocabulo Græco nonnunquam, vbi latino
proprius & eloquentius possent. Transiit
in Hispaniam etiam, in quæ sœminæ, sicut
Romanæ olim Græca Latinis, sic etiam ipse
Latina-Hispanis immiscendo, aperiunt viam,
quam indocti sequantur. Vnde hoc vitium
in Germaniam irrepperit, non scio, at simili-
tudo contagionis persuadere videtur, exordiū
a sœminis sumpsisse, & inde ad imperitos de-
riuari. Extat apud Ovvenum lib. 7. ad Moece-
natem in ejusmodi Mulierum monstra hoc
Epigramma [num. 46.]

*Græco latina sagax, sapiens tibi quaritur vxor,
Quaque figuratè syllogizare queat.*

*Quæ cum maiorem præsumpserit atque minorè,
Ex male præsumptis urgeat ergo sequi.*

*Versata in patris quæ naturalibus olim
Virgo, Magistra artis, nunc sit in arte suâ.*

*Et respondeat opponentibus omnibus vna,
Cumque suo de omni dissyat Ente proco.*

*Tam rationalis tibi si contingeret vxor,
Mutarem tecum, si sua bruta foret.*

Extat etiam Hispanus liber, qui inscribitur
Latnigarrula, in casu inuectus, quæ eloquen-
tiam Hispanicam latinis barbarissimis macu-
lantiquem si vel semel legerent nostri Germa-
ni,

A P O L L O

S E P V L C H R A L I S.

*Disce mori quicumque legis mea scripta Viator.
Omnes aqua manent funera, disce mori.*

DXCIV.

LTIAM Apollo laet; & Camoenae obcuntes, abestque Herodas illustres lachrymis comitantur. *Idem* autem esse exleges non volunt, sed praeceptis obstrictas, quae obtinent apud Manes. Proderit aliquas voces cognatas significatio

tionis explicare. Illae sunt; *Epicedium, Epitaphium, Nenia, Inferia, Monodia, &c.*

Epicedium est carmen funerale, & *Epitaphium* sepulchrale. *Epicedium* igitur videtur fuisse cermen in ipsa pompa funerea dictum; *Epitaphium* verò, carmen ipsi marmori inscriptum. Scio esse, qui Inscriptiones quascunque lapidibus claudere vacuis incisas *Epicedia* nominari contendunt, contra quos, quia probabiliter philosophantur, de vobula disputare non placet. *Christophorus Heluicus*, & *Conradus Bachmannus Giesenses Professores in Poetica lib. 2. §. 16.* Hanc inter *Epicedium*, & *Epitaphium* differentiam constituunt, quod istud singulis annis possit repeti, & illud non possit; quam tamen non facile admiserim; quoniam carmina dicta possunt repeti; & marmori in eis petennant.

Nenia vox est, si *Scaligero* credimus, quae significat *ultimum*, seu *extremum*, quod funeralis honos vltimus sit, qui hominibus solet exhiberi. *Acron* etymum negligens esse fictum nomen affirmat ex similitudine vocis quarulæ, & lugentis desumptum; quod firmant alii, ne esse interiectionem dolentis autumnantes.

Hic non nihil ad mores. *Neniae* vocantur *Epitaphia* [*Sidonius. Nenia marmori incisa per Hendecasyllabum.*] *Neniae* vocantur *Epicedia* [*Pomponius Festus, Nenia est carmen, quod in funere laudandi gratia cantatur ad tibiam.*] *Neniae* vocantur *Nugae* [*Hieronymus contra Rufinum. Nisi forte non fuit impraesentiarum, qui tuas emendaret Nenas.*] Ergo marmora, lapides, inscriptiones, *Epicedia*, *Epitaphia*, & vniuersa alia, quae pompam funeream concernunt, *Neniae* sunt, *Nugae* sunt.

Vivit post funera virtus; & hæc, quia non moritur, non eget tumulo, & quæ moritur, virtus non est, & qui virtutis expertes laudat cineres vel nugatur, vel desipit.

Monodia dicitur funerea laus, quod vnus è choro prodierit, qui nomen defuncti celebraret.

Inferia vocantur latine ab inferis, quod dilaudarent Manes ad infernum translato: *Hæc de nominibus ad rem veris.*

Carmen funereum, si omnibus membris constet in quinque articulos, seu capita dividi debet: videlicet in Exordium, Narrationem, Amplificationem, Consolationem, & Exhortationem. Debet Poëta (aut Orator) in exordio animos omnium devincere; in Narratione, egregia defuncti facinora commemorare; in Amplificatione lachrymas excitare, & demonstrare incomparabilis viri abitum cum Reipublice laetura coincidere; in Consolatione cognatos, & amicos affabitur; conabitur conceptum dulcedine, dolorem, & moerorem lenire; tandemque in exhortatione ad omnes orationem conuertet, & proponendo gloriam, quæ defunctus fungitur, & miserias, quibus etiam defungitur, universos ad virtutum illustrium, quibus ille excellit, imitationem excitabit.

Sæpe brevisitas omnia hæc non patitur; & tunc Poëta (aut Orator) necessitati cedens Genium sequitur, & illa capita luculenter edisserit, quæ loco, & tempori iudicat consentanea. Proderit aliquod exemplum subijcere, ut modus, qui solet teneri, dignoscatur.

CARAMVELIS D. O. M.

(a) Siste gradum Viator.

HIC TERMINVS VIAE, ET VITAE, TVAE, AC MEAE
(b) **ILLE EGO, QVI NATVS PRIDEM, AC NOTVS ERAM SAECVLO,**

Em denatus hoc iam latto nudus, nullusque sepulchro.

PVLVIS, CINIS, ESCA VERMIVM,

VIXI ANNIS (N) PAVCIS, SI SPECTETVR AETERNITAS;

Ad hanc tamen currendum mihi fuit in stadio fugacis vitae.

TEMPVS VIVENDI, vt BENE MORERER, & VITAM MERERER IMMORTALEM,

Dedit mihi, & dat etiamnum pater Clemens DVS.

ILLVS, & OMNIVM QVQVE MOMENTORVM STRICTA A ME IVSTO IVDICI REDDENDA

FVIT RATIO;

VITIQVE ERIT ET TIBI.

VIXI IN EO (N) STATV; AC ID (N) MYNVS GESSI,

Qui mihi HONOS, idem ONVS fuit; o molestum, & graue!

Miserum esse, qui non CAPIAS Mirum, non deesse, qui CUPIAS.

O QVAM ME IVSSIT RIGIDAM SVPREMV PATER-FAMILIAS

REDDE RE RATIONEM VILICATIONIS MEAE!

SI SAPIS, ET CREDIS AMICO SYNCERE MONENTI,

HVC TV QVQVE TE PARA QVOTIDIE;

NAM ex meo periculo te cautum reddo, felicit simul, & sapientis erit.

POSSEDI DE TERRAE BONIS MODICA;

(Attamen Satis ad Vsum Vitae, Satis ad Vocem, quod Necessitas rexit, non Cupiditas.)

Etiam horum, ad nouissimum vsque quadrantem reddenda fuit ratio.

Esto, Res ANGVSTA, sui mihi, sed (experto fas est credere)

Sic rursus ad ANGVSTA pergitur.

O VIRI DIVITIARVM; thesaurizatis, & ignoratis, cui!

EGO NIHIL INTVLI IN HVNC MENDVM, NIHIL EXTVLI.

Quod in Caelum praemissi per manus PAUPERVM, Inueni, & hoc SOLVM:

Vos similiter cum dormieritis SOMNVM vestrum, aliud inuenietis nihil.

(c) **O AMICI VIVITE LATI, AT NON IMMEMORES LATI;**

En quondam latius vobiscum, vos iam reliqui, & a vobis relictus;

INVI SOLVS AETERNITATIS ITER, QVOD ESTIS FVIT: QVOD SVM ERITIS:

QUIS SCITAN CRAS, AN HODIE, AN HAC IPSA FORSAN HORA.

Memores esto te indiget, sic enim eris, & vestrum.

(d) **O HOMO BVLLA, QVAM ERIVIS ILLAE VITA! QVAM LONGA AETERNITAS! verè**

MOMENTVM VNDE PENDET AETERNITAS;

Aeternitas GLORIAE, & POENAE.

Ad illam VIRTVS ducit, Ad hanc VOLVPTAS.

ELIGE; SEMEL PERIISSE, AETERNVM EST-

HOC POSTREMV TE ALLOQVOR

Desiderans te habere coheredem in Terra Viuentium vnà cum CHRISTO IESV,

In quo solo vera SALVS est, & VITA Mortalium:

ILLI A VIATOR VIVE, ILLI MORERE, ET AETERNVM VIVES.

Ante mortem MORI vitijs, mors est optima.

Beati mortui, qui in Domino moriuntur.

HOC, quod hic dedimus EPIGRAMMVM
alijs R. D. Iacobi Merlo-Horstius
SS. Theologiae Licentiatus, sibi met
ipse concepit, qui postquam vi-
ginti, & vnum omnino annos vixit, sumi Pa-

storis munus in Parochiali Ecclesia B. V. MA-
RIAE in Pasculo Coloniae gesserat, & modico
contentus dicere solitus: *Dominus regit me, & ni-
hil mihi deerit, in loco PASCYAE ibi me collocat,*
anno tandem aetatis suae 47: Christi verò nati-

1644. die 20. Aprilis multis Opusculis spiritua-
libus editis, & S. Bernardi Operibus illustra-
tis clarus, suam cum morte piè transactam
vitam commutavit: Verum, vt nullo nego-
tiorum id quoque fieret sub cuiusvis CHRIS-
TIANI HOMINIS nomine illud tibi à se
pariter conscriptum, vt viuus, ita & mortuus
offert, & mortis horam ob oculos semper
habens, extremum valedicens manu propria
subscripsit.

IAM VOBIS VALEDICO, AMICI, NON
IN LONGVM TEMPVS; BREVE EST
QVICQVID AEVISUPEREST, PRAESEO,
SEQVIMINI.

Impressum fuit primo Coloniae Anno 1644.
curante Ioanne Kinchio, deinde Pragae, & alibi
& ne pereat in volantibus folijs, illud volumus
apud Apollinem hunc perennare.

Præcedentis Epitaphij OEONOMIA.

(a) Hinc exordij incipit; & prioribus

illis duabus lingis quid sit dicturus ipse lapis in-
sinuat.

(b) Narrat, & amplificat, quæ sciri debent,
& ponderatione digna sunt.

(c) Consolatur Amicos, qui superstites
relinquuntur in Mundo. Iubet eis esse læti,
læti sunt, quos criminis conscientia non ag-
grauat; vera enim lætitia est,

Nil censeire sibi, nulla pallefcere culpa.

Hanc lætitiā indispiciunt, qui sciunt mori
& mori solummodo illi sciunt, qui vivere.
Vnde scitè quidam Magister Ethices.

It bene contingat deuere, vixere disce.

It bene contingat viuere, discere mori.

(d) Hinc exhortari viuentes incipit, vt si-
quidem mortui sunt, expressum habeant il-
lud Monitum.

*Para bien, o para mal
Eternidad.*

RAT Apollo hic in Musas diuersas
distinctus, & continebat Epitaphia
distributa per classes, sed quia liber
in immensam molem abiret, nisi
plurima decircinarentur, ideo etiam
hic multa omittimus, quæ non videntur ne-
cessaria.

ERRATA.

Impressus Liber hic fuit Romæ in quinque Officiis diversis, & totâ Vrbe distantibus: hinc contigit, ne omnis diligentia sufficeret, vt careret sphalmatis. Accessit Hebræorum, & Græcorum characterum penuria, ob quam Artifices non quæ voluerunt, sed quæ poterunt, expresserunt. Errores hos, quos facili negotio perceperis, & cum voles correxeris, diligentia festinanti condona; & quousque aliquem librum edas, neminem ob Typographi exorbitantias, negligentia, aut hallucinationis appelles.

Interim, quia Prodrōmus Institutiones continet, quæ debent à discipulis legi, hæc ibi menda
sic emenda.

Paginā viij. *Gymnasium* *Gymnasium*. Pag. ix. a. *lege Dominorum*. Pag. xii. a. *Phorcynnis Phor-*
cynis. Pag. xiv. a. *S. Verbum. dele coram*. Pag. xv. a. *S. Duo. Doctrinu. Doctrina. Vocauimus.*
Vocauimus. Pag. xviii. a. *Oturus Vfurus*. Pag. xix. b. *Fate Fote*. *Personalia Imperfonalia*. Pag. xxi.
Vnde. Vnde. *Infelexile. Inferile*. Pag. xxii. *Tulio. Talio*. *Gens. Genus*. *Ignotus Species. Ign-*
tas Species. Pag. xxv. b. *Ferreo. bni. Ferro. Ant.* Pag. xxvi. b. *Mictum. Mictum*. Pag. xxvii. *Demo-*
prim. *long. colum. b. Ocellus. Ocellus. vel oculi*. Pag. xxx. a. *S. confulo. Et. Eff.* Pag. xxx. b. *lin.*
 3. *Totam. Totam ferē*. *S. En. Nobilitu. Nobilitum*. *S. Tempus. lin. 6. Tempori. sicut per.*
Tempori. sic per. Pag. xxxij. b. *Retrofus. Retrosum*. In his character Romanus dat medium :
correctiohem Curfus.

CHARTARVM SERIES.

Epistola Dedicatoria. Amicorum Affectus. Prodromus §. §§. §§§. §§§§. §§§§§. Omnes Sunt Biniones præter §§. Vnionem: & §§§§§. Ternionem.

Proceminm. A. B. C. D. E. F. G. H. I. K. L. M. N. O. P. Q. R. S. T. V. X.
Y. Z. Aa. Bb. Cc. Dd. Ee. Ff. Gg. Hh. Omnes sunt Biniones præter Y.
& Hh. Terniones.

Apollo Arithmeticus. A. B. C. D. E. F. G. H. Omnes sunt Biniones
præter H. Vnionem.

PARS ALTERA. Appollo Centricus. A. B. C. D. E. F. G. H. I. K. L.
M. N. O. P. Q. R. S. T. Omnes sunt Biniones præter T. Vnionem.

Apollo Anagrammaticus. A. B. C. D. E. F. G. Omnes sunt Biniones.

Apollo Analexicus. A. B. C. D. E. F. G. H. I. Omnes sunt Biniones.

Apollo Centonarius. A. B. C. D. E. F. G. H. I. K. L. M. N. O. P. Q. R.

Omnes sunt Biniones præter R. Vnionem.

Apollo Polyglottus
Apollo sepulchralis

huco

